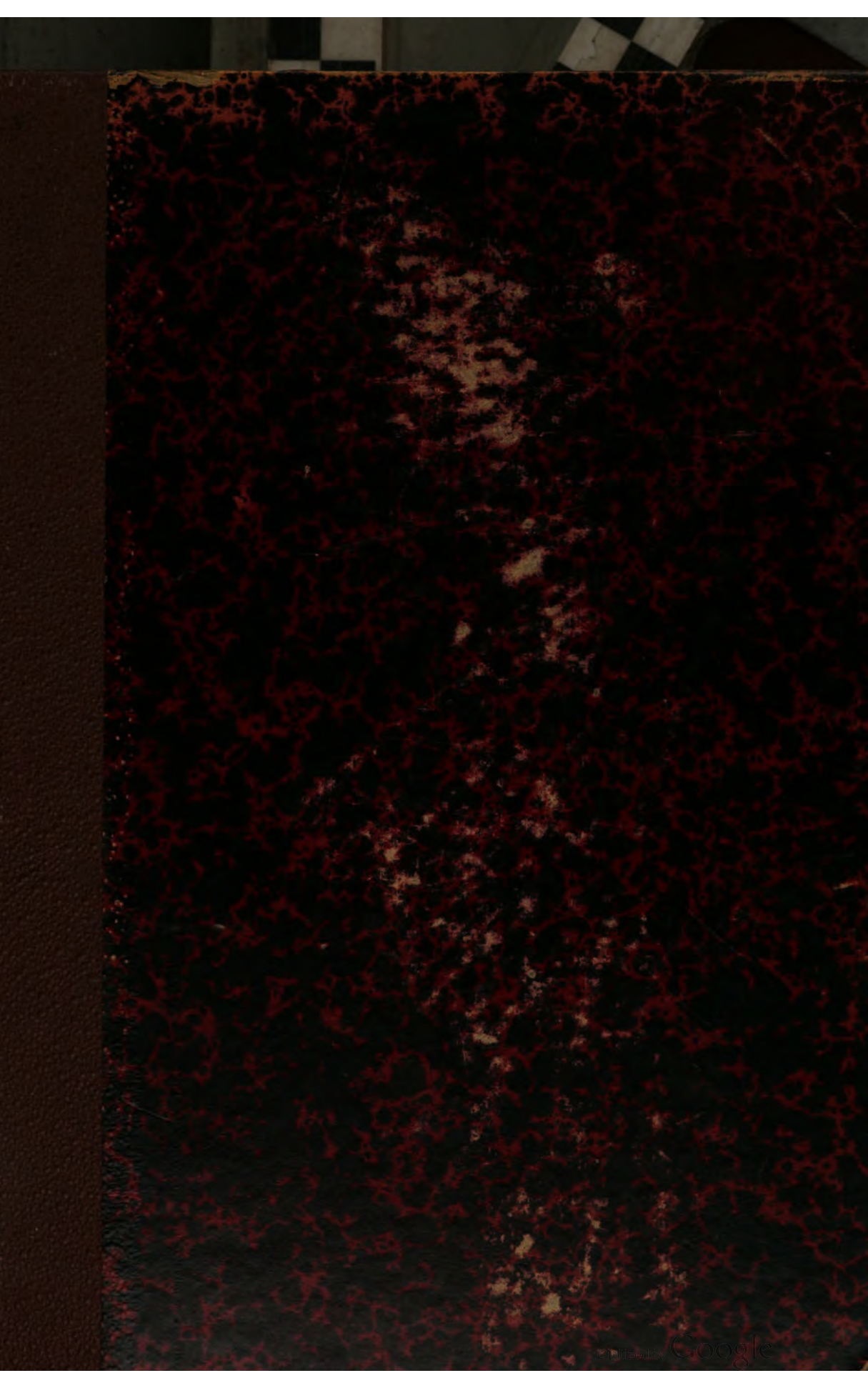

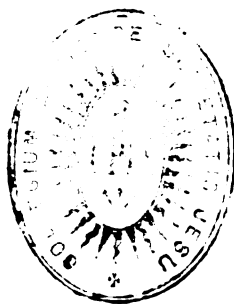
BIBLIOTHECA S. J.

Maison Saint-Augustin

ENGHIEN

E 112/2

VETUS TESTAMENTUM
GRÆCE ET LATINE.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

VETUS TESTAMENTUM

GRÆCUM

JUXTA SEPTUAGINTA INTERPRETES,

EX AUCTORITATE

SIXTI QUINTI PONTIFICIS MAXIMI

EDITUM

JUXTA EXEMPLAR ORIGINALE VATICANUM.

NUNC DENUO RECOGNITUM, ACCURATISSIME EXPRESSUM, AD NORMAM VULGATÆ VERSICULIS DISTINCTUM,

CUM LATINA TRANSLATIONE,

ANIMADVERSIONIBUS, ET COMPLEMENTIS EX ALIIS MANUSCRIPTIS.

CURA ET STUDIO

J. N. JAGER,

ECCLESIAE NANCYENSIS CANONICI HONORARIJ.

EDITIO

DD. DE QUELEN, ARCHIEPISCOPO PARISIENSI,

DICATA.

Tomus Secundus.

PARISIIS,

EXCUDEBANT FIRMIN DIDOT FRATRES,

INSTITUTI REGII FRANCIAE TYPOGRAPHI,

VIA JACOB, 56.

M DCCC XXXIX.

ΤΩΒΙΤ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Βίβλος λόγων Τωβίτ, τοῦ Τωβιήλ, τοῦ Ἀνανιήλ, τοῦ Ἀδουήλ, τοῦ Γαβαήλ, ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀσιήλ, ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλ,

2. ὃς ἡχμαλωτεύθη ἐν ἡμέραις Ἐνεμεσσάρου τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων, ἐκ Θίσβης, ἥ ἐστιν ἐκ δεξιῶν Κυδίας τῆς Νεφθαλ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ὑπεράνω Ἀσέρ.

3. Ἐγὼ Τωβίτ ὁδοῖς ἀληθείας ἐπορευόμην καὶ δικαιοσύνης πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου· καὶ ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίησα τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ τῷ ἔθνει, τοῖς προπορευθεῖσι μετ' ἐμοῦ εἰς χώραν Ἀσσυρίων εἰς Νινευθ.

4. Καὶ ὅτε ἤμην ἐν τῇ χώρᾳ μου ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ νεωτέρου μου ὄντος, πᾶσα φυλὴ τοῦ Νεφθαλ τοῦ πατρός μου ἀπέστη ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἱεροσολύμων, τῆς ἐκλογείσης ἀπὸ πασῶν τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, εἰς τὸ θυσιάζειν πάσας τὰς φυλάς· καὶ ἡγιάσθη ὁ ναὸς τῆς κατασκευῆς τοῦ Ὑψίστου, καὶ ὠκοδομήθη εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος.

5. Καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αἱ συναποστᾶσαι ἔθουν τῇ Βάαλ τῇ δαμάλει, καὶ ὁ οἶκος Νεφθαλ τοῦ πατρός μου.

6. Καγὼ μόνος ἐπορευόμην πλεονάκις εἰς Ἱεροσόλυμα ἐν ταῖς ἑορταῖς, καθὼς γέγραπται παντὶ τῷ Ἰσραὴλ ἐν προστάγματι αἰωνίῳ, τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰς δεκάτας τῶν γεννημάτων, καὶ τὰς πρωτοκουρίας ἔχων, καὶ ἐδίδουν αὐτάς τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον· πάντων τῶν γεννημάτων

7. τὴν δεκάτην ἐδίδουν τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς θεραπεύουσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν δευτέραν δεκάτην ἀπεπρατιζόμην, καὶ ἐπορευόμην καὶ ἐδαπάνων αὐτὰ ἐν Ἱεροσολύμοις καθ' ἑκάστον ἑαυτὸν,

8. καὶ τὴν τρίτην ἐδίδουν οἷς ἡκαθὴν, καθὼς ἐνετείλατο Δεββωρὰ ἡ μήτηρ τοῦ πατρός μου, διότι ὀρφανὸς κατελείφθην ὑπὸ τοῦ πατρός μου.

9. Καὶ ὅτε ἐγενόμην ἀνὴρ, ἔλαβον Ἀνναν γυναῖκα ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς πατρίδος ἡμῶν· καὶ ἐγέννησα ἐξ αὐτῆς Τωβίαν.

10. Καὶ ὅτε ἡχμαλωτίσθμεν εἰς Νινευθ, πάντες οἱ ἀδελφοί μου, καὶ οἱ ἐκ τοῦ γένους μου, ἥσθιον ἐκ τῶν ἄρτων τῶν ἐθνῶν,

11. ἐγὼ δὲ συντήρησα τὴν ψυχὴν μου μὴ φαγεῖν,

12. καθότι ἐμεμνήμην τοῦ Θεοῦ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ μου.

13. Καὶ ἔδωκεν ὁ Ὑψίστος χάριν καὶ μορφὴν ἐνώπιον Ἐνεμεσσάρου, καὶ ἤμην αὐτοῦ ἀγοραστής,

14. καὶ ἐπορευόμην εἰς τὴν Μηδίαν καὶ παρεθέμην Γαβαήλῳ τῷ ἀδελφῷ Γαβρίᾳ ἐν Πάγοις τῆς Μηδίας ἀργυρίου τάλαντα δέκα.

15. Καὶ ὅτε ἀπέθανεν Ἐνεμεσσάρ, ἐβασίλευσε Σενναχηρίμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἡκαταστάθησαν, καὶ οὐκ ἔτι ἡδυνάσθη πορευθῆναι εἰς τὴν Μηδίαν.

16. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐνεμεσσάρου ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίησεν τοῖς ἀδελφοῖς μου·

17. τοὺς ἄρτους μου ἐδίδουν τοῖς πεινῶσι, καὶ ἱμάτια

VETUS TESTAMENTUM. — II.

TOBIT.

CAPUT. I.

1. Liber verborum Tobit, filii Tobiel, filii Ananiel, filii Aduel, filii Gabael, de semine Asiel, de tribu Nephthali,

2. qui captivus ductus est in diebus Enemessari regis Assyriorum, e Thisbes, quæ est a dextris Cydios Nephthali in Galilæa super Aser.

3. Ego Tobit viis veritatis ambulabam et iustitiæ omnibus diebus vitæ meæ : et eleemosynas multas feci fratribus meis, et genti, profectis mecum in regionem Assyriorum in Nineve.

4. Et quando eram in regione mea in terra Israel, cum ego essem junior, universa tribus Nephthali patris mei recessit a domo Jerosolymorum, quæ fuerat electa ex omnibus tribubus Israel, ut omnes tribus sacrificarent : et sanctificatum fuerat templum habitationis Altissimi, et ædificatum fuerat in omnes generationes sæculi.

5. Et omnes tribus quæ simul recesserant sacrificabant ipsi Baal ipsi vitulæ, et domus Nephthali patris mei.

6. Et ego solus ibam sæpe in Jerosolyma in festivitatibus, sicut scriptum est omni Israel in præcepto æterno, primitias et decimas geniminum, et primas tonsuras habens, et dabam eas sacerdotibus filiis Aaron ad altare : omnium geniminum

7. decimam dabam filiis Levi ministrantibus in Jerusalem, et secundam decimam divendebam, et ibam et expendebam ea in Jerosolymis per singulos annos,

8. et tertiam dabam quibus conveniebat, sicut mandaverat Debbora mater patris mei, propterea quod orphanus relictus sum a patre meo.

9. Et quando factus sum vir, accepi Annam uxorem de semine patriæ meæ : et genui ex ea Tobiam.

10. Et quando captivi ducti sumus in Nineve, omnes fratres mei, et qui de genere meo, comedebant de panibus gentium,

11. ego autem conservavi animam meam ut non manducarem,

12. sicut memineram Dei in tota anima mea.

13. Et dedit Altissimus gratiam et formam in conspectu Enemessarî, et fui ejus emptor,

14. et ivi in Mediam et deposui Gabaelo fratri Gabriæ in Ragis Mediæ argenti talenta decem.

15. Et quando mortuus est Enemessar, regnavit Sennacherim filius ejus pro eo, et viæ ejus infirmatæ sunt et non ultra potui ire in Mediam.

16. Et in diebus Enemessarî eleemosynas multas faciebam fratribus meis :

17. panes meos dabam esurientibus, et vestimenta nudis :

I

ΤΩΒΙΤ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Βίβλος λόγων Τωβίτ, τοῦ Τωβιήλ, τοῦ Ἀνανιήλ, τοῦ Ἀδουήλ, τοῦ Γαβαήλ, ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀσιήλ, ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλλ,

2. ὃς ἡχμαλωτεύθη ἐν ἡμέραις Ἐνεμεσσάρου τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων, ἐκ Θίσβης, ἥ ἐστιν ἐκ δεξιῶν Κυδίως τῆς Νεφθαλλ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ὑπεράνω Ἀσέρ.

3. Ἐγὼ Τωβίτ ὁδοῖς ἀληθείας ἐπορευόμην καὶ δικαιοσύνης πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου· καὶ ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίησα τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ τῷ ἔθνει, τοῖς προπορευθεῖσι μετ' ἐμοῦ εἰς χώραν Ἀσσυρίων εἰς Νινευθ.

4. Καὶ ὅτε ἦμην ἐν τῇ χώρᾳ μου ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ νεωτέρου μου ὄντος, πᾶσα φυλὴ τοῦ Νεφθαλλ τοῦ πατρός μου ἀπέστη ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἱεροσολύμων, τῆς ἐκλογείσης ἀπὸ πασῶν τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, εἰς τὸ θυσιάζειν πάσας τὰς φυλάς· καὶ ἡγιάσθη ὁ ναὸς τῆς κατασκηνώσεως τοῦ Ὑψίστου, καὶ ὠκοδομήθη εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος.

5. Καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αἱ συναποστᾶσαι ἔθουν τῇ Βάαλ τῇ δαμάλει, καὶ ὁ οἶκος Νεφθαλλ τοῦ πατρός μου.

6. Κἀγὼ μόνος ἐπορευόμην πλεονάξιος εἰς Ἱεροσόλυμα ἐν ταῖς ἑορταῖς, καθὼς γέγραπται παντὶ τῷ Ἰσραὴλ ἐν προστάγματι αἰωνίῳ, τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰς δεκάτας τῶν γεννημάτων, καὶ τὰς πρωτοκουρίας ἔχων, καὶ ἐδίδουν αὐτάς τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον· πάντων τῶν γεννημάτων

7. τὴν δεκάτην ἐδίδουν τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς θεραπεύουσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν δευτέραν δεκάτην ἀπεπρατίζομεν, καὶ ἐπορευόμην καὶ ἐδαπάνων αὐτὰ ἐν Ἱεροσολύμοις καθ' ἑκάστον ἑνιαυτὸν,

8. καὶ τὴν τρίτην ἐδίδουν οἷς ἡκαθήκει, καθὼς ἐνετείλατο Δεββωρὰ ἡ μήτηρ τοῦ πατρός μου, διότι ὀρφανὸς κατελείφθην ὑπὸ τοῦ πατρός μου.

9. Καὶ ὅτε ἐγενόμην ἀνὴρ, ἔλαβον Ἀνναν γυναῖκα ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς πατρίδος ἡμῶν· καὶ ἐγέννησα ἐξ αὐτῆς Τωβίαν.

10. Καὶ ὅτε ἡχμαλωτίσθημεν εἰς Νινευθ, πάντες οἱ ἀδελφοί μου, καὶ οἱ ἐκ τοῦ γένους μου, ἥσθιον ἐκ τῶν ἄρτων τῶν ἔθνων,

11. ἐγὼ δὲ συντήρησα τὴν ψυχὴν μου μὴ φαγεῖν,

12. καθότι ἐμεμνήμην τοῦ Θεοῦ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ μου.

13. Καὶ ἔδωκεν ὁ Ὑψίστος χάριν καὶ μορφὴν ἐνώπιον Ἐνεμεσσάρου, καὶ ἦμην αὐτοῦ ἀγοραστής,

14. καὶ ἐπορευόμην εἰς τὴν Μηδίαν καὶ παρεθέμην Γαβαήλῳ τῷ ἀδελφῷ Γαβρία ἐν Ράγοις τῆς Μηδίας ἀργυρίου τάλαντα δέκα.

15. Καὶ ὅτε ἀπέθανεν Ἐνεμεσσάρ, ἐβασίλευσε Σενναχηρίμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἡκαταστάθησαν, καὶ οὐκ ἔτι ἡδυνάσθη πορευθῆναι εἰς τὴν Μηδίαν.

16. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐνεμεσσάρου ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίουν τοῖς ἀδελφοῖς μου·

17. τοὺς ἄρτους μου ἐδίδουν τοῖς πεινῶσι, καὶ ἱμάτια

VETUS TESTAMENTUM. — II.

TOBIT.

CAPUT. I.

1. Liber verborum Tobit, filii Tobiel, filii Ananiel, filii Aduel, filii Gabael, de semine Asiel, de tribu Nephthali,

2. qui captivus ductus est in diebus Enemessari regis Assyriorum, e Thisbes, quæ est a dextris Cydios Nephthali in Galilæa super Aser.

3. Ego Tobit viis veritatis ambulabam et justitiæ omnibus diebus vitæ meæ : et eleemosynas multas feci fratribus meis, et genti, profectis mecum in regionem Assyriorum in Nineve.

4. Et quando eram in regione mea in terra Israel, cum ego essem junior, universa tribus Nephthali patris mei recessit a domo Jerosolymorum, quæ fuerat electa ex omnibus tribubus Israel, ut omnes tribus sacrificarent : et sanctificatum fuerat templum habitationis Altissimi, et ædificatum fuerat in omnes generationes sæculi.

5. Et omnes tribus quæ simul recesserant sacrificabant ipsi Baal ipsi vitulæ, et domus Nephthali patris mei.

6. Et ego solus ibam sæpe in Jerosolyma in festivitibus, sicut scriptum est omni Israel in præcepto æterno, primitias et decimas geniminum, et primas tonsuras habens, et dabam eas sacerdotibus filiis Aaron ad altare : omnium geniminum

7. decimam dabam filiis Levi ministrantibus in Jerusalem, et secundam decimam divendebam, et ibam et expendebam ea in Jerosolymis per singulos annos,

8. et tertiam dabam quibus conveniebat, sicut mandaverat Debbora mater patris mei, propterea quod orphanus relictus sum a patre meo.

9. Et quando factus sum vir, accepi Annam uxorem de semine patriæ meæ : et genui ex ea Tobiam.

10. Et quando captivi ducti sumus in Nineve, omnes fratres mei, et qui de genere meo, comedebant de panibus gentium,

11. ego autem conservavi animam meam ut non manducarem,

12. sicut memineram Dei in tota anima mea.

13. Et dedit Altissimus gratiam et formam in conspectu Enemessarî, et fui ejus emptor,

14. et ivi in Mediam et deposui Gabaelo fratri Gabriel in Ragis Mediæ argenti talenta decem.

15. Et quando mortuus est Enemessar, regnavit Sennacherim filius ejus pro eo, et viæ ejus infirmatæ sunt et non ultra potui ire in Mediam.

16. Et in diebus Enemessarî eleemosynas multas faciebam fratribus meis :

17. panes meos dabam esurientibus, et vestimenta nudis :

I

τοῖς γυμνοῖς καὶ εἰ τινα ἐκ τοῦ γένους μου ἐθεώρουν
-εθνηκότα καὶ ἐβρίμμενον ὀπίσω τοῦ τείχους Νινευῆ,
ἐθαπτον αὐτόν.

18. Καὶ εἰ τινα ἀπέκτεινε Σενναχηρίμ ὁ βασιλεὺς,
ὅτε ἦλθε φυγὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας, ἐθαψα αὐτοὺς κλέ-
πτων· πολλοὺς γὰρ ἀπέκτεινεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ
ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τὰ σώματα, καὶ οὐχ εὑρέθη.

19. Πορευθεὶς δὲ εἰς τῶν ἐν Νινευῇ, ὑπέδειξε τῷ
βασιλεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι θάπτω αὐτοὺς, καὶ ἐκρύβην.
Ἐπιγινούς δὲ ὅτι ζητοῦμαι ἀποθανεῖν, φοβηθεὶς ἀνεχώ-
ρησα.

20. Καὶ διηρπάγη πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ οὐ
κατελείφθη μοι οὐδὲν πλὴν Ἄννας τῆς γυναίκός μου,
καὶ Τωβίου τοῦ υἱοῦ μου.

21. Καὶ οὐ διῆλθον ἡμέραι πεντήκοντα, ἕως οὗ ἀπέ-
κτειναν αὐτὸν οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἔφυγον εἰς τὰ ὄρη
Ἀραράθ, καὶ ἐβασίλευσε Σαχερδόνος υἱὸς αὐτοῦ ἀντ'
αὐτοῦ, καὶ ἔταξεν Ἀχιάχαρον τὸν Ἀναήλ υἱὸν τοῦ ἀδελ-
φοῦ μου ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἐκλογιστὴν τῆς βασιλείας
αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν διοίκησιν.

22. Καὶ ἠξίωσεν Ἀχιάχαρος περὶ ἐμοῦ, καὶ ἦλθον
εἰς Νινευῆ. Ἀχιάχαρος δὲ ἦν ὁ οἰνοχόος, καὶ ἐπὶ τοῦ
δακτυλίου, καὶ διοικητής, καὶ ἐκλογιστὴς, καὶ κατέ-
στησεν αὐτὸν ὁ Σαχερδόνος ἐκ δευτέρως, ἦν δὲ ἐξ ἀδελ-
φός μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Ὅτε δὲ κατήλθον εἰς τὸν οἶκόν μου, καὶ ἀπεδόθη
μοι Ἄννα ἡ γυνή μου, καὶ Τωβίας ὁ υἱός μου, ἐν τῇ
πεντηχοστῇ ἑορτῇ, ἣ ἐστὶν ἁγία ἑπτὰ ἐβδομάδων, ἐγε-
νήθη ἄριστον καλὸν μοι, καὶ ἀνέπεσα τοῦ φαγεῖν.

2. Καὶ θεασάμην ὅσα πολλὰ, καὶ εἶπα τῷ υἱῷ μου·
Βάδισον καὶ ἀγάγε δὴ ἂν εὕρης τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἐν-
δεῆ, ὅς μέμνηται τοῦ Κυρίου, καὶ ἰδοὺ μένω σε.

3. Καὶ λθὼν εἶπε· Πάτερ, εἰς ἐκ τοῦ γένους ἡμῶν
ἐστραγγαλωμένος ἐβρίπτα ἐν τῇ ἀγορᾷ.

4. Καγὼ, πρὶν ἡ γέσσωσθαί με, ἀναπνέσας ἀνελό-
μην αὐτὸν εἰς τι οἶκημα ἕως οὗ ἔδω ὁ ἥλιος.

5. Καὶ ἐπιστρέψας ἐλουσάμην, καὶ ἥσθιον τὸν ἄρτον
μου ἐν λύπῃ.

6. Καὶ ἐμνήσθην τῆς προφητείας Ἀμώς, καθὼς εἴ-
πεν· Στραφήσονται αἱ ἑορταὶ ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πᾶ-
σαι αἱ εὐφροσύναι ὑμῶν εἰς θρήνον.

7. Καὶ ἔκλαυσα, καὶ ὅτε ἔδω ὁ ἥλιος, ὥχόμην, καὶ
δρύξας ἔθαψα αὐτόν.

8. Καὶ οἱ πλησίον ἐπεγέλων, λέγοντες· Οὐχ ἔτι φο-
βεῖται φονεῦσθαι περὶ τοῦ πράγματος τούτου· καὶ ἀπέ-
δρα, καὶ ἰδοὺ πάλιν θάπτει τοὺς νεκρούς.

9. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνέλυσα θάψας, καὶ ἐκοι-
μήθην μεμιαμμένος παρὰ τὸν τοίχον τῆς αὐλῆς. Καὶ
τὸ πρόσωπόν μου ἀκάλυπτον ἦν,

10. καὶ οὐκ ᾔδειν ὅτι στρουθία ἐν τῷ τοίχῳ ἐστί· καὶ
τῶν ὀφθαλμῶν μου ἀνευγώτων, ἀφώδευσαν τὰ στρουθία
θερμὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἐγενήθη λευκώματα
ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἐπορεύθην πρὸς ἰατροὺς, καὶ
οὐκ ὠφέλυσάν με, Ἀχιάχαρος δὲ ἔτρεφέ με ἕως οὗ ἐπο-
ρεύθην εἰς τὴν Ἐλυμαίδα.

11. Καὶ ἡ γυνή μου Ἄννα ἡριθεύετο ἐν τοῖς γυναι-
χείοις,

et si quem de genere meo aspiciebam mortuum et proj-
ectum post murum Nineve, sepeliebam eum.

18. Et si quem interfecerat Sennacherim rex, quando ve-
nit fugiens e Judæa, sepeliebam eos furatus : multos enim
interfecit in furore suo, et quæsitæ sunt a rege corpora, et
non sunt inventa.

19. Profectus autem unus eorum qui de Nineve, indicavit
regi de me quia sepelio eos, et occultatus sum. Cognoscens
autem quia quæror ut moriar, timore percussus secessi.

20. Et direptæ sunt omnes substantiæ meæ, et non re-
mansit mihi quicquam præter Annam uxorem meam, et To-
biam filium meum.

21. Et non transierunt dies quinquaginta, donec inter-
fecerunt eum duo filii ejus : et fugerunt in montes Ararath,
et regnavit Sacherdonus filius ejus pro eo, et constituit
Achiacharum Anael filium fratris mei super omnem compu-
tationem regni sui, et super omnem administrationem.

22. Et postulavit Achiacharus pro me, et veni in Nineve.
Achiacharus autem erat pincerna, et super annulum, et ad-
ministratores, et computator, et constituit eum Sacherdonus
secundo, erat autem filius fratris mei.

CAPUT II.

1. Quando autem deveni in domum meam, et restituta
est mihi Anna uxor mea, et Tobias filius meus, in pente-
coste festivitatis, quæ est sancta septem hebdomadarum,
factum est prandium bonum mihi, et accubui ad mandu-
candum.

2. Et aspexi obsonia multa, et dixi filio meo : Vade et
adduc quemcumque inveneris fratrum nostrorum egentem,
qui meminerit Domini, et ecce expecto te.

3. Et veniens dixit : Pater, unus de genere nostro stran-
gulatus projectus est in platea.

4. Et ego, antequam ego gustarem, exiliens tuli in do-
mum quamdam donec occidit sol.

5. Et reversus lavi me, et comedebam panem meum in
tristitia.

6. Et recordatus sum prophetiæ Amos, quomodo dixit :
Convertentur dies festi vestri in luctum, et omnes lætitiæ
vestræ in lamentationem.

7. Et ploravi, et quando occiderat sol, abii, et fodiens
sepelivi eum.

8. Et proximi irridebant, dicentes : Non adhuc timet in-
terfici pro re hac : et aufugit, et ecce rursus sepelit mor-
tuos.

9. Et in ipsa nocte redii cum sepelissem, et cubi pollutus
juxta murum atrii. Et facies mea discooperata erat,

10. et non vidi quia passeress in muro erant : et oculis
meis apertis, immiserunt passeress calidum in oculos meos,
et factæ sunt albugines in oculis meis, et ivi ad medicos, et
non profuerunt mihi. Achiacharus autem nutriebat me
quoadusque profectus sum in Elymida.

11. Et uxor mea Anna serviebat in gynæceis,

12. καὶ ἀπέστειλε τοῖς κυρίοις· καὶ ἀπέδωκαν αὐτῇ καὶ αὐτοὶ τὸν μισθὸν, προσδόντες καὶ ἔριπον.

13. Ὅτε δὲ ἦλθε πρὸς μέ, ἤρξατο κράζειν· καὶ εἶπα αὐτῇ· Πόθεν τὸ ἐρίφιον; μὴ κλεψιματιὸν ἐστίν; Ἀπόδος αὐτὸ τοῖς κυρίοις· οὐ γὰρ θεμιτόν ἐστιν φαγεῖν κλεψιματιόν.

14. Ἡ δὲ εἶπεν· Δῶρον δέδοται μοι ἐπὶ τῷ μισθῷ. Καὶ οὐκ ἐπίστευον αὐτῇ, καὶ ἔλεγον ἀποδιδόναι αὐτὸ τοῖς κυρίοις, καὶ ἡρρυθρίων πρὸς αὐτήν. Ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα εἶπέ μοι· Ποῦ εἰσὶν αἱ ἐλεημοσύναί σου, καὶ αἱ δίκαιοι σου; Ἰδοὺ γνωστὰ πάντα μετὰ σοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ λυπηθεὶς ἔκλαυσα, καὶ προσευξάμην μετ' ὀδύνης, λέγων·

2. Δίκαιος εἶ, Κύριε, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ σου ἐλεημοσύναι καὶ ἀλήθεια, καὶ κρίσιν ἀληθινήν καὶ δικαίαν σὺ κρίνεις εἰς τὸν αἰῶνα.

3. Μνήσθητί μοι, καὶ ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ. Μὴ με ἐκδικῇς ταῖς ἁμαρτίαις μου καὶ τοῖς ἀγνοήμασί μου καὶ τῶν πατέρων μου, ἃ ἡμαρτον ἐνώπιόν σου.

4. Παρήκουσαν γὰρ τῶν ἐντολῶν σου, καὶ ἔδωκαν ἡμᾶς εἰς διαρπαγὴν καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ θάνατον καὶ παραβολὴν ὀνειδισμοῦ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἐν οἷς ἐσκορπίσμεθα.

5. Καὶ νῦν πολλαὶ αἱ κρίσεις σου εἰσὶ καὶ ἀληθιναί, ἐξ ἐμοῦ ποιῆσαι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ τῶν πατέρων μου, ὅτι οὐκ ἐποίησαμεν τὰς ἐντολάς σου, οὐ γὰρ ἐπορεύθημεν ἐν ἀληθείᾳ ἐνώπιόν σου.

6. Καὶ νῦν κατὰ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου ποιήσον μετ' ἐμοῦ· ἐπίταξον ἀναλαβεῖν τὸ πνεῦμά μου, ὅπως ἀπολυθῶ, καὶ γένομαι γῆ, διότι λυσitteλεῖ μοι ἀποθανεῖν ἢ ζῆν· ὅτι ὀνειδισμοὺς ψευδεῖς ἤκουσα, καὶ λύπη ἐστὶ πολλὴ ἐν ἐμοί. Ἐπίταξον ἀπολυθῆναι με τῆς ἀνάγκης ἥδη εἰς τὸν αἰῶνιον τόπον, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ.

7. Ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνέβη τῇ θυγατρὶ Παρουλῇ Σάρρᾳ ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Μηδίας, καὶ ταύτην ὀνειδισθῆναι ὑπὸ παιδισκῶν πατρὸς αὐτῆς,

8. ὅτι ἦν δεδομένη ἀνδράσιν ἑπτὰ, καὶ Ἀσμοδαῖος τὸ πονηρὸν δαιμόνιον ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, πρὶν ἢ γενέσθαι αὐτοὺς μετ' αὐτῆς ὡς ἐν γυναίξί. Καὶ εἶπαν αὐτῇ· Οὐ συνιεῖς ἀποπνίγουσά σου τοὺς ἀνδρας; Ἡ δὲ ἑπτὰ ἔσχε, καὶ ἐνὸς αὐτῶν οὐκ ὠνομάσθη.

9. Τί ἡμᾶς μαστιγοῖς; Εἰ ἀπέθαναν, βάδιζε μετ' αὐτῶν, μὴ ἰδοιμέν σου υἱὸν ἢ θυγατέρα εἰς τὸν αἰῶνα.

10. Ταῦτα ἀκούσασα ἐλυπήθη σφόδρα, ὥστε ἀπάγξασθαι· καὶ εἶπε· Μία μὲν εἰμι τῷ πατρὶ μου· ἐὰν ποιήσω τοῦτο, ὀνειδὸς αὐτῷ ἔσται, καὶ τὸ γῆρας αὐτοῦ καταξίω μετ' ὀδύνης εἰς ἄδου.

11. Καὶ ἐδεήθη πρὸς τῇ θυρίδι, καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεός μου, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον καὶ ἐντιμον εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογήσαιοσάν σε πάντα τὰ ἔργα σου εἰς τὸν αἰῶνα.

12. Καὶ νῦν, Κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ τὸ πρόσωπόν μου εἰς σέ δέδωκα.

13. Εἶπον, ἀπολύσαι με ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ μὴ ἀκούσαι με μηκέτι ὀνειδισμῶν.

14. Σὺ γινώσκεις, Κύριε, ὅτι καθαρὰ εἰμι ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας ἀνδρὸς,

12. et mittebat dominis : et reddiderunt ei etiam ipsi mercedem, addentes etiam haerum.

13. Quando autem venit ad me, coepit clamare : et dixi ad eam : Unde haerum? numquid furtivus est? Redde illum dominis : non enim licitum est manducare furtivum.

14. At illa dixit : Donum mihi datum est super mercedem. Et non credebam ei, et dicebam reddere illum dominis, et erubesceram adversus eam. At illa respondens dixit mihi : Ubi sunt eleemosynae tuae, et iustitiae tuae? Ecce cognita omnia tecum.

CAPUT III.

1. Et tristatus ploravi, et deprecatus sum cum dolore, dicens :

2. Justus es, Domine, et omnia opera tua et omnes viae tuae misericordiae et veritas, et iudicium verum et justum tu iudicas in saeculum.

3. Memento mei, et respice super me. Ne de me vindictam sumas propter peccata mea et ignorantias meas et patrum meorum, quae peccaverunt in conspectu tuo.

4. Non enim obedierunt mandatis tuis, et dedisti nos in directionem et captivitatem et mortem et parabolam improperii omnibus gentibus in quibus dispersi sumus.

5. Et nunc multa sunt iudicia tua et vera, ex me ad faciendum pro peccatis meis et patrum meorum, quoniam non fecimus mandata tua, non enim ambulavimus in veritate coram te.

6. Et nunc secundum id quod placet coram te fac mecum : praecipe recipere spiritum meum, ut dissolvam, et fiam terra, quoniam expedit mihi mori quam vivere : quoniam impropria falsa audivi, et tristitia multa est in me. Praecipe absolvi me de necessitate jam in aeternum locum, ne avertas faciem tuam a me.

7. In eadem die contigit filiae Raguel Sarrae in Ecbatanis Mediae, et ipsam impropieri ab ancillis patris sui,

8. quoniam data fuerat viris septem, et Asmodaeus malum daemonium interfecerat eos, antequam illi fuissent cum ea ut in uxoris. Et dixerunt ad eam : Non intelligis suffocans tu viros? Ecce septem habuisti, et unius eorum non es nominata.

9. Quid nos flagellas? Si mortui sunt, vade cum eis, non videamus tuum filium vel filiam in saeculum.

10. Haec audiens tristata est valde, ut suffocaretur : et dixit : Una quidem sum patri meo : si fecero hoc, opprobrium ei erit, et senectutem ejus deducam cum dolore ad infernum.

11. Et oravit ad fenestram, et dixit : Benedictus es Domine Deus meus, et benedictum nomen tuum sanctum et honoratum in saecula. Benedicant te omnia opera tua in saeculum.

12. Et nunc, Domine, oculos meos et faciem meam in te dedi.

13. Dixi, ut absolveras me de terra, et non facias me audire ultra improprium.

14. Tu cognoscis Domine, quia munda sum ab omni peccato viri,

15. καὶ οὐκ ἐμδύνα τὸ ὄνομά μου οὐδὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς μου ἐν τῇ γῇ τῆς αἰχμαλωσίας μου. Μονογενὴς εἰμι τῷ πατρί μου, καὶ οὐχ ὑπάρχει αὐτῷ παιδίον ὃ κληρονομήσει αὐτόν, οὐδὲ ἀδελφὸς ἐγγύς, οὐδὲ ὑπάρχων αὐτῷ υἱός, ἵνα συντηρήσω ἐμαυτὴν αὐτῷ γυναῖκα, ἥδη ἀπώλοντό μοι ἐπτά· ἵνα τί μοι ζῆν; Καὶ εἰ μὴ δοκεῖ σοι ἀποκτεῖναι με, ἐπίταξον ἐπιβλέψαι ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐλεῆσαι με, καὶ μηκέτι ἀκοῦσαι με ὀνειδισμὸν.

16. Καὶ εἰσηκούσθη προσευχὴ ἀμφοτέρων ἐνώπιον τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Ῥαφαήλ,

17. καὶ ἀπεστάλη ἰάσασθαι τοὺς δύο, τοῦ Τωβίτ λεπίσαι τὰ λευκώματα, καὶ Σάρραν τὴν τοῦ Ῥαγουὴλ δοῦναι Τωβία τῷ υἱῷ Τωβίτ γυναῖκα, καὶ ὁῆσαι Ἀσμοδαῖον τὸ πονηρὸν δαιμόνιον, διότι Τωβία ἐπιβάλλει κληρονομήσαι αὐτήν. Ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἐπιστρέψας Τωβίτ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ Σάρρα ἡ τοῦ Ῥαγουὴλ κατέβη ἐκ τοῦ ὑπερώου αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐμνήσθη Τωβίτ περὶ τοῦ ἀργυρίου οὃ παρέθετο Γαβαὴλ ἐν Ῥάγιοις τῆς Μηδιάας,

2. καὶ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Ἐγὼ ἠτησάμην θάνατον, τὸ οὐ καλῶ Τωβίαν τὸν υἱόν μου, ἵνα αὐτῷ ὑποδείξω πρὶν ἀποθανεῖν με;

3. Καὶ καλέσας αὐτὸν εἶπεν· Παιδίον, ἐὰν ἀποθάνω, θάψον με, καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν μητέρα σου· τίμα αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, καὶ ποιεῖ τὸ ἀρεστόν αὐτῇ, καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτήν.

4. Μνήσθητι, παιδίον, ὅτι πολλοὺς κινδύνους ἐώρακεν ἐπὶ σοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ· ὅταν ἀποθάνῃ, θάψον αὐτὴν παρ' ἐμοὶ ἐν ἐνὶ τάφῳ.

5. Πάσας τὰς ἡμέρας, παιδίον, Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μνημόνευε, καὶ μὴ θελήσῃς ἁμαρτάνειν καὶ παραθεῖναι τὰς ἐντολάς αὐτοῦ. Δικαιοσύνην ποιεῖ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, καὶ μὴ πορευθῇς ταῖς ὁδοῖς τῆς ἀδικίας.

6. Διότι ποιῶντός σου τὴν ἀλήθειαν, εὐδοκίαι ἔσονται ἐν τοῖς ἔργοις σου καὶ πᾶσι τοῖς ποιῶσι τὴν δικαιοσύνην.

7. Ἐκ τῶν ὑπαρχόντων σοι ποιεῖ ἐλεημοσύνην, καὶ μὴ φθονεσάτω σοι ὁ ὀφθαλμὸς ἐν τῷ ποιεῖν σε ἐλεημοσύνην. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ παντὸς πτωχοῦ, καὶ ἀπὸ σοῦ οὐ μὴ ἀποστραφῇ τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ.

8. Ὡς σοὶ ὑπάρχοι κατὰ τὸ πλῆθος, ποιήσον ἐξ αὐτῶν ἐλεημοσύνην· ἐὰν ὀλίγον σοι ὑπάρχη, κατὰ τὸ ὀλίγον μὴ φοβοῦ ποιεῖν ἐλεημοσύνην.

9. Θέμα γὰρ ἀγαθὸν θησαυρίζεις σεαυτῷ εἰς ἡμέραν ἀνάγκης·

10. διότι ἐλεημοσύνη ἐκ θανάτου ῥύεται, καὶ οὐκ ἐξ εἰςλεῖθεν εἰς τὸ σκότος.

11. Δύρον γὰρ ἀγαθὸν ἐστὶν ἐλεημοσύνη πᾶσι τοῖς ποιῶσιν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ Ὑψίστου.

12. Πρόσεγε σεαυτῷ, παιδίον, ἀπὸ πάσης πορνείας, καὶ γυναῖκα πρῶτον λάβε ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῶν πατέρων σου· μὴ λάβῃς γυναῖκα ἄλλοτριαν, ἥ οὐκ ἐστὶν ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ πατρὸς σου, διότι υἱοὶ προφητῶν ἐσμεν· Νῶε, Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ, Ἰακώβ, οἱ πατέρες

15. neque pollui nomen meum neque nomen patris mei in terra captivitatis meae. Unigenita sum patri meo, et non adest ei puer qui hæreditabit eum, neque frater propinquus, neque existens ei filius, ut conservem me ei uxorem, jam perierunt mihi septem : ut quid mihi vivere? Et si non videtur tibi interficere me, præcipe respicere in me, et misereri mei, et non ultra audire improprium.

16. Et exaudita est deprecatio utrorumque coram gloria magni Raphael,

17. et missus est ad sanandum duo, ipsius Tobit desquamare albugines, et Sarram filiam Raguel dare Tobiae filio Tobit uxorem, et ligare Asmodæum malum dæmonium, quoniam ad Tobiam pertinet hæreditare eam. In eodem tempore revertens Tobit introivit in domum suam, et Sarra filia Raguel descendit de superiore cubiculo suo.

CAPUT IV.

1. In illa die recordatus est Tobit de argento quod deposuerat apud Gabael in Ragis Mediæ,

2. et dixit in seipso : Ego petii mortem, cur non voco Tobiam filium meum, ut ei indicem priusquam ego moriar?

3. Et vocans eum dixit : Fili, si mortuus fuero, sepeli me, et ne despicias matrem tuam : honora eam omnibus diebus vitæ tuæ, et fac quod placitum ei, et ne contristes eam.

4. Memento, fili, quia multa pericula vidit propter te in ventre : cum mortua fuerit, sepeli eam juxta me in uno sepulchro.

5. Omnibus diebus, fili Domini Dei nostri recordare, et noli peccare et transgredi mandata ejus. Justitiam fac omnibus diebus vitæ tuæ, et ne ambularis viis injustitiæ.

6. Quoniam faciente te veritatem, prosperitates erunt in operibus tuis et omnibus facientibus justitiam.

7. Ex substantia tua fac eleemosynam, et non invidet oculus tuus in faciendâ te eleemosynam. Ne avertas faciem tuam ab omni mendico, et a te non avertetur facies Dei.

8. Quomodo tibi fuerit secundum multitudinem, facito ex eis eleemosynam : si paucum tibi fuerit, juxta paucum ne timeas facere eleemosynam.

9. Præmium enim bonum thesaurizas tibi in diem necessitatis :

10. quoniam eleemosyna a morte liberat, et non permittit introire in tenebras.

11. Munus enim bonum est eleemosyna omnibus facientibus eam in conspectu Altissimi.

12. Attende tibi, fili, ab omni fornicatione, et uxorem primum accipe de semine patrum tuorum : non accipias uxorem alienam, quæ non est de tribu patris tui, quoniam filii prophetarum sumus : Noe, Abraham, Isaac, Jacob, isti patres nostri a sæculo. Memento, fili, quia ipsi omnes

ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος. Μνήσθητι, παιδίον, ὅτι αὐτοὶ πάντες ἔλαβον γυναῖκας ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, καὶ εὐλογήθησαν ἐν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν κληρονομήσει γῆν.

13. Καὶ νῦν, παιδίον, ἀγάπα τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ μὴ υπερηφανεύου τῇ καρδίᾳ σου ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων τοῦ λαοῦ σου, λαβεῖν σεαυτῷ ἐξ αὐτῶν γυναῖκα· διότι ἐν τῇ υπερηφανίᾳ ἀπώλεια καὶ ἀκαταστασία πολλή, καὶ ἐν τῇ ἀχρεϊότητι ἐλάττωσις καὶ ἔνδεια μεγάλη· ἡ γὰρ ἀχρεϊότης μήτηρ ἐστὶ τοῦ λιμοῦ.

14. Μισθὸς παντὸς ἀνθρώπου ὃς ἐὰν ἐργάσθῃται παρὰ σοὶ μὴ αὐλισθῇτω, ἀλλ' ἀπόδος αὐτῷ παρ' αὐτίκα. Ἐὰν δουλεύσης τῷ Θεῷ, ἀποδοθήσεται σοι. Πρόσχε σεαυτῷ, παιδίον, ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καὶ ἴσθι πεπαιδευμένος ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ σου.

15. Καὶ ὁ μισεῖς, μὴδὲν ποιήσης. Οἶνον εἰς μέθην μὴ πῖρες, καὶ μὴ πορευθῇτω μετὰ σοῦ μέθη ἐν τῇ ὁδῷ σου.

16. Ἐκ τοῦ ἄρτου σου δίδου πεινῶντι, καὶ ἐκ τῶν ἱματίων σου τοῖς γυμνοῖς. Πᾶν ὃ ἐὰν περισσέυσῃ σοι, ποιεῖ ἐλεημοσύνην, καὶ μὴ φθονεσάτω σου ὁ ὀφθαλμὸς ἐν τῷ ποιεῖν σε ἐλεημοσύνην.

17. Ἐκχεον τοὺς ἄρτους σου ἐπὶ τὸν τάφον τῶν δικαίων, καὶ μὴ δῶς τοῖς ἁμαρτωλοῖς.

18. Συμβουλίαν παρὰ παντὸς φρονίμου ζητήσον, καὶ μὴ καταφρονήσης ἐπὶ πάσης συμβουλίας χρησίμης.

19. Καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὐλόγει Κύριον τὸν Θεόν, καὶ παρ' αὐτοῦ αἰτήσον ὅπως αἱ δόδοί σου εὐθεῖαι γένωνται, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι καὶ βουλαὶ σου εὐδωθῶσιν· διότι πᾶν ἔθνος οὐκ ἔχει βουλήν, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Κύριος δίδωσι πάντα τὰ ἀγαθὰ, καὶ ὃν ἐὰν θέλῃ, ταπεινοὶ καθὼς βούλεται. Καὶ νῦν, παιδίον, μνημόνευε τῶν ἐντολῶν μου, καὶ μὴ ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ τῆς καρδίας σου.

20. Καὶ νῦν ὑποδεκνύω σοὶ τὰ δέκα τάλαντα τοῦ ἀργυρίου ὃ παρεθήμην Γαβαθίῳ τῷ τοῦ Γαβρίας ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας.

21. Καὶ μὴ φοβοῦ, παιδίον, ὅτι ἐπτωχέυσαμεν· ὑπάρχει σοὶ πολλὰ ἐὰν φοβήθῃς τὸν Θεόν, καὶ ἀποστῇς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, καὶ ποιήσης τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἀποκριθεὶς Τωβίας εἶπεν αὐτῷ· Πάτερ, ποιήσω πάντα ὅσα ἐντέταλσαι μοι·

2. ἀλλὰ πῶς δυνήσομαι λαβεῖν τὸ ἀργύριον, καὶ οὐ γινώσκω αὐτόν;

3. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ χειρόγραφον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ζήτησον σεαυτῷ ἄνθρωπον ὃς συμπορεύσεται σοι, καὶ δώσω αὐτῷ μισθὸν ἕως ζωῆς, καὶ λάβε πορευθεὶς τὸ ἀργύριον.

4. Καὶ ἐπορεύθη ζητῆσαι ἄνθρωπον, καὶ εὔρε Ῥαφαὴλ ὃς ἦν ἄγγελος,

5. καὶ οὐκ ᾔδει, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ δύναμαι πορευθῆναι μετὰ σοῦ ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας, καὶ εἰ ἔμπαυρος εἰ τῶν τόπων;

6. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος· Πορεύσομαι μετὰ σοῦ, καὶ τῆς ὁδοῦ ἐμπειρῶ, καὶ παρὰ Γαβαθὴλ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν νύλισθην.

7. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβίας· Ὑπόμεινόν με, καὶ ἐρῶ τῷ πατρί.

acceperunt uxores de fratribus suis, et benedicti sunt in filiis suis, et semen eorum hereditabit terram.

13. Et nunc, fili, dilige fratres tuos, et noli superbiere corde tuo præ fratribus tuis, et filiis et filiabus populi tui, accipere tibi ex eis uxorem : quoniam in superbia perditio et perturbatio multa, et in nequitia diminutio et egestas magna : nequitia enim mater est famis.

14. Merces omnis hominis quicumque operatus fuerit apud te non moretur, sed redde ei statim. Si servieris Deo, reddetur tibi. Attende tibi, fili, in omnibus operibus tuis, et esto eruditus in omni conversatione tua.

15. Et quod odio habes, nemini feceris. Vinum ad ebrietatem ne bibas, et non eat tecum ebrietas in via tua.

16. De pane tuo da esurienti, et de vestibus tuis nudis. Omne quodcumque super fuerit tibi, fac eleemosynam, et non invideat oculus tuus in faciendo te eleemosynam.

17. Effunde panes tuos super sepulturam iustorum, et ne dederis peccatoribus.

18. Consilium ab omni prudente quære, et ne contemnas super omne consilium utile.

19. Et in omni tempore benedic Dominum Deum, et ab eo pete ut viæ tuæ rectæ sint, et omnes semitæ tuæ et consilia tua prosperentur : eo quod omnis gens non habet consilium, sed ipse Dominus dat omnia bona, et quemcumque voluerit, humiliat sicut vult. Et nunc, fili, recordare mandatorum meorum, et non deleantur de corde tuo.

20. Et nunc indico tibi decem talenta argenti quæ deposui apud Gabaelum filium Gabrielæ in Ragis Mediæ.

21. Et ne timeas, fili, quia mendici facti sumus : sunt tibi multa si timueris Deum, et recesseris ab omni peccato, et feceris quod placitum coram eo.

CAPUT V.

1. Et respondens Tobias dixit ei : Pater, faciam omnia quæcumque mandasti mihi :

2. sed quomodo potero accipere argentum, et non cognosco eum ?

3. Et dedit ei chirographum, et dixit ei : Quære tibi hominem qui simul ibit tecum, et dabo ei mercedem dum vivo, et accipe vadens argentum.

4. Et ivit quærere hominem, et invenit Raphael qui erat angelus,

5. et nesciebat, et dixit ei : Si possum ire tecum in Ragis Mediæ, et si peritus es locorum ?

6. Et dixit ei angelus : Ibo tecum, et viæ peritus sum, et apud Gabael fratrem nostrum commoratus sum.

7. Et dixit ei Tobias : Sustine me, et dicam patri.

8. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πορεύου, καὶ μὴ χρονίσῃς. Καὶ εἰσελθὼν εἶπε τῷ πατρὶ· Ἰδὼ εὗρηκα δὲ συμπορεύσεταί μοι. Ὁ δὲ εἶπε· Φώνησον αὐτὸν πρὸς μέ, ἵνα ἐπιγνῶ ποίας φυλῆς ἐστὶ, καὶ εἰ πιστὸς τοῦ πορευθῆναι μετὰ σοῦ.

9. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν, καὶ εἰσῆλθε, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους.

10. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβίτ· Ἀδελφε, ἐκ ποίας φυλῆς καὶ ἐκ ποίας πατρίδος εἶ σύ; Ὑπόδειξόν μοι.

11. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Φυλὴν καὶ πατρίαν σὺ ζητεῖς, ἣ μίσθιον δὲ συμπορεύσεται μετὰ τοῦ υἱοῦ σου; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβίτ· Βούλομαι, ἀδελφε, ἐπιγινώσκειν τὸ γένος σου καὶ τὸ ὄνομα.

12. Ὁς δὲ εἶπεν· Ἐγὼ Ἀζαρίας Ἀνανίου τοῦ μεγάλου τῶν ἀδελφῶν σου.

13. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὑγιαίνων ἔλθοις, ἀδελφε, καὶ μὴ μοι ὀργισθῇς, θεὶ ἐξήγησα τὴν φυλὴν σου καὶ τὴν πατρίαν σου ἐπιγινώσκειν· καὶ σὺ τυγχάνεις ἀδελφός μου ἐκ τῆς καλῆς καὶ ἀγαθῆς γενεᾶς· ἐπεγίνωσκον γὰρ ἐγὼ Ἀνανίαν καὶ Ἰωνάθαν τοὺς υἱοὺς Σεμεὶ τοῦ μεγάλου, ὡς ἐπορευόμεθα κοινῶς εἰς Ἱερουσόλυμα προσκυνεῖν, ἀναφέροντες τὰ πρωτότοκα, καὶ τὰς δεκάτας τῶν γεννημάτων, καὶ οὐκ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ πλάνῃ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. Ἐκ ρίζης καλῆς εἶ, ἀδελφε,

14. ἀλλὰ εἶπόν μοι τίνα σοι ἔσομαι μισθὸν διδόναι; Δραχμὴν τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ δέοντά σοι ὡς καὶ τῷ υἱῷ μου,

15. καὶ ἐτι προσθήσω σοι ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν ὑγιαίνοντες ἐπιστρέψῃτε.

16. Καὶ εὐδόκησαν οὕτως. Καὶ εἶπε πρὸς Τωβίαν· Ἐτοιμός γίνου πρὸς τὴν ὁδόν, καὶ εὐοδοθήσῃτε. Καὶ ἡτοίμασεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ τὰ πρὸς τὴν ὁδόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· Πορεύου μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὁ δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ οἰκῶν Θεὸς εὐδοώσει τὴν ὁδὸν ὑμῶν, καὶ ὁ ἄγγελος αὐτοῦ συμπορευθήτω ὑμῖν. Καὶ ἐξῆλθον ἀμφοτέρω ἀπελθεῖν, καὶ ὁ κύων τοῦ παιδάρου μετ' αὐτῶν.

17. Ἐκλαυσε δὲ Ἄννα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς Τωβίτ· Τί ἐξαπέστειλας τὸ παιδίον ἡμῶν; Ἡ οὐχὶ ἡ ῥάβδος τῆς χειρὸς ἡμῶν ἐστὶν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐκπορεύεσθαι ἐνώπιον ἡμῶν;

18. Ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ μὴ φθάσαι, ἀλλὰ περίφημα τοῦ παιδίου ἡμῶν γένοιτο.

19. Ὡς γὰρ δέδοται ἡμῖν ζῆν παρὰ τοῦ Κυρίου, τοῦτο ἱκανὸν ἡμῖν ὑπάρχει.

20. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Τωβίτ· Μὴ λόγον ἔχει, ἀδελφή· ὑγιαίνων ἐλεύσεται, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται αὐτόν.

21. Ἄγγελος γὰρ ἀγαθὸς συμπορεύσεται αὐτῷ, καὶ εὐδοθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ ὁποστρέψει ὑγιαίνων.

22. Καὶ ἐπαύσατο κλαίονσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ζ'.

1. Οἱ δὲ πορευόμενοι τὴν ὁδόν, ἦλθον ἑσπέρας ἐπὶ τὸν Τίγγριν ποταμὸν, καὶ ἠυλίζοντο ἐκεῖ.

2. Τὸ δὲ παιδάριον κατέβη περικλύσασθαι, καὶ ἀνέπηδησεν ἰχθὺς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐβουλήθη καταπιεῖν τὸ παιδάριον.

3. Ὁ δὲ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιλαβοῦ τοῦ ἰχθύος. Καὶ ἐκράτησε τὸν ἰχθύν τὸ παιδάριον, καὶ ἀνέβαλεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν.

8. Et dixit ei : Vade, et ne tardaveris. Et ingressus dixit patri : Ecce inveni qui simul ibit mecum. At ille dixit : Voca ipsum ad me, ut agnoscam cujus tribus est, ac si fidelis ad eundum tecum.

9. Et vocavit eum, et introivit, et salutarunt se invicem.

10. Et dixit ei Tobit : Frater, ex qua tribu et ex qua patria es tu? Indica mihi.

11. Et dixit ei : Tribum et patriam tu quaeris, an mercenarium qui simul ibit cum filio tuo? Et dixit ei Tobit : Volo, frater, agnoscere genus tuum et nomen.

12. At ille dixit : Ego Azarias Ananiae magni de fratribus tuis.

13. Et dixit ei : Sanus venias, frater, et ne mihi irascaris, quia quaesivi tribum tuam et patriam tuam agnoscere : et tu es frater meus ex pulchra et bona progenie : cognovi enim ego Ananiam et Jonathan filios Semei magni, quomodo ibamus una in Jerosolyma ad adorandum, offerentes primogenita, et decimas geniminum, et non erraverant in errore fratrum nostrorum. De bona radice es, frater,

14. sed dicito mihi quam tibi ero mercedem daturus? Drachmam die, et necessaria tibi sicut et filio meo,

15. et adhuc adjiciam tibi super mercedem, si sani reverteritis.

16. Et bene senserunt sic. Et dixit ad Tobiam : Paratus esto ad viam, et prosperemini. Et paravit filius ejus quae ad viam, et dixit ei pater ejus : Vade cum homine hoc, qui autem in caelo habitat Deus prosperabit viam vestram, et angelus ejus ibit vobiscum. Et exierunt utrique ad abeundum, et canis pueri cum eis.

17. Ploravit autem Anna mater ejus, et dixit ad Tobit : Quid emisisti filium nostrum? An non virga manus nostrae est in ingrediendo ipsum et egrediendo coram nobis?

18. Argentum argento non antevertat, sed peripsema filii nostri sit.

19. Quomodo enim datum est nobis vivere a Domino, hoc satis multum nobis est.

20. Et dixit ei Tobit : Ne sollicitudinem habeas, soror : sanus veniet, et oculi tui videbunt eum.

21. Angelus enim bonus ibit cum eo, et prosperabitur iter ejus, et redibit sanus.

22. Et cessavit plorans.

CAPUT VI.

1. Illi vero euntes viam, venerunt vesperi ad Tigrim flumen, et manserunt ibi.

2. Puer autem descendit ad lavandum se, et prosiliit piscis e flumine, et voluit devorare puerum.

3. Angelus autem dixit ei : Apprehende piscem. Et tenuit piscem puer, et projecit eum super terram.

4. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος· Ἀνάτεμε τὸν ἰχθύν, καὶ λαβὼν τὴν καρδίαν καὶ τὸ ἥπαρ καὶ τὴν χολήν, ὅες ἀσφαλῶς.

5. Καὶ ἐποίησε τὸ παιδάριον ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος· τὸν δὲ ἰχθύν ὀπτήσαντες ἔφαγον. Καὶ ὠδεύον ἀμφότεροι, ἕως οὗ ἤγγισαν ἐν Ἐκβατάνοις.

6. Καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τῷ ἀγγέλῳ· Ἀζαρία ἀδελφε, τί ἐστὶν ἡ καρδία καὶ τὸ ἥπαρ καὶ ἡ χολή τοῦ ἰχθύος;

7. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἡ καρδία καὶ τὸ ἥπαρ, ἐάν τινα ὀχλῇ δαιμόνιον ἢ πνεῦμα πονηρὸν, ταῦτα δεῖ καπνίσαι ἐνώπιον ἀνθρώπου, ἢ γυναῖκος, καὶ μηκέτι ὀχληθῇ.

8. Ἡ δὲ χολή, ἔγχρυσαι ἀνθρώπου δὲ ἔχει λευκώματα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ ἰαθῆσεται.

9. Ὡς δὲ προσήγγισαν τῇ Ῥάγῃ,

10. εἶπεν ὁ ἄγγελος τῷ παιδαρίῳ· Ἀδελφε, σήμερον αὐλισθησόμεθα παρὰ Ῥαγουήλ, καὶ αὐτὸς συγγενὴς σου ἐστίν, καὶ ἐστὶν αὐτῷ θυγάτηρ ὀνόματι Σάρρα. Λαλήσω περὶ αὐτῆς, τοῦ δοθῆναι σοὶ αὐτὴν εἰς γυναῖκα,

11. καὶ ὅτι σοὶ ἐπιβάλλει ἡ κληρονομία αὐτῆς, καὶ σὺ μόνος εἶ ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς· καὶ τὸ κοράσιον καλὸν καὶ φρόνιμον ἐστί.

12. Καὶ νῦν ἀκουσόν μου, καὶ λαλήσω τῷ πατρὶ αὐτῆς, καὶ ὅταν ὑποστρέψωμεν ἐκ Ῥαγῶν, ποιήσομεν τὸν γάμον· διότι ἐπίσταμαι Ῥαγουήλ ὅτι οὐ μὴ δῶ αὐτὴν ἀνδρὶ ἐτέρῳ κατὰ τὸν νόμον Μωϋσῆ, ἢ ὀφειλῇσιν θάνατον, ὅτι τὴν κληρονομίαν σοὶ κατήκει λαβεῖν, ἢ πάντα ἀνθρώπων.

13. Τότε εἶπεν τὸ παιδάριον τῷ ἀγγέλῳ· Ἀζαρία ἀδελφε, ἀκήκοα ἐγὼ τὸ κοράσιον δεδούσθαι ἐπτά ἀνδράσι, καὶ πάντας ἐν τῷ νυμφῶνι ἀπολωλότας·

14. καὶ νῦν ἐγὼ μόνος εἰμὶ τῷ πατρὶ, καὶ φοβοῦμαι μὴ εἰσελθὼν ἀποθάνω καθὼς καὶ οἱ πρότεροι, ὅτι δαιμόνιον φιλεῖ αὐτήν, ὃ οὐκ ἀδικεῖ οὐδένα πλὴν τῶν προσαγόντων αὐτῇ. Καὶ νῦν ἐγὼ φοβοῦμαι μὴ ἀποθάνω, καὶ κατὰξω τὴν ζωὴν τοῦ πατρὸς μου καὶ τῆς μητρὸς μου μετ' ὀδύνης ἐπ' ἐμοὶ εἰς τὸν τάφον αὐτῶν, καὶ υἱὸς ἕτερος οὐχ ὑπάρχει αὐτοῖς δὲ θάψει αὐτούς.

15. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἄγγελος· Οὐ μέμνησαι τῶν λόγων ὧν ἐνετειλάτο σοὶ ὁ πατήρ σου, ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν σε γυναῖκα ἐκ τοῦ γένους σου; Καὶ νῦν ἀκουσόν μου, ἀδελφε, διότι σοὶ ἔσται εἰς γυναῖκα, καὶ τοῦ δαιμονίου μηδένα λόγον ἔχει, ὅτι τὴν νύκτα ταύτην δοθήσεται σοὶ αὕτη εἰς γυναῖκα.

16. Καὶ ἐὰν εἰσελθῇς εἰς τὸν νυμφῶνα, λήψῃ τέφραν θυμιαμάτων, καὶ ἐπιθήσεις ἀπὸ τῆς καρδίας καὶ τοῦ ἥπατος τοῦ ἰχθύος, καὶ καπνίσῃς,

17. καὶ ὁσφρανθήσεται τὸ δαιμόνιον, καὶ φεύσεται, καὶ οὐκ ἐπανελεύσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ὅταν δὲ προσπορεύῃ αὕτη, ἐγέρθητε ἀμφότεροι, καὶ βοήσατε πρὸς τὸν ἐλεήμονα Θεόν, καὶ σώσει ὑμᾶς, καὶ ἐλεήσει. Μὴ φοβοῦ, ὅτι σοὶ αὕτη ἡτοιμασμένη ἦν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ σὺ αὐτὴν σώσεις, καὶ πορεύσεται μετὰ σοῦ, καὶ ὑπολαμβάνω ὅτι σοὶ ἔσται ἐξ αὐτῆς παιδίον. Καὶ ὡς ἤκουσε Τωβίας ταῦτα, ἐφύλασεν αὐτήν, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκολλήθη σφόδρα αὐτῇ. Καὶ ἦλθεν εἰς Ἐκβατάνα.

4. Et dixit ei angelus : Incide piscem, et sumens cor et jecur et fel, reponere tuto.

5. Et fecit puer sicut dixit ei angelus : piscem autem assantes comederunt. Et pergebant utrique, donec appropinquaverunt in Ecbatana.

6. Et dixit puer angelo : Azaria frater, quid est cor et jecur et fel piscis?

7. Et dixit ei : Cor et jecur, si quem turbaverit dæmonium vel spiritus malignus, hæc oportet suffire coram homine, vel muliere, et non ultra turbabitur.

8. Fel autem, unge hominem qui habet albugines in oculo, et sanabitur.

9. Ut autem appropinquaverunt Rago,

10. dixit angelus puero : Frater, hodie manebimus apud Raguel, et ipse cognatus tuus est, et est ei filia nomine Sarra. Loquar de ea, ut ipsa detur tibi in uxorem,

11. et quoniam ad te pertinet hæreditas ejus, et tu solus es de genere ejus : et puella pulchra et prudens est.

12. Et nunc audi me, et loquar patri ejus, et quando revertemus e Ragis, faciemus nuptias : quoniam novi Raguel quia non dabit eam viro alteri juxta legem Moysi, vel reus erit mortis, quoniam hæreditatem tibi convenit accipere, quam omnem hominem.

13. Tunc dixit puer angelo : Azaria frater, audi vi ego puellam datam esse septem viris, et omnes in nuptiali thalamo periisse :

14. et nunc ego solus sum patri, et timeo ne ingressus moriar sicut et priores, quoniam dæmonium diligit eam, quod non nocet cuiquam nisi accedentibus ad eam. Et nunc ego timeo ne moriar, et deducam vitam patris mei et matris meæ cum dolore super me in sepulturam ipsorum, et filius alius non est eis qui sepeliet eos.

15. Dixit autem ei angelus : Non meministi verborum quæ mandavit tibi pater tuus, super accipiendo te uxorem de genere tuo? Et nunc audi me, frater, quoniam tibi erit in uxorem, et dæmonii nullam rationem habe, quoniam nocte hac dabitur tibi hæc ipsa in uxorem.

16. Et si ingressus fueris in thalamum,umes cinerem thymiamatum, et superpones de corde et jecore piscis, et facies fumigare,

17. et olfaciet dæmonium, et fugiet, et non redibit iterum in sæculum sæculi. Quando autem accedes ad eam, surgite utrique, et clamate ad misericordem Deum, et salvabit vos, et miserabitur. Ne timeas, quoniam tibi hæc parata fuit a sæculo, et tu ipsam salvabis, et ibit tecum, et existimo quia tibi erunt ex ea filii. Et ut audivit Tobias hæc, dilexit eam, et anima ipsius adhæsit valde ei. Et venit in Ecbatana.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ παρεγένετο εἰς τὴν οἰκίαν Ῥαγουήλ. Καὶ Σάρρα δὲ ὑπήντησεν αὐτῷ, καὶ ἐχαιρέτισεν αὐτόν, καὶ αὐτὸς αὐτούς· καὶ εἰσῆγαγεν αὐτούς εἰς τὴν οἰκίαν.
2. Καὶ εἶπε Ῥαγουήλ Ἐδνα τῇ γυναίκί αὐτοῦ· Ὡς ὅμοιοις ὁ νεανίσκος Τωβίτ τῷ ἀνεψιῷ μου;
3. Καὶ ἠρώτησεν αὐτούς Ῥαγουήλ· Πόθεν ἐστὲ, ἀδελφοί; Καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἐκ τῶν υἱῶν Νεφθαλὶ τῶν αἰχμαλωτῶν ἐν Νινευῇ.
4. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Γινώσκετε Τωβίτ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν; Οἱ δὲ εἶπον· Γινώσκομεν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑγιαίνει;
5. Οἱ δὲ εἶπαν· Καὶ ζῇ, καὶ ὑγιαίνει. Καὶ εἶπε Τωβίας· Πατὴρ μου ἐστὶ.
6. Καὶ ἀνεπήδησε Ῥαγουήλ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν, καὶ ἔκλαυσε,
7. καὶ εὐλόγησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου υἱός. Καὶ ἀκούσας ὅτι Τωβίτ ἀπώλεσε τοὺς ὀφθαλμούς ἐαυτοῦ, ἐλυπήθη καὶ ἔκλαυσε.
8. Καὶ Ἐδνα ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ Σάρρα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἔκλαυσαν, καὶ ὑπεδέξαντο αὐτούς προθύμως· καὶ ἔθυσαν κριοὺν προβάτων, καὶ παρέθηκαν ὅσα πλείονα. Εἶπε δὲ Τωβίας τῷ Ῥαφαήλ· Ἀζαρία ἀδελφεά, λάλησον ὑπὲρ ὧν ἔλεγες ἐν τῇ πορείᾳ, καὶ τελεσθήτω τὸ πρᾶγμα.
9. Καὶ μετέδωκε τὸν λόγον τῷ Ῥαγουήλ, καὶ εἶπε Ῥαγουήλ πρὸς Τωβίαν· Φάγε, πῖε, καὶ ἡδέως γίνου.
10. σοὶ γὰρ καθήκει τὸ παιδίον μου λαβεῖν, πλήν ὑποδείξω σοὶ τὴν ἀλήθειαν.
11. Ἐδωκα τὸ παιδίον μου ἑπτὰ ἀνδράσι, καὶ ὁπότε ἐὰν εἰκεπορεύοντο πρὸς αὐτήν, ἀπέθνησκον ὑπὸ τὴν νύκτα. Ἀλλὰ τὸ νῦν ἔχον, ἡδέως γίνου. Καὶ εἶπε Τωβίας· Οὐ γεύομαι οὐδὲν ὧδε, ἕως ἂν στήσῃτε καὶ σταθῇτε πρὸς μέ.
12. Καὶ εἶπε Ῥαγουήλ· Κομίζου αὐτήν ἀπὸ τοῦ νῦν κατὰ τὴν κρίσιν· σὺ δὲ ἀδελφός εἰ αὐτῆς, καὶ αὐτῇ σου ἐστίν· ὁ δὲ ἐλεήμων Θεὸς εὐδοῶσει ὑμῖν τὰ κάλλιστα.
13. Καὶ ἐκάλεσε Σάρραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ λαβὼν τῆς χειρὸς αὐτῆς παρέδωκεν αὐτὴν Τωβίᾳ γυναικα, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως κομίζου αὐτήν, καὶ ἄπαγε πρὸς τὸν πατέρα σου. Καὶ εὐλόγησεν αὐτούς.
14. Καὶ ἐκάλεσεν Ἐδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ λαβὼν βιβλίον ἔγραψε συγγραφήν, καὶ ἐσφραγίσατο.
15. Καὶ ἤρξαντο ἐσθίειν.
16. Καὶ ἐκάλεσε Ῥαγουήλ Ἐδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Ἀδελφῇ, ἐτοίμασον τὸ ἔτερον ταμεῖον, καὶ εἰσάγαγε αὐτήν.
17. Καὶ ἐποίησεν ὡς εἶπε, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὴν ἐκεῖ, καὶ ἔκλαυσε. Καὶ ἀπεδέξατο τὰ δάκρυα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ·
18. Θάρσει, τέκνον, ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς δῶν σοι χάριν ἀντὶ τῆς λύπης σου ταύτης· θάρσει, θυγάτερ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Ὅτε δὲ συνετέλεσαν δειπνοῦντες, εἰσῆγαγον Τωβίαν πρὸς αὐτήν.

CAPUT VII.

1. Et advenit in domum Raguel. Et Sarra vero occurrit ei, et salutavit eum, et ipse eos : et introduxit eos in domum.
2. Et dixit Raguel Ednae uxori suae : Quam similis adolescens Tobit consobrinus meo!
3. Et interrogavit eos Raguel : Unde estis, fratres? Et dixerunt ei : De filiis Nephthali captivorum in Nineve.
4. Et dixit eis : Noscitis Tobit fratrem nostrum? At illi dixerunt : Noscimus. Et dixit eis : Valet?
5. At illi dixerunt : Et vivit, et valet. Et dixit Tobias : Pater meus est.
6. Et prosiit Raguel, et deosculatus est eum, et ploravit,
7. et benedixit eum, et dixit ei : Honesti et boni hominis filius. Et audiens quia Tobit amisit oculos suos, tristatus est et ploravit.
8. Et Edna uxor ejus et Sarra filia ejus ploraverunt, et susceperunt eos prompte : et immolaverunt arietem ovium, et apposuerunt obsonia plura. Dixit autem Tobias ad Raphael : Azaria frater, loquere de quibus dicebas in itinere, et perficiatur negotium.
9. Et communicavit verbum ipsi Raguel, et dixit Raguel ad Tobiam : Comede, bibe, et jucunde esto,
10. tibi enim convenit filiulam meam accipere, verumtamen indicabo tibi veritatem.
11. Dedi filiulam meam septem viris, et simul atque ingrediebantur ad eam, moriebantur sub noctem. Sed in praesentia, jucunde esto. Et dixit Tobias : Non gustabo quicquam hic, quoadusque stetis et statuatis ante me.
12. Et dixit Raguel : Duc illam ex nunc juxta judicium : tu vero frater es illius, et ipsa tui est : misericors autem Deus prosperavit vobis optima.
13. Et vocavit Sarram filiam suam, et sumens manum ejus tradidit eam Tobiae uxorem, et dixit : Ecce juxta legem Moysi duc eam, et abduc ad patrem tuum. Et benedixit eos.
14. Et vocavit Ednam uxorem suam, et sumens librum scripsit syngrapham, et obsignavit.
15. Et coeperunt comedere.
16. Et vocavit Raguel Ednam uxorem suam, et dixit ei : Soror, para alterum thalamum, et introduce eam.
17. Et fecit sicut dixit, et introduxit eam illuc, et ploravit. Et suscepit lacrymas filiae suae, et dixit ei :
18. Confide, filia, Dominus caeli et terrae det tibi gratiam pro tristitia tua hac : confide, filia.

CAPUT VIII.

1. Postquam vero consummaverunt coenantes, introduxerunt Tobiam ad eam.

2. Ὁ δὲ πορευόμενος ἐμνήσθη τῶν λόγων Ῥαφαήλ, καὶ ἔλαβε τὴν τέφραν τῶν θυριαμάτων, καὶ ἐπέθηκε τὴν καρδίαν τοῦ ἰχθύος καὶ τὸ ἥπαρ, καὶ ἐκάπνισεν.

3. Ὅτε δὲ ὑσφράνθη τὸ δαιμόνιον τῆς ὁσμῆς, ἔφυγεν εἰς τὰ ἀνώτατα Αἰγύπτου, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ὁ ἄγγελος.

4. Ὡς δὲ συνεκλείσθησαν ἀμφοτέροι, ἀνέστη Τωβίας ἀπὸ τῆς κλίνης, καὶ εἶπεν· Ἀνάστηθι, ἀδελφή, καὶ προσευξώμεθα, ἵνα ἐλεήσει ἡμᾶς ὁ Κύριος.

5. Καὶ ἤρξατο Τωβίας λέγειν· Εὐλογητὸς εἶ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον καὶ ἔνδοξον εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογησάτωσάν σε οἱ οὐρανοί, καὶ πᾶσαι αἱ κτίσεις σου.

6. Σὺ ἐποίησας Ἀδὰμ, καὶ ἔδωκας αὐτῷ βοηθὸν Εὐάν στηρίγμα τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἐκ τούτων ἐγενήθη τὸ ἀνθρώπων σπέρμα. Σὺ εἶπας· Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον, ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν ὅμοιον αὐτῷ.

7. Καὶ νῦν, Κύριε, οὐ διὰ πορνείαν ἐγὼ λαμβάνω τὴν ἀδελφὴν μου ταύτην, ἀλλὰ ἐπ' ἀληθείας· ἐπίταξον ἐλεῆσαι με, καὶ αὕτῃ συγκαταταγῆσαι.

8. Καὶ εἶπε μετ' αὐτοῦ· Ἀμήν.

9. Καὶ ἐκοιμήθησαν ἀμφοτέροι τὴν νύκτα. Καὶ ἀναστὰς Ῥαγουὴλ ἐπορεύθη, καὶ ὥρυξε τάφον,

10. λέγων· Μὴ καὶ οὗτος ἀποθάνῃ;

11. Καὶ ἦλθε Ῥαγουὴλ εἰς τὴν οἰκίαν ἑαυτοῦ,

12. καὶ εἶπεν· Ἐδὼν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ· Ἀποστείλον μίαν τῶν παιδισκῶν, καὶ ἰδέτωσαν εἰ ζῇ· εἰ δὲ μὴ, ἵνα θάψωμεν αὐτὸν, καὶ μηδεὶς γνῶι.

13. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ παιδίσκη ἀνοίξασα τὴν θύραν, καὶ εὔρε τοὺς δύο καθεύδοντας·

14. καὶ ἐξελθοῦσα ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ζῇ.

15. Καὶ εὐλόγησε Ῥαγουὴλ τὸν Θεόν, λέγων· Εὐλογητὸς εἶ σὺ, ὁ Θεός, ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ καθαρᾷ καὶ ἁγίᾳ· καὶ εὐλογείτωσάν σε οἱ ἅγιοι σου, καὶ πᾶσαι αἱ κτίσεις σου, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι σου καὶ οἱ ἐκλεκτοὶ σου· εὐλογείτωσάν σε εἰς τοὺς αἰῶνας.

16. Εὐλογητὸς εἶ, ὅτι ὑψωρανάς με, καὶ οὐκ ἐγένετό μοι καθὼς ὑπενόουν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου ἐποίησας μετ' ἡμῶν.

17. Εὐλογητὸς εἶ, ὅτι ἡλέησας δύο μονογενεῖς·ποίησον αὐτοῖς· Δέσποτα, ἔλεος, συντέλεσον τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν ὑγιείᾳ μετ' εὐφροσύνης καὶ ἐλέους.

18. Ἐκέλευσε δὲ τοῖς οἰκέταις ᾠσαι τὸν τάφον,

19. καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς γάμον ἡμερῶν δεκατέσσαρων.

20. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ῥαγουὴλ, πρὶν τὴν συντελεσθῆναι τὰς ἡμέρας τοῦ γάμου, ἐνόρκως, μὴ ἐξελεῖν αὐτὸν ἐὰν μὴ πληρωθῶσιν αἱ δεκατέσσαρες ἡμέραι τοῦ γάμου,

21. καὶ τότε λαβόντα τὸ ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ πορεύεσθαι μετ' ὑγείας πρὸς τὸν πατέρα, καὶ τὰ λοιπὰ ὅταν ἀποθάνω, καὶ ἡ γυνή μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἐκάλεσε Τωβίας τὸν Ῥαφαήλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ·

2. Ἀζαρία ἀδελφε, λάβε μετὰ σεαυτοῦ παῖδα καὶ δύο καμήλους, καὶ πορεύθητι ἐν Ῥάγιοις τῆς Μηδίας παρὰ Γαβαήλ, καὶ κόμισαί μοι τὸ ἀργύριον, καὶ αὐτὸν ἄγε μοι εἰς τὸν γάμον,

2. Ille autem vadens recordatus est verborum Raphael, et sumpsit cinerem thymiamatum, et superposuit cor piscis et jecur, et fecit fumigare.

3. Quando autem olfecit dæmonium odorem, fugit in superiora Ægypti, et ligavit ipsum angelus.

4. Ut autem clausi sunt utrique, surrexit Tobias de lecto, et dixit : Surge, soror, et deprecemur, ut misereatur nostri Dominus.

5. Et cæpit Tobias dicere : Benedictus es, Deus patrum nostrorum, et benedictum nomen tuum sanctum et honoratum in sæcula. Benedicant te cæli, et omnes creaturæ tuæ.

6. Tu fecisti Adam, et dedisti ei adjutricem Evam firmamentum uxorem ejus : ex his natum est hominum semen. Tu dixisti : Non bonum esse hominem solum, faciamus ei adjutricem similem ei.

7. Et nunc, Domine, non propter fornicationem ego accipio sororem meam hanc, sed super veritatem : præcipe misereri mei, et ei consensescere.

8. Et dixit secum : Amen.

9. Et dormierunt utrique nocte. Et surgens Raguel ivit, et effodit sepulcrum,

10. dicens : Nonne et hic morietur?

11. Et venit Raguel in domum suam,

12. et dixit Ednæ uxori suæ : Mitte unam ancillarum, et videant si vivit : si autem non, et sepeliamus eum, et nemo sciat.

13. Et intravit ancilla aperiens januam, et invenit ambos dormientes :

14. et egressa annuntiavit eis quia vivit.

15. Et benedixit Raguel Deum, dicens : Benedictus es tu, Deus, in omni benedictione munda et sancta : et benedicant te sancti tui, et omnes creaturæ tuæ, et omnes angeli tui et electi tui : benedicant te in sæcula.

16. Benedictus es, quoniam laetificasti me, et non factum est mihi sicut suspicabar, sed secundum multam misericordiam tuam fecisti nobiscum.

17. Benedictus es, quoniam misertus es duorum unigenitorum : fac eis, Domine, misericordiam, consumma vitam eorum in sanitate cum lætitia et misericordia.

18. Jussit autem famulos exaggerare sepulcrum,

19. et fecit eis nuptias diebus quatuordecim.

20. Et dixit ei Raguel, antequam consummarentur dies nuptiarum, cum juramento, non exire eum nisi impleti fuerint quatuordecim dies nuptiarum,

21. et tunc accipientem dimidium substantiæ ipsius ire cum sanitate ad patrem, et reliqua cum mortuus fuero, et uxor mea.

CAPUT IX.

1. Et vocavit Tobias Raphael, et dixit ei :

2. Azaria frater, sume tecum puerum et duos camelos, et vade in Ragis Mediæ ad Gabael, et affer mihi argentum, et ipsum adduc mihi ad nuptias,

3. διότι ὁμώμοκε Ῥαγουὴλ μὴ ἐξελθεῖν με.
4. Καὶ ὁ πατὴρ μου ἀριθμεῖ τὰς ἡμέρας, καὶ ἐὰν χρονίσω μέγα, δδυνήσεται λίαν.
5. Καὶ ἐπορεύθη Ῥαφαὴλ, καὶ ἠύλισθη παρὰ Γαβαὴλ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ χειρόγραφον· ὃς δὲ προσήνεγκε τὰ θυλάκια ἐν ταῖς σφραγίσιν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ.
6. Καὶ ὠρθρευσαν κοινῶς, καὶ ἦλθον εἰς τὸν γάμον, καὶ εὐλόγησε Τωβίας τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ Τωβίτ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐλογίσατο ἐκάστης ἡμέρας, καὶ ὡς ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τῆς πορείας, καὶ οὐκ ἤρχετο,
2. εἶπε· Μήποτε κατήσχυνται; Ἡ μὴ ποτε ἀπέθανε Γαβαὴλ, καὶ οὐδεὶς αὐτῷ οἶδωσι τὸ ἀργύριον;
3. Καὶ ἐλυπεῖτο λίαν.
4. Εἶπε δὲ αὐτῷ ἡ γυνὴ· Ἀπώλετο τὸ παιδίον, διότι κερρόνικε. Καὶ ἤρξατο θρηνεῖν αὐτὸν, καὶ εἶπεν·
5. Οὐ μέλει μοι, τέκνον, ὅτι ἀφῆκά σε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου.
6. Καὶ Τωβίτ λέγει αὐτῇ· Σίγα, μὴ λόγον ἔχει, ὑγαίνει.
7. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σίγα, μὴ πλάνα με, ἀπώλετο τὸ παιδίον μου. Καὶ ἐπορεύετο καθ' ἡμέραν εἰς τὴν δδὸν ἐξω ὅλας ἀπῆλθεν. Ἡμέρας τε ἄρτον οὐκ ἤσθιε, τὰς δὲ νύκτας οὐ διελίμπανε θρηνοῦσα Τωβίαν τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἕως οὐ συνετελέσθησαν αἱ δεκατέσσαρες ἡμέραι τοῦ γάμου, ἃς ὥμοσε Ῥαγουὴλ ποιῆσαι αὐτὸν ἐκεῖ. Εἶπε δὲ Τωβίας τῷ Ῥαγουὴλ·
8. Ἐξαπόστειλόν με, ὅτι ὁ πατὴρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου οὐκέτι ἐπιζῶσιν ὄψεσθαι με.
9. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ πενθερός· Μείνον παρ' ἐμοί, καὶ γὰρ ἐξαποστελῶ πρὸς τὸν πατέρα σου, καὶ δηλώσουσιν αὐτῷ τὰ κατὰ σε.
10. Καὶ Τωβίας λέγει· Ἐξαπόστειλόν με πρὸς τὸν πατέρα μου.
11. Ἀναστὰς δὲ Ῥαγουὴλ ἔδωκεν αὐτῷ Σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὸ ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων, σώματα καὶ κτήνη καὶ ἀργύριον,
12. καὶ εὐλόγησας αὐτοὺς ἐξαπέστειλε, λέγων· Εὐδῶσιν ὑμεῖς, τέκνα, ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ πρὸ τοῦ με ἀποθνήσκειν.
13. Καὶ εἶπε τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ· Τίμα τοὺς πενθεροὺς σου, αὐτοὶ νῦν γονεῖς σου εἰσιν· ἀκούσαιμί σου ἀκοὴν καλὴν· καὶ ἐφίλησεν αὐτήν. Καὶ Ἔδνα εἶπε πρὸς Τωβίαν· Ἀδελφε ἀγαπητέ, ἀποκαταστήσαι σε ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δώη μοι ἰδεῖν σου παιδία ἐκ Σάρρας τῆς θυγατρὸς μου, ἵνα εὐφρανῶ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Καὶ ἰδοὺ παρατίθεμαί σοι τὴν θυγάτερα μου ἐν παρακαταθήκῃ, καὶ μὴ λυπήσης αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Μετὰ ταῦτα ἐπορεύετο καὶ Τωβίας εὐλογῶν τὸν Θεόν, ὅτι εὐώδωσε τὴν ἰδὸν αὐτοῦ, καὶ κατευλόγει Ῥαγουὴλ καὶ Ἔδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύετο μέχρις οὗ ἐγγίσει αὐτοὺς εἰς Νινευή.
2. Καὶ εἶπε Ῥαφαὴλ πρὸς Τωβίαν· Οὐ γινώσκεις, ἀδελφε, πῶς ἀφῆκας τὸν πατέρα σου;

3. quoniam iuravit Raguel non exire me.
4. Et pater meus numerat dies, ac si tardavero valde, tristabitur nimis.
5. Et ivit Raphael, et mansit apud Gabael, et dedit ei chirographum : ille autem protulit arculas in sigillis, et dedit ei.
6. Et diluculo surrexerunt una, et venerunt ad nuptias, et benedixit Tobias uxorem suam.

CAPUT X.

1. Et Tobit pater ejus computabat unumquemque diem, et postquam completi sunt dies itineris, et non veniebat,
2. dixit : Numquid forte confusi fuerunt? Aut numquid forte mortuus est Gabael, et nemo ei dat argentum?
3. Et tristabatur nimis.
4. Dixit autem ei uxor : Periiit puer, quandoquidem tardavit. Et coepit flere eum, et dixit :
5. Non mihi curae est, fili, quia dimisi te lumen oculorum meorum.
6. Et Tobit dicit ad eam : Tace, ne sollicita sis, valet.
7. Et dixit ei : Tace, ne decipias me, periiit puer meus. Et ibat per diem ad viam foras qua abierat. Ac diebus pa-nem non comedebat, et noctibus non intermittebat flens Tobiam filium suum, quoadusque consummati sunt quatuordecim dies nuptiarum, quas juraverat Raguel facere eum ibi. Dixit autem Tobias Raguel :
8. Dimitte me, quoniam pater meus et mater mea non ultra sperant aspicere me.
9. Dixit autem ei socer : Mane apud me, et ego mittam ad patrem tuum, et indicabunt ei quae circa te.
10. Et Tobias dicit : Dimitte me ad patrem meum.
11. Surgens autem Raguel dedit ei Sarram uxorem ejus, et dimidium substantiae, corpora et pecora et argentum,
12. et benedicens eos dimisit, dicens : Prosperabit vos, filii, Deus caeli priusquam ego moriar.

13. Et dixit filiae suae : Honora soceros tuos, ipsi nunc parentes tui sunt : audiam de te auditionem bonam : et osculatus est eam. Et Edna dixit ad Tobiam : Frater dilecte, restitua te Dominus caeli, et det mihi videre tuos filios ex Sarra filia mea, ut laeter in conspectu Domini. Et ecce depono apud te filiam meam in deposito, et ne contristes eam.

CAPUT XI.

1. Post haec ibat et Tobias benedicens Deum, quia prosperaverat viam ipsius, et benedicebat Raguel et Ednam uxorem ejus, et ibat quoadusque appropinquarent ipsi in Nineve.
2. Et dixit Raphael ad Tobiam : Non cognoscis, frater, quomodo dimisiisti patrem tuum?

3. Προδράμωμεν ἔμπροσθεν τῆς γυναικός σου, καὶ ἐτοιμάσωμεν τὴν οἰκίαν·

4. λάβε δὲ παρὰ χειρα τὴν χολὴν τοῦ ἰχθύος. Καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ συνῆλθεν ὁ κυων ὀπίσθεν αὐτῶν.

5. Καὶ Ἄννα ἐκάθητο περιβλεπομένη εἰς τὴν δόδον τὸν παῖδα αὐτῆς,

6. καὶ προσνόησεν αὐτὸν ἐρχόμενον, καὶ εἶπε τῷ πατρὶ αὐτοῦ· Ἰδοὺ ὁ υἱός μου ἔρχεται, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ πορευθεὶς μετ' αὐτοῦ.

7. Καὶ Ῥαφαὴλ εἶπεν· Ἐπίσταμαι ἐγὼ ὅτι ἀνοίξει τοὺς ὀφθαλμούς ὁ πατήρ σου.

8. Σὺ ἐγγρίσον τὴν χολὴν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ, καὶ δηγθεὶς διατρίψει, καὶ ἀποβαλεῖται τὰ λευκώματα, καὶ ὀψεται σε.

9. Καὶ προσδραμοῦσα Ἄννα ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἶδόν σε, παῖδίον, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀποθανοῦμαι. Καὶ ἔκλαυσαν ἀμφοτέρω.

10. Καὶ Τωβὶτ ἐξήρχετο πρὸς τὴν θύραν, καὶ προσέκοπτεν· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ προσέδραμεν αὐτῷ,

11. καὶ ἐπελάβετο τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ προσέπασε τὴν χολὴν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, λέγων· Θάρσει, πάτερ.

12. Ὡς δὲ συνεδήχθησαν, διέτριψε τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ,

13. καὶ ἐλείπισθ' ἀπὸ τῶν κἀνθων τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ τὰ λευκώματα· καὶ ἰδὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ,

14. καὶ ἔκλαυσε καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς εἶ, ὁ Θεὸς, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ εὐλογημένοι πάντες οἱ ἅγιοί σου ἄγγελοι,

15. ὅτι ἐμαστίγωσας καὶ ἠλέησάς με. Ἰδοὺ βλέπω Τωβίαν τὸν υἱόν μου. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ χαίρων, καὶ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὰ μεγαλεῖα τὰ γενόμενα αὐτῷ ἐν τῇ Μηδίᾳ.

16. Καὶ ἐξῆλθε Τωβὶτ εἰς συνάντησιν τῇ νύμφῃ αὐτοῦ χαίρων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν, πρὸς τῇ πόλῃ Νινευή. Καὶ ἐθαύμαζον οἱ θεωροῦντες αὐτὸν πορευόμενον, ὅτι ἐβλεψε.

17. Καὶ Τωβὶτ ἐξωμολογεῖτο ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι ἠλέησεν αὐτοὺς ὁ Θεός. Καὶ ὡς ἤγγισε Τωβὶτ Σάρρα τῇ νύμφῃ αὐτοῦ, κατευλόγησεν αὐτὴν, λέγων· Ἐλθοῖς ὑγιαίνουσα, θύγατερ. Εὐλογητὸς ὁ Θεός ὃς ἡγαγέ σε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἐγένετο χαρὰ πᾶσι τοῖς ἐν Νινευῇ ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

18. Καὶ παρεγένετο Ἀχιάχαρος, καὶ Νασβάς ὁ ἐξ ἀδελφῶν αὐτοῦ,

19. καὶ ἦχθη ὁ γάμος Τωβίας μετ' εὐφροσύνης ἡμέρας ἑπτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἐκάλεσε Τωβὶτ Τωβίαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅρα, τέκνον, μισθὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ συνελθόντι σοι, καὶ προσθῆναι αὐτῷ δεῖ.

2. Καὶ εἶπεν· Πάτερ, οὐ βλέπτομαι δοῦς αὐτῷ τὸ ἥμισυ ὧν ἐνήνοχα,

3. ὅτι με ἀγῆγά σοι ὑγῆ, καὶ τὴν γυναῖκά μου ἐθεράπευσε, καὶ τὸ ἀργυρίδιόν μου ἤνεγκε, καὶ σὲ ὁμοίως ἐθεράπευσε.

3. Præcurramus ante uxorem tuam, et paremus domum :

4. sume autem ad manum fel piscis. Et iverunt, et simul venit canis post eos.

5. Et Anna sedebat circumspectans in viam puerum suum,

6. et prospexit eum venientem, et dixit patri ejus : Ecce filius meus venit, et homo qui ivit cum eo.

7. Et Raphael dixit : Scio ego quia aperiet oculos pater tuus.

8. Tu unge fel in oculos ejus, et erosus deteret, et abjiciet albugines, et videbit te.

9. Et accurrens Anna irruit super collum filii sui, et dixit ei : Vidi te, fili, ex nunc moriar. Et ploraverunt utriusque.

10. Et Tobit exibat ad januam, et prolapsus est : filius autem ejus accurrens ei,

11. et apprehendit patrem suum, et inspersit fel super oculos patris sui, dicens : Confide, pater.

12. Ut autem erosi sunt, detrivit oculos suos,

13. et desquamatae sunt ab angulis oculorum ejus albugines : et videns filium suum procidit super collum ejus,

14. et ploravit et dixit : Benedictus es, Deus, et benedictum nomen tuum in sæcula, et benedicti omnes sancti tui angeli,

15. quoniam flagellasti et misertus es mei. Ecce video Tobiam filium meum. Et intravit filius ejus gaudens, et annuntiavit patri suo magnalia facta sibi in Media.

16. Et exivit Tobit in obviam nurui suæ gaudens et benedicens Deum, ad portam Nineve. Et mirabantur spectantes eum euntem, quia vident.

17. Et Tobit confitebatur coram eo, quia misertus est ipsorum Deus. Et ut appropinquavit Tobit nurui suæ, benedixit eam, dicens : Venias sana, filia. Benedictus Deus qui adduxit te ad nos, et pater tuus et mater tua. Et factum est gaudium omnibus qui in Nineve fratribus ejus.

18. Et advenit Achiacharus, et Nasbas filius fratris ipsius,

19. et factæ sunt nuptiæ Tobiae cum lætitia diebus septem.

CAPUT XII.

1. Et vocavit Tobit Tobiam filium suum, et dixit ei : Vide, fili, mercedem homini qui venit una tecum, et adjicere ei oportet.

2. Et dixit : Pater, non lædor dans ei dimidium eorum quæ attuli,

3. quoniam me tibi reduxit sanum, et uxorem meam curavit, et argentum meum attulit, et te similiter curavit.

- α. Καὶ εἶπεν ὁ πρεσβύτερος· Δικαιοῦνται αὐτῶ.
- β. Καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄγγελον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Λάβε τὸ ἥμισυ πάντων ὧν ἐνηνόγητε, καὶ ὑπαγε ὑγιαίνων.
- γ. Τότε καλέσας τοὺς δύο κρυπτῶς, εἶπεν αὐτοῖς· Εὐλογεῖτε τὸν Θεόν, καὶ αὐτῷ ἐξομολογεῖσθε, καὶ μεγαλυσύνην δίδετε αὐτῷ, καὶ ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ ἐνώπιον πάντων τῶν ζώντων περὶ ὧν ἐποίησε μετ' ὑμῶν. Ἀγαθὸν τὸ εὐλογεῖν τὸν Θεόν, καὶ ὑψοῦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τοὺς λόγους τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ ἐντίμως ὑποδεικνύοντες· καὶ μὴ δυνεῖτε ἐξομολογεῖσθαι αὐτῷ.
- δ. Μυστήριον βασιλέως καλὸν κρύψαι, τὰ δὲ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἀνακαλύπτειν ἐνδόξως. Ἀγαθὸν ποιήσατε, καὶ κακὸν οὐχ εὐρήσει ὑμᾶς.
- ε. Ἀγαθὸν προσευχῆ μετὰ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης καὶ δικαιοσύνης. Ἀγαθὸν τὸ ὀλίγον μετὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὸ μετὰ ἀδικίας. Καλὸν ποιῆσαι ἐλεημοσύνην ἢ θησαυρίσαι χρυσίον.
- ς. Ἐλεημοσύνη γὰρ ἐκ θανάτου ρύεται, καὶ αὕτη ἀποκαθαρεῖ πᾶσαν ἁμαρτίαν. Οἱ ποιοῦντες ἐλεημοσύνας καὶ δικαιοσύνας πληθήσονται ζωῆς.
- ζ. οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες πολέμιοι εἰσὶ τῆς ἐαυτῶν ζωῆς.
- η. Οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν πᾶν ῥήμα. Εἴρηκα δὲ μυστήριον βασιλέως κρύψαι καλὸν, τὰ δὲ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἀνακαλύπτειν ἐνδόξως.
- θ. Καὶ νῦν ὅτε προσήυξω σὺ καὶ ἡ νύμφη σου Σάρρα, ἐγὼ προσήγαγον τὸ μνημόσυνον τῆς προσευχῆς ὑμῶν ἐνώπιον τοῦ Ἁγίου. Καὶ ὅτε θάπτες τοὺς νεκροὺς, ὡς αὐτὸς συμπαρήγημι σοι.
- ι. Καὶ ὅτε οὐκ ὤκησας ἀναστῆναι καὶ καταλιπεῖν τὸ ἀριστόν σου, ὅπως ἀπελθὼν περιστελῇς τὸν νεκρὸν, οὐκ ἐλαθές με ἀγαθοποιῶν, ἀλλὰ σὺν σοι ἦμην.
- ια. Καὶ νῦν ἀπέστειλέ με ὁ Θεὸς ἰάσασθαι σε καὶ τὴν νύμφην σου Σάρραν.
- ιβ. Ἐγὼ εἰμι Ῥαφαήλ, εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἁγίων ἀγγέλων οἱ προσαναφέρουσι τὰς προσευχὰς τῶν ἁγίων, καὶ εἰσπορεύονται ἐνώπιον τῆς δόξης τοῦ ἁγίου.
- ιγ. Καὶ ἐταράχθησαν οἱ δύο, καὶ ἔπρεσαν ἐπὶ πρόσωπον, ὅτι ἐφοβήθησαν.
- ιδ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ φοβεῖσθε, εἰρήνη ὑμῖν ἔσται· τὸν δὲ Θεὸν εὐλογεῖτε εἰς τὸν αἰῶνα.
- ιε. ὅτι οὐ τῇ ἐμαυτοῦ χάριτι, ἀλλὰ τῇ θελήσει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἦλθον· ὅθεν εὐλογεῖτε αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα.
- ις. Πᾶσας τὰς ἡμέρας ὥπτανόμην ὑμῖν, καὶ οὐκ ἔφαγον οὐδὲ ἔπιον, ἀλλὰ ὁρασιν ὑμεῖς ἐθεωρεῖτε.
- ιζ. Καὶ νῦν ἐξομολογεῖσθε τῷ Θεῷ, διότι ἀναβαίνω πρὸς τὸν ἀποστείλαντά με, καὶ γράψατε πάντα τὰ συντελεσθέντα εἰς βιβλίον.
- ιη. Καὶ ἀνέστησαν, καὶ οὐκ ἔτι εἶδον αὐτόν.
- ιθ. Καὶ ἐξομολογοῦντο τὰ ἔργα τὰ μεγάλα καὶ θαυμαστά αὐτοῦ, ὡς ὥφθη αὐτοῖς ὁ ἄγγελος Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ Τωβίτ ἐγράψε προσευχὴν εἰς ἀγαλλίαν, καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ζῶν εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ,
2. ὅτι αὐτὸς μαστιγοῖ καὶ ἐλεεῖ, κατὰγει εἰς ᾄδην καὶ ἀνάγει, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐκφεύζεται τὴν χεῖρα αὐτοῦ.

4. Et dixit senex : Juste sit ei.

5. Et vocavit angelum, et dixit ei : Accipe dimidium omnium quæ attulisti, et abduc sanus.

6. Tunc vocans ambos clam, dixit eis : Benedicite Deum, et ei confitemini, et magnificentiam date ei, et confitemini ei coram omnibus viventibus pro iis quæ fecit vobiscum. Bonum est benedicere Deum, et exaltare nomen ejus, verba operum Dei honorifice demonstrantes : et ne pigri sitis confiteri ei.

7. Mysterium regis bonum est occultare, opera autem Dei revelare honorifice. Bonum facite, et malum non inveniet vos.

8. Bonum oratio cum jejunio et eleemosyna et justitia. Bonum est paucum cum justitia quam multum cum injustitia. Bonum facere eleemosynam quam thesaurizare aurum.

9. Eleemosyna enim a morte liberat, et ipsa emundat omne peccatum. Facientes eleemosynas et justitias implebuntur vita :

10. peccantes autem sunt hostes suæ ipsorum vitæ.

11. Non occultabo a vobis omne verbum. Dixi jam : mysterium regis occultare bonum, opera autem Dei revelare honorifice.

12. Et nunc quando orasti tu et nurus tua Sarra, ego obtuli memoriale orationis vestræ coram Sancto. Et quando sepeliebas mortuos, similiter aderam tibi.

13. Et quando non piger eras surgere et relinquere prandium tuum, ut abiens operires mortuum, non latuisti me benefaciens, sed tecum fui.

14. Et nunc misit me Deus sanare te et nurum tuam Sarram.

15. Ego sum Raphael, unus ex septem sanctis angelis qui offerunt orationes sanctorum et ingrediuntur in conspectu gloriæ sancti.

16. Et turbati sunt ambo, et ceciderunt in faciem, quoniam timuerunt.

17. Et dixit eis : Ne timeatis, pax vobis erit : deum autem benedicite in sæcula,

18. quoniam non p.æa ipsius gratia, sed voluntate Dei nostri veni : unde benedicite eum in sæcula.

19. Omnibus diebus apparebam vobis, et non manducabam neque bibeam, sed visionem vos spectabatis.

20. Et nunc confitemini Deo, quoniam ascendo ad eum qui misit me, et scribite omnia quæ consummata sunt in libro.

21. Et surrexerunt, et non ultra viderunt eum.

22. Et confitebantur opera magna et mirabilia ejus, quomodo apparuerat eis angelus Domini.

CAPUT XIII.

1. Et Tobit scripsit orationem in exultationem, et dixit : Benedictus Deus vivens in sæcula, et regnum ejus,

2. quoniam ipse flagellat et miseretur, deducit ad infernum et reducit, et non est qui effugiet manum ejus.

3. Ἐξομολογήσθε αὐτῷ, οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἐνώπιον τῶν ἔθνων, ὅτι αὐτὸς διέσπειρεν ἡμᾶς ἐν αὐτοῖς.

4. Ἐκεῖ ὑποδείξατε τὴν μεγαλυσύνην αὐτοῦ, ὑψοῦτε αὐτὸν ἐνώπιον παντὸς ζῶντος, καθότι αὐτὸς Κύριος ἡμῶν, καὶ Θεὸς αὐτὸς πατὴρ ἡμῶν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

5. Καὶ μαστιγώσει ἡμᾶς ἐν ταῖς ἀδικίαις ἡμῶν, καὶ πάλιν ἐλεήσει καὶ συνάξει ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἔθνων οὗ ἔαν σκορπισθῇτε ἐν αὐτοῖς.

6. Ἐὰν ἐπιστρέψῃτε πρὸς αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ποιῆσαι ἐνώπιον αὐτοῦ ἀλήθειαν, τότε ἐπιστρέψει πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ κρύψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' ὑμῶν. Καὶ θεάσασθε ἃ ποιήσει μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐξομολογήσασθε αὐτῷ ἐν ὅλῳ τῷ στόματι ὑμῶν, καὶ εὐλογήσατε τὸν Κύριον τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑψώσατε τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων. Ἐγὼ ἐν τῇ γῇ τῆς αἰχμαλωσίας μου ἐξομολογούμαι αὐτῷ, καὶ δεικνύω τὴν ἰσχύν καὶ τὴν μεγαλυσύνην αὐτοῦ ἔθνει ἀμαρτωλῶν. Ἐπιστρέψατε, ἀμαρτωλοὶ, καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην ἐνώπιον αὐτοῦ· τίς γινώσκει εἰ θελήσει ὑμᾶς, καὶ ποιήσει ἐλεημοσύνην ὑμῖν;

7. Τὸν Θεόν μου ὑψῶ, καὶ ἡ ψυχὴ μου τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀγαλλιάσεται τὴν μεγαλυσύνην αὐτοῦ.

8. Λεγέτωσαν πάντες, καὶ ἐξομολογήσθωσαν αὐτῷ ἐν Ἱερουσόλοις.

9. Ἱερουσόλιμα πόλις Ἁγίου, μαστιγώσει ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν υἱῶν σου, καὶ πάλιν ἐλεήσει τοὺς υἱοὺς τῶν δικαίων.

10. Ἐξομολογῶ τῷ Κυρίῳ ἀγαθῶς, καὶ εὐλόγει τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων, ἵνα πάλιν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ οἰκοδομηθῇ ἐν σοὶ μετὰ χαρᾶς, καὶ εὐφράναι ἐν σοὶ τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ ἀγαπῆσαι ἐν σοὶ τοὺς ταλαιπώρους εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἵματος.

11. Ἐθνη πολλὰ μακρόθεν ἤξει πρὸς τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ, δῶρα ἐν χερσίν ἔχοντες καὶ δῶρα τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ. Γενεαὶ γενεῶν δώσουσί σοι ἀγαλλίαμα.

12. Ἐπικατάρτοι πάντες οἱ μισοῦντές σε, εὐλογημένοι ἔσονται πάντες οἱ ἀγαπῶντές σε εἰς τὸν αἰῶνα.

13. Χάρηθι καὶ ἀγαλλίασαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς τῶν δικαίων, ὅτι συναχθήσονται καὶ εὐλογήσουσι τὸν Κύριον τῶν δικαίων.

14. Ὁ μακάριοι οἱ ἀγαπῶντές σε, χαρήσονται ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ σου. Μακάριοι ὅσοι ἐλυπήθησαν ἐπὶ πάσαις ταῖς μάστιγί σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ χαρήσονται θεασάμενοι πᾶσαν τὴν δόξαν σου, καὶ εὐφρανθήσονται εἰς τὸν αἰῶνα.

15. Ἡ ψυχὴ μου εὐλογεῖτω τὸν Θεὸν τὸν βασιλέα τὸν μέγαν,

16. ὅτι οἰκοδομηθήσεται Ἱερουσαλὴμ σαππεῖρω καὶ σμαράγδῳ, καὶ λίθῳ ἐντίμῳ τὰ τεῖχη σου, καὶ οἱ πύργοι, καὶ οἱ προμαχῶνες ἐν χρυσίῳ καθαρῷ,

17. καὶ αἱ πλατεῖαι Ἱερουσαλὴμ ἐν βηρύλλῳ καὶ ἀνθράκι, καὶ λίθῳ ἐκ Σουφεῖρ ψηφολογηθήσονται.

18. Καὶ ἔρῳσι πᾶσαι αἱ ῥύμαι αὐτῆς ἀλληλούϊα καὶ αἰνεσιν, λέγοντες· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὃς ὑψώσε πάντας τοὺς αἰῶνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἐπαύσατο ἐξομολογούμενος Ὁ τῷ τῷ.

3. Confitemini ei, filii Israel, in conspectu gentium, quoniam ipse disseminavit nos in eis.

4. Ibi demonstrate magnificentiam ejus, exaltate eum coram omni vivente, sicut ipse Dominus noster, et Deus ipse pater noster in omnia saecula.

5. Et flagellabit nos in injustitiis nostris, et rursus miserebitur et congregabit nos ex omnibus gentibus ubicumque dispersi fueritis in eis.

6. Si revereritis ad eum in toto corde vestro, et in tota anima vestra, ad faciendum coram eo veritatem, tunc redibit ad vos, et non occultabit faciem suam a vobis. Et videte quae faciet vobiscum, et confitemini ei in toto ore vestro, et benedicite Dominum justitiae, et exaltate regem saeculorum. Ego in terra captivitatis meae confiteor ei, et ostendo fortitudinem et magnificentiam ejus genti peccatorum. Revertite, peccatores, et facite justitiam coram eo: quis scit si volet vos, et faciet misericordiam vobis?

7. Deum meum exalto, et anima mea regi caeli, et exultabit magnificentiam ejus.

8. Dicant omnes, et confiteantur ei in Jerosolymis.

9. Jerosolyma civitas sancti, flagellabit super opera filiorum tuorum, et rursus miserebitur filiorum justorum,

10. Confitere Domino bene, et benedic regem saeculorum, ut rursus tabernaculum ejus aedificetur in te cum gaudio, et laetificet in te captivos, et diligat in te miseros in omnes generationes saeculi.

11. Gentes multae de longe venient ad nomen Domini Dei, munera in manibus habentes et munera regi caeli. Generationes generationum dabunt tibi exultationem.

12. Maledicti omnes qui odio habent te, benedicti erunt omnes diligentes te in saeculum.

13. Gaude et exulta super filiis justorum, quoniam congregabuntur et benedicent Dominum justorum.

14. O beati qui diligunt te, gaudebunt in pace tua. Beati quicumque tristati sunt super omnibus flagellis tuis, quoniam in te gaudebunt videntes omnem gloriam tuam, et laetabuntur in saecula.

15. Anima mea benedicat Deum regem magnum,

16. quoniam aedificabitur Jerusalem saphiro et smaragdo, et lapide pretioso muri tui, et turres, et propugnacula in auro mundo,

17. et plateae Jerusalem in beryllo et carbunculo, et lapide de Suphir sternerunt.

18. Et dicent omnes vici ejus alleluia et laudem, dicentes: Benedictus Deus, qui exaltavit omnia saecula.

CAPUT XIV.

1. Et cessavit confitens Tobit.

2. Καὶ ἦν ἐτῶν πεντηκονταοκτὼ ὅτε ἀπώλεσε τὰς ὄψεις, καὶ μετὰ ἑτὴ ὅκτω ἀνέβλεψε. Καὶ ἐποίει ἐλεημοσύνας· καὶ προέβητο φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεόν, καὶ ἐξωμολογεῖτο αὐτῷ.

3. Μεγάλως δὲ ἐγήρασε· καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τέκνον, λάβε τοὺς υἱούς σου, ἰδοὺ γεγήρακα, καὶ πρὸς τὸ ἀποτρέχειν ἐκ τοῦ ζῆν εἰμί.

4. Ἀπελθε εἰς τὴν Μηδίαν, τέκνον, ὅτι πέπεισμαι ὅσα ἐλάλησεν Ἰωνᾶς ὁ προφήτης περὶ Νινευθ, ὅτι καταστραφήσεται· ἐν δὲ τῇ Μηδίᾳ ἔσται εἰρήνη μαῖλλον ἔως καιροῦ· καὶ ὅτι οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν τῇ γῇ σκορπισθήσονται ἀπὸ τῆς ἀγαθῆς γῆς, καὶ Ἱεροσόλυμα ἔσται ἔρημος, καὶ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῇ κατακαήσεται, καὶ ἔρημος ἔσται μέχρι χρόνου.

5. Καὶ πάλιν ἐλεήσει αὐτούς ὁ Θεός, καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, καὶ οἰκοδομήσουσι τὸν οἶκον, οὗχ ὅς ὁ πρότερος, ἔως πληρωθῶσι καιροὶ τοῦ αἰῶνος. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν ἐκ τῶν αἰχμαλωσιῶν, καὶ οἰκοδομήσουσιν Ἱερουσαλὴμ ἐντίμως· καὶ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῇ οἰκοδομηθήσεται ἐνδόξως, καθὼς ἐλάλησαν περὶ αὐτῆς οἱ προφῆται.

6. Καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐπιστρέψουσιν ἀληθινῶς φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεόν, καὶ κατορύξουσιν τὰ εἰδῶλα αὐτῶν,

7. καὶ εὐλογήσουσι πάντα τὰ ἔθνη Κύριον· καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐξωμολογήσεται τῷ Θεῷ· καὶ ὑψώσει Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ χαρήσονται πάντες οἱ ἀγαπῶντες Κύριον τὸν Θεόν ἐν ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, ποιοῦντες ἔλεος τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν.

8. Καὶ νῦν, τέκνον, ἀπελθε ἀπὸ Νινευθ, ὅτι πάντως ἔσται ἡ ἐλάλησεν ὁ προφήτης Ἰωνᾶς.

9. Σὺ δὲ τήρησον τὸν νόμον καὶ τὰ προτάγματα, καὶ γενοῦ φιλεσθημῶν καὶ δίκαιος, ἵνα σοι καλῶς ᾖ.

10. Καὶ θάψον με καλῶς, καὶ τὴν μητέρα σου μετ' ἐμοῦ, καὶ μηκέτι αὐλισθήτε εἰς Νινευθ. Τέκνον, ἴδε τί ἐποίησεν Ἀμάν Ἀχιαχάρῳ τῷ θρέψαντι αὐτόν, ὡς ἐκ τοῦ φωτὸς ἤγαγεν αὐτόν εἰς τὸ σκότος, καὶ ὅσα ἀνταπέδωκεν αὐτῷ. Καὶ Ἀχιαχάρων μὲν ἔσωσε, ἐκείνῳ δὲ τὸ ἀνταπόδομα ἀπεδόθη, καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς τὸ σκότος. Μανασσῆς ἐποίησεν ἐλεημοσύνην, καὶ ἐσώθη ἐκ παγίδος θανάτου ἧς ἐπέηξεν αὐτῷ. Ἀμάν δὲ ἐνέπεσεν εἰς τὴν παγίδα, καὶ ἀπώλετο.

11. Καὶ νῦν, παιδίον, ἴδετε τί ἐλεημοσύνη ποιεῖ, καὶ δικαιοσύνη βύεται. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ λέγοντος, ἐξέλιπεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κλίνης· ἦν δὲ ἐτῶν ἑκατὸν πεντηκονταοκτὼ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐνδόξως.

12. Καὶ ὅτε ἀπέθανεν Ἀννα, ἔθαψεν αὐτὴν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἀπῆλθε δὲ Τωβίας μετὰ τῆς γυναίκος αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς Ἐκβάτανα πρὸς Ῥαγουὴλ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ,

13. καὶ ἐγήρασεν ἐντίμως, καὶ ἔθαψε τοὺς πενθεροὺς αὐτοῦ ἐνδόξως, καὶ ἐκληρονόμησε τὴν οὐσίαν αὐτῶν, καὶ Τωβίτ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

14. Καὶ ἀπέθανεν ἐτῶν ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ ἐν Ἐκβάταις τῆς Μηδίας.

15. Καὶ ἤκουσε, πρὶν ἡ ἀποθανεῖν αὐτόν, τὴν ἀπώλειαν Νινευθ, ἣν ἠχμαλώτισε Ναβουχοδονόσορ, καὶ Ἀσύρος, καὶ ἔχαρῃ, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν, ἐπὶ Νινευθ.

2. Et erat annorum quinquaginta octo quando amisit visum, et post annos octo recuperavit visum. Et faciebat eleemosynas : et adjecit timere Dominum Deum, et confitebatur ei.

3. Magnopere autem senuit : et vocavit filium suum, et filios ejus, et dixit ei : Fili, accipe filios tuos, ecce senui, et ad exeundum e vita sum.

4. Abi in Mediam, fili, quoniam credidi quaecumque locutus est Jonas propheta de Nineve, quia subvertetur : in Media autem erit pax magis usque ad tempus : et quia fratres nostri in terra dispergentur a bona terra, et Jerusalem erit deserta, et domus Dei in ea comburetur, et deserta erit usque ad tempus.

5. Et rursus miserebitur eorum Deus, et reducet eos in terram, et aedificabunt domum, non qualis prior, donec impleti fuerint tempora sæculi. Et post hæc revertent de captivitatibus, et aedificabunt Jerusalem honorifice : et domus Dei in ea aedificabitur gloriose, sicut locuti sunt de ea prophetae.

6. Et omnes gentes convertentur veraciter ad timendum Dominum Deum, et defodient idola sua,

7. et benedicent omnes gentes Dominum : et populus ejus confitebitur Deo : et exaltabit Dominus populum suum, et gaudebunt omnes qui diligunt Dominum Deum in veritate et justitia, facientes misericordiam fratribus nostris.

8. Et nunc, fili, discede a Nineve, quoniam omnino erunt quæ locutus est propheta Jonas.

9. Tu autem serva legem et præcepta, et esto amator misericordiæ et justus, ut tibi bene sit.

10. Et sepeli me honeste, et matrem tuam mecum, et non ultra maneat in Nineve. Fili, vide quid fecit Aman Achiacharo qui nutriverat eum, quomodo e luce adduxit eum in tenebras, et quaecumque retribuit ei. Et Achiacharum quidem salvavit, illi autem retributio retributa est, et ipse descendit in tenebras. Manasses fecit misericordiam, et salvatus est de laqueo mortis quem fixerat ei. Aman autem incidit in laqueum, et periiit.

11. Et nunc, filii, videte quid eleemosyna facit, et justitia liberat. Et hæc ipso dicente, defecit anima ejus super lectum : erat autem annorum centum quinquaginta octo, et sepelierunt eum gloriose.

12. Et quando mortua est Anna, sepelivit eam cum patre suo. Discessit autem Tobias cum uxore sua et filiis suis in Ecbatana ad Raguel socerum suum,

13. et senuit honorifice, et sepelivit soceros suos gloriose, et hæreditavit substantiam eorum, et Tobit patris sui.

14. Et mortuus est annorum centum viginti septem in Ecbatanis Mediæ.

15. Et audivit, priusquam ipse moreretur, perditionem Nineve, quam captivavit Nabuehodonosor, et Asyeros, et gavisus est, antequam moreretur, super Nineve.

ΙΟΥΔΙΘ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἐτους δωδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ, ὃς ἐβασίλευσεν Ἀσσυρίων ἐν Νινευθ τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ, ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀρραξάδ, ὃς ἐβασίλευσε Μήδων ἐν Ἐκβατάνοις,

2. καὶ οἰκοδόμησεν ἐπ' Ἐκβατάνων καὶ κύκλῳ τείχῃ ἐκ λίθων λελαξευμένων, εἰς πλάτος πηχῶν τριῶν, καὶ εἰς μήκος πηχῶν ἑξ, καὶ ἐποίησε τὸ ὕψος τοῦ τείχους πηχῶν ἑβδομήκοντα, καὶ τὸ πλάτος αὐτοῦ πηχῶν πενήκοντα,

3. καὶ τοὺς πύργους αὐτοῦ ἔστησεν ἐπὶ ταῖς πύλαις αὐτῆς πηχῶν ἑκατὸν, καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς ἐθεμελίωσεν εἰς πῆχεις ἑξήκοντα,

4. καὶ ἐποίησε τὰς πύλας αὐτῆς πύλας διεγειρομένας εἰς ὕψος πηχῶν ἑβδομήκοντα, καὶ τὸ πλάτος αὐτῶν πῆχεις τεσσαράκοντα εἰς ἐξόδους δυνάμεων δυνατῶν αὐτοῦ, καὶ διατάξεις τῶν πεζῶν αὐτοῦ.

5. Καὶ ἐποίησε πόλεμον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ πρὸς βασιλεῆ Ἀρραξάδ ἐν τῷ πεδίῳ τῷ μεγάλῳ, τοῦτό ἐστιν ἐν τοῖς ὄρεσις Ῥαγαῦ.

6. Καὶ συνήντησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν ὄρεινῃν, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὸν Εὐφράτην, καὶ τὸν Τίγγριν, καὶ τὸν Ὑδάσπην, καὶ πεδίῳ Εἰρμὼν ὁ βασιλεὺς Ἐλυμαίων· καὶ συνῆλθον ἔθνη πολλὰ σφόδρα εἰς παράταξιν οὐκὼν Χελεούλ.

7. Καὶ ἀπέστειλε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Περσίδα, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας πρὸς δυσμαῖς, τοὺς κατοικοῦντας Κιλικίαν καὶ Δαμασκὸν, τὸν Λίβανον καὶ Ἀντιλίβανον, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας κατὰ πρόσωπον παραλίας,

8. καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῦ Καρμήλου καὶ Γαλαάδ, καὶ τὴν ἀνω Γαλιλαίαν, καὶ τὸ μέγα πεδῖον Ἐσδρηλὼμ,

9. καὶ πάντας τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ καὶ ταῖς πόλεσιν αὐτῆς, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἕως Ἱερουσαλὴμ, καὶ Βετάνη, καὶ Χελλοὺς, καὶ Κάδης, καὶ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου, καὶ Ταφνάς, καὶ Ῥαμεσσή, καὶ πᾶσαν γῆν Γεσέμ

10. ἕως τοῦ ἔλθειν ἐπάνω Τάνεως καὶ Μέμφεως, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Αἰγύπτου ἕως τοῦ ἔλθειν ἐπὶ τὰ ὄρια τῆς Αἰθιοπίας.

11. Καὶ ἐφράδισαν πάντες οἱ κατοικοῦντες πᾶσαν τὴν γῆν τὸ ῥῆμα Ναβουχοδονόσορ τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ οὐ συνῆλθον αὐτῷ εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι οὐκ ἐφοβήθησαν αὐτὸν, ἀλλ' ἦν ἐναντίον αὐτῶν ὡς ἀνὴρ ἴσος· καὶ ἀνέστρεψαν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ κενούς ἐν ἀτιμίᾳ πρὸ προσώπου αὐτῶν.

12. Καὶ ἐθυμώθη Ναβουχοδονόσορ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην σφόδρα, καὶ ὤμοσε κατὰ τοῦ θρόνου καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, εἰ μὴν ἐκδικήσῃν πάντα τὰ ὄρια τῆς Κιλικίας, καὶ Δαμασκηνῆς καὶ Συρίας, ἀνελεῖν τῇ Ῥομραῖα αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν γῇ Μωάβ,

JUDITH.

CAPUT I.

1. Anno duodecimo regni Nabuchodonosor, qui regnavit super Assyrios in Nineve civitate magna, in diebus Arphaxad, qui regnavit super Medos in Ecbatanis,

2. et ædificavit super Ecbatana et in circuitu muros ex lapidibus sectis, in latitudine cubitorum trium, et in longitudine cubitorum sex, et fecit altitudinem muri cubitorum septuaginta, et latitudinem ejus cubitorum quinquaginta,

3. et tures ejus statuit super portas illius cubitorum centum, et latitudinem ejus fundavit in cubitis sexaginta,

4. et fecit portas ejus portas suscitatas in altitudinem cubitorum septuaginta, et latitudinem earum cubitos quadraginta ad exitus exercituum potentium ipsius, et ordines peditum ipsius.

5. Et fecit bellum in diebus illis rex Nabuchodonosor adversus regem Arphaxad in campo magno, hic est in finibus Ragay.

6. Et concurrerunt ad eum omnes habitantes montanam, et omnes habitantes Euphratem, et Tigrim, et Hydaspem, et campo Irioch rex Elymæorum : et convenerunt gentes multæ valde in aciem filiorum Cheleul.

7. Et misit Nabuchodonosor rex Assyriorum ad omnes habitantes Persidem, et ad omnes habitantes ad occidentem, habitantes Ciliciam et Damascus, Libanum et Antilibanum, et omnes qui habitabant ad faciem maritimæ,

8. et qui in gentibus Carmeli et Galaad, et superiorem Galilæam, et magnum campum Esdrelom,

9. et omnes qui in Samaria et civitatibus ejus, et trans Jordanem usque Jerusalem, et Betane, et Chellus, et Cades, et fluminis Ægypti, et Taphnas, et Ramesse, et omnem terram Gesem

10. usque ad veniendum supra Tanim et Memphim, et omnes habitantes Ægyptum usque ad veniendum super fines Æthiopiæ.

11. Et vilipenderunt omnes habitantes universam terram verbum Nabuchodonosor regis Assyriorum, et non convenerunt ei ad bellum, quoniam non timuerunt eum, sed erat coram eis tamquam vir æqualis : et remiserunt nuntios ejus vacuos in ignominia ante faciem suam.

12. Et indignatus est Nabuchodonosor super omnem terram hanc vultu, et juravit per thronum et regnum suum, nimirum ulturum se omnes fines Ciliciæ, et Damascus et Syriæ, interempturum gladio suo, et omnes habitantes in terra Moab, et filios Ammon, et omnem Judæam, et omnes

καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ πᾶσαν τὴν Ἰουδαίαν, καὶ πάντας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ἕως τοῦ ἔλθειν ἐπὶ τὰ ὄρια τῶν δύο θαλασσῶν.

13. Καὶ παρетаτάξατο ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ πρὸς Ἀρφαξάδ βασιλέα ἐν τῷ ἔτει τῶ ἑπτακαίδεκάτῳ, καὶ ἐκραταίωσεν ἐν τῷ πολέμῳ αὐτοῦ, καὶ ἀνέστρεψε πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀρφαξάδ, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἄρματα αὐτοῦ,

14. καὶ ἐκυρίευσεν τῶν πόλεων αὐτοῦ καὶ ἀφίκετο ἕως Ἐκβατάνων, καὶ ἐκράτησε τῶν πύργων, καὶ ἐπρόνομυσε τὰς πλατείας αὐτῆς, καὶ τὸν κόσμον αὐτῆς ἔθηκεν εἰς ὄνειδος αὐτῆς.

15. Καὶ ἔλαβε τὸν Ἀρφαξάδ ἐν τοῖς ὄρεσι Ῥαγαῦ, καὶ κατηκόντισεν αὐτὸν ἐν ταῖς ζιβύναις αὐτοῦ, καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτὸν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

16. Καὶ ἀνέστρεψε μετ' αὐτῶν αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ σύμμικτος αὐτοῦ, πληθὺς ἀνδρῶν πολεμιστῶν πολλὴ σφόδρα· καὶ ἦν ἐκεῖ ῥαθυμῶν καὶ εὐχοχούμενος αὐτὸς καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἕφ' ἡμέρας ἑκατὸν εἰκοσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀκτωκαίδεκάτῳ, δευτέρα καὶ εἰκάδι τοῦ πρώτου μηνός, ἐγένετο λόγος ἐν οἴκῳ Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Ἀσσυρίων, ἐκδικῆσαι πᾶσαν τὴν γῆν καθὼς ἐλάλησε.

2. Καὶ συνεκάλεσε πάντας τοὺς θεράποντας αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς μεγιστάνας αὐτοῦ, καὶ ἔθετο μετ' αὐτῶν τὸ μυστήριον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσε πᾶσαν τὴν κακίαν τῆς γῆς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

3. Καὶ αὐτοὶ ἐκρίναν ὀλοθρεῦσαι πᾶσαν σάρκα οἱ οὐκ ἠκολούθησαν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε τὴν βουλήν αὐτοῦ, ἐκάλεσε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Ὀλοφέρνην ἀρχιστράτηγον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δεύτερον ὄντα μετ' αὐτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν·

5. Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς· Ἰδοὺ σὺ ἐξελεύσῃ ἐκ τοῦ προσώπου μου, καὶ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ ἄνδρας πεποισθότας ἐν ἰσχύϊ αὐτῶν, πεζῶν εἰς χιλιάδας ἑκατὸν εἰκοσι, καὶ πληθὺς ἵππων σὺν ἀναβάταις μυριάδων δεκαδύο,

6. καὶ ἐξελεύσῃ εἰς συνάντησιν πάσῃ τῇ γῇ ἐπὶ δυσμᾶς, ὅτι ἠπειθήσαν τῷ ῥήματι τοῦ στόματος μου·

7. καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἐτοιμάζειν γῆν καὶ ὕδωρ, ὅτι ἐξελεύσομαι ἐν θυμῷ μου ἐπ' αὐτούς, καὶ καλύψω πᾶν τὸ πρὸς ὅπον τῆς γῆς ἐν τοῖς ποσὶ τῆς δυνάμεώς μου, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διαρπαγὴν αὐτοῖς,

8. καὶ οἱ τραυματίζαι αὐτῶν πληρώσουσι τὰς φάραγγας καὶ τοὺς χειμάρρους αὐτῶν, καὶ ποταμὸς ἐπικλύσων τοὺς νεκροὺς αὐτῶν πληρωθήσεται.

9. Καὶ ἄξω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἄκρα πάσης τῆς γῆς.

10. Σὺ δὲ ἐξελθὼν προκαταλήψῃ μοι πᾶν ὄριον αὐτῶν, καὶ ἐκδώσουσί σοι ἑαυτούς, καὶ διατηρήσεις ἐμοὶ αὐτούς εἰς ἡμέραν ἐλεγμοῦ αὐτῶν.

11. Ἐπὶ δὲ τοὺς ἀπειθοῦντας οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμὸς σου, δοῦναι αὐτοὺς εἰς φόνον καὶ ἀρπαγὴν ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου·

12. ὅτι ζῶν ἐγὼ, καὶ τὸ κράτος τῆς βασιλείας μου, λελάληκα καὶ ποιήσω ταῦτα ἐν χειρὶ μου.

qui in Aegypto usque ad veniendum super fines duorum marium.

13. Et aciem struxit in virtute sua adversus Arphaxad regem in anno septimo et decimo, et praevaluit in praelio suo, et evertit omnem virtutem Arphaxad, et omnem equitatum ejus, et omnes currus ejus,

14. et dominatus est civitatibus ejus : et pervenit usque Ecbatana, et obtinuit turres, et praedatus est plateas ejus, et ornatum ejus posuit in opprobrium ejus.

15. Et cepit Arphaxad in montibus Ragay, et confixit eum in jaculis suis, et exterminavit eum usque in diem illam.

16. Et revertit cum eis ipse et omnis commistus ejus, multitudo virorum bellatorum plurima valde : et erat ibi torpens et epulans ipse et virtus ejus per dies centum viginti.

CAPUT II.

1. Et in anno octavo et decimo, secunda et vigesima primi mensis, factum est verbum in domo Nabuchodonosor regis Assyriorum, ulcisci omnem terram sicut locutus erat.

2. Et convocavit omnes ministros suos, et omnes magnates suos, et posuit cum eis mysterium consilii sui, et consummavit omne malum terrae de ore suo.

3. Et ipsi judicaverunt exterminare omnem carnem qui non obsecuti fuerant sermoni oris ejus.

4. Et factum est, ut consummavit consilium suum, vocavit Nabuchodonosor rex Assyriorum Olophernem principem virtutis suae, qui secundus erat ab ipso, et dixit ad eum :

5. Haec dicit rex magnus, dominus universae terrae : Ecce tu egredieris a facie mea, et sumes tecum viros confidentes in fortitudine sua, peditum ad millia centum viginti, et multitudinem equorum cum ascensoribus myriadam duodecim,

6. et egredieris in occursum omni terrae ad occidentem, quoniam non obdierunt verbo oris mei :

7. et annuntiabis eis parare terram et aquam, quoniam egrediar in furore meo super eos, et operiam omnem faciem terrae in pedibus virtutis meae, et dabo illos in direptionem eis,

8. et caesi istorum implebunt valles et torrentes ipsorum, et fluvius inundans mortuis eorum implebitur,

9. et ducam captivitatem eorum ad summities universae terrae.

10. Tu vero egressus praecupabis mihi omnem terminum eorum, et dedit se tibi, et conservabis mihi eos in diem argutionis eorum.

11. Super inobedientes autem non parcat oculus tuus, dare eos in caedem et direptionem in omni terra tua :

12. quoniam vivens ego, et imperium regni mei, locutus sum et faciam haec in manu mea.

13. Καὶ σὺ δὲ οὐ παραβῆσθαι ἐν τι τῶν ῥημάτων τοῦ κυρίου σου, ἀλλ' ἐπιτελῶν ἐπιτελέσεις, καθότι προτέτακά σοι, καὶ οὐ μακρυνεῖς τοῦ ποιῆσαι αὐτά.

14. Καὶ ἐξῆλθεν Ὀλοφέρνης ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς δυνάστας, καὶ τοὺς στρατηγούς καὶ ἐπιστάτας τῆς δυνάμεως Ἀσσοῦρ,

15. καὶ ἡρίθμησεν ἐκλεκτοὺς ἄνδρας εἰς παράταξιν, καθότι ἐκέλευσεν αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἰς μυριάδας δεκαδύο, καὶ ἵππεῖς τοξότας μυρίους διςχιλίους,

16. καὶ διέταξεν αὐτοὺς ἐν τρόπῳ πολέμου πληθὺς συντάσσεται.

17. Καὶ ἔλαβε καμήλους καὶ ὄνους καὶ ἡμιόνους εἰς τὴν ἀπαρτίαν αὐτῶν, πληθὺς πολὺ σφόδρα, καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ αἰγας εἰς τὴν παρασκευὴν αὐτῶν, ὧν οὐκ ἦν ἀριθμὸς,

18. καὶ ἐπισιτισμὸν παντὶ ἀνδρὶ εἰς πληθὺς, καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐξ οἴκου βασιλέως πολὺ σφόδρα.

19. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ εἰς πορείαν τοῦ προελθεῖν βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, καὶ καλύψαι πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς πρὸς δυσμαῖς ἐν ἄρμασι καὶ ἵππευσί καὶ πεζοῖς ἐπιλέκτοις αὐτῶν.

20. Καὶ πολλὸς δ' ἐπίμικτος ὡς ἀκρις συνεξῆλθεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς· οὐ γάρ ἦν ἀριθμὸς ἀπὸ πληθὺς αὐτῶν.

21. Καὶ ἀπῆλθον ἐκ Νινευθ ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου Βαικτιλαῖθ, καὶ ἐπεστρατοπέδωσεν ἀπὸ Βαικτιλαῖθ πλησίον τοῦ ὄρους τοῦ ἐπ' ἀριστερᾷ τῆς ἀνω Κιλικίας.

22. Καὶ ἔλαβε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, τοὺς πεζοὺς καὶ τοὺς ἵππεῖς, καὶ τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν ὀρεινήν.

23. Καὶ διέκοψε τὸ Φοῦδ καὶ Λοῦδ, καὶ ἐπρονόμωσεν πάντας υἱοὺς Ῥασσῖς καὶ υἱοὺς Ἰσμαὴλ τοὺς κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου πρὸς νότον τῆς Χελλαίων.

24. Καὶ παρῆλθε τὸν Εὐφράτην, καὶ διῆλθε τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ διέσκαψε πάσας τὰς πόλεις τὰς ὑψηλὰς τὰς ἐπὶ τοῦ χειμάρρου Ἀβρωνᾶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ θάλασσαν.

25. Καὶ κατελάβετο τὰ ὄρια τῆς Κιλικίας, καὶ κατέκαψε πάντας τοὺς ἀντιστάνας αὐτῷ· καὶ ἦλθεν ἕως ὁρίων Ἰάφεθ, τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόσωπον τῆς Ἀραβίας.

26. Καὶ ἐκύκλωσε πάντας τοὺς υἱοὺς Μαδιάν, καὶ ἐνέπρησε τὰ σκηνώματα αὐτῶν, καὶ ἐπρονόμωσε τὰς μάνδρας αὐτῶν.

27. Καὶ κατέβη εἰς πεδίον Δαμασκοῦ ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν, καὶ ἐνέπρησε πάντας τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν· καὶ τὰ ποίμνια καὶ τὰ βουκόλια ἔδωκεν εἰς ἀφανισμόν, καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἐσκόλευσε, καὶ τὰ πεδία αὐτῶν ἐξελίχμησε, καὶ ἐπάταξε πάντας τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν στόματι ῥομφαίας.

28. Καὶ ἐπέπεσεν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλίαν, τοὺς ὄντας ἐν Σιδῶνι καὶ Τύρῳ, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Σοῦρ, καὶ Ὀκινά, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ἰερμαάν. Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀζώτῳ καὶ Ἀσκάλωνι ἐφοβήθησαν αὐτὸν σφόδρα.

13. Et tu autem non transgredieris unum quid ex verbis domini tui, sed perficiens perficies, sicut præcepi tibi, et non cunctaberis facere hæc.

14. Et exiit Olophernes a facie domini sui, et vocavit omnes dynastas, et duces et præsidēs virtutis Assur,

15. et numeravit electos viros in aciem, sicut jusserat ei dominus ejus, ad myriadas duodecim, et equites sagittarios duodecim millia,

16. et ordinavit eos quemadmodum belli multitudo coordinatur.

17. Et sumpsit camelos et asinos et mulos ad impedimenta ipsorum, multitudinem plurimam valde, et oves et boves et capras ad apparatus ipsorum, quorum non erat numerus,

18. et rem frumentariam omni viro in multitudine, et aurum et argentum e domo regis multum valde.

19. Et exiit ipse et universa virtus ejus ad iter ad præcedendum regem Nabuchodonosor, et operiendum omnem faciem terræ ad occidentem in currubus et equitibus et pedibus electis ipsorum.

20. Et multus admistus tamquam locusta exierunt cum eis, et tamquam arena terræ: non enim erat numerus præ multitudine eorum.

21. Et abierunt de Nineve viam trium dierum super faciem campi Bæctilæth, et castra fecit a Bæctilæth prope montem qui ad sinistram superioris Ciliciæ.

22. Et sumpsit omnem virtutem suam, pedites et equites et currus suos, et abiit inde in montanam.

23. Et excidit Phud et Lud, et prædati sunt omnes filios Rassis et filios Ismael qui super faciem deserti ad austrum Chelleon.

24. Et transiit Euphratem, et pertransiit Mesopotamiam, et diruit omnes civitates excelsas quæ super torrentem Abrona usque ad veniendum super mare.

25. Et cepit fines Ciliciæ, et concidit omnes resistentes sibi: et venit usque ad fines Japheth, qui ad austrum super faciem Arabiæ.

26. Et circumvit omnes filios Madian, et incendit tabernacula eorum, et diripuit mandras eorum.

27. Et descendit in campum Damasci in diebus messis triticeorum, et incendit omnes agros eorum: et greges et armenta boum dedit in perditionem, et civitates eorum spoliavit, et campos eorum ventilavit, et percussit omnes juvenes eorum in ore gladii.

28. Et incidit timor et tremor ejus super habitantes maritimam, eos qui erant in Sidone et Tyro, et habitantes Sur, et Ocina, et omnes habitantes Hiemnaan. Et habitantes in Azoto et Ascalone timuerunt eum valde.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους λόγοις εἰρη-
νικοῖς, λέγοντες·

2. Ἴδού ἡμεῖς οἱ παῖδες Ναβουχοδονόσορ βασιλέως
μεγάλου παρακείμεθα ἐνώπιόν σου, χρῆσαι ἡμῖν καθὼς
ἀρεστόν ἐστι τῷ προσώπῳ σου.

3. Ἴδού αἱ ἐπαυλεις ἡμῶν, καὶ πᾶν πεδίον πυρῶν,
καὶ τὰ ποίμνια καὶ τὰ βουκόλια, καὶ πᾶσαι αἱ μάνδραι
τῶν σκηνῶν ἡμῶν παράκεινται πρὸ προσώπου σου,
χρῆσαι καθ' ὃ ἂν ἀρέσκη σοι.

4. Ἴδού καὶ αἱ πόλεις ἡμῶν, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν
αὐταῖς δοῦλοι σου εἰσὶν· ἐλθὼν ἀπάντησον αὐταῖς ὥς
ἐστὶν ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

5. Καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες πρὸς Ὀλοφέρνην, καὶ
ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

6. Καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν παραλλίαν αὐτὸς καὶ ἡ δύνα-
μις αὐτοῦ, καὶ ἐφρούρησε τὰς πόλεις τὰς ὑψηλάς· καὶ
ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν εἰς συμμαχίαν ἄνδρας ἐπιλέκτους,

7. καὶ ἐδέξαντο αὐτὸν αὐτοὶ, καὶ πᾶσα ἡ περίγυρος
αὐτῶν μετὰ στεφάνων καὶ χορῶν καὶ τυμπάνων.

8. Καὶ κατέσκαψε πάντα τὰ ὄρια αὐτῶν, καὶ τὰ
ἄλσῃ αὐτῶν ἐξέκοψε. Καὶ ἦν δεδογμένος αὐτῷ ἐξολο-
θρεῦσαι πάντας τοὺς θεοὺς τῆς γῆς, ὅπως αὐτῷ μόνῳ
τῷ Ναβουχοδονόσορ λατρεύσῃσι πάντα τὰ ἔθνη, καὶ
πᾶσαι αἱ γλώσσαι καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αὐτῶν ἐπικαλέ-
σονται αὐτὸν εἰς θεόν.

9. Καὶ ἦλθε κατὰ πρόσωπον Ἐσδρηλὼν πλησίον τῆς
Δωταίας, ἣ ἐστὶν ἀπέναντι τοῦ Πρίονος τοῦ μεγάλου
τῆς Ἰουδαίας,

10. καὶ κατεστρατοπέδευσεν ἀναμέσον Γαιβαὶ καὶ
Σκυθῶν πόλεως, καὶ ἦν ἐκεῖ μῆνα ἡμερῶν εἰς τὸ συλ-
λέξαι πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν
τῇ Ἰουδαίᾳ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ὀλοφέρνης τοῖς ἔθνε-
σιν, ὁ ἀρχιστράτηγος Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Ἀσσυ-
ρίων, καὶ ὃν τρόπον ἐσχύλευσε πάντα τὰ ἱερὰ αὐτῶν,
καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς ἀφανισμόν,

2. καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα σφόδρα ἀπὸ προσώπου
αὐτοῦ, καὶ περὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῦ ναοῦ Κυρίου Θεοῦ
αὐτῶν ἐταράχθησαν·

3. ὅτι προσφάτως ἦσαν ἀναθεθηκότες ἐκ τῆς αἰχμα-
λωσίας, καὶ νεωστὶ πᾶς ὁ λαὸς συνελέλεκτο τῆς Ἰου-
δαίας, καὶ τὰ σκευῆ, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ὁ οἶκος
ἐκ τῆς βεθλῳσεως ἡγιασμένα ἦν,

4. καὶ ἀπέστειλαν εἰς πᾶν ὄριον Σαμαρείας, καὶ
Κωνάς, καὶ Βαιθωρὼν, καὶ Βελμέν, καὶ Ἱεριχώ, καὶ
εἰς Χωδὰ, καὶ Αἰσιωρὰ, καὶ τὸν αὐλῶνα Σαλήμ,

5. καὶ προκατελάβοντο πάσας τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων
τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐτείχισαντο τὰς ἐν αὐτοῖς κώμας, καὶ
παρέθεντο εἰς ἐπισιτισμὸν εἰς παρασκευὴν πολέμου, ὅτι
προσφάτως ἦν τὰ πεδία αὐτῶν τεθερισμένα.

6. Καὶ ἔγραψεν Ἰωακὴμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἦν ἐν
ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῖς κατοικοῦσι
Βετλουῶν, καὶ Βετομείσαιμ ἣ ἐστὶν ἀπέναντι Ἐσδρη-
λῶν, κατὰ πρόσωπον τοῦ πεδίου τοῦ πλησίον Δωθαίμ,

7. λέγων, διακατασχεῖν τὰς ἀναβάσεις τῆς ὁρει-

CAPUT III.

1. Et miserunt ad eum nuntios verbis pacificis, di-
centes :

2. Ecce nos pueri Nabuchodonosor regis magni adsumus
coram te, utere nobis sicut placitum est faciei tue.

3. Ecce villæ nostræ, et omnis campus triticorum, et
greges et armenta, et omnes mandræ tabernaculorum no-
strorum adsunt ante faciem tuam, utere quomodo placuerit
tibi.

4. Ecce et civitates nostræ, et habitantes in eis servi tui
sunt : veniens occurre eis prout est bonum in oculis tuis.

5. Et advenerunt viri ad Olophernem, et annuntiaverunt
ei secundum verba hæc.

6. Et descendit super maritimam ipse et virtus ejus, et
præsidia posuit in civitatibus excelsis : et assumpsit ex eis
in belli societatem viros electos,

7. et susceperunt eum ipsi, et omnis regio adjacens eo-
rum cum coronis et choris et tympanis.

8. Et demolitus est omnes fines eorum, et lucos eorum
excidit. Et erat decretum ei exterminare omnes deos terræ,
ut ipsi soli Nabuchodonosor servirent omnes gentes, et
omnes linguæ et omnes tribus eorum invocarent eum in
deum.

9. Et venit super faciem Esdrelon prope Dotæam, quæ
est contra Serram magnam Judææ,

10. et castrametatus est inter Gæbæ et Scytharum civi-
tatem, et fuit ibi mensem dierum ad colligenda omnia in-
pedimenta virtutis suæ.

CAPUT IV.

1. Et audierunt filii Israel habitantes in Judæa omnia
quæcumque fecerat Olophernes gentibus, princeps militiæ
Nabuchodonosor regis Assyriorum, et quomodo spoliaverat
omnia templa earum, et dederat ea in perditionem,

2. et timuerunt valde valde a facie ejus, et pro Jerusalem
et templo Domini Dei sui turbati sunt :

3. quoniam recenter ascenderant e captivitate, et nuper
omnis populus collectus fuerat Judææ, et vasa, et altare,
et domus ex pollutione fuerant sanctificata,

4. Et miserunt in omnem terminum Samariæ, et Conas,
et Bathoron, et Belmen, et Jericho, et in Choba, et Asora,
et vallem Salem,

5. et præoccupaverunt omnia cacumina montium ex-
celsorum, et muris circumdederunt pagos qui in eis, et re-
posuerunt in rem frumentariam ad apparatus belli, quo-
niam recenter fuerant campi ipsorum demessi.

6. Et scripsit Joacim sacerdos magnus, qui erat in diebus
illis in Jerusalem, habitantibus Betylua, et Betomesthæni
quæ est e regione Esdrelon, super faciem campi qui prope
Dothaim,

7. dicens, obtinere ascensiones ipsius montanæ, quoniam

νῆς, ὅτι εἰ αὐτῶν ἦν ἡ εἰσόδος εἰς τὴν Ἰουδαίαν· καὶ ἦν εὐχερὲς διακωλύσαι αὐτοὺς προβαίνοντας, στενῆς τῆς προβάσεως οὐσης, ἐπ' ἀνδρας τοὺς πάντας δύο.

8. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς Ἰωακὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ ἡ γερουσία πάντος δήμου Ἰσραὴλ, οἱ ἐκάθηντο ἐν Ἱερουσαλήμ.

9. Καὶ ἀνέβησαν πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς τὸν Θεὸν ἐν ἐκτενίᾳ μεγάλῃ, καὶ ἐταπεινοῦσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἐκτενίᾳ μεγάλῃ,

10. αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ νήπια αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν· καὶ πᾶς πάροικος ἡ μισθωτὸς, καὶ ἀργυρώνητος αὐτῶν, ἐπέθεντο σάκκους ἐπὶ τὰς δοφύας αὐτῶν.

11. Καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ καὶ γυνή, τὰ παῖδια, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ, ἔπεσον κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐποδώσαντο τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἐξέτειναν τοὺς σάκκους αὐτῶν κατὰ πρόσωπον Κυρίου· καὶ τὸ θυσιαστήριον σάκκῳ περιέβαλον,

12. καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ δημοθυμῶδον ἐκτενῶς, τοῦ μὴ δοῦναι εἰς διαρπαγὴν τὰ νήπια αὐτῶν καὶ τὰς γυναῖκας εἰς προνομὴν, καὶ τὰς πόλεις τῆς κληρονομίας αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν, καὶ τὰ ἅγια εἰς βεβήλωσιν καὶ ἀνειδισμόν, ἐπιτάρμα τοῖς ἔθνεσι.

13. Καὶ εἰσῆκουσε Κύριος τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ εἰς-εἶδεν τὴν θλίψιν αὐτῶν. Καὶ ἦν ὁ λαὸς νηστεύων ἡμέρας πλείους ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλήμ, κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων Κυρίου παντοκράτορος.

14. Καὶ Ἰωακὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ πάντες οἱ παρεστηκότες ἐνώπιον Κυρίου, ἱερεῖς καὶ οἱ λειτουργοῦντες Κυρίῳ, σάκκους περιεζωσμένοι τὰς δοφύας αὐτῶν, προσέφερον τὴν δλοκαύτωσιν τοῦ ἐνδελειχισμοῦ, καὶ τὰς εὐχὰς, καὶ τὰ ἐκούσια δόματα τοῦ λαοῦ,

15. καὶ ἦν σποδὸς ἐπὶ τὰς χιτῶνας αὐτῶν, καὶ ἐβόων πρὸς Κύριον ἐκ πάσης δυνάμεως εἰς ἀγαθὸν ἐπισκέψασθαι πάντα οἶκον Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἀνηγγέλη Ὀλοφέρνη ἀρχιστρατήγῳ δυνάμεως Ἀσσοῦρ, διότι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ παρεσκευάσαντο εἰς πόλεμον, καὶ τὰς διόδους τῆς ὀρεινῆς συνέκλεισαν, καὶ ἐτείχισαν πᾶσαν κορυφὴν ὄρους ὕψηλοῦ, καὶ ἔθηκαν ἐν τοῖς πεδίοις σκάνδαλα.

2. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ σφόδρα, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἀρχοντας Μωάβ, καὶ τοὺς στρατηγούς Ἀμμών, καὶ πάντας σατράπας τῆς παραλλας,

3. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀναγγεῖλατε δὴ μοι, υἱοὶ Χαναάν, τίς ὁ λαὸς οὗτος ὁ καθήμενος ἐν τῇ ὀρεινῇ, καὶ τίνας ἄς κατοικοῦσι πόλεις, καὶ τὸ πλῆθος τῆς δυνάμεως αὐτῶν, καὶ ἐν τίνι τὸ κράτος αὐτῶν, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν, καὶ τίς ἀνέστηκεν ἐπ' αὐτῶν βασιλεὺς ἡγούμενος στρατηγίας αὐτῶν,

4. καὶ διὰ τί κατενωτίσαντο τοῦ μὴ ἔλθεῖν εἰς ἀπάντησίν μοι παρὰ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν δυσμαΐς.

5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀχιὼρ ὁ ἡγούμενος πάντων υἱῶν Ἀμμών· Ἀκουσάτω δὴ ὁ κύριός μου λόγον ἐκ στόματος τοῦ δούλου σου, καὶ ἀναγγεῖλῶ σοι τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ λαοῦ ὃς κατοικεῖ τὴν ὀρεινὴν ταύτην, πλησίον σου οἰκοῦντος, καὶ οὐκ ἐξελεύσεται ψεῦδος ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δούλου σου.

per eas erat introitus in Judæam : et erat facile prohibere eos accedentes, quod angustus accessus erat, duos super omnes viros.

8. Et fecerunt filii Israel sicut constituit eis Joacim sacerdos magnus, et senatus universi populi Israel, qui sedebant in Jerusalem.

9. Et exclamaverunt omnis vir Israel ad Deum in instantia magna, et humiliaverunt animas suas in instantia magna,

10. ipsi et uxores ipsorum, et infantes ipsorum, et jumenta ipsorum : et omnis incola vel mercenarius, vel argento emptus ipsorum, imposuerunt saccos super lumbos suos.

11. Et omnis vir Israel et mulier, pueri, et habitantes in Jerusalem, ceciderunt ad faciem templi, et cinere consperserunt capita sua, et extenderunt saccos suos ad faciem Domini : et altare sacco circumtexerunt,

12. et clamaverunt ad Deum Israel unanimiter assidue, ut non daret in direptionem infantes ipsorum et uxores in prædam, et civitates hæreditatis ipsorum in perditionem, et sancta in pollutionem et opprobrium, gaudium gentibus.

13. Et exaudivit Dominus vocem eorum, et inspexit tribulationem eorum. Et fuit populus jejunans dies plures in omni Judæa et Jerusalem, ad faciem sanctorum Dei omnipotentis.

14. Et Joacim sacerdos magnus et omnes assistentes ante Dominum, sacerdotes et ministrantes Domino, saccis accincti lumbos suos, offerebant holocausta jugis sacrificii, et vota, et spontanea dona populi,

15. et erat cinis super cidaras eorum, et clamabant ad Dominum ex omni virtute in bonum visitare omnem domum Israel.

CAPUT V.

1. Et nuntiatum est Olopherni principi virtutis Assur, quia filii Israel parati erant ad prælium, et transitus montanæ concluderant, et muris circumdederant omne cacumen montis excelsi, et posuerant in campis scandala.

2. Et iratus est furore valde, et vocavit omnes principes Moab, et duces Ammon, et omnes satrapas maritimæ,

3. et dixit eis : Annuntiate nunc mihi, filii Chanaan, quis populus hic habitans in montana, et quænam quas habitant civitates, et quæ multitudo virtutis eorum, et in quo potestas eorum, et fortitudo eorum, et quis surrexit super eos rex dux exercitus eorum,

4. et cur exererunt dorsum ut non venirent in occursum mihi præter omnes habitantes in occidente.

5. Et dixit ad eum Achior dux omnium filiorum Ammon : Audiat, quæso, dominus meus verbum ex ore servi tui, et annuntiabo tibi veritatem de populo qui habitat montanam hanc, prope te habitante, et non exhibit mendacium ex ore servi tui.

6. Ὁ λαὸς οὗτός ἐστιν ἀπόγονοι Χαλδαίων,
 7. καὶ παρώκησαν τὸ πρότερον ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, ὅτι οὐκ ἐβουλήθησαν ἀκολουθῆσαι τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων αὐτῶν οἱ ἐγένοντο ἐν γῇ Χαλδαίων,
 8. καὶ ἐξέβησαν ἐξ ὁδοῦ τῶν γονέων αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, Θεῷ ᾧ ἐπέγνωσαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς σπὸν προσώπου τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ ἔφυγον εἰς Μεσοποταμίαν, καὶ παρώκησαν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς.
 9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς αὐτῶν ἐξελεῖν ἐκ τῆς παροικίας αὐτῶν, καὶ πορευθῆναι εἰς γῆν Χαναάν, καὶ κατώκησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπληθύνθησαν χρυσῶ καὶ ἀργυρῶ καὶ ἐν κτήνεσι πολλοῖς σφόδρα.
 10. Καὶ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, ἐκάλυψε γὰρ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς Χαναάν λιμός, καὶ παρώκησαν ἐκεῖ μέχρις οὗ διετράφησαν. Καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ εἰς πλῆθος πολλοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τοῦ γένους αὐτῶν.
 11. Καὶ ἐπανέστη αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ κατεσπορίσαντο αὐτοὺς ἐν πόνῳ καὶ ἐν πλίνθῳ, καὶ ἐταπείνωσαν αὐτοὺς καὶ ἔθεντο αὐτοὺς εἰς δούλους.
 12. Καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῶν, καὶ ἐπάταξε πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου πληγαῖς, ἐν αἷς οὐκ ἦν ἱασις· καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι ἀπὸ προσώπου αὐτῶν,
 13. καὶ κατεξήρανεν ὁ Θεὸς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἐμπροσθεν αὐτῶν,
 14. καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν τοῦ Σινᾶ, καὶ Κάδης Βαρνῆ, καὶ ἐξέβαλον πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ,
 15. καὶ ὥκησαν ἐν γῇ Ἀμορρᾶων, καὶ πάντας τοὺς Ἑσεβωνίτας ἐξωλόθρευσαν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν· καὶ διαβάαντες τὸν Ἰορδάνην ἐκλήρονόμησαν πᾶσαν τὴν ὀρεινὴν.
 16. Καὶ ἐξέβαλον ἐκ προσώπου αὐτῶν τὸν Χαναανῶν, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν Συχεμ, καὶ πάντας τοὺς Γεργεσαίους, καὶ κατώκησαν ἐν αὐτῇ ἡμέρας πολλάς.
 17. Καὶ ὥς οὐχ ἡμαρτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ αὐτῶν, ἦν τὰ ἀγαθὰ μετ' αὐτῶν, ὅτι Θεὸς μισῶν ἀδικίαν μετ' αὐτῶν ἔστιν.
 18. Ὅτε δὲ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς διέθετο αὐτοῖς, ἐξωλοθρεύθησαν ἐν πολλοῖς πολέμοις ἐπὶ πολὺ σφόδρα, καὶ ἡμικαλυψέθησαν εἰς γῆν οὐκ ἰδίαν, καὶ ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ αὐτῶν ἐγενήθη εἰς ἔδαφος, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐκρατήθησαν ὑπὸ τῶν ὑπεναντίων.
 19. Καὶ νῦν ἐπιστρέψαντες ἐπὶ τὸν Θεὸν αὐτῶν ἀνέβησαν ἐκ τῆς διασπορᾶς οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ, καὶ κατέσχον τὴν Ἱερουσαλήμ οὗ τὸ ἅγλασμα αὐτῶν, καὶ κατοικήσθησαν ἐν τῇ ὀρεινῇ, ὅτι ἦν ἐρημος.
 20. Καὶ νῦν, δέσποτα κύριε, εἰ μὲν ἔστιν ἀγνοήμα ἐν τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ ἁμαρτάνουσιν εἰς τὸν Θεὸν αὐτῶν, καὶ ἐπισκεψόμεθα ὅτι ἔστιν ἐν αὐτοῖς σκάνδαλον τοῦτο, καὶ ἀναβησόμεθα καὶ ἐκπολεμήσωμεν αὐτούς.
 21. Εἰ δὲ οὐκ ἔστιν ἀνομία ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν, παρελθέτω δὴ ὁ κύριός μου, μήποτε ὑπερασπίσῃ ὁ Κύριος αὐτῶν καὶ ὁ Θεὸς αὐτῶν ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ ἐσόμεθα εἰς ὀνειδισμὸν ἐναντίον πάσης τῆς γῆς.
 22. Καὶ ἐγένετο, ὥς ἐπαύσατο Ὁ Ἀχὴρ λαλῶν τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐγόγγυσε πᾶς ὁ λαὸς ὁ κυκλῶν τὴν

6. Populus hic sunt prognati ex Chaldaeis,
 7. et incoluerunt antea in Mesopotamia, quoniam noluerunt sequi deos patrum suorum qui fuerunt in terra Chaldaeorum,
 8. et digressi sunt e via parentum suorum, et adoraverunt Deum caeli, Deum quem cognoverunt, et ejecerunt eos a facie deorum suorum, et fugerunt in Mesopotamiam, et incoluerunt ibi dies multos.
 9. Et dixit Deus eorum ut exirent de incolatu suo, et irent in terram Chanaan, et habitaverunt ibi, et multiplicati sunt auro et argento et in pecoribus multis valde.
 10. Et descenderunt in Aegyptum, operuerat enim faciem terrae Chanaan fames, et incoluerunt ibi quoadusque aucti sunt. Et facti sunt ibi in multitudinem plurimam, et non erat numerus generis eorum.
 11. Et insurrexit eis rex Aegypti, et circumvenerunt eos in labore et latere, et humiliaverunt eos et posuerunt eos in servos.
 12. Et exclamaverunt ad Deum suum, et percussit universam terram Aegypti plagis, in quibus non erat curatio: et ejecerunt eos Aegyptii a facie sua,
 13. et exsiccavit Deus rubrum mare ante eos,
 14. et duxit eos in viam Sina, et Cades Barne, et ejecerunt omnes habitantes in deserto,
 15. et habitaverunt in terra Amorrhæorum, et omnes Esebonitas exterminarunt in fortitudine sua: et transeuntes Jordanem hæditarunt universam montanam.
 16. Et ejecerunt a facie sua Chanaanæum, et Pherezaeum, et Jebusæum, et ipsum Sychem, et omnes Gergesæos, et inhabitaverunt in ea dies multos.
 17. Et quoadusque non peccaverunt in conspectu Dei sui, fuerunt bona cum eis, quoniam Deus odio habens injustitiam cum eis est.
 18. Quando autem recesserunt a via quam disposuit eis, exterminati sunt in multis bellis plurimum valde, et captivi ducti sunt in terram non propriam, et templum Dei ipsorum factum est in pavementum, et civitates eorum captæ sunt ab adversariis.
 19. Et nunc revertentes ad Deum suum ascenderunt e dispersione ubi dispersi fuerunt illic, et tenuerunt Jerusalem ubi sanctuarium eorum, et habitaverunt in montana, quoniam erat deserta.
 20. Et nunc, dominator domine, siquidem est ignorantia in populo hoc, et peccant in Deum suum, et videbimus quia est in eis scandalum hoc, et ascendemus et debellabimus eos.
 21. Si autem non est iniquitas in gente ipsorum, prætereat, quæso, dominus meus, ne forte protegat Dominus eorum et Deus eorum pro ipsis, et erimus in opprobrium coram omni terra.
 22. Et factum est, ut cessavit Achior loquens sermones hos, et marmuravit omnis populus circumdans tabernaculum

σκηνην και περιεστώς. Καὶ εἶπαν οἱ μεγιστάνες Ὀλοφέρνη, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν παραλίαν καὶ τὴν Μωάβ, συγκοῦνται αὐτὸν,

23. οὐ γὰρ φοβηθήσόμεθα ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ· ἰδοὺ γὰρ λαὸς ἐν ᾧ οὐκ ἔστι δύναμις, οὐδὲ κράτος εἰς παράταξιν ἰσχυράν.

24. Διὸ δὴ ἀναβησόμεθα, καὶ ἔσονται εἰς κατάβρωμα πάσης τῆς στρατιᾶς σου, δέσποτα Ὀλοφέρνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Καὶ ὡς κατέπαυσεν ὁ θόρυβος τῶν ἀνδρῶν τῶν κύκλῳ τῆς συνεδρείας, καὶ εἶπεν Ὀλοφέρνης ὁ ἀρχιστράτηγος δυνάμειος Ἀσσοῦρ πρὸς Ἀχιὼρ ἐναντίον παντὸς τοῦ δήμου ἀλλοφύλων, καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς Μωάβ·

2. Καὶ τίς εἶ σὺ, Ἀχιὼρ, καὶ οἱ μισθωτοὶ τοῦ Ἐφραϊμ, ὅτι προεφήτευσας ἐν ἡμῖν καθὼς σήμερον, καὶ εἶπας τὸ γένος Ἰσραὴλ μὴ πολεμῆσαι, ὅτι ὁ Θεὸς αὐτῶν ὑπερασπιεῖ αὐτῶν; Καὶ τίς ὁ Θεὸς εἰ μὴ Ναβουχοδονόσορ;

3. Οὗτος ἀποστελεῖ τὸ κράτος αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ οὐ ῥύσεται αὐτοὺς ὁ Θεὸς αὐτῶν· ἀλλ' ἡμεῖς οἱ δοῦλοι αὐτοῦ πατάξομεν αὐτοὺς ὡς ἄνθρωπον ἓνα, καὶ οὐχ ὑποστήσονται τὸ κράτος τῶν ἱππῶν ἡμῶν.

4. Κατακαύσομεν γὰρ αὐτοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ ὄρη αὐτῶν μεθυσθήσεται ἐν τῷ αἵματι αὐτῶν, καὶ τὰ πεδία αὐτῶν πληρωθήσεται νεκρῶν αὐτῶν· καὶ οὐκ ἀντιστήσεται τὸ ἔχνος τῶν ποδῶν αὐτῶν κατὰ πρόσωπον ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπωλεία ἀπολοῦνται, λέγει ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς. Εἶπε γὰρ, οὐ ματαιωθήσεται τὰ ῥήματα τῶν λόγων αὐτοῦ.

5. Σὺ δέ, Ἀχιὼρ, μισθωτὴ τοῦ Ἀμμων, ὃς ἐλάλησας τοὺς λόγους τούτους ἐν ἡμέρᾳ ἀδικίας σου, οὐκ ὄψει ἔτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἕως οὗ ἐκδικήσω τὸ γένος τῶν ἐξ Αἰγύπτου.

6. Καὶ τότε διελύσεται ὁ σῖδηρος τῆς στρατιᾶς μου καὶ ὁ λαὸς τῶν θεραπόντων μου τὰς πλευράς σου, καὶ πεσθῇ ἐν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν, ὅταν ἐπιστρέψω.

7. Καὶ ἀποκαταστήσουσι σε οἱ δοῦλοί μου εἰς τὴν ὀρεινὴν, καὶ θήσουσι σε ἐν μιᾷ τῶν πόλεων τῶν ἀναβάσεων,

8. καὶ οὐκ ἀπολλῇ ἕως οὗ ἐξολοθρευθῇς μετ' αὐτῶν.

9. Καὶ εἰπερ ἐλπίξεις τῇ καρδίᾳ σου ὅτι οὐ ληφθήσονται, μὴ συμπεσεῖται σου τὸ πρόσωπον. Ἐλάλησα, καὶ οὐδὲν διαπεσεῖται τῶν ῥημάτων μου.

10. Καὶ προσέταξεν Ὀλοφέρνης τοῖς δούλοις αὐτοῦ, οἱ ἦσαν παρεστηκότες ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ, συλλαβεῖν τὸν Ἀχιὼρ καὶ ἀποκαταστήσαι αὐτὸν εἰς Βετυλόα, καὶ παραδούναι εἰς χεῖρας υἱῶν Ἰσραὴλ.

11. Καὶ συνέλαβον αὐτὸν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἀπῆραν ἐκ μέσου τῆς πεδιάδος εἰς τὴν ὀρεινὴν, καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὰς πηγὰς αἱ ἦσαν ὑποκάτω Βετυλόα.

12. Καὶ ὡς εἶδαν αὐτοὺς οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ἀνέλαβον τὰ ἔπλα αὐτῶν, καὶ ἀπῆλθον ἔξω τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους· καὶ πᾶς ἀνὴρ σφενδονητὴς διεκράτησαν τὴν ἀνάβασιν αὐτῶν, καὶ ἐβαλον ἐν λίθοις ἐπ' αὐτούς.

et adstans. Et dixerunt magnates Olophernis, et omnes habitantes maritimam, et Moab, concidere eum,

23. non enim timebimus a filiis Israel: ecce enim populus in quo non est virtus, neque potentia ad aciem fortem.

24. Quare nunc ascendamus, et erunt in escam universi exercitus tui, domine Olophernes.

CAPUT VI.

1. Et ut cessavit tumultus virorum qui in circuitu consensus, et dixit Olophernes princeps virtutis Assur ad Achior coram omni populo alienigenarum, et ante omnes filios Moab:

2. Et quis es tu, Achior, et mercenarii Ephraim, quia prophetasti in nobis sicut hodie, et dixisti genus Israel non oppugnare, quoniam Deus eorum proteget eos? Et quis est Deus nisi Nabuchodonosor?

3. Hic mittet potentiam suam, et exterminabit eos a facie terræ, et non liberabit eos Deus eorum: sed nos servi ejus percutiemus eos tamquam virum unum, et non sustinebunt potentiam equorum nostrorum.

4. Comburemus enim eos in ipsis, et montes eorum inebriabuntur in sanguine ipsorum, et campi eorum implebuntur mortuis ipsorum: et non resistet vestigium pedum eorum ad faciem nostram, sed perditione perdentur, dicit rex Nabuchodonosor dominus universæ terræ. Dixit enim, non evanescent verba sermonum ejus.

5. Tu autem, Achior, mercenarie Ammon, qui locutus es verba hæc in die injustitiæ tuæ, non videbis amplius faciem meam a die hac, quoadusque ultus fuero genus eorum qui ex Ægypto.

6. Et tunc pertransibit ferrum exercitus mei et populus ministrorum meorum costas tuas, et cades in cæsis eorum, quando revertero.

7. Et reducent te servi mei in montanam, et ponent te in una civitatum ascensionum,

8. et non peribis donec exterminatus fueris cum illis.

9. Et siquidem speras corde tuo quia non capientur, ne concidat tuus vultus. Locutus sum, et nihil decidet de verbis meis.

10. Et jussit Olophernes servos suos, qui erant assistentes in tabernaculo ejus, comprehendere Achior et reducere eum in Betylua, et tradere in manus filiorum Israel.

11. Et comprehenderunt eum servi ejus, et duxerunt eum extra castra in campum, et promoverunt e medio campestris in montanam, et advenerunt super fontes quæ erant sub Betylua.

12. Et ut viderunt eos viri civitatis super cacumen montis, sumpserunt arma sua, et abierunt extra civitatem ad cacumen montis: et omnis vir fundibularius tenuit ascensum ipsorum, et jaculati sunt in lapidibus super eos.

13. Καὶ ὑποδύσαντες ὑποκάτω τοῦ δρους ἔδησαν τὸν Ἀχιὼρ, καὶ ἀψήκων ἐβρίμμενον ὑπὸ τὴν ῥίζαν τοῦ δρους, καὶ ἀπώγοντο πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν.

14. Καταβάντες δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν ἐπέστησαν αὐτῷ, καὶ λύσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον εἰς τὴν Βετυλούα, καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας τῆς πόλεως αὐτῶν,

15. οἳ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, Ὁζίας δὲ τοῦ Μιχα ἐκ τῆς φυλῆς Συμεὼν, καὶ Ἀβρίς δὲ τοῦ Γοθονιήλ, καὶ Χαρμὶς υἱὸς Μελχιήλ.

16. Καὶ συνεκάλεσαν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως, καὶ συνέδραμον πᾶς νεανίσκος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἔστησαν τὸν Ἀχιὼρ ἐν μέσῳ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτῶν· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν Ὁζίας τὸ συμβεβηκός.

17. Καὶ ἀποκριθεὶς ἀπήγγειλεν αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῆς συνεδρίας Ὀλοφέρνηου, καὶ πάντα τὰ ῥήματα ὅσα ἐλάλησεν ἐν μέσῳ τῶν ἀρχόντων υἱῶν Ἀσσοῦρ, καὶ ὅσα ἐμεγαλοβόημόνησεν Ὀλοφέρνης εἰς τὸν οἶκον Ἰσραήλ.

18. Καὶ πεσόντες δὲ λαὸς προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, καὶ ἐδόθησαν λέγοντες·

19. Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, κάτιδε ἐπὶ τὰς ὑπερφανείας αὐτῶν, καὶ ἐλέησον τὴν ταπεινώσιν τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸ πρόσωπον τῶν ἡγιασμένων σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

20. Καὶ παρεκάλεσαν τὸν Ἀχιὼρ, καὶ ἐπήνεσαν αὐτὸν σφόδρα.

21. Καὶ παρέλαβεν αὐτὸν Ὁζίας ἐκ τῆς ἐκκλησίας εἰς οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε πότον τοῖς πρεσβυτέροις. Καὶ ἐπεκαλέσαντο τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ εἰς βοήθειαν ὅλην τὴν νύκτα ἐκεῖνην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Τῇ δ' ἐπαύριον παρήγγειλεν Ὀλοφέρνης πᾶσιν τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, καὶ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, οἱ παρεγένοντο ἐπὶ τὴν συμμαχίαν αὐτοῦ, ἀναζευγνύειν ἐπὶ Βετυλούα, καὶ τὰς ἀναβάσεις τῆς ὀρεινῆς προκαταλαμβάνεσθαι, καὶ ποιεῖν πόλεμον πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἀνέζευξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῇν πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς αὐτῶν, καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν ἀνδρῶν πολεμιστῶν, χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν ἑκατὸν ἐβδομήκοντα, καὶ ἵππων χιλιάδες δεκαδύο, χωρὶς τῆς ἀποσκευῆς καὶ τῶν ἀνδρῶν οἳ ἦσαν πεζοὶ ἐν αὐτοῖς, πληθὺς πολὺ σφόδρα.

3. Καὶ παρενέβαλον ἐν τῷ αὐλῶνι πλησίον Βετυλούα ἐπὶ τῆς πηγῆς, καὶ παρέτειναν εἰς εὖρος ἐπὶ Δωθαίμ καὶ ἕως Βελθέμ, καὶ εἰς μῆκος ἀπὸ Βετυλούα ἕως Κυαμῶνος, ἣ ἐστὶν ἀπέναντι Ἐσδρηλώμ.

4. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὥς εἶδαν αὐτῶν τὸ πλῆθος, ἐταράχθησαν σφόδρα· καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Νῦν ἐκλείψουσιν οὗτοι τὸ πρόσωπον τῆς γῆς πάσης, καὶ οὕτε τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ, οὕτε αἱ φάραγες, οὕτε οἱ βουνοὶ ὑποστήσονται τὸ βάρος αὐτῶν.

5. Καὶ ἀναλαβόντες ἕλαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ αὐτῶν, καὶ ἀνακαύσαντες πυρὰς ἐπὶ τοὺς πύργους αὐτῶν, ἔμενον φυλάσσοντες ὅλην τὴν νύκτα ἐκεῖνην.

6. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ, τῇ δευτέρᾳ ἐξήγαγεν Ὀλοφέρνης πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οἳ ἦσαν ἐν Βετυλούα,

13. Et subeuntes subter montem ligaverunt Achior, et reliquerunt projectum subter radicem montis, et abierunt ad dominum suum.

14. Descendentes autem filii Israel de civitate sua steterunt super eum, et solventes eum abduxerunt in Betylua, et constituerunt eum super principes civitatis suae,

15. qui erant in temporibus illis, Ozias filius Micha de tribu Symeon, et Abris filius Gothoniell, et Charnis filius Melchiel.

16. Et convocaverunt omnes seniores civitatis, et concurrerunt omnis juvenis eorum et mulieres in ecclesiam, et statuerunt Achior in medio populi sui : et interrogavit eum Ozias quod acciderat.

17. Et respondens annuntiavit eis verba consessus Olophernis, et omnia verba quaecumque locutus erat in medio principum filiorum Assur, et quaecumque magniloque locutus erat Olophernes in domum Israel.

18. Et procidentes populus adoraverunt Deum, et clamaverunt dicentes :

19. Domine Deus caeli, respice super superbias eorum, et miserere humiliationis generis nostri, et respice in faciem sanctificatorum tibi in die hac.

20. Et consolati sunt Achior, et laudaverunt eum valde.

21. Et assumpsit eum Ozias de ecclesia in domum suam, et fecit convivium senioribus. Et advocaverunt Deum Israel in adiutorium tota nocte illa.

CAPUT VII.

1. Postridie autem annuntiavit Olophernes universo exercitui suo, et omni populo suo, qui venerant in auxilium ipsius, movere castra super Betylua, et ascensiones montanae praecoccupare, et facere bellum adversus filios Israel.

2. Et movit castra in die illa omnis vir potens eorum, et virtus eorum virorum bellatorum, millia virorum peditum centum septuaginta, et equitum millia duodecim, praeter apparatus et viros qui erant pedites in eis, multitudo plurima valde.

3. Et castrametati sunt in valle prope Betylua super fontem, et extenderunt in latitudinem super Dothaim et usque Belthem, et in longitudinem a Betylua usque ad Cyamonem, quae est contra Esdrelom.

4. Filii autem Israel, ut viderunt eorum multitudinem, turbati sunt valde : et dixit unusquisque ad proximum suum : Nunc exsorbent hi faciem terrae universae, et neque montes excelsi, neque valles, neque colles sustinebunt gravitatem eorum.

5. Et assumentes unusquisque vasa bellica sua, et accendentes pyras super turres suas, manebant custodientes totam noctem illam.

6. Die autem secunda eduxit Olophernes universum equitatum suum ad faciem filiorum Israel, qui erant in Betylua,

7. καὶ ἐπεσκέψατο τὰς ἀναβάσεις τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων αὐτῶν ἐφώδευσεν, καὶ προκατελάβετο αὐτάς, καὶ ἐπέστησεν αὐταῖς παρεμβολὰς ἀνδρῶν πολεμιστῶν, καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

8. Καὶ προσελθόντες αὐτῷ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν Ἡσαῦ, καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τοῦ λαοῦ Μωάβ, καὶ οἱ στρατηγοὶ τῆς παραλλίας, εἶπαν·

9. Ἀκουσάτω δὴ λόγον ὁ δεσπότης ἡμῶν, ἵνα μὴ γένηται θραῦσμα ἐν τῇ δυνάμει σου.

10. Ὁ γὰρ λαὸς οὗτος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ πέποιθαν ἐπὶ τοῖς δόρασιν αὐτῶν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ὕψεσι τῶν ὀρέων αὐτῶν, ἐν οἷς αὐτοὶ ἐνοικοῦσιν ἐν αὐτοῖς· οὐ γὰρ ἔστιν εὐχερὲς προσδῆναι ταῖς κορυφαῖς τῶν ὀρέων αὐτῶν.

11. Καὶ νῦν, δέσποτα, μὴ πολέμει πρὸς αὐτοὺς καθὼς γίνεται πόλεμος παρατάξεως, καὶ οὐ πεσεῖται ἐκ τοῦ λαοῦ σου ἀνὴρ εἰς.

12. Ἀνάμεινον ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς σου, διαφυλάσσων πάντα ἄνδρα ἐκ τῆς δυνάμεώς σου, καὶ ἐπικρατήσάτωσαν οἱ παῖδες σου τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος ἥ ἐκπορεύεται ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ ὄρους,

13. διότι ἐκείθεν ὑδρεύονται πάντες οἱ κατοικοῦντες Βετυλούα, καὶ ἀνελεῖ αὐτοὺς ἡ δίψα, καὶ ἐκδώσουσι τὴν πόλιν ἑαυτῶν, καὶ ἡμεῖς καὶ ὁ λαὸς ἡμῶν ἀναβησόμεθα ἐπὶ τὰς πλησίον κορυφὰς τῶν ὀρέων, καὶ παρεμβολοῦμεν ἐπ' αὐταῖς εἰς προφυλακὴν, τοῦ μὴ ἐξελεῖν ἐκ τῆς πόλεως ἄνδρα ἕνα.

14. Καὶ ταχέσονται ἐν τῷ λιμῷ, αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· καὶ πρὶν ἐλθεῖν τὴν βομφαλίαν ἐπ' αὐτοὺς, καταστρωθήσονται ἐν ταῖς πλατείαις τῆς οἰκήσεως αὐτῶν,

15. καὶ ἀνταποδώσει αὐτοῖς ἀνταπόδομα πονηρὸν, ἀνθ' ὧν ἔστασίασαν, καὶ οὐκ ἀπήντησαν τῷ προσώπῳ σου ἐν εἰρήνῃ.

16. Καὶ ἤρσαν οἱ λόγοι αὐτῶν ἐνώπιον Ὀλοφέρνη, καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ συνέταξαν ποιεῖν καθὼς ἐλάλησαν.

17. Καὶ ἀπῆρε παρεμβολὴ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ μετ' αὐτῶν χιλιάδες πέντε υἱῶν Ἀσσοῦρ· καὶ παρενέβαλον ἐν τῷ αὐλῶνι, καὶ προκατελάβοντο τὰ ὕδατα καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

18. Καὶ ἀνέβησαν υἱοὶ Ἡσαῦ καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ὀρεινῇ ἀπέναντι Δωθαίμ, καὶ ἀπέστειλαν ἐξ αὐτῶν πρὸς νότον καὶ ἀπηλιώτην ἀπέναντι Ἐκρεβὴλ ἥ ἐστι πλησίον Χοῦς, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χειμάρρου Μοχμοῦρ, καὶ ἡ λοιπὴ στρατιὰ τῶν Ἀσσυρίων παρενέβαλον ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐκάλυψαν πᾶν τὸ πρὸσωπον τῆς γῆς· καὶ αἱ σκηναὶ καὶ αἱ ἀπαρτίαι αὐτῶν κατεστρατοπέδευσαν ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ἦσαν εἰς πλῆθος πολλὸ σφόδρα.

19. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀνεβόησαν πρὸς Κύριον Θεὸν αὐτῶν, ὅτι ὠλιγοθύγησεν τὸ πνεῦμα αὐτῶν, ὅτι ἐκύλωσαν πάντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἦν διαφυγεῖν ἐκ μέσου αὐτῶν.

20. Καὶ ἔμεινε κύκλῳ αὐτῶν πᾶσα παρεμβολὴ Ἀσσοῦρ, οἱ πεζοὶ καὶ τὰ ἄρματα καὶ οἱ ἵπποι αὐτῶν, ἡμέρας τριακονατέσσαρας. Καὶ ἐξέλιπε πάντας τοὺς κατοικοῦντας Βετυλούα πάντα τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν τῶν ὑδάτων·

7. et consideravit ascensiones civitatis eorum, et fontes aquarum eorum aggressus est, et occupavit eos, et imposuit eis castra virorum bellatorum, et ipse rediit ad populum suum.

8. Et accedentes ei omnes principes filiorum Esau, et omnes duces populi Moab, et duces maritimæ, dicebant :

9. Audiat nunc verbum dominus noster, ut non fiat quasiatio in virtute tua.

10. Populus enim hic filiorum Israel non confidunt in lanceis suis, sed in sublimitatibus montium suorum, in quibus ipsi inhabitant in eis : non enim est facile accedere cacuminibus montium eorum.

11. Et nunc, domine, ne belles adversus eos sicut fit bellum prælii, et non cadet de populo tuo vir unus.

12. Mane in castris tuis, custodiens omnem virum de virtute tua, et obtineant pueri tui fontem aquæ qui egreditur e radice montis,

13. quoniam inde aquantur omnes habitantes Betylua, et perdet eos sitis, et dedit civitatem suam, et nos et populus noster ascendemus super vicina cacumina montium, et castrametabimur in eis ad custodiam, ut non exeat e civitate vir unus.

14. Et tabeſcent in fame, ipsi et uxores eorum, et filii eorum : et priusquam veniat gladius super eos, sternerunt in plateis habitationis suæ,

15. et retribues eis retributionem malam, pro eo quod rebellaverunt, et non occurrerunt faciei tuæ in pace.

16. Et placuerunt verba eorum in conspectu Olophernis, et in conspectu omnium ministrorum ejus, et constituerunt facere sicut locuti fuerant.

17. Et promoverunt castra filiorum Ammon, et cum eis millia quinque filiorum Assur : et castrametati sunt in valle, et præoccupaverunt aquas et fontes aquarum filiorum Israel.

18. Et ascenderunt filii Esau et filii Ammon, et castrametati sunt in montana contra Dothaim, et miserunt ex ipsis ad austrum et subsolanum e regione Ecrebel quæ est prope Chus, quæ est super torrentem Mochmur, et reliquus exercitus Assyriorum castrametati sunt in campo, et operuerunt omnem faciem terræ : et tabernacula et impedimenta eorum castrametata sunt in turba multa, et fuerunt in multitudine plurima valde.

19. Et filii Israel exclamaverunt ad Dominum Deum suum, quoniam pusillanimis factus est spiritus eorum, quoniam in circuitu erant omnes inimici ipsorum, et non erat effugere e medio eorum.

20. Et manserunt in circuitu eorum castra Assur, pedites et currus et equites eorum, diebus triginta quatuor. Et defecerunt omnibus habitantibus Betylua omnia receptacula sua aquarum :

21. καὶ οἱ λάκκοι ἐξεκενοῦντο, καὶ οὐκ εἶχον πιεῖν εἰς πλησμονὴν ὕδωρ ἡμέραν μίαν, ὅτι ἐν μέτρῳ ἐδίδοσαν αὐτοῖς πιεῖν.

22. Καὶ ἠθύμουν τὰ νήπια αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ νεανίσκοι ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς δίψης, καὶ ἐπιπτον ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πόλεως, καὶ ἐν ταῖς διόδοις τῶν πυλῶν, καὶ οὐκ ἦν κραταῶσις ἐπὶ ἐν αὐτοῖς.

23. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ὀζίαν καὶ τοὺς ἀρχοντας τῆς πόλεως, οἱ νεανίσκοι καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παῖδια, καὶ ἀνεβόησαν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπαν ἐναντίον πάντων τῶν πρεσβυτέρων·

24. Κρίναί ὁ Θεὸς ἀναμέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν, ὅτι ἐποίησατε ἐν ἡμῖν ἀδικίαν μεγάλην, οὐ λαλήσαντες εἰρηνικὰ μετὰ τῶν υἱῶν Ἀσσοῦρ.

25. Καὶ νῦν οὐκ ἐστὶ βοήθης ἡμῶν, ἀλλὰ πέπρακεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, τοῦ καταστρωθῆναι ἐναντίον αὐτῶν ἐν δίψῃ καὶ ἀπωλείᾳ μεγάλῃ.

26. Καὶ νῦν ἐπικαλέσασθε αὐτοὺς, καὶ ἐκδοσθε τὴν πόλιν πᾶσαν εἰς προνομήν τῃ λαφ' Ὀλοφέρνηου, καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτοῦ.

27. Κρεῖσσον γὰρ ἡμῖν γεννηθῆναι αὐτοῖς εἰς διαρπαγὴν· ἐσόμεθα γὰρ εἰς δούλους, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ἡμῶν, καὶ οὐκ ὀφόμεθα τὸν θάνατον τῶν νηπίων ἡμῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν ἐκλειπούσας τὰς ψυχὰς αὐτῶν.

28. Μαρτυροῦμεθα ὑμῖν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ Κύριον τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδικαίη ἡμᾶς κατὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, καὶ κατὰ τὰ ἀμαρτήματα τῶν πατέρων ἡμῶν, ἵνα μὴ ποιῇ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον.

29. Καὶ ἐγένετο κλαυθμὸς μέγας ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας πάντων ὁμοθυμαδόν, καὶ ἐβόησαν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ.

30. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ὀζίας· Ὁρασεῖτε, ἀδελφοί· διακατερήσωμεν ἐπὶ πέντε ἡμέρας, ἐν αἷς ἐπιστρέψει Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς· οὐ γὰρ ἐγκαταλείψει ἡμᾶς εἰς τέλος.

31. Ἐὰν δὲ διελθῶσιν αὐταί, καὶ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς βοήθεια, ποιήσω κατὰ τὰ ῥήματα ὑμῶν.

32. Καὶ ἐσκόρπισε τὸν λαὸν εἰς τὴν αὐτοῦ παρεμβολήν· καὶ ἐπὶ τὰ τεῖχη καὶ τοὺς πύργους τῆς πόλεως αὐτῶν ἀπῆλθον, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν ἐξάπεστειλε. Καὶ ἦσαν ἐν ταπεινώσει πολλῇ ἐν τῇ πόλει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἤκουσεν ἐν ἐλαιναῖς ταῖς ἡμέραις Ἰουδιθ θυγάτηρ Μεραρὶ, υἱοῦ Ὠξ, υἱοῦ Ἰωσήφ, υἱοῦ Ὀζιῆλ, υἱοῦ Ἐλκία, υἱοῦ Ἡλίου, υἱοῦ Χελκίου, υἱοῦ Ἐλιάδ, υἱοῦ Ναθαναήλ, υἱοῦ Σαλαμιήλ, υἱοῦ Σαρασαδαί, υἱοῦ Ἰσραήλ·

2. καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Μανασσῆς, τῆς φυλῆς αὐτῆς καὶ τῆς πατρίδος αὐτῆς, καὶ ἀπέθανεν ἐν ἡμέραις θερισμοῦ κριθῶν·

3. ἐπέστη γὰρ ἐπὶ τοῦ δεσμεύοντος τὸ δράγμα ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ὁ καύσων ἦλθεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπεσεν ἐπὶ τὴν κλίνην, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν Βετυλούᾳ τῇ πόλει αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ ἀναμέσον Δωθαίμ καὶ Βελαμῶν.

21. et cisternæ evacuabantur, et non habebant bibere ad satietatem aquam diem unum, quoniam in mensura dabant eis bibere.

22. Et consternati sunt infantes eorum, et mulieres eorum et juvenes defecerunt præ siti, et cadebant in plateis civitatis, et in transitibus portarum, et non erat robur ultra in eis.

23. Et congregati sunt omnis populus ad Oziam et principes civitatis, juvenes et mulieres et pueri, et exclamaverunt voce magna, et dixerunt coram omnibus senioribus :

24. Judicet Deus inter nos et vos, quoniam fecistis in nobis injustitiam magnam, non loquentes pacifica cum filiis Assur.

25. Et nunc non est adjutor noster, sed vendidit nos Deus in manus eorum, ut prosternamur coram eis in siti et perditione magna.

26. Et nunc invocate eos, et date civitatem omnem in direptionem populo Olophernis, et omni virtuti ejus.

27. Melius enim nobis fieri eis in direptionem : erimus enim in servos, et vivet anima nostra, et non videbimus mortem infantium nostrorum in oculis nostris, et uxores et filios nostros deficientes animas eorum.

28. Contestamur vobis cœlum et terram, et Deum nostrum et Dominum patrum nostrorum, qui ulciscitur nos secundum peccata nostra, et secundum peccata patrum nostrorum, ut non faciat juxta verba hæc in die hodierna.

29. Et facta est ploratio magna in medio ecclesiæ omnium unanimiter, et clamaverunt ad Dominum Deum voce magna.

30. Et dixit ad eos Ozias : Confidite, fratres : obduremus adhuc quinque dies, in quibus convertet Dominus Deus noster misericordiam suam super nos : non enim derelinquet nos in finem.

31. Si autem transierint hi, et non venerit super nos auxilium, faciam secundum verba vestra.

32. Et dispersit populus in castra ipsius : et ad muros et turres civitatis suæ abierunt, et mulieres et filios in domos suas dimisit. Et fuerunt in humiliatione multa in civitate.

CAPUT VIII.

1. Et audivit in illis diebus Judith filia Merari, filii Ox, filii Joseph, filii Oziel, filii Elcia, filii Eliu, filii Chelciae, filii Eliab, filii Nathanael, filii Salamiel, filii Sarasadai, filii Israel :

2. Et vir ejus Manasses, de tribu ejus et de patria ejus, et mortuus est in diebus messis hordeorum :

3. instabat enim super ligantem manipulum in campo, et æstus venit super caput ejus, et procidit in lectum, et obiit in Betylua civitate sua, et sepelierunt eum cum patribus ejus in agro qui inter Dothaim et Belamon.

4. Καὶ ἦν Ἰουδὶθ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς χηρεύουσα ἔτη τρία καὶ μῆνας τέσσαρας.

5. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῇ σκηνὴν ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν ὀσφύν αὐτῆς σάκκον· καὶ ἦν ἐπ' αὐτῆς τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς.

6. Καὶ ἐνήστευε πάσας τὰς ἡμέρας χηρεύσεως αὐτῆς, χωρὶς προσαβδάτων καὶ σαββάτων, καὶ προνομηνίων καὶ νομηνίων, καὶ ἑορτῶν, καὶ χαρμοσυνῶν οἴκου Ἰσραὴλ.

7. Καὶ ἦν καλὴ τῷ εἶδει, καὶ ὠραία τῇ ὄψει σφόδρα. Καὶ ὑπελείπετο αὐτῇ Μανασσῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ κτήνη καὶ ἄγρους, καὶ ἔμενον ἐπ' αὐτῶν.

8. Καὶ οὐκ ἦν δς ἐπήνεργεν αὐτῇ ῥῆμα πονηρὸν, ὅτι ἐφοβεῖτο τὸν Θεὸν σφόδρα.

9. Καὶ ἤκουσε τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ τὰ πονηρὰ ἐπὶ τὸν ἄρχοντα, ὅτι ὠλιγοψύχησαν ἐπὶ τῇ σπᾶνει τῶν ὑδάτων· καὶ ἤκουσε πάντας τοὺς λόγους Ἰουδὶθ ὁδς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς Ὁζίας, ὡς ὥμοσεν αὐτοῖς παραδῶσειν τὴν πόλιν μετὰ ἡμέρας πέντε τοῖς Ἀσσυρίοις.

10. Καὶ ἀποστείλασα τὴν ἄδραν αὐτῆς τὴν ἑρεστώσαν πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῆς, ἐκάλεσεν Ὁζίαν καὶ Χαβρίν καὶ Χαρμὶν τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως αὐτῆς.

11. Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτήν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· Ἀκούσατε δὴ μου, ἄρχοντες τῶν κατοικούντων ἐν Βετυλούᾳ· ὅτι οὐκ εὐθὺς ὁ λόγος ὑμῶν ἐν ἐλαλήσατε ἐναντίον τοῦ λαοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ ἐστήσατε τὸν δόκον ἐν ἐλαλήσατε ἀναμέσον τοῦ Θεοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ εἶπατε ἐκδώσειν τὴν πόλιν τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν, ἐὰν μὴ ἐν αὐταῖς ἐπιστρέψῃ ὁ Κύριος βοηθῆσαι ἡμῖν.

12. Καὶ νῦν τίνες ἐστέ ὑμεῖς οἱ ἐπειράσατε τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον, καὶ ἴστασθε ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν ἀνθρώπων;

13. Καὶ νῦν Κύριον παντοκράτορα ἐξετάζετε, καὶ οὐδὲν ἐπιγνώσεσθε ἕως τοῦ αἰῶνος·

14. ὅτι βάθος καρδίας ἀνθρώπου οὐκ εὐρήσετε, καὶ λόγους τῆς διανοίας αὐτοῦ οὐ λήψετε· καὶ πῶς τὸν Θεὸν δς ἐποίησε τὰ πάντα ταῦτα ἐρευνήσετε, καὶ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἐπιγνώσεσθε, καὶ τὸν λογισμὸν αὐτοῦ κατανόησετε; Μηδαμῶς, ἀδελφοί, μὴ παροργίζετε Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν,

15. ὅτι ἐὰν μὴ βούληται ἐν ταῖς πέντε ἡμέραις βοηθῆσαι ἡμῖν, αὐτὸς ἔχει τὴν ἐξουσίαν ἐν αἷς θέλει σκεπάσαι ἡμέρας, ἣ καὶ ὀλοθρεῦσαι ἡμᾶς πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

16. Ὑμεῖς δὲ μὴ ἐνεχυράζετε τὰς βουλὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, ὅτι οὐκ ὡς ἄνθρωπος ὁ Θεὸς ἀπειληθῆναι, οὐδὲ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου διατιγῆναι.

17. Διόπερ ἀναμένοντες τὴν παρ' αὐτοῦ σωτηρίαν, ἐπικαλεσάμεθα αὐτὸν εἰς βοήθειαν ὑμῶν, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς ὑμῶν, ἐὰν ἡ αὐτοῦ ἀρεστόν.

18. Ὅτι οὐκ ἀνέστη ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν, οὐδὲ ἐστὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον οὔτε φυλὴ, οὔτε πατρίδς, οὔτε δῆμος, οὔτε πόλις ἐξ ὑμῶν, ὃ προσκυνοῦσι θεοῖς χειροποίητοις, καθάπερ ἐγένετο ἐν ταῖς πρότερον ἡμέραις,

19. ὧν χάριν ἐδόθησαν εἰς ῥομφαίαν καὶ εἰς διαρπαγὴν οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ἔπεσον πτώμα μέγα ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

4. Et fuit Judith in domo sua viduitatem servans annos tres et menses quatuor.

5. Et fecit sibi tabernaculum super solarium domus suæ, et imposuit super lumbum suum cilicium : et erant super eam vestimenta viduitatis ejus.

6. Et jejunabat omnibus diebus viduitatis suæ, præter antesabbata et sabbata, et anteneomenias et neomenias, et festivitates, et lætas solemnitates domus Israel.

7. Et erat pulchra specie, et decora aspectu valde. Et reliquerat ei Manasses vir ejus aurum et argentum, et pueros et ancillas, et pecora et agros, et manebat super ea.

8. Et non erat qui inferret ei verbum malum, quoniam timebat Deum valde.

9. Et audivit verba populi mala in principem, quia animo defecerunt super raritate aquarum : et audivit omnia verba Judith quæ locutus erat ad eos Ozias, quomodo juraverat eis traditurum civitatem post dies quinque Assyriis.

10. Et mittens ancillam suam quæ præerat omnibus substantiis suis, vocavit Oziam et Chabrin et Charmin seniores civitatis suæ.

11. Et venerunt ad eam, et dixit ad eos : Audite nunc me, principes habitantium in Betylua : quoniam non rectum est verbum vestrum quod locuti estis coram populo in die hac, et statuistis juramentum quod locuti estis inter Deum et vos, et dixistis dedituros civitatem inimicis nostris, nisi in illis diebus conversus fuerit Dominus ad adjuvandum nos.

12. Et nunc qui estis vos qui tentastis Deum in die hodierna, et statuistis pro Deo in medio filiorum hominum ?

13. Et nunc Dominum omnipotentem examinatis, et nihil cognoscetis usque in sæculum :

14. quoniam profundum cordis hominis non invenietis, et verba cogitationis ejus non percipietis : et quomodo Deum qui fecit omnia hæc investigabitis, et mentem ejus cognoscetis, et cogitationem ejus contemplantimini ? Nequaquam, fratres, nolite ad iracundiam provocare Dominum Deum nostrum,

15. quoniam si noluerit in istis quinque diebus auxiliari nobis, ipse habet potestatem in quibus velit legere diebus, vel etiam exterminare nos ante faciem inimicorum nostrorum.

16. Vos autem ne extorqueatis consilia Domini Dei nostri, quoniam non tamquam homo Deus ut minis terreatur, neque tamquam filius hominis ut judicetur.

17. Quamobrem expectantes eam quæ ab ipso salutem, invocemus eum in adjutorium nostrum, et exaudiet vocem nostram, si fuerit ipsi placitum.

18. Quoniam non surrexit in generationibus nostris, neque est in hodierna die neque tribus, neque patria, neque oppidum, neque civitas ex nobis, qui adorent deos manufactos, sicut factum est in prioribus diebus,

19. quorum gratia dati sunt in gladium et in direptionem patres nostri, et ceciderunt ruina magna coram inimicis nostris.

20. Ἡμεῖς δὲ ἕτερον Θεὸν οὐκ ἐπέγνωμεν πλὴν αὐτοῦ· ὅθεν ἐλπίζομεν ὅτι οὐχ ὑπερόψεται ἡμᾶς, οὐδ' ἀπὸ τοῦ γένους ἡμῶν.

21. Ὅτι ἐν τῷ ληφθῆναι ἡμᾶς, οὕτως καθήσεται πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ προνομιευθήσεται τὰ ἅγια ἡμῶν, καὶ ζητήσῃ τὴν βεβήλωσιν αὐτῶν ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν,

22. καὶ τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς γῆς, καὶ τὴν ἐρήμωσιν τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἐπιστρέψει εἰς κεφαλὴν ἡμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὐ ἂν δουλεύσωμεν ἐκεῖ, καὶ ἐσόμεθα εἰς πρόσκομμα καὶ εἰς ὄνειδος ἐναντίον τῶν κτωμένων ἡμᾶς.

23. Ὅτι οὐ κατευθυνθήσεται ἡ δουλεία ἡμῶν εἰς χάριν, ἀλλ' εἰς ἀτιμίαν θήσῃ αὐτὴν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

24. Καὶ νῦν, ἀδελφοί, ἐπιδειξώμεθα τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν ὅτι ἐξ ἡμῶν κρέμαται ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ τὰ ἅγια καὶ ὁ οἶκος καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπεστήρικται ἐφ' ἡμῖν.

25. Παρὰ ταῦτα πάντα εὐχαριστήσωμεν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὃς πειράζει ἡμᾶς καθὰ καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν.

26. Μνήσθητε ὅσα ἐποίησε μετὰ Ἀβραάμ, καὶ ὅσα ἐπείρασε τὸν Ἰσαάκ, καὶ ὅσα ἐγένετο τῷ Ἰακώβ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας ποιμαίνοντι τὰ πρόβατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ·

27. ὅτι οὐ καθὼς ἐκείνους ἐπύρωσεν εἰς ἑτασμόν τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἡμᾶς οὐκ ἐξεδίκησεν, ἀλλ' εἰς νοθεύτησιν μαστιγοῖ Κύριος τοὺς ἐγγιζοντας αὐτῷ.

28. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀζίας· Πάντα ὅσα εἶπας, ἀγαθὴ καρδίᾳ ἐλάλησας, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεται τοῖς λόγοις σου.

29. Ὅτι οὐκ ἐν τῇ σήμερον ἡ σοφία σου πρόδηλός ἐστιν, ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν σου ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς τὴν σύνεσίν σου, καθότι ἀγαθὸν ἔστι τὸ πλάσμα τῆς καρδίας σου.

30. Ἄλλ' ὁ λαὸς ἐδίψησε σφόδρα, καὶ ἠνάγκασαν ποιῆσαι ἡμᾶς καθὰ ἐλαλήσαμεν αὐτοῖς, καὶ ἀπαγαγεῖν ὄρκον ἐφ' ἡμᾶς, ὃν οὐ παραβησόμεθα.

31. Καὶ νῦν δεήθητι περὶ ἡμῶν, ὅτι γυνὴ εὐσεβὴς εἶ, καὶ ἀποστελεῖ Κύριος τὸν ὑετὸν εἰς πληρωσιν τῶν λάκκων ἡμῶν, καὶ οὐκ ἐκλείψομεν ἐτι.

32. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰουδίθ· Ἀκούσατέ μου, καὶ ποιήσω πρᾶγμα ὃ ἀφίξεται εἰς γενεὰς γενεῶν υἱοῖς τοῦ γένους ἡμῶν.

33. Ὑμεῖς στήσεσθε ἐπὶ τῆς πόλης τὴν νύκτα ταύτην, καὶ ἐξελεύσομαι ἐγὼ μετὰ τῆς θύρας μου, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μεθ' ἃς εἶπατε παραδώσειν τὴν πόλιν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἐπισκέψεται Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ μου.

34. Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐξερευνήσετε τὴν πρᾶξίν μου, οὐ γὰρ ἐρῶ ὑμῖν, ἕως τοῦ τελεσθῆναι ἃ ἐγὼ ποιῶ.

35. Καὶ εἶπεν Ὀζίας καὶ οἱ ἀρχόντες πρὸς αὐτήν· Πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς ἐμπροσθέν σου εἰς ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν.

36. Καὶ ἀποστρέψαντες ἐκ τῆς σκηνῆς ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὰς διατάξεις αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ἰουδίθ δὲ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ἐπέθετο

20. Nos autem alium Deum non agnovimus præter eum : unde speramus quia non despiciet nos, neque a genere nostro.

21. Quoniam cum capti fuerimus nos, sic sedebit omnis Judæa, et diripientur sancta nostra, et quærel pollutionem eorum de ore nostro,

22. et cædem fratrum nostrum, et captivitatem terræ, et desolationem hæreditatis nostræ convertet in caput nostrum in gentibus, ubicumque servierimus ibi, et erimus in offendiculum et in opprobrium coram possidentibus nos.

23. Quoniam non dirigetur servitus nostra in gratiam, sed in ignominiam dabit eam Dominus Deus noster.

24. Et nunc, fratres, ostendamus fratribus nostris quia ex nobis pendet anima eorum, et sancta et domus et altare innitentur super nos.

25. Præter hæc omnia gratias agamus Domino Deo nostro, qui tentat nos sicut et patres nostros.

26. Recordamini quæcumque fecit cum Abraham, et quæcumque tentavit Isaac, et quæcumque-eleverunt Jacob in Mesopotamia Syriæ pascenti pecora Laban fratris matris suæ :

27. quoniam non sicut illos examinavit in examen cordis eorum, etiam nos non est ultus, sed ad monitionem flagellat Dominus appropinquantibus sibi.

28. Et dixit ad eam Ozias : Omnia quæcumque dixisti, bono corde locuta es, et non est qui resistat verbis tuis.

29. Quoniam non hodie sapientia tua manifesta est, sed a principio dierum tuorum novit omnis populus intellectum tuum, quomodo bona est formatio cordis tui.

30. Sed populus sitiivit vehementer, et coegerunt facere nos secundum ea quæ locuti sumus eis, et inducere juramentum super nos, quod non transgrediemur.

31. Et nunc ora pro nobis, quoniam mulier pia es, et mittet Dominus pluviam ad impletionem cisternarum nostrarum, et non deficiemus ultra.

32. Et dixit ad eos Judith : Audite me, et faciam rem quæ perveniet in generationes generationum filiis generis nostri.

33. Vos stabitis super portam nocte hæc, et exibo ego cum ancilla mea, et in diebus post quos dixistis tradituros civitatem inimicis nostris, visitabit Dominus Israel in manu mea.

34. Vos autem non perscrutabimini actionem meam, non enim dicam vobis, donec perfecta fuerint quæ ego facio.

35. Et dixit Ozias et principes ad eam : Vade in pace, et Dominus Deus ante te in ultionem inimicorum nostrorum.

36. Et revertentes e tabernaculo iverunt ad ordines suos.

CAPUT IX.

1. Judith autem procidit in faciem, et imposuit cinerem

σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ἐγύμνωσεν ὃν ἐνεδιδύσκετο σάκκον. Καὶ ἦν ἄρτι προσφερόμενον ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τὸ θυμιαμα τῆς ἐσπέρας ἐκείνης, καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδιθ πρὸς Κύριον, καὶ εἶπε·

2. Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου Συμεὼν, ᾧ ἔδωκας ἐν χειρὶ βομπαῖαν εἰς ἐκδίκησιν ἀλλογενῶν, οἳ ἔλυσαν μήτραν παρθένου εἰς μίasma, καὶ ἐγύμνωσαν μηρὸν εἰς αἰσχύνην, καὶ ἐβεβήλωσαν μήτραν εἰς ὄνειδος· εἰπας γάρ· Οὐχ οὕτως ἔσται.

3. Καὶ ἐποίησαν ἀνθ' ὧν ἔδωκας ἀρχοντας αὐτῶν εἰς φόνον, καὶ τὴν στρωμνὴν αὐτῶν ἡ ἡδέαστο τὴν ἀπάτην αὐτῶν εἰς αἷμα, καὶ ἐπάταξας δούλους ἐπὶ δυνάσταις, καὶ δυνάστας ἐπὶ θρόνους αὐτῶν.

4. Καὶ ἔδωκας γυναῖκας αὐτῶν εἰς προνομὴν, καὶ θυγατέρας εἰς αἰχμαλωσίαν, καὶ πάντα τὰ σκύλα εἰς διαίρεσιν υἱῶν ἡγαπημένων ὑπὸ σοῦ, οἳ καὶ ἐζήλωσαν τὸν ζῆλόν σου, καὶ ἐβεβελύξαντο μίσσημα αἱματος αὐτῶν, καὶ ἐπεκαλέσαντό σε εἰς βοηθόν. Ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς ὁ ἐμὸς, καὶ εἰσάκουσον ἐμοῦ τῆς χήρας.

5. Σὺ γὰρ ἐποίησας τὰ πρότερα ἐκείνων, καὶ ἐκεῖνα καὶ τὰ μετέπειτα καὶ τὰ νῦν καὶ τὰ ἐπερχόμενα διενότηθης, καὶ ἐγενήθησαν ἂ ἐννοήθης,

6. καὶ παρέστησαν ἂ ἐβουλεύσω, καὶ εἶπαν· Ἰδοὺ πάρεσμεν· πᾶσαι γὰρ αἱ ὁδοὶ σου ἔτοιμοι, καὶ ἡ κρίσις σου ἐν προγνώσει.

7. Ἰδοὺ γὰρ Ἀσσύριοι ἐπληθύνθησαν ἐν δυνάμει αὐτῶν, ὑψώθησαν ἐφ' ἵππων καὶ ἀναβάτην, ἐγαυρίασαν ἐν βραχίονι πεζῶν, ἤλπισαν ἐν ἀσπίδι καὶ ἐν γαιοῦ καὶ τόξῳ καὶ σφενδόνη, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι σὺ εἶ Κύριος συντριβῶν πολέμους· Κύριος ὀνομά σοι.

8. Σὺ ῥάξον αὐτῶν τὴν ἰσχὺν ἐν δυνάμει σου, καὶ κάταξον τὸ κράτος αὐτῶν ἐν τῷ θυμῷ σου· ἐβουλεύσαντο γὰρ βεβηλώσαντα τὰ ἁγία σου, μιᾶναι τὸ σκῆνωμα τῆς καταπαύσεως τοῦ ὀνόματός τῆς δόξης σου, καὶ καταβαλεῖν σιδήρῳ κέρας θυσιαστηρίου σου.

9. Βλέψον εἰς υπερηφανίαν αὐτῶν, ἀποστείλον τὴν ὀργὴν σου εἰς κεφαλὰς αὐτῶν. Δὸς ἐν χειρὶ μου τῆς χήρας ὃ διενότηθην κράτος·

10. πάταξον δοῦλον ἐκ χειλέων ἀπάτης μου ἐπ' ἀρχοντι, καὶ ἀρχοντα ἐπὶ θεράποντι αὐτοῦ, θραύσον αὐτῶν τὸ ἀνάστημα ἐν χειρὶ θηλείας.

11. Οὐ γὰρ ἐν πλήθει τὸ κράτος σου, οὐδὲ ἡ δύνασταί σου ἐν ἰσχύουσιν, ἀλλὰ ταπεινῶν εἶ Θεός, ἐλατόνων εἶ βοηθός, ἀντὶλήπτωρ ἀσθενούντων, ἀπεγνωσμένων σκεπαστής, ἀπηλπισμένων σωτήρ.

12. Ναί, ναί, ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου, καὶ Θεὸς κληρονομίας Ἰσραὴλ, δέσποτα τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς, κτιστὰ τῶν ὑδάτων, βασιλεὺ πάσης κτίσεώς σου, σὺ εἰσάκουσον τῆς δεήσεώς μου,

13. καὶ δὸς λόγον μου καὶ ἀπάτην εἰς τραῦμα καὶ μῶλωπα αὐτῶν οἳ κατὰ τῆς διαθήκης σου, καὶ οἴκου ἡγιασμένου σου, καὶ κορυφῆς Σιών, καὶ οἴκου κατασχέσεως υἱῶν σου ἐβουλεύσαντο σκληρά.

14. Καὶ ποίησον ἐπὶ πᾶν τὸ ἔθνος σου, καὶ πάσης φυλῆς, ἐπίγνωσιν τοῦ εἰδῆσαι ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς πάσης δυνάμεως καὶ κράτους, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος ὑπερασπίζων τοῦ γένους Ἰσραὴλ εἰ μὴ σὺ.

super caput suum, et nudavit quem induerat saccum. Et erat nuper oblatum in Jerusalem in domo Dei thymiamata vespere illius, et clamavit voce magna Judith ad Dominum, et dixit :

2. Domine Deus patris mei Symeon, cui dedisti in manu gladium in ultionem alienigenarum, qui solverant vulvam virginis in pollutionem, et nudaverunt femur in confusionem, et polluerunt vulvam in opprobrium : dixisti enim : Non sic erit.

3. Et pro illis quæ fecerunt, dedisti principes eorum in cædem, et stratum eorum quod noverat deceptionem eorum in sanguinem, et percussisti servos super dynastas, et dynastas super thronos eorum.

4. Et dedisti uxores eorum in direptionem, et filias in captivitatem, et omnia spolia in distributionem filiorum dilectorum a te, qui etiam zelaverant zelum tuum, et abominati erant contaminationem sanguinis sui, et invocaverant te in adiutorem. Deus, Deus meus, etiam exaudi me viduam.

5. Tu enim fecisti quæ ante illa, et illa et quæ deinceps et quæ nunc et supervenientia cogitasti, et facta sunt quæ in mente habuisti,

6. et affuerunt quæ deliberasti, et dixerunt : Ecce adsumus : omnes enim viæ tuæ paratæ, et judicium tuum in præcognitione,

7. Ecce enim Assyrii multiplicati sunt in virtute sua, exaltati sunt super equo et ascensore, gloriati sunt in brachio peditum, speraverunt in clypeo et in gaso et arcu et fundibula, et non cognoverunt quia tu es Dominus contemns bella : Dominus nomen tibi.

8. Tu frange eorum fortitudinem in virtute tua, et prosterne robur eorum in furore tuo : deliberaverunt enim pollueri sancta tua, contaminare tabernaculum requietis nominis gloriæ tuæ, et diruere ferro cornu altaris tui.

9. Aspic in superbiam eorum, mitte iram tuam in capita eorum. Da in manu mea viduæ quod cogitavi robur :

10. percutte servum e labiis deceptionis meæ super principem, et principem super ministrum ejus, frange eorum celsitudinem in manu femine.

11. Non enim in multitudine robur tuum, neque potentatus tuus in fortibus, sed humilium es Deus, minorum es adjutor, susceptor infirmorum, deploratorum protector, desperatorum salvator.

12. Næ, næ, Deus patris mei, et Deus hereditatis Israel, domine cælorum et terræ, creator aquarum, rex omnis creaturæ tuæ, tu exaudi orationem meam,

13. et da verbum meum et deceptionem in vulnus et livorem eorum qui contra testamentum tuum, et domum sanctificatam tuam, et verticem Sion, et domum possessionis filiorum tuorum deliberaverunt dura.

14. Et fac super omnem gentem tuam, et omnem tribum, cognitionem ad sciendum quia tu es Deus omnis virtutis et potentie, et non est alius protegens genus Israel nisi tu.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

CAPUT X.

1. Καὶ ἐγένετο, ὥς ἐπαύσατο βοῶσα πρὸς τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ συνετέλεσε πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα,

2. καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς πτώσεως, καὶ ἐκάλεσε τὴν ἄβραν αὐτῆς, καὶ κατέβη εἰς τὸν οἶκον ἐν ᾧ διέτριβεν ἐν αὐτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν σαββάτων καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς,

3. καὶ περιεΐλατο τὸν σάκκον ὃν ἐνεδεδύκει, καὶ ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρέσεως αὐτῆς, καὶ περιεκλύσατο τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ ἐχρίσατο μύρῳ παχεῖ, καὶ διέταξε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, καὶ ἐπέθετο μίτραν ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς εὐφροσύνης αὐτῆς, ἐν οἷς ἐστολιζέτο ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Μανασσῆ·

4. καὶ ἔλαβε σανδάλια εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς, καὶ περιέθετο τοὺς χιλιῶνας καὶ τὰ ψέλλια, καὶ τοὺς δακτυλίους, καὶ τὰ ἐνώτια, καὶ πάντα τὸν κόσμον αὐτῆς· καὶ ἐκαλλωπίσατο σφόδρα εἰς ἀπάτησιν ὀφθαλμῶν ἀνδρῶν ὅσοι ἂν ἴδωσιν αὐτήν.

5. Καὶ ἔδωκε τῇ ἄβρα αὐτῆς ἀσκοπυτίνην οἴνου, καὶ καμψάκην ἐλαίου, καὶ πήραν ἐπλήρωσεν ἀλφίτων καὶ παλάθης καὶ ἄρτων καθαρῶν, καὶ περιεδύλωσε πάντα τὰ ἀγγεῖα αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτῇ.

6. Καὶ ἐξῆλθον ἐπὶ τὴν πύλιν τῆς πόλεως Βετυλούα, καὶ ἐβρῶσαν ἐφεστῶτας ἐπ' αὐτῆς Ὀζίαν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως Χαθρίν καὶ Χαρμίν.

7. Ὡς δὲ εἶδον αὐτήν, καὶ ἦν ἡλλοιωμένον τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ τὴν στολὴν μεταβεβληκυῖαν αὐτῆς, καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς ἐπὶ πολλὴ σφόδρα, καὶ εἶπαν αὐτῇ·

8. Ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν δῶκε σε εἰς χάριν, καὶ τελειῶσαι τὰ ἐπιτηδεύματά σου εἰς γαυρίαμα υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ὕψωμα Ἱερουσαλήμ. Καὶ προσεκύνησε τῷ Θεῷ,

9. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐπιτάξατε ἀνοῖξαι μοι τὴν πύλιν τῆς πόλεως, καὶ ἐξελεύσομαι εἰς τελείωσιν τῶν λόγων ὧν ἐλάλησατε μετ' ἐμοῦ. Καὶ συνέταξαν τοῖς νεανίσκοις ἀνοῖξαι αὐτῇ καθότι ἐλάλησαν,

10. καὶ ἐποίησαν οὕτως. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰουδὴ, αὐτὴ καὶ ἡ παιδίσκη αὐτῆς μετ' αὐτῆς· ἀπεσκόπεον δὲ αὐτὴν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἕως οὗ κατέβη τὸ ὄρος, ἕως διήλθε τὸν αὐλῶνα, καὶ οὐκ ἔτι ἐθεώρουν αὐτήν.

11. Καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῷ αὐλῶνι εἰς εὐθεΐαν, καὶ συνήντησεν αὐτῇ προφυλακὴ τῶν Ἀσσυρίων,

12. καὶ συνέλαβον αὐτήν καὶ ἐπηρώτησαν· Τίνων εἶ, καὶ πόθεν ἔρχη, καὶ ποῦ πορεύῃ; Καὶ εἶπε· θυγάτηρ εἰμι τῶν Ἑβραίων, καὶ ἀποδιδράσκω ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι μέλλουσι δίδωσθαι ἡμῖν εἰς κατάδρωμα.

13. Κἀγὼ ἔρχομαι εἰς τὸ πρόσωπον Ὀλοφέρνη τοῦ ἀναγγεῖλαι ῥήματα ἀληθείας, καὶ δεῖξω πρὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδὸν καθ' ἣν πορεύσεται, καὶ κυριεύσει πάσης τῆς ὀρεινῆς, καὶ οὐ διαφωνήσει τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ σαρξ μία, οὐδὲ πνεῦμα ζωῆς.

14. Ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ ἄνδρες τὰ ῥήματα αὐτῆς, καὶ κατενόησαν τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ ἦν ἐναντίον αὐτῶν θαυμάσιον τῷ κάλλει σφόδρα, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτήν·

15. Σέσωκας τὴν ψυχὴν σου, σπένσασα καταβῆναι εἰς πρόσωπον τοῦ κυρίου ἡμῶν· καὶ νῦν πρόσελθε ἐπὶ

1. Et factum est, ut cessavit clamans ad Deum Israel, et consummavit omnia verba hæc,

2. et surrexit a dejectione, et vocavit ancillam suam, et descendit in domum in qua versabatur in ea in diebus sabbatorum et in festivitatibus suis,

3. et circumabstulit saccum quem induerat, et exiit vestimenta viduitatis suæ, et circumlavit corpus aqua, et unxit unguento pingui, et discriminavit capillos capitis sui, et imposuit mītram super illud, et induit vestimenta lætitiæ suæ, in quibus amiciebatur in diebus vitæ viri sui Manasse :

4. et sumpsit sandalia in pedes suos, et circumposuit monilia et armillas, et annulos, et in aures, et omnem ornatum suum : et ornata est valde in deceptionem oculorum hominum quicumque viderint eam.

5. Et dedit ancillæ suæ ascoperam vini, et campacem olei, et peram implevit farinis et palatha et panibus mundis, et circumduplicavit omnia vasa sua, et imposuit super eam.

6. Et exiverunt ad portam civitatis Betylua, et invenerunt insistentes super eam Oziam, et seniores civitatis Charbrin et Charmin.

7. Ut autem viderunt eam, et erat mutata facies ejus, et stolam mutatam ejus, et mirati sunt super pulchritudine ejus quamplurimum valde, et dixerunt ei :

8. Deus, Deus patrum nostrorum det te in gratiam, et perficere adinventiones tuas in gloriationem filiorum Israel, et exaltationem Jerusalem. Et adoravit Deum,

9. et dixit ad eos : Præcipite aperire mihi portam civitatis, et exibo ad perfectionem verborum quæ locuti estis mecum. Et præceperunt juvenibus aperire ei sicut locuti fuerant,

10. et fecerunt sic. Et exiit Judith, ipsa et ancilla ejus cum ea : prospectabant autem eam viri civitatis quoadusque descendit montem, donec transiit vallem, et non ultra aspiciebant eam.

11. Et ibant in valle in rectum, et occurrerunt ei exploratores Assyriorum,

12. et ceperunt eam et interrogaverunt : Quorum es, et unde venis, et quo vadis? Et dixit : Filia sum Hebræorum, et aufugio a facie eorum, quoniam dandi sunt vobis in devorationem.

13. Et ego venio ad faciem Olophernis principis virtutis vestræ, ad annuntiandum verba veritatis, et ostendam ante faciem ejus viam per quam ibit, et dominabitur universæ montanæ, et non dissonabit de viris ejus caro una, neque spiritus vitæ.

14. Ut autem audiverunt viri verba ejus, et contemplati sunt faciem ejus, et erat ante eos admirabilis pulchritudine valde, et dixerunt ad eam :

15. Salvasti animam tuam, festinans descendere ad faciem domini nostri : et nunc accede ad tabernaculum ejus,

τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀφ' ἡμῶν προπέμψουσὶ σε, ἕως παραδώσουσί σε εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

16. Ἐὰν δὲ στῇς ἐναντίον αὐτοῦ, μὴ φοβηθῇς τῇ καρδίᾳ σου, ἀλλὰ ἀνάγγειλον κατὰ τὰ ῥήματά σου, καὶ εὖ σε ποιήσει.

17. Καὶ ἐπέλεξαν ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἑκατὸν, καὶ παρέζευξαν αὐτὴ καὶ τῇ ἄβρᾳ αὐτῆς, καὶ ἤγαγον αὐτάς ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρνηου.

18. Καὶ ἐγένετο συνδρομὴ ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ, διεβόηθη γὰρ εἰς τὰ σκηνώματα ἡ παρουσία αὐτῆς· καὶ ἔλθόντες ἐκύκλουν αὐτὴν ὡς εἰστήκει ἐξω τῆς σκηνῆς Ὀλοφέρνηου, ἕως προσήγγειλαν αὐτῷ περὶ αὐτῆς.

19. Καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς, καὶ ἐθαύμαζον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτῆς. Καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Τίς καταφρονήσει τοῦ λαοῦ τοῦτου ὃς ἔχει ἐν ἑαυτῷ γυναῖκα τοιαύτας; Ὅτι οὐ καλὸν ἔστιν ὑπολείπεσθαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἕνα, οἱ ἀφελόντες δυνήσονται κατασφραῖσθαι πᾶσαν τὴν γῆν.

20. Καὶ ἐξῆλθον οἱ παρακαθεύδοντες Ὀλοφέρνη καὶ πάντες οἱ θεράποντες αὐτοῦ, καὶ εἰσῆγαγον αὐτὴν εἰς τὴν σκηνήν.

21. Καὶ ἦν Ὀλοφέρνης ἀναπαυόμενος ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κωνοπεῷ, ὃ ἦν ἐκ πορφύρας καὶ χρυσοῦ καὶ σμαράγδου καὶ λίθων πολυτελῶν καθυφασμένων.

22. Καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ περὶ αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ προσκύνιον, καὶ λαμπάδες ἀργυραὶ προάγουσαι αὐτοῦ.

23. Ὡς δὲ ἦλθε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ Ἰουδίθ καὶ τὸν θεραπόντων αὐτοῦ, ἐθαύμασαν πάντες ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ προσώπου αὐτῆς· καὶ πεσοῦσα ἐπὶ πρόσωπον προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἤγειραν αὐτὴν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀλοφέρνης· Θάρσησον, γυναῖ, μὴ φοβηθῇς τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἐγὼ οὐκ ἐκάκωσα ἄνθρωπον ὃς τις ἡρέτικε δουλεύειν βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ πάσης τῆς γῆς.

2. Καὶ νῦν ὁ λαός σου ὁ κατοικῶν τὴν ὀρεινὴν, εἰ μὴ ἐφαύλισάν με, οὐκ ἂν ἦρα τὸ δόρυ μου ἐπ' αὐτούς, ἀλλ' αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἐποίησαν ταῦτα.

3. Καὶ νῦν λέγε μοι τίνας ἔνεκεν ἀπέδρας ἀπ' αὐτῶν καὶ ἦλθες πρὸς ἡμᾶς; Ἥχεις γὰρ εἰς σωτηρίαν. Θάρσει, ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ ζήσῃ, καὶ εἰς τὸ λοιπόν.

4. Οὐ γάρ ἐστιν ὃς ἀδικήσει σε, ἀλλ' εὖ σε ποιήσει καθὰ γίνεται τοῖς δούλοις τοῦ κυρίου μου βασιλεῶς Ναβουχοδονόσορ.

5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἰουδίθ· Δέξαι τὰ ῥήματα τῆς δούλης σου, καὶ λαλησάτω ἡ παιδίσκη σου κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ οὐκ ἀναγγελῶ ψεῦδος τῷ κυρίῳ μου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ.

6. Καὶ ἐὰν κατακολυθῇς τοῖς λόγοις τῆς παιδίσκης σου, τελείως πρᾶγμα ποιήσει μετὰ σοῦ ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἀποπεσεῖται ὁ κύριός μου τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ.

7. Ζῇ γὰρ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ πάσης τῆς γῆς, καὶ ζῇ τὸ κράτος αὐτοῦ, ὃς ἀπέσταλὲ σε εἰς κατόρθωσιν πάσης ψυχῆς, ὅτι οὐ μόνον ἄνθρωποι διὰ σὲ δουλεύουσιν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ κτήνη καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ διὰ τῆς ἰσχύος σου ζήσονται ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ.

et ex nobis præmittent te, donec tradent te in manus ejus.

16. Si autem steteris coram eo, ne timeas corde tuo, sed annuntia secundum verba tua, et bene tibi faciet.

17. Et elegerunt ex ipsis viros centum, et adjunxerunt ei et ancillæ ejus, et duxerunt eas ad tabernaculum Olophernis.

18. Et factus est concursus in omnibus castris, personue-rat enim in tabernaculis præsentia ejus : et venientes circumdabant eam sicut stabat extra tabernaculum Olophernis, donec annuntiaverunt ei de ea.

19. Et mirabantur super pulchritudine ejus, et mirabantur filios Israel ex ea. Et dixit unusquisque ad proximum suum : Quis contemnet populum hunc qui habet in se mulieres tales? Quoniam non bonum est remanere ex eis virum unum, qui dimissi poterunt decipere omnem terram.

20. Et exierunt qui dormiebant juxta Olophernem et omnes ministri ejus, et introduxerunt eam in tabernaculum.

21. Et erat Olophernes requiescens super lectum suum in conopeo, quod erat ex purpura et auro et smaragdo et lapidibus pretiosis intextis.

22. Et annuntiaverunt ei de ea, et exivit in proscenium, et lampades argenteæ præcedentes eum.

23. Ut autem venit ad faciem ejus Judith et ministrorum ejus, mirati sunt omnes super pulchritudine faciei ejus : et procidens in faciem adoravit eum, et exerunt eam servi ejus.

CAPUT XI.

1. Et dixit ad eam Olophernes : Confide, mulier, ne timeas corde tuo, quoniam ego non malefaciam homini quisquis elegerit servire regi Nabuchodonosor omnis terræ.

2. Et nunc populus tuus habitans montanam, nisi villendissent me, non elevassem hastam meam super eos, sed ipsi sibi fecerunt hæc.

3. Et nunc dic mihi cujus gratia aufugisti ab eis et venisti ad nos? Venis enim ad salutem. Confide, in nocte hac vi-ves, et in reliquum.

4. Non enim est qui tibi injuriam illaturus sit, sed bene tibi faciet sicut fit servis domini mei regis Nabuchodonosor.

5. Et dixit ad eum Judith : Suscipe verba servæ tuæ, et loquatur ancilla tua ad faciem tuam, et non annuntiabo mendacium domino meo in nocte hac.

6. Et si secutus fueris verba ancillæ tuæ, perfecte negotium faciet tecum Deus, et non decidet dominus meus a studiis suis.

7. Vivit enim rex Nabuchodonosor universæ terræ, et vivit imperium ejus, qui misit te ad correctionem omnis animæ, quia non solum homines propter te servient ei, sed etiam bestię agri et pecora et volatilia cæli propter fortitudinem tuam vivent super Nabuchodonosor, et omnem domum ejus.

8. ἤκουσαμεν γὰρ τὴν σοφίαν σου καὶ τὰ πανούργευσματά της ψυχῆς σου, καὶ ἀνηγγέλῃ πάσῃ τῇ γῇ ὅτι σὺ μόνος ἀγαθὸς ἐν πάσῃ βασιλείᾳ, καὶ δυνατὸς ἐν ἐπιστήμῃ, καὶ θαυμαστὸς ἐν στρατεύμασι πολέμου.

9. Καὶ νῦν ὁ λόγος δὲν ἐλάλησεν Ἀχὼρ ἐν τῇ συνδρείᾳ σου, ἤκουσαμεν τὰ ῥήματα αὐτοῦ, ὅτι περιποίησαντο αὐτὸν οἱ ἄνδρες Βετυλούα, καὶ ἀνηγγείλεν αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐξελάλησεν παρὰ σοί.

10. Διὸ, δέσποτα κύριε, μὴ παρέλθῃς τὸν λόγον αὐτοῦ, ἀλλὰ κατὰθου αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἀληθὴς ἐστίν· οὐ γὰρ ἐκδικᾶται τὸ γένος ἡμῶν, οὐ κατισγύει βρομῆα ἐπ' αὐτοὺς, ἐὰν μὴ ἀμάρτωσιν εἰς τὸν Θεὸν αὐτῶν.

11. Καὶ νῦν, ἵνα μὴ γένηται ὁ κύριός μου ἐκβολὸς καὶ ἀπρακτός, καὶ ἐπιπασεῖται θάνατος ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ καταλάβετο αὐτοὺς ἀμάρτημα ἐν ᾧ παροργισοῖσι τὸν Θεὸν αὐτῶν, ὀπνηκῶ ἂν ποιήσωσιν ἀτοπίαν.

12. Ἐπεὶ γὰρ ἐξέλιπεν αὐτοὺς τὰ βρώματα, καὶ ἐσπανίσθη πᾶν ὕδωρ, ἐβουλεύσαντο ἐπιβαλεῖν τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν, καὶ πάντα ὅσα διεστέλατο αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ μὴ φραγεῖν, διέγνωσαν δαπανῆσαι.

13. Καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου, καὶ τὰς δεκάτας τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, ἃ διεφύλαξαν ἁγιάσαντες τοῖς ἱερεῦσι τοῖς παραστηκόσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀπέναντι τοῦ προσώπου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, κεκρικασιν ἐξαναλωσάιν, ὧν οὐδὲ ταῖς χερσὶν καθήκειν ἅψασθαι οὐδένα τῶν ἐκ τοῦ λαοῦ.

14. Καὶ ἀπεστάλαξιν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι καὶ οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες ἐποίησαν ταῦτα, τοὺς μετοικίσαντας αὐτοῖς τὴν ἀφῆσιν παρὰ τῆς γεουσίας.

15. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν ἀναγγελῇ αὐτοῖς καὶ ποιήσωσι, δοθήσονται σοι εἰς ὀλεθρον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

16. Ὅθεν ἐγὼ ἡ δούλη σου, ἐπιγνοῦσα ταῦτα πάντα, ἀπέδρων ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ ἀπέστειλέ με ὁ Θεὸς ποιῆσαι μετὰ σοῦ πράγματα ἐφ' οἷς ἐκστήσεται πᾶσα ἡ γῇ ὅσοι ἐὰν ἀκούσωσιν αὐτά.

17. Ὅτι ἡ δούλη σου θεοσεβὴς ἐστί, καὶ θεραπεύουσα νυκτὸς καὶ ἡμέρας τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ νῦν μενῶ παρὰ σοί, κύριέ μου, καὶ ἐξελεύσεται ἡ δούλη σου κατὰ νύκτα εἰς τὴν φάραγγα, καὶ προσεύξομαι πρὸς τὸν Θεόν· καὶ ῥεῖ μοι πότε ἐποίησαν τὰ ἀμαρτήματα αὐτῶν.

18. καὶ ἐλθοῦσα προσανοίω σοι· ἐξελεύσῃ σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει σου, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεται σοι ἐξ αὐτῶν.

19. Καὶ ἄξω σε διὰ μέσου τῆς Ἰουδαίας, ἕως τοῦ ἑλθεῖν ἀπέναντι Ἱερουσαλὴμ· καὶ θήσω τὸν ὀφρον σου ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἄξεις αὐτοὺς ὡς πρόβατα οἷς οὐκ ἔστι ποιμὴν. Καὶ οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἀπέναντί σου, ὅτι ταῦτα ἐλάληθῃ μοι κατὰ πρόγνωσίν μου, καὶ ἀπηγγέλῃ μοι, καὶ ἀπεστάλην ἀναγγεῖλαί σοι.

20. Καὶ ἤρσαν οἱ λόγοι αὐτῆς ἐναντίον Ὀλοφέρνη, καὶ ἐναντίον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ τῇ σοφίᾳ αὐτῆς, καὶ εἶπαν·

21. Οὐκ ἔστι τοιαύτη γυνὴ ἀπ' ἄχρου ἕως ἄχρου τῆς γῆς καλῶν προσώπων καὶ συνέσει λόγων.

22. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀλοφέρνης· Εὖ ἐποίησεν

8. Audivimus enim sapientiam tuam et calliditates animæ tuæ, et annuntiatum est omni terræ quia tu solus bonus in omni regno, et potens in scientia, et mirabilis in expeditionibus belli.

9. Et nunc sermo quem locutus est Achior in consessu tuo, audivimus verba ejus, quoniam servaverunt eum viri Betylua, et annuntiavit eis omnia quæcumque elocutus erat apud te.

10. Quare, dominator domine, ne transgrediaris verbum ejus, sed depone illud in corde tuo, quoniam verax est : non enim sumitur vindicta de genere nostro, non prævalet gladius adversus eos, nisi peccaverint in Deum suum.

11. Et nunc, ut non fiat dominus meus ejectus et re infecta desistens, et cadet mors super faciem eorum, et occupavit eos peccatum in quo irritabunt Deum suum, quancumque fecerint absurditatem.

12. Quoniam enim defecerunt eos escæ, et rarefacta est omnis aqua, deliberaverunt injicere manum jumentis suis, et omnia quæcumque distinxit eis Deus in legibus suis non comedere, decreverunt insumere.

13. Et primitias frumenti, et decimas vini et olei, quæ servaverant sanctificantes sacerdotibus assistentibus in Jerusalem ante faciem Dei nostri, decreverunt expendere, quæ neque manibus oportebat tangere quemquam eorum qui de populo.

14. Et miserunt in Jerusalem, quoniam qui ibi habitant fecerunt hæc, eos qui transportarent ipsis remissionem a senatu.

15. Et erit, simul ac renuntiatum ipsis fuerit et fecerint, dabuntur tibi in perditionem in die illa.

16. Unde ego serva tua, cognoscens hæc omnia, aufugi a facie eorum. Et misit me Deus facere tecum negotia super quibus stupebit universa terra quicumque audiverint ea.

17. Quoniam serva tua Dei cultrix est, et ministrans nocte et die Deo celi : et nunc manebo apud te, domine mi, et exhibet serva tua per noctem in vallem, et deprecabor ad Deum : et dicet mihi quando fecerint peccata sua :

18. et veniens deferam tibi ; egredieris cum omni virtute tua, et non est qui resistet tibi ex eis.

19. Et ducam te per medium Judææ, usque ad ventendum contra Jerusalem : et ponam sedem tuam in medio ejus, et ages eos tamquam oves quibus non est pastor. Et non latrabit canis lingua sua coram te, quoniam hæc dicta sunt mihi secundum præcognitionem meam, et annuntiata sunt mihi, et missa sum annuntiare tibi.

20. Et plaucerunt verba ejus coram Olopherne, et coram omnibus ministris ejus, et mirati sunt super sapientia ejus, et dixerunt :

21. Non est talis mulier a summo usque ad summum terræ pulchra specie et intellectu verborum.

22. Et dixit ad eam Olophernes : Bene fecit Deus mittens

δ Θεὸς ἀποστείλας σε ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ, τοῦ γενηθῆ-
ναι ἐν χερσὶν ἡμῶν κράτος, ἐν δὲ τοῖς φαυλίᾳσι τὸν
κύριόν μου ἀπώλεια.

23. Καὶ νῦν ἀστείᾳ εἶ σὺ ἐν τῷ εἶδει σου, καὶ ἀγαθὴ
ἐν τοῖς λόγοις σου. Ὅτι ἐὰν ποιήσης καθὰ ἐλάλησας,
ὁ Θεὸς σου ἔσται μου θεός, καὶ σὺ ἐν οἴκῳ βασιλέως Να-
βουχοδονόσορ καθήσῃ, καὶ ἔσῃ ὀνομαστή παρὰ πᾶσαν
τὴν γῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἐκέλευσεν εἰσαγαγεῖν αὐτὴν οὗ ἐτίθετο τὰ
ἀργυρώματα, καὶ αὐτοῦ συνέταξε καταστρώσαι αὐτὴν
ἀπὸ τῶν ὀφιοποιημάτων αὐτοῦ, καὶ τοῦ οἴνου αὐτοῦ
πίνειν.

2. Καὶ εἶπεν Ἰουδίθ· Οὐ φάγομαι ἐξ αὐτῶν, ἵνα
μὴ γένηται σκάνδαλον, ἀλλ' ἐκ τῶν ἡκολουθηκῶτων
μοι χορηγηθήσεται.

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀλοφέρνης· Ἐὰν δὲ ἐκλίπῃ
τὰ ὄντα μετὰ σοῦ, πόθεν ἐξοισομέν σοι δοῦναι ὅμοια αὐ-
τοῖς; Οὐ γάρ ἐστι μεθ' ἡμῶν ἐκ τοῦ ἔθνους σου.

4. Καὶ εἶπεν Ἰουδίθ πρὸς αὐτόν· Ζῇ ἡ ψυχὴ σου,
κύριέ μου, ὅτι οὐ διαπανθήσει ἡ δούλη σου τὰ ὄντα μετ'
ἐμοῦ, ἕως ἂν ποιήσῃ Κύριος ἐν χειρὶ μου ἃ ἐβούλευ-
σατο.

5. Καὶ ἡγάγασαν αὐτὴν οἱ θεράποντες Ὀλοφέρνηου
εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ ὕπνωσε μέχρι μεσοῦσης τῆς νυκτός·
καὶ ἀνέστη πρὸς τὴν ἐωθινὴν φυλακὴν,

6. καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ὀλοφέρνην, λέγουσα· Ἐπι-
ταξάτω δὴ ὁ κύριός μου, ἵνα σοὶ τὴν δούλην σου ἐπὶ
προσευχῇ ἐξελεῖν.

7. Καὶ προσέταξεν Ὀλοφέρνης τοῖς σωματοφυλάξι
μὴ διακυλύειν αὐτήν. Καὶ παρέμεινεν ἐν τῇ παρεμ-
βολῇ ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ νύκτα εἰς
τὴν φάραγγα Βετυλούα, καὶ ἐβαπτίζετο ἐν τῇ παρεμ-
βολῇ ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος.

8. Καὶ ὡς ἀνέβη, ἐδέετο τοῦ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ
κατευθύναι τὴν ὁδὸν αὐτῆς εἰς ἀνάστημα τῶν υἱῶν τοῦ
λαοῦ αὐτοῦ.

9. Καὶ εἰσπορευομένη καθαρὰ παρέμενε ἐν τῇ σκηνῇ,
μέχρις οὗ προσηνέγκατο τὴν τροφὴν αὐτῆς πρὸς
ἐσπέραν.

10. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, ἐποίησεν
Ὀλοφέρνης πότον τοῖς δούλοις αὐτοῦ μόνοις, καὶ οὐκ
ἐκάλεσεν εἰς τὴν χρῆσιν οὐδένα τῶν πρὸς ταῖς χρεαίαις.

11. Καὶ εἶπε Βαγῶας τῷ εὐνούχῳ, ὃς ἦν ἐφεστῆς
ἐπὶ πάντων τῶν αὐτοῦ· Πείσον δὴ πορευθεὶς τὴν γυ-
ναῖκα τὴν Ἑβραίαν ἣ ἐστι παρὰ σοί, τοῦ ἐλθεῖν πρὸς
ἡμᾶς, καὶ φαγεῖν καὶ πιεῖν μεθ' ἡμῶν.

12. Ἰδοὺ γὰρ αἰσχρὸν τῷ προσώπῳ ἡμῶν, εἰ γυναῖκα
τοιαύτην παρῆισμεν οὐχ ὁμιλήσαντες αὐτῇ, ὅτι ἐὰν
ταύτην μὴ ἐπισπασώμεθα, καταγελάσεται ἡμῶν.

13. Καὶ ἐξῆλθε Βαγῶας ἀπὸ προσώπου Ὀλοφέρνηου,
καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν, καὶ εἶπε· Μὴ ὀκνησάτω δὴ ἡ
παιδίσκη ἡ καλὴ αὕτη ἐλθοῦσα πρὸς τὸν κύριόν μου
δοξασθῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ πείσαι μεθ'
ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην οἴνου, καὶ γενηθῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ταύτῃ ὡς θυγάτηρ μίας τῶν υἱῶν Ἀσσοῦρ αἱ παρεστῆ-
κασιν ἐν οἴκῳ Ναβουχοδονόσορ.

14. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἰουδίθ· Καὶ τίς εἰμι ἐγώ

te ante populum, ut fiat in manibus nostris potentia, in iis
autem qui vilipenderunt dominum meum perditio.

23. Et nunc venusta es tu in specie tua, et bona in ver-
bis tuis. Quare si feceris sicut locuta es, Deus tuus erit
meus deus, et tu in domo regis Nabuchodonosor sedebis,
et eris nominata apud omnem terram.

CAPUT XII.

1. Et jussit introducere eam ubi posita erat supellex ar-
gentea sua, et ibi præcepit parari ei de obsoniis suis, et
de vino suo bibere.

2. Et dixit Judith : Non comedam ex eis, ut non fiat scan-
dalum, sed de iis quæ secuta sunt me præbebitur.

3. Et dixit ad eam Olophernes : Si autem defecerint quæ
sunt tecum, unde proferemus tibi ad dandum similia eis?
Non enim est nobiscum de gente tua.

4. Et dixit Judith ad eum : Vivit anima tua, domine mi,
quia non insumet serva tua ea quæ sunt mecum, donec
fecerit Dominus in manu mea quæ deliberavit.

5. Et duxerunt eam ministri Olophernis in tabernacu-
lum, et dormivit usque ad mediam noctem : et surrexit ad
matutinam vigiliam,

6. et misit ad Olophernem, dicens : Præcipiat, quæso,
dominus meus, permittere servam tuam ad deprecationem
exire.

7. Et præcepit Olophernes custodibus corporis non pro-
hibere eam. Et mansit in castris dies tres, et exibat per no-
ctem in vallem Betylua, et baptizabatur in castris super
fontem aquæ.

8. Et ut ascenderat, orabat Dominum Deum Israel diri-
gere viam ipsius ad suscitationem filiorum populi sui.

9. Et ingrediens munda manebat in tabernaculo, quoad-
usque attulisset alimentum suum ad vespem.

10. Et factum est in die quarta, fecit Olophernes convi-
vium servis suis solis, et non vocavit ad ministerium quem-
quam ex iis qui ad usus.

11. Et dixit Bagoæ eunucho, qui erat præfectus super
omnia quæ ipsius : Persuade nunc vadens mulieri illi He-
brææ quæ est apud te, venire ad nos, et comedere et bibere
nobiscum.

12. Ecce enim scdum faciei nostræ, si mulierem talem
omittamus non conversantes cum ea, quoniam si hanc non
allexerimus, irridebit nos.

13. Et exivit Bagoas a facie Olophernis, et intravit ad
eam, et dixit : Ne cunctetur, quæso, puella pulchra hac
veniens ad dominum meum glorificari ad faciem ejus, et bi-
bere nobiscum in lætitia vinum, et fieri in die hac sicut filia
una filiorum Assur quæ assistunt in domo Nabuchodonosor.

14. Et dixit ad eum Judith : Et quæ sum ego contradi-

ἀντεροῦσα τῷ κυρίῳ μου; Ὅτι πᾶν ὃ ἔσται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἀρεστόν, σπεύσασα ποιήσω, καὶ ἔσται τοῦτο ἀγαλλίαμα ἕως ἡμέρας θανάτου μου.

15. Καὶ διαναστᾶσα ἐκοσμήθη τῷ ἱματισμῷ καὶ παντὶ τῷ κόσμῳ τῷ γυναικείῳ· καὶ προσῆλθεν ἡ δούλη αὐτῆς, καὶ ἔστρωσεν αὐτῇ κατέναντι Ὀλοφέρνηου χαμαὶ τὰ κώδια, ἃ ἔλαβε παρὰ Βαγώου εἰς τὴν καθήμερινὴν δίκαιαν αὐτῆς, εἰς τὸ ἐσθλεῖν κατακλινομένην ἐπ' αὐτῶν.

16. Καὶ εἰσέλθοῦσα ἀνέπεσεν Ἰουδίθ, καὶ ἐξέστη ἡ καρδίᾳ Ὀλοφέρνηου ἐπ' αὐτήν, καὶ ἐσαλεύθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· καὶ ἦν κατεπιθυμὸς σφόδρα τοῦ συγγενέσθαι μετ' αὐτῆς, καὶ ἐτήρει καιρὸν τοῦ ἀπατήσαι αὐτήν, ἀφ' ἧς ἡμέρας εἶδεν αὐτήν.

17. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν Ὀλοφέρνης· Πίε δὴ, καὶ γενήθητι μεθ' ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην.

18. Καὶ εἶπεν Ἰουδίθ· Πίομαι δὴ, κύριε, ὅτι ἐμεγαλύνθη τὸ ζῆν μου ἐν ἐμοὶ σήμερον παρὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γενεᾶς μου.

19. Καὶ λαβοῦσα ἔφαγε καὶ ἔπιε κατέναντι αὐτοῦ ἃ ἠτοίμασεν ἡ δούλη αὐτῆς.

20. Καὶ ὑψράνθη Ὀλοφέρνης ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἔπιεν οἶνον πολὺν σφόδρα, ὅσον οὐκ ἔπιε πώποτε ἐν ἡμέρᾳ μὲν ἀφ' οὗ ἐγενήθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ὡς δὲ ὥρα ἐγένετο, ἐσπούδασαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀναλύειν· καὶ Βαγώας συνέκλεισε τὴν σκηνὴν ἔξωθεν, καὶ ἀπέκλεισε τοὺς παρεστώτας ἐκ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἀπώχοντο εἰς τὰς κοίτας αὐτῶν· ἦσαν γὰρ πάντες κεκοπωμένοι, διὰ τὸ ἐπὶ πλεῖον γεγονέναι τὸν πότον.

2. Ὑπελείφθη δὲ Ἰουδίθ μόνη ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ Ὀλοφέρνης προπεπτωκὸς ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ· ἦν γὰρ περιεσχυμένος αὐτῇ ὁ οἶνος.

3. Καὶ εἶπεν Ἰουδίθ τῇ δούλῃ αὐτῆς στήναι ἔξω τοῦ κοιτῶνος αὐτῆς, καὶ ἐπιτηρεῖν τὴν ἐξόδον αὐτῆς καθάπερ καθ' ἡμέραν, ἐξελεύσεσθαι γὰρ ἔφη ἐπὶ τὴν προεσυχὴν αὐτῆς· καὶ τῷ Βαγῳά ἐλάλησε κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

4. Καὶ ἀπήλθοσαν πάντες ἐκ προσώπου, καὶ οὐδεὶς κατελείφθη ἐν τῷ κοιτῶνι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου. Καὶ στᾶσα Ἰουδίθ παρὰ τὴν κλίνην αὐτοῦ, εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς· Κύριε ὁ Θεὸς πάσης δυνάμεως, ἐπίβλεψον ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μου, εἰς ὑψωμα Ἱερουσαλὴμ,

5. ὅτι νῦν καιρὸς ἀντιλαβέσθαι τῆς κληρονομίας σου, καὶ ποιῆσαι τὸ ἐπιτήδευσμά μου, εἰς θραῦμα ἐχθρῶν οἱ ἐπανεστῆσαν ἡμῖν.

6. Καὶ προσελθοῦσα τῷ κανόνι τῆς κλίνης δεξὴν πρὸς κεφαλῆς Ὀλοφέρνηου, καθεῖλε τὸν ἀκινάχην αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ,

7. καὶ ἐγγίσασα τῆς κλίνης ἐδράξατο τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Κραταίωσόν με, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

8. Καὶ ἐπάταξεν εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ δις ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῆς, καὶ ἀφείλε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ,

9. καὶ ἀπεκύλισε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς στρωμνῆς,

cens domino meo? Quia omne quod erit in oculis ejus placitum, festinans faciam, et erit hoc exultatio usque ad diem mortis meae.

15. Et exurgens ornavit se veste et omni ornatu muliebri : et accessit serva ejus, et stravit ei ante Olophernem humi pelles, quas acceperat a Bagoa ad quotidianum usum suum, ut manducaret accumbens super eas.

16. Et ingressa recubuit Judith, et stupuit cor Olophernis super eam, et commota est anima ejus : et erat cupidus valde congreendi cum ea, et observabat tempus decipiendi eam, ex qua die vidit eam.

17. Et dixit ad eam Olophernes : Bibe, quæso, et esto nobiscum in lætitia.

18. Et dixit Judith : Bibam nunc, domine, quoniam magnificata est vita mea in me hodie præ omnibus diebus generationis meae.

19. Et sumens comedit et bibit coram eo quæ paraverat serva ipsius.

20. Et lætatus est Olophernes ex ea, et bibit vinum multum valde, quantum non biberat unquam in die una ex quo natus erat.

CAPUT XIII.

1. Ut autem sero factum est, festinaverunt servi illius divertere : et Bagoas conclusit tabernaculum deforis, et exclusit assistentes a facie domini sui, et abierunt ad cubilia sua : erant enim omnes defatigati, eo quod plurimum productum esset convivium.

2. Remansit autem Judith sola in tabernaculo, et Olophernes jacens super lectum suum : erat enim circumfusus ei vinum.

3. Et dixit Judith servæ suæ stare extra cubiculum ipsius, et observare exitum ejus sicut quotidie, exire enim dixit ad orationem suam : et Bagoas locuta est juxta verba hæc.

4. Et abierunt omnes a facie, et nemo remansit in cubiculo a parvo usque ad magnum. Et stans Judith apud lectum illius, dixit in corde suo : Domine Deus omnis virtutis, respice in hora hac super opera manuum mearum, in exaltationem Jerusalem,

5. quoniam nunc tempus suscipere hæreditatem tuam, et facere studium meum, in quassationem hostium qui insurrexerunt nobis.

6. Et accedens ad canonem lecti qui erat ad caput Olophernis, deposuit acinacem ejus ab eo,

7. et appropinquans lecto apprehendit comam capitis ejus, et dixit : Confirma me, Deus Israel, in die hac.

8. Et percussit in cervicem ejus bis in fortitudine sua, et abstulit caput ejus ab eo,

9. et revolvit corpus ejus a strato, et abstulit conopeum

καὶ ἀφείλε τὸ κωνωπεῖον ἀπὸ τῶν στύλων· καὶ μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε, καὶ παρέδωκε τῇ ἄδρᾳ αὐτῆς τὴν κεφαλὴν Ὀλοφέρνηου.

10. Καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν πύλῃαν τῶν βρωμάτων αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθον αἱ δύο ἅμα κατὰ τὸν ἐθισμὸν αὐτῶν. Καὶ διελθοῦσαι τὴν παρεμβολὴν, ἐκύκλωσαν τὴν φάραγγα ἐκείνην, καὶ προσανέβησαν τὸ ὄρος Βετουλούα, καὶ ἤλθοσαν πρὸς τὰς πύλας αὐτῆς.

11. Καὶ εἶπεν Ἰουδίθ μακρόθεν τοῖς φυλάσσουσιν ἐπὶ τῶν πυλῶν· Ἀνοίξατε, ἀνοίξατε δὴ τὴν πύλῃαν, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ποιήσαι ἐτι ἰσχύον ἐν Ἰσραὴλ καὶ κράτος κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καθὰ καὶ σήμερον ἐποίησε.

12. Καὶ ἐγένετο, ὥς ἤκουσαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς τὴν φωνὴν αὐτῆς, ἐσπούδασαν τοῦ καταβῆναι εἰς τὴν πύλῃαν τῆς πόλεως αὐτῶν· καὶ συνεκάλεσαν τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως.

13. Καὶ συνέδραμον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, ὅτι παράδοξον ἦν αὐτοῖς τὸ ἐλθεῖν αὐτὴν, καὶ ἦνοιξαν τὴν πύλῃαν, καὶ ὑπεδέξαντο αὐτάς· καὶ ἄψαντες πῦρ εἰς φαῦσιν περιεκύκλωσαν αὐτάς.

14. Ἡ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς φωνῇ μεγάλῃ· Αἰνεῖτε τὸν Θεόν, αἰνεῖτε· αἰνεῖτε τὸν Θεόν, ὃς οὐκ ἀπέστρεψε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἔθραυσε τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν διὰ χειρὸς μου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ.

15. Καὶ προελούσα τὴν κεφαλὴν ἐκ τῆς πύλης ἔδειξε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἴδου ἡ κεφαλὴ Ὀλοφέρνηου ἀρχιστρατήγου δυνάμεως Ἀσσοῦρ, καὶ Ἴδου τὸ κωνωπεῖον ἐν ᾧ κατέκειτο ἐν ταῖς μέθαις αὐτοῦ· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν χειρὶ θηλείας.

16. Καὶ ζῇ Κύριος ὃς διεφύλαξέ με ἐν τῇ δόμῳ μου· ἥ ἐπορεύθην, ὅτι ἠπάτησεν αὐτὸν τὸ πρόσωπόν μου εἰς ἀπώλειαν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐποίησεν ἁμάρτημα μετ' ἐμοῦ εἰς μίσσημα καὶ αἰσχύνῃν.

17. Καὶ ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ κύψαντες προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, καὶ εἶπαν δομοθυμαδόν· Εὐλογητὸς εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐξουδενώσας ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον τοὺς ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ σου.

18. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ὀζίας· Εὐλογητὴ σὺ, θυγάτηρ, τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ παρὰ πάσας τὰς γυναῖκας τὰς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εὐλογημένος Κύριος ὁ Θεός, ὃς ἔκτισε τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὴν γῆν, ὃς κατεύθυνέ σε εἰς τραῦμα κεφαλῆς ἀρχοντος ἐχθρῶν ἡμῶν.

19. Ὅτι οὐκ ἀποστήσεται ἡ ἐλπίς σου ἀπὸ καρδίας ἀνθρώπων μνημονεύοντων ἰσχύον Θεοῦ ἕως αἰῶνος.

20. Καὶ ποιήσαι σοι αὐτὰ ὁ Θεός· εἰς ὕψος αἰῶνιον, τοῦ ἐπισκέψασθαί σε ἐν ἀγαθοῖς, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐφείσω τῆς ψυχῆς σου διὰ τὴν ταπεινώσιν τοῦ γένους ἡμῶν, ἀλλ' ἐπέξηλθες πτώματι ἡμῶν, ἐπ' εὐθείαν πορευθεῖσα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Καὶ εἶπαν πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο, γένοιτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰουδίθ· Ἀκούσατε δὴ μου, ἀδελφοί, καὶ λαβόντες τὴν κεφαλὴν ταύτην, κρεμάσατε αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἐπάλξεως τοῦ τείχους ὑμῶν.

2. Καὶ ἔσται, ἥνίκα ἀν διαφύσῃ ὁ ὄρθρος καὶ ἐξέλθῃ ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν γῆν, ἀναλήψεσθε ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικά ὑμῶν, καὶ ἐξελεύσεσθε πᾶς ἀνὴρ ἰσχύων ἔξω

a columnis : et post paucum exivit, et tradidit ancillæ suæ caput Olophernis.

10. Et iniecit illud in peram ciborum suorum, et exierunt ambæ simul secundum consuetudinem suam. Et transeuntes castra, circumierunt vallem illam, et ascenderunt montem Betylua, et venerunt ad portas ejus.

11. Et dixit Judith a longe iis qui custodiebant super portas : Aperite, aperite nunc portam, nobiscum Deus, Deus noster, ad faciendam adhuc fortitudinem in Israel et potentiam contra inimicos, sicut etiam hodie fecit.

12. Et factum est, ut audierunt viri civitatis ejus vocem ejus, festinaverunt descendere ad portam civitatis suæ : et convocaverunt seniores civitatis.

13. Et concurrerunt omnes a parvo usque ad magnum, quoniam præter opinionem erat eis venire ipsam, et aperuerunt portam, et susceperunt eas : et accendentes ignem ad illuminationem circumdederunt eas.

14. At illa dixit ad eos voce magna : Laudate Deum, laudate : laudate Deum, qui non amovit misericordiam suam a domo Israel, sed fregit inimicos nostros per manum meam in nocte hac.

15. Et proferens caput e pera ostendit, et dixit eis : Ecce caput Olophernis principis virtutis Assur, et ecce conopeum in quo recumbebat in ebriatibus suis : et percussit eum Dominus in manu foeminae.

16. Et vivit Dominus qui custodivit me in via mea quæ ivi, quoniam decepit eum facies mea in perditionem ipsius, et non fecit peccatum mecum in pollutionem et confusionem.

17. Et obstupuit omnis populus valde, et procumbentes adoraverunt Deum, et dixerunt unanimiter : Benedictus es, Deus noster, qui ad nihilum redelegisti in die hodierna inimicos populi tui.

18. Et dixit ei Ozias : Benedicta tu, filia, Deo altissimo præ omnibus mulieribus quæ super terram, et benedictus Dominus Deus, qui creavit cælos et terram, qui direxit te in fractionem capitis principis inimicorum nostrorum,

19. quoniam non removebitur spes tua a corde hominum commemorantium fortitudinem Dei usque in sæculum.

20. Et faciat ea tibi Deus in sublimitatem æternam, visitando te in bonis, eo quod non pepercisti animæ tuæ propter humiliationem generis nostri, sed subvenisti ruinæ nostræ, in rectum vadens coram Deo nostro. Et dixerunt omnis populus : Fiat, fiat.

CAPUT XIV.

1. Et dixit ad eos Judith : Audite nunc me, fratres, et tollentes caput hoc, suspendite illud super pinnaculum muri vestri.

2. Et erit, cum illuxerit aurora et exiverit sol super terram, sumetis unusquisque vasa bellica vestra, et exhibitis omnis vir fortis extra civitatem, et dabitis principem in eos,

τῆς πύλεως, καὶ δώσατε ἀρχηγὸν εἰς αὐτοὺς, ὡς καταβαίνοντες ἐπὶ τὸ πεδίον εἰς τὴν προφυλακὴν υἱῶν Ἀσσοῦρ, καὶ οὐ καταβήσεσθε.

3. Καὶ ἀναλαβόντες οὗτοι τὰς πανοπλίας αὐτῶν πορεύσονται εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν, καὶ ἐγερῶσι τοὺς στρατηγούς τῆς δυναμείως Ἀσσοῦρ, καὶ συνδραμοῦνται ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρνηου, καὶ οὐχ εὐρήσουσιν αὐτὸν, καὶ ἐπιπεσεῖται ἐπ' αὐτοὺς φόβος, καὶ φεύζονται ἀπὸ προσώπου ὑμῶν.

4. Καὶ ἐπακολουθήσαντες ὑμεῖς, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες πᾶν ὄριον Ἰσραὴλ, καταστρώσατε αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.

5. Πρὸ δὲ τοῦ ποιῆσαι ταῦτα, καλέσατέ μοι Ἀχιὼρ τὸν Ἀμμανίτην, ἵνα ἰδὼν ἐπιγνῶ τὸν ἐκφραυλίσαντα τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ αὐτὸν ὡς εἰς θάνατον ἀποστείλαντα εἰς ἡμᾶς.

6. Καὶ ἐκάλεσαν τὸν Ἀχιὼρ ἐκ τοῦ οἴκου Ὁζία· ὡς δὲ ἦλθε, καὶ εἶδε τὴν κεφαλὴν Ὀλοφέρνηου ἐν χειρὶ ἀνδρὸς ἑνὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ἐξελύθη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ.

7. Ὡς δὲ ἀνέλαβον αὐτὸν, προσέπεσε τοῖς ποσὶν Ἰουδίθ, καὶ προσέκυνησε τῷ προσώπῳ αὐτῆς, καὶ εἶπεν· Εὐλογημένη σὺ ἐν παντὶ σκηνύματι Ἰούδα καὶ ἐν παντὶ ἔθνει, οἱ τινες ἀκούσαντες τὸ ὄνομά σου ταραχθήσονται.

8. Καὶ νῦν ἀνάγγελλον μοι ὅσα ἐποίησας ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰουδίθ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ πάντα ὅσα ἦν πεποιηκυῖα, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξῆλθεν ἕως οὗ ἐλάλει αὐτοῖς.

9. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλοῦσα, ἡλάλησεν ὁ λαὸς φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἔδωκεν φωνὴν εὐφρόσυνον ἐν τῇ πόλει αὐτῶν.

10. Ἰδὼν δὲ Ἀχιὼρ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπίστευσε τῷ Θεῷ σφόδρα, καὶ περιτέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

11. Ἦνικα δὲ ὁ ὄρθρος ἀνέβη, καὶ ἐκρέμασαν τὴν κεφαλὴν Ὀλοφέρνηου ἐκ τοῦ τεύχους, καὶ ἀνέλαβε πᾶς ἄνθρωπος Ἰσραὴλ τὰ ὅπλα αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθον κατὰ σπεῖρας ἐπὶ τὰς ἀναβάσεις τοῦ ὄρους.

12. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἀσσοῦρ, ὡς εἶδον αὐτοὺς, διέπεμψαν ἐπὶ τοὺς ἡγουμένους αὐτῶν· οἱ δὲ ἦλθον ἐπὶ στρατηγούς καὶ χιλιάρχους καὶ ἐπὶ πάντα ἀρχόντας αὐτῶν.

13. Καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρνηου, καὶ εἶπαν τῷ ὄντι ἐπὶ πάντων τῶν αὐτοῦ· Ἐγειρον δὴ τὸν κύριον ἡμῶν, ὅτι ἐτολμησαν οἱ δοῦλοι καταβαίνειν ἐφ' ἡμᾶς εἰς πόλεμον, ἵνα ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τέλος.

14. Καὶ εἰσῆλθε Βαγώας, καὶ ἔκρουσε τὴν αὐλαίαν τῆς σκηνῆς· ὑπενόειτο γὰρ καθεύδειν αὐτὸν μετὰ Ἰουδίθ.

15. Ὡς δὲ οὐδεὶς ἐπήκουσε, διαστειλάς εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ εὗρεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς χελωνίδος ἐβρίμμενον νεκρὸν, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀφῆρητο ἀπ' αὐτοῦ.

16. Καὶ ἐδόξασε φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ στεναγμοῦ καὶ βοῆς ἰσχυρᾶς, καὶ διέβρῃξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

17. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν οὗ ἦν Ἰουδίθ κατὰλύουσα, καὶ οὐχ εὗρεν αὐτήν· καὶ ἐξεπῆδησεν εἰς τὸν λαὸν, κράζων·

18. Ἦθέτησαν οἱ δοῦλοι, ἐποίησεν αἰσχύνῃν μία γυνή

tamquam descendentes in campum ad excubias filiorum Assur, et non descendetis.

3. Et sumentes isti armaturas suas ibunt ad castra sua, et excitabunt duces virtutis Assur, et concurrent ad tabernaculum Olophernis, et non invenient eum, et irruet super eos timor, et fugient a facie vestra.

4. Et insecuti vos, et omnes habitantes omnem terminum Israel, prosternite eos in viis eorum.

5. Priusquam vero faciatis hæc, vocate mihi Achior Ammanitem, ut videns agnoscat eum qui vilipendebat domum Israel, et ipsum tamquam ad mortem miserat ad nos.

6. Et vocaverunt Achior e domo Oziae : ut autem venit, et vidit caput Olophernis in manu viri unius de ecclesia populi, cecidit in faciem, et exsolutus est spiritus ejus.

7. Ut autem recrearunt eum, procidit ad pedes Judith, et adoravit faciem ejus, et dixit : Benedicta tu in omni tabernaculo Juda et in omni gente, qui quidem audientes nomen tuum turbabuntur.

8. Et nunc annuntia mihi quaecumque fecisti in diebus his. Et annuntiavit ei Judith in medio populi omnia quaecumque fuerat faciens, ex qua die exiit usque dum loquebatur eis.

9. Ut autem cessavit loquens, jubilavit populus voce magna, et dedit vocem lætam in civitate sua.

10. Videns autem Achior omnia quaecumque fecerat Deus Israel, credidit Deo valde, et circumcidit carnem præputii sui, et appositus est ad domum Israel usque in diem hanc.

11. Postquam vero aurora ascendit, et suspenderunt caput Olophernis e muro, et sumpsit omnis vir Israel arma sua, et exiverunt per spiras ad ascensiones montis.

12. Filii autem Assur, ut viderunt eos, miserunt ad præfectos suos : illi autem venerunt ad duces et ad chiliarchos et ad omnem principem suum.

13. Et advenerunt ad tabernaculum Olophernis, et dixerunt ei qui super omnia illius : Excita nunc dominum nostrum, quoniam ausi sunt servi descendere super nos ad prælium, ut exterminentur in finem.

14. Et intravit Bagoas, et pulsavit aulam tabernaculi : suspicabatur enim dormire illum cum Judith.

15. Ut autem nemo exaudivit, disjungens intravit in cubiculum, et invenit eum super stratum projectum mortuum, et caput ejus ablatum erat ab eo.

16. Et clamavit voce magna cum ploratu et fletu et clamore forti, et discidit vestimenta sua.

17. Et intravit in tabernaculum ubi fuit Judith divertens, et non invenit eam : et prosiliit ad populum, vociferans :

18. Prævaricati sunt servi, fecit confusionem una mulier

τῶν Ἑβραίων εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, ὅτι ἰδοὺ Ὀλοφέρνης χαμαὶ, καὶ ἡ κεφαλὴ οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτῷ.

19. Ὡς δὲ ἤκουσαν ταῦτα τὰ ῥήματα οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως Ἀσσοῦρ, τοὺς χιτῶνας αὐτῶν διέβρῃξαν, καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτῶν σφόδρα, καὶ ἐγένετο αὐτῶν κραυγὴ καὶ βοή μεγάλη σφόδρα ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ὡς ἤκουσαν οἱ ἐν ταῖς σκηνώμασιν ὄντες, ἐξέστησαν ἐπὶ τὸ γεγονός,

2. καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος, καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος μένων κατὰ πρόσωπον τοῦ πλησίον ἐτι, ἀλλ' ἐκχυθέντες ὁμοθυμαδὸν ἔφρουγον ἐπὶ πᾶσαν δὸδὸν τοῦ πεδίου καὶ τῆς ὀρεινῆς.

3. Καὶ οἱ παρεμβεβληκότες ἐν τῇ ὀρεινῇ κύκλῳ Βετυλούα καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν· καὶ τότε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶς ἀνὴρ πολεμιστῆς ἐξ αὐτῶν ἐξεχύθησαν ἐπ' αὐτούς.

4. Καὶ ἀπέστειλεν Ὀζίας εἰς Βαιτομασθαίμ καὶ Χωβαὶ καὶ Χωλὰ, καὶ εἰς πᾶν ὄριον Ἰσραὴλ, τοὺς ἀπαγγέλλοντας ὑπὲρ τῶν συντετελεσμένων, καὶ ἵνα πάντες ἐπεχυθῶσι τοῖς πολεμίοις εἰς τὴν ἀνάευσιν αὐτῶν.

5. Ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, πάντες ὁμοθυμαδὸν ἐπέπεσον ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔκοπτον αὐτούς ὥς Χωβά· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἐξ Ἱερουσαλὴμ παρεγενήθησαν καὶ ἐκ πάσης τῆς ὀρεινῆς· ἀνήγγειλαν γάρ αὐτοῖς τὰ γεγονότα τῇ παρεμβολῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. Καὶ οἱ ἐν Γαλαὰδ καὶ οἱ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ὑπερεκέρασαν αὐτοὺς πληγῇ μεγάλῃ, ὥς οὐ παρήλθον Δαμασκὸν καὶ τὰ ὄρια αὐτῆς.

6. Οἱ δὲ λοιποὶ οἱ κατοικοῦντες Βετυλούα ἐπέπεσαν τῇ παρεμβολῇ Ἀσσοῦρ, καὶ ἐπρονόμεισαν αὐτούς, καὶ ἐπλωύτησαν σφόδρα.

7. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀναστρέψαντες ἀπὸ τῆς κοπῆς ἐκυρίευσαν τῶν λοιπῶν, καὶ αἱ κῶμαι καὶ ἐπαύλεις ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ πεδινῇ ἐκράτησαν πολλῶν λαφύρων, ἣν γὰρ πλῆθος πολὺ σφόδρα.

8. Καὶ Ἰωακὶμ ὁ ἱερεὺς δὲ μέγας καὶ ἡ γερούσια τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ ἦλθον τοῦ θεάσασθαι τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησε Κύριος τῷ Ἰσραὴλ, καὶ τοῦ ἰδεῖν τὴν Ἰουδίθ, καὶ λαλῆσαι μετ' αὐτῆς εἰρήνῃ.

9. Ὡς δὲ εἰσῆλθον πρὸς αὐτήν, εὐλόγησαν αὐτήν πάντες ὁμοθυμαδόν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτήν· Σὺ ὕψωμα Ἰσραὴλ, σὺ γαυρίαμα μέγα τοῦ Ἰσραὴλ, σὺ καύχημα μέγα τοῦ γένους ἡμῶν.

10. Ἐποίησας πάντα ταῦτα ἐν χειρὶ σου, ἐποίησας τὰ ἀγαθὰ μετὰ Ἰσραὴλ· καὶ εὐδοκῆσαι ἐπ' αὐτοῖς ὁ Θεός. Εὐλογημένη γίνου παρὰ τῷ παντοκράτορι Κυρίῳ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. Καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

11. Καὶ διαφύρευσεν πᾶς ὁ λαὸς τὴν παρεμβολὴν ἐφ' ἡμέρας τριάκοντα, καὶ ἔδωκαν τῇ Ἰουδίθ τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρνηου, καὶ πάντα τὰ ἀργυρώματα, καὶ τὰς κλίνας, καὶ τὰ θλία, καὶ πάντα τὰ σκευάσματα αὐτοῦ· καὶ λαβοῦσα αὐτὴ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτῆς, καὶ ἔκλυε τὰς ἀμάξας αὐτῆς, καὶ ἐσώρευσε αὐτὰ ἐπ' αὐτῶν.

12. Καὶ συνέδραμε πᾶσα γυνὴ Ἰσραὴλ τοῦ ἰδεῖν αὐτήν, καὶ εὐλόγησαν αὐτήν· καὶ ἐποίησαν αὐτῇ χορὸν

Hebraeorum in domum regis Nabuchodonosor, quoniam ecce Olophernes humi, et caput non est super eum.

19. Ut autem audiverunt verba hæc principes virtutis Assur, tunicas suas disciderunt, et turbata est anima eorum valde, et facta est eorum vociferatio et clamor magnus valde in medio castrorum.

CAPUT XV.

1. Et ut audiverunt qui erant in tabernaculis, obstupuerunt super factum,

2. et irruit super eos timor et tremor, et non fuit homo manens ad faciem proximi ultra, sed effusi unanimiter fugiebant super omnem viam campi et montanæ.

3. Et qui castrametati erant in montana in circuitu Betylua et versi sunt in fugam : et tunc filii Israel omnis vir bellator ex eis effuderunt se super eos.

4. Et misit Ozias in Bethomasthem et Chobai et Chola, et ad omnem terminum Israel, qui annuntiarent super his quæ confecta fuerant, et ut omnes superfunderentur hostibus ad perditionem eorum.

5. Ut autem audiverunt filii Israel, omnes unanimiter irruerunt super eos, et cædebant eos usque Choba : similiter autem et qui de Jerusalem advenerant et ex omni montana : annuntiaverunt enim eis quæ facta erant castris inimicorum suorum. Et qui in Galaad et qui in Galilæa dissipaverunt eos plaga magna, quoadusque præterierunt Damascus et fines ejus.

6. Cæteri autem qui habitabant Betylua irruerunt in castra Assur, et prædati sunt eos, et ditati sunt valde.

7. Filii autem Israel revertentes a cæde dominati sunt reliquorum, et pagi et villæ in montana et campestri obtinuerunt multa spolia, erat enim multitudo plurima valde.

8. Et Joacim sacerdos magnus et seniores filiorum Israel habitantes in Jerusalem venerunt ad spectandum bona quæ fecerat Dominus Israeli, et ad videndam Judith, et loquendum cum ea pacem.

9. Ut autem intrarunt ad eam, benedixerunt eam omnes unanimiter, et dixerunt ad eam : Tu sublimitas Israel, tu exultatio magna Israel, tu gloriatio magna generis nostri.

10. Fecisti omnia hæc in manu tua, fecisti bona cum Israel : et bene sentiat super eis Deus. Benedicta esto apud omnipotentem Dominum in æternum tempus. Et dixit omnis populus : Fiat.

11. Et spoliavit omnis populus castra per dies triginta, et dederunt Judith tabernaculum Olophernis, et omnem argenteam supellectilem, et lectos, et pelvem, et omne vasarium ejus : et accipiens ipsa imposuit super mulam suam, et junxit plaustra sua, et coacervavit ea super illa.

12. Et concurrunt omnes mulier Israel ad videndam eam, et benedixerunt eam : et fecerunt ei chorum ex se : et

αὐτῶν· καὶ ἔλαβε θύρσους ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, καὶ ἔωκε ταῖς γυναῖξιν ταῖς μετ' αὐτῆς,

13. καὶ ἐστεφανώσαντο τὴν ἐλαίαν αὕτη καὶ αἱ μετ' αὐτῆς. Καὶ προῆλθε παντὸς τοῦ λαοῦ ἐν χορείᾳ, ἡγουμένη τῶν γυναικῶν, καὶ ἠκολούθει πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐνωπλισμένοι μετὰ στεφάνων καὶ ὕμνων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐξῆρχεν Ἰουδὴ τὴν ἐξομολόγησιν ταύτην ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, καὶ ὑπεφώνει πᾶς ὁ λαὸς τὴν αἶνεσιν ταύτην.

2. Καὶ εἶπεν Ἰουδὴ· Ἐξάρχετε τῷ Θεῷ μου ἐν τυμπάνοις, ᾄσατε τῷ Κυρίῳ μου ἐν κυμβάλοις, ἐναρμόσασθε αὐτῷ ψαλμὸν καινόν, ὑψοῦτε καὶ ἐπικαλέσασθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ·

3. ὅτι Θεὸς συντρίβων πολέμους Κύριος,

4. ὅτι εἰς παρεμβολὰς αὐτοῦ ἐν μέσῳ λαοῦ ἐξεΐλατό με ἐκ χειρὸς τῶν καταδιωκόντων με.

5. Ἦλθεν Ἀσσοὺρ ἐξ ὀρέων ἀπὸ βορρᾶ, ἦλθεν ἐν μυριάσι δυνάμεως αὐτοῦ, ὢν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐνέφραξε χειμάρρους, καὶ ἡ ἵππος αὐτῶν ἐκάλυψε βουνούς.

6. Εἶπεν ἐμπρήσειν τὰ ὄρια μου, καὶ τοὺς νεανίσκους μου ἀνελεῖν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὰ θηλάζοντά μου θήσειν εἰς ἔδαφος, καὶ τὰ νηπία μου δώσειν εἰς προνομῆν, καὶ τὰς παρθένους μου σκυλευsaί.

7. Κύριος παντοκράτωρ ἠθέτησεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ θηλείας.

8. Οὐ γὰρ ὑπέπεσεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν ὑπὸ νεανίσκων, οὐδὲ υἱοὶ Τιτάνων ἐπάταξαν αὐτόν, οὐδὲ ὑψηλοὶ Γίγαντες ἐπέβητο αὐτῷ, ἀλλὰ Ἰουδὴ θυγάτηρ Μεραρί ἐν κάλλει προσώπου αὐτῆς παρέλυσεν αὐτόν.

9. Ἐξεδύσατο γὰρ στολὴν χηρεύσεως αὐτῆς εἰς ὕψος τῶν πονούντων ἐν Ἰσραὴλ,

10. ἡλείψατο τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐν μυρισμῷ, καὶ ἐδόξαστο τὰς τρίχας αὐτῆς ἐν μίτρᾳ, καὶ ἔλαβε στολὴν λιγὴν εἰς ἀπάτην αὐτοῦ.

11. Τὸ σανδάλιον αὐτῆς ἤρπασεν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς ἠμαλῶτισε ψυχὴν αὐτοῦ· διῆλθεν ὁ ἀκινάκης τὸν τράχηλον αὐτοῦ.

12. Ἐφρίξαν Πέρσαι τὴν τομλὴν αὐτῆς, καὶ Μῆδοι τὸ θράσος αὐτῆς ἐρράγησαν.

13. Τότε ἠλάλαξαν οἱ ταπεινοὶ μου, καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀσθενεῦντές μου, καὶ ἐπτολήθησαν· ὕψωσαν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἀνετράπησαν.

14. Υἱοὶ κορασίων κατεκέντησαν αὐτοὺς, καὶ ὡς παῖδας αὐτομολούντων ἐτίτρωσκον αὐτούς· ἀπόλωντο ἐκ παρκατάξεως Κυρίου μου.

15. Ὑμνήσω τῷ Θεῷ μου ὕμνον καινόν.

16. Κύριε, μέγας εἶ, καὶ ἐνδοξος, θαυμαστός ἐν ἰσχύϊ, ἀνυπέρβλητος.

17. Σοὶ δουλευσάτω πᾶσα ἡ κτίσις σου, ὅτι εἶπας, καὶ ἐγενήθησαν· ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου, καὶ ὥκοδόμησε, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεται τῇ φωνῇ σου.

18. Ὅρη γὰρ ἐκ θεμελίων σὺν ὕδασι σαλευθήσεται, ἐπὶ δὲ τοῖς φοβουμένοις σε σὺ εὐλατεύεις αὐτοῖς.

19. Ὅτι μικρὸν πᾶσα θυσία εἰς ὁσμὴν εὐωδίας, καὶ ἐλάχιστον πᾶν στέαρ εἰς δλοκαύτωμά σοι· ὁ δὲ φοβούμενος τὸν Κύριον μέγας δικπαντός.

sumpsit thyrsos in manibus suis, et dedit mulieribus quæ secum,

13. et coronatæ sunt oliva ipsa et quæ cum ipsa. Et prævit omnem populum in choræa, ducens omnes mulieres, et sequebatur omnis vir Israel armati cum coronis et hymnis in ore suo.

CAPUT XVI.

1. Et inchoavit Judith confessionem hanc in omni Israel, et subcinebat omnis populus laudem hanc.

2. Et dixit Judith : Incipite Deo meo in tympanis, cantate Domino meo in cymbalis, modulamini ei psalmum novum, exaltate et invoke nomen ejus :

3. quoniam Deus conterens bella Dominus,

4. quoniam in castris ejus in medio populi eripuit me de manu persequentium me.

5. Venit Assur e montibus ab aquilone, venit in myriadibus virtutis suæ, quarum multitudo earum obstruxerat torrentes, et equitatus eorum operuerat colles.

6. Dixit combusturum fines meos, et juvenes meos perempturum in gladio, et lactentes meos positurum in pavimentum, et infantes meos daturum in direptionem, et virgines meas spoliaturum.

7. Dominus omnipotens frustratus est eos in manu feminae.

8. Non enim cecidit potens eorum a juvenibus, neque filii Titanum percusserunt eum, neque excelsi gigantes invaserunt eum, sed Judith filia Merari in pulchritudine faciei suæ dissolvit eum.

9. Exuit enim stolam viduitatis suæ in sublimitate laborantium in Israel,

10. unxit faciem suam in unguento, et ligavit capillos suos in mitra, et sumpsit stolam lineam indeceptionem illius.

11. Sandalium ipsius rapuit oculum ejus, et pulchritudo ipsius captivavit animam ejus : pertransiit acinaces cervicem ejus.

12. Horruerunt Persæ audaciam ipsius, et Medi confidentia ipsius disrupti sunt.

13. Tunc vociferati sunt humiles mei, et timuerunt infirmi mei, et expaverunt : exaltaverunt vocem suam, et reversi sunt.

14. Filii puellarum compunxerunt eos, et tamquam pueros transfugarum vulnerabant eos : perierunt ab acie Domini mei.

15. Hymnum dicam Deo meo, hymnum novum.

16. Domine, magnus es, et gloriosus, mirabilis in fortitudine, insuperabilis.

17. Tibi serviat omnis creatura tua, quoniam dixisti, et facta sunt : misisti spiritum tuum, et ædificavit, et non est qui resistet voci tuæ.

18. Montes enim a fundamentis cum aquis commovebuntur, petrae autem a facie tua tamquam cera liquescent, super timentes autem te tu bene propitiaris eis.

19. Quoniam parvum omne sacrificium in odorem suavitatis, et minimus omnis adeps in holocaustoma tibi : timens autem Dominum magnus semper.

20. Οὐαὶ ἔθνεσιν ἐπανισταμένοις τῷ γένει μου, Κύριος παντοκράτωρ ἐκδικήσῃ αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,

21. δοῦναι πῦρ καὶ σκόληκας εἰς σάρκας αὐτῶν, καὶ κλαύσονταί ἐν αἰσθήσει ἕως αἰῶνος.

22. Ὡς δὲ ἤλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, προσεκύνησαν τῷ Θεῷ· καὶ ἡνίκα ἐκαθαρίσθη ὁ λαὸς, ἀνένεγκαν τὰ δλοκαυτώματα αὐτῶν, καὶ τὰ ἐκούσια αὐτῶν καὶ τὰ δόματα.

23. Καὶ ἀνέθηκεν Ἰουδὶθ πάντα τὰ σκευὴ Ὀλοφέρνηου, ὅσα ἔδωκεν ὁ λαὸς αὐτῇ, καὶ τὸ κωνωπεῖον δὲ ἔλαβεν αὐτὴ ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ, εἰς ἀνάθημα τῷ Θεῷ ἔδωκε.

24. Καὶ ἦν ὁ λαὸς εὐφραϊνόμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων ἐπὶ μῆνας τρεῖς, καὶ Ἰουδὶθ μετ' αὐτῶν κατέμεινεν.

25. Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀνέξευξεν ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ· καὶ Ἰουδὶθ ἀπῆλθεν εἰς Βετυλοθὰ, καὶ κατέμεινεν ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς, καὶ ἐγένετο κατὰ τὸν καιρὸν αὐτῆς ἐνδοξος ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

26. Καὶ πολλοὶ ἐπεθύμησαν αὐτὴν, καὶ οὐκ ἔγνω ἀνὴρ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀπέθανε Μανασσῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

27. Καὶ ἦν προκαίνουσα μεγάλη σφόδρα·

28. καὶ ἐγήρασεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἔτη ἑκατὸν πέντε, καὶ ἀφῆκε τὴν ἄβραν αὐτῆς ἐλευθέραν, καὶ ἀπέθανεν εἰς Βετυλοθὰ, καὶ ἔθαψαν αὐτὴν ἐν τῇ σπηλαίῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Μανασσῆ,

29. καὶ ἐπένησεν αὐτὴν οἶκος Ἰσραὴλ ἡμέρας ἑπτὰ. Καὶ διέειλε τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτὴν, πᾶσι τοῖς ἔγγιστα Μανασσῆ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ τοῖς ἔγγιστα τοῦ γένους αὐτῆς.

30. Καὶ οὐκ ἦν ἐτι ὁ ἐκφοβῶν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰουδὶθ καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτὴν ἡμέρας πολλάς.

20. Vae gentibus insultantibus generi meo, Dominus omnipotens ulciscetur eos in die iudicii,

21. dando ignem et vermes in carnes eorum, et plorabunt in sensu usque in sæculum.

22. Ut autem venerunt in Jerusalem, adoraverunt Deum: et postquam mundatus est populus, obtulerunt holocausta sua, et spontanea sua et dona.

23. Et posuit Judith omnia vasa Olophernis, quae dederat populus ipsi, et conopæum quod sumpserat ipsa e cubili ejus, in anathema Deo dedit.

24. Et fuit populus letans in Jerusalem ad faciem sanctorum per menses tres, et Judith cum eis mansit.

25. Post dies autem hos discessit unusquisque ad hæreditatem suam: et Judith abiit in Betylua, et mansit super substantiam suam. Et facta est per tempus suum gloriosa in universa terra.

26. Et multi concupierunt eam, et non cognovit vir eam omnibus diebus vitæ ejus, ex qua die mortuus est Manasses vir ejus, et appositus est ad populum suum.

27. Et erat procedens magna valde:

28. et senuit in domo viri sui annos centum quinque, et dimisit ancillam suam liberam, et mortua est in Betylua, et sepelierunt eam in spelunca viri ejus Manasse,

29. et luxit eam domus Israel dies septem. Et distribuit substantiam suam, antequam ipsa moreretur, omnibus propinquis Manasse viri sui, et propinquis generis sui.

30. Et non fuit amplius qui terreret filios Israel in diebus Judith et postquam ipsa mortua est dies multos.

ΕΣΘΗΡ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

(Cap. XI, 2-XII, 1-6.) Ἐτους δευτέρου βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου τοῦ μεγάλου βασιλέως, τῇ μιᾷ τοῦ νισάν, ἐνύπνιον εἶδε Μαρδοχαῖος ὁ τοῦ Ἰαίρου, τοῦ Σεμείου, τοῦ Κισαίου, ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν, ἄνθρωπος Ἰουδαῖος, οἰκῶν ἐν Σούσοις τῇ πόλει, ἄνθρωπος μέγας, θεραπεύων ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως. Ἦν δὲ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἧς ἡμαλωτεύεσε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλώνας ἐξ Ἱερουσαλὴμ, μετὰ Ἰερονίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας. Καὶ τοῦτο αὐτοῦ τὸ ἐνύπνιον. Καὶ Ἰδοὺ φωναὶ καὶ θόρυβος, βρονταὶ καὶ σεισμός, τάραχος ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἰδοὺ δύο δράκοντες μεγάλοι ἔτοιμοι προῆλθον ἀμφοτέροι παλαίειν· καὶ ἐγένετο αὐτῶν φωνὴ μεγάλη, καὶ τῇ φωνῇ αὐτῶν ἡτοιμάσθη πᾶν ἔθνος εἰς πόλεμον, ὥστε πολεμῆσαι δικαίων ἔθνος. Καὶ ἰδοὺ ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ὀλίσφει καὶ στενοχωρία, κάκωσις καὶ τάραχος μέγας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐταράχθη πᾶν ἔθνος δίκαιον φοβούμενον τὰ ἑαυτῶν κακὰ, καὶ ἡτοιμάσθησαν ἀπολέσθαι, καὶ

ESTHER.

CAPUT I.

(Cap. XI, 2-XII, 1-6.) Anno secundo regnante Artaxerxe magno, prima die mensis nisan, vidit somnium Mardochæus filius Jairi, filii Semeiæ, filii Cisæi, de tribu Benjamin, homo Judæus, qui habitabat in urbe Susis, homo magnus, ministrans in aula regis. Erat autem ex captivitate quam captivam duxerat Nabuchodonosor rex Babylonis e Jerusalem cum Jechonia rege Judææ. Et hoc ejus somnium. Et ecce voces et tumultus, tonitrua et terræ motus, conturbatio super terram: et ecce duo dracones magni parati processerunt utrique ad colluctandum: et facta est eorum vox magna, et voce eorum parata est omnis gens ad bellum, ut impugnarent justorum gentem. Et ecce dies tenebrarum et caliginis, tribulatio et angustia, afflictio et turbatio magna super terram, et turbata est universa gens justa timentes sua mala, et parati erant perire, et clamaverunt ad Deum. A clamore autem eorum factum est tamquam a parvo fonte flumen magnum, aqua multa. Et lumen et sol exortus est, et humiles exaltati

έδωσαν πρὸς τὸν Θεόν. Ἀπὸ δὲ τῆς βοῆς αὐτῶν ἐγένετο ὥσανει ἀπὸ μικρᾶς πηγῆς ποταμὸς μέγας, ὕδωρ πολὺ. Καὶ φῶς καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ οἱ ταπεινοὶ ὑψώθησαν, καὶ κατέφαγον τοὺς ἐνδόξους. Καὶ διεγερθεὶς Μαρδοχαῖος ὁ ἑωρακὼς τὸ ἐνύπνιον τοῦτο, καὶ τί ὁ Θεὸς βεβούλευται ποιῆσαι, εἶχεν αὐτὸ ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐν παντὶ λόγῳ ἤθελεν ἐπιγνώσκειν αὐτὸ ἕως τῆς νυκτός. Καὶ ἠσύχασε Μαρδοχαῖος ἐν τῇ αὐλῇ μετὰ Γαθαθὰ καὶ Θάρρα τῶν δύο ευνούχων τοῦ βασιλέως, τῶν φυλασσόντων τὴν αὐλὴν, ἥκουσέ τε αὐτῶν τοὺς λογιζομένους καὶ τὰς μερίμνας αὐτῶν ἐξηρῆνυσεν· καὶ ἔμαθεν ὅτι ἐτοιμάζουσι τὰς χεῖρας ἐπιβαλεῖν Ἀρταξέρξει τῷ βασιλεῖ· καὶ ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ αὐτῶν. Καὶ ἐζήτησεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο ευνούχους, καὶ ὁμολογήσαντες ἀπήχθησαν. Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους εἰς μνημόσυνον, καὶ Μαρδοχαῖος ἔγραψε περὶ τῶν λόγων τούτων. Καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς Μαρδοχαίῳ θεραπεύειν ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα περὶ τούτων. Καὶ ἦν Ἀμάν Ἀμαδάθου Βουγαῖος ἐνδοξὸς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐζήτησε κακοποιῆσαι τὸν Μαρδοχαῖον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὑπὲρ τῶν δύο ευνούχων τοῦ βασιλέως.

1. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀρταξέρξου, οὗτος ὁ Ἀρταξέρξης ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ χωρῶν ἐκράτησεν.

2. Ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις, ὅτε ἐθρονίσθη βασιλεὺς Ἀρταξέρξης ἐν Σούσοις τῇ πόλει,

3. ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει βασιλεύοντος αὐτοῦ, δοχὴν ἐποίησε τοῖς φίλοις καὶ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι, καὶ τοῖς Περσῶν καὶ Μήδων ἐνδόξοις, καὶ τοῖς ἀρχοῦσι τῶν σατραπῶν.

4. Καὶ μετὰ ταῦτα, μετὰ τὸ δεῖξαι αὐτοῖς τὸν πλοῦτον τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ τὴν δόξαν τῆς εὐφροσύνης τοῦ πλοῦτου αὐτοῦ ἐν ἡμέραις ἑκατὸν ὀγδοήκοντα·

5. ὅτε δὲ ἀνεπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ γάμου, ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον τοῖς ἔθνεσι τοῖς εὐρεθεῖσιν εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ ἡμέρας ἑξ, ἐν αὐτῇ οἴκου τοῦ βασιλέως,

6. κεκοσμημένην βυσσίνους καὶ καρπασίνους τεταμένους ἐπὶ σχοινίοις βυσσίνους καὶ πορφυροῖς, ἐπὶ κύβοις χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς, ἐπὶ στύλοις παρίνοις καὶ λιθίνους· κλίνει χρυσαὶ καὶ ἀργυραὶ ἐπὶ λιθοστρώτου σμαραγδίνου λίθου, καὶ πιννίνου, καὶ παρίνου λίθου· καὶ στρωμαὶ διαφανεῖς ποικίλως διηριθσμένοι, κύκλω ρόδα πεπασμένα.

7. Ποτήρια χρυσαὶ καὶ ἀργυραὶ, καὶ ἀνθράκινον κυλίκιον προκειμένον ἀπὸ ταλάντων τριςμυρίων· οἶνος πολλὸς καὶ ἡδὺς, ὃν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔπινεν.

8. Ὁ δὲ πότος οὗτος οὐ κατὰ προκειμένον νόμον ἐγένετο· οὕτως δὲ ἡθέλησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπέταξε τοῖς οἰκονόμοις ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων.

9. Καὶ Ἀστὶν ἡ βασίλισσα ἐποίησε πότον ταῖς γυναῖκιν ἐν τοῖς βασιλείοις, ὅπου ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης.

10. Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἡδῆως γεγόμενος ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Ἀμάν, καὶ Βαζάν, καὶ Θάρρα, καὶ Βαραζ, καὶ Ζαβολθὰ, καὶ Ἀβαταζὰ, καὶ Θαραβὰ, τοῖς ἑπτὰ ευνούχοις τοῖς διακόνους τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου,

11. εἰσαγαγεῖν τὴν βασίλισσαν πρὸς αὐτὸν, βασιλεύειν

sunt, et devoraverunt inclitos. Et excitatus Mardochæus qui viderat somnium hoc, et quid Deus deliberaverat facere, habuit illud in corde, et in omni verbo volebat cognoscere illud usque ad noctem. Et quievit Mardochæus in aula cum Gabatha et Tharra duobus eunuchis regis, qui custodiebant aulam, et audivit eorum sermocinationes et curas eorum perscrutatus est : et didicit quia parant manus inferre Artaxersi regi : et indicavit regi de his. Et examinavit rex utrosque eunuchos, et confessi strangulati sunt. Et scripsit rex verba hæc in commentario, et Mardochæus scripsit de verbis his. Et præcepit rex Mardochæo ministrare in aula, et dedit ei munera pro his. Et erat Aman Amadathi Bugæus inclitus coram rege, et quæsiuit nocere Mardochæo et populo ejus, propter duos eunuchos regis.

1. Et factum est, post verba hæc, in diebus Artaxersis, hic Artaxerses ab Indica centum viginti septem regiones obtinuit.

2. In istis diebus, quando sedit in throno rex Artaxerses in Susis civitate,

3. in anno tertio regnante ipso, convivium fecit amicis et reliquis gentibus, et Persarum et Medorum inclytis, et principibus satraparum.

4. Et post hæc, postquam ostendit eis divitias regni sui, et gloriam lætitiæ opulentiae suæ in diebus centum octoginta :

5. quando autem impleti sunt dies nuptiarum, fecit rex convivium gentibus inventis in civitate per dies sex, in atrio domus regis,

6. ornato byssinis et carpasinis extensis super funibus byssinis et purpureis, super cubos aureos et argenteos, super columnas parias et lapideas : lecti aurei et argentei super pavimentum smaragdini lapidis, et pinnini, et parii lapidis : et strata pellucida varie ornata floribus, in circuitu rosæ sparsæ.

7. Pocula aurea et argentea, et gemmatus calix propositus e talentis triginta millibus : vinum multum et suave, quod ipse rex bibebat.

8. Potus autem hic non secundum propositam legem fiebat : sic enim voluit rex, et præcepit œconomis facere voluntatem ipsius et hominum.

9. Et Astin regina fecit convivium mulieribus in regis, ubi rex Artaxerses.

10. In die autem septima exhilaratus rex dixit ad Aman, et Bazan, et Tharra, et Barazi, et Zatholtha, et Abataza, et Tharaba, septem eunuchos ministros regis Artaxersis,

11. ut introducerent reginam ad ipsum, ad faciendum eam

αὐτήν, καὶ περιθεῖναι αὐτῇ τὸ διάδημα, καὶ δεῖξαι αὐτὴν τοῖς ἄρχουσιν καὶ τοῖς ἔθνεσιν τὸ κάλλος αὐτῆς, ὅτι καλὴ ἦν.

12. Καὶ οὐκ εἰσέχουσεν αὐτοῦ Ἀστὶν ἡ βασίλισσα ἔλθειν μετὰ τῶν εὐνούχων· καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς καὶ ὠρίσθη,

13. καὶ εἶπε τοῖς φίλοις αὐτοῦ· Κατὰ ταῦτα ἐλάλησεν Ἀστὶν, ποιήσατε οὖν περὶ τούτου νόμον καὶ κρίσιν.

14. Καὶ προσῆλθεν αὐτῷ Ἀρκεσαῖος καὶ Σαρσαθαῖος καὶ Μαλισεάρ, οἱ ἄρχοντες Περσῶν καὶ Μήδων, οἱ ἐγγὺς τοῦ βασιλέως, οἱ πρῶτοι παρακαθήμενοι τῷ βασιλεῖ,

15. καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους ὡς δεῖ ποιῆσαι Ἀστὶν τῇ βασιλείᾳ, ὅτι οὐκ ἐποίησε τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσταχθέντα διὰ τῶν εὐνούχων.

16. Καὶ εἶπεν ὁ Μουχάϊος πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἄρχοντας· Οὐ τὸν βασιλέα μόνον ἠδίκησεν Ἀστὶν ἡ βασίλισσα, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἡγουμένους τοῦ βασιλέως·

17. καὶ γὰρ διηγῆσατο αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῆς βασιλείας, καὶ ὡς ἀντεῖπε τῷ βασιλεῖ. Ὡς οὖν ἀντεῖπε τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξης,

18. οὕτω σήμερον αἱ τυραννίδες αἱ λοιπαὶ τῶν ἀρχόντων Περσῶν καὶ Μήδων, ἀκούσασαι τὰ τῷ βασιλεῖ λεχθέντα ὑπ' αὐτῆς, τολμήσουσιν ὁμοίως ἀτιμάσαι τοὺς ἀνδρας αὐτῶν.

19. Εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, προσταξάτω βασιλικὸν, καὶ γραφήτω κατὰ τοὺς νόμους Μήδων καὶ Περσῶν, καὶ μὴ ἄλλως χρησάσθω, μηδὲ εἰσελθέτω ἐπὶ τῇ βασιλίᾳ πρὸς αὐτὸν, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς δότω ὁ βασιλεὺς γυναίκῃ κρείττονι αὐτῆς.

20. Καὶ ἀκουσθήτω ὁ νόμος ὁ ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὃν ἔαν ποιῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· καὶ οὕτω πᾶσαι αἱ γυναῖκες περιθήσουσι τιμὴν τοῖς ἀνδράσιν ἑαυτῶν, ἀπὸ πτωχοῦ ἕως πλουτοῦ.

21. Καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς ἄρχουσιν, καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς καθὰ ἐλάλησεν ὁ Μουχάϊος,

22. καὶ ἀπέστειλεν εἰς πᾶσαν τὴν βασιλείαν κατὰ χώραν, κατὰ τὴν λέξιν αὐτῶν, ὥστε εἶναι φόβον αὐτοῖς ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς τοῦ θυμοῦ, καὶ οὐκ ἔτι ἐμνήσθη τῆς Ἀστίν, μνημονεύων ὅσα ἐλάλησε, καὶ ὡς κατέκρινεν αὐτήν.

2. Καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως· Ζητηθήτω τῷ βασιλεῖ κοράσια ἄφθορα καλὰ τῷ εἶδει·

3. καὶ καταστήσει ὁ βασιλεὺς κωμάρχας ἐν πάσαις ταῖς χώραις τῆς βασιλείας αὐτοῦ· καὶ ἐπιεξάτωσαν κοράσια παρθενικὰ καλὰ τῷ εἶδει εἰς Σούσαν τὴν πόλιν εἰς τὸν γυναικῶνα, καὶ παραδοθήτωσαν τῷ εὐνούχῳ τοῦ βασιλέως τῷ φύλακι τῶν γυναικῶν· καὶ δοθήτω σμῆγμα, καὶ ἡ λοιπὴ ἐπιμελεία.

4. Καὶ ἡ γυνὴ ἣ ἐν ἀρέσῃ τῷ βασιλεῖ βασιλεύσει ἐπὶ τῇ Ἀστίν. Καὶ ἤρρεσε τῷ βασιλεῖ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐποίησεν οὕτως.

5. Καὶ ἄνθρωπος ἦν Ἰουδαῖος ἐν Σούσις τῇ πόλει, καὶ ὄνομα αὐτοῦ Μαρδοχαῖος ὁ τοῦ Ἰαΐρου, τοῦ Σεμίου, τοῦ Κισαίου, ἐκ φυλῆς Βενιαμίν,

regnare, et circumponendum ei diadema, et ostendendam eam principibus et gentibus pulchritudinem ejus, quoniam pulchra erat.

12. Et non exaudivit eum Astin regina ut veniret cum eunuchis : et tristatus est rex et iratus est,

13. et dixit amicis suis : Secundum hæc locuta est Astin, facite igitur de hoc legem et judicium.

14. Et accessit ad eum Arcesæus et Sarsathæus et Malisear, principes Persarum et Medorum, qui prope regem, qui primi assidentes regi,

15. et annuntiaverunt ei secundum leges quomodo oportet facere Astin reginæ, quia non fecit ea quæ a rege sunt constituta per eunuchos.

16. Et dixit Muchæus ad regem et principes : Non regem solum injuria affectit Astin regina, sed etiam omnes principes et duces regis :

17. etenim narravit eis verba reginæ, et quomodo contradixit regi. Sicut igitur contradixit regi Artaxersi,

18. sic hodie reliquæ dominæ principum Persarum et Medorum, audientes quæ regi dicta sunt ab ea, audebunt similiter vilipendere viros suos.

19. Si igitur videtur regi, statuatur edictum regium, et scribatur secundum leges Medorum et Persarum, et non aliter utatur, neque ingreditur ultra regina ad eum, et regnum illius det rex mulieri meliori ea.

20. Et audiat lex quæ a rege, quaecumque fecerit in regno suo : et ita omnes mulieres deferent honorem viris suis, a mendico usque ad divitem.

21. Et placuit verbum regi et principibus, et fecit rex sicut locutus est Muchæus,

22. et misit in omne regnum per regionem, juxta sermonem eorum, ut esset timor eis in domibus suis.

CAPUT II.

1. Et post verba hæc cessavit rex a furore, et non ultra recordatus est ipsius Astin, in memoria habens qualia locuta erat, et quomodo condemnaverat eam.

2. Et dixerunt ministri regis : Querantur regi puellæ incorruptæ pulchræ specie :

3. et constituet rex præfectos in omnibus regionibus regni sui : et deligant puellas virgines pulchræ specie in Susam civitatem in gynæceum, et tradantur eunuchis regis custodi mulierum : et detur unguentum abstersgens, et reliquus cultus.

4. Et mulier quæ placuerit regi regnabit pro Astin. Et placuit regi res, et fecit sic.

5. Et homo erat Judæus in Susis civitate, et nomen ejus Mardocheus filius Jairi, filii Semeiæ, filii Cissai, de tribu Benjamin,

6. ὃς ἦν αἰχμαλωτός ἐξ Ἱερουσαλήμ, ἣν ἡχμαλώ-
τευσε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλωνίων.

7. Καὶ ἦν τούτῳ παῖς ὁρεπτή, θυγάτηρ Ἀμιναδάβ
ἀδελφοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ὄνομα αὐτῇ Ἑσθήρ. Ἐν δὲ
τῷ μεταλλάξαι αὐτῆς τοὺς γονεῖς, ἐπαίδευσεν αὐτὴν
ἐαυτῇ εἰς γυναῖκα. Καὶ ἦν τὸ κοράσιον καλὸν τὸ εἶδει.

8. Καὶ ὅτε ἠκούσθη τὸ τοῦ βασιλέως πρόσταγμα,
συνήχθησαν πολλὰ κοράσια εἰς Σουσάν τὴν πόλιν ὑπὸ
χεῖρα Γαί, καὶ ἤχθη Ἑσθήρ πρὸς Γαί τὸν φύλακα τῶν
γυναικῶν.

9. Καὶ ἤρρεσεν αὐτῇ τὸ κοράσιον, καὶ εὗρε χάριν
ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ἐσπευσεν δοῦναι αὐτῇ τὸ σμῆγμα,
καὶ τὴν μερίδα, καὶ τὰ ἐπτά κοράσια τὰ ὑποδεδειγμένα
αὐτῇ ἐκ βασιλικοῦ· καὶ ἐχρήσατο αὐτῇ καλῶς καὶ ταῖς
ἄβραις αὐτῆς ἐν τῷ γυναικῶνι.

10. Καὶ οὐχ ὑπέδειξεν Ἑσθήρ τὸ γένος αὐτῆς οὐδὲ
τὴν πατρίδα, ὃ γὰρ Μαρδοχαῖος ἐνετείλατο αὐτῇ μὴ
ἀπαγγεῖλαι.

11. Καθ' ἐκαστὴν δὲ ἡμέραν περιεπάτει ὁ Μαρδο-
χαῖος κατὰ τὴν αὐλὴν τὴν γυναικεῖαν, ἐπισκοπῶν τί
Ἑσθήρ συμβήσεται.

12. Οὗτος δὲ ἦν καιρὸς κορασίου εἰσελθεῖν πρὸς τὸν
βασιλέα, ὅταν ἀναπληρώσῃ μῆνας δεκαδύο· οὕτως γὰρ
ἀναπληροῦνται αἱ ἡμέραι τῆς θεραπείας· μῆνας ἐξ
ἀλειφομένων ἐν σμυρνίνῳ ἐλαίῳ, καὶ μῆνας ἐξ ἐν τοῖς
ἀρώμασι καὶ ἐν τοῖς σμῆγμασι τῶν γυναικῶν,

13. καὶ τότε εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ὃ
ἐὰν εἴπῃ, παραδώσει αὐτὴν συνεισέρχασθαι αὐτῷ ἀπὸ
τοῦ γυναικῶνος ἕως τῶν βασιλείων.

14. δειλὴς εἰσπορεύεται, καὶ πρὸς ἡμέραν ἀποτρέχει
εἰς τὸν γυναικῶνα τὸν δεύτερον, οὗ Γαί ὁ εὐνοῦχος τοῦ
βασιλέως ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν, καὶ οὐκ ἔτι εἰσπορεύ-
εται πρὸς τὸν βασιλέα, ἐὰν μὴ κληθῇ ὀνόματι.

15. Ἐν δὲ τῷ ἀναπληρῶσθαι τὸν χρόνον Ἑσθήρ
τῆς θυγατρὸς Ἀμιναδάβ ἀδελφοῦ πατρὸς Μαρδοχαίου
εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, οὐδὲν ἠθέτησεν ὧν ἐνετεί-
λατο ὁ εὐνοῦχος ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν· ἦν γὰρ Ἑσθήρ
εὐρίσκουσα χάριν παρὰ πάντων τῶν βλεπόντων αὐτήν.

16. Καὶ εἰσῆλθεν Ἑσθήρ πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν βα-
σιλέα τῷ δωδεκάτῳ μηνί, ὃς ἐστὶν ἀδάρ, τῷ ἐβδόμῳ
ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

17. Καὶ ἠράσθη ὁ βασιλεὺς Ἑσθήρ, καὶ εὗρε χάριν
παρὰ πάσας τὰς παρθένους, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὸ διά-
δημα τὸ γυναικεῖον.

18. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον πᾶσι τοῖς φίλοις
αὐτοῦ καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἐπὶ ἡμέρας ἐπτά, καὶ ὕψωσε
τοὺς γάμους Ἑσθήρ, καὶ ἀφῆσιν ἐποίησε τοῖς ὑπὸ τὴν
βασιλείαν αὐτοῦ.

19. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐθεράπευεν ἐν τῇ αὐλῇ.

20. Ἡ δὲ Ἑσθήρ ὡχ ὑπέδειξε τὴν πατρίδα αὐτῆς·
οὕτως γὰρ ἐνετείλατο αὐτῇ Μαρδοχαῖος, φοβεῖσθαι τὸν
Θεόν, καὶ ποιεῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ καθὼς ἦν
μετ' αὐτοῦ. Καὶ Ἑσθήρ οὐ μετέλλαξε τὴν ἀγωγὴν αὐ-
τῆς.

21. Καὶ ἐλυπήθησαν οἱ δύο εὐνοῦχοι τοῦ βασιλέως
οἱ ἀρχισωματοφύλακες, ὅτι προήχθη Μαρδοχαῖος, καὶ
ἐζήτουν ἀποκτείναι Ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα.

22. Καὶ ἐδηλώθη Μαρδοχαίῳ ὁ λόγος, καὶ ἐσήμε-
ν Ἑσθήρ, καὶ αὐτὴ ἐνεφάνησε τῷ βασιλεὶ τὰ τῆς ἐπι-
βουλῆς.

6. qui fuerat ductus captivus e Jerusalem, quam capti-
vaverat Nabuchodonosor rex Babylonis.

7. Et erat huic puella nutrita, filia Aminadab fratris pa-
tris ipsius, et nomen ei Esther. In transmigrando autem pa-
rentes ejus, erudit eam sibi in mulierem. Et erat puella
pulchra specie.

8. Et quando auditum est edictum regis, congregatae sunt
multae puellae in Susam civitatem sub manum Gai, et ducta
est Esther ad Gai custodem mulierum.

9. Et placuit ei puella, et invenit gratiam in conspectu
ejus. Et festinavit dare ei unguentum, et partem, et se-
ptem puellas assignatas ei e domo regia : et usus est illa
bene et ancillis ejus in gynaeceo.

10. Et non indicavit Esther genus suum neque patriam,
Mardochæus enim mandaverat ei non annuntiare.

11. Per singulos autem dies deambulabat Mardochæus
per atrium gynaecei, speculans quid Esther accideret.

12. Hoc autem erat tempus puellae intrandi ad regem,
cum impleverit menses duodecim : sic enim implentur dies
cultus : menses sex unctis in oleo myrrhino, et menses sex
in aromatibus et in unguentis mulierum,

13. et tunc ingreditur ad regem : et quicumque dixerit,
tradet eam ut simul ingrediat ad se de gynaeceo usque ad
regias :

14. vespere ingreditur, et versus diem recurrit in gynae-
ceum secundum, ubi Gai eunuchus regis custos mulierum,
et non ultra ingreditur ad regem, nisi vocata fuerit no-
mine.

15. Dum autem impleveretur tempus Esther filiae Aminadab
fratris patris Mardochæi intrandi ad regem, nihil praevari-
cata est eorum quae mandavit eunuchus custos mulierum :
erat enim Esther inveniens gratiam apud omnes aspicientes
eam.

16. Et intravit Esther ad Artaxersem regem duodecimo
mense, qui est adar, septimo anno regni ejus.

17. Et amavit rex Esther, et invenit gratiam prae omnibus
virginibus, et imposuit ei diadema mullebre.

18. Et fecit rex convivium omnibus amicis suis et virtu-
tibus per dies septem, et exaltavit nuptias Esther, et re-
missionem fecit iis qui sub regno ipsius.

19. Mardochæus autem serviebat in aula.

20. Esther autem non indicavit patriam suam : sic enim
mandaverat ei Mardochæus, timere Deum, et facere prae-
cepta ejus sicut erat cum eo. Et Esther non mutavit educa-
tionem suam.

21. Et tristati sunt duo eunuchi regis principes custodum
corporis, quoniam proventus fuerat Mardochæus, et quaere-
bant occidere Artaxersem regem.

22. Et manifestum fuit Mardochæo verbum, et significa-
vit Esther, et ipsa patefecit regi insidias.

22. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἤτασε τοὺς δύο εὐνοῦχους, καὶ ἐρέμασεν αὐτούς. Καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς καταχωρίσαι εἰς μνημόσυνον ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ, ὑπὲρ τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου, ἐν ἐγκυμίῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐδόξασεν ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης Ἀμάν Ἀμαδαθοῦ Βουγαῖον, καὶ ὕψωσεν αὐτόν, καὶ ἐπρωτοβάθρει πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ,

2. καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ προσκύνουν αὐτῷ· οὐτως γὰρ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος οὐ προσκύνει αὐτῷ.

3. Καὶ ἐλάλησαν οἱ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως τῷ Μαρδοχαίῳ· Μαρδοχαῖε, τί παρακούεις τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα;

4. Καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐλάλουν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπήκουεν αὐτῶν. Καὶ ὑπέδειξαν τῷ Ἀμάν Μαρδοχαῖον τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις ἀντιτασσόμενον, καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς ὁ Μαρδοχαῖος ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι.

5. Καὶ ἐπιγνοὺς Ἀμάν ὅτι οὐ προσκυνεῖ αὐτῷ Μαρδοχαῖος, ἐθυμώθη σφόδρα,

6. καὶ ἐβουλεύσατο ἀφανίσαι πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν Ἀρταξέρξου βασιλείαν Ἰουδαίους.

7. Καὶ ἐποίησε ψήφισμα ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ἀρταξέρξου, καὶ ἔβαλε κλήρους ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ μῆνα ἐκ μηνός, ὥστε ἀπολέσαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὸ γένος Μαρδοχαίου· καὶ ἔπεσεν ὁ κλήρος εἰς τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτῃν τοῦ μηνός ὅς ἐστιν ἄδάρ.

8. Καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, λέγων· Ὑπάρχει ἔθνος διεσπαρμένον ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ σου, οἱ δὲ νόμοι αὐτῶν ἕτεροι παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, τῶν δὲ νόμων τοῦ βασιλέως παρακούουσι, καὶ οὐ συμφέρει τῷ βασιλεῖ εἶσαι αὐτούς.

9. Εἰ δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, δογματισάτω ἀπολέσαι αὐτοὺς, καὶ ὡς διαγράψω εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως ἀργυρίου τάλαντα μύρια.

10. Καὶ περιελάμενος ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον, ἔδωκεν εἰς χεῖρας τῷ Ἀμάν, σφραγίσαι κατὰ τῶν γεγραμμένων κατὰ τῶν Ἰουδαίων.

11. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμάν· Τὸ μὲν ἀργύριον ἔχει, τῷ δὲ ἔθναι χρῶς ὡς βούλει.

12. Καὶ ἐκλήθησαν οἱ γραμματεῖς τοῦ βασιλέως μηνὶ πρώτῳ, τῇ τρικαίδεκάτῃ, καὶ ἔγραψαν, ὡς ἐπέταξεν Ἀμάν, τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς ἀρχουσι κατὰ πᾶσαν χώραν ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας, ταῖς ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ χώραις, τοῖς τε ἀρχουσι τῶν ἐθνῶν κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν, διὰ Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως.

13. Καὶ ἀπεστάλη διὰ βιβλιοφόρων εἰς τὴν Ἀρταξέρξου βασιλείαν, ἀφανίσαι τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μηνός δωδεκάτου, ὅς ἐστιν ἄδάρ, καὶ διαρπάσαι τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν. Τῆς δὲ ἐπιστολῆς ἐστὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦτο· (Cap. XIII, 1-7.) Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ χωρῶν ἀρχουσι καὶ τοπάρχαις ὑποτεταγμένους τάδε γράφει· Πολλῶν ἐπάρχας ἐθνῶν, καὶ πάσης ἐπικρατήσας οἰκουμένης, ἐβουλήθην μὴ τῷ θρόνῳ ἐξουσίας ἐπαιρόμενος, ἐπιεικέστερον δὲ καὶ μετὰ ἡπιότητος δεῖ διεξάγων, τοῖς τῶν ὑποτεταγμένων ἀκυμάντους διαπαντός καταστῆσαι βίους, τὴν τε βασιλείαν ἡμερον

23. Rex autem examinavit duos illos eunuchos, et suspendit eos. Et praecepit rex se ponere in commentario in regia bibliotheca, pro benevolentia Mardochæi, in encomio.

CAPUT III.

1. Post hæc autem glorificavit rex Artaxerses Aman Amadathi Bugæum, et exaltavit eum, et prior sedebat omnibus amicis suis,

2. et omnes qui in aula adorabant eum : ita enim praecepit rex facere. Mardochæus autem non adorabat eum.

3. Et locuti sunt qui in aula regis Mardochæo : Mardochæe, quid non observas ea quæ a rege dicuntur?

4. Per singulos dies loquebantur ei, et non obediebat eis. Et indicarunt Aman Mardochæum verbis regis repugnantem, et indicarat eis Mardochæus quia Judæus est.

5. Et cognoscens Aman quia non adorat eum Mardochæus, indignatus est valde,

6. et decrevit delere omnes qui sub Artaxersis regno Judæos.

7. Et fecit decretum in anno duodecimo regni Artaxersis, et misit sortes diem ex die, et mensem ex mense, ut perderet in una die genus Mardochæi : et cecidit sors in quartam et decimam mensis qui est adar.

8. Et locutus est ad regem Artaxersem, dicens : Est gens disseminata in gentibus in omni regno tuo, leges autem eorum diversæ præter omnes gentes, legibus autem regis sunt inobedientes, et non confert regi permittere eos.

9. Si videtur regi, decernat perdere eos, et ego describam in gazophylacio regis argenti talenta decem millia.

10. Et tollens rex anulum, dedit in manus Aman, ad obsignandum super iis quæ scripta contra Judæos.

11. Et dixit rex ad Aman : Argentum quidem habe, gente autem utere sicut vis.

12. Et vocati sunt scribæ regis mense primo, tertia decima die, et scripserunt, sicut praecepit Aman, ducibus et principibus per omnem regionem ab Indica usque ad Æthiopiam, centum viginti septem provinciis, et principibus gentium secundum eorum linguam, per Artaxersem regem.

13. Et missum est per tabellarios in Artaxersis regnum, delere genus Judæorum in die una mensis duodecimi, qui est adar, et diripere substantias eorum. Epistolæ autem exemplar est hoc : (Cap. XIII, 1-7.) Rex magnus Artaxerses iis qui ab India usque ad Æthiopiam centum viginti septem provinciarum principibus et locorum præfectis subjectis hæc scribit : Multis cum imperarem gentibus, et universum obtinuissem orbem, volui confidentia potestatis non elatus, sed mitius et cum mansuetudine semper gubernans, subsectorum tranquillitas perpetuo reddere vitas, et regnum placidum et pervium usque ad fines præbens, renovare olim optatam omnibus hominibus pacem. Percunctante autem me consilia

καὶ πορευτὴν μέχρι περάτων παρεξόμενος, ἀνανεύσασθαι τε τὴν ποδομένην τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις εἰρήνην. Πυθομένου δέ μου τῶν συμβούλων τῶς ἂν ἀχθεῖται τοῦτο ἐπὶ πέρας, ὁ σωφροσύνη παρ' ἡμῖν διενέγκας, καὶ ἐν τῇ εὐνοίᾳ ἀπαρallάκτως καὶ βεβαίᾳ πίστει ἀποδεδειγμένος, καὶ δευτέρων τῶν βασιλευίων γέρας ἀπηνευγμένος Ἀμάν, ἐπέδειξεν ἡμῖν ἐν πάσαις ταῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην φυλαῖς ἀναμεμίσθαι δυσμενῆ λαόν τινα, τοῖς νόμοις ἀντίθετον πρὸς πᾶν ἔθνος, τὰ τε τῶν βασιλέων παραπέμποντας διηγετικῶς διατάγματα, πρὸς τὸ μὴ κατατίθεσθαι τὴν ὑφ' ἡμῶν κατευθυνομένην ἀμέμπτως συναρχίαν. Διειληφότες οὖν τότε τὸ ἔθνος μονώτατον ἐν ἀντιπαραγωγῇ παντὶ διαπαντός ἀνθρώπῳ κείμενον, διαγωγὴν νόμον ξενίζουσιν παραλλάσσον, καὶ δυσνοοῦν τοῖς ἡμετέροις πράγμασι τὰ χερίστα συντελοῦν κακὰ, καὶ πρὸς τὸ μὴ τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυγχάνειν· προστετάχαμεν οὖν τοὺς σημαινομένους ἡμῖν ἐν τοῖς γεγραμμένοις ὑπὸ Ἀμάν τοῦ τεταγμένου ἐπὶ τῶν πραγμάτων, καὶ δευτέρου πατρός ἡμῶν, πάντας σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπολέσαι δλορίζῃ, ταῖς τῶν ἐθρῶν μαχαίραις, ἀνευ παντός οἴκτου καὶ φειδοῦς, τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς ἀδάρ τοῦ ἐνεστώτος ἔτους, ὅπως οἱ πάλαι καὶ νῦν δυσμενεῖς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ βιαίως εἰς τὸν ἄδην κατελθόντες, εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον εὐσταθῇ καὶ ἀτάραχα παρέχωσιν ἡμῖν διὰ τέλους τὰ πράγματα.

14. Τὰ δὲ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν ἐξετίθετο κατὰ χώραν· καὶ προσετάγη πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἐτοιμούς εἶναι εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην.

16. Ἐσπεύδετο δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ εἰς Σοῦσαν. Ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ Ἀμάν ἐκωθονίζοντο· ἐταράσσεται δὲ ἡ πόλις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐπιγινούς τὸ συντελούμενον διέβρῃξε τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ, καὶ ἐνεδύσατο σάκκον, καὶ κατεπάσατο σποδὸν· καὶ ἐκπηδήσας διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, ἐβόα φωνῇ μεγάλῃ· Αἵρεται ἔθνος μηδὲν ἡδικοῦς.

2. Καὶ ἦλθεν ἕως τῆς πύλης τοῦ βασιλείως, καὶ ἔστη· οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ ἔξω ἐισελθεῖν εἰς τὴν αὐλήν, σάκκον ἔχοντι καὶ σποδόν.

3. Καὶ ἐν πάσῃ χώρᾳ, οὗ ἐξετίθετο τὰ γράμματα, κραυγὴ καὶ κοπετός καὶ πένθος μέγα τοῖς Ἰουδαίοις, σάκκον καὶ σποδὸν ἔστρωσαν ἑαυτοῖς.

4. Καὶ εἰσῆλθον αἱ ἄβραι καὶ οἱ εὐνοῦχοι τῆς βασιλείσης, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῇ· καὶ ἐταράχθη ἀκούσασα τὸ γεγονός· καὶ ἀπέστειλε στολίσαι τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ ἀφελέσαι αὐτοῦ τὸν σάκκον· ὁ δὲ οὐκ ἐπίεσθη.

5. Ἡ δὲ Ἑσθήρ προσεκαλέσατο Ἀχραθαῖον τὸν εὐνοῦχον αὐτῆς, ὃς παρεισθίκει αὐτῇ, καὶ ἀπέστειλε μαθεῖν αὐτὴν παρὰ τοῦ Μαρδοχαίου τὸ ἀκριβές.

7. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸ γεγονός, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἣν ἐπηγγελάτο Ἀμάν τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν γάζαν ταλάντων μυρίων, ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς Ἰουδαίους.

8. Καὶ τὸ ἀντίγραφον τὸ ἐν Σούσις ἐκτεθέν ὑπὲρ τοῦ ἀπολέσθαι αὐτοὺς ἔδωκεν αὐτῷ δεῖξαι τῇ Ἑσθήρ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, ἐντείλασθαι αὐτῇ ἐισελθούσῃ παραι-

rios quomodo perducatur hoc ad finem, is qui moderatione apud nos præcellit, et in benevolentia immutabilis et stabili fide probatus, et secundum a rege honorem adeptus Aman, indicavit nobis in omnibus quæ per orbem tribubus admistum esse odiosum populum quemdam, legibus oppositum adversus omnes gentes, et regum prætermittentes assidue constitutiones, ut non componatur is qui a nobis dirigitur sine vitio concors principatus. Cum igitur acceperimus hanc ipsam gentem solam ex adverso omni semper homini positam, commutantem institutionem legum peregrinam, et dissentientem nostris rebus pessima consummare mala, et ad id ut regnum bonum statum non consequatur : præcipimus igitur eos qui significantur vobis in scriptis ab Aman præposito super negotia, et secundo patre nostro, omnes cum uxoribus et filiis perdere radicibus, ipsis inimicorum gladiis, sine ulla misericordia et clementia, die quartadecima duodecimi mensis adar præsentis anni, ut qui olim et nunc inimici in die una violente ad infernum descendentes, in posterum tempus bene constitutas et tranquillitas præbeant nobis perfecte res.

14. Exemplaria autem epistolarum edita sunt per regionem; et imperatum fuit omnibus gentibus paratos esse in diem istam.

15. Urgebatur autem negotium et in Susa. Rex autem et Aman epulabantur : turbabatur autem civitas.

CAPUT IV.

1. Mardocheus autem cognoscens id quod consummatum fuerat disciit vestimenta sua, et indutus est sacco, et conspersit se cinere : et exsilens per plateam civitatis, clamabat voce magna : Tollitur gens quæ nihil injuste egit.

2. Et venit usque ad portam regis, et stetit : non enim erat ei licitum ingredi in aulam, saccum habenti et cinerem.

3. Et in omni regione ubi editæ fuerant litteræ, clamor et planctus et luctus magnus Judæis, saccum et cinerem straverant sibi.

4. Et intraverunt ancillæ et eunuchi reginæ, et annuntiaverunt ei : et turbata est audiens factum : et misit ad induendum stola Mardocheum, et auferendum ejus saccum : ille autem persuasus non est.

5. Esther autem advocavit Achrathæum eunuchum suum, qui assistebat ei, et misit ut disceret ipsa a Mardocheo rem ipsam exquisitè.

7. Mardocheus autem indicavit ei factum, et promissionem quam promiserat Aman regi in gazam talentorum decem millium, ut perdat Judæos.

8. Et exemplar in Susis editum de ipsis perdendis dedit ei ad ostendendum ipsi Esther, et dixit ei, ut mandaret illi ingredienti deprecari regem, et orare eum pro populo, me-

τήσασθαι τὸν βασιλέα, καὶ ἀξιῶσαι αὐτὸν περὶ τοῦ λαοῦ, μνησθεῖσα ἡμερῶν ταπεινώσεώς σου, ὡς ἐτράφης ἐν χειρὶ μου, διότι Ἀμάν ὁ δευτερεύων τῷ βασιλεῖ ἐλάλησε κατ' ἡμῶν εἰς θάνατον. Ἐπιτάλασαι τὸν Κύριον, καὶ λάλησον τῷ βασιλεῖ περὶ ἡμῶν, ῥύσαι ἡμᾶς ἐκ θανάτου.

9. Εἰσελθὼν δὲ ὁ Ἀχραθαῖος ἐλάλησεν αὐτῇ πάντας τοὺς λόγους τούτους.

10. Εἶπε δὲ Ἑσθήρ πρὸς Ἀχραθαῖον Πορεύθητι πρὸς Μαρδοχαῖον, καὶ εἰπον,

11. ὅτι τὰ ἔθνη πάντα τῆς βασιλείας γινώσκει διτι πᾶς ἄνθρωπος ἢ γυνή, ὃς εἰσελεύσεται πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν ἀκλήτος, οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία· πλὴν ὃ ἐκτείνει ὁ βασιλεὺς τὴν χρυσὴν ῥάβδον, οὗτος σωθήσεται. Καὶ γὰρ οὐ κέκλημαι εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, εἰσὶν αὐταὶ ἡμέραι τριάκοντα.

12. Καὶ ἀπήγγειλεν Ἀχραθαῖος Μαρδοχαῖω πάντας τοὺς λόγους Ἑσθήρ.

13. Καὶ εἶπε Μαρδοχαῖος πρὸς Ἀχραθαῖον Πορεύθητι, καὶ εἰπον αὐτῇ Ἑσθήρ, μὴ εἴπῃς σεαυτῇ, ὅτι σωθήσῃ μόνῃ ἐν τῇ βασιλείᾳ παρὰ πάντας τοὺς Ἰουδαίους·

14. ὡς ὅτι ἐὰν παρακούσῃς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ, ἀλλοθεν βοήθεια καὶ σκέπη ἔσται τοῖς Ἰουδαίοις· σὺ δὲ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου ἀπολεῖσθε. Καὶ τίς εἶδεν εἰ εἰς τὸν καιρὸν τούτον ἐθαύσασας;

15. Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἑσθήρ τὸν ἄκοντα πρὸς αὐτήν, πρὸς Μαρδοχαῖον, λέγουσα·

16. Βαδίσας ἐκκλησίασον τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ἐν Σούσοις, καὶ νηστεύσατε ἐπ' ἐμοί, καὶ μὴ φάγητε μηδὲ πίητε ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς νύκτα καὶ ἡμέραν· ἀγὼν δὲ καὶ αἱ ἀβραὶ μου ἀσιτήσομεν· καὶ τότε εἰσελεύσομαι πρὸς τὸν βασιλέα παρὰ τὸν νόμον, ἐὰν καὶ ἀπολέσθαι με δέη.

17. Καὶ βαδίσας Μαρδοχαῖος ἐποίησεν ὅσα ἐνετεῖλατο αὐτῇ Ἑσθήρ. (Cap. XIII, 8, XIV.) Καὶ ἐδεήθη Κυρίου, μνημονεύων πάντα τὰ ἔργα Κυρίου, καὶ εἶπε· Κύριε, Κύριε βασιλεῦ πάντων κρατῶν, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ σου τὸ πᾶν ἔστι, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀντιδρῶν σοι ἐν τῷ θέλειν σε σώσαι τὸν Ἰσραὴλ· ὅτι σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶν θαυμάζομενον ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν. Καὶ Κύριος εἰ πάντων, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιτάσσεται σοι τῷ Κυρίῳ. Σὺ πάντα γινώσκεις· σὺ οἶδας, Κύριε, ὅτι οὐκ ἐν ὕβρει, οὐδὲ ἐν ὑπερηφανείᾳ, οὐδὲ ἐν φιλοδοξίᾳ ἐποίησα τοῦτο, τὸ μὴ προσκυνεῖν τὸν ὑπερήφανον Ἀμάν· ὅτι ἡ δόξουν φιλεῖν πέλματα ποδῶν αὐτοῦ πρὸς σωτηρίαν Ἰσραὴλ. Ἀλλ' ἐποίησα τοῦτο, ἵνα μὴ θῷ δόξαν ἀνθρώπου ὑπεράνω δόξης Θεοῦ· καὶ οὐ προσκυνήσω οὐδένα πλὴν σου τοῦ Κυρίου μου, καὶ οὐ ποιήσω αὐτὰ ἐν ὑπερηφανείᾳ. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ βασιλεὺς, ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, φείσαι τοῦ λαοῦ σου, ὅτι ἐπιβλέπουσιν ἡμῖν εἰς καταφθοράν, καὶ ἐπεθύμησαν ἀπολέσαι τὴν ἐξ ἀρχῆς κληρονομίαν σου. Μὴ ὑπερίδῃς τὴν μερίδα σου, ἣν σεαυτῇ ἐλυτρώσω ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς μου, καὶ ἰάσθητι τῷ κλήρῳ σου, καὶ στρέψον τὸ πένθος ἡμῶν εἰς εὐχρίαν, ἵνα ζῶντες ὑμνωδῶμεν σου τὸ ὄνομα, Κύριε, καὶ μὴ ἀφανίσῃς στόμα αἰνούμενων σε, Κύριε. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐκέκραξεν ἐξ ἰσχύος αὐτῶν, ὅτι θάνατος αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. Καὶ Ἑσθήρ ἡ βασιλισσα κατέφυγεν ἐπὶ τὸν Κύριον ἐν ἀγωνίᾳ θανάτου

mor dierum humiliationis tuæ, quomodo nutrita es in manu mea, quoniam Aman secundus a rege locutus est contra nos ad mortem. Invoca Dominum, et loquere regi pro nobis, libera nos a morte.

9. Ingressus autem Achrathæus locutus est ei omnia verba hæc.

10. Dixit autem Esther ad Achrathæum : Vade ad Mardochæum, et dic,

11. quia gentes omnes regni sciunt quia omnis homo vel mulier, qui ingreditur ad regem in aulam interiorem non vocatus, non est ei salus : tantum cui extenderit rex auream virgam, hic salvabitur. Et ego non sum vocata ingredi ad regem, sunt ipsi dies triginta.

12. Et annuntiavit Achrathæus Mardochæo omnia verba Esther.

13. Et dixit Mardochæus ad Achrathæum : Vade, et dic ei : Esther, ne dixeris tibi, quia salvaberis sola in regno præter omnes Judæos :

14. quoniam nisi audieris in tempore hoc, aliunde auxilium et protectio erit Judæis : tu autem, et domus patris tui peribitis. Et quis novit si ad tempus hoc facta es regina?

15. Et misit Esther eum qui veniebat ad se, ad Mardochæum, dicens :

16. Vadens convoca Judæos qui in Susis, et jejunate super me, et non comedatis, neque bibatis per dies tres nocte et die : et ego vero et ancillæ meæ abstinēbimus a cibo : et tunc ingrediar ad regem præter legem, etiam si perire me oporteat.

17. Et pergens Mardochæus fecit quæcumque mandarat ei Esther. (Cap. XIII, 8, XIV.) Et deprecatus est Dominum, memor omnium operum Domini, et dixit : Domine, Domine rex omnipotens, quia in potestate tua sunt omnia, et non est qui dissentiat a te cum tu volueris salvare Israel : quoniam tu fecisti cælum et terram, et omne quod suspicitur in sub cœlesti. Et Dominus es omnium et non est qui resistat tibi Domino. Tu omnia cognoscis : tu nosti, Domine, quia non in contumelia, neque in superbia, neque in cupiditate gloriæ feci hoc, ut non adorarem superbum Aman : quoniam bene affectus eram osculari vestigia pedum ejus ad salutem Israel. Sed feci hoc, ut non ponerem gloriam hominis super gloriam Dei : et non adorabo quemquam præter te Dominum meum, et non faciam hæc in superbia. Et nunc, Domine Deus rex, Deus Abraam, parce populo tuo, quoniam intuentur nos ad perditionem, et concupierunt perdere eam quæ a principio hæreditatem tuam. Ne despicias partem tuam, quam tibi redemisti e terra Ægypti. Exaudi deprecationem meam, et propitiare sorti tuæ, et verte luctum nostrum in delectationem, ut viventes hymnis celebremus nomen tuum, Domine, et ne deleas os laudantium te, Domine. Et omnis Israel vociferatus est ex fortitudine sua, quoniam mors sua in oculis ipsorum. Et Esther regina confugit ad Dominum in agone mortis comprehensa, et auferens vestimenta gloriæ

κατειλημμένη, και ἀρελομένη τὰ ἱμάτια τῆς δόξης αὐτῆς, ἐνεδύσατο ἱμάτια στενοχωρίας και πένθους, και ἀντι τῶν ὑπερηφάνων ἡδυσμάτων, σποδοῦ και κοπιῶν ἐνέπλησε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· και τὸ σῶμα αὐτῆς ἐταπείνωσε σφόδρα· και πάντα τόπον κόσμου ἀγαλλιήματος αὐτῆς ἐπλησε στρεπτῶν τριχῶν αὐτῆς. Και ἐδεῖτο Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, και εἶπε· Κύριέ μου, βασιλεὺς ἡμῶν, σὺ εἰ μόνος, βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ, και μὴ ἐχούσῃ βοηθὸν εἰ μὴ σέ, ὅτι κίνδυνός μου ἐν χειρὶ μου. Ἐγὼ ἤκουον ἐκ γενετῆς μου ἐν φυλῇ πατριᾶς μου, ὅτι σὺ, Κύριε, ἐλαβες τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, και τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ πάντων τῶν προγόνων αὐτῶν εἰς κληρονομίαν αἰώνιον, και ἐποίησας αὐτοῖς ὅσα ἐλάλησας. Και νῦν ἡμάρτομεν ἐνώπιόν σου, και παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ἀνθ' ὧν ἐδοξάσαμεν τοὺς θεοὺς αὐτῶν. Δίκαιος εἶ Κύριε. Και νῦν οὐχ ἱκανώθησαν ἐν πικρασμῷ δουλείας ἡμῶν, ἀλλ' ἐθήκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν εἰδῶλων αὐτῶν, ἐξάραι ὁρισμὸν στόματός σου, και ἀφανίσαι κληρονομίαν σου, και ἐμφράξαι στόμα αἰνούντων σοι, και σβέσαι δόξαν οἴκου σου και θυσιαστηρίου σου, και ἀνοίξαι στόμα ἐθνῶν εἰς ἀρετὰς ματαίων, και θαυμασθῆναι βασιλεῖα σάρκινον εἰς αἰῶνα. Μὴ παραδῷς, Κύριε, τὸ σκῆπτρόν σου τοῖς μὴ οὔσι, και μὴ καταγελασάτωσαν ἐν τῇ πτώσει ἡμῶν, ἀλλὰ στρέψον τὴν βουλὴν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς· τὸν δὲ ἀρξάμενον ἐφ' ἡμᾶς παραδειγμάτισον. Μνήσθητι, Κύριε, γνώσθητι ἐν καιρῷ ὀλίφους ἡμῶν, και ἡμεῖ θάρσυνον, βασιλεὺς τῶν θεῶν και πάσης ἀρχῆς ἐπικρατῶν. Δὸς λόγον εὐρυθυμον εἰς τὸ στόμα μου ἐνώπιον τοῦ λέοντος, και μετάβες τὴν καρδίαν αὐτοῦ εἰς μῖσος τοῦ πολεμοῦντος ἡμᾶς, εἰς συντέλειαν αὐτοῦ και τῶν ὁμνοῦντων αὐτῷ. Ἡμᾶς δὲ ρῦσαι ἐν χειρὶ σου, και βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ, και μὴ ἐχούσῃ εἰ μὴ σέ, Κύριε. Πάντων γινώσκιν ἔχεις, και οἶδας ὅτι ἐμίσησα δόξαν ἀνόμων, και βδελύσσομαι κοίτην ἀπειριτεμῶν, και παντὸς ἀλλοτρίου. Σὺ οἶδας τὴν ἀνάγκην μου, ὅτι βδελύσσομαι τὸ σημεῖον τῆς ὑπερηφανείας μου, ὃ ἔστιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἐν ἡμέραις ὀπτασίας μου· βδελύσσομαι αὐτὸ ὡς βάκος καταμηνίων, και οὐ φορῶ αὐτὸ ἐν ἡμέραις ἡσυχίας μου. Και οὐκ ἔφαγεν ἡ δούλη σου τράπεζαν Ἀμάν, και οὐκ ἐδόξασα συμπόσιον βασιλέως, οὐδὲ ἐπιον οἶνον σπονδῶν· και οὐκ ἠψφράνθη ἡ δούλη σου ἀφ' ἡμέρας μεταβολῆς μου μέχρι νῦν, πλην ἐπὶ σοι, Κύριε ὁ Θεὸς Ἀβραάμ. Ὁ Θεὸς ὁ ἰσχύων ἐπὶ πάντας, εἰσάκουσον φωνῆς ἀπηλπισμένων, και ρῦσαι ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν πονηρευομένων, και ρῦσαι με ἐκ τοῦ φόβου μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὡς ἐπαύσατο προσευχομένη, ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς θεραπείας, και περιβάλλετο τὴν δόξαν αὐτῆς· και γεννηθεῖσα ἐπιφανῆς, ἐπικαλεσαμένη τὸν πάντων ἐπόπτην Θεὸν και σωτήρα, παρέλαβε τὰς δύο ἄβρας· και τῇ μὲν μιᾷ ἐπηρείδετο ὡς τρυφερευομένη, ἡ δὲ ἑτέρα ἐπηκολούθει κουφίζουσα τὴν ἐνδυσιν αὐτῆς. Και αὕτη ἐρυθρῶσα ἀκμῇ κάλλους αὐτῆς· και τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἰλυρὸν, ὡς προσφιλές· ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἀπεστενωμένη ἀπὸ τοῦ φόβου. Και ἐκελθούσα πάσας τὰς θύρας κατέστη ἐνώπιον τοῦ βα-

suæ, induit vestimenta angustiae et luctus, et pro superbis suavitatis, cinere et fimo implevit caput suum : et corpus suum humiliavit valde : et omnem locum ornatus exultationis suæ replevit laceratis capillis suis. Et deprecata est Dominum Deum Israel, et dixit : Domine mi, rex noster, tu es solus, adjuva me solam, et non habentem adiutorem nisi te, quoniam periculum meum in manu mea. Ego audiebam a nativitate mea in tribu patriæ meæ, quia tu, Domine, assumpsisti Israel ex omnibus gentibus, et patres nostros ex omnibus majoribus eorum in hæreditatem æternam, et fecisti eis quæcumque locutus es. Et nunc peccavimus coram te, et tradidisti nos in manus inimicorum nostrorum, eo quod glorificavimus deos eorum. Justus es, Domine. Et nunc non satis habuerunt in amaritudine servitutis nostræ, sed posuerunt manus suas super manus idolorum suorum, ad tollendam determinationem oris tui, et delendam hæreditatem tuam, et obturandum os laudantium te, et extinguendam gloriam domus tuæ et altaris tui, et aperiendum os gentium ad virtutes vanorum, et admirationi habendum regem carneum in sæculum. Ne tradas, Domine, sceptrum tuum iis qui non sunt, et non irrideant in ruina nostra, sed verte consilium eorum super eos : et in eum qui cœpit super nos exempla statue. Memento, Domine, ostende te in tempore tribulationis nostræ, et da mihi fiduciam, rex deorum et omni principatui imperans. Da sermonem bene compositum in os meum coram leone, et transfer cor illius in odium impugnantis nos, in consummationem ejus et consentientium ei. Nos autem libera in manu tua, et adjuva me solam, et non habentem nisi te, Domine. Omnium scientiam habes, et nosti quia odi gloriam iniquorum, et abominor cubile incircumcisorum, et omnis alieni. Tu nosti necessitatem meam, quia abominor signum superbiæ meæ, quod est super caput meum in diebus ostentationis meæ : abominor illud sicut pannum menstruorum, et non porto illud in diebus silentii mei. Et non comedit serva tua mensam Aman, et non glorificavi convivium regis, neque bibi vinum libaminum : et non est lætata serva tua a die translationis meæ usque nunc, nisi in te, Domine Deus Abraam. Deus fortis super omnes, exaudi vocem desperatorum, et erue nos de manu malignantium, et libera me a timore meo.

CAPUT V.

1. Et factum est in die tertia, ut cessavit orans, exuit vestimenta servitutis, et circumdata est gloria sua : et facta splendens, invocans omnium inspectorem Deum et salvatorem, assumpsit duas famulas ; et uni quidem innotebatur tamquam delicis diffuens, altera autem subsequebatur allevans vestem ejus. Et ipsa rubens vigore pulchritudinis suæ : et facies ejus hilaris, tamquam jucunda : cor autem ejus arctatum præ timore. Et ingressa omnes januas stetit in conspectu regis. Et ipse sedebat super thronum regni sui, et

σιλέως. Καὶ αὐτὸς ἐκάθηντο ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν στολὴν τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ἐνδεδύκει, ὁλος διὰ χρυσοῦ καὶ λίθων πολυτελῶν, καὶ ἦν φοβερός σφόδρα. Καὶ ἄρας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πεπυρωμένον ὁδῇ, ἐν ἀκμῇ θυμοῦ ἐβλεψεν. Καὶ ἔπεσεν ἡ βασίλισσα, καὶ μετέβαλε τὸ χρῶμα αὐτῆς ἐν ἐκλύσει, καὶ κατεπέκυψεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς ἄβρας τῆς προπορευομένης. Καὶ μετέβαλεν ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως εἰς πραύτητα, καὶ ἀγωνιάσας ἀνεπήδησεν ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ μέχρις οὗ κατέστη, καὶ παρεκάλει αὐτὴν λόγοις εἰρηναίοις, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Τί ἐστίν, Ἑσθήρ; Ἐγὼ ὁ ἀδελφός σου, θάρσει, οὐ μὴ ἀποθάνῃς· ὅτι κοινὸν τὸ πρόσταγμα ἡμῶν ἐστίν. Πρόσελθε.

2. Καὶ ἄρας τὴν χρυσοῦν ῥάβδον ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς, καὶ ἡσπάσατο αὐτὴν, καὶ εἶπε· Λάλησόν μοι. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Εἰδὼν σε, κύριε, ὡς ἀγγε-
λον Θεοῦ, καὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου ἀπὸ φόβου τῆς δόξης σου, ὅτι θαυμαστός εἶ, κύριε, καὶ τὸ πρόσωπόν σου χαρίτων μεστόν. Ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι αὐτὴν, ἔπεσεν ἀπὸ ἐκλύσεως. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐταράσσεται, καὶ πᾶσα ἡ θεραπεία αὐτοῦ παρεκάλει αὐτήν.

3. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Τί θέλεις, Ἑσθήρ; καὶ τί σου ἐστὶ τὸ ἀξίωμα; Ἐως τοῦ ἡμίσεος τῆς βασιλείας μου, καὶ ἔσται σοι.

4. Εἶπε δὲ Ἑσθήρ· Ἡμέρα μου ἐπίσημος σήμερόν ἐστι· εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, ἐλθάτω καὶ αὐτὸς καὶ Ἀμάν εἰς τὴν δοχὴν ἣν ποιήσω σήμερον.

5. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Καταπεύσατε Ἀμάν, ὅπως ποιήσωμεν τὸν λόγον Ἑσθήρ. Καὶ παραγίνονται ἀμφότεροι εἰς τὴν δοχὴν, ἣν εἶπεν Ἑσθήρ.

6. Ἐν δὲ τῷ πότῳ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἑσθήρ· Τί ἐστίν, βασίλισσα Ἑσθήρ; καὶ ἔσται ὅσα ἀξιώσις.

7. Καὶ εἶπε· Τὸ αἶτημά μου, καὶ τὸ ἀξίωμα·

8. Εἰ εὖρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἐλθάτω ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀμάν ἐπὶ τὴν αὐρίον εἰς τὴν δοχὴν ἣν ποιήσῃ αὐτοῖς, καὶ αὐρίον ποιήσω τὰ αὐτά.

9. Καὶ ἐξηλθεν ὁ Ἀμάν ἀπὸ τοῦ βασιλέως ὑπερχα-
ρῆς εὐφραϊνόμενος· ἐν δὲ τῷ ἰδεῖν Ἀμάν Μαρδοχαῖον τὸν Ἰουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ, ἐθυμώθη σφόδρα.

10. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ ἴδια, ἐκάλεσε τοὺς φίλους, καὶ Ζωσάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,

11. καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, καὶ τὴν δόξαν ἣν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὡς ἐποίη-
σεν αὐτὸν πρωτεύειν καὶ ἡγεῖσθαι τῆς βασιλείας.

12. Καὶ εἶπεν Ἀμάν· Οὐ κέκληκεν ἡ βασίλισσα μετὰ τοῦ βασιλέως οὐδένα εἰς τὴν δοχὴν, ἀλλ' ἡ ἐμὲ, καὶ εἰς τὴν αὐρίον κέκλημαι.

13. Καὶ ταῦτά μοι οὐκ ἀρέσκει, ὅταν ἴδω Μαρδο-
χαῖον τὸν Ἰουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ.

14. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζωδάρᾳ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ φίλοι· Κοπήτω σοι ξύλον πενήτην, ὄρθρου δὲ εἰπὼν τῷ βασιλεῖ, καὶ κρεμασθῆτω Μαρδοχαῖος ἐπὶ τοῦ ξύλου· σὺ δὲ εἰσελθε εἰς τὴν δοχὴν σὺν τῷ βασιλεῖ, καὶ εὐφραίνου. Καὶ ἤρεσε τὸ ῥῆμα τῷ Ἀμάν καὶ ἐτοι-
μάσθη τὸ ξύλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Ὁ δὲ Κύριος ἀπέστειλε τὸν ὕπνον ἀπὸ τοῦ βασι-

omnem stolam splendoris sui induerat, totus in auro et lapidibus pretiosis, et erat terribilis valde. Et elevans faciem suam inflammata gloria, in vigore furoris aspexit. Et cecidit regina, et mutavit colorem suum in dissolutione, et procubuit super caput ancillae praeuentis. Et immutavit Deus spiritum regis ad mansuetudinem, et factus in agonia proliit e throno suo, et assumpsit eam super ulnas suas, donec restituta est, et consolabatur eam verbis pacificis, et dixit ei : Quid est, Esther? Ego frater tuus, confide, non morieris : quoniam commune praeceptum nostrum est. Accede.

2. Et elevans auream virgam imposuit super cervicem ejus, et amplexus est eam, et dixit : Loquere mihi. Et dixit ad eum : Vidi te, domine, tamquam angelum Dei, et turbatum est cor meum prae timore gloriae tuae, quoniam mirabilis es, domine, et facies tua gratiarum plena. Dum autem ipsa loqueretur, cecidit prae dissolutione. Et rex turbatus est, et omne famulitium ejus consolabatur eam.

3. Et dixit rex : Quid vis, Esther? et quod tuum est postulatum? Usque ad dimidium regni mei, et erit tibi.

4. Dixit autem Esther : Dies mea insignis hodie est : si igitur videtur regi, veniat et ipse et Aman ad convivium quod faciam hodie.

5. Et dixit rex : Vocate cito Aman, ut faciamus verbum Esther. Et adveniunt utrique ad convivium, quod dixit Esther.

6. In potatione autem dixit rex ad Esther : Quid est, regina Esther? et erunt quaecumque postulaveris?

7. Et dixit : Petitio mea, et postulatum :

8. Si inveni gratiam in conspectu regis, veniat rex et Aman adhuc cras ad convivium quod faciam eis, et cras faciam ea.

9. Et exiit Aman a rege alacer laetus. In videndo autem Aman Mardocheum Judaeum in aula, indignatus est valde.

10. Et ingressus in propria, vocavit amicos, et Zosaram uxorem suam,

11. et demonstravit eis divitias suas, et gloriam quam rex ei circumposuerat, et quomodo fecerat eum tenere primum locum et praesere regno.

12. Et dixit Aman : Non vocavit regina cum rege quemquam ad convivium, nisi me, etiam in crastinam vocatus sum.

13. Et haec mihi non placent, quamdiu videro Mardocheum Judaeum in aula.

14. Et dixit ad eum Zosara uxor ejus, et amici : Caevatur tibi lignum cubitorum quinquaginta, mane autem dic regi, et suspendatur Mardocheus super lignum : tu autem intra ad convivium cum rege, et laetare. Et placuit verbum ipsi Aman, et paratum fuit lignum.

CAPUT VI.

1. Dominus autem amovit somnium a rege nocte illa :

λέως τὴν νύκτα ἐκείνην· καὶ εἶπε τῷ διακόνῳ αὐτοῦ εἰσφέρειν γράμματα μνημόσυνα τῶν ἡμερῶν ἀναγινώσκειν αὐτῷ.

2. Εὗρε δὲ τὰ γράμματα τὰ γραφέντα περὶ Μαρδοχαίου, ὡς ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν δυο εὐνούχων τοῦ βασιλέως ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτούς, καὶ ζητῆσαι ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας Ἀρταξέρξη.

3. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς· Τίνα δόξαν ἢ χάριν ἐποίησαμεν τῷ Μαρδοχαίῳ; Καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως· Οὐκ ἐποίησας αὐτῷ οὐδέν.

4. Ἐν δὲ τῷ πυνθάνεσθαι τὸν βασιλέα περὶ τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου, ἰδοὺ Ἀμάν ἐν τῇ αὐλῇ· εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς· Τίς ἐν τῇ αὐλῇ; Ὁ δὲ Ἀμάν εἰσηλθὼν εἶπεν τῷ βασιλεῖ, κρεμάσαι τὸν Μαρδοχαῖον ἐπὶ τῷ ξύλῳ ᾧ ἡτοίμασε.

5. Καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως· Ἰδοὺ Ἀμάν ἔστηκεν ἐν τῇ αὐλῇ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Καλέσατε αὐτόν.

6. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμάν· Τί ποιήσω τῷ ἀνθρώπῳ ὃν ἐγὼ θέλω δοῦναι; Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ Ἀμάν· Τίνα θέλει ὁ βασιλεὺς δοῦναι εἰ μὴ ἐμὲ;

7. Εἶπε δὲ πρὸς τὸν βασιλέα· Ἀνθρώπον ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοῦναι,

8. ἐνεγκάτωσαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως στολὴν βυσσίνην ἣν ὁ βασιλεὺς περιβάλλεται, καὶ ἵππον ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπιβαίνει,

9. καὶ δότω ἐνὶ τῶν φίλων τοῦ βασιλέως τῶν ἐνδόξων, καὶ στολισάτω τὸν ἄνθρωπον ὃν ὁ βασιλεὺς ἀγαπᾷ· καὶ ἀναβιβάσάτω αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ κηρύσσέτω διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, λέγων· Οὕτως ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ ὃν ὁ βασιλεὺς δοῦναι.

10. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμάν· Καλῶς ἐλάλησας· οὕτως ποίησον τῷ Μαρδοχαίῳ τῷ Ἰουδαίῳ, τῷ θεραπέοντι ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ μὴ παραπεσάτω σου λόγος ὡν ἐλάλησας.

11. Ἐλαβε δὲ Ἀμάν τὴν στολὴν καὶ τὸν ἵππον, καὶ ἐστόλισε τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ ἀνέβιβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, καὶ ἐκήρυσε λέγων· Οὕτως ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοῦναι.

12. Ἐπέστρεψε δὲ ὁ Μαρδοχαῖος εἰς τὴν αὐλήν· Ἀμάν δὲ ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια λυπούμενος κατὰ κεφαλῆς.

13. Καὶ διηγῆσατο Ἀμάν τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ Ζωσάρῃ τῇ γυναίκί αὐτοῦ καὶ τοῖς φίλοις. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν οἱ φίλοι καὶ ἡ γυνή· Εἰ ἐκ γένους Ἰουδαίων Μαρδοχαῖος, ἥρξαι ταπεινούσθαι ἐνώπιον αὐτοῦ· πεσὼν πεσῇ, καὶ οὐ μὴ δύνῃ αὐτὸν ἀμύνασθαι, ὅτι Θεὸς ζῶν μετ' αὐτοῦ.

14. Ἐτι αὐτῶν λαλούντων, παραγίνονται οἱ εὐνοῦχοι, ἐπισπεύδοντες τὸν Ἀμάν ἐπὶ τὸν πότον ὃν ἡτοίμασεν Ἑσθήρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Εἰσηλθε δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀμάν, συμπεῖν τῇ βασιλίᾳ.

2. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἑσθήρ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἐν τῷ πότῳ· Τί ἐστίν, Ἑσθήρ βασιλίσσα, καὶ τί τὸ αἰτήμα σου, καὶ τί τὸ ἀξίωμα σου; καὶ ἔστω σοι ἕως ἡμέρας τῆς βασιλείας μου.

et dixit ministro suo afferre litteras memoriales dierum ad legendum ei.

2. Invenit autem litteras scriptas de Mardochæo, quomodo annuntiaret regi de duobus eunuchis regis dum illi custodias agerent, et quærerent inferre manum Artaxersi.

3. Dixit autem rex : Quam gloriam vel gratiam fecimus Mardochæo? Et dixerunt ministri regis : Non fecisti ei quicquam.

4. Dum autem percunctaretur rex de benevolentia Mardochæi, ecce Aman in aula : dixit autem rex : Quis in aula? Aman autem intraverat ad dicendum regi, ut suspenderet Mardochæum in ligno quod paraverat.

5. Et dixerunt ministri regis : Ecce Aman stat in aula. Et dixit rex : Vocate eum.

6. Dixit autem rex ad Aman : Quid faciam homini quem ego volo glorificare? Dixit autem in seipso Aman : Quem vult rex glorificare nisi me?

7. Dixit autem ad regem : Hominem quem vult rex glorificare,

8. afferant pueri regis stolam byssinam qua rex circumdatur, et equum super quem rex inscendit,

9. et det uni amicorum regis honoratorum, et induat stola hominem quem rex diligit : et ascendere faciat eum super equum, et prædicet per plateam civitatis, dicens : Sic erit omni homini quem rex glorificat.

10. Dixit autem rex ad Aman : Probe locutus es : sic facito Mardochæo Judæo, servienti in aula, et non decidas a te verbum ex iis quæ locutus es.

11. Sumpsit autem Aman stolam et equum, et stola induit Mardochæum, et imposuit eum super equum et transivit per plateam civitatis, et prædicabat dicens : Sic erit omni homini quem rex vult glorificare.

12. Rediit autem Mardochæus in aulam : Aman autem reversus est in propria tristans demisso capite.

13. Et narravit Aman quæ sibi acciderant Zosaræ uxori suæ et amicis. Et dixerunt ad eum amici et uxor : Si de genere Judæorum Mardochæus, cœpisti humiliari coram eo : cadens cades, et non poteris eum ulcisci, quoniam Deus vivens cum eo.

14. Adhuc ipsis loquentibus, adveniunt eunuchi urgentes Aman ad convivium quod paraverat Esther.

CAPUT VII.

1. Intravit autem rex et Aman, ut biberent cum regina.

2. Dixit autem rex ad Esther secunda die in potatione : Quid est, Esther regina, et quæ petitio tua, et quod postulatum tuum? et esto tibi usque ad dimidium regni mei.

3. Καὶ ἀποκριθεῖσα εἶπεν· Εἰ εὖρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, δοθήτω ἡ ψυχὴ τῷ αἰτήματί μου, καὶ ὁ λαός μου τῷ ἀξιώματί μου.

4. Ἐπράθημεν γὰρ ἐγὼ τε καὶ ὁ λαός μου εἰς ἀπώλειαν καὶ διαρπαγὴν καὶ δουλείαν, ἡμεῖς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ παρήκουσα· οὐ γὰρ ἀξίος ὁ διάβολος τῆς αὐλῆς τοῦ βασιλέως.

5. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς· Τίς οὗτος ὃς τις ἐτόλμησε ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο;

6. Εἶπε δὲ Ἑσθήρ· Ἄνθρωπος ἐχθρὸς Ἀμάν ὁ πονηρὸς οὗτος. Ἀμάν δὲ ἐταράχθη ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης.

7. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ συμποσίου εἰς τὸν κήπον· ὁ δὲ Ἀμάν παρηγέτο τὴν βασιλίσσαν, ἑώρα γὰρ ἑαυτὸν ἐν κακοῖς ὄντα.

8. Ἐπέστρεφεν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ κήπου· Ἀμάν δὲ ἐπιτεπνύει ἐπὶ τὴν κλίνην, ἀξιών τὴν βασιλίσσαν. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς· Ὡς τε καὶ τὴν γυναῖκα βιάζῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου; Ἀμάν δὲ ἀκούσας διετράπη τῷ προσώπῳ.

9. Εἶπε δὲ Βουγαθάν εἰς τῶν εὐνούχων πρὸς τὸν βασιλέα· Ἰδοὺ καὶ ξύλον ἡτοίμασεν Ἀμάν Μαρδοχαίῳ τῷ λαλήσαντι περὶ τοῦ βασιλέως, καὶ ὥρῳται ἐν τοῖς Ἀμάν ξύλον πηγῶν πεντήκοντα. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς· Σταυρωθήτω ἐπ' αὐτοῦ.

10. Καὶ ἐκρεμάσθη Ἀμάν ἐπὶ τοῦ ξύλου ὃ ἡτοίμασθη Μαρδοχαίῳ. Καὶ τότε ὁ βασιλεὺς ἐκόπασε τοῦ θυμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης ἐδωρήσατο Ἑσθὴρ ὅσα ὑπῆρχον Ἀμάν τῷ διαβόλῳ, καὶ Μαρδοχαίῳ προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως· ὑπέδειξε γὰρ Ἑσθὴρ ὅτι ἐνουκiewται αὐτῇ.

2. Ἐλαβε δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον ὃν ἀφείλατο Ἀμάν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Μαρδοχαίῳ, καὶ κατέστησεν Ἑσθὴρ Μαρδοχαῖον ἐπὶ πάντων τῶν Ἀμάν.

3. Καὶ προσδεῖσα ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσέειπε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤξιον ἀφελεῖν τὴν Ἀμάν κακίαν, καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς Ἰουδαίοις.

4. Ἐξέτεινε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἑσθὴρ τὴν βάρβδον τὴν χρυσοῦν· ἐξηγέρθη δὲ Ἑσθὴρ παρεστηκίαναι τῷ βασιλεῖ,

5. καὶ εἶπεν Ἑσθὴρ· Εἰ δοκεῖ σοι, καὶ εὖρον χάριν, πεμφθήτω ἀποστραφῆναι τὰ γράμματα τὰ ἀπεσταλμένα ὑπὸ Ἀμάν, τὰ γραφέντα ἀπολέσθαι τοὺς Ἰουδαίους ὃς εἰσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

6. Πῶς γὰρ δυνήσομαι ἰδεῖν τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου, καὶ πῶς δυνήσομαι σωθῆναι ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς πατρίδος μου;

7. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἑσθὴρ· Εἰ πάντα τὰ ὑπάρχοντα Ἀμάν ἔδωκα καὶ ἔχαρισάμην σοι, καὶ αὐτὸν ἐκρέμασα ἐπὶ ξύλου, ὅτι τὰς χεῖρας ἐπήνεγκε τοῖς Ἰουδαίοις, τί ἐτι ἐπιζητεῖς;

8. Γράψατε καὶ ὑμεῖς ἐκ τοῦ ὀνόματός μου, ὡς δοκεῖ ὑμῖν, καὶ σφραγίσατε τῷ δακτυλίῳ μου· ὅσα γὰρ γράφεται τοῦ βασιλέως ἐπιτάξαντος, καὶ σφραγισθῇ τῷ δακτυλίῳ μου, οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἀντεπεῖν.

9. Ἐκλήθησαν δὲ οἱ γραμματεῖς ἐν τῷ πρώτῳ μηνί, ὃς ἔστι νισάν, τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ ἔτους, καὶ ἐγράφη τοῖς Ἰουδαίοις ὅσα ἐνετειλάτο τοῖς οἰκονόμοις καὶ τοῖς ἀρχουσι τῶν σατραπῶν, ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως

3. Et respondens dixit : Si inveni gratiam in conspectu regis, detur anima petitioni meæ, et populus meus postulationi meæ.

4. Venditi enim sumus et ego et populus meus in perditionem et direptionem et servitutem, nos et filii nostri in pueros et ancillas, et non audiui : non enim dignus criminalor aula regis.

5. Dixit autem rex : Quis iste qui ausus est facere rem hanc?

6. Dixit autem Esther : Homo inimicus Aman malignus iste. Aman autem turbatus est ex rege et regina.

7. Rex autem surrexit a symposio in hortum : Aman autem deprecabatur reginam, viderat enim se in malis esse.

8. Revertit autem rex de horto : Aman autem procubuerat super lectum, orans reginam. Dixit autem rex : Ut etiam uxori vim afferat in domo mea? Aman autem audiens confusus est facie.

9. Dixit autem Bugathan unus eunuchorum ad regem : Ecce et lignum paravit Aman Mardochæo qui locutus est pro rege, et erectum est in propriis Aman lignum cubitorum quinquaginta. Dixit autem rex : Crucifigatur in eo.

10. Et suspensus est Aman super lignum quod paratum fuerat Mardochæo. Et tunc rex cessavit a furore.

CAPUT VIII.

1. Et in eadem die rex Artaxerses largitus est Esther quæcumque fuerant Aman calumniatori, et Mardochæus accersitus est a rege : indicavit enim Esther quia sibi propinquus erat.

2. Sumpsit autem rex annulum quem abstulerat ab Aman, et dedit eum Mardochæo, et Esther constituit Mardochæum super omnia quæ fuerant Aman.

3. Et adjiciens locuta est ad regem, et procidit ad pedes ejus, et postulavit auferre malum ipsius Aman, et quæcumque fecerat Judæis.

4. Extendit autem rex ad Esther virgam auream : surrexit autem Esther ad adstandum regi,

5. et dixit Esther : Si videtur tibi, et inveni gratiam, mittatur ut revertantur litteræ missæ ab Aman, scriptæ ut perderentur Judæi qui sunt in regno tuo.

6. Quomodo enim potero videre afflictionem populi mei, et quomodo potero salvari in perditione patriæ meæ?

7. Et dixit rex ad Esther : Si omnem substantiam Aman dedi et gratificatus sum tibi, et ipsum suspendi super lignum, quoniam manus intulerat Judæis, quid adhuc quæris?

8. Scribite etiam vos ex nomine meo, sicut videtur vobis, et obsignate annulo meo : quæcumque enim scribuntur rege præcipiente, et obsignata fuerint annulo meo, non est eis contradicere.

9. Vocati autem sunt scribe in primo mense, qui est nisan, tertia et vigesima ejusdem anni, et scriptum est Judæis quæcumque mandavit œconomis et principibus satraparum, ab India usque ad Æthiopiam, centum viginti

τῆς Αἰθιοπίας, ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατράπαις κατὰ χώραν καὶ χώραν, κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν.

10. Ἐγράφη δὲ διὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐσφραγίσθη τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ. Καὶ ἐξαπέστειλαν τὰ γράμματα διὰ βιβλιοφόρων,

11. ὡς ἐπέταξεν αὐτοῖς χρῆσθαι τοῖς νόμοις αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει, βοηθῆσαι τε αὐτοῖς, καὶ χρῆσθαι τοῖς ἀντιοίκοις αὐτῶν καὶ τοῖς ἀντικειμένοις αὐτῶν ὡς βούλονται,

12. ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξου, τῇ τριςκαίδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνός, ὃς ἐστὶν ἀδάρ.

13. Ὡν ἐστὶν ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τὰ ὑπογεγραμμένα· (Cap. XVI.) Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατραπείαις, χωρῶν ἄρχουσι, καὶ τοῖς τὰ ἡμέτερα φρονούσι, χαίρειν. Πολλοί, τῇ πλείστῃ τῶν εὐεργετούντων χρηστότητι πυκνότερον τιμώμενοι, μείζον ἐφρόνησαν, καὶ οὐ μόνον τοὺς ὑποτεταγμένους ἡμῖν ζητοῦσι κακοποιεῖν, τὸν τε κόρον οὐ δυνάμενοι φέρειν, καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργεταῖς ἐπιχειροῦσι μηχανᾶσθαι· καὶ τὴν εὐχαριστίαν οὐ μόνον ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἀνταναίρουντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς τῶν ἀπειραγῶν κόμοις ἐπαρθένας, τοῦ τὰ πάντα κατοπτεύοντος αἰὲ Θεοῦ μισοσύνην ὑπολαμβάνουσιν ἐκφεύγεσθαι δίκην. Πολλάκις δὲ καὶ πολλοὺς τῶν ἐπ' ἐξουσίαις τεταγμένων, τῶν πιστευθέντων χειρίζειν φίλων τὰ πράγματα, παρὰ μὴ μετὰ τοῦ αἵματος ἀδῶν καταστήσασα περιέβαλε συμφοραῖς ἀνηκέστοις, τῇ τῆς κακοθείας ψευδεὶ παραλογισμῷ παραλογισμένων τὴν τῶν ἐπικρατούντων ἄεραϊον εὐγνωμοσύνην. Σκοπεῖν δὲ ἔξεστιν, οὐ τοσοῦτον ἐκ τῶν παλαιστέρων ὡς παρεδώκαμεν ἱστοριῶν ὅσα ἐστὶ παρὰ πόδας ὑμᾶς ἐκζητοῦντας ἀνοσίως συντελεσμένα τῇ τῶν ἀνάξια δυναστευόντων λοιμότητι, καὶ προσέχειν εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, εἰς τὸ τὴν βασιλείαν ἀτάραχον τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις μετ' εἰρήνης παρεξόμεθα χρώμενοι ταῖς μεταβολαῖς, τὰ δὲ ὑπὸ τὴν ὄψιν ἐργόμενα διακρίνοντας αἰ μετ' ἐπιεικεστέρως ἀπαντήσεως. Ὡς γὰρ Ἀμάν Ἀμαδαθοῦ Μακεδὼν, ταῖς ἀληθείαις ἄλλοτρίος τοῦ τῶν Περσῶν αἵματος, καὶ πολὺ διεστηκώς τῆς ἡμετέρας χρηστότητος, ἐπιζενωθεὶς ἡμῖν, ἔτυχεν ἥς ἔχομεν πρὸς πᾶν ἔθνος φιανθρώπινας ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀναγορεύεσθαι ἡμῶν πατέρα, καὶ προσκυνούμενον ὑπὸ πάντων, τὸ δεύτερον τοῦ βασιλικοῦ θρόνου πρόωπον διατελεῖν. Οὐκ ἐνέγκας δὲ τὴν ὑπερηφανίαν ἐπετίθεισε τῆς ἀρχῆς στερῆσαι ἡμᾶς, καὶ τοῦ πνεύματος, τὸν τε ἡμέτερον σωτήρα καὶ διαπαντὸς εὐεργετὴν Μαρδοχαῖον, καὶ τὴν ἀμεμπτον τῆς βασιλείας κοινῶν Ἐσθὴρ σὺν παντὶ τῷ τούτων ἔθνει πολυπλόκοις μεθόδων παραλογισμοῖς αἰτήσάμενος εἰς ἀπώλειαν· διὰ γὰρ τῶν τρόπων τούτων ᾤθητ' λαβὼν ἡμᾶς ἐρήμιους, τὴν τῶν Περσῶν ἐπικράτησιν εἰς τοὺς Μακεδόνας μετᾶζει. Ἡμεῖς δὲ τοὺς ὑπὸ τοῦ τριςκαλιτηρίου παραδεδομένους εἰς ἀφανισμόν Ἰουδαίους εὐρίσκομεν οὐ κακούργους ὄντας, δικαιοτάτοις δὲ πολιτευομένους νόμοις, ὅτας δὲ υἱὸς τοῦ ὁρίστου, μεγίστου, ζώντος Θεοῦ, τοῦ κατευθύνοντος ἡμῖν τε καὶ τοῖς προγόνους ἡμῶν τὴν βασιλείαν ἐν τῇ καλλίστῃ διαθήσει. Καλῶς οὖν ποιήσετε μὴ προσκρησάμενοι τοῖς ὑπὸ Ἀμάν Ἀμαδαθοῦ ἀποσταλεῖσι γράμμασι· διὰ τὸ αὐτὸν τὸν ταῦτα ἐξεργασάμενον πρὸς ταῖς Σούτων πύλαις ἐσταυρώσθαι

septem satrapis per provinciam et provinciam, secundum eorum linguam.

10. Scriptum est autem per regem, et obsignatum annulo ejus. Et miserunt litteras per tabellarios,

11. quomodo praecepit eis uti legibus suis in omni civitate, et auxiliari illis, et uti inimicis ipsorum et adversariis ipsorum sicut volunt,

12. in die una in omni regno Artaxersis, tertia decima die duodecimi mensis, qui est adar.

13. Quarum est exemplar epistolae quae scripta sunt : (Cap. XVI.) Rex magnus Artaxerses ab India usque Aethiopiam centum viginti septem provinciis, regionum principibus, et iis qui nostra curant, valere. Multi, plurima benefacientium bonitate frequentius honorati, majora sapuerunt, et non solum subiectos nobis quaerunt malis afficere, et satietatem non valentes ferre, etiam in suos ipsorum benefactores aggrediuntur machinari : et gratitudinem non solum ex hominibus auferentes, sed etiam insolitorum bonorum pompis elati, illius omnia inspicientis semper Dei inimicam malignis sententiam existimant se vitaturos. Saepae autem et multos eorum qui in potestatibus sunt constituti, qui persuasi sunt suscipere amicorum negotia, blanditia participes sanguinum innocentium eos reddens circumdedit calamitatibus incurabilibus, fallaci malignitatis deceptione decipientibus imperantium simplicem probitatem. Contemplari autem licet, non tam ex veteribus ut tradidimus historiis exquirentes vos quaecumque ad pedes impie sunt consummata eorum qui indigna dominatione premunt pestifera corruptela, et attendere ad ea quae post haec, quomodo regnum tranquillum omnibus hominibus cum pace praebemus utentes mutationibus, et quae ad conspectum veniunt dijudicantes semper cum aequiore occurso. Etenim Aman Amadathi Macedo, revera alienus a Persarum sanguine, et multum distans a nostra benignitate, peregrinus a nobis susceptus, consecutus est quam habemus erga omnem gentem humanitatem eo usque, ut appellaretur noster pater, et adoratus ab omnibus, secundum regalis throni personam gereret. Non ferens autem superbiam studuit principatu privare nos, et spiritu, et nostrum salvatorem ac per omnia benefactorem Mardocheum, et inculpatam regni consortem Esther cum universa horum gente multiplicibus artificiorum deceptionibus petens ad perditionem. : per hos enim modos putavit nactus nos desolatos, Persarum imperium ad Macedonas transferre. Nos autem traditos a ter exitiali illo ad perditionem Iudeos invenimus non esse maleficos, sed justissimis gubernari legibus, esse autem filios altissimi, maximi, viventis Dei, qui direxit et nobis et majoribus nostris regnum in pulcherrima dispositione. Recte igitur facietis non utentes missis ab Aman Amadathi litteris : eo quod ipse qui haec molitus est apud Susarum portas crucifixus est cum tota familia, dignum eo qui omnia tenet Deo velociter reddente ei iudicium. Exemplar autem epistolae

σὺν τῇ πανοικίᾳ, τὴν καταξίαν τοῦ τὰ πάντα ἐπικρατούντος Θεοῦ διατάγοντος ἀποδόντος αὐτῷ χρίσιν. Τὸ δὲ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἐκθέντες ἐν παντὶ τόπῳ, μετὰ παρρησίας ἔβην τοὺς Ἰουδαίους χρῆσθαι τοῖς ἑαυτῶν νομίμοις, καὶ συνεπισχυεῖν αὐτοῖς, ὅπως τοὺς ἐν καιρῷ θλιψέως ἐπιθεμένους αὐτοῖς ἀμύνωνται τῇ τρις-καίδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς ἄδάρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ· ταύτην γὰρ ὁ τὰ πάντα δυναστεύων Θεὸς ἀντ' ὀλεθρίας τοῦ ἐκλεκτοῦ γένους ἐποίησεν αὐτοῖς εὐφροσύνην. Καὶ ἡμεῖς οὖν ἐν ταῖς ἐπωνύμοις ἡμῶν ἑορταῖς ἐπίσημον ἡμέραν μετὰ πάσης εὐωχίας ἀγετε, ὅπως καὶ νῦν καὶ μετὰ ταῦτα σωτηρία ᾗ ἡμῖν καὶ τοῖς εὐνοοῦσι Πέρσαις, τοῖς δὲ ἡμῖν ἐπιβουλευουσι μνημόσυνον τῆς ἀπωλείας. Πᾶσα δὲ πόλις ἢ χώρα τὸ σύνολον, ἥτις κατὰ ταῦτα μὴ ποιήσῃ, δόρατι καὶ πυρὶ καταναλωθήσεται μετ' ὀργῆς· οὐ μόνον ἀνθρώποις ἄβρατος, ἀλλὰ καὶ θηρίοις καὶ πετεινοῖς εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἐχθιστος κατασταθήσεται. Τὰ δὲ ἀντίγραφα ἐκτιθέσθωσαν ὀρθαλμοφανῶς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ, ἐτοίμους τε εἶναι πάντας τοὺς Ἰουδαίους εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν, πολεμήσαι αὐτῶν τοὺς ὑπεναντίους.

14. Οἱ μὲν οὖν ἱππεῖς ἐξῆλθον σπεύδοντες τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα ἐπιτελεῖν· ἐξετέθη δὲ τὸ πρόσταγμα καὶ ἐν Σούσις.

15. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐξῆλθεν ἐστολισμένος τὴν βασιλικὴν στολὴν, καὶ στέφανον ἔχων χρυσοῦν, καὶ διάδημα βύσσινον πορφυροῦν· ἰδόντες δὲ οἱ ἐν Σούσις ἐχάρησαν.

16. Τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἐγένετο φῶς καὶ εὐφροσύνη

17. κατὰ πόλιν καὶ χώραν, οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ πρόσταγμα· οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ ἐκθεμα, χαρὰ καὶ εὐφροσύνη τοῖς Ἰουδαίοις, κῶων καὶ εὐφροσύνη. Καὶ πολλοὶ τῶν ἐθνῶν περιετέμοντο, καὶ ἰουδαίζον διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ἐν γὰρ τῷ δωδεκάτῳ μηνί, τῇ τριςκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ὅς ἐστιν ἄδάρ, παρῆν τὰ γράμματα τὰ γραφέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως.

2. Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀπώλοντο οἱ ἀντικείμενοι τοῖς Ἰουδαίοις· οὐδεὶς γὰρ ἀντέστη, φοβούμενος αὐτούς.

3. Οἱ γὰρ ἄρχοντες τῶν σατραπῶν, καὶ οἱ τύραννοι, καὶ οἱ βασιλικοὶ γραμματεῖς ἐτίμων τοὺς Ἰουδαίους· ὁ γὰρ φόβος Μαρδοχαίου ἐνέκειτο αὐτοῖς.

4. Προσέπεσε γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ.

5. Καὶ ἐν Σούσις τῇ πόλει ἀπέκτειναν οἱ Ἰουδαῖοι ἄνδρας πεντακοσίους,

6. τὸν τε Φαρσαννῆς, καὶ Δελφῶν, καὶ Φασγά,

7. καὶ Φαραδαθὰ, καὶ Βαρεὰ, καὶ Σαρβαχὰ,

8. καὶ Μαρμασιμὰ, καὶ Ρουφαῖον, καὶ Ἀρσαῖον, καὶ Ζαβουθαῖον,

9. τοὺς δέκα υἱοὺς Ἀμάν Ἀμαδαθοῦ Βουγαίου τοῦ ἐχθροῦ τῶν Ἰουδαίων, καὶ διήρπασαν

10. ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ. Ἐπεδόθη τε ὁ ἀριθμὸς τῶν βασιλῆν τῶν ἀπολωλῶτων ἐν Σούσις.

11. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἑσθέρ· Ἀπώλεσαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσις τῇ πόλει ἄνδρας πεντακοσίους, ἐν δὲ τῇ περιχώρῳ πῶς, οἷι, ἐχρήσαντο; Τί οὖν ἀξιοῖς εἶπαι, καὶ εἶπαι σοι;

VETUS TESTAMENTUM. — II.

hujus edentes in omni loco, cum libertate permittatis Judæos uti suis legitimis, et adminiculo sitis eis, ut illos qui in se in tempore tribulationis insurrexerant, ulciscantur die tertiadecima duodecimi mensis adar eadem die: hanc enim omnium dominator Deus pro perditione electi generis fecit eis lætitiā. Et vos igitur in inclytis vestris festivitibus insignem diem cum omni lætitiā agite, ut et nunc et post hæc salus sit nobis et iis qui benevoli sunt Persis, iis autem qui nobis insidiantur memoriale perditionis. Omnis autem civitas vel provincia omnino, quæ secundum hæc non fecerit, hasta et igni consumetur cum ira; non solum hominibus invia, sed etiam bestiis et volatilibus in omne tempus odiosissima reddetur. Exemplaria autem proponantur visibiliter in omni regno, paratique sint omnes Judæi in hanc diem, debellare suos adversarios.

14. Igitur ipsi quidem equites exiverunt festinantes ea quæ a rege dicta erant perficere: propositum est autem edictum etiam in Susis.

15. Mardochæus autem processit ornatus regali stola, et coronam habens auream, et diadema byssinum purpureum: videntes autem qui in Susis gavisi sunt.

16. Judæis autem facta est lux et lætitia

17. per civitatem et provinciam, ubicumque propositum fuerat edictum: ubicumque propositum fuerat edictum, gaudium et lætitia Judæis, epulatio et lætitia. Et multi ex gentibus circumcidebantur, et judaizabant propter timorem Judæorum.

CAPUT. IX.

1. In duodecimo enim mense, tertiadecima mensis, qui est adar, aderant litteræ scriptæ a rege.

2. In eadem die perierunt qui adversabantur Judæis: nullus enim contra stetit, timens eos.

3. Principes enim satraparum, et tyranni, et regi scribæ honorabant Judæos: timor enim Mardochæi incubuerat eis.

4. Advenerat enim edictum regis ut nominatus esset in omni regno.

5. Et in Susis civitate interfecerunt Judæi viros quingentos,

6. et Pharsannes, et Delphon, et Phasga,

7. et Pharadatha, et Barea, et Sarbaca,

8. et Marmasima, et Ruphæum, et Arsæum, et Zabuthæum,

9. decem filios Aman Amadathi Bugæi inimici Judæorum, et diripuerunt

10. in eadem die. Et datus est numerus regi eorum qui perierant in Susis.

11. Dixit autem rex ad Esther: Peremerunt Judæi in Susis civitate viros quingentos, in adjacente autem quomodo, putas, usi sunt? Quid igitur postulas amplius, et erit tibi?

12. Καὶ εἶπεν Ἑσθήρ τῷ βασιλεῖ· Δοθήτω τοῖς Ἰουδαίοις χρηῖσθαι ὡσαύτως τὴν αὐρίον, ὥστε τοὺς δέκα υἱοὺς Ἀμάν κρεμάσαι.

14. Καὶ ἐπέτρεψεν οὕτως γενέσθαι, καὶ ἐξέθηκε τοῖς Ἰουδαίοις τῆς πόλεως τὰ σώματα τῶν υἱῶν Ἀμάν κρεμάσαι.

15. Καὶ συνήχθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ ἀδάρ, καὶ ἀπέκτειναν ἄνδρας τριακοσίους, καὶ οὐδὲν διήρπασαν.

16. Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἐν τῇ βασιλείᾳ συνήχθησαν, καὶ ἑαυτοῖς ἐδοθήθουν, καὶ ἀνεπαύσαντο ἀπὸ τῶν πολεμίων· ἀπώλεσαν γὰρ αὐτῶν μυρίους πεντακισχίλιους τῇ τρισκαίδεκάτῃ τοῦ ἀδάρ, καὶ οὐδὲν διήρπασαν.

17. Καὶ ἀνεπαύσαντο τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, καὶ ἦγον αὐτὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως μετὰ χαρῆς καὶ εὐφροσύνης.

18. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ πόλει συνήχθησαν καὶ τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ, καὶ ἀνεπαύσαντο· ἦγον δὲ καὶ τὴν πεντεκαίδεκάτην μετὰ χαρῆς καὶ εὐφροσύνης.

19. Διὰ τοῦτο οὖν οἱ Ἰουδαῖοι οἱ διεσπαρμένοι ἐν πάσῃ χώρᾳ τῇ ἔξω ἀγροῦσι τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην τοῦ ἀδάρ ἡμέραν ἀγαθὴν μετ' εὐφροσύνης, ἀποστέλλοντες μερίδας ἕκαστος τῷ πλησίον.

20. Ἐγραψε δὲ Μαρδοχαῖος τοὺς λόγους τούτους εἰς βιβλίον, καὶ ἐξαπέστειλε τοῖς Ἰουδαίοις, ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀρταξέρξου βασιλείᾳ, τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν,

21. στήσαι τὰς ἡμέρας ταύτας ἀγαθὰς, ἄγειν τε τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην καὶ τὴν πεντεκαίδεκάτην τοῦ ἀδάρ·

22. ἐν γὰρ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἀνεπαύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· καὶ τὸν μῆνα ἐν ᾧ ἐστράφη αὐτοῖς, ὃς ἦν ἀδάρ, ἀπὸ πένθους εἰς χαρὰν, καὶ ἀπὸ δόυνης εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν, ἄγειν δλον ἀγαθὰς ἡμέρας γάμων καὶ εὐφροσύνης, ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς φίλοις καὶ τοῖς πτωχοῖς.

23. Καὶ προσεδέξαντο οἱ Ἰουδαῖοι, καθὼς ἔγραψεν αὐτοῖς ὁ Μαρδοχαῖος·

24. πῶς Ἀμάν Ἀμαδαθοῦ ὁ Μακεδὼν ἐπολέμει αὐτοὺς, καθὼς ἔθετο ψήφισμα καὶ κλήρον ἀφανίσαι αὐτοὺς,

25. καὶ ὡς εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων κρεμάσαι τὸν Μαρδοχαῖον· ὅσα δὲ ἐπεχείρησεν ἐπάξαι ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους κακὰ, ἐπ' αὐτὸν ἐγένοντο, καὶ ἐκρεμάσθη αὐτός, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ.

26. Διὰ τοῦτο ἐπεκλήθησαν αἱ ἡμέραι αὗται Φρουραὶ διὰ τοὺς κλήρους, ὅτι τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν καλοῦνται Φρουραὶ, διὰ τοὺς λόγους τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, καὶ ὅσα πεπόνθαι διὰ ταῦτα, καὶ ὅσα αὐτοῖς ἐγένετο,

27. καὶ ἔστησε. Καὶ προσεδέγοντο οἱ Ἰουδαῖοι ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῖς προστεθειμένοις ἐπ' αὐτῶν, οὐδὲ μὴν ἄλλως χρῆσονται. Αἱ δὲ ἡμέραι αὗται μνημόσυνον ἐπιτελούμενον κατὰ γενεὰν καὶ γενεάν, καὶ πόλιν, καὶ πατριάν, καὶ χώραν.

28. Αἱ δὲ ἡμέραι αὗται τῶν Φρουρῶν ἀχθήσονται εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν οὐ μὴ ἐλείπῃ ἐκ τῶν γενεῶν.

29. Καὶ ἔγραψεν Ἑσθήρ ἡ βασίλισσα, θυγάτηρ Ἀμινάδæδ, καὶ Μαρδοχαῖος ὁ Ἰουδαῖος, ὅσα ἐποίησαν, τὸ, τε στερέωμα τῆς ἐπιστολῆς τῶν Φρουρῶν.

13. Et dixit Esther regi : Detur Judæis ut utantur similiter cras, ut decem filios Aman suspendant.

14. Et permisit rex sic fieri, et permisit Judæis civitatis corpora filiorum Aman suspendere.

15. Et congregati sunt Judæi in Susis quartadecima adar, et occiderunt viros trecentos, et nihil diripuerunt.

16. Cæteri autem ex Judæis qui in regno congregati sunt, et seipsos adjuvabant, et requieverunt ab hostibus : pecerunt enim ex eis quindecim millia die tertiadecima adar, et nihil diripuerunt.

17. Et requieverunt quartadecima ejusdem mensis, et egerunt diem illum requietis cum gaudio et lætitia.

18. Judæi autem qui in Susis civitate congregati sunt etiam quartadecima, et requieverunt : egerunt autem et quintadecima cum gaudio et lætitia,

19. Propter hoc igitur Judæi qui disseminati sunt in omni regione quæ extra muros agunt quartadecimam adar diem bonam cum lætitia, mittentes partes unusquisque proximo.

20. Scripsit autem Mardocheus verba hæc in libro, et misit Judæis, quicumque erant in regno Artaxersis, iis qui prope et iis qui longe,

21. ut statuerent dies hos bonos, et celebrarent quartadecimam et quintadecimam adar :

22. in his enim diebus requieverunt Judæi ab inimicis suis : et mensem in quo facta est eis conversio, qui erat adar, ex luctu in gaudium, et ex dolore in bonam diem, celebrarent totum bonos dies nuptiarum et lætitiæ, mittentes partes amicis et mendicis.

23. Et susceperunt Judæi, sicut scripsit eis Mardocheus :

24. quomodo Aman Amadathi Macedo impugnabat eos, sicut posuerat decretum et sortem delendi eos,

25. et ut intravit ad regem, dicens suspenderet Mardocheum : quæcumque vero aggressus est inducere super Judæos mala, super ipsum evenerunt, et suspensus est ipse, et filii ejus.

26. Propter hoc vocati sunt dies illi Phzuræ propter sortes, quoniam lingua eorum vocantur Phzuræ, per verba epistolæ hujus, et quæcumque passi sunt propter hæc, et quæcumque evenerunt ipsis,

27. et statuit. Et susceperunt Judæi super se et super semen suum et super appositos ad ipsos, nec sane aliter utentur. Dies autem hi memoriale perfectum per progeniem et progeniem, et civitatem, et patriam, et regionem.

28. Dies autem hi ipsorum Phzuræ celebrabuntur in omne tempus, et memoria eorum non deficiet a generationibus.

29. Et scripsit Esther regina, filia Aminadab, et Mardocheus Judæus, quæcumque fecerunt, et firmamentum epistolæ ipsorum Phzuræ.

31. Καὶ Μαρδοχαῖος καὶ Ἑσθήρ ἡ βασίλισσα ἐστῆσαν ἑαυτοῖς καθ' ἑαυτῶν, καὶ τότε στήσαντες κατὰ τῆς ὑγιείας ἑαυτῶν καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν.

32. Καὶ Ἑσθήρ λόγῳ ἐστῆσεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐγγράφη εἰς μνημόσυνον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Ἐγγράφη δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης·

2. καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ ἀνδραγαθίαν, πλοῦτόν τε καὶ δόξαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἰδοὺ γέγραπται ἐν βιβλίῳ βασιλέων Περσῶν καὶ Μήδων εἰς μνημόσυνον.

3. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος διεδέχετο τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, καὶ μέγας ἦν ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ δεδοξασμένος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων· καὶ φιλούμενος διηγείτο τὴν ἀγωγὴν παντὶ τῷ ἔθνει αὐτοῦ.

4. Καὶ εἶπε Μαρδοχαῖος· Παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐγένετο ταῦτα.

5. Ἐμνήσθην γὰρ περὶ τοῦ ἐνυπνίου οὗ εἶδον περὶ τῶν λόγων τούτων· οὐδὲ γὰρ παρήλθεν ἀπ' αὐτῶν λόγος.

6. Ἡ μικρὰ πηγὴ ἡ ἐγένετο ποταμός, καὶ ἦν φῶς καὶ ἤλιος καὶ ὕδωρ πολύ. Ἑσθήρ ἐστὶν ὁ ποταμός, ἣν ἐγάμησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐποίησε βασιλίῃσαν.

7. Οἱ δὲ δύο δράκοντες, ἐγώ εἰμι καὶ Ἀμάν.

8. Τὰ δὲ ἔθνη τὰ ἐπισυναχθέντα ἀπολέσαι τὸ ὄνομα τῶν Ἰουδαίων.

9. Τὸ δὲ ἔθνος τὸ ἐμὸν, οὗτός ἐστιν Ἰσραὴλ, οἱ βοησάντες πρὸς τὸν Θεόν, καὶ σωθέντες. Καὶ ἔσωσε Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐβρύσαστο Κύριος ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν κακῶν τούτων· καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ σημεῖα, καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα, ἃ οὐ γέγονεν ἐν τοῖς ἔθνεσι.

10. Διὰ τοῦτο ἐποίησε κλήρους δύο, ἓνα τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἓνα πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.

11. Καὶ ἦλθον οἱ δύο κληροὶ οὗτοι εἰς ὥραν καὶ καιρὸν, καὶ εἰς ἡμέραν κρίσεως, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.

12. Καὶ ἐμνήσθη ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐδικαίωσε τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

13. Καὶ ἐσονται αὐτοῖς αἱ ἡμέραι αὐταὶ ἐν μηνὶ ἀδάρ τῇ τεσσαρκαίδεκάτῃ, καὶ τῇ πεντεκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, μετὰ συναγωγῆς καὶ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, κατὰ γενεὰν εἰς τὸν αἰῶνα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Ἐτους τετάρτου βασιλεύοντος Πτολεμαίου καὶ Κλεοπάτρας εἰσῆνεγκε Δοσίθεος, ὃς ἔφη εἶναι ἱερεὺς καὶ Λευίτης, καὶ Πτολεμαῖος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, τὴν προκαίμενην ἐπιστολὴν τῶν Φρουρῶν, ἣν ἔφασαν εἶναι καὶ ἡρμηνευκέναι Λυσίμαχον Πτολεμαίου, τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ. ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΣΘΗΡ.

31. Et Mardochæus et Esther regina statuerunt sibi per se, et tunc statuantes per sanitatem suam ipsorum et consilium ipsorum.

32. Et Esther verbo statuit in sæculum, et scriptum est in memoriali.

CAPUT X.

1. Scripsit autem rex ad regnum terræ et maris :

2. et fortitudinem ejus et magnificentiam ejus, et divitias et gloriam regni ejus, ecce scripta sunt in libro regum Persarum et Medorum in memoriam.

3. Mardochæus autem secundus erat a rege Artaxerse, et magnus erat in regno, et glorificatus a Judæis : et amatus narrabat educationem omni genti suæ.

4. Et dixit Mardochæus : A Deo facta sunt ista.

5. Recordatus enim sum somnii quod videram de verbis his : neque enim præterit de eis verbum.

6. Parvus fons qui factus est flumen, et erat lux et sol et aqua multa. Esther est flumen, quam matrimonio junxit rex, et fecit reginam.

7. Duo vero dracones, ego sum et Aman.

8. Gentes autem quæ convenerant ad perdendum nomen Judæorum.

9. Gens autem mea, hic est Israel, qui clamantes ad Deum, et salvati. Et salvavit Dominus populum suum, et eruit Dominus nos ex omnibus malis his : et fecit Deus signa, et prodigia magna, quæ non sunt facta in gentibus.

10. Propter hoc fecit sortes duas, unam populo Dei, et unam omnibus gentibus.

11. Et venerunt duæ sortes hæ ad horam et tempus, et ad diem judicii, coram Deo et omnibus gentibus.

12. Et recordatus est Deus populi sui, et justificavit hereditatem suam.

13. Et erunt eis dies hi in mense adar die quartadecima, et quintadecima mensis, cum synagoga et gaudio et lætitia coram Deo, per progeniem in sæculum in populo ejus Israel.

CAPUT XI.

1. Anno quarto regnante Ptolemæo et Cleopatra attulit Dositheus, qui dicebat se esse sacerdotem et Levitam, et Ptolemæus filius ejus, propositam epistolam ipsorum Phurræ, quam dixerunt esse et interpretatum esse Lysimachum Ptolemæi, qui in Jerusalem. FINIS ESTHER.

Quæ sequuntur in editione Romana et in codice Alexandrino per totum librum varie intertexta, in Hebræis aut Syris codicibus non exstant. Hicæ posuimus ex Complutensi ad collationem nostræ latinæ Vulgatæ.

2. Ἐτους δευτέρου βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου τοῦ μεγάλου, τῇ μιᾷ τοῦ νισᾶν, ἐνύπνιον εἶδε Μαρδοχαῖος ὁ τοῦ Ἰάρου τοῦ Σεμεὶ τοῦ Κισαίου, ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν,
3. ἄνθρωπος Ἰουδαῖος, οἰκὸν ἐν Σούσοις τῇ πόλει· ἄνθρωπος μέγας, θεραπευτὴς ὢν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως.

2. Anno secundo regnante Artaxerse magno, una nisan, somnium vidit Mardochæus filius Jari filii Semei filii Cisæi, ex tribu Benjamin,

3. homo Judæus, habitans in Susis civitate : homo magnus, minister existens in aula regis.

4. Ἦν δὲ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἥς ἠχμαλώτευσεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐξ Ἱερουσαλήμ μετὰ Ἰερονίου βασιλέως τῆς Ἰουδαίας.

5. Καὶ τοῦτο αὐτοῦ τὸ ἐνύπνιον. Καὶ ἰδοὺ φωνὴ θορύβου, βρονταὶ καὶ σεισμοὶ καὶ τάραχος ἐπὶ τῆς γῆς,

6. καὶ ἰδοὺ δύο δράκοντες μεγάλοι, ἔτοιμοι προῆλθον ἀμφοτέροι παλαίειν.

7. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν φωνὴ μεγάλη, καὶ τῇ φωνῇ αὐτῶν ἠτοιμάσθη πᾶν ἔθνος εἰς πόλεμον, ὥστε πολεμῆσαι δικαίων ἔθνος.

8. Καὶ ἰδοὺ ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, θλίψις καὶ στενοχωρία, κάκωσις καὶ τάραχος μέγας ἐπὶ τῆς γῆς.

9. Καὶ ἐταράχθη πᾶν ἔθνος δικαίων φοβούμενοι τὰ ἑαυτῶν κακὰ, καὶ ἠτοιμάσθησαν ἀπολέσθαι.

10. Καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν Θεόν· ἀπὸ δὲ τῆς βοῆς αὐτῶν ἐγένετο ὡσαύτι ἀπὸ μικρᾶς πηγῆς ποταμὸς μέγας, ὕδωρ πολὺ.

11. Καὶ φῶς καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ οἱ ταπεινοὶ ὑψώθησαν καὶ κατέφαγον τοὺς ἐνδόξους.

12. Καὶ διεγερθεὶς Μαρδοχαῖος ὁ ἑωρακὴς τὸ ἐνύπνιον τοῦτο, καὶ τὶ ὁ Θεὸς βουλευεταὶ ποιῆσαι· εἶχε τὸ ἐνύπνιον τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐν παντὶ λόγῳ ἠθέλησεν ἐπιγνῶναι αὐτὸ ἕως τῆς νυκτός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἡσύχασε Μαρδοχαῖος ἐν τῇ αὐλῇ μετὰ Γαθαθὰ καὶ Θάρρα, τῶν δύο ευνούχων τοῦ βασιλέως, τῶν φυλασσόντων τὴν αὐλήν.

2. Ἦκουσέ τε αὐτῶν τοὺς λογισμοὺς, καὶ τὰς μερίμνας αὐτῶν ἐξηρέυνησε, καὶ ἔμαθεν ὅτι ἑτοιμάζουσι τὰς χεῖρας ἐπιβαλεῖν Ἀρταξέρξει τῷ βασιλεῖ, καὶ ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ αὐτῶν.

3. Καὶ ἐζήτησεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο ευνούχους αὐτοῦ, καὶ ὁμολογήσαντες ἀπήγγχθησαν.

4. Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους εἰς μνημόσυνον, καὶ Μαρδοχαῖος ἔγραψε περὶ τῶν λόγων.

5. Καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς Μαρδοχαῖον θεραπεύειν ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα περὶ τούτου.

6. Καὶ ἦν Ἀμάν Ἀμαδαθοῦ Βουγαῖος ἐνδοξὸς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐζήτησε κακοποιῆσαι τὸν Μαρδοχαῖον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν δύο ευνούχων τοῦ βασιλέως· τῆς δὲ ἐπιστολῆς ἐστὶ τὸ ἀντίγραφον τόδε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ χωρῶν ἀρχοῦσι καὶ τοπάρχαις ὑποτεταγμένοις, τάδε γράφει.

2. Πολλῶν ἐπάρχας ἔθνων καὶ πάσης ἐπικρατήσας οἰκουμένης, ἐβουλήθη, μὴ τῷ θράσει τῆς ἐξουσίας ἐπαυρόμενος, ἐπιεικέστερον δὲ καὶ μετὰ ἡπιότητος δεῖ διεξάγων, τοὺς τῶν ὑποτεταγμένων ἀκυμάντους διαπαντός καταστῆσαι βίου, τήν τε βασιλείαν ἡρεμον καὶ πορευτὴν μέχρι περὶ πάντων παρεξόμενος, ἀνανεώσασθαι τε τὴν ποδουμένην τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις εἰρήνην.

3. Πυθόμενου δέ μου τῶν συμβούλων πῶς ἂν ἀχθεῖη τοῦτο ἐπὶ πέρας, ὁ σωφροσύνη παρ' ἡμῖν διαπρέψας, καὶ ἐν τῇ εὐνοίᾳ ἀπαρραλλάττω καὶ βεβαίᾳ πίστει ἀποδεδειγμένος, καὶ δεύτερον τῶν βασιλευῶν γέρας ἀπενηγμένους, Ἀμάν,

4. Erat autem ex captivitate quam captivavit Nabuchodonosor rex Babylonis de Jerusalem cum Jechonia rege Judææ.

5. Et hoc ejus somnium. Et ecce vox tumultus, tonitrua et terræ motus et conturbatio super terram,

6. et ecce duo dracones magni, parati processerunt utriusque præliari.

7. Et facta est eorum vox magna, et voce eorum parata est omnis gens ad prælium, ut expugnarent justorum gentem.

8. Et ecce dies tenebrarum et caliginis, tribulatio et angustia, afflictio et turbatio magna super terram.

9. Et conturbata est omnis gens justa timentes sua mala, et parati sunt perire.

10. Et clamaverunt ad Deum : ab autem clamore eorum factum est sicut a parvo fonte fluvius magnus, aqua multa.

11. Et lux et sol ortus est, et humiles exaltati sunt et devoraverunt inclitos.

12. Et cum surrexit Mardochæus qui vidit somnium hoc, et quid Deus deliberat facere : habuit somnium hoc in corde, et in omni verbo voluit cognoscere hoc usque ad noctem.

CAPUT XII.

1. Et quievit Mardochæus in aula cum Gabatha et Tharra, duobus eunuchis regis, custodientibus aulam.

2. Audivitque eorum cogitationes, et curas eorum scrutatus est, et didicit quod parant manus injicere Artaxetæ regi, et demonstravit regi de eis.

3. Et quæsit rex duos eunuchos suos, et confitentes appensi sunt.

4. Et scripsit rex sermones hos in commentariis, et Mardochæus scripsit de verbis.

5. Et præcepit rex Mardochæum deservire in aula, et dedit ei dona propter hoc.

6. Et erat Aman Amadathus Bugæus inclitus coram rege, et quæsit affligere Mardochæum et populum ejus propter duos eunuchos regis : at epistolæ est exemplar hoc.

CAPUT XIII.

1. Rex magnus Artaxerses his qui ab India usque ad Æthiopiam centum viginti septem provinciarum principes et locorum præsidēs ordinati sunt, hæc scribit.

2. Cum multis imperassem gentibus et universi dominarer orbis terræ, volci, non temeritate potentie elatus, mitius autem et cum quiete semper gubernans, subjectos tranquillios semper statuere vita, et regnum quietum et pervium usque ad fines præbens, renovareque desideratam cunctis hominibus pacem.

3. Quarente autem me a consiliariis quomodo duceretur hoc ad finem, qui sapientia apud nos præcedebat, et in benevolentia immutabili et firma fide approbatus est, et secundo regis dono præcedebat, Aman,

6. ἀπέδειξεν ἡμῖν ἐν πάσαις ταῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην φυλαῖς ἀναμεμῖχθαι δυσμενῇ λαόν τινα, τοῖς νόμοις ἀντίθετον πρὸς πᾶν ἔθνος, τὰ τε τῶν βασιλέων παραπέμποντας διηνεκῶς διατάγματα, πρὸς τὸ μὴ κατατείνεσθαι τὴν ὑφ' ἡμῶν κατευθυνομένην ἀμείπτως συναρχίαν.

5. Διειληφότερες οὖν ὥς τὸδε τὸ ἔθνος μονώτατον ἐν ἀντιπαραγωγῇ παντὶ διαπαντός ἀνθρώπῳ κείμενον, διαγωγὴν νόμων ξενίζουσιν παραλλάσσον καὶ δυσνοοῦν τοῖς ἡμετέροις πράγμασι, τὰ χεῖριστά τε συντελοῦν κακὰ, καὶ πρὸς τὸ μὴ τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυγχάνειν.

6. προστετάχαμεν οὖν τοὺς σημαינוμένους ὑμῖν ἐν τοῖς γεγραμμένοις ὑπὸ Ἀμάν τοῦ τεταγμένου ἐπὶ τῶν πραγμάτων καὶ δευτέρου πρὸς ἡμῶν, πάντας σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις ἀπολέσθαι ἐλοβρίζως τῶν ἐχθρῶν ταῖς μαχαίραις, ἀνευ παντός οἴκτου καὶ φειδοῦς, τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς ἀδάρ τοῦ ἐνεστώτος ἔτους.

7. ὅπως οἱ πάλαι καὶ νῦν δυσμενεῖς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ βιαίως εἰς τὸν ᾄδην κατελθόντες, εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον εὐσταθῇ καὶ ἀτάραχα παρέχουσιν ἡμῶν διατέλους τὰ πράγματα.

8. Καὶ ἐδείχθη Κυρίου, μνημονεύων πάντα τὰ ἔργα Κυρίου, καὶ εἶπε·

9. Κύριε, κύριε βασιλεὺς παντοκράτωρ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ σου πᾶν ἔστι, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀντιδοξῶν σοι ἐν τῷ θέλειν σε σῶσαι τὸν Ἰσραὴλ.

10. ὅτι σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶν θαυμαζόμενον ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν.

11. Καὶ Κύριος εἶ πάντων, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιτάζεται σοι τῷ Κυρίῳ.

12. Σὺ πάντα γινώσκεις· σὺ οἶδας, Κύριε, ὅτι οὐκ ἐν ὕβρει, οὐδὲ ἐν ὑπερηφανίᾳ, οὐδὲ ἐν φιλοδοξίᾳ ἐποίησα τοῦτο, τὸ μὴ προσκυνεῖν τὸν ὑπερήφανον Ἀμάν.

13. ὅτι εὐδόκουν φιλεῖν πέλαματα ποδῶν αὐτοῦ πρὸς σωτηρίαν Ἰσραὴλ,

14. ἀλλ' ἐποίησα τοῦτο ἵνα μὴ θῶ δόξαν ἀνθρώπου ὑπεράνω δόξης Θεοῦ· καὶ οὐ προσκυνήσω οὐδένα πλὴν σου, Κύριε, καὶ οὐ ποιήσω αὐτὸ ἐν ὑπερηφανίᾳ.

15. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ βασιλεὺς, φείσαι τοῦ λαοῦ σου, ὅτι ἐπιδύπουσιν ἡμῖν εἰς καταφθοράν, καὶ ἐπεθύμησαν ἀπολέσθαι τὴν ἐξ ἀρχῆς κληρονομίαν σου.

16. Μὴ ὑπερίβης τὴν μερίδα σου, ἣν σεαυτῷ ἐλυτρώσω ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

17. Ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς μου, καὶ ἰάσθητι τῷ κλήρῳ σου, καὶ στρέψον τὸ πένθος ἡμῶν εἰς εὐχρίαν, ἵνα ζῶντες ὑμνήσωμέν σου τὸ δόγμα, Κύριε, καὶ μὴ ἀφανίσης στόμα αἰνούντων σε, Κύριε.

18. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐκέκραξαν ἐξ ἰσχύος αὐτῶν, ὅτι θάνατος αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ Ἐσθήρ ἡ βασίλισσα κατέφυγεν ἐπὶ τὸν Κύριον, ἐν ἀγῶνι θανάτου κατελιγμένη.

2. Καὶ ἀφελομένη τὰ ἱμάτια τῆς δόξης αὐτῆς, ἐνεδύσατο ἱμάτια στενωριῶς καὶ πένθους· καὶ ἀντὶ τῶν ὑπερηφάνων ἡδυσμάτων, σποδοῦ καὶ κοπριῶν ἐνέπλησε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς ἐταπείνωσε σφόδρα· καὶ πάντα τόπον ἀγαλλιάματος αὐτῆς ἐπλησε στρεπτῶν τριχῶν αὐτῆς.

4. indicavit nobis in omnibus per orbem terræ tribus commistum esse inimicum populum quemdam, legibus contrarium ad omnem gentem, et regum prætermittentes assidue edicta, ut non deducatur qui a nobis dirigitur sine defectu principatus.

5. Cum didicissemus ergo quod hæc gens sola in rebellionem omni semper homini posita sit, (vitam) legum peregrinam permutans et dissentiens nostris rebus, pessimaque consumens mala, et ut non regnum constantiam consequeretur :

6. præcepimus igitur eos qui significantur vobis in scriptis ab Aman præposito in rebus et secundo a nobis, omnes cum mulieribus et filiis perdi radicitus inimicorum gladiis, sine omni misericordia et paritate, quartadecima duodecimi mensis adar præsentis anni :

7. ut qui olim et nunc inimici in die una violenter in infernum descendentes, in posterum tempus quietas et tranquillæ præbeant nobis perfecte res.

8. Et deprecatus est Dominum, memor omnium operum Domini, et dixit :

9. Domine, domine rex omnipotens, quia in potestate tua cuncta sunt, et non est qui resistat tibi cum volueris tu salvare Israel :

10. quia tu fecisti cælum et terram, et omne mirabile in sub cælo.

11. Et Dominus es omnium, et non est qui resistat tibi Domino.

12. Tu omnia nosti : tu scis, Domine, quia non in contumelia, neque in superbia, neque in gloriæ cupiditate feci hoc, ut non adorarem superbum Aman :

13. quia complacebam deosculari vestigia pedum ejus ad salutem Israel,

14. sed feci hoc ut non ponerem gloriam hominis super gloriam Dei : et non adorabo quemquam præter te, Domine, et non faciam hoc in superbia.

15. Et nunc, Domine Deus rex, parce populo tuo, quia respiciunt nos in perditionem, et desideraverunt perdere eam quæ a principio hæreditatem tuam.

16. Ne despicias partem tuam, quam tibi redemisti de terra Ægypti.

17. Exaudi deprecationem meam, et propitius esto sorti tuæ, et converte luctum nostrum in gaudium, ut viventes laudemus nomen tuum, Domine, et ne perdas os laudantium te, Domine.

18. Et omnis Israel clamaverunt ex fortitudine sua, quoniam mors eorum in oculis eorum.

CAPUT XIV.

1. Et Esther regina confugit ad Dominum, in agone mortis comprehensa.

2. Et deponens vestes gloriæ suæ, induta est indumentis angustiae et luctus : et pro superbis unguentis, cinere et stercore implevit caput suum : et corpus suum humiliavit valde : et omnem locum exsultationis suæ implevit laceratis crinibus suis.

3. Καὶ ἐδεῖτο Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε· Κύριέ μου, ὁ βασιλεὺς ἡμῶν συ εἰ μόνος· βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ καὶ μὴ ἐχούσῃ βοηθὸν εἰ μὴ σε,

4. ὅτι κινδυνὸς μου ἐν χειρὶ μου.

5. Ἐγὼ ἤκουον ἐκ γενετῆς μου ἐν φυλῇ πατριᾶς μου, ὅτι σὺ, Κύριε, ἔλαβες τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πάντων τῶν ἔθνων, καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ πάντων τῶν προγόνων αὐτῶν εἰς κληρονομίαν αἰώνιον, καὶ ἐποίησας αὐτοῖς ὅσα ἐλάλησας.

6. Καὶ νῦν ἡμάρτομεν ἐνώπιόν σου, καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν,

7. ἀντὶ ὧν ἐδόξασαμεν τοὺς θεοὺς αὐτῶν. Δίκαιος εἶ, Κύριε.

8. Καὶ νῦν οὐχ ἱκανώθησαν ἐν πικρασμῷ δουλείας ἡμῶν, ἀλλὰ ἔθηκας τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν εἰδώλων αὐτῶν,

9. ἐξῆραι ὁρισμὸν στόματός σου καὶ ἀφανίσαι κληρονομίαν σου, καὶ ἐμπαράξαι στόμα αἰνούντων σε, καὶ σθέσαι δόξαν οἴκου σου καὶ θυσιαστηρίου σου,

10. καὶ ἀνοῖξαι στόμα ἔθνων εἰς ἀρετὰς ματαίων, καὶ θαυμασθῆναι βασιλέα σάρκινον εἰς αἰῶνα.

11. Μὴ παραῶς, Κύριε, τὸ σκῆπτρον σου τοῖς μὴ οὔσι, καὶ μὴ καταγελάττωσαν ἐν τῇ πτώσει ἡμῶν, ἀλλὰ στρέψον τὴν βουλήν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς· τὸν δὲ ἀρξάμενον ἐφ' ἡμᾶς παραδειγμάτισον.

12. Μνήσθητι, Κύριε, γνώσθητι ἐν καιρῷ ὀλίψεως ἡμῶν, καὶ ἐμὲ θάρσυνον, βασιλεῦ τῶν ἔθνων καὶ πάσης ἀρχῆς ἐπικρατῶν.

13. ὁδὸς λόγον εὐρυμὸν εἰς τὸ στόμα μου ἐνώπιον τοῦ λέοντος, καὶ μεταθές τὴν καρδίαν αὐτοῦ εἰς μῖσος τοῦ πολεμοῦντος ἡμᾶς, εἰς συντέλειαν αὐτοῦ καὶ τῶν δημοσούτων αὐτοῦ.

14. Ἡμᾶς δὲ ῥῦσαι ἐν χειρὶ σου, καὶ βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ καὶ μὴ ἐχούσῃ ἕτερον βοηθὸν εἰ μὴ σε, Κύριε. Πάντων γνώσιν ἔχεις,

15. καὶ οἶδας ὅτι ἐμίσησα δόξαν ἀνθρώπων, καὶ βδελύσσομαι κοίτην ἀπεριτμητῶν καὶ παντὸς ἀλλοτρίου.

16. Σὺ οἶδας τὴν ἀνάγκην μου, ὅτι βδελύσσομαι τὸ σημεῖον τῆς ὑπερηφανίας μου ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἐν ἡμέραις ὀπτασίας μου· βδελύσσομαι αὐτὸ ὡς ῥάκος καταμνηνίων, καὶ οὐ φορῶ αὐτὸ ἐν ἡμέραις ἡσυχίας μου.

17. Καὶ οὐκ ἔφαγεν ἡ δούλη σου τράπεζαν Ἀμάν, καὶ οὐκ ἐδόξασα συμπόσιον βασιλέως, οὐδὲ ἔπιον οἶνον σπονδῶν.

18. καὶ οὐκ εὐφράνθη ἡ δούλη σου ἀφ' ἡμέρας μεταβολῆς μου μέχρι τοῦ νῦν, πλην ἐπὶ σοί, Κύριε ὁ Θεὸς Ἀβραάμ.

19. Ὁ Θεὸς ἰσχύων ἐπὶ πάντας, εἰσάκουσον φωνῆς ἀπηλπισμένων, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν πονηρευομένων, καὶ ῥῦσαι με ἐκ τοῦ φόβου μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

4. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὡς ἐπαύσατο προσευχομένη, ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τοῦ πένθους, καὶ περιεβάλετο δόξαν αὐτῆς.

5. Καὶ γενηθεῖσα ἐπιφανῆς, ἐπικαλεσαμένη τὸν πάντων ἐπόπτην καὶ σωτῆρα, παρέλαβε τὰς δύο ἄβρας·

3. Et deprecabatur Dominum Deum Israel, et dixit : Domine mi, rex noster tu es solus, adjuva me solitariam et non habentem adiutorem nisi te,

4. quoniam periculum meum in manu mea.

5. Ego audiui a nativitate mea in tribu familiae meae, quod tu, Domine, tulisti Israel de omnibus gentibus, et patres nostros de omnibus majoribus suis in haereditatem sempiternam, et fecisti eis quae locutus es.

6. Et nunc peccavimus in conspectu tuo, et tradidisti nos in manus inimicis nostris,

7. eo quod glorificavimus deos eorum. Justus es, Domine.

8. Et nunc non eis sufficit amaritudine servitutis nostrae, sed posuisti manus eorum super manus idolorum suorum,

9. ut extollerent determinationem oris tui et delerent haereditatem tuam, et obturarent os laudantium te, et extinguerent gloriam domus tuae et altaris tui,

10. et aperirent os gentium ad virtutes stultorum, et magnificaretur rex carnalis in sempiternum.

11. Ne tradas, Domine, sceptrum tuum his qui non sunt, et ne derideant in casu nostro, sed converte consilium eorum super eos : at qui incēpit super nos disperde.

12. Memento, Domine, notum te fac in tempore tribulationis nostrae, et da mihi fiduciam, rex gentium et omnis principatus dominator :

13. tribue sermonem compositum in ore meo in conspectu leonis, et transfer cor illius in odium oppugnantis nos, in perditionem ejus et eorum qui consentiunt ei.

14. Nos autem libera in manu tua, et adjuva me solitariam et non habentem alium adiutorem nisi te, Domine. Omnium scientiam habes,

15. et nosti quod oderim gloriam iniquorum, et detester cubile incircumcisorum et omnis alienigenae.

16. Tu scis necessitatem meam, quod abominer signum superbiae meae quod est super caput meum in diebus ostentationis meae : detester illud quasi pannum menstruum, et non portem illud in diebus silentii mei.

17. Et non comedit ancilla tua in mensa Aman, et non magnificavi convivium regis, neque bibi vinum libaninum :

18. et non laetata sit ancilla tua a die translationis meae usque nunc, verum in te, Domine Deus Abraam.

19. Deus fortis super omnes, exaudi vocem desperantium, et libera nos de manu malignantium, et libera me a timore meo.

CAPUT XV.

4. Et factum est in die tertia, ut cessavit orans, deposuit vetimentis luctus, et induta est gloria sua.

5. Et facta splendens, cum invocasset omnium spectatorem et salvatorem, assumpsit duas famulas :

6. καὶ τῇ μὲν μίτ' ἐπηρείδετο, ὡς τρυφερευομένη,
7. ἥ δὲ ἑτέρα ἐπηκολούθει· κουφίζουσα τὴν ἐνδυσιν αὐτῆς.

8. Καὶ αὕτη ἐρυθρῶσα ἀκμῇ κάλλους αὐτῆς, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἱλαρὸν ὡς προσφιλές· ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἀπεστενωμένη ἀπὸ τοῦ φόβου.

9. Καὶ εἰσελθοῦσα πάσας τὰς θύρας, κατέστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως· καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ· καὶ πᾶσαν στολὴν τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ἐνεδεδύχει, ὅλος διὰ χρυσοῦ καὶ λίθων πολυτελῶν, καὶ ἦν φοβερός σφόδρα.

10. Καὶ ἄρας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πεπυρωμένον δόξῃ, ἐν ἀκμῇ θυμοῦ ἐπέβλεψε. Καὶ ἔπεσεν ἡ βασίλισσα καὶ μετέβαλε τὸ χρῶμα αὐτῆς ἐν ἐκλύσει, καὶ κατέκυψεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς ἀβρας τῆς προπορευομένης.

11. Καὶ μετέβαλεν ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως εἰς πραότητα· καὶ αγωνιάσας ἀνεπήδησεν ἀπὸ τοῦ θρόνου, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ μέχρ' οὗ κατέστη, καὶ παρεκάλει αὐτὴν λόγοις εἰρηνικοῖς, καὶ εἶπεν αὐτῇ·

12. Τί ἐστίν, Ἑσθήρ; Ἐγὼ δ' ἀδελφός σου, θάρσει,
13. οὐ μὴ ἀποθάνης, ὅτι κοινὸν τὸ πρόσταγμα ἡμῶν ἐστί.

14. Πρόσελθε.

15. Καὶ ἄρας τὴν χρυσὴν ῥάβδον ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς, καὶ ἡσπάσατο αὐτὴν, καὶ εἶπεν· Ἀάλησόν μοι.

16. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἶδόν σε, κύριε, ὡς ἄγγελον Θεοῦ, καὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς δόξης σου·

17. ὅτι θαυμαστὸς εἶ, κύριε, καὶ τὸ πρόσωπόν σου χαρίτων μεστόν.

18. Ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι αὐτὴν, ἔπεσεν ἀπὸ ἐκλύσεως αὐτῆς.

19. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐταράσσεται, καὶ πᾶσα ἡ θραπεία αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

1. Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατράπαις χωρῶν ἄρχουσι, καὶ τοῖς τὰ ἡμέτερα φρονοῦσι, χαίρειν.

2. Πολλοί, τῇ πλείστη τῶν εὐεργετούντων χρηστότητι πυκνότερον τιμώμενοι, μείζον ἐφρόνησαν,

3. καὶ οὐ μόνον τοὺς ὑποτεταγμένους ἡμῖν ζητοῦσι κακοποιεῖν, τὸν τε κόρον οὐ δυνάμενοι φέρειν, καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις ἐπιχειροῦσι μηχανᾶσθαι·

4. καὶ τὴν εὐχαριστίαν οὐ μόνον ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἀνταναίρουντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς τῶν ἀπειραγῶν κόμποις ἐπαρθέντες, τοῦ τὰ πάντα κατοπτεύοντος ἀεὶ Θεοῦ τὴν μισοπόνηρον ὑπολαμβάνουσιν ἐκπεύξεσθαι δίκην.

5. Πολλάκις δὲ καὶ πολλοὺς τῶν ἐπ' ἐξουσίαις τεταγμένων, τῶν πιστευθέντων χειρίζειν φίλων τὰ πράγματα, παραμυθία μετόχους αἱμάτων ἀθῶων καταστήσασα, περιέβαλε συμφοραῖς ἀνηκέστοις,

6. τῷ τῆς κακοθείας ψεύδει παραλογισμῷ παραλογισαμένων τὴν τῶν ἐπικρατούτων ἀλέγειον εὐγνωμοσύνην.

7. Σκοπεῖν δὲ ἔξεστιν οὐ τοσοῦτον ἐκ τῶν παλαιότε-

6. et quidem super unam innitebatur, quasi delicata,
7. at altera sequebatur levans indumenta ejus.

8. Et ipsa rubefacta vigore pulchritudinis suae, et vultus ejus hilaris quasi amabilis : at cor ejus arctatum prae timore.

9. Et ingressa omnes portas, stetit coram rege : et ipse sedebat super solium regni sui : et omnem stolam splendoris sui indutus erat, totus in auro et lapidibus pretiosis, et erat terribilis nimis.

10. Et elevans faciem suam incensam gloria, in acie furoris conspexit. Et corruit regina et mutavit colorem suum in dissolutione, et reclinavit se super caput ancillae praecedentis.

11. Et convertit Deus spiritum regis in mansuetudinem : et festinans exsilivit de solio, et assumpsit eam in ulnis suis donec rediret, et consolabatur eam verbis pacificis, et dixit ei :

12. Quid est, Esther? Ego frater tuus, confide,

13. non morieris, quoniam commune praeceptum nostrum est.

14. Accede.

15. Et tollens auream virgam imposuit super collum ejus, et amplexatus est eam, et dixit : Loquere mihi.

16. Et dixit ei : Vidi te, domine, quasi angelum Dei, et turbatum est cor meum prae timore gloriae tuae :

17. quoniam mirabilis es, domine, et facies tua gratiarum plena.

18. Cum autem loqueretur ipsa, corruit prae dissolutione sua.

19. Et rex turbabatur, et omnis famulatus ejus consolabatur eam.

CAPUT XVI.

1. Rex magnus Artaxerses his qui ab India usque ad Aethiopiam centum viginti septem satrapis regionum principes sunt, et his qui nostra sapiunt, valere.

2. Multi, plurima eorum qui benefaciunt bonitate frequentius honorati, magis superbierunt,

3. et non solum subjectos nobis quaequant affligere, et ubertatem non potentes ferre, et in suos benefactores conantur machinari :

4. et gratitudinem non solum ab hominibus auferentes, sed et inesperienza bonorum elationibus elevati, ejus qui omnia cernit semper Dei odiosam arbitrantur fugere posse sententiam.

5. Saepe autem et multos ex his qui in potestatibus constituti sunt, qui crediti sunt gubernare amicorum res, solatium participes sanguine innocentum constituens, induit calamitatibus immedicabilibus,

6. pravitatis mendacio fraude decipientium eorum qui dominantur simplicem benevolentiam.

7. Considerare autem licet non tantum ex veteribus ut

ρων ὡς παρεδώκαμεν ἱστορίων, ὅσα ἐστὶ παρὰ πόδας ὑμᾶς ἐκζητούντας ἀνοσίως συντελεσμένα, τῇ τῶν ἀναξίως δυναστευόντων λοιμότητι,

8. καὶ προσέχειν εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, ὥστε τὴν βασιλείαν ἀταραχὸν τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις μετ' εἰρήνης παρεξόμεθα·

9. χρόμενοι τε μεταβολαῖς, τὰ δὲ ὑπὸ τὴν ὄψιν ἐρχόμενα διακρίνοντες αἰετ' ἐπιεικεστέρας ἀπαντήσεως.

10. Ὡς γὰρ Ἀμάν Ἀμαδαθοῦ Μακεδῶν, ταῖς ἀληθείαις ἀλλότριος τοῦ τῶν Περσῶν αἵματος, καὶ πολὺ διεστηκώς τῆς ἡμετέρας χρηστότητος, καὶ ξενωθείς ἡμῖν,

11. ἔτυχεν ἥς ἔχομεν πρὸς πᾶν ἔθνος φιλανθρωπίας ἐπιτοσοῦτον, ὥστε ἀγορεύεσθαι ἡμῶν πατέρα καὶ προσκυνοῦμενον ὑπὸ πάντων, τὸ δεύτερον τοῦ βασιλικῷ θρόνου πρόσωπον διατελεῖν.

12. Οὐκ ἐνέγκας δὲ τὴν ὑπερηφανίαν, ἐπετήδευσε τῆς ἀρχῆς στερεῆσαι ἡμᾶς καὶ τοῦ πνεύματος,

13. τὸν τε ἡμέτερον σωτήρα καὶ διὰ πάντων εὐεργέτην Μαρδοχαῖον, καὶ τὴν ἀμέμπτον τῆς βασιλείας κοινωὸν Ἑσθήρ, σὺν παντὶ τῷ τούτων ἔθνει, πολυπλόκοις μεθόδων παραλογισμοῖς αἰτησάμενος εἰς ἀπολείαν·

14. διὰ γὰρ τῶν τρόπων τούτων ᾤθητ' λαβὼν ἡμᾶς ἐρήμους, τὴν τῶν Περσῶν ἐπικράτησιν εἰς τοὺς Μακεδῶνας μετατάξει.

15. Ἡμεῖς δὲ τοὺς ὑπὸ τοῦ τρισαλιτηρίου παραδεδομένους εἰς ἀφανισμόν Ἰουδαίους, εὐρίσκομεν οὐ κακούργους ὄντας, δικαιοτάτοις δὲ πολιτευομένους νόμοις,

16. ὄντας δὲ υἱοὺς τοῦ ὑψίστου μεγίστου ζώντος Θεοῦ, τοῦ κατευθύνοντος ἡμῖν τε καὶ τοῖς προγόνοις ἡμῶν τὴν βασιλείαν ἐν τῇ καλλίστῃ διαθέσει.

17. Καλῶς οὖν ποιεῖτε μὴ προσχρησάμενοι τοῖς ὑπὸ Ἀμάν Ἀμαδαθοῦ ἀποσταλείσι γράμμασι·

18. διὰ τὸ αὐτὸν τὸν ταῦτα ἐξεργασάμενον, πρὸς ταῖς Σούσων πύλαις ἐσταυρωσθαι σὺν τῇ πανοικίᾳ, τὴν καταξίαν τοῦ πάντα ἐπικρατοῦντος Θεοῦ διατάχους ἀποδόντος αὐτῷ κρίσιν.

19. Τὸ δὲ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἐκθέντες ἐν παντὶ τόπῳ, μετὰ παρῆρσις ἐξ ἑνὸς τοῦ Ἰουδαίου χρήσασθαι τοῖς ἑαυτῶν νόμοις,

20. καὶ συνεπισχύειν αὐτοῖς· ὅπως τοὺς ἐν καιρῷ θλίψεως ἐπιθεμένους αὐτοῖς ἀμύνωνται τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς ἀδάρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ·

21. ταύτην γὰρ ὁ πάντα δυναστεύων Θεὸς, ἀντ' ὀλεθρίας τοῦ ἐκλέκτου γένους, ἐποίησεν αὐτοῖς εὐφροσύνην.

22. Καὶ ὑμεῖς οὖν ἐν ταῖς ἐπινύμοις ὁμῶν ἐορταῖς ἐπίσημον ἡμέραν μετὰ πάσης εὐωχίας ἄγετε·

23. ὅπως καὶ νῦν καὶ μετὰ ταῦτα σωτηρία ἡμῖν καὶ τοῖς εὐνοοῦσι Πέρσαις, τοῖς δὲ ἡμῖν ἐπιβουλεύουσι, μνημόσυνον τῆς ἀπωλείας.

24. Πᾶσα δὲ πόλις ἢ χώρα τὸ σύνολον, ἥτις κατὰ ταῦτα μὴ ποιῇ, δόρατι καὶ πυρὶ καταναλωθήσεται μετ' ὀργῆς· καὶ οὐ μόνον ἀνθρώποις ἄβατος, ἀλλὰ καὶ θηρίοις καὶ πτενίοις εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἐχθιστός τε κατασταθήσεται.

tradidimus historis, quæ sunt prope vos quærentes inique consummata, eorum qui indigne dominantur peste,

8. et attendere ad ea quæ post hæc, ita ut regnum sine turbatione omnibus hominibus cum pace præbeamus :

9. utentesque mutationibus, ea autem quæ ad conspectum veniunt discernentes semper cum mansueta obviacione.

10. Ut enim Aman Amadathu Macedo, veritatibus alienus de Persarum sanguine, et multum distans a nostra benignitate, et hospitatus a nobis,

11. consecutus est quam habemus ad omnem gentem humanitatem in tantum, ut vocaretur noster pater et adoraretur ab omnibus, secundam regii throni personam gerens.

12. Non ferens autem superbiam, nixus est principatu privare nos et spiritu,

13. et nostrum salvatorem et in omnibus benefactorem Mardochæum, et irreprehensibilem regni consortem Esther, cum omni horum gente, multiplicibus viarum deceptionibus expetens in perditionem :

14. per enim modos istos existimavit accipiens nos desertos, Persarum dominium in Macedonas transferre.

15. Nos vero ab exitiali traditos in necem Judæos, reperimus non malefactores existentes, justissimis vero degentes legibus,

16. existentes autem filios altissimi maximi viventis Dei, qui dirigit nobis que et primogenitoribus nostris regnum in optima dispositione.

17. Bene ergo facite non utentes his quæ ab Aman Amadathu missæ fuerunt litteris :

18. propterea quod hic qui hæc operatus est, ante Susarum portas appensus est cum omni familia, dignum eo qui omnium dominator Deo velociter reddente ei iudicium.

19. Et exemplar epistolæ hujus præponentes in omni loco, cum libertate dimittatis Judæos uti suis legibus,

20. et adjuvetis eos : ut eos qui in tempus tribulationis impositi erant eis ulciscantur tertia decima duodecimi mensis adar eadem die :

21. hanc enim omnium dominator Deus, pro perditione electi generis, fecit eis gaudium.

22. Et vos ergo in insignibus vestris festivitibus insignem diem cum omni lætitia ducite :

23. ut et nunc et post hæc salus nobis et benevolis Persis, his vero qui nobis insidiantur, memoriale perditionis.

24. Omnis autem civitas vel regio omnino, quæ juxta hæc non fecerit, lancea et igni consumetur cum ira : et non solum hominibus invia, sed et bestiis et volatilibus in omne tempus inimicissimaque constituetur.

ΙΩΒ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἀνθρώπος τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ Αὐσιτίδι ᾧ ὄνομα Ἰώβ, καὶ ἦν ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος ἀληθινός, ἀμεμπτος, δίκαιος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος.

2. Ἐγένοντο δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς.

3. Καὶ ἦν τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα ἑπτακισχίλια, κάμηλοι τριςχίλιοι, ζεύγη βοῶν πεντακόσιοι, θήλειαι ὄνοι νομάδες πεντακόσιοι, καὶ ὑπηρέσια πολλὰ σφόδρα, καὶ ἔργα μεγάλα ἦν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἦν ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος εὐγενὴς τῶν ἀπ' ἡλίου ἀνατολῶν.

4. Συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους ἐποιοῦσαν πότον καθ' ἑκάστην ἡμέραν, συμπαραλαμβάνοντες ἅμα καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐτῶν, ἐσθίειν καὶ πίνειν μετ' αὐτῶν.

5. Καὶ ὡς ἂν συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου, ἀπέστελλεν Ἰώβ, καὶ ἐκαθάριζεν αὐτοὺς ἀνιστάμενος τοπρῶι, καὶ προσέφερε περὶ αὐτῶν θυσίας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, καὶ μόσχον ἓνα περὶ ἁμαρτίας περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν. Ἐλεγε γὰρ Ἰώβ· Μὴ ποτε οἱ υἱοὶ μου ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν πρὸς Θεόν. Οὕτως οὖν ἐποίει Ἰώβ πάσας τὰς ἡμέρας.

6. Καὶ ἐγένετο ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, καὶ ἰδοὺ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ παραστῆσαι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν μετ' αὐτῶν.

7. Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος τῷ διαβόλῳ· Πόθεν παρ-
γέγονας; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος τῷ Κυρίῳ εἶπε· Περιελθὼν τὴν γῆν, καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν ὑπ' οὐρανόν, πάρεμι.

8. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Κύριος· Προέσχεες τῇ δια-
νοίᾳ σου κατὰ τοῦ παιδός μου Ἰώβ; Ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς; Ἀνθρώπος ἀμεμπτος, ἀληθινός, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος;

9. Ἀπεκρίθη δὲ ὁ διάβολος, καὶ εἶπεν ἐναντίον τοῦ Κυρίου· Μὴ δωρεὰν Ἰώβ σέβεται τὸν Κύριον;

10. Οὐ σὺ περιέφραξας τὰ ἔξω αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔσω τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔξω πάντων τῶν ὄντων αὐτοῦ κύκλῳ; Τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ εὐλόγησας, καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐποίησας ἐπὶ τῆς γῆς;

11. Ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χειρά σου, καὶ ἄψαι πάντων ὧν ἔχει· ἢ μὴν εἰς πρῶτον σε εὐλογήσει.

12. Τότε εἶπεν ὁ Κύριος τῷ διαβόλῳ· Ἰδοὺ πάντα ὅσα ἔστιν αὐτῷ, δίδωμι ἐν τῇ χειρὶ σου, ἀλλ' αὐτοῦ μὴ ἄψῃ. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ διάβολος παρὰ τοῦ Κυρίου.

13. Καὶ ἦν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, οἱ υἱοὶ Ἰώβ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ ἔπινον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου.

14. καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθε πρὸς Ἰώβ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ἡροτρία, καὶ αἱ θήλειαι ὄνοι ἐβόσκοντο ἐχόμεναι αὐτῶν,

15. καὶ ἐλθόντες οἱ αἰχμαλωτεύοντες ἠχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτεινεν ἐν μαχαίραις· σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι.

16. Ἐτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος, καὶ

JOB.

CAPUT I.

1. Homo quidam erat in regione Ausitide cui nomen Job, et erat homo ille verax, sine crimine, justus, colens Deum, abstinens ab omni mala re.

2. Nati sunt autem ei filii septem et filiae tres.

3. Et erant pecora ejus oves septies mille, camelli ter mille, juga boum quingenta, feminae asinae pascuales quingentae, et ministerium multum valde, et opera magna erant ei super terram, et erat homo ille nobilis inter eos qui a solis ortu.

4. Convenientes autem filii ejus ad invicem faciebant convivium per singulos dies, assumentes simul et tres sorores suas, ut comederent et biberent cum eis.

5. Cumque consummati essent dies convivii, mittebat Job, et purificabat eos exurgens mane, et offerebat pro eis victimas secundum numerum eorum, et vitulum unum pro peccato pro animabus eorum. Dicebat enim Job : Ne forte filii mei in mente sua cogitaverint mala erga Deum. Sic igitur faciebat Job omnibus diebus.

6. Et factum est sicut dies haec, et ecce venerunt angeli Dei ut starent coram Domino, et diabolus venit cum eis.

7. Et dixit Dominus diabolo : Unde ades? Et respondens diabolus Domino, dixit : Postquam circuitivi terram, et perambulavi eam quae sub caelo, adsum.

8. Et dixit ei Dominus : Attendisti mente tua super puerum meum Job? Quod non est juxta eum in terra? Homo sine crimine, verax, colens Deum, abstinens ab omni mala re?

9. Respondit autem diabolus, et dixit coram Domino : Num gratis Job colit Dominum?

10. Nonne tu munisti ea quae extra ipsum, et quae intra domum ejus, et quae extra ex omnibus quae sunt in circuitu ejus? Opera autem manuum ejus benedixisti, et pecora ejus multa fecisti super terram?

11. Sed mitte manum tuam, et tange omnia quae habet : certe in faciem te benedicet.

12. Tunc dixit Dominus diabolo : Ecce omnia quaecumque sunt ei, do in manum tuam, sed ipsum ne tetigeris. Et exivit diabolus a Domino.

13. Et erat sicut dies haec, filii Job et filiae ejus bibebant vinum in domo fratris sui senioris :

14. et ecce nuntius venit ad Job, et dixit ei : Juga boum arabant, et feminae asinae pascebantur conjunctae eis,

15. et venientes praedones praedati sunt eas, et pueros interfecerunt in gladiis : salvatus autem ego solus veni ut annuntiarem tibi.

16. Adhuc isto loquente venit alius nuntius, et dixit ad

εἶπε πρὸς Ἰώβ· Πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέκαυσε τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς ποιμένας κατέφαγεν μοίᾳ· σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι.

17. Ἐτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος, καὶ εἶπε πρὸς Ἰώβ· Οἱ ἵππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν κεφαλὰς τρεῖς, καὶ ἐκύκλωσαν τὰς καμήλους, καὶ ἤχμαλωτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις· ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος, καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι.

18. Ἐτι τούτου λαλοῦντος ἄλλος ἄγγελος ἐρχεται, λέγων τῷ Ἰώβ· Τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρων σου ἐσθιόντων καὶ πινόντων παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν τῷ πρεσβυτέρῳ,

19. εἰαίφνης πνεῦμα μέγα ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἐρήμου, καὶ ἦψατο τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς οἰκίας, καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία ἐπὶ τὰ παῖδιά σου, καὶ ἐτελεύτησαν· ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος, καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι.

20. Οὕτως ἀναστὰς Ἰώβ ἐῤῥήξε τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ, καὶ ἐκείρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, καὶ πρὸς τὴν γῆν προσκύνησε,

21. καὶ εἶπεν· Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρὸς μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ· ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλατο· ὥς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτως ἐγένετο, εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον.

22. Ἐν τούτοις πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἤμαρτεν Ἰώβ ἐναντίον τοῦ Κυρίου, καὶ οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ Θεῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Ἐγένετο δὲ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ παραστῆναι ἐναντὶ Κυρίου, καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν μέσῳ αὐτῶν παραστῆναι ἐναντίον τοῦ Κυρίου.

2. Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος τῷ διαβόλῳ· Πόθεν σὺ ἔρχῃ; Τότε εἶπεν ὁ διάβολος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου· Διαπορευθεὶς τὴν ὑπὸ οὐρανόν, καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν σύμπαναν, πάρεμι.

3. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος πρὸς τὸν διάβολον· Προέσχεες οὖν τῷ θεράποντί μου Ἰώβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς; Ἄνθρωπος ἄκακος, ἀληθινός, ἀμειπτός, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κακοῦ, ἐτι δὲ ἔρχεται ἀκακίας· σὺ δὲ εἶπας ὑπάρχοντα αὐτοῦ διακενῆς ἀπολέσαι.

4. Ὑπολαβὼν δὲ ὁ διάβολος εἶπε τῷ Κυρίῳ· Δέρμα ὑπὲρ δέρματος, ὅσα ὑπάρχει ἀνθρώπῳ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἔκτισει.

5. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἀποστεῖλας τὴν χειρὰ σου, ἅψαι τῶν ὀστέων αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ· ἢ μὴν εἰς πρόσωπόν σε εὐλογήσει.

6. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος τῷ διαβόλῳ· Ἰδοὺ παραδίδωμί σοι αὐτόν· μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διαφύλαξον.

7. Ἐξῆλθε δὲ ὁ διάβολος ἀπὸ τοῦ Κυρίου καὶ ἐπαΐσεν τὸν Ἰώβ· ἔλακε πονηρῶ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς.

8. Καὶ ἔλαβεν δσπρακον, ἵνα τὸν ἰχθῶρα ζύη, καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κοπρίας ἐξω τῆς πόλεως.

9. Χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότος εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· Μέχρι τίνος καρτερήσεις λέγων· « Ἰδοὺ ἀναμένω χρόνον ἐτι μικρόν, προσδεχόμενος τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου; Ἰδοὺ γὰρ ἠφανίσται σου τὸ « μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ἐμῆς « κοιλίας ὠδίνες καὶ πόνοι, οὓς εἰς τὸ κενὸν ἐκοπίασα

Job : Ignis cecidit de caelo, et combussit oves, et pastores devoravit similiter : salvatus autem ego solus veni ut annuntiarem tibi.

17. Adhuc isto loquente venit alius nuntius, et dixit ad Job : Equites fecerunt nobis capita tria, et circumdederunt camelos, et ceperunt eos, et pueros occiderunt in gladiis : salvatus autem sum ego solus, et veni ut annuntiarem tibi.

18. Adhuc isto loquente, alius nuntius advenit, dicens ipsi Job : Filiis tuis et filiabus tuis manducantibus et bibentibus apud fratrem suum seniores,

19. repente spiritus magnus irruit e deserto, et tetigit quatuor angulos domus, et cecidit domus super parvulos tuos, et mortui sunt : salvatus autem sum ego solus, et veni ut annuntiarem tibi.

20. Sic exsurgens Job conscidit vestimenta sua, et totodit comam capitis, et procumbens humi adoravit,

21. et dixit : Ipse nudus egressus sum de utero matris meae, nudus et revertar illuc : Dominus dedit, Dominus abstulit : sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictum.

22. In omnibus his quae acciderunt ei nihil peccavit Job coram Domino, et non dedit insipientiam Deo.

CAPUT II.

1. Factum est autem ut dies haec, et venerunt angeli Dei ut assisterent coram Domino, et diabolus venit in medio eorum ut assisteret coram Domino.

2. Et dixit Dominus diabolo : Unde tu advenis ? Tunc dixit diabolus in conspectu Domini : Postquam peragravi eam quae sub caelo, et obambulavi universam, adsum.

3. Dixit autem Dominus ad diabolum : Attendisti igitur famulo meo Job, quod non est juxta eum de iis qui sunt super terram ? Homo innocens, verax, irreprehensibilis, timens Deum, abstinens ab omni malo, adhuc autem retinet innocentiam : tu vero dixisti substantiam ejus frustra perdere.

4. Suscipiens autem diabolus dixit Domino : Pellem pro pelle, quaecumque sunt homini pro anima sua pendet.

5. Alioquin autem mittens manum tuam, tange ossa ejus et carnes ejus : certe in faciem te benedict.

6. Dixit autem Dominus diabolo : Ecce trado tibi eum : tantummodo animam ejus custodi.

7. Exivit autem diabolus a Domino et percussit Job ulcere maligno a pedibus usque ad caput.

8. Et sumpsit testam, ut saniem raderet, et sedebat in sterquilinio extra civitatem.

9. Tempore autem multo transacto dixit ei uxor ejus : Quousque sustinebis dicens : « Ecce permaneo tempus ad huc parvum, exspectans spem salutis meae ? Ecce enim « deletum est memoriale tuum de terra, filii et filiae, mei « uteri dolores et labores, quos in vacuum laboravi cum « aerumnis : tu vero ipse in putredine vermium sedes per-

« μετὰ μόχθων· σύ τε αὐτὸς ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων κά-
 « θησαι διανυκτερεύων αἰθρίας, καὶ γὰρ πλανωμένη καὶ
 « λάτρις τόπον ἐκ τόπου καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας, προσδεχο-
 « μένη τὸν ἥλιον πότε δύσεται, ἵνα ἀναπαύσωμαι τῶν
 « μόχθων μου καὶ τῶν δυνῶν αἱ με νῦν συνέχουσιν. »
 Ἄλλὰ εἰπὸν τι ῥῆμα εἰς Κύριον, καὶ τελεύτα.

10. Ὁ δὲ ἐμβλέψας εἶπεν αὐτῇ· Ὡς περ μία τῶν
 ἀφρόνων γυναικῶν ἐλάλησας. Εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα
 ἐκ χειρὸς Κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ ὑποίσομεν; Ἐν πᾶσι
 τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῇ οὐδὲν ἡμαρτεν Ἰὼβ
 τοῖς χεῖλεσιν ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.

11. Ἀκούσαντες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ
 πάντα τὰ ἐπελθόντα αὐτῇ, παρεγένοντο ἕκαστος ἐκ τῆς
 ἰδίας γῶρας πρὸς αὐτόν· Ἐλιφάξ ὁ Θαυμαίων βασιλεὺς,
 Βαλδαδ ὁ Σαυγέων τύραννος, Σωφάρ Μιναιῶν βασι-
 λεύς· καὶ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν δημοθυμαδὸν, τοῦ πα-
 ρακαλεῖσθαι καὶ ἐπισκέψασθαι αὐτόν.

12. Ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόρρωθεν, οὐκ ἐπέγνωσαν· καὶ
 βοήσαντες φωνῇ μεγάλῃ ἐκλαυσαν, ῥήξαντες ἕκαστος
 τὴν ἑαυτοῦ στολὴν, καὶ καταπασάμενοι γῆν,

13. παρακάθισαν αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας,
 καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐλάλησεν· ἑώρων γὰρ τὴν πληγὴν
 δεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλην σφόδρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Μετὰ τοῦτο ἤνοιξεν Ἰὼβ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ
 κατηράσατο τὴν ἡμέραν αὐτοῦ,

2. λέγων·

3. Ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐγεννήθην, καὶ ἡ νύξ
 ἐκείνη ᾗ εἶπαν· Ἰδοὺ ἄρσεν.

4. Ἡ νύξ ἐκείνη εἴη σκότος, καὶ μὴ ἀναζητήσαι αὐ-
 τὴν ὁ Κύριος ἀνωθεν, μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος·

5. ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκία θανάτου, ἐπελ-
 θοὶ ἐπ' αὐτὴν γνόφος· καταρθείη ἡ ἡμέρα

6. καὶ ἡ νύξ ἐκείνη, ἀπενέγκοιτο αὐτὴν σκότος· μὴ
 εἴη εἰς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ, μηδὲ ἀριθμηθεῖν εἰς ἡμέρας
 μηνῶν.

7. Ἀλλὰ ἡ νύξ ἐκείνη εἴη ὀδύνη, καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ'
 αὐτὴν εὐφροσύνη μηδὲ χαρμῶν·

8. ἀλλὰ καταράσαιοτο αὐτὴν ὁ καταρώμενος τὴν
 ἡμέραν ἐκείνην, ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι.

9. Σκοτωθεῖν τὰ ἀστρα τῆς νυκτὸς ἐκείνης· ὑπομεί-
 ναι, καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι, καὶ μὴ ἴδοι ἑωσφόρον
 ἀνατέλλοντα.

10. Ὅτι οὐ συνέκλεισε πύλας γαστρὸς μητρὸς μου,
 ἀπήλλαξε γὰρ ἂν πόνον ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου.

11. Διὰ τί γὰρ ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἐτελεύτησα; ἐκ γαστρὸς
 δὲ ἐξῆλθον, καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπωλόμην;

12. Ἰνατί δὲ συνήντησάν μοι τὰ γόνατα; Ἰνατί δὲ
 μαστοὺς ἐθήλασα;

13. Νῦν ἂν κοιμηθεὶς ἡσυχάσα, ὑπνώσας δὲ ἀνε-
 πασάμην

14. μετὰ βασιλέων, βουλευτῶν γῆς, οἱ ἐγαυριῶντο
 ἐπὶ ξίφεσιν,

15. ἢ μετὰ ἀρχόντων, ὧν πολλὸς ὁ χρυσὸς, οἱ ἐπλησαν
 τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀργυροῦ·

16. ἢ ὥς περ ἐκτρωίμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μη-
 τρὸς, ἢ ὥς περ νήπιοι οἱ οὐκ εἶδον φῶς.

« noctans sub dio, et ego errans et ancilla locum ex loco
 « et domum e domo, exspectans solem quando occidet, ut
 « requiescam ab ærumnis et doloribus qui me nunc pre-
 « munt. » Sed dicito aliquid verbum in Dominum, et mo-
 rere.

10. Ille vero inspiciens dixit ei : Tamquam una insipien-
 tum mulierum locuta es. Si bona suscepimus de manu
 Domini, mala cur non sustinebimus? In omnibus his quæ
 acciderunt ei nihil peccavit Job labiis coram Deo.

11. Cum audissent autem tres amici ejus mala omnia
 quæ supervenerant ei, advenerunt unusquisque e propria
 regione ad eum : Eliphaz Tæmanorum rex, Baldad Sauchæo-
 rum tyrannus, Sophar Minæorum rex : et accesserunt ad
 eum unanimiter, ad consolandum et visitandum eum.

12. Cum vidissent autem eum de longe, non agnoverunt :
 et clamantes voce magna ploraverunt, scindentes unusquis-
 que stolam suam, et aspergentes terram,

13. assederunt ei septem dies et septem noctes, et nemo
 eorum locutus est : videbant enim plagam esse gravem et
 magnam valde.

CAPUT III.

1. Post hæc aperuit Job os suum, et maledixit diei suæ,

2. dicens :

3. Pereat dies in qua natus sum, et nox illa qua dixe-
 runt : Ecce masculus.

4. Nox illa sit tenebræ, neque requirat eam Dominus de-
 super, nec veniat in eam lumen :

5. sed excipiant illam tenebræ et umbra mortis, superve-
 niat in eam caligo : maledicta sit dies

6. et nox illa, auferant eam tenebræ : non sit in diebus
 anni, neque numeretur in diebus mensium.

7. Sed nox illa sit dolor, et non veniat super eam lætitia
 neque gaudium :

8. sed maledicat ei qui maledicit diem illum, qui habet
 magnum cetum opprimere.

9. Obtenebrescant sidera noctis illius : permaneat, et in
 lucem non veniat, et non videat luciferum exorientem.

10. Quoniam non conclusit portas ventris matris meæ,
 abstulisset enim utique laborem ab oculis meis.

11. Quare enim in ventre non obi? ex utero autem exii,
 et non protinus perii?

12. Ut quid autem occurrerunt mihi genua? quare autem
 ubera suxi?

13. Nunc utique dormiens quiescerem, somnum autem
 capiens requiescerem

14. cum regibus, consiliariis terræ, qui gloriabantur in
 gladiis,

15. aut cum principibus, quibus multum fuit aurum,
 qui compleverunt domos suas argento :

16. aut tamquam abortivum exiens de vulva matris, aut
 tamquam infantes qui non viderunt lucem.

17. Ἐκεῖ ἀσεβεῖς ἐξέκασαν θυμὸν ὀργῆς, ἐκεῖ ἀνεπαύσαντο κατὰ σκοπὸν τῷ σώματι.

18. Ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰώνιοι οὐκ ἤκουσαν φωνὴν φορολόγου.

19. Μικρὸς καὶ μέγας ἐκεῖ ἐστὶ, καὶ θεράπων δεδοικὼς τὸν κύριον αὐτοῦ.

20. Ἰνατί γὰρ δέδοται τοῖς ἐν πικρίᾳ φῶς, ζωὴ δὲ ταῖς ἐν ὀδύναις ψυχαῖς;

21. Οἱ ἱμεῖρονται τοῦ θανάτου καὶ οὐ τυγχάνουσιν, ἀνорύσσοντες ὥσπερ θησαυροὺς,

22. περιχαρεῖς δὲ ἐγένοντο ἐὰν κατατύχωσι.

23. Θάνατος ἀνδρὶ ἀνάπαυμα, συνέλκεισε γὰρ ὁ Θεὸς κατ' αὐτοῦ.

24. Πρὸ γὰρ τῶν σίτων μου στεναγμὸς ἦκει, δακρύω δὲ ἐγὼ συνεχόμενος φόβῳ.

25. Φόβος γὰρ ὃν ἐφρόντισα ἤλθε μοι, καὶ ὃν ἐδοκίμειν συνήντησέ μοι.

26. Οὔτε εἰρήνευσα, οὔτε ἡσύχασα, οὔτε ἀνεπαυσάμην, ἤλθε δὲ μοι ὀργή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφάξ ὁ Θαυμανίτης, λέγει·

2. Μὴ πολλάκις σοὶ λελάληται ἐν κόπῳ; Ἰσχύϊν δὲ ῥημάτων σου τίς ὑποίσει;

3. Εἰ γὰρ σὺ ἐνουθέτησας πολλοὺς, καὶ χεῖρας ἀσθενοῦς παρεκάλεσας,

4. ἀσθενούντας τε ἐξανέστησας ῥήμασι, γόνασί τε ἀδυνατοῦσι θάρσος περιέθηκας·

5. νῦν δὲ ἦκει ἐπὶ σέ πόνος καὶ ἥψατό σου, σὺ ἐσπούδασας.

6. Πότερον οὐχ ὁ φόβος σου ἐστὶν ἐν ἀφροσύνῃ, καὶ ἡ ἐλπίς σου καὶ ἡ χαλκία τῆς ὁδοῦ σου;

7. Μνήσθητι οὖν, τίς καθαρὸς ὢν ἀπώλετο, ἢ πότε ἀληθινοὶ δολοβροὶ ἀπώλοντο;

8. Καθ' ὃν τρόπον εἶδον τοὺς ἀροτριῶντας τὰ ἄτοπα, οἱ δὲ σπείροντες αὐτὰ ὀδύνας θεωροῦσιν ἑαυτοῖς.

9. Ἀπὸ προστάγματος Κυρίου ἀπολοῦνται, ἀπὸ δὲ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανισθήσονται.

10. Σθένος λέοντος, φωνὴ δὲ λεαίνης, γαυρίαμα δὲ δρακόντων ἐσβέσθη.

11. Μυρμηκοῦντες ὤλετο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν βορὰν, σκύμνοι δὲ λεόντων ἔλιπον ἀλλήλους.

12. Εἰ δέ τι ῥῆμα ἀληθινὸν ἐγεγόνει ἐν λόγοις σου, οὐδὲν ἂν σοὶ τούτων κακὸν ἀπήντησε. Πότερον οὐ δέξεται μοι τὸ οὖς ἐξαίσια παρ' αὐτοῦ;

13. Φόβῳ δὲ καὶ ἤχῳ νυκτερινῇ ἐπιπίπτων φόβος ἐπ' ἀνθρώπους,

14. φρίκη μοι συνήντησε καὶ τρόμος, καὶ μεγάλως μου τὰ ὅσα διέσεισε,

15. καὶ πνεῦμα ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπῆλθεν, ἔφριξαν δὲ μοι τρίχες καὶ σάρκες.

16. Ἀνέστην καὶ οὐκ ἐπέγνω, εἶδον καὶ οὐκ ᾔην μορφὴν πρὸ ὀφθαλμῶν μου, ἀλλ' ἡ αὔραν καὶ φωνὴν ἤκουον.

17. Τί γάρ; μὴ καθαρὸς ἐστὶ βροτὸς ἐναντίον τοῦ Κυρίου; ἢ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἀμειμπτος ἀνὴρ;

18. Εἰ κατὰ παιδῶν αὐτοῦ οὐ πιστεύει, κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σχολιδόν τι ἐπενόησε·

17. Ubi impil accenderunt furorem iræ, ibi requieverunt fatigati corpore.

18. Pariter autem sæculares non audierunt vocem exaltoris.

19. Pusillus et magnus ibi est, et servus timens dominum suum.

20. Ut quid enim data est eis qui in amaritudine sunt laxi, et vita animabus quæ sunt in doloribus?

21. Qui desiderant mortem et non contingit illis, effodientes quasi thesauros,

22. læti autem facti sunt si fuerint consecuti.

23. Mors viro requies, conclusit enim Deus super eum.

24. Ante escas quippe meas gemitus adest, et fleo ego coarctatus timore.

25. Timor enim quem verebar venit mihi, et quem metueram occurrit mihi.

26. Neque in pace fui, neque in silentio, neque in requie, venit autem mihi ira.

CAPUT IV.

1. Suscipiens autem Eliphaz Thæmanites, ait :

2. Num sæpe tibi sermo est habitus in molestia? Pondus autem verborum tuorum quis sustinebit?

3. Si enim tu erudivisti multos, et manus infirmas consolatus es,

4. et eos qui infirmabantur erexisti verbis, genibusque impotentibus fiduciam circumposuisti :

5. nunc autem venit super te labor et tetigit te, turbatus es.

6. Nonne timor tuus est in stultitia, et spes tua et iniquitas viæ tuæ?

7. Recordare igitur, quis cum mundus esset periit, vel quando veraces radicibus perierunt?

8. Quemadmodum vidi eos qui arabant absurda, qui autem seminant ea dolores metent sibi.

9. A præcepto Domini peribunt, a spiritu autem iræ ejus delebuntur.

10. Robur leonis, et vox lænæ, et gaudium draconum extinctum est.

11. Myrmicoleon periit eo quod non haberet escam, et catuli leonum divisi sunt ab invicem.

12. Si quod autem verbum verax fuisset in sermonibus tuis, nihil tibi horum malum accidisset. Numquid non capiet auris mea ab eo magnifica?

13. Timore autem et sonitu nocturno incidens timor super homines,

14. horror mihi occurrit et tremor, et valde ossa mea concussit,

15. et spiritus in faciem meam incurrit, horruerunt autem pili mihi et carnes.

16. Surrexi et non cognovi, vidi et non erat figura ante oculos meos, sed auram et vocem audiebam.

17. Quid enim? numquid homo coram Domino mundus erit? vel de operibus suis inculpabilis vir?

18. Si contra servos suos non credit, et adversus angelos suos pravum quid advertit :

19. τοὺς δὲ κατοικοῦντας οἰκίας πηλίνας, ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἔσμεν, ἐπαισεν αὐτοὺς σπητὸς τρόπον,

20. καὶ ἀπὸ πρωΐθεν μέχρι ἑσπέρας οὐκ ἔτι εἰσι· παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἑαυτοῖς βοηθῆσαι, ἀπώ-
λοντο.

21. Ἐνεφύσησε γὰρ αὐτοῖς καὶ ἐξηράνθησαν, ἀπώ-
λοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Ἐπικάλεσαι δὲ εἴ τις σοι ὑπακούσεται, ἢ εἴ τινα ἀγγέλων ἁγίων ὄψῃ.

2. Καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναίρει ὀργή, πεπλανημένον δὲ θανατοῖ ζήλος.

3. Ἐγὼ δὲ ἐώρακα ἄφρονος ρίζαν βάλλοντας, ἀλλ' εὐθέως ἐβρώθη αὐτῶν ἡ δαίαιτα.

4. Πόρρω γένοιτο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας, κολαβερισθῇσαν δὲ ἐπὶ θύραις ἡσόνων, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος.

5. Ἄ γὰρ ἐκεῖνοι συνήγαγον, δίκαιοι ἔδονται, αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξάιρετοι ἔσονται· ἐκσιφωνισθεῖ αὐ-
τῶν ἡ ἰσχὺς·

6. οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς γῆς κόπος, οὐδὲ ἐξ ὀρέων ἀναβλαστήσει πόνος.

7. Ἀλλὰ ἄνθρωπος γεννᾶται κόπῳ, νεοσσοὶ δὲ γυ-
πὸς τὰ ὑψηλὰ πέτονται.

8. Οὐ μὴν δὲ, ἀλλὰ ἐγὼ δεηθήσομαι Κυρίου, Κύ-
ριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπικαλέσομαι,

9. τὸν ποιοῦντα μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἐνδοξά τε καὶ ἐξαισία, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς,

10. τὸν διδόντα ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ἀποστελλοντα ὕδωρ ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐρανόν,

11. τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος, καὶ ἀπολωλότας ἐξεγείροντα,

12. διαλλάσσοντα βουλὰς πανούργων, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αἱ χεῖρες αὐτῶν ἀληθές.

13. Ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει, βου-
λὴν δὲ πολυπλόκων ἐξέστησεν.

14. Ἡμέρας συναντήσεται αὐτοῖς σκότος, τὸ δὲ με-
σημβρινὸν ψηλαφήσασιν ἴσα νυκτὶ,

15. ἀπολοῖντο δὲ ἐν πολέμῳ, ἀδύνατος δὲ ἐξέλθῃ ἐκ
χειρὸς δυνάστου.

16. Εἴη δὲ ἀδυνάτω ἔλπις, ἀδίκῳ δὲ στόμα ἐμπρα-
χθεῖη.

17. Μακάριος δὲ ἄνθρωπος ὃν ἤλεγξεν ὁ Κύριος,
νοθέτημα δὲ Παντοκράτορος μὴ ἀπαναίνου.

18. Αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ, καὶ πάλιν ἀποκαθίστη-
σιν· ἐπαισε, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἴσαντο.

19. Ἐξάκις ἐξ ἀναγκῶν σε ἐξελεῖται, ἐν δὲ τῷ ἑβδό-
μῳ οὐ μὴ ἄψῃται σου κακόν.

20. Ἐν λιμῷ ῥύσεται σε ἐκ θανάτου, ἐν πολέμῳ δὲ
ἐκ χειρὸς σιδήρου λύσει σε.

21. Ἀπὸ μάστιγος γλώσσης σε κρύψει, καὶ οὐ μὴ
φοβηθῇς ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων.

22. Ἀδίκων καὶ ἀνόμων καταγελάσῃ, ἀπὸ δὲ θηρίων
ἀγρίων οὐ μὴ φοβηθῇς.

23. Θῆρες γὰρ ἀγριοὶ εἰρηνεύσουσί σοι.

24. Εἴτα γνώσῃ ὅτι εἰρηνεύσει σου ὁ οἶκος· ἡ δὲ
δαίαιτα τῆς σκηνῆς σου οὐ μὴ ἀμάρτη.

19. habitantes autem domos luteas, ex quibus et ipsi
de eodem luto sumus, percussit illos tamquam tineas,

20. et a mane usque ad vesperam ultra non sunt : eo
quod non possent sibi ipsis subvenire, perierunt,

21. Insufflavit enim eis et exaruerunt, interierunt quia
non habebant sapientiam.

CAPUT V.

1. Invoca autem si quis tibi respondeat, vel si quem
angelorum sanctorum aspicias.

2. Etenim stultum perimit ira, errantem autem occidit
zelus.

3. Ego autem vidi stultos radicem mittentes, sed statim
absumpta est illorum habitatio.

4. Longe fiant filii eorum a salute, et conterantur super
januas minorum, et non erit qui eripiat.

5. Quæ enim illi congregaverunt, justi comedent, ipsi
vero de malis non liberabuntur : exhauriatur fortitudo
eorum :

6. non enim prodiet de terra labor, neque de montibus
germinabit molestia.

7. Sed homo nascitur labori, pulli autem vulturis altis-
sime volitant.

8. Verumtamen ego deprecabor Dominum, Dominum
autem omnium horum dominatorem invocabo,

9. qui facit magna et non vestigabilia, gloriosaque et
magnifica, quorum non est numerus,

10. qui dat pluviam super terram, qui mittit aquam
super eam quæ sub cælo,

11. qui facit humiles in altitudinem, et suscitât eos qui
perierant,

12. qui avertit consilia versutorum, et non facient manus
eorum veritatem.

13. Qui capit sapientes in prudentia, consilium autem
astutorum disjecit.

14. In die occurrent eis tenebræ, in meridie autem pal-
pent tamquam in nocte,

15. et pereant in bello, infirmus autem egrediatur de
manu potentis.

16. Sit autem infirmo spes, iniusti autem os obstrua-
tur.

17. Beatus autem homo quem arguit Dominus, moniti-
onem vero Omnipotentis ne renuas.

18. Ipse enim dolere facit, et rursus restituit : percussit,
et manus ejus sanaverunt.

19. Sexies de necessitatibus te eruet, in septimo vero non
te tanget malum.

20. In fame te liberabit a morte, in prælio vero de manu
ferri solvet te.

21. A flagello linguæ abscondet te, et non timebis a
malis venientibus.

22. Injustos et iniquos deridebis, et feroces bestias non
timebis.

23. Bestiæ enim feræ pacatæ erunt tibi.

24. Deinde scies quod in pace erit domus tua : habitatio
autem tabernaculi tui non peccabit.

25. Γνώση δὲ ὅτι πολλὸ τὸ σπέρμα σου, τὰ δὲ τέκνα σου ἔσται ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ.

26. Ἐλευση δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σῖτος ὥριμος κατὰ καιρὸν θερίζομενος, ἢ ὥσπερ θημυνία ἄλωνος καθ' ὅραν συγκομισθεῖσα.

27. Ἴδού ταῦτα οὕτως ἐξηγιάσαμεν· ταῦτά ἐστιν ἃ ἀκηκόαμεν· σὺ δὲ γνῶθι σεαυτῷ, εἴ τι ἔπραξας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει·

2. Εἰ γάρ τις ἰστῶν στήσαι μου τὴν ὀργήν, τὰς δὲ ὀδύνας μου ἀραὶ ἐν ζυγῷ ὁμοθυμαδόν,

3. καὶ δὴ ἄμμου παραλλίας βαρύτερα ἔσται· ἀλλ', ὡς ἔοικε, τὰ ῥήματά μου ἐστὶ φαῦλα.

4. Βέλη γὰρ Κυρίου ἐν τῷ σώματί μου ἐστίν, ὧν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ αἷμα· ὅταν ἀρξώμαι λαλεῖν, κεντοῦσί με.

5. Τί γάρ; Μὴ διακενῆς κεκραῖεται ὄνος ἀγριος, ἀλλ' ἢ τὰ σῖτα ζητῶν; Εἰ δὲ καὶ ῥήξει φωνὴν βούς ἐπὶ φάτνης ἔχων τὰ βρώματα;

6. Εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἀνευ ἀλός, εἰ δὲ καὶ ἔστι γεῦμα ἐν ῥήμασι κενοῖς;

7. Οὐ δύναται γὰρ παύσασθαι μου ἡ ὀργή· βρόμον γὰρ ὀρῶ τὰ σῖτά μου ὥσπερ ὀσμὴν λέοντος.

8. Εἰ γὰρ δῶή και ἔλθοι μου ἡ αἵτησις, καὶ τὴν ἐλπίδα μου δῶή ὁ Κύριος·

9. ἀρξάμενος ὁ Κύριος τρωσάτω με, εἰς τέλος δὲ μὴ με ἀνελέτω.

10. Εἴη δέ μου πόλις τάφος, ἐφ' ἧς ἐπὶ τειχεῖων ἡλόμην ἐπ' αὐτῆς· οὐ φείσομαι· οὐ γὰρ ἐφυσάμην ῥήματα ἁγία Θεοῦ μου.

11. Τίς γάρ μου ἡ ἰσχὺς, ὅτι ὑπομένω; ἢ τίς μου ὁ χρόνος, ὅτι ἀνέχεται μου ἡ ψυχὴ;

12. Μὴ ἰσχὺς λίθων ἡ ἰσχὺς μου; ἢ αἱ σάρκες μου εἰσι χάλκεαι;

13. ἢ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ἐπεποίθειν; Βοήθεια δὲ ἀπ' ἐμοῦ ἄπεστιν,

14. ἀπειπάτό με ἔλεος, ἐπισκοπὴ δὲ Κυρίου ὑπερεῖδέν με.

15. Οὐ προσεῖδόν με οἱ ἐγγύτατοί μου, ὥσπερ χειμάρρους ἐκλείπων, ἢ ὥσπερ κύμα παρήλθόν με.

16. Οἵτινές με διευλαβοῦντο, νῦν ἐπιπεπτώκασι μοι ὥσπερ γιῶν ἢ χρυστάλλος πεπηγώς.

17. Καθὼς ταχεῖσα θερμῆς γενομένης, οὐκ ἐπεγνώσθη ὅπερ ἦν,

18. οὕτω καὶ γὼ κατελείφθην ὑπὸ πάντων, ἀπωλόμην δὲ καὶ ἔξοικος ἐγενόμην.

19. Ἴδετε ὁδοὺς Θαιμανῶν, ἀτραποὺς Σαβῶν οἱ διαρῶντες,

20. καὶ αἰσχύνην ὀφειλήσουσιν οἱ ἐπὶ πόλεσιν καὶ χρήμασι πεποιθότες.

21. Ἀτὰρ δὲ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι ἀνελεσημόνως, ὥστε ἰδόντες τὸ ἐμὸν τραῦμα φοβήθητε.

22. Τί γάρ; Μήτι ὑμᾶς ἤτησα, ἢ τῆς παρ' ὑμῶν ἰσχὺς ἐπιδέομαι,

23. ὥστε σῶσαί με ἐξ ἐχθρῶν, ἢ ἐκ χειρὸς δυναστῶν ῥύσασθαι με;

24. Διδάξατέ με, ἐγὼ δὲ κωφεύσω· εἴ τι πεπλάνημαι, φράσατέ μοι.

25. Scies autem quod multum semen tuum, et filii tui erunt quasi omnis herba campi.

26. Et venies in sepulcrum tamquam frumentum maturum quod in tempore messuerunt, vel sicut acervus areae in tempore comportatus.

27. Ecce haec ita exquisivimus : haec sunt quae audivimus : tu vero scito tibi ipsi, si quid egeris.

CAPUT VI.

1. Respondens autem Job, dicit :

2 Si vero quis appendens appenderet iram meam, dolores autem meos tolleret in statera pariter,

3. et utique arena maris gravior erit : sed, ut videtur, verba mea sunt mala.

4. Sagittae enim Domini in corpore meo sunt, quarum furor earum bibit sanguinem meum : cum incorpero loqui, stimulant me.

5. Quid enim? Numquid frustra onager clamabit, nisi escas requirens? Numquid et erumpet vocem bos cum habeat in praesepe cibos?

6. Numquid potest sine sale edi panis, aut est sapor in sermonibus vanis?

7. non potest enim cessare ira mea : foetorem enim video escas meas sicut est odor leonis.

8. Si enim def et veniat postulatio mea, et spem meam det Dominus :

9. qui cepit Dominus vulneret me, in finem autem ne me tollat.

10. Sit autem mea civitas sepulcrum, super cujus muros saltabam super eam : non parcam : non enim mentitus sum verba sancta Dei mei.

11. Quae enim virtus mea, ut sufferam? aut quod tempus meum, ut sustineat anima mea?

12. Numquid virtus lapidum virtus mea? aut carnes meae sunt aeneae?

13. aut non in ipso confidebam? Sed adiutorium a me recessit,

14. negavit me misericordia, visitatio vero Domini me desepxit.

15. Propinqui mei non respexerunt me, tamquam torrens deficiens, aut sicut fluctus transierunt me.

16. Qui verebantur me, nunc irruerunt super me sicut nix aut gelu concretum.

17. Quemadmodum quod liquefactum est calore exorto, non cognitum est quod erat,

18. ita et ego derelictus sum ab omnibus, perii autem et exul de domo mea factus sum.

19. Vias Thæmanorum videte, semitas Sabæorum intuentes,

20. et confusionem debebunt qui in civitatibus et pecuniis confiderunt.

21. Nunc autem et vos insurrexistis in me sine misericordia, itaque videntes vulnus meum timele.

22. Quid enim? Numquid aliquid vos petii, aut fortitudine vestra indigeo,

23. ut salvetis me de inimicis, vel de manu potentium liberetis me?

24. Docete me, et ego obmutescam : si quid erravi, dicite mihi.

25. Ἄλλ', ὡς εἶπες, φαῦλα ἀληθινῶς ῥήματα, οὐ γὰρ παρ' ὑμῶν ἰσχύιν αἰτοῦμαι,
 26. οὐδὲ ἐλεγχοῦ ὑμῶν ῥήμασί με παύσει, οὐδὲ γὰρ ὑμῶν φθέγμα ῥήματος ἀνέξομαι.
 27. Πλὴν ὅτι ἐπ' ὀρφανῶν ἐπιπίπτετε, ἐνάλλεσθε δὲ ἐπὶ φίλῳ ὑμῶν.
 28. Νυνὶ δὲ εἰςθλέψας εἰς πρόσωπα ὑμῶν, οὐ ψεύσομαι.
 29. Καθίστατε δὴ, καὶ μὴ εἰρήνη ἀδικῶν, καὶ πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε.
 30. Οὐ γὰρ ἔστιν ἐν γλώσσῃ μου ἀδικῶν, ἢ ὁ λάρυγξ μου οὐχὶ συνέσειν μελετᾷ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Πότερον οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὥσπερ μισθίου αὐθημερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ;
 2. ἢ ὥσπερ θεράπων δεδοικὼς τὸν κύριον αὐτοῦ, καὶ τετευχῶς σκιάς; ἢ ὥσπερ μισθωτὸς ἀναμείνων τὸν μισθὸν αὐτοῦ;
 3. Οὕτω καὶ γὰρ ὑπέμεινα μῆνας κενοὺς, νύκτες δὲ ὀδυνοῦν δεδομέναι μοι εἰσιν.
 4. Ἐὰν κοιμηθῶ, λέγω· Πότε ἡμέρα; Ὡς δ' ἂν ἀναστῶ, πάλιν· Πότε ἑσπέρα; Πλήρης δὲ γίνομαι ὀδυνοῦν ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωῒ,
 5. φύρεται δὲ μου τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκολήκων, τήκω δὲ βῶλακας γῆς ἀπὸ ἰχθύος ζύων·
 6. ὁ δὲ βίος μου ἔστιν ἐλαφρότερος λαλιᾶς, ἀπολῶλε δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι.
 7. Μνήσθητι οὖν ὅτι πνεῦμά μου ἡ ζωὴ, καὶ οὐκ ἔτι ἐπανελεύσεται ὀφθαλμός μου ἰδεῖν ἀγαθόν.
 8. Οὐ περιβλέψεται με ὀφθαλμὸς ὁρῶντός με, οἱ ὀφθαλμοὶ σου ἐν ἐμοί, καὶ οὐκ ἔτι εἰμὶ,
 9. ὥσπερ νέφος ἀποκαθαρθὲν ἀπ' οὐρανοῦ. Ἐὰν γὰρ ἄνθρωπος καταβῇ εἰς ἄδην, οὐκ ἔτι μὴ ἀναβῇ,
 10. οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, οὐδ' οὐ μὴ ἐπὶ γυνὴ αὐτὸν ἔτι ὁ τόπος αὐτοῦ.
 11. Ἀτὰρ οὖν οὐδὲ ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου, λαλήσω ἐν ἀνάγκῃ ὦν, ἀνοίξω πικρίαν ψυχῆς μου συνεχόμενος.
 12. Πότερον θάλασσα εἰμὶ ἢ δράκων, ὅτι κατέταξας ἐπ' ἐμὲ φυλακὴν;
 13. Εἶπα ὅτι παρακαλέσει με ἡ κλίνη μου, ἀνοίσω δὲ πρὸς ἑμαυτὸν ἰδίᾳ λόγον τῇ κοίτῃ μου·
 14. ἐκφοβείς με ἐνυπνίους, καὶ ἐν ὁράμασί με καταπλήσσεις.
 15. Ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχὴν μου, ἀπὸ δὲ θανάτου τὰ ὀστέα μου.
 16. Οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι, ἵνα μακροθυμήσω. Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, κενὸς γὰρ μου ὁ βίος.
 17. Τί γὰρ ἔστιν ἄνθρωπος ὅτι ἐμεγάλυνας αὐτόν, ἢ ὅτι προσέγεις τὸν νοῦν εἰς αὐτόν;
 18. Ἡ ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ποιήσῃ ἕως τὸ πρωῒ, καὶ εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς;
 19. Ἔως τίνος οὐκ ἔξς με, οὐδὲ προΐη με, ἕως ἂν καταπίω τὸν πύελόν μου;
 20. Εἰ ἐγὼ ἥμαρτον, τί δυνήσομαι πρᾶξαι, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων; Διατί θεοῦ με κατεντευτήν σου, εἰμὶ δὲ ἐπὶ σοὶ φορτίων;

25. Sed, ut videtur, vilia veracis verba, non enim a vobis fortitudinem peto,
 26. neque correptio vestra verbis me sedabit, neque enim elocutionem sermonis vestri sustinebo.
 27. Verumtamen super pupillum irruiis, autem insultatis super amicum vestrum.
 28. Nunc autem inspiciens in facies vestras, non mentiar.
 29. Sedete, obsecro, et non sit injustum, et rursus justo adestote.
 30. Non est enim in lingua mea iniquitas, aut fauces meae nonne intellectum meditantur?

CAPUT VII.

1. Numquid non tentatio est vita hominis super terram, et sicut quotidiani mercenarii vita ejus?
 2. aut tamquam servus metuens dominum suum, et consecutus umbram? aut tamquam mercenarius expectans mercedem suam?
 3. Sic et ego expectavi menses vanos, noctes autem dolorem daturae sunt mihi.
 4. Si dormiero, dico: Quando dies? Et si surrexero, rursus: Quando vespas? Repleor autem doloribus a vespere usque ad mane,
 5. et conspergitur corpus meum in putredine vermium, infundo autem glebas terrae a sanie radens:
 6. et vita mea exilior est quam loquela, periit autem in vana spe.
 7. Recordare ergo quia spiritus est vita mea, et non revertetur ultra oculus meus ad cernendum bonum.
 8. Non circumspiciet me oculus videntis me, oculi tui in me, et non ultra sum,
 9. tamquam nubes expurgata de caelo. Si enim homo descenderit ad infernum, ultra non ascendet,
 10. et non revertetur amplius in domum suam, neque cognoscet amplius eum locus ejus.
 11. Propterea itaque et ego non parcam ori meo, loquar cum in necessitate sim, aperiam amaritudinem animae meae compressus.
 12. Utrumne mare sum ego aut draco, quia statuisti super me custodiam?
 13. Dixi quia consolabitur me lectus meus, et referam ad meipsum privatim sermonem thoro meo:
 14. exterres me per somnia, et per visiones me obstupefacis.
 15. Absolves a spiritu meo animam meam, a morte autem ossa mea.
 16. Non enim in sempiternum vivam, ut longanimiter agam. Discede a me, vana est enim vita mea.
 17. Quid enim est homo quod magnificasti eum, aut quod adhibes mentem erga eum?
 18. Num visitationem ejus facies usque mane, et in requie judicabis eum?
 19. Usquequo non sinis me, neque dimittis me, donec deglutiam salivam meam?
 20. Si ego peccavi, quid potero facere, qui scis mentem hominum? Quare constituisti me ut loquerer adversus te, sum autem super te onus?

21. Διατί οὐκ ἐποίησω τῆς ἀνομίας μου λήθην, καὶ καθαρισμόν τῆς ἀμαρτίας μου; Νυνὶ δὲ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι, ὀρρίζων δὲ οὐκ ἔτι εἰμὶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης, λέγει·
2. Μέχρι τίνος λαλήσεις ταῦτα, πνεῦμα πολυρῥῆμον τοῦ στόματός σου;
3. Μὴ ὁ Κύριος ἀδικήσει κρίνων, ἢ ὁ τὰ πάντα ποιήσας ταραξεί τὸ δίκαιον;
4. Εἰ οἱ υἱοὶ σου ἥμαρτον ἐναντίον αὐτοῦ, ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀνομίας αὐτῶν.
5. Σὺ δὲ ὀρρίζεις πρὸς Κύριον παντοκράτορα δεόμενος·
6. εἰ καθαρὸς εἶ καὶ ἀληθινὸς, δεήσεως ἐπακούσεται σου, ἀποκαταστήσει δέ σοι δίκαιαν δικαιοσύνην·
7. ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου ὀλίγα, τὰ δὲ ἔσχατά σου ἀμύθητα.
8. Ἐπερώτησον γὰρ γενεὰν πρώτην, ἐξιχνίασον δὲ κατὰ γένος πατέρων.
9. Χοιροὶ γὰρ ἐσμεν, καὶ οὐκ οἶδαμεν· σκυῖα γὰρ ἐστί ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ βίος.
10. Ἡ οὐχ οὗτοι σε διδάξουσι, καὶ ἀναγγελοῦσι, καὶ ἐκ καρδίας ἐξάξουσι ῥήματα;
11. Μὴ θάλλει παπυρος ἀνευ ὕδατος ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἀνευ πότου;
12. Ἔτι δὲ ἐπὶ ῥίζης, καὶ οὐ μὴ θερισθῇ; Πρὸ τοῦ πιεῖν, πᾶσα βοτάνη οὐχὶ ξηραίνεται;
13. Οὕτω τοίνυν ἔσται τὰ ἔσχατα πάντων τῶν ἐπιλανθανομένων τοῦ Κυρίου· ἐλπίς γὰρ ἀσεβοῦς ἀπολείται.
14. Ἀοίκητος γὰρ αὐτοῦ ἔσται ὁ οἶκος, ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποθίσεται ἡ σκηνή.
15. Ἐὰν ὑπείρῃσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, οὐ μὴ στῇ· ἐπιλαβομένου δὲ αὐτοῦ, οὐ μὴ ὑπομείνῃ·
16. ὕγρὸς γὰρ ἐστὶν ὑπὸ ἡλίου, καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ ὁ ῥόδαμος αὐτοῦ ἐξελεύσεται.
17. Ἐπὶ συναγωγῇ λίθων κοιμᾶται· ἐν δὲ μέσῳ χαλίκων ζήσεται.
18. Ἐὰν καταπίῃ, ὁ τόπος ψεύσεται αὐτόν. Οὐχ ἐώρακας τοιαῦτα,
19. ὅτι καταστροφὴ ἀσεβοῦς τοιαύτη, ἐκ δὲ γῆς ἄλλον ἀναβλαστήσει.
20. Ὁ γὰρ Κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσεται τὸν ἄκακον· πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐ δέξεται.
21. Ἀληθινῶν δὲ στόμα ἐμπλήσει γέλωτος, τὰ δὲ χεῖλη αὐτῶν ἐξομολογήσεως.
22. Οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐνδύσονται αἰσχύνῃν, δίκαια δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει·
2. Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι οὕτως ἐστὶ· πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς παρὰ Κυρίῳ;
3. Ἐὰν γὰρ βούληται κριθῆναι αὐτῷ, οὐ μὴ ὑπακούσῃ αὐτῷ, ἵνα μὴ ἀντεῖπῃ πρὸς ἕνα λόγον αὐτοῦ ἐκ χιλίων.
4. Σοφὸς γὰρ ἐστὶ διανοία, κραταίος τε καὶ μέγας. Τίς σκληρὸς γενόμενος ἐναντίον αὐτοῦ ὑπέμεινεν;

21. Quare non fecisti iniquitatis meae oblivionem, et purgationem peccati mei? Nunc autem in terram abibo, mane autem surgens ultra non ero.

CAPUT VIII.

1. Respondens autem Baldad Sauchites, ait :
2. Usquequo loqueris hæc, spiritus multiloquus oris tui?
3. Numquid Dominus injuste agat judicans, aut qui omnia fecit turbabit justitiam?
4. Si filii tui peccaverunt coram eo, misit in manu iniquitates eorum.
5. Tu autem diluculo surge ad Dominum omnipotentem deprecans :
6. si mundus es et verax, deprecationem exaudiet tuam, restituet autem tibi habitaculum justitiæ :
7. et erunt priora quidem tua pauca, novissima autem tua inenarrabilia.
8. Interroga enim generationem primam, et investiga per genus patrum.
9. Hesterni enim sumus, et nescimus : umbra enim est nostra super terram vita.
10. Aut numquid non hi docebunt te, et referent, et e corde proferent verba?
11. Numquid viret scirpus sine aqua, aut exaltabitur pratum sine potu?
12. Adhuc in sua radice consistit, et non metetur? Antequam saliat, omnis herba nonne arescit?
13. Sic igitur erunt novissima omnium qui obliviscuntur Domini : spes enim impii peribit.
14. Inhabitabilis enim ejus erit domus, aranea autem evadet ejus tabernaculum.
15. Si suffulerit domum suam, non stabit : et cum coeperit, non permanebit :
16. humidus enim est sub caelo, et de putredine ejus germen ejus ascendet.
17. In congregatione lapidum dormit : in medio autem silicium vivet.
18. Si absorbuerit, locus mentietur eum. Non vidisti talia,
19. quoniam subversio impii talis, de terra autem alterum germinabit.
20. Dominus enim non improbabit innocentem; nec ullum munus impii accipiet.
21. Veracium autem os implebit risu, labia autem eorum confessione.
22. Inimici autem eorum induentur confusionem, et tabernaculum impii non erit.

CAPUT IX.

1. Respondens autem Job, ait :
2. Vere scio quia ita est : quomodo enim erit justus homo apud Dominum?
3. Si enim voluerit judicari cum eo, non obaudiet ei, ut non contradicat ad unum sermonem ejus de mille.
4. Sapiens est enim mente, robustusque et magnus. Quis durus factus ante eum permansit?

5. Ὁ παλαιῶν ὄρη καὶ οὐκ οἶδασιν, ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὄρη·

6. ὁ σείων τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐκ θεμελίων, οἱ δὲ στῦλοι αὐτῆς σαλεύονται·

7. ὁ λέγων τῷ ἡλίῳ καὶ οὐκ ἀνατέλλει, κατὰ δὲ ἄστρων κατασφραγίζει·

8. ὁ τανύσας τὸν οὐρανὸν μόνος, καὶ περιπατῶν ὡς ἐπ' ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης·

9. ὁ ποιῶν Πλειάδα καὶ Ἑσπερον καὶ Ἀρκτοῦρον, καὶ ταμεῖα νότου·

10. ὁ ποιῶν μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἐνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός·

11. Ἐὰν ὑπερβῇ με, οὐ μὴ ἴδω· ἐὰν παρέλθῃ με, οὐδ' ὡς ἔγνω·

12. Ἐὰν ἀπαλλάξῃ, τίς ἀποστρέψει, ἢ τίς ἐρεῖ αὐτῷ· Τί ἐποίησας;

13. Αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὄρη, ὑπ' αὐτοῦ ἐκάμψθησαν κῆτή τὰ ὑπ' οὐρανόν·

14. Ἐὰν δέ μου ὑπακούσεται, ἢ διακρίνει τὰ ῥήματά μου·

15. Ἐὰν γὰρ ὦ δίκαιος, οὐκ εἰσακούσεται μου, τοῦ κρίματος αὐτοῦ δεηθήσομαι·

16. Ἐάν τε καλέσω καὶ μὴ ὑπακούσῃ, οὐ πιστεύω ὅτι εἰσακήκοέν μου τῆς φωνῆς·

17. Μὴ γνῶσω με ἐκτρέψῃ· πολλὰ δέ μου τὰ συντρίμματα πεποίηκε διακενής·

18. Οὐκ ἔβ' γὰρ με ἀναπνεῦσαι, ἐνέπλησε δέ με πικρίας,

19. ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύει κράτει· τίς οὖν κρίματι αὐτοῦ ἀντιστῆται;

20. Ἐὰν γὰρ ὦ δίκαιος, τὸ στόμα μου ἀσεθήσει· ἐὰν τε ὦ ἄμεμπτος, σκολιὸς ἀποδύσομαι·

21. Εἴτε γὰρ ἡσέβησα, οὐκ οἶδα τῇ ψυχῇ, πλὴν ἀφαιρεῖταιί μου ἡ ζωή·

22. Διὸ εἶπον· Μέγαν καὶ δυνάστην ἀπολλύει ὄρη,

23. ὅτι φαῦλοι ἐν θανάτῳ ἐξαίσίω, ἀλλὰ δίκαιοι καταγελῶνται·

24. Παραδέδονται γὰρ εἰς χεῖρας ἀσεβοῦς, πρόσωπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει· Εἰ δὲ μὴ αὐτός ἐστι, τίς ἐστιν;

25. Ὁ δὲ βλος μου ἐστὶν ἐλαφρότερος δρομέως· ἀπέδρασαν, καὶ οὐκ εἶδον·

26. Ἡ καὶ ἐστὶ ναυσὶν ἔχνος ὁδοῦ, ἡ αἰτοῦ πετομένου ζητοῦντος βοράν;

27. Ἐάν τε γὰρ εἶπω, ἐπιλήσομαι λαλῶν, συγκύψας τῷ προσώπῳ στενάξω·

28. σείομαι πᾶσι τοῖς μέλεσιν, οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ ἀθῶον με ἔασεις·

29. Ἐπειδὴ δὲ εἰμι ἀσεβής, διὰ τί οὐκ ἀπέθανον;

30. Ἐὰν γὰρ ἀπολούσωμαι χιόνι, καὶ ἀποκαθάρωμαι χειρὶ καθααῖς,

31. ἀκάνως ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας, ἐδεδελύξατο δέ με ἡ στολή·

32. Οὐ γὰρ εἴ ἄνθρωπος κατ' ἐμέ, ᾧ ἀντικρινοῦμαι, ἵνα ἔλθωμεν δημοθυμὰ εἰς κρίσιν·

33. Εἴθε ᾗν ὁ μεσίτης ἡμῶν, καὶ ἐλέγχων, καὶ διακρίνων ἀναμέσον ἀμφοτέρων·

34. Ἀπαλαξάτω ἀπ' ἐμοῦ τὴν ράβδον, ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ μὴ με στροβειλώ,

5. Qui in vetustatem perducit montes et nescunt, qui verit eos in ira :

6. qui commovet eam quæ sub cælo a fundamentis, et columnæ ejus quatuntur :

7. qui dicit soli et non oritur, contra sidera autem signaculum ponit :

8. qui extendit cælum solus, et ambulat super mare tamquam super pavementum :

9. qui facit Pleiada et Hesperum et Arcturum, et pentalia austru :

10. qui facit magna et non vestigabilia, gloriosaque et mirabilia, quorum non est numerus.

11. Si transgressus me fuerit, non videbo : si præterierit me, neque sic novi.

12. Si removerit, quis restituet, aut quis dicet ei : Quid fecisti?

13. Ipse enim avertit a se iram, sub eo incurvati sunt celi qui sub cælo.

14. Si vero me audierit, vel dijudicat verba mea.

15. Quod si etiam fuero justus, non exaudiet me, judicium ejus rogabo.

16. Si vero invocavero et non exaudierit, non credam quod exaudiverit vocem meam.

17. Ne caligine me conterat : multas autem tribulationes meas fecit in vanum.

18. Non enim sinit me respirare, implevit autem me amaritudine,

19. quoniam scilicet valet potentia : quis igitur judicio ejus resistet?

20. Quod si etiam fuero justus, os meum impia loquetur : sive fuero sine crimine, pravus evadam.

21. Si enim impie egi, non novi animo, verumtamen auferitur vita mea.

22. Quapropter dixi : Magnum et potentem disperdit ira,

23. quia nequam homines in magna morte erunt, sed juxta desiderant.

24. Traditi enim sunt in manus impij, facies judicum ejus operit. Quod si non ipse est, quis est?

25. Vita autem mea levior est cursore : aufugerunt, et non viderunt.

26. Numquid et est navibus vestigium viæ, aut aquilæ volantis quærentis escam?

27. Quod etsi locutus fuero, obliviscar dum loquor, declinans in faciem ingemiscam :

28. commoveor omnibus membris, scio enim quod non insonem me sineas.

29. Et quia sum iniquus, quare non sum mortuus?

30. Nam si lotus fuero nive, et mundatus fuero mundis manibus,

31. satis in sorde me traxisti, et exsecratum est vestimentum.

32. Non es enim homo sicut ego, cui contradicam, ut veniamus pariter in judicium.

33. Utinam esset nobis medians, et arguens, et discipulans inter utrumque!

34. Avertat a me virgam, timor autem ejus non me transversum agat,

36. καὶ οὐ μὴ φοβηθῶ, ἀλλὰ λαλήσω· οὐ γὰρ οὕτω συνεπίσταμαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Κάμνων τῇ ψυχῇ μου, στένων ἐπαφήσω ἐπ' αὐτὸν τὰ ῥήματά μου· λαλήσω πικρίᾳ ψυχῆς μου συνεχόμενος,
2. καὶ ἔρω πρὸς Κύριον· Μὴ με ἀσεβεῖν δίδασκει· καὶ διατί με οὕτως ἐκρίνας;
3. Ἡ καλὸν σοὶ ἐὰν ἀδικήσω; ὅτι ἀπείπω ἔργα χειρῶν σου, βουλὴ δὲ ἀσεβῶν προσέσχες.
4. Ἡ ὥσπερ βροτὸς ὄρεᾶ, καθορᾶς; ἢ καθὼς ὄρεᾶ ἀνθρωπος, βλέψῃ;
5. Ἡ ὁ βίος σου ἀνθρώπινός ἐστιν, ἢ τὰ ἔτη σου ἀνδρός,
6. ὅτι ἀνεζήτησας τὴν ἀνομίαν μου, καὶ τὰς ἁμαρτίας μου ἐξηγίασας;
7. Οἶδας γὰρ ὅτι οὐκ ἡσέθησα· ἀλλὰ τίς ἐστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν σου ἐξαιρούμενος;
8. Αἱ χεῖρές σου ἐπλάσαν με καὶ ἐποίησάν με· μετὰ ταῦτα μεταβαλὼν με, ἔπαισας.
9. Μνήσθητι ὅτι πλὸν με ἐπλάσας, εἰς δὲ γῆν με πάλιν ἀποστρέφεις.
10. Ἡ οὐχ ὥσπερ γάλα με ἤμελξας, ἐτύρυσας δέ με ἴσα τυρῶ;
11. Δέρμα δὲ καὶ κρέας με ἐνέδυσας, ὀστέοις δὲ καὶ νεύροις με ἐνεύρας.
12. Ζωὴν δὲ καὶ ἔλεος ἔθου παρ' ἐμοί, ἢ δὲ ἐπισκοπῇ σου ἐφύλαξέ μου τὸ πνεῦμα.
13. Ταῦτα ἔχων ἐν σεαυτῷ, οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι· ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐδέν.
14. Ἐάν τε γὰρ ἁμάρτω, φυλάσσεις με, ἀπὸ δὲ ἀνομίας οὐκ ἀθῶν με πεποίησας.
15. Ἐάν τε γὰρ ἀσεβήσω, οἶμοι· ἐάν δὲ ὦ δίκαιος, οὐ δύναμαι ἀνακύψαι, πλήρης γὰρ ἀτιμίας εἰμὶ.
16. Ἀγρεύομαι γὰρ ὥσπερ λέων εἰς σφαγὴν· πάλιν γὰρ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις,
17. ἐπανακινῶν ἐπ' ἐμέ τὴν ἔσταιν μου· ὄργῃ δὲ μεγάλῃ μοι ἐχρήσω, ἐπήγαγες δὲ ἐπ' ἐμέ πειρατήρια.
18. Ἰνατί οὖν ἐκ κοιλίας με ἐξήγαγες, καὶ οὐκ ἀπέθανον; Ὁφθαλμός δέ με οὐκ εἶδε,
19. καὶ ὥσπερ οὐκ ὦν ἐγενόμην; Διατί γὰρ ἐκ γαστροῦ εἰς μνήμα οὐκ ἀπηλλάγην;
20. Ἡ οὐκ ὀλίγος ἐστὶν ὁ βίος τοῦ χρόνου μου; Ἐασόν με ἀναπαύσασθαι μικρὸν,
21. πρὸ τοῦ με πορευθῆναι θέν οὐκ ἀναστρέψω, εἰς γῆν σκοτεινὴν καὶ γνωφεραν,
22. εἰς γῆν σκότους αἰωνίου, οὗ οὐκ ἐστι φέγγος, οὐδὲ ὄρεᾶ ζωὴν βροτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Σωφάρ ὁ Μιναιὸς, λέγει·
2. Ὅ τὰ πολλὰ λέγων, καὶ ἀντακούσεται· ἢ καὶ ὁ εὐλαὸς οἰεταί εἶναι δίκαιος; Εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος.
3. Μὴ πολλὸς ἐν ῥήμασι γίνου, οὐ γὰρ ἐστὶν ὁ ἀντικρινόμενός σοι.
4. Μὴ γὰρ λέγε ὅτι καθαρὸς εἰμι τοῖς ἔργοις, καὶ ἄμμεπτος ἐναντίον αὐτοῦ·

35. et non timebo, sed loquar : non enim sic conscius sum.

CAPUT X.

1. Laborans anima mea, gemens dimittam super me verba mea : loquar amaritudine animæ meæ compressus,
2. et dicam ad Dominum : Noli me docere impium esse : et cur me ita iudicasti?
3. Aut bonum est tibi si inique egero ? quia despexisti opera manuum tuarum, et ad consilium impiorum animadvertisti.
4. Aut sicut mortalis videt, despectas ? aut sicut homo videt, perspicies ?
5. Aut humana est vita tua, aut anni tui sunt viri,
6. quoniam inquisivisti iniquitatem meam, et peccata mea investigasti?
7. Scis enim me non egisse impie : sed quis est qui de manibus tuis eripiat?
8. Manus tuæ plasmaverunt me et fecerunt me : postea mutans, percussisti me.
9. Memor esto quod lutum finxisti me, et in terram me iterum convertes.
10. Nonne tamquam lac mulisti me, et coagulasti me æque ac caseum?
11. Pelle autem et carne vestisti me, ossibusque et nervis conseruisti me.
12. Vitam autem et misericordiam posuisti apud me, et visitatio tua custodivit spiritum meum.
13. Hæc cum habeas in teipso, scio quod omnia potes : et nihil tibi evadit impossibile.
14. Quod si et peccavero, custodis me, ab iniquitate autem non insontem me fecisti.
15. Sive enim impie egero, vae mihi : et si justus fuero, non possum suspicere, plenus enim sum opprobrio.
16. Et capior sicut leo ad occisionem : iterum enim commutans sæpe me perdis,
17. instaurans in me inquisitionem meam : ira autem magna mihi usus es, et induxisti super me tentationes.
18. Quare ergo de ventre eduxisti me, et non sum mortuus ? Oculus autem non vidisset me,
19. et essem tamquam non fuisset ? Cur enim de utero in monumentum non sum translatus ?
20. Aut numquid non est parva vita temporis mei ? Patere me requiescere pusillum,
21. antequam eam unde non revertar, ad terram tenebrosam et caliginosam,
22. ad terram tenebrarum æternarum, ubi non est lux, neque est videre vitam hominum.

CAPUT XI.

1 Respondens autem Sophar Minæus, ait :
2. Qui multa dicit, et vicissim audit : aut etiam eloquens putat se esse justum ? Benedictus natus mulieris brevis vitæ.
3. Ne multus sis in verbis, cum nemo sit qui contradicat tibi.
4. Noli enim dicere quia mundus sum operibus, et irreprehensibilis ante eum :

6. Ἀλλὰ πῶς ἂν ὁ Κύριος λαλήσῃ πρὸς σέ, καὶ ἀνοί-
ξῃ χεῖρα αὐτοῦ μετὰ σοῦ;
7. Εἴτα ἀναγγελεῖ σοι δύναμιν σοφίας, ὅτι διπλοῦς
ἔσται τῶν κατὰ σέ· καὶ τότε γνώσῃ ὅτι ἀξία σοι ἀπέβη
ἀπὸ Κυρίου ὧν ἡμάρτηκας.
8. Ὁ ὕψιλος οὐρανός, καὶ τί ποιήσεις; Βαθύτερα δὲ
τῶν ἐν ἔδῳ, τί οἶδας;
9. Ὁ μακρότερα μέτρον γῆς, ἢ εὐρους θαλάσσης;
10. Ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ πάντα, τίς ἐρεῖ αὐτῷ· Τί
ἐποίησας;
11. Αὐτὸς γὰρ οἶδεν ἔργα ἀνόμων, ἰδὼν δὲ ἄτοπα οὐ
παρόφεται.
12. Ἄνθρωπος δὲ ἄλλως νήχεται λόγοις· βροτὸς δὲ
γεννητὸς γυναικὸς, ἴσα ὄνῳ ἐρημίτῃ.
13. Εἰ γὰρ σὺ καθαρὰν ἔθου τὴν καρδίαν σου, ὑπτιά-
ξεις δὲ χειρὰς πρὸς αὐτόν.
14. Εἰ ἀνομὸν τί ἐστὶν ἐν χερσὶ σου, πόβῳ ποιήσων
αὐτὸ ἀπὸ σοῦ, ἀδικία δὲ ἐν διαίτῃ σου μὴ αὐλισθήτω·
15. οὕτω γὰρ ἀναλάβῃ σου τὸ πρόσωπον ὥσπερ
ὕδωρ καθαρὸν, ἐκδύσῃ δὲ ῥύπον, καὶ οὐ μὴ φοβηθήσῃ·
16. καὶ τὸν κόπον ἐπιλήσῃ, ὥσπερ κῆμα παρελθόν,
καὶ οὐ πτοηθήσῃ·
17. ἢ δὲ εὐχὴ σου ὥσπερ ἑωςφόρος, ἐκ δὲ μεσημβρίας
ἀνατελεῖ σοι ζωή·
18. πεποιθὼς τε ἔσῃ, ὅτι ἐστί σοι ἐλπίς, ἐκ δὲ μερί-
μνης καὶ φροντίδος ἀναφανείσῃ σοι εἰρήνη·
19. ἡσυχάσεις γὰρ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ πολεμῶν σε· με-
ταβαλόμενοι δὲ πολλοὶ σου δεηθήσονται.
20. Σωτηρία δὲ αὐτοὺς ἀπολείψει· ἡ γὰρ ἐλπίς αὐ-
τῶν ἀπώλεια, ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν ταχίσονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει·
2. Εἴτα ὑμεῖς ἐστέ ἄνθρωποι, ἢ μεθ' ὧν τελει-
τῇσιν σοφία;
3. Κάμοι μὲν καρδία καθ' ὧν ἐστὶ,
4. δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ ἀμειπτος ἐγεννήθη εἰς
χλευσμά.
5. Εἰς χρόνον γὰρ τακτὸν ἡτοίμαστο πεσεῖν ὑπὸ
ἄλλων, οἴκους τε αὐτοῦ ἐκπορνεῖσθαι ὑπὸ ἀνόμων. Οὐ
μὴν δὲ ἀλλὰ μηδεὶς πεποιθέν, πονηρὸς ὢν, ἀθῶος
ἔσεσθαι·
6. ὅσοι παροργίζουσι τὸν Κύριον, ὥς οὐχὶ καὶ ἔτα-
σις αὐτῶν ἔσται.
7. Ἀλλὰ δὴ ἐρώτησον τετράποδα ἐάν σοι εἰπωσι,
πετεινὰ δὲ οὐρανοῦ ἐάν σοι ἀπαγγείλωσιν.
8. Ἐκδιήγησαι γῇ ἐάν σοι φράσῃ, καὶ ἐξηγήσου-
νταί σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης.
9. Τίς οὖν οὐκ ἔγνω ἐν πᾶσι τούτοις, ὅτι χεῖρ
Κυρίου ἐποίησε ταῦτα;
10. Εἰ μὴ ἐν χερσὶ αὐτοῦ ψυχὴ πάντων ζώντων,
καὶ πνεῦμα παντός ἀνθρώπου.
11. Οὐς μὲν γὰρ ῥήματα διακρίνει, λάρυγξ δὲ σῖτα
γεύεται.
12. Ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία, ἐν δὲ πολλῷ βίῳ ἐπι-
στήμη.
13. Παρ' αὐτῷ σοφία καὶ δύναμις, αὐτῷ βουλή
καὶ σύνεσις.

5. sed quomodo Dominus loquetur ad te, et aperiet labia
sua tecum?
6. Deinde annuntiabit tibi virtutem sapientiae, quia du-
plex erit ad ea quae circa te: et tunc scies quia digna eve-
niunt tibi a Domino quae peccasti.
7. Aut vestigium Domini invenes, aut ad ultima perve-
nisti quae fecit Omnipotens?
8. Sublime est coelum, et quid facies? Profundiora autem
iis quae in inferno, quid nostri?
9. Nonne longiora quam mensura terrae, vel latitudo ma-
ris?
10. Si autem subverterit omnia, quis dicet illi: Quid feci-
sti?
11. Ipse enim scit opera iniquorum, videns autem absurda
non despiciet.
12. Homo vero aliter natat sermonibus: et vir natus mu-
lieris, tamquam onager solitarius.
13. Nam si tu mundum posuisti cor tuum, et extendis
manus ad eum.
14. Si iniquum quid est in manu tua, longe facito illud
a te, et iniquitas in domo tua non maneat:
15. sic enim fulgebit facies tua tamquam aqua pura,
exues autem sordem, et non timebis:
16. et laborem oblivisceris tamquam fluctum qui praeterit,
et non terreberis:
17. et oratio tua tamquam lucifer erit, de meridie autem
orientur tibi vita:
18. confidensque eris, quia est tibi spes, et de cura ac
solicitudine apparebit tibi pax:
19. quiesces enim, et non erit qui oppugnet te: transmu-
tati autem multi rogabunt te.
20. Salus autem eos deseret: spes enim eorum perditio, et
oculi impiorum tabescent.

CAPUT XII.

1. Respondens autem Job, ait:
2. Itaque vos estis homines, aut vobiscum morietur sa-
pientia?
3. Et mihi quidem cor juxta vos est,
4. sed justus vir et sine crimine venit in derisum.
5. In tempus autem statutum paratus fuerat ut caderet
ab aliis, et domus ejus ut devastarentur ab iniquis. Verum-
tamen nemo confidat, cum malignus sit, futurum se in-
sonsem:
6. quicumque irritant Dominum, tamquam inquisitio in
eos non sit futura.
7. Sed tamen interroga quadrupedia si tibi respondeant,
volatilia autem coeli si tibi annuntient.
8. Enarra terrae si tibi dicat, et exponant tibi pisces ma-
ris.
9. Quis igitur non cognovit in omnibus his, quod manus
Dominifecit haec?
10. Si non in manu ejus est anima omnium viventium,
et spiritus omnis hominis?
11. Nam auris quidem dijudicat verba, fauces autem ci-
bos gustant.
12. In multo tempore sapientia est, et in multa vita est
scientia.
13. Apud eum sapientia et virtus, ipsi est consilium et
intellectus.

14. Ἐὰν καταβάλη, τίς οἰκοδομήσει; Ἐὰν κλείσῃ κατ' ἀνθρώπων, τίς ἀνοίξει;
15. Ἐὰν κωλύσῃ τὸ ὕδωρ, ξηρανεῖ τὴν γῆν· ἔὰν δὲ ἐπαφῇ, ἀπώλεσεν αὐτὴν καταστρέψας.
16. Παρ' αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς, αὐτῷ ἐπιστήμη καὶ σύνεσις.
17. Διάγων βουλευτὰς αἰχμαλώτους, κριτὰς δὲ γῆς ἐξέστησε.
18. Καθιζάνων βασιλεῖς ἐπὶ θρόνους, καὶ περιέδωκε ζώνη ὀσφύας αὐτῶν.
19. Ἐξαποστέλλον ἱερεῖς αἰχμαλώτους, δυνάστας δὲ γῆς κατέστρεψε.
20. Διαλλάσσω χεῖλη πιστῶν, σύνεσιν δὲ πρεσβυτέρων ἔγνω.
21. Ἐκχέων ἀτιμίαν ἐπ' ἀρχοντας, ταπεινοὺς δὲ ἰάσατο.
22. Ἀνακαλύπτων βαθέα ἐκ σκότους, ἐξήγαγε δὲ εἰς φῶς σκιὰν θανάτου.
23. Πλανῶν ἔθνη καὶ ἀπολλύων αὐτὰ, καταστρωνύων ἔθνη καὶ καθοδηγῶν αὐτά.
24. Διαλλάσσω καρδίας ἀρχόντων γῆς· ἐπλάνησε δὲ αὐτοὺς ἐν ὁδῷ ἧ οὐκ ᾔδεισαν.
25. Ψυλαφῆσαισαν σκότος καὶ μὴ φῶς, πλανηθείσαν δὲ ὥσπερ ὁ μεθύων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ἴδού ταῦτα ἐώρακέ μου ὁ ὀφθαλμός, καὶ ἀκήκοά μου τὸ οὖς·
2. καὶ οἶδα ὅσα καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε, καὶ οὐκ ἄσυνετώτερός εἰμι ὑμῶν.
3. Οὐ μὴν δέ, ἀλλ' ἐγὼ πρὸς Κύριον λαλήσω, ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ἔὰν βούληται.
4. Ὑμεῖς δὲ ἐστέ ἱατροὶ ἀδικοί, καὶ ἰαταὶ κακῶν πάντες.
5. Εἴη δὲ ὑμῖν κωφεῦσαι, καὶ ἀποθήσεται ὑμῖν σοφία.
6. Ἀκούσατε δὲ ἐλεγχον τοῦ στόματός μου, κρίσιν δὲ χειλῶν μου προσέχετε.
7. Πότερον οὐκ ἐναντὶ Κυρίου λαλεῖτε, ἐναντὶ δὲ αὐτοῦ φθέγγεσθε δόλον;
8. Ἡ ὑποστελεῖσθε; Ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ κριταὶ γίνεσθε.
9. Καλὸν γὰρ ἔὰν ἐξιχνιάσῃ ὑμᾶς· εἰ γὰρ τὰ πάντα ποιοῦντες προστεθήσεσθε αὐτῷ,
10. οὐδὲν ἦττον ἐλέγξει ὑμᾶς. Εἰ δὲ καὶ κρυφῇ πρόσωπα θαυμάσεσθε,
11. πότερον οὐχ ἡ δὴνα αὐτοῦ στροβήσει ὑμᾶς; ὁ φόβος δὲ παρ' αὐτοῦ ἐπιπεσεῖται ὑμῖν,
12. ἀποθήσεται δὲ ὑμῶν τὸ γαυρίαμα ἴσα σποδῷ, τὸ δὲ σῶμα πῆλινον.
13. Κωφεύσατε ἵνα λαλήσω, καὶ ἀναπαύσωμαι θυμοῦ,
14. ἀναλαβὼν τὰς σάρκας μου τοῖς ὀδοῦσι, ψυχὴν δὲ μου θήσω ἐν χειρὶ.
15. Ἐὰν με χειρώσῃται ὁ δυνάστης, ἐπεὶ καὶ ἤρκαται, ἢ μὴν λαλήσω καὶ ἐλέγξω ἐναντίον αὐτοῦ·
16. καὶ τοῦτο μοι ἀποθήσεται εἰς σωτηρίαν, οὐ γὰρ ἐναντίον αὐτοῦ δόλος εἰσελεύσεται.
17. Ἀκούσατε, ἀκούσατε τὰ ῥήματά μου, ἀναγγελῶ γὰρ ὑμῶν ἀκούστων.

14. Si destruxerit, quis aedificabit? Si clauserit contra homines, quis aperiet?
15. Si prohibuerit aquam, siccabit terram : quod et si emisit, perdidit evertens eam.
16. Apud ipsum potentia et fortitudo, ipsi scientia et intellectus.
17. Qui ducit consultores captivos, iudices autem terræ in pavorem misit.
18. Qui collocat reges super sedes, et circumdedit baltheo lumbos eorum.
19. Qui emittit sacerdotes captivos, dynastas autem terræ evertit.
20. Qui permutat labia fidelium, intelligentiam autem senum cognovit.
21. Qui effudit ignominiam super principes, humiles autem sanavit.
22. Qui revelat profunda de tenebris, et produxit in lucem umbram mortis.
23. Decipiens gentes et perdens eas, sternens gentes et in viam ducens eas.
24. Permutans corda principum terræ : errare fecit eos in via quam non noverant.
25. Palpent tenebras et non lucem, errent autem tamquam ebrius.

CAPUT XIII.

1. Ecce hæc vidit oculus meus, et audivit auris mea;
2. et novi quæcumque et vos scitis, et non sum minus intelligens quam vos.
3. Verumtamen ego ad Dominum loquar, et arguam in conspectu ejus si voluerit.
4. Vos autem estis medici injusti, et curatores malorum omnes.
5. Sit autem vobis obmutescere, et evadet vobis sapientia.
6. Audite ergo increpationem oris mei, iudicium vero labiorum meorum animadvertite.
7. Numquid non coram Domino loquimini, et ante conspectum ejus profertis dolum?
8. An subtrahetis vos? Vos autem ipsi iudices sitis.
9. Bonum enim si investiget vos : si enim omnia facientes adjiciemini ei,
10. nihilominus arguet vos. Quod et si occultas personas mirati fueritis,
11. nonne commotio ejus versabit vos? timor autem ab eo cadet super vos,
12. evadet autem elatio vestra tamquam cinis, corpus autem luteum.
13. Obmutescite ut loquar, et requiescam ab ira,
14. apprehendens meas carnes dentibus meis, et animam meam ponam in manu.
15. Licet opprimat me qui potens est, quoniam et cæpit, tamen loquar et coram eo arguam :
16. et hoc mihi evadet in salutem, non enim coram eo dolus ingreditur.
17. Audite, audite verba mea, narrabo enim vobis audientibus.

18. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐγγὺς εἰμι τοῦ κρίματός μου, οἶδα ἐγὼ ὅτι δίκαιος ἀναφανοῦμαι.
19. Τίς γάρ ἐστιν ὁ κριθασόμενός μοι, ὅτι νῦν κωφεύσω καὶ ἐκλείψω;
20. Δυσεῖν δέ μοι χρῆσις, τότε ἀπὸ τοῦ προσώπου σου οὐ κρυβήσομαι.
21. Τὴν χεῖρα ἀπ' ἐμοῦ ἀπέχου, καὶ ὁ φόβος σου μὴ με καταπλησέτω.
22. Εἴτα καλέσεις, ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι· ἢ λαλήσεις, ἐγὼ δέ σοι δώσω ἀνταπόκρισιν.
23. Πόσαι εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ ἀνομίαι μου, δίδαξόν με τίνας εἰσὶ;
24. Διατί ἀπ' ἐμοῦ κρύπτῃ, ἤγησαι δέ με ὑπεναντίον σοι;
25. Ἦ ὡς φύλλον κινούμενον ὑπὸ ἀνέμου εὐλασθήσῃ, ἢ ὡς χόρτῳ φερομένῳ ὑπὸ πνεύματος ἀντίκεισαι μοι;
26. Ὅτι κατέγραψας κατ' ἐμοῦ κακὰ, περιέθηκας δέ μοι νεότητος ἁμαρτίας.
27. Ἐθου δέ μου τὸν πόδα ἐν κωλύματι, ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα, εἰς δὲ ῥίζας τῶν ποδῶν μου ἀφίκου.
28. Ὁ παλαιούται ἴσα ἀσκή, ἢ ὥσπερ ἱμάτιον σητόδρωτον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς, ὀλιγόβιος, καὶ πλήρης ὀργῆς,
2. ἢ ὥσπερ ἄνθος ἀνθήσας ἐξέπεσεν, ἀπέδρα δὲ ὥσπερ σκιά, καὶ οὐ μὴ στή.
3. Οὐχὶ καὶ τούτου λόγον ἐποιήσω, καὶ τούτων ἐποίησας εἰσελθεῖν ἐν κρίματι ἐνώπιόν σου;
4. Τίς γὰρ καθαρὸς ἐστὶ ἀπὸ ρύπου; Ἀλλ' οὐδεὶς,
5. ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀριθμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ παρ' αὐτοῦ· εἰς χρόνον ἔθου, καὶ οὐ μὴ ὑπερβῇ.
6. Ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ ἕνα ἡσυχάσῃ, καὶ εὐδοκήσῃ τὸν βίον, ὥσπερ ὁ μισθωτὸς.
7. Ἔστι γὰρ δένδρῳ ἐλπίς· ἐὰν γὰρ ἐκκοπῇ, ἔτι ἐπανθήσει, καὶ ὁ ῥάδαμος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλείπῃ.
8. Ἐὰν γὰρ γηράσῃ ἐν γῇ ἢ ῥίζα αὐτοῦ, ἐν δὲ πέτρᾳ τελευτήσῃ τὸ στέλεχος αὐτοῦ.
9. ἀπὸ ὁσμῆς ὕδατος ἀνθήσει, ποιήσει δὲ θερισμὸν, ὥσπερ νεόφυτον.
10. Ἄνθρωπος δὲ τελευτήσας ᾤχετο, πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκ ἔτι ἐστί.
11. Χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα, ποταμὸς δὲ ἐρημωθείς ἐξηράνθη.
12. ἄνθρωπος δὲ κοιμηθεὶς οὐ μὴ ἀναστῇ ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς οὐ μὴ συμβῇ, καὶ οὐκ ἐξυπνισθῇσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν.
13. Εἰ γὰρ ὤφελον ἐν ᾗδῃ με ἐφύλαξας, ἐκρυψας δέ με ἕως ἂν παύσῃται σου ἡ ὀργή, καὶ τάξῃ μοι χρόνον ἐν ᾧ μνείαν μου ποιήσῃ.
14. Ἐὰν γὰρ ἀποθάνῃ ἄνθρωπος, ζήσεται συντελέσας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ. Ὑπομενῶ ἕως πάλιν γένομαι.
15. Εἴτα καλέσεις, ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι, τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ ἀποποιῶ.

18. Ecce ego appropinquo iudicio meo, novi ego quod justus apparebo.
19. Quis est enim qui iudicium sit facturus mihi, quia nunc obmutescam et deficiam?
20. Duo autem mihi praebeas, tunc a facie tua non abscondar.
21. Manum aufer a me, et timor tuus non me terreat.
22. Deinde vocabis, ego autem tibi obediam : aut loqueris, ego autem tibi dabo responsum.
23. Quot sunt peccata mea et iniquitates meae, doce me quanam sunt?
24. Cur absconderis a me, et putas me esse contrarium tibi?
25. Numquid quasi folium quod movetur a vento verberis, aut quasi feno quod fertur a spiritu opposuisti te mihi?
26. Quoniam scripsisti contra me mala, et imposuisti mihi peccata juventutis.
27. Et posuisti in impedimento pedem meum, et observasti omnia opera mea, et ad radices pedum meorum pervenisti.
28. Qui veterascit sicut uter, aut velut vestimentum quod a linea comestum est.

CAPUT XIV.

1. Homo enim natus ex muliere, brevi vivens tempore, et plenus iracundiae,
2. aut tamquam flos efflorescens decidit, aufugit autem velut umbra, et non stabit.
3. Numquid et hujus rationem fecisti, et hunc fecisti venire in iudicium coram te?
4. Quis enim mundus erit a sorde? At nemo,
5. et si unus dies sit vita ejus super terram. Dinumerati enim sunt menses ejus ab eo : ad tempus posuisti, et non transgredietur.
6. Discede ab eo ut requiescat, et bene velit vitam, sicut mercenarius.
7. Est enim arbori spes : si enim excisa fuerit, adhuc pullulabit, et germen ejus non deficiet.
8. Si enim senuerit in terra radix ejus, et in petra autem interierit truncus ejus
9. ab odore aquae germinabit, faciet autem messem, sicut novella plantatio.
10. Vir vero cum mortuus fuerit abiit, et mortalis cum ceciderit non ultra est.
11. Tempore enim rarefit mare, et fluvius desolatus exaruit :
12. homo autem cum dormierit non utique resurget quoadusque caelum non sit consutum, et non excitabuntur de somno suo.
13. Itaque utinam apud inferos me custodisses, et abscondisces me donec requiesceret ira tua, et constituas mihi tempus in quo memoriam mei facias.
14. Si enim mortuus fuerit homo, vivet consummatis diebus vitae suae. Sustinebo donec rursus fiam.
15. Deinde vocabis, et ego obediam tibi, sed opera manuum tuarum ne repellas.

16. Ἡρίθμησας δέ μου τὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ σε οὐδὲν τῶν ἀμαρτιῶν μου.
 17. Ἐσφράγισας δέ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλαντίῳ, ἔπεσημήνῃ δέ ἐστι ἄκων παρέβην.
 18. Καὶ πλὴν ὄρος πίπτων διαπεσεῖται, καὶ πέτρα παλαιωθείσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς.
 19. Λίθους ἐλέαναν ὕδατα, καὶ κατέκλυσεν ὕδατα ὑπτία τοῦ χώματος τῆς γῆς· καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώλεσας.
 20. Ὡσας αὐτὸν εἰς τέλος, καὶ ὥχετο· ἐπέστησας αὐτῷ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐξαπέστειλας.
 21. Πολλῶν δὲ γενομένων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, οὐκ οἶδεν· ἐὰν δὲ ὀλίγοι γένωνται, οὐκ ἐπίσταται.
 22. Ἄλλ' ἢ αἰ σάρκες αὐτοῦ ἤλγησαν, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐπένθησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφὰς ὁ Θαϊμανίτης, λέγει·
 2. Πότερον σοφὸς ἀπέκρισιν δώσει συνέσεως πνεῦμα, καὶ ἐνέπλητσε πόνον γαστρος,
 3. ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν οἷς οὐ δεῖ, καὶ ἐν λόγοις οἷς οὐδὲν ὄφελος;
 4. Οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον, συνετέλεσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἔναντι τοῦ Κυρίου;
 5. Ἐνοχὸς εἶ ῥήμασι στομάτός σου, οὐδὲ διέκρινας ῥήματα δυναστῶν.
 6. Ἐλέγξαι σε τὸ σὸν στόμα καὶ μὴ ἐγὼ, τὰ δὲ χεῖλη σου καταμαρτυρήσουσί σου.
 7. Τί γάρ; Μὴ πρῶτος ἀνθρώπων ἐγεννήθης, ἢ πρὸ θινῶν ἐπάγης;
 8. Ἡ σύνταγμα Κυρίου ἀκήκοας, ἡ συμβούλῃ σου ἐχρήσατο ὁ Θεός, εἰς δὲ σε ἀφίκετο σοφία;
 9. Τί γάρ οἶδας δ' οὐκ οἶδαμεν, ἢ τί συνίεις σὺ δ' οὐ καὶ ἡμεῖς;
 10. Καί γε πρεσβύτες καὶ γε παλαιὸς ἐν ἡμῖν, βαρύτερος τοῦ πατρός σου ἡμέραις.
 11. Ὅλῃγα ὦν ἡμάρτηκας μεμαστίγῳσαι, μεγάλως ὑπερβαλλόντως λελάηκας.
 12. Τί ἐτόλμησεν ἡ καρδίᾳ σου, ἢ τί ἐπήνεγκαν οἱ ὀφθαλμοί σου,
 13. ὅτι θυμὸν ἐρρήξας ἔναντι Κυρίου, ἐξήγαγες δὲ ἐκ στομάτος ῥήματα τοιαῦτα;
 14. Τίς γάρ ὢν βροτὸς, ὅτι ἔσται ἀμειπτος; ἢ ὡς ἐσόμενος δίκαιος γεννητὸς γυναικός;
 15. Εἰ κατὰ ἀγίων οὐ πιστεύει, οὐρανὸς δὲ οὐ καθαρός ἐναντίον αὐτοῦ.
 16. Ἐὰ δὲ, ἐβδελυγμένος καὶ ἀκάθαρτος ἀνὴρ, πίωνων ἀδικίας ἴσα ποτῶ·
 17. Ἀναγγελῶ δέ σοι, ἀκούε μου, ἃ δὴ ἐώρακα ἀναγγελῶ σοι,
 18. ἃ σοφοὶ ἐροῦσιν, καὶ οὐκ ἐκρυψαν πατέρες αὐτῶν.
 19. Αὐτοῖς μόνους ἐδόθη ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἀλλογενὴς ἐπ' αὐτούς.
 20. Πᾶς ὁ βίος ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι, ἔτη δὲ ἀριθμητὰ δεδομένα δυναστῇ.
 21. Ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ ἐν ὧσιν αὐτοῦ· ὅταν δοκῇ ἡδὴ εἰρηνεύειν, ἤξει αὐτοῦ ἡ καταστροφή.
 22. Μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι ἀπὸ σκότους, ἐντέταται γὰρ ἡδὴ εἰς χεῖρας σιδήρου,

16. Numerasti autem adinventiones meas, et non præteribit te ullum peccatorum meorum.
 17. Signasti autem in sacculo iniquitates meas, et annotasti si quid invitatus erravi.
 18. Et quidem mons cadens decidet, et petra veterascet de loco suo.
 19. Lapides lævigaverunt aquæ, et demerserunt aquæ supina cumuli terræ : et patientiam hominis perdidisti.
 20. Impulisti eum in finem, et abiit : adjecisti ei faciem, et dimisisti.
 21. Et cum multi fuerunt filii ejus, nescit : sin autem pauci fuerint, ignorat.
 22. Sed carnes ejus doluerunt, et anima ejus luxit.

CAPUT XV.

1. Respondens autem Eliphaz Thæmanites, ait :
 2. Numquid sapiens responsionem dabit scientiæ spiritus, et implevit dolorem ventris,
 3. arguens in verbis quibus non oportet, et in sermonibus quibus nulla utilitas ?
 4. Nonne et tu repulisti timorem, consummasti autem verba talia coram Domino ?
 5. Reus es verbis oris tui, neque dijudicasti verba potentum.
 6. Arguat te os tuum et non ego, et labia tua testificantur contra te.
 7. Quid enim ? Numquid primus homo natus es, aut ante colles concretus es ?
 8. Aut constitutionem Domini audisti, aut consiliario te usus est Deus, et in te pervenit sapientia ?
 9. Quid enim nosti quod non novimus, aut quid intelligis tu quod non et nos ?
 10. Sed et senex et antiquus in nobis est, patre tuo gravior diebus.
 11. Pauca præ iis quæ peccasti accepisti verbera, valde supra modum locutus es.
 12. Quid ausum fuit cor tuum, aut quid sustinuerunt oculi tui,
 13. quod furem erupisti ante Dominum, protulisti autem ex ore verba talia ?
 14. Quis enim cum homo sit, quia erit sine crimine ? aut tamquam futurus justus natus de muliere ?
 15. Si in sanctis non credit, et cælum non est mundum ante eum ?
 16. Sine vero, abominatus et immundus vir, bibens injustitias quasi potionem ?
 17. Annuntiabo autem tibi, audi me, quæ utique vidi annuntiabo tibi,
 18. quæ sapientes dicent, et non celaverunt parentes eorum.
 19. Ipsis solis data est terra, nec supervenit illis extraneus.
 20. Omnis vita impii in sollicitudine, anni autem numerati potenti data sunt.
 21. Timor autem ipsius in auribus ipsius : cum putaverit se esse jam in pace, veniet ejus subversio.
 22. Non credat converti a tenebris, decretus enim est jam in manus ferri,

22. κατατάσσεται δὲ εἰς σῖτα γυφίν· οἶδε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὅτι μένει εἰς πτώμα· ἡμέρα δὲ σκοτεινὴ αὐτὸν στροβήσῃ,

24. ἀνάγκη δὲ καὶ θλίψις αὐτὸν καθέξει, ὥσπερ στρατηγὸς πρωτοστάτης πίπτων·

25. ὅτι ἦρκεν χεῖρας ἐναντίον τοῦ Κυρίου, ἐναντί δὲ Κυρίου παντοκράτορος ἐτραχηλίασεν.

26. Ἐδραμε δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ὕβρει ἐν πάχει νώτου ἀσπίδος αὐτοῦ.

27. Ὅτι ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε περιστόμιον ἐπὶ τῶν μηρίων.

28. Αὐλισθεῖ δὲ πόλεις ἐρήμους, εἰσέλθοι δὲ εἰς οἴκους δοικητούς· ἃ δὲ ἐκεῖνοι ἡτοίμασαν, ἄλλοι ἀποίσονται.

29. Οὔτε μὴ πλουτισθῇ, οὔτε μὴ μείνῃ αὐτοῦ τὰ ἐπάρχοντα· οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ τὴν γῆν σκιάν,

30. οὐδὲ μὴ ἐκφυγῇ τὸ σκότος· τὸν βλαστὸν αὐτοῦ μαράναι ἀνεμος, ἐκπέσοι δὲ αὐτοῦ τὸ ἄνθος.

31. Μὴ πιστεύετω ὅτι ὑπομενεῖ, κενὰ γὰρ ἀποδήσεται αὐτῷ.

32. Ἡ τομὴ αὐτοῦ πρὸ ὥρας φθαρήσεται, καὶ ὁ βάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ πυκάσῃ.

33. Τρυγηθεῖ δὲ ὡς ὄμφα πρὸ ὥρας, ἐκπέσοι δὲ ὡς ἄνθος ἐλαίας.

34. Μαρτύριον γὰρ ἀσεβοῦς θάνατος· πῦρ δὲ καύσει οἴκους δωροδεκτῶν.

35. Ἐν γαστρὶ δὲ λήψεται ὀδύνας, ἀποδήσεται δὲ αὐτῷ κενὰ, ἣ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑποίσει δόλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἰώβ, λέγει·

2. Ἀκήκοα τοιαῦτα πολλὰ, παρακλητορες κακῶν πάντες.

3. Τί γάρ; Μὴ τάξις ἐστὶ βήμασι πνεύματος; ἢ τί παρενοχλήσει σοι ὅτι ἀποκρίνη;

4. Κἀγὼ καθ' ὑμᾶς λαλήσω. Εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀντὶ τῆς ἐμῆς,

5. εἴτ' ἐναλοῦμαι ὑμῖν βήμασι· κινήσω δὲ καθ' ὑμῶν κεφαλὴν.

6. Εἴη δὲ ἰσχύς ἐν τῷ στόματί μου, κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φείσομαι.

7. Ἐὰν γὰρ λαλήσω, οὐκ ἀλήγῃ τὸ τραῦμα· ἐὰν δὲ καὶ σιωπήσω, τί ἐλαττον τρωθήσομαι;

8. Νῦν δὲ κατὰ σκοπὸν με πεποίηκε, μωρὸν, σεσηπότα, καὶ ἐπελάβου μου,

9. εἰς μαρτύριον ἐγενήθη, καὶ ἀνέστη ἐν ἐμοὶ τὸ ψεῦδος μου, κατὰ πρόσωπόν μου ἀνταπεκρίθη.

10. Ὅργῃ χρησάμενος κατέβαλέ με, ἐβρυξεν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας, βέλῃ πειρατῶν αὐτοῦ ἐπ' ἐμοὶ ἔπесαν.

11. Ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο, ὀξεῖ ἔπαισέ με εἰς τὰ γόνατα, ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον ἐπ' ἐμοί.

12. Παρέδωκε γάρ με ὁ Κύριος εἰς χεῖρας ἀδίκων, ἐπὶ δὲ ἀσεβέσιν ἔρριψέ με.

13. Εἰρηνεύοντα δισχιδάσαί με· λαβὼν με τῆς κόμης διέτιλε, κατέστησέ με ὥσπερ σκοπὸν.

14. Ἐκύκλωσάν με λόγχαις βάλλοντες εἰς νεφροῦς μου, οὐ φειδόμενοι ἐξέχεαν εἰς τὴν γῆν τὴν χολὴν μου.

15. Κατέβαλόν με πτώμα ἐπὶ πτώματι, ἔδραμον πρὸς με δυνάμενοι.

23. et dispositus in escas vulturum : novit autem in seipso quod manet in ruinam : dies autem tenebrosa ipsum ver-sabit,

24. angustia autem et tribulatio ipsum comprimet, sicut dux in prima acie decedens :

25. quia elevavit manus contra Dominum, et contra Do-minum omnipotentem induravit cervicem.

26. Cucurrit autem contra eum injuria in crassitudine dorsi scuti sui.

27. Quia operuit faciem ejus in adipe suo, et fecit peri-stomium super femora.

28. Habitabit autem civitates desertas, et ingreditur in domos non habitatas : quæ autem illi paraverunt, alii au-ferent.

29. Et non ditabitur, nec permanebit substantia ejus : non immittet super terram umbram,

30. neque effugiet tenebras : stirpem ejus arefaciet ven-tus, decidat autem flos ejus.

31. Non credat quia sustinebit, vana enim evadent ei.

32. Præcisio ejus ante horam corruptetur, et ramus ejus non condensabitur.

33. Vindemietur sicut acresta ante horam, decidat au-tem tamquam flos olivæ.

34. Testimonium enim impij mors : ignis vero comburet domos eorum qui munera accipiunt.

35. Concipiet et in ventre gemitus, evadent autem ei vana, venter ejus sustinebit dolum.

CAPUT XVI.

1. Respondens autem Job, ait :

2. Audivi talia multa, consolatores malorum omnes.

3. Quid ergo? Numquid ordo est sermonibus spiritus? aut quid molestum tibi erit quod respondeas?

4. Et ego secundum vos loquar. Si subjecta esset anima vestra pro mea,

5. deinde insultabo in vos verbis : movebo vero contra vos caput.

6. Sit autem fortitudo in ore meo, motui autem labiorum non parcam.

7. Si enim loquar, non dolebo vulnus : quod etsi tacebo, quid minus vulnerabor?

8. Nunc autem lassatum me fecit, stultum, putrem, et apprehendisti me,

9. in testimonium fuit, et surrexit super me mendacium meum, contra faciem meam respondit.

10. Iracundia usus dejecit me, fremuit super me denti-bus, sagittæ piratarum ejus super me deciderunt.

11. Acie oculorum irruit, mucrone percussit me in geni-bus, simul autem concurrerunt in me.

12. Tradidit enim me Dominus in manus injustorum, et super impios projecit me.

13. In pace cum essem discerpit me; tenens me coma divulsit, statuit me sicut signum.

14. Circumdederunt me lanceis emittentes in renes meos, non parcentes effuderunt in terram fel meum.

15. Dejecerunt me ruinam super ruinam, cucurrerunt eiga me potentes.

16. Σάκκον ἔρραψαν ἐπὶ βύρσης μου, τὸ δὲ σθένος μου ἐν γῇ ἐσβέσθη.
17. Ἡ γαστήρ μου συγκέκαυται ἀπὸ κλαυθοῦ, ἐπὶ δὲ βλεφάροις μου σκιά.
18. Ἀδίκον δὲ οὐδὲν ἦν ἐν χερσὶ μου, εὐχὴ δέ μου καθαρά.
19. Γῆ, μὴ ἐπικαλύψῃς ἐφ' αἵματι τῆς σαρκός μου, μηδὲ εἴη τόπος τῇ κραυγῇ μου.
20. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου, ὁ δὲ συνίστωρ μου ἐν ὑψίστοις.
21. Ἀφίκοιτό μου ἡ δέησις πρὸς Κύριον, ἐναντι δὲ αὐτοῦ σταῖσι μου ὁ ὀφθαλμός.
22. Εἴη δὲ ἐλεγχος ἀνδρὶ ἐναντι Κυρίου, καὶ υἱῷ ἀνθρώπου τῷ πλησίον αὐτοῦ.
23. Ἐτη δὲ ἀριθμητὰ ἤκασιν, ὁδῶ δὲ ἡ οὐκ ἐπαναστραφήσομαι πορεύσομαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος, δέομαι δὲ ταφῆς, καὶ οὐ τυγχάνω.
2. Λίσσομαι κάμων, καὶ τί ποιήσας; Ἐκλεψαν δέ μου τὰ ὑπάρχοντα ἀλλότριον.
3. Τίς ἐστιν οὗτος; Τῇ χειρὶ μου συνδεθήτω.
4. Ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἐκρύψας ἀπὸ φρονήσεως, διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσῃς αὐτούς.
5. Τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας, ὀφθαλμοὶ δὲ ἐφ' υἱοῖς ἐτάκησαν.
6. Ἐθου δέ με θρυλλήμα ἐν ἔθνεσι, γέλως δὲ αὐτοῖς ἀπέβη.
7. Πεπώρουνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου, πεπολιόρηκα μεγάλως ὑπὸ πάντων.
8. Θαῦμα ἔσχεν ἀληθινούς ἐπὶ τούτῳ, δίκαιος δὲ ἐπὶ παρανόμῳ ἐπανασταίῃ.
9. Σχοιῇ δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν, καθαρὸς δὲ χεῖρας ἀναλάβει θάρος.
10. Οὐ μὴν δέ, ἀλλὰ πάντες ἐρείδετε καὶ δεῦτε δὴ· οὐ γὰρ εὐρίσκω ἐν ὑμῖν ἀληθές.
11. Αἱ ἡμέραι μου παρηλθον ἐν βρόμῳ, ἐρβράγη δὲ τὰ ἄρθρα τῆς καρδίας μου.
12. Νύκτα εἰς ἡμέραν ἔθηκα, φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώπου σκότους.
13. Ἐὰν γὰρ ὑπομείνω, ἄδης μου ὁ οἶκος, ἐν δὲ γνόφῳ ἔστρωται μου ἡ στρωμνὴ.
14. Θάνατον ἐπεκαλεσάμην πατέρα μου εἶναι, μητέρα δέ μου καὶ ἀδελφὴν σαπρίαν.
15. Ποῦ οὖν μου ἐτι ἐστὶν ἡ ἐλπίς, ἢ τὰ ἀγαθὰ μου ὀφθαλμοί;
16. Ἡ μετ' ἐμοῦ εἰς ἄδην καταβήσονται, ἢ ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ χώματος καταδησόμεθα;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης, λέγει·
2. Μέχρι τίνος οὐ παύσῃ; Ἐπίσχες, ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν.
3. Διατί δὲ ὥσπερ τετράποδα σεσωπήκαμεν ἐναντίον σου;
4. Κέχρηται σοι ὀργή. Τί γάρ; Ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, ἀοικητός ἢ ὑπ' οὐρανόν, ἢ καταστραφήσεται ὁρη ἐκ θεμελίων;

16. Cilicium assuerunt corio meo, robur autem meum in terra exstinctum est.

17. Venter meus combustus est a fletu, et super palpebras meas umbra.

18. Injustum autem nihil fuit in manibus meis, deprecatio autem mea munda.

19. Terra, ne operias super sanguinem carnis meae, nec sit locus clamori meo.

20. Et ecce nunc in caelis est testis meus, et conscius meus in excelsis.

21. Perveniat oratio mea ad Dominum, et coram eo stillet oculus meus.

22. Sit autem redargutio viro coram Domino, et filio hominis ad proximum suum.

23. Anni enim dinumerati venerunt, et via per quam non revertar ambulabo.

CAPUT XVII.

1. Pereo spiritu agitatus, oro autem sepulcrum, et non contingit mihi.

2. Preces adhibeo cum labore, et quid feci? Et furati sunt extranei bona mea.

3. Quis est iste? Manu mea ligetur.

4. Quia cor eorum abscondisti a prudentia, propter hoc ne exaltaveris eos.

5. Parti nuntiabit mala, et oculi super filios tabuerunt.

6. Posuisti autem me fabulam in nationibus, et risus illis deveni.

7. Caecati enim sunt ab ira oculi mei, expugnatus sum valde ab omnibus.

8. Admiratio tenuit veraces super hoc, justus autem super inimicum consurgat.

9. Teneat autem fidelis viam suam, et purus manibus sumat audaciam.

10. Verumtamen omnes incumbite et venite, quæso: non enim invenio in vobis veritatem.

11. Dies mei transierunt in strepitu, et rupti sunt articuli cordis mei.

12. Noctem in diem posui, lumen prope a facie tenebrarum.

13. Nam si sustinuero, inferi domus mea erunt, et in caligine stratum est stratum meum.

14. Interitum appellavi patrem meum esse, matrem autem meam et sororem tabem.

15. Ubi igitur est mea jam spes, aut bona mea videbo?

16. Aut mecum ad inferos descendent, aut pariter super pulverem descendemus?

CAPUT XVIII.

1. Respondens autem Baldad Sauchites, ait:

2. Quousque non cessabis? Cuhibe te, ut et ipsi loquamur.

3. Et cur tamquam quadrupedia tacuimus coram te?

4. Usa est te ira. Quid enim? Si tu mortuus fueris, inhabitabilis erit ea quæ sub celo, aut subvertentur montes a fundamentis?

5. Καὶ φῶς ἀσεδῶν σβεσθήσεται, καὶ οὐκ ἀποδύσεται αὐτῶν ἡ φλόξ·
6. Τὸ φῶς αὐτοῦ σκότος ἐν διαίτῃ, ὃ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ σβεσθήσεται.
7. Θηρεύσαισαν ἐλάχιστοι τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· σφάλλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή.
8. Ἐμβέβληται δὲ ὁ ποὺς αὐτοῦ ἐν παγίδι, ἐν δικτύῳ ἐλγθείῃ.
9. Ἐλθοῖσαν δὲ ἐπ' αὐτὸν παγίδες, κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν διψῶντας.
10. Κέκρυπται ἐν τῇ γῇ σχοινίον αὐτοῦ, καὶ ἡ σὺλ-ληψις αὐτοῦ ἐπὶ τρίβον.
11. Κύκλῳ ὀλέσαισαν αὐτὸν ὠδύναι· πολλοὶ δὲ περὶ πόδα αὐτοῦ ἔλθοισαν.
12. ἐν λιμῇ στενῇ· πτώμα δὲ αὐτοῦ ἡτοίμασται ἐξάσιον.
13. Βρωθείησαν αὐτοῦ κλώνες ποδῶν, κατέδετα δὲ αὐτοῦ τὰ ὠραία θάνατος.
14. Ἐκραγέη δὲ ἐκ διαίτης αὐτοῦ ἱασις, σχοίη δὲ αὐτὸν ἀνάγκη αἰτία βασιλικῇ.
15. Κατασκοπῶσι ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυκτὶ αὐτοῦ, κατασκοπήσονται τὰ εὐπρεπῆ αὐτοῦ θείῳ.
16. Ὑποκάθων αἱ βίβαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται, καὶ ἐπάνωθεν ἐπιπесεῖται θερισμὸς αὐτοῦ.
17. Τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπώλοιτο ἐκ γῆς, καὶ ὑπάρξει ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρῳ.
18. Ἀπώσειεν αὐτὸν ἐκ φωτὸς εἰς σκότος.
19. Οὐκ ἔσται ἐπίγνωστος ἐν λαῷ αὐτοῦ, οὐδὲ σεω-σμένος ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν ὁ οἶκος αὐτοῦ.
20. Ἄλλ' ἐν τοῖς αὐτοῦ ζήσονται ἕτεροι. Ἐπ' αὐτῷ ἐστέναξαν ἔσχατοι, πρῶτους δὲ ἔσχε θαῦμα.
21. Οὗτοί εἰσιν οἱ οἴκοι ἀδίκων, οὗτος δὲ ὁ τόπος τῶν μὴ εἰδόντων τὸν Κύριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει·
2. Ὅπως τίνος ἔγκοπον ποιήσατε ψυχὴν μου, καὶ κα-θαίρειτε με λόγοις; Γινῶτε μόνον ὅτι ὁ Κύριος ἐποίησέ με οὕτως.
3. Καταλαλεῖτέ μου, οὐκ αἰσχυρόμενοί με ἐπικεισθῆ μοι.
4. Ναὶ δὴ ἐπ' ἀληθείας ἐγὼ ἐπλανήθην, παρ' ἐμοὶ δὲ αὐλίζεται πλάνος· λαλήσαι ῥήματα ἃ οὐκ ἔδει, τὰ δὲ ῥήματά μου πλανᾶται καὶ οὐκ ἐπὶ καιροῦ.
5. Ἐὰ δὲ, ὅτι ἐπ' ἐμοὶ μεγαλύνεσθε, ἐνάλλεσθε δὲ μοι ὀνειδεῖ.
6. Γινῶτε οὖν ὅτι Κύριός ἐστιν ὁ ταράξας, ὀχύρωμα δὲ αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ ὕψωσεν.
7. Ἰδοὺ γελῶ ὀνειδεῖ, οὐ λαλήσω· κεκραξομαι, καὶ οὐδαμοῦ κριμα.
8. Κύκλῳ περιωκοδόμημαι, καὶ οὐ μὴ διαβῶ, ἐπὶ πρόσωπόν μου σκότος ἔθετο.
9. Τὴν δὲ δόξαν ἀπ' ἐμοῦ ἐξέδυσεν, ἀφείλε δὲ στέ-φανον ἀπὸ κεφαλῆς μου.
10. Διέσπασέ με κύκλῳ καὶ ὠρόμην, ἐξέκοψε δὲ ὥσπερ δένδρον τὴν ἐλπίδα μου.
11. Δεινῶς δέ μοι ὀργῇ ἐχρήσατο, ἡγήσατο δὲ με ὥσπερ ἐχθρόν.
12. Ὁμοθυμαδὸν δὲ ἦλθον τὰ πειρατήρια αὐτοῦ ἐπ' ἐμοί, ταῖς ὁδοῖς μου ἐκύκλωσαν ἐγκάθετοι.

5. Et lumen implorum exstinguetur, et non procedet lu-
men eorum?
6. Lux ejus tenebrae in domo, et lucerna super eum ex-
stinguetur.
7. Venient infirmi substantiam ejus : erret autem ejus
consilium.
8. Et immissus est pes ejus in laqueum, in rete involva-
tur.
9. Venient autem super eum laquei, confortabit super
eum sitientes.
10. Absconditus est in terra funiculus ejus, et captio ejus
in semita.
11. Per circuitum perdant eum dolores : multi vero circa
pedes ejus veniant
12. in angustia famis : ruina autem parata est ei insignis.
13. Comedantur rami pedum ejus, mors autem devoret
speciosa ejus.
14. Rumpatur autem de habitaculo ejus sanitas, teneat
vero eum necessitas causa regali.
15. Habitabit in tabernaculo ejus in nocte ejus, aspergen-
tur speciosa ejus sulphure.
16. De subtilis radices ejus siccabuntur, et desursum de-
cidet messio ejus.
17. Memoriale ejus pereat de terra, et erit nomen ei su-
per faciem extra.
18. Expellat eum de luce in tenebras.
19. Non erit cognominatus in populo suo, neque domus
ejus salvata in ea quae sub caelo.
20. Sed in rebus ejus vivent alii. Super eum gemuerunt
ultimi, primos autem tenuit admiratio.
21. Haec sunt domus impiorum, hic vero est locus eorum
qui non noverunt Dominum.

CAPUT XIX.

1. Respondens autem Job, ait :
2. Usquequo molestiam facietis animae meae, et destruetis
me verbis? Scitote tantum quia Dominus fecit me sic.
3. Loquimini contra me, non reveriti me infestis estis
mihi.
4. Esto utique in veritate ego erravi, apud me vero mora-
tur error : loqui verba quae non oportebat, verba autem mea
errant et non in tempore.
5. Sine vero, quoniam super me magnificamini, insult-
atis autem mihi opprobrio.
6. Scitote igitur quia Dominus est qui turbavit, et vallum
suum super me exaltavit.
7. Ecce rideo opprobrio, non loquar : clamabo, et nus-
quam judicium.
8. In circuitu circumaedificatus sum, et non transibo,
in vultu meo tenebras posuit.
9. Et gloriam meam a me exiit, abstulit autem coronam
de capite meo.
10. Dirupit me undique et abiit, excidit vero tamquam
arborem spem meam.
11. Graviter autem mihi ira usus est, et arbitratus est
me tamquam inimicum.
12. Unanimiter autem venerunt tentationes ejus super
me, viis meis in circuitu insederunt insidiatore.

13. Ἄπ' ἐμοῦ ἀδελφοί μου ἀπέστησαν, ἔγκωσαν ἀλλοτρίους ἢ ἐμέ· φίλοι δέ μου ἀνελεήμονες γεγόνασιν·
 14. οὐ προσεποιήσαντό με οἱ ἐγγύτατοί μου, καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάθοντό μου.
 15. Γείτονες οἰκίας θεράπαιναί τε μου, ἀλλογενὲς ἤμην ἐναντίον αὐτῶν.
 16. Θεράποντά μου ἐκάλεσα, καὶ οὐχ ὑπήκουσε· στόμα δέ μου ἐδέετο,
 17. καὶ ἱκέτευον τὴν γυναῖκά μου, προσεκαλούμην δὲ καλακεύων υἱοὺς παλλακίδων μου·
 18. οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπεποιήσαντο· ὅταν ἀναστῶ, κατ' ἐμοῦ λαλοῦσιν.
 19. Ἐβδελύξαντό με οἱ ἰδόντες με· οὓς δὴ ἡγαπήκειν, ἐπανεστήσαν μοι.
 20. Ἐν δέρμатί μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου, τὰ δὲ ὀστέα μου ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται.
 21. Ἐλεήσατέ με, ἐλεήσατέ με, ὦ φίλοι· χεῖρ γὰρ Κυρίου ἡ ἀψαμένή μου ἐστίν.
 22. Διὰ τί με διώκετε ὥσπερ καὶ ὁ Κύριος, ἀπὸ δὲ σαρκῶν μου οὐκ ἐμπέπασθε;
 23. Τίς γὰρ ἂν δοίη γραφῆναι τὰ ῥήματά μου, τεθῇ· ναὶ δὲ αὐτὰ ἐν βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶνα,
 24. ἐν γραφεῖ σιδηρῷ καὶ μολίβῳ, ἢ ἐν πέτραις ἐγλυφῆναι;
 25. Οἶδα γὰρ ὅτι ἀένναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων, ἐπὶ γῆς
 26. ἀναστήσῃ τὸ δέρμα μου τὸ ἀναντλοῦν ταῦτα· παρὰ γὰρ Κυρίου ταῦτά μοι συνετελέσθη,
 27. ἃ ἐγὼ ἐμαυτῷ συνεπίσταμαι, ἃ ὁ ὀφθαλμός μου εἶωρακε, καὶ οὐκ ἄλλος, πάντα δέ μοι συνετέλεσται ἐν κόλπῳ.
 28. Εἰ δὲ καὶ ἐρεῖτε. Τί ἐροῦμεν ἐναντί αὐτοῦ καὶ ῥίζαν λόγου εὐρήσομεν ἐν αὐτῷ;
 29. Εὐλαβήθητε δὴ καὶ ὑμεῖς ἀπὸ ἐπικαλύμματος, θυμὸς γὰρ ἐπ' ἀνόμους ἐπελεύσεται· καὶ τότε γνώσονται ποῦ ἐστὶν αὐτῶν ἡ ὕλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Σωφάρ ὁ Μινᾶιος, λέγει·
 2. Οὐχ οὕτως ὑπελάμβανον ἀντερεῖν σε ταῦτα, καὶ οὐχὶ συνίετε μᾶλλον ἢ καὶ ἐγώ·
 3. παιδεῖαν ἐντροπῆς μου ἀκούσομαι, καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεται μοι.
 4. Μὴ ταῦτα ἔγνωσ ἀπὸ τοῦ ἔτι, ἀφ' οὗ ἐτέθη ἀνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς;
 5. Εὐφροσύνη δὲ ἀσεβῶν πτώμα ἐξαισίον, χαρμονὴ δὲ παρανομῶν ἀπώλεια.
 6. Ἐὰν ἀναβῇ εἰς οὐρανὸν αὐτοῦ τὰ δῶρα, ἢ δὲ θυσία αὐτοῦ νεφῶν ἀψηται.
 7. Ὅταν γὰρ δοκῇ ἤδη κατεστηρίχθαι, τότε εἰς τέλος ἀπολεῖται· οἱ δὲ εἰδότες αὐτὸν ἐροῦσι· Ποῦ ἐστίν;
 8. Ὡς περ ἐνύπνιον ἐκπετασθὲν οὐ μὴ εὐρεθῇ, ἔπτη δὲ ὥς περ φάσμα νυκτερινόν.
 9. Ὁφθαλμὸς παρέδρεψε, καὶ οὐ προσθήσει, καὶ οὐκ ἔτι προσνοήσει αὐτὸν ὁ τόπος αὐτοῦ.
 10. Τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὀλέσαισαν ἥττονες, αἱ δὲ χεῖρες αὐτοῦ πυρσεύσαισαν ὀδύνας.
 11. Ὅσῃ αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χρώματος κοιμηθήσεται.

13. A me fratres mei recesserunt, noverunt alienos quam me : amici vero mei immisericordes facti sunt :
 14. non adhæserunt mihi proximi mei, et scientes nomen meum obliti sunt mei.
 15. Vicini domus et ancillæ meæ, alienigena sui coram eis.
 16. Servum meum vocavi, et non obedivit : os autem meum deprecabatur,
 17. et rogabam uxorem meam, et invocabam blanditiis filios concubinarum mearum :
 18. illi vero in sæculum me adversati sunt : cum exsurrexero, contra me loquuntur.
 19. Abominati sunt me qui me videbant : et quos dilexeram, consurrexerunt in me.
 20. In cute mea computruerunt carnes meæ, et ossa mea in dentibus hærent.
 21. Misereмини mei, misereмини mei, o amici : manus enim Domini est quæ tetigit me.
 22. Quare me persequimini sicut et Dominus, et de carnibus meis non satiamini?
 23. Quis enim utique det ut scripta sint verba mea, et ipsa posita in libro in sæculum,
 24. et in stylo ferreo et plumbo, aut in petris insculpta?

25. Scio enim quia æternus est qui me resoluturus est, super terram
 26. ad reassuscitandam cutem meam quæ perpetitur hæc : a Domino enim hæc mihi consummata sunt,
 27. quorum ego mihi conscius sum, quæ oculus meus vidit, et non alius, et omnia mihi consummata sunt in sinu,
 28. Quod si et dixeritis : Quid dicemus contra eum, et radicem sermonis inveniemus in eo?
 29. Cavete utique et vos a tegmine, ira enim super iniquos veniet : et tunc cognoscent ubi est eorum materia.

CAPUT XX.

1. Respondens autem Sophar Minæus, ait :
 2. Non sic putabam contradicere te his, et non intelligitis magis quam et ego :
 3. eruditionem confusionis meæ audiam, et spiritus ex intelligentia respondet mihi.
 4. Nonne hæc nosti ab eo quod olim, ex quo positus est homo super terram?
 5. Lætitia autem impiorum ruina insignis, gaudium vero iniquorum est perditio.
 6. Si ascenderint in cælum dona ejus, et sacrificium ejus tetigerit nubes.
 7. Nam cum visus fuerit jam firmatus esse, tunc in finem peribit : qui autem noverant eum dicent : Ubi est?
 8. Tamquam somnium quod avolvit non inveniatur, volavit autem sicut visio nocturna.
 9. Oculus vidit, et non adjiciet, et non ultra animadvertet eum locus suus.
 10. Filios ejus disperdant minores, manus vero ejus succendant dolores.
 11. Ossa ejus impleta sunt juventute ejus, et cum eo super pulverem dormient.

12. Ἐὰν γλυκανθῇ ἐν στόματι αὐτοῦ κακία, κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τῇ γλῶσσαν αὐτοῦ,
 13. οὐ φείσεται αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει αὐτήν· καὶ συνάξει αὐτὴν ἐν μέσῳ τοῦ λάρυγγος αὐτοῦ,
 14. καὶ οὐ μὴ δυνήσῃ βοηθῆσαι ἐαυτῇ. Χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ αὐτοῦ.
 15. Πλοῦτος ἀδίκως συναγόμενος ἐξεμεθήσεται, ἐξ οἰκίας αὐτοῦ ἐξελεύσει αὐτὸν ἄγγελος.
 16. Θυμὸν δὲ δρακόντων θηλάσειεν, ἀνέλοι δὲ αὐτὸν γλῶσσαι ὄφεις.
 17. Μὴ ἴδοι ἄμελξιν νομάδων, μὴδὲ νομάς μελιτος καὶ βουτύρου.
 18. Εἰς κενὰ καὶ μάταια ἐκοπίασε, πλοῦτον ἐξ οὗ οὐ γεύσεται· ὥσπερ στρίφνος ἀμάσητος, ἀκατάποτος.
 19. Πολλῶν γὰρ δυνατῶν οἴκου ἐθλάσε· δαίταν δὲ ἤρπασε, καὶ οὐκ ἔστησεν.
 20. Οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν, ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ οὐ σωθήσεται.
 21. Οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, διὰ τοῦτο οὐκ ἀνήσει αὐτοῦ τὰ ἀγαθὰ.
 22. Ὅταν δὲ δοκῇ ἤδη πεπληρῶσθαι, θλιβήσεται, πᾶσα δὲ ἀνάγκη ἐπ' αὐτὸν ἐπελεύσεται.
 23. Εἰ πως εἴ πληρῶσαι γαστέρα αὐτοῦ, ἐπαποστείλαι ἐπ' αὐτὸν θυμὸν ὀργῆς, νίψαι ἐπ' αὐτὸν ὀδύνας·
 24. καὶ οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς σιδήρου, τρώσαι αὐτὸν τῶρον χάλκεον.
 25. Διεξέλθοι δὲ διὰ σώματος αὐτοῦ βέλος, ἄστρο δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ. Περιπατήσαισαν ἐπ' αὐτῷ φόβοι,
 26. πᾶν δὲ σκότος αὐτῷ ὑπομένειναι. Κατέδετα αὐτὸν πῦρ ἀκαυστον, κακῶσαι δὲ αὐτοῦ ἐπὶ γλυτός τὸν οἶκον,
 27. ἀνακαλύψαι δὲ αὐτοῦ τὸ οὐρανὸς τὰς ἀνομίας, γῆ δὲ ἐπανάσσει αὐτῷ.
 28. Ἐλκύσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀπώλεια εἰς τέλος, ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθοι αὐτῷ.
 29. Αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ Κυρίου, καὶ κτῆμα ὑπαρχόντων αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει·
 2. Ἀκούσατε, ἀκούσατέ μου τῶν λόγων, ἵνα μὴ ᾗ μοι παρ' ὑμῶν αὕτη ἡ παράκλησις.
 3. Ἀρατὲ με, ἐγὼ δὲ λαλήσω, εἴτ' οὐ καταγελάσετε μου.
 4. Τί γάρ; Μὴ ἀνθρώπου μου ἡ ἔλεγχις; ἢ διὰ τί οὐ θυμωθήσομαι;
 5. Εἰςβλέψαντες εἰς ἐμὲ θαυμάσετε, χεῖρα θέντες ἐπὶ σιαγόνι.
 6. Ἐάν τε γάρ μνηστῶ, ἐσπούδακα· ἔχουσι δὲ μου τὰς σάρκας δδύναι.
 7. Διὰ τί ἀσεβεῖς ζῶσι, πεπαλαίωνται δὲ καὶ ἐν πλούτῳ;
 8. Ὁ σπόρος αὐτῶν κατὰ ψυχὴν, τὰ δὲ τέκνα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς.
 9. Οἱ οἴκοι αὐτῶν εὐθηνοῦσι, φόβος δὲ οὐδαμοῦ, μᾶστιξ δὲ παρὰ Κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς.
 10. Ἡ βουὴ αὐτῶν οὐκ ὠμοτόκησε, διεσώθη δὲ αὐτῶν ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἐσφαλε.
 11. Μένουσι δὲ ὡς πρόβατα αἰώνια, τὰ δὲ παῖδια αὐτῶν προσπαίζουσιν,

12. Si dulcuerit in ore ejus malignitas, abscondet eam sub lingua sua,
 13. non parcat ei, et non relinquet eam : et colliget eam in medio gutture suo,
 14. et non poterit subvenire sibi. Fel aspidis in ventre ejus.
 15. Divitiæ inique congregatæ evomentur, de domo ejus extrahet eum angelus.
 16. Et furorem draconum sugat, et interficiat illum lingua colubri.
 17. Non videat mulctram pecorum, neque pabula mellis et butyri.
 18. In vanum et frustra laboravit, divitias ex quibus non gustabit : tamquam durum quid mandi non potest, nec glutiri.
 19. Multorum enim potentum domos fregit : et habitaculum diripuit, et non statuit.
 20. Non est ejus salus facultatibus, in desiderio suo non salvabitur.
 21. Non sunt reliquæ cibis ejus, propter hoc non flore-bunt ejus bona.
 22. Et cum putaverit se jam repletum esse, coarctabitur, omnis autem necessitas in eum superveniet.
 23. Si quomodo sit implere ventrem suum, immittat in eum furorem iræ, lavet super eum dolores :
 24. et non salvetur de manu ferri, vulneret eum sagitta area.
 25. Pertranseat per corpus ejus jaculum, sidera autem in tabernaculis ejus. Obambulent super eum timores,
 26. omnes autem tenebræ ei permaneant. Comedet eum ignis qui non accenditur, lædat autem advena domum ejus,
 27. et detegat cælum iniquitates ejus, terra vero insurgat adversus eum.
 28. Trahat domum ejus perditio in finem, dies iræ superveniat ei.
 29. Hæc est pars hominis impii a Domino, et possessio bonorum ejus a super intendente.

CAPUT XXI.

1. Respondens autem Job, ait :
 2. Audite, audite sermones meos, ut non sit mihi a vobis hæc consolatio.
 3. Sustinete me, ego autem loquar, deinde non irridebitis me.
 4. Quid enim? Numquid hominis est castigatio mea? aut quare non irascar?
 5. Inspicientes in me admirabimini, manum ponentes super maxillam.
 6. Si etenim recordatus fuero, sollicitus fui : et tenentur carnes meæ doloribus.
 7. Quare impii vivunt, senuerunt autem et in divitiis?
 8. Semen eorum secundum animam, et filii eorum in oculis.
 9. Domus eorum abundant, timor autem nusquam, et flagellum a Domino non est super eos.
 10. Bos eorum non fœtum immaturum peperit, salva vero evasit eorum prægnans et non frustrata est.
 11. Et permanent sicut oves æternæ, et parvuli eorum ludunt,

12. ἀναλαβόντες ψαλτήριον καὶ κιθάραν, καὶ εὐφραίνονται φωνῇ ψαλμοῦ.

13. Συνετέλεσαν δὲ ἐν ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν, ἐν δὲ ἀναπαύσει ἄβου ἐκοιμήθησαν.

14. Λέγει δὲ Κυρίῳ· Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ὁδοῦ σου εἰδέναι οὐ βούλομαι.

15. Τί ἱκανὸς, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; καὶ τίς ὠφέλεια, ὅτι ἀπαντήσομεν αὐτῷ;

16. Ἐν χερσὶ γὰρ ἦν αὐτῶν τὰ ἀγαθὰ, ἔργα δὲ ἀσεβῶν οὐκ ἐφοῦν.

17. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀσεβῶν λύχνος σβεσθήσεται, ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ καταστροφή, ὧδίνες δὲ αὐτοὺς ἐξουσιν ἀπὸ ὁργῆς.

18. Ἔσονται δὲ ὥσπερ ἄχυρα ἐπ' ἀνέμου, ἡ ὥσπερ κοριορτὸς ὃν ὑφείλετο λαλῆσαι.

19. Ἐκλείποι υἱοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ἀνταποδώσει πρὸς αὐτὸν καὶ γνώσεται.

20. Ἰδοῖσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τὴν ἑαυτοῦ σφαγὴν, ἀπὸ δὲ Κυρίου μὴ διασωθείη.

21. Ὅτι τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀριθμοὶ μηνῶν αὐτοῦ διηρέθησαν.

22. Πότερον οὐχὶ ὁ Κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; Αὐτὸς δὲ φόνους διακρίνει.

23. Οὗτος ἀποθάνειται ἐν κράτει ἀπλοσύνης αὐτοῦ, ὁλος δὲ εὐπαθῶν καὶ εὐθηνῶν.

24. Τὰ δὲ ἔγκρατα αὐτοῦ πλήρη στέατος, μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται.

25. Ὁ δὲ τελευταῖ ὑπὸ πικρίας ψυχῆς, οὐ φαγὼν οὐδὲν ἀγαθόν.

26. Ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐπὶ γῆς κοιμῶνται, σαπρία δὲ αὐτοὺς ἐκάλυψεν.

27. Ὡστε οἶδα ὑμᾶς ὅτι τολμῇ ἐπικείσθαι μοι.

28. Ὡστε ἐρεῖτε· Ποῦ ἐστὶν οἶκος ἀρχόντος, καὶ ποῦ ἐστὶν ἡ σκέπη τῶν σκηνωμάτων τῶν ἀσεβῶν;

29. Ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδόν, καὶ τὰ σημεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώσετε.

30. Ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας κουφίζεται ὁ πονηρὸς, εἰς ἡμέραν ὁργῆς αὐτοῦ ἀπαχθήσονται.

31. Τίς ἀπαγγελεῖ ἐπὶ προσώπου αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ἂ αὐτὸς ἐπὶ ὁρήσει; Τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ;

32. Καὶ αὐτὸς εἰς τάφους ἀπηνέχθη, καὶ αὐτὸς ἐπὶ σωρῶν ἠγρύπνησεν.

33. Ἐγλυκάνθησαν αὐτῷ χάλικες χειμάρρου, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος ἀπελεύσεται, καὶ ἐμπροσθεν αὐτοῦ ἀναρίθμητοι.

34. Πῶς δὲ παρακαλεῖτέ με κενά; Τὸ δὲ ἐμὲ καταπαύσασθαι ἀφ' ὑμῶν οὐδέν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφὰς ὁ Θαιμανίτης, λέγει·

2. Πότερον οὐχὶ ὁ Κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην;

3. Τί γὰρ μέλει τῷ Κυρίῳ, ἐὰν σὺ ᾔσθα τοῖς ἔργοις ἀμemptος, ἡ ὠφέλεια ὅτι ἀπλώσης τὴν ὁδόν σου;

4. Ἡ λόγον σου πρὸς τοὺς ἐλέγχεις, καὶ συνειλεῖσεται σοι εἰς κρίσιν;

5. Πότερον οὐχὶ ἡ κακία σου ἐστὶ πολλή, ἀναρίθμητοι δὲ σου εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι;

6. Ἦνεχύραζες δὲ τοὺς ἀδελφούς σου διακηνῆς, ἀμφίασιν δὲ γυμνῶν ἀφελου.

18. sumentes psalterium et citharam, et lætiantur voce psalmi.

13. Consummaverunt autem in bonis vitam suam, et in requie inferni dormierunt.

14. Dicit autem Domino : Recede a me, vias tuas scire nolo.

15. Quid est Omnipotens, quia serviemus ei? et quæ utilitas, quoniam obviam ibimus ei?

16. Erant enim in manibus eorum bona, opera autem impiorum non inspicit.

17. Immo vero et impiorum lucerna exstinguetur, et superveniet eis subversio, dolores autem habebunt eos ab ira.

18. Erunt autem tamquam paleæ sub vento, aut tamquam pulvis quem abstulit turbo.

19. Deficiant filios bona ejus, retribuet ad eum et cognoscet.

20. Videant oculi ejus necem suam, et a Domino non salvetur.

21. Quia voluntas ejus in domo ejus cum eo, et numeri mensium ejus divisi sunt.

22. Numquid non Dominus est qui docet intellectum et scientiam? Ipse autem homicidia dijudicat.

23. Hic morietur in robore simplicitatis suæ, totus autem bene affectus et prospere agens.

24. Et intestina ejus plena sunt adipe, medulla autem ejus diffunditur.

25. Ille vero moritur ab amaritudine animæ suæ, cum non comederit ullum bonum.

26. Simul autem super terram dormiunt, putredo autem eos operuit.

27. Itaque scio vos audacter mihi insistere.

28. Quia dicetis : Ubi est domus principis, et ubi est velamen in tabernaculis impiorum?

29. Interrogate eos qui transeunt per viam, et signa eorum non alienabit.

30. Quoniam in diem perditionis sublimatur malignus, in diem iræ ejus abducentur.

31. Quis annuntiabit in faciem ejus viam ejus, et quæ ipse fecit? Quis retribuet ei?

32. Et ipse in sepulcra deductus est, et ipse super acervos vigilavit.

33. Dulces fuerunt ei lapides torrentis, et post eum omnis homo abit, et ante eum innumerabiles.

34. Quomodo autem consolamini me inaniter? Et ut ego ex vobis requiescam nihil est.

CAPUT XXII.

1. Respondens autem Eliphaz Thæmanites, ait :

2. Nonne Dominus est qui docet intellectum et scientiam?

3. Quid enim curæ est Domino, si tu fuisti operibus sine crimine, aut utilitas quod simplicem facies viam tuam?

4. Aut rationem tui habens argues, et veniet tecum in iudicium?

5. Nonne malitia tua est multa, et innumerabilia tua sunt peccata?

6. In pignus autem accepisti fratres tuos in vanum, et amictum nudorum abstulisti.

7. Οὐδὲ ὕδωρ διψῶντας ἐπότισας, ἀλλὰ πεινῶντων ἐστέρησας ψυμῶν.

8. Ἐθαύμασας δὲ τινων πρόσωπον, φκίσας δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς.

9. Χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενὰς, ὀρφανούς δὲ ἐκάκωσας.

10. Τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγίδες, καὶ ἐσπούδασέ σε πόλεμος ἐξαίσιος.

11. Τὸ φῶς σοι εἰς σκότος ἀπέβη, κοιμηθέντα δὲ ὕδωρ σε ἐκάλυψε.

12. Μὴ οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ, τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπείνωσε;

13. Καὶ εἶπας· Τί ἔγνω ὁ Ἰσχυρὸς, ἢ κατὰ τοῦ γνώφου κρίνει;

14. Νεφέλη ἀποκρυφῇ αὐτοῦ καὶ οὐχ ὁραθήσεται, καὶ γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύεται.

15. Μὴ τρίβον αἰώνιον φυλάξεις, ἣν ἐπάτησαν ἄνδρες δίκαιοι,

16. οἱ συνελήφθησαν ἄωροι; Ποταμὸς ἐπιπρόρων οἱ θεμέλιοι αὐτῶν.

17. Οἱ λέγοντες· Κύριος τί ποιήσει ἡμῖν; ἢ τί ἐπάξεται ἡμῖν ὁ Παντοκράτωρ;

18. Ὃς δὲ ἐνέπλησε τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγαθῶν, βουλὴ δὲ ἀσεβῶν πόρρω ἀπ' αὐτοῦ.

19. Ἰδόντες δίκαιοι ἐγέλασαν, ἄμεμπτος δὲ ἐμυκτήρισεν.

20. Εἰ μὴ ἠφανίσθη ἡ ὑπόστασις αὐτῶν, καὶ τὸ καταλειμμά αὐτῶν καταφάγεται πῦρ.

21. Γενοῦ δὴ σκληρὸς ἔάν ὑπομείνης, εἴτα ὁ καρπὸς σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς.

22. Ἐκλαβε δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξηγορίαν, καὶ ἀνάλαβε τὰ βήματα αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ σου.

23. Ἐάν δὲ ἐπιτραφῇς καὶ ταπεινώσης σεαυτὸν ἐναντι Κυρίου, πόρρω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου ἀδικον.

24. Θῆσθ ἐπὶ χώματι ἐν πέτρᾳ, καὶ ὡς πέτρα χειμάρρου Σωφίρ.

25. Ἔσται οὖν σου ὁ Παντοκράτωρ βοηθὸς ἀπὸ ἐχθρῶν, καθαρὸν δὲ ἀποδώσει σε ὥσπερ ἀργύριον πεπρωμένον.

26. Εἴτα παρρησιασθήσῃ ἐναντίον Κυρίου, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἡλαρώς.

27. Εὐχαμένου δὲ σου πρὸς αὐτὸν, εἰσακούσεται σου, δώσει δὲ σοι ἀποδοῦναι τὰς εὐχάς.

28. Ἀποκαταστήσει δὲ σοι διαίταν δικαιοσύνης, ἐπὶ δὲ ὁδοῖς σου ἔσται φέγγος.

29. Ὅτι ἐταπείνωσας σεαυτὸν, καὶ ἐρεῖς· Ὑπερηφανεύσατο, καὶ κύφοντα ὀφθαλμοῖς σώσει.

30. Ῥύσεται ἀθῶν, καὶ διασωθήτι ἐν καθαραῖς χερσὶ σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει·

2. Καὶ δὴ οἶδα ὅτι ἐκ χειρὸς μου ἡ ἐλεγχίς ἐστι, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ βαρεῖα γέγονεν ἐπ' ἐμῷ στεναγμῷ.

3. Τίς δ' ἄρα γνώητι ὅτι εὗρομαι αὐτὸν, καὶ ἔλθοιμι εἰς τέλος;

4. Εἰποῖμι δὲ ἐμαυτοῦ κρίμα, τὸ δὲ στόμα μου ἐμπλήσεται ἐλέγχων.

7. Neque aqua sitientes potasti, sed esurientium subtraxisti panem.

8. Et admiratus es quorundam personam, habitare autem fecisti eos qui super terram.

9. Et viduas dimisisti inanes, et pupillos affixisti.

10. Igitur circumdederunt te laquei, et sollicitavit te bellum insigne.

11. Lumen tibi in tenebras conversum est, et dormientem te aqua operuit.

12. Nonne is qui excelsa habitat aspicit, eos autem qui contumelia afficiuntur humiliavit?

13. Et dixisti: Quid novit Fortis, an per caliginem iudicat?

14. Nubes latibulum ejus et non videbitur, et ambitum cœli perambulat.

15. Numquid semitam sæculi observabas, quam calcaverunt viri justi,

16. qui capti sunt immaturi? Flumen decurrens fundamenta eorum.

17. Qui dicunt: Dominus quid faciet nobis? aut quid inducet nobis Omnipotens?

18. Ille vero implevit domos eorum bonis, consilium vero impiorum longe est ab eo.

19. Videntes justi riserunt, et inculpabilis subsannavit.

20. Si non deleta est substantia eorum, et reliquias eorum comedit ignis.

21. Esto utique durus: si sustinueris, deinde fructus tuus erit in bonis.

22. Excipe autem ex ore illius enuntiationem, et assume verba ejus in corde tuo.

23. Sin autem conversus fueris et humiliaveris teipsum coram Domino, procul fecisti iniquitatem a tabernaculo tuo.

24. Poneris super aggerem in petra, et tamquam petra torrentis Sophir.

25. Erit igitur tuus Omnipotens adjutor ab inimicis, et purum reddet te tamquam argentum examinatum igni.

26. Deinde fiducialiter ages coram Domino, inspiciens cœlum hilariter.

27. Et cum deprecatus fueris ad eum, exaudiet te, et dabit tibi reddere vota.

28. Et restituet tibi tabernaculum justitiæ, et super vias tuas erit lumen.

29. Quoniam humiliasti teipsum, et dices: Elatus est in superbiam, et demissum oculis salvabit.

30. Eruet innocentem, et salvaberis munditia manuum tuarum.

CAPUT XXIII.

1. Respondens autem Job, ait:

2. Et quidem scio quia de manu mea est increpatio, et manus ejus gravis facta est super gemitum meum.

3. Quis igitur noverit quod inveniam eum, et dicam in finem?

4. Et dicam meum ipsius iudicium, os autem meum replere increpationibus.

6. Γνοίην δὲ ἰάματα ἃ μοι ἐρεῖ, αἰσθοίμην δὲ τίνα μοι ἀπαγγελεῖ.

6. Καὶ ἐν πολλῇ ἰσχύϊ ἐπελεύσεται μοι, εἴτα ἐν ἀπειλῇ μοι οὐ χρήσεται.

7. Ἀλήθεια γὰρ καὶ ἔλεγχος παρ' αὐτοῦ, ἐξαγάγοι δὲ εἰς τέλος τὸ κρίμα μου.

8. Εἰ γὰρ πρῶτος πορεύσομαι, καὶ οὐκ ἔτι εἰμί· τὰ δὲ ἐπ' ἐσχάτοις, τί οἶδα;

9. Ἀριστερὰ ποιήσαντος αὐτοῦ καὶ οὐ κατέσχον· περιβαλεῖ δεξιὰ καὶ οὐκ ὀφθαλμοί.

10. Οἶδε γὰρ ἡδὴ ὁδόν μου, διάκρινε δέ με ὥσπερ τὸ χρυσίον.

11. Ἐξελεύσομαι δὲ ἐν ἐντάλμασιν αὐτοῦ, ὁδοὺς γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνω.

12. ἀπὸ ἐνταλμάτων αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ παρέλθω· ἐν δὲ κολπῷ μου ἔκρυψα ῥήματα αὐτοῦ.

13. Εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἔκρινεν οὕτω, τίς ἐστιν ὁ ἀντιπῶν αὐτῷ; Ὁ γὰρ αὐτὸς ἠθέλησε καὶ ἐποίησε.

14. Διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῷ ἐσπούδακα· νοθετούμενος δὲ ἐφρόντισα αὐτοῦ.

15. Ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατασπουδασῶ· κατανοήσω, καὶ πτοηθήσομαι ἐξ αὐτοῦ.

16. Κύριος δὲ ἐμαλάκυνε τὴν καρδίαν μου· ὁ δὲ Παντοκράτωρ ἐσπούδασέν με.

17. Οὐ γὰρ ᾔδειν ὅτι ἐπελεύσεται μοι σκότος, πρὸ προσώπου δὲ μου ἐκάλυψε γνόφος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Διατί δὲ Κύριον ἔλαθον ὦραι,

2. ἀσεβεῖς δὲ ὄριον ὑπερέβησαν, ποιμνιον σὺν ποιμένι ἀρπάξαντες;

3. Ὑποζύγιον ὄρφανῶν ἀπήγαγον, καὶ βοῦν χήρας ἠνεχύρῃσαν.

4. Ἐξέκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁδοῦ δικαίας, ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐκρύβησαν πρᾶεῖς γῆς.

5. Ἀτέβησαν δὲ ὥσπερ ὄνοι ἐν ἀγρῷ, ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξελθόντες τὴν ἑαυτῶν τάξιν· ἡδύνθη αὐτῷ ἄρτος εἰς νεωτέρους.

6. Ἀγρὸν πρὸ ὥρας οὐκ αὐτῶν ὄντα ἐθέρισαν. Ἀδύνατοι ἀμπελώνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ ἀσιτὶ εἰργάσαντο.

7. Γυμνοὺς πολλοὺς ἐκοίμισαν ἀνευ ἱματίων, ἀμφίαν δὲ ψυχῆς αὐτῶν ἀφείλαντο.

8. Ἀπὸ ψεκᾶδων ὀρέων υγραίνονται· παρὰ τὸ μὴ ἔχειν ἑαυτοὺς σκέπην, πέτρᾳ περιεβάλλοντο.

9. Ἦρπαντα ὄρφανόν ἀπὸ μαστοῦ, ἐκπεπτωκότα δὲ ἐταπείνωσαν.

10. Γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως, πεινώντων δὲ τὸν ψωμὸν ἀφείλαντο.

11. Ἐν στενοῖς ἀδίκως ἐνήδρευσαν, ὁδὸν δὲ δικαίαν οὐκ ᾔδεισαν.

12. Οἱ ἐκ πόλεως καὶ οἰκῶν ἰδίων ἐξεβάλλοντο, ψυχὴ δὲ νηπίων ἐστέναξε μέγα.

13. Αὐτὸς δὲ διατί τούτων ἐπισκοπῇ οὐ πεποίηται; ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ οὐκ ἐπέγκωσαν, ὁδὸν δὲ δικαιοσύνης οὐκ ᾔδεισαν, οὐδὲ ἀτραποὺς αὐτῶν ἐπορεύθησαν.

14. Γνοὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα, παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σκότος, καὶ νυκτὸς ἔσται ὡς κλέπτῃς.

5. Et cognoscam sanationes quas loquetur mihi, sentiam vero quae annuntiabit mihi.

6. Et in multa virtute superveniet mihi, deinde in minis me non utetur.

7. Veritas enim et increpatio est ab eo, educat autem in finem iudicium meum.

8. Nam si primus ambulavero, et non ultra sum : quae autem in novissimis, quid novi?

9. A laeva si ipseaget et non apprehendi : circumleget dextra et non videbo.

10. Scit enim jam viam meam, probavit autem me sicut aurum.

11. Egrediar autem in praeceptis ejus, vias enim ejus custodivi et non declino.

12. a praeceptis ejus, et non praeteream : in sinu autem meo abscondi verba ejus.

13. Si autem et ipse judicavit sic, quis est qui contradicat ei? Ipse enim voluit et fecit.

14. Propterea super ipso trepidavi : et commonitus sollicitus fui de eo.

15. Idcirco a facie ejus turbabor : considerabo, et timebo ab eo.

16. Et Dominus molivit cor meum : Omnipotens autem sollicitavit me.

17. Non enim noveram quod supervenient mihi tenebrae, ante faciem autem meam operuit caligo.

CAPUT XXIV.

1. Quare autem Dominum latuerunt horae,

2. et impli terminum transgressi sunt, gregem cum pastore rapientes?

3. Subjugale pupillorum adduxerunt, et bovem viduae pro pignore tulerunt.

4. Divertere fecerunt impotentes a via justa, et simul absconditi sunt mites terrae.

5. Et evaserunt tamquam asini in agro, super me egressi suum ipsorum ordinem : suavis factus est ei panis in adolescentibus.

6. Agrum ante tempus non suum demessuerunt. Impotentes vineas impiorum sine mercede et sine cibo operati sunt.

7. Nudos multos dormire fecerunt sine vestimentis, indumentum vero animae eorum abstulerunt.

8. De stillicidiis montium madescent : eo quod ipsi non habeant operimentum, petram sibi circumdederunt.

9. Rapuerunt ab ubere pupilluni, eum vero qui ceciderat humiliaverunt.

10. Et nudos dormire fecerunt injuste, esurientium autem buccellam abstulerunt.

11. In angustiis insidiati sunt inique, et viam justam non noverunt.

12. Hi de civitate domibus propriis ejiciebantur, anima vero parvulorum in gemitu valde fuit.

13. Ipse autem cur horum visitationem non fecit? cum super terram ipsi essent et non agnovissent, et viam justitiae non noverunt, neque semitas eorum ambulaverunt.

14. At qui novit eorum opera, tradidit eos in tenebras. et noctu erit ut fur.

16. Καὶ ὀφθαλμὸς μοιχοῦ ἐφύλαξε σκότος, λέγων·
Οὐ προνοήσῃ με ὀφθαλμὸς, καὶ ἀποκριθὴν προσώπου
ἔθετο.

17. Διώρυξεν ἐν σκότει οἰκίας, ἡμέρας ἐσφράγισαν
ἐαυτοὺς, οὐκ ἐπέγνωσαν φῶς.

18. Ὅτι ὁμοθυμαδὸν αὐτοῖς τὸ πρῶτ' σκιά θανάτου,
ὅτι ἐπιγνώσεται τάραχος σκιδὸς θανάτου.

19. Ἐλαφρὸς ἐστὶν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος, καταραθῆναι
ἢ μερὶς αὐτῶν ἐπὶ γῆς, ἀναφανεῖν δὲ τὰ φυτὰ αὐτῶν.

20. Ἐπὶ γῆς ξηρὰ· ἀγκαλίδα γὰρ ὀφραῶν ἤρπασαν.
21. Εἴτ' ἀνεμνήσθη αὐτοῦ ἡ ἁμαρτία· ὥσπερ δὲ ὁμί-
χλη δρόσου ἀφανὴς ἐγένετο. Ἀποδοθῆναι δὲ αὐτῷ ἃ
ἐπραξεν, συντριβεῖν δὲ πᾶς ἀδικὸς ἴσα ξύλῳ ἀνιάτῃ.

22. Στείραν δὲ οὐκ εὖ ἐποίησε, καὶ γύναιον οὐκ
ἠλέησε,

23. θυμῷ δὲ κατέστρεψεν ἀδυνάτους· ἀναστὰς τοιγαρ-
ὸν οὐ μὴ πιστεύσῃ κατὰ τῆς ἐαυτοῦ ζωῆς.

24. Μαλακισθεὶς μὴ ἐλπίζετω ὀργισθῆναι, ἀλλὰ
πεσεῖται νόσω.

25. Πολλοὺς γὰρ ἐκάκωσε τὸ ὕψωμα αὐτοῦ, ἐμα-
ράνθη δὲ ὥσπερ μολόχη ἐν καύματι, ἢ ὥσπερ στάχυς
ἀπὸ καλαμῆς αὐτόματος ἀποπεσών.

26. Εἰ δὲ μὴ, τίς ἐστὶν ὁ φάμενος ψευδῇ με λέγειν,
καὶ θῆσει εἰς οὐδὲν τὰ ῥήματα μου;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης, λέγει·
2. Τί γὰρ προσέμιον ἢ φόβος παρ' αὐτοῦ ὁ ποιῶν τὴν
σύμπασαν ἐν ὑψίστῳ;

3. Μὴ γὰρ τις ὑπολάβοι ὅτι ἐστὶ παρελθούσης πειρα-
ταῖς, ἐπὶ τίνας δὲ οὐκ ἐπελεύσεται ἐνεδρα παρ' αὐτοῦ;

4. Πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς ἐναντὶ Κυρίου;
ἢ τίς ἂν ἀποκαθαρίσαι αὐτὸν γεννητὸς γυναικὸς;

5. Εἰ σελήνη συντάσσει, καὶ οὐκ ἐπιφάσκει, ἀστρα
δὲ οὐ καθαρὰ ἐναντίον αὐτοῦ;

6. Ἐὰ δὲ, ἄνθρωπος σαπρία, καὶ υἱὸς ἀνθρώπου
σκώληξ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἰώβ, λέγει·
2. Τίνι πρόσκεισαι, ἢ τίνι μέλλεις βοηθεῖν; Πότερον
οὐχ ὅτι πολλὴ ἰσχύς, καὶ ὅτι βραχίων κραταῖός ἐστι;

3. Τίνι συμβεβούλευσαι; οὐχ ὅτι πᾶσα σοφία; Τίνι
ἐπακολουθήσεις; οὐχ ὅτι μεγίστη δύναμις;

4. Τίνι ἀνῆγγεῖλας ῥήματα; Πνοὴ δὲ τίνος ἐστὶν ἢ
ἐξεληθοῦσα ἐκ σοῦ;

5. Μὴ γίναντες μαυιωθήσονται ὑποκάτωθεν ὕδατος,
καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ;

6. Γυμνὸς ὁ ἄδης ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐστὶ περι-
βολαῖον τῇ ἀπωλείᾳ.

7. Ἐκτείνων βορέαν ἐπ' οὐδὲν, κρεμάζων γῆν ἐπὶ
οὐδενός·

8. δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐβ-
ράχην νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ.

9. Ὁ κρατῶν πρόσωπον θρόνου, ἐκτετάζων ἐπ'
αὐτὸν νέφος αὐτοῦ.

10. Πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος,
μέχρι συντελείας φωτός μετὰ σκότους.

15. Et oculus adulteri observavit tenebras, dicens : Non
considerabit me oculus, et operimentum faciei posuit.

16. Suffodit in tenebris domos, per diem obsignaverunt
seipsos, non cognoverunt lucem.

17. Quia simul eis mane umbra mortis, quia cognosceret
tumultum umbræ mortis.

18. Levis est super faciem aquæ, maledicatur pars eorum
super terram, et appareant plantæ eorum

19. super terram aridæ : fasciculum enim pupillorum ra-
puerunt.

20. Deinde rememoratum est peccatum ejus, et sicut ne-
bula roris factus est non apparens. Retribuantur autem ei
quæ fecit, et conteratur sicut lignum insanabile omnis ini-
quus.

21. Sterili enim non fecit bene, et mulieris misertus non
est,

22. furore autem evertit impotentes : consurgens ergo
non credat contra vitam suam.

23. Cum infirmari cœperit non speret sanitatem, sed ca-
det morbo.

24. Multis enim nocuit altitudo ejus, emarcuit autem si-
cut malva in æstu, aut sicut de stipula spica decedens sponte
sua.

25. Alioquin, quis est qui loquatur mendacium me di-
cere, et ponet in nihilum verba mea?

CAPUT XXV.

1. Respondens autem Baldad Sauchites, ait :

2. Quid enim exordium quam timor ab eo qui facit uni-
versitatem in altissimo?

3. Nemo enim putet esse moram piratis, in quos autem
non venient insidiæ ab eo?

4. Quomodo enim erit homo justus coram Deo? vel quis-
nam mundaverit se natus ex muliere?

5. Si lunæ præcipit, et non lucet, nec stellæ sunt mundæ
apud eum?

6. Sine vero, homo putredo, et filius hominis vermis.

CAPUT XXVI.

1. Respondens autem Job, ait :

2. Cui ades, vel quem adjuturus es? Numquid non cui
multa est fortitudo, et cui brachium potens est?

3. Cui consilium dedisti? nonne cui omnis sapientia?
Quem insequeris? nonne cui maxima est virtus?

4. Cui annuntiasti verba? Spiramen autem cujus est quod
exit ex te?

5. Numquid gigantes formabuntur subter aquam, et vi-
cinos ejus?

6. Nudus est infernus coram eo, et non est velamen per-
ditioni.

7. Extendens aquilonem super nihilum, suspendens ter-
ram super nihilum :

8. ligans aquam in nubibus ejus, et non est scissa nubes
sub eo.

9. Qui tenet faciem throni, extendens super eum nubem
suam.

10. Præceptum circumdedit super faciem aquæ, usque
ad consummationem lucis cum tenebris.

11. Στῦλοι οὐρανοῦ ἐπετάσθησαν, καὶ ἐξέστησαν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμῆσεως αὐτοῦ.
12. Ἰσχυὶ κατέπαυσε τὴν θάλασσαν, ἐπιστήμη δὲ ἐστρωται τὸ κῆτος.
13. Κλειῖθρα δὲ οὐρανοῦ δεδοίκασιν αὐτόν· προστάγματι δὲ ἐθανάτωσε δράκοντα ἀποστάτην.
14. Ἴδου ταῦτα μέρη ὁδοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἱκμάδα λόγου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ· σθένος δὲ βροντῆς αὐτοῦ τίς ὀΐδεν ὅποτε ποιήσει;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ KZ'.

1. Ἔτι δὲ προσθεὶς Ἰὼβ εἶπε τῇ προομιῳ·
2. Ζῆ ὁ Θεός, ὃς οὕτω με κέχρικε, καὶ ὁ Παντοκράτωρ ὁ πικράνας μου τὴν ψυχὴν·
3. εἰ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς μου ἐνούσης, πνεῦμα δὲ θεῶν τὸ περιόν μοι ἐν ῥινί,
4. μὴ λαλήσειν τὰ χεῖλη μου ἄνομα, οὐδὲ ἡ ψυχὴ μου μελετήσῃ ἄδικα.
5. Μὴ μοι εἴη δίκαιος ὁμᾶς ἀποφῆναι ἕως ἂν ἀποθάνω, οὐ γὰρ ἀπαλλάξω μου τὴν ἀκακίαν μου.
6. Δικαιοσύνη δὲ προσέχων οὐ μὴν προῶμαι, οὐ γὰρ σύννοια ἐμαυτῷ ἄτοπα πράξας.
7. Οὐ μὴν δέ, ἀλλὰ εἴησαν οἱ ἐχθροί μου ὥσπερ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀσεβῶν, καὶ οἱ ἐπ' ἐμέ ἐπανιστάμενοι ὥσπερ ἡ ἀπώλεια τῶν παρανομῶν.
8. Καὶ τίς γάρ ἐστιν ἑλπίς ἀσεβεῖ, ὅτι ἐπέχει; Πειποτιῶς ἐπὶ Κύριον ἄρα σωθήσεται,
9. ἢ τὴν δέξιν αὐτοῦ εἰσακούσεται ὁ Θεός; Ἡ ἐπελοούσης αὐτῷ ἀνάγκης,
10. μὴ ἔχει τινὰ παρῆρσιαν ἐναντι αὐτοῦ, ἢ ὡς ἐπικαλεσαμένου αὐτοῦ εἰσακούσεται αὐτοῦ;
11. Ἀλλὰ δὴ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐστιν ἐν χειρὶ Κυρίου, ἃ ἐστὶ παρὰ Παντοκράτορι, οὐ ψεύσομαι.
12. Ἴδου πάντες οἴδατε ὅτι κενὰ κενοῖς ἐπιβάλλετε.
13. Αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ Κυρίου, κτῆμα δὲ δυναστῶν ἐλεύσεται παρὰ Παντοκράτορος ἐπ' αὐτούς.
14. Ἐὰν δὲ πολλοὶ γένωνται οἱ υἱοὶ αὐτῶν, εἰς σφαγὴν ἔσονται· ἐὰν δὲ καὶ ἀνδρωθῶσι, προσαιτήσουσιν.
15. Οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ ἐν θανάτῳ τελευτήσουσι, χήρας δὲ αὐτῶν οὐδεὶς ἐλεήσει.
16. Ἐὰν συναγάγῃ ὥσπερ γῆν ἀργύριον, ἴσα δὲ πηλῷ ἐτοιμάσῃ χρυσίον,
17. ταῦτα πάντα δίκαιοι περιποιήσονται, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ ἀληθινοὶ καθέξουσιν.
18. Ἀπέβῃ δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὥσπερ σῆτες, καὶ ὥσπερ ἀράχνη.
19. Πλούσιος κοιμηθήσεται καὶ οὐ προσθήσει, ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ διηνοίξε, καὶ οὐκ ἔστι.
20. Συνήντησαν αὐτῷ ὥσπερ ὕδωρ αἱ δόδυναί, νυκτὶ δὲ ὕφειλετο αὐτὸν γνῶφος.
21. Ἀναλήψεται δὲ αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται, καὶ λιχμήσει αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.
22. Καὶ ἐπιβρίβει ἐπ' αὐτὸν καὶ οὐ φέισεται, ἐκ χειρὸς αὐτοῦ φυγῇ φεύζεται.
23. Κροτήσῃ ἐπ' αὐτοὺς χεῖρας αὐτῶν, καὶ συριεῖ αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.

11. Columnæ cœli expansæ sunt, et obstupuerunt ab increpatione ejus.

12. Virtute sedavit mare, et scientia stratus est cetus.

13. Et claustra cœli metuunt eum : præcepto autem peremit draconem desertorem.

14. Ecce hæ partes viæ ejus, et super stillam verbi audiemus in eo : virtutem autem tonitruï ejus quis scivit quando faciet?

CAPUT XXVII.

1. Adhuc autem adjiciens Job dixit proœmio :
2. Vivit Deus, qui sic me judicavit, et Omnipotens qui affecit amaritudine animam meam :
3. siquidem adhuc balitu meo immanente, et spiritus divinus qui circa me est in naribus,
4. labia mea non loquentur iniqua, neque anima mea meditabitur injusta.
5. Absit a me justos vos pronuntiare donec moriar, non enim separabo a me innocentiam meam.
6. Justitiæ autem inhærens non deseram, nec enim conscius sum mihi commississe absurda.
7. Verumtamen sint inimici mei sicut eversio impiorum, et qui super me insurgunt sicut perditio iniquorum.
8. Etenim quæ spes est impio, quia expectat? Confidensne super Dominum salvabitur,
9. aut deprecationem illius exaudiet Deus? Aut si evenerit ei necessitas,
10. habetne fiduciam coram eo, aut tamquam si invocaverit eum exaudiet eum?
11. Quapropter annuntiabo vobis quid sit in manu Domini, quæ sint apud Omnipotentem, non mentiar.
12. Ecce omnes nostis quia vana vanis adjicitis.
13. Hæc est pars hominis impii a Domino, possessio vero potentium veniet ab Omnipotente super eos.

14. Quod si multi fuerint filii eorum, in occisionem erunt: si autem et viri facti fuerint, mendicabunt.

15. Et qui circa eum sunt in morte moriuntur, et viduis eorum nemo miserebitur.

16. Si collegerit ut terram argentum, et æque ac lutum paraverit aurum,

17. hæc omnia justî vindicabunt, et pecunias ejus veraces obtinebunt.

18. Evadet autem domus ejus sicut tineæ, et sicut aranea.

19. Dives dormiet et non adjiciet, oculos suos aperuit, et non est.

20. Occurrerunt ei sicut aqua dolores, nocte autem sustulit eum caligo.

21. Tolleat autem eum æstus et abibit, et ventilabit eum de loco suo.

22. Et projiciet super eum et non parcat, de manu ejus fuga fugiet.

23. Plaudet super eos manibus suis, et exsibilabit eum de loco suo.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Ἔστι γὰρ ἀργυρίῳ τόπος ὅθεν γίνεται, τόπος δὲ χρυσοῦ ὅθεν διηθείται.

2. Σίδηρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται, χαλκὸς δὲ ἴσα λίθῳ λατομεῖται.

3. Τάξιν ἔθετο σκότει, καὶ πᾶν πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται, λίθος σκοτία καὶ σκιά θανάτου.

4. Διακοπήν χειμάρρου ἀπὸ κονίας, οἱ δὲ ἐπιλανθανόμενοι ὁδὸν δικαίαν ἠσθένησαν, ἐκ βροτῶν ἐσαλεύθησαν.

5. Γῆ, ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος, ὑποκάτω αὐτῆς ἐστράφη ὥςτε πῦρ.

6. Τόπος σαπφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς, καὶ χῶμα χρυσίου αὐτῶν.

7. Τρίβος, οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινὸν, καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν ὀφθαλμὸς γυπὸς·

8. καὶ οὐκ ἐπάτησαν αὐτὸν υἱοὶ ἀλαζόνων, οὐ παρήλαθεν ἐπ' αὐτῆς λέων.

9. Ἐν ἀκροτόμῳ ἐξέτεινε χεῖρα αὐτοῦ, κατέστρεψε δὲ ἐκ ῥιζῶν ὄρη.

10. Δίνας δὲ ποταμῶν διέβρηξε, πᾶν δὲ ἐντιμον εἶδε μου ὁ ὀφθαλμὸς.

11. Βάθη δὲ ποταμῶν ἀνεκάλυψεν, ἔδειξε δὲ αὐτοῦ δύναμιν εἰς φῶς.

12. Ἡ δὲ σοφία πόθεν εὐρέθη, ποῖος δὲ τόπος ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης;

13. Οὐκ οἶδε βροτὸς ὁδὸν αὐτῆς, οὐδὲ μὴν εὐρέθη ἐν ἀνθρώποις.

14. Ἀβυσσος εἶπεν· Οὐκ ἔνεστιν ἐν ἐμοί· καὶ ἡ θάλασσα εἶπεν· Οὐκ ἔνεστι μετ' ἐμοῦ.

15. Οὐ δώσει συγκλισμὸν ἀντ' αὐτῆς, καὶ οὐ σταθήσεται ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς.

16. Καὶ οὐ συμβασταχθήσεται χρυσίῳ Σωφίρ, ἐν θυγί τιμῇ καὶ σαπφείρῳ.

17. Οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ χρυσίον καὶ βαλός, καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκευὴ χρυσᾶ.

18. Μετέωρα καὶ Γαβίς οὐ μνησθήσεται, καὶ Ἰλκυσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἐσώτατα.

19. Οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ τοπαζιον Αἰθιοπίας, χρυσίῳ καθαρῷ οὐ συμβασταχθήσεται.

20. Ἡ δὲ σοφία πόθεν εὐρέθη, ποῖος δὲ τόπος ἐστὶ τῆς συνέσεως;

21. Ἀέλιθι πάντα ἄνθρωπον, καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρούθη.

22. Ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ θάνατος εἶπαν· Ἀκηκόαμεν δὲ αὐτῆς τὸ κλέος.

23. Ὁ Θεὸς εὖ συνέστησεν αὐτῆς τὴν ὁδόν, αὐτὸς δὲ οἶδε τὸν τόπον αὐτῆς.

24. Αὐτὸς γὰρ τὴν ὑπ' οὐρανὸν πᾶσαν ἐφορᾷ, εἰδὼς πάντα τὰ ἐν τῇ γῇ,

25. ἃ ἐποίησεν, ἀνέμων σταθμὸν, ὕδατος μέτρα

26. ὅτε ἐποίησεν. Οὕτως ἰδὼν ἠρθῆμην, καὶ ὁδὸν ἐν τινάγματι φωνάς.

27. Τότε εἶδεν αὐτὴν, καὶ ἐξηγγάστο αὐτὴν, ἐτοίμασας ἐξηγγάσας.

28. Εἶπε δὲ ἀνθρώπῳ· Ἰδοὺ ἡ θεοσέβεια ἐστὶ σοφία, τὸ δὲ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστὶν ἐπιστήμη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Ἔτι δὲ προσθεῖς Ἰὼβ εἶπε τῷ προοιμίῳ·

VETUS TESTAMENTUM. — II.

CAPUT XXVIII.

1. Est enim argento locus unde fit, locus autem auro unde percolatur.

2. Etenim ferrum quidem de terra fit, aes autem similiter ut lapis cæditur.

3. Ordinem posuit tenebris, et omnem finem ipse perscrutatur, lapis tenebræ et umbra mortis.

4. Decisio torrentis a pulvere, et qui obliviscuntur viam justam infirmati sunt, ex hominibus commoti sunt.

5. Terra, ex ea egredietur panis, de subtus ea versatum est sicut ignis.

6. Locus sapphiri lapides ejus, et agger aurum ei.

7. Semita, quam non cognovit avis, nec vidit eam oculus vulturis :

8. et non calcaverunt eum filii superborum, non transit super eam leo.

9. In durissimo lapide extendit manum suam, et evertit a radicibus montes.

10. Et gurgites fluminum dirupit, omne vero pretiosum vidit oculum meus.

11. Et altitudines fluminum revelavit, et ostendit virtutem suam in lumine.

12. Sapientia autem unde inventa est, et qualis locus est scientiæ ?

13. Non novit homo viam ejus, neque inventa est in hominibus.

14. Abyssus dixit : Non est in me : et mare dixit : Non est mecum.

15. Non dabit conclusuram pro ea, et non pendetur argentum commutatio ejus.

16. Et non conferetur auro Sophir, in onyche pretioso et sapphiro.

17. Non æquabitur ei aurum et vitrum, et commutatio ejus vasa aurea.

18. Sublimia et Gabis non erunt in memoria, et attrahe sapientiam super intima.

19. Non æquabitur ei topazium Æthiopiæ, auro puro non conferetur.

20. Sapientia autem unde inventa est, et qualis locus est intelligentiæ ?

21. Latuit omnem hominem, et a volucris cæli abscondita est.

22. Perditio et mors dixerunt : Audivimus vero ejus gloriam.

23. Dominus bene cognovit viam ejus, et ipse novit locum ejus.

24. Ipse enim omne quod est sub cælo perspicit, nota habens omnia quæ in terra omnia,

25. quæ fecit, ventorum libramentum, aquarum mensuras

26. quando fecit. Sic videns numeravit, et viam in concussione voces.

27. Tunc vidit eam, et exposuit eam, cum parasset investigavit.

28. Dixit autem homini : Ecce cultus Dei est sapientia, et abstinere a malis est scientia.

CAPUT XXIX.

1. Adhuc autem adjiciens Job dixit proœmio :

2. Τίς ἂν με θεῖη κατὰ μῆνα ἔμπροσθεν ἡμερῶν ὧν με ὁ Θεὸς ἐφύλαξεν;
3. Ὡς οὖν ἤγγει ὁ λύχνος αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς μου, ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἔπορευόμην ἐν σκοτίᾳ·
4. ὅτε ἤμην ἐπιβρίθων ὁδοῦς, ὅτε ὁ Θεὸς ἐπισκοπήν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου·
5. ὅτε ἤμην ὑλωδὴς λίαν, κύκλῳ δέ μου οἱ παῖδες·
6. ὅτε ἐχέοντο αἱ ὁδοὶ μου βουτύρῳ, τὰ δὲ ὄρη μου ἐχέοντο γάλακτι·
7. ὅτε ἐξεπορευόμην ὁρῆριος ἐν πόλει, ἐν δὲ πλατείαις ἐτίθετό μου ὁ διαφρός.
8. Ἰδόντες με νεανίσκοι ἐκρύβησαν, πρεσβύτεροι δὲ πάντες ἐστῆσαν.
9. Ἄδριοι δὲ ἐπαύσαντο λαλοῦντες, δάκτυλον ἐπιθέντες ἐπὶ στόματι.
10. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με, καὶ γλώσσα αὐτῶν τῷ λάρυγγι αὐτῶν ἐκολλήθη.
11. Ὅτι οὐς ἤκουσε καὶ ἐμακάρισέ με, ὁφθαλμὸς δὲ ἰδὼν με ἐξέκλινε.
12. Διέσωσα γὰρ πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου, καὶ ὀρφανῷ ᾧ οὐκ ἦν βοηθὸς ἐβοήθησα.
13. Εὐλογία ἀπολλυμένου ἐπ' ἐμέ· ἔλθοι, στόμα δὲ χήρας με εὐλόγησε.
14. Δικαιοσύνην δὲ ἐνεδεδύκειν, ἡμφισάμην δὲ κρίμα Ἰσα διπλοῖδι.
15. Ὀφθαλμὸς ἤμην τυφλῶν, ποῦς δὲ χωλῶν.
16. Ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων, δίκην δὲ ἦν οὐκ ἤδειν ἐξιχνίασα.
17. Συνέτριψα δὲ μύλας ἀδικῶν, ἐκ μέσου τῶν ὁδόντων αὐτῶν ἀρπαγὰ ἐξήρπασα.
18. Εἶπα δέ· Ἡ ἡλικία μου γηράσει ὥσπερ στέλεχος φοίνικος, πολλὸν χρόνον βιώσω.
19. Ἡ ρίζα διηνοικταὶ ἐπὶ ὕδατος, καὶ ὁρόσος αὐλισθήσεται ἐν τῷ θερισμῷ μου.
20. Ἡ δόξα μου κενὴ μετ' ἐμοῦ, καὶ τὸ τόξον μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύεται.
21. Ἐμοῦ ἀκούσαντες προσέσχον, ἐσιώπησαν δὲ ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλή.
22. Ἐπὶ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέθεντο, περιχαρεῖς δὲ ἐγένοντο ὁπότεν αὐτοῖς ἐλάλουν.
23. Ὡς περ γῆ διψῶσα προσδεχομένη τὸν ὕετον, οὕτως οὗτοι τὴν ἐμὴν λαλίαν.
24. Ἐὰν γελᾶσω πρὸς αὐτοὺς, οὐ μὴ πιστεύσωσι, καὶ φῶς τοῦ προσώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν.
25. Ἐξελεξάμην ὁδὸν αὐτῶν, καὶ ἐκάθισα ἄρχων, καὶ κατεσκήνουν ὡς βασιλεὺς ἐν μονοξώνοις, ὃν τρόπον παθινοὺς παρακαλῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Nunc dē categelasán mou elághistoi, nūn vouthe-
toúsi me én méri, ón éxoudénoun tous patéras autōn,
ohs ouh éghēsámen ághious kunōn tōn émōn nomádon.
2. Kai ye ísghs xeirōn autōn ínati moi; Ἐπ' αὐ-
τοὺς ἀπάλετο συντέλεια.
3. Ἐν ἐνδείᾳ καὶ λιμῷ ágonos, oí feúγοντες ánuðron
éxhōlēs sunoxhēn kai talaiptwrián·
4. oí perikuklōntes álisma ἐπὶ ἡχοῦντι, oítines
álisma ἦν autōn tà síta, áti moi δὲ kai peraulisménoi,
éndēsís tantós ághathō, oí kai rízcas xýlwn émassthōnto
úpō limōu megáλου,

2. Quis utique me ponat juxta mensem priorum dierum
quibus me Deus custodiebat?
3. Sicut cum lucebat lucerna ejus super caput meum,
cum lumine ejus ambulabam in tenebris :
4. cum eram gravescens viis, cum Deus visitationem
faciebat domus meæ :
5. cum eram materiatus nimis, et in circuitu meo pueri :
6. cum fluebant viæ meæ butyro, et montes mei fluebant
lacte :
7. cum exhibam matutinus in civitate, et in plateis pone-
batur mihi sella.
8. Videntes me adolescentes abscondebantur, senes au-
tem omnes steterunt.
9. Et potentes cessaverunt loqui, digitum imponentes
super os.
10. Qui autem audiverunt beatificabant me, et lingua
eorum gutturi eorum adhesit.
11. Quia auris audivit et beatificavit me, et oculus videns
me declinavit.
12. Salvavi enim mendicum de manu potentis, et pupillum
cui non erat adjutor adjuvi.
13. Benedictio pereuntis super me veniat, et os viduæ
benedixit me.
14. Justitiam vero indutus sum, et vestitus sum judicio
sicut diploide.
15. Oculus fui cæcorum et pes claudorum.
16. Ego fui pater impotentium, et judicium quod non
noveram exquisivi.
17. Confregi autem molas iniquorum, de medio dentium
eorum rapinam eripui.
18. Dixi autem : Ætas mea senescet sicut truncus palmæ,
multo vivam tempore.
19. Radix aperta est super aquam, et ros morabitur in
messe mea.
20. Gloria mea vana mecum, et arcus meus in manu
ejus graditur.
21. Qui me audierunt attenderunt, et siluerunt super
consilio meo.
22. Et in sermone meo non adjecerunt, sed gavisi sunt
cum loquerer eis.
23. Sicut terra sitiens suscipiens pluviam, sic isti meum
sermonem.
24. Si riderem ad eos, non credebant, et lumen faciei
meæ non decidebat.
25. Elegi viam eorum, et sedi princeps, et habitabam
sicut rex in accinctis, quasi si consolans tristes.

CAPUT XXX.

1. Nunc autem deriserunt me minimi, nunc monent me
in parte, quorum spernebam parentes eorum, quos non pu-
tavi dignos canibus meorum gregum.
2. Et quidem virtus manuum eorum ut quid mihi? Super
eos peribat consummatio.
3. In egestate et fames sterilis, qui fugiebant inaquosam
heri pressuram et miseriam :
4. qui circuibant alima in resonante, quorum quidem
alima erat eorum cibaria, inhonorati autem et abjecti, egen-
tes omni bono, qui et radices lignorum manducabant propter
magnam famem,

6. ἐπανεστήσαν μοι κλέπται,
6. ὧν οἱ οἶκοι αὐτῶν ἦσαν τρώγλαι πετρῶν.
7. Ἀναμέσον εὐήχων βοήσονται, οἱ ὑπὸ φρύγανα ἀγρία διητῶντο.
8. Ἀφρόνων υἱοὶ καὶ ἀτίμων ὄνομα καὶ κλέος ἐσβεσμένον ἀπὸ γῆς.
9. Νῦν δὲ κιθάρα ἐγὼ εἰμι αὐτῶν, καὶ ἐμὲ θρύλλημα ἔχουσιν.
10. Ἐδδελύξαντο δέ με ἀποστάντες μακρὰν, ἀπὸ δὲ τοῦ προσώπου μου οὐκ ἐφείσαντο πτύελον.
11. Ἀνοίξας γὰρ φαρέτρην αὐτοῦ ἐκάκωσέ με, καὶ χαλινὸν τοῦ προσώπου μου ἐξαπέστειλαν.
12. Ἐπὶ δεξιῶν βλαστοῦ ἐπανεστήσαν, πόδα αὐτῶν ἐξέτειναν, καὶ ὠδοποίησαν ἐπ' ἐμὲ τρίβους ἀπωλείας αὐτῶν.
13. Ἐξετρίβησαν τρίβοι μου, ἐξέδυσαν γάρ μου τὴν στολὴν. Βέλεσιν αὐτοῦ κατηκόντισέ με.
14. Κέχρηται δέ μοι ὡς βούλεται, ἐν ὀδύναις πέφυμαι,
15. ἐπιστρέφονται μοι αἱ ὀδύναι, ὥχετό μου ἡ ἐλπίς ὥσπερ πνεῦμα, καὶ ὥσπερ νέφος ἡ σωτηρία μου.
16. Καὶ νῦν ἐπ' ἐμὲ ἐκχυθήσεται ἡ ψυχὴ μου, ἔχουσιν δέ με ἡμέραι ὀδυνῶν.
17. Νυκτὶ δέ μου τὰ ὀστέα συγκέχυται, τὰ δὲ νεῦρά μου διαλέλυνται.
18. Ἐν πολλῇ ἰσχύϊ ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς, ὥσπερ τὸ περιστόμιον τοῦ χιτῶνός μου περιέσχε με.
19. Ἡγήσαι δέ με ἴσα πηλῶ, ἐν γῇ καὶ σποδῶ μου ἡ μερίς.
20. Κέκραγα δὲ πρὸς σέ καὶ οὐκ ἀκούεις μου· ἔστησαν δὲ καὶ κατενόησάν με.
21. Ἐπέδωσαν δέ μοι ἀνελετημόνως, χειρὶ κραταῖῃ με ἐμαστίγωσας.
22. Ἐταξας δέ με ἐν ὀδύναις, καὶ ἀπέβριψάς με ἀπὸ σωτηρίας.
23. Οἶδα γὰρ ὅτι θάνατός με ἐκτρίψει, οἰκία γὰρ παντὶ θνητῷ γῆ.
24. Εἰ γὰρ ὄφελον δυναίμην ἐμαυτὸν χειρώσασθαι, ἢ δεηθεὶς γε ἑτέρου, καὶ ποιήσει μοι τοῦτο.
25. Ἐγὼ δὲ ἐπὶ παντὶ ἀδυνάτῳ ἔκλαυσα, ἐστέναξα ἰδὼν ἄνδρα ἐν ἀνάγκαις.
26. Ἐγὼ δὲ ἐπέχων ἀγαθοῖς, ἰδοὺ συνήντησάν μοι μᾶλλον ἡμέραι κακῶν.
27. Ἡ κοιλία μου ἐξέζησε καὶ οὐ σιωπήσεται, προέφθασάν με ἡμέραι πτωχείας.
28. Στένων πεπόμεναι ἀνευ φιμοῦ, ἔσθηκα δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ κεκραγώς.
29. Ἀδελφός γέγονα σειρήνων, ἐταῖρος δὲ στρουθίων.
30. Τὸ δὲ δέρμα μου ἐσκότῳται μεγάλως, τὰ δὲ ὀστέα μου ἀπὸ καύματος.
31. Ἀπέβη δὲ εἰς πένθος μου ἡ κιθάρα, ὃ δὲ ψαλμός μου εἰς κλαυθμὸν ἔμοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΔ'.

1. Διαθήκην ἐθέμην τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ οὐ συνήσω ἐπὶ παρθένον.
2. Καὶ τί ἐμέρισεν ὁ Θεὸς ἄνωθεν, καὶ κληρονομία Ἰκανοῦ ἐξ ὑψίστων;
3. Οὐαὶ, ἀπώλεια τῷ ἀδίκῳ καὶ ἀπαλλοτριώσις τοῖς ποιῶσιν ἀνομίαν.

5. insurrexerunt super me fures,
6. quorum domus erant cavernæ petrarum.
7. Inter medium bene sonantium clamabunt, qui sub sarmentis agrestibus manebant.
8. stultorum filii et ignobilium nomen et gloria extincta est de terra.
9. Nunc autem cithara eorum ego sum, et me fabulam habent.
10. Et abominati sunt me discedentes procul, nec in faciem meam pepercerunt spuerē.
11. Aperiens enim pharetram suam afflixit me, et frenum faciei meæ emisit.
12. Super dextra germinis insurrexerunt, pedem suum extenderunt, et straverunt super me semitas perditionis ipsorum.
13. Contritæ sunt semitæ meæ, exuerunt enim me stola. Jaculis suis vulneravit me.
14. Abusus est me sicut vult, doloribus maceratus sum,
15. convertuntur in me dolores, discessit spes mea sicut spiritus, et sicut nubes salus mea.
16. Et nunc super me effunditur anima mea, habent autem me dies dolorum.
17. Nocte vero ossa mea confusa sunt, et nervi mei dissoluti sunt.
18. In multa virtute apprehendit stolam meam, quasi ora vestimenti mei circumdedit me.
19. Reputasti autem me sicut lutum, in terra et cinere pars mea.
20. Clamavi autem ad te et non audis me : steterunt autem et consideraverunt me.
21. Insultarunt autem mihi immisericorditer, manu potenti me flagellasti.
22. Statuisti autem me in doloribus, et projecisti me a salute.
23. Novi enim quod mors me conteret, domus enim est omni mortali terra.
24. Atque utinam possem mihi ipse manus afferre, aut rogare alium, et faceret mihi hoc.
25. Ego autem super omni impotente flevi, gemui videns virum in necessitatibus.
26. Ego autem in hærens bonis, ecce occurrerunt mihi magis dies malorum.
27. Venter meus efferbuit et non tacebit, prævenerunt me dies mendicitatis.
28. Gemens ivi sine freno, et steti in cœtu clamans.
29. Frater factus sum syrenum, et socius struthionum.
30. Et cutis mea obtenebrata est valde, et ossa mea ab æstu.
31. Versa est autem in luctum cithara mea, et psalmus meus in fletum mihi.

CAPUT XXXI.

1. Testamentum posui oculis meis, et non intelligam super virgine.
2. Et quid partitus est Dens desuper, et hæreditas Omnipotentis ex altissimis?
3. Væ, perditio injusto et abalienatio facientibus iniquitatem.

4. Οὐχὶ αὐτὸς ὄφεται δδόν μου, καὶ πάντα τὰ διαθέματα μου ἐξαριθμῆσεται;
 5. Εἰ δὲ ἤμην πεπορευμένος μετὰ γελοιαστῶν, εἰ δὲ καὶ ἐσπούδασεν ὁ ποῦς μου εἰς δόλον·
 6. ἔσταμαι γὰρ ἐν ζυγῷ δικαίῳ, οἶδε δὲ ὁ Κύριος τὴν ἀκακίαν μου.
 7. Εἰ ἐξέκλινεν ὁ ποῦς μου ἐκ τῆς ὁδοῦ, εἰ δὲ καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐπηκολούθησεν ἡ καρδία μου, εἰ δὲ καὶ ταῖς χερσὶ μου ἠψάμην δώρων,
 8. σπεύριμαι ἄρα καὶ ἄλλοι φάγοισαν, ἄβριζος δὲ γενοίμην ἐπὶ γῆς.
 9. Εἰ ἐξηκολούθησεν ἡ καρδία μου γυναικὶ ἀνδρὸς ἐτέρου, εἰ καὶ ἐγκαθέτος ἐγενόμην ἐπὶ θύραις αὐτῆς,
 10. ἄρσειαι ἄρα καὶ ἡ γυνὴ μου ἐτέρῳ, τὰ δὲ νήπιά μου ταπεινωθεῖη.
 11. Θυμὸς γὰρ ὀργῆς ἀκατάσχετος τὸ μιᾶναι ἀνδρὸς γυναῖκα.
 12. Πῦρ γὰρ ἔστι καϊόμενον ἐπὶ πάντων τῶν μερῶν, οὗ δ' ἂν ἐπέλθῃ ἐκ ριζῶν ἀπώλεσεν.
 13. Εἰ δὲ καὶ ἐφαύλισα κρίμα θεράποντός μου ἢ θεραπαίνης, κρινομένων αὐτῶν πρὸς μέ.
 14. Τί γὰρ ποιήσω ἐὰν ἔτασιν μου ποιῆται ὁ Κύριος; Ἐὰν δὲ καὶ ἐπισκοπῇ, τίνα ἀπόκρισιν ποιήσομαι;
 15. Πότερον οὐχ ὥς ἐγὼ ἐγενόμην ἐν γαστρὶ, καὶ ἐκεῖνοι γεγόνασι; Γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ.
 16. Ἀδύνατοι δὲ χρεῖαν ἦν ποτε εἶχον οὐκ ἀπέτυχον, χήρας δὲ τὸν ὀφθαλμὸν οὐκ ἐξέτιξας.
 17. Εἰ δὲ καὶ τὸν ψωμὸν μου ἔφαγον μόνος, καὶ οὐχὶ ὀρφανῷ μετέδωκα·
 18. Ὅτι ἐκ νεότητός μου ἐξέτρεφον ὡς πατὴρ, καὶ ἐκ γαστρὸς μητρὸς μου ὠδήγησα·
 19. εἰ δὲ καὶ ὑπερεῖδον γυμνὸν ἀπολλύμενον, καὶ οὐκ ἠμφίασα αὐτόν·
 20. ἀδύνατοι δὲ εἰ μὴ εὐλόγησάν με, ἀπὸ δὲ κουρᾶς ἀμνῶν μου ἐθερμάνθησαν οἱ ὠμοὶ αὐτῶν·
 21. εἰ ἐπῆρα ὀρφανῶν χεῖρα, πεποιθὼς ὅτι πολλὴ μοι βοήθεια περίεστι·
 22. ἀποσταίῃ ἄρα ὁ ὦμός μου ἀπὸ τῆς κλειδὸς, ὃ δὲ βραχίον μου ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος συντριβείη.
 23. Φόβος γὰρ Κυρίου συνέσχε με, ἀπὸ τοῦ λήματος αὐτοῦ οὐχ ὑπόισω.
 24. Εἰ ἔταξα χρυσίον εἰς χοῦν μου, εἰ δὲ καὶ λίθου πολυτελεῖ ἐπεποιθήσα,
 25. εἰ δὲ καὶ εὐφράνθην πολλοῦ πλοῦτος μοι γενομένου, εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀναριθμήτοις ἐθέμην χεῖρά μου·
 26. ἢ οὐχ ὀρώμεν ἥλιον τὸν ἐπιφάσσκοντα ἐκλείποντα, σελήνην δὲ φθίνουσαν; Οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐστὶ·
 27. καὶ εἰ ἠπατήθη λάθρα ἡ καρδία μου, εἰ δὲ χεῖρά μου ἐπιθεῖς ἐπὶ στόματί μου ἐφύλησα·
 28. καὶ τοῦτό μοι ἄρα ἄνομία ἡ μεγίστη λογισθεῖη, ὅτι ἐψεύσάμην ἐναντίον Κυρίου τοῦ ὑψίστου·
 29. Εἰ δὲ καὶ ἐπιχαρὴς ἐγενόμην πτώματι ἐχθρῶν μου, καὶ εἶπεν ἡ καρδία μου· Εὐγε·
 30. ἀκούσαι ἄρα τὸ οὖς μου τὴν κατάραν μου, θρυλληθείην δὲ ἄρα ὑπὸ λαοῦ μου κακούμενος.
 31. Εἰ δὲ καὶ πολλὰκις εἶπον αἱ θεράπαιναι μου· Τίς ἂν δῶν ἡμῖν τῶν σαρκῶν αὐτοῦ πλησθῆναι; Λίαν μου χρηστοῦ ὄντος·

4. Nonne ipse videbit viam meam, et omnes gressus meos enumerabit?
 5. Si vero inaccessi cum irrisoribus, vel si festinavit ad dolum pes meus:
 6. steti enim in statera justa, novit autem Dominus innocentiam meam.
 7. Si declinavit pes meus de via, vel si oculo obsecutum est cor meum, vel si manibus meis tibi tigi dona,
 8. seram igitur et alii edant, et sine radice sim super terram.
 9. Si secutum est cor meum mulierem viri alterius, aut si obsedi januas ejus,
 10. placeat quoque uxor mea alteri, et filii mei humilientur.
 11. Furor enim irae indomitus commaculare viri uxorem.
 12. Ignis enim est ardens super omnes partes, quocumque supervenerit a radicibus perdidit.
 13. Quod si et despexi iudicium famuli mei aut ancillae, cum ipsi litigaret mecum.
 14. Quid enim faciam si inquisitionem mei faciat Dominus? Quod si et visitationem, quod responsum dabo?
 15. Nonne sicut ego factus sum in utero, et illi facti sunt? Facti autem sumus in eodem ventre.
 16. Impotentes autem quacumque aliquando re opus habebant non sunt frustrati, et viduae oculum non tabefeci.
 17. Quod si et buccellam meam comedi solus, et pupillo non communicavi:
 18. Quoniam a juventute mea anutriebam ut pater, et de ventre matris meae dux eis fui:
 19. aut si despexi nudum percuntem, et non operui eum:
 20. et si non benedixerunt me impotentes, et de tonsura agnorum meorum calefacti sunt humeri eorum:
 21. si levavi super pupillum manum, confidens quia mihi est adiutorium multum:
 22. discedat humerus meus a junctura, et brachium meum a cubito confringatur.
 23. Timor enim Domini continuit me, a prehensione ejus non sustinebo.
 24. Si posui aurum in congium meum, quod si et in lapide pretioso fidebam,
 25. si et letatus sum cum esset mihi census nullus, si et in innumerabilibus posui manum meam:
 26. an non videmus solem qui lucebat deficientem, lunam autem decrescentem? Non enim in eis est:
 27. et si deceptum est clam cor meum, quod et si osculatus sum manum meam, ponens ad os meum:
 28. et hoc igitur mihi iniquitas maxima computetur, quod mentitus sum coram Domino altissimo.
 29. Quod si et gavisus sum super ruina inimicorum meorum, et dixit cor meum: Euge:
 30. audiat auris mea maledictionem meam, et diffamet a populo meo male affectus.
 31. Quod si et saepe dixerunt ancillae meae: Quis utique det nobis ut carnibus ejus satiemur? Cum valde bonus essem:

32. ἔξω δὲ οὐκ ἠύλλιζετο ἕνος, ἡ δὲ θύρα μου παντὶ ἐλθόντι ἀνέμυτο·

33. εἰ δὲ καὶ ἀμαρτῶν ἀκουσίως ἔκρυψα τὴν ἀμαρτίαν μου·

34. οὐ γὰρ διετράπην πολυλογίαν πλήθους, τοῦ μὴ ἐξαγορεύσαι ἐνώπιον αὐτῶν· εἰ δὲ καὶ εἶσα αἰδύνατον ἐξελθεῖν θύραν μου κολπῷ κενῷ·

35. τίς δὴν ἀκούοντά μου; Χεῖρα δὲ Κυρίου εἰ μὴ ἐδεδοίκεν, συγγραφὴν δὲ ἣν εἶχον κατὰ τινος,

36. ἐπ' ὧμοις ἂν περιθέμενος στέφανον, ἀνεγίνωσκον, 37. καὶ εἰ μὴ ῥήξας αὐτὴν ἀπέδωκα, οὐδὲν λαβὼν παρὰ χρεωφειλέτου·

38. εἰ ἐπ' ἐμοί ποτε ἡ γῆ ἐστέναξεν, εἰ δὲ καὶ οἱ αὐλακες αὐτῆς ἐκλασαν ὁμοθυμαδόν·

39. εἰ δὲ καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς ἔφαγον μόνος ἀνευ τιμῆς, εἰ δὲ καὶ ψυχὴν κυρίου τῆς γῆς ἐκλαβὼν ἐλύπησα·

40. ἀντὶ πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι μοι κνίδη, ἀντὶ δὲ κριθῆς βάτος. Καὶ ἐπαύσατο Ἰὼβ ῥήμασιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'.

1. Ἠσύχασαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ ἔτι ἀντειπεῖν Ἰὼβ, ἣν γὰρ Ἰὼβ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν.

2. Ὁργίσθη δὲ Ἐλιὺς ὁ τοῦ Βαραχιήλ ὁ Βουζίτης ἐκ τῆς συγγενείας Ῥάμ, τῆς Αὐσιτιδος χώρας· ὠργίσθη δὲ τῷ Ἰὼβ σφόδρα, διότι ἀπέφηγεν ἑαυτὸν δίκαιον ἐναντίον Κυρίου.

3. Καὶ κατὰ τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργίσθη σφόδρα, διότι οὐκ ἡδυνήθησαν ἀποκριθῆναι ἀντίθετα Ἰὼβ, καὶ ἔθεντο αὐτὸν εἶναι ἀσεβῆ.

4. Ἐλιὺς δὲ ὑπέμεινε δοῦναι ἀπόκρισιν Ἰὼβ, ὅτι πρεσβύτεροι αὐτοῦ εἰσιν ἡμέραις.

5. Καὶ εἶδεν Ἐλιὺς ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόκρισις ἐν στόματι τῶν τριῶν ἀνδρῶν, καὶ ἔθυμώθη ὀργῇ αὐτοῦ.

6. Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιὺς ὁ τοῦ Βαραχιήλ ὁ Βουζίτης, εἶπε· Νεώτερος μὲν εἰμι τῷ χρόνῳ, ὑμεῖς δὲ ἔστε πρεσβύτεροι, διὸ ἡσύχασα φοβηθεὶς τοῦ ὑμῖν ἀναγγεῖλαι τὴν ἑμαυτοῦ ἐπιστήμην.

7. Εἶπα δὲ, ὅτι οὐχ ὁ χρόνος ἔστιν ὁ λαλῶν, ἐν πολλοῖς δὲ ἔτεσιν οἶδας σοφίαν·

8. ἀλλὰ πνεῦμά ἐστιν ἐν βροτοῖς· πνοὴ δὲ Παντοκράτορος ἔστιν ἡ διδάσκουσα.

9. Οὐχ οἱ πολυχρόνιοι εἰσιν σοφοί, οὐδ' οἱ γέροντες οἶδας κρίμα.

10. Διὸ εἶπα· Ἀκούσατέ μου, καὶ ἀναγγελῶ ὑμῖν ἃ οἶδα.

11. Ἐνωτίζεσθέ μου τὰ ῥήματα· ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκούοντων ἄχρις οὗ ἐτάσσετε λόγους,

12. καὶ μέχρι ὑμῶν συνήσω, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ Ἰὼβ ἐλέγχων, ἀνταπακινώμενος ῥήματα αὐτοῦ, ἐξ ὑμῶν·

13. ἵνα μὴ εἴπητε· Εὗρομεν σοφίαν Κυρίῳ προσθέμενοι.

14. Ἀνθρώπῳ δὲ ἐπετρέψατε λαλῆσαι τοιαῦτα ῥήματα.

15. Ἐπτοήθησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι, ἐπαλαύσαν ἐξ αὐτῶν λόγους.

16. Ὑπέμεινα, οὐ γὰρ ἐλάλησα, ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν.

17. Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιὺς, λέγει· Πάλιν λαλήσω,

32. et foris non manebat hospes, et ostium meum omni venienti patuit :

33. quod si et cum non sponte peccassem abscondi peccatum meum :

34. non enim expavi turbam multitudinis, ut non enarerem coram eis : aut si dimisi infirmum sinu vacuo exire januam meam :

35. quis mihi tribuat auditorem? Et manum Domini si non timui, syngrapham vero quam habui contra quempiam,

36. in humeris utique circumponens coronam, legebam, 37. et si non scindens eam reddidi, nihil accipiens a debitore :

38. si super me unquam terra gemuit, aut si sulci ejus ploraverunt simul :

39. aut si et virtutem ejus comedi solus sine pretio, aut si animam domini terræ recipiens contristavi :

40. pro tritico germinet mihi urtica, et pro hordeo spina. Et cessavit Job à verbis.

CAPUT XXXII.

1. Cessaverunt autem et tres amici ejus ultra contradicere Job, erat enim Job justus coram eis.

2. Iratus est autem Elius filius Barachiel Buzites de cognatione Ram, Ausitidis regionis : iratus est autem in Job valde, eo quod pronuntiaverat seipsum justum coram Domino.

3. Et vero adversus tres amicos iratus est valde, eo quod non potuerant respondere opposita ipsi Job, et posuerant ipsum esse impium.

4. Elius autem sustinberat dare responsionem Job, quoniam seniores eo erant diebus.

5. Et vidit Elius quod non est responsio in ore trium virorum, et indignatus est ira sua.

6. Suscipiens autem Elius filius Barachiel Buzites, dixit : Junior quidem sum tempore, vos autem estis seniores, quare silui timens in vobis annuntiare meam ipsius scientiam.

7. Dixi autem, quod non est tempus quod loquitur, et in multis annis noverunt sapientiam :

8. sed spiritus est in hominibus : spiratio autem Omnipotentis est quæ docet :

9. Non longævi sunt sapientes, neque senes noverunt judicium.

10. Quare dixi : Audite me, et annuntiabo vobis quæ novi.

11. Auribus percipite mea verba : dicam enim vobis audientibus quoadusque exquiratis sermones,

12. et usque ad vos intelligam, et ecce non erat ipsi Job qui argueret, qui vicissim responderet verbis ejus, ex vobis :

13. ut ne dicatis : Invenimus sapientiam Domino adjecti.

14. Homini autem permisistis loqui talia verba.

15. Exterriti sunt, non responderunt ultra, veteres fecerunt ex se sermones.

16. Sustinui, non enim locutus sum, quia steterunt, non responderunt.

17. Suscipiens autem Elius, ait : Rursus loquar,

18. πλήρης γάρ εἰμι ῥημάτων, ὠλέκει γάρ με τὸ πνεῦμα τῆς γαστροῦς.
 19. Ἡ δὲ γαστήρ μου ὥσπερ ἀσπὸς γλεύκους ζέων δεδεμένος, ἡ ὥσπερ φυσητὴρ χαλκῆς ἐβῆγγως.
 20. Ααλήσω, ἵνα ἀναπαύσωμαι ἀνοίξας τὰ χεῖλη,
 21. ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντραπῶ.
 22. Οὐ γὰρ ἐπίσταμαι θαυμάσαι πρόσωπα· εἰ δὲ μὴ, καὶ ἐμὲ σῆτες ἐδόνται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΓ'.

1. Οὐ μὴν δὲ, ἀλλὰ ἀκουσον, Ἰώδ, τὰ ῥήματά μου, καὶ λαλιάν ἐνωτίζου μου.
 2. Ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσσά μου.
 3. Καθαρά μου ἡ καρδιά ῥήμασιν, σύνεσις δὲ χειλέων μου καθαρὰ νοήσει.
 4. Πνεῦμα θεῖον τὸ ποιῆσάν με, πνοὴ δὲ Παντοκράτορος ἡ διδάσκουσά με.
 5. Ἐὰν δύνῃ, δός μοι ἀπόκρισιν πρὸς ταῦτα, ὑπόμεινον, στήθι κατ' ἐμὲ, καὶ ἐγὼ κατὰ σέ.
 6. Ἐκ πλητοῦ διήρτισαι σὺ ὡς καὶ ἐγὼ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ διηρτίσμεθα.
 7. Οὐχ ὁ φόβος μου σὲ στροβήσει, οὐδὲ ἡ χεὶρ μου βαρεῖα ἔσται ἐπὶ σοί.
 8. Πλὴν εἴπας ἐν ὧσί μου, φωνὴν ῥημάτων σου ἀκήκοα· διότι λέγεις·
 9. Καθαρός εἰμι οὐχ ἁμαρτῶν, ἁμειπτος εἰμὶ, οὐ γὰρ ἠνόμησα·
 10. μέμψιν δὲ κατ' ἐμοῦ εὔρεν· ἤγηται δέ με, ὥσπερ ὑπεραντῶν.
 11. Ἐθετο δὲ ἐν ξύλῳ τὸν πόδα μου, ἐφύλαξε δέ μου πάσας τὰς ὁδοὺς.
 12. Πῶς γὰρ λέγεις· Δίκαιός εἰμι, καὶ οὐκ ἐπακήκοέ μου· αἰώνιος γάρ ἐστιν ὁ ἐπάνω βροτῶν.
 13. Λέγεις δέ· Διατί τῆς δίκης μου οὐκ ἐπακήκοέ μου πᾶν ῥῆμα;
 14. Ἐν γὰρ τῷ ἁπαξ λαλήσας ὁ Κύριος, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ,
 15. ἐνύπνιον ἦ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ, ὡς ὅταν ἐπίπτηθαι δεινὸς φόβος ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπὶ νυσταγμάτων ἐπὶ κοίτης·
 16. τότε ἀνακαλύπτει νοῦν ἀνθρώπων, ἐν εἰδεσι φόβου τοιοῦτοις αὐτοὺς ἐξεφόβησεν.
 17. Ἀποστρέψαι ἄνθρωπον ἀπὸ ἀδικίας, τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐβρύσατο.
 18. Ἐφείσατο δὲ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου, καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν ἐν πολέμῳ.
 19. Πάλιν δὲ ἤλεγξεν αὐτὸν ἐπὶ μαλακίᾳ ἐπὶ κοίτης, καὶ πληθὸς ὁσίων αὐτοῦ ἐνάρχησε.
 20. Πᾶν δὲ βρωτὸν σίτου οὐ μὴ δύνῃται προσδέξασθαι, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρώσιν ἐπιθυμήσει.
 21. Ὅπως ἂν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες, καὶ ἀποδείξῃ τὰ ὅσα αὐτοῦ κενά.
 22. Ἠγγίσε δὲ εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ ἐν ἔδῃ.
 23. Ἐὰν ὡς χίλιοι ἄγγελοι ἀνατηγόροι, εἰς αὐτῶν οὐ μὴ τρώσῃ αὐτόν. Ἐὰν νόσῃ τῇ καρδίᾳ ἐπιστραφῇ· ναὶ πρὸς Κύριον, ἀναγγεῖλῃ δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυτοῦ μέμψιν, τὴν δὲ ἀνοίαν αὐτοῦ δείξῃ,

18. plenus enim sum verborum, perdidit enim me spiritus ventris.
 19. Venter autem meus sicut uter musto fervens ligatus, aut veluti folis ærarii diruptus.
 20. Loquar, ut requiescam aperiens labia,
 21. hominem enim non verebor, sed neque erga mortalem confundar.
 22. Non enim novi admirari facies : alioquin, et me timeæ edent.

CAPUT XXXIII.

1. Verumtamen audi, Job, verba mea, et auribus percipe locutionem meam.
 2. Ecce enim aperui os meum, et locuta est lingua mea.
 3. Mundum est cor meum verbis, et intellectus labiorum meorum munda cogitabit.
 4. Spiritus divinus est qui me fecit, spiratio autem Omnipotentis est quæ docet me.
 5. Si poteris, da mihi responsionem, ad hæc sustine, sta juxta me, et ego juxta te.
 6. De luto formatus es tu sicut et ego, ex eodem formati sumus.
 7. Non timor meus te turbabit, neque manus mea gravis erit super te.
 8. Verumtamen dixisti in auribus meis, vocem verborum tuorum audivi : quandoquidem dicis :
 9. Mundus sum non peccans, sine crimine sum, non enim inique egi :
 10. accusationem autem contra me invenit : putavit autem me, sicut adversarium.
 11. Posuit autem in ligno pedem meum, et observavit omnes vias meas.
 12. Quomodo enim dicis : Justus sum, et non exaudivit me? æternus enim est qui est super homines.
 13. Dicis autem : Cur judicium meum non exaudivit meum omne verbum?
 14. Semel enim loquatur Dominus, secundo autem,
 15. somnium aut in meditatione nocturna, sicut quando incidit sævus timor in homines, in dormitationibus super cubili :
 16. tunc revelat mentem hominum, in speciebus timoris talibus eos exterruit.
 17. Avertat hominem ab injustitia, et corpus ejus a ruina liberavit.
 18. Et pepercit animæ ejus a morte, et non cadat ille in bello.
 19. Iterum autem arguit eum in langnore super cubile, et multitudo ossium ejus obtorpuit.
 20. Et omnem escam frumenti non poterit sumere, et anima ejus cibum desiderabit.
 21. quoadusque putruerint ejus carnes, et ostenderit ossa sua inania.
 22. Appropinquavit autem ad mortem anima ejus, et vita ejus in inferno.
 23. Si fuerint mille angeli mortiferi, unus eorum non vulnerabit eum. Si cogitaverit corde reverti ad Dominum, annuntiaverit autem homini suum ipsius crimen, et suam stultitiam ostenderit,

24. ἀνέβηται τοῦ μὴ πεσεῖν εἰς θάνατον· ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα ὥσπερ ἀλοιφήν ἐπὶ τοίχου, τὰ δὲ ὀστέα αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ.

25. Ἀπαλυνεῖ δὲ αὐτοῦ τὰς σάρκας ὥσπερ νηπίου, ἀποκαταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέντα ἐν ἀνθρώποις.

26. Εὐξάμενος δὲ πρὸς Κύριον καὶ δεκτὰ αὐτῷ ἔσται, εἰς ἐλεούσεται προσώπῳ Ἰλαρῷ σὺν ἐξηγορίᾳ· ἀποδώσει δὲ ἀνθρώποις δικαιοσύνην.

27. Ἐῖτα τότε ἀπομέμψεται ἀνθρώπος αὐτὸς ἑαυτοῦ, λέγων· Οἷα συνετέλουν; Καὶ οὐκ ἄξια ἤτασέ με ὧν ἤμαρτον.

28. Σῶσον ψυχὴν μου τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς διαφθοράν, καὶ ἡ ζωὴ μου φῶς ὄψεται.

29. Ἰδοὺ ταῦτα πάντα ἐργᾶται ὁ Ἰσχυρὸς ὁδοῦς τρεῖς μετὰ ἀνδρός.

30. Καὶ ἐβρύσατο τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, ἵνα ἡ ζωὴ μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν.

31. Ἐνωτίζου, Ἰώβ, καὶ ἀκούε μου· κώφευσον, καὶ ἐγὼ εἰμι λαλήσω.

32. Ἐἰ εἰσὶ σοὶ λόγοι, ἀποκρίθητί μοι. Λάλησον, θέλω γὰρ δικαιωθῆναι σε.

33. Εἰ μὴ, σὺ ἀκούσων μου, κώφευσον καὶ διδάξω σε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιός, λέγει·

2. Ἀκούσατέ μου, σοφοί, ἐπιστάμενοι, ἐνωτίζεσθε.

3. Ὅτι οὐς λόγους δοκιμάζει, καὶ λάρυγγ' γεύεται βρωσίν.

4. Κρίσιν ἐλώμεθα ἑαυτοῖς, γινώμεν ἀναμείσον ἑαυτῶν, ὅ τι καλόν.

5. Ὅτι εἰρηγεν Ἰώβ· Δίκαιός εἰμι· ὁ Κύριος ἀπηλάξεέ μου τὸ κρίμα.

6. Ἐψεύσατο δὲ τῷ κρίματί μου, βίαιον τὸ βέλος μου ἀνευ ἀδικίας.

7. Τίς ἀνὴρ ὥσπερ Ἰώβ, πίνων μυκτηρισμὸν ὥσπερ ὕδωρ;

8. Οὐχ ἁμαρτῶν οὐδὲ ἀσεβήσας, ἢ οὐδ' οὐ κοινωνήσας μετὰ ποιούντων τὰ ἄνομα, τοῦ πορευθῆναι μετὰ ἀσεβῶν;

9. Μὴ γὰρ εἶπες, ὅτι οὐκ ἔσται ἐπισκοπὴ ἀνδρός, καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ παρὰ Κυρίου.

10. Διὸ, συνετοὶ καρδίας, ἀκούσατέ μου, μὴ μοι εἴη ἐναντὶ Κυρίου ἀσεβῆσαι, καὶ ἐναντὶ Παντοκράτορος ταραξίαι τὸ δίκαιον.

11. Ἀλλὰ ἀποδιδοῖ ἀνθρώπῳ καθὰ ποιεῖ ἕκαστος αὐτῶν, καὶ ἐν τρίβῳ ἀνδρός εὐρήσει αὐτόν.

12. Οἷε δὲ τὸν Κύριον ἀποπα ποιήσεις, ἢ ὁ Παντοκράτωρ ταραξίαι κρίσιν, ὃς ἐποίησε τὴν γῆν;

13. Τίς δὲ ἐστὶν ὁ ποιὼν τὴν ὑπ' οὐρανόν, καὶ τὰ ἐνόντα πάντα;

14. Εἰ γὰρ βούλοιο συνέχειν, καὶ τὸ πνεῦμα παρ' αὐτῷ κατασχέειν,

15. τελευτήσει πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδόν, πᾶς δὲ βροτὸς εἰς γῆν ἀπελεύσεται, ὅθεν καὶ ἐπλάσθη.

16. Εἰ δὲ μὴ νουθετῇ, ἀκούε ταῦτα, ἐνωτίζου φωνὴν ῥημάτων.

17. Ἴδε σὺ τὸν μισοῦντα ἄνομα, καὶ τὸν ὀλλύντα τοὺς πονηροὺς, ὄντα αἰώνιον δίκαιον.

18. Ἀσεβὴς ὁ λέγων βασιλεῖ· Παρανομεῖς, ἀσεβέστατε, τοῖς ἀρχουσιν.

24. retinebit ne cadat in mortem : et renovabit corpus ejus sicut tectorium in pariete, et ossa ejus implebit medulla.

25. Et molliet carnes ejus sicut parvuli, et restituet eum virum factum inter homines.

26. Deprecatus autem ad Dominum et accepta ei erunt, intrabit facie hilari cum professione : reddet autem homini-bus justitiam.

27. Deinde tunc accusabit homo se ipse, dicens : Qualia consummabam? Et non digne in me inquisivit pro liis quæ peccavi.

28. Salva animam meam ne veniat in corruptionem, et vita mea lucem videbit.

29. Ecce hæc omnia operatur Fortis vias tres cum viro.

30. Et eruit animam meam de morte, ut vita mea in lumine collaudet illum.

31. Auribus percipe, Job, et audi me : obmutesce, et ego quidem loquar.

32. Si sunt tibi sermones, responde mihi. Loquere, volo enim justificari te.

33. Sin minus, tu audi me, obmutesce et docebo te.

CAPUT XXXIV.

1. Respondens autem Elius, dixit :

2. Audite me, sapientes, qui habetis scientiam, auribus percipite.

3. Quia auris sermones probat, et guttur gustat escam.

4. Judicium eligimus nobis, noscamus inter nos, quod bonum.

5. Quia dixit Job : Justus sum : Dominus removit judicium meum.

6. Et mentitus est in judicio meo, violentum jaculum meum sine injustitia.

7. Quis vir ut Job, bibens subsannationem sicut aquam?

8. Qui neque peccavit neque imple egit, aut neque communicavit cum facientibus iniqua, ut ambularet cum impiis?

9. Ne enim dixeris, quia non erit visitatio viri, et visitatio ei a Domino.

10. Quare, intelligentes corde, audite me, absit a me coram Domino imple agere, et coram Omnipotente turbare justitiam.

11. Sed reddat homini sicut facit unusquisque eorum, et in semita viri inveniet eum.

12. Putas autem Dominum absurda facturum, aut Omnipotens turbabit judicium, qui fecit terram?

13. Quis autem est qui facit eam quæ sub cælo, et quæ insunt omnia?

14. Nam si velit cohibere, et spiritum apud se detinere,

15. peribit omnis caro simul, et omnis species mortalis in terram abibit, unde et formatus est.

16. Sin autem non sis monitus, audi hæc, auribus percipe vocem verborum.

17. Vide tu eum qui odit iniqua, et perdit malignos, esse æternum justum.

18. Impius est qui dicit, regi : Injuste agis, impiissimæ, principibus.

19. Ὃς οὐκ ἐπαισχυνθῇ πρόσωπον ἐντίμου, οὐδὲ ὀΐδε τιμὴν θέσθαι ἀδρόϊς, θαυμασθῆναι πρόσωπα αὐτῶν.
20. Κενὰ δὲ αὐτοῖς ἀποθῆσεται, τὸ κεκραγέειν καὶ δεῖσθαι ἀνδρός· ἐχρήσαντο γὰρ παρανόμως, ἐκκλεινομένων ἀδυνάτων.

21. Αὐτὸς γὰρ δρατῆς ἐστὶ ἔργων ἀνθρώπων, λήθη δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὧν πράσσουσιν.

22. Οὐδὲ ἔσται τόπος τοῦ κρυβῆναι τοὺς ποιούντας τὰ ἄνομα·

23. ὅτι οὐκ ἐπ' ἀνδρα θῆσει ἔτι.

24. Ὁ γὰρ Κύριος πάντας ἐφορᾷ· ὁ καταλαμβάνων ἀνεξιχνίαστα, ἐνδοξά τε καὶ ἐξαισία, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός.

25. Ὁ γνωρίζων αὐτῶν τὰ ἔργα, καὶ στρέψει νύκτα καὶ ταπεινωθήσονται.

26. Ἐσβες δὲ ἀσβεῖς, δρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ.

27. Ὅτι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου Θεοῦ, δικαιώματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνωσαν,

28. τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὸν κραυγὴν πενήτων, καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσακούσεται.

29. Καὶ αὐτὸς ἡσυχίαν παρέξει, καὶ τίς καταδικάσεται; Καὶ κρύψει πρόσωπον, καὶ τίς ὄψεται αὐτόν; Καὶ κατὰ ἔθνους, καὶ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ.

30. Βασιλεύων ἀνθρώπων ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ.

31. Ὅτι πρὸς τὸν Ἰσχυρὸν ὁ λέγων· Ἐλθῃ, οὐκ ἐνεχυράσω·

32. ἀνευ ἑμαυτοῦ ὀφομαι· σὺ δεῖξόν μοι εἰ ἀδικίαν ἐργασάμην, οὐ μὴ προσθήσω.

33. Μὴ ἀπὸ σοῦ ἀποτίσει αὐτὴν, ὅτι σὺ ἀπόσω; Ὅτι σὺ ἐκλέξῃ, καὶ οὐκ ἐγώ; Καὶ τί ἔγνω, λάλησον.

34. Διὸ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσι ταῦτα, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἀκήκοός μου τὸ ῥῆμα.

35. Ἰωβ δὲ οὐκ ἐν συνέσει ἐλάλησεν, τὰ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ.

36. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μάθε, Ἰωβ, μὴ δῶς ἔτι ἀνταπόκρισιν, ὥσπερ οἱ ἄφρονες.

37. Ἵνα μὴ προσθῶμεν ἐφ' ἁμαρτίαις ἡμῶν, ἄνομία δὲ ἐφ' ἡμῖν λογισθῆται, πολλὰ λαλούντων ῥήματα ἐναντίον τοῦ Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΕ'.

1. Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιούς, λέγει·

2. Τί τοῦτο ἡγήσω ἐν κρίσει; Σὺ τίς εἶ, ὅτι εἶπας· Δίκαιός εἰμι ἐναντὶ Κυρίου; (*)

4. Ἐγὼ σοὶ δώσω ἀπόκρισιν, καὶ τοῖς τρισὶ φίλοις σου.

6. Ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἴδε· κατάμαθε δὲ νέφη, ὡς ὑψηλὰ ἀπὸ σοῦ.

8. Εἰ ἡμαρτες, τί πράξεις; Εἰ δὲ καὶ πολλὰ ἡνόμησας, τί δύνασαι ποιῆσαι;

7. Ἐπεὶ δὲ οὖν δίκαιος εἶ, τί δώσεις αὐτῷ, ἢ τί ἐκ χειρὸς σου λήψεται;

8. Ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἡ ἀσέβειά σου, καὶ υἱῷ ἀνθρώπου ἡ δικαιοσύνη σου.

9. Ἀπὸ πλήθους συκοφαντούμενοι κεκραζόνται, βοήσονται ἀπὸ βραχίονος πολλῶν.

(*) 3. Ἡ ἑρμεία· Τί ποιήσω ἁμαρτῶν; (Alex.)

19. Qui non est veritus faciem honorati, neque novit honorem ponere potentibus, admirari facies eorum.

20. Vana autem eis evadent, clamasse et orare virum : abusi sunt enim inique, exhonoris infirmis.

21. Ipse enim inspector est operum hominum, latuit autem eum nihil eorum quæ agunt.

22. Neque erit locus ut latitent qui faciunt iniqua :

23. quoniam non super virum ponet ultra.

24. Dominus enim omnes inspicit : qui comprehendit nonvestigabilia, et gloriosa et magnifica, quorum non est numerus.

25. Qui cognoscit eorum opera, et evertet noctem et humiliabuntur.

26. Et exstinxit implos, conspiciui autem coram eo.

27. Quoniam declinaverunt de lege Dei, et justificationes ejus non cognoverunt,

28. ut perferatur ad eum clamor pauperum, et clamorem mendicorum exaudiet.

29. Et ipse quietem dabit, et quis condemnabit? Et abscondet faciem, et quis videbit eum? Et contra gentes, et contra hominem simul.

30. Qui regnare facit hominem hypocritam propter perversitatem populi.

31. Quoniam erga fortem qui dicit : Suscepi, non auferam loco pignoris :

32. absque me videbo : tu ostende mihi si injustitiam operatus sum, non adjiciam.

33. Numquid a te reddet eam, quia tu expelles? Quoniam tu eliges, et non ego? Et quid nosti, loquere.

34. Quare intelligentes corde dicent hæc, et vir sapiens audivit verbum meum.

35. Job autem non in intellectu locutus est, verba ejus non in scientia.

36. Verumtamen discite, Job, ne dederis ultra responsionem, sicut insipientes.

37. Ut ne adjiciamus super peccata nostra, et iniquitas super nos computabitur, multa loquentibus verba contra Dominum.

CAPUT XXXV.

1. Respondens autem Elius, ait :

2. Quare hoc existimasti in judicio? Tu quis es, quia dixisti : Justus sum ante conspectum Domini?

4. Ego tibi dabo responsionem, et istis tribus amicis tuis.

5. Aspice in cælum, et vide : respice autem in nubes, quam altæ sint a te.

6. Si peccasti, quid ages? Quod si et multa inique egisti, quid potes facere?

7. Quoniam igitur justus es, quid dabis ei, aut quid de manu tua accipiet?

8. Viro simili tui impietas tua, et filio hominis justitia tua.

9. A multitudine calumniis appetiti vociferabuntur, clamabunt a brachio multorum.

3. Aut dices : Quid faciam cum peccavero?

10. Καὶ οὐκ εἶπε· Ποῦ ἐστὶν ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας με, ὁ κατατάσσων φυλακὰς νυκτερινὰς,

11. ὁ διορίζων με ἀπὸ τετραπόδων γῆς, ἀπὸ δὲ πετεινῶν οὐρανοῦ;

12. Ἐκεῖ κεκράζονται, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσῃ, καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν.

13. Ἀποκα γὰρ οὐ βούλεται ἰδεῖν ὁ Κύριος, αὐτὸς γὰρ ὁ Παντοκράτωρ,

14. δρατὴς ἐστὶ τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα, καὶ σώσει με· κρίθητι δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, εἰ δύνασαι αὐτὸν αἰνέσαι, ὥς ἐστὶ καὶ νῦν.

15. Ὅτι οὐκ ἐστὶν ἐπισκεπτόμενος ὁργὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω παράπτωμά τι σφόδρα.

16. Καὶ ἰὼδ ματαίως ἀνσίγει τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΣ'.

1. Προσθεὶς δὲ ἐτι Ἑλίουδς, λέγει·

2. Μείνον με μικρὸν ἐτι, ἵνα διδάξω σε· ἐτι γὰρ ἐν ἐμοὶ ἐστὶ λέξις.

3. Ἀναλαβὼν τὴν ἐπιστήμην μου μακρὰν, ἔργοις δέ μου

4. δίκαια ἐρῶ ἐπ' ἀληθείας, καὶ οὐκ ἄδικοι ῥήματα ἀδικῶς συνείεις.

5. Γίνωσκε δὲ ὅτι ὁ Κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσῃται τὸν ἀκ ακον, δυνατὸς ἰσχυρὴ καρδίας

6. ἀσεβῇ οὐ μὴ ζωοποιήσῃ, καὶ κρίμα πτωχῶν δώσει.

7. Οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ μετὰ βρασιλέων εἰς θρόνον, καὶ καθιεῖ αὐτοὺς εἰς νίκας, καὶ ὑψωθήσονται.

8. Καὶ οἱ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις συσχεθήσονται ἐν σχοινίοις πένιας.

9. Καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ὅτι ἰσχύσουσιν.

10. Ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰσακούσεται, καὶ εἶπεν ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐξ ἀδικίας.

11. Ἐὰν ἀκούσωσι καὶ δουλεύσωσι, συντελέσουσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐπρεπείαις.

12. Ἀσεβεῖς δὲ οὐ διασώζει, παρὰ τὸ μὴ βούλεσθαι αὐτοὺς εἰδέναι τὸν Κύριον, καὶ διότι νοθετεύμενοι ἀνήκοοι ἦσαν.

13. Καὶ ὑποκριταὶ καρδίᾳ τάξουσιν θυμόν· οὐ βοήσονται, ὅτι ἔδωκεν αὐτοῖς.

14. Ἀποθάνοι τοίνυν ἐν νεότητι ἡ ψυχὴ αὐτῶν, ἥ δὲ ζωὴ αὐτῶν τίτρωσκομένη ὑπὸ ἀγγέλων,

15. ἀνὸ ὧν ἐθλιψαν ἀσθενῇ καὶ ἀδύνατον· κρίμα δὲ πράξεων ἐκθήσει.

16. Καὶ προσεπιτηπάτησέ σε ἐκ στόματος ἐχθροῦ, ἄβυσσος κατάχυσις ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ κατέβη τράπεζά σου πλήρης πίετητος.

17. Οὐχ ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δικαίων κρίμα,

18. θυμὸς δὲ ἐπ' ἀσεβεῖς ἐσται, δι' ἀσέβειαν δώρων ὧν ἐδέχοντο ἐπ' ἀδικίας.

19. Μὴ σε ἐκκλινάτω ἐκὼν ὁ νοῦς δεήσεως ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων, καὶ πάντας τοὺς κραταιοῦντας ἰσχυρὸν

20. μὴ ἐξελεύσῃς τὴν νύκτα, τοῦ ἀναβῆναι λαοὺς ἀντ' αὐτῶν·

10. Et non dixit : Ubi est Deus qui fecit me, qui distribuit custodias nocturnas,

11. qui separat me a quadrupedibus terræ, et a volatilibus cæli?

12. Ibi vociferabuntur, et non exaudies, et ab injuria malorum.

13. Absurda enim non vult Dominus videre, ipse enim Omnipotens,

14. perspector est eorum qui consummant iniqua, et salvabit me : judicare autem coram eo, si potes collaudare eum, sicuti est et nunc.

15. Quia non est visitans iram suam, neque cognovit delictum aliquod vehementer.

16. Et Job vane aperit os suum, in ignorantia verba aggravat.

CAPUT XXXVI.

1. Adjiciens autem adhuc Elius, ait :

2. Sustine me pusillum adhuc, ut te doceam : adhuc enim est in me sermo.

3. Suscipiens scientiam meam de longe, operibus autem meis

4. quæ justa sunt loquar in veritate, et non injusta verba injuste intelliges.

5. Cognosce autem quia Dominus non abjiciet innocentem, fortis robore cordis

6. non vivificabit impium, et judicium pauperum dabit.

7. Non auferet a justo oculos suos, et cum regibus in solio, et sedere eos faciet in victoria, et exaltabuntur.

8. Et qui compediti sunt in compedibus capientur in funibus paupertatis.

9. Et annuntiabit eis opera eorum et delicta eorum, quoniam valebunt.

10. Sed justum exaudiet, et dixit quia convertentur ab iniquitate.

11. Si audierint et servierint, complebunt dies suos in bonis, et annos suos in decoribus.

12. Impios vero non facit salvos eo quod noluerunt scire Dominum, et quod cum monerentur inobedientes erant.

13. Et hypocritæ corde ordinabunt furorem : non clamabunt, quia ligavit eos.

14. Moriatur ergo in juventute anima eorum, et vita eorum vulnerata ab angelis,

15. eo quod tribulaverunt infirmum et invalidum : judicium vero mansuetorum exponet.

16. Et superdecepit te ab ore inimici, abyssus effusio sub ea, et descendit mensa tua plena pinguedine.

17. Non deficiet autem a justis judicium,

18. et ira super impios erit, propter impietatem munerum quæ accipiebant super iniquitatibus.

19. Non te avertat voluntaria mens a prece infirmorum cum in necessitate fuerint, et omnes qui tenent fortitudinem

20. noli extrahere per noctem, ut ascendant populi pro his :

21. ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξης ἀτοπα· ἐπὶ τούτων γὰρ ἐξεῴω ἀπὸ πτωχείας.

22. Ἴδου δ' Ἰσχυρὸς κραταυώσει ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ· τίς γὰρ ἐστὶ κατ' αὐτὸν δυνάστης;

23. Τίς δὲ ἐστὶν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα, ἢ τίς ὁ εἰπών· Ἐπραξεν ἀδικα;

24. Μνήσθητι ὅτι μεγάλα ἐστὶν αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὧν ἤρξαν ἄνδρες.

25. Πᾶς ἄνθρωπος εἶδεν ἐν ἑαυτῷ, ὅσοι τιτρωσκόμενοι εἰσι βροτοί.

26. Ἴδου δ' ἰσχυρὸς πολλὸς, καὶ οὐ γνωσόμεθα· ἀριθμὸς ἐτῶν αὐτοῦ, καὶ ἀπέραντος.

27. Ἀριθμῆται δὲ αὐτῷ σταγόνες ὑετοῦ, καὶ ἐπιχυθήσονται ὑετῶ εἰς νεφέλην.

28. Ρυήσονται παλαιώματα, ἐσχίασε δὲ νέφη ἐπὶ ἀμυθῆτων βροτῶ. Ὥραν ἔθετο κτήνεσιν, οἶδαι δὲ κοίτης τάξιν. Ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἐξίσταται σου ἡ διάνοια, οὐδὲ διαλλάσσεται σου ἡ καρδία ἀπὸ σώματος.

29. Καὶ ἐὰν συνῇ ἀπέκτασις νεφέλης, ἰσότητα σκηναυλὸς αὐτοῦ

30. ἰδοὺ ἐκτενεῖ ἐπ' αὐτὸν Ἡδὼ, καὶ ῥιζώματα τῆς θαλάσσης ἐκάλυψε.

31. Ἐν γὰρ αὐτοῖς κρινεῖ λαοὺς, δώσει τροφὴν τῷ ἰσχύοντι.

32. Ἐπὶ χειρῶν ἐκάλυψε φῶς, καὶ ἐνετεῖλατο περὶ αὐτῆς ἐν ἀπαντῶντι.

33. Ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ Κύριος, κτήσις καὶ περὶ ἀδικίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΖ'.

1. Καὶ ἀπὸ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία μου, καὶ ἀπεβόρῃ ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς.

2. Ἄκουε ἄκοην ἐν ὀργῇ θυμοῦ Κυρίου, καὶ μελέτη ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξελεύσεται.

3. Ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς.

4. Ὅπισω αὐτοῦ βοήσεται φωνῇ, βροντήσκει ἐν φωνῇ βρεφὲς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτοὺς, ὅτι ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ.

5. Βροντήσκει δ' Ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐτοῦ θαυμάσια· ἐποίησε γὰρ μεγάλα ἃ οὐκ ἤδειμεν,

6. συντάσων χιόνι, γίνου ἐπὶ γῆς, καὶ χειμῶν ὑετός, καὶ χειμῶν ὑετῶν δυναστείας αὐτοῦ.

7. Ἐν χειρὶ παντὸς ἀνθρώπου κατασφραγίζει, ἵνα γνῷ πᾶς ἄνθρωπος τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν.

8. Εἰςῆλθε δὲ θηρία ὑπὸ τὴν σκέπην, ἡσύχασαν δὲ ἐπὶ κοίτης.

9. Ἐκ ταμειῶν ἐπέρχονται ὀδύνη, ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων ψῦχος.

10. Καὶ ἀπὸ πνοῆς Ἰσχυροῦ δώσει πάγος. Οἰακίζει δὲ τὸ ὕδωρ ὡς ἐὰν βούληται,

11. καὶ ἐκλεκτὸν καταπλάσσει νεφέλῃ. Διασκορπιεῖ νέφος φῶς αὐτοῦ,

12. καὶ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει, ἐν θεβουλαθῶ, εἰς ἔργα αὐτῶν. Πάντα ὅσα ἐν ἐντειλῇται αὐτοῖς,

13. ταῦτα συντέτακται παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐὰν τε εἰς παιδείαν, ἐὰν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἐὰν εἰς ἔλεος εὐρήσει αὐτόν.

14. Ἐνωτίζου ταῦτα, Ἰώβ· στήθι νοουετούμενος δύναμιν Κυρίου.

21. sed cura ne facias indecentia : super his enim elegisti ab inopia.

22. Ecce Fortis roborabit in fortitudine sua : quis enim est sicut ille potens?

23. Et quis est qui discutiat opera ejus, aut quis est qui dicat : Fecit injusta?

24. Memento quia magna sunt opera ejus, quorum dominati sunt viri.

25. Omnis homo vidit in ipso, quicumque vulnerati sunt mortales.

26. Ecce fortis multus, et nesciemus : numerus annorum ejus, et infinitus.

27. Numerabiles autem ei stillæ pluviae, et effundentur ad pluviam in nube.

28. Fluent antiquitates, obumbraverunt autem nubes super innumerabili homine. Horam constituit jumentis, et sciunt cubilis ordinem. In his omnibus non obstupescit animus tuus, nec mutatur cor tuum a corpore.

29. Et si constiterit extensio nubis, æqualitatem tabernaculi ejus

30. ecce extendit super eum Edo, et radices maris contextit.

31. In eis enim judicabit populos, dabit escam valido.

32. In manibus contextit lumen, et mandavit de ea in occurrenti.

33. Annuntiabit de eo amicum suum Dominus, possessio et de injustitia.

CAPUT XXXVII.

1. Et ab hac turbatum est cor meum, et effluxit de loco suo.

2. Audi auditionem in ira furoris Domini, et meditatio de ore ejus egredietur.

3. Subter universum cælum principium ejus, et lumen ejus subter alas terræ.

4. Post eum clamabit voce, tonabit in voce superbiæ suæ : et non commutabit eos, quoniam audiet vocem ejus.

5. Tonabit Fortis in voce sua mirabiliter : fecit enim magna quæ nesciebamus,

6. præcipient nivi, esto super terram, et tempestas pluviae, et tempestas pluviarum potestatis ejus.

7. In manu omnis hominis signat, ut sciat omnis homo infirmitatem suam.

8. Introierunt autem bestię sub tegmen, et quieverunt super cubile.

9. De promptuariis superveniunt dolores, et ab extraneis partibus frigus.

10. Et a spiratione Fortis dabit gelu. Gubernat autem aquam qualiter illi placuerit,

11. et electum format nubes. Disperget nubilum lucem ejus,

12. et ipse circuitus pervertet, in theebulathoth, in opera eorum. Omnia quæ mandaverit eis,

13. hæc constituta sunt ab eo super terram, sive in disciplinam, sive in terram suam, si in misericordia inveniet eum.

14. Auribus percipe hæc, Job : sta commonitus virtutem Domini.

16. Οἰδαμεν ὅτι Θεὸς ἔθετο ἔργα αὐτοῦ, φῶς ποιήσας ἐκ σκότους.

16. Ἐπίσταται δὲ διάκρισιν νεφῶν, ἑξαΐσια δὲ πτώματα πονηρῶν.

17. Σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμὴ, ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Στερεώσεις μετ' αὐτοῦ εἰς παλαιώματα, ἰσχυραὶ ὡς δρασὶς ἐπιγύσεως.

19. Διατὶ διδάξόν με, τί ἐροῦμεν αὐτῷ; Καὶ παυσώμεθα πολλὰ λέγοντες.

20. Μὴ βίβλος ἡ γραμματεὺς μοι παρέστηκεν, ἵνα ἄνθρωπον ἐστηκώς κατασιωπήσω;

21. Πᾶσι δὲ οὐχ ὁρατὸν τὸ φῶς, τηλαυγὲς ἐστὶν ἐν τοῖς παλαιώμασιν, ὥσπερ τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπὶ νεφῶν.

22. Ἀπὸ βορρᾶ νέφη χρυσαυγοῦντα, ἐπὶ τούτοις μεγαλὴ ἡ δόξα καὶ τιμὴ.

23. Παντοκράτορες, καὶ οὐχ εὐρίσκομεν ἄλλον ὅμοιον τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ· δὲ τὰ δίκαια κρίνων, οὐκ οἶει ἐπακούειν αὐτόν;

24. Διὸ φοβηθήσονται αὐτόν οἱ ἄνθρωποι· φοβηθήσονται δὲ αὐτόν καὶ οἱ σοφοὶ καρδίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΗ'.

1. Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι Ἐλιοῦν τῆς λέξεως, εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Ἰωβ διὰ λαίλαπος καὶ νεφῶν·

2. Τίς ὅστις ὁ κρύπτειν με βουλὴν, συνέχων δὲ ῥήματα ἐν καρδίᾳ, ἐμὲ δὲ οἶσται κρύπτειν;

3. Ζῶσαι ὥσπερ ἄνθρωπος τὴν ὁσφύν σου· ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκριθήτι.

4. Ποῦ ἦς ἐν τῷ θεμελιῶν με τὴν γῆν; Ἀπάγγειλον δέ μοι εἰ ἐπίσθι σύνεσιν.

5. Τίς ἔθετο τὰ μέτρα αὐτῆς, εἰ οἶδας; Ἡ τίς ἐπαγαγὼν σπαρτίον ἐπ' αὐτῆς;

6. Ἐπὶ τίνος οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπήγασι; Τίς δὲ ἐστὶν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ' αὐτῆς;

7. Ὅτε ἐγενήθησαν ἄστρα, ἤνεσάν με φωνὴ μεγάλη πάντες ἄγγελοί μου.

8. Ἐφράξα δὲ θάλασσαν πύλαις, ὅτε ἐμαίμασσε ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς ἐκπορευομένην.

9. Ἐθέμην δὲ αὐτῇ νέφος ἀμφιάσιν, δμήχλη δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνωσα.

10. Ἐθέμην δὲ αὐτῇ θρία, περιθίεις κλεῖδρα καὶ πύλας.

11. Εἶπα δὲ αὐτῇ· Μέχρι τούτου ἐλεύσῃ, καὶ οὐχ ὑπερδῆσῃ, ἀλλ' ἐν σεαυτῇ συντριβήσεται σου τὰ κύματα.

12. Ἡ ἐπὶ σοῦ συντέταχα φέγγος πρωϊνόν; Ἐωςφόρος δὲ εἶδε τὴν ἑαυτοῦ τάξιν,

13. ἐπιλαβέσθαι πετερίγων γῆς, ἐκτινάξαι ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς;

14. Ἡ σὺ λαβὼν γῆν πηλὸν ἐπλασας ζῶον, καὶ λαλήτων αὐτόν ἐθου ἐπὶ γῆς;

15. Ἀφείλες δὲ ἀπὸ ἀσεβῶν τὸ φῶς, βραχίονα δὲ ὑπερηφάνων συνέτριψας;

16. Ἠλθες δὲ ἐπὶ πηγὴν θαλάσσης, ἐν δὲ ἔχνεσιν ἀδύσσου περιπάτησας;

17. Ἀνοίγονται δὲ σοι φόβῳ πύλαι θανάτου, πυλῶροι δὲ ἔθου ἰδόντες σε ἐπτήξαν;

18. Νενουθέτησαι δὲ τὸ εὖρος τῆς ὑπ' οὐρανόν; Ἀνάγγειλον δὴ μοι, πόση τίς ἐστί,

15. Scimus quia posuit Deus opera sua, cum faceret lumen de tenebris.

16. Scit autem differentiam nubium, et ingentes lapsus malorum.

17. Tua vero stola est calida, quiescit vero super terram.

18. Firmationes cum eo in antiquitates, validæ ut visio effusionis.

19. Quare doce me, quid dicemus ei? Et requiescamus multa dicentes.

20. Numquid liber et scriba astitit mihi, ut stans faciam hominem lacere?

21. Omnibus autem non est visibile lumen, splendidum est in antiquitatibus, sicut quod ab eo super nubes.

22. Ab aquilone nubes coloris aurei, in his magna est gloria et honor.

23. Omnipotentis, et non invenimus alium similem virtuti ejus : qui justa judicat, non putas exaudire eum?

24. Propterea timebunt eum homines : timebunt quoque eum et sapientes corde.

CAPUT XXXVIII.

1. Et postquam quieverit Elius loqui, dixit Dominus ad Job per turbinem et nubes :

2. Quis est hic qui celat me consilium, continens autem sermones in corde, et me putat celare?

3. Accingere tamquam vir lumbum tuum : interrogabo autem te, tu autem responde mihi.

4. Ubi eras cum fundarem terram? Indica autem mihi si nosti scientiam.

5. Quis posuit mensuras ejus, si nosti? Aut quis est qui induxit super eam funiculum?

6. Super quod circuli ejus fixi sunt? Quis est autem qui misit lapidem angularem super eam?

7. Quando facta sunt sidera, laudaverunt me voce magna omnes angeli mei.

8. Conclusi autem portis mare, cum fremeret ex utero matris suæ egrediens.

9. Posui autem ei nubem operimentum, et nebula quasi fascia obvolvi illud.

10. Et posui illi terminos, circumponens claustra et portas.

11. Et dixi ei : Hucusque venies, et non transibis, sed in te ipso comminuentur fluctus tui.

12. Aut numquid tecum lucem constitui matutinam? Et cognovit lucifer ordinem suum,

13. apprehendere pennas terræ, excutere impios ex ea?

14. Aut tu sumens terram lutum plasmasti animal, et idoneum ad loquendum eum posuisti super terram?

15. Et abstulisti ab impiis lucem, et brachium superbiorum comminuisti?

16. Aut venisti ad fontem maris, aut in vestigiis abyssi ambulasti?

17. Aut tibi aperiuntur metu portæ mortis, aut janitores inferni videntes te timuerunt?

18. Aut cognovisti latitudinem ejus quæ sub cælo? Narra ergo mihi, quantanam sit,

19. ποῖα δὲ γῆ αὐλλίζεται τὸ φῶς; σκότους δὲ ποῖος ὁ τόπος;
20. Εἰ ἀγάγοις με εἰς ὄρια αὐτῶν, εἰ δὲ καὶ ἐπίστασαι τρίβους αὐτῶν·
21. οἶδα ἄρα ὅτι τότε γεγέννησαι, ἀριθμὸς δὲ ἐτῶν σου πολὺς;
22. Ἦλθες δὲ ἐπὶ θησαυροὺς χιόνος, θησαυροὺς δὲ χαλᾶζης ἐώρακας;
23. Ἀπόκειται δὲ σοι εἰς ὥραν ἐχθρῶν, εἰς ἡμέραν πολέμων καὶ μάχης;
24. Πόθεν δὲ ἐκπορεύεται πᾶχνη, ἥ διασκεδάννυται νότος εἰς τὴν ὑπ' οὐρανόν;
25. Τίς δὲ ἡτοίμασεν ὑετῶν λάβρῳ ῥύσιν, ὅδον δὲ κυδοιμῶν,
26. τοῦ βετίσαι ἐπὶ γῆν οὗ οὐκ ἀνὴρ, ἐρημον οὗ οὐχ ὑπάρχει ἄνθρωπος ἐν αὐτῇ,
27. τοῦ χορτάσαι ἄβατον καὶ ἀόικητον, καὶ τοῦ ἐκβλαστῆσαι ἐξοδὸν χλόης.
28. Τίς ἐστὶν ὑετοῦ πατήρ; Τίς δὲ ἐστὶν ὁ τετοκὼς βάλους δρόσου,
29. ἐκ γαστρὸς δὲ τίνος ἐκπορεύεται ὁ κρύσταλλος, πᾶχνην δὲ ἐν οὐρανῷ τίς τέτοκεν,
30. ἥ καταβαίνει ὥσπερ ὕδωρ ῥέον; Πρόσωπον ἀσεβοῦς τίς ἐπτῆξεν;
31. Συνῆκας δὲ δεσμὸν Πλειάδος, καὶ φραγμὸν Ὠρίωνος ἡνοιξας;
32. Ἦ διανοίξεις Μαζουρὼθ ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ Ἑσπερον ἐπὶ κόμης αὐτοῦ ἀξεις αὐτά;
33. Ἐπίστασαι δὲ τροπὰς οὐρανοῦ, ἥ τὰ ὑπ' οὐρανὸν ὁμοθυμαδὸν γινόμενα;
34. Καλέσεις δὲ νέφος φωνῇ, καὶ τρόμῳ ὕδατος λάβρου ὑπακούσεται σου;
35. Ἀποσταλεῖς δὲ κεραυνοὺς καὶ πορεύσονται; Ἐρῶσι δέ σοι· Τί ἐστι;
36. Τίς δὲ ἔδωκε γυναῖξιν ὑφάσματος σοφίαν, ἥ ποιητικὴν ἐπιστήμην;
37. Τίς δὲ ὁ ἀριθμῶν νέφη σοφία, οὐρανὸν δὲ εἰς γῆν ἐκλινε;
38. Κέχυται δὲ ὥσπερ γῆ κονία, κεκόλληκα δὲ αὐτὸν ὥσπερ λίθῳ κύβον.
39. Θηρεύσεις δὲ λέουσιν βορὰν, ψυχὰς δὲ δρακόντων ἐμπλήσεις;
40. Δεδοίκαςι γὰρ ἐν κοίταις αὐτῶν, κάθηνται δὲ ἐν ὕλαις ἐνεδρεύοντες.
41. Τίς δὲ ἡτοίμασε κόρακι βορὰν; Νεοσσοὶ γὰρ αὐτοῦ πρὸς Κύριον κεκράγασι πλανώμενοι, τὰ σίτα ζητοῦντες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΘ'.

1. Εἰ ἔγνων καιρὸν τοκετοῦ τραγελᾶφων πέτρας, ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλάφων,
2. ἡρβησας δὲ μῆνας αὐτῶν πλήρεις τοκετοῦ αὐτῶν, ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἔλυσας,
3. ἐξέθρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παῖδια ἔξω φόβου, ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἐξαποστειλεις;
4. Ἀποβρῆξουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν, πληθυνθήσονται ἐν γεννήματι· ἐξελεύσονται, καὶ οὐ μὴ ἀναγκάμψουσιν αὐτοῖς.
5. Τίς δὲ ἐστὶν ὁ ἀφελὲς ὄνον ἄγριον ἐλεύθερον, δεσμούς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν;

19. aut in qua terra habilet lux? aut quis tenebrarum locus?

20. Si duces me in fines eorum, quod si et nosti semitas eorum:

21. novi igitur quia tunc natus es, et numerus annorum tuorum multus?

22. Aut venisti in thesauros nivis, aut thesauros grandinis vidisti?

23. Et reposita sunt tibi in tempus inimicorum, in diem bellorum et pugnae?

24. Unde autem procedit pruina, aut dispergitur auster in eam quae sub caelo?

25. Quis autem praeparavit fluxum validae pluviae, et viam tempestatum,

26. ut pluat super terram ubi non est vir, desertum ubi non est homo in eo,

27. ut satiet inviam et inhabitabilem, et ut germinet exitus herbae virentis.

28. Quis est pluviae pater? Et quis est qui peperit glebas roris,

29. et de cujus utero procedit glacies, aut pruina in caelo quis peperit,

30. quae descendit sicut aqua fluens? Faciem impii quis exterruit?

31. Aut intellexisti nexum Pleiadis, et septem Orionis aperuisti?

32. An aperies Mazaroth in tempore suo, et Vesperum super comam ejus duces ea?

33. Scis autem commutationes caeli, aut quae sub caelo simul facta?

34. Vocabis autem nubem voce, et tremore aquae validae obediet tibi?

35. Mittes autem fulmina et ibunt? Aut dicent tibi: Quid est?

36. Quis autem dedit mulieribus texturae sapientiam, aut variegandi scientiam?

37. Aut quis est qui numeret nubes sapientia, et caelum in terram inclinavit?

38. Diffusus est autem sicut terra cinis, et agglutinatum sicut lapide cubum.

39. Aut venaberis leonibus escam, aut animas draconum replebis?

40. Timuerunt enim in cubilibus suis, et sedent in sylvis insidiantes.

41. Quis autem praeparavit corvo escam? Pulli enim ejus ad Dominum clamaverunt errantes, cibaria quaerentes.

CAPUT XXXIX.

1. Si cognovisti tempus pariendi tragelaphorum petrae, aut partus cervarum custodisti,

2. et numerasti menses earum plenos partus earum, et dolores earum solvisti,

3. et nutristi hinnulos earum sine metu, et partus earum emittes?

4. Abrumpent suos filios, multiplicabuntur in gemine: exhibunt, et non revertentur eis.

5. Quis autem est qui dimisit onagrum liberum, et vincula ejus quis resolvit?

6. Ἐθέμην δὲ τὴν δαίταν αὐτοῦ ἔρημον, καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἄλυμυρίδα.

7. Καταγελῶν πολυογλίας πόλεως, μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἤκουον.

8. Κατασκέπεται ὄρηνομήν αὐτοῦ, καὶ ὀπίσω παντὸς γλῶρω ζῆτεϊ.

9. Βουλῆσθαι δέ σοι μονόκερος δουλεῦσαι, ἢ κοιμηθῆναι ἐπὶ φάτνης σου;

10. Δῆσεις δὲ ἐν ἱμάσι ζυγὸν αὐτοῦ, ἢ ἐλκύσει σου αὐλακὰς ἐν πεδίῳ;

11. Πέποιθας δὲ ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πολλὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, ἐπαφήσεις δὲ αὐτῷ τὰ ἔργα σου;

12. Πιστεύσεις δὲ ὅτι ἀποδώσει σοι τὸν σπόρον, εἰσίοσει δὲ σου τὸν ἄλωνα;

13. Πτέρυξ τερπομένων νεελασσα, ἐὰν συλλάβῃ ἀσίδα καὶ νέσσα·

14. ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ ὠὰ αὐτῆς, καὶ ἐπὶ χούν θαλάψει·

15. καὶ ἐπελάθετο, ὅτι ποῦς σκορπιεῖ, καὶ θηρία ἀγροῦ καταπατήσει.

16. Ἀπεσκήρυνε τὰ τέχνα ἑαυτῆς, ὥστε μὴ ἑαυτὴν εἰς κενὸν ἐκοπίασεν ἄνευ φόβου.

17. Ὅτι κατεσιώπησεν αὐτῇ ὁ Θεὸς σοφίαν, καὶ οὐκ ἐπεμέρισεν αὐτῇ ἐν τῇ συνέσει.

18. Κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει ὑψώσει, καταγέλασε αἱ ἵππου καὶ τοῦ ἐπιβάτου αὐτοῦ.

19. Ἡ σὺ περιέθηκας ἵππῳ δύναμιν, ἐνέδυσας δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ φόβον;

20. Περιέθηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν, ὁδὸν δὲ στηθέων αὐτοῦ τόλμην.

21. Ἀνорούσων ἐν πεδίῳ γαυριᾶ, ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδίον ἐν ἰσχύϊ.

22. Συναντῶν βασιλεῖ καταγελᾷ, καὶ οὐ μὴν ἀποστραφῇ ἀπὸ σιδήρου.

23. Ἐπ' αὐτῷ γαυριᾶ τόξον καὶ μάχαιρα,

24. καὶ ὄργη ἀφανιεῖ τὴν γῆν· καὶ οὐ μὴ πιστεύσει, ὥς ἂν σιμάνῃ σάλπιγγι.

25. Σάλπιγγος δὲ σημαινούσης, λέγει Εὐγε· πόρρωθεν δὲ ὁσφραίνεται πολέμου σὺν ἄλματι καὶ κραυγῇ.

26. Ἐκ δὲ τῆς σῆς ἐπιστήμης ἔστηκεν ἰέραξ, ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας, ἀκίνητος, καθορῶν τὰ πρὸς νότον;

27. Ἐπὶ δὲ σῶ προτάγματι ὑφούται ἀετὸς, γυψὶ δὲ ἐπὶ νοσσιᾶς αὐτοῦ καθεσθεῖς αὐλίζεται,

28. ἐπ' ἐξοχῇ πέτρας, καὶ ἀποκρύφει;

29. Ἐκεῖσε ὧν ζῆτεῖ τὰ σῖτα, πόρρωθεν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ σκοπεύουσι.

30. Νεοσσὸι δὲ αὐτοῦ φύρονται ἐν αἵματι· οὗ δ' ἂν ὦσι τεθνεώτες, παραχρῆμα εὗρισκονται.

31. Καὶ ἀπεκρίθη Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἰὼβ, καὶ εἶπε·

32. Μὴ κρίσιν μετὰ Ἰχανοῦ ἐκάλινει; Ἐλέγχων δὲ Θεὸν, ἀποκριθήσεται αὐτῇ.

33. Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ, λέγει τῷ Κυρίῳ·

34. Τί ἐτι ἐγὼ κρίνομαι, νοουετούμενος καὶ ἐλέγχων Κύριον, ἀκούων τοιαῦτα οὐθὲν ὧν; Ἐγὼ δὲ τίνα ἀπόκρισιν δῶ πρὸς ταῦτα; Χεῖρα θῆσω ἐπὶ στόματί μου.

35. Ἀπαξ λελάληκα, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσθήσω.

6. Posui enim habitationem ejus desertum, et tabernacula ejus salsuginem.

7. Irridens multas turbas civitatis, et querelam exactoris non audiens.

8. Considerabit montes pascuam suam, et post omne viride quaerit.

9. Volet autem monoceros servire tibi, aut dormire super praesepe tuum?

10. Et alligabis in loris jugum ejus, aut ducet sulcos tuos in campo?

11. Confidis autem in eo, quia multa est virtus ejus, et dimittis ei opera tua?

12. Et credes quia reddet tibi sementem, et in aream tuam inferet?

13. Penna latantium neelassa, si conceperit assida et nessa :

14. quod relinquet in terra ova sua, et in pulvere calefaciet :

15. et oblita est, quia pes disperdet, et bestiae agri conculcabit.

16. Obduravit filios suos, ut non seipsam : frustra laboravit sine timore.

17. Quia tacere fecit ei Deus sapientiam, et non partitus est ei in intellectu.

18. Cum fuerit tempus in altum exaltabit, irridebit equum et ascensorem ejus.

19. An tu circumdediti equo virtutem, et induisti colulum ejus timore?

20. Et circumposuisti ei armaturam, et gloriam pectorum ejus audaciae.

21. Fodiens in campo luxuriat, et procedit in campum in virtute.

22. Occurrens regi deridet, nec se avertet a ferro.

23. Super ipsam gaudet arcus et gladius,

24. et iracundia evertet terram : nec credet, donec significaverit tuba.

25. Cum autem tuba significaverit, dicit Euge : et procul odoratur pugnam cum saltu et clamore.

26. Ex tua vero scientia stetit accipiter, expansis pennis, immobilis, respiciens quae ad austrum?

27. Atque tuo praeepto exaltatur aquila, aut vultur super nidum suum sedens moratur,

28. in summitate petrae, et abscondito?

29. Cum ibi fuerit quaerit escas, longe oculi ejus speculantur.

30. Et pulli ejus consperguntur in sanguine : ubicumque autem fuerint cadavera, confestim reperiuntur.

31. Et respondit Dominus Deus ad Job, et dixit :

32. Numquid judicium cum Omnipotente declinat? Et arguens Deum, respondebit.

33. Respondens autem Job, dicit Domino :

34. Quid adhuc ego judicor, commonitus et arguens Dominum, audiens talia cum nihil sim? Ego vero quod responsum dabo ad haec? Manum ponam ad os meum.

35. Semel locutus sum, et iterum non adjiciam.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'.

1. Ἔτι δὲ ὑπολαβὼν ὁ Κύριος, εἶπε τῷ Ἰὼβ ἐκ τοῦ νέφους·
2. Μὴ, ἀλλὰ ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὁσφύν σου, ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δὲ μοι ἀποκρίναι.
3. Μὴ ἀποποιῶ μου τὸ κρίμα. Οἶει δέ με ἄλλως σοι κεχηρηματικέναι, ἢ ἵνα ἀναφανῆς δίκαιος;
4. Ἡ βραχίων σοί ἐστι κατὰ τοῦ Κυρίου, ἢ φωνῇ κατ' αὐτοῦ βροντᾷ;
5. Ἀνάλαβε δὴ ὕψος καὶ δύναμιν, δόξαν δὲ καὶ τιμὴν ἀμφιάσαι.
6. Ἀπόστειλον δὲ ἀγγέλους ὀργῇ, πάντα δὲ ὑβριστὴν ταπεινώσων.
7. Ὑπερήφανον δὲ σβέσον, σῆψον δὲ ἀσεβεῖς παρχαρήμα.
8. Κρύψον δὲ εἰς γῆν ὁμοθυμαδὸν, τὰ δὲ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας ἐμπλήσων.
9. Ὁμολογήσω ὅτι δύναται ἡ δεξιὰ σου σῶσαι.
10. Ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ θηρία παρὰ σοί, χόρτον ἴσα βουσὶν ἐσθίουσιν.
11. Ἰδοὺ δὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐπ' ὁσφύϊ, ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ ἐπ' ὀμφαλοῦ γαστρὸς.
12. Ἔστησεν οὖραν ὡς κυπάρισσον, τὰ δὲ νεῦρα αὐτοῦ συμπέπλεκται.
13. Αἱ πλευραὶ αὐτοῦ πλευραὶ χάλκειαι, ἡ δὲ βράχις αὐτοῦ σίδηρος χυτός.
14. Τοῦτέστιν ἀρχὴ πλάσματος Κυρίου· πεποιημένον ἐγκαταπαίττεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.
15. Ἐπελθὼν δὲ ἐπ' ὄρος ἀκρότομον ἐποίησε χαρμονὴν τετραπόσιν ἐν τῷ ταρτάρῳ.
16. Ὑπὸ παντοδαπὰ δένδρα κοιμᾶται, παρὰ πάντων καὶ κάλαμον καὶ βούτομον.
17. Σκιάζονται δὲ ἐν αὐτῷ δένδρα μεγάλα σὺν βραδείμῳ, καὶ κλώνες ἄγρου.
18. Ἐὰν γένηται πλημμύρα, οὐ μὴ αἰσθηθῇ· πέποιθεν, ὅτι προσκρούσει ὁ Ἰορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ.
19. Ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ δέχεται αὐτὸν, ἐν σκολιούμενος τρήσει ῥίνα.
20. Ἄξεις δὲ δράκοντα ἐν ἀγκίστρῳ, περιθήσεις δὲ φορβαίαν περὶ ῥίνα αὐτοῦ;
21. Ἡ δῆσις κρίνον ἐν τῷ μυκτῆρι αὐτοῦ, ψελλίῳ δὲ τρυπήσεις τὸ χεῖλος αὐτοῦ;
22. Λαλήσει δὲ σοι δεῖσει, ἱκετηρία μαλακῶς;
23. Θῆσεται δὲ μετὰ σου διαθήκην; Αἵψῃ δὲ αὐτὸν δοῦλον αἰώνιον;
24. Παίξῃ δὲ ἐν αὐτῷ ὥσπερ ὀρνέω; ἢ δῆσεις αὐτὸν ὥσπερ στρουθίον παιδίῳ;
25. Ἐνσιτοῦνται δὲ ἐν αὐτῷ ἔθνη, μεριτεύονται δὲ αὐτὸν Φοινίκων ἔθνη;
26. Πᾶν δὲ πλωτὸν συνελθὸν οὐ μὴ ἐνέγκωσι βύρσαν μίαν οὐρᾶς αὐτοῦ, καὶ ἐν πλοίοις ἀλιέων κεφαλὴν αὐτοῦ.
27. Ἐπιθήσεις δὲ αὐτῷ χεῖρα, μνησθεὶς πόλεμον τὸν γινόμενον ἐν σώματι αὐτοῦ, καὶ μηκέτι γινέσθω.
28. Οὐχ ἐώρακας αὐτόν; Οὐδὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τεθαύμακας;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ'.

1. Οὐ δέδοικας, ὅτι ἠτοίμασται μοι; Τίς γάρ ἐστιν ὁ ἐμοὶ ἀντιστάς;

CAPUT XL.

1. Adhuc autem respondens Dominus, dixit ad Job de nube :
2. Nequaquam, sed accinge sicut vir lumbum tuum, interrogabo autem te, et tu mihi responde.
3. Ne repellas iudicium meum. Putas autem me aliter tibi respondisse, quam ut appareas justus?
4. Numquid brachium tibi est contra Dominum, aut voce contra eum tonas?
5. Assume nunc altitudinem et virtutem, gloriam vero et honorem induere.
6. Mitte autem angelos ira, et omnem contumeliosum humilia.
7. Et superbum exstingue, et corrumpes impios statim.
8. Absconde autem in terram simul, et facies eorum imple ignominia.
9. Confitebor quod potest dextera tua salvare.
10. Verum utique ecce bestiae apud te, fenum sicut boves comedunt.
11. Ecce utique fortitudo ejus in lumbo, et virtus ejus super umbilico ventris.
12. Erexit caudam sicut cupressum, et nervi ejus complicati sunt.
13. Costae ejus costae aeneae, et spina ejus ferrum fusile.
14. Hoc est principium formationis Domini : factum ut illuderetur ab angelis ejus.
15. Adveniens autem ad montem praeruptum fecit laetitia quadrupedibus in tartaro.
16. Sub omnigenis arboribus dormit, juxta papyrus et calamum et carectum.
17. Obumbrant autem in eo arbores magnae cum ramis, et sarmenta agri.
18. Si fuerit inundatio, non sentiet : confidit, quia subibit Jordanis in os ejus.
19. In oculo suo capiet eum : intortus forabit nasum.
20. Duces autem draconem in hamo, et circumpones capistrum circa nasum ejus?
21. Aut ligabis circulum in naribus ejus, et armilla teretibus labium ejus?
22. Loquetur autem tibi prece, supplicatione molliter?
23. Ponet autem tecum testamentum? Accipies autem eum servum sempiternum?
24. Ludes autem in eo sicut avi? aut ligabis eum sicut passerem puero?
25. Pascuntur autem in eo gentes, partiuntur autem eum gentes Phoenicum?
26. Omne navigans conveniens non ferent pellem unam caudae ejus, et in navigiis piscatorum caput ejus.
27. Impones autem ei manum, recordatus belli quod sit in corpore ejus, et non ultra fiat.
28. Nonne vidisti eum? Nonne super iis quae dicuntur miratus es?

CAPUT XLI.

1. Non timuisti, quia paratus est mihi? Quis est enim qui mihi ex adverso steterit?

2. Ἡ τίς ἀντιστήσεται μοι, καὶ ὑπομενεῖ; Εἰ πᾶσα ἡ ὑπ' οὐρανὸν ἐμὴ ἐστίν·
3. Οὐ σωπήσομαι δι' αὐτὸν, καὶ λόγον δυνάμεως ἐλεήσει τὸν ἴσον αὐτῷ.
4. Τίς ἀποκαλύψει πρόσωπον ἐνδύσεως αὐτοῦ, εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰσέλθοι;
5. Πύλας προσώπου αὐτοῦ τίς ἀνοίξει; Κύκλῳ ὁδόντων αὐτοῦ φόβος.
6. Τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἀσπίδες χάλκεαι· σύνδεσμος δὲ αὐτοῦ ὥσπερ σμυρῖτης λίθος.
7. Ἐξ τοῦ ἐνὸς κολλῶνται, πνεῦμα δὲ οὐ μὴ διέλθῃ αὐτόν.
8. Ἄνθρωπῳ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ προσκολληθήσεται· συνέχονται καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῶσιν.
9. Ἐν παρμῷ αὐτοῦ ἐπιφάσκειται φέγγος, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶδος ἑωςφόρου.
10. Ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται ὡς λαμπάδες καίόμεναι, καὶ διαβρίπτουσιν ὡς ἐσχάται πυρός.
11. Ἐκ μυκτήρων αὐτοῦ ἐκπορεύεται καπνὸς καμίνου καιομένης πυρὶ ἀνθρώπων.
12. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀνθρακες, φλόξ δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται·
13. ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ αὐλίζεται δύναμις, ἐμπρόσθεν αὐτοῦ τρέχει ἀπώλεια.
14. Σάρκες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκολλημέναι· καταχέει ἐπ' αὐτόν, οὐ σαλευθήσεται.
15. Ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν ὡς λίθος, ἔστηκε δὲ ὥσπερ ἄκμων ἀνήλατος.
16. Στραφέντος δὲ αὐτοῦ, φόβος θηρίοις τετράποσιν ἐπὶ γῆς ἀλλομένους.
17. Ἐὰν συναντήσωσιν αὐτῷ λόγγαι, οὐδὲν μὴ ποιήσωσι δόρυ, καὶ θώρακα.
18. Ἥγηται μὲν γὰρ σίδηρον ἄχυρα, χαλκὸν δὲ ὥσπερ ξύλον σαθρόν.
19. Οὐ μὴ τρώσῃ αὐτὸν τόξον χάλκεον· ἥγηται μὲν πετροβόλον χόρτον.
20. Ὡς καλᾶμη ἐλογίσθησαν σφυρὰ, καταγελαῖ δὲ σεισμοῦ πυρφόρου.
21. Ἡ στρωμνὴ αὐτοῦ ὀβελίσκοι ὀρεῖς, πᾶς δὲ χρυσὸς θαλάσσης ὑπ' αὐτόν ὥσπερ πηλὸς ἀμύθητος.
22. Ἀναζει τὴν ἄβυσσον ὥσπερ χαλκεῖον· ἥγηται δὲ τὴν θάλασσαν ὥσπερ ἐξάλειπτον,
23. τὸν δὲ τάρταρον τῆς ἄβυσσου ὥσπερ αἰχμάλωτον· ἐλογίσατο ἄβυσσον εἰς περίπατον.
24. Οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐτῷ πεποιημένον ἐγκαταπαίεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων μου.
25. Πᾶν ὑψηλὸν ὄρεα· αὐτὸς δὲ βασιλεὺς πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ'.

1. Ὑπολαβὸν δὲ Ἰώβ, λέγει τῷ Κυρίῳ·
2. Οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι, ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐδέν.
3. Τίς γάρ ἐστιν ὁ κρύπτων σε βουλὴν; Φειδόμενος δὲ βημάτων, καὶ σὲ οἶεται κρύπτειν; Τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ὃ οὐκ ᾔδειν, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὃ οὐκ ἐπιστάμην;
4. Ἀκουσον δέ μου, Κύριε, ἵνα καγὼ λαλήσω· ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ με δίδαξον.

2. Vel quis resistet mihi, et sustinebit? Si universa quæ sub cælo mea est.

3. Non lacebo propter eum, et rationem virtutis miserebitur æqualem sibi.

4. Quis revelabit faciem indumenti ejus, et in rugam pectoris ejus quis utique ingreditur?

5. Portas faciei ejus quis aperiet? In circuita dentium ejus timor.

6. Interiora ejus scuta ænea: et colligatio ejus sicut lapis smyrites.

7. Unus uni conglutinantur, spiritus autem non transibit eum.

8. Vir fratri suo agglutinabitur: cohærent et ecce non divellentur,

9. In sternutamento ejus effulget lumen, et oculi ejus species luciferi.

10. De ore ejus egrediuntur quasi lampades accensæ, et projiciuntur sicut scintillæ ignis.

11. De naribus ejus egreditur fumus camini accensi igne carbonum.

12. Anima ejus carbones, et flamma de ore ejus procedit:

13. in collo autem ejus habitat potentia, ante eum currit perditio.

14. Carnes autem corporis ejus sunt agglutinatæ: effundit super eum, non commovebitur.

15. Cor ejus induratum est ut lapis, stetit autem sicut incus immota.

16. Cum se autem verterit, timor bestii quadrupedibus super terram saltantibus.

17. Si occurrerint ei lanceæ, nihil facient hastam, et thoracem.

18. Nam ferrum quidem putat paleas, æs autem sicut lignum putridum.

19. Non vulnerabit eum arcus æneus: putat autem machinam petras jacentem fœnum.

20. Sicut calamus reputati sunt mallei, et deridet concussionem igniferam.

21. Lectus ejus obelisci acuti, et omne aurum maris sub eo sicut lutum inenarrabile.

22. Fervere facit abyssum tamquam officinam ærariam: putat autem mare tamquam vas unguentarium,

23. et tartarum abyssi tamquam captivum: reputavit abyssum in deambulatorium.

24. Nihil est super terram simile ei factum ut illudatur ab angelis meis.

25. Omne sublime videt: ipse autem rex omnium quæ in aquis.

CAPUT XLII.

1. Respondens autem Job, dicit Domino:

2. Novi quod omnia potes, et nihil tibi est impossibile.

3. Quis enim est qui celat te consilium? Parcens autem verbis, et te putat celare? Quis autem annuntiabit mihi quæ non novi, magna et mirabilia quæ nescivi?

4. Verum audi me, Domine, ut et ego loquar: interrogabo autem hoc, et tu doce me.

6. Ἀκοῇ μὲν ὥτως ἤκουόν σου τὸ πρότερον, νυνὶ δὲ ὁ ὀφθαλμός μου ἐώραξέ σε.

6. Διὸ ἐφάυλισα ἐμαυτὸν, καὶ ἐτάκην· ἤγημαι δὲ ἐμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν.

7. Ἐγένετο δὲ, μετὰ τὸ λαλῆσαι τὸν Κύριον πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα τῷ Ἰώβ, εἶπεν ὁ Κύριος Ἐλιφάζ τῷ Θαϊμανίτῃ· Ἡμαρτες σὺ καὶ οἱ δύο φίλοι σου· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἐνώπιον μου ἀληθές οὐδὲν, ὥσπερ ὁ θεράπων μου Ἰώβ.

8. Νῦν δὲ λάβετε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς, καὶ πορεύθητε πρὸς τὸν θεράποντά μου Ἰώβ, καὶ ποιήσῃ καρπωσιν ὑπὲρ ὁμῶν. Ἰώβ δὲ ὁ θεράπων μου εὐξεται περὶ ὁμῶν, ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον αὐτοῦ λήφομαι· εἰ μὴ γὰρ δι' αὐτὸν, ἀπώλεσα ἂν ὁμᾶς· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἀληθές κατὰ τοῦ θεράποντός μου Ἰώβ.

9. Ἐπορεύθη δὲ Ἐλιφάζ ὁ Θαϊμανίτης, καὶ Βαλδάδ ὁ Σαυχίτης, καὶ Σωφάρ ὁ Μιναῖος, καὶ ἐποίησαν καθὼς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Κύριος· καὶ ἔλυσε τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς διὰ Ἰώβ.

10. Ὁ δὲ Κύριος ἠΐθεσε τὸν Ἰώβ· εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν φίλων αὐτοῦ, ἀφῆκεν αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν. Ἐδωκεν δὲ ὁ Κύριος διπλα, ὅσα ἦν ἐμπροσθεν Ἰώβ, εἰς διπλασιασμόν.

11. Ἦκουσαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ, πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν, καὶ πάντες ὅσοι ἤδεισαν αὐτὸν ἐκ πρώτου φαγόντες δὲ καὶ πίνοντες παρ' αὐτῷ παρεκάλεσαν αὐτὸν, καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπέγαγεν ἐπ' αὐτῷ ὁ Κύριος. Ἐδωκε δὲ αὐτῷ ἕκαστος ἀμνάδα μίαν, καὶ τετράδραχμον χρυσοῦ καὶ ἀσθήμου.

12. Ὁ δὲ Κύριος εὐλόγησε τὰ ἔσχατα Ἰώβ ἢ τὰ ἐμπροσθεν· ἦν δὲ τὰ κτήνη αὐτοῦ, πρόβατα μύρια τετρακισχίλια, κάμηλοι ἑξακισχίλιοι, ζεύγη βοῶν χίλια, βοὶ θήλειαι νομάδες χίλιοι.

13. Γεννῶνται δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ, καὶ θυγατέρες τρεῖς.

14. Καὶ ἐκάλεσε τὴν μὲν πρώτην Ἡμέραν· τὴν δὲ δευτέραν Κασίαν· τὴν δὲ τρίτην Ἀμαλθαίας κέρας.

15. Καὶ οὐχ εὐρέθησαν κατὰ τὰς θυγατέρας Ἰώβ βελτίους αὐτῶν ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν· ἔδωκε δὲ αὐταῖς ὁ πατὴρ κληρονομίαν ἐν τοῖς ἀδελφοῖς.

16. Ἐζῆσε δὲ Ἰώβ μετὰ τὴν πληγὴν ἑτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα· τὰ δὲ πάντα ἑτη ἐζῆσεν διακόσια τεσσαράκοντα. Καὶ εἶδεν Ἰώβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, τετάρτην γενεάν. Καὶ ἐτελεύτησεν Ἰώβ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν.

« Γέγραπται δὲ αὐτὸν πάλιν ἀναστήσεσθαι μεθ' ὧν « ὁ Κύριος ἀνίστησιν. Οὗτος ἐρμηνεύεται ἐκ τῆς συρια- « κῆς βίβλου, ἐν μὲν γῇ κατοικῶν τῇ Αὐσίτιδι, ἐπὶ τοῖς « ὁρίοις τῆς Ἰδουμαίας καὶ Ἀραβίας· προὔπηρχε δὲ « αὐτῷ ὄνομα Ἰωθάβ. Λαβὼν δὲ γυναῖκα Ἀράβισσαν, « γεννᾷ υἱόν, ᾧ ὄνομα Ἐννών. Ἦν δὲ αὐτὸς πατὴρ μὲν « Ζαρέ ἐκ τῶν Ἡσαῦ υἱὸν υἱός, μητρὸς δὲ Βοσὸρράς, « ὥστε εἶναι αὐτὸν πέμπτον ἀπὸ Ἀβραάμ. Καὶ οὗτοι « οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδῶμ, ἧς καὶ αὐτὸς « ἦρε χώρας· πρῶτος Βαλὰχ ὁ τοῦ Βεῶρ, καὶ ὄνομα « τῇ πόλει αὐτοῦ Δενναβά. Μετὰ δὲ Βαλὰχ, Ἰωθάβ ὁ « καλούμενος Ἰώβ. Μετὰ δὲ τούτων, Ἀσὼμ ὁ ὑπάρχων « ἡγεμὼν ἐκ τῆς Θαϊμανιτίδος χώρας. Μετὰ δὲ τούτων, « Ἀδάδ υἱὸς Βαράδ, ὁ ἐκκόφας Μαδιάμ ἐν τῷ πεδίῳ

5. Auditum enim auris audivi te antea, nunc autem oculus meus vidit te.

6. Quamobrem sprevi me ipsum, et extabui : putavi autem me terram et cinerem.

7. Factum est autem, postquam Dominus locutus est omnia verba hæc ad Job, dixit Dominus ad Eliphaz Themanitem : Peccasti tu et duo amici tui : non enim locuti estis coram me verum quippiam, sicut famulus meus Job.

8. Nunc autem sumite septem vitulos et septem arietes, et ite ad famulum meum Job, et faciet holocaustum pro vobis. Et Job famulus meus precabitur pro vobis, quoniam non nisi faciem ejus accipiam : nam nisi propter ipsum, perdidissem utique vos : non enim locuti estis verum contra famulum meum Job.

9. Ivit autem Eliphaz Themanites, et Baldad Sauchites, et Sophar Minaeus, et fecerunt sicut præcepit eis Dominus : et solvit peccatum eis propter Job.

10. Dominus autem auxit Job : et cum ille precatus etiam esset pro amicis suis, dimisit eis peccatum. Dedit autem Dominus dupla, quæcumque erant antea Job, in duplicationem.

11. Audierunt autem omnes fratres ejus, et sorores ejus, quæcumque acciderant ei, et venerunt ad eum, et omnes quicumque noverant eum a principio : comedentes autem et bibentes apud eum consolati sunt eum, et mirati sunt super omnibus quæ induxit super eum Dominus. Dedit autem ei unusquisque agnum unum, et tetradrachmum auri et non signati.

12. Et benedixit Dominus novissima Job præ iis quæ antea : et fuerunt pecora ejus, oves decies et quater mille, camelī sexies mille, jugs boum mille, asinæ fœminæ pascuales mille.

13. Et nascuntur ei filii septem, et filiæ tres.

14. Et primam quidem vocavit Diem : et secundam Cassiam : et tertiam Cornu Amalthææ.

15. Et non sunt inventæ juxta filias Job meliores eis in ea quæ sub cœlo : dedit autem eis pater hæreditatem inter fratres.

16. Et vixit Job post plagam annos centum septuaginta : omnes autem annos vixit ducentos quadraginta. Et vidit Job filios suos, et filios filiorum suorum, quartam generationem. Et mortuus est Job senior et plenus dierum.

« Scriptum est autem ipsum rursus resurrecturum cum « quibus resuscitat Dominus. Hic interpretatione redditur « ex libro syriaci, in terra quidem Ausitide habitans, in « finibus Idumææ et Arabiæ : et erat ei nomen Jobab. Cum « autem accepisset uxorem Arabissam, generat filium, cui « nomen Ennon. Erat autem ipse ex patre quidem Zare de « filiis Esau filius, matris autem Bosoræ, ita ut ipse sit « quintus ab Abraham. Et hi sunt reges qui regnaverunt in « Edom, cujus regionis etiam ipse dominatus est : primus « Balac filius Beor, et nomen civitatis ejus Dennaba. Post « Balac autem, Jobab qui vocatur Job. Post hunc autem, « Asom qui erat dux ex regione Themanitide. Post hunc « autem, Adad filius Barad, qui excidit Madiam in campo

« Μωάβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεθαίμ. Οἱ δὲ ἐλ-
 « θόντες πρὸς αὐτὸν φίλοι, Ἐλιφάξ τῶν Ἡσαῦ υἱῶν,
 « Θαυμαῶν βασιλεὺς, Βαλδάδ ὁ Σαυχαίων τύραννος,
 « Σωφάρ ὁ Μιναιῶν βασιλεὺς. »

« Moab, et nomen civitatis ejus Gethaem. Amici autem qui
 « ad eum venerunt, Eliphaz de filiis Esau, Thæmanorum
 « rex, Baldad tyrannus Sauchæorum, Sophar rex Minæo-
 « rum. »

ΨΑΛΜΟΙ.

A'.

1. Μακάριος ἄνθρωπος οὗς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλή ἀσε-
 βῶν, καὶ ἐν ὁδῷ ἀμαρτωλῶν οὐκ ἔστη, καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ
 λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν.

2. Ἄλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ,
 καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός.

3. Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ
 τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει
 ἐν καιρῷ αὐτοῦ· καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀποβρύησε-
 ται, καὶ πάντα ὅσα ἂν ποιῇ κατευοδωθήσεται.

4. Οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἢ ὡς ὁ
 χνοὺς ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

5. Διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται οἱ ἀσεβεῖς ἐν κρίσει,
 οὐδὲ ἀμαρτωλοὶ ἐν βουλή δικαίων.

6. Ὅτι γινώσκει Κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἀσε-
 βῶν ἀπολείται.

B'.

1. Ὑπαὶ ἐφύραξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά·
 2. Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες
 συνήχθησαν ἐπὶ τοσαύτῃ κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ
 Χριστοῦ αὐτοῦ.

3. Διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀπορρί-
 ψωμεν ἀπ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν.

4. Ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτοὺς,
 καὶ ὁ Κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς.

5. Τότε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν
 τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς.

6. Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ
 Σιών ὅρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ,

7. δι' ἀγγέλων τὸ πρόσταγμα Κυρίου. Κύριος εἶπε
 πρὸς μέ· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.

8. Αἰτήσαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κλη-
 ρονομίαν σου, καὶ τὴν κατὰσχυσίν σου τὰ πέρατα τῆς
 γῆς.

9. Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς σκεῦος
 κεραμῆος συντρίβεις αὐτούς.

10. Καὶ νῦν, βασιλεῖς, σύνετε, παιδεύθητε, πάντες
 οἱ κρίνοντες τὴν γῆν.

11. Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἀγαλλιάσθε
 αὐτῷ ἐν τρόμῳ.

12. Δράξασθε παιδείας, μή ποτε ὀργισθῇ Κύριος,
 καὶ ἀπολείσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας.

13. Ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ, μακάρι-
 οὖν πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

PSALMI.

I.

1. Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum, et in
 via peccatorum non stetit, et in cathedra pestilentiae non
 sedit.

2. Sed in lege Domini voluntas ejus, et in lege ejus medi-
 tabitur die ac nocte.

3. Et erit tamquam lignum quod plantatum est secus
 decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore
 suo; et folium ejus non defluet, et omnia quaecumque faciet
 prosperabuntur.

4. Non sic impii, non sic, sed tamquam pulvis quem
 projicit ventus à facie terrae.

5. Ideo non resurgent impii in judicio, neque peccatores
 in consilio justorum.

6. Quoniam novit Dominus viam justorum, et iter im-
 piorum peribit.

II.

1. Quare fremuerunt gentes, et populi meditati sunt ina-
 nia?

2. Adstiterunt reges terrae, et principes convenerunt in
 unum adversus Dominum, et adversus Christum ejus.

3. Dirumpamus vincula eorum, et projiciamus a nobis
 jugum ipsorum.

4. Qui habitat in caelis irridebit eos, et Dominus subsan-
 nabit eos.

5. Tunc loquetur ad eos in ira sua, et in furore suo con-
 turbabit eos.

6. Ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion mon-
 tem sanctum ejus,

7. praedicans praeceptum Domini. Dominus dixit ad me:
 Filius meus es tu, ego hodie genui te.

8. Postula a me, et dabo tibi gentes hereditatem tuam,
 et possessionem tuam terminos terrae.

9. Reges eos in virga ferrea, tamquam vas figuli confrin-
 ges eos.

10. Et nunc, reges, intelligite, erudimini, omnes qui judi-
 catis terram.

11. Servite Domino in timore, et exsultate ei cum tremore.

12. Apprehendite disciplinam, nequando irascatur Domi-
 nus, et pereatis de via justa.

13. Cum exarserit in brevi ira ejus, beati omnes qui confi-
 dunt in eo.

Γ'.

1. Ψαλμός τῷ Δαυίδ, ὅποτε ἀπέδιδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβισσαλώμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
2. Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλιβόντές με; Πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ.
3. Πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου· Οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ Θεῷ αὐτοῦ. Διάψαλμα.
4. Σὺ δέ, Κύριε, ἀντιλήπτωρ μου εἶ, δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλὴν μου.
5. Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὄρους ἁγίου αὐτοῦ. Διάψαλμα.
6. Ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὑπνώσω, ἐξηγέρθην, ὅτι Κύριος ἀντιλήψεται μου.
7. Οὐ φοβήθησμαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ ἐπιτιθεμένων μοι. Ἀνάστα, Κύριε, σῶσόν με, ὁ Θεός μου.
8. ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, ὀδόντας ἁμαρτωλῶν συνέτριψας.
9. Τοῦ Κυρίου ἡ σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου.

Δ'.

1. Εἰς τὸ τέλος ἐν ψαλμοῖς, ᾧ δὴ τῷ Δαυίδ.
2. Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι με, εἰσέηκουσέ μου ὁ Θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου· ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς μοι. Οἰκτείρησόν με, καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.
3. Υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκαρδιοὶ; Ἰνατί ἀγαπήτε ματαιότητα, καὶ ζητεῖτε ψεῦδος; Διάψαλμα.
4. Καὶ γινώτε ὅτι θαυμάστωσε Κύριος τὸν θσιον αὐτοῦ· Κύριος εἰσακούσεται μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν.
5. Ὁργίξεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἂ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατανύγητε. Διάψαλμα.
6. Θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης, καὶ ἐλπίσατε ἐπὶ Κύριον· Πολλοὶ λέγουσι· Τίς δεῖξει ὑμῖν τὰ ἀγαθὰ;
7. Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· Ἐδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου.
8. Ἀπὸ καρποῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν.
9. Ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι, καὶ ὑπνώσω·
10. ὅτι σὺ, Κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατήκισάς με.

Ε'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς κληρονομίης, ψαλμός τῷ Δαυίδ.
2. Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, Κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς μου,
3. πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ Θεός μου·
4. ὅτι πρὸς σὲ προσεύξομαι, Κύριε, τοπρῶτ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου.
5. Τοπρῶτ παραστήσομαί σοι, καὶ ἐπόψομαι· Ὅτι οὐχὶ Θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ·
6. οὐδὲ παροικῆσει σοι πονηρευόμενος, οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου.

III.

1. Psalmus ipsi David, cum fugeret a facie Absalom filii sui.
2. Domine, quid multiplicati sunt qui tribulant me? Multi insurgunt adversus me.
3. Multi dicunt animæ meæ : Non est salus ipsi in Deo ejus. *Diapsalma.*
4. Tu autem, Domine, susceptor meus es, gloria mea et exaltans caput meum.
5. Voce mea ad Dominum clamavi, et exaudivit me de monte sancto suo. *Diapsalma.*
6. Ego dormivi et somnum cepi, exsurrexi, quoniam Dominus suscipiet me.
7. Non timebo millia populi circumdantis me. Exsurge, Domine, salvum me fac, Deus meus :
8. quoniam tu percussisti omnes adversantes mihi sine causa, dentes peccatorum contrivisti.
9. Domini est salus, et super populum tuum benedictio tua.

IV.

1. In finem in Psalmis, canticum ipsi David.
2. Cum invocarem, exaudivit me Deus justitiæ meæ : in tribulatione dilatasti mihi. Miserere mei, et exaudi orationem meam.
3. Filii hominum, usquequo graves corde? Ut quid diligitis vanitatem, et queritis mendacium? *Diapsalma.*
4. Et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum : Dominus exaudiet me cum clamavero ad eum.
5. Irascimini et nolite peccare : quæ dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini. *Diapsalma.*
6. Sacrificate sacrificium justitiæ, et sperate in Domino : Multi dicunt : Quis ostendet nobis bona?
7. Signatum est super nos lumen vultus tui, Domine : Dedisti lætitiā in cor meum.
8. A fructu frumenti et vini et olei sui multiplicati sunt.
9. In pace in idipsum dormiam, et somnum capiam :
10. quoniam tu, Domine, singulariter in spe habitare fecisti me.

V.

1. In finem, pro ea quæ hæreditatem consequitur, psalmus ipsi David.
2. Verba mea auribus percipe, Domine, intellige clamorem meum,
3. intende voci orationis meæ, rex meus et Deus meus :
4. quoniam ad te orabo, Domine, mane exaudies vocem meam.
5. Mane astabo tibi, et videbo : Quoniam non Deus velens iniquitatem tu es :
6. neque habitabit juxta te malignus, neque permanebunt injusti ante oculos tuos.

6. Ἐμίσησας, Κύριε, πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν· ἀπολεῖς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος.

7. Ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται Κύριος.

8. Ἐγὼ δὲ ἐν τῇ πλήθει τοῦ ἔλεους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίόν σου ἐν φόβῳ σου.

9. Κύριε, δδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου, κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου.

10. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια, ἡ καρδία αὐτῶν ματαία. Τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιούσαν.

11. Κρίνον αὐτοὺς, ὁ Θεός· ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν ἔξωσον αὐτοὺς, ὅτι παρεπίκρανάν σε, Κύριε.

12. Καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα ἀγαλλιᾶσονται, καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς· καὶ καυχήσονται ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου,

13. ὅτι σὺ εὐλογήσεις δίκαιον. Κύριε, ὡς ἔπλω εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

Σ΄.

1. Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὀρθότης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μὴδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με.

3. Ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι· ἴασαί με, Κύριε, ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστέα μου.

4. Καὶ ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη σφόδρα, καὶ σὺ, Κύριε, ἕως πότε;

5. Ἐπιστρέψον, Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου· σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἔλεους σου,

6. ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου· ἐν δὲ τῷ ᾄδῃ τίς ἐξομολογήσεται σοι;

7. Ἐκοπίασα ἐν στεναγμῷ μου, λούσω καθ' ἑκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου· ἐν δάκρυσι μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω.

8. Ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου· ἐπαλαιώθη ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου.

9. Ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ, πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅτι εἰσήκουσε Κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου.

10. Εἰσήκουσε Κύριος τῆς δεησεώς μου, Κύριος τὴν προσευχὴν μου προσεδέξατο.

11. Αἰσχυνθήσαν καὶ παραχθείσαν σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου· ἐπιστραφεῖσαν καὶ αἰσχυνθήσαν σφόδρα διὰ ταχους.

Ζ΄.

1. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὃν ᾗσεν τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσι υἱοῦ ἱεμενεί.

2. Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἠλπισα, σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με, καὶ ῥῦσαί με,

3. μὴ ποτε ἀρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυχὴν μου, μὴ ὄντος λυτρομένου μηδὲ σώζοντος.

4. Κύριε ὁ Θεός μου, εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν χερσὶ μου·

6. Odisti, Domine, omnes qui operantur iniquitatem, perdes omnes qui loquuntur mendacium.

7. Virum sanguinum et dolosum abominabitur Dominus.

8. Ego autem in multitudine misericordiae tuae, introibo in domum tuam, adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.

9. Domine, deduc me in tua iustitia propter inimicos meos, dirige in conspectu tuo viam meam.

10. Quoniam non est in ore eorum veritas, cor eorum vanum est. Sepulcrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant.

11. Judica illos, Deus : decidan a cogitationibus suis, secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos, quoniam irritaverunt te, Domine.

12. Et latentur in te omnes qui sperant in te, in aeternum exultabunt, et habitabis in eis : et gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen tuum,

13. quoniam tu benedices justo. Domine, ut scuto bonae voluntatis coronasti nos.

VI.

1. In finem, in hymnis pro octava, psalmus ipsi David.

2. Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me.

3. Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum : sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

4. Et anima mea turbata est valde, sed tu, Domine, usquequo?

5. Convertere, Domine, eripe animam meam : salvum me fac propter misericordiam tuam,

6. quoniam non est in morte qui memor sit tui : in inferno autem quis confitebitur tibi?

7. Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum : in lacrymis meis stratum meum rigabo.

8. Turbatus est a furore oculus meus : inveteravi inter omnes inimicos meos.

9. Discedite a me, omnes qui operamini iniquitatem, quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei.

10. Exaudivit Dominus deprecationem meam, Dominus orationem meam suscepit.

11. Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei : convertantur et erubescant valde velociter.

VII.

1. Psalmus ipsi David, quem cantavit Domino pro verbis Chusi filii Iemeni.

2. Domine Deus meus, in te speravi, salvum me fac ex omnibus persequentibus me, et libera me,

3. ne quando rapiat ut leo animam meam, dum non est qui redimat neque qui salvum faciat.

4. Domine Deus meus, si feci istud, si est iniquitas in manibus meis :

6. εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδούσι μοι κακὰ, ἀποπέσοιμι ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός.
7. Ἀνάσθητι, Κύριε, ἐν ὀργῇ σου, ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρασιν τῶν ἐχθρῶν μου· ἐξεγέρθητι, Κύριε ὁ Θεός μου, ἐν προσταγματι ᾧ ἐνέτειλω,
8. καὶ συναγωγὴ λαῶν κυκλώσει σε. Καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος ἐπίστρεψον.
9. Κύριος κρινεῖ λαούς. Κρινὼν με, Κύριε, κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί.
10. Συντελεσθήτω δὴ πονηρία ἀμαρτωλῶν, καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ Θεός.
11. Δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ σώζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
12. Ὁ Θεὸς κριτὴς δίκαιος, καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος, μὴ ὀργῇ ἐπάγων καθ' ἑκάστην ἡμέραν.
13. Ἐὰν μὴ ἐπιστραφῇτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στυλῶσει· τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε, καὶ ἡτοίμασεν αὐτό.
14. Καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε σκευὴ θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξεργάσατο.
15. Ἴδου ὠδίνῃσεν ἀδικίαν, συνέλαβε πόνον, καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν.
16. Λάκκον ὥρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο.
17. Ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται.
18. Ἐξομολογήσεται Κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ψαλῷ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ ὑψίστου.

H'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ.
2. Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ· Ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπεια σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
3. Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον· ἔνεκα τῶν ἐχθρῶν σου, τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητὴν.
4. Ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανοὺς ἔργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην καὶ ἀστέρας ὃ σὺ ἐθεμελίωσας.
5. Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκη αὐτοῦ; ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν;
6. Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἔστεφάνωσας αὐτόν,
7. καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου·
8. πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα καὶ βόας πάσας, ἐπὶ δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου,
9. τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν.
10. Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

Θ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
2. Ἐξομολογήσομαι σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγῆσθαι πάντα τὰ θαυμασιά σου.

5. si reddidi retribuēntibus mihi mala, decidam ergo ab inimicis meis inanis.
6. Persequatur ergo inimicus animam meam et comprehendat, et conculcet in terra vitam meam, et gloriam meam in pulverem deducat. *Diapsalma.*
7. Exsurge, Domine, in ira tua, exaltare in finibus inimicorum meorum : exsurge, Domine Deus meus, in praecepto quod mandasti,
8. et synagoga populorum circumdabit te. Et propter hanc in altum regredere.
9. Dominus judicabit populos. Judica me, Domine, secundum justitiam meam, et secundum innocentiam meam super me.
10. Consummetur nunc nequitia peccatorum, et diriges justum, scrutans corda et renes Deus.
11. Justum adiutorium meum a Domino qui salvos facit rectos corde.
12. Deus iudex justus, et fortis et longanimis, et non iram adducens per singulos dies.
13. Nisi conversi fueritis, gladium suum vibrabit : arcum suum tetendit, et paravit illum.

†

14. Et in eo paravit vasa mortis, sagittas suas ardentibus effecit.
15. Ecce parturit injustitiam, concepit laborem, et peperit iniquitatem.
16. Lacum aperuit et effodit eum, et incidet in foveam quam fecit.
17. Convertetur labor ejus in caput ejus, et in verticem ipsius iniquitas ejus descendet.
18. Confitebor Domino secundum justitiam ejus, psallam nomini Domini altissimi.

VIII.

1. In finem, pro torcularibus, psalmus ipsi David.
2. Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra ! Quoniam elevata est magnificentia tua super caelos.
3. Ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem : propter inimicos tuos, ut destruas inimicum et ultorem.
4. Quoniam videbo caelos opera digitorum tuorum, lunam et stellas quae tu fundasti.
5. Quid est homo, quod memor es ejus ? aut filius hominis, quoniam visitas eum ?
6. Minuisti eum paulo minus ab angelis, gloria et honore coronasti eum,
7. et constituisti eum super opera manuum tuarum :
8. omnia subjecisti sub pedibus ejus, oves et boves universas, insuper et pecora campi,
9. volucres caeli, et pisces maris, qui perambulant semitas maris.
10. Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra !

IX.

1. In finem, pro occultis filii, psalmus ipsi David.
2. Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo, narrabo omnia mirabilia tua.

3. Εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοὶ, ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου, Ὑψιστε.

4. Ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἀσθενήσουσι καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου.

5. Ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου, ὁ κρίνων δικαιοσύνην.

6. Ἐπετίμησας ἔθνεσι, καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής· τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

7. Τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι εἰς τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες. Ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μετ' ἥχου.

8. καὶ ὁ Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει. Ἦτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ.

9. καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

10. Καὶ ἐγένετο Κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι, βοηθὸς ἐν ἐγκαίρῳ εἰς θλίψει.

11. Καὶ ἐπιστάτωσαν ἐπὶ σέ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς ἐκζητοῦντάς σε, Κύριε.

12. Ψάλλετε τῷ Κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιών, ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ.

13. Ὅτι ἐκζητῶν τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη, οὐκ ἐπελάθετο τῆς δεήσεως τῶν πενήτων.

14. Ἐλέησόν με, Κύριε, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ ὕψων με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου.

15. Ὅπως ἀνέξαγγελω πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών.

16. Ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου. Ἐνεπαύησαν ἔθνη ἐν διαφθορᾷ ἢ ἐποίησαν· ἐν παγίδι ταύτῃ ἢ ἐκρυψαν συνελήφθη ὁ πῦς αὐτῶν.

17. Γινώσκεται Κύριος κρίματα ποιῶν, ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ συνελήφθη ὁ ἁμαρτωλός. ΩΔΗ ΔΙΑΨΑΛΜΑΤΟΣ.

18. Ἀποστραφῆτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ἄδην, πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθάνομενα τοῦ Θεοῦ.

19. Ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολείπεται εἰς τὸν αἰῶνα.

20. Ἀνάστηθι, Κύριε, μὴ κραταιούσθω ἄνθρωπος· κριθήτωσαν ἔθνη ἐνώπιόν σου.

21. Κατάστησον, Κύριε, νομοθέτην ἐπ' αὐτοὺς· γνῶτωσαν ἔθνη ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν. Διάψαλμα.

1. Ἰνατί, Κύριε, ἀφέστηκας μακρόθεν, ὑπεροχῆς ἐν εὐκαιρίαις, ἐν θλίψει;

2. Ἐν τῷ ὑπερφηανεῦσθαι τὸν ἀσεβῆ ἐμυρρίζεται ὁ πτωχός· συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίῳ οἷς διαλογίζονται.

3. Ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται.

4. Παρώξυνε τὸν Κύριον ὁ ἁμαρτωλός, κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει.

5. οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ. Βεβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ· ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει.

6. Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· Οὐ μὴ σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἀνευ καχοῦ.

3. Lætabor et exultabo in te, psallam nomini tuo, Altissime.

4. In convertendo inimicum meum retrorsum, infirmabuntur et peribunt a facie tua.

5. Quoniam fecisti iudicium meum et causam meam, sedisti super thronum, qui iudicas justitiam.

6. Increpasti gentes, et perii impius : nomen eorum delecti in sæculum, et in sæculum sæculi.

7. Inimici defecerunt frameæ in finem, et civitates destruxisti. Perii memoria eorum cum sonitu :

8. et Dominus in æternum permanet. Paravit in iudicio thronum suum :

9. et ipse iudicabit orbem terrarum in iustitia, iudicabit populos in rectitudine.

10. Et factus est Dominus refugium pauperi, adjutor in opportunitatibus in tribulatione.

11. Et sperent in te qui cognoscunt nomen tuum, quoniam non dereliquisti quærentes te, Domine.

12. Psallite Domino qui habitat in Sion, annuntiate inter gentes studia ejus.

13. Quoniam requirens sanguinem eorum recordatus est, non est oblitus orationis pauperum.

14. Miserere mei, Domine, vide humilitatem meam de inimicis meis, qui exaltas me de portis mortis :

15. ut annuntiem omnes laudes tuas in portis filie Sion.

16. Exultabo in salutari tuo. Infixæ sunt gentes in interitu quem fecerunt : in laqueo isto quem absconderunt comprehensus est pes eorum.

17. Cognoscitur Dominus iudicia faciens, in operibus manuum suarum comprehensus est peccator. ODA DIA-PSALMATIS.

18. Convertantur peccatores in infernum, omnes gentes quæ obliviscuntur Deum.

19. Quia non in finem oblivio erit pauperis, patientia pauperum non peribit in æternum.

20. Exsurge, Domine, non confortetur homo : iudicentur gentes in conspectu tuo.

21. Constitue, Domine, legislatorem super eos : sciant gentes quoniam homines sunt. Diapsalma.

1. Ut quid, Domine, recessisti longe, despicias in opportunitatibus, in tribulatione?

2. Dum superbit impius incenditur pauper : comprehendantur in consiliis quibus cogitant.

3. Quoniam laudatur peccator in desiderii animæ suæ, et qui iniqua gerit benedicitur.

4. Irritavit Dominum peccator, secundum multitudinem iræ suæ non exquiret :

5. non est Deus in conspectu ejus. Contaminantur viæ illius in omni tempore : auferuntur iudicia tua a facie ejus : omnium inimicorum suorum dominabitur.

6. Dixit enim in corde suo : Non movebor a generatione in generationem sine malo.

7. Οὐ ἄρᾳς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος.

8. Ἐγκάθεται ἐνεδρὰ μετὰ πλουσίων ἐν ἀποκρύφοις, τοῦ ἀποκτείνειν ἀθῶν.

9. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν. Ἐνεδρεύει ἐν ἀποκρύφῳ ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ· ἐνεδρεύει τοῦ ἀρπάσαι πτωχὸν, ἀρπάσαι πτωχὸν ἐν τῷ ἐλκύσαι αὐτόν.

10. Ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ ταπεινῶσει αὐτόν, κύψει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεύσαι τῷ πενήτῳ.

11. Εἶπε γὰρ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Ἐπιλέλησται ὁ Θεὸς, ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τέλος.

12. Ἀνάστηθι, Κύριε ὁ Θεός, ὑψωθῆτω ἡ χεὶρ σου, μὴ ἐπιλάθῃς τῶν πενήτων.

13. Ἐνεκεν τίνος παρώξυνεν ὁ ἀσεβὴς τὸν Θεόν; Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· Οὐ ζητήσῃ.

14. Βλέπεις ὅτι σὺ πόνον καὶ θυμὸν κατανοεῖς, τοῦ παραδόναι αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου. Σοὶ ἐγκαταλείπεται ὁ πτωχὸς, ὁφρανοῦ σὺ ἦσθα βοηθός.

15. Σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ· ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ.

16. Βασιλεύσει Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ἀπολείσθῃ, ἔθνη, ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.

17. Τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενήτων εἰσέχουσε Κύριος, τὴν ἐτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς σου.

18. Κρίναι ὁφρανοῦ καὶ ταπεινῶ, ἵνα μὴ προσθῇ ἐτι μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.

I.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Ἐπὶ τῷ Κυρίῳ πέποιθα, πῶς ἐρεῖται τῇ ψυχῇ μου· Μεταναστεύει ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίον;

3. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον, ἠτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομύνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

4. Ὅτι ἂ κατηρτίσω, καθεῖλον· ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε;

5. Κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, Κύριος, ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

6. Κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ· ὁ δὲ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.

7. Ἐπιδρῆξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας, πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταιγίδος ἡ μερὶς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν.

8. Ὅτι δίκαιος Κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν· εὐθύτητα εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

ΙΑ'.

1. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Σῶσόν με, Κύριε, ὅτι ἐκλείπειν ὁστος, ὅτι ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.

7. Cujus maledictione os ejus plenum est et amaritudine et dolo, sub cujus lingua labor et dolor.

8. Sedet in insidiis cum divitibus in occultis, ut interficiat innocentem :

9. oculi ejus in pauperem respiciunt. Insidiatur in occulto velut leo in spelunca sua : insidiatur ut rapiat pauperem, rapere pauperem dum attrahit eum.

10. In laqueo suo humiliabit eum, inclinabit se et cadet cum dominatus fuerit pauperum.

11. Dixit enim in corde suo : Oblitus est Deus, avertit faciem suam ne videat in finem.

12. Exorge, Domine Deus, exaltetur manus tua, ne obliviscaris pauperum.

13. Propter quid irritavit impius Deum? Dixit enim in corde suo : Non requireret.

14. Vides quoniam tu laborem et iram consideras, ut tradas eos in manus tuas. Tibi derelictus est pauper, orphanus tu fuisti adjutor.

15. Contere brachium peccatoris et maligni : quaeretur peccatum illius et non inveniatur.

16. Dominus regnabit in aeternum, et in saeculum saeculi : peribitis, gentes, de terra illius.

17. Desiderium pauperum exaudivit Dominus, praeparationem cordis eorum attendit auris tua.

18. Judicare pupillo et humili, ut non apponat ultro magnificare se homo super terram.

X.

1. In finem, psalmus ipsi David.

2. In Domino confido quomodo dicetis animae meae : Transmigre in montes sicut passer?

3. Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum, paraverunt sagittas in pharetra, ut sagittent in obscura luna rectos corde.

4. Quoniam quae perfecisti, destruxerunt : justus autem quid fecit?

5. Dominus in templo sancto suo, Dominus, in caelo sedes ejus : oculi ejus in pauperem respiciunt, palpebrae ejus interrogant filios hominum.

6. Dominus interrogat justum et impium : qui autem diligit iniquitatem odit animam suam.

7. Pluet super peccatores laqueos, ignis et sulphur et spiritus procellarum pars calicis eorum.

8. Quoniam justus Dominus et justitias dilexit : aequitatem vidit facies ejus.

XI.

1. In finem pro octava, psalmus ipsi David.

2. Salvum me fac, Domine, quoniam defecit sanctus, quoniam diminutae sunt veritates a filiis hominum.

3. Μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· χεὶλη δόλια ἐν καρδίᾳ, καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν.

4. Ἐξολοθρεύσαι Κύριος πάντα τὰ χεῖλη τὰ δόλια, καὶ γλώσσαν μεγαλοῤῥήμονα·

5. τοὺς εἰπόντας· Τὴν γλῶσσαν ἡμῶν μεγαλυνούμεν, τὰ χεῖλη ἡμῶν πρὸ ἡμῶν ἐστί, τίς ἡμῶν κύριος ἐστίν;

6. Ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων, νῦν ἀναστήσομαι, λέγει Κύριος· θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παῤῥησιάσομαι ἐν αὐτῷ.

7. Τὰ λόγια Κυρίου λόγια ἀγνά, ἀργύριον πεπυρωμένον, δοκίμιον τῇ γῇ, κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως.

8. Σὺ, Κύριε, φυλάξεις ἡμᾶς, καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

9. Κύκλω οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι· κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

IB'.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Ἔως πότε, Κύριε, ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος; ἕως πότε ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;

2. Ἔως τίνας θήσομαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου, ὁδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας;

3. Ἔως πότε ὑφωθήσεται ὁ ἐχθρὸς μου ἐπ' ἐμέ;

4. Ἐπίβλεψον, εἰσακούσόν μου, Κύριε ὁ Θεός μου. Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μὴ ποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον·

5. μὴ ποτε εἴποι ὁ ἐχθρὸς μου· Ἰσχυσα πρὸς αὐτόν. Οἱ θλιβόντές με ἀγαλλιᾶσονται ἐὰν σαλευθῶ·

6. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα· ἀγαλλιᾶσεται ἡ καρδίᾳ μου ἐν τῷ σωτηρίῳ σου. Ἄσω τῷ Κυρίῳ τῇ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ ὑψίστου.

II'.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· Οὐκ ἐστὶ Θεός. Διέφθειραν καὶ ἐδεδύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν οὐκ ἐστὶ ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἐστὶν ἕως ἐνός.

2. Κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἐστὶ συνίων ἡ ἐκζητῶν τὸν Θεόν.

3. Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἐστὶ ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἐστὶν ἕως ἐνός. Τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἵος ἀσπίδων τὰ χεῖλη αὐτῶν. Ὡς τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει, ὅτε οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα. Σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ δδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἐστὶ φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

4. Οὐχὶ γινώσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατέσθοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου;

5. Τὸν Κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ἐκεῖ ἐδειλίασαν φόβῳ οὗ οὐκ ἦν φόβος.

6. Ὅτι ὁ Θεὸς ἐν γενεᾷ δικαία, βουλὴν πτωχοῦ κατασχύνετε, ὅτι Κύριος ἐπὶ αὐτοῦ ἐστί.

7. Τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ; Ἐν

3. Vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum : labia dolosa in corde, et corde locuti sunt.

4. Disperdat Dominus universa labia dolosa, et linguam magniloquam :

5. qui dixerunt : Linguam nostram magnificabimus, labia nostra a nobis sunt, quis noster dominus est?

6. Propter miseriam inopum, et gemitum pauperum, nunc exsurgam, dicit Dominus : ponam in salutari, fiducialiter agam in eo.

7. Eloquentia Domini eloquia casta, argentum igne examinatum, probatum terrae, purgatum septuplum.

8. Tu, Domine, servabis nos, et custodies nos a generatione hac, et in aeternum.

9. In circuitu impii ambulant : secundum altitudinem tuam multiplicasti filios hominum.

XII.

In finem, psalmus ipsi David.

1. Usquequo, Domine, oblivisceris me in finem? usquequo avertes faciem tuam a me?

2. Quamdiu ponam consilia in anima mea, dolores in corde meo per diem?

3. Usquequo exaltabitur inimicus meus super me?

4. Respice, exaudi me, Domine Deus meus. Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in mortem :

5. ne quando dicat inimicus meus : Praevalui adversus eum. Qui tribulant me exsultabunt si mortuus fuero :

6. ego autem in misericordia tua speravi : exsultabit cor meum in salutari tuo. Cantabo Domino qui bona tribuit mihi, et psallam nomini Domini altissimi.

XIII.

In finem, psalmus ipsi David.

1. Dixit insipiens in corde suo : Non est Deus. Corruerunt et abominabiles facti sunt in studiis : non est qui faciat bonitatem, non est usque ad unum.

2. Dominus de caelo prospexit super filios hominum, ut videat si est intelligens aut requirens Deum.

3. Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum. Sepulcrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant, venenum aspidum labia eorum. Quorum os maledictione et amritudine plenum est, veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem. Contritio et infelicitas in viis eorum, et viam pacis non cognoverunt : non est timor Dei ante oculos eorum.

4. Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem, qui devorant populum meum cibo panis?

5. Dominum non invocaverunt, illic trepidaverunt timore ubi non erat timor.

6. Quoniam Deus in generatione justa est, consilium inopis confudistis, quoniam Dominus spes ejus est.

7. Quis dabit ex Sion salutare Israel? Cum converterit

τῷ ἐπιστρέψαι Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιᾶσθω Ἰακώβ, καὶ εὐφρανθήτω Ἰσραὴλ.

ΙΔ'.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Κύριε, τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου, καὶ τίς κατασκηνώσει ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ σου;
2. Πορευόμενος ἄμωμος, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην·
3. λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ· οὐδὲ ἐποίησε τῷ πλησίον αὐτοῦ κακόν, καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἐγγιστά αὐτοῦ.
4. Ἐξουδένωνται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενοι· τοὺς δὲ φοβουμένους Κύριον δοξάζει. Ὁ ὀμνῶν τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀθετῶν.
5. Τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ, καὶ δῶρα ἐπ' ἀθώοις οὐκ ἔλαβεν. Ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

ΙΕ'.

Στηλογραφία τῷ Δαυίδ.

1. Φύλαξόν με, Κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἠλπισα.
2. Εἶπα τῷ Κυρίῳ· Κύριός μου εἶ σύ, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρεῖαν ἔχεις.
3. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ, ἐθαυμάστωσε πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς.
4. Ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν, μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν. Οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων· οὐδὲ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου.
5. Κύριος μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου· σὺ εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί.
6. Σχοινία ἐπέπεσαν μοι ἐν τοῖς κρατίστοις· καὶ γὰρ ἡ κληρονομία μου κρατίστη μοι ἐστίν.
7. Εὐλόγησω τὸν Κύριον τὸν συνετίσαντά με· ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου.
8. Προωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διαπαντός· ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.
9. Διὰ τοῦτο ὑψοφάνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἡγαλλίασται ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι.
10. Ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ᾄδην, οὐδὲ δώσεις τὸν θάνατον σου ἰδεῖν διαφθοράν.
11. Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου· τερπνότητες ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

Ι.

Προσευχὴ τοῦ Δαυίδ.

1. Εἰσάκουσον, Κύριε, τῆς δικαιοσύνης μου, πρόσγες τῇ δεήσει μου. Ἐνώτισαι τὴν προσευχήν μου, οὐκ ἐν χειλέσι δολίοις.
2. Ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα μου ἐξέλθοι· οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητα.

Dominus captivitatem plebis suae, exsultet Jacob, et laetetur Israel.

XIV.

Psalmus ipsi David.

1. Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo, et quis requiescet in monte sancto tuo?
2. Qui ingreditur sine macula, et operatur justitiam.
3. qui loquitur veritatem in corde suo, qui non egit dolum in lingua sua: nec fecit proximo suo malum, et opprobrium non accepit adversus proximos suos.
4. Ad nihilum deductus est in conspectu ejus malignus: timentes autem Dominum glorificat. Qui jurat proximo suo et non decipit.
5. Pecuniam suam non dedit ad usuram, et munera super innocentes non accepit. Qui facit haec non commovebitur in aeternum.

XV.

Tituli inscriptio ipsi David.

1. Conserva me, Domine, quoniam in te speravi.
2. Dixi Domino: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non egess.
3. Sanctis qui sunt in terra ejus, mirificavit omnes voluntates suas in eis.
4. Multiplicatae sunt infirmitates eorum, postea acceleraverunt. Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea.
5. Dominus pars hereditatis meae et calicis mei: tu es qui restitues hereditatem meam mihi.
6. Funes ceciderunt mihi in praecularis: etenim hereditas mea praecleara est mihi.
7. Benedicam Dominum qui tribuit mihi intellectum: insuper autem et usque ad noctem erudierunt me renes mei.
8. Providebam Dominum in conspectu meo semper: quoniam à dextris est mihi, ne commovear.
9. Propter hoc letatum est cor meum, et exsultavit lingua mea: insuper autem et caro mea requiescet in spe.
10. Quoniam non derelinques animam meam in inferno, neque dabis sanctum tuum videre corruptionem.
11. Notas mihi fecisti vias vitae, adimplebis me laetitia cum vultu tuo: delectationes in dextra tua in finem.

XVI.

Oratio ipsius David.

1. Exaudi, Domine, justitiam meam, intende deprecationi meae. Auribus percipe orationem meam, non in labiis dolosis.
2. A vultu tuo iudicium meum prodeat: oculi mei videant aequitates.

3. Ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν μου, ἐπεσκέψω νυκτός· ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὐρέθῃ ἐν ἐμοὶ ἀδικία.

4. Ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων· διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα δόους σκληράς.

5. Κατάρτισαι τὰ διαδήματά μου ἐν ταῖς τρίβοις σου, ἵνα μὴ σαλευθῇ τὰ διαδήματά μου.

6. Ἐγὼ ἐκέκραξα, ὅτι ἐπήκουσάς μου, ὁ Θεός· κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοί, καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων μου.

7. Θαυμάστωσον τὰ ἑλέη σου, ὁ σώζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ.

8. Ἐκ τῶν ἀνθεστηκότων τῇ δεξιᾷ σου, φύλαξόν με ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ· ἐν σκέπῃ τῶν πτερυγίων σου σκεπάσεις με,

9. ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν τῶν τλαιπωρησάντων με· οἱ ἐχθροὶ μου τὴν ψυχὴν μου περιέσχον·

10. τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν, τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν.

11. Ἐκβαλόντες με νυνὶ περιεκύκλωσάν με, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο ἐκκλίνειν ἐν τῇ γῇ.

12. Ὑπλάθον με ὡς ἐλὼν ἔτοιμος εἰς θήραν, καὶ ὡς ἐλὼν σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις.

13. Ἀνάστηθι, Κύριε, πρόσθασον αὐτοὺς, καὶ ὑποσκέλισον αὐτούς· ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ ἀσεβοῦς, βομφαίαν σου

14. ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρὸς σου. Κύριε, ἀπολύων ἀπὸ γῆς, διαμέρισον αὐτούς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ τῶν κεχυμένων σου ἐπλήσθῃ ἡ γαστήρ αὐτῶν. Ἐχορτάσθησαν ὑείων, καὶ ἀφῆκαν τὰ κατάλοιπα τοῖς νηπίοις αὐτῶν.

15. Ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ σου, χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δόξαν σου.

12'.

1. Εἰς τὸ τέλος τῷ παιδί Κυρίου τῷ Δαυὶδ, ὃ ἐλάλησε τῷ Κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ψυχῆς ταύτης, ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐρρύσατο αὐτὸν Κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ, καὶ εἶπεν·

2. Ἀγαπήσω σε, Κύριε ἰσχύς μου.

3. Κύριος στερέωμά μου, καὶ καταφυγὴ μου, καὶ ῥύστης μου. Ὁ Θεός μου βοηθός μου, ἐλπὶς ἐπ' αὐτόν. Ὑπερασπιστής μου, καὶ κέρας σωτηρίας μου, καὶ ἀντιλήπτωρ μου.

4. Αἰνῶν ἐπικαλέσομαι Κύριον· καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.

5. Περιέσχον· με ὥδινες θανάτου, καὶ χεῖμαρροι ἀνομίας ἐξετάραζάν με.

6. Ὡδίνες ἔδου περιεκύκλωσάν με, προέφθασάν με παγίδες θανάτου.

7. Καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπεκαλέσάμην τὸν Κύριον, καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου ἐκέκραξα· ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐσαλεύθη, καὶ ἐντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ· καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐταράχθησαν, καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ Θεός.

9. Ἀνέβη καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ· καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν· ἀνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ.

3. Probasti cor meum, visitasti nocte: igne me examinasti, et non est inventa in me iniquitas.

4. Ut non loquatur os meum opera hominum: propter verba labiorum tuorum ego custodivi vias duras.

5. Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea.

6. Ego clamavi, quoniam exaudisti me, Deus: inclina aurem tuam mihi, et exaudi verba mea.

7. Mirifica misericordias tuas, qui salvos facis sperantes in te.

8. A resistentibus dexteræ tuæ, custodi me ut pupillam oculi: in tegmine alarum tuarum protege me,

9. a facie impiorum qui me nunc afflixerunt: inimici mei animam meam circumdederunt:

10. adipem suum concluserunt, os eorum locutum est superbiam.

11. Projicientes me nunc circumdederunt me, oculos suos statuerunt declinare in terram.

12. Susceperunt me sicut leo paratus ad prædā, et sicut catulus leonis habitans in occultis.

13. Exsurge, Domine, præveni eos, et supplantā eos: erue animam meam ab impio, frameam tuam

14. ab inimicis manus tuæ. Domine, perdens de terra, disperire eos in vita eorum, et de absconditis tuis adimpletus est venter eorum. Saturati sunt porcina, et dimiserunt reliquias parvulis suis.

15. Ego autem in justitia apparebo conspectui tuo, satior cum apparuerit gloria tua.

XVII.

1. In finem puero Domini ipsi David, quæ locutus est Domino verba cantici hujus, in die qua eripuit eum Dominus de manu omnium inimicorum ejus, et de manu Saul, et dixit:

2. Diligam te, Domine fortitudo mea.

3. Dominus firmamentum meum, et refugium meum, et liberator meus. Deus meus adjutor meus, sperabo in eum. Protector meus, et cornu salutis meæ, et susceptor meus.

4. Laudans invocabo Dominum: et ab inimicis meis salvus ero.

5. Circumdederunt me dolores mortis, et torrentes iniquitatis conturbaverunt me.

6. Dolores inferni circumdederunt me, prævenērunt me laquei mortis.

7. In tribulatione mea invocavi Dominum, et ad Deum meum clamavi: audivit de templo sancto suo vocem meam, et clamor meus in conspectu ejus introibit in aures ejus.

8. Et commota est, et contremuit terra: et fundamenta montium conturbata sunt, et commota sunt, quoniam iratus est eis Deus.

9. Ascendit fumus in ira ejus: et ignis a facie ejus exarsit: carbonēs succensi sunt ab eo.

Γ'.

1. Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ, ὅποτε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβισσαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
2. Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλιβόντές με; Πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ.
3. Πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου· Οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ Θεῷ αὐτοῦ. Διάψαλμα.
4. Σὺ δέ, Κύριε, ἀντιλήπτωρ μου εἶ, δοῦξά μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλὴν μου.
5. Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὀρους ἁγίου αὐτοῦ. Διάψαλμα.
6. Ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὑπνώσα, ἐξηγέρθην, ὅτι Κύριος ἀντίληψεται μου.
7. Οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ ἐπιτιθεμένων μοι. Ἀνάστα, Κύριε, σῶσόν με, ὁ Θεὸς μου.
8. ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, ὀδόντας ἀμαρτωλῶν συνέτριψας.
9. Τοῦ Κυρίου ἡ σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου.

Δ'.

1. Εἰς τὸ τέλος ἐν ψαλμοῖς, ᾧ δὴ τῷ Δαυίδ.
2. Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με, εἰσήκουσέ μου ὁ Θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου· ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς μοι. Οἰκτείρησόν με, καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.
3. Υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκαρδιοὶ; Ἰνατί ἀγαπᾶτε ματαιότητα, καὶ ζητεῖτε ψεῦδος; Διάψαλμα.
4. Καὶ γινώτε ὅτι ἐθαυμάστωσε Κύριος τὸν ὄσιον αὐτοῦ· Κύριος εἰσακούσεται μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν.
5. Ὁργίσεθε καὶ μὴ ἀμαρτάνετε· ἂ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατανύγητε. Διάψαλμα.
6. Θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης, καὶ ἐλπίζατε ἐπὶ Κύριον· Πολλοὶ λέγουσι· Τίς δείξει ὑμῖν τὰ ἀγαθὰ;
7. Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· Ἐδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου.
8. Ἀπὸ καρποῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν.
9. Ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι, καὶ ὑπνώσω·
10. ὅτι σὺ, Κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατώκισάς με.

Ε'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς κληρονομουμένης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
2. Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, Κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς μου,
3. πρόσγες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ Θεός μου·
4. ὅτι πρὸς σέ προσεύξομαι, Κύριε, τοπρῶτ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου.
5. Τοπρῶτ παραστήσομαί σοι, καὶ ἐπόφομαι· Ὅτι οὐχὶ Θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ·
6. οὐδὲ παροικίῃ σοι πονηρεύμενος, οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου.

III.

1. Psalmus ipsi David, cum fugeret a facie Absalom filii sui.
2. Domine, quid multiplicati sunt qui tribulant me? Multi insurgunt adversus me.
3. Multi dicunt animæ meæ : Non est salus ipsi in Deo ejus. *Diapsalma.*
4. Tu autem, Domine, susceptor meus es, gloria mea et exaltans caput meum.
5. Voce mea ad Dominum clamavi, et exaudivit me de monte sancto suo. *Diapsalma.*
6. Ego dormivi et somnum cepi, exsurrexi, quoniam Dominus suscipiet me.
7. Non timebo millia populi circumdantis me. Exsurge, Domine, salvum me fac, Deus meus :
8. quoniam tu percussisti omnes adversantes mihi sine causa, dentes peccatorum contrivisti.
9. Domini est salus, et super populum tuum benedictio tua.

IV.

1. In finem in Psalmis, canticum ipsi David.
2. Cum invocarem, exaudivit me Deus justitiæ meæ : in tribulatione dilatasti mihi. Miserere mei, et exaudi orationem meam.
3. Filii hominum, usquequo graves corde? Ut quid diligitis vanitatem, et queritis mendacium? *Diapsalma.*
4. Et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum : Dominus exaudiet me cum clamavero ad eum.
5. Irascimini et nolite peccare : quæ dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini. *Diapsalma.*
6. Sacrificate sacrificium justitiæ, et sperate in Domino : Multi dicunt : Quis ostendet nobis bona?
7. Signatum est super nos lumen vultus tui, Domine : Dedisti lætitiā in cor meum.
8. A fructu frumenti et vini et olei sui multiplicati sunt.
9. In pace in idipsum dormiam, et somnum capiam :
10. quoniam tu, Domine, singulariter in spe habitare fecisti me.

V.

1. In finem, pro ea quæ hereditatem consequitur, psalmus ipsi David.
2. Verba mea auribus percipe, Domine, intellige clamorem meum,
3. intende voci orationis meæ, rex meus et Deus meus :
4. quoniam ad te orabo, Domine, mane exaudies vocem meam.
5. Mane astabo tibi, et videbo : Quoniam non Deus velens iniquitatem tu es :
6. neque habitabit juxta te malignus, neque permanebunt injusti ante oculos tuos.

6. Ἐμίσησας, Κύριε, πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν· ἀπολείς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος.

7. Ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται Κύριος.

8. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίόν σου ἐν φόβῳ σου.

9. Κύριε, δδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου, κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου.

10. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια, ἡ καρδία αὐτῶν ματαία. Τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιούσαν.

11. Κρίνον αὐτοὺς, ὁ Θεός· ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν ἔκωσον αὐτοὺς, ὅτι παρεπίκρανάν σε, Κύριε.

12. Καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσονται, καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς· καὶ χαυχήσονται ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου,

13. ὅτι σὺ εὐλόγησας δίκαιον. Κύριε, ὥς σπλω εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

Σ.

1. Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ.

2. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μὴδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με.

3. Ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι· ἴασαί με, Κύριε, ὅτι ἐταράχθην τὰ ὀστέα μου.

4. Καὶ ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη σφόδρα, καὶ σὺ, Κύριε, ἕως πότε;

5. Ἐπιστρέψον, Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου· σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου,

6. ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου· ἐν δὲ τῷ ᾄδει τίς ἐξομολογήσεται σοί;

7. Ἐκοπίασα ἐν στεναγμῷ μου, λούσω καθ' ἐκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου· ἐν δάκρυσι μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω.

8. Ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου· ἐπαλαιώθην ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου.

9. Ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ, πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅτι εἰσήκουσε Κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου.

10. Εἰσήκουσε Κύριος τῆς δεήσεώς μου, Κύριος τὴν προσευχὴν μου προσεδέξατο.

11. Αἰσχυνθείσαν καὶ παραχθείσαν σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου· ἐπιστραφείσαν καὶ αἰσχυνθείσαν σφόδρα διὰ τᾶχος.

Ζ'.

1. Ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ, ὃν ᾗσεν τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσι υἱοῦ Ἰμενελ.

2. Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἠλπισα, σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με, καὶ ῥῦσαί με,

3. μὴ ποτε ἀρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυχὴν μου, μὴ ὄντος λυτρουμένου μηδὲ σώζοντος.

4. Κύριε ὁ Θεός μου, εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν γερσί μου·

6. Odisti, Domine, omnes qui operantur iniquitatem, perdes omnes qui loquuntur mendacium.

7. Virum sanguinum et dolosum abominabitur Dominus.

8. Ego autem in multitudine misericordiae tuae, introibo in domum tuam, adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.

9. Domine, deduc me in tua iustitia propter inimicos meos, dirige in conspectu tuo viam meam.

10. Quoniam non est in ore eorum veritas, cor eorum vanum est. Sepulcrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant.

11. Judica illos, Deus : decident a cogitationibus suis, secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos, quoniam irritaverunt te, Domine.

12. Et laetentur in te omnes qui sperant in te, in aeternum exultabunt, et habitabis in eis : et gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen tuum,

13. quoniam tu benedices justo. Domine, ut scuto bonae voluntatis coronasti nos.

VI.

1. In finem, in hymnis pro octava, psalmus ipsi David.

2. Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me.

3. Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum : sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

4. Et anima mea turbata est valde, sed tu, Domine, usquequo?

5. Convertere, Domine, eripe animam meam : salvum me fac propter misericordiam tuam,

6. quoniam non est in morte qui memor sit tui : in inferno autem quis confitebitur tibi?

7. Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum : in lacrymis meis stratum meum rigabo.

8. Turbatus est a furore oculus meus : inveteravi inter omnes inimicos meos.

9. Discedite a me, omnes qui operamini iniquitatem, quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei.

10. Exaudivit Dominus deprecationem meam, Dominus orationem meam suscepit.

11. Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei : convertantur et erubescant valde velociter.

VII.

1. Psalmus ipsi David, quem cantavit Domino pro verbis Chusi filii Iemeni.

2. Domine Deus meus, in te speravi, salvum me fac ex omnibus persequentibus me, et libera me,

3. ne quando rapiat ut leo animam meam, dum non est qui redimat neque qui salvum faciat.

4. Domine Deus meus, si feci istud, si est iniquitas in manibus meis :

6. εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδοιδοῦσί μοι κακὰ, ἀποπέσοιμι ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός.

6. Καταδιωξάι ἄρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου καὶ καταλάβοι, καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωὴν μου, καὶ τὴν δόξαν μου εἰς γοῦν κατασκηνώσαι. Διάψαλμα.

7. Ἀνάσθητι, Κύριε, ἐν ὀργῇ σου, ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρασιν τῶν ἐχθρῶν μου· ἐξεγέρθητι, Κύριε ὁ Θεός μου, ἐν προσταγματι ᾧ ἐνετείλω,

8. καὶ συναγωγὴ λαῶν κυκλώσει σε. Καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος ἐπίστρεψον.

9. Κύριος κρινεῖ λαούς. Κρινόν με, Κύριε, κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν ἀκαλίαν μου ἐπ' ἐμοί.

10. Συντελεσθήτω δὴ πονηρία ἁμαρτωλῶν, καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς ὁ Θεός.

11. Δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ σωζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

12. Ὁ Θεὸς κριτὴς δίκαιος, καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος, μὴ ὀργὴν ἐπάγων καθ' ἐκάστην ἡμέραν.

13. Ἐὰν μὴ ἐπιστραφῇτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ σπιδώσει· τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε, καὶ ἡτοίμασεν αὐτό.

14. Καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε σκευὴ θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο.

15. Ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδικίαν, συνέλαβε πόνον, καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν.

16. Λάκκον ὥρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο.

17. Ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ κορυφῇ αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται.

18. Ἐξομολογήσονται Κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ψαλῶ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ ὑψίστου.

H'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ· Ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπεία σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.

3. Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον· ἔνεκα τῶν ἐχθρῶν σου, τοῦ καταλύσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητῇν.

4. Ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανοὺς ἔργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην καὶ ἀστέρας ἃ σὺ ἐθεμελίωσας.

5. Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμήσκη αὐτοῦ; ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν;

6. Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν,

7. καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου.

8. πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα καὶ βόας πάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου,

9. τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίπους θαλασσῶν.

10. Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

Θ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγῆσθαι πάντα τὰ θαυμασιά σου.

5. si reddidi retribuentibus mihi mala, decidam ergo ab inimicis meis inanis.

6. Persequatur ergo inimicus animam meam et comprehendat, et conculcet in terra vitam meam, et gloriam meam in pulverem deducat. *Diapsalma.*

7. Exsurge, Domine, in ira tua, exaltare in finibus inimicorum meorum : exsurge, Domine Deus meus, in praecepto quod mandasti,

8. et synagoga populorum circumdabit te. Et propter hanc in altum regredere.

9. Dominus judicabit populos. Judica me, Domine, secundum justitiam meam, et secundum innocentiam meam super me.

10. Consummetur nunc nequitia peccatorum, et diriges justum, scrutans corda et renes Deus.

11. Justum adiutorium meum a Domino qui salvos facit rectos corde.

12. Deus judex justus, et fortis et longanimis, et non iram adducens per singulos dies.

13. Nisi conversi fueritis, gladium suum vibrabit : arcum suum tetendit, et paravit illum.

14. Et in eo paravit vasa mortis, sagittas suas ardentibus effecit.

15. Ecce parturit injustitiam, concepit laborem, et peperit iniquitatem.

16. Lacum aperuit et effodit eum, et incidet in foveam quam fecit.

17. Convertetur labor ejus in caput ejus, et in verticem ipsius iniquitas ejus descendet.

18. Confitebor Domino secundum justitiam ejus, psallam nomini Domini altissimi.

VIII.

1. In finem, pro torcularibus, psalmus ipsi David.

2. Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra ! Quoniam elevata est magnificentia tua super caelos.

3. Ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem : propter inimicos tuos, ut destruas inimicum et ultorem.

4. Quoniam videbo caelos opera digitorum tuorum, lunam et stellas quae tu fundasti.

5. Quid est homo, quod memor es ejus ? aut filius hominis, quoniam visitas eum ?

6. Minuisti eum paulo minus ab angelis, gloria et honore coronasti eum,

7. et constituisti eum super opera manuum tuarum :

8. omnia subjecisti sub pedibus ejus, oves et boves universas, insuper et pecora campi,

9. volucres caeli, et pisces maris, qui perambulant semitas maris.

10. Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra !

IX.

1. In finem, pro oculis filii, psalmus ipsi David.

2. Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo, narrabo omnia mirabilia tua.

3. Εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοὶ, ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου, Ὑψιστε.

4. Ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἀσθενήσουσι καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου.

5. Ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου, ὁ κρίνων δικαιοσύνην.

6. Ἐπετίμησας ἔθνεσι, καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής· τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

7. Τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον αἱ βομφαῖαι εἰς τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες. Ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μετ' ἥχου.

8. καὶ ὁ Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει. Ἦτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ.

9. καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

10. Καὶ ἐγένετο Κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι, βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει.

11. Καὶ ἐπιστάτωσαν ἐπὶ σέ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατελίπες τοὺς ἐκζητοῦντάς σε, Κύριε.

12. Ψάλλετε τῷ Κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιών, ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ.

13. Ὅτι ἐκζητῶν τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη, οὐκ ἐπελάθετο τῆς δεήσεως τῶν πενήτων.

14. Ἐλέησόν με, Κύριε, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ ὑψῶν με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου.

15. Ὅπως ἀνέξαγγελω πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών.

16. Ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου. Ἐνεπαύησαν ἔθνη ἐν διαφθορᾷ ἢ ἐποίησαν· ἐν παγίδι ταύτῃ ἢ ἔκρυψαν συνελήφθη ὁ πῦς αὐτῶν.

17. Γινώσκεται Κύριος κρίματα ποιῶν, ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ συνελήφθη ὁ ἁμαρτωλός. ΩΔΗ ΔΙΑΨΑΛΜΑΤΟΣ.

18. Ἀποστραφῆτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ἄδην, πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθάνομενα τοῦ Θεοῦ.

19. Ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολείται εἰς τὸν αἰῶνα.

20. Ἀνάστηθι, Κύριε, μὴ κραταιούσθω ἄνθρωπος· κριθήτωσαν ἔθνη ἐνώπιόν σου.

21. Κατάστησον, Κύριε, νομοθέτην ἐπ' αὐτοὺς· γνῶτωσαν ἔθνη ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν. Διάψαλμα.

1. Ἰνατί, Κύριε, ἀφέστηκας μακρόθεν, ὑπεροχῆς ἐν εὐκαιρίαις, ἐν θλίψει;

2. Ἐν τῷ ὑπερφηανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ ἐμπυρίζεται ὁ πτωχός· συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίῳ οἷς διαλογίζονται.

3. Ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται.

4. Παρώξυνε τὸν Κύριον ὁ ἁμαρτωλός, κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει.

5. οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ. Βεβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ· ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει.

6. Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· Οὐ μὴ σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἀνευ καχοῦ.

3. Lætabor et exultabo in te, psallam nomini tuo, Altissime.

4. In convertendo inimicum meum retrorsum, infirmantur et peribunt a facie tua.

5. Quoniam fecisti iudicium meum et causam meam, sedisti super thronum, qui iudicas justitiam.

6. Increpasti gentes, et perii impius : nomen eorum delisti in sæculum, et in sæculum sæculi.

7. Inimici defecerunt frameæ in finem, et civitates destruxisti. Perii memoria eorum cum sonitu :

8. et Dominus in æternum permanet. Paravit in iudicio thronum suum :

9. et ipse iudicabit orbem terrarum in justitia, iudicabit populos in rectitudine.

10. Et factus est Dominus refugium pauperi, adiutor in opportunitatibus in tribulatione.

11. Et sperent in te qui cognoscunt nomen tuum, quoniam non dereliquisti quærentes te, Domine.

12. Psallite Domino qui habitat in Sion, annuntiate inter gentes studia ejus.

13. Quoniam requirens sanguinem eorum recordatus est, non est oblitus orationis pauperum.

14. Miserere mei, Domine, vide humilitatem meam de inimicis meis, qui exaltas me de portis mortis :

15. ut annuntiem omnes laudes tuas in portis filie Sion.

16. Exultabo in salutari tuo. Infixæ sunt gentes in interitu quem fecerunt : in laqueo isto quem absconderunt comprehensus est pes eorum.

17. Cognoscitur Dominus iudicia faciens, in operibus manuum suarum comprehensus est peccator. ODA DIA-PSALMATIS.

18. Convertantur peccatores in infernum, omnes gentes quæ obliviscuntur Deum.

19. Quia non in finem oblivio erit pauperis, patientia pauperum non peribit in æternum.

20. Exsurge, Domine, non confortetur homo : iudicentur gentes in conspectu tuo.

21. Constitue, Domine, legislatorem super eos : sciant gentes quoniam homines sunt. Diapsalma.

1. Ut quid, Domine, recessisti longe, despicias in opportunitatibus, in tribulatione?

2. Dum superbit impius incenditur pauper : comprehenduntur in consiliis quibus cogitant.

3. Quoniam laudatur peccator in desiderii animæ suæ, et qui iniqua gerit benedicitur.

4. Irritavit Dominum peccator, secundum multitudinem iræ suæ non exquiret :

5. non est Deus in conspectu ejus. Contaminantur viæ illius in omni tempore : auferuntur iudicia tua a facie ejus : omnium inimicorum suorum dominabitur.

6. Dixit enim in corde suo : Non movebor a generatione in generationem sine malo.

7. Οὐ ἄρῃς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος.

8. Ἐγκάθεται ἐνεδρὰ μετὰ πλουσίων ἐν ἀποκρύφοις, τοῦ ἀποκτείνειν ἀθῶν.

9. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν. Ἐνεδρεύει ἐν ἀποκρύφῳ ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ· ἐνεδρεύει τοῦ ἀρπάσαι πτωχόν, ἀρπάσαι πτωχόν ἐν τῷ ἐλκῦσαι αὐτόν.

10. Ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ ταπεινῶσει αὐτόν, κύψει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι τῷ πενήτῳ.

11. Εἶπε γὰρ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Ἐπιλέλησται ὁ Θεὸς, ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τέλος.

12. Ἀνάσθηθι, Κύριε ὁ Θεὸς, ὑψωθῇ ἡ χεὶρ σου, μὴ ἐπιλάθῃς τῶν πενήτων.

13. Ἐνεκεν τίνος παρώξυνεν ὁ ἀσεβὴς τὸν Θεόν; Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· Οὐ ζητήσῃ.

14. Βλέπεις ὅτι σὺ πόνον καὶ θυμὸν κατανοεῖς, τοῦ παραδόναι αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου. Σοὶ ἐγκαταλέλειπται ὁ πτωχὸς, ὄρφανῷ σὺ ἦσθα βοηθός.

15. Σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ· ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ.

16. Βασιλεύσει Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ἀπολείσθῃ, ἔθνη, ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.

17. Τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενήτων εἰσέηκουσε Κύριος, τὴν ἐτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς σου.

18. Κρῖναι ὄρφανῷ καὶ ταπεινῷ, ἵνα μὴ προσθῇ ἐτι μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.

I'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Ἐπὶ τῷ Κυρίῳ πέποιθα, πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου· Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίον;

3. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον, ἠτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομυγῇ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

4. Ὅτι ἁ κατηρτίσω, καθεῖλον· ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε;

5. Κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, Κύριος, ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

6. Κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ· ὁ δὲ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.

7. Ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας, πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταγίγδους ἡ μερίς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν.

8. Ὅτι δίκαιος Κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν· εὐθύτητα εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

ΙΑ'.

1. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Σῶσόν με, Κύριε, ὅτι ἐκλείπειν ὁστος, ὅτι ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.

7. Cujus maledictione os ejus plenum est et amaritudine et dolo, sub cujus lingua labor et dolor.

8. Sedet in insidiis cum divitibus in occultis, ut interficiat innocentem :

9. oculi ejus in pauperem respiciunt. Insidiatur in occulto velut leo in spelunca sua : insidiatur ut rapiat pauperem, rapere pauperem dum attrahit eum.

10. In laqueo suo humiliabit eum, inclinabit se et cadet cum dominatus fuerit pauperum.

11. Dixit enim in corde suo : Oblitus est Deus, avertit faciem suam ne videat in finem.

12. Exorge, Domine Deus, exaltetur manus tua, ne obliviscaris pauperum.

13. Propter quid irritavit impius Deum? Dixit enim in corde suo : Non requiret.

14. Vides quoniam tu laborem et iram consideras, ut tradas eos in manus tuas. Tibi derelictus est pauper, orphano tu fuisti adjutor.

15. Contere brachium peccatoris et maligni : quaeretur peccatum illius et non invenietur.

16. Dominus regnabit in aeternum, et in saeculum saeculi : peribitis, gentes, de terra illius.

17. Desiderium pauperum exaudivit Dominus, praeparationem cordis eorum attendit auris tua.

18. Judicare pupillo et humili, ut non apponat ultro magnificare se homo super terram.

X.

1. In finem, psalmus ipsi David.

2. In Domino confido quomodo dicetis animae meae : Transmigre in montes sicut passer?

3. Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum, paraverunt sagittas in pharetra, ut sagittent in obscura luna rectos corde.

4. Quoniam quae perfecisti, destruxerunt : justus autem quid fecit?

5. Dominus in templo sancto suo, Dominus, in caelo sedes ejus : oculi ejus in pauperem respiciunt, palpebrae ejus interrogant filios hominum.

6. Dominus interrogat justum et impium : qui autem diligit iniquitatem odit animam suam.

7. Pluet super peccatores laqueos, ignis et sulphur et spiritus procellarum pars calicis eorum.

8. Quoniam justus Dominus et justitias dilexit : aequitatem vidit facies ejus.

XI.

1. In finem pro octava, psalmus ipsi David.

2. Salvum me fac, Domine, quoniam defecit sanctus, quoniam diminutae sunt veritates a filiis hominum.

3. Μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· χεῖλη δόλια ἐν καρδίᾳ, καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν.

4. Ἐξολοθρεῦσαι Κύριος πάντα τὰ χεῖλη τὰ δόλια, καὶ γλῶσσαν μεγαλοῤῥήμονα·

5. τοὺς εἰπόντας· Τὴν γλῶσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν, τὰ χεῖλη ἡμῶν πρὸ ἡμῶν ἐστί, τίς ἡμῶν κύριος ἐστίν;

6. Ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων, νῦν ἀναστήσομαι, λέγει Κύριος· θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παῤῥησιασσομαι ἐν αὐτῷ.

7. Τὰ λόγια Κυρίου λόγια ἀγνά, ἀργύριον πεπυρωμένον, δοκίμιον τῇ γῇ, κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως.

8. Σὺ, Κύριε, φυλάξεις ἡμᾶς, καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

9. Κύκλω οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι· κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

IB'.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Ὡς πότε, Κύριε, ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος; ὥς πότε ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;

2. Ὡς τίνος θήσομαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου, ὁδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας;

3. Ὡς πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρὸς μου ἐπ' ἐμέ;

4. Ἐπίβλεπον, εἰσάκουσόν μου, Κύριε ὁ Θεός μου. Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μή ποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον·

5. μή ποτε εἴποι ὁ ἐχθρὸς μου· Ἰσχυσα πρὸς αὐτόν. Οἱ θλίβοντές με ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ·

6. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα· ἀγαλλιάσεται ἡ καρδίᾳ μου ἐν τῷ σωτηρίῳ σου. Ἄσω τῷ Κυρίῳ τῷ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ ὑψίστου.

II'.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· Οὐκ ἐστὶ Θεός. Διέφθειραν καὶ ἐδδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν οὐκ ἐστὶ ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἐστὶν ὥς ἐνός.

2. Κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἐστὶ συνίων ἢ ἐκζητῶν τὸν Θεόν.

3. Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἐστὶ ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἐστὶν ὥς ἐνός. Τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων τὰ χεῖλη αὐτῶν. Ὡς τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει, ὅς ἐστι οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα. Σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ δὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἐστὶ φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

4. Οὐχὶ γινώσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατέσθοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου;

5. Τὸν Κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ἐκεῖ ἐδειλίασαν φόβῳ οὗ οὐκ ἦν φόβος.

6. Ὅτι ὁ Θεὸς ἐν γενεᾷ δικαία, βουλὴν πτωχοῦ κατασχύνατε, ὅτι Κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ ἐστὶ.

7. Τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ; Ἐν

3. Vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum : labia dolosa in corde, et corde locuti sunt.

4. Disperdat Dominus universa labia dolosa, et linguam magniloquam :

5. qui dixerunt : Linguam nostram magnificabimus, labia nostra a nobis sunt, quis noster dominus est?

6. Propter miseriam inopum, et gemitum pauperum, nunc exsurgam, dicit Dominus : ponam in salutari, fiducialiter agam in eo.

7. Eloquia Domini eloquia casta, argentum igne examinatum, probatum terræ, purgatum septuplum.

8. Tu, Domine, servabis nos, et custodies nos a generatione hac, et in æternum.

9. In circuitu impii ambulant : secundum altitudinem tuam multiplicasti filios hominum.

XII.

In finem, psalmus ipsi David.

1. Usquequo, Domine, oblivisceris me in finem? usquequo avertes faciem tuam a me?

2. Quamdiu ponam consilia in anima mea, dolores in corde meo per diem?

3. Usquequo exaltabitur inimicus meus super me?

4. Respice, exaudi me, Domine Deus meus. Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in mortem :

5. ne quando dicat inimicus meus : Prævalui adversus eum. Qui tribulant me exsultabunt si mortuus fuero :

6. ego autem in misericordia tua speravi : exsultabit cor meum in salutari tuo. Cantabo Domino qui bona tribuit mihi, et psallam nomini Domini altissimi.

XIII.

In finem, psalmus ipsi David.

1. Dixit insipiens in corde suo : Non est Deus. Corruerunt et abominabiles facti sunt in studiis : non est qui faciat bonitatem, non est usque ad unum.

2. Dominus de cælo prospexit super filios hominum, ut videat si est intelligens aut requirens Deum.

3. Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum. Sepulcrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant, venenum aspidum labia eorum. Quorum os maledictione et amaritudine plenum est, veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem. Contritio et infelicitas in viis eorum, et viam pacis non cognoverunt : non est timor Dei ante oculos eorum.

4. Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem, qui devorant populum meum cibo panis?

5. Dominum non invocaverunt, illic trepidaverunt timore ubi non erat timor.

6. Quoniam Deus in generatione justa est, consilium inopis confudistis, quoniam Dominus spes ejus est.

7. Quis dabit ex Sion salutare Israel? Cum converterit

τῷ ἐπιστρέφει Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιᾶσθω Ἰακώβ, καὶ εὐφρανθήτω Ἰσραὴλ.

ΙΔ'.

Ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ.

1. Κύριε, τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου, καὶ τίς κατασκηνώσει ἐν τῷ ὄρει τοῦ ἁγίου σου;
2. Πορευόμενος ἄμωμος, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην·
3. λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ· οὐδὲ ἐποίησε τῷ πλησίον αὐτοῦ κακόν, καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἐγγιστά αὐτοῦ.
4. Ἐξουδένωνται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος· τοὺς δὲ φοβουμένους Κύριον δοξάζει. Ὁ ὀμνῶν τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀθετῶν.
5. Τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ, καὶ δῶρα ἐπ' ἀθώοις οὐκ ἔλαβεν. Ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

ΙΕ'.

Στηλογραφία τοῦ Δαυὶδ.

1. Φύλαξόν με, Κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα.
2. Εἶπα τῷ Κυρίῳ· Κύριός μου εἶ σύ, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρεῖαν ἔχεις.
3. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ, ἔθαυμάστωσε πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς.
4. Ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν, μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν. Οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων· οὐδὲ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου.
5. Κύριος μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου· σὺ εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί.
6. Σχοινία ἐπέπεσαν μοι ἐν τοῖς κρατίστοις· καὶ γὰρ ἡ κληρονομία μου κρατίστη μοι ἐστίν.
7. Εὐλόγησω τὸν Κύριον τὸν συνετίσαντά με· ἔτι δὲ καὶ ἔως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου.
8. Προωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διαπαντός· ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.
9. Διὰ τοῦτο ἠὺφράνθη ἡ καρδιά μου, καὶ ἡγαλλίασατο ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι.
10. Ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ᾄδην, οὐδὲ δώσεις τὸν δαῖόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
11. Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου· τερπνότητες ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

Ι.

Προσευχὴ τοῦ Δαυὶδ.

1. Εἰσάκουσον, Κύριε, τῆς δικαιοσύνης μου, πρόσγες τῇ δεήσει μου. Ἐνώτισαι τὴν προσευχήν μου, οὐκ ἐν χεῖλεσι δολίοις.
2. Ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα μου ἐξέλθοι· οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας.

Dominus captivitatem plebis suae, exsultet Jacob, et lætetur Israel.

XIV.

Psalmus ipsi David.

1. Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo, et quis requiescet in monte sancto tuo?
2. Qui ingreditur sine macula, et operatur justitiam.
3. qui loquitur veritatem in corde suo, qui non egit dolum in lingua sua: nec fecit proximo suo malum, et opprobrium non accepit adversus proximos suos.
4. Ad nihilum deductus est in conspectu ejus malignus: timentes autem Dominum glorificat. Qui jurat proximo suo et non decipit.
5. Pecuniam suam non dedit ad usuram, et munera super innocentes non accepit. Qui facit hæc non commovebitur in æternum.

XV.

Tituli inscriptio ipsi David.

1. Conserva me, Domine, quoniam in te speravi.
2. Dixi Domino: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non egess.
3. Sanctis qui sunt in terra ejus, mirificavit omnes voluntates suas in eis.
4. Multiplicate sunt infirmitates eorum, postea acceleraverunt. Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea.
5. Dominus pars hæreditatis meae et calicis mei: tu es qui restitues hæreditatem meam mihi.
6. Funes ceciderunt mihi in præclaris: etenim hæreditas mea præclara est mihi.
7. Benedicam Dominum qui tribuit mihi intellectum: insuper autem et usque ad noctem erudierunt me renes mei.
8. Providebam Dominum in conspectu meo semper: quoniam à dextris est mihi, ne commovear.
9. Propter hoc lætatum est cor meum, et exsultavit lingua mea: insuper autem et caro mea requiescet in spe.
10. Quoniam non derelinques animam meam in inferno, neque dabis sanctum tuum videre corruptionem.
11. Notas mihi fecisti vias vitæ, adimplebis me lætitia cum vultu tuo: delectationes in dextra tua in finem.

XVI.

Oratio ipsius David.

1. Exaudi, Domine, justitiam meam, intende deprecationi meae. Auribus percipe orationem meam, non in labiis dolosis.
2. A vultu tuo judicium meum prodeat: oculi mei videant aequitates.

3. Ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν μου, ἐπεσκέψω νυκτός· ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὐρέθῃ ἐν ἐμοὶ ἀδικία.

4. Ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων· διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς.

5. Κατάρτισαι τὰ διαθήματά μου ἐν ταῖς τρίβοις σου, ἵνα μὴ σαλευθῇ τὰ διαθήματά μου.

6. Ἐγὼ ἐκέκραξα, ὅτι ἐπήκουσάς μου, ὁ Θεός· κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοί, καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων μου.

7. Θαυμάσωσον τὰ ἔλέη σου, ὁ σώζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ.

8. Ἐκ τῶν ἀνθεστηκόντων τῇ δεξιᾷ σου, φύλαξόν με ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ· ἐν σκέπῃ τῶν πετερύγων σου σκεπάσεις με,

9. ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν τῶν τालαιπωρησάντων με· οἱ ἐχθροὶ μου τὴν ψυχὴν μου περιέσχον·

10. τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν, τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφάναν.

11. Ἐκβαλόντες με νυνὶ περιεκύκλωσάν με, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο ἐκκλίνειν ἐν τῇ γῇ.

12. Ὑπέλαβόν με ὡς ἐλὼν ἔτοιμος εἰς θήραν, καὶ ὡς ἐλὼν σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις.

13. Ἀνάστηθι, Κύριε, πρόφθασον αὐτοὺς, καὶ ὑποσκέλισον αὐτούς· ῥύσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ ἀσεβοῦς, ῥομφαίαν σου

14. ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου. Κύριε, ἀπολύων ἀπὸ γῆς, διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ τῶν κεκρυμμένων σου ἐπλήσθῃ ἡ γαστήρ αὐτῶν. Ἐχορτάσθησαν ὑέϊων, καὶ ἀφῆκαν τὰ κατάλοιπα τοῖς νηπίοις αὐτῶν.

15. Ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθίσομαι τῷ προσώπῳ σου, χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δόξαν σου.

IZ'.

1. Εἰς τὸ τέλος τῷ παιδί Κυρίου τῷ Δαυὶδ, ὃ ἐλάλησε τῷ Κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης, ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐρρύσατο αὐτὸν Κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ, καὶ εἶπεν·

2. Ἀγαπήσω σε, Κύριε ἰσχύς μου.

3. Κύριος στέρνωμά μου, καὶ καταφυγὴ μου, καὶ ῥύστης μου. Ὁ Θεός μου βοηθός μου, ἐλπὶς ἐπ' αὐτόν. Ὑπερασπιστής μου, καὶ κέρας σωτηρίας μου, καὶ ἀντιλήπτωρ μου.

4. Αἰνῶν ἐπικαλέσομαι Κύριον· καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.

5. Περιέσχον· με ὠδίνες θανάτου, καὶ χεῖμα ῥβοὶ ἀνομίας ἐξετάραζάν με.

6. Ὡδίνες ἄδου περιεκύκλωσάν με, προέφθασάν με παγίδες θανάτου.

7. Καὶ ἐν τῷ ὀλίβεσθαι με ἐπεκαλεσάμην τὸν Κύριον, καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου ἐκέκραξα· ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐσαλεύθη, καὶ ἐντρομός ἐγενήθη ἡ γῆ· καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐταράχθησαν, καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ Θεός.

9. Ἀνέβη καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ· καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγησεν· ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ.

3. Probasti cor meum, visitasti nocte: igne me examinasti, et non est inventa in me iniquitas.

4. Ut non loquatur os meum opera hominum: propter verba labiorum tuorum ego custodivi vias duras.

5. Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea.

6. Ego clamavi, quoniam exaudisti me, Deus: inclina aurem tuam mihi, et exaudi verba mea.

7. Mirifica misericordias tuas, qui salvos facis sperantes in te.

8. A resistentibus dexteræ tuæ, custodi me ut pupillam oculi: in legmine alarum tuarum protege me,

9. a facie impiorum qui me nunc afflixerunt: inimici mei animam meam circumdederunt:

10. adipem suum concluserunt, os eorum locutum est superbiam.

11. Projicientes me nunc circumdederunt me, oculos suos statuerunt declinare in terram.

12. Susceperunt me sicut leo paratus ad prædā, et sicut catulus leonis habitans in occultis.

13. Exsurge, Domine, præveni eos, et supplantā eos: erue animam meam ab impio, frameam tuam

14. ab inimicis manus tuæ. Domine, perdens de terra, dispertire eos in vita eorum, et de absconditis tuis adimpletus est venter eorum. Saturati sunt porcina, et dimiserunt reliquias parvulis suis.

15. Ego autem in justitia apparebo conspectui tuo, satiabur cum apparuerit gloria tua.

XVII.

1. In finem puero Domini ipsi David, quæ locutus est Domino verba cantici hujus, in die qua eripuit eum Dominus de manu omnium inimicorum ejus, et de manu Saul, et dixit:

2. Diligam te, Domine fortitudo mea.

3. Dominus firmamentum meum, et refugium meum, et liberator meus. Deus meus adjutor meus, sperabo in eum. Protector meus, et cornu salutis meæ, et susceptor meus.

4. Laudans invocabo Dominum: et ab inimicis meis salvus ero.

5. Circumdederunt me dolores mortis, et torrentes iniquitatis conturbaverunt me.

6. Dolores inferni circumdederunt me, prævenierunt me laquei mortis.

7. In tribulatione mea invocavi Dominum, et ad Deum meum clamavi: audivit de templo sancto suo vocem meam, et clamor meus in conspectu ejus introibit in aures ejus.

8. Et commota est, et contremuit terra: et fundamenta montium conturbata sunt, et commota sunt, quoniam iratus est eis Deus.

9. Ascendit fumus in ira ejus: et ignis a facie ejus exarsit: carbonēs succensi sunt ab eo.

10. Καὶ ἐκλινεν οὐρανόν καὶ κατέβη· καὶ γνός τις ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.
 11. Καὶ ἐπέβη ἐπὶ Χερουβίμ καὶ ἐπετάσθη· ἐπετάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων.
 12. Καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ· κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων.
 13. Ἀπὸ τῆς τηλαυγέσεως ἐνώπιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διτῆλον, χάλαζα καὶ ἀνθρακες πυρός.
 14. Καὶ ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ Κύριος, καὶ ὁ Ὑψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ.
 15. Καὶ ἐξαπέστειλε βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς· καὶ ἀστραπαὶς ἐπλήθυνεν καὶ συνετάραξεν αὐτούς.
 16. Καὶ ὠφθῆσαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης· ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου, Κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου.
 17. Ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἐλάβέ με· προσελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν.
 18. Ῥύσεται με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν, καὶ ἐκ τῶν μισούντων με· ὅτι ἐστερεώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.
 19. Προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου· καὶ ἐγένετο Κύριος ἀντιστήριγμά μου.
 20. Καὶ ἐξηγάγέ με εἰς πλατυσμόν· ῥύσεται με, ὅτι ἠθέλησέ με.
 21. Καὶ ἀνταποδώσει μοι Κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι.
 22. ὅτι ἐφύλαξα τὰς ἐδοὺς Κυρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου.
 23. ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ.
 24. Καὶ ἔσομαι ἄμωμος μετ' αὐτοῦ, καὶ φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου.
 25. Καὶ ἀνταποδώσει μοι Κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου, ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.
 26. Μετὰ δόλου ὁσιωθήσῃ, καὶ μετὰ ἀνδρὸς ἀθώου ἀθῶος ἔσῃ.
 27. Καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτός ἔσῃ, καὶ μετὰ στρεβλοῦ διαστρέψεις.
 28. Ὅτι σὺ λαὸν ταπεινὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερηφάνων ταπεινώσεις.
 29. Ὅτι σὺ φωτισεῖς λύχον μου, Κύριε ὁ Θεός μου, φωτισεῖς τὸ σκότος μου.
 30. Ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου, καὶ ἐν τῷ Θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος.
 31. Ὁ Θεός μου, ἄμωμος ἡ δόδος αὐτοῦ· τὰ λόγια Κυρίου πεπυρωμένα· ὑπερασπιστής ἐστι πάντων τῶν ἐλπίζόντων ἐπ' αὐτόν.
 32. Ὅτι τίς Θεὸς πλὴν τοῦ Κυρίου, καὶ τίς Θεὸς πλὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν;
 33. Ὁ Θεὸς ὁ περιζωννύων με δύνάμει, καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν δόδόν μου.
 34. ὁ καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὡς εἰς ἐλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἱστῶν με.
 35. Διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου,
 36. καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου, καὶ ἡ δεξιὰ σου ἀντελάβετό μου· καὶ ἡ παιδεία σου ἀνόρθωσε με εἰς τέλος, καὶ ἡ παιδεία σου αὕτη με διδάξει.

10. Et inclinavit cœlum et descendit : et caligo sub pedibus ejus.
 11. Et ascendit super Cherubim et volavit : et volavit super pennas ventorum.
 12. Et posuit tenebras latibulum suum : in circuitu ejus tabernaculum ejus, tenebrosa aqua in nubibus aeris.
 13. Præ fulgore in conspectu ejus nubes transierunt, grando et carbones ignis.
 14. Et intonuit de cœlo Dominus, et Altissimus dedit vocem suam.
 15. Et emisit sagittas et dissipavit eos : et fulgura multiplicavit et conturbavit eos.
 16. Et apparuerunt fontes aquarum, et revelata sunt fundamenta orbis terrarum : ab increpatione tua, Domine, ab inspiratione spiritus iræ tuæ.
 17. Misit de summo et accepit me : assumpsit me de aquis multis.
 18. Eruet me de inimicis meis potentibus, et ab his qui oderunt me : quoniam confortati sunt super me.
 19. Prævenērunt me in die afflictionis meæ : et factus est Dominus firmamentum meum.
 20. Et eduxit me in latitudinem : eruet me, quoniam voluit me.
 21. Et retribuet mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum puritatem manuum mearum retribuet mihi :
 22. quia custodivi vias Domini, nec inpie gessi a Deo meo :
 23. quoniam omnia judicia ejus in conspectu meo, et justitiæ ejus non recesserunt a me.
 24. Et ero immaculatus cum eo, et observabo me ab iniquitate mea.
 25. Et retribuet mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum puritatem manuum mearum, in conspectu oculorum ejus.
 26. Cum sancto sanctificaberis, et cum viro innocente innocens eris.
 27. Et cum electo electus eris, et cum perverso perverteris.
 28. Quoniam tu populum humilem salvum facies, et oculos superborum humiliabis.
 29. Quoniam tu illuminabis lucernam meam, Domine Deus meus, illuminabis tenebras meas.
 30. Quoniam in te eripiar a tentatione, et in Deo meo transgrediar murum.
 31. Deus meus, immaculata via ejus : eloquia Domini igne examinata : protector est omnium sperantium in se.
 32. Quoniam quis Deus præter Dominum, et quis Deus præter Deum nostrum?
 33. Deus qui præcinxit me virtute, et posuit immaculatam viam meam :
 34. qui perfecit pedes meos tamquam cervi, et super excelsa statuit me.
 35. Qui docet manus meas ad prælium, et posuisti arcum æreum brachia mea,
 36. et dedisti mihi protectionem salutis meæ, et dextera tua suscepit me : et disciplina tua correxit me in finem, et disciplina tua ipsa me docebit.

37. Ἐπλάτυνας τὰ διαθήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ ἠσθένησαν τὰ ἔγνη μου.

38. Καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ καταλήψομαι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀποστραφήσομαι ἕως ἂν ἐκλείπωσιν.

39. Ἐξολίψω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ δύνωνται στήναι· πεσοῦνται ὑπὸ τοῦ πόδας μου.

40. Καὶ περιέζωσάς με δύναιμι εἰς πόλεμον· συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ἐμέ ὑποκάτω μου.

41. Καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῦτον, καὶ τοὺς μισοῦντάς με ἐξωλόθρευσας.

42. Ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σώζων, πρὸς Κύριον, καὶ οὐκ εἰσέηκουεν αὐτῶν.

43. Καὶ λεπυνῶ αὐτοὺς ὡς χοῦν κατὰ πρόσωπον ἀνέμου· ὡς πηλὸν πλατειῶν λεανῶ αὐτοὺς.

44. Ῥῥαί με ἐξ ἀντιλογιῶν λαοῦ· καταστήσεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν.

45. Λαὸς δὲ οὐκ ἔγνω ἐδούλευσέ μοι· εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μοι.

46. Υἱοὶ ἄλλοτριοὶ ἐβέβησαντό μοι· υἱοὶ ἄλλοτριοὶ ἐπαλαιώθησαν, καὶ ἐβόωναν ἀπὸ τῶν τριβῶν αὐτῶν.

47. Ζῇ Κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ Θεός μου, καὶ ὑψωθῆτω ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου.

48. Ὁ Θεὸς ὁ δίδους ἐκδικήσεις ἐμοί, καὶ ὑποτάζας λαοὺς ὑπ' ἐμέ, ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν ὀργίλων.

49. Ἀπὸ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ ὑψώσεις με· ἀπὸ ἀνδρῶς ἀδίκου ῥύση με.

50. Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαι σοὶ ἐν ἔθνεσι, Κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ.

51. Μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

IH'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ· ποιήσιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.

3. Ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα, καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γνώσιν.

4. Οὐκ εἰσὶ λαλῖαι οὐδὲ λόγοι ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν.

5. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φόβος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.

6. Ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ὡς νυμφίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ. Ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν αὐτοῦ,

7. ἀπὸ ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἐξοδος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὐκ ἔστιν ὅς ἀποκρυβῆσεται τὴν θέρμην αὐτοῦ.

8. Ὁ νόμος τοῦ Κυρίου ἀμωμος, ἐπιστρέφων ψυχάς· ἡ μαρτυρία Κυρίου πιστή, σοφίζουσα νήπια.

9. Τὰ δικαίωματα Κυρίου εὐθέα, εὐφραίνοντα καρδίαν· ἡ ἐντολὴ Κυρίου τηλαυγής, φωτίζουσα ὀφθαλμούς.

10. Ὁ φόβος Κυρίου ἄγνος, διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος· τὰ κρίματα Κυρίου ἀληθινὰ, δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό.

11. Ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίου καὶ λίθον τίμιον πολὺν, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρὸν.

37. Dilatasti gressus meos subter me, et non sunt infirmata vestigia mea.

38. Persequar inimicos meos, et comprehendam illos, et non revertar donec deficiant.

39. Confringam illos, nec poterunt stare : cadent subtus pedes meos.

40. Et præcinxisti me virtute ad bellum : supplantasti omnes insurgentes in me subter me.

41. Et inimicos meos dedisti mihi dorsum, et odio habentes me disperdidisti.

42. Clamaverunt, nec erat qui salvos faceret, ad Dominum, nec exaudivit eos.

43. Et comminuum eos ut pulverem ante faciem venti : ut lutum platearum delebo eos.

44. Erue me de contradictionibus populi : constitues me in caput gentium.

45. Populus quem non cognovi servivit mihi : in auditu auris obedivit mihi.

46. Filii alieni mentiti sunt mihi : filii alieni inveterati sunt, et claudicaverunt a semitis suis.

47. Vivit Dominus, et benedictus Deus meus, et exaltetur Deus salutis meæ.

48. Deus qui das vindictas mihi, et subdis populos sub me, liberator meus de inimicis iracundis.

49. Ab insurgentibus in me exaltabis me : a viro iniquo eripies me.

50. Propterea confitebor tibi in gentibus, Domine, et nomini tuo psallam.

51. Magnificans salutes regis ejus, et faciens misericordiam christo suo David, et semini ejus in sæculum.

XVIII.

1. In finem, psalmus ipsi David.

2. Cœli enarrant gloriam Dei : et opus manuum ejus annuntiat firmamentum.

3. Dies diei eructat verbum, et nox nocti annuntiat scientiam.

4. Non sunt loquelæ neque sermones quorum non audiant voces eorum.

5. In omnem terram exivit sonus eorum, et in fines orbis terræ verba eorum.

6. In sole posuit tabernaculum suum, et ipse tanquam sponsus procedens de thalamo suo. Exsultabit ut gigas ad currendam viam suam,

7. a summo cœlo egressio ejus, et occursus ejus usque ad summum cœli : nec est qui se abscondat a calore ejus.

8. Lex Domini immaculata, convertens animas : testimonium Domini fidele, sapientiam præstans parvulis.

9. Justitiæ Domini rectæ, lætificantes cor : præceptum Domini lucidum, illuminans oculos.

10. Timor Domini castus, permanens in sæculum sæculi : judicia Domini vera, justificata in idipsum :

11. desiderabilia super aurum et lapidem pretiosum multum, et dulciora super mel et favum.

12. Καὶ γὰρ ὁ δούλος σου φυλάσσει αὐτά· ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτά ἀνταποδοῖς πολλή.

13. Παραπτώματα τίς συνήσει; Ἐκ τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με,

14. καὶ ἀπὸ ἄλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου. Ἐὰν μὴ μου κατακυριεύσωσι, τότε ἄμωμος ἔσομαι, καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης.

15. Καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διαπαντός. Κύριε, βοήθε μου καὶ λυτρώτα μου.

ΙΘ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Ἐπακούσαι σου Κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως· ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ.

3. Ἐξάποστελαι σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου, καὶ ἐκ Σιών ἀντιλάβοιτό σου.

4. Μνησθεὶς πάσης θυσίας σου, καὶ τὸ ὀλοκαύτωμά σου πιανάτω. Διάψαλμα.

5. Δόξῃ σου αὐτὰ τὴν καρδίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πληρώσαι.

6. Ἀγαλλιασόμεθα ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, καὶ ἐν ὀνόματι Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνησόμεθα.

7. Πληρώσαι Κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου· νῦν ἔγνωσθε ὅτι ἔσωσε Κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ. Ἐπακουσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ, ἐν δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ.

8. Οὗτοι ἐν ἄρμασι, καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις· ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνησόμεθα.

9. Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσαν· ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν.

10. Κύριε, σῶσον τὸν βασιλέα, καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθα σε.

Κ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα.

3. Τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἔδωκας αὐτῷ, καὶ τὴν δόξιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. Διάψαλμα.

4. Ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος· ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τιμίου.

5. Ζῶν ἡτήσατό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

6. Μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ σου· δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτόν.

7. Ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐλογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος· σφραγίσῃ αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου.

8. Ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ Κυρίῳ· καὶ ἐν τῷ ἔλει τοῦ Ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῇ.

9. Εὐρεθεὶς ἡ χεὶρ σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου· ἡ δεξιὰ σου εὗροι πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.

10. Θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ προσώπου σου· Κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς, καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ.

12. Etenim servus tuus custodit ea : in custodiendis illis retributio multa.

13. Delicta quis intelliget? Ab occultis meis munda me,

14. et ab alienis parce servo tuo. Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero, et mundabor a delicto magno.

15. Et erunt in beneplacitum eloquia oris mei, et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper. Domine, adjutor meus et redemptor meus!

XIX.

1. In finem, psalmus ipsi David.

2. Exaudiat te Dominus in die tribulationis, protegat te nomen Dei Jacob.

3. Mittat tibi auxilium de sancto, et de Sion tueatur te.

4. Memor sit omnis sacrificii tui, et holocaustum tuum pinguefaciat. *Diapsalma.*

5. Tribuat tibi secundum cor tuum, et omne consilium tuum compleat.

6. Exsultabimus in salutari tuo, et in nomine Dei nostri magnificabimur.

7. Impleat Dominus omnes petitiones tuas : nunc cognovi quoniam saluum fecit Dominus christum suum. Exaudiet illum de caelo sancto suo, in potentatibus salus dexteræ ejus.

8. Hi in curribus, et hi in equis : nos autem in nomine Domini Dei nostri magnificabimur.

9. Ipsi obligati sunt et deciderunt : nos autem surreximus et erecti sumus.

10. Domine, salvum fac regem, et exaudi nos in quacumque die invocaverimus te.

XX.

1. In finem, psalmus ipsi David.

2. Domine, in virtute tua lætabitur rex, et super salutare tuum exultabit vehementer.

3. Desiderium animæ ejus dedisti ei, et petitione labiorum ejus non fraudasti eum. *Diapsalma.*

4. Quoniam prævenisti eum in benedictionibus dulcedinis : posuisti super caput ejus coronam de lapide pretioso.

5. Vitam petiit a te, et dedisti ei longitudinem dierum in sæculum sæculi.

6. Magna est gloria ejus in salutari tuo : gloriam et magnum decorem impones super eum.

7. Quoniam dabis ei benedictionem in sæculum sæculi : lætificabis eum in gaudio cum vultu tuo.

8. Quoniam rex sperat super Dominum : et in misericordia Altissimi non commovebitur.

9. Inveniatur manus tua omnibus inimicis tuis : dextera tua inveniatur omnes qui te oderunt.

10. Pones eos ut clibanum ignis in tempore vultus tui : Dominus in ira sua conturbabit eos, et devorabit eos ignis.

11. Τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ γῆς ἀπολεῖς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων.

12. Ὅτι ἐκλιναν εἰς σέ κακὰ, διελογίσαντο βουλήν ἣν οὐ μὴ δύνανται στήσαι.

13. Ὅτι θήσεις αὐτοὺς νῶτον ἐν τοῖς περιλοίοις σου, ἐτοιμάσεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

14. Ὑψώθητι, Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου· ἄσομεν καὶ ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου.

ΚΑ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἑωθινῆς, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Ὁ Θεὸς, ὁ Θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνατί ἐγκατέλιπες με; Μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου.

3. Ὁ Θεός μου, κεκραῖξομαι ἡμέρας πρὸς σέ καὶ οὐκ εἰσακούση, καὶ νυκτὸς καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί.

4. Σὺ δὲ ἐν ἁγίῳ κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος τοῦ Ἰσραὴλ.

5. Ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἤλπισαν καὶ ἐβρόσω αὐτούς.

6. Πρὸς σέ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν· ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατησχύνθησαν.

7. Ἐγὼ δὲ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος, δνειδὸς ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ.

8. Πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με, ἐδάλυσαν ἐν χεῖλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλὴν.

9. Ἦλπισεν ἐπὶ Κύριον, βυσάσθω αὐτόν· σωσάτω αὐτόν, ὅτι θελεῖ αὐτόν.

10. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρὸς, ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρὸς μου,

11. ἐπὶ σέ ἐπεβρίβην ἐκ μήτρας· ἐκ κοιλίας μητρὸς μου Θεός μου εἶ σὺ,

12. μὴ ἀποστῆς ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι θλίψις ἐγγὺς, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν.

13. Περιεκύκλωσάν με μόσχοι πολλοὶ, ταῦροι πίνοντες περιέσχον με.

14. Ἦνοιξαν ἐπ' ἐμέ τὸ στόμα αὐτῶν, ὡς λέων ὁ ἀρπαῶν καὶ ὠρυόμενος.

15. Ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθην, καὶ διεσκορπίσθη πάντα τὰ ὀστέα μου· ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.

16. Ἐξηράνθη ὡσεὶ ὀστρακὸν ἡ ἰσχὺς μου, καὶ ἡ γλῶσσά μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγές με.

17. Ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοὶ, συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με. Ὠρυξαν χεῖράς μου καὶ πόδας,

18. ἐξηρίθμησαν πάντα τὰ ὀστέα μου, αὐτοὶ δὲ κατενόησαν καὶ ἐπέιδόν με.

19. Διμεμρίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν μου ἐβαλον κλῆρον.

20. Σὺ δὲ, Κύριε, μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν μου, εἰς τὴν ἀντιλήψιν μου πρόσχες.

21. Ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενῆ μου.

22. Σώσόν με ἐκ στόματος λέοντος, καὶ ἀπὸ κερμάτων μονοκερῶν τὴν ταπεινώσιν μου.

23. Διηγῆσομαι τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.

11. Fructum illorum de terra perdes, et semen eorum a filiis hominum.

12. Quoniam declinaverunt in te mala, cogitaverunt consilium quod non poterunt stabilire.

13. Quoniam pones eos dorsum in reliquis tuis, præparabis vultum eorum.

14. Exaltare, Domine, in virtute tua : cantabimus et psallemus virtutes tuas.

XXI.

1. In finem, pro susceptione matutina, psalmus ipsi David.

2. Deus, Deus meus, respice in me : quare me dereliquisti? Longe a salute mea verba delictorum meorum.

3. Deus meus, clamabo ad te per diem et non exaudies, et nocte et non ad insipientiam mihi.

4. Tu autem in sancto habitas, laus Israel.

5. In te speraverunt patres nostri, speraverunt et eruisti eos.

6. Ad te clamaverunt et salvi facti sunt : in te speraverunt et non sunt confusi.

7. Ego autem sum vermis et non homo, opprobrium hominum et abjectio plebis.

8. Omnes qui conspiciebant me subsannaverunt me, locuti sunt labiis, moverunt caput.

9. Speravit in Dominum, eruat eum : salvum faciat eum, quoniam vult eum.

10. Quoniam tu es qui extraxisti me de ventre, spes mea ab uberibus matris meæ,

11. in te projectus sum ex utero : de ventre matris meæ Deus meus es tu,

12. ne discedas a me, quoniam tribulatio proxima est, quoniam non est qui adjuvet.

13. Circumdederunt me vituli multi, tauri pingues obsederunt me.

14. Aperuerunt super me os suum, sicut leo rapiens et rugiens.

15. Sicut aqua effusus sum, et dispersa sunt omnia ossa mea : factum est cor meum sicut cera liquescens in medio ventris mei.

16. Exaruit velut testa virtus mea, et lingua mea adhæsit faucibus meis, et in pulverem mortis deduxisti me.

17. Quoniam circumdederunt me canes multi, consilium malignantium obsedit me. Foderunt manus meas et pedes,

18. dinumeraverunt omnia ossa mea, ipsi vero consideraverunt et inspexerunt me.

19. Diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.

20. Tu autem, Domine, ne elongaveris auxilium meum, in defensionem meam respice.

21. Erue a framea animam meam, et de manu canis unicam meam.

22. Salvum me fac de ore leonis, et a cornibus unicornium humilitatem meam.

23. Narrabo nomen tuum fratribus meis, in medio ecclesie cantabo te.

24. Οἱ φοβούμενοι Κύριον, αἰνέσατε αὐτὸν, ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰακώβ, δοξάσατε αὐτὸν,

25. φοβηθήτωσαν αὐτὸν ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ προσέσχευε τῇ δεήσει τοῦ πτωχοῦ, οὐδὲ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐν τῷ κεκραγένοι με πρὸς αὐτὸν εἰσήκουσέ μου.

26. Παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλη, τὰς εὐχὰς μου ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν φοβουμένων αὐτόν.

27. Φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι Κύριον οἱ ἐκζητοῦντες αὐτόν· ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

28. Μνησθήσονται καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς Κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν.

29. Ὅτι τοῦ Κυρίου ἡ βασιλεία, καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν ἐθνῶν

30. Ἐφαγον καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πίονες τῆς γῆς, ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν γῆν.

31. Καὶ ἡ ψυχὴ μου αὐτῷ ζῇ, καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ.

32. Ἀναγγελήσεται τῷ Κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη, καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ λαῷ τῷ τεχνησομένῳ, ὃν ἐποίησεν ὁ Κύριος.

ΚΒ'.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδὲν με ὑπερῆσει·
2. εἰς τόπον χλόης ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν· ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέ με,
3. τὴν ψυχὴν μου ἐπέστρεψεν. Ὁδήγησέ με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης, ἐνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
4. Ἐὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι τὸ μετ' ἐμοῦ εἰ· ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὐταὶ με παρεκάλεσαν.
5. Ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν, ἐξεναντίας τῶν ὀλιβόντων με· ἐλίπνας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου, καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον ὡς κράτιστον.
6. Καὶ τὸ ἐλεός σου καταδιώκεται με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ Κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

ΚΓ'.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, τῆς μᾶς σαββάτου.

1. Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ.
2. Αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ ἐπὶ ποταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν.
3. Τίς ἀναθήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυρίου, καὶ τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ;
4. Ἀθῶρος χερεὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλησίον αὐτοῦ.
5. Οὗτος λήψεται εὐλογίαν παρὰ Κυρίου, καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ Θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.

24. Qui timetis Dominum, laudate eum, universum semen Jacob, magnificate eum,

25. timeat eum omne semen Israel, quoniam non sprexit neque despexit deprecationem pauperis, neque avertit faciem suam a me, et cum clamarem ad eum exaudivit me.

26. A te laus mea in ecclesia magna, vota mea reddam in conspectu timentium eum.

27. Edent pauperes et saturabuntur, et laudabunt Dominum qui requirunt eum: vivent corda eorum in saeculum saeculi.

28. Reminiscuntur et convertentur ad Dominum universi fines terrae, et adorabunt in conspectu ejus universae familiae gentium.

29. Quoniam Domini est regnum, et ipse dominabitur gentium.

30. Manducaverunt et adoraverunt omnes pingues terrae, in conspectu ejus procident omnes qui descendant in terram.

31. Et anima mea ipsi vivet, et semen meum serviet ipsi.

32. Annuntiabitur Domino generatio ventura, et annuntiabitur justitiam ejus populo qui nascetur, quem fecit Dominus.

XXII.

Psalms ipsi David.

1. Dominus pascit me, et nihil mihi deerit:
2. in loco pascuae ibi me collocavit: super aquam refectiois educavit me,
3. animam meam convertit. Deduxit me super semitas justitiae, propter nomen suum.
4. Nam et si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es: virga tua et baculus tuus, ipsa me consolata sunt.
5. Parasti in conspectu meo mensam, adversus eos qui tribulant me: impinguasti in oleo caput meum, et calix tuus inebrians quam praeclarus est!
6. Et misericordia tua subsequetur me omnibus diebus vitae meae, et ut inhabitem in domo Domini in longitudine dierum.

XXIII.

Psalms ipsi David, una sabbati.

1. Domini est terra et plenitudo ejus, orbis terrarum et universi qui habitant in eo.
2. Ipse super maria fundavit eum, et super flumina praeparavit eum.
3. Quis ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco sancto ejus?
4. Innocens manibus et mundus corde, qui non accepit in vano animam suam, et non juravit in dolo proximo suo.
5. Hic accipiet benedictionem à Domino, et misericordiam à Deo salutari suo.

6. Αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων αὐτὸν, ζητούντων τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ. Διάψαλμα.

7. Ἀρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες, ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσέλυσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

8. Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; Κύριος κραταῖος καὶ δυνατός, Κύριος δυνατός ἐν πολέμῳ.

9. Ἀρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες, ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσέλυσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

10. Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; Κύριος τῶν δυνάμεων, αὐτός ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

ΚΔ'.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Πρὸς σέ, Κύριε, ᾔρα τὴν ψυχὴν μου,
2. ὁ Θεός μου, ἐπὶ σοὶ πέποιθα· μὴ κατασχυνθεῖν,

3. μηδὲ καταγελασάτωσάν μου οἱ ἐχθροὶ μου· καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ κατασχυνθῶσιν.

4. Αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοῦντες διακενῆς. Τὰς δόδους σου, Κύριε, γνῶρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους σου διδάξόν με.

5. Ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀληθειάν σου, καὶ δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός ὁ σωτὴρ μου, καὶ σὲ ὑπέμεινα διην τὴν ἡμέραν.

6. Μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου, Κύριε, καὶ τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰσίν.

7. Ἀμαρτίας νεότητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῆς· κατὰ τὸ ἔλεός σου μνήσθητί μου, ἕνεκεν τῆς χρηστότητός σου, Κύριε.

8. Χρηστὸς καὶ εὐθὴς ὁ Κύριος, διὰ τοῦτο νομοθετήσῃ ἀμαρτάνοντας ἐν ὁδοῖ.

9. Ὁδηγήσῃ πρᾶξεις ἐν κρίσει, διδάξῃ πρᾶξεις ὁδοὺς αὐτοῦ.

10. Πᾶσαι αἱ ὁδοὶ Κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια, τοῖς ἐκζητοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ.

11. Ἐνεκα τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, καὶ ἰλάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ μου, πολλὴ γάρ ἐστι.

12. Τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον; Νομοθετήσῃ αὐτῷ ἐν ὁδοῖ ἡ ἡρετίστατο.

13. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσῃ γῆν.

14. Κραταίωμα Κύριος τῶν φοβουμένων αὐτὸν, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ δηλῶσαι αὐτοῖς.

15. Οἱ ὀφθαλμοὶ μου διαπαντὸς πρὸς τὸν Κύριον, ὅτι αὐτὸς ἐκπάσκει ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου.

16. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με, ὅτι μονογενὴς καὶ πτωχὸς εἰμι ἐγώ.

17. Αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου ἐπληθύνθησαν, ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με.

18. Ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου, καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου.

19. Ἴδε τοὺς ἐχθρούς μου, ὅτι ἐπληθύνθησαν, καὶ μίσος ἄδικον ἐμίσησάν με.

20. Φύλαξον τὴν ψυχὴν μου καὶ ῥῦσαί με· μὴ κατασχυνθεῖν, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ.

21. Ἀκαχοὶ καὶ εὐθεῖς ἐκολῶντό μοι, ὅτι ὑπέμεινά σε, Κύριε.

6. Hæc est generatio quærentium eum, quærentium faciem Dei Jacob. *Diapsalma.*

7. Tollite portas, principes, vestras, et elevamini, portæ æternales, et introibit rex gloriæ.

8. Quis est iste rex gloriæ? Dominus fortis et potens, Dominus potens in prælio.

9. Tollite portas, principes, vestras, et elevamini, portæ æternales, et introibit rex gloriæ.

10. Quis est iste rex gloriæ? Dominus virtutum, ipse est rex gloriæ.

XXIV.

Psalmus ipsi David.

1. Ad te, Domine, levavi animam meam,
2. Deus meus, in te confidi : non erubescam,

3. neque irrideant me inimici mei : etenim universi qui sustinent te non confundentur.

4. Confundantur inique agentes supervacue. Vias tuas, Domine, notas fac mihi, et semitas tuas edoce me.

5. Deduc me in veritatem tuam, et doce me, quia tu es Deus salvator meus, et te sustinui tota die.

6. Reminiscere miserationum tuarum, Domine, et quia misericordiæ tuæ a sæculo sunt.

7. Delicta juventutis meæ et ignorantias meas ne memineris : secundum misericordiam tuam memor esto mei, propter bonitatem tuam, Domine.

8. Dulcis et rectus Dominus, propter hoc legem dabit delinquentibus in via.

9. Deducet mansuetos in iudicio, docebit mites vias suas.

10. Universæ viæ Domini misericordia et veritas, requiruntibus testamentum ejus et testimonia ejus.

11. Propter nomen tuum, Domine, et propitiaberis peccato meo, multum est enim.

12. Quis est homo qui timet Dominum? Legem statuet ei in via quam elegit.

13. Anima ejus in bonis demorabitur, et semen ejus hæreditabit terram.

14. Firmamentum est Dominus timentium eum, et testamentum ipsius ad manifestandum eis.

15. Oculi mei semper ad Dominum, quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos.

16. Respice in me et miserere mei, quoniam unicus et pauper sum ego.

17. Tribulationes cordis mei multiplicatæ sunt, de necessitatibus meis erue me.

18. Vide humilitatem meam et laborem meum, et dimitte omnia peccata mea.

19. Vide inimicos meos, quoniam multiplicati sunt, et odio iniquo oderunt me.

20. Custodi animam meam et erue me : non confundar, quoniam speravi in te.

21. Innocentes et recti adhæserunt mihi, quoniam sustinui te, Domine.

22. Λύτρωσαι, ὁ Θεὸς, τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ὀλίψεων αὐτοῦ.

ΚΕ'.

Τοῦ Δαυὶδ.

1. Κρίνόν με, Κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην, καὶ ἐπὶ τῷ Κυρίῳ ἐλπίζων οὐ μὴ σαλευθῶ.
2. Δοκίμασόν με, Κύριε, καὶ πείρασόν με, πύρρῳ-
σον τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου.
3. Ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου
ἐστὶ, καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.
4. Οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου ματαιότητος, καὶ
μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσελθῶ.
5. Ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευομένων, καὶ μετὰ
ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω.
6. Νίφομαι ἐν ἀφώοις τὰς χεῖράς μου, καὶ κυκλώσω
τὸ θυσιαστήριόν σου, Κύριε,
7. τοῦ ἀκούσαι φωνῆς αἰνέσεως, καὶ διηγῆσασθαι
πάντα τὰ θαυμασιά σου.
8. Κύριε, ἡγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον
σκηνώματος δόξης σου.
9. Μὴ συναπολέσης μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχὴν μου, καὶ
μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωὴν μου.
10. ὧν ἐν χερσὶν ἀνομιαί, ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη
δύρων.
11. Ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην, λύτρωσαί με καὶ
ἐλέησόν με.
12. Ὁ ποὺς μου ἔστη ἐν εὐθύτητι, ἐν ἐκκλησίαις εὐ-
λογίῃ σε, Κύριε.

Κς'.

Τοῦ Δαυὶδ, πρὸ τοῦ χρισθῆναι.

1. Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου, τίνα φοβη-
θήσομαι; Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τι-
νος δειλιάσω;
2. Ἐν τῷ ἐγγίξειν ἐπ' ἐμέ κακοῦντας, τοῦ φαγεῖν
τὰς σάρκας μου· οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου,
αὐτοὶ ἠσθένησαν καὶ ἔπεσαν. Ἐὰν παρατάξῃται ἐπ' ἐμέ
παρεμβολή, οὐ φοβηθήσεται ἡ καρδιά μου.
3. Ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμέ πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ
ἐλπίζω.
4. Μίαν ἡτήσαμην παρὰ Κυρίου, ταύτην ἐζητήσω·
τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς
ζωῆς μου· τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα Κυρίου, καὶ
ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ.
5. Ὅτι ἐκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν
μου, ἐσκέπασέ με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ.
6. Ἐν πέτρᾳ ὕψωσέ με, καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσε τὴν κε-
φαλὴν μου ἐπ' ἐχθρούς μου. Ἐκύλωσα καὶ ἔθυσα ἐν
τῇ σκηνῇ αὐτοῦ θυσίαν ἀλαλαγμοῦ, ψάλλομαι καὶ ψαλῶ
τῷ Κυρίῳ.
7. Ἐξάκουσον, Κύριε, τῆς φωνῆς μου ἧς ἐκέκραξα,
ἐλέησόν με, καὶ εἰσάκουσόν μου.
8. Σοὶ εἶπεν ἡ καρδιά μου, ἐξεζήτησα τὸ πρόσωπόν
σου· τὸ πρόσωπόν σου, Κύριε, ζητήσω.
9. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, μὴ
ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου. Βοηθός μου γε-
νοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, καὶ μὴ ἐπερίδῃς με, ὁ Θεὸς
ὁ σωτήρ μου

22. Redime, Deus, Israel ex omnibus tribulationibus ejus.

XXV.

Ipsius David.

1. Judica me, Domine, quoniam ego in innocentia mea ambulavi, et in Domino sperans non movebor.
2. Proba me, Domine, et tenta me, ure renes meos et cor meum.
3. Quoniam misericordia tua ante oculos meos est, et complacui in veritate tua.
4. Non sedi cum consilio vanitatis, et cum iniqua gerentibus non introibo.
5. Odio habui ecclesiam malignantium, et cum impiis non sededo.
6. Lavabo inter innocentes manus meas, et circumdabo altare tuum, Domine,
7. ut audiam vocem laudis, et enarrem universa mirabilia tua.
8. Domine, dilexi decorem domus tuae et locum habitationis gloriae tuae.
9. Ne simul perdas cum impiis animam meam, et cum viris sanguinum vitam meam :
10. in quorum manibus iniquitates sunt, dextera eorum repleta est muneribus.
11. Ego autem in innocentia mea ambulavi, redime me et miserere mei.
12. Pes meus stetit in rectitudine, in ecclesiis benedicam te, Domine.

XXVI.

Ipsius David, priusquam liniretur.

1. Dominus illuminatio mea et salus mea, quem timebo? Dominus protector vitae meae, à quo trepidabo?
2. Dum appropinquant super me nocentes, ut edant carnes meas : qui tribulant me et inimici mei, ipsi infirmati sunt et ceciderunt. Si consistent adversum me castra, non timebit cor meum.
3. Si insurgat in me bellum, in hoc ego spero.
4. Unam petii à Domino, hanc requiram : ut inhabitem in domo Domini omnes dies vitae meae : contempler delectationem Domini, et visitem templum ejus.
5. Quoniam abscondit me in tabernaculo suo in die malorum meorum, protexit me in abscondito tabernaculi sui.
6. In petra exaltavit me, et nunc ecce exaltavit caput meum super inimicos meos. Circulivi et immolavi in tabernaculo ejus hostiam vociferationis, cantabo et psallam Domino.
7. Exaudi, Domine, vocem meam qua clamavi ad te, miserere mei et exaudi me.
8. Tibi dixit cor meum, quæsi vi vultum tuum : vultum tuum, Domine, requiram.
9. Ne avertas vultum tuum à me, ne declines in ira à servo tuo. Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me, Deus salvator meus.

10. Ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, ὁ δὲ Κύριος προσελάβετό με.

11. Νομοθέτησόν με, Κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ δδήγησόν με ἐν τριβῇ εὐθείᾳ ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου.

12. Μὴ παραδῇς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι ἐπανεστήσαν μοι μάρτυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἐαυτῇ.

13. Πιστεύω τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ Κυρίου ἐν γῇ ζώντων.

14. Ὑπόμεινον τὸν Κύριον, ἀνδρίζου, καὶ κραταίωσθω ἡ καρδία σου, καὶ ὑπόμεινον τὸν Κύριον.

ΚΖ'.

Τοῦ Δαυίδ.

1. Πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα· ὁ Θεός μου, μὴ παρασιωπήσης ἐπ' ἐμοί, μήποτε παρασιωπήσης ἐπ' ἐμοί, καὶ ὁμοιωθῶμαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.

2. Εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου, ἐν τῷ δέσθαι με πρὸς σέ, ἐν τῷ αἶρειν με χεῖράς μου εἰς τὰς νύκτας σου.

3. Μὴ συνελκύσης μετὰ ἁμαρτωλῶν τὴν ψυχὴν μου, καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσης με· τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίων αὐτῶν, κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.

4. Δὸς αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν· κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς, ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς.

5. Ὅτι οὐ συνήκαν εἰς τὰ ἔργα Κυρίου καὶ εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καθελεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐτούς.

6. Εὐλόγητὸς Κύριος, ὅτι εἰσέκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου.

7. Κύριος βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου, ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου, καὶ ἐδοθήτην· καὶ ἀνέβαλεν ἡ σὰρξ μου, καὶ ἐκ θελήματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ.

8. Κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιστής τῶν σωτηρίων τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ ἐστι.

9. Σῶσον τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, καὶ ποιήσαντο αὐτοὺς, καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος.

ΚΗ'.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ἐξοδίου σκηνῆς.

1. Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ, υἱοὶ Θεοῦ, ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ υἱοὺς κριῶν.

2. Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν, ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, προσκυνήσατε τῷ Κυρίῳ ἐν αὐτῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ.

3. Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὁ Θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε, Κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν.

4. Φωνὴ Κυρίου ἐν ἰσχυί, φωνὴ Κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ.

5. Φωνὴ Κυρίου συντρίβοντας κέδρους· συντρίψει Κύριος τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου.

6. Καὶ λεπυνεῖ αὐτάς ὡς τὸν μόσχον τοῦ Λιβάνου, καὶ ὁ ἡγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερῶν.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

10. Quoniam pater meus et mater mea dereliquerunt me, Dominus autem assumpsit me.

11. Legem pone mihi, Domine, in via tua, et dirige me in semita justa propter inimicos meos.

12. Ne tradideris me in animas tribulantium me, quoniam insurrexerunt mihi testes iniqui, et mentita est iniquitas sibi.

13. Credo videre bona Domini in terra viventium.

14. Sustine Dominum, viriliter age, et confortetur cor tuum, et sustine Dominum.

XXVII.

Ipsius David.

1. Ad te, Domine, clamavi : Deus meus, ne sileas super me, ne quando sileas super me, et assimilabor descendentibus in lacum.

2. Exaudi vocem deprecationis meae, dum oro ad te, dum extollo manus meas ad templum sanctum tuum.

3. Ne simul trahas cum peccatoribus animam meam, et cum operantibus iniquitatem ne comperdas me : cum his qui loquuntur pacem cum proximis suis, mala autem in cordibus eorum.

4. Da illis secundum opera eorum, et secundum malignitatem adinventionum ipsorum : secundum opera manuum illorum da eis, redde retributionem eorum ipsis.

5. Quoniam non intellexerunt in operibus Domini et in operibus manuum ejus, destrues illos et non aedificabis eos.

6. Benedictus Dominus, quoniam exaudivit vocem deprecationis meae.

7. Dominus adjutor meus et protector meus, in ipso speravi cor meum, et adjutus sum : et redoruit caro mea, et ex voluntate mea confitebor ei.

8. Dominus fortitudo plebis suae, et protector salutarium Christi sui est.

9. Salvum fac populum tuum, et benedic hereditatem tuam, et pascere illos, et extolle illos usque in saeculum.

XXVIII.

Psalmus ipsi David exodii tabernaculi.

1. Afferte Domino, filii Dei, afferte Domino filios arietum.

2. Afferte Domino gloriam et honorem, afferte gloriam nomini ejus, adorate Dominum in aula sancta ejus.

3. Vox Domini super aquas, Deus majestatis intonuit, Dominus super aquas multas.

4. Vox Domini in virtute, vox Domini in magnificentia.

5. Vox Domini confringentis cedros : confringet Dominus cedros Libani.

6. Et comminuet eos tamquam vitulum Libani, et dilectus sicut filius unicornium.

7. Φωνὴ Κυρίου διακόπτοντος φλόγα πυρός,
8. φωνὴ Κυρίου συσεπόντος ἔρημον· συσσειεῖ Κύριος τὴν ἔρημον Κάδης.
9. Φωνὴ Κυρίου καταρτιζομένου ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει δρυμοὺς, καὶ ἐν τῇ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν.
10. Κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικιεῖ, καὶ καθιεῖται Κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα.
11. Κύριος ἰσχύϊ τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει, Κύριος εὐλογήσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

ΚΘ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς ὡδῆς τοῦ ἱγκανισμοῦ τοῦ οἴκου τοῦ Δαυὶδ.
2. Ὑψώσω σε, Κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με, καὶ οὐκ εὐφρανάς τοὺς ἐχθροὺς μου ἐπ' ἐμέ.
3. Κύριε ὁ Θεός μου, ἐκέκραξα πρὸς σέ, καὶ ἰάσω με.
4. Κύριε, ἀνήγαγες ἐξ ᾄδου τὴν ψυχὴν μου, ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον.
5. Ψάλατε τῷ Κυρίῳ, οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἀγιοσύνης αὐτοῦ.
6. Ὅτι ὁργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ· τοσεπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς, καὶ εἰς τοπρῶτ ἀγαλλίασις.
7. Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου· Οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα.
8. Κύριε, ἐν τῷ θελήματί σου παρέσχου τῇ κάλλει μου δύναμιν· ἀπέστρεψας δὲ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος.
9. Πρὸς σέ, Κύριε, κεκραῖομαι, καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου δεηθήσομαι.
10. Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου, ἐν τῷ καταβῆναί με εἰς διαφθοράν; Μὴ ἐξομολογήσεται σοὶ χροῖς, ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου;
11. Ἦκουσε Κύριος, καὶ ἠλέησέ με· Κύριος ἐγενήθη βοηθός μου.
12. Ἐστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοί, διέβηξας τὸν σάκκον μου, καὶ περιέζωσάς με εὐφροσύνην.
13. Ὅπως ἂν ψάλλῃ σοὶ ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ κατανυγῶ. Κύριε ὁ Θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαι σοὶ.

Α'.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ἐκστάσιως.

2. Ἐπὶ σοί, Κύριε, ἤλπισα, μὴ καταισχυνθῆναι εἰς τὸν αἰῶνα· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαι με καὶ ἐξελοῦ με.
3. Κλῖνον πρὸς μέ τὸ οὖς σου, τάχυνον τοῦ ἐξελεσθαι με· γενοῦ μοι εἰς Θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς, τοῦ σώσαί με.
4. Ὅτι κραταίωμα μου καὶ καταφυγὴ μου εἶ σὺ, καὶ ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με καὶ διαθρέψεις με.
5. Ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης ἧς ἐκρυψάν μοι, ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου, Κύριε.
6. Εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου· ἐλυτρώσω με, Κύριε ὁ Θεός τῆς ἀληθείας.

7. Vox Domini intercidentis flammam ignis,
8. vox Domini concutientis desertum : commovebit Dominus desertum Cades.
9. Vox Domini perficientis cervos, et revelabit sylvas, et in templo ejus unusquisque dicet gloriam.

10. Dominus diluvium inhabitare facit, et sedebit Dominus rex in æternum.
11. Dominus virtutem populo suo dabit, Dominus benedictet populum suum in pace.

XXIX.

1. In finem, psalmus cantici dedicationis domus ipsius David.
2. Exaltabo te, Domine, quoniam suscepisti me, nec delectasti inimicos meos super me.
3. Domine Deus meus, clamavi ad te, et sanasti me.
4. Domine, reduxisti ab inferno animam meam, salvum fecisti me a descendentibus in lacum.
5. Psallite Domino, sancti ejus, et confitemini memoria sanctitatis ejus.
6. Quoniam ira in indignatione ejus, et vita in voluntate ejus : vespere dominabitur fletus, et in matutinum exultatio.
7. Ego autem dixi in abundantia mea : Non movebor in æternum.
8. Domine, in voluntate tua præstitisti decori meo virtutem : avertisti autem faciem tuam, et factus sum conturbatus.
9. Ad te, Domine, clamabo, et ad Deum meum deprecabor.
10. Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem? Numquid confitebitur tibi pulvis, aut annuntiabit veritatem tuam?
11. Audivit Dominus, et misertus est mei : Dominus factus est adjutor meus.
12. Convertisti plantum meum in gaudium mihi, concidisti saccum meum, et accinxisti me lætitia.
13. Ut psallat tibi gloria mea, et non compungar. Domine Deus meus, in æternum confitebor tibi.

XXX.

In finem, psalmus ipsi David, exstasis.

2. In te, Domine, speravi, non confundar in æternum : in justitia tua erue me et exime me.
3. Inclina ad me aurem tuam, accelera ut eximas me : esto mihi in Deum protectorem et in domum refugii, ut salvum me facias.
4. Quoniam fortitudo mea et refugium meum es tu, et propter nomen tuum deduces me et enutries me.
5. Educes me de laqueo hoc quem absconderunt mihi, quoniam tu es protector meus, Domine.
6. In manus tuas commendabo spiritum meum : redemisti me, Domine Deus veritatis.

7. Ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητας διακενῆς· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ Κυρίῳ ἠλπισα,
 8. ἀγαλλιάσσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἔλεει σου. Ὅτι ἐπέιδες τὴν ταπεινώσιν μου, ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχὴν μου.
 9. Καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθροῦ, ἔστησας ἐν εὐρυχωρίᾳ τοὺς πόδας μου.
 10. Ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι θλίβομαι· ἐπαράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου, ἡ ψυχὴ μου καὶ ἡ γαστήρ μου.
 11. Ὅτι ἐξέλιπεν ἐν δόλῳ ἡ ζωὴ μου, καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς· ἡσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχὺς μου, καὶ τὰ ὀστέα μου ἐπαράχθησαν.
 12. Παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος, καὶ τοῖς γείτοσί μου σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου· οἱ θεωροῦντές με ἔω ἐφυγον ἀπ' ἐμοῦ,
 13. ἐπελήσθην ὥς ἐκ νεκρῶν ἀπὸ καρδίας, ἐγενήθην ὥς ἐκ σκευῶς ἀπολωλὸς,
 14. ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν παροικούντων κυκλῶθεν· ἐν τῷ συναγθῆναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμέ, τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχὴν μου ἐβουλεύσαντο.
 15. Ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ ἠλπισα, Κύριε· εἶπα· Σὺ εἶ ὁ Θεός μου,
 16. ἐν ταῖς χερσὶ σου οἱ κληροῖ μου. Ῥῥαί με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου, καὶ ἐκ τῶν καταδιωκόντων με.
 17. Ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, σῶσόν με ἐν τῷ ἔλεει σου.
 18. Κύριε, μὴ καταισχυνηθῇν, ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε· αἰσχυνηθήσαν οἱ ἀσεβεῖς, καὶ καταχθείησαν εἰς ᾗδου.
 19. Ἀλαλα γενηθήτω τὰ χεῖλη τὰ δόλια, τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν ἐν ὑπερηφανίᾳ καὶ ἐξουδενώσει.
 20. Ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου, Κύριε, ἥς ἐκρυψας τοῖς φοβουμένοις σε. Ἐξειργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σέ, ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.
 21. Κατακρύψει αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώπου σου ἀπὸ παραγῆς ἀνθρώπων· σκεπάσεις αὐτοὺς ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.
 22. Εὐλογητὸς Κύριος, ὅτι ἐθαυμάστωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πόλει περιτογῆς.
 23. Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου· Ἀπέβριμμαι ἀπὸ προσώπου τῶν ὀφθαλμῶν σου. Διὰ τοῦτο εἰσέγκουσας, Κύριε, τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ κεκραγῆναι με πρὸς σέ.
 24. Ἀγαπήσατε τὸν Κύριον, πάντες οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, ὅτι ἀληθείας ἐκζητεῖ Κύριος, καὶ ἀνταποδίδωσι τοῖς περισσούς ποιοῦσιν ὑπερηφανίαν.
 25. Ἀνδρίζεσθε, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία ὑμῶν, πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ Κύριον.

ΔΔ'.

Συνέσις τῷ Δαυίδ.

1. Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.
 2. Μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ λογίσσεται Κύριος ἁμαρτίαν, οὐδὲ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος.
 3. Ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλαμῶν τὰ ὀστέα μου, ἀπὸ τοῦ κρᾶζειν με ὅλην τὴν ἡμέραν.

7. Odisti observantes vanitates supervacue : ego autem in Domino speravi,
 8. exultabo et lætabor in misericordia tua. Quoniam respexisti humilitatem meam, salvam fecisti de necessitatibus animam meam.
 9. Nec conclusisti me in manus inimici, statuisti in loco spatioso pedes meos.
 10. Miserere mei, Domine, quoniam tribulor : conturbatus est in ira oculus meus, anima mea et venter meus.
 11. Quoniam defecit in dolore vita mea, et anima mea in gemitibus : infirmata est in paupertate virtus mea, et ossa mea conturbata sunt.
 12. Super omnes inimicos meos factus sum opprobrium, et vicinis meis valde, et timor notis meis : qui videbant me foras fugerunt a me,
 13. oblivioni datus sum tamquam mortuus a corde, factus sum tamquam vas perditum,
 14. quoniam audiavi vituperationem multorum accolentium in circuitu : dum congregarentur ipsi simul adversum me, ut acciperent animam meam consiliati sunt.
 15. Ego autem in te speravi, Domine : dixi : Tu es Deus meus,
 16. in manibus tuis sortes meæ. Erue me de manu inimicorum meorum, et a persequentibus me.
 17. Illustra faciem tuam super servum tuum, salvum me fac in misericordia tua.
 18. Domine, non confundar, quoniam invocavi te : erubescant impii, et deducantur in infernum.
 19. Muta fiant labia dolosa, quæ loquuntur adversus justum iniquitatem in superbia et contemptu.
 20. Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondisti timentibus te ! Perfecisti sperantibus in te, in conspectu filiorum hominum.
 21. Abscondes eos in abscondito faciei tuæ a conturbatione hominum : proteges eos in tabernaculo a contradictione linguarum.
 22. Benedictus Dominus, quoniam mirificavit misericordiam suam in civitate munitionis.
 23. Ego autem dixi in extasi mea : Projectus sum a facie oculorum tuorum. Ideo exaudisti, Domine, vocem orationis meæ dum clamarem ad te.
 24. Diligite Dominum, omnes sancti ejus, quoniam veritates requirit Dominus, et retribuet iis qui abundanter facient superbiam.
 25. Viriliter agite, et confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Domino.

XXXI.

Intelligentiæ ipsi David.

1. Beati quorum remissæ sunt iniquitates, et quorum tecta sunt peccata.
 2. Beatus vir cui non imputabit Dominus peccatum, nec est in ore ejus dolus.
 3. Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea, a clamando me tota die.

8.

4. Ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐδαρύνθη ἐπ' ἐμέ ἡ χεὶρ σου, ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐμπαγήναι ἀκάνθαν. Διάψαλμα.

5. Τὴν ἁμαρτίαν μου ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἀνομίαν μου οὐκ ἐκάλυψα. Εἶπα· Ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ Κυρίῳ, καὶ σὺ ἀφήκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας μου. Διάψαλμα.

6. Ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πρὸς σέ πᾶς ὁσιος, ἐν καιρῷ εὐθέτω· πλὴν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιούσι.

7. Σὺ μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με· τὸ ἀγαλλιάμα μου λύτρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με. Διάψαλμα.

8. Συνετίω σε καὶ συμβιβῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἧ πορεύσει, ἐπιστηριῶ ἐπὶ σέ τοὺς ὀφθαλμούς μου.

9. Μὴ γίνεσθε ὡς ἵππος καὶ ἥμιονος, οἷς οὐκ ἔστι σύνεσις· ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἀγχαί, τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ.

10. Πολλαὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ Κύριον ἔλεος κυκλώσει.

11. Εὐφράνθητε ἐπὶ Κύριον καὶ ἀγαλλιάσθε, δίκαιοι, καὶ καυχᾶσθε, πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

ΑΒ'.

Τῷ Δαυίδ.

1. Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν τῷ Κυρίῳ, τοῖς εὐθέσι πρέπει ἀνεσις.

2. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ.

3. Ἀσατε αὐτῷ ᾄσμα καινὸν, καλῶς ψάλατε ἐν ἀλαλαγμῷ.

4. Ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει.

5. Ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ χρίσιν, τοῦ ἐλέους Κυρίου πλήρης ἡ γῆ.

6. Τῷ λόγῳ τοῦ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν, καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν.

7. Συνάγων ὥσει ἀσχὸν ὑδάτα θαλάσσης, τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους.

8. Φοβηθήτω τὸν Κύριον πᾶσα ἡ γῆ, ἀπ' αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην.

9. Ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν.

10. Κύριος διασκεδάζει βουλὰς ἐθνῶν, ἀθετεῖ δὲ λογισμοὺς λαῶν, καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων.

11. Ἡ δὲ βουλή τοῦ Κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, λογισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς.

12. Μικαρίον τὸ ἔθνος οὗ ἐστι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ, λαὸς ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυτοῦ.

13. Ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ Κύριος, εἶδε πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων,

14. ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

15. Ὁ πλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν, ὁ συνιέας πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.

16. Οὐ σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ.

4. Quoniam die ac nocte gravata est super me manus tua, conversus sum in ærumna dum configeretur mihi spina. *Diapsalma.*

5. Peccatum meum notum feci, et injustitiam meam non operui. Dixi : Pronuntiabo adversum me injustitiam meam Domino, et tu remisisti impietatem cordis mei. *Diapsalma.*

6. Pro hac orabit ad te omnis sanctus, in tempore opportuno : verumtamen in diluvio aquarum multarum ad eum non appropinquabunt.

7. Tu es refugium meum a tribulatione quæ circumdedit me : exultatio mea redime me a circumdantibus me. *Diapsalma.*

8. Intellectum dabo tibi, et instruam te in via hac qua gradieris, obfirmabo super te oculos meos.

9. Nolite fieri sicut equus et mulus, quibus non est intellectus : in freno et camo maxillas eorum constringe, qui non appropinquant ad te.

10. Multa flagella peccatoris, sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

11. Laetamini in Domino et exsultate, justī, et gloriāmini, omnes recti corde.

XXXII.

Ipsi David.

1. Exsultate, justī, in Domino, rectos decet laudatio.

2. Confitemini Domino in cithara, in psalterio decachordo psallite ei.

3. Cantate ei canticum novum, bene psallite in vociferatione.

4. Quia rectum est verbum Domini, et omnia opera ejus in fide.

5. Diligit misericordiam et judicium, misericordia Domini plena est terra.

6. Verbo Domini cœli firmati sunt, et spiritu oris ejus omnis virtus eorum.

7. Congregans sicut utrem aquas maris, ponens in thesauris abyssos.

8. Timeat Dominum omnis terra, ab eo autem commoveantur omnes inhabitantes orbem.

9. Quoniam ipse dixit et facta sunt, ipse mandavit et creata sunt.

10. Dominus dissipat consilia gentium, reprobat autem cogitationes populorum, et reprobat consilia principum.

11. Consilium vero Domini manet in æternum, cogitationes cordis ejus a generationibus in generationes.

12. Beata gens cujus est Dominus Deus ejus, quem elegit in hæreditatem sibi.

13. De cœlo respexit Dominus, vidit omnes filios hominum,

14. de præparato habitaculo suo respexit super omnes qui inhabitant terram.

15. Qui finxit sigillatim corda eorum, qui intelligit omnia opera eorum.

16. Non salvatur rex per multam virtutem, et gigas non salvabitur in multitudine fortitudinis suæ.

17. Ψευδὴς ἵππος εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πλήθει δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σωθήσεται.
 18. Ἴδου οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τῷ ἔλεος αὐτοῦ.
 19. Ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ διαθρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ.
 20. Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομένει τῷ Κυρίῳ, ὅτι βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστὶ.
 21. Ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἠλπίσαιμεν.
 22. Γένοιτο τὸ ἔλεός σου, Κύριε, ἐφ' ἡμᾶς, καθάπερ ἠλπίσαιμεν ἐπὶ σέ.

ΔΓ'.

Τῷ Δαυὶδ, ὅποτε ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐναντίον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ ἀπέλθεν.

2. Εὐλογῆσω τὸν Κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διαπαντός ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου.
 3. Ἐν τῷ Κυρίῳ ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχὴ μου· ἀκουσάτωσαν πρεβεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν.
 4. Μεγαλύνετε τὸν Κύριον σὺν ἐμοί, καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπιτοαυτό.
 5. Ἐξεζήτησα τὸν Κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου, καὶ ἐκ πασῶν τῶν παροικιῶν μου ἐβρύσατό με.
 6. Προσέλθατε πρὸς αὐτόν καὶ φωτίσθητε, καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταιοχυθῇ.
 7. Οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε, καὶ ὁ Κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν.
 8. Παρεμβαλεῖ ἄγγελος Κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ῥύσεται αὐτούς.
 9. Γεύσασθε, καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος· μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν.
 10. Φοβήθητε τὸν Κύριον, πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἐστὶν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
 11. Πλοῦστοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ. Διάψαλμα.
 12. Δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατέ μου· φόβον Κυρίου διδάξω ὑμᾶς.
 13. Τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωὴν, ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθὰς;
 14. Παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ, καὶ χεὶρ σου τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον.
 15. Ἐκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν, ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν.
 16. Ὁφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δίκαιους, καὶ ὅτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν.
 17. Πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακὰ, τοῦ ἐξολοθρεῖσθαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.
 18. Ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι, καὶ ὁ Κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν ἐβρύσατο αὐτούς.
 19. Ἐγγὺς Κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει.
 20. Πολλὰ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ Κύριος.
 21. Φυλάσσει πάντα τὰ ὀστέα αὐτῶν, ἐν ἑξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται.

17. Fallax equus ad salutem, in abundantia autem virtutis suae non salvabitur.

18. Ecce oculi Domini super metuentes eum, sperantes super misericordia ejus.

19. Ut eruat a morte animas eorum, et alat eos in fame.

20. Anima nostra patiens est Domino, quoniam adjutor et protector noster est.

21. Quia in eo laetabitur cor nostrum, et in nomine sancto ejus speravimus.

22. Fiat misericordia tua, Domine, super nos, quemadmodum speravimus in te.

XXXIII.

Ipsi David, cum mutavit vultum suum coram Abimelech, et dimisit eum, et abiit.

2. Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore meo.

3. In Domino laudabitur anima mea : audiant mansueti et laetentur.

4. Magnificate Dominum mecum, et exaltemus nomen ejus in idipsum.

5. Exquisivi Dominum, et exaudivit me, et ex omnibus parocciis meis eripuit me.

6. Accedite ad eum et illuminamini, et facies vestrae non confundentur.

7. Iste pauper clamavit, et Dominus exaudivit eum, et de omnibus tribulationibus ejus salvavit eum.

8. Immittet angelus Domini in circuitu timentium eum, et eripiet eos.

9. Gustate, et videte quoniam suavis est Dominus : beatus vir qui sperat in eum.

10. Time te Dominum, omnes sancti ejus, quoniam non est inopia timentibus eum.

11. Divites eguerunt et esurierunt, inquirentes autem Dominum non minuentur omni bono. *Diapsalma.*

12. Venite, filii, audite me; timorem Domini docebo vos.

13. Quis est homo qui vult vitam, diligit dies videre bonos?

14. Contine linguam tuam a malo, et labia tua ne loquantur dolum.

15. Declina a malo et fac bonum, quære pacem et persequere eam.

16. Oculi Domini super justos, et aures ejus in precem eorum.

17. Vultus autem Domini super facientes mala, ut perdat de terra memoriam eorum.

18. Clamaverunt justi, et Dominus exaudivit eos, et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos.

19. Juxta est Dominus illis qui contrito sunt corde, et humiles spiritu salvabit.

20. Multae tribulationes justorum, et de omnibus his liberabit eos Dominus.

21. Custodit omnia ossa eorum, unum ex eis non conteretur.

22. Θάνατος ἁμαρτωλῶν πονηρὸς, καὶ οἱ μισοῦντες τὸν δίκαιον πλημμελήσουσι.

23. Αὐτρώσεται Κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ πλημμελήσουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτόν.

ΛΔ'.

Τῷ Δαυίδ.

1. Δίκασον, Κύριε, τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με.

2. Ἐπιλαβοῦ ὅπλου καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι εἰς βοήθειάν μοι.

3. Ἐκχεον βρομαίαν, καὶ σύγκλεισον ἐξεναντίας τῶν καταδιωκόντων με· εἶπον τῇ ψυχῇ μου· Σωτηρία σου ἐγὼ εἴμι.

4. Ἀισχυνοθήσαν καὶ ἐντραπήσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου, ἀποστραφείσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνοθήσαν οἱ λογιζομενοί μοι κακά.

5. Γενηθήτωσαν ὡσεὶ γοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς.

6. Γενηθήτω ἡ δόδος αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίσθημα, καὶ ἄγγελος Κυρίου καταδιώκων αὐτούς.

7. Ὅτι ὠρεᾶν ἔκρυψάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν, μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχὴν μου.

8. Ἐλθέτω αὐτοῖς παγὶς ἣν οὐ γινώσκουσι, καὶ ἡ θήρα ἣν ἔκρυψαν συλλαβέτω αὐτούς, καὶ ἐν τῇ παγίδι πεσοῦνται ἐν αὐτῇ.

9. Ἡ δὲ ψυχὴ μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, τερφθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ.

10. Πάντα τὰ ὀστέα μου ἐροῦσι· Κύριε, τίς ὁμοίός σοι; Ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πένιτον ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν.

11. Ἀναστάντες μάρτυρες ἄδικοι, ἀ οὐκ ἐγίνωσκον ἐπηρώτων με.

12. Ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ καλῶν, καὶ ἀτεχνίαν τῇ ψυχῇ μου.

13. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοῦ παρενοχλεῖν μοι ἐνεδύομην σάκκον, καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἡ προσευχὴ μου εἰς κόλπον μου ἀποστραφθήσεται.

14. Ὡς πλησίον, ὡς ἀδελφὸν ἡμέτερον οὕτως εὐηρέστουν, ὡς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων οὕτως ἐταπεινούμην.

15. Καὶ κατ' ἐμοῦ εὐφράνθησαν καὶ συνήχθησαν, συνήχθησαν ἐπ' ἐμὲ μάστιγες καὶ οὐκ ἔγνω· διεσχίσθησαν, καὶ οὐ κατενύγησαν.

16. Ἐτίρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμὸν, ἔδρουζαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν.

17. Κύριε, πότε ἐπόψῃ, ἀποκατάστησον τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων τὴν μογονεῖν μου.

18. Ἐξομολογήσομαί σοι καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ βαρεὶ αἰνέσω σε.

19. Μὴ ἐπιχαρείσάν μοι οἱ ἐθραϊνοντές μοι ματαίως, οἱ μισοῦντές με ὠρεᾶν, καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς.

20. Ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, καὶ ἐπ' ὀργῇ δόλους διελογίζοντο.

21. Καὶ ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν, εἶπαν· Εὐγε, εὐγε, εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

22. Mors peccatorum pessima, et qui oderunt justum delinquent.

23. Redimet Dominus animas servorum suorum, et non delinquent omnes qui sperant in eum.

XXXIV.

Ipsi David.

1. Judica, Domine, nocentes me, impugna impugnantes me.

2. Apprehende arma et scutum, et exsurge in adjutorium mihi.

3. Effunde frameam, et concludere adversus eos qui persequuntur me: dic animæ meæ: Salus tua ego sum.

4. Confundantur et revereantur quærentes animam meam, avertantur retrorsum et confundantur cogitantes mihi mala.

5. Fiant tamquam pulvis ante faciem venti, et angelus Domini tribulans eos.

6. Fiat via eorum tenebræ et lubricum, et angelus Domini persequens eos.

7. Quoniam gratis absconderunt mihi interitum laquei sui, supervacue exprobraverunt animam meam.

8. Veniat illis laqueus quem ignorant, et captio quam occultaverunt comprehendat illos, et in laqueum cadant in ipsum.

9. Anima autem mea exsultabit in Domino, delectabitur super salutare ejus.

10. Omnia ossa mea dicent: Domine, quis similis tibi? Eripiens inopem de manu fortiorum ejus, et egenum et pauperem a diripientibus eum.

11. Insurgentes testes iniqui, quæ ignorabam interrogabant me.

12. Retribuebant mihi mala pro bonis, et sterilitatem animæ meæ.

13. Ego autem cum mihi molesti essent induabar cilicio, et humiliabam in jejuniis animam meam, et oratio mea in sinum meum convertetur.

14. Quasi proximum, quasi fratrem nostrum ita complacibam, quasi lugens et contristatus sic humiliabar.

15. Et adversus me lætati sunt et convenerunt, congregata sunt super me flagella et ignoravi: dissipati sunt, nec compuncti.

16. Tentaverunt me, subsannaverunt me subsannatione, frenduerunt super me dentibus suis.

17. Domine, quando respicies, restitue animam meam a malignitate eorum, a leonibus unicam meam.

18. Confitebor tibi et in ecclesia magna, in populo gravi laudabo te.

19. Non supergaudeant mihi qui adversantur mihi vane, qui oderunt me gratis, et annuunt oculis.

20. Quoniam mihi quidem pacifice loquebantur, et in iracundia dolos cogitabant.

21. Et dilataverunt super me os suum dixerunt: Euge, euge, viderunt oculi nostri.

22. Ἐίδες, Κύριε, μὴ παρασιωπήσης· Κύριε, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ.

23. Ἐξέγέρθητι, Κύριε, καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου, ὁ Θεός μου καὶ ὁ Κύριός μου εἰς τὴν δίκην μου.

24. Κρίνόν με, Κύριε, κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου, Κύριε ὁ Θεός μου, καὶ μὴ ἐπιχαρείσάν μοι.

25. Μὴ εἰποισαν ἐν καρδίαις αὐτῶν· Εὖγε, εὖγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν, μὴδὲ εἴποιεν· Κατεπίομεν αὐτόν.

26. Αἰσχυνθῆσαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου· ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ μεγαλοῦρρημονοῦντες ἐπ' ἐμέ.

27. Ἀγαλλιάσαιντο καὶ εὐφρανθῆσαν οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου· καὶ εἰπάτωσαν διαπαντός· Μεγαλυνθεὶς ὁ Κύριος, οἱ θέλοντες τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ.

28. Καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσῃ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν ἔπαιόν σου.

ΔΕ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, τῷ δούλῳ Κυρίου τῷ Δαυίδ.

2. Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἀμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

3. Ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, τοῦ εὑρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι.

4. Τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ δόλος, οὐκ ἠδουλήθη συνίναί τοῦ ἀγαθῖνου.

5. Ἀνομίαν ἐλογίσατο ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, παρῆστη πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ, τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προσώχθισε.

6. Κύριε, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου, καὶ ἡ ἀλήθειά σου ὡς τῶν νεφελῶν.

7. Ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη Θεοῦ, τὰ κρίματά σου ὡςτε ἀβυσσος πολλή· Ἄνθρωπους καὶ κτῆνη σώσεις, Κύριε,

8. ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου, ὁ Θεός· οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου ἐλπιούσι.

9. Μεθυσθήσονται ἀπὸ πικρῆς οἴκου σου, καὶ τὸν χειμάρρῳ τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς αὐτούς.

10. Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτὶ σου ὁφθαλμοὶ φῶς.

11. Παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσίν σε, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.

12. Μὴ ἐλθέτω μοι ποῦς υπερηφανίας, καὶ χεὶρ ἀμαρτωλῶν μὴ σαλεύσαι με.

13. Ἐκεῖ ἔπεσον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐξώσθησαν καὶ οὐ μὴ δύνωνται στήναι.

ΛΖ'.

Τῷ Δαυίδ.

1. Μὴ παραζηλῶ ἐν πονηρευομένοις, μὴδὲ ζηλῶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν.

2. Ὅτι ὡς αἱ χόρτοι τοῦ ἀποξηρανθήσονται, καὶ ὡς αἱ λαχάναί χλόης ταχὺ ἀποπεσούνται.

3. Ἐλπίσον ἐπὶ Κύριον, καὶ ποιεὶ χρηστότητα· καὶ κατασκευάσῃ τὴν γῆν, καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς.

4. Κατατρήψον τοῦ Κυρίου, καὶ δώσει σοὶ τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου.

22. Videris, Domine, ne sileas : Domine, ne discedas a me.

23. Exsurge, Domine, et intende iudicio meo, Deus meus et Dominus meus in causam meam.

24. Judica me, Domine, secundum justitiam tuam, Domine Deus meus, et non supergaudeant mihi.

25. Non dicant in cordibus suis : Euge, euge animæ nostræ, nec dicant : Devoravimus eum.

26. Erubescant et vereantur simul qui gratulantur malis meis : induantur confusione et verecundia qui magna loquuntur super me.

27. Exsultent et lætentur qui volunt justitiam meam : et dicant semper : Magnificetur Dominus, qui volunt pacem servi ejus.

28. Et lingua mea meditabitur justitiam tuam, tota die laudem tuam.

XXXV.

1. In finem, servo Domini David.

2. Dixit injustus ut delinquat in semetipso, non est timor Dei ante oculos ejus.

3. Quoniam dolose egit in conspectu ejus, ut inveniret iniquitatem suam et odisset.

4. Verba oris ejus iniquitas et dolus, noluit intelligere ut bene ageret.

5. Iniquitatem meditatus est in cubili suo, astitit omni viæ non bonæ, malitiam autem non odivit.

6. Domine, in cælo misericordia tua, et veritas tua usque ad nubes.

7. Justitia tua sicut montes Dei, judicia tua sicut abyssi multa. Homines et jumenta salvabis, Domine,

8. quemadmodum multiplicasti misericordiam tuam, Deus : filii autem hominum in tegmine alarum tuarum sperabunt.

9. Inebriantur ab ubertate domus tuæ, et torrentem voluptatis tuæ potabis eos.

10. Quoniam apud te est fons vitæ, in lumine tuo videbimus lumen.

11. Præteende misericordiam tuam scientibus te, et justitiam tuam iis qui recto sunt corde.

12. Non veniat mihi pes superbiæ, et manus peccatorum non moveat me.

13. Ibi ceciderunt omnes qui operantur iniquitatem, expulsi sunt et non potuerunt stare.

XXXVI.

Ipsi David.

1. Noli æmulari in malignantibus, neque zelaveris facientes iniquitatem.

2. Quoniam tamquam fœnum velociter arescent, et quemadmodum olera herbarum cito decident.

3. Spera in Domino, et fac bonitatem : et inhabita terram, et pasceris in divitiis ejus.

4. Delectare in Domino, et dabit tibi petitiones cordis tui.

6. Ἀποκάλυψον πρὸς Κύριον τὴν ὁδὸν σου, καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτὸν, καὶ αὐτὸς ποιήσει.

7. Καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν.

8. Ὑποτάγηθι τῷ Κυρίῳ, καὶ ἰκέτευσον αὐτόν. Μὴ παραζηλοῦ ἐν τῷ κατευοδουμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίας.

9. Παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμὸν, μὴ παραζηλοῦ ὥστε πονηρεύεσθαι.

10. Ὅτι οἱ πονηρευόμενοι ἐξολοθρευθήσονται, οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν Κύριον αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.

11. Καὶ ἔτι ὀλίγον καὶ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἀμαρτωλός· καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὕρης.

12. Οἱ δὲ πρᾶεῖς κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει εἰρήνης.

13. Παρατηρήσεται ὁ ἀμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ βρῆξαι ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὁδόντας αὐτοῦ.

14. Ὁ δὲ Κύριος ἐκγελᾷσεται αὐτόν, ὅτι προβλέπει ὅτι ἤξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ.

15. Ῥομφαίαν ἐξπάσαντο οἱ ἀμαρτωλοὶ, ἐνέτειναν τὸν αὐτῶν τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα, τοῦ σφάζει τοὺς εὐεῖς τῇ καρδίᾳ.

16. Ἡ Ῥομφαία αὐτῶν ἐξέλαθο· εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντριβέη.

17. Κρεῖσσον ὀλίγον τῷ δίκαιῳ ὑπὲρ πλοῦτον ἀμαρτωλῶν πολύν.

18. Ὅτι βραχίονες ἀμαρτωλῶν συντριβήσονται, ὑποστηρίξει δὲ τοὺς δικαίους ὁ Κύριος.

19. Γινώσκει Κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων, καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται.

20. Οὐ καταισχυνθήσονται ἐν καιρῷ πονηρῷ, καὶ ἐν ἡμέραις λιμοῦ χορτασθήσονται.

21. Ὅτι οἱ ἀμαρτωλοὶ ἀπολούνται, οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου, ἅμα τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι, ἐκλείποντες ὥστε καπνὸς ἐξέλιπον.

22. Δανεῖζεται ὁ ἀμαρτωλός, καὶ οὐκ ἀποτίσει· ὁ δὲ δίκαιος οἰκτεῖρει καὶ διδοῖ.

23. Ὅτι οἱ εὐλογοῦντες αὐτόν κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταρῶμενοι αὐτόν ἐξολοθρευθήσονται.

24. Παρὰ Κυρίου τὰ διαθήματα ἀνθρώπου κατευθύνεται, καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει.

25. Ὅταν πέτῃ οὐ καταραχθήσεται, ὅτι Κύριος ἀντιστηρίξει χεῖρα αὐτοῦ.

26. Νεώτερος ἐγενόμην, καὶ γὰρ ἐγήρασα· καὶ οὐκ εἶδον δίκαιον ἐγκαταλειμμένον, οὐδὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους.

27. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἔλεε καὶ δανεῖζει, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται.

28. Ἐκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν, καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

29. Ὅτι Κύριος ἀγαπᾷ κρίσιν, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει τοὺς δούλους αὐτοῦ, εἰς τὸν αἰῶνα φυλαχθήσονται· ἀμύμητοι ἐκδικηθήσονται, καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσεται.

30. Δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατασκήνουςουσιν εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἐπ' αὐτῆς.

31. Στόμα δίκαιου μελετήσῃ σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ λιλῆσει κρίσιν.

32. Ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὑποσκαλισθήσεται τὰ διαθήματα αὐτοῦ.

5. Revela ad Dominum viam tuam, et spera in eo, et ipse faciet.

6. Et educet quasi lumen justitiam tuam, et iudicium tuum tamquam meridiem.

7. Subditus esto Domino, et ora eum. Noli æmulari in eo qui prosperatur in via sua, in homine faciente injustitias.

8. Desine ab ira et derelinque furem, noli æmulari ut maligneris.

9. Quoniam qui malignantur exterminabuntur, sustinentes autem Dominum ipsi hæreditabunt terram.

10. Et adhuc pusillum et non erit peccator : et quæres locum ejus, et non invenies.

11. Mansueti autem hæreditabunt terram, et delectabuntur in multitudine pacis.

12. Observabit peccator justum, et stridebit super eum dentibus suis.

13. Dominus autem irridebit eum, quoniam prospicit quod venit dies ejus.

14. Gladium evaginaverunt peccatores, intenderunt arcum suum ut dejiciant inopem et pauperem, ut trucident rectos corde.

15. Gladium eorum intret in cor eorum, et arcus eorum confringatur.

16. Melius est modicum justi super divitias peccatorum multas.

17. Quoniam brachia peccatorum conterentur, confirmat autem justos Dominus.

18. Novit Dominus vias immaculatorum, et hæreditas eorum in æternum erit.

19. Non confundetur in tempore morbi, et in diebus famis saturabuntur.

20. Quia peccatores peribunt, inimici vero Domini, statim ut honorificati fuerint et exaltati, deficientes quemadmodum fumus defecerunt.

21. Mutuatur peccator, et non solvet : justus autem miseretur et commodat.

22. Quia benedicentes cum hæreditabunt terram, maledicentes autem eum disperibunt.

23. A Domino gressus hominis diriguntur, et viam ejus volet.

24. Cum ceciderit non collidetur, quia Dominus confirmat manum ejus.

25. Junior fui, etenim senui : et non vidi justum derelictum, nec semen ejus quærens panes.

26. Tota die miseretur et commodat, et semen illius in benedictione erit.

27. Declina a malo et fac bonum, et inhabita in sæculum sæculi.

28. Quia Dominus amat iudicium, et non derelinquet sanctos suos, in æternum conservabuntur : immaculati vir dicantur, et semen impiorum peribit.

29. Justi autem hæreditabunt terram, et inhabitabunt in sæculum sæculi super eam.

30. Os justi meditabitur sapientiam, et lingua ejus loquetur iudicium.

31. Lex Dei ejus in corde ipsius, et non supplantabuntur gressus ejus.

32. Κατανοεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ ζητεῖ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.

33. Ὁ δὲ Κύριος οὐ μὴ ἐγκαταλίπῃ αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ καταδικάσαι αὐτόν, ὅταν κρίνῃται αὐτῷ.

34. Ὑπόμεινον τὸν Κύριον, καὶ φύλαξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακληρονομήσαι τὴν γῆν· ἐν τῷ ἐξολοθρεῦσθαι ἁμαρτωλοὺς, ὅψει.

35. Εἶδον τὸν ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον, καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου·

36. καὶ παρήλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν· καὶ ἐζητήσα αὐτόν, καὶ οὐχ εὗρέθῃ ὁ τόπος αὐτοῦ.

37. Φύλασσε ἀκακίαν καὶ ἴδε εὐθύτητα, ὅτι ἐστὶν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπων εἰρηνικῶν.

38. Οἱ δὲ παράνομοι ἐξολοθρευθήσονται ἐπιτοαυτῷ, τὰ ἐγκαταλείμματα τῶν ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσονται.

39. Σωτηρία δὲ τῶν δικαίων παρὰ Κυρίου, καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστὶν ἐν καιρῷ θλίψεως.

40. Καὶ βοηθήσει αὐτοῖς Κύριος, καὶ ῥύσεται αὐτοὺς, καὶ ἐξελεῖται αὐτοὺς ἐξ ἁμαρτωλῶν, καὶ σώσει αὐτοὺς, ὅτι ἤλπισαν ἐπ' αὐτόν.

AZ'.

1. Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ, εἰς ἀνάμνησιν περὶ σαββάτου.

2. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με.

3. Ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπεστῆριξας ἐπ' ἐμέ τὴν χειρά σου.

4. Οὐκ ἐστὶν ἱασις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου, οὐκ ἐστὶν εἰρήνη τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου.

5. Ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου, ὥς εἰ φορτίον βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ.

6. Προσώρεσαν καὶ ἐσάπησαν οἱ μῶλωρές μου, ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης μου.

7. Ἐταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν σκυθρωπάζων ἐπορευόμην.

8. Ὅτι ἡ ψυχὴ μου ἐπλήσθη ἐμπαιγμῶν, καὶ οὐκ ἐστὶν ἱασις ἐν τῇ σαρκί μου.

9. Ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα, ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου.

10. Καὶ ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου, καὶ ὁ στεναγμός μου οὐκ ἀπεκρύβη ἀπὸ σοῦ.

11. Ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχὺς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου οὐκ ἐστι μετ' ἐμοῦ.

12. Οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν, καὶ οἱ ἐγγιστά μου μακρόθεν ἔστησαν,

13. καὶ ἐξεδιάζοντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου· καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητας, καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν.

14. Ἐγὼ δὲ ὥς εἰ κωφὸς οὐκ ἤκουον, καὶ ὥς εἰ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ.

15. Καὶ ἐγενόμην ὥς εἰ ἄνθρωπος οὐκ ἀκούων, καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς.

16. Ὅτι ἐπὶ σοί, Κύριε, ἤλπισα, σὺ εἰσακούσῃ, Κύριε ὁ Θεός μου.

32. Considerat peccator justum, et quærit mortificare eum.

33. Dominus autem non derelinquet eum in manibus ejus, nec damnabit eum, cum judicabitur illi.

34. Expecta Dominum, et custodi viam ejus, et exaltabit te ut hæreditate capias terram: cum pereunt peccatores, videbis.

35. Vidi implium superexaltatum, et elevatum sicut cedros Libani:

36. et transivi, et ecce non erat: et quæsi eum, et non est inventus locus ejus.

37. Custodi innocentiam et vide æquitatem, quoniam sunt reliquiae homini pacifico.

38. Injusti autem disperibunt in idipsum, reliquiae impiorum interibunt.

39. Salus autem justorum à Domino, et protector eorum est in tempore tribulationis.

40. Et adjuvabit eos Dominus, et liberabit eos, et eruet eos a peccatoribus, et salvabit eos, quia speraverunt in eum.

XXXVII.

1. Psalmus ipsi David, in rememorationem pro sabbato.

2. Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me.

3. Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi, et confirmasti super me manum tuam.

4. Non est sanitas in carne mea à facie iræ tuæ, non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.

5. Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum, sicut onus grave gravatæ sunt super me.

6. Putruerunt et corruptæ sunt cicatrices meæ, a facie insipientiæ meæ.

7. Miser factus sum et curvatus sum usque in finem, tota die contristatus ingrediebar.

8. Quoniam anima mea impleta est illusionibus, et non est sanitas in carne mea.

9. Afflictus sum et humiliatus sum usque nimis, rugiebam a gemitu cordis mei.

10. Et ante te omne desiderium meum, et gemitus meus a te non est absconditus.

11. Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea, et lumen oculorum meorum non est mecum.

12. Amici mei et proximi mei adversum me appropinquaverunt et steterunt, et qui juxta me erant de longe steterunt,

13. et vim faciebant qui quærebant animam meam: et qui inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates, et dolos tota die meditabantur.

14. Ego autem tamquam surdus non audiebam, et sicut mutus non aperiens os suum.

15. Et factus sum sicut homo non audiens, et non habens in ore suo redargutiones.

16. Quoniam in te, Domine, speravi, tu exaudies, Domine Deus meus.

17. Ὅτι εἶπα· Μὴ ποτε ἐπιχαρῶσίν μοι οἱ ἐχθροί μου, καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου, ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλοῤῥημόνησαν.

18. Ὅτι ἐγὼ εἰς μάστιγας ἔτοιμος, καὶ ἡ ἀλγηδὼν μου ἐνώπιόν μου διαπαντός.

19. Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἀναγγελῶ, καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας μου.

20. Οἱ δὲ ἐχθροί μου ζῶσι, καὶ κεκραταίωνται ὑπὲρ ἐμὲ, καὶ ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως.

21. Οἱ ἀνταποδιδόντες κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν ἐνδιέβαλόν με, ἐπεὶ κατεδίωκον δικαιοσύνην.

22. Μὴ ἐγκαταλίπῃς με, Κύριε ὁ Θεός μου, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ.

23. Πρόσχε εἰς τὴν βοήθειάν μου, Κύριε τῆς σωτηρίας μου.

ΔΗ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, τῷ Ἰδθὺν ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.

2. Εἶπα· Φυλάξω τὰς ὁδοὺς μου, τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν ἐν γλώσσῃ μου. Ἐθέμην τῷ στόματί μου φυλάκην, ἐν τῷ συστῆναι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου.

3. Ἐκωρώθη καὶ ἐταπεινώθη καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἀλγυμά μου ἀνεκαίνισθη.

4. Ἐθερμάνθη ἡ καρδιά μου ἐντός μου, καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου ἐκκαυθήσεται πῦρ.

5. Ἐλάλησα ἐν γλώσσῃ μου· Γνωρίσόν μοι, Κύριε, τὸ πέρας μου, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μου τίς ἐστίν, ἵνα γνῶ τί ὑστερῶ ἐγώ.

6. Ἰδοὺ παλαιὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου, καὶ ὑπόστασίς μου ὥσει οὐδὲν ἐνώπιόν σου· πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιώτης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν. Διάψαλμα.

7. Μέντοιγε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος, πλὴν μάτην ταράσσεται. Θησαυρίζει, καὶ οὐ γινώσκει τίςιν συνάξει αὐτά.

8. Καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου; οὐχὶ ὁ Κύριος, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοί ἐστίν; Διάψαλμα.

9. Ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου ῥῆσαι με, ὄνειδος ἄφρονι ἔδωκάς με.

10. Ἐκωρώθη καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με.

11. Ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγὰς σου· ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλιπον.

12. Ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον· καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, πλὴν μάτην ταράσσεται πᾶς ἄνθρωπος. Διάψαλμα.

13. Εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, Κύριε, καὶ τῆς δεήσεώς μου, ἐνώτισαι τῶν δακρύων μου. Μὴ παρασιωπήσης, ὅτι πάροικος ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ καὶ παρεπίδημος, καθὼς πάντες οἱ πατέρες μου.

14. Ἄνες μοι ἵνα ἀναψύξω πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν, καὶ οὐκέτι μὴ ὑπάρξω.

ΔΘ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, τῷ Δαυίδ, ψαλμός.

2. Ὑπομένων ἐπέμεινα τὸν Κύριον, καὶ προσέχε μοι.

3. Καὶ εἰσέκουσε τῆς δεήσεώς μου, καὶ ἀνήγαγέ με

17. Quia dixi : Ne quando supergaudeant mihi inimici mei, et dum commoventur pedes mei, in me magna locuti sunt.

18. Quoniam ego in flagella paratus sum, et dolor meus in conspectu meo semper.

19. Quoniam iniquitatem meam annuntiabo, et curam geram pro peccato meo.

20. Inimici autem mei vivunt, et confirmati sunt super me, et multiplicati sunt qui oderunt me inique.

21. Qui retribuunt mala pro bonis detrahebant mihi, quoniam persecutus sum justitiam.

22. Ne derelinquas me, Domine Deus meus, ne discesseris a me.

23. Intende in adjutorium meum, Domine salutis meae.

XXXVIII.

1. In finem, ipsi Idithum canticum ipsi David.

2. Dixi : Custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator adversum me.

3. Obmutui et humiliatus sum et silui a bonis, et dolor meus renovatus est.

4. Concaluit cor meum intra me, et in meditatione mea exardescet ignis.

5. Locutus sum in lingua mea : Notum fac mihi, Domine, finem meum, et numerum dierum meorum qui est, ut sciam quid desit mihi.

6. Ecce veteres posuisti dies meos, et substantia mea tamquam nihil ante te : verumtamen universa vanitas, omnis homo vivens. *Diapsalma.*

7. Verumtamen in imagine pertransit homo, sed frustra conturbatur. Thesaurizat, et ignorat cui congregabit ea.

8. Et nunc quæ est exspectatio mea? nonne Dominus, et substantia mea apud te est? *Diapsalma.*

9. Ab omnibus iniquitatibus meis erue me, opprobrium insipienti dedisti me.

10. Obmutui et non aperui os meum, quoniam tu es qui fecisti me.

11. Remove a me plagas tuas : a fortitudine manus tuæ ego defeci.

12. In increpationibus propter iniquitatem corripuisti hominem : et tabescere fecisti sicut araneam animam ejus, verumtamen vane conturbatur omnis homo. *Diapsalma.*

13. Exaudi orationem meam, Domine, et deprecationem meam, auribus percipe lacrymas meas. Ne sileas, quoniam advena ego sum in terra et peregrinus, sicut omnes patres mei.

14. Remitte mihi ut refrigerer priusquam abeam, et amplius non ero.

XXXIX.

1. In finem, ipsi David, psalmus.

2. Exspectans expectavi Dominum, et attendit mihi.

3. Et exaudivit deprecationem meam, et eduxit me de

ἐκ λάκκου τλαιπωρίας καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἰλύος. Καὶ ἔστη-
σεν ἐπὶ πέτραι τὸς πόδας μου, καὶ κατεύθυνε τὰ δια-
θήματά μου.

4. Καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ᾠσμα καινὸν, ὕμνον
τῷ Θεῷ ἡμῶν. Ὁφονται πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται, καὶ
ἐλπιοῦσιν ἐπὶ Κύριον.

5. Μακάριος ἄνθρωπος οὗ ἐστὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐλπίς αὐ-
τοῦ, καὶ οὐκ ἐπέβλεψεν εἰς ματαιότητας καὶ μανίας
ψευδεῖς.

6. Πολλὰ ἐποίησας σὺ, Κύριε ὁ Θεός μου, τὰ θαυ-
μάσια σου, καὶ τοῖς διαλογισμοῖς σου οὐκ ἐστὶ τις ὁμοιω-
θήσεται σοι. Ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα, ἐπληθύνθησαν
ὑπὲρ ἀριθμὸν.

7. Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ
κατηρτίσω μοι· ὁλοκαύτωμα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἤτη-
σας.

8. Τότε εἶπον· Ἰδοὺ ἤκω. Ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέ-
γραπται περὶ ἐμοῦ,

9. τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου· ὁ Θεός μου, ἡβουλή-
θην, καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου.

10. Εὐηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ,
ἰδοὺ τὰ χεῖρά μου οὐ μὴ κωλύσω. Κύριε, σὺ ἐγνωνς

11. τὴν δικαιοσύνην μου, οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ
μου τὴν ἀληθειάν σου, καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα. Οὐκ
ἔκρυψα τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀληθειάν σου ἀπὸ συναγω-
γῆς πολλῆς.

12. Σὺ δὲ, Κύριε, μὴ μακρύνῃς τοὺς οἰκτιρμούς σου
ἀπ' ἐμοῦ· τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου διαπαντός ἀν-
τελάδοντό μου.

13. Ὅτι περιέσχον με κακὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς,
κατέλαβόν με αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ ἠδυνάσθην τοῦ
βλέπειν. Ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς
μου, καὶ ἡ καρδία μου ἐγκατελίπετέ με.

14. Εὐδόκησον, Κύριε, τοῦ ῥύσασθαι με· Κύριε, εἰς
τὸ βοηθῆσαι μοι πρόσχε.

15. Κατασχυνθεῖσαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ζη-
τοῦντες τὴν ψυχὴν μου, τοῦ ἐξῆραι αὐτήν. Ἀποστρα-
φείησαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐντραπείησαν οἱ θέλοντές μοι
κακά.

16. Κομισάσθωσαν παραχρῆμα αἰσχύνῃν αὐτῶν οἱ
λέγοντές μοι· Εὐγε, εὐγε.

17. Ἀγαλλιάσαιντο καὶ εὐφρανθεῖσαν ἐπὶ σοὶ πάν-
τες οἱ ζητοῦντές σε, Κύριε, καὶ εἰπάτωσαν διὰ παντός·
Μεγαλυνθήτω ὁ Κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.

18. Ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πέννης εἰμί, Κύριος φροντεῖ
μου. Βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου εἰ σὺ ὁ Θεός
μου, μὴ χρονίσῃς.

M'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Μακάριος ὁ συνῶν ἐπὶ πτωχὸν καὶ πέννητα, ἐν
ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται αὐτὸν ὁ Κύριος.

3. Κύριος φυλάξαι αὐτὸν καὶ ζῆσαι αὐτὸν, καὶ μακα-
ρίσαι αὐτὸν ἐν τῇ γῇ, καὶ μὴ παραδοῖ αὐτὸν εἰς χεῖρας
ἐχθροῦ αὐτοῦ.

4. Κύριος βοηθῆσαι αὐτῷ ἐπὶ κλίνῃς ὀδύνης αὐτοῦ,
ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐστρεφας ἐν τῇ ἀρρώστίᾳ αὐτοῦ.

5. Ἐγὼ εἶπα· Κύριε, ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχὴν
μου, ὅτι ἥμαρτόν σοι.

lacu miserie et de luto fecis. Et statuit super petram pedes
meos, et direxit gressus meos.

4. Et immisit in os meum canticum novum, carmen Deo
nostro. Videbunt multi et timebunt, et sperabunt in Domino.

5. Beatus vir cujus est nomen Domini spes ejus, et non
respexit in vanitates et insanias falsas.

6. Multa fecisti tu, Domine Deus meus, mirabilia tua, et
cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi. Annuntiavi
et locutus sum, multiplicati sunt super numerum.

7. Sacrificium et oblationem noluisti, corpus autem per-
fecisti mihi : holocaustum et pro peccato non postulasti.

8. Tunc dixi : Ecce venio. In capite libri scriptum est
de me,

9. ut facerem voluntatem tuam : Deus meus, volui, et
legem tuam in medio cordis mei.

10. Bene nuntiavi justitiam in ecclesia magna, ecce labia
mea non prohibebo. Domine, tu cognovisti

11. justitiam meam, non abscondi in corde meo veritatem
tuam, et salutare tuum dixi. Non abscondi misericordiam
tuam et veritatem tuam a congregatione multa.

12. Tu autem, Domine, ne longe facias miserationes tuas
a me : misericordia tua et veritas tua semper susceperunt
me.

13. Quoniam circumdederunt me mala quorum non est
numerus, comprehenderunt me iniquitates meae, et non
potui ut viderem. Multiplicate sunt super capillos capitis
mei, et cor meum dereliquit me.

14. Complaceat tibi, Domine, ut eruas me : Domine, ad
adjuvandum me respice.

15. Confundantur et reveantur simul qui quaerunt ani-
mam meam, ut auferant eam. Convertantur retrorsum, et
reveantur qui volunt mihi mala.

16. Ferant confestim confusionem suam qui dicunt mihi :
Euge, euge.

17. Exsultent et lætentur super te omnes quaerentes te,
Domine, et dicant semper : Magnificetur Dominus, qui di-
ligunt salutare tuum.

18. Ego autem mendicus sum et pauper, Dominus curam
habebit mei. Adjutor meus et protector meus es tu, Deus
meus, ne tardaveris.

XL.

1. In finem, psalmus ipsi David.

2. Beatus qui intelligit super egenum et pauperem, in
die mala liberabit eum Dominus.

3. Dominus conservet eum et vivificet eum, et beatum
faciat eum in terra, et non tradat eum in manus inimici
ejus.

4. Dominus opem ferat illi super lectum doloris ejus,
universum stratum ejus versasti in infirmitate ejus.

5. Ego dixi : Domine, miserere mei, sana animam meam,
quia peccavi tibi.

6. Οἱ ἐχθροὶ μου εἶπαν κακά μοι· Πότε ἀποθανεῖται καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ;

7. Καὶ εἰ εἰσπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδία αὐτοῦ, σὺνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτοῦ, ἐξεπορεύετο ἔξω, καὶ ἐλάλει.

8. ἐπὶ τὸ αὐτό. Κατ' ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροὶ μου, κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι.

9. Λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ· μὴ δ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι;

10. Καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν ἤλπισα· ὁ ἰσθίων ἄρτους μου, ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμέ πτερνισμόν.

11. Σὺ δὲ, Κύριε, ἐλέησόν με, καὶ ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.

12. Ἐν τούτῳ ἔγνωσεν ὅτι θεδελφός με, ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ.

13. Ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀνταλάθου, καὶ ἐδωκίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα.

14. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. Γένοιτο, γένοιτο.

ΜΑ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς Κορέ.

2. Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἑλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σέ, ὁ Θεός.

3. Ἐδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα· πότε ἤξω καὶ ὀφθῆσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ;

4. Ἐγενήθη τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἐν τῷ λέγεσθαί μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν· Ποῦ ἐστιν ὁ Θεός σου;

5. Ταῦτα ἐμνήσθην, καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμέ τὴν ψυχὴν μου, ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκητῆς θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· ἐν φωνῇ ἀγαλλιᾶσεως καὶ ἐξομολογήσεως, ἧχου ἑορταζόντων.

6. Ἰνατί περιλυτός εἰ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ Ἰνατί συνταράσσεις με; Ἐλπίσον ἐπὶ τὸν Θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ· σωτήριον τοῦ προσώπου μου,

7. ὁ Θεός μου. Ποῦ ἐμαυτὸν ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη, διὰ τοῦτο μνησθήσομαί σου ἐκ γῆς Ἰορδάνου, καὶ Ἐρμωνίει ἀπὸ ὄρους μικροῦ.

8. Ἀβυσσὸς ἀβυσσὸν ἐπικαλεῖται εἰς φωνὴν τῶν καταβραχτιῶν σου. Πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμέ διήλθον.

9. Ἡμέρας ἐντελεῖται Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ νυκτὸς δηλώσει. Παρ' ἐμοὶ προσευχὴ τῷ Θεῷ τῆς ζωῆς μου,

10. ἐρῶ τῷ Θεῷ· Ἀντιλήπτωρ μου εἶ, διατί μου ἐπελάθου; Ἰνατί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου,

11. Ἐν τῷ καταθλάσθαι τὰ ὀστέα μου; Ὀνειδισάν με οἱ θλιβόντές με, ἐν τῷ λέγειν αὐτοῖς μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν· Ποῦ ἐστιν ὁ Θεός σου;

12. Ἰνατί περιλυτός εἰ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ Ἰνατί συνταράσσεις με; Ἐλπίσον ἐπὶ τὸν Θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ· ἡ σωτήρῃα τοῦ προσώπου μου καὶ ὁ Θεός μου.

ΜΒ'.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Κρίνόν με, ὁ Θεός, καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ

6. Inimici mei dixerunt mala mihi : Quando morietur et peribit nomen ejus ?

7. Et si ingrediebatur ut videret, vana loquebatur cor ejus, congregavit iniquitatem sibi, egrediebatur foras, et loquebatur

8. in idipsum. Adversus me susurrabant omnes inimici mei, adversum me cogitabant mala mihi.

9. Verbum iniquum constituerunt adversum me : numquid qui dormit non adjiciet ut resurgat ?

10. Etenim homo pacis meae in quo speravi : qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem.

11. Tu autem, Domine, miserere mei, et resuscita me, et retribuam illis.

12. In hoc cognovi quoniam voluisti me, quoniam non gaudebit inimicus meus super me.

13. Me autem propter innocentiam suscepisti, et confirmasti me in conspectu tuo in aeternum.

14. Benedictus Dominus Deus Israel a saeculo et in saeculum. Fiat, fiat.

XLI.

1. In finem, in intellectum filiis Core.

2. Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Deus.

3. Sitivit anima mea ad Deum vivum : quando veniam et apparebo ante faciem Dei ?

4. Fuerunt mihi lacrymae meae panis die ac nocte, dum dicitur mihi per singulos dies : Ubi est Deus tuus ?

5. Hæc recordatus sum, et effudi super me animam meam, quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei : in voce exultationis et confessionis, soni festum celebrantium.

6. Quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me ? Spera in Deo, quoniam confitebor illi : salutare vultus mei,

7. Deus meus. Ad me ipsum anima mea turbata est, propterea memor ero tui de terra Jordanis, et Hermonium à monte parvo.

8. Abyssus abyssum invocat in voce cataractarum tuarum. Omnes suspensiones tuæ et fluctus tui super me transierunt.

9. In die mandabit Dominus misericordiam suam, et nocte declarabit. Apud me oratio Deo vitæ meæ,

10. dicam Deo : Susceptor meus es, quare oblitus es mei ? Quare contristatus incedo dum affligit inimicus meus,

11. dum confringit ossa mea ? Exprobraverunt mihi qui tribulant me, dum dicunt mihi per singulos dies : Ubi est Deus tuus ?

12. Quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me ? Spera in Deo, quoniam confitebor illi : salus vultus mei et Deus meus.

XLII.

Psalmus ipsi David.

1. Judica me Deus, et discerne causam meam de gen-

ἔθνους οὐχ ὁσίου, ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥῦ-
σαι με.

2. Ὅτι σὺ εἶ, ὁ Θεός, κραταίωμα μου· ἵνατί ἀπώσω
με, καὶ ἵνατί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν
τὸν ἐχθρόν μου;

3. Ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου·
αὐτά με ὠδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἁγίον σου
καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.

4. Καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ,
πρὸς τὸν Θεὸν τὸν εὐφραίνοντα τὴν νεότητά μου. Ἐξο-
μολογήσομαι σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ Θεός, ὁ Θεός μου·

5. ἵνατί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνατί συν-
ταράσσεις με; Ἐλπίσον ἐπὶ τὸν Θεόν, ὅτι ἐξομολογή-
σομαι αὐτῷ· σωτήριον τοῦ προσώπου μου, ὁ Θεός μου.

MT'.

1. Εἰς τὸ τέλος, τοῖς υἱοῖς Κορέ εἰς σύνεσιν ψαλμός.

2. Ὁ Θεός, ἐν τοῖς ὧσιν ἡμῶν ἠκούσαμεν, οἱ πατέ-
ρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν ἔργον διεργάσω ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις.

3. Ἡ χεὶρ σου ἐθνή ἐξωλόθρευσε, καὶ κατερύττευσας
αὐτούς· ἐκάκωσας λαοὺς καὶ ἐξέβαλες αὐτούς.

4. Οὐ γὰρ ἐν τῇ βομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν,
καὶ ὁ βραχίον αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς· ἀλλ' ἡ δεξιὰ
σου καὶ ὁ βραχίον σου, καὶ ὁ φωτισμός τοῦ προσώπου
σου, ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς.

5. Σὺ εἶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ Θεός μου, ὁ ἐν-
τελόμενος τὰς σωτηρίας Ἰακώβ.

6. Ἐν σοὶ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν κερατιοῦμεν, καὶ ἐν
τῷ ὀνόματί σου ἐξουδενώσωμεν τοὺς ἐπανισταμένους
ἡμῖν.

7. Οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόφῳ μου ἐλπῶ, καὶ ἡ βομφαία
μου οὐ σώσει με.

8. Ἐσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν θλιδόντων ἡμᾶς, καὶ
τοὺς μισούντας ἡμᾶς κατήσχυνας.

9. Ἐν τῷ Θεῷ ἐπαινεθσόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν,
καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξομολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα.
Διάψαλμα.

10. Νυνὶ δὲ ἀπώσω καὶ κατήσχυνας ἡμᾶς, καὶ οὐκ
ἐξελεύσῃ ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.

11. Ἀπέστρεψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς ἐχθροὺς
ἡμῶν, καὶ οἱ μισούντες ἡμᾶς διήρπαζον ἑαυτοῖς.

12. Ἐδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως, καὶ ἐν
τοῖς ἔθνεσι διέσπειρας ἡμᾶς.

13. Ἀπέδου τὸν λαόν σου ἄνευ τιμῆς, καὶ οὐκ ἦν
πλῆθος ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν αὐτῶν.

14. Ἔθου ἡμᾶς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτη-
ρισμὸν καὶ καταγέλωτα τοῖς κύκλῳ ἡμῶν.

15. Ἔθου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, κίνη-
σιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς.

16. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἐντροπὴ μου κατεναντίον
μου ἐστὶ, καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου ἐκάλυψε
με.

17. Ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ παραλαλοῦντος, ἀπὸ
προσώπου ἐχθροῦ καὶ ἐκδιώκοντος.

18. Ταῦτα πάντα ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθό-
μεθα σου, καὶ οὐκ ἠδίκησαμεν ἐν διαθήκῃ σου.

19. Καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία ἡμῶν,
καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου.

te non sancta, ab homine iniquo et doloso erue me.

2. Quia tu es, Deus, fortitudo mea : quare me repulisti,
et quare tristis incedo dum affligit inimicus meus ?

3. Emitte lucem tuam et veritatem tuam : ipsa me dedu-
xerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum et in taber-
nacula tua.

4. Et introibo ad altare Dei, ad Deum qui lætificat juven-
tutem meam. Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus :

5. quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me ?
Spera in Deo, quoniam confitebor illi : salutare vultus mei,
Deus meus.

XLIII.

1. In finem, filiis Core ad intellectum [psalmus.

2. Deus, in auribus nostris audivimus, patres nostri an-
nuntiaverunt nobis opus quod operatus es in diebus eorum,
in diebus antiquis.

3. Manus tua gentes disperdidit, et plantasti eos : afflixi-
sti populos et expulisti eos.

4. Non enim in gladio suo possederunt terram, et bra-
chium eorum non salvavit eos : sed dextera tua et brachium
tuum, et illuminatio vultus tui, quoniam complacuisti in
eis.

5. Tu es ipse rex meus et Deus meus, qui mandas salutes
Jacob.

6. In te inimicos nostros ventilabimus cornu, et in no-
mine tuo spernemus insurgentes in nos.

7. Non enim in arcu meo sperabo, et gladius meus non
salvabit me.

8. Salvasti enim nos de affligentibus nos, et eos qui ode-
runt nos confudisti.

9. In Deo laudabimur tota die, et in nomine tuo confite-
bimur in sæculum. *Diapsalma.*

10. Nunc autem repulisti et confudisti nos, et non egre-
dieris in virtutibus nostris.

11. Avertisti nos retrorsum præ inimicis nostris, et qui
oderunt nos diripiebant sibi.

12. Dedisti nos tamquam oves escarum, et in gentibus di-
spersisti nos.

13. Vendidisti populum tuum sine pretio, et non fuit
multitudo in jubilationibus eorum.

14. Posuisti nos opprobrium vicinis nostris, subsannatio-
nem et derisum his qui sunt in circuitu nostro.

15. Posuisti nos in similitudinem gentibus, commotionem
capitis in populis.

16. Tota die verecundia mea contra me est, et confusio
faciei meæ operuit me.

17. A voce exprobrantis et obloquentis, a facie inimici
et persequentis.

18. Hæc omnia venerunt super nos, nec oblitus sumus te,
et inique non egimus in testimonio tuo.

19. Et non recessit retro cor nostrum, et declinasti semi-
tas nostras a via tua.

20. Ὅτι ἐταπεινώσας ἡμᾶς ἐν τόπῳ κακώσεως, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιά θανάτου.

21. Εἰ ἐπελαθόμεθα τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰ διετετάσσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς θεὸν ἄλλότριον,

22. οὐχὶ ὁ Θεὸς ἐκζητήσει ταῦτα; αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ κρύφια τῆς καρδίας. Ὅτι ἐνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.

23. Ἐξεγέρθητι, ἰνατί ὑπνοῖς, Κύριε; Ἀνάστηθι, καὶ μὴ ἀπώσῃ εἰς τέλος.

24. Ἰνατί τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις; Ἐπιλανθάνῃ τῆς πτωχείας ἡμῶν καὶ τῆς ὀλίψεως ἡμῶν;

25. Ὅτι ἐταπεινώθη εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἐκολήθη εἰς γῆν ἡ γαστήρ ἡμῶν.

26. Ἀνάστα, Κύριε, βοήθησον ἡμῖν, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

ΜΔ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, τοῖς υἱαῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν, ᾧδῃ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.

2. Ἐξηρεῦξάτο ἡ καρδιά μου λόγον ἀγαθόν, λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ βασιλεῖ. Ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξύγραφου.

3. Ὡραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἐξεχύθη χάρις ἐν χεῖρεσί σου· διὰ τοῦτο εὐλόγησέ σε ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.

4. Περιβῶσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, δυνατέ,

5. τῇ ὠραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου, καὶ ἔντεινον, καὶ κατευδοῦ καὶ βασιλεύε, ἐνεκεν ἀληθείας καὶ πραύτητος καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὀδηγήσει σε θαυμαστῶς ἡ δεξιὰ σου.

6. Τὰ βέλη σου ἠκονημένα, δυνατέ, λαοὶ ὑποκάτω σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως.

7. Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.

8. Ἡγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεός, ὁ Θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου.

9. Σμύρνα καὶ σταχτὴ καὶ κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου, ἀπὸ βάρειων ἐλεφαντίνων, ἐξ ὧν ἡψρανάν σε

10. θυγατέρες βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου. Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου, ἐν ἱματισμῷ διαχύρῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη.

11. Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ ἴδε, καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ ἐπιλάβου τοῦ λαοῦ σου, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου.

12. Ὅτι ἐπεθύμησεν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Κύριος σου.

13. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ θυγατέρες Τύρου ἐν δώροις, τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ τῆς γῆς.

14. Πᾶσα ἡ δόξα αὐτῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Ἐσεδών, ἐν χρυσωτοῖς χρυσοῖς

15. περιβεβλημένη, πεποικιλμένη. Ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὅπισω αὐτῆς, αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονται σοι.

16. Ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει, ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως.

20. Quoniam humiliasti nos in loco afflictionis, et cooperuit nos umbra mortis.

21. Si obliti sumus nomen Dei nostri, et si expandimus manus nostras ad deum alienum,

22. nonne Deus requireret ista? ipse enim novit occulta cordis. Quoniam propter te mortificamur tota die, aestimati sumus sicut oves occisionis.

23. Exsurge, quare obdormis, Domine? Exsurge, et ne repellas in finem.

24. Quare faciem tuam avertis? Oblivisceris inopiae nostrae et tribulationis nostrae?

25. Quoniam humiliata est in pulvere anima nostra, conglutinator est in terra venter noster.

26. Exsurge, Domine, adjuva nos, et redime nos propter nomen tuum.

XLIV.

1. In finem, pro his qui commutabuntur, filiis Core ad intellectum, canticum pro dilecto.

2. Eructavit cor meum verbum bonum, dico ego opera mea regi. Lingua mea calamus scribae velociter scribentis.

3. Speciosus forma praefiliis hominum, diffusa est gratia in labiis tuis: propterea benedixit te Deus in aeternum.

4. Accingere gladio tuo super femur tuum, potentissime,

5. specie tua et pulchritudine tua, et intende, et prospere procede et regna, propter veritatem et mansuetudinem et iustitiam, et deducet te mirabiliter dextera tua.

6. Sagittae tuae acutae, potentissime, populi sub te cadent in corde inimicorum regis.

7. Sedes tua, Deus, in saeculum saeculi, virga directionis virga regni tui.

8. Dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem: propterea unxit te Deus, Deus tuus, oleo exultationis praefarticipibus tuis.

9. Myrrha et gutta et casia a vestimentis tuis, a domibus eburneis, ex quibus delectaverunt te

10. filiae regum in honore tuo. Astitit regina a dextris tuis, in vestitu deaurato circumamicta, variegata.

11. Audi, filia, et vide, et inclina aurem tuam, et obliviscere populum tuum, et domum patris tui.

12. Quoniam concupivit rex decorem tuum, quia ipse est dominus tuus.

13. Et adorabunt eum filiae Tyri in muneribus, vultum tuum deprecabuntur divites plebis terrae.

14. Omnis gloria ejus filiae regis Esebon, in fimbriis aureis

15. circumamicta, variegata. Afferentur regi virgines post eam, proximae ejus afferentur tibi.

16. Afferentur in laetitia et exultatione, adducentur in templum regis.

17. Ἀντὶ τῶν πατέρων σου ἐγεννήθησάν σοι υἱοί, καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

18. Μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ· διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονται σοι εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

ME'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κυρὶ, ὑπὲρ τῶν κρυφίων ψαλμός.

2. Ὁ Θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοηθὸς ἐν θλίψεσι ταῖς εὐρούσαις ἡμᾶς σφόδρα.

3. Διὰ τοῦτο οὐ φοβηθισόμεθα ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν, καὶ μετατίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν.

4. Ἠγήσαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐτῶν, ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ. Διάψαλμα.

5. Τοῦ ποταμοῦ τὰ ὀρμήματα εὐφραίνουναι τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ, ἤγαγε τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ ὁ Ὑψίστος.

6. Ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὐ σαλευθήσεται· βοηθήσει αὐτῇ ὁ Θεὸς τῷ προκώπῳ.

7. Ἐταράχθησαν ἔθνη, ἐκλίναν βασιλεῖαι, ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, ἐσαλεύθη ἡ γῆ.

8. Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Διάψαλμα.

9. Δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου, ἃ ἔθετο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς,

10. ἀνταναιρῶν πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς, τόξον συντρίψει καὶ συγκλάσει ὄπλον, καὶ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρὶ.

11. Σχολάσατε, καὶ γινώτε ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός· ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.

12. Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ Θεὸς Ἰακώβ.

Μς'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κυρὶ ψαλμός.

2. Πάντα τὰ ἔθνη, κροτήσατε χεῖρας, ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιᾶσεως.

3. Ὅτι Κύριος ὕψιστος, φοβερός, βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

4. Ὑπέταξε λαοὺς ἡμῖν, καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν.

5. Ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, τὴν καλλομένην Ἰακώβ, ἣν ἠγάπησεν. Διάψαλμα.

6. Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος.

7. Ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψάλατε· ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν, ψάλατε.

8. Ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ Θεός, ψάλατε συνετῶς.

9. Ἐβασίλευσεν ὁ Θεός ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὁ Θεός καθύπαι ἐπὶ θρόνου ἁγίου αὐτοῦ.

10. Ἀρχόντες λαῶν συνήχθησαν μετὰ τοῦ Θεοῦ Ἀβραάμ, ὅτι τοῦ Θεοῦ οἱ κραταῖοι τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν.

MZ'.

1. Ψαλμός ὡδὴ τοῖς υἱοῖς Κυρὶ δευτέρᾳ σαββάτου.

2. Μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πόλει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐν ὕρει ἁγίῳ αὐτοῦ.

17. Pro patribus tuis nati sunt tibi filii, constitues eos principes super omnem terram.

18. Memores erunt nominis tui in omni generatione et generatione : propterea populi confitebuntur tibi in æternum, et in sæculum sæculi.

XLV.

1. In finem, pro filiis Core, pro arcanis psalmus.

2. Deus noster refugium et virtus, adjutor in tribulationibus quæ invenerunt nos nimis.

3. Propterea non timebimus dum turbatur terra, et transferuntur montes in corda marium.

4. Sonuerunt et turbatæ sunt aquæ eorum, conturbati sunt montes in fortitudine ejus. *Diapsalma*.

5. Fluminis impetus lætificavit civitatem Dei, sanctificavit tabernaculum suum Altissimus.

6. Deus in medio ejus, non commovebitur : adjuvabit eam Deus vultu.

7. Conturbatæ sunt gentes, inclinata sunt regna, dedit vocem suam, mola est terra.

8. Dominus virtutum nobiscum, susceptor noster Deus Jacob. *Diapsalma*.

9. Venite et videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram,

10. auferens bella usque ad fines terræ, arcum conteret et confringet arma, et scuta comburet in igne.

11. Vacate, et videte quoniam ego sum Deus : exaltabor in gentibus, exaltabor in terra.

12. Dominus virtutum nobiscum, susceptor noster Deus Jacob.

XLVI.

1. In finem, pro filiis Core psalmus.

2. Omnes gentes, plaudite manibus, jubilate Deo in voce exultationis.

3. Quoniam Dominus excelsus, terribilis, rex magnus super omnem terram.

4. Subjecit populos nobis, et gentes sub pedibus nostris.

5. Elegit nobis hæreditatem suam, speciem Jacob, quam dilexit. *Diapsalma*.

6. Ascendit Deus in jubilo, Dominus in voce tubæ.

7. Psallite Deo nostro, psallite : psallite regi nostro, psallite.

8. Quoniam rex omnis terræ Deus, psallite intelligenter.

9. Regnavit Deus super gentes, Deus sedet super sedem sanctam suam.

10. Principes populorum congregati sunt cum Deo Abraham, quoniam Dei fortes terræ valde elevati sunt.

XLVII.

1. Psalmus cantici filiis Core secunda sabbati.

2. Magnus Dominus et laudabilis nimis in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

3. Εὐρίζων ἀγαλλιάματι πάσης τῆς γῆς ὄρη Σιών, τὰ πλεῦρα τοῦ βορρᾶ, ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου.

4. Ὁ Θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται, ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς.

5. Ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς συνήχθησαν, ἡλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτό.

6. Αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν,

7. τρόμος ἐπελάβετο αὐτῶν· ἐκεῖ ὠδῖνες ὡς τικτούσης.

8. Ἐν πνεύματι βιαίῃ συντρίψει πλοῖα Θαρσίς.

9. Καθάπερ ἤκούσαμεν, οὕτω καὶ εἶδομεν ἐν πόλει Κυρίου τῶν δυνάμεων, ἐν πόλει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ὁ Θεὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. Διάψαλμα.

10. Ὑπελάβομεν, ὁ Θεὸς, τὸ ἔλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου.

11. Κατὰ τὸ ὄνομά σου, ὁ Θεὸς, οὕτω καὶ ἡ αἴνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς· δικαιοσύνης πλήρης ἡ δεξιὰ σου.

12. Εὐφρανθήτω τὸ ὄρος Σιών, ἀγαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας ἕνεκα τῶν κριμάτων σου, Κέριε.

13. Κυκλώσατε Σιών, καὶ περιλάβετε αὐτὴν, διηγῆσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς.

14. Θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὴν δύναμιν αὐτῆς, καὶ καταδιείσατε τὰς βάρεις αὐτῆς, ὅπως ἂν διηγῆσθε εἰς γενεὰν ἐτέραν.

15. Ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, αὐτὸς ποιμανεῖ ἡμᾶς εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΜΗ'.

I. Εἰς τὸ τέλος, τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

2. Ἀκούσατε ταῦτα, πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην,

3. οἱ τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐπιταυτὸ πλούσιος καὶ πέννης.

4. Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν.

5. Κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου.

6. Ἵνατί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ; Ἡ ἀνομία τῆς πτέρνης μου κυκλώσει με.

7. Οἱ πεποιθότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου αὐτῶν καυχώμενοι.

8. Ἀδελφός οὐ λυτροῦται, λυτρώσεται ἄνθρωπος; Οὐ δώσει τῷ Θεῷ ἐξίλασμα ἑαυτοῦ,

9. καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα,

10. καὶ ζήσεται εἰς τέλος·

11. ὅτι οὐκ ὀφεται καταφθορὰν, ὅταν ἴδῃ σοφοὺς ἀποθνήσκοντας, ἐπιταυτὸ ἄφρον καὶ ἄνους ἀπολοῦνται. Καὶ καταλείβουσιν ἄλλοις τὸν πλοῦτον αὐτῶν,

12. καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν, ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν.

13. Καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὃν οὐ συνῆκε· παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνόητοις, καὶ ὠμοῦσθη αὐτοῖς.

3. Bene radicans exultatione universæ terræ montes Sion, latera aquilonis, civitas regis magni.

4. Deus in domibus ejus cognoscitur, cum suscipiet eam.

5. Quoniam ecce reges terræ congregati sunt, venerunt in unum.

6. Ipsi videntes sic admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt.

7. Tremor apprehendit eos: ibi dolores ut parturientia.

8. In spiritu vehementi conteres naves Tharsis.

9. Sicut audivimus, ita et vidimus in civitate Domini virtutum, in civitate Dei nostri: Deus fundavit eam in æternum. *Diapsalma.*

10. Suscepimus, Deus, misericordiam tuam in medio populi tui.

11. Secundum nomen tuum, Deus, sic et laus tua in fines terræ: justitia plena est dextera tua.

12. Lætetur mons Sion, exsultent filiae Judææ propter judicia tua, Domine.

13. Circumdate Sion, et complectimini eam, narrate in turribus ejus.

14. Ponite corda vestra in virtute ejus, et distribuite domus ejus, ut enarretis in progenie altera.

15. Quoniam hic est Deus noster in æternum et in sæculum sæculi, ipse reget nos in sæcula.

XLVIII.

I. In finem, filiis Core psalmus.

2. Audite hæc, omnes gentes, auribus percipite, omnes qui habitatis orbem,

3. quique terrigenæ et filii hominum, in unum dives et pauper.

4. Os meum loquatur sapientiam, et meditatio cordis mei intelligentiam.

5. Inclinabo in parabolam aurem meam, aperiam in psalterio propositionem meam.

6. Cur timebo in die mala? Iniquitas calcanei mei circumdabit me.

7. Qui confidunt in virtute sua, et in multitudine divitiarum suarum gloriantur.

8. Frater non redimit, redimet homo? Non dabit Deo propitiationem suam,

9. et pretium redemptionis animæ suæ. Et laboravit in æternum,

10. et vivet in finem:

11. quoniam non videbit interitum, cum viderit sapientes morientes, simul insipiens et stultus peribunt. Et relinquent alienis divitias suas,

12. et sepulcra eorum domus eorum in æternum, tabernacula eorum in progeniem et progeniem, invocaverunt nomina sua in terris suis.

13. Et homo cum in honore esset non intellexit: comparatus est jumentis insipientibus, et similis factus est illis.

14. Ἀβτή ἡ δόδς αὐτῶν σκάνδαλον αὐτοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εὐλογήσουσιν. Διάψαλμα.

15. Ὡς πρόβατα ἐν ἄρῃ ἔθεντο, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς. Καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτῶν οἱ εὐθεῖς τοπρωῖ, καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ἄρῃ ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν.

16. Πλὴν ὁ Θεὸς λυτρώσεται τὴν ψυχὴν μου ἐκ χειρὸς ἄδου, ὅταν λαμβάνῃ με. Διάψαλμα.

17. Μὴ φοβοῦ ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος, καὶ ὅταν πληθυνθῇ ἡ δόξα τοῦ οἴκου αὐτοῦ.

18. Ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν λήφεται τὰ πάντα, οὐδὲ συγκαταθίσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ.

19. Ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐλογηθήσεται, ἐξομολογήσεται σοι ὅταν ἀγαθύνῃς αὐτῷ.

20. Ἐξελεύσεται ἕως γενεᾶς πατέρων αὐτοῦ, ἕως αἰῶνός οὐκ ὀφεται φῶς.

21. Ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε, παρασυμβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνόητοις, καὶ ὠμώθη αὐτοῖς.

MΘ.

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1. Θεὸς θεῶν Κύριος ἐλάλησε, καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν,

2. ἐκ Σιών ἡ εὐπρέπεια τῆς ὠραιότητος αὐτοῦ.

3. Ὁ Θεὸς ἐμφανὴς ἤξει, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ παραιοπῆσεται· πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ καυθήσεται, καὶ κύκλω αὐτοῦ καταίγῃς σφόδρα.

4. Προκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ τὴν γῆν διακρίναι τὸν λαὸν αὐτοῦ.

5. Συναγάγετε αὐτῷ τοὺς δούλους αὐτοῦ, τοὺς διατιθεμένους τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ θυσίαις.

6. Καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ὅτι Θεὸς κριτὴς ἐστιν. Διάψαλμα.

7. Ἄκουσον, λαὸς μου, καὶ λαλήσω σοι, Ἰσραὴλ, καὶ διαμαρτύρομαι σοι· ὁ Θεὸς ὁ Θεός σου εἰμὶ ἐγώ.

8. Οὐκ ἐπὶ ταῖς θυσίαις σου ἐλέγξω σε, τὰ δὲ ὁλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός.

9. Οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους, οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου χιμάρους.

10. Ὅτι ἐμὰ ἐστὶ πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ, κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ βόες.

11. Ἐγνώκα πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὠραιότης ἄγρου μετ' ἐμοῦ ἐστίν.

12. Ἐὰν πεινάσω, οὐ μὴ σοι εἴπω· ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκουμένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.

13. Μὴ φάγομαι κρέα ταύρων, ἢ αἷμα τράγων πίωμαι;

14. Θύσον τῷ Θεῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἀπόδος τῷ Ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου.

15. Καὶ ἐπικάλεσάι με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, καὶ ἐξελοῦμάι σε, καὶ δοξάσεις με. Διάψαλμα.

16. Τῷ δὲ ἀμαρτωλῷ εἶπεν ὁ Θεός· Ἰνατί σὺ διηγῇ τὰ δικαιοματά μου, καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ στόματός σου;

17. Σὺ δὲ ἐμίσησας παιδείαν, καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ὀπίσω.

18. Εἰ ἰδεύρεις κλέπτην, συνέντρεχες αὐτῷ, καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα σου ἐτίθεις.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

14. Hæc via illorum scandalum ipsis, et postea in ore suo benedicent. *Diapsalma*.

15. Sicut oves in inferno positi sunt, mors pascet eos. Et dominabuntur eis recti mane, et auxilium eorum veterascet in inferno a gloria eorum.

16. Verumtamen Deus redimet animam meam de manu inferni, cum acceperit me. *Diapsalma*.

17. Ne timueris cum dives factus fuerit homo, et cum multiplicata fuerit gloria domus ejus.

18. Quoniam non cum morietur sumet omnia, neque descendet cum eo gloria ejus.

19. Quoniam anima ejus in vita ipsius benedicetur, confitebitur tibi cum benefeceris ei.

20. Introbabit usque in progenies patrum suorum, usque in æternum non videbit lumen.

21. Homo cum in honore esset non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, et similis factus est illis.

XLIX.

Psalmus ipsi Asaph.

1. Deus deorum Dominus locutus est, et vocavit terram a solis ortu usque ad occasum,

2. ex Sion species decoris ejus.

3. Deus manifeste veniet, Deus noster, et non silebit : ignis in conspectu ejus ardebit, et in circuitu ejus tempestas valida.

4. Advocabit cælum sursum et terram discernere populum suum.

5. Congregate illi sanctos ejus, qui disponunt testamentum ejus super sacrificia.

6. Et annuntiabunt cæli justitiam ejus, quoniam Deus judex est. *Diapsalma*.

7. Audi, populus meus, et loquar tibi, Israel, et testificabor tibi : Deus Deus tuus ego sum.

8. Non in sacrificiis tuis arguam te, holocausta autem tua in conspectu meo sunt semper.

9. Non accipiam de domo tua vitulos, neque de gregibus tuis hircos.

10. Quoniam meæ sunt omnes bestię sylvæ, pecora in montibus, et boves.

11. Cognovi omnia volatilia cæli, et species agri mecum est.

12. Si esuriero, non dicam tibi : meus est enim orbis terræ et plenitudo ejus.

13. Numquid manducabo carnes taurorum, aut sanguinem hircorum potabo?

14. Immola Deo sacrificium laudis, et redde Altissimo vota tua.

15. Et invoca me in die tribulationis, et eruam te, et honorificabis me. *Diapsalma*.

16. Peccatori autem dixit Deus : Quare tu enarras justitias meas, et assumis testamentum meum per os tuum?

17. Tu vero odisti disciplinam, et projecisti sermones meos retrorsum.

18. Si videbas furem, currebas cum eo, et cum adulteris portionem tuam ponebas.

19. Τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκε δολιότητα.

20. Κεθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλει, καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρὸς σου ἐτίθεις σκάνδαλον.

21. Ταῦτα ἐποίησας, καὶ ἐσίγησα· ὑπέλαβες ἀνομίαν, ὅτι ἴσομαί σοι ὅμοιος. Ἐλέγξω σε, καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου.

22. Σύνετε δὴ ταῦτα, οἱ ἐπιλανθανόμενοι τοῦ Θεοῦ· μήποτε ἀρπάσῃ, καὶ μὴ ᾗ ὁ ρυόμενος.

23. Θυσία αἰνέσεως δοξάσει με, καὶ ἐκεῖ ὁδὸς ᾗ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριον Θεοῦ.

N'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ, 2. ἐν τῷ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Νάθαν τὸν προφῆτην, ἥνικα εἰσῆλθε πρὸς Βερσαβεί.

3. Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

4. Ἐπιπλεῖον πλυνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με.

5. Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διαπαντός.

6. Σοὶ μόνῳ ἥμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα· ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.

7. Ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου.

8. Ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας, τὰ ἀδύατα καὶ τὰ κρυφία τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.

9. Ῥαντίεις με ὑσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.

10. Ἀκουτίεις με ἀγαλλίαισιν καὶ εὐφροσύνῃν, ἀγαλλιάσονται ὅσα τέταπνυμένα.

11. Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.

12. Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεὸς, καὶ πνεῦμα εὐδὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.

13. Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ.

14. Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίαν σου τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεύματι ἡγεμονικῷ στήριζόν με.

15. Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσι.

16. Ῥύσαι με ἐξ αἱμάτων, ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου· ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου.

17. Κύριε, τὰ χεῖλιά μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἰνέσιν σου.

18. Ὅτι, εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἂν· δλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις.

19. Θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει.

20. Ἀγάθυνον, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθῇ τὰ τεῖχη Ἱερουσαλήμ.

21. Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀναφορὰν καὶ δλοκαυτώματα· τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

19. Os tuum abundavit malitia, et lingua tua concinabat dolositatem.

20. Sedens adversus fratrem tuum loquebaris, et adversus filium matris tuæ ponebas scandalum.

21. Hæc fecisti, et tacui: suspicatus es iniquitatem, quod ero tibi similis. Arguam te, et statuum contra faciem tuam.

22. Intelligite utique hæc, qui obliviscimini Deum: ne quando rapiat, et non sit qui eripiat.

23. Sacrificium laudis honorificabit me, et illic iter quo ostendam illi salutare Dei.

L.

1. In finem, psalmus ipsi David, 2. cum venit ad eum Nathan, quando intravit ad Bersabee.

3. Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam, et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.

4. Amplius lava me ab iniquitate mea, et a peccato meo munda me.

5. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, et peccatum meum coram me est semper.

6. Tibi soli peccavi, et malum coram te feci: ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas cum judicaris.

7. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, et in peccatis concepit me mater mea.

8. Ecce enim veritatem dilexisti, incerta et occulta sapientiae tuæ manifestasti mihi.

9. Asperges me, Domine, hyssopo, et mundabor: lavabis me et super nivem dealbabor.

10. Audire me facies exultationem et lætitiā, exsultabunt ossa humiliata.

11. Averte faciem tuam a peccatis meis, et omnes iniquitates meas dele.

12. Cor mundum crea in me, Deus, et spiritum rectum innova in visceribus meis.

13. Ne projicias me a facie tua, et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

14. Redde mihi exultationem salutaris tui, et spiritu principali confirma me.

15. Docebo iniquos vias tuas, et impii ad te convertentur.

16. Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meæ: exsultabit lingua mea iustitiam tuam.

17. Domine, labia mea aperies, et os meum annuntiabit laudem tuam.

18. Quoniam, si voluisses sacrificium, dedissem utique: holocaustis non delectaberis.

19. Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum et humiliatum Deus non despiciet.

20. Benigne fac, Domine, in bona voluntate tua Sion, ut ædificentur muri Jerusalem.

21. Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationem et holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.

NA'.

1. Εἰς τὸ τέλος συνέσις τῷ Δαυὶδ, 2. ἐν τῷ ἰδῶν Δαὶδ τὸν Ἰδομαίον, καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ Σαούλ, καὶ εἰπεῖν αὐτῷ· Ἰδοὺ Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον Ἀβιμελεχ.

3. Τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ, ὁ δυνατὸς ἀνομίαν;
4. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου· ὡσεὶ ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας δόλον.
5. Ἠγάπησας κακίαν ὑπὲρ ἀγαθωσύνην, ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαιοσύνην. Διάψαλμα.
6. Ἠγάπησας πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, γλῶσσαν δολίαν.
7. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς καθέλοι σε εἰς τέλος, ἐκτίλει σε καὶ μεταναστεύσαι σε ἀπὸ σκηνώματος, καὶ τὸ ῥίζωμά σου ἐκ γῆς ζώντων. Διάψαλμα.
8. Καὶ ὄφονται δίκαιοι καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐπ' αὐτὸν γελᾶσονται καὶ ἐροῦσιν·
9. Ἰδοὺ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἔθετο τὸν Θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπῆλπισεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦ πλοῦτος αὐτοῦ, καὶ ἐνεδυνάμωθη ἐπὶ τῇ ματαιότητι αὐτοῦ.
10. Ἐγὼ δὲ ὡσεὶ ἐλαία κατὰ καρπὸς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, ἤλπισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
11. Ἐξομολογήσομαι σοι εἰς τὸν αἰῶνα ὅτι ἐποίησας, καὶ ὑμνοῦν τὸ ὄνομά σου, ὅτι χρηστὸν ἐναντίον τῶν δούλων σου.

NB'.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Μαεὶθ συνέσις τῷ Δαυὶδ.

1. Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· Οὐκ ἔστι Θεός.
2. Διέφθειραν, καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἀνομίαις, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν.
3. Ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνιών, ἢ ἐκζητῶν τὸν Θεόν.
4. Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός.
5. Οὐχὶ γινώσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεσθίνοντες τὸν λαὸν μου βρώσει ἄρτου;
6. Τὸν Θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ἐκεῖ ἐφοβήθησαν φόβον οὗ οὐκ ἦν φόβος· ὅτι ὁ Θεὸς διεσκόρπισεν ὅσα ἄνθρωπαρέσκων· κατησχύνθησαν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτούς.
7. Τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ; Ἐν τῷ ἀποστρέφει Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσεται Ἰακώβ καὶ εὐφρανθήσεται Ἰσραὴλ.

NT'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις συνέσις τῷ Δαυὶδ, 2. ἐν τῷ ἰδῶν τοὺς Ζαφαιούς, καὶ εἰπεῖν τῷ Σαούλ· Οὐκ ἰδοὺ Δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν;
3. Ὁ Θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσον με, καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρινόν με.
4. Ὁ Θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.
5. Ὅτι ἄλλότριοι ἐπανεστήσαν ἐπ' ἐμέ, καὶ κραταίολοι ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου, οὐ πρόβλεπτο τὸν Θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν. Διάψαλμα.

LI.

1. In finem intellectus ipsi David, 2. cum venit Doe Idomaeus, et annuntiavit Sauli, et dixit ei : Venit David in domum Abimelech.

3. Quid gloriaris in malitia, potens iniquitate?
4. Tota die injustitiam cogitavit lingua tua : sicut novacula acuta fecisti dolum.
5. Dilexisti malitiam super benignitatem, iniquitatem magis quam loqui aequitatem. *Diapsalma*.
6. Dilexisti omnia verba praecipitationis, linguam dolosam.
7. Propterea Deus destruat te in finem, evellat te et emigret te de tabernaculo, et radicem tuam de terra viventium. *Diapsalma*.
8. Et videbunt justi et timebunt, et super eum ridebunt et dicent :
9. Ecce homo qui non posuit Deum adiutorem suum, sed speravit in multitudine divitiarum suarum, et praevaluit in vanitate sua.
10. Ego autem sicut oliva fructifera in domo Dei, speravi in misericordia Dei in aeternum et in saeculum saeculi.

11. Confitebor tibi in saeculum quia fecisti, et expectabo nomen tuum, quoniam bonum est in conspectu sanctorum tuorum.

LII.

In finem pro Maeleth intellectus ipsi David.

1. Dixit insipiens in corde suo : Non est Deus.
2. Corruerunt, et abominabiles facti sunt in iniquitatibus, non est qui faciat bonum.
3. Deus de caelo prospexit super filios hominum, ut videat si est intelligens, aut requirens Deum.
4. Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt : non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.
5. Nonne scient omnes qui operantur iniquitatem, qui devorant plebem meam cibo panis?
6. Deum non invocaverunt, ibi timuerunt timore ubi non erat timor : quoniam Deus dissipavit ossa eorum qui hominibus placent : confusi sunt, quoniam Deus sprexit eos.
7. Quis dabit ex Sion salutare Israel? In avertendo Dominus captivitatem populi sui, exsultabit Jacob et laetabitur Israel.

LIII.

1. In finem, in hymnis intellectus David, 2. cum venissent Ziphæi, et dixissent ad Saul : Nonne ecce David absconditus est apud nos?

3. Deus, in nomine tuo salvum me fac, et in virtute tua judica me.
4. Deus, exaudi orationem meam, auribus percipe verba oris mei.
5. Quoniam alieni insurrexerunt adversum me, et fortes quaesiverunt animam meam, non proposuerunt Deum in conspectu suo. *Diapsalma*.

6. Ἴδου γὰρ ὁ Θεὸς βοηθεῖ μοι, καὶ ὁ Κύριος ἀντήλπητωρ τῆς ψυχῆς μου.
 7. Ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου, ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξολόθρευσον αὐτούς.
 8. Ἐκουσῶς θύσω σοι, ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου, Κύριε, ὅτι ἀγαθόν.
 9. Ὅτι ἐκ πάσης θλίψεως ἐρρύσω με, καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου ἐπέιδεν ὁ ὀφθαλμός μου.

ΝΔ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις συνίσταται τῷ Δαυίδ.
 2. Ἐνώτισαι, ὁ Θεὸς, τὴν προσευχήν μου, καὶ μὴ ὑπερίδης τὴν δέησίν μου.
 3. πρόσγες μοι, καὶ εἰσάκουσόν μου. Ἐλυτήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου, καὶ ἐταράχθην
 4. ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ, καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτωλοῦ· ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμὲ ἀνομίαν, καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκότουν μοι.
 5. Ἡ καρδία μου ἐταράχθη ἐν ἐμοί, καὶ δειλία θανάτου ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ.
 6. Φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐκάλυψε με σκότος.
 7. Καὶ εἶπα· Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὥς εἰ περιστερᾶς; καὶ πετασθήσομαι καὶ καταπαύσω.
 8. Ἴδου ἐμάχρυνα φυγαδεύων, καὶ ἠύλισθην ἐν τῇ ἐρήμῳ. Διάψαλμα.
 9. Προσεδεχόμεν τὸν σώζοντά με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταγίγδοις.
 10. Καταπόντισον, Κύριε, καὶ καταδίελε τὰς γλώσσας αὐτῶν, ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν ἐν τῇ πόλει.
 11. Ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς, ἀνομία καὶ πόνος ἐν μέσῳ αὐτῆς,
 12. καὶ ἀδικία, καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόκος καὶ δόλος.
 13. Ὅτι, εἰ ἐχθρὸς ὠνεῖδισέ με, ὑπήνεγκα ἄν· καὶ εἰ ὁ μισὼν ἐπ' ἐμέ ἐμεγαλοβρῆμόνησεν, ἐκρύβην ἂν ἀπ' αὐτοῦ.
 14. Σὺ δὲ, ἄνθρωπε ἰσόψυχε, ἡγεμών μου καὶ γνωστὲ μου,
 15. ὃς ἐπιτοαυτὸ ἐγλύκανας ἐδέσματα, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ ἐπορεύθην ἐν ἡμνοῖς.
 16. Ἐλθέτω θάνατος ἐπ' αὐτούς, καὶ καταθήτωσαν εἰς ἄδου ζῶντες· ὅτι πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν, ἐν μέσῳ αὐτῶν.
 17. Ἐγὼ πρὸς τὸν Θεὸν ἐκέκραξα, καὶ ὁ Κύριος εἰσήκουσέ μου.
 18. Ἐσπέρας καὶ πρωὶ καὶ μεσημβρίας διηγῆσομαι καὶ ἀπαγγεῶ, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου.
 19. Αὐτρώσεται ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι, ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί.
 20. Εἰσακούσεται ὁ Θεὸς καὶ ταπεινώσει αὐτούς, ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων. Διάψαλμα. Οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν Θεόν.
 21. Ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδιδόναι. Ἐβεβήλωσαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ,
 22. διεμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἤγγισεν ἡ καρδία αὐτοῦ. Ἠπαλύνθησαν οἱ λόγοι αὐτοῦ ὑπὲρ ἑλαίων, καὶ αὐτοὶ εἰσι βολίδες.

6. Ecce enim Deus adjuvat me, et Dominus susceptor est animæ meæ.
 7. Avertet mala inimicis meis, in veritate tua disperde illos.
 8. Voluntarie sacrificabo tibi, confitebor nomini tuo, Domine, quoniam bonum est.
 9. Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me, et super inimicos meos despexit oculus meus.

LIV.

1. In finem, in hymnis intellectus ipsi David.
 2. Exaudi, Deus, orationem meam, et ne despexeris deprecationem meam :
 3. intende mihi, et exaudi me. Contristatus sum in exercitatione mea, et conturbatus sum
 4. a voce inimici, et a tribulatione peccatoris : quoniam declinaverunt in me iniquitatem, et in ira molesti erant mihi.
 5. Cor meum conturbatum est in me, et formido mortis cecidit super me.
 6. Timor et tremor venerunt super me, et contexerunt me tenebræ.
 7. Et dixi : Quis dabit mihi pennas sicut columbæ? et volabo et requiescam.
 8. Ecce elongavi fugiens, et mansi in solitudine. *Diapsalma.*
 9. Exspectabam eum qui me salvum faceret a pusillanimitate et tempestate.
 10. Præcipita, Domine, et divide linguas eorum, quoniam vidi iniquitatem et contradictionem in civitate.
 11. Die ac nocte circumdabit eam super muros ejus, iniquitas et labor in medio ejus,
 12. et injustitia, et non defecit de plateis ejus usura et dolus.
 13. Quoniam, si inimicus exprobrasset mihi, substinguissem utique : et si is qui oderat super me magna locutus fuisset, abscondissem me utique ab eo.
 14. Tu vero, homo unanims, dux meus et notus meus,
 15. qui simul dulces capiebas cibos, in domo Dei ambulavimus cum consensu.
 16. Veniat mors super illos, et descendant in infernum viventes : quoniam nequitia in hospitibus eorum, in medio eorum.
 17. Ego ad Deum clamavi, et Dominus exaudivit me.
 18. Vespere et mane et meridie narrabo et annuntiabo, et exaudivit vocem meam.
 19. Redimet in pace animam meam ab his qui appropinquant mihi, quoniam in multis erant mecum.
 20. Exaudiet Deus et humiliabit illos, qui est ante sæcula. *Diapsalma.* Non enim est illis commutatio, et non timebunt Deum.
 21. Extendit manum suam in retribuendo. Contaminaverunt testamentum ejus,
 22. divisi sunt ab ira vultus ejus, et appropinquavit cor illius. Molliti sunt sermones ejus super oleum, et ipsi sunt jacula.

23. Ἐπύρριψον ἐπὶ Κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτός σε διαθρέψει· οὐ δώσει εἰς τὸν αἰῶνα σάλον τῷ δικαίῳ.

24. Σὺ δὲ, ὁ Θεὸς, κατάξεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ διαφθορᾶς· ἀνδρες αἱμάτων καὶ δολιότητος οὐ μὴ ἡμισεύσωσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν, ἐγὼ δὲ ἐλπῶ ἐπὶ σέ, Κύριε.

NE'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμακρυσμένου, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ὅποτε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ Ἀλλόφυλοι ἐν Γέθ.

2. Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς, ὅτι κατεπάτησέ με ἄνθρωπος, ὅλην τὴν ἡμέραν πολεμῶν ἐθλιψέ με.

3. Κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ ὕψους ἡμέρας, ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με

4. φοβηθήσονται· ἐγὼ δὲ ἐλπῶ ἐπὶ σοί.

5. Ἐν τῷ Θεῷ ἐπαίνεσω τοὺς λόγους μου, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τῷ Θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι σάρξ.

6. Ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύσσοντο, κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν.

7. Παροικήσουσι καὶ κατακρύψουσιν αὐτοὶ, τὴν πτέρναν μου φυλάξουσιν, καθάπερ ὑπέμεινα τῇ ψυχῇ μου.

8. Ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς σώσεις αὐτοὺς, ἐν ὀργῇ λαοὺς κατάξεις, ὁ Θεός.

9. Τὴν ζωὴν μου ἐξηγγεῖλά σοι, ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου.

10. Ἐπιστρέφουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαι σε· ἰδοὺ ἔγνων ὅτι Θεός μου εἶ σύ.

11. Ἐπὶ τῷ Θεῷ αἰνέσω ῥῆμα, ἐπὶ τῷ Κυρίῳ αἰνέσω λόγον· ἐπὶ τῷ Θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.

12. Ἐν ἐμοί, ὁ Θεός, αἱ εὐχαὶ ἅς ἀποδώσω αἰνέσώς σου.

13. Ὅτι ἐβρύσω τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, καὶ τοὺς πόδας μου ἐξ ὀλισθήματος, τοῦ εὐαρεστῆσαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων.

NS'.

1. Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρης, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ἐν τῷ αὐτὸν ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Σαουλ εἰς τὸ σπύλαιον.

2. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με, ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχὴ μου· καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν πτερυγῶν σου ἐλπῶ, ὥς οὐ παρέλθῃ ἡ ἀνομία.

3. Κεκράζομαι πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ὑπιστον, τὸν Θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με. Διάψαλ με.

4. Ἐξαπέστειλεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦντάς με. Ἐξαπέστειλεν ὁ Θεός τὸ ἄλσος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ,

5. καὶ ἐβρύσατο τὴν ψυχὴν μου ἐκ μέσου σκύμνων, ἐκοιμήθην τεταραγμένος. Ὅσοι ἀνθρώπων, οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὄπλον καὶ βέλη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μάχαιρα δαεῖα.

6. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

23. Jacta super Dominum curam tuam, et ipse enutriet te : non dabit in æternum fluctuationem justo.

24. Tu vero, Deus, deduces eos in puteum interitus : viri sanguinum et dolositatis non dimidiabunt dies suos, ego autem sperabo in te, Domine.

LV.

1. In finem, pro populo qui a sanctis longe factus est, ipsi David in tituli inscriptionem, cum tenuerunt eum Allophyli in Geth.

2. Miserere mei, Deus, quoniam conculcavit me homo, tota die pugnans tribulavit me.

3. Conculcaverunt me inimici mei tota die ab altitudine diei, quoniam multi qui debellant me

4. timebunt : ego vero in te sperabo.

5. In Deo laudabo sermones meos, tota die in Deo speravi, non timebo quid faciat mihi caro.

6. Tota die verba mea aspernabantur, adversum me omnes cogitationes eorum in malum.

7. Incolent et abscondent ipsi, calcaneum meum observabunt, sicut sustinui anima mea.

8. Pro nihilo salvos facies illos, in ira populos deduces, Deus.

9. Vitam meam annuntiavi tibi, posuisti lacrymas meas in conspectu tuo, sicut et in promissione tua.

10. Convertentur inimici mei retrorsum, in quacumque die invocavero te : ecce cognovi quoniam Deus meus es tu.

11. In Deo laudabo verbum, in Domino laudabo sermonem : in Deo speravi, non timebo quid faciat homo.

12. In me sunt, Deus, vota quæ reddam laudationis tibi.

13. Quoniam eripuisti animam meam de morte, et pedes meos de lapsu, ut placeam coram Deo in lumine viventium.

LVI.

1. In finem, ne disperdas, ipsi David in tituli inscriptionem, cum fugeret a facie Saul in speluncam.

2. Miserere mei, Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea : et in umbra alarum tuarum sperabo, donec transeat iniquitas.

3. Clamabo ad Deum altissimum, Deum qui benefecit mihi. *Diapsalma.*

4. Misit de cælo et salvum fecit me, dedit in opprobrium conculcantes me. Misit Deus misericordiam suam et veritatem suam,

5. et eripuit animam meam de medio catulorum leonum, dormivi conturbatus. Filii hominum, dentes eorum arma et sagittæ, et lingua eorum gladius acutus.

6. Exaltare super cælos, Deus, et super omnem terram gloria tua.

7. Παῖδας ἡτοίμασαν τοῖς ποσί μου, καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχὴν μου· ὥρξαν πρὸ προσώπου μου βόθρον, καὶ ἐνέπεσαν εἰς αὐτόν. Διάψαλμα.

8. Ἐτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ Θεὸς, ἐτοίμη ἡ καρδία μου· ἄσσομαι καὶ ψαλῶ.

9. Ἐξεγέρθητι, ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι, ψαλτήριον καὶ κιθάρα· ἐξεγερθήσονται ὄρθρου.

10. Ἐξομολογήσῃ σοι ἐν λαοῖς, Κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν.

11. Ὅτι ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου.

12. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

NZ.

1. Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφείρῃς, τῷ Δαυὶδ εἰς στίλογραφίαν.

2. Εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε, εὐθεῖα κρίνετε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

3. Καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ, ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκουσιν.

4. Ἀπὸ πλότητος ἠπλότηθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μήτρας, ἐπλανήθησαν ἀπὸ γαστρός, ἐλάλησαν ψευδῆ.

5. Θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως, ὥσπερ ἀσπίδος κωφῆς, καὶ βουούσης τὰ ὦτα αὐτῆς,

6. ἥτις οὐκ εἰσακούσεται φωνὴν ἐπαδόντων, φαρμάκου τε φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ.

7. Ὁ Θεὸς συνέτριψε τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέθλασεν ὁ Κύριος.

8. Ἐξουδενωθήσονται ὡς ὕδωρ διαπορευόμενον, ἐντενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀσθενήσουσιν.

9. Ὡσεὶ κηρὸς ὁ ταχεὶς ἀνταναيرهθήσονται, ἔπεσε πῦρ, καὶ οὐκ εἶδον τὸν ἥλιον.

10. Πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον, ὥσει ζῶντας, ὥσει ἐν ὀργῇ καταπίεται ὑμεῖς.

11. Εὐφρανθήσεται δίκαιος ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν ἀσεβῶν, τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίφεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

12. Καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος· Εἰ ἄρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαίῳ, ἄρα ἐστὶν ὁ Θεὸς κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ.

NH'.

1. Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφείρῃς, τῷ Δαυὶδ εἰς στίλογραφίαν, ὅποτε ἀπίστευε Σαουλ, καὶ ἐφύλαξε τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.

2. Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ Θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπαισταμένων ἐπ' ἐμέ λύτρωσαί με.

3. Ῥῦσαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἰμάτων σῶσόν με.

4. Ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχὴν μου, ἐπέθεντο ἐπ' ἐμέ κραταιοί.

5. οὔτε ἡ ἀνομία μου, οὔτε ἡ ἁμαρτία μου, Κύριε· ἀνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατεύθυνα.

6. Ἐξεγέρθητι εἰς συνάντησίν μου, καὶ ἴδε, καὶ σὺ, Κύριε ὁ Θεός τῶν δυνάμεων, ὁ Θεός τοῦ Ἰσραὴλ, πρόσγες τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα τὰ ἔθνη, μὴ οἰκτιρήσης πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν. Διάψαλμα.

7. Laqueos paraverunt pedibus meis, et incurvaverunt animam meam : foderunt ante faciem meam foveam, et inciderunt in eam. *Diapsalma.*

8. Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum : cantabo et psallum dicam.

9. Exsurge, gloria mea, exsurge, psalterium et cithara : exsurgam diluculo.

10. Confitebor tibi in populis, Domine, psallum dicam tibi in gentibus.

11. Quoniam magnificata est usque ad caelos misericordia tua, et usque ad nubes veritas tua.

12. Exaltare super caelos, Deus, et super omnem terram gloria tua.

LVII.

1. In finem, ne disperdas, ipsi David in tituli inscriptionem.

2. Si vere utique justitiam loquimini, recta judicate, filii hominum.

3. Etenim in corde iniquitates operamini in terra, injustitiam manus vestrae concinnant.

4. Alienati sunt peccatores a vulva, erraverunt ab utero, locuti sunt falsa.

5. Furor illis secundum similitudinem serpentis, sicut aspidis surdae, et obturantibus aures suas,

6. quæ non exaudiet vocem incantantium, et medicamenti medicati a sapiente.

7. Deus contrivit dentes eorum in ore ipsorum, molas leonum confregit Dominus.

8. Ad nihilum devenient velut aqua decurrens, intendit arcum suum donec infirmetur.

9. Sicut cera liquefacta auferentur, cecidit ignis, et non viderunt solem.

10. Priusquam intelligant spinæ vestrae rhamnum, sicut viventes, sicut in ira absorbebit vos.

11. Lætabitur justus cum viderit vindictam impiorum, manus suas lavabit in sanguine peccatoris.

12. Et dicet homo : Si utique est fructus justo, utique est Deus judicans eos in terra.

LVIII.

1. In finem, ne disperdas, ipsi David in tituli inscriptionem, quando misit Saul, et custodivit domum ejus ut interficeret eum.

2. Eripe me de inimicis meis, Deus, et ab insurgentibus in me libera me.

3. Eripe me de operantibus iniquitatem, et de viris sanguinum salva me.

4. Quia ecce venati sunt animam meam, irruerunt in me fortes :

5. neque iniquitas mea, neque peccatum meum, Domine : sine iniquitate cucurri et direxi.

6. Exsurge in occursum meum, et vide, et tu, Domine Deus virtutum, Deus Israel, intende ad visitandas omnes gentes, ne miserearis omnibus qui operantur iniquitatem. *Diapsalma.*

7. Ἐπιστρέψουσιν εἰς ἐσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι πόλιν.

8. Ἰδοὺ ἀποφθέγγονται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ βομφαία ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτῶν, ὅτι τίς ἤκουσε;

9. Καὶ σὺ, Κύριε, ἐκγελάσῃ αὐτοὺς, ἐξουθενώσεις πάντα τὰ ἔθνη.

10. Τὸ κράτος μου πρὸς σέ φυλάξω, ὅτι σὺ ὁ Θεὸς ἀντιλήπτωρ μου εἶ.

11. Ὁ Θεός μου, τὸ ἔλεος αὐτοῦ προφθάσει με,

12. ὁ Θεός μου δεῖξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου. Μὴ ἀποκτείνῃς αὐτοὺς, μήποτε ἐπιλάβωνται τοῦ νόμου σου. Διασκορπίσον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ κατάρταγε αὐτοὺς, ὁ ὑπερασπιστής μου, Κύριε.

13. Ἀμαρτίαν στόματος αὐτῶν, λόγον χειλέων αὐτῶν· καὶ συλληφθήτωσαν ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτῶν, καὶ ἐξ ἁρᾶς καὶ ψεύδους διαγγελήσονται.

14. συντέλειαι, ἐν ὀργῇ συντελείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρξουσιν· καὶ γινώσκονται ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ δεσπόζει τῶν περάτων τῆς γῆς. Διάψαλμα.

15. Ἐπιστρέψουσιν εἰς ἐσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι πόλιν.

16. Αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν, ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσι, καὶ γογγύσουσιν.

17. Ἐγὼ δὲ ἔσθωμαι τῇ δυνάμει σου, καὶ ἀγαλλιάσσομαι τοπρῶτὶ τὸ ἔλεός σου· ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγὴ μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου.

18. Βοηθός μου, σοὶ ψαλῶ, ὁ Θεός μου· ἀντιλήπτωρ μου εἶ, ὁ Θεός μου τὸ ἔλεός μου.

NΘ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἔτι, εἰς στηλογραφίαν τῷ Δαυὶδ εἰς διδασχὴν, 2. ὁπότε ἐνιπύρισε τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας, καὶ τὴν Συρίαν Σοβὰλ, καὶ ἐπίστρεψεν Ἰωάβ, καὶ ἐπάταξε τὴν φάραγγα τῶν ὁρίων, δώδεκα χιλιάδας.

3. Ὁ Θεός, ἀπώσω ἡμᾶς, καὶ καθεῖλες ἡμᾶς, ὥργισθης καὶ ὤκτειρσας ἡμᾶς.

4. Συνέσεισας τὴν γῆν καὶ συνετάρταξας αὐτήν· ἴσασι τὰ συντριμμὰτα αὐτῆς, ὅτι ἐσαλεύθη.

5. Ἐδείξας τῷ λαῷ σου σκληρὰ, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως.

6. Ἐδώκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν, τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τούτου. Διάψαλμα. Ὅπως ἂν ρυθθῶσιν οἱ ἀγαπητοὶ σου,

7. σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου.

8. Ὁ Θεός ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· ἀγαλλιάσσομαι καὶ διαμεριῶ Σίχιμα, καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σπηνῶν διαμετρήσω.

9. Ἐμός ἐστι Γαλαὰδ, καὶ ἐμός ἐστι Μανασσῆ, καὶ Ἐφραΐμ κραταίως τῆς κεφαλῆς μου. Ἰούδας βασιλεὺς μου,

10. Μωὰβ λέθης τῆς ἐλπίδος μου. Ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἔκτενω τὸ ὑπόδημά μου, ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν.

11. Τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; τίς δώησέ με ἕως τῆς Ἰδουμαίας;

12. Οὐχὶ σὺ, ὁ Θεός, ὁ ἀπώσάμενος ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ, ὁ Θεός, ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.

13. Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρίᾳ ἀνθρώπου.

7. Converterentur ad vesperam, et famem patientur ut canis, et circuibunt civitatem.

8. Ecce loquentur in ore suo, et gladius in labiis eorum, quoniam quis audivit?

9. Et tu, Domine, deridebis eos, pro nihilo habebis omnes gentes.

10. Fortitudinem meam ad te custodiam, quia tu Deus susceptor meus es.

11. Deus meus, misericordia ejus praeveniet me,

12. Deus meus ostendet mihi in inimicis meis. Ne occidas eos, ne quando obliviscantur legis tuae. Disperge illos in virtute tua, et depone eos, protector meus, Domine.

13. Delictum oris eorum, sermonem labiorum ipsorum: et comprehendantur in superbia sua, et de exsecratione et mendacio annuntiabuntur

14. consummationes, in ira consummationis, et non erunt: et scient quia Deus Jacob dominatur finium terrae. *Diapsalma.*

15. Converterentur ad vespem, et famem patientur ut canis, et circuibunt civitatem.

16. Ipsi dispergentur ab manducandum, si vero non fuerint saturati, et murmurabunt.

17. Ego autem cantabo virtuti tuae, et exultabo mane misericordiam tuam: quia factus es susceptor meus et refugium meum in die tribulationis meae.

18. Adjutor meus, tibi psallam, Deus meus: susceptor meus es, Deus meus misericordia mea.

LIX.

1. In finem, illis qui immutabuntur adhuc, in tituli inscriptionem ipsi David in doctrinam, 2. cum succendit Mesopotamiam Syriam, et Syriam Sobal, et convertit Joab, et percussit vallem Salinarum, duodecim millia.

3. Deus, repulisti nos, et destruxisti nos, iratus es et misertus es nobis.

4. Commovisti terram et conturbasti eam: sana contritiones ejus, quia commota est.

5. Ostendisti populo tuo dura, potasti nos vino compunctionis,

6. Dedisti metuentibus te significationem, ut fugiant a facie arcus. *Diapsalma.* Ut liberentur dilecti tui,

7. salvum fac dextera tua et exaudi me.

8. Deus locutus est in sancto suo: exultabo et partibor Sicimam, et convallem tabernaculorum dimetiar.

9. Meus est Galaad, et meus est Manasse, et Ephraim fortitudo capitis mei. Judas rex meus,

10. Moab olla spei meae. In Idumaeam extendam calceamentum meum, mihi alienigenae subditi sunt.

11. Quis deducet me in civitatem circumstantiae? quis deducet me usque in Idumaeam?

12. Nonne tu, Deus, qui repulisti nos, et non egredieris, Deus, in virtutibus nostris:

13. Da nobis auxilium de tribulatione, et vana salus hominis.

14. Ἐν τῷ Θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς θλιβόντας ἡμᾶς.

Ξ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις τῷ Δαυίδ.

2. Εἰσάκουσον, ὁ Θεὸς, τῆς δεήσεώς μου, πρόσχες τῇ προσευχῇ μου.

3. Ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σέ ἐκέκραξα, ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὴν καρδίαν μου, ἐν πέτρᾳ ὕψωσάς με. Ὡδήγησάς με,

4. ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου, πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐγθροῦ.

5. Παροικίῃ σου ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας, σκεπασθήσομαι ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου. Διάψαλμα.

6. Ὅτι σὺ, ὁ Θεὸς, εἰσέχουσας τῶν προσευχῶν μου, ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου.

7. Ἡμέρας ἐφ' ἡμέρας βασιλείᾳς προσθήσεις, τὰ ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γενεᾶς.

8. Διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἔλεος καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει αὐτῶν;

9. Οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, τοῦ ἀποδοῦναί με τὰς εὐχάς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.

ΞΑ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Ἰδithum ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Οὐχὶ τῷ Θεῷ ὑποταγῆσεται ἡ ψυχὴ μου; παρ' αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν μου.

3. Καὶ γὰρ αὐτὸς Θεὸς μου καὶ σωτὴρ μου, ἀντιλήπτωρ μου, οὐ μὴ σαλευθῶ ἐπὶ πλεῖον.

4. Ἔως πότε ἐπιτίθησθε ἐπ' ἄνθρωπον; Φονεύετε πάντες ὡς τοίχῳ κεκλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὠσμένῳ;

5. Πλὴν τὴν τιμὴν μου ἐβουλεύσαντο ἀποσάσθαι, ἔδραμον ἐν οἴφει. Τῷ στόματι αὐτῶν εὐλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶν. Διάψαλμα.

6. Πλὴν τῷ Θεῷ ὑποτάγηθι, ἡ ψυχὴ μου, ὅτι παρ' αὐτοῦ ἡ ὑπομονή μου.

7. Ὅτι αὐτὸς Θεὸς μου καὶ σωτὴρ μου, ἀντιλήπτωρ μου, οὐ μὴ μεταναστεύσω.

8. Ἐπὶ τῷ Θεῷ τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα μου· ὁ Θεὸς τῆς βοηθείας μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ Θεῷ.

9. Ἐλπίσατε ἐπ' αὐτὸν, πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ· ἐκχέετε ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ὁ Θεὸς βοηθὸς ἡμῶν. Διάψαλμα.

10. Πλὴν μάταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων· ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐν γυροῖς τοῦ ἀδικῆσαι, αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος ἐπιττανούτ.

11. Μὴ ἐλπίζετε ἐπ' ἀδικίαν, καὶ ἐπὶ ἀρπάγματα μὴ ἐπιποθεῖτε· πλοῦτος ἐὰν βῇ, μὴ προστίθεσθε καρδίαν.

12. Ἀπαξ ἐλάλησεν ὁ Θεὸς, δύο ταῦτα ἤκουσα, ὅτι τὸ κράτος τοῦ Θεοῦ,

13. καὶ σοῦ, Κύριε, τὸ ἔλεος· ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἰκαστῶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

14. In deo faciemus virtutem, et ipse ad nihilum deducet tribulantes nos.

LX.

1. In finem, in hymnis ipsi David.

2. Exaudi, Deus, deprecationem meam, intende orationi meae.

3. A finibus terrae ad te clamavi, dum anxietetur cor meum, in petra exaltasti me. Deduxisti me,

4. quia factus es spes mea, turris fortitudinis a facie inimici.

5. Inhabitabo in tabernaculo tuo in saecula, protegar in velamine alarum tuarum. *Diapsalma.*

6. Quoniam tu, Deus, exaudisti orationes meas, dedisti haereditatem timentibus nomen tuum.

7. Dies super dies regis adjicies, annos ejus usque in diem generationis et generationis.

8. Permanebit in aeternum in conspectu Dei, misericordiam et veritatem ejus quis requirit?

9. Sic psallam nomini tuo in saeculum saeculi, ut reddam vota mea de die in diem.

LXI.

1. In finem, pro Idithum psalmus ipsi David.

2. Nonne Deo subjecta erit anima mea? ab ipso enim salutare meum.

3. Nam et ipse Deus meus et salvator meus, susceptor meus, non movebor amplius.

4. Quousque apponitis super hominem? Interficitis universi tamquam parieti inclinato et maceriae impulsae?

5. Verumtamen honorem meum cogitaverunt repellere, cucurri in siti. Ore suo benedicebant, et corde suo maledicebant. *Diapsalma.*

6. Verumtamen Deo subjecta esto, anima mea, quoniam ab ipso patientia mea.

7. Quia ipse Deus meus et salvator meus, susceptor meus, non emigrabo.

8. In Deo salutare meum et gloria mea: deus auxilii mei, et spes mea in Deo est.

9. Sperate in eo, omnis congregatio populi: effundite coram illo corda vestra, quia Deus adjutor noster. *Diapsalma.*

10. Verumtamen vani filii hominum: mendaces filii hominum, in stateris ut decipiant, ipsi de vanitate in idipsum.

11. Nolite sperare super iniquitatem, et super rapinas nolite concupiscere: divitiarum si affluant, nolite cor apponere.

12. Semel locutus est Deus, duo haec audiui, quia potestas Dei est,

13. et tua, Domine, misericordia: quia tu reddes unicuique secundum opera sua.

ΕΒ'.

1. Ψαλμός τῷ Δαυίδ, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰδουμαίας.

2. Ὁ Θεὸς, ὁ Θεός μου, πρὸς σέ ὀρβρίζω. Ἐδίψησέ σοι ἡ ψυχὴ μου, ποσαπλῶς σοι ἡ σὰρξ μου.

3. ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ, οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ ὤφθην σοι, τοῦ ἰδεῖν τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου.

4. Ὅτι κρεῖσσον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωᾶς, τὰ χεῖλη μου ἐπαινέσουσί σε.

5. Οὕτως εὐλογῆσαι σε ἐν τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀρῶ τὰς χεῖράς μου.

6. Ὡς στέατος καὶ πύττης ἐμπλησθεῖν ἡ ψυχὴ μου, καὶ χεῖλη ἀγαλλιᾶσεως αἰνέσει τὸ ὄνομά σου.

7. Εἰ ἐμνημόνευσόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὀρθροῖς ἐμελέτων εἰς σέ.

8. Ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου ἀγαλλιάσομαι.

9. Ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου.

10. Αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου, εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς,

11. παραδοθήσονται εἰς χεῖρας βομφαίας, μερίδες ἀλμπάνων ἔσονται.

12. Ὁ δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ Θεῷ, ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὀμνῶν ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἀδικα.

ΕΓ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμός τῷ Δαυίδ.

2. Ἐλάκουσον, ὁ Θεός, τῆς προσευχῆς μου ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ· ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχὴν μου.

3. Ἐσκέπασάς με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευομένων, ἀπὸ πλῆθους ἐργαζομένων ἀδικῶν.

4. Οἵτινες ἠκόνησαν ὡς βομφαῖαν τὰς γλώσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν τόξον πρᾶγμα πικρὸν,

5. τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρυφοῖς ἄμμου.

6. ἐξάπινα κατατοξεύουσιν αὐτὸν, καὶ οὐ φοβηθήσονται. Ἐκραταίωσαν ἑαυτοῖς λόγον πονηρὸν, διηγῆσαντο τοῦ κρύψαι παγίδας. Εἶπαν· Τίς ὄψεται αὐτούς;

7. Ἐξηρευνήσαν ἀνομίαν, ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσκει· προσελεύσεται ἄνθρωπος, καὶ καρδίᾳ βαθεῖα,

8. καὶ ὑψωθήσεται ὁ Θεός. Βέλος νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν,

9. καὶ ἐξουθένησαν αὐτὸν αἱ γλώσσαι αὐτῶν· ἐταράχθησαν πάντες οἱ θεωροῦντες αὐτούς,

10. καὶ ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος. Καὶ ἀνήγγελλαν τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν.

11. Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐπαινεθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

ΕΔ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμός τῷ Δαυίδ, ᾠδή.

2. Σοὶ πρέπει ὕμνος, ὁ Θεός, ἐν Σιών, καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ.

LXII.

1. Psalmus ipsi David, cum esset in deserto Idumææ.

2. Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo. Sitivit tibi anima mea, quam multipliciter tibi caro mea :

3. in terra deserta et in via et iniquosa, sic in sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam et gloriam tuam.

4. Quoniam melior est misericordia tua super vitas, labia mea laudabunt te.

5. Sic benedicam te in vita mea, in nomine tuo levabo manus meas.

6. Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea, et labia exsultationis laudabunt nomen tuum.

7. Si memoratus sum tui super stratum meum, in matutinis meditabar in te.

8. Quia fuisti adiutor meus, et in velamento alarum tuarum exsultabo.

9. Adhæsit anima mea post te, me suscepit dextera tua.

10. Ipsi vero in vanum quæsierunt animam meam, introiunt in inferiora terræ,

11. tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

12. Rex vero lætabitur in Deo, laudabitur omnis qui jurat in eo, quia obstructum est os loquentium iniqua.

LXIII.

1. In finem, psalmus ipsi David.

2. Exaudi, Deus, orationem meam cum deprecor ad te : a timore inimici eripe animam meam.

3. Protexisti me a conventu malignantium, a multitudine operantium iniquitatem.

4. Qui exacerunt ut gladium linguas suas, intenderunt arcum rem amaram,

5. ut sagittent in occultis immaculatum :

6. subito sagittabunt eum, et non timebunt. Firmaverunt sibi sermonem malignum, narraverunt ut absconderent laqueos. Dixerunt : Quis videbit eos ?

7. Perscrutati sunt iniquitatem, defecerunt scrutantes scrutinio : accedet homo, et cor altum,

8. et exaltabitur Deus. Sagittæ infantium factæ sunt plagæ eorum,

9. et pro nihilo habuerunt eum linguæ eorum : conturbati sunt omnes qui videbant eos,

10. et timuit omnis homo. Et annuntiaverunt opera Dei, et facta ejus intellexerunt.

11. Lætabitur justus in Domino, et sperabit in eo, et laudabuntur omnes recti corde.

LXIV.

1. In finem, psalmus ipsi David, canticum.

2. Te decet hymnus, Deus, in Sion, et tibi reddetur votum.

3. Εἰσάκουσον προσευχῆς μου, πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἤξει.

4. Λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς, καὶ τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἴλασθαι.

5. Μακάριος ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου, κατασκευάσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου. Πλησθυσόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου, ἅγιος ὁ ναός σου,

6. θαυμαστός ἐν δικαιοσύνῃ. Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ τῶν ἐν θαλάσῃ μακρὰν.

7. Ἐτοιμάζων ὄρη ἐν τῇ ἰσχύϊ σου, περιεζωσμένους ἐν δυναστείᾳ.

8. Ὁ συνταράσσων τὸ κύτος τῆς θαλάσσης, ἤχους κυμάτων αὐτῆς. Ταραχθήσονται τὰ ἔθνη

9. καὶ φοβηθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου. Ἐξόδους πρωῒας καὶ ἐσπέρας τέρψεις.

10. Ἐπεσκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέθυσας αὐτήν, ἐπλήθυνας τοῦ πλουτίζειν αὐτήν. Ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ ἐπληρώθη ὕδατων. Ἦτοίμασας τὴν τροφὴν αὐτῶν, ὅτι οὕτως ἡ ἐτοιμασία.

11. Τοὺς αὐλακὰς αὐτῆς μέθυσον, πλήθυνον τὰ γεννήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς σταγόνι αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα.

12. Εὐλόγησιν τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πεδία σου πλησθήσονται πύτῃ τοῦτος.

13. Πιανθήσεται τὰ ὄρη τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ περιζώσονται.

14. Ἐνεδύσαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, καὶ αἱ κοιλᾶδες πληθυνοῦσι σίτον, κεκραίνονται, καὶ γὰρ ὑμνήσουσιν.

ΞΕ'.

Εἰς τὸ τέλος, ᾠδὴ ψαλμοῦ ἀναστάσεως.

1. Ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ, πᾶσα ἡ γῆ,

2. ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Δότε δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ,

3. εἰπάτε τῷ Θεῷ· Ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου. Ἐν τῷ πλήθει τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονται σε οἱ ἐχθροὶ σου.

4. Πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι, καὶ ψαλάτωσάν σοι, ψαλάτωσαν τῷ ὀνόματί σου. Διάψαλμα.

5. Δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ· φοβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

6. Ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηρὰν, ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί. Ἐκεῖ εὐφρανθήσόμεθα ἐπ' αὐτῷ,

7. τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν, οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς. Διάψαλμα.

8. Εὐλογεῖτε, ἔθνη, τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ ἀκούσισατε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ.

9. Τοῦ θεμένου τὴν ψυχὴν μου εἰς ζωὴν, καὶ μὴ δόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας μου.

10. Ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἄργύριον.

11. Ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα, ἔθου θλίψεις ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν.

12. ἐπέβιβας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν.

3. Exaudi orationem meam, ad te omnis caro veniet.

4. Verba impiorum praevaluerunt super nos, et impietates nostras tu propitiabis.

5. Beatus quem elegisti et assumpsisti, inhabitabit in atriis tuis. Replebimur in bonis domus tuae, sanctum est templum tuum,

6. mirabile in justitia. Exaudi nos, Deus salvator noster, spes omnium finium terrae, et in mari longe.

7. Praeparans montes in fortitudine tua, circumcinctus in potentatu.

8. Qui conturbas fundum maris, sonos fluctuum ejus. Turbabitur gentes

9. et timebunt qui inhabitant fines a signis tuis. Exitus matutini et vesperae delectabis.

10. Visitasti terram et inebriasti eam, multiplicasti locupletare eam. Flumen Dei repletum est aquis. Parasti cibum illorum, quoniam ita est praeparatio.

11. Rivos ejus inebria, multiplica genimina ejus, in stillicidiis ejus laetabitur germinans.

12. Benedices coronam anni benignitatis tuae, et campi tui replebuntur ubertate.

13. Pinguescent montes deserti, et exaltatione colles accingentur.

14. Induti sunt arietes ovium, et valles abundabunt frumento, clamabunt, etenim hymnum dicent.

LXV.

In finem, canticum psalmi resurrectionis.

1. Jubilate Deo, omnis terra,

2. psalmum dicite nomini ejus. Date gloriam laudi ejus,

3. dicite Deo : Quam terribilia sunt opera tua, Domine ! In multitudine virtutis tuae mentientur tibi inimici tui.

4. Omnis terra adoret te, et psallat tibi, psalmum dicat nomini tuo. *Diapsalma*.

5. Venite et videte opera Domini : terribilis in consiliis super filios hominum.

6. Qui convertit mare in aridam, in flumine pertransibunt pede. Ibi laetabimur in ipso,

7. qui dominatur in virtute sua saeculo. Oculi ejus super gentes respiciunt, qui exasperant non exaltentur in semet ipsis. *Diapsalma*.

8. Benedicite, gentes, Deum nostrum, et auditam facite vocem laudis ejus.

9. Qui posuit animam meam ad vitam, et non dedit in commotionem pedes meos.

10. Quoniam probasti nos, Deus, ignisti nos sicut ignitur argentum.

11. Induxisti nos in laqueum, posuisti tribulationes in dorso nostro :

12. imposuisti homines super capita nostra, transivimus per ignem et aquam, et eduxisti nos in refrigerium.

13. Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν δλοκαυτώμασιν, ἀποδώσω σοι τὰς εὐχάς μου,

14. ἃς διέστειλε τὰ χεῖλιά μου· καὶ ἐλάλησε τὸ στόμα μου ἐν τῇ ὑλῇ μου.

15. Ὁλοκαυτώματα μεμυαλωμένα ἀνοίσω σοι μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν, ποιήσω σοι βόας μετὰ χιμάρων. Διὰ ψαλμα.

16. Δεῦτε, ἀκούσατε, καὶ διηγῆσομαι, πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ὅσα ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου.

17. Πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐκέκραξα, καὶ ὕψωσα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου.

18. Ἀδικίαν εἰ θεωρῶν ἐν καρδίᾳ μου, μὴ εἰσκούσάτω Κύριος.

19. Διὰ τοῦτο εἰσήκουσέ μου ὁ Θεός, προσέσχε τῇ φωνῇ τῆς προσευχῆς μου.

20. Εὐλογητός ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἀπέστρεψε τὴν προσευχήν μου, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ.

Ες'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς· ἐπιφάναι τὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς. Διὰ ψαλμα.

3. Τοῦ γινῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν δόδόν σου, ἐν πᾶσιν ἐθνεσι τὸ σωτήριόν σου.

4. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ, ὁ Θεός· ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.

5. Εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν ἔθνη, ὅτι κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ δδηγήσεις. Διὰ ψαλμα.

6. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ, ὁ Θεός, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.

7. Γῇ ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς. Εὐλογῆσαι ἡμᾶς ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν,

8. εὐλογῆσαι ἡμᾶς ὁ Θεός, καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

ΕΖ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, τῷ Δαυίδ ψαλμὸς ᾠδῆς.

2. Ἀναστήτω ὁ Θεός καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν οἱ μισοῦντες αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

3. Ὡς ἐκλείπει καπνὸς ἐκλιπέτωσαν· ὡς τήχεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς, οὕτως ἀπόλιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ.

4. Καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν, ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τερπνῆται ἐν εὐφροσύνῃ.

5. Ἀσατε τῷ Θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιθεθῶτι ἐπὶ δυσμῶν, Κύριος ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀγαλλιάσθε ἐνώπιον αὐτοῦ. Ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ,

6. τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν καὶ κριτοῦ τῶν χηρῶν, ὁ Θεός ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ.

7. Ὁ Θεός κατοικεῖ μονοτρόπους ἐν οἴκῳ, ἐξάγων πέπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ· ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας, τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφοις.

8. Ὁ Θεός, ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε τὴν ἔρημον. Διὰ ψαλμα.

13. Introibo in domum tuam in holocaustis, reddam tibi vota mea,

14. quæ distinxerunt labia mea : et locutum est os meum in tribulatione mea.

15. Holocausta medullata offeram tibi cum incenso et arietibus, faciam tibi boves cum hircis. *Diapsalma.*

16. Venite, audite, et narrabo, omnes qui timetis Deum, quanta fecit animæ meæ.

17. Ad ipsum ore meo clamavi, et exaltavi sub lingua mea.

18. Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiat Dominus.

19. Propterea exaudivit me Deus, attendit voci orationis meæ.

20. Benedictus Deus, qui non amovit orationem meam, et misericordiam suam a me.

LXVI.

1. In finem, in hymnis psalmus ipsi David.

2. Deus misereatur nostri et benedicat nos : illuminet vultum suum super nos. *Diapsalma.*

3. Ad cognoscendum in terra viam tuam, in omnibus gentibus salutare tuum.

4. Confiteantur tibi populi, Deus : confiteantur tibi populi omnes.

5. Lætentur et exsulent gentes, quoniam judicabis populos in æquitate, et gentes in terra diriges. *Diapsalma.*

6. Confiteantur tibi populi, Deus, confiteantur tibi populi omnes.

7. Terra dedit fructum suum. Benedicat nos Deus, Deus noster,

8. benedicat nos Deus, et metuant eum omnes fines terræ.

LXVII.

1. In finem, ipsi David psalmus cantici.

2. Exsurgat Deus et dissipentur inimici ejus, et fugiant qui oderunt eum a facie ejus.

3. Sicut deficit fumus deficiant : sicut liquefit cera a facie ignis, sic pereant peccatores a facie Dei.

4. Et justi lætentur, exsulent in conspectu Dei, delectentur in lætitia.

5. Cantate Deo, psallite nomini ejus, iter facite ei qui ascendit super occasum, Dominus nomen illi, et exsultate in conspectu ejus. Turbabuntur a facie ejus,

6. patris orphanorum et judicis viduarum, Deus in loco sancto suo.

7. Deus inhabitare facit unius moris in domo, qui educit victos in fortitudinis : similiter eos qui exasperant, qui habitant in sepulchris.

8. Deus, cum egredereris in conspectu populi tui, cum pertransires desertum. *Diapsalma.*

9. Ἦ ἔσεισθη, καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ Σινᾶ, ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ.

10. Βροχὴν ἐκούσιον ἀφοριεῖς, ὁ Θεὸς, τῇ κληρονομίᾳ σου, καὶ ἡσθένησε, σὺ δὲ κατηρτίσω αὐτήν.

11. Τὰ ζῷά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ, ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστότητί σου τῷ πτωχῷ, ὁ Θεός.

12. Κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει πολλῇ.

13. Ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ, τοῦ ἀγαπητοῦ, καὶ ὠραιότητι τοῦ οἴκου διελέσθαι σκῦλα.

14. Ἐὰν κοιμηθῇτε ἀναμέσον τῶν κλήρων, πτέρυγες περιστρεφῶς περιηργυρωμένοι, καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσοῦ.

15. Ἐν τῷ διαστῆλλειν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς, χιονώθησονται ἐν Σελμών.

16. Ὅρος τοῦ Θεοῦ, ὅρος πῖον· ὅρος τετυρωμένος, ὅρος πῖον.

17. Ἰνατί ὑπολαμβάνετε ὅρη τετυρωμένα· τὸ ὅρος δ' εὐδόκησεν ὁ Θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ· καὶ γὰρ ὁ Κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος.

18. Τὸ ἄρμα τοῦ Θεοῦ μυριοπλάσιον, χιλιάδες εὐθυνοῦντων· Κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν Σινᾶ ἐν τῷ ἁγίῳ.

19. Ἀναβάς εἰς ὕψος, ἡγμάλωτευσας αἰγμάλωσίαν· ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ γὰρ ἀπειθοῦντες τοῦ κατασκηνώσαι.

20. Κύριος ὁ Θεὸς εὐλογητὸς, εὐλογητὸς Κύριος ἡμέραν καθ' ἡμέραν· καὶ κατευοδῶσει ἡμῖν ὁ Θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν. Διάψαλμα.

21. Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς τοῦ σώζειν, καὶ τοῦ Κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου.

22. Πλὴν ὁ Θεὸς συνθάσει κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ, κορυφὴν θριχὸς διαπορευομένων ἐν πλημμυλείαις αὐτῶν.

23. Εἶπε Κύριος· Ἐκ Βασάν ἐπιστρέψω, ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς θαλάσσης·

24. ὅπως ἂν βαφῇ ὁ ποὺς σου ἐν αἵματι, ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ ἐχθρῶν παρ' αὐτοῦ.

25. Ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαί σου, ὁ Θεός, αἱ πορεῖαί τοῦ Θεοῦ μου, τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ.

26. Προέφασαν ἄρχοντες ἐχόμενοι ψαλλόντων, ἐν μέσῳ νεανίδων τυμπανιστριῶν.

27. Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν, τὸν Κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραὴλ.

28. Ἐκεῖ Βενιαμὴν νεώτερος ἐν ἐκστάσει, ἄρχοντες Ἰούδα ἡγεμόνες αὐτῶν, ἄρχοντες Ζαβουλὼν, ἄρχοντες Νεφθαλί.

29. Ἐντείλει, ὁ Θεός, τῇ δυνάμει σου· δυνάμωσον, ὁ Θεός, τοῦτο δ' κατηρτίσω ἐν ἡμῖν.

30. Ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ σοὶ οἰσουσι βασιλεῖς δῶρα.

31. Ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις τοῦ καλάμου· ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς θαλάσσι τῶν λαῶν, τοῦ μὴ ἀποκλεισθῆναι τοὺς δεδοκιμασμένους τῷ ἀργυρίῳ. Διασκόρπισον ἔθνη τὰ τοὺς πολέμους θέλοντα.

32. Ἡζουσι πρέσβεις ἐξ Αἰγύπτου, Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ Θεῷ.

33. Αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ἄστατε τῷ Θεῷ, ψάλατε τῷ Κυρίῳ. Διάψαλμα. Ψάλατε τῷ Θεῷ

9. Terra mota est, etenim cœli distillaverunt a facie Dei Sinai, a facie Dei Israel.

10. Pluviam voluntariam segregabis, Deus, hereditati tuæ, et infirmata est, tu vero perfecisti eam.

11. Animalia tua inhabitabunt in ea, parasti in dulcedine tua pauperi, Deus.

12. Dominus dabit verbum evangelizantibus virtute multa.

13. Rex virtutum dilecti, dilecti, et speciei domus dividere spolia.

14. Si dormiatis inter medios cleros, pennæ columbæ deargentatæ, et posteriora dorsæ ejus in viriditate auri.

15. Dum discernit cœlestis reges super eam, nive dealbantur in Selmon.

16. Mons Dei, mons pinguis : mons coagulatus, mons pinguis.

17. Ut quid suspicamini montes coagulatos ? mons in quo beneplacitum est Deo habitare in eo : etenim Dominus inhabitabit in finem.

18. Currus Dei decem millibus multiplex, millia lætantium : Dominus in eis in Sina in sancto.

19. Ascendens in altum captivasti captivitatem : accepisti dona in homine, etenim non credentes inhabitare.

20. Dominus Deus benedictus, benedictus Dominus de die in diem : et prosperum iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum. *Diapsalma*.

21. Deus noster, Deus salvos faciendi, et Domini exitus mortis.

22. Verumtamen Deus confringet capita inimicorum suorum, verticem capilli perambulantium in delictis suis.

23. Dixit Dominus : Ex Basan convertam, convertam in profundis maris :

24. ut intingat pes tuus in sanguine, lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso.

25. Visi sunt ingressus tui, Deus, ingressus Dei mei, regis qui est in sancto.

26. Prævenierunt principes conjuncti psallentibus, in medio juvenicularum tympanistriarum.

27. In ecclesiis benedicite Deum, Dominum de fontibus Israel.

28. Ibi Benjamin adolescentior in exstasi, principes Juda duces eorum, principes Zabulon, principes Nephthali.

29. Manda, Deus, virtuti tuæ : confirma hoc, Deus, quod perfecisti in nobis.

30. A templo tuo in Jerusalem tibi offerent reges munera.

31. Increpa feras calami : congregatio taurorum in vacis populorum, non excludantur ii qui probati sunt argento. Dissipa gentes quæ bella volunt.

32. Venient legati ex Ægypto, Æthiopia præveniet manum suam Deo.

33. Regna terræ, cantate Deo, psallite Domino. *Diapsalma*. Psallite Deo

34. τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολάς, ἰδοὺ δώσει ἐν τῇ φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυνάμεως.

35. Δότε δόξαν τῷ Θεῷ, ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις.

36. Θαυμαστὴς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ αὐτὸς δώσει δύναμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· εὐλογητὸς ὁ Θεός.

ΕΗ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, τῷ Δαυίδ.

2. Σῶσόν με, ὁ Θεός, ὅτι ἐξηλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου.

3. Ἐνεπάγγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις· ἦλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, καὶ καταιγὶς κατεπόντισέ με.

4. Ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίλασεν ὁ λάρυγξ μου· ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπο τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν Θεόν μου.

5. Ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν. Ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί μου, οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως· ἃ οὐχ ἤρπασα, τότε ἀπετίννυσον.

6. Ὁ Θεός, σὺ ἔγνως τὴν ἀφροσύνην μου, καὶ αἱ πλημμέλειαι μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐκρύβησαν.

7. Μὴ αἰσχυνηθεῖσαν ἐπ' ἐμέ οἱ ὑπομένοντές σε, Κύριε τῶν δυνάμεων· μὴ ἐντραπείησαν ἐπ' ἐμέ οἱ ζητοῦντές σε, ὁ Θεός τοῦ Ἰσραὴλ.

8. Ὅτι ἐνεκά σου ὑπήνεγκα ὀνειδισμὸν, ἐκάλυψεν ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν μου.

9. Ἀπῆλλοισμαι ἐγενήθην τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου.

10. Ὅτι ὁ ζήλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.

11. Καὶ συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐγενήθην εἰς ὀνειδισμοὺς ἔμοι.

12. Καὶ ἐθέμην τὸ ἐνδύμα μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν.

13. Κατ' ἐμοῦ ἡδολέσχουν οἱ καθήμενοι ἐν πύλῃ, καὶ εἰς ἐμέ ἐψάλλον οἱ πίνοντες τὸν οἶνον.

14. Ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ, Κύριε, καιρὸς εὐδοκίας, ὁ Θεός· ἐν τῷ πληθεῖ τοῦ ἔλεους σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου.

15. Σῶσόν με ἀπὸ πηλοῦ, ἵνα μὴ ἐμπαγῶ· βυθθεῖν ἐκ τῶν μισούντων με, καὶ ἐκ τοῦ βάθους τῶν ὑδάτων.

16. Μὴ με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος, μηδὲ καταπίετω με βυθός, μηδὲ συσχετῶ ἐπ' ἐμέ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ.

17. Εἰςάκουσόν μου, Κύριε, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ.

18. Καὶ μὴ ἀποστρέψης τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου· ὅτι ὀλίβομαι, ταχὺ ἐπάκουσόν μου.

19. Πρόσχευς τῇ ψυχῇ μου, καὶ λύτρωσαι αὐτήν, ἐνεκα τῶν ἐχθρῶν μου ῥῦσαί με.

20. σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμὸν μου, καὶ τὴν αἰσχύνην μου, καὶ τὴν ἐντροπήν μου.

34. qui ascendit super cælum cœli ad orientem, ecce dabit in voce sua vocem virtutis.

35. Date gloriam Deo, super Israel magnificentia ejus, et virtus ejus in nubibus.

36. Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtutem et fortitudinem plebi suæ : benedictus Deus.

LXVIII.

1. In finem, pro his qui commutabantur, ipsi David.

2. Salvum me fac, Deus, quoniam intraverunt aquæ usque ad animam meam.

3. Infixus sum in limo profundi, et non est substantia : veni in altitudinem maris, et tempestas demersit me.

4. Laboravi clamans, rucæ factæ sunt fauces meæ : defecerunt oculi mei a sperando me in Deum meum.

5. Multiplicati sunt super capillos capitis mei qui oderunt me gratis. Confortati sunt inimici mei, qui persequuntur me injuste : quæ non rapui, tunc exsolvebam.

6. Deus, tu scis insipientiam meam, et delicta mea a te non sunt abscondita.

7. Non erubescant in me qui exspectant te, Domine virtutum : non confundantur super me qui quærent te, Deus Israel.

8. Quoniam propter te sustinui exprobrationem, operuit confusio faciem meam.

9. Alienatus factus sum fratribus meis, et hospes filiis matris meæ.

10. Quoniam zelus domus tuæ comedit me, et opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me.

11. Et incurravi in jejuniis animam meam, et factum est mihi in opprobrium.

12. Et posui vestimentum meum saccum, et factus sum illis in parabolam.

13. Adversus me loquebantur qui sedebant in porta, et in me psallebant qui bibebant vinum.

14. Ego vero oratione mea ad te, Domine, tempus beneplaciti, Deus : in multitudine misericordiæ tuæ exaudi me, in veritate salutis tuæ.

15. Salvum me fac de luto, ut non infigar : eruam ex iis qui oderunt me, et de profundo aquarum.

16. Non me demergat tempestas aquæ, neque absorbeat me profundum, neque coarctet super me puteus os suum.

17. Exaudi me, Domine, quoniam suavis est misericordia tua : secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.

18. Et ne avertas faciem tuam a puero tuo : quoniam tribulor, velociter exaudi me.

19. Intende animæ meæ, et redime eam, propter inimicos meos eripe me :

20. tu enim agnoscis opprobrium meum, et confusionem meam, et verecundiam meam :

21. ἐναντίον σου πάντες οἱ θλιβόντές με. Ὁνειδισμόν προσεδόκησεν ἡ ψυχὴ μου καὶ ταλαιπωρίαν· καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐχ ὑπῆρξε, καὶ παρακαλοῦντα, καὶ οὐχ εὗρον.

22. Καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρώμά μου χολήν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος.

23. Γεννηθῆτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα, καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ εἰς σχάνδαλον.

24. Σκοτισθῆτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς σύγκαμψον.

25. Ἐχχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργὴν σου, καὶ ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου καταλάβοι αὐτούς.

26. Γεννηθῆτω ἡ ἐπαυλις αὐτῶν ἡρημωμένη, καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω δ κατοικῶν.

27. Ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας, αὐτοὶ κατεδίδωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προσέθηκαν.

28. Πρόσθετε ἀνομίαν ἐπὶ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου.

29. Ἐξαλειφθῆτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων, καὶ μετὰ δικαίων μὴ γραφῆτωσαν.

30. Πτωχὸς καὶ ἄλγῶν εἰμι ἐγώ, καὶ ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου σου ἀντελάβετό μου.

31. Αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου μετ' ᾠδῆς, μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει·

32. καὶ ἄρῃσει τῷ Θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὀπλάς.

33. Ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν· ἐκζητήσατε τὸν Θεόν, καὶ ζήσεσθε.

34. Ὅτι εἰσῆκουσε τῶν πενήτων ὁ Κύριος, καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἔξουδένωσεν.

35. Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ, θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἔρποντα ἐν αὐτοῖς.

36. Ὅτι ὁ Θεὸς σώσει τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθῶσονται αἱ πόλεις τῆς Ἰουδαίας, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ, καὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν.

37. Καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων αὐτοῦ καθέξουσιν αὐτήν, καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ.

ΞΘ.

1. Εἰς τὸ τέλος, τῷ Δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν, εἰς τὸ σῶσαί με Κύριον.

2. Ὁ Θεὸς, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες· Κύριε, εἰς τὸ βοηθήσαί μοι σπεύσον.

3. Αἰσχυνθήσαν καὶ ἐντραπήσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου.

4. Ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθῇσαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά· ἀποστραφείησαν παρὰ τὰ αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντές μοι· Εὐγε, εὐγε.

5. Ἀγαλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε, καὶ λεγέτωσαν διαπαντός· Μεγαλυνθῆτω ὁ Θεός, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.

6. Ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πένης· ὁ Θεός, βοήθησόν μοι. Βοηθός μου καὶ ῥύστης μου εἶ σύ· Κύριε, μὴ χρονίσῃς.

Ο΄.

Τῷ Δαυὶδ υἱῶν Ἰωνάδαβ, καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων.

1. Ἐπὶ σοὶ, Κύριε, ἤλπισα, μὴ καταισχυνθῇν εἰς τὸν αἰῶνα.

21. in conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me. Opprobrium exspectavit anima mea et miseriam : et sustinui qui simul contristaretur, et non fuit, et qui consolaretur, et non inveni.

22. Et dederunt in escam meam fel, et in siti mea potaverunt me aceto.

23. Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, et in retributionem et in scandalum.

24. Obscurentur oculi eorum ne videant, et dorsum eorum semper incurva.

25. Effunde super eos iram tuam, et furor irae tuae comprehendat eos.

26. Fiat habitatio eorum deserta, et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

27. Quoniam quem tu percussisti, ipsi persecuti sunt, et super dolorem vulnerum meorum addiderunt.

28. Appone iniquitatem super iniquitatem ipsorum, et non intrent in tua justitia.

29. Deleantur de libro viventium, et cum justis non scribantur.

30. Pauper et dolens ego sum, et salus vultus tui suscepit me.

31. Laudabo nomen Dei mei cum cantico, magnificabo eum in laude :

32. et placebit Deo super vitulum novellum cornua producentem et ungulas.

33. Videant pauperes et latentur : quaerite Deum, et vi-velis.

34. Quoniam exaudivit pauperes Dominus, et compeditos suos non sprexit.

35. Laudent illum caeli et terra, mare et omnia repentina in eis.

36. Quoniam Deus salvam faciet Sion, et aedificabuntur civitates Judaeae, et inhabitabunt ibi, et hereditate acquirant eam.

37. Et semen servorum ejus obtinebunt eam, et qui diligunt nomen ejus inhabitabunt in ea.

LXIX.

1. In finem, ipsi David in rememorationem, eo quod salvum me fecit Dominus.

2. Deus, in adjutorium meum intende : Domine, ad adjuvandum me festina.

3. Confundantur et revereantur qui quaerunt animam meam.

4. Avertantur retrorsum et erubescant qui volunt mihi mala : avertantur statim erubescantes qui dicunt mihi : Euge, euge.

5. Exsultent et latentur in te omnes qui quaerunt te, et dicant semper : Magnificetur Dominus, qui diligunt salutare tuum.

6. Ego vero egenus et pauper sum : Deus, adjuva me. Adjutor meus et liberator meus es tu : Domine, ne tardaveris.

LXX.

Ipsi David filiorum Jonadab, et eorum qui primi captivi ducti sunt.

1. In te, Domine, speravi, non confundar in aeternum.

2. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με, κλῖνον πρὸς μέ τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με.

3. Γενοῦ μοι εἰς Θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς τόπον ὄχυρόν, τοῦ σῶσαί με, ὅτι στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σύ.

4. Ὁ Θεὸς μου, ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ, ἐκ χειρὸς παρανομούντος καὶ ἀδικούντος.

5. Ὅτι σύ εἶ ἡ ὑπομονή μου, Κύριε· Κύριε, ἡ ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου.

6. Ἐπὶ σὲ ἐπεστῆρίχθην ἀπὸ γαστροῦ, ἐκ κοιλίας μητρός μου σύ μου εἶ σκεπαστής· ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου διαπαντός.

7. Ὡς εἰ τέρας ἐγενήθην τοῖς πολλοῖς, καὶ σύ βοηθός κραταῖος.

8. Πληρωθῆτω τὸ στόμα μου αἰνεσέως, ὅπως ὕμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου.

9. Μὴ ἀποβρίψῃς με εἰς καιρὸν γήρους· ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου μὴ ἐγκαταλίπῃς με.

10. Ὅτι εἶπαν οἱ ἐχθροί μου ἔμοι, καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχὴν μου ἐβουλεύσαντο ἐπιτοαυτῷ,

11. λέγοντες· Ὁ Θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτόν, καταδιώξατε καὶ καταλάβετε αὐτόν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ρυόμενος.

12. Ὁ Θεὸς, μὴ μακρύνῃς ἀπ' ἐμοῦ· ὁ Θεός μου, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες.

13. Αἰσχυνθῆτωσαν καὶ ἐκλιπέτωσαν οἱ ἐνδιὰβάλλοντες τὴν ψυχὴν μου, περιβαλλέσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπήν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

14. Ἐγὼ δὲ διαπαντός ἐλπῶ, καὶ προσθήσω ἐπὶ πᾶσαν τὴν αἰνέσιν σου.

15. Τὸ στόμα μου ἐξαγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου· ὅτι οὐκ ἔργων πραγματείας.

16. Εἰςελεύσομαι ἐν δυναστείᾳ Κυρίου· Κύριε, μνησθήσομαι τῆς δικαιοσύνης σου μόνου.

17. Ἐδίδαξάς με, ὁ Θεός, ἐκ νεότητός μου, καὶ μέχρι νῦν ἀπαγγελῶ τὰ θαυμάσιά σου,

18. καὶ ἕως γήρους καὶ πρεσβείου. Ὁ Θεός, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἕως ἂν ἀπαγγελῶ τὸν βραχίονά σου πάσῃ τῇ γενεᾷ τῇ ἐρχομένῃ· τὴν δυναστείαν σου

19. καὶ τὴν δικαιοσύνην σου, ὁ Θεός, ἕως ὑψίστων, ἃ ἐποίησας μεγαλεῖα. Ὁ Θεός, τίς ὁμοίός σοι;

20. Ὅσας ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ κακὰς, καὶ ἐπιστρέψας ἐζωοποίησάς με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με.

21. Ἐπλεόνασας τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσάς με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με.

22. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν σκεύει ψαλμοῦ τὴν ἀλήθειάν σου, ὁ Θεός· ψαλῶ σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ.

23. Ἀγαλλιᾶσονται τὰ χεῖλιά μου ὅταν ψάλω σοι, καὶ ἡ ψυχὴ μου ᾄν ἑλυτρώσω.

24. Ἐτι δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου, ὅταν αἰσχυνθῶσι καὶ ἐντραπῶσιν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

ΟΑ'.

1. Εἰς Σαλωμών.

2. Ὁ Θεός, τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δὸς, καὶ τὴν δι-

2. In iustitia tua erue me et exime me, inclina ad me aurem tuam et salva me.

3. Esto mihi in Deum protectorem et in locum munitum, ut saluum me facias, quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu.

4. Deus meus, erue me de manu peccatoris, de manu contra legem agentis et iniqui.

5. Quoniam tu es patientia mea, Domine : Domine, spes mea a juventute mea.

6. In te confirmatus sum ex utero, de ventre matris meae tu es protector meus : in te cantatio mea semper.

7. Tamquam prodigium factus sum multis, et tu adjutor fortis.

8. Repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, tota die magnificentiam tuam.

9. Ne projicias me tempore senectutis : cum deficiet virtus mea ne derelinquas me.

10. Quia dixerunt inimici mei mihi, et qui custodiebant animam meam consilium fecerunt in unum,

11. dicentes : Deus dereliquit eum, persequimini et comprehendite eum, quia non est qui eripiat.

12. Deus, ne elongeris a me : Deus meus, in auxilium meum respice.

13. Confundantur et deficiant detrahentes animae meae, induantur confusione et verecundia qui quaerunt mala mihi.

14. Ego autem semper sperabo, et adjiciam super omnem laudem tuam.

15. Os meum annuntiabit justitiam tuam, tota die salutem tuam : quoniam non cognovi negotiationes.

16. Introibo in potentia Domini : Domine, memorabor justitiae tuae solius.

17. Docuisti me, Deus, ex juventute mea, et usque nunc annuntiabo mirabilia tua,

18. et usque in senectam et senium. Deus, ne derelinquas me donec annuntiem brachium tuum omni generationi quae ventura est : potentiam tuam

19. et justitiam tuam, Deus, usque in altissima, quae fecisti magnalia. Deus, quis similis tibi ?

20. Quantas ostendisti mihi tribulationes multas et malas, et conversus vivificasti me, et de abyssi terrae iterum reduxisti me.

21. Multipicasti justitiam tuam, et conversus consolatus es me, et de abyssi terrae iterum reduxisti me.

22. Nam et ego confitebor tibi in vase psalmi veritatem tuam, Deus : psallam tibi in cithara, sanctus Israel.

23. Exsultabunt labia mea cum psallam tibi, et anima mea quam redemisti.

24. Adhuc autem et lingua mea tota die meditabitur justitiam tuam, cum confusi fuerint et erubuerint qui quaerunt mala mihi.

LXXI.

1. In Salomonem.

2. Deus, judicium tuum regi da, et justitiam tuam filio

καιουσύνῃ σου τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως· κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ τοὺς πτωχοὺς σου ἐν κρίσει.

3. Ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου, καὶ οἱ βουνοί.

4. Ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων· καὶ ταπεινώσει συκοφάντην,

5. καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ, καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεάς γενεῶν.

6. Καταβήσεται ὡς ὑετός ἐπὶ πόκον, καὶ ὥσει σταγόνες στάζουσαι ἐπὶ τὴν γῆν.

7. Ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη καὶ πληθὺς εἰρήνης, ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη.

8. Καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης.

9. Ἐνώπιον αὐτοῦ προτεσθύνονται Αἰθίοπες, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσιν.

10. Βασιλεῖς Θαρσίς καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προσοίσουσιν, βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβὰ δῶρα προσάξουσιν.

11. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς, πάντα τὰ ἔθνη δουλεύσουσιν αὐτῷ.

12. Ὅτι ἐβρύσατο πτωχὸν ἐκ δυνάστου, καὶ πένητα ὃ οὐχ ὑπῆρχε βοηθός.

13. Φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος, καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει.

14. Ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ ἐντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ.

15. Καὶ ζήσεται καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσοῦ τῆς Ἀραβίας, καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ διαπαντός· ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν.

16. Ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων· ὑπεραρθῆσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξανθήσουσιν ἐκ πόλεως ὥσει χόρτος τῆς γῆς.

17. Ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας, πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ εὐλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν.

18. Εὐλογητὴς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ποῦν θαυμάσια μόνος,

19. καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῇ· γένοιτο, γένοιτο.

Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί.

ΟΒ'.

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1. Ὡς ἀγαθὸς ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραὴλ, τοῖς εὐθέσι καρδίᾳ.

2. Ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες, παρ' ὀλίγον ἐξεγύθη τὰ διαθήματά μου.

3. Ὅτι ἐζήλωσα ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις, εἰρήνην ἀμαρτωλοῦν θεωρῶν.

4. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν, καὶ στερῶμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν.

5. Ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ εἰσὶ, καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγωθήσονται.

6. Διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία, περιεβάλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν αὐτῶν.

7. Ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν· διήλθον εἰς διάθεσιν καρδίας.

regis : judicare populum tuum in justitia, et pauperes tuos in judicio.

3. Suscipiant montes pacem populo tuo, et colles.

4. In justitia judicabit pauperes populi, et salvos faciet filios pauperum : et humiliabit calumpniatorem,

5. et permanebit cum sole, et ante lunam generationes generationum.

6. Descendet sicut pluvia in vellus, et sicut stillicidia stillantia super terram.

7. Orietur in diebus ejus justitia et abundantia pacis, donec auferatur luna.

8. Et dominabitur a mari usque ad mare, et a flumine usque ad terminos orbis terrarum.

9. Coram illo procident Æthiopes, et inimici ejus terram lingent.

10. Reges Tharsis et insulae munera offerent, reges Arabum et Saba dona adducent.

11. Et adorabunt eum omnes reges, omnes gentes servient ei.

12. Quia liberavit egenum a potente, et pauperem cui non erat adjutor.

13. Parcet inopi et pauperi, et animas pauperum salvas faciet.

14. Ex usura et iniquitate redimet animas eorum, et honorabile nomen eorum coram illo.

15. Et vivet et dabitur ei de auro Arabiae, et orabunt de ipso semper : tota die benedicent ei.

16. Erit firmamentum in terra in summis montium : superextolletur super Libanum fructus ejus, et florebut de civitate sicut fœnum terræ.

17. Sit nomen ejus benedictum in sæcula, ante solem permanebit nomen ejus ; et benedicentur in ipso omnes tribus terræ, omnes gentes magnificabunt eum.

18. Benedictus Dominus Deus Israel, qui facit mirabilia solus,

19. Et benedictum nomen gloriæ ejus in æternum et in sæculum sæculi, et replebitur gloria ejus omnis terra : fiat, fiat.

Defecerunt hymni David filii Jesse.

LXXII.

Psalmus ipsi Asaph.

1. Quam bonus Deus Israel, rectis corde !

2. Mei autem pene commoti sunt pedes, paulo minus effusi sunt gressus mei.

3. Quia zelavi super iniquos, pacem peccatorum intuens.

4. Quia non est declinatio in morte eorum, et firmamentum in flagello eorum.

5. In laboribus hominum non sunt, et cum hominibus non flagellabuntur.

6. Ideo obtinuit eos superbia, circumamicti sunt iniquitate et impietate sua.

7. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum : transierunt in dispositionem cordis.

8. Διανοήθησαν, καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν.

9. Ἐθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διήλθεν ἐπὶ τῆς γῆς.

10. Διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαὸς μου ἐνταῦθα, καὶ ἡμέραι πληρεῖς εὐρεθήσονται ἐν αὐτοῖς.

11. Καὶ εἶπαν· Πῶς ἔγνω ὁ Θεὸς, καὶ εἰ ἐστι γνῶσις ἐν τῷ Ὑψίστῳ;

12. Ἴδου οὗτοι οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθηνούντες εἰς τὸν αἰῶνα, κατέσχον πλουτοῦ.

13. Καὶ εἶπα· Ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνψάμην ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου.

14. Καὶ ἐγενόμην μεμαστιγμένους ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ ἐλεγχὸς μου εἰς τὰς πρωίας.

15. Εἰ εἶλεγον· Διηγῆσομαι οὕτως, ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἡσυνθέτηκα.

16. Καὶ ὑπέλαβον τοῦ γυνῶναι, τοῦτο κόπος ἐστὶν ἐναντίον μου,

17. ἕως εἰσελθῶ εἰς τὸ ἁγίαστήριον τοῦ Θεοῦ, συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα.

18. Πλὴν διὰ τὰς δολιότητας ἔθου αὐτοῖς, κατέβαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἔπαρθῆναι.

19. Πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν; Ἐξάπινα ἐξέλιπον, ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.

20. Ὡς ἐνύπνιον ἐξεγερομένου· Κύριε, ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσεις.

21. Ὅτι ὑψράνθη ἡ καρδία μου, καὶ οἱ νεφροὶ μου ἠλλοιώθησαν.

22. Κἀγὼ ἐξουδενωμένος, καὶ οὐκ ἔγνων,

23. κτηνώδης ἐγενόμην παρὰ σοί, κἀγὼ διαπαντὸς μετὰ σοῦ.

24. Ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, ἐν τῇ βουλῇ σου ὠδήγησάς με, καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με.

25. Τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς;

26. Ἐξέλιπεν ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ μου, ὁ Θεὸς τῆς καρδίας μου, καὶ ἡ μερίς μου ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.

27. Ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολύνται· ἐξωλόθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ.

28. Ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλησθαι τῷ Θεῷ ἀγαθόν ἐστι, τίθεσθαι ἐν τῷ Κυρίῳ τὴν ἐλπίδα μου· τοῦ ἐξαγγεῖλαι πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών.

ΟΓ'.

Συνείσας τῷ Ἀσάφ.

1. Ἰνατί ἀπώσω, ὁ Θεὸς, εἰς τέλος; ὠργίσθη ὁ θυμὸς σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου;

2. Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου ἥς ἐκτήσω ἀπ' ἀρχῆς· ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου, ὄρος Σιών τοῦτο ὁ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ.

3. Ἐπαρον τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος· ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου,

4. καὶ ἐνεαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς σου. Ἐθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα,

5. καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ὡς εἰς τὴν εἰσοδὸν ὑπεράνω. Ὡς ἐν δρυμῷ ξύλων ἀξίνας

Vetus Testamentum. — II.

8. Cogitaverunt, et locuti sunt in malignitate, iniquitatem in altum locuti sunt.

9. Posuerunt in cœlum os suum, et lingua eorum transivit super terram.

10. Ideo revertetur populus meus huc, et dies pleni invenientur in eis.

11. Et dixerunt : Quomodo scivit Deus, et si est scientia in Altissimo?

12. Ecce ipsi peccatores et abundantes in sæculo, obtinuerunt divitias.

13. Et dixi : Ergo sine causa justificavi cor meum, et lavi inter innocentes manus meas.

14. Et fui flagellatus tota die, et castigatio mea in matutinis.

15. Si dicebam : Narrabo sic, ecce generationem filiorum tuorum reprobaui.

16. Et suscepi cognoscere, hoc labor est ante me,

17. donec intrem in sanctuarium Dei, intelligam in novissima.

18. Verumtamen propter dolositates posuisti eis, deiecisti eos dum extollerentur.

19. Quomodo facti sunt in desolationem? Subito defecerunt, perierunt propter iniquitatem suam.

20. Velut somnium exsurgentis : Domine, in civitate tua imaginem ipsorum ad nihilum rediges.

21. Quia delectatum est cor meum, et renes mei mutati sunt.

22. Et ego ad nihilum redactus sum, et non cognovi,

23. ut jumentum factus sum apud te, et ego semper tecum.

24. Tenuisti manum dexteram meam, in consilio tuo deduxisti me, et cum gloria assumpsisti me.

25. Quid enim mihi est in cœlo, et a te quid volui super terram?

26. Defecit cor meum et caro mea, Deus cordis mei, et pars mea Deus in eternum.

27. Quia ecce qui elongant se a te peribunt : perdidisti omnem qui fornicatur abs te.

28. Mihi autem adhærere Deo bonum est, ponere in Domino spem meam : ut annuntiem omnes laudes tuas in portis filiæ Sion.

LXXIII.

Intellectus ipsi Asaph

1. Ut quid repulisti, Deus, in finem? iratus est furor tuus super oves pascuæ tuæ?

2. Memento congregationis tuæ quam possedisti ab initio : redemisti virgam hæreditatis tuæ, montem Sion hunc in quo habitasti in eo.

3. Leva manus tuas in superbias eorum in finem : quanta maligne operatus est inimicus in sanctis tuis,

4. et gloriati sunt qui oderunt te in medio solemnitatis tuæ. Posuerunt signa sua signa,

5. et non cognoverunt, sicut in ingressu desuper. Quasi in sylva lignorum securibus

6. ἐξέκοψαν τὰς θύρας αὐτῆς ἐπιτοαυτὸ, ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέββαζαν αὐτήν.

7. Ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ τὸ ἁγιαστήριόν σου, εἰς τὴν γῆν ἐβεβήλωσαν τὸ σκῆνυμα τοῦ ὀνόματός σου.

8. Ἐἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, ἡ συγγένεια αὐτῶν ἐπιτοαυτὸ· Δεῦτε, καταπαύσωμεν τὰς ἐορτὰς Κυρίου ἀπὸ τῆς γῆς.

9. Τὰ σημεῖα ἡμῶν οὐκ εἶδομεν, οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ γινώσεται ἔτι.

10. Ἔως πότε, ὁ Θεὸς, δνειδιεῖ ὁ ἐχθρὸς, παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίας τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος;

11. Ἰνατί ἀποστρέφεις τὴν χεῖρά σου, καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος;

12. Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.

13. Σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν, σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

14. Σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τοῦ δράκοντος, ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς Αἰθίοψι.

15. Σὺ διέβρηξας πηγὰς καὶ χειμάρρους, σὺ ἐξήρπας ποταμούς· Ἡθαύμα.

16. Σὴ ἔστιν ἡ ἡμέρα καὶ σὴ ἔστιν ἡ νύξ, σὺ κατηρτίσω ἥλιον καὶ σελήνην.

17. Σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ὅρια τῆς γῆς, θέρος καὶ ἔαρ σὺ ἐποίησας.

18. Μνήσθητι ταύτης τῆς κτίσεώς σου· ἐχθρὸς ὠνεῖ-
δισε τὸν Κύριον, καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνε τὸ ὄνομά σου.

19. Μὴ παραδῶς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι, τῶν ψυχῶν τῶν πενήτων σου μὴ ἐπιλάβῃ εἰς τέλος.

20. Ἐπίβλεψον εἰς τὴν διαθήκην σου, ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ ἐσκοτωμένοι τῆς γῆς οἰκῶν ἀνομιῶν.

21. Μὴ ἀποστραφῇτω τεταπεινωμένος καὶ κατησχυμένος, πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου.

22. Ἀνάστα, ὁ Θεὸς, δίκασον τὴν δίκην σου· μνήσθητι τῶν δνειδισμῶν σου τῶν ὑπὸ ἄφρονος ὄλην τὴν ἡμέραν.

23. Μὴ ἐπιλάβῃ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου, ἡ ὑπερφανία τῶν μισούντων σε ἀναβαίη διαπαντός πρὸς σέ.

ΟΔ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθεῖρης, ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Ἀσάφ.

2. Ἐξομολογησόμεθα σοι, ὁ Θεὸς, ἐξομολογησόμεθα, καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ὄνομά σου. Διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου.

3. Ὅταν λάβω καιρὸν, ἐγὼ εὐθύτητας κρινῶ.

4. Ἐτάκη ἡ γῆ, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν· ἐγὼ ἐστερεώσα τοὺς στύλους αὐτῆς. Διάψαλμα.

5. Ἐἶπα τοῖς παρανομοῦσι· Μὴ παρανομεῖτε, καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι· μὴ ὑψοῦτε κέρας.

6. Μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν, μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ Θεοῦ ἀδικίαν.

7. Ὅτι οὔτε ἀπὸ ἐξόδων, οὔτε ἀπὸ δυσμῶν, οὔτε ἀπὸ ἐρήμων ὄρεων,

8. ὅτι ὁ Θεὸς κριτὴς ἐστι· τοῦτον ταπεινοῖ, καὶ τοῦτον ὑψοῖ.

6. exciderunt januas ejus in idipsum, in securi et ascia dejecerunt eam.

7. Incenderunt in igne sanctuarium tuum in terra, polluerunt tabernaculum nominis tui.

8. Dixerunt in corde suo, cognatio eorum simul : Deus, quiescere faciamus solemnitates Domini a terra.

9. Signa nostra non vidimus, jam non est amplius propheta, et nos non cognoscet amplius.

10. Usquequo, Deus, improperebit inimicus, irritabit adversarius nomen tuum in finem?

11. Ut quid avertis manum tuam, et dexteram tuam de medio sinu tuo in finem?

12. Deus autem rex noster ante sæculum, operatus est salutem in medio terræ.

13. Tu confirmasti in virtute tua mare, tu contrivisti capita draconum in aqua.

14. Tu contrivisti capita draconis, dedisti eum escam populis Æthiopicis.

15. Tu dirupisti fontes et torrentes, tu siccasti fluvios Etham.

16. Tuus est dies et tua est nox, tu perfecisti solem et lunam.

17. Tu fecisti omnes terminos terræ, æstatem et ver tu fecisti.

18. Memor esto hujus creaturæ tuæ : inimicus improperebit Domino, et populus imprudens exacerbavit nomen tuum.

19. Ne tradideris bestiis animam confitentem tibi, animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem.

20. Respice in testamentum tuum, quoniam repleti sunt qui obscurati sunt terræ domibus iniquitatum.

21. Ne avertatur humilis factus et confusus, egenus et pauper laudabunt nomen tuum.

22. Exsurge, Deus, judica causam tuam : memento opprobriorum tuorum eorum quæ ab imprudente sunt tota die.

23. Ne obliviscaris vocem deprecantium te, superbia eorum qui te oderunt ascendat semper ad te.

LXXIV.

1. In finem, ne corrupas, psalmus cantici ipsi Asaph.

2. Confitebimur tibi, Deus, confitebimur, et invocabimus nomen tuum. Enarrabo omnia mirabilia tua.

3. Cum accepero tempus, ego justitias judicabo.

4. Liquefacta est terra, et omnes inhabitantes in ea : ego confirmavi columnas ejus. *Diapsalma.*

5. Dixi iniquis : Nolite inique agere, et delinquentibus : Nolite exaltare cornu.

6. Nolite extollere in altum cornu vestrum, nolite loqui adversus Deum iniquitatem.

7. Quoniam neque ab oriente, neque ab occidente, neque a desertis montium,

8. quoniam Deus judex est : hunc humiliat, et hunc exaltat.

9. Ὅτι ποτήριον ἐν χειρὶ Κυρίου, οἶνου ἀκρατοῦ πλήρες κεράσματος. Καὶ ἐκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο, πλὴν ὁ πρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκινώθη· πίνονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γῆς.

10. Ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα, ψαλῶ τῷ Θεῷ Ἰακώβ.

11. Καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν ἁμαρτωλῶν συγκλάσω, καὶ ὑψωθήσεται τὰ κέρατα τοῦ δικαίου.

OE'.

1. Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις, ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ· ᾠδὴ πρὸς τὸν Ἀσσύριον.

2. Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεὸς, ἐν τῷ Ἰσραὴλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν Σιών.

4. Ἐκεῖ συνέτριψε τὰ κράτη τῶν τοξῶν, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον. Διάψαλμα.

5. Φωτίζεις σὺ θαυμαστικῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων,

6. ἐταράχθησαν πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ. Ὑπνωσαν ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐκ εὗρον οὐδὲν πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πλοῦτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

7. Ἀπὸ ἐπιτιμῆσός σου, ὁ Θεὸς Ἰακώβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοὺς ἵππους.

8. Σὺ φοβερὸς εἶ, καὶ τίς ἀντιστήσεται σοι ἀπὸ τῆς ὀργῆς σου;

9. Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας κρίσιν, γῇ ἐφοβήθη καὶ ἡσύχασεν,

10. ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν Θεόν, τοῦ σῶσαι πάντας τοὺς πραιεῖς τῇ καρδίᾳ. Διάψαλμα.

11. Ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολογήσεται σοι, καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἐορτάσει σοι.

12. Εὐξασθε καὶ ἀπόδοτε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν· πάντες οἱ κύκλω αὐτοῦ οἴσουσι δῶρα τῷ φοδερῷ,

13. καὶ ἀφαιρουμένων πνεύματα ἀρχόντων, φοδερεῖν παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

Ος'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Ἰδιθὺν ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2. Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἡ φωνή μου πρὸς τὸν Θεόν, καὶ προσέσχε μοι.

3. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν Θεόν ἐξεζήτησα, ταῖς χερσὶ μου νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην. Ἀπηνῆνато παρακληθῆναι ἡ ψυχὴ μου,

4. ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐφράνθην, ἡδολέσχῃσα καὶ ὀλιγοψύχησε τὸ πνεῦμά μου. Διάψαλμα.

5. Προκατελάβοντο φυλακὰς πάντες οἱ ἐχθροὶ μου, ἐταράχθη καὶ οὐκ ἐλάλησα.

6. Διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας, καὶ ἔτη αἰώνια ἐμνήσθην,

7. καὶ ἐμέλετσα· νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἡδολέσχουν, καὶ ἐσκαλλὼν τὸ πνεῦμά μου.

8. Μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπόσεται Κύριος, καὶ οὐ προσθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ἐτι;

9. Ἡ εἰς τέλος ἀποκόψει τὸ ἔλεος ἀπὸ γενεᾶς καὶ γενεᾶς;

10. Ἡ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτειρῆσαι ὁ Θεός, ἡ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ; Διάψαλμα.

9. Quia calix in manu Domini, vini meri plenus misto. Et inclinavit ex hoc in hoc, verumtamen fex ejus non est exinanita : bibent omnes peccatores terræ.

10. Ego autem in sæculum gaudebo, psallam Deo Jacob.

11. Et omnia cornua peccatorum confringam, et exaltantur cornua justi.

LXXV.

1. In finem in hymnis, psalmus ipsi Asaph : canticum ad Assyrium.

2. Notus in Judæa Deus, in Israel magnum nomen ejus.

3. Et factus est in pace locus ejus, et habitatio ejus in Sion.

4. Ibi confregit potentias arcuum, scutum et gladium et bellum. *Diapsalma.*

5. Illuminas tu mirabiliter a montibus æternis,

6. turbati sunt omnes insipientes corde. Dormierunt somnum suum, et nihil invenerunt omnes viri divitiarum manibus suis.

7. Ab increpatione tua, Deus Jacob, dormitaverunt qui ascenderunt equos.

8. Tu terribilis es, et quis resistet tibi ab ira tua?

9. De cælo auditum fecisti judicium, terra timuit et quievit,

10. cum exurgeret in judicium Deus, ut salvos faceret omnes mites corde. *Diapsalma.*

11. Quoniam cogitatio hominis confitebitur tibi, et reliquæ cogitationis diem festum agent tibi.

12. Vovete et reddite Domino Deo nostro : omnes qui in circuitu ejus afferent munera terribili,

13. et ei qui aufert spiritus principum, terribili apud reges terræ.

LXXVI.

1. In finem, super Idithum psalmus ipsi Asaph.

2. Voce mea ad Doninum clamavi, et vox mea ad Deum, et attendit mihi.

3. In die tribulationis meæ Deum exquisivi, manibus meis nocte coram eo, et non sum deceptus. Renuit consolari anima mea,

4. memor fui Dei, et delectatus sum, garrivi et defecit spiritus meus. *Diapsalma.*

5. Anticipaverunt vigiliis omnes inimici mei, turbatus sum et non sum locutus.

6. Cogitavi dies antiquos, et annorum æternorum memor fui,

7. et meditatus sum : nocte cum corde meo garriebam, et sarriebam spiritum meum.

8. Numquid in sæcula projiciet Dominus, et non apponet ut beneplaceat ei adhuc?

9. Aut in finem abscidet misericordiam a generatione et generatione?

10. Aut obliviscetur misereri Deus, aut continebit in ira miserationes suas? *Diapsalma.*

11. Καὶ εἶπα· νῦν ἠρξάμην, αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου.
12. Ἐμνήσθην τῶν ἔργων Κυρίου, ὅτι μνησθήσομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου.
13. Καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασι σου ἀδολεσγήσω.
14. Ὁ Θεὸς, ἐν τῷ ἁγίῳ ἡ δόξ σου· τίς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν;
15. Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια, ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου.
16. Ἐλυτρώσω ἐν τῷ βραχίονί σου τὸν λαόν σου, τοὺς υἱοὺς Ἰακώβ καὶ Ἰωσήφ. Διὰ ψαλμὰ.
17. Εἶδον σε ὕδατα, ὁ Θεὸς, εἶδον σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν, καὶ ἐταράχθησαν ἄβυσσοι.
18. Πλῆθος ἤχους ὑδάτων, φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι, καὶ γὰρ τὰ βέλη σου διαπορεύονται.
19. φωνὴ τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ, ἔφαναν αἱ ἀστραπαὶ σου τῇ οἰκουμένῃ, ἑσαλεύθη καὶ ἐντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ.
10. Ἐν τῇ θαλάσῃ ἡ δόξ σου, καὶ αἱ τρίβοι σου ἐν ὕδασι πολλοῖς, καὶ τὰ ἴχνη σου οὐ γωσθήσονται.
11. Ὡδήγησας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ καὶ Ααρών.

ΟΖ'.

Συνείσως τῷ Ἀσάφ.

1. Προσέχετε, λαὸς μου, τὸν νόμον μου· κλίνετε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.
2. Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγξομαι προδλήματα ἀπ' ἀρχῆς.
3. Ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν αὐτὰ, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν διηγήσαντο ἡμῖν.
4. Οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν, ἀπαγγέλλοντες τὰς αἰνεσεις Κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε.
5. Καὶ ἀνέστησε μαρτύριον ἐν Ἰακώβ, καὶ νόμον ἔθετο ἐν Ἰσραὴλ· ὃν ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν, γνωρίσαι αὐτὸν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν,
6. ὅπως ἂν γνῶ γενεὰ ἑτέρα, υἱοὶ οἱ τεχνησόμενοι· καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν.
7. Ἵνα θῶνται ἐπὶ τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν, καὶ μὴ ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.
8. Ἵνα μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν, γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα· γενεὰ ἥτις οὐ κατεύθυνε ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπιστῶθη μετὰ τοῦ Θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς.
9. Υἱοὶ Ἐφραΐμ ἐντεινόντες καὶ βάλλοντες τοξὸν ἑστράφησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.
10. Οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἠθέλουν πορεύεσθαι.
11. Καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς.
12. Ἐναντίον τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ ἐποίησε θαυμάσια, ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐν πεδίῳ Τάνεως.
13. Διέβρῃξε θάλασσαν, καὶ διήγαγεν αὐτοὺς, ἔστησεν ὕδατα ὡσεὶ ἄσπρον.

11. Et dixi : Nunc cœpi, hæc immutatio dexteræ Excelsi.

12. Memor fui operum Domini, quia memor ero ab initio mirabilium tuorum.
13. Et meditabor in omnibus operibus tuis, et in adinventionibus tuis garriam.
14. Deus, in sancto via tua : quis Deus magnus sicut Deus noster?
15. Tu es Deus, qui facis mirabilia, notam fecisti in populis virtutem tuam :
16. redemisti in brachio tuo populum tuum, filios Jacob et Joseph. *Diapsalma.*
17. Viderunt te aquæ, Deus, viderunt te aquæ et timeverunt, et turbatæ sunt abyssi.
18. Multitudo sonitus aquarum, vocem dederunt nubes, etenim sagittæ tuæ transeunt :
19. vox tonitru tui in rota, apparuerunt fulgura tua orbi terrarum, commota est et contremebunda facta est terra.
20. In mari via tua, et semitæ tuæ in aquis multis, et vestigia tua non cognoscuntur.
21. Deduxisti sicut oves populum tuum in manu Moysi et Aaron.

LXXVII.

Intellectus ipsi Asaph.

1. Attendite, populus meus, legem meam : inclinate aurem vestram in verba oris mei.
2. Aperiam in parabolis os meum, loquar propositiones ab initio.
3. Quanta audivimus et cognovimus ea, et patres nostri narraverunt nobis.
4. Non sunt occultata a filiis eorum in generationem alteram, annuntiantes laudes Domini et potentias ejus, et mirabilia ejus quæ fecit.
5. Et suscitavit testimonium in Jacob, et legem posuit in Israel : quam mandavit patribus nostris, ut notam facerent eam filiis suis,
6. ut cognoscat generatio altera, filii qui nascentur : et exsurgent et annuntiabunt ea filiis suis.
7. Ut ponant in Deo spem suam, et non obliviscantur operum Dei, et mandata ejus exquirant.
8. Ne fiant sicut patres eorum, generatio prava et exasperans : generatio quæ non direxit in corde suo, et non est creditus cum Deo spiritus ejus.
9. Filii Ephraim intendentes et mittentes arcum conversi sunt in die belli.
10. Non custodierunt testamentum Dei, et in lege ejus noluerunt ambulare.
11. Et obliti sunt beneficiorum ejus et mirabilium ejus quæ ostendit eis.
12. Coram patribus eorum quæ fecit mirabilia, in terra Ægypti, in campo Taneos.
13. Dirupit mare, et perduxit eos, statuit aquas quasi utrem.

14. Καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν νεφελῇ ἡμέρας, καὶ ὄλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός.
 15. Διέβρηξε πέτραν ἐν ἐρήμῳ, καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ.
 16. Καὶ ἐξήγαγεν ὕδωρ ἐκ πέτρας, καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμούς ὕδατα.
 17. Καὶ προσέθεντο ἔτι τοῦ ἁμαρτάνειν αὐτῷ· παρεπίκραναν τὸν Ὑψίστον ἐν ἀνδρῶν.
 18. Καὶ ἐξεπείρασαν τὸν Θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν.
 19. Καὶ κατεάλησαν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπαν· Μὴ δυνησεται ὁ Θεὸς ἐτοιμάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ;
 20. Ἐπεὶ ἐπάταξε πέτραν, καὶ ἐρρύησαν ὕδατα, καὶ χεῖμαρροι κατεκλύσθησαν. Μὴ καὶ ἄρτον δυνήσεται δοῦναι, ἢ ἐτοιμάσαι τράπεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ;
 21. Διὰ τοῦτο ἤκουσε Κύριος καὶ ἀνεβάλετο, καὶ πῦρ ἀνήφθη ἐν Ἰακώβ, καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.
 22. Ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν ἐν τῷ Θεῷ, οὐδὲ ἤλπισαν ἐπὶ τῷ σωτήριον αὐτοῦ.
 23. Καὶ ἐνετείλατο νεφέλαις ὑπεράνωθεν, καὶ θύρας οὐρανοῦ ἀνέῴξε.
 24. Καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μάννα φαγεῖν, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς.
 25. Ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος, ἐπισιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησμονήν.
 26. Ἀπῆρεν νότον ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ λίθα.
 27. Καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὡσεὶ χοῦν σάρκας, καὶ ὡσεὶ ἄμμον θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτά.
 28. Καὶ ἐπέπεσον εἰς μέσον τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, κύκλω τῶν σκηνοματῶν αὐτῶν.
 29. Καὶ ἐφάγοσαν καὶ ἐνεπλήσθησαν σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἠνεγκεν αὐτοῖς·
 30. οὐκ ἐστερήθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν. Ἐτι τῆς βρωσεως αὐτῶν οὕσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν,
 31. καὶ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραὴλ συνεπόδισεν.
 32. Ἐν πᾶσι τοῖσις ἡμαρτον ἔτι, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ.
 33. Καὶ ἐξέλιπον ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς.
 34. Ὅταν ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, ἐζήτουν αὐτὸν, καὶ ἐπέστρεφον καὶ ὠρθηζον πρὸς τὸν Θεόν.
 35. Καὶ ἐμνήσθησαν ὅτι ὁ Θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἔστι, καὶ ὁ Θεὸς ὁ ὑψίστος λυτρωτὴς αὐτῶν ἔστι.
 36. Καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τῇ γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῷ.
 37. Ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεία μετ' αὐτοῦ, οὐδὲ ἐπιστάθησαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ.
 38. Αὐτὸς δὲ ἔστιν οἰκτίριμος καὶ ἱλάσεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ οὐ διαφθερεῖ. Καὶ πληθυνεῖ τοῦ ἀποστρέφαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἔκκαυσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ.
 39. Καὶ ἐμνήσθη ὅτι σὰρξ εἰσι, πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον.
 40. Ποσάκις παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, παρώργισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀνδρῶν;
 41. Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἄγιον τοῦ Ἰσραὴλ παρώζυναν.

14. Et deduxit eos in nube die, et tota nocte in illuminatione ignis.
 15. Dirupit petram in eremo, et potavit eos velut in abyssus multa.
 16. Et eduxit aquam de petra, et deduxit tamquam flumina aquas.
 17. Et apposuerunt adhuc peccare ei : exacerbaverunt Altissimum in iniquo.
 18. Et tentaverunt Deum in cordibus suis, ut peterent escas animabus suis.
 19. Et detraxerunt de Deo, et dixerunt : Numquid poterit Deus parare mensam in deserto?
 20. Quoniam percussit petram, et fluxerunt aquæ, et torrentes inundaverunt. Numquid et panem poterit dare, aut parare mensam populo suo?
 21. Propter hoc audivit Dominus et distulit, et ignis accensus est in Jacob, et ira ascendit in Israel.
 22. Quia non crediderunt in Deo, nec speraverunt in salutare ejus.
 23. Et mandavit nubibus desuper, et januas cœli aperuit.
 24. Et pluit illis manna ad manducandum, et panem cœli dedit eis.
 25. Panem angelorum manducavit homo, cibaria misit eis in abundantia.
 26. Transtulit austrum de cœlo, et induxit in virtute sua africanum.
 27. Et pluit super eos sicut pulverem carnes, et sicut arenam marium volatilia pennata.
 28. Et ceciderunt in medio castrorum eorum, circa tabernacula eorum.
 29. Et manducaverunt et saturati sunt nimis, et desiderium eorum attulit eis :
 30. non sunt privati a desiderio suo. Adhuc esca eorum erat in ore ipsorum,
 31. et ira Dei ascendit super eos, et occidit in pinguibus eorum, et electos Israel compedivit.
 32. In omnibus his peccaverunt adhuc, et non crediderunt mirabilibus ejus.
 33. Et defecerunt in vanitate dies eorum, et anni eorum cum festinatione.
 34. Cum occideret eos, quærebant eum, et revertebantur et diluculo veniebant ad Deum.
 35. Et rememorati sunt quoniam Deus adjutor est eorum, et Deus excelsus redemptor eorum est.
 36. Et dilexerunt eum in ore suo, et lingua sua mentiti sunt ei.
 37. Cor autem ipsorum non erat rectum cum eo, nec fideles habiti sunt in testamento ejus.
 38. Ipse autem est misericors et propitius fiet peccatis eorum, et non disperdet. Et multiplicabit ad avertendam iram suam, et non accendet omnem iram suam.
 39. Et recordatus est quia caro sunt, spiritus vadens et non rediens.
 40. Quoties exacerbaverunt eum in deserto, in iram concitaverunt eum in terra sine aqua!
 41. Et conversi sunt et tentaverunt Deum, et sanctum Israel exacerbaverunt.

42. Οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἡμέρας, ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλιβόντος.

43. Ὡς ἔθετο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ ἐν πεδίῳ Τάνεως.

44. Καὶ μετέστρεφεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμούς αὐτῶν καὶ τὰ θομῆματα αὐτῶν, ὥπως μὴ πίνωσιν.

45. Ἐξάπεστεilen εἰς αὐτοὺς κυνόμυϊαν, καὶ κατέφαγεν αὐτοὺς, καὶ βάτραχον, καὶ διέφθειρεν αὐτούς.

46. Καὶ ἔδωκε τῇ ἐρυσίβῃ τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι.

47. Ἀπέκτεινεν ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπελον αὐτῶν, καὶ τὰς συκαμίνους αὐτῶν ἐν τῇ πάγῃ.

48. Καὶ παρέδωκεν ἐν χαλάζῃ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν τῷ πυρὶ.

49. Ἐξαπέστεilen εἰς αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ θλίψιν, ἀποστολὴν δι' ἀγγέλων πονηρῶν.

50. Ὄδοποίησε τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, οὐκ ἐφείσατο ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς θάνατον συνέκλεισε.

51. Καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπαρχὴν πόνων αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι Χάμ.

52. Καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἡγαγεν αὐτοὺς ὡς ποιμνιον ἐν ἐρήμῳ.

53. Καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἔδειλίσαν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκάλυψε θάλασσα.

54. Καὶ εἰσῆγαγεν αὐτοὺς εἰς ὄρος ἀγιάσματος αὐτοῦ, ὄρος τοῦτο δ' ἐκτίσατο ἡ δεξιὰ αὐτοῦ. Καὶ ἐξέβαλεν ἀπὸ προώπου αὐτῶν ἔθνη, καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας,

55. καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ.

56. Καὶ ἐπείρασεν καὶ παρεπίκραναν τὸν Θεὸν τὸν ὑψιστον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο.

57. Καὶ ἀπέστρεψαν, καὶ ἡσυνθέτησαν καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλόν.

58. Καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐπὶ τοῖς βουνοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν παρεζήλωσαν αὐτόν.

59. Ἦκουσεν ὁ Θεὸς καὶ ὑπερεῖδε, καὶ ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν Ἰσραὴλ.

60. Καὶ ἀπόωσατο τὴν σκηνὴν Σηλὼμ, σκηνώμα αὐτοῦ οὐ κατεσκήνωσεν ἐν ἀνθρώποις.

61. Καὶ παρέδωκεν εἰς αἰγματομαχίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, καὶ τὴν καλλονὴν αὐτῶν εἰς χεῖρα ἐχθροῦ.

62. Καὶ συνέκλεισεν εἰς ῥομφαίαν τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδε.

63. Τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε πῦρ, καὶ αἱ παρθένοι αὐτῶν οὐκ ἐπένησαν.

64. Οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἔπεσον, καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐ κλαυσθήσονται.

65. Καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος, ὡς δυνατὸς κεκραυπαλῶν ἐξ οἴνου.

66. Καὶ ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, δυνεῖδος αἰώνιον ἔδωκεν αὐτοῖς.

67. Καὶ ἀπόωσατο τὸ σκηνώμα Ἰωσήφ, καὶ τὴν φυλὴν Ἐφραΐμ οὐκ ἐξελέξατο.

68. Καὶ ἐξελέξατο τὴν φυλὴν Ἰούδα, τὸ ὄρος τὸ Σιών ὃ ἀγάπησε.

69. Καὶ ὠκοδόμησεν ὡς μονοκερῶτων τὸ ἄγλασμα αὐτοῦ, ἐν τῇ γῇ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.

42. Non sunt recordati manus ejus diei, qua redemit eos de manu tribulantis.

43. Sicut posuit in Aegypto signa sua, et prodigia sua in campo Taneos.

44. Et convertit in sanguinem flumina eorum et imbres eorum, ne biberent.

45. Misit in eos cynomyam, et comedit eos, et ranam, et disperdidit eos.

46. Et dedit ærugini fructum eorum, et labores eorum locustæ.

47. Occidit in grandine vineam eorum, et moros eorum in pruina.

48. Et tradidit in grandine jumenta eorum, et substantiam eorum igni.

49. Misit in eos iram indignationis suæ, indignationem et iram et tribulationem, immissionem per angelos malos.

50. Viam fecit semitæ iræ suæ, non pepercit a morte animabus eorum, et jumenta eorum in morte conclusit.

51. Et percussit omne primogenitum in terra Aegypti, primitias laborum eorum in tabernaculis Cham.

52. Et abstulit sicut oves populum suum, perduxit eos tamquam gregem in deserto.

53. Et deduxit eos in spe, et non timuerunt, et inimicos eorum operuit mare.

54. Et induxit eos in montem sanctificationis suæ, montem hunc quem acquisivit dextera ejus. Et ejecit a facie eorum gentes, et sorte divisit eis terram in funiculo distributionis,

55. Et habitare fecit in tabernaculis eorum tribus Israel.

56. Et tentaverunt et exacerbaverunt Deum excelsum, et testimonia ejus non custodierunt.

57. Et averterunt se, et non servaverunt pactum quemadmodum et patres eorum, conversi sunt in arcum pravum.

58. Et in iram concitaverunt eum in collibus suis, et in sculptilibus suis ad æmulationem eum provocaverunt.

59. Audivit Deus et sprevit, et ad nihilum redegit valde Israel.

60. Et repulit tabernaculum Selom, tabernaculum suum ubi habitavit in hominibus.

61. Et tradidit in captivitatem virtutem eorum, et pulchritudinem eorum in manum inimici.

62. Et conclusit in gladio populum suum, et hæreditatem suam sprevit.

63. Juvenes eorum comedit ignis, et virgines eorum non sunt lamentatæ.

64. Sacerdotes eorum in gladio ceciderunt, et viduæ eorum non plorabuntur.

65. Et excitatus est tamquam dormiens Dominus, tamquam potens crapulatus a vino.

66. Et percussit inimicos suos in posteriora, opprobrium sempiternum dedit illis.

67. Et repulit tabernaculum Joseph, et tribum Ephraim non elegit.

68. Et elegit tribum Juda, montem Sion quem dilexit.

69. Et ædificavit sicut unicornium sanctificationem suam, in terra fundavit eam in æternum.

70. Καὶ ἐξελέξατο Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν προβάτων· ἐξόπισθεν τῶν λογευομένων ἔλαβεν αὐτόν,

71. ποιμαίνειν Ἰακώβ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

72. Καὶ ἐποίμανεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ συνέσει τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὠδήγησεν αὐτούς.

ΟΗ'.

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1. Ὁ Θεὸς, ἤλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου. Ἐθεντο Ἰερουσαλήμ εἰς ὀπωροφυλάκιον.

2. Ἐθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, τὰς σάρκας τῶν δούλων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς.

3. Ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς ὕδωρ, κύκλω Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων.

4. Ἐγενήθημεν εἰς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μωκτιρισμός καὶ χλευασμός τοῖς κύκλω ἡμῶν.

5. Ἔως πότε, Κύριε, ὀργισθήσῃ εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ὁ ζῆλος σου;

6. Ἐκχεον τὴν ὀργήν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ ἐπεγνωκότα σε, καὶ ἐπὶ βασιλείας αἱ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο.

7. Ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακώβ, καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἠρήμωσαν.

8. Μὴ μνηστῆς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων, ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου, ὅτι ἐπὶ τωχεύσαμεν σφόδρα.

9. Βοήθησον ἡμῖν, ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν· ἕνεκα τῆς ὁδοῦ τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, ῥῦσαι ἡμᾶς, καὶ ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου.

10. Μὴ ποτε εἰπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι· Ποῦ ἔστιν ὁ Θεὸς αὐτῶν; Καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἡ ἐκδίκησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκχευμένου.

11. Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμός τῶν πεπεδημένων, κατὰ τὴν μεγαλῶσιν τῷ βραχίονός σου περιπαίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων.

12. Ἀπόδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν ἑπταπλάσια εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν, τὸν ὀνειδισμόν αὐτῶν ὃν ὠνείδισάν σε, Κύριε.

13. Ἡμεῖς γὰρ λαός σου καὶ πρόβατα νομῆς σου, ἀνθρομολογησόμεθά σοι εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς γενεάν καὶ γενεάν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἰνέσιν σου.

ΟΘ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, μαρτύριον τῷ Ἀσάφ, ψαλμὸς ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου.

2. Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ, πρόσχες, ὁ δηγῶν ὡς εἰ πρόβατα τὸν Ἰωσήφ. Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ, ἐμφάνηθι,

3. ἐναντίον Ἐφραΐμ καὶ Βενιαμὴν καὶ Μανασσῆ, ἐξείγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἔλθε εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς.

4. Ὁ Θεὸς, ἐπιστρέφειν ἡμᾶς, καὶ ἐπιφανὸν τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.

70. Et elegit David servum suum, et assumpsit eum de gregibus ovium : de post foetantes accepit eum,

71. pascere Jacob servum suum, et Israel hereditatem suam.

72. Et pavit eos in innocentia cordis sui, et in intellectu manuum suarum deduxit eos.

LXXVIII.

Psalmus ipsi Asaph.

1. Deus, venerunt gentes in hereditatem tuam, polluerunt templum sanctum tuum. Posuerunt Jerusalem in pomorum custodiam.

2. Posuerunt morticina servorum tuorum escas volatilibus coeli, carnes sanctorum tuorum bestiis terrae.

3. Effuderunt sanguinem eorum sicut aquam, in circuitu Jerusalem, et non erat qui sepeliret.

4. Facti sumus in opprobrium vicinis nostris, subsannatio et irrisio iis qui in circuitu nostro sunt.

5. Usquequo, Domine, irasceris in finem, exardescet velut ignis zelus tuus?

6. Effunde iram tuam in gentes quae te non noverunt, et in regna quae nomen tuum non invocaverunt.

7. Quia comederunt Jacob, et locum ejus desolaverunt.

8. Ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, cito anticipet nos misericordiae tuae, quia pauperes facti sumus nimis.

9. Adjuva nos, Deus salutaris noster : propter gloriam nominis tui, Domine, libera nos, et propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum.

10. Ne quando dicant in gentibus : Ubi est Deus eorum? Et innotescat in nationibus coram oculis nostris ultio sanguinis servorum tuorum qui effusus est.

11. Intret in conspectum tuum gemitus compeditorum, secundum magnitudinem brachii tui posside filios mortificationum.

12. Redde vicinis nostris septuplum in sinum eorum, opprobrium ipsorum quod exprobraverunt tibi, Domine.

13. Nos autem populus tuus et oves pascuae tuae, confitebimur tibi in saeculum, in generationem et generationem annuntiabimus laudem tuam.

LXXIX.

1. In finem, pro iis qui immutabantur, testimonium ipsi Asaph, psalmus pro Assyrio.

2. Qui pascis Israel, intende, qui deducis velut oves Joseph. Qui sedes super Cherubim, appare,

3. coram Ephraim et Benjamin et Manasse, excita potentiam tuam et veni ut salvos facias nos.

4. Deus, converte nos, et ostende faciem tuam, et salvi erimus.

6. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἕως πότε ὀργίζῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου;
7. Ψωμίεις ἡμᾶς ἄρτον θαυμάτων, καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ;
8. Ἐθου ἡμᾶς εἰς ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς.
9. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπιστρέψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα. Διάψαλμα.
10. Ἀμπελον ἐξ Αἰγύπτου μετήρας, ἐξέβαλες ἔθνη καὶ κατεφύτευσας αὐτήν.
11. Ὡδοποίησας ἐμπροσθεν αὐτῆς, καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐτῆς, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ.
12. Ἐκάλυψεν ὄρη τὴν σκιά αὐτῆς, καὶ αἱ ἀναδενδράδες αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ Θεοῦ.
13. Ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θαλάσσης, καὶ ἕως ποταμοῦ τὰς παραφύδας αὐτῆς.
14. Ἰνατί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς, καὶ τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν;
15. Ἐλυμήνατο αὐτὴν σὺς ἐκ ὄρου, καὶ μονιὸς ἀγριὸς κατενεμήσατο αὐτήν.
16. Ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπιστρέψον δὴ, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε, καὶ ἐπίσχεψαι τὴν ἀμπελον ταύτην.
17. Καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου δν ἐκραταίωσας σεαυτῷ.
18. Ἐμπεπυρισμένην πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένην, ἀπὸ ἐπιτιμῆσεως τοῦ προσώπου σου ἀπολοῦνται.
19. Γεννηθήτω ἡ χεὶρ σου ἐπ' ἄνδρα δεξιᾶς σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου δν ἐκραταίωσας σεαυτῷ.
20. Καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ, ζώσεις ἡμᾶς, καὶ τὸ νομὸν σου ἐπικαλεσόμεθα.
21. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπιστρέψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.

II'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς, τῷ Ἀσάφ.
2. Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν, ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ Ἰακώβ.
3. Λάβετε ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον, ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας.
4. Σαλπίζατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι, ἐν εὐσήμεν ἡμέρᾳ ἑορτῆς ἡμῶν.
5. Ὅτι πρόσταγμα τῷ Ἰσραὴλ ἐστὶ, καὶ κρίμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ.
6. Μαρτύριον ἐν τῷ Ἰωσήφ ἔθετο αὐτὸν, ἐν τῷ ἐξελεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Γλώσσαν ἣν οὐκ ἔγνω ἤκουσεν.
7. Ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ· αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσαν.
8. Ἐν θλίψει ἐπεκαλῶμαι σε καὶ ἐρρύσάμην σε. Ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος, ἐδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας. Διάψαλμα.
9. Ἀκουσον, λαός μου, καὶ λαλήσω σοι, Ἰσραὴλ, καὶ διαμαρτύρομαι σοι. Ἐὰν ἀκούσης μου,
10. οὐκ ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσφρατος, οὐδὲ προσκυνήσεις θεῷ ἄλλοτρίῳ.
11. Ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ ἐναγαγὼν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου· πλάτυνον τὸ στόμα σου καὶ πληρώσω αὐτό.

5. Domine Deus virtutum, quousque irascere super orationem servi tui?
6. Cibabis nos pane lacrymarum, et potabis nos in lacrymis in mensura?
7. Posuisti nos in contradictionem vicinis nostris, et inimici nostri subsannaverunt nos.
8. Domine Deus virtutum, converte nos, et ostende faciem tuam, et salvi erimus. *Diapsalma.*
9. Vineam de Aegypto transtulisti, eiecisti gentes et plantasti eam.
10. Viam fecisti in conspectu ejus, et plantasti radices ejus, et repleta est terra.
11. Operuit montes umbra ejus, et arbusta ejus cedros Dei.
12. Extendit palmities ejus usque ad mare, et usque ad flumen propagines ejus.
13. Ut quid destruxisti maceriem ejus, et vindemiant eam omnes qui praetergrediuntur viam?
14. Devastavit eam aper de sylva, et singularis ferus depastus est eam.
15. Deus virtutum, convertere vero, respice de caelo et vide, et visita vineam istam.
16. Et perforce eam, quam plantavit dextera tua, et super filium hominis quem confirmasti tibi.
17. Incensa igni et effossa, ab increpatione vultus tui peribunt.
18. Fiat manus tua super virum dexteræ tuæ, et super filium hominis quem confirmasti tibi.
19. Et non discedemus a te, vivificabis nos, et nomen tuum invocabimus.
20. Domine Deus virtutum, converte nos, et ostendo faciem tuam, et salvi erimus.

LXXX.

1. In finem, pro torcularibus, psalmus ipsi Asaph.
2. Exultate Deo adjutori nostro, jubilate Deo Jacob.
3. Sumite psalmum et date tympanum, psalterium jucundum cum cithara.
4. Buccinate in neomenia tuba, in insigni die solemnitatis vestrae.
5. Quia praeceptum ipsi Israel est, et judicium Deo Jacob.
6. Testimonium in Joseph posuit ipsum, cum exiret de terra Aegypti. Linguam quam non noverat audivit.
7. Avertit ab oneribus dorsum ejus : manus ejus in co-phino servierunt.
8. In tribulatione invocasti me et liberavi te. Exaudi vi te in abscondito tempestatis, probavi te super aquam contradictionis. *Diapsalma.*
9. Audi, populus meus, et loquar tibi, Israel, et testificabor tibi. Si audieris me,
10. non erit in te Deus recens, neque adorabis Deum alienum.
11. Ego enim sum dominus deus tuus, qui eduxi te de terra Aegypti : dilata os tuum et adimplebo illud.

12. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαὸς μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραὴλ οὐ προσέσχε μοι.

13. Καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν, πορεύονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.

14. Εἰ ὁ λαὸς μου ἤκουσέ μου, Ἰσραὴλ ταῖς ὁδοῖς μου εἰ ἐπορεύθη,

15. ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα, καὶ ἐπὶ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον ἂν τὴν χεῖρά μου.

16. Οἱ ἐχθροὶ Κυρίου ἐψεύσαντο αὐτῷ, καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

17. Καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ στέατος πυροῦ, καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχώρτασεν αὐτούς.

ΠΑ'.

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

1. Ὁ Θεὸς ἔσται ἐν συναγωγῇ θεῶν, ἐν μέσῳ δὲ θεῶν διακρινεῖ.

2. Ἔως πότε κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε; Δι' ἁψαλμα.

3. Κρίνατε ὀρφανὸν καὶ πτωχὸν, ταπεινὸν καὶ πένητα δικαίως.

4. Ἐξέλεσθε πένητα, καὶ πτωχὸν ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε.

5. Οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν, ἐν σκότει διαπορεύονται· σαλευθήσονται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς.

6. Ἐγὼ εἶπα· Θεοὶ ἐστε, καὶ υἱοὶ Ὑψίστου πάντες.

7. Ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε, καὶ ὡς εἰς τῶν ἀρχόντων πίπτετε.

8. Ἀνάστα, ὁ Θεὸς, κρίνον τὴν γῆν, ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.

ΠΒ'.

1. ᾠδὴ ψαλμοῦ τῷ Ἀσάφ.

2. Ὁ Θεὸς, τίς ὁμοιωθήσεται σοι; Μὴ σιγῆσης, μηδὲ καταπραυνῆς, ὁ Θεός.

3. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου ἤχησαν, καὶ οἱ μισοῦντές σε ἦσαν κεφαλὴν.

4. Ἐπὶ τὸν λαόν σου κατεπανουργέσαντο γνώμην, καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου.

5. Εἶπαν· Δεῦτε καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους, καὶ οὐ μὴ μνησθῇ τὸ ὄνομα Ἰσραὴλ ἔτι.

6. Ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ὁμονοίᾳ ἐπιτοαυτοῦ, κατὰ σοῦ διαθήκην διέθεντο.

7. Τὰ σκηνώματα τῶν Ἰδουμαίων καὶ οἱ Ἰσμαηλῖται, Μωᾶβ καὶ οἱ Ἀγαρηνοί,

8. Γεβὰ καὶ Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλῆκ, καὶ ἄλλοφυλοι μετὰ τῶν κατοικοῦντων Τύρον.

9. Καὶ γὰρ καὶ Ἀσσοὺρ συμπαρεγένετο μετ' αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς ἀντίληψιν τοῖς υἱοῖς Ἀὐτ. Δι' ἁψαλμα.

10. Πόισον αὐτοῖς ὡς τῇ Μαδιάκ καὶ τῷ Σεισάρᾳ, ὡς τῷ Ἰαβεὶν ἐν τῷ χειμάρρῳ Κεισῶν.

11. Ἐξωλοθρεύθησαν ἐν Ἀενδώρ, ἐγενήθησαν ὡς ἐκ κόπρος τῇ γῇ.

12. Θοῦ τοὺς ἀρχοντας αὐτῶν ὡς τὸν Ἀρήβ καὶ Ζήβ καὶ Ζεβεὲ καὶ Σαμμανά, πάντας τοὺς ἀρχοντας αὐτῶν.

12. Et non audivit populus meus vocem meam, et Israel non attendit mihi.

13. Et dimisi eos secundum affectiones cordium eorum, ibunt in affectionibus suis.

14. Si populus meus audisset me, Israel si in viis meis ambulasset,

15. in nihilo utique inimicos eorum humiliassem, et super tribulantes eos misissem manum meam.

16. Inimici Domini mentiti sunt ei, et erit tempus eorum in æternum.

17. Et cibavit eos ex adipe frumenti, et de petra melle saturavit eos.

LXXXI.

Psalmus ipsi Asaph.

1. Deus stetit in synagoga deorum, in medio autem Deus discernet.

2. Usquequo judicatis iniquitatem, et facies peccatorum sumitis? *Diapsalma.*

3. Judicate pupillum et egenum, humilem et pauperem justifyate.

4. Eripite pauperem, et egenum de manu peccatoris liberate.

5. Nescierunt neque intellexerunt, in tenebris ambulant : movebuntur omnia fundamenta terræ.

6. Ego dixi : Dii estis, et filii Excelsi omnes.

7. Vos autem sicut homines morimini, et sicut unus de principibus caditis.

8. Surge, Deus, judica terram, quoniam tu hæreditabis in omnibus gentibus.

LXXXII."

1. Canticum psalmi ipsi Asaph.

2. Deus, quis similis erit tibi? Ne taceas, neque compescaris, Deus.

3. Quoniam ecce inimici tui sonuerunt, et qui oderunt te extulerunt caput.

4. Super populum tuum astute cogitaverunt consilium, et cogitaverunt adversus sanctos tuos.

5. Dixerunt : Venite et disperdamus eos de gente, et non memoretur nomen Israel ultra.

6. Quoniam cogitaverunt unanimiter simul, adversus te testamentum disposuerunt.

7. Tabernacula Idumæorum et Ismaelitæ, Moab et Agareni,

8. Gebal et Ammon et Amalec, et alienigenæ cum habitantibus Tyrum.

9. Etenim et Assur simul venit cum illis, facti sunt in susceptionem filiis Lot. *Diapsalma.*

10. Fac illis sicut Madiam et Sisaræ, sicut Jabin in torrente Cison.

11. Disperierunt in Aendor, facti sunt ut stercus terræ.

12. Pone principes eorum sicut Oreb et Zeb et Zabee et Salmāna, omnes principes eorum.

13. Οἱ τίνες εἶπαν· Κληρονομήσωμεν ἑαυτοῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ.

14. Ὁ Θεός μου, θεὸς αὐτοῦς ὡς τροχόν, ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον ἀνέμου,

15. ὡς ἐπὶ πῦρ ὃ διαφλέξει δρυμὸν, ὡς ἐπὶ φλόξ κατακαῦσαι ὄρη.

16. Οὕτως καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ καταγίδι σου, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ταράξεις αὐτούς.

17. Πλήρῳσεν τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας, καὶ ζητήσουσι τὸ ὄνομά σου, Κύριε.

18. Αἰσχυνθῆτῶσαν καὶ παραχθῆτῶσαν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐντραπήτῶσαν καὶ ἀπολέσθῶσαν.

19. Καὶ γνῶτωσαν ὅτι ὄνομά σοι Κύριος, σὺ μόνος ὑψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

ΠΓ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν τοῖς υἱοῖς Κορέ ψαλμός.

2. Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων.

3. Ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου· ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ Θεὸν ζῶντα.

4. Καὶ γὰρ στρουθίον εὑρεν ἑαυτῷ οἰκίαν, καὶ τρυγὼν νοσσιὰν ἑαυτῇ, οὐ θήσει τὰ νοσσία ἑαυτῆς· τὰ θυσιαστήριά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ Θεός μου.

5. Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσί σε. Διάψαλμα.

6. Μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστιν ἡ ἀντίληψις αὐτοῦ παρὰ σοῦ, Κύριε· ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο.

7. Εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος, εἰς τὸν τόπον ὃν ἔθετο.

8. Καὶ γὰρ εὐλογία δώσει ὁ νομοθετῶν, πορεύονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν, ὀφθήσεται ὁ Θεὸς τῶν θεῶν ἐν Σιών.

9. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου· ἐνώτισαι, ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Διάψαλμα.

10. Ὑπερασπιστὰ ἡμῶν, ἴδε, ὁ Θεός, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ σου.

11. Ὅτι κρίσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, ὑπὲρ χιλιάδας. Ἐξελεξάμην παραριπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ μᾶλλον ἢ οἰκεῖν με ἐπὶ σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν.

12. Ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ Κύριος, ὁ Θεὸς χάριν καὶ δόξαν δώσει.

13. Κύριος οὐχ ὑστερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ· Κύριε τῶν δυνάμεων, μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ.

ΠΔ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, τοῖς υἱοῖς Κορέ ψαλμός.

2. Εὐδόκησας, Κύριε, τὴν γῆν σου, ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰακώβ.

3. Ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τῶ λαῷ σου, ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Διάψαλμα.

4. Κατέπαυσας πᾶσαν τὴν ὀργὴν σου ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ σου.

13. Qui dixerunt : Hereditate possideamus nobis altare Dei.

14. Deus meus, pone illos ut rotam, sicut stipulam ante faciem venti,

15. sicut ignis qui comburet sylvam, velut si flamma incendat montes.

16. Ita persequeris illos in tempestate tua, et in ira tua turbabis eos.

17. Imple facies eorum ignominia, et quærent nomen tuum, Domine.

18. Erubescant et conturbentur in sæculum sæculi, et confundantur et pereant.

19. Et cognoscant quia nomen tibi Dominus, tu solus altissimus super omnem terram.

LXXXIII.

1. In finem, pro torcularibus filiis Core psalmus.

2. Quam amabilia sunt tabernacula tua, Domine virtutum.

3. Concupiscit et deficit anima mea in atria Domini : cor meum et caro mea exsultaverunt in Deum vivum.

4. Nam et passer invenit sibi domum, et turtur nidum sibi, ubi ponet pullos suos : altaria tua, Domine virtutum, rex meus et Deus meus.

5. Beati qui habitant in domo tua, in sæcula sæculorum laudabunt te. *Diapsalma*.

6. Beatus vir cuius est susceptio ejus abs te, Domine : ascensiones in corde suo disposuit.

7. In convalle plorationis, in loco quem posuit.

8. Etenim benedictiones dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem, videbitur Deus deorum in Sion.

9. Domine Deus virtutum, exaudi orationem meam : aures percipe, Deus Jacob. *Diapsalma*.

10. Protector noster, aspice, Deus, et respice in faciem Christi tui.

11. Quia melior est dies una in atris tuis, super millia. Elegi abjici in domo Dei magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

12. Quia misericordiam et veritatem diligit Dominus, Deus gratiam et gloriam dabit.

13. Dominus non prohibebit bona ambulantes in innocentia : Domine virtutum beatus homo qui sperat in te.

LXXXIV.

1. In finem, filiis Core psalmus.

2. Benedixisti, Domine, terram tuam, avertisti captivitatem Jacob.

3. Remisisti iniquitates plebi tue, operuisti omnia peccata eorum. *Diapsalma*.

4. Sedasti omnem iram tuam, avertisti ab ira indignationis tue.

5. Ἐπίστρεψον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν· καὶ ἀπόστρεψον τὸν θυμὸν σου ἀπ' ἡμῶν.

6. Μὴ εἰς τὸν αἰῶνα ὀργισθῇς ἡμῖν, ἢ διατενεῖς τὴν ὀργὴν σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν;

7. Ὁ Θεὸς, σὺ ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ ὁ λαὸς σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ σσί.

8. Δεῖξον ἡμῖν, Κύριε, τὸ ἔλεός σου, καὶ τὸ σωτήριόν σου δώῃς ἡμῖν.

9. Ἀκούσομαι τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ Κύριος ὁ Θεός, ὅτι λαλήσει εἰρήνῃ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτὸν καρδίαν.

10. Πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτὸν τὸ σωτήριον αὐτοῦ, τοῦ κατασκηνώσαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν.

11. Ἐλεος καὶ ἀλήθεια συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφθίησαν.

12. Ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψε.

13. Καὶ γὰρ ὁ Κύριος δώσει χρηστότητα, καὶ ἡ γῇ ἡμῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς.

14. Δικαιοσύνη ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύεται, καὶ θῆσει εἰς δόδον τὰ διαθήματα αὐτοῦ.

ΠΕ'

Προσευχὴ τοῦ Δαυὶδ.

1. Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ εἰσάκουσόν μου, ὅτι πτωχὸς καὶ πέννης εἰμι ἐγώ.

2. Φύλαξον τὴν ψυχὴν μου ὅτι δσιός εἰμι· σῶσον τὸν δούλόν σου, ὁ Θεός, τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ.

3. Ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι πρὸς σέ κεκραζομαι ὅλην τὴν ἡμέραν.

4. Εὐφρανὼν τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὅτι πρὸς σέ, Κύριε, ἤρα τὴν ψυχὴν μου.

5. Ὅτι σὺ, Κύριε, χρηστὸς καὶ ἐπιεικής, καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις σε.

6. Ἐνώτισαι, Κύριε, τὴν προσευχήν μου, καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου.

7. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου ἐκέκραξα πρὸς σέ, ὅτι εἰς-ἡκουσάς μου.

8. Οὐκ ἔστιν ὁμοίός σοι ἐν θεοῖς, Κύριε, καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὰ ἔργα σου.

9. Πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐποίησας ἤξουσιν, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, Κύριε· καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου,

10. ὅτι μέγας εἶ σὺ, καὶ ποιῶν θαυμάσια· σὺ εἶ ὁ Θεός μόνος ὁ μέγας.

11. Ὁδήγησόν με, Κύριε, ἐν τῇ δδῶ σου, καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· εὐφρανθήτω ἡ καρδίᾳ μου, τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.

12. Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε ὁ Θεός μου, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα.

13. Ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐβρύσω τὴν ψυχὴν μου ἐξ ἔξου κατωτάτου.

14. Ὁ Θεός, παράνομοι ἐπανεστήσαν ἐπ' ἐμέ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου, καὶ οὐ πρόεθεντό σε ἐνώπιον αὐτῶν.

15. Καὶ σὺ, Κύριε ὁ Θεός οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακροθύμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός.

5. Converte nos, Deus sanitatum nostrarum : et averte iracundiam tuam a nobis.

6. Numquid in æternum irasceris nobis, aut intendes iram tuam a generatione in generationem ?

7. Deus, tu convertens vivificabis nos, et plebs tua lætabitur in te.

8. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam, et salutare tuum da nobis.

9. Audiam quid loquetur in me Dominus Deus, quoniam loquetur pacem in plebem suam, et super sanctos suos, et in eos qui convertuntur cor ad ipsum.

10. Verumlamen prope timentes eum salutare ipsius, ut inhabitet gloria in terra nostra.

11. Misericordia et veritas occurrerunt, justitia et pax osculatae sunt.

12. Veritas de terra orta est, et justitia de cœlo prospexit.

13. Etenim Dominus dabit benignitatem, et terra nostra dabit fructum suum.

14. Justitia ante eum præbit, et ponet in via gressus ejus.

LXXXV.

Oratio ipsi David.

1. Inclina, Domine, aurem tuam et exaudi me, quoniam egenus et pauper sum ego.

2. Custodi animam meam quoniam sanctus sum : saluum fac servum tuum, Deus, sperantem in te.

3. Miserere mei, Domine, quoniam ad te clamabo tota die.

4. Lætifica animam servi tui, quoniam ad te, Domine, levavi animam meam.

5. Quoniam tu, Domine, suavis ac mitis, et multæ misericordiæ omnibus invocantibus te.

6. Auribus percipe, Domine, orationem meam, et intende voci deprecationis meæ.

7. In die tribulationis meæ clamavi ad te, quoniam exaudisti me.

8. Non est similis tui in diis, Domine, et non est secundum opera tua.

9. Omnes gentes quascumque fecisti venient, et adorabunt coram te, Domine : et glorificabunt nomen tuum,

10. quoniam magnus es tu, et faciens mirabilia : tu es Deus solus magnus.

11. Deduc me, Domine, in via tua, et ambulabo in veritate tua : lætetur cor meum, ut timeat nomen tuum.

12. Confitebor tibi, Domine Deus meus, in toto corde meo, et glorificabo nomen tuum in æternum.

13. Quoniam misericordia tua magna est super me, et eruisti animam meam ex inferno inferiore.

14. Deus, iniqui insurrexerunt super me, et synagoga potentium quæsierunt animam meam, et non proposuerunt te in conspectu suo.

15. Et tu, Domine Deus miserator et misericors, longanimitas et multæ misericordiæ et verax.

16. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με, δὸς τὸ κράτος σου τῷ παιδί σου, καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδίσκης σου.

17. Ποίησον μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν, καὶ ἰδέτωσαν οἱ μισούντές με, καὶ αἰσχυνθήτωσαν· ὅτι σὺ, Κύριε, ἐβοήθησάς μοι, καὶ παρεκάλεσάς με.

ΠΖ'.

Τοῖς υἱοῖς Κορέ ψαλμὸς ᾠδῆς.

1. Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις.
2. Ἀγαπᾷ Κύριος τὰς πύλας Σιών ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ἰακώβ.
3. Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ, ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ. Διάψαλμα.
4. Μνησθήσομαι Ῥαὰβ καὶ Βαβυλῶνος τοῖς γινώσκουσί με. Καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς Αἰθίοπων, οὗτοι ἐγενήθησαν ἐκεῖ.
5. Μήτηρ Σιών ἐρεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος ἐγενήθη ἐν αὐτῇ, καὶ αὐτὸς ἐθμελίωσεν αὐτὴν ὁ Ὑψιστος.
6. Κύριος διηγῆται ἐν γραφῇ λαῶν καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημένων ἐν αὐτῇ. Διάψαλμα.
7. Ὡς εὐφραينوμένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.

ΠΖ'.

1. Ὡδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς Κορέ, εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Μαεθὰ τοῦ ἀποκριθῆναι, συνέσεως Αἰμὰν τῷ Ἰσραηλίτῃ.
2. Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναντίον σου.
3. Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου, κλῖνον τὸ ὄς σου εἰς τὴν δέησίν μου, Κύριε,
4. ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ ᾄδῃ ἤγγισε.
5. Πρὸς ἐλογίσθη μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, ἐγενήθη ὡς ἄνθρωπος ἀδοξήτης,
6. ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος· ὡς εἰ τραυματῖαι ἐβρίμμενοι καθεύδοντες ἐν τάφῳ, ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἐτι· καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἀπέσθησαν.
7. Ἐθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου.
8. Ἐπ' ἐμέ ἐπεστρέφθη ὁ θυμὸς σου, καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. Διάψαλμα.
9. Ἐμάχρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ, ἔθεντό με βδελύγμα ἑαυτοῖς. Παρεδόθην, καὶ οὐκ ἐξεπορεύομην.
10. Οἱ ὀφθαλμοί μου ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας. Καὶ ἐκέκραξα πρὸς σέ, Κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν, διεπέτασα πρὸς σέ τὰς χεῖράς μου.
11. Μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμάσια, ἡ ἰατροὶ ἀναστήσουσι καὶ ἐξομολογήσονται σοί;
12. Μὴ διηγῆται τις ἐν τάφῳ τὸ ἐλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῇ ἀπωλείᾳ;
13. Μὴ γνωσθῇται ἐν τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου, καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῇ ἐπιλησμένη;
14. Κἀγὼ πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα, καὶ τοπρωτὶ ἡ προσευχή μου προσφθάσει σε.
15. Ἰνατί, Κύριε, ἀπωθεῖς τὴν προσευχήν μου, ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;

16. Respice in me et miserere mei, da potestatem tuam puero tuo, et salvum fac filium ancillae tuae.

17. Fac mecum signum in bono, et videant qui oderunt me, et confundantur : quoniam tu, Domine, adjuvisti me, et consolatus es me.

LXXXVI.

Fillis Core psalmus cantici.

1. Fundamenta ejus in montibus sanctis.
2. Diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Jacob.
3. Gloriosa dicta sunt de te, civitas Dei. *Diapsalma.*
4. Memor ero Raab et Babylonis scientibus me. Et ecce alienigenae et Tyrus et populus Aethiopum, hi fuerunt illic.
5. Mater Sion dicet homo, et homo factus est in ea, et ipse fundavit eam Altissimus.
6. Dominus narrabit in scriptura populorum et principum horum qui fuerunt in ea. *Diapsalma.*
7. Sicut laetantium omnium habitatio in te.

LXXXVII.

1. Canticum psalmi fililis Core, in finem, pro Maeleth ad respondendum, intellectus Aemman Israelitae.

2. Domine Deus salutis meae, in die clamavi et in nocte coram te.
3. Intret in conspectu tuo oratio mea, inclina aurem tuam ad precem meam, Domine,
4. quia repleta est malis anima mea, et vita mea inferno appropinquavit.
5. Aestimatus sum cum descendentibus in lacum, factus sum sicut homo sine adjutorio,
6. inter mortuos liber : sicut vulnerati projecti dormientes in sepulcro, quorum non meministi amplius : et ipsi de manu tua expulsi sunt.
7. Posuerunt me in lacu infimo, in tenebrosis et in umbra mortis.
8. Super me confirmatus est furor tuus, et omnes elationes tuas induxisti super me. *Diapsalma.*
9. Longe fecisti notos meos a me, posuerunt me abominationem sibi. Traditus sum, et non egrediebar.
10. Oculi mei infirmati sunt praeter inopiam. Et clamavi ad te, Domine, tota die, expandi ad te manus meas.

11. Numquid mortuis facies mirabilia, aut medici suscitabunt et confitebuntur tibi?
12. Numquid narrabit aliquis in sepulcro misericordiam tuam, et veritatem tuam in perditione?
13. Numquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua, et justitia tua in terra oblita?
14. Et ego ad te, Domine, clamavi, et mane oratio mea praevieniet te.
15. Ut quid, Domine, repellis orationem meam, avertis faciem tuam a me?

16. Πτωχός εἰμι ἐγὼ, καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου, ὑψωθείς δὲ ἐταπεινώθην καὶ ἐξηγορήθην.

17. Ἐπ' ἐμέ διήλθον αἱ ὀργαί σου, καὶ οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραζάν με.

18. Ἐκύκλωσάν με ὡς ὕδωρ, ὅλην τὴν ἡμέραν περὶσχον με ἅμα.

19. Ἐμάκρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον, καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ ταλαιπωρίας.

ΠΗ'.

I. Συνέσις Αἰθὰμ τῷ Ἰσραηλίτῃ.

2. Τὰ ἔλεῃ σου, Κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσομαι· εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῷ στόματί μου.

3. Ὅτι εἶπας· Εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος οἰκοδομηθήσεται, ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου.

4. Διεθέμην διαθήκην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὥμοσα Δαυὶδ τῷ δούλῳ μου.

5. Ἔως τοῦ αἰῶνος ἐτοιμάσω τὸ σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τὸν θρόνον σου. Διὰ ψαλμ.

6. Ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου, Κύριε, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων.

7. Ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ Κυρίῳ, καὶ τίς ὁμωθήσεται τῷ Κυρίῳ ἐν υἱοῖς Θεοῦ;

8. Ὁ Θεὸς ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων, μέγας καὶ φοβερός ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλω αὐτοῦ.

9. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, τίς ὁμοίός σοι; Δυνατὸς εἶ, Κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου κύκλω σου.

10. Σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ σάλον τῶν κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραΰνεις.

11. Σὺ ἐταπεινώσας, ὡς τραυματίαν, ὑπερήφανον· καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διεσχόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου.

12. Σοὶ εἰσιν οἱ οὐρανοὶ, καὶ σὴ ἐστὶν ἡ γῆ· τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλῆρωμα αὐτῆς σὺ ἐβελιώσας.

13. Τὸν βορρᾶν καὶ θάλασσαν σὺ ἐκτίσας, Θαβὼρ καὶ Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται.

14. Σὺ δὲ βραχίον μετὰ δυναστείας. Κραταιωθήτω ἡ χεὶρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιὰ σου.

15. Δικαιοσύνη καὶ κρίμα ἐτοιμασία τοῦ θρόνου σου· ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύονται πρὸ προσώπου σου.

16. Μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν. Κύριε, ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου πορεύονται,

17. καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται.

18. Ὅτι τὸ καύχημα τῆς δυνάμεως αὐτῶν σὺ εἶ, καὶ ἐν τῇ εὐδοσίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν.

19. Ὅτι τοῦ Κυρίου ἡ ἀντιληψίς, καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ βασιλείας ἡμῶν.

20. Τότε ἔλαλθας ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου, καὶ εἶπας· Ἐθέμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατόν, ὑψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου.

21. Ἐβρον Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου, ἐν ἑλέει ἁγίῳ ἔχρισα αὐτόν.

22. Ἡ γὰρ χεὶρ μου συναντιλήψεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίον μου κατισχύσει αὐτόν.

23. Οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ υἱὸς ἀνομίας οὐ προσθήσει τοῦ κακῶσαι αὐτόν.

16. Inops sum ego, et in laboribus a juventute mea, exaltatus autem humiliatus sum et confusus.

17. In me transierunt irae tuae, et terrores tui conturbaverunt me.

18. Circumdederunt me sicut aqua, tota die circumdederunt me simul.

19. Elongasti a me amicum, et notos meos a miseria.

LXXXVIII.

I. Intellectus Aetham Israelitae.

2. Misericordias tuas, Domine, in aeternum cantabo : in generationem et generationem annuntiabo veritatem tuam in ore meo.

3. Quoniam dixisti : In aeternum misericordia aedificabitur, in caelis praeparabitur veritas tua.

4. Disposui testamentum electis meis, juravi David servo meo.

5. Usque in aeternum praeparabo semen tuum, et aedificabo in generationem et generationem sedem tuam. *Dia-psalma.*

6. Constitutebuntur caeli mirabilia tua, Domine, et veritatem tuam in ecclesia sanctorum.

7. Quoniam quis in nubibus aequabitur Domino, et quis similis erit Domino inter filios Dei?

8. Deus qui glorificatur in consilio sanctorum, magnus et terribilis super omnes qui in circuitu ejus sunt.

9. Domine Deus virtutum, qui similis tibi? Potens es, Domine, et veritas tua in circuitu tuo.

10. Tu dominaris potestati maris, motum autem fluctuum ejus tu mitigas.

11. Tu humiliasti, sicut vulneratum, superbum : et in brachio virtutis tuae dispersisti inimicos tuos.

12. Tui sunt caeli, et tua est terra : orbem terrarum et plenitudinem ejus tu fundasti.

13. Aquilonem et mare tu creasti, Thabor et Hermon in nomine tuo exsultabunt.

14. Tuum brachium cum potentia. Firmetur manus tua, exaltetur dextera tua.

15. Justitia et judicium praeparatio sedis tuae : misericordia et veritas praebunt ante faciem tuam.

16. Beatus populus qui scit jubilationem. Domine, in lumine vultus tui ambulabunt,

17. et in nomine tuo exsultabunt tota die, et in tua justitia exaltabuntur.

18. Quoniam gloria virtutis eorum tu es, et in beneplacito tuo exaltabitur cornu nostrum.

19. Quoniam Domini est susceptio, et sancti Israel regis nostri.

20. Tunc locutus es in visione filiis tuis, et dixisti : Posui adjutorium super potentem, exaltavi electum de populo meo.

21. Inveni David servum meum, in misericordia sancta unxi eum.

22. Manus enim mea auxiliabitur ei, et brachium meum confortabit eum.

23. Non proficiet inimicus in eo, et filius iniquitatis non apponet nocere ei.

24. Καὶ συγκόψω ἀπὸ προαύπου αὐτοῦ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς μισοῦντας αὐτὸν τροπώσωμαι.

25. Καὶ ἡ ἀληθεία μου καὶ τὸ ἔλεός μου μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέρας αὐτοῦ.

26. Καὶ θήσομαι ἐν θαλάσῃ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐν ποταμοῖς δεξιάν αὐτοῦ.

27. Αὐτὸς ἐπικαλέσεται με· Πατήρ μου εἶ σὺ, Θεός μου καὶ ἀντιλήπτωρ τῆς σωτηρίας μου.

28. Κἀγὼ πρωτότοκον θήσομαι αὐτὸν, ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

29. Εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ τὸ ἔλεός μου, καὶ ἡ διαθήκη μου πιστὴ αὐτῷ.

30. Καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ.

31. Ἐὰν ἐγκαταλίπωσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νόμον μου, καὶ τοῖς κρίμασί μου μὴ πορευθῶσιν,

32. ἐὰν τὰ δικαιοματά μου βεβηλώσωσι, καὶ τὰς ἐντολάς μου μὴ φυλάξωσιν.

33. ἐπισκέβομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐν μάστιγι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν.

34. Τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἀδικήσω ἐν τῇ ἀληθείᾳ μου.

35. οὐδὲ μὴ βεβηλώσω τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ ἐκπορεύμενα διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ ἀθετήσω.

36. Ἀπαξ ὥμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ τῷ Δαυὶδ ψεύσομαι·

37. τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ,

38. καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου, καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός. Διάψαλμα.

39. Σὺ δὲ ἀπόσω καὶ ἐξουδένωσας, ἀνεβάλου τὸν Χριστόν σου.

40. Κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου σου, ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὸ ἅγιασμα αὐτοῦ.

41. Καθεῖλες πάντας τοὺς φραγμοὺς αὐτοῦ, ἔθου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ δειλάν.

42. Διήρπασαν αὐτὸν πάντες οἱ διοδεύοντες ὁδόν, ἐγενήθη ὄνειδος τοῖς γειτοσιν αὐτοῦ.

43. Ὑψώσας τὴν δεξιάν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, εὐφρανas πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.

44. Ἀπέστρεψας τὴν βοήθειαν τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀντελάβου αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ.

45. Κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ αὐτὸν, τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν κατέβραξας.

46. Ἐσμίκρυνας τὰς ἡμέρας τοῦ θρόνου αὐτοῦ, κατέχεας αὐτοῦ αἰσχύνην. Διάψαλμα.

47. Ἔως πότε, Κύριε, ἀποστρέφῃ εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου;

48. Μνήσθητι τίς ἡ ὑπόστασίς μου· μὴ γὰρ ματαίως ἔκτισας πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων;

49. Τίς ἐστὶν ἀνθρώπος ὃς ζήσεται καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον, ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ἄδου; Διάψαλμα.

50. Ποῦ ἐστὶν τὰ ἐλέη σου τὰ ἀρχαῖα, Κύριε, ὡμοσας τῷ Δαυὶδ ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου;

51. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου, οὗ ὑπέσχον ἐν τῷ κόλπῳ μου πολλῶν ἐθνῶν.

52. Ὅθ' ὀνειδίσαν οἱ ἐχθροί σου, Κύριε, οὗ ὀνειδίσαν τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ Χριστοῦ σου.

24. Et concidam a facie ipsius inimicos ejus, et odientes eum in fugam convertam.

25. Et veritas mea et misericordia mea cum ipso, et in nomine meo exaltabitur cornu ejus.

26. Et ponam in mari manum ejus, et in fluminibus dexteram ejus.

27. Ipse invocabit me : Pater meus es tu, Deus meus et susceptor salutis meae.

28. Et ego primogenitum ponam illum, excelsum apud reges terrae.

29. In æternum servabo illi misericordiam meam, et testamentum meum fidele ipsi.

30. Et ponam in sæculum sæculi semen ejus, et thronum ejus sicut dies coeli.

31. Si dereliquerint filii ejus legem meam, et in judiciis meis non ambulaverint,

32. si justificationes meas profanaverint, et mandata mea non custodierint,

33. visitabo in virga iniquitates eorum, et in flagellis peccata eorum.

34. Misericordiam vero meam non dispergam ab eo, non nocebo in veritate mea :

35. neque profanabo testamentum meum, et quæ procedunt de labiis meis non faciam irrita.

36. Semel juravi in sancto meo, si David mentiar,

37. semen ejus in æternum manebit,

38. et sedes ejus sicut sol in conspectu meo, et sicut luna perfecta in æternum, et testis in cælo fidelis. *Diapsalma.*

39. Tu vero repulisti et sprevisi, distulisti Christum tuum.

40. Evertisti testamentum servi tui, profanasti in terra sanctitatem ejus.

41. Destruixisti omnes macerías ejus, posuisti munitiones ejus formidinem.

42. Diripuerunt eum omnes transeuntes viam, factus est opprobrium vicinis suis.

43. Exaltasti dexteram inimicorum ejus, lætificasti omnes inimicos ejus.

44. Avertisti adjutorium gladii ejus, et non es auxiliatus ei in bello.

45. Dissolvisti eum ab emundatione, sedem ejus in terram collisisti.

46. Minuisti dies sedis ejus, perfudisti eum confusione. *Diapsalma.*

47. Quousque, Domine, averteris in finem, exardescet sicut ignis ira tua?

48. Memento quæ est substantia mea : numquid enim vane constituisti omnes filios hominum?

49. Quis est homo qui vivet et non videbit mortem, eruet animam suam de manu inferi? *Diapsalma.*

50. Ubi sunt misericordiæ tuæ antiquæ, Domine, quas jurasti David in veritate tua?

51. Memento, Domine, opprobrii servorum tuorum, quod continui in sinu meo multarum gentium.

52. Quod exprobraverunt inimici tui, Domine, quod exprobraverunt commutationem Christi tui.

53. Εὐλογητὸς Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα· γένοιτο, γένοιτο.

ΠΘ'.

Προσευχὴ τοῦ Μωϋσῆ, ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

1. Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ.
2. Πρὸ τοῦ ὄρη γεννηθῆναι, καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως τοῦ αἰῶνος οὐ εἶ.
3. Μὴ ἀποστρέψῃς ἀνθρώπων εἰς ταπεινώσιν, καὶ εἴ-
πας· Ἐπιστρέψατε, υἱοὶ ἀνθρώπων.
4. Ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ὥς ἡ ἡμέρα ἡ
ἐχθὲς ἥτις διήλθε, καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί.
5. Τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσονται.
6. Τοπρῶτ ὡς γλῶσση παρελθοῖς τοπρῶτ ἀνθήσαι καὶ
παρελθοῖς τὸ ἔσπερας ἀποπέσοι, σκληρυνθεὶς καὶ ζη-
ρανθεὶς.
7. Ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου, καὶ ἐν τῷ θυμῷ
σου ἐταράχθημεν.
8. Ἐβου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν σου, ὁ αἰὼν ἡμῶν
εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου.
9. Ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον, καὶ ἐν τῇ
ὀργῇ σου ἐξελίπομεν. Τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς ἀράχνη ἐμελέ-
των,
10. αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἐβδομήκοντα
ἔτη· ἐὰν δὲ ἐν δυναστείαις, ὀγδοήκοντα ἔτη, καὶ τὸ
πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος. Ὅτι ἐπῆλθε πραύτης
ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευθσόμεθα.
11. Τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου, καὶ ἀπὸ
τοῦ φόβου τοῦ θυμοῦ σου,
12. ἐξαριθμήσασθαι; Τὴν δεξιάν σου οὕτω γνώρι-
σον, καὶ τοὺς πεπαιδευμένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ.
13. Ἐπίστρεψον, Κύριε· ἕως πότε; καὶ παρακλήθητι
ἐπὶ τοῖς δούλοις σου.
14. Ἐνεπλήσθημεν τοπρῶτ τοῦ ἐλέους σου, καὶ ἡγα-
λίαςάμεθα καὶ εὐφράνθημεν ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις
ἡμῶν.
15. Εὐφρανθήμεν ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπεινώσας
ἡμᾶς, ἐτῶν ὧν εἶδομεν κακά.
16. Καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου,
καὶ δόξῃσιν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν.
17. Καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν
ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ'
ἡμᾶς.

4.

Δίονος ᾠδὴς τῷ Δαυίδ.

1. Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ Ὑψίστου, ἐν σκέπῃ
τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται.
2. Ἐρεῖ τῷ Κυρίῳ· Ἀντιλήπτω μου εἶ καὶ κατα-
φυγῇ μου, ὁ Θεός μου, ἐλπὶς ἐπ' αὐτόν.
3. Ὅτι αὐτὸς ῥύσεται σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν, καὶ
ἀπὸ λόγου ταραχῶδους.
4. Ἐν τοῖς μεταρρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι, καὶ
ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπίσις.
5. Ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ, οὐ φοβη-
θήσῃ ἀπὸ φόβου νυκτερινῶν.

53. Benedictus Dominus in æternum : fiat, fiat.

LXXXIX.

Oratio Moysi, hominis Dei.

1. Domine, refugium factus es nobis in generatione et generatione.
2. Priusquam montes fierent, et formaretur terra et orbis terræ, et a sæculo usque in sæculum tu es.
3. Ne avertas hominem in humilitatem, et dixisti : Convertimini, filii hominum.
4. Quoniam mille anni in oculis tuis, tamquam dies hesternæ quæ præterit, et custodia in nocte.
5. Quæ pro nihilo habentur eorum anni erunt.
6. Mane sicut herba transeat : mane floreat et transeat : vespere decidat, indurescat et arescat.
7. Quia defecimus in ira tua, et in furore tuo turbati sumus.
8. Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo, sæculum nostrum in illuminatione vultus tui.
9. Quoniam omnes dies nostri defecerunt, et in ira tua defecimus. Anni nostri sicut aranea meditati sunt,
10. dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni : si autem in potentatibus, octoginta anni, et amplius eorum labor et dolor. Quoniam supervenit mansuetudo super nos, et corripiemur.
11. Quis noscit potestatem iræ tuæ, et præ timore iræ tuæ,
12. dinumerare? Dexteram tuam sic notam fac, et eruditos corde in sapientia.
13. Convertere, Domine : usquequo? et deprecabilis esto super servos tuos.
14. Repleti sumus mane misericordia tua, et exultavimus et delectati sumus in omnibus diebus nostris.
15. Lætati sumus pro diebus quibus nos humiliasti, annis quibus vidimus mala.
16. Et respice in servos tuos et in opera tua, et dirige filios eorum.
17. Et sit splendor Domini Dei nostri super nos, et opera manuum nostrarum dirige super nos.

XC.

Laus cantici ipsi David.

1. Qui habitat in adjutorio Altissimi, in protectione Dei cæli commorabitur.
2. Dicet Domino : Susceptor meus es et refugium meum, Deus meus, sperabo in eum.
3. Quoniam ipse liberabit te de laqueo venantium, et a verbo aspero.
4. Inter scapulas suas obumbrabit tibi, et sub alis ejus sperabis.
5. Scuto circumdabit te veritas ejus, non timebis a timore nocturno :

6. ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας, ἀπὸ πράγματος διαπορευομένου ἐν σκότει, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ.

7. Πεσεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιάς, καὶ μυριάς ἐκ δεξιῶν σου· πρὸς σέ δὲ οὐκ ἐγγιεῖ.

8. Πλὴν τῷς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις, καὶ ἀνταπόδοσιν ἀμαρτωλῶν ὄψει.

9. Ὅτι σὺ, Κύριε, ἡ ἐλπίς μου, τὸν Ὑψιστον ἔθου καταφυγῇ σου.

10. Οὐ προσελεύσεται πρὸς σέ κακὰ, καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ τῷ σκηνώματί σου.

11. Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σου, τοῦ διαφυλάττειν σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου.

12. Ἐπὶ χειρῶν ἀρουσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.

13. Ἐπ' ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιθήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα.

14. Ὅτι ἐπ' ἐμέ ἤλπισε, καὶ βύσσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτόν, ὅτι ἔγνων τὸ ὄνομά μου.

15. Ἐπικαλέσεται πρὸς μέ, καὶ εἰσακούσομαι αὐτοῦ, μετ' αὐτοῦ εἰμι ἐν θλίψει· καὶ ἐξελοῦμαι αὐτόν, καὶ δοξάσω αὐτόν.

16. Μακρότῃτι ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτόν, καὶ δεῖξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

4Α'.

1. Ψαλμὸς ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου.

2. Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ, καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου, Ὑψιστε.

3. Τοῦ ἀναγγέλλειν τοπρῶτ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀληθειάν σου κατὰ νύκτα,

4. ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ' ᾠδῆς ἐν κιθάρα.

5. Ὅτι εὐφρανάς με, Κύριε, ἐν τῷ ποιήματί σου, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιάσομαι.

6. Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε· σφόδρα ἐθαβύνησαν οἱ διαλογισμοί σου.

7. Ἀνὴρ ἄφρων οὐ γινώσκει, καὶ ἀσύνετος οὐ συνήσει ταῦτα.

8. Ἐν τῷ ἀνατεῖλαι τοὺς ἀμαρτωλοὺς ὥσει χόρτον, καὶ διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν· ὅπως ἂν ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος·

9. σὺ δὲ ὕψιστος εἰς τὸν αἰῶνα, Κύριε.

10. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται, καὶ διασκορπισθήσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

11. Καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρως τὸ κέρας μου· καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλέφ πίνον.

12. Καὶ ἐπέιδεν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου, καὶ ἐν τοῖς ἐπανισταμένοις ἐπ' ἐμέ πονηρευομένοις ἀκούσεται τὸ ὄς μου.

13. Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει, ὡς ἡ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται.

14. Πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν.

15. Τότε πληθυνθήσονται ἐν γήρῃ πῖονι, καὶ εὐπαθοῦντες ἔσονται,

16. τοῦ ἀναγγεῖλαι· ὅτι εὐθὺς Κύριος ὁ Θεός μου, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

6. a sagitta volante per diem, a negotio perambulante in tenebris, a ruina et dæmonio meridiano.

7. Cadent a latere tuo mille, et decem millia a dextris tuis : ad te autem non appropinquabunt.

8. Verumtamen oculis tuis considerabis, et retributionem peccatorum videbis.

9. Quoniam tu, Domine, spes mea, Altissimum posuisti refugium tuum.

10. Non accedent ad te mala, et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

11. Quoniam angelis suis mandabit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis.

12. In manibus tollent te, ne quando offendas ad lapidem pedem tuum.

13. Super aspidem et basiliscum ambulabis, et conculcabis leonem et draconem.

14. Quoniam in me speravit, et eruam eum : protegam eum, quoniam cognovit nomen meum.

15. Invocabit me, et ego exaudiam eum, cum ipso sum in tribulatione : et eximam eum, et glorificabo eum.

16. Longitudine dierum replebo eum, et ostendam illi salutare meum.

XCI.

1. Psalmus cantici in die sabbati.

2. Bonum est confiteri Domino, et psallere nomini tuo, Altissime.

3. Ad annuntiandum mane misericordiam tuam, et veritatem tuam per noctem,

4. in decachordo psalterio cum cantico in cithara.

5. Quia delectasti me, Domine, in factura tua, et in operibus manuum tuarum exultabo.

6. Quam magnificata sunt opera tua, Domine : nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ.

7. Vir imprudens non cognoscet, et stultus non intelliget hæc.

8. Cum exorti fuerint peccatores sicut fœnum, et appaauerint omnes qui operantur iniquitatem. Ut intereant in sæculum sæculi :

9. tu autem altissimus in æternum, Domine.

10. Quoniam ecce inimici tui peribunt, et dispergentur omnes qui operantur iniquitatem.

11. Et exaltabitur sicut unicorns cornu meum, et senectus mea in misericordia uberii.

12. Et respexit oculus meus in inimicis meis, et in eis qui insurgunt in me malignantibus audiet auris mea.

13. Justus sicut palma florebit, velut cedrus quæ in Libano est multiplicabitur.

14. Plantati in domo Domini, in atriis Dei nostri flore-bunt.

15. Tunc multiplicabuntur in senecta uberii, et tranquillii erunt,

16. ut annuntient : quoniam rectus Dominus Deus meus, et non est iniquitas in eo.

4B'.

Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατὰκισται ἡ γῆ,
αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυὶδ.

1. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο·
ἐνεδύσατο Κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο. Καὶ γὰρ
ἐστερεώσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται.

2. Ἔτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος
οὐ εἶ.

3. Ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ, Κύριε, ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ
φωνὰς αὐτῶν,

4. ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν. Θαυμαστοὶ οἱ με-
τεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης· θαυμαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ Κύ-
ριος.

5. Τὰ μαρτύριά σου ἐπιστιώθησαν σφόδρα· τῷ οἴκῳ
σου πρέπει ἁγίασμα, Κύριε, εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

4Γ'.

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ τετράδι σαββάτου.

1. Θεὸς ἐκδικήσεων Κύριος, ὁ Θεὸς ἐκδικήσεων
ἐπαρρήσιασατο.

2. Ὑψώθητι, ὁ κρίνων τὴν γῆν, ἀπόδος ἀνταπόδοσιν
τοῖς ὑπερηφάνοις.

3. Ἔως ποτε ἁμαρτωλοὶ, Κύριε, ἕως ποτε ἁμαρ-
τωλοὶ καυχήσονται;

4. Φθέγγονται καὶ λαλήσουσιν ἀδικίαν, λαλήσουσι
πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

5. Τὸν λαόν σου, Κύριε, ἐταπείνωσαν, καὶ τὴν
κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν.

6. Χήραν καὶ ὀρφανὸν ἀπέκτειναν, καὶ προσήλυτον
ἐφρόνευσαν.

7. Καὶ εἶπαν· Οὐκ ὀφεται Κύριος, οὐδὲ συνήσει ὁ
Θεὸς τοῦ Ἰακώβ.

8. Σύνετε δὴ, ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ καὶ μωροὶ, ποτὲ
φρονήσατε.

9. Ὁ φυτεύσας τὸ οὖς οὐχὶ ἀκούει, ἡ δὲ πλάσας τὸν
ὀφθαλμὸν οὐχὶ κατανοεῖ;

10. Ὁ παιδεύων ἔθνη οὐχὶ ἐλέγξει, ὁ διδάσκων
ἄνθρωπον γινώσκει;

11. Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώ-
πων, ὅτι εἰσι μάταιοι.

12. Μακάριος ὁ ἄνθρωπος ὃν ἂν σὺ παιδεύσης, Κύ-
ριε, καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξης αὐτόν.

13. Τοῦ πράναι αὐτῷ ἀπ' ἡμερῶν πονηρῶν, ἕως
οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρτωλῷ βόθρος.

14. Ὅτι οὐκ ἀπόσεται Κύριος τὸν λαόν αὐτοῦ, καὶ
τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει.

15. Ἔως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψῃ εἰς κρίσιν, καὶ
ἐχόμενοι αὐτῆς πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. Διάψαλμα.

16. Τίς ἀναστήσεται μοι ἐπὶ πονηρευομένους, ἡ τίς
συμπαρστήσεται μοι ἐπὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνο-
μίαν;

17. Εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἐβοήθησέ μοι, παραβραχὺ
παρώκησε τῷ ᾄδῃ ἡ ψυχὴ μου.

18. Εἰ ἐλεγον· Σεσάλευται ὁ ποῦς μου, τὸ ἐλεός
σου, Κύριε, ἐβοήθει μοι.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

XCII.

In die ante sabbatum, quando fundata est terra, laus cantici
Ipsi David.

1. Dominus regnavit, decorem induit : induit Dominus
fortitudinem et præcinxit se. Etenim firmavit orbem terræ,
qui non commovebitur.

2. Parata sedes tua ex tunc, a sæculo tu es.

3. Elevaverunt flumina, Domine, elevaverunt flumina
voces suas,

4. a vocibus aquarum multarum. Mirabiles elationes
maris : mirabilis in excelsis Dominus.

5. Testimonia tua credita facta sunt nimis : domum tuam
deceat sanctificatio, Domine, in longitudinem dierum.

XCIII.

Psalmus ipsi David quarta sabbati.

1. Deus ultionum Dominus, Deus ultionum fidenter egit.

2. Exaltare, qui judicas terram, redde retributionem
superbis.

3. Usquequo peccatores, Domine, usquequo peccatores
gloriantur?

4. Effabuntur et loquentur iniquitatem, loquentur omnes
qui operantur injustitiam.

5. Populum tuum, Domine, humiliaverunt, et hæredi-
tatem tuam vexaverunt.

6. Viduam et pupillum interfecerunt, et proselytum oc-
ciderunt.

7. Et dixerunt : Non videbit Dominus, neque intelliget
Deus Jacob.

8. Intelligite nunc, insipientes in populo et stulti, al-
quando sapite.

9. Qui plantavit aurem non audit, aut qui finxit oculum
non considerat?

10. Qui erudit gentes non arguet, qui docet hominem
scientiam?

11. Dominus scit cogitationes hominum, quoniam vanæ
sunt.

12. Beatus homo quem tu erudieris, Domine, et ex lege
tua docueris eum.

13. Ut mitiges eum a diebus malis, donec fodiatur pec-
catori fovea.

14. Quia non repellet Dominus plebem suam, et hæredi-
tatem suam non derelinquet.

15. Quoadusque justitia convertatur in iudicium, et juxta
illam omnes qui recto sunt corde. *Diapsalma.*

16. Quis exsurget mihi adversus malignantes, aut quis
stabit mecum adversus operantes iniquitatem?

17. Nisi quia Dominus adjuvit me, paulo minus habitas-
set in inferno anima mea.

18. Si dicebam : Motus est pes meus, misericordia tua,
Domine adjuvabat me.

11

19. Κύριε, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἱ παρακλήσεις σου ἡγάπησαν τὴν ψυχὴν μου.

20. Μὴ συμπρόσεται σοι θρόνος ἀνομίας, ὁ πλάσων κόπον ἐπὶ προστάγματι.

21. Θηρεύουσιν ἐπὶ ψυχὴν δικαίου, καὶ αἷμα ἀθῶνον καταδικάζονται.

22. Καὶ ἐγένετό μοι Κύριος εἰς καταφυγὴν, καὶ ὁ Θεός μου εἰς βοηθὸν ἐλπίδος μου.

23. Καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ τὴν πονηρίαν αὐτῶν· ἀφανιεῖ αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

4Δ'.

Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυὶδ.

1. Δεῦτε, ἀγαλλιάσμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλαλάζωμεν τῷ Θεῷ τῷ σωτήρι ἡμῶν.

2. Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογῇ, καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάζωμεν αὐτῷ.

3. Ὅτι Θεὸς μέγας Κύριος, καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς.

4. Ὅτι οὐκ ἀπώσεται Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ ἐστίν.

5. Ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ θάλασσα καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπλάσαν.

6. Δεῦτε, προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ· καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον Κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς.

7. Ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ.

8. Σήμερον ἐὰν τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πικρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,

9. οὐ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν. Ἐδοκίμασαν καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου.

10. Τεσσαράκοντα ἔτη προσώγῃσα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, καὶ εἶπα· Ἄει πλανῶνται τῇ καρδίᾳ,

11. καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου. Ὡς ὤμωσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν καταπαυσίν μου.

4Ε'.

Ὅτε ὁ οἶκος ᾠκεδόμεναι μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.

1. Ἀσάτε τῷ Κυρίῳ ᾄσμα καινὸν, ᾄσατε τῷ Κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ,

2. ᾄσατε τῷ Κυρίῳ, εὐλογῆσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐτοῦ.

3. Ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ.

4. Ὅτι μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς.

5. Ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια, ὁ δὲ Κύριος τῶν οὐρανῶν ἐποίησεν.

6. Ἐξομολόγησις καὶ ὠραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ, ἀγῶσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ.

7. Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ, αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν·

19. Domine, secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuae dilexerunt animam meam.

20. Numquid adhærebit tibi sedes iniquitatis, formans laborem in præcepto?

21. Captabunt in animam justi, et sanguinem innocentem condemnabunt.

22. Et factus est mihi Dominus in refugium, et Deus meus in adiutorium spei meæ.

23. Et reddet illis iniquitatem ipsorum, et malitiam eorum: disperdet illos Dominus Deus noster.

XCIV.

Laus cantici ipsi David.

1. Venite, exsultemus Domino, jubilemus Deo salutari nostro.

2. Præveniamus faciem ejus in confessione, et in psalmis jubilemus ei.

3. Quoniam Deus magnus Dominus, et rex magnus super omnes deos.

4. Quoniam non repellet Dominus plebem suam, quoniam in manu ejus fines terræ, et altitudines montium ipsius sunt.

5. Quoniam ipsius est mare et ipse fecit illud, et aridam manus ejus formaverunt.

6. Venite, adoremus et procidamus ei: et ploremus ante Dominum qui fecit nos.

7. Quoniam ipse est Deus noster, nos autem populus pascuæ ejus, et oves manus ejus.

8. Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra, sicut in exacerbatione secundum diem tentationis in deserto,

9. ubi tentaverunt me patres vestri. Probaverunt et viderunt opera mea.

10. Quadraginta annis offensus fui generationi illi, et dixi: Semper errant corde,

11. et ipsi non cognoverunt vias meas. Sicut juravi in ira mea, si introibunt in requiem meam.

XCV.

Quando domus edificabatur post captivitatem, canticum ipsi David.

1. Cantate Domino canticum novum, cantate Domino, omnis terra,

2. cantate Domino, benedicite nomen ejus, bene nuntiate de die in diem salutare ejus.

3. Annuntiate in gentibus gloriam ejus, in omnibus populis mirabilia ejus.

4. Quoniam magnus Dominus et laudabilis nimis, terribilis est super omnes deos.

5. Quoniam omnes dii gentium dæmonia, Dominus autem cælos fecit.

6. Confessio et pulchritudo in conspectu ejus, sanctitas et magnificentia in sanctificatione ejus.

7. Afferte Domino, patriæ gentium, afferte Domino gloriam et honorem:

8. ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, ἄρατε θυσίας καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ.

9. Προσκυνήσατε τῷ Κυρίῳ ἐν αὐτῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ, σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.

10. Εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν· Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε, καὶ γὰρ κατώρρωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται· κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

11. Εὐφρανέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.

12. Χαρήσεται τὰ πεδία καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τότε ἀγαλλιάσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ.

13. πρὸ προσώπου τοῦ Κυρίου, ὅτι ἔρχεται, ὅτι ἔρχεται κρίναι τὴν γῆν. Κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.

45.

Τῷ Δαυὶδ, ὅτε ἡ γῆ αὐτοῦ καθίσταται.

1. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.

2. Νεφέλη καὶ γνώφος κύκλῳ αὐτοῦ, δικαιοσύνη καὶ κρίμα κατόρθωσις τοῦ θρόνου αὐτοῦ.

3. Πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύεται, καὶ φλογεῖ κύκλῳ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.

4. Ἐφάναν αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ, εἶδε καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ.

5. Τὰ ὄρη ὡσεὶ κηρὸς ἐτάκην ἀπὸ προσώπου Κυρίου, ἀπὸ προσώπου Κυρίου πάσης τῆς γῆς.

6. Ἀνῆγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ εἶδον πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ.

7. Αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς, οἱ ἐγκυαυόμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. Προσκυνήσατε αὐτῷ, πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ.

8. Ἦκουσε καὶ εὐφράνθη Σιών, καὶ ἠγαλλιάσαντο αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας, ἔνεκεν τῶν κριμάτων σου, Κύριε.

9. Ὅτι σὺ εἶ Κύριος ὁ ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς θεοὺς.

10. Οἱ ἀγαπῶντες τὸν Κύριον, μισεῖτε πονηρόν. Φυλάσσει Κύριος τὰς ψυχὰς τῶν δούλων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλῶν ῥύσεται αὐτούς.

11. Φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ, καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη.

12. Εὐφράνθητε, δίκαιοι, ἐν τῷ Κυρίῳ· καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἀγιοσύνης αὐτοῦ.

46.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Ἀσάτε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καὶνόν, ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἐποίησεν αὐτῷ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ, καὶ ὁ βραχίον ὁ ἅγιος αὐτοῦ.

2. Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.

3. Ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ. Εἶδον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

4. Ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ, πᾶσα ἡ γῆ, ἄσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε.

8. afferite Domino gloriam nomini ejus, tollite hostias et introite in atria ejus.

9. Adorate Dominum in atrio sancto ejus, commoveatur a facie ejus universa terra.

10. Dicite in gentibus : Dominus regnavit, etenim correxit orbem terræ, qui non commovebitur : judicabit populos in æquitate.

11. Lætentur cœli et exsultet terra, commoveatur mare et plenitudo ejus.

12. Gaudebunt campi et omnia quæ in eis sunt : tunc exsultabunt omnia ligna sylvæ

13. ante faciem Domini, quoniam venit, quoniam venit judicare terram. Judicabit orbem terræ in æquitate, et populos in veritate sua.

XCVI.

Ipsi David, cum terra ejus constituta est.

1. Dominus regnavit, exsultet terra, lætentur insulæ multæ.

2. Nubes et caligo in circuitu ejus, justitia et judicium directio sedis ejus.

3. Ignis ante ipsum præibit, et inflammabit in circuitu inimicos ejus.

4. Illuxerunt fulgura ejus orbi terræ, vidit et commota est terra.

5. Montes sicut cera fluxerunt a facie Domini, a facie Domini omnis a terræ.

6. Annuntiaverunt cœli justitiam ejus, et viderunt omnes populi gloriam ejus.

7. Confundantur omnes qui adorant sculptilia, qui gloriantur in simulacris suis. Adorate eum, omnes angeli ejus.

8. Audivit et lætata est Sion, et exsultaverunt filiæ Judææ, propter judicia tua, Domine.

9. Quoniam tu es Dominus altissimus super omnem terram, nimis exaltatus es super omnes deos.

10. Qui diligitis Dominum, odite malignum. Custodit Dominus animas sanctorum suorum, de manu peccatorum liberabit eos.

11. Lux orta est justo, et rectis corde lætitia.

12. Lætamini, justi, in Domino : et confitemini memoriæ sanctitatis ejus.

XCVII.

Psalmus ipsi David.

1. Cantate Domino canticum novum, quia mirabilia fecit Dominus : salvavit sibi dextera ejus, et brachium sanctum ejus.

2. Notum fecit Dominus salutare suum, ante conspectum gentium revelavit justitiam suam.

3. Memor fuit misericordiæ suæ Jacob, et veritatis suæ domui Israel. Viderunt omnes fines terræ salutare Dei nostri.

4. Jubilate Deo, omnis terra, cantate et exsultate et psallite.

6. Ψάλατε τῷ Κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλμοῦ,
 6. ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς καὶ φωνῇ σάλπιγγος κερατίνης. Ἀλαλάξατε ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Κυρίῳ,
 7. σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν.
 8. Ποταμοὶ κροτήσουσι χεῖρι ἐπιτοαυτοῦ, τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται,
 9. ὅτι ἤκει κρῖναι τὴν γῆν. Κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

4Η'.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργίζεσθωσαν λαοί· ὁ κατήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ, σαλευθήτω ἡ γῆ.
 2. Κύριος ἐν Σιών μέγας, καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς λαοὺς.
 3. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ, ὅτι φοβερὸν καὶ ἅγιον ἐστιν,
 4. καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ. Σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητας, κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν Ἰακώβ σὺ ἐποίησας.
 5. Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι.
 6. Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἐπεκαλοῦντο τὸν Κύριον, καὶ αὐτὸς εἰσέχουεν·
 7. ἐν στύλῳ νεφέλης ἔλαλει πρὸς αὐτούς. Ἐφύλασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ ἐδώκεν αὐτοῖς.
 8. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν. Ὁ Θεός, εὐτάλας ἐγίνου αὐτοῖς, καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν.
 9. Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὅρος ἅγιον αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

4Θ'.

1. Ψαλμὸς εἰς ἐξομολόγησιν.

2. Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ· δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ. Εἰσέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει.
 3. Γινώτε ὅτι Κύριος αὐτός ἐστιν ὁ Θεός· αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς, καὶ οὐχ ἡμεῖς, λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα τῆς νομῆς αὐτοῦ.
 4. Εἰσέλθατε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις. Ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
 5. Ὅτι χρηστὸς Κύριος, εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἕως γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

Ρ'.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Ἐλεος καὶ κρίσιν ἄσχομαί σοι, Κύριε· ψαλῶ
 2. καὶ συνήσω ἐν δόξῃ ἀμώμῳ. Πότε ἔξεις πρὸς μέ; Διεπορευόμην ἐν ἀκακίᾳ καρδίας μου, ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου.

5. Psallite Domino in cithara, in cithara et voce psalmi,
 6. in tubis ductilibus et voce tubae corneae. Jubilate in conspectu regis Domino,
 7. commoveatur mare et plenitudo ejus, orbis terrarum et qui habitant in eo.
 8. Flum inaplaudent manu in idipsum, montes exsultabunt,
 9. quoniam venit judicare terram. Judicabit orbem terrarum in justitia, et populos in aequitate.

XCVIII.

Psalmus ipsi David.

1. Dominus regnavit, irascantur populi : qui sedet super Cherubim, commoveatur terra.
 2. Dominus in Sion magnus, et excelsus est super omnes populos.
 3. Constituteantur nomini tuo magno, quoniam terribile et sanctum est,
 4. et honor regis judicium diligit. Tu parasti directiones, judicium et justitiam in Jacob tu fecisti.
 5. Exaltate Dominum Deum nostrum, et adorate scabellum pedum ejus, quoniam sanctus est.
 6. Moyses et Aaron in sacerdotibus ejus, et Samuel inter eos qui invocant nomen ejus. Invocabant Dominum, et ipse exaudiebat :
 7. in columna nubis loquebatur ad eos. Custodiebant testimonia ejus, et praecepta quae dedit illis.

8. Domine Deus noster, tu exaudiebas eos. Deus, tu propitius fuisti eis, et ulciscens in omnes adinventiones eorum.

9. Exaltate Dominum Deum nostrum, et adorate in monte sancto ejus, quoniam sanctus Dominus Deus noster.

XCIX.

1. Psalmus in confessionem.

2. Jubilate Domino, omnis terra : servite Domino in laetitia. Introite in conspectu ejus in exultatione.
 3. Scitote quod Dominus ipse est Deus : ipse fecit nos, et non nos, populus ejus et oves pascuae ejus.
 4. Introite portas ejus in confessione, atria ejus in hymnis. Confitemini illi, laudate nomen ejus.
 5. Quoniam suavis est Dominus, in aeternum misericordia ejus, et usque in generationem et generationem veritas ejus.

C.

Psalmus ipsi David.

1. Misericordiam et judicium cantabo tibi, Domine : psallam
 2. et intelligam in via immaculata. Quando venies ad me? Deambulabam in innocentia cordis mei, in medio domus meae.

3. Οὐ προσέβην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παρὰ νόμον, ποιοῦντας παραβάσεις ἐμίσησα. Οὐκ ἐκολλήθη μοι

4. καρδία σκαμβή· ἐκκλίνοντος ἀπ' ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ, οὐκ ἐγίνωσκον.

5. Τὸν καταλαλοῦντα λάθρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, τοῦτον ἐξεδίωκον· ὑπερῆράν μ' ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῃ καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνήσθιον.

6. Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς, τοῦ συγκαθῆσθαι αὐτοὺς μετ' ἐμοῦ· πορευόμενος ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ, οὗτός μοι ἐλειτούργει.

7. Οὐ κατώκει ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερφανίαν· λαλῶν ἄδικα οὐ κατεύθυνεν ἐναντίον τῶν ὀφθαλμῶν μου.

8. Εἰς τὰς πρωίας ἀπέκτενον πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ πόλεως Κυρίου πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀδικίαν.

PA'.

1. Προσευχὴ τῆς πτωχῆς, ὅταν ἀκηδιάσῃ, καὶ ἐναντίον Κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέησιν αὐτοῦ.

2. Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου πρὸς σέ ἐλθέτω.

3. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ· ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα θλίβομαι, κλῖνον πρὸς με τὸ οὖς σου· ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἐπικαλέσωμαι σε, ταχὺ εἰσάκουσόν μου.

4. Ὅτι ἐξέλιπον ὥσει καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστέα μου ὥσει φρύγιον συνεφρύγησαν.

5. Ἐπλήγην ὥσει χόρτος, καὶ ἐξηράνθη ἡ καρδία μου, ὅτι ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου.

6. Ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ μου ἐκολλήθη τὸ ὄστούν μου τῇ σαρκὶ μου.

7. Ὡμοιώθην πελεκᾶνι ἐρημικῷ, ἐγενήθην ὥσει νυκτιγόρᾳ ἐν οἰκοπέδῳ.

8. Ἠγρύπνησα, καὶ ἐγενήθην ὥσει στρουθίον μονάζον ἐπὶ ὀνόματι.

9. Ὅλην τὴν ἡμέραν ὠνεῖδίζόν με οἱ ἐχθροί μου, καὶ οἱ ἐπαινοῦντές με κατ' ἐμοῦ ὡμνουν.

10. Ὅτι σποδὸν ὥσει ἄρτον ἔφαγον, καὶ τὸ πόμα μου μετὰ κλαυμοῦ ἐκίρων,

11. ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου καὶ τοῦ θυμοῦ σου, ὅτι ἐπάρας κατέβραξάς με.

12. Αἱ ἡμέραι μου ὥσει σκιά ἐκλίθησαν, καὶ γὰρ ὥσει χόρτος ἐξηράνθην.

13. Σὺ δέ, Κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα μένεις, καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

14. Σὺ ἀναστὰς οἰκτερήσεις τὴν Σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτερῆσαι αὐτήν, ὅτι ἔχει καιρὸς.

15. Ὅτι εὐδόκησαν οἱ δοῦλοι σου τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὸν γαῖον αὐτῆς οἰκτερήσουσι.

16. Καὶ φοβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομά σου, Κύριε, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τὴν δόξαν σου.

17. Ὅτι οἰκοδόμησει Κύριος τὴν Σιών, καὶ ὀφθήσεται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ.

18. Ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν, καὶ οὐκ ἐξουδένωσε τὴν δέησιν αὐτῶν.

19. Γραφήτω αὕτη εἰς γενεὰν ἐτέραν, καὶ λαὸς δόκτιζόμενος αἰνεῖσι τὸν Κύριον.

3. Non proponebam ante oculos meos rem injustam, facientes prævaricationes odivi. Non adhæsit mihi

4. cor pravum : cum declinaret a me inalignus, non cognoscebam.

5. Detrahentem occulte proximo suo, hunc persequebar : superbo oculo et insatiabili corde, huic non convalescebam.

6. Oculi mei ad fideles terræ, ut sedeant mecum : ambulans in via immaculata, hic mihi ministrabat.

7. Non habitavit in medio domus meæ faciens superbiam : loquens iniqua non direxit in conspectu oculorum meorum.

8. In matutinis interficiebam omnes peccatores terræ, ut disperderem de civitate Domini omnes operantes iniquitatem.

CI.

1. Oratio pauperi, cum anxius fuerit, et coram Domino effuderit precem suam.

2. Domine, exaudi orationem meam, et clamor meus ad te veniat.

3. Ne avertas faciem tuam a me : in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam : in quacumque die invocavero te, velociter exaudi me.

4. Quia defecerunt sicut fumus dies mei, et ossa mea sic ut cremum confixa sunt.

5. Percussus sum sicut fenum, et aruit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum.

6. A voce gemitus mei adhæsit os meum carni meæ.

7. Similis factus sum pellicano qui habitat in solitudine, factus sum sicut nycticorax in parietinis.

8. Vigilavi, et factus sum sicut passer solitarius in tecto.

9. Tota die exprobrabant me inimici mei, et qui laudabant me adversus me jurabant.

10. Quia cinerem tamquam panem manducabam, et potum meum cum fletu miscebam,

11. a facie iræ tuæ et indignationis tuæ, quia elevans assisti me.

12. Dies mei sicut umbra declinaverunt, et ego sicut fenum arui.

13. Tu autem, Domine, in æternum permanes, et memoriale tuum in generationem et generationem.

14. Tu exurgens misereberis Sion, quia tempus misereendi ejus, quia venit tempus.

15. Quoniam beneplacitum habuerunt servi tui in lapides ejus, et pulveris ejus miserebuntur.

16. Et timebunt gentes nomen tuum, Domine, et omnes reges gloriam tuam.

17. Quoniam ædificabit Dominus Sion, et videbitur in gloria sua.

18. Respexit in orationem humilium, et non sprevit preces eorum.

19. Scribantur hæc in generationem alteram, et populus qui creatur laudabit Dominum.

20. Ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ, Κύριος ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐπέβλεψε,
 21. τοῦ ἀκούσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λύσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων,
 22. τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν Σιών τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ τὴν αἰνεσιν αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ.
 23. Ἐν τῷ συναγθῆναι λαοὺς ἐπιτοαυτὸ, καὶ βασιλεῖς τοῦ δουλεύειν τῷ Κυρίῳ.
 24. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἰσχύος αὐτοῦ· Τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀναγγεῖλόν μοι.
 25. Μὴ ἀναγᾶρχῃ με ἐν ἡμίσει ἡμερῶν μου, ἐν γενεᾷ γενεῶν τὰ ἔτη σου.
 26. Κατ' ἀρχὰς τὴν γῆν σὺ, Κύριε, ἐθεμελίωσας· καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί.
 27. Αὐτοὶ ἀπολούνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὡς περικάλαιον ἐλθῶν αὐτοῦ καὶ ἀλλαγῇσονται.
 28. Σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκκλείψουσιν.
 29. Οἱ υἱοὶ τῶν θούλων σου κατασκηνώσουσι, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα κατευθυνθήσεται.

PB'.

Τῷ Δαυιδ'.

1. Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ.
 2. Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον, καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας τὰς αἰνήσεις αὐτοῦ.
 3. Τὸν εὐλατεύοντα πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου, τὸν ἰώμενον πάσας τὰς νόσους σου,
 4. τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν σου, τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἑλέει καὶ οἰκτιρμοῖς,
 5. τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου. Ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου.
 6. Ποιῶν ἐλεημοσύνας ὁ Κύριος, καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδίκουμένοις.
 7. Ἐγνώρισε τὰς ἰσχύας αὐτοῦ τῷ Μωϋσῇ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ.
 8. Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος.
 9. Οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μνησιῖ.
 10. Οὐ κατὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν.
 11. Ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς ἐκραταίωσε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβούμενους αὐτόν.
 12. Καθόσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν, ἐμάκρυνεν ἅψ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.
 13. Καθὼς οἰκτεῖρει πατὴρ υἱούς, ὥκτειρήσῃ Κύριος τοὺς φοβούμενους αὐτόν.
 14. Ὅτι αὐτὸς ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν· μνήσθητι ὅτι χοῦς ἐσμέν.
 15. Ἀνθρωπος, ὥς γόττος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὥς ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει.
 16. Ὅτι πνεῦμα διήλθεν ἐν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἐτι τὸν τόπον αὐτοῦ.
 17. Τὸ δὲ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοὺς φοβούμενους αὐτόν· καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱοὺς υἱῶν,

20. Quoniam prospexit de excelso sancto suo, Dominus de caelo in terram asperit,
 21. ut audiret gemitum compeditorum, ut solvat filios mortificatorum,
 22. ut annuntiet in Sion nomen Domini, et laudem ejus in Jerusalem.
 23. In conveniendo populos in unum, et reges ut serviant Domino.
 24. Respondit ei in via fortitudinis suae : Exiguitatem dierum meorum annuntia mihi.
 25. Ne revoces me in dimidio dierum meorum, in generatione generationum anni tui.
 26. In principio terram tu, Domine, fundasti : et opera manuum tuarum sunt caeli.
 27. Ipsi peribunt, tu autem permanes : et omnes sicut vestimentum veterascent, et sicut opertorium volves eos et mutabuntur.
 28. Tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient.
 29. Filii servorum tuorum habitabunt, et semen eorum in saeculum dirigitur.

CII.

Ipsi David.

1. Benedic, anima mea, Dominum, et omnia interiora mea nomen sanctum ejus.
 2. Benedic, anima mea, Dominum, et noli oblivisci omnes laudationes ejus.
 3. Qui propitius fit omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas,
 4. qui redimit de corruptione vitam tuam, qui coronat te in misericordia et miserationibus,
 5. qui satiat in bonis desiderium tuum. Renovabitur sicut aquilae juvenus tua.
 6. Faciens misericordias Dominus, et judicium omnibus injuriam patientibus.
 7. Notas fecit vias suas Moysi, filiis Israel voluntates suas.
 8. Miserator et misericors Dominus, longanimis et multae misericordiae.
 9. Non in finem irascetur, neque in aeternum indignabitur.
 10. Non secundum peccata nostra fecit nobis, neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis.
 11. Quoniam secundum altitudinem caeli a terra corroboravit Dominus misericordiam suam super timentes eum.
 12. Quantum distat ortus ab occidente, longe fecit a nobis iniquitates nostras.
 13. Quomodo miseretur pater filiorum, misertus est Dominus timentibus eum.
 14. Quoniam ipse cognovit figmentum nostrum : memento quod pulvis sumus.
 15. Homo, sicut fenum dies ejus, sicut flos agri ita efflorescit.
 16. Quoniam spiritus pertransibit in eo, et non subsistet, et non cognoscat amplius locum suum.
 17. Misericordia autem Domini a saeculo et in saeculum super timentes eum : et justitia ejus super filios filiorum,

18. τοῖς φυλάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ μεμνη-
μένους τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς.

19. Κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἠτοίμασε τὸν θρόνον αὐτοῦ,
καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει.

20. Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ,
δυνατοὶ ἰσχύϊ, ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκοῦσαι
τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ.

21. Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐ-
τοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ ποιοῦντες τὰ θελήματα αὐτοῦ.

22. Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ· ἐν
παντὶ τόπῳ τῆς δυναστείας αὐτοῦ, εὐλόγει, ἡ ψυχὴ
μου, τὸν Κύριον.

PT'.

Τῷ Δαυὶδ.

1. Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον· Κύριε ὁ Θεός
μου, ἐμεγαλύνῃς σφόδρα. Ἐξομολόγησιν καὶ εὐπρέ-
πειαν ἐνεδύσω,

2. ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον, ἐκτείνων τὸν οὐ-
ρανὸν ὡς ἐδέρβιν.

3. Ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ, ὁ τιθεὶς
νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ· ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων
ἀνέμων,

4. ὁ ποιεῖν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς
λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέγον.

5. Ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς,
οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

6. Ἀβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβάλλειον αὐτοῦ, ἐπὶ
τῶν ὁρέων στήσονται ὕδατα.

7. Ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου φεύζονται, ἀπὸ φωνῆς βρον-
τῆς σου δειλιάσουσιν.

8. Ἀναβαίνουσιν ὄρη, καὶ καταβαίνουνσι πεδία εἰς
τόπον ὃν ἐθεμελίωσας αὐτοῖς.

9. Ὅριον ἔθου δ' οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέ-
ψουσι καλύψαι τὴν γῆν.

10. Ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγιν, ἀναμέσον
τῶν ὁρέων διελεύσονται ὕδατα.

11. Ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδέξον-
ται ἀναγροὶ εἰς δίψαν αὐτῶν.

12. Ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώ-
σει, ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν.

13. Ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῶων αὐτοῦ, ἀπὸ καρ-
ποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ.

14. Ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσι, καὶ χλόην
τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων. Τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς
γῆς,

15. καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου· τοῦ ἱλα-
ρῶναι πρὸς κῶπον ἐν ελαίῳ, καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου
στηρίζει.

16. Χορτασθήσεται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, αἱ κέδροι
τοῦ Λιβάνου ὡς ἐφύτευεν.

17. Ἐκεῖ στρουθία ἐνοσσεύουσιν, τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ οἰ-
κία ἡγείται αὐτῶν.

18. Ὅρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, πέτρα καταφυγὴ
τοῖς χοιροφυλλίοις.

19. Ἐποίησε σελήνην εἰς καιροὺς, ὁ ἥλιος ἔργον τὴν
δύσιν αὐτοῦ.

20. Ἐθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ, ἐν αὐτῇ διελεύσον-
ται πάντα τὰ θηρία τοῦ ὁρμῶ.

18. custodientibus testamentum ejus, et memoria reti-
nentibus mandata ejus ut faciant ea.

19. Dominus in caelo paravit sedem suam, et regnum
ejus omnium dominatur.

20. Benedicite Dominum, omnes angeli ejus, potentes
fortitudine, facientes verbum ejus, ad audiendam vocem
sermonum ejus.

21. Benedicite Dominum, omnes virtutes ejus, ministri
ejus qui facitis voluntates ejus.

22. Benedicite Dominum, omnia opera ejus : in omni
loco dominationis ejus, benedic, anima mea, Dominum.

CIII.

Ipsi David.

1. Benedic, anima mea, Dominum : Domine Deus meus,
magnificatus es vehementer. Confessionem et decorem in-
duisti,

2. amictus lumine sicut vestimento, extendens caelum
sicut pellem.

3. Qui tegit in aquis superiora ejus, qui ponit nubes ascen-
sum suum : qui ambulat super pennas ventorum,

4. qui facit angelos suos spiritus, et ministros suos ignem
flagrantem.

5. Qui fundat terram super stabilitatem ejus, non incli-
nabitur in saeculum saeculi.

6. Abyssus sicut vestimentum amictus ejus, super mon-
tes stabunt aquae.

7. Ab increpatione tua fugient, a voce tonitru tui for-
midabunt.

8. Ascendunt montes, et descendunt campi in locum quem
fundasti eis.

9. Terminum posuisti quem non transgredientur, neque
revertentur operire terram.

10. Qui emittis fontes in convallibus, inter medium mon-
tium pertransibunt aquae.

11. Potabunt omnes bestiae agri, suscipient onagri in si-
tim suam.

12. Super ea volucres caeli habitabunt, de medio petra-
rum dabunt vocem.

13. Rigans montes de superioribus suis, de fructu ope-
rum tuorum satiabitur terra.

14. Produces fenum jumentis, et herbam servituti ho-
minum. Ut educat panem de terra,

15. et vinum lactificat cor hominis : ut exhilaret faciem in
oleo, et panis cor hominis confirmat.

16. Saturabuntur ligna campi, cedri Libani quas planta-
vit.

17. Illic passeret nidificabunt, erodii domus dux est
eorum.

18. Montes excelsi cervis, petra refugium herinacis.

19. Fecit lunam in tempora, sol cognovit occasum suum.

20. Posuisti tenebras et facta est nox, in ipsa pertransi-
bunt omnes bestiae sylvarum.

21. Σκύμνοι ὠρυόμενοι ἀρπάσαι, καὶ ζητῆσαι παρὰ τοῦ Θεοῦ βρῶσιν αὐτοῖς.
22. Ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ συναχθήσονται, καὶ ἐν ταῖς μάνδραις αὐτῶν κοιτασθήσονται.
23. Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας.
24. Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας· ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου.
25. Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος· ἐκεῖ ἐρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων.
26. Ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται, δράκων οὗτος ἐν ἐπασσας ἐμπαίζειν αὐτῶ.
27. Πάντα πρὸς σέ προσδοκῶσι, δοῦναι τὴν τροφὴν αὐτοῖς εὐκαιρον.
28. Δόντος σου αὐτοῖς, συλλέξουσιν· ἀνοίξαντος δέ σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος.
29. Ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον, ταραχθήσονται· ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ ἐκλείψουσι, καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν.
30. Ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινίεις τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.
31. Ἦτω ἡ δόξα Κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα, εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.
32. Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἀπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται.
33. Ἄστω τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω.
34. Ἦδυνθεῖ αὐτῷ ἡ διαλογὴ μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ.
35. Ἐκλείποισαν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς. Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον.

ΡΔ'.

Ἀλληλουῖα.

1. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἀπαγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐτοῦ,
2. ᾄσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ· διηγῆσαθε πάντα τὰ θαυμασία αὐτοῦ.
3. Ἐπαινείσθε ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· Εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν Κύριον.
4. Ζητήσατε τὸν Κύριον καὶ κραταιώθητε· ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαπαντός.
5. Μνήσθητε τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὧν ἐποίησε· τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ.
6. Σπέρμα Ἀβραάμ δοῦλοι αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακώβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.
7. Αὐτὸς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ.
8. Ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ, λόγου οὗ ἐνετεῖλατο εἰς χιλιάς γενεάς,
9. ὃν διέθετο τῷ Ἀβραάμ, καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ.
10. Καὶ ἔστησεν αὐτὴν τῷ Ἰακώβ εἰς πρόσταγμα, καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς διαθήκην αἰώνιον,
11. λέγων· Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χαναάν, σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν.

21. Catuli leonum rugientes ut rapiant, et quaerant a Deo escam sibi.
22. Ortus est sol et congregabuntur, et in cubilibus suis cubabunt.
23. Exhibit homo ad opus suum et ad operationem suam usque ad vespem.
24. Quam magnificata sunt opera tua, Domine : omnia in sapientia fecisti : repleta est terra creatura tua.
25. Hoc mare magnum et spatiosum : illic reptilia quorum non est numerus, animalia pusilla cum magnis.
26. Illic naves pertranseunt, draco hic quem finxisti ad illudendum ei.
27. Omnia ad te exspectant, ut des illis escam in tempore.

28. Dante te illis, colligent : aperiente autem te manum, universa implebuntur bonitate.

29. Avertente autem te faciem, turbabuntur : auferes spiritum eorum, et deficient, et in pulverem suum revertentur.
30. Emittes spiritum tuum et creabuntur, et renovabis faciem terræ.
31. Sit gloria Domini in sæculum, letabitur Dominus in operibus suis.
32. Qui respicit super terram et facit eam tremere, qui tangit montes et fumigant.
33. Cantabo Domino in vita mea, psallam Deo meo quamdiu sum.
34. Jucundum sit ei eloquium meum, ego vero letabor in Domino.
35. Deficient peccatores a terra, et iniqui, ita ut non sint. Benedic, anima mea, Dominum.

CIV.

Alleluia.

1. Confitemini Domino, et invocate nomen ejus. Annuntiate inter gentes opera ejus,
2. cantate ei et psallite ei : narrate omnia mirabilia ejus.
3. Laudamini in nomine sancto ejus : letetur cor quaerentium Dominum.
4. Querite Dominum et confortamini : quaerite faciem ejus semper.
5. Memento mirabilium ejus quae fecit : prodigia ejus et judicia oris ejus.
6. Semen Abraham servi ejus, filii Jacob electi ejus.
7. Ipse Dominus Deus noster, in omni terra judicia ejus.
8. Memor fuit in sæculum testamenti sui, verbi quod mandavit in mille generationes,
9. quod disposuit ad Abraham, et juramenti sui ad Isaac.
10. Et statuit illud Jacob in præceptum, et Israel in testamentum æternum,
11. dicens : Tibi dabo terram Chanaam, funiculum hereditatis vestrae.

12. Ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριθμῷ βραχεῖς, ὀλιγοστούς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ.

13. Καὶ διῆλθον ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον.

14. Οὐκ ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτούς, καὶ ἡλεγεῖν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς.

15. Μὴ ἀψήσθῃ τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύσῃ.

16. Καὶ ἐκάλεσε λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, πᾶν στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν.

17. Ἀπέστειλεν ἐμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον, εἰς δοῦλον ἐπράθη Ἰωσήφ.

18. Ἐταπεινώσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ, σιδήρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.

19. Μέχρι τοῦ ἔλθειν τὸν λόγον αὐτοῦ, τὸ λόγιον τοῦ Κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν.

20. Ἀπέστειλε βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτὸν, ἄρχων λαῶν, καὶ ἀφῆκεν αὐτόν.

21. Κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντα πάσης τῆς κτήσεως αὐτοῦ.

22. Τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑαυτὸν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι.

23. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον, καὶ Ἰακώβ παρήκχησεν ἐν γῇ Χάμ.

24. Καὶ ἠύξησε τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα, καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.

25. Καὶ μετέστρεψε τὴν καρδίαν αὐτῶν τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ.

26. Ἐξαπέστειλε Μωϋσῆν τὸν δοῦλον αὐτοῦ, Ἀαρὼν δὲν ἐξελέξατο αὐτόν.

27. Ἔθετο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους τῶν σημείων αὐτοῦ, καὶ τῶν τεράτων ἐν γῇ Χάμ.

28. Ἐξαπέστειλε σκότος καὶ ἐσκότασεν, καὶ παρεπίκραναν τοὺς λόγους αὐτοῦ.

29. Μετέστρεψε τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἰχθύας αὐτῶν.

30. Ἐξήρπεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους, ἐν τοῖς ταμείοις τῶν βασιλείων αὐτῶν.

31. Εἶπε καὶ ἦλθεν κυνόμυια, καὶ σκνίπες ἐν πᾶσι τοῖς ὄροις αὐτῶν.

32. Ἔθετο τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν, πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.

33. Καὶ ἐπάταξε τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰς συκὰς αὐτῶν, καὶ συνέτριψε πᾶν ξύλον ὄρου αὐτῶν.

34. Εἶπε καὶ ἦλθεν ἀκρίς, καὶ βροῦχος οὗ οὐκ ἦν ἀριθμός.

35. Καὶ κατέφαγε πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ κατέφαγε τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν.

36. Καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐκ τῆς γῆς αὐτῶν, ἀπαρχὴν παντὸς πόνου αὐτῶν.

37. Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, καὶ οὐκ ἦν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν ὁ ἀσθενὴς.

38. Εὐφράνθη Αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτῶν, ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ' αὐτούς.

39. Διεπέτασε νεφέλην εἰς σκέπην αὐτοῖς, καὶ πῦρ τοῦ φωτίζει αὐτοῖς τὴν νύκτα.

40. Ἦτησαν καὶ ἦλθεν ὀρτυγομήτρα, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς.

41. Διέβρῃξε πέτραν, καὶ ἔρρύησαν ὕδατα· ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις ποταμοί.

12. Cum essent numero breves, paucissimi et incolae in ea.

13. Et transierunt de gente in gentem, et de regno ad populum alterum.

14. Non permisit hominem nocere eis, et corripuit pro eis reges.

15. Nolite tangere christos meos, et in prophetis meis nolite malignari.

16. Et vocavit famem super terram, omne firmamentum panis contrivit.

17. Misit ante eos hominem, in servum venundatus est Joseph.

18. Humiliaverunt in compedibus pedes ejus, ferrum pertransivit anima ejus.

19. Donec veniret verbum ejus, eloquium Domini inflammavit eum.

20. Misit rex et solvit eum, princeps populorum, et dimisit eum.

21. Constituit eum dominum domus suae, et principem omnis possessionis suae.

22. Ut erudiret principes ejus sicut semet ipsum, et seniores ejus sapientiam doceret.

23. Et intravit Israel in Aegyptum, et Jacob accola fuit in terra Cham.

24. Et auxit populum suum vehementer, et firmavit eum super inimicos ejus.

25. Et convertit cor eorum ut odirent populum ejus, et dolum facerent in servis ejus.

26. Misit Moysen servum suum, Aaron quem elegit ipsum.

27. Posuit in eis verba signorum suorum, et prodigiorum in terra Cham.

28. Misit tenebras et obscuravit, et exacerbaverunt sermones ejus.

29. Convertit aquas eorum in sanguinem, et occidit pisces eorum.

30. Edidit terra eorum ranas, in penetralibus regum ipsorum.

31. Dixit et venit cynomya, et cyniphes in omnibus finibus eorum.

32. Posuit pluvias eorum grandinem, ignem comburentem in terra ipsorum.

33. Et percussit vites eorum et ficus eorum, et contrivit omne lignum finis eorum.

34. Dixit et venit locusta, et bruchus cujus non erat numerus.

35. Et comedit omne fenum in terra eorum, et comedit fructum terrae eorum.

36. Et percussit omne primogenitum de terra eorum, primitias omnis laboris eorum.

37. Et eduxit eos in argento et auro, et non erat in tribubus eorum infirmus.

38. Laetata est Aegyptus in protectione eorum, quia incubuit timor eorum super eos.

39. Expandit nubem in protectionem eorum, et ignem ut luceret eis per noctem.

40. Petierunt et venit coturnix, et pane coli saturavit eos.

41. Dirupit petram, et fluxerunt aquae iverunt: in siccis flumina.

42. Ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λόγου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ, τοῦ πρὸς Ἀβραάμ τὸν δούλον αὐτοῦ.

43. Καὶ ἐξήγαγε τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.

44. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἔθνων, καὶ πόρους λαῶν ἐκληρονόμησαν.

45. Ὅπως ἂν φυλάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.

PE'.

Ἀλληλουῖα.

1. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ὅτι χρηστὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

2. Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἀκουστάς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ;

3. Μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν, καὶ ποιοῦντες δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ.

4. Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπίσχεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου.

5. τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου, τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινέσθαι μετὰ τῆς κληρονομίας σου.

6. Ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἡνομήσαμεν, ἡδικήσαμεν.

7. Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου, καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πληθους τοῦ ἔλεους σου. Καὶ παρεπύκρναν ἀναβαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ.

8. Καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ.

9. Καὶ ἐπέτιμῃσε τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, καὶ ἐξηράνθη καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ,

10. καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισούντων, καὶ ἔλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ.

11. Ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς, εἷς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπέλειψεν.

12. Καὶ ἐπίστευσαν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ᾔνεσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ.

13. Ἐτάχυναν, ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ.

14. Καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπείρασαν τὸν Θεὸν ἐν ἀνύδρῳ.

15. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἶτημα αὐτῶν, καὶ ἐξάπέστειλε πλησμονὴν εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν.

16. Καὶ παρώργισαν Μωϋσὴν ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ Ἀαρὼν τὸν ἅγιον Κυρίου.

17. Ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιε Δαθὰν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγωγὴν Ἀβειρών.

18. Καὶ ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, καὶ φλὸς κατέφλεξεν ἁμαρτωλοὺς.

19. Καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν Χωρῇθ, καὶ προσέκυνησαν τῷ γλυπτῷ.

20. Καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτῶν, ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἑσθοντος χόρτον.

21. Ἐπελάθοντο τοῦ Θεοῦ τοῦ σώζοντος αὐτοὺς, τοῦ ποιήσαντος μεγάλα ἐν Αἰγύπτῳ,

22. θαυμαστά ἐν γῇ Χάμ, καὶ φοβερά ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς.

23. Καὶ εἶπε τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτοὺς, εἰ μὴ Μωϋ-

42. Quoniam memor fuit verbi sancti sui, quod habuit ad Abraham servum suum.

43. Et eduxit populum suum in exultatione, et electos suos in lætitia.

44. Et dedit eis regiones gentium, et labores populorum possederunt.

45. Ut custodiant justificationes ejus, et legem ejus exquirant.

CV.

Alleluia.

1. Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia ejus.

2. Quis loquetur potentias Domini, auditas faciet omnes laudes ejus?

3. Beati qui custodiunt judicium, et faciunt justitiam in omni tempore.

4. Memento nostri, Domine, in beneplacito populi tui, visita nos in salutari tuo:

5. ad videndum in bonitate electorum tuorum, ad lætandum in lætitia gentis tuæ, ad laudandum cum hæreditate tua.

6. Peccavimus cum patribus nostris, injuste egimus iniquitatem fecimus.

7. Patres nostri in Ægypto non intellexerunt mirabilia, tua, et non fuerunt memores multitudinis misericordiæ tuæ. Et irritaverunt ascendentes in rubrum mare.

8. Et salvavit eos propter nomen suum, ut notam faceret potentiam suam.

9. Et increpavit mare rubrum, et exsiccatum est: et deduxit eos in abyssum sicut in deserto,

10. et salvavit eos de manu odientium, et redemit eos de manu inimici.

11. Operuit aqua tribulantes eos, unus ex eis non remansit.

12. Et crediderunt verbis ejus, et laudaverunt laudem ejus.

13. Festinaverunt, obliiti sunt operum ejus, non sustinuerunt consilium ejus.

14. Et concupierunt concupiscentiam in deserto, et tentaverunt Deum in inaquosum.

15. Et dedit eis petitionem ipsorum, et misit saturitatem in animam eorum.

16. Et irritaverunt Moysen in castris, et Aaron sanctum Domini.

17. Aperta est terra et deglutivit Dathan, et operuit super synagogam Abiron.

18. Et exarsit ignis in synagoga eorum, et flamma combussit peccatores.

19. Et fecerunt vitulum in Choreb, et adoraverunt sculptile.

20. Et mutaverunt gloriam suam, in similitudine vituli comedentis scenum.

21. Obliti sunt Deum qui salvavit eos, qui fecit magna in Ægypto,

22. mirabilia in terra Cham, et terribilia super mare rubrum.

23. Et dixit ut disperderet eos, si non Moyses electus ejus

σῆς ὁ ἐκλεκτός αὐτοῦ ἔσται ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ, τοῦ ἀποστρέφαι ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ, τοῦ μὴ ἐξολοθρεῦσαι.

24. Καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητήν, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν, οὐκ εἰσέγκουσιν τῆς φωνῆς Κυρίου.

26. Καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, τοῦ καταβαλεῖν αὐτούς ἐν τῇ ἐρήμῳ,

27. καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ διασκορπίσαι αὐτούς ἐν ταῖς χώραις.

28. Καὶ ἐτελέσθησαν τῷ Βεελφεγὼρ, καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν.

29. Καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτώσις.

30. Καὶ ἔσται Φινεὺς καὶ ἐξιλιάσατο, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις.

31. Καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, εἰς γενεάν καὶ γενεάν ἕως τοῦ αἰῶνος.

32. Καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας, καὶ ἐκακώθη Μωϋσῆς δι' αὐτούς.

33. Ὅτι παρεπίκραναν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ διέστευλεν ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ.

34. Οὐκ ἐξωλόθρευσαν τὰ ἔθνη ἃ εἶπε Κύριος αὐτοῖς,

35. καὶ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐτῶν.

36. Καὶ ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον.

37. Καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱούς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαιμονίοις,

38. καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῶον, αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων, ὧν ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναάν. Καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασι,

39. καὶ ἐμίανθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν· καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.

40. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

41. Καὶ παρέδωκεν αὐτούς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, καὶ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς.

42. Καὶ ἔθλιψαν αὐτούς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν.

43. Πλεονάκεις ἐῤῥύσατο αὐτούς· αὐτοὶ δὲ παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν.

44. Καὶ εἶδε Κύριος ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, ἐν τῷ αὐτὸν εἰσακοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν.

45. Καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ, καὶ μετεμελήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ.

46. Καὶ ἔδωκεν αὐτούς εἰς οἰκτιρισμὸς ἐναντίον πάντων τῶν αἰγματοευσάντων αὐτούς.

47. Σῶσον ἡμᾶς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν· τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου τῷ ἁγίῳ, τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου.

48. Εὐλόγητός Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο, γένοιτο.

stetisset in confractione in conspectu ejus, ut averteret ab indignatione irae ejus, ne disperderet.

24. Et pro nihilo habuerunt terram desiderabilem, et non crediderunt verbo ejus.

25. Et murmuraverunt in tabernaculis suis, non exaudierunt vocem Domini.

26. Et elevavit manum suam super eos, ut prosterneret eos in deserto,

27. et ut dejiceret semen eorum in gentibus, et dispergeret eos in regionibus.

28. Et initiati sunt Beelphegor, et comederunt sacrificia mortuorum.

29. Et irritaverunt eum in adinventionibus suis, et multiplicata est in eis ruina.

30. Et stetit Phinees et placavit, et cessavit quassatio.

31. Et reputatum est ei in justitiam, in generationem et generationem usque in saeculum.

32. Et irritaverunt eum super aquam contradictionis, et vexatus est Moyses propter eos.

33. Quia exacerbaverunt spiritum ejus, et distinxit in labiis suis.

34. Non disperdiderunt gentes quas dixit Dominus illis,

35. et commisti sunt in gentibus et didicerunt opera eorum.

36. Et servierunt sculptilibus eorum, et factum est illis in scandalum.

37. Et immolaverunt filios suos et filias suas daemoniis,

38. et effuderunt sanguinem innocentem, sanguinem filiorum suorum et filiarum, quos sacrificaverunt sculptilibus Chanaan. Et interfecta est terra in sanguinibus,

39. et contaminata est in operibus eorum: et fornicati sunt in adinventionibus suis.

40. Et iratus est furore Dominus in populum suum, et abominatus est haereditatem suam.

41. Et tradidit eos in manus inimicorum, et dominati sunt eorum qui oderunt eos.

42. Et tribulaverunt eos inimici eorum, et humiliati sunt sub manibus eorum.

43. Saepe liberavit eos: ipsi autem exacerbaverunt eum in consilio suo, et humiliati sunt in iniquitatibus suis.

44. Et vidit Dominus cum tribularentur, cum exaudiret orationem eorum.

45. Et memor fuit testamenti sui, et poenituit eum secundum multitudinem misericordiae suae.

46. Et dedit eos in misericordias in conspectu omnium qui ceperant eos.

47. Salvos nos fac, Domine Deus noster, et congrega nos de gentibus: ut conflteamur nomini sancto tuo, ut gloriemur in laude tua.

48. Benedictus Dominus Deus Israel, a saeculo et usque in saeculum, et dicet omnis populus: Fiat, fiat.

Ρς'.

Αλληλουΐα.

1. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ὅτι χρηστὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
2. Εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ Κυρίου, οὗς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ, καὶ ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτούς,
3. ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης.
4. Ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνύδρῳ· ὁδὸν πόντου κατοικητήριον οὐχ εὑρόν
5. πεινῶντες καὶ διψῶντες, ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέλιπεν.
6. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς.
7. Καὶ ὠδήγησεν αὐτούς εἰς ὁδὸν εὐθείαν, τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητήριον.
8. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ Κυρίῳ τὰ ἔλεά αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
9. Ὅτι ἐχόρτασε ψυχὴν κενήν, καὶ πεινώσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν.
10. Καθήμενους ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου, πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ.
11. Ὅτι παρετίκρναν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν βουλήν τοῦ Ὑψίστου παρώξυναν.
12. Καὶ ἐταπεινώθη ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν, ἡσθένησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν.
13. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς.
14. Καὶ ἐξήγαγεν αὐτούς ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου, καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διέβρηξεν.
15. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ Κυρίῳ τὰ ἔλεά αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
16. Ὅτι συνέτριψε πύλας χαλκᾶς, καὶ μοχλοὺς σιδηροὺς συνέθλασεν.
17. Ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνομίας αὐτῶν, διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν.
18. Πᾶν βροῦμα ἐδόξασατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγισαν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου.
19. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς.
20. Ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ ἰάσατο αὐτούς, καὶ ἐρρύσατο αὐτούς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν.
21. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ Κυρίῳ τὰ ἔλεά αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
22. Καὶ θυσάτωσαν αὐτῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἐξαγχειλάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει.
23. Οἱ καταβαίνοντες εἰς θάλασσαν ἐν πλοίοις, ποιῶντες ἔργασίαν ἐν ὕδασι πολλοῖς.
24. Αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα Κυρίου, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ.
25. Εἶπε, καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος, καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς.
26. Ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν, καὶ καταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων· ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο.
27. Ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων, καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη.

CVI.

Alleluia.

1. Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus.
2. Dicant qui redempti sunt a Domino, quos redemit de manu inimici, et de regionibus congregavit eos,
3. ab oriente et occasu, et aquilone et mari.
4. Erraverunt in solitudine in inaquoso : viam civitatis habitaculi non invenerunt
5. esurientes et sitientes, anima eorum in ipsis defecit.
6. Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur, et de necessitatibus eorum eripuit eos.
7. Et deduxit eos in viam rectam, ut irent in civitatem habitationis.
8. Confiteantur Domino misericordiae ejus, et mirabilia ejus filiis hominum.
9. Quoniam satiavit animam inanem, et esurientem implevit bonis.
10. Sedentes in tenebris et umbra mortis, compeditos in mendicitate et ferro.
11. Quia exacerbaverunt eloquia Dei, et consilium Altissimi irritaverunt.
12. Et humiliatum est in laboribus cor eorum, infirmati sunt nec fuit qui adjuvaret.
13. Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur, et de necessitatibus eorum salvos fecit eos.
14. Et eduxit eos de tenebris et umbra mortis, et vincula eorum diripit.
15. Confiteantur Domino misericordiae ejus, et mirabilia ejus filiis hominum.
16. Quia contrivit portas aereas, et vectes ferreos confregit.
17. Suscepit eos de via iniquitatis eorum, propter injustitias enim suas humiliati sunt.
18. Omnem escam abominata est anima eorum, et appropinquaverunt usque ad portas mortis.
19. Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur, et de necessitatibus eorum salvos fecit eos.
20. Misit verbum suum, et sanavit eos, et eripuit eos de corruptelis eorum.
21. Confiteantur Domino misericordiae ejus, et mirabilia ejus filiis hominum.
22. Et sacrificent ei sacrificium laudis, et annuntient opera ejus in exultatione.
23. Qui descendant in mare in navibus, facientes operationem in aquis multis.
24. Ipsi viderunt opera Domini, et mirabilia ejus in profundo.
25. Dixit, et stetit spiritus procellæ, et exaltati sunt fluctus ejus.
26. Ascendunt usque ad cælos, et descendunt usque ad abyssos : anima eorum in malis tabescebat.
27. Turbati sunt, moti sunt sicut ebrius, et omnis sapientia eorum absorpta est.

28. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτούς.
 29. Καὶ ἐπέταξε τῇ καταιγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὐραν, καὶ εἰσέγησαν τὰ κύματα αὐτῆς.
 30. Καὶ εὐφράνθησαν, ὅτι ἠσύχασαν, καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐπὶ λίμενα θελήματος αὐτῶν.
 31. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ Κυρίῳ τὰ ἔλεη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμασία αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
 32. Ὑψώσατοσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ, καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν.
 33. Ἔθετο ποταμούς εἰς ἔρημον, καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν.
 34. Ἦν καρποφόρον εἰς ἄλμην, ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ.
 35. Ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ γῆν ἀνδρον εἰς διεξόδους ὑδάτων.
 36. Καὶ κατὰ κινεῖ ἐκεῖ πεινῶντας, καὶ συνεστήσαντο πόλεις κατοικεσίας.
 37. Καὶ ἔσπειραν ἀγροὺς, καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας, καὶ ἐποίησαν καρπὸν γεννήματος.
 38. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἐσμίχρυνε.
 39. Καὶ ὠλγώθησαν, καὶ ἐκακώθησαν ἀπὸ θλίψεως κακῶν καὶ ὀδύνης.
 40. Ἐξέχυθη ἐξουδένωσις ἐπ' ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ.
 41. Καὶ ἐβοήθησε πέντηι ἐκ πτωχείας, καὶ ἔθετο ὡς πρόβατα πατριᾶς.
 42. Ὁφονται εὐθεῖς καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράζει τὸ στόμα αὐτῆς.
 43. Τίς σορὸς καὶ φυλάξει ταῦτα, καὶ συνήσει τὰ ἔλεη τοῦ Κυρίου;

PZ.

1. Ὡδὴ ψαλμοῦ τῷ Δαυίδ.

2. Ἐτοίμη ἡ καρδίᾳ μου, ὁ Θεὸς, ἐτοίμη ἡ καρδίᾳ μου· ἄσσομαι καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου.
 3. Ἐξεγέρθητι, ψαλτήριον καὶ κιθάρα· ἐξεγερθήσεται ὄρθρου.
 4. Ἐξομολογήσομαι σοι ἐν λαοῖς, Κύριε· ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν.
 5. Ὅτι μέγα ἐπάνω τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου.
 6. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.
 7. Ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου.
 8. Ὁ Θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· ὑψώθησονται καὶ διαμερῶν Σίχιμα, καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω.
 9. Ἐμός ἐστι Γαλαὰδ, καὶ ἐμός ἐστι Μανασσῆς, καὶ Ἐφραΐμ ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου. Ἰούδας βασιλεὺς μου,
 10. Μωὰβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου. Ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβαλὼν τὸ ὑπόδημά μου, ἐμοὶ ἀλλοφυλοὶ ὑπετάγησαν.
 11. Τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; ἢ τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας;

28. Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur, et de necessitatibus eorum eduxit eos.
 29. Et imperavit procellæ, et stetit in auram, et siluerunt fluctus ejus.
 30. Et lætati sunt, quia siluerunt, et deduxit eos in portum voluntatis eorum.
 31. Confiteantur Domino misericordie ejus, et mirabilia ejus filiis hominum.
 32. Et exaltent eum in ecclesia populi, et in cathedra seniorum laudent eum.
 33. Posuit flumina in desertum, et exitus aquarum in sitim.
 34. Terram fructiferam in salsuginem, a malitia inhabitantium in ea.
 35. Posuit desertum in stagna aquarum, et terram sine aqua in exitus aquarum.
 36. Et collocavit illic esurientes, et constituerunt civitates habitationis.
 37. Et seminauerunt agros, et plantaverunt vineas, et fecerunt fructum geniminis.
 38. Et benedixit eos, et multiplicati sunt nimis, etumenta eorum non minoravit.
 39. Et pauci facti sunt, et vexati sunt a tribulatione malorum et dolore.
 40. Effusus est contemptus super principes eorum, et errare fecit eos in invio et non in via.
 41. Et adjuvit pauperem a mendicitate, et posuit sicut oves familias.
 42. Videbunt recti et lætabuntur, et omnis iniquitas oppilabit os suum.
 43. Quis sapiens et custodiet hæc, et intelliget misericordias Domini?

CVII.

1. Canticum psalmi ipsi David.

2. Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum : cantabo et psallam in gloria mea.
 3. Exsurge, psalterium et cithara : exsurgam diluculo.
 4. Confitebor tibi in populis, Domine : psallam tibi in gentibus.
 5. Quia magna est super cælos misericordia tua, et usque ad nubes veritas tua.
 6. Exaltare super cælos, Deus, et super omnem terram gloria tua.
 7. Ut liberentur dilecti tui, salvum fac dextera et exaudi me.
 8. Deus locutus est in sancto sno : exaltabor et dividam Sicima, et vallem tabernaculorum dimetiar.
 9. Meus est Galaad, et meus est Manasses, et Ephraim susceptio capitis mei. Judas rex meus,
 10. Moab lebes spei meæ. Super Idumæam projiciam calceamentum meum, mihi alienigenæ subditi sunt.
 11. Quis adducet me in civitatem circumstantiæ? aut quis deducet me usque in Idumæam?

12. Οὐχὶ σὺ, ὁ Θεὸς ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ, ὁ Θεὸς, ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν;

13. Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρίᾳ ἀνθρώπου.

14. Ἐν τῷ Θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν.

ΠΗ'.

1. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Ὁ Θεὸς, τὴν αἰνέσιν μου μὴ παρασιωπήσης, ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμὲ ἠνοίγη.

3. Ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσση δολία, καὶ λόγοις μίσους ἐκύκλωσάν με, καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν.

4. Ἀντὶ τοῦ ἀγαπήν με, ἐνδιέβαλλον με· ἐγὼ δὲ προσευχόμεν.

5. Καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ μῖσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου.

6. Κατάστησον ἐπ' αὐτὸν ἁμαρτωλὸν, καὶ διάβολος στήτῃ ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ.

7. Ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν ἐξέλθοι καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν.

8. Γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος.

9. Γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοί, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ γήρα.

10. Σαλευόμενοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπαιτησάτωσαν, ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν.

11. Ἐξερευνησάτω δανειστὴς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ διαρπασάτωσαν ἄλλότριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ.

12. Μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντιλήπτωρ, μηδὲ γενηθήτω οἰκτῖρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ.

13. Γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς ἐξολόθρευσιν, ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

14. Ἀναμνησθεῖς ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἔναντι Κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθεῖ.

15. Γενηθήτωσαν ἔναντιον Κυρίου διαπαντὸς, καὶ ἐξολοθρευθεῖ ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

16. Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθη ποιῆσαι ἔλεος,

17. καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πέννητα καὶ πτωχόν, καὶ κατανευγμένον τῇ καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι.

18. Καὶ ἠγάπησε κατάραν καὶ ἤξει αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠθέλησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἐνεδύσατο κατάραν ὡς ἱμάτιον, καὶ εἰσῆλθεν ὡς εἰς ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ, καὶ ὡς εἰς ἔλαιον ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ.

19. Γενηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον ὃ περιβάλλεται, καὶ ὡς εἰς ζώνην ἣν διαπαντὸς περιζώννυται.

20. Τοῦτο τὸ ἔργον τῶν ἐνδιαβαλλόντων με παρὰ Κυρίου, καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μου.

21. Καὶ σὺ, Κύριε, Κύριε, ποίησον μετ' ἐμοῦ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου. Ῥῦσαι με,

22. ὅτι πτωχὸς καὶ πέννης εἰμὶ ἐγὼ, καὶ ἡ καρδία μου τετάρακται ἐντός μου.

23. Ὡς εἰ σκιά ἐν τῷ ἐκκλίνειν αὐτὴν ἀντανηρέθην, ἐξετινάχην ὡς εἰ ἀκριδὲς.

12. Nonne tu, Deus qui repulisti nos, et non exibis, Deus, in virtutibus nostris?

13. Da nobis auxilium de tribulatione, et vana salus hominis.

14. In Deo faciemus virtutem, et ipse ad nihilum deducet inimicos nostros.

CVIII.

1. In finem psalmus ipsi David.

2. Deus, laudem meam ne tacueris, quia os peccatoris et os dolosi super me apertum est.

3. Locuti sunt adversum me lingua dolosa, et sermonibus odii circumdederunt me, et expugnaverunt me gratis.

4. Pro eo ut diligere me, detrahebant mihi: ego autem orabam.

5. Et posuerunt adversum me mala pro bonis, et odium pro dilectione mea.

6. Constitue super eum peccatorem, et diabolus stet a dextris ejus.

7. Cum judicatur exeat condemnatus, et oratio ejus fiat in peccatum.

8. Fiant dies ejus pauci, et episcopatum ejus accipiat alter.

9. Fiant filii ejus orphani, et uxor ejus vidua.

10. Nutantes transferantur filii ejus, et mendicent, ejiciantur de parietinis suis.

11. Scrutetur fornicator omnem substantiam ejus, et diripiant alieni labores ejus.

12. Non sit illi adjutor, nec sit qui misereatur pupillis ejus.

13. Fiant nati ejus in interitum, in generatione una deleatur nomen ejus.

14. In memoriam redeat iniquitas patrum ejus in conspectu Domini, et peccatum matris ejus non deleatur.

15. Fiant contra Dominum semper, et dispereat de terra memoriale eorum.

16. Pro eo quod non est recordatus facere misericordiam,

17. et persecutus est hominem inopem et mendicum, et compunctum corde mortificare.

18. Et dilexit maledictionem et venit ei, et noluit benedictionem, et elongabitur ab eo. Et induit maledictionem sicut vestimentum, et intravit sicut aqua in interiora ejus, et sicut oleum in ossibus ejus.

19. Fiat ei sicut vestimentum quo operitur, et sicut zona qua semper praecingitur.

20. Hoc opus eorum qui detrahunt mihi apud Dominum, et qui loquuntur mala adversus animam meam.

21. Et tu, Domine, Domine, fac mecum propter nomen tuum, quia suavis est misericordia tua. Libera me,

22. quia egenus et pauper sum ego, et cor meum conturbatum est intra me.

23. Sicut umbra cum declinat ablatus sum, excussus sum sicut locustae.

24. Τὰ γόνατά μου ἡσθένησαν ἀπὸ νηστείας, καὶ ἡ σὰρξ μου ἡλλοιώθη δι' ἑλαϊον.

25. Κἀγὼ ἐγενήθην δνειδὸς αὐτοῖς, εἰδοσάν με, ἐσάλευσαν κεφαλὰς αὐτῶν.

26. Βοήθησόν μοι, Κύριε ὁ Θεός μου, καὶ σῶσόν με κατὰ τὸ ἑλεός σου.

27. Καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χεὶρ σου αὕτη, καὶ σὺ, Κύριε, ἐποίησας αὐτήν.

28. Καταράσσονται αὐτοὶ, καὶ σὺ εὐλογῆσεις. Οἱ ἐπανιστάμενοί μοι αἰσχυνθήτωσαν, ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται.

29. Ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐνδιabάλλοντές με ἐντροπήν, καὶ περιβαλέσθωσαν ὡς διπλοῖδα αἰσχύνῃν αὐτῶν.

30. Ἐξομολογήσομαι τῷ Κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου, καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν αἰνέσω αὐτόν.

31. Ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πένητος, τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν καταδικνόντων τὴν ψυχὴν μου.

PΘ'.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

2. Ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστελεῖ σοι Κύριος ἐκ Σιών, κατακυριεύει ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου.

3. Μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου· ἐκ γαστροῦ πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε.

4. Ὡμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

5. Κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεῖς.

6. Κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πληρώσει πτώματα, συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν.

7. Ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ πίεται, διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλὴν.

PΙ'.

Ἀλληλουῖα.

1. Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐν βουλῇ εὐθέως καὶ συναγωγῇ.

2. Μεγάλα τὰ ἔργα Κυρίου, ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ.

3. Ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

4. Μνεῖαν ἐποίησατο τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ Κύριος·

5. τροφὴν ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. Μνησθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ.

6. Ἰσχύϊν ἔργων αὐτοῦ ἀνήγγειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ,

7. τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἐθνῶν· ἔργα χειρῶν αὐτοῦ ἀλήθεια καὶ κρίσις.

8. Πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ, ἐστηριγμέναι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πεποιημέναι ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι.

9. Λύτρωσιν ἀπέστειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἐνετεῖλατο εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ, ἅγιον καὶ φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

24. Genua mea infirmata sunt a jejunio, et caro mea immutata est propter oleum.

25. Ego factus sum opprobrium illis, viderunt me, moverunt capita sua.

26. Adjuva me, Domine Deus meus, et saluum me fac secundum misericordiam tuam.

27. Et sciant quia manus tua hæc, et tu, Domine, fecisti eam.

28. Maledicent illi, et tu benedices. Qui insurgunt adversus me confundantur, servus autem tuus lætabitur.

29. Induantur qui detrahunt mihi pudore, et operiantur sicut diploide confusione sua.

30. Confitebor Domino nimis in ore meo, et in medio multorum laudabo eum.

31. Quia adstitit a dextris pauperis, ut salvam faceret a persequentibus animam meam.

CIX.

Psalmus ipsi David.

1. Dixit Dominus domino meo : Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.

2. Virgam virtutis tuæ emittet tibi Dominus ex Sion, dominare in medio inimicorum tuorum.

3. Tecum principium in die virtutis tuæ, in splendoribus sanctorum tuorum : ex utero ante luciferum genui te.

4. Juravit Dominus et non pœnitebit eum : Tu es sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedech.

5. Dominus a dextris tuis confregit in die iræ suæ reges.

6. Judicabit in gentibus, implebit ruinas, conquassabit capita super terram multorum.

7. De torrente in via bibet, propterea exaltabit caput.

CX.

Alleluia.

1. Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo, in consilio justorum et congregatione.

2. Magna opera Domini, exquisita in omnes voluntates ejus.

3. Confessio et magnificentia opus ejus, et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

4. Memoriam fecit mirabilem suorum, misericors et miserator Dominus :

5. escam dedit timentibus se. Memor erit in sæculum testamenti sui.

6. Fortitudinem operum suorum annuntiavit populo suo,

7. ut det illis hæreditatem gentium : opera manuum ejus veritas et judicium.

8. Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in sæculum sæculi, facta in veritate et æquitate.

9. Redemptionem misit populo suo : mandavit in æternum testamentum suum, sanctum et terribile nomen ejus.

10. Ἀρχὴ σόφιας φόβος Κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιούσιν αὐτήν· ἡ αἴνεσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

PIA'.

Ἀλληλούϊα.

1. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα.
2. Δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, γενεὰ εὐθέων εὐλογηθήσεται.
3. Δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
4. Ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐθέσιν· ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος.
5. Χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτεῖρων καὶ κυχρῶν, οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει,
6. ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται.
7. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος, ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται. Ἐτοιμὴ ἡ καρδιά αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ Κύριον,
8. ἐσθίρειται ἡ καρδιά αὐτοῦ· οὐ φοβηθῇ, ἕως οὗ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ.
9. Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ.
10. Ἀμαρτωλὸς ὀψεται καὶ ὀργισθήσεται, τοὺς δδόντας αὐτοῦ βρύξει καὶ τακήσεται· ἐπιθυμία ἀμαρτωλοῦ ἀπολείται.

PIB'.

Ἀλληλούϊα.

1. Αἰνεῖτε, παῖδες, Κύριον· αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου.
2. Ἐξῆ τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.
3. Ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν αἰνετὸν τὸ ὄνομα Κυρίου.
4. Ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ Κύριος, ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ.
5. Τίς ὡς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν,
6. καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ;
7. Ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχὸν, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα,
8. τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ ἀρχόντων, μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ.
9. Ὁ κατοικῶν στείραν ἐν οἴκῳ, μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραينوμένην.

PIΓ'.

Ἀλληλούϊα.

1. Ἐν ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οἴκου Ἰακώβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου,
2. ἐγενήθη Ἰουδαία ἀγίασμα αὐτοῦ, Ἰσραὴλ ἐξουσία αὐτοῦ.

10. Initium sapientiæ timor Domini, intellectus autem bonus omnibus facientibus eum : laudatio ejus manet in sæculum sæculi.

CXI.

Alleluia.

1. Beatus vir qui timet Dominum, in mandatis ejus voluit nimis.
2. Potens in terra erit semen ejus, generatio rectorum benedicetur.
3. Gloria et divitiæ in domo ejus, et justitia ejus manet in sæculum sæculi.
4. Exortum est in tenebris lumen rectis : misericors et miserator et justus.
5. Suavis vir qui miseretur et commodat, disponet sermones suos in judicio,
6. quoniam in æternum non commovebitur.
7. In memoria æterna erit justus, ab auditione mala non timebit. Paratum cor ejus sperare in Domino,
8. confirmatum est cor ejus : non timebit, donec videat super inimicos suos.
9. Dispersit, dedit pauperibus, justitia ejus manet in sæculum sæculi : cornu ejus exaltabitur in gloria.
10. Peccator videbit et irascetur, dentibus suis fremet et tabescet : desiderium peccatoris peribit.

CXII.

Alleluia.

1. Laudate, pueri, Dominum : laudate nomen Domini.
2. Sit nomen Domini benedictum ex hoc nunc et usque in sæculum.
3. A solis ortu usque ad occasum laudabile nomen Domini.
4. Excelsus super omnes gentes Dominus, et super cælos gloria ejus.
5. Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat,
6. et humilia respicit in cælo et in terra?
7. Qui suscitavit a terra inopem, et de stercore erigit pauperem,
8. ut collocet eum cum principibus, cum principibus populi sui.
9. Qui habitare facit sterilem in domo, matrem super filiis lætantem.

CXIII.

Alleluia.

1. In exitu Israel de Ægypto, domus Jacob de populo barbaro,
2. facta est Judæa sanctificatio ejus, Israel potestas ejus.

3. Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω.

4. Τὰ ὄρη ἐσκιρτήσαν ὥσει κριοὶ, καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων.

5. Τί σοι ἐστὶ, θάλασσα, ὅτι ἔφυγες, καὶ σὺ, Ἰορδάνη, ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω;

6. Τὰ ὄρη, ὅτι ἐσκιρτήσατε ὥσει κριοὶ, καὶ οἱ βουνοὶ, ὡς ἀρνία προβάτων;

7. Ἀπὸ προσώπου Κυρίου ἐσαλεύθη ἡ γῆ, ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ,

8. τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδάτων.

1. Μὴ ἡμῖν, Κύριε, μὴ ἡμῖν, ἀλλ' ἡ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν,

2. ἐπὶ τῷ ἑλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου· μὴ ποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη· Ποῦ ἐστὶν ὁ Θεὸς αὐτῶν;

3. Ὁ δὲ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐποίησε.

4. Τὰ εἰδῶλα τῶν ἐθνῶν, ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων.

5. Στόμα ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐκ ὁφνύονται.

6. ὤτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἀκούσονται, ῥῖνας ἔχουσι καὶ οὐκ ὁσφρανθήσονται.

7. Χεῖρας ἔχουσι καὶ οὐ ψηλαφήσουσι, πόδας ἔχουσι καὶ οὐ περιπατήσουσιν, οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν.

8. Ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιτο οἱ ποιῶντες αὐτὰ, καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς.

9. Οἶκος Ἰσραὴλ ἠλπισεν ἐπὶ Κύριον, βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.

10. Οἶκος Ἀαρὼν ἠλπισεν ἐπὶ Κύριον, βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.

11. Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον ἠλπισαν ἐπὶ Κύριον, βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.

12. Κύριος μνησθεὶς ἡμῶν εὐλόγησεν ἡμᾶς, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἀαρὼν.

13. Εὐλόγησε τοὺς φοβουμένους τὸν Κύριον, τοὺς μικροὺς μετὰ τῶν μεγάλων.

14. Προσθεῖη Κύριος ἐφ' ὑμᾶς, ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν.

15. Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ Κυρίῳ, τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

16. Ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τῷ Κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

17. Οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσί σε, Κύριε, οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς ᾄδου.

18. Ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν Κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

ΡΙΑ'.

Ἀλληλούια.

1. Ἠγάπησα, ὅτι εἰσακούσεται Κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου.

2. Ὅτι ἐκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

3. Mare vidit et fugit, Jordanis conversus est retrorsum.

4. Montes gestierunt velut arietes, et colles velut agni ovium.

5. Quid est tibi, mare, quod fugisti, et tu, Jordanis, quia conversus es retrorsum?

6. montes quia gestiistis, velut arietes, et colles, velut agni ovium?

7. A facie Domini commota est terra, a facie Dei Jacob,

8. qui convertit petram in stagna aquarum, et rupem in fontes aquarum.

1. Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam,

2. super misericordia tua et veritate tua : ne quando dicant gentes : Ubi est Deus eorum?

3. Deus autem noster in caelo et in terra, omnia quae voluit fecit.

4. Simulacra gentium, argentum et aurum, opera manuum hominum.

5. Os habent et non loquentur, oculos habent et non videbunt.

6. Aures habent et non audient, nares habent et non odorabunt.

7. Manus habent et non contrectabunt, pedes habent et non ambulabunt, non clamabunt in gutture suo.

8. Similes illis fiant qui faciunt ea, et omnes qui confidunt in eis.

9. Domus Israel speravit in Domino, adjutor et protector eorum est.

10. Domus Aaron speravit in Domino, adjutor et protector eorum est.

11. Qui timent Dominum speraverunt in Domino, adjutor et protector eorum est.

12. Dominus recordatus nostri benedixit nos, benedixit domum Israel, benedixit domum Aaron.

13. Benedixit eos qui timent Dominum, pusillos cum magnis.

14. Adjiciat Dominus super vos, super vos et super filios vestros.

15. Benedicti vos Domino, qui fecit caelum et terram.

16. Caelum caeli Domino, terram autem dedit filiis hominum.

17. Non mortui laudabunt te, Domine, neque omnes qui descendunt in infernum.

18. Sed nos qui vivimus benedicemus Dominum ex hoc nunc et usque in saeculum.

CXIV.

Alleluia.

1. Dilexi, quoniam exaudiet Dominus vocem deprecationis meae.

2. Quia inclinavit aurem suam mihi, et in diebus meis invocabo.

3. Περιέσχον με ὥδινες θανάτου, κίνδυνοι ἄδου εὗροσάν με. Θλίψιν καὶ ὀδύνην εὔρον,
4. καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπεκαλεσάμην. Ὡ Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου.
5. Ἐλεήμων ὁ Κύριος καὶ δίκαιος, καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐλεεῖ.
6. Φυλάσσω τὰ νήπια ὁ Κύριος, ἐταπεινώθην καὶ ἔσωσέ με.
7. Ἐπίστρεψον, ψυχὴ μου, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, ὅτι Κύριος εὐηργέτησέ σε.
8. Ὅτι ἐξείλετο τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύνων, καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος.
9. Ἐθαρεστήσω ἐνώπιον Κυρίου ἐν χώρᾳ ζώντων.

PIE'.

Ἀλληλούια.

10. Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, ἐγὼ δὲ ἐταπεινώθην σφόδρα.
11. Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου· Πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης.
12. Τί ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ μοι;
13. Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπικαλέσομαι.
14. Τὰς εὐχάς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.
15. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν δούλων αὐτοῦ.
16. Ὡ Κύριε, ἐγὼ δοῦλος σὸς, ἐγὼ δοῦλος σὸς, καὶ υἱὸς τῆς παιδείας σου. Διέβρηξας τοὺς δεσμούς μοι,
17. σοὶ θύσω θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἐν ὀνόματι Κυρίου ἐπικαλέσομαι.
18. Τὰς εὐχάς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ,
19. ἐν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου, ἐν μέσῳ σου, Ἱερουσαλήμ.

PIZ'.

Ἀλληλούια.

1. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη· ἐπαινέσατε αὐτὸν, πάντες οἱ λαοί.
2. Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

PIZ'.

Ἀλληλούια.

1. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
2. Εἰπάτω δὴ οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
3. Εἰπάτω δὴ οἶκος Ἀαρὼν, ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
4. Εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
5. Ἐκ θλίψεως ἐπεκαλεσάμην τὸν Κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου εἰς πλατυσμόν.

3. Circumdederunt me dolores mortis, pericula inferni invenerunt me. Tribulationem et dolorem inveni,

4. et nomen Domini invocavi. O Domine, erue animam meam.

5. Misericors Dominus et justus, et Deus noster misereatur.

6. Custodiens parvulos Dominus, humiliatus sum et salvum me fecit.

7. Convertere, anima mea, in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi.

8. Quoniam exemit animam meam de morte, oculos meos a lacrymis, et pedes meos a lapsu.

9. Placebo in conspectu Domini in regione vivorum.

CXV.

Allelula.

10. Credidi, propter quod locutus sum, ego autem humiliatus sum nimis.

11. Ego autem dixi in exstasi mea: Omnis homo mendax.

12. Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi?

13. Calicem salutaris accipiam, et nomen Domini invocabo.

14. Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus.

15. Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus.

16. O Domine, ego servus tuus, ego servus tuus, et filius ancillæ tuæ. Dirupisti vincula mea,

17. tibi sacrificabo sacrificium laudis, et in nomine Domini invocabo.

18. Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus,

19. in atriis domus Domini, in medio tui, Jerusalem.

CXVI.

Allelula.

1. Laudate Dominum, omnes gentes: laudate eum, omnes populi.

2. Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus, et veritas Domini manet in æternum.

CXVII.

Allelula.

1. Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

2. Dicat nunc domus Israel, quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

3. Dicat nunc domus Aaron, quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

4. Dicant nunc omnes qui timeant Dominum, quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

5. De tribulatione invocavi Dominum, et exaudivit me in latitudinem.

6. Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.

7. Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, ἀγὰν ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς μου.

8. Ἀγαθὸν πεποιθέναί ἐπὶ Κύριον ἢ πεποιθέναί ἐπ' ἄνθρωπον.

9. Ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ Κύριον ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχουσι.

10. Πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἡμυνάμην αὐτούς.

11. Κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἡμυνάμην αὐτούς.

12. Ἐκύκλωσάν με ὡς εἰ μελίσσαι κηρίον, καὶ ἐξεκαύθησαν ὡς πῦρ ἐν ἁκάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἡμυνάμην αὐτούς.

13. Ὡς οὖν ἀντεράπην τοῦ πεσεῖν, καὶ ὁ Κύριος ἀντελάβετό μου.

14. Ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς μου ὁ Κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν.

15. Φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας ἐν σκηναῖς δικαίων. Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν,

16. δεξιὰ Κυρίου ὕψωσε με· δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν.

17. Οὐκ ἀποθάνομαι, ἀλλὰ ζήσομαι, καὶ διηγῆσμαι τὰ ἔργα Κυρίου.

18. Παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ Κύριος, καὶ τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέ με.

19. Ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης, εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς ἐξομολογήσομαι τῷ Κυρίῳ.

20. Αὕτη ἡ πύλη τοῦ Κυρίου, δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ.

21. Ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν.

22. Λίθον δὲν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας.

23. Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

24. Αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος, ἀγαλλιάσώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.

25. Ὁ Κύριε, σῶσον δὴ, ὦ Κύριε, εὐδόωσον δὴ.

26. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Εὐλογηκαμεν ὑμᾶς ἐξ οἴκου Κυρίου.

27. Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Συστήσασθε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν, ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.

28. Θεὸς μου εἶ σὺ, καὶ ἐξομολογήσομαί σοι· Θεός μου εἶ σὺ, καὶ ὑψώσω σε. Ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου, καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν.

29. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

PIH'.

Ἀλληλούια.

1. Μακάριοι ἄμωμοι ἐν δόξῃ, οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ Κυρίου.

2. Μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ἐν δλῇ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν.

6. Dominus mihi adjutor, et non timebo quid faciet mihi homo.

7. Dominus mihi adjutor, et ego despiciam inimicos meos.

8. Bonum est confidere in Domino quam confidere in homine.

9. Bonum est sperare in Domino quam sperare in principibus.

10. Omnes gentes circumdederunt me, et nomine Domini ultus sum eos.

11. Circumdantes circumdederunt me, et nomine Domini ultus sum eos.

12. Circumdederunt me sicut apes favum, et exarserunt sicut ignis in spinis, et nomine Domini ultus sum eos.

13. Impulsus eversus sum ut caderem, et Dominus suscepit me.

14. Fortitudo mea et laudatio mea Dominus, et factus est mihi in salutem.

15. Vox exultationis et salutis in tabernaculis justorum. Dextera Domini fecit virtutem,

16. dextera Domini exaltavit me : dextera Domini fecit virtutem.

17. Non moriar, sed vivam, et enarrabo opera Domini.

18. Castigans castigavit me Dominus, et morti non tradidit me.

19. Aperite mihi portas justitiæ, ingressus in eas confitebor Domino.

20. Hæc porta Domini, justi intrabunt in eam.

21. Confitebor tibi, quoniam exaudisti me et factus es mihi in salutem.

22. Lapidem quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli.

23. A Domino facta est hæc, et est mirabilis in oculis nostris.

24. Hæc est dies quam fecit Dominus, exultemus et lætemur in ea.

25. O Domine, salva nunc, o Domine, bene prosperare nunc.

26. Benedictus qui venit in nomine Domini. Benediximus vos de domo Domini.

27. Deus Dominus, et illuxit nobis. Constituite diem solemnem in condensis, usque ad cornua altaris.

28. Deus meus es tu, et confitebor tibi : Deus meus es tu, et exaltabo te. Confitebor tibi, quoniam exaudisti me, et factus es mihi in salutem.

29. Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

CXVIII.

Alleluia.

1. Beati immaculati in via, qui ambulant in lege Domini.

2. Beati qui scrutantur testimonia ejus, in toto corde exquirunt eum.

3. Οὐ γὰρ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν.
 4. Σὺ ἐνετείλω τὰς ἐντολάς σου, τοῦ φυλάξασθαι σφόδρα.
 5. Ὁφελον κατευθυνθεῖσαν αἱ ὁδοὶ μου τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαίωματά σου.
 6. Τότε οὐ μὴ αἰσχυνῶ, ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου.
 7. Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν εὐθύτητι καρδίας, ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
 8. Τὰ δικαίωματά σου φυλάξω· μὴ με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα.
 9. Ἐν τίνι κατορθώσει νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; Ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου.
 10. Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξεζήτησά σε, μὴ ἀπίσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.
 11. Ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα τὰ λόγια σου, ὅπως ἂν μὴ ἁμάρτω σοι.
 12. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαίωματά σου.
 13. Ἐν τοῖς χεῖλεσί μου ἐξήγγειλα πάντα τὰ κρίματα τοῦ στόματός σου.
 14. Ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην, ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ.
 15. Ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδόλεσχῶ, καὶ κατανοήσω τὰς ὁδοὺς σου.
 16. Ἐν τοῖς δικαίωμασί σου μελετήσω, οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου.
 17. Ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου, ζήσομαι καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου.
 18. Ἀποκαλύψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νόμου σου.
 19. Πάροικος ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου.
 20. Ἐπεπόθησεν ἡ ψυχὴ μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματα σου ἐν παντὶ καιρῷ.
 21. Ἐπετίμησας ὑπερήφανοις, ἐπικατάρτοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.
 22. Περὶ ἐλε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξεζήτησα.
 23. Καὶ γὰρ ἐκάθισαν ὄργοντες, καὶ κατ' ἐμοῦ κατελάλουν· ὁ δὲ δοῦλός σου ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαίωμασί σου.
 24. Καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστὶ, καὶ αἱ συμβουλίαι μου τὰ δικαίωματά σου.
 25. Ἐκολλήθη τῷ ἐδάφει ἡ ψυχὴ μου, ζήσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.
 26. Τὰς ὁδοὺς μου ἐξήγγειλα καὶ ἐπήκουσάς μου, δίδαξόν με τὰ δικαίωματά σου.
 27. Ὅδον δικαιομάτων σου συνέτισόν με, καὶ ἀδόλεσχῶ ἐν τοῖς θαυμασίοις σου.
 28. Ἐνύσταξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας, βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου.
 29. Ὅδον ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με.
 30. Ὅδον ἀληθείας ἡρετισάμην, καὶ τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.
 31. Ἐκολλήθην τοῖς μαρτυρίοις σου, Κύριε· μὴ με καταισχύνης.

3. Non enim qui operantur iniquitatem in viis ejus ambulaverunt.

4. Tu mandasti mandata tua, custodiri nimis.

5. Utinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas!

6. Tunc non confundar, dum inspecio in omnia mandata tua.

7. Confitebor tibi in directione cordis, in eo quod didici judicia justitiæ tuæ:

8. Justificationes tuas custodiam: ne derelinquas me usque valde.

9. In quo corrigit adolescentior vias suas? In custodiendo sermones tuos.

10. In toto corde meo exquisivi te, ne me repellas a mandatis tuis.

11. In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi.

12. Benedictus es, Domine, doce me justificationes tuas.

13. In labiis meis pronuntiavi omnia judicia oris tui.

14. In via testimoniorum tuorum delectatus sum, sicut in omnibus divitiis.

15. In mandatis tuis exercebor, et considerabo vias tuas.

16. In justificationibus tuis meditabor, non obliviscar sermones tuos.

17. Retribue servo tuo, vivam et custodiam sermones tuos.

18. Revela oculos meos, et considerabo mirabilia de lege tua.

19. Incola ego sum in terra, ne abscondas a me mandata tua.

20. Concupivit anima mea desiderare judicia tua in omni tempore.

21. Increpasti superbos, maledicti qui declinant a mandatis tuis.

22. Aufer a me opprobrium et contemptum, quia testimonia tua exquisivi.

23. Etenim sederunt principes, et adversus me obloquebantur: servus autem tuus exercebatur in justificationibus tuis.

24. Nam et testimonia tua meditatio mea est, et consilia mea justificationes tuæ.

25. Adhæsit pavimento anima mea, vivifica me secundum verbum tuum.

26. Vias meas enuntiavi et exaudisti me, doce me justificationes tuas.

27. Viam justificationum tuarum fac me intelligere, et exercebor in mirabilibus tuis.

28. Dormitavit anima mea præ tædio, confirma me in verbis tuis.

29. Viam iniquitatis amove a me, et lege tua miserere mei.

30. Viam veritatis elegi, et judicia tua non sum oblitus.

31. Adhæsi testimoniis tuis, Domine: noli me confundere.

32. Ὅδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλάτυνας τὴν καρδίαν μου.

33. Νομοθέτησόν με, Κύριε, τὴν ὁδὸν τῶν δικαιοματιῶν σου, καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διαπαντός.

34. Συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνήσω τὸν νόμον σου, καὶ φυλάξω αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου.

35. Ὁδήγησόν με ἐν τῇ τριβῇ τῶν ἐντολῶν σου, ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα.

36. Κλίνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρτύριά σου, καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν.

37. Ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιότητα, ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με.

38. Στήσον τῷ δούλῳ σου τὸ λόγιόν σου εἰς τὸν φόβον σου.

39. Περιέλε τὸν δνειδισμόν μου ὃν ὑπώπτευσά, ὅτι τὰ κρίματά σου χρηστά.

40. Ἰδοὺ ἐπεθυμήσα τὰς ἐντολάς σου, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ζῆσόν με.

41. Καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμέ τὸ ἔλεός σου, Κύριε· τὸ σωτήριόν σου κατὰ τὸν λόγον σου.

42. Καὶ ἀποκριθήσονται τοῖς δνειδίζουσί μοι λόγον, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ τοῖς λόγοις σου.

43. Καὶ μὴ περιέλης ἐκ τοῦ στόματός μου λόγον ἀληθείας ὥς σφόδρα, ὅτι ἐπὶ τοῖς κρίμασί σου ἐπῆλπισα.

44. Καὶ φυλάξω τὸν νόμον σου διαπαντός, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

45. Καὶ ἐπορεύμην ἐν πλατυσμῷ, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.

46. Καὶ ἐάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων, καὶ οὐκ ἡσχυνόμην.

47. Καὶ ἐμελετῶν ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου, αἶς ἡγάπησα σφόδρα.

48. Καὶ ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου ὡς ἡγάπησα, καὶ ἠδολέσχουν ἐν τοῖς δικαιομασί σου.

49. Μνήσθητι τῶν λόγων σου τῷ δούλῳ σου, ὧν ἐπῆλπισάς με.

50. Αὕτη με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου, ὅτι τὸ λόγιόν σου ἐζήσέ με.

51. Ὑπερήφανοι παρηνόμουν ὥς σφόδρα· ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐξέκλινα.

52. Ἐμνήσθην τῶν κριμάτων σου ἀπ' αἰῶνος, Κύριε, καὶ παρεκλήθην.

53. Ἀθυμία κατέσχε με, ἀπὸ ἁμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου.

54. Ψαλτὰ ἦσάν μοι τὰ δικαιοματά σου ἐν τόπῳ παροικίας μου.

55. Ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε· καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου.

56. Αὕτη ἐγενήθη μοι, ὅτι τὰ δικαιοματά σου ἐξεζήτησα.

57. Μερὶς μου εἶ, Κύριε· εἶπα τοῦ φυλάξασθαι τὸν νόμον σου.

58. Ἐδεήθην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐλέησόν με κατὰ τὸ λόγιόν σου.

59. Διελογισάμην τὰς δδούς σου, καὶ ἐπέστρεψα τοὺς πόδας μου εἰς τὰ μαρτύριά σου.

60. Ἦτοιμάσθην καὶ οὐκ ἐταράχθην, τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς σου.

32. Viam mandatorum tuorum cucurri, cum dilatasti cor meum.

33. Legem pone mihi, Domine, viam justificationum tuarum, et exquiram eam semper.

34. Da mihi intellectum, et scrutabor legem tuam, et custodiam illam in toto corde meo.

35. Deduc me in semita mandatorum tuorum, quia ipsam volui.

36. Inclina cor meum in testimonia tua, et non in avaritiam.

37. Averte oculos meos ne videant vanitatem, in via tua vivifica me.

38. Statue servo tuo eloquium tuum in timorem tuum.

39. Amputa opprobrium meum quod suspicatus sum, quia judicia tua jucunda.

40. Ecce concupivi mandata tua, in tua justitia vivifica me.

41. Et veniat super me misericordia tua, Domine : salutare tuum secundum verbum tuum.

42. Et respondebo exprobrantibus mihi verbum, quia speravi in sermonibus tuis.

43. Et ne auferas de ore meo verbum veritatis usque valde, quia in iudiciis tuis supersperavi.

44. Et custodiam legem tuam semper, in sæculum et in sæculum sæculi.

45. Et ambulabam in latitudine, quia mandata tua exquisivi.

46. Et loquebar in testimoniis tuis in conspectu regum, et non confundebar.

47. Et meditabar in mandatis tuis, quæ dilexi nimis.

48. Et levavi manus meas ad mandata tua quæ dilexi, et exercebar in justificationibus tuis.

49. Memento verborum tuorum servo tuo, in quibus mihi spem dedisti.

50. Hæc me consolata est in humilitate mea, quia eloquium tuum vivificavit me.

51. Superbi inique agebant usque valde : a lege autem tua non declinavi.

52. Memor fui iudiciorum tuorum a sæculo, Domine, et consolatus sum.

53. Tædium tenuit me, a peccatoribus derelinquentibus legem tuam.

54. Cantabiles mihi erant justificationes tuæ in loco incolatus mei.

55. Memor fui in nocte nominis tui, Domine : et custodivi legem tuam.

56. Hæc facta est mihi, quia justificationes tuas exquisivi.

57. Portio mea es, Domine : dixi custodire legem tuam.

58. Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo, miserere mei secundum eloquium tuum.

59. Cogitavi vias tuas, et converti pedes meos in testimonia tua.

60. Paratus sum et non sum turbatus, ad custodiendum mandata tua.

61. Σχοινία ἀμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.

62. Μεσονυκτιον ἐξεγερόμην, τοῦ ἐξαμολογεῖσθαι σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.

63. Μέτοχος ἐγὼ εἰμι πάντων τῶν φοβουμένων σε, καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου.

64. Τοῦ ἐλέους σου, Κύριε, πλήρης ἡ γῆ, τὰ δικαιοματά σου δίδαξόν με.

65. Χρηστότητα ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου, Κύριε, κατὰ τὸν λόγον σου.

66. Χρηστότητα καὶ παιδείαν καὶ γνῶσιν δίδαξόν με, ὅτι ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα.

67. Πρὸ τοῦ με ταπεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμέλησα, διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐρύλαξ.

68. Χρηστὸς εἶ σὺ, Κύριε, καὶ ἐν τῇ χρηστότητί σου δίδαξόν με τὰ δικαιοματά σου.

69. Ἐπληθύνθη ἐπ' ἐμέ ἀδικία ὑπερηφάνων, ἐγὼ δὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς σου.

70. Ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν, ἐγὼ δὲ τὸν νόμον σου ἐμελέτησα.

71. Ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπεινώσας με, ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιοματά σου.

72. Ἀγαθὸς μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου, ὑπὲρ χιλιάδας χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου.

73. Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με, συνέτισόν με καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου.

74. Οἱ φοβούμενοί σε θύονται με καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.

75. Ἐγνων, Κύριε, ὅτι δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου, καὶ ἀληθεῖα ἐταπεινώσας με.

76. Γενηθήτω δὴ τὸ ἔλεός σου τοῦ παρακαλέσαι με κατὰ τὸ λόγιόν σου τοῦ δούλου σου.

77. Ἐλθέτωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου, καὶ ζήσομαι, ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστίν.

78. Αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἀδολεσχῶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου.

79. Ἐπιστρεφάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε, καὶ οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου.

80. Γενηθήτω ἡ καρδία μου ἄμωμος ἐν τοῖς δικαιομασί σου, ὅπως ἂν μὴ αἰσχυθῶ.

81. Ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου ἡ ψυχὴ μου, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.

82. Ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς τὸ λόγιόν σου, λέγοντες· Πότε παρακαλέσεις με;

83. Ὅτι ἐγενήθην ὡς ἄσχος ἐν πάχνη, τὰ δικαιοματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.

84. Πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ δούλου σου, πότε ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδικόντων με κρίσιν;

85. Διηγῆσαντό μοι παράνομοι ἀδολεσχίας, ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ νόμος σου, Κύριε.

86. Πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια· ἀδίκως κατεδίωξαν με, βοήθησόν μοι.

87. Παρὰ βραχὺ συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῇ, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολάς σου.

88. Κατὰ τὸ ἔλεός σου ζήσόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόματός σου.

89. Εἰς τὸν αἰῶνα, Κύριε, ὁ λόγός σου διαμένει ἐν τοῦ οὐρανοῦ,

90. εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἡ ἀλήθειά σου· ἐθεμελίωσας τὴν γῆν καὶ διαμένει.

61. Funes peccatorum circumplexi sunt me, et legem tuam non sum oblitus.

62. Media nocte surgebam, ad confitendum tibi super judicia justitiæ tuæ.

63. Particeps ego sum omnium timentium te, et custodientium mandata tua.

64. Misericordia tua, Domine, plena est terra, justificationes tuas doce me.

65. Bonitatem fecisti cum servo tuo, Domine, secundum verbum tuum.

66. Bonitatem et disciplinam et scientiam doce me, quia mandatis tuis credidi.

67. Priusquam humiliarer ego deliqui, propterea eloquium tuum custodivi.

68. Bonus es tu, Domine, et in bonitate tua doce me justificationes tuas.

69. Multiplicata est super me iniquitas superborum, ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua.

70. Coagulatum est sicut lac cor eorum, ego vero legem tuam meditatus sum.

71. Bonum mihi quia humiliasti me, ut discam justificationes tuas.

72. Bona mihi lex oris tui, super millia auri et argenti.

73. Manus tuæ fecerunt me et plasmaverunt me, da mihi intellectum et discam mandata tua.

74. Qui timent te videbunt me et lætabuntur, quia in verba tua supersperavi.

75. Cognovi, Domine, quia justitia judicia tua, et veritate humiliasti me.

76. Fiat nunc misericordia tua ut consoletur me secundum eloquium tuum servo tuo.

77. Veniant mihi miserationes tuæ, et vivam, quia lex tua meditatio mea est.

78. Confundantur superbi, quoniam injuste iniquitatem fecerunt in me: ego autem exercebor in mandatis tuis.

79. Convertantur ad me qui timent te, et qui cognoscunt testimonia tua.

80. Fiat cor meum immaculatum in justificationibus tuis, ut non confundar.

81. Defecit in salutare tuum anima mea, in verba tua supersperavi.

82. Defecerunt oculi mei in eloquium tuum, dicentes: Quando consolaberis me?

83. Quia factus sum sicut uter in pruina, justificationes tuas non sum oblitus.

84. Quot sunt dies servi tui, quando facies mihi de persequentibus me iudicium?

85. Narraverunt mihi iniqui fabulationes, sed non ut lex tua, Domine.

86. Omnia mandata tua veritas: injuste persecuti sunt me, adjuva me.

87. Paulo minus consummaverunt me in terra, ego autem non dereliqui mandata tua.

88. Secundum misericordiam tuam vivifica me, et custodiam testimonia oris tui.

89. In æternum, Domine, verbum tuum permanet in celo,

90. in generationem et generationem veritas tua: fundasti terram et permanet.

91. Τῇ διατάξει σου διαμένει ἡμέρα, ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά.

92. Εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστὶ, τότε ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου.

93. Εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάβωμαι τῶν δικαιοματιῶν σου, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐξησάς με.

94. Σὸς εἰμι ἐγὼ, σῶσόν με· ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα.

95. Ἐμὲ ὑπέμειναν ἁμαρτωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με, τὰ μαρτύριά σου συνῆκα.

96. Πάσης συντελείας εἶδον πέρας, πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα.

97. Ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου, Κύριε· ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μου ἐστὶ.

98. Ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς μου ἐσόφισάς με τὴν ἐντολήν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐμὴ ἐστίν.

99. Ὑπὲρ πάντας τοὺς διδάσκοντάς με συνῆκα, ὅτι τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστίν.

100. Ὑπὲρ πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.

101. Ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυλάξω τοὺς λόγους σου.

102. Ἀπὸ τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλινα, ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με.

103. Ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγια σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου.

104. Ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου συνῆκα, διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας.

105. Λύχνος τοῖς ποσὶ μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου.

106. Ὡμοσα καὶ ἔσθησα τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.

107. Ἐταπεινώθην ὥς σφόδρα, Κύριε· ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.

108. Τὰ ἐκούσια τοῦ στόματός μου εὐδόκησον δὴ, Κύριε, καὶ τὰ κρίματά σου διδάξόν με.

109. Ἡ ψυχὴ μου ἐν ταῖς χερσὶ σου διαπαντός, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.

110. Ἐθεντο ἁμαρτωλοὶ παγίδα μοι, καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἐπλανήθην.

111. Ἐκληρονόμησα τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλλίαμα τῆς καρδίας μου εἰσίν.

112. Ἐκλίνα τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν αἰῶνα, δι' ἀντάμειψιν.

113. Παρανομίους ἐμίσησα, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.

114. Βοηθός μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἶ σὺ, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.

115. Ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ, πονηρεύμενοι, καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ μου.

116. Ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου καὶ ζῆσόν με, καὶ μὴ κατασχύνῃς με ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου.

117. Βοήθησόν μοι, καὶ σωθήσομαι, καὶ μελετήσω ἐν τοῖς δικαίωμασί σου διαπαντός.

118. Ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας ἀπὸ τῶν δικαιοματιῶν σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν.

119. Παραβαίνοντας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰ μαρτύριά σου.

120. Καθίλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου, ἀπὸ γὰρ τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην.

91. Ordinatione tua perseverat dies, quoniam omnia serviunt tibi.

92. Nisi quod lex tua meditatio mea est, tunc utique periissem in humilitate mea.

93. In æternum non obliviscar justificationes tuas, quia in ipsis vivificasti me.

94. Tuus sum ego, salvum me fac : quoniam justificationes tuas exquisivi.

95. Me sustinuerunt peccatores ut perderent me, testimonia tua intellexi.

96. Omnis consummationis vidi finem, latum mandatum tuum valde.

97. Quomodo dilexi legem tuam, Domine : tota die meditatio mea est.

98. Super inimicos meos sapere me fecisti mandatum tuum, quoniam in æternum meum est.

99. Super omnes docentes me intellexi, quia testimonia tua meditatio mea est.

100. Super seniores intellexi, quia mandata tua exquisivi.

101. Ab omni via mala prohibui pedes meos, ut custodiam verba tua.

102. A judiciis tuis non declinavi, quia tu legem posuisti mihi.

103. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua ! super mel ori meo.

104. A mandatis tuis intellexi, propterea odio habui omnem viam iniquitatis.

105. Lucerna pedibus meis lex tua, et lumen semitis meis.

106. Juravi et statui custodire judicia justitiæ tuæ.

107. Humiliatus sum usque valde, Domine : vivifica me secundum verbum tuum.

108. Voluntaria oris mei beneplacita fac, Domine, et judicia tua doce me.

109. Anima mea in manibus tuis semper, et legis tuæ non sum oblitus.

110. Posuerunt peccatores laqueum mihi, et a mandatis tuis non erravi.

111. Hæreditate acquisivi testimonia tua in æternum, quia exsultatio cordis mei sunt.

112. Inclinavi cor meum ad faciendas justificationes tuas in æternum, propter retributionem.

113. Iniquos odio habui, et legem tuam dilexi.

114. Adjutor meus et susceptor meus es tu, in verba tua supersperavi.

115. Declinate a me, maligni, et scrutabor mandata Dei mei.

116. Suscipe me secundum eloquium tuum et vivifica me, et ne confundas me ab expectatione mea.

117. Adjuva me, et salvus ero, et meditabor in justificationibus tuis semper.

118. Ad nihilum deduxisti omnes discedentes a justificationibus tuis, quia injusta cogitatio eorum.

119. Prævaricantes reputavi omnes peccatores terre, ideo dilexi testimonia tua.

120. Confige clavis a timore tuo carnes meas, a judiciis enim tuis timui.

121. Ἐποίησα κρίμα καὶ δικαιοσύνην, μὴ παραδῶς με τοῖς ἀδικοῦσί με.

122. Ἐνδεξάι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν, μὴ συκοφαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι.

123. Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλιπον εἰς τὸ σωτήριόν σου, καὶ εἰς τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου.

124. Ποίησον μετὰ τοῦ δούλου σου κατὰ τὸ ἐλεός σου, καὶ τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με.

125. Δοῦλός σου εἰμι ἐγὼ, συνέτισόν με καὶ γνώσμαι τὰ μαρτύριά σου.

126. Καίρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ, διεσχέδασαν τὸν νόμον σου.

127. Διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς σου ὑπὲρ χρυσίου καὶ τοπάζιον.

128. Διὰ τοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς σου κατωρθούμην, πᾶσαν ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα.

129. Θαυμαστὰ τὰ μαρτύριά σου, διὰ τοῦτο ἐξερέυνησεν αὐτὰ ἡ ψυχὴ μου.

130. Ἡ δῆλωσις τῶν λόγων σου φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους.

131. Τὸ στόμα μου ἤνοιξα, καὶ ἐλκυσά πνεῦμα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐπεπόθουν.

132. Ἐτίδελφον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με, κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου.

133. Τὰ διαθήματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ μὴ κατακυριεύσάτω μου πᾶσα ἀνομία.

134. Λύτρωσαί με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου.

135. Τὸ πρόσωπόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.

136. Διεξόδους ὁδῶν κατέβησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου.

137. Δίκαιος εἶ, Κύριε, καὶ εὐθεὶς αἱ κρίσεις σου.

138. Ἐνετείλω δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου, καὶ ἀλήθειαν σφόδρα.

139. Ἐξέτηξέ με ὁ ζήλός σου, ὅτι ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου.

140. Πεπυρωμένον τὸ λόγιόν σου σφόδρα, καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό.

141. Νεώτερος ἐγὼ εἰμι καὶ ἐξουδενωμένος, τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.

142. Ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια.

143. Θλίψεις καὶ ἀνάγκαι εὗροσάν με, ἐντολαί σου μελέτη μου.

144. Δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, συνέτισόν με, καὶ ζήσομαι.

145. Ἐκέκραξα ἐν δλῇ καρδίᾳ μου, ἐπάκουσόν μου, Κύριε· τὰ δικαιώματά σου ἐκζητήσω.

146. Ἐκέκραξά σοι, σῶσόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύριά σου.

147. Προέφθασα ἐν ἀωρίᾳ καὶ ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.

148. Προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον, τοῦ μελετᾶν τὰ λόγια σου.

149. Τῆς φωνῆς μου ἀκουσον, Κύριε, κατὰ τὸ ἐλεός σου, κατὰ τὸ κρίμα σου ζήσόν με.

150. Πρὸς ἡγγισαν οἱ καταδιώκοντές με ἀνομίᾳ, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν.

121. Feci judicium et justitiam, ne tradas me iis qui mihi injuriam faciunt.

122. Excipe servum tuum in bonum, non calumnientur me superbi.

123. Oculi mei defecerunt in salutare tuum, et in eloquium justitiae tuae.

124. Fac cum servo tuo secundum misericordiam tuam, et justificationes tuas doce me.

125. Servus tuus sum ego, da mihi intellectum et sciam testimonia tua.

126. Tempus faciendi Domino, dissipaverunt legem tuam.

127. Ideo dilexi mandata tua super aurum et topazion.

128. Propterea ad omnia mandata tua dirigebar, omnem viam iniquam odio habui.

129. Mirabilia testimonia tua, ideo scrutata est ea anima mea.

130. Manifestatio sermonum tuorum illuminabit et intelligere faciet parvulos.

131. Os meum aperui, et attraxi spiritum, quia mandata tua desiderabam.

132. Respice in me et miserere mei, secundum judicium diligentium nomen tuum.

133. Gressus meos dirige secundum eloquium tuum, et non dominetur mei omnis iniquitas.

134. Redime me a calumnia hominum, et custodiam mandata tua.

135. Faciem tuam illumina super servum tuum, et doco me justificationes tuas.

136. Exitus aquarum descenderunt (*descendere fecerunt*) oculi mei, quia non custodivi legem tuam.

137. Justus es, Domine, et recta judicia tua.

138. Mandasti justitiam testimonia tua, et veritatem valde.

139. Tabefecit me zelus tuus, quia obliti sunt verba tua inimici mei.

140. Ignitum eloquium tuum valde, et servus tuus dilexit illud.

141. Junior ego sum et contemptus, justificationes tuas non sum oblitus.

142. Justitia tua justitia in aeternum, et lex tua veritas.

143. Tribulatio et necessitates invenerunt me, mandata tua meditatio mea est.

144. Justitia testimonia tua in aeternum, intellectum da mihi, et vivam.

145. Clamavi in toto corde meo, exaudi me, Domine : justificationes tuas exquiram.

146. Clamavi tibi, salvum me fac, et custodiam testimonia tua.

147. Praeveni in immaturitate et clamavi, in verba tua supersperavi.

148. Praevenerunt oculi mei ad matutinum, ut meditarer eloquia tua.

149. Vocem meam audi, Domine, secundum misericordiam tuam, secundum judicium tuum vivifica me.

150. Appropinquaverunt persequentes me iniquitate, a lege autem tua longe facti sunt.

151. Ἐγγὺς εἶ, Κύριε, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ σου ἀλη-
θεια.

152. Κατ' ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυρίων σου, ὅτι
εἰς τὸν αἰῶνα ἐθεμελίωσας αὐτά.

153. Ἴδε τὴν ταπεινώσιν μου καὶ ἐξελοῦ με, ὅτι
τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.

154. Κρίνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με, διὰ
τὸν λόγον σου ζῆσόν με.

155. Μακρὰν ἀπὸ ἀμαρτωλῶν σωτηρία, ὅτι τὰ δι-
καιώματά σου οὐκ ἐξεζήτησαν.

156. Οἱ οἰκτιρμοὶ σου πολλοὶ, Κύριε· κατὰ τὸ κρίμά
σου ζῆσόν με.

157. Πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ θλίβοντές με, ἐκ
τῶν μαρτυρίων σου οὐκ ἐξέκλιναν.

158. Εἶδον ἀσυνετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην, ὅτι τὰ
λόγια σου οὐκ ἐφυλάξαντο.

159. Ἴδε ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα, Κύριε· ἐν
τῇ ἐλπί σου ζῆσόν με.

160. Ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα
πάντα τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.

161. Ἀρχοντες κατεδίωξάν με δωρεὰν, καὶ ἀπὸ τῶν
λόγων σου ὀδύνησεν ἡ καρδία μου.

162. Ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ λόγια σου, ὥς ὁ
εὐρίσκων σκῦλα πολλά.

163. Ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξάμην, τὸν δὲ νό-
μον σου ἠγάπησα.

164. Ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἤνεσά σε ἐπὶ τὰ κρίματα
τῆς δικαιοσύνης σου.

165. Εἰρήνῃ πολλῇ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον σου,
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον.

166. Προςδόκων τὸ σωτήριόν σου, Κύριε, καὶ τὰς
ἐντολάς σου ἠγάπησα.

167. Ἐφύλαξεν ἡ ψυχὴ μου τὰ μαρτύριά σου, καὶ
ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα.

168. Ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά
σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοὶ μου ἐναντίον σου, Κύριε.

169. Ἐγγυστάω ἡ δεξιὰς μου ἐνώπιόν σου, Κύριε,
κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με.

170. Εἰσελθοὶ τὸ ἀξίωμά μου ἐνώπιόν σου, Κύριε,
κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥῆσαί με.

171. Ἐξηρεύζαντο τὰ χεῖλη μου ὕμνον, ὅταν διδά-
ξης με τὰ δικαιώματά σου.

172. Φθέγγεται ἡ γλῶσσά μου τὰ λόγια σου, ὅτι
πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ σου δικαιοσύνη.

173. Γενέσθω ἡ χεὶρ σου τοῦ σῶσαί με, ὅτι τὰς ἐν-
τολάς σου ἠρετισάμην.

174. Ἐπεπόθησα τὸ σωτήριον σου, Κύριε, καὶ ὁ
νόμος σου μελέτη μου ἐστίν.

175. Ζήσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ αἰνέσει σε, καὶ τὰ
κρίματά σου βοηθήσει μοι.

176. Ἐπλανήθην ὥς πρόβατον ἀπολωλὸς, ζήτησον
τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.

PIΘ'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Πρὸς Κύριον, ἐν τῷ θλίβεσθαί με, ἐκέκραξα· καὶ
εἰσέηκουσέ μου.

2. Κύριε, ῥῆσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ χειλέων ἀδί-
κων καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας.

151. Prope es, Domine, et omnes viæ tuæ veritas.

152. Initio cognovi de testimoniis tuis, quia in æternum
fundasti ea.

153. Vide humilitatem meam et eripe me, quia legem
tuam non sum oblitus.

154. Judica judicium meum et redime me, propter ver-
bum tuum vivifica me.

155. Longe a peccatoribus salus, quia justificationes tuas
non exquisierunt.

156. Miserationes tuæ multæ, Domine: secundum judi-
cium tuum vivifica me.

157. Multi qui persequuntur me et tribulant me, a
testimoniis tuis non declinavi.

158. Vidi insensatos et tabescebam, quia eloquia tua
non custodierunt.

159. Vide quoniam mandata tua dilexi, Domine: in mi-
sericordia tua vivifica me.

160. Principium verborum tuorum veritas, et in æter-
num omnia judicia justitiæ tuæ.

161. Principes persecuti sunt me gratis, et a verbis tuis
formidavit cor meum.

162. Exsultabo ego super eloquia tua, sicut qui invenit
spolia multa.

163. Injustitiam odio habui et abominatus sum, legem
autem tuam dilexi.

164. Septies in die laudavi te super judicia justitiæ tuæ.

165. Pax multa diligentibus legem tuam, et non est eis
scandalum.

166. Expectabam salutare tuum, Domine, et mandata
tua dilexi.

167. Custodivit anima mea testimonia tua, et dilexit ea
valde.

168. Custodivi mandata tua et testimonia tua, quia
omnes viæ meæ in conspectu tuo, Domine.

169. Appropinquet oratio mea in conspectu tuo, Domine,
secundum eloquium tuum da mihi intellectum.

170. Intret postulatio mea in conspectu tuo, Domine,
secundum eloquium tuum eripe me.

171. Eructent labia mea hymnum, cum docueris me
justificationes tuas.

172. Pronuntiet lingua mea eloquia tua, quia omnia
mandata tua justitia.

173. Fiat manus tua ut salvet me, quia mandata tua
elegi.

174. Concupivi salutare tuum, Domine, et lex tua medi-
tatio mea est.

175. Vivet anima mea et laudabit te, et judicia tua adju-
vabunt me.

176. Erravi sicut ovis perdita, quære servum tuum, quia
mandata tua non sum oblitus.

CXIX.

Canticum graduum.

1. Ad Dominum, cum tribularer, clamavi: et exaudivit
me.

2. Domine, erue animam meam a labiis injustis et a
lingua dolosa.

3. Τί δοθῇ σοι καὶ τί προστεθῇ σοι πρὸς γλῶσσαν δολίαν;
4. Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα σὺν τοῖς ἀνθραξὶ τοῖς ἐρημικοῖς.
5. Οἱμοὶ ὅτι ἡ παροιμία μου ἐμακρύνθη, κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων Κηδάρ.
6. Πολλὰ παρώκησεν ἡ ψυχή μου.
7. Μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός· ὅταν ἐλάουν αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν.

PK'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν ῥῆξει ἡ βοήθειά μου.
2. Ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
3. Μὴ δώης εἰς σάλον τὸν πόδα σου, μηδὲ νυστάξῃς ὁ φυλάσσων σε.
4. Ἴδου οὐ νυστάξει οὐδὲ ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν Ἰσραήλ.
5. Κύριος φυλάξει σε, Κύριος σκέπη σου, ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου.
6. Ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε, οὐδὲ ἡ σελήνη τὴν νύκτα.
7. Κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ, φυλάξει τὴν ψυχὴν σου ὁ Κύριος.
8. Κύριος φυλάξει τὴν εἰσόδόν σου καὶ τὴν ἐξόδόν σου, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

PKA'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηνόμοις, εἰς οἶκον Κυρίου πορεύσόμεθα.
2. Ἐστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, Ἱερουσαλήμ.
3. Ἱερουσαλήμ οἰκοδομουμένη ὡς πόλις, ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπιτοαυτό.
4. Ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν αἱ φυλαὶ, φυλαὶ Κυρίου, μαρτύριον τῶ Ἰσραήλ, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματι Κυρίου.
5. Ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν θρόνοι εἰς κρίσιν, θρόνοι ἐπὶ οἶκον Δαυὶδ.
6. Ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσί σε.
7. Γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοῦράς σου.
8. Ἐνεκα τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίων μου ἐλάουν δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ.
9. Ἐνεκα τοῦ οἴκου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐξεζήτησα ἀγαθὰ σοι.

PKB.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Πρὸς σέ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ.

3. Quid detur tibi et quid apponatur tibi ad linguam dolosam?

4. Sagittae potentis acutae cum carbonibus desolatoris.

5. Heu me quia incolatus meus prolongatus est, inhabitavi cum tabernaculis Cedar.

6. Multum incola fuit anima mea.

7. Cum his qui oderunt pacem eram pacificus : cum loquebar illis, impugnabant me gratis.

CXX.

Canticum graduum.

1. Levavi oculos meos ad montes, unde veniet auxilium meum.

2. Auxilium meum a Domino qui fecit caelum et terram.

3. Non des in commotionem pedem tuum, neque dormiet qui custodit te.

4. Ecce non dormitabit neque obdormiet qui custodit Israel.

5. Dominus custodiet te, Dominus protectio tua, super manum dexteram tuam.

6. Per diem sol non uret te, neque luna per noctem.

7. Dominus custodiat te ab omni malo, custodiet animam tuam Dominus.

8. Dominus custodiet introitum tuum et exitum tuum, ex hoc nunc et usque in saeculum.

CXXI.

Canticum graduum.

1. Lætatus sum in iis qui dixerunt mihi, in domum Domini ibimus.

2. Stantes erant pedes nostri in atriis tuis, Jerusalem.

3. Jerusalem quæ ædificatur ut civitas, cujus participatio ejus in idipsum.

4. Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini, testimonium Israel, ad constituendum nomini Domini.

5. Quoniam ibi sederunt sedes in iudicium, sedes super domum David.

6. Interrogate quæ ad pacem sunt Jerusalem, et abundantia diligentibus te.

7. Fiat pax in virtute tua, et abundantia in turribus tuis.

8. Propter fratres meos et proximos meos loquebar pacem de te.

9. Propter domum Domini Dei nostri, quæsi vi bona tibi.

CXXII.

Canticum graduum.

1. Ad te levavi oculos meos qui habitas in caelo.

2. Ἴδού ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν, ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς· οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, ἕως οὗ οἰκτειρήσῃ ἡμᾶς.

3. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς· ὅτι ἐπὶ πολλὸν ἐπλήσθημεν ἐξουδενώσεως.

4. Ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, τὸ ὄνειδος τοῖς εὐθηνούσι καὶ ἡ ἐξουδένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

PKT'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, εἰπάτω δὴ Ἰσραὴλ·
2. εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς,

3. ἄρα ζώντας ἂν κατέπιον ἡμᾶς. Ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς,

4. ἄρα τὸ ὕδωρ ἂν κατεπόντισεν ἡμᾶς.

5. Χεῖμαρρὸν διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν· ἄρα διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον.

6. Εὐλογητὸς Κύριος, ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς εἰς θήραν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν.

7. Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρουθίον ἐρρύσθη ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων· ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ ἡμεῖς ἐρρύσθημεν.

8. Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου, τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

ΠΚΔ'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Οἱ πεποιθότες ἐπὶ Κύριον ὡς ὄρος Σιών· οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν

2. Ἰερουσαλήμ. Ὅρη κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ὁ Κύριος κύκλῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

3. Ὅτι οὐκ ἀφῆσει Κύριος τὴν ῥάβδον τῶν ἀμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κληρὸν τῶν δικαίων· ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δίκαιοι ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν.

4. Ἀγάθυνον, Κύριε, τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.

5. Τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλίὰς ἀπάξει Κύριος μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν· εἰρήνην ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

PKΕ'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών ἐγενήθημεν ὥσει παρακεκλημένοι.

2. Τότε ἐπλήσθη χαρὰς τὸ στόμα ἡμῶν, καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσεως. Τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν· Ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' αὐτῶν.

3. Ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι.

4. Ἐπίστρεψον, Κύριε, τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χειμάρρους ἐν τῷ νότῳ.

5. Οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι.

2. Ecce sicut oculi servorum ad manus dominorum suorum, sicut oculi ancillae ad manus dominae suae : ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri.

3. Miserere nostri, Domine, miserere nostri : quoniam multum repleti sumus despectione.

4. In plurimum repleta est anima nostra, opprobrium abundantibus et despectio superbis.

CXXIII.

Canticum graduum.

1. Nisi quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israel :

2. nisi quia Dominus erat in nobis, cum insurgent homines super nos,

3. forsitan vivos deglutissent nos. Cum irasceretur furor eorum super nos,

4. forsitan aqua absorbuisset nos.

5. Torrentem pertransivit anima nostra : fortasse pertransivit anima nostra aquam intolerabilem.

6. Benedictus Dominus, qui non dedit nos in venationem dentibus eorum.

7. Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium : laqueus contritus est, et nos eruti sumus.

8. Auxilium nostrum in nomine Domini, qui fecit coelum et terram.

CXXIV.

Canticum graduum.

1. Qui confidunt in Domino sicut mons Sion : non commovebitur in aeternum qui habitat

2. in Jerusalem. Montes in circuitu ejus, et Dominus in circuitu populi sui, ex hoc nunc et usque in saeculum.

3. Quia non relinquet Dominus virgam peccatorum super sortem justorum : ut non extendant justi ad iniquitates manus suas.

4. Benefac, Domine, bonis et rectis corde.

5. Declinantes autem in strangulationes abducat Dominus cum operantibus iniquitatem : pax super Israel.

CXXV.

Canticum graduum.

1. Cum converteret Dominus captivitatem Sion facti sumus sicut consolati.

2. Tunc repletum est gaudio os nostrum, et lingua nostra exultatione. Tunc dicent inter gentes : Magnificavit Dominus facere cum eis.

3. Magnificavit Dominus facere nobiscum, facti sumus lætantes.

4. Convertite, Domine, captivitatem nostram sicut torrentes in austro.

5. Qui seminant in lacrymis in exultatione metent.

6. Πορευόμενοι ἐπορεύοντο καὶ ἔκλαιον, βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν· ἐρχόμενοι δὲ ἤξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει, αἶροντες τὰ δράγματα αὐτῶν.

PKZ'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Ἐὰν μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες. Ἐὰν μὴ Κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἡγρύπνησεν ὁ φυλάσσων.
2. Εἰς μάτην ὑμῖν ἐστὶ τὸ δρῶν· εἰς μάτην ἐγείρεσθε μετὰ τὸ καθῆσθαι, οἱ ἐσθίοντες ἄρτον ὀδύνης, ὅταν δῶ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὕπνον.
3. Ἰδοὺ ἡ κληρονομία Κυρίου υἱοί, ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστροῦ.
4. Ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων.
5. Μακάριος ὃς πληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν· οὐ κατασχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν πύλαις.

PKZ'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.
2. Τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγῃς, μακάριος εἶ καὶ καλῶς σοι ἔσται.
3. Ἡ γυνὴ σου ὡς ἀμπέλος εὐθηνούσα ἐν ταῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου· οἱ υἱοὶ σου ὡς νεόφυτα ἐλαίων κύκλω τῆς τραπέζης σου.
4. Ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.
5. Εὐλογῆσαι σε Κύριος ἐκ Σιών, καὶ ἰδοὺς τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλὴμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.
6. Καὶ ἰδοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν σου· εἰρήνῃ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

PKH'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Πλεονάκεις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, εἰπάτω δὴ Ἰσραὴλ.
2. Πλεονάκεις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι.
3. Ἐπὶ τὸν νῦτόν μου ἐτέχαινον οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἐμάκρυναν τὴν ἁνομίαν αὐτῶν.
4. Κύριος δίκαιος συνέκοψεν αὐχένas ἁμαρτωλῶν.
5. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφῆτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάντες οἱ μισοῦντες Σιών.
6. Γενηθήτωσαν ὡσεὶ χόρτος δωματίων, ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη.
7. οὐ οὐκ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ θερίζων, καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὃ τὰ δράγματα συλλέγων.
8. Καὶ οὐκ εἶπαν οἱ παράγοντες· Εὐλογία Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, εὐλογῆκαμεν ὑμᾶς ἐν ὀνόματι Κυρίου.

PKΘ'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Ἐκ βαθύων ἐκέκραξά σοι, Κύριε,

6. Euntes ibant et flebant, mittentes semina sua : venientes autem venient in exultatione, portantes manipulos suos.

CXXVI.

Canticum graduum.

1. Nisi Dominus aedificaverit domum, in vanum laboraverunt aedificantes. Nisi Dominus custodierit civitatem, frustra vigilat qui custodit.
2. In vanum est vobis ante lucem surgere : surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris, cum dederit dilectis suis somnum.
3. Ecce haereditas Domini filii, merces fructus ventris.
4. Sicut sagittae in manu potentis, ita filii excussorum.
5. Beatus qui implebit desiderium suum ex eis : non confundentur, cum loquentur inimicis suis in porta.

CXXVII.

Canticum graduum.

1. Beati omnes qui timent Dominum, qui ambulant in viis ejus.
2. Labores palmarum tuarum manducabis, beatus es et bene tibi erit.
3. Uxor tua sicut vitis abundans in lateribus domus tuae : filii tui sicut novellae olivarum in circuitu mensae tuae.
4. Ecce sic benedicetur homo qui timet Dominum.
5. Benedicat te Dominus ex Sion, et videas bona Jerusalem omnibus diebus vitae tuae.
6. Et videas filios filiorum tuorum : pax super Israel.

CXXVIII.

Canticum graduum.

1. Saepe impugnaverunt me a juventute mea, dicat nunc Israel.
2. Saepe impugnaverant me a juventute mea, etenim non potuerunt mihi.
3. Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores, prolongaverunt iniquitatem suam.
4. Dominus justus concidit cervices peccatorum.
5. Confundantur et avertantur retrorsum omnes qui oderunt Sion.
6. Fiant sicut fenenum tectorum, quod priusquam evellatur exaruit :
7. de quo non implevit manum suam qui metit, et sinum suum qui manipulos colligit.
8. Et non dixerunt qui praeteribant : Benedictio Domini super vos, benediximus vos in nomine Domini.

CXXIX.

Canticum graduum.

1. De profundis clamavi tibi, Domine,

2. Κύριε, εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου. Γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.
3. Ἐν ἀνομίᾳ παρατηρήσης, Κύριε, Κύριε, τίς ὑποστήσεται;
4. Ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἰλασμός ἐστιν· ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὑπέμεινά σε, Κύριε. Ὑπέμεινεν ἡ ψυχὴ μου εἰς τὸν λόγον σου,
5. ἥλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν Κύριον.
6. Ἀπὸ φυλακῆς πρωίας μέχρι νυκτός, ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον.
7. Ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ τὸ ἔλεος, καὶ πολλή παρ' αὐτῷ λύτρωσις.
8. Καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

ΠΑ'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Κύριε, οὐχ ὑψώθη ἡ καρδίᾳ μου, οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου. Οὐδὲ ἐπορεύθην ἐν μεγάλοις, οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ.
2. Εἰ μὴ ἐταπεινοφρόνουν, ἀλλὰ ὕψωσα τὴν ψυχὴν μου· ὡς τὸ ἀπογελακτισμένον ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, ὡς ἀνταποδώσεις ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου.
3. Ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

PAA'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Δαυὶδ, καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ.
2. Ὡς ὤμοσε τῷ Κυρίῳ, ἤψατο τῷ Θεῷ Ἰακώβ.
3. Εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκηνώμα οἴκου μου, εἰ ἀναθήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου·
4. εἰ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ τοῖς βλέφαροις μου νυσταγμῶν,
5. καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις μου, ἕως οὗ εὕρω τόπον τῷ Κυρίῳ, σκηνώμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ.
6. Ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν ἐν Ἐφραθᾷ, εὕρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ.
7. Εἰσελευσώμεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ, προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ.
8. Ἀνάστηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιθαρὰ τοῦ ἁγιάσματός σου.
9. Οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ δοῦλοι σου ἀγαλλιάσονται.
10. Ἐνεκεν Δαυὶδ τοῦ δούλου σου, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ σου.
11. Ὡμοσε Κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀθετήσῃ αὐτήν· Ἐκ καρποῦ τοῖς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.
12. Ἐν φυλάξονται οἱ υἱοὶ σου τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ μαρτυρία μου ταῦτα ἃ διδάξω αὐτούς· καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος καθιοῦνται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.
13. Ὅτι ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών, ἡρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτοῦ.
14. Ἀὖτις ἡ κατάπαυσις μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὥδε κατοικήσω ὅτι ἡρετίσάμην αὐτήν.

2. Domine, exaudi vocem meam. Fiant aures tuæ intendentes in vocem deprecationis meæ.

3. Si iniquitates observaveris, Domine, Domine, quis sustinebit?

4. Quoniam apud te propitiatio est : propter nomen tuum sustinui te, Domine. Sustinuit anima mea in verbum tuum,

5. speravit anima mea in Dominum.

6. A custodia matutina usque ad noctem, speret Israel in Dominum.

7. Quoniam apud Dominum misericordia, et multa apud illum redemptio.

8. Et ipse redimet Israel ex omnibus iniquitatibus ejus.

CXXX.

Canticum graduum.

1. Domine, non est exaltatum cor meum, neque in altum elati sunt oculi mei. Neque ambulavi in magnis, neque in mirabilibus super me.

2. Si non humiliter sentiebam, sed exaltavi animam meam : sicut ablactatus super matrem suam, sic retribues in animam meam.

3. Speret Israel in Domino, ex hoc nunc et usque in sæculum.

CXXXI.

Canticum graduum.

1. Memento, Domine, David, et omnis mansuetudinis ejus.

2. Sicut juravit Domino, votum vovit Deo Jacob.

3. Si introiero in tabernaculum domus meæ, si ascendero super lectum strati mei :

4. si dederò somnum oculis meis, et palpebris meis dormitationem,

5. et requiem temporibus meis, donec inveniam locum Domino, tabernaculum Deo Jacob.

6. Ecce audivimus eam in Ephrata, invenimus eam in campis sylvæ.

7. Intremus in tabernacula ejus, adoremus in loco ubi steterunt pedes ejus.

8. Surge, Domine, in requiem tuam, tu et arca sanctificationis tuæ.

9. Sacerdotes tui induentur justitiam, et sancti tui exultabunt.

10. Propter David servum tuum, non avertas faciem Christi sui.

11. Juravit Dominus David veritatem, et non frustrabitur eam : De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

12. Si custodierint filii tui testamentum meum, et testimonia mea hæc quæ docebo eos : et filii eorum usque in sæculum sedebunt super sedem tuam.

13. Quoniam elegit Dominus Sion, prælegit eam in habitationem sibi.

14. Hæc requies mea in sæculum sæculi, hic habitabo quoniam prælegi eam.

15. Τὴν θήραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογῆσω, τοὺς πτω-
χοὺς αὐτῆς χορτάσω ἄρτων.

16. Τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν, καὶ οἱ ὅσιοι
αὐτῆς ἀγαλλιάσονται ἀγαλλιάσονται.

17. Ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυίδ, ἡτοίμασα
λύχνον τῷ Χριστῷ μου.

18. Τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐνδύσω αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ
αὐτὸν ἐξανθήσει τὸ ἀγίασμά μου.

PAB'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Ἴδου δὴ τί καλόν, ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοί-
κεῖν ἀδελφοὺς ἐπιτοαυτοῦ;

2. Ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώ-
γωνα, τὸν πώγωνα τὸν Ἀαρὼν, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν
ὤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ.

3. Ὡς δρόσος Ἀερμών ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη
Σιών. Ὅτι ἐκεῖ ἐντετέλατο Κύριος τὴν εὐλογίαν, ζωὴν
ἕως τοῦ αἰῶνος.

PAT'.

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

1. Ἴδου δὴ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πάντες οἱ δούλοι
Κυρίου, οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου
Θεοῦ ἡμῶν.

2. Ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ
ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.

3. Εὐλογήσαι σε Κύριος ἐκ Σιών, ὁ ποιήσας τὸν οὐ-
ρανὸν καὶ τὴν γῆν.

PAD'.

Ἀλληλουῖα.

1. Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου, αἰνεῖτε, δούλοι, Κύριον.
2. Οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου Θεοῦ
ἡμῶν.

3. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ὅτι ἀγαθὸς Κύριος, ψάλατε
τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὅτι καλόν.

4. Ὅτι τὸν Ἰακώβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ Κύριος, Ἰσ-
ραὴλ εἰς περιουσιασμόν ἑαυτοῦ.

5. Ὅτι ἐγὼ ἔγνωκα ὅτι μέγας ὁ Κύριος, καὶ ὁ
Κύριος ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς.

6. Πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὁ Κύριος ἐποίησεν ἐν τῷ
οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πάσαις
ταῖς ἀβύσσοις.

7. Ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς
εἰς ὑετὸν ἐποίησεν. Ὁ ἐξάγων ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν
αὐτοῦ.

8. Ὃς ἐπάταξε τὰ πρωτότοκα Αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώ-
που ἕως κτήνους.

9. Ἐξαπέστειλε σημεῖα καὶ τέρατα ἐν μέσῳ σου,
Αἴγυπτε, ἐν Φαραὼ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις αὐτοῦ.

10. Ὃς ἐπάταξεν ἔθνη πολλὰ, καὶ ἀπέκτεινε βασι-
λεῖς κραταιούς.

11. τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, καὶ τὸν Ὠγ
βασιλέα τῆς Βασάν, καὶ πάσας τὰς βασιλείας Χαναάν.

12. Καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, κληρο-
νομίαν Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

15. Venationem ejus benedicens benedicam, pauperes
ejus saturabo panibus.

16. Sacerdotes ejus induam salute, et sancti ejus exsulta-
tione exsultabunt.

17. Ibi suscitabo cornu David, paravi lucernam Christo
meo.

18. Inimicos ejus induam confusione, super ipsum autem
efflorescit sanctificatio mea.

CXXXII.

Canticum graduum.

1. Ecce nunc quid bonum, vel quid jucundum, nisi habi-
tare fratres in unum?

2. Sicut unguentum in capite quod descendit in barbam,
barbam Aaron, quod descendit in oram vestimenti ejus.

3. Sicut ros Aermom qui descendit super montes Sion.
Quoniam ibi mandavit Dominus benedictionem, vitam
usque in sæculum.

CXXXIII.

Canticum graduum.

1. Ecce nunc benedicite Dominum, omnes servi Domini,
qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri.

2. In noctibus extollite manus vestras in sancta, et bene-
dicite Dominum.

3. Benedicat te Dominus ex Sion, qui fecit cælum et ter-
ram.

CXXXIV.

Alleluia.

1. Laudate nomen Domini, laudate, servi, Dominum.

2. Qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri.

3. Laudate Dominum quia bonus Dominus, psallite no-
mini ejus quoniam decens.

4. Quoniam Jacob elegit sibi Dominus, Israel in posses-
sionem sibi.

5. Quoniam ego cognovi quod magnus est Dominus, et
Deus noster super omnes deos.

6. Omnia quaecumque voluit Dominus fecit in cælo et in
terra, in maribus et in omnibus abyssis.

7. Educens nubes ab extremo terræ, fulgura in pluviam
fecit. Qui educit ventos de thesauris suis.

8. Qui percussit primogenita Ægypti ab homine usque ad
pecus.

9. Emisit signa et prodigia sua in medio tui, Ægypte, in
Pharaonem et in omnes servos ejus.

10. Qui percussit gentes multas, et occidit reges fortes :

11. Seon regem Amorrhæorum, et Og regem Basan, et
omnia regna Chanaan.

12. Et dedit terram eorum hæreditatem, hæreditatem
Israel populo suo.

13. Κύριε, τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὸ μνημόσυόν σου εἰς γενεάν καὶ γενεάν.

14. Ὅτι κρίνει Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται.

15. Τὰ εἰδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων.

16. Στόμα ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐκ ὁρνοῦνται.

17. Ὡτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται, οὐδὲ γὰρ ἐστὶ πνεῦμα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν.

18. Ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιῶντες αὐτὰ, καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς.

19. Οἶκος Ἰσραὴλ, εὐλογήσατε τὸν Κύριον· οἶκος Ἀαρὼν, εὐλογήσατε τὸν Κύριον.

20. Οἶκος Λευὶ, εὐλογήσατε τὸν Κύριον· οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, εὐλογήσατε τὸν Κύριον.

21. Εὐλογητὸς Κύριος ἐν Σιών, ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ.

ΠΑΕ'.

Ἀλληλούια.

1. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

2. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Θεῷ τῶν θεῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

3. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ τῶν κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

4. Τῷ ποιήσαντι θαυμάσια μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

5. Τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανούς ἐν συνέσει, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

6. Τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὕδατων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

7. Τῷ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

8. Τὸν ἥλιον εἰς ἔξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

9. Τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας εἰς ἔξουσίαν τῆς νυκτός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

10. Τῷ πατάξαντι Αἴγυπτον σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

12. Ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

13. Τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν εἰς διαιρέσεις, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

14. Καὶ διαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ διὰ μέσου αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

15. Καὶ ἐκτίναξαν Φαραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν ἐρυθρὰν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

16. Τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

17. Τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

18. Καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταιούς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

13. Domine, nomen tuum in sæculum, et memoriale tuum in generationem et generationem.

14. Quoniam judicabit Dominus populum suum, et in servis suis deprecabitur.

15. Idola gentium argentum et aurum, opera manuum hominum.

16. Os habent et non loquentur, oculos habent et non videbunt.

17. Aures habent et non audient, neque enim est spiritus in ore ipsorum.

18. Similes illis fiant qui faciunt ea, et omnes qui confidunt in eis.

19. Domus Israel, benedicite Dominum : domus Aaron, benedicite Dominum.

20. Domus Levi, benedicite Dominum : qui timetis Dominum, benedicite Dominum.

21. Benedictus Dominus in Sion, qui habitat in Jerusalem.

CXXXV.

Alléluia.

1. Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

2. Confitemini Deo deorum, quoniam in sæculum misericordia ejus.

3. Confitemini Domino dominorum, quoniam in sæculum misericordia ejus.

4. Qui facit mirabilia magna solus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

5. Qui fecit coelos in intellectu, quoniam in sæculum misericordia ejus.

6. Qui firmavit terram super aquas, quoniam in sæculum misericordia ejus.

7. Qui fecit luminaria magna solus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

8. Solem in potestatem diei, quoniam in sæculum misericordia ejus.

9. Lunam et stellas in potestatem noctis, quoniam in sæculum misericordia ejus.

10. Qui percussit Ægyptum cum primogenitis eorum, quoniam in sæculum misericordia ejus.

11. Et qui eduxit Israel de medio eorum, quoniam in sæculum misericordia ejus.

12. In manu potenti et brachio excelso, quoniam in sæculum misericordia ejus.

13. Qui divisit mare rubrum in divisiones, quoniam in sæculum misericordia ejus.

14. Et traduxit Israel per medium ejus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

15. Et excussit Pharaonem et virtutem ejus in mare rubrum, quoniam in sæculum misericordia ejus.

16. Qui traduxit populum suum in deserto, quoniam in sæculum misericordia ejus.

17. Qui percussit reges magnos, quoniam in sæculum misericordia ejus.

18. Et occidit reges fortes, quoniam in sæculum misericordia ejus.

19. Τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
 20. Καὶ τὸν Ὠγ βασιλέα τῆς Βασάν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
 21. Καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
 22. Κληρονομίαν Ἰσραὴλ δούλῳ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
 23. Ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ Κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
 24. Καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
 25. Ὁ διδοὺς τροφὴν πάσῃ σαρκί, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
 26. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

ΡΑΣ'

Τῷ Δαυίδ, Ἱερεμίου.

1. Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν, καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών.
 2. Ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν.
 3. Ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς λόγους ᾠδῶν, καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς, ὕμνον ἄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠδῶν Σιών.
 4. Πῶς φῶμεν τὴν ᾠδὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας;
 5. Ἐὰν ἐπιλάβωμαι σου, Ἱερουσαλὴμ, ἐπιλησθεῖς ἡ δεξιὰ μου.
 6. Κολληθεῖς ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν μὴ σου μνησθῶ, ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.
 7. Μνησθητι, Κύριε, τῶν υἱῶν Ἐδὼμ τὴν ἡμέραν Ἱερουσαλήμ· τῶν λεγόντων· Ἐκκενοῦτε, ἐκκενοῦτε ἕως τῶν θεμελίων αὐτῆς.
 8. Θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος· μακάριος ὁς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδομά σου, ὁ ἀνταπέδωκας ἡμῖν.
 9. Μακάριος ὁς κρατήσῃ καὶ ἰδαριεῖ τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.

ΡΑΖ'.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

1. Ἐξομολογήσομαι σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ ἐναντίον ἀγγέλων ψαλῶ σοι, ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.
 2. Πρὸς κινήσω πρὸς ναὸν ἁγίον σου, καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου, ἐπὶ τῷ ἔλεει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου· ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν τὸ ὄνομα τὸ ἁγίόν σου.
 3. Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἐπικαλέσωμαι σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου· πολυωρῆσεις με ἐν ψυχῇ μου δυνάμει σου.
 4. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι, Κύριε, πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου.

19. Seon regem Amorrhæorum, quoniam in sæculum misericordia ejus.
 20. Et Og regem Basan, quoniam in sæculum misericordia ejus.
 21. Et dedit terram eorum hæreditatem, quoniam in sæculum misericordia ejus.
 22. Hæreditatem Israel servo suo, quoniam in sæculum misericordia ejus.
 23. Quia in humilitate nostra memor fuit nostri Dominus, quoniam in sæculum misericordia ejus.
 24. Et redemit nos ab inimicis nostris, quoniam in sæculum misericordia ejus.
 25. Qui dat escam omni carni, quoniam in sæculum misericordia ejus.
 26. Confitemini Deo cæli, quoniam in sæculum misericordia ejus.

CXXXVI.

Ipsi David, Jeremiæ.

1. Super flumina Babylonis illic sedimus, et flevimus dum recordaremur Sion.
 2. In salicibus in medio ejus suspendimus organa nostra.
 3. Quoniam illic interrogaverunt nos qui captivos duxerunt nos verba canticorum, et qui abduxerunt nos, hymnum: Cantate nobis de canticis Sion.
 4. Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena?
 5. Si oblitus fuero tui, Jerusalem, obliviscatur dextra mea.
 6. Adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui, si non præposuero Jerusalem sicut in principio lætitiæ meæ.
 7. Memento, Domine, filiorum Edom in die Jerusalem: qui dicunt: Exinanite, exinanite usque ad fundamenta ejus.
 8. Filia Babylonis misera: beatus qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuisti nobis.
 9. Beatus qui tenebit et allidet parvulos tuos ad petram.

CXXXVII.

Psalmus ipsi David, Aggæi et Zachariæ.

1. Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo, et coram angelis psallam tibi, quoniam audisti omnia verba oris mei.
 2. Adorabo ad templum sanctum tuum, et confitebor nomini tuo, super misericordia tua et veritate tua: quoniam magnificasti super omne nomen sanctum tuum.
 3. In quacumque die invocavero te, cito exaudi me: multiplicabis me in anima mea virtute tua.
 4. Confiteantur tibi, Domine, omnes reges terræ, quoniam audierunt omnia verba oris tui.

5. Καὶ ἀσάτωσαν ἐν ταῖς ὁδοῖς Κυρίου, ὅτι μεγάλη ἡ δόξα Κυρίου.

6. Ὅτι ὠφελὸς Κύριος, καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορᾷ, καὶ τὰ ὠφελὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει.

7. Ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ θλίψεως, ζήσεις με· ἐπ' ὁργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς σου, καὶ ἔσωσέ με ἡ δεξιὰ σου.

8. Κύριε, ἀνταποδώσεις ὑπὲρ ἐμοῦ· Κύριε, τὸ ἐλεός σου εἰς τὸν αἰῶνα· τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδης.

PAH'.

Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1. Κύριε, ἐδοκίμασάς με, καὶ ἔγνων με·

2. σὺ ἔγνων τὴν καθέδραν μου, καὶ τὴν ἑγερσίν μου·

3. σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμούς μου ἀπὸ μακρόθεν, τὴν τρίβον μου καὶ τὴν σχοινὸν μου ἐξιχνίασας,

4. καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς μου προείδες, ὅτι οὐκ ἔστι λόγος ἄδικος ἐν γλώσσῃ μου.

5. Ἰδοὺ, Κύριε, σὺ ἔγνων πάντα τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα· σὺ ἐπλάσας με καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου.

6. Ἐθαυμαστώθη ἡ γνώσις σου ἐξ ἐμοῦ, ἐκραταιώθη, οὐ μὴ δύναμαι πρὸς αὐτήν.

7. Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω;

8. Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ἄδην, πάρει.

9. Ἐὰν ἀναλάβω τὰς πτέρυγας μου κατ' ὄρθρον, καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης,

10. καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου ὁδηγήσει με, καὶ καθεξέως με ἡ δεξιὰ σου.

11. Καὶ εἶπα· Ἄρα σκότος καταπατήσει με, καὶ νύξ φωτισμός ἐν τῇ τρυφῇ μου.

12. Ὅτι σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ νύξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται· ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτω καὶ τὸ φῶς αὐτῆς.

13. Ὅτι σὺ ἐκτίσω τοὺς νεφρούς μου, Κύριε· ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρὸς μου.

14. Ἐξομολογήσομαι σοι ὅτι φοβερῶς ἐθαυμαστώθης· θαυμάσια τὰ ἔργα σου, καὶ ἡ ψυχὴ μου γινώσκει σφόδρα.

15. Οὐκ ἐκρύβη τὸ ὁστοῦν μου ἀπὸ σοῦ ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτω τῆς γῆς.

16. Ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου πάντες γραφήσονται. Ἡμέρας πλαστήσονται καὶ οὐθεὶς ἐν αὐτοῖς.

17. Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ Θεός· λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν.

18. Ἐξαριθμήσονται αὐτοὺς καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται· ἐξηγέρθη, καὶ ἔτι εἰμὶ μετὰ σοῦ.

19. Ἐὰν ἀποκτείνῃς ἀμαρτωλοὺς, ὁ Θεός· ἄνδρες αἱμάτων, ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ.

20. Ὅτι ἐρεῖς εἰς διαλογισμὸν· Λήψονται εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις σου.

21. Οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε, Κύριε, ἐμίσησα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου ἐξετηκόμην;

22. Τέλειον μίσος ἐμίσουν αὐτοὺς, εἰς ἐχθροὺς ἐγένοντό μοι.

VERUS TESTAMENTUM. — II.

5. Et cantent in viis Domini, quoniam magna est gloria Domini.

6. Quoniam excelsus Dominus, et humilia respicit, et excelsa a longe cognoscit.

7. Si ambulavero in medio tribulationis, vivificabis me : super iram inimicorum meorum extendisti manus tuas, et salvum me fecit dextera tua.

8. Domine, retribues pro me : Domine, misericordia tua in sæculum : opera manuum tuarum ne despicias.

CXXXVIII.

In finem, psalmus ipsi David.

1. Domine, probasti me, et cognovisti me :

2. tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam :

3. tu intellexisti cogitationes meas de longe, semitam meam et funiculum meum investigasti,

4. et omnes vias meas prævidisti, quia non est sermo injustus in lingua mea.

5. Ecce, Domine, tu cognovisti omnia novissima et antiqua : tu formasti me et posuisti super me manum tuam.

6. Mirificata est scientia tua ex me, invaluit, non potero ad illam.

7. Quo ibo a spiritu tuo, et quo a facie tua fugiam?

8. Si ascendero in cælum, tu illic es : si descendero in infernum, ades.

9. Si recipiam pennas meas diluculo, et habitavero in extremis maris,

10. nam et ibi manus tua deducet me, et tenebit me dextera tua.

11. Et dixi : Forsitan tenebræ conculcabunt me, et nox illuminatio in deliciis meis.

12. Quoniam tenebræ non obtenebrabuntur a te, et nox sicut dies illuminabitur : sicut tenebræ ejus, ita et lumen ejus.

13. Quoniam tu possedisti renes meos, Domine : suscepisti me de utero matris meæ.

14. Confitebor tibi quoniam terribiliter mirificatus es : mirabilia opera tua, et anima mea cognoscit valde.

15. Non est absconditum os meum a te quod fecisti in abscondito, et substantia mea in infimis terrarum.

16. Inoperatum meum viderunt oculi tui, et in libro tuo omnes scribentur. Dies formabuntur et nemo in eis.

17. Mihi autem valde honorificati sunt amici tui, Deus : valde confortati sunt principatus eorum.

18. Dinumerabo eos et super arenam multiplicabuntur : exsurrexi, et adhuc sum tecum.

19. Si occideris, Deus, peccatores : viri sanguinum, declinate a me.

20. Quoniam dices in cogitatione : Accipient in vanitate civitates suas.

21. Nonne eos qui oderant te, Domine, odio habui, et super inimicos tuos tabescebam?

22. Perfecto odio oderam illos, inimici facti sunt mihi.

23. Δοκίμασόν με, ὁ Θεὸς, καὶ γνῶθι τὴν καρδίαν μου· ἔτασόν με, καὶ γνῶθι τὰς τρίβους μου.

24. Καὶ ἴδε εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ δόξησόν μου ἐν ὁδοῖς αἰώνιαις.

ΠΑΘ'.

1. Εἰς τὸ τέλος, τῷ Δαυιδ ψαλμός.

2. Ἐξελοῦ με, Κύριε, ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥυσαί με.

3. Ὅτινες ἐλογίσαντο ἀδικίας ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέμους.

4. Ἠκόνησαν γλῶσσαν αὐτῶν ὥς ἐφρακ, ὡς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν. Διάψαλμα.

5. Φύλαξόν με, Κύριε, ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπων ἀδίκων ἐξελοῦ με. Ὅτινες ἐλογίσαντο τοῦ ὑποσκελισαί τὰ διαβήματά μου.

6. Ἐκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι, καὶ σχοινία διέτειναν παγίδας τοῖς ποσὶ μου, ἐχόμενα τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι. Διάψαλμα.

7. Εἶπα τῷ Κυρίῳ· Θεός μου εἰ σύ· ἐνώτισαι, Κύριε, τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.

8. Κύριε, Κύριε, δύναμις τῆς σωτηρίας μου, ἐπεσχίσας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.

9. Μὴ παραδῶς με, Κύριε, ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἁμαρτωλῶ· διελογίσαντο κατ' ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπης με, μήποτε ὑφωθῶσιν. Διάψαλμα.

10. Ἡ κεφαλὴ τοῦ κυκλώματος αὐτῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς.

11. (") Πεσοῦνται ἐπ' αὐτοὺς ἀνθρακες πυρὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καταβαλεῖς αὐτοὺς ἐν ταλαιπωρίαις, οὐ μὴ ὑποστώσιν.

12. Ἄνθρωπος γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς· ἄνθρωποι ἀδικοὶ κακὰ θηρεύσει εἰς καταφθοράν.

13. Ἔγνωσεν ὅτι ποιήσει Κύριος τὴν κρίσιν τοῦ πτωχοῦ, καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων.

14. Πλήν δίκαιοι ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, κατοικήσουσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου.

PM'.

Ψαλμός τῷ Δαυιδ.

1. Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰσάκουσόν μου· πρόσχεες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ.

2. Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου· ἑπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή.

3. Θεοῦ, Κύριε, φυλακὴν τῷ στόματί μου, καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλη μου.

4. Μὴ ἐκκλίνης τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις, σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν, καὶ οὐ μὴ συνδοιάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν.

5. Παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με, λαίον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλὴν μου. Ὅτι ἐστὶ καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν.

6. Κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κραταιοὶ αὐτῶν. Ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου εἰς ἡδύνησαν.

(") 11. Πεσοῦνται ἐπ' αὐτοὺς ἀνθρακες· ἐν πυρὶ καταβαλεῖς αὐτούς· ἐν ταλαιπωρίαις οὐ μὴ ὑποστώσιν. (Alex.)

23. Proba me, Deus, et cognosce cor meum : scrutare me, et cognosce semitas meas.

24. Et vide si via iniquitatis in me est, et deduc me in via aeterna.

CXXXIX.

1. In finem, ipsi David psalmus.

2. Exime me, Domine, ab homine maligno, a viro injusto erue me.

3. Qui cogitaverunt injustitias in corde, tota die constitebant praelia.

4. Acuerunt linguam suam sicut serpentis, venenum aspidum sub labiis eorum. *Diapsalma.*

5. Custodi me, Domine, de manu peccatoris, ab hominibus injustis erue me. Qui cogitaverunt supplantare gressus meos :

6. absconderunt superbi laqueum mihi, et funes extenderunt laqueos pedibus meis, juxta semitam scandalum posuerunt mihi. *Diapsalma.*

7. Dixi Domino : Deus meus es tu : auribus percipe, Domine, vocem deprecationis meae.

8. Domine, Domine, virtus salutis meae, obumbrasti super caput meum in die belli.

9. Ne tradas me, Domine, a desiderio meo peccatori : cogitaverunt adversus me, ne derelinquas me, nequando exaltentur. *Diapsalma.*

10. Caput circuitus eorum, labor labiorum ipsorum operiet eos.

11. Cadent super eos carbones ignis in terra, et dejicies eos in miseriis, non subsistent.

12. Vir linguosus non dirigetur super terram : virum injustum mala venabuntur in iteritum.

13. Cognovi quia faciet Dominus judicium inopis, et causam pauperum.

14. Verumtamen justī confitebuntur nomini tuo, inhabitabunt recti cum vultu tuo.

CXL.

Psalmus David.

1. Domine, clamavi ad te, exaudi me : intende voci deprecationis meae, cum clamavero ad te.

2. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo : elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

3. Pone, Domine, custodiam ori meo, et ostium circumstantiae circa labia mea.

4. Ne declines cor meum in verba malitiae, ad excusandas excusationes in peccatis, cum hominibus operantibus iniquitatem, et non communicabo cum electis eorum.

5. Corripiet me justus in misericordia et arguet me, oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Quoniam adhuc et oratio mea in beneplacitis eorum.

6. Absorpti sunt juxta petram potentes eorum. Audient verba mea quoniam dulcerunt.

11. Cadent super eos carbones : in ignem dejicies eos : in miseriis non subsistent.

7. Ὡς πάχος γῆς διεβράγη ἐπὶ τῆς γῆς, διεσκορπίσθη τὰ ὀστέα ἡμῶν παρὰ τὸν ἄδην.
 8. Ὅτι πρὸς σέ, Κύριε, Κύριε, οἱ ὀφθαλμοί μου· ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλης τὴν ψυχὴν μου.
 9. Φύλαξόν με ἀπὸ παγίδος ἧς συνεστήσαντό μοι, καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν.
 10. Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ, καταμόνας εἰμὶ ἐγὼ ἕως οὗ ἂν παρέλθω.

PMA'.

1. Συνίστας τῷ Δαυὶδ, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ, προσευχῇ.
 2. Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐδεήθην.
 3. Ἐκχεῶ ἐναντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου, τὴν θλίψιν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγεῶ.
 4. Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου, καὶ σὺ ἔγνων τὰς τρίβους μου. Ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἡ ἐπορεύομην, ἐκρυψαν παγίδα μοι.
 5. Κατενόουν εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον, ὅτι οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με. Ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχὴν μου.
 6. Πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα, καὶ εἶπα· Σὺ εἶ ἡ ἑλπίς μου, μερίς μου ἐν γῇ ζώντων.
 7. Πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα· ῥύσαι με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με, ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.
 8. Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχὴν μου, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου, Κύριε· ἐμέ ὑπομενοῦσι δίκαιοι ἕως οὗ ἀνταποδῶς μοι.

PMB'.

Ψαλμός τῷ Δαυὶδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδίωκει.

1. Κύριε, εἰκάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, ἐπάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου.
 2. καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δικαιοθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.
 3. Ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου, ἐταπείνωσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ζωὴν μου· ἐκάθισέ με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροῦς αἰῶνος,
 4. καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμέ τὸ πνεῦμά μου, ἐν ἐμοὶ ἐπαράγη ἡ καρδία μου.
 5. Ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων, καὶ ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων.
 6. Διεπέτασα πρὸς σέ τὰς χεῖράς μου, ἡ ψυχὴ μου ὡς γῆ ἀνυδρὸς σοι. Διάψαλμα.
 7. Ταχὺ εἰσάκουσόν μου, Κύριε, ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου· μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ δμοιωθῆσμαι τοῖς καταδαινούνσιν εἰς λάκκον.
 8. Ἀκουστὸν ποιήσου μοι τοπικῶς τὸ ἑλεός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα· γνώρισόν μοι, Κύριε, ὁδὸν ἐν ἣ πορεύομαι, ὅτι πρὸς σέ ἤρα τὴν ψυχὴν μου.
 9. Ἐξελῶ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, Κύριε, ὅτι πρὸς σέ κατέφυγον.

7. Sicut crassitudo terræ dirupta est super terram, dissipata sunt ossa nostra secus infernum.

8. Quoniam ad te, Domine, Domine, oculi mei : in te speravi, ne auferas animam meam.

9. Custodi me a laqueo quem statuerunt mihi, et a scandalis operantium iniquitatem.

10. Cadent in retiaculo ejus peccatores, singulariter sum ego donec transeam.

CXLI.

1. Intellectus ipsi David, cum esset in spelunca, oratio.

2. Voce mea ad Dominum clamavi, voce mea ad Dominum deprecatus sum.

3. Effundam ante eum precem meam, tribulationem meam in conspectu ejus annuntiabo.

4. In deficiendo ex me spiritum meum, et tu cognovisti semitas meas. In via hac qua ambulabam, absconderunt laqueum mihi.

5. Considerabam ad dexteram et videbam, quia non erat qui cognosceret me. Perii fuga a me, et non est qui requirat animam meam.

6. Ad te, Domine, clamavi, et dixi : Tu es spes mea, portio mea in terra viventium.

7. Intende ad deprecationem meam, quia humiliatus sum nimis : erue me a persequentibus me, quoniam corroborati sum super me.

8. Educ de custodia animam meam, ut confiteatur nomini tuo, Domine : me substinebunt justi quoadusque retribuas mihi.

CXLI.

Psalmus ipsi David, quando eum filius persequabatur.

1. Domine, exaudi orationem meam, auribus percipe precem meam in veritate tua, exaudi me in tua justitia :

2. et non intres in judicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

3. Quoniam persecutus est inimicus animam meam, humiliavit in terram vitam meam : collocavit me in tenebris sicut mortuos sæculi,

4. et anxius est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

5. Memoratus sum dierum antiquorum, et meditatus sum in omnibus operibus tuis, in facturis manuum tuarum meditabar.

6. Expandi manus meas ad te, anima mea sicut terra sine aqua tibi. *Diapsalma.*

7. Cito exaudi me, Domine, defecit spiritus meus : ne avertas faciem tuam a me, et similis ero descendantibus in lacum.

8. Auditam fac mihi mane misericordiam tuam, quia in te speravi : notam fac mihi, Domine, viam in qua ambulem, quoniam ad te levavi animam meam.

9. Exime me de inimicis meis, Domine, quia ad te confugi.

10. Δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι Θεός μου εἶ σύ· τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν δδηγῇ με ἐν τῇ εὐθείᾳ.

11. Ἐνεκα τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, ζήσεις με, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν μου.

12. Καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου ἐξολοθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ ἀπολείς πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχὴν μου, ὅτι δοῦλός σου εἰμὶ ἐγώ.

PMΓ'.

Τῷ Δαυὶδ πρὸς τὸν Γολιάθ.

1. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεός μου ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παράταξιν, τοὺς δακτύλους μου εἰς πολέμον.

2. Ἐλεός μου καὶ καταφυγὴ μου, ἀντιλήπτωρ μου καὶ ῥύστης μου, ὑπερασπιστὴς μου καὶ ἐπ' αὐτῷ ἠλπισα, ὁ ὑποτάσσων τὸν λαὸν μου ὑπ' ἐμέ.

3. Κύριε, τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ, ἡ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι λογίζῃ αὐτόν;

4. Ἄνθρωπος ματαιότητι ὁμοιώθη, αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὥς ἐστι σικὰ παράγουσι.

5. Κύριε, κλίνον οὐρανούς σου καὶ κατὰβηθι, ἄψαι τῶν ὀρέων καὶ καπνισθήσονται.

6. Ἀστραφὼν ἀστραπὴν καὶ σκορπιεῖς αὐτοὺς, ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ συνταράξεις αὐτούς.

7. Ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕψους, ἐξελοῦ με καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων πολλῶν, ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων.

8. Ὡν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας.

9. Ὁ Θεός, ὠδὴν καὶ νῆαν ἄσμοαί σοι, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ σοι.

10. Τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσι, τῷ λυτρουμένῳ Δαυὶδ τὸν δούλον αὐτοῦ ἐκ βομφαίας πονηρᾶς.

11. Ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων, ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας.

12. Ὡν οἱ υἱοὶ ὡς νεόφυτα ἰδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν· αἱ θυγατέρες αὐτῶν κεκαλλωπισμέναι, περιεκοσμημέναι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ.

13. Τὰ ταμεῖα αὐτῶν πλήρη, ἐξερευγόμενα ἐκ τοῦτο εἰς τοῦτο. Τὰ πρόβατα αὐτῶν πολὺτακα, πληθύνοντα ἐν ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν.

14. οἱ βόες αὐτῶν παγεῖς. Οὐκ ἔστι κατάπτωμα φραγμοῦ, οὐδὲ διέξοδος, οὐδὲ κραυγὴ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν.

15. Ἐμακάρισαν τὸν λαὸν ᾧ ταῦτά ἐστι, μακάριος ὁ λαὸς οὗ Κύριος ὁ Θεός αὐτοῦ.

PMΔ'.

Αἰνεσις τοῦ Δαυὶδ.

1. Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου, ὁ βασιλεὺς μου, καὶ εὐλογῇσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

2. Καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλογῇσω σε, καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

10. Doce me ut faciam voluntatem tuam, quia Deus meus es tu : spiritus tuus bonus deducet me in rectam.

11. Propter nomen tuum, Domine, vivificabis me, in tua justitia educes de tribulatione animam meam.

12. Et in tua misericordia disperdes inimicos meos, et perdes omnes qui tribulant animam meam, quoniam servus tuus sum ego.

CXLIII.

Ipsi David ad Goliath.

1. Benedictus Dominus Deus meus qui docet manus meas ad praelium, digitos meos ad bellum.

2. Misericordia mea et refugium meum, susceptor meus et liberator meus, protector meus et in ipso speravi, subiciens populum meum sub me.

3. Domine, quid est homo quia innotuisti ei, aut filius hominis quia reputas eum?

4. Homo vanitati similis factus est, dies ejus sicut umbra praetereunt.

5. Domine, inclina caelos tuos et descende, tange montes et fumigabunt.

6. Corusca coruscationem et dissipabis eos, emitte sagittas tuas et conturbabis eos.

7. Emitte manum tuam ex alto, exime me et erue me de aquis multis, de manu filiorum alienorum.

8. Quorum os locutum est vanitatem, et dextera eorum dextera iniquitatis.

9. Deus, canticum novum cantabo tibi, in psalterio decachordo psallam tibi.

10. Qui dat salutem regibus, qui redimit David servum suum de gladio maligno.

11. Erue me et exime me de manu filiorum alienorum, quorum os locutum est vanitatem, et dextera eorum dextera iniquitatis.

12. Quorum filii sicut novellae plantationes constabilitate in juventute sua : filiae eorum compositae, circumornatae ut similitudo templi.

13. Promptuaria eorum plena, eructantia ex hoc in hoc. Oves eorum fretosae, multiplicantes in egressibus suis :

14. boves eorum crassae. Non est ruina sepi, neque transitus, neque clamor in villis eorum.

15. Beatus dixerunt populum cui haec sunt, beatus populus cujus Dominus Deus ejus.

CXLIV.

Laudatio ipsi David.

1. Exaltabo te, Deus meus, rex meus, et benedicam nomen tuum in saeculum et in saeculum saeculi.

2. Per singulos dies benedicam te, et laudabo nomen tuum in saeculum et in saeculum saeculi.

3. Μέγας ὁ Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστι πέρας.

4. Γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου, καὶ τὴν δυνάμειν σου ἀπαγγελοῦσι.

5. Καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἀγιοσύνης σου λαλήσουσι, καὶ τὰ θαυμάσιά σου διηγῆσονται.

6. Καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβερῶν σου ἔροῦσι, καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγῆσονται.

7. Μνήμην τοῦ πλήθους τῆς χρηστότητός σου ἐξερεῖζονται, καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἁγαλλιάσονται.

8. Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος.

9. Χρηστὸς Κύριος τοῖς ὑπομένουσι, καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.

10. Ἐξομολογήσασθωσάν σοι, Κύριε, πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ οἱ ὅσιοί σου εὐλογησάτωσάν σε.

11. Δόξαν τῆς βασιλείας σου ἔροῦσι, καὶ τὴν δύναστέαν σου λαλήσουσι.

12. Τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὴν δυναστείαν σου, καὶ τὴν δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας σου.

13. Ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ. Πιστὸς Κύριος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὁσὶος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

14. Ὑποστηρίζει Κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας, καὶ ἀνορθοὶ πάντας τοὺς κατεβραγμένους.

15. Οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σέ ἐλπίζουσι, καὶ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ.

16. Ἀνοίγεις σὺ τὰς χεῖράς σου, καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῶον εὐδοκίας.

17. Δίκαιος Κύριος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ὁσὶος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

18. Ἐγγὺς Κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν, πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.

19. Θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν ἐπακούσεται, καὶ σώσει αὐτούς.

20. Φυλάσσει Κύριος πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν, καὶ πάντας τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἐξολοθρεύσει.

21. Αἰνεσιν Κυρίου λαλήσει τὸ στόμα μου, καὶ εὐλογεῖτω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

PME'.

Ἀλληλουῖα. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

2. Αἰνεῖ, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον· αἰνέσω Κύριον ἐν ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω. Μὴ πεποιθατε ἐπ' ἄρχοντας,

3. καὶ ἐφ' υἱοὺς ἀνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία.

4. Ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν.

5. Μακάριος ὁ δὲ Θεὸς Ἰακώβ βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπίς αὐτοῦ ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ,

6. τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς·

7. τὸν φυλάσσοντα ἀληθειαν εἰς τὸν αἰῶνα, ποιῶντα χάριμα τοῖς ἀδικουμένοις, δίδοντα τροφὴν τοῖς πεινῶσι. Κύριος λύει πεπεδημένους,

3. Magnus Dominus et laudabilis vultus, et magnitudinis ejus non est finis.

4. Generatio et generatio laudabit opera tua, et virtutem tuam annuntiabunt.

5. Et magnificentiam gloriæ sanctitatis tuæ loquentur, et mirabilia tua narrabunt.

6. Et virtutem terribilium tuorum dicent, et magnitudinem tuam narrabunt.

7. Memoriam abundantiae suavitatis tuæ eructabunt, et justitia tua exsultabunt.

8. Misericors et misericors Dominus, longanimis et multum misericors.

9. Suavis est Dominus sustentibus, et miserationes ejus super omnia opera ejus.

10. Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua, et sancti tui benedicant te.

11. Gloriam regni tui dicent, et potentiam tuam loquentur.

12. Ut notam faciant filiis hominum potentiam tuam, et gloriam magnificentiae regni tui.

13. Regnum tuum regnum omnium sæculorum, et dominatio tua in omni generatione et generatione. Fidelis Dominus in verbis suis, et sanctus in omnibus operibus suis.

14. Suffulcit Dominus omnes qui ruunt, et erigit omnes elisos.

15. Oculi omnium in te sperant, et tu das escam illorum in tempore opportuno.

16. Aperis tu manus tuas, et imple omne animal benedictione.

17. Justus Dominus in omnibus viis suis, et sanctus in omnibus operibus suis.

18. Prope est Dominus invocantibus eum, omnibus invocantibus eum in veritate.

19. Voluntatem timentium se faciet, et deprecationem eorum exaudiet, et salvos faciet eos.

20. Custodit Dominus omnes diligentes ipsum, et omnes peccatores disperdet.

21. Laudationem Domini loquetur os meum, et benedicat omnis caro nomen sanctum ejus in sæculum et in sæculum sæculi.

CXLV.

Alleluia. Aggæ et Zachariæ.

2. Lauda, anima mea, Dominum : laudabo Dominum in vita mea, psallam Deo meo quamdiu sum. Nolite confidere in principibus,

3. et in filiis hominum, quibus non est salus.

4. Exhibet spiritus ejus, et revertetur in terram suam : in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

5. Beatus cujus Deus Jacob adjutor ejus, spes ejus in Domino Deo ipsius,

6. qui fecit cælum et terram, mare et omnia quæ in eis sunt :

7. qui custodit veritatem in sæculum, facit judicium injuriam patientibus, dat escam esurientibus. Dominus solvit compeditos,

8. Κύριος σοφοὶ τυφλοὺς, Κύριος ἀνορθοὶ κατεβ-
ραγμένους, Κύριος ἀγαπᾷ δικαίους,
9. Κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους. Ὁρφανὸν
καὶ χήραν ἀναλήψεται, καὶ ὁδὸν ἀμαρτωλῶν ἀφανιεῖ.
10. Βασιλεύσει Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ Θεὸς σου,
Σιών, εἰς γενεάν καὶ γενεάν.

ΡΜΖ'.

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

1. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ὅτι ἀγαθὸν ψαλμὸς, τῷ Θεῷ
ἡμῶν ἡδυνεῖται αἰνεσις.
2. Οἰκοδομῶν Ἱερουσαλὴν ὁ Κύριος, καὶ τὰς δια-
σποράς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπισυνάξει.
3. Ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν,
καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα αὐτῶν.
4. Ὁ ἀριθμῶν πλήθῃ δστρον, καὶ πᾶσιν αὐτοῖς
ὀνόματα καλῶν.
5. Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐ-
τοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς.
6. Ἀναλαμβάνων πράξεις ὁ Κύριος, ταπεινῶν δὲ
ἀμαρτωλῶν ἕως τῆς γῆς.
7. Ἐξέρξατε τῷ Κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει, ψάλατε
τῷ Θεῷ ἡμῶν ἐν κιθάρᾳ.
8. τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, τῷ
ἐτοιμάζοντι τῇ γῇ θετὸν, τῷ ἐξαναστέλλοντι ἐν ὄρεσι
χόρτον, καὶ χλόην τῇ δουλειᾷ τῶν ἀνθρώπων,
9. καὶ δίδοντι τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν, καὶ τοῖς
νεοσσοῖς τῶν κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν.
10. Οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἥππου θελήσει, οὐδὲ
ἐν ταῖς νηήμας τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ.
11. Εὐδοκεῖ Κύριος ἐν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν, καὶ
ἐν πᾶσι τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

ΡΜΖ'.

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

12. Ἐπαίνει, Ἱερουσαλὴμ, τὸν Κύριον, αἶνει τὸν
Θεόν σου, Σιών.
13. ὅτι ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου, εὐλό-
γησε τοὺς υἱοὺς σου ἐν σοί.
14. Ὁ τιθεὶς τὰ θρία σου εἰρήνην, καὶ στέαρ πυροῦ
ἐμπιπλῶν σε.
15. Ὁ ἀποστέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ, ἕως τά-
χους δραμεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ.
16. Τοῦ δίδόντος χιόνα ὡσεὶ ἔριον, ὀμίχλην ὡσεὶ
σποδὸν πάσσοντος.
17. Βάλλοντος κρύσταλλον αὐτοῦ ὡσεὶ ψωμοὺς, κατὰ
πρόσωπον φύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;
18. Ἀποστελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ τήξει αὐτά·
πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ῥήσεται ὕδατα.
19. Ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, δι-
καιώματα καὶ κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραὴλ.
20. Οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ἔθνει, καὶ τὰ κρί-
ματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς.

ΡΜΗ'.

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

1. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν
ἐν τοῖς ὑψίστοις.

8. Dominus sapientes facit caecos, Dominus erigit elisos,
dominus diligit justos.

9. Dominus custodit proselytos. Pupillum et viduam
suscipiet, et viam peccatorum exterminabit.

10. Regnabit Dominus in saeculum, Deus tuus, Sion, in
generationem et generationem.

CXLVI.

Alleluia. Aggaei et Zachariae.

1. Laudate Dominum quoniam bonum est psalmus, Deo
nostro jucunda sit laudatio.

2. Edificans Jerusalem Dominus, et dispersiones Israe-
lis congregabit.

3. Qui sanat contritos corde, et alligat contritiones eo-
rum.

4. Qui numerat multitudines stellarum, et omnibus eis
nomina vocat.

5. Magnus Dominus noster, et magna virtus ejus, et in-
telligentiae ejus non est numerus.

6. Suscipiens mansuetos Dominus, humilians autem
peccatores usque ad terram.

7. Incipite Domino in confessione, psallite Deo nostro
in cithara :

8. qui cooperit caelum in nubibus, qui parat terrae plu-
viam, qui exoriri facit in montibus fenum, et herbam ser-
vituti hominum,

9. et dat pecoribus escam ipsorum, et pullis corvorum
invocantibus eum.

10. Non in potentatu equi voluntatem habebit, neque in
tibiis viri bene sentit.

11. Bene sentit Dominus in timentibus eum, et in omni-
bus qui sperant super misericordia ejus.

CXLVII.

Alleluia. Aggaei et Zachariae.

12. Collauda, Jerusalem, Dominum, lauda Deum tuum,
Sion :

13. quoniam confirmavit vectes portarum tuarum, bene-
dixit filios tuos in te.

14. Qui ponit fines tuos pacem, et adipe frumenti satiat
te.

15. Qui emittit eloquium suum terrae, usque in velocita-
tem currit verbum ejus.

16. Qui dat nivem sicut lanam, nebulam sicut cinerem
spargit.

17. Qui mittit crystallum suam sicut buccellas, ante fa-
ciem frigoris ejus quis subsistet ?

18. Emitteret verbum suum, et liquefaciet ea : spirabit
spiritus ejus, et fluent aquae.

19. Qui annuntiat verbum suum Jacob, justificationes
et judicia sua Israel.

20. Non fecit sic omni nationi, et judicia sua non mani-
festavit eis.

CXLVIII.

Alleluia. Aggaei et Zachariae.

1. Laudate Dominum de caelis, laudate eum in excelsis.

2. Αἰνεῖτε αὐτὸν, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ.
3. Αἰνεῖτε αὐτὸν, ἥλιος καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτὸν, πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς.
4. Αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
5. αἰνεσάτωσαν τὸν ὄνομα Κυρίου· ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν.
6. Ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται.
7. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῆς γῆς, θρόνοι καὶ πᾶσαι ἀβύσσοι.
8. Πῦρ, χάλαζα, χιὼν, κρύσταλλος, πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιῶντα τὸν λόγον αὐτοῦ.
9. Τὰ ὄρη καὶ πάντες βουνοὶ, ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι.
10. Τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτῆνη, ἑρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά.
11. Βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοὶ, ἄρχοντες καὶ πάντες κριταὶ γῆς.
12. Νεανίσκοι καὶ παρθένοι, πρεσβύτεροι μετὰ νεωτέρων αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου,
13. ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου.
14. Ἡ ἐξομολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ, καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ. Ὕμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λαῶ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

PMΘ.

Ἀλληλοῦτα.

1. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾠδὴν καινὴν· ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων.
2. Εὐφρανθήτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτὸν, καὶ υἱοὶ Σιών ἀγαλλιάσθωσαν ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν.
3. Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ, ἐν τυμπάνῳ καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ.
4. Ὅτι εὐδοκεῖ Κύριος ἐν λαῷ αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει πρᾶξεις ἐν σωτηρίᾳ.
5. Καυχήσονται ὁσιοὶ ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.
6. Αἱ ὑψώσεις τοῦ Θεοῦ ἐν λάρυγγι αὐτῶν, καὶ βοήφαια δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
7. τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλεγμοὺς ἐν τοῖς λαοῖς.
8. τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις, καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς.
9. τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐταῖς κρίμα ἐγγραπτόν· δόξα αὐτῇ ἐστὶ πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

PN΄.

Ἀλληλοῦτα.

1. Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι δυνάμεως αὐτοῦ.
2. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.
3. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ.

2. Laudate eum, omnes angeli ejus, laudate eum, omnes virtutes ejus.
3. Laudate eum, sol et luna, laudate eum, omnes stellae et lumen.
4. Laudate eum, caeli coelorum, et aqua quae super caelos.
5. laudent nomen Domini : quoniam ipse dixit et facta sunt, ipse mandavit et creata sunt.
6. Statuit ea in saeculum et in saeculum saeculi : praecceptum posuit, et non praeteribit.
7. Laudate Dominum de terra, dracones et omnes abyssi.
8. Ignis, grando, nix, glacies, spiritus tempestatis, facientia verbum ejus.
9. Montes et omnes colles, ligna fructifera et omnes cedri.
10. Bestiae et omnia pecora, reptilia et volatilia pennata.

11. Reges terrae et omnes populi, principes et omnes iudices terrae.
12. Juvenes et virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini,
13. quia exaltatum est nomen ejus solius.
14. Confessio ejus super caelum et terram, et exaltabit cornu populi sui. Hymnus omnibus sanctis ejus, filiis Israel, populo appropinquanti sibi.

CXLIX.

Alleluia.

1. Cantate Domino canticum novum : laus ejus in ecclesia sanctorum.
2. Laetetur Israel in eo qui fecit eum, et filii Sion exsultent in rege suo.
3. Laudent nomen ejus in choro, in tympano et psalterio psallant ei.
4. Quia beneplacitum est Domino in populo suo, et exaltabit mansuetos in salute.
5. Exsultabunt sancti in gloria, et laetabuntur in cubilibus suis.
6. Exaltationes Dei in gutture eorum, et gladii ancipites in manibus eorum :
7. ad faciendam vindictam in nationibus, increpationes in populis :
8. ad alligandos reges eorum in compedibus, et nobiles eorum in manicis ferreis :
9. ad faciendum in eis iudicium conscriptum : gloria haec est omnibus sanctis ejus.

CL.

Alleluia.

1. Laudate Deum in sanctis ejus, laudate eum in firmamento virtutis ejus.
2. Laudate eum in potentatibus ejus, laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.
3. Laudate eum in sono tubae, laudate eum in psalterio et cithara.

4. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανῳ.
 5. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ.
 6. Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.

4. Laudate eum in tympano et choro, laudate eum in chordis et organo.
 5. Laudate eum in cymbalis bene sonantibus, laudate eum in cymbalis jubilationis.
 6. Omnis spiritus laudet Dominum.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

ΣΑΛΩΜΩΝΤΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Παροιμίαι Σαλωμώντος υἱοῦ Δαυὶδ, δὲ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ,
 2. γινῶναι σοφίαν καὶ παιδεῖαν,
 3. νοῆσαι τε λόγους φρονήσεως, δέξασθαι τε στροφὰς λόγων, νοῆσαι τε δικαιοσύνην ἀληθῆ, καὶ κρίμα κατευθύνειν·
 4. ἵνα δῶ ἀκάχοις πανουργίαν, παιδί δὲ νέῳ αἰσθῶσιν τε καὶ ἐννοίαν.
 5. Τῶν δὲ γὰρ ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται, δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται.
 6. Νοήσει τε παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον, ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνύματα.
 7. Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου· σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν· εὐσέβεια δὲ εἰς Θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως· σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν.
 8. Ἄκουε, υἱέ, παιδεῖαν πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου.
 9. Στέφανον γὰρ χαρίτων δέξῃ σὴ κορυφῇ, καὶ κλοιδὸν χρύσειον περὶ σῶ τραχήλῳ.
 10. Υἱέ, μὴ σε πλανήσωσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς, μηδὲ βουληθῆς.
 11. Ἐὰν παρακαλέσωσί σε, λέγοντες· Ἐλθέ μεθ' ἡμῶν, κοινώνησον αἵματος, κρύψωμεν δὲ εἰς γῆν ἄνδρα δίκαιον ἀδίκως,
 12. καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ ἄδης ζῶντα, καὶ ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς,
 13. τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελῆ καταλαβώμεθα, πλήσωμεν δὲ οἴκους ἡμετέρους σκύλων·
 14. τὸν δὲ σὸν κλῆρον βάλε ἐν ἡμῖν, κοινὸν δὲ βάλαντιον κτησώμεθα πάντες καὶ μαρσίπιον ἐν γεννηθῆτω ἡμῖν·
 15. μὴ πορευθῆς ἐν ὁδῷ μετ' αὐτῶν, ἐκκλινον δὲ τὸν πόδα σου ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν. (*)
 17. Οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς.
 18. Αὐτοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακὰ· ἡ δὲ καταστροφὴ ἀνδρῶν παρανόμων κακῇ.

(*) 16. Οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσιν, καὶ ταχύνει τοῦ ἐκχέαι αἷμα. (Alex.)

PROVERBIA

SALOMONIS.

CAPUT I.

1. Proverbia Salomonis filii David, qui regnavit in Israel,
 2. ad sciendam sapientiam et disciplinam,
 3. et intelligendum verba prudentiae, et suscipiendum versutias sermonum, et intelligendam justitiam veram, et iudicium dirigendum :
 4. ut det simplicibus astutiam, et puero novo et sensum et cogitationem.
 5. Haec enim audiens sapiens sapientior erit, intelligens autem rationem gubernandi possidebit.
 6. Animadvertetque parabolam et tenebrosam sermonem, dictaque sapientum et aenigmata.
 7. Principium sapientiae timor Domini : intellectus autem bonus omnibus facientibus eum : pietas autem in Deum principium sensus : sapientiam autem et disciplinam impii despicient.
 8. Audi, fili, disciplinam patris tui, et ne abjicias leges matris tuae.
 9. Coronam enim gratiarum recipies vertici tuo, et torquem aureum circa tuum collum.
 10. Fili, ne te seducant viri impii, neque velis.
 11. Si advocaverint te, dicentes : Veni nobiscum, particeps esto sanguinis, abscondamus autem in terram virum iustum injuste,
 12. deglutiamus autem eum sicut infernus viventem, et tollamus ejus memoriam de terra,
 13. possessionem ejus pretiosam occupemus, impleamus autem domos nostras spoliis :
 14. tuam autem sortem mitte in nobis, communem autem crumenam possideamus omnes et marsupium unum sit nobis :
 15. ne ambules in via cum eis, declina autem pedem tuum a semitis eorum.
 17. Non enim inique tenduntur retia avibus.
 18. Ipsi enim qui homicidii participes sunt thesaurizant sibi ipsis mala : eversio autem virorum iniquorum mala.

16. Pedes enim illorum ad malum currunt, et veloces sunt ad effundendum sanguinem.

19. Αὐταὶ αἱ ὁδοὶ εἰσι πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα· τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται.

20. Σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται, ἐν δὲ πλατείαις παρῆρσιν αἶγει.

21. Ἐπ' ἀκρῶν δὲ τειχέων κηρύσσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θαρβούσα λέγει·

22. Ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχονται τῆς δικαιοσύνης, οὐκ αἰσχυνθήσονται· οἱ δὲ ἄφρονες τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμῶνται, ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίσησαν αἰσθησιν,

23. καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχους. Ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς βῆσιν, διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἕμὸν λόγον.

24. Ἐπειδὴ ἐκάλουν, καὶ οὐχ ὑπακούσατε· καὶ ἐξέτεινον λόγους, καὶ οὐ προσέχετε.

25. Ἀλλὰ ἀκύρους ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλὰς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχουσι ὑπειθήσατε.

26. Τοιγαροῦν καγὼ τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσσομαι, καταχαροῦμαι δὲ ἡνίκα ἔρχεται ὑμῖν ὁλεθρός.

27. καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφνω θόρυβος, ἡ δὲ καταστροφή ὁμοίως καταιγίδι παρῇ, καὶ ὅταν ἔρχεται ὑμῖν θλίψις καὶ πολιορκία, ἡ ὅταν ἔρχεται ὑμῖν ὁλεθρός.

28. Ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσῃσέ με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν· ζητήσουσί με κακοὶ, καὶ οὐχ εὐρήσουσιν.

29. Ἐμίσησαν γὰρ σοφίαν, τὸν δὲ λόγον τοῦ Κυρίου οὐ προσέλιαντο,

30. οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς, ἐμυκτήριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους.

31. Τοιγαροῦν ἐδόνται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρπούς, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησθήσονται.

32. Ἀν' ὧν γὰρ ἡδίσκουν νηπίους, φονευθήσονται, καὶ ἐξετασμός ἀσεβεῖς ὀλεῖ.

33. Ὁ δὲ ἐμοῦ ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

1. Ὡς, ἐὰν δεξιόμενος βῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῷ,

2. ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς συνέσειν, παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νοουθήτησιν τῶν υἱῶν σου.

3. Ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ, καὶ τῇ συνέσει δῶς φωνὴν σου (τὴν δὲ αἰσθησιν ζητήσης μεγάλην τῇ φωνῇ·)

4. καὶ ἐὰν ζητήσης αὐτὴν ὡς ἀργύριον, καὶ ὡς θησαυροὺς ἐξερευνήσης αὐτήν,

5. τότε συνήσεις φόβον Κυρίου, καὶ ἐπίγνωσιν Θεοῦ εὐρήσεις.

6. Ὅτι Κύριος δίδωσι σοφίαν, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνώσις καὶ συνέσις.

7. Καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν, ὑπερασπιεῖ τὴν πορείαν αὐτῶν,

8. τοῦ φυλάξαι ὁδοὺς δικαιοματίων, καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐτὸν διαφυλάξει.

9. Τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ κατορθώσεις πάντας ἄξοντας ἀγαθοῦς.

19. Hæ viæ sunt omnium consummantium iniqua : impietate enim suam ipsorum animam auferunt.

20. Sapientia in exitibus canitur, in plateis autem cum libertate agit.

21. Et super summos muros clamat, et in portis dynastarum assidet, et in portis civitatis confidenter ait :

22. Quanto tempore simplices inhaerent justitiæ, non erubescunt : insipientes autem dum contumeliæ cupidi sunt, impii facti oderunt sensum,

23. et subjecti facti sunt opprobriis. Ecce proferam vobis mei spiritus dictionem, docebo autem vos meum sermonem.

24. Quoniam vocabam, et non obedistis : et extendebam verba, et non attendistis.

25. Sed irrita faciebatis mea consilia, et meis increpationibus rebelles fuistis.

26. Itaque et ego vestra perditione ridebo, gaudebo autem cum venerit vobis interitus,

27. et cum advenit vobis subito tumultus, eversio autem similis procellæ affuerit, et cum venerit vobis tribulatio et oppressio, vel cum venerit vobis interitus.

28. Erit enim cum invocabitis me, ego autem non exaudiam vos : quærent me mali, et non invenient.

29. Oderunt enim sapientiam, verbum autem Domini non assumpserunt,

30. neque volebant meis attendere consiliis, subsannabant autem meas redargutiones.

31. Ergo comedent viæ suæ fructus, et sua ipsorum impietate saturabuntur.

32. Pro eo enim quod injuriam inferebant parvulis, occidentur, et examinatio impios perdet.

33. Qui autem me audit habitabit in spe, et quiescet sine timore ab omni malo.

CAPUT II.

1. Fili, si suscipiens eloquium mei mandati absconderis penes te,

2. obediet sapientiæ auris tua, et abicies cor tuum ad intellectum, adjicies autem ipsum ad monitionem filio tuo.

3. Si enim sapientiam invoces, et intellectui des vocem tuam : (sensem autem quæsieris magna voce :)

4. et si exquiras eam tamquam argentum, et tamquam thesauros investigates eam,

5. tunc intelliges timorem Domini, et scientiam Dei reperies.

6. Quia Dominus dat sapientiam, et a facie ejus cognitio et intellectus.

7. Et thesaurizat recte agentibus salutem, proteget egressum eorum,

8. ad custodiendas vias justificationum, et viam reverentium se custodiet.

9. Tunc intelliges justitiam et judicium, et diriges omnes semitas bonas.

10. Ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς τὴν διάνοιαν, ἡ δὲ αἰσθησις τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξῃ,
 11. βουλὴ καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δὲ ὅσα τηρήσει σε·
 12. ἵνα ῥύσῃται σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλούντος μηδὲν πιστόν.
 13. Ὡς οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς σκότους,
 14. οἱ εὐφραίνονται ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ·
 15. ὧν αἱ τρίβοι σκολιαί, καὶ καμπύλαι αἱ τροχαὶ αὐτῶν,
 16. τοῦ μακράν σε ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας, καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης. Ὡς, μὴ σε καταλάβῃ κακὴ βουλὴ.
 17. Ἡ ἀπολιποῦσα διδασκαλίαν νεότητος,
 18. καὶ διαθήκην θεῖαν ἐπιλελησμένη· ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ παρὰ τῷ ᾄδῃ μετὰ τὴν γηγενῶν τοὺς ἄξονας αὐτῆς.
 19. Πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν αὐτῇ οὐκ ἀναστρέψουσιν, οὐδὲ μὴ καταλάβωσι τρίβους εὐθείας· οὐ γὰρ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς.
 20. Εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθὰς, εὗροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείας.
 21. Ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν, καὶ ὅσοι ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ.
 22. Ὅδοι ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται, οἱ δὲ παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ' αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ὡς, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ δὲ ῥήματα μου τηρεῖτω ἡ καρδία.
 2. Μῆχος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνην προσθήσουσί σοι.
 (*) 3. Ἐλεημοσύναι καὶ πίστει μὴ ἐκλείπῃς σε· ἀφαφαὶ δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῷ τραχήλῳ, καὶ εὐρήσεις χάριν.
 4. Καὶ προνοῦ καλὰ ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀνθρώπων.
 5. Ἴσθι πεπειθὸς ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἐπὶ Θεῷ, ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου.
 6. Πάσαις ὁδοῖς σου γινώριζε αὐτήν, ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδοὺς σου.
 7. Μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτοῦ, φοβοῦ δὲ τὸν Θεόν, καὶ ἐκκλίνει ἀπὸ παντὸς καχοῦ.
 8. Τότε ἴσθαι ἔσται τῷ σώματί σου, καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου.
 9. Τίμα τὸν Κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων, καὶ ἀπάργου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης·
 10. ἵνα πύμπληται τὰ ταμειεῖά σου πλησμονῆς σίτου, ἵνῃ δὲ αἱ ληνοὶ σου ἐκβλύζωσιν.
 11. Ὡς, μὴ ὀλιγῶρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος.
 12. Ὅν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος ἐλέγχει, μαστιγοῖ δὲ πάντα οὐδὲν ὃν παραδέχεται.

(*) 3. Ἐλεημοσύναι καὶ πίστει μὴ ἐκλείπῃς σε· ἀφαφαὶ δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῷ τραχήλῳ, καὶ εὐρήσεις χάριν· γράψον δὲ αὐτὰς ἐπὶ τὸ πλατὺς τῆς καρδίας σου. (Alex.)

10. Si enim venerit sapientia in tuam mentem, et sensus esse animae tuae pulcher videbitur,
 11. consilium bonum custodiet te, et cogitatio sancta servabit te :
 12. ut eruat te a via mala et a viro loquente nihil fidele.
 13. O qui dereliquistis vias rectas aheundo in vias tenebrarum,
 14. qui letamini in malis et gaudetis in eversione mala :
 15. quorum semitas pravæ, et flexuosi cursus eorum,
 16. ad longe te faciendum a via recta, et alienum a justa sententia. Fili, ne te comprehendat malum consilium.
 17. Quæ dereliquit doctrinam juventutis,
 18. et testamenti divini oblita est : posuit enim juxta mortem domum suam, et penes infernum cum terrigenis orbitas suas.
 19. Omnes euntes in ea non revertent, neque apprehendet semitas rectas : non enim apprehenduntur ab annis vitæ.
 20. Nam si ambularent semitas bonas, invenissent utique semitas justitiæ læves.
 21. Quoniam recti inhabitabunt terram, et sancti remanebunt in ea.
 22. Vias impiorum e terra perdentur, et iniqui expellentur ab ea.

CAPUT III.

1. Fili, mearum legum ne obliviscaris, verba autem mea servet tuum cor.
 2. Longitudinem enim ætatis et annos vitæ et pacem apponent tibi.
 3. Eleemosynas et fides ne deserant te : alliga autem eas super collum tuum, et invenies gratiam.
 4. Et provide bona coram Domino et hominibus.
 5. Esto fidens in toto corde super Deum, in tua autem sapientia ne exalteris.
 6. Omnibus viis tuis cognosce illam, ut rectas faciat vias tuas.
 7. Ne sis prudens apud teipsum, time autem Deum, et declina ab omni malo.
 8. Tunc sanitas erit corpori tuo, et curatio ossibus tuis.
 9. Honora Dominum de justis tuis laboribus, et primitias da ei de tuis fructibus justitiæ :
 10. ut impleantur cellaria tua saturitate frumenti, et vino torcularia tua redundant.
 11. Fili, noli negligere disciplinam Domini, neque fatigaris dum ab eo argueris.
 12. Quem enim diligit Dominus arguit, flagellat autem omnem filium quem suscipit.

3. Eleemosynas et fides non deserant te : alliga autem eas super collum tuum, et invenies gratiam : scribe eas super latitudinem cordis tui.

13. Μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὗρε σοφίαν, καὶ θνητὸς ὃς εἶδε φρόνησιν.

14. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς.

15. Τιμωτέρα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν, οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὐγνωστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐγγιζουσιν αὐτῇ, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστὶ.

16. Μῆχος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα. Ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φέρει.

17. Αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλαὶ, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ.

18. Σῶλον ζωῆς ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτήν, ὥς ἐπὶ Κύριον, ἀσφαλής.

19. Ὁ Θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσε τὴν γῆν, ἥτοιμασε δὲ οὐρανούς φρονήσει.

20. Ἐν ἀσθησεί αἰθερσοὶ ἐρράγησαν, νέφη δὲ ἐρρύθησαν ὁρσούς.

21. Υἱέ, μὴ παραβῇς, τήρησον δὲ ἐμὴν βουλὴν καὶ ἐννοίαν·

22. ἵνα ζήσῃ ἡ ψυχὴ σου, καὶ χάρις ᾗ περὶ σῶ τραχήλῳ. Ἔσται δὲ ἱσὺς ταῖς σαρξί σου, καὶ ἐπιμέλεια τοῖς σοῖς ὀστέοις·

23. ἵνα πορεύῃ πεποιθὼς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδοὺς σου, ὃ δὲ ποὺς σου οὐ μὴ προσκώψῃ.

24. Ἐὰν γὰρ κἀθὴ ἀφοβὸς ἔσῃ, ἐὰν δὲ καθεύδῃς ἡδέως ὑπνώσεις.

25. Καὶ οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν, οὐδὲ ὁρμὰς ἀσεβῶν ἐπερχομένης.

26. Ὁ γὰρ Κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου, καὶ ἐρεῖσθαι σὺν πόδα ἵνα μὴ σαλευθῇς.

27. Μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῇ ἡνίκα ἂν ἔχῃ ἡ χεὶρ σου βοηθεῖν.

28. Μὴ εἴπῃς· Ἐπανελθὼν ἐπάνηκε, αὔριον δώσω, δυνατοῦ σου ὄντος εὖ ποιεῖν οὐ γὰρ οἶδας τί τεῖται ἡ ἐπιούσα.

29. Μὴ τεκτῆνῃ ἐπὶ σὺν φίλον κακὰ, παροικοῦντα καὶ πεποιστά ἐπὶ σοί.

30. Μὴ φιλεχθρήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην, μήτι σε ἐργάσεται κακόν.

31. Μὴ κτήσῃ κακῶν ἀνδρῶν ὄνειδῃ, μηδὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν.

32. Ἀκάθαρτος γὰρ ἔναντι Κυρίου πᾶς παράνομος, ἐν δὲ δικαίους οὐ συνεδριάζει.

33. Κατὰρα Θεοῦ ἐν οἴκοις ἀσεβῶν, ἐπαύλεις δὲ δικαίων εὐλογοῦνται.

34. Κύριος ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται, ταπεινοὺς δὲ εἰδῶσι χάριν.

35. Δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὕψωσαν ἀτιμίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ἀκούσατε, παῖδες, παιδεῖαν πατρὸς, καὶ προσέχετε γυνῶναι ἐννοίαν.

2. Δώρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν, τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε.

3. Υἱὸς γὰρ ἐγενόμην καὶ γὰρ πατρὶ ὑπήκοος, καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός.

13. Beatus homo qui invenit sapientiam, et mortalis qui vidit prudentiam.

14. Melius est enim illam mercari, quam auri et argenti thesauros.

15. Pretiosior est enim lapidibus, non resistet illi ullum malum : bene nota est omnibus appropinquantibus ei, omne autem pretiosum non est illa dignum.

16. Longitudo enim ætatis et anni vitæ in dextera ejus, in sinistra autem ejus divitiæ et gloria. Ex ore ejus procedit justitia, legem autem et misericordiam in lingua portat.

17. Viæ ejus viæ pulchre, et omnes semitæ ejus in pace.

18. Lignum vitæ est omnibus qui complectuntur eam, et qui incumbunt in eam, sicut in Domino, segura.

19. Deus sapientia fundavit terram, paravit autem cælos prudentia.

20. In sensu abyssi eruperunt, nubes autem manaverunt rores.

21. Fili, ne diffuas, serva autem meum consilium et sententiam :

22. ut vivat anima tua, et gratia sit circa collum tuum. Erit autem sanitas carnibus tuis, et curatio tuis ossibus :

23. ut ambules fidens in pace omnes vias tuas, et pes tuus non impingat.

24. Si enim sederis sine timore eris, si vero dormieris suaviter dormies.

25. Et non timebis pavorem supervenientem, neque impetus impiorum ingruentes.

26. Dominus enim erit super omnes vias tuas, et firmabit tuum pedem ut non commovearis.

27. Ne abstineas benefacere egeno quodcumque habuerit manus tua auxiliari.

28. Ne dixeris : Revertens redi, cras dabo, cum potens tu sis benefacere : non enim scis quid pariat sequens dies.

29. Ne fabriceris in tuum amicum mala, incolam et fidem super te.

30. Noli inimicitias exercere adversus hominem sine causa, ne quod tibi operetur malum.

31. Ne acquiras malorum virorum opprobria, neque zelaveris vias eorum.

32. Immundus enim coram Domino omnis iniquus, in justis autem non facit concilium.

33. Maledictio Dei in domibus impiorum, tuguria autem justorum benedicuntur.

34. Dominus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.

35. Gloriam sapientes hæreditabunt, impii autem exaltabunt ignominiam.

CAPUT IV.

1. Audite, pueri, disciplinam patris, et attendite ut sciatia cogitationem.

2. Donum enim bonum donabo vobis, meam legem ne derelinquatis.

3. Filius enim fui et ego patri obediens, et dilectus in facie matris.

4. Οἱ ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με· Ἐρειδέτω δ' ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν· φύλασσε ἐντολάς, μὴ ἐπιλάβῃ.

(*) 5. Μὴδὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος,

6. μὴδὲ ἐγκαταλίπῃς αὐτήν, καὶ ἀνθέξεται σοι· ἐράσθητι αὐτῆς καὶ τηρήσει σε. (**)

8. Περιχαράκωσον αὐτήν, καὶ ὑψώσει σε. Τίμησον αὐτήν, ἵνα σε περιλάβῃ·

9. ἵνα δῶ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, στέφανος δὲ τρυφῇς ὑπερασπίσῃ σου.

10. Ἄκουε, υἱέ, καὶ δέξαι ἐμούς λόγους, καὶ πληθυνθήσεται ἔτι ζωῆς σου, ἵνα σοι γένωνται πολλαὶ ὁδοὶ βίου.

11. Ὅδους γὰρ σοφίας διδάσκω σε, ἐμβιβάζω δέ σε τροχιαῖς ὁρθαῖς.

12. Ἐάν γὰρ πορεύῃ, οὐ συγκλεισθήσεται σοι τὰ διαβήματα· ἐάν δὲ τρέχῃς, οὐ κοπιᾷσεις.

13. Ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῇς· ἀλλὰ φύλαξον αὐτήν σεαυτῷ εἰς ζωὴν σου.

14. Ὅδους ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς, μὴδὲ ζηλώσης ὁδούς παρανόμων.

15. Ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσωσι, μὴ ἐπέλθῃς ἐκεῖ· ἐκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον.

16. Οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν, ἐάν μὴ κακοποιήσωσι· ἀφήρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται.

17. Οἷδε γὰρ οἰτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, οἶνῳ δὲ παράνομῳ μεθύσκονται·

18. Αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσι· προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν, ἕως κατορθώσῃ ἡ ἡμέρα.

19. Αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτεῖναι, οὐκ οἶδασι πῶς προσκόπτουσιν.

20. Ὑἱέ, ἐμῇ ῥήσει πρόσχε, τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλλε σὸν οὐς.

21. Ὅπως μὴ ἐκλίπωσί σε αἱ πηγαὶ σου, φύλασσε αὐτάς ἐν καρδίᾳ.

22. Ζωὴ γὰρ ἐστὶ τοῖς εὐρίσκουσιν αὐτάς, καὶ πάσῃ σαρκὶ ἱασίς.

23. Πάσῃ φυλακῇ τήρει σὴν καρδίαν, ἐκ γὰρ τούτων ἐξοδοὶ ζωῆς.

24. Περιέλε σεαυτοῦ σχολιὸν στόμα, καὶ ἄδικα χεὶλῃ μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἄπωσαι.

25. Οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὁρθὰ βλέπέτωσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια.

26. Ὅρθας τροχιάς ποιεῖ σοῖς ποσὶ, καὶ τὰς ὁδούς σου κατεύθυνε.

27. Μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ, μὴδὲ εἰς τὰ ἀριστερὰ, ἀπόστρεψον δὲ σὸν πῶδα ἀπὸ δόου κακῆς· ὁδούς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ Θεός, διεστραμμέναι δὲ εἰσιν αἱ ἐξ ἀριστερῶν. Αὐτὸς δὲ ὁρθὰς ποιήσῃ τὰς τροχιάς σου, τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Ὑἱέ, ἐμῇ σοφίᾳ πρόσχε, ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὐς,

(*) 5. Κτῆσαι σοφίαν, κτῆσαι σύνεσιν· μὴ ἐπιλάβῃ, μὴδὲ ἐκκλίνῃς ἀπὸ ῥημάτων στόματός μου. (Alex.)

(**) 7. Ἀρχὴ σοφίας, κτῆσαι σοφίαν, καὶ ἐν πάσῃ κτῆσαι σοὺ σύνεσιν. (Ald. et Compl.)

4. Qui dicebant et docebant me : Firmetur noster sermo in tuo corde : custodi praecepta, non obliviscaris.

5. Neque despexeris eloquium oris mei,

6. ne dereliqueris eam, et adhærebit tibi : ama illam, et servabit te.

8. Circumda illam, et exaltabit te. Honora eam, ut te amplexetur :

9. ut det tuo capiti coronam gratiarum, corona autem deliciarum protegat te.

10. Audi, fili, et suscipe mea verba, et multiplicabuntur anni vitae tuae, ut tibi sint multae viae vitae.

11. Vias enim sapientiae docebo te, et ingredi te facio orbitis rectis.

12. Si enim ambulaveris, non concludentur tui gressus : si autem cucurreris, non laborabis.

13. Tene meam disciplinam, ne dimittas : sed custodi eam tibi ad vitam tuam.

14. Vias impiorum ne intres, neque zelaveris vias iniquorum.

15. In quocumque loco castrametati fuerint, ne supervenias illuc : declina autem ab eis et abscede.

16. Non enim somnum capient, nisi malefecerint : ablati sunt somni eorum, et non dormiunt.

17. Hi enim edunt escas impietatis, vino autem iniquo inebriantur.

18. Viae autem justorum similiter ut lux fulgent : procedunt et illuminant, donec dirigat se dies.

19. Viae autem impiorum tenebrae, non norunt quomodo offendunt.

20. Fili, meo eloquio attende, et meis verbis appone aurem tuam.

21. Ut non derelinquant te fontes tui, custodi eos in corde.

22. Vita enim est invenientibus eos, et omni carni sanitas.

23. Omni custodia conserva cor tuum, ex his enim exitus vitae.

24. Aufer a te pravum os, et injusta labia longe a te propelle.

25. Oculi tui recta videant, palpebrae tuae annuant justa.

26. Rectas orbitas fac tuis pedibus, et vias tuas dirige.

27. Ne declines in dextera, neque in sinistra, et averte pedem tuum a via mala : vias enim quae a dextris novit Deus, perversae autem sunt quae a sinistris. Ipse autem rectas faciet orbitas tuas, et gressus tuos in pace promovebit.

CAPUT V.

1. Fili, meae sapientiae attende, et meis sermonibus appone aurem tuam,

5. Posside sapientiam, posside intelligentiam : ne obliviscaris, neque declines a verbis oris mei.

7. Principium sapientiae, posside sapientiam, et in omni possessione tua acquirere intelligentiam.

2. ἵνα φυλάξης ἔννοιαν ἀγαθὴν. Αἰσθησὶς δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλεται σοι· Μὴ πρόσχε φαύλη γυναικί·

3. μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης, ἢ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα·

4. ὕστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὐρήσεις, καὶ ἠκονημένον μέλλον μαχαίρας διστόμου.

5. Ἰῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες κατάγουσι τοὺς χρωμένους αὐτῇ μετὰ θανάτου εἰς τὸν ᾄδην, τὰ δὲ ἴχνη αὐτῆς οὐκ ἐρεῖδεται.

6. Ὅδους γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται, ασφαλεῖαι δὲ αἱ τροχαὶ αὐτῆς, καὶ οὐκ εὐγνώστοι.

7. Νῦν οὖν, υἱέ, ἀκούε μου, καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσεις ἐμοὺς λόγους.

8. Μακρὰν ποίησον ἀπ' αὐτῆς σὴν ὁδόν· μὴ ἐγγίσης πρὸς θύρας οἴκων αὐτῆς,

9. ἵνα μὴ πρὸς ἄλλους ζωὴν σου, καὶ σὸν βίον ἀνελήμωσιν.

10. Ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἀλλότριοι σῆς ἰσχύος, οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους ἀλλοτρίων ἔλθωσι.

11. Καὶ μεταμεληθήσῃ ἐπ' ἐσχάτων, ἡνίκα ἂν κατατριβῶσι σάρκες σώματός σου, καὶ ἐρεῖς·

12. Πῶς ἐμίσησα παιδείαν, καὶ ἐλέγχους ἐξέκλινεν ἡ καρδία μου;

13. Οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός με, οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου.

14. Παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς.

15. Πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων, καὶ ἀπὸ σῶν φρεάτων πηγῆς.

16. Μὴ ὑπερεκχεῖσθω σοι ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς δὲ σὰς πλατείας διαπορεύσθω τὰ σὰ ὕδατα.

17. Ἔστω σοι μόνῳ ὑπάρχοντα, καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχήτω σοι.

18. Ἡ πηγὴ σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι ἰδία, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου.

19. Ἐλαφὸς φιλίας καὶ πῶλος σῶν χαρίτων διμυλεῖτω σοι, ἡ δὲ ἰδία ἡγείσθω σου καὶ συνέστω σοι ἐν παντὶ καιρῷ· ἐν γὰρ τῇ παύσει φιλία συμπεριφερόμενος πολλοστός ἔστι.

20. Μὴ πολλὸς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν, μηδὲ συνέχου ἀρχαλαὶς τῆς μὴ ἰδίας.

21. Ἐνώπιον γὰρ εἰσι τῶν τοῦ Θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός, εἰς δὲ πάσας τὰς τροχιάς αὐτοῦ σκοπεύει.

22. Παρανομίαι ἀνδρᾶ ἀγρεύουσι, σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἑκαστος σφίγγεται.

23. Οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδεύτων, ἐκ δὲ πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξεβρίφη, καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Ὡς, ἐὰν ἐγγυήσῃ σὸν φίλον, παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ.

2. Παγὶς γὰρ ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χεῖλη, καὶ ἀλλοσκεταὶ χεῖλεσιν ἰδίου στόματος.

3. Ποίει, υἱέ, ἃ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι, καὶ σώξου· ἥκει γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν φίλον, ἴσθι μὴ ἐκλυόμενος, παρῶν δὲ καὶ τὸν φίλον σου ὃν ἐνεγύησω.

4. Μὴ δῶς ὕπνον σοῖς ὤμμασι, μηδὲ ἐπινυστάξης σοῖς βλεφάροις·

2. ut custodias cogitationem bonam. Sensus autem meorum laborum mandat tibi : Noli intendere fallaci mulieri :

3. mel enim destillat a labiis mulieris fornicariae, quæ ad tempus impinguat fauces tuas :

4. postea vero amariorem felle invenies, et acutam magis gladio hicipiti.

5. Imprudentiæ enim pedes deducunt utentes ea cum morte ad infernum, et vestigia ejus non firmantur.

6. Vias enim vitæ non ingreditur, lubricæ autem orbitæ ejus, et non bene vestigabiles.

7. Nunc igitur, fili, audi me, et ne irritos facias sermones meos.

8. Longe fac ab ea viam tuam : ne appropinques ad januas domorum ejus,

9. ut non prodat aliis vitam tuam, et ætatem tuam immitibus.

10. Ut non impleantur alieni fortitudine tua, et labores tui in domos alienorum veniant.

11. Et poenitebit te in novissimis, quando contritæ fuerint carnes corporis tui, et dices :

12. Quomodo odio habui disciplinam, et increpationes devitavi cor meum?

13. Non audiebam vocem corripiantis me et docentis me, neque adhibebam aurem meam.

14. Pene fui in omni malo, in medio ecclesiæ et synagogæ.

15. Bibe aquas de tuis vasis, et de puteorum tuorum fonte.

16. Non supereffundantur tibi aquæ extra tuum fontem, et in tuas plateas pertranseant aquæ tuæ.

17. Sint tibi soli possessæ, et nemo alienus particeps sit tibi.

18. Fons aquæ tuæ sit tibi proprius, et jucundare cum uxore quæ a juventute tua.

19. Cervus amicitia et pullus gratiarum confabuletur tecum, et propria ducat te et adsit tibi in omni tempore : in hujus enim amicitia conversatus diuturnus eris.

20. Ne multus sis ad alienam, neque continearis ulnis non propriæ.

21. Sunt enim coram Dei oculis viæ viri, et in omnes orbitas ejus speculatur.

22. Iniquitates virum capiunt, et catenis suorum peccatorum unusquisque constringitur.

23. Hic moritur cum iis qui non habent disciplinam, et ex multitudine vitæ suæ dejectus est, et periit propter imprudentiam.

CAPUT VI.

1. Fili, si spononderis amicum tuum, trades manum tuam inimico.

2. Laqueus enim fortis viro propria labia, et capitur labiis proprii oris.

3. Fac, fili, quæ ego tibi mando, et salvare : venisti in manus malorum propter tuum amicum, esto non remissus, stimula autem et amicum tuum quem sponpondisti.

4. Ne dederis somnum oculis, neque indormites palpebris tuis :

5. ἵνα σώζῃ ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρῦχων, καὶ ὥσπερ ὄρνεις ἐκ παγίδος.

6. Ἴθι πρὸς τὸν μύρμηκα, ὃ ὀκνηρὸν, καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος.

7. Ἐκείνῳ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος, μὴδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων, μὴδὲ ὑπὸ δεσπότην ὄν,

8. ἐτοιμάζεται θερούς τὴν τροφήν, πολλήν τε ἐν τῷ ἀμνητῷ ποιεῖται τὴν παράθεσιν. « Ἡ πορεύθητι πρὸς « τὴν μέλισσαν, καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶ, τὴν τε ἐρ- « γασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται ἥς τοὺς πόρους βασιλεῖς « καὶ ἰδύωται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται. Προβεινὴ δέ « ἐστὶ πᾶσι καὶ ἐπίδοτος, καὶ περ οὐσα τῇ ῥώμῃ ἀσθε- « νης, τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη. »

9. Ἐως τίνος, ὀκνηρὸν, κατὰκεισαι; Πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερῇσθαι;

10. Ὀλίγον μὲν ὕπνοις, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυστάξεις, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζῃ χειρὶ στήθεϊ.

11. εἴτ' ἐμπαράγινεταί σοι ὥσπερ κακὸς ὁδοιπόρος ἡ πενία, καὶ ἡ ἔνδεια ὥσπερ ἀγαθὸς ὁρομεύς· ἐὰν δὲ ἀσ- κησῇς, ἥξει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμνητός σου, ἡ δὲ ἔνδεια ὥσπερ κακὸς ὁρομεύς ἀπαυτομολήσει.

12. Ἀνὴρ ἀφρων καὶ παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς.

13. Ὁ δ' αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῷ· σημαίνει δὲ ποδὶ, διδάσκει δὲ ἐννεύμασι δακτυλῶν.

14. Διεστραμμένη καρδίᾳ τεκταίνεται κακὰ, ἐν παντὶ καὶ ῥῷ ὁ τοιοῦτος παραχρᾶς συνίστησι πόλει.

15. Διὰ τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνιάτος.

16. Ὅτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ ὁ Θεός, συντρίβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς.

17. Ὁφθαλμὸς ὑβριστοῦ, γλώσσα ἀδίκος, χεῖρες ἐκ- χέουσαι αἷμα δικαίου,

18. καὶ καρδίᾳ τεκταίνουμένη λογισμοὺς κακοὺς, καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν.

19. Ἐκκαίει ψευδὴ μάρτυς ἀδίκος, καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀναμέσον ἀδελφῶν.

20. Ὅτι, φύλασσε νόμους πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμούς μωτρός σου.

21. Ἀφαφαί δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ ψυχῇ διαπαντός, καὶ ἐργαλοῖωσαι περὶ σῶ τραχήλῳ.

22. Ἦνίκα ἂν περιπατῇς, ἐπάγου αὐτὴν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω· ὡς δ' ἂν καθέδρης, φυλαστέτω σε, ἵνα ἐγει- ρομένην συλλαλῇ σοι.

23. Ὅτι λύχνος ἐντολὴ νόμου καὶ φῶς, δόδος ζωῆς, καὶ ἐλεγχος καὶ παιδεία,

24. τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδρου καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἁλλοτρίας.

25. Μὴ σε νικήσῃ κάλλους ἐπιθυμία, μὴδὲ ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς, μὴδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλε- φάρων.

26. Τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἐνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει.

27. Ἀποθήσει τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει;

28. Ἡ περιπατήσει τις ἐπ' ἀνθρώπων πυρὸς, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατακαύσει;

29. Οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὑπάνδρον, οὐκ ἀθωωθήσεται, οὐδὲ πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῆς.

5. ut salveris tamquam damula e laqueis, et tamquam avis e reti.

6. Vade ad! formicam, o piger, et æmulare videns vias ejus, et esto illa sapientior.

7. Nam cum ei non sit agellus, neque habeat qui cogat, neque sub domino sit,

8. parat æstate alimentum, et multam in messe facit acervationem. « Aut vade ad apem, et discite quomodo operaria « est, operationem quoque quam venerabilem facit : cujus « labores reges et idiotæ ad sanitatem afferunt. Appetibilis « autem est omnibus et clara etiam, cum sit robore infirma, « sapientiam honorans evecta est. »

9. Usquequo, piger, jaces? Quando autem e somno exci- taberis?

10. Paulum quidem dormis, paulum autem sedes, parum autem dormitas, paulum autem amplexeris manibus pec- tora :

11. deinde supervenit tibi tamquam malus viator pauper- tas, et egestas tamquam bonus cursor : si autem impiger fueris, veniet tamquam fons messis tua, egestas autem tam- quam malus cursor aufugiet.

12. Vir insipiens et iniquus ambulat vias non bonas.

13. Ipse autem innuit oculo : significat autem pede, docet autem nutibus digitorum.

14. Perversum cor fabricatur mala, in omni tempore qui talis est turbationes affert civitati.

15. Propter hoc extemplo venit perditio ipsius, intercisio et contritio insanabilis.

16. Quoniam gaudet omnibus quæ odit Deus, conteritur autem propter immunditiam animæ.

17. Oculus contumeliosus, lingua injusta, manus effun- dentes sanguinem justis,

18. et cor fabricans cogitationes malas, et pedes festinan- tes ad mæfaciendum.

19. Accendit falsa testis injustus, et immittit judicia inter fratres.

20. Fili, custodi leges patris tui, et ne expellas jura ma- tris tue.

21. Liga autem ea super animam tuam semper, et quasi torquem circumda circa tuum collum.

22. Quandocumque ambulaveris, adducito eam et tecum sit : et quandocumque dormieris, custodiat te, ut expege- facto colloquatur tibi.

23. Quoniam lucerna mandatum legis et lumen, via vitæ, et correctio et disciplina,

24. ad conservandum te a muliere-nupta et a calumnia linguæ alienæ.

25. Non te vincat formæ concupiscentia, neque capiaris tuis oculis, neque abripiaris ab ejus palpebris.

26. Pretium enim meretricis quantum et unius panis, mulier autem virorum pretiosas animas capit.

27. Alligabit quis ignem in sinu, vestes autem non com- buret?

28. aut ambulabit quis super prunas ignis, et pedes non comburet?

29. Sic qui intrat ad mulierem nuptam, non erit inno- xius, neque omnis tangens eam.

30. Οὐ θαυμαστὸν ἔαν. ἄλῳ τις κλέπτῃ· κλέπτει γὰρ ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν·
 31. ἔαν δὲ ἄλῳ, ἀποτίσῃ ἑπταπλάσια, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοῦς ῥύσεται ἑαυτόν.
 32. Ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἐνδοίαν φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται,
 33. ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει, τὸ δὲ θνείδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
 34. Μεστὸς γὰρ ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς, οὐ φέσσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.
 35. Οὐκ ἀνταλλάσσεται οἰδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν, οὐδὲ μὴ διαλυθῇ πολλῶν δώρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Υἱέ, φύλασσε ἑμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ. Υἱέ, τίμα τὸν Κύριον καὶ ἰσχύσεις, πλην δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον.
 2. Φύλαξον ἐμὰς ἐντολὰς καὶ βιώσεις, τοὺς δὲ ἑμοὺς λόγους ὥσπερ κόρας ὁμμάτων.
 3. Περίθου δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις, ἐπίγραφον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.
 4. Εἴπον τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφῇ εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίησαι σεαυτῷ·
 5. ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, ἔαν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάλληται.
 6. Ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα,
 7. ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῇ φρενῶν,
 8. παραπορευόμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς, καὶ λαλοῦντα
 9. ἐν σκότει ἐσπερινῷ, ἥνικα ἂν ἡσυχία νυκτερινὴ καὶ γνοφώδης·
 10. ἡ δὲ γυνὴ συναντᾷ αὐτῷ, εἶδος ἔχουσα πορνικόν, ἡ ποιεῖ νέων ἐξίπτασθαι καρδίας.
 11. Ἀνεπερωμμένη δὲ ἐστὶ καὶ ἄσωτος, ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς.
 12. Χρόνον γὰρ τινα ἔξω βρέμεται, χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πᾶσαν γωνίαν ἐνεδρεύει.
 13. Εἶτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν, ἀναιδεῖ δὲ προσωπῳ προσεῖπεν αὐτῷ·
 14. Θυσία εἰρηνικὴ μοι ἐστὶ, σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχάς μου·
 15. ἕνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι, ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον εὐρήξά σε.
 16. Κεῖραις τέτακα τὴν κλίνην μου, ἀμφιτάποις δὲ ἑστρωκα τοῖς ἀπ' Αἰγύπτου·
 17. Διέρβαγκα τὴν κοίτην μου κροκίνῃ, τὸν δὲ οἶκον μου κινναμώμῃ·
 18. ἔλθὲ καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ὥς ὄρθρου, δεῦρο καὶ ἐγκλισθῶμεν ἔρωτι·
 19. οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνὴρ μου ἐν οἴκῳ, πεπόρευται δὲ δόδον μακρὰν,
 20. ἐνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, δι' ἡμερῶν πολλῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
 21. Ἀπεπλάνησέ δὲ αὐτὸν πολλῇ ὁμιλίᾳ, βρόχοις τε τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν.
 22. Ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεπρωθεὶς, ὥσπερ δὲ βῶς ἐπὶ σφαγὴν ἀγεται, καὶ ὥσπερ κύων ἐπὶ δεσμοῦς,

30. Non mirum si deprehendatur furans : furatur enim ut impleat animam esuriens :
 31. si autem deprehensus fuerit, reddet septupla, et omnem substantiam suam dans liberabit seipsum.
 32. Adulterans autem propter inopiam cordis perditionem animæ suæ acquirit,
 33. ac dolores et ignominias sustinet, et opprobrium ejus non delebitur in sæculum.
 34. Plenus enim zeli furor viri ejus, non parcat in die judicii.
 35. Non commutabit ulla redemptione inimicitiam, neque dissolvetur multis donis.

CAPUT VII.

1. Fili, custodi meos sermones, et mea mandata reconde apud teipsum. Fili, honora Dominum et valebis, præter eum autem ne timeas alterum.
 2. Custodi mea mandata et vives, et meos sermones tamquam pupillas oculorum.
 3. Circumponere autem illos tuis digitis, inscribe autem super latitudinem cordis tui.
 4. Dic sapientiam tuam sororem esse, et prudentiam notam redde tibi :
 5. ut te servet a muliere aliena et mala, si te sermonibus qui ad gratiam adorta fuerit.
 6. De fenestra enim e domo sua in plateas prospiciens,
 7. quemcumque viderit insipientum filiorum adolescentem inopem cordis,
 8. prætereuntem juxta angulum in transitibus domorum suarum, et loquentem
 9. in tenebris vespertinis, simul ac quies nocturna et caliginosa :
 10. et vero mulier occurrit ei, speciem habens meretriciam, quæ facit juvenum volare corda.
 11. Vaga autem est et luxuriosa, et in domo non quiescunt pedes ejus.
 12. Interdum enim foras circumvertitur, interdum vero in plateis apud omnem angulum insidiatur.
 13. Deinde apprehendens osculata est eum, et impudenti facie alloquitur eum :
 14. Sacrificium pacificum mihi est, hodie reddo vota mea :
 15. hac ex causa progressa sum obviam tibi, desiderans tuam faciem inveni te.
 16. Institis texui lectum meum, et tapetibus ab Ægypto stravi :
 17. aspersi cubile meum croco, et domum meam cinnamomo :
 18. veni et fruamur amicitia usque in diluculum, veni et colluctemur cupidine :
 19. non enim adest vir meus in domo, abiit autem viam longam,
 20. involucro pecuniæ accepto in manu sua, per dies multos redibit in domum suam.
 21. Seduxit autem eum multa colloctio, et laqueis qui ex labiis attraxit eum.
 22. Ipse autem obsecutus est ei infatuatus, tamquam bos ad maculationem agitur, et tamquam canis ad vincula,

23. ἢ ὡς ἑλαφος τοξεύματι πεπληγὸς εἰς τὸ ἥπαρ· σπύδει δὲ ὥσπερ ὄρεον εἰς παγίδα, οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει.

24. Nūn οὖν, υἱέ, ἀκούε μου, καὶ πρόσχε βήμασι στόματός μου.

(*) 25. Μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου,

26. Πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκε, καὶ ἀναριθμητοὶ εἰσιν οὓς πεφόνευκεν.

27. Ὅδοι ἄβου ὁ οἶκος αὐτῆς, κατάγουσαι εἰς τὰ ταμεία τοῦ θανάτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ.

2. Ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων ἐστὶν, ἀναμέσον δὲ τῶν τρίβων ἕστηκε.

3. Παρὰ γὰρ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμνείται.

4. Ὑμᾶς, ὦ ἄνθρωποι, παρακαλῶ, καὶ προτεῖμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων.

5. Νοήσατε, ἄχακοι, πανουργίαν· οἱ δὲ ἀπαίδευτοι, ἐνθεσθε καρδίαν.

6. Εἰσακούσατέ μου· σεμνὰ γὰρ ἔρῳ, καὶ ἀνοίσω ἀπὸ χειλέων ὁρθὰ.

7. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσει ὁ φάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ.

8. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἑαυτοῖς σχολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες.

9. Πάντα ἐνώπιον τοῖς συνιοῦσι, καὶ ὁρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γινώσιν.

10. Λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύριον, καὶ γινώσιν ὑπὲρ χρυσίου δεδοκιμασμένον.

11. Κρείσσων γὰρ σοφία λίθων πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν.

12. Ἐγὼ ἡ σοφία κατεσχένησα βουλήν, καὶ γινώσιν καὶ ἐννοίαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην.

13. Φόβος Κυρίου μισεῖ ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ δούους πονηρῶν· μεμίσχηκα δὲ ἐγὼ διεστραμμένους δόδους κακῶν.

14. Ἐμὴ βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχὺς.

15. Δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσι, καὶ οἱ δυνάσται γράφουσι δικαιοσύνην.

16. Δι' ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ κρατοῦσι γῆς.

17. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρήσουσι.

18. Πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοῖ ὑπάρχει, καὶ κτῆσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη.

19. Βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίου καὶ λίθων τίμιων, τὰ δὲ ἐμὰ γεννήματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ.

20. Ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ, καὶ ἀναμέσον τρίβων δικαιοῦμαι ἀναστρέφομαι.

(*) 25. Μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου· καὶ μὴ πλανηθῇς ἐν ἀτραποῖς αὐτῆς. (Alex.)

23. aut tamquam cervus sagitta vulneratus in jecore : festinat autem tamquam avis in laqueum, nesciens quia pro anima currit.

24. Nunc igitur, fili, audi me, et intende verbis oris mei.

25. Non declinet in vias ejus cor tuum,

26. Multos enim vulnerando dejecit, et innumerabiles sunt quos trucidavit.

27. Viæ inferorum domus ejus, deducentes in secensus mortis.

CAPUT VIII.

1. Tu sapientiam prædicabis, ut prudentia tibi obediat.

2. Nam super excelsas summitates est, et inter medium semitarum stetit.

3. Apud portas enim potentum assidet, et in introitibus canitur.

4. Vos, o homines, advoco, et profero meam vocem filiis hominum.

5. Intelligite, simplices, astutiam : et qui non habetis disciplinam, apponite cor.

6. Exaudite me : præclara enim dicam, et proferam e labiis recta.

7. Quoniam veritatem meditabitur guttur meum, abominata autem coram me labia mendacia.

8. Cum justitia omnia verba oris mei, nihil ipsis prævum neque tortuosum.

9. Omnia præsentia intelligentibus, et recta invenientibus scientiam.

10. Accipite disciplinam et non argentum, et scientiam super aurum probatum.

11. Melior enim sapientia lapidibus pretiosis, omne autem pretiosum non est illa dignum.

12. Ego sapientia inhabitavi consilium, et scientiam et cogitationem ego invocavi.

13. Timor Domini odit injustitiam, et contumeliam et superbiam et vias malorum : odi autem ego perversas vias malorum.

14. Meum est consilium et securitas, mea prudentia et mea fortitudo.

15. Per me reges regnant, et dynastæ scribunt justitiam.

16. Per me magnates magnificantur, et tyranni per me tenent terram.

17. Ego me amantes diligo, et quærentes me invenient.

18. Divitiæ et gloria mihi est, et possessio multorum et justitia.

19. Melius me pro fructu percipere super aurum et lapidem pretiosum, et mea genimina meliora argento electo.

20. In viis justitiæ ambulo, et inter semitas justificationis versor.

25. Non declinet in vias illius cor tuum : neque decipiaris in semitis ejus.

21. Ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὑπαρξιν, καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν. Ἐάν ἀναγείλω ὑμῖν τὰ καθ' ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριθμῆσαι.

22. Κύριος ἐκτίσεν με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ.

23. πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέν με· ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τῆν γῆν ποιῆσαι,

24. καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων.

25. Πρὸ τοῦ ὄρη ἐδρασθῆναι, πρὸ δὲ πάντων βουνῶν, γεννᾷ με.

26. Κύριος ἐποίησε χώρας καὶ ἀοικήτους, καὶ ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανῶν.

27. Ἦνίκα ἡτοίμαζε τὸν οὐρανὸν, συμπαρήμην αὐτῷ, καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων.

28. Καὶ ὡς ἰσχυρὰ ἐποίησε τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐρανῶν,

(*) 29. καὶ ὡς ἰσχυρὰ ἐποίησε τὰ θεμέλια τῆς γῆς,

30. ἤμην παρ' αὐτῷ ἀρμόζουσα· ἐγὼ ἤμην, ἢ προσέχαιρεν. Καθ' ἡμέραν δὲ εὐφραίνομαι ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ.

31. ὅτε ἐνευφραίνεται τὴν οἰκουμένην συντελέσας, καὶ ἐνευφραίνεται ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων.

32. Νῦν οὖν, υἱέ, ἀκούε μου, (**)

34. μακάριος ἄνθρωπος ὃς εἰσακούσεται μου, καὶ ἄνθρωπος ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει· ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις καθ' ἡμέραν, τηρῶν σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων.

35. Αἱ γὰρ ἐξοδοὶ μου ἐξοδοὶ ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου.

36. οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς ἐμὲ ἀσεβοῦσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσι θάνατον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ἡ σοφία ὑποδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ ὑπῆρξε στεῦλος ἐπ' αὐτήν.

2. Ἐσφαξε τὰ ἑαυτῆς θύματα, ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον, καὶ ἡτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν.

3. Ἀπέστειλε τοὺς ἑαυτῆς δούλους, συγκαλοῦσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα, λέγουσα·

4. Ὅς ἐστιν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρὸς μέ. Καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν·

5. Ἐλθατε, φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων, καὶ πίετε οἶνον ὃν ἐκέρασα ὑμῖν.

6. Ἀπολείπετε ἀφροσύνην, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε· καὶ ζητήσατε φρόνησιν, καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν.

7. Ὁ παιδεύων κακοὺς λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλεγχὼν δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμηθήσεται αὐτόν.

8. Μὴ ἐλεγε κακοὺς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε· ἐλεγε σοφόν, καὶ ἀγαπήσει σε.

9. Ἰδοὺ σοφῷ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται· γνώριζε δικαίω, καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι.

(*) 29. Ἐν τῷ τιθεῖναι τῇ θαλάσῃ ἀκριθασμὸν αὐτοῦ, καὶ ὕδατα οὐ παρελεύσονται στόματος αὐτοῦ, καὶ ὡς ἰσχυρὰ ἐποίησε τὰ θεμέλια τῆς γῆς. (Alex.)

(**) 33. Καὶ μακάριοι οἱ ὁδοὺς μου φυλάσσοντες. Ἀκούσατε σοφίαν καὶ σοφισθήτε, καὶ μὴ ἀποφραγῆτε.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

21. Ut distribuam amantibus me substantiam, et thesauros eorum impleam bonis. Si annuntiavero vobis quæ in diem fiunt, memor ero quæ a sæculo numerare.

22. Dominus condidit me initium viarum suarum in opera sua :

23. ante sæculum fundavit me : in principio antequam terram faceret,

24. et antequam abyssos constitueret, priusquam procederent fontes aquarum.

25. Antequam montes collocarentur, et ante omnes colles, generat me.

26. Dominus fecit regiones et inhabitabiles, et summities habitatas ejus quæ sub cælo.

27. Cum pararet cælum, aderam illi, et cum secerneret suam sedem super ventos.

28. Et cum validas faceret desuper nubes, et cum confirmatos ponebat fontes ejus quæ sub cælo,

29. et quando fortia faciebat fundamenta terræ,

30. eram penes illum disponens : ego eram, cui adgaudebat. Quotidie autem jucundabar in facie ejus in omni tempore :

31. cum lætaretur orbe perfecto, et lætaretur in filiis hominum.

32. Nunc igitur, fili, audi me,

34. beatus vir qui exaudiet me, et homo qui meas vias custodiet : vigilans ad meas fores quotidie, servans limina meorum introituum.

35. Egressiones enim meæ egressionēs vitæ, et paratur voluntas a Domino :

36. qui autem peccant in me impie agunt in suas ipsorum animas, et qui oderunt me diligunt mortem.

CAPUT IX.

1. Sapientia ædificavit sibi domum, et subdidit columnas septem.

2. Mactavit hostias suas, miscuit in cratere vinum suum, et paravit suam mensam.

3. Misit servos suos, convocans cum excelsa prædicatione ad craterem, dicens :

4. Qui est insipiens, declinet ad me. Et egentibus sensu dixit :

5. Venite, edite de meis panibus, et bibite vinum quod miscui vobis.

6. Derelinquite stultitiam, ut in sæculum regnetis : et quærite prudentiam, et corrigite in scientia intelligentiam.

7. Qui erudit malos accipiet sibi ignominiam : et arguens impium maculabit seipsum.

8. Non arguas malos, ne odio habeant te : corripe sapientem, et diligit te.

9. Da sapienti occasionem, et sapientior erit : notifica justo, et addet ad recipiendum.

29. Quando ponebat mari terminum suum, et aquæ non præteribunt os ejus, et quando fortia faciebat fundamenta terræ.

33. Et beati vias meas custodientes. Audite sapientiam, et estote sapientes et nolite separari ab ea.

10. Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, καὶ βουλὴ ἁγίων συνέσις· τὸ γὰρ γινῶναι νόμον, διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς.

11. Τούτῳ γὰρ τῶ τρόπῳ πολὺν ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεται σοὶ ἔτη ζωῆς σου.

12. Ὡς, ἐὰν σοφὸς γένῃ, σεαυτῷ σοφὸς ἔσθαι καὶ τοῖς πλησίον· ἐὰν δὲ κακὸς ἀποθῇς, μόνος ἂν ἀντλήσεις κακά. « Ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμαίνει ἀνέμους, ὁ δ' αὐτὸς διώζεται ὄρνεα πετόμενα. Ἀπέλιπε γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος, τοὺς δὲ ἀξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται. Διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρήμου, καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσι, συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπίαν. »

13. Γυνὴ ἄφρων καὶ ὁρασεῖα ἐνδεῆς ψωμοῦ γίνεται, ἢ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνῃ.

14. Ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου, ἐπὶ δίφρου ἐμφανῶς ἐν πλατείαις,

15. προσκαλουμένη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.

16. Ὃς ἐστὶν ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρὸς μὲ, καὶ καὶ τοῖς ἐνδεῇσι φρονήσεως παρακελεύομαι λέγουσα·

17. Ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἄψασθε, καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυκεροῦ.

18. Ὃ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῇ ὄλλυνται, καὶ ἐπὶ πέταυρον ἔδου συναντᾷ· « ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ χρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ, μηδὲ ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτήν, οὕτως γὰρ διαβόση ὕδωρ ἀλλότριον· ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου, καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πῖς, ἵνα πολὺν ζήσης χρόνον, προστεθῇ δέ σοι ἔτη ζωῆς. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῇ μητρὶ.

2. Οὐκ ὠφελήσουσι θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου.

3. Οὐ λιμοκτονήσει Κύριος ψυχὴν δικαίαν, ζῶν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει.

4. Πενία ἄνδρα ταπεινοῖ, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν. Υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρῆσεται.

5. Διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀνεμόφορος δὲ γίνεται ἐν ἁμνητῷ υἱὸς παράνομος.

6. Εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἁωρον.

7. Μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων, ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται.

8. Σοφὸς καρδίᾳ δέζεται ἐντολᾶς, ὁ δὲ ἄστεγος χεῖλεσι σχολιάζων ὑποσκελισθήσεται.

9. Ὃς πορεύεται ἀπλῶς, πορεύεται πεποιθώς· ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, γνωσθήσεται.

10. Ὃ ἐννέων ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου, συνάγει ἀνδράσι λύπας· ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας, εἰρηνοποιεῖ.

11. Πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.

12. Μίσος ἐγείρει νεῖκος, πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φιλία.

13. Ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, βάβδω τύπτει ἄνδρα ἀκαρδίον.

10. Initium sapientiae timor Domini, et consilium sanctorum intelligentia : cognoscere enim legem, mentis est bonae.

11. Hoc enim modo multum vives tempus, et adjicietur tibi anni vitae tuae.

12. Fili, si sapiens fueris, tibi eris et proximis : si autem malus evaseris, solus utique hauries mala. « Qui fidens est in falsis, hic pascit ventos, idem autem ipse sequetur aves volantes. Deseruit enim vias vineae suae, semitis vero agelli sui erravit. Ingreditur autem per avia loca atque arida, et terram destinatam in sitim, contrahit autem manibus infructuosa. »

13. Mulier insipiens et audax indiga bucellae fit, quae non novit pudorem.

14. Sedet in foribus suae domus, super sellam palam in plateis,

15. advocans praetereuntes et eos qui recta pergunt in viis suis.

16. Qui est vestrum insipientissimus, divertat ad me, et indigentibus sapientia praecipio dicens :

17. Panes occultos libenter attingite, et aquam furti dulcem.

18. Ipse autem non novit quia terrigenae apud eam pereunt, et in profundum inferni occurrit : « sed resili, ne moreris in loco, neque injicias oculum tuum ad eam, « ita enim transibis aquam alienam : ab aqua autem aliena abstine te, et de fonte alieno ne bibetis, ut longum vivas tempus, adjiciantur etiam tibi anni vitae. »

CAPUT X.

1. Filius sapiens laetificat patrem, filius vero stultus moestitia matri.

2. Non proderunt thesauri iniquis, justitia autem liberabit a morte.

3. Non occidet Dominus fame animam justam, viam autem impiorum evertet.

4. Paupertas virum humiliat, manus autem fortium ditant. Filius eruditus sapiens erit, imprudente autem ministro utetur.

5. Incolumis evasit ab aestu filius intelligens, corruptus autem a vento fit in messe filius iniquus.

6. Benedictio Domini super caput justi, os autem impiorum operiet luctum intempestivum.

7. Memoria justorum cum encomiis, nomen autem impii exstinguitur.

8. Sapiens corde suscipiet mandata, qui autem non est tectus labiis perverse agens supplantabitur.

9. Qui ambulat simpliciter, ambulat fidens : qui autem distortet vias suas, cognoscetur.

10. Qui innuit oculis cum dolo, congregat viris mœores : qui autem arguit cum libertate, pacificat.

11. Fons vitae in manu justi, os autem impii operiet perditio.

12. Odium suscitatur contentione, omnes autem non contentiosos operit amicitia.

13. Qui e labiis profert sapientiam, virga percutit virum excordem.

14. Σοφοὶ κρύψουσιν αἴσθησιν, στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβήν.

15. Κτῆσις πλουσίων πόλις ὀχυρά, συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πένια.

16. Ἔργα δικαίων ζῶν ποιεῖ, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτίας.

17. Ὅδοὺς δικαίως ζωῆς φυλάσσει παιδεία, παιδεία δὲ ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται.

18. Καλύπτουσιν ἔχθραν χεῖλη δίκαια, οἱ δὲ ἐκφέροντες λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν.

19. Ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν, φειδόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔσθῃ.

20. Ἄργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου, καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει.

21. Χεῖλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλὰ, οἱ δὲ ἀφρονες ἐν ἐνδεῇ τελευτῶσιν.

22. Ἐὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου, αὕτη πλουτίζει, καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ.

23. Ἐν γέλωτι ἀφρων πράσσει κακὰ, ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκεται φρόνησιν.

24. Ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῆς περιφέρεται, ἐπιθυμία δὲ δικαίου δεκτή.

25. Παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβῆς, δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα.

26. Ὡσπερ ὄμφαξ ὀδοῦσι βλαβερὸν καὶ καπνὸς ὀμμάτων, οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτῇ.

27. Φόβος Κυρίου προστίθισιν ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγοθήσεται.

28. Ἐλπιεῖ δὲ δικαίους εὐφροσύνη, ἑλπίς δὲ ἀσεβῶν ἀπολείπεται.

29. Ὁ κύρωμα δόσιος φόβος Κυρίου, συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακὰ.

30. Δίκαιος εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδώσει, ἀσεβεῖς δὲ οὐκ οἰκήσουσι γῆν.

31. Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται.

32. Χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Ζυγοὶ δόλοιο βδελυγμά ἐνώπιον Κυρίου, στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτοῦ.

2. Οὐδ' ἐὰν εἰσελθῇ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν.

(*) 3. Ἀποθανόντων δίκαιος ἔλιπε μετάμελον, πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια.

5. Δικαιοσύνη ἀμώμου ὀρθοτομεῖ ὁδοὺς, ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικία.

6. Δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ρύεται αὐτοὺς, τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐτῶν ἀλίσκονται παράνομοι.

7. Τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὀλλυται ἑλπίς, τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὀλλυται.

(*) 3. Τελειότης εὐθείων ὀδηγήσει αὐτοὺς, καὶ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτοὺς.

4. Οὐκ ὠφελῆσει ὑπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, καὶ δικαιοσύνη ρύσεται ἀπὸ θανάτου. Ἀποθανόντων δίκαιος ἔλειπε μετάμελον· πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια. (Alex.)

14. Sapientes occultabant sensum, os autem temerarii appropinquat contritioni.

15. Possessio divitum civitas munita, contritio autem impiorum paupertas.

16. Opera justorum vitam faciunt, fructus autem impiorum peccata.

17. Vias justas vitae custodit disciplina, disciplina autem carens increpatione errat.

18. Operiunt inimicitiam labia justa, qui autem profuerunt contumelias insipientissimi sunt.

19. Ex multiloquentia non effugies peccatum, parcens autem labiis sensatus eris.

20. Argentum igne examinatum lingua justii, cor autem impii deficit.

21. Labia justorum sciunt excelsa, insipientes autem in egestate moriuntur.

22. Benedictio Domini super caput justii, hæc ditat, et non adjicietur ei tristitia in corde.

23. In risu insipiens agit mala, sapientia autem viro parit prudentiam.

24. In perditione impius circumfertur, desiderium autem justii acceptabile.

25. Prætereunte procella deletur impius, justus autem declinans salvatur in sæculum.

26. Sicut uva acerba dentibus noxia et fumus oculis, sic iniquitas eis qui utuntur ea.

27. Timor Domini addit dies, anni autem impiorum minuentur.

28. Immoratur justis lætitia, spes autem impiorum perit.

29. Munio sancti timor Domini, contritio autem operantibus mala.

30. Justus in sæculum non nutabit, impii autem non habitabunt terram.

31. Os justii destillat sapientiam, lingua autem injustii peribit.

32. Labia virorum justorum destillant gratias, os autem impiorum pervertit.

CAPUT XL.

1. Stateræ dolosæ abominatio coram Domino, pondus autem justum acceptum ei.

2. Quocumque intraverit contumelia, illuc et ignominia : os autem humilium meditatatur sapientiam.

3. Moriens justus reliquit poenitentiam, facilis autem fit et jucundus impiorum interitus.

5. Justitia immaculata dirigit vias, impietas autem incidit in injustitiam.

6. Justitia virorum rectorum liberat eos, sua autem perditione capiuntur iniqui.

7. Mortuo viro justo non perit spes, gloriatio autem impiorum perit.

8. Perfectio rectorum dirigit eos, et supplantatio prævaricantium pervastabit illos.

4. Non proderunt substantiæ in die furoris, et justitia liberabit a morte. Moriens justus reliquit poenitentiam : facilis autem fit et jucundus impiorum interitus.

8. Δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβής.
9. Ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις, αἰσθησις δὲ δικαίων εὐδός.
- (*) 10. Ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατάρθρωσε πόλις, στόμασι δὲ ἀσεβῶν κατεσχάφη.
12. Μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεὴς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἀγει.
13. Ἀνὴρ διγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλὰς ἐν συνεδρίῳ, πιστὸς δὲ πνοῇ κρύπτει πράγματα.
14. Οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσιν ὥσπερ φύλλα· σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλή.
15. Πονηρὸς κακοποιεῖ ὅταν συμμίσξῃ δίκαιῳ, μισεῖ δὲ ἥχον ἀσφαλείας.
16. Γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δοξάν, θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια. Πλούτου ὄκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται, οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ.
17. Τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλετήμων, ἐξολύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελετήμων.
18. Ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἀδίκᾳ, σπέρμα δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας.
19. Υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωὴν, διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θάνατον.
20. Βόδελυμα Κυρίῳ διεστραμμένα ὁδοί, προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.
21. Χεὶρ χείρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήψεται μισθὸν πιστόν.
22. Ὡς περ ἐνώτιον ἐν ῥινὶ ὕος, οὕτως γυναῖκὶ κακόφρονι καλλός.
23. Ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθὴ, ἐλπίς δὲ ἀσεβῶν ἀπολείπειται.
24. Εἰσὶν οἱ τὰ ἴδια σπείροντες πλείονα ποιοῦσιν, εἰσὶ δὲ καὶ οἱ συνάγοντες ἑλαττοῦνται.
25. Ψυχὴ εὐλογουμένη πᾶσα ἀπλή, ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων.
26. Ὁ συνέχων σίτον ὑπολείπειτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν· εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος.
27. Τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθὴν, ἐκζητοῦντα δὲ κακὰ καταλήγεται αὐτόν.
28. Ὁ πεπιθὼς ἐπὶ πλούτῳ οὗτος πεσεῖται, ὁ δὲ ἀντιλαμβανόμενος δικαίων οὗτος ἀνατελεῖ.
29. Ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονομήσει ἄνεμον, δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ.
30. Ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωῆς· ἀφαιροῦνται δὲ ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων.
31. Εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἀμαρτωλὸς τοῦ φανεῖται;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1Β'.

1. Ὁ ἀγαπῶν παιδεῖαν ἀγαπᾷ αἴσθησιν· ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους, ἄφρων.
2. Κρείσσων ὁ εὐρὼν χάριν παρὰ Κυρίῳ, ἀνὴρ δὲ παράνομος παρασιωπηθήσεται.
3. Οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξαρθήσονται.

(*) 10. Ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατάρθρωσεν πόλις, καὶ ἐν ἁπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα.

11. Ἐν εὐλογίᾳ εὐθείων ὑψωθήσεται πόλις· στόμασιν δὲ ἀσεβῶν κατεσχάφη. (Alet.)

8. Justus e captura exit, pro eo autem traditur impius.
9. In ore impiorum laqueus civibus, sensus autem justorum prospere procedens.
10. In bonis justorum bene se gessit civitas, ore autem impiorum diruta est.
12. Subsannat cives indigens corde, vir autem prudens silentium ducit.
13. Vir bilinguis revelat consilia in consessu, fidelis autem spiritu abscondit res.
14. Quibus non est gubernatio, cadunt tamquam folia: salus autem est in multo consilio.
15. Malus malefacit cum commistus fuerit justo, odit autem sonum securitatis.
16. Mulier gratiosa suscitavit viro gloriam, thronus autem ignominiae mulier odio habens justa. Divitiarum pigri fiunt indigi, fortes autem nituntur divitiis.
17. Animae suae bonum facit vir misericors, perdit autem suum ipsius corpus immisericors.
18. Impius facit opera injusta, semen autem justorum merces veritatis.
19. Filius justus gignitur ad vitam, persecutio autem impii ad mortem.
20. Abominatio Domino perversae viae, accepti autem ei omnes immaculati in viis suis.
21. Manu manus injiciens injuste non impunitus erit, qui autem seminat justitiam accipiet mercedem fidem.
22. Sicut inauris in naribus porcae, sic mulieri male prudenti pulchritudo.
23. Desiderium justorum omne bonum, spes autem impiorum peribit.
24. Sunt qui propria seminantes plura faciunt, sunt autem et qui congregantes minuuntur.
25. Anima benedicta omnis simplex, vir autem animosus inhonestus est.
26. Qui continet frumentum relinquit illud nationibus: benedictio autem in ejus capite qui communicat.
27. Fabricans bona quaerit gratiam bonam, exquirentem autem mala comprehendunt eum.
28. Fidens in divitiis hic cadet, qui autem inhaeret justis germinabit.
29. Qui non conversatur domi suae haereditabit ventum, serviet autem imprudens prudenti.
30. De fructu justitiae nascitur arbor vitae: auferuntur autem intempestivae animae iniquorum.
31. Si justus quidem vix salvatur, impius et peccator ubi parebunt?

CAPUT XII.

1. Qui diligit disciplinam diligit sensum: qui autem odit increpationes, insipiens.
2. Melior qui invenit gratiam a Domino, vir autem iniquus tacebitur.
3. Non prosperabitur homo ex iniquo, radices autem justorum non auferentur.

10. In bonis justorum bene se gessit civitas, et in perditione impiorum exultatio.

11. In benedictione rectorum exaltabitur civitas: ore autem impiorum diruta est.

4. Γυνή ἀνδρεία, στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· ὥσπερ δὲ ἐν ξύλῳ σκώληξ, οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσι γυνή κακοποιός.

5. Λογισμοὶ δικαίων κρίματα, κυβερνῶσι δὲ ἀσεβεῖς δόλους.

6. Λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι, στόμα δὲ ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς.

7. Οὐ ἐὰν στραφῇ δὲ ἀσεθὴς ἀφανίζεται, οἶκοι δὲ δικαίων παραμένουσι.

8. Στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός, νωθροκάρδιος δὲ μυκτηρίζεται.

9. Κρείσσων ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ, ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεὶς καὶ προσδεόμενος ἄρτου.

10. Δίκαιος οἰκτερεῖ ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ σπλάγγνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα.

11. Ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ἄρτων, οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν. Ὁς ἐστὶν ἡδὺς ἐν οἴνῳ διατριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασι καταλείψει ἀτιμίαν.

12. Ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν κακαί, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασι.

13. Δι' ἁμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλὸς, ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος. Ὁ βλέπων λεία ἐλεηθήσεται, ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκθλίψει ψυχὰς.

14. Ἀπὸ καρπῶν στόματος ψυχὴ ἀνδρός πλησθήσεται ἀγαθῶν, ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δοθήσεται αὐτῷ.

15. Ὅδοι ἀφρόνων ὄρθαι ἐνώπιον αὐτῶν, εἰσακούει δὲ συμβουλίας σοφός.

16. Ἀφρων αὐθημερὸν ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ, κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν ἀνὴρ πανοῦργος.

17. Ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος, ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος.

18. Εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσι, μάχαιραι· γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται.

19. Χεὶρ ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ ταχύς γλῶσσαν ἔχει ἄδικον.

20. Δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακὰ, οἱ δὲ βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται.

21. Οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον, οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν.

22. Βδελύγμα Κυρίῳ χεὶρ ψευδῆ, ὁ δὲ ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ' αὐτῷ.

23. Ἀνὴρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως, καρδίᾳ δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἁραῖς.

24. Χεὶρ ἐκλεκτῶν κρατήσει εὐχερῶς, δόλιοι δὲ ἔσονται ἐν προνομῇ.

25. Φοβερός λόγος καρδίαν ταρασσει ἀνδρὸς δικαίου, ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν.

26. Ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται, ἁμαρτάνοντας δὲ καταδωίεται κακὰ, ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσει αὐτούς.

27. Οὐκ ἐπιτεύζεται δόλιος θήρας, κτήμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρός.

28. Ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωὴ, ὁδοὶ δὲ μνησικάκων εἰς θάνατον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Υἱὸς πανοῦργος ὑπήκοος πατρὶ, υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ.

4. Mulier fortis, corona viro suo : sicut autem in ligno vermis, sic virum disperdit mulier malefica.

5. Cogitationes justorum judicia, gubernant autem impii dolos.

6. Verba impiorum dolosa, os autem rectorum liberabit eos.

7. Quocumque se verterit impius deletur, domus autem justorum permanent.

8. Os intelligentis laudatur a viro, socors autem subsanatur.

9. Mellior vir in vilitate serviens sibi, quam honorem sibi circumponens et egens pane.

10. Justus miseratur animas jumentorum suorum, viscera autem impiorum immisericordia.

11. Qui operatur suam terram replebitur panibus, qui autem sequuntur varia indigentes corde. Qui est jucundus in vinorum conversationibus, in suis munitionibus relinquet ignominiam.

12. Cupiditates impiorum malæ, radices autem piorum in munitionibus.

13. Propter peccatum labiorum incidit in laqueos peccator, effugit autem ex eis justus. Qui videt lævia misericordia dignus habebitur, qui autem occurrit in portis vexabit animas.

14. De fructibus oris anima viri implebitur bonis, et retributio labiorum ejus dabitur ei.

15. Viæ insipientum rectæ coram ipsis, exaudit autem consilia sapiens.

16. Imprudens eadem die enuntiat iram suam, abscondit autem inhonorationem vir astutus.

17. Planam fidem annuntiat justus, testis autem injustorum dolosus.

18. Sunt qui dicentes vulnerant, enses : linguæ autem sapientum sanant.

19. Labia veracia dirigunt testimonium, testis autem citus linguam habet injustam.

20. Dolus in corde fabricantis mala, qui autem volunt pacem lætabuntur.

21. Non placebit justo quicquam injustum, impii autem implebuntur malis.

22. Abominatio Domino labia mendacia, qui autem facit fides acceptus apud eum.

23. Vir intelligens thronus sensus, cor autem insipientum occurret execrationibus.

24. Manus electorum dominabitur facile, dolosi autem erunt in direptionem.

25. Terribilis sermo cor turbat viri justi, nuntiatio autem bona lætificat eum.

26. Cognitor justus sui ipsius amicus erit, eos autem qui peccant persequentur mala, et via impiorum seducet eos.

27. Non consequetur dolosus venationes, possessio autem pretiosa vir mundus.

28. In viis justitiæ vita, viæ autem eorum qui memores sunt injuriarum in mortem.

CAPUT XIII.

1. Filius astutus obediens patri, filius autem inobediens in perditione.

2. Ἀπὸ καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθός, ψυχὰ δὲ παρανόμων ὀλοῦνται ἄωροι.
3. Ὁς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ προπετὴς χεῖλεσιν πτοήσει ἑαυτόν.
4. Ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργός, χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπιμελείᾳ.
5. Λόγον ἀδίκων μισεῖ δίκαιος, ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται, καὶ οὐχ ἔξει παρρησίαν. (*)
7. Εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μὴδὲν ἔχοντες, καὶ εἰσὶν οἱ ταπεινοῦντες ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ.
8. Λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος, πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν.
9. Φῶς δικαίοις διαπαντός, φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέννυται. Ψυχὰι δόλαιοι πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις, δίκαιοι δὲ οἰκτεῖρουσι καὶ ἑλεῶσι.
10. Κακὸς μετ' ὕβρεως πράσσει κακὰ, οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί.
11. Ὑπαρξὶς ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται, ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται. Δίκαιος οἰκτερεῖ καὶ κηρύττει.
12. Κρείσσων ἐναρχόμενος βοηθῶν καρδίᾳ τοῦ ἐπαγγελομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος· δένδρον γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθή.
13. Ὁς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονηθήσεται ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολήν, οὗτος ὑγιαίνει. Ὑψὺ δολίῳ οὐδὲν ἐσται ἀγαθόν, οἰκῆτη δὲ σοφῷ εὐδοοὶ ἔσονται πράξεις, καὶ κατευσυνθήσεται ἡ δόδος αὐτοῦ.
14. Νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται.
15. Σύνεσις ἀγαθὴ δίδωσι χάριν, τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίς ἐστὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ.
16. Πᾶς πανούργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν.
17. Βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ, ἄγγελος δὲ σοφὸς ῥύσεται αὐτόν.
18. Πενία καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται.
19. Ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν ἡδύνουσι ψυχὴν, ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως.
20. Συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἐσθί, ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται.
21. Ἀμαρτάνοντας καταδιώζεται κακὰ, τοὺς δὲ δικαίους καταλήψεται ἀγαθὰ.
22. Ἀγαθὸς ἀνὴρ κληρονομήσει υἱοὺς υἱῶν, θησαυρίζεται δὲ δικαίοις πλοῦτος ἀσεβῶν.
23. Δίκαιοι ποιήσουσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλὰ, ἄδικοι δὲ ἀπολοῦνται συντόμως.
24. Ὁς φείδεται τῆς βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· ὁ δὲ ἀγαπῶν, ἐπιμελῶς παιδεύει.
25. Δίκαιος ἐσθὼν ἐμπεπλῆ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ψυχὰι δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Σοφαὶ γυναῖκες ὠκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

(*) 6. Δικαιοσύνη φυλάσσει ἀνάκους ὁδὸν· τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία. (Alex.)

2. De fructibus justitiæ comedit bonus, animæ autem iniquorum peribunt immaturæ.

3. Qui custodit suum os servat suam animam, et qui temerarius est labiis terribit seipsum.

4. In desideriis est omnis otiosus, manus autem fortium in sedulitate.

5. Verbum injustum odit justus, impius autem confunditur, et non habebit libertatem loquendi.

7. Sunt qui ditant se nihil habentes, et sunt qui humiliant se in multis divitiis.

8. Redemptio viri propriæ divitiæ, inops autem non sustinet comminationem.

9. Lux justis perpetuo, lux autem impiorum exstinguitur. Animæ dolosæ errant in peccatis, justî autem miserantur et miserentur.

10. Malus cum contumelia agit mala, qui autem sulpiorum cognitores sapientes.

11. Substantia festinata cum iniquitate minor fit, congregans autem sibi cum pietate multiplicabitur. Justus miseretur et commodat.

12. Melior qui incipit auxiliari corde eo qui promittit et in spem adducit : arbor enim vitæ desiderium bonum.

13. Contemns rem, contemnetur ex ea : timens autem mandatum, hic sanus est. Filio doloso nullum erit bonum, famulo autem sapienti prospere procedent actiones, et dirigitur via ejus.

14. Lex sapientis fons vitæ, demens autem sub laqueo morietur.

15. Intellectus bonus dat gratiam, noscere autem legem mentis est bonæ, viæ autem contemnentium in perditione.

16. Omnis astutus agit cum scientia, insipiens autem expandit suam nequitiam.

17. Rex audax incidit in mala, nuntius autem sapiens liberabit eum.

18. Paupertatem et ignominiam aufert disciplina, qui autem custodit increpationes glorificabitur.

19. Desideria piorum delectant animam, opera autem impiorum longe a scientia.

20. Ambulans cum sapientibus sapiens eris, et qui ambulat cum insipientibus agnosceatur.

21. Eos qui peccant persequentur mala, justos autem comprehendunt bona.

22. Bonus vir hæreditare faciet filios filiorum, thesaurizantur autem justis divitiæ impiorum.

23. Justi facient in divitiis annos multos, injusti autem peribunt brevi.

24. Qui parcat baculo, odit filium suum : qui autem diligit, diligenter erudit.

25. Justus comedens implet animam suam, animæ autem impiorum egenæ.

CAPUT XIV.

1. Sapientes mulieres ædificarunt domos, imprudens autem demolita est suis manibus.

6. Justitia custodit innocentes in via : impios autem viles facit peccatum.

2. Ὁ πορευόμενος ὁρθῶς φοβεῖται τὸν Κύριον, ὃ δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται.

3. Ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως, χεὶλη δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς.

4. Οὐ μὴ εἰσι βόες, φάνται καθαρά· οὐ δὲ πολλὰ γεννήματα, φανερά βόες ἰσχύς.

5. Μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται, ἐκκαίει δὲ ψευδῇ μάρτυς ἄδικος.

6. Ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εὐρήσεις, αἰσθήσεις δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερής.

7. Πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἀφρονι, ὅπλα δὲ αἰσθήσεως χεὶλη σοφά.

8. Σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, ἄνοια δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ.

9. Οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσι καθαρισμὸν, οἰκίαι δὲ δικαίων δεκταί.

10. Καρδία ἀνδρὸς αἰσθητικῆς, λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ, ὅταν δὲ εὐφραίνεται οὐκ ἐπιμύνεται ὕβρει.

11. Οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται, σκηναὶ δὲ κατωρθούντων στήσονται.

12. Ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ παρὰ ἀνθρώποις ὁρθὴ εἶναι, τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ἄβου.

13. Ἐν εὐφροσύναις οὐ προσμύνεται λύπη, τελευταῖα δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται.

14. Τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν πλησθήσεται θρασυκάρδιος, ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγαθός.

15. Ἀκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ, πανούργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν.

16. Σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ, ὃ δὲ ἀφρων ἑαυτῷ πεποιθὼς μίγνυται ἀνόμῳ.

17. Ὁξύθυμος πρᾶσσει μετὰ ἀβουλίας, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ὑποφέρει.

18. Μεριοῦνται ἀφρονες κακίαν, οἱ δὲ πανούργοι κρατῶσιν αἰσθήσεως.

19. Ὁλισθήσουσι κακοὶ ἐναντὶ ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσι θύρας δικαίων.

20. Φίλοι μισήσουσι φίλους πτωχοῦς, φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί.

21. Ὁ ἀτιμάζων πένητας ἁμαρτάνει, ἐλεῶν δὲ πτωχοῦς μακαριστός.

22. Πλανώμενοι τεκταίνουσι κακὰ, ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί. Οὐκ ἐπίστανται ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύναι δὲ καὶ πίστεις παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς.

23. Ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστι περισσὸν, ὃ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάληγτος ἐν ἐνδείᾳ ἔσται.

24. Στέφανος σοφῶν πανούργος, ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακὴ.

25. Ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστὸς, ἐκκαίει δὲ ψευδῇ δόλοσ.

26. Ἐν φόβῳ Κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος, τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα.

27. Πρόσταγμα Κυρίου πηγὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου.

28. Ἐν πολλῷ ἔθνει δοξα βασιλέως, ἐν δὲ ἐκλείπει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου.

29. Μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει, ὃ δὲ ὀλιγόθυμος ἰσχυρῶς ἀφρων.

30. Πραῦθυμος ἀνὴρ καρδίας ἱατρός, σὴς δὲ ὀστέων καρδία αἰσθητικὴ.

2. Qui ambulat recte timet Dominum, qui autem tortuose incedit viis suis afficietur ignominia.

3. Ex ore imprudentum baculi contumeliae, labia autem sapientum custodiunt ipsos.

4. Ubi non sunt boves, praesepia munda : ubi autem multa genimina, manifesta bovis virtus.

5. Testis fidelis non mentitur, accendit autem falsa testis injustus.

6. Quæres sapientiam apud malos et non invenes, sensus autem apud prudentes facilis.

7. Omnia contraria viro imprudenti, arma autem sensus labia sapientia.

8. Sapientia astutorum cognoscet vias ipsorum, dementia autem imprudentum in errore.

9. Domus iniquorum debebunt mundationem, domus autem justorum acceptabiles.

10. Cor viri sensitivum, tristis anima ejus, quando autem lætabitur non miscetur contumeliae.

11. Domus impiorum debebunt, tabernacula autem recte agentium stabunt.

12. Est via quæ videtur apud homines recta esse, novissima autem ejus vadunt in fundum inferni.

13. In lætitiis non admiscetur tristitia, novissime autem gaudium in luctum vadit.

14. Suis itineribus saturabitur temerarius, et de cogitationibus suis vir bonus.

15. Simplex credit omni verbo, astutus autem vadit in poenitentiam.

16. Sapiens timens declinavit a malo, imprudens autem sibi fidens miscetur iniquo.

17. Impatiens agit cum temeritate, vir autem prudens multa suffert.

18. Divident imprudentes malum, astuti autem tenebunt sensum.

19. Labentur mali coram bonis, et impii colant portas justorum.

20. Amici odio habebunt amicos mendicos, amici autem divitum multi.

21. Qui inhonorat pauperes peccat, qui autem misereatur mendicorum beatissimus.

22. Errantes fabricantur mala, misericordiam autem et veritatem fabricantur boni. Non sciunt misericordiam et fidem fabricatores malorum, eleemosynæ autem et fides apud fabricatores bonos.

23. In omni sollicito inest abundantia, dulcis autem et carens dolore in egestate erit.

24. Corona sapientum astutus, conversatio autem imprudentum mala.

25. Liberabit de malis animam testis fidelis, accendit autem falsa dolosus.

26. In timore Domini spes fortitudinis, filiis autem suis relinquet firmamentum.

27. Præceptum Domini fons vitæ, facit autem declinare de laqueo mortis.

28. In multa gente gloria regis, in defectu autem populi contritio principis.

29. Longanimis vir multus in prudentia, pusillanimis autem valde imprudens.

30. Mansuetus vir cordis medicus, tinea autem ossium cor sensitivum.

6. ἵνα σώῃς ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων, καὶ ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος.

6. Ἰθὶ πρὸς τὸν μύρμηκα, ὃ δκνηρὲ, καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος.

7. Ἐκείνῳ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος, μὴδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων, μὴδὲ ὑπὸ δεσπότην ὄν,

8. ἐτοιμάζεται θέρους τὴν τροφήν, πολλήν τε ἐν τῷ ἀμνητῷ ποιεῖται τὴν παράθεσιν. « Ἡ πορεύθητι πρὸς « τὴν μέλισσαν, καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶ, τὴν τε ἐρ- « γασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται ἥς τοὺς πόρους βασιλεῖς « καὶ ἰδιώται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται. Ποθεῖνθι δέ « ἐστὶ πᾶσι καὶ ἐπίδοξος, καὶ περ οὕσα τῇ ῥώμῃ ἀθρο- « νῆς, τὴν σοφίαν τιμήσασα προσήχθη. »

9. Ἔως τίνος, δκνηρὲ, καταλείπεις; Πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ;

10. Ὀλίγον μὲν ὕπνοις, ὀλίγον δὲ κάθῃσαι, μικρὸν δὲ νυστάξεις, ὀλίγον δὲ ἀναγκαλίῃ χειρὶ στήθῃ.

11. εἰτ' ἐμπαράγινεταί σοι ὥσπερ κακὸς ὁδοιπóρος ἡ πενία, καὶ ἡ ἔνδεια ὥσπερ ἀγαθὸς ὁρμεύς· ἐὰν δὲ ἀοκνος ᾖς, ἤξει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμνητός σου, ἡ δὲ ἔνδεια ὥσπερ κακὸς ὁρμεύς ἀπαυτομολήσει.

12. Ἀνὴρ ἀφρων καὶ παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς.

13. Ὁ δ' αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῷ· σημαίνει δὲ ποδὶ, διδάσκει δὲ ἐννεύμασι δακτύλων.

14. Διεστραμμένη καρδία τεκταίνεται κακὰ, ἐν παντὶ καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησι πόλει.

15. Διὰ τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνάτας.

16. Ὅτι χαίρει πᾶσιν ὅς μισεῖ ὁ Θεὸς, συντρίβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς.

17. Ὁφθαλμὸς ὑβριστοῦ, γλώσσα ἀδικος, χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δικαίου,

18. καὶ καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς κακοὺς, καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν.

19. Ἐκκαίει ψευδὴ μάρτυς ἀδικος, καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀναμέσον ἀδελφῶν.

20. Ὅτι, φύλασσε νόμους πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεομὸν μητρός σου.

21. Ἀφάψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ψυχῇ διαπαντός, καὶ ἐργλοῖνσαι περὶ σῶ τραχήλῳ.

22. Ἦνίκα ἂν περιπατῇς, ἐπάγου αὐτὴν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω ὡς δ' ἂν καθεύδῃς, φυλασσέτω σε, ἵνα ἐγειρομένην συλλαλῇ σοι.

23. Ὅτι λύχνος ἐντολὴ νόμου καὶ φῶς, ὁδὸς ζωῆς, καὶ ἐλεγχος καὶ παιδεία,

24. τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδρου καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας.

25. Μὴ σε νικήσῃ κάλλους ἐπιθυμία, μὴδὲ ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς, μὴδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων.

26. Τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἐνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμὰς ψυχὰς ἀγρεύει.

27. Ἀποδήσει τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει;

28. Ἡ περιπατήσει τις ἐπ' ἀνθρώπων πυρὸς, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατακαύσει;

29. Οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὑπανδρον, οὐκ ἀθωωθήσεται, οὐδὲ πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῆς.

5. ut salveris tamquam damula e laqueis, et tamquam avis e reti.

6. Vade ad! formicam, o piger, et æmulare videntias ejus, et esto illa sapientior.

7. Nam cum ei non sit agellus, neque habeat qui cogat, neque sub domino sit,

8. parat æstale alimentum, et multam in messe facit acervationem. « Aut vade ad apem, et discas quomodo operaria « est, operationem quoque quam venerabilem facit : cujus « labores reges et idiotæ ad sanitatem afferunt. Appetibilis « autem est omnibus et clara etiam, cum sit robore infirma, « sapientiam honorans evecta est. »

9. Usquequo, piger, jaces? Quando autem e somno excitaberis?

10. Paulum quidem dormis, paulum autem sedes, parum autem dormitas, paulum autem amplexeris manibus pectora :

11. deinde supervenit tibi tamquam malus viator paupertas, et egestas tamquam bonus cursor : si autem impiger fueris, veniet tamquam fons messis tua, egestas autem tamquam malus cursor aufugiet.

12. Vir insipiens et iniquus ambulat vias non bonas.

13. Ipse autem innuit oculo : significat autem pede, docet autem nutibus digitorum.

14. Perversum cor fabricatur mala, in omni tempore qui talis est turbationes affert civitati.

15. Propter hoc extemplo venit perditio ipsius, intercisio et contritio insanabilis.

16. Quoniam gaudet omnibus quæ odit Deus, conteritur autem propter immunditiam animæ.

17. Oculus contumeliosi, lingua injusta, manus effundentes sanguinem justis,

18. et cor fabricans cogitationes malas, et pedes festinantes ad mæfaciendum.

19. Accendit falsa testis injustus, et immittit judicia inter fratres.

20. Fili, custodi leges patris tui, et ne expellas jura matris tuæ.

21. Liga autem ea super animam tuam semper, et quasi torquem circumda circa tuum collum.

22. Quandocumque ambulaveris, adducito eam et tecum alt : et quandocumque dormieris, custodiat te, ut expergefacto colloquatur tibi.

23. Quoniam lucerna mandatum legis et lumen, via vitæ, et correptio et disciplina,

24. ad conservandum te a muliere-nupta et a calumnia linguæ alienæ.

25. Non te vincat formæ concupiscentia, neque capiaris tuis oculis, neque abripiaris ab ejus palpebris.

26. Pretium enim meretricis quantum et unius panis, mulier autem virorum pretiosas animas capit.

27. Alligabit quis ignem in sinu, vestes autem non comburet?

28. aut ambulabit quis super prunas ignis, et pedes non comburet?

29. Sic qui intrat ad mulierem nuptam, non erit innoxius, neque omnis tangens eam.

30. Οὐ θαυμαστὸν ἔαν. ἄλῳ τις κλέπτῳ· κλέπτει γὰρ ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν·
 31. ἔαν δὲ ἄλῳ, ἀποτίσῃ ἐπταπλάσια, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοῦς ῥύσεται ἑαυτόν.
 32. Ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἐνδειαν φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται,
 33. ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει, τὸ δὲ θνητὸς αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
 34. Μεστὸς γὰρ ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς, οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.
 35. Οὐκ ἀνταλλάσσεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν, οὐδὲ μὴ διαλυθῇ πολλῶν δώρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Υἱέ, φύλασσε ἑμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ. Υἱέ, τίμα τὸν Κύριον καὶ ἰσχύσεις, πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον.
 2. Φύλαξον ἐμὰς ἐντολὰς καὶ βιώσεις, τοὺς δὲ ἑμοὺς λόγους ὥσπερ κόρας ὁμμάτων.
 3. Περίθου δὲ αὐτοὺς σοὶς δακτύλοις, ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.
 4. Εἶπον τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφῇ ἐῖναι, τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίησαι σεαυτῷ·
 5. ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, ἔαν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάλληται.
 6. Ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα,
 7. θν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῇ φρενῶν,
 8. παραπορευόμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς, καὶ λαλοῦντα
 9. ἐν σκότει ἐσπερινῷ, ἥνικα ἂν ἡσυχία νυκτερινῇ καὶ γνοφώδης·
 10. ἡ δὲ γυνὴ συναντᾷ αὐτῷ, εἶδος ἔχουσα πορνικόν, ἡ ποιεῖ νέων ἐξίπτασθαι καρδίας.
 11. Ἀνεπερευμάθη δὲ ἐστὶ καὶ ἄσωτος, ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς.
 12. Χρόνον γάρ τινα ἔξω ῥέμβεται, χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πᾶσαν γωνίαν ἐνεδρεύει.
 13. Εἶτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν, ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ προσεῖπεν αὐτῷ·
 14. Φυσία εἰρηνικὴ μοι ἐστὶ, σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχὰς μου·
 15. ἕνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι, ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον εὐρηκά σε.
 16. Κεῖρίαις τέταχα τὴν κλίνην μου, ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα τοῖς ἀπ' Αἰγύπτου·
 17. διέβραγα τὴν κοίτην μου κροκίνῳ, τὸν δὲ οἶκον μου κινναμώμῳ·
 18. ἔλθε καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου, δεῦρο καὶ ἐγκυλισθῶμεν ξρωτι·
 19. οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνὴρ μου ἐν οἴκῳ, πεπόρευται δὲ ὁδὸν μακράν,
 20. ἐνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, δι' ἡμερῶν πολλῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
 21. Ἀπεπλάνησέ δὲ αὐτὸν πολλὴ ὁμιλία, βρόχοις τε τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν.
 22. Ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεπρωθεὶς, ὥσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἀγεται, καὶ ὥσπερ κύων ἐπὶ δεσμούς,

30. Non mirum si deprehendatur furans : furatur enim ut impleat animam esuriens :

31. si autem deprehensus fuerit, reddet septupla, et omnem substantiam suam dans liberabit seipsum.

32. Adulterans autem propter inopiam cordis perditionem animæ suæ acquirit,

33. ac dolores et ignominias sustinet, et opprobrium ejus non delebitur in sæculum.

34. Plenus enim zeli furor viri ejus, non parcat in die judicii.

35. Non commutabit ulla redemptione inimicitiam, neque dissolvetur multis donis.

CAPUT VII.

1. Fili, custodi meos sermones, et mea mandata reconde apud teipsum. Fili, honora Dominum et valebis, præter eum autem ne timeas alterum.

2. Custodi mea mandata et vives, et meos sermones tamquam pupillas oculorum.

3. Circumpone autem illos tuis digitis, inscribe autem super latitudinem cordis tui.

4. Dic sapientiam tuam sororem esse, et prudentiam notam redde tibi :

5. ut te servet a muliere aliena et mala, si te sermonibus qui ad gratiam adorta fuerit.

6. De fenestra enim e domo sua in plateas prospiciens,

7. quemcumque viderit insipientum filiorum adolescentem inopem cordis,

8. prætereuntem juxta angulum in transitibus domorum suarum, et loquentem

9. in tenebris vespertinis, simul ac quies nocturna et caliginosa :

10. et vero mulier occurrit ei, speciem habens meretriciam, quæ facit juvenum volare corda.

11. Vaga autem est et luxuriosa, et in domo non quiescunt pedes ejus.

12. Interdum enim foras circumvertitur, interdum vero in plateis apud omnem angulum insidiatur.

13. Deinde apprehendens osculata est eum, et impudenti facie alloquitur eum :

14. Sacrificium pacificum mihi est, hodie reddo vota mea :

15. hac ex causa progressa sum obviam tibi, desiderans tuam faciem invenire te.

16. Institis texui lectum meum, et tapetibus ab Ægypto stravi :

17. aspersi cubile meum croco, et domum meam cinna-momo :

18. veni et fruamur amicitia usque in diluculum, veni et colluctemur cupidine :

19. non enim adest vir meus in domo, abiit autem viam longam,

20. involucre pecuniæ accepto in manu sua, per dies multos redibit in domum suam.

21. Seduxit autem eum multa colloquutione, et laqueis qui ex labiis attraxit eum.

22. Ipse autem obsecutus est ei infatuatus, tamquam bos ad mactationem agitur, et tamquam canis ad vincula,

23. ἢ ὡς ἑλαφος τοξεύματι πεπληγὸς εἰς τὸ ἥπαρ· σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνειον εἰς παγίδα, οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει.

24. Nūn οὖν, υἱά, ἀκούε μου, καὶ πρόσεχε ῥήμασι στόματός μου.

(*) 25. Μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου,

26. Πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκε, καὶ ἀναρβημητοὶ εἰσιν οὓς πεφόνευκεν.

27. Ὅδοι ἄδου ὁ οἶκος αὐτῆς, κατὰγουσαι εἰς τὰ ταμεία τοῦ θανάτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ.

2. Ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων ἐστὶν, ἀναμέσον δὲ τῶν τριβῶν ἕστηκε.

3. Παρὰ γὰρ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐν δὲ εἰσόδῳις ὑμνείται.

4. Ὑμᾶς, ὦ ἄνθρωποι, παρακαλῶ, καὶ προίεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων.

5. Νοήσατε, ἄκακοι, πανουργίαν· οἱ δὲ ἀπαίδευτοι, ἐνθεσθε καρδίαν.

6. Εἰσακούσατέ μου· σεμνὰ γὰρ ἔρῳ, καὶ ἀνοίσω ἀπὸ χειλέων ὁρθά.

7. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ φάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ.

8. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἑαυτοῖς σχολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες.

9. Πάντα ἐνώπιον τοῖς συνιοῦσι, καὶ ὁρθὰ τοῖς εὐρίσχοις γνώσιν.

10. Λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύριον, καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χρυσίου δεδοκιμασμένον.

11. Κρείσων γὰρ σοφία λίθων πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν.

12. Ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκήνωσα βουλήν, καὶ γνῶσιν καὶ ἐννοίαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην.

13. Φόβος Κυρίου μισεῖ ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν· μεμίστηκα δὲ ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν.

14. Ἐμὴ βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχὺς.

15. Δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσι, καὶ οἱ δυνάσται γράφουσι δικαιοσύνην.

16. Δι' ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ κρατοῦσι γῆς.

17. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὕρησουσι.

18. Πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει, καὶ κτῆσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη.

19. Βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίου καὶ λίθων τίμιον, τὰ δὲ ἐμὰ γεννήματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ.

20. Ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ, καὶ ἀναμέσον τριβῶν δικαιοῦματος ἀναστρέφομαι.

(*) 25. Μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου· καὶ μὴ πλανηθῇς ἐν ἀτραποῖς αὐτῆς. (Alex.)

23. aut tamquam cervus sagitta vulneratus in jecore : festinat autem tamquam avis in laqueum, nesciens quia pro anima currit.

24. Nunc igitur, fili, audi me, et intende verbis oris mei.

25. Non declinet in vias ejus cor tuum,

26. Multos enim vulnerando dejecit, et innumerabiles sunt quos trucidavit.

27. Viæ inferorum domus ejus, deducentes in secessus mortis.

CAPUT VIII.

1. Tu sapientiam prædicabis, ut prudentia tibi obediat.

2. Nam super excelsas summitates est, et inter medium semitarum stetit.

3. Apud portas enim potentum assidet, et in introitibus canitur.

4. Vos, o homines, advoco, et profero meam vocem filiis hominum.

5. Intelligite, simplices, astutiam : et qui non habetis disciplinam, apponite cor.

6. Exaudite me : præclara enim dicam, et proferam e labiis recta.

7. Quoniam veritatem meditabitur guttur meum, abominata autem coram me labia mendacia.

8. Cum justitia omnia verba oris mei, nihil ipsis pravum neque tortuosum.

9. Omnia præsentia intelligentibus, et recta invenientibus scientiam.

10. Accipite disciplinam et non argentum, et scientiam super aurum probatum.

11. Melior enim sapientia lapidibus pretiosis, omne autem pretiosum non est illa dignum.

12. Ego sapientia inhabitavi consilium, et scientiam et cogitationem ego invocavi.

13. Timor Domini odit injustitiam, et contumeliam et superbiam et vias malorum : odi autem ego perversas vias malorum.

14. Meum est consilium et securitas, mea prudentia et mea fortitudo.

15. Per me reges regnant, et dynastæ scribunt justitiam.

16. Per me magnates magnificantur, et tyranni per me tenent terram.

17. Ego me amantes diligo, et quærentes me inveniunt.

18. Divitiæ et gloria mihi est, et possessio multorum et justitia.

19. Melius me pro fructu percipere super aurum et lapidem pretiosum, et mea genimina meliora argento electo.

20. In viis justitiæ ambulo, et inter semitas justificationis versor.

25. Non declinet in vias illius cor tuum : neque decipiaris in semitis ejus.

21. ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὑπαρξίν, καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν. Ἐὰν ἀναγγέλω ὑμῖν τὰ καθ' ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριθμῆσαι.

22. Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν δδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ.

23. πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέ με· ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι,

24. καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων.

25. Πρὸ τοῦ ὄρη ἐδρασθῆναι, πρὸ δὲ πάντων βουνῶν, γενῆξά με.

26. Κύριος ἐποίησε χώρας καὶ ἀοικήτους, καὶ ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανῶν.

27. Ἦνίκα ἡτοίμαζε τὸν οὐρανὸν, συμπαρήμην αὐτῷ, καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων.

28. Καὶ ὡς ἰσχυρὰ ἐποίησε τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐρανῶν,

(*) 29. καὶ ὡς ἰσχυρὰ ἐποίησε τὰ θεμέλια τῆς γῆς,

30. ἡμην παρ' αὐτῷ ἀρμολύουσα· ἐγὼ ἡμην, ἥ προσέχαιρεν. Καθ' ἡμέραν δὲ εὐφραίνομένη ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ.

31. ὅτε ἐνευφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας, καὶ ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων.

32. Νῦν οὖν, υἱέ, ἀκούέ μου, (**)

34. μακάριος ἀνὴρ ὃς εἰσακούσεται μου, καὶ ἀνθρώπος ὃς τὰς ἐμὰς δόδους φυλάξει· ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις καθ' ἡμέραν, τηρῶν σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων.

35. Αἱ γὰρ ἐξοδοὶ μου ἐξοδοὶ ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου.

36. οἱ δὲ ἀμαρτάνοντες εἰς ἐμὲ ἀσεβοῦσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσι θάνατον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ἡ σοφία ὠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ ὑπῆρξε ἑστῶτος στύλου ἐπ' αὐτήν.

2. Ἔσφαξε τὰ ἑαυτῆς θύματα, ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον, καὶ ἡτοίμασάτο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν.

3. Ἀπέστειλε τοὺς ἑαυτῆς δούλους, συγκαλοῦσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα, λέγουσα·

4. Ὅς ἐστιν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρὸς μέ. Καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν·

5. Ἐλθατε, φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων, καὶ πίετε οἶνον ὃν ἐκέρασα ὑμῖν.

6. Ἀπολείπετε ἀφροσύνην, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε· καὶ ζητήσατε φρόνησιν, καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν.

7. Ὁ παιδεύων κακοὺς λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγχει δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμῆσεται ἑαυτόν.

8. Μὴ ἐλεγχε κακοὺς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε· ἐλεγχε σοφόν, καὶ ἀγαπήσει σε.

9. Δίδου σοφῷ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται· γνώριζε δικαίῳ, καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι.

(*) 29. Ἐν τῷ τιθέναι τῇ θαλάσῃ ἀκριθαμὸν αὐτοῦ, καὶ ὕδατα οὐ παρελεύσονται στόματος αὐτοῦ, καὶ ὡς ἰσχυρὰ ἐποίησε τὰ θεμέλια τῆς γῆς. (Alex.)

(**) 33. Καὶ μακάριοι οἱ δόδους μου φυλάσσοντες. Ἀκούσατε σοφίαν καὶ σοφισίητε, καὶ μὴ ἀποφραγῆτε.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

21. Ut distribuam amantibus me substantiam, et thesauros eorum impleam bonis. Si annuntiavero vobis quæ in diem fiunt, memor ero quæ a sæculo numerare.

22. Dominus condidit me initium viarum suarum in opera sua :

23. ante sæculum fundavit me : in principio antequam terram faceret,

24. et antequam abyssos constitueret, priusquam procederent fontes aquarum.

25. Antequam montes collocarentur, et ante omnes colles, generat me.

26. Dominus fecit regiones et inhabitabiles, et summities habitatas ejus quæ sub cælo.

27. Cum pararet cælum, aderam illi, et cum secerneret suam sedem super ventos.

28. Et cum validas faceret desuper nubes, et cum confirmatos ponebat fontes ejus quæ sub cælo,

29. et quando fortia faciebat fundamenta terræ,

30. eram penes illum disponens : ego eram, cui adgaudebat. Quotidie autem jucundabar in facie ejus in omni tempore :

31. cum lætaretur orbe perfecto, et lætaretur in filiis hominum.

32. Nunc igitur, fili, audi me,

34. beatus vir qui exaudiet me, et homo qui meas vias custodiet : vigilans ad meas fores quotidie, servans limina meorum introituum.

35. Egressiones enim meæ egressionem vitæ, et paratur voluntas a Domino :

36. qui autem peccant in me impie agunt in suas ipsorum animas, et qui oderunt me diligunt mortem.

CAPUT IX.

1. Sapientia edificavit sibi domum, et subdidit columnas septem.

2. Mactavit hostias suas, miscuit in cratere vinum suum, et paravit suam mensam.

3. Misit servos suos, convocans cum excelsa prædicatione ad craterem, dicens :

4. Qui est insipiens, declinet ad me. Et egentibus sensu dixit :

5. Venite, edite de meis panibus, et bibite vinum quod miscui vobis.

6. Derelinquite stultitiam, ut in sæculum regnetis : et quærite prudentiam, et corrigite in scientia intelligentiam.

7. Qui erudit malos accipiet sibi ignominiam : et arguens impium maculabit seipsum.

8. Non arguas malos, ne odio habeant te : corripie sapientem, et diligit te.

9. Da sapienti occasionem, et sapientior erit : notifica justo, et addet ad recipiendum.

29. Quando ponebat mari terminum suum, et aquæ non præteribunt os ejus, et quando fortia faciebat fundamenta terræ.

33. Et beati vias meas custodientes. Audite sapientiam, et estote sapientes et nolite separari ab ea.

10. Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, καὶ βουλὴ ἀγίων σύνεσις· τὸ γὰρ γινῶναι νόμον, διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς.
11. Τοῦτω γὰρ τῷ τρόπῳ πολλὸν ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεται σοὶ ἔτη ζωῆς σου.
12. Ὡς, ἐὰν σοφὸς γένῃ, σεαυτῷ σοφὸς ἔσῃ καὶ τοῖς πλησίον· ἐὰν δὲ κακὸς ἀποθῇς, μόνος ἂν ἀντλήσεις κακά. « Ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμαίνει ἀνέμους, ὃ δ' αὐτὸς διώζεται ὄρνεα πετόμενα. Ἀπέλιπε γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος, τοὺς δὲ ἀξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται. Διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρήμου, καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσι, συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπίαν. »
13. Γυνὴ ἀφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεὴς ψωμοῦ γίνεται, ἢ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνῃ.
14. Ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου, ἐπὶ δίφρου ἑμφανῶς ἐν πλατείαις,
15. προσκαλουμένη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.
16. Ὃς ἐστὶν ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρὸς μὲ, καὶ τοῖς ἐνδέεσι φρονήσεως παρακελεύομαι λέγουσα·
17. Ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἄψασθε, καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυκεροῦ.
18. Ὃ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεὶς παρ' αὐτῇ ὀλλυνται, καὶ ἐπὶ πέταυρον ἄδου συναντᾷ· « ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ χρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ, μηδὲ ἐπιστήσης τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτήν, οὕτως γὰρ διαβήσῃ ὕδωρ ἀλλότριον· ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου, καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίης, ἵνα πολὺν ζήσης χρόνον, προστεθῇ δέ σοι ἔτη ζωῆς. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῇ μητρί.
2. Οὐκ ὠφελήσουσι θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου.
3. Οὐ λιμοκτονήσει Κύριος ψυχὴν δικαίαν, ζῶν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει.
4. Πενία ἄνδρα ταπεινοῖ, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουν. Υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται.
5. Διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀνεμόφορος δὲ γίνεται ἐν ἀμητῷ υἱὸς παράνομος.
6. Εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος αἰών.
7. Μνήμη δικαίων μετ' ἔγκωμιων, ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται.
8. Σοφὸς καρδίᾳ δέχεται ἐντολάς, ὃ δὲ ἄστεγος χεῖλεσι σχολιάζων ὑποσκελισθήσεται.
9. Ὃς πορεύεται ἀπλῶς, πορεύεται πεποισθῶς· ὃ δὲ διαστρέφει τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, γνωσθήσεται.
10. Ὃ ἐννεύειν ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου, συνάγει ἀνδράσι λύπας· ὃ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας, εἰρηνοποιεῖ.
11. Πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.
12. Μῖσος ἐγείρει νεῖκος, πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλυπτεῖ φιλία.
13. Ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, βράδω τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον.

10. Initium sapientiæ timor Domini, et consilium sanctorum intelligentia : cognoscere enim legem, mentis est bonæ.

11. Hoc enim modo multum vives tempus, et adjicietur tibi anni vitæ tuæ.

12. Fili, si sapiens fueris, tibi eris et proximis : si autem malus evaseris, solus utique hauries mala. « Qui fidens est in falsis, hic pascit ventos, idem autem ipse sequetur aves volantes. Deservit enim vias vineæ suæ, semitis vero agelli sui erravit. Ingreditur autem per avia loca atque arida, et terram destinatam in sitim, contrahit autem manibus infructuosa. »

13. Mulier insipiens et audax indiga bucellæ fit, quæ non novit pudorem.

14. Sedet in foribus suæ domus, super sellam palam in plateis,

15. advocans prætereuntes et eos qui recta pergunt in viis suis.

16. Qui est vestrum insipientissimus, divertat ad me, et indigentibus sapientia præcipio dicens :

17. Panes occultos libenter attingite, et aquam furti dulcem.

18. Ipse autem non novit quia terrigenæ apud eam pereunt, et in profundum inferni occurrit : « sed resili, ne moreris in loco, neque injicias oculum tuum ad eam, ita enim transibis aquam alienam : ab aqua autem aliena abstine te, et de fonte alieno ne bibetis, ut longum vivas tempus, adjiciantur etiam tibi anni vitæ. »

CAPUT X.

1. Filius sapiens lætificat patrem, filius vero stultus moestitia matri.

2. Non proderunt thesauri iniquis, justitia autem liberabit a morte.

3. Non occidet Dominus fame animam justam, viam autem impiorum evertet.

4. Paupertas virum humiliat, manus autem fortium ditant. Filius eruditus sapiens erit, imprudente autem ministro utetur.

5. Incolumis evasit ab æstu filius intelligens, corruptus autem a vento fit in messe filius iniquus.

6. Benedictio Domini super caput justi, os autem impiorum operiet luctum intempestivum.

7. Memoria justorum cum encomiis, nomen autem impii extinguitur.

8. Sapiens corde suscipiet mandata, qui autem non est tectus labiis perverse agens supplantabitur.

9. Qui ambulat simpliciter, ambulat fidens : qui autem distorquet vias suas, cognoscetur.

10. Qui innuit oculis cum dolo, congregat viris mœrores : qui autem arguit cum libertate, pacificat.

11. Fons vitæ in manu justī, os autem impīi operiet perditio.

12. Odium suscitatur contentione, omnes autem non contentiosos operit amicitia.

13. Qui e labiis profert sapientiam, virga percutit virum excordem.

14. Σοφοὶ κρύψουσιν αἴσθησιν, στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβῇ.

15. Κτῆσις πλουσίων πόλις ὀχυρά, συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία.

16. Ἔργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀμαρτία.

17. Ὅδους δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία, παιδεία δὲ ἀνεξέλεγκτος πλανᾷται.

18. Καλύπτουσιν ἔγθραν χεῖλη δίκαια, οἱ δὲ ἐκφέροντες λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν.

19. Ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξῃ ἀμαρτίαν, φειδόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔσθ.

20. Ἀργυρὸς πεπτρωμένος γλῶσσα δικαίου, καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει.

21. Χεῖλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά, οἱ δὲ ἀφρονες ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν.

22. Εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου, αὐτὴ πλουτεῖ, καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ.

23. Ἐν γέλῳτι ἀφρων πρᾶσσει κακὰ, ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν.

24. Ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῆς περιφέρεται, ἐπιθυμία δὲ δικαίου δεκτὴ.

25. Παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβῆς, δίκαιος δὲ ἐκκλινὰς σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα.

26. Ὡσπερ ὄμφας ὁδοῦσι βλαβερὸν καὶ καπνὸς θυμῶν, οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτῇ.

27. Φόβος Κυρίου προστίθῃσιν ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται.

28. Ἐγγρὼνίζει δικαίους εὐφροσύνη, ἑλπίς δὲ ἀσεβῶν ἀπολείπεται.

29. Ὁχύρωμα ὁσίου φόβος Κυρίου, συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακὰ.

30. Δίκαιος εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδύσει, ἀσεβεῖς δὲ οὐκ οἰκήσουσι γῆν.

31. Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολοίπειται.

32. Χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Ζυγοὶ δόλοιο βδελυγμὰ ἐνώπιον Κυρίου, στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ.

2. Οὐδ' ἐὰν εἰέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν.

(*) 3. Ἀποθανὼν δίκαιος ἔλιπε μετάμελον, πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια.

4. Δικαιοσύνη ἀμώμου ὀρθοτομεῖ ὁδοῦς, ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικίᾳ.

5. Δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ρύεται αὐτοὺς, τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐτῶν ἀλίσκονται παράνομοι.

6. Τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὀλλυται ἑλπίς, τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὀλλυται.

(*) 3. Τελειότης εὐθειῶν ὀδηγήσει αὐτοὺς, καὶ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτούς.

4. Οὐκ ὀφελήσεται ὑπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, καὶ δικαιοσύνη ρύεται ἀπὸ θανάτου. Ἀποθανὼν δίκαιος ἔλειπεν μετάμελον· πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια. (Alex.)

14. Sapientes occultabunt sensum, os autem temerarii appropinquat contritioni.

15. Possessio divitum civitas munita, contritio autem impiorum paupertas.

16. Opera justorum vitam faciunt, fructus autem impiorum peccata.

17. Vias justas vitæ custodit disciplina, disciplina autem carens increpatione errat.

18. Operiunt inimicitiam labia justa, qui autem profuerunt contumelias insipientissimi sunt.

19. Ex multiloquentia non effugies peccatum, parcens autem labiis sensatus eris.

20. Argentum igne examinatum lingua justii, cor autem impii deficit.

21. Labia justorum sciunt excelsa, insipientes autem in egestate moriuntur.

22. Benedictio Domini super caput justii, hæc ditat, et non adjicietur ei tristitia in corde.

23. In risu insipiens agit mala, sapientia autem viro parit prudentiam.

24. In perditione impius circumfertur, desiderium autem justii acceptabile.

25. Prætereunte procella deletur impius, justus autem declinans salvatur in sæculum.

26. Sicut uva acerba dentibus noxia et fumus oculis, sic iniquitas eis qui utuntur ea.

27. Timor Domini addit dies, anni autem impiorum minuentur.

28. Immoratur justis lætitiæ, spes autem impiorum perit.

29. Munitio sancti timor Domini, contritio autem operantibus mala.

30. Justus in sæculum non nutabit, impii autem non habitabunt terram.

31. Os justii destillat sapientiam, lingua autem injusti peribit.

32. Labia virorum justorum destillant gratias, os autem impiorum pervertit.

CAPUT XI.

1. Stateræ dolosæ abominatio coram Domino, pondus autem justum acceptum ei.

2. Quocumque intraverit contumelia, illuc et ignominia : os autem humilium meditatut sapientiam.

3. Moriens justus reliquit poenitentiam, facilis autem fit et jucundus impiorum interitus.

4. Justitia immaculata dirigit vias, impietas autem incidit in injustitiam.

5. Justitia virorum rectorum liberat eos, sua autem perditione capiuntur iniqui.

6. Mortuo viro justo non perit spes, gloriatio autem impiorum perit.

3. Perfectio rectorum diriget eos, et supplantatio prævaricantium pervastabit illos.

4. Non proderunt substantiæ in die furoris, et justitia liberabit a morte. Moriens justus reliquit poenitentiam : facilis autem fit et jucundus impiorum interitus.

8. Δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβής.

9. Ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις, αἴσθησις δὲ δικαίων εὐόδος.

(*) 10. Ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρθωσε πόλις, στόμασι δὲ ἀσεβῶν κατεσκάφη.

12. Μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεὴς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἀγει.

13. Ἀνὴρ δὲ δίγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλὰς ἐν συνεδρίῳ, πιστὸς δὲ πνοὴ κρύπτει πράγματα.

14. Οἷς μὴ ὑπάρχει κυβερνήσις, πίπτουσιν ὥσπερ φύλλα· σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ.

15. Πονηρὸς κακοποιεῖ ὅταν συμμίσξῃ δικαίῳ, μισεῖ δὲ ἔχον ἀσφαλείας.

16. Γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δοῶν, θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια. Πλουτοῦ ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται, οἱ δὲ ἀνδρείοι ἐρείδονται πλούτῳ.

17. Τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλετήμων, ἐξολύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελετήμων.

18. Ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἀδίκᾳ, σπέρμα δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας.

19. Υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωὴν, διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θάνατον.

20. Βδελυγμὰ Κυρίῳ διεστραμμένα ἔδοι, προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.

21. Χεὶρὶ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήψεται μισθὸν πιστόν.

22. Ὡς περ ἐνώτιον ἐν ῥινὶ ὕδός, οὕτως γυναικὶ κακόφρωνι κάλλος.

23. Ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθὴ, ἐλπίς δὲ ἀσεβῶν ἀπολείπεται.

24. Εἰσὶν οἱ τὰ ἴδια σπείροντες πλείονα ποιοῦσιν, εἰσι δὲ καὶ οἱ συνάγοντες ἐλαττονοῦνται.

25. Ψυχὴ εὐλογουμένη πᾶσα ἀπλή, ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων.

26. Ὁ συνέχων σίτον ὑπολείπειτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν· εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος.

27. Τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθὴν, ἐκζητοῦντα δὲ κακὰ καταλήψεται αὐτόν.

28. Ὁ πεποιθὸς ἐπὶ πλούτῳ οὗτος ἀνατελεῖ, ὁ δὲ ἀντιλαβανόμενος δικαίων οὗτος ἀνατελεῖ.

29. Ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονομήσει ἀνεμόν, δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ.

30. Ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωῆς· ἀφαιροῦνται δὲ ἄσποροι ψυχὰι παρανόμων.

31. Εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἀμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IB'.

1. Ὁ ἀγαπῶν παιδεῖαν ἀγαπᾷ αἴσθησιν· ὁ δὲ μιστῶν ἐλέγχους, ἄφρων.

2. Κρείσσων ὁ εὐρὺν χάριν παρὰ Κυρίῳ, ἀνὴρ δὲ παράνομος παρασιωπηθήσεται.

3. Οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξαρθήσονται.

(*) 10. Ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρθωσεν πόλις, καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγallίαμα.

11. Ἐν εὐλογίᾳ εὐθείῳν ὑψωθήσεται πόλις· στόμασιν δὲ ἀσεβῶν κατεσκάφη. (Alex.)

8. Justus e captura exit, pro eo autem traditur impius.

9. In ore impiorum laqueus civibus, sensus autem justo prospere procedens.

10. In bonis justorum bene se gessit civitas, ore autem impiorum diruta est.

12. Subsannat cives indigens corde, vir autem prudens silentium ducit.

13. Vir bilinguis revelat consilia in consessu, fidelis autem spiritu abscondit res.

14. Quibus non est gubernatio, cadunt tamquam folia: salus autem est in multo consilio.

15. Malus malefacit cum commistus fuerit justo, odit autem sonum securitatis.

16. Mulier gratiosa suscitavit viro gloriam, thronus autem ignominiae mulier odio habens justa. Divitiarum pigri sunt indigi, fortes autem nituntur divitiis.

17. Animæ suæ bonum facit vir misericors, perdit autem suum ipsius corpus immisericors.

18. Impius facit opera injusta, semen autem justorum merces veritatis.

19. Filius justus gignitur ad vitam, persecutio autem impii ad mortem.

20. Abominatio Domino perversæ viæ, accepti autem ei omnes immaculati in viis suis.

21. Manu manus injiciens injuste non impunitus erit, qui autem seminat justitiam accipiet mercedem fidelem.

22. Sicut inauris in naribus porcæ, sic mulieri male prudenti pulchritudo.

23. Desiderium justorum omne bonum, spes autem impiorum peribit.

24. Sunt qui propria seminantes plura faciunt, sunt autem et qui congregantes minuuntur.

25. Anima benedicta omnis simplex, vir autem animosus inhonestus est.

26. Qui continet frumentum relinquit illud nationibus: benedictio autem in ejus capite qui communicat.

27. Fabricans bona querit gratiam bonam, exquirentem autem mala comprehendunt eum.

28. Fidens in divitiis hic cadet, qui autem inhæret justis germinabit.

29. Qui non conversatur domi suæ hæreditabit ventum, serviet autem imprudens prudenti.

30. De fructu justitiæ nascitur arbor vitæ: auferuntur autem intempestivæ animæ iniquorum.

31. Si justus quidem vix salvatur, impius et peccator ubi parebunt?

CAPUT XII.

1. Qui diligit disciplinam diligit sensum: qui autem odit increpationes, insipiens.

2. Melior qui invenit gratiam a Domino, vir autem iniquus tacebitur.

3. Non prosperabitur homo ex iniquo, radices autem justorum non auferentur.

10. In bonis justorum bene se gessit civitas, et in pertitione impiorum exultat.

11. In benedictione rectorum exaltabitur civitas: ore autem impiorum diruta est.

4. Γυνὴ ἀνδρεία, στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· ὥς περ δὲ ἐν ξύλῳ σκώληξ, οὕτως ἀνδρα ἀπόλλυσι γυνὴ κακοποιός.
5. Λογισμοὶ δικαίων κρίματα, κυβερνῶσι δὲ ἀσεβεῖς δόλους.
6. Λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι, στόμα δὲ ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς.
7. Οὗ ἐὰν στραφῇ ὁ ἀσεβὴς ἀφανίζεται, οἶκος δὲ δικαίων παραμένουςι.
8. Στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός, νωθροκάριος δὲ μυκτηρίζεται.
9. Κρείσσων ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ, ἢ τιμὴν ἑαυτῇ περιτιθεὶς καὶ προσδεόμενος ἄρτου.
10. Δίκαιος οἰκτερεῖ ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεζήμονα.
11. Ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ἄρτων, οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν. Ὁς ἐστὶν ἡδὺς ἐν οἴνῳ διατριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασι καταλείψει ἀτιμίαν.
12. Ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν κακαί, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασι.
13. Δι' ἁμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλὸς, ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος. Ὁ βλέπων λεία ἐλεηθήσεται, ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκθλίψει ψυχὰς.
14. Ἀπὸ καρπῶν στόματος ψυχὴ ἀνδρός πλησθήσεται ἀγαθῶν, ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δοθήσεται αὐτῷ.
15. Ὅδοι ἀφρόνων ὄρθαι ἐνώπιον αὐτῶν, εἰσακούει δὲ συμβουλίας σοφός.
16. Ἀφρων αὐθημερὸν ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ, κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν ἀνὴρ πανοῦργος.
17. Ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος, ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος.
18. Εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσι, μάχαιραι· γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται.
19. Χεὶρ ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ ταχύς γλῶσσαν ἔχει ἄδικον.
20. Δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακὰ, οἱ δὲ βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται.
21. Οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον, οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν.
22. Βδελύγμα Κυρίου χεὶρ ψευδοῦ, ὁ δὲ ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ' αὐτῷ.
23. Ἀνὴρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως, καρδίᾳ δὲ ἀφρόνων συναντήσεται αἰαῖς.
24. Χεὶρ ἐκλεκτῶν κρατῆσει εὐχερῶς, δόλιοι δὲ ἔσονται ἐν προνομῇ.
25. Φοβερός λόγος καρδίαν ταρασσει ἀνδρὸς δικαίου, ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν.
26. Ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται, ἁμαρτάνοντας δὲ καταδιώκεται κακὰ, ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσει αὐτούς.
27. Οὐκ ἐπιτεύζεται δόλιος θήρας, κτῆμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρός.
28. Ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωὴ, ὁδοὶ δὲ μνησιχάκων εἰς θάνατον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Υἱὸς πανοῦργος ὑπήκοος πατρὶ, υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ.

4. Mulier fortis, corona viro suo : sicut autem in ligno vermis, sic virum disperdit mulier malefica.
5. Cogitationes justorum judicia, gubernant autem impii dolos.
6. Verba impiorum dolosa, os autem rectorum liberabit eos.
7. Quocumque se verterit impius deletur, domus autem justorum permanent.
8. Os intelligentis laudatur a viro, socors autem subsannatur.
9. Mellior vir in vilitate serviens sibi, quam honorem sibi circumponens et egens pane.
10. Justus miseratur animas jumentorum suorum, viscera autem impiorum immisericordia.
11. Qui operatur suam terram repletur panibus, qui autem sequuntur varia indigentes corde. Qui est jucundus in vinorum conversationibus, in suis munitionibus relinquet ignominiam.
12. Cupiditates impiorum malæ, radices autem piorum in munitionibus.
13. Propter peccatum labiorum incidit in laqueos peccator, effugit autem ex eis justus. Qui videt lævia misericordia dignus habebitur, qui autem occurrit in portis vexabit animas.
14. De fructibus oris anima viri implebitur bonis, et retributio labiorum ejus dabitur ei.
15. Viæ insipientum rectæ coram ipsis, exaudit autem consilia sapiens.
16. Imprudens eadem die enuntiat iram suam, abscondit autem inhonorationem vir astutus.
17. Planam fidem annuntiat justus, testis autem injustorum dolosus.
18. Sunt qui dicentes vulnerant, enses : linguæ autem sapientum sanant.
19. Labia veracia dirigunt testimonium, testis autem citus linguam habet injustam.
20. Dolus in corde fabricantis mala, qui autem volunt pacem lætabuntur.
21. Non placebit justo quicquam injustum, impii autem implebuntur malis.
22. Abominatio Domino labia mendacia, qui autem facit fides acceptus apud eum.
23. Vir intelligens thronus sensus, cor autem insipientum occurret execrationibus.
24. Manus electorum dominabitur facile, dolosi autem erunt in direptionem.
25. Terribilis sermo cor turbat viri justi, nuntiatio autem bona lætificat eum.
26. Cognitor justus sui ipsius amicus erit, eos autem qui peccant persequentur mala, et via impiorum seducet eos.
27. Non consequetur dolosus venationes, possessio autem pretiosa vir mundus.
28. In viis justitiæ vita, viæ autem eorum qui memores sunt injuriarum in mortem.

CAPUT XIII.

1. Filius astutus obediens patri, filius autem inobediens in perditione.

2. Ἀπὸ καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθός, ψυχαὶ δὲ παρανόμων ὀλοῦνται ἄωροι.
3. Ὃς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ προπετής χειλεῖν πτοήσῃ ἑαυτόν.
4. Ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργός, χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπιμελείᾳ.
5. Λόγον ἀδίκων μισεῖ δίκαιος, ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνηται, καὶ οὐχ ἔξει παρρησίαν. (*)
7. Εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μὴδὲν ἔχοντες, καὶ εἰσὶν οἱ ταπεινοῦντες ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ.
8. Λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος, πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλῇ.
9. Φῶς δικαίους διαπαντός, φῶς δὲ ἀσεβῶν σθέννυται. Ψυχαὶ δόλῃαι πλανῶνται ἐν ἀμαρτίαις, δίκαιοι δὲ οἰκτεῖρουσι καὶ ἔλεοῦσι.
10. Κακὸς μετ' ὕβρεως πράσσει κακὰ, οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί.
11. Ὑπαρξίς ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσων γίνεται, ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται. Δίκαιος οἰκτεῖ καὶ κτηρᾷ.
12. Κρείστων ἐναργόμενος βοηθῶν καρδίᾳ τοῦ ἐπαγγελομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος· δένδρον γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθὴ.
13. Ὃς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονηθήσεται ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολὴν, οὗτος ὑγιαίνει. Ὑψὸς δολίῳ οὐδὲν ἐσται ἀγαθόν, οἰκίτῃ δὲ σοφῷ εὐδοοὶ ἔσονται πράξεις, καὶ κατευσυνθήσεται ἡ δόδος αὐτοῦ.
14. Νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται.
15. Σύνεσις ἀγαθὴ δίδωσι χάριν, τὸ δὲ γῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθὴς, ὁδοὶ δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ.
16. Πᾶς πανούργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν.
17. Βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ, ἄγγελος δὲ σοφὸς ῥύσεται αὐτόν.
18. Πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται.
19. Ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν ἡδύνουσι ψυχὴν, ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως.
20. Συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἐσθ', ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται.
21. Ἀμαρτάνοντας καταδιώζεται κακὰ, τοὺς δὲ δικαίους καταλήψεται ἀγαθὰ.
22. Ἀγαθὸς ἀνὴρ κληρονομήσει υἱοὺς υἰῶν, θησαυρίζεται δὲ δικαίους πλοῦτος ἀσεβῶν.
23. Δίκαιοι ποιήσουσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλὰ, ἀδικοὶ δὲ ἀπολοῦνται συντόμῳ.
24. Ὃς φεῖδεται τῆς βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· ὁ δὲ ἀγαπῶν, ἐπιμελῶς παιδεύει.
25. Δίκαιος ἐσθλὸν ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ψυχαὶ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Σοφαὶ γυναῖκες ᾠκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

(*) 6. Δικαιοσύνη φυλάσσει ἀνάκους ὁδῶν τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἀμαρτία. (Alex.)

2. De fructibus justitiæ comedit bonus, animæ autem iniquorum peribunt immaturæ.

3. Qui custodit suum os servat suam animam, et qui temerarius est labiis terrebit seipsum.

4. In desideriis est omnis otiosus, manus autem fortium in sedulitate.

5. Verbum injustum odit justus, impius autem confunditur, et non habebit libertatem loquendi.

7. Sunt qui dant se nihil habentes, et sunt qui humiliant se in multis divitiis.

8. Redemptio viri propriæ divitiæ, inops autem non sustinet comminationem.

9. Lux justis perpetuo, lux autem impiorum exstinguitur. Animæ dolosæ errant in peccatis, justî autem miserantur et miserrantur.

10. Malus cum contumelia agit mala, qui autem suisipso cognitores sapientes.

11. Substantia festinata cum iniquitate minor fit, congregans autem sibi cum pietate multiplicabitur. Justus miseretur et commodat.

12. Melior qui incipit auxiliari corde eo qui promittit et in spem adducit : arbor enim vitæ desiderium bonum.

13. Contemnens rem, contemnetur ex ea : timens autem mandatum, hic sanus est. Filio doloso nullum erit bonum, famulo autem sapienti prospere procedent actiones, et dirigitur via ejus.

14. Lex sapientis fons vitæ, demens autem sub laqueo morietur.

15. Intellectus bonus dat gratiam, noscere autem legem mentis est bonæ, viæ autem contemnentium in perditione.

16. Omnis astutus agit cum scientia, insipiens autem expandit suam nequitiam.

17. Rex audax incidit in mala, nuntius autem sapiens liberabit eum.

18. Paupertatem et ignominiam aufert disciplina, qui autem custodit increpationes glorificabitur.

19. Desideria piorum delectant animam, opera autem impiorum longe a scientia.

20. Ambulans cum sapientibus sapiens eris, et qui ambulat cum insipientibus agnosceatur.

21. Eos qui peccant persequentur mala, justos autem comprehendunt bona.

22. Bonus vir hæreditare faciet filios filiorum, thesaurizantur autem justis divitiæ impiorum.

23. Justî facient in divitiis annos multos, injusti autem peribunt brevi.

24. Qui parcat baculo, odit filium suum : qui autem diligit, diligenter erudit.

25. Justus comedens implet animam suam, animæ autem impiorum egenæ.

CAPUT XIV.

1. Sapientes mulieres ædificaverunt domos, imprudens autem demolita est suis manibus.

6. Justitia custodit innocentes in via : impios autem viles facit peccatum.

3. Ὁ πορευόμενος ὁρθῶς φοβεῖται τὸν Κύριον, ὁ δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται.
3. Ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὑβρεως, χειλὴ δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτοῦς.
4. Οὐ μὴ εἰσι βόες, φάνται καθαραί· οὐ δὲ πολλὰ γεννήματα, φανερὰ βόος ἰσχύς.
5. Μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται, ἐκκαίει δὲ ψευδῇ μάρτυς ἀδίκος.
6. Ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εὐρήσεις, αἰσθησὶς δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερής.
7. Πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἀφρονι, ὅπλα δὲ αἰσθήσεως χειλὴ σοφά.
8. Σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, ἀνοία δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ.
9. Οἰκίαι παρανομῶν ὀφειλήσουσι καθαρισμὸν, οἰκίαι δὲ δικαίων δεκταί.
10. Καρδία ἀνδρὸς αἰσθητικῆς, λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ, ὅταν δὲ εὐφραίνεται οὐκ ἐπιμύνηται ὑβρεῖ.
11. Οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται, σκηναὶ δὲ κατορθούντων στήσονται.
12. Ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ παρὰ ἀνθρώποις ὁρθὴ εἶναι, τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ᾄδου.
13. Ἐν εὐφροσύναι οὐ προσιμύνηται λύπη, τελευταῖα δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται.
14. Τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν πλησθήσεται θραυσκάριος, ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγαθός.
15. Ἀκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ, πανούργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν.
16. Σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ, ὁ δὲ ἀφρων ἑαυτῷ πεποισμένος μίγνυται ἀνόμῳ.
17. Ὁ ἔξυθιμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ὑποφέρει.
18. Μεριοῦνται ἀφρονες κακίαν, οἱ δὲ πανούργοι κρατήσουσιν αἰσθήσεως.
19. Ὁλισθήσουσι κακοὶ ἐναντὶ ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσι θύρας δικαίων.
20. Φίλοι μισήσουσι φίλους πτωχοῦς, φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί.
21. Ὁ ἀτιμάζων πέντητας ἀμαρτάνει, ἑλεῶν δὲ πτωχοῦς μακαριστός.
22. Πλανώμενοι τεκταίνουσι κακὰ, ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί. Οὐκ ἐπίστανται ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύναι δὲ καὶ πίστεις παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς.
23. Ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστι περισσόν, ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάλγητος ἐν ἐνδείᾳ ἔσται.
24. Στέφανος σοφῶν πανούργος, ἣ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακὴ.
25. Ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστὸς, ἐκκαίει δὲ ψευδῇ δόλιος.
26. Ἐν φόβῳ Κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος, τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα.
27. Πρὸς ταγμα Κυρίου πηγὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου.
28. Ἐν πολλῷ ἔθνη δοῦα βασιλέως, ἐν δὲ ἐκλείπει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου.
29. Μακρόθυμος ἀνὴρ πολλὸς ἐν φρονήσει, ὁ δὲ ὀλιγόθυμος ἰσχυρῶς ἀφρων.
30. Πραῦθυμος ἀνὴρ καρδίας ἱατρὸς, σὴς δὲ δστέων καρδία αἰσθητικὴ.
2. Qui ambulat recte timet Dominum, qui autem tortuose incedit viis suis afficietur ignominia.
3. Ex ore imprudentum baculi contumelias, labia autem sapientum custodiunt ipsos.
4. Ubi non sunt boves, praesepia munda : ubi autem multa genimina, manifesta bovis virtus.
5. Testis fidelis non mentitur, accendit autem falsa testis injustus.
6. Quæres sapientiam apud malos et non invenies, sensus autem apud prudentes facilis.
7. Omnia contraria viro imprudenti, arma autem sensus labia sapientia.
8. Sapientia astutorum cognoscet vias ipsorum, dementia autem imprudentum in errore.
9. Domus iniquorum debent mundationem, domus autem justorum acceptabiles.
10. Cor viri sensitivum, tristis anima ejus, quando autem lætabitur non miscetur contumeliæ.
11. Domus impiorum delebuntur, tabernacula autem recte agentium stabunt.
12. Est via quæ videtur apud homines recta esse, novissima autem ejus vadunt in fundum inferni.
13. In lætitiis non admiscetur tristitia, novissime autem gaudium in luctum vadit.
14. Suis itineribus saturabitur temerarius, et de cogitationibus suis vir bonus.
15. Simplex credit omni verbo, astutus autem vadit in penitentiam.
16. Sapiens timens declinavit a malo, imprudens autem sibi fidens miscetur iniquo.
17. Impatiens agit cum temeritate, vir autem prudens multa suffert.
18. Divident imprudentes malum, astuti autem tenebunt sensum.
19. Labentur mali coram bonis, et impii colunt portas justorum.
20. Amici odio habebunt amicos mendicos, amici autem divitum multi.
21. Qui inhonorat pauperes peccat, qui autem miseretur mendicorum beatissimus.
22. Errantes fabricantur mala, misericordiam autem et veritatem fabricantur boni. Non sciunt misericordiam et fidem fabricatores malorum, eleemosynæ autem et fides apud fabricatores bonos.
23. In omni sollicito inest abundantia, dulcis autem et carens dolore in egestate erit.
24. Corona sapientum astutus, conversatio autem imprudentum mala.
25. Liberabit de malis animam testis fidelis, accendit autem falsa dolosus.
26. In timore Domini spes fortitudinis, filiis autem suis relinquet firmamentum.
27. Præceptum Domini fons vitæ, facit autem declinare de laqueo mortis.
28. In multa gente gloria regis, in defectu autem populi contritio principis.
29. Longanimis vir multus in prudentia, pusillanimis autem valde imprudens.
30. Mansuetus vir cordis medicus, tinea autem ossium cor sensitivum.

31. Ὁ συκοφαντῶν πένητα παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὃ δὲ τιμῶν αὐτόν ἐλαίει πτωχόν.
 32. Ἐν κακίᾳ αὐτοῦ ἀπωσθήσεται ἀσεβής, ὃ δὲ πεποιθὼς τῇ ἑαυτοῦ δσιότητι δίκαιος.
 33. Ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀνδρὸς σοφία, ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγινώσκεται.
 34. Δικαιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος, ἐλασσονοῦσι δὲ φυλάς ἁμαρτίαι.
 35. Δεκτὸς βασιλεὶς ὑπηρέτης νοήμων, τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Ὅργη ἀπολλυσι καὶ φρονίμους· ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν· λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς.
 2. Γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγέλλει κακὰ.
 3. Ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ Κυρίου σκοπεύουσι καχοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς.
 4. Ἰασίς γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὃ δὲ συντηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος.
 5. Ἀφρων μυκτηρίζει παιδείαν πατρὸς, ὃ δὲ φυλάσων ἐντολὰς πανουργότερος. Ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχύς πολλή, οἱ δὲ ἀσεβεῖς δλοῦνται ἐκ γῆς ἀπολύνται.
 6. Οἰκοὶ δικαίων ἰσχύς πολλή, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολύονται.
 7. Χεὶρ σοφῶν δέδεται αἰσθήσει, καρδίαι δὲ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς.
 8. Θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα Κυρίῳ, εὐχαὶ δὲ κατευθυνόντων δεκταὶ παρ' αὐτοῦ.
 9. Βδέλυγμα Κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς, διώκοντας δὲ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ.
 10. Παιδεία ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων, οἱ δὲ μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς.
 11. Ἄδης καὶ ἀπώλεια φανερά παρὰ τῷ Κυρίῳ, πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων;
 12. Οὐκ ἀγαπήσει ἀπαιδεύτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν, μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει.
 13. Καρδίας εὐφραينوμένης πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ λύπῃ οὐσῆς σκυθρωπάζει.
 14. Καρδία ὀρθὴ ζητεῖ αἰσθησιν, στόμα δὲ ἀπαιδευτῶν γινώσεται κακὰ.
 15. Πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακὰ, οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσι διαπαντός.
 16. Κρεῖσσον μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου Κυρίου, ἢ θησαυροὶ μεγάλοι μετὰ ἀφοβίας.
 17. Κρεῖσσον ξενισμὸς μετὰ λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν, ἢ παράθεσις μόσχων μετὰ ἐχθρας.
 18. Ἄνθρωπος θυμώδης παρασκευάζει μάχας· μακρόθυμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραίνει. Μακρόθυμος ἄνθρωπος κατασβεσσει κρίσεις, ὃ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει μάλλον.
 19. Ὅδοι ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνθαις, αἱ δὲ τῶν ἀνδρείων τετριμμέναι.
 20. Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἀφρων μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ.
 21. Ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν, ἄνθρωπος δὲ φρόνιμος κατευθυνῶν πορεύεται.
 22. Ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια, ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή.

31. Qui calumniatur pauperem irritat eum qui fecit illum, qui autem honorat illum miseretur inopis.
 32. In malitia sua repelletur impius, qui autem fudit suae sanctitati justus.
 33. In corde bono viri sapientia, in corde autem imprudentum non dignoscitur.
 34. Justitia exaltat gentem, minuunt autem tribus peccata.
 35. Acceptus regi minister intelligens, sua autem agilitate aufert ignominiam.

CAPUT XV.

1. Ira perdit et prudentes : responsio autem submissa avertit furorem : sermo autem tristis suscitatur iras.
 2. Lingua sapientum bona novit, et os stultorum pronuntiat mala.
 3. In omni loco oculi Domini speculantur et bonos et malos.
 4. Sanitas linguae arbor vitae, qui autem conservat eam implebitur spiritu.
 5. Imprudens subsannat disciplinam patris, qui autem custodit mandata astutior. In abundanti justitia fortitudo multa, impii autem radicibus de terra peribunt.
 6. Domibus justorum fortitudo multa, fructus autem impiorum peribunt.
 7. Labia sapientum alligata sunt sensu, corda autem imprudentum non secuta.
 8. Sacrificia impiorum abominatio Domino, vota autem recte ambulantium accepta apud eum.
 9. Abominatio Domino viae impii, sequentes autem justitiam diligit.
 10. Disciplina innocentis cognoscitur a praetereuntibus, qui autem oderunt correptiones moriuntur turpiter.
 11. Infernus et perditio manifesta apud Dominum, quomodo non et corda hominum?
 12. Non diligit indisciplinatus castigantem se, cum sapientibus autem non conversabitur.
 13. Cordis laeti facies floret, in tristitia autem positi meste est.
 14. Cor rectum quaerit sensum, os autem indisciplinatum cognoscat mala.
 15. Omni tempore oculi malorum suscipiunt mala, boni autem quiescunt semper.
 16. Melius parva pars cum timore Domini, quam thesauri magni sine timore.
 17. Melior hospitalitas cum oleribus ad amicitiam et gratiam, quam appositio vitulorum cum inimicitia.
 18. Vir animosus parat rixas : longanimis autem et eam quae futura erat mitigat. Longanimis vir exstinguet judicia, impius autem suscitatur magis.
 19. Viae otiosorum stratae spinis, fortium vero tritae.

20. Filius sapiens laetificat patrem, filius autem imprudens subsannat matrem suam.
 21. Dementis semitae indigentes corde, vir autem prudens recta tendens vadit.
 22. Differunt cogitationes qui non honorant consessus, in cordibus autem consultantium manet consilium.

23. Οὐ μὴ ὑπακούσει ὁ κακὸς αὐτῇ, οὐδὲ μὴ εἶπη καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ.

24. Ὅδοι ζωῆς διανοήματα συνετοῦ, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ἄδου σωθῇ.

25. Οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾶ Κύριος, ἐστήρισε δὲ δριον χήρας.

26. Βόελυγμα Κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος, ἀγνῶν δὲ ῥήσεις σεμναί.

27. Ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήπτης, ὁ δὲ μισῶν δώρων λήψεις σώζεται. Ἐλεημοσύναις καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι, τῷ δὲ φόβῳ Κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ.

28. Καρδιαὶ δικαίων μελετῶσι πίστει, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά. Δεκταὶ παρὰ Κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται.

29. Μακρὰν ἀπέχει ὁ Θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν, εὐχαίς δὲ δικαίων ἐπακούει. Κρείσσων ὀλίγη λήψις μετὰ δικαιοσύνης, ἢ πολλὰ γεννήματα μετὰ ἀδικίας. (a)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

(b) 9. Καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διορθῶθῃ τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

(a) 30. Θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν, φήμη δὲ ἀγαθὴ παινίζει ὅσα. (*)

32. Ὃς ἀπωθεῖται παιδείαν μισεῖ ἑαυτὸν, ὁ δὲ τῶν ἐλέγχων ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ.

33. Φόβος Κυρίου παιδεῖα καὶ σοφία, καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῇ. Πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερά παρὰ τῷ Θεῷ, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται.

(**) 5. Ἀκάθαρτος παρὰ Θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος, χειρὶ δὲ χειρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀθωωθήσεται. Ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ Θεῷ μᾶλλον ἢ θύειν θυσίας. Ὁ ζητῶν τὸν Κύριον εὕρήσει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης· οἱ δὲ ὁρθῶς ζητοῦντες αὐτὸν, εὕρησουσιν εἰρήνην. Πάντα τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου μετὰ δικαιοσύνης, φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακῇ.

10. Μαντεῖον ἐπὶ χειλεσι βασιλέως, ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηθῇ τὸ στόμα αὐτοῦ.

11. Ῥοπὴ ζυγοῦ δικαιοσύνη παρὰ Κυρίῳ, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάθμια δίκαια.

(*) 31. Ὁ εἰσακούων ἐλέγχους ζωῆς, ἐν μέσῳ σοφῶν αὐλισθήσεται. (Ald.)

(**) 1. Τῷ ἀνθρώπῳ προθέσεις καρδίας· καὶ παρὰ Κυρίῳ ἀπόκρισις γλώσσης.

2. Πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερά παρὰ τῷ Θεῷ· καὶ ἐδράζων πνεύματα Κύριος.

3. Κύλισον ἐπὶ Κύριον τὰ ἔργα σου, καὶ ἐδρασθήσονται οἱ λογισμοί σου.

4. Πάντα ἐργάσατο Κύριος δι' ἑαυτόν· οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται. (Schol. Rom.)

6. Ἐλεημοσύναις καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι· τῷ δὲ φόβῳ Κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ.

7. Δεκταὶ παρὰ Κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων· διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται.

8. Κρείσσων ὀλίγη λήψις μετὰ δικαιοσύνης, ἢ πολλὰ γεννήματα μετὰ ἀδικίας. (Alex.) (b)

23. Non obediēt malus illi, neque dicet opportunum quid et bonum communi.

24. Viæ vitæ excogitationes intelligentis, ut declinans ex inferno salvetur.

25. Doms contumeliosorum diruit Dominus, firmavit autem terminum viduæ.

26. Abominatio Domino cogitatio injusta, purorum autem eloquia honesta.

27. Disperdit seipsum acceptor munerum, qui autem odit munerum acceptiones salvetur. Eleemosynis et fide purgantur peccata, timore autem Domini declinat omnis a malo.

28. Corda justorum meditantur fides, os autem impiorum respondet mala. Acceptæ apud Dominum viæ hominum justorum, per ipsos autem et inimici fiunt amici.

29. Longe abest Deus ab impiis, preces autem justorum exaudiet. Melior parva acceptio cum justitia, quam multa genimina cum injustitia.

CAPUT XVI.

9. Cor viri cogitet justa, ut a Deo dirigantur gressus ejus.

30. Spectans oculus pulchra lætificat cor, fama autem bona impinguat ossa.

32. Qui expellit disciplinam odit seipsum, qui autem servat correptiones diligit animam suam.

33. Timor Domini disciplina et sapientia, et principium gloriæ respondebit ei. Omnia opera humilis manifesta apud Deum, impii autem in die mala peribunt.

5. Immundus apud Deum omnis sublimis corde, manu autem manus inferens injuste non erit innocens. Initium viæ bonæ facere justa, accepta autem sunt apud Deum magis quam immolare hostias. Qui quærit Dominum inveniet scientiam cum justitia : et qui recte quæerunt eum, invenient pacem. Omnia opera Domini cum justitia, servatur autem impius in diem malam.

10. Divinatio in labiis regis, in judicio autem non errabit os ejus.

11. Momentum stateræ justitia apud Dominum, opera autem ejus pondera justa.

31. Qui audit increpationes vitæ, in medio sapientium commorabitur.

1. Homini proposita cordis : et a Domino responsio lingue.

2. Omnia opera humilis manifesta apud Deum : et firmans ipse spiritus Dominus.

3. Devolve super Dominum opera tua, et firmabuntur cogitationes tuæ.

4. Omnia operatus est Dominus propter seipsum : impil autem in die mala peribunt.

6. Eleemosynis et fide abstergantur peccata : timore autem Domini declinat unusquisque a malo.

7. Gratiæ sunt apud Deum viæ hominum justorum : per eas etiam inimici amici fiunt.

8. Melior est parva acceptio cum justitia, quam multa genimina cum iniquitate.

12. Βδέλυγμα βασιλεῖ ὁ ποιῶν κακὰ, μετὰ γὰρ διακοσύνῃς ἐτοιμάζεται θρόνος ἀρχῆς.
13. Δεκτὰ βασιλεῖ χεῖλη δίκαια, λόγους δὲ ὀρθοὺς ἀγαπᾷ.
14. Θυμὸς βασιλέως ἀγγελος θανάτου, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλίσσεται αὐτόν.
15. Ἐν φωτὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως, οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον.
16. Νοσσοὶ σοφίας αἰρετώτεροι χρυσοῦ, νοσσοὶ δὲ φρονήσεως αἰρετώτεροι ὑπὲρ ἀργυρίου.
17. Τρίβοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν, μῆκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης. «Ὁ δεχόμενος παιδεῖαν ἐν ἀγαθῷ ἔσται, δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφισθήσεται. Ὁς φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὁδοὺς τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φείσεται στόματος αὐτοῦ.»
18. Πρὸ συντριβῆς ἡγεῖται ὕβρις, πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη.
19. Κρείσων πρᾶθυμος μετὰ ταπεινώσεως, ἥ δὲ διαίρεται σκῦλα μετὰ ὕβριστῶν.
20. Συνετὸς ἐν πράγμασιν εὐρετὴς ἀγαθῶν, πεποιθὼς δὲ ἐπὶ Θεῷ μακαριστός.
21. Τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαῦλους καλοῦσιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλεονα ἀκούσονται.
22. Πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις, παιδεία δὲ ἀφρόνων κακῇ.
23. Καρδία σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χεῖλεσι φορέσει ἐπιγνωμοσύνην.
24. Κηρία μέλιτος λόγοι καλοὶ, γλύκασμα δὲ αὐτοῦ ἱσὺς ψυχῆς.
25. Εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρὶ, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα ἄδου.
26. Ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκδιάζεται τὴν ἀπώλειαν ἑαυτοῦ. Ὁ μὲν τοι σχολιάς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώλειαν.
27. Ἀνὴρ ἀφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακὰ, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χεῖλεων θησαυρίζει πῦρ.
28. Ἀνὴρ σχολιὸς διαπέμπεται κακὰ, καὶ λαμπτήρα δόλου πυρσεύει κακοῖς, καὶ διαχωρίζει φίλους.
29. Ἀνὴρ παράνομος ἀποπειράται φίλων, καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς.
30. Στήριζον δὲ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διαλογίσεται διαστραμμένα, ὀρίζει δὲ τοῖς χεῖλεσιν αὐτῶν πάντα τὰ κακὰ· οὗτος κάμινός ἐστι κακίας.
31. Στέφανος καυχήσεως γῆρας, ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης εὐρίσκεται.
32. Κρείσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ, ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς κρείσων καταλαμβανόμενον πόλιν.
33. Εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκους, παρὰ δὲ Κυρίου πάντα τὰ δίκαια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Κρείσων φωμὸς μετ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ, ἡ οἴκος πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης.
2. Οἰκέρης νοήμων κρατᾷ δεσποτῶν ἀφρόνων, ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρος.
3. Ὡς περ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσός, οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ Κυρίῳ.
4. Κακὸς ὑπακούει γλώσσης παρανόμων, δίκαιος δὲ οὐ προσέχει χεῖλεσι ψευδέσιν.

12. Abominatio regi is qui facit mala, nam cum justitia paratur solium principatus.
13. Accepta regi labia justa, sermones autem rectos diligit.
14. Furor regis nuntius mortis, vir autem sapiens placabit eum.
15. In lumine vitæ filius regis, qui autem valde accepti sunt ei tanquam nubilum serotinum.
16. Nidi sapientiæ magis eligendi auro, et nidi prudentiæ sunt magis eligendi super argentum.
17. Semitæ vitæ declinant a malis, longitudo autem vitæ viæ justitiæ. « Qui suscipit disciplinam in bonis erit, qui autem custodit correptiones sapiens fiet. Qui custodit vias suas servat suam animam, et qui diligit vitam suam parcat ori suo. »
18. Ante contritionem præcedit contumelia, et ante ruinam mala cogitatio.
19. Melior mansuetus cum humiliatione, quam qui dividit spolia cum contumeliosis.
20. Intelligens in negotiis inventor bonorum, et qui fide in Deo beatissimus.
21. Sapientes et intelligentes vocant malos, dulces autem in sermone plura audient.
22. Fons vitæ cogitatio possidentibus, disciplina autem imprudentum mala.
23. Cor sapientis cogitabit quæ ab ore proprio, et in labiis portabit doctrinam.
24. Fons mellis sermones boni, dulcedo autem ejus sanitas animæ.
25. Sunt viæ quæ videntur esse rectæ homini, attamen novissima eorum spectant in fundum inferni.
26. Vir in laboribus laborat sibi et vim facit in interitum suum. Perversus in ore suo portat perditionem.
27. Vir imprudens fodit sibi mala, et in labiis suis ignem condit.
28. Vir perversus transmittit mala, et facem doli accendit malis, et disjungit amicos.
29. Vir iniquus palpat amicos, et abducit eos per vias non bonas.
30. Qui autem obfirmat oculos suos cogitat perversa, et statuit labiis suis omnia mala : hic fornax est mali.

31. Corona gloriationis senectus, et in viis justitiæ invenitur.
32. Melior vir longanimis forti, et qui continet iracundiam melior est quam qui urbem capit.
33. In sinus veniunt omnia injustis, a Domino autem omnia justa.

CAPUT XVII.

1. Melior buccella cum voluptate in pace, quam domus multorum bonorum et injurarum victimarum cum jurgio.
2. Servus intelligens regem dominos stultos, in fratribus autem dividit partes.
3. Sicut probatur in camino argentum et aurum, ita electa corda apud Dominum.
4. Malus obedit lingue iniquorum, justus autem non intendit labiis mendacibus.

5. Ὁ καταγελῶν πτωχοῦ παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένος οὐκ ἄθωοθήσεται, ὁ δὲ ἐπισπλαγχνιζόμενος ἑλεσθήσεται.

6. Στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων, καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν. « Τοῦ πιστοῦ ὁλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός. »

7. Οὐχ ἄρμόσει ἄφρονι χεῖλι πιστά, οὐδὲ δικαίῳ χεῖλι ψευδῇ.

8. Μισθὸς χαρίτων παιδεία τοῖς χρωμένοις, οὗ δ' ἂν ἐπιστρέψῃ εὐδοκῆσεται.

9. Ὃς κρίπτει ἀδικήματα, ζητεῖ φίλῳ· ὃς δὲ μισεῖ κρίπτειν, διττήσι φίλους καὶ οἰκείους.

10. Συντριβεῖ ἀπειλή καρδίαν φρονίμου, ἄφρων δὲ μαστιγωθείς οὐκ αἰσθάνεται.

11. Ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακὸς, ὁ δὲ Κύριος ἄγγελον ἀνελεῖμονα ἐκπέμψει αὐτῷ.

12. Ἐμπесεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοήμονι, οἱ δὲ ἄφρονες διαλογιῶνται κακὰ.

13. Ὃς ἀποδίδωσι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, οὐ κινήσεται κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.

14. Ἐξουσίαν δίδωσι λόγοις ἀρχῇ δικαιοσύνης, προηγείται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη.

15. Ὃς δίκαιον κρίνει τὸν ἀδικον, ἀδικον δὲ τὸν δίκαιον, ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ Θεῷ.

16. Ἰνατὶ ὑπῆρξε γρήματα ἄφρονι; κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάριος οὐ δυνήσεται. Ὃς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ζητεῖ συντριβὴν, ὁ δὲ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν ἐμπесεῖται εἰς κακὰ.

17. Εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι, ἀδελφοὶ δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν, τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται.

18. Ἄνθρωπος ἄφρων ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ ὥς καὶ ὁ ἐγγυώμενος ἐγγὺς τῶν ἑαυτοῦ φίλων.

19. Φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις, (*)

20. Ὃ δὲ σκληροκάριος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς. Ἄνθρωπος εὐμετάβολος γλώσση ἐμπесεῖται εἰς κακὰ,

21. καρδίᾳ δὲ ἄφρονος δόνην τῷ κεκτημένῳ αὐτήν. Οὐκ εὐφραίνεται πατὴρ ἐφ' οὗ ὡς ἀπαιδεύτω, υἱὸς δὲ φρόνιμος εὐφραίνεται μητέρα αὐτοῦ.

22. Καρδίᾳ εὐφραينوμένη εὐεκτηὶν ποιεῖ, ἀνδρὸς δὲ λυπηροῦ ζηραίνεται τὰ ὀσᾶ.

23. Λαμβάνοντος δῶρα ἀδίκως ἐν κόλποις οὐ κατευσδοῦνται ὁδοί, ἀσεβῆς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης.

24. Πρόσωπον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς.

25. Ὅργη πατρὶ υἱὸς ἄφρων, καὶ δόνην τῇ τεκούσῃ αὐτόν.

26. Ζημιῶν ἄνδρα δίκαιον οὐ καλὸν, οὐδὲ ὅστιον ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις.

27. Ὃς φείδεται ῥῆμα πρόσθαι σκληρὸν, ἐπιγνώμων μακρόθυμος δὲ ἄνθρωπος φρόνιμος.

28. Ἀνόητος ἐπερωτήσαντι σοφίαν σοφία λογισθῆσεται, ἐνὲν δὲ τις ἑαυτὸν ποιήσας δοῖται φρόνιμος εἶναι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Προφάσεις ζητεῖ ἄνθρωπος βουλόμενος χωρίζεσθαι ἀπὸ φίλων, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ ἐπινειδιστός ἐσται.

(*) 19.... Ὑψὼν θύραν αὐτοῦ, ζητεῖ συντριβὴν. (Sym. et The.)

5. Qui irridet inopem irrat eum qui fecit illum, qui autem lætatur pereunte non erit innocens, ille autem cujus viscera commoventur misericordiam consequetur.

6. Corona senum filii filiorum, gloriatio autem filiorum patres eorum. « Ejus qui fidelis est totus mundus divitiis « rum, illius autem qui infidelis est neque obolus. »

7. Non congruent imprudenti labia fidelia, neque justo labia mendacia.

8. Merces gratiarum disciplina iis qui utuntur, quocumque se verterit prosperabitur.

9. Qui celat injuste facta, querit amicitiam : qui autem odit celare, dividit amicos et domesticos.

10. Conterunt minæ cor prudentis, imprudens autem flagellatus non sentit.

11. Contradictiones suscitatur omnis malus, Dominus autem angelum immisericordem emittet ei.

12. Incidet sollicitudo viro intelligenti, imprudentes autem excogitant mala.

13. Qui reddit mala pro bonis, non movebuntur mala e domo ejus.

14. Potestatem dat sermonibus principium justitiæ, præcedit autem egestatem contentio et jurgium.

15. Qui justum judicat eum qui injustus, injustum autem eum qui justus, immundus et abominabilis apud Deum.

16. Ut quid sunt divitiæ imprudenti? acquirere enim sapientiam excors non poterit. Qui excelsam facit suam domum, querit contritionem, qui autem tortuose accedit ad discendum incidit in mala.

17. In omne tempus amicus sit tibi, fratres autem in necessitatibus utiles sint, hujus enim rei gratia nascuntur.

18. Vir imprudens plaudit et congaudet sibi : cum etiam spondens spoponderit suos ipsius amicos.

19. Amans peccata gaudet rixis,

20. Et durus corde non occurrit bonis. Vir facile mutabilis lingua incidit in mala,

21. cor autem imprudentis dolor possidenti illud. Non lætatur pater super filio indisciplinato, filius autem prudens lætificat matrem suam.

22. Cor lætum facit bene habere, viri autem tristis siccantur ossa.

23. Accipientis munera injuste in sinibus non prosperantur viæ, impius autem declinat vias justitiæ.

24. Vultus intelligens viri sapientis, oculi autem imprudentis ad extrema terræ.

25. Ira patri filius imprudens, et dolor ei quæ peperit ipsum.

26. Damnum inferre viro justo non bonum, neque fas insidiari principibus justis.

27. Qui parcat verbum promere durum, bene sentiens : longanimis autem vir prudens.

28. Dementi interroganti sapientiam sapientia reputabitur, mutum autem quis se faciēns videbitur prudens esse.

CAPUT XVIII.

1. Occasiones querit vir qui vult recedere ab amicis, in omni autem tempore erit exprobrabilis.

19. ... Exaltans ostium suum, querit ruinam.

2. Οὐ χρεῖαν ἔχει σοφίας ἐνδεῆς φρενῶν, μᾶλλον γὰρ ἀγεται ἀφροσύνη.

3. Ὅταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ· ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος.

4. Ὑδωρ βαθύ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρὸς, ποταμὸς δὲ ἀναπηδύει καὶ πηγὴ ζωῆς.

5. Θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν, οὐδὲ ὅστιον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει.

6. Χεῖλη ἀφρονος ἀγουσιν αὐτὸν εἰς κακὰ, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται.

7. Στόμα ἀφρονος συντριβὴ αὐτῷ, τὰ δὲ χεῖλη αὐτοῦ παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ.

8. Ὀκνηροὺς καταβάλλει φόβος, ψυχὰι δὲ ἀνδρογύνων πεινάσουσιν.

9. Ὁ μὴ ἰώμενος αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, ἀδελφὸς ἐστί τοῦ λυμαινομένου ἑαυτόν.

10. Ἐκ μεγαλowsynης ἰσχύος ὄνομα Κυρίου, αὐτῷ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑψοῦνται.

11. Ἰπάρξεις πλουσίου ἀνδρὸς πόλις ὄχυρά, ἥ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπισκιάζει.

12. Πρὸ συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρὸς, καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται.

13. Ὃς ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκοῦσαι, ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστί καὶ ὄνειδος.

14. Θυμὸν ἀνδρὸς παρῆναι θεράπων φρόνιμος, ὀλιγόψυχον δὲ ἀνδρα τίς ὑποίσει;

15. Καρδία φρονίμου κτᾶται αἴσθησιν, ὧτα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἐννοιαν.

16. Δόμα ἀνθρώπου ἐμπλατύνει αὐτόν, καὶ παρὰ δυνάσταις καθίζανει αὐτόν.

17. Δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν πρωτολογίᾳ, ὡς δ' ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀντίδικος ἐλέγχεται.

18. Ἀντιλογίας παύει σιγηρὸς, ἐν δὲ δυναστείαις δρίζει.

19. Ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος, ὡς πόλις ὄχυρά καὶ ὑψηλὴ, ἰσχύει δὲ ὥσπερ τεθεμελιωμένον βασιλειον.

20. Ἀπὸ καρπῶν στόματος ἀνὴρ πῖμπλησι κοιλίαν αὐτοῦ, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται.

21. Θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης, οἱ δὲ κρατούντες αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς.

22. Ὃς εὗρε γυναῖκα ἀγαθὴν, εὗρε χάριτας· ἔλαβεν δὲ παρὰ Θεοῦ ἰλαρότητα. Ὃς ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθὴν, ἐκβάλλει τὰ ἀγαθὰ· ὁ δὲ κατέχων μοιχαλίδά, ἀφρων καὶ ἀσεβής. (*)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

3. (**) Ἀφροσύνη ἀνδρὸς λυμαίνεται τὰς δόδους αὐτοῦ, τὸν δὲ Θεὸν αἰτιᾶται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

4. Πλοῦτος προστίθῃσι φίλους πολλοὺς, ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος φίλου λείπεται.

(*) 23. Δεήσεις φέγγεται πένης· ὁ δὲ πλούσιος ἀποκρίνεται σκληρὰ.

24. Ἀνὴρ ἑταῖρων πρὸς ἑταιρίαν, καὶ ἐστί φίλος, προσκληθεὶς ὑπὲρ ἀδελφόν. (Compf.)

(**) 1. Κρείσσων ἐστὶ πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀπλότητι αὐτοῦ, ἢ στρεβλὸς τοῖς χειλέσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἀνόητος.

2. Καίγε χωρὶς ἐπιστήμης, ψυχὴ οὐκ ἀγαθὴ· καὶ ὁ σκευδὼν τοῖς ποσίν, ἁμαρτάνει. (Compf.)

2. Non opus habet sapientia is qui indiget corde, magis enim ducitur insipientia.

3. Cum venerit impius in profundum malorum, contemnit: supervenit autem ei inhonoratio et opprobrium.

4. Aqua profunda sermo in corde viri, flumen autem scaturit et fons vitae.

5. Mirari personam impii non bonum, neque sanctum declinare justum in iudicio.

6. Labia stulti ducunt eum in mala, et os ejus audax mortem invocat.

7. Os imprudentis contritio ei, labia autem ejus laqueus animæ ejus.

8. Pigros dejicit timor, animæ autem effeminatorum esurient.

9. Qui non medetur sibi in operibus suis, frater est perditis seipsum.

10. Ex magnificentia fortitudinis nomen Domini, ei autem accurrentes justii exaltantur.

11. Substantia divitis viri urbs munita, gloria autem ejus magnopere obumbrat.

12. Ante contritionem exaltatur cor viri, et ante gloriam humiliatur.

13. Qui respondet verbum priusquam audiat, imprudentia ei est et opprobrium.

14. Furorem viri mitigat servus prudens, pusillanimum autem virum quis substinebit?

15. Cor prudentis possidet sensum, aures autem sapientum quærunt cogitationem.

16. Donum hominis dilatat eum, et apud principes sedere facit eum.

17. Justus sui est accusator in principio sermonis, cum vero adjecerit adversarius arguitur.

18. Contradictiones sedat taciturnus, et in potentatibus definit.

19. Frater a fratre adjutus, tamquam urbs munita et excelsa, invalescit autem tamquam fundatum regnum.

20. De fructibus oris vir implet ventrem suum, et de fructibus labiorum suorum implebitur.

21. Mors et vita in manu linguæ, qui autem continent eam comedent fructus ejus.

22. Qui invenit mulierem bonam, invenit gratias: et accepit a Deo hilaritatem. Qui ejicit mulierem bonam, ejicit bona: qui autem tenet adulteram, stultus et impius.

CAPUT XIX.

3. Imprudentia viri vastat vias ejus, Deum autem accusat corde suo.

4. Divitiæ addunt amicos multos, inops autem et ab amico qui erat deseritur.

23. Obscrationes loquatur pauper: dives autem effabatur rigide.

24. Vir ama bilis adsocietatem, estque amicus, agglutina-tus super fratrem.

1. Melior est pauper gradiens in simplicitate sua, quam tortuosus labilis suis, et ipse insipiens.

2. Et sine scientia, anima non est bona: et festinans pedibus, offendit.

6. Μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὃ δὲ ἐγκαλῶν ἀδίκως οὐ διαφεύζεται.
6. Πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα βασιλέων, πᾶς δὲ ὁ κακὸς γίνεται θνέιδος ἀνδρὶ.
7. Πᾶς δὲ ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ, καὶ φιλίας μακρὰν ἔσται. Ἐννοία ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγιεῖ, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὐρήσει αὐτήν. Ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελευτοῦργεῖ κακίαν, ὃς δὲ ἐρεθίζει λόγους οὐ σωθήσεται.
8. Ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτὸν, ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν εὐρήσει ἀγαθὰ.
9. Μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὃς δ' ἂν ἐκκαύσῃ κακίαν ἀπολείται ὑπ' αὐτῆς.
10. Οὐ συμφέρει ἀφρονι τρυφή, καὶ ἐὰν οἰκέτης ἀρξῇται μεθ' ὑβρεως δυναστεύειν.
11. Ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ, τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις.
12. Βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῷ λέοντος· ὥσπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ, οὕτως τὸ ἱλαρὸν αὐτοῦ.
13. Αἰσχύνῃ πατρὶ υἱὸς ἀφρων, οὐχ ἄγναυ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἐταίρας.
14. Οἶκον καὶ ὑπαρξιν μερίζουσι πατέρες παισὶ, παρὰ δὲ Κυρίου ἀρμόζεται γυνὴ ἀνδρὶ.
15. Δειλιά κατέχει ἀνδρόγονον, ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινᾷσει.
16. Ὁς φυλάσσει ἐντολὴν τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ὃ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολείται.
17. Δανείζει Θεῷ ὃ ἐλεῶν πτωχόν, κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ.
18. Παῖδευσιν υἱὸν σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὐελπίς· εἰς δὲ ὑβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ σου.
19. Κακοφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται· ἐὰν δὲ λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθήσει.
20. Ἄκουε, υἱέ, παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένη ἐπ' ἐσχάτων σου.
21. Πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρὸς, ἡ δὲ βουλὴ τοῦ Κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει.
22. Καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη, κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλούσιος ψευδής.
23. Φόβος Κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρὶ, ὃ δὲ ἄφοβος αὐλισθήσεται ἐν τόποις οὓς οὐκ ἐπισκοπεῖται γνώσις.
24. Ὁ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χεῖρας ἀδίκως, οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προσενέλκῃ αὐτάς.
25. Λοιμοῦ μαστιγούμενου ἀφρων πανουργότερος γίνεται· ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἀνδρα φρόνιμον, νοήσει αἰσθησιν.
26. Ὁ ἀτιμάζων πατέρα καὶ ἀπωθούμενος μητέρα αὐτοῦ καταισχυθήσεται καὶ ἐπνοειδιστος ἔσται.
27. Υἱὸς ἀπολείπόμενος φυλάξαι παιδείαν πατρός, μελετήσῃ ῥήσεις κακάς.
28. Ὁ ἐγγυώμενος παῖδα ἀφρονα καθυβρίζει δικαίωμα, στόμα δὲ ἀσεβῶν καταπίεται κρίσις.
29. Ἐτοιμάζονται ἀκολάστοις μάστιγες, καὶ τιμωρίαι ὁμοίως ἀφροσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Ἀκολαστον οἶνος καὶ ὑβριστικὸν μέθη, πᾶς δὲ ἀφρων τοιοῦτοις συμπλέκεται.
2. Οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως θυμοῦ λέοντος, ὃ δὲ παροξύνων αὐτὸν ἀμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.

5. Testis falsus non impunitus erit, et qui accusat inique non effugiet.
6. Multi colunt facies regum, omnis autem malus fit opprobrium viro.
7. Omnis qui fratrem inopem odit, etiam ab amicitia longe erit. Cogitatio bona scientibus eam appropinquabit, et vir prudens inveniet eam. Multa malefaciens percutit malitiam, qui autem contendit verbis non salvabitur.
8. Qui possidet prudentiam diligit seipsum, qui autem custodit prudentiam inveniet bona.
9. Testis falsus non impunitus erit, qui autem accenderit malum peribit ab eo.
10. Non conferunt imprudenti deliciae, et si famulus incipiat cum contumelia dominari.
11. Misericors vir longanimis est, gloriatio autem ejus supervenit iniquis.
12. Regis comminatio similis fremitui leonis: tamquam autem ros super herbam, sic hilaritas ejus.
13. Confusio patri filius imprudens, non pura vota de mercede meretricis.
14. Domum et substantiam dividunt patres pueris, a Domino autem aptatur mulier viro.
15. Pavor detinet effeminatum, anima autem otiosi esuriat.
16. Qui custodit mandatum servat suam animam, qui autem negligit suas vias peribit.
17. Fœnerat Deo qui miseretur pauperis, secundum datum autem ejus retribuet ei.
18. Erudi filium tuum, sic enim erit bonæ spei: ad contumeliam autem ne eleveris animo tuo.
19. Male cogitans vir multa damna patietur: si autem corruerit, et animam suam addet.
20. Audi, fili, disciplinam patris tui, ut sapiens sis in novissimis tuis.
21. Multæ cogitationes in corde viri, consilium autem Domini in sæculum manet.
22. Fructus viro misericordia, melior autem pauper justus quam mendax dives.
23. Timor Domini ad vitam viro, carens autem timore morabitur in locis ubi non consideratur scientia.
24. Qui abscondit in sinum suum manus injuste, neque ori quidem admovebit eas.
25. Pestilente flagellato stultus astutior fit: si autem corripueris virum prudentem, cogitabit sensum.

26. Qui inhonorat patrem et expellit matrem suam confundetur et exprobrabilis erit.
27. Filius omitens custodire disciplinam patris, meditabitur eloquia mala.
28. Qui spondet puerum imprudentem contumelia afficiet justificationem, os autem impiorum devorabit judicia.
29. Parantur intemperantibus flagella, et supplicia similiter imprudentibus.

CAPUT XX.

1. Prodigum est vinum et contumeliosa ebrietas, omnis autem imprudens talibus complicatur.
2. Non differt comminatio regis a furore leonis, qui autem irritat eum peccat in suam ipsius animam.

3. Δόξα ἀνδρὶ ἀποστρέφεσθαι λοιδορίας, πᾶς δὲ ἄφρων τσιούτοις συμπλέκεται.

4. Ὁνειδιζόμενος ὀνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται, ὡς αὐτῶς καὶ ὁ δανειζόμενος σίτον ἐν ἀμητῷ.

5. Ὑδωρ βαθὺ, βουλὴ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός· ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν.

6. Μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον ἀνὴρ ἐλεήμων, ἀνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εὐρεῖν.

7. Ὃς ἀναστρέφεται ἀμωμος ἐν δικαιοσύνῃ, μακαρίους τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει.

8. Ὃταν βασιλεὺς δίκαιος καθίσῃ ἐπὶ θρόνου, οὐκ ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν.

9. Τίς καυχῆσεται ἄγνην ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς παρῆρσιάζεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἁμαρτιῶν; (a)

(b) 20. Κακολογούντος πατέρα ἢ μητέρα ρασβεσθήσεται λαμπτήρ, αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὀφνύονται σκότος.

21. Μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν πρώτοις, ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται.

22. Μὴ εἴπῃς· Τίσομαι τὸν ἐχθρὸν, ἀλλ' ὑπόμεινον τὸν Κύριον ἵνα σοι βοηθήσῃ.

(a) 10. Στάθμιον μέγα καὶ μικρόν καὶ μέτρα δισσά, ἀκάθαρτα ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀμώφερα, καὶ ὁ ποιῶν αὐτά.

11. Ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται νεανίσκος μετὰ δάσιου, καὶ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ.

12. Οὐδὲ ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὁρᾷ, Κυρίου ἔργα καὶ ἀμώφερα.

13. Μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῇς. Διανοίξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐμπλήσῃς τὴν ἀρτήν. (*)

23. Βδέλυγμα Κυρίῳ δισσὸν στάθμιον, καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.

24. Παρὰ Κυρίου εὐθύνεται τὰ διαβήματα ἀνδρὶ, θνητὸς δὲ πῶς ἂν νοήσῃ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ;

25. Παγίς ἀνδρὶ ταχύ τι τῶν ἰδίων ἀγιάσαι, μετὰ γὰρ τὸ εὐξασθαι μετανοεῖν γίνεται.

26. Αἰκμητῶρ ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφὸς, καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν.

27. Φῶς Κυρίου πνοῇ ἀνθρώπων, δὲ ἐρευνᾷ ταμειῖα κοιλίας.

28. Ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακὴ βασιλεῖ, καὶ περικυκλῶσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ.

29. Κόσμος νεανίαίς σοφία, δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολιταί.

30. Ὑπόπια καὶ συντρίμματα συναντᾷ κακοῖς, πληγαὶ δὲ εἰς ταμειῖα κοιλίας.

(*) 14. Πονηρὸν, πονηρὸν, ἐρεῖ ὁ κτώμενος· καὶ πορευθεὶς, τότε καυχῆσεται.

15. Ἔστι χρυσὸν καὶ πληθὸς ἐσωτάτων, καὶ σκευὸς τίμιον χελεὶ γνώσεως.

16. Λάβε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ὅτι ἐνεργησάτο ἄλλότριον, καὶ περὶ ξένης ἐνεχύρασεν αὐτόν.

17. Ἡδύνθη ἀνθρώπῳ ἄρκος ψεύδους· καὶ μετὰ τοῦτο πληρωθήσεται τὸ στόμα αὐτοῦ ψήφιδος.

18. Λογισμὸς ἐν βουλῇ ἐτοιμασθήσεται, καὶ ἐν κυβερνήσειν ποιεῖ πόλεμον.

19. Ἀποκαλύπτων μυστήριον πορεύεται δόλῳ· καὶ ἀπατῶντι χελεὶ αὐτοῦ μὴ συναναμίσῃ. (Schol. Rom.) (b)

3. Gloria viro aversari contumeliam, omnis autem imprudens talibus complicatur.

4. Exprobratus piger non confunditur, similiter et qui fœnore accipit frumentum in messe.

5. Aqua profunda, consilium in corde viri : vir autem prudens exhaustiet illud.

6. Magnum homo et pretiosum vir misericors, hominem autem fidelem opus est invenire.

7. Qui conversatur castum sine vituperatione in justitia, beatos filios suos relinquet.

8. Cum rex justus sederit super thronum, non adversatur in oculis ejus omne malum.

9. Quis gloriatur castum se habere cor? aut quis gloriabitur mundum se esse a peccatis?

20. Maledicentis patrem aut matrem exstinguetur fax, pupillæ autem oculorum ejus videbunt tenebras.

21. Pars festinata in primis, in novissimis non benedicetur.

22. Ne dixeris : Ulciscar inimicum, sed sustine Dominum ut tibi auxilio sit.

10. Pondus magnum et pusillum et mensuræ duplices, immunda sunt apud Dominum et utraque, et qui facit ea.

11. In adinventionibus suis compediatur adolescens cum sancto, et recta via ejus.

12. Auris audit et oculus videt, Domini opera et utraque.

13. Noli diligere detrahare, ne extollaris. Aperi oculos tuos et implere panibus.

23. Abominatio Domino duplex pondus, et statera dolosa non bonum coram eo.

24. A Domino diriguntur gressus viro, mortalis autem quomodo cogitaverit vias suas?

25. Laqueus viro cito quid ex propriis sanctificare, postea enim quam voverit evenit penitere.

26. Ventilator impiorum rex sapiens, et immittet illis rotam.

27. Lux Domini spiraculum hominum, qui scrutatur secreta ventris.

28. Misericordia et veritas tutela regi, et circuibunt in justitia sedem ejus.

29. Ornatus adolescentibus sapientia, gloria autem seniorum canities.

30. Livores et contritiones occurrunt malis, plagæ autem in secreta ventris.

14. Malum, malum, dicit qui acquirit : et cum recesserit, tunc gloriabitur.

15. Est aurum et multitudo penitissimorum, et vas pretiosum labia scientiæ.

16. Tolle vestimentum ejus, quia fideijussor exstitit, et pro extranea oppigneravit se.

17. Suavis est homini panis mendax : et postea implebitur os ejus calculo.

18. Cogitatio in consilio præparabitur, et in rationibus gubernandi fac bellum.

19. Revelans mysterium ambulat fraudulentè : et seducenti labiis suis ne commiscearis.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

CAPUT XXI.

1. Ὡςπερ ὁρμὴ ὕδατος, οὕτως καρδίᾳ βασιλέως ἐν χειρὶ Θεοῦ· οὐ ἐὰν θέλων νεύσαι, ἐκεῖ ἐκκλινεν αὐτήν.
2. Πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος, κατευθύνει δὲ καρδίας Κύριος.
3. Ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν, ἀρεστὰ παρὰ Θεῷ μᾶλλον ἢ θυσιῶν αἷμα.
4. Μεγαλόφρων ἐν ὕβρει θρασυκάρδιος, λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτία. (*)
5. Ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσση ψευδεῖ, μάταια δίδωκε ἐπὶ παγίδας θανάτου.
6. Ὁλεθρὸς ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται, οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ δίκαια.
7. Πρὸς τοὺς σχολιοὺς σχολιάς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ Θεός, ἀγὰρ γὰρ καὶ ὁρᾷ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
8. Κρείσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου, ἢ ἐν κεκοιναμένοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ.
9. Ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων.
10. Ζημιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ ἄκακος, συνιῶν δὲ σοφὸς δέξεται γνώσιν.
11. Συνιεὶ δίκαιος καρδίας ἀσεβῶν, καὶ φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς.
12. Ὁς φράσσει τὰ ὦτα αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐπακοῦσαι ἀσεβοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων.
13. Δόσις λᾶθριος ἀνατρέπει ὄργας, δώρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν.
14. Εὐφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρῖμα, ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργους.
15. Ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.
16. Ἀνὴρ ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην, φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον,
17. περικάθαρμα δὲ δικαίου ἄνομος, (**)
18. Κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου.
19. Θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ, ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν.
20. Ὁδὸς δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὐρήσει ζωὴν καὶ δόξαν.
21. Πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη σοφὸς, καὶ καθεῖλε τὸ δόρυ· ὅς τ' ἐπεποιθείσαν οἱ ἀσεβεῖς.
22. Ὁς φυλάσσει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
23. Θρασύς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζῶν λοιμὸς καλεῖται· ὃς δὲ μνησικαχεῖ, παράνομος.
24. Ἐπιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν, οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐτοῦ ποιεῖν τι.
25. Ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακὰς, ὁ δὲ δίκαιος ἐλεᾷ καὶ οἰκτεῖρει ἀφειδῶς.
26. Θυσίαι ἀσεβῶν βδελυγμὰ Κυρίου, καὶ γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς.
27. Μάρτυς ψευδὲς ἀπολείται, ἀνὴρ δὲ ὑπήκοος φυλασσόμενος καλῆσει.

1. Sicut impetus aquæ, ita cor regis in manu Dei: quocumque voluerit innuere, illuc inclinavit illud.
2. Omnis vir videtur sibi justus, dirigit autem corda Dominus.
3. Facere justa et veracem esse, placita apud Deum magis quam hostiarum sanguis.
4. Magna sapiens in contumelia audax corde, fax autem impiorum peccatum.
5. Qui operatur thesaurus lingua mendaci, vana sectatur in laqueos mortis.
6. Perditio impiis hospitio suscipietur, non enim volunt agere justa.
7. Ad perversos perversas vias mittit Deus, munda enim et recta opera ejus.
8. Melius habitare super angulum sub dio, quam in calce litis cum iniquitate et in domo communi.
9. Anima impii non consequetur misericordiam ab ullo hominum.
10. Mulcato intemperante astutior fit simplex, intelligens autem sapiens suscipiet scientiam.
11. Intelligit justus corda impiorum, et vilipendit impios in malis.
12. Qui obturat aures suas ne audiat imbecillum, et ipse invocabit et non erit qui exaudiat.
13. Munus occultum avertit iras, muneribus autem qui parcit furorem suscitatur fortis.
14. Lætitia justorum facere judicium, sanctus autem immundus est apud malos.
15. Vir errans a via justitiæ in synagoga gigantum requiescet.
16. Vir egenus amat lætitiā, diligens vinum et oleum ad divitias,
17. circumpurgatio autem justi iniquus.
18. Melius habitare in deserto quam cum muliere rixosa et linguosa et iracunda.
19. Thesaurus desiderabilis requiescet super os sapientis, imprudentes autem viri devorabunt illum.
20. Via justitiæ et misericordiæ inveniet vitam et gloriam.

21. Civitates munitas ingressus est sapiens, et diruit munitionem in qua confidebant impii.
22. Qui custodit os suum et linguam, conservat de tribulatione animam suam.
23. Audax et arrogans et ostentator pestilens vocatur: qui autem injuriarum memor est, iniquus.
24. Desideria pigrum interficiunt, non enim eligunt manus ejus facere quicquam.
25. Impius concupiscit tota die concupiscentias malas, justus autem miseretur et miseratur non parce.
26. Hostiæ impiorum abominatio Domino, etenim inique offerunt eas.
27. Testis falsus peribit, vir autem obediens custoditus loquetur.

(*) 5. Ἀοισμοὶ συντέμνοντες πλὴν εἰς περισσεύαν, καὶ πᾶς ἐπισκοπάζων πλὴν εἰς ὑστέρημα. (Schol. Rom.)

(**) 18. ... καὶ ἀντὶ εὐθεῶν ἀσύντετος. (Compl.)

5. Cogitationes collecti (solliciti hominis) tantum ad abundantiam, et omnis festinans tantum ad inopiam.

18. ... et pro rectis iniquus.

29. Ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδὴς ὑφίσταται προσώπῳ, ὃ δὲ εὐθὺς αὐτὸς συνιᾷ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.

30. Οὐκ ἔστι σοφία, οὐκ ἔστι ἀνδρεία, οὐκ ἔστι βουλή πρὸς τὸν ἀσεβῆ.

31. Ἴππος ἐτοιμάζεται εἰς ἡμέραν πολέμου, παρὰ δὲ Κυρίου ἡ βοήθεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Αἰρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολὺς, ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον χάρις ἀγαθή.

2. Πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήτησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ Κύριος ἐποίησε.

3. Πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταίως, αὐτὸς παιδεύεται· οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐζημιώθησαν.

4. Γενεὰ σοφίας φόβος Κυρίου, καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωή.

5. Τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σχολιαῖς, ὃ δὲ φυλάσσαν τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν. (*)

7. Πλούσιοι πτωχῶν ἄρξουσιν, καὶ οἰκέται ἰδίοις δεσπótαις δανειοῦσιν.

8. Ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακὰ, πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. Ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ Θεὸς, ματαιότητά δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.

9. Ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς διατραφήσεται, τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἔδωκε τῷ πτωχῷ. Νίκην καὶ τιμὴν περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς, τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων.

10. Ἐκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμὸν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος· ὅταν γὰρ καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ, πάντας ἀτιμάζει.

11. Ἀγαπᾷ Κύριος δόσας καρδίας, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι· χεῖλεσι ποιμαίνει βασιλεὺς.

12. Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Κυρίου διατηροῦσιν αἵσθησιν, φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος.

13. Προφασίζεται καὶ λέγει ὀκνηρὸς· Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί.

14. Βόθρος βαθὺς στόμα παρανόμου, ὃ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ Κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν. Εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός, καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῶν, ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ δόδῳ σχολιᾶς καὶ κακῆς.

15. Ἀνοία ἐξήπτει καρδίας νέου, ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ.

16. Ὁ συκοφαντῶν πένητα πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ, δίδωσι δὲ πλουσίῳ ἐπ' ἐλάσσονι.

17. Λόγοις σοφῶν παράβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον· τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον, ἵνα γνῶς ὅτι καλοὶ εἰσιν.

18. Καὶ ἐὰν ἐμβάλῃς αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου, εὐφρανοῦσί σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χεῖλεσι·

19. Ἰνα σου γένηται ἐπὶ Κυρίου ἡ ἐλπίς, καὶ γνώριση σοὶ τὴν ὁδὸν σου.

20. Καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρισῶς, εἰς βουλήν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.

(*) 6. Ἐγκαινισμὸς νέου κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· καίγε ὅταν γράσῃ, οὐκ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ. (Schol. Rom.)

29. Impius vir imprudenter subsistit facie, rectus autem ipse intelliget vias suas.

30. Non est sapientia, non est fortitudo, non est consilium apud impium.

31. Equus paratur ad diem belli, a Domino autem auxilium.

CAPUT XXII.

1. Eligibilis nomen bonum quam divitiæ multæ, super argentum vero et aurum gratia bona.

2. Dives et pauper obviaverunt sibi, utrosque autem Dominus fecit.

3. Callidus videns malignum punitum valde, ipse eruditur: imprudentes autem prætereuntes damno affecti sunt.

4. Progenies sapientiæ timor Domini, et divitiæ et gloria et vita.

5. Tribuli et laquei in viis perversis, qui autem custodit animam suam abstinuit ab eis.

7. Divites pauperibus imperabunt, et famuli propriis dominis fenerabunt.

8. Qui seminat mala metet mala, plagam autem operum suorum consummabit. Virum hilarem et datorem benedicit Deus, vanitatem vero operum ejus consummabit.

9. Qui miseretur pauperis ipse enutrietur, de suis enim panibus dedit pauperi. Victoriam et honorem acquirit qui dat munera, et animam quidem aufert possidentium.

10. Ejice e consessu pestilentem, et exhibit simul cum eo jurgium: nam cum sederit in consessu, omnes inhonorat.

11. Diligit Dominus sancta corda, accepti autem sunt ei omnes immaculati: labiis pascit rex.

12. Oculi autem Domini conservant sensum, vilipendit autem verba iniquus.

13. Excusationem affert et dicit piger: Leo in viis, et in plateis sicarii.

14. Fovea profunda os iniqui, qui autem odio habetur a Deo incidit in illam. Sunt viæ malæ coram viro, et non diligit reverti ab eis, avertere autem se oportet a via perversa et mala.

15. Dementia pendet e corde juvenis, virga autem et disciplina longe ab eo.

16. Qui calumniatur pauperem multa facit sua, dat autem diviti ad minus.

17. Sermonibus sapientum admove aurem tuam et audi meum sermonem: et cor tuum firma, ut cognoscas quia boni sunt.

18. Et si immiseris eos in cor tuum, ædificabunt te simul in tuis labiis:

19. ut tua fiat super Dominum spes, et notam tibi faciat viam tuam.

20. Et tu vero describe ea tibi tripliciter, in consilio et scientia super latitudinem cordis tui.

6. Dedicatio juvenis secundum viam ejus: etiam cum senuerit, non recedet ab ea.

21. Διδάσκω σὺν σε ἀληθῆ λόγον, καὶ γνώσιν ἀγαθὴν ὑπακούειν, τοῦ ἀποκρίνεσθαι σε λόγους ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι.
22. Μὴ ἀποδιᾶζου πένητα, πτωχὸς γὰρ ἐστὶ καὶ μὴ ἀτιμάσης ἀσθενῆ ἐν πυλαῖς.
23. Ὁ γὰρ Κύριος κρίνει αὐτοῦ τὴν κρίσιν, καὶ ῥύσῃ σὴν ἀσυλον ψυχῇ.
24. Μὴ ἴσθι ἐταῖρος ἀνδρὶ θυμῶδει, φίλῳ δὲ ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου.
25. μὴποτε μάθης τῶν δδῶν αὐτοῦ, καὶ λάθῃς βρόχους τῇ σῇ ψυχῇ.
26. Μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυρόμενος πρόσωπον.
27. ἔὰν γὰρ μὴ ἔχῃς πόθεν ἀποτίσης, λήφονται τὸ στρώμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς σου.
28. Μὴ μέταιρε θρία αἰώνια, ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου.
29. Ὁρατικὸν ἄνδρα καὶ δξύν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι, καὶ μὴ παρεστάναι ἀνδράσι νωθοῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Ἐὰν καθίσῃς δεῖπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυνάστου, νοσητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι.
2. Καὶ ἐπίβαλλε τὴν γείρά σου, εἰδὼς ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ παρασκευάσαι. Εἰ δὲ ἀπληστότερος εἶ,
3. μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ· ταῦτα γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς.
4. Μὴ παρεκτείνου πένης ὧν πλουσίῳ, τῇ δὲ σῇ ἐννοίᾳ ἀπόσχου.
5. Ἐὰν ἐπιστήσης τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτὸν, οὐδαμῶς φανεῖται· κατεσκευάσται γὰρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ, καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ.
6. Μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ, μὴδὲ ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ.
7. ὃν τρόπον γὰρ εἴ τις καταπίοι τρίχα, οὕτως ἐσθίει καὶ πίνει. Μὴδὲ πρὸς σέ εἰσαγάγῃς αὐτὸν, καὶ φάγῃς τὸν ψωμὸν σου μετ' αὐτοῦ.
8. ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλοῦς.
9. Εἰς ὧτα ἀφρονος μὴδὲν λέγε, μὴποτε μυκτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς λόγους σου.
10. Μὴ μεταθῇς θρία αἰώνια, εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰσέλθῃς.
11. Ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς Κύριος, κραταιὸς ἐστὶ, καὶ κρίνει τὴν κρίσιν αὐτῶν μετὰ σοῦ.
12. Δὸς εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου, τὰ δὲ ὧτα σου ἑτοιμάσον λόγους αἰσθήσεως.
13. Μὴ ἀπόσχῃ νήπιον παιδεύειν, ὅτι ἔὰν πατάξῃς αὐτὸν βάδῳ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ.
14. Σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν βάδῳ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ.
15. Ὅτι, ἔὰν σοφὴ γένηται σου ἡ καρδιά, εὐφρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν.
16. καὶ ἐνδιατρίψῃ λόγους τὰ σὰ χεῖλη πρὸς τὰ ἐμὰ χεῖλη, ἔὰν ὀρθά ᾖσι.
17. Μὴ ζηλούτω ἡ καρδιά σου ἁμαρτωλοὺς, ἀλλὰ ἐν φόβῳ Κυρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

21. Doceo igitur te verum sermonem, et scientiam bonam obaudire, ut respondeas sermones veritatis his qui proponunt tibi.
22. Non facias violentiam pauperi, inops enim est : neque inhonores imbecillum in portis.
23. Dominus enim iudicabit ejus judicium, et erues tuam animam tutam.
24. Noli esse sodalis viro furioso, neque cum amico iracundo cohabites :
25. ne forte discas vias ejus, et accipias laqueos animæ tuæ.
26. Ne dederis te in fidejussionem reveritus faciem :
27. si enim non habueris unde solvas, tollent stratum quod sub costis tuis.
28. Noli transferre terminos æternos, quos posuerunt patres tui.
29. Pervidentem virum et acutum in operibus suis oportet regibus assistere, et non assistere viris socordibus.

CAPUT XXIII.

1. Si sederis cenare ad mensam potentis, sapienter intellige quæ apponuntur tibi.
2. Et mitte manum tuam, sciens quod oportet te talia præparare. Si autem insatiabilis es,
3. noli concupiscere escas ejus : hæc enim obtinent vitam falsam.
4. Ne extendas te cum sis pauper ad divitem, tua autem consideratione abstine.
5. Si intenderis oculum tuum erga eum, nusquam apparebit : paratæ enim sunt ei alæ tamquam aquilæ, et revertit in domum præsidis sui.
6. Ne cœnes una cum viro invido, neque concupiscas escas ejus :
7. quemadmodum enim si quis deglutiat pilum, sic comedit et bibit. Neque ad te introducas eum, et comedas buccellam tuam cum eo :
8. evomet enim illam et contaminabit sermones tuos bonos.
9. In aures imprudentis noli quicquam dicere, ne forte irrideat sapientes sermones tuos.
10. Ne transponas terminos æternos, et in possessionem orphanorum ne ingrediaris.
11. Qui enim redimit eos Dominus, validus est, et iudicabit judicium eorum tecum.
12. Da in disciplinam cor tuum, aures autem tuas adhibe sermonibus sensus.
13. Ne destiteris parvulum emendare, quoniam si percusseris eum virga, non morietur.
14. Nam tu quidem percutis eum virga, animam autem ejus et morte erues.
15. Fili, si sapiens fuerit tuum cor, lætificabis et meum cor :
16. et immorabuntur sermonibus tua labia ad mea labia, si recta fuerint.
17. Non æmuletur cor tuum peccatores, sed in timore Domini esto tota die.

18. Ἐὰν γὰρ τηρήσῃς αὐτὰ, ἔσται σοι ἔκγονα, ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται.

19. Ἄκουε, υἱέ, καὶ σοφὸς γίνου, καὶ κατεύθυνε ἐν-
νοίας σῆς καρδίας.

20. Μὴ ἴσθι οἰνοπότης, μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς,
κρεῖων τε ἀγορασμοῖς.

21. Πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτωχεύσει,
καὶ ἐνδύσεται διεβρηγμένα καὶ βακώδη πᾶς ὑπνώδης.

22. Ἄκουε, υἱέ, πατὴρ τοῦ γεννήσαντός σε· καὶ
μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακέ σου ἡ μήτηρ. (*)

24. Καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ
εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.

25. Εὐφραίνεται δὲ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοι, καὶ
χαίρειν ἡ τεκοῦσά σε.

26. Δός μοι, υἱέ, σὴν καρδίαν· οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ
ἐμὰς ὁδοὺς τηρεῖωσαν.

27. Πίθος γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος,
καὶ φρεᾶρ στενόν, ἀλλότριον.

28. Οὗτος γὰρ συντόμως ἀπολείται, καὶ πᾶς παρά-
νομος ἀναλωθήσεται.

29. Τίνι οὐαί; τίνι θόρυβος; τίνι κρίσεις; τίνι δὲ
ἀηδία καὶ λέσχαι; τίνι συντρίμματα διακενῆς; τίνος
πελιδνοὶ οἱ ὀφθαλμοί;

30. Οὐ τῶν ἐγχρονιζόντων ἐν οἶνοις; οὐ τῶν ἱγνευ-
όντων τοῦ πότου γίνονται; Μὴ μεθύσκεσθε ἐν οἶνοις,
ἀλλὰ ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις, καὶ ὁμιλεῖτε ἐν πε-
ριπάτοις.

31. Ἐὰν γὰρ εἰς τὰς φιάλας καὶ τὰ ποτήρια δῶς
τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὕστερον περιπατήσεις γυμνότερος
ὑπέρου.

32. Τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφειος πεπληγὸς ἐκ-
τείνεται, καὶ ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ
ἰός.

33. Οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὅταν ἴδωσιν ἀλλοτρίαν, τὸ στόμα
σου τότε λαλήσει σκολιὰ,

34. καὶ κατακεῖσθαι ὥσπερ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, καὶ
ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι.

35. Ἐρεῖς δέ· Τύπουσί με καὶ οὐκ ἐπόνεσα, καὶ
ἐνέπαιζάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν· τότε ὀρθρὸς ἔσται,
ἵνα ἐλθὼν ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Γιέ, μὴ ζηλώσης κακοὺς ἀνδρας, μηδὲ ἐπιθυμή-
σης εἶναι μετ' αὐτῶν.

2. Ψευδῇ γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνους
τὰ χεῖλη αὐτῶν λαλεῖ.

3. Μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος, καὶ μετὰ συνέ-
σεως ἀνορθοῦται.

4. Μετὰ αἰσθήσεως ἐμπίμπλονται ταμιεῖα, ἐκ παν-
τὸς πλοῦτου τιμίου καὶ καλοῦ.

5. Κρείσων σοφὸς ἰσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων
γεωργίου μεγάλου.

6. Μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος, βοήθεια δὲ
μετὰ καρδίας βουλευτικῆς.

7. Σοφία καὶ ἐννοία ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν· σοφοὶ
οὐκ ἐκκλίνουν ἐκ στόματος Κυρίου,

(*) 23. Ἀλήθειαν κτῆσαι, καὶ μὴ ἀπίσῃ σοφίαν καὶ παι-
δεῖαν καὶ σύνεσιν. (Ald. et Compl.)

18. Nam si servaveris ea, erunt tibi nepotes, spes autem
tua non recedet.

19. Audi, fili, et sapiens esto, et dirige cogitationes cor-
dis tui.

20. Ne fueris bibax vini, neque extendas te ad symbolas,
et carnum emptiones.

21. Omnis enim ebrius et scortator mendicabit, et induetur
disruptis et laceris omnis somnolentus.

22. Audi, fili, patrem qui genuit te: et non contemnas
quoniam senuit mater tua.

24. Bene educat pater justus, et in filio sapiente lætatur
anima ejus.

25. Lætetur pater et mater super te, et gaudeat quæ pe-
perit te.

26. Da mihi, fili, cor tuum: et oculi tui meas vias ser-
vent.

27. Dolium enim perforatum est aliena domus, et puteus
angustus, alienus.

28. Hic enim brevi peribit, et omnis iniquus absumetur.

29. Cui vae? cui tumultus? cui judicia? cui autem mole-
stia et trax? cui contritiones supervacua? cui lividi oculi?

30. Nonne immorantium in vinis? nonne vestigantium ubi
computationes fiant? Nolite inebriari in vinis, sed conversa-
mini cum hominibus justis, et conversamini in locis deam-
bulationis.

31. Nam si in phialas et pocula dederis oculos tuos, postea
ambulabis nudior pistillo.

32. Novissime autem tamquam a serpente percussus ex-
tenditur, et tamquam a ceraste diffunditur ei venenum.

33. Oculi tui cum viderint alienam, os tuum tunc loque-
tur perversa,

34. et jacebis tamquam in corde maris, et tamquam gu-
bernator in multa tempestate.

35. Dices autem: Feriunt me et non dolui, et illuserunt
mihi, ego autem non sensi: quando erit diluculum, ut va-
dens quæram quibuscum conveniam?

CAPUT XXIV.

1. Fili, ne æmuleris malos viros, nec desideres esse cum
eis.

2. Falsa enim meditatur cor eorum, et labores labia eorum
loquuntur.

3. Cum sapientia ædificatur domus, et cum intellectu di-
rigitur.

4. Cum sensu implentur cellaria, ex omnibus divitiis pre-
tiosis et bonis.

5. Melior sapiens forti, et vir prudentiam habens agro
magno.

6. Cum ratione gubernandi fit bellum, auxilium autem
cum corde consilium habente.

7. Sapientia et cogitatio bona in portis sapientum: sa-
pientes non declinant ab ore Domini,

33. Veritatem acquire, et ne repellas sapientiam et discipli-
nam et intellectum.

8. ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις. Ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος,

9. ἀποθνήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἀμαρτίαις. Ἀκαθαρσία δὲ ἀνδρὶ λοιμῶϊ,

10. ἐμολυνθήσεται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ἕως ἂν ἐκλίπῃ.

11. Ῥῦσαι ἀγομένους εἰς θάνατον, καὶ ἐκπρίου κτεινομένους, μὴ φείσῃ.

12. Ἐὰν δὲ εἴπῃς· Οὐκ οἶδα τοῦτον, γίνωσκε διτὸν Κύριος καρδίας πάντων γινώσκει, καὶ ὁ πλάσας πνοὴν πᾶσιν, αὐτὸς οἶδε πάντα, ὅς ἀποδίδωσι ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

13. Φάγε μέλι, υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κηρίον, ἵνα γλυκανθῇ σου ὁ φάρυξ.

14. Οὕτως αἰσθήσῃ σοφίαν τῇ σῇ ψυχῇ, ἔαν γὰρ εὖρῃς, ἔσται καλὴ ἡ τελευταίη σου, καὶ ἐλπίς σε οὐκ ἐγκαταλείψει.

15. Μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῇ νομῇ δικαίων, μηδὲ ἀπατηθῇς χορτάσις κοιλίας.

16. Ἐπατάξῃ γὰρ πεσεῖται δίκαιος καὶ ἀναστήσεται, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς.

17. Ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρὸς σου, μὴ ἐπιχαρῇς αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ ὑποσκελισματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου.

18. Ὅτι ὀφείτῃ Κύριος καὶ οὐκ ἀρέσει αὐτῷ, καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.

19. Μὴ χαῖρε ἐπὶ κακοποιοῖς, μηδὲ ζήλου ἀμαρτωλοῦς.

20. Οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα πονηρῶ, λαμπτῆρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται.

21. Φοβοῦ τὸν Θεὸν, υἱέ, καὶ βασιλέα, καὶ μὴ ὀπίσθῃ αὐτῶν ἀπειθήσῃς.

22. Ἐξάφνης γὰρ τίσονται τοὺς ἀσεβεῖς, τὰς δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γινώσκει;

(Vulg., XXIX, 27.) Λόγον φυλασσόμενος υἱὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται, δεγόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν. Μὴδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης βασιλεῖ λεγέσθω, καὶ οὐδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξέλθῃ. Μάχαιρα γλώσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη, ὅς δ' ἂν παραδοθῇ, συντριβήσεται. Ἐὰν γὰρ ὀξυνθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, σὺν νεύροις ἀνθρώπους ἀναλίσκει, καὶ ὅσα ἀνθρώπων κατατρώγει, καὶ συγκαίει ὥσπερ φλόξ, ὥστε ἄβρωτα εἶναι νεοσσοῖς ἀετῶν.

(XXX, 1.) Τοὺς ἐμοὺς λόγους, υἱέ, φοβήθητι, καὶ δεξιόμενος αὐτοὺς μετανόει. Ταῦτα λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύουσιν Θεῷ, καὶ παύομαι.

2. Ἀφρονέστατος γὰρ εἰμι ἀπάντων ἀνθρώπων, καὶ φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί.

3. Θεὸς δεοῖδ' ἀγέ με σοφίαν, καὶ γινῶσιν ἁγίων ἔργωκα.

4. Τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη; τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ; τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ; τίς ἐκράτησε πάντων τῶν ἁερων τῆς γῆς; τί ὄνομα αὐτοῦ; ἢ τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ;

5. Πάντες γὰρ λόγοι Θεοῦ πεπυρωμένοι, ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν.

6. Μὴ προσθῇς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδὴς γένη.

7. Δύο αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

8. Μάταιον λόγον καὶ ψευδῇ μακράν μου ποίησον,

8. sed cogitant in consensibus. Indisciplinatis occurrit mors,

9. moritur autem imprudens in peccatis. Immunditia autem viro pestilenti,

10. inquinabitur in die mala et in die tribulationis quoadusque deficiat.

11. Libera eos qui ducuntur ad mortem, et redime eos qui interficiuntur, ne parcas.

12. Si autem dixeris : Nescio hunc, scito quoniam Dominus corda omnium noscit, et qui figuravit spiritum omnibus, ipse novit omnia, qui reddit unicuique secundum opera ejus.

13. Comede mel, fili, bonus enim est favius, ut dulcescat guttur tuum.

14. Sic senties sapientiam animo tuo, si enim inveneris, erit bonus obitus tuus, et spes te non deseret.

15. Noli applicare impium ad pascua justorum, neque se ducaris saturitate ventris.

16. Septies enim cadet justus et resurget, impii autem infirmabuntur in malis.

17. Si ceciderit inimicus tuus, ne gauderas super eum, et in supplantatione ejus ne extollaris.

18. Quoniam videbit Dominus et non placebit ei, et avertet indignationem suam ab eo.

19. Ne gaudeas in malefactoribus, neque æmuleris peccatores.

20. Non enim fient posteri maligno, fax autem impiorum exstinguetur.

21. Time Deum, fili, et regem, et neutri eorum sis inobediens :

22. subito enim ulciscuntur impios, supplicia autem utrorumque quis cognoscat?

(Vulg., XXIX, 27.) Verbum custodiens filius extra perditionem erit, excipiens autem excepit illud. Nihil falsi de ore regi dicatur, et nihil falsi ex lingua ipsius exeat. Gladius lingua regis et non carnea, quicumque autem traditus fuerit, conteretur. Si enim irritatus fuerit furor ejus, cum nervis homines absumit, et ossa hominum devorat, et comburit tamquam flamma, ita ut sint inepta esui pullis aquilarum.

(XXX, 1.) Mea verba, fili, timeto, et suscipiens ea poenitentiam age. Hæc dicit vir credentibus Deo, et quiesco.

2. Insipientissimus enim sum omnium hominum, et prudentia hominum non est in me.

3. Deus docuit me sapientiam, et scientiam sanctorum cognovi.

4. Quis ascendit in cælum et descendit? quis congregavit ventos in sinu? quis convertit aquam in vestimento? quis tenuit omnia extrema terræ? quod nomen ei? aut quod nomen filiis ejus?

5. Omnia enim verba Dei ignita, protegit autem ipse eos qui reverentur ipsum.

6. Ne addas verbis ejus, ut non arguat te et fias mendax.

7. Duo peto a te, ne auferas a me gratiam antequam ego moriar.

8. Vanum verbum et mendax longe fac a me, divitias

πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μὴ μοι δῶς, σύνταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη·

9. ἵνα μὴ πησθεὶς ψευδὴς γένωμαι, καὶ εἶπω· Τίς με ὀρᾷ; ἢ πενηθεὶς κλέψω, καὶ ὁμώσω τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

10. Μὴ παραδῶς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότου, μήποτε καταράσῃ σε καὶ ἀφανισθῇς.

11. Ἐχγονον κακὸν πατέρα καταρᾶται, τὴν δὲ μητέρα οὐκ εὐλογεῖ.

12. Ἐχγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει, τὴν δ' ἐξοδὸν αὐτοῦ οὐκ ἀπένειψεν.

13. Ἐχγονον κακὸν ὤψηλούς ὀφθαλμοὺς ἔχει, τοῖς δὲ βλεφάροις αὐτοῦ ἐπαίρεται.

14. Ἐχγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὁδόντας ἔχει, καὶ τὰς μύλας τομιδάς, ὥστε ἀναλίσκειν καὶ κατεσθίειν τοὺς ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ τοὺς πένητας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων.

(XXIV, 23.) Ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς σοφοῖς ἐπιγινώσκειν, αἰδέσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν.

24. Ὁ εἰπὼν τὸν ἀσεβῆ, δίκαιός ἐστιν, ἐπικατάρatos λαοὶς ἔσται καὶ μισητός εἰς ἔθνη·

25. οἱ δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἔξει εὐλογία.

26. Χεῖλη δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθοῦς.

27. Ἐτοιμάζε εἰς τὴν ἐξοδὸν τὰ ἔργα σου, καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ πορεύου κατόπισθέν μου καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου.

28. Μὴ ἴσθι ψευδὴς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην, μηδὲ κλαπύνου σοὶς χεῖλεσι.

29. Μὴ εἰπῇς· Ὅν τρόπον ἐχρήσατό μοι, χρήσομαι αὐτῷ· τίσομαι δὲ αὐτὸν ἅ με ἠδικήσεν.

30. Ὡς περ γεώργιον ἀνὴρ ἄφρων, καὶ ὥς περ ἀμπελὼν ἀνθρώπος ἐνδεὴς φρενῶν.

31. Ἐὰν ἀφῇς αὐτόν, χερσυνθήσεται καὶ χορτομανῇ· σὺ δὲ, καὶ γίνεται ἐκλελειμμένος· οἱ δὲ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται.

32. Ὑστερον ἐγὼ μετενόησα, ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν.

33. Ὀλίγον νυστάζω, ὀλίγον δὲ καθυπνῶ, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζομαι χερσὶ στήθι.

34. Ἐὰν δὲ τοῦτο ποιῇς, ἔξει προπορευομένη ἡ πενία σου, καὶ ἡ ἐνδεία σου ὥς περ ἀγαθὸς ὁρμεύς.

(XXX, 16.) Τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι, καὶ αἱ τρεῖς αὗται οὐκ ἐνσέμπλασαν αὐτήν, καὶ ἡ τέταρτη οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν· Ἰκάνον.

16. Ἄδης, καὶ ἔρως γυναικὸς, καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλάμενη ὕδατος, καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν. Ἀρκεῖ.

17. Ὁφθαλμὸν καταγελῶντα πατρός, καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός, ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν φαράγγων, καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν.

18. Τρία δέ ἐστιν ἀδύνατά μοι νοῆσαι, καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω·

19. Ἰχνὴ ἀετοῦ πετομένου, καὶ ὁδοὺς ὄφως ἐπὶ πέτρας, καὶ τρίβους νῆος ποντοποροῦσης, καὶ ὁδοὺς ἀνδρὸς ἐν νεότητι.

20. Τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος, ἡ ὅτε ἂν πράξῃ, ἀπονηφαιμένη οὐδὲν φησὶ πεπραχέναι ἄτοπον.

21. Διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ, τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν·

autem et paupertatem ne dederis mihi, constitue autem mihi quæ sunt necessaria et sufficientia :

9. ne saturatus mendax fiam, et dicam : Quis me videt? aut egens furer, et perjurem nomen Dei.

10. Ne tradas famulum in manus Domini, ne quando maledicat te et delearis.

11. Filius malus patrem maledicit, et matrem non benedicit.

12. Filius malus justum se judicat, exitum vero suum non lavit.

13. Filius malus sublimis oculos habet, palpebris autem suis extollitur.

14. Filius malus gladios dentes habet, et cultros molas, ut consumat et comedat humiles de terra, et pauperes eorum ex hominibus.

(XXIV, 23.) Hæc autem dico vobis sapientibus cognoscere, erubescere personam in judicio non est bonum.

24. Qui dicit impium, justus est, maledictus populus erit et odibilis in gentibus :

25. qui autem arguunt meliores parebunt, in ipsos autem veniet benedictio.

26. Labia autem deosculabuntur quæ respondent verba bona.

27. Præpara in egressu opera tua, et præparare in agro, et vade post me et ædificabis domum tuam.

28. Non sis falsus testis in tuum civem, neque dilateris tuis labiis.

29. Ne dixeris : Quemadmodum usus est me, utar eo : ulciscar autem eum de injuriis quibus me affecit.

30. Tamquam ager vir imprudens, et tamquam vinea homo egens sensu.

31. Si dimiseris eum, desertus fiet et sylvescet totus, et fit derelictus : sepes autem lapidum ejus defodientur.

32. Novissime ego egi poenitentiam, respexi ut eligerem disciplinam.

33. Paululum dormito, paululum autem somnum capio, paululum vero amplexor manibus pectora.

34. Si autem hoc feceris, veniet procedens paupertas tua, et egestas tua tamquam bonus cursor.

(XXX, 15.) Sanguisugæ tres filiæ erant dilectione dilectæ, et tres ipsæ non saturaverunt eam, et quartæ non suffecit dicere : Satis est.

16. Infernus, et amor mulieris, et terra quæ non satiat aqua, et aqua et ignis non dicent : Satis est.

17. Oculum qui irridet patrem, et qui despicit senectutem matris, effodiant eum corvi de convallibus, et comedant eum pulli aquilarum.

18. Tria sunt impossibilia mihi intelligere, et quartum non agnosco :

19. vestigia aquilæ volantis, et vias serpentis in petra, et semitas navis navigantis, et vias viri in juventute.

20. Talis est via mulieris adulteræ, quæ quandocumque egerit, lota nihil inquit fecisse absurdum.

21. Per tria concutitur terra, quartum autem ferre non potest :

22. ἐὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ, καὶ ἄφρων πλησθῇ σι-
τίων·

23. καὶ οἰκέτις ἐὰν ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν, καὶ
μισήτῃ γυνὴ ἐὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ.

24. Τέσσαρα δὲ ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς, ταῦτα δὲ ἐστὶ
σοφώτερα τῶν σοφῶν·

25. οἱ μύρμηκες οἷς μὴ ἐστὶν ἰσχὺς, καὶ ἐτοιμάζον-
ται θέρους τὴν τροφήν·

26. καὶ οἱ χοιρογρύλλιοι ἔθνος οὐκ ἰσχυρὸν, οἱ ἐποίη-
σαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους·

27. ἀβασίλευτόν ἐστιν ἡ ἀκρίς, καὶ στρατεῖει ἀφ’
ἐνὸς κελεύσματος εὐτάκτως·

28. καὶ καλαβώτης χερσὶν ἐρειδόμενος, καὶ εὐάλω-
τος ὢν, κατοικεῖ ἐν ὀχυρώμασι βασιλέων.

29. Τρία δὲ ἐστὶν ἃ εὐδῶς πορεύεται, καὶ τέταρτον
δὲ καλῶς διαβαίνει·

30. σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν, ὃς οὐκ ἀπο-
τρέφεται, οὐδὲ καταπτῆσσει κτήνος·

31. καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείαις εὐψυχος,
καὶ τράγος ἡγούμενος αἰπολίου, καὶ βασιλεὺς δημηγο-
ρῶν ἐν ἔθνει.

32. Ἐὰν πρόη σεαυτὸν ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἐκτείνῃς
τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήσῃ.

33. Ἀμελεγε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον· ἐὰν δὲ ἐκ-
πέζης μυκτῆρας ἐξελεύσεται αἷμα· ἐὰν δὲ ἐξέλκῃς λό-
γους, ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι.

(XXXI, 1.) Οἱ ἔμοι λόγοι εἰρηνταὶ ὑπὸ Θεοῦ, βασι-
λέως χρηματισμὸς, ὃν ἐπαίδευσεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

2. Τί, τέκνον, τῆρῃσεις; Τί; Πῆσεις Θεοῦ. Πρω-
τογενές, σοὶ λέγω, υἱέ· τί, τέκνον ἐμῆς κοιλίας; τί,
τέκνον ἐμῶν εὐχῶν;

3. Μὴ ὄψῃς γυναῖκα σὸν πλοῦτον, καὶ τὸν σὸν νοῦν
καὶ βίον εἰς ὑστεροβουλίαν. Μετὰ βουλῆς πάντα ποιεῖς,
μετὰ βουλῆς οἰνοπότες.

4. Οἱ δυνάσται θυμῶδεις εἰσὶν, οἶνον δὲ μὴ πινέτω-
σαν,

5. ἵνα μὴ πίνοντες ἐπιλάβωνται τῆς σοφίας, καὶ ὀρθὰ
κρίναι οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς.

6. Δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις, καὶ οἶνον πίνειν
τοῖς ἐν ὀδύναϊς,

7. ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς πενίας, καὶ τῶν πόνων μὴ
μνησθῶσιν ἔτι.

8. Ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ Θεοῦ, καὶ κρίνε πάντας
ὑγῶς.

9. Ἄνοιγε σὸν στόμα καὶ κρίνε δικαίως, διάκρινε δὲ
πένητα καὶ ἀσθενῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ’.

1. Αὗται αἱ παιδεῖαι Σαλωμῶντος αἱ ἀδιάκριτοι,
ὃς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως τῆς
Ἰουδαίας.

2. Δόξα Θεοῦ κρύπτει λόγον, δόξα δὲ βασιλέως τιμᾷ
πράγματα.

3. Οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα· καρδία δὲ βασι-
λέως ἀνεξέλεγκτος.

4. Τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον, καὶ καθαρισθήσεται
καθαρὸν ἅπαν.

5. Κτείνει ἀσεβεῖς ἐκ προσώπου βασιλέως, καὶ κα-
τορθώσει ἐν δικαιοσύνῃ ὁ θρόνος αὐτοῦ.

22. si famulus regnet, et imprudens saturatus fuerit cibis :

23. et famula si ejecerit suam ipsius dominam, et odi-
bilis mulier si sortita fuerit virum bonum.

24. Quatuor autem minima super terram, hæc autem sunt
sapientiora sapientibus :

25. formicæ quibus non est fortitudo, et parant æstate
cibum :

26. et choerogrylli gens non fortis, qui fecerunt in petris
domos suas :

27. sine rege est locusta, et pergit in acie ab una jussione
ordinate :

28. et calabotes manibus innitens, et captu facilis, ha-
bitat in munitionibus regum.

29. Tria autem sunt quæ prospere vadunt, et quantum
quod bene incedit :

30. catulus leonis fortior bestiis, qui non avertitur, neque
horret bestiam :

31. et gallus conscendens feminas alacer, et hircus du-
cens gregem, et rex qui concionatur in gente.

32. Si profuderis te in lætitia, et extenderis manum tuam
cum rixa, inhonoraberis.

33. Mulge lac, et erit butyrum : si autem expresseris na-
res exhibit sanguis : si autem extraxeris sermones, exhibunt
lites et rixæ.

(XXXI, 1.) Verba mea dicta sunt a Deo, regis admonitio,
quem erudit mater sua.

2. Quid, fili, servabis? Quid? Dictiones Del. Primogeni-
te, tibi dico, fili : quid, fili mei ventris? quid, fili mearum
orationum?

3. Ne dederis mulieribus tuas divitias, et mentem tuam et
vitam in seram consilii mutationem. Cum consilio omnia
fac, cum consilio vinum pota.

4. Potentes iracundi sunt, vinum autem non bibant,

5. ne bibentes obliviscantur sapientiæ, et recta judicare
non possint imbecillos.

6. Date inebriamentum iis qui in mœroribus, et vinum
bibere iis qui in doloribus,

7. ut obliviscantur paupertatis, et laborum non recorden-
tur ultra.

8. Aperi os tuum verbo Del, et judica omnes integre.

9. Aperi os tuum et judica justè, dijudica autem paupe-
rem et imbecillum.

CAPUT XX

1. Hæ sunt disciplinæ Salomonis indistinctæ, quas de-
scripserunt amici Ezechiæ regis Judææ.

2. Gloria Dei celat verbum, gloria autem regis honorat
res.

3. Cælum excelsum, terra autem profunda : cor autem
regis quod redargui non potest.

4. Percute argentum improbatum, et mundabitur mun-
dum totum.

5. Interfice impios a facie regis, et recta procedet in ju-
stitia thronus ejus.

6. Μὴ ἀλαζονεύου ἐνώπιον βασιλέως, μηδὲ ἐν τοῖς δυναστών ὑφίστασο.

7. Κρεῖσσον γάρ σοι τὸ ῥηθῆναι· Ἀνάβαινε πρὸς μέ, ἢ ταπεινώσαι σε ἐν προσώπῳ δυνάστου. Ἄ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου λέγε.

8. Μὴ πρόσπιπτε εἰς μάχην ταχέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῇς ἐπ' ἐσχάτων. Ἦνίκα ἂν σε ὀνειδίσῃ ὁ σὸς φίλος,

9. Ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω· μὴ καταφρόνει,

10. μὴ σε ὀνειδίσῃ μὲν ὁ φίλος· ἡ δὲ μάχῃ σου καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέσται, ἀλλὰ ἔσται σοι ἴση θανάτῳ. Χάρις καὶ φίλια ἐλευθεροί, ἃς τήρῃσον σεαυτῶν, ἵνα μὴ ἐπὶ οὐνείδιστος γένῃ, ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὁδοὺς σου εὐσυν-αλλάκτως.

11. Μῆλον χρυσοῦν ἐν ὀμφίῳ σαργίου, οὕτως εἰπεῖν λόγον.

12. Εἰς ἐνώπιον χρυσοῦν καὶ σάργιον πολυτελὲς δέδεται, λόγος σοφὸς εἰς εὐτήκοον οὐς.

13. Ὡςπερ ἐξοδὸς χιόνος ἐν ἀμυγῶνι κατὰ καῦμα ὠφελεῖ, οὕτως ἀγγελὸς πιστὸς τοὺς ἀποστειλαντας αὐτὸν· ψυχὰς γὰρ τῶν αὐτῶν χρωμένων ὠφελεῖ.

14. Ὡςπερ ἀνεμοὶ καὶ νέφη καὶ ὑετοί, ἐπιφανέστατα, οὕτως ὁ καυχώμενος ἐπὶ δόσει ψευδεῖ.

15. Ἐν μακροθυμίᾳ εὐδοκία βασιλεῦσαι, γλῶσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει δαΐδα.

16. Μὲλι εὐρὼν φάγε τὸ ἱκανόν, μήποτε πλησθεὶς ἐξεμύσῃς.

17. Σπάνιον εἰσαγε σὸν πόδα πρὸς σεαυτοῦ φίλον· μήποτε πλησθεὶς σου, μισήσῃ σε.

18. Ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα ἀκιδωτὸν, οὕτως καὶ ἄνθρωπος καταμαρτυρῶν κατὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ μαρτυρίαν ψευδῇ.

19. Ὅδους κακοῦ καὶ ποῦς παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ.

20. Ὡςπερ ὄξος ἔλκει ἀσύμφορον, οὕτως προσπεσὼν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ. Ὡςπερ σὴς ἐν ἱματίῳ καὶ σκόληξ ἐν ὕλῳ, οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν.

21. Ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου, ψώμιζε αὐτόν· ἔαν διψᾷ, πότιζε αὐτόν.

22. Τοῦτο γὰρ ποιῶν ἀνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ Κύριος ἀνταποδώσει σοι ἀγαθὰ.

23. Ἄνεμος βορέας ἐξεγείρει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναιδὲς γλῶσσαν ἐρεθίζει.

24. Κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος, ἢ μετὰ γυναῖκος λοιδοροῦ ἐν οἰκίᾳ κοινῇ.

25. Ὡςπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῇ διψῶσῃ προσήνές, οὕτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς μακρόθεν.

26. Ὡςπερ εἰ τις πηγὴν φράσσοι καὶ ὕδατος ἐξοδὸν λυμάνοιτο, οὕτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ἐνώπιον ἀσεβούς.

27. Ἐσθίειν μέλι πολλὸ οὐ καλόν, τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους.

28. Ὡςπερ πόλις τὰ τεῖχῃ καταβεβλημένη καὶ ἀτείχευτος, οὕτως ἄνθρωπος οὐ μετὰ βουλῆς τι πράσσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Ὡςπερ δρόσος ἐν ἀμυγῶνι, καὶ ὥςπερ ὑετὸς ἐν ἔρει, οὕτως οὐκ ἔστιν ἄφρονι τιμῇ.

6. Ne gloriose te ostentes coram rege, neque in locis principum steteris.

7. Melius enim tibi dici : Ascende ad me, quam humiliare te in facie potentis. Quæ viderunt oculi tui dic.

8. Ne procurras ad iurgium cito, ut non te poeniteat in novissimis. Cum te exprobraverit amicus tuus,

9. recede in posteriora : ne contemnas,

10. ne te quidem exprobrat amicus : rixa autem tua et inimicitia tua non aberit, sed erit tibi æqualis morti. Gratia et amicitia liberat, quas serva tibi, ne exprobrabilis fias, sed custodi vias tuas compositas.

11. Malum aureum in monili sardii, sic dicere verbum.

12. In auream in aurem etiam sardium pretiosum ligatum est, sermo sapiens in aurem obedientem.

13. Sicut exitus nivis in messe per æstum prodest, sic nuntius fidelis iis qui miserunt eum : animas enim eorum qui ipso utuntur juvat.

14. Sicut venti et nubes et pluvix, clarissima, sic qui gloriatur super dono falso.

15. In longanimitate prosperitas regibus, lingua autem mollis conterit ossa.

16. Mel inveniens comede quod sufficit, ne forte repletus evoinas.

17. Rarum introduce pedem tuum ad tuum amicum : ne forte satius te, oderit te.

18. Clava et gladius et sagitta acuta, sic et vir qui contra amicum suum dicit falsum testimonium.

19. Dens mali et pes iniqui peribit in die mala.

20. Sicut acetum trahit inutile, sic accidens passio in corpore cor contristat. Sicut tinea vestimento et vermis ligno, ita tristitia viri lædit cor.

21. Si esurierit inimicus tuus, ciba illum : si sitit, potum da illi.

22. Hoc enim faciens carbonem ignis congeres super caput ejus, Dominus autem retribuet tibi bona.

23. Ventus aquilo suscitatur nubes, facies autem imprudens linguam irritat.

24. Melius habitare super angulum domatis, quam cum muliere contumeliosa in domo communi.

25. Sicut aqua frigida animæ sitienti blanda, sic nuntius bonus de terra longinqua.

26. Sicut si quis fontem obstruat et aquæ exitum disperdat, sic indecens est justum cecidisse coram impio.

27. Comedere mel multum non bonum, honorare autem oportet sermones gloriosos.

28. Sicut urbs muros dejectos habens et non murata, sic vir qui non cum consilio quid agit.

CAPUT XXVI.

1. Quomodo ros in messe, et quomodo pluvia in æstate, sic non est insipienti honor.

2. Ὡς περ ὄρνεα πέταται καὶ στρουθοὶ, οὕτως ἀρά ματαιὰ οὐκ ἐπελεύσεται οὐδενί.

3. Ὡς περ μάστιγι ἵππῳ καὶ κέντρον ὄνῳ, οὕτως ῥάβδος ἐθνεὶ παρανόμῳ.

4. Μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἐκείνου ἀπροσύννην, ἵνα μὴ ὅμοιος γένῃ αὐτῷ.

5. ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι κατὰ τὴν ἀπροσύννην αὐτοῦ, ἵνα μὴ φαίνεται σοφὸς παρ' ἐαυτοῦ.

6. Ἐκ τῶν ὁδῶν ἐαυτοῦ ὄνειδος ποιεῖται ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἄφρονος λόγον.

7. Ἀφελοῦ πορείαν σκελῶν, καὶ παρανομίαν ἐκ στόματος ἀφρόνων.

8. Ὃς ἀποδεσμεύει λίθον ἐν σπενδόνῃ, ὅμοιός ἐστι τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν.

9. Ἀκανθαὶ φύονται ἐν χειρὶ μεθύσου, δουλεία δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἀφρόνων.

10. Πολλὰ χεῖμάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων, συντρίβεται γὰρ ἡ ἐκστασις αὐτῶν.

11. Ὡς περ κύων ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν ἐαυτοῦ ἕμετον καὶ μισητὸς γένηται, οὕτως ἀφρων τῇ ἐαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν ἐαυτοῦ ἁμαρτίαν. Ἔστιν αἰσχύνῃ ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἐστιν αἰσχύνῃ δόξα καὶ χάρις.

12. Εἶδον ἄνδρα δόξαντα παρ' αὐτῷ σοφὸν εἶναι, ἐλπὶδα μέντοι ἔσχε μᾶλλον ἀφρων αὐτοῦ.

13. Λέγει ὀκνηρὸς ἀποστελλόμενος εἰς ὁδόν· Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί.

14. Ὡς περ θύρα στρέφεται ἐπὶ τοῦ στρόφιγγος, οὕτως ὀκνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ.

15. Κρύψας ὀκνηρὸς τὴν χεῖρα ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, οὐ δυνήσεται ἐπενεγκεῖν ἐπὶ στόμα.

16. Σοφώτερος ἐαυτῷ ὀκνηρὸς φαίνεται τοῦ ἐν πλημμονῇ ἀποκομίζοντος ἀγγελίαν.

17. Ὡς περ ὁ κρατῶν κέρκου κυνὸς, οὕτως ὁ προσετὼς ἀλλοτρίας κρίσεως.

18. Ὡς περ οἱ ἰώμενοι προβάλλουσι λόγους εἰς ἀνθρώπους, ὁ δὲ ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκελίσθησεται,

19. οὕτως πάντες οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἐαυτῶν φίλους ὅταν δὲ ὁραθῶσι, λέγουσιν ὅτι παίζων ἔπραξα.

20. Ἐν πολλοῖς ξύλοις θάλλει πῦρ, ὅπου δὲ οὐκ ἔστι δίθυμος ἡσυχάζει μάχη.

21. Ἐσχάρα ἀνθραξὶ καὶ ξύλῳ πυρὶ, ἀνὴρ δὲ λοιδόρος εἰς ταραχὴν μάχης.

22. Λόγοι κερκῶπων μαλακοί, οὗτοι δὲ τύπτουσιν εἰς ταμειᾶ σπλάγγων.

23. Ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου, ὥς περ ὀστρακὸν ἡγήτεον. Χεῖλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν.

24. Χεῖλεσι πάντα ἐπινεύει ἀποκλαιόμενος ἐχθρὸς, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταινεται δόλους.

25. Ἐάν σου δέηται ὁ ἐχθρὸς μεγάλη τῇ φωνῇ, μὴ πεισθῇς· ἐπτά γὰρ εἰσι πονηρίαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ.

26. Ὁ κρύπτων ἐχθραν συνίστησι δόλον, ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἐαυτοῦ ἁμαρτίας εὐγνωστός ἐν συνεδρίοις.

27. Ὁ ὀρύσσων βόθρον τῷ πλησίον, ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν· ὁ δὲ κυλῶν λίθον, ἐφ' ἐαυτὸν κυλεῖ.

28. Γλῶσσα ψευδὴς μισεῖ ἀλήθειαν, στόμα δὲ ἄστε· γον ποιεῖ ἀκαταστασίας.

2. Sicut aves avolant et passeres, sic maledictum vanum non superveniet ulli.

3. Sicut flagellum equo et stimulus asino, sic virga genti iniquæ.

4. Noli respondere imprudenti ad imprudentiam ejus, ne similis ei fias :

5. sed responde stulto ad stultitiam ejus, ut non videatur sapiens apud se.

6. Ex viis suis opprobrium facit qui misit verbum per nuntium imprudentem.

7. Aufer gressum crurum, et iniquitatem ex ore imprudentum.

8. Qui alligat lapidem in funda, similis est ei qui dat imprudenti gloriam.

9. Spinæ nascuntur in manu temulentæ, servitus autem in manu imprudentum.

10. Multis procellis jactatur omnis caro imprudentum, conteritur enim exstasis eorum.

11. Sicut canis cum redierit ad suum vomitum et odibilis efficitur, sic imprudens sua malitia revertens ad peccatum suum. Est confusio adducens peccatum, et est confusio gloria et gratia.

12. Vidi virum qui videtur apud se sapiens esse, spem quidem habet magis insipiens eo.

13. Dicit piger missus ad viam : Leo in viis, et in plateis sicarii.

14. Sicut janua vertitur super cardinem, ita piger super lectum suum.

15. Abscondens piger manum in sinu suo, non poterit mittere ad os.

16. Sapientior sibi piger videtur eo qui in saturitate refert nuntium.

17. Sicut qui tenet caudam canis, sic qui præsidet alieno judicio.

18. Sicut qui curantur projiciunt verba in homines, qui autem occurrunt verbo primus supplantabitur,

19. sic omnes qui insidiantur suis amicis : cum autem visi fuerint, dicunt quia ludens feci.

20. In multis lignis germinat ignis, ubi autem non est dissentiens quiescit rixa.

21. Craticula carbonibus et ligna igni, vir autem maledicus ad tumultum rixæ.

22. Sermones assentatorum molles, hi vero percutiunt in penetralia viscerum.

23. Argentum datum cum dolo, tamquam testa reputandum. Labia lævigata cor occultant triste.

24. Labiis omnia annuit deplorans inimicus, in corde autem fabricatur dolos.

25. Si te rogaverit inimicus magna voce, ne credideris : septem enim sunt nequitiae in anima ejus.

26. Qui occultat inimicitiam componit dolum, revelat autem sua peccata bene notus in consensibus.

27. Qui fodit foveam proximo, incidit in eam : qui autem volvit lapidem, super seipsum volvit.

28. Lingua mendax odit veritatem, os autem non lectum facit ruinas.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

CAPUT XXVII.

1. Μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὐρίον, οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέθεται ἡ ἐπιούσα.
2. Ἐγκωμιάζεται σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χεῖλη.
3. Βαρὺ λίθος καὶ δυσβάστακτον ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέρων.
4. Ἀνελεθίμων θυμὸς καὶ ὀξεῖα ὀργή, ἀλλ' οὐδὲν ὑφίσταται ζῆλος.
5. Κρείσους ἔλεγχοι ἀποκεκαλυμμένοι κρυπτομένης φιλίας.
6. Ἀξιοπιστότερα ἐστὶ τραύματα φίλου ἢ ἐκούσια φιλήματα ἐχθροῦ.
7. Ψυχὴ ἐν πλησμονῇ οὔσα κηρίοις ἐμπαίζει, ψυχὴ δὲ ἐνδεεῖ καὶ τὰ πικρὰ γλυκέα φαίνεται.
8. Ὡς περ ὅταν ὄρνεον καταπετασθῇ ἐκ τῆς ἰδίας νοσσιᾶς, οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται ὅταν ἀποξενωθῇ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων.
9. Μύροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιάμασι τέρπεται καρδία, καταρρήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχὴ.
10. Φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῶον μὴ ἐγκαταλίπης, εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθης ἀτυχῶν. Κρείσσων φίλος ἐγγυς ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν.
11. Σοφὸς γίνου, υἱέ, ἵνα σου εὐφραίνεται ἡ καρδία, καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους.
12. Πανούργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη, ἄφρονες δὲ ἐπληθόντες ζημίαν τίσουσιν.
13. Ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, παρῆλθε γὰρ ὕβριστης, ὅστις τὰ ἀλλότρια λυμαίνεται.
14. Ὁς ἂν εὐλογῇ φίλον τοπρωτὶ μεγάλη τῇ φωνῇ, καταρωμένον οὐδὲν διαφέρειν δοῖται.
15. Σταγόνες ἐκβαλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χειμερινῇ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὥσαύτως καὶ γυνὴ λοῖδορος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου.
16. Βορέας σκληρὸς ἄνεμος, δνόματι δὲ ἐπιδέξιός καλεῖται.
17. Σίδηρος σίδηρον δξύνει, ἀνὴρ δὲ παροξύνει πρόσωπον ἐταίρου.
18. Ὁς φυτεύει σукὴν φάγεται τοὺς καρποὺς αὐτῆς, ὃς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον τιμηθήσεται.
19. Ὡς περ οὐχ ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ διάνοιαι τῶν ἀνθρώπων.
20. Ἄδης καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐμπέμπλονται, ὥσαύτως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπληστοί. Βδέλυγμα Κυρίου στηρίζων ὀφθαλμόν, καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρατεῖς γλώσση.
21. Δοκίμιον ἀργυρίῳ καὶ χρυσῷ πύρωσις, ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται διὰ στόματος ἐγκωμιάζοντων αὐτόν. Καρδία ἀνόμου ἐκζητεῖ κακὰ, καρδία δὲ εὐθὺς ζητεῖ γινώσιν.
22. Ἐὰν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ μὴ περιέλθῃ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ.
23. Γνωστῶς ἐπιγνώσῃ ψυχὰς ποιμνίου σου, καὶ ἐπιστήσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις.
24. Ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ κράτος καὶ ἰσχὺς, οὐδὲ παραδίδωσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν.
25. Ἐπιμελοῦ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ χλωρῶν, καὶ κερεῖς πόαν, καὶ σὺναγε χόρτον ὀρεινόν,
26. ἵνα ἔχῃς πρόβατα εἰς ἱματισμόν. Τίμα πεδίον, ἵνα ὣς σοι ἄρνες.

1. Ne glorieris in iis quæ in crastinum, non enim cognoscis quid pariet superveniens.
2. Laudet te vicinus et non os tuum, alienus et non tua labia.
3. Gravis est lapis et vix portabilis arena, sed ira stulti gravior utroque.
4. Crudelis est indignatio et acuta ira, sed nihil sustinet zelus.
5. Meliores correptiones manifestæ abscondita amicitia.
6. Fideliora sunt vulnera amici quam spontanea oscula inimici.
7. Anima quæ in saturitate est favis illudit, animæ autem egentis etiam amara dulcia videntur.
8. Sicut cum avis devolaverit e proprio nido, sic homo servus sit cum peregrinatus fuerit e propriis locis.
9. Unguentis et vinis et odoramentis delectatur cor, dirumpitur autem a calamitatibus anima.
10. Amicum tuum vel amicum paternum ne dereliqueris, in domum autem fratris tui ne ingrediaris improspere agens. Melior amicus qui prope quam frater procul habitans.
11. Sapiens esto, fili, ut lætetur cor tuum, et averte a te exprobrabiles sermones.
12. Astutus malis supervenientibus abscondit se, imprudentes autem supervenientes damnum patientur.
13. Aufer vestimentum ejus, præterit enim injuriosus, qui quidem aliena vastat.
14. Qui benedixerit amicum mane grandi voce, a maledicente nihil differe videbitur.
15. Stillicidia ejiciunt hominem in die hiemali de domo sua, similiter et mulier maledica de propria domo.
16. Aquilo durus ventus, nomine autem dexter vocatur.
17. Ferrum acuit ferrum, vir autem exacuit faciem amici.
18. Qui plantat ficum comedit fructus ejus, qui autem custodit suum dominum honorificabitur.
19. Sicut non similes facies faciebus, ita neque cogitationes hominum.
20. Infernus et perditio non implentur, similiter et oculi hominum insatiabiles. Abominatio Domino obfirmans oculum, et indisciplinati incontinentes lingua.
21. Probatio argento et auro ignitio, vir autem probatur per os laudantium eum. Cor iniqui exquirat mala, cor autem rectum quærit scientiam.
22. Si flagellaveris imprudentem in medio consensus inhonorans, non auferes imprudentiam ejus.
23. Evidenter cognosces animas gregis tui, et applicabis cor tuum tuis armentis.
24. Quoniam non in sæculum viro robur et fortitudo, neque tradit ex generatione in generationem.
25. Adhibe curam his quæ in campo sunt viridibus, et attondebis herbam, et congrega fœnum æstivum,
26. ut habeas oves in vestimentum. Cole campum, ut sint tibi agni.

27. Υἱὰ, παρ' ἐμοῦ ἔχεις ῥήσεις ἰσχυράς εἰς τὴν ζωὴν σου, καὶ εἰς τὴν ζωὴν σὺν θεραπόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Φεύγει ἀσεθὴς μηδενὸς διώκοντος, δίκαιος δὲ ὥςπερ λέων πέποιθε.
2. Δι' ἁμαρτίας ἀσεδῶν κρίσεις ἐγείρονται, ἀνὴρ δὲ πανούργος κατασβέσει αὐτάς.
3. Ἀνδρείος ἐν ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχοῦς· ὥςπερ ὑετὸς λάβρος καὶ ἀνωφελής·
4. οὕτως οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοὺς τεῖχος.
5. Ἄνδρες κακοὶ οὐ συνήσουσιν κρίμα, οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν Κύριον συνήσουσιν ἐν παντί.
6. Κρείστων πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ πλουσίου ψευδοῦς.
7. Φυλάσσει νόμον υἱὸς συνετός· ὃς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν, ἀτιμάζει πατέρα.
8. Ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν, τῷ ἐλεῶντι πτωχοῦς συνάγει αὐτόν.
9. Ὁ ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ μὴ εἰσακοῦσαι νόμου, καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ ἐβδελύκεται.
10. Ὃς πλανᾷ εὐθείᾳ ἐν ὁδῷ κακῇ, εἰς διαφθοράν αὐτὸς ἐμπεσείται· οἱ δὲ ἄνομοι διελεύσονται ἀγαθὰ, καὶ οὐκ εἰςλεύσονται εἰς αὐτά.
11. Σοφὸς παρ' ἑαυτοῦ ἀνὴρ πλούσιος, πένης δὲ νοήμων καταγνώσεται αὐτοῦ.
12. Διὰ βοήθειαν δικαίων πολλὴ γίνεται δόξα, ἐν δὲ τόποις ἀσεδῶν ἀλίσκονται ἄνθρωποι.
13. Ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ, οὐκ εὐδοκῶνεται· ὁ δὲ ἐξηγουμένος ἐλέγχους, ἀγαπηθήσεται.
14. Μακάριος ἀνὴρ ὃς καταπτήσσει πάντα δι' εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσείται κακοῖς.
15. Λέων πεινῶν καὶ λύκος διψῶν ὃς τυραννεῖ πτωχὸς ὢν ἐθνους πενιχροῦ.
16. Βασιλεὺς ἐνδεὴς προσόδων μέγας συκοφάντης, ὁ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται.
17. Ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγυώμενος, φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφαλείᾳ. Παῖδευε υἱόν καὶ ἀγαπήσει σε, καὶ δώσει κόσμον τῇ σῇ ψυχῇ, οὐ μὴ ὑπακούσει ἔθνεϊ παρανόμῳ.
18. Ὁ πορευόμενος δικαίως βεβοήθηται, ὁ δὲ σχολιαῖς ὁδοῖς πορευόμενος ἐμπλακῆσεται.
19. Ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν πλησθήσεται ἄρτων, ὁ δὲ διώκων σχολὴν πλησθήσεται πενίας.
20. Ἄνθρωπος ἀξιοπίστος πολλὰ εὐλογηθήσεται, ὁ δὲ κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται.
21. Ὃς οὐκ αἰσγνύνεται πρόσωπα δικαίων, οὐκ ἀγαθός· ὁ τοιοῦτος ψωμοῦ ἄρτου ἀποδώσεται ἄνδρα.
22. Σπεύδει πλουτεῖν ἀνὴρ βάσκανος, καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι ἐλεήμων κρατήσεται αὐτοῦ.
23. Ὁ ἐλέγχων ἀνθρώπου δόδους, χάριτας ἔξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτούντος.
24. Ὃς ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν, οὗτος κοινωνὸς ἐστὶν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς.
25. Ἄπιστος ἀνὴρ κρίνει εἰκῇ, ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ Κύριον ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται.
26. Ὃς πέποιθε θρασεῖα καρδίᾳ ὁ τοιοῦτος ἄφρων, ὃς δὲ πορεύεται σοφίᾳ σωθήσεται.

27. Fili, a me habes verba fortia ad vitam tuam, et ad vitam ministrorum tuorum.

CAPUT XXVIII.

1. Fugit impius nemine persequente, justus autem tamquam leo confidit.
2. Propter peccata impiorum judicia suscitantur, vir autem astutus exstinguet ea.
3. Fortis in impietatibus calumniatur pauperes : tamquam pluvia vehemens et inutilis :
4. sic qui derelinquentes legem laudant impietatem, qui autem diligunt legem circumdant sibi murum.
5. Viri mali non intelligent iudicium, quærentes autem Dominum intelligent in omni.
6. Melior est pauper vadens in veritate divite mendaci.
7. Custodit legem filius intelligens : qui autem pascit luxuriam, inhonorat patrem.
8. Qui multiplicat divitias suas cum usuris et excrescentiis, ei qui miseretur inopum congregat eas.
9. Qui declinat aurem suam ne exaudiat legem, et ipse orationem suam abominabilem fecit.
10. Qui seducit rectos in viam malam, in corruptionem ipse incidit : iniqui autem transibunt bona, et non ingredientur in ea.
11. Sapiens apud se vir dives, pauper autem intelligens condemnabit eum.
12. Per auxilium justorum multa fit gloria, in locis autem impiorum capiuntur homines.
13. Qui cooperit impietatem suam, non prosperabitur : qui autem narrat redargutiones, diligitur.
14. Beatus vir qui veretur omnia per metum, durus autem corde incidet malis.
15. Leo esuriens et lupus sitiens qui cum inops sit tyrannide dominatur genti pauperi.
16. Rex egens proventuum magnus sycophanta, qui autem odit injustitiam longum tempus vivet.
17. Virum qui in causa mortis spondens, profugus erit et non in securitate. Erudi filium et diligit te, et dabit ornatum animæ tuæ, non obediens genti iniquæ.
18. Qui ambulat juste adjutus est, qui autem perversis viis vadit implicabitur.
19. Qui operatur suam terram implebitur panibus, qui autem sectatur otium implebitur paupertate.
20. Vir fidelis multa benedicetur, malus autem non impunitus erit.
21. Qui non reveretur facies justorum, non bonus : qui talis est buccella panis vendet virum.
22. Festinat ditescere vir invidus, et non novit quia miseriors obtinebit eum.
23. Qui corripit hominis vias, gratias reportabit magis eo qui lingua gratificatur.
24. Qui abjicit patrem vel matrem et videtur non peccare, hic consors est viri impii.
25. Infidelis vir judicat temere, qui autem confidit super Dominum in cura diligenti erit.
26. Qui confidit audacia cordis talis est imprudens, qui autem ambulat sapientia salvabitur.

27. Ὃς δίδωσι πτωχοῖς, οὐκ ἐνδεηθήσεται· ὃς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται.

28. Ἐν τόποις ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι, ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Κρείσσων ἀνὴρ ἐλέγχων ἀνδρὸς σκληροτραχήλου, ἔξαπίνης γὰρ φλεγόμενου αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἱστίς.

2. Ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθήσονται λαοί, ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν ἄνδρες.

3. Ἀνδρὸς φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνεται πατὴρ αὐτοῦ, ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας ἀπολεῖ πλοῦτον.

4. Βασιλεὺς δίκαιος ἀνίστησι χώραν, ἀνὴρ δὲ παράνομος κατασκάπτει.

5. Ὃς παρασκευάζεται ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον, περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν.

6. Ἀμαρτάνονται ἀνδρὶ μεγάλη παγίς, δίκαιος δὲ ἐν χαρᾷ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἔσται.

7. Ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχροῖς, ὃ δὲ ἀσεβὴς οὐ νοεῖ γνῶσιν, καὶ πτωχῷ οὐκ ὑπάρχει νοῦς ἐπιγνώμων.

8. Ἄνδρες ἄνομοι ἐξέκαυσαν πόλιν, σοφοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὄργην.

9. Ἀνὴρ σοφὸς κρίνει ἔθνη, ἀνὴρ δὲ φαῦλος ὀργιζόμενος καταγελᾷται καὶ οὐ καταπτήσσει.

10. Ἄνδρες αἱμάτων μέτοχοι μισοῦσιν ὄσιον, οἱ δὲ εὐθεὶς ἐκζητήσουσι ψυχὴν αὐτοῦ.

11. Ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐκφέρει ἄφρων, σοφὸς δὲ ταμיעύεται κατὰ μέρος.

12. Βασιλεὺς ὑπακούοντος λόγον ἁδίκον, πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι.

13. Δανειστοῦ καὶ χρεωφειλέτου ἀλλήλοις συνελθόντων, ἐπισκοπὴν ἀμφοτέρων ποιεῖται ὁ Κύριος.

14. Βασιλεὺς ἐν ἀληθείᾳ κρίνοντος πτωχοῦς, ὁ θρόνος αὐτοῦ εἰς μαρτύριον κατασταθήσεται.

15. Πληγαὶ καὶ ἐλεγχοὶ δίδοσι σοφίαν, παῖς δὲ πλανώμενος αἰσχύνην γονεὶς αὐτοῦ.

16. Πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλὰ γίνονται ἁμαρτίαι, οἱ δὲ δίκαιοι ἐκείνων πικρόντων κατάφοβοι γίνονται.

17. Παίδευε υἱόν σου καὶ ἀναπαύσει σε, καὶ δώσει κόσμον τῇ ψυχῇ σου.

18. Οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔθνει παρανόμῳ, ὃ δὲ φυλάσσω τὸν νόμον μακαριστός.

19. Λόγοις οὐ παιδεύθησεται οἰκέτης σκληρός· ἐὰν γὰρ καὶ νοήσῃ, ἀλλ' οὐκ ὑπακούσεται.

20. Ἐὰν ἴδῃς ἀνδρα ταχὺν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ὃ ἄφρων αὐτοῦ.

21. Ὃς κατασπαταλᾷ ἐκ παιδὸς οἰκέτης ἔσται, ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ' ἑαυτῷ.

22. Ἀνὴρ θυμῶδης ἐγείρει νείκος, ἀνὴρ δὲ ὀργίλος ἐξώρυξεν ἁμαρτίαν.

23. Ἰθὺς ἀνδρα ταπεινοῖ, τοὺς δὲ ταπεινόφρονας ἐρείδει δόξα Κύριος.

24. Ὃς μερίζεται κλέπτη μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν· ἐὰν δὲ ὀρκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ ἀναγγείλωσι,

25. φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους ὑπεσκέλισθησαν, ὃ δὲ πεποιθὺς ἐπὶ Κυρίῳ εὐφρανθήσεται.

27. Qui dat pauperibus, non egebit : qui autem avertit oculum suum in multa penuria erit.

28. In locis impiorum gemunt justī, in illorum autem perditione abundabunt justī.

CAPUT XXIX.

1. Melior vir correptionum viro duræ cervicis, repente enim ardente eo non est medela.

2. Dum laudantur justī lætabuntur populi, imperantibus autem impiis gemunt viri.

3. Viri amantis sapientiam lætatur pater ejus, qui autem pascit meretrices disperdet divitias.

4. Rex justus erigit regionem, vir autem iniquus destruit.

5. Qui præparat ad faciem sui amici rete, illud circumdat suis pedibus.

6. Peccanti viro magnus laqueus, justus autem in gaudio et in lætitia erit.

7. Novit justus judicare pauperibus, impius autem non cogitat scientiam, et inopi non inest mens cognoscens.

8. Viri iniqui exusserunt civitatem, sapientes autem averterunt iram.

9. Vir sapiens judicabit gentes, vir autem nequam succensens deridetur et non terret.

10. Viri sanguinum participes odio habent sanctum, recti autem exquirent animam ejus.

11. Totam iram suam profert insipiens, sapiens autem dispensat per partem.

12. Rege exaudiente verbum injustum, omnes qui sub eo iniqui.

13. Fœneratore et debitore invicem concurrentibus, visitationem utriusque facit Dominus.

14. Regis in veritate judicantis pauperes, sedes ejus in testimonium constituetur.

15. Plagæ et correptiones dant sapientiam, puer autem errans confundit parentes suos.

16. Cum multi sunt impii multa fiunt peccata, justī autem illis cadentibus timidi fiunt.

17. Erudi filium tuum et requiem dabit tibi, et dabit ornatum animæ tuæ.

18. Non erit enarrator genti iniquæ, custodiens autem legem beatissimus.

19. Verbis non erudietur famulus durus : nam etsi intellexerit, sed non obediit.

20. Si videas virum velocem in verbis, cognosce quia spem habet magis insipiens eo.

21. Qui deliciatur a puero famulus erit, novissime autem dolebit super se.

22. Vir indignabundus suscitabit contentionem, et vir iracundus effodit peccatum.

23. Contumelia virum humiliat, humiliter autem sentientes firmat gloria Dominus.

24. Qui participat furi odit suam animam : si autem juramentum propositum audientes non annuntiaverint,

25. timentes et reveriti homines supplantati sunt : qui

Ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσι σφάλμα, ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ τῷ Δεσπότῃ σωθήσεται.

26. Πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα ἡγουμένων, παρὰ δὲ Κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον ἀνδρὶ.

27. Βδέλυγμα δίκαιος ἀνὴρ ἀνδρὶ ἀδίκῳ, βδέλυγμα δὲ ἀνόμῳ κατευθύνουσα ὁδός.

(Vulg. XXXI, 10.) Γυναικα ἀνδρείαν τίς εὕρησει; Τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων πολυτελῶν ἡ τοιαύτη.

11. Θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς· ἡ τοιαύτη, καλῶν σκώλων οὐκ ἀπορήσει.

(*) 12. Ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ εἰς ἀγαθὰ πάντα τὸν βίον,

13. μηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὐχρηστον ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

14. Ἐγένετο ὥς ἐαι ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν, συναίγει δὲ αὕτη τὸν βίον.

15. Καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν, καὶ ἔδωκε βρώματα τῷ οἴκῳ, καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίαις.

16. Θωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσε κτῆμα.

17. Ἀναλωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὁσφὺν αὐτῆς ἤρπαισε τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον.

18. Καὶ ἐγένετο ὅτι καλὸν ἔστι τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀποσβέννεται ὁ λύχνος αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα.

19. Τοὺς πῆχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ἐρείδει εἰς ἄτρακτον.

20. Χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξε πένητι, καρπὸν δὲ ἐξέτεινε πτωχῷ.

21. Οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ δ' ἀνὴρ αὐτῆς ὅταν που χρορίζῃ, πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδεδυμένοι εἰσὶ.

22. Δισσὰς χλαίνας ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα.

23. Περιβλεπτός δὲ γίνεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐν πύλαις, ἡνίκα ἂν καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς.

24. Σινδόνας ἐποίησε καὶ ἀπέδοτο περιζώματα τοῖς Χαναναίοις. Στόμα αὐτῆς διήνοιξε προσεχόντως καὶ ἐννόμως, καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς.

25. Ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις. (**)

(a) 27. Στεγναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς, σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγε.

(b) 28. Τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσιμος, 28. ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ἀνέστησε τὰ τέχνα αὐτῆς καὶ ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἤνεσεν αὐτήν.

29. Πολλαὶ θυγατέρες ἐκτήσαντο πλοῦτον, πολλαὶ ἐποίησαν δύναμιν· σὺ δὲ ὑπέρκεισαι, ὑπερῆρας πάσας.

30. Ψευδεῖς ἀρέσκαι, καὶ μάταιον κάλλος γυναικός· γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται, φόβον δὲ Κυρίου αὕτη αἰνεῖται.

31. Δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν χειλέων αὐτῆς, καὶ αἰνεῖσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

(*) 12. Ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀγαθόν, καὶ οὐ κακὸν πάντα τὸν βίον. (Alex.)

(**) 26. Στόμα αὐτῆς διήνοιξεν προσεχόντως καὶ ἐννόμως, καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. (Alex.)

autem confidit in Domino lætabitur. Impietas viro dat prolapsionem, qui autem confidit in Domino salvabitur.

26. Multi colunt facies ducum, a Domino autem fit justum viro.

27. Abominatio justus vir viro injusto, abominatio autem iniquo recte pergens via.

(Vulg. XXXI, 10.) Mulierem fortem quis inveniet? Pretiosior autem est lapidibus pretiosis quæ talis est.

11. Confidit super eam cor viri ejus : quæ talis est pulchris spoliis non egebit.

12. Operatur enim viro ad bona omni vita,

13. filans lanas et linum fecit quod utile est manibus suis.

14. Facta est tamquam navis mercaturam exercens de longe, congregat autem hæc vitam.

15. Et surrexit de noctibus, et dedit escas domui, et opera ancillis.

16. Considerans agrum emit, et de fructibus manuum suarum plantavit possessionem.

17. Præcincta fortiter lumbum suum firmavit brachia sua ad opus.

18. Et gustavit quia bonum est operari, et non exstinguitur lucerna ejus totam noctem.

19. Cubitos suos extendit ad utilia, et manus suas firmat ad fustum.

20. Manus autem suas aperuit pauperi, et palmam extendit inopi.

21. Non est sollicitus de iis quæ in domo vir ejus sicubi moratus fuerit, omnes enim qui ab ea induti sunt.

22. Duplices vestes fecit viro suo, de bysso autem et purpura sibi indumenta.

23. Conspicius autem fit vir ejus in portis, quandocumque sederit in consessu cum senibus habitatoribus terræ.

24. Sindonas fecit et vendidit cingula Chananæis. Os suum aperuit attente et legitime, et ordinem posuit linguæ suæ.

25. Fortitudinem et decorem induit, et lætata est in diebus novissimis.

27. Constrictæ mansiones domorum ejus, cibos autem pigros non manducavit.

26. Os autem aperit sapienter et congruenter legibus, 28. eleemosyna autem ejus suscitavit filios ejus et dilati sunt, et vir ejus laudavit eam.

29. Multæ filiæ acquisierunt divitias, multæ fecerunt virtutem : tu autem emines, supergressa es universas.

30. Fallaces gratiæ, et vana pulchritudo mulieris : mulier enim intelligens benedicetur, timorem autem Domini ista laudet.

31. Date ei de fructibus labiorum ejus, et laudetur in portis vir ejus.

12. Operatur enim viro bonum, et non malum omni vita.

26. Os suum aperuit decenter et legitime, et ordinem constituit linguæ suæ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ῥήματα Ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ.
2. Ματαιότης ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής, ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης.
3. Τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ὃν μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον;
4. Γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἐρχεται, καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν αἰῶνα ἔστηκε.
5. Καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος, καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἔλκει· αὐτὸς ἀνατέλλων ἐκεῖ.
6. πορεύεται πρὸς νότον καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρᾶν· κυκλοῖ κυκλῶν, πορεύεται τὸ πνεῦμα, καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπιστρέφει τὸ πνεῦμα.
7. Πάντες οἱ χεῖμαρροι πορεύονται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἐμπιμπλαμένη· εἰς τὸν τόπον οὗ οἱ χεῖμαρροι πορεύονται, ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπιστρέφουσι τοῦ πορευθῆναι.
8. Πάντες οἱ λόγοι ἔγκοποι, οὐ δυνήσεται ἀνὴρ τοῦ λαλεῖν, καὶ οὐ πλησθήσεται ὀφθαλμοὶ τοῦ ὁρᾶν, καὶ οὐ πληρωθήσεται οὐς ἀπὸ ἀκροάσεως.
9. Τί τὸ γεγονός; αὐτὸ τὸ γενησόμενον. Καὶ τί τὸ πεποιημένον; αὐτὸ τὸ ποιηθόμενον.
10. Καὶ οὐκ ἔστι πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον. Ὃς λαλήσει καὶ ἔρει· Ἴδε, τοῦτο καινόν ἐστιν, ἤδη γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἔμπροσθεν ἡμῶν.
11. Οὐκ ἔστι μνήμη τοῖς πρώτοις, καὶ γε τοῖς ἐσχάτοις γενομένοις οὐκ ἔσται αὐτῶν μνήμη μετὰ τῶν γενησομένων εἰς τὴν ἐσχάτην.
12. Ἐγὼ Ἐκκλησιαστής ἐγενόμην βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ,
13. καὶ ἔδωκα τῇ καρδίᾳ μου τοῦ ἐκζητῆσαι καὶ τοῦ κατασκέφασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων τῶν γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ὅτι περισπασμὸν πονηρὸν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ.
14. Ἐἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
15. Διεστραμμένον οὐ δυνήσεται ἐπικοσμηθῆναι, καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται ἀριθμηθῆναι.
16. Ἐλάλησα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, τῷ λέγειν· Ἴδοὺ ἐγὼ ἐμεγαλύνθην καὶ προσέθηκα σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν οἱ ἐγένοντο ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν καὶ γνῶσιν.
17. Καὶ καρδία μου εἶδε πολλὰ, σοφίαν καὶ γνῶσιν, παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην· ἔγνων ἐγὼ ὅτι καὶ γε τοῦτό ἐστι προαίρεσις πνεύματος.
18. Ὅτι ἐν πληθει σοφίας· πληθος γνώσεως, καὶ ὁ προστιθεὶς γνῶσιν προσθήσει ἄλγισμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου· Δεῦρο δὴ, πειράσω σε ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἴδε ἐν ἀγαθῷ· καὶ ἰδοὺ καὶ γε τοῦτο ματαιότης.

ECCLESIASTES.

CAPUT I.

1. Verba Ecclesiastæ filii David regis Israel in Jerusalem.
2. Vanitas vanitatum, dixit Ecclesiastes, vanitas vanitatum, omnia vanitas.
3. Quid superest homini in omni labore suo quo laborat sub sole?
4. Generatio vadit et generatio venit, et terra in sæculum stat.
5. Et oritur sol et occidit sol, et ad locum suum ducit : oriens ipse ibi
6. vadit ad austrum et gyrat ad aquilonem : gyrat gyrans, vadit spiritus, et in circulos suos revertitur spiritus.
7. Omnes torrentes vadunt in mare, et mare non est impletum : ad locum quo torrentes erunt, illuc ipsi revertuntur ad eundum.
8. Omnes sermones graves, non poterit vir loqui, et non satiabitur oculus videndo, et non implebitur auris ex auditu.
9. Quid est quod fuit? ipsum quod futurum est. Et quid est quod factum est? ipsum quod faciendum est.
10. Et non est omne recens sub sole. Qui loquetur ac dicet : Vide, hoc novum est, jam fuit in sæculis quæ fuerunt ante nos.
11. Non est memoria primis, et quidem novissimis cum facta fuerint non erit eorum memoria cum eis qui futuri sunt in novissimo.
12. Ego Ecclesiastes fui rex super Israel in Jerusalem,
13. et dedi cor meum ad inquirendum et considerandum in sapientia de omnibus quæ fiunt sub cælo, quoniam distentionem malam dedit Deus filiis hominum ut distendantur in ea.
14. Vidi universa opera quæ facta sunt sub sole, et ecce omnia vanitas et præsumptio spiritus.
15. Perversum non poterit adornari, et imminutio non poterit numerari.
16. Locutus sum ego in corde meo, dicens : Ecce ego magnificatus sum et adjeci sapientiam super omnes qui fuerunt ante me in Jerusalem. Et dedi cor meum, ut noscerem sapientiam et scientiam.
17. Et cor meum vidit multa, sapientiam et scientiam, parabolas et scientiam : cognovi ego quia et hoc est præsumptio spiritus.
18. Quia in multitudine sapientiæ multitudo cognitionis, et qui apponit scientiam apponit dolorem.

CAPUT II.

1. Dixi ego in corde meo : Veni nunc, tentabo te in lætitia, et vide in bono : et ecce etiam hoc vanitas.

2. Τῷ γέλωτι ἔπα περιφορὰν, καὶ τῇ εὐφροσύνῃ· Τί τοῦτο ποιεῖς;

3. Καὶ κατεσκεψάμην εἰ ἡ καρδία μου ἐλκύσει ὡς οἶνον τὴν σάρκα μου, καὶ καρδία μου ὠδήγησεν ἐν σοφίᾳ καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ' εὐφροσύνην, ἕως οὗ ἴδω ποῖον τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὃ ποιήσουσιν ὑπὸ τὴν ἥλιον, ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν.

4. Ἐμεγάλυνα ποιήμα μου, ὥκοδόμησά μοι οἴκους, ἐφύτευσά μοι ἀμπελῶνας,

5. ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους, καὶ ἐφύτευσά ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν καρποῦ.

6. Ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὑδάτων τοῦ ποτίσαι ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα.

7. Ἐκτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας, καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό μοι, καὶ γε κτήσις βουκολίου καὶ ποιμνίου πολλὴ ἐγένετό μοι ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ.

8. Συνήγαγον μοι καὶ γε ἀργύριον, καὶ γε χρυσίον, καὶ περιουσιασμοὺς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν. Ἐποίησά μοι ἄδοντας καὶ ἄδούσας, καὶ ἐντροφίματα υἱῶν ἀνθρώπων, οἶνοχόρον καὶ οἶνοχόας.

9. Καὶ ἐμεγάλυνθην καὶ προσέθηκα παρὰ πάντας τοὺς γενομένους ἀπὸ ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ γε σοφία μου ἐστάθη μοι.

10. Καὶ πᾶν ὃ ἤτησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, οὐκ ἀφείλον ἀπ' αὐτῶν. Οὐκ ἀπεκώλυσα τὴν καρδίαν μου ἀπὸ πάσης εὐφροσύνης μου, ὅτι καρδία μου εὐφράνθη ἐν παντὶ μόχθῳ μου, καὶ τοῦτο ἐγένετο μερὶς μου ἀπὸ παντὸς μόθου μου.

11. Καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσι ποιήμασί μου ὡς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου, καὶ ἐν μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια ὑπὸ τὸν ἥλιον.

12. Καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ τοῦ ἰδεῖν σοφίαν καὶ παραφορὰν καὶ ἀφροσύνην, ὅτι τίς ἀνθρώπος ὃς ἐπελεύσεται ὀπίσω τῆς βουλῆς; τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτήν.

13. Καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι ἔστι περίσσεια τῇ σοφίᾳ ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην, ὡς περίσσεια τοῦ φωτὸς ὑπὲρ τοῦ σκότος.

14. Τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ ὃ ἄφρων ἐν σκότει πορεύεται· καὶ ἔγνω καὶ γε ἐγὼ ὅτι συνάντημα ἐν συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς.

15. Καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου· Ὡς συνάντημα τοῦ ἄφρονος, καὶ γε ἔμοι συναντήσεται μοι, καὶ ἵνατί ἐσοφισάμην ἐγώ; Περισσὸν ἐλάλησα ἐν καρδίᾳ μου, ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης, διότι ὃ ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ.

16. Ὅτι οὐκ ἔστι ἡ μνήμη τοῦ σοφοῦ μετὰ τοῦ ἄφρονος εἰς τὸν αἰῶνα, καθότι ἤδη αἱ ἡμέραι ἐρχόμεναι τὰ πάντα ἐπελήσθη. Καὶ πῶς ἀποθνήσκει ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος;

17. Καὶ ἐμίσησα σὺν τὴν ζωὴν· ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμὲ τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

18. Καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σύμπαντα μόχθον μου ὃν ἐγὼ κοπιῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι ἀφίω αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ γινομένῳ μετ' ἐμέ.

19. Καὶ τίς εἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἢ ἄφρων, καὶ εἰ ἐξουσιάζεται ἐν παντὶ μόχθῳ μου, ᾧ ἐμόχθησα καὶ ᾧ ἐσοφισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον; Καὶ γε τοῦτο ματαιότης.

2. Risui dixi circulationem, et jucunditati : Quid hoc facis?

3. Et consideravi si cor meum trahet tamquam vinum carnem meam, et cor meum deduxit in sapientia et ut obtinerem lætitiā, donec viderem quid sit bonum filiis hominum, quod facient sub sole, numero dierum vitæ suæ.

4. Magnificavi opus meum, ædificavi mihi domos, plantavi mihi vineas,

5. feci mihi hortos et pomaria, et plantavi in illis lignum omne fructus.

6. Feci mihi piscinas aquarum ad irrigandum ex eis salum germinantem ligna.

7. Mercatus sum mihi servos et ancillas, et vernaculi fuerunt mihi, et quidem possessio armenti et ovium multa fuit mihi super omnes qui fuerunt ante me in Jerusalem.

8. Congregavi mihi etiam argentum, etiam aurum, et opes regum et provinciarum. Feci mihi cantores et cantatrices, et delicias filiorum hominum, ministrum vini et ministras.

9. Et magnificatus sum et adjeci super omnes qui fuerunt ab ante me in Jerusalem, et quidem sapientia mea adstitit mihi.

10. Et omne quod postulaverunt oculi mei, non abstuli ab eis. Non prohibui cor meum ab omni lætitia mea, quia cor meum lætatum est in omni labore meo, et hoc fuit portio mea ex omni labore meo.

11. Et respexi ego ad omnia opera mea quæ fecerunt manus meæ, et in laborem quo laboraveram faciendo, et ecce omnia vanitas et voluntas spiritus, et non est abundantia sub sole.

12. Et respexi ego ut viderem sapientiam et errorem et stultitiam, quia quis est homo qui ingreditur post consilium? ea quæ fecerunt ipsum.

13. Et vidi ego quia abundantia est sapientiæ super stultitiam, sicut abundantia lucis super tenebras.

14. Sapientis oculi ejus in capite ejus, et stultus in tenebris ambulat : et cognovi etiam ego quia eventus unus eveniet omnibus eis.

15. Et dixi ego in corde meo : Sicut eventus stulti, ita et mihi eveniet, et ut quid sapiens factus sum ego? Abundanter locutus sum in corde meo, quoniam hoc quoque vanitas, quoniam insipiens ex abundantia loquitur.

16. Quia non est memoria sapientis cum stulto in æternum, eo quod jam dies supervenientes universa oblivio operuit. Et quomodo morietur sapiens cum stulto?

17. Et odivi quidem vitam : quia malum super me opus quod factum est sub sole, quia omnia vanitas et præsumptio spiritus.

18. Et odivi ego omnem laborem meum quem ego laboro sub sole, quia dimitto illum homini qui fit post me.

19. Et quis novit utrum sapiens sit vel stultus, et an potestatem habeat in omni labore meo, quo laboravi et quo sapiens factus sum sub sole? Etiam hoc vanitas.

20. Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ ἀποτάξασθαι τὴν καρδίαν μου ἐν παντὶ μόχθῳ μου ὃ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον.

21. Ὅτι ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μόχθος αὐτοῦ ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀνδρίᾳ· καὶ ἄνθρωπος ὃ οὐκ ἐμόχθησεν ἐν αὐτῷ δώσει αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ πονηρία μεγάλη·

22. ὅτι γίνεται ἐν τῷ ἄνθρωπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ καὶ ἐν προαιρέσει καρδίας αὐτοῦ ὃ αὐτὸς μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον.

23. Ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἀλγημάτων καὶ θυμοῦ περισπασμὸς αὐτοῦ, καὶ γε ἐν νυκτὶ οὐ κοιμᾶται ἡ καρδία αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης ἐστίν.

24. Οὐκ ἐστὶν ἀγαθὸν ἄνθρώπῳ, ὃ φάγεται καὶ ὃ πίνεται καὶ ὃ δεῖξει τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ. Καὶ γε τοῦτο εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ Θεοῦ ἐστίν.

25. Ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς πίνεται παρὲς αὐτοῦ;

26. Ὅτι τῷ ἄνθρωπῳ τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἔδωκε σοφίαν καὶ γνώσιν καὶ εὐφροσύνην, καὶ τῷ ἁμαρτάνοντι ἔδωκε περισπασμὸν τοῦ προσθίνειν καὶ τοῦ συναγαγεῖν, τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ· ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος, καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

2. Καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν· καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκτίλαι τὸ πεφυτευμένον.

3. Καιρὸς τοῦ ἀποκτείνειν καὶ καιρὸς τοῦ ἰάσασθαι· καιρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς τοῦ οἰκοδομεῖν.

4. Καιρὸς τοῦ κλαῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ γελάσαι· καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι.

5. Καιρὸς τοῦ βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συναγαγεῖν λίθους· καιρὸς τοῦ περιλαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μακρυνθῆναι ἀπὸ περιλήψεως.

6. Καιρὸς τοῦ ζητῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι· καιρὸς τοῦ φυλάξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν.

7. Καιρὸς τοῦ ῥῆξαι καὶ καιρὸς τοῦ ῥάψαι· καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν.

8. Καιρὸς τοῦ φιλῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι· καιρὸς πολέμου καὶ καιρὸς εἰρήνης.

9. Τίς περίσσεια τοῦ ποιούντος ἐν οἷς αὐτὸς μοχθεῖ;

10. Εἶδον σὺν πάντα τὸν περισπασμὸν ὃν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ.

11. Τὰ σύμπαντα ὃ ἐποίησε καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ. Καὶ γε σύμπαντα τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, ὅπως μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ ποίημα ὃ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους.

12. Ἔγνων ὅτι οὐκ ἐστὶν ἀγαθὸν ἐν αὐτοῖς, εἰ μὴ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ.

13. Καὶ γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται καὶ πίνεται καὶ ἔδῃ ἀγαθὸν ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ, δόμα Θεοῦ ἐστίν.

14. Ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεός, αὐτὰ

20. Et conversus sum ego ut renuntiarem cordi meo in omni labore meo quo laboravi sub sole.

21. Quia est homo, quia labor ejus est in sapientia et in scientia et in virtute : et homo cui non laboravit in eo dabit illi partem suam : et quidem hoc vanitas et nequitia magna :

22. quoniam fit in homine in omni labore suo et in voluntate cordis sui quo ipse laborat sub sole.

23. Quia omnes dies ejus dolorum et iracundiæ distentio ejus, et quidem in nocte non dormit cor ejus : sed et hoc vanitas est.

24. Non est bonum homini, nisi quod comedit et quod bibit et quod ostendit animæ suæ bonum in labore suo. Et quidem hoc vidi ego quia de manu Dei est.

25. Quis enim comedet et quis bibet sine illo ?

26. quoniam homini bono coram se dedit sapientiam et scientiam et lætitiā, et peccanti dedit sollicitudinem ut augeat et congreget, ad dandum bono ante faciem Dei : quoniam et hoc vanitas et præsumptio spiritus.

CAPUT III.

1. Omnibus tempus est, et tempus omni rei sub cælo.

2. Tempus pariendi et tempus moriendi : tempus plantandi et tempus evellendi quod plantatum est.

3. Tempus occidendi et tempus sanandi : tempus destruendi et tempus ædificandi.

4. Tempus flendi et tempus ridendi : tempus plangendi et tempus saltandi.

5. Tempus mittendi lapides et tempus colligendi lapides : tempus amplexandi et tempus longe fieri ab amplexu.

6. Tempus acquirendi et tempus perdendi : tempus custodiendi et tempus projiciendi.

7. Tempus scindendi et tempus consuendi : tempus tacendi et tempus loquendi.

8. Tempus amandi et tempus odiendi : tempus belli et tempus pacis.

9. Quæ abundantia est facientis in quibus ipse laborat ?

10. Vidi omnem distentionem quam dedit Deus filiis hominum ut distendantur in ea.

11. Universa quæ fecit bona in tempore suo. Et quidem omne sæculum dedit in corde eorum, ut non inveniat homo opus quod fecit Deus ab initio et usque in finem.

12. Cognovi quia non est bonum in eis, nisi lætari et facere bonum in vita sua.

13. Et quidem omnis homo qui comedet et bibet et viderit bonum in omni labore suo, donum Dei est.

14. Cognovi quia omnia quæ fecit Deus, ipsa erunt in æter-

ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα· ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἔστι προσθεῖναι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀφελεῖν. Καὶ ὁ Θεὸς ἐποίησεν, ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

15. Τὸ γεγόμενον ἤδη, ἔστι· καὶ ὅσα τοῦ γίνεσθαι, ἤδη γέγονε, καὶ ὁ Θεὸς ζητήσῃ τὸν διωκόμενον.

16. Καὶ εἰς τὸν ἥλιον τόπον τῆς κρίσεως, ἐκεῖ δ' ἀσεβής· καὶ τόπον τοῦ δικαίου, ἐκεῖ δ' εὐσεβής.

17. Καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου· Σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῇ ἵκνῃ δ' ὁ Θεός, ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι καὶ ἐπὶ παντὶ τῷ ποιήματι ἐκεῖ.

18. Εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, περὶ λαλιᾶς υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ Θεός, καὶ τοῦ δεῖξαι ὅτι αὐτοὶ κτήνη εἰσι.

19. Καὶ γε αὐτοῖς συνάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ συνάντημα τοῦ κτήνους, συνάντημα ἐν αὐτοῖς. Ὡς δ' ὁ θάνατος τούτου, οὕτως ὁ θάνατος τούτου· καὶ πνεῦμα ἐν τοῖς πᾶσιν, καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄνθρωπος παρὰ τὸ κτήνος; Οὐδέν· ὅτι πάντα ματαιότης.

20. Τὰ πάντα εἰς τόπον ἕνα, τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ τοῦ χοῦ, καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν.

21. Καὶ τίς εἶδε πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, εἰ ἀναβαίνει αὐτὸ ἄνω, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κτήνους, εἰ καταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς γῆν;

22. Καὶ εἶδον ὅτι οὐκ ἔστι ἀγαθὸν εἰ μὴ ὁ εὐφρανθῇσεται ὁ ἄνθρωπος ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸ μέρος αὐτοῦ. Ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἔαν γένηται μετ' αὐτόν;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ, καὶ εἶδον συμπάσας τὰς συκοφαντίας τὰς γενομένας ὑπὸ τὸν ἥλιον. Καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντουμένων, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν, καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐτοῖς ἰσχύς, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν.

2. Καὶ ἐπήνεσα ἐγὼ σύμπαντας τοὺς τεθνηκότας τοὺς ἤδη ἀποθανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας, ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἕως τοῦ νῦν.

3. Καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τούτους ἔστιν οὕτω ἐγένετο, ὅς οὐκ εἶδε σὺν πᾶν τὸ ποίημα τὸ πονηρὸν τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον.

4. Καὶ εἶδον ἐγὼ σύμπαντα τὸν μόχθον, καὶ σύμπασαν ἀνδρίαν τοῦ ποιήματος, ὅτι αὐτὸ ζῆλος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἐταίρου αὐτοῦ· καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

5. Ὁ ἄφρων περιέβαλε τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἔφαγε τὰς σάρκας αὐτοῦ.

6. Ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως ὑπὲρ πληρώματα δύο δρακῶν μόχθου καὶ προαιρέσεως πνεύματος.

7. Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ, καὶ εἶδον ματαιότητα ὑπὸ τὸν ἥλιον.

8. Ἔστιν εἷς, καὶ οὐκ ἔστι δεύτερος· καὶ γε υἱὸς καὶ γε ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἔστι περασμός τῷ παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ. Καὶ γε ὀφθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐμπλάτνεται πλούτου. Καὶ τίνι ἐγὼ μογθῶ, καὶ στερίσκω τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ ἀγαθωσύνης; Καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ περισπασμός πονηρός ἐστι.

9. Ἀγαθὸι οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα, οἷς ἔστιν αὐτοῖς μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν.

num: super illud non potest adjici, et ab illo non potest auferri. Et Deus fecit, ut timeant a facie ejus.

15. Quod fuit, jam est: et quæ futura sunt, jam fuerunt, et Deus quaeret eum qui persecutionem patitur.

16. Et adhuc vidi sub sole locum judicii, illic impius: et locum justī, illic pius.

17. Et dixi ego in corde meo: Justum et impium judicabit Deus, quia tempus est omni rei et super omne factum ibi.

18. Dixi ego in corde meo, de loquela filiorum hominis, quia separabit illos Deus, et ut ostendat quia ipsi jumenta sunt.

19. Et quidem eis eventus filiorum hominis, et eventus pecoris, eventus unus eis. Sicut mors hujus, ita et mors illius: et spiritus unus omnibus, et quid abundavit homo a pecore? Nihil: quia omnia vanitas.

20. Omnia ad locum unum, omnia facta sunt de pulvere, et omnia revertentur in pulverem.

21. Et quis novit spiritum filiorum hominis, si ascendat ipse sursum, et spiritus pecoris, si descendat ipse deorsum in terram?

22. Et vidi quia non est bonum nisi quod lætetur homo in operibus suis, quia hæc est pars ejus. Quis enim adducet eum ut videat in illud quod futurum est post ipsum?

CAPUT IV.

1. Et converti me ego, et vidi universas calumnias quæ factæ sunt sub sole. Et ecce lacryma eorum qui calumpnias sustinent, et non est qui consoletur eos, et de manu calumniantium eos fortitudo, et non est eis consolator.

2. Et laudavi ego omnes mortuos qui jam mortui sunt super viventes, quicumque ipsi vivunt usque nunc.

3. Et bonus super hos duos qui nondum factus est, qui non vidit omne opus malum quod factum est sub sole.

4. Et vidi ego universum laborem, et simul omnem virtutem operis, quia ipsum æmulatio viri a sodali ejus: et quidem hoc vanitas et præsumptio spiritus.

5. Stultus complexus est manus suas, et comedit carnes suas.

6. Bona plenitudo pugilli requietis super plenitudines duorum pugillorum laboris et præsumptionis spiritus.

7. Et conversus sum ego, et vidi vanitatem sub sole.

8. Est unus, et non est secundus: et quidem filius et frater non est ei, nec est finis omni labori ejus. Et quidem oculus ejus non satiatur divitiis. Et cul ego laboro, et fraudo animam meam bonitate? Sed et hoc vanitas et distentio pessima est.

9. Boni duo super unum, quibus est eis merces bona in labore suo.

10. Ὅτι ἐὰν πέσωσιν, ὁ εἷς ἐγείρει τὸν μέτοχον αὐτοῦ· Καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἐνί, ὅταν πέσῃ καὶ μὴ ᾖ δεύτερος ἐγείραι αὐτόν.

11. Καὶ γε ἐὰν κοιμηθῶσιν δύο καὶ θέρμῃ αὐτοῖς, καὶ ὁ εἷς πῶς θερμανθῇ;

12. Καὶ ἐὰν ἐπικραταιωθῇ ὁ εἷς, οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ, καὶ τὸ σπαρτίον τὸ ἐντρίτον οὐ ταχέως ἀποβράχῃσεται.

13. Ἀγαθὸς παῖς πένης καὶ σοφὸς ὑπὲρ βασιλέα προσβύτερον καὶ ἄφρονα, ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν ἐτι.

14. Ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμιῶν ἐξελεύσεται τοῦ βασιλεῦσαι· ὅτι καὶ γε ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγενήθη πένης.

15. Εἶδον σύμπαντας τοὺς ζῶντας τοὺς περιπατοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου, ὃς στήσεται ἀντ' αὐτοῦ.

16. Οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ, τοῖς πᾶσιν οἱ ἐγένοντο ἐμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται ἐπ' αὐτῷ· ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προκίρσεις πνεύματος.

17. Φύλαξον τὸν πόδα σου ἐν ᾧ ἐὰν πορεύῃ εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν. Ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρόνων θυσία σου, ὅτι οὐκ εἰσὶν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι κακόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Μὴ σπεῦδε ἐπὶ στόματί σου, καὶ καρδίᾳ σου μὴ ταχυνάτω τοῦ ἐξενέγκαι λόγον πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ· ὅτι ὁ Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σὺ ἐπὶ τῆς γῆς· διὰ τοῦτο ἔστωσαν οἱ λόγοι σου ὀλίγοι.

2. Ὅτι παραγίνεται ἐνύπνιον ἐν πλήθει πειρασμοῦ, καὶ φωνῇ ἄφρονος ἐν πλήθει λόγων.

3. Καθὼς εὗξῃ τῷ Θεῷ, μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτήν· ὅτι οὐκ ἔστι θέλημα ἐν ἀφροσι. Σὺ οὖν ὅσα ἐὰν εὗξῃ ἀπόδος.

4. Ἀγαθὸν τὸ μὴ εὗξασθαί σε ἢ τὸ εὗξασθαί σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι.

5. Μὴ ὀψῇ τὸ στόμα σου τοῦ ἐξαμαρτῆσαι τὴν σάρκα σου, καὶ μὴ εἴπῃς πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἀγνοία ἐστίν, ἵνα μὴ ὀργισθῇ ὁ Θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου, καὶ διαφθείρῃ τὰ ποιήματα χειρῶν σου.

6. Ὅτι ἐν πλήθει ἐνυπνίων καὶ ματαιότητων καὶ λόγων πολλῶν, ὅτι σὺ τὸν Θεὸν φοβοῦ.

7. Ἐὰν συκοφαντίαν πένητος καὶ ἀρπαγὴν κρίματος καὶ δικαιοσύνης ἴδῃς ἐν χώρᾳ, μὴ θαυμάσῃς ἐπὶ τῷ πράγματι· ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ φυλάζει, καὶ ὑψηλοὶ ἐπ' αὐτοῖς.

8. Καὶ περίσσεια γῆς ἐπὶ παντὶ ἔστι βασιλεὺς τοῦ ἀγροῦ ἐργασμένου.

9. Ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου· καὶ τίς ἠγάπησεν ἐν πλήθει αὐτῶν γέννημα; Καὶ γε τοῦτο ματαιότης.

10. Ἐν πλήθει ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν ἔσθοντες αὐτήν. Καὶ τί ἀνδρεία τῷ παρ' αὐτῆς; Ὅτι ἀρχὴ τοῦ ὀρεῖν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

11. Πλυτὸς ὕπνος τοῦ δούλου εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φάγεται, καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι, οὐκ ἔστι ἀφίω αὐτὸν τοῦ ὑπνώσαι.

12. Ἔστιν ἀβρῶστία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, πλοῦτον φυλασσόμενον τῷ παρ' αὐτοῦ εἰς κακίαν αὐτοῦ,

10. Quia si ceciderint, unus eriget participem suum. Et vae ipsi uni, cum ceciderit et non fuerit secundus qui erigat eum.

11. Et quidem si dormient duo etiam calor erit illis, et unus quomodo calefiat?

12. Et si invaluerit unus, duo stabunt adversus eum, et funiculus triplex non cito rumpetur.

13. Bonus est puer pauper et sapiens super regem seniore et stultum, qui nescit providere in posterum.

14. Quoniam de domo victorum egredietur ut regnet: quia etiam in regno suo factus est pauper.

15. Vidi universos viventes qui ambulant sub sole cum adolescente secundo, qui stabit pro illo.

16. Non est finis omni populo, universis qui fuerunt ante illos. Et quidem novissimi non lætabuntur in eo: sed et hoc vanitas et præsumptio spiritus.

17. Custodi pedem tuum cum vadis in domum Dei, et propinquus ad audiendum. Super donum insipientium sacrificium tuum, quia nesciunt quod faciunt malum.

CAPUT V.

1. Noli festinare in ore tuo, et cor tuum non festinet ad proferendum verbum in conspectu Dei: quia Deus in cælo sursum, et tu super terram: propter hoc sint verba tua pauca.

2. Quia advenit somnium in multitudine sollicitudinis, et vox stulti in multiplicatione sermonum.

3. Prout voveris votum Deo, ne moreris reddere illud: quia non est voluntas in insipientibus. Tu igitur quaecumque voveris redde.

4. Bonum est non vovere te quam vovere te et non reddere.

5. Non des os tuum ut peccare facias carnem tuam, et ne dixeris in conspectu Dei, quia ignorantia est, ne irascatur Deus super vocem tuam, et disperdat opera manuum tuarum.

6. Quia in multitudine somniorum et vanitatum et verborum plurimorum, quare tu Deum time.

7. Si calumniam pauperis et direptionem iudicii et iustitiæ videris in regione, ne mireris super negotio: quia excelsus super excelsum ad custodiendum, et excelsi super eos.

8. Et præstantia terræ in omni est rex agri culti.

9. Qui diligit argentum non implebitur argento: et quis dilexit in multitudine eorum fructum? Sed et hoc vanitas.

10. In multitudine bonitatis multiplicati sunt qui comedunt eam. Et quid fortitudo ei qui ab ea? Quia principium videre oculis suis.

11. Dulcis somnus servi sive paululum et sive multum comederit, et ei qui saturatus est ditiescendo, non est dimittens eum dormire.

12. Est languor quem vidi sub sole, divitias custoditas ei qui ab eis in malum ei,

13. καὶ ἀπολεῖται ὁ πλοῦτος ἐκεῖνος ἐν περισπασμῷ πονηρῷ· καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ οὐδέν.

14. Καθὼς ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυμνός, ἐπιστρέφει τοῦ πορευθῆναι ὡς ἦκει, καὶ οὐδὲν οὐ λήψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, ἵνα πορευθῇ ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

15. Καὶ γε τοῦτο πονηρὰ ἀβρώστια. Ὡς περ γὰρ παρεγένετο, οὕτως καὶ ἀπελεύσεται. Καὶ τίς ἡ περίσσεια αὐτοῦ ἢ μοχθεῖ εἰς ἀνεμῶν;

16. Καὶ γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει, καὶ ἐν πένθει, καὶ θυμῷ πολλῷ, καὶ ἀβρώστια, καὶ χόλῳ.

17. Ἰδοὺ εἶδον ἐγὼ ἀγαθόν, ὃ ἔστι καλὸν τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ὃ ἐὰν μοχθῇ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτοῦ ὣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεός, ὅτι αὐτὸ μερίς αὐτοῦ.

18. Καὶ γε πᾶς ἄνθρωπος ὃ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεός πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα, καὶ ἐξουσίασεν αὐτῷ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ λαβεῖν τὸ μέρος αὐτοῦ, καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, τοῦτο δόμα Θεοῦ ἔστιν.

19. Ὅτι οὐ πολλὰ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεός περισπᾷ αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ πολλή ἐστι ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον·

2. ἄνθρωπος ὃ δώσει αὐτῷ ὁ Θεός πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν, καὶ οὐκ ἔστι ὑστερῶν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὧν ἐπιθυμᾷ, καὶ οὐκ ἐξουσίασει αὐτῷ ὁ Θεός τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι ἄνθρωπος ξένος φάγεται αὐτόν· τοῦτο ματαιότης καὶ ἀβρώστια πονηρὰ ἔστι.

3. Ἐὰν γεννησθῇ ἄνθρωπος ἑκατὸν, καὶ ἔτη πολλὰ ζήσεται, καὶ πληθὸς ὅτι ἔσονται αἱ ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ, καὶ ψυχὴ αὐτοῦ οὐ πλησθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης, καὶ γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ, εἶπα· Ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτόν τὸ ἔκτρωμα.

4. Ὅτι ἐν ματαιότητι ἦλθε, καὶ ἐν σκότει πορεύεται, καὶ ἐν σκότει ὄνομα αὐτοῦ καλυφθήσεται.

5. Καὶ γε ἥλιον οὐκ εἶδεν, καὶ οὐκ ἔγνω ἀναπαύσεις, τούτῳ ὑπὲρ τούτων,

6. καὶ ἐξῆσε χιλίων ἐτῶν καθόδους καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδε· μὴ οὐκ εἰς τόπον ἕνα πορεύεται τὰ πάντα;

7. Πᾶς μόχθος ἀνθρώπου εἰς στόμα αὐτοῦ, καὶ γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσεται.

8. Ὅτι περίσσεια τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα, διότι ὁ πένης οἶδε πορευθῆναι κατέναντι τῆς ζωῆς.

9. Ἀγαθὸν ὄραμα ὀφθαλμῶν ὑπερπορευόμενον ψυχῇ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

10. Εἴ τι ἐγένετο, ἥδη κέκληται ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐγνώσθη ὃ ἔστιν ἄνθρωπος, καὶ οὐ δυνήσεται κριθῆναι μετὰ τοῦ ἰσχυροτέρου ὑπὲρ αὐτόν.

11. Ὅτι εἰσι λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες ματαιότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Τί περισσὸν τῷ ἀνθρώπῳ; Ὅτι τίς οἶδεν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ ζωῇ, ἀριθμὸν ζωῆς ἡμερῶν ματαιότητος αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὰ ἐν σκιά; Ὅτι τίς ἀπαγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἥλιον;

13. et peribunt divitiæ illæ in distentione pessima : et genuit filium, et non est in manu ejus quicquam.

14. Sicut exivit de utero matris suæ nudus, revertetur ut eat sicut venit, et nihil accipiet in labore suo, ut eat in manu sua.

15. Sed et hoc languor pessimus. Sicut enim advenit, ita et abibit. Et quæ abundantia ejus qua laborat in ventum?

16. Et quidem omnes dies ejus in tenebris, et in luctu, et iracundia multa, et languore, et insania.

17. Ecce ego vidi bonum, quod est pulchrum comedere et bibere et cernere bonitatem in omni labore suo quocumque laboraverit sub sole, numero dierum vitæ suæ quos dedit ei Deus, hoc quippe est pars ejus.

18. Et quidem omnis homo cui dedit ei Deus divitias et substantiam, concessitque ei ut vesceretur ex eis, et tollet partem suam, et lætaretur in labore suo, hoc Dei donum est.

19. Non enim multum recordabitur dierum vitæ suæ, quia Deus occupat eum in lætitia cordis ejus.

CAPUT VI.

1. Est malum quod vidi sub sole, et multum est sub homine :

2. vir cui dabit ei Deus divitias et substantiam et gloriam, et non est deficiens anima sua ex omnibus quæ desiderabit, et non dabit ei Deus potestatem ut manducaret ex eo, quia vir alienus comedit illud : hoc vanitas est et languor pessimus.

3. Si genuerit vir centum, et annis multis vixerit, et multitudo quæcumque fuerint dies annorum ejus, et anima ejus non repleatur ex bonitate, nec sepulcrum fuerit illi, dixi : Bonum super eum abortivum.

4. In vanitate quippe venit, et in tenebris vadit, et in tenebris nomen ejus abscondetur.

5. Et quidem solem non vidit, nec cognovit requietes, huic super hunc,

6. et vixit mille annorum redditus et bonitatem non vidit : nonne ad locum unum vadunt omnia?

7. Omnis labor hominis in ore ipsius, et quidem anima non implebitur.

8. Quoniam abundantia sapienti super insipientem, eo quod pauper novit ire ad faciem vitæ.

9. Bonum est aspectus oculorum super ambulantiem anima : hoc etiam vanitas et præsumptio spiritus.

10. Si quid fuit, jam vocatum est nomen ejus, et cognitum quod est homo, et non poterit judicari cum fortiore super se.

11. Quia sunt verba multa multiplicantia vanitatem.

CAPUT VII.

1. Quid plus homini? Quis enim cognovit bonum homini in vita, numerum dierum vanitatis ejus, et fecit ea in umbra? Quia quis annuntiabit homini quid erit post eum sub sole?

15. Καὶ ἐπήνεσα ἐγὼ σὺν τῇ εὐφροσύνῃ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι εἰ μὴ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι. Καὶ αὐτὸ συμ-προέσται αὐτῷ ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ, ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον.

16. Ἐν οἷς ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ γνῶναι τὴν σοφίαν, καὶ τοῦ ἰδεῖν τὸν περισπασμὸν τὸν πεποιημένον ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι καὶ ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ ὕπνον ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ οὐκ ἔστι βλέπων.

17. Καὶ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὐρεῖν σὺν τῷ ποιήματι τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον· ὅσα ἂν μοχθήσῃ ἄνθρωπος τοῦ ζητῆσαι καὶ οὐχ εὐρήσει. Καὶ γε ὅσα ἂν εἴπῃ σοφὸς τοῦ γνῶναι οὐ δυνήσεται τοῦ εὐρεῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ὅτι σύμπαν τοῦτο ἔδωκα εἰς καρδίαν μου, καὶ καρδία μου σύμπαν εἶδε τοῦτο. Ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ γε ἀγάπην καὶ γε μίσος οὐκ ἔστιν εἰδὼς ὁ ἄνθρωπος· τὰ πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν,

2. ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσιν. Συνάντημα ἐν τῷ δικαίῳ καὶ τῷ ἀσεβεῖ, τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ, καὶ τῷ καθαρῷ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ τῷ θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι. Ὡς ὁ ἀγαθὸς ὡς ὁ ἁμαρτάνων, ὡς ὁ ὁμνῶν καθὼς ὁ τὸν ὄρκον φοβούμενος.

3. Τοῦτο πονηρὸν ἐν παντὶ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι συνάντημα ἐν τοῖς πᾶσιν. Καὶ γε καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώθη πονηροῦ· καὶ περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν ζωῇ αὐτῶν καὶ ὁπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς.

4. Ὅτι τίς δε κοινωεῖ πρὸς πάντας τοὺς ζῶντας; Ἔστιν ἐλπίς ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν αὐτὸς ἀγαθὸς ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν νεκρόν.

5. Ὅτι οἱ ζῶντες γινώσκονται ὅτι ἀποθανοῦνται, καὶ οἱ νεκροὶ οὐκ εἰσὶ γινώσκοντες οὐδέν· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι μισθός, ὅτι ἐπελήσθη ἡ μνήμη αὐτῶν.

6. Καὶ γε ἀγάπη αὐτῶν, καὶ γε μίσος αὐτῶν, καὶ γε ζῆλος αὐτῶν ἥδη ἀπώλετο· καὶ γε μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐν παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον.

7. Δεῦρο, φάγε ἐν εὐφροσύνῃ τὸν ἄρτον σου, καὶ πίε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου, ὅτι ἥδη εὐδόκησεν ὁ Θεὸς τὰ ποιήματά σου.

8. Ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμάτιά σου λευκά, καὶ ἔλαιον ἐπὶ κεφαλῆς σου μὴ ὑστερησάτω.

9. Καὶ ἴδε ζωὴν μετὰ γυναῖκος ἧς ἠγάπησας πάσας τὰς ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου, τὰς δοθείσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι αὐτὸ μερὶς σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ ἐν τῷ μόχθῳ σου ὃ σὺ μοχλοῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον.

10. Πάντα ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ σου τοῦ ποιῆσαι, ὡς ἡ δύναμις σου ποίησον, ὅτι οὐκ ἔστι ποιήματα καὶ λογισμοὶ καὶ γνῶσις καὶ σοφία ἐν ᾧδῃ, ὅπου σὺ πορεύῃ ἐκεῖ.

11. Ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρόμος, καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος, καὶ γε οὐ τῷ σοφῷ ἄρτος, καὶ γε οὐ τοῖς συνετοῖς πλοῦτος, καὶ γε οὐ τοῖς γινώσκουσι χάρις, ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάντημα συναντήσεται σύμπασιν αὐτοῖς.

15. Et laudavi ego lætitiā, quia non est bonum homini sub sole, nisi comedere et bibere et lætari. Et ipsum simul aderit ei in labore ejus diebus vitæ ejus, quos dedit ei Deus sub sole.

16. In quibus dedi cor meum ut cognoscerem sapientiam, et viderem distentionem quæ facta est super terram, quia et in die et in nocte somnum oculis suis non est videns.

17. Et vidi omnia opera Dei, quia non poterit homo invenire opus quod factum est sub sole : quæcumque laborabit homo quærere et non inveniet. Etiam quæcumque dixerit sapiens cognoscere non poterit invenire.

CAPUT IX.

1. Quare omne hoc dedi in corde meo, et cor meum omne vidit hoc. Quomodo justī et sapientes et operationes eorum in manu Dei, et quidem charitatem et quidem odium non est cognoscens homo : omnia ante faciem eorum,

2. vanitas in omnibus. Eventus unus justo et impio, bono et malo, et mundo et immundo, et sacrificanti et non sacrificanti. Sic bonus ut peccator, sic jurans sicut juramentum timens.

3. Hoc est pessimum in omni quod factum est sub sole, quia eventus unus omnibus. Et quidem cor filiorum hominis repletum est malo : et circumlatio in corde eorum in vita eorum et post hæc ad mortuos.

4. Quia quis est qui communicet in omnes viventes? Est spes quoniam canis vivens ipse bonus super leonem mortuum.

5. Quia viventes scient quod morientur, et mortui non sunt cognoscentes quicquam : et non est eis amplius merces, in oblivionem enim venit memoria eorum.

6. Etiam dilectio eorum, etiam odium eorum, etiam zelus eorum jam periit : etiam pars non est eis ultra in sæculum in omni quod factum est sub sole.

7. Veni, comede in lætitia panem tuum, et bibe in corde bono vinum tuum, quoniam jam complacuerunt Deo opera tua.

8. In omni tempore sint vestimenta tua candida, et oleum super caput tuum non desit.

9. Et vide vitam cum muliere quam dilexisti omnibus diebus vitæ vanitatis tuæ, qui dati sunt tibi sub sole, quia hoc est pars tua in vita tua, et in labore tuo quo tu laboras sub sole.

10. Omnia quæ invenerit manus tua facere, prout virtus tua fac, quia non est opus et cogitatio et scientia et sapientia in inferno, quo tu vadis illuc.

11. Converti me et vidi sub sole, quoniam non est velocibus cursus, nec potentibus prælium, nec quidem sapienti panis, nec quidem intelligentibus divitiæ, nec quidem scientibus gratia, quoniam tempus et eventus occurret omnibus illis.

12. Ὅτι καὶ γε καὶ οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τὸν καιρὸν αὐτοῦ, ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι ἐν ἀμφιβλήστῳ κακῷ, καὶ ὡς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδι. Ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώπου εἰς καιρὸν πονηρὸν, ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω.

13. Καὶ γε τοῦτο εἶδον, σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ μεγάλη ἐστὶ πρὸς μέ.

14. Πόλις μικρά καὶ ἄνδρες ἐν αὐτῇ ὀλίγοι, καὶ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσῃ αὐτὴν, καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακας μεγάλους.

15. Καὶ εὗρῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρα πέννητα σοφὸν, καὶ διασώσῃ αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πέννητος ἐκείνου.

16. Καὶ εἶπα ἐγώ· Ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύνάμιν· καὶ σοφία τοῦ πέννητος ἐξουδενωμένη, καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οὐκ εἰσακούονται.

17. Λόγοι σοφῶν ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται ὑπὲρ κραυγῶν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύναις.

18. Ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκευῇ πολέμου, καὶ ἁμαρτάνων εἰς ἀπολέσει ἀγαθωσύνην πολλήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Μυῖαι θανατοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος. Τίμιον ὀλίγον σοφίας ὑπὲρ ὅσων ἀφροσύνης μεγάλης.

2. Καρδία σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ, καὶ καρδία ἀφρονος εἰς ἀριστερὸν αὐτοῦ.

3. Καὶ γε ἐν δόῳ ὅταν ἀφρων πορεύηται, καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει, καὶ ἀλογίζεται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν.

4. Ἐὰν πνεῦμα τοῦ ἐξουσιάζοντος ἀνάβῃ ἐπὶ σέ, τόπον σοῦ μὴ ἀφῆς, ὅτι λαμα καταπαύσει ἁμαρτίας μεγάλας.

5. Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὡς ἀκούσιον ἐξῆλθεν ἀπὸ προσώπου ἐξουσιάζοντος.

6. Ἐδόθη δ' ἀφρων ἐν ὕψει μεγάλοις, καὶ πλούσιοι ἐν ταπεινῷ καθήσονται.

7. Εἶδον δούλους ἐφ' ἵππους, καὶ ἄρχοντας πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς.

8. Ὁ ὀρύσων μόθρον, εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται, καὶ καθαιρούντα φραγμὸν δέχεται αὐτὸν ὄφις.

9. Ἐξαίρων λίθους διαπονηθήσεται ἐν αὐτοῖς· σχίζων ξύλα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς.

10. Ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ σιδήριον, καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξε. Καὶ δυνάμεις δυναμώσῃ, καὶ περίσσεια τῷ ἀνδρὶ οὐ σοφία.

11. Ἐὰν δάκῃ ὄφις ἐν οὐ ψιθυρισμῷ, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια τῷ ἐπάδοντι.

12. Λόγοι στόματος σοφοῦ χάρις, καὶ χεὶρ ἀφρονος καταποντιοῦσιν αὐτόν.

13. Ἀρχὴ λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη, καὶ ἐσχάτη στόματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά,

14. καὶ δ' ἀφρων πληθύνει λόγους. Οὐκ ἔγνω ἄνθρωπος τί τὸ γενόμενον, καὶ τί τὸ ἐσόμενον, ὅτι ὅπισω αὐτοῦ τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ;

15. Μόχθος τῶν ἀφρόνων κακώσῃ αὐτοὺς, ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν.

16. Οὐαί σοι, πόλις, ἥς ὁ βασιλεὺς σου νεώτερος, καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρῶτ' ἐσθίουσιν.

12. Quia etiam nescit homo tempus suum, quasi pisces qui tenentur in reticulo malo, et sicut volucres quæ capiuntur in laqueo. Sicut ea illaqueantur filii hominis in tempore malo, cum ceciderit super ipsos subito.

13. Etiam hoc vidi, sapientiam sub sole, et magna est ad me.

14. Civitas parva et viri pauci in ea, et venit super eam rex magnus et circumdedit eam, et ædificavit adversus eam aggeres magnos.

15. Et invenit in ea virum pauperem sapientem, et salvavit hic civitatem in sapientia sua, et homo non recordatus est viri pauperis illius.

16. Et dixi ego : Bona sapientia super potentiam : et sapientia pauperis pro nihilo habita, et verba ejus non exaudita.

17. Verba sapientum in quiete audiuntur super clamorem eorum qui potestatem habent in stultitiis.

18. Bona sapientia super vasa belli, et peccans unus perdet bonitatem multam.

CAPUT X.

1. Muscæ morientes putrefaciunt compositionem olei suavitatis. Pretiosum paululum sapientiæ super gloriam insipientiæ magnam.

2. Cor sapientis in dextro ejus, et cor stulti in sinistro ejus.

3. Etiam in via cum stultus ambulat, cor ejus deficiet, et quæ cogitabit omnia stultitia sunt.

4. Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te, locum tuum ne dimiseris, quia sanitas requiescere faciet peccata magna.

5. Est malum quod vidi sub sole, quasi non spontaneum exivit a facie potestatem habentis.

6. Datus est stultus in sublimitatibus magnis, et divites in humili sedebunt.

7. Vidi servos in equis, et principes ambulantes quasi servos super terram.

8. Qui fodit foveam, in ipsam incidet, et qui dissipat sepem mordebit eum serpens.

9. Qui subtrahit lapides dolebit in eis : scindens ligna periclitabitur in eis :

10. si exciderit ferrum, et ipse faciem turbavit. Et fortitudines confortabit, et abundantia viro non sapientia.

11. Si momorderit serpens in non susurro, et non est amplius incantanti.

12. Verba oris sapientis gratia, et labia insipientis degluttient eum.

13. Initium verborum ejus insipientia, et novissimum oris ejus circumlatio pessima,

14. et stultus multiplicat verba. Ignorat homo quid sit quod factum est, et quid quod futurum est, quod post eum quis annuntiabit ei?

15. Labor stultorum affliget eos, qui nescit ire in civitatem.

16. Væ tibi, civitas, cujus rex tuus junior, et principes tui mane comedunt.

27. Ὃς δίδωσι πτωχοῖς, οὐκ ἐνδεηθήσεται· ὃς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται.

28. Ἐν τόποις ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι, ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Κρείσσων ἀνὴρ ἐλέγχων ἀνδρὸς σκληροτραχήλου, ἐξαπίνης γὰρ φλεγόμενον αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἱασις.

2. Ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθήσονται λαοί, ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν ἄνδρες.

3. Ἀνδρὸς φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνεται πατὴρ αὐτοῦ, ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας ἀπολεῖ πλοῦτον.

4. Βασιλεὺς δίκαιος ἀνίστησι χώραν, ἀνὴρ δὲ παράνομος κατασκάπτει.

5. Ὃς παρασκευάζεται ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον, περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν.

6. Ἀμαρτάνονται ἀνδρὶ μεγάλη παγίς, δίκαιος δὲ ἐν χαρᾷ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἔσται.

7. Ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχροῖς, ὃ δὲ ἀσεβὴς οὐ νοεῖ γνῶσιν, καὶ πτωχῷ οὐχ ὑπάρχει νοὺς ἐπιγνώμων.

8. Ἄνδρες ἄνομοι ἐξέκασαν πόλιν, σοφοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὄργην.

9. Ἀνὴρ σοφὸς κρίνει ἔθνη, ἀνὴρ δὲ φαῦλος ὀργιζόμενος καταγέλλεται καὶ οὐ καταπτήσσει.

10. Ἄνδρες αἱμάτων μέτοχοι μισοῦσιν ὅσιον, οἱ δὲ εὐθείας ἐκζητήσουσι ψυχὴν αὐτοῦ.

11. Ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐκφέρει ἄφρων, σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος.

12. Βασιλεὺς ὑπακούοντος λόγον ἁδίκον, πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι.

13. Δανειστοῦ καὶ χρεωφειλέτου ἀλλήλοις συνελθόντων, ἐπισκοπὴν ἀμφοτέρων ποιεῖται ὁ Κύριος.

14. Βασιλεὺς ἐν ἀληθείᾳ κρίνοντος πτωχοῦς, ὁ θρόνος αὐτοῦ εἰς μαρτύριον κατασταθήσεται.

15. Πληγαὶ καὶ ἐλεγχοὶ διδῶσαι σοφίαν, παῖς δὲ πλανώμενος αἰσχύνει γονεῖς αὐτοῦ.

16. Πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλοὶ γίνονται ἁμαρτίαι, οἱ δὲ δίκαιοι ἐκείνων πιπτόντων κατὰφοβοὶ γίνονται.

17. Παίδευε υἱόν σου καὶ ἀναπαύσει σε, καὶ δώσει κόσμον τῇ ψυχῇ σου.

18. Οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔθνει παρανόμῳ, ὃ δὲ φυλάσσω τὸν νόμον μακαριστός.

19. Λόγοι οὐ παιδεύθεται οἰκέτης σκληρός· ἐὰν γὰρ καὶ νόση, ἀλλ' οὐχ ὑπακούσεται.

20. Ἐὰν ἴδῃς ἀνδρα ταχύν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ὃ ἄφρων αὐτοῦ.

21. Ὃς κατασπαταλᾷ ἐκ παιδὸς οἰκέτης ἔσται, ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ' ἑαυτῷ.

22. Ἀνὴρ θυμώδης ἐγείρει νείκος, ἀνὴρ δὲ ὀργίλος ἐξώρυσεν ἁμαρτίαν.

23. Ὑβρις ἀνδρα ταπεινοῖ, τοὺς δὲ ταπεινόφρονας ἐρείδει δόξη Κύριος.

24. Ὃς μερίζεται κλέπτη μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν· ἐὰν δὲ ὀρκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ ἀναγγείλωσι,

25. φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους ὑπεσεκλήσθησαν, ὃ δὲ πεποιθὺς ἐπὶ Κυρίῳ εὐφρανθήσεται.

27. Qui dat pauperibus, non egebit : qui autem avertit oculum suum in multa penuria erit.

28. In locis impiorum gemunt justī, in illorum autem perditione abundabunt justī.

CAPUT XXIX.

1. Melior vir correptionum viro duræ cervicis, repente enim ardente eo non est medela.

2. Dum laudantur justī lætabuntur populi, imperantibus autem impiis gemunt viri.

3. Viri amantis sapientiam lætatur pater ejus, qui autem pascit meretrices disperdet divitias.

4. Rex justus erigit regionem, vir autem iniquus destruit.

5. Qui præparat ad faciem sui amici rete, illud circumdat suis pedibus.

6. Peccanti viro magnus laqueus, justus autem in gaudio et in lætitia erit.

7. Novit justus judicare pauperibus, impius autem non cogitat scientiam, et inopi non inest mens cognoscens.

8. Viri iniqui exusserunt civitatem, sapientes autem averterunt iram.

9. Vir sapiens judicabit gentes, vir autem nequam succensens deridetur et non terret.

10. Viri sanguinum participes odio habent sanctum, recti autem exquirent animam ejus.

11. Totam iram suam profert insipiens, sapiens autem dispensat per partem.

12. Rege exaudiente verbum injustum, omnes qui sub eo iniqui.

13. Fornatore et debitore invicem concurrentibus, visitationem utriusque facit Dominus.

14. Regis in veritate judicantis pauperes, sedes ejus in testimonium constituetur.

15. Plagæ et correptiones dant sapientiam, puer autem errans confundit parentes suos.

16. Cum multi sunt impii multa fiunt peccata, justī autem illis cadentibus timidi fiunt.

17. Erudi filium tuum et requiem dabit tibi, et dabit ornatum animæ tuæ.

18. Non erit enarrator genti iniquæ, custodiens autem legem beatissimus.

19. Verbis non erudietur famulus durus : nam etsi intellexerit, sed non obediit.

20. Si videas virum velocem in verbis, cognosce quia spem habet magis insipiens eo.

21. Qui deliciar a puero famulus erit, novissime autem dolebit super se.

22. Vir indignabundus suscitabit contentionem, et vir iracundus effodit peccatum.

23. Contumelia virum humiliat, humiliter autem sentientes firmat gloria Dominus.

24. Qui participat furi odit suam animam : si autem juramentum propositum audientes non annuntiaverint,

25. timentes et reveriti homines supplantati sunt : qui

Ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσι σφάλμα, ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ τῷ Δεσπότη ῥωθίζεται.

26. Πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα ἡγουμένων, παρὰ δὲ Κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον ἀνδρὶ.

27. Βδέλυγμα δίκαιος ἀνὴρ ἀνδρὶ ἀδίκῳ, βδέλυγμα δὲ ἀνόμῳ κατευθύνουσα ὁδός.

(Vulg. XXXI, 10.) Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὕρησει; Τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων πολυτελῶν ἡ τοιαύτη.

11. Θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς· ἡ τοιαύτη, καλῶν σκύλων οὐκ ἀπορήσει.

(*) 12. Ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ εἰς ἀγαθὰ πάντα τὸν βίον,

13. μηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὐχρηστον ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

14. Ἐγένετο ὡσεὶ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν, συνάγει δὲ αὕτη τὸν βίον.

15. Καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν, καὶ ἔδωκε βρώματα τῷ οἴκῳ, καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίαις.

16. Θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσε κτῆμα.

17. Ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὁσφὺν αὐτῆς ἤρεισε τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον.

18. Καὶ ἐγεύσατο ὅτι καλὸν ἐστὶ τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀποθεέννυται ὁ λύχνος αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα.

19. Τοὺς πῆχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ἐρείδει εἰς ἀτρακτον.

20. Χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξε πένητι, καρπὸν δὲ ἐξέτεινε πτωχῷ.

21. Οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὅταν που χρονίζῃ, πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδεδυμένοι εἰσὶ.

22. Δισσὰς χλαίνας ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα.

23. Περίβλεπτος δὲ γίνεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐν πύλαις, ἡνίκα ἂν καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς.

24. Σινδόνας ἐποίησε καὶ ἀπέδωτο περιζώματα τοῖς Χαναναίοις. Στόμα αὐτῆς διήνοιξε προσεχόντως καὶ ἐννόμως, καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς.

25. Ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἰσχυαῖς. (**)

(a) 27. Στεγναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς, σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγε.

(b) 28. Τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως,

28. ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ἀνέστησε τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἤνεσεν αὐτήν.

29. Πολλὰ θυγατέρες ἐκτήσαντο πλοῦτον, πολλὰὶ ἐποίησαν δύναμιν· σὺ δὲ ὑπέρχεισαι, ὑπερῆρας πάσας.

30. Ψευδεὶς ἀρέσκειαι, καὶ μάταιον κάλλος γυναικός· γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται, φόβον δὲ Κυρίου αὐτὴ αἰνεῖτω.

31. Δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν χειλέων αὐτῆς, καὶ αἰνεῖσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

(*) 12. Ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀγαθόν, καὶ οὐ κακὸν πάντα τὸν βίον. (Alex.)

(**) 26. Στόμα αὐτῆς διήνοιξεν προσηκόντως καὶ ἐννόμως, καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. (Alex.)

autem confidit in Domino lætabitur. Impietas viro dat prolapsionem, qui autem confidit in Domino salvabitur.

26. Multi colunt facies ducum, a Domino autem fit justum viro.

27. Abominatio justus vir viro injusto, abominatio autem iniquo recte pergens via.

(Vulg. XXXI, 10.) Mulierem fortem quis inveniet? Pretiosior autem est lapidibus pretiosis quæ talis est.

11. Confidit super eam cor viri ejus : quæ talis est pulchris spoliis non egebit.

12. Operatur enim viro ad bona omni vita,

13. filans lanas et linum fecit quod utile est manibus suis.

14. Facta est tamquam navis mercaturam exercens de longe, congregat autem hæc vitam.

15. Et surrexit de noctibus, et dedit escas domni, et opera ancillis.

16. Considerans agrum emit, et de fructibus manuum suarum plantavit possessionem.

17. Præcincta fortiter lumbum suum firmavit brachia sua ad opus.

18. Et gustavit quia bonum est operari, et non exstinguitur lucerna ejus totam noctem.

19. Cubitos suos extendit ad utilia, et manus suas firmat ad fusum.

20. Manus autem suas aperuit pauperi, et palmam extendit inopi.

21. Non est sollicitus de iis quæ in domo vir ejus sicubi moratus fuerit, omnes enim qui ab ea induti sunt.

22. Duplices vestes fecit viro suo, de bysso autem et purpura sibi indumenta.

23. Conspicuus autem fit vir ejus in portis, quandocumque sederit in consessu cum senibus habitatoribus terræ.

24. Sindonas fecit et vendidit cingula Chananæis. Os suum aperuit attente et legitime, et ordinem posuit linguæ suæ.

25. Fortitudinem et decorem induit, et lætata est in diebus novissimis.

27. Constrictæ mansiones domorum ejus, cibos autem pigros non manducavit.

26. Os autem aperit sapienter et congruenter legibus,

28. elemosyna autem ejus suscitavit filios ejus et ditati sunt, et vir ejus laudavit eam.

29. Multæ filiæ acquisierunt divitias, multæ fecerunt virtutem : tu autem emines, supergressa es universas.

30. Fallaces gratiæ, et vana pulchritudo mulieris : mulier enim intelligens benedicetur, timorem autem Domini ista laudet.

31. Date ei de fructibus laborum ejus, et laudetur in portis vir ejus.

12. Operatur enim viro bonum, et non malum omni vita.

26. Os suum aperuit decenter et legitime, et ordinem constituit linguæ suæ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ῥήματα Ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ.

2. Ματαιότης ματαιότητων, εἶπεν δ' Ἐκκλησιαστής, ματαιότης ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης.

3. Τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ὃ μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον;

4. Γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἐρχεται, καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν αἰῶνα ἔστηκε.

5. Καὶ ἀνατέλλει δ ἥλιος καὶ δύνει δ ἥλιος, καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἔλκει· αὐτὸς ἀνατέλλων ἐκεῖ

6. πορεύεται πρὸς νότον καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρᾶν· κυκλοῖ κυκλῶν, πορεύεται τὸ πνεῦμα, καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπιστρέφει τὸ πνεῦμα.

7. Πάντες οἱ χεῖμαρροι πορεύονται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἐμπιμπλαμένη· εἰς τὸν τόπον οὗ οἱ χεῖμαρροι πορεύονται, ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπιστρέφουσι τοῦ πορευθῆναι.

8. Πάντες οἱ λόγοι ἔγκοποι, οὐ δυνήσεται ἀνὴρ τοῦ λαλεῖν, καὶ οὐ πλησθήσεται ὀφθαλμὸς τοῦ ὁρᾶν, καὶ οὐ πληρωθήσεται οὐς ἀπὸ ἀκροάσεως.

9. Τί τὸ γεγονός; αὐτὸ τὸ γενησόμενον. Καὶ τί τὸ πεποιημένον; αὐτὸ τὸ ποιηθόμενον.

10. Καὶ οὐκ ἔστι πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον. Ὅς λαλήσει καὶ ἐρεῖ· Ἴδε, τοῦτο καινὸν ἔστιν, ἤδη γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἐμπροσθεν ἡμῶν.

11. Οὐκ ἔστι μνήμη τοῖς πρώτοις, καὶ γε τοῖς ἐσχάτοις γενομένοις οὐκ ἔσται αὐτῶν μνήμη μετὰ τῶν γενησομένων εἰς τὴν ἐσχάτην.

12. Ἐγὼ Ἐκκλησιαστής ἐγενόμην βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ,

13. καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ ἐκζητῆσαι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων τῶν γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ὅτι περισπασμὸν πονηρὸν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτοῖς.

14. Εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

15. Διεστραμμένοι οὐ δυνήσεται ἐπικοσμηθῆναι, καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται ἀριθμηθῆναι.

16. Ἐλάλησα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, τῷ λέγειν· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμεγαλύνθην καὶ προσέθηκα σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν οἱ ἐγένοντο ἐμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γῶναι σοφίαν καὶ γῶσιν.

17. Καὶ καρδίᾳ μου εἶδε πολλὰ, σοφίαν καὶ γῶσιν, παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην· ἔγνων ἐγὼ ὅτι καὶ γε τοῦτό ἐστι προαίρεσις πνεύματος.

18. Ὅτι ἐν πληθὺ σοφίας· πληθὺς γνώσεως, καὶ δὲ προστιθεῖς γῶσιν προσθήσει ἄλγημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου· Δεῦρο δὴ, πειράσω σε ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἴδε ἐν ἀγαθῷ· καὶ ἰδοὺ καὶ γε τοῦτο ματαιότης.

ECCLESIASTES.

CAPUT I.

1. Verba Ecclesiastæ filii David regis Israel in Jerusalem.

2. Vanitas vanitatum, dixit Ecclesiastes, vanitas vanitatum, omnia vanitas.

3. Quid superest homini in omni labore suo quo laborat sub sole?

4. Generatio vadit et generatio venit, et terra in sæculum stat.

5. Et oritur sol et occidit sol, et ad locum suum ducit : oriens ipse ibi

6. vadit ad austrum et gyrat ad aquilonem : gyrat gyrans, vadit spiritus, et in circulos suos revertitur spiritus.

7. Omnes torrentes vadunt in mare, et mare non est impletum : ad locum quo torrentes erunt, illuc ipsi revertuntur ad eundum.

8. Omnes sermones graves, non poterit vir loqui, et non satiabitur oculus videndo, et non implebitur auris ex auditu.

9. Quid est quod fuit? ipsum quod futurum est. Et quid est quod factum est? ipsum quod faciendum est.

10. Et non est omne recens sub sole. Qui loquetur ac dicet : Vide, hoc novum est, jam fuit in sæculis quæ fuerunt ante nos.

11. Non est memoria primis, et quidem novissimis cum facta fuerint non erit eorum memoria cum eis qui futuri sunt in novissimo.

12. Ego Ecclesiastes fui rex super Israel in Jerusalem,

13. et dedi cor meum ad inquirendum et considerandum in sapientia de omnibus quæ fiunt sub cælo, quoniam distentionem malam dedit Deus filiis hominum ut distendantur in ea.

14. Vidi universa opera quæ facta sunt sub sole, et ecce omnia vanitas et præsumptio spiritus.

15. Perversum non poterit adornari, et imminutio non poterit numerari.

16. Locutus sum ego in corde meo, dicens : Ecce ego magnificatus sum et adjeci sapientiam super omnes qui fuerunt ante me in Jerusalem. Et dedi cor meum, ut noscerem sapientiam et scientiam.

17. Et cor meum vidit multa, sapientiam et scientiam, parabolas et scientiam : cognovi ego quia et hoc est præsumptio spiritus.

18. Quia in multitudine sapientiæ multitudo cognitionis, et qui apponit scientiam apponit dolorem.

CAPUT II.

1. Dixi ego in corde meo : Veni nunc, tentabo te in lætitia, et vide in bono : et ecce etiam hoc vanitas.

2. Τῷ γέλῳτι εἶπα περιφορὰν, καὶ τῇ εὐφροσύνῃ· τί τοῦτο ποιεῖς;

3. Καὶ κατεσκεψάμην εἰ ἡ καρδιά μου ἐλκύσει ὡς οἶνον τὴν σάρκα μου, καὶ καρδιά μου ὠδήγησε ἐν σοφίᾳ καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ' εὐφροσύνην, ἕως οὗ ἴδω ποῖον τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὃ ποιήσουσιν ὑπὸ τὴν ἥλιον, ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν.

4. Ἐμεγάλυνα ποίημά μου, ὠκοδόμησά μοι οἴκους, ἐφύτευσά μοι ἀμπελώνας,

5. ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους, καὶ ἐφύτευσα ἐν αὐτοῖς ὕλον πᾶν καρποῦ.

6. Ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὑδάτων τοῦ ποτίσαι ἀπ' αὐτῶν ὄρυμὸν βλαστῶντα ἕλλα.

7. Ἐκτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας, καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό μοι, καὶ γε κτήσις βουκολοῦ καὶ ποιμνίου πολλὴ ἐγένετό μοι ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους ἐμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ.

8. Συνήγαγον μοι καὶ γε ἀργύριον, καὶ γε χρυσίον, καὶ περιουσιασμοὺς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν. Ἐποίησά μοι ἄδοντας καὶ ἄδουσας, καὶ ἐντρύφηματα υἱῶν ἀνθρώπων, οἰνοχόον καὶ οἰνοχόας.

9. Καὶ ἐμεγαλύνθην καὶ προσέθηκα παρὰ πάντας τοὺς γενομένους ἀπὸ ἐμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ γε σοφία μου ἐστάθη μοι.

10. Καὶ πᾶν ὃ ἤτησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, οὐκ ἀφείλον ἀπ' αὐτῶν. Οὐκ ἀπεκώλυσα τὴν καρδίαν μου ἀπὸ πάσης εὐφροσύνης μου, ὅτι καρδιά μου εὐφράνθη ἐν παντὶ μόχθῳ μου, καὶ τοῦτο ἐγένετο μερὶς μου ἀπὸ παντὸς μόθου μου.

11. Καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσι ποίημασί μου οἷς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου, καὶ ἐν μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια ὑπὸ τὸν ἥλιον.

12. Καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ τοῦ ἰδεῖν σοφίαν καὶ παραφορὰν καὶ ἄφροσύνην, ὅτι τίς ἀνθρώπος ὃς ἐπελεύσεται ὀπίσω τῆς βουλής; τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτὴν.

13. Καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι ἔστι περίσσεια τῇ σοφίᾳ ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην, ὡς περίσσεια τοῦ φωτός ὑπὲρ τὸ σκότος.

14. Τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄφρων ἐν σκότει πορεύεται· καὶ ἔγνω καὶ γε ἐγὼ ὅτι συνάντημα ἐν συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς.

15. Καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου· Ὡς συνάντημα τοῦ ἄφρονος, καὶ γε ἐμοὶ συναντήσεται μοι, καὶ ἵνατὶ ἐσορισάμην ἐγώ; Περισσὸν ἐλάλησα ἐν καρδίᾳ μου, ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης, διότι ὁ ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ.

16. Ὅτι οὐκ ἔστι ἡ μνήμη τοῦ σοφοῦ μετὰ τοῦ ἄφρονος εἰς τὸν αἰῶνα, καθότι ἡδὴ αἱ ἡμέραι ἐρχόμεναι τὰ πάντα ἐπελήσθη. Καὶ πῶς ἀποθάνεται ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος;

17. Καὶ ἐμίσησα σὺν τὴν ζωῇ· ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμὲ τὸ ποίημα τὸ πεπονημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

18. Καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σύμπαντα μόχθον μου ὃν ἐγὼ κοπιῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι ἀφίω αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ γινομένῳ μετ' ἐμέ.

19. Καὶ τίς εἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἡ ἄφρων, καὶ εἰ ἐξουσιάζεται ἐν παντὶ μόχθῳ μου, ᾧ ἐμόχθησα καὶ ᾧ ἐσορισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον; Καὶ γε τοῦτο ματαιότης.

2. Risui dixi circumlationem, et jucunditati : Quid hoc facis?

3. Et consideravi si cor meum trahet tamquam vinum carnem meam, et cor meum deduxit in sapientia et ut obtinerem lætitiā, donec viderem quid sit bonum filiis hominum, quod facient sub sole, numero dierum vitæ suæ.

4. Magnificavi opus meum, ædificavi mihi domos, plantavi mihi vineas,

5. feci mihi hortos et pomaria, et plantavi in illis lignum omne fructus.

6. Feci mihi piscinas aquarum ad irrigandum ex eis salum germinantem ligna.

7. Mercatus sum mihi servos et ancillas, et vernaculi fuerunt mihi, et quidem possessio armenti et ovium multa fuit mihi super omnes qui fuerunt ante me in Jerusalem.

8. Congregavi mihi etiam argentum, etiam aurum, et opes regum et provinciarum. Feci mihi cantores et cantatrices, et delicias filiorum hominum, ministrum vini et ministras.

9. Et magnificatus sum et adjeci super omnes qui fuerunt ab ante me in Jerusalem, et quidem sapientia mea adstitit mihi.

10. Et omne quod postulaverunt oculi mei, non abstuli ab eis. Non prohibui cor meum ab omni lætitia mea, quia cor meum lætatum est in omni labore meo, et hoc fuit portio mea ex omni labore meo.

11. Et respexi ego ad omnia opera mea quæ fecerunt manus meæ, et in laborem quo laboraveram faciendo, et ecce omnia vanitas et voluntas spiritus, et non est abundantia sub sole.

12. Et respexi ego ut viderem sapientiam et errorem et stultitiam, quia quis est homo qui ingreditur post consilium? ea quæ fecerunt ipsum.

13. Et vidi ego quia abundantia est sapientiæ super stultitiam, sicut abundantia lucis super tenebras.

14. Sapientis oculi ejus in capite ejus, et stultus in tenebris ambulat : et cognovi etiam ego quia eventus unus eveniet omnibus eis.

15. Et dixi ego in corde meo : Sicut eventus stulti, ita et mihi eveniet, et ut quid sapiens factus sum ego? Abundanter locutus sum in corde meo, quoniam hoc quoque vanitas, quoniam insipiens ex abundantia loquitur.

16. Quia non est memoria sapientis cum stulto in æternum, eo quod jam dies supervenientes universa oblivio operuit. Et quomodo morietur sapiens cum stulto?

17. Et odidi quidem vitam : quia malum super me opus quod factum est sub sole, quia omnia vanitas et præsumptio spiritus.

18. Et odidi ego omnem laborem meum quem ego laboro sub sole, quia dimitto illum homini qui fit post me.

19. Et quis novit utrum sapiens sit vel stultus, et an potestatem habeat in omni labore meo, quo laboravi et quo sapiens factus sum sub sole? Etiam hoc vanitas.

20. Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ ἀποτάξασθαι τὴν καρδίαν μου ἐν παντὶ μόχθῳ μου ὃν ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον.

21. Ὅτι ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μόχθος αὐτοῦ ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀνδρίᾳ· καὶ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἐμόχθησεν ἐν αὐτῷ δώσει αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ πονηρία μεγάλη·

22. ὅτι γίνεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ καὶ ἐν προαιρέσει καρδίας αὐτοῦ ὃς αὐτὸς μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον.

23. Ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἀλγημάτων καὶ θυμοῦ περισπασμὸς αὐτοῦ, καὶ γε ἐν νυκτὶ οὐ κοιμᾶται ἡ καρδία αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης ἐστίν.

24. Οὐκ ἐστὶν ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ, ὃ φάγεται καὶ δέπεται καὶ δεῖξει τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ. Καὶ γε τοῦτο εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ Θεοῦ ἐστίν.

25. Ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς πίνει παρὲξ αὐτοῦ;

26. Ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἔδωκε σοφίαν καὶ γνῶσιν καὶ εὐφροσύνην, καὶ τῷ ἀμαρτάνοντι ἔδωκε περισπασμὸν τοῦ προσθίνειν καὶ τοῦ συναγαγεῖν, τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ· ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος, καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

2. Καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν· καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκτίλαι τὸ πεφυτευμένον.

3. Καιρὸς τοῦ ἀποκτείνειν καὶ καιρὸς τοῦ ἰάσασθαι· καιρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς τοῦ οἰκοδομεῖν.

4. Καιρὸς τοῦ κλαῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ γελάσαι· καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀργήσασθαι.

5. Καιρὸς τοῦ βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συναγαγεῖν λίθους· καιρὸς τοῦ περιλαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μακρυνθῆναι ἀπὸ περιλήψεως.

6. Καιρὸς τοῦ ζητῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι· καιρὸς τοῦ φυλάξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν.

7. Καιρὸς τοῦ ῥῆξαι καὶ καιρὸς τοῦ ῥάψαι· καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν.

8. Καιρὸς τοῦ φιλῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι· καιρὸς πολέμου καὶ καιρὸς εἰρήνης.

9. Τίς περίσσεια τοῦ ποιούντος ἐν ὅς αὐτὸς μοχθεῖ;

10. Εἶδον σὺν πάντα τὸν περισπασμὸν ὃν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ.

11. Τὰ σύμπαντα ὃ ἐποίησε καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ. Καὶ γε σύμπαντα τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, ὅπως μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ ποίημα ὃ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους.

12. Ἔγνων ὅτι οὐκ ἐστὶν ἀγαθὸν ἐν αὐτοῖς, εἰ μὴ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ.

13. Καὶ γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται καὶ πίνει καὶ ἰδῇ ἀγαθὸν ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ, δόμα Θεοῦ ἐστίν.

14. Ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεός, αὐτὰ

20. Et conversus sum ego ut renuntiarem cordi meo in omni labore meo quo laboravi sub sole.

21. Quia est homo, quia labor ejus est in sapientia et in scientia et in virtute : et homo cui non laboravit in eo dabit illi partem suam : et quidem hoc vanitas et nequitia magna :

22. quoniam fit in homine in omni labore suo et in voluntate cordis sui quo ipse laborat sub sole.

23. Quia omnes dies ejus dolorum et iracundiæ distentio ejus, et quidem in nocte non dormit cor ejus : sed et hoc vanitas est.

24. Non est bonum homini, nisi quod comedit et quod bibit et quod ostendat animæ suæ bonum in labore suo. Et quidem hoc vidi ego quia de manu Dei est.

25. Quis enim comedet et quis bibet sine illo ?

26. quoniam homini bono coram se dedit sapientiam et scientiam et lætitiā, et peccanti dedit sollicitudinem ut augeat et congreget, ad dandum bono ante faciem Dei : quoniam et hoc vanitas et præsumptio spiritus.

CAPUT III.

1. Omnibus tempus est, et tempus omni rei sub cælo.

2. Tempus pariendi et tempus moriendi : tempus plantandi et tempus evellendi quod plantatum est.

3. Tempus occidendi et tempus sanandi : tempus destruendi et tempus ædificandi.

4. Tempus flendi et tempus ridendi : tempus plangendi et tempus saltandi.

5. Tempus mittendi lapides et tempus colligendi lapides : tempus amplexandi et tempus longe fieri ab amplexu.

6. Tempus acquirendi et tempus perdendi : tempus custodiendi et tempus projiciendi.

7. Tempus scindendi et tempus consuendi : tempus tacendi et tempus loquendi.

8. Tempus amandi et tempus odiendi : tempus belli et tempus pacis.

9. Quæ abundantia est facientis in quibus ipse laborat ?

10. Vidi omnem distentionem quam dedit Deus filiis hominum ut distendantur in ea.

11. Universa quæ fecit bona in tempore suo. Et quidem omne sæculum dedit in corde eorum, ut non inveniat homo opus quod fecit Deus ab initio et usque in finem.

12. Cognovi quia non est bonum in eis, nisi lætari et facere bonum in vita sua.

13. Et quidem omnis homo qui comedet et bibet et viderit bonum in omni labore suo, donum Dei est.

14. Cognovi quia omnia quæ fecit Deus, ipsa erunt in æter-

ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα· ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἔστι προσθεῖναι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀφελεῖν. Καὶ ὁ Θεὸς ἐποίησεν, ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

15. Τὸ γεγόμενον ἤδη, ἐστὶ· καὶ ὅσα τοῦ γίνεσθαι, ἤδη γέγονε, καὶ ὁ Θεὸς ζητήσει τὸν διωκόμενον.

16. Καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον τόπον τῆς κρίσεως, ἐκεῖ δ' ἀσεβής· καὶ τόπον τοῦ δικαίου, ἐκεῖ δ' εὐσεβής.

17. Καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου· Σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῇ κρίνει ὁ Θεός, ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι καὶ ἐπὶ παντὶ τῷ ποιήματι ἐκεῖ.

18. Εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου, περὶ λαλιᾶς υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι διακρίνει αὐτοὺς ὁ Θεός, καὶ τοῦ δεῖξαι ὅτι αὐτοὶ κτήνη εἰσὶ.

19. Καὶ γε αὐτοῖς συνάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ συνάντημα τοῦ κτήνους, συνάντημα ἐν αὐτοῖς. Ὡς ὁ θάνατος τούτου, οὕτως ὁ θάνατος τούτου· καὶ πνεῦμα ἐν τοῖς πᾶσιν, καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄνθρωπος παρὰ τὸ κτήνος; Οὐδέν· ὅτι πάντα ματαιίτης.

20. Τὰ πάντα εἰς τόπον ἓνα, τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ τοῦ χοῦς, καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέψει εἰς τὸν χοῦν.

21. Καὶ τίς εἶδε πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, εἰ ἀναβαίνει αὐτὸ ἄνω, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κτήνους, εἰ καταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς γῆν;

22. Καὶ εἶδον ὅτι οὐκ ἔστι ἀγαθὸν εἰ μὴ ὁ εὐφρανθῆσεται ὁ ἄνθρωπος ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸ μερίς αὐτοῦ. Ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἂν γένηται μετ' αὐτόν;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ, καὶ εἶδον συμπάσας τὰς συκοφαντίας τὰς γενομένας ὑπὸ τὸν ἥλιον. Καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντούμενων, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν, καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐτοῖς ἰσχύς, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν.

2. Καὶ ἐπήνεσα ἐγὼ σύμπαντας τοὺς τεθνηκότας τοὺς ἤδη ἀποθανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας, ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἕως τοῦ νῦν.

3. Καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τούτους ὅστις οὕτω ἐγένετο, ὅς οὐκ εἶδε σὺν πᾶν τὸ ποιῆμα τὸ πονηρὸν τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον.

4. Καὶ εἶδον ἐγὼ σύμπαντα τὸν μόχθον, καὶ σύμπασαν ἀνδρίαν τοῦ ποιήματος, ὅτι αὐτὸ ζῆλος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἐταίρου αὐτοῦ· καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

5. Ὁ ἄφρων περιέβαλε τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἔφαγε τὰς σάρκας αὐτοῦ.

6. Ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως ὑπὲρ πληρώματα δύο δρακῶν μόχθου καὶ προαιρέσεως πνεύματος.

7. Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ, καὶ εἶδον ματαιότητα ὑπὸ τὸν ἥλιον.

8. Ἔστιν εἷς, καὶ οὐκ ἔστι δευτέρος· καί γε υἱὸς καὶ γε ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ. Καί γε ὀφθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐμπίμπλεται πλοῦτου. Καὶ τίνι ἐγὼ μογῶθῃ, καὶ στερίσκω τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ ἀγαθωσύνης; Καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ περισπασμὸς πονηρὸς ἐστὶ.

9. Ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἓνα, οἷς ἔστιν αὐτοῖς μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν.

num : super illud non potest adjici, et ab illo non potest auferri. Et Deus fecit, ut timeant a facie ejus.

15. Quod fuit, jam est : et quæ futura sunt, jam fuerunt, et Deus quæret eum qui persecutionem patitur.

16. Et adhuc vidi sub sole locum judicii, illic impius : et locum justi, illic pius.

17. Et dixi ego in corde meo : Justum et impium judicabit Deus, quia tempus est omni rei et super omne factum ibi.

18. Dixi ego in corde meo, de loquela filiorum hominis, quia separabit illos Deus, et ut ostendat quia ipsi jumenta sunt.

19. Et quidem eis eventus filiorum hominis, et eventus pecoris, eventus unus eis. Sicut mors hujus, ita et mors illius : et spiritus unus omnibus, et quid abundavit homo a pecore? Nihil : quia omnia vanitas.

20. Omnia ad locum unum, omnia facta sunt de pulvere, et omnia revertentur in pulverem.

21. Et quis novit spiritum filiorum hominis, si ascendat ipse sursum, et spiritus pecoris, si descendat ipse deorsum in terram?

22. Et vidi quia non est bonum nisi quod lætetur homo in operibus suis, quia hæc est pars ejus. Quis enim adducet eum ut videat in illud quod futurum est post ipsum?

CAPUT IV.

1. Et converti me ego, et vidi universas calumnias quæ factæ sunt sub sole. Et ecce lacryma eorum qui calumniis sustinent, et non est qui consoletur eos, et de manu calumniantium eos fortitudo, et non est eis consolator.

2. Et laudavi ego omnes mortuos qui jam mortui sunt super viventes, quicumque ipsi vivunt usque nunc.

3. Et bonus super hos duos qui nondum factus est, qui non vidit omne opus malum quod factum est sub sole.

4. Et vidi ego universum laborem, et simul omnem virtutem operis, quia ipsum æmulatio viri a sodali ejus : et quidem hoc vanitas et præsumptio spiritus.

5. Stultus complexus est manus suas, et comedit carnes suas.

6. Bona plenitudo pugilli requietis super plenitudines duorum pugillorum laboris et præsumptionis spiritus.

7. Et conversus sum ego, et vidi vanitatem sub sole.

8. Est unus, et non est secundus : et quidem filius et frater non est ei, nec est finis omni labori ejus. Et quidem oculus ejus non satiatur divitiis. Et cui ego laboro, et fraudo animam meam bonitate? Sed et hoc vanitas et distentio pessima est.

9. Boni duo super unum, quibus est eis merces bona in labore suo.

10. Ὅτι ἐὰν πέσωσιν, ὁ εἷς ἐγερεῖ τὸν μέτοχον αὐτοῦ· Καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἐνὶ, ὅταν πέσῃ καὶ μὴ ᾗ δεύτερος ἐγείραι αὐτόν.

11. Καὶ γε ἐὰν κοιμηθῶσιν δύο καὶ θέρμῃ αὐτοῖς, καὶ ὁ εἷς πῶς θερμανθῇ;

12. Καὶ ἐὰν ἐπικραταιωθῇ ὁ εἷς, οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ, καὶ τὸ σπαρτίον τὸ ἐντρίτον οὐ ταχέως ἀποβραγῆσεται.

13. Ἀγαθὸς παῖς πένης καὶ σοφὸς ὑπὲρ βασιλέα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονά, ὃς οὐκ ἐγγὺ τοῦ προσέχειν ἔτι.

14. Ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμίων ἐξελευσεται τοῦ βασιλεῦσαι· ὅτι καὶ γε ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγενήθη πένης.

15. Εἶδον σύμπαντας τοὺς ζῶντας τοὺς περιπατοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου, ὃς στήσεται ἀντ' αὐτοῦ.

16. Οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ, τοῖς πᾶσιν οἱ ἐγένοντο ἐμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται ἐπ' αὐτῷ· ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προκίρσεις πνεύματος.

17. Φύλαξον τὸν πόδα σου ἐν ᾧ ἐὰν πορεύῃ εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν. Ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρόνων θυσία σου, ὅτι οὐκ εἰσὶν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι κακόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Μὴ σπεῦδε ἐπὶ στόματί σου, καὶ καρδίᾳ σου μὴ ταχυνάτω τοῦ ἐξενέγκαι λόγον πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ· ὅτι ὁ Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σὺ ἐπὶ τῆς γῆς· διὰ τοῦτο ἔστωσαν οἱ λόγοι σου ὀλίγοι.

2. Ὅτι παραγίνεται ἐνύπνιον ἐν πλήθει πειρασμοῦ, καὶ φωνὴ ἄφρονος ἐν πλήθει λόγων.

3. Καλὸς εὐξὴ εὐχὴν τῷ Θεῷ, μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτήν· ὅτι οὐκ ἔστι θέλημα ἐν ἀφροσι. Σὺ οὖν ὅσα ἐὰν εὐξῇ ἀπόδος.

4. Ἀγαθὸν τὸ μὴ εὐξασθαι σε ἢ τὸ εὐξασθαι σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι.

5. Μὴ ὥς τὸ στόμα σου τοῦ ἐξαμαρτῆσαι τὴν σάρκα σου, καὶ μὴ εἴπῃς πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἀγνοία ἔστιν, ἵνα μὴ ὀργισθῇ ὁ Θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου, καὶ διαφθερῇ τὰ ποιήματα χειρῶν σου.

6. Ὅτι ἐν πλήθει ἐνυπνίων καὶ ματαιότητων καὶ λόγων πολλῶν, ὅτι σὺ τὸν Θεὸν φοβοῦ.

7. Ἐὰν συκοφαντίαν πένητος καὶ ἀρπαγὴν κρίματος καὶ δικαιοσύνης ἴδῃς ἐν χώρᾳ, μὴ θαυμάσῃς ἐπὶ τῷ πράγματι· ὅτι ὕψηλός ἐπάνω ὕψηλῳ φυλάξαι, καὶ ὕψηλοι ἐπ' αὐτοῖς.

8. Καὶ περίσσεια γῆς ἐπὶ παντὶ ἔστι βασιλεὺς τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου.

9. Ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου· καὶ τίς ἠγάπησεν ἐν πλήθει αὐτῶν γέννημα; Καὶ γε τοῦτο ματαιότης.

10. Ἐν πλήθει ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν ἔσθοντες αὐτήν. Καὶ τί ἀνδρεία τῷ παρ' αὐτῆς; Ὅτι ἀρχὴ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ.

11. Γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φάγεται, καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι, οὐκ ἔστι ἀφίων αὐτὸν τοῦ ὑπνώσαι.

12. Ἔστιν ἀβρυστία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, πλουτὸν φυλασσόμενον τῷ παρ' αὐτοῦ εἰς κακίαν αὐτῷ,

10. Quia si ceciderint, unus eriget participem suum. Et vae ipsi uni, cum ceciderit et non fuerit secundus qui erigat eum.

11. Et quidem si dormient duo etiam calor erit illis, et unus quomodo calefiet?

12. Et si invaluerit unus, duo stabunt adversus eum, et funiculus triplex non cito rumpetur.

13. Bonus est puer pauper et sapiens super regem senio-rem et stultum, qui nescit providere in posterum.

14. Quoniam de domo victorum egredietur ut regnet: quia etiam in regno suo factus est pauper.

15. Vidi universos viventes qui ambulant sub sole cum adolescente secundo, qui stabit pro illo.

16. Non est finis omni populo, universis qui fuerunt ante illos. Et quidem novissimi non lætabuntur in eo: sed et hoc vanitas et præsumptio spiritus.

17. Custodi pedem tuum cum vadis in domum Dei, et propinquus ad audiendum. Super donum insipientium sacrificium tuum, quia nesciunt quod faciunt malum.

CAPUT V.

1. Noli festinare in ore tuo, et cor tuum non festinet ad proferendum verbum in conspectu Dei: quia Deus in cælo sursum, et tu super terram: propter hoc sint verba tua pauca.

2. Quia advenit somnium in multitudine sollicitudinis, et vox stulti in multiplicatione sermonum.

3. Prout voveris votum Deo, ne moreris reddere illud: quia non est voluntas in insipientibus. Tu igitur quæcumque voveris redde.

4. Bonum est non vovere te quam vovere te et non reddere.

5. Non des os tuum ut peccare facias carnem tuam, et ne dixeris in conspectu Dei, quia ignorantia est, ne irascatur Deus super vocem tuam, et disperdat opera manuum tuarum.

6. Quia in multitudine somniorum et vanitatum et verborum plurimorum, quare tu Deum time.

7. Si calumniam pauperis et direptionem iudicii et iustitiæ videris in regione, ne mireris super negotio: quia excelsus super excelsum ad custodiendum, et excelsi super eos.

8. Et præstantia terræ in omni est rex agri culti.

9. Qui diligit argentum non implebitur argento: et quis dilexit in multitudine eorum fructum? Sed et hoc vanitas.

10. In multitudine bonitatis multiplicati sunt qui comedunt eam. Et quid fortitudo ei qui ab ea? Quia principium videre oculis suis.

11. Dulcis somnus servi sive paululum et sive multum comederit, et ei qui saturatus est ditiescendo, non est dimittens eum dormire.

12. Est languor quem vidi sub sole, divitias custoditas ei qui ab eis in malum ei,

13. καὶ ἀπολείται ὁ πλοῦτος ἐκείνος ἐν περισπασμῷ πονηρῷ· καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ οὐδέν.

14. Καθὼς ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυμνός, ἐπιστρέφει τοῦ πορευθῆναι ὡς ἦκει, καὶ οὐδὲν οὐ λήψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, ἵνα πορευθῇ ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

15. Καὶ γε τοῦτο πονηρὰ ἀβρῳστία. Ὡς περ γὰρ παρεγένετο, οὕτως καὶ ἀπελεύσεται. Καὶ τίς ἡ περίσσεια αὐτοῦ ἢ μοχθεῖ εἰς ἀνεμόν;

16. Καὶ γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει, καὶ ἐν πένθει, καὶ θυμῷ πολλῷ, καὶ ἀβρῳστία, καὶ χόλῳ.

17. Ἰδοὺ εἶδον ἐγὼ ἀγαθόν, ὃ ἔστι καλὸν τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ὃ ἐὰν μοχθῇ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτοῦ ὃν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεός, ὅτι αὐτὸ μερίς αὐτοῦ.

18. Καὶ γε πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεός πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα, καὶ ἐξουσίασεν αὐτῷ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ λαβεῖν τὸ μέρος αὐτοῦ, καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, τοῦτο δόγμα Θεοῦ ἔστιν.

19. Ὅτι οὐ πολλά μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεός περισπᾷ αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ πολλὰ ἔστι ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον·

2. ἀνὴρ ὃς δώσει αὐτῷ ὁ Θεός πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν, καὶ οὐκ ἔστι ὑστερῶν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὃν ἐπιθυμᾷ, καὶ οὐκ ἐξουσίασει αὐτῷ ὁ Θεός τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι ἀνὴρ ξένος φάγεται αὐτόν· τοῦτο ματαιότης καὶ ἀβρῳστία πονηρὰ ἔστι.

3. Ἐὰν γεννήσῃ ἀνὴρ ἑκατόν, καὶ ἔτη πολλὰ ζήσεται, καὶ πληθὸς ὅτι ἔσονται αἱ ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ, καὶ ψυχὴ αὐτοῦ οὐ πλησθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης, καὶ γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ, εἶπα· Ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἐκτρωμα.

4. Ὅτι ἐν ματαιότητῃ ἦλθε, καὶ ἐν σκότει πορεύεται, καὶ ἐν σκότει δόγμα αὐτοῦ καλυφθήσεται.

5. Καὶ γε ἥλιον οὐκ εἶδεν, καὶ οὐκ ἔγνω ἀναπαύσεις, τούτῳ ὑπὲρ τούτων,

6. καὶ ἔζησε χιλιῶν ἐτῶν καθόδους καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδε· μὴ οὐκ εἰς τόπον ἕνα πορεύεται τὰ πάντα;

7. Πᾶς μόχθος ἀνθρώπου εἰς στόμα αὐτοῦ, καὶ γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσεται.

8. Ὅτι περίσσεια τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα, διότι ὁ πένθος οἶδε πορευθῆναι κατέναντι τῆς ζωῆς.

9. Ἀγαθὸν δράμα ὀφθαλμῶν ὑπερπορευόμενον ψυχῇ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

10. Εἴ τι ἐγένετο, ᾗδὴ κέκληται ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐγνώσθη ὃ ἔστιν ἄνθρωπος, καὶ οὐ δυνήσεται κριθῆναι μετὰ τοῦ ισχυροτέρου ὑπὲρ αὐτόν.

11. Ὅτι εἰσὶ λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες ματαιότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Τί περισσὸν τῷ ἀνθρώπῳ; Ὅτι τίς οἶδεν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ ζωῇ, ἀριθμὸν ζωῆς ἡμερῶν ματαιότητος αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὰ ἐν σκιᾷ; Ὅτι τίς ἀπαγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἥλιον;

13. et peribunt divitiæ illæ in distentione pessima : et genuit filium, et non est in manu ejus quicquam.

14. Sicut exivit de utero matris suæ nudus, revertetur ut eat sicut venit, et nihil accipiet in labore suo, ut eat in manu sua.

15. Sed et hoc languor pessimus. Sicut enim advenit, ita et abibit. Et quæ abundantia ejus qua laborat in ventum?

16. Et quidem omnes dies ejus in tenebris, et in luctu, et iracundia multa, et languore, et insaniam.

17. Ecce ego vidi bonum, quod est pulchrum comedere et bibere et cernere bonitatem in omni labore suo quocumque laboraverit sub sole, numero dierum vitæ suæ quos dedit ei Deus, hoc quippe est pars ejus.

18. Et quidem omnis homo cui dedit ei Deus divitias et substantiam, concessitque ei ut vesceretur ex eis, et tollet partem suam, et lætaretur in labore suo, hoc Dei donum est.

19. Non enim multum recordabitur dierum vitæ suæ, quia Deus occupat eum in lætitia cordis ejus.

CAPUT VI.

1. Est malum quod vidi sub sole, et multum est sub homine :

2. vir cui dabit ei Deus divitias et substantiam et gloriam, et non est deficiens anima sua ex omnibus quæ desiderabit, et non dabit ei Deus potestatem ut manducaret ex eo, quia vir alienus comedit illud : hoc vanitas est et languor pessimus.

3. Si genuerit vir centum, et annis multis vixerit, et multitudo quæcumque fuerint dies annorum ejus, et anima ejus non repleatur ex bonitate, nec sepulcrum fuerit illi, dixi : Bonum super eum abortivum.

4. In vanitate quippe venit, et in tenebris vadit, et in tenebris nomen ejus abscondetur.

5. Et quidem solem non vidit, nec cognovit requietes, huic super hunc,

6. et vixit mille annorum redditus et bonitatem non vidit : nonne ad locum unum vadunt omnia?

7. Omnis labor hominis in ore ipsius, et quidem anima non implebitur.

8. Quoniam abundantia sapienti super insipientem, eo quod pauper novit ire ad faciem vitæ.

9. Bonum est aspectus oculorum super ambulantem anima : hoc etiam vanitas et præsumptio spiritus.

10. Si quid fuit, jam vocatum est nomen ejus, et cognitum quod est homo, et non poterit judicari cum fortiore super se.

11. Quia sunt verba multa multiplicantia vanitatem.

CAPUT VII.

1. Quid plus homini? Quis enim cognovit bonum homini in vita, numerum dierum vanitatis ejus, et fecit ea in umbra? Quia quis annuntiabit homini quid erit post eum sub sole?

2. Ἀγαθὸν ὄνομα ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθόν, καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ἡμέραν γεννήσεως.

3. Ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ εἰς πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου, καθότι τοῦτο τέλος παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ ζῶν δώσει ἀγαθὸν εἰς καρδίαν αὐτοῦ.

4. Ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα, ὅτι ἐν κακίᾳ προσώπου ἀγαθυνθήσεται καρδιά.

5. Καρδιά σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους, καὶ καρδιά ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης.

6. Ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι ἐπιτίμησιν σοφοῦ ὑπὲρ ἀνδρα ἀκούοντα ἄσμα ἀφρόνων.

7. Ὡς φωνὴ ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν λέβητα, οὕτως γέλως τῶν ἀφρόνων· καὶ γε τοῦτο ματαιότης.

8. Ὅτι ἡ συκοφαντία περιφέρει σοφόν, καὶ ἀπόλλυσι τὴν καρδίαν εὐγενείας αὐτοῦ.

9. Ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων ὑπὲρ ἀρχὴν αὐτοῦ, ἀγαθὸν μακρόθυμος ὑπὲρ ὑψηλὸν πνεύματι.

10. Μὴ σπεύσης ἐν πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσθαι, ὅτι θυμὸς ἐν κόλπῳ ἀφρόνων ἀναπαύσεται.

11. Μὴ εἴπῃς· Τί ἐγένετο, ὅτι αἱ ἡμέραι αἱ πρότεραι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας, ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τούτου.

12. Ἀγαθὴ σοφία μετὰ κληρονομίας, καὶ περισσεία τοῖς θεωροῦσι τὸν ἥλιον.

13. Ὅτι ἐν σκιά αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιά ἀργυρίου, καὶ περισσεία γνώσεως τῆς σοφίας ζωοποιήσει τὸν παρ' αὐτῆς.

14. Ἴδε τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ, ὅτι τίς δυνήσεται κοσμεῖσθαι ὃν ἂν ὁ Θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν;

15. Ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθωσύνης ζῇ ἐν ἀγαθῷ, καὶ ἴδε ἐν ἡμέρᾳ κακίας, ἴδε. Καὶ γε σὺν τούτῳ συμφώνως τοῦτο εἰποίησεν ὁ Θεὸς περὶ λαλιᾶς, ἵνα μὴ εὕρῃ ἀνθρώπος ὀπίσω αὐτοῦ οὐδέν.

16. Σύμπαντα εἶδον ἐν ἡμέραις ματαιότητός μου. Ἔστι δίκαιος ἀπολλύμενος ἐν δικαίῳ αὐτοῦ, καὶ ἐστὶν ἀσεβὴς μένων ἐν κακίᾳ αὐτοῦ.

17. Μὴ γίνου δίκαιος πολλὸν, μηδὲ σοφίζου περισσὰ, μήποτε ἐκπλαγῇς.

18. Μὴ ἀσεβήσης πολλὸν, καὶ μὴ γίνου σκληρὸς, ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ἐν οὐ καιρῷ σου.

19. Ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαι σε ἐν τούτῳ, καὶ γε ἀπὸ τούτου μὴ μιάνης τὴν χεῖρά σου, ὅτι φοβουμένους τὸν Θεὸν ἐξέλκεται τὰ πάντα.

20. Ἡ σοφία βοηθήσει τῷ σοφῷ ὑπὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει.

21. Ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἐστὶ δίκαιος ἐν τῇ γῇ, ὃς ποιήσει ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται.

22. Καὶ γε εἰς πάντας λόγους οὐς λαλήσουσιν ἀσεβεῖς, μὴ ὅς καρδίαν σου, ὅπως μὴ ἀκούσης τοῦ δούλου σου καταρωμένου σε.

23. Ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεται σε, καὶ καθόδους πολλὰς κακώσει καρδίαν σου, ὅτι ὡς καὶ γε σὺ κατηγορᾷς ἐτέρους.

24. Πάντα ταῦτα ἐπέοικα ἐν σοφίᾳ. Εἶπα· Σοφισθήσομαι. Καὶ αὕτη ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ.

25. Μακρὰν ὑπὲρ ὃ ἦν, καὶ βαθὺ βάθος, τίς εὕρησει αὐτό;

26. Ἐκύκλωσα ἐγὼ καὶ ἡ καρδιά μου τοῦ γινῶναι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι καὶ τοῦ ζητῆσαι σοφίαν καὶ

2. Bonum est nomen super oleum bonum, et dies mortis super diem nativitatis.

3. Bonum ire ad domum luctus quam ire ad domum convivii, eo quod hic est finis omnis hominis, et qui vivit dabit bonum ad cor suum.

4. Bonum est ira super risum, quia in malo vultus fiet bonum cor.

5. Cor sapientum in domo luctus, et cor insipientum in domo lætitiæ.

6. Bonum est audire increpationem sapientis super virum audientem carmen stultorum.

7. Sicut vox spinarum sub olla, ita risus stultorum : etiam hoc vanitas.

8. Quoniam calumnia circumfert sapientem, et perdit cor vigoris ejus.

9. Bonum est novissimum sermonum super principium, bonum est longanimis super excelsum spiritu.

10. Ne festines in spiritu tuo irasci, quia furor in sinu stultorum requiescet.

11. Ne dixeris : Quid factum est, quia dies priores erant boui super hos, quia non in sapientia interrogasti de hoc.

12. Bona est sapientia cum hæreditate, et amplius videntibus solem.

13. Quia in umbra ejus sapientia sicut umbra argenti, et abundantia scientiæ sapientiæ vivificabit eum qui ab ea.

14. Vide opera Dei, quoniam quis poterit adornare quem Deus perverterit eum?

15. In die bonitatis vive in bono, et vide in die mali, vide. Et quidem huic congruenter istud fecit Deus de loquela, ut non inveniat homo post eum quicquam.

16. Omnia vidi in diebus vanitatis meæ. Est justus periens in justo suo, et est impius manens in malitia sua.

17. Noli esse justus multum, et noli argumentari plusquam oportet, nequando obstupescas.

18. Ne impie agas multum, et noli esse durus, ne moriaris in tempore non tuo.

19. Bonum est inbarere te in hoc, et quidem ab hoc ne contamines manum tuam, quoniam timentibus Deum egredientur omnia.

20. Sapientia adjuvabit sapientem super decem potestatem habentes qui sunt in civitate :

21. quia homo non est justus in terra, qui faciet bonum et non peccabit.

22. Et quidem in omnes sermones quos loquuntur impii, ne posueris cor tuum, ut non audias servum tuum maledicentem tibi.

23. Etenim frequenter malignabitur in te, et multis modis male afficiet cor tuum, nempe quia etiam tu maledixisti aliis.

24. Omnia hæc tentavi in sapientia. Dixi : Sapiens efficiar. Et ipsa elongata est a me.

25. Longe super id quod eram, et alta profunditas, quis inveniet eam?

26. Circuivi ego et cor meum ut cognoscerem et considerarem et quærerem sapientiam et numerum, et ut cognos-

ψῆφον, καὶ τοῦ γινῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ ὀχληρίαν καὶ περιφοράν.

27. Καὶ εὗρίσκω ἐγὼ αὐτὴν καὶ ἐρῶ πικρότερον ὑπὲρ θάνατον σὺν τῇ γυναίκα ἥτις ἐστὶ θήρευμα, καὶ σαγῆναι καρδία αὐτῆς, δεσμός εἰς χεῖρας αὐτῆς. Ἀγαθὸς πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ ἐξαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἁμαρτάνων συλληφθήσεται ἐν αὐτῇ.

28. Ἴδε τοῦτο εὔρον, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής· μία τῇ μιᾷ, τοῦ εὔρεϊν λογισμὸν,

29. ὃν ἐπεζήτησεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ οὐχ εὔρον, καὶ ἄνθρωπον ἓνα ἀπὸ χιλίων εὔρον, καὶ γυναῖκα ἐν πᾶσι τούτοις οὐχ εὔρον.

30. Πλὴν ἴδε τοῦτο εὔρον, ὃ ἐποίησεν ὁ Θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον εὐθὺ· καὶ αὐτοὶ ἐζήτησαν λογισμοὺς πολ-
λούς. Τίς οἶδε σοφούς, καὶ τίς οἶδε λύσιν βήματος;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Σοφία ἀνθρώπου φωτιεῖ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀναιδὴς προσώπῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.

2. Στόμα βασιλέως φύλαξον, καὶ περὶ λόγου ὅρκου Θεοῦ

3. μὴ σπουδάσης, ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύση, μὴ στῆς ἐν λόγῳ πονηρῷ, ὅτι πᾶν ὃ ἐὰν θελήσῃ ποιή-
σει,

4. καθὼς βασιλεὺς ἐξουσιάζων, καὶ τίς ἐρεῖ αὐτῷ·
Τί ποιεῖς;

5. Ὁ φυλάσων ἐντολὴν οὐ γινώσεται βῆμα πονηρὸν, καὶ καιρὸν κρίσεως γινώσκει καρδία σοφοῦ.

6. Ὅτι παντὶ πράγματι ἐστὶ καιρὸς καὶ κρίσις, ὅτι γινώσις τοῦ ἀνθρώπου πολλὴ ἐπ' αὐτόν.

7. Ὅτι οὐκ ἐστὶ γινώσκων τί τὸ ἐσόμενον, ὅτι κα-
θὼς ἐσται, τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ;

8. Οὐκ ἐστὶν ἄνθρωπος ἐξουσιάζων ἐν πνεύματι, τοῦ κυλῶσαι σὺν τῷ πνεύμα· καὶ οὐκ ἐστὶν ἐξουσία ἐν ἡμέρᾳ θανάτου, καὶ οὐκ ἐστὶν ἀποστολὴ ἐν ἡμέρᾳ πο-
λέμου, καὶ οὐ διασώσει ἀσέβεια τὸν παρ' αὐτῆς.

9. Καὶ σύμπαν τοῦτο εἶδον, καὶ ἔβουκα τὴν καρδίαν μου εἰς πᾶν τὸ ποίημα ὃ πεποιήται ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι ὅσα ἐξουσιάσατο ὁ ἄνθρωπος ἐν ἀνθρώπῳ τοῦ κακῶσαι αὐτόν.

10. Καὶ τότε εἶδον ἀσεβεῖς εἰς τάφους εἰσκαθέντας, καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου· καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐπληρώθησαν ἐν τῇ πόλει, ὅτι οὕτως ἐποίησαν· καὶ γε τοῦτο ματαιώ-
της.

11. Ὅτι οὐκ ἐστὶ γινομένη ἀντίρρῃσις ἀπὸ τῶν ποι-
ούντων τὸ πονηρὸν ταχύ, διὰ τοῦτο ἐπληροφόρηθη καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν.

12. Ὃς ἥμαρτεν ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητας αὐτῶν. Ὅτι καὶ γινώσκω ἐγὼ ὅτι ἐστὶν ἀγαθὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν Θεὸν ὅπως φοβῶνται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

13. Καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἐστὶ τῷ ἀσεβεῖ, καὶ οὐ μα-
κρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιά, ὅς οὐκ ἐστὶ φοβούμενος ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ.

14. Ἔστι ματαιώτης ἡ πεποιήται ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, ὅτι φθάνει ἐπ' αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν, καὶ εἰσὶν ἀσεβεῖς ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν δικαίων. Εἶπα, ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης·

scerem impii stultitiam et turbulentiam et circumlationem.

27. Et invenio ego eam et dicam amariorem super mor-
tem mulierem quæ laqueus venatorum est, et sagenæ cor
ejus, vinculum in manibus ejus. Bonus coram Deo eructur
ab ea, et qui peccat capietur in illa.

28. Ecce hoc inveni, dixit Ecclesiastes : una ad unam,
ut invenirem rationem,

29. quam quæsitiv animæ meæ, et non inveni, et hominem
unum de mille inveni, et mulierem in omnibus his non in-
veni.

30. Solummodo ecce hoc inveni, quod fecit Deus homi-
nem rectum : et ipsi quæsierunt cogitationes multas. Quis
novit sapientes, et quis novit solutionem verbi?

CAPUT VIII.

1. Sapientia hominis illuminabit vultum ejus, et impru-
dens vultu suo odietur.

2. Os regis custodi, et de verbo juramenti Dei

3. ne festines, a facie ejus ambularis, ne stes in verbo
malo, quoniam omne quod voluerit faciet,

4. sicut rex potestatem habens, et quis dicet ei : Quid
facis?

5. Qui custodit mandatum non cognoscet verbum malum,
et tempus judicii cognoscit cor sapientis.

6. Quia omni negotio est tempus et judicium, quia scien-
tia hominis multa super eum.

7. Quia non est qui cognoscat quid futurum sit, sicut
enim erit, quis annuntiabit ei?

8. Non est homo potestatem habens in spiritum, ut pro-
hibeat spiritum : et non est potestas in die mortis, et non
est emissio in die belli, et non salvabit impietas eum qui
ab ea.

9. Et omne hoc vidi, et dedi cor meum in omne opus
quod factum est sub sole, quæ pro potestate fecit homo in
hominem ut affligeret eum.

10. Et tunc vidi impios in sepulcra introductos, et de
sancto : et iverunt et laudati sunt in civitate, quia sic fece-
rant : Etiam hoc vanitas.

11. Quia non est facta contradictio a facientibus malum
cito, ideo repletum est cor filiorum hominis in eis ut faciant
malum.

12. Qui peccavit fecit malum ex tunc et ex longitudine
eorum. Quare et cognosco ego quia est bonum timentibus
Deum ut timeant a facie ejus.

13. Et bonum non erit impio et non prolongabit dies in
umbra, qui non est timens a facie Dei.

14. Est vanitas quæ facta est super terram, quia sunt
justi, quia venit super eos quasi factum impiorum, et sunt
impii quia venit ad eos quasi factum justorum. Dixi, quia
hoc etiam vanitas est.

15. Καὶ ἐπήνεσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφροσύνῃ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι εἰ μὴ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι. Καὶ αὐτὸ συμ- προσέεται αὐτῷ ἐν μόθῳ αὐτοῦ ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ, ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον.

16. Ἐν οἷς ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ γνῶναι τὴν σοφίαν, καὶ τοῦ ἰδεῖν τὸν περισπασμὸν τὸν πεποιημένον ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι καὶ ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ ὕπνον ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ οὐκ ἔστι βλέπων.

17. Καὶ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὑρεῖν σὺν τῷ ποιήματι τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον· ὅσα ἂν μοχθήσῃ ἄνθρωπος τοῦ ζητῆσαι καὶ οὐχ εὐρήσει. Καὶ γε ὅσα ἂν εἴπῃ σοφὸς τοῦ γνῶναι οὐ δυνήσεται τοῦ εὑρεῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ὅτι σύμπαν τοῦτο ἔδωκα εἰς καρδίαν μου, καὶ καρδίᾳ μου σύμπαν εἶδε τοῦτο. Ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ γε ἀγάπην καὶ γε μῖσος οὐκ ἔστιν εἰδὼς ὁ ἄνθρωπος· τὰ πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν,

2. ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσιν. Συνάντημα ἐν τῷ δικαίῳ καὶ τῷ ἀσεβεῖ, τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ, καὶ τῷ καθαρῷ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ τῷ θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι. Ὡς ὁ ἀγαθὸς ὡς ὁ ἁμαρτάνων, ὅς ὁ δυνύων καθὼς ὁ τὸν ὄρκον φοβοῦμενος.

3. Τοῦτο πονηρὸν ἐν παντὶ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι συνάντημα ἐν τοῖς πᾶσιν. Καὶ γε καρδίᾳ υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώθη πονηροῦ· καὶ περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν ζωῇ αὐτῶν καὶ ὁπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς.

4. Ὅτι τίς δὲ κοινωνεῖ πρὸς πάντας τοὺς ζῶντας; Ἔστιν ἐλπίς ὅτι ὁ κύων δὲ ζῶν αὐτὸς ἀγαθὸς ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν νεκρὸν.

5. Ὅτι οἱ ζῶντες γινώσκονται ὅτι ἀποθανοῦνται, καὶ οἱ νεκροὶ οὐκ εἰσὶ γινώσκοντες οὐδέν· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἐτι μισθός, ὅτι ἐπελήσθη ἡ μνήμη αὐτῶν.

6. Καὶ γε ἀγάπη αὐτῶν, καὶ γε μῖσος αὐτῶν, καὶ γε ζῆλος αὐτῶν ἤδη ἀπώλετο· καὶ γε μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἐτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐν παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον.

7. Δεῦρο, φάγε ἐν εὐφροσύνῃ τὸν ἄρτον σου, καὶ πίε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνον σου, ὅτι ἤδη εὐδόκησεν ὁ Θεὸς τὰ ποιήματά σου.

8. Ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμάτιά σου λευκά, καὶ ἔλαιον ἐπὶ κεφαλῆς σου μὴ ὑστερησάτω.

9. Καὶ ἴδε ζῶν μετὰ γυναῖκος ἥς ἠγάπησας πάσας τὰς ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου, τὰς δοθείσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι αὐτὸ μερὶς σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ ἐν τῷ μόθῳ σου ὧς σὺ μοχθεῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον.

10. Πάντα ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ σου τοῦ ποιῆσαι, ὡς ἡ δύναμις σου ποίησον, ὅτι οὐκ ἔστι ποιήματα καὶ λογισμοὶ καὶ γνώσεις καὶ σφάλα ἐν ᾗδῃ, ὅπου σὺ πορεύῃ ἐκεῖ.

11. Ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρόμος, καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος, καὶ γε οὐ τῷ σοφῷ ἄρτος, καὶ γε οὐ τοῖς συνετοῖς πλοῦτος, καὶ γε οὐ τοῖς γινώσκουσι χάρις, ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάντημα συναντήσεται σύμπασιν αὐτοῖς.

15. Et laudavi ego lætitiā, quia non est bonum homini sub sole, nisi comedere et bibere et lætari. Et ipsum simul aderit ei in labore ejus diebus vitæ ejus, quos dedit ei Deus sub sole.

16. In quibus dedi cor meum ut cognoscerem sapientiam, et viderem distentionem quæ facta est super terram, quia et in die et in nocte somnum oculis suis non est videns.

17. Et vidi omnia opera Dei, quia non poterit homo invenire opus quod factum est sub sole : quæcumque laborabit homo quærere et non inveniet. Etiam quæcumque dixerit sapiens cognoscere non poterit invenire.

CAPUT IX.

1. Quare omne hoc dedi in corde meo, et cor meum omne vidit hoc. Quomodo justī et sapientes et operationes eorum in manu Dei, et quidem charitatem et quidem odium non est cognoscens homo : omnia ante faciem eorum,

2. vanitas in omnibus. Eventus unus justo et impio, bono et malo, et mundo et immundo, et sacrificanti et non sacrificanti. Sic bonus ut peccator, sic jurans sicut juramentum timens.

3. Hoc est pessimum in omni quod factum est sub sole, quia eventus unus omnibus. Et quidem cor filiorum hominis repletum est malo : et circumlatio in corde eorum in vita eorum et post hæc ad mortuos.

4. Quia quis est qui communicet in omnes viventes? Est spes quoniam canis vivens ipse bonus super leonem mortuum.

5. Quia viventes scient quod morientur, et mortui non sunt cognoscentes quicquam : et non est eis amplius merces, in oblivionem enim venit memoria eorum.

6. Etiam dilectio eorum, etiam odium eorum, etiam zelus eorum jam periit : etiam pars non est eis ultra in sæculum in omni quod factum est sub sole.

7. Veni, comede in lætitia panem tuum, et bibe in corde bono vinum tuum, quoniam jam complacuerunt Deo opera tua.

8. In omni tempore sint vestimenta tua candida, et oleum super caput tuum non desit.

9. Et vide vitam cum muliere quam dilexisti omnibus diebus vitæ vanitatis tuæ, qui dati sunt tibi sub sole, quia hoc est pars tua in vita tua, et in labore tuo quo tu laboras sub sole.

10. Omnia quæ invenerit manus tua facere, prout virtus tua fac, quia non est opus et cogitatio et scientia et sapientia in inferno, quo tu vadis illuc.

11. Converti me et vidi sub sole, quoniam non est velocibus cursus, nec potentibus prælium, nec quidem sapienti panis, nec quidem intelligentibus divitiæ, nec quidem scientibus gratia, quoniam tempus et eventus occurrit omnibus illis.

12. Ὅτι καὶ γε καὶ οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τὸν καιρὸν αὐτοῦ, ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι ἐν ἀμυγδαλήστρω κακῷ, καὶ ὡς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδι. Ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώπου εἰς καιρὸν πονηρὸν, ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω.

13. Καὶ γε τοῦτο εἶδον, σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ μεγάλη ἐστὶ πρὸς μέ.

14. Πόλις μικρά καὶ ἄνδρες ἐν αὐτῇ ὀλίγοι, καὶ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσῃ αὐτήν, καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακας μεγάλους.

15. Καὶ εὗρῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρα πένητα σοφὸν, καὶ διασώσῃ αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος ἐκείνου.

16. Καὶ εἶπα ἐγὼ· Ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύναμιν· καὶ σοφία τοῦ πένητος ἐξουθενωμένη, καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οὐκ εἰσακούονται.

17. Λόγοι σοφῶν ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται ὑπὲρ κραυγὴν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύνᾳ.

18. Ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκευὴ πολέμου, καὶ ἁμαρτάνων εἰς ἀπολέσει ἀγαθωσύνην πολλήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Μυῖαι θανατοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος. Τίμιον ὀλίγον σοφίας ὑπὲρ ὅσων ἀφροσύνης μεγάλην.

2. Καρδία σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ, καὶ καρδία ἀφρονος εἰς ἀριστερὸν αὐτοῦ.

3. Καὶ γε ἐν ὁδῷ ὅταν ἀφρων πορεύηται, καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει, καὶ ἂ λογίζεται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν.

4. Ἐὰν πνεῦμα τοῦ ἐξουσιάζοντος ἀνάβῃ ἐπὶ σέ, τόπον σοῦ μὴ ἀφῆς, ὅτι ἱάμα καταπαύσει ἁμαρτίαν μεγάλην.

5. Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὡς ἀκούσιον ἐξηλθεν ἀπὸ προσώπου ἐξουσιάζοντος.

6. Ἐδόθη ὁ ἀφρων ἐν ὕψει μεγάλοις, καὶ πλούσιοι ἐν ταπεινῷ καθίσονται.

7. Εἶδον δούλους ἐφ' ἵππους, καὶ ἄρχοντας πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς.

8. Ὁ ὀρύσσων βόθρον, εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται, καὶ καθαιρούντα φραγμὸν δέχεται αὐτὸν ὄφις.

9. Ἐξαίρων λίθους διαπονηθήσεται ἐν αὐτοῖς· σχίζων ξύλα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς.

10. Ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ σιδήριον, καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξε. Καὶ δυνάμεις δυναμώσῃ, καὶ περίσσεια τῷ ἀνδρὶ οὐ σοφία.

11. Ἐὰν δάχῃ ὄφις ἐν οὐ ψιθυρισμῷ, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια τῷ ἐπαδόντι.

12. Λόγοι στόματος σοφοῦ χάρις, καὶ χεῖλη ἀφρονος καταποντιοῦσιν αὐτόν.

13. Ἀρχὴ λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη, καὶ ἐσχάτη στόματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρὰ.

14. καὶ ὁ ἀφρων πληθύνει λόγους. Οὐκ ἔγνω ἄνθρωπος τί τὸ γενόμενον, καὶ τί τὸ ἐσόμενον, ὅτι ὅπισω αὐτοῦ τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ;

15. Μόχθος τῶν ἀφρόνων κακώσει αὐτοὺς, ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν.

16. Οὐαί σοι, πόλις, ἥς ὁ βασιλεὺς σου νεώτερος, καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρῶτ' ἐσθίουσιν.

12. Quia etiam nescit homo tempus suum, quasi pisces qui tenentur in reticulo malo, et sicut volucres quæ capiuntur in laqueo. Sicut ea illaqueantur filii hominis in tempore malo, cum ceciderit super ipsos subito.

13. Etiam hoc vidi, sapientiam sub sole, et magna est ad me.

14. Civitas parva et viri pauci in ea, et venit super eam rex magnus et circumdedit eam, et aedificavit adversus eam aggeres magnos.

15. Et invenit in ea virum pauperem sapientem, et salvavit hic civitatem in sapientia sua, et homo non recordatus est viri pauperis illius.

16. Et dixi ego : Bona sapientia super potentiam : et sapientia pauperis pro nihilo habita, et verba ejus non exaudita.

17. Verba sapientum in quiete audiuntur super clamorem eorum qui potestatem habent in stultitiis.

18. Bona sapientia super vasa belli, et peccans unus perdet bonitatem multam.

CAPUT X.

1. Muscæ morientes putrefaciunt compositionem olei suavitatis. Pretiosum paululum sapientiæ super gloriam insipientiæ magnam.

2. Cor sapientis in dextro ejus, et cor stulti in sinistro ejus.

3. Etiam in via cum stultus ambulat, cor ejus deficiet, et quæ cogitabit omnia stultitia sunt.

4. Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te, locum tuum ne dimiseris, quia sanitas requiescere faciet peccata magna.

5. Est malum quod vidi sub sole, quasi non spontaneum exivit a facie potestatem habentis.

6. Datus est stultus in sublimitatibus magnis, et divites in humili sedebunt.

7. Vidi servos in equis, et principes ambulantes quasi servos super terram.

8. Qui fodit foveam, in ipsam incidet, et qui dissipat sepem mordebit eum serpens.

9. Qui subtrahit lapides dolebit in eis : scindens ligna periclitabitur in eis :

10. si exciderit ferrum, et ipse faciem turbavit. Et fortitudines confortabit, et abundantia viro non sapientia.

11. Si momorderit serpens in non susurro, et non est amplius incantanti.

12. Verba oris sapientis gratia, et labia insipientis deglutient eum.

13. Initium verborum ejus insipientia, et novissimum oris ejus circumlatio pessima,

14. et stultus multiplicat verba. Ignorat homo quid sit quod factum est, et quid quod futurum est, quod post eum quis annuntiabit ei?

15. Labor stultorum affliget eos, qui nescit ire in civitatem.

16. Væ tibi, civitas, cujus rex tuus junior, et principes tui mane comedunt.

17. Μακαρία σύ, γῆ, ἥς ὁ βασιλεὺς σου υἱὸς ἐλευθέρων, καὶ οἱ ἄρχοντες σου πρὸς καιρὸν φάγονται ἐν δυνάμει, καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται.

18. Ἐν ὀκνηρίαις ταπεινωθήσεται ἡ δόκσις, καὶ ἐν ἀργίᾳ χειρῶν στάξει ἡ οἰκία.

19. Εἰς γέλωτα ποιῶσιν ἄρτον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον τοῦ εὐφρανθῆναι ζῶντας, καὶ τοῦ ἀργυρίου ταπεινώσει ἐπακουσεται τὰ πάντα.

20. Καὶ γε ἐν συνευδῇ σου βασιλέα μὴ καταράσῃ, καὶ ἐν ταμείοις κοιτώνων σου μὴ καταράσῃ πλούσιον· ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀποίσει τὴν φωνήν σου, καὶ ὁ ἔχων τὰς πτέρυγας ἀπαγγελεῖ λόγον σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος, ὅτι ἐν πληθείᾳ ἡμερῶν εὐρήσεις αὐτόν.

2. Δὸς μερίδα τοῖς ἑπτὰ, καὶ γε τοῖς ὀκτὼ, ὅτι οὐ γινώσκεις τί ἔσται πονηρὸν ἐπὶ τὴν γῆν.

3. Ἐὰν πλησθῶσι τὰ νέφη ὑετοῦ, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεύουσιν. Καὶ ἐὰν πέσῃ ξύλον ἐν τῷ νότῳ, καὶ ἐὰν ἐν τῷ βορρᾷ, τόπω οὐ πεσεῖται τὸ ξύλον, ἐκεῖ ἔσται.

4. Τῆρῶν ἀνεμον οὐ σπείρει, καὶ βλέπων ἐν ταῖς νεφέλαις οὐ θερίσει.

5. Ἐν οἷς οὐκ ἔστι γινώσκων τίς ἡ δόδος τοῦ πνεύματος, ὡς ὅσα ἐν γαστρὶ κυφορούσης, οὕτως οὐ γνώσῃ τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ, ὅσα ποιήσῃ τὰ σύμπαντα.

6. Ἐν τῷ πρωῒ σπείρον τὸ σπέρμα σου, καὶ ἐν ἑσπέρᾳ μὴ ἀφέτω ἡ χεὶρ σου, ὅτι οὐ γινώσκεις ποῖον στοιχήσῃ ἡ τοῦτο ἢ τοῦτο, καὶ ἐὰν τὰ δύο ἐπιτοαυτὸ, ἀγαθὰ.

7. Καὶ γλυκὺ τὸ φῶς, καὶ ἀγαθὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ βλέπειν σὺν τὸν ἥλιον.

8. Ὅτι καὶ ἐὰν ἔτη πολλὰ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται, καὶ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τοῦ σκότους, ὅτι πολλαὶ ἔσονται. Πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιότης.

9. Εὐφραίνου, νεανίσκε, ἐν νεότητί σου, καὶ ἀγαθυνάτω σε ἡ καρδία σου ἐν ἡμέραις νεότητός σου, καὶ περιπάτει ἐν δόοις καρδίας σου ἀμώμως, καὶ μὴ ἐν δράσει ὀφθαλμῶν σου. Καὶ γυνῶθι ὅτι ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀζει σε ὁ Θεὸς ἐν κρίσει.

10. Καὶ ἀπόστησον θυμὸν ἀπὸ καρδίας σου, καὶ πάραγε πονηρίαν ἀπὸ σαρκός σου, ὅτι ἡ νεότης καὶ ἡ ἀνοία ματαιότης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ μνήσθητι τοῦ χτίσαντός σε ἐν ἡμέραις νεότητός σου, ἕως ὅτου μὴ ἔλθωσιν αἱ ἡμέραι τῆς κακίας, καὶ φθάσουσιν ἔτη ἐν οἷς ἔρεις· Οὐκ ἔστι μοι ἐν αὐτοῖς ὁλέημα.

2. Ὅπως οὐ μὴ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος καὶ τὸ φῶς, καὶ ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες, καὶ ἐπιστρέψουσιν τὰ νέφη ὀπίσω τοῦ ὑετοῦ.

3. Ἐν ἡμέρᾳ ἢ ἐὰν σαλευθῶσι φύλακες τῆς οἰκίας, καὶ διαστραφῶσιν ἄνδρες τῆς δυνάμεως, καὶ ἤργησαν αἱ ἀληθῆσαι ὅτι ὠλιγώθησαν, καὶ σκοτάσουσιν αἱ βλέπουσαι ἐν ταῖς ὁπαῖς.

4. Καὶ κλείσουσιν θύρας ἐν ἀγορᾷ, ἐν ἀσθενείᾳ

17. Beata tu, terra, cuius rex tuus filius ingenuorum, et principes tui ad tempus comedent in fortitudine, et non confundentur.

18. In pigritiis humiliabitur contignatio, et in segnitie manuum stillabit domus.

19. In risu faciunt panem et vinum et oleum ad lætificandum viventes, et argento humiliatione obedient omnia.

20. Etiam in conscientia tua regi ne maledixeris, et in penetralibus cubilium tuorum ne maledixeris diviti : quia volucris cæli auferet vocem tuam, et habens pennas annuntiabit verbum tuum.

CAPUT XI.

1. Mitte panem tuum super faciem aquæ, quia in multitudine dierum invenies illum.

2. Da partem ipsis septem, et quidem ipsis octo, quia non scis quid futurum malum sit super terram.

3. Si repletæ fuerint nubes pluvia, super terram effundunt. Et si ceciderit lignum ad austrum, et si ad aquilonem, loco ubi ceciderit lignum, ibi erit.

4. Qui observat ventum non seminat, et qui aspicit nubes non melet.

5. In quibus non est cognoscens quæ sit via spiritus, sicut ossa in utero prægnantis, sic non cognoscas opera Dei, quæ faciet omnia.

6. In matutino semina semen tuum, et ad vespertinum remittat manus tua, quoniam nescis quid recte procedet aut hoc an illud, et si duo in idipsum, bona.

7. Et dulce lumen, et bonum oculis videre solem.

8. Quia etsi annis multis vixerit homo, in omnibus his lætabitur, et recordabitur dierum tenebrarum, quia multi erunt. Omne veniens est vanitas.

9. Lætare, adolescens, in juventute tua, et bonum faciat te cor tuum in diebus adolescentiæ tuæ, et ambula in viis cordis tui immaculatus, et non in intuitu oculorum tuorum. Et scito quia super omnibus his adducet te Deus in iudicium.

10. Et repelle iram a corde tuo, et aufer malitiam a carne tua, quia adolescentia et stultitia vanitas est.

CAPUT XII.

1. Et memento creatoris tui in diebus juventutis tuæ, usquequo non veniant dies malitiæ, et appropinquent anni in quibus dices : Non est mihi in illis voluntas.

2. Usquequo non obtenebrescat sol et lumen, et luna et stellæ, et revertentur nubes post pluviam.

3. In die quo commoti fuerint custodes domus, et per-versi fuerint viri fortitudinis, et cessaverunt molentes quoniam imminutæ sunt, et contenebrescent quæ vident in foraminibus.

4. Et claudent ostia in platea, in infirmitate vocis molecu-

φωνῆς τῆς ἀληθείας. Καὶ ἀναστήσεται εἰς φωνὴν τοῦ στρουθίου, καὶ ταπεινωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγατέρες τοῦ ἁσματος.

5. Καὶ εἰς τὸ ὕψος ὄφονται, καὶ θάμβοι ἐν τῇ δόξῃ, καὶ ἀνθήσῃ τὸ ἀμυγδαλον, καὶ παχυνοῦν ἡ ἀκρίς, καὶ διασκεδάσῃ ἡ κάππαρις, ὅτι ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ, καὶ ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι.

6. Ὅπως οὖν μὴ ἀνατραπῇ τὸ σχοινίον τοῦ ἀργυρίου καὶ συντριβῇ τὸ ἀνθήμιον τοῦ χρυσοῦ, καὶ συντριβῇ ὑδρία ἐπὶ τῇ πηγῇ, καὶ συντροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον,

7. καὶ ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ὡς ἦν, καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν Θεὸν ὃς ἔδωκεν αὐτό;

8. Ματαιιότης ματαιότητων, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής, τὰ πάντα ματαιιότης.

9. Καὶ περισσὸν, ὅτι ἐγένετο Ἐκκλησιαστής σοφός, ὅτι ἐδίδαξε γνῶσιν σὺν τὸν ἄνθρωπον, καὶ οὐς ἐξίχνιασεν αἱ κόσμιον παραβολῶν.

10. Πολλὰ ἐζήτησεν Ἐκκλησιαστής, τοῦ εὑρεῖν λόγους θελήματος, καὶ γεγραμμένον εὐθύτητος, λόγους ἀληθείας.

11. Λόγος σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα, καὶ ὡς ἥλοι πεφυτευμένοι· οἱ παρὰ τῶν συνθεμάτων ἐδόθησαν ἐκ ποιμένος ἐνός.

12. Καὶ περισσὸν ἐξ αὐτῶν, υἱέ μου, φύλαξαι· τοῦ ποιῆσαι βιβλία πολλὰ, οὐκ ἔστι περασμός, καὶ μελέτη πολλὴ κόπωσης σαρκός.

13. Τέλος λόγου, τὸ πᾶν ἀκούε· τὸν Θεὸν φοβοῦ, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ φύλασσε· ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος.

14. Ὅτι σύμπαν τὸ ποίημα ὁ Θεὸς ἄξει ἐν κρίσει, ἐν παντὶ παρεωραμένῳ, ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν πονηρόν.

tis. Et consurget ad vocem passeris, et humiliabuntur omnes filiae carminis.

5. Et in sublime aspicient, et terrores in via, et florebit amygdalum, et impinguabitur locusta, et dissipabitur caparis, quoniam ivit homo in domum æternitatis suæ, et circumierunt in platea plangentes.

6. Usquequo non evertatur funiculus argenti et conteratur vitta auri, et conteratur hydria super fontem, et convolvatur rota ad cisternam,

7. et revertatur pulvis in terram sicut erat, et spiritus redeat ad Deum qui dedit illum?

8. Vanitas vanitatum, dixit Ecclesiastes, omnia vanitas.

9. Et amplius, quia factus est Ecclesiastes sapiens, quia docuit scientiam hominem, et auris scrutabitur ornatum parabolarum.

10. Multum quæsit Ecclesiastes, ut inveniret verba voluntatis, et scriptum rectitudinis, verba veritatis.

11. Sermones sapientum tamquam stimuli, et quasi clavi plantati : qui a conciliis dati sunt a pastore uno.

12. Et amplius ab ipsis, filii mi, cave : faciendi libros multos non est finis, et meditatio plurima labor est carnis.

13. Finis verbi, omne audi : Deum time, et mandata ejus custodi : hoc est enim omnis homo.

14. Quia omne factum Deus adducet in iudicium, in omni contempto, sive bonum et sive malum.

ΑΣΜΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἄσμα ἁσμάτων, ὃ ἐστὶ Σαλωμών. Φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στόματος αὐτοῦ· ὅτι ἀγαθοὶ μαστοὶ σου ὑπὲρ οἶνον,

2. καὶ ὁσμὴ μύρων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα· μῦρον ἐκκενωθὲν ὄνομα σου. Διὰ τοῦτο νεάνιδες ἡγάπησάν σε,

3. ἐλλυκσάν σε· ὀπίσω σου εἰς ὁσμὴν μύρων σου δραμοῦμεν. Εἰσῆνεγκέ με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν σοί. Ἀγαπήσομεν μαστούς σου ὑπὲρ οἶνον· εὐθύτης ἡγάπησέ σε.

4. Μελαινὰ εἰμι ἐγὼ καὶ καλῇ, θυγατέρες Ἰερουσαλήμ, ὡς σκηνώματα Κηδάρ, ὡς δέρβεις Σαλωμών.

5. Μὴ βλέψῃτέ με ὅτι ἐγὼ εἰμι μεμελαιωμένη, ὅτι παρέβληψέ με ὁ ἥλιος. Υἱοὶ μητρὸς μου ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί· ἔθεντό με φυλάκισαν ἐν ἀμπελώσιν, ἀμπελώνα ἐμὸν οὐκ ἐφύλαξα.

6. Ἀπάγγελόν μοι, ὃν ἡγάπησεν ἡ ψυχὴ μου, ποῦ ποιμαίνει, ποῦ κοιτάζει ἐν μεσημβρίᾳ, μήποτε γένωμαι ὡς περιβαλλομένη ἐπ' ἀγέλαις ἐταίρων σου.

CANTICUM.

CAPUT. I.

1. Canticum canticorum, quod est Salomon. Osculetur me ab osculis oris sui : quoniam bona ubera tua super vinum,

2. et odor unguentorum tuorum super omnia aromata : oleum effusum est nomen tuum. Propterea adolescentulæ dilexerunt te,

3. traxerunt te : post te in odorem unguentorum tuorum curremus. Introduxit me rex in cubiculum suum : exsultemus et lætemur in te. Diligemus ubera tua super vinum : rectitudo dilexit te.

4. Nigra sum ego et formosa, filiae Jerusalem, ut tabernacula Cedar, ut pelles Salomonis.

5. Nolite aspicere me quia ego denigrata sum, quia despexit me sol. Filii matris mere pugnauerunt in me : posuerunt me custodem in vineis, vineam meam non custodi.

6. Annuntia mihi, quem dilexit anima mea, ubi pascis, ubi cubas in meridie, ne forte efficiar sicut adopena super greges sodalium tuorum.

7. Ἐὰν μὴ γνῶς σεαυτὴν, ἡ καλὴ ἐν γυναίξιν, ἐξελθε σὺ ἐν πτέρναις τῶν ποιμένων, καὶ ποιμαίνει τὰς ἐρίφους σου ἐπὶ σκηνώμασι τῶν ποιμένων.
8. Τῇ ἰσχύϊ μου ἐν ἄρμασι Φαραὼ ὁμοίωσά σε, ἡ πλησίον μου.
9. Τί ὠραιώθησαν σιαγόνες σου ὡς τρυγόνος, τράχηλός σου ὡς ὀρμίσκου.
10. Ὅμοιώματα χρυσοῦ ποιήσομέν σοι μετὰ σιγμάτων τοῦ ἀργυρίου.
11. Ἔως οὐ δ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ, νάρδος μου ἔδωκεν ὄσμην αὐτοῦ.
12. Ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἀναμέσον τῶν μαστῶν μου αὐλισθήσεται.
13. Βότρυς τῆς κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἐν ἀμπελώσιν Ἑγγαδδί.
14. Ἴδου εἰ καλὴ, ἡ πλησίον μου, ἰδου εἰ καλὴ ὀφθαλμοί σου περιστέραί.
15. Ἴδου εἰ καλὸς ἀδελφιδός μου, καὶ γε ὠραῖος πρὸς κλίνην ἡμῶν σύσκιος,
16. δοκοὶ οἰκῶν ἡμῶν κέδροι, φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου, κρίνον τῶν κοιλάδων.
2. Ὡς κρίνον ἐν μέσῳ ἀκανθῶν, οὕτως ἡ πλησίον μου ἀναμέσον τῶν θυγατέρων.
3. Ὡς μῆλον ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ, οὕτως ἀδελφιδός μου ἀναμέσον τῶν υἱῶν. Ἐν τῇ σκιά αὐτοῦ ἐπέθυμσα, καὶ ἐκάθισα, καὶ καρπὸς αὐτοῦ γλυκύς ἐν λάρυγγί μου.
4. Εἰσαγάγετέ με εἰς οἶκον τοῦ οἴνου, τάξάτε ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην.
5. Στήριξάτέ με ἐν μύροις, στοιβάσατέ με ἐν μέλοις, ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγώ.
6. Εὐνύμιος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεται με.
7. Ὡρῖσα ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλὴμ, ἐν δυνάμει ἐν ἰσχύσει τοῦ ἀγροῦ· ἐὰν ἐγείρῃτε καὶ ἐξεγείρῃτε τὴν ἀγάπην ἕως οὗ θελήσῃ.
8. Φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου, ἰδου οὗτος ἤκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη, διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς.
9. Ὁμοίός ἐστιν ἀδελφιδός μου τῇ δορυκαδίᾳ ἡ νεβρῶν ἐλάφῳ ἐπὶ τὰ ὄρη Βαιθήλ. Ἴδου οὗτος ὀπίσω τοῦ τοίχου ἡμῶν, παρακύπτουν διὰ τῶν θυρίδων, ἐκκύπτουν διὰ τῶν δικτύων.
10. Ἀποκρίνεται ἀδελφιδός μου, καὶ λέγει μοι· Ἀνάστα, ἔλθε, ἡ πλησίον μου, καλὴ μου, περιστέρα μου.
11. Ὅτι ἰδου ὁ χειμὼν παρῆλθεν, ὁ ὑετὸς ἀπῆλθεν, ἐπορεύθη ἑαυτῇ.
12. Τὰ ἄνθη ὤφθη ἐν τῇ γῇ, καὶρὸς τῆς τομῆς ἐφθακεν, φωνὴ τῆς τρυγόνος ἤκουσθη ἐν τῇ γῇ ἡμῶν.
13. Ἡ συκὴ ἐξῆνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς, αἱ ἀμπελοὶ κυπρίζουσιν, ἔδωκαν ὄσμην. Ἀνάστα, ἔλθε, ἡ πλησίον μου, καλὴ μου, περιστέρα μου. Καὶ ἔλθε,
14. σὺ περιστέρα μου, ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας, ἐρόμενα τοῦ προτεγίσματος. Δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν σου, καὶ ἀκούτισόν με τὴν φωνήν σου, ὅτι ἡ φωνὴ σου ἡδέα, καὶ ἡ ὄψις σου ὠραία.
15. Πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας μικροὺς ἀφανίζοντας ἀμπελώνας, καὶ αἱ ἄμπελοι ἡμῶν κυπρίζουσαι.

7. Nisi cognoveris te, o pulchra inter mulieres, egredere tu in vestigiis gregum, et pasce hædos tuos in tabernaculis pastorum.
8. Equæ meæ in curribus Pharaonis assimilavi te, proxima mea.
9. Quam speciosæ factæ sunt genæ tuæ tamquam turturis, cervix tua sicut redimicula!
10. Similitudines auri faciemus tibi cum distinctionibus argenti.
11. Quoadusque rex sit in recubitu suo, nardus mea dedit odorem suum.
12. Alligamentum guttæ fratruelis meus mihi, in medio uberum meorum demorabitur.
13. Botrus cyperi fratruelis meus mihi, in vineis Engaddi.
14. Ecce es speciosa, proxima mea, ecce es speciosa: oculi tui columbæ.
15. Ecce es bonus fraternus meus, et quidem es speciosus ad cubile nostrum umbrosus,
16. trabes domorum nostrarum cedri, lacunaria nostra cypressi.

CAPUT II.

1. Ego flos campi, lilium convallium.
2. Sicut lilium in medio spinarum, ita proxima mea in medio filiarum.
3. Tamquam malum in lignis sylvæ, ita fraternus meus inter medium filiorum. In umbra ejus concupivi, et sedi, et fructus ejus dulcis in faucibus meis.
4. Introducite me in domum vini, ordinate in me charitatem.
5. Confirmate me in unguentis, stipate me in malis, quia vulnerata charitatis ego sum.
6. Læva ejus sub capite meo, et dextera ejus amplectetur me.
7. Adjuravi vos, filiæ Jerusalem, in virtutibus et in viribus agri: si suscitaveritis et resuscitaveritis charitatem quoadusque velit.
8. Vox fraterni mei, ecce hic venit saliens super montes, transiliens super colles.
9. Similis est fraternus meus capræ vel hinnulo cervorum in montibus Bæthel. Ecce hic post parietem nostrum, incumbens per fenestras, prospiciens per retia.
10. Respondet fraternus meus, et dicit mihi: Surge, veni, proxima mea, formosa mea, columba mea.
11. Quoniam ecce hiems transiit, pluvia abiit, recessit sibi.
12. Flores visi sunt in terra, tempus sectionis advenit, vox turturis audita est in terra nostra.
13. Arbor fici produxit germina sua, vites florent, dederunt odorem. Surge, veni, proxima mea, formosa mea, columba mea. Et veni,
14. tu columba mea, in tegimento petræ, juxta promurale. Ostende mihi faciem tuam, et auditam fac mihi vocem tuam, quia vox tua suavis, et facies tua speciosa.
15. Capite nobis vulpes pusillas exterminantes vineas, et vineæ nostræ florentes.

16. Ἀδελφιδός μου ἐμοί, καὶ γὰρ αὐτῶν ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις,

17. ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα, καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί. Ἀπόστρεψον, ἡμιούθητι σὺ, ἀδελφιδέ μου, τῶν δόρκων ἢ νεβρῶν ἐλάφων ἐπὶ ὄρει κοιλωμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ἐπὶ κοίτην μου ἐν νυξὶν ἐξήτησα ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου· ἐξήτησα αὐτόν, καὶ οὐχ εὑρόν αὐτόν· ἐκέλευσα αὐτόν, καὶ οὐχ ὑπήκουσέ μου.

2. Ἀναστήσομαι δὴ καὶ κυκλώσω ἐν τῇ πόλει, ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου. Ἐξήτησα αὐτόν, καὶ οὐχ εὑρόν αὐτόν.

3. Εὑρόσάν με οἱ τηροῦντες, οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει· Μὴ δὲν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου ἴδετε;

4. Ὡς μικρὸν ὅτε παρήλθον ἀπ' αὐτῶν, ἕως οὗ εὑρόν ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου. Ἐκράτησα αὐτόν καὶ οὐκ ἄφηκα αὐτόν, ἕως οὗ εἰσάγαγον αὐτόν εἰς οἶκον μητρὸς μου, καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με.

5. Ἰερικισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ· ἔάν ἐγείρῃτε καὶ ἐξεγείρῃτε τὴν ἀγάπην ἕως ἀνθελήσης.

6. Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου, ὡς στελέχη καπνοῦ, τεθυμιαμένη σμύρναν καὶ λίβανον ἀπὸ πάντων κοινορτῶν μυρεψοῦ;

7. Ἰδοὺ ἡ κλίνη τοῦ Σαλωμών, ἐξήκοντα δυνατοὶ κύκλῳ αὐτῆς ἀπὸ δυνατῶν Ἰσραὴλ,

8. πάντες κατέγοντες ῥομφαίαν, δεδιδαγμένοι πόλεμον· ἀνὴρ, ῥομφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ ἀπὸ θάμβους ἐν νυξί.

9. Φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἀπὸ ξύλων τοῦ λιθάνου.

10. Στύλους αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργύριον, καὶ ἀνάκλιτον αὐτοῦ χρύσειον· ἐπίβασις αὐτοῦ πορφυρᾶ, ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον, ἀγάπην ἀπὸ θυγατέρων Ἱερουσαλήμ.

11. Θυγατέρες Σιών, ἐξέλθατε καὶ ἴδετε ἐν τῷ βασιλεὶ Σαλωμών, ἐν τῷ στεφάνῳ ᾧ ἔστεφάνωσεν αὐτόν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἐν ἡμέρᾳ νυμφεύσεως αὐτοῦ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ἰδοὺ εἴ καλὴ, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἴ καλὴ. Ὁφθαλμοί σου περιστρεαί, ἐκτὸς τῆς σιωπῆσεώς σου. Τρίχωμά σου ὡς ἀγγεῖλαι τῶν αἰγῶν, αἱ ἀπεκαλύφθησαν ἀπὸ τοῦ Γαλαάδ.

2. Ὀδόντες σου ὡς ἀγγεῖλαι τῶν κεκαρμένων, αἱ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ ἀτεκνοῦσαι οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς.

3. Ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χειλὶ σου, καὶ ἡ λαλία σου ὥραια· ὡς λέπυρον ῥοᾶς μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπῆσεώς σου.

4. Ὡς πύργος Δαυὶδ τράχηλός σου, ὁ ὠκοδομημένος εἰς Θαλπιῶθ. Χίλιοι θυρεοὶ κρέμονται ἐπ' αὐτόν, πᾶσαι βολίδες τῶν δυνατῶν.

5. Δύο μαστοὶ σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις,

6. ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί. Πορεύσομαι ἑμαυτῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης καὶ πρὸς τὸν βουνὸν τοῦ λιθάνου.

16. Fraternus meus mihi, et ego ei : qui pascit in liliis,

17. donec respiret dies, et amoveantur umbræ. Revertere, similis efficere, fraterne mi, capræ vel hinnulo cervorum super montes cavitatum.

CAPUT III.

1. In cubili meo in noctibus quæsiui quem dilexit anima mea : quæsiui eum, et non inveni eum : vocavi eum, et non obaudivit me.

2. Exsurgam nunc et circuibo in civitate, in foris et in plateis, et quæram quem dilexit anima mea. Quæsiui eum, et non inveni eum.

3. Invenerunt me custodes, qui circumeunt in civitate : Numquid quem dilexit anima mea vidistis?

4. Quam modicum fuit cum transivi ab ipsis, quoadusque inveni quem dilexit anima mea. Tenui eum et non dimisi eum, donec introduxi eum in domum matris meæ, et in cubiculum ejus quæ concepit me.

5. Adjuravi vos, filiæ Jerusalem, in virtutibus et in viribus agri : si suscitaveritis et exsuscitaveritis charitatem quoadusque velit.

6. Quæ est ista quæ ascendite deserto, tamquam truncus fumi, incensus myrrham et thus ex omnibus pulveribus unguentarii?

7. Ecce lectus Solomonis, sexaginta potentes in circuitu ejus ex potentibus Israel,

8. omnes tenentes gladium, docti bellum : vir, gladius ejus super femur ejus a pavore in noctibus.

9. Lectum fecit sibi rex Salomon ex lignis Libani.

10. Columnas ejus fecit argentum, et acclinatorium ejus aureum : ascensus ejus purpura, intimum ejus lapidibus constratum, charitatem a filiabus Jerusalem.

11. Filiæ Sion, egredimini et intuemini in regem Salomon, in corona qua coronavit eum mater ejus, in die sponsalium ejus, et in die jucunditatis cordis ejus.

CAPUT IV.

1. Ecce es pulchra, proxima mea, ecce es pulchra. Oculi tui columbæ, extra taciturnitatem tuam. Capillamentum tuum sicut greges caprarum, quæ revelatæ sunt de Galaad.

2. Dentes tui sicut greges tonsarum, quæ ascenderunt de lavacro, quæ omnes geminantes, et infecunda non est in eis.

3. Sicut funiculus coccineus labia tua, et eloquium tuum decorum : sicut cortex mali punici gena tua extra taciturnitatem tuam.

4. Sicut turris David collum tuum, quæ ædificata est in Thalpioth. Mille clypei pendent super eam, omnia jacula potentium.

5. Duo ubera tua sicut duo hinnuli gemelli capræ qui pascuntur in liliis,

6. donec aspiret dies et amoveantur umbræ. Ibo mihi ad montem myrrhæ et ad collem thuris.

7. Ὅλη καλὴ εἶ, πλησίον μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί.

8. Δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου, νύμφη, δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου· ἐλεύσῃ καὶ διέλυσῃ ἀπὸ ἀρχῆς πίστεως, ἀπὸ κεφαλῆς Σανίρ καὶ Ἑρμών, ἀπὸ μανδρῶν λεόντων, ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων.

9. Ἐκαρδίωσας ἡμᾶς, ἀδελφὴ μου νύμφη, ἔκαρδίωσας ἡμᾶς ἐνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου, ἐν μιᾷ ἐνθέματι τραχήλων σου.

10. Τί ἐκαλλιώθησαν μαστοὶ σου, ἀδελφὴ μου, νύμφη, τί ἐκαλλιώθησαν μαστοὶ σου ἀπὸ οἴνου, καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου ὑπὲρ πάντα ἀρώματα.

11. Κηρίον ἀποστάζουσι χεῖλῃ σου, νύμφη· μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου, καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου ὡς ὀσμὴ λιβάνου.

12. Κήπος κεκλεισμένος ἀδελφὴ μου, νύμφη· κήπος κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη.

13. Ἀποστολαί σου παράδεισος βοῶν μετὰ καρποῦ ἀκροδρύων, κύπροι μετὰ νάρδων,

14. νάρδος καὶ κρίκος, κάλαμος καὶ κιννάμωμον μετὰ πάντων ξύλων τοῦ Λιβάνου· σμύρνα ἀλῶθ, μετὰ πάντων πρώτων μύρων,

15. πηγὴ κήπου καὶ φρέαρ ὕδατος ζῶντος, καὶ βοιζοῦντος ἀπὸ τοῦ Λιβάνου.

16. Ἐξεγέρθητι, βορῶα, καὶ ἔρχου, νότε, καὶ διὰ πνευσον κήπῳ μου, καὶ βρυσάτωσαν ἀρώματά μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καταβήτω ἀδελφιδὸς μου εἰς κήπον αὐτοῦ, καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκροδρύων αὐτοῦ. Εἰςῆλθον εἰς κήπῳ μου, ἀδελφὴ μου, νύμφη· ἐτρύγησα σμύρναν μου μετὰ ἀρωμάτων μου, ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μελιτός μου· ἔπιον οἶνον μου μετὰ γάλακτος μου. Φάγετε, πλησίοι, καὶ πίετε καὶ μεθύσητε, ἀδελφοί.

2. Ἐγὼ καθεύδω, καὶ ἡ καρδίᾳ μου ἀγρυπνεῖ. Φωνὴ ἀδελφιδῶ μου κρούει ἐπὶ τὴν θύραν· ἀνοιξόν μοι, ἡ πλησίον μου, ἀδελφὴ μου, περιστέρα μου, τελεία μου· ὅτι ἡ κεφαλὴ μου ἐπλήσθη δρόσου, καὶ οἱ βόστρυχοί μου ψεκάδων νυκτός.

3. Ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, πῶς ἐνδύσομαι αὐτόν; Ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου, πῶς μολυνῶ αὐτούς;

4. Ἀδελφιδὸς μου ἀπέστειλε χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπῆς, καὶ ἡ κοιλία μου ἐθροήθη ἐπ' αὐτόν.

5. Ἀνέστην ἐγὼ ἀνοίξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου, χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν, δάκτυλοί μου σμύρναν πλήρη ἐπὶ χεῖρας τοῦ κλείθρου.

6. Ἦνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου· ἀδελφιδὸς μου παρῆλθε· ψυχὴ μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ. Ἐζήτησα αὐτόν καὶ οὐκ εὔρον αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτόν καὶ οὐκ ὑπήκουσέ μου.

7. Εὐρόσαν με οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει· ἐπάταξάν με, ἐτραυμάτισάν με· ἦραν τὸ θέριστρόν μου ἀπ' ἐμοῦ φύλακες τῶν τειχέων.

8. Ὁρκισα ἡμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλὴμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ· ἐὰν εὕρητε τὸν ἀδελφιδόν μου, τί ἀπαγγείλητε αὐτῷ; Ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγὼ εἰμι.

9. Τί ἀδελφιδὸς σου ἀπὸ ἀδελφιδῶ, ἡ καλὴ ἐν γυναιξί; τί ἀδελφιδὸς σου ἀπὸ ἀδελφιδῶ, ὅτι οὕτως ὥρκισας ἡμᾶς;

7. Tota pulchra es, proxima mea, et macula non est in te.

8. Veni a Libano, sponsa, veni a Libano: venies et transibis a principio fidei, a capite Sanir et Ermon, a latibulis leonum, a montibus pardorum.

9. Cor abstulisti nobis, soror mea sponsa, cor abstulisti nobis uno ex oculis tuis, in uno ornamento cervicum tuarum.

10. Quam pulchra facta sunt ubera tua, soror mea, sponsa, quam pulchra facta sunt ubera tua a vino, et odor vestimentorum tuorum super omnia aromata.

11. Favum destillant labia tua, sponsa: mel et lac sub lingua tua, et odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris.

12. Hortus conclusus soror mea, sponsa: hortus conclusus, fons signatus.

13. Emissiones tuæ paradisi malorum punicorum cum fructu nucum, cyperi cum nardis,

14. nardus et crocus, calamus et cinnamomum cum omnibus lignis Libani: myrra aloth, cum omnibus primis unguentis,

15. fons horti et puteus aquæ viventis, et cum strepitu fluentis e Libano.

16. Exsurge, aquilo, et veni, auster, et aspira hortum meum, et fluant aromata mea.

CAPUT V.

1. Descendat frater meus in hortum suum, et comedat fructum nucum ejus. Introivi in hortum meum, soror mea, sponsa: vindemiavi myrrham meam cum aromatibus meis, manducavi panem meum cum melle meo: bibi vinum meum cum lacte meo. Comedite, proximi, et bibite et inebriamini, fratres.

2. Ego dormio, et cor meum vigilat. Vox fraterni mei pulsant ad ostium: aperi mihi, proxima mea, soror mea, columba mea, perfecta mea: quia caput meum impletum est rore, et cincinnati mei guttis noctis.

3. Exui tunicam meam, quomodo induam illam? Lavi pedes meos, quomodo inquinabo illos?

4. Frater meus emisit manum suam de prospectu, et venter meus conturbatus est super ipsum.

5. Exsurrexi ego aperire frater meo, manus meæ stillaverunt myrrham, digiti mei myrrham plenam super manus pessuli.

6. Aperui ego frater meo: frater meus transiit: anima mea egressa est in sermone ejus. Quæsi eum et non inveni eum, vocavi eum et non obaudivit me.

7. Invenerunt me custodes qui circumeunt in civitate: perculserunt me, vulneraverunt me: tulerunt theristrum meum a me custodes murorum.

8. Adjuravi vos, filie Jerusalem, in virtutibus et viribus agri: si inveneritis fratrem meum, quid annuntiabitis ei? Quoniam vulnerata charitatis ego sum.

9. Quid frater tuus a fraterno, pulchra in mulieribus: quid frater tuus a fraterno, quia sic adjurasti nos?

10. Ἀδελφιδός μου λευκὸς καὶ πυρρὸς, ἐκλελογισμέ-
νος ἀπὸ μυριάδων.

11. Κεφαλὴ αὐτοῦ χρυσὸν Κεφὰζ, βόστρυχοι αὐτοῦ
ἐλαταί, μέλανες ὡς κόραξ.

12. Ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς περιστεραι ἐπὶ πληρώματα
ὕδατων, λελουσμένοι ἐν γάλακτι, καθήμεναι ἐπὶ πλη-
ρώματα.

13. Σιαγόνες αὐτοῦ ὡς φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύου-
σαι μυρεψικά, χεῖλη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν
πλήρη.

14. Χεῖρες αὐτοῦ τορευταί, χρυσαί, πεπληρωμέναι
Θαρσίς· κοιλία αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ λίθου
σαπφείρου.

15. Κνήμαι αὐτοῦ στύλοι μαρμάρινοι, τεθεμελιωμέ-
νοι ἐπὶ βάσεις χρυσᾶς· εἶδος αὐτοῦ ὡς Λίβανος, ἐκλε-
κτός ὡς κέδροι.

16. Φάρυγξ αὐτοῦ γλυκασμοὶ καὶ ὁλος ἐπιθυμία.
Οὗτος ἀδελφιδός μου καὶ οὗτος πλησίον μου, θυγατέρες
Ἱερουσαλήμ.

17. Ποῦ ἀπῆλθεν ὁ ἀδελφιδός σου, ἡ καλὴ ἐν γυναι-
ξίν; ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδός σου; καὶ ζητήσομεν
αὐτὸν μετὰ σοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Ἀδελφιδός μου κατέβη εἰς κῆπον αὐτοῦ εἰς φιάλας
τοῦ ἀρώματος, ποιμαίνειν ἐν κήποις, καὶ συλλέγειν
κρίνα.

2. Ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου, καὶ ἀδελφιδός μου ἐμοί,
ὁ ποιμαίνειν ἐν τοῖς κρίνοις.

3. Καλὴ εἶ, ἡ πλησίον μου, ὡς εὐδοχία, ὡραία ὡς
Ἱερουσαλήμ, θάμβος ὡς τεταγμένοι.

4. Ἀπόστρεψον ὀφθαλμοὺς σου ἀπεναντίον μου, ὅτι
αὐτοὶ ἀνεπτέρωσάν με. Τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν
αἰγῶν, αἱ ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ Γαλαάδ.

5. Ὅδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων, αἱ ἀνέ-
βησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ
ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς. Ὡς σπαρτίον τὸ κόκκι-
νον χειλὶ σου, καὶ ἡ λαλιά σου ὡραία.

6. Ὡς λέπυρον τῆς ῥοῆς μῆλόν σου ἐκτός τῆς σιω-
πῆσώς σου.

7. Ἐξήκοντα εἰσὶ βασιλισσαι καὶ ὀγδοήκοντα παλ-
λακαί, καὶ νεάνιδες ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός.

8. Μία ἔστι περιστέρα μου, τελεία μου· μία ἔστι
τῇ μητρὶ αὐτῆς, ἐκλεκτὴ ἔστι τῇ τεκούσῃ αὐτήν. Εὐ-
δοσαν αὐτήν θυγατέρες καὶ μακαριοῦσιν αὐτήν, βασι-
λισσαι καὶ γε παλλακαὶ καὶ αἰνέουσιν αὐτήν.

9. Τίς αὕτη ἡ ἐκκύπτουσα ὡσεὶ ὄρθρος, καλὴ ὡς
σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος, θάμβος ὡς τεταγμένοι;

10. Εἰς κῆπον καρύας κατέβην ἰδεῖν ἐν γεννήμασι
τοῦ χειμάρρου, ἰδεῖν εἰ κῆνησεν ἡ ἄμπελος, ἐξήνθησαν
αἱ ῥοαί.

11. Ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί. Οὐκ ἔγωγ ἡ
ψυχὴ μου· ἔθετό με ἄρματα Ἀμιναδάβ.

12. Ἐπίστρεφε, ἐπίστρεφε, ἡ Σουναμίτις· ἐπίστρεφε,
ἐπίστρεφε, καὶ ὀφόμεθα ἐν σοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

1. Τί ὄψεσθε ἐν τῇ Σουναμίτιδι, ἡ ἐρχομένη ὡς

10. *Fraternus meus candidus et rubicundus, electus e
decem millibus.*

11. *Caput ejus aurum Cephaz, cincinni ejus elatae, nigri
tamquam corvus.*

12. *Oculi ejus sicut columbae super plenitudines aqua-
rum, lotae in lacte, sedentes super plenitudines.*

13. *Maxillae ejus sicut phialae aromatis germinantes un-
guentaria, labia ejus lilia stillantia myrrham plenam.*

14. *Manus ejus tornatae, aureae, impletae Tharsis: ven-
ter ejus pixis eburnea super lapidem saphirum.*

15. *Crura ejus columnae marmoreae, fundatae super bases
aureas: species ejus ut Libanus, electus sicut cedri.*

16. *Guttur ejus dulcedines et totus desiderium. Hic fra-
ternus meus et hic proximus meus, filiae Jerusalem.*

17. *Quo abiit frater tuus, pulchra in mulieribus? quo
respexit frater tuus? et quaeremus eum tecum.*

CAPUT VI.

1. *Fraternus meus descendit in hortum suum ad phialas
aromatis, pascere in hortis, et colligere lilia.*

2. *Ego fraterno meo, et frater tuus mihi, qui pascit
in liliis.*

3. *Pulchra es, proxima mea, sicut beneplacitum, decora
sicut Jerusalem, pavor ut ordinatae.*

4. *Averte oculos tuos e regione mei, quia ipsi avolare fe-
cerunt me. Capillamentum tuum sicut greges caprarum, quae
apparuerunt e Galaad.*

5. *Dentes tui sicut greges tonsarum, quae ascenderunt
de lavacro, omnes geminantes, et infecunda non est in eis.
Sicut funiculus coccineus labia tua, et eloquium tuum deco-
rum.*

6. *Sicut cortex mali punici gena tua extra taciturnitatem
tuam.*

7. *Sexaginta sunt reginae et octuaginta concubinae, et ado-
lescentulae quarum non est numerus.*

8. *Una est columba mea, perfecta mea: una est matri suae,
electa est ei quae peperit ipsam. Viderunt eam filiae et beati-
ficabunt eam, reginae et concubinae et laudabunt eam.*

9. *Quae est ista quae progreditur sicut aurora, pulchra ut
luna, electa ut sol, pavor ut ordinatae?*

10. *In hortum nucis descendi videre in genimina torren-
tis, videre si floruit vitis, effluerunt mala punica.*

11. *Ibi dabo ubera mea tibi. Non novit anima mea: po-
suit me currus Aminadab.*

12. *Convertere, convertere, Sunamitis: convertere, con-
vertere, et videbimus in te.*

CAPUT VII.

1. *Quid videbitis in Sunamitide, quae venit sicut chori*

χοροὶ τῶν παρεμβολῶν· Ὁραϊώθησαν διαβήματά σου ἐν ὑποδήμασί σου, θυγάτηρ Ναδάβ· ρυθμοὶ μηρῶν ὁμοιοὶ ὁρμίσκοις, ἔργον τεχνίτου.

2. Ὁμφαλὸς σου κρατῆρ τορευτῆς, μὴ ὑστερούμενος κράματος· κοιλία σου θημιωνία σίτου πεφραγμένη ἐν κρίνοις.

3. Δύο μαστοὶ σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος.

4. Ὁ τράχηλός σου ὡς πύργος ἐλεφάντινος· οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὡς λίμναι ἐν Ἑσεβὼν, ἐν πύλαις θυγατρὸς πολλῶν. Μυκτῆρ σου ὡς πύργος τοῦ Λιβάνου σκοπεύων πρὸς ὅπον Δαμασκού.

5. Κεφαλὴ σου ἐπὶ σέ ὡς Κάρμηλος, καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα, βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παρὰδρομαῖς.

6. Τί ὥραιώθης, καὶ τί ἡδύνηθης, ἀγάπη, ἐν τρυφαῖς σου;

7. Τοῦτο μέγεθός σου· ὡμοιώθης τῷ φοίνικι, καὶ οἱ μαστοὶ σου τοῖς βότρυσιν.

8. Ἐἶπα· Ἀναθήσομαι ἐπὶ τῷ φοίνικι, κρατήσω τῶν ὑψων αὐτοῦ, καὶ ἔσονται δὴ μαστοὶ σου ὡς βότρυες τῆς ἀμπέλου, καὶ ὁσμη ῥινός σου ὡς μῆλα.

9. Καὶ ὁ λάρουγξ σου ὡς οἶνος ὁ ἀγαθός. Πορευόμενος τῷ ἀδελφιδῷ μου εἰς εὐθύτητα, ἱκανούμενος χεῖλεσί μου καὶ ὀδοῦσιν.

10. Ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου, καὶ ἐπ' ἐμέ ἡ ἐπιστροφή αὐτοῦ.

11. Ἐλθὲ, ἀδελφιδέ μου, ἐξέλθωμεν εἰς ἀγρὸν, αὐλισθῶμεν ἐν κώμαις,

12. ὀρθρίσωμεν εἰς ἀμπελώνας· ἴδωμεν εἰ ἤνησεν ἡ ἀμπελος, ἤνησεν ὁ κυπρισμὸς, ἤνησαν αἱ ῥοαί. Ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί.

13. Οἱ μανδραγόρα ἐδωκαν ὁσμήν. Καὶ ἐπὶ θύραις ἡμῶν πάντα ἀκρόδρυα νέα πρὸς παλαιὰ, ἀδελφιδέ μου, ἐτήρησά σοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Τίς δώη σε, ἀδελφιδέ μου, θηλάζοντα μαστοὺς μητρὸς μου; Εὐροῦσά σε ἔξω φιλήσω σε, καὶ γε οὐκ ἐξουδενώσουσί μοι.

2. Παραλήψομαι σε, εἰσάξω σε εἰς οἶκον μητρὸς μου καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με. Ποτίω σε ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ, ἀπὸ νάματος ῥοῶν μου.

3. Εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεται με.

4. Ὁρμισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλὴμ, ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ, ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐὰν ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην, ἕως ἂν θελήσῃ.

5. Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα λευκανθισμένη, ἐπιστηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς; Ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε· ἐκεῖ ὠδίνῃσέ σε ἡ μήτηρ σου, ἐκεῖ ὠδίνῃσέ σε ἡ τεκοῦσά σε.

6. Θές με ὡς σφραγίδα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, ὡς σφραγίδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου. Ὅτι κραταιὰ ὡς θάνατος ἀγάπη, σκληρὸς ὡς ἄβυσσος ὀδύνης περὶ πτερά αὐτῆς πύρρος, φλόγες αὐτῆς.

7. Ἰδὼρ πολλὸν οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην, καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσιν αὐτήν. Ἐὰν δῶ ἀνὴρ πάντα τὸν βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐξουδενώσει ἐξουδενώσουσιν αὐτόν.

castrorum? Speciosi facti sunt gressus tui in calceamentis tuis, filia Nadab : moduli femorum similes torquibus, opus artificis.

2. Umbilicus tuus erater tornatilis, non deficiens misto : venter tuus acervus frumenti vallatus in liliis.

3. Duo ubera tua sicut duo hinnuli gemelli capreae.

4. Collum tuum sicut turris eburnea : oculi tui tamquam stagna in Esebon, in portis filiae multorum. Naris tua sicut turris Libani prospiciens faciem Damasci.

5. Caput tuum super te sicut Carmelus, et plexus capitis tui sicut purpura, rex ligatus in transcuribus.

6. Quam pulchra, et quam suavis facta es, charitas, in deliciis tuis?

7. Haec magnitudo tua : similis facta es palmae, et ubera tua botris.

8. Dixi : Ascendam in palmam, tenebo cacumina ejus, et erunt nunc ubera tua sicut botri vitis, et odor nasi tui sicut poma.

9. Et guttur tuum sicut vinum bonum. Vadens fraterno meo in rectitudinem, sufficiens labiis meis et dentibus.

10. Ego fraterno meo, et super me conversio ejus.

11. Veni, fraterne mi, exeamus in agrum, requiescamus in castellis,

12. diluculo surgamus in vineas : videamus si floruit vitis, floruit propago, floruerunt mala punica. Ibi dabo ubera mea tibi.

13. Mandragorae dederunt odorem. Et in ostiis nostris omnes nuces novas ad veteres, fraterne mi, servavi tibi.

CAPUT VIII.

1. Quis det te, fraterne mi, lactentem ubera matris meae? Inveniens te foris osculabor te, et quidem non spernent me.

2. Assumam te, introducam te in domum matris meae et in cubiculum ejus quae concepit me. Potabo te de vino unguentato, de latice malorum punicorum meorum.

3. Læva ejus sub capite meo, et dextera illius amplexabitur me.

4. Adjuravi vos, filiae Jerusalem, in viribus agri, si suscitaveritis et si exsuscitaveritis charitatem, quoadusque voluerit.

5. Quae est ista quae ascendit dealbata, innitens super fratrem? Sub malo exsuscitavi te : ibi peperit te mater tua, ibi peperit te quae genuit te.

6. Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum. Quia valida ut mors charitas, durus sicut infernus zelus : alae ejus alae ignis, flammæ ejus.

7. Aqua multa non poterit extinguere charitatem, et flumina non undabunt eam. Si dederit vir omnem vitam suam in charitate, contemptu contemnent eum.

8. Ἀδελφὴ ἡμῶν μικρὰ καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχει. Τί ποιήσωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐὰν λαληθῇ ἐν αὐτῇ;

9. Εἰ τεῖχος ἐστίν, οἰκοδομήσωμεν ἐπ' αὐτὴν ἐπάλξεις ἀργυρᾶς· καὶ εἰ θύρα ἐστὶ, διαγράψωμεν ἐπ' αὐτὴν σανίδα κεδρίνην.

10. Ἐγὼ τεῖχος, καὶ μαστοὶ μου ὡς πύργοι. Ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ὡς εὐρίσκουσα εἰρήνην.

11. Ἀμπελῶν ἐγενήθη τῷ Σαλωμών ἐν Βεελαμών· ἔδωκε τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς τηροῦσιν· ἀνὴρ οἶσει ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλοὺς ἀργυρίου.

12. Ἀμπελῶν μου ἐμὸς ἐνώπιόν μου, οἱ χιλιοὶ Σαλωμών καὶ οἱ διακόσιοι τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν αὐτοῦ.

13. Ὁ καθήμενος ἐν ἡπίοις, ἑταῖροι προσέχοντες τῇ φωνῇ σου· ἀκούτισόν με.

14. Φύγε, ἀδελφιδέ μου, καὶ μοιῶθητι τῇ δορκάδι ἢ τῷ νεβρῷ τῶν ἐλάφων ἐπὶ ὄρη τῶν ἀρωμάτων.

8. Soror nostra parva et ubera non habet. Quid faciemus sorori nostræ in die qua loquetur in ea?

9. Si murus est, ædificemus super eam propugnacula ar-gentea : et si janua est, sculparamus super eam tabulam cedrinam.

10. Ego murus, et ubera mea sicut turre. Ego eram in oculis eorum tamquam inveniens pacem.

11. Vineæ facta est Salomoni in Beelamon : dedit vineam suam iis qui servant : vir feret in fructus ejus mille argenti.

12. Vineæ mihi mea in conspectu meo, mille Salomoni et ducenti servantibus fructum ejus.

13. Qui sedes in hortis, amici sunt attendentes voci tuæ : vocem tuam insinua mihi.

14. Fuge, fraterne mi, et similis esto capreolæ aut hirculo cervorum super montes aromatum.

ΣΟΦΙΑ

ΣΑΛΩΜΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἀγαπήσατε δικαιοσύνην, οἱ κρίνοντες τὴν γῆν. Φρονήσατε περὶ τοῦ Κυρίου ἐν ἀγαθότητι, καὶ ἐν ἀπλότῃ καρδίᾳ ζητήσατε αὐτόν·

2. ὅτι εὐρίσκεται τοῖς μὴ πειράζουσιν αὐτόν, ἐμφανίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ.

3. Σκολιοὶ γὰρ λογισμοὶ χωρίζουσιν ἀπὸ Θεοῦ, δοκιμαζομένη τε ἡ δύναμις ἐλέγχει τοὺς ἄφρονας.

4. Ὅτι εἰς κακότεργον ψυχὴν οὐκ εἰσελεύσεται σοφία, οὐδὲ κατοικήσει ἐν σῶματι κατάρχει ἀμαρτίας.

5. Ἅγιον γὰρ πνεῦμα παιδείας φεύζεται δόλον, καὶ ἀπαναστήσεται ἀπὸ λογισμῶν ἀσυνέτων, καὶ ἐλεγχθήσεται ἐπελθούσης ἀδικίας.

6. Φιλάνθρωπον γὰρ πνεῦμα σοφία, καὶ οὐκ ἀθώου-σει βλάβημον ἀπὸ χειλέων αὐτοῦ· ὅτι τῶν νεφρῶν αὐτοῦ μάρτυς ὁ Θεός, καὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐπίσκοπος ἀληθής, καὶ τῆς γλώσσης ἀκουστής.

7. Ὅτι πνεῦμα Κυρίου πεπλήρωκε τὴν οἰκουμένην, καὶ τὸ συνέχον τὰ πάντα γνῶσιν ἔχει φωνῆς.

8. Διὰ τοῦτο φθεγγόμενος ἄδικα οὐδεὶς μὴ λάθῃ, οὐδὲ μὴν παροδεύσῃ αὐτὸν ἐλέγχουσα ἡ δίκη.

9. Ἐν γὰρ διαβουλίᾳ ἀσεβοῦς ἐξέτασις ἔσται, λόγων δὲ αὐτοῦ ἀκοὴ πρὸς Κύριον ἔξει, εἰς ἐλεγχον ἀνομημάτων αὐτοῦ.

10. Ὅτι οὐς ζηλώσεως ἀκροᾷται τὰ πάντα, καὶ θροῦς γογγυσμῶν οὐκ ἀποκρύπτεται.

11. Φυλάττωσε τοῖνυν γογγυσμὸν ἀνωφελεῖ, καὶ ἀπὸ καταλαλιᾶς φείσασθε γλώσσης· ὅτι φθέγμα λαθραῖον κενὸν οὐ πορεύεται, στόμα δὲ καταψευδόμενον ἀναιρεῖ ψυχὴν.

12. Μὴ ζηλοῦτε θάνατον ἐν πλάνῃ ζωῆς ὑμῶν, μηδὲ ἐπισπᾶσθε ὀλεθρον ἔργοις χειρῶν ὑμῶν.

SAPIENTIA

SALOMONIS.

CAPUT I.

1. Diligite justitiam, qui judicatis terram. Sentite de Domino in bonitate, et in simplicitate cordis quærite illum :

2. quoniam invenitur ab his qui non tentant illum, apparet autem eis qui fidem habent in illum.

3. Perversæ enim cogitationes separant a Deo, probata autem virtus corripit insipientes.

4. Quoniam in malevolam animam non introibit sapientia, neque habitabit in corpore subdito peccatis.

5. Spiritus enim sanctus disciplinæ effugiet dolum, et auferet se a cogitationibus quæ sunt sine intellectu, et corripitur superveniente iniquitate.

6. Benignus est enim spiritus sapientia, et non liberabit maledicum a labiis suis : quoniam renum illius testis est Deus, et cordis illius scrutator est verus, et linguæ auditor.

7. Quoniam spiritus Domini replevit orbem terrarum, et hoc quod continet omnia scientiam habet vocis.

8. Propter hoc qui loquitur iniqua nemo latebit, nec præteriet illum corripiens judicium.

9. In cogitationibus enim impii interrogatio erit, sermo-nium autem illius auditio ad Dominum veniet, ad correptionem iniquitatum illius.

10. Quoniam auris zeli audit omnia, et tumultus mur-murationum non abscondetur.

11. Custodite ergo vos a murmuratione quæ nihil prodest, et a detractatione parcite linguæ : quoniam sermo obscurus in vacuum non ibit, os autem quod mentitur occidit animam.

12. Nolite zelare mortem in errore vitæ vestræ, neque acquiratis perditionem operibus manuum vestrarum.

13. Ὅτι ὁ Θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ τέρπεται ἐπ' ἀπωλείᾳ ζώντων.

14. Ἐκτίσεν γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, καὶ σωτήριοι αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον ὀλέθρου, οὔτε ἄδου βασιλείον ἐπὶ γῆς.

15. Δικαιοσύνη γὰρ ἀθάνατός ἐστιν.

16. Ἀσεβεῖς δὲ ταῖς χερσὶν καὶ τοῖς λόγοις προσεκαλέσαντο αὐτὸν, φίλον ἡγησάμενοι αὐτὸν ἐτάχυσαν, καὶ συνθήκην ἔθεντο πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἀξιοὶ εἰσι τῆς ἐκείνου μερίδος εἶναι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Ἐῖπον γὰρ ἑαυτοῖς λογισάμενοι οὐκ ὀρθῶς· Ὁλίγος ἐστὶ καὶ λυπηρὸς ὁ βίος ἡμῶν καὶ οὐκ ἔστιν ἴσας ἐν τελευτῇ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ὁ ἀναλύσας ἐξ ἄδου.

2. Ὅτι αὐτοσχεδίως ἐγενήθημεν, καὶ μετὰ τοῦτο ἐσόμεθα ὡς οὐχ ὑπάρξαντες, ὅτι καπνὸς ἡ πνοὴ ἐν ρῖσιν ἡμῶν, καὶ ὁ λόγος σπινθήρ ἐν κινήσει καρδίας ἡμῶν,

3. οὗ σθεσθέντος, τέφρα ἀποθήσεται τὸ σῶμα, καὶ τὸ πνεῦμα διαχυθήσεται ὡς χαῦνος ἀήρ.

4. Καὶ τὸ ὄνομα ἡμῶν ἐπιλησθήσεται ἐν χρόνῳ, καὶ οὐθεὶς μνημονεύσει τῶν ἔργων ἡμῶν, καὶ παρελεύσεται ὁ βίος ἡμῶν ὡς ἱγνήν νεφέλης, καὶ ὡς ὁμίχλη διασκεδασθήσεται διωχθεῖσα ὑπὸ ἀκτίνων ἡλίου καὶ ὑπὸ θερμότητος αὐτοῦ βαρυνθεῖσα.

5. Σκιαὶ γὰρ πάροδος ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἀναποδισμὸς τῆς τελευτῆς ἡμῶν, ὅτι κατεσφραγίσθη, καὶ οὐδεὶς ἀναστρέφει.

6. Δεῦτε οὖν καὶ ἀπολαύσωμεν τῶν ὄντων ἀγαθῶν, καὶ ἡγρησώμεθα τῇ κτίσει ὡς νεότητι σπουδαίως.

7. Οἶνον πολυτελοῦς καὶ μύρων πλησθῶμεν, καὶ μὴ παροδευσάτω ἡμᾶς ἄνθος ἀέρος.

8. Στεφώμεθα ῥόδων κάλυξιν πρὶν ἡ μαρανθῆναι.

9. Μὴ δέεις ἡμῶν ἄμειρος ἔστω τῆς ἡμετέρας ἀγερῶ-
γίας, πανταχῇ καταλιπώμεν σύμβολα τῆς εὐφροσύνης,
ὅτι αὕτη ἡ μερίς ἡμῶν καὶ ὁ κλῆρος οὗτος.

10. Καταδυναστεύσωμεν πένητα δίκαιον, μὴ φεισώμεθα γῆρας, μηδὲ πρεσβύτου ἐντραπύωμεν πολιὰς πολυχρόνιους.

11. Ἐστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχὺς νόμος τῆς δικαιοσύνης, τὸ γὰρ ἀσθενὲς ἀχρηστον ἐλέγχεται.

12. Ἐνεδρεύσωμεν δὲ τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστὶ, καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν, καὶ ὀνειδίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα νόμου, καὶ ἐπιφημίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα παιδείας ἡμῶν.

13. Ἐπαγγέλλεται γνῶσιν ἔχειν Θεοῦ, καὶ παῖδα Κυρίου ἑαυτὸν ὀνομάζει.

14. Ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἔλεγχον ἐννοιῶν ἡ μῶν.

15. Βαρὺς ἐστὶν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, ὅτι ἀνόμοιος τοῖς ἄλλοις ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ ἐξηλλαγμένοι αἱ τρίβοι αὐτοῦ.

16. Εἰς κίβδηλον ἐλογίσθημεν αὐτῷ, καὶ ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν ὡς ἀπὸ ἀκαθαρσιῶν· μακαρίζει ἔσχατα δικάων, καὶ ἀλαζονεύεται πατέρα Θεόν.

17. Ἰδωμεν εἰ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀληθεῖς, καὶ πειράσωμεν τὰ ἐν ἐκβάσει αὐτοῦ.

18. Εἰ γὰρ ἐστὶν ὁ δίκαιος υἱὸς Θεοῦ, ἀντιλήψεται αὐτοῦ, καὶ ῥύσεται αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἀνθεστηκότων.

13. Quoniam Deus mortem non fecit, nec lætatur in perditione vivorum.

14. Creavit enim ut essent omnia, et salutare generationes mundi, et non est in illis medicamentum exterminii, nec inferorum regnum in terra.

15. Justitia enim immortalis est.

16. Impii autem manibus et verbis accersierunt illam, æstimantes illam amicum defluerunt, et sponsonem posuerunt ad illam, quoniam digni sunt qui sint ex parte illius.

CAPUT II.

1. Dixerunt enim cogitantes apud se non recte: Exigua est et cum tædio vita nostra et non est remedium in fine hominis, et non est agnitus qui sit reversus ab inferis.

2. Quia ex nihilo nati sumus, et post hæc erimus tamquam non fuimus, quoniam fumus est afflatus in naribus nostris, et sermo scintilla ad commovendum cor nostrum, qua extincta, cinis evadet corpus, et spiritus diffundetur tamquam mollis aer.

4. Et nomen nostrum oblivionem accipiet in tempore, et nemo memoriam habebit operum nostrorum, et transibit vita nostra tamquam vestigium nubi, et sicut nebula dissolvetur quæ fugata est a radiis solis et a calore illius aggravata.

5. Umbræ enim transitus est vita nostra, et non est reversio finis nostri, quoniam consignata est, et nemo revertitur.

6. Venite ergo et fruamur bonis quæ sunt, et utamur creatura memoriam juvante celeriter.

7. Vino pretioso et unguentis nos impleamus, et non prætereant nos flos temporis.

8. Coronemus nos rosis antequam marcescant.

9. Nemo nostrum exsors sit luxuriæ nostræ, ubique relinquamus signa lætitiæ, quoniam hæc est pars nostra et hæc sors.

10. Opprimamus pauperem justum, non parcamus viduæ, nec veterani revereamur canos multi temporis.

11. Sit autem fortitudo nostra lex justitiæ, quod enim infirmum est inutile invenitur.

12. Circumveniamus ergo justum, quoniam insuavis est nobis, et contrarius est operibus nostris, et exprobrat nobis peccata legis, et diffamat in nos peccata disciplinæ nostræ.

13. Promittit se scientiam Dei habere, et filium Dei se nominat.

14. Factus est nobis in translationem cogitationum nostrarum.

15. Gravis est nobis etiam ad videndum, quoniam dissimilis est aliis vita illius, et immutata sunt viæ ejus.

16. Tamquam nugaces æstimati sumus ab illo, et abstinet se a vis nostris tamquam ab immunditiis: præfert novissima justorum, et gloriatur patrem Deum.

17. Videamus si sermones illius veri sunt, et tentemus quæ ventura sunt illi.

18. Si enim justus est filius Dei, suscipiet illum, et liberabit illum de manibus contrariorum.

19. Ὑβρεὶ καὶ βασάνῳ ἐτάσσωμεν αὐτὸν, ἵνα γνῶ-
μεν τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ, καὶ δοκιμάσωμεν τὴν ἀνε-
ξικακίαν αὐτοῦ.

20. Θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν αὐτὸν, ἔσται
γὰρ αὐτοῦ ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων αὐτοῦ.

21. Ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθησαν· ἀπετύ-
φλωσε γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐτῶν,

22. καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια Θεοῦ, οὐδὲ μισθὸν
ἤλπισαν δσιότητος, οὐδὲ ἔκριναν γέρας ψυχῶν ἀμώμων.

23. Ὅτι ὁ Θεὸς ἐκτισε τὸν ἀνθρώπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ,
καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἰδιότητος ἐποίησεν αὐτόν.

24. Φθόνῳ δὲ διαδόλου θάνατος ἐισῆλθεν εἰς τὸν
κόσμον,

25. πεираζουσι δὲ αὐτὸν οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Δικαίων δὲ ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀφ-
ταὶ αὐτῶν βάσανος.

2. Ἐδοξεν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλο-
γίσθη κάκως ἡ ἐξοδος αὐτῶν,

3. καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα· οἱ δὲ εἰσιν ἐν
εἰρήνῃ.

4. Καὶ γὰρ ἐν ὅφει ἀνθρώπων ἕαν κολασθῶσιν, ἡ
ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης,

5. καὶ ὀλίγα παιδευθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσου-
νται, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπείρασεν αὐτοὺς, καὶ εὗρεν αὐτοὺς
αἰτίους ἑαυτοῦ.

6. Ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτοὺς,
καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτοὺς.

7. Καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσιν,
καὶ ὡς σπινθήρες ἐν καλᾷ διαδραμοῦνται.

8. Κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασι-
λεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας.

9. Οἱ πεπειθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν,
καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ, ὅτι χάρις
καὶ ἔλεος τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

10. Οἱ δὲ ἀσεβεῖς καθὰ ἐλογίσαντο ἔξουσιν ἐπιτι-
μίαν, οἱ ἀμελήσαντες τοῦ δικαίου καὶ τοῦ Κυρίου ἀπο-
στάντες.

11. Σοφίαν γὰρ καὶ παιδείαν ὁ ἐξουθενῶν ταλαίπω-
ρος, καὶ κενὴ ἡ ἐλπίς αὐτῶν, καὶ οἱ κόποι ἀνόνητοι καὶ
ἄχρηστα τὰ ἔργα αὐτῶν.

12. Αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἀφρονες, καὶ πονηρὰ τὰ τέχνα
αὐτῶν.

13. Ἐπικατάρτος ἡ γένεσις αὐτῶν, ὅτι μακαρία
στεῖρα ἡ ἀμίαντος, ἥτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν παραπτώ-
ματι· ἔξει καρπὸν ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν.

14. Καὶ εὐνοῦχος ὁ μὴ ἐργασάμενος ἐν χειρὶ ἀνό-
μημα, μηδὲ ἐνθυμηθεὶς κατὰ τοῦ Κυρίου πονηρὰ, δο-
θήσεται γὰρ αὐτῷ τῆς πίστεως χάρις ἐκλεκτῇ, καὶ
κλήρος ἐν ναὶ Κυρίου θυμωρότερος.

15. Ἀγαθὸν γὰρ πόσιον καρπὸς εὐκλεῆς, καὶ ἀδιά-
πτωτος ἡ ῥίζα τῆς φρονήσεως.

16. Τέχνα δὲ μοιγῶν ἀτέλεστα ἔσται, καὶ ἐκ παρα-
νόμου κοίτης σπέρμα ἀφανισθήσεται.

17. Ἐάν τε γὰρ μακρόβιοι γένωνται, εἰς οὐθὲν λογι-
σθήσονται, καὶ ἄτιμον ἐπ' ἐσχάτων τὸ γῆρας αὐτῶν.

18. Ἐάν τε δέξῃς τελευτήσῃς, οὐχ ἔξουσιν ἐλπίδα,
οὐδὲ ἐν ἡμέρᾳ διαγνώσεως παραμύθιον.

19. Contumelia et tormento interrogemus eum, ut scia-
mus reverentiam illius, et probemus patientiam illius.

20. Morte turpissima condemnemus eum, erit enim ei re-
spectus ex sermonibus illius.

21. Haec cogitaverunt, et erraverunt : excæcavit enim
illos malitia eorum,

22. et nescierunt sacramenta Dei, neque mercedem spe-
raverunt justitiæ, nec judicaverunt honorem animarum san-
ctarum.

23. Quoniam Deus creavit hominem inextinguibilem,
et ad imaginem suæ similitudinis fecit illum.

24. Invidia autem diaboli mors introivit in orbem terra-
rum,

25. imitantur autem illum qui sunt ex parte illius.

CAPUT III.

1. Justorum autem animæ in manu Dei sunt, et non
tanget illos tormentum.

2. Visi sunt oculis insipientium mori, et æstimata est af-
flictio exitus illorum,

3. et quod a nobis est iter exterminium : illi autem sunt
in pace.

4. Etenim si coram hominibus tormenta passi sunt, spes
eorum immortalitate plena est,

5. et in paucis vexati in multis bene disponentur, quo-
niam Deus tentavit eos, et invenit eos dignos se.

6. Tamquam aurum in fornace probavit illos, et quasi ho-
locausti hostiam accepit illos.

7. Et in tempore respectus ipsorum fulgebunt, et tam-
quam scintillæ in arundinetis discurrent.

8. Judicabunt nationes et dominabuntur populis, et re-
gnabit Dominus eorum in perpetuum.

9. Qui confidunt in illo intelligent veritatem, et fideles in
dilectione acquiescent illi, quoniam donum et pax est elec-
tis ejus.

10. Impii autem secundum quæ cogitaverunt correptionem
habebunt, qui neglexerunt justum et a Domino reces-
serunt.

11. Sapientiam enim et disciplinam qui abjicit infelix est,
et vacua est spes illorum, et labores sine fructu et inutilia
opera eorum.

12. Mulieres eorum insensatæ sunt, et nequissimi filii
eorum.

13. Maledicta creatura eorum, quoniam felix est sterilis
incoquinata, quæ nescivit thorum in delicto : habebit fru-
ctum in respectu animarum.

14. Et spado qui non operatus est in manu iniquitatem,
nec cogitavit adversus Deum nequissima, dabitur enim illi
fidei donum electum, et sors in templo Domini acceptissima.

15. Bonorum enim laborum gloriosus est fructus, et quæ
non concidit radix sapientiæ.

16. Filii autem adulterorum inconsummati erunt, et ab
iniquo thoro semen exterminabitur.

17. Et si quidem longæ vitæ erunt, in nihilum computa-
buntur, et sine honore erit novissima senectus illorum.

18. Et si celerius defuncti fuerint, non habebunt spem,
nec in die agnitionis allocutionem.

19. Γενεᾶς γὰρ ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Κρείσσων ἀτεχνία μετὰ ἀρετῆς, ἀθανασία γάρ ἐστιν ἐν μνήμῃ αὐτῆς, ὅτι καὶ παρὰ Θεῷ γινώσκεται καὶ παρὰ ἀνθρώποις·
2. παροῦσάν τε μιμουῦνται αὐτήν, καὶ ποθοῦσιν ἀπελθοῦσαν· καὶ ἐν τῷ αἰῶνι στεφανηφοροῦσα πομπεύει, τὸν τῶν ἀμιάντων ἄλλων ἀγῶνα νικήσασα.
3. Πολύγονον δὲ ἀσεβῶν πλῆθος οὐ χρησιμεύσει, καὶ ἐκ νόθων μοσχευμάτων οὐ δώσει ῥίζαν εἰς βάθος, οὐδὲ ἀσφαλῆ βᾶσιν ἐδράσει.
4. Κἂν γὰρ ἐν κλάδοις πρὸς καιρὸν ἀναθάλη, ἐπισφαλῶς βεβηκότα ὑπὸ ἀνέμου σαλευθήσεται, καὶ ὑπὸ βίας ἀνέμων ἐκρίζωθήσεται.
5. Περικλασθήσονται κλώνες ἀτέλεστοι, καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν ἀχρηστος, ἄωρος εἰς βρῶσιν καὶ εἰς οὐδὲν ἐπιτήδειος.
6. Ἐκ γὰρ ἀνόμων ὕπνων τέκνα γενώμενα μάρτυρες εἰσιν πονηρίας κατὰ γονέων ἐν ἐξετασμῷ αὐτῶν·
7. δίκαιος δὲ, ἔαν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται.
8. Γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται.
9. Πολιὰ δὲ ἐστὶ φρόνησις ἀνθρώποις, καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀκηλίδωτος.
10. Εὐάρεστος τῷ Θεῷ γενόμενος ἡγαπήθη, καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν μετετέθη.
11. Ἥρπᾳ γὰρ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ.
12. Βασκανία γὰρ φαυλότῃτος ἀμαυροῖ τὰ καλὰ, καὶ βεμβασιμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεῖ νοῦν ἀκακόν.
13. Τελειωθείς ἐν δλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς.
14. Ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες, μὴδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτο,
15. ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ.
16. Κατακρινεῖ δὲ δίκαιος καμῶν τοὺς ζῶντας ἀσεβεῖς, καὶ νεότης τελεσθεῖσα ταχέως πολυετές γῆρας ἀδίκου.
17. Ὅψονται γὰρ τελευτὴν σοφοῦ, καὶ οὐ νοήσουσι τί ἐβουλεύσατο περὶ αὐτοῦ, καὶ εἰς τί ἡσφαλίσσατο αὐτὸν ὁ Κύριος.
18. Ὅψονται καὶ ἐξουθενήσουσιν, αὐτοὺς δὲ ὁ Κύριος ἐκγελάσεται.
19. Καὶ ἔσονται μετὰ τοῦτο εἰς πτώμα ἄτιμον, καὶ εἰς ὕδριν ἐν νεκροῖς δι' αἰῶνος· ὅτι ῥήξει αὐτοὺς ἀφόνους πρηνεῖς, καὶ σαλεύσει αὐτοὺς ἐκ θεμελίων, καὶ ἔως ἐσχάτου χειρσωθήσονται, καὶ ἔσονται ἐν ὁδῷ, καὶ ἡ μνήμη αὐτῶν ἀπολείπεται.
20. Ἐλεύσονται ἐν συλλογισμῷ ἁμαρτημάτων αὐτῶν δειλοὶ, καὶ ἐλέγξει αὐτοὺς ἐξεναντίας τὰ ἀνομήματα αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Τότε στήσεται ἐν παρρησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος κατὰ πρόσωπον τῶν θλιψάντων αὐτὸν, καὶ τῶν ἀθετούντων σοὺς πόνοὺς αὐτοῦ.

19. Nationis enim iniquæ diræ sunt consummationes.

CAPUT IV.

1. Melius est esse sine filiis cum virtute, immortalis est enim memoria illius, quoniam et apud Deum nota est et apud homines :
2. cum præsens est imitantur illam, et desiderant eam cum se abduxerit : et in perpetuum coronata triumphat, incoinquinatorum certaminum prælium vincens.
3. Multigena autem impiorum multitudo non erit utilis, et adulterinæ plantationes non dabunt radices altas, nec stabile firmamentum collocabunt.
4. Nam etsi in ramis ad tempus germinaverint, infirmiter posita a vento commovebuntur, et a violentia ventorum eradicabuntur.
5. Confringentur rami inconsummati, et fructus illorum inutilis, acerbus ad manducandum et ad nihilum aptus.
6. Ex iniquis enim somnis filii qui nascuntur testes sunt nequitiae parentum in interrogatione sua :
7. justus autem, si morte præoccupatus fuerit, in refrigerio erit.
8. Senectus enim venerabilis est non diuturna, nec quæ annorum numero computata.
9. Cavities autem est prudentia hominibus, et ætas senectutis vita immaculata.
10. Placens Deo factus dilectus est, et vivens inter peccatores translatus est.
11. Raptus est ne malitia mutaret intellectum illius, aut fictio deciperet animam illius.
12. Fascinatio enim nugacitatis obscurat bona, et inconstantia concupiscentiæ transvertit sensum sine malitia.
13. Consummatus in brevi explevit tempora multa.
14. Placita enim erat Domino anima illius, propter hoc properavit de medio iniquitatis. Populi autem videntes et non intelligentes, nec ponentes in præcordiis talia,
15. quoniam gratia et misericordia in electos ejus, et respectus in sanctos illius.
16. Condemnat autem justus mortuus vivos impios, et juvenus celerius consummata longævam senectutem injusti.
17. Videbunt enim finem sapientis, et non intelligent quid cogitaverit de illo, et quare munierit illum Dominus.
18. Videbunt et contemnent, illos autem Dominus irridebit.
19. Et erunt post hæc decedentes sine honore, et in contumelia inter mortuos in perpetuum : quoniam disrumpet illos sine voce inflatos, et commovebit illos a fundamentis, et usque ad supremum desolabuntur, et erunt in dolore, et memoria illorum periet.
20. Venient in cogitationem peccatorum suorum timidi, et traducent illos ex adverso iniquitates ipsorum.

CAPUT V.

1. Tunc stabunt justī in magna constantia adversus eos qui se angustiaverunt, et qui abstulerunt labores eorum.

2. Ἰδόντες παραχθήσονται φόβῳ δεινῷ, καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας.

3. Ἐροῦσιν ἐν ἑαυτοῖς μετανοοῦντες, καὶ διὰ στενωχωρίαν πνεύματος στενάζοντες· Οὗτος ἦν ὃν ἐσχόμεν ποτε εἰς γέλωτα καὶ εἰς παραβολὴν ὀνειδισμοῦ.

4. Οἱ ἄφρονες τὸν βίον αὐτοῦ ἐλογισάμεθα μανίαν, καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἄτιμον.

5. Πῶς κατέλογισθῇ ἐν υἱοῖς Θεοῦ, καὶ ἐν ἀγίοις ὁ κληρὸς αὐτοῦ ἐστιν;

6. Ἄρα ἐπλανήθημεν ἀπὸ δόδο ἀληθείας, καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης φῶς οὐκ ἐλαμψεν ἡμῖν, καὶ ὁ ἥλιος οὐκ ἀνέτειλεν ἡμῖν.

7. Ἀνομίας ἐνεπλήσθημεν τρίβοις καὶ ἀπωλείας, καὶ διωδύναμεν ἐρήμους ἀβάτους, τὴν δὲ δόδον Κυρίου οὐκ ἐγνώμεν.

8. Τί ὠφέλησεν ἡμᾶς ἡ ὑπερηφανία, καὶ τί πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας συμβέβηται ἡμῖν;

9. Παρῆλθεν ἐκεῖνα πάντα ὡς σκιά καὶ ὡς ἀγγελία πατραρέγουσα·

10. ὡς ναὺς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ, ἥς διαβάσης οὐκ ἔστιν ἵχνος εὑρεῖν, οὐδὲ ἀτραπὸν τρόπιος αὐτῆς ἐν κύμασιν·

11. ἡ ὡς ὀρνέου διππάντος ἀέρα οὐθὲν εὐρίσκεται τεκμήριον πορείας, πληγὴ δὲ ταρσῶν μαστιζόμενον πνεῦμα κοῦφον καὶ σχιζόμενον βία βοῆου, κινουμένων περυγῶν διωδεύθη, καὶ μετὰ τοῦτο οὐχ εὐρέθη σημεῖον ἐπιβάσεως ἐν αὐτῷ·

12. ἡ ὡς βέλους βληθέντος ἐπὶ σκοπὸν, τμηθεὶς ὁ ἀήρ εὐθέως εἰς ἑαυτὸν ἀνέλυθη, ὡς ἀγνοῆσαι τὴν δίοδον αὐτοῦ.

13. Οὕτως καὶ ἡμεῖς γεννηθέντες ἐξελίπομεν, καὶ ἀρετῆς μὲν σημεῖον οὐδὲν ἐσχόμεν δεῖξαι, ἐν δὲ τῇ κακίᾳ ἡμῶν κατεδαπανήθημεν.

14, 15. Ὅτι ἐλπίς ἀσεβοῦς ὡς φερόμενος χούς ὑπὸ ἀνέμου, καὶ ὡς πᾶχνη ὑπὸ λαίλαπος διωγθεῖσα λεπτή, καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου διεχύθη, καὶ ὡς μνεία καταλύτου μονοήμερου παρῶδευσε.

16. Δίκαιοι δὲ εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντίς αὐτῶν παρὰ Ὑψίστου.

17. Διὰ τοῦτο λήφονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάσει αὐτοὺς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν.

18. Ἀήσεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὅλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν.

19. Ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης, καὶ περιθήσεται κόρυθα κρίσιν ἀνυπόκριτον.

20. Ἀήσεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον δσιότητα,

21. ὁξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὄργην εἰς ῥομφαίαν, συνεχπολεμήσει δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονas.

22. Πορεύονται εὐστοχοὶ βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται.

23. Καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφήσονται χάλασαι. Ἀγανακτήσει κατ' αὐτὸν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγκλύσουσιν ἀποτόμως.

24. Ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμειος, καὶ ὡς λαίλαψ ἐκλυκμήσει αὐτοὺς, καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν.

2. Videntes turbabuntur timore horribili, et mirabuntur in subitatione insperatae salutis.

3. Dicent intra se poenitentiam agentes, et prae angustia spiritus gementes : Hi sunt quos habuimus aliquando in risum et in similitudinem improperii.

4. Nos insensati vitam illorum aestimabamus insaniam, et finem illorum sine honore.

5. Quomodo computati sunt inter filios Dei, et inter sanctos sors illorum est?

6. Ergo erravimus a via veritatis, et iustitiae lumen non luxit nobis, et sol non est ortus nobis.

7. Lassati sumus in viis iniquitatis et perditionis, et ambulavimus solitudines difficiles, viam autem Domini ignoravimus.

8. Quid nobis profuit superbia, et quid divitiarum jactatio contulit nobis?

9. Transierunt omnia illa tamquam umbra et tamquam nuntius praecurrens :

10. tamquam navis quae pertransit fluctuantem aquam, cujus cum praeterierit non est vestigium invenire, neque semitam carinae illius in fluctibus :

11. aut tamquam avis quae transvolat in aere nullum invenitur argumentum itineris, sed percussione alarum verberans levem ventum et scindens per vim stridoris, commotis alis transvolavit, et post hoc nullum signum invenitur itineris in eo :

12. aut tamquam sagitta emissa in locum destinatum, divisus aer continuo in se reclusus est, ut ignoretur transitus illius.

13. Sic et nos nati desivimus esse, et virtutis quidem nullum signum valuimus ostendere, in malignitate autem nostra consumpti sumus.

14, 15. Quoniam spes impii tamquam pulvis est quae a vento tolletur, et tamquam spuma gracilis quae a procella dispergitur, et tamquam fumus a vento diffusus est, et tamquam memoria hospitis unius diei praeteriit.

16. Justi autem in perpetuum vivunt, et apud Dominum est merces illorum, et cogitatio eorum apud Altissimum.

17. Ideo accipiet regnum decoris et diadema speciei de manu Domini, quoniam dextera teget eos, et brachio defendet illos.

18. Accipiet armaturam zelum suum, et armabit creaturam ad ultionem inimicorum.

19. Induet pro thorace justitiam, et accipiet pro galea iudicium certum.

20. Sumet scutum inexpugnabile aequitatem,

21. acuet autem diram iram in lanceam, et pugnabit simul cum illo orbis terrarum contra insensatos.

22. Ibunt directae emissiones fulgurum, et tamquam a bene curvato arcu nubium ad certum locum insilient.

23. Et a petrosa ira plenae mittentur grandines. Excandescent in illos aqua maris, et flumina concurrent duriter.

24. Contra illos stabit spiritus virtutis, et tamquam turbo venti dividet eos, et ad eremum perducet omnem terram iniquitas, et malignitas evertet sedes potentium.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6'.

- 1, 2. Ἀκούσατε οὖν, βασιλεῖς, καὶ σύνετε· μάθετε, δικασταὶ περάτων γῆς.
3. Ἐνωτίσασθε, οἱ κρατοῦντες πληθούς καὶ γεγυρωμένοι ἐπὶ ὄλοις ἐθνῶν.
4. Ὅτι ἐδόθη παρὰ τοῦ Κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ Ὑψίστου, ὃς ἐξετάσει ὑμῶν τὰ ἔργα, καὶ τὰς βουλὰς διερευνήσει.
5. Ὅτι ὑπηρέται ὄντες τῆς αὐτοῦ βασιλείας, οὐκ ἐκρίνατε ὀρθῶς, οὐδὲ ἐφυλάξατε νόμον, οὐδὲ κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἐπορεύθητε.
6. Φρικτῶς καὶ ταχέως ἐπιστήσεται ὑμῖν, ὅτι κρίσις ἀπότομος ἐν τοῖς ὑπερέχουσι γίνεται.
7. Ὁ γὰρ ἐλάχιστος συγγνωστός ἐστιν ἑλέους, δυνατοὶ δὲ δυνατὸς ἐτασθῆσονται.
8. Οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσωπον ὁ πάντων Δεσπότης, οὐδὲ ἐντραπήσεται μέγεθος· ὅτι μικρὸν καὶ μέγαν αὐτὸς ἐποίησεν, ὁμοίως τε προνοεῖ περὶ πάντων.
9. Τοῖς δὲ κραταιοῖς ἰσχυρὰ ἐφίσταται ἔρευνα.
10. Πρὸς ὑμᾶς οὖν, ὦ τύραννοι, οἱ λόγοι μου, ἵνα μάθητε σοφίαν καὶ μὴ παραπέσητε.
11. Οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσῶς τὰ δόσια δισωθῆσονται, καὶ οἱ διδαχθέντες αὐτὰ εὐρήσουσιν ἀπολογίαν.
12. Ἐπιθυμήσατε οὖν τῶν λόγων μου, ποθήσατε καὶ παιδευθήσεσθε.
13. Λαμπρὰ καὶ ἀμάραντός ἐστιν ἡ σοφία, καὶ εὐχρῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπῶντων αὐτήν, καὶ εὐρίσκειται ὑπὸ τῶν ζητούντων αὐτήν.
14. Φθάνει τοὺς ἐπιθυμοῦντας προγνωσθῆναι.
15. Ὁ ὀρθρίσας ἐπ' αὐτήν οὐ κοπιᾷσει, πάρεδρον γὰρ εὐρήσει τῶν πυλῶν αὐτοῦ.
16. Τὸ γὰρ ἐνθυμηθῆναι περὶ αὐτῆς φρονήσεως τελειότης, καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι' αὐτήν ταχέως ἀμέριμνος ἔσται.
17. Ὅτι τοὺς αἰῶνας αὐτῆς αὕτη περιέρχεται ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς, καὶ ἐν πάσῃ ἐπινοίᾳ ὑπαντᾷ αὐτοῖς.
18. Ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἡ ἀληθεστάτη παιδείας ἐπιθυμία, φροντὶς δὲ παιδείας ἀγάπη,
19. ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς, προσοχὴ δὲ νόμων βεβαίωσις ἀρθαρσίας,
20. ἀρθαρσία δὲ ἔγγυς εἶναι ποιεῖ Θεοῦ.
21. Ἐπιθυμία ἄρα σοφίας ἀνάγει ἐπὶ βασιλείαν.
- 22, 23. Εἰ οὖν ἤδεσθε ἐπὶ θρόνοις καὶ σκήπτροις, τύραννοι λαῶν, τιμήσατε σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε.
24. Τί δὲ ἐστὶ σοφία καὶ πῶς ἐγένετο, ἀπαγγεῶν καὶ οὐκ ἀποκρύψω ὑμῖν μυστήρια, ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς γενέσεως ἐξηγιάσω, καὶ θήσω εἰς τὸ ἐμφανὲς τὴν γνώσιν αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ παροδεύσω τὴν ἀλήθειαν.
25. Οὕτε μὴν φθόνῳ τετηκῶτι συνοδεύσω, ὅτι οὗτος οὐ κοινωνήσει σοφία.
26. Πλήθος δὲ σοφῶν σωτηρία κόσμου, καὶ βασιλεὺς φρόνιμος εὐστάθεια δήμου.
27. Ὡστε παιδεύετε τοὺς ῥήμασίν μου, καὶ ὠφελήθησθε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Εἰμὶ μὲν καὶ γὰρ θνητὸς ἄνθρωπος, ἴσος ἅπασιν, καὶ γηγενοῦς ἀπόγονος πρωτοπλάστου· καὶ ἐν κοιλίᾳ μητρὸς ἐγλύφην σὰρξ,

CAPUT VI.

- 1, 2. Audite ergo, reges, et intelligite : discite, iudices finium terræ.
3. Præbeate aures, vos qui continetis multitudinem et placetis vobis in turbis nationum.
4. Quoniam data est a Domino potestas vobis, et virtus ab Altissimo, qui interrogabit opera vestra, et cogitationes scrutabitur.
5. Quoniam cum essetis ministri regni illius, non recte iudicastis, neque custodistis legem, neque secundum voluntatem Dei ambulastis.
6. Horrende et cito apparebit vobis, quoniam iudicium durissimum in his qui præsumt sit.
7. Exiguo enim conceditur misericordia, potentes autem potenter tormenta patientur.
8. Non enim subtrahet personam cuiusque Dominus, nec reverebitur magnitudinem : quoniam pusillum et magnum ipse fecit, et æqualiter cura est illi de omnibus.
9. Fortioribus autem fortior instat cruciatio.
10. Ad vos ergo, o tyranni, sunt sermones mei, ut discatis sapientiam et non excidatis.
11. Qui enim custodierint juste justa justificabuntur, et qui didicerint ista invenient quid respondeant.
12. Concupiscite ergo sermones meos, diligite et habebitis disciplinam.
13. Clara est et quæ numquam marcescat sapientia, et facile videtur ab his qui diligunt eam, et invenitur ab his qui querunt illam.
14. Præoccupat qui se concupiscunt ut illis se prior ostendat.
15. Qui de luce vigilaverit ad illam non laborabit, assidentem enim illam inveniet foribus suis.
16. Cogitare enim de illa sensus est consummatus, et qui vigilaverit propter illam cito erit securus.
17. Quoniam dignos se ipsa circumit querens, et in viis ostendit se illis hilariter, et in omni providentia occurrit illis.
18. Initium enim illius verissima est disciplinæ concupiscentia, cura autem disciplinæ dilectio,
19. et dilectio custoditio legum illius est, custoditio autem legum confirmatio incorruptionis est,
20. incorruptio autem facit esse proximum Deo.
21. Concupiscentia itaque sapientiæ deducit ad regnum.
- 22, 23. Si ergo delectamini sedibus et sceptris, tyranni populorum, diligite sapientiam, ut in perpetuum regnetis.

24. Quid est autem sapientia et quemadmodum facta sit, referam et non abscondam vobis sacramenta, sed ab initio natalitatis investigabo, et ponam in lucem scientiam illius, et non præteribo veritatem.
25. Neque cum invidia tabescente iter habeo, quoniam talis homo non erit particeps sapientiæ.
26. Multitudo autem sapientum sanitas est orbis terrarum, et rex sapiens populi stabilimentum est.
27. Ergo accipite disciplinam per sermones meos, et proderit vobis.

CAPUT VII.

1. Sum quidem et ego immortalis homo, similis omnibus, et ex genere terreni illius qui prior factus est : et in ventre matris figuratus sum,

2. δεκαμηνιαῖα χρόνῳ παγεῖς ἐν αἵματι, ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ ἡδονῆς ὑπνῷ συνελθούσης.
3. Καὶ ἐγὼ δὲ γενόμενος ἔσπασα τὸν κοινὸν ἀέρα, καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθεῖ κατέπεσον γῆν, πρώτῃν φωνὴν τὴν ὁμοίαν πᾶσιν ἴσα κλαίων·
4. ἐν σπαργάνοις ἀνετράφην καὶ ἐν φροντίσιν.
5. Οὐδείς γάρ βασιλεὺς ἐτέραν ἔσχεν γενέσεως ἀρχήν.
6. Μία δὲ πάντων εἰσόδος εἰς τὸν βίον, ἐξοδὸς τε ἴση.
7. Διὰ τοῦτο ἠυζάμην, καὶ φρόνησις ἐδόθη μοι· ἐπεκαλεσάμην, καὶ ἦλθέ μοι πνεῦμα σοφίας.
8. Προέκρινε αὐτὴν σκήπτρων καὶ θρόνων, καὶ πλοῦτον οὐδὲν ἡγήσάμην ἐν συγκρίσει αὐτῆς.
9. Οὐδὲ ὁμοίωσα αὐτῇ λίθον ἀτίμητον, ὅτι ὁ πᾶς χρυσὸς ἐν ὄψει αὐτῆς ψάμμος ὀλίγη, καὶ ὡς πηλὸς λογισθήσεται ἀργυρὸς ἐναντίον αὐτῆς.
10. Ὑπὲρ ὑγίειαν καὶ εὐμορφίαν ἡγάπησα αὐτὴν, καὶ προειλόμην αὐτὴν ἀντὶ φωτός ἔχειν, ὅτι ἀκοίμητον τὸ ἐκ ταύτης φέγγος.
11. Ἦλθε δέ μοι τὰ ἀγαθὰ ὁμοῦ πάντα μετ' αὐτῆς, καὶ ἀναριθμητὸς πλοῦτος ἐν χερσὶν αὐτῆς.
12. Εὐφράνθην δὲ ἐπὶ πάντων, ὅτι αὐτῶν ἡγεῖται σοφία, ἡγνούν δὲ αὐτὴν γενέτιν εἶναι τούτων.
13. Ἀδολῶς τε ἔμαθον, ἀφθόνως τε μεταδίδωμι, τὸν πλοῦτον αὐτῆς οὐκ ἀποκρύπτωμαι.
14. Ἀνεκλιπτὴς γὰρ θησαυρὸς ἐστὶν ἀνθρώποις, ὃν οἱ χρησάμενοι πρὸς Θεὸν ἐστεύλαντο φιλίαν διὰ τὰς ἐκ παιδείας δωρεάς συσταθέντες.
15. Ἐμοὶ δὲ δῶή ὁ Θεὸς εἰπεῖν κατὰ γνώμην, καὶ ἐνθυμηθῆναι ἀξίως τῶν δεδομένων, ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὁδηγὸς ἐστί, καὶ τῶν σοφῶν διορθωτής.
16. Ἐν γὰρ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, πᾶσά τε φρόνησις καὶ ἐργατειῶν ἐπιστήμη.
17. Αὐτὸς γάρ μοι ἔδωκεν τῶν ὄντων γνώσιν ἀψευδῆ, εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων,
18. ἀρχὴν καὶ τέλος καὶ μεσότητά χρόνων, τροπῶν ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς καιρῶν,
19. ἐνιαυτῶν κύκλους καὶ ἀστέρων θέσεις,
20. φύσεις ζώων καὶ θυμὸς θηρίων, πνευμάτων βίας καὶ διαλογισμοὺς ἀνθρώπων, διαφορὰς φυτῶν καὶ δυνάμεις ῥιζῶν.
21. Ὅσα τέ ἐστι κρυπτὰ καὶ ἐμφανῆ ἔργων· ἡ γὰρ πάντων τεχνίτις ἐδίδαξέ με σοφία.
22. Ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερὸν, ἅγιον, μονογενὲς, πολυμερές, λεπτόν, εὐκίνητον, τρανὸν, ἀμολυντόν, σαφές, ἀπῆμαντον, φιλάγαθον, ὀξύ, ἀκώλυτον, εὐεργετικόν,
23. φιλόανθρωπον, βέλαιον, ἀσφαλές, ἀμέριμον, παντοδύναμον, πανεπίσκοπον, καὶ διὰ πάντων χωροῦν πνευμάτων νοερῶν, καθαρῶν, λεπτοτάτων.
24. Πάσης γὰρ κινήσεως κινήτικώτερον σοφία, διήκει δὲ καὶ γωρεῖ διὰ πάντων διὰ τὴν καθαρότητά.
25. Ἀτμίς γάρ ἐστι τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως, καὶ ἀπόρροια τῆς τοῦ Παντοκράτορος δόξης εἰλικρινής· διὰ τοῦτο οὐδὲν μειμιαμένον εἰς αὐτὴν παρεμπίπτει.
26. Ἀπαύγασμα γάρ ἐστι φωτὸς αἰδίου, καὶ ἔσπερτον ἀκλιδῶτον τῆς τοῦ Θεοῦ ἐνεργείας, καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ.
27. Μία δὲ οὕσα πάντα δύναται, καὶ μένουσα ἐν

2. caro decem mensium tempore coagulatus in sanguine, ex semine hominis et delectamento somno conveniente.
3. Et ego natus hausi communem aerem, et in similiter factam decidi terram, primam vocem similem omnibus aequae plorans :
4. in involumentis nutritus sum et in curis.
5. Nemo enim ex regibus habuit aliud nativitatis initium.
6. Unus ergo est omnibus introitus ad vitam, et similis exitus.
7. Propter hoc optavi, et datus est mihi sensus : invocavi, et venit in me spiritus sapientiae.
8. Praeposui illam regnis et sedibus, et divitias nihil esse duxi in comparatione illius.
9. Nec comparavi illi lapidem pretiosum, quoniam omne aurum in comparatione illius arena est exigua, et tamquam lutum aestimabitur argentum in conspectu illius.
10. Super salutem et speciem dilexi eam, et proposui pro luce habere illam, quoniam inextinguibile est lumen illius.
11. Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa, et innumerabilis honestas pertransiit illius.
12. Et laetatus sum in omnibus, quoniam antecedeat ista sapientia, et ignorabam quoniam horum ipsa mater est.
13. Et sine fictione didici, et sine invidia communico, honestatem illius non abscondo.
14. Infinitus enim thesaurus est hominibus, quo qui usi sunt participes facti sunt amicitiae Dei propter disciplinae dona commendati.
15. Mihi autem Deus det dicere ex sententia, et praesumere digna horum quae mihi sunt data, quoniam ipse et sapientiae dux est, et sapientum emendator.
16. In manu enim illius et nos et sermones nostri, et omnis sapientia et opus scientia.
17. Ipse enim dedit mihi horum quae sunt scientiam veram, ut sciam dispositionem orbis terrarum et virtutem elementorum,
18. initium et consummationem et medietatem temporum, vicissitudinum permutationes et mutationes temporum,
19. annorum cursus et stellarum dispositiones,
20. naturas animalium et iras bestiarum, vim ventorum et cogitationes hominum, differentias plantarum et virtutes radicum.
21. Quaecumque sunt absconsa et evidentia didici : omnium enim artifex docuit me sapientia.
22. Est enim in illa spiritus intelligens, sanctus, unicus, multiplex, subtilis, bene mobilis, disertus, immaculatus, manifestus, inviolabilis, bonum amans, acutus, quem nihil vetat, munificus,
23. benignus, stabilis, securus, sine sollicitudine, omnipotens, omnia spectans, et per omnes penetrans spiritus intelligibiles, mundos, subtilissimos.
24. Omnibus enim motibus mobilior est sapientia, attingit autem et penetrat per omnia propter munditiam.
25. Vapor est enim virtutis Dei, et emanatio Omnipotentis gloriae sincera : ideo nihil inquinatum in illam incurrit.
26. Splendor est enim lucis aeternae et speculum sine macula operationis Dei, et imago bonitatis illius.
27. Et cum sit una omnia potest, et in se permanens

αὐτῇ τὰ πάντα καινίζει, καὶ κατὰ γενεὰς εἰς ψυχὰς δαίαις μεταβαίνουσα φίλους Θεοῦ καὶ προφῆτας κατασκευάζει.

28. Οὐδὲνα γὰρ ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς, εἰ μὴ τὸν σοφίᾳ συνιοκοῦντα.

29. Ἔστι γὰρ αὕτη εὐπρεπεστέρα ἡλίου καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἀστρων θέσιν, φωτὶ συγκρινομένη εὐρίσκεται προτέρα.

30. Τοῦτο μὲν γὰρ διαδέχεται νύξ, σοφίας δὲ οὐκ ἀντισχέει κακία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Διατείνει δὲ ἀπὸ πέραςτος εἰς πέρας εὐρώστως, καὶ διοικεῖ τὰ πάντα χρηστῶς.

2. Ταύτην ἐφίλησα καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου, καὶ ἐζήτησα νόμην ἀγαθέσθαι ἑμαυτῷ, καὶ ἐραστής ἡγενομῆναι τοῦ κάλλους αὐτῆς.

3. Εὐγένειαν δοξάζει, συμβίωσιν Θεοῦ ἔχουσα, καὶ ὁ πάντων δεσπότης ἡγάπησεν αὐτήν.

4. Μύστις γὰρ ἐστὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ κίρητις τῶν ἔργων αὐτοῦ.

5. Εἰ δὲ πλοῦτός ἐστιν ἐπιθυμητὸν κτῆμα ἐν βίῳ, τί σοφίας πλουσιώτερον τῆς τὰ πάντα ἐργαζομένης;

6. Εἰ δὲ φρόνησις ἐργάζεται, τίς αὐτῆς τῶν ὄντων μάλλον ἐστὶ τεχνίτης;

7. Καὶ εἰ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ τις, οἱ πόνοι ταύτης εἰσὶν ἀρεταί. Σωφροσύνην γὰρ καὶ φρόνησιν ἐκδιδάσκει, δικαιοσύνην καὶ ἀνδρίαν, ὧς χρησιμώτερον οὐδὲν ἐστὶν ἐν βίῳ ἀνθρώποις.

8. Εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν ποθεῖ τις, οἶδε τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζει, ἐπίσταται στροφὰς λόγων καὶ λύσεις αἰνιγμάτων· σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει, καὶ ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων.

9. Ἐκρίνα τὸινυν ταύτην ἀγαγέσθαι πρὸς συμβίωσιν, εἰδὼς ὅτι ἔσται μοι σύμβουλος ἀγαθῶν, καὶ παραινέσεις φροντίζων καὶ λύτης.

10. Ἐξω δὲ αὐτὴν, δόξαν ἐν ὄχλοις, καὶ τιμὴν παρὰ πρεσβυτέρους ὁ νέος.

11. Ὅξυς εὐρεθήσομαι ἐν κρίσει, καὶ ἐν ὄψει δυναστῶν θαυμασθήσομαι.

12. Σιγῶντά με περιμενοῦσιν, καὶ φθεγγομένω προσέξουσιν, καὶ λαλοῦντος ἐπιπλεῖον, χεῖρα ἐπιθήσουσιν ἐπὶ στόμα αὐτῶν.

13. Ἐξω δὲ αὐτὴν, ἀθανασίαν, καὶ μνήμην αἰώνιον τοῖς μετ' ἐμὲ ἀπολείψω.

14. Διοικήσω λαούς, καὶ ἔθνη ὑποταγήσεται μοι.

15. Φοβηθήσονται με ἀκούσαντες τύραννοι φρικτοί, ἐν πλοῇμαι ἀγαθός, καὶ ἐν πολέμῳ ἀνδρείος.

16. Εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκόν μου προσαναπαύσομαι αὐτῇ· οὐ γὰρ ἔχει πικρίαν ἢ συναναστροφή αὐτῆς, οὐδὲ ὀδύνην ἢ συμβίωσιν αὐτῆς, ἀλλὰ εὐφροσύνην καὶ χαράν.

17. Ταῦτα λογισάμενος ἐν ἑμαυτῷ, καὶ φροντίσας ἐν καρδίᾳ μου, ὅτι ἐστὶ ἀθανασία ἐν συγγενείᾳ σοφίας.

18. καὶ ἐν φιλίᾳ αὐτῆς τέρψις ἀγαθὴ, καὶ ἐν πόνοις χειρῶν αὐτῆς πλοῦτος ἀνεκλιπής, καὶ ἐν συγγυμνασίᾳ διμιλίας αὐτῆς φρόνησις, καὶ εὐκλεία ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς, περιήγειν ζῆτων ὅπως λάβω αὐτὴν εἰς ἑμαυτόν.

19. Παῖς δὲ ἤμην εὐφυῆς, ψυχῆς τε ἑλαχρον ἀγαθῆς·

omnia innovat, et per nationes in animas sanctas se transferens amicos Dei et prophetas constituit.

28. Neminem enim diligit Deus, nisi eum qui cum sapientia inhabitat.

29. Est enim hæc speciosior sole et super omnem dispositionem stellarum, luci comparata prior invenitur.

30. Illi enim succedit nox, sapientiam autem non vincit malitia.

CAPUT VIII.

1. Attingit ergo a fine ad finem fortiter, et disponit omnia suaviter.

2. Hanc amavi et exquisivi a juventute mea, et quæsvi sponsam mihi assumere, et amator factus sum formæ illius.

3. Generositatem glorificat, contubernium habens Dei, et omnium dominus dilexit illam.

4. Doctrix enim est disciplinæ Dei, et electrix operum illius.

5. Et si divitiæ sunt desiderabilis possessio in vita, quid sapientia locupletius quæ operatur omnia?

6. Si autem sensus operatur, quis horum quæ sunt magis quam illa est artifex?

7. Et si iustitiam quis diligit, labores hujus sunt virtutes. Sobrietatem enim et prudentiam docet, iustitiam et virtutem, quibus utilius nihil in vita hominibus.

8. Et si multitudinem scientiæ desiderat quis, scit præterita et de futuris æstimat, scit versutias sermonum et dissolutiones argumentorum : signa et monstra scit antequam fiant, et eventus temporum et sæculorum.

9. Proposui ergo hanc adducere mihi ad convivendum, sciens quoniam erit mihi consultrix bonorum, et erit allocutio curarum et tædii.

10. Habebo propter hanc, claritatem ad turbas, et honorem apud seniores juvenis.

11. Acutus inveniar in iudicio, et in conspectu potentium admirabilis ero.

12. Tacentem me sustinebunt, et loquentem me respicient, et sermocinante me plura, manum ori suo imponent.

13. Habebo per hanc, immortalitatem, et memoriam æternam his qui post me futuri sunt relinquam.

14. Disponam populos, et nationes erunt mihi subditæ.

15. Timebunt me audientes reges horrendi, in multitudine bonus videbor, et in bello fortis.

16. Intrans in domum meam conquiescam cum illa : non enim habet amaritudinem conversatio illius, nec tædium convictus illius, sed lætitiæ et gaudium.

17. Hæc cogitans apud me, et commemorans in corde meo, quoniam immortalitas est in cognatione sapientiæ,

18. et in amicitia illius delectatio bona, et in laboribus manuum ejus honestas sine defectione, et in coexercitatione conversationis illius prudentia, et præclaritas in communicatione sermonum ipsius, circumibam quærens ut mihi illam assumerem.

19. Puer autem eram ingeniosus, et sortitus sum animam bonam :

20. μᾶλλον δὲ ἀγαθὸς ὢν ἦλθον εἰς σῶμα ἀμείνων.

21. Γινούς δὲ ὅτι οὐκ ἄλλως ἔσομαι ἐγκρατὴς, ἐὰν μὴ ὁ Θεὸς δῷ, καὶ τοῦτο δ' ἦν φρονήσεως τὸ εἰδέναι τίνος ἡ χάρις, ἐνέτυχον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ εἶπον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Θεὲ πατέρων καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους σου, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου,

2. καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατεσκεύασας ἄνθρωπον, ἵνα δεσποζῇ τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων,

3. καὶ διέπῃ τὸν κόσμον ἐν δαιοτήτῃ καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ ἐν εὐθύτῃ ψυχῇ κρίσιν κρίνῃ·

4. δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν, καὶ μὴ με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου·

5. ὅτι ἐγὼ δοῦλος σός καὶ υἱὸς τῆς παιδείας σου, ἄνθρωπος ἀσθενὴς καὶ ὀλιγοχρόνιος, καὶ ἐλάσσω ἐν συνέσει κρίσεως καὶ νόμου.

6. Κἂν γάρ τις ᾗ τέλειος ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων, τῆς ἀπὸ σοῦ σοφίας ἀπουσίας, εἰς οὐδὲν λογισθήσεται.

7. Σὺ με προεἶλω βασιλέα λαοῦ σου, καὶ δικαστὴν υἱὸν σου καὶ θυγατέρον.

8. Εἴπας, οἰκοδομῆσαι ναὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ σου, καὶ ἐν πόλει κατασκευάσῃς σου θυσιαστήριον, μίμημα σκηνῆς ἁγίας ἣν προητοίμασας ἀπ' ἀρχῆς.

9. Καὶ μετὰ σοῦ ἡ σοφία ἡ εἰδυῖα τὰ ἔργα σου, καὶ παρούσα ὅτε ἐποίεις τὸν κόσμον, καὶ ἐπισταμένη τί ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ τί εὐθὲς ἐν ἐντολαῖς σου.

10. Ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ ἁγίων οὐρανῶν, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον αὐτήν, ἵνα συμπαραούσῃ μοι κοπιάσῃ, καὶ γνῶ τί εὐάρεστόν ἐστι παρὰ σοί.

11. Οἶδε γὰρ ἐκείνη πάντα καὶ συνιᾷ, καὶ ὁδηγήσει με ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρόνως, καὶ φυλάξει με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς.

12. Καὶ ἔσται προσδεκτὰ τὰ ἔργα μου, καὶ διακρινῶ τὸν λαόν σου δικαίως, καὶ ἔσομαι ἄξιος θρόνων πατρὸς μου.

13. Τίς γὰρ ἄνθρωπος γνώσεται βουλὴν Θεοῦ, ἢ τίς ἐνθυμηθήσεται τί θέλει ὁ Κύριος;

14. Λογισμοὶ γὰρ θνητῶν δειλοὶ, καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπινόαιαι ἡμῶν.

15. Φθαρτὸν γὰρ σῶμα βαρύνει ψυχὴν, καὶ βρίθει τὸ γέωδες σκῆνος νοῦν πολυφροντίδα.

16. Καὶ μόλις εἰκάζομεν τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἐν χερσὶν εὐρίσκομεν μετὰ πόνου· τὰ δὲ ἐν οὐρανοῖς τίς ἐξεχνίασεν;

17. Βουλὴν δὲ σου τίς ἔγνω, εἰ μὴ σὺ ἔδωκας σοφίαν, καὶ ἐπειμίας τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα ἀπὸ ὑψίστων;

18. Καὶ οὕτως διωρθώθησαν αἱ τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἀρεστὰ σου ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι,

19. καὶ τῇ σοφίᾳ ἐσώθησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Αὕτη πρωτόπλαστον πατέρα κόσμου μόνον κτισθέντα διεφύλαξεν, καὶ ἐξέλιετο αὐτὸν ἐκ παραπτώματος ἰδίου,

20. magis autem cum essem bonus veni ad corpus incoinquatum.

21. Et ut scivi quoniam aliter non possem esse continens, nisi Deus det, et hoc ipsum erat sapientiae scire cujus esset hoc donum, adii Dominum, et deprecatus sum illum, et dixi ex totis praecordiis meis :

CAPUT IX.

1. Deus patrum et Domine misericordiae tuae, qui fecisti omnia in verbo tuo,

2. et sapientia tua constituisti hominem, ut dominetur creaturis quae a te factae sunt,

3. et disponat orbem terrarum in aequitate et iustitia, et in directione cordis iudicium iudicet :

4. da mihi sedium tuarum assistricem sapientiam, et noli me reprobare a pueris tuis :

5. quoniam servus tuus sum ego et filius ancillae tuae, homo infirmus et exigui temporis, et minor ad intellectum iudicii et legum.

6. Nam etsi quis erit consummatus inter filios hominum, si ab illo fugerit sapientia tua, in nihilum computabitur.

7. Tu elegisti me regem populi tui, et iudicem filiorum tuorum et filiarum.

8. Dixisti, aedificare templum in monte sancto tuo, et in civitate habitationis tuae altare, similitudinem tabernaculi sancti quod praeparasti ab initio.

9. Et tecum sapientia quae novit opera tua, quae et adfuit tunc cum orbem terrarum faceres, et scit quid placitum sit in oculis tuis, et quid directum in praecipis tuis :

10. Emitte illam de caelis sanctis, et a sede maiestatis tuae mitte illam, ut tecum sit et tecum laboret, et sciam quid acceptum sit apud te.

11. Scit enim illa omnia et intelligit, et deducet me in operibus meis sobrie, et custodiet me in sua potentia.

12. Et erunt accepta opera mea, et disponam populum tuum iuste, et ero dignus sedium patris mei.

13. Quis enim hominum poterit scire consilium Dei, aut quis poterit cogitare quid velit Dominus?

14. Cogitationes enim mortalium timidae, et incertae providentiae nostrae.

15. Corruptibile enim corpus aggravat animam, et terrena inhabitatio deprimit sensum multa curantem.

16. Et difficile aestimamus quae in terra sunt, et quae in prospectu sunt invenimus cum labore : quae autem in caelis sunt quis investigavit?

17. Sensum autem tuum quis scivit, nisi tu dederis sapientiam, et miseris spiritum sanctum tuum de altissimis?

18. Et sic correctae sunt semitae eorum qui in terris sunt, et quae tibi placent didicerunt homines,

19. et per sapientiam sanati sunt.

CAPUT X.

1. Haec illum qui primus formatus est patrem orbis terrarum cum solus esset creatus custodivit, et eduxit illum a delicto suo,

2. ἔδωκε τε αὐτῷ ἰσχύον κρατῆσαι ἀπάντων.
3. Ἀποστάς δὲ ἀπ' αὐτῆς ἀδίκος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, ἀδελφοκτόνους συναπώλετο θυμοῖς.
4. Δι' ὃν κατακλυζομένην γῆν πάλιν διέσωσε σοφία, δι' εὐτελοῦς ξύλου τὸν δίκαιον κυβερνήσασα.
5. Αὕτη καὶ ἐν ὁμοιοῖα πονηρίας ἐθνῶν συγχυθέντων εὔρε τὸν δίκαιον, καὶ ἐτήρησεν αὐτὸν ἀμειπτον Θεῷ, καὶ ἐπὶ τέκνου σπλάγγχοις ἰσχυρὸν ἐρύλαξεν.
6. Αὕτη δίκαιον ἐξαπολλυμένων ἀσεβῶν ἐρρύσατο φυγόντα πῦρ καταβάσιον Πενταπόλεως.
7. οἷς ἐπὶ μαρτύριον τῆς πονηρίας καπνιζομένη καθείστηκε χέρσος, καὶ ἀτελεῖσιν ὥραις καρποφοροῦντα φυτὰ, ἀπιστοῦσης ψυχῆς μνημεῖον ἐστηκυῖα στήλη ἄλως.
8. Σοφίαν γὰρ παροδεύσαντες οὐ μόνον ἐβλάβησαν τοῦ μὴ γινῶναι τὰ καλὰ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀφροσύνης ἀπὸ τῶν βίῳ μνημόσυνον, ἵνα ἐν οἷς ἐσφάλισαν μὴδὲ λαθεῖν δυνήθωσι.
9. Σοφία δὲ τοὺς θεραπεύσαντας αὐτὴν ἐκ πόνων ἐρρύσατο.
10. Αὕτη φυγάδα ὀργῆς ἀδελφοῦ δίκαιον ὠδήγησεν ἐν τρίβοις εὐθείαις, ἔδειξεν αὐτῷ βασιλείαν Θεοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γινῶσιν ἁγίων· εὐπόρησεν αὐτὸν ἐν μύχοις, καὶ ἐπλήθυνε τοὺς πόνους αὐτοῦ.
11. Ἐν πλεονεξίᾳ κατισχυόντων αὐτὸν παρέστη, καὶ ἐπλούτισεν αὐτόν.
12. Διεφύλαξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐχθρῶν, καὶ ἀπὸ ἐνεδρευνόντων ἡσφαλίσατο, καὶ ἁγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐτῷ, ἵνα γινῶσθι παντὸς δυνατωτέρα ἐστὶν εὐσέβεια.
13. Αὕτη πραθέντα δίκαιον οὐκ ἐγκατέλιπεν, ἀλλὰ ἐξ ἀμαρτίας ἐρρύσατο αὐτόν. Συγκατέβη αὐτῷ εἰς λάκκον,
14. καὶ ἐν δεσμοῖς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἕως ἡνεγκεν αὐτῷ σκήπτρα βασιλείας καὶ ἐξουσίαν τυραννούντων αὐτοῦ. Ψευδεῖς τε ἔδειξε τοὺς μωμησαμένους αὐτόν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δοῦναι αἰώνιον.
15. Αὕτη λαὸν ὁσίων καὶ σπέρμα ἀμειπτον ἐρρύσατο ἐξ ἔθνους ὀλιβόντων.
16. Εἰσῆλθεν εἰς ψυχὴν θεράποντος Κυρίου, καὶ ἀνέστη βασιλεῦσι φοβεροῖς ἐν τέρασι καὶ σημείοις.
17. Ἀπέδωκεν ὁσίοις μισθὸν κόπων αὐτῶν, ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν δόξῃ θαυμαστῇ, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σκέπην ἡμέρας, καὶ εἰς φλόγα ἀστρων τὴν νύκτα.
18. Διεβίβασεν αὐτοὺς θάλασσαν ἐρυθρὰν, καὶ διήγαγεν αὐτοὺς δι' ὕδατος πολλοῦ.
19. τοὺς δὲ ἐχθροὺς αὐτῶν κατέκλυσε, καὶ ἐκ βάθους ἀδύσσου ἀνέβρασεν αὐτούς.
20. Διὰ τοῦτο δίκαιοι ἐσκύλευσαν ἀσεβεῖς, καὶ ὑμνήσαν, Κύριε, τὸ δόγμα τὸ ἅγιόν σου, τὴν τε ὑπερμαχὸν σου χεῖρα ἤνεσαν δομθυμαδόν.
21. Ὅτι ἡ σοφία ἤνοιξε στόμα κωφῶν, καὶ γλώσσας νηπίων ἔθηκε τρανάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Εὐώδωσε τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν χειρὶ προφήτου ἁγίου.
2. Διῶδυσαν ἔρημον ἀοίκητον, καὶ ἐν ἀβάτοις ἐπηξάν σκηνάς.

2. et dedit ei virtutem continendi omnia.
3. Ab hac autem ut recessit injustus in ira sua, fratricidis furoribus simul perit.
4. Propter quem inundatam terram rursus salvavit sapientia, per contemptibile lignum justum gubernans.
5. Hæc et in consensu superbæ nationibus confusis invenit justum, et conservavit eum sine querela Deo, et super filii viscera fortem custodivit.
6. Hæc justum pereuntibus impiis liberavit fugientem a descendente igne in Pentapolim :
7. quibus in testimonium nequitie fumigabunda constat deserta terra, et imperfectis germinibus fructificantes arbores, incredulæ animæ memoria stans figmentum salis.

8. Sapientiam enim prætereuntes non tantum in hoc læsi sunt ut ignorarent bona, sed et insipientiæ suæ reliquerunt hominibus memoriam, ut in his quæ peccaverunt nec latere potuissent.

9. Sapientia autem hos qui se observarunt a laboribus liberavit.

10. Hæc profugum iræ fratris justum deduxit per vias rectas, ostendit illi regnum Dei, et dedit illi scientiam sanctorum : honestavit illum in laboribus, et complevit labores illius.

11. In fraude circumvenientium illum affuit, et honestum fecit illum.

12. Custodivit illum ab inimicis, et a seductoribus tavit, et certamen forte dedit illi ut vinceret, ut sciret quoniam omnium potentior est pietas.

13. Hæc venditum justum non dereliquit, sed a peccato liberavit eum. Descendit cum illo in foveam,

14. et in vinculis non dereliquit illum, donec afferret illi sceptrum regni et potentiam adversus eos qui eum deprimebant. Et mendaces ostendit qui maculaverant illum, et dedit illi claritatem æternam.

15. Hæc populum justum et semen sine querela liberavit a natione eorum qui illum opprimebant.

16. Intravit in animam servi Domini, et stetit contra reges horrendos in portentis et signis.

17. Reddidit justis mercedem laborum suorum, deduxit eos in via mirabili, et fuit illis in velamentum die, et in lucem stellarum per noctem.

18. Transtulit illos per mare rubrum, et transvexit illos per aquam nimiam :

19. inimicos autem illorum demersit, et de profundo abyssi ejecit eos.

20. Ideo justi tulerunt spolia impiorum, et decantaverunt, Domine, nomen sanctum tuum, et victricem manum tuam laudaverunt pariter.

21. Quoniam sapientia aperuit os mutorum, et linguas infantium fecit disertas.

CAPUT XI.

1. Direxit opera eorum in manu prophetæ sancti.

2. Iter fecerunt per desertum quod non habitabatur, et in inviis fixerunt casas.

3. Ἀντέστησαν πολεμίοις, καὶ ἡμύναντο ἐχθρούς.
4. Ἐδίψησαν καὶ ἐπεκαλέσαντό σε, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐκ πέτρας ἀκροτόμου ὕδωρ, καὶ ἱαμα δίψης ἐκ λίθου σκληροῦ.

5. Δι' ὧν γὰρ ἐκολάσθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν,
6. διὰ τούτων αὐτοὶ ἀποροῦντες εὐεργετήθησαν.
7. Ἀντὶ μὲν πηγῆς ἀενάου ποταμοῦ αἵματι λυθρῶ-
δει παραχθέντες
8. εἰς ἐλεγχον νηπιοκτόνου διατάγματος, ἔδωκας
αὐτοῖς δαψιλὲς ὕδωρ ἀνελπίστως·

9. δείξας διὰ τοῦ τότε δίψους πῶς τοὺς ὑπεναντίους ἐκόλασας.

10. Ὅτε γὰρ ἐπειράσθησαν, καὶ περ ἐν ἑλέει παι-
δεύομενοι, ἐγνώσαν πῶς ἐν ὀργῇ κρινόμενοι ἀσεβεῖς
ἐβάσανίζοντο.

11. Τούτους μὲν γὰρ ὡς πατὴρ νοουθετῶν ἐδοκίμα-
σας, ἐκείνους δὲ ὡς ἀπότομος βασιλεὺς, καταδικάζων
ἐζητάσας.

12. Καὶ ἀπόντες δὲ καὶ παρόντες ὁμοίως ἐτρύχοντο.

13. Διπλῇ γὰρ αὐτοὺς ἔλαβε λύπη, καὶ στεναγμοὺς
μνημῶν τῶν παρελθουσῶν.

14. Ὅτε γὰρ ἤκουσαν διὰ τῶν ἰδίων κολάσεων εὐε-
γετούμενους αὐτοὺς, ἤσθοντο τοῦ Κυρίου.

15. Τὸν γὰρ ἐν ἐχέσει πάλαι ριπέντα ἀπεῖπον
χλευάζοντες, ἐπὶ τέλει τὴν ἐκδάσων ἐθαύμασαν, οὐχ
ὅμοια δικαιοῖς διψήσαντες.

16. Ἀντὶ δὲ λογισμῶν ἀσυνέτων ἀδικίας αὐτῶν, ἐν
οἷς πλανηθέντες ἐθρήσκειον ἀλογα ἐρπετὰ καὶ κνώδαλα
εὐτελῆ, ἐπαπέστειλας αὐτοῖς πλήθος ἀλόγων ζώων εἰς
ἐκδίκησιν,

17. ἵνα γνῶσιν ὅτι δι' ὧν τις ἁμαρτάνει, διὰ τούτων
κολάζεται.

18. Οὐ γὰρ ἡπόρει ἡ παντοδύναμός σου χεὶρ καὶ
κτίσασα τὸν κόσμον ἐξ ἀμόρφου ὕλης, ἐπιτέμψαι αὐ-
τοῖς πλήθος ἄρκτων, ἢ θρασεῖς λέοντας,

19. ἢ νεοκτίστους θυμοῦ πλήρεις θήρας ἀγνώστους,
ἥτοι πυρπνόνον φυσῶντας ἄσθμα, ἢ βρομούς λιχωμέ-
νους καπνοῦ, ἢ δεινοὺς ἀπ' ὀμμάτων σπινθῆρας ἀστρά-
πτοντας.

20. Ὡν οὐ μόνον ἡ βλάβη ἡδύνατο συνεκτρίψαι
αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ ἡ ὄψις ἐκφοβήσασα διολέσαι.

21. Καὶ χωρὶς δὲ τούτων, ἐνὶ πνεύματι πεσεῖν ἐδύ-
ναντο, ὑπὸ τῆς δίκης διωχθέντες, καὶ λιχμηθέντες ὑπὸ
πνεύματος δυνάμεώς σου· ἀλλὰ πάντα μέτρω καὶ ἀρι-
θμῶ καὶ σταθμῶ διέταξας.

22. Τὸ γὰρ μεγάλως ἰσχύειν πάρεστί σοι πάν-
τοτε, καὶ κράτει βραχιόνός σου τίς ἀντιστήσεται;

23. Ὅτι ὡς βοῇ ἐκ πλαστήγγων ὅλος ὁ κόσμος
ἐναντίον σου, καὶ ὡς βρᾶνις δρόσου ὀρθρινῇ κατελθοῦσα
ἐπὶ γῆν.

24. Ἐλεεῖς δὲ πάντας ὅτι πάντα δύνασαι, καὶ πα-
ρορᾷς ἁμαρτήματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν.

25. Ἀγαπᾷς γὰρ τὰ ὄντα πάντα, καὶ οὐδὲν βδελύσῃ
ὧν ἐποίησας, οὐδὲ γὰρ ἂν μισῶν τι κατεσκεύασας.

26. Πῶς δὲ ἔμεινεν ἂν τι εἰ μὴ σὺ ἡθέλησας, ἢ τὸ
μὴ κληθῆν ὑπὸ σοῦ διετηρήθῃ;

27. Φεῖδῃ δὲ πάντων, ὅτι σά ἐστι, Δέσποτα φιλό-
ψυχε.

3. Steterunt contra hostes, et de inimicis se vindicaverunt.
4. Sitierunt et invocaverunt te, et data est illis aqua de
petra durissima, et requies sitis de lapide duro.

5. Per quæ enim pœnas passi sunt inimici illorum,
6. per hæc cum iis quibus deerat bene actum est.

7. Nam pro fontē sempiterni fluminis sanguine immundo
turbati

8. in redargutionem præcepti de occidendis parvulis, de-
disti ipsis abundantem aquam insperate :

9. ostendens per sitim quæ tunc fuit quomodo adversarios
punivisses.

10. Cum enim tentati sunt, et quidem cum misericordia
disciplinam accipientes, scierunt quemadmodum cum ira
judicati impil tormenta passi sint.

11. Hos siquidem tamquam pater monens probasti, illos
autem tamquam rex durus condemnans interrogasti.

12. Et absentes autem et præsentis similiter torquebantur.

13. Duplex enim tædium accepit illos, et gemitus cum
memoria præteritorum.

14. Cum enim audirent per sua tormenta bene cum illis
agi, senserunt Dominum.

15. Quem enim in expositione olim projectum repudiave-
runt deridentes, in fine eventuum mirati sunt, non similiter
iustis sitientes.

16. Pro cogitationibus autem insensatis iniquitatis illo-
rum, quia quidem errantes colebant mutos serpentes et
bestias supervacuas, immisisti illis multitudinem mutorum
animalium in vindictam,

17. ut scirent quia per quæ peccat quis, per hæc torque-
tur.

18. Non enim impotens erat omnipotens manus tua et
quæ creavit orbem terrarum ex informi materia, immittere
illis multitudinem ursorum, aut audaces leones,

19. aut novi generis ira plenas ignotas bestias, aut vaporem
igneum spirantes, aut proferentes odores fumi, aut
horrendas ab oculis scintillas emittentes.

20. Quorum non solum læsura poterat illos exterminare,
sed et aspectus per timorem occidere.

21. Sed et sine his uno spiritu poterant occidi, persecu-
tionem passi ab ipso iudicio, et dispersi per spiritum virtutis
tuæ : sed omnia mensura et numero et pondere disposuisti.

22. Multum enim valere tibi superest semper, et virtuti
brachii tui quis resistet?

23. Quoniam tamquam momentum stateræ sic est totus
orbis terrarum ante te, et tamquam gutta roris antelucana
quæ descendit in terram.

24. Sed misereris omnium quoniam omnia potes, et dis-
simulas peccata hominum propter pœnitentiam.

25. Diligis enim omnia quæ sunt, et nihil odisti eorum
quæ fecisti, neque enim odio habens aliquid constituisses.

26. Quomodo autem posset aliquid permanere nisi tu vo-
luisses, aut quod a te vocatum non esset conservaretur?

27. Parcis autem omnibus, quoniam tua sunt, Domine
qui amas animas.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Τὸ γὰρ ἀφθαρτὸν σου πνεῦμά ἐστιν ἐν πᾶσι.
2. Διὸ τοὺς παραπίπτοντας κατ' ὀλίγον ἐλέγχεις, καὶ ἐν οἷς ἁμαρτάνουσιν ὑπομνησῶν νοουθετεῖς, ἵνα ἀπαλλαγέντες τῆς κακίας πιστεύσωσιν ἐπὶ σέ, Κύριε.
3. Καὶ γὰρ τοὺς παλαιούς οἰκητορας τῆς ἁγίας σου γῆς μισήσας,
4. ἐπὶ τῷ ἔχθιστα πράσσειν ἔργα φαρμακειῶν, καὶ τελετὰς ἀνοσίους,
5. τέκνων τε φονέας ἀνελετήμονας, καὶ σπλαγγνοφάγων ἀνθρωπίνων σαρκῶν, θοίαν καὶ αἵματος ἐκ μέσου μουσταθείας σου,
6. καὶ αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν ἀβοηθήτων, ἐβουλήθη ἀπολέσαι διὰ χειρῶν πατέρων ἡμῶν.
7. Ἵνα ἀξίαν ἀποικίαν δεῖξηται Θεοῦ παίδων ἡ παρὰ σοὶ πασῶν τιμωτάτη γῆ.
8. Ἀλλὰ καὶ τούτων ὡς ἀνθρώπων ἐφείσω, ἀπέστειλάς τε προδρόμους τοῦ στρατοπέδου σου σφῆκας, ἵνα αὐτοὺς καταβραχῇ ἐξολοθρεύσωσιν.
9. Οὐκ ἀδυνάτων ἐν παρατάξει ἀσεβεῖς δικαίους ὑποκυρίους δοῦναι, ἢ θηρίους δεινοῖς, ἢ λόγῳ ἀποτόμῃ ὑπ' ἐν ἐκτρίψαι.
10. κρίνων δὲ καταβραχῇ ἐδίδους τόπον μετανοίας, οὐκ ἀγνοῶν ὅτι πονηρὰ ἡ γένεσις αὐτῶν καὶ ἔμφυτος ἡ κακία αὐτῶν, καὶ ὅτι οὐ μὴ ἀλλαγῇ ὁ λογισμὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.
11. Σπέρμα γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ' ἀρχῆς· οὐδὲ εὐλαβούμενος τινα, ἐφ' οἷς ἡμάρτανον ἄδειαν ἐδίδους.
12. Τίς γὰρ ἔρει· τί ἐποίησας; ἢ τίς ἀντιστήσεται τῷ κρίματι σου; τίς δὲ ἐγκαλέσει σοὶ κατὰ ἔθνων ἀπολωλότων ἃ σὺ ἐποίησας; ἢ τίς εἰς κατάστασίν σοι ἐλεύσεται ἐκδικῶς κατὰ ἀδίκων ἀνθρώπων;
13. Οὔτε γὰρ Θεός ἐστι πλὴν σου, ὃ μέλει περὶ πάντων, ἵνα δείξῃς ὅτι οὐκ ἀδίκως ἔκρινας.
14. Οὔτε βασιλεὺς ἢ τύραννος ἀντοφθαλμησάι δυνήσεται σοὶ περὶ ὧν ἀπόλεσας.
15. Δίκαιος δὲ ὢν δικαίως τὰ πάντα διέπεις, αὐτὸν τὸν μὴ ὀφειλόντα κολασθῆναι καταδικάσαι ἄλλότριον ἡγούμενος τῆς σῆς δυνάμεως.
16. Ἡ γὰρ ἰσχὺς σου δικαιοσύνης ἀρχή, καὶ τὸ πάντων σε δεσπόζειν, πάντων φεῖδεσθαι ποιεῖ.
17. Ἰσχύϊν γὰρ ἐνδεκνύσαι ἀπιστούμενος ἐπὶ δυνάμειος τελειότητι, καὶ ἐν τοῖς εἰδόσι τὸ θράσος ἐξελέγχεις.
18. Σὺ δὲ δεσπόζων ἰσχύος ἐν ἐπιεικείᾳ κρίνεις, καὶ μετὰ πολλῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς. Πάρεστι γὰρ σοι, ὅταν θέλῃς, τὸ δύνασθαι.
19. Ἐδίδαξας δὲ σου τὸν λαὸν διὰ τῶν τοιούτων ἔργων, ὅτι δεῖ τὸν δίκαιον εἶναι φιλόνηρον· καὶ εὐelpιδας ἐποίησας τοὺς υἱούς σου, ὅτι δίδως ἐπὶ ἁμαρτήμασι μετανοίαν.
20. Εἰ γὰρ ἐχθροὺς παίδων σου καὶ ὀφειλομένους θανάτῳ μετὰ τσαυτῆς ἐτιμώρησας προσοχῆς καὶ δεισῆς, δοὺς χρόνους καὶ τόπον δι' ὧν ἀπαλλαγῶσι τῆς κακίας,
21. μετὰ πόσης ἀκριβείας ἔκρινας τοὺς υἱούς σου, ὧν τοῖς πατράσιν ὄρκους καὶ συνθήκας ἔδωκας ἀγαθῶν ὑποσχέσεων;
22. Ἡμεῖς οὖν παιδεύων τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἐν μυ-

CAPUT XII.

1. Incorruptus enim spiritus tuus est in omnibus.
2. Ideo hos qui exerrant partibus corripis, et de quibus peccant admonens alloqueris, ut relicta malitia credant in te, Domine.
3. Et illos enim antiquos inhabitatores sanctæ terræ tuæ odiens,
4. quoniam odibilia opera faciebant per medicamina, et sacrificia injusta,
5. et filiorum suorum necatores sine misericordia, et comestorum viscerum humanarum carnium, convivium et sanguinis a medio sacramento suo,
6. et auctores cædis parentes animarum inauxiliatarum, voluisti perdere per manus parentum nostrorum.
7. Ut dignam peregrinationem perciperet puerorum Dei quæ tibi omnium carior est terra.
8. Sed et his tamquam hominibus pepercisti, et misisti antecessores exercitus tui vespas, ut illos paulatim exterminarent.
9. Non quia impotens eras in bello subjicere impios justis, aut bestiis sævis, aut verbo duro simul exterminare :
10. sed partibus judicans dabas locum pœnitentiæ, non ignorans quoniam iniqua est natio eorum et naturalis malitia ipsorum, et quoniam non mutabitur cogitatio illorum in perpetuum.
11. Semen enim erat maledictum ab initio : nec timens aliquem, veniam dabas peccatis illorum.
12. Quis enim dicit : Quid fecisti? aut quis stabit contra iudicium tuum? Quis autem imputabit tibi si perierint nationes quas tu fecisti? Aut quis ad standum contra te veniet vindex pro iniquis hominibus?
13. Nec enim est alius Deus quam tu, cui cura est de omnibus, ut ostendas quoniam non injuste iudicasti.
14. Neque rex neque tyrannus in conspectu tuo poterit inquirere de his quos perdidisti.
15. Cum autem sis justus juste omnia disponis, ipsum qui non debet puniri condemnare exterum existimans a tua virtute.
16. Virtus enim tua justitiæ initium est, et hoc ipsum quod omnium dominus es, omnibus te parcere facit.
17. Virtutem enim ostendis tu cum non crederis in virtute esse consummatus, et in his qui sciunt audaciam traducis.
18. Tu autem dominator virtutis cum tranquillitate iudicas, et cum magna reverentia disponis nos. Subest enim tibi, cum volueris, posse.
19. Docuisti autem populum tuum per talia opera, quoniam oportet justum esse humanum : et bonæ spei fecisti filios tuos, quoniam das in peccatis pœnitentiam.
20. Si enim inimicos servorum tuorum et debitos morti cum tanta cruciasti attentione et parcemonia, dans tempora et locum per quæ possent mutari a malitia,
21. cum quanta diligentia iudicasti filios tuos, quorum parentibus iuramenta et conventiones dedisti bonarum promissionum?
22. Cum ergo nobis des disciplinam inimicos nostros

ριώτητι μαστιγοῖς, ἵνα σου τὴν ἀγαθότητα μεριμνῶμεν κρίνοντες, κρινόμενοι δὲ προσδοκῶμεν ἔλεος.

23. Ὅθεν καὶ τοὺς ἐν ἀφροσύνῃ ζωῆς βιώσαντας ἀδίκους, διὰ τῶν ἰδίων ἐβασάνισας βδελυγμάτων.

24. Καὶ γὰρ τῶν πλάνης ὁδῶν μακρότερον ἐπλανήθησαν, θεοὺς ὑπολαμβάνοντες τὰ καὶ ἐν ζωαῖς τῶν ἐχθρῶν ἄτιμα, νηπίων δέκην ἀφρόνων ψευσθέντες.

25. Διὰ τοῦτο ὡς παισὶν ἀλογίστοις τὴν κρίσιν εἰς ἐμπαιγμὸν ἐπεμψας.

26. Οἱ δὲ παῖγνιοὶ ἐπιτιμῆσεως μὴ νοουθετηθέντες ἀξίαν Θεοῦ κρίσιν πειράσουσιν.

27. Ἐφ' οἷς γὰρ αὐτοὶ πάσχοντες ἡγανάκτουν, ἐπὶ τούτοις οὐς ἔδοκουν θεοὺς, ἐν αὐτοῖς κολαζόμενοι ἰδόντες δὲν παλὰι ἡρνοῦντο εἰδέναι, Θεὸν ἐπέγνωσαν ἀληθῆ· διὸ καὶ τὸ τέρμα τῆς καταδίκης ἐπ' αὐτοὺς ἐπῆλθεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Μάταιοι μὲν γὰρ πάντες ἄνθρωποι φύσει, οἷς παρ' ἑαυτοῦ ἀγνοσία, καὶ ἐκ τῶν ὁρωμένων ἀγαθῶν οὐκ ἔχουσιν εἰδέναι τὸν ὄντα, οὔτε τοῖς ἔργοις προσχόντες ἐπέγνωσαν τὸν τεχνίτην.

2. ἀλλ' ἢ πῦρ, ἢ πνεῦμα, ἢ ταχινὸν ἀέρα, ἢ κύκλον ἀστρῶν, ἢ βλαῖον ὕδωρ, ἢ φωστῆρας οὐρανοῦ, πρυτάνεις κόσμου θεοὺς ἐνόμισαν.

3. Ὡς εἰ μὲν τῇ καλλονῇ τερπόμενοι, θεοὺς ὑπελάμβανον, γνώτωσαν πόσῳ τούτων ὁ Δεσπότης ἐστὶ βελτίων· ὁ γὰρ τοῦ κάλλους γενεσιάρχης ἐκτίσεν αὐτά.

4. Εἰ δὲ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ἐκπλαγέζοντες, νοησάτωσαν ἀπ' αὐτῶν πόσῳ κατασκευάσας αὐτὰ δυνατώτερός ἐστι·

5. ἐκ γὰρ μεγέθους καλλονῆς κτισμάτων ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς αὐτῶν θεωρεῖται.

6. Ἀλλ' ὅμως ἐπὶ τούτοις ἐστὶ μέμψις ὀλίγη, καὶ γὰρ αὐτοὶ τάχα πλανῶνται Θεὸν ζητοῦντες καὶ θέλοντες εὐρεῖν.

7. Ἐν γὰρ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀναστρεφόμενοι διερευνοῦσιν, καὶ πείθονται τῇ ὁφεί, ὅτι καλὰ τὰ βλεπόμενα.

8. Παλιν δὲ οὐδ' αὐτοὶ συγνῶστοι.

9. Εἰ γὰρ τοσοῦτον ἴσχυσαν εἰδέναι, ἵνα δύνωνται στοχάσασθαι τὸν αἰῶνα, τὸν τούτων δεσπότην πῶς τάχιον οὐχ εὔρον;

10. Ταλαίπωροι δὲ καὶ ἐν νεκροῖς αἱ ἐλπίδες αὐτῶν, ὅτινες ἐκάλεσαν θεοὺς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, χρυσὸν καὶ ἄργυρον, τέχνης ἐμμελέτημα, καὶ ἀπεικασματα ζώων, ἢ λίθον ἀχρηστον, χειρὸς ἔργον ἀρχαίας.

11. Εἰ δὲ καὶ τις ὑλοτομος τέκτων εὐκίνητον φυτὸν ἐκπρίσας, περιέβυσεν εὐμαθῶς πάντα τὸν φλοιὸν αὐτοῦ, καὶ τεχνησάμενος εὐπρεπῶς κατεσκευάσεν χρήσιμον σκεῦος εἰς ὑπηρεσίαν ζωῆς,

12. τὰ δὲ ἀποβλήματα τῆς ἐργασίας εἰς ἐτοιμασίαν τροφῆς ἀναλώσας ἐνεπλήσθη,

13. τὸ δὲ ἔξ αὐτῶν ἀποβλήμα εἰς οὐδὲν εὐχρηστον, ξύλον σκολιὸν καὶ ὄξιος συμπεφυκὸς, λαβὼν ἐγλύψεν ἐν ἐπιμελείᾳ ἀργίας αὐτοῦ, καὶ ἐμπειρίᾳ συνέσεως ἐτύπωσεν αὐτὸ, ἀπείκασεν αὐτὸ εἰκόνι ἀνθρώπου,

14. ἢ ζῶντι εὐτελεῖ ὁμοίωσεν αὐτὸ, καταχρίσας μίλῳ καὶ φύκει ἐρυθρὰν χροάν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν κηλίδαν τὴν ἐν αὐτῷ καταχρίσας,

15. καὶ ποιήσας αὐτῷ αὐτοῦ ἄξιον οἶκημα, ἐν τοίγῳ ἔθηκεν αὐτὸ, ἀσφαλισάμενος σιδήρῳ.

multipliciter flagellas, ut bonitatem tuam cogitemus iudicantes, et cum de nobis iudicatur speremus misericordiam.

23. Unde et illis qui in vita insensate et injuste vixerunt, per proprias abominaciones dedisti tormenta.

24. Etenim ab ipsis erroris viis longius erraverunt, deos existimantes hæc olim negabant se nosse, verum Deum agnoverunt : propter quod et finis condemnationis venit super illos.

25. Propter hoc tamquam pueris insensatis iudicium in derisum dedisti.

26. Qui autem ludibriis increpationis non sunt correcti dignum Dei iudicium experturi sunt.

27. In his enim in quibus patientes indignabantur, in his quos putabant deos, in ipsis cum exterminarentur videntes illum quem olim negabant se nosse, verum Deum agnoverunt : propter quod et finis condemnationis venit super illos.

CAPUT XIII.

1. Vani enim omnes homines natura, quibus aderat Dei ignoratio, et ex his quæ videntur bonis non potuerunt intelligere eum qui est, neque operibus attendentes agnoverunt quis esset artifex :

2. sed aut ignem, aut spiritum, aut citatum aerem, aut gyrum stellarum, aut nimiam aquam, aut luminaria cœli, rectores orbis terrarum deos putaverunt.

3. Quorum si specie delectati, deos putaverunt, sciant quanto his Dominus sit speciosior : speciei enim primus generator ea constituit.

4. Aut si virtutem et operationem mirati sunt, intelligant ab ipsis quanto qui hæc constituit fortior est illis :

5. magnitudine enim speciei creaturarum per proportionem potest horum creator videri.

6. Sed tamen in his minor est querela, et hi enim fortasse errant Deum quærentes et volentes invenire.

7. Etenim cum in operibus illius conversentur inquirunt, et persuadentur aspectu, quoniam bona sunt quæ videntur.

8. Iterum autem nec his debet ignosci.

9. Si enim tantum potuerunt scire, ut possent æstimare sæculum, quomodo horum dominum non facilius invenirent?

10. Infelices autem sunt et inter mortuos spes illorum, qui appellaverunt deos opera manuum hominum, aurum et argentum, artis inventionem, et similitudines animalium, aut lapidem inutilem, opus manus antiquæ.

11. Aut si quis lignarius faber lignum bene mobile secuerit, et hujus docte eradat corticem omnem, et arte usus decore fabricet vas utile ad ministerium vitæ,

12. reliquias autem operis ad præparationem escæ insuens satius sit,

13. reliquum autem horum quod ad nullum facit usum, lignum curvum et verticibus plenum, sumens sculpat diligenter per otium suum, et per scientiam artis figuret illud, assimilet illud imagini hominis,

14. aut alicui vili animali illud comparet, perliniens rubrica et rubicundum faciens fuco colorem illius, et omnem maculam quæ in illo est perliniens,

15. et faciens ei dignam habitationem, in pariete ponat illud, confirmanq̃ ferro :

16. ἵνα μὲν οὖν μὴ καταπέσῃ προενόησεν αὐτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἀδυνατεῖ ἑαυτῷ βοηθῆσαι, καὶ γὰρ ἐστὶ εἰκὼν καὶ χρεῖαν ἔχει βοηθείας.

17. Περὶ δὲ κτημάτων καὶ γάμων αὐτοῦ καὶ τέκνων προσευχόμενος, οὐκ αἰσγύνεται τῷ ἀψύχῳ προσλαλῶν.

18. Καὶ περὶ μὲν υγιείας τὸ ἀσθενὲς ἐπικαλεῖται, περὶ δὲ ζωῆς τὸν νεκρὸν ἀξιοῖ, περὶ δὲ ἐπικουρίας τὸν ἀπειρότατον ἱκετεύει.

19. περὶ δὲ ὁδοπορίας, τὸ μὴδὲ βάσει χρῆσθαι δυνάμενον, περὶ δὲ πορισμοῦ καὶ ἐργασίας καὶ χειρῶν ἐπιτυχίας τὸ ἀδρανέστατον ταῖς χερσὶν εὐδράνειαν αἰτεῖται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Ἰδοὺν τις πάλιν στελλόμενος, καὶ ἄγρια μέλλων διοδεύειν κύματα, τοῦ φέροντος αὐτὸν πλοίου σαθρότερον ξύλον ἐπιβοᾷται.

2. Ἐκεῖνο μὲν γὰρ δρεῖς πορισμῶν ἐπενόησε, τεχνίτης δὲ σοφία κατεσκεύασεν.

3. Ἡ δὲ σὴ, πᾶτερ, διακυβερνᾷ πρόνοια, ὅτι ἔδωκας καὶ ἐν θαλάσῃ ὁδὸν καὶ ἐν κύμασι τρίβον ἀσφαλῆ,

4. δεικνὺς ὅτι δύνασαι ἐκ παντὸς σώζειν, ἵνα κἂν ἀνευ τέγνης τις ἐπιβῇ.

5. Θέλεις δὲ μὴ ἀργὰ εἶναι τὰ τῆς σοφίας σου ἔργα· διὰ τοῦτο καὶ ελαχίστῳ ξύλῳ πιστεύουσιν ἄνθρωποι ψυχὰς, καὶ διελθόντες κλύδωνα σχεδία διεσώθησαν.

6. Καὶ ἀρχῆς γὰρ ἀπολλυμένων ὑπερηφάνων γιγάντων, ἡ ἐλπίς τοῦ κόσμου ἐπὶ σχεδίας καταφυγούσα ἀπέλιπεν αἰῶνι σπέρμα γενέσεως τῇ σῇ κυβερνηθείσῃ χειρί.

7. Εὐλόγηται γὰρ ξύλον δι' οὗ γίνεται δικαιοσύνη.

8. Τὸ χειροποίητον δὲ ἐπικατάρκτον αὐτὸ καὶ ὁ ποιήσας αὐτὸ, ὅτι ὁ μὲν εἰργάζετο, τὸ δὲ φθαρτὸν θεὸς ὀνομάσθη.

9. Ἐν ἰσῷ γὰρ μιστὰ Θεῷ καὶ ὁ ἀσεβῶν καὶ ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ.

10. Καὶ γὰρ τὸ πραχθὲν σὺν τῷ δράσαντι κολασθί-σεται.

11. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν εἰδώλοις ἔθνων ἐπισκοπῇ ἔσται, ὅτι ἐν κτίσματι Θεοῦ εἰς βδέλυγμα ἐγενήθησαν καὶ εἰς σκάνδαλα ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ εἰς παγίδα ποσὶν ἀφρόνων.

12. Ἀρχὴ γὰρ πορνείας ἐπίνοια εἰδώλων, εὗρεσις δὲ αὐτῶν φθορὰ ζωῆς.

13. Οὔτε γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, οὔτε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται.

14. Κενοδοξία γὰρ ἀνθρώπων εἰσῆλθεν εἰς κόσμον, καὶ διὰ τοῦτο σύντομον αὐτῶν τέλος ἐπενόηθη.

15. Ἀώρῳ γὰρ πένθει τρυχόμενος πατὴρ τοῦ ταχέως ἀφαιρεθέντος τέκνου εἰκόνα ποιήσας, τὸν τότε νεκρὸν ἀνθρωπον, νῦν ὡς θεὸν ἐτίμησε, καὶ παρέδωκε τοῖς υποχειρίοις μυστήρια καὶ τελετάς.

16. Εἵτα ἐν χρόνῳ κρατυνθὲν τὸ ἀσεβὲς ἔθος ὡς νόμος ἐφυλάχθη, καὶ τυράννων ἐπιταγαῖς ἐθρῃσκέυετο τὰ γλυπτά.

17. Οὓς ἐν δψει μὴ δυνάμενοι τιμᾶν ἄνθρωποι, διὰ τὸ μακρὰν οἰκεῖν, τὴν πόρρωθεν ὄψιν ἀνατυπωσάμενοι, ἐμφανῆ εἰκόνα τοῦ τιμωμένου βασιλέως ἐποίησαν, ἵνα τὸν ἀπόντα ὡς παρόντα κολακεύωσιν διὰ τῆς σπουδῆς.

16. ne forte cadat prospexit illi, sciens quoniam non potest adjuvare se, imago enim est et opus est illi adiutorium.

17. Et de substantia et de nuptiis suis et filiis votum faciens, non erubescit loqui cum illo qui sine anima est.

18. Et pro sanitate quidem infirmum deprecatur, et pro vita mortuum rogat, et in adiutorium inutilem invocatur :

19. et pro itinere, eum qui ambulare non potest, et de acquirendo et de operando et manuum successu petit ab eo qui est impotentissimus manibus potentiam.

CAPUT XIV.

1. Iterum alius navigare cogitans, et per feros fluctus iter facere incipiens, navigio portante se fragilius lignum invocatur.

2. Illud enim cupiditas acquirendi excogitavit, et artifex sapientia fabricavit.

3. Tua autem, pater, gubernat providentia, quoniam dedisti et in mari viam et inter fluctus semitam firmissimam,

4. ostendens quoniam potens es ex omnibus sanare, etiam si sine arte aliquis adeat mare.

5. Vis autem non esse otiosa sapientiae tuae opera : propter hoc etiam exiguo ligno credunt homines animas, et transeuntes mare per ratem liberati sunt.

6. Nam et ab initio cum perirent superbi gigantes, spes orbis terrarum ad ratem confugiens remisit saeculo semen nativitatis manu tua gubernata.

7. Benedictum est enim lignum per quod fit iustitia.

8. Per manus autem quod fit maledictum est ipsum et qui fecit illud, quoniam ille quidem operatus est, illud autem cum esset fragile deus cognominatum est.

9. Similiter enim odio sunt Deo et impius et impietas ejus.

10. Etenim quod factum est cum illo qui fecit tormenta patietur.

11. Propter hoc et in idolis nationum erit respectus, quoniam in creatura Dei in abominationem facta sunt et in scandala animabus hominum et in muscipulam pedibus insipientium.

12. Initium enim fornicationis est exquisitio idolorum, et adinventio illorum corruptio vitae est.

13. Non enim erant ab initio, neque erunt in perpetuum.

14. Supervacua enim ambitione hominum intraverunt in orbem terrarum, et ideo brevis illorum finis est deliberatus.

15. Acerbo enim luctu dolens pater cito rapti filii fecit imaginem, et mortuum tunc hominem, nunc tamquam deum coluit, et constituit subditis sacra et sacrificia.

16. Deinde interveniente tempore invalescens impia consuetudo tamquam lex custodita est, et tyrannorum imperio colebantur figmenta.

17. Quos in palam cum homines honorare non possent, propter hoc quod longe habitarent, e longinquo faciem figurantes, evidentem imaginem regis quem honorare volebant fecerunt, ut illi qui aberat tamquam praesenti adularentur per hanc sollicitudinem.

18. Εἰς ἐπίτασιν δὲ θρησκείας καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας ἡ τοῦ τεχνίτου προετρέψατο φιλοτιμία.

19. Ὁ μὲν γὰρ τάχα τῷ κρατοῦντι βουλόμενος ἀρῆσαι, ἐξεβιάσατο τῇ τέχνῃ τὴν ὁμοιότητα ἐπὶ τὸ κάλλιον.

20. Τὸ δὲ πλῆθος ἐφελκόμενον διὰ τὸ εὐχαρί τῆς ἐργασίας, τὸν πρὸ ὀλίγου τιμηθέντα ἄνθρωπον νῦν σέβασμα ἐλογίσαντο.

21. Καὶ τοῦτο ἐγένετο τῷ βίῳ εἰς ἐνεδρον, ὅτι ἡ συμφορὰ ἡ τυραννίδι δουλεύσαντες ἄνθρωποι τὸ ἀκοινώνητον ὄνομα λίθοις καὶ ξύλοις περιέβησαν.

22. Εἴτ' οὐκ ἤρκεσε τὸ πλανᾶσθαι περὶ τὴν τοῦ Θεοῦ γνῶσιν, ἀλλὰ καὶ μεγάλῳ ζῶντες ἀγνοίας πολέμῳ, τὰ τοσαῦτα κακὰ εἰρήνην προσαγορεύουσιν.

23. Ἡ γὰρ τεκνοφόνους τελετὰς ἡ κρύφια μυστήρια, ἡ ἔμμανεις ἐξ ἄλλων θεσμῶν κώμους ἀγοντες,

24. οὔτε βίους οὔτε γάμους καθαρούς ἐτι φυλάσσουσιν, ἕτερος δ' ἕτερον ἡ λογῶν ἀναίρει, ἡ νοθεύειν ὀδυνᾷ.

25. Πάντα δ' ἐπίμιξι ἔχει, αἷμα καὶ φόνος, κλοπὴ καὶ δόλος, φθορὰ, ἀπιστία, ταραχὴ, ἐπιπορκία, θόρυβος ἀγαθῶν,

26. χάριτος ἀμνησία, ψυχῶν μισαμός, γενέσεως ἐναλλαγὴ, γάμων ἀταξία, μοιχεῖα καὶ ἀσέλγεια.

27. Ἡ γὰρ τῶν ἀνωνύμων εἰδώλων θρησκεία παντὸς ἀρχῇ κακοῦ καὶ αἰτίας καὶ πέρας ἐστίν.

28. Ἡ γὰρ εὐφραϊνόμενοι μεμῆνασιν, ἡ προφητεύουσι ψευδῇ, ἡ ζῶντες ἀδίκως, ἡ ἐπιπορκῶσι ταχέως.

29. Ἀψύχοις γὰρ πεποιθότες εἰδώλοις, κακῶς ὁμῶσαντες, ἀδικηθῆναι οὐ προσδέχονται.

30. Ἀμφοτέρω δὲ αὐτοὺς μετελεύσεται τὰ δίκαια, ὅτι κακῶς ἐφρόνησαν περὶ Θεοῦ προσχόντες εἰδώλοις, καὶ ἀδίκως ὡμοσαν ἐν δόλῳ καταφρονήσαντες δοσιτήτορ.

31. Οὐ γὰρ ἡ τῶν ὁμυομένων δύναμις, ἀλλ' ἡ τῶν ἀμαρτανόντων δίκη ἐπεξέρχεται αἰετὴν τῶν ἀδίκων παράβασιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Σὺ δὲ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, χρηστὸς καὶ ἀληθής, μακρόθυμος καὶ ἐν ἐλέει διοικῶν τὰ πάντα.

2. Καὶ γὰρ ἐὰν ἀμαρτῶμεν, σοὶ ἔσμεν, εἰδότες σου τὸ κράτος. Οὐχ ἀμαρτησόμεθα δὲ, εἰδότες ὅτι σοὶ λελογίσμεθα.

3. Τὸ γὰρ ἐπίστασθαι σε ὁλόκληρος δικαιοσύνη, καὶ εἰδέναι τὸ κράτος σου ρίζα ἀθανασίας.

4. Οὔτε γὰρ ἐπλάνησεν ἡμᾶς ἀνθρώπων καχότεχνος ἐπίνοια, οὐδὲ σκιαγράφῳ πόνος ἀκαρπος, εἶδος σπιλωθὲν χρώμασι διττλαγμένοις.

5. ὣν ὅμις ἄφροσιν εἰς ὄνειδος ἐργεταί, ποθεῖ τε νεκρᾶς εἰκόνος εἶδος ἄπνου.

6. Κακῶν ἐρασταὶ ἀξιοὶ τε τοιούτων ἐλπίδων, καὶ οἱ δρῶντες καὶ οἱ ποθοῦντες καὶ οἱ σεβόμενοι.

7. Καὶ γὰρ κεραμεὺς ἀπαλὴν γῆν θλίβων ἐπίμοχθον πλάσσει πρὸς ὑπερησίαν ἡμῶν ἕκαστον, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλάσατο τὰ τε τῶν καθαρῶν ἔργων δοῦλα σκεύη, τὰ τε ἐναντία πάνθ' ὁμοίως. τούτων δὲ ἑκατέρου τίς ἑκάστου ἐστὶν ἡ χρῆσις, κριτὴς ὁ πηλοῦργός.

8. Καὶ κακόμοχος θεὸν μάταιον ἐκ τοῦ αὐτοῦ πλάσ-

18. Provenit autem ad culturam et hos qui ignorabant artificis eximia diligentia.

19. Ille enim volens nimirum dominanti placere, elaboravit arte ut similitudinem in melius revocaret.

20. Multitudo autem adducta per speciem operis, eum qui paulo ante honoratus erat homo nunc numen aestimaverunt.

21. Et hæc fuit vitæ humanæ deceptio, quoniam aut affectui aut tyrannidi deservientes homines incommunicabile nomen lapidibus et lignis imposuerunt.

22. Postea non sufficit errare circa Dei scientiam, sed et in magno viventes inscientiæ bello, tot et tanta mala pacem appellant.

23. Aut enim filios suos sacrificantes aut obscura sacrificia facientes, aut insaniciæ plenas ex aliis ritibus comessationes agentes,

24. neque vitas atque nuptias mundas jam custodiunt, et alius alium aut per insidias occidit, aut adulterans contristat.

25. Et omnia commista sunt, sanguis et homicidium, furtum et dolus, corruptio, infidelitas, turbatio, perjurium, tumultus honorum,

26. gratiæ immemoratio, animarum inquinatio, nativitatis immutatio, nuptiarum inordinatio, mœchia et impudicitia.

27. Infandorum enim cultura idolorum omnis mali initium est et causa et finis.

28. Aut enim dum lætantur insaniunt, aut vaticinantur falsa, aut vivunt injuste, aut perjurant cito.

29. Dum enim confidunt idolis quæ sine anima sunt, male jurantes, noceri se non sperant.

30. Utraque autem illos insequentur jura, quoniam male senserunt de Deo attendentes idolis, et injuste in dolo juraverunt contemnentes justitiam.

31. Non enim eorum per quos juratur virtus, sed peccantium judicium insurgit semper super injustorum prævaricationem.

CAPUT XV.

1 Tu autem, Deus noster, suavis et verus es, et patiens et in misericordia disponens omnia.

2. Etenim si peccaverimus, tui sumus, scientes potentiam tuam. Non peccabimus autem, scientes quoniam tui sumus deputati.

3. Nosse enim te consummata justitia est, et scire virtutem tuam radix est immortalitatis.

4. Non enim in errorem induxit nos hominum malæ artis excogitatio, neque adumbrantium labor sine fructu, effigies sculpta per varios colores :

5. quorum aspectus insensatis in opprobrium venit, et diligit mortuæ imaginis effigiem sine anima.

6. Malorum amatores et digni qui spem habeant in talibus, et qui faciunt et qui diligunt et qui colunt.

7. Nam et figulus mollem terram premens laboriose fingit ad usum nostrum unumquodque vas, sed de eodem luto finxit et ea quæ mundis operibus serviunt vasa, et similiter omnia quæ his sunt contraria : horum autem utriusque quis cujusque sit usus, judex est figulus.

8. Et male laborans deum vanum fingit de eodem luto,

σει πηλοῦ, ὃς πρὸ μικροῦ ἐκ γῆς γεννηθεὶς μετ' ὀλίγον πορεύεται ἐξ ἧς ἐλήφθη, τὸ τῆς ψυχῆς ἀπαιτηθεὶς χρέος.

9. Ἄλλ' ἔστιν αὐτῷ φροντίς, οὐχ ὅτι μέλλει κάμνειν, οὐδ' ὅτι βραχυτελῇ βίον ἔχει, ἀλλ' ἀντερείδεται μὲν χρυσοουργοῖς καὶ ἀργυροχοῖς, χαλκοπλάστῃς τε μιμεῖται, καὶ δοῶν ἡγείται ὅτι κίβδηλα πλάσσει.

10. Σποδὸς ἡ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ γῆς εὐτελεστέρα ἡ ἐλπίς αὐτοῦ, πηλοῦ τε ἀτιμότερος ὁ βίος αὐτοῦ.

11. ὅτι ἡγνόησε τὸν πλάσαντα αὐτὸν, καὶ τὸν ἐμπνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν, καὶ ἐμφυσήσαντα πνεῦμα ζωτικόν.

12. Ἄλλ' ἐλογίσαντο παῖγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν, καὶ τὸν βίον πανηγυρισμὸν ἐπικερδῆ. Δεῖν γὰρ φασὶν ὅθεν δὴ καὶ ἐκ κακοῦ πορίζειν.

13. Οὕτως γὰρ παρὰ πάντας οἶδεν ὅτι ἀμαρτάνει, ὕλης γεώδους εὐθραυστα σκεύη καὶ γλυπτὰ δημιουργῶν.

14. Πάντες δ' ἀφρονέστατοι καὶ τάλανες ὑπὲρ ψυχὴν νηπίου, οἱ ἔχθροί τοῦ λαοῦ σου, καταδυναστεύσαντες αὐτόν.

15. Ὅτι καὶ πάντα εἰδῶλα τῶν ἐθνῶν ἐλογίσαντο θεοὺς, οἷς οὔτε ὁμμάτων χρῆσις εἰς ὄρασιν οὔτε ῥίνες εἰς συνολκὴν ἀέρος, οὔτε ὠτα ἀκούειν, οὔτε δάκτυλοι χειρῶν εἰς ψηλάφησιν, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀργοὶ πρὸς ἐπίδασιν.

16. Ἄνθρωπος γὰρ ἐποίησεν αὐτοὺς, καὶ τὸ πνεῦμα δεδανεισμένος ἔπλασεν αὐτοὺς, οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ ὁμοῖον ἄνθρωπος ἰσχύει πλάσαι θεόν.

17. θνητὸς δὲ ὢν νεκρὸν ἐργάζεται χερσὶν ἀνόμοις· κρείττων γὰρ ἔστι τῶν σεβασμάτων αὐτοῦ, ὢν αὐτὸς μὲν ἔζησεν, ἐκεῖνα δὲ οὐδέποτε.

18. Καὶ τὰ ζῶα δὲ τὰ ἐχθιστά σέβονται, ἄνοια γὰρ συγκρινόμενα τῶν ἄλλων ἐστὶ χείρονα.

19. Οὐδ' ὅσον ἐπιποθῆσαι ὥς ἐν ζῶων ὄψει καλὰ τυγχάνει, ἐκπέφυγε δὲ καὶ τὸν τοῦ Θεοῦ ἔπαινον καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Διὰ τοῦτο δι' ὁμοίων ἐκολάσθησαν ἀξίως, καὶ διὰ πλήθους κνωδάλων ἐβασανίσθησαν.

2. Ἀνθ' ἧς κολάσεως εὐεργέτησας τὸν λαόν σου, εἰς ἐπιθυμίαν ὀρέξεως ξένην γεῦσιν, τροφὴν ἡτοίμασας ὀρυγομήτραν.

3. Ἵνα ἐκείνοι μὲν ἐπιθυμοῦντες τροφὴν, διὰ τὴν εἰδέθειαν τῶν ἐπαπεσταλμένων καὶ τὴν ἀναγκαίαν ὀρεξίν ἀποστρέφονται· αὐτοὶ δὲ ἐπ' ὀλίγον ἐνδεεῖς γενόμενοι καὶ ξένης μετὰσχωσι γέυσεως.

4. Ἐδεὶ γὰρ ἐκείνοις μὲν ἀπαραίτητον ἐνδεῖαν ἐπελθεῖν τυραννοῦσι, τούτοις δὲ μόνον δειχθῆναι πῶς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐβασανίζοντο.

5. Καὶ γὰρ ὅτε αὐτοῖς δεινὸς ἐπῆλθε θηρίων θυμὸς, δῆγμασί τε σκολιῶν διεφθείροντο ὄφρων, οὐ μέχρι τέλους ἔμεινεν ἡ ὀργὴ σου.

6. εἰς νοθεσίαν δὲ πρὸς ὀλίγον ἐταράχθησαν, σύμβουλοι ἔχοντες σωτηρίας, εἰς ἀνάμνησιν ἐντολῆς νόμου σου.

7. Ὁ γὰρ ἐπιστραφεὶς οὐ διὰ τὸ θεωρούμενον ἐσώζετο, ἀλλὰ διὰ σὲ τὸν πάντων σωτῆρα.

ille qui paulo ante de terra factus post pusillum abit in eam unde acceptus est, repetitus animæ debitum.

9. Sed cura est illi, non quia laboraturus est, nec quoniam brevis ipsi vita est, sed concertat aurificibus et argenteis, et ærariis imitatur, et gloriam putat quoniam res adulterinas fingit.

10. Cinis est cor ejus, et terra magis supervacua spes illius, et luto vilior vita illius:

11. quoniam ignoravit eum qui se finxit, et qui inspiravit sibi animam quæ operatur, et qui insufflavit spiritum vitalem.

12. Sed æstimaverunt lusum esse vitam nostram, et vitæ modum nundinas compositas ad lucrum. Oportere enim dicunt undecumque etiam ex malo acquirere.

13. Hic enim scit super omnes se delinquere, qui ex terræ materia fragilia vasa et sculptilia fingit.

14. Omnes autem insipientes et infelices super animam infantis, inimici populi tui, imperantes ei.

15. Quoniam et idola omnium nationum deos æstimaverunt, quibus neque oculorum usus est ad videndum, neque nares ad percipiendum spiritum, neque aures ad audiendum, neque digiti in manibus ad tractandum, sed et pedes eorum pigri ad ambulandum.

16. Homo enim fecit illos, et qui spiritum mutuatus est is finxit illos, nemo enim sibi similem homo potest deum fingere:

17. cum sit autem mortalis mortuum fingit manibus iniquis: melior est enim ipse iis quos colit, quoniam ipse quidem vixit, illi autem numquam.

18. Sed et animalia miserrima colunt, dementia enim comparata aliis sunt deteriora.

19. Neque quatenus desiderentur tamquam in animalium aspectu bona sunt, effugerunt autem et Dei laudem et benedictionem ejus.

CAPUT XVI.

1. Propter hoc per similia passi sunt digne tormenta, et per multitudinem bestiarum exterminati sunt.

2. Pro quibus tormentis bene disposuisti populum tuum, quibus in concupiscentia appetitus novum saporē, escam parasti ortygomētram.

3. Ut illi quidem concupiscentes escam propter odiosam deformitatem eorum quæ immissa sunt, etiam a necessaria concupiscentia averterentur: hi autem in brevi inopes facti etiam novam gustarent escam.

4. Oportebat enim illis quidem inevitabilem supervenire inopiam exercebunt tyrannidem, his autem tantum ostendi quemadmodum inimici ipsorum exterminabantur.

5. Etenim cum his supervenit sæva bestiarum ira, et morsibus perversorum colubrorum exterminabantur, non usque in finem ira tua permansit:

6. sed ad correptionem in brevi turbati sunt, signum habentes salutis, ad commemorationem mandati legis tuæ.

7. Qui enim conversus est non per hoc quod videbat salvabatur, sed per te omnium salvatorem.

8. Καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἐπείσας τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, οὗ οὐ εἶ δ' ὀφείλουσιν ἐκ παντὸς κακοῦ.

9. Οὐδὲ μὲν γὰρ ἀκρίδων καὶ μυιῶν ἀπέκτεινε δῆγματα, καὶ οὐχ εὐρέθη ἰαμα τῇ ψυχῇ αὐτῶν, οὗτις ἀξιοὶ ἦσαν ὑπὸ τοιούτων κολασθῆναι.

10. Τοὺς δὲ υἱοὺς σου οὐδὲ ἰοδῶν δρακόντων ἐνίκησαν ὀδόντες, τὸ ἔλεος γὰρ σου ἀντιπαρήλθεν καὶ ἰάσατο αὐτούς.

11. Εἰς γὰρ ὑπόμνησιν τῶν λογίων σου ἐνεκεντρίζοντο, καὶ ὀξέως διεσώζοντο, ἵνα μὴ εἰς βαθεῖαν ἐμπεσόντες λήθην ἀπερίσπαστοι γένωνται τῆς σῆς εὐεργεσίας.

12. Καὶ γὰρ οὔτε βοτάνη οὔτε μάλαγμα ἑθεράπευσεν αὐτούς· ἀλλὰ ὁ σὸς, Κύριε, λόγος ὁ πάντα ἰώμενος.

13. Σὺ γὰρ ζωῆς καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἔχεις, καὶ κατὰ γαίης εἰς πύλας ἔδου καὶ ἀνάγεις.

14. Ἄνθρωπος δὲ ἀποκτείνει μὲν τῇ κακίᾳ αὐτοῦ, ἐξελθὼν δὲ πνεῦμα οὐκ ἀναστρέφει, οὐδὲ ἀναλύει ψυχὴν παραληφθεῖσαν.

15. Τὴν δὲ σὴν χεῖρα φυγεῖν ἀδύνατόν ἐστι.

16. Ἀρνούμενοι γὰρ σε εἰδέναι ἀσεβεῖς, ἐν ἰσχύϊ βραχίονός σου ἐμαστιγώθησαν, ξένους ὑποτίς καὶ χαλάζαις καὶ ὀμβροῖς διωκόμενοι ἀπαραιτήτοις, καὶ πυρὶ καταναλισκόμενοι.

17. Τὸ γὰρ παραδοξότατον, ἐν τῷ πάντα σθενύνει ὕδατι πλεῖον ἐνέργει τὸ πῦρ, ὑπέρμαχος γὰρ ὁ κόσμος ἐστὶ δικαίων.

18. Ποτέ μὲν γὰρ ἡμεροῦτο φλόξ, ἵνα μὴ καταφλέξη τὰ ἐπ' ἀσεβεῖς ἀπεσταλμένα ζῶα· ἀλλ' αὐτοὶ βλέποντες ἰδῶσιν οὗτις Θεοῦ κρίσει ἐλαύνονται.

19. Ποτέ δὲ καὶ μεταξὺ ὕδατος ὑπὲρ τὴν πυρὸς δυνάμιν φλέγει, ἵνα ἀδίκου γῆς γεννήματα διαφείρῃ.

20. Ἄνθ' ὧν ἀγγέλων τροφὴν ἐψώμισας τὸν λαόν σου, καὶ ἔτοιμον ἄρτον αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ ἐπέμψας ἀκοπιάστως, πᾶσαν ἡδονὴν ἰσχύοντα καὶ πρὸς πᾶσαν ἁρμόνιον γεῦσιν.

21. Ἡ μὲν γὰρ ὑπόστασις σου τὴν σὴν γλυκύτητα πρὸς τέκνα ἐνεφάνισε, τῇ δὲ τοῦ προσφερομένου ἐπιθυμίᾳ ὑπηρετῶν πρὸς ὅτις ἐβούλετο μετεκρινᾶτο.

22. Χιὼν δὲ καὶ χρύσταλλος ὑπέμεινε πῦρ καὶ οὐκ ἐτήκετο, ἵνα γνῶσιν οὗτις τοὺς τῶν ἐχθρῶν καρπὸς κατέφθειρε πῦρ φλεγόμενον ἐν τῇ χαλᾷ, καὶ ἐν τοῖς ὑετοῖς διαστράπτει.

23. Τοῦτο πάλιν δ' ἵνα τραφῶσι δίκαιοι, καὶ τῆς ἰδίας ἐπιτελεῖσθαι δυνάμει.

24. Ἡ γὰρ κτίσις σοι τῷ ποιῆσαντι ὑπηρετοῦσα ἐπιτείνεται εἰς κολάσιν κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ ἀνίσταται εἰς εὐεργεσίαν ὑπὲρ τῶν εἰς σὲ πεποιθότων.

25. Διὰ τοῦτο καὶ τότε εἰς πάντα μεταλλουμένη τῇ παντοτρόφῳ σου δωρεᾷ ὑπηρετεῖ, πρὸς τὴν τῶν δεομένων θλῆσιν.

26. ἵνα μάθωσιν οἱ υἱοὶ σου οὗς ἡγάπησας, Κύριε, οὗτις οὐχ αἱ γενέσεις τῶν καρπῶν τρέφουσιν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ πῆμά σου τοὺς σοὶ πιστευόντας διατηρεῖ.

27. Τὸ γὰρ ὑπὸ πυρὸς μὴ φθειρόμενον ἀπλῶς ὑπὸ βραχείας ἀκτίνος ἡλίου θερμαίνον ἐτήκετο.

28. Ὅπως γνωστὸν ἦ οὗτις δὲ φθάνει τὸν ἥλιον ἐπ' εὐχαριστίαν σου, καὶ πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς ἐντυγχάνει σοι.

8. Et in hoc autem ostendisti inimicis nostris, quia tu es qui liberas ab omni malo.

9. Illos enim locustarum et muscarum occiderunt morsus, et non est inventa sanitas animæ illorum, quia digni erant ab hujusmodi exterminari.

10. Filios autem tuos nec venenatorum draconum vice-runt dentes, misericordia enim tua ex adverso adveniens sanabat illos.

11. In memoriam enim sermonum tuorum examinabantur, et velociter salvabantur, ne in altam incidentes oblivionem non possent uti tuo adjutorio.

12. Etenim neque herba neque malagma sanavit eos : sed tuus, Domine, sermo qui sanat omnia.

13. Tu enim vitæ et mortis habes potestatem, et deducis ad portas inferni et reducis.

14. Homo autem occidit quidem per malitiam suam, egressum autem spiritum non facit reverti, nec revocat animam quæ recepta est.

15. Sed tuam manum effugere impossibile est.

16. Negantes enim nosse te impij, per fortitudinem brachij tui flagellati sunt, novis pluviis et grandinibus et imbribus persecutionem passi inevitabilibus, et per ignem consumpti.

17. Quod enim maxime mirabile erat, in aqua quæ omnia exstinguit plus ignis valebat, vindex enim est orbis justorum.

18. Quodam enim tempore mansuetabatur quidem ignis, ne combureret quæ ad impios missa erant animalia : sed ut ipsi videntes scirent quoniam Dei judicio patiuntur persecutionem.

19. Quodam autem tempore et in aqua supra virtutem ignis ardebat, ut iniquæ terræ germina exterminaret.

20. Pro quibus angelorum esca nutriti populum tuum, et paratum panem de cælo præstitisti illis sine labore, omne delectamentum in se habentem et accommodatum ad omnem gustum.

21. Substantia enim tua dulcedinem tuam in filios ostendebat, et deserviens uniuscujusque voluntati ad quod quisque volebat convertebatur.

22. Nix autem et glacies sustinebant vim ignis et non tabescebant, ut scirent quoniam fructus inimicorum exterminabat ignis ardens in grandine, et in pluviis coruscans.

23. Hic autem iterum ut nutrentur justj, etiam suæ virtutis oblitus est.

24. Creatura enim tibi factori deserviens excandescit in tormentum adversus injustos, et lenior fit ad benefaciendum pro his qui in te confidunt.

25. Propter hoc et tunc in omnia transfigurata omnium nutriti gratiæ tuæ deserviebat, ad voluntatem eorum qui desiderabant.

26. Ut scirent filij tui quos dilexisti, Domine, quoniam non natiuitates fructuum pascunt hominem, sed sermo tuus hos qui in te crediderunt conservat.

27. Quod enim ab igne non poterat exterminari statim ab exiguo solis radio calefactum tabescebat.

28. Ut notum esset quoniam oportet prævenire solem ad benedictionem tuam, et ad ortum lucis te adorare.

29. Ἀχαρίστου γὰρ ἐλπίς ὡς χειμέριος πάχνη ταχῆσεται, καὶ βυθῆσεται ὡς ὕδωρ ἀχρηστον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Μεγάλοι γὰρ σου αἱ κρίσεις καὶ δυσδιήγητοι· διὰ τοῦτο ἀπαιδεῖται ψυχαὶ ἐπλανήθησαν.

2. Ὑπειληφότες γὰρ καταδυναστεύειν ἔθνος ἅγιον ἄνθρωποι, δέσμιοι σκότους καὶ μακρὰς πεδῆται νυκτός, κατακλεισθέντες ὀρόφοις, φυγάδες τῆς αἰωνίου προνοίας ἐκείντου.

3. Λανθάνειν γὰρ νομίζοντες ἐπὶ κρυφαίοις ἁμαρτήμασιν, ἀφεγγεὶ λήθης παρακαλύμματι ἐσκορπίσθησαν, θαμβούμενοι δεινῶς καὶ ἰνδάλμασιν ἐκταρασσόμενοι.

4. Οὐδὲ γὰρ ὁ κατέχων αὐτοὺς μυγὸς ἀφόβως διεφύλασεν, ἥχοι δὲ καταράσσοντες αὐτοὺς περιεκόμπουν, καὶ φάσματα ἀμειδίτοις κατηφῇ προσώποις ἐνεφανίζετο.

5. Καὶ πυρὸς μὲν οὐδεμία βία κατίσχυε φωτίζειν, οὔτε ἄστρων ἐκλαμπροὶ φλόγες καταυγάζειν ὑπέρμενον τὴν στυγνὴν ἐκείνην νύκτα.

6. Διεφαίνετο δ' αὐτοῖς μόνον αὐτομάτῃ πυρὰ φόβου πλήρης, ἐκδειματούμενοι δὲ τῆς μὴ θεωρουμένης ἐκείνης ὀφείας ἡγοῦντο χεῖρω τὰ βλεπόμενα.

7. Μαγικῆς δὲ ἐμπαίγματα κατέκειτο τέχνης, καὶ τῆς ἐπὶ φρονήσει ἀλαζονείας ἐλεγχος ἐρύθριστος.

8. Οἱ γὰρ ὑπισχνούμενοι δέσματα καὶ παραχρᾶς ἀπελάυνει ψυχῆς νοσοῦσης, οὗτοι καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόσουν.

9. Καὶ γὰρ εἰ μὴδὲν αὐτοὺς παραγῶδες ἐφόβει, κνωδάλων παρόδοις καὶ ἐρπετῶν συριγμοῖς ἐκσεσοδήμενοι, διώλλυντο ἔντρομοι, καὶ τὸν μηδαμῶθεν φευκτὸν ἀέρα προσείδιν ἀρνούμενοι.

10. Δειλὸν γὰρ ἰδίως πονηρίᾳ μαρτυρεῖ καταδικαζομένη, αἶε δὲ προσεῖληψε τὰ χαλεπὰ, συνεχομένη τῇ συνεδίῃσει.

11. Οὐδὲν γὰρ ἐστὶ φόβος, εἰ μὴ προδοσία τῶν ἀπὸ λογισμοῦ βοηθημάτων.

12. Ἐνδοθεν δὲ οὕσα ἦσαν ἡ προσδοκία, πλείονα λογίζεται τὴν ἄνοιαν τῆς παρεχούσης τὴν βάσανον αἰτίας.

13. Οἱ δὲ τὴν ἀδύνατον ὄντως νύκτα καὶ ἐξ ἀδυνατοῦ ἄδου μυγῶν ἐπελθοῦσαν, τὸν αὐτὸν ὕπνον κοιμώμενοι,

14. τὰ μὲν τέρασιν ἡλαύνοντο φαντασμάτων, τὰ δὲ τῆς ψυχῆς παρελύνοντο προδοσίᾳ· αἰφνίδιος γὰρ αὐτοῖς καὶ ἀπροσδόκητος φόβος ἐπῆλθεν.

15. Ἐῖθ' οὕτως, ὃς δὴ ποτ' οὐδ' ἦν ἐκεῖ καταπίπτων, ἐφρουρεῖτο εἰς τὴν ἀσίδηρον εἰρκτὴν κατακλεισθείς.

16. Εἰ τε γὰρ γεωργὸς ἦν τις ἢ ποιμὴν, ἢ τῶν κατ' ἐρημίαν ἐργάτης μόχθων, προληφθεὶς τὴν δυσάλυκτον ἔμενεν ἀνάγκην.

17. Μῖᾱ γὰρ ἀλύσει σκότους πάντες ἐδέθησαν· εἰ τε πνεῦμα συρίζον, ἢ περὶ ἀμφιλαφεῖς κλάδους ὀρνέων ἦχος εὐμελής, ἢ ρυθμὸς ὕδατος πορευομένου βιά,

18. ἢ κτύπος ἀπηγῆς καταβρίττομένων πετρῶν, ἢ σκιρτῶντων ζῶων ὁρόμος ἀθεωρητος, ἢ ὠρυομένων ἀπηγεστάτων θηρίων φωνή, ἢ ἀντανακλωμένη ἐκ κοιλοτάτων ὀρέων ἡχώ, παρέλυσεν αὐτοὺς ἐκφοβοῦντα.

19. Ὅλος γὰρ ὁ κόσμος λαμπρῷ καταλάμπετο φωτὶ, καὶ ἀνεμποδίστοις συνέχετο ἔργοις·

29. Ingrati enim spes tamquam hybernalis glacies tabescet, et disperiet tamquam aqua supervacua.

CAPUT XVII.

1. Magna enim sunt judicia tua et inenarrabilia : propter hoc indisciplinatae animae erraverunt.

2. Dum enim persuasum habent iniqui dominari nationi sanctae, vinculis tenebrarum et longae noctis compediti, inclusi sub tectis, fugitivi perpetuae providentiae jacuerunt.

3. Dum enim putant se latere in obscuris peccatis, tenebroso oblivionis velamento dispersi sunt, paventes horrendo et spectris conturbati.

4. Neque enim quae continebat illos spelunca sine timore custodiebat, sed sonitus cum impetu descendentes ipsis obstrepebant, et visiones tristes maestis vultibus apparebant.

5. Et ignis quidem nulla vis poterat lumen praebere, nec siderum limpidae flammæ illuminare poterant illam noctem horrendam.

6. Apparebat autem illis tantum subitaneus ignis timore plenus, et timore percussi illius quae non videbatur speciei aestimabant deteriora esse quae videbantur.

7. Magicae autem artis illusiones jacebant, et jactantiae de sapientia erat correptio cum contumelia.

8. Illi enim qui promittebant timores et turbationes expellere ab anima languente, hi ridiculo timore languebant.

9. Nam etsi nihil illos turbulentum terrefaciebat, transitu animalium et serpentum sibilatione commoti, tremebundi peribant, etiam aerem quem nulla rationequis effugere posset negantes videre.

10. Cum sit enim proprie timida nequitia dat testimonium condemnata, semper autem praesumit saeva, perturbata per conscientiam.

11. Nihil enim est timor, nisi proditio auxiliorum quae a cogitatione.

12. Et dum ab intra minor est expectatio, majorem computat inscientiam praebentis tormentum causae.

13. Illi autem qui impotentem vere noctem et ex impotentis inferni speluncis supervenientem, eundem somnum dormiebant,

14. partim monstis phantasmatum exagitabantur, partim vero animae deficiebant traditione : subitaneus enim illis et insperatus timor supervenerat.

15. Deinde sic, quicumque illic ceciderat, custodiebatur in carcerem sine ferro conclusus.

16. Sive enim rusticus quis erat aut pastor, vel operarius laborum qui in deserto, praecoccupatus ineffugabilem sustinebat necessitatem.

17. Una enim catena tenebrarum omnes erant colligati : sive spiritus sibilans, aut inter spissos ramos avium sonus suavis, aut rhythmus aquae decurrentis vi,

18. aut sonus validus praecipitantium petrarum, aut ludentium animalium cursus invisibilis, aut mugientium sarvarum bestiarum vox, aut repercussa ex cavis montibus echo, deficient faciebant illos praeter timorem.

19. Omnis enim orbis terrarum limpidio illuminabatur lumine, et non impeditis continebatur operibus :

20. μόνοις δὲ ἐκείνοις ἐπετέτατο βαρεῖα νύξ, εἰκὼν τοῦ μέλλοντος αὐτοὺς διαδέχεσθαι σκότους· ἑαυτοῖς δὲ ἦσαν βαρύτεροι σκότους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Τοῖς δὲ ὁσίοις σου μέγιστον ἦν φῶς, ὧν φωνὴν μὲν ἀκούοντες, μορφὴν δὲ οὐχ ὁρῶντες, ὅτι μὲν οὖν κακεῖνοι ἐπεπόνθεισαν, ἐμακάριζον,

2. ὅτι δὲ οὐ βλάπτουσι προηδικημένοι, εὐχαριστοῦσιν, καὶ τοῦ διενεχθῆναι χάριν ἐδόοντο.

3. Ἄνθ' ὧν πυριφλεγῆ στύλον, ὁδηγὸν μὲν ἄγνωστον ὁδοιορίας, ἥλιον δὲ ἀβλαβῆ φιλοτίμου ξενιτείας παρέσχεε.

4. Ἄξιοι μὲν γὰρ ἐκείνοι· στερηθῆναι φωτός, καὶ φυλακισθῆναι ἐν σκότει, οἱ κατακλείστους φυλάξαντες τοὺς υἱούς σου, δι' ὧν ἤμελλε τὸ ἀφθαρτον νόμου φῶς τῷ αἰῶνι διδόνθαι.

5. Βουλευσαμένους δ' αὐτοὺς τὰ τῶν ὁσίων ἀποκτείνει νήπια, καὶ ἐνὸς ἐκτεθέντος τέκνου, καὶ σωθέντος, εἰς ἔλεγχον τὸ αὐτῶν ἀφείλω πλῆθος τέκνων, καὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπώλεσας ἐν ὕδατι σφοδρῶ.

6. Ἐκείνη ἡ νύξ προσεγνώσθη πατράσιν ἡμῶν, ἵνα ἀσφαλῶς εἰδότες ὅς ἐπίστευσαν ὅρκους, ἐπευθυμήσωσι.

7. Προεδέχθη δὲ ὑπὸ λαοῦ σου σωτηρία μὲν δικαίων, ἐχθρῶν δὲ ἀπώλεια.

8. Ὁ γὰρ ἐτιμωρήσω τοὺς ὑπεναντίους, τούτῳ ἡμᾶς προσκαλεσάμενος ἐδόξασας.

9. Κρυφῇ γὰρ ἐθυσάζον ὅσοι παῖδες ἀγαθῶν, καὶ τὸν τῆς θεότητος νόμον ἐν ὁμοίᾳ διέθεντο, τῶν αὐτῶν ὁμοίως καὶ ἀγαθῶν καὶ κινδύνων μεταλήψεσθαι τοὺς ἁγίους, πατέρων ἤδη προαναμελπόντων αἰνους.

10. Ἀντήχει δ' ἀσύμφωνος ἐχθρῶν βοή, καὶ οἰκτρὰ διεπέρετο θρηνομένων παίδων.

11. Ὁμοίᾳ δὲ δίκῃ δοῦλος ἅμα δεσπότης κολασθεῖς, καὶ δημότης βασιλεῖ τὰ αὐτὰ πάσχων.

12. Ὁμοθυμαδὸν δὲ πάντες ἐν ἐνὶ ὀνόματι θανάτου νεκροὺς εἶχον ἀναριθμήτους, οὐδὲ γὰρ πρὸς τὸ θάψαι οἱ ζῶντες ἦσαν ἱκανοί, ἔπει πρὸς μίαν ῥοπὴν ἡ ἐντιμότερα γένεσις αὐτῶν διεφθάρη.

13. Πάντα γὰρ ἀπιστοῦντες διὰ τὰς φαρμακίας, ἐπὶ τῷ τῶν πρωτοτόκων ὀλέθρῳ, ὠμολόγησαν Θεοῦ υἱὸν λαὸν εἶναι.

14. Ἡσύχου γὰρ σιγῆς περιεχούσης τὰ πάντα καὶ νυκτός ἐν ἰδίῳ τάχει μεσαζούσης,

15. ὁ παντοδύναμός σου λόγος ἀπ' οὐρανῶν ἐκ θρόνων βασιλειῶν ἀπότομος πολεμιστῆς εἰς μέσον τῆς ὀλεθρίας ἤλατο γῆς,

16. ξίφος ὅξυ τὴν ἀνυπόκριτον ἐπιταγὴν σου φέρων, καὶ στάς ἐπλήρωσε τὰ πάντα θανάτου· καὶ οὐρανοῦ μὲν ἤπτετο, βεβήκει δ' ἐπὶ γῆς.

17. Τότε παραχρῆμα φαντασίαι μὲν ὀνείρων δεινῶς ἐξετάραξαν αὐτοὺς, φόβοι δὲ ἐπέστησαν ἀδόκητοι·

18. καὶ ἄλλος ἀλλαγῇ ῥιφείς ἡμίθνητος, δι' ἣν ἔθνησεν αἰτίαν ἐνεφάνισεν.

19. Οἱ γὰρ ὄνειροι θορυβήσαντες αὐτοὺς τοῦτο προεμήνυσαν, ἵνα μὴ ἀγνοοῦντες δι' ὁ κακῶς πάσχουσιν ἀπώλυνται.

20. Ἡψατο δὲ καὶ δικαίων πῆῖρα θανάτου, καὶ θραῦσις ἐν ἐρήμῳ ἐγένετο πλῆθους· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολὺ ἐμείνεν ἡ ὀργή.

20. solis autem illis superposita erat gravis nox, imago tenebrarum quæ superventuræ illis erant : ipsi autem sibi erant graviore tenebris.

CAPUT XVIII.

1. Sanctis autem tuis maxima erat lux, quorum quidem vocem audientes, sed figuram non videntes, quoniam quidem et illi passi erant, magnificabant,

2. et quia ante læsi non nocent, gratias agebant, et ut esset differentia donum petebant.

3. Pro quibus ignis ardentem columnam, ducem quidem ignotæ viæ, solem autem sine læsura boni hospitii præstisti.

4. Digni siquidem illi carere lumine, et pati carcerem tenebrarum, qui inclusos custodiebant filios tuos, per quos incipiebat incorruptum legis lumen sæculo dari.

5. Cum autem cogitassent justorum occidere infantes, et uno exposito filio, et liberato, in traductionem illorum multitudinem filiorum abstulisti, et pariter perdidisti in aqua valida.

6. Illa nox ante cognitæ est a patribus nostris, ut secure scientes quibus juramentis crediderunt, animæquiores essent.

7. Suscepta est autem a populo tuo sanitas quidem justorum, inimicorum autem exterminatio.

8. Quo enim læsisti adversarios, hoc nos provocans magnificasti.

9. Absconse enim sacrificabant justii pueri bonorum, et divinitatis legem in concordia disponebant, tandem similiter et bona et pericula recepturos justos, patrias jam decantantes laudes.

10. Resonabat autem inconveniēns inimicorum vox, et flebilis audiebatur ploratorum puerorum.

11. Simili autem pœna servus cum domino afflictus est, et popularis homo regi similia passus.

12. Similiter ergo omnes uno nomine mortis mortuos habebant innumerabiles, nec enim ad sepeliendum vivi sufficiebant, quoniam uno momento quæ erat præclarior natio illorum exterminabatur.

13. De omnibus enim non credentes propter veneficia, tunc cum fuit exterminium primogenitorum, confessi sunt Dei filium populum esse.

14. Cum enim quietum silentium contineret omnia et nox in suo cursu medium iter haberet,

15. omnipotens sermo tuus de cælo a regalibus sedibus durus bellator in mediam exterminii terram prosiliit,

16. gladius acutus insimulatum tuum imperium portans, et stans replevit omnia morte : et cælum quidem lugebat, descenderat autem in terram.

17. Tunc continuo visus quidem somniorum graviter turbaverunt illos, et timores supervenerunt insperati :

18. et alius alibi projectus semivivus, propter quam causam moriebatur demonstrabat.

19. Visiones enim quæ illos turbaverunt hoc præmonebant, ne inscii quare mala patiebantur perirent.

20. Tetigit autem et justos tentatio mortis, et commotio in eremo facta est multitudinis : sed non diu permansit ira.

21. Σπεύσας γὰρ ἀνὴρ ἀμεμπτος προεμάχησε, τὸ τῆς ἰδίας λειτουργίας ὄπλον, προσευχὴν καὶ θυμιάματος ἐξίλασμον κομίσας, ἀντίστη τῷ θυμῷ, καὶ πέρας ἐπέθηκε τῇ συμφορᾷ, δεικνύς ὅτι σὸς ἐστὶ θεράπων.

22. Ἐνίκησε δὲ τὸν ὄγλον οὐκ ἰσχυὶ τοῦ σώματος, οὐχ ὄπλων ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ λόγῳ τὸν κολάζοντα ὑπέταξεν, ὁρκους πατέρων καὶ διαθήκας ὑπομνήσας.

23. Σωρηδὸν γὰρ ᾗδῃ πεπτωκότων ἐπ' ἀλλήλων νεκρῶν, μεταξὺ στάς, ἀνέκοψε τὴν ὀργὴν, καὶ διέσχισε τὴν πρὸς τοὺς ζῶντας ὁδόν.

24. Ἐπὶ γὰρ ποδῆρους ἐνδύματος ἦν ὁλος ὁ κόσμος, καὶ πατέρων δόξαι ἐπὶ τετραστίχου λίθου γλυφῆς, καὶ μεγαλωσύνη σου ἐπὶ διαδήματος κεφαλῆς αὐτοῦ.

25. Τούτοις εἶξεν ὁ ὀλοθρευτὴς, ταῦτα δὲ ἐφοβήθησαν· ἦν γὰρ μόνῃ ἡ πύρα τῆς ὀργῆς ἱκανή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Τοῖς δὲ ἀσεβέσι μέχρι τέλους ἀνελεῖμων θυμὸς ἐπέστη. Προῆδει γὰρ αὐτῶν καὶ τὰ μέλλοντα,

2. ὅτι αὐτοὶ ἐπιστρέψαντες τοῦ ἀπειναι, καὶ μετὰ σπουδῆς προπέμψαντες αὐτοὺς, διώξουσιν μεταμεληθέντες.

3. Ἔτι γὰρ ἐν χερσὶν ἔχοντες τὰ πένθη, καὶ προσδυσρόμενοι τάφοις νεκρῶν, ἕτερον ἐπεσπᾶσαντο λογισμὸν ἀνοίας, καὶ οὐς ἱκετεύοντες ἐξέβαλον, τοὺτους ὡς φυγάδας ἐδίωκον.

4. Εἶλεκε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἀξία ἐπὶ τοῦτο τὸ πέρας ἀνάγκη, καὶ τῶν συμβεβηκότων ἀμνηστίαν ἐνέβαλεν, ἵνα τὴν λείπουσαν ταῖς βασιάνοις προαναπληρώσωσι κόλασιν,

5. καὶ ὁ μὲν λαὸς σου παράδοξον ὁδοιπορίαν περάσῃ, ἐκείνοι δὲ ξένον εὗρωσι θάνατον.

6. Ὅλη γὰρ ἡ κτίσις ἐν ἰδίῳ γένει πάλιν ἀνωθεν διευτυποῦτο, ὑπηρετοῦσα ταῖς ἰδίαις ἐπιταγαῖς, ἵνα οἱ σοὶ παῖδες φυλαχθῶσιν ἀβλαβεῖς.

7. Ἡ τὴν παρεμβολὴν σκιαζούσα νεφέλη, ἐκ δὲ προῦφρεστῶτος ὕδατος ξηρᾶς ἀνάδυσις γῆς ἐθεωρήθη, ἐξ ἐρυθρᾶς θαλάσσης δὸς ἀνεμπόδιστος, καὶ χλοηφόρον πεδῖον ἐκ κλύδωνος βιαίου,

8. δι' οὗ πανεθνὴ διήλθον οἱ τῇ σῇ σκεπαζόμενοι χειρὶ, θεωρήσαντες θαυμαστὰ τέρατα.

9. Ὡς γὰρ ἵπποι ἐνεμήθησαν, καὶ ὡς ἄμνοι διεσκήρτησαν αἰνούντες σε, Κύριε, τὸν βυόμενον αὐτοῦς.

10. Ἐμέμνητον γὰρ ἐτι τῶν ἐν τῇ παροιμίᾳ αὐτῶν, πῶς ἀντὶ μὲν γενέσεως ζῶων ἐξήγαγεν ἡ γῆ σκνίπα, ἀντὶ δὲ ἐνύδρων ἐξηρεύετο ὁ ποταμὸς πλῆθος βατράχων.

11. Ἐφ' ὑστέρω δὲ εἶδον καὶ νέαν γένεσιν ὀρνέων, ὅτι ἐπιθυμία προαχθέντες ἠτήσαντο ἐδέσματα τρυφῆς.

12. Εἰς γὰρ παραμυθίαν ἀνέβη αὐτοῖς ἀπὸ θαλάσσης ὀρτυγομήτρα, καὶ αἱ τιμωρίαι τοῖς ἁμαρτωλοῖς ἐπῆλθον, οὐκ ἄνευ τῶν γεγονότων τεκμηρίων τῇ βίᾳ τῶν κεραιῶν. Δικαίως γὰρ ἐπασχον ταῖς ἰδίαις αὐτῶν πονηρίαις.

13. Καὶ γὰρ χαλεπωτέραν μισοξενίαν ἐπετήδευσαν. Οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἀγνοοῦντας οὐκ ἐδέχοντο παρόντας, οὗτοι δὲ εὐεργέτας ξένους ἐδουλοῦντο.

14. Καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ τις ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν, ἐπεὶ ἀπεχθῶς προσεδέχοντο τοὺς ἀλλοτρίους·

21. Properans enim homo sine querela propugnavit, proferens servitutis suae scutum, orationem et incensi propitiationem, restitit irae, et finem imposuit necessitati, ostendens quoniam tuus est famulus.

22. Vicit autem turbam non virtute corporis, nec armatura potentiae, sed verbo illum qui vexabat subiecit, iuramenta parentum et testamentum commemorans.

23. Cum enim jam acervatim cecidissent super alterutrum mortui, interstitit, et amputavit impetum, et divisit illam quae ad vivos ducebat viam.

24. In veste enim poderis totus erat orbis terrarum, et parentum magnalia in quatuor ordinibus lapidum sculpta erant, et magnificentia tua in diademate capitis illius.

25. His cessit qui exterminabat, et haec extimuerunt: erat enim sola tentatio irae sufficiens.

CAPUT XIX.

1. Impiis autem usque in novissimum sine misericordia ira supervenit. Praesciebat enim et futura illorum,

2. quoniam cum ipsi permisissent ut se educerent, et cum sollicitudine praemississent illos, persequentur poenitentia ducti.

3. Adhuc enim inter manus habentes luctum, et deplorantes ad monumenta mortuorum, aliam sibi assumpserunt cogitationem inscientiae, et quos rogantes projecerant, hos tamquam fugitivos persequiebantur.

4. Ducebat enim illos ad hunc finem digna necessitas, et eorum quae acciderant commemorationem amittere faciebat, ut quae deerant tormentis repletur punitio,

5. et populus quidem tuus mirabiliter transiret, illi autem novam mortem invenirent.

6. Omnis enim creatura in suo genere rursus desuper refigurabatur, deserviens tuis praecipis, ut pueri tui custodirentur illaes.

7. Nubes castra obumbrabat, et ex aqua quae ante erat terrae aridae emersio apparuit, in mari rubro via sine impedimento, et campus germinans de profundo nimio,

8. per quem omnis natio transivit quae tegebatur tua manu, videntes mirabilia monstra.

9. Tamquam enim equi depaverunt escam, et tamquam agni exultaverunt magnificantes te, Domine, qui liberasti eos.

10. Memores enim adhuc erant illorum quae in incolatu suo facta fuerant, quemadmodum pro natione quidem animalium produxit terra muscas, pro piscibus autem eructavit fluvius multitudinem ranarum.

11. Novissime autem viderunt et novam creaturam avium, cum adducti concupiscentia postulaverunt escas epulationis.

12. In allocutionem enim desiderii ascendit illis de mari ortygometra, et vexationes peccatoribus supervenerunt, non sine illis quae facta erant argumenta per vim fulminum. Juste enim patiebantur secundum suas nequitias.

13. Etenim detestabiliorem inhospitalitatem instituerunt. Si quidem illi ignotos non recipiebant advenas, hi vero beneficos hospites in servitutum redigebant.

14. Et non solum haec, sed et alius quidam erit respectus ipsorum, quoniam illi invite recipiebant extraneos:

15. οἱ δὲ μετὰ ἑορτασμάτων εἰσδεξάμενοι τοὺς ἤδη τῶν αὐτῶν μετεσχηκότας δικαίω, δεινοῖς ἐκάκωσαν πόνοις.

16. Ἐπλήγησαν δὲ καὶ ὁρασίᾳ, ὥσπερ ἐκεῖνοι ἐπὶ ταῖς τοῦ δικαίου θύραις, ὅτε ἀχανεῖ περιβληθέντες σκῶται, ἕκαστος τῶν αὐτοῦ θυρῶν τὴν διόδον ἐζητεῖ.

17. Δι' ἐαυτῶν γὰρ τὰ στοιχεῖα μεθαρμολόμενα, ὥσπερ ἐν ψαλτηρίῳ φθογγῶν τοῦ ρυθμοῦ τὸ ὄνομα διαλλάσσουσι, πάντοτε μένοντα ἤχῳ· θερπεῖ ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς τῶν γεγονότων ὁλως ἀκριβῶς.

18. Χερσαία γὰρ εἰς ἐνυδρα μετεβάλλετο, καὶ νηκτὰ μετέβαινεν ἐπὶ γῆς.

19. Πῦρ ἰσχυσεν ἐν ὕδατι τῆς ἰδίας δυνάμεως, καὶ ὕδωρ τῆς σβεστικῆς δυνάμεως ἐπελανθάνετο.

20. Φλόγες ἀνάπαλιν εὐφθάρτων ζώων οὐκ ἐμάραναν σάρκας ἐμπεριπατούντων, οὐδὲ τηκτὸν εὐτηκτὸν κρυσταλλοειδὲς γένος ἀμβροσίας τροφῆς. Κατὰ πάντα γὰρ, Κύριε, ἐμεγάλυνας τὸν λαόν σου, καὶ ἐδόξασας, καὶ οὐχ ὑπερέβδεις, ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τῷ τῷ παριστάμενος.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Πολλῶν καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' αὐτοὺς ἠκολουθηκότων δεδομένων, ὑπὲρ ὧν δέον ἐστὶν ἐπαινεῖν τὸν Ἰσραὴλ παιδείας καὶ σοφίας, καὶ ὅς οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς ἀναγινώσκοντας δέον ἐστὶν ἐπιστήμονας γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκτὸς δόνασθαι τοὺς φιλομαθεῖντας χρησίμους εἶναι καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας· ὁπάπετος μου Ἰησοῦς, ἐπὶ πλείον ἐαυτὸν δοῦς εἰς τε τὴν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων πατρῶν βιβλίων ἀνάγνωσιν, καὶ ἐν τούτοις ἱκανὴν εἶναι περιποιησάμενος, προήχθη καὶ αὐτὸς συγγράψαι τι τῶν εἰς παιδείαν καὶ σοφίαν ἀνηκόντων, ὅπως οἱ φιλομαθεῖς, καὶ τούτων ἐνοχοὶ γινόμενοι, πολλῶν μᾶλλον ἐπιπροσθῶσι διὰ τῆς ἐν νόμῳ βιώσεως. Παρακέκλησθε οὖν μετ' εὐνοίας καὶ προσοχῆς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν κατὰ τὴν ἐβραϊκὴν πεφιλοπονημένων τισὶ τῶν λέξεων ἀδυναμεῖν· οὐ γὰρ ἰσοδυναμεῖ αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς ἐβραϊστὶ λεγόμενα, καὶ ὅταν μεταχθῇ εἰς ἑτέραν γλῶσσαν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νόμος, καὶ αἱ προφητεῖαι, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων οὐ μικρὰν ἔχει τὴν διαφορὰν ἐν ἑαυτοῖς λεγόμενα. Ἐν γὰρ τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου βασιλείας παραγενθεῖς εἰς Αἴγυπτον, καὶ συγχρονίσας, εὗρον οὐ μικρὰς παιδείας ἀφόμοιον. Ἀναγκαιότατον ἔθεμην αὐτὸς προσενέγκασθαι τινα σπουδὴν καὶ φιλοπονίαν τοῦ μεθερμηνεύσαι τήνδε τὴν βίβλον. Πολλὴν γὰρ ἀγρυπνίαν καὶ ἐπιστήμην προσενεγκάμενος ἐν τῷ διαστήματι τοῦ χρόνου πρὸς τὸ ἐπὶ πέρας ἄγοντα τὸ βιβλίον ἐκδόσθαι, καὶ τοῖς ἐν τῇ παροικίᾳ βουλομένοις φιλομαθεῖν, προκατασκευάζομένοις τὰ ἤθη ἐν νόμῳ βιοτεύειν.

15. hi vero cum recepissent cum solenni lætitia eos qui jam earundem legum facti erant participes, sævissimis affixerunt doloribus.

16. Percussi sunt autem cæcitate, sicut illi in foribus justī, cum subitaneis cooperti tenebris, unusquisque transitum ostiorum suorum quærebat.

17. In se enim elementa convertebantur, sicut in psalterio soni modulationis nomen mutant, semper custodientia sonum : quod æstimari potest ex ipso rerum factarum visu certo.

18. Terrestria enim in aquatica convertebantur, et quæ erant natantia in terra transibant.

19. Ignis in aqua valebat supra suam virtutem, et aqua exstinguentis naturæ obliviscabatur.

20. Flammæ e contrario facile corruptibilium animalium non vexaverunt carnes coambulantium, nec dissolvebant illam quæ facile dissolvebatur sicut glaciem bonam escam. In omnibus enim magnificasti populum tuum, Domine, et honorasti, et non despexisti, in omni tempore et loco assisens.

PROLOGUS.

Cum multa nobis et magna per legem et prophetas et alios qui illos secuti sunt data sint, pro quibus oportet laudare Israel doctrinæ et sapientiæ causa, cumque eos qui legunt non solum ipsos oporteat fieri scientes, sed etiam extraneis studio disciplinæ ductos posse et dicendo et scribendo prodesset : avus meus Jesus, postquam amplius se dedit ad diligentiam lectionis legis et prophetarum et aliorum librorum qui nobis a parentibus nostris traditi sunt, atque in his eum qui satis esse posset habitum sibi comparasset, voluit et ipse scribere aliquid eorum quæ ad doctrinam et sapientiam pertinent, ut desiderantes discere, etiam horum participes facti, multo magis proficiant per vitam legitimam. Hortor itaque venire vos cum benevolentia et attentiori studio lectionem facere, et veniam habere in illis in quibus vīdebimur in nonnullis ad interpretandi rationem elaboratis dictionibus deficere : non enim eandem vim habent hæc in seipsis hebraice dicta, atque ad alteram translatam linguam. Non solum autem hæc, sed et ipsa lex, et prophetiæ, et ceteri libri non parvam habent differentiam quando inter se dicuntur. Nam in octavo et trigesimo anno temporibus Ptolemæi Evergetis regis postquam perveni in Ægyptum, et cum multum temporis ibi fuisset, inveni exemplar non parvæ doctrinæ. Maxime necessarium putavi ipse aliquam adhibere diligentiam et laborem interpretandi librum istum. Multam enim vigiliam et doctrinam attuli in spatio temporis ad hoc ut ad finem ducens istum librum ederem, etiam iis qui in parœcia volunt discere, præparati moribus ad vivendum in lege.

ΣΟΦΙΑ

ΣΕΙΡΑΧ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Πᾶσα σοφία παρὰ Κυρίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐστὶν εἰς τὸν αἰῶνα.

2. Ἄμμον θαλασσῶν καὶ σταγόνas βετοῦ καὶ ἡμέρας αἰῶνος τίς ἐξαριθμήσει; Ἐψος οὐρανοῦ καὶ πλάτος γῆς καὶ ἄβυσσος

3. καὶ σοφίαν τίς ἐξηγιάσει;

4. Προτέρα πάντων ἐκτίσται σοφία, καὶ ὄνεις φρονήσεως ἐξ αἰῶνος. (*)

6. Ῥίζα σοφίας τίνι ἀπεκαλύφθη; καὶ τὰ πανουργήματα αὐτῆς τίς ἔγνω; (**)

8. Εἷς ἐστὶ σοφὸς φοβερός σφόδρὰ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ.

9. Κύριος αὐτὸς ἐκτίσεν αὐτὴν, καὶ εἶδε καὶ ἐξηριθμήσεν αὐτήν,

10. καὶ ἐξέχεεν αὐτὴν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Μετὰ πάσης σαρκὸς κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐχορήγησεν αὐτὴν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

11. Φόβος Κυρίου δόξα καὶ αὐχμημα, καὶ εὐφροσύνη καὶ στέφανος ἀγαλλιήματος.

12. Φόβος Κυρίου τέρπει καρδίαν, καὶ δώσει εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καὶ μακροχρόνους.

13. Τῶ φοβουμένῳ τὸν Κύριον εὖ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ εὐρήσει χάριν. (***)

16. Ἀρχὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν Θεόν, καὶ μετὰ πιστῶν ἐν μήτρᾳ συνεκτίσθη αὐτοῖς. Καὶ μετὰ ἀνθρώπων θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσε, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐμπιστευθήσεται.

20. Πλησμονὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν Κύριον, καὶ μεθύσκει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς.

21. Πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς ἐμπλήσει ἐκθυμημάτων, καὶ τὰ ἀποδοχεῖα ἀπὸ τῶν γεννημάτων αὐτῆς.

22. Στέφανος σοφίας φόβος Κυρίου, ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίειαν ἰάσεως.

23. Καὶ εἶδε καὶ ἐξηριθμήσεν αὐτὴν, (****)

24. ἐπιστήμην καὶ γνῶσιν συνέσεως ἐξώμβρησε, καὶ δόξαν κρατούντων αὐτῆς ἀνύψωσεν.

25. Ῥίζα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν Κύριον, καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς μακροχρόνους. (*****)

(*) 5. Πηγὴ σοφίας λόγος Θεοῦ ἐν ὑψίστοις, καὶ αἱ πορεῖαι αὐτῆς ἐντολαὶ αἰῶνιοι. (Compl.)

(**) 7. Ἐπιστήμη σοφίας τίνι ἐφανερώθη; καὶ τὴν πολυπειρίαν αὐτῆς τίς συνῆκε; (Compl.)

(***) 14. Ἀγάπησις Κυρίου ἐνδοξος σοφία.

15. οἷς δ' ὁπτάνηται, μερίζει αὐτὴν εἰς ὄρασιν αὐτοῦ. (Schol. Rom.)

(****) 23. Ἀμφοτέρᾳ δὲ ἐστὶν δῶρα Θεοῦ.

(*****) 27. Φόβος Κυρίου ἀπωθεῖται ἁμαρτήματα. Ἄφοδος δὲ οὐ δυνήσεται δικαιωθῆναι. (Clem. Alex.)

SAPIENTIA

SIRACH.

CAPUT I.

1. Omnis sapientia a Domino est, et cum illo est in ævum.

2. Arenam maris et pluvie guttas et dies sæculi quis dinumerabit? Altitudinem cœli et latitudinem terræ et abyssum

3. et sapientiam quis investigabit?

4. Prior omnium creata est sapientia, et intellectus prudentiæ ab ævo.

6. Radix sapientiæ cui revelata est? et astutias illius quis agnovit?

8. Unus est sapiens metuendus nimis sedens super thronum suum.

9. Domini ipse creavit eam, et vidit et dinumeravit eam,

10. et effudit illam super omnia opera sua. Cum omni carne secundum datum suum, et præbuit illam diligentibus se.

11. Timor Domini gloria et gloriatio, et lætitia et corona exultationis.

12. Timor Domini delectabit cor, et dabit lætitiā et gaudium et longitudinem dierum.

13. Timenti Dominum bene erit in extremis, et in die defunctionis suæ inveniet gratiam.

16. Initium sapientiæ timere Deum, et cum fidelibus in vulva concreatum est eis. Et cum hominibus fundamentum sæculi nidificavit, et cum semine eorum concredetur.

20. Plenitudo sapientiæ timere Dominum, et inebriat eos de fructibus ejus.

21. Omnem domum illius implebit desideriiis, et receptacula de generationibus ejus.

22. Corona sapientiæ timor Domini, germinans pacem et sanitatem incolumitatis.

23. Et vidit et dinumeravit eam,

24. scientiam et cognitionem intellectus effudit, et gloriam tenentem ipsam exaltavit.

25. Radix sapientiæ est timere Dominum, et rami ejus longævitas.

5. Fons sapientiæ verbum Dei in excelsis, et ingressus illius mandata æterna.

7. Disciplina sapientiæ cui manifestata est? et multiplicationem ingressus illius quis intellexit?

14. Dilectio Dei honorabilis sapientia :

15. quibus autem apparuerit, distribuit illam in visionem illius.

23. Utraque autem sunt dona Dei.

27. Timor Domini expellit peccata. Qui autem sine timore est, non poterit justificari.

28. Οὐ δυνήσεται θυμὸς ἄδικος δικαιοθῆναι, ἡ γὰρ ῥοπή τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ πτώσις αὐτῶ.

29. Ἐως καιροῦ ἀνθέεται μακροθυμος, καὶ ὕστερον αὐτῷ ἀναδώσει εὐφροσύνη.

30. Ἐως καιροῦ κρύψει τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ χειλὴ πιστῶν ἐκδιηγῆσεται συνέσιν αὐτοῦ.

31. Ἐν θησαυροῖς σοφίας παραβολὴ ἐπιστήμης,

32. βδέλυγμα δὲ ἁμαρτωλῶν θεοσέβεια.

33. Ἐπεθύμησας σοφίαν; Διατήρησον ἐντολάς, καὶ Κύριος χορηγήσει σοι αὐτήν.

34. Σοφία γὰρ καὶ παιδεία φόβος Κυρίου, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ

35. πίστις καὶ πράξις.

36. Μὴ ἀπειθήσῃς φόβῳ Κυρίου, καὶ μὴ προσέλθῃς αὐτῷ ἐν καρδίᾳ δισσῇ.

37. Μὴ ὑποκριθῇς ἐν στόμασιν ἀνθρώπων, καὶ ἐν τοῖς χειλεσὶ σου πρόσεχε.

38. Μὴ ἐξύψω σεαυτὸν, ἵνα μὴ πέσῃς καὶ ἐπαγάγῃς τῇ ψυχῇ σου ἀτίμian.

39. Καὶ ἀποκαλύψει Κύριος τὰ κρυπτὰ σου, καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβάλει σε.

40. Ὅτι οὐ προσήλθες φόβῳ Κυρίου, καὶ ἡ καρδία σου πλήρης δόλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Τέκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν Κυρίῳ Θεῷ, ἐτοίμασον τὴν ψυχὴν σου εἰς πειρασμόν.

2. Εὐθύνον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον, καὶ μὴ σπεύσῃς ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς.

3. Κολλήθητι αὐτῷ καὶ μὴ ἀποστήσῃς ἵνα αὐξηθῇς ἐπ' ἐσχάτων σου.

4. Πᾶν δ' ἐὰν ἐπαχθῇ σοι δέξαι, καὶ ἐν ἀλλάγμασι ταπεινώσεως σου μακροθύμησον.

5. Ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζεται χρυσός, καὶ ἄνθρωποι δεκτοὶ ἐν καμίνῳ ταπεινώσεως.

6. Πίστευσον αὐτῷ καὶ ἀντλήψεται σου, εὐθύνον τὰς ὁδοὺς σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν.

7. Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, ἀναμίσχεται τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνετε, ἵνα μὴ πέσητε.

8. Οἱ φοβούμενοι Κύριον, πιστεύσατε αὐτῷ, καὶ οὐ μὴ πρᾶσις ὁ μισθὸς ὑμῶν.

9. Οἱ φοβούμενοι Κύριον, ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ καὶ εἰς εὐφροσύνην αἰῶνος καὶ ἑλέους.

10. Ἐμβλέψατε εἰς ἀρχαίας γενεὰς καὶ ἴδετε, τίς ἐνεπίστευσεν Κυρίῳ καὶ κατήσχυνθη;

11. Ἡ τίς ἐνέμεινε τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἐγκατελείφθη; Ἡ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτόν, καὶ ὑπερεῖδεν αὐτόν;

12. Διότι οἰκτιρῶν καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, καὶ ἀφίησιν ἁμαρτίας καὶ σώζει ἐν καιρῷ θλίψεως.

13. Οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς καὶ χερσὶν παρειμέναις, καὶ ἁμαρτωλῶν ἐπιβαίνοντι ἐπὶ δύο τρίβους.

14. Οὐαὶ καρδίᾳ παρειμένῃ, ὅτι οὐ πιστεύει, διὰ τοῦτο οὐ σκεπασθήσεται.

15. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπολωλεκόσι τὴν ὑπομονήν.

16. καὶ τί ποιήσετε ὅταν ἐπισκέπτηται ὁ Κύριος;

17. Οἱ φοβούμενοι Κύριον οὐκ ἀπειθήσουσι βημάτων αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν συντηρήσουσι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.

28. Non poterit ira injusta justificari, impetus enim irae ejus subversio est ejus.

29. Usque in tempus sustinebit patiens, et postea reddet ei jucunditas.

30. Usque in tempus abscondet verba sua, et labia fidei ejus enarrabunt sensum ejus.

31. In thesauris sapientiae parabola scientiae,

32. execratio autem peccatori cultura Dei.

33. Concupisti sapientiam? Serva mandata, et Dominus praebebit tibi eam.

34. Sapientia enim et disciplina timor Domini, et quod beneplacitum est illi

35. fides et mansuetudo.

36. Non sis incredibilis timori Domini, et ne accesseris ad eum duplici corde.

37. Ne fueris hypocrita in conspectu hominum, et in labia tua intende.

38. Non exaltes te ipsum, ne cadas et adducas animae tuae inoborationem.

39. Et revelabit Dominus absconsa tua, et in medio synagoga elidet te.

40. Quoniam non accessisti ad timorem Domini, et cor tuum plenum est dolo.

CAPUT. II.

1. Fili, accedens ad servitutem Domini Dei, praepara animam tuam ad tentationem.

2. Dirige cor tuum et sustine, et ne festines in tempore obductionis.

3. Conjungere ei et ne recedas, ut crescas in novissimis tuis.

4. Omne quod tibi applicitum fuerit accipe, et in humilitate tua patientiam habe.

5. Quoniam in igne probatur aurum, homines vero receptibiles in camino humiliationis.

6. Crede ei et recuperabit te, dirige vias tuas et spera in illum.

7. Metuentes Dominum, sustinete misericordiam ejus, et non deflectatis, ne cadatis.

8. Qui timetis Dominum, credite illi, et non cadet merces vestra.

9. Qui timetis Dominum, sperate in bona et in laetitia saeculi et misericordiae.

10. Respicite in antiquas nationes et videte, quis confidit in Domino et confusus est?

11. aut quis permansit in timore ejus et derelictus est? aut quis invocavit illum, et desepit eum?

12. Quoniam pius et misericors est Dominus, et remittit peccata et salvat in tempore tribulationis.

13. Vae cordibus timidis et manibus dissolutis, et peccatori ingredienti duabus viis!

14. Vae dissoluto cordi, quia non credit, ideo non pro-tegetur.

15. Vae vobis qui perdidistis sustinentiam:

16. et quid facietis cum inspicere coeperit Dominus?

17. Qui timent Dominum non erunt incredibiles verbis illius, et qui diligunt illum conservabunt vias ejus.

19. Οἱ φοβούμενοι Κύριον ζητήσουσιν εὐδοκίαν αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν ἐμπλησθήσονται τοῦ νόμου.

20. Οἱ φοβούμενοι Κύριον ἐτοιμάσουσι καρδίαν αὐτῶν, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ταπεινώσουσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν.

22. Ἐμπροσθέν εἰς χεῖρας Κυρίου, καὶ οὐκ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων.

23. ὡς γὰρ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ, οὕτως καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

2. Ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ἀκούσατε, τέκνα, καὶ οὕτως ποιήσατε, ἵνα σωθῆτε.

3. Ὁ γὰρ Κύριος ἐδόξασε πατέρα ἐπὶ τέκνοις, καὶ κρίσιν μητρὸς ἐστερέωσεν ἐφ' υἱοῖς.

4. Ὁ τιμῶν πατέρα ἐξιδάσεται ἁμαρτίας,

5. καὶ ὡς ὁ ἀποθησαυρίζων, ὁδοῦ αὐτοῦ.

6. Ὁ τιμῶν πατέρα εὐφρανθήσεται ὑπὸ τέκνων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ προσευχῆς αὐτοῦ εἰσακουσθήσεται.

7. Ὁ δοξάζων πατέρα μακροημερεύσει,

(*) 8. καὶ ὁ εἰσακούων Κυρίου ἀναπαύσει μητέρα αὐτοῦ, καὶ ὡς δεσπόταις δουλεύσει ἐν τοῖς γεννήσασιν αὐτόν.

9. Ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τίμα τὸν πατέρα σου,

10. ἵνα ἐπελθῇ σοι εὐλογία παρ' αὐτοῦ.

11. Εὐλογία γὰρ πατρὸς στηρίζει οἴκους τέκνων, κατάρτα δὲ μητρὸς ἐκρίζοι θεμέλια.

12. Μὴ δοξάζου ἐν ἀτιμίᾳ πατρὸς σου, οὐ γὰρ ἐστὶ σοι δόξα πατρὸς ἀτιμία.

13. Ἡ γὰρ δόξα ἀνθρώπου ἐκ τιμῆς πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ὄνειδος τέκνοις μήτηρ ἐν ἀδοξίᾳ.

14. Τέκνον, ἀντιλαβὸν ἐν γῆρᾳ πατρὸς σου, καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτὸν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ.

15. Κἂν ἀπολείπῃ σύνεσιν συγγνώμην ἔχε, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς αὐτὸν ἐν πάσῃ ἰσχύϊ σου. Ἐλεημοσύνη γὰρ πατρὸς οὐκ ἐπιλησθήσεται,

16. καὶ ἀντὶ ἁμαρτιῶν

17. προανανοικοδομηθήσεται σοι. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου ἀναμνησθήσεται σου· ὡς εὐδία ἐπὶ παγετῷ, οὕτως ἀναλυθήσονται σοι αἱ ἁμαρτίαι.

18. Ὡς βλάσφημος ὁ ἐγκαταλιπὼν πατέρα, καὶ κεκατηραμένος ὑπὸ Κυρίου ὁ παροργίζων μητέρα αὐτοῦ.

19. Τέκνον, ἐν πραύτητι τὰ ἔργα σου διέξαγε, καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου δεκτοῦ ἀγαπηθήσῃ.

20. Ὅσω μέγας εἶ, τοσούτω ταπεινοῦ σεαυτὸν, καὶ ἐναντὶ Κυρίου εὐρήσεις χάριν.

21. Ὅτι μεγάλη ἡ δυναστεία τοῦ Κυρίου, καὶ ὑπὸ τῶν ταπεινῶν δοξάζεται.

22. Χαλεπώτερα σου μὴ ζήτηι, καὶ ἰσχυρότερα σου μὴ ἐξέταζε.

23. Ἄ προσεάγῃ σοι, ταῦτα διανοῦ· οὐ γὰρ ἐστὶ σοι χρεια τῶν κρυπτῶν.

24. Ἐν τοῖς περισσοῖς τῶν ἔργων σου μὴ περιεργάζου·

25. πλείονα γὰρ συνέσεις ἀνθρώπων ὑπεδείχθη σοι.

26. Πολλοὺς γὰρ ἐπλάνησεν ἡ ὑπόληψις αὐτῶν, καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὠλίσθησε διανοίας αὐτῶν.

(*) 8. Ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον τιμᾷ πατέρα. (Compl.)

19. Qui timent Dominum inquirant quæ beneplacita sunt ei, et qui diligunt illum replebuntur lege.

20. Qui timent Dominum præparabunt corda sua, et in conspectu illius humiliabunt animas suas.

22. Incidamus in manus Domini, et non in manus hominum :

23. secundum enim magnitudinem ipsius, et sic misericordia illius.

CAPUT III.

2. Me patrem audite, filii, et sic facite, ut salvi sitis.

3. Dominus enim honoravit patrem in filiis, et iudicium matris firmavit in filios.

4. Qui honorat patrem exorabit pro peccatis,

5. et sicut qui thesaurizat, ita qui honorificat matrem suam.

6. Qui honorat patrem jucundabitur a filiis, et in die orationis suæ exaudietur.

7. Qui honorificat patrem vita vivet longiore,

8. et qui obedit Domino refrigerabit matrem suam, et quasi dominis serviet his qui se genuerunt.

9. In opere et sermone honora patrem tuum,

10. ut superveniat tibi benedictio ab eo.

11. Benedictio enim patris firmat domos filiorum, maledictio autem matris eradicat fundamenta.

12. Ne glorieris in contumelia patris tui, non est enim tibi gloria patris confusio.

13. Gloria enim hominis ex honore patris sui, et dedecus filiis mater sine honore.

14. Fili, suscipe senectam patris tui, et non contristes eum in vita illius.

15. Et si defecerit sensu veniam da, et non spernas eum in qualibet virtute tua. Eleemosyna enim patris non erit in oblivione,

16. et pro peccatis

17. in justitia edificabitur tibi. In die tribulationis tuæ commemorabitur tui : sicut in sereno glacies, sic solvantur tua peccata.

18. Tamquam blasphemus est qui dereliquit patrem, et est maledictus a Domino qui exasperat matrem suam.

19. Fili, in mansuetudine opera tua perfee, et ab homine acceptabili diligeris.

20. Quanto major es, tanto magis te humilia, et coram Deo invenies gratiam.

21. Quoniam magna est potentia Domini, et ab humilibus honorificatur.

22. Difficiliora te ne quæsieris, et fortiora te ne scrutatus fueris.

23. Quæ præcepta sunt tibi, hæc cogita : non est enim tibi opus absconditis.

24. In supervacuis operum tuorum ne fueris curiosus :

25. plurima enim super sensum hominis ostensa sunt tibi.

26. Multos enim implanavit suspicio ipsorum : et cogitatio mala labefecit sensus illorum.

8. Qui timet Dominum, honorabit patrem....

27. Καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται. Καρδία σκληρὰ κακωθήσεται ἐπ' ἐσχάτων.

29. Καρδία σκληρὰ βαρυνθήσεται πόνοις, καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς προσθήσει ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίαις.

30. Ἐπαγωγὴ ὑπερῆφάνου οὐκ ἔστιν ἱασις, φυτὸν γὰρ πονηρίας ἐρρίζωκεν ἐν αὐτῷ.

31. Καρδία συνετοῦ διανοηθήσεται παραβολὴν, καὶ οὗς ἀκρατοῦ ἐπιθυμία σοφοῦ.

33. Πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβέσει ὕδωρ, καὶ ἐλεημοσύνη ἐξίλασται ἁμαρτίας.

34. Ὁ ἀνταποδιδὼς χάριτας μέμνηται εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐν καιρῷ πτωσεως εὐρήσει στήριγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Τέκνον, τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσης, καὶ μὴ παρελκύσης ὀφθαλμούς ἐπίδεεις.

2. Ψυχὴν πεινῶσαν μὴ λυπήσης, καὶ μὴ παροργίσης ἄνδρα ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ.

3. Καρδίαν παροργισμένην μὴ προσταράξης, καὶ μὴ παρελκύσης δόσιν προσδεομένου.

4. Ἰκέτην θλιβόμενον μὴ ἀπαναίνου, καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ πτωχοῦ.

5. Ἀπὸ δεομένου μὴ ἀποστρέψῃς ὀφθαλμόν, καὶ μὴ ὄψῃς τόπον ἀνθρώπου καταράσασθαι σε.

6. καταρωμένον γὰρ σε ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, τῆς δεήσεως αὐτοῦ ἐπακούσεται ὁ ποιήσας αὐτόν.

7. Προσφιλὴ συναγωγὴ σεαυτὸν ποιεῖ, καὶ μεγιστάνι ταπεινὸν τὴν κεφαλὴν σου.

8. Κλίνει πτωχῷ τὸ οὖς σου, καὶ ἀποκρίθητι αὐτῷ εἰρηνικὰ ἐν πραύτητι.

9. Ἐξελοῦ ἀδικούμενον ἐκ χειρὸς ἀδικούντος, καὶ μὴ ὀλιγοψυχῆσῃς ἐν τῷ κρίνειν σε.

10. Γίνου ὀφρανοῖς ὡς πατήρ, καὶ ἄντι ἄνδρὸς τῇ μητρὶ αὐτῶν.

11. καὶ ἔση ὡς υἱὸς Ὑψίστου, καὶ ἀγαπήσει σε μᾶλλον ἢ μήτηρ σου.

12. Ἡ σοφία υἱοὺς ἑαυτῇ ἀνύψωσε, καὶ ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητούντων αὐτήν.

13. Ὁ ἀγαπῶν αὐτὴν ἀναπᾶ ζωὴν, καὶ οἱ ὀρθρίζοντες πρὸς αὐτὴν ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης.

14. Ὁ κρατῶν αὐτῆς κληρονομήσει δόξαν, καὶ οὗ εἰσπορεύεται, εὐλογῇσει Κύριος.

15. Οἱ λατρεύοντες αὐτῇ λειτουργήσουσιν ἁγίῳ, καὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὴν ἀγαπᾷ ὁ Κύριος.

16. Ὁ ὑπακούων αὐτῆς κρίνει ἔθνη, καὶ ὁ προσελθὼν αὐτῇ κατασκηνώσει πεποιθώς.

17. Ἐὰν ἐμπιστεύσης κατακληρονομήσεις αὐτήν, καὶ ἐν κατασχέσει ἔσονται αἱ γενεαὶ αὐτοῦ,

18. ὅτι διεστραμμένως πορεύεται μετ' αὐτοῦ ἐν πρώτοις.

19. φόβον δὲ καὶ δειλίαν ἐπάξει ἐπ' αὐτόν, καὶ βασανίσει αὐτόν ἐν παιδίᾳ αὐτῆς, ἕως οὗ ἐμπιστεύσῃ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, καὶ πειράσῃ αὐτόν ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῆς.

20. Καὶ πάλιν ἐπανάξει κατ' εὐθεΐαν πρὸς αὐτόν, καὶ εὐφρανεῖ αὐτόν,

21. καὶ ἀποκαλύψει αὐτῷ τὰ κρυπτὰ αὐτῆς.

22. Ἐὰν ἀποπλανηθῇ, ἐγκαταλείψει αὐτόν, καὶ παρδώσει αὐτόν εἰς χεῖρας πτώσεως αὐτοῦ.

27. Et qui amat periculum in illud incidet. Cor durum habebit male in novissimis.

29. Cor durum gravabitur laboribus, et peccator adjiciet peccatum super peccata.

30. Obductioni superbi non est sanatio, frutex enim peccati radicavit in illo.

31. Cor sapientis cogitabit parabolam, et auris auditoris desiderium sapientis.

33. Ignem ardentem exstinguet aqua, et eleemosyna expiabit peccata.

34. Qui reddit gratias commemoratur in posterum, et in tempore casus inveniet firmamentum.

CAPUT IV.

1. Fili, vitam pauperis ne defraudes, et ne protrahas oculos egenos.

2. Animam esurientem ne constripes, et non exasperes virum in inopia sua.

3. Cor irritatum ne conturbes, et ne protrahas datum angustianti.

4. Rogationem tribulati ne abjicias, et ne avertas faciem tuam ab egeno.

5. Ab inope non avertas oculum, et ne relinquas locum homini ut maledicat te.

6. maledicentis enim tibi in amaritudine animæ suæ, deprecationem ejus-exaudiet is qui fecit illum.

7. Congregationi amabilem te facito, et magnati humilia caput tuum.

8. Inclina aurem tuam, et responde illi pacifica in mansuetudine.

9. Libera eum qui injuriam patitur de manu injuriam inferentis, et non acedieris in judicando.

10. Esto pupillis ut pater, et pro viro matri illorum :

11. et eris velut filius Altissimi, et diliget te magis mater tua.

12. Sapientia filios sibi exaltavit, et suscipit inquirentes se.

13. Qui diligit illam diligit vitam, et qui mane vigilaverint ad illam implebuntur lætitia.

14. Qui tenuerit illam hæreditabit gloriam, et quocumque introit, benedictet Dominus.

15. Qui servient ei servient sancto, et eos qui diligunt eam diligit Dominus.

16. Qui audit illam judicabit gentes, et qui ad illam accesserit habitabit confidens.

17. Si credideris hæreditabis illam, et in possessione erunt creaturæ ipsius,

18. quoniam oblique ambulat cum eo in primis :

19. timorem autem et metum adducet super illum, et cruciabit illum in disciplina sua, donec credat animæ illius, et tentet eum in justificationibus suis.

20. Et rursus redibit recta ad illum, et lætificabit illum,

21. et denudabit absconsa sua.

22. Si autem aberraverit, derelinquet eum, et tradet eum in manus ruinæ suæ.

23. Συντήρησον καιρὸν καὶ φύλαξαι ἀπὸ πονηροῦ,
 24. καὶ περὶ τῆς ψυχῆς σου μὴ αἰσχυνθῆς.
 25. Ἔστι γὰρ αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις.
 26. Μὴ λάβῃς πρόσωπον κατὰ τῆς ψυχῆς σου,
 27. καὶ μὴ ἐντραπῆς εἰς πτώσιν σου.
 28. Μὴ κωλύσῃς λόγον ἐν καιρῷ σωτηρίας, (*)
 29. ἐν γὰρ λόγῳ γνωσθήσεται σοφία, καὶ παιδεία ἐν ῥήματι γλώσσης.
 30. Μὴ ἀντίλεγε τῇ ἀληθείᾳ, καὶ περὶ τῆς ἀπαιδευσίας σου ἐντράπηθι.
 31, 32. Μὴ αἰσχυνθῆς ὁμολογῆσαι ἐφ' ἁμαρτίας σου, καὶ μὴ βιάζου ῥοὺν ποταμοῦ. Καὶ μὴ ὑποστρώσῃς σεαυτὸν ἀνθρώπῳ μωρῷ, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον δυνάστου.
 33. Ἔως τοῦ θανάτου ἀγωνίσαι περὶ τῆς ἀληθείας, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σου.
 34. Μὴ γίνου τραχὺς ἐν γλώσσῃ σου, καὶ νωθρὸς καὶ παρεμένος ἐν τοῖς ἔργοις σου.
 35. Μὴ ἴσθι ὡς λέων ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ φαντασιοκοπῶν ἐν τοῖς οἰκέταις σου.
 36. Μὴ ἔστω ἡ χεὶρ σου ἐκτεταμένη εἰς τὸ λαβεῖν, καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Μὴ ἐπече ἐπὶ τοῖς χρήμασί σου, καὶ μὴ εἴπῃς· Αὐτάρκη μοι ἔστι.
 2. Μὴ ἐξακολούθει τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχύϊ σου, τοῦ πορεύεσθαι ἐν ἐπιθυμίαις καρδίας σου.
 3. Καὶ μὴ εἴπῃς· Τίς με δυναστεύσει; Ὁ γὰρ Κύριος ἐκδικῶν ἐκδικήσει σε.
 4. Μὴ εἴπῃς· Ἡμαρτον, καὶ τί μοι ἐγένετο; Ὁ γὰρ Κύριος ἐστὶ μακρόθυμος.
 5. Περὶ ἐξίλασμοῦ μὴ φόβος γίνου, προσθῆναι ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίας.
 6. Καὶ μὴ εἴπῃς· Ὁ οἰκτιρμὸς αὐτοῦ πολὺς, τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου ἐξιλιάσεται.
 7. Ἐλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς καταπαύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ.
 8. Μὴ ἀνάμενε ἐπιστρέψαι πρὸς Κύριον, καὶ μὴ ὑπερβάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.
 9. Ἐξάπινα γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ Κυρίου, καὶ ἐν καιρῷ ἐκδικήσεως ἐξολῇ.
 10. Μὴ ἐπече ἐπὶ χρήμασιν ἀδόκισ, οὐδὲν γὰρ ὠφελήσει σε ἐν ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς.
 11. Μὴ λίκμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ, καὶ μὴ πορεύου ἐν πάσῃ ἀτραπῷ· ὅπως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ διγλωσσος.
 12. Ἴσθι ἐστηριγμένος ἐν συνέσει σου, καὶ εἷς ἔστω σου ὁ λόγος.
 13. Γίνου ταχὺς ἐν ἀκροάσει σου, καὶ ἐν μακροθυμίᾳ φθέγγου ἀπόκρισιν.
 14. Εἰ ἔστι σοι συνέσις, ἀποκρίθητι τῷ πλησίον· εἰ δὲ μὴ, ἡ χεὶρ σου ἔστω ἐπὶ στόματί σου.
 15. Δόξα καὶ ἀτιμία ἐν λαλίᾳ, καὶ γλώσσα ἀνθρώπου πτώσις αὐτοῦ.

(*) 28. ... καὶ μὴ κρύψῃς τὴν σοφίαν σου εἰς καλλονήν· (Compl.)

23. Conserva tempus et devota a malo,
 24. et pro anima tua ne confundaris.
 25. Est enim confusio adducens peccatum, et est confusio gloria et gratia.
 26. Ne accipias faciem adversus animam tuam,
 27. et ne reverearis in casum tuum.
 28. Non retineas verbum in tempore salutis,
 29. in sermone enim cognoscetur sapientia, et doctrina in verbo linguae.
 30. Non contradicas veritati, et de ineruditione tua confundere.
 31, 32. Ne confundaris confiteri peccata tua, nec coneris contra fluxum fluminis. Et non subicias te homini stulto, et ne accipias faciem potentis.
 33. Usque ad mortem agonizare pro veritate, et Dominus Deus pugnabit pro te.
 34. Noli asper esse in lingua tua, et inutilis et remissus in operibus tuis.
 35. Noli esse sicut leo in domo tua, et arreptitius in domesticis tuis.
 36. Non sit porrecta manus tua ad accipiendum, et ad dandum collecta.

CAPUT V.

1. Noli attendere ad divitias tuas, et ne dixeris : Sufficientes mihi sunt.
 2. Ne sequaris animam tuam et fortitudinem tuam, ut ambules in concupiscentiis cordis tui.
 3. Et ne dixeris : Quis me subjiciet? Dominus enim vindicans vindicabit te.
 4. Ne dixeris : Peccavi, et quid mihi accidit? Dominus enim est patiens.
 5. De propitiatu noli esse sine metu, ut adjicias peccatum super peccata.
 6. Et ne dicas : Miseratio ejus magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur :
 7. misericordia enim et ira ab illo, et super peccatores requiescet ira illius.
 8. Ne tardes converti ad Dominum, et ne differas de die in diem :
 9. subito enim egredietur ira Domini, et in tempore vindictae disperdet.
 10. Noli attentus esse in divitiis injustis, nihil enim proderunt tibi in die obductionis.
 11. Non ventiles in omni vento, et non eas in omni via : sic peccator duplex lingua.
 12. Esto firmus in intellectu tuo, et unus sit sermo tuus.
 13. Esto velox in auscultatione tua, et in longanimitate profer responsum.
 14. Si est tibi intellectus, responde proximo : sin autem, sit manus tua super os tuum.
 15. Gloria et inhonoratio in sermone, et lingua hominis subversio est illius.

28. ... et non abscondas sapientiam tuam in decore suo :

16. Μὴ κληθῇς ψίθυρος, καὶ τῇ γλώσσῃ σου μὴ ἐνέδρευε.

17. Ἐπὶ γὰρ τῷ κλέπτῃ ἐστὶν αἰσχύνῃ, καὶ κατὰ-γνωσεὶς πονηρὰ ἐπὶ διγλωσσου.

18. Ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῷ μὴ ἀγνόει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ϛ'.

1. Καὶ ἀντὶ φίλου μὴ γίνου ἐχθρός· ὄνομα γὰρ πονηρὸν αἰσχύνῃ καὶ ὀνειδος κληρονομήσει, οὕτως ὁ ἄμαρτωλὸς ὁ διγλωσσος.

2. Μὴ ἐπάρῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ ψυχῆς σου, ἵνα μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχὴ σου.

3. Τὰ φύλλα σου καταφάγεσαι καὶ τοὺς καρπούς σου ἀπολέσεις, καὶ ἀφήσεις σεαυτὸν ὡς ξύλον ξηρόν.

4. Ψυχὴ πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κτησάμενον αὐτήν, καὶ ἐπὶ χαρμὰ ἐχθρῶν ποιήσει αὐτόν.

5. Λάρυγξ γλυκὺς πληθυνεῖ φίλους αὐτοῦ, καὶ γλώσσα εὐλαὸς πληθυνεῖ εὐπροσγέροα.

6. Οἱ εἰρηνευόντες σοι ἔστωσαν πολλοί, οἱ δὲ σύμβουλοι σου εἰς ἀπὸ χιλίων.

7. Εἰ κτᾶσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ κτῆσαι αὐτόν, καὶ μὴ ταχὺ ἐμπιστεύσης αὐτῷ.

8. Ἔστι γὰρ φίλος ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου.

9. Καὶ ἐστὶ φίλος μετατιθέμενος εἰς ἐχθραν, καὶ μάχην ὀνειδισμού σου ἀποκαλύψει.

10. Καὶ ἐστὶ φίλος κοινωνὸς τραπεζῶν, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου.

11. Καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς σου ἔσται ὡς σὺ, καὶ ἐπὶ τοὺς οὐκίετας σου παῤῥησιάζεται.

12. Ἐὰν ταπεινωθῇς ἔσται κατὰ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προώπου σου κρυβήσεται.

13. Ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν σου διαχωρίσθητι, καὶ ἀπὸ τῶν φίλων σου πρόσχε.

14. Φίλος πιστὸς σκέπη κραταῖα, ὁ δὲ εὐρὼν αὐτὸν εὖρε θησαυρόν.

15. Φίλου πιστοῦ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῦ.

16. Φίλος πιστὸς φάρμακον ζωῆς, καὶ οἱ φοβούμενοι Κύριον εὐρήσουσιν αὐτόν.

17. Ὁ φοβούμενος Κύριον εὐθύνει φιλίαν αὐτοῦ, ὅτι κατ' αὐτόν οὕτως καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ.

18. Τέκνον, ἐκ νεότητός σου ἐπιλεξαι παιδείαν, καὶ ἔως πολιῶν εὐρήσεις σοφίαν.

19. Ὡς ὁ ἀροτριῶν καὶ ὁ σπείρων πρόσελθε αὐτῇ, καὶ ἀνάμενε τοὺς ἀγαθοὺς καρπούς αὐτῆς.

20. ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὀλίγον κοπιᾷσεις, καὶ ταχὺ φάγεσαι γεννημάτων αὐτῆς.

21. Ὡς τραχεῖα ἐστὶ σφόδρα τοῖς ἀπαιδεύτοις, καὶ οὐκ ἐμμενεῖ ἐν αὐτῇ ἀκαρδίας.

22. Ὡς λίθος δοκιμασίας ἰσχυρὸς ἐστὶ ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὐ χρονεῖ ἀπορρίψαι αὐτήν.

23. Σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστὶ, καὶ οὐ πολλοὶς ἐστὶ φανερά.

24. Ἀκουσον, τέκνον, καὶ δέξαι γνώμην μου, καὶ μὴ ἀπαναίνου τὴν συμβουλίαν μου.

25. Καὶ εἰσένεγκον τοὺς πόδας σου εἰς τὰς πῆδας αὐτῆς, καὶ εἰς τὸν κλοιὸν αὐτῆς τὸν τράχηλόν σου.

26. Ὑπόθεξ τὸν ὦμόν σου, καὶ βάσταξον αὐτήν, καὶ μὴ προσχθίσῃς τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς.

16. Non appelleris susurro, et lingua tua ne insidieris.

17. Super furem enim est confusio, et denotatio pessima super bilinguem.

18. In magno et in parvo non ignores.

CAPUT VI.

1. Et noli fieri pro amico inimicus: nomen enim malum confusionem et improprium, hæreditabit, sic peccator bilinguis.

2. Ne te extollas in cogitatione animæ tuæ, ne diripiatur velut taurus anima tua.

3. Folia tua comedes et fructus tuos perdes, et relinques te velut lignum aridum.

4. Anima nequam disperdet eum qui se habet, et gaudium inimicorum faciet eum.

5. Guttur dulce multiplicabit amicos suos, et lingua beneloquens multiplicabit bonas salutationes.

6. Multi pacifici sint tibi, consiliiarii autem tui sint unus de mille.

7. Si possides amicum, in tentatione posside eum, et non facile credas ei.

8. Est enim amicus in tempore suo, et non permanebit in die tribulationis tuæ.

9. Et est amicus qui convertitur ad inimicitiam, et rixam opprobrii tui denudabit.

10. Et est amicus socius mensarum, et non permanebit in die necessitatis tuæ.

11. Et in bonis tuis erit tamquam tu, et in domesticis tuis fiducialiteraget.

12. Si humiliatus fueris erit contra te, et a facie tua abscondet se.

13. Ab inimicis tuis separa te, et ab amicis tuis attende.

14. Amicus fidelis protectio fortis, et qui invenit illum invenit thesaurum.

15. Amico fideli nulla est comparatio, et non est pondus bonitati ejus.

16. Amicus fidelis medicamentum vitæ, et qui metuunt Dominum inventent illum.

17. Qui timet Dominum bonam habet amicitiam suam, quoniam secundum ipsum sic et proximus ipsius.

18. Fili, a juventute tua excipe doctrinam, et usque ad canos invenies sapientiam.

19. Quasi is qui arat et qui seminat accede ad illam, et sustine bonos fructus illius:

20. in operatione enim illius paululum laborabis, et cito edes de generationibus illius.

21. Quam aspera est nimium indoctis, et non permanebit in illa excors.

22. Quasi lapis probationis fortis erit in illo, et non demorabitur projicere illam.

23. Sapientia enim secundum nomen suum est, et non est multis manifesta.

24. Audi, fili, et accipe sententiam meam, et ne abjicias consilium meum.

25. Et injice pedes tuos in compedes illius, et in torquem illius collum tuum.

26. Subjice humerum tuum, et porta illam, et ne accideris vinctulis illius.

27. Ἐν πάσῃ ψυχῇ σου πρόσελθε αὐτῇ, καὶ ἐν ὅλῃ δυνάμει σου συντήρησον τὰς ὁδοὺς αὐτῆς.
 28. Ἐξίχνευσον καὶ ζήτησον, καὶ γνωσθήσεται σοι, καὶ ἐγκρατὴς γενόμενος μὴ ἀφῇς αὐτήν.
 29. Ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὐρήσεις τὴν ἀνάπαυσιν αὐτῆς, καὶ στραφήσεται σοι εἰς εὐφροσύνην.
 30. Καὶ ἔσονται σοὶ αἱ πέδαι εἰς σκέπην ἰσχύος, καὶ οἱ κλοιοὶ αὐτῆς εἰς στολὴν δόξης.
 31. Κόσμος γὰρ χρυσεὸς ἔστιν ἐπ' αὐτῆς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς κλωσμά ὑακίνθινον.
 32. Στολὴν δόξης ἐνδύσῃ αὐτήν, καὶ στέφανον ἀγαλλιάματος περιθήσεις σεαυτῷ.
 33. Ἐὰν θέλῃς, τέκνον, παιδεύθῃς, καὶ ἐὰν ᾄδῃς τὴν ψυχὴν σου, πανοῦργος ἔσῃ.
 34. Ἐὰν ἀγαπήσῃς ἀκούειν, ἐκδέξῃ, καὶ ἐὰν κλίνῃς τὸ οὖς σου, σαφὲς ἔσῃ.
 35. Ἐν πλήθειν πρεσβυτέρων στῇθι, καὶ τίς σοφός, αὐτῷ προσκολληθήτι.
 36. Πᾶσαν διήγησιν θεῖαν θέλε ἀκούειν, καὶ παροίμαι συνέσεως μὴ ἐκφρευγέτωσάν σε.
 37. Ἐὰν ἴδῃς συνेतὸν, ὀρθρίζε πρὸς αὐτόν, καὶ βαθυμὸς θυρῶν αὐτοῦ ἐκτριβέτω ὁ ποὺς σου.
 38. Διανοοῦ ἐν τοῖς προσταγμάσι Κυρίου, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ μελέτα διαπαντός. Αὐτὸς στηριεῖ τὴν καρδίαν σου, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς σοφίας σου δοθήσεται σοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Μὴ ποίει κακὰ, καὶ οὐ μὴ σε καταλάβῃ κακόν.
 2. Ἀποστηθὶ ἀπὸ ἀδίκου, καὶ ἐκκλινεῖ ἀπὸ σοῦ.
 3. Ὑἱέ, μὴ σπείρε ἐπ' αὐλακας ἀδικίας, καὶ οὐ μὴ θερίσῃς αὐτὰς ἐπταπλασίως.
 4. Μὴ ζῆτει παρὰ Κυρίου ἡγεμονίαν, μηδὲ παρὰ βασιλέως καθέδραν δόξης.
 5. Μὴ δικαιοῦ ἐναντὶ Κυρίου, καὶ παρὰ βασιλεῖ μὴ σοφίζου.
 6. Μὴ ζῆτει γενέσθαι κριτῆς, μὴ οὐκ ἐξισχύσεις ἐξῆραι ἀδικίας· μήποτε εὐλαβηθῇς ἀπὸ προσώπου δυνάστου, καὶ θήσεις σκάνδαλον ἐν εὐθείᾳ τῇ σου.
 7. Μὴ ἀμάρτανε εἰς πλῆθος πόλεως, καὶ μὴ καταβάλῃς σεαυτὸν ἐν ὄχλῳ.
 8. Μὴ καταδεσμεύσῃς οἷς ἀμαρτίαν, ἐν γὰρ τῇ μιᾷ οὐκ ἄθῳος ἔσῃ. (a)
 9. Μὴ εἰπῇς· Ἦν πλῆθει τῶν δώρων μου ἐπόψεται, καὶ ἐν τῷ προσενέγκαι με Θεῷ ὑψίστῳ, προσβέξεται.
 (a) 9. Μὴ ὀλιγοψυχῆσῃς ἐν τῇ προσευχῇ σου,
 10. καὶ ἐλεημοσύνην ποιῆσαι μὴ παρίδῃς.
 11. Μὴ καταγέλα ἀνθρώπων ὄντα ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, ἔστι γὰρ ὁ ταπεινὸς καὶ ἀνυψῶν.
 12. Μὴ ἀροτρία ψεύδος ἐπ' ἀδελφῷ σου, μηδὲ φίλῳ τὸ ὅμοιον ποίει.
 13. Μὴ θέλε ψεύδεσθαι πᾶν ψεύδος, ὃ γὰρ ἀνδελγισμὸς αὐτοῦ οὐκ εἰς ἀγαθόν.
 14. Μὴ ἀδολέσχει ἐν πλῆθει πρεσβυτέρων, καὶ μὴ δευτερώσῃς λόγον ἐν προσευχῇ σου.
 15. Μὴ μισήσῃς ἐπιπόνον ἐργασίαν καὶ γεωργίαν ὑπὸ Ὑψίστου ἐκτισμένῃν.
 16. Μὴ προσλογίζῃς σεαυτὸν ἐν πλῆθει ἀμαρτωλῶν. (b)
 17. Ταπεινώσων σφόδρα τὴν ψυχὴν σου. (c)

27. In omni animo tuo accede ad illam, et in omni virtute tua conserva vias ejus.
 28. Investiga et quære, et manifestabitur tibi, et continens factus ne derelinquas illam.
 29. In novissimis enim invenies requiem ejus, et convertetur tibi in oblectationem.
 30. Et erunt tibi compedes in protectionem fortitudinis, et torques illius in stolam gloriæ.
 31. Decus enim aureum est in ea, et vincula illius fila hyacinthina.
 32. Stolam gloriæ indues eam, et coronam gratulationis impones tibi.
 33. Si volueris, fili, discas, et si accommodaveris animum tuum, callidus eris.
 34. Si dilexeris audire, excipies, et si inclinaveris aurem tuam, sapiens eris.
 35. In multitudine presbyterorum sta, et qui sapiens, ei conjungere.
 36. Omnem narrationem divinam velis audire, et proverbium intellectus non effugiant te.
 37. Si videris sensatum, evigila ad eum, et gradus ostiorum illius exterat pes tuus.
 38. Cogitatum tuum habe in præceptis Domini, et in mandatis illius meditare semper. Ipse firmabit cor tuum, et concupiscentia sapientiæ tuæ dabitur tibi.

CAPUT VII.

1. Noli facere mala, et non te apprehendet malum.
 2. Discede ab iniquo, et declinabit a te.
 3. Fili, non semines in sulcis injustitiæ, et non metes eos in septuplum.
 4. Noli querere a Domino ducatum, neque a rege cathedram honoris.
 5. Non te justifies ante Dominum, et penes regem noli velle videri sapiens.
 6. Noli querere fieri judex, ne forte non possis auferre iniquitates : ne forte extimescas faciem potentis, et ponas scandalum in rectitudine tua.
 7. Non pecces in multitudinem civitatis, nec te demittas in turbam.
 8. Non alliges bis peccatum, in uno enim non eris immunis.
 9. Ne dicas : In multitudinem munerum meorum respiciet, et offerente me Deo altissimo, suscipiet.
 10. Noli esse pusillanimis in oratione tua, et elemosynam facere ne despicias.
 11. Ne irrideas hominem qui sit in amaritudine animæ suæ, est enim qui humiliat et qui exaltat.
 12. Noli arare mendacium adversus fratrem tuum, neque in amicum similiter facias.
 13. Noli velle mentiri omne mendacium, assiduitas enim illius non in bonum.
 14. Noli verbosus esse in multitudine presbyterorum, et non iteres verbum in oratione tua.
 15. Non oderis laboriosam operationem et rusticationem creatam ab Altissimo.
 16. Non te computes in multitudine peccatorum.
 17. Humilia valde spiritum tuum.

- (b) 18. Μνήσθητι ὅτι ὄργη οὐ χρονεῖ,
(c) 19. ὅτι ἐκδίκησις ἀσεβοῦς πῦρ καὶ σκόληξ.
20. Μὴ ἀλλάξης φίλον ἐνεκεν ἀδιαφόρου, μὴδ' ἀδελφὸν γνήσιον ἐν χρυσίῳ Σουφεῖρ.
21. Μὴ ἀστόχει γυναικὸς σοφῆς καὶ ἀγαθῆς, καὶ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χρυσίον.
22. Μὴ κακώσης οἰκέτην ἐργαζόμενον ἐν ἀληθείᾳ, μὴδὲ μίσθιον δίδόντα ψυχὴν αὐτοῦ.
23. Οἰκέτην συνετὸν ἀπατάτω σου ἡ ψυχὴ, μὴ στερήσῃς αὐτὸν ἐλευθερίας.
24. Κτήνη σοὶ ἐστίν; ἐπισκέπτου αὐτὰ, καὶ εἰ ἐστὶ σοὶ χρήσιμα, ἐμμενέτω σοι.
25. Τέχνα σοὶ ἐστὶ; παιδεύσον αὐτὰ, καὶ κάμψον ἐκ νεότητος τὸν τράχηλον αὐτῶν.
26. Θυγατέρες σοὶ εἰσι; πρόεχε τῷ σώματι αὐτῶν, καὶ μὴ ὠλαρώσης πρὸς αὐτάς τὸ πρόσωπόν σου.
27. Ἐκδοῦ θυγατέρα, καὶ ἔση τετελεσμένος ἔργον μέγα, καὶ ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι αὐτήν.
28. Γυνή σοι ἐστὶ κατὰ ψυχὴν; μὴ ἐκβάλῃς αὐτήν.
(*) Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
29. δόξασον τὸν πατέρα σου, καὶ μητὸς ὠδῖνας μὴ ἐπιλάθῃ.
30. Μνήσθητι ὅτι δι' αὐτῶν ἐγενήθης, καὶ τί ἀνταποδώσεις αὐτοῖς καθὼς αὐτοὶ σοί;
31. Ἐν ὅλῃ ψυχῇ σου εὐλαβοῦ τὸν Κύριον, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ θαυμάζε.
32. Ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγάπησον τὸν ποιήσαντά σε, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς.
33. Φοβοῦ τὸν Κύριον, καὶ δόξασον ἱερέα,
34. καὶ δὸς τὴν μερίδα αὐτῷ καθὼς ἐντέταλται σοι, ἀπαρχὴν καὶ περὶ πλημμελείας,
35. καὶ δόσιν βραχίωνων, καὶ θυσίαν ἁγιασμοῦ καὶ ἀπαρχὴν ἁγίων.
36. Καὶ πτωχῷ ἐκτείνων τὴν χειρὰ σου, ἵνα τελεωθῇ ἡ εὐλογία σου.
37. Χάρις δόματος ἐναντι παντὸς ζῶντος, καὶ ἐπὶ νεκρῷ μὴ ἀποκυλύσῃς χάριν.
38. Μὴ ὑστέρει ἀπὸ κλαίωντων, καὶ μετὰ πενθούντων πένθησαν.
39. Μὴ ὀκνεῖ ἐπισκεπτεσθαι ἄρρωστον, ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων ἀγαπηθήσῃ.
40. Ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις σου μιμνήσκου τὰ ἔσχατά σου, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρτήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου δυνάστου, μήποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ.
2. Μὴ ἔριζε μετὰ ἀνθρώπου πλουσίου, μήποτε ἀντιστήσῃ σου τὴν ὀκλήν.
3. Πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσε τὸ χρυσίον, καὶ καρδίᾳς βασιλέων ἐξέκλινεν.
4. Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου γλωσσώδους, καὶ μὴ ἐπιστοιβάσῃς ἐπὶ τὸ πῦρ αὐτοῦ, ξύλα.
5. Μὴ πρόσκαιρε ἀπαιδεύτω, ἵνα μὴ ἀτιμάζωνται οἱ πρόγονοί σου.
6. Μὴ ἀνείδιζε ἀνθρώπον ἀποστρέφοντα ἀπὸ ἁμαρτίας, μνήσθητι ὅτι πάντες ἐσμὲν ἐν ἐπιτιμίοις.

(*) 28.... μισουμένη δὲ μὴ ἐκδῶς σεαυτὸν.

18. Memento quoniam ira non tardabit,
19. quoniam vindicta impii, ignis et vermis.
20. Ne commutes amicum propter indifferens, neque fratrem germanum in auro Suphur.
21. Noli discedere a muliere sensata et bona, gratia enim ejus super aurum.
22. Non lædas servum in veritate operantem, neque mercenarium dantem animam suam.
23. Servum sensatum diligat anima tua, non defraudes illum libertate.
24. Pecora tibi sunt? attende illis, et si sunt tibi utilia, perseverent apud te.
25. Filii tibi sunt? erudi illos, et curva a pueritia collum eorum.
26. Filiae tibi sunt? serva corpus earum, et ne ostendas hilarem faciem tuam ad illas.
27. Trade filiam, et grande opus feceris, et homini sensato da illam.
28. Mulier est tibi secundum animam? ne projicias eam. In toto corde
29. honora patrem tuum, et gemitus matris non obliviscaris.
30. Memento quia per eos natus es, et quid retribues illis quomodo illi tibi?
31. In tota anima tua time Dominum, et sacerdotes illius suscipe.
32. In tota virtute dilige eum qui te fecit, et ministros ejus non derelinquas.
33. Time Dominum, et honorifica sacerdotem,
34. et da illi partem sicut mandatum est tibi, primitias et pro delicto,
35. et datum brachiorum, et sacrificium sanctificationis et primitias sanctorum.
36. Et pauperi porrige manum tuam, ut perficiatur benedictio tua.
37. Gratia dati in conspectu omnis viventis, et in mortuo ne prohibeas gratiam.
38. Non desis plorantibus, et cum lugentibus luge.
39. Ne pigriteris visitans aegrotum, ex his enim diligeris.
40. In omnibus verbis tuis memorare novissima tua, et in aeternum non peccabis.

CAPUT VIII.

1. Non litiges cum homine potente, ne forte incidas in manus illius.
2. Non contendas cum viro locuplete, ne forte statuat contra te pondus.
3. Multos enim perdidit aurum, et coram regum fecit declinare.
4. Non litiges cum homine linguoso, et non struas super ignem illius, ligna.
5. Ne colludas cum indocto, ne inhonorentur majores tui.
6. Non impropere homini avertenti se a peccato, memento quoniam omnes in corruptionibus sumus.

28.... et odibili ne credas te.

7. Μὴ ἀτιμάσῃς ἄνθρωπον ἐν γῆρει αὐτοῦ, καὶ γὰρ ἐξ ἡμῶν γηράσκουσιν.
8. Μὴ ἐπὶ χεῖρε ἐπὶ νεκρῶ, μνησθῆτι ὅτι πάντες τελευτῶμεν.
9. Μὴ παρίδῃς διήγημα σοφῶν, καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶν ἀναστρέφου.
10. Ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ παιδεῖαν, καὶ λειτουργήσῃσαι μεγιστᾶσιν.
11. Μὴ ἀσπτόχει διηγήματος γερόντων, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἔμαθον παρὰ τῶν πατέρων αὐτῶν,
12. Ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ σύνεσιν, καὶ ἐν καιρῷ χρείας δοῦναι ἀπόκρισιν.
13. Μὴ ἔκκαε ἄνθρακας ἁμαρτωλοῦ, μὴ ἐμπυρίσθῃς ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ.
14. Μὴ ἐξαναστῇς ἀπὸ προσώπου ὕβριστοῦ, ἵνα μὴ ἐγκαθίσθῃς ὡς ἐνεδρὸν τῷ στόματί σου.
15. Μὴ δανείσῃς ἀνθρώπῳ ἰσχυροτέρῳ σου· καὶ ἐὰν δανείσῃς, ὡς ἀπολωλενός γίνου.
16. Μὴ ἐγγυήσῃ ὑπὲρ δυνάμιν σου, καὶ ἐὰν ἐγγυήσῃ, ὡς ἀποτίσων φρόντιζε.
17. Μὴ δικάζῃς μετὰ κριτοῦ, κατὰ γὰρ τὴν δόξαν αὐτοῦ κρινούσιν αὐτοῦ.
18. Μετὰ τολμηροῦ μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ, ἵνα μὴ βαρύνῃται κατὰ σοῦ, αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιήσῃ, καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ συναπολῇ.
19. Μετὰ θυμῶδους μὴ ποιήσῃς μάχην, καὶ μὴ διαπορεύου μετ' αὐτοῦ τὴν ἔρημον, ὅτι ὡς οὐδὲν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἶμα, καὶ ὅπου οὐκ ἔστι βοήθεια καταβαλεῖ σε.
20. Μετὰ μαυροῦ μὴ συμβουλευέου, οὐ γὰρ δυνήσεται λόγον στέχει.
21. Ἐνώπιον ἁλλοτρίου μὴ ποιήσῃς κρυπτὸν, οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέχεται.
22. Παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἐκφαίνε σὴν καρδίαν, καὶ μὴ ἀναφερῆτω σοὶ χάριν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Μὴ ζήλου γυναῖκα τοῦ κόλπου σου, μηδὲ διδάξης ἐπὶ σεαυτὸν παιδείαν πονηράν.
2. Μὴ δῶς γυναικὶ τὴν ψυχὴν σου, ἐπιθῆναι αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἰσχύν σου.
3. Μὴ ὑπάντα γυναικὶ ἐταιριζομένη, μήποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς παγίδας αὐτῆς.
4. Μετὰ ψαλλούσης μὴ ἐνδελέχιζε, μήποτε ἁλῶς ἐν τοῖς ἐπιχειρήμασιν αὐτῆς.
5. Παρθένον μὴ καταμάνθανε, μήποτε σκανδαλισθῇς ἐν τοῖς ἐπιτιμίοις αὐτῆς.
6. Μὴ δῶς πόρναις τὴν ψυχὴν σου, ἵνα μὴ ἀπολέσῃς τὴν κληρονομίαν σου.
7. Μὴ περιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως, καὶ ἐν ταῖς ἐρήμοις αὐτῆς μὴ πλανῶ.
8. Ἀπόστρεψον ὀφθαλμὸν ἀπὸ γυναικὸς εὐμόρφου, καὶ μὴ καταμάνθανε κάλλος ἁλλότριον.
9. Ἐν κάλλει γυναικὸς πολλοὶ ἐπλανήθησαν, καὶ ἐκ τούτου φίλια ὡς πῦρ ἀνακαίεται.
12. Μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ σύνολον. (*)

(*) 12.... καὶ μὴ συμετακλιθῇς ἐπ' ἀγκῶνα μετ' αὐτῆς. (Clem. Alex.)

7. Ne spernas hominem in sua senectute, etenim ex nobis senescunt.
8. Noli de mortuo gaudere, memento quoniam omnes morimur.
9. Ne despicias narrationem sapientum, et in proverbiiis eorum conversare :
10. ab ipsis enim discas doctrinam, et servire magnatis.

11. Non te prætereat narratio seniorum, et ipsi enim didicerunt a patribus suis,
12. quoniam ab ipsis discas intellectum, et in tempore necessitatis dare responsum.
13. Non incendas carbones peccatoris, ne incendaris in igne flammæ illius.
14. Ne contra faciem stes contumeliosi, ne insideat quasi insidiator ori tuo.
15. Noli fœnerari homini fortiore te : quod si fœneraveris, quasi perditum habe.
16. Non spondeas super virtutem tuam, quod si sponderis, quasi persoluturus, cogita.
17. Ne litiges cum iudice, quoniam secundum existimationem ejus judicabunt ei.
18. Cum audace ne eas in via, ne gravetur contra te, ipse enim secundum voluntatem suam faciet, et simul cum stultitia illius peries.
19. Cum iracundo ne facias rixam, et cum illo ne eas per desertum, quoniam quasi nihil est ante illum sanguis, et ubi non est adjutorium elidet te.

20. Cum fatuo consilium non hab eas, non enim poterit verbum celare.
21. Coram extraneo non facias occultum, nescis enim quid pariet.
22. Non omni homini cor tuum manifestes, et non referat tibi gratiam.

CAPUT IX.

1. Non zeles mulierem sinus tui, neque doceas super te doctrinam nequam.
2. Non des mulieri animam tuam, ut ascendat ipsa super virtutem tuam.
3. Ne respicias mulierem multivolam, ne forte incidas in laqueos illius.
4. Cum psaltrice ne assiduus sis, ne forte capiaris in tentationibus ejus.
5. Virginem ne aspicias, ne forte scandaliseris in decoribus ejus.
6. Ne des fornicariis animam tuam, ne perdas hereditatem tuam.
7. Noli circumspicere in vicis civitatis, nec oberraveris in desertis illius.
8. Averte oculum a muliere formosa, et ne circumspicias speciem alienam.
9. Propter speciem mulieris multi aberraverunt, et ex hoc concupiscentia quasi ignis exardescit.
12. Cum aliena muliere non sedeas omnino,

12 ... nec accumbas cum ea super cubitum.

13. καὶ μὴ συμβολοκοπήσης μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ, μήποτε ἐκκλίνη ἡ ψυχὴ σου ἐπ' αὐτήν, καὶ τῷ πνεύματί σου δλισθήσης εἰς ἀπώλειαν.

14. Μὴ ἐγκαταλίπης φίλον ἀρχαῖον, ὃ γὰρ πρόσφατος οὐκ ἔστιν ἐφισος αὐτοῦ.

15. Οἶνος νέος, φίλος νέος· ἐὰν παλαιωθῇ, μετ' εὐφροσύνης πίεσαι αὐτόν.

16. Μὴ ζηλώσης δόξαν ἀμαρτωλοῦ, οὐ γὰρ οἶδας τί ἔσται ἡ καταστροφή αὐτοῦ.

17. Μὴ εὐδοκῆσης ἐν εὐδοκίᾳ ἀσεβῶν, μνήσθητι ὅτι ἔως ἄδου οὐ μὴ δικαιοθῶσιν.

18. Μακρὰν ἀπέχε ἀπὸ ἀνθρώπου ὃς ἔχει ἐξουσίαν τοῦ φονεῦν, καὶ οὐ μὴ ὑποπτεύσης φόβον θανάτου·

19. καὶν προσέλθης, μὴ πλημμελήσης, ἵνα μὴ ἀφέλῃται τὴν ζωὴν σου.

20. Ἐπίγνῃθι ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις, καὶ ἐπὶ ἐπάλξεων πόλεων περιπατεῖς.

21. Κατὰ τὴν ἰσχύν σου στόχασαι τοὺς πλησίον, καὶ μετὰ σοφῶν συμβουλευέου, (α)

22. καὶ μετὰ συνετῶν ἔστω ὁ διαλογισμός σου, καὶ πᾶσα διήγησίς σου ἐν νόμῳ Ὑψίστου.

(α) 22. Ἄνδρες δίκαιοι ἔστωσαν σύνδειπνοί σου, καὶ ἐν φόβῳ Κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου.

24. Ἐν χειρὶ τεχνιτῶν ἔργον ἐπαινεθῆσεται, καὶ ὁ ἡγούμενος λαοῦ σοφὸς ἐν λόγῳ αὐτοῦ.

25. Φοβερός ἐν πόλει αὐτοῦ ἀνὴρ γλωσσώδης, καὶ ὁ προπετής ἐν λόγῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Κριτὴς σοφὸς παιδεύσει τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἡγεμονία συνετοῦ τεταγμένη ἔσται.

2. Κατὰ τὸν κριτὴν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, οὕτως καὶ οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτῆν.

3. Βασιλεὺς ἀπαιδευτὸς ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πόλις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει δυναστῶν.

4. Ἐν χειρὶ Κυρίου ἐξουσία τῆς γῆς, καὶ τὸν χρήσιμον ἐγερεῖ εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτῆς.

5. Ἐν χειρὶ Κυρίου εὐδοκία ἀνδρός, καὶ πρόσωπῳ γραμματέως ἐπιθήσει δόξαν αὐτοῦ.

6. Ἐπὶ παντὶ ἀδικήματι μὴ μνηστῆς τῷ πλησίον, καὶ μὴ πράσσει μὴδὲν ἐν ἔργοις ὕβρεως.

7. Μισητὴ ἐναντὶ Κυρίου καὶ ἀνθρώπων ὑπερηφάνια, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων πλημμελήσει ἀδίκᾳ.

8. Βασιλεία ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος μετὰγεται διὰ ἀδικίας καὶ ὕβρεις καὶ χρήματα.

9. Τί ὑπερηφανεύεται γῇ καὶ σποδός;

(*) 10. ὅτι ἐν ζωῇ ἔρριψα τὰ ἐνδόσθια αὐτοῦ.

11. Μακρὸν ἀβρώστημα σκώπτει ἱατρός,

12. καὶ βασιλεὺς σήμερον, καὶ αὐριον τελευτήσει.

13. Ἐν γὰρ τῷ ἀποθανεῖν ἀνθρώπων, κληρονομήσει ἔρπετα καὶ θρία καὶ σκόληκας.

14. Ἀρχὴ ὑπερηφάνιας ἀνθρώπου ἀφισταμένου ἀπὸ Κυρίου,

15. καὶ ἀπὸ τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν ἀπέστη ἡ καρδιά

(*) 10. Φιλαργύρου μὲν γὰρ οὐδὲν ἀνωμώτερον· οὗτος γὰρ καὶ τὴν ἐαυτοῦ ψυχὴν ἐκπρακτον ποιεῖ.... (Compl.)

13. neque agites convivia cum illa in vino, ne forte declinet cor tuum in illam, et spiritu tuo labaris in perditionem.

14. Ne derelinquas amicum antiquum, novus enim non est similis illi.

15. Vinum novum, amicus novus : si inveteraverit, cum suavitate bibes illud.

16. Non zeles gloriam peccatoris, non enim scis quæ sit illius subversio.

17. Non bene sentias de beneplacito impiorum, memento quoniam usque ad inferos non justificabuntur.

18. Longe abesto ab homine potestatem habente occidendi, et non suspicaberis timorem mortis :

19. et si accesseris, noli delinquere, ne auferat vitam tuam.

20. Scito quoniam in medio laqueorum ingrederis, et super pinnacula civitatum ambulas.

21. Secundum virtutem tuam coniecta de proximis, et cum sapientibus consulta,

22. et cum intelligentibus sit collocutio tua, et omnis enarratio tua in lege Altissimi.

22. Viri justi sint tibi convivæ, et in timore Domini sit gloriatio tua.

24. In manu artificum opus laudabitur, et princeps populi sapiens in sermone suo.

25. Terribilis in civitate sua homo linguosus, et temerarius in verbo suo odibilis erit.

CAPUT X.

1. Judex sapiens erudiet populum suum, et principatus sensati ordinatus erit.

2. Secundum judicem populi sui, sic et ministri ejus, et qualis rector est civitatis tales omnes inhabitantes in ea.

3. Rex insipiens perdet populum suum, et civitas habitabitur per sensum potentium.

4. In manu Domini potestas terræ, et utilem suscitabit in tempus super illam.

5. In manu Domini prosperitas hominis, et super personam scribæ imponet gloriam ipsius.

6. In omni injuria ne succenseas proximo, et nihil agas in operibus contumeliæ.

7. Odibilis coram Domino est et hominibus superbia, et ex utrisque delinquet injusta.

8. Regnum a gente in gentem transfertur propter injustitias et contumelias et pecunias.

9. Quid superbit terra et cinis?

10. quoniam in vita projecti intima ejus.

11. In prolixum languorem cavillatur medicus,

12. et rex hodie est, et cras morietur.

13. Cum enim morietur homo, hæreditabit serpentes et bestias et vermes.

14. Initium superbiæ hominis cum apostavit a Deo,

15. et ab eo qui fecit eum recessit cor ejus. Quoniam

10. Nam nihil quidem iniquius est amante pecuniam : hic enim et animam suam venalem habet.

αὐτοῦ. Ὅτι ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἀμαρτία, καὶ ὁ κρατῶν αὐτῆς ἐξομωθήσεται βδέλυγμα.

16. Διὰ τοῦτο παρεδόξασε Κύριος τὰς ἐπαγωγὰς, καὶ κατέστρεψεν εἰς τέλος αὐτούς.

17. Θρόνους ἀρχόντων καθεῖλεν ὁ Κύριος, καὶ ἐκάθισε πραιεῖς ἀντ' αὐτῶν.

18. Ῥίζας ἐθνῶν ἐξέτιλεν ὁ Κύριος, καὶ ἐφύτευσε ταπεινοὺς ἀντ' αὐτῶν.

19. Χώρας ἐθνῶν κατέστρεψεν ὁ Κύριος, καὶ ἀπώλεσεν αὐτάς ὡς θεμελίων γῆς.

20. Ἐξήραναν ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπώλεσεν αὐτούς, καὶ κατέπαυσεν ἀπὸ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

22. Οὐκ ἔκτισται ἀνθρώποις ὑπερηφανία, οὐδὲ ὀργὴ θυμοῦ γεννήμασι γυναικῶν.

23. Σπέρμα ἐντιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου. Σπέρμα ἐντιμον ποῖον; οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον. Σπέρμα ἀτιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου. Σπέρμα ἀτιμον ποῖον; οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς.

24. Ἐν μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγούμενος αὐτῶν ἐντιμος, καὶ οἱ φοβούμενοι Κύριον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

25. Πλούσιος καὶ ἐνδοξος καὶ πτωχὸς, τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος Κυρίου.

26. Οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι πτωχὸν συνेतὸν, καὶ οὐ καθήκει δοξάσαι ἄνδρα ἀμαρτωλόν.

27. Μεγιστὰν καὶ κριτῆς καὶ δυνάστης δοξασθήσεται, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῶν τις μείζων τοῦ φοβουμένου τὸν Κύριον.

28. Οἰκέτῃ σοφῷ ἐλεύθεροι λειτουργήσουσι, καὶ ἀνὴρ ἐπιστήμων οὐ γογγύσει.

29. Μὴ σοφίζου ποιῆσαι τὸ ἔργον σου, καὶ μὴ δοξάζου ἐν καιρῷ στενοχωρίας σου.

30. Κρείσσων ἐργαζόμενος ἐν πᾶσιν, ἢ περιπατῶν, ἢ δοξαζόμενος καὶ ἀπορῶν ἄρτων.

31. Τέκνον, ἐν πραΰτητι δοξασον τὴν ψυχὴν σου, καὶ δὸς αὐτῇ τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς.

32. Τὸν ἀμαρτάνοντα εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίς δικαιοῦσαι; Καὶ τίς δοξάσει τὸν ἀτιμάζοντα τὴν ζωὴν αὐτοῦ;

33. Πτωχὸς δοξάζεται δι' ἐπιστήμην αὐτοῦ, καὶ πλούσιος δοξάζεται διὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ.

34. Ὁ δὲ δοξαζόμενος ἐν πτωχείᾳ, καὶ ἐν πλούτῳ ποσαχῶς; Καὶ ὁ ἄδοξος ἐν πλούτῳ, καὶ ἐν πτωχείᾳ ποσαχῶς;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Σοφία ταπεινοῦ ἀνύψωσε κεφαλὴν, καὶ ἐν μέσῳ μεγαιστάνων καθίσει αὐτόν.

2. Μὴ αἰνέσεις ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ, καὶ μὴ βδελύξῃ ἀνθρώπον ἐν δράσει αὐτοῦ.

3. Μικρὰ ἐν πετεινοῖς μέλισσα, καὶ ἀρχὴ γλυκασμάτων ὁ καρπὸς αὐτῆς.

4. Ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχῇ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ ἐπαίρου, ὅτι θαυμαστά τὰ ἔργα Κυρίου, καὶ κρυπτά τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποις.

5. Πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους, ὁ δὲ ἀνυπονόητος ἐφόρεσε διαδῆμα.

6. Πολλοὶ δυνάσται ἡτιμάσθησαν σφόδρα, καὶ ἐνδοξοὶ παρεδόθησαν εἰς χεῖρας ἐτέρων.

7. Πρὶν ἐξετάσεως μὴ μέμψῃ, νόησον πρῶτον καὶ

principium superbiae peccatum, et qui temerit eam profundet abominationem.

16. Propter hoc incredibiles fecit Dominus obductiones, et destruxit eos in finem.

17. Sedes ducum destruxit Dominus, et sedere fecit mites pro eis.

18. Radices gentium evulsit Dominus, et plantavit humiles pro eis.

19. Terras gentium evertit Dominus, et perdidit eas usque ad fundamenta terrae.

20. Arefecit ex ipsis et disperdidit eos, et cessare fecit memoriam eorum a terra.

22. Non est creata hominibus superbia, neque ira furoris generationibus mulierum.

23. Semen honoratum quale? semen hominis. Semen honoratum quale? ii qui timent Dominum. Semen inhonoratum quale? semen hominis. Semen inhonoratum quale? qui praetereunt mandata.

24. In medio fratrum rector illorum in honore, et qui timent Dominum in oculis illius.

25. Dives et honoratus et pauper, gloriatio eorum timor Domini.

26. Non justum est despiciere pauperem sensatum, et non decet magnificare hominem peccatorem.

27. Magnus et iudex et potens honorificabitur, et non est eorum aliquis major illo qui timet Dominum.

28. Servo sapienti liberi servient, et vir prudens non murmurabit.

29. Noli excusando cunctari in faciendo opere tuo, et noli te extollere in tempore angustiae tuae.

30. Melior est qui operatur in omnibus, quam qui ambulat, aut gloriatur et eget pane.

31. Fili, in mansuetudine glorifica animam tuam, et da illi honorem secundum meritum ejus.

32. Peccantem in animam suam quis justificabit? et quis honorabit exhonorantem vitam suam?

33. Pauper honorificatur per scientiam suam, et dives honorificatur propter substantiam suam.

34. Qui autem glorificatur in paupertate, quanto magis in substantia? Et qui est inglorius in substantia, quanto magis in paupertate?

CAPUT XI.

1. Sapientia humiliati exaltavit caput, et in medio magnatorum consedere illum faciet.

2. Non laudes virum in specie sua, neque spernas hominem in visu suo.

3. Brevis in volatilibus apis, et principium dulcorum fructus ejus.

4. In circumjectione vestimentorum ne glorieris, nec in die honoris extollaris, quoniam mirabilia opera Domini, et absconsa opera illius in hominibus.

5. Multi tyranni sederunt in solo, et insuspicabilis portavit diadema.

6. Multi potentes exhonorati sunt valde, et gloriosi traditi sunt in manus alterorum.

7. Priusquam interroges ne vituperes, intellige primum

τότε ἐπιτίμα. Πρὶν ἢ ἀκοῦσαι μὴ ἀποκρίνου, καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλλου.

8. Περὶ πράγματος οὗ οὐκ ἔστι σοι χρεῖα μὴ ἔριζε, καὶ ἐν κρίσει ἁμαρτωλῶν μὴ συνέδρευε.

9. Τέκνον, μὴ περὶ πολλὰ ἔστωσαν αἱ πράξεις σου· 10. ἐὰν πληθύνῃς, οὐκ ἀθωωθήσῃ. Καὶ ἐὰν διώκῃς, οὐ μὴ καταλάβῃς, καὶ οὐ μὴ ἐκφυγῇς διαδράς.

11. Ἔστι κοπιῶν καὶ πονῶν καὶ σπεύδων, καὶ τόσῳ μᾶλλον ὑστερεῖται.

12. Ἔστι νωθρὸς καὶ προσδεόμενος ἀντιλήψεως, ὑστερῶν ἰσχύϊ καὶ πτωχεῖα περισσεύει,

13. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπέβλεψαν αὐτῷ εἰς ἀγαθόν, καὶ ἀνώρωσεν αὐτὸν ἐκ ταπεινώσεως αὐτοῦ. Καὶ ἀνύψωσε κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ πολλοί.

14. Ἀγαθὰ καὶ κακὰ, ζωὴ καὶ θάνατος, πτωχεῖα καὶ πλοῦτος παρὰ Κυρίου ἐστὶ. (*)

17. Δόσις Κυρίου παραμένει εὐσεβέσι, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα εὐδοκηθήσεται.

18. Ἔστι πλουτῶν ἀπὸ προσοχῆς καὶ σφιγγίας αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἡ μερίς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.

19. Ἐν τῷ εἰπεῖν αὐτόν· Ἐύρον ἀνάπαυσιν, καὶ νῦν φάγωμαι ἐκ τῶν ἀγαθῶν μου,

20. καὶ οὐκ οἶδεν τίς καιρὸς παρελεύσεται, καὶ καταλείψει αὐτὰ ἐτέροις καὶ ἀποθανεῖται.

21. Στήθι ἐν διαθήκῃ σου καὶ δμίλει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ σου παλαιωθήτι.

22. Μὴ θαύμαζε ἐν ἔργοις ἁμαρτωλοῦ, πίστευε τῷ Κυρίῳ καὶ ἔμμενε τῷ πόνῳ σου.

23. Ὅτι κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου διὰ τάχους ἐξάπινα πλουτῆσαι πένητα.

24. Εὐλογία Κυρίου ἐν μισθῷ εὐσεβοῦς, καὶ ἐν ὥρᾳ ταχινήν ἀναθάλλει εὐλογίαν αὐτοῦ.

25. Μὴ εἴπῃς· Τίς ἐστὶ μοι χρεῖα, καὶ τίνα ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μοι τὰ ἀγαθὰ;

26. Μὴ εἴπῃς· Αὐτάρχη μοι ἐστὶ, καὶ τί ἀπὸ τοῦ νῦν κακωθήσομαι;

27. Ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῶν ἀμνησία κακῶν, καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν οὐ μνησθήσεται ἀγαθῶν.

28. Ὅτι κοῦφον ἐναντὶ Κυρίου ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς ἀποδοῦναι ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς δόδους αὐτοῦ.

29. Κάκως ὥρας ἐπιλησιμονὴν ποιεῖ τρυφῆς, καὶ ἐν συντελείᾳ ἀνθρώπου ἀποκαλύψῃς ἔργων αὐτοῦ.

30. Πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μὴδὲνα, καὶ ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωσθήσεται ἀνὴρ.

31. Μὴ πάντα ἄνθρωπον εἰσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου, πολλὰ γὰρ τὰ ἔνεδρα τοῦ δολίου.

32. Μερδιξ θηρευτὴς ἐν καρτάλλῳ, οὕτως καρδίᾳ ὑπερηφάνου, καὶ ὡς κατάσκοπος ἐπιβλέπει πτωσίν.

33. Τὰ γὰρ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μεταστρέφων ἐνεδρεύει, καὶ ἐν τοῖς αἰρετοῖς ἐπιθήσει μῶμον.

34. Ἀπὸ σπινθήρος πυρὸς πληθύνεται ἀνθρακία, καὶ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς εἰς αἷμα ἐνεδρεύει.

35. Πρόσεχε ἀπὸ κακούργου, πονηρὰ γὰρ τεκταίνει, μήποτε μῶμον εἰς τὸν αἰῶνα δοῖ σοι.

et tunc corrippe. Priusquam audias ne respondeas, et in medio sermonum ne interloquaris.

8. De re qua tibi opus non est ne certaveris, et in iudicio peccantium ne consideas.

9. Fili, ne circa multa sint actus tui :

10. si enim multiplicaveris, non eris immunis a delicto. Et si secutus fueris, non apprehendes, et non effugies si praecurreris.

11. Est laborans et dolens et festinans, et tanto magis ipsi deest.

12. Est marcidus et egens recuperatione, deficiens virtute et abundat paupertate,

13. et oculi Domini respexerunt illum in bona, et erexit eum ab humilitate ipsius. Et exaltavit caput ejus, et mirati sunt in illo multi.

14. Bona et mala, vita et mors, paupertas et honestas a Domino sunt.

17. Datio Domini permanet piis, et beneplacitum ejus bonos successus habebit in aeternum.

18. Est qui locupletatur attente et parce agendo, et haec est pars mercedis illius.

19. In eo quod dicit : Inveni requiem, et nunc manducabo de bonis meis,

20. et nescit quod tempus pertransiet, et relinquet ea aliis et morietur.

21. Sta in testamento tuo et in illo colloquere, et in opere tuo veterasce.

22. Ne mireris in operibus peccatoris, confide in Domino et mane in labore tuo.

23. Facile est enim in oculis Domini velociter subito honestare pauperem.

24. Benedictio Domini in mercede pii, et in hora veloci exoriri facit benedictionem suam.

25. Ne dicas : Quid est mihi opus, et quae erunt mihi ex hoc nunc bona?

26. Ne dicas : Sufficientia mihi sunt, et quid ex hoc nunc pessimabor?

27. In die bonorum oblivio malorum, et in die malorum non erit memoria bonorum.

28. Quoniam facile est coram Domino in die obitus retribuere homini secundum vias ejus.

29. Malitia horae oblivionem facit luxuriae, et in fine hominis denudatio operum illius.

30. Ante mortem ne beatifices quemquam, et in filiis suis agnosceretur vir.

31. Non omnem hominem inducas in domum tuam, multae enim sunt insidiae dolosi.

32. Perdix venatrix in cavea, sic cor superbi, et tamquam speculator inspicit casum.

33. Bona enim in mala convertens insidiatur, et in electis imponet maculam.

34. A scintilla ignis augetur pruna, et homo peccator sanguini insidiatur.

35. Attende a malefico, fabricat enim mala, ne forte maculam det tibi in perpetuum.

(*) 15. Σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ γνώσις νόμου παρὰ Κυρίου· ἀγάπησις καὶ ὁδοὶ καλῶν ἔργων παρ' αὐτοῦ εἰσιν.

16. Πλάνη καὶ σκότος ἁμαρτωλοῖς συνέκτισται· τοῖς δὲ γυναικῶσιν ἐπὶ κακία, συγρηρὰ κακά. (Compl.)

15. Sapientia et disciplina et scientia legis apud Deum : dilectio et viae bonorum operum apud ipsum sunt.

16. Error et tenebrae peccatoribus concretae sunt : qui autem exsultant in malis, consenescent in malo.

36. Ἐνοίσισον ἀλλότριον καὶ διαστρέψει σε ἐν ταρ-
χαῖς, καὶ ἀπαλλοτρίώσει σε τῶν ἰδίων σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Ἐὰν εὖ ποιῇς, γνῶθι τίνοι ποιεῖς, καὶ ἔσται χάρις
τοῖς ἀγαθοῖς σου.
2. Εὐποίησον εὐσεβεῖ, καὶ εὐρήσεις ἀνταπόδομα,
καὶ εἰ μὴ παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ Ὑψίστου.
3. Οὐκ ἔστιν ἀγαθὰ τῷ ἐνδελεχίζοντι εἰς κακὰ, καὶ
τῷ ἐλεημοσύνῃ μὴ χαριζομένῳ.
4. Δὸς τῷ εὐσεβεῖ, καὶ μὴ ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτω-
λοῦ. (*)
5. Εὐποίησον τῷ ταπεινῷ, καὶ μὴ δῶς ἀσεβεῖ. Ἐμ-
πόδισον τοὺς ἄρτους αὐτοῦ καὶ μὴ δῶς αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν
αὐτοῖς σε δυναστεύσῃ.
7. διπλάσια γὰρ κακὰ εὐρήσεις ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς
οἷς ἂν ποιήσῃς αὐτῷ. Ὅτι καὶ ὁ Ὑψίστος ἐμίσησαν
ἁμαρτωλοὺς, καὶ τοῖς ἀσεβέσιν ἀποδοῦναι ἐκδίκησιν. Δὸς
τῷ ἀγαθῷ, καὶ μὴ ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.
8. Οὐκ ἐκδικηθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος, καὶ οὐ
κρυβήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρὸς.
9. Ἐν ἀγαθοῖς ἄνδρος, οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν λύπῃ, καὶ
ἐν τοῖς κακοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φίλος διαχωρισθήσεται.
10. Μὴ πιστεύσῃς τῷ ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα· ὥς
γὰρ ὁ χαλκὸς ἰούται, οὕτως ἡ πονηρία αὐτοῦ.
11. Καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορεύηται συγκεχυῶς,
ἐπίστησον τὴν ψυχὴν σου καὶ φύλαξε ἀπ' αὐτοῦ, καὶ
ἔσθι αὐτῷ ὥς ἐκμεμαχὸς ἔσοπτρον, καὶ γνῶσθι ὅτι οὐκ
εἰς τέλος κατίωσε.
12. Μὴ στήσῃς αὐτὸν παρὰ σεαυτὸν, μὴ ἀνατρέψας
σε στῇ ἐπὶ τὸν τόπον σου. Μὴ καθίσῃς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν
σου, μήποτε ζητήσῃ τὴν καθέδραν σου, καὶ ἐπ' ἐσχά-
τῳ ἐπιγνώσῃ τοὺς λόγους μου, καὶ ἐπὶ τῶν βημάτων
μου κατανοήσῃ.
13. Τίς ἐλεήσει ἐπαοιδὸν ὀφίοδηκτον, καὶ πάντας τοὺς
προσάγοντας θηρίους; Οὕτως τὸν προσπορεύομενον ἀνδρὶ
ἁμαρτωλῷ καὶ συμφορῶμενον ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ.
14. Ὡραν μετὰ σοῦ διαμενεῖ· καὶ ἐὰν ἐκκλίνῃς, οὐ
μὴ καρτερήσῃ.
15. Καὶ ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ γλυκανεῖ ὁ ἐχθρὸς,
καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ βουλευέσεται ἀνατρέψαι σε εἰς
βόθρον.
16. Ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ δακρύσει ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἐὰν
εὖρῃ καιρὸν, οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀπ' αἵματος.
17. Κακὰ ἂν ὑπαντήσῃ σοι, εὐρήσεις αὐτὸν ἐκεῖ πρό-
τερόν σου,
18. καὶ ὥς βοηθῶν ὑποσχάσει πτέρναν σου.
19. Κινήσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπιπροσθήσει ταῖς
χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πολλὰ διαψιθυρίσει καὶ ἀλλοιώσει τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ὁ ἀπτόμενος πίστεως μολυνθήσεται καὶ ὁ κοινω-
νὼν ὑπερφηφάνῳ βμοιωθήσεται αὐτῷ.

(*) 4. Φυλάσσει δὲ αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐκδικήσεως αὐ-
τῶν κραταίαν. (Compl.)

36. Admitte ad te alienigenam et subvertet te in turbatio-
nibus, et alienabit te a tuis propriis.

CAPUT XII.

1. Si benefacias, scito cui facias, et erit gratia bonis tuis.
2. Benefac pio, et invenies retributionem, et si non ab ipso, certe ab Altissimo.
3. Non est bene ei qui assiduus est in malis, et elemosynam non danti.
3. Da pio, et ne suscipias peccatorem.
5. Benefac humili, et non dederis impio. Impedi panes illius et non dederis ei, ne in ipsis te opprimat :
7. nam duplicia mala invenies in omnibus bonis quaecumque feceris ei. Quoniam et Altissimus odio habet peccatores, et impiis reddet vindictam. Da bono, et ne suscipias peccatorem.
8. Non judicabitur in bonis amicus, et non abscondetur in malis inimicus.
9. In bonis viri, inimici illius in tristitia, et in malis illius etiam amicus disjungetur.
10. Non credas inimico tuo in aeternum : sicut enim aëramētum æruginat, sic nequitia illius.
11. Et si humiliatus vadat curvus, adice animum tuum et custodi te ab illo, et eris ei tamquam qui absterseris speculum, et cognosces quod non in finem deposuit æruginem.
12. Non statuas illum penes te, ne te subverso stet in loco tuo. Non facias eum sedere ad dexteram tuam, ne forte inquirat cathedram tuam, et in novissimo cognoscas verba mea, et in sermonibus meis stimuleris.
13. Quis miserebitur incantatori a serpente percusso, et omnibus qui appropriant bestiis? Sic qui comitatur cum viro peccatore et convolvitur in peccatis illius.
14. Una hora permanebit tecum : si autem declinaveris, non supportabit.
15. Et in labiis suis indulcabit inimicus, et in corde suo deliberavit subvertere te in foveam.
16. In oculis suis lacrymabitur inimicus, et si invenerit tempus, non satiabitur sanguine.
17. Si incurrerint tibi mala, invenies eum illic priorem te,
18. et quasi adjuvans subsecabit plantas tuas.
19. Caput suum movebit et plaudet manibus suis, et multa susurrans commutabit vultum suum.

CAPUT XIII.

1. Qui tetigerit picem inquinabitur, et qui communica-
verit superbo assimilabitur ei.

4. custodit enim eos in diem vindictæ eorum magnam.

9. Βάρος ὑπὲρ σέ μὴ ἀρης, καὶ ἰσχυροτέρῳ σου καὶ πλουσιωτέρῳ μὴ κοινωνῇ.

3. Τί κοινωνήσῃ χύτρα πρὸς λέβητα; αὕτη προσκρούσει, καὶ αὕτη συντριβήσεται.

4. Πλούσιος ἠδίκησε, καὶ αὐτὸς προσενοβριμήσατο· πτωχὸς ἠδίκηται, καὶ αὐτὸς προσδεθήσεται.

6. Ἐὰν χρησιμεύσης, ἐργᾶται ἐν σοί· καὶ ἐν ὕστερῃ, καταλείψει σε.

6. Ἐὰν ἔχῃς, συμβιώσεται σοι, καὶ ἀποκενώσει σε, καὶ αὐτὸς οὐ πονήσει.

7. Χρεῖαν ἐσχηκέ σου, καὶ ἀποπλανήσῃ σε, καὶ προσγέλασται σοι καὶ δώσει σοι ἐλπίδα. Λαλήσῃ σοι καλὰ, καὶ ἐρεῖ· Τίς ἡ χρεῖά σου;

8. Καὶ αἰσχυνέῃ σε ἐν τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀποκενώσῃ σε δις ἡ τρίς, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ καταμωκῇσεται σου. Μετὰ ταῦτα ὀφείλει σε, καὶ καταλείψει σε, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει ἐπὶ σοί.

10. Πρόσεχε μὴ ἀποπλανηθῇς, καὶ μὴ ταπεινωθῇς ἐν εὐφροσύνῃ σου. (*)

12. Προκαλεσαμένον σε δυνάστου, ὑποχωρῶν γίνου, καὶ τόσω μᾶλλον προκαλεῖσεται σε.

13. Μὴ ἐμπνιπτε ἵνα μὴ ἀπωσθῇς, καὶ μὴ μακρὰν ἀριστὴν ἵνα μὴ ἐπιλησθῇς.

14. Μὴ ἐπέγε εἰσηγορεῖσθαι μετ' αὐτοῦ, καὶ μὴ πίστευε τοῖς πλείοσι λόγοις αὐτοῦ· ἐκ πολλῆς γὰρ λαλιᾶς πειράσει σε, καὶ ὡς προσγελῶν ἐξετάσει.

15. Ἀνελετήμων ὁ μὴ συντηρῶν λόγους, καὶ οὐ μὴ φείσῃται περὶ κακώσεως καὶ δεσμῶν.

16. Συντήρησον καὶ πρόσχε σφοδρῶς, ὅτι μετὰ τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς. (**)

18. Πᾶν ζῶον ἀγαπᾷ τὸ ὅμοιον αὐτῷ, καὶ πᾶς ἀνθρώπος τὸν πλησίον αὐτοῦ.

20. Πᾶσα σὰρξ κατὰ γένος συνάγεται, καὶ τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προσκολληθήσεται· ἀνὴρ.

21. Τί κοινωνήσῃ λύκος ἀμνῷ; Οὕτως ἀμαρτωλὸς πρὸς εὐσεβῇ.

22. Τίς εἰρήνῃ θάινῃ πρὸς κύνα, καὶ τίς εἰρήνῃ πλουσίῳ πρὸς πέννητα;

23. Κυνήγια λεόντων θανατοῖ ἐν ἐρήμῳ, οὕτως νομαὶ πλουσίων πτωχοί.

24. Βδελύγμα ὑπερφάνῳ ταπεινότης, οὕτως βδέλυγμα πλουσίῳ πτωχός.

25. Πλούσιος σαλευόμενος στηρίζεται ὑπὸ φίλων, ταπεινὸς δὲ πεσὼν προσκαυθεῖται ὑπὸ φίλων.

26. Πλουσίῳ σφαλέντος πολλοὶ ἀντιλήπτορες, ἐλάλησεν ἀπόρρητα καὶ ἐδικαίωσαν αὐτόν.

27. Ταπεινὸς ἐσφαλε, καὶ προσεπετίμησαν αὐτῷ· ἐφθέγγατο σύνεσιν, καὶ οὐκ ἐδόθη αὐτῷ τόπος.

28. Πλούσιος ἐλάλησε καὶ πάντες ἐσίγησαν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ ἀνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν.

29. Πτωχὸς ἐλάλησε, καὶ εἶπαν· Τίς οὗτος; Κἂν προσκίβῃ, προσανατρέψουσιν αὐτόν.

30. Ἀγαθὸς ὁ πλοῦτος ὃ μὴ ἔστιν ἀμαρτία, καὶ πονηρὰ ἡ πτωχεία ἐν στόμασιν ἀσεβοῦς.

2. Pondus super te tollas, et fortiori te et ditiori ne socius fueris.

3. Quid communicabit olla ad lebetem? ipsa impinget, et ipsa conteretur.

4. Dives injuste egit, et ipse fremuit: pauper laesus est, et ipse orabit.

5. Si utilitatem apportes, operatur in te: et si tibi defuerit, derelinquet te.

6. Si habes, convivet tecum, et evacuabit te, et ipse non dolebit.

7. Si necessarius illi fueris supplantabit te, et spuriidens spem tibi dabit. Loquetur tibi bona, et dicit: Quid opus est tibi?

8. Et confundet te in cibis suis, donec exinaniat te bis et ter, et in novissimo deridebit te. Postea videbit te, et derelinquet te, et caput suum movebit super te.

10. Attende ne seducaris, et ne humiliaris in lætitia tua.

12. Advocatus a potente, discede, et tanto magis te advocabit.

13. Non intradas te ne expellaris, et ne longe distes ne eas in oblivionem.

14. Ne retineas colloqui cum illo, nec credas multis verbis illius: ex multa enim loquela tentabit te, et tamquam arridens interrogabit.

15. Immittis qui non conservat verba, et non parcat de malitia et de vinculis.

16. Cave tibi et attende diligenter, quoniam cum subversione tua ambulas.

19. Omne animal diligit simile sibi, et omnis homo proximum sibi.

20. Omnis caro secundum genus conjungitur, et homo simili sibi sociabitur.

21. Quid communicabit lupus agno? Sic peccator erga pium.

22. Quæ pax hyænæ ad canem, et quæ pax diviti ad pauperem?

23. Venatio leonum onagri in eremo, sic pascua divitum sunt pauperes.

24. Abominatio superbo humilitas, sic execratio diviti pauper.

25. Dives commotus confirmatur ab amicis, humilis autem cum ceciderit expellitur ab amicis.

26. Divite lapsu multi recuperatores, locutus est non dicenda et justificaverunt illum.

27. Humilis lapsus est, et insuper arguitur: locutus est sensate, et non est datus ei locus.

28. Dives locutus est et omnes tacuerunt, et verbum ejus usque ad nubes exaltaverunt:

29. pauper locutus est, et dicunt: Quis est hic? Et si offenderit, subvertent illum.

30. Bona est substantia cui non est peccatum, et nequissima paupertas in ore impij.

(*) 11. Καὶ μὴ ταπεινωθῇς ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας σου. (Compl.)

(**) 17. Ἀκούων ταῦτα ἐν ὕπνῳ σου, γρηγόρησον.

18. Πᾶσιν ζωῇ ἀγάπα τὸν Κύριον, καὶ ἐπικαλοῦ αὐτὸν εἰς σωτηρίαν σου. (Compl.)

11. Et ne humiliaris in lætitia cordis tui.

17. Audiens illa in somno tuo, vigila.

18. Omni vita tua dilige Deum, et invoca illum in salutem.

31. Καρδία ἀνθρώπου ἄλλοιόι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἔαν εἰς ἀγαθὰ ἔάν τε εἰς κακὰ.
 32. Ἰχνος καρδίας ἐν ἀγαθοῖς πρόσωπον ἱλαρὸν, καὶ εὐρεσις παραβολῶν διαλογισμοὶ μετὰ κόπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ὠλίσθησεν ἐν στόματι αὐτοῦ, καὶ οὐ κατενύγη ἐν λύπῃ ἁμαρτίας.
2. Μακάριος οὐ οὐ κατέγνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ὃς οὐκ ἔπесεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ.
3. Ἀνδρὶ μικρολόγῳ οὐ καλὸς ὁ πλοῦτος, καὶ ἀνθρώπῳ βασκανῷ ἱναί τι χρήματα;
4. Ὁ συνάγων ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ συναίγει ἄλλοις, καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ τρυφῆσουσιν ἕτεροι.
5. Ὁ πονηρὸς ἑαυτῷ, τίς ἀγαθὸς ἔσται; καὶ οὐ μὴ εὐφρανθήσεται ἐν τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ.
6. Τοῦ βασκαίνοντος ἑαυτὸν οὐκ ἔστι πονηρότερος, καὶ τοῦτο ἀνταπόδομα τῆς κακίας αὐτοῦ.
7. Κἀν εὐποιῇ, ἐν λήθῃ ποιεῖ, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐκφαίνει τὴν κακίαν αὐτοῦ.
8. Πονηρὸς ὁ βασκαίνων ὀφθαλμῷ, ἀποστρέφων πρόσωπον καὶ ὑπερορῶν ψυχάς.
9. Πλεονέκτου ὀφθαλμὸς οὐκ ἐμπίπταται μερίδι, καὶ ἀδικία πονηρὰ ἀναζηταίνει ψυχὴν.
10. Ὁφθαλμὸς πονηρὸς φθονερός ἐπ' ἄρτῳ, καὶ ἐλλιπὴς ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ.
11. Τέκνον, καθὼς ἐὰν ἔχεις εὐποίει σεαυτὸν, καὶ προσφορὰς Κυρίῳ ἀξίως πρόσχαγε.
12. Μνησθήτι ὅτι θάνατος οὐ χρονεῖ, καὶ δικήκη ἄδου οὐχ ὑπεδείχθη σοι.
13. Πρὶν σε τελευτήσαι εὐποίει φίλῳ, καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου ἔκτεινον καὶ δὸς αὐτῷ.
14. Μὴ ἀφυστερήσης ἀπὸ ἀγαθῆς ἡμέρας, καὶ μερίς ἐπιθυμίας ἀγαθῆς μὴ σε παρελθάτω.
15. Οὐχὶ ἐτέρῳ καταλείψεις τοὺς πόνους σου, καὶ τοὺς κόπους σου εἰς διαίρεσιν κλήρου;
16. Δὸς καὶ λάβε, καὶ ἀπάτησον τὴν ψυχὴν σου.
17. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἄδου ζητῆσαι τρυφὴν.
18. Πᾶσα σὰρξ ὡς ἱμάτιον παλαιούται, ἡ γὰρ διαθήκη ἀπ' αἰῶνος· θανάτῳ ἀποθανῇ. Ὡς φύλλον θάλλον ἐπὶ δένδρου δασέος,
19. τὰ μὲν καταβάλλει, ἄλλα δὲ φύει· οὕτως γενεὰ σαρκὸς καὶ αἵματος, ἡ μὲν τελευτᾷ, ἑτέρα δὲ γεννᾶται.
20. Πᾶν ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει, καὶ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὸ μετ' αὐτοῦ ἀπελεύσεται.
21. Μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐν σοφίᾳ τελευτήσῃ, καὶ ὃς ἐν συνέσει αὐτοῦ διαλεχθήσεται.
22. Ὁ διανοούμενος τὰς δόδους αὐτῆς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτῆς νοηθήσεται. Ἐξέλθε ὁπίσω αὐτῆς ὡς ἰχθυεύτης, καὶ ἐν ταῖς εἰσόδοις αὐτῆς ἐνέδρευε.
23. Ὁ παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῶν θυρωμάτων αὐτῆς ἀκροάσεται.
24. Ὁ καταλῶν σύνεγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς, καὶ πῆξῃ πάσσαλον ἐν τοῖς τοίχοις αὐτῆς. Στήσῃ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ κατὰ χεῖρας αὐτῆς, καὶ καταλύσει ἐν καταλύματι ἀγαθῶν.
25. Θῆσῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν τῇ σκέπῃ αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτῆς αὐλισθήσεται.

31. Cor hominis immutat faciem illius, sive in bona sive in mala.

32. Vestigium cordis in bonis facies hilaris, et inventio parabolarum cogitationes cum labore.

CAPUT XIV.

1. Beatus vir qui non est lapsus in ore suo, et non est stimulatus in tristitia delicti.
2. Beatus quem non condemnavit animus suus, et qui non excidit a spe sua.
3. Viro minute rationes subducenti non est pulchra substantia, et homini livido ad quid pecunie?
4. Qui acervat ex anima sua aliis congregat, et in bonis illius alii luxuriabuntur.
5. Qui sibi nequam est, cui bonus erit? et non jucundabitur in pecuniis suis.
6. Qui sibi invidet nihil est illo nequius, et hoc est redditio malitiae illius.
7. Et si bene faciat, in oblivione facit, et in novissimis manifestat malitiam suam.
8. Nequam est invidens oculo, avertens faciem et despicens animas.
9. Cupidi oculus non satiatur parte, et injustitia mala arefacit animam.
10. Oculus malus invidus in pane, et egenus super mensam suam.
11. Fili, sicut habes benefac tecum, et Domino dignas oblationes offer.
12. Memor esto quoniam mors non tardabit, et testamentum inferorum non est demonstratum tibi.
13. Ante mortem benefac amico, et secundum vires tuas porrigens da ei.
14. Non defraudes a die bono, et pars boni desiderii non te praetereat.
15. Nonne alii relinques dolores tuos, et labores tuos in divisionem sortis?
16. Da et accipe, et falle animam tuam,
17. quoniam non est apud inferos querere delicias.
18. Omnis caro sicut vestis veterascit, testamentum enim a saeculo: morte morietur. Sicut folium germinans in arbore densa,
19. alia quidem dejicit, alia autem generat: sic generatio carnis et sanguinis, alia quidem finitur, alia vero nascitur.
20. Omne opus corruptibile deficit, et qui illud operatur abibit cum illo.
21. Beatus vir qui in sapientia morietur, et qui in sensu suo disseret.
22. Qui excogitat vias illius in corde suo, et in absconditis ejus intelliget. Vade post illam quasi investigator, et in in grossibus ejus insidiare.
23. Qui respicit per fenestras illius, et in januis illius audiet.
24. Qui requiescit juxta domum illius, et in parietibus illius figet palum. Statuet casulam suam ad manus illius, et requiescet in casula bonorum.
25. Statuet filios suos sub tegmine illius, et sub ramis ejus morabitur.

27. Σκεπασθήσεται ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς καταλύσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Ὁ φοβούμενος Κύριον ποιήσει αὐτὸ, καὶ ὁ ἐγκρατὴς τοῦ νόμου καταλήψεται αὐτήν.
2. Καὶ ὑπαντήσεται αὐτῷ ὡς μήτηρ, καὶ ὡς γυνὴ παρθενίας προσδέξεται αὐτόν.
3. Ψωμίει αὐτὸν ἄρτον συνέσεως, καὶ ὕδωρ σοφίας ποτίσει αὐτόν. Στριχθήσεται ἐπ' αὐτήν καὶ οὐ μὴ κλιθῇ,
4. καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐφέξει καὶ οὐ μὴ καταισχυνοῖ. Καὶ ὑψώσει αὐτὸν παρὰ τοὺς πλησίον αὐτοῦ,
5. καὶ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ἀνοίξει στόμα αὐτοῦ.
6. Εὐφροσύνην καὶ στεφανὸν ἀγαλλιάματος καὶ δόμα αἰώνιον κατακληρονομήσει.
7. Οὐ μὴ καταλήφονται αὐτὴν ἄνθρωποι ἄσυνετοι, καὶ ἄνδρες ἀμαρτωλοὶ οὐ μὴ ἴδωσιν αὐτήν.
8. Μακρὰν ἐστὶν υπερηφανίας, καὶ ἄνδρες ψεύσται οὐ μὴ μνησθήσονται αὐτῆς.
9. Οὐχ ὥραϊος αἶνος ἐν στόματι ἀμαρτωλοῦ,
10. ὅτι οὐ παρὰ Κυρίου ἀπεστάλη. Ἐν γὰρ σοφίᾳ ρηθήσεται αἶνος, καὶ ὁ Κύριος εὐδοώσει αὐτόν.
11. Μὴ εἴπῃς, ὅτι διὰ Κύριον ἀπέστην· ὃ γὰρ ἐμίσησεν, οὐ ποιήσει.
12. Μὴ εἴπῃς ὅτι αὐτὸς με ἐπλάνησεν, οὐ γὰρ χρεῖαν ἔχει ἀνδρὸς ἀμαρτωλοῦ.
13. Πᾶν βδέλυγμα ἐμίσησε Κύριος, καὶ οὐκ ἐστὶν ἀγαπητὸν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
14. Αὐτὸς ἐξ ἀρχῆς ἐποίησεν ἄνθρωπον, καὶ ἀφῆκεν αὐτόν ἐν χειρὶ διαβουλίου αὐτοῦ.
15. Ἐὰν θέλῃς, συντηρήσεις ἐντολάς, καὶ πίστιν ποιῆσαι εὐδοκίας.
16. Παρέθηκε σοι πῦρ καὶ ὕδωρ, οὗ ἔαν θέλῃς ἐκτενεῖς τὴν χεῖρά σου.
17. Ἐναντὶ ἀνθρώπων ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος· καὶ ὁ ἔαν εὐδοκίῃσῃ δοθήσεται αὐτῷ,
18. ὅτι πολλὴ σοφία τοῦ Κυρίου, ἰσχυρὸς ἐν δυναστείᾳ καὶ βλέπων τὰ πάντα.
19. Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐπιγινώσεται πᾶν ἔργον ἀνθρώπου.
20. Καὶ οὐκ ἐνετεῖλατο οὐδενὶ ἀσεβεῖν, καὶ οὐκ ἔδωκεν ἀνεσιν οὐδενὶ ἀμαρτάνειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

1. Μὴ ἐπιθύμει τέκνων πλῆθος ἀχρήστων, μὴ εὐφραίνου ἐπὶ υἱοῖς ἀσεβέσιν. Ἐὰν πληθύνωσιν μὴ εὐφραίνου ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ ἐστὶ φόβος Κυρίου μετ' αὐτῶν.
2. Μὴ ἐμπιστεύσῃς τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ μὴ ἐπέχε ἐπὶ τὸν τόπον αὐτῶν.
3. Κρείσσων γὰρ εἷς ἢ χίλιοι,
4. καὶ ἀποθάνειν ἄτεκνον ἢ ἔχειν τέκνα ἀσεβῆ.
5. Ἀπὸ γὰρ ἐνὸς συνετοῦ συνοικισθήσεται πόλις, φυλὴ δὲ ἀνόμων ἐρημωθήσεται.
6. Πολλὰ τοιαῦτα ἐώρακα ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἰσχυρότερα τούτων ἀκήκοε τὸ οὖς μου.
7. Ἐν συναγωγῇ ἀμαρτωλῶν ἐκκαυθήσεται πῦρ, καὶ ἐν ἐθνείᾳ ἀπειθεὶ ἐξεκαυθὴ ὀργή.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

27. Protegetur sub ea a fervore, et in gloria ejus requiescet.

CAPUT XV.

1. Qui timet Dominum faciet illud, et qui continens est legis apprehendet eam.
2. Et obviabit illi quasi mater, et quasi mulier virginittis suscipiet eum.
3. Cibabit illum pane intellectus, et aqua sapientiae potabit illum. Firmabitur in illa et non flectetur,
4. et super eam innitetur et non confundetur. Et exaltabit illum apud proximos ejus,
5. et in medio ecclesiae aperiet os ejus.
6. Jucunditatem et coronam exultationis et nomen æternum hæreditabit.
7. Homines stulti non apprehendent eam, et viri peccatores non videbunt eam.
8. Longe abest a superbia, et viri mendaces non erunt illius memores.
9. Non est speciosa laus in ore peccatoris,
10. quoniam non est a Domino missus. In sapientia enim dicetur laus, et Dominus prosperabit illum.
11. Ne dixeris, quia propter Dominum recessi : quæ enim odit, ne facias.
12. Ne dixeris quia ipse me implanavit, non enim opus habet viro peccatore.
13. Omne execræmentum odit Dominus, et non est amabile timentibus eum.
14. Ipse ab initio fecit hominem, et reliquit illum in manu consilii sui
15. Si volueris, conservabis mandata, et fidem facere beneplaciti.
16. Apposuit tibi ignem et aquam, ad quodcumque volueris extendes manum tuam.
17. In conspectu hominum vita et mors : et quodcumque placuerit dabitur ei,
18. quoniam multa sapientia Domini, fortis ipse in potentia et videns omnia.
19. Et oculi ejus ad timentes eum, et ipse agnoscet omnem operam hominis,
20. Et nemini mandavit impie agere, et nemini dedit licentiam peccandi.

CAPUT XVI.

1. Non concupiscas multitudinem filiorum inutilium, neque jucunderis in filiis impiis. Si multiplicentur ne oblecteris super ipsos, si non est timor Dei cum illis.
2. Non credas vitæ illorum, et ne respexeris in locum illorum.
3. Melior est enim unus quam mille,
4. et a mori sine filiis quam habere filios impios.
5. Ab uno enim sensato colihabitabitur civitas, tribus autem impiorum desolabitur.
6. Multa talia vidi in oculis meis, et fortiora his audivit auris mea.
7. In synagoga peccantium exardebit ignis, et in gente incredibili exarsit ira.

8. Οὐκ ἐξήλασατο περὶ τῶν ἀρχαίων γιγάντων, οἱ ἀπέστησαν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν.
9. Οὐκ ἐρείσατο περὶ τῆς παροικίας Λὼτ, οὗς ἐβδελύξατο διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν.
10. Οὐκ ἠλέησεν ἔθνος ἀπωλείας, τοὺς ἐξηγμένους ἐν ἀμαρτίαις αὐτῶν.
11. Καὶ οὕτως ἐξακοσίας χιλιάδας πεζῶν τοὺς ἐπισταχθέντας ἐν σκληροκαρδίᾳ αὐτῶν. Κἂν ᾗ εἰς σκληροτραχηλός, θαυμαστὸν τοῦτο εἰ ἀθωωθήσεται,
12. ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ· δυνάστης ἐξίλασμων καὶ ἐκχέων ὀργήν.
13. Κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ, οὕτως καὶ πολλὸς ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ· ἀνδρά κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ κρίνει.
14. Οὐκ ἐκφεύζεται ἐν ἀρπάγμασιν ἀμαρτωλός, καὶ οὐ μὴ καθυστερήσει ὑπομονὴν εὐσεβοῦς.
15. Πᾶσῃ ἐλεημοσίᾳ ποιήσει τόπον, ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ εὐρήσει.
16. Μὴ εἴπῃς ὅτι ἀπὸ Κυρίου κρυβήσομαι· μὴ ἐξ ὕψους τίς μου μνησθήσεται;
17. Ἐν λαῷ πλείονι οὐ μὴ μνησθῶ, τίς γὰρ ἡ ψυχὴ μου ἐν ἀμετρήτῳ κτίσει;
18. Ἰδοὺ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀβυσσος καὶ γῆ σαλευθήσονται ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ.
19. Ἄμα τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς ἐν τῷ ἐπιβλέψει εἰς αὐτὰ τρόμῳ συσσεινόνται,
20. καὶ ἐπ' αὐτοῖς οὐ διανοηθήσεται καρδίᾳ.
21. καὶ τὰς δόους αὐτοῦ τίς ἐνθυμηθήσεται; Καὶ καταιγίς, ἣν οὐκ ὀφείτα ἄνθρωπος,
22. τὰ δὲ πλείονα τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐν ἀποκρύφοις. Ἔργα δικαιοσύνης τίς ἀναγγελεῖ ἢ τίς ὑπομενεῖ; μακρὰν γὰρ ἡ διαθήκη. (*)
23. Ἐλαττούμενος καρδίᾳ διανοεῖται ταῦτα, καὶ ἀνὴρ ἄφρων καὶ πλανώμενος διανοεῖται μωρά.
24. Ἀκουσὼν μου, τέκνον, καὶ μάθε ἐπιστήμην, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων μου πρόσεχε τῇ καρδίᾳ σου.
25. Ἐκφαίνω ἐν σταθμῷ παιδείαν, καὶ ἐν ἀκριβεῖ ἀπαγγέλλω ἐπιστήμην.
26. Ἐν κρίσει Κύριος τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἀπὸ ποιήσεως αὐτῶν διέστειλε μερίδας αὐτῶν.
27. Ἐκόσμησεν εἰς αἰῶνα τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἰς γενεὰς αὐτῶν. Οὐτε ἐπείνασαν, οὐτε ἐκοπίασαν, καὶ οὐκ ἐξέλιπον ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν.
28. Ἐκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἐθλίψεν,
29. καὶ ἕως αἰῶνος οὐκ ἀπειθήσουσι τοῦ ῥήματος αὐτοῦ.
30. Καὶ μετὰ ταῦτα Κύριος εἰς τὴν γῆν ἐπέβλεψε, καὶ ἐνέπλησεν αὐτὴν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ.
31. Ψυχὴ παντός ζῶου ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἰς αὐτὴν ἡ ἀποστροφή αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον,
2. καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτὸν εἰς αὐτήν.
3. Ἡμέρας ἀριθμοῦ καὶ καιρὸν ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν ἐπ' αὐτῆς. Καθ' ἑαυτοῦ ἐνέ-

(*) 22. ... καὶ ἐξέτασις ἀπάντων ἐν τελευτῇ.

8. Non est propitiatus pro antiquis gigantibus, qui rebellaverunt fortitudine sua.

9. Non pepercit pro incolatu Lot, iis quos execratus est pro superbia illorum.

10. Non misertus est genti perditionis, iis qui se eleverant in peccatis suis.

11. Et sic sexcentis millibus peditum qui congregati insurrexerunt in duritia cordis sui. Et si unus fuerit cervicosis, mirum hoc si erit immunis,

12. misericordia enim et ira ab illo : princeps propitiationum et effundens iram.

13. Secundum multam misericordiam ejus, sic et multa correctio ejus : hominem secundum opera ejus judicat

14. Non effugiet in rapinis peccator, et non fraudabit sufferentiam pii.

15. Omni misericordiae faciet locum, unusquisque secundum opera sua inveniet.

16. Ne dicas quoniam a Domino abscondar : numquid ex summo quis mei memorabitur?

17. In populo magno non ero in memoria, quæ est enim anima mea in immensa creatura?

18. Ecce cælum et cælum cœli Dei, abyssus et terra commovebuntur in visitatione ejus.

19. Montes simul et fundamenta terræ cum conspexerit illa tremore concutiuntur,

20. et super ipsis non cogitabit cor :

21. et vias ejus quis intelliget? Et procella, quam non videbit homo,

22. plurima autem operum ejus in absconsis. Opera justitiæ quis annuntiabit aut quis sustinebit? longe enim est testamentum.

23. Qui minoratur corde cogitat hæc, et vir imprudens et errans cogitat stulta.

24. Audi, fili mi, et disce scientiam, et in verbis meis attende corde tuo.

25. Ostendo in pondere disciplinam, et veritate annuntio scientiam.

26. In judicio Domini opera ejus ab initio, et ab affectione ipsorum distinxit partes eorum.

27. Ornabit in æternum opera sua, et principia eorum in generationes eorum. Nec esurierunt, nec laboraverunt, et non destiterunt ab operibus suis.

28. Unusquisque proximum suum non angustiauit,

29. et usque in æternum non repugnabunt verbo illius.

30. Et post hæc Dominus in terram respexit, et implevit eam bonis suis.

31. Anima omnis vitalis operuit faciem ejus, et in ipsam reversio illorum.

CAPUT XVII.

1. Dominus creavit de terra hominem,

2. et iterum convertit illum in ipsam.

3. Dies numeri et tempus dedit illis, et dedit illis potestatem eorum quæ sunt super eam. Secundum seipsos ve-

22. ... et interrogatio omnium in consummatione est.

δυσεν αὐτοὺς ἰσχύον, καὶ κατ' εἰκόνα αὐτοῦ ἐποίησεν αὐτούς.

4. Καὶ ἔθηκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάσης σαρκὸς, καὶ κατακυριεύειν θηρίων καὶ πετεινῶν.

5. Διαβούλιον καὶ γλώσσαν καὶ ὀφθαλμούς, ὧτα καὶ καρδίαν ἔδωκε διανοεῖσθαι αὐτοῖς.

6. Ἐπιστήμην συνέσεως ἐνέπλησεν αὐτοὺς, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ ὑπέδειξεν αὐτοῖς.

7. Ἔθηκε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, δεῖξαι αὐτοῖς τὸ μεγαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ.

8. Καὶ ὄνομα ἀγιασμοῦ αἰνέσουσιν, ἵνα διηγῶνται τὰ μεγαλεῖα τῶν ἔργων αὐτοῦ.

9. Προσέθηκεν αὐτοῖς ἐπιστήμην, καὶ νόμον ζωῆς ἐκληροδότησεν αὐτοῖς.

10. Διαθήκην αἰῶνος ἔστησε μετ' αὐτῶν, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ ὑπέδειξεν αὐτοῖς.

11. Μεγαλεῖον δόξης εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, καὶ δόξαν φωνῆς αὐτῶν ἤκουσε τὸ οὖς αὐτῶν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Προσέχετε ἀπὸ παντὸς ἀδίκου,

12. καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς ἑκάστῳ περὶ τοῦ πλησίον.

13. Αἱ ὁδοὶ αὐτῶν ἐναντίον αὐτοῦ διαπαντός, οὐ κρυβήσονται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

14. Ἐκάστῳ ἔθνεϊ κατέστησεν ἡγούμενον,

15. καὶ μερὶς Κυρίου Ἰσραὴλ ἐστίν.

16. Ἀπαντα τὰ ἔργα αὐτῶν ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐνδελεχεῖς ἐπὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν.

17. Οὐκ ἐκρύβησαν αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν ἐναντὶ Κυρίου.

18. Ἐλεημοσύνην ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ' αὐτοῦ, καὶ χάριν ἀνθρώπου ὡς κόρην συντηρήσει.

19. Μετὰ ταῦτα ξαναστήσεται καὶ ἀνταποδώσει αὐτοῖς, καὶ τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ἀποδώσει.

20. Πλὴν μετανοοῦσιν ἔδωκεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ παρεκάλεσεν ἐκλείποντας ὑπομονήν.

21. Ἐπίστρεψε ἐπὶ Κύριον καὶ ἀπόλειπε ἁμαρτίας·

22. δεῖσθαι κατὰ πρόσωπον καὶ σμίκρυνον πρόσκομμα.

23. Ἐπάναγε ἐπὶ Ὑψίστον καὶ ἀπόστρεψε ἀπὸ ἀδικίας, καὶ σφόδρα μίσησεν βδελύγμα. Ὑψίστῳ τίς αἰθεῖσαι ἐν βδοῦ;

24. Ἀντὶ ζώντων καὶ ζώντων καὶ διδόντων ἀνθομολόγησιν.

25. Ἀπὸ νεκροῦ, ὡς μηδὲ ὄντος, ἀπόλλυται ἐξομολόγησις,

26. ζῶν καὶ υγιὲς αἰνέσει τὸν Κύριον.

27. Ὡς μεγάλη ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ Κυρίου, καὶ ἐξυλασμός τοῖς ἐπιστρέφουσιν ἐπ' αὐτόν.

28. Οὐ γὰρ δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις, οἷον οὐκ ἀθάνατος υἱὸς ἀνθρώπου.

29. Τί φωτεινότερον ἡλίου; Καὶ τοῦτο ἐκλείπει, καὶ πονηρὸς ἐνθυμηθήσεται σάρκα καὶ αἷμα.

30. Δύναμιν ὑψους οὐρανοῦ αὐτὸς ἐπισκέπτεται, καὶ οἱ ἀνθρώποι πάντες γῇ καὶ σποδός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Ὁ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔκτισε τὰ πάντα κοινῇ. Κύριος μόνος δικαιωθήσεται.

stivit illos virtute, et secundum imaginem suam fecit eos.

4. Et posuit illius terrorem super omnem carnem, et dominari bestiarum et volatiliū.

5. Consilium et linguam et oculos, aures et cor dedit ad cogitandum illis.

6. Disciplina intellectus implevit illos, et bona et mala ostendit eis.

7. Posuit oculum suum super corda illorum, ostendere illis magnalia operum suorum.

8. Et nomen sanctificationis laudabunt, ut magnalia enarrent operum ejus.

9. Addidit illis disciplinam, et legem vitæ hæreditavit eos.

10. Testamentum æternum constituit cum illis, et judicia sua ostendit eis.

11. Magnalia honoris viderunt oculi eorum, et honorem vocis eorum audivit auris illorum. Et dixit illis : Attendite ab omni iniquo,

12. et mandavit illis unicuique de proximo.

13. Viæ eorum coram illo sunt semper, non abscondentur ab oculis ipsius.

14. Unicuique genti præposuit rectorem,

15. et pars Domini Israel est.

16. Omnia opera eorum velut sol in conspectu ejus, et oculi ejus sine intermissione in vias eorum.

17. Non sunt absconsæ injustitiæ illorum ab eo, et omnia peccata eorum in conspectu Domini.

18. Eleemosyna viri quasi signaculum cum ipso, et gratiam hominis quasi pupillam conservabit.

19. Postea resurget et retribuet illis, et retributionem eorum in caput ipsorum reddet.

20. Verumtamen poenitentibus dedit reditum, et confirmavit deficientes sustinentia.

21. Convertere ad Dominum et relinque peccata :

22. precare ante faciem et minue offendiculum.

23. Revertere ad Altissimum et avertere ab injustitia, et valde odito execrationem. Altissimo quis laudem dicet in inferno?

24. Pro viventibus et viventibus et dantibus vicissim confessionem.

25. A mortuo, tamquam eo qui non est, perit confessio,

26. vivus et sanus laudabit Dominum.

27. Quam magna misericordia Domini, et propitiatio convertentibus se ad eum!

28. Non enim omnia possunt esse in hominibus, quoniam non est immortalis filius hominis.

29. Quid lucidius sole? Et hoc deficit, et malus excogitabit carnem et sanguinem.

30. Virtutem altitudinis cæli ipse conspicit, et omnes homines terra et cinis.

CAPUT XVIII.

1. Qui vivit in æternum creavit omnia simul. Dominus solus justificabitur.

2. Οὐδενὶ ἐξεποίησεν ἐξαγγελίαν τὰ ἔργα αὐτοῦ.
3. Καὶ τίς ἐξιγνιάσει τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ;
4. Κράτος μεγαλωσύνης αὐτοῦ τίς ἐξαριθμῆσεται; καὶ τίς προσθήσει ἐκδηγήσασθαι τὰ ἑλέη αὐτοῦ;
5. Οὐκ ἔστιν ἐλαττώσαι οὐδὲ προσθεῖναι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξιγνιάσαι τὰ θαυμάσια τοῦ Κυρίου.
6. Ὅταν συντελέσῃ ἄνθρωπος τότε ἀρχεται, καὶ ὅταν παύσῃται τότε ἀπορηθῆσεται.
7. Τί ἄνθρωπος καὶ τί ἡ χρῆσις αὐτοῦ; Τί τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ τί τὸ κακὸν αὐτοῦ;
8. Ἀριθμὸς ἡμερῶν ἀνθρώπου πολλὰ ἔτη ἑκατόν. Ὡς σταγὼν ὕδατος ἀπὸ θαλάσσης καὶ ψῆφος ἄμμου, οὕτως ὀλίγα ἔτη ἐν ἡμέρᾳ αἰῶνος.
9. Διὰ τοῦτο ἐμακροθύμησε Κύριος ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐξέχεεν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
10. Εἶδε καὶ ἐπέγνω τὴν καταστροφὴν αὐτῶν ὅτι πονηρά,
11. διὰ τοῦτο ἐπλήθυνεν τὸν ἐξίλασμον αὐτοῦ.
12. Ἐλεος ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἔλεος δὲ Κυρίου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα,
13. ἐλέγχων καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων καὶ ἐπιστρέφων ὡς ποιμὴν τὸ ποιμνιον αὐτοῦ.
14. Τοὺς ἐκδεχομένους παιδεῖαν ἔλεει, καὶ τοὺς κατασπεύδοντας ἐπὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ.
15. Τέκνον, ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῶς μῶμον, καὶ ἐν πάσῃ δόσει λύπην λόγων.
16. Οὐχὶ καύσωνα ἀναπαύσει δρόσος; Οὕτως κρίσων λόγος ἢ δόσις.
17. Οὐκ ἰδοὺ λόγος ὑπὲρ δόμα ἀγαθόν; Καὶ ἀμφοτέρα παρὰ ἀνδρὶ κεχαριτωμένῳ.
18. Μωρὸς ἀχαρίστος ὀνειδιεῖ, καὶ δόσις βασκανοῦ ἐκτρεῖ ὀφθαλμοῦς.
19. Πρὶν ἢ λαλῆσαι μάνθανε,
20. καὶ πρὸ ἀβήρωστίας θεραπεύου. Πρὸ κρίσεως ἐξέταξε σεαυτὸν, καὶ ἐν ὥρᾳ ἐπισκοπῆς εὐρήσεις ἐξίλασμον.
21. Πρὶν ἀβήρωσθῇσαι σε ταπεινώθητι, καὶ ἐν καιρῷ ἀμαρτημάτων δεῖξον ἐπιστροφὴν.
22. Μὴ ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαίρως, καὶ μὴ μείνης ἕως θανάτου δικαιοθῆναι.
23. Πρὶν εὐξασθαι ἐτοίμασον σεαυτὸν, καὶ μὴ γίνου ὡς ἄνθρωπος πειράζων τὸν Κύριον.
24. Μνήσθητι θυμοῦ ἐν ἡμέραις τελευτῆς, καὶ καιρὸν ἐκδικήσεως ἐν ἀποστροφῇ προσώπου.
25. Μνήσθητι καιρὸν λιμοῦ ἐν καιρῷ πλησμονῆς, πτωχείαν καὶ ἔνδειαν ἐν ἡμέραις πλοῦτος.
26. Ἀπὸ πρωῒθεν ἕως ἑσπέρας μεταβάλλει καιρὸς, καὶ πάντα ἐστὶ ταχινὰ ἐναντὶ Κυρίου.
27. Ἄνθρωπος σοφὸς ἐν παντὶ εὐλασθήσεται, καὶ ἐν ἡμέραις ἀμαρτιῶν προσέξει ἀπὸ πλημμελείας.
28. Πᾶς συνετὸς ἔγνω σοφίαν, καὶ τῷ εὐρόντι αὐτὴν δώσει ἐξομολόγησιν.
29. Συνετοὶ ἐν λόγοις καὶ αὐτοὶ ἐσοφίσαντο, καὶ ἀνώμωρσαν παροιμίας ἀκριβεῖς.

ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ ΨΥΧΗΣ.

30. Ὅπισω τῶν ἐπιθυμιῶν σου μὴ πορεύου, καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέξεων σου κολύου.
31. Ἐὰν χορηγήσῃς τῇ ψυχῇ σου εὐδοκίαν ἐπιθυμίας, ποιήσει σε ἐπιχάρμα τῶν ἐχθρῶν σου.

2. Nemini potestatem fecit enarrandi opera ipsius.
3. Et quis investigabit magnalia ejus?
4. Virtutem magnitudinis ejus quis enumerabit? et quis adjiciet enarrare misericordias ejus?
5. Non est minuire neque adjicere, et non est investigare mirabilia Domini.
6. Cum consummaverit homo tunc incipit, et cum quieverit tunc dubitabit.
7. Quid est homo et quid usus ejus? Quid est bonum ejus, et quid malum ejus?
8. Numerus dierum hominis ut multum centum anni. Sicut gutta aquæ maris et calculus arenæ, sic exigui anni in die ævi.
9. Propter hoc patiens fuit Dominus in illis, et effudit super eos misericordiam suam.
10. Vidit et cognovit subversionem eorum quoniam mala est,
11. ideo multiplicavit propitiationem suam.
12. Misericordia hominis circa proximum suum, misericordia autem Domini super omnem carnem,
13. corripiens et erudiens et docens et convertens quasi pastor gregem suum.
14. Miseretur excipientium doctrinam, et eorum qui festinant ad judicia ipsius.
15. Fili, in bonis ne des querelam, et in omni dato tristitiam verborum.
16. Nonne ardorem refrigerabit ros? Sic verbum melius quam datum.
17. Nonne ecce verbum super datum bonum? Et utraque apud hominem gratiosum.
18. Stultus acriter improperabit, et datus invidi tabescere facit oculos.
19. Antequam loquaris discis,
20. et ante languorem adhibe medicinam. Ante judicium interroga te ipsum, et in hora visitationis invenies propitiationem.
21. Ante languorem humilia te, et in tempore peccatorum ostende conversionem.
22. Non impediarius reddere votum tempestive, et non verearis usque ad mortem justificari.
23. Ante orationem præpara te ipsum, et non sis quasi homo qui tentat Dominum.
24. Memento iræ in diebus consummationis, et tempus vindictæ in conversione faciei.
25. Memento temporis famis in tempore saturitatis, paupertatis et necessitatis in diebus divitiarum.
26. A mane usque ad vespem mutatur tempus, et omnia sunt citata in oculis Domini.
27. Homo sapiens in omnibus metuet, et in diebus peccatorum attendet a delicto.
28. Omnis intelligens novit sapientiam, et inveniendi eam dabit confessionem.
29. Sensati in verbis et ipsi sapienter egerunt, et emiserrunt quasi imbrem proverbialia exquisita.

CONTINENTIA ANIMÆ.

30. Post concupiscentias tuas non eas, et a desideris tuis avertere.
31. Si præstes animæ tuæ beneplacitum concupiscentiæ, faciet te gaudium inimicorum tuorum.

32. Μὴ εὐφραίνου ἐπὶ πολλῇ τρυφῇ, μὴδὲ προσδεθῆς συμβολῇ αὐτῆς.

33. Μὴ γίνου πτωχὸς συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισμοῦ, καὶ οὐδὲν σοί ἐστιν ἐν μαρσυπέῳ· (*)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Ἐργάτης μέθυσος οὐ πλουτισθήσεται, ὁ ἐξουθενῶν τὰ ὀλίγα κατὰ μικρὸν πεσεῖται.

2. Οἶνος καὶ γυναῖκες ἀποστήσουσι συνετοὺς,

3. καὶ ὁ κολλῶμενος πόρναις τολμηρότερος ἔσται. Σῆτες καὶ σκόληκες κληρονομήσουσιν αὐτὸν, καὶ ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαρθήσεται.

4. Ὁ ταχὺ ἐμπιστεύων κοῦφος καρδίᾳ, καὶ ὁ ἁμαρτάνων εἰς ψυχὴν αὐτοῦ πλημμελήσει.

6. Ὁ εὐφραϊνόμενος καρδίᾳ καταγνώσθῃσεται, καὶ ὁ μισῶν λαλίαν ἐλαττονοῦται κακίᾳ.

7. Μὴδέποτε δευτερώσης λόγον, καὶ οὐθὲν σοι οὐ μὴ ἐλαττωνῶθῃ.

8. Ἐν φίλῳ καὶ ἐν ἐχθρῷ μὴ διηγοῦ, καὶ εἰ μὴ ἐστὶ σοι ἁμαρτία, μὴ ἀποκάλυπτε.

9. Ἀκήκοε γὰρ σου καὶ ἐφυλάξατό σε, καὶ ἐν καιρῷ μισήσει σε.

10. Ἀκήκοας λόγον; συναποθανέτω σοι· θάρσει, οὐ μὴ σε ῥήξει.

11. Ἀπὸ προσώπου λόγου ὠδινήσει μωρὸς, ὡς ἀπὸ προσώπου βρέφους ἡ τίκτουσα.

12. Βέλος πεπηγὸς ἐν μηρῷ σαρκὸς, οὕτως λόγος ἐν κοιλίᾳ μωροῦ.

13. Ἐλεξὼν φίλον μήποτε οὐκ ἐποίησε καὶ εἰ τι ἐποίησε, μήποτε προσῆλθῃ.

14. Ἐλεξὼν τὸν φίλον μήποτε οὐκ εἶπε, καὶ εἰ εἴρηκεν, ἵνα μὴ δευτερώσῃ.

15. Ἐλεξὼν φίλον· πολλάκις γὰρ γίνεταί διαβολή,

16. καὶ μὴ παντὶ λόγῳ πίστευε. Ἐστὶν ὀλισθαίνων καὶ οὐκ ἀπὸ ψυχῆς,

17. καὶ τίς οὐχ ἡμάρτησεν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ; Ἐλεξὼν τὸν πλησίον σου πρὶν ἂν ἀπειλήσῃ,

18. καὶ δὸς τόπον νόμῳ Ἰψίστου. Πᾶσα σοφία φόβος Κυρίου, καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ ποίησις νόμου.

19. Καὶ οὐκ ἔστι σοφία πονηρίας ἐπιστήμη, καὶ οὐκ ἔστιν ὅπου βουλὴ ἁμαρτωλῶν φρόνησις.

20. Ἐστὶ πονηρία καὶ αὕτη βδέλυγμα, καὶ ἔστιν ἄφρων ἐλαττούμενος σοφία.

21. Κρείττων ἡττώμενος ἐν συνέσει ἔμφοδος, ἢ περισεύων ἐν φρονήσει καὶ παραβαίνων νόμον.

22. Ἐστὶ πανουργία ἀκριβὴς καὶ αὕτη ἄδικος,

23. καὶ ἔστι διαστρέφων χάριν τοῦ ἐκφᾶναι κρίμα. Ἐστὶ πονηρεύμενος συγκεχυρὸς μελανία, καὶ τὰ ἐν- τὸς αὐτοῦ πλήρης δόλου.

24. Συγκύφων πρόσωπον καὶ ἑτεροκυφῶν, ὅπου οὐκ ἐπεγνώσθη προφθάσει σε.

25. Καὶ ἐὰν ὑπὸ ἐλαττώματος ἰσχύος κωλυθῇ ἁμαρτεῖν, ἐὰν εὕρῃ καιρὸν, κακοποιήσει.

26. Ἀπὸ δράσεως ἐπιγνώσθῃσεται ἀνὴρ, καὶ ἀπὸ ἀπαντήσεως προσώπου ἐπιγνώσθῃσεται νοήμων.

(*) 33. ... ἔση γὰρ ἐπίβουλος τῆς ἰδίας ζωῆς λαλητός. (C.)

32. Ne oblecteris in multa epulatione, neque alligeris commissioni ejus.

33. Non fias pauper de symbolis comessans ex fœnore, et nihil tibi est in sacco :

CAPUT XIX.

1. Operarius ebriosus non locupletabitur, qui spernit modica paulatim decidet.

2. Vinum et mulieres apostatarē facient sapientes,

3. et qui jungit se meretricibus audacior erit. Tineæ et vermes hæreditabunt illum, et anima audax tolletur de numero.

4. Qui credit cito levis est corde, et qui peccat in animam suam delinquet.

6. Qui gaudet corde denotabitur, et qui odit loquacitatem minuitur malitia.

7. Numquam iteres verbum, et nihil tibi minuetur.

8. In amico et inimico noli narrare, etiamsi non sit tibi peccatum, noli denudare.

9. Audivit enim te et custodivit te, et in tempore odiet te.

10. Audisti verbum? commoriatur tibi : fide, quoniam te non dirumpet.

11. A facie verbi parturiet fatuus, sicut a facie infantis ea quæ parit.

12. Sagitta infixæ in femore carnis, sic verbum in ventre stulti.

13. Corripe amicum ne forte non fecerit, aut si quid fecerit, ne iterum addat.

14. Corripe amicum ne forte non dixerit, et si dixerit, ut non iteret.

15. Corripe amicum : sæpe enim fit calumnia,

16. et non omni verbo credas. Est qui labitur sed non ex animo,

17. et quis non deliquit in lingua sua? Corripe proximum tuum priusquam commineris,

18. et da locum legi Altissimi. Omnis sapientia timor Domini, et in omni sapientia effectio legis.

19. Et non est sapientia nequitiae disciplina, et non est ubi consilium peccatorum prudentia.

20. Est nequitia et ipsa exsecratio, et est insipiens qui minuitur sapientia.

21. Melior est qui minuitur sensu in timore, quam qui abundat sensu et transgreditur legem.

22. Est solertia certa et ipsa iniqua,

23. et est pervertens gratiam ad ostendendum judicium. Est nequiter agens qui se humiliat nigredine, et in suis interioribus est plenus dolo.

24. Inclinas faciem et semisurdus, ubi non fuerit agnitus anticipabit te.

25. Et si ab imbecillitate virium vetetur peccare, si invenerit tempus, malefaciet.

26. Ex visu cognoscetur vir, et ab occursu faciei cognoscetur sensatus.

33. ... eris enim insidiosus vitæ tuæ dicendus.

27. Στολισμός ἀνδρὸς καὶ γέλως ὁδόντων καὶ βήματα ἀνθρώπου ἀναγγέλλει τὰ περὶ αὐτοῦ.

28. Ἔστιν ἔλεγχος ὃς οὐκ ἔστιν ὥρατος, καὶ ἔστι σωπῶν καὶ αὐτὸς φρόνιμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Ὡς καλὸν ἐλέγξει ἢ θυμοῦσθαι, καὶ ὁ ἀνθολογούμενος ἀπὸ ἐλαττώσεως κωλυθήσεται.

2. Ἐπιθυμία εὐνοῦχου ἀποπαρθενῶσαι νεανίδα,

3. οὕτως ὁ ποιῶν ἐν βίᾳ κρίματα. (*)

6. Ἔστι σωπῶν εὐρισκόμενος σοφός, καὶ ἔστι μισητὸς ἀπὸ πολλῆς λαλιᾶς.

6. Ἔστι σωπῶν, οὗ γὰρ ἔχει ἀπόκρισιν, καὶ ἔστι σωπῶν εἰδὼς καιρόν.

7. Ἀνθρώπος σοφὸς σιγήσει ἕως καιροῦ, ὁ δὲ λαπίστης καὶ ἄφρων ὑπερβήσεται καιρόν.

8. Ὁ πλεονάζων λόγῳ βδελυχθήσεται, καὶ ὁ ἐνεξουσιαζόμενος μισηθήσεται.

9. Ἔστιν εὐδοκία ἐν κακοῖς ἀνδρὶ, καὶ ἔστιν εὐρέμα εἰς ἐλάττωσιν.

10. Ἔστι δόσις ἣ οὐ λυσιτελήσει σοι, καὶ ἔστι δόσις ἥς τὸ ἀνταπόδομα διπλοῦν.

11. Ἔστιν ἐλάττωσις ἐνεκεν δόξης, καὶ ἔστιν ὃς ἀπὸ ταπεινώσεως ἤρε κεφαλὴν.

12. Ἔστιν ἀγοράζων πολλὰ ὀλίγου, καὶ ἀποτινύνων αὐτὰ ἐπταπλάσιον.

13. Ὁ σοφὸς ἐν λόγῳ ἑαυτὸν προσφιλεῖ ποιήσει, χάριτες δὲ μωρῶν ἐκχυθήσονται.

14. Δόσις ἀφρονος οὐ λυσιτελήσει σοι, οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀνὸς ἐνὸς πολλοί.

16. Ὅλιγα δώσει καὶ πολλὰ ὀνειδίσει, καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς κήρυξ.

16. Σήμερον θανεῖ καὶ αὔριον ἀπαιτήσεται, μισητὸς ἀνθρώπος ὁ τοιοῦτος.

17. Μωρὸς ἐρεῖ· Οὐχ ὑπάρχει μοι φίλος, καὶ οὐκ ἔστι χάρις τοῖς ἀγαθοῖς μου.

18. οἱ ἐσθοντες τὸν ἄρτον μου, φαῦλοι γλώσσης. Ποσάκις καὶ ὅσοι καταγελάσονται αὐτοῦ; (**)

20. Ὀλίσημα ἀπὸ ἐδάφους μάλλον ἢ ἀπὸ γλώσσης, οὕτως πτώσις κακῶν κατὰ σπουδὴν ἤξει.

21. Ἀνθρώπος ἄχαρις, μῦθος ἄκαιρος, ἐν στόματι ἀπαιδευτῶν ἐνδεδειχισθήσεται.

22. Ἀπὸ στόματος μωροῦ ἀποδοκιμασθήσεται παραβολή, οὗ γὰρ μὴ εἴπῃ αὐτὴν ἐν καιρῷ αὐτῆς.

23. Ἔστι κωλυόμενος ἁμαρτάνειν ἀπὸ ἐνδείας, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ οὐ καταναυγήσεται.

24. Ἔστιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι' αἰσχύνην, καὶ ἀπὸ ἀφρονος προσώπου ἀπολεῖ αὐτήν.

25. Ἔστι χάριν αἰσχύνῃς ἐπαγγελλόμενος φίλῳ, καὶ ἐκτῆσατο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν.

26. Μῶμος πονηρὸς ἐν ἀνθρώπῳ ψεύδους, ἐν στόματι ἀπαιδευτῶν ἐνδεδειχισθήσεται.

27. Αἰρετὸν κλεπτης ἢ ὁ ἐνδεδειχίζων ψεύδει, ἀμφοτέροι δὲ ἀπώλειαν κληρονομήσουσι.

(*) 4. Ὡς καλὸν ἐλεγχθέντα φανερωσαί μετάνοιαν· οὕτως γὰρ ψεῖς ἐκούσιον ἁμαρτήματα. (Compl.)

(**) 19. Οὔτε γὰρ τὸ ἔχειν ἐν ὀρθῇ αἰσθήσει ἐληφεν, καὶ τὸ μὴ ἔχειν ὁμοίως ἀδιάφορον αὐτῷ. (Compl.)

27. Amictus viri et risus dentium et ingressus hominis enuntiat de illo.

28. Est correptio quæ non est decora, et est tacens et ipse prudens.

CAPUT XX.

1. Quam bonum est arguere quam irasci, et qui vicissim confitetur prohibebitur a diminutione.

2. Concupiscentia spadonis devirginare juvenculam,

3. sic qui facit per vim judicium.

5. Est tacens qui invenitur sapiens, et est odibilis ex multa loquacitate.

6. Est tacens, non enim habet responsum, et est tacens sciens tempus.

7. Homo sapiens tacebit usque ad tempus, lascivus autem et imprudens transgreditur tempus.

8. Qui abundat sermone in abominatione erit, et qui potestatem sibi sumit odietur.

9. Est processio in malis viro, et est inventio in detrimentum.

10. Est datum quod non erit utile tibi, et est datum cujus retributio duplex.

11. Est minoratio propter gloriam, et est qui ab humilitate levavit caput.

12. Est qui emat multa modico pretio, et restituens ea in septuplum.

13. Sapiens in verbis seipsum amabilem faciet, gratias autem fatuorum effundentur.

14. Datus insipientis non erit utilis tibi, oculi enim illius pro uno multi.

15. Exigua dabit et multa improperebit, et aperiet os suum tanquam præco.

16. Hodie fœnerabitur et cras repetet, est odibilis homo huiusmodi.

17. Fatuus dicet: Non est mihi amicus, et non est gratia bonis meis:

18. qui edunt panem meum, sunt mali lingua. Quoties et quanti irridebunt eum?

20. Lapsus a pavimento magis quam a lingua, sic casus malorum festinanter veniet.

21. Homo sine gratia, fabula intempestiva, in ore indisciplinatorum assidua erit.

22. Ex ore fatui reprobabitur parabola, non enim dicet illam in tempore ejus.

23. Est qui vetatur peccare præ inopia, et in requie sua non stimuletur.

24. Est qui perdit animam suam præ confusione, et ab imprudenti persona perdet eam.

25. Est qui præ confusione promittit amico, et lucratus est eum inimicum gratias.

26. Opprobrium nequam in homine mendacium, in ore indisciplinatorum assidue erit.

27. Potior fur quam assiduus in mendacio, perditionem autem ambo hæreditabunt.

4. Quam pulchrum est correptum manifestare poenitentiam! sic enim effugies voluntarium peccatum.

19. Neque enim quod habendum erat recto sensu intellexit, et quod non habendum similiter indifferens ei.

28. Ὁ ἄνθρωπος ψευδοῦς ἀτιμία, καὶ ἡ αἰσχύνη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐνδελεχῶς.

ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ.

29. Ὁ σοφὸς ἐν λόγοις προάξει ἑαυτὸν, καὶ ἄνθρωπος φρόνιμος ἀρέσει μεγιστῶσιν.

30. Ὁ ἐργαζόμενος γῆν ἀνυψώσει θημωνίαν αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀρέσκων μεγιστῶσιν ἐξιλάσεται ἀδικίαν.

31. Ξένια καὶ δῶρα ἀποτυπλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν, καὶ ὡς φιμὸς ἐν στόματι ἀποτρέπει ἐλεγμούς.

32. Σοφία κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφελεία ἐν ἀμφοτέροις;

33. Κρείσσων ἀνθρώπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Τέκνον, ἡμαρτες; Μὴ προσθῇς μηκέτι, καὶ περὶ τῶν προτέρων σου δεθῇτι.

2. Ὡς ἀπὸ προσώπου ὄψεως, φεῦγε ἀπὸ ἁμαρτίας· ἐὰν γὰρ προσέλθῃς, δήξεται σε.

3. Ὁ δόντες λέοντος οἱ ὀδόντες αὐτῆς, ἀναιροῦντες ψυχὰς ἀνθρώπων.

4. Ὡς ῥομφαία δίστομος πᾶσα ἀνομία, τῇ πληγῇ αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἴασις.

5. Καταπληγμὸς καὶ ὕβρις ἐρημώσουσι πλοῦτον, οὕτως οἶκος ὑπερηράνους ἐρημωθήσεται.

6. Δέσις πτωχοῦ ἐκ στόματος ἔως ὠτίων αὐτοῦ, καὶ τὸ κρίμα αὐτοῦ κατὰ σπουδὴν ἔρχεται.

7. Μισὼν ἐλεγμὸν, ἐν ἔχει ἁμαρτωλοῦ, καὶ ὁ φοβούμενος Κύριον ἐπιστρέφει ἐν καρδίᾳ.

8. Γνωστὸς μακρόθεν ὁ δυνατὸς ἐν γλώσσῃ, ὁ δὲ νοήμων οἶδεν ἐν τῇ ὀλισθαίνειν αὐτόν.

9. Ὁ οἰκοδομῶν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐν χρήμασιν ἀλλοτρίαις, ὡς ὁ συνάγων αὐτοῦ τοὺς λίθους εἰς χειμῶνα.

10. Στυππεῖον συνηγμένον συναγωγῇ ἀνόμων, καὶ ἡ συντέλεια αὐτῶν φλόξ πυρός.

11. Ὁδὸς ἁμαρτωλῶν ὠμαλισμένη ἐκ λίθων, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ αὐτῆς βόθρος ἔδου.

12. Ὁ φυλάσσων νόμον κατακρατεῖ τοῦ ἐννοήματος αὐτοῦ,

13. καὶ συντέλεια τοῦ φόβου Κυρίου σοφία.

14. Οὐ παιδεύθησεται ὃς οὐκ ἔστι πανουργός.

15. ἔστι πανουργία πληθύνουσα πικρίαν.

16. Γνώσις σοφοῦ ὡς κατακλυσμὸς πληθυνθήσεται, καὶ ἡ βουλή αὐτοῦ ὡς πηγὴ ζωῆς.

17. Ἐγκατα μωροῦ ὡς ἀγγεῖον συντετριμμένον, καὶ πᾶσαν γνώσιν οὐ κρατήσει.

18. Λόγον σοφὸν ἐὰν ἀκούσῃ ἐπιστήμων, αἰνέσει αὐτόν, καὶ ἐπ' αὐτὸν προσθήσει· ἤκουσεν ὁ σπαταλῶν καὶ ἀπήρεσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτὸν ὀπίσω τοῦ νότου αὐτοῦ.

19. Ἐξήγησις μωροῦ ὡς ἐν δῶρ φορτίον, ἐπὶ δὲ χεῖλους συνετοῦ εὐρεθήσεται χάρις.

20. Στόμα φρονίμου ζητηθήσεται ἐν ἐκκλησίᾳ, καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ διανοηθήσεται ἐν καρδίᾳ.

21. Ὡς οἶκος ἡφανισμένος οὕτως μωρῷ σοφία, καὶ γνώσις ἀσυνέτου ἀδιεξέταστοι λόγοι.

22. Πέδαι ἐν ποσὶν ἀνοήτοις παιδεῖα, καὶ ὡς χειροπέδαι ἐπὶ χειρὸς δεξιᾶς.

28. Mos hominis mendacis inhonoratio, et confusio ejus cum ipso sine intermissione.

SERMONES PARABOLARUM.

29. Sapiens in verbis producet seipsum, et homo prudens placebit magnatis.

30. Qui operatur terram inaltabit acervum suum, et qui placet magnatis exprobiabit iniquitatem.

31. Xenia et dona excæcant oculos sapientum, et quasi frænum in ore avertunt increpationes.

32. Sapientia absconsa et thesaurus non comparens, quæ utilitas in utrisque?

33. Melior est homo qui celat insipientiam suam quam homo qui abscondit sapientiam suam.

CAPUT XXI.

1. Fili, peccasti? Ne adjicias iterum, et de pristinis tuis deprecare.

2. Quasi a facie colubri, fuge a peccato: nam si accesseris, mordebit te.

3. Dentes leonis dentes illius, interficientes animas hominum.

4. Quasi romphæa bis acuta omnis iniquitas, plagæ ejus non est sanatio.

5. Vehemens objurgatio et contumelia annullabunt substantiam, sic domus superbi annullabitur.

6. Deprecatio pauperis ex ore usque ad aures ejus, et judicium ejus festinato advenit.

7. Qui odit correptionem, in vestigio peccatoris, et qui timet Dominum convertetur in corde.

8. Notus a longe potens in lingua, sensatus autem novit cum ille labitur.

9. Qui ædificat domum in pecuniis alienis, quasi qui colligit lapides suos in hiemem.

10. Stuppa collecta synagoga peccantium, et consummatio illorum flamma ignis.

11. Via peccantium complanata lapidibus, et in fine illius fovea inferni.

12. Qui custodit legem continet sensum suum,

13. et consummatio timoris Domini sapientia.

14. Non erudietur qui non est astutus:

15. est astutia multiplicans amaritudinem.

16. Scientia sapientis tamquam inundatio abundabit, et consilium illius sicut fons vite.

17. Interiora fatui quasi vas confractum, et omnem scientiam non tenebit.

18. Verbum sapiens si audierit sciens, landabit illud, et ad se adjiciet: audivit luxuriosus et displicuit illi, et projecit illud post dorsum suum.

19. Narratio fatui quasi sarcina in via, in labio autem sensati invenietur gratia.

20. Os prudentis quæretur in ecclesia, et verba illius cogitabit in corde.

21. Tamquam domus exterminata sic fatuo sapientia, et scientia insensati non vestigabilia verba.

22. Compedes in pedibus stultis doctrina, et quasi vincula manuum super manum dextram.

23. Μωρὸς ἐν γέλῳ ἀνυψοῖ φωνὴν αὐτοῦ, ἀνὴρ δὲ πανοῦργος μόλις ἡσυχῇ μειδιάσει.
24. Ὡς κόσμος χρυσοῦ φρονίμῳ παιδεία, καὶ ὡς χλιδὼν ἐπὶ βραχίονι δεξιῷ.
25. Ποὺς μωροῦ ταχὺς εἰς οἰκίαν, ἄνθρωπος δὲ πολὺπειρος αἰσχυνθήσεται ἀπὸ προσώπου.
26. Ἄφρων ἀπὸ θύρας παρακύπτει εἰς οἰκίαν, ἀνὴρ δὲ πεπαιδευμένος ἐξω στήσεται.
27. Ἀπαιδευσία ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι παρὰ θύραν, ὃ δὲ φρόνιμος βαρυνθήσεται ἀτιμία.
28. Χεῖλη ἄλλοτρίων ἐν τούτοις βαρυνθήσεται, λόγοι δὲ φρονίμων ἐν ζυγῷ σταθήσονται.
29. Ἐν στόματι μωρῶν ἡ καρδιά αὐτῶν, καρδιά δὲ σοφῶν στόμα αὐτῶν.
30. Ἐν τῷ καταρᾶσθαι ἀσεβῇ τὸν σατανᾶν, αὐτὸς καταρᾶται τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.
31. Μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ ψιθυρίζων, καὶ ἐν παροικήσει μισηθήσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Λίθῳ ἡρδαλωμένῳ συνεβλήθη ὀκνηρὸς, καὶ πᾶς ἐκσυριεῖ ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ αὐτοῦ.
2. Βολβίτῳ κοπρίῳ συνεβλήθη ὀκνηρὸς, πᾶς ὁ ἀναιρούμενος αὐτὸν ἐκτινάξει χεῖρα.
3. Αἰσχύνῃ πατρός ἐν γεννήσει ἀπαιδεύτου, θυγάτηρ δὲ ἐπ' ἐλαττώσει γίνεται.
4. Θυγάτηρ φρονίμῳ κληρονομήσει ἄνδρα αὐτῆς, καὶ ἡ καταισχύνοσα, εἰς λύπην γεννήσαντος.
5. Πατέρα καὶ ἄνδρα καταισχύνει ἡ θρασεῖα, καὶ ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀτιμασθήσεται.
6. Μουσικὰ ἐν πένθει ἄκαιρος διήγησις, μάστιγις καὶ παιδεία ἐν παντὶ καιρῷ σοφίας.
7. Συγκολλῶν ὄστρακον ὁ διδάσκων μωρὸν,
8. ἐξεγείρων καθεύδοντα ἐκ βαθέως ὕπνου.
9. Διηγούμενος νυστάζοντι ὁ διηγούμενος μωρῷ, καὶ ἐπὶ συντελείᾳ ἐρεῖ· Τί ἐστιν;
10. Ἐπὶ νεκρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ φῶς, καὶ ἐπὶ μωρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ σύνεσις.
11. Ἦδιον κλαῦσον ἐπὶ νεκρῷ, ὅτι ἀνεπαύσατο,
12. τοῦ δὲ μωροῦ ὑπὲρ θάνατον ἡ ζωὴ πονηρά.
13. Πένθος νεκροῦ ἐπτά ἡμέραι, μωροῦ δὲ καὶ ἀσεβοῦς πᾶσαι αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς αὐτοῦ.
14. Μετὰ ἀφρονος μὴ πληθύνῃς λόγον, καὶ πρὸς ἀσύνετον μὴ πορεύου.
15. Φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα μὴ κόπον ἔχῃς, καὶ οὐ μὴ μολυνθῇς ἐν τῷ ἐντιναγμῷ αὐτοῦ.
16. Ἐκκλινον ἀπ' αὐτοῦ καὶ εὐρήσεις ἀνάπαυσιν, καὶ οὐ μὴ ἀκηδιάσῃς ἐν τῇ ἀπονοίᾳ αὐτοῦ.
17. Ὑπὲρ μολυβδὸν τί βαρυνθήσεται, καὶ τί αὐτῷ ὄνομα, ἀλλ' ἡ μωρός;
18. Ἄμμον καὶ ἄλλα καὶ βῶλον σιδήρου εὐκοπον ὑπενεγκεῖν ἢ ἄνθρωπον ἀσύνετον.
19. Ἰμάντωσις ξυλίνῃ ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδομὴν ἐν συσσεισμῷ οὐ διαλυθήσεται, οὕτως καρδιά ἐστηριγμένη ἐπὶ διανοήματος βουλῆς,
20. ἐν καιρῷ οὐ δειλιάσει. Καρδιά ἡδρασμένη ἐπὶ διανοίας συνέσεως, ὡς κόσμος φαμμωτὸς τοίχου ξυστοῦ.
21. Χάρακες ἐπὶ μετεώρου κείμενοι κατέναντι ἀνέμου οὐ μὴ ὑπομείνωσιν,

23. Fatuus in risu exaltat vocem suam, vir autem sapiens vix tacite subridebit.
24. Sicut ornamentum aureum prudenti doctrina, et quasi brachiale in brachio dextro.
25. Pes fatui velox in domum, homo autem peritus confundetur a persona.
26. Stultus a janua respicit in domum, vir autem eruditus foris stabit.
27. Stultitia hominis auscultare per ostium, prudens autem gravabitur contumelia.
28. Labia alienorum in his gravabuntur, verba autem prudentium statera ponderabuntur.
29. In ore fatuorum cor illorum, cor autem sapientum os eorum.
30. Dum maledicit impius diabolum, maledicit ipse animam suam.
31. Susurro coinquinat animam suam, et in cohabitatione odietur.

CAPUT XXII.

1. Lapidī conspurcato comparatus est piger, et omnis exsibilabit in ignominiam illius.
2. Stercori boum de sterquilinis comparatus est piger, omnis qui tollit illud excutiet manum.
3. Confusio patris de filio indisciplinato, filia autem in minorationem fit.
4. Filia prudens hæreditabit virum suum, et quæ confundit, in tristitiam genitoris.
5. Patrem et virum confundit audax, et ab utrisque inhonorabitur.
6. Musica in luctu importuna narratio, flagella et doctrina in omni tempore sapientiae.
7. Qui docet fatuum conglutinat testam,
8. excitat dormientem de gravi somno.
9. Enarrat dormitanti qui enarrat stulto, et in fine dicet: Quid est?
10. Super mortuum plora, defecit enim lux, et super fatuum plora, defecit enim sensus.
11. Jucundius plora super mortuum, quoniam requievit,
12. fatui autem super mortem vita nequissima.
13. Luctus mortui septem dies, fatui autem et impii omnes dies vitæ illius.
14. Cum stulto ne multiplices sermonem, et ad insensatum non eas.
15. Serva te ab illo, ut non molestiam habeas, et non coinquineris in concussionem illius.
16. Deflecte ab illo et invenies requiem, et non acedaberis in stultitia illius.
17. Super plumbum quid gravabitur, et quod illi aliud nomen, quam fatuus?
18. Arenam et salem et massam ferri facilius est ferre quam hominem imprudentem.
19. Loramentum ligneum colligatum in ædificium non dissolvetur in concussionem, sic cor confirmatur in cogitatione consilii,
20. in tempore non metuet. Cor firmatum in cogitatione intellectus, sicut ornatus arenosus parietis limpidi.
21. Pali in excelso positi contra faciem venti non perma-nebunt,

22. οὕτως καρδίᾳ δειλῇ ἐπὶ διανοήματος μωροῦ κατέναντι παντὸς φόβου οὐ μὴ ὑπομείνῃ.

24. Ὁ νύσσων ὀφθαλμὸν καταΐξει δάκρυα, καὶ ὁ νύσσων καρδίαν ἐκφαίνει αἰσθησιν.

25. Βάλλων λίθον ἐπὶ πετεινᾷ, ἀποσοβεῖ αὐτὰ, καὶ ὁ ὀνειδίζων φίλον διαλύσει φίλιαν.

26. Ἐπὶ φίλον ἐὰν σπάσῃς ῥομφαίαν, μὴ ἀτελπίσης, ἔστι γὰρ ἐπ'ἀνόδος.

27. Ἐπὶ φίλον ἐὰν ἀνοίξῃς στόμα, μὴ εὐλαβηθῇς, ἔστι γὰρ διαλλαγή. Πλὴν ὀνειδισμοῦ καὶ ὑπερηφανίας καὶ μυστηρίου ἀποκαλύψεως καὶ πληγῆς δολίας, ἐν τούτοις ἀποφεύγεται πᾶς φίλος.

28. Πίστιν κτῆσαι ἐν πτωχείᾳ μετὰ τοῦ πλησίον, ἵνα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ὁμοῦ πλησθῇς.

29. Ἐν καιρῷ θλίψεως διάμενε αὐτῷ, ἵνα ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ συγκληρονομήσῃς.

30. Πρὸ πυρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνὸς, οὕτως πρὸ αἱμάτων λοιδορία.

31. Φίλον σκεπάσαι οὐκ αἰσχυνθήσομαι, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οὐ μὴ κρυθῶ, καὶ εἰ κακὰ μοι συμβῇ δι' αὐτόν,

32. πᾶς ὁ ἀκούων φυλάσσεται ἀπ' αὐτοῦ.

33. Τίς δώσει μοι ἐπὶ στόμα μου φυλακὴν, καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων μου σφραγίδα πανοῦργον, ἵνα μὴ πέσω ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἡ γλῶσσά μου ἀπολέσῃ με;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Κύριε πάτερ καὶ δέσποτα ζωῆς μου, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἐν βουλῇ αὐτῶν, μὴ ἀφῇς με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς.

2. Τίς ἐπιστήσῃ ἐπὶ τοῦ διανοήματός μου μάστιγας, καὶ ἐπὶ τῆς καρδίας μου παιδεῖαν σοφίας; ἵνα ἐπὶ τοῖς ἀγνοήμασί μου μὴ φείσωνται, καὶ οὐ μὴ παρῇ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν,

3. ὅπως μὴ πληθύνωσιν αἱ ἀγνοαί μου, καὶ αἱ ἁμαρταί μου πλεονάσωσι, καὶ πεσοῦμαι ἔναντι τῶν ὑπεναντίων, καὶ ἐπιχαρεῖται μοι ὁ ἐχθρὸς μου.

4. Κύριε πάτερ καὶ Θεὲ ζωῆς μου,

5. μετεωρισμὸν ὀφθαλμῶν μὴ δῶς μοι, καὶ ἐπιθυμίαν ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ.

6. Κοιλίας ὀρεῖς καὶ συνουσιασμοὺς μὴ καταλαβέτωσάν με, καὶ ψυχῇ ἀναιδεῖ μὴ παραδῶς με.

ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΟΜΑΤΟΣ.

7. Παιδεῖαν στόματος ἀκούσατε, τέκνα, καὶ ὁ φυλάσσων οὐ μὴ ἄλῃ ἐν τοῖς χειλέσιν αὐτοῦ.

8. Καταλειφθήσεται ἁμαρτωλὸς, καὶ λοιδορὸς καὶ ὑπερήφανος σκανδαλισθήσονται ἐν αὐτοῖς.

9. Ὅρκω μὴ ἐθίσῃς τὸ στόμα σου,

10. καὶ ὀνομασία τοῦ ἁγίου μὴ συνεθισθῇς.

11. Ὡς περ γὰρ οἰκέτης ξεταζόμενος ἐνδελεγῶς ἀπὸ μὴλωπος οὐκ ἐλαττωθήσεται, οὕτως καὶ ὁ ὁμνῶν καὶ ὀνομάζων διαπαντὸς ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ μὴ καθαρισθῇ.

12. Ἄνθρωπος πολυόρκος πλησθήσεται ἀνομίας, καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μάστιξ.

13. Ἐὰν πλημμελήσῃ, ἁμαρτία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ὑπερίδῃ, ἡμαρτε δισσῶς.

22. sic cor timidum in cogitatione stulti contra omnem timorem non resistet.

24. Pungens oculum deducet lacrymas, et qui pungit cor proferit sensum.

25. Mittens lapidem in volatilia, abigit illa, et qui convitiatur amico dissolvit amicitiam.

26. Ad amicum etsi produxeris gladium, non desperes, est enim regressus.

27. Ad amicum si aperueris os, non timeas, est enim concordatio. Excepto improprio et superbia et mysterii revelatione et plaga dolosa, in his effugiet omnis amicus.

28. Fidem posside in paupertate cum proximo, ut in bonis illius simul implearis.

29. In tempore tribulationis permane illi, ut in hereditate illius cohaeres sis.

30. Ante ignem camini vapor et fumus, sic ante sanguines convicia.

31. Amicum protegere non confundar, et a facie illius non me abscondam, etiam si mala mihi evenierint per illum,

32. omnis qui audit cavebit sibi ab eo.

33. Quis dabit mihi in ore meo custodiam, et super labia mea signaculum astutum, ut non cadam ab illa, et lingua mea perdat me?

CAPUT XXIII.

1. Domine pater et dominator vitae meae, ne derelinquas me in consilio eorum, non sinas me cadere in illis.

2. Quis superponet in cogitatu meo flagella, et in corde meo doctrinam sapientiae? ut in ignorationibus meis non parcant, et non praetermittant delicta illorum,

3. ut non accrescant ignorantiae meae, et peccata mea abundant, et decidam in conspectu adversariorum, et gaudebit super me inimicus meus.

4. Domine pater et Deus vitae meae,

5. elationem oculorum ne dederis mihi, et concupiscentiam averte a me.

6. Ventris appetitio et concubitus ne apprehendant me, et animae irreverenti ne tradas me.

DOCTRINA ORIS.

7. Doctrinam oris audite, filii, et qui custodierit non capietur in labiis suis.

8. Apprehendetur peccator, et maledicus et superbus scandalizabuntur in illis.

9. Jurationi non assuefacias os tuum,

10. et nominationi sancti non assuescas.

11. Sicut enim servus interrogatus assidue a livore non minuetur, sic et jurans et nominans semper a peccato non purgabitur.

12. Vir multum jurans implebitur iniquitate, et non discedet a domo ejus plaga.

13. Si deliquerit, delictum illius super ipsum erit, et si dissimulaverit, deliquit dupliciter.

14. Καὶ εἰ διακενῆς ὤμοσεν οὐ δικαιοθήσεται, πλησθήσεται γὰρ ἐπαγωγῶν ὁ οἶκος αὐτοῦ.

15. Ἔστι λέξις ἀντιπεριβεβλημένη θανάτῳ, μὴ εὐρεθῇτω ἐν κληρονομίᾳ Ἰακώβ.

16. Ἀπὸ γὰρ εὐσεβῶν ταῦτα πάντα ἀποστήσεται, καὶ ἐν ἀμαρτίαις οὐκ ἐγκυλισθήσονται.

17. Ἀπαιδευσίαν ἀσυρῇ μὴ συνείσης τὸ στόμα σου, ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ λόγος ἀμαρτίας.

18. Μνήσθητι πατὴρ σου καὶ μητρός σου, ἀναμέσον γὰρ μεγιστάνων συνεδρεύεις.

19. μήποτ' ἐπιλάβῃ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τῷ ἔθισμῳ σου μωρανθῇς, καὶ θελήσεις εἰ μὴ ἐγεννήθης, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ σου καταράσῃ.

20. Ἄνθρωπος συνεπιζήμενος λόγοις ὀνειδισμού, ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευθῇ.

21. Δύο εἶδη πληθύνουσιν ἀμαρτίας, καὶ τὸ τρίτον ἐπάξει ὀργήν.

22. Ψυχὴ θερμὴ ὡς πῦρ καίόμενον, οὐ μὴ σβεσθῇ, ἕως ἂν καταποθῇ.

23. Ἄνθρωπος πόρνος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ, οὐ μὴ παύσῃται ἕως ἂν ἐκκαύσῃ πῦρ.

24. Ἄνθρωπος πόρνος πᾶς ἄρτος ἡδύς, οὐ μὴ κοπάσῃ ἕως ἂν τελευτήσῃ.

25. Ἄνθρωπος παραβαίνων ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ, λέγων ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ· Τίς με ὀρᾷ;

26. Σκότος κυκλῶ μου, καὶ οἱ τοῖχοί με καλύπτουσι, καὶ οὐδεὶς με ὀρᾷ, τί εὐλαδοῦμαι; Τῶν ἀμαρτιῶν μου οὐ μὴ μνησθήσεται ὁ Ὑψιστος,

27. καὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ὁ φόβος αὐτοῦ.

28. Καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ὀφθαλμοὶ Κυρίου μυριοπλασίως ἡλίου φωτεινότεροι, ἐπιβλέποντες πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων, καὶ κατανοοῦντες εἰς ἀπόκρυφα μέρη.

29. Πρινὴ χτισθῆναι, τὰ πάντα ἔγνωσται αὐτῷ, οὕτως καὶ μετὰ τὸ συντελεσθῆναι.

30. Οὗτος ἐν πλατείαις πόλεως ἐκδικηθήσεται, καὶ οὐχ ὑπενόησε πιασθήσεται.

31. Οὕτως καὶ γυνὴ καταλιποῦσα τὸν ἄνδρα, καὶ παριστῶσα κληρονόμον ἐξ ἄλλοτρίου.

32. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐν νόμῳ Ὑψίστου ἠκείθησε, καὶ δεύτερον εἰς ἄνδρα ἑαυτῆς ἐπλημμέλησε, καὶ τὸ τρίτον ἐν πορνείᾳ ἐμοιχεύθη, ἐξ ἄλλοτρίου ἀνδρὸς τέκνα παρέστησεν.

33. Αὕτη εἰς ἐκκλησίαν ἐξαχθήσεται, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐπισκοπῇ ἔσται.

34. Οὐ διαδώσουσι τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς ῥίζαν, καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς οὐ δώσουσι καρπόν.

35. Καταλείψει εἰς κατάραν τὸ μνημόσυον αὐτῆς, καὶ τὸ ὄνειδος αὐτῆς οὐκ ἐξαλειφθήσεται.

36. Καὶ ἐπιγνώσκονται οἱ καταλειφθέντες, ὅτι οὐθὲν κρεῖττον φόβου Κυρίου, καὶ οὐθὲν γλυκύτερον τοῦ προσέχειν ἐντολαῖς Κυρίου. (*)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

ΑΙΝΕΣΙΣ ΣΟΦΙΑΣ.

1. Ἡ σοφία αἰνέσει ψυχὴν αὐτῆς, καὶ ἐν μέσῳ λαοῦ αὐτῆς καυχῆσεται.

(*) 38. Δόξα μεγάλῃ ἀκολουθεῖν Θεῷ· μακρότης δὲ ἡμερῶν, τὸ προσκληθῆναι σε ὑπ' αὐτοῦ. (Comp.)

14. Et si in vacuum juraverit non justificabitur, replebitur enim obductionibus domus ejus.

15. Est loquela induta morte, non inveniatur in hæreditate Jacob.

16. A piis enim omnia hæc auferentur, et in peccatis non se volutabunt.

17. Indisciplinationi temerariæ non assuefacias os tuum, est enim in ea verbum peccati.

18. Memento patris et matris tuæ, in medio enim magnatorum consistis :

19. ne quando oblivioni tradaris in conspectu illorum, et consuetudine tua infatueris, et voles non esse natus, et diem natalitatis tuæ maledices.

20. Homo assuescens verbis improprietatis, in omnibus diebus suis non erudietur.

21. Duo genera abundant peccatis, et tertium adducet iram :

22. Anima calida quasi ignis ardens, non exstinguetur, donec deglutiat :

23. homo fornicarius in corpore carnis suæ, non desinet donec accenderit ignem.

24. Homini fornicario omnis panis dulcis, non cessabit usque ad finem.

25. Homo qui transgreditur lectum suum, dicens in animo suo : Quis me videt ?

26. Tenebræ circumdant me, et parietes cooperiunt me, et nemo me videt, quid vereor? Delictorum meorum non memorabitur Altissimus,

27. et oculi hominum timor ejus.

28. Et non cognovit quoniam oculi Domini decies millies lucidiores sole, insipientes omnes vias hominum, et intrantes in absconditis partes.

29. Antequam crearentur, omnia sunt ei agnita, sic et postquam consummata sunt.

30. Hic in plateis civitatis vindicabitur, et ubi non speravit apprehendetur.

31. Sic et mulier relinquens virum, et statuens hæreditatem ex alieno.

32. Primo enim in lege Altissimi incredula fuit, et secundo in virum suum deliquit, et tertio in fornicatione mæchata est, ex alieno viro filios statuit.

33. Hæc in ecclesiam educetur, et in filios ejus visitatio erit.

34. Non diffundentur filii ejus in radicem, et rami ejus non dabunt fructum.

35. Relinquetur in maledictum memoria ejus, et dedecus ejus non delebitur.

36. Et cognoscent qui relictæ sunt, quoniam nihil melius timore Domini, et nihil dulcius quam attendere mandatis Dei.

CAPUT XXIV.

LAUDATIO SAPIENTIÆ.

1. Sapientia laudabit animam suam, et in medio populi sui gloriabitur.

38. Gloria magna est sequi Deum : longitudo autem dierum, assumi te ab eo.

2. Ἐν ἐκκλησίᾳ Ὑψίστου στόμα αὐτῆς ἀνοίξει, καὶ ἐναντὶ δυνάμεως αὐτοῦ καυχῆσεται.
 5. Ἐγὼ ἀπὸ στόματος Ὑψίστου ἐξῆλθον,
 6. καὶ ὡς διμήχλη κατεκάλυφα γῆν.
 7. Ἐγὼ ἐν ὑψηλοῖς κατεσκήνωσα, καὶ ὁ θρόνος μου ἐν στύλῳ νεφέλης.
 8. Γύρον οὐρανοῦ ἐκύκλωσα μόνη, καὶ ἐν βάθει ἀδύσων περιεπάτησα. Ἐν κύμασι θαλάσσης
 9. καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἐν παντὶ λαῷ
 10. καὶ ἔθνει ἐκτησάμην.
 11. Μετὰ τούτων πάντων ἀνάπαυσιν ἐζήτησα, καὶ ἐν κληρονομίᾳ τινὸς αὐλοῦσέσομαι!;
 12. Τότε ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἀπάντων, καὶ ὁ κτίσας με κατέπαυσε τὴν σκηνήν μου,
 13. καὶ εἶπεν· Ἐν Ἰακώβ κατασκήνωσον, καὶ ἐν Ἰσραὴλ κατακληρονομήθητι.
 14. Πρὸ τοῦ αἰῶνος ἀπ' ἀρχῆς ἔκτισέ με, καὶ ἔως αἰῶνος οὐ μὴ ἐκλίπω. Ἐν σκηνῇ ἁγία ἐνώπιον αὐτοῦ ἐλειτούργησα,
 15. καὶ οὕτως ἐν Σιών ἐστηρίχθην. Ἐν πόλει ἡγαπημένη ὁμοίως με κατέπαυσε, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἡ ἐξουσία μου.
 16. Καὶ ἐρρίζωσα ἐν λαῷ δεδοξασμένῳ, ἐν μερίδι Κυρίου κληρονομίας αὐτοῦ.
 17. Ὡς κέδρος ἀνυψώθην ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ὡς κυπάρισσος ἐν ὄρεσιν Ἀερμόν.
 18. Ὡς φοῖνιξ ἀνυψώθην ἐν αἰγιαλοῖς, καὶ ὡς φυτὰ ῥόδου ἐν Ἱεριχώ.
 19. Ὡς εἰλαία εὐπρεπὴς ἐν πεδίῳ, καὶ ἀνυψώθην ὡς πλάτανος.
 20. Ὡς κιννάμωμον καὶ ἀσπάλαθος ἀρωμάτων δέδωκα ὄσμην, καὶ ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ δέδωκα εὐωδίαν.
 21. Ὡς χαλδάνη καὶ ὄνυξ καὶ στακτὴ, καὶ ὡς λιβάνου ἀτμὶς ἐν σκηνῇ.
 22. Ἐγὼ ὡς τερέμινθος ἐξέτεινα κλάδους μου, καὶ οἱ κλάδοι μου κλάδοι δόξης καὶ χάριτος.
 23. Ἐγὼ ὡς ἀμπelos βλαστήσασα χάριν, καὶ τὰ ἄνθη μου καρπὸς δόξης καὶ πλοῦτου. (*)
 24. Προσελθετε πρὸς μέ, οἱ ἐπιθυμούντές μου, καὶ ἀπὸ τῶν γεννημάτων μου ἐμπλήσθητε.
 25. Τὸ γὰρ μνημόσυνόν μου ὑπὲρ μέλι γλυκὺ, καὶ ἡ κληρονομία μου ὑπὲρ μέλιτος κηροῦ.
 26. Οἱ ἐσθιοντές με ἐτι πεινάσουσι, καὶ οἱ πίνοντές με ἐτι διψήσουσι.
 27. Ὁ ὑπακούων μου οὐκ αἰσχυνῆσεται, καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἐν ἐμοὶ οὐκ ἁμαρτήσουσιν.
 28. Ταῦτα πάντα, βίβλος διαθήκης Θεοῦ ὑψίστου, νόμον δὲ ἐνετείλατο Μωϋσῆς, κληρονομίαν συναγωγαίς Ἰακώβ. (**)

2. In ecclesia Altissimi aperiet os suum, et in conspectu virtutis illius gloriabitur.
 5. Ego ex ore Altissimi prodivi,
 6. et sicut nebula obtexi terram.
 7. Ego in altissimis habitavi, et thronus meus in columna nubis.
 8. Gyrum cœli circuivi sola, et in profundo abyssorum deambulavi. In fluctibus maris
 9. et in omni terra, et in omni populo
 10. et gente possedi.
 11. Cum his omnibus requiem quæsi, et in hereditate cujus morabor?
 12. Tunc præcepit mihi creator omnium, et qui creavit me quiescere fecit tabernaculum meum,
 13. et dixit : In Jacob inhabita, et in Israel hæreditare.
 14. Ante sæculum ab initio creavit me, et usque ad sæculum non desinam. In habitatione sancta coram ipso ministravi,
 15. et sic in Sion firmata sum. In civitate dilecta similiter quiescere me fecit, et in Jerusalem potestas mea.
 16. Et radicavi in populo honorificato, in parte Domini hereditatis ejus.
 17. Quasi cedrus exaltata sum in Libano, et quasi cupressus in montibus Aermon.
 18. Quasi palma exaltata sum in littoribus, et quasi plantæ rosæ in Jericho.
 19. Quasi oliva speciosa in campo, et quasi platanus exaltata sum.
 20. Sicut cinnamomum et aspalathus aromatum dedi odorem, et tamquam myrrha electa dedi suavitatem odoris.
 21. Quasi galbanum et ungula et gutta, et quasi libani vapor in tabernaculo.
 22. Ego quasi terebinthus expandi ramos meos, et rami mei rami honoris et gratiæ.
 23. Ego quasi vitis fructificavi gratiam, et flores mei fructus honoris et honestatis.
 24. Accedite ad me, qui concupiscitis me, et a generationibus meis adimplemini.
 25. Memoria enim mea super mel dulcis, et hereditas mea super mellis favum.
 26. Qui edunt me adhuc esurient, et qui bibunt me adhuc sitient.
 27. Qui audit me non confundetur, et qui operantur in me non peccabunt.
 28. Hæc omnia, liber testamenti Dei altissimi, legem quam mandavit Moyses, hereditatem synagogis Jacob.

(*) 24. Ἐγὼ μήτηρ τῆς ἀγαπήσεως τῆς καλῆς, καὶ φόβου καὶ γνώσεως καὶ τῆς δόξης ἐλπίδος.

25. Δίδωμαι δὲ σύμπασιν τοῖς τέκνοις μου ἀειγενεῖς τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ. (Compl.)

(**) 33. Νόμος δὲ ἐνετείλατο ἡμῖν Μωϋσῆς, κληρονομίαν ἐν συναγωγαίς Ἰακώβ. Μὴ ἐκλύεσθε ἰσχύειν ἐν Κυρίῳ, ἵνα κραταιώσῃ ὑμᾶς αὐτός. Κολῶσθε πρὸς αὐτόν· Κύριος παντοκράτωρ ὁ Θεὸς μόνος ἐστὶ, καὶ οὐκ ἐστὶν ἐτι πλὴν αὐτοῦ σωτὴρ. (C.)

24. Ego mater pulchræ dilectionis, et timoris et agnitionis et sanctæ spel.

25. Do autem omnibus filiis meis dictis ab illo sempiternos fructus.

33. Lex quam mandavit nobis Moyses, hereditatem in congregationibus Jacob. Ne deficiatis vires habere in Domino, ut confortet vos ipse. Conjungimini ad illum : Dominus omnipotens Deus solus est, et non est amplius præter eum salvator.

35. Ὁ πημπλὼν ὡς Φεισὼν σοφίαν, καὶ ὡς Τίγρις ἐν ἡμέραις νέων.
 36. Ὁ ἀναπληρῶν ὡς Εὐφράτης σύνεσιν, καὶ ὡς Ἰορδάνης ἐν ἡμέραις θερισμοῦ.
 37. Ὁ ἐκφαίνων ὡς φῶς παιδεῖαν ὡς Γῆον, ἐν ἡμέραις τρυγητοῦ.
 38. Οὐ συνετέλεσεν ὁ πρῶτος γνῶναι αὐτήν, καὶ οὕτως ὁ ἔσχατος οὐκ ἐξηγίασεν αὐτήν.
 39. Ἀπὸ γὰρ θαλάσσης ἐπληθύνθη διανόημα αὐτῆς, καὶ ἡ βουλὴ αὐτῆς ἀπὸ ἀβύσσου μεγάλης. (*)
 41. Κἀγὼ ὡς διώρυξ ἀπὸ ποταμοῦ, καὶ ὡς ὕδραγωγὸς ἐξῆλθον εἰς παραδείσους.
 42. Ἐίπα· Ποτίω μου τὸν κῆπον, καὶ μεθύσω μου τὴν πρασιάν·
 43. καὶ ἰδοὺ ἐγένετό μοι ἡ διώρυξ εἰς ποταμὸν, καὶ ὁ ποταμὸς μου ἐγένετο εἰς θάλασσαν.
 44. Ἐτι παιδεῖαν ὡς ὄρθρον φωτιῶ, καὶ ἐκφανῶ αὐτὰ ἕως εἰς μακράν.
 46. Ἐτι διδασκαλίαν ὡς προφητεῖαν ἐκχεῶ, καὶ καταλείψω αὐτήν εἰς γενεὰς αἰώνων.
 47. Ἰδετε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Ἐν τρισὶν ὥραισθην καὶ ἀνέστην ὥραία ἔναντι Κυρίου καὶ ἀνθρώπων·
 2. ὁμόνοια ἀδελφῶν, καὶ φιλία τῶν πλησίων, καὶ γυνὴ καὶ ἀνὴρ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι.
 3. Τρία δὲ εἶδη ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ προσώχθισα σφόδρα τῇ ζωῇ αὐτῶν·
 4. πτωχὸν ὑπερήφανον, καὶ πλούσιον ψεύστην, γίγνοντα μοιχὸν ἐλαττούμενον συνέσει.
 5. Ἐν νεότητι οὐ συναγῆρχας, καὶ πῶς ἂν εὔροις ἐν τῷ γήρᾳ σου;
 6. Ὡς ὥραϊον πολιταῖς κρίσις, καὶ πρεσβυτέροις ἐπιγνῶναι βουλήν.
 7. Ὡς ὥραία γερόντων σοφία, καὶ δεδοξασμένοις διανοήματα καὶ βουλὴ.
 8. Στέφανος γερόντων πολυπειρία, καὶ τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος Κυρίου.
 9. Ἐννέα ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν καρδίᾳ, καὶ τὸ δέκατον ἐρῶ ἐπὶ γλώσσης·
 10. Ἄνθρωπος εὐφραίνόμενος ἐπὶ τέκνοις, ζῶν καὶ βλέπων ἐπὶ πτώσει ἐχθρῶν.
 11. Μακάριος ὁ συνοικῶν γυναικὶ συνετῇ, καὶ ὃς ἐν γλώσσῃ οὐκ ὠλίσθησε, καὶ ὃς οὐκ ἐδούλευσεν ἀναξίῳ αὐτοῦ.
 12. Μακάριος ὃς εὔρε φρόνησιν, καὶ ὃ διηγούμενος εἰς ὦτα ἀκούοντων.
 13. Ὡς μέγας ὁ εὐρὼν σοφίαν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὑπὲρ τὸν φοβούμενον τὸν Κύριον.
 14. Φόβος Κυρίου ὑπὲρ πᾶν ὑπερέβαλεν,
 15. ὁ κρατῶν αὐτοῦ τίτιν ἡμωιθήσεται;
 16. Πᾶσαν πληγὴν καὶ μὴ πληγὴν καρδίας,

(*) 40. Ἐγὼ ἡ σοφία ὡς διώρυξ ἀπὸ ποταμοῦ. (Compl.)

35. Qui implet quasi Phison sapientiam, et sicut Tigris in diebus novorum.
 36. Qui adimplet quasi Euphrates sensum, et quasi Jordanes in diebus messis.
 37. Qui emittit disciplinam sicut lucem, quasi Gehon in diebus vindemiæ.
 38. Non consummavit primus scire ipsam, et sic ultimus non investigavit eam.
 39. A mari enim abundavit cogitatio ejus, et consilium ejus ab abyssu magna.
 41. Et ego sicut fossa de flumine, et sicut aquæductus exivi in paradisum.
 42. Dixi: Potabo hortum meum, et inebriabo pratum meum:
 43. et ecce facta est mihi fossa in fluvium, et fluvius meus factus est in mare.
 44. Adhuc doctrinam quasi antelucanum illuminabo, et ostendam ea usque in longinquum.
 46. Adhuc doctrinam quasi prophetiam effundam, et relinquam illam in generationes sæculorum.
 47. Videte quoniam non soli mihi laboravi, sed omnibus exquirentibus eam.

CAPUT XXV.

1. In tribus decora facta sum et surrexi decora coram Domino et hominibus:
 2. concordia fratrum, et amicitia proximorum, et vir et mulier sibi bene consentientes.
 3. Tres autem species odivit anima mea, et indignata sum vitæ illorum:
 4. pauperem superbum, et divitem mendacem, senem adulterum diminutum intellectum.
 5. In juventute tua non congregasti, et quomodo in senectute tua invenies?
 6. Quam speciosum canitie judicium, et presbyteris cognoscere consilium!
 7. Quam speciosa veteranis sapientia, et gloriosis intellectus et consilium!
 8. Corona senum multa peritia, et gloria illorum timor Domini.
 9. Novem cogitationes beatificavi in corde, et decimam dicam in lingua:
 10. Homo qui jucundatur in filiis, vivens et videns subversionem inimicorum.
 11. Beatus qui habitat cum muliere sensata, et qui in lingua non est lapsus, et qui non servivit indigno se.
 12. Beatus qui invenit prudentiam, et qui narrat in aures audientium.
 13. Quam magnus est qui invenit sapientiam! sed non est super timentem Dominum.
 14. Timor Domini super omnia se superposuit,
 15. qui tenet illum cui assimilabitur?
 16. Omnem plagam et non plagam cordis,

40. Ego sapientia sicut fossa a flumine.

19. καὶ πᾶσαν πονηρίαν καὶ μὴ πονηρίαν γυναικός.
 20. Πᾶσαν ἐπαγωγὴν καὶ μὴ ἐπαγωγὴν μισούντων,
 21. καὶ πᾶσαν ἐκδίκησιν καὶ μὴ ἐκδίκησιν ἐχθρῶν.
 22. Οὐκ ἔστι κεφαλὴ ὑπὲρ κεφαλῆν ὄφειος,
 23. καὶ οὐκ ἔστι θυμὸς ὑπὲρ θυμὸν ἐχθροῦ. Συνοικῆ-
 σαι λέοντι καὶ δράκοντι εὐδοκήσω, ἢ ἐνοικῆσαι μετὰ
 γυναικὸς πονηρᾶς.

24. Πονηρία γυναικὸς ἀλλοιοῖ τὴν ὄρασιν αὐτῆς, καὶ
 σκοτοῖ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡς σάκκον. Ἀναμέσον τοῦ
 πλησίον αὐτοῦ

25. ἀναπνεύεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἀκούσας ἀνεστέ-
 ναξε πικρά.

26. Μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικὸς, κλη-
 ρος ἁμαρτωλοῦ ἐπιτέσσει αὐτῇ.

27. Ἀνάβασις ἁμυνώδης ἐν ποσὶ πρεσβυτέρου, οὕτως
 γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύχῳ.

28. Μὴ προσέσσης ἐπὶ κάλλος γυναικὸς, καὶ γυναῖκα
 μὴ ἐπιποθήσῃς.

29. Ὅργη καὶ ἀνάιδεια καὶ αἰσχύνῃ μεγάλη.

30. γυνή, ἐὰν ἐπιχορηγῇ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.

31. Καρδία ταπεινὴ καὶ πρόσωπον σκυθρωπὸν καὶ
 πληγὴ καρδίας, γυνὴ πονηρά.

32. Χεῖρες παρειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα,
 ἧτις οὐ μακαριεῖ τὸν ἀνδρα αὐτῆς.

33. Ἀπὸ γυναικὸς ἀρχὴ ἁμαρτίας, καὶ δι' αὐτὴν
 ἀποθνήσκουσιν πάντες.

34. Μὴ δῶς ὕδατι διεξοδόν, μηδὲ γυναικὶ πονηρᾷ
 ἐξουσίαν.

35. Εἰ μὴ πορεύεται κατὰ χεῖρά σου,

36. ἀπὸ τῶν σαρκῶν σου ἀπώτεμε αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'.

1. Γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνὴρ, καὶ ἀριθμὸς
 τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ διπλάσιος.

2. Γυνὴ ἀνδρείᾳ εὐφραίνει τὸν ἀνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ
 ἔτη αὐτοῦ πληρώσει ἐν εἰρήνῃ.

3. Γυνὴ ἀγαθὴ μερίδι ἀγαθῇ, ἐν μερίδι φοβουμένων
 Κύριον δοθήσεται.

4. Πλουσίου δὲ καὶ πτωχοῦ καρδία ἀγαθὴ, ἐν παντὶ
 καίρῳ πρόσωπον ἱλαρόν.

5. Ἀπὸ τριῶν εὐλαβήθη ἡ καρδία μου, καὶ ἐπὶ τῷ
 τετάρτῳ προσώπῳ ἐδέθηται.

6. Διαβολὴν πόλεως, καὶ ἐκκλησίαν ὄχλου,

7. καὶ καταψευσμὸν ὑπὲρ θάνατον πάντα μοχθηρά.

8. Ἄλγος καρδίας καὶ πένθος γυνὴ

9. ἀντίζηλος ἐπὶ γυναικὶ, καὶ μάλιστα γλώσσης πᾶ-
 σιν ἐπικοινωνούσα.

10. Βοοῦντων σαλευόμενον γυνὴ πονηρά, ὁ κρατῶν
 αὐτῆς ὡς ὁ δρασσομένος σκορπίου.

11. Ὅργη μεγάλη γυνὴ μέθυρος, καὶ ἀσχημοσύνην
 αὐτῆς οὐ συγκαλύψει.

12. Πορνεία γυναικὸς ἐν μετεωρισμοῖς ὀφθαλμῶν,
 καὶ ἐν τοῖς βλεφάροις αὐτῆς γνωσθήσεται.

13. Ἐπὶ θυγατρὶ ἀδιατρέπτω στερέωσον φυλακὴν,
 ἵνα μὴ εὐροῦσα ἀνεσιν ἑαυτῇ χρησται.

14. Ὅπισω ἀναιδούς ὀφθαλμοῦ φύλαξαι, καὶ μὴ
 θαυμάσῃς ἐὰν εἰς σέ πλημμελήσῃ.

15. Ὡς διψῶν ὁδοιπόρος τὸ στόμα ἀνοίγει, καὶ ἀπὸ

19. et omnem nequitiam et non nequitiam mulieris.

20. Omnem obductionem et non obductionem odientium,

21. et omnem vindictam et non vindictam inimicorum.

22. Non est caput super caput colubri,

23. et non est ira super iram inimici. Commorari leoni
 et draconi placebit mihi, quam habitare cum muliere ne-
 quam.

24. Malitia mulieris immutat faciem ejus, et obcæcat
 vultum ejus quasi saccum. In medio proximorum suorum

25. concidet vir ejus, et audiens suspiravit amare.

26. Brevis omnis malitia ad malitiam mulieris, sors pec-
 catoris cadat super illam.

27. Ascensus arenosus in pedibus veterani, sic mulier
 linguata viro quieto.

28. Ne procidas ad speciem mulieris, et non concupiscas
 mulierem.

29. Ira et irreverentia et confusio magna

30. mulier, si subministret viro suo.

31. Cor humile et facies tristis et plaga cordis, mulier
 nequam.

32. Manus debiles et genua dissoluta, quæ non beatifica-
 bit virum suum.

33. A muliere initium peccati, et per illam omnes mori-
 mur.

34. Ne des aquæ exitum, nec mulieri nequam potestatem.

35. Si non ambulaverit ad manum tuam,

36. a carnibus tuis abscinde illam.

CAPUT XXVI.

1. Mulieris bonæ beatus vir, et numerus annorum illius
 duplex.

2. Mulier fortis oblectat virum suum, et annos illius
 implebit in pace.

3. Pars bona mulier bona, in parte timentium Dominum
 dabitur.

4. Divitis autem et pauperis cor bonum, in omni tempo-
 re vultus hilaris.

5. A tribus timuit cor meum, et in quarto facie suppli-
 cavi :

6. Delaturam civitatis, et collectionem turbæ,

7. et calumniam mendacem : super mortem omnia gra-
 via.

8. Dolor cordis et luctus mulier

9. zelotypa in mulierem zelotypam, et flagellum linguæ
 omnibus communicans.

10. Bonum jugum quod commovetur mulier nequam,
 qui tenet illam quasi qui apprehendit scorpionem.

11. Ira magna mulier ebriosa, et turpitudinem suam non
 conteget.

12. Fornicatio mulieris in extollentia oculorum, et in
 palpebris illius agnoscetur.

13. In filia non avertente se firma custodiam, ne inventa
 remissione utatur se.

14. Post irreverentem oculum cave, et non mireris si
 in te deliquerit.

15. Sicut viator sitiens os aperit, et ab omni aqua pro-

παντός ὕδατος τοῦ σύγγυς πίεται, κατέναντι παντός πασσάλου καθίσταται, καὶ ἐναντι βέλους ἀνοίξει φαρέ-
τραν.

16. Χάρις γυναῖκος τέρπει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὀστέα αὐτοῦ πιανεῖ
17. ἡ ἐπιστήμη αὐτῆς. Δόσις Κυρίου
18. γυνὴ σιγηρὰ, καὶ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα πεπα-
ιδευμένης ψυχῆς.
19. Χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ αἰσχυνητρά,
20. καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς πᾶς ἄξιος ἐγκρατοῦς ψυχῆς.
21. Ὁ ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις Κυρίου, καὶ κάλ-
λος ἀγαθῆς γυναῖκος ἐν κόσμῳ οἰκίας αὐτοῦ.
22. Λύχνος ἐκλάμπων ἐπὶ λυχνίας ἁγίας, καὶ κάλλος
προσώπου ἐπὶ ἡλικίᾳ στασίμῃ.
23. Στυλοὶ χρύσειοι ἐπὶ βάσεως ἀργυρᾶς, καὶ πόδες
ὥρατοί ἐπὶ στέρνοις εὐσταθοῦς. (*)
25. Ἐπὶ δυοὶ λελύπηται ἡ καρδία μου, καὶ ἐπὶ τῷ
τρίτῳ θυμὸς μοι ἐπῆλθεν.
26. ἄνθρωπος πολεμιστῆς ὑστερῶν δι' ἔνδειαν, καὶ ἄνδρες
συνετοὶ ἐὰν σκυβαλισθῶσιν.
27. Ἐπανάγων ἀπὸ δικαιοσύνης ἐπὶ ἁμαρτίαν, ὁ
Κύριος ἐτοιμάσει εἰς ῥομφαίαν αὐτόν.
28. Μόλις ἐξελεῖται ἔμπορος ἀπὸ πλημμελείας, καὶ
οὐ δικαιωθήσεται κάπηλος ἀπὸ ἁμαρτίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Χάριν ἀδιαφόρου πολλοὶ ἥμαρτον, καὶ ὁ ζητῶν
πληθύνει ἀποστρέφει ὀφθαλμόν.
2. Ἀναμέσον ἁρμῶν λίθων παγήσεται πάσσαλος,
καὶ ἀναμέσον πράσεως καὶ ἀγορασμοῦ συντριβήσεται
ἁμαρτία.
4. Ἐὰν μὴ ἐν φόβῳ Κυρίου κρατήσῃ κατὰ σπουδὴν,
ἐν τάχει καταστραφῆσεται αὐτοῦ ὁ οἶκος.
5. Ἐν σείσματι κοσκίνου διαμένει κοπρία, οὕτως
σκύβαλα ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ αὐτοῦ.
6. Σκευὴ κεραμῆος δοκιμάζει κάμινος, καὶ πειρα-
σμὸς ἀνθρώπου ἐν διαλογισμῷ αὐτοῦ.
7. Γεώργιον ξύλου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ, οὕτως
λόγος ἐνθυμήματος καρδίας ἀνθρώπου.
8. Πρὸ λογισμοῦ μὴ ἐπαινέσῃς ἄνδρα, οὗτος γὰρ
πειρασμὸς ἀνθρώπων.
9. Ἐὰν διώκῃς τὸ δίκαιον, καταλήψῃ, καὶ ἐνδύσῃ
αὐτὸ ὡς ποδήρη δόξης.
10. Πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια αὐτοῖς καταλύσει, καὶ
ἀλήθεια πρὸς τοὺς ἐργαζομένους αὐτὴν ἐπανεῖξει.
11. Λέων θήραν ἐνεδρεῖ, οὕτως ἁμαρτίαι ἐργαζο-
μένων ἀδίκων.
12. Διήγησις εὐσεβοῦς διαπαντὸς σοφία, ὁ δὲ ἄφρων
ὡς σελήνη ἀλλοιοῦται.
13. Εἰς μέσον ἀσυνέτων συντήρησον καιρὸν, εἰς μέ-
σον δὲ διανοοιζόμενον ἐνδελέχῃ.
14. Διήγησις μωρῶν προσόχισμα, καὶ ὁ γέλως αὐ-
τῶν ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας.
15. Λαλιὰ πολυλόχου ὀρθώσει τρίχας, καὶ ἡ μάχη
αὐτῶν ἐμφραγμὸς ὧτων.

(*) 24. Τέκνον, ἀκμὴν ἡλικίας σου συντήρησον ὑγιῆ, καὶ
μὴ ὄψις ἀλλοτριῶς τὴν ἰσχύν σου. (Compl.)

xima bibet, contra omnem palum sedebit, et contra sagi-
tam aperiet pharetram.

16. Gratia mulieris delectabit virum suum, et ossa illius
impinguabit
17. scientia ipsius. Datum Domini est
18. mulier taciturna, et non est commutatio eroditæ
animæ.
19. Gratia super gratiam mulier pudorata,
20. et non est pondus orname dignum continentis animæ.
21. Sol exoriens in altissimis Domini, et species mulieris
bonæ in ornameto domus suæ.
22. Lucerna lucens super candelabrum sanctum, et spe-
cies faciei in ætate stabili.
23. Columnæ aureæ super basim argenteam, et pedes
decori in pectoribus stabili.
25. In duobus contristatum est cor meum, et in tertio
iracundia mihi advenit :
26. vir bellator deficiens per inopiam, et viri sensati si
contemnuntur.
27. Regrediens a justitia ad peccatum, Dominus parabit
eum ad romphæam.
28. Difficile exuetur negotians a delicto, et non justifica-
bitur caupo a peccato.

CAPUT XXVII.

1. Propter indifferens multi deliquerunt, et qui quærit
locupletari avertet oculum.
2. In medio compaginis lapidum palus figetur, et inter
medium venditionis et emptionis angustiaabitur peccatum.
4. Si non in timore Domini tenuerit se instanter, cito sub-
vertetur domus ejus.
5. In percussura cribri remanet finis, sic quisquiliæ
hominis in cogitatione ejus.
6. Vasa figuli probat fornax, et tentatio hominis in ser-
mocinatione ejus.
7. Culturarum ligni ostendit fructus ipsius, sic verbum ex-
cogitatum hominis cor.
8. Ante sermonem non laudes virum, hæc enim tenta-
tio est hominum.
9. Si sequareis justitiam, apprehendes, et indues illam
quasi poderem honoris.
10. Volatilia ad sibi similia divertent, et veritas ad eos
qui operantur ipsam revertetur.
11. Leo venationi insidiatur, sic peccata operantibus
iniqua.
12. Narratio pii semper sapientia, stultus autem ut luna
mutatur.
13. In medio insensatorum serva tempus, in medio au-
tem cogitantium assiduus esto.
14. Narratio fatuorum odiosa, et risus eorum in delitiis
peccati.
15. Loquela multum jurantis arriget capillos, et jurgium
eorum obturatio aurium.

24. Fili, florem ætatis tuæ conserva sanam, et ne des alienis
robur tuum.

16. Ἐκχυοὺς αἵματος μάχη υπερηφάνων, καὶ ἡ διολιθόρησις αὐτῶν ἀκοή μοχθηρά.

17. Ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσε πίστιν, καὶ οὐ μὴ εὕρῃ φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

18. Στέρξον φίλον, καὶ πιστώθητι μετ' αὐτοῦ.

19. Ἐάν δὲ ἀποκαλύψῃς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, οὐ μὴ καταδιώξῃς ὀπίσω αὐτοῦ.

20. Καθὼς γὰρ ἀπώλεσεν ἄνθρωπος τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, οὕτως ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ πλησίον.

21. Καὶ ὡς πετεινὸν ἐκ χειρὸς σου ἀπέλυσας, οὕτως ἀφῆκας τὸν πλησίον, καὶ οὐ θηρεύσεις αὐτόν.

22. Μὴ αὐτὸν διώξῃς, ὅτι μακρὰν ἀπέστη, καὶ ἐξέφυγεν ὡς δορκὰς ἐκ παγίδος. Ὅτι θραυμά ἐστι.

23. καταδῆσαι, καὶ λοιδορίας ἐστὶ διαλλαγή.

24. ὁ δὲ ἀποκαλύψας μυστήρια ἀπήλπισεν.

25. Διανεύων ὀφθαλμῷ τεκταίνει κακὰ, καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἀποστήσει ἀπ' αὐτοῦ.

26. Ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκανεὶ στόμα σου, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων σου ἐκθαυμάσει· ὕστερον δὲ διαστρέψει τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς λόγοις σου δώσει σκάνδαλον.

27. Πολλὰ ἐμίσησα καὶ οὐχ ὁμοίωσα αὐτῷ, καὶ ὁ Κύριος μισήσει αὐτόν.

28. Ὁ βάλλων λίθον εἰς ὕψος ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ βάλλει, καὶ πληγὴ δολία διελεῖ τραύματα.

29. Ὁ δρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται, καὶ ὁ ἴστων παγίδα ἐν αὐτῇ ἀλώσεται.

30. Ὁ ποιῶν πονηρὰ εἰς αὐτὸν κυλισθήσεται, καὶ οὐ μὴ ἐπιγνῶ πόθεν ἦκει αὐτῷ.

31. Ἐμπαιγμὸς καὶ δνειδισμὸς υπερηφάνων, καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς λέων ἐνεδρεύει αὐτόν.

32. Παγίδι ἀλώσονται οἱ εὐφραϊνόμενοι πτώσει εὐσεβῶν, καὶ δδύνη καταναλώσει αὐτοὺς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν.

33. Μῆνις καὶ ὀργὴ καὶ ταῦτα ἐστὶ βδελύγματα, καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ἐγκρατὴς ἐστὶ αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Ὁ ἐκδικῶν παρὰ Κυρίου εὐρήσει ἐκδίκησιν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ διατηρῶν διατηρήσει.

2. Ἀφ' ἐκδίκημα τῷ πλησίον σου, καὶ τότε δεηθέντος σου αἱ ἁμαρτίαι σου λυθήσονται.

3. Ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ συντηρεῖ ὀργὴν, καὶ παρὰ Κυρίου ζητεῖ ἴασιν.

4. Ἐπ' ἄνθρωπον ὅμοιον αὐτῷ οὐκ ἔχει ἔλεος, καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεῖται;

5. Αὐτὸς σὰρξ ὢν διατηρεῖ μῆνιν, τίς ἐξιλάσεται τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ;

6. Μνήσθητι τὰ ἔσχατα, καὶ παῦσαι ἐχθραίνων.

7. καταφθορὰν καὶ θάνατον, καὶ ἐμμενε ἐντολαίς.

8. Μνήσθητι ἐντολῶν καὶ μὴ μηνίσῃς τῷ πλησίον,

9. καὶ διαθήκης Ὑψίστου, καὶ πάριδε ἄγνοιαν.

10. Ἀπόσχου ἀπὸ μάχης, καὶ ἐλαττώσεις ἁμαρτίας.

11. Ἄνθρωπος γὰρ θυμῶδης ἐκκαύσει μάχην. Καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ταραξεί φίλους, καὶ ἀναμέσον εἰρηνευόντων ἐμβάλλει διαβολήν.

12. Κατὰ τὴν ὕλην πυρὸς οὕτως ἐκκαυθήσεται, κατὰ τὴν ἰσχὴν τοῦ ἀνθρώπου ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἐστὶ, καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ἀνυψώσει ὀργὴν αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν στερῶσιν τῆς μάχης ἐκκαυθήσεται.

16. Effusio sanguinis rixa superborum, et maledictio illorum auditus gravis.

17. Qui denudat arcana fidem perdidit, et non inveniet amicum ad animum suum.

18. Dilige amicum, et conjungere fide cum illo :

19. si autem denudaveris absconsa illius, non persequaris post eum.

20. Sicut enim perdidit homo inimicum suum, sic qui perdidit amicitiam proximi.

21. Et sicut qui dimisit avem de manu sua, sic demisisti proximum, et non eum capies.

22. Non illum sequaris, quoniam longe discessit, et effugit quasi caprea de laqueo. Quoniam vulnus est

23. colligare, et maledicti est concordatio :

24. qui autem denudavit mysteria desperavit.

25. Annuens oculo fabricat iniqua, et nemo ipsum removebit ab ipso.

26. In conspectu oculorum tuorum indulcabit os tuum, et super sermones tuos admirabitur : novissime autem pervertet os suum, et in verbis tuis dabit scandalum.

27. Multa odivi et non coaequavi ei, et Dominus odiet illum.

28. Qui in altum mittit lapidem super caput suum mittit, et plaga dolosa dividet vulnera.

29. Qui foveam fodit incidet in eam, et qui statuit laqueum in eo capietur.

30. Qui facit mala super ipsum volventur, et non agnoscat unde adveniant sibi.

31. Illusio et improprium superborum, et vindicta sicut leo insidiabitur illi.

32. Laqueo capiuntur qui oblectantur casu justorum, et dolor consumet illos antequam moriantur.

33. Ira et furor etiam haec sunt abominationes, et vir peccator continens erit illorum.

CAPUT XXVIII.

1. Qui vindicat a Domino inveniet vindictam, et peccata illius servans servabit.

2. Remitte injuriam proximo tuo, et tunc deprecanti tibi peccata solventur.

3. Homo homini reservat iram, et a Deo quaerit medelam.

4. In hominem similem sibi non habet misericordiam, et de peccatis suis deprecatur?

5. Ipse cum caro sit reservat iram, quis propitiabit peccata illius?

6. Memento novissimorum, et desine inimicari :

7. tabitudinis et mortis, et permane in mandatis.

8. Memorare mandata et ne irascaris proximo,

9. et testamentum Altissimi, et despicie ignorantiam.

10. Abstine a lite, et minues peccata :

11. homo enim iracundus incendet litem. Et vir peccator turbabit amicos, et in medio pacem habentium immittit calumniam.

12. Secundum materiam ignis sic exardescet, secundum virtutem hominis iracundia illius erit, et secundum substantiam exaltabit iram suam, et secundum firmitatem rixae exardescet.

13. Ἐρις κατασπευδομένη ἔκκαίει πῦρ, καὶ μάχη κατασπεύδουσα ἔχχει αἷμα.

14. Ἐὰν φυσιθῇς εἰς σπινθῆρα ἔκκαήσεται, καὶ ἐὰν πύσης ἐπ' αὐτὸν σβεσθήσεται, καὶ ἀμφοτέρα ἐκ τοῦ στόματός σου ἐκπορεύεται.

15. Ψίθυρον καὶ διγλωσσον καταρᾶσθαι, πολλοὺς γὰρ εἰρηνεύοντας ἀπώλεσαν.

16. Γλῶσσα τρίτη πολλοὺς ἐσάλεψε, καὶ διέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος.

17. καὶ πόλεις ὀχυράς καθεῖλε, καὶ οἰκίας μεγιστάνων κατέστρεψε.

19. Γλῶσσα τρίτη γυναῖκας ἀνδρείας ἐξέβαλε, καὶ ἐστέρησεν αὐτάς τῶν πόνων αὐτῶν.

20. Ὁ προσέχων αὐτῇ οὐ μὴ εὕρῃ ἀνάπαυσιν, οὐδὲ κατασκηνώσει μεθ' ἡσυχίας.

21. Πληγὴ μάλιστα ποιεῖ μώλωπα, πληγὴ δὲ γλώσσης συχλάσει ὅσα.

22. Πολλοὶ ἔπесαν ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ οὐχ ὡς οἱ πεπτωκότες διὰ γλῶσσαν.

23. Μακάριος ὁ σκεπασθεὶς ἀπ' αὐτῆς, ὃς οὐ διήλθεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς, ὃς οὐχ εἴλκυσε τὸν ζυγὸν αὐτῆς, καὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς οὐκ ἐδέθη.

24. Ὁ γὰρ ζυγὸς αὐτῆς ζυγὸς σιδηροῦς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς δεσμοὶ χαλκοί.

25. Θάνατος πονηρὸς ὁ θάνατος αὐτῆς, καὶ λυσitelλῆς μάλλον ὁ ἄδης αὐτῆς.

26. Οὐ μὴ κρατήσῃ εὐσεβῶν, καὶ ἐν τῇ φλογὶ αὐτῆς οὐ καήσονται.

27. Οἱ καταλείποντες Κύριον ἐμπεσοῦνται εἰς αὐτήν, καὶ ἐν αὐτοῖς ἔκκαήσεται, καὶ οὐ μὴ σβεσθῇ. Ἐξαποσταλήσεται ἐπ' αὐτοῖς ὡς λέων, καὶ ὡς πάρδαλις λυμάνειται αὐτούς.

28. Ἴδε περίφραξον τὸ κτήμά σου ἀκάνθαις,

29. τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον κατάδησον· καὶ τοῖς λόγοις σου ποίησον ζυγὸν καὶ σταθμὸν, καὶ τῷ στόματί σου ποίησον θύραν καὶ μοχλόν.

30. Πρόσεχε μήπως ὀλισθήσῃς ἐν αὐτῇ, μὴ πέσῃς κατέναντι ἐνεδρεύοντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Ὁ ποιῶν ἔλεος δανειεῖ τῷ πλησίον, καὶ ὁ ἐπισχῶν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τηρεῖ ἐντολάς.

2. Δάνεισον τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρεῖας αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἀπόδος τῷ πλησίον εἰς τὸν καιρὸν.

3. Στερέωσον λόγον, καὶ πιστώθητι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὐρήσεις τὴν χρεῖαν σου.

4. Πολλοὶ ὡς εὐρεμα ἐνόμισαν θάνατος, καὶ παρέσχον πόνον τοῖς βοηθήσασιν αὐτοῖς.

5. Ὅπως οὐ λάβῃ καταφιλήσει χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλησίον ταπεινώσει φωνήν.

6. Καὶ ἐν καιρῷ ἀποδόσεως παρελκύσει χρόνον, καὶ ἀποδώσει λόγους ἀκηδίας καὶ τὸν καιρὸν αἰτιάσεται.

7. Ἐὰν ἰσχύσῃ, μόλις κομίσεται τὸ ἥμισυ, καὶ λογιέται αὐτὸ ὡς εὐρεμα.

8. Εἰ δὲ μὴ, ἀπεστέρησεν αὐτὸν τῶν χρημάτων αὐτοῦ, καὶ ἐκτίσαστο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν.

9. κατάρας καὶ λοιδορίας ἀποδώσει αὐτῷ, καὶ ἀντὶ δόξης ἀποδώσει αὐτῷ ἀτιμίαν.

10. Πολλοὶ χάριν πονηρίας ἀπέστρεψαν, ἀποστέρηθῃναι δωρεάν εὐλαβήθησαν.

13. Contentio festinata incendit ignem, et rixa festinans effundit sanguinem.

14. Si sufflaveris scintillam exardescet, et si expueris super illam exstinguetur, et utraque ex ore tuo proficiscuntur.

15. Susurrionem et bilinguem maledicere, multos enim pacem habentes perdiderunt.

16. Lingua tertia multos commovit, et dispersit illos de gente in gentem :

17. et civitates munitas destruxit, et domos magnatorum subvertit.

19. Lingua tertia mulieres viriles ejecit, et privavit illas laboribus suis.

20. Qui attendit illi non inveniet requiem, nec habitabit cum requie.

21. Flagelli plaga livorem faciet, plaga autem linguæ comminuet ossa.

22. Multi ceciderunt in ore gladii, et non ut ii qui ceciderunt per linguam.

23. Beatus qui tectus est ab ea, qui in iracundia illius non transivit, qui non traxit jugum illius, et in vinculis illius non est ligatus.

24. Jugum enim illius jugum ferreum est, et vincula illius vincula area.

25. Mors illius mors nequissima, et utilis potius infernus quam illa.

26. Non obtinebit pius, et in flamma illius non comburentur.

27. Qui relinquunt Dominum incident in illam, et exardebit in illis, et non exstinguetur. Immittetur in illos quasi leo, et quasi pardus perdet eos.

28. Ecce sepi possessionem tuam spinis,

29. argentum tuum et aurum alliga : et verbis tuis fac jugum et stateram, et ori tuo fac ostium et vectem.

30. Attende ne forte labaris in ea, ne cadas in conspectu insidiantis.

CAPUT XXIX.

1. Qui facit misericordiam fœnerabitur proximo, et qui praevalet manu sua mandata servat.

2. Fœnerare proximo in tempore necessitatis illius, et rursus redde proximo in tempore.

3. Confirma verbum et fideliter age cum illo, et in omni tempore invenies quod tibi necessarium est.

4. Multi quasi inventionem astimaverunt fœnus, et praestiterunt molestiam iis qui se adjuverunt.

5. Donec accipiat osculabitur manum ejus, et in pecuniis proximi humiliabit vocem.

6. Et in tempore redditionis protrahet tempus, et reddet verba acediae et tempus causabitur.

7. Si potuerit, vix reddet dimidium, et computabit illud quasi inventionem.

8. Sin autem, fraudavit illum pecuniis ejus, et possedit illum inimicum gratis :

9. maledicta et convicia reddet illi, et pro honore reddet illi inhonorationem.

10. Multi propter nequitiam averterunt, fraudari gratis timuerunt.

11. Πλὴν ἐπὶ ταπεινῷ μακροθύμησον, καὶ ἐπ' ἐλεημοσύνην μὴ παρελκύσης αὐτόν.

12. Χάριν ἐντολῆς ἀντιλαβοῦ πένθητος, καὶ κατὰ τὴν ἐνδειαν αὐτοῦ μὴ ἀποστρέψῃς αὐτὸν κενόν.

13. Ἀπόλεσον ἀργύριον δι' ἀδελφὸν καὶ φίλον, καὶ μὴ ἰωθῇτω ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλειαν.

14. Θές τὸν θησαυρόν σου κατ' ἐντολὰς Ὑψίστου, καὶ λυσιτελήσει σοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον.

15. Σὺγκλειςον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς ταμείοις σου, καὶ αὕτη ἐξελεῖται σε ἐκ πάσης κακώσεως.

16, 17, 18. Ὑπὲρ ἀσπίδα κράτους, καὶ ὑπὲρ δόρυ ἀλκῆς κατέναντι ἐχθροῦ πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ.

19. Ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγγυῆσεται τὸν πλησίον, καὶ ὁ ἀπολωλεκὼς αἰσχύνῃ καταλείψει αὐτόν.

20. Χάριτας ἐγγυοῦ μὴ ἐπιλάβῃ, ἔδωκε γὰρ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ σοῦ. (*)

22. Ἀγαθὰ ἐγγυοῦ ἀνατρέψει ἀμαρτωλὸς, καὶ ἀχάριστος ἐν διανοίᾳ ἐγκαταλείψει βυσσάμενον.

24. Ἐγγυὴ πολλοὺς ἀπώλεσε κατευθύνοντας, καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς ὡς κύμα θαλάσσης.

25. Ἄνδρας δυνατοὺς ἀπώκισε, καὶ ἐπλανήθησαν ἐν ἔθνεσιν ἄλλοτρίοις.

26. Ἀμαρτωλὸς ἐμπεσὼν εἰς ἐγγύην, καὶ διώκων ἐργολαβείας ἐμπεσεῖται εἰς κρίσεις.

27. Ἀντιλαβοῦ τοῦ πλησίον κατὰ δυνάμιν σου, καὶ πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐμπεσῇς.

28. Ἀρχὴ ζωῆς ὕδωρ καὶ ἄρτος καὶ ἱμάτιον, καὶ οἶκος καλύπτων ἀσχημοσύνην.

29. Κρείσσων βίος πτωχοῦ ὑπὸ σκέπην δοκῶν, ἢ ἐδέσματα λαμπρὰ ἐν ἄλλοτρίοις.

30. Ἐπὶ μικρῷ καὶ μεγάλῳ εὐδοκίαν ἔχε. (**)

31. Ζωὴ πονηρὰ ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν, καὶ οὗ παροικῆσει, οὐκ ἀνοίει στόμα.

32. Ξενεῖς καὶ ποτιεῖς εἰς ἀχάριστα, καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις πικρὰ ἀκούσῃ.

33. Πάρελθε, πάροικε, κόσμησον τράπεζαν, καὶ εἴτι ἐν τῇ χειρὶ σου ψώμισόν με.

34. Ἐξέλθε, πάροικε, ἀπὸ προσώπου δόξης, ἐπεξέκωπαί μοι ὁ ἀδελφός, χρεῖα τῆς οἰκίας.

35. Βαρὲα ταῦτα ἀνθρώπῳ ἔχοντι φρόνησιν, ἐπιτίμησις οἰκίας καὶ ὀνειδισμὸς δανειστοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΤΕΚΝΩΝ.

1. Ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐνδελεχῇσει μάστιγας αὐτῷ, ἵνα εὐφρανθῇ ἐπ' ἐσχάτῳ αὐτοῦ.

2. Ὁ παιδεύων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὀνήσεται ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἀναμέσον γνωρίμων ἐπ' αὐτῷ καυχῇσεται.

3. Ὁ διδάσκων τὸν υἱὸν αὐτοῦ παραζηλώσει τὸν ἐχθρόν, καὶ ἐναντι φίλων ἐπ' αὐτῷ ἀγαλλιάσεται.

4. Ἐτελεύτησεν αὐτοῦ ὁ πατήρ, καὶ ὡς οὐκ ἀπέθανεν ὅμοιον γὰρ αὐτῷ κατέλιπε μετ' αὐτόν.

5. Ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εἶδε καὶ εὐφράνθη, καὶ ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ οὐκ ἐλυπήθη.

(*) 21. Ἐγγυον φεύγει ἀμαρτωλὸς, καὶ ἀχρηστος ἐν διανοίᾳ καταλείπει. (Compl.)

(**) 30. ... καὶ ὀνειδισμὸν οἰκίας σου μὴ ἀκούσης. (C.)

11. Verumtamen super humilem longanimis esto, et pro elemosyna non protrahas illum.

12. Propter mandatum assume pauperem, et secundum inopiam ejus ne dimittas eum vacuum.

13. Perde pecuniam propter fratrem et amicum, et non contrahat rubiginem sub lapide in perditionem.

14. Pone thesaurum tuum secundum praecepta Altissimi, et proderit tibi magis quam aurum.

15. Conclude eleemosynam in cellis tuis, et haec eruet te ex omni malo.

16, 17, 18. Super scutum potentiae, et super lanceam roboris adversus inimicum pugnabit pro te.

19. Vir bonus fidejubet pro proximo, et qui perdidit verecundiam derelinquet illum.

20. Gratias fidejussoris ne obliviscaris, dedit enim pro te animam suam.

22. Bona fidejussoris evertet peccator, et ingratus sensu derelinquet liberantem se.

24. Fidejussio multos perdidit dirigentes, et commovit illos quasi fluctus maris.

25. Viros potentes migrare fecit, et vagati sunt in gentibus alienis.

26. Peccator incidens in fidejussionem, et sectans redemptiones incidit in judicia.

27. Recupera proximum secundum virtutem tuam, et attende tibi ne incidas.

28. Initium vitae aqua et panis et vestimentum, et domus tegens turpitudinem.

29. Melior est victus pauperis sub tegmine asserum, quam epulae splendidae in alienis.

30. Super minimum et magnum placeat tibi.

31. Vita nequam de domo in domum, et ubi habitabitur, non aperiet os.

32. Hospitio suscipies et potabis ad ingrata, et praeterea in his amara audies.

33. Transi, hospes, orna mensam, et si quid in manu tua ciba me.

34. Exi, hospes, a facie honoris, advenit mihi hospitio suscipiendus frater, opus est domo.

35. Gravia haec homini habenti sensum, increpatio domus et improprium feneratoris.

CAPUT XXX.

DE LIBERIS.

1. Qui diligit filium suum assiduabit illi flagella, ut laetetur in novissimo suo.

2. Qui erudit filium suum lucrabitur in illo, et in medio notorum in illo gloriabitur.

3. Qui docet filium suum in zelum mittit inimicum, et in medio amicorum gloriabitur in illo.

4. Mortuus est pater ejus, et quasi non est mortuus: similis enim sibi reliquit post se.

5. In vita sua vidit et laetatus est, et in obitu suo non est contristatus.

21. Fidejussorem fugiet peccator, et inutilis in cogitatione relinquet.

30. ... et improprium peregrinationis tuae non audies.

α. Ἐναντίον ἐχθρῶν κατέλιπεν ἐκδίκον, καὶ τοῖς φίλοις ἀνταποδιδόντα χάριν.

7. Περιψύχων υἱὸν καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πάσῃ βοῇ παραγῇσεται σπλάγχνα αὐτοῦ.

8. Ἴππος ἀδάμαστος ἀποβαίνει σκληρὸς, καὶ υἱὸς ἐνειμένος ἐκθαίνει προαλῆς.

9. Τιθήνησον τέκνον καὶ ἐκθαμβήσει σε, σύμπαιζον αὐτῷ καὶ λυπήσει σε.

10. Μὴ συγγελάσης αὐτῷ ἵνα μὴ συνοδυνθῇς, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σοῦ.

11. Μὴ δῶς αὐτῷ ἐξουσίαν ἐν νεότητι, (α)

(b) 12. θλάσον τὰς πλευρὰς αὐτοῦ, ὡς ἔστι νήπιος, μήποτε σκληρυνηθεὶς ἀπειθήσῃ σοι.

13. Παιδεύσον τὸν υἱόν σου, καὶ ἔργασαι ἐν αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ σου προσκόψῃ.

(α) 11. Καὶ μὴ παρίδῃς τὰς ἀγνοίας αὐτοῦ.

(b) 12. Κάμψον τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐν νεότητι. (*)

ΠΕΡΙ ΥΓΙΕΙΑΣ.

14. Κρείσσων πτωχὸς υγιὴς καὶ ἰσχύων τῇ ἔξει, ἢ πλούσιος μεμαστιγμένος εἰς σῶμα αὐτοῦ.

15. Ὑγεία καὶ εὐεξία βέλτιον παντὸς χρυσοῦ, καὶ σῶμα εὐρωστον ἢ ὄλος ἀμέτρητος.

16. Οὐκ ἔστι πλούτος βελτίων υγιείας σώματος, καὶ οὐκ ἔστιν εὐφροσύνη ὑπὲρ χαρὰν καρδίας.

17. Κρείσσων θάνατος ὑπὲρ ζωὴν πικράν ἢ ἀβρώστη-μα ἔμμονον.

18. Ἀγαθὰ ἐκκεχυμένα ἐπὶ στόματι κεκλεισμένῳ, θέματα βρωμάτων παρακείμενα ἐπὶ τάφῳ.

19. Τί συμφέρει κάρπῳσις εἰδῶλῳ; Οὔτε γὰρ ἐδεται οὔτε μὴ δορρανθῇ,

20. οὕτως ὁ ἐκδυνάμωμένος ὑπὸ Κυρίου.

21. Βλέπων ἐν θφθαλμοῖς καὶ στενάζων, ὥσπερ εὐ-νοῦχος περιλαβάνων παρθένον καὶ στενάζων.

22. Μὴ δῶς εἰς λύπην τὴν ψυχὴν σου, καὶ μὴ θλίψῃς σεαυτὸν ἐν βουλή σου.

23. Εὐφροσύνη καρδίας ζωὴ ἀνθρώπου, καὶ ἀγαλλία-μα ἀνδρός μακροημέρευσις.

24. Ἀγάπα τὴν ψυχὴν σου, καὶ παρακάλει τὴν καρ-δίαν σου, καὶ λύπην μακρὰν ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ.

25. Πολλοὺς γὰρ ἀπέκτεινεν ἡ λύπη, καὶ οὐκ ἔστιν ὠφέλεια ἐν αὐτῇ.

26. Ζῆλος καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν ἡμέρας, καὶ πρὸ καιροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα.

(**) (Vulg. XXXIII, 16.) Ὡς καλαμώμενος ὀπίσω τρυγητῶν,

17. ἐν εὐλογίᾳ Κυρίου ἔφθασα, καὶ ὡς τρυγῶν ἐπλή-ρωσα ληνόν.

18. Κατανοήσατε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ζητοῦσι παιδεῖαν.

19. Ἀκούσατέ μου, μεγιστᾶνες λαοῦ, καὶ οἱ ἡγού-μενοι ἐκκλησίας, ἐνωτίσασθε.

20. Ὡς καὶ γυναῖκα, ἀδελφῷ καὶ φίλῳ μὴ δῶς ἐξου-σίαν ἐπὶ σέ ἐν ζωῇ σου, καὶ μὴ δῶς ἐτέρῳ τὰ χρήματα σου, ἵνα μὴ μεταμειληθεὶς δέῃ περὶ αὐτῶν.

21. Ὡς ἐπὶ τῆς καὶ πνοῇ ἐν σοὶ, μὴ ἀλλάξῃς σεαυ-τὸν πάσῃ σαρκί.

(*) 12. ... καὶ ἔσται σοι ὀδὴν ψυχῆς. (Compl.)

(**) 16. Κἀγὼ ἐσχάτος ἡγρόνησα.

6. Contra inimicos reliquit defensorem, et amicis red- dentem gratiam.

7. Refrigerans filium colligabit vulnera illius, et ad omnem clamorem turbabuntur viscera sua.

8. Equus indomitus evadit durus, et filius remissus eva- dit præceps.

9. Lacta filium et paventem te faciet, lude cum illo et contristabit te.

10. Ne corrideas illi ne simul doleas, et in novissimo quatuor dentes.

11. Non des illi potestatem in juventute,

12. tunde latera illius, dum infans est, ne forte induratus non credat tibi.

13. Erudi filium tuum, et operare in illo, ne in turpita- dinem tuam offendat.

11. Et ne despicias ignorantias illius.

12. Curva cervicem ejus in juventute.

DE SANITATE.

14. Melior est pauper sanus et fortis viribus, quam dives flagellatus in corpore suo.

15. Sanitas et bona habitudo melior est omni auro, et corpus validum quam census immensus.

16. Non est census melior sanitate corporis, et non est oblectamentum super cordis gaudium.

17. Melior est mors quam vita amara aut languor perse- verans.

18. Bona offusa ad os clausum, appositiones epularum appositæ super sepulcrum.

19. Quid prodest oblatio idolo? Nec enim manducabit nec odorabitur,

20. sic qui persecutionem patitur a Domino.

21. Videns oculis et ingemiscens, sicut spado comple- ctens virginem et suspirans.

22. Non des in tristitiam animam tuam, et non affligas temetipsum in consilio tuo.

23. Jucunditas cordis hæc est vita hominis, et exultatio viri est longævitas.

24. Dilige animam tuam, et consolare cor tuum, et tri- stitiam longe expelle a te.

25. Multos enim occidit tristitia, et non est utilitas in ea.

26. Zelus et iracundia minuunt dies, et ante tempus se- nectam adducit cogitatus.

(Vulg. XXXIII, 16.) Quasi qui colligit acinos post vin- demiatores,

17. in benedictione Domini perveni, et quasi qui vinde- miat replevi torcular.

18. Respicite quoniam non mihi soli laboravi, sed omni- bus exquirentibus disciplinam.

19. Audite me, magnates populi, et rectores ecclesiæ, auribus percipite.

20. Filio et mulieri, fratri et amico non des potestatem super te in vita tua, et non dederis aliis pecunias tuas, ne forte pœniteat te et deprecetur pro illis.

21. Dum adhuc superes et spiratio in te, ne alienes te psum omni carni.

12. ... et erit tibi dolor animæ.

16. Et ego novissimus evigilavi.

22. Κρεῖσσον γάρ ἐστι τὰ τέχνα δεηθῆναί σου, ἢ σὲ ἐμβλέπειν εἰς χεῖρας υἱῶν σου.

23. Ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ὑπεράγων,

24. μὴ δῶς μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου. Ἐν ἡμέρᾳ συντελείας ἡμερῶν ζωῆς σου καὶ ἐν καιρῷ τελευτῆς διαδός κληρονομίαν.

ΠΕΡΙ ΔΟΥΛΩΝ.

25. Χορτάσματα καὶ βάρδος καὶ φορτία ὄνῃ, ἄρτος καὶ παιδεία καὶ ἔργον οἰκέτη.

26. Ἔργασαι ἐν παιδί καὶ εὐρήσεις ἀνάπαυσιν, ἀνὲς χεῖρας αὐτῷ καὶ ζητήσεις ἐλευθερίαν.

27. Ζυγὸς καὶ ἱμάς κάμψουσι τράχηλον,

28. καὶ οἰκέτη κακούργῳ στρήβλαι καὶ βάσανοι. Ἐμβάλε αὐτὸν εἰς ἐργασίαν, ἵνα μὴ ἀργῇ.

29. πολλὴν γὰρ κακίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία.

30. Εἰς ἔργα κατέστησον καθὼς πρέπει αὐτῷ, κἂν μὴ πειθαρχῇ, βάρυνον τὰς πέδας αὐτοῦ. Καὶ μὴ περισσεύσης ἐν πάσῃ σαρκί, καὶ ἀνευ κρίσεως μὴ ποιήσῃς μηδέν.

31. Εἰ ἐστὶ σοι οἰκέτης, ἔστω ὡς σὺ, ὅτι ἐν αἵματι ἐκτίσω αὐτόν. Εἰ ἐστὶ σοι οἰκέτης, ἄγε αὐτὸν ὡς σεαυτὸν, ὅτι ὡς ἡ ψυχὴ σου ἐπιδηήσεις αὐτοῦ.

32. Ἐὰν κακώσῃς αὐτόν

33. καὶ ἀπάρας ἀποδρῇ, ἐν ποίᾳ δόξῃ ζητήσεις αὐτόν;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΑ'.

(Vulg. XXXIV, 1.) Κεναὶ ἐλπίδες καὶ ψευδεῖς ἀσυνέτω ἀνδρὶ, καὶ ἐνύπνια ἀναπετροῦσιν ἀφρονες.

2. Ὡς δρασσόμενος σκιᾶς καὶ διώκων ἀνεμον, οὕτως ὁ ἐπέγων ἐνυπνίους.

3. Τοῦτο κατὰ τούτου δρασὶς ἐνυπνίων, κατέναντι προσώπου ὁμοίωμα προσώπου.

4. Ἀπὸ ἀκαθάρτου τί καθαρισθῆσεται; καὶ ἀπὸ ψεύδους τί ἀληθεύσει;

5. Μαντεῖαι καὶ οἰωνισμοὶ καὶ ἐνύπνια μάταιά ἐστι,

6. καὶ ὡς ὠδινούσης φαντάζεται καρδίᾳ. Ἐὰν μὴ παρὰ Ὑψίστου ἀποσταλῇ ἐν ἐπισκοπῇ, μὴ δῶς εἰς αὐτὰ τὴν καρδίαν σου.

7. Πολλοὺς ἐπλάνησε τὰ ἐνύπνια, καὶ ἐξέπεσον ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτοῖς.

8. Ἄνευ ψεύδους συντελεσθῆσεται νόμος, καὶ σοφία στόματι πιστῶν τελειώσις.

9. Ἀνὴρ πεπαιδευμένος ἔγνω πολλὰ, καὶ ὁ πολυπείρος ἐκδιηγῆσεται σύνεσιν.

10. Ὃς οὐκ ἐπειράθῃ ὀλίγα οἶδεν, ὁ δὲ πεπλανημένος πληθυνεὶ πανουργίαν.

12. Πολλὰ ἐώρακα ἐν τῇ ἀποπλάνῃ μου, καὶ πλείονα τῶν λόγων μου, σύνεσίς μου.

13. Πλεονάκεις ἕως θανάτου ἐκινδύνευσα, καὶ διεσώθην τούτων χάριν.

14. Πνεῦμα φοβουμένων Κύριον ζήσεται,

15. ἡ γὰρ ἐλπίς αὐτῶν ἐπὶ τὸν σῶζοντα αὐτούς.

16. Ὁ φοβούμενος Κύριον οὐ μὴ εὐλαβηθῆσεται, καὶ οὐ μὴ δειλιάσῃ, ὅτι αὐτὸς ἐλπίς αὐτοῦ.

17. Φοβουμένου τὸν Κύριον μακαρία ἡ ψυχή.

22. Melius est enim ut filii tui te rogent, quam te respicere in manus filiorum tuorum.

23. In omnibus operibus tuis præcellens esto,

24. ne dederis maculam in gloria tua. In die consummationis dierum vitæ tuæ et in tempore exitus distribue hæreditatem tuam.

DE SERVIS.

25. Pabula et virga et onera asino, panis et disciplina et opus servo.

26. Operare in puero et invenies requiem, laxa manus illi et quæret libertatem.

27. Jugum et lorum curvabunt collum,

28. et servo malefico torturæ et tormenta. Mitte illum in operationem, ne vacet :

29. multam enim malitiam docuit otiositas.

30. In opera constitue illum prout concedet illum, quod si non obaudierit, aggrava pedes ejus. Et non amplifies super omnem carnem, et sine judicio nihil facias.

31. Si est tibi servus, sit sicut tu, quoniam in sanguine comparasti eum. Si est tibi servus, tracta eum sicut teipsum, quoniam tamquam anima tua egebit eo.

32. Si afflixeris eum

33. et tollens aufugiat, in qua via quæres illum?

CAPUT XXXI.

(Vulg. XXXIV, 1.) Vanæ spes et mendaces viro insensato, et somnia volare faciunt imprudentes.

2. Quasi qui apprehendit umbram et persequitur ventum, sic qui attendit somniis.

3. Hoc juxta hoc visio somniorum, ante faciem similitudo faciei.

4. Ab immundo quid mundabitur? et a falso quid verum erit?

5. Divinationes et auguria et somnia vana sunt,

6. et sicut parturientis cor phantasias patitur. Nisi ab Altissimo fuerint missa in visitatione, ne dederis ad illa cor tuum.

7. Multos errare fecerunt somnia, et exciderunt sperantes in illis.

8. Sine mendacio consummabitur lex, et sapientia ori fidei perfectio.

9. Vir eruditus novit multa, et qui multa expertus est enarrabit intellectum.

10. Qui non est expertus pauca novit, qui autem vagatus est multiplicabit astutiam.

12. Multa vidi in circumerratione mea, et plura verborum meorum, intellectus meus.

13. Sæpe usque ad mortem periclitatus sum, et salvatus sum horum gratia.

14. Spiritus timentium Dominum vivet,

15. spes enim illorum in salvantem illos.

16. Qui timet Dominum non trepidabit, et non pavebit, quoniam ipse est spes ejus.

17. Timentis Dominum beata est anima :

18. τίνι ἐπέχει, καὶ τίς ἀντιστήριγμα αὐτοῦ;
19. Οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν, υπερασπισμὸς δυναστείας καὶ στήριγμα ἰσχύος, σκέπη ἀπὸ καύσωνος καὶ σκέπη ἀπὸ μεσημβρίας,
20. φυλαχὴ ἀπὸ προσκόμματος καὶ βοήθεια ἀπὸ πτώματος. Ἀνυψῶν ψυχὴν καὶ φωτίζων ὀφθαλμούς, ἱασιν διδοὺς, ζωὴν καὶ εὐλογίαν.
21. Θυσιάζων ἐξ ἀδίκου, προσφορὰ μεμωκημένη, καὶ οὐκ εἰς εὐδοκίαν μωκήματα ἀνόμων.
23. Οὐκ εὐδοκεῖ ὁ Ὑψιστος ἐν προσφοραῖς ἀσεβῶν, οὐδὲ ἐν πλήθει θυσιῶν ἐξιλίσκεται ἁμαρτίας.
24. Θύων υἱὸν ἔναντι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὁ προσάγων θυσίαν ἐκ χρημάτων πενήτων.
25. Ἄρτος ἐπιδοσμένων ζωῇ πτωχῶν, ὁ ἀποστερῶν αὐτὴν ἄνθρωπος αἱμάτων.
26. Φονεύων τὸν πλησίον, ὁ ἀφαιρούμενος συμβίωσιν,
27. καὶ ἐκχέων αἷμα ὁ ἀποστερῶν μισθὸν μισθοῦ.
28. Εἷς οἰκοδομῶν, καὶ εἷς καθαιρῶν, τί ὠφέλησαν πλεῖον ἢ κόπους;
29. Εἷς εὐχόμενος καὶ εἷς καταρῶμενος, τίνος φωνῆς εἰσκούσεται ὁ Δεσπότης;
30. Βαπτιζόμενος ἀπὸ νεκροῦ καὶ πάλιν ἀπτόμενος αὐτοῦ, τί ὠφέλησε τῷ λουτρῷ αὐτοῦ;
31. Οὕτως ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, καὶ πάλιν πορευόμενος καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν, τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰσκούσεται, καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινωθῆναι αὐτόν;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'.

- (XXXV, 1.) Ὁ συντηρῶν νόμον πλεονάζει προσφοράς.
2. Θυσιάζων σωτηρίου ὁ προσέχων ἐντολαῖς.
4. Ἀνταποδίδους χάριν προσφέρων σιμίδαλιν, καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημοσύνην θυσιάζων αἰνέσεως.
5. Εὐδοκία Κυρίου ἀποστήναι ἀπὸ πονηρίας, καὶ ἐξίλασμός ἀποστήναι ἀπὸ ἀδικίας.
6. Μὴ ὀφθῆς ἐν προσώπῳ Κυρίου κενός,
7. πάντα γὰρ ταῦτα χάριν ἐντολῆς.
8. Προσφορὰ δικαίου λιπαίνει θυσιαστήριον, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτῆς ἔναντι Ὑψίστου.
9. Θυσία ἀνδρὸς δικαίου δεκτή, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῆς οὐκ ἐπιλησθήσεται.
10. Ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ δοῦξασον τὸν Κύριον, καὶ μὴ σμικρύνῃς ἀπαρχὴν χειρῶν σου.
11. Ἐν πάσῃ δόσει ἱλαρώσον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἁγάσων δεκάτην.
12. Δὸς Ὑψίστω κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ καθεύεμα χειρός.
13. Ὅτι Κύριος ἀνταποδίδους ἐστί, καὶ ἑπταπλάσια ἀνταποδώσει σοι.
14. Μὴ δωροκόπει, οὐ γὰρ προσδέξεται.
15. Καὶ μὴ ἐπέχε θυσία ἀδίκῳ, ὅτι Κύριος κριτὴς ἐστί, καὶ οὐκ ἐστί παρ' αὐτῷ δοῦξα προσώπου.
16. Οὐ λήφεται πρόσωπον ἐπὶ πτωχοῦ, καὶ δέησιν ἡδικημένου εἰσκούσεται.
17. Οὐ μὴ ἐπερίδῃ ἱκετεῖαν ὀρφανοῦ, καὶ χήραν ἐὰν ἐκχέῃ λαλίαν.
18. Οὐχὶ δάκρυα χήρας ἐπὶ σιαγόνα καταβαίνει, καὶ ἡ καταδόσις ἐπὶ τῷ καταγαγόντι αὐτά;

18. cui intendit, et quis est fortitudo ejus?
19. Oculi Domini super diligentes eum, protectio potentiae et firmamentum virtutis, tegmen ab ardore et tegmen a meridie,
20. custodia ab offensione et adjutorium a casu. Exaltans animam et illuminans oculum, dans sanitatem, vitam et benedictionem.
21. Immolantis ex iniquo, oblatio subsannata, et non sunt beneplacitae subsannationes iniquorum.
23. Oblationes impiorum non probat Altissimus, neque in multitudine sacrificiorum propitiatur peccatis.
24. Victimam filium in conspectu patris sui, qui offert sacrificium ex substantia pauperum.
25. Panis egentium vita pauperum est, qui defraudat illam homo sanguinum est.
26. Qui aufert victimam occidit proximum,
27. et qui fraudat mercedem mercenarii effundit sanguinem.
28. Unus aedificans, et unus destruens, quid proficiunt aliud quam labores?
29. Unus orans et unus maledicens, cujus vocem exaudiet Dominus?
30. Qui baptizatur a mortuo et iterum tangit eum, quid proficit lavatione sua?
31. Sic homo qui jejunit in peccatis suis, et iterum vadit et facit eadem, orationem illius quis exaudiet, et quid proficit humiliando se?

CAPUT XXXII.

- (XXXV, 1.) Qui conservat legem multiplicat oblationes.
2. Sacrificans salutare qui attendit mandatis.
4. Qui retribuit gratiam offert similaginem, et qui facit eleemosynam offert sacrificium laudis.
5. Beneplacitum est Domino recedere ab iniquitate, et propitiatur recedere ab injustitia.
6. Non apparebis ante conspectum Domini vacuus.
7. haec enim omnia propter mandatum.
8. Oblatio iusti impinguat altare, et odor suavitatis ejus est in conspectu Altissimi.
9. Sacrificium viri iusti acceptum est, et memoria ejus non tradetur oblivioni.
10. In bono oculo glorifica Dominum, et non minuas primitias manuum tuarum.
11. In omni datu hilarem fac vultum tuum, et in exultatione sanctifica decimas.
12. Da Altissimo secundum datum ejus, et in bono oculo inventionem manus.
13. Quoniam Dominus retribuens est, et septies tantum reddit tibi.
14. Ne minuas de munere, non enim suscipiet.
15. Et non attendas sacrificio injusto, quoniam Dominus iudex est, et non est apud illum gloria personae.
16. Non accipiet personam in pauperem, et deprecationem laesi exaudiet.
17. Non despiciet preces pupilli, nec viduam si effundat loquelam.
18. Nonne lacrymae viduae ad maxillam descendunt, et exclamatio super deducentem eas?

20. Θεραπεύων ἐν εὐδοκίᾳ δεχθήσεται, καὶ ἡ δέησις αὐτοῦ ἕως νεφελῶν συνάψει.

21. Προσευχὴ ταπεινοῦ νεφελᾶς διήλθε, καὶ ἕως συνεγγίση, οὐ μὴ παρακληθῇ, καὶ οὐ μὴ ἀποστῇ ἕως ἐπισκέψῃται δ' Ὑψίστος. Καὶ κρινεῖ δικαίως, καὶ ποιήσει κρίσιν,

22. καὶ ὁ Κύριος οὐ μὴ βραδύνη, οὐδὲ μὴ μακροθυμήσει ἐπ' αὐτοῖς ἕως ἂν συντρίψῃ ὅσφυν ἀνελεημόνων.

23. Καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀνταποδώσει ἐκδίκησιν, ἕως ἐξάρῃ πλῆθος ὕβριστῶν καὶ σκῆπτρα ἀδίκων συντρίψῃ.

24. ἕως ἀνταποδῶ ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν.

25. ἕως κρινῇ τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ εὐφρανεῖ αὐτοὺς ἐν τῷ ἔλεει αὐτοῦ.

26. Ὁραῖον ἔλεος ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτοῦ, ὡς νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἀροχίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΓ'.

(Vulg. XXXVI.) 1. Ἐλέησον ἡμᾶς, Δέσποτα ὁ Θεὸς πάντων, καὶ ἐπίβλεπον.

2. Καὶ ἐβάλε τὸν φόβον σου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

3. ἔπαρον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια, καὶ ἰδέτωσαν τὴν δυναστείαν σου.

4. Ὡς περ ἐνώπιον αὐτῶν ἡγιασθῆς ἐν ἡμῖν, οὕτως ἐνώπιον ἡμῶν μεγαλυνθῆεις ἐν αὐτοῖς.

5. Καὶ ἐπὶ γινώσκων σε καθάπερ καὶ ἡμεῖς ἐπέγνωμεν, ὅτι οὐκ ἔστι Θεὸς πλὴν σου, Κύριε.

6. Ἐγκαίνισον σημεῖα, καὶ ἀλλοιώσον θαυμάσια.

7. Δόξασον χεῖρα καὶ βραχίονα δεξιῶν,

8. ἔγειρον θυμὸν, καὶ ἔκχεον ὀργήν.

9. Ἐξαρὸν ἀντίδικον, καὶ ἐκτριψὸν ἐχθρόν.

10. Σπεῦσον καιρὸν καὶ μνήσθητι ὀρκισμοῦ, καὶ ἐκδιηγησάσθωσαν τὰ μεγαλεῖά σου.

11. Ἐν ὀργῇ πυρὸς καταβρωθήτω ὁ σωζόμενος, καὶ οἱ ἀκούοντες τὸν λαόν σου εὐροῖσαν ἀπώλειαν.

12. Σύντριψον κεφαλὰς ἀρχόντων ἐχθρῶν λεγόντων· Οὐκ ἔστι πλὴν ἡμῶν.

13. Σύναγε πάσας φυλάς Ἰακώβ. Λαμπρὰ καρδία καὶ ἀγαθὴ ἐπὶ ἐδέσμασι τῶν βρωμάτων αὐτῆς ἐπιμελήσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'.

(Vulg. XXXI.) 1. Ἀγρυπνία πλούτου ἐκτίχει σάρκα, καὶ ἡ μέριμνα αὐτοῦ ἀφιστᾷ ὕπνον.

2. Μέριμνα ἀγρυπνίας ἀπαιτῇσει νυσταγμὸν, καὶ ἀβρῶστημα βαρὺ ἐκνήψει ὕπνος.

3. Ἐκοπίασε πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρημάτων, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐμπέλαται τῶν τρυφημάτων αὐτοῦ.

4. Ἐκοπίασε πτωχὸς ἐν ἐλαττώσει βίου, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐπιδεῖς γίνεται.

5. Ὁ ἀγαπῶν χρυσίον οὐ δικαιοθήσεται, καὶ ὁ διώκων διαφθορὰν αὐτὸς πλησθήσεται.

6. Πολλοὶ ἐδόθησαν εἰς πτώμα χάριν χρυσίου, καὶ ἐγενήθη ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν.

7. Ξύλον προσκόμματος ἔστι τοῖς ἐνθυσιάζουσιν αὐτῷ, καὶ πᾶς ἀφρων ἀλώσεται ἐν αὐτῷ.

20. Qui colit in beneplacito suscipietur, et deprecatio illius usque ad nubes attinget.

21. Oratio humiliantis se nubes penetravit, et donec propinquet, non revocabitur, et non discedet donec aspiat Altissimus. Et judicabit juste, et faciet iudicium,

22. et Dominus non tardabit, et non habebit in illis patientiam quousque contribulet dorsum immisericordium.

23. Et gentibus reddet vindictam, donec tollat multitudinem superbiorum et scepra iniquorum contribulet :

24. donec reddat homini secundum actus ejus, et opera hominum secundum cogitationes eorum :

25. donec judicet iudicium plebis suæ, et lætificabit eos misericordia sua.

26. Speciosa misericordia in tempore tribulationis ejus, quasi nubes pluvie in tempore siccitatis.

CAPUT XXXIII.

(Vulg. XXXVI.) 1. Miserere nostri, Domine Deus omnium, et respice.

2. Et immitte timorem tuum super omnes gentes :

3. extolle manum tuam super gentes alienas, et videant potentiam tuam.

4. Sicut coram illis sanctificatus es in nobis, ita coram nobis magnificeris in illis.

5. Et agnoscant te secundum quod et nos agnovimus, quoniam non est Deus præter te, Domine.

6. Innova signa, et immuta mirabilia :

7. glorifica manum et brachium dextrum,

8. excita furem, et effunde iram.

9. Aufer adversarium, et afflige inimicum.

10. Festina tempus et memento juramenti, et enarrentur mirabilia tua.

11. In ira ignis devoretur qui salvatur, et qui pessimant plebem tuam inveniant perditionem.

12. Contere capita principum inimicorum dicentium : Non est præter nos.

13. Congrega omnes tribus Jacob. Splendidum cor et bonum in epulis ciborum suorum diligentiam adhibebit.

CAPUT XXXIV.

(Vulg. XXXI.) 1. Vigilia divitiarum tabefacit carnes, et cogitatus illarum aufert somnum.

2. Sollicitudo vigiliæ interpellabit dormitationem, et infirmitatem gravem digeret somnus.

3. Laboravit dives in congregatione pecuniarum, et in requie repletur deliciis suis.

4. Laboravit pauper diminutione victus, et in requie indigens sit.

5. Qui aurum diligit non justificabitur, et qui insequitur corruptionem ipse replebitur.

6. Multi dati sunt in casum propter aurum, et facta est perditio ipsorum ad faciem ipsorum.

7. Lignum offensionis est sacrificantibus ei, et omnis imprudens capietur in illo.

8. Μακάριος πλούσιος ὃς εὐρέθη ἄμωμος, καὶ ὃς ὀπίσω χρυσοῦ οὐκ ἐπορεύθη.

9. Τίς ἐστὶ καὶ μακαριοῦμεν αὐτόν; ἐποίησε γὰρ θαυμάσια ἐν λαῷ αὐτοῦ.

10. Τίς ἐδοκιμάσθη ἐν αὐτῷ καὶ ἐτελειώθη; Καὶ ἔστω εἰς καύχησιν. Τίς ἐδύνατο παραβῆναι καὶ οὐ παρέβη, καὶ ποιῆσαι κακὰ καὶ οὐκ ἐποίησεν;

11. Στερεωθήσεται τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηγῆσεται ἐκκλησία.

12. Ἐπὶ τραπέζης μεγάλης ἐκάθισας; Μὴ ἀνοίξης ἐπ' αὐτῆς φάρυγγά σου,

13. καὶ μὴ εἴπῃς· Πολλὰ γε τὰ ἐπ' αὐτῆς.

14. Μνήσθητι ὅτι κακὸν ὀφθαλμοῦς πονηρὸς,

15. πονηρότερον ὀφθαλμοῦ τί ἐκτίσται; Διὰ τοῦτο ἀπὸ παντὸς προσώπου δακρύει.

16. Οὐ ἔὰν ἐπιβλέψῃ, μὴ ἐκτείνῃς χεῖρα,

17. καὶ μὴ συνθλίβῃ αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ.

18. Νόει τὰ τοῦ πλησίον ἐκ σεαυτοῦ, καὶ ἐπὶ παντὶ πράγματι διανοοῦ.

19. Φάγε ὡς ἄνθρωπος τὰ παρακείμενά σοι, καὶ μὴ διαμασθῷ, μὴ μισηθῇς.

20. Παῦσαι πρῶτος χάριν παιδείας, καὶ μὴ ἀπληστεύῃς μήποτε προσκόψῃς.

21. Καὶ εἰ ἀναμέσον πλειόνων ἐκάθισας, πρότερος αὐτῶν μὴ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου.

22. Ὡς ἱκανὸν ἄνθρωπον πεπαιδευμένον τὸ ὀλίγον, καὶ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ οὐκ ἀσθμαίνει.

24. Ὑπνος ὑγείας ἐπὶ ἐντέρῳ μετρίῳ· ἀνέστη πρωτὶ, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

23. Πόνος ἀγρυπνίας καὶ χολέρας καὶ στρόφος μετὰ ἀνδρὸς ἀπλήστου.

25. Καὶ εἰ ἐβιάσθη ἐν ἐδέσμασιν, ἀνάστα μεσοπυρῶν καὶ ἀναπαύσῃ.

26. Ἀκουσὸν μου, τέκνον, καὶ μὴ ἐξουδενώσης με, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ εὐρήσεις τοὺς λόγους μου.

27. Ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ἐντρεχὴς, καὶ πᾶν ἄρρώστημα οὐ μὴ σοι ἀπαντήσῃ.

28. Λαμπρὸν ἐπ' ἄρτοις εὐλογῇ χειρὶ, καὶ μαρτυρία τῆς καλλονῆς αὐτοῦ πιστή.

29. Πονηρῷ ἐπ' ἄρτῳ διαγογγύσει πόλις, καὶ ἡ μαρτυρία τῆς πονηρίας αὐτοῦ ἀκριβής.

30. Ἐν οἴνῳ μὴ ἀνδρίζου, πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσεν ὁ οἶνος.

31. Κάμινος δοκιμάζει στόμωμα ἐν βαφῇ, οὕτως οἶνος καρδίας ἐν μάχῃ ὑπερηφάνων.

32. Ἐπίσον ζωῆς οἶνος ἀνθρώπῳ, ἔὰν πίνῃς αὐτὸν μέτρω αὐτοῦ.

33. Τίς ζωὴ ἐλασσομένου οἴνω;

35. Καὶ αὐτὸς ἐκτίσται εἰς εὐφροσύνην ἄνθρώποις.

36. Ἀγαλλίαμα καρδίας καὶ εὐφροσύνη ψυχῆς οἶνος πινόμενος ἐν καιρῷ αὐτάρχεις.

38, 39. Πικρία ψυχῆς οἶνος πινόμενος πολλὴ, ἐν ἐρεθισμῷ καὶ ἀντιπώματι.

40. Πληθύνει μέθῃ θυμὸν ἄφρονος εἰς πρόσκομμα, ἐλαττώνει ἰσχύν καὶ προσποιῶν τραύματα.

41. Ἐν συμποσίῳ οἴνου μὴ ἐλέγξης τὸν πλησίον, καὶ μὴ ἐξουδενώσης αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ αὐτοῦ.

42. Λόγον ὀνειδισμοῦ μὴ εἴπῃς αὐτῷ, καὶ μὴ αὐτὸν θλίψῃς ἐν ἀπαιτήσῃ.

8. Beatus dives qui inventus est sine macula, et qui post aurum non abiit.

9. Quis est et beatificabimus eum? fecit enim mirabilia in populo suo.

10. Quis probatus est in illo et perfectus est? Et sit in gloriationem. Quis potuit transgredi et non est transgressus, et facere mala et non fecit?.

11. Stabilientur bona illius, et eleemosynas illius enarrabit ecclesia.

12. Supra mensam magnam sedisti? non aperias super illam fauces,

13. et ne dicas: Multa quidem sunt quæ super illam.

14. Memento quoniam malum est oculus nequam,

15. nequius oculo quid creatum est? Ideo ab omni facie lacrymatur.

16. Quocumque aspexerit, ne extendas manum,

17. et ne comprimaris cum eo in catino.

18. Intellige quæ sunt proximi ex te ipso, et in omni re cogita.

19. Comede ut homo quæ tibi sunt apposita, et non devores, ne odio habearis.

20. Cessa prior causa disciplinæ, et noli esse insatiabilis ne forte offendas.

21. Et si in medio multorum sedisti, prior illis ne extendas manum tuam.

22. Quam sufficiens est homini erudito exiguum, et in lecto suo non laborat asthmate.

24. Somnus sanitatis in intestino moderato: surrexit prior, et anima ipsius cum ipso.

23. Labor vigilæ et cholæræ et tortura cum viro insatiabili.

25. Et si coactus fueris in epulis, surge in medio pomorum et requiesces.

26. Audi me, fili, et ne spernas me, et in novissimo invenies verba mea.

27. In omnibus operibus tuis esto velox, et omnis infirmitas non occurret tibi.

28. Splendidum in panibus benedicent labia, et testimonium bonitatis illius fidele.

29. Nequissimo in pane obmurmurabit civitas, et testimonium nequitiae illius certum.

30. In vino noli fortem agere, multos enim exterminavit vinum.

31. Fornax probat aciem ferri in tinctura, sic vinum corda in contentione superbiorum.

32. Æquale vitæ vinum homini, si bihas illud mensura sua.

33. Quæ vita ei qui minuitur vino?

35. Et ipsum creatum est in jucunditatem hominis.

36. Exsultatio cordis et lætitia animæ vinum potatum in tempore quod satis sit.

38, 39. Amaritudo animæ vinum potatum multum, in irritatione et contentione.

40. Multiplicat ebrietas furem imprudentis in offensionem, minorans virtutem et faciens vulnera.

41. In computatione vini non arguas proximum, et non despicias eum in jucunditate illius.

42. Verbum improprietatis ne dicas illi, et non premas illum in repetendo.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕ'.

ΠΕΡΙ ΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.

(Vulg. XXXII.) 1. Ἡγούμενόν σε κατέστησαν; Μὴ ἐπαίρου, γίνου ἐν αὐτοῖς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν.

2. Φρόντισον αὐτῶν καὶ οὕτω κάθισον, καὶ πᾶσαν τὴν χρεῖαν σου ποιήσας ἀνάπεσον,

3. ἵνα εὐφρανθῇς δι' αὐτοὺς, καὶ εὐκοσμίαις χάριν λάβῃς στέφανον.

4. Λάλησον, πρεσβύτερε, πρέπει γάρ σοι,

5. ἐν ἀκριβεῖ ἐπιστήμῃ, καὶ μὴ ἐμποδίσῃς μουσικά.

6. Ὅπου ἀκρόαμα, μὴ ἐκχέῃς λαλιάν, καὶ ἀκαίρως μὴ σοφίζου.

7. Σφραγὶς ἀνθρακος ἐπὶ κόσμῳ χρυσῷ, σύγκριμα μουσικῶν ἐν συμποσίῳ οἴνου.

8. Ἐν κατασκευάσματι χρυσῷ σφραγὶς σμαράγδου, μέλος μουσικῶν ἐφ' ᾗδει οἶνω.

10. Λάλησον, νεανίσκε, εἰ χρεῖα σου, μόλις·

11. δις ἐάν ἐπερωτηθῇς, κεφαλαίῳ σου λόγον,

12. ἐν ὅλοις πολλά· γίνου ὡς γινώσκων, καὶ ἅμα σωπῶν.

13. Ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξισάζου, καὶ ἑτέρου λέγοντος μὴ πολλά ἀδολέσχει.

14. Πρὸ βροντῆς κατασπεύδει ἀστραπή, καὶ πρὸ αἰσχυνητοῦ προελεύσεται χάρις.

15. Ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου καὶ μὴ οὐράγει, ἀπότηρε εἰς ὄκον καὶ μὴ βράθυμει. Ἐκεῖ παίζει

16. καὶ ποιεῖ τὰ ἐνθυμήματά σου, καὶ μὴ ἀμάρτης λόγῳ ὑπερηφάνῳ.

17. Καὶ ἐπὶ τούτοις εὐλόγησον τὸν ποιήσαντά σε, καὶ μεθύσκοντά σε ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ.

18. Ὁ φοβούμενος Κύριον ἐκδέχεται παιδείαν, καὶ οἱ ὀρβρίζοντες εὐρήσουσιν εὐδοκίαν.

19. Ὁ ζῆτῶν νόμον ἐμπλησθήσεται αὐτοῦ, καὶ ὁ ὑποκρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν αὐτῷ.

20. Οἱ φοβούμενοι Κύριον εὐρήσουσι κρῖμα, καὶ δικαιώματα ὡς φῶς ἐξάψουσιν.

21. Ἄνθρωπος ἀμαρτωλῶς ἐκκλίνει ἐλεγμὸν, καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ εὐρήσει σύγκριμα.

22. Ἄνθρωπος βουλῆς οὐ μὴ παρίδῃ διανόημα, ἀλλότριος καὶ υπερήφανος οὐ καταπτῆξει φόβον,

23. καὶ μετὰ τὸ ποιῆσαι μετ' αὐτοῦ ἀνευ βουλῆς.

24. Ἄνευ βουλῆς μηδὲν ποιήσῃς, καὶ ἐν τῷ ποιῆσαι σε μὴ μεταμελοῦ.

25. Ἐν ὁδῷ ἀντιπτώματος μὴ πορεύου, καὶ μὴ προσκόψῃς ἐν λιθώδεσιν. Μὴ πιστεύσῃς ἐν ὁδῷ ἀπροσκόπῳ,

26. καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου φύλαξαι.

27. Ἐν παντὶ ἔργῳ πιστεῦε τῇ ψυχῇ σου, καὶ γὰρ τοῦτο ἔστι τήρησις ἐντολῶν.

28. Ὁ πιστεύων νόμῳ προσέχει ἐντολαῖς, καὶ ὁ πεποιθὼς Κυρίῳ οὐκ ἐλαττωθήσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΣ'.

(Vulg. XXXIII.) 1. Τῷ φοβουμένῳ Κύριον οὐκ ἀπαντήσῃ κακὸν, ἀλλ' ἐν πειρασμῷ καὶ πάλιν ἐξελεῖται.

CAPUT XXXV.

DE RECTORIBUS.

(Vulg. XXXII.) 1. Rectorem te posuerunt? Noli extolli, esto in illis quasi unus ex ipsis.

2. Curam illorum habe et sic conside, et omni cura tua explicita recumbe,

3. ut læteris propter illos, et ornamenti gratia accipias coronam.

4. Loquere, major natu, decet enim te,

5. in diligenti scientia, et non impediās musica.

6. Ubi est acroama, non effundas sermonem, et impertune noli sapientiam ostentare.

7. Sigillum carbunculi in ornamento aureo, concentus musicorum in comotatione vini.

8. In fabricatione aurea sigillum smaragdi, modulatio musicorum in vino jucundo.

10. Adolescens, loquere, cum necessitas tui fuerit, vix :

11. si bis interrogatus fueris, in summam collige sermonem,

12. in paucis multa : esto quasi sciens, et simul tacens.

13. In medio magnatorum non agas æqualem, et alio dicente ne multa garrias.

14. Ante tonitruum festinat coruscatio, et ante verecundum præbit gratia.

15. In hora exsurge et non sis ultimus, recurre in domum et ne torpeas. Ibi lude

16. et fac cogitata tua, et ne pecces verbo superbo.

17. Et super his benedicito eum qui fecit te, et inebriantem te de bonis suis.

18. Qui timet Dominum excipiet doctrinam, et qui mane vigilant invenient benedictionem.

19. Qui querit legem replebitur ea, et qui simulat scandalizabitur in ea.

20. Qui timent Dominum invenient iudicium, et justificationes quasi lumen accendent.

21. Homo peccator vitat correptionem, et secundum voluntatem suam inveniet comparisonem.

22. Vir consilii non despiciet considerationem, alienus et superbus non pertimescet timorem,

23. etiam postquam fecit secum sine consilio.

24. Sine consilio nihil facias, et in faciendo te non poenitebit.

25. In via ruinæ non eas, et non offendes in lapidosis. Non credas te viæ non exploratæ,

26. et a filiis tuis cave.

27. In omni opere crede animæ tuæ, hoc est enim observatio mandatorum.

28. Qui credit legi attendit mandatis, et qui confidit in Domino non minorabitur.

CAPUT XXXVI.

(Vulg. XXXIII.) 1. Timenti Dominum non occurret malum, sed in tentatione et iterum liberabit illum.

2. Ἄνθρωπος σοφὸς οὐ μισήσει νόμον· ὁ δὲ ὑποκρινόμενος ἐν αὐτῷ, ὡς ἐν καταγίδι πλοῖον.

3. Ἄνθρωπος συνετὸς ἐμπιστεύσει νόμῳ, καὶ ὁ νόμος αὐτῷ πιστὸς

4. ὡς ἐρώτημα δικαίων. Ἐτοίμασον λόγον, καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ· σύνδῃσον παιδείαν καὶ ἀποκρίθητι.

5. Τροχὸς ἀμάξης σπλάγχνα μωροῦ, καὶ ὡς ἄξων στρεφόμενος ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ.

6. Ἴππος εἰς ὄχειαν ὡς φίλος μῶκος, ὑποκάτω πάντος ἐπικαθημένου χρεμετίζει.

7. Διὰ τὴν ἡμέραν ἡμέρας ὑπερέχει, καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ ἀπ' ἡλίου;

8. Ἐν γνώσει Κυρίου διεχωρίσθησαν,

9. καὶ ἡλλοίωσε καιροὺς καὶ ἑορτάς.

10. Ἀπ' αὐτῶν ἀνύψωσε καὶ ἡγίασε, καὶ ἐξ αὐτῶν ἔθηκεν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν. Καὶ ἄνθρωποι πάντες ἀπὸ ἐδάφους, καὶ ἐκ γῆς ἐκτίσθη Ἀδάμ.

11. Ἐν πλήθει ἐπιστήμης Κύριος διεχώρισεν αὐτοὺς, καὶ ἡλλοίωσε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν.

12. Ἐξ αὐτῶν εὐλόγησε καὶ ἀνύψωσε, καὶ ἐξ αὐτῶν ἡγίασε, καὶ πρὸς αὐτὸν ἤγγισεν· ἀπ' αὐτῶν κατηράσατο καὶ ἐταπείνωσε, καὶ ἀνέστρεφεν αὐτοὺς ἀπὸ στάσεως αὐτῶν.

13. Ὡς πηλὸς κεραμέως ἐν χειρὶ αὐτοῦ,

14. πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ· οὕτως ἄνθρωποι ἐν χειρὶ τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς, ἀποδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ.

15. Ἀπέναντι τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀπέναντι τοῦ θανάτου ἡ ζωὴ, οὕτως ἀπέναντι εὐσεβοῦς ἁμαρτωλός. Καὶ οὕτως ἐμβλεψὼν εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ Ὑψίστου, δύο δύο, ἐν κατέναντι τοῦ ενός.

16. Κἀγὼ ἔσχατος ἡγρούνησα, καὶ κατεκληρονόμησα αὐτοὺς καθὼς ἀπ' ἀρχῆς.

(Vulg. XXXVI.) 14. Ἐλέησον λαὸν, Κύριε, κεκλημένον ἐπ' ὀνόματί σου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν πρωτογόνῳ ὁμοίωσας.

15. Οἰκτεیرهσον πόλιν ἀγίασματός σου Ἱερουσαλήμ, πόλιν καταπαύματός σου.

16. Πλήσον Σιών ἄραι τὰ λόγια σου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης σου τὸν λαόν σου.

17. Δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν ἀρχῇ κτίσμασί σου, καὶ ἔγειρον προφητείας τὰς ἐπ' ὀνόματί σου.

18. Δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσί σε, καὶ οἱ προφῆταί σου ἐμπιστευθήτωσαν. Εἰσάκουσον, Κύριε, δεήσεως τῶν ἱκετῶν σου,

19. κατὰ τὴν εὐλογίαν Ἀαρὼν περὶ τοῦ λαοῦ σου, καὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι σὺ Κύριος εἶ ὁ Θεὸς τῶν αἰώνων.

20. Πᾶν βρώμα φάγεται κοιλία, ἔστι δὲ βρώμα βρώματος κάλλιον.

21. Φάρυγξ γέυεται βρώματα θήρας, οὕτως καρδία συνετὴ λόγους ψευδεῖς.

22. Καρδία στρεβλὴ δώσει λύπην, καὶ ἄνθρωπος πολυπείρος ἀνταποδώσει αὐτῇ.

23. Πάντα ἄρβρα ἐπιδέξεται γυνή, ἔστι δὲ θυγάτηρ θυγατρὸς κρίσεως.

24. Κάλλος γυναικὸς ἱλαρύνει πρόσωπον, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἀνθρώπου ὑπεράγει.

25. Εἰ ἔστιν ἐπὶ γλώσσης αὐτῆς ἔλεος καὶ πραύτης, οὐκ ἔστιν ὁ ἄνθρωπος αὐτῆς καθ' υἱοὺς ἀνθρώπων.

2. Vir sapiens non odiet legem : qui autem simulat in ea, quasi in procella navis.

3. Homo sensatus credet legi, et lex ei fidelis

4. sicut interrogatio justorum. Para verbum, et sic audieris : colliga doctrinam et responde.

5. Rota carri præcordia fatui, et quasi axis qui versatur cogitatus illius.

6. Equus ad admissuram amicus subsannator, sub omni supersedente hinnit.

7. Quare dies diem superat, et omne lumen diei anni a sole?

8. A Domini scientia separati sunt,

9. et immutavit tempora et dies festos.

10. Ex ipsis exaltavit et sanctificavit, et ex ipsis posuit in numerum dierum. Et omnes homines de solo, et ex terra creatus est Adam.

11. In multitudine scientiæ Dominus separavit eos, et immutavit vias illorum.

12. Ex ipsis benedixit et exaltavit, et ex ipsis sanctificavit, et ad se applicavit : ex ipsis maledixit et humiliavit, et evertit illos a statione ipsorum.

13. Quasi lutum figuli in manu ejus,

14. omnes viæ ejus secundum beneplacitum ejus : sic homines in manu illius qui fecit eos, ad reddendum illis secundum judicium suum.

15. Contra malum bonum est et contra mortem vita, sic contra pium peccator. Et sic intueri in omnia opera Altissimi, duo duo, unum contra unum.

16. Et ego novissimus evigilavi, et hæreditavi eos sicut ab initio.

(Vulg. XXXVI.) 14. Miserere plebi, Domine, vocatæ in nomine tuo, et Israel quem primogenito assimilasti.

15. Miserere civitati sanctificationis tuæ Jerusalem, civitati requiei tuæ.

16. Reple Sion ad extollenda eloquia tua, et a gloria tua populum tuum.

17. Da testimonium iis qui ab initio creaturæ tuæ sunt, et suscita prophetias quæ in nomine tuo.

18. Da mercedem sustentibus te, et prophetæ tui fideles inveniantur. Exaudi, Domine, orationem supplicum tuorum,

19. secundum benedictionem Aaron de populo tuo, et scient omnes qui super terram quia tu Dominus es Deus sæculorum.

20. Omnem escam manducabit venter, est autem cibus cibo melior.

21. Fauces gustant cibos venationis, sic cor sensatum verba mendacia.

22. Cor pravum dabit tristitiam, et homo peritus retribuet ei.

23. Omnem masculum excipiet mulier, est autem filia melior filia.

24. Species mulieris exhilarat faciem, et super omnem concupiscentiam hominis superducit.

25. Si est in lingua ejus misericordia et mansuetudo, non est vir illius secundum filios hominum.

26. Ὁ κτώμενος γυναῖκα ἐνάρχεται κτήσεως, βοηθὸν κατ' αὐτὸν καὶ στῦλον ἀναπαύσεων.

27. Οὐδ' οὐκ ἔστι φραγμὸς, διαρπαγῆσεται κτῆμα· καὶ οὐδ' οὐκ ἔστι γυνή, στενάξει πλανώμενος.

28. Τίς γὰρ πιστεύσει εὐζώνῃ ληστῇ σφαλλομένῃ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν; Οὗτους ἀνθρώπων μὴ ἔχοντι νοσσιάν καὶ καταλύοντι οὐδ' ἐὰν ὀφίσσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΖ'.

1. Πᾶς φίλος ἐρεῖ· Ἐφιλίασα αὐτῷ καὶ γὰρ, ἀλλ' ἔστι φίλος ὀνόματι μόνον φίλος. Οὐχὶ λύπη ἐνὶ ἑως θανάτου,

2. ἑταῖρος καὶ φίλος τρεπόμενος εἰς ἔχθραν;

3. Ὡς πονηρὸν ἐνθύμημα, πόθεν ἐνεκυλίσθης καλύψαι τὴν ξηρὰν ἐν δολιοτήτι;

4. Ἐταῖρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ ᾔδεται, καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως ἔσται ἀπέναντι.

5. Ἐταῖρος φίλῳ συμπονεῖ χάριν γαστρὸς, ἔναντι πολέμου λήψεται ἀσπίδα.

6. Μὴ ἐπιλάβῃ φίλου ἐν τῇ ψυχῇ σου, καὶ μὴ ἀμνημονεύσης αὐτοῦ ἐν χρήμασί σου.

7. Πᾶς σύμβουλος ἐξαίρει βουλὴν, ἀλλ' ἔστι συμβουλευὼν εἰς ἑαυτόν.

8. Ἀπὸ συμβούλου φύλαξον τὴν ψυχὴν σου, καὶ γνώθι πρότερον τίς αὐτοῦ χρεῖα· καὶ γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ βουλευέσεται,

9. μήποτε βάλῃ ἐπὶ σοὶ κλῆρον, καὶ εἴπῃ σοι·

10. Καλὴ ἡ δόξ σου, καὶ στήσεται ἐξ ἐναντίας ἰδεῖν τὸ συμβησομένόν σοι.

11. Μὴ βουλευέου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, καὶ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύψον βουλὴν.

12. Μετὰ γυναῖκος περὶ ἀντιζήλου αὐτῆς, καὶ μετὰ δειλοῦ περὶ πολέμου· μετὰ ἐμποροῦ περὶ μεταβολίας, καὶ μετὰ ἀγοράζοντος περὶ πράσεως μετὰ βασιλέως περὶ εὐχαριστίας,

13. καὶ μετὰ ἀνελέημονος περὶ χρηστοθείας· μετὰ δυνάστεως περὶ παντὸς ἔργου,

14. καὶ μετὰ μισθίου ἐφραστίου περὶ συντελείας, οὐκ ἐπὶ ἀργῷ περὶ πολλῆς ἐργασίας· μὴ ἔπεχε ἐπὶ τούτοις περὶ πάσης συμβουλίας.

15. Ἀλλ' ἡ μετὰ ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ἐνδελέγιζε, ὃν ἂν ἐπιγνώσῃς συντηροῦντα ἐντολάς·

16. ὃς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἐὰν πταίῃς, συναλγήσει σοι.

17. Καὶ βουλὴν καρδίας στήσον, οὐ γὰρ ἔστί σοι πιστότερος αὐτῆς.

18. Ψυχὴ γὰρ ἀνδρὸς ἀπαγγέλλει ἐνίοτε εἰωθεν, ἡ ἐπὶ σκοποῖ ἐπὶ μετεώρου καθήμενοι ἐπὶ σκοπῆς.

19. Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις δεθήσῃ Ὑψίστου, ἵνα εὐθύνῃ ἐν ἀληθείᾳ τὴν δόδαν σου.

20. Ἀρχὴ παντὸς ἔργου λόγος, καὶ πρὸ πάσης πράξεως βουλὴ.

21. Ἰγνὸς ἀλλοιώσεως καρδίας· τέσσαρα μέρη ἀνατέλλει, ἀγαθὸν καὶ κακόν, ζωὴ καὶ θάνατος· καὶ κυριεύουσα ἐνδελεχῶς αὐτῶν γλώσσά ἐστι.

22. Ἔστιν ἀνὴρ πανοῦργος καὶ πολλῶν παιδευτῆς, καὶ τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ ἀχρηστός ἐστιν.

23. Ἔστι σοφιστὴς ἐν λόγοις μισητὸς, οὗτος πάσης τροφῆς καθυστερήσει.

26. Qui possidet mulierem inchoat possessionem, adiutricem secundum se et columnam requietis.

27. Ubi non est sepes, diripietur possessio : et ubi non est mulier, ingemiscit errans.

28. Quis enim credet succincto latroni erranti de civitate in civitatem? Sic homini non habenti nidum et deflectenti ubicumque obscuraverit.

CAPUT XXXVII.

1. Omnis amicus dicit : Et ego cum illo amicitiam copulavi, sed est amicus solo nomine amicus. Nonne tristitia inest usque ad mortem,

2. sodalis et amicus convertens se ad inimicitiam?

3. O præsumptio nequissima, unde devoluta es cooperire aridam in dolositate?

4. Sodalis amico conjucundatur in oblectatione, et in tempore tribulationis contrarius erit.

5. Sodalis amico condolet causa ventris, contra bellum accipiet scutum.

6. Ne obliviscaris amici in animo tuo, et non immemoris illius in opibus tuis.

7. Omnis consiliarius extollit consilium, sed est qui consulit sibi ipsi.

8. A consiliario serva animam tuam, et scito prius quæ sit illius necessitas : etenim ipse sibi consulit,

9. ne forte mittat super te sortem, et dicat tibi :

10. Bona est via tua, et stabit e contrario videre quid tibi eveniat.

11. Noli consiliari cum eo qui te suspectum habet, et a zelantibus te absconde consilium.

12. Cum muliere de æmula ejus, et cum timido de bello : cum negotiatore de permutatione, et cum emptore de venditione : cum invido de gratiis reddendis,

13. et cum immiserico corde de beneficentia : cum pigro de omni opere,

14. et cum mercenario domestico de consummatione, servo pigro de multa operatione : non attendas his de omni consilio.

15. Sed cum viro sancto assiduus esto, quem cognoveris observantem mandata :

16. qui in anima sua est secundum animam tuam, et si cecideris, condolebit tibi.

17. Et consilium cordis statue, non est enim tibi fidelior ipso.

18. Anima enim viri annuntiare interdum consuevit magis, quam septem circumspectores sedentes in excelso super speculam.

19. Et in his omnibus deprecare Altissimum, ut dirigat in veritate viam tuam.

20. Principium omnis operis verbum, et ante omnem actum consilium.

21. Vestigium mutationis cordis : quatuor partes oriuntur, bonum et malum, vita et mors : et dominatrix assidue illorum est lingua.

22. Est vir astutus et multorum eruditor, et animæ propriæ inutilis est.

23. Est qui sapientiam ostentat in sermonibus odibilis, hic omni alimento defraudabitur.

24. Οὐ γὰρ ἐδόθη αὐτῷ παρὰ Κυρίου χάρις, ὅτι πάσης σοφίας ἐστερήθη.

25. Ἔστι σοφὸς τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ, καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ ἐπὶ στόματος πιστοί.

26. Ἄνὴρ σοφὸς τὸν ἑαυτοῦ λαὸν παιδεύσει, καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ πιστοί.

27. Ἄνὴρ σοφὸς πλησθήσεται εὐλογίας, καὶ μακαριοῦσιν αὐτὸν πάντες οἱ ὁρῶντες.

28. Ζωὴ ἀνδρὸς ἐν ἀριθμῷ ἡμερῶν, καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ Ἰσραὴλ ἀναρίθμητοι.

29. Ὁ σοφὸς ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ κληρονομήσει πίστιν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζῆσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

30. Τέκνον, ἐν τῇ ζωῇ σου πείρασον τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἴδε τί πονηρὸν αὐτῇ, καὶ μὴ δῶς αὐτῇ.

31. οὐ γὰρ πάντα πᾶσι συμφέρει, καὶ οὐ πᾶσα ψυχὴ ἐν παντὶ εὐδοκεῖ.

32. Μὴ ἀπλῆστεύου ἐν πάσῃ τρυφῇ, καὶ μὴ ἐκχυθῇς ἐπὶ ἐδεσμάτων.

33. Ἐν πολλοῖς γὰρ βρώμασιν ἔσται πόνος, καὶ ἡ ἀπλῆστία ἐγγιεῖ ἕως χολέρας.

34. Δι' ἀπλῆστιαν πολλοὶ ἐτελεῦτήσαν, ὁ δὲ προσέχων προσθήσει ζωὴν.

ΣΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΗ'.

1. Τίμα ἱατρὸν πρὸς τὰς χρεῖας τιμαῖς αὐτοῦ, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε Κύριος.

2. Παρὰ γὰρ Ὑψίστου ἐστὶν ἱασίς καὶ παρὰ βασιλέως λήψεται δόμα.

3. Ἐπιστήμη ἱατροῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔναντι μεγιστάνων θαυμασθήσεται.

4. Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς φάρμακα, καὶ ἄνθρωπος οὐ προσοχθεῖ αὐτοῖς.

5. Οὐκ ἀπὸ ξύλου ἐγλυκάνθη ὕδωρ, εἰς τὸ γνωσθῆναι τὴν ἰσχύν αὐτοῦ;

6. Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ.

7. Ἐν αὐτοῖς ἐθεράπευσε καὶ ἤρε τὸν πόνον αὐτοῦ. Μυρεψὸς ἐν τούτοις ποιήσει μίγμα, καὶ οὐ μὴ συντελέσῃ ἔργα αὐτοῦ,

8. καὶ εἰρήνη παρ' αὐτοῦ ἐστὶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.

9. Τέκνον, ἐν ἀβρωσθηματί σου μὴ παράβλεπε, ἀλλ' εὖξαι Κυρίῳ, καὶ αὐτὸς ἰάσεται σε.

10. Ἀπόστησον πλημμέλειαν καὶ εὐθυνον χεῖρας, καὶ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καθάρισον καρδίαν.

11. Δὸς εὐωδία καὶ μνημόσυνον σεμιδάλεως, καὶ λίπανον προσφορὰν, ὡς μὴ ὑπάρχων.

12. Καὶ ἱατρῷ δὸς τόπον, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε Κύριος, καὶ μὴ ἀποστήτω σου, καὶ γὰρ αὐτοῦ χρεῖα.

13. Ἔστι καιρὸς ὅτε καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν εὐωδία,

14. καὶ γὰρ αὐτοὶ Κυρίου δεηθήσονται, ἵνα εὐοδώσῃ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν καὶ ἴασιν χάριν ἐμβιώσεως.

15. Ὁ ἁμαρτάνων ἔναντι τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν, ἐμπίσει εἰς χεῖρας ἱατροῦ.

16. Τέκνον, ἐπὶ νεκρῷ κατάγαγε δάκρυα, καὶ ὡς δεινὰ πάσχων ἐναρξάι θρήνον, κατὰ δὲ τὴν κρίσιν αὐτοῦ περιστέλειον τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν ταφὴν αὐτοῦ.

17. Πικρὰν, κλαυθμὸν καὶ θέρμανον κοπετὸν,

24. Non est enim data illi a Domino gratia, omni enim sapientia defraudatus est.

25. Est sapiens animæ suæ, et fructus sensus illius in ore fideles.

26. Vir sapiens plebem suam erudiet, et fructus sensus illius fideles sunt.

27. Vir sapiens implebitur benedictione, et beatificabunt illum omnes qui vident.

28. Vita viri in numero dierum, dies autem Israel innumerabiles sunt.

29. Sapiens in populo suo hæreditabit fidem, et nomen ejus vivet in æternum.

30. Fili, in vita tua tenta animam tuam, et vide quid malum ei, et non des ei :

31. non enim omnia omnibus expediunt, et non omni animæ omnia placent.

32. Noli esse insatiabilis in omnibus deliciis, et non te effundas super epulas.

33. In multis enim escis erit labor, et insatiabilitas appropinquabit usque ad choleram.

34. Propter edacitatem multi obierunt, qui autem attendit adjiciet vitam.

CAPUT XXXVIII.

1. Honora medicum ad necessitates honoribus illius, nam et illum creavit Dominus.

2. Ab Altissimo enim est medela et a rege accipiet donationem.

3. Scientia medici exaltabit caput illius, et in conspectu magnatorum collaudabitur.

4. Dominus creavit de terra medicamenta, et vir prudens non abhorrebit illa.

5. Nonne a ligno indulcata est aqua, ut cognosceretur virtus illius?

6. Et ipse dedit hominibus scientiam ut glorificaretur in mirabilibus suis.

7. In his curavit et abstulit dolorem ejus. Unguentarius in his faciet misturam, et non consummabit opera sua,

8. et pax ab illo est super faciem terræ.

9. Fili, in infirmitate tua non despicias, sed ora Dominum, et ipse curabit te.

10. Amove delictum et dirige manus, et ab omni peccato munda cor.

11. Da suavitatem odoris et memoriale similaginis, et impingua oblationem, quasi non sis.

12. Et da locum medico, nam et illum Dominus creavit, et non discedat a te, nam et ipso opus est.

13. Est tempus cum et in manibus eorum suavitas odoris,

14. nam et ipsi Dominum deprecabuntur, ut dirigat ipsi requiem et sanationem propter restituendam valetudinem.

15. Qui peccat contra eum qui fecit eum, incidat in manus medici.

16. Fili, super mortuum deduc lacrymas, et quasi dira passus incipe ploratum, et secundum judicium ejus contege corpus illius, et non despicias sepulturam illius.

17. Amarum fac ploratum, et calefac planctum,

18. καὶ ποιήσων τὸ πένθος κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἡμέραν μίαν καὶ δύο, χάριν διαβολῆς, καὶ παρακληθῆτι λύτης ἐνεκα.

19. Ἀπὸ λύπης γὰρ ἐκβαίνει θάνατος, καὶ λύπη καρδίας κάμψει ἰσχύιν.

20. Ἐν ἀπαγωγῇ παραβαίνει καὶ λύπη, καὶ βίος πτωχοῦ κατὰ καρδίας.

21. Μὴ δῶς εἰς λύπην τὴν καρδίαν σου, ἀπόστησόν αὐτὴν μνηστῆς τὰ ἔσχατα.

22. Μὴ ἐπιλάβῃ, οὐ γὰρ ἐστὶν ἐπάνοδος, καὶ τοῦτον οὐκ ὠφελήσεις, καὶ σεαυτὸν κακώσεις.

23. Μνήσθητι τὸ κρίμα αὐτοῦ, ὅτι οὕτω ὡς καὶ τὸ σὸν· ἔμοι χθές, καὶ σοὶ σήμερον.

24. Ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ καταπαύσων τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ παρακληθῆτι ἐν αὐτῷ ἐν ἐξόδῳ πνεύματος αὐτοῦ.

25. Σοφία γραμματέως ἐν εὐκαιρίᾳ σχολῆς, καὶ ὁ ἁλασσούμενος πράξει αὐτοῦ σοφισθήσεται.

26. Τί σοφισθήσεται ὁ κρατῶν ἄροτρου, καὶ καυχώμενος ἐν δόρατι κέντρου, βόας ἐλαύνων καὶ ἀναστρεφόμενος ἐν ἔργοις αὐτῶν, καὶ ἡ διήγησις αὐτοῦ ἐν υἱοῖς ταύρων;

27. Καρδίαν αὐτοῦ δώσει ἐκδοῦναι αὐλακας, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ εἰς χορτάσματα δαμάλεων.

28. Οὕτως πᾶς τέκτων καὶ ἀρχιτέκτων, ὅστις νύκτωρ ὡς ἡμέρα διάγει· οἱ γλύφοντες γλύμματα σφραγίδων, καὶ ἡ ὑπομονὴ αὐτοῦ ἀλλοιῶσαι ποικιλίαν· καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς τὸ βμοιωῖσαι ζωγραφίαν, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ τελεῖσαι ἔργον.

29. Οὕτως χαλκεὺς καθήμενος ἐγγὺς ἀκμονος, καὶ καταμανθάνων ἀργῷ σιδήρῳ· ἀτμὶς πυρὸς πῆξει σάρκα αὐτοῦ, καὶ ἐν θερμῇ καμίνου διαμαχίζεται.

30. Φωνὴ σφύρης καίνει τὸ οὖς αὐτοῦ, καὶ κατέναντι βμοιωματος σκεύους οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ.

31. Καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς συντέλειαν ἔργων, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ κοσμήσαι ἐπὶ συντελείας.

32. Οὕτω κεραμεὺς καθήμενος ἐν ἔργῳ αὐτοῦ, καὶ συστρέφων ἐν ποσὶν αὐτοῦ τροχόν, ὃς ἐν μερίμνῃ κείται διαπαντός ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἐναριθμῖος πᾶσα ἡ ἐργασία αὐτοῦ.

33. Ἐν βραχίονι αὐτοῦ τυπώσει πηλόν, καὶ πρὸ ποδῶν κάμψει ἰσχύιν αὐτοῦ.

34. Καρδίαν ἐπιδώσει συντελεῖσαι τὸ κρίμα, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ καθαρῶς καμίνον.

35. Πάντες οὗτοι εἰς γέρας αὐτῶν ἐνεπίστευσαν, καὶ ἕκαστος ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ σοφίζεται.

36. Ἄνευ αὐτῶν οὐκ οἰκισθήσεται πόλις,

37. καὶ οὐ παροικήσουσιν οὐδὲ περιπατήσουσιν, καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ οὐχ ὑπεραλύνονται.

38. Ἐπὶ δίφρον δικαστοῦ οὐ καθιῶνται, καὶ διαθήκην κρίματος οὐ διανοιθίσονται, οὐδὲ μὴ ἐκφανῶσι δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ ἐν παραβολαῖς οὐχ εὐρεθήσονται.

39. Ἄλλὰ κτίσμα αἰῶνος στηρίσουσι, καὶ ἡ δέξις αὐτῶν ἐν ἐργασίᾳ τέχνης, πλὴν τοῦ ἐπιδόνοντες τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ διανοομένου ἐν νόμῳ Ψύψιστου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΘ'.

1. Σοφίαν πάντων ἀρχαίων ἐκζητήσει, καὶ ἐν προφηταῖς ἀσκηθήσεται.

18. et fac luctum secundum dignitatem ejus uno die vel duobus, propter detractionem, et admitte consolationem propter tristitiam.

19. Ex tristitia enim provenit mors, et tristitia cordis flectet virtutem.

20. In abductione transit et tristitia, et vita pauperis secundum corda.

21. Ne dederis in tristitiam cor tuum, repelle eam memor novissimorum.

22. Noli oblivisci, non est enim reditus, et huic non proderis, et teipsum pessimabis.

23. Memento judicii ejus, quoniam sic ut etiam tuum : mihi heri, et tibi hodie.

24. In requie mortui quiescere fac memoriam ejus, et consolationem accipe in eo in exitu spiritus illius.

25. Sapia scribe in opportunitate otii, et qui minoratur actu suo sapientiam percipiet.

26. Quomodo sapientia replebitur qui tenet aratrum, et gloriatur in hasta stimuli, boves agitat et conversatur in operibus eorum, et enarratio ejus in filiis taurorum?

27. Cor suum dabit ad versandos sulcos, et vigilia ejus in sagina vaccarum.

28. Sic omnis faber et architectus, qui noctem tamquam diem transigit : qui sculpunt sculpturas signaculorum, et assiduitas ejus immutare varietatem : cor suum dabit ad assimilandam picturam, et vigilia ejus perficere opus.

29. Sic faber ferarius sedens juxta incudem, et addiscens pigro ferro : vapor ignis durabit carnes ejus, et in calore fornacis conuertabit.

30. Vox mallei innovabit aurem ejus, et contra similitudinem vasis oculi ejus.

31. Cor suum dabit in consummationem operum, et vigilia ejus ornare in perfectionem.

32. Sic figulus sedens ad opus suum, et convertens pedibus suis rotam, qui in sollicitudine positus est semper in opus suum, et in numero omnis operatio ejus.

33. In brachio suo formabit lutum, et ante pedes curvabit virtutem suam.

34. Cor suum dabit ut consummet linitionem, et vigilia ejus mundare fornacem.

35. Omnes hi in manibus suis speraverunt, et unusquisque in arte sua sapiens est.

36. Sine ipsis non aedificabitur civitas,

37. nec inhabitabunt nec inambulabunt, et in ecclesia non transilient.

38. Super sellam judicis non sedebunt, et testamentum judicii non intelligent, neque palam facient justitiam et judicium, et in parabolis non invenientur :

39. sed creaturam ævi confirmabunt, et deprecatio eorum in operatione artis, tantummodo accomodantis animam suam, et conquirentis in lege Altissimi.

CAPUT XXXIX.

1. Sapientiam omnium antiquorum exquiret sapiens, et in prophetiis vacabit.

2. Διηγήσεις ἀνδρῶν δνομαστῶν συντηρήσει, καὶ ἐν στροφαῖς παραβολῶν συνεισελεύσεται.
3. Ἀποκρύφα παροιμιῶν ἐκζητήσει, καὶ ἐν αἰνίγμασι παραβολῶν ἀναστραφῆσεται.
4. Ἀναμέσον μεγιστάνων ὑπηρετήσει, καὶ ἐναντι ἡγουμένου ὀρθήσεται.
5. Ἐν γῇ ἀλλοτρῶν ἐθνῶν διελεύσεται, ἀγαθὰ γὰρ καὶ κακὰ ἐν ἀνθρώποις ἐπέειρασε.
6. Τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπιδώσει ὀρθρίσαι πρὸς Κύριον τὸν ποιήσαντα αὐτόν, καὶ ἐναντι Ὑψίστου δεηθήσεται.
7. Καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν προσευχῇ, καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεηθήσεται.
8. Ἐὰν Κύριος ὁ μέγας θελήσῃ, πνεύματι συνέσεως ἐμπλησθήσεται.
9. Αὐτὸς ἀνομβρήσει βῆματα σοφίας αὐτοῦ, καὶ ἐν προσευχῇ ἐξομολογήσεται Κυρίῳ.
10. Αὐτὸς κατευθύνει βουλήν αὐτοῦ καὶ ἐπιστήμην, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτοῦ διανοηθήσεται.
11. Αὐτὸς ἐκφανεῖ παιδεῖαν διδασκαλίας αὐτοῦ, καὶ ἐν νόμῳ διαθήκης Κυρίου καυχῆσεται.
12. Αἰνέσουσι τὴν συνέσιν αὐτοῦ πολλοί, ὥς τοῦ αἰῶνος οὐκ ἐξαλειφθήσεται.
13. Οὐκ ἀποστήσεται τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται εἰς γενεὰς γενεῶν.
14. Τὴν σοφίαν αὐτοῦ διηγῶνται ἔθνη, καὶ τὸν ἔπαινον αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία.
15. Ἐὰν ἐμμείνη, ὄνομα καταλείψει ἡ χίλιοι· καὶ ἐὰν ἀναπαύσῃται, ἐμποιεῖ αὐτῷ.
16. Ἐτι διανοηθεὶς ἐκδιηγῆσομαι, καὶ ὡς διχομηνία ἐπληρώθην.
17. Εἰσακούσατέ μου, υἱοὶ ὅσιοι, καὶ βλαστήσατε ὡς ῥόδον φυόμενον ἐπὶ ῥεύματος ἄγρου,
18. καὶ ὡς λίβανος εὐωδιάσατε ὁσμὴν·
19. καὶ ἀνθήσατε ἄνθος ὡς κρίνον, διάδοτε ὁσμὴν καὶ αἰνέσατε ἄσμα. Εὐλογῆσατε Κύριον ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις,
20. δότε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μεγαλυσύνην. Καὶ ἐξομολογήσασθε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ, ἐν ᾧδασι χειλέων καὶ ἐν κινύραις, καὶ οὕτως ἔρεϊτε ἐν ἐξομολογήσει·
21. Τὰ ἔργα Κυρίου πάντα ὅτι καλὰ σφόδρα, καὶ πᾶν πρόσταγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἔσται, πάντα γὰρ ἐν καιρῷ αὐτοῦ ζητηθήσεται.
22. Ἐν λόγῳ αὐτοῦ ἔσται ὡς θημυνία ὕδωρ, καὶ ἐν ῥήματι στόματος αὐτοῦ ἀποδοχεῖα ὑδάτων.
23. Ἐν προτάγματι αὐτοῦ πᾶσα ἡ εὐδοκία, καὶ οὐκ ἔστιν ὅς ἐλαττώσει τὸ σωτήριον αὐτοῦ.
24. Ἔργα πάσης σαρκὸς ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστι κρυβῆναι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.
25. Ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰς τὸν αἰῶνα ἐπέβλεψε, καὶ οὐθέν ἔστι θαυμάσιον ἐναντίον αὐτοῦ.
26. Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· Τί τοῦτο; εἰς τί τοῦτο; Πάντα γὰρ εἰς χρείας αὐτῶν ἐκτίσται.
27. Ἡ εὐλογία αὐτοῦ ὡς ποταμὸς ἐπεκάλυψεν,
28. καὶ ὡς κατακλυσμὸς ξηρὰν ἐμέθυσεν· οὕτως ὀργὴν αὐτοῦ ἔθνη κληρονομήσει,
29. ὡς μετέστρεψεν ὕδατα εἰς ἄλμην. Αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ τοῖς ὁρίσις εὐθεῖαι, οὕτως τοῖς ἀνόμοις προσκόμματα.
30. Ἀγαθὰ ποῖς ἀγαθοὶς ἐκτίσται ἀπ' ἀρχῆς, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς κακὰ.

2. Narrationes virorum nominatorum conservabit, et in versutias parabolarum simul introibit.
3. Occulta proverbiorum exquiret, et in ænigmatibus parabolarum conversabitur.
4. In medio magnatorum ministrabit, et in conspectu præsidis apparebit.
5. In terram alienigenarum gentium pertransiet, bona enim et mala in hominibus tentavit.
6. Cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad Dominum qui fecit illum, et in conspectu Altissimi deprecabitur.
7. Et aperiet os suum in oratione, et pro delictis suis deprecabitur.
8. Si Dominus magnus voluerit, spiritu intelligentiæ replebitur.
9. Ipse tamquam imbres emittet verba sapientiæ suæ, et in oratione confitebitur Domino.
10. Ipse dirigit consilium ejus et scientiam, et in absconditis ejus meditabitur.
11. Ipse palam faciet disciplinam doctrinæ suæ, et in lege testamenti Domini gloriabitur.
12. Collaudabunt multi intelligentiam ejus, usque in sæculum non delebitur.
13. Non recedet memoria ejus, et nomen ejus vivet in generationes generationum.
14. Sapientiam ejus enarrabunt gentes, et laudem ejus enuntiabit ecclesia.
15. Si permanserit, nomen derelinquet plus quam mille : et si requieverit acquirit sibi.
16. Adhuc meditatus enarrabo, et tamquam plenilunium repletus sum.
17. Exaudite me, filii sancti, et germinate quasi rosa plantata super rivum agri,
18. et quasi thus odorem suavitatis emittite :
19. et florete florem quasi lilium, diffundite odorem et collaudate canticum. Benedicite Dominum in omnibus operibus,
20. date nomini ejus magnificentiam. Et confitemini in laudatione ejus, in canticis labiorum et in citharis, et sic dicetis in confessione :
21. Opera Domini universa quia bona valde, et omne præceptum in tempore suo erit, omnia enim in tempore suo quaerentur.
22. In verbo ejus stetit aqua sicut congeries, et in sermone oris illius exceptoria aquarum.
23. In præcepto ipsius omne beneplacitum, et non est qui minuat salutare illius.
24. Opera omnis carnis coram illo, et non est abscondi ab oculis ejus.
25. A sæculo in sæculum respexit, et nihil est admirabile in conspectu illius.
26. Non est dicere : Quid est hoc? ad quid hoc? Omnia enim ad usus ipsorum creata sunt.
27. Benedictio illius quasi fluvius inundavit,
28. et quomodo cataclysmus aridam inebriavit : sic iram suam gentes hereditare faciet,
29. sicut convertit aquas in salsuginem. Viæ illius sanctis directæ, sic iniquis offensiones.
30. Bona bonis creata sunt ab initio, sic peccatoribus mala.

31. Ἀρχὴ πάσης χρείας εἰς ζωὴν ἀνθρώπου, ὕδωρ, πῦρ, καὶ σίδηρος, καὶ ἄλς, καὶ σερμίδαλις πυροῦ, καὶ μέλι, καὶ γάλα, αἷμα σταφυλῆς, καὶ ἔλαιον, καὶ ἱμάτιον.

32. Ταῦτα πάντα τοῖς εὐσεβέσιν εἰς ἀγαθὰ, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς τραπήσεται εἰς κακὰ.

33. Ἔστι πνεύματα ἃ εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται, καὶ ἐν θυμῷ αὐτῶν ἐστερέωσαν μάλιστα αὐτῶν.

34. Καὶ ἐν καιρῷ συντελείας ἰσχύϊν ἐκχέουσιν, καὶ τὸν θυμὸν τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς κοπάσουσιν.

35. Πῦρ καὶ χάλαζα καὶ λιμὸς καὶ θάνατος, πάντα ταῦτα εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται.

36. Θηρίων ὁδόντες καὶ σκορπίοι καὶ ἔχεις καὶ ῥομφαία ἐκδικούσα εἰς ὀλεθρον ἀσεβεῖς,

37. ἐν τῇ ἐντολῇ αὐτοῦ εὐφρανθήσονται, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς εἰς χρείας ἐτοιμασθήσονται, καὶ ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν οὐ παραβήσονται λόγον.

38. Διὰ τοῦτο ἐξ ἀρχῆς ἐστηρίχθη, καὶ διενόηθη, καὶ ἐν γραφῇ ἀφήκα.

39. Τὰ ἔργα Κυρίου πάντα ἀγαθὰ, καὶ πᾶσαν χρεῖαν ἐν ὥρᾳ αὐτῆς χορηγήσει.

40. Καὶ οὐκ ἐστὶν εἰπεῖν· Τοῦτο τοῦτου πονηρότερον· πάντα γὰρ ἐν καιρῷ εὐδοκμηθήσεται.

41. Καὶ νῦν ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ στόματι ὑμνήσατε, καὶ εὐλογήσατε τὸ ὄνομα Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'.

1. Ἀσχολία μεγάλη ἔκτισται παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ζυγὸς βαρὺς ἐπὶ υἱὸς Ἀδάμ, ἀπ' ἡμέρας ἐξόδου ἐκ γαστροῦ μητρὸς αὐτῶν ἕως ἡμέρας ἐπὶ ταφῇ εἰς μητέρα πάντων.

2. Τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν καὶ φόβον καρδίας, ἐπινόια προδοχίας, ἡμέρα τελευτῆς.

3. Ἀπὸ καθημένου ἐπὶ θρόνου ἐν δόξῃ καὶ ἕως τεταπεινωμένου ἐν γῇ καὶ σποδῷ.

4. Ἀπὸ φοροῦντος ὀκνῶν καὶ στέφανον, καὶ ἕως περιβαλλομένου ὤμιλινον. Θυμὸς καὶ ζῆλος καὶ ταραχὴ καὶ σάλος καὶ φόβος θανάτου καὶ μηνίαμα καὶ ἔρις,

5. καὶ ἐν καιρῷ ἀναπαύσεως ἐπὶ κοίτης ὕπνος νυκτὸς ἄλλοι οἱ γινώσκιν αὐτοῦ.

6. Ὀλίγον ὥς οὐδὲν ἐν ἀναπαύσει, καὶ ἀπ' ἐκεῖνον ἐν ὕπνοις ὥς ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς.

7. Τεθορυβημένος ἐν δράσει καρδίας αὐτοῦ, ὥς ἐκπεφυγὼς ἀπὸ προσώπου πολέμου. Ἐν καιρῷ σωτηρίας αὐτοῦ ἐξηγέρθη, καὶ ἀποθανυμένων εἰς οὐδὲνα φόβον,

8. μετὰ πάσης σαρκὸς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλῶν ἐπαπλάσια

9. πρὸς ταῦτα. Θάνατος καὶ αἷμα καὶ ἔρις καὶ ῥομφαία, ἀπαγωγαί, λιμὸς καὶ σύντριμμα καὶ μαστίξ,

10. ἐπὶ τοὺς ἀνόμους ἐκτίσθη ταῦτα πάντα, καὶ δι' αὐτοὺς ἐγένετο ὁ κατακλυσμός.

11. Πάντα ὅσα ἀπὸ γῆς εἰς γῆν ἀναστρέφει, καὶ ἀπὸ ὁδάτων εἰς θάλασσαν ἀνακάμπτει.

12. Πᾶν δῶρον καὶ ἀδικία ἐξαλειφθήσεται, καὶ πίστις εἰς τὸν αἰῶνα στήσεται.

13. Χρήματα ἀδίκων ὥς ποταμὸς ξηρανθήσεται, καὶ ὡς βροντὴ μεγάλη ἐν ὑετῷ ἐξηχθήσεται.

14. Ἐν τῷ ἀνοίξαι αὐτὸν χεῖρας εὐφρανθήσεται, οὕτως οἱ παραβαίνοντες εἰς συντέλειαν ἐκλείψουσιν.

31. Principium omnis rei necessaræ ad vitam hominis, aqua, ignis, et ferrum, et sal, et siligo tritici, et mel, et lac, sanguis uvæ, et oleum, et vestimentum.

32. Hæc omnia sanctis in bona, sic peccatoribus in mala convertentur.

33. Sunt spiritus qui ad vindictam creati sunt, et in furore suo confirmaverunt flagella sua.

34. Et in tempore consummationis effundunt virtutem, et furorem ejus qui fecit illos sedabunt.

35. Ignis et grando et fames et mors, omnia hæc ad vindictam creata sunt.

36. Bestiarum dentes et scorpii et viperæ et romphæa vindicans in exterminium impios,

37. in mandato lætabuntur, et super terram in necessitates præparabuntur, et in temporibus suis non præterient verbum.

38. Propterea ab initio confirmatus sum, et meditatus sum, et in scriptura reliqui.

39. Omnia opera Domini bona, et omnem usum in tempore ejus subministrabunt.

40. Et non est dicere: Hoc illo nequius est: omnia enim in tempore comprobabuntur.

41. Et nunc in omni corde et ore collaudate, et benedicite nomen Domini.

CAPUT XL.

1. Occupatio magna creata est omni homini, et jugum grave super filios Adam, a die exitus de ventre matris eorum usque in diem in sepultura in matrem omnium.

2. Cogitationes eorum et timorem cordis, consideratio expectationis, dies finitionis.

3. A residente super thronum in gloria et usque ad humiliatum in terra et cinere.

4. Ab eo qui portat hyacinthum et coronam, et usque ad eum qui operitur lino crudo. Furor et zelus et tumultus et fluctuatio et timor mortis et iracundia perseverans et contentio,

5. et in tempore reflectionis in cubili somnus noctis immutat cognitionem ejus.

6. Modicum tamquam nihil in requie, et ab eo in somnis quasi in die speculæ.

7. Conturbatus est in visu cordis sui, tamquam qui evasit a facie belli. In tempore salutis suæ exsurrexit, et admirans ad nullum terrorem,

8. cum omni carne ab homine usque ad pecus, et super peccatores septupla

9. ad hæc. Mors et sanguis et contentio et romphæa, oppressiones, fames et contritio et flagellum,

10. super peccatores creata sunt hæc omnia, et propter illos factus est cataclysmus.

11. Omnia quæ de terra sunt in terram revertuntur, et ab aquis in mare reflectunt.

12. Omne munus et iniquitas delebitur, et fides in sæculum stabit.

13. Substantiæ injustorum sicut fluvius exsiccabuntur, et sicut tonitruum magnum in pluvia personabit.

14. In aperiendo ipsam manus suas lætabitur, sic prævaricatores in consummationem deficient.

15. Ἐκγονα ἀσεβῶν οὐ πληθύνει κλάδους, καὶ ῥίζαι ἀκάθαρτοι ἐπ' ἀκροτόμου πέτρας.
16. Ἄχει ἐπὶ παντός ὕδατος καὶ χειλὺς ποταμοῦ πρὸ παντός χόρτου ἐκτιλήσεται.
17. Χάρις ὡς παραδείσος ἐν εὐλογίαις, καὶ ἐλεημοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα διαμένει.
18. Ζωὴ αὐτάρκους ἐργάτου γλυκανθήσεται, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ὁ εὐρίσκων θησαυρόν.
19. Τέκνα καὶ οἰκοδομὴ πόλεως στηρίζουσιν δνομα, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γυνὴ ἀμωμος λογίζεται.
20. Οἶνος καὶ μουσικὰ εὐφραίνουσι καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ἀγάπης σοφίας.
21. Αὐλὸς καὶ ψαλτήριον ἡδύνουσι μέλι, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γλῶσσα ἡδέϊα.
22. Χάριν καὶ κάλλος ἐπιθυμήσει ὁ ὀφθαλμός σου, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα χλόην σπόρου.
23. Φίλος καὶ ἐταῖρος εἰς καιρὸν ἀπαντῶντες, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γυνὴ μετὰ ἀνδρός.
24. Ἀδελφοὶ καὶ βοήθεια εἰς καιρὸν θλίψεως, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ἐλεημοσύνη ῥύσεται.
25. Χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐπιστήσουσι πόδα, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα βουλή εὐδοκίμεται.
26. Χρήματα καὶ ἰσχύς ἀνυψώσουσι καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα φόβος Κυρίου.
27. Οὐκ ἔστι φόβος Κυρίου ἐλάττωσις, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπιζητῆσαι ἐν αὐτῷ βοήθειαν.
28. Φόβος Κυρίου ὡς παράδεισος εὐλογίας, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν ἐκάλυψαν αὐτόν.
29. Τέκνον, ζωὴν ἐπαίτησεως μὴ βιώσης, κρεῖσσον ἀποθανεῖν ἢ ἐπαίτειν.
30. Ἄνθρωπος βλέπων εἰς τράπεζαν ἀλλοτρίαν, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος ἐν λογισμῷ ζωῆς, ἀλισθήσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν ἐδέσμασιν ἀλλοτρίοις.
31. Ἄνθρωπος δὲ ἐπιστήμων καὶ πεπαιδευμένος φυλάσσεται.
32. Ἐν στόματι ἀναιδοῦς γλυκανθήσεται ἐπαίτησις, καὶ ἐν κοιλίᾳ αὐτοῦ πῦρ καήσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ'.

1. Ὁ θάνατε, ὡς πικρὸν σου τὸ μνημόσυνόν ἐστιν ἀνθρώπων εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ,
2. ἀνδρὶ ἀπερισπάστῳ καὶ εὐδοκίμῳ ἐν πᾶσι καὶ ἔτι ἰσχύοντι ἐπιδέξασθαι τροφήν.
3. Ὁ θάνατε, καλὸν σου τὸ κρίμα ἐστιν ἀνθρώπων ἐπιδοκίμων καὶ ἐλασσομένῳ ἰσχύϊ,
4. ἐσχατογῆρῳ καὶ περισπωμένῳ περὶ πάντων, καὶ ἀπειθοῦντι καὶ ἀπολωλεκότῳ ὑπομονῇ.
5. μὴ εὐλαβοῦ κρίμα θανάτου, μνήσθητι προτέρων σου καὶ ἐσχάτων, τοῦτο τὸ κρίμα παρὰ Κυρίου πάσης σαρκί.
6. Καὶ τί ἀπαναίνῃ ἐν εὐδοκίᾳ Ὑψίστου; Εἴτε δέκα, εἴτε ἑκατὸν, εἴτε χίλια ἔτι,
7. οὐκ ἔστιν ἐν ἥδου ἐλεγμὸς ζωῆς.
8. Τέκνα βδελυκτὰ γίνονται, τέκνα ἀμαρτωλῶν, καὶ συναναστροφόμενα παροικίας ἀσεβῶν.
9. Τέκνον ἀμαρτωλῶν ἀπολείται κληρονομία, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐνδελεχίει ὄνειδος.
10. Πατρὶ ἀσεβεῖ μέμψεται τέκνα, ὅτι δι' αὐτὸν ὀνειδισθήσονται.

15. Nepotes impiorum non multiplicant ramos, et radices immundæ super duram petram.
16. Achi super omnem aquam et oram fluminis ante omne fœnum eveletur.
17. Gratia sicut paradus in benedictionibus, et misericordia in sæculum permanet.
18. Vita sufficientis sibi operarii condulcabitur, et super utraque qui invenit thesaurum.
19. Filii et ædificatio civitatis confirmant nomen, et super utraque mulier immaculata computatur.
20. Vinum et musica lætificant cor, et super utraque dilectio sapientiæ.
21. Tibia et psalterium jucundam faciunt melodiam, et super utraque lingua suavis.
22. Gratiam et speciem desiderabit oculus tuus, et super utraque viriditatem sationis.
23. Amicus et sodalis in tempore occurrentes, et super utraque mulier cum viro.
24. Fratres et adiutorium in tempore tribulationis, et super utraque elemosyna liberabit.
25. Aurum et argentum statuent pedem, et super utraque consilium bene placet.
26. Facultates et fortitudo exaltabunt cor, et super utraque timor Domini.
27. Non est timori Domini minoratio, et non est in eo inquirere adiutorium.
28. Timor Domini sicut paradus benedictionis, et super omnem gloriam operuerunt illum.
29. Fili, vitam mendicationis ne vivas, melius est mori quam mendicare.
30. Vir respiciens in mensam alienam, non est vita ejus in computatione vitæ, contaminabit animam suam in cibis alienis.
31. Vir autem sciens et disciplinatus custodiet se.
32. In ore impudentis condulcabitur mendicatio, et in ventre ejus ignis ardebit.

CAPUT XLI.

1. O mors, quam amara est memoria tua homini pacem habenti in substantiis suis,
2. quieto et prospere agenti in omnibus et adhuc valenti accipere cibum.
3. O mors, bonum est judicium tuum homini indigenti et qui minoratur viribus,
4. defecto ætate et cui cura est de omnibus, et diffidenti et qui perdidit patientiam.
5. Noti metuere judicium mortis, memento priorum te et novissimorum, hoc judicium a Domino omni carni.
6. Et quid renues in beneplacito Altissimi? Sive decem, sive centum, sive mille anni,
7. non est in inferno accusatio vitæ.
8. Filii abominabiles fiunt, filii peccatorum, et qui conversantur parocciis impiorum.
9. Filiorum peccatorum periet hæreditas, et cum semine illorum erit assiduitas improperii.
10. De patre impio querentur filii, quoniam propter illum in opprobrio erunt.

11. Οὐδὲ ὅμιν, ἄνδρες ἀσεβεῖς, οἵτινες ἐγκατελίπετε νόμον Θεοῦ ὑψίστου.

12. Καὶ ἐὰν γεννηθῆτε, εἰς κατάραν γεννηθήσεσθε· καὶ ἐὰν ἀποθάνητε, εἰς κατάραν μερισθήσεσθε.

13. Πάντα ὅσα ἐκ γῆς εἰς γῆν ἀπελεύσεται, οὕτως ἀσεβεῖς ἀπὸ κατάρας εἰς ἀπόλειαν.

14. Πένθος ἀνθρώπων ἐν σώμασιν αὐτῶν, ὄνομα δὲ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀγαθὸν ἐξαλειφθήσεται.

15. Φρόντισον περὶ ὀνόματος, αὐτὸ γάρ σοι διαμένει ἢ χίλιοι μεγάλοι θησαυροὶ χρυσοῦ.

16. Ἀγαθὴς ζωῆς ἀριθμὸς ἡμερῶν, καὶ ἀγαθὸν ὄνομα εἰς αἰῶνα διαμένει.

17. Παιδείαν ἐν εἰρήνῃ συντηρήσατε, τέκνα· σοφία δὲ κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν ἁμφοτέροις;

18. Κρείσσων ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ.

19. Τοιγαροῦν ἐντράπητε ἐπὶ τῷ ῥήματί μου, 20. οὐ γάρ ἐστι πᾶσαν αἰσχύνῃ διαφυλάξαι καλὸν, καὶ οὐ πάντα πᾶσιν ἐν πίστει εὐδοκιμεῖται.

21. Αἰσγύνεσθε ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς περὶ πορνείας, καὶ ἀπὸ ἡγουμένου καὶ δυνάστου περὶ ψεύδους·

22. ἀπὸ κριτοῦ καὶ ἀρχόντος περὶ πλημμελείας, ἀπὸ συναγωγῆς καὶ λαοῦ περὶ ἀνομίας·

23. ἀπὸ κοινωνοῦ καὶ φίλου περὶ ἀδικίας, καὶ ἀπὸ τύπου οὗ παροικεῖς,

24. περὶ κλοπῆς· καὶ ἀπὸ ἀληθείας Θεοῦ καὶ διαθήκης, καὶ ἀπὸ πῆξεως ἀγκυῶν ἐπ' ἄρτοις, ἀπὸ σκορακισμοῦ λήψεως καὶ δόσεως,

25. καὶ ἀπὸ ἀσταζομένων περὶ σιωπῆς· ἀπὸ δράσεως γυναικὸς ἐταίρας,

26. καὶ ἀπὸ ἀποστροφῆς προσώπου συγγενοῦς· ἀπὸ ἀφαιρέσεως μερίδος καὶ δόσεως,

27. καὶ ἀπὸ κατανόσεως γυναικὸς ὑπάνδρου, ἀπὸ περιεργείας παιδίσκης αὐτοῦ· καὶ μὴ ἐπιστῆς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτῆς·

28. ἀπὸ φίλων περὶ λόγων ὀνειδισμοῦ, καὶ μετὰ τὸ δοῦναι, μὴ ὀνειδίξῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ΄.

1. Ἀπὸ δευτερώσεως καὶ λόγου ἀκοῆς, καὶ ἀπὸ ἀποκαλύψεων λόγων χρυφίων. Καὶ ἐστὶ αἰσχυνητὸς ἀληθινός, καὶ εὐρίσκων χάριν ἐναντὶ παντὸς ἀνθρώπου. Μὴ περὶ τούτων αἰσχυνηθῇς, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον τοῦ ἁμαρτάνειν.

2. Περὶ νόμου Ὑψίστου καὶ διαθήκης, καὶ περὶ κριματος δικαιοῦσαι τὸν ἀσεβῆ.

3. Περὶ λόγου κοινωνοῦ καὶ ὀδοιπόρων, καὶ περὶ δόσεως κληρονομίας ἐταίρων.

4. Περὶ ἀκριθείας ζυγοῦ καὶ σταθμῶν, περὶ κτήσεως πολλῶν καὶ ὀλίγων.

5. Περὶ ἀδιαφόρου πράξεως καὶ ἐμπορέων, καὶ περὶ παιδείας τέκνων πολλῆς, καὶ οἰκέτη πονηρῷ πλευράν αἰμάξαι.

6. Ἐπὶ γυναικὶ πονηρᾷ καλὸν σφραγίσ.

7. Καὶ ὅπου χεῖρες πολλαί, κλείσιν. Ὁ ἐὰν παραδίδωκ, ἐν ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ, καὶ δόσις καὶ λῆψις παντὶ ἐν γραφῇ.

8. Περὶ παιδείας ἀνοήτου καὶ μωροῦ καὶ ἐσχατογῆ-

11. Vae vobis, viri impii, qui dereliquistis legem Dei altissimi.

12. Et si nati fueritis, ad maledictionem nascemini : et si mortui fueritis, in maledictionem separabimini.

13. Omnia quæ de terra sunt in terram revertentur, sic impii a maledicto in perditionem.

14. Luctus hominum in corporibus ipsorum, nomen autem peccatorum non bonum delebitur.

15. Curam habe de nomine, hoc enim magis permanet tibi quam mille magni thesauri auri.

16. Bonæ vitæ numerus dierum, et bonum nomen permanet in ævum.

17. Disciplinam in pace conservate, filii : sapientia autem abscondita et thesaurus occultus, quæ utilitas in utrisque?

18. Melior est homo qui abscondit stultitiam suam quam homo qui abscondit sapientiam suam.

19. Igitur revereamini in verbo meo,

20. non est enim bonum omnem reverentiam observare, et non omnia omnibus in fide placent.

21. Erubescite a patre et matre de fornicatione, et a presidente et potente de mendacio :

22. a iudice et principe de delicto, a synagoga et plebe de iniquitate :

23. a socio et amico de injustitia, et a loco in quo habitas,

24. de furto : et a veritate Dei et testamenti, et a fixatione cubiti in panibus, ab offuscatione accepti et dati,

25. et a salutantibus de silentio : ab aspectu mulieris fornicariæ,

26. et ab aversione vultus cognati : ab ablatione partis et dationis,

27. et a consideratione mulieris conjugatæ, a sollicitatione ancillæ ejus : et ne steteris super lectum ejus :

28. ab amicis de sermonibus improprietatis, et postquam dederis, ne impropetres.

CAPUT XLII.

1. Ab iteratione et sermone auditus, et a revelationibus sermonum absconditorum. Et eris verecundus vere, et inveniens gratiam coram omni homine. Ne pro his confundaris, et ne accipias personam ut delinquas.

2. De lege Altissimi et testamento, et de iudicio justificando impium.

3. De verbo socii et viatorum, et de datione hæreditatis amicorum.

4. De exacta ratione stateræ et ponderum, de acquisitione multorum et paucorum.

5. De indifferenti venditione et mercatorum, et de multa disciplina filiorum, et servo pessimo latus sanguinare.

6. Super mulierem nequam bonum est sigillum.

7. Et ubi manus multæ sunt, claudere. Quodcumque traderis, in numero et pondere, et datio et acceptio omnibus in scriptura.

8. De disciplina insensati et stulti et decrepiti litigantis

ρου κρινομένου πρὸς νέους, καὶ ἔση πεπαιδευμένος ἀληθινῶς, καὶ δεδοκιμασμένος ἐναντί παντός ζώντος.

9. Θυγάτηρ πατρὶ ἀπόκρυφος ἀγρυπνία, καὶ ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφιστᾷ ὕπνον, ἐν νεότητι αὐτῆς μήποτε παρακμάσῃ, καὶ συνωκηκυῖα μήποτε μισηθῇ.

10. Ἐν παρθενίᾳ μήποτε βεβηλωθῇ, καὶ ἐν τοῖς πατρικοῖς αὐτῆς ἔγκυος γένηται. Μετὰ ἀνδρὸς οὐσα μήποτε παραβῇ, καὶ συνωκηκυῖα μήποτε στειρώσῃ.

11. Ἐπὶ θυγατρὶ ἀδιατρέπτω στερεώσων φυλακὴν, μήποτε ποίησιν σε ἐπίχαρμα ἐχθροῖς, λαλιὰν ἐν πόλει, καὶ ἐγκλητον λαοῦ, καὶ καταισχύνη σε ἐν πλήθει πολλῶν.

12. Παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἐμβλεπε ἐν κάλλει, καὶ ἐν μέσῳ γυναικῶν μὴ συνέδρευε.

13. Ἀπὸ γὰρ ἱματίων ἐκπορεύεται σῆς, καὶ ἀπὸ γυναικὸς πονηρία γυναικός.

14. Κρείσσων πονηρία ἀνδρὸς ἢ ἀγαθοποιὸς γυνή, καὶ γυνὴ καταισχύνοῦσα εἰς ὀνειδισμόν.

15. Μνησθήσομαι δὴ τὰ ἔργα Κυρίου, καὶ ἡ ἐώρακα ἐκδιηγῆσομαι ἐν λόγοις Κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ.

16. Ἡλῖος φωτίζειν κατὰ πᾶν ἐπέβλεψε, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ πλήρης τὸ ἔργον αὐτοῦ.

17. Οὐκ ἐνεποίησε τοῖς ἁγίοις Κύριος ἐκδιηγῆσθαι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐστερέωσε Κύριος ὁ πάντοκράτωρ, στηριχθῆναι ἐν δόξῃ αὐτοῦ τὸ πᾶν.

18. Ἀβύσσον καὶ καρδίαν ἐξίχνευσε, καὶ ἐν πανουργέμασιν αὐτῶν διενόηθη.

19. Ἐγὼ γὰρ ὁ Κύριος πᾶσαν εἰδῆσιν, καὶ ἐνέβλεψεν εἰς σημεῖον αἰῶνος. Ἀπαγγέλλων τὰ περὶ ἐλθούσα καὶ ἐπεσόμενα, καὶ ἀποκαλύπτων ἔγνων ἀποκρύφω.

20. Οὐ παρήλθεν αὐτὸν πᾶν διανόημα, οὐκ ἐκρύβη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ εἰς λόγος.

21. Τὰ μεγαλεῖα τῆς σοφίας αὐτοῦ ἐκόσμησεν, καὶ ἕως ἔστι πρὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα, οὔτε προσέτεθῃ.

22. οὔτε ἡλαττώθη, καὶ οὐδὲ προσδεθῆθαι οὐδενὸς συμβούλου.

23. Ὡς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπιθυμητὰ, καὶ ὡς σπινθὴρ ἔστι θεωρῆσαι.

24. Πάντα ταῦτα ζῇ καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα ἐν πάσαις χρείαις, καὶ πάντα ὑπακούει.

25. Πάντα δισσά, ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός, καὶ οὐκ ἐποίησεν οὐδὲν ἐκλείπον.

26. Ἐν τοῦ ἐνός ἐστερέωσε τὰ ἀγαθὰ, καὶ τίς πλησθήσεται ὁρῶν δόξαν αὐτοῦ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ'.

1. Γαυρίσμα ὕψους στερέωμα καθαριότητος, εἶδος οὐρανοῦ ἐν ὁράματι δόξης.

2. Ἡλῖος ἐν ὀπτασίᾳ ἀπαγγέλλων ἐν ἐξόδῳ, σκεῦος θαυμαστόν, ἔργον Ὑψίστου.

3. Ἐν μεσημβρίᾳ αὐτοῦ ἀναζητᾷναι χώραν, καὶ ἐναντίον καύματος αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; Κάμινον φουσῶν ἐν ἔργοις καύματος,

4. τριπλασίως ἥλιος ἐκκαίων ὄρη, ἀτμίδας πυρῶδεις ἐμφυσῶν, καὶ ἐκλάμπων ἀκτίνας ἀμαυροῖ ὀφθαλμούς.

5. Μέγας Κύριος ὁ ποιήσας αὐτὸν, καὶ ἐν λόγοις αὐτοῦ κατέσπευσε πορεύαν.

6. Καὶ ἡ σελήνη ἐν πᾶσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς, ἀνάδειξιν χρόνων, καὶ σημεῖον αἰῶνος.

cum adolescentibus, et eris eruditus vere, et probatus in conspectu omnis viventis.

9. Filia patri abscondita vigilia, et sollicitudo ejus aufert somnum, in juventute sua ne forte fiat superadulta, et cum viro commorata ne forte odio habeatur.

10. In virginitate ne forte polluat, et in paternis suis grvida inveniat. Cum viro manens ne forte transgrediat, et cum cohabitaverit ne forte sit sterilis.

11. Super filia non avertente se confirma custodiam, ne quando faciat te gaudium inimicis, fabulam in civitate, et vocatum populi, et confundat te in multitudo plurimum.

12. Omni homini noli intendere in speciem, et in medio mulierum noli considere.

13. De vestimentis enim procedit tinea, et a muliere iniquitas mulieris.

14. Melior est iniquitas viri quam mulier benefaciens, et mulier confundens in opprobrium.

15. Memor ero igitur operum Domini, et quæ vidi enarrabo: in sermonibus Domini opera ejus.

16. Sol illuminans per omnia respexit, et gloriæ ejus plenum est opus ejus.

17. Nonne indidit sanctis Dominus enarrare omnia mirabilia ejus, quæ confirmavit Dominus omnipotens, ut firmaretur in gloria ipsius universum?

18. Abyssum et cor investigavit, et in astutiis eorum meditatus est.

19. Cognovit enim Dominus omnem scientiam, et inspexit in signum ævi. Annuntians quæ præterierunt et quæ superventura sunt, et revelans vestigia occultorum.

20. Non præterit illum omnis cogitatus, non abscondit se ab eo ullus sermo.

21. Magnalia sapientiæ suæ decoravit, et quatenus est ante sæculum et in sæculum, neque adjectum est ei

22. neque imminutum, et non eguit aliquo consiliario.

23. Quam desiderabilia omnia opera ejus, et tamquam scintillæ est considerare.

24. Omnia hæc vivunt et manent in sæculum in omnibus necessitatibus, et omnia obediunt.

25. Omnia duplicia, unum contra unum, et non fecit quicquam deficiens.

26. Unum unius confirmavit bona, et quis satiabitur videns gloriam ejus?

CAPUT XLIII.

1. Gloriatio altitudinis firmamentum puritatis, species cœli in visione gloriæ.

2. Sol in aspectu annuntians in exitu, vas admirabile, opus Excelsi.

3. In meridiano suo exsiccat regionem, et in conspectu ardoris ejus quis sustinebit? Fornacem sufflans in operibus ardoris,

4. tripliciter sol exurens montes, vapores igneos insufflans, et refulgens radiis offuscat oculos.

5. Magnus Dominus qui fecit illum, et in sermonibus ejus festinavit iter.

6. et luna in omnibus in tempore suo, ostensionem temporum, et signum ævi.

7. Ἀπὸ σελήνης σημεῖον ἑορτῆς, φωστὴρ μειούμενος ἐπὶ συντελείας.

8. Μὴν κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστίν, αὐξανόμενη θαυμαστῶς ἐν ἀλλοιώσει.

9. Σκεῦος παρεμβολῶν ἐν ὕψει, ἐν στερεώματι οὐρανοῦ ἐκλάμπων.

10. Κάλλος οὐρανοῦ, δόξα ἀστρων, κόσμος φωτίζων, ἐν ὑψίστοις Κύριος.

11. Ἐν λόγοις ἀγίου στήσονται κατὰ κρίμα, καὶ οὐ μὴ ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς αὐτῶν.

12. Ἴδε τόξον, καὶ εὐλόγησον τὸν ποιήσαντα αὐτό· σφόδρα ὠραῖον ἐν τῷ αὐγασματι αὐτοῦ.

13. Ἐγύρωσεν οὐρανὸν ἐν κυκλώσει δόξης, χεῖρες Ὑψίστου ἐτάνυσαν αὐτό.

14. Προςτάγματι αὐτοῦ κατέσπευσε χιόνα, καὶ ταχύνει ἀστραπὰς κρίματος αὐτοῦ.

15. Διὰ τοῦτο ἠνεώχθησαν θησαυροὶ, καὶ ἐξέπτησαν νεφέλαι ὡς πετεινά.

16. Ἐν μεγαλείῳ αὐτοῦ ἴσχυσε νεφέλας, καὶ διεθρύβησαν λίθοι χαλάζης.

17. Καὶ ἐν ὀπτασίαις αὐτοῦ σαλευθήσεται ὄρη, ἐν θελήματι πνεύσεται νότος.

18. Φωνὴ βροντῆς αὐτοῦ ὠδίνησε γῆν, καὶ καταιγὶς βορέου καὶ συστροφή πνεύματος.

19. Ὡς πετεινά καθιπτάμενα πάσσει χιόνα, καὶ ὡς ἀκρίς καταλύουσα ἢ κατὰβασις αὐτῆς.

20. Κάλλος λευκότητος αὐτῆς ἐκθαυμάσει ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐπὶ τοῦ ὕετοῦ αὐτῆς ἐκστήσεται καρδία.

21. Καὶ πάγχυν ὡς ἄλα ἐπὶ γῆς χέει, καὶ παγεῖσα γίνεται σχολόπων ἄκρα.

22. Ψυχρὸς ἄνεμος βορέης πνεύσει, καὶ παγῆσεται κρύσταλλος ἀφ' ὕδατος· ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδατος καταλύσει, καὶ ὡς θώρακα ἐνδύσεται τὸ ὕδωρ.

23. Καταφάγεται ὄρη καὶ ἔρημον ἐκκαύσει, καὶ ἀποσβέσει χλόην ὡς πῦρ.

24. Ἰασις πάντων κατὰ σπουδὴν ὁμίχλη, δρόσος ἀπαντῶσα ἀπὸ καύσωνος ἱλαρώσει.

25. Λογιζομὲν αὐτοῦ ἐκόπασεν ἄβυσσον, καὶ ἐφύτευsen αὐτὴν Ἰησοῦς.

26. Οἱ πλέοντες τὴν θάλασσαν διηγοῦνται τὸν κίνδυνον αὐτῆς, καὶ ἀκοαῖς ὠτίων ἡμῶν θαυμάζομεν.

27. Καὶ ἐκεῖ τὰ παράδοξα καὶ θαυμάσια ἔργα, ποιικιλία παντὸς ζώου, κτίσις κητῶν.

28. Δι' αὐτὸν εὐδορία τέλος αὐτοῦ, καὶ ἐν λόγῳ αὐτοῦ σύγκειται πάντα.

29. Πολλὰ ἐροῦμεν καὶ οὐ μὴ ἐφικώμεθα, καὶ συντέλεια λόγων τὸ πᾶν ἐστίν αὐτός.

30. Δοξάζοντες ποῦ ἰσχύσωμεν; αὐτὸς γὰρ ὁ μέγας παρὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.

31. Φοβερὸς Κύριος καὶ σφόδρα μέγας, καὶ θαυμαστὴ ἡ δύνασταίς αὐτοῦ.

32. Δοξάζοντες Κύριον ὑψώσατε καθόσον ἂν δύνῃσθε, ὑπερέξει γὰρ καὶ ἐτι.

33. Καὶ ὑφοῦντες αὐτὸν πληθύνετε ἐν ἰσχύϊ, μὴ κοπιᾶτε, οὐ γὰρ μὴ ἐφίκησθε.

35. Τίς ἐώρακεν αὐτὸν καὶ ἐκδιηγῆσεται, καὶ τίς μεγαλύνει αὐτὸν καθὼς ἐστι;

36. Πολλὰ ἀπόκρυφα ἐστὶ μέλζονα τούτων, ὀλίγα γὰρ ἐώρακαμεν τῶν ἔργων αὐτοῦ.

7. A luna signum diei festi, luminare quod minuitur super consummationem.

8. Mensis secundum nomen ejus est, crescens mirabiliter mutatione.

9. Vas castrorum in celsitudine, in firmamento caeli resplendens.

10. Species caeli, gloria stellarum, ornatus illuminans, in excelsis Dominus.

11. In verbis sancti stabunt ad judicium, et non deficient in vigiliis suis.

12. Vide arcum, et benedic eum qui fecit illum : valde speciosus est in fulgore suo.

13. Gyrauit caelum in circuitu gloriae, manus Excelsi aperuerunt illum.

14. Imperio suo acceleravit nivem, et accelerat coruscationes judicii sui.

15. Propterea aperti sunt thesauri, et evolaverunt nubes sicut aves.

16. In magnitudine sua confortavit nubes, et contracti sunt lapides grandinis.

17. Et in aspectibus ejus commovebuntur montes, in voluntate spirabit notus.

18. Vox tonitruum ejus parturire fecit terram, et tempestas aquilonis et vortex spiritus.

19. Sicut aves deorsum volantes dispergit nivem, et sicut locusta divertens descensus ejus.

20. Pulchritudinem candoris ejus admirabitur oculus, et super imbrem ejus expavesceat cor.

21. Et pruina sicut salem effundit super terram, et cum congelaverit fit cacumina tribulorum.

22. Frigidus ventus aquilo flabit, et gelabit crystallus ab aqua : super omnem congregationem aquae requiesceat, et tamquam lorica induet aqua.

23. Devorabit montes et exuret desertum, et exstinguet viride sicut ignis.

24. Medicina omnium in festinatione nebula, ros obvians ab ardore exhilarabit.

25. Cogitatione sua pacavit abyssum, et plantavit eam Jesus.

26. Qui enavigant mare enarrant pericula ejus, et audientes auribus nostris admiramur.

27. Et illic incredibilia et admirabilia opera, varietas omnis animalis, creatura cetorum.

28. Per ipsum prosper processus finis ejus, et in verbo ejus composita sunt omnia.

29. Multa dicemus et non assequemur, et consummatio sermonum ipse est in omnibus.

30. Glorificantes quo valebimus? ipse enim est magnus super omnia opera sua.

31. Terribilis Dominus et magnus vehementer, et mirabilis potentia ipsius.

32. Glorificantes Dominum exaltate quantumcumque potueritis, excedet enim et adhuc.

33. Et exaltantes illum abundate in virtute, ne laboretis, non enim comprehendetis.

35. Quis vidit eum et enarrabit, et quis magnificat eum sicut est?

36. Multa abscondita sunt majora his, pauca enim vidimus operum ejus.

37. Πάντα γὰρ ἐποίησεν ὁ Κύριος, καὶ τοῖς εὐσεβέ-
σιν ἔδωκε σοφίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ'.

ΠΑΤΕΡΩΝ ΥΜΝΟΣ.

1. Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους, καὶ τοὺς πατέρας
ἡμῶν τῇ γενέσει.
2. Πολλὴν δόξαν ἔκτισεν ὁ Κύριος, τὴν μεγαλωσύνην
αὐτοῦ ἀπ' αἰῶνος.
3. Κυριεύοντες ἐν ταῖς βασιλείαις αὐτῶν, καὶ ἄνδρες
ὀνομαστοὶ ἐν δυνάμει· βουλεύσονται ἐν συνέσει αὐτῶν,
ἀπηγγελότες ἐν προφητείαις.
4. Ἐγούμενοι λαοῦ ἐν διαβουλίαις, καὶ συνέσει γραμ-
ματείας λαοῦ.
5. σοφοὶ λόγοι ἐν παιδείᾳ αὐτῶν, ἐκζητοῦντες μελὴ
μουσικῶν, διηγούμενοι ἔπη ἐν γραφῇ.
6. Ἄνδρες πλούσιοι κεχορηγημένοι ἰσχύϊ, εἰρηνεύον-
τες ἐν παροικίαις αὐτῶν.
7. Πάντες οὗτοι ἐν γενεαῖς ἐδοξάσθησαν, καὶ ἐν ταῖς
ἡμέραις αὐτῶν καύχημα.
8. Εἰσὶν αὐτῶν οἱ κατέλιπον ὄνομα τοῦ ἐκδιηγῆσα-
σθαι ἐπαίνους,
9. καὶ εἰσὶν ὧν οὐκ ἔστι μνημόσυνον καὶ ἀπώλοντο
ὡς οὐχ ὑπάρξαντες, καὶ ἐγένοντο ὡς οὐ γεγονότες, καὶ
τὰ τέκνα αὐτῶν μετ' αὐτοῦ.
10. Ἄλλ' ἢ οὗτοι ἄνδρες ἐλέους, ὧν αἱ δικαιοσύναι
οὐκ ἐπελήσθησαν.
11. Μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν διαμενεῖ
12. ἀγαθὴ κληρονομία, ἔκγονα αὐτῶν ἐν ταῖς δια-
θήκαις. Ἔσθι σπέρμα αὐτῶν
13. καὶ τέκνα αὐτῶν δι' αὐτοὺς, ἕως αἰῶνος μενεῖ
σπέρμα αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα αὐτῶν οὐκ ἐξαλειφθήσεται.
14. Τὸ σῶμα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, καὶ τὸ ὄνομα
αὐτῶν ζῇ εἰς γενεάς.
15. Σοφίαν αὐτῶν διηγῶνται λαοὶ, καὶ τὸν ἔπαινον
ἐξαγγέλλει ἐκκλησία.
16. Ἐνῶχ εὐηρέστησε Κυρίῳ, καὶ μετετέθη, ὑπό-
δειγμα μετανοίας ταῖς γενεαῖς.
17. Νῶς εὐρέθη τέλειος δίκαιος, ἐν καιρῷ ὀργῆς ἐγέν-
ετο ἀντάλλαγμα.
18. Διὰ τοῦτο ἐγενήθη καταλείμμα τῇ γῇ, διὰ τοῦτο
ἐγένετο κατακλυσμός.
19. Διαθῆκαι αἰῶνος ἐτέθησαν πρὸς αὐτὸν, ἵνα μὴ
ἐξαλειφθῇ κατακλυσμῷ πᾶσα σὰρξ.
20. Ἀβραὰμ μέγας πατὴρ πλήθους ἔθνων, καὶ οὐχ
εὐρέθη ὁμοίος ἐν τῇ δόξῃ, ὃς συνετήρησε νόμον Ὑψί-
στου, καὶ ἐγένετο ἐν διαθήκῃ μετ' αὐτοῦ.
21. καὶ ἐν σαρκὶ αὐτοῦ ἔσθησε διαθήκην, καὶ ἐν
πειρασμῷ εὐρέθη πιστός.
22. Διὰ τοῦτο ἐν ὄρκῳ ἔσθησεν αὐτῷ, ἐνευλογηθῆναι
ἔθνη ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ, πληθύναι αὐτὸν ὡς χροῖον
τῆς γῆς.
23. καὶ ὡς ἄστρα ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ
κατακλρονομηθῆναι αὐτοὺς ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης,
καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως ἄκρου γῆς.
24. Καὶ ἐν τῷ Ἰσαὰκ ἔσθησεν οὕτως διὰ Ἀβραὰμ
τὸν πατέρα αὐτοῦ,
25. εὐλογίαν πάντων ἀνθρώπων καὶ διαθήκην, καὶ
κατέπαυσεν ἐπὶ κεφαλῇ Ἰακώβ.

37. Omnia enim fecit Dominus, et piis dedit sapientiam.

CAPUT XLIV.

PATRUM HYMNUS.

1. Laudemus nunc viros gloriosos, et parentes nostros
generatione.
2. Multam gloriam creavit Dominus, magnificentiam suam
a saeculo.
3. Dominantes in regnis suis, et viri nominati in potentia :
consilantes in intellectu suo, annuntiantes in prophetiis.
4. Rectores populi in consiliis, et intellectu litteraturae
populi :
5. sapientes sermones in disciplina eorum, requirentes
modos musicos, narrantes carmina in scriptura.
6. Homines divites subministrati in fortitudine, pacem
habentes in habitationibus suis.
7. Omnes isti in generationibus gloriam adepti sunt, et
in diebus ipsorum gloriatio.
8. Sunt eorum qui reliquerunt nomen ad enarrandum
laudes,
9. et sunt quorum non est memoria et perierunt quasi
qui non fuerint, et nati sunt quasi non nati, et filii eorum
post eos.
10. Sed hi viri misericordiae, quorum iustitiae non sunt
traditae oblivioni.
11. Cum semine eorum permanebit
12. bona haereditas, nepotes eorum in testamentis. Stetit
semen eorum
13. et filii eorum propter illos, usque in aeternum mane-
bit semen eorum, et gloria illorum non debetur.
14. Corpus ipsorum in pace sepultum est, et nomen
eorum vivit in generationes.
15. Sapientiam ipsorum narrabunt populi, et laudem an-
nuntiat ecclesia.
16. Enoch placuit Domino, et translatus est, exemplum
penitentiae generationibus.
17. Noe inventus est perfectus justus, in tempore ira-
cundiae factus est reconciliatio.
18. Ideo fuerunt reliquiae ipsi terrae, ideo factum est
diluvium.
19. Testamenta saeculi posita sunt apud illum, ne dele-
retur diluvio omnis caro.
20. Abraam magnus pater multitudinis gentium, et non
est inventus similis in gloria, qui conservavit legem Excelsi,
et fuit in testamento cum illo :
21. et in carne sua stare fecit testamentum, et in tenta-
tione inventus est fidelis.
22. Ideo in iurejurando statuit illi, benedicere gentes in
semine ipsius, multiplicare illum quasi terrae cumulum,
23. et sicut stellas exaltare semen illius, et haereditatem
dare illis a mari usque ad mare, et a flumine usque ad ex-
tremum terrae.
24. Et in Isaac statuit ita propter Abraam patrem ejus,
25. benedictionem omnium hominum et testamentum,
et requievit super caput Jacob.

26. Ἐπέγνω αὐτὸν ἐν εὐλογίαις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν κληρονομίᾳ· καὶ διέστειλε μερίδας αὐτοῦ, ἐν φυλαῖς ἐμέρισε δεκαδύο.

27. Καὶ ἐξηγάγεν ἐξ αὐτοῦ ἄνδρα ἐλέους εὐρίσκοντα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς πάσης σαρκός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ'.

1. Ἠγαπημένον ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων Μωϋσῆν, οὗ τὸ μνημόσυνον ἐν εὐλογίαις.

2. Ὁμοίωσεν αὐτὸν δόξῃ ἁγίων, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐν φόβος ἐχθρῶν. Ἐν λόγοις αὐτοῦ σημεῖα κατέπαυσε,

3. ἐδόξασεν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον βασιλέων· ἐνετείλατο αὐτῷ πρὸς λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τῆς δόξης αὐτοῦ.

4. Ἐν πίστει καὶ πραύτητι αὐτοῦ ἡγίασεν, ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πάσης σαρκός.

5. Ἠκούτισεν αὐτὸν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν γνῶφον.

6. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον ἐντολάς, νόμον ζωῆς καὶ ἐπιστήμης, διδάξαι τὸν Ἰακώβ διαθήκην, καὶ κρίματα αὐτοῦ τὸν Ἰσραήλ.

7. Ἀπρὸν ὕψωσεν ἅγιον ὅμοιον αὐτῷ ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐκ φυλῆς Λευί.

8. Ἔστησεν αὐτῷ διαθήκην αἰῶνος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἱερατείαν λαοῦ· ἐμακάρισεν αὐτὸν ἐν εὐκοσμίᾳ,

9. καὶ περιέζωσεν αὐτὸν στολὴν δόξης, ἐνέδυσεν αὐτὸν συντέλειαν καυχήματος, καὶ ἐστερέωσεν αὐτὸν σκεύεσιν ἰσχύος.

10. Περισκελὴ καὶ ποδῆρην καὶ ἐπωμίδα, καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὸν βοίσκοις χρυσοῖς, κώδωσι πλείστοις κυκλόθεν,

11. ἤχησαι φωνὴν ἐν βήμασιν αὐτοῦ, ἀκουστὸν ποιῆσαι ἦχον ἐν ναφί εἰς μνημόσυνον υἱοῖς λαοῦ αὐτοῦ.

12. Στολὴ ἁγία, χρυσοῦ καὶ ὑακίνθου καὶ πορφυρά, ἔργον ποικιλτοῦ, λογιεῖν κρίσεως, δῆλοις ἀληθείας,

13. κεκλωσμένη κόκκω, ἔργω τεχνίτου, λίθοις πολυτελέσι γλύμματος σφραγίδος, ἐν δεσεί χρυσοῦ, ἔργω λιθοργοῦ, εἰς μνημόσυνον ἐν γραφῇ κεκολλημένη κατ' ἀριθμὸν φυλῶν Ἰσραὴλ.

14. Στέφανον χρυσοῦν ἐπάνω κιθάρεως, ἐκτύπωμα σφραγίδος ἁγιάσματος, καρχήμα τιμῆς, ἔργον ἰσχύος, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν κοσμοῦμενα,

15. ὥραια. Πρὸ αὐτοῦ οὐ γέγονε τοιαῦτα ἕως αἰῶνος,

16. οὐκ ἐνεδύσατο ἀλλογενὴς πλὴν τῶν υἱῶν αὐτοῦ μόνον, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτοῦ διαπαντός.

17. Θυσίαι αὐτοῦ δλοκαρπωθήσονται καθημέραν ἐν δελεχῶς δίς.

18. Ἐπλήρωσε Μωϋσῆς τὰς χεῖρας, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ.

19. Ἐγενήθη αὐτῷ εἰς διαθήκην αἰώνιον, καὶ ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐν ἡμέραις οὐρανοῦ, λειτουργεῖν αὐτῷ ἅμα καὶ ἱερατεῦειν, καὶ εὐλογεῖν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

20. Ἐξελέξατο αὐτὸν ἀπὸ παντὸς ζῶντος, προσαγαγεῖν κάρπωσιν Κυρίῳ, θυμίαμα καὶ εὐδοίαν εἰς μνημόσυνον, ἐξιλάσκειν περὶ τοῦ λαοῦ σου.

26. Agnovit eum in benedictionibus suis, et dedit illi in hereditate: et divisit partes ejus, in tribus partitus est duodecim.

27. Et eduxit ex eo virum misericordiae invenientem gratiam in oculis omnis carnis.

CAPUT XLV.

1. Dilectum a Deo et hominibus Moysen, cujus memoria in benedictionibus est.

2. Similem illum fecit gloriae sanctorum, et magnificavit eum in timoribus inimicorum. In verbis ejus signa cessare fecit,

3. glorificavit eum in conspectu regum: mandavit illi ad populum suum, et ostendit illi gloriam suam.

4. In fide et lenitate ipsius sanctum fecit, elegit eum ex omni carne.

5. Auditam fecit ei vocem suam, et induxit illum in caliginem.

6. Et dedit illi coram praecepta, legem vitae et scientiae, docere Jacob testamentum suum, et judicia sua Israel.

7. Excelsum fecit Aaron sanctum similem illi fratrem ejus, de tribu Levi.

8. Statuit ei testamentum saeculi, et dedit illi sacerdotium populi: beatificavit illum in decore,

9. et circumcinxit eum stola gloriae, induit eum consumptione gloriationis, et confirmavit eum vasis virtutis.

10. Femoralia et poderem et humerale, et circumdedit eum malis punicis aureis, tintinnabulis plurimis in gyro,

11. ad sonandum vocem in gressibus suis, ad faciendum audiri sonitum in templo in memoriam filii populi sui.

12. Stola sancta, auro et hyacintho et purpura, opere variatoris, rationali judicii, manifestationibus veritatis,

13. torta cocco, opere artificis, lapidibus pretiosis sculpturae sigilli, in ligatura auri opere lapidarii, in memoriam in scriptura sculpta secundum numerum tribuum Israel.

14. Coronam auream super mitram, efformationem signaculi sanctitatis, gloriam honoris, opus virtutis, desideria oculorum ornata,

15. pulchra. Ante ipsum non fuerunt talia usque in saeculum,

16. non est indutus alienigena sed filii ejus soli, et nepotes ejus per omne tempus.

17. Sacrificia ipsius fient holocarpomata quotidie assidue bis.

18. Implevit Moyses manus, et unxit illum oleo sancto.

19. Factum est illi in testamentum aeternum, et in semine ejus in diebus caeli, ministrare ei simul et sacerdotio fungi, et benedicere populum ejus in nomine ejus.

20. Ipsum elegit ex omni vivente, offerre oblationem Domino, incensum et bonum odorem in memoriam, placare pro populo suo.

21. Ἔδωκεν αὐτὸν ἐν ἐντολαῖς αὐτοῦ, ἐξουσίαν ἐν διαθήκαις χρημάτων, διδάξαι τὸν Ἰακώβ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ φωτίσαι Ἰσραὴλ.

22. Ἐπισυνέστησαν αὐτῷ ἄλλοτριοι, καὶ ἐξήλωσαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἄνδρες οἱ περὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρώ, καὶ ἡ συναγωγὴ Κορὲ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ.

23. Εἶδε Κύριος καὶ οὐκ εὐδόκησε, καὶ συνετελέσθησαν ἐν θυμῷ ὀργῆς.

24. Ἐποίησεν αὐτοῖς τέρατα καταναλῶσαι ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ.

25. Καὶ προσέθηκεν Ἀαρὼν δόξαν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν. Ἀπαρχὰς πρωτογεννημάτων ἐμέρισεν αὐτοῖς.

26. ἄρτον ἐν πρώτοις ἡτοίμασε πλησμονὴν· καὶ γὰρ θυσίας Κυρίου φάγονται, ἃς ἔδωκεν αὐτῷ τε καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ.

27. Πλὴν ἐν γῇ λαοῦ οὐ κληρονομήσει, καὶ μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἐν λαῷ, αὐτὸς γὰρ μερὶς σου κληρονομία.

28. Καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἑλεάζαρ τρίτος εἰς δόξαν, ἐν τῷ ἡλῶσαι αὐτὸν ἐν φόβῳ Κυρίου,

29. καὶ στήσαι αὐτὸν ἐν τροπῇ λαοῦ, ἐν ἀγαθότητι προθυμίας ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ Ἰσραὴλ.

30. Διὰ τοῦτο ἐστάθη αὐτῷ διαθήκη εἰρήνης, προστατὴν ἁγίων καὶ λαῷ αὐτοῦ, ἵνα αὐτῷ ἡ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἱερουσύνης μεγαλεῖον εἰς τοὺς αἰῶνας.

31. Καὶ διαθήχην τῷ Δαυὶδ υἱῷ ἐκ φυλῆς Ἰούδα, κληρονομία βασιλείας υἱοῦ ἐξ υἱοῦ μόνου, κληρονομία Ἀαρὼν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Δῶν ὑμῖν σοφίαν ἐν καρδίᾳ ὑμῶν, κρίνειν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα μὴ ἀφανισθῇ τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς γενεὰς αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μς'.

1. Κραταῖος ἐν πολέμοις Ἰησοῦς Ναυῆ, καὶ διάδοχος Μωϋσῆ ἐν προφητείαις· ὃς ἐγένετο κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

2. μέγας ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐκλεκτῶν αὐτοῦ, ἐκδικῆσαι ἐπεγεγομένους ἐχθροὺς, ὅπως κληρονομήσῃ τὸν Ἰσραὴλ.

3. Ὡς ἐδοξάσθη ἐν τῷ ἐπάραι χεῖρας αὐτοῦ, καὶ τῷ ἐκκλίνειν ῥομφαίαν ἐπὶ πόλεις.

4. Τίς πρότερον αὐτοῦ οὕτως ἔστη; Τοὺς γὰρ πολέμους Κύριος αὐτὸς ἐπήγαγεν.

5. Οὐχὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἀνεπόδισεν ὁ ἥλιος, καὶ μία ἡμέρα ἐγενήθη, πρὸς δύο;

6. Ἐπεκαλέσατο τὸν ὑψίστον Δυνάστην, ἐν τῷ θλίψαι αὐτὸν ἐχθροὺς κυκλόθεν· καὶ ἐπήκουσεν αὐτῶν μέγας Κύριος ἐν λίθοις χαλᾶζας δυνάμειος κραταιᾶς.

7. κατέβραξεν ἐπ' ἔθνος πόλεμον, καὶ ἐν καταβάσει ἀπώλεσεν ἀνθεστηκότας.

8. ἵνα γνῶσιν ἔθνη πανοπλίαν αὐτῶν, ὅτι ἐναντίον Κυρίου ὁ πόλεμος αὐτοῦ, καὶ γὰρ ἐπηκολούθησεν ὀπίσω δυνάστου.

9. Καὶ ἐν ἡμέραις Μωϋσέως ἐποίησεν ἔλεος, αὐτὸς καὶ Χαλὲβ υἱὸς Ἰεφοννῆ, ἀντιστῆναι ἐναντὶ ἐχθροῦ, κωλύσαι λαὸν ἀπὸ ἁμαρτίας, καὶ κοπάσαι γογγυσμὸν πονηρίας.

10. Καὶ αὐτοὶ δύο ὄντες διεσωθήσαν ἀπὸ ἐξακοσίων χιλιᾶδων πεζῶν, εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς κληρονομίαν, εἰς γῆν βρούσαν γάλα καὶ μέλι.

21. Dedit illum in mandatis suis, potestatem in testamentis iudiciorum, docere Jacob testimonia, et in lege sua lucem dare Israel.

22. Contra eum steterunt alieni, et zelaverunt eum in deserto, homines qui erant eum Dathan et Abiron; et congregatio Core in furore et ira.

23. Vident Dominus et non placuit illi, et consumpti sunt in impetu iracundiæ.

24. Fecit illis monstra ad consumendum in igne flammæ suæ.

25. Et addidit Aaron gloriam, et dedit illi hæreditatem. Primitias primitivorum divisit illis :

26. panem in primis paravit in satietatem : nam et sacrificia Domini edent, quæ dedit et ei et semini ejus.

27. Cæterum in terra populi non hæreditabit, et pars non est illi in populo, ipse enim pars tua hæreditas.

28. Et Phinees filius Eleazari tertius est in gloria, in zelando eum in timore Domini,

29. et stando in versione populi, in bonitate alacritatis animæ suæ, et placavit pro Israel.

30. Ideo statutum est illi testamentum pacis, præsidem sanctorum et populo suo, ut sit illi et semini ejus sacerdotii dignitas in sæcula.

31. Et testamentum Davidi filio ex tribu Juda, hæreditas regis filii ex filio solo, hæreditas Aaron et semini ejus. Det vobis sapientiam in corde vestro, judicare populum suum in justitia, ne aboleantur bona ipsorum, et gloria eorum in generationes eorum.

CAPUT XLVI.

1. Fortis in bellis Jesus Nave, et successor Moysi in prophetiis : qui fuit secundum nomen suum

2. magnus in salutem electorum ejus, expugnare insurgentes hostes, ut hæreditaret Israel.

3. Quam gloriam adeptus est in tollendo manus suas, et declinando romphæam contra civitates!

4. Quis ante illum sic stetit? Nam hostes ipse Dominus perduxit.

5. An non in manu ejus retrocessit sol, et una dies facta est quasi duæ?

6. Invocavit altissimum Potentem, in oppugnando inimicos undique : et audivit eos magnus Dominus in saxis grandinis virtutis fortis :

7. erupit contra gentem bellum, et in descensu perdidit contrarios :

8. ut cognoscant gentes integram armaturam eorum, quia coram Domino bellum ejus, etenim secutus est post potentem.

9. Et in diebus Moysi fecit misericordiam, ipse et Caleb filius Jephonne, stare contra inimicum, prohibere populum a peccato, et sedare murmur malitiæ.

10. Et ipsi cum duo essent salvati sunt e sexcentis millibus peditum, inducere illos in hæreditatem, in terram quæ manat lac et mel.

11. Καὶ ἔδωκεν ὁ Κύριος τῷ Χαλέβ ἰσχυρὸν, καὶ ἔως γήρους διέμεινε αὐτῷ, ἐπιβῆναι αὐτὸν ἐπὶ ὕψος τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κατέσχε κληρονομίαν.

12. ὅπως ἴδωσι πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὅτι καλὸν τὸ πορεύεσθαι ὁπίσω Κυρίου.

13. Καὶ οἱ κριταὶ, ἕκαστος τῷ αὐτοῦ ὀνόματι, ὅσων οὐκ ἐξεπόρνευσεν ἡ καρδιά, καὶ ὅσοι οὐκ ἀπεστράφησαν ἀπὸ Κυρίου,

14. εἴη τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἐν εὐλογίαις. Τὰ ὅσα αὐτῶν ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν,

15. καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀντικαταλασσόμενον, ἐφ' υἱοῖς δεδοσασμένων αὐτῶν.

16. Ἥγαπημένος ὑπὸ Κυρίου αὐτοῦ Σαμουὴλ, προφήτης Κυρίου, κατέστησε βασιλείαν, καὶ ἔχρισεν ἄρχοντας ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ.

17. Ἐν νόμῳ Κυρίου ἔκρινε συναγωγὴν, καὶ ἐπεσκέψατο Κύριος τὸν Ἰακώβ.

18. Ἐν πίστει αὐτοῦ ἠκριβάσθη προφήτης, καὶ ἐγνώσθη ἐν πίστει αὐτοῦ πιστὸς δράσεως.

19. Καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν Κύριον δυνάστην, ἐν τῷ θλίψαι ἐχθροὺς αὐτοῦ κυκλόθεν, ἐν προσφορᾷ ἄρνος γαλαθνοῦ.

20. Καὶ ἐβρόντησεν ἀπ' οὐρανοῦ Κύριος, καὶ ἐν ἤχῳ μεγάλῳ ἀκουστὴν ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐξέτριψεν ἡγουμένους Τυρίων καὶ πάντας ἄρχοντας Φυλιστιίμ.

22. Καὶ πρὸ καιροῦ κοιμήσεως αἰῶνος ἐπεμαρτύρατο ἔναντι Κυρίου καὶ Χριστοῦ· Χρήματα καὶ ἔως ὑποδημάτων ἀπὸ πάσης σαρκὸς οὐκ εἴληφα, καὶ οὐκ ἐνεκάλεσεν αὐτῷ ἄνθρωπος.

23. Καὶ μετὰ τὸ ὑπνώσαι αὐτὸν προεφύτευσε, καὶ ὑπέδειξε βασιλεῖ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν ἐκ γῆς τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐν προφητείᾳ, ἐξαλεῖψαι ἀνομίαν λαοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ'.

CAPUT XLVII.

1. Καὶ μετὰ τοῦτο ἀνέστη Νάθαν προφητεύειν ἐν ἡμέραις Δαυίδ.

2. Ὡς περ στέαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ σωτηρίου, οὕτως Δαυὶδ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

3. Ἐν λέουσιν ἔπαισεν ὡς ἐν ἐρίφοις, καὶ ἐν ἄρκοις ὡς ἐν ἄρνασι προβάτων. Ἐν νεότητι αὐτοῦ

4. οὐχὶ ἀπέκτεινε γίγαντα, καὶ ἐξῆρεν ὀνειδισμόν ἐκ λαοῦ;

5. Ἐν τῷ ἐπάραι γεῖρα ἐν λίθῳ σπενδόνης, καὶ καταβαλεῖν γαυρίαμα τοῦ Ἰολιάθ.

6. Ἐπεκαλέσατο γὰρ Κύριον τὸν ὑψιστον, καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ κράτος ἐξάραι ἄνθρωπον δυνατὸν ἐν πολέμῳ, ἀνυψῶσαι κέρας λαοῦ αὐτοῦ.

7. Οὕτως ἐν μυριάσιν ἐδόξασεν αὐτὸν, καὶ ἤνεσεν αὐτὸν ἐν εὐλογίαις Κυρίου, ἐν τῷ φέρεσθαι αὐτῷ διάδημα δόξης.

8. Ἐξέτριψε γὰρ ἐχθροὺς κυκλόθεν, καὶ ἐξουδένωσε Φυλιστιίμ· τοὺς ὑπεναντίους· ἔως σήμερον συνέτριψεν αὐτῶν κέρας.

9. Ἐν παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν Ἁγίῳ ὑψίστῳ, ῥήματι δόξης.

10. ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ ὑμνήσῃ, καὶ ἡγάπησεν τὸν ποιήσαντα αὐτόν.

11. Et dedit Dominus ipsi Caleb fortitudinem, et usque in senectutem permansit illi, ut ascenderet in excelsum terræ locum, et semen ejus obtinuit hæreditatem :

12. ut viderent omnes filii Israel quia bonum est obsequi Domino.

13. Et judices, singuli suo nomine, quorumcumque cor non est fornicatum, et quicumque non sunt aversi a Domino,

14. sit memoria eorum in benedictionibus. Ossa eorum pullulent de loco suo,

15. et nomen eorum restauratum, glorificatis ipsis in filiis.

16. Dilectus a Domino suo Samuel, propheta Domini, constituit regnum, et unxit principes super gentem suam.

17. In lege Domini judicavit synagogam, et visitavit Dominus Jacob.

18. In fide sua probatus est propheta, et cognitus est in fide sua fidelis visionis.

19. Et invocavit Dominum potentem, in oppugnando hostes suos undique, in oblatione agni lactentis.

20. Et intonuit de cælo Dominus, et in sonitu magno auditam fecit vocem suam.

21. Et contrivit principes Tyriorum et omnes duces Phylistiim.

22. Et ante tempus dormitionis sæculi contestatus est in conspectu Domini et Christi : Pecunias et usque ad calceamenta ab omni carne non accepi, et non accusavit eum homo.

23. Et postquam dormivit prophetavit, et ostendit regi finem ejus, et exaltavit vocem suam de terra in prophetia, delere iniquitatem populi.

1. Et post hoc surrexit Nathan prophetare in diebus David.

2. Quasi adeps separatus a salutari, sic David a filiis Israel.

3. Cum leonibus lusit quasi cum hædis, et in ursis sicut in agnis ovium. In juventute sua

4. numquid non occidit gigantem, et abstulit opprobrium de gente ?

5. In tollendo manum in saxo fundæ, et dejiciendo exultationem Goliæ.

6. Nam invocavit Dominum altissimum, et dedit in dextera ejus robur tollere hominem fortem in bello, exaltare cornu gentis suæ.

7. Sic in decem millibus glorificavit eum, et laudavit eum in benedictionibus Domini, in afferendo illi coronam gloriæ.

8. Contrivit enim inimicos undique et exstirpavit Phylistiim contrarios : usque in hodiernum diem contrivit cornu ipsorum.

9. In omni opere suo dedit confessionem Sancto excelso, verbo gloriæ :

10. in omni corde suo laudavit, et dilexit eum qui fecit ipsum.

11. Καὶ ἔστησε ψαλτῶδους κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐξ ἤχου αὐτῶν γλυκαίνει μέλη.

12. Ἐδωκεν ἐν ἑορταῖς εὐπρέπειαν, καὶ ἐκόσμησε καιροὺς μέχρι συντελείας· ἐν τῷ αἰνεῖν αὐτοὺς τὸ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ πρωῒ ἤχουν τὸ ἅγισμα.

13. Κύριος ἀφείλε τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν εἰς αἰῶνα τὸ κέρας αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην βασιλείων καὶ ὑρόνον δόξης ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

14. Μετὰ τούτου ἀνέστη υἱὸς ἐπιστήμων, καὶ δι' αὐτὸν κατέλυσεν ἐν πλατυσμῷ.

15. Σαλωμὼν ἐβασίλευσεν ἐν ἡμέραις εἰρήνης, ὃ δὲ Θεὸς κατέπαυσε κυκλῶν, ἵνα στήσῃ οἶκον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἐτοιμάσῃ ἅγισμα εἰς τὸν αἰῶνα.

16. Ὡς σοφίῃθης ἐν νεότητί σου, καὶ ἐνεπλήσθης, ὡς ποταμὸς, συνέσεως. Γῆν ἐπεκάλυψεν ἡ ψυχὴ σου,

17. καὶ ἐνέπλησας ἐν παραβολαῖς αἰνιγμάτων· εἰς νήσους πόρρω ἀφίκετο τὸ ὄνομά σου, καὶ ἠγαπήθης ἐν τῇ εἰρήνῃ σου.

18. Ἐν ὡδαῖς καὶ παροιμαῖς καὶ παραβολαῖς καὶ ἐν ἐρμηνείαις ἀπεθαύμασάν σε χῶραι.

19. Ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐπικεκλημένου Θεοῦ Ἰσραὴλ,

20. συνήγαγες ὡς κασσίτερον τὸ χρυσίον, καὶ ὡς μόλιδον ἐπλήθυνας ἀργύριον.

21. Παρενέκλινας τὰς λαγόνas σου γυναιξί, καὶ ἐνεξουσιάσθης ἐν τῷ σώματί σου.

22. Ἐδωκας μῶμον ἐν τῇ δούλῃ σου, καὶ ἐβεδήλωσας τὸ σπέρμα σου, ἐπαγαγεῖν ὀργὴν ἐπὶ τὰ τέχνα σου, καὶ κατενύγην ἐπὶ τῇ ἀφροσύνῃ σου·

23. γενέσθαι δίχνα τυραννίδα, καὶ ἐξ Ἑφραὶμ ἀρξαι βασιλείαν ἀπειθῆ.

24. Ὁ δὲ Κύριος οὐ μὴ καταλίπῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ διαφραρῇ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ· οὐδὲ μὴ ἐξάλειψῃ ἐκλεκτοῦ ἐκγονα, καὶ σπέρμα τοῦ ἀγαπήσαντος αὐτὸν οὐ μὴ ἐξάρῃ.

25. Καὶ τῷ Ἰακώβ ἔδωκε κατάλειμμα, καὶ τῷ Δαυὶδ ἐξ αὐτοῦ ρίζαν.

26. Καὶ ἀνεπαύσατο Σαλωμὼν μετὰ τῶν πατέρων·

27. καὶ κατέλιπε μετ' αὐτὸν ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, λαοὺ ἀφροσύνῃν,

28. καὶ ἐλασσούμενον συνέσει Ῥοβοάμ, ὃς ἀπέστησε λαὸν ἐκ βουλῆς αὐτοῦ,

29. καὶ Ἰεροβοάμ υἱὸν Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκε τῷ Ἑφραὶμ ὁδὸν ἁμαρτίας. Καὶ ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν

30. σφόδρα, ἀποστήσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν.

31. Καὶ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεζήτησαν, ἕως ἐκδίκησις ἐλθῇ ἐπ' αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΗ'.

1. Καὶ ἀνέστη Ἠλίας προφήτης ὡς πῦρ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπὰς ἔκαίετο.

2. Ὃς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς λιμὸν, καὶ τῷ ζήλῳ αὐτοῦ ὠλιγοποίησεν αὐτούς.

3. Ἐν λόγῳ Κυρίου ἀνέσχεν οὐρανὸν, κατήγαγεν οὐτὰς τρεῖς πῦρ.

4. Ὡς ἐδοξάσθης, Ἥλία, ἐν τοῖς θαυμασίοις σου, καὶ τίς ὁμοίός σοι καυχᾶσθαι;

11. Et stare fecit cantores contra altare, et ex sono eorum dulces facit modos.

12. Dedit in celebritatibus decus, et ornavit tempora usque ad consummationem : in laudando ipsos nomen sanctum ejus, et a mane personando sanctitatem.

13. Dominus abstulit peccata ipsius, et exaltavit in æternum cornu ejus, et dedit illi testamentum regum et thronum gloriæ in Israel.

14. Cum hoc surrexit filius sciens, et propter illum habitavit in latitudine.

15. Salomon regnavit in diebus pacis, cui Deus requiem dedit in circuitu, ut conderet domum in nomine ejus, et pararet sanctitatem in sempiternum.

16. Quam sapiens fuisti in juventute tua, et impletus es, quasi flumen, intellectu ! Terram contexit anima tua,

17. et replesti in parabolis ænigmatum : ad insulas longe pervenit nomen tuum, et dilectus fuisti in pace tua.

18. In cantilenis et proverbiiis et parabolis et interpretationibus te miratæ sunt terræ.

19. In nomine Domini Dei cui cognomen est Deus Israel,

20. collegisti quasi stannum aurum, et ut plumbum multiplicasti argentum.

21. Inclinasti femora tua mulieribus, et subjugatus es in corpore tuo.

22. Dedisti maculam in gloria tua, et prophanasti semen tuum, inducere iram super filios tuos, et compunctus sum super stultitia tua :

23. ut fieret imperium bipartitum, et ex Ephraim inciperet regnum inobediens.

24. Dominus autem non derelinquet misericordiam suam, et non corrumpet opera sua : nec delebit electi nepotes, et semen ejus qui ipsum dilexit non tollet.

25. Et dedit reliquias Jacob, et Davidi ex ipso radicem.

26. Et requievit Salomon cum patribus :

27. et reliquit post se de semine suo, gentis stultitiam,

28. et imminutum prudentia Roboam, qui avertit gentem consilio suo,

29. et Jeroboam filium Nabath, qui peccare fecit Israel, et dedit viam peccati ipsi Ephraim. Et redundaverunt peccata ipsorum

30. valde, ut averteret eos a terra.

31. Et quæsiverunt omnem nequitiam, donec vindicta veniret super eos.

• CAPUT XLVIII.

1. Et surrexit Elias propheta quasi ignis, et verbum illius quasi facula ardebat.

2. Qui induxit in illos famem, et zelo suo paucos fecit eos.

3. In verbo Domini continuit cælum, deduxit sic ter ignem.

4. Quam glorificatus fuisti, Elias, in mirabilibus tuis ! et quis similis tibi ut glorietur ?

5. Ὁ ἐγεῖρας νεκρὸν ἐκ θανάτου καὶ ἐξ ᾗδου ἐν λόγῳ Ὑψίστου.

6. Ὁ καταγαγὼν βασιλεῖς εἰς ἀπώλειαν, καὶ δεδοξασμένους ἀπὸ κλίνης αὐτῶν.

7. Ὁ ἀκούων ἐν Σινᾷ ἐλεγμὸν, καὶ ἐν Χωρῇ κρίματα ἐκδικήσεως.

8. Ὁ χρίων βασιλεῖς εἰς ἀνταπόδομα, καὶ προφῆτας διαδόχους μετ' αὐτῶν.

9. Ὁ ἀναληφθεὶς ἐν λαίλαπι πυρὸς, ἐν ἄρματι ἵππων πυρίνων.

10. Ὁ καταγραφείς ἐν ἐλεγμοῖς εἰς καιροὺς, κοπάσαι ὄργην πρὸ θυμοῦ, καὶ ἐπιστρέψαι καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱόν, καὶ καταστήσαι φυλὰς Ἰακώβ.

11. Μακάριοι οἱ ἰδόντες σε, καὶ οἱ ἐν ἀγαπήσει κεκοσμημένοι,

12. καὶ γὰρ ἡμεῖς ζωῇ ζησόμεθα.

13. Ἡλίας, ὃς ἐν λαίλαπι ἐσκεπάσθη· καὶ Ἐλισαῖ ἐνεπλήσθη πνεύματος αὐτοῦ, καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ οὐκ ἐσαλεύθη ὑπὸ ἄρχοντος, καὶ οὐ κατεδυνάστευσεν αὐτὸν οὐδεὶς.

14. Πᾶς λόγος οὐχ ὑπερῆρεν αὐτὸν, καὶ ἐν κοιμῇσει ἐπροφήτευσεν τὸ σῶμα αὐτοῦ.

15. Καὶ ἐν ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησε τέρατα, καὶ ἐν τελευτῇ θαυμάσια τὰ ἔργα αὐτοῦ.

16. Ἐν πᾶσι τούτοις οὐ μετενόησεν ὁ λαὸς, καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, ἕως ἐπρονομεύθησαν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ ἐσκορπίσθησαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

17. Καὶ κατελείφθη ὁ λαὸς ὀλιγοστός, καὶ ἄρχων τῷ οἴκῳ Δαυὶδ.

18. Τινὲς μὲν αὐτῶν ἐποίησαν τὸ ἀρεστὸν, τινὲς δὲ ἐπλήθυσαν ἁμαρτίας.

19. Ἐξεκίας ὠχύρωσε τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ εἰσέγαγεν εἰς μέσον αὐτῶν τὸν Γῶγ. Ὄρουξε σιδηρῷ ἀκρότομον, καὶ ὠκοδόμησε κρήνας εἰς ὕδατα.

20. Ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Σενναχηρίμ, καὶ ἀπέστειλε Ῥαψάκην, καὶ ἀπῆρεν. Καὶ ἐπῆρεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ Σιών, καὶ ἐμεγαλύνησεν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ.

21. Τότε ἐσαλεύθησαν καρδίαι καὶ χεῖρες αὐτῶν, καὶ ὠδίνησαν ὡς αἱ τίκτουσαι.

22. Καὶ ἐπεκαλέσαντο τὸν Κύριον τὸν ἐλεήμονα, ἐκπετάσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς αὐτόν. Καὶ ὁ Ἅγιος ἐξ οὐρανοῦ ταχὺ ἐπήκουσεν αὐτῶν,

23. καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Ἡσαίου.

24. Ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἐξέτριψεν αὐτοὺς ὁ ἄγγελος αὐτοῦ.

25. Ἐποίησε γὰρ Ἐξεκίας τὸ ἀρεστὸν Κυρίῳ, καὶ ἐνίσχυσεν ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὃς ἐνετείλατο Ἡσαίας ὁ προφήτης ὁ μέγας καὶ πιστὸς ἐν δράσει αὐτοῦ.

26. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνεπόδισεν ὁ ἥλιος, καὶ προσέθηκε ζωὴν βασιλεῖ.

27. Πνεύματι μεγάλῳ εἶδε τὰ ἔσχατα, καὶ παρεκάλεσε τοὺς πενθοῦντας ἐν Σιών. Ἔως τοῦ αἰῶνος

28. ὑπέδειξε τὰ ἐσόμενα καὶ τὰ ἀπόκρυφα πρὶν ἡ παραγενέσθαι αὐτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΘ'.

1. Μνημόσυνον Ἰωσίου εἰς σύνθεσιν θυμιάματος, ἱσχυασμένον ἔργῳ μυρεψοῦ.

5. Qui suscitasti cadaver a morte et ab inferis in verbo Altissimi.

6. Qui dejecisti reges in perniciem, et gloriosos de lecto suo.

7. Qui audis in Sina correptionem, et in Choreb judicia vindictæ.

8. Qui ungs reges in retributionem, et prophetas successores post te ipsum.

9. Qui assumptus es in turbine ignis, in curru equorum igneorum.

10. Qui descriptus es in correptionibus ad tempora, lenire iram ante furorem, et conciliare cor patris ad filium, et restituere tribus Jacob.

11. Beati qui te viderunt, et qui in amicitia decorati sunt,

12. nam et nos vita vivemus.

13. Elias, qui in turbine tectus est: et Elisæus impletus est spiritu illius, et in diebus suis non est commotus a principe, et non subjugavit eum quisquam.

14. Non superavit illum aliquod verbum, et in dormitione prophetavit corpus ejus.

15. Et in vita sua fecit monstra, et in morte mirabilia opera ejus.

16. In omnibus his non pœnituit populus, et non recesserunt a peccatis, usque dum direpti sunt de terra sua, et dispersi sunt in omnem terram.

17. Et relicta est gens perpauca, et princeps domui David.

18. Quidam sane ipsorum fecerunt quod placeret, quidam autem multa commiserunt peccata.

19. Ezecias munivit civitatem suam, et induxit in medio ipsorum Gog. Fodit ferro rupem, et ædificavit puteos ad aquas.

20. In diebus ipsius ascendit Sennacherim, et misit Rapsacem, et promovit. Et promovit manus ejus in Sion, et jactavit se in superbia sua.

21. Tunc commota sunt corda et manus ipsorum, et doluerunt quasi paturientes.

22. Et invocaverunt Dominum misericordem, expandentes manus suas ad eum. Et Sanctus de cælo cito exaudivit eos,

23. et redemit eos in manu Esaie.

24. Percussit castra Assyriorum, et contrivit eos angelus ejus.

25. Nam fecit Ezecias quod placuit Domino, et fortiter fuit in viis David patris sui, quas mandavit Esaias propheta magnus et fidelis in visione ipsius.

26. In diebus ipsius retro rediit sol, et addidit regi vitam.

27. Spiritu magno vidit ultima, et consolatus est lugentes in Sion. Usque in sempiternum

28. ostendit futura et abscondita antequam ipsa evenirent.

CAPUT XLIX.

1. Memoria Josiæ in compositionem incensi, facta opere unguentarii:

2. ἐν παντὶ στόματι ὡς μέλι γλυκανθήσεται, καὶ ὡς μουσικὰ ἐν συμποσίῳ οἴνου.
3. Αὐτὸς κατευθύνθη ἐν ἐπιστροφῇ λαοῦ, καὶ ἐξῆρε βδελύγματα ἀνομίας.
4. Κατεύθυνε πρὸς Κύριον τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἐν ἡμέραις ἀνόμων κατίσχυσε τὴν εὐσέβειαν.
5. Παρεῖ Δαυὶδ καὶ Ἐζεκιὺ καὶ Ἰωσίου, πάντες πλημμέλειαν ἐπλημμέλησαν.
6. κατέλιπον γὰρ τὸν νόμον τοῦ Ὑψίστου, οἱ βασιλεῖς Ἰούδα ἐξέλιπον.
7. Ἐδωκαν γὰρ τὸ κέρας αὐτῶν ἐτέροις, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν ἔθνεϊ ἄλλοτρίῳ.
8. Ἐνεπύρισαν ἐκλεκτὴν πόλιν ἁγιάσματος, καὶ ἠρῆμωσαν τὰς δόδους αὐτῆς ἐν χειρὶ Ἰερεμίου.
9. Ἐκάκωσαν γὰρ αὐτὸν, καὶ αὐτὸς ἐν μήτρῃ ἡγίασθη προφήτης, ἐκριζοῦν καὶ κακοῦν καὶ ἀπολλύειν, ὡς αὐτὸς οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν.
10. Ἰεζεκιὴλ ὃς εἶδεν θρασιν δόξης, ἣν ὑπέδειξεν αὐτῷ ἐπὶ ἄρματος Χερουβιμ.
11. Καὶ γὰρ ἐμνήσθη τῶν ἐχθρῶν ἐν ὄμβρῳ, καὶ ἀγαθῶσαι τοὺς εὐθύνοντας δδούς.
12. Καὶ τῶν δώδεκα προφητῶν τὰ ὀστέα ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, παρεκάλεσε δὲ τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν πίστει ἐλπίδος.
13. Πῶς μεγαλύνωμεν τὸν Ζοροβάβελ; Καὶ αὐτὸς ὡς σφραγὶς ἐπὶ δεξιᾷ χειρός.
14. Οὕτως Ἰησοῦς υἱὸς Ἰωσεδέχ· οἱ ἐν ἡμέραις αὐτῶν ὠκοδόμησαν οἶκον, καὶ ἀνύψωσαν λαὸν ἅγιον Κυρίῳ ἡτοιμασμένον εἰς δόξαν αἰῶνος.
15. Καὶ Νεεμίου ἐπὶ πολὺ τὸ μνημόσυνον, τοῦ ἐγείραντος ἡμῖν τείχη πεπτωκότα, καὶ στήσαντος πύλας καὶ μοχλοὺς, καὶ ἀνεγείραντος τὰ οἰκώπεδα ἡμῶν.
16. Οὐδὲ εἰς ἐκτίσθη ὁσος Ἐνώχ τοιοῦτος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ γὰρ αὐτὸς ἀνελήφθη ἀπὸ τῆς γῆς.
17. Οὐδὲ ὡς Ἰωσήφ ἐγεννήθη ἀνὴρ, ἡγούμενος ἀδελφῶν, στήριγμα λαοῦ,
18. καὶ τὰ ὀστέα αὐτοῦ ἐπεσεκέπησαν.
19. Σῆμ καὶ Σῆθ ἐν ἀνθρώποις ἐδοξάσθησαν, καὶ ὑπὲρ πᾶν ζῶον ἐν τῇ κτίσει Ἀδάμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ν'.

1. Σίμων Ὀνίου υἱὸς ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἐν ζωῇ αὐτοῦ ὑπέβραψεν οἶκον, καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἐστερέωσε τὸν ναόν.
2. Καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐθεμελιώθη ὕψος διπλῆς, ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβολοῦ ἱεροῦ.
3. Ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἡλαττώθη ἀποδοχεῖον ὑδάτων, χαλκὸς ὡσεὶ θαλάσσης τὸ περίμετρον.
4. Ὁ φροντίζων τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώσεως, καὶ ἐνισχύσας πόλιν ἐμπολιορκῆσαι,
5. ὡς ἐδοξάσθη ἐν περιστροφῇ λαοῦ, ἐν ἐξόδῳ οἴκου καταπετάσματος.
6. Ὡς ἀστήρ ἐωθινὸς ἐν μέσῳ νεφέλης, ὡς σελήνη πλήρης ἐν ἡμέραις,
7. ὡς ἥλιος ἐκλάμπων ἐπὶ ναὸν Ὑψίστου,
8. καὶ ὡς τόξον φωτίζον ἐν νεφέλαις δόξης· ὡς ἄνθος ῥόδων ἐν ἡμέραις νέων, ὡς κρίνα ἐπ' ἐξόδων ὕδατος, ὡς βλαστὸς λιθάνου ἐν ἡμέραις θέρους,
9. ὡς πῦρ, καὶ λιθάνος ἐπὶ πυρείου,
10. ὡς σκεῦος χρυσοῦ δλοσφύρητον, κεκοσμημένον παντὶ λίθῳ πολυτελεῖ.

2. in omni ore quasi mel indulcabitur, et ut musica in convivio vini.
3. Ipse directus est in conversione populi, et abstulit abominabiles iniquitatis.
4. Direxit ad Dominum cor suum, in diebus iniquorum corroboravit pietatem.
5. Præter David et Ezechiam et Josiam, omnes delictum deliquerunt :
6. nam reliquerunt legem Altissimi, reges Juda defecerunt.
7. Dederunt enim cornu suum aliis, et gloriam suam alienæ genti.
8. Incenderunt electam sanctitatis civitatem, et desertas fecerunt vias ipsius in manu Jeremiæ,
9. Nam male tractaverant illum, et ipse in utero consecratus est propheta, eradicare et affligere et perdere, similiter ædificare et plantare.
10. Jezeciel qui vidit conspectum gloriæ, quam ostendit illi in curru Cherubim.
11. Nam commemoratus est inimicorum in imbre, et benefacere illis qui dirigunt vias.
12. Et duodecim prophetarum ossa pullulent de loco suo, consolatus est autem Jacob, et redemit eos in fide spei.

13. Quomodo amplificemus Zorobabel? Nam et ipse quasi signaculum in dextra manu.
14. Sic Jesus filius Josedec, qui in diebus suis ædificaverunt domum, et exaltaverunt populum sanctum Domino paratum in gloriam sempiternam.
15. Et Neemiæ memoria in multum tempus, qui crexit nobis muros eversos, et stare fecit portas et seras, et erexit sola domorum nostrarum.
16. Nemo creatus est qualis Enoch talis in terra, nam et ipse assumptus est a terra.
17. Neque sicut Joseph natus est vir, princeps fratrum, stabilimentum populi,
18. et ossa ipsius visitata sunt.
19. Sem et Seth apud homines gloriam adepti sunt, et super omne animal in creatione Adam.

CAPUT L.

1. Simon Oniæ filius sacerdos magnus, qui in vita sua suffulsit domum, et in diebus suis corroboravit templum.
2. Et ab ipso fundata est altitudo duplicis, reparatio excelsa ambitus templi.
3. In diebus ipsius imminutum est receptaculum aquarum, æs quasi maris perimetrum.
4. Curam gerens populi sui a casu, et fortificans civitatem ad obsidendum,
5. quam glorificatus est in conversatione populi, in egressu domus velamenti!
6. Quasi stella matutina in medio nubis, quasi luna plena in diebus,
7. quasi sol refulgens super templum Altissimi,
8. et quasi arcus refulgens inter nubes gloriæ: quasi flos rosarum in diebus vernis, quasi lilia super transitus aquæ, quasi germen Libani in diebus æstatis,
9. quasi ignis, et thus super focum,
10. quasi vas auri solidum, ornatum omni lapide pretioso:

11. ὡς ἐλαία ἀναθάλλουσα καρπούς, καὶ ὡς κυπάρισσος ὑψομένη ἐν νεφέλαις. Ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν αὐτὸν στολὴν δόξης, καὶ ἐνδιδύσκεισθαι αὐτὸν συντέλειαν καυχήματος,

12. ἐν ἀναβάσει θασιαστηρίου ἁγίου ἐδόξασε περιβολὴν ἁγιάσματος.

13. Ἐν δὲ τῷ δέχεσθαι μέλη ἐκ χειρῶν ἱερέων καὶ αὐτὸς ἐστὼς παρ' ἐσχάρᾳ βωμοῦ, κυκλόθεν αὐτοῦ στέφανος ἀδελφῶν, ὡς βλάστημα κέδρου ἐν τῷ Λιβάνῳ·

14. καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν ὡς στελέχη φοινίκων, καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν δόξῃ αὐτῶν.

15. Καὶ προσφορὰ Κυρίου ἐν χειρὶν αὐτῶν ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ συντέλειαν λειτουργῶν ἐπὶ βωμῶν, κοσμήσαι προσφορὰν Ὑψίστου παντοκράτορος,

16. ἐξέτεινεν ἐπὶ σπονδείου χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἔσπειρεν ἐξ αἵματος σταφυλῆς·

17. ἐξέχεεν εἰς θεμέλια θυσιαστηρίου ὄσμην εὐωδίας ὑψίστου Παμβασίλει·

18. Τότε ἀνέκραγον υἱοὶ Ἀαρὼν, ἐν σάλπιγγιν ἐλαταῖς ἤχησαν· ἀκουστὴν ἐποίησαν φωνὴν μεγάλην εἰς μνημόσυνον ἔναντι Ὑψίστου.

19. Τότε πᾶς ὁ λαὸς κοινῇ κατέσπευσε, καὶ ἔπεσαν ἐπὶ προσώπων ἐπὶ τὴν γῆν, προσκυνήσαι τῷ Κυρίῳ αὐτῶν παντοκράτορι, Θεῷ τῷ ὑψίστῳ.

20. Καὶ ἤνεσαν οἱ ψαλμοδοοὶ ἐν φωναῖς αὐτῶν, ἐν πλεῖστῳ οἴκῳ ἐγλυκάνθη μέλος.

21. Καὶ ἐδεήθη ὁ λαὸς Κυρίου ὑψίστου ἐν προσευχῇ κατέναντι ἐλεήμονος, ὥς συντελεσθῇ κόσμος Κυρίου, καὶ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἐτελείωσαν.

22. Τότε καταβάς ἐπήρε χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἐκκλησίαν υἱῶν Ἰσραὴλ, δοῦναι εὐλογίαν Κυρίῳ ἐκ χειλέων αὐτοῦ, καὶ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ καυχᾶσθαι.

23. Καὶ ἐδευτέρωσεν ἐν προσκυνήσει ἐπιδειξάσθαι τὴν εὐλογίαν παρὰ Ὑψίστου.

24. Καὶ νῦν εὐλογήσατε τῷ Θεῷ, πάντες, τῷ μεγαλοποιούντι πάντη, τὸν ὑψούντα ἡμέρας ἡμῶν ἐκ μήτρας, καὶ ποιούντα μεθ' ἡμῶν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

25. Δώῃ ἡμῖν εὐφροσύνην καρδίας, καὶ γενέσθαι εὐρήνην ἐν ἡμέραις ἡμῶν ἐν Ἰσραὴλ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος·

26. ἐμπιστεύσαι μεθ' ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ λυτρωσάσθαι ἡμᾶς.

27. Ἐν δυσὶν ἔθνεσι προσώχρισεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ τὸ τρίτον οὐκ ἔστιν ἔθνος·

28. οἱ καθήμενοι ἐν ὄρει Σαμαρείας, Φυλιστιεῖμ, καὶ ὁ λαὸς μωρῶς ὁ κατοικῶν ἐν Σικίμοις.

29. Παιδεῖαν συνέσεως καὶ ἐπιστήμης ἐχάραξα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, Ἰησοῦς υἱὸς Σειράχ Ἱεροσολυμίτης, δὲ ἀνώμωρθεος σοφίαν ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ.

30. Μακάριος δὲ ἐν τούτοις ἀναστραφῆσεται, καὶ ὁ θεὸς αὐτὰ ἐπὶ καρδίαν αὐτοῦ σοφισθήσεται.

31. Ἐὰν γὰρ αὐτὰ ποιῇ, πρὸς πάντα ἰσχύσει, ὅτι φῶς Κυρίου τὸ ἔχνος αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΙΗΣΟΥ ΥΙΟΥ ΣΕΙΡΑΧ.

1. Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε βασιλεῦ, καὶ αἰνέσω σε Θεὸν τὸν σωτήρᾴ μου,

11. quasi oliva pullulans fructus, et quasi cypressus exaltata in nubibus. In accipiendo ipsum stolam gloriæ, et induendo consummationem gloriationis,

12. in ascensu altaris sancti gloriam dedit amictui sanctitatis.

13. In accipiendo autem membra de manibus sacerdotum et ipse stans juxta focum aræ, circa illum corona fratrum, quasi plantatio cedri in Libano :

14. et circumdederunt illum quasi rami palmarum, et omnes filii Aaron in gloria sua.

15. Et oblatio Domini in manibus ipsorum coram omni ecclesia Israel, et consummatione fungens super aras, ad ornandum oblationem Excelsi omnipotentis,

16. porrexit manum suam super libatorium, et libavit de sanguine uvinæ :

17. effudit ad fundamenta altaris odorem suavitatis excelso omnium Regi.

18. Tunc exclamaverunt filii Aaron, in tubis ductilibus sonuerunt : auditam fecerunt vocem magnam in memoriam coram Altissimo.

19. Tunc omnis populus simul properavit, et ceciderunt in faciem super terram, adorare Dominum suum omnipotentem, Deum excelsum.

20. Et laudaverunt psallentes in vocibus suis, in magna domo dulce factum est melos.

21. Et rogavit populus Dominum excelsum in prece ante misericordem, usque dum perfectus est honor Domini, et ministerium ejus perfecerunt.

22. Tunc descendens manus suas extulit in omnem ecclesiam filiorum Israel, dare benedictionem Domino in labiis suis, et in nomine ipsius gloriari.

23. Et iteravit in adoratione ad ostendendum benedictionem ab Altissimo.

24. Et nunc benedicite Deum, omnes, qui magna facit ubique, qui exaltat dies nostros ab utero, et facit nobiscum secundum misericordiam suam.

25. Det nobis jucunditatem cordis, et fieri pacem in diebus nostris in Israel secundum dies sæculi :

26. fidelem faciendo nobiscum misericordiam suam, et in diebus ejus liberet nos.

27. Duas gentes odit anima mea, tertia autem non est gens :

28. qui sedent in monte Samariæ, Phylistiim, et stultus populus qui habitat in Sicimis.

29. Doctrinam intellectus et scientiæ scripsi in codice isto, Jesus filius Sirach Jerosolymita, qui diffudit sapientiam de corde suo.

30. Beatus qui in istis versabitur, et qui posuerit illa in corde suo sapiens erit.

31. Si enim hæc fecerit, ad omnia valebit, quia lux Domini vestigium ejus.

CAPUT LI.

ORATIO JESU FILII SIRACH.

1. Confitebor tibi, Domine rex, et collaudabo te Deum salvatorem meum,

2. ἔξομολογῶμαι τῷ ὀνόματί σου, ὅτι σκεπαστῆς καὶ βοηθὸς ἐγένου μοι,

3. καὶ ἐλυτρώσω τὸ σῶμά μου ἐξ ἀπωλείας, καὶ ἐκ παγίδος διαβολῆς γλώσσης, ἀπὸ χειλέων ἐργαζομένων ψεύδος· καὶ ἐναντὶ τῶν πάρεσθηκόντων ἐγένου μοι βοηθός,

4. καὶ ἐλυτρώσω με κατὰ τὸ πλῆθος ἐλέους καὶ ὀνόματός σου, ἐκ βρυγμῶν ἐτοιμῶν εἰς βρῶμα,

5. ἐκ χειρὸς ζητούντων τὴν ψυχὴν μου· ἐκ πλειόνων θλίψεων ὧν ἔσχον,

6. ἀπὸ πνιγμοῦ πυρὸς κυκλόθεν, καὶ ἐκ μέσου πυρὸς οὗ οὐκ ἐξέκαυσα.

7. Ἐκ βάθους κοιλίας ἤδου, καὶ ἀπὸ γλώσσης ἀκαθάρτου, καὶ λόγου ψευδοῦς, βασιλεῖ διαβολῆ γλώσσης ἀδίκου.

8. ἤγγισεν ἕως θανάτου ἡ ψυχὴ μου,

9. καὶ ἡ ζωὴ μου ἦν σύνεγγυς ἤδου κάτω.

10. Περὶ ἐσχόν με πάντοθεν καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν, ἐμβλέπων εἰς ἀντίληψιν ἀνθρώπων καὶ οὐκ ἦν.

11. Καὶ ἐμνήσθην τοῦ ἐλέους σου, Κύριε, καὶ τῆς ἐργασίας σου τῆς ἀπ' αἰῶνος·

12. ὅτι ἐξεῆλθ' τοὺς ὑπομένοντάς σε, καὶ σῶζεις αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐθνῶν.

13. Καὶ ἀνύψωσα ἐπὶ γῆς ἱκεταίαν μου, καὶ ὑπὲρ θανάτου ῥύσεως ἐδεήθην.

14. Ἐπεκαλεσάμην Κύριον πατέρα Κυρίου μου, μή με ἐγκαταλιπεῖν ἐν ἡμέραις θλίψεως, ἐν καιρῷ ὑπερηφάνων ἀδοξησίας.

15. Αἰνέσω τὸ ὄνομά σου ἐνδεδελγῶς, καὶ ὑμνήσω ἐν ἔξομολογῇ, καὶ εἰσηκούσθῃ ἡ δέησίς μου.

16. Ἐσώσας γάρ με ἐξ ἀπωλείας, καὶ ἐξέλιου με ἐκ καιροῦ πονηροῦ.

17. Διὰ τοῦτο ἔξομολογήσομαι καὶ αἰνέσω σοι, καὶ εὐλόγησω τῷ ὀνόματι Κυρίου.

18. Ἐτι ὧν νεώτερος, πρὶν ἢ πλανηθῆναι με, ἐζήτησα σοφίαν προφανῶς ἐν προσευχῇ μου,

19. ἐναντὶ ναοῦ ἡξίου περὶ αὐτῆς, καὶ ἕως ἐσχάτων ἐκζητήσω αὐτήν, ἐξ ἀνθρώπων ὡς περκαζούσης σταφυλῆς.

20. Εὐφράνθη ἡ καρδίᾳ μου ἐν αὐτῇ, ἐπέβη ὁ ποὺς μου ἐν εὐθυτητί, ἐκ νεότητος μου ἔγνευσα αὐτήν.

21. Ἐκλίνα ὀλίγον τὸ οὖς μου καὶ ἐδεξάμην,

22. καὶ πολλὴν εὐρον ἐμαυτῷ παιδεΐαν· προκοπὴ ἐγένετό μοι ἐν αὐτῇ.

23. Τῷ διδόντι μοι σοφίαν δώσω δόξαν.

24. Διενόηθην γὰρ τοῦ ποιῆσαι αὐτήν, καὶ ἐζήλωσα τὸ ἀγαθόν, καὶ οὐ μὴ αἰσχυνοῦ.

25. Διαμεμάχεται ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν ποιήσει λιμοῦ διτρυφώσαμην.

26. Τὰς χεῖράς μου ἐξεπέτασα πρὸς ὕψος, καὶ τὰ ἀγνοήματα αὐτῆς ἐπένησα.

27. Τὴν ψυχὴν μου κατεύθυνα εἰς αὐτήν,

28. καρδίαν ἐκτησάμην μετ' αὐτῶν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν καθαρισμῷ εὐρον αὐτήν· διὰ τοῦτο οὐ μὴ ἐγκαταλειφθῶ.

29. Καὶ ἡ κοιλία μου ἐταράχθη ἐκζητῆσαι αὐτήν· διὰ τοῦτο ἐκτησάμην ἀγαθὸν κτήμα.

30. Ἐδωκε Κύριος γλώσσάν μοι μισθόν μου, καὶ ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐτόν.

31. Ἐγγίσατε πρὸς μέ, ἀπαιδευτοί, καὶ αὐλίσθητε ἐν οἴκῳ παιδείας.

2. confiteor nomini tuo, quoniam protector et adiutor factus es mihi,

3. et liberasti corpus meum a perditione, et a laqueo calumniae linguae, a labiis operantium mendacium : et in conspectu astantium factus es mihi adiutor,

4. et liberasti me secundum multitudinem misericordiae et nominis tui, a rugitibus praeparatorum ad escam,

5. de manu quaerentium animam meam : de multis tribulationibus quas habui,

6. a suffocatione flammæ in circuitu, et de medio ignis ubi non sum aestuatus.

7. Ab altitudine ventris inferni, et a lingua coinquinata, et a verbo mendacii, regi calumnia linguae injustæ.

8. Appropinquavit usque ad mortem anima mea,

9. et vita mea erat appropinquans inferno deorsum.

10. Circumdederunt me undique et non erat qui adjuvaret, respiciens ad adiutorium hominum et non erat.

11. Et memoratus sum misericordiae tuae, Domine, et operationis tuae quæ a sæculo :

12. quoniam eruis sustinentes te, et salvas eos de manu gentium.

13. Et exaltavi super terram supplicationem meam, et pro mortis liberatione deprecatus sum.

14. Invocavi Dominum patrem Domini mei, ut non derelinquat me in diebus tribulationis, in tempore superborum destitutionis.

15. Laudabo nomen tuum assidue, et collaudabo in confessione, et exaudita est oratio mea.

16. Salvasti enim me de perditione, et eripuisti me de tempore iniquo.

17. Propterea confitebor et laudem dicam tibi, et benedicam nomen Domini.

18. Cum adhuc junior essem, priusquam oberrarem, quaesivi sapientiam palam in oratione mea,

19. ante templum postulabam pro illa, et usque in novissima inquiram eam, ex flore tamquam maturescentis uvæ.

20. Latatum est cor meum in ea, ascendit pes meus in rectitudine, a juventute mea investigavi eam.

21. Inclinavi modice aurem meam et excepi,

22. et multam inveni mihi doctrinam : profectus est mihi factus in ea.

23. Danti mihi sapientiam dabo gloriam.

24. Consiliatus sum enim ut facerem illam, et zelatus sum bonum, et non confundar.

25. Colluctata est anima mea in illa, et in factione famis diligenter egi.

26. Manus meas extendi in altum, et ignorantias ejus luxi.

27. Animam meam direxi ad illam,

28. cor acquisivi cum eis ab initio, et in purificatione inveni eam : propter hoc non derelinquar.

29. Et venter meus conturbatus est quaerendo eam : propterea bonam possedi possessionem.

30. Dedit Dominus linguam mihi mercedem meam, et in ea laudabo eum.

31. Appropiate ad me, indocti, et commoramini in domo disciplinae.

32. Διότι ὑστερεῖτε ἐν τούτοις, καὶ αἱ ψυχαὶ ὑμῶν διψῶσι σφόδρα;

33. Ἦνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλάλησα, κτήσασθε ἑαυτοῖς ἄνευ ἀργυρίου.

31. Τὸν τράχηλον ὑμῶν ὑπόθετε ὑπὸ ζυγόν, καὶ ἐπιδεξάσθω ἡ ψυχὴ ὑμῶν παιδεῖαν, ἐγγύς ἐστιν εὑρεῖν αὐτήν.

35. Ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὅτι ὀλίγον ἐκοπίασα, καὶ εὖρον ἐμαυτῷ πολλὴν ἀνάπαυσιν.

36. Μετάσχετε παιδεῖαν ἐν πολλῷ ἀριθμῷ ἀργυρίου, καὶ πολλὸν χρυσὸν κτήσασθε ἐν αὐτῇ.

37. Εὐφρανθεῖν ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἐν τῷ ἔλεει αὐτοῦ, καὶ μὴ αἰσχυνομένητε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ.

38. Ἐργάζεσθε τὸ ἔργον ὑμῶν πρὸ καιροῦ, καὶ δώσει τὸν μισθὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ αὐτοῦ.

32. Quid tardatis in his, et animæ vestræ sitiunt vehementer?

33. Aperui os meum, et locutus sum, comparate vobis sine argento.

34. Collum vestrum subjicite jugo, et suscipiat anima vestra disciplinam, in proximo est invenire eam.

35. Videte oculis vestris quia modicum laboravi, et inveni mihi multam requiem.

36. Acquirite disciplinam in multo numero argenti, et copiosum aurum possidete in ea.

37. Lætetur anima vestra in misericordia ejus, et non confundamini in laude ipsius.

38. Operamini opus vestrum ante tempus, et dabit mercedem vestram in tempore suo.

ΩΣΗΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

1. Λόγος Κυρίου δς ἐγενήθη πρὸς Ὡσηὲ τὸν τοῦ Βεθρεὶ, ἐν ἡμέραις Ὀζίου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκίου, βασιλέων Ἰούδα, καὶ ἐν ἡμέραις Ἰεροβοάμ υἱοῦ Ἰωᾶς, βασιλέως Ἰσραὴλ.

2. Ἀρχὴ λόγου Κυρίου ἐν Ὡσηέ. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ὡσηέ· Βάδιζε, λάβε σεαυτῷ γυναῖκα πορνείας, καὶ τέκνα πορνείας, διότι ἐκπορνεύουσα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ ἀπὸ ὅπισθεν τοῦ Κυρίου.

3. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβε τὴν Γόμερ θυγατέρα Δεβηλαίμ, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν αὐτῇ υἱόν.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν· Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεζραὲλ· διότι ἔτι μικρὸν, καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τοῦ Ἰεζραὲλ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ καταπαύσω βασιλεῖαν οἴκου Ἰσραὴλ.

5. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συντρίψω τὸ τόξον τοῦ Ἰσραὴλ ἐν κοιλάδι τοῦ Ἰεζραὲλ.

6. Καὶ συνέλαβεν ἔτι, καὶ ἔτεκε θυγατέρα. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς, οὐκ ἡλεημένη· διότι οὐ μὴ προσθήσω ἔτι ἐλεῆσαι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἡ ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτοῖς.

7. Τοὺς δὲ υἱοὺς Ἰούδα ἐλεήσω, καὶ σώσω αὐτοὺς ἐν Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν, καὶ οὐ σώσω αὐτοὺς ἐν τόξῳ, οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ, οὐδὲ ἐν πολέμῳ, οὐδὲ ἐν ἵπποις, οὐδὲ ἐν ἵππευσιν.

8. Καὶ ἀπεγαλάκτισε τὴν οὐκ ἡλεημένην. Καὶ συνέλαβεν ἔτι, καὶ ἔτεκεν υἱόν.

9. Καὶ εἶπε· Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οὐ λαὸς μου· διότι ὑμεῖς οὐ λαὸς μου, καὶ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὑμῶν.

10. Καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἡ οὐκ ἐκμετρηθήσεται, οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται. Καὶ ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐβρέθη αὐτοῖς· Οὐ λαὸς μου ὑμεῖς, κληθήσονται καὶ αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ ζῶντος.

11. Καὶ συναγθῇσονται υἱοὶ Ἰούδα, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπιταυτὸ, καὶ θῇσονται ἑαυτοῖς ἀρχὴν μίαν, καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς γῆς, ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ Ἰεζραὲλ.

ΟΣΕΕ.

CAPUT I.

1. Verbum Domini quod factum est ad Osee filium Beerī, in diebus Ozīæ et Joatham et Achaz et Ezechiæ, regum Juda, et in diebus Jeroboam filii Joas, regis Israel.

2. Principium verbi Domini in Osee. Et dixit Dominus ad Osee : Vade, tolle tibi uxorem fornicationis, et filios fornicationis, quia fornicans fornicabitur terra a post Dominum.

3. Et abiit, et accepit Gomer filiam Debelaim, et concepit et peperit ei filium.

4. Et dixit Dominus ad eum : Voca nomen ejus Jezrael : quia adhuc modicum, et ulciscar sanguinem Jezrael super domum Juda, et quiescere faciam regnum domus Israel.

5. Et erit, in die illa conteram arcum Israel in valle Jezrael.

6. Et concepit adhuc, et peperit filiam. Et dixit ei : Voca nomen ejus, absque misericordia : quia nequaquam addam ultra misereri domui Israel, sed adversans adversabor eis.

7. Filiorum autem Juda miserebor, et salvabo eos in Domino Deo suo, et non salvabo eos in arcu, neque in gladio, neque in bello, neque in equis, neque in equitibus.

8. Et ablactavit eam quæ erat absque misericordia. Et concepit adhuc, et peperit filium.

9. Et dixit : Voca nomen ejus, non populus meus : quia vos non populus meus, et ego non sum vester.

10. Et erat numerus filiorum Israel sicut arena maris, quæ non mensurabitur, nec numerabitur. Et erit, in loco ubi dictum est eis : Non populus meus vos, vocabuntur et ipsi filii Dei viventis.

11. Et congregabuntur filii Juda, et filii Israel simul, et ponent sibi principatum unum, et ascendent de terra, quoniam magnus est dies Jezrael.

1. Εἶπατε τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν, λαός μου, καὶ τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν, ἡλεημένη.

2. Κρίθητε πρὸς τὴν μητέρα ὑμῶν, κρίθητε, ὅτι αὕτη οὐ γυνή μου, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀνὴρ αὐτῆς. Καὶ ἐξαρθῇ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐκ προσώπου μου, καὶ τὴν μοιχείαν αὐτῆς ἐκ μέσου μαστῶν αὐτῆς,

3. ὅπως ἀνέκδυσω αὐτὴν γυμνὴν, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτὴν καθὼς ἡμέρα γενέσεως αὐτῆς· καὶ θήσω αὐτὴν ἔρημον, καὶ τάξω αὐτὴν ὡς γῆν ἀνυδρον, καὶ ἀποκτενῶ αὐτὴν ἐν δίψει.

4. Καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς οὐ μὴ ἐλεήσω, ὅτι τέκνα πορνείας ἐστίν.

5. Ὅτι ἐξεπόρνευσεν ἡ μήτηρ αὐτῶν, κατήσχυνεν ἡ τεκούσα αὐτά. Ὅτι εἶπε· Πορεύσομαι ὀπίσω τῶν ἐραστῶν μου, τῶν διδόντων μοι τοὺς ἄρτους μου, καὶ τὸ ὕδωρ μου, καὶ τὰ ἱμάτιά μου, καὶ τὰ ὀθονία μου, τὸ ἔλαιόν μου, καὶ πάντα ὅσα μοι καθήκει.

6. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ φράσω τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκόλῳ, καὶ ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδοὺς, καὶ τὴν τρίβον αὐτῆς οὐ μὴ εὕρῃ,

7. καὶ καταδιώξεται τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτούς· καὶ ζητήσῃ αὐτούς, καὶ οὐ μὴ εὕρῃ αὐτούς. Καὶ ἐρεῖ· Πορεύσομαι, καὶ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν ἄνδρα μου τὸν πρότερον, ὅτι καλῶς μοι ἦν τότε ἢ νῦν.

8. Καὶ αὕτη οὐκ ἔγνω ὅτι ἐγὼ ἔδωκα αὐτῇ τὸν σίτον, καὶ τὸν οἶνον, καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ἀργύριον ἐπλήθυνα αὐτῇ· αὕτη δὲ ἀργυρᾷ καὶ χρυσᾷ ἐποίησε τῇ Βαάλ.

9. Διὰ τοῦτο ἐπιστρέψω, καὶ κοινοῦμαι τὸν σίτον μου καθ' ὅραν αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶνον μου ἐν καιρῷ αὐτοῦ· καὶ ἀφελῶμαι τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ ὀθονία μου, τοῦ μὴ καλύπτειν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

10. Καὶ νῦν ἀποκαλύψω τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, καὶ οὐδεὶς οὐ μὴ ἐξέλθῃ αὐτὴν ἐκ χειρὸς μου.

11. Καὶ ἀποστρέψω πάσας τὰς εὐφροσύνας αὐτῆς, ἐορτὰς αὐτῆς, καὶ τὰς νομηνίας αὐτῆς, καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς, καὶ πάσας τὰς πανηγύρεις αὐτῆς.

12. Καὶ ἀφανιῶ ἄμπελον αὐτῆς καὶ τὰς συκάς αὐτῆς, ὅσα εἶπε· Μισθώματά μου ταῦτά ἐστιν ὃ ἔδωκάν μοι οἱ ἐρασταί μου. Καὶ θήσομαι αὐτὰ εἰς μαρτύριον, καὶ καταφάγεται αὐτὰ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἐρπετὰ τῆς γῆς.

13. Καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὴν τὰς ἡμέρας τῶν Βααλεῖμ, ἐν αἷς ἐπέθυσεν αὐτοῖς, καὶ περιετίθετο τὰ ἐνώτια αὐτῆς καὶ τὰ καθόρτια αὐτῆς, καὶ ἐπορεύετο ὀπίσω τῶν ἐραστῶν αὐτῆς· ἐμοῦ δὲ ἐπελάθετο, λέγει Κύριος.

14. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πλανῶ αὐτὴν, καὶ τάξω αὐτὴν ὡς ἔρημον, καὶ λαλήσω ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς,

15. καὶ δώσω αὐτῇ τὰ κτήματα αὐτῆς ἐκεῖθεν, καὶ τὴν κοιλίαν ἄγῳρ διανοιῖαι συνεῖν αὐτῆς. Καὶ ταπεινωθήσεται ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας νηπιότητος αὐτῆς, καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναβάσεως αὐτῆς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

16. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος· καλέσει με, ὃ ἀνὴρ μου, καὶ οὐ καλέσει με ἔτι Βααλεῖμ.

17. Καὶ ἐξαρθῇ τὰ ὀνόματα τῶν Βααλεῖμ ἐκ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ μνησθῶσιν οὐκ ἔτι τὰ ὀνόματα αὐτῶν.

1. Dicite fratri vestro, populus meus, et sorori vestræ, misericordiam consecuta.

2. Judicamini cum matre vestra, judicamini, quia hæc non uxor mea, et ego non vir ejus. Et auferam fornicationem ejus a facie mea, et adulterium ejus de medio uberum illius,

3. ut exspoliam eam nudam, et restituam eam juxta diem nativitatis suæ : et ponam eam desertum, et statuam eam sicut terram sine aqua, et occidam illam in siti.

4. Et filiorum ejus non miserebor, quoniam filii fornicationis sunt.

5. Quia fornicata est mater eorum, confusa est quæ peperit eos. Dixit enim : Vadam post amatores meos, qui dant mihi panes meos, et aquam meam, et vestimenta mea, et linteamina mea, oleum meum, et omnia quæ mihi necessaria sunt.

6. Propterea ecce ego sepiam viam ejus in sudibus, et reedificabo vias, et semitam suam non inveniet,

7. et persequetur amatores suos, et non apprehendet illos : et quæret eos, et non inveniet eos. Et dicit : Vadam, et revertar ad virum meum priorem, quia melius mihi erat tunc quam nunc.

8. Et ipsa nescivit quia ego dedi ei frumentum, et vinum, et oleum, et argentum multiplicavi ei : hæc autem argentea et aurea fecit ipsi Baal.

9. Propterea revertar, et tollam triticum meum in tempore suo, et vinum meum in tempore suo : et auferam vestimenta mea et linteamina mea, ne operiant ignominiam ejus.

10. Et nunc revelabo immunditiam ejus in conspectu amatorum illius, et nullus eruet eam de manu mea.

11. Et avertam omnes lætities ejus, solemnitates illius, et neomenias illius, et sabbata illius, et omnes festivitates illius.

12. Et disperdam vineam ejus et ficus illius, quæ dixit : Mercedes meæ istæ sunt quas dederunt mihi amatores mei. Et ponam ea in testimonium, et comedent ea bestię agri et volatilia cœli et reptilia terræ.

13. Et ulciscar super eam dies Baalim, in quibus immolabat eis, et circumdabat sibi inanes suas et monilia sua, et ibat post amatores suos : mei autem oblita est, dicit Dominus :

14. Ideo ecce ego seducam eam, et ponam illam quasi desertum, et loquar ad cor ejus,

15. et dabo ei possessiones suas inde, et vallem Achor ad aperiendam intelligentiam ejus. Et humiliabitur illic juxta dies infantię suæ, et juxta dies ascensionis ejus de terra Ægypti.

16. Et erit in die illa, ait Dominus : vocabit me, vir meus, et non vocabit me ultra Baalim.

17. Et auferam nomina Baalim de ore ejus, et non recordabuntur ultra nominum eorum.

18. Καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μετὰ τῶν θηρίων τοῦ ἀγροῦ, καὶ μετὰ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν ἑρπετῶν τῆς γῆς καὶ τόξον, καὶ βρομβήαν, καὶ πόλεμον συντρέψω ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοικίῳ σε ἐπ' ἐλπίδι.

19. Καὶ μνηστεύσομαι σε ἑμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ μνηστεύσομαι σε ἑμαυτῷ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίμασι καὶ ἐν ἐλπίδι καὶ ἐν οἰκτιρμοῖς,

20. καὶ μνηστεύσομαι σε ἑμαυτῷ ἐν πίστει, καὶ ἐπιγνώσῃ τὸν Κύριον.

21. Καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει Κύριος, ἐπακούσομαι τῷ οὐρανῷ, καὶ αὐτὸς ἐπακούσεται τῇ γῇ,

22. καὶ ἡ γῆ ἐπακούσεται τὸν σίτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ αὐτὰ ἐπακούσεται τῷ Ἰσραὲλ.

23. Καὶ σπερῶ αὐτὴν ἑμαυτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀγαπήσω τὴν οὐκ ἡγαπημένην,

24. καὶ ἐρῶ τῷ οὐ λαῷ μου, λαὸς μου εἶ σύ. Καὶ αὐτὸς ἐρεῖ, Κύριος ὁ Θεὸς μου εἶ σύ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἔτι πορεύθητι, καὶ ἀγάπησον γυναῖκα ἀγαπῶσαν πονηρὰ, καὶ μοιχαλιν, καθὼς ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ αὐτοὶ ἐπιβλέπουσιν ἐπὶ θεοῦ· ἀλλοτρίους, καὶ φιλοῦσι πέμματα μετὰ σταφίδος.

2. Καὶ ἐμισθωσάμην ἑμαυτῷ πεντεκαίδεκα ἀργυρίου, καὶ γομὸν χρυσοῦ, καὶ νέβελ οἴνου.

3. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτήν· Ἡμέρας πολλὰς καθήσῃ ἐπ' ἐμοί, καὶ οὐ μὴ πορνεύσῃς, οὐδὲ μὴ γένῃ ἀνδρὶ καὶ ἐγὼ ἐπὶ σοί.

4. Διότι ἡμέρας πολλὰς καθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ ὄντος βασιλέως, οὐδὲ ὄντος ἀρχοντος, οὐδὲ οὐσης θυσίας, οὐδὲ ὄντος θυσιαστηρίου, οὐδὲ ἱερατείας, οὐδὲ δόλων.

5. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιζητήσουσι Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν, καὶ Δαυὶδ τὸν βασιλέα αὐτῶν, καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ἀκούσατε λόγον Κυρίου, υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅτι κρίσις τῷ Κυρίῳ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια οὐδὲ ἔλεος οὐδὲ ἐπίγνωσις Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

2. Ἀρὰ, καὶ ψεῦδος, καὶ φόνος, καὶ κλοπὴ, καὶ μοιχεία κέχυται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ αἵματα ἐφ' αἵμασι μίσγουσι.

3. Διὰ τοῦτο πενήθησεν ἡ γῆ, καὶ σμικρυνθῆσεται σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, σὺν τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ, καὶ σὺν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς, καὶ σὺν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης ἐκλείψουσιν,

4. ὅπως μηδεὶς μῆτε δικάζηται, μῆτε ἐλέγῃ μηδεὶς· ὁ δὲ λαὸς μου ὡς ἀντιλεγόμενος ἱερεὺς.

5. Καὶ ἀσθενήσῃ ἡμέρας, καὶ ἀσθενήσῃ ὁ προφήτης μετὰ σοῦ. Νυκτὶ ὁμολῶσα τὴν μητέρα σου.

6. Ὁμολῶσθαι ὁ λαὸς μου, ὡς οὐκ ἔχων γνῶσιν. Ὅτι σὺ ἐπίγνωσιν ἀπώσω, καγὼ ἀπώσομαι σε, τοῦ μὴ ἱερατεῖν μοι· καὶ ἐπελάβου νόμον Θεοῦ σου, καγὼ ἐπιλήσομαι τέκνων σου.

18. Et disponam eis testamentum in die illa cum bestiis agri, et cum volatilibus cœli, et reptilibus terræ: et arcum, et gladium, et bellum conteram de terra, et habitare te faciam in spe.

19. Et sponsabo te mihi in sempiternum: et sponsabo te mihi in iustitia et in iudicio et in misericordia et in miserationibus,

20. et sponsabo te mihi in fide, et cognosces Dominum.

21. Et erit in die illa, dicit Dominus, exaudiam cœlum, et cœlum exaudiet terram,

22. et terra exaudiet frumentum et vinum et oleum, et hæc exaudient Jezrael.

23. Et seminabo eam mihi super terram, et diligam non dilectam,

24. et dicam non populo meo, populus meus es tu. Et ipsa dicet, Dominus Deus meus es tu.

CAPUT III.

1. Et dixit Dominus ad me: Adhuc vade, et dilige mulierem diligentem mala, et adulteram, sicut diligit Deus filios Israel, et ipsi respiciunt ad deos alienos, et amant coctiones cum vinaciis.

2. Et conduxī mihi quindecim argenteis, et gomor hordei, et nebel vini.

3. Et dixi ad eam: Dies multos sedebis super me, et non fornicaberis, nec eris viro, et ego super te.

4. Quia diebus multis sedebunt filii Israel sine rege, sine principe, sine sacrificio, sine altari, sine sacerdotio, sine manifestationibus.

5. Et post hæc revertentur filii Israel, et quærent Dominum Deum suum, et David regem suum, et stupebunt ad Dominum, et super bonis ejus in novissimis diebus.

CAPUT IV.

1. Audite verbum Domini, filii Israel, quia iudicium Domino ad habitatores terræ, quia non est veritas neque misericordia neque scientia Dei super terram.

2. Maledictio, et mendacium, et homicidium, et furtum, et adulterium effusum est super terram, et sanguines in sanguinibus miscent.

3. Ideo lugebit terra, et minuetur cum omnibus qui habitant eam, cum bestiis agri, et cum serpentibus terræ, et cum volatilibus cœli, et pisces maris deficient,

4. ut nullus neque iudicetur, neque arguatur quisquam: populus autem meus quasi sacerdos cui contradicitur.

5. Et infirmabitur per diem, et infirmabitur propheta tecum. Nocti assimilaui matrem tuam.

6. Assimilatus est populus meus, quasi non habens scientiam. Quia tu scientiam repulisti, et ego repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi: et est oblita es legis Dei tui, et ego obliviscar filiorum tuorum.

7. Κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν, οὕτως ἡμαρτόν μοι· τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσομαι.

8. Ἀμαρτίας λαοῦ μου φάγονται, καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν λήφονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν.

9. Καὶ ἔσται καθὼς ὁ λαὸς, οὕτω καὶ ὁ ἱερεὺς. Καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὸν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰ διαβούλια αὐτοῦ ἀνταποδώσω αὐτῷ.

10. Καὶ φάγονται, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν· ἐπόρνευσαν, καὶ οὐ μὴ κατευθύνωσι· διότι τὸν Κύριον ἐγκατέλιπον τοῦ φυλάξαι.

11. Πορνείαν καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα ἐδέξατο καρδίᾳ λαοῦ μου.

12. Ἐν συμβολοῖς ἐπηρώτων, καὶ ἐν βάβδοις αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ· πνεύματι πορνείας ἐπλανήθησαν, καὶ ἐξεπόρνευσαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ αὐτῶν.

13. Ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων εὐθυσίαζον, καὶ ἐπὶ τοὺς βουνοὺς ἔθουον, ὑποκάτω δρυὸς, καὶ λεύκης, καὶ δένδρου συσκιάζοντος, ὅτι καλὸν σκέπη. Διὰ τοῦτο ἐκπορνεύσουσιν αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ αἱ νύμφαι ὑμῶν μοιχεύσουσι.

14. Καὶ οὐ μὴ ἐπισκέψωμαι ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ὅταν πορνεύσωσι, καὶ ἐπὶ τὰς νύμφας ὑμῶν ὅταν μοιχεύσωσι. Ὅτι αὐτοὶ μετὰ τῶν πορνῶν συνεφύροντο, καὶ μετὰ τῶν τετελεσμένων ἔθουον, καὶ ὁ λαὸς ὁ συνῶν συνεπλέκετο μετὰ πόρνῃς.

15. Σὺ δέ, Ἰσραὴλ, μὴ ἀγνοεῖ, καὶ Ἰούδα· μὴ ἐκπορεύσῃς εἰς Γάλαλα, καὶ μὴ ἀναβαινέτε εἰς τὸν οἶκον Ὠν, καὶ μὴ ὀμνύετε ζῶντα Κύριον·

16. διότι ὡς ὁ ἀμαλὶς παροίστρῳσα παροίστησεν Ἰσραὴλ· νῦν νεμήσει αὐτοὺς Κύριος ὡς ἀμνὸν ἐν εὐρυρῳ.

17. Μέτοχος ἐιδώλων Ἐφραὶμ ἔθηκεν ἑαυτῷ σκάνδαλα,

18. ἤρτισε Χαναανίους. Πορνεύοντες ἐξεπόρνευσαν, ἠγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φρυάγματος αὐτῆς.

19. Συστροφή πνεύματος σὺ εἶ ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῆς, καὶ καταισχυνθήσονται ἐκ τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Ἀκούσατε ταῦτα, οἱ ἱερεῖς, καὶ προσέχετε, οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ βασιλέως, ἐνωτίξεσθε· διότι πρὸς ὑμᾶς ἐστὶ τὸ κρίμα, ὅτι παγὶς ἐγενήθητε τῇ σκοπιᾷ, καὶ ὡς δίκτυον ἐκτεταμένον ἐπὶ τὸ Ἰαβύριον,

2. ὁ οἱ ἀγρεύοντες τὴν θήραν κατέπηξαν. Ἐγὼ δὲ παιδευτὴς ὑμῶν,

3. ἐγὼ ἔγνων τὸν Ἐφραὶμ, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ. Διότι νῦν ἐξεπόρνευσεν Ἐφραὶμ, ἐμιάνθη Ἰσραὴλ.

4. Οὐκ ἔδωκαν τὰ διαβούλια αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῶν, ὅτι πνεῦμα πορνείας ἐν αὐτοῖς ἐστὶ· τὸν δὲ Κύριον οὐκ ἐπέγνωσαν.

5. Καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ. Καὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἐφραὶμ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν. Καὶ ἀσθενήσει καὶ Ἰούδας μετ' αὐτῶν.

6. Μετὰ προβάτων καὶ μόσχων πορεύσονται τοῦ ἐζητῆσαι τὸν Κύριον, καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν αὐτόν. Ὅτι ἐκκέκλιεν ἀπ' αὐτῶν,

7. Secundum multitudinem eorum, sic peccaverunt mihi : gloriam eorum in ignominiam ponam.

8. Peccata populi mei comedent, et in iniquitatibus eorum accipient animas eorum.

9. Et erit sicut populus, sic et sacerdos. Et ulciscar super eum vias ejus, et cogitationes illius reddam ei.

10. Et comedent, et non implebuntur : fornicati sunt, et non dirigentur : quia Dominum reliquerunt ad custodiendum.

11. Fornicationem et vinum et ebrietatem suscepit cor populi mei.

12. In auguriis interrogabant, et in virgis ejus annuntiabant ei : spiritu fornicationis seducti sunt, et fornicati sunt a Deo suo.

13. Super vertex montium sacrificabant, et super colles immolabant, subter quercum, et populum, et nemorosam arborem, quia bonum erat umbraculum. Propterea fornicabuntur filiae vestrae, et sponsae vestrae moechabuntur.

14. Et non visitabo super filias vestras cum fuerint fornicatae, et super sponas vestras cum adulteraverint. Quoniam ipsi cum meretricibus miscebantur, et cum initialis immolabant, et populus non intelligens adhaerebat meretrici.

15. Tu autem, Israel, ne ignores, et Juda : nolite ingredi in Galgala, et ne ascendatis in domum On, et ne juretis viventem Dominum :

16. quoniam sicut vacca asilo percussa insanivit Israel : nunc pascet eos Dominus sicut agnum in spatioso.

17. Particeps idolorum Ephraim posuit sibi scandala,

18. provocavit Chanaanos. Fornicantes fornicati sunt, dilexerunt ignominiam ex fremitu ejus.

19. Turbo spiritus tu es in alis ejus, et confundentur ex altaribus suis.

CAPUT V.

1. Audite haec, sacerdotes, et attendite, domus Israel, et domus regis, auribus percipite : ad vos enim est iudicium, quia laquei facti estis speculationi, et sicut rete expansum super Itabyrium,

2. quod qui capiunt venationem confixerunt. Ego enim magister vester,

3. ego cognovi Ephraim, et Israel non recessit a me. Quia nunc fornicatus est Ephraim, commaculatus est Israel.

4. Non dederunt cogitationes suas ut reverterentur ad Deum suum, quia spiritus fornicationis est in eis : Dominum autem non cognoverunt.

5. Et humiliabitur injuria Israel in faciem ejus. Et Israel et Ephraim infirmabuntur in iniquitatibus suis. Et infirmabitur etiam Judas cum eis.

6. Cum ovibus et vitulis ibunt ad querendum Dominum, et non invenient eum. Declinavit enim ab illis,

7. ὅτι τὸν Κύριον ἐγκατέλιπον, ὅτι τέκνα ἀλλότρια ἐγεννήθησαν αὐτοῖς· νῦν καταφάγεται αὐτοὺς ἡ ἐρυσίβη, καὶ τοὺς κλήρους αὐτῶν.

8. Σαλπύσατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς βουνούς, ἤχησατε ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, κηρύξατε ἐν τῷ οἴκῳ Ὡν· Ἐξέστη Βενιαμὴν,

9. Ἐφραὶμ εἰς ἀφανισμόν ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐλέγχου. Ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ ἔδειξα πιστά.

10. Ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες Ἰούδα ὡς μετατιθέντες ὄρια, ἐπ' αὐτοὺς ἐκχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὄρημά μου.

11. Κατεδυνάστευσεν Ἐφραὶμ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ, κατεπάτησε τὸ κρίμα, ὅτι ἤρξατο πορεύεσθαι ὅπισω τῶν ματαίων.

12. Καὶ ἐγὼ ὡς ταραχὴ τῷ Ἐφραὶμ, καὶ ὡς κέντρον τῷ οἴκῳ Ἰούδα.

13. Καὶ εἶδεν Ἐφραὶμ τὴν νόσον αὐτοῦ, καὶ Ἰούδας τὴν ὀδύνην αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Ἐφραὶμ πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς βασιλέα Ἰαρείμ. Καὶ οὗτος οὐκ ἠδυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ διαπαύσῃ ἐξ ὑμῶν ὀδύνη.

14. Διότι ἐγὼ εἰμι ὡς πανθὴρ τῷ Ἐφραὶμ, καὶ ὡς λέων τῷ οἴκῳ Ἰούδα. Καὶ ἐγὼ ἀρπύζωμαι, καὶ πορεύομαι, καὶ λήφομαι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαίρουόμενος.

15. Πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον μου, ὥς οὗ ἀφανισθῶσι καὶ ζητήσουσι τὸ πρόσωπόν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Ἐν θλίψει αὐτῶν ὀρθριοῦσι πρὸς με, λέγοντες· Πορευθώμεν, καὶ ἐπιστρέψωμεν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, ὅτι αὐτὸς

2. ἤρπακε, καὶ ἰάσεται ἡμᾶς, πατάξει καὶ μοτώσει ἡμᾶς,

3. ὑγιάσει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέρας· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἐξαναστήσομεθα, καὶ ζησομεθα ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ γνωσόμεθα. Διώζωμεν τοῦ γνῶναι τὸν Κύριον· ὡς ὄρθρον ἔτοιμον εὐρήσομεν αὐτὸν, καὶ ἔξει ὡς ὑετὸς ἡμῖν πρωῒμος καὶ ὄψιμος γῆ.

4. Τί σοι ποιήσω, Ἐφραὶμ; τί σοι ποιήσω, Ἰούδα; Τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν ὡς νεφέλη πρωῒνῃ, καὶ ὡς δρόσος ὀρθρινὴ πορευομένη.

5. Διὰ τοῦτο ἀπεθέρισα τοὺς προφῆτας ὑμῶν, ἀπέκτεινα αὐτοὺς ἐν ῥήματι στόματός μου· καὶ τὸ κρίμα μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται.

6. Διότι ἔλεος θέλω ἢ θυσίαν, καὶ ἐπίγνωσιν Θεοῦ ἢ δλοκαυτώματα.

7. Αὐτοὶ δὲ εἰσιν ὡς ἄνθρωπος παραβαίνων διαθήκην· Ἐκεῖ κατεφρόνησέ μου

8. Γαλαὰδ, πόλις ἐργαζομένη μάταια, ταράσσουσα ὕδωρ,

9. καὶ ἡ ἰσχὺς σου ἀνδρὸς πειρατοῦ. Ἐκρυψαν ἱερεῖς ὀδόν, ἐφόνευσαν Σίχιμα, ὅτι ἀνομίαν ἐποίησαν.

10. Ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ εἶδον φρικώδη, ἐκεῖ πορνείαν τοῦ Ἐφραὶμ· ἐμιάνθη Ἰσραὴλ

11. καὶ Ἰούδα. Ἀρχοὺ τρυγᾶν σεαυτῶν, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Ἐν τῷ ἰάσασθαι με τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀποκαλυ-

7. quia Dominum reliquerunt, quia filios alienos genuerunt sibi : nunc devorabit eos rubigo, et clerici eorum.

8. Clangite tuba super colles, sonate super excelsa, prædicate in domo On : Mente excidit Benjamin,

9. Ephraim in desolationem factus est in diebus correptionis. In tribubus Israel ostendi fidelia.

10. Facti sunt principes Juda quasi transferentes terminos, super eos effundam sicut aquam impetum meum.

11. Oppressit Ephraim adversarium suum, conculcavit judicium, quia cæpit abire post vana.

12. Et ego quasi conturbatio Ephraim, et quasi stimulus domui Juda.

13. Et vidit Ephraim infirmitatem suam, et Judas dolorem suum. Et abiit Ephraim ad Assyrios, et misit legatos ad regem Jarim. Et ipse non potuit sanare vos, et non cessabit a vobis dolor.

14. Quia ego sum quasi panther Ephraim, et quasi leo domui Juda. Et ego rapiam, et vadam, et tollam, et non erit qui eruat.

15. Ibo et revertar in locum meum, donec dispereant et quærent faciem meam.

CAPUT VI.

1. In tribulatione sua mane vigilabunt ad me, dicentes : Eamus, et revertamur ad Dominum Deum nostrum, quia ipse

2. rapuit, et sanabit nos, percutiet et curabit nos,

3. sanos nos faciet post dies duos : in die tertio resurgemus, et vivemus coram eo, et sciemus. Persequamur ut cognoscamus Dominum : quasi mane paratum inveniemus eum, et veniet nobis quasi pluvia temporanea et serotina terræ.

4. Quid faciam tibi, Ephraim? Quid faciam tibi, Juda? Misericordia autem vestra quasi nubes matutina, et quasi ros matutinus pertransiens.

5. Propterea succidi prophetas vestros, occidi eos in verbo oris mei : et judicium meum quasi lux egredietur.

6. Quia misericordiam volo quam sacrificium, et scientiam Dei magis quam holocausta.

7. Ipsi vero sunt sicut homo præteriens testamentum. Ibi contempsit me

8. Galaad, civitas quæ operatur vana, conturbat aquam,

9. et fortitudo tua viri piratæ. Absconderunt sacerdotes viam, interfecerunt Sicima, quia iniquitatem operati sunt.

10. In domo Israel vidi horribilia, ibi fornicationem Ephraim : contaminatus est Israel,

11. et Juda. Incipe vindemiare tibi, cum convertero civitatem populi mei.

CAPUT VII.

1. Cum sanarem ego Israel, et revelabitur iniquitas

φθῆσεται ἡ ἀδικία Ἐφραΐμ, καὶ ἡ κακία Σαμαρείας, ὅτι εἰργάσαντο ψευδῆ. Καὶ κλέπτης πρὸς αὐτὸν εἰσελεύσεται, ἐκδιδύσκων ληστής ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ,

2. ὅπως συνάδωσιν ὡς ἄδοντες τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. Πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήσθην· νῦν ἐκύκλωσαν αὐτοὺς τὰ διαβούλια αὐτῶν, ἀπέναντι τοῦ προσώπου μου ἐγένοντο.

3. Ἐν ταῖς κακίαις αὐτῶν εὐφραναν βασιλεῖς, καὶ ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν ἄρχοντας.

4. Πάντες μοιχεύοντες, ὡς κλίβανος καϊόμενος εἰς πέψιν, κατακαύματος ἀπὸ τῆς φλογός, ἀπὸ πυράσεως στέατος, ὥς τοῦ ζυμωθῆναι αὐτό.

5. Ἡμέραι τῶν βασιλέων ὑμῶν, ἤρξαντο οἱ ἄρχοντες θυμοῦσθαι ἐξ οἴνου, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ μετὰ λοιμῶν·

6. διότι ἀνεκαύθησαν ὡς κλίβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἐν τῷ καταράσσειν αὐτοὺς, ὅλην τὴν νύκτα ὕπνου Ἐφραΐμ ἐνεπλήσθη· πρῶτὴ ἐνεγενήθη, ἀνεκαύθη ὡς πυρὸς φέγγος.

7. Πάντες ἐθερμάνθησαν ὡς κλίβανος, καὶ κατέφαγον τοὺς κρίτας αὐτῶν. Πάντες οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἔπεσαν, οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ ἐπικαλούμενος πρὸς μέ.

8. Ἐφραΐμ ἐν τοῖς λαοῖς αὐτοῦ συνεμίγνυτο, Ἐφραΐμ ἐγένετο ἐγκρυφίας, οὐ μεταστρεφόμενος.

9. Κατέφαγον ἄλλοτριον τὴν ἰσχύιν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔγνω, καὶ πολιοὶ ἐξήνησαν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω.

10. Καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέστρεψαν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν αὐτὸν ἐν πᾶσι τοῦτοις.

11. Καὶ ἦν Ἐφραΐμ ὡς περιστέρα ἄνους, οὐκ ἔχουσα καρδίαν. Αἰγύπτου ἐπεκαλεῖτο, καὶ εἰς Ἀσσυρίους ἐπορεύθησαν.

12. Καθὼς ἂν πορεύωνται ἐπιβαλῶν ἐπ' αὐτοὺς τὸ δίκτυόν μου, καθὼς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατάξω αὐτοὺς, παιδεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν.

13. Οὐαὶ αὐτοῖς, οἱ ἀπεπῆζον ἀπ' ἐμοῦ· δειλαιοὶ εἰσιν, οἱ ἡσέβησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἐλυτρώσάμην αὐτοὺς, αὐτοὶ δὲ κατεδάλησαν κατ' ἐμοῦ ψευδῆ.

14. Καὶ οὐκ ἐδόξαν πρὸς μέ αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ὠλολυζὸν ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν. Ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ κατετέμνοντο·

15. ἐπαιδεύθησαν ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ κατίσχυσα τοὺς βραχίονας αὐτῶν, καὶ εἰς ἐμέ ἐλογίσαντο πονηρά.

16. Ἀπεστράφησαν εἰς οὐδὲν, ἐγένοντο ὡς τόξον ἐντεταμένον, πεσοῦνται ἐν βομφαίᾳ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν δι' ἀπαιδεύσιν γλώσσης αὐτῶν. Οὗτος ὁ φαυλισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Εἰς κόλπον αὐτῶν, ὡς γῆ, ὡς ἀετὸς ἐπ' ὄϊον Κυρίου, ἀνθ' ὧν παρέβησαν τὴν διαθήκην μου, καὶ κατὰ τοῦ νόμου μου ἡσέβησαν.

2. Ἐμὲ κεκραξόνται ὁ Θεός, ἐγνώκαμέν σε·

3. οἱ Ἰσραὴλ ἀπεστρέψατο ἀγαθὰ, ἐχθρὸν κατεδίωξαν.

4. Ἐαυτοῖς ἐβασίλευσαν, καὶ οὐ δι' ἐμοῦ ἤρξαν, καὶ οὐκ ἐγνώρισάν μοι τὸ ἀργύριον αὐτῶν, καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἰδῶλα, ὅπως ἐξολοθρευθῶσιν.

Ephraim, et malitia Samariae, quia operati sunt mendacia. Et fur ad eum ingreditur, spolians latro in via ejus,

2. ut concinant quasi canentes corde suo. Omnes malitias eorum recordatus sum : nunc circumdederunt eos cogitationes suae, contra faciem meam factae sunt.

3. In malitiis suis lætificaverunt reges, et in mendaciis suis principes.

4. Omnes adulterantes, quasi clibanus accensus ad coquendum, deustionis a flamma, a commistione fermenti, donec ipsum fermentaretur.

5. Dies regum vestrorum, coeperunt principes furere a vino, extendit manum suam cum pestilentibus :

6. quia succensa sunt quasi clibanus corda eorum, cum præcipitarentur, tota nocte Ephraim somno repletus est : mane factum est, accensus est quasi ignis flamma.

7. Omnes calefacti sunt quasi clibanus, et devoraverunt iudices suos. Omnes reges eorum ceciderunt, non fuit in eis qui invocaret me.

8. Ephraim in populis suis commiscebatur, Ephraim factus est subcineritius, qui non reversatur.

9. Comederunt alieni fortitudinem ejus, ipse vero nescivit, et cani effloruerunt ei, et ipse ignoravit.

10. Et humiliabitur contumelia Israel in facie ejus, et non sunt reversi ad Dominum Deum suum, et non quæsierunt eum in omnibus his.

11. Et erat Ephraim quasi columba insipiens, non habens cor. Ægyptum invocabat, et in Assyrios abierunt.

12. Sicut ibunt mittam super eos rete meum, ut volatilia cœli detraham illos, corripiam eos in auditu tribulationis eorum.

13. Vae eis, quoniam resilierunt a me : meticulosi sunt, quoniam impie egerunt in me : ego vero redemi eos, ipsi vero locuti sunt contra me mendacia.

14. Et non clamaverunt ad me corda eorum, sed ululabant in cubilibus suis. Super tritico et vino dissecabantur :

15. eruditi sunt in me, et ego confortavi brachia eorum, et contra me cogitaverunt mala.

16. Conversi sunt in nihilum, facti sunt quasi arcus intentus, cadent in gladio principes eorum propter imperitiam linguae eorum. Hæc est subsannatio eorum in terra Ægypto.

CAPUT VIII.

1. In sinu eorum, quasi terra, sicut aquila super domum Domini, pro eo quod transgressi sunt testamentum meum, et contra legem meam impie egerunt.

2. Me clamabunt : Deus, cognovimus te :

3. quia Israel aversatus est bona, inimicum persecuti sunt.

4. Sibimet ipsis regnaverunt, et non per me principes exstiterunt, et non indicaverunt mihi argentum suum, et aurum suum fecerunt sibi idola, ut dispareant.

6. Ἀπότρυφαι τὸν μόσχον σου, Σαμάρεια, παρωξύνθη ὁ θυμός μου ἐπ' αὐτούς. Ἔως τίνος οὐ μὴ δύνηνται καθαρισθῆναι.

6. ἐν τῷ Ἰσραὴλ; Καὶ αὐτὸ τέκτων ἐποίησε, καὶ οὐ Θεός ἐστι· διότι πλανῶν ἦν ὁ μόσχος σου, Σαμάρεια,

7. ὅτι ἀνεμόφθορα ἔσπειραν, καὶ ἡ καταστροφή αὐτῶν ἐκδέξεται αὐτά. Δράγμα οὐκ ἔχον ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι ὄλεον· ἐάν δὲ καὶ ποιῇ, ἀλλότριοι καταφάγονται αὐτό.

8. Κατεπόθη Ἰσραὴλ, νῦν ἐγένετο ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὡς σκεῦος ἄχρηστον,

9. ὅτι αὐτοὶ ἀνέβησαν εἰς Ἀσσυρίους. Ἀνέβαλε καθ' ἑαυτὸν Ἐφραΐμ, δῶρα ἡγάπησαν,

10. διὰ τοῦτο παραδοθήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσι. Νῦν εἰδέξομαι αὐτούς, καὶ κοπάσουσι μικρὸν τοῦ χρεῖν βασιλέα καὶ ἄρχοντας.

11. Ὅτι ἐπλήθυνεν Ἐφραΐμ θυσιαστήρια, εἰς ἁμαρτίας ἐγένοντο αὐτῷ θυσιαστήρια ἡγαπημένα.

12. Καταγράψω αὐτῷ πλῆθος, καὶ τὰ νόμιμα αὐτοῦ, εἰς ἀλλότρια ἐλογίσθησαν θυσιαστήρια τὰ ἡγαπημένα.

13. Διότι ἐὰν θύσωσι θυσίαν, καὶ φάγωσι κρέα, Κύριος οὐ προσδέξεται αὐτά. Νῦν μνησθήσεται τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ ἐκδικήσει τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Αὐτοὶ εἰς Αἴγυπτον ἀπέστρεψαν, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται.

14. Καὶ ἐπελάθετο Ἰσραὴλ τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν, καὶ ὠκοδόμησαν τεμένη· καὶ Ἰούδας ἐπλήθυνε πόλεις τετειγισμένας, καὶ ἐξασπτελῶ πύρ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Μὴ χαῖρε, Ἰσραὴλ, μὴδὲ εὐφραίνου καθὼς οἱ λαοὶ, διότι ἐπὶ ὀρνέουσας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ σου· ἡγάπησας δόματα ἐπὶ πάντα ὄλωνα σίτου·

2. ὄλων καὶ ληνός οὐκ ἔγνω αὐτούς, καὶ ὁ οἶνος ἐψεύσατο αὐτούς.

3. Οὐ κατώκησαν ἐν τῇ γῇ τοῦ Κυρίου· κατώκησεν Ἐφραΐμ Αἴγυπτον, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται.

4. Οὐκ ἔσπεισαν τῷ Κυρίῳ ὄλωνα, καὶ οὐκ ἤδυναν αὐτῷ. Αἱ θυσίαι αὐτῶν, ὡς ἄρτος πένθους αὐτοῖς· πάντες οἱ ἐσθιόντες αὐτὰ μιανθήσονται, διότι οἱ ἄρτοι αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐκ εἰσελεύσονται εἰς τὸν οἶκον Κυρίου.

5. Τί ποιήσετε ἐν ἡμέραις πανηγύρεως, καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς τοῦ Κυρίου;

6. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ πορεύονται ἐκ ταλαιπωρίας Αἰγύπτου, καὶ ἐκδέξεται αὐτοὺς Μέμφις, καὶ θάψει αὐτοὺς Μαχμάς. Τὸ ἀργύριον αὐτῶν ὄλεθρος κληρονομήσει αὐτό, ἀκανθαὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν.

7. Ἦκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἐκδικήσεως, ἤκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀνταποδοσεώς σου, καὶ κακωθήσεται Ἰσραὴλ ὥσπερ ὁ προφήτης ὁ παρεξεστηκώς, ἄνθρωπος ὁ πνευματοφόρος· ὑπὸ τοῦ πλῆθους τῶν ἀδικιῶν σου ἐπλήθυνθη μανία σου.

8. Σκοπὸς Ἐφραΐμ μετὰ Θεοῦ, προφήτης παγὶς σχολαὶ ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, μανίαν ἐν οἴκῳ Θεοῦ κατέπηξαν.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

5. Projice vitulum tuum, Samaria, concitatus est furor meus super eos. Usquequo non poterunt emundari

6. in Israel? Et hoc artifex fecit, et non est Deus : quia seducens erat vitulus tuus, Samaria,

7. quia corrupta vento seminauerunt, et subversio eorum suscipiet ea. Manipulus non habens vires ut faciat farinam : quod etsi fecerit, alieni comedent eam.

8. Devoratus est Israel, nunc factus est in nationibus quasi vas inutile,

9. quia ipsi ascenderunt ad Assyrios. Germinavit apud seipsum Ephraim, munera dilexerunt,

10. idcirco tradentur in gentibus. Nunc suscipiam eos, et quiescent parum ut ungant regem et principes.

11. Quia multiplicavit Ephraim altaria, in peccata facta sunt ei altaria dilecta.

12. Scribam ei multitudinem, et legitima ejus, in aliena reputata sunt altaria dilecta.

13. Quia si immolaverint hostiam, et comederint carnes, Dominus non suscipiet ea. Nunc recordabitur iniquitates eorum, et ulciscetur peccata eorum. Ipsi in Ægyptum conversi sunt, et in Assyriis immunda comedent.

14. Et oblitus est Israel eum qui fecit illum, et ædificaverunt delubra : et Judas multiplicavit urbes muratas, et emittam ignem in civitates ejus, et devorabit fundamenta earum.

CAPUT IX.

1. Noli gaudere, Israel, et noli lætari sicut populi, quia fornicatus es a Deo tuo : dilexisti munera super omnem aream tritici :

2. area et torcular non cognovit eos, et vinum mentitum est illis.

3. Non habitaverunt in terra Domini : habitavit Ephraim Ægyptum, et in Assyriis immunda comedent.

4. Non libaverunt Domino vinum, et non placuerunt ei. Sacrificia eorum, quasi panis luctus eis : omnes qui manducaverunt ea contaminabuntur, quia panes eorum animabus eorum non intrabunt in domum Domini.

5. Quid facietis in die conventus, et in die solemnitatis Domini?

6. Ideo ecce vadunt de miseria Ægypti, et suscipiet eos Memphis, et sepeliet eos Machmas. Argentum eorum interitus possidebit, spinæ in tabernaculis eorum.

7. Venerunt dies ultionis, venerunt dies tribulationis tuæ, et affligetur Israel sicut propheta insanians, homo qui a spiritu agitur : propter multitudinem iniquitatum tuarum multiplicata est amentia tua.

8. Speculator Ephraim cum Deo, propheta laqueus tortuosus super omnes vias ejus, insaniam in domo Dei confixerunt.

9. Ἐφθάρησαν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βουνοῦ, μνησθήσεται ἀδικίας αὐτῶν, ἐκδικήσεται ἀμαρτίας αὐτῶν.

10. Ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὗρον τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ὡς σκοπὸν ἐν συκῇ πρῶτον πατέρας αὐτῶν εἶδον. Αὐτοὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν Βεελφεγορ, καὶ ἀπηλλοτριώθησαν εἰς αἰσχύνην· καὶ ἐγένοντο οἱ ἐβδελυγμένοι ὡς οἱ ἡγαπημένοι.

11. Ἐφραὶμ ὡς ὄρνειον ἐξεπετάσθη, αἱ δοξαὶ αὐτῶν ἐκ τόκων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήψουν·

12. διότι, καὶ ἐὰν ἐκθρέψωσι τὰ τέκνα αὐτῶν, ἀτεκνωθήσονται ἐξ ἀνθρώπων· διότι καὶ οὐαὶ αὐτοῖς ἐστὶ, σὰρξ μου ἐξ αὐτῶν.

13. Ἐφραὶμ, ὃν τρόπον εἶδον, εἰς θήραν παρέστησαν τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ Ἐφραὶμ, τοῦ ἐξαγαγεῖν εἰς ἀποκέντησιν τὰ τέκνα αὐτοῦ.

14. Δὸς αὐτοῖς, Κύριε, τί δώσεις αὐτοῖς; Μήτηρ ἀτεκνοῦσαν, καὶ μαστούς τηρύσας.

15. Πᾶσαι αἱ κακίαι αὐτῶν ἐν Γαλγὰλ, ὅτι ἐκεῖ ἐμίσησα αὐτούς, διὰ τὰς κακίας τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. Ἐκ τοῦ οἴκου μου ἐκβαλῶ αὐτούς, οὐ μὴ προσθήσω τοῦ ἀγαπήσαι αὐτούς· πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἀπειθοῦντες.

16. Ἐπόνεσεν Ἐφραὶμ, τὰς ῥίζας αὐτοῦ ἐξηράνθη, καρπὸν οὐκ ἔτι μὴ ἐνέγκη· διότι καὶ ἐὰν γεννησῶσιν, ἀποκτενῶ τὰ ἐπιθυμήματα κοιλίας αὐτῶν.

17. Ἀπώσεται αὐτούς ὁ Θεός, ὅτι οὐκ εἰσέχουσιν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται πλανῆται ἐν τοῖς ἔθνεσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Ἀμπελος εὐκλήματοῦσα Ἰσραὴλ, ὁ καρπὸς εὐθύνων αὐτῆς, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν αὐτῆς ἐπλήθυνε τὰ θυσιαστήρια, κατὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς αὐτοῦ ὠκοδόμησε στήλας.

2. Ἐμέρισαν καρδίας αὐτῶν, γυνὴ ἀφανισθήσονται. Αὐτὸς κατασκάψει τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν, ταλαιπωρήσουσιν αἱ στήλαι αὐτῶν.

3. Διότι νῦν ἐροῦσιν· Οὐκ ἔστι βασιλεὺς ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐφοβήθημεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ βασιλεὺς τί ποιήσει ἡμῖν,

4. λαλῶν ῥήματα, προφάσεις ψευδεῖς; Διαθήσεται διαθήκην, ἀνατελεῖ ὡς ἄγρῳστις κρίμα ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ.

5. Τῷ μύσῳ τοῦ οἴκου Ὡν παροικήσουσι οἱ κατοικοῦντες Σαμάρειαν, ὅτι ἐπένθησε λαὸς αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν. Καὶ καθὼς παρεπύκρναν αὐτόν, ἐπιγαροῦνται ἐπὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, ὅτι μετωκίσθη ἀπ' αὐτοῦ.

6. Καὶ αὐτὸν εἰς Ἀσσυρίους δῶσαντες, ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ Ἰαρείμ· ἐν δόματι Ἐφραὶμ δέζεται, καὶ αἰσχυνθήσεται Ἰσραὴλ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοῦ.

7. Ἀπέρριψε Σαμάρεια βασιλεῖα αὐτῆς ὡς φρύγανον ἐπὶ προσώπῳ ὕδατος·

8. καὶ ἐξερθήσονται βωμοὶ Ὡν ἀμαρτήματα τοῦ Ἰσραὴλ, ἀκανθαὶ καὶ τρίβοι ἀναθήσονται ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν. Καὶ ἐροῦσι τοῖς ὄρεσι· Καλύψατε ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς· Πέσατε ἐφ' ἡμᾶς.

9. Ἀπ' οὗ οἱ βουνοὶ ἤμαρτεν Ἰσραὴλ, ἐκεῖ ἔστησαν. Οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς ἐν τῷ βουνῷ πόλεμος ἐπὶ τὰ τέκνα ἀδικίας,

10. παιδεῦσαι αὐτούς. Καὶ συναγθήσονται ἐπ' αὐτοὺς λαοὶ, ἐν τῷ παιδεύεσθαι αὐτοὺς ἐν ταῖς δυσὶν ἀδικίαις αὐτῶν.

9. Corrupti sunt secundum dies collis, recordabitur iniquitates eorum, ulciscetur peccata eorum.

10. Sicut uvam in deserto inveni Israel, et sicut scopum in ficu temporaneum vidi patres eorum. Ipsi ingressi sunt ad Beelphegor, et abalienati sunt in confusionem : et facti sunt abominabiles sicut dilecti.

11. Ephraim quasi avis avolavit, gloriae eorum ex partu et parturitionibus et conceptibus :

12. quia, etiamsi enutrierint filios suos, sine filiis erunt ex hominibus : quia et vae eis est, caro mea ex eis.

13. Ephraim, sicut vidi, in captionem praeberunt filios suos, et Ephraim, ut educeret ad interfectionem filios suos.

14. Da eis, Domine, quid dabis eis? Vulvam sine filiis, et ubera arentia.

15. Omnes nequitiae eorum in Galgal, quia ibi exosos habui eos, propter malitias adinventionum eorum. De domo mea ejiciam eos, non addam ut diligam eos : omnes principes eorum inobedientes.

16. Doluit Ephraim, radices suas arefactus est, fructum nequaquam ultra afferet : quia etsi genuerint, interficiam desiderabilia uteri eorum.

17. Repellet eos Deus, quia non exaudierunt eum, et erunt vagi in nationibus.

CAPUT X.

1. Vitis bonas habens propagines Israel, fructus abundans ejus, secundum multitudinem fructuum suorum multiplicavit altaria, secundum bona terrae ejus aedificavit titulos.

2. Diviserunt corda sua, nunc peribunt. Ipse suffodiet altaria eorum, affligentur tituli eorum.

3. Propterea nunc dicent : Non est rex nobis, quia non timuimus Dominum. Rex autem quid faciet nobis,

4. loquens verba, occasiones mendaces? Disponet testamentum, orietur sicut gramen iudicium super desertum agri.

5. Apud vitulum domus On morabuntur qui habitant in Samaria, quia luxit populus ejus super eum. Et sicut irritaverunt illum, gaudebunt super gloria ejus, quia translata est ab eo.

6. Et ipsum in Assyrios ligantes, tulerunt munera regi Jarim : in domo Ephraim suscipiet, et confundetur Israel in consilio suo.

7. Projecit Samaria regem suum sicut cremium super faciem aquae :

8, et auferentur arae On peccata Israel, spinæ et tribuli ascendent super altaria eorum. Et dicent montibus : Operite nos, et collibus : Cadite super nos.

9. Ex quo colles sunt peccavit Israel, ibi steterunt. Non comprehendet eos in colle bellum super filios iniquitatis,

10. ut corripere eos. Et congregabuntur super illos populi, quando correpti fuerint in duabus iniquitatibus suis.

11. Ἐφραΐμ δάμλις δεδιδαγμένη ἀγαπᾶν νεΐκος, ἐγὼ δὲ ἐπελεύσομαι ἐπὶ τὸ κάλλιστον τοῦ τραχήλου αὐτῆς. Ἐπιτίθω Ἐφραΐμ, παρασωπῆσθαι Ἰούδαν, ἐνισχύσει αὐτῷ Ἰακώβ.

12. Σπείρατε ἑαυτοῖς εἰς δικαιοσύνην, τρυγήσατε εἰς καρπὸν ζωῆς, φωτίσατε ἑαυτοῖς φῶς γνώσεως, ἐκζητήσατε τὸν Κύριον ἕως τοῦ ἔλθεῖν γεννήματα δικαιοσύνης ὑμῖν.

13. Ἰνατί παρεσιώπησατε ἀσέβειαν, καὶ τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρυγήσατε; Ἐράγατε καρπὸν ψευδῆ, ὅτι ἤλπισας ἐν τοῖς ἁμαρτήμασί σου, ἐν πλήθει δυνάμεώς σου.

14. Καὶ ἐξαναστήσεται ἀπώλεια ἐν τῷ λαῷ σου, καὶ πάντα τὰ περιτετεχισμένα σου οἰχήσεται ὡς ἄρχων Σαλαμάν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἱεροβοάμ, ἐν ἡμέραις πολέμου μητέρα ἐπὶ τέκνοις ἠδάρισαν,

15. οὕτω ποιήσω ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ἀπὸ προσώπου ἀδικίας κακίων ὑμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Ὁρθροῦ ἀπερρίφθησαν ἀπερρίφη βασιλεὺς Ἰσραὴλ· (*) ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ.

2. Καθὼς μετεκάλεσα αὐτοὺς, οὕτως ἀπώγοντο ἐκ προσώπου μου· αὐτοὶ τοῖς Βααλεῖμ ἔθυσον, καὶ τοῖς γλυπτοῖς ἔθυμῶν.

3. Καὶ ἐγὼ συνεπόδισα τὸν Ἐφραΐμ, ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τὸν βραχίονά μου, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἱαμαι αὐτούς.

4. Ἐν διαφθορᾷ ἀνθρώπων ἐξέτεινα αὐτοὺς ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς βαπτίζων ἀνθρωπος ἐπὶ τὰς σιαγόννας αὐτοῦ· καὶ ἐπιβλέψομαι πρὸς αὐτὸν, δυνήσομαι αὐτῷ.

5. Κατωίκησεν Ἐφραΐμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ Ἀσσοὺρ αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ· ὅτι οὐκ ἠθέλησεν ἐπιστρέψαι.

6. Καὶ ἠσθένησεν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ, καὶ κατέπαυσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ· καὶ φάγονται ἐκ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν.

7. Καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπικρεμάμενος ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ· καὶ ὁ Θεὸς ἐπὶ τὰ τίμια αὐτοῦ θυμωθήσεται, καὶ οὐ μὴ ὑψώσῃ αὐτόν.

8. Τί σε διαθῶμαι, Ἐφραΐμ; ὑπερασπιῶ σου, Ἰσραὴλ; Τί σε διαθῶ; Ὡς Ἀδάμα θήσομαι σε, καὶ ὡς Σεβοείμ. Μετεστράφη ἡ καρδιά μου ἐν τῷ αὐτῷ, συνεταράχθη ἡ μεταμέλειά μου.

9. Οὐ μὴ ποιήσω κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, οὐ μὴ ἐγκαταλίπω τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸν Ἐφραΐμ· διότι Θεὸς ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἀνθρωπος· ἐν σοὶ ἅγιος, καὶ οὐκ εἰς ἐλεύσομαι εἰς πόλιν.

10. Ὅπισω Κυρίου πορεύσομαι. Ὡς λέων ἐρεῖζεται, ὅτι αὐτὸς ὠρύσεται, καὶ ἐκστήσονται τέκνα υδάτων.

11. Ἐκστήσονται ὡς ὄρνειον ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ὡς περιστέρα ἐκ γῆς Ἀσσυρίων· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, λέγει Κύριος.

12. Ἐκύκλωσέ με ἐν ψεύδει Ἐφραΐμ, καὶ ἐν ἀσεβείαις οἶκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα· νῦν ἔγνω αὐτοὺς ὁ Θεός, καὶ ὁ λαὸς ἅγιος κεκλήσεται Θεοῦ.

(*) 1. ... ὅτι παῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἠγάπησα αὐτόν, καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. (Aquil.)

11. Ephraim vitula docta diligere contentionem, ego autem veniam super pulchritudinem colli ejus. Supponam Ephraim, reticebo Judam, roborabitur sibi Jacob.

12. Seminate vobis in justitia, vindemiate in fructum vitæ, illuminate vobis lumen scientiæ, quærite Dominum donec veniant fruges justitiæ vobis.

13. Quid reticulistis impietatem, et iniquitates ejus vindemiastis? Comedistis fructum mendacem, quia sperasti in peccatis tuis, in multitudine fortitudinis tuæ.

14. Et consurget perditio in populo tuo, et omnia murata tua abibunt: sicut princeps Salmanan de domo Jeroboam, in diebus belli matrem super filios alliserunt,

15. sic faciam vobis, domus Israel, a facie injustitiæ malitiarum vestrarum.

CAPUT XI.

1. Mane projecti sunt: projectus est rex Israel: quia parvulus Israel; et ego dilexi eum, et ex Ægypto vocavi filios ejus.

2. Sicut vocavi eos, ita abierunt a facie mea: ipsi Baalim immolabant, et sculptilibus adolebant.

3. Et ego ligavi pedes Ephraim, suscepi eum super brachium meum, et non cognoverunt quia sano illos.

4. In corruptione hominum extendi eos in vinculis charitatis mee, et ero illis quasi dans alas homo super maxillas ejus: et respiciam ad eum, prævalebo ei.

5. Habitavit Ephraim in Ægypto, et Assur ipse rex ejus: quia noluit converti.

6. Et infirmatus est in gladio in civitatibus suis, et cessavit in manibus suis: et comedent de cogitationibus suis.

7. Et populus ejus suspensus ex incolatu suo: et Deus super pretiosa ejus irascetur, et non exaltabit eum.

8. Quomodo te disponam, Ephraim? protegam te, Israel? Quid te disponam? Sicut Adama ponam te, et sicut Seboim. Conversum est cor meum in ipso, conturbata est poenitudo mea.

9. Non faciam juxta iram furoris mei, non derelinquam ut deleatur Ephraim: quoniam Deus ego sum, et non homo: in te sanctus, et non ingrediar in civitatem.

10. Post Dominum ambulabo. Sicut leo rugiet, quia ipse rugiet, et formidabunt filii aquarum.

11. Pavebunt quasi avis ex Ægypto, et quasi columba de terra Assyriorum: et restituam eos in domos suas, dicit Dominus.

12. Circumdedit me in mendacio Ephraim, et in impietatibus domus Israel et Juda: nunc cognovit eos Deus, et populus sanctus vocabitur Dei.

1. ... quia puer Israel, et dilexi eum, et ex Ægypto vocavi filium meum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Ὁ δὲ Ἐφραΐμ πονηρὸν πνεῦμα ἐδίωξε, καύσωνα δὴν τὴν ἡμέραν· κενὰ καὶ μάταια ἐπλήθυνε, καὶ διαθήκην μετὰ Ἀσσυρίων διέθετο, καὶ ἔλαιον εἰς Αἴγυπτον ἐνεπορεύετο.
2. Καὶ κρίσις τῷ Κυρίῳ πρὸς Ἰούδαν, τοῦ ἐκδικῆσαι τὸν Ἰακώβ· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἀποδώσει αὐτῷ.
3. Ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐπτέρνισε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐν κόποις αὐτοῦ ἐνίσχυσε πρὸς Θεόν·
4. καὶ ἐνίσχυσε μετὰ ἀγγέλου, καὶ ἡδυνάσθη. Ἐκλαυσαν, καὶ ἐδεήθησάν μου· ἐν τῷ οἴκῳ ὧν εὗροσάν με, καὶ ἐκεῖ ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς·
5. ὁ δὲ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἔσται μνημόσυνον αὐτοῦ.
6. Καὶ σὺ ἐν Θεῷ σου ἐπιστρέψεις, ἔλεον καὶ κρίμα φυλάσσου, καὶ ἐγγίξε πρὸς τὸν Θεόν σου διαπαντός.
7. Χαναάν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγὸς ἀδικίας, καταδυνάστεύειν ἠγάπησε.
8. Καὶ εἶπεν Ἐφραΐμ· Πλὴν πεπλούτηκα, εὐρηκα ἀναψυχὴν ἑμαυτῷ. Πάντες οἱ πόνοι αὐτοῦ οὐχ εὗρεθήσονται αὐτῷ, δι' ἀδικίας αὐτοῦ ἡμαρτέν.
9. Ἐγὼ δὲ Κύριος ὁ Θεός σου ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἔτι κατοικίῳ σε ἐν σκηναῖς, καθὼς ἡμέραι ἐορτῆς.
10. Καὶ λαλήσω πρὸς προφήτας, καὶ ἐγὼ δράσεις ἐπλήθυνα, καὶ ἐν χειρὶ προφητῶν ὁμοιωθήν.
11. Εἰ μὴ Γαλαὰδ ἐστίν, ἄρα ψευδεῖς ἦσαν ἐν Γαλαὰδ ἄρχοντες θυσιάζοντες, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν ὡς χελῶναι ἐπὶ χέρσον ἄγρου.
12. Καὶ ἀνεχώρησεν Ἰακώβ εἰς πεδῖον Συρίας, καὶ ἐδούλευσεν Ἰσραὴλ ἐν γυναικὶ, καὶ γυναικὶ ἐφυλάξατο.
13. Καὶ ἐν προφητῇ ἀνήγαγε Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐν προφητῇ διεφύλαχθη.
14. Ἐθύμωσεν Ἐφραΐμ, καὶ παρώργισε, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐκχυθήσεται, καὶ τὸν ὄνειδισμὸν αὐτοῦ ἀνταποδώσει Κύριος αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Κατὰ τὸν λόγον Ἐφραΐμ δικαιώματα ἔλαβεν αὐτὸς ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔθετο αὐτὰ τῇ Βαὰλ καὶ ἀπέθανε.
2. Καὶ νῦν προσέθεντο τοῦ ἁμαρτάνειν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα ἐκ τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν, κατ' εἰκόνα εἰδώλων, ἔργα τεκτόνων συντετελεσμένα. Αὐτοῖς αὐτοὶ λέγουσι· Θύσατε ἀνθρώπους, μόσχοι γὰρ ἐκλελοίπασιν.
3. Διὰ τοῦτο ἔσονται ὡς νεφέλη πρωϊνὴ, καὶ ὡς δρόσος ὀρθρινὴ πορευομένη, ὡς χυνοὺς ἀπορυσώμενος ἀφ' ὧλων, καὶ ὡς ἀτμὶς ἀπὸ δακρύων.
4. Ἐγὼ δὲ Κύριος ὁ Θεός σου ὁ στερεῶν τὸν οὐρανὸν καὶ κτίων γῆν, οὐ αἱ χεῖρες ἐκτίσαν πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ παρέδειξά σοι αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι ὅπως αὐτῶν. Καὶ ἐγὼ ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ Θεὸν πλὴν ἐμοῦ οὐ γνώσῃ, καὶ σώζων οὐκ ἐστὶ παρὲς ἐμοῦ.
5. Ἐγὼ ἐποίμαινόν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀοικίτῳ.
6. κατὰ τὰς νομὰς αὐτῶν, καὶ ἐνεπλήσθησαν εἰς πλησμονὴν, καὶ ὑψώθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν· ἕνεκα τούτου ἐπελάθοντό μου.

CAPUT XII.

1. Ephraim autem pessimus spiritus persecutus est, astum tota die : inania et vana multiplicavit, et testamentum cum Assyriis pepigit, et oleum in Ægyptum mercabatur.
2. Et judicium Domino cum Juda, ut ulciscatur Jacob : juxta vias ejus et juxta adinventiones ejus reddet ei.
3. In utero, supplantavit fratrem suum, et in laboribus suis prævaluit erga Deum :
4. et confortatus est cum angelo, et potuit. Fleverunt, et deprecati sunt me : in domo On invenerunt me, et ibi dictum est ad eos :
5. Dominus autem Deus omnipotens erit memoriale ejus.
6. Et tu in Deo tuo converteris, misericordiam et judicium custodi, et appropinqua Deo tuo semper.
7. Chanaan in manu ejus statera iniquitatis, opprimere per potentiam dilexit.
8. Et dixit Ephraim : Verumtamen dives effectus sum, inveni requiem mihi. Omnes labores ejus non inveniuntur ei, propter iniquitates in quibus peccavi.
9. Ego autem Dominus Deus tuus eduxi te de terra Ægypti, adhuc habitare te faciam in tabernaculis, sicut dies solemnitate.
10. Et loquar ad prophetas, et ego visiones multiplicavi, et in manibus prophetarum assimilatus sum.
11. Si non Galaad est, ergo falsi erant in Galaad principes immolantes, et altaria eorum quasi testudines super desertum agri.
12. Et recessit Jacob in campum Syriæ, et servivit Israel in uxore, et uxori custodivit.
13. Et in propheta eduxit Dominus Israel de terra Ægypti, et in propheta servatus est.
14. Indignari fecit Ephraim, et ad iracundiam provocavit, et sanguis ejus super ipsum effundetur, et opprobrium illius restituet ei Dominus.

CAPUT XIII.

1. Juxta verbum Ephraim justificationes accepit ipse in Israel, et posuit eas Baal et mortuus est.
2. Et nunc apposuerunt ut peccarent, et fecerunt sibi conflatile ex argento suo, secundum imaginem idolorum, opera artificum completa. His ipsi dicunt : Immolate homines, vituli enim defecerunt.
3. Idcirco erunt quasi nubes matutina, et sicut ros matutinus pertransiens, sicut pulvis exsufflatus ab area, et sicut vapor de lacrymis.
4. Ego autem Dominus Deus tuus firmans cælum et creans terram, cujus manus creaverunt omnem militiam cæli, et non ostendi ea tibi ut ambulares post ea. Et ego eduxi te de terra Ægypti, et Deum præter me non cognosces, et salva-tor non est absque me.
5. Ego pascebam te in solitudine, in terra inhabitabili
6. secundum pascua sua, et repleti sunt in saturitate, et elevata sunt corda eorum : idcirco obliti sunt mei.

7. Καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς πανθῆρ καὶ ὡς πάρδαλις· κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀσσυρίων·

8. ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκος ἡ ἀπορουμένη, καὶ διαβρῆξω συγκλεισμένον καρδίας αὐτῶν· καὶ καταφάγονται αὐτοὺς ἐκεῖ σκύμοι δρυμοῦ, θηρία ἀγροῦ διασπάσει αὐτούς.

9. Τῇ διασθορᾷ σου, Ἰσραὴλ, τίς βοηθήσει;

10. Ποῦ ὁ βασιλεὺς σου οὗτος; καὶ διασωσάτω σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν σου. Κρινάτω σε ὃν εἶπας· Δός μοι βασιλεία καὶ ἄρχοντα.

11. Καὶ ἔδωκά σοι βασιλεία ἐν ὀργῇ μου, καὶ ἔσχον ἐν τῷ θυμῷ μου.

12. Συστροφὴν ἀδικίας Ἐφραΐμ, ἐγκεχυρμένη ἡ ἀμαρτία αὐτοῦ,

13. ὡδίνες ὡς τικτούσης ἤξουσιν αὐτῷ. Οὗτος ὁ υἱός σου ὁ φρόνιμος, διότι οὐ μὴ ὑποστῇ ἐν συντριβῇ τέκνων.

14. Ἐκ χειρὸς ἔδω ῥύσσομαι, καὶ ἐκ θανάτου λυτρώσομαι αὐτούς. Ποῦ ἡ δίκη σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου, ἔδῃ; Παράκλησις κέρπυται ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου·

15. διότι οὗτος ἀναμέσον ἀδελφῶν διαστελεῖ, ἐπάξει καύσωνα ἀνεμον Κύριος ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπ' αὐτόν· καὶ ἀνάξηρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ, ἐξηρημώσει τὰς πηγὰς αὐτοῦ· αὐτὸς καταξηρανεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ.

1. Ἀφανισθήσεται Σαμάρεια, ὅτι ἀντέστη πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῆς. Ἐν βομφαίᾳ πεσοῦνται αὐτοί, καὶ τὰ ὑποτίθια αὐτῶν ἐδαφισθῇσονται, καὶ αἱ ἐν γαστρὶ ἔχουσαι αὐτῶν διαβράγησονται.

2. Ἐπιστράφηθι, Ἰσραὴλ, πρὸς Κύριον τὸν Θεόν σου, διότι ἠσθένησαν ἐν ταῖς ἀδικίαις σου.

3. Λάβετε μεθ' ἑαυτῶν λόγους καὶ ἐπιστράφητε πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν. Εἰπάτε αὐτῷ· Ὅπως μὴ λάβῃτε ἀδικίαν, καὶ λάβῃτε ἀγαθὰ, καὶ ἀνταποδώσωμεν καρπὸν χειλέων ἡμῶν.

4. Ἀσσοῦρ οὐ μὴ σώσῃ ἡμᾶς, ἐφ' ἵππον οὐκ ἀναβήσόμεθα· οὐκ ἔτι μὴ εἰπώμεν, θεοὶ ἡμῶν, τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἡμῶν· ὃ ἐν σοὶ ἐλεήσει ὀφρανόν.

5. Ἰάσωμαι τὰς κατοικίας αὐτῶν, ἀγαπήσω αὐτοὺς ὁμολόγως, ὅτι ἀπέστρεψε τὴν ὀργὴν μου ἀπ' αὐτοῦ.

6. Ἔσομαι ὡς δρόσος τῷ Ἰσραὴλ, ἀνθήσει ὡς κρίνον, καὶ βαλεῖ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὡς ὁ λιθάνος.

7. Πορεύσονται οἱ κλάδοι αὐτοῦ, καὶ ἔσται ὡς ἐλαία κατάκαρπος, καὶ ἡ ὄσφρασσία αὐτοῦ ὡς λιθάνου.

8. Ἐπιστρέψουσιν καὶ καθιοῦνται ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ, ζήσονται καὶ μεθυσθήσονται σίτῳ· καὶ ἐξανθήσει ὡς ἄμπελος μνημόσυνον αὐτοῦ, ὡς οἶνος λιθάνου.

9. τῷ Ἐφραΐμ. Τί αὐτῷ ἔτι καὶ εἰδῶλοις; Ἐγὼ ἐταπείνωσα αὐτόν, καὶ κατισχύσω αὐτόν. Ἐγὼ ὡς ἀρκευθος πυκάζουσα, ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπὸς σου εὔρηται.

10. Τίς σοφὴ καὶ συνήσει ταῦτα; ἡ συνετός, καὶ ἐπιγνώσεται αὐτά; ὁ Θεὸς εὐθεῖα αἱ ὁδοὶ τοῦ Κυρίου, καὶ δίκαιοι πορεύσονται ἐν αὐταῖς, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν αὐταῖς.

7. Et ero eis quasi panther et sicut pardus : in via Assyriorum :

8. occurram eis sicut ursa indigens cibo, et dirumpam conclusionem cordis eorum : et devorabunt eos ibi catuli sylvarum, bestiae agri discerpent eos.

9. Corruptioni tuæ, Israel, quis auxiliabitur?

10. Ubi est rex tuus iste? et saluum te faciat in cunctis urbibus tuis. Judicet te de quo dixisti : Da mihi regem et principem.

11. Et dedi tibi regem in ira mea, et habui in furore meo.

12. Conglobationem iniquitatis Ephraim, absconditum peccatum ejus,

13. dolores quasi parturientis venient ei. Iste est filius tuus sapiens, quia nunc non subsistet in contritione filiorum.

14. De manu inferni liberabo, et de morte redimam illos. Ubi est causa tua, mors? ubi est aculeus tuus, inferne? Consolatio abscondita est ab oculis meis :

15. quia hic inter fratres dividet, adducet urentem ventum Dominus de deserto in eum : et siccabit venas ejus, desolabit fontes illius : ipse arefaciet terram ejus, et omnia vasa desiderabilia ejus.

CAPUT XIV.

1. Disperdetur Samaria, quoniam restitit Deo suo. In gladio corruent ipsi, et lactentes eorum allidentur, et eorum habentes in utero dirumpentur.

2. Convertere, Israel, ad Dominum Deum tuum, quia infirmati sunt in iniquitatibus tuis.

3. Sumite vobiscum sermones et revertimini ad Dominum Deum vestrum. Dicite ei : Ut non tollatis iniquitatem, sed assumatis bona, et reddemus fructum laborum nostrorum.

4. Assur non salvabit nos, super equum non ascendemus : nequaquam ultra dicemus, dii nostri, operibus manuum nostrarum : qui in te est misceretur pupilli.

5. Sanabo habitationes eorum, diligam eos manifeste, quia avertit iram meam a se.

6. Ero quasi ros Israel, florebit ut lilium, et mittet radices suas quasi Libanus.

7. Ibunt rami ejus, et erit quasi oliva fructifera, et odor illius quasi Libani.

8. Convertentur et sedebunt sub umbra ejus, vivent et inehriabuntur frumento : et efflorebit ut vinea memoriale ejus, quasi vinum Libani

9. Ephraim. Quid ei ultra et idolis? Ego humiliavi eum, et confortabo illum. Ego sicut juniperus condensa, ex me fructus tuus inventus est.

10. Quis sapiens et intelliget hæc? aut intelligens, et cognoscet ea? Quia rectæ viæ Domini, et justi ambulabunt in eis, qui autem impii sunt infirmabuntur in illis.

ΑΜΩΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Λόγοι Ἀμώς, οἱ ἐγένοντο ἐν Ἀκκαρεὶμ ἐκ Θεκουέ, οὓς εἶδεν ὑπὲρ Ἱερουσαλήμ ἐν ἡμέραις Ὀζίου βασιλέως Ἰουδά καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοάμ τοῦ Ἰωᾶς βασιλέως Ἰσραὴλ, πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ.

2. Καὶ εἶπε· Κύριος ἐκ Σιών ἐφθέγγετο, καὶ ἐξ Ἱερουσαλήμ ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν αἱ νομαὶ τῶν ποιμένων, καὶ ἐξηράνθη ἡ κορυφή τοῦ Καρμηλίου.

3. Καὶ εἶπε Κύριος· Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Δαμασκοῦ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνθ' ὧν ἐπρίζον πρὸς σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν ἐν Γαλαζδ.

4. Καὶ ἀποστελῶ πῦρ εἰς τὸν οἶκον Ἀζαήλ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια υἱοῦ Ἀδερ.

5. Καὶ συντρίψω μοσχλοὺς Δαμασκοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐκ πεδίου Ὠν, καὶ κατακόψω φυλὴν ἐξ ἀνδρῶν Χαββάν, καὶ αἰχμαλωτευθήσεται λαὸς Συρίας ἐπύκλιτος, λέγει Κύριος.

6. Τὰδε λέγει Κύριος· Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Γάζης καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς, ἕνεκεν τοῦ αἰχμαλωτεῦσαι αὐτοὺς αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμών, τοῦ συγκλείσαι εἰς τὴν Ἰδουμαίαν.

7. Καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τεῖχη Γάζης, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῆς.

8. Καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐξ Ἀζώτου, καὶ ἐξαρθήσεται φυλὴ ἐξ Ἀσκαλῶνος, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ἀκκάρων, καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι τῶν ἀλλοφύλων, λέγει Κύριος.

9. Τὰδε λέγει Κύριος· Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Τύρου καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτὴν, ἀνθ' ὧν συνέκλεισαν αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμών εἰς τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν διαθήκης ἀδελφῶν.

10. Καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τεῖχη Τύρου, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῆς.

11. Τὰδε λέγει Κύριος· Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τῆς Ἰδουμαίας καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς, ἕνεκα τοῦ διώξαι αὐτοὺς ἐν βομφαίᾳ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐλυμῆνατο μητέρα ἐπὶ γῆς, καὶ ἤρπασεν εἰς μαρτύριον φρίκην αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄρημα αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς νίκος.

12. Καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς Θαμάν, καὶ καταφάγεται θεμέλια τειγῶν αὐτῆς.

13. Τὰδε λέγει Κύριος· Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνθ' ὧν ἀνέσχίζον τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν Γαλααδιτῶν, ὅπως ἐμπλατύνωσι τὰ ὄρια ἐαυτῶν.

14. Καὶ ἀνάψω πῦρ ἐπὶ τεῖχῃ Ραββὰθ, καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς μετὰ κραυγῆς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ σεισθήσεται ἐν ἡμέραις συντελείας αὐτῆς,

15. καὶ πορεύσονται οἱ βασιλεῖς αὐτῆς ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἀρχόντες αὐτῶν ἐπιτοαυτὸ, λέγει Κύριος.

AMOS.

CAPUT I.

1. Sermones Amos, qui facti sunt in Accarim de Thecue, quos vidit pro Jerusalem in diebus Oziae regis Juda et in diebus Jeroboam filii Joas regis Israel, ante duos annos terræ motus.

2. Et ait : Dominus de Sion effatus est, et de Jerusalem dedit vocem suam, et luxerunt pascua pastorum, et arefactus est vertex Carmeli.

3. Et dixit Dominus : Super tribus impietatibus Damasci et super quatuor non aversabor eum, pro eo quod secuerunt serris ferreis prægnantes eorum qui in Galaad.

4. Et mittam ignem in domum Azael, et devorabit fundamenta filii Ader.

5. Et conteram vectes Damasci, et disperdam habitatores de campo On, et concidam tribum ex viris Charrhan, et captivus ducetur populus Syriæ nominatus, dicit Dominus.

6. Hæc dicit Dominus : Super tribus impietatibus Gazæ et super quatuor non aversabor eos, eo quod captivam duxerunt captivitatem Salomonis, ut concluderent in Idumæam.

7. Et emittam ignem super muros Gazæ, et devorabit fundamenta ejus.

8. Et disperdam habitatores de Azoto, et auferetur tribus de Ascalone, et inferam manum meam in Accaronem, et peribunt reliqui alienigenarum, dicit Dominus.

9. Hæc dicit Dominus : Super tribus impietatibus Tyri et super quatuor non aversabor eam, pro eo quod conculserunt captivitatem Salomonis in Idumæa, et non sunt recordati testamenti fratrum.

10. Et emittam ignem super muros Tyri, et devorabit fundamenta ejus.

11. Hæc dicit Dominus : Super tribus impietatibus Idumææ et super quatuor non aversabor eos, eo quod ipsi persecuti sint in gladio fratrem suum, et violavit matrem super terram, et rapuit in testimonium horrorem suum, et impetum suum custodivit in victoriam.

12. Et emittam ignem in Thaman, et devorabit fundamenta murorum ejus.

13. Hæc dicit Dominus : Super tribus impietatibus filiorum Ammon et super quatuor non aversabor eum, eo quod desecuerit prægnantes Galaaditarum, ut dilatarent terminos suos.

14. Et succendam ignem super muros Rabbath, et devorabit fundamenta ejus cum clamore in die belli, et commovebitur in die consummationis suæ,

15. et ibunt reges ejus in captivitatem, sacerdotes eorum et principes eorum simul, dicit Dominus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

CAPUT II.

1. Τάδε λέγει Κύριος· Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Μωάβ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσονται αὐτὸν, ἀνθ' ὧν κατέκαυσαν τὰ ὀστέα βασιλέως τῆς Ἰδουμαίας εἰς κονίαν.

3. Καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς Μωάβ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια τῶν πόλεων αὐτῆς, καὶ ἀποθανεῖται ἐν ἀδυναμία Μωάβ μετὰ κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος.

3. Καὶ ἐξολοθρεύσω χριτὴν ἐξ αὐτῆς, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς ἀποκτενῶ μετ' αὐτοῦ, λέγει Κύριος.

4. Τάδε λέγει Κύριος· Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱὸν Ἰούδα καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσονται αὐτὸν, ἕνεκα τοῦ ἀπάσασθαι αὐτοὺς τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς τὰ μάταια αὐτῶν ἃ ἐποίησαν, οἷς ἐξηκολούθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν.

5. Καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ καταφάγεται θεμέλια Ἱερουσαλήμ.

6. Τάδε λέγει Κύριος· Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσονται αὐτὸν, ἀνθ' ὧν ἀπέδοντο ἀργυρίου δίκαιον, καὶ πένητα ἔνεκεν ὑποδημάτων,

7. τὰ πατοῦντα ἐπὶ τὸν χοῦν τῆς γῆς, καὶ ἐκονδύλιζον εἰς κεφαλὰς πτωχῶν, καὶ δὸν ταπεινῶν ἐξέκλιναν, καὶ υἱὸς καὶ πατὴρ αὐτοῦ εἰσπορεύοντο πρὸς τὴν αὐτὴν παιδίαν, ὅπως βεβηλώσι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ αὐτῶν.

8. Καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν δεσμεύοντες σχοινίοις, παραπετάματα ἐποιοῦν ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν ἔπινον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ αὐτῶν.

9. Ἐγὼ δὲ ἐξῆρα τὸν Ἀμορραῖον ἐκ προσώπου αὐτῶν οὗ ἦν, καθὼς ὕψος κέδρου, τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ ἰσχυρὸς ἦν ὡς δρῦς, καὶ ἐξήρανα τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἐπάνωθεν, καὶ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὑποκάτωθεν.

10. Καὶ ἐγὼ ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ περιήγαγον ὑμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη, τοῦ κατακληρονομήσαι τὴν γῆν τῶν Ἀμορραίων.

11. Καὶ ἔλαβον ἐκ τῶν υἱῶν ὑμῶν εἰς προφήτας, καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἁγισμόν. Μὴ οὐκ ἔστι ταῦτα υἱοὶ Ἰσραὴλ, λέγει Κύριος;

12. Καὶ ἐποτίζετε τοὺς ἡγιασμένους οἶνον, καὶ τοῖς προφῆταις ἐνετέλλεσθε, λέγοντες· Οὐ μὴ προφητεύσητε.

13. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ κυλῶ ὑποκάτω ὑμῶν, ὃν τρόπον κυλῆται ἡ ἀμαξία ἡ γέμουσα καλάμης·

14. καὶ ἀπολείται φυγὴ ἐκ δρομέως, καὶ ὁ κραταῖος οὐ μὴ κρατήσῃ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, καὶ ὁ μαχητὴς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ,

15. καὶ ὁ τοξότης οὐ μὴ ὑποστῇ, καὶ ὁ δέξυς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ οὐ μὴ διασωθῇ, καὶ ὁ ἵππεὺς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ,

16. καὶ ὁ κραταῖος οὐ μὴ εὕρησιν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐν δυναστείαις· ὁ γυμνὸς διώξεται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

CAPUT III.

1. Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον, ὃν ἐλάλησε Κύριος ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ κατὰ πάσης φυλῆς ἧς ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, λέγων·

1. Hæc dicit Dominus : Super tribus impietatibus Moab et super quatuor non aversabor eum, pro eo quod incendierunt ossa regis Idumææ in cinerem.

2. Et emittam ignem in Moab, et devorabit fundamenta civitatum ejus, et morietur in infirmitate Moab cum clamore et cum voce tubæ.

3. Et disperdam judicem ex ea, et omnes principes ejus interficiam cum eo, dicit Dominus.

4. Hæc dicit Dominus « Super tribus impietatibus filiorum Juda et super quatuor non aversabor eum, quia repulerunt legem Domini, et præcepta illius non custodierunt, et deceperunt eos vanitates suæ quas fecerunt, quas secuti sunt patres eorum post eas.

5. Et emittam ignem in Judam, et devorabit fundamenta Jerusalem.

6. Hæc dicit Dominus : Super tribus impietatibus Israel et super quatuor non aversabor eum, pro eo quod vendiderint argento justum, et pauperem propter calceamenta,

7. quæ calcant super pulverem terræ, et pugno percutiebant in capita pauperum, et viam humilium declinabant, et filius et pater ejus ingrediebantur ad eandem puellam, ut contaminarent nomen Dei sui.

8. Et vestimenta sua alligantes funibus, faciebant velamina juxta altare, et vinum de calumniis bibebant in domo Dei sui.

9. Ego autem abstuli Amorrhæum a facie eorum cujus erat, sicut altitudo cedri, sublimitas ejus, et fortis erat quasi quercus, et arefeci fructum ejus desuper, et radices ejus deorsum.

10. Et ego eduxi vos de terra Ægypti, et circumduxi vos in deserto quadraginta annis, ut possideretis terram Amorrhæorum.

11. Et assumpsi de filiis vestris in prophetas, et de juvenibus vestris in sanctificationem. Numquid non sunt hæc filii Israel, dicit Dominus?

12. Et propinabatis sanctificatis vinum, et prophetis mandabatis, dicentes : Ne prophetetis.

13. Quapropter ecce ego volvo subter vos, sicut volvitur plaustrum plenum stipula :

14. et peribit fuga a cursore, et fortis non obtinebit fortitudinem suam, et pugnator non salvabit animam suam,

15. et sagittarius non substinebit, et velox pedibus suis salvari non poterit, et eques non salvabit animam suam,

16. et fortis non inveniet cor suum in potentatibus : nudus persequetur in die illa, dicit Dominus.

1. Audite verbum hoc, quod locutus est Dominus super vos, domus Israel, et contra omnem tribum quam eduxi de terra Ægypti, dicens :

2. Πλὴν ὕμῃς ἔγνω ἡ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἐκδικήσω ἐφ' ὑμᾶς πᾶσας τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν.
3. Εἰ πορεύσονται δύο ἐπιτοχυτὸ καθόλου, ἔάν μὴ γνωρίσωσιν ἑαυτούς;
4. Εἰ ἐρευνᾶται λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ θήραν οὐκ ἔχων; Εἰ δώσει σκύμος φωνὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ καθόλου, ἔάν μὴ ἀρπάσῃ τί;
5. Εἰ πεσεῖται ὄρνειον ἐπὶ τῆς γῆς ἀνευ ἰξευτοῦ; Εἰ σχασθήσεται παγὶς ἐπὶ τῆς γῆς ἀνευ τοῦ συλλαβεῖν τί;
6. Εἰ φωνήσῃ σάλπιγξ ἐν πόλει, καὶ λαὸς οὐ ποθηθήσεται; Εἰ ἔσται κακία ἐν πόλει, ἢν Κύριος οὐκ ἐποίησεν;
7. Διότι οὐ μὴ ποιήσῃ Κύριος ὁ Θεὸς πρᾶγμα, ἔάν μὴ ἀποκαλύψῃ παιδείαν πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας.
8. Λέων ἐρευνᾶται, καὶ τίς οὐ φοβηθήσεται; Κύριος ὁ Θεὸς ἐλάλησε, καὶ τίς οὐ προφητεύσει;
9. Ἀναγγεῖλατε χώραις ἐν Ἀσσυρίοις, καὶ ἐπὶ τὰς χώρας τῆς Αἰγύπτου, καὶ εἶπατε· Συνάχθητε ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας, καὶ ἴδετε θαυμαστὰ πολλὰ ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ καταδυναστεῖαν τὴν ἐν αὐτῇ.
10. Καὶ οὐκ ἔγνω ἃ ἔσται ἐναντίον αὐτῆς, λέγει Κύριος, οἱ θησαυρίζοντες ἀδικίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν.
11. Διὰ τοῦτο τὰδε λέγει Κύριος ὁ Θεός· Τύρος κυλιόθην ἡ γῆ σου ἐρημωθήσεται, καὶ καταΐξῃ ἐκ σοῦ ἰσχύν σου, καὶ διαρπαγῇσονται αἱ ἡμέραι σου.
12. Τὰδε λέγει Κύριος· Ὅν τρόπον ὅταν ἐκσπάσῃ ὁ ποιμὴν ἐκ στόματος τοῦ λέοντος δύο σκέλη ἡ λοβὸν ὠτίου, οὕτως ἐκσπασθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν Σαμαρείᾳ κατέναντι τῆς φυλῆς καὶ ἐν Ἀμαμακῶ.
13. Ἱερεῖς, ἀκούσατε, καὶ ἐπιμαρτύρασθε τῷ οἴκῳ Ἰακὼβ, λέγει Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ.
14. Διότι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἐκδικῶ ἀσεβείας τοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια Βαιθὴλ. Καὶ κατασκαφῇσεται τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πεσοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν.
15. Συγγεῶ καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν περίπτερον ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν θερινόν, καὶ ἀπολοῦνται οἱ οἰκοὶ ἑλεφάντινοι, καὶ προστεθήσονται ἕτεροι οἰκοὶ πολλοὶ, λέγει Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον, δαμάλεις τῆς Βασανίτιδος, αἱ ἐν τῷ ὄρει τῆς Σαμαρείας, αἱ καταδυναστεύουσαι πτωχοὺς, καὶ καταπατοῦσαι πένητας, αἱ λέγουσαι τοῖς κυρίοις αὐτῶν· Ἐπίδοτε ἡμῖν ὅπως πίωμεν.
2. Ὁμνύει Κύριος κατὰ τῶν ἀγίων αὐτοῦ, διότι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται ἐφ' ὑμᾶς, καὶ λήφονται ὑμᾶς ἐν ὅπλοις, καὶ τοὺς μετ' ὑμῶν εἰς λέβητας ὑποκαίονμένους ἐμβαλοῦσιν, ἔμπυροι, λοιμοί,
3. καὶ ἐξενεθήσεθε γυμναὶ κατέναντι ἀλλήλων, καὶ ἀπορρίψετε εἰς τὸ ὄρος τὸ Ῥομμάν, λέγει Κύριος.
4. Εἰσέλθατε εἰς Βαιθὴλ, καὶ ἡσεβήσατε, καὶ εἰς Γάλαλα ἐπληθύνετε τοῦ ἀσεβῆσαι· καὶ ἡνέγκατε εἰς τοπρῶι θυσίας ὑμῶν, εἰς τὴν τριημερίαν τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν.

2. Verumlamen vos cognovi de universis tribubus terræ, idcirco ulciscar super vos omnia peccata vestra.
3. Si ambulabunt duo simul omnino, nisi cognoverint se?
4. Si ructabit leo de saltu suo prædam non habens? Si dabit catulus leonis vocem suam de cubili suo omnino, nisi aliquid rapuerit?
5. Si cadet avis super terram sine aucupe? Si deponetur laqueus super terram nisi aliquid apprehenderit?
6. Si clanget tuba in civitate, et populus non timebit? Si erit malitia in urbe, quam Dominus non fecit?
7. Quia non faciet Dominus Deus aliquid, nisi revelaverit eruditionem suam ad servos suos prophetas.
8. Leo ructabit, et quis non timebit? Dominus Deus locutus est, et quis non prophetabit?
9. Annuntiate regionibus in Assyriis, et ad regiones Ægypti, et dicite: Congregamini super montem Samariæ, et videte mirabilia multa in medio ejus, et oppressionem quæ in ea.
10. Et ignoravit quæ futura sint coram ea, dicit Dominus, qui thesaurizant iniquitatem et miseriam in regionibus suis.
11. Propterea hæc dicit Dominus Deus: Tyrus in circuitu terra tua deserta erit, et detrahet de te fortitudinem tuam, et diripientur regiones tuæ.
12. Hæc dicit Dominus: Quomodo si avellat pastor de ore leonis duo crura aut extremum auriculæ, sic avellentur filii Israel qui habitant in Samaria contra tribum et in Damascus.
13. Sacerdotes, audite, et contestamini domum Jacob, dicit Dominus Deus omnipotens.
14. Quia in die qua ulciscar impietates Israel super eum, ulciscar et super altaria Bæthel. Et suffodientur cornua altaris, et cadent super terram.
15. Confundam et percutiam domum pinnatam super domum æstivam, et peribunt domus eburneæ, et adjicietur domus aliæ multæ, dicit Dominus.

CAPUT IV.

1. Audite verbum hoc, vaccæ Basanitidis, quæ estis in monte Samariæ, quæ opprimitis pauperes, et conculcatis egenos, quæ dicitis dominis vestris: Date nobis ut bibamus.
2. Jurat Dominus per sanctos suos, quoniam ecce dies veniunt super vos, et tollent vos in armis, et eos qui vobiscum sunt in ollas succensas injicient, ferventes, pestilentes,
3. et ejiciemini nudæ contra invicem, et projiciemini in montem Romman, dicit Dominus.
4. Introistis in Bæthel, et impie egistis, et in Galgala multiplicastis impie agere: et intulistis mane hostias vestras, in triduum decimas vestras.

5. Καὶ ἀνέγνωσαν ἔξω νόμον, καὶ ἐπεκαλέσαντο ὁμολογίας· ἀναγγεῖλατε ὅτι ταῦτα ἡγάπησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, λέγει Κύριος.

6. Καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν γομφιασμὸν ὁδόντων ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, καὶ ἐνδείαν ἄρτων ἐν πάσι τοῖς τόποις ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει Κύριος.

7. Καὶ ἐγὼ ἀνέσχον ἐξ ὑμῶν τὸν ὑετὸν πρὸ τριῶν μηνῶν τοῦ τρυγητοῦ, καὶ βρέξω ἐπὶ πόλιν μίαν, ἐπὶ δὲ πόλιν μίαν οὐ βρέξω. Μερὶς μία βραχῆσεται, καὶ μερίς ἐφ' ἣν οὐ βρέξω ξηρανθήσεται.

8. Καὶ συναθροισθήσονται δύο καὶ τρεῖς πόλεις εἰς πόλιν μίαν τοῦ πιεῖν ὕδωρ, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ οὐκ ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει Κύριος.

9. Ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν πυρὶ καὶ ἐν ἰκτέρῳ. Ἐπληθύνετε κήπους ὑμῶν, ἀμπελώνας ὑμῶν· καὶ συκεῶνας ὑμῶν, καὶ ἐλαιῶνας ὑμῶν κατέφαγεν ἡ κάμπη, καὶ οὐδ' ὡς ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει Κύριος.

10. Ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς θάνατον ἐν ὁδῷ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέκτεινα ἐν βομφαίᾳ τοὺς νεανίσκους ὑμῶν, μετὰ αἰχμαλωσίας Ἰππων σου, καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς ἐν τῇ ὁρῇ ὑμῶν, καὶ οὐδ' ὡς ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει Κύριος.

11. Κατέστρεψα ὑμᾶς, καθὼς κατέστρεψεν ὁ Θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ ἐγένεσθε ὡς δαλιὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρὸς, καὶ οὐδ' ὡς ἐπιστρέψατε πρὸς με, λέγει Κύριος.

12. Διὰ τοῦτο οὕτως ποιήσω σοι, Ἰσραὴλ· πλὴν ὅτι οὕτως ποιήσω σοι, ἐτοιμάζου τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸν Θεόν σου, Ἰσραὴλ.

13. Διότι ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶν βροντὴν, καὶ κτίζων πνεῦμα, καὶ ἀπαγγέλλων εἰς ἀνθρώπους τὸν Χριστὸν αὐτοῦ, ποιῶν ὁδὸν καὶ ὁμίχλην, καὶ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τῆς γῆς. Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Ἀκούσατε τὸν λόγον Κυρίου τοῦτον, ὃν ἐγὼ λαμβάνω ἐφ' ὑμᾶς, θρῆνον· οἶκος Ἰσραὴλ ἐπεσεν, οὐκέτι μὴ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι.

2. Παρθένος τοῦ Ἰσραὴλ ἐσφαλεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ, οὐκ ἔστιν ὁ ἀναστήσων αὐτήν.

3. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἡ πόλις ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο χίλιοι, ὑπολειφθήσονται ἑκατὸν· καὶ ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο ἑκατὸν, ὑπολειφθήσονται δέκα τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ.

4. Διότι τάδε λέγει Κύριος πρὸς τὸν οἶκον Ἰσραὴλ· Ἐκζητήσατέ με, καὶ ζήσεσθε,

5. καὶ μὴ ἐκζητεῖτε Βαιθὴλ, καὶ εἰς Γάλγαλα μὴ εἰσπορεύεσθε, καὶ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου μὴ διαβαίνετε, ὅτι Γάλγαλα αἰχμαλωτευσμένη αἰχμαλωτευθήσεται, καὶ Βαιθὴλ ἔσται ὡς οὐκ ὑπάρχουσα.

6. Ἐκζητήσατε τὸν Κύριον, καὶ ζήσατε, ὅπως μὴ ἀνολάμψῃ ὡς πῦρ ὁ οἶκος Ἰωσήφ, καὶ καταφάγῃ αὐτόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ.

7. Ὁ ποιῶν εἰς ὕψος κρῖμα, καὶ δικαιοσύνην εἰς γῆν ἔθηκεν.

8. Ὁ ποιῶν πάντα καὶ μετασκευάζων, καὶ ἐκτρέπων εἰς τοπρῶν σιάν, καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα συσκοτάζων·

5. Et legerunt foris legem, et invocaverunt confessiones : annuntiate quia hæc dilexerunt filii Israel, dicit Dominus.

6. Et ego dabo vobis stuporem dentium in cunctis uribus vestris, et indigentiam panum in omnibus locis vestris, et non estis reversi ad me, dicit Dominus.

7. Et ego repressi a vobis pluviam ante tres menses vindemiæ, et pluam super civitatem unam, et super civitatem unam non pluam. Pars una irrigabitur, et pars super quam non pluerō arefiet.

8. Et congregabuntur duæ et tres civitates in civitatem unam ut bibant aquam, et non satiabuntur, et non estis reversi ad me, dicit Dominus.

9. Percussi vos in ardore, et in aurugine. Multiplicastis hortos vestros, vineas vestras, et ficeta vestra, et oliveta vestra comedit eruca, et ne sic quidem conversi estis ad me, dicit Dominus.

10. Emisi in vos mortem in via Ægypti, et occidi in gladio juvenes vestros, cum captivitate equorum vestrorum, et eduxi in igne castra in ira vestra, et ne sic quidem reversi estis ad me, dicit Dominus.

11. Subverti vos, sicut subvertit Deus Sodomam et Gomorram, et facti estis sicut torris erutus de igne, et ne sic quidem conversi estis ad me, dicit Dominus.

12. Propterea sic faciam tibi, Israël : verumtamen quia sic faciam tibi, præparare ut invoces Deum tuum, Israël.

13. Quia ecce ego firmans tonitruum, et creans spiritum, et annuntians in homines Christum suum, faciens mane et nebulam, et ascendens super excelsa terræ. Dominus Deus omnipotens nomen ei.

CAPUT V.

1. Audite verbum Domini istud, quod ego assumo super vos, planctum : domus Israel cecidit, non adjiciet amplius ut resurgat.

2. Virgo Israel projecta est super terram ejus, non est qui suscitet eam.

3. Propterea hæc dicit Dominus Dominus : Urbs de qua egrediebantur mille, relinquentur centum : et de qua egrediebantur centum, relinquentur decem domui Israel.

4. Quia hæc dicit Dominus ad domum Israel : Quærite me, et vivetis,

5. et nolite quærere Bethel, et in Galgala ne ingrediamini, et super puteum juramenti non transeat, quia Galgala captivata captivabitur, et Bethel erit quasi non sit.

6. Quærite Dominum, et vivite, ne succendatur ut ignis domus Joseph, et devoret eam, et non erit qui exstinguat domui Israel.

7. Qui facit in excelso judicium, et justitiam in terra posuit.

8. Qui facit omnia et transformat, et convertit in mane unbram, et diem in noctem contenebrat : qui vocat aquam

δ προχαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. Κύριος ὄνομα αὐτοῦ.

9. Ὁ διαιρῶν συντριμμὸν ἐπὶ ἰσχύιν, καὶ ταλαιπωρίαν ἐπὶ ὀχύρωμα ἐπαγών.

10. Ἐμίσησαν ἐν πύλαις ἐλέγχοντα, καὶ λόγον ὅσιον ἐβδελύζαντο.

11. Διὰ τοῦτο, ἀνὸς ὢν κατεκονδύλιζον πτωχοῦς, καὶ δῶρα ἐκλεπτὰ ἐδέξασθε παρ' αὐτῶν, οἴκους ξεστούς ὠκοδομήσατε, καὶ οὐ μὴ κατοικήσητε ἐν αὐτοῖς· ἀμπελώνας ἐπιθυμητοὺς ἐφύτεύσατε, καὶ οὐ μὴ πῖντε τὸν οἶνον αὐτῶν.

12. Ὅτι ἐγένων πολλὰς ἀσεβείας ὑμῶν, καὶ ἰσχυραὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν, καταπατοῦντες δίκαιον, λαμβάνοντες ἀλλὰγματα, καὶ πένητας ἐν πύλαις ἐκκλίνοντες.

13. Διὰ τοῦτο δ συνίων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σιωπῇσεται, ὅτι καιρὸς πονηρίων ἐστίν.

14. Ἐκζητήσατε τὸ καλὸν, καὶ μὴ πονηρὸν, ὅπως ζησητε, καὶ ἔσται οὕτως μεθ' ὑμῶν Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ. Ὅν τρόπον εἶπατε·

15. Μεμισήκαμεν τὰ πονηρὰ, καὶ ἡγαπήσαμεν τὰ καλὰ, καὶ ἀποκαταστήσατε ἐν πύλαις κρίμα, ὅπως ἐλεήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοὺς περιλοιπούς τοῦ Ἰωσήφ.

16. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ· Ἐν πάσαις ταῖς πλατείαις κοπετός, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς ῥηθήσεται Οὐαί, οὐαί. Κληθήσεται γεωργὸς εἰς πένθος καὶ κοπετόν, καὶ εἰς εἰδότας θρήνον·

17. καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς κοπετός, ὅτι ἐλεύσομαι διὰ μέσου σου, εἶπε Κύριος.

18. Οὐαί οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν Κυρίου. Ἰνατί αὕτη ἡμῖν ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου; Καὶ αὕτη ἐστὶ σκότος καὶ οὐ φῶς.

19. Ὅν τρόπον ἐὰν φύγῃ ἄνθρωπος ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος, καὶ ἐμπέσῃ αὐτῷ ἡ ἄρκος, καὶ εἰσπηδήσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀπερείσῃται τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ δάκῃ αὐτὸν ὄφεις.

20. Οὐχὶ σκότος ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου, καὶ οὐ φῶς; καὶ γνόφος οὐκ ἔχων φέγγος αὕτη;

21. Μεμίσηκα, ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὀφρανθῶ θυσίας ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὑμῶν·

22. διότι, ἐὰν ἐνέγκητέ μοι δλοκαυτώματα καὶ θυσίας ὑμῶν, οὐ προσδέξομαι, καὶ σωτηρίους ἐπιφανείας ὑμῶν οὐκ ἐπιβλέψομαι.

23. Μετάστησον ἀπ' ἐμοῦ ἦχον ᾠδῶν σου, καὶ ψαλμῶν ὀργάνων σου οὐκ ἀκούσομαι.

24. Καὶ κυλισθήσεται ὡς ὕδωρ χρῖμα, καὶ δικαιοσύνη ὡς χειμάρρους ἄβατος.

25. Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι, οἶκος Ἰσραὴλ, τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ;

26. Καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ραίφαν, τοὺς τύπους αὐτῶν οὓς ἐποίησατε ἐαυτοῖς.

27. Καὶ μετοικίω ὑμᾶς ἐπέκεινα Δαμασκοῦ, λέγει Κύριος· ὁ Θεὸς παντοκράτωρ ὄνομα αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Οὐαί τοῖς ἐξουθενούσι Σιών, καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας· ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐθνῶν, καὶ ἐκλήθον αὐτοί. Οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ,

maris, et effundit eam super faciem terræ. Dominus nomen ei.

9. Qui dividit contritionem super fortitudinem, et miseriam super munitionem adducit.

10. Odio habuerunt in portis arguentem, et verbum sanctum abominati sunt.

11. Propterea, quia pugno percutiebant pauperes, et munera electa accipiebatis ab eis, domos dolatis lapidibus edificastis, et non habitabitis in eis: vineas desiderabiles plantastis, et non bibetis vinum earum.

12. Quia cognovi multas impietates vestras, et fortia sunt peccata vestra, conculcantes justum, accipientes commutationes, et pauperes in portis declinantes.

13. Ideo qui intelligit in tempore illo silebit, quia tempus malorum est.

14. Quærite bonum, et non malum, ut vivatis, et erit sic vobiscum Dominus Deus omnipotens. Sicut dixistis:

15. Odio habuimus mala, et dileximus bona, et reddite in portis iudicium, ut misereatur Dominus Deus omnipotens his qui reliqui sunt de Joseph.

16. Ideo hæc dicit Dominus Deus omnipotens: In cunctis plateis planctus, et in omnibus viis dicitur Væ, Væ! Vocabitur agricola ad luctum et planctum, et in eis qui sciunt lamentationem:

17. et in omnibus viis planctus, quia pertransibo per medium tui, dicit Dominus.

18. Væ desiderantibus diem Domini! Ut quid hæc vobis dies Domini? Et ea est tenebræ et non lux.

19. Quomodo si fugiat homo a facie leonis, et incidat in eum ursus, et introeat in domum suam, et innitatur manibus suis super parietem, et mordeat eum coluber.

20. Nonne tenebræ dies Domini, et non lux? et caligo non habens splendorem hæc?

21. Odio habui, repuli festivitates vestras, nec odorabor hostias in conventionibus vestris:

22. quia, si obtuleritis mihi holocausta et sacrificia vestra, non suscipiam, et salutare presentiarum vestrarum non respiciam.

23. Transfer a me sonitum carminum tuorum, et psalmum organorum tuorum non audiam.

24. Et volvetur sicut aqua iudicium, et justitia sicut torrens invius.

25. Numquid victimas et hostias obtulistis mihi, domus Israel, quadraginta annis in eremo?

26. Et assumpsistis tabernaculum Moloch, et sidus dei vestri Rhaephan, figuras eorum quas fecistis vobis.

27. Et transferam vos trans Damascum, dicit Dominus: Deus omnipotens nomen ei.

CAPUT VI.

1. Væ qui despiciunt Sion, et qui confidunt in monte Samariæ: vindemiarunt primitias gentium, et ingressi sunt ipsi. Domus Israel,

2. διὰ βῆτε πάντες καὶ ἴδετε, καὶ διαβῆτε ἐκεῖθεν εἰς Ἐμπαρὰβῶν, καὶ κατὰ βῆτε ἐκεῖθεν εἰς Γέθ ἀλλοφύλων τὰς κρατίδας ἐκ πασῶν τῶν βασιλείων τούτων· εἰ πλεονα τὰ ὅρια αὐτῶν ἐστὶ τῶν ὑμετέρων ὁρίων.

3. Οἱ ἐρχόμενοι εἰς ἡμέραν κακὴν, οἱ ἐγγιζόντες καὶ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν,

4. οἱ καθυδόντες ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων, καὶ κατασπαλύνοντες ἐπὶ ταῖς στρωμαναῖς αὐτῶν, καὶ ἐσθοντες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων, καὶ μοσχάρια ἐκ μέσου βουκολίων γαλαθηνά,

5. οἱ ἐπικροτοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὀργάνων, ὥς ἐστὶ κῶτα ἐλογίσαντο, καὶ οὐκ ὥς φεύγοντα.

6. Οἱ πίνοντες τὸν διυλισμένον οἶνον, καὶ τὰ πρῶτα μῦρα χροῖοι, καὶ οὐκ ἐπασχον οὐδὲν ἐπὶ τῇ συντριβῇ Ἰωσήφ.

7. Διὰ τοῦτο νῦν αἰχμάλωτοι ἐσονται ἀπ' ἀρχῆς δυνατῶν, καὶ ἐξαρθήσεται χρημετισμὸς Ἰσραὴλ ἐξ Ἐφραΐμ·

8. ὅτι ὡμοσε Κύριος καθ' ἑαυτοῦ, διότι βδελύσσομαι ἐγὼ πᾶσαν τὴν ὕβριν Ἰακώβ, καὶ τὰς χώρας αὐτοῦ μεμίσσηκα, καὶ ἐξαρῶ πόλιν σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν.

9. Καὶ ἔσται, ἐὰν ὑπολειφθῶσι δέκα ἄνδρες ἐν οἰκίᾳ μιᾷ, καὶ ἀποθάνουσιν καὶ ὑπολειφθήσονται οἱ καταλοίποι,

10. καὶ λήψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν, καὶ παραβιῶνται τοῦ ἐξενέγκαι τὰ ὀστέα αὐτῶν ἐκ τοῦ οἴκου. Καὶ ἐρεῖ τοῖς προεστηκόσι τῆς οἰκίας· Εἰ ἐστὶ ὑπάρχει παρὰ σοί;

11. Καὶ ἐρεῖ· Οὐκ ἐστὶ. Καὶ ἐρεῖ· Σίγα, ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα Κυρίου.

12. Διότι ἰδοὺ Κύριος ἐντέλλεται, καὶ πατάξει τὸν οἶκον τὸν μέγαν θλάσασαι, καὶ τὸν οἶκον τὸν μικρὸν βράγμασιν.

13. Εἰ διώζονται ἐν πέτραις ἵπποι, εἰ παρασιωπῇσονται ἐν θηλείαις, ὅτι ἐξστρέψατε εἰς θυμὸν κρῖμα, καὶ καρπὸν δικαιοσύνης εἰς πικρίαν,

14. οἱ εὐφρανόμενοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, οἱ λέγοντες· Οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ ἡμῶν ἐσχομεν κέρατα;

15. Διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεγερῶ ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ, ἔθνος, λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐκθλίψουσιν ὑμᾶς, τοῦ μὴ εἰσελθεῖν εἰς Αἰμάθ, καὶ ὡς τοῦ χειμάρρου τῶν δυσμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Οὕτως εἰδείξέ μοι Κύριος ὁ Θεὸς, καὶ ἰδοὺ ἐπιγόνῃ ἀκρίδων ἐρχομένη ἐωθινῇ, καὶ ἰδοὺ βροῦχος εἰς Γῶγ ὁ βασιλεὺς.

2. Καὶ ἔσται, ἐὰν συντέλεση τοῦ καταφαγεῖν τὸν χόρτον τῆς γῆς, καὶ εἶπα· Κύριε, Κύριε, ὡς γένοῦ. Τίς ἀναστήσει τὸν Ἰακώβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστι.

3. Μετανόησον, Κύριε, ἐπὶ τούτῳ. Καὶ τοῦτο οὐκ ἔσται, λέγει Κύριος.

4. Οὕτως εἰδείξέ μοι Κύριος, καὶ ἰδοὺ ἐκάλεσε τὴν οἶκον ἐν πυρὶ Κύριος, καὶ κατέφαγε τὴν ἄβυσσον τὴν πολλήν, καὶ κατέφαγε τὴν μερίδα Κυρίου.

5. Καὶ εἶπα· Κύριε, κόπασον δὴ. Τίς ἀναστήσει τὸν Ἰακώβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστι.

6. Μετανόησον, Κύριε, ἐπὶ τούτῳ. Καὶ τοῦτο οὐ μὴ γένηται, λέγει Κύριος.

7. Οὕτως εἰδείξέ μοι Κύριος. Καὶ ἰδοὺ ἐστηκὼς ἐπὶ τείχους ἀδαμαντίνου, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀδάμας.

2. transite omnes et videte, et pertransite inde in Emat-rabba et descendite inde in Geth alienigenarum optimas ex omnibus regnis his: si ampliores sunt termini eorum terminis vestris.

3. Venientes in diem malum, appropinquant es et tangentes sabbata mendacia,

4. dormientes in lectis eburneis, affluentes deliciis in stratis suis, et comedentes hædos de gregibus, et lactentes vitulos de medio armentorum,

5. complaudentes ad vocem organorum, quasi stantia putaverunt, et non quasi fugientia.

6. Qui bibunt vinum defæcatum, et primis unguentis unguntur, et nihil patiebantur super contritione Joseph.

7. Propterea nunc captivi erunt ab initio fortium, et auferetur hionitus equorum ex Ephraim:

8. quia juravit Dominus per semetipsum, quia abominor ego omnem contumeliam Jacob, et regiones ejus odi, et auferam civitatem cum omnibus habitatoribus suis.

9. Et erit, si remanserint decem viri in domo una, et morientur et remanebunt reliqui,

10. et tollent domestici eorum, et conabuntur ut efferant ossa eorum de domo. Et dicet his qui præsumt domui: Si adhuc est apud te?

11. Et dicet: Nequaquam. Et dicet: Tace, ut non nomines nomen Domini.

12. Propterea ecce Dominus mandat, et percutiet domum magnam ruinis, et domum parvam scissionibus.

13. Si persequentur in petris equi, si reticebunt ad feminas? Quoniam convertistis in furorem judicium, et fructum justitiæ in amaritudinem,

14. qui latamini super nullo verbo, qui dicitis: Nonne in fortitudine nostra habuimus cornua?

15. Quia ecce ego suscitabo super vos, domus Israel, gentem, ait Dominus virtutum, et conterent vos, ut non introeat in Æmath, et usque ad torrentem occidentis.

CAPUT VII.

1. Sic ostendit mihi Dominus Deus, et ecce factus locus-tarum veniebat matutinus, et ecce bruchus unus Gog rex.

2. Et erit, si compleverit ut devoret fenum terræ, et dixi: Domine, Domine, propitius esto. Quis suscitabit Jacob? quoniam modicus est.

3. Pœniteat te, Domine, super hoc. Et hoc non erit, dicit Dominus.

4. Sic ostendit mihi Dominus, et ecce vocavit judicium in igne Dominus, et devoravit abyssum multam, et comedit partem Domini.

5. Et dixi: Domine, desine nunc. Quis suscitabit Jacob? quoniam parvulus est.

6. Pœniteat te, Domine, super hoc. Et hoc non fiet, dicit Dominus.

7. Sic ostendit mihi Dominus. Et ecce stabat super murum adamantinum, et in manu ejus adamas.

8. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Τί σὺ ὁρᾷς, Ἀμός; Καὶ εἶπα· Ἀδάμαντα. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἴδού ἐγὼ ἐντάσσω ἀδάμαντα ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, οὐκ ἔτι μὴ προσθῶ τοῦ παρελθεῖν αὐτόν.

9. Καὶ ἀφανισθῇσονται βωμοὶ τοῦ γέλωτος, καὶ αἱ τελεταὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐρημωθήσονται, καὶ ἀναστήσομαι ἐπὶ τὸν οἶκον Ἱεροβοάμ ἐν βομφαίᾳ.

10. Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἀμασίας ὁ ἱερεὺς Βαιθὴλ πρὸς Ἱεροβοάμ βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων· Συστροφὰς ποιεῖται κατὰ σοῦ Ἀμός ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ, οὐ μὴ δύνηται ἡ γῆ ὑπενεγκεῖν πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ.

11. Διότι τάδε λέγει Ἀμός· Ἐν βομφαίᾳ τελευτήσῃ Ἱεροβοάμ, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ.

12. Καὶ εἶπεν Ἀμασίας πρὸς Ἀμός· Ὁ δρῶν, βάδιζε, ἐκχώρησον σὺ εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐκεῖ καταβίου, καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις·

13. εἰς δὲ Βαιθὴλ οὐκ ἔτι προσθήσεις τοῦ προφητεῦσαι, ὅτι ἁγίασμα βασιλέως ἐστὶ, καὶ οἶκος βασιλείας ἐστὶ.

14. Καὶ ἀπεκρίθη Ἀμός, καὶ εἶπε πρὸς Ἀμασίαν· Οὐκ ἤμην προφήτης ἐγὼ, οὐδὲ υἱὸς προφήτου, ἀλλ' ἡ αἰπολὸς ἤμην καὶ κνίζων συκάμινα.

15. Καὶ ἀνελαβὲ με Κύριος ἐκ τῶν προβάτων, καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Βάδιζε, καὶ προφήτευσον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ.

16. Καὶ νῦν ἀκουε λόγον Κυρίου. Σὺ λέγεις· Μὴ προφήτευσεν ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ μὴ ὀχλαγωγῆσης ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ.

17. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἡ γυνὴ σου ἐν τῇ πόλει πορνεύσει. καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐν βομφαίᾳ πεσοῦνται, καὶ ἡ γῆ σου ἐν σχοινίῳ καταμετρηθήσεται, καὶ σὺ ἐν γῇ ἀκαθάρτῳ τελευτήσῃ· ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Οὕτως ἐδείξέ μοι Κύριος Κύριος. Καὶ ἰδοὺ ἄγγος ἰξευτοῦ.

2. Καὶ εἶπε· Τί σὺ βλέπεις, Ἀμός; Καὶ εἶπα· Ἄγγος ἰξευτοῦ. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἦκει τὸ πέρας ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, οὐ προσθήσω ἔτι τοῦ παρελθεῖν αὐτόν.

3. Καὶ ὀλοῦξαι τὰ φατώματα τοῦ ναοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος Κύριος. Πολλὸς ὁ πεπτωκὼς ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπιβρίψω σιωπὴν.

4. Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, οἱ ἐκτρίβοντες εἰς τοπρῶι πένητα, καὶ καταδυναστεύοντες πτωχοὺς ἀπὸ τῆς γῆς,

5. λέγοντες· Πότε διελεύσεται ὁ μῆν, καὶ ἐμπολήσομεν; Καὶ τὰ σάββατα, καὶ ἀνοίξομεν θησαυρόν, τοῦ ποιῆσαι μέτρον μικρόν, καὶ τοῦ μεγαλύναι στάθμιον, καὶ ποιῆσαι ζυγὸν ἀδίκον,

6. τοῦ κτᾶσθαι ἐν ἀργυρίῳ καὶ πτωχοὺς καὶ πένητα ἀντὶ ὑποδημάτων, καὶ ἀπὸ παντὸς γεννήματος ἐμπορεύσμεθα;

7. Ὁμνύει Κύριος κατὰ τῆς υπερηφανίας Ἰακώβ, εἰ ἐπιλησθήσεται εἰς νίκας πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν.

8. Καὶ ἐπὶ τοὺς οὐ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ πενήσεις πᾶς ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀναθήσεται ὡς ποταμοὶ συντέλεια, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου;

8. Et dixit Dominus ad me : Quid tu vides, Amos? Et dixi : Adamantem. Et dixit Dominus ad me : Ecce ego impono adamantem in medio populi mei Israel, nequaquam ultra addam ut pertranseam eum.

9. Et dissipabuntur aræ risus, et sacrificia Israel desolabuntur, et consurgam super domum Jeroboam in gladio.

10. Et misit Amasias sacerdos Bethel ad Jeroboam regem Israel, dicens : Congregationes facit contra te Amos in medio domus Israel, non poterit terra sustinere omnes sermones ejus.

11. Hæc enim dicit Amos : In gladio morietur Jeroboam, Israel autem captivus ducetur de terra sua.

12. Et dixit Amasias ad Amos : Qui vides, egredere, recede tu in terram Juda, et ibi vive, et ibi prophetabis :

13. in Bethel autem non adjicies ultra prophetare, quia sanctificatio regis est, et domus regni est.

14. Et respondit Amos, et dixit ad Amasiam : Non eram propheta ego, neque filius prophetæ, sed pastor eram et vellicans sycamina.

15. Et tulit me Dominus ex ovibus, et dixit Dominus ad me : Vade, et prophetiza super populum meum Israel.

16. Et nunc audi sermonem Domini. Tu dicis : Noli prophetare super Israel, et ne congreges turbas contra domum Jacob.

17. Propterea hæc dicit Dominus : Uxor tua in civitate fornicabitur, et filii tui et filiæ tuæ in gladio cadent, et terra tua in funiculo dimensurabitur, et tu in terra immunda morieris : Israel autem captivus ducetur de terra sua.

CAPUT VIII.

1. Sic ostendit mihi Dominus Dominus. Et ecce vas aucupis.

2. Et dixit : Quid tu vides, Amos? Et dixi : Vas aucupis. Et dixit Dominus ad me : Venit finis super populum meum Israel, non addam ultra ut pertranseam eum.

3. Et ululabunt laquearia templi in die illa, dicit Dominus Dominus. Multi cadentes erunt in omni loco, injiciam silentium.

4. Audite nunc hæc, qui conteritis mane pauperem, et opprimitis egenos de terra,

5. dicentes : Quando pertransibit mensis, et negotiabitur? Et sabbata, et aperiemus thesaurum, ut faciamus mensuram parvam, et pondus magnum, et faciamus stateram iniquam,

6. ut possideamus in pecunia et pauperes et egenum pro calceamentis, et de omni genimine negotiabitur?

7. Jurat Dominus contra superbiam Jacob, si obliviscetur in finem omnia opera vestra.

8. Et super his non conturbabitur terra, et lugebit omnis habitator ejus, et ascendet quasi flumen consummatio, et descendet quasi fluvius Ægypti?

9. Καί ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος Κύριος, δύσεται ὁ ἥλιος μεσημέριας, καὶ συσκοτάσει ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ τὸ φῶς,

10. καὶ μεταστρέψω τὰς ἐορτὰς ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πάσας τὰς ὡδὰς ὑμῶν εἰς θρήνον, καὶ ἀναβιβῶ ἐπὶ πᾶσαν ὁσφὺν σάκκον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα· καὶ θήσομαι αὐτὸν ὡς πένθος ἀγαπητοῦ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ὡς ἡμέραν ὀδύνης.

11. Ἴδου ἡμέραι ἐρχονται, λέγει Κύριος, καὶ ἐξαποστελῶ λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, οὗ λιμὸν ἄρτων οὐδὲ δίψαν ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι τὸν λόγον Κυρίου.

12. Καὶ σαλευθήσονται ὕδατα ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ βορρᾶ ἕως ἀνατολῶν περιδραμῶνται ζητοῦντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν.

13. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψουσιν αἱ παρθένοι αἱ καλαί, καὶ οἱ νεανίσκοι ἐν δίψει,

14. οἱ ὁμνύοντες κατὰ τοῦ ἱσασμοῦ Σαμαρείας, καὶ οἱ λέγοντες· Ζῇ ὁ Θεός σου, Δάν, καὶ ζῇ ὁ Θεός σου, Βηρσαβέ· καὶ πεσοῦνται, καὶ οὐ μὴ ἀναστῶσιν ἔτι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Εἶδον τὸν Κύριον ἐφεστῶτα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ εἶπε· Πάταξον ἐπὶ τὸ ἱερόν, καὶ σεισθήσεται τὰ πρόπυλα, καὶ διάκοπον εἰς κεφαλὰς πάντων. Καὶ τοὺς καταλοιποὺς αὐτῶν ἐν βομφαίᾳ ἀποκτενεῖ· οὐ μὴ διαφύγῃ ἐξ αὐτῶν φεύγων, καὶ οὐ μὴ διασωθῇ ἐξ αὐτῶν ἀνασωζόμενος.

2. Ἐὰν κατακρυβῶσιν εἰς ἔδου, ἐκεῖθεν ἡ χεὶρ μου ἀναστήσει αὐτούς· καὶ ἐὰν ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανόν, ἐκεῖθεν καταξῶ αὐτούς.

3. Ἐὰν ἐγκατακρυβῶσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Καρμὴλου, ἐκεῖθεν ἐξερευνήσω καὶ λήψομαι αὐτούς· καὶ ἐὰν καταδύσωσιν ἐξ ὀφθαλμῶν μου εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῷ δράκοντι, καὶ δέξεται αὐτούς.

4. καὶ ἐὰν πορευθῶσιν ἐν αἰχμαλωσίᾳ πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῇ βομφαίᾳ, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. Καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτούς εἰς κακὰ, καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ.

5. Καὶ Κύριος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐφαπτόμενος τῆς γῆς, καὶ σαλεύων αὐτὴν, καὶ πενήσουςι πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν, καὶ ἀναβήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια αὐτῆς, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου.

6. Ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάδασιν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς θεμελιῶν· ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς· Κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτοῦ.

7. Οὐχ ὡς υἱοὶ Αἰθιοπῶν ὑμεῖς ἐστέ ἐμοί, υἱοὶ Ἰσραὴλ; λέγει Κύριος. Οὐ τὸν Ἰσραὴλ ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ τοὺς ἀλλοφύλους ἐκ Καππαδοκίας, καὶ τοὺς Σύρους ἐκ βοθροῦ;

8. Ἴδου οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν ἀμαρτωλῶν, καὶ ἐξαρθῶ αὐτὴν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Πλὴν ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐξαρθῶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, λέγει Κύριος.

9. Διότι ἐγὼ ἐντέλλομαι, καὶ λιχμῆσω ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον λιχμᾶται ἐν τῇ λιχμῷ, καὶ οὐ μὴ πέσῃ σύντριμμα ἐπὶ τὴν γῆν.

10. Ἐν βομφαίᾳ τελευτήσουσι πάντες ἀμαρτωλοὶ

9. Et erit in die illa, dicit Dominus Dominus, occidet sol meridie, et contenebrescet super terram in die lux,

10. et convertam solemnitates vestras in luctum, et omnia cantica vestra in lamentationem, et inducam super omnem lumbum saccum, et super omne caput calvitium : et ponam eum quasi luctum dilecti, et eos qui cum eo sunt quasi diem doloris.

11. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, et emittam famem super terram, non famem panum neque sitim aquæ, sed famem audiendi verbum Domini.

12. Et commovebuntur aquæ de mari usque ad mare, et ab aquilone usque ad orientem circuibunt quærentes verbum Domini, et non invenient.

13. In die illa deficient virgines pulchræ, et juvenes in siti,

14. qui jurant per propitiationem Samariæ, et qui dicunt : Vivit Deus tuus, Dan, et vivit Deus tuus, Bersabe : et cadent, et non resurgent amplius.

CAPUT IX.

1. Vidi Dominum stantem super altare, et dixit : Percute super propitiatorium, et commovebuntur vestibula, et discide in capita omnium. Et reliquos eorum in gladio interficiam : non effugiet ex eis qui fugerit, et non salvabitur ex illis qui fuerit resalvatus.

2. Si absconditi fuerint in inferno, inde manus mea evellet eos : et si ascenderint in cælum, inde detraham illos.

3. Si absconditi fuerint in vertice Carmeli, inde scrutans auferam eos : et si demerserint se ab oculis meis in profunda maris, ibi mandabo draconi, et mordebit eos :

4. et si abierint in captivitatem ante faciem inimicorum suorum, ibi præcipiam gladio, et interficiet eos. Et obfirmabo oculos meos super illos in mala, et non in bona.

5. Et Dominus Dominus Deus omnipotens, qui tangit terram, et commovet eam, et lugebit omnes habitatores ejus, et ascendet sicut fluvius consummatio ejus, et descendet sicut flumen Ægypti.

6. Qui ædificat in cælo ascensionem suam, et promissionem suam super terram fundat : qui vocat aquam maris, et effundit eam super faciem terræ : Dominus omnipotens nomen ei.

7. Nonne ut filii Æthiopum vos estis mihi, filii Israel? dicit Dominus. Nonne Israel eduxi de terra Ægypti, et alienigenas de Cappadocia, et Syros de fovea?

8. Ecce oculi Domini Dei super regnum peccatorum, et auferam illud a facie terræ. Verumtamen non in finem auferam domum Jacob, dicit Dominus.

9. Quia ego præcipio, et ventilabo in cunctis gentibus domum Israel, sicut ventilatur in ventilabro, et non cadet contritio super terram.

10. In gladio morientur omnes peccatores populi mei, qui

λαοῦ μου, οἱ λέγοντες· Οὐ μὴ ἐγγίση, οὐδὲ μὴ γένηται ἐφ' ἡμᾶς τὰ κακά.

11. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς, καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀναστήσω, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτὴν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος·

12. ὅπως ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτοὺς, λέγει Κύριος, ὁ ποιῶν πάντα ταῦτα.

13. Ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχονται, λέγει Κύριος, καὶ καταλήψεται ὁ ἀμητὸς τὸν τρυγητὸν, καὶ περκάσει ἡ σταφυλὴ ἐν τῷ σπέρῳ. Καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμὸν, καὶ πάντες οἱ βουνοὶ σύμφυτοι ἔσονται.

14. Καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδομήσουσι πόλεις τὰς ἠφανισμένας, καὶ κατοικήσουσι, καὶ φυτεύουσιν ἀμπελῶνας, καὶ πίνουνται τὸν οἶνον αὐτῶν, καὶ ποιήσουσι κήπους, καὶ φάγονται τὸν καρπὸν αὐτῶν.

15. Καὶ καταφυτεύω αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ ἐκσπασθῶσιν οὐκέτι ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, λέγει Κύριος ὁ Θεὸς παντοκράτωρ.

dicunt : Non appropinquabit, neque venient super nos mala.

11. In die illa suscitabo tabernaculum David quod ceciderat, et reedificabo ea quæ corruerant ex ipso, et quæ suffossa sunt ex eo suscitabo, et instaurabo illud sicut dies sæculi :

12. ut quærant reliqui hominum et omnes gentes, super quos invocatum est nomen meum super eos, dicit Dominus, faciens hæc omnia.

13. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, et apprehendet messis vindemiam, et maturescet uva in semente. Et stillabunt montes dulcedinem, et omnes colles consiti erunt.

14. Et convertam captivitatem populi mei Israel, et ædificabunt civitates dissipatas, et habitabunt, et plantabunt vineas, et bibent vinum earum, et facient hortos, et comedent fructum eorum.

15. Et plantabo eos super terram suam, et non avellentur amplius de terra quam dedi eis, dicit Dominus Deus omnipotens.

ΜΙΧΑΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Μιχαῖαν τὸν τοῦ Μωρασθεῖ, ἐν ἡμέραις Ἰωάθαμ, καὶ Ἀχαζ, καὶ Ἐζεκίου βασιλέων Ἰούδα, ὑπὲρ ὧν εἶδε περὶ Σαμαρείας καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ.

2. Ἀκούσατε, λαοὶ, λόγους, καὶ προσεχέτω ἡ γῆ, καὶ πάντες οἱ ἐν αὐτῇ. Καὶ ἔσται Κύριος Κύριος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, Κύριος ἐξ οἴκου ἁγίου αὐτοῦ.

3. Διότι ἰδοὺ Κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ καταβήσεται, καὶ ἐπιβήσεται ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς,

4. καὶ σαλευθήσεται τὰ ὄρη ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ αἱ κοιλιάδες ταχέσονται ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς, καὶ ὡς ὕδωρ καταφερόμενον ἐν καταβάσει.

5. Δι' ἀσέβειαν Ἰακώβ πάντα ταῦτα, καὶ δι' ἁμαρτίαν οἴκου Ἰσραὴλ. Τίς ἡ ἀσέβεια τοῦ Ἰακώβ; οὐχ ἡ Σαμάρεια; Καὶ τίς ἡ ἁμαρτία οἴκου Ἰούδα; οὐχ ἡ Ἱερουσαλήμ;

6. Καὶ θήσομαι Σαμάρειαν εἰς ὀπωροφυλάκιον ἀγροῦ, καὶ εἰς φυτεῖαν ἀμπελῶνος, καὶ κατασπάσω εἰς χάος τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὰ θεμέλια αὐτῆς ἀποκαλύψω.

7. Καὶ πάντα τὰ γλυπτὰ αὐτῆς κατακόψουσι, καὶ πάντα τὰ μισθώματα αὐτῆς ἐμπρήσουσιν ἐν πυρὶ, καὶ πάντα τὰ εἰδωλα αὐτῆς θήσομαι εἰς ἀφανισμόν· διότι ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνήγαγε, καὶ ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνέστρεψεν.

8. Ἐνεκεν τούτου κόψεται, καὶ θρηνησεί, πορεύσεται ἀνυπόδετος καὶ γυμνὴ· ποιήσεται κοπετὸν ὡς δρακόντων, καὶ πένθος ὡς θυγατέρων σειρήνων.

MICHÆAS.

CAPUT I.

1. Et factum est verbum Domini ad Michæam Morasthiem, in diebus Joatham, et Achaz, et Ezechiæ regum Juda, de quibus vidit de Samaria et de Jerusalem.

2. Audite, populi, verba, et auscultet terra, et omnes qui sunt in ea. Et erit Dominus Dominus in vobis in testimonium, Dominus ex domo sancta sua.

3. Ecce enim Dominus egreditur de loco suo, et descendet, et ascendet super excelsa terræ,

4. et commovebuntur montes subter eum, et valles tabescent sicut cera a facie ignis, et sicut aqua profluens in descensu.

5. Propter impietatem Jacob omnia hæc, et propter peccatum domus Israel. Quæ est impietas Jacob? nonne Samaria? Et quod est peccatum domus Juda? nonne Jerusalem?

6. Et ponam Samariam in pomorum custodiam in agro, et in plantationem vineæ, et detraham in voraginem lapides ejus, et fundamenta ejus revelabo.

7. Et cuncta sculptilia ejus concident, et omnes mercedes ejus comburent in igni, et cuncta idola ejus ponam in perditionem : quia ex mercedibus fornicationis congregavit, et ex mercedibus fornicationis convertit.

8. Propter hoc planget, et lamentabitur, ibit discalceata et nuda : faciet planctum quasi draconum, et luctum quasi filiarum sirenarum.

9. Ὅτι κατεκράτησεν ἡ πληγὴ αὐτῆς, διότι ἦλθεν ἕως Ἰούδα, καὶ ἤψατο ἕως πύλης λαοῦ μου ἕως Ἱερουσαλήμ.

10. Οἱ ἐν Γέθ, μὴ μεγάλυνεσθε, καὶ οἱ Ἐνακείμ, μὴ ἀνοικοδομεῖτε ἐξ οἴκου κατὰ γέλωτα· γῆν καταπάσαθε κατὰ γέλωτα ὑμῶν·

11. κατοικοῦσα καλῶς τὰς πόλεις αὐτῆς, οὐκ ἐξῆλθε κατοικοῦσα Σενναάρ· κόψασθαι οἶκον ἐχόμενον αὐτῆς, λήφεται ἐξ ὑμῶν πληγὴν ὁδύνης.

12. Τίς ἤρξατο εἰς ἀγαθὰ κατοικοῦσιν ὁδύναι; Ὅτι κατέβη κακὰ παρὰ Κυρίου ἐπὶ πύλας Ἱερουσαλήμ,

13. φόρος ἀρμάτων καὶ ἵππευσόντων. Κατοικοῦσα Λαχεῖς, ἀρχηγὸς ἀμαρτίας αὕτη ἐστὶ τῇ θυγατρὶ Σιών, ὅτι ἐν σοὶ εὐρέθησαν ἀσέβειαί τοῦ Ἰσραὴλ.

14. Διὰ τοῦτο δώσει ἐξαποστελλομένους ἕως κληρονομίας Γέθ, οἴκους ματαίους, εἰς κενὸν ἐγένοντο τοῖς βασιλεῦσιν τοῦ Ἰσραὴλ,

15. ἕως τοὺς κληρονόμους ἀγάγωσι, κατοικοῦσα Λαχεῖς· κληρονομία ἕως Ὀδολλάμ ἤξει, ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς Ἰσραὴλ.

16. Ξύρησαι, καὶ κείραι ἐπὶ τὰ τέκνα τὰ τρυφερά σου· ἐμπλάτνων τὴν χρεῖαν σου ὡς ἀέτος, ὅτι ἡχηλωτεύθησαν ἀπὸ σοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Ἐγένοντο λογιζόμενοι κόπους, καὶ ἐργαζόμενοι κακὰ ἐν ταῖς κοιταῖς αὐτῶν, καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ συνετελούν αὐτά. Διότι οὐκ ἤσαν πρὸς τὸν Θεὸν χεῖρας αὐτῶν·

2. καὶ ἐπεθύμουν ἀγροὺς, καὶ διήρπαζον ὄρπαντους, καὶ οἴκους κατεδυνάστευον, καὶ διήρπαζον ἄνδρα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἄνδρα αὐτὴν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

3. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ λογίζομαι ἐπὶ τὴν φυλὴν ταύτην κακὰ, ἐξ ὧν οὐ μὴ ἄρῃτε τοὺς τραγῆλους ὑμῶν, καὶ οὐκ μὴ πορευθῆτε ὁρθοὶ ἐξαίφνης, ὅτι καιρὸς πονηρὸς ἐστίν.

4. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ληφθήσεται ἐφ' ὑμᾶς παραβολή, καὶ ὁρηθήσεται ὁ θνήσκων ἐν μέλει, λέγων· Ταλαιπωρία ἐταλαιπωρήσαμεν· μερὶς λαοῦ μου κατεμετρήθη ἐν σχοινίῳ, καὶ οὐκ ἦν ὁ κωλύων αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι. Οἱ ἄγροι ὑμῶν διεμερίσθησαν·

5. διὰ τοῦτο οὐκ ἔσται σοὶ βάλλων σχοινίον ἐν κλήρῳ ἐν ἐκκλησίᾳ Κυρίου.

6. Μὴ κλαίετε δακρυσί, μηδὲ δακρυέτωσαν ἐπὶ τοῦτοις. Οὐδὲ γὰρ σπώσεται ὀνειδῆ

7. ἐ λέγων· Οἶκος Ἰακώβ παρώργισε πνεῦμα Κυρίου. Οὐ ταῦτα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐστίν· Οὐχ οἱ λόγοι αὐτοῦ εἰσι καλοὶ μετ' αὐτοῦ· καὶ ὁρθοὶ πεπόμενται;

8. Καὶ ἐμπροσθεν ὁ λαός μου εἰς ἔχθραν ἀντέστη, κατέναντι τῆς εἰρήνης αὐτοῦ. Τὴν δορὰν αὐτοῦ ἐξέδειραν, τοῦ ἀρελῆσθαι ἐλπίδας, συντριμμὸν πολέμου.

9. Ἠγούμενοι λαοῦ μου ἀπορρίψονται ἐκ τῶν οἰκιῶν τρυφῆς αὐτῶν, διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἐξώσθησαν. Ἐγγίστατε ὄρεσιν αἰωνίοις.

10. Ἀνάσθητι καὶ πορεύου, ὅτι οὐκ ἔστι σοὶ αὕτη ἀνάπαυσις ἐνεκεν ἀκαθαρσίας. Διεφθάρητε φθορᾷ,

11. κατεδιώχθητε οὐδενὸς διώκοντος. Πνεῦμα ἔσθησε ψεῦδος, ἐσταλάξῃ σοὶ εἰς οἶνον καὶ μέθυσμα. Καὶ ἔσται, ἐκ τῆς σταγόνος τοῦ λαοῦ τούτου

9. Quia obtinuit plaga ejus, quia venit usque ad Judam et tetigit usque ad portam populi mei usque Jerusalem.

10. Qui in Geth, nolite magnificari, et Enacim, nolite reedificare ex domo in derisum : terra aspergite derisum vestrum :

11. quæ habitas bene civitates ejus, non est egressa habitatrix Sennaar : plangite domum juxta eam, accipiet ex vobis plagam doloris.

12. Quis cœpit in bona ei quæ habitat dolores? Quia descenderunt mala a Domino super portas Jerusalem,

13. sonitus curruum et equitum. Quæ habitas Lachis, princeps peccati hæc est filiæ Sion, quia in te inventæ sunt impietates Israel.

14. Ideo dabit emissarios usque ad hæreditatem Geth, domos vanas, in vanum factæ sunt regibus Israel,

15. donec hæredes adducant, quæ habitas Lachis : hæreditas usque Odollam veniet, gloria filiæ Israel.

16. Decalvare, et detondere super filios delicatos tuos : dilata tonsuram tuam sicut aquila, quoniam captivi ducti sunt ex te.

CAPUT II.

1. Facti sunt cogitantes labores, et operantes mala in cubilibus suis, et simul cum die consummabant ea. Quia non levaverunt ad Deum manus suas :

2. et desiderabant agros, et diripiebant pupillos, et domos opprimebant, et rapiebant virum et domum ejus, et virum et hæreditatem ejus.

3. Propterea hæc dicit Dominus : Ecce ego cogito super tribum istam mala, de quibus non auferetis colla vestra, et non ambulabitis recti subito, quia tempus pessimum est.

4. In die illa sumetur super vos parabola, et plangetur planctus in cantico, dicendo : Miseria miseri facti sumus : pars populi mei dimensa est in funiculo, et non erat qui prohiberet eum ut averteretur. Agri vestri divisi sunt :

5. propter hoc non erit tibi mittens funiculum in hæreditate. In ecclesia Domini

6. nolite flere lacrymis, neque plorent super his. Non enim abjiciet opprobria

7. qui dicit : Domus Jacob ad iram provocavit spiritum Domini. Nonne hæc sunt adinventiones ejus? Nonne sermones ejus boni sunt cum eo? et recti ambulaverunt?

8. Et antea populus meus in inimicitia restitit, contra pacem suam. Pellem ejus excoriaverunt, ut auferrent spem, contritionem belli.

9. Duces populi mei projicientur de domibus deliciarum suarum, propter malas adinventiones suas ejecti sunt. Propinquate montibus æternis.

10. Surge et ambula, quia non est tibi hæc requies propter immunditiam. Consumpti estis corruptione,

11. fugistis nemine persequente. Spiritus statuit mendacium, stillavit tibi in vinum et ebrietatem. Et erit, de stilla populi hujus

12. συναγόμενος συναχθήσεται Ἰακώβ σὺν πᾶσιν. Ἐκδεχόμενος ἐκδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπιτοαυτὸ θήσομαι τὴν ἀποστροφὴν αὐτοῦ. Ὡς πρόβατα ἐν θλίψει, ὡς ποίμνιον ἐν μέσῳ κοίτης αὐτῶν, ἐξαλοῦνται ἐξ ἀνθρώπων.

13. διὰ τῆς διακοπῆς πρὸ προσώπου αὐτῶν. Διέκοψαν, καὶ διῆλθον πύλιν, καὶ ἐξῆλθον δι' αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν πρὸ προσώπου αὐτῶν· ὁ δὲ Κύριος ἡγήσεται αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἐρεῖ· Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, αἱ ἀρχαὶ οἴκου Ἰακώβ, καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου Ἰσραὴλ. Οὐχ ὑμῖν ἐστὶ τοῦ γνῶναι τὸ κρίμα;

2. Μισοῦντες τὰ καλὰ, καὶ ζητοῦντες τὰ πονηρὰ, ἀρπάζοντες τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν.

3. Ὃν τρόπον κατέφαγον τὰς σάρκας τοῦ λαοῦ μου, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν ἐξέδειραν, καὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν συνέθλασαν, καὶ ἐμέλισαν ὡς σάρκας εἰς λέβητα, καὶ ὡς κρέα εἰς χύτρον,

4. οὕτως κεκράζονται πρὸς τὸν Κύριον, καὶ οὐκ εἰσακούσεται αὐτῶν· καὶ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθ' ὧν ἐπονηρεύσαντο ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν ἐπ' αὐτοῦς.

5. Τὰδε λέγει Κύριος ἐπὶ τοὺς προφῆτας τοὺς πλανῶντας τὸν λαόν μου, τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν, καὶ κηρύσσοντας εἰρήνην ἐπ' αὐτὸν, καὶ οὐκ ἐδόθη εἰς τὸ στόμα αὐτῶν, ἤγειραν ἐπ' αὐτὸν πόλεμον.

6. Διὰ τοῦτο νῦν ὑμῖν ἔσται ἐξ ὁράσεως, καὶ σκοτία ἔσται ὑμῖν ἐκ μαντείας, καὶ δύσεται ὁ ἥλιος ἐπὶ τοὺς προφῆτας, καὶ συσκοτάσει ἐπ' αὐτοὺς ἡ ἡμέρα.

7. Καὶ κατασχοινθήσονται οἱ ὀρῶντες τὰ ἐνύπνια, καὶ καταγελασθήσονται οἱ μάντιες, καὶ καταλαλήσουσι κατ' αὐτῶν πάντες αὐτοί, διότι οὐκ ἔσται ὁ ἐπακούων αὐτῶν.

8. Ἐὰν μὴ ἐγὼ ἐμπλήσω ἰσχύϊ ἐν πνεύματι Κυρίου καὶ κρίματος καὶ δυναστείας, τοῦ ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἰακώβ ἀσεβείας αὐτοῦ, καὶ τῷ Ἰσραὴλ ἀμαρτίας αὐτοῦ.

9. Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, οἱ ἡγούμενοι οἴκου Ἰακώβ, καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου Ἰσραὴλ, οἱ βδελυσσόμενοι κρίμα, καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες,

10. οἱ οἰκοδομοῦντες Σιών ἐν αἱμασι, καὶ Ἱερουσαλήμ ἐν ἀδικίαις.

11. Οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς μετὰ δώρων ἔκρινον, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς μετὰ μισθοῦ ἀπεκρίνοντο, καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἐμαντεύοντο, καὶ ἐπὶ τὸν Κύριον ἐπανεπαύοντο, λέγοντες· Οὐχὶ ὁ Κύριος ἐν ἡμῖν ἔστιν; Οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακά.

12. Διὰ τοῦτο δι' ὑμᾶς Σιών ὡς ἀγρὸς ἀροτριάσεται, καὶ Ἱερουσαλήμ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς τὸ ὄρος Κυρίου, ἔτοιμον ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, καὶ μετεωρισθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν. Καὶ σπεύσουσι πρὸς αὐτὸ λαοί,

12. congregandus congregabitur Jacob cum omnibus. Suscipiens suscipiam reliquos de Israel, in idipsum ponam aversionem ejus. Sicut oves in tribulatione, quasi gregem in medio cubilis sui, exilient ex hominibus

13. per divisionem ante faciem eorum. Diviserunt, et transierunt portam, et egressi sunt per eam, et exivit rex eorum ante faciem eorum : Dominus autem princeps erit eorum.

CAPUT III.

1. Et dicet : Audite nunc hæc, principia domus Jacob, et reliqui domus Israel. Nonne vestrum est cognoscere judicium?

2. Qui odio habetis bona, et quæritis mala, diripientes pelles eorum ab eis, et carnes eorum ab ossibus eorum.

3. Sicut devoraverunt carnes populi mei, et pelles eorum ab eis exscoriarunt, et ossa eorum confrugerunt, et conciderunt sicut carnes in lebetes, et sicut carnem in olla,

4. sic clamabunt ad Dominum, et non exaudiet eos : et avertet faciem suam ab eis in tempore illo, eo quod pessime egerunt in adinventionibus suis super eos.

5. Hæc dicit Dominus super prophetas qui seducunt populum meum, qui mordent dentibus suis, et prædicant super eum pacem, et non est data in ore eorum, excitaverunt super eum prælium.

6. Propterea nox vobis erit ex visione, et tenebræ erunt vobis ex divinatione, et occumbet sol super prophetas, et contenebrescet super eos dies.

7. Et confundentur qui vident somnia, et irridebuntur arioli, et loquentur adversum eos omnes isti, quia non erit qui exaudiat eos :

8. nisi ego implevero fortitudinem in spiritu Domini et judicii et potentie, ut annuntiem Jacob impietates ejus, et Israel peccata ejus.

9. Audite nunc hæc, duces domus Jacob, et reliqui domus Israel, qui abominamini judicium, et omnia recta pervertitis,

10. qui ædificatis Sion in sanguinibus, et Jerusalem in iniquitatibus.

11. Duces ejus cum muneribus judicabant, et sacerdotes ejus cum mercede respondebant, et propheta ejus cum pecunia divinabant, et super Dominum requiescebant, dicentes : Nonne Dominus in nobis est? Non venient super nos mala.

12. Idcirco propter vos Sion quasi ager arabitur, et Jerusalem ut custodia pomarii erit, et mons domus in lucum saltus.

CAPUT IV.

1. Et erit in novissimis dierum manifestus mons Domini, præparatus super vertex montium, et elevabitur super colles. Et festinabunt ad eum populi,

2. καὶ πορεύονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἑροῦσι· Δεῦτε, ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Κυρίου, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ· καὶ δείξουσιν ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορεύσόμεθα ἐν ταῖς τρίβους αὐτοῦ· ὅτι ἐκ Σιών ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος Κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ.

3. Καὶ κρινεῖ ἀναμέσον λαῶν πολλῶν, καὶ ἐξελέγξει ἔθνη ἰσχυρὰ ἕως εἰς μακράν· καὶ κατακόψουσι τὰς βομφαίας αὐτῶν εἰς ἄστρον, καὶ τὰ δόρατα αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐκέτι μὴ ἀντάρη ἔθνος ἐπ' ἔθνος βομφαίαν, καὶ οὐκέτι μὴ μάθωσι πολεμεῖν.

4. Καὶ ἀναπαύσεται ἕκαστος ὑποκάτω ἀμπελῶν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος ὑποκάτω συκῆς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφροδῶν, διότι τὸ στόμα Κυρίου παντοκράτορος ἐλάλησε ταῦτα·

5. ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύονται ἕκαστος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ πορεύσόμεθα ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐπέκεινα.

6. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος, συνάξω τὴν συντετριμμένην, καὶ τὴν ἐξωσμένην εἰς δέξομαι, καὶ οὐς ἀπωσάμην.

7. Καὶ θήσομαι τὴν συντετριμμένην εἰς ὑπολειμμα, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰς ἔθνος δυνατὸν, καὶ βασιλεύσει Κύριος ἐπ' αὐτοὺς ἐν ὄρει Σιών ἀπὸ τοῦ νῦν ἕως εἰς τὸν αἰῶνα.

8. Καὶ σὺ πύργος ποιμνίου αὐχμῶδης, θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ σέ ἤξει, καὶ εἰςλευσεται ἡ ἀρχὴ ἡ πρώτη βασιλεία ἐκ Βαβυλῶνος τῇ θυγατρὶ Ἱερουσαλήμ.

9. Καὶ νῦν ἰνατί ἔγνων κακὰ; Μὴ βασιλεὺς οὐκ ἦν σοι, ἢ ἡ βουλὴ σου ἀπώλετο, ὅτι κατεκράτησάν σου ὠδίνες ὡς τικτούσης;

10. Ὡδινε καὶ ἀνδρίζου καὶ ἔγγιζε, θυγάτηρ Σιών, ὡς τικτούσα· διότι νῦν ἐξελεύσῃ ἐκ πόλεως, καὶ κατασκηνώσεις ἐν πεδίῳ, καὶ ἤξεις ἕως Βαβυλῶνος. Ἐκεῖθεν ῥύσεται σε, καὶ ἐκεῖθεν λυτρώσεται σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου.

11. Καὶ νῦν ἐπισυνήχθησαν ἐπὶ σέ ἔθνη πολλὰ, λέγοντες· ἐπιγαρούμεθα, καὶ ἐπόφονται ἐπὶ Σιών οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

12. Αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὸν λογισμὸν Κυρίου, καὶ οὐ συνήκαν τὴν βουλήν αὐτοῦ, ὅτι συνήγαγεν αὐτοὺς ὡς δράγματα θλάων.

13. Ἀνάστηθι, καὶ ἀλόα αὐτοὺς, θυγάτηρ Σιών, ὅτι τὰ κέρατά σου θήσομαι σιδηρὰ, καὶ τὰς ὀπλάς σου θήσομαι χαλκὰς· καὶ κατατῆξεις λαοὺς πολλοὺς, καὶ ἀναθήσεις τῷ Κυρίῳ τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὴν ἰσχύν αὐτῶν τῷ Κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Νῦν ἐμφραχθήσεται θυγάτηρ ἐμφραγμῶ, συνοχὴν ἔταξεν ἐφ' ἡμᾶς, ἐν ῥάβδῳ πατάξουσιν ἐπὶ σιαγόνα τὰς φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ σὺ, Βηθλεὲμ οἶκος Ἐφραθὰ, ὀλιγοστὸς εἶ τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ μοι ἐξελεύσεται, τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξοδοὶ αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος.

3. Διὰ τοῦτο δώσει αὐτοὺς ἕως καιροῦ τικτούσης· τέζεται, καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ.

4. Καὶ στήσεται καὶ ὀφεται, καὶ ποιμανεῖ τὸ πολ-

VETUS TESTAMENTUM. — II.

2. et ibunt gentes multæ et dicent : Venite, ascendamus ad montem Domini, et in domum Dei Jacob : et ostendent nobis viam ejus, et ambulabimus in semitis ejus : quia de Sion exiet lex, et verbum Domini de Jerusalem.

3. Et judicabit inter populos multos, et arguet gentes fortes usque in longinquum : et concident gladios suos in aratra, et hastas suas in falces, et ultra non tollet gens contra gentem gladium, et nequaquam ultra discent bellare.

4. Et requiescet unusquisque sub vite sua, et unusquisque sub ficu sua, et non erit qui exterreat, quia os Domini omnipotentis locutum est hæc :

5. quia omnes populi ibunt unusquisque viam suam, nos autem ibimus in nomine Domini Dei nostri in æternum, et ultra.

6. In die illa, dicit Dominus, congregabo eam quæ contrita est, et eam quæ ejecta fuerat auscipiam, et quos repuleram.

7. Et ponam contritam in reliquias, et repulsam in gentem fortem, et regnabit Dominus super eos in monte Sion ex hoc nunc usque in sæculum.

8. Et tu turris gregis squalens, filia Sion, ad te veniet, et ingreditur principatus primum regnum de Babylone filię Jerusalem.

9. Et nunc quare cognovisti mala? Numquid rex non erat tibi, aut consilium tuum periit, quia obtinuerunt te dolores sicut parturientis?

10. Dole et viriliter age et appropinqua, filia Sion, quasi pariens : quia nunc egredieris de civitate, et habitabis in campo, et venies usque ad Babylonem. Inde liberabit te, et inde redimet te Dominus Deus tuus de manu inimicorum tuorum.

11. Et nunc congregatæ sunt super te gentes multæ, dicentes : Insultabimus, et videbunt in Sion oculi nostri.

12. Ipsi autem nescierunt cogitationem Domini, et non intellexerunt consilium ejus, quia congregavit eos ut manipulos areæ.

13. Surge, et tritura eos, filia Sion, quia cornua tua ponam ferrea, et ungulas tuas ponam aereas : et consumes populos multos, et consecrabis Domino multitudinem eorum, et robur eorum Domino universæ terræ.

CAPUT V.

1. Nunc obstruetur filia obstructione, angustiam posuit super nos, in virga percutient super maxillam tribus Israel.

2. Et tu, Bethleem domus Ephrata, minima es ut sis in millibus Juda. Ex te mihi egredietur, ut sit in principem Israel, et egressus ejus ab initio ex diebus sæculi.

3. Propterea dabit eos usque ad tempus parientis : pariet, et reliquię fratrum eorum revertentur ad filios Israel.

4. Et stabit et videbit, et pascet gregem suum in fortitu-

וניον αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ Κύριος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ ὀνόματος Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν ὑπάρξουσιν· διότι νῦν μεγαλυνήσονται ἕως ἄκρων τῆς γῆς.

6. Καὶ ἔσται αὐτῇ εἰρήνη· Ἀσσοὺρ ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὴν χώραν ὑμῶν, καὶ ἐπεγεγρήσονται ἐπ' αὐτὸν ἐπτά ποιμένες, καὶ ὀκτὼ δῆγματα ἀνθρώπων,

7. καὶ ποιμανοῦσιν τὸν Ἀσσοὺρ ἐν βομφαίᾳ, καὶ τὴν γῆν τοῦ Νεβρώδ ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς· καὶ ῥύσεται ἐκ τοῦ Ἀσσοὺρ ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὰ ὄρια ὑμῶν.

8. Καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς ὄρσος παρὰ Κυρίου πίπτουσα, καὶ ὡς ἄρνες ἐπὶ ἀγρωστί, ὅπως μὴ συναχθῇ μηδεὶς, μηδὲ ὑποστῇ ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων.

9. Καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς λέων ἐν κτήνεσιν ἐν τῷ ὄρμῳ, καὶ ὡς σκύμνος ἐν ποιμνίοις προβάτων, ὃν τρόπον ὅταν διέλθῃ, καὶ διαστείλας ἀρπάσῃ, καὶ μὴ ἦ ὁ ἐξαίρουμένος.

10. Ὡφωθήσεται ἡ χεὶρ σου ἐπὶ τοὺς θλίβοντάς σε, καὶ πάντες οἱ ἐχθροὶ σου ἐξολοθρευθήσονται.

11. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος, ἐξολοθρεύσω τοὺς ἵππους ἐκ μέσου σου, καὶ ἀπολῶ τὰ ἄρματα σου,

12. καὶ ἐξολοθρεύσω τὰς πόλεις τῆς γῆς σου, καὶ ἐξαρθῶ πάντα τὰ ὀχυρώματά σου.

13. Καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ φάρμακά σου ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ ἀποφθεγγόμενοι οὐκ ἔσονται ἐν σοί.

14. Καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτὰ σου, καὶ τὰς στήλας σου ἐκ μέσου σου, καὶ οὐκ ἔτι μὴ προσκυνήσεις τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου,

15. καὶ ἐκκόψω τὰ ἄλση ἐκ μέσου σου, καὶ ἀφανιῶ τὰς πόλεις σου,

16. καὶ ποιήσω ἐν ὄργῃ καὶ ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἀνθ' ὧν οὐκ εἰσέχουσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Ἀκούσατε δὴ λόγον· Κύριος Κύριος εἶπεν· Ἀνάστηθι, κρίθητι πρὸς τὰ ὄρη, καὶ ἀκούσάτωσαν βουνοὶ φωνήν σου.

2. Ἀκούσατε, ὄρη, τὴν κρίσιν τοῦ Κυρίου, καὶ αἱ φάραγγες θεμέλια τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ Κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ διελεγθήσεται.

3. Λαὸς μου, τί ἐποίησά σοι, ἢ τί ἐλύπησά σε, ἢ τί παρηνώχλησά σοι; ἀποκρίθητί μοι.

4. Διότι ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ οἴκου δουλείας ἐλυτρώσαμην σε, καὶ ἐξαπέστειλα πρὸς πρόσωπον σου τὸν Μωσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ Μαρίαμ;

5. Λαὸς μου, μνησθήτι δὴ, τί ἐβουλεύσατο κατὰ σοῦ Βαλαὰ βασιλεὺς Μωὰβ, καὶ τί ἀπεκρίθη αὐτῷ Βαλαὰμ υἱὸς τοῦ Βεὼρ, ἀπὸ τῶν Σχοίνων ἐως τοῦ Γαλαλά, ὅπως γνωσθῇ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Κυρίου.

6. Ἐν τίνι καταλάβω τὸν Κύριον, ἀντιλήψομαι Θεοῦ μου ὑψίστου; Εἰ καταλήψομαι αὐτὸν ἐν δολοκαυτώμασιν, ἐν μύσχοις ἐνιαυσίοις;

7. Εἰ προσδέξεται Κύριος ἐν χιλιᾷσι κριῶν, ἢ ἐν μυριάσι χιμάρων πόνων; Εἰ δὴ πρωτότοκά μου ὑπὲρ ἀσεβείας, καρπὸν κοιλίας μου ὑπὲρ ἁμαρτίας ψυχῆς μου;

dine Dominus, et in gloria nominis Domini Dei sui erunt : quia nunc magnificabuntur usque ad terminos terræ.

5. Et erit hæc pax : Assur quando supervenerit in terram vestram, et quando ascenderit super regionem vestram, et consurgent super eum septem pastores, et octo morsus hominum.

6. et pascent Assur in gladio, et terram Nebrod in fovea ejus : et liberabit de Assur cum venerit super terram vestram, et cum ascenderit super terminos vestros.

7. Et erunt reliquæ Jacob in gentibus in medio populorum multorum quasi ros a Domino cadens, et quasi agni super gramen, ut non congregetur quispiam, neque sit in filiis hominum.

8. Et erunt reliquæ Jacob in gentibus in medio populorum multorum quasi leo in jumentis in saltu, et quasi catulus leonis in gregibus pecorum, quomodo si pertranseat, et dividens rapiat, et non sit qui eruat.

9. Elevabitur manus tua super eos qui tribulant te, et omnes inimici tui perdentur.

10. Et erit in die illa, dicit Dominus, interficiam equos tuos de medio tui, et disperdam currus tuos,

11. et subvertam civitates terræ tuæ, et auferam omnes munitiones tuas.

12. Et auferam veneficia tua de manibus tuis, et qui loquuntur non erunt in te.

13. Et disperdam sculptilia tua, et statuas tuas de medio tui, et ultra non adorabis opera manuum tuarum,

14. et succidam lucos de medio tui, et demoliar civitates tuas,

15. et faciam in ira et furore ultionem in gentibus pro eo quod non exaudierunt.

CAPUT VI.

1. Audite nunc verbum : Dominus Dominus dixit : Surge, judicare apud montes, et audiant colles vocem tuam.

2. Audite, montes, judicium Domini, et valles fundamenta terræ, quia judicium Domino adversus populum suum, et cum Israel judicabitur.

3. Populus meus, quid feci tibi, aut quid contristavi te, aut in quo molestus fui tibi? responde mihi.

4. Quia eduxi te de terra Egypti, et de domo servitutis redemi te, et misi ante faciem tuam Moysem et Aaron et Mariam?

5. Populus meus, recordare nunc, quid cogitaverit adversum te Balac rex Moab, et quid responderit ei Balaam filius Beor, de Schoenis usque ad Galgal, ut cognosceretur justitia Domini.

6. In quo apprehendam Dominum, suscipiam Deum meum excelsum? Si apprehendam eum in holocaustis, in vitulis anniculis?

7. Si suscipiet Dominus in millibus arietum, vel in decem millibus hircorum pinguum? Si dabo primogenita mea pro impietate, fructum ventris mei pro peccato animæ meæ?

8. Εἰ ἀνηγγέλῃ σοι, ἄνθρωπε, τί καλόν; Ἡ τί Κύριος ἐκζητεῖ παρὰ σοῦ, ἀλλ' ἡ τοῦ ποιεῖν κρίμα καὶ ἀγαπᾶν ἔλεον, καὶ ἔτοιμον εἶναι τοῦ πορευέσθαι μετὰ Κυρίου Θεοῦ σου;

9. Φωνὴ Κυρίου τῇ πόλει ἐπικληθήσεται, καὶ σώσει φοβούμενους τὸ ὄνμα αὐτοῦ. Ἄκουε, φυλὴ καὶ τίς κοσμήσει πόλιν;

10. Μὴ πῦρ καὶ οἶκος ἀνόμου θησαυρίζων θησαυροὺς ἀνόμους, καὶ μετὰ ὕβρεως ἀδικίας;

11. Εἰ δικαιοῦνται ἐν ζυγῷ ἄνομος, καὶ ἐν μαρτίπῳ στάθμια δόλου,

12. ἐξ ὧν τὸν πλοῦτον αὐτῶν ἀσεβείας ἐπλησαν, καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν ἐλάλουν ψεύδη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν ὑψώθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν;

13. Καὶ ἐγὼ ἄρξομαι τοῦ πατάξαι σε, ἀφανῶ σε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου.

14. Σὺ φάγεσαι, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇς καὶ συσκοτᾷς ἐν σοὶ, καὶ ἐκνεύσει, καὶ οὐ μὴ διασωθῇς καὶ ὅσοι ἀν διασωθῶσιν, εἰς βομφαίαν παραδοθήσονται.

15. Σὺ σπερεῖς, καὶ οὐ μὴ ἀμύγῃς· σὺ πνέσεις ἐλαίαν, καὶ οὐ μὴ ἀλείψῃ ἐλαίον, καὶ οἶνον, καὶ οὐ μὴ πίητε, καὶ ἀφανισθήσεται νόμιμα λαοῦ μου.

16. Καὶ ἐρύλαξας τὰ δικαιώματα Ζαμβρί, καὶ πάντα τὰ ἔργα οἴκου Ἀγαάθ, καὶ ἐπορεύθητε ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ὅπως παραδῶ σε εἰς ἀφανισμόν, καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν εἰς συρισμόν, καὶ ὀνειδῇ λαῶν λήψετε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Οἱμοι, ὅτι ἐγενήθη ὡς συνάγων καλᾶμην ἐν ἀμνητῶν, καὶ ὡς ἐπιφυλλίδα ἐν τρυγητῶν, οὐχ ὑπάρχοντος βότρου τοῦ φαιεῖν τὰ πρωτόγονα. Οἱμοι, ψυχὴ,

2. ὅτι ἀπολώλεν εὐσεβῆς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατορθῶν ἐν ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρχει. Πάντες εἰς αἵματα διακάζονται, ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐκθλίβουσιν ἐκ θλίβῃ,

3. ἐπὶ τὸ κακὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐτοιμάζουσιν. Ὁ ἄρχων αἰτεῖ, καὶ ὁ κριτὴς εἰρηνικοὺς λόγους ἐλάλησε, καταθύμιον ψυχῆς αὐτοῦ ἐστίν. Καὶ ἐξελούμαι τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν,

4. ὡς σῆς ἐκτρώγων, καὶ βαδίζων ἐπὶ κανόνος ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς. Οὐαὶ, αἱ ἐκδικήσεις σου ἤκαστι, νῦν ἔσονται κλαυθμοὶ αὐτῶν.

5. Μὴ καταπιστεύετε ἐν φίλοις, καὶ μὴ ἐλπίζετε ἐπὶ ἡγουμένοις, ἀπὸ τῆς συγκοίτου σου φύλαξαι τοῦ ἀναθέσθαι τι αὐτῇ.

6. Διότι υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα, θυγάτηρ ἐπαναστήσεται ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς, ἐχθροὶ πάντες ἀνδρὸς οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

7. Ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν Κύριον ἐπιβλέψομαι, ὑπομενῶ ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρὶ μου, εἰσακούσεται μου ὁ Θεός μου.

8. Μὴ ἐπιχαιρέ μοι, ἡ ἐχθρά μου, ὅτι πέπτωκα, καὶ ἀναστήσομαι· διότι ἐὰν καθίσω ἐν τῷ σκότει, Κύριος φωτίζει μοι.

9. Ὅργην Κυρίου ὑποίσω, ὅτι ἤμαρτον αὐτῷ, ἕως τοῦ δικαιῶσαι αὐτὸν τὴν δίκην μου. Καὶ ποιήσει τὸ κρίμά μου, καὶ ἐξάξει με εἰς τὸ φῶς· ὁψομαι τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ,

8. Si annuntiatum est tibi, homo, quid bonum? Aut quid Dominus quærat a te, nisi ut facias iudicium et diligas misericordiam, et paratus sis ambulare cum Domino Deo tuo?

9. Vox Domini civitati clamabit, et salvabit timentes nomen ejus. Audi, tribus : et quis ornabit civitatem?

10. Numquid ignis et domus iniqui thesaurizans thesauros iniquos, et cum contumelia injurias?

11. Si justificabitur in statera iniquus, et in sacculo pondera fraudulenta,

12. de quibus divitias suas impietatis repleverunt, et qui habitant in ea locuti sunt mendacia, et lingua eorum exaltata est in ore eorum?

13. Et ego incipiam percutere te, delebo te in peccatis tuis.

14. Tu comedes, et non saturaberis : et contenebrescet in te, et declinabit, et non salvaberis : et quicumque salvati fuerint, gladio tradentur.

15. Tu seminabis, et non metes : tu premes olivam, et non ungeris oleo, et vinum, et non bibetis, et dissipabuntur legitima populi mei.

16. Et custodisti justificationes Zambri, et omnia opera domus Achaab, et ambulastis in viis eorum, ut traderem te in perditionem, et habitatores ejus in sibilum, et opprobria populorum accipietis.

CAPUT VII.

1. Væ mihi, quia factus sum sicut qui congregat stipulam in messe, et sicut racemum in vindemia, cum non sit botrus ad comedendum primitiva. Væ mihi, anima,

2. quia periit pius de terra, et qui corrigat in hominibus non est. Omnes in sanguines judicantur, unusquisque proximum suum tribulat tribulatione,

3. in malum manus suas præparant. Princeps postulat, et judex verba pacifica locutus est, desiderium animæ suæ est. Et auferam bona eorum,

4. quasi tineæ comedens, et ambulans super regulam in die speculationis. Væ! ultiones tuæ venerunt, nunc erunt fletus eorum.

5. Nolite credere in amicis, neque speretis in ducibus, ab ea quæ cubat tecum cave concredere quicquam ei.

6. Quia filius contumeliam facit patri, filia insurgit adversus matrem suam, nurus contra socrum suam, inimici omnes viri domestici ejus.

7. Ego autem in Dominum intuebor, exspectabo Deum salvatorem meum, exaudiet me Deus meus.

8. Ne insultes mihi, inimica mea, quia cecidi, et resurgam : quia si sedero in tenebris, Dominus illuminabit me.

9. Iram Domini sustinebo, quia peccavi ei, donec ipse justificet causam meam. Et faciet iudicium meum, et educet me in lucem : videbo justitiam ejus,

10. καὶ ὄψεται ἡ ἐχθρά μου, καὶ περιβαλεῖται αἰσχύνῃ ἡ λέγουσα· Πού Κύριος ὁ Θεός σου; Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ σὺνταξίν σου, νῦν ἔσται εἰς καταπάτημα ὡς πηλὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς.

11. Ἡμέρα ἀλοικῆς πλίνθου, ἐξάλειψίς σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἀποτρίβεται νόμισμά σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη.

12. Καὶ αἱ πόλεις σου ἤξουσιν εἰς ὁμαλισμὸν, καὶ εἰς διαμερισμὸν Ἀσσυρίων, καὶ αἱ πόλεις σου αἱ ὀχυραὶ εἰς διαμερισμὸν ἀπὸ Τύρου ἕως τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ὄρους ἕως τοῦ ὄρους.

13. Καὶ ἔσται ἡ γῆ εἰς ἀφανισμὸν σὺν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, ἀπὸ καρπῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν.

14. Ποίμαινε λαὸν σου ἐν βράδῳ σου, πρόβατα κληρονομίας σου, κατασκηνούοντας καθ' ἑαυτοὺς δρυμὸν ἐν μέσῳ τοῦ Καρμὴλου· νεμῆσονται τὴν Βασανίτιν, καὶ τὴν Γαλααδίτιν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος,

15. καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐξοδίας σου ἐξ Αἰγύπτου. Ὁψέσθαι θαυμαστὰ,

16. ὄψονται ἔθνη καὶ καταισχυνθήσονται καὶ ἐκ πάσης τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἐπιθήσουσι χεῖρας ἐπὶ τὸ στόμα αὐτῶν, τὰ ὦτα αὐτῶν ἀποκωφωθήσεται,

17. λείξουσιν χοῦν ὡς ὄφις σύροντες γῆν, συγχυθήσονται ἐν συγκλεισμῷ αὐτῶν· ἐπὶ τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν ἐκστήσονται, καὶ φοβηθήσονται ἀπὸ σοῦ.

18. Τίς Θεός ὡς περ σὺ, ἐξαίρων ἀνομίας, καὶ ὑπερβαίνων ἀσεβείας τοῖς καταλοιποῖς τῆς κληρονομίας αὐτοῦ; Καὶ οὐ συνέσχεν εἰς μαρτύριον ὄργην αὐτοῦ, ὅτι θελητὴς ἔλεους ἐστίν.

19. Ἐπιστρέψει, καὶ οἰκτιρήσει ἡμᾶς, καταδύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν, καὶ ἀποβρίψει εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.

20. Δώσει εἰς ἀλήθειαν τῷ Ἰακώβ, ἔλεον τῷ Ἀβραάμ, καθότι ὥμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν, κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἐμπροσθεν.

10. et videbit inimica mea, et operietur confusione quæ dicit: Ubi est Dominus Deus tuus? Oculi mei videbunt eam, nunc erit in conculcationem sicut lutum in viis.

11. Dies lituræ lateris, deletio tua dies illa, et atteret legitima tua dies illa.

12. Et urbes tuæ venient in complanationem, et in divisionem Assyriorum, et civitates tuæ munitæ in divisionem a Tyro usque ad flumen, et a mari usque ad mare, et de monte usque ad montem.

13. Et erit terra in dissipationem cum habitatoribus suis, propter fructus adinventionum eorum.

14. Pasce populum tuum in virga tua, oves hæreditatis tuæ, habitantes seorsum in saltu in medio Carmeli: pascentur Basanitin, et Galaaditin sicut dies sæculi,

15. et juxta dies egressionis tuæ de Ægypto. Videte mirabilia,

16. videbunt gentes et confundentur et ex omni fortitudine sua, imponent manus super os suum, aures eorum surdæ erunt,

17. lingent hæmum sicut serpentes quæ trahunt terram, turbabuntur in conclusione sua: super Domino Deo nostro formidabunt, et timebunt a te.

18. Quis Deus sicut tu, auferens iniquitates, et transcendens impietates his qui reliqui sunt de hæreditate tua? Et non tenuit in testimonium iram suam, quia cupidus misericordiæ est.

19. Revertetur, et miserebitur nostri, demerget peccata nostra, et projiciet in profunda maris omnia peccata nostra.

20. Dabit in veritatem Jacob, misericordiam Abraham, sicut jurasti patribus nostris, juxta dies priores.

ΙΩΗΛ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Λόγος Κυρίου, ὃς ἐγενήθη πρὸς Ἰωὴλ τὸν τοῦ Βαθουὴλ.

2. Ἀκούσατε ταῦτα, οἱ πρεσβύτεροι, καὶ ἐνωτίσαθε, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν· εἰ γέγονε τοιαῦτα ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑμῶν;

3. Ὑπὲρ αὐτῶν, τοῖς τέκνοις ὑμῶν διηγῆσασθε, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν.

4. Τὰ κατάλοιπα τῆς ἀμπης κατέφαγεν ἡ ἀκρίς, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς ἀκρίδος κατέφαγεν ὁ βρούχος, καὶ τὰ κατάλοιπα τοῦ βρούχου κατέφαγεν ἡ ἐρυσίβη.

5. Ἐκνήψατε, οἱ μεθύοντες ἐξ οἴνου αὐτῶν, καὶ κλαύσατε· θρηνήσατε, πάντες οἱ πίνοντες οἶνον εἰς μέθην, ὅτι ἐξήρθη ἐκ στόματος ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ γὰρ.

JOEL.

CAPUT I.

1. Verbum Domini, quod factum est ad Joel filium Bathuel.

2. Audite hæc, senes, et auribus percipite, omnes habitatores terræ: si facta sunt talia in diebus vestris, aut in diebus patrum vestrorum?

3. Pro his, filiis vestris narrate, et filii vestri filiis suis, et filii eorum in generationem alteram.

4. Residua erucæ comedit locusta, et residua locustæ comedit bruchus, et residua bruchi comedit rubigo.

5. Evigilate, qui ebrii estis ex vino vestro, et plorate: plangite, omnes qui bibitis vinum ad ebrietatem, quoniam ablutum est de ore vestro gaudium et lætitia.

6. Ὅτι ἔθνος ἀνέβη ἐπὶ τὴν γῆν μου ἰσχυρὸν καὶ ἀναρθρήμον· οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ὀδόντες λέοντος, καὶ αἱ μῦλαι αὐτοῦ σκύμνου.

7. Ἔθετο τὴν ἄμπελόν μου εἰς ἀφανισμόν, καὶ τὰς συκᾶς μου εἰς συγχλάσμον. Ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν αὐτήν, καὶ ἐρρίψεν· ἔλεύκανε τὰ κλήματα αὐτῆς.

8. Ὁρήνησον πρὸς με ὑπὲρ νόμφην περιεωσμένην σάκκον, ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν.

9. Ἐξῆρται θυσία καὶ σπονδή ἐξ οἴκου Κυρίου. Πενθεῖτε, οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ Κυρίου,

10. ὅτι τεταλαιπώρηκε τὰ πεδία· πενθεῖτω ἡ γῆ, ὅτι τεταλαιπώρηκε σίτος, ἐξηράνθη ὄϊνος, ὠλιγώθη ἔλαιον,

11. ἐξηράνθησαν γεωργοί. Ὁρνεῖτε κτήματα ὑπὲρ πυροῦ καὶ κριθῆς, ὅτι ἀπόλωλε τρυγητὸς ἐξ ἄγρου,

12. ἡ ἄμπελος ἐξηράνθη, καὶ αἱ συκαὶ ὠλιγώθησαν. Ῥοὰ, καὶ φοῖνιξ, καὶ μῆλον, καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἄγρου ἐξηράνθησαν, ὅτι ἥσυχναν χαρὰν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

13. Περιζώσασθε καὶ κόπτεσθε, οἱ ἱερεῖς, ὀρνεῖτε, οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ· εἰσελθετε, ὑπνώσατε ἐν σάκκοις, λειτουργοῦντες Θεῷ, ὅτι ἀπέσχηκεν ἐξ οἴκου Θεοῦ ὑμῶν θυσία καὶ σπονδή.

14. Ἀγιάσατε νηστεῖαν, κηρύξατε θεραπείαν, συναγάγετε πρεσβυτέρους, πάντας κατοικοῦντας γῆν εἰς οἶκον Θεοῦ ὑμῶν, καὶ κεκραῖετε πρὸς Κύριον ἐκτενῶς·

15. Οἱμοί, οἱμοί, οἱμοί εἰς ἡμέραν, ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα Κυρίου, καὶ ὡς ταλαιπωρία ἐκ ταλαιπωρίας ἥξει.

16. Κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν βρώματα ἐξωλοθρεύθη, ἐξ οἴκου Θεοῦ ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά.

17. Ἐσχίρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτναις αὐτῶν, ἠφανίσθησαν θησαυροί, κατεσκάφησαν ληνοί, ὅτι ἐξηράνθη σίτος.

18. Τί ἀποθήσομεν ἑαυτοῖς; Ἐκλαυσαν βουκόλια βοῶν, ὅτι οὐχ ὑπῆρχε νομὴ αὐτοῖς, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων ἠφανίσθησαν.

19. Πρὸς σέ, Κύριε, βοήσομαι, ὅτι πῦρ ἀνήλωσε τὰ ὠραῖα τῆς ἐρήμου, καὶ φλόξ ἀνῆψε πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἄγρου,

20. καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου ἀνέβλεψαν πρὸς σέ, ὅτι ἐξηράνθησαν ἀφέσεις ὑδάτων, καὶ πῦρ κατέφαγε τὰ ὠραῖα τῆς ἐρήμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Σαλπίζετε σάλπιγγι ἐν Σιών, κηρύξατε ἐν ὄρει ἀγίῳ μου, καὶ συγχυθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, διότι πάρεστιν ἡμέρα Κυρίου, ὅτι ἐγγὺς

2. ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ἡμέρα νεφέλης καὶ διμύχλης. Ὡς ὄρρος χυθίσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολλὸς καὶ ἰσχυρὸς, ὅμοιος αὐτῷ οὐ γέγονεν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ μετ' αὐτὸν οὐ προστεθήσεται ἕως ἐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν.

3. Τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πῦρ ἀναλίσκον, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ ἀναπτομένη φλόξ. Ὡς παράδεισος τρυφῆς ἡ γῆ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τὰ ὀπίσθεν αὐτοῦ πεδὶον ἀφανισμοῦ, καὶ ἀνασχωόμενος οὐκ ἔσται αὐτῷ.

4. Ὡς ὄρασις ἵππων ἡ ὄρασις αὐτῶν, καὶ ὡς ἵππεῖς οὕτως καταδιώχονται.

6. Quia gens ascendit super terram meam fortis et innumerabilis : dentes ejus dentes leonis, et molares ejus catuli leonis.

7. Posuit vineam meam in dissipationem, et ficus meas in confractionem. Scrutans scrutatus est eam, et projecit : dealbavit ramos ejus.

8. Plange ad me super sponsam accinctam cilicio, super virum suum virgineum.

9. Ablatum est sacrificium et libatio de domo Domini. Lugeat, sacerdotes, qui ministratis altari Domini,

10. quoniam desolati sunt campi : lugeat terra, quoniam afflictum est triticum, aruit vinum, imminutum est oleum,

11. aruerunt agricolæ. Lugeat possessiones pro frumento et hordeo, quia perii vindemia de agro,

12. vinea aruit, et ficus imminutæ sunt. Malo granatum, et palma, et malum, et omnia ligna agri arefacta sunt, quoniam confuderunt gaudium filii hominum.

13. Accingite vos et plangite, sacerdotes, lamentamini, qui ministratis altari : ingredimini, dormite in saccis, ministri Dei, quoniam deficit de domo Dei vestri sacrificium et libatio.

14. Sanctificate jejunium, prædicate curationem, congregare senes, omnes habitatores terræ in domum Dei vestri, et clamate ad Dominum vehementer :

15. Heu mihi ! heu mihi ! heu mihi in die ! quoniam juxta est dies Domini, et quasi miseria de miseria veniet.

16. Ante oculos vestros alimenta perierunt, de domo Dei nostri lætitia et gaudium.

17. Subultaverunt vituli in præsepibus suis, dissipati sunt thesauri, suffossa sunt torcularia, quia arefactum est triticum.

18. Quid reponemus nobis ? Fleverunt armenta boum, quia non erant pascua eis, et greges ovium disperierunt,

19. Ad te, Domine, clamabo, quoniam ignis consumpsit speciosa deserti, et flamma succendit omnia ligna agri,

20. et jumenta campi suspexerunt ad te, quoniam arefactæ sunt emissiones aquarum, et ignis devoravit speciosa deserti.

CAPUT II.

1. Canite tuba in Sion, prædicate in monte sancto meo, et conturbentur omnes habitatores terræ, quoniam adest dies Domini, quoniam juxta est

2. dies tenebrarum et caliginis, dies nubis et nebulæ. Sicut mane fundetur super montes populus multus et fortis, similis ei non fuit a sæculo, et post eum non adjicietur usque ad annos in generationes generationum.

3. Quæ ante eum consumens ignis, et quæ post eum flamma succensa. Sicut paradus voluptatis terra ante faciem ejus, et posteriora illius sicut campus solitudinis, et qui salvetur non erit ei.

4. Sicut aspectus equorum aspectus eorum, et sicut equites sic persequentur.

6. Ὡς φωνὴ ἀρμάτων ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐξαλοῦνται, καὶ ὡς φωνὴ φλογὸς πυρὸς κατεσθίουσῃς καλάμην, καὶ ὡς λαὸς πολλὸς καὶ ἰσχυρὸς παρατασσόμενος εἰς πόλεμον.

6. Ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ συντριβήσονται λαοὶ, πᾶν πρόσωπον ὡς πρόσκαιμα χύτρας.

7. Ὡς μαχίται δραμοῦνται, καὶ ὡς ἄνδρες πολεμιστὰ ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ τεῖχη, καὶ ἕκαστος ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ πορεύσεται, καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνωσι τὰς τρίβους αὐτῶν,

8. καὶ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὐκ ἀφείσεται. Καταβαρυνόμενοι ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν πορεύσονται, καὶ ἐν τοῖς βέλεσιν αὐτῶν πεσοῦνται, καὶ οὐ μὴ συντελεσθῶσι.

9. Τῆς πόλεως ἐπιλήψονται, καὶ ἐπὶ τῶν τειχεῶν δραμοῦνται, καὶ ἐπὶ ταῖς οἰκίαις ἀναβήσονται, καὶ διὰ θυρίδων εἰσελεύσονται ὡς κλέπται.

10. Πρὸ προσώπου αὐτοῦ συγχυθήσεται ἡ γῆ, καὶ σεισθήσεται ὁ οὐρανός· ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσι, καὶ ἄστρα δύσουσιν τὸ φέγγος αὐτῶν.

11. Καὶ Κύριος δώσει φωνὴν αὐτοῦ πρὸ προσώπου δυνάμεως αὐτοῦ, ὅτι πολλὴ ἐστὶ σφόδρα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὅτι ἰσχυρὰ ἔργα λόγων αὐτοῦ, διότι μεγάλη ἡ ἡμέρα Κυρίου, ἐπιφανὴς σφόδρα, καὶ τίς ἐστὶ ἱκανὸς αὐτῇ;

12. Καὶ νῦν λέγει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν· Ἐπιστρέψατε πρὸς με ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἐν νηστείᾳ, καὶ ἐν κλαυθμῷ, καὶ ἐν κοπετῷ,

13. καὶ διαβρῆξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, καὶ μὴ τὰ ἱμάτια ὑμῶν. Καὶ ἐπιστράφητε πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ἐστὶ, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις.

14. Τίς οἶδεν εἰ ἐπιστρέψει, καὶ μετανοήσῃ, καὶ ὑπολείψεται ὅπισω αὐτοῦ εὐλογίαν, καὶ θυσίαν, καὶ σπονδὴν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν;

15. Σαλπίζατε σάλπιγγι ἐν Σιών, ἀγιάσατε νηστείαν, κηρύξατε θεραπείαν,

16. συναγάγετε λαόν, ἀγιάσατε ἐκκλησίαν, ἐκλέξασθε πρεσβυτέρους, санаγάγετε νήπια θηλαζόντα μαστοὺς, ἐξελέθτω νυμφίος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ καὶ νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς.

17. Ἀναμέσον τῆς κρηπίδος τοῦ θυσιαστηρίου κλαύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐροῦσι· Φεῖσαι, Κύριε, τοῦ λαοῦ σου, καὶ μὴ ὀφῇς τὴν κληρονομίαν σου εἰς ὄνειδος, τοῦ κατάρχει αὐτῶν ἔθνη, ὅπως μὴ εἴπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι· Ποῦ ἐστὶν ὁ Θεὸς αὐτῶν;

18. Καὶ ἐξήλωσε Κύριος τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

19. Καὶ ἀπεκρίθη Κύριος, καὶ εἶπε τῷ λαῷ αὐτοῦ· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω ὑμῖν τὸν σίτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ἐμπλησθήσεσθε αὐτῶν, καὶ οὐ δώσω ὑμῖς οὐκ ἔτι εἰς ὄνειδισμὸν ἐν τοῖς ἔθνεσι·

20. καὶ τὸν ἀπὸ βορρᾶ ἐκδιώξω ἀφ' ὑμῶν, καὶ ἐξώσω αὐτὸν εἰς γῆν ἀνυδρον, καὶ ἀφανίω τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὰ ὅπισω αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην. Καὶ ἀναθήσεται ἡ σαπρία αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ὁ βρόμος αὐτοῦ, ὅτι ἐμεγάλυνε τὰ ἔργα αὐτοῦ.

21. Θάρσει, γῆ, γαῖρε καὶ εὐφραίνου, ὅτι ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι.

5. Sicut vox quadrigarum super vertices montium exsiliens, et sicut vox flammæ ignis devorantis stipulam, et sicut populus multus et fortis præparatus ad prælium.

6. A facie ejus conterentur populi, omnis vultus sicut audistio ollæ.

7. Sicut pugnatore current, et sicut viri bellatores ascendent super muros, et unusquisque in via sua ambulabit, et non declinabunt a semitis suis,

8. et unusquisque a fratre suo non recedet. Aggravati in armis suis ibunt, et in jaculis suis cadent, et non consumentur.

9. Urbem apprehendent, et super muros current, et super domos ascendent, et per fenestras intrabunt sicut fures.

10. Ante faciem ejus confundetur terra, et commovebitur cælum: sol et luna contenebrabuntur, et stellæ deponent lumen suum.

11. Et Dominus dabit vocem suam ante faciem fortitudinis suæ, quoniam multa sunt nimis castra ejus, quoniam fortia opera sermonum illius, quia magna dies Domini, illustris nimis, et quis erit sufficiens ad eam?

12. Et nunc dicit Dominus Deus vester: Convertimini ad me ex toto corde vestro, et in jejunio, et in fletu, et in planctu,

13. et scindite corda vestra, et non vestimenta vestra. Et convertimini ad Dominum Deum vestrum, quia misericors et miserator est, patiens et multæ misericordiæ, et poenitens super malitiis.

14. Quis novit si revertatur, et poeniteat, et relinquat post se benedictionem, et sacrificium, et libamen Domino Deo vestro?

15. Clangite tuba in Sion, sanctificate jejunium, prædicate curationem,

16. congregate populum, sanctificate ecclesiam, eligite senes, congregate parvulos sugentes ubera, egrediatu spon sus de cubili suo et sponsa de thalamo suo.

17. Inter crepidinem altaris plorabunt sacerdotes ministri Domini, et dicent: Parce, Domine, populo tuo, et ne dederis hæreditatem tuam in opprobrium, ut dominentur eorum gentes, ne dicant in nationibus: Ubi est Deus eorum?

18. Et zelatus est Dominus terram suam, et pepercit populo suo.

19. Et respondit Dominus, et dixit populo suo: Ecce ego mitto vobis frumentum et vinum et oleum, et implemini eis, et non dabo vos ultra in opprobrium in gentibus:

20. et eum qui ab aquilone est repellam a vobis, et expellam eum in terram quæ est sine aqua, et disperdam faciem ejus in mare primum, et posteriora ejus in mare novissimum. Et ascendet putredo ejus, et ascendet fœtor ejus, quia magnificavit opera sua.

21. Confide, terra, gaude atque lætare, quia magnificavit Dominus ut faceret.

22. Θαρσείτε, κτήνη τοῦ πεδίου, ὅτι βεβλάσθηκε τὰ πεδία τῆς ἐρήμου, ὅτι ὕλον ἤνεγκε τὸν καρπὸν αὐτοῦ, συκὴ καὶ ἄμπελος ἔδωκαν τὴν ἰσὺν αὐτῶν.

23. Καὶ τὰ τέκνα Σιών, χαίrete καὶ εὐφραίνεσθε ἐπὶ τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, διότι ἔδωκεν ὑμῖν τὰ βρώματα εἰς δικαιοσύνην, καὶ βρέξει ὑμῖν ὕετον πρῶτον καὶ ὅμιμον, καθὼς ἔμπροσθεν,

24. καὶ πλησθήσονται αἱ ἀλωνες σίτου, καὶ ὑπερχυθήσονται αἱ ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου.

25. Καὶ ἀνταποδώσω ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν ὧν κατέφαγεν ἡ ἀχρὶς καὶ ὁ βροῦχος καὶ ἡ ἐρυσίβη καὶ ἡ χάμη· ἡ δύναμίς μου ἡ μεγάλη ἦν ἐξαπέστεila εἰς ὑμᾶς,

26. καὶ φάγεσθε ἐσθίοντες καὶ ἐμπλησθήσεσθε, καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, ὃ ἐποίησε μεθ' ὑμῶν εἰς θαυμασία· καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα.

27. Καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἐγώ εἰμι, καὶ ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλην ἐμοῦ· καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν ἔτι ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα.

28. Καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα, καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν δράσεις ὁφονται.

29. Καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου.

30. Καὶ δώσω τέρατα ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αἶμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ.

31. Ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἶμα, πρὶν ἔλθειν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῇ.

32. Καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται. Ὅτι ἐν τῷ ὄρει Σιών καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔσται ἀνασωζόμενος, καθότι εἶπε Κύριος, καὶ εὐαγγελιζόμενοι οὗς Κύριος προσκέκληται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅταν ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ,

2. καὶ συναῶμαι πάντα τὰ ἔθνη, καὶ κατὰξω αὐτὰ εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ, καὶ διακριθήσομαι πρὸς αὐτοὺς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ μου καὶ τῆς κληρονομίας μου Ἰσραὴλ, οἱ διεσπάρησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὴν γῆν μου κατεδιέλαντο,

3. καὶ ἐπὶ τὸν λαόν μου ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔδωκαν τὰ παιδάρια πόρνας, καὶ τὰ χοράσια ἐπώλουν ἀντὶ τοῦ οἴνου, καὶ ἔπινον.

4. Καὶ τί ὑμεῖς ἐμοί, Τύρος καὶ Σιδὼν, καὶ πᾶσα Γαλιλαία ἀλλοφύλων; Μὴ ἀνταπόδομα ὑμεῖς ἀνταποδιδότε μοι; ἢ μνησικακεῖτε ὑμεῖς ἐπ' ἐμοί; Ὁξέως καὶ ταχέως ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν,

5. ἀνθ' ὧν τὸ ἀργύριόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου ἐλάβετε, καὶ τὰ ἐπιλεκτά μου τὰ καλὰ εἰσπνέγκατε εἰς τοὺς ναοὺς ὑμῶν,

6. καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα καὶ τοὺς υἱοὺς Ἱερουσαλὴμ ἀπέδοσθε τοῖς υἱοῖς τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἐξώσητε αὐτοὺς ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

22. Confidite, jumenta campi, quoniam germinaverunt campi solitudinis, quia lignum attulit fructum suum, ficus et vitis dederunt fortitudinem suam.

23. Et filii Sion, gaudete atque letamini in Domino Deo vestro, quoniam dedit vobis escas in justitia, et pluit vobis imbrem temporaneum et serotinum, sicut a principio,

24. et replebuntur aræ tritico, et redundabunt torcularia vino et oleo.

25. Et reddam vobis pro annis quos comedit locusta et bruchus et rubigo et eruca : fortitudo mea magna quam misi in vos,

26. et vescemini comedentes et saturabimini, et laudabit nomen Domini Dei vestri, qui fecit vobiscum in mirabilia : et non confundetur populus meus in æternum.

27. Et scietis quia in medio Israel ego sum, et ego Dominus Deus vester, et non est amplius præter me : et non confundetur ultra populus meus in æternum.

28. Et erit post hæc, et effundam de spiritu meo super omnem carnem, et prophetabunt filii vestri et filiae vestrae, et senes vestri somnia somniabunt, et juvenes vestri visiones videbunt.

29. Et super servos meos et super ancillas in diebus illis effundam de spiritu meo.

30. Et dabo prodigia in celo, et super terram sanguinem et ignem et vaporem fumi.

31. Sol convertetur in tenebras, et luna in sanguinem, antequam veniat dies Domini magnus et illustris.

32. Et erit, omnis qui invocaverit nomen Domini salvus erit. Quia in monte Sion et in Jerusalem erit salvatus, sicut dixit Dominus, et evangelizati quos Dominus vocavit.

CAPUT III.

1. Quia ecce ego in diebus illis et in tempore illo, quando convertero captivitatem Juda et Jerusalem,

2. et congregabo omnes gentes, et detraham eas in vallem Josaphat, et disceptabo cum eis ibi pro populo meo et hereditate mea Israel, qui dispersi sunt in gentibus, et terram meam dividerunt,

3. et super populum meum miserunt sortes, et dederunt pueros meretricibus, et puellas vendebant pro vino, et bibebant.

4. Et quid vos mihi, Tyrus et Sidon, et omnis Galilæa alienigenarum? Numquid retributionem vos redditis mihi? aut iram in corde retinetis adversum me? Velociter et cito reddam retributionem vestram in capita vestra,

5. pro eo quod argentum meum et aurum meum tulistis, et electa mea optima intulistis in templa vestra,

6. et filios Juda et filios Jerusalem vendidistis filiis Græcorum, ut ejiceretis eos de finibus suis.

7. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω αὐτοὺς ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἀπέδοσθε αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν,

8. καὶ ἀποδώσωμαι τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν εἰς χεῖρας τῶν υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀποδώσονται αὐτοὺς εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς ἔθνος μακρὰν ἀπέχον, ὅτι Κύριος ἐλάλησε.

9. Κηρύξατε ταῦτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀγιάσατε πόλεμον, ἐξεγείρατε τοὺς μαχητὰς, προσαγάγετε καὶ ἀναβαίνετε, πάντες ἄνδρες πολεμισταί,

10. συγκόψατε τὰ ἄροτρα ὑμῶν εἰς ῥομφαίας, καὶ τὰ δρέπανα ὑμῶν εἰς σειρομάστας. Ὁ ἀδύνατος λεγέτω, ὅτι ἰσχύω ἐγώ.

11. Συναθροίσεσθε καὶ εἰσπορεύεσθε, πάντα τὰ ἔθνη κυκλῶθεν, καὶ συνάχθητε ἐκεῖ· ὁ πρᾶς ἔστω μαχητής.

12. Ἐξεγειρέσθωσαν, ἀναβαινέτωσαν πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ, διότι ἐκεῖ καθιῶ τοῦ διακρίναι πάντα τὰ ἔθνη κυκλῶθεν.

13. Ἐξαποστεύατε δρέπανα, ὅτι παρέστηκεν ὁ τρυγητὸς· εἰσπορεύεσθε, πατεῖτε, διότι πλήρης ἡ ληνός· ὑπερεκχεῖτε τὰ ὑπολήνια, ὅτι πεπλήθυνται τὰ κακὰ αὐτῶν.

14. Ἦχοι ἐξήχησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης, ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα Κυρίου ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης.

15. Ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσι, καὶ οἱ ἀστέρες δύσουσι φέγγος αὐτῶν.

16. Ὁ δὲ Κύριος ἐκ Σιών ἀνακεχαίρεται, καὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, καὶ σεισθήσεται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ· ὁ δὲ Κύριος φείσεται τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνισχύσει τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ.

17. Καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὁ κατασκηνοῦν ἐν Σιών ὄρει ἁγίῳ. Καὶ ἔσται Ἱερουσαλὴμ ἁγία, καὶ ἄλλογενεῖς οὐ διελεύσονται δι' αὐτῆς οὐδέτι.

18. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμὸν, καὶ οἱ βουνοὶ ρυήσονται γάλα, καὶ πᾶσαι αἱ ἀφῆσεις Ἰούδα ρυήσονται ὕδατα, καὶ πηγὴ ἐξ οἴκου Κυρίου ἐξελεύσεται, καὶ ποτιεῖ τὸν χειμάρβρον τῶν σχοίνων.

19. Αἴγυπτος εἰς ἀφανισμόν ἔσται, καὶ ἡ Ἰδουμαία εἰς πεδίον ἀφανισμοῦ ἔσται, ἐξ ἀδικιῶν υἱῶν Ἰούδα, ἀνθ' ὧν ἐξέχεαν αἷμα δίκαιον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.

20. Ἡ δὲ Ἰουδαία εἰς τὸν αἰῶνα κατοικηθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς γενεὰς γενεῶν.

21. Καὶ ἐκλήτσω τὸ αἷμα αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ ἄθω-
ώσω, καὶ Κύριος κατασκηνώσει ἐν Σιών.

7. Et ecce ego suscito eos de loco in quo vendidistis eos ibi, et reddam retributionem vestram in capita vestra,

8. et vendam filios vestros et filias vestras in manus filiorum Juda, et venumdabunt eos in captivitatem genti quæ procul abest, quoniam Dominus locutus est.

9. Prædicate hæc in gentibus, sanctificate bellum, suscitate pugnatore, adducite et ascendite, omnes viri bellatores,

10. concidite aratra vestra in gladios, et falces vestras in lanceas. Infirmus dicat, quia prævaleo ego.

11. Congregamini et introite, omnes gentes per circuitum, et congregamini illuc : mansuetus sit pugnator.

12. Consurgant, ascendant omnes gentes in vallem Josaphat, quia ibi sedebam ut judicem omnes gentes in circuitu.

13. Emitte falces, quoniam adest vindemia : introite, calcate, quia plenum est torcular : supereffundite torcularia, quia repleta sunt mala eorum.

14. Sonitus exauditi sunt in valle judicii, quia juxta est dies Domini in valle judicii.

15. Sol et luna obtenebrabuntur, et stellæ occidere facient splendorem suum.

16. Dominus autem de Sion clamavit, et de Jerusalem dabit vocem suam, et movebitur cælum et terra : Dominus autem parcat populo suo et confortabit filios Israel.

17. Et scietis quia ego Dominus Deus vester, habitans in Sion monte sancto meo. Et erit Jerusalem sancta, et alienigenæ non transibunt per eam amplius.

18. Et erit, in die illa stillabunt montes dulcedinem, et colles fluent lacte, et omnes emissiones Judæ fluent aquis, et fons de domo Domini egredietur, et irrigabit torrentem funicularum.

19. Ægyptus in perditione erit, et Idumæa in campum desolationis erit, ex iniquitatibus filiorum Juda, pro eo quod effuderunt sanguinem justum in terra sua.

20. Judæa autem in æternum habitabitur, et Jerusalem in generationes generationum.

21. Et requiram sanguinem eorum, inultumque esse non patiar, et Dominus habitabit in Sion.

ΟΒΔΙΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ὁρασις Ὁβδίου. Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τῇ Ἰδουμαίᾳ· Ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ Κυρίου, καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν· ἀνάστητε, καὶ ἐξαναστῶμεν ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον.

OBDIU.

CAPUT I.

1. Visio Obdiu. Hæc dicit Dominus Deus Idumææ : Auditu audiavi a Domino, et munitionem in gentes misit : surgite, et consurgamus adversus eam in prælium.

2. Ἴδου ὀλιγοστὸν δέδωκά σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἡτι-
μωμένος εἰ σὺ σφόδρα.

3. Ὑπερηφανία τῆς καρδίας σου ἐπῆρέ σε κατα-
σκηνοῦντα ἐν ταῖς ὁπαῖς τῶν πετρῶν· ὕψων κατοικίαν
αὐτοῦ, λέγων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· Τίς κατάξει με ἐπὶ
τὴν γῆν;

4. Ἐὰν μετεωρισθῇς ὡς ἀέτης, καὶ ἐὰν ἀναμέσων τῶν
ἀστρων θῇς νοσσιάν σου, ἐκεῖθεν κατὰξω σε, λέγει
Κύριος.

5. Εἰ κλέπται εἰσῆλθον πρὸς σέ, ἢ λησταὶ νυκτός,
ποῦ ἂν ἀπεβρίφης; Οὐκ ἂν ἐκλείψαν τὰ ἱκανὰ ἑαυτοῖς;
Καὶ εἰ τρουγητὰ εἰσῆλθον πρὸς σέ, οὐκ ἂν ἐπελείποντο
ἐπιφυλλίδα;

6. Πῶς ἐξερευνήθη Ἡσαῦ, καὶ κατελήφθη τὰ κε-
κρυμμένα αὐτοῦ;

7. Ὅπως τῶν ὀρίων ἐξαπέστειλάν σε· πάντες οἱ ἄνδρες
τῆς διαθήκης σου ἀντέστησάν σοι, ἡδυνάσθησαν πρὸς
σέ ἄνδρες εἰρηνικοί σου, ἔθνησαν ἐνεδρα ὑποκάτω σου,
οὐκ ἔστι σύνεσις αὐτοῖς.

8. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος, ἀπολὼ σοφοὺς
ἐκ τῆς Ἰουμαίας, καὶ σύνεσιν ἐξ ὄρους Ἡσαῦ.

9. Καὶ ποτηθήσονται οἱ μαχηταὶ σου οἱ ἐκ Θαιμάν,
ὅπως ἐξαρθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ἡσαῦ,

10. διὰ τὴν σφαγὴν, καὶ τὴν ἀσέβειαν ἀδελφοῦ σου
Ἰακώβ, καλύψει σε αἰσχύνῃ, καὶ ἐξαρθήσῃ εἰς τὸν
αἰῶνα.

11. Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀντέστης ἐξεναντίας ἐν ἡμέραις
αἰχμαλωτευόντων ἀλλογενῶν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἀλλό-
τριον εἰσῆλθον εἰς πύλας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ
ἐβάλον κλήρους, καὶ σὺ ἦς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν.

12. Καὶ μὴ ἐπίδῃς ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ
ἀλλοτρίων, καὶ μὴ ἐπιχαρῇς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα ἐν
ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν, καὶ μὴ μεγαλοβόρῃ μνηστῆς ἐν
ἡμέρᾳ θλίψεως,

13. μηδὲ εἰσελθῇς εἰς πύλας λαῶν ἐν ἡμέρᾳ πόνων
αὐτῶν, μηδὲ ἐπίδῃς καὶ σὺ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἐν
ἡμέρᾳ ὀλέθρου αὐτῶν, καὶ μὴ συνεπιθῇ ἐπὶ τὴν δύνα-
μιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν,

14. μηδὲ ἐπιστῇς ἐπὶ τὰς διεκβολὰς αὐτῶν, ἐξολο-
θρεῖσαι τοὺς ἀνασωζομένους αὐτῶν, μηδὲ συγκλείσῃς
τοὺς φεύγοντας αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως,

15. διότι ἐγγὺς ἡμέρα Κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.
Ὅν τρόπον ἐποίησας, οὕτως ἔσται σοι. Τὸ ἀνταπόδομά
σου ἀνταποδοθήσεται εἰς κεφαλὴν σου.

16. Διότι, ὃν τρόπον ἔπεις ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου,
πίσνται πάντα τὰ ἔθνη οἶνον· πίονται καὶ καταβήσυν-
ται, καὶ ἔσονται καθὼς οὐχ ὑπάρχοντες.

17. Ἐν δὲ τῷ ὄρει Σιών ἔσται σωτηρία, καὶ ἔσται
ἅγιον· καὶ κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος Ἰακώβ τοὺς
κατακληρονομήσαντας αὐτούς.

18. Καὶ ἔσται ὁ οἶκος Ἰακώβ πῦρ, ὁ δὲ οἶκος Ἰωσήφ
φλόξ, ὁ δὲ οἶκος Ἡσαῦ εἰς καλὰ μὲν, καὶ ἐκκαυθήσονται
εἰς αὐτούς, καὶ καταφάγονται αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσται
πυροφόρος τῷ οἴκῳ Ἡσαῦ, διότι Κύριος ἐλάλησε.

19. Καὶ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν Ναγέβ τὸ ὄρος
τὸ Ἡσαῦ, καὶ οἱ ἐν τῇ Σεφηλὰ τοὺς ἀλλοφύλους. Καὶ
κατακληρονομήσουσι τὸ ὄρος Ἐφραΐμ, καὶ τὸ πεδῖον
Σαμαρείας, καὶ Βενιαμὴν, καὶ τὴν Γαλααδίτιν.

20. Καὶ τῆς μετοικεσίας ἡ ἀρχὴ αὕτη τοῖς υἱοῖς

2. Ecce minimum dedi te in gentibus, inhonoratus es tu
valde.

3. Superbia cordis tui elevavit te habitantem in forami-
nibus petrarum : exaltans habitaculum suum, dicens in corde
suo : Quis me detrahet in terram ?

4. Si exaltatus fueris ut aquila, et si inter media sidera
ponas nidum tuum, inde te detraham, dicit Dominus.

5. Si fures introissent ad te, vel latrones per noctem,
ubicumque projectus esses? Nonne furati essent sufficientia
sibi? Et si vindemiatores introissent ad te, nonne reliquis-
sent racemum?

6. Quomodo investigatus est Esau, et deprehensa sunt
abscondita ejus?

7. Usque ad terminos dimiserunt te : omnes viri testa-
menti tui restituerunt tibi, praevaluerunt adversum te viri
pacifici tui, posuerunt insidias subter te, non est intel-
lectus eis.

8. In die illa, dicit Dominus, perdam sapientes ex Idu-
maea, et intelligentiam de monte Esau.

9. Et pavebunt pugnatore tui qui de Thazman, ut aufe-
ratur homo de monte Esau,

10. propter interfectionem, et impietatem fratris tui Ja-
cob, operiet te confusio, et aufereris in aeternum.

11. Ex die qua restitisti contra in diebus captivantium
alienigenarum fortitudinem ejus, et alieni ingressi sunt in
portas ejus, et super Jerusalem miserunt sortes, et tu eras
quasi unus ex eis.

12. Et non despicias diem fratris tui in die alienorum,
et non lætaberis super filios Juda in die perditionis eorum,
et non magna loqueris in die angustiae,

13. neque ingredieris portas populorum in die laborum
eorum, et non despicias etiam tu congregationem eorum in
die perditionis eorum, neque simul apponeris fortitudini
eorum in die perditionis eorum,

14. neque stabis in egressibus eorum, ut interficias eos
qui salvi fuerint ex eis, neque concludas fugitivos ejus in
die tribulationis,

15. quia juxta est dies Domini super omnes gentes. Sicut
fecisti, sic erit tibi. Retributio tua reddetur in caput tuum.

16. Quia, quomodo hibisti super montem sanctum meum,
bibent omnes gentes vinum : bibent et descendent, et
erunt quasi non sint.

17. In monte autem Sion erit salvatio, et erit sanctus : et
possidebunt domus Jacob eos qui se possederant.

18. Et erit domus Jacob ignis, et domus Joseph flamma,
domus autem Esau in stipulam, et succendentur in eos, et
devorabunt illos, et non erit frumentarius domui Esau, quia
Dominus locutus est.

19. Et possidebunt qui in Nageb montem Esau, et qui
in Sephela alienigenas. Et possidebunt montem Ephraim,
et campum Samariae, et Benjamin, et Galaaditin.

20. Et transmigrationis principium istud filiis Israel,

Ἰσραὴλ, γῇ τῶν Χαναναίων ἕως Σαρεπτῶν, καὶ ἡ μετακεία Ἱερουσαλὴμ ἕως Ἐφραθᾶ. Κληρονομήσουσι τὰς πόλεις τοῦ Ναγέβ·

21. καὶ ἀναβήσονται ἀνασωζόμενοι ἐξ ὄρους Σιών, τοῦ ἐκδικῆσαι τὸ ὄρος Ἡσαῦ, καὶ ἔσται τῷ Κυρίῳ ἡ βασιλεία.

terra Chananeorum usque Sareptam, et transmigratio Jerusalem usque Ephratha. Possidebunt civitates Nageb :

21. et ascendent qui salvi fuerint de monte Sion, ut puniant montem Esau, et erit Domino regnum.

ΙΩΝΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν τὸν τοῦ Ἀμαθὶ, λέγων.

2. Ἀνάστηθι, καὶ πορεύθητι εἰς Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρὸς μέ.

3. Καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσίς ἐκ προσώπου Κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἰόππην, καὶ εὔρε πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσίς, καὶ ἔδωκε τὸ ναῦλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη εἰς αὐτό, τοῦ πλεῦσαι μετ' αὐτῶν εἰς Θαρσίς ἐκ προσώπου Κυρίου.

4. Καὶ Κύριος ἐξήγειρε πνεῦμα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε τοῦ συντριβῆναι.

5. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοί, καὶ ἀνεβόησαν ἕκαστος πρὸς τὸν θεὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκόβλην ἐποίησαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν, τοῦ κουφισθῆναι ἀπ' αὐτῶν. Ἰωνᾶς δὲ κατέβη εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ πλοίου, καὶ ἐκάθευδε, καὶ ἔρεγγε.

6. Καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ὁ πρωτεύς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί σὺ βρέγχεις; Ἀνάστα, καὶ ἐπικαλῶ τὸν θεόν σου, ὅπως διασώσῃ ὁ Θεὸς ἡμᾶς, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα.

7. Καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Δεῦτε, βάλωμεν κλήρους, καὶ ἐπιγνώμεν ὅστις ἐνεχεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. Καὶ ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔπεσεν ὁ κλήρος ἐπὶ Ἰωνᾶν.

8. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἀπάγγειλον ἡμῖν τίς σου ἡ ἐργασία ἐστὶ, καὶ πόθεν ἔρχῃ, καὶ ἐκ ποίας χώρας, καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἰ σὺ;

9. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Δούλος Κυρίου εἰμὶ ἐγὼ, καὶ τὸν Κύριον Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐγὼ σέδομαι, ὃς ἐποίησε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἡγρᾶν.

10. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Τί τοῦτο ἐποίησας; Διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες ὅτι ἐκ προσώπου Κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτοῖς.

11. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Τί ποιήσομέν σοι, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀπ' ἡμῶν; Ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρε μαλλὸν κλύδωνα.

12. Καὶ εἶπεν Ἰωνᾶς πρὸς αὐτούς· Ἀρατέ με, καὶ ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀπ' ὑμῶν. Διότι ἔγνωκα ἐγὼ ὅτι δι' ἐμέ ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστὶ.

13. Καὶ παρεβιάζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέφειν πρὸς τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο, καὶ ἐξηγείρετο μαλλὸν ἐπ' αὐτούς.

JONAS.

CAPUT I.

1. Et factum est verbum Domini ad Jonam filium Amathi, dicens :

2. Surge, et vade in Ninivem civitatem magnam, et prædica in ea, quia ascendit clamor malitiæ ejus ad me.

3. Et surrexit Jonas ut fugeret in Tharsis a facie Domini, et descendit in Joppen, et invenit navem euntem in Tharsis, deditque naulum suum, et ascendit in eam, ut navigaret cum eis in Tharsis a facie Domini.

4. Et Dominus suscitavit spiritum in mare, et facta est tempestas magna in mari, et navis periclitabatur conteri.

5. Et timuerunt nautæ, et clamaverunt unusquisque ad deum suum, et jactum fecerunt vasorum quæ erant in navî in mare, ut allevaretur ab eis. Jonas autem descendit in ventrem navis, et dormiebat, et stertebat.

6. Et accessit ad eum prœdica, et dixit ei : Quid tu stertis? Surge, et invoca deum tuum, ut salvos faciat nos Deus, et non pereamus.

7. Et dixit unusquisque ad proximum suum : Venite, mittamus sortes, et cognoscamus cujus gratia malitia hæc est super nos. Et miserunt sortes, et cecidit sors super Jonam.

8. Et dixerunt ad eum : Annuntia nobis quod est opus tuum, et unde venis, et ex qua regione, et ex quo populo es tu?

9. Et dixit ad eos : Servus Domini ego sum, et Dominum Deum cœli ego colo, qui fecit mare et aridam.

10. Et timuerunt viri timore magno, et dixerunt ad eum : Quid hoc fecisti? Cognoverunt enim viri quod a facie Dei fugeret, eo quod indicasset eis.

11. Et dixerunt ad eum : Quid tibi faciemus, et quiescet mare a nobis? Quia mare ibat et suscitabat magis fluctum.

12. Et dixit Jonas ad eos : Tollite me, et mittite me in mare, et quiescet mare a vobis. Ego enim novi quod propter me fluctus isti magni contra vos sunt.

13. Et conabantur viri ut reverterentur ad terram, et non poterant, quia mare ibat, et insurgebat magis contra eos.

14. Καὶ ἀνεβόησαν πρὸς Κύριον, καὶ εἶπαν· Μηδὰ μῶς, Κύριε· μὴ ἀπολώμεθα ἐνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ μὴ ὄψῃς ἐφ' ἡμᾶς αἷμα δίκαιον· διότι σὺ, Κύριε, ὃν τρόπον ἐβούλου πεποίηκας.

15. Καὶ ἔλαβον τὸν Ἰωνᾶν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔστη ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς.

16. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν Κύριον, καὶ ἔθυσαν θυσίαν τῷ Κυρίῳ, καὶ ᾠζήσαντο τὰς εὐχάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ προσέταξε Κύριος κῆτει μεγάλῳ καταπιεῖν τὸν Ἰωνᾶν· καὶ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.

2. Καὶ προσήύξατο Ἰωνᾶς πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους,

3. καὶ εἶπεν· Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς Κύριον τὸν Θεόν μου, καὶ εἰσέκουσέ μου· ἐκ κοιλίας ἄδου κραυγῆς μου, ἤκουσας φωνῆς μου,

4. ἀπερβύψας με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με, πάντες οἱ μετεωρισμοὶ σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμέ διήλθον.

5. Καὶ ἐγὼ εἶπα· Ἀπώσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου· ἄρα προσήσω τοῦ ἐπιθλεῖναι με πρὸς ναὸν τὸν ἁγίόν σου;

6. Περιεγύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς, ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με ἐσχάτῃ, ἔδω ἡ κεφαλὴ μου

7. εἰς σχισμὰς ὀρέων, κατέβην εἰς γῆν ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι. Καὶ ἀναβήτην φθορὰ ζωῆς μου, Κύριε ὁ Θεός μου.

8. Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχὴν μου, τοῦ Κυρίου ἐμνήσθην, καὶ ἔλθοι πρὸς σέ ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν τὸν ἁγίον σου.

9. Φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῇ ἔλως αὐτῶν ἐγκατέλιπον·

10. ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἑξομολογήσεως θύσω σοι, ὅσα ᾠζήσῃην ἀποδώσω σοι σωτηρίου τῷ Κυρίῳ.

11. Καὶ προσετάρχη ἀπὸ Κυρίου τῷ κῆτει, καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἰωνᾶν ἐπὶ τὴν ξηράν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν ἐκ δευτέρου, λέγων·

2. Ἀνάστηθι, πορεύθητι εἰς Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ κήρυγμα τὸ ἐμπροσθεν ὃ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς σέ.

3. Καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς, καὶ ἐπορεύθη εἰς Νινευὴ, καθὰ ἐλάλησε Κύριος. Ἡ δὲ Νινευὴ ἦν πόλις μεγάλη τῷ Θεῷ, ὥςτις πορείας ὁδοῦ τριῶν ἡμερῶν.

4. Καὶ ἤρξατο Ἰωνᾶς τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, ὥςτις πορείαν ἡμέρας μιᾶς· καὶ ἐκήρυξε, καὶ εἶπεν· Ἐτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ Νινευὴ καταστραφήσεται.

5. Καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευὴ τῷ Θεῷ, καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν, καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν ἕως μικροῦ αὐτῶν.

6. Καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Νινευὴ, καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ περιεβλάτο τὴν στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ.

14. Et clamaverunt ad Dominum, et dixerunt : Nequaquam, Domine : ne pereamus propter animam viri hujus, et non des super nos sanguinem justum : tu enim, Domine, sicut voluisti fecisti.

15. Et tulerunt Jonam, et miserunt eum in mare, et stetit mare a commotione sua.

16. Et timuerunt viri timore magno Dominum, et immolaverunt hostiam Domino, et voverunt vota.

CAPUT II.

1. et præcepit Dominus ceto magno devorare Jonam : Et erat Jonas in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus.

2. Et oravit Jonas ad Dominum Deum suum de utero piscis,

3. et dixit : Clamavi in tribulatione mea ad Dominum Deum meum, et exaudivit me : de ventre inferi clamoris mei, audisti vocem meam,

4. projecisti me in profunda cordis maris, et flumina me circumdederunt, omnes elevationes tuæ et fluctus tui super me transierunt.

5. Et ego dixi : Abjectus sum ex oculis tuis : putasne addam ut videam templum sanctum tuum?

6. Circumsusa est mihi aqua usque ad animam, abyssus vallavit me novissima, intravit caput meum

7. in scissuras montium, descendi in terram cujus vectes ejus sunt retinacula sempiterna. Et ascendat corruptio vitæ meæ, Domine Deus meus.

8. Cum deficeret ex me anima mea, Domini recordatus sum, et veniat ad te oratio mea in templum sanctum tuum.

9. Qui custodiunt vana et mendacia misericordiam suam reliquerunt :

10. ego autem cum voce laudis et confessionis immolabo tibi, quæcumque vovi reddam tibi salutaris Domino.

11. Et a Domino præceptum est ceto, et ejecit Jonam super siccam.

CAPUT III.

1. Et factus est sermo Domini ad Jonam secundo, dicens :

2. Surge, vade in Nineven civitatem magnam, et prædica in ea juxta prædicationem priorem quam ego locutus sum ad te.

3. Et surrexit Jonas, et abiit in Nineven, sicut ei locutus fuerat Dominus. Erat autem Nineve civitas magna Deo, quasi itinere viæ dierum trium.

4. Et cœpit Jonas ingredi in civitatem, quasi itinere diei unius : et prædicavit, et dixit : Adhuc tres dies, et Nineve subvertetur.

5. Et crediderunt viri Nineve Deo, et prædicaverunt jejunium, et vestiti sunt saccis a magno eorum usque ad parvum eorum.

6. Et appropinquavit sermo ad regem Nineve, et surrexit de throno suo, et abstulit stolam suam a se, et coopertus est sacco, et sedit in cinere.

7. Καὶ ἐκηρύχθη· καὶ ἐβρέθη ἐν τῇ Νινευὶ παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, λέγων· Οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βοές καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσάσθωσαν μηδὲ νεμέσθωσαν, μηδὲ ὕδωρ πίε-
τωσαν.

8. Καὶ περιεβάλλοντο σάκκους οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν ἐκτενῶς. Καὶ ἀπέστρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς ἐν χερσὶν αὐτῶν, λέγοντες·

9. Τίς οἶδεν εἰ μετανοήσῃ ὁ Θεός, καὶ ἀποστρέψει ἐξ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα;

10. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν· καὶ μετενόησεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ ἣ ἐλάλησε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐλυπήθη Ἰωνᾶς λύπην μεγάλην, καὶ συνε-
χύθη,

2. καὶ προσεφύετο πρὸς Κύριον, καὶ εἶπεν· Κύριε, οὗχοι οὗτοι οἱ λόγοι μου, ἔτι ὄντος μου ἐν τῇ γῇ μου· διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσίς, ὅτι ἐγνων ὅτι σὺ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακροθύμος καὶ πολυέ-
λεος, καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις.

3. Καὶ νῦν, δέσποτα Κύριε, λάβε τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν με.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰωνᾶν· Εἰ σφόδρα λελύπη-
σαι σύ;

5. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνᾶς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἀκάθισεν ἀπέναντι τῆς πόλεως· καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐκεῖ σκηνήν, καὶ ἐκάθητο ὑποκάτω αὐτῆς, ἕως οὗ ἀπὶ δὴ τί ἔσται τῇ πόλει.

6. Καὶ προσέταξε Κύριος ὁ Θεὸς κολοκύνθῃ, καὶ ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ Ἰωνᾶ, τοῦ εἶναι σκιὰν ὑπερ-
άνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, τοῦ σκιαῶν αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ. Καὶ ἐχάρη Ἰωνᾶς ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ χα-
ράν μεγάλην.

7. Καὶ προσέταξεν ὁ Θεὸς σκώληκι ἐωθινῇ τῇ ἐπαύ-
ριον, καὶ ἐπάταξε τὴν κολοκύνθην, καὶ ἀπέξηράνθη.

8. Καὶ ἐγένετο, ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, καὶ προσέταξεν ὁ Θεὸς πνεύματι καύσωνι, συγκαίοντι, καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωνᾶ, καὶ ὠλι-
γοψύχησε, καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπε·
Καλὸν μοι ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Ἰωνᾶν· Εἰ σφόδρα λελύ-
πησαι σὺ ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ; Καὶ εἶπε· Σφόδρα λελύ-
πημαί ἐγὼ ἕως θανάτου.

10. Καὶ εἶπε Κύριος· Σὺ ἐφείσω ὑπὲρ τῆς κολοκύν-
θης, ὑπὲρ ἧς οὐκ ἔκακοπάθησας ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲ ἐξέθρεψας αὐτήν, ἣ ἐγενήθη ὑπὸ νύκτα, καὶ ὑπὸ νύκτα
ἀπώλετο·

11. ἐγὼ δὲ οὐ φείσομαι ὑπὲρ Νινευὶ τῆς πόλεως
τῆς μεγάλης, ἐν ἣ κατοικοῦσι πλείους ἢ δώδεκα μυριά-
δες ἀνθρώπων, οἵτινες οὐκ ἐγνώσαν δεξιὰν αὐτῶν ἢ
ἀοιστεράν αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλὰ;

7. Et prædicatum est et dictum est in Nineve a rege et a magnatibus ejus, dicendo : Homines et jumenta et boves et oves non gustent quicquam nec pascantur, et aquam non bibant.

8. Et cooperti sunt saccis homines et jumenta, et clama-
verunt ad Deum vehementer. Et reversi sunt unusquisque de via sua mala, et ab iniquitate quæ erat in manibus eorum, dicentes :

9. Quis scit si pœniteat Deum, et avertatur ab ira furo-
ris sui, et non pereamus?

10. Et vidit Deus opera eorum, quoniam reversi sunt de viis suis malis : et egit pœnitentiam Deus super malitia quam locutus fuerat ut faceret eis, et non fecit.

CAPUT IV.

1. Et contristatus est Jonas tristitia magna, et confusus est,

2. oravitque ad Dominum, et ait : O Domine, nonne isti sunt sermones mei, cum adhuc essem in terra mea? Propterea præoccupavi fugere in Tharsis, quia sciebam quod tu misericors et miserator, patiens et multæ miserationis, et agens pœnitentiam super malitiis.

3. Et nunc, dominator Domine, tolle animam meam a me, quia melius est mihi mori quam vivere.

4. Et dixit Dominus ad Jonam : Si vehementer contri-
status es tu?

5. Et egressus est Jonas de civitate, et sedit contra civi-
tatem : et fecit sibi tabernaculum ibi, et sedebat subter illud, donec videret quid esset civitati.

6. Et præcepit Dominus Deus cucurbitæ, et ascendit super caput Jonæ, ut esset umbraculum super caput ejus, ut protegeret eum a suis malis. Lætatusque est Jonas super cucurbita gaudio magno.

7. Et præcepit Deus vermi mane in crastinum, et per-
cussit cucurbitam, et arefacta est.

8. Et factum est, simul atque exortus est sol, et præcepit Deus spiritui ardenti, urenti, et percussit sol super caput Jonæ, et angustatus est, et tædium eum animæ suæ, et dixit : Melius est mihi mori quam vivere.

9. Et dixit Deus ad Jonam : Si valde contristatus es tu super cucurbita? Et ait : Valde contristatus sum ego usque ad mortem.

10. Et dixit Dominus : Tu pepercisti super cucurbita, pro qua non laborasti super eam, neque nutristi eam, quæ nata est sub noctem, et sub noctem perii :

11. ego autem non parcam super Nineve civitate magna, in qua habitant plures quam centum viginti millia homi-
num, qui non noverunt dextram suam et sinistram suam, et pecora multa?

ΝΑΟΥΜ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Αἷμμα Νινευῆ, βιβλίον δράσεως Ναούμ τοῦ Ἐλκεσαίου.

2. Θεὸς ζηλωτῆς, καὶ ἐκδικῶν Κύριος, ἐκδικῶν Κύριος μετὰ θυμοῦ, ἐκδικῶν Κύριος τοὺς ὑπεναντίους αὐτοῦ, καὶ ἐξαίρων αὐτὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.

3. Κύριος μακρόθυμος, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ, καὶ ἀθῶον οὐκ ἀθωώσει Κύριος. Ἐν συντελείᾳ, καὶ ἐν συσσεισμῷ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ νεφέλαι κονιορτὸς ποδῶν αὐτοῦ.

4. Ἀπειλῶν θαλάσση, καὶ ζηραίνων αὐτήν, καὶ πάντας τοὺς ποταμοὺς ἐξηρημῶν. Ὠλιγώθη ἡ Βασανίτις, καὶ ὁ Κάρμηλος, καὶ τὰ ἐξανθούντα τοῦ Λιβάνου ἐξέλιπε.

5. Τὰ ὄρη ἐσεισθήσαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οἱ βουνοὶ ἐσαλεύθησαν· καὶ ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ἡ σύμπασα, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

6. Ἀπὸ προσώπου ὀργῆς αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; καὶ τίς ἀνιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ; Ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῆκει ἀρχάς, καὶ αἱ πέτραι διεθρύβησαν ἀπ' αὐτοῦ.

7. Χρηστὸς Κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, καὶ γινώσκων τοὺς εὐλαβουμένους αὐτόν.

8. Καὶ ἐν κατακλυσμῷ πορείας συντέλειαν ποιήσεται· τοὺς ἐπεγειρομένους καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ διώζεται σκότος.

9. Τί λογίζεσθε ἐπὶ τὸν Κύριον; Συντέλειαν αὐτὸς ποιήσεται, οὐκ ἐκδικήσει δις ἐπιτοαυτὸ ἐν θλίψει.

10. Ὅτι ἕως θεμελίου αὐτοῦ χερσυνθήσεται, καὶ ὡς σμίλαξ περιπλεκομένη βρωθήσεται, καὶ ὡς καλάμη ἡρασίας μεστή.

11. Ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται λογισμὸς κατὰ τοῦ Κυρίου, πονηρὰ, βουλευόμενος ἐναντία.

12. Τάδε λέγει Κύριος κατάρχων ὑδάτων πολλῶν, καὶ οὕτως διασταλήσονται, καὶ ἡ ἀκοή σου οὐκ ἐνακουσθήσεται ἔτι.

13. Καὶ νῦν συντρέψω τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ τοὺς δέσμοὺς διαβρῆξω.

14. Καὶ ἐντελεῖται περὶ σοῦ Κύριος, οὐ σπαρήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματός σου ἔτι· ἐξ οἴκου Θεοῦ σου ἐξολοθρευσω τὰ γλυπτὰ καὶ χωνευτὰ, θήσομαι ταφὴν σου, ὅτι ταχεῖς.

15. Ἴδου ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου, καὶ ἀπαγγέλλοντος εἰρήνην. Ἐόρταζε, Ἰούδα, τὰς ἐορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου, διότι οὐ μὴ προσθήσωσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαιώσεις. Συντετέλεσται ἔξῃται,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. ἀνέβη ἐμφυσῶν εἰς πρόσωπόν σου, ἐξαιρούμενος ἐκ θλίψεως. Σκόπευσεν ὁδὸν, κράτησον ὁσφύος, ἀνδρίσαι τῇ ἰσχύϊ σφόδρα·

2. διότι ἀπέστρεψε Κύριος τὴν ὕβριν Ἰακώβ καθὼς

NAUM.

CAPUT I.

1. Assumptio Nineve, libri visionis Naum Elcessei.

2. Deus æmulator, et ulciscens Dominus, ulciscens Dominus cum furore, ulciscens Dominus adversarios suos, et tollens ipse inimicos suos.

3. Dominus longanimis, et magna fortitudo ejus, et innocentem non faciet innocentem Dominus. In consummatione, et in commotione via ejus, et nubes pulvis pedum ejus.

4. Increpans mare, et exsiccans illud, et omnia flumina ad desertum perducens. Imminuta est Basanitis, et Carmelus, et quæ florebant Libani defecerunt.

5. Montes commoti sunt ab eo, et colles concussi sunt : et contracta est terra a facie ejus universa, et omnes qui habitant in ea.

6. A facie iræ ejus quis sustinebit? et quis resistet in ira furoris ejus? Furor ejus consumit principatus, et petrae contritæ sunt ab eo.

7. Suavis Dominus expectantibus eum in die tribulationis, et cognoscens timentes se.

8. Et in diluvio transiente consummationem faciet : consurgentes et inimicos ejus persequentur tenebræ.

9. Quid cogitatis contra Dominum? Consummationem ipse faciet, non vindicabit bis in idipsum in tribulatione.

10. Quia usque ad fundamentum suum redigetur in vepres; et quasi volvola circumdata comedetur, et quasi stipula ariditate plena.

11. Ex te exhibit cogitatio contra Dominum, pessima, cogitans contraria.

12. Hæc dicit Dominus imperans aquis multis, et sic dividetur, et auditus tuus non audietur amplius.

13. Et nunc conteram virgam ejus a te, et vincula dirumpam.

14. Et præcipiet de te Dominus, non seminabitur ex nomine tuo amplius : de domo Dei tui disperdam sculptilia et conflatilia, ponam sepulcrum tuum, quia veloces :

15. ecce super montes pedes evangelizantis, et annuntiantis pacem. Celebra, Juda, festivitates tuas, redde vota tua, quia nequaquam apponent ultra transire per te in vetustatem. Consummatus est, sublatus est,

CAPUT II.

1. ascendit insufflans in faciem tuam, eruens de tribulatione. Contemplare viam, tene lumbum, confortare robore valde :

2. quoniam avertit Dominus contumeliam Jacob sicut

ὕβριν τοῦ Ἰσραὴλ, διότι ἐκτινάσσοντες ἐξετίναξαν αὐτοὺς, καὶ τὰ κλήματα αὐτῶν διέφθειραν.

3. Ὅπλα δυναστείας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων, ἀνδρας δυνατοὺς ἐμπαίζοντας ἐν πυρὶ· αἱ ἡνίαί τῶν ἄρμάτων αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ οἱ ἵπποις θορυβηθήσονται.

4. ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ συγχυθήσονται τὰ ἄρματα, καὶ συμπλακθήσονται ἐν ταῖς πλατείαις. Ἡ ὄρασις αὐτῶν ὡς λαμπάδες πυρὸς, καὶ ὡς ἀστραπαὶ διατρέχουσαι.

5. Καὶ μνησθήσονται οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν, καὶ φεύγονται ἡμέρας, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν, καὶ στεύουσιν ἐπὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς, καὶ ἐτοιμάσουσι τὰς προφυλακὰς αὐτῶν.

6. Πύλαι τῶν πόλεων διηνοήθησαν, καὶ τὰ βασίλεια διέπεσε,

7. καὶ ἡ ὑπόστασις ἀπεκαλύφθη, καὶ αὕτη ἀνέβαινε. Καὶ αἱ δοῦλαι αὐτῆς ἤγγοντο, καθὼς περιστεραὶ φεγγόμεναι ἐν καρδίαις αὐτῶν.

8. Καὶ Νινευὶ ὡς κολυμβήθρα ὕδατος τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ φεύγοντες οὐκ ἔστησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιβλέπων.

9. Διήρπαζον τὸ ἀργύριον, διήρπαζον τὸ χρυσίον, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς· βεβάρυνται ἐπὶ πάντα τὰ σκευὴ τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτῆς.

10. Ἐκτιναγμός, καὶ ἀνατιναγμός, καὶ ἐκδρασμός, καὶ καρδίας θραυσμός, καὶ ὑπόλοιποι γονάτων, καὶ ὠδίνες ἐπὶ πᾶσαν ὄσφυν· καὶ τὸ πρόσωπον πάντων ὡς πρόκυμα χύτρας.

11. Ποῦ ἐστὶ τὸ κατοικητήριον τῶν λεόντων, καὶ ἡ νομὴ ἡ οὖσα τοῖς σκύμοις; Ποῦ ἐπορεύθη λέων, τοῦ εἰσελθεῖν ἐκεῖ σκύμνον λέοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν;

12. Λέων ἤρπασε τὰ ἱκανὰ τοῖς σκύμοις αὐτοῦ, καὶ ἀπέπνιξε τοῖς λέουσιν αὐτοῦ, καὶ ἐπλησε θήρας νοσίαν αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἄρπαγης.

13. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐκκαύσω ἐν καπνῷ πληθὺς σου, καὶ τοὺς λεόντάς σου καταφάγεται βομφαία, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ τῆς γῆς τὴν θήραν σου, καὶ οὐ μὴ ἀκουσθῇ οὐκέτι τὰ ἔργα σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ὁ πόλις αἱμάτων, ὅλη ψευδής, ἀδικίας πλήρης, οὐ ψηλαφηθήσεται θήρα.

2. Φωνὴ μαστίγων, καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχῶν, καὶ ἵππου δῶκοντος, καὶ ἄρματος ἀναβράσσοντος, καὶ ἵππῳ ἀναβαίνοντος,

3. καὶ στυλβούσης βομφαίας, καὶ ἐξαστραπτόντων δπλων, καὶ πληθους τραυματιῶν, καὶ βαβείας πτώσεως· καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῖς ἔθνεσιν αὐτῆς, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν ἀπὸ πληθους πορνείας.

4. Πόρνη καλὴ καὶ ἐπιχάρις, ἡγουμένη φαρμάκων, ἡ πωλοῦσα ἔθνη ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ λαοὺς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐτῆς.

5. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, καὶ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ δεῖξω ἔθνεσι τὴν ἀσχυρίαν σου, καὶ βασιλείαις τὴν ἀτιμίαν σου.

6. Καὶ ἐπιβρίψω ἐπὶ σέ βδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας σου, καὶ θήσομαι σε εἰς παράδειγμα.

contumeliam Israel, quia excutientes excusserunt eos, et propagines eorum corruperunt.

3. Arma potentiae eorum ex hominibus, viros fortes illudentes in igne : habentæ curriculum eorum in die præparationis ejus, et equites timebunt

4. in viis, et confundentur currus, et collidentur in plateis. Aspectus eorum quasi lampades ignis, et quasi fulgura discurrentia.

5. Et commemorabuntur optimates eorum, et fugient die, et infirmabuntur in itinere suo, et festinabunt ad muros ejus, et præparabunt propugnacula sua.

6. Portæ civitatum apertæ sunt, et regalia conciderunt,

7. et substantia revelata est, et ipsa ascendebat. Et ancillæ ejus ducebantur, sicut columbæ loquentes in cordibus suis.

8. Et Niveve sicut piscina aquæ aquæ ejus, et ipsi fugientes non steterunt, et non erat qui respiceret.

9. Diripiebant argentum, diripiebant aurum, et non erat finis ornamentis ejus : aggravati sunt super omnia vasa desiderabilia ejus.

10. Excussio, et rediscussio, et ebullitio, et cordis confractio, et dissolutio genuum, et dolores super omnem lumbum : et facies omnium sicut adustio ollæ.

11. Ubi est habitaculum leonum, et pascua quæ erat catulis leonum? Quo ivit leo, ut ingrederetur illuc catulus leonis, et non est qui exterreat?

12. Leo rapuit sufficientia catulis suis, et suffocavit leonibus suis, et implevit præda nidum suum, et habitaculum suum rapina.

13. Ecce ego ad te, dicit Dominus omnipotens, et succendam in fumo multitudinem tuam, et leones tuos comedet gladius, et auferam de terra prædam tuam, et non audientur ultra opera tua.

CAPUT III.

1. O civitas sanguinum, tota mendax, iniquitate plena, non contrectabitur venatio.

2. Vox flagellorum, et vox commotionis rotarum, et equi persequentis, et currus ferventis, et equitis ascenditis,

3. et splendentis gladii, et fulgentium armorum, et multitudinis vulneratorum et gravis ruinæ : et non fuit finis gentibus ejus, et infirmabuntur in corporibus suis a multitudine fornicationis.

4. Meretrix speciosa et grata, dux maleficiorum, quæ vendit gentes in fornicatione sua, et populos in maleficiis suis.

5. Ecce ego ad te, dicit Dominus Deus omnipotens, et cooperiam posteriora tua super faciem tuam, et ostendam gentibus confusioem tuam; et regnis ignominiam tuam,

6. Et projiciam super te abominationem secundum immunditias tuas, et ponam te in exemplum.

7. Καὶ ἔσται, πᾶς δ' ὁρῶν σε καταθήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐρεῖ· Διελαία Νινευὶ, τίς στενάξει αὐτήν; Πόθεν ζητήσω παράκλησιν αὐτῇ;

8. Ἐτοιμάσαι μερίδα, ἀρμόσαι χορδὴν, ἐτοιμάσαι μερίδα Ἀμμών· ἡ κατοικοῦσα ἐν ποταμοῖς, ὕδωρ κύκλω αὐτῆς, ἥς ἡ ἀρχὴ θάλασσα, καὶ ὕδωρ τὰ τεῖχη αὐτῆς,

9. καὶ Αἰθιοπία ἰσχύς αὐτῆς, καὶ Αἴγυπτος, καὶ οὐκ ἔσται πέρας τῆς φυγῆς. Καὶ Αἰθίοες ἐγένοντο βοηθοὶ αὐτῆς·

10. καὶ αὐτὴ εἰς μετακίεσιν πορεύσεται αἰχμάλωτος, καὶ τὰ νήπια αὐτῆς ἐδαφιούσιν ἐπ' ἀρχὰς πασῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἐνδοξα αὐτῆς βαλοῦσι κλήρους· καὶ πάντες οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς δεθήσονται χειροπέδας.

11. Καὶ σὺ μεθυσθήσῃ, καὶ ἔσῃ ὑπερεωραμένη, καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῇ στάσιν ἐξ ἐχθρῶν.

12. Πάντα τὰ ὀχυρώματά σου συκαὶ σκοποὺς ἔχουσιν· ἐὰν σαλευθῶσι, πεσοῦνται εἰς στόμα ἐσθοντος.

13. Ἰδοὺ ὁ λαὸς σου ὡς γυναῖκες ἐν σοί· τοῖς ἐχθροῖς σου ἀνοιγόμεναι ἀνοιχθήσονται πύλαι τῆς γῆς σου, καταφάγεται πῦρ τοὺς μοχλοὺς σου.

14. Ἰδὼρ περιοχῆς ἐπίσπασαι σεαυτῇ, καὶ κατακράτησοι τῶν ὀχυρωμάτων σου· ἐμβῇ εἰς πηλὸν, καὶ συμπατήσῃ ἐν ἀγύροις, κατακράτησον ὑπὲρ πλίνθον.

15. Ἐκεῖ καταφάγεται σε πῦρ, ἐξολοθρεύσει σε βομφαία, καταφάγεται σε ὡς ἀκρίς, καὶ βαρυνθήσῃ ὡς βροῦχος.

16. Ἐπλήθυνας τὰς ἐμπορίας σου ὑπὲρ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ· βροῦχος ὥρμησε, καὶ ἐξεπετάσθη.

17. Ἐξήλατο ὡς ἀττέλεος δ' συμμικτός σου, ὡς ἀκρίς ἐπιβεβηκυῖα ἐπὶ φραγμῶν ἐν ἡμέρᾳ πάγου. Ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ ἀφῆλατο, καὶ οὐκ ἔγνω τὸν τόπον αὐτῆς. Οὐαὶ αὐτοῖς.

18. Ἐνύσταξαν οἱ ποιμένες σου, βασιλεὺς Ἀσσύριοις ἐκοίμεισε τοὺς δυνάστας σου, ἀπῆρεν ὁ λαὸς σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκδεχόμενος.

19. Οὐκ ἔστιν ἱασις τῇ συντριβῇ σου, ἐφλέγμανεν ἡ πληγὴ σου, πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν ἀγγελίαν σου κροτήσουσι χεῖρας ἐπὶ τῇ· διότι ἐπὶ τίνα οὐκ ἐπῆλθεν ἡ κακία σου· διαπαντός;

7. Et erit, omnis qui viderit te descendet a te, et dicet : Misera Niveve, quis gemet eam? Unde quæram consolationem illi?

8. Parare partem, aptare chordam, parare partem Ammon : quæ habitas fluminibus, aqua in circuitu ejus, cujus principium mare est, et aqua muri ejus,

9. et Æthiopia fortitudo ejus, et Ægyptus, et non stetit finis fugæ. Et Lybes facti sunt auxiliares illius :

10. et ipsa in transmigrationem ibit captiva, et parvulos ejus allident in principiis omnium viarum ejus, et super omnia incluta ejus mittent sortes : et universi optimates ejus alligabuntur compedibus.

11. Et tu inebriaberis, et eris despecta, et tu quæres tibi stationem ab inimicis.

12. Omnes munitiones tuæ ficus quæ scopos habent : si commotæ fuerint, cadent in os comedentis.

13. Ecce populus tuus quasi mulieres in te : inimicis tuis aperiendo aperientur portæ terræ tuæ, comedet ignis vectes tuos.

14. Aquam obsidionis hauri tibi, et obtine munitiones tuas : ingredere in lutum, et conculcare in paleis, obtine super laterem.

15. Ibi comedet te ignis, disperdet te gladius, comedet te quasi locusta, et aggravaberis quasi bruchus.

16. Multiplicasti negotiationes tuas super stellas cæli : bruchus irrui, et evolavit.

17. Exsiliit quasi attelabus commistus tuus, sicut locusta quæ ascendit super sepe in die gelus. Sol ortus est, et exsiliit, et non cognovit locum suum. Væ ipsis!

18. Dormitaverunt pastores tui, rex Assyrius consopivit fortes tuos, abiit populus tuus super montes, et non erat qui susciperet.

19. Non est sanatio contritioni tuæ, intumuit plaga tua, omnes qui audierint nuntium tuum plaudent manibus super te : quia super quem non supervenit malitia tua semper!

AMBAKOUM.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Τὸ λῆμμα δ' εἶδεν Ἀμβακοὺμ ὁ προφῆτης.
2. Ἔως τίνος, Κύριε, κεκραύξομαι, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσεις; βοήσομαι πρὸς σὲ ἀδικούμενος, καὶ οὐ σώσεις;
3. Ἰνατὶ ἐδείξας μοι κόπους καὶ πόνους, ἐπιβλέπειν ταλαιπωρίαν καὶ ἀσέβειαν; Ἐξεναντίας μου γέγονε κρίσις, καὶ ἐκρίτης λαμβάνει.
4. Διὰ τοῦτο διεσκέδασται νόμος, καὶ οὐ διεξάγεται εἰς τέλος κρίμα, ὅτι ἀσεβὴς καταδυναστεύει τὸν δίκαιον· ἐνεκεν τούτου ἐξελεύσεται τὸ κρίμα διεστραμμένον.

AMBACUM.

CAPUT I.

1. Assumptio quam vidit Ambacum propheta.
2. Usquequo, Domine, clamabo, et non exaudies? vociferabor ad te vim patiens, et non salvabis?
3. Quare mihi ostendisti labores et dolores, videre miseriam et impietatem? Contra me factum est judicium, et iudex accipit.
4. Propterea lacerata est lex, et non pervenit ad finem judicium, quia impius prævalet adversus justum : propterea egredietur judicium perversum.

5. Ἴδετε, οἱ καταφρονῆται, καὶ ἐπιβλέψατε, καὶ θαυμάσατε θαυμάσια, καὶ ἀφανίσθητε· διότι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐὰν τις ἐκδιηγῇται.

6. Διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς Χαλδαίους, τὸ ἔθνος τὸ πικρὸν καὶ τὸ ταχινόν, τὸ πορευόμενον ἐπὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς, τοῦ κατακληρονομῆσαι σκηνώματα οὐκ αὐτοῦ.

7. Φόβερὸς καὶ ἐπιφανὴς ἐστίν, ἐξ αὐτοῦ τὸ κρῖμα αὐτοῦ ἐσται, καὶ τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται.

8. Καὶ ἐξαλοῦνται ὑπὲρ παρθάλεις οἱ ἵπποι αὐτοῦ, καὶ ὀξύτεροι ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς Ἀραβίας. Καὶ ἐξιππάσονται οἱ ἵπποι αὐτοῦ, καὶ ὁρμήσουσι μακρόθεν, καὶ πετασθήσονται ὡς ἀετὸς πρὸς οὐμὸς εἰς τὸ φαγεῖν.

9. Συντέλεια εἰς ἀσεβεῖς ἔξει, ἀνθεστήκοντας προσώποις αὐτὸν ἐξεναντίας, καὶ συναίξει ὡς ἄμμιον αἰχμαλωσίαν.

10. Καὶ αὐτὸς ἐν βασιλεύσειν ἐντροφήσει, καὶ τύραννοι παίγνια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς εἰς πᾶν ὄχρῳμα ἐμπαίξεται, καὶ βαλεῖ γόμμα, καὶ κρατῇσει αὐτοῦ.

11. Τότε μεταβαλεῖ τὸ πνεῦμα, καὶ διελεύσεται, καὶ ἐξιλάσεται· αὕτη ἡ ἰσχὺς τῷ Θεῷ μου.

12. Οὐχὶ σὺ ἀπ' ἀρχῆς, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ ἅγιός μου; καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν; Κύριε, εἰς κρῖμα τέταχας αὐτὸ, καὶ ἐπλάσε με τοῦ ἐλέγχειν παιδείαν αὐτοῦ.

13. Καθαρὸς ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ μὴ ὁρᾶν πονηρὰ, καὶ ἐπιβλέπειν ἐπὶ πόνους ὁδῶν. Ἰνατί ἐπιβλέπεις ἐπὶ καταφρονούντας; παρασιωπήσῃ ἐν τῷ καταπίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον;

14. Καὶ ποιήσεις τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, καὶ ὡς τὰ ἔρπετα τὰ οὐκ ἔχοντα ἡγούμενον;

15. Συντέλειαν ἐν ἀγκίστρῳ ἀνέσπασε, καὶ εἰλκυσεν αὐτὸν ἐν ἀμφιβλήστρῳ, καὶ συνήγαγεν αὐτὸν ἐν ταῖς σαγήναις αὐτοῦ. Ἐνεκεν τούτου εὐφρανθήσεται, καὶ χαρήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ.

16. Ἐνεκεν τούτου θύσει τῇ σαγῇ αὐτοῦ, καὶ θυμιάσει τῷ ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐλίπανε μερίδα αὐτοῦ, καὶ τὰ βρώματα αὐτοῦ ἐλεχτά.

17. Διὰ τοῦτο ἀμφίβαλε τὸ ἀμφιβλήστρον αὐτοῦ, καὶ διαπαντὸς ἀποκτείνειν ἔθνη οὐ φείσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι, καὶ ἐπιδήσομαι ἐπὶ πέτρῳ, καὶ ἀποσκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί λαλήσει ἐν ἐμοί, καὶ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ τὸν ἐλεγχόν μου.

2. Καὶ ἀπεκρίθη πρὸς με Κύριος, καὶ εἶπε· Γράψον δρασιν, καὶ σαφῶς εἰς πυξίον, ὅπως διώκῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐτά·

3. διότι ἐτι δρασις εἰς καιρὸν, καὶ ἀνατελεῖ εἰς πέρας, καὶ οὐκ ἐκένον. Ἐὰν ὑστερήσῃ, ὑπόμενον αὐτὸν, ὅτι ἐργόμενος ἔξει, καὶ οὐ μὴ χρονίσῃ.

4. Ἐὰν ὑποστείλῃται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται.

5. Ὅ δὲ κατούμενος, καὶ καταφρονῆτης, ἀνὴρ ἁλαζών, οὐθὲν μὴ περάνῃ· ὃς ἐπλάτυνε καθὼς ἄδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὗτος ὡς θάνατος οὐκ ἐμπιπλάμενος, καὶ ἐπισυναίξει ἐπ' αὐτὸν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ εἰσδέχεται πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς λαοὺς.

5. Videte, contemptores, et respicite, et admiramini mirabilia, et disperdimini : quia opus ego operor in diebus vestris quod non credetis, si quis narraverit.

6. Quia ecce ego suscito Chaldaeos, gentem amaram et velocem, quae ambulat super latitudines terrae, ut possideat tabernacula non sua.

7. Terribilis et illustris est, ex ipsa iudicium ejus erit, et assumptio ejus ex se egredietur.

8. Et exsiliunt super pardos equi ejus, et velociore lupis Arabiae. Et equitabunt equites ejus, et impetu venient de longinquo, et volabunt quasi aquila prompta ad comedendum.

9. Consummatio in impios veniet, resistentes faciebus ipsorum ex adverso, et congregabit quasi arenam captivitatem.

10. Et ipse in regibus delectabitur, et tyranni ludibria ejus, et ipse in omnem munitionem illudet, et mittet aggerem, et obtinebit eam.

11. Tunc mutabit spiritum, et pertransiet, et propitiabitur : haec est fortitudo Deo meo.

12. Nonne tu a principio, Domine Deus sancte meus? et non moriemur? Domine, in iudicium posuisti ipsam, et plasmavit me ut argum disciplinam ejus.

13. Mundus oculus ne videat mala, et aspiciat super labores doloris. Quare aspicias super contemptores? tacebis dum impius devorat justum?

14. Et facies homines quasi pisces maris, et quasi reptilia non habentia ducem?

15. Consummationem in hamo sublevavit, et attraxit eum in reti, et congregavit eum in saganis suis. Propter hoc laetabitur, et gaudebit cor ejus.

16. Propterea immolabit saganæ suæ, et incendet reti suo, quia in ipsis incrassavit partem suam, et escæ ejus electæ.

17. Propterea expandet rete suum, et semper interficere gentes non parcat.

CAPUT II.

1. Super custodiam meam stabo, et ascendam super petram, et contemplanor ut videam quid loquatur in me, et quid respondeam ad correptionem meam.

2. Et respondit ad me Dominus, et dixit : Scribe visionem, et manifeste in buxum, ut persequatur qui legit ea :

3. quia adhuc visio in tempus, et oriatur in finem, et non in vacuum. Si defecerit, sustine eum, quia veniens veniet, et non tardabit.

4. Si retraxerit se, non placet animæ meæ in eo : justus autem ex fide mea vivet.

5. Qui autem arrogans est, et contemptor, vir superbus, nihil perducet ad finem : qui dilatavit sicut infernus animam suam, et iste quasi mors non adimplebitur, et congregabit ad se omnes gentes, et accipiet ad se omnes populos.

6. Οὐχὶ ταῦτα πάντα κατ' αὐτοῦ παραβολὴν λήφον-
ται, καὶ πρόβλημα εἰς διήγησιν αὐτοῦ; Καὶ ἐροῦσιν·
Οὐαὶ ὁ πληθύνων ἑαυτοῦ τὰ οὐκ ὄντα αὐτοῦ ἕως τίνος,
καὶ βαρύνων τὸν κλοιὸν αὐτοῦ στιβαρῶς.

7. Ὅτι ἐξαίφνης ἀναστήσονται δάκνοντες αὐτὸν,
καὶ ἐκνήψουσιν οἱ ἐπίβουλοι σου, καὶ ἔσθ' εἰς διαρπα-
γὴν αὐτοῦ.

8. Διότι ἐσχύλευσας ἔθνη πολλὰ, σκυλεύσουσι πάν-
τες οἱ ὑπολελειμμένοι λαοί, δι' αἵματα ἀνθρώπων, καὶ
ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως, καὶ πάντων τῶν κατοικούν-
των αὐτῇ.

9. Ὡς ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐ-
τοῦ, τοῦ τάξαι εἰς ὕψος νοσσιάν αὐτοῦ, τοῦ ἐκσπασθῆ-
ναι ἐκ χειρὸς κακῶν.

10. Ἐβουλεύσω αἰσγύνῃν τῷ οἴκῳ σου, συνετέραναι
πολλοὺς λαοὺς, καὶ ἐξήμαρτεν ἡ ψυχὴ σου.

11. Διότι λίθος ἐκ τοίχου βοήσεται, καὶ κάνθαρος ἐκ
ξύλου φθιγγεῖται αὐτά.

12. Οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵμασι, καὶ ἐτοιμά-
ζων πόλιν ἐν ἀδικίαις.

13. Οὐ ταῦτά ἐστι παρὰ Κυρίου παντοκράτορος;
Καὶ ἐξέλτιον λαοὶ ἱκανοὶ ἐν πυρὶ, καὶ ἔθνη πολλὰ ὠλι-
γοψύχῃσαν.

14. Ὅτι ἐμπλησθήσεται ἡ γῆ τοῦ γνῶναι τὴν δόξαν
Κυρίου, ὡς ὕδωρ κατακαλύψει αὐτούς.

15. Ὡς ὁ ποτίζων τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπῇ θο-
λερᾷ, καὶ μεθύσκων ὅπως ἐπιβλέπῃ ἐπὶ τὰ σπῆλαια
αὐτῶν.

16. πλησμονὴν ἀτιμίας ἐκ δόξης πῖε καὶ σὺ καρδίᾳ
σαλεύθητι καὶ σείσθῃ· ἐκύκλωσεν ἐπὶ σὲ ποτήριον
δεξιᾶς Κυρίου, καὶ συνήχθη ἀτιμία ἐπὶ τὴν δόξαν σου.

17. Διότι ἀσεβεία τοῦ Λιβάνου καλύψει σε, καὶ τα-
λαιπωρία θηρίων ποθήσει σε, δι' αἵματα ἀνθρώπων,
καὶ ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως, καὶ πάντων τῶν κατοι-
κούντων αὐτήν.

18. Τί ὠφελεῖ γλυπτὸν, ὅτι ἐγλύψαν αὐτό; Ἐπλασεν
αὐτὸ χόνευμα, φαντασίαν ψευδῆ, ὅτι πέποιθεν ὁ πλά-
σας ἐπὶ τὸ πλάσμα αὐτοῦ, τοῦ ποιῆσαι εἰδῶλα κωφά.

19. Οὐαὶ ὁ λέγων τῷ ξύλῳ· Ἐκνήψον, ἐξεγέρθητι,
καὶ τῷ λίθῳ· Ὑψώθητι· καὶ αὐτὸ ἐστὶ φαντασία· τοῦτο
δὲ ἐστὶν ἔλασμα χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου, καὶ πᾶν πνεῦμα
οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτῷ.

20. Ὁ δὲ Κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, εὐλαθεῖσθω
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΜΒΑΚΟΥΜ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ

ΜΕΤΑ ΩΔΗΣ.

1. Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου, καὶ ἐποθήθην·
2. κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ ἐξέστην. Ἐν μέσῳ
δύο ζώων γνωσθήσῃ, ἐν τῷ ἐγγίξειν τὰ ἔτη ἐπιγνο-
σθήσῃ. Ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ ἐν τῷ
ταραχθῆναι τὴν ψυχὴν μου ἐν ὀργῇ, ἐλέους μνησθήσῃ.
3. Ὁ Θεὸς ἐκ Θαμῶν ἦξει, καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους
Φαράν κατασχοῖ δασέος. Δι' ἀψαλμα. Ἐκάλυψεν
οὐρανούς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ, καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης
ἡ γῆ.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

6. Nonne universa hæc adversum eum parabolam sument,
et propositionem ad narrationem ejus? Et dicent: Væ qui
multiplicat sibi quæ non sunt sua usquequo, et aggravat
torquem suam graviter!

7. Quia subito consurgent mordentes cum, et vigilabunt
insidiatores tui, et eris in rapinam illis.

8. Quia expoliasti gentes multas, exspoliabunt omnes re-
liqui populi, propter sanguines hominum, et impietates
terræ et civitatis, et omnium habitatorum ejus.

9. O qui multiplicat avaritiam malam domui suæ, ut
ponat in excelso nidum suum, ut eruatur de manu malo-
rum.

10. Cogitasti confusionem domui tuæ, consumpsisti po-
pulos multos, et peccavit anima tua.

11. Propter quod lapis de pariete clamabit, et scarabeus
de ligno loquetur ea.

12. Væ qui ædificat civitatem in sanguinibus, et præparat
urbem in iniquitatibus!

13. Non hæc sunt a Domino omnipotente? Et defecerunt
populi multi in igne, et gentes multæ coangustatæ sunt.

14. Quia replebitur terra ut cognoscat gloriam Domini,
quasi aqua operiet eos.

15. O qui propinat proximo suo subversionem turbidam,
et inebriat ut aspiciat in speluncas eorum:

16. saturitatem ignominie de gloria bibe et tu: cor com-
movere, et concutere: circumdedit te calix dexteræ Domi-
ni, et congregata est ignominia super gloriam tuam.

17. Quia impietas Libani operiet te, et miseria bestiarum
terrebit te, propter sanguines hominum, et impietates terræ
et civitatis, et omnium habitantium in ea.

18. Quid prodest sculpsile, quia sculpservit illud? For-
mavit illud conflatile, imaginem falsam, quia confidit fictor
in figmento suo, ut faciat idola muta.

19. Væ qui dicit ligno: Evigila, exsurge, et lapidi: Ele-
vare: et ipsum esse imago: istud vero est productio auri et
argenti, et omnis spiritus non est in eo.

20. Dominus autem in templo sancto suo, reveretur a
facie ejus omnis terra.

CAPUT III.

ORATIO AMBACUM PROPHETÆ

CUM CANTICO.

1. Domine, audiavi auditum tuum, et timui:

2. consideravi opera tua, et obstupui. In medio duorum
animalium cognosceris, cum appropinquaverint anni cogno-
sceris. Cum advenerit tempus demonstraberis: cum turbata
fuerit anima mea in ira, misericordie recordaberis.

3. Deus a Thæman veniet, et sanctus de monte Pharan
umbroso condenso. *Diapsalma*. Operuit cælos virtus ejus,
et laudis ejus plena est terra.

4. Καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται. Κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἔθετο ἀγάπησιν κραταῖαν ἰσχύος αὐτοῦ.
6. Πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύεται λόγος, καὶ ἐξελεύσεται εἰς πεδία· κατὰ πόδας αὐτοῦ
8. ἔσται, καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ. Ἐπέβλεψε, καὶ διετάκη ἔθνη. Διεθρόβη τὰ ὄρη βίᾳ, ἐτάκhsαν βουνοὶ αἰώνιοι πορείας αἰωνίας αὐτοῦ.
7. Ἀντὶ κόπων εἶδον σκηνώματα Αἰθιοπῶν, πτοηθῆσονται καὶ αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιάμ.
8. Μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης, Κύριε; ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου; ἢ ἐν θαλάσῃ τὸ ὄρημά σου; Ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου, καὶ ἡ ἵππασία σου σωτηρία.
9. Ἐντεινὼν ἐνέτεινας τόξον σου ἐπὶ σκῆπτρα, λέγει Κύριος. Διὰ ψαλμα. Ποταμῶν βραγῆσεται γῆ,
10. ὄψονται σε, καὶ ὠδινήσουσι λαοί· σκορπίζων ὕδατα πορείας, ἔδωκεν ἡ ἀβυσσος φωνὴν αὐτῆς, ὕψος φαντασίας αὐτῆς.
11. Ἐπήρθη ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη ἔσται ἐν τῇ τάξει αὐτῆς. Εἰς φῶς βολίδες σου πορεύσονται, εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὀπλων σου.
12. Ἐν ἀπειλῇ ὀλιγώσεις γῆν, καὶ ἐν θυμῷ κατάρξεις ἔθνη.
13. Ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου, τοῦ σῶσαι τὸν Χριστόν σου. Βαλεῖς εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον, ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τραχήλου. Διὰ ψαλμα.
14. Διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυνάστον, σείσθησονται ἐν αὐτῇ· διανοίξουσιν χαλινούς αὐτῶν, ὡς ἔσθων πτωχὸς λάθρα.
15. Καὶ ἐπιβῆς εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου, ταράσσοντας ὕδωρ πολύ.
16. Ἐφυλαξάμην, καὶ ἐπτόθῃ ἡ κοιλία μου ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου, καὶ εἰσῆλθε τρόμος εἰς τὰ ὀστέα μου, καὶ ὑποκάτωθεν μου ἐταράχθη ἡ ἔξις μου. Ἀναπαύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, τοῦ ἀναστῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου.
17. Διότι συκῇ οὐ καρποφορήσει, καὶ οὐκ ἔσται γεννήματα ἐν ταῖς ἀμπελοῖς· ψεύσεται ἔργον ἐλαίας, καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρώσιν. Ἐξέλιπον ἀπὸ βρώσεως πρόβατα, καὶ οὐχ ὑπάρχουσι βόες ἐπὶ φάνταις.
18. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ Κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρὶ μου.
19. Κύριος ὁ Θεὸς δύναμις μου, καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν. Ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβῆ με, τοῦ νικῆσαι ἐν τῇ ᾧδῇ αὐτοῦ.

4. Et splendor ejus quasi lux erit. Cornua in manibus ejus, et posuit dilectionem robustam fortitudinis suae.
5. Ante faciem ejus ibit verbum, et egredietur in campos : ad pedes ejus
6. stetit, et commota est terra. Aspexit, et distabuerunt gentes. Contriti sunt montes violentia, tabuerunt colles sempiterni itineris sempiterni ejus.
7. Pro laboribus vidi tabernacula Aethiopum, pavebunt et tabernacula terrae Madiam.
8. Numquid in fluminibus iratus es, Domine? aut in fluminibus furor tuus? vel in mari impetus tuus? Quia ascendes super equos tuos, et equitatio tua salus.
9. Intendens intendisti arcum tuum super sceptrum, dicit Dominus. *Diapsalma.* Fluviorum scindetur terra,
10. Videbunt te, et dolebunt (sive parturient) populi : dispergens aquas itineris, dedit abyssus vocem suam, altitudo phantasie ejus.
11. Elevatus est sol, et luna stetit in ordine suo. In luce jacula tua ibunt, in splendore coruscationis armorum tuorum.
12. In comminatione imminues terram, et in furore detrahes gentes.
13. Egressus es in salutem populi tui, ut salvares Christum tuum. Mittes in capita iniquorum mortem, suscitasti vincula usque ad collum. *Diapsalma.*
14. Divisisti in stupore capita potentium, commovebuntur in eo : aperient frenos suos, sicut comedens pauper in absconso.
15. Et superducis in mare equos tuos, conturbantes aquam multam.
16. Custodivi, et extimuit venter meus a voce orationis labiorum meorum, et ingressus est tremor in ossa mea, et subter me conturbata est habitudo mea. Requiescam in die tribulationis, ut ascendam ad populum peregrinationis meae.
17. Quia ficus non afferet fructum, et non erunt germina in vineis : mentietur opus olivae, et campi non facient escam. Defecerunt ab esca oves, et non sunt boves in praeseipibus.
18. Ego autem in Domino exultabo, gaudebo super Deo salvatore meo.
19. Dominus Deus fortitudo mea, et ponet pedes meos in consummationem. Super excelsa ascendere facit me, ut vincam in cantico ejus.

ΣΟΦΟΝΙΑΣ.

SOPHONIAS.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

CAPUT I.

1. Λόγος Κυρίου, ὃς ἐγενήθη πρὸς Σοφονίαν τὸν τοῦ Χουσί, υἱὸν Γοδολίου, τοῦ Ἀμορίου, τοῦ Ἐζεχίου, ἐν ἡμέραις Ἰωσίου υἱοῦ Ἀμών, βασιλέως Ἰούδα.
2. Ἐκλείψει ἐκλιπέτω ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει Κύριος.

1. Verbum Domini, quod factum est ad Sophoniam filium Chusi, filium Godoliae, filii Amorae, filii Ezechie, in diebus Josiae filii Amon, regis Juda.
2. Defectione deficiat a facie terrae, dicit Dominus :

3. ἐκλιπέτω ἄνθρωπος καὶ κτήνη, ἐκλιπέτω τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης· καὶ ἀσθενήσουσιν οἱ ἀσεβεῖς, καὶ ἐξαρθῶ τοὺς ἀνόμους ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει Κύριος.

4. Καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ἰούδα, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἐξαρθῶ ἐκ τοῦ τόπου τούτου τὰ ὀνόματα τῆς Βαὰλ, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων,

5. καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐπὶ τὰ δώματα τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν,

6. καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας ἀπὸ τοῦ Κυρίου, καὶ τοὺς μὴ ἀντεχομένους τοῦ Κυρίου.

7. Εὐλαθεῖσθε ἀπὸ προσώπου Κυρίου τοῦ Θεοῦ, διότι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ Κυρίου, ὅτι ἡτοίμακε Κύριος τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ ἡγάγε τοὺς κλητοὺς αὐτοῦ.

8. Καὶ ἔσται, ἐν ἡμέρᾳ θυσίας Κυρίου, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδύματα ἀλλότρια.

9. Καὶ ἐκδικήσω ἐμφανῶς ἐπὶ τὰ πρόπυλα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, τοὺς πληροῦντας τὸν οἶκον Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν ἀσεβείας καὶ δόλου.

10. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος, φωνὴ κραυγῆς ἀπὸ πύλης ἀποκεντούντων, καὶ ὀλολυγμός ἀπὸ τῆς δευτέρας, καὶ συντριμμός μέγας ἀπὸ τῶν βουνῶν.

11. Θρηνήσατε, οἱ κατοικοῦντες τὴν κατακεκομμένην, ὅτι ὠμωσθή πᾶς ὁ λαὸς Χαναάν, καὶ ἐξωλοθρεύθησαν πάντες οἱ ἐπηρμένοι ἀργυρίῳ.

12. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐξερευνήσω τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ λύχνου, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καταφρονούντας ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν. Οἱ δὲ λέγοντες ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· Οὐ μὴ ἀγαθοποιήσῃ Κύριος, οὐδὲ μὴ κακώσῃ,

13. καὶ ἔσται ἡ δύναμις αὐτῶν εἰς διαρπάγην, καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν. Καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας, καὶ οὐ μὴ κατοικήσουσιν ἐν αὐταῖς· καὶ καταφτεύσουσιν ἀμπελῶνας, καὶ οὐ μὴ πίνωσι τὸν οἶνον αὐτῶν·

14. ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα Κυρίου ἡ μεγάλη, ἐγγὺς καὶ ταχεῖα σφόδρα. Φωνὴ ἡμέρας Κυρίου πικρὰ καὶ σκληρὰ τέτακται·

15. θύναται ἡμέρα ὀργῆς, ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα θλίψεως καὶ ἀνάγκης, ἡμέρα ἁωρίας καὶ ἀφανισμοῦ, ἡμέρα γνόφου καὶ σκότους, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὀμίχλης,

16. ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς, καὶ ἐπὶ τὰς γωνίας τὰς ὑψηλάς.

17. Καὶ ἐκθλίψω τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πορεύονται ὡς τυφλοί· ὅτι τῷ Κυρίῳ ἐξήμαρτον. Καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς χοῦν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς βόλβιτα·

18. καὶ τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ μὴ δύνηται ἐξελεῖσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς Κυρίου· καὶ ἐν πυρὶ ζήλου αὐτοῦ καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, διότι συντέλειαν καὶ σπουδὴν ποιήσει ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

3. deficiat homo et jumenta, deficiant volatilia cœli et pisces maris : et infirmabuntur impii, et auferam iniquos a facie terræ, dicit Dominus.

4. Et extendam manum meam super Judam, et super omnes qui habitant Jerusalem : et auferam de loco hoc nomina ipsius Baal, et nomina sacerdotum,

5. et eos qui adorant super tecta militiam cœli, et eos qui adorant et jurant per Dominum, et jurant per regem suum,

6. et eos qui declinant a Domino, et qui non requirunt Dominum, et qui non retinent Dominum.

7. Timete a facie Domini Dei, quia juxta est dies Domini, quia paravit Dominus sacrificium suum, et sanctificavit vocatos suos.

8. Et erit, in die hostiæ Domini, et ulciscar super principes, et super domum regis, et super omnes qui induti sunt vestimentis alienis.

9. Et ulciscar manifeste super vestibula in die illa, qui complent domum Domini Dei sui impietate et dolo.

10. Et erit in illa die, dicit Dominus, vox clamoris de porta compungentium, et ululatus a secunda, et contritio magna a collibus.

11. Plangite, qui habitatis concisam, quia assimilatus est omnis populus Chanaan, et disperierunt omnes qui erecti sunt argento.

12. Et erit in die illa, scrutabor Jerusalem cum lucerna, et ulciscar super viros qui contemnunt custodias suas. Qui autem dicunt in cordibus suis : Non faciet bene Dominus, et non faciet male,

13. et erit fortitudo eorum in rapinam, et domus eorum in dissipationem. Et ædificabunt domos, et non habitabunt in eis : et plantabunt vineas, et non bibent vinum earum :

14. quia juxta est dies Domini magnus, juxta et velox nimis. Vox diei Domini amara et dura posita est :

15. fortis dies iræ, dies illa, dies tribulationis et necessitatis, dies immaturitatis et perditionis, dies caliginis et tenebrarum, dies nubis et nebulæ,

16. dies tubæ et clamoris super civitates munitas, et super angulos excelsos.

17. Et tribulabo homines, et ambulabunt ut cæci : quia Domino peccaverunt. Et effundet sanguinem eorum sicut pulverem, et carnes eorum sicut stercora boum :

18. et argentum eorum et aurum eorum non poterit eruere eos in die iræ Domini : et in igne zeli ejus consumetur omnis terra, consummationem enim et festinationem faciet super omnes habitantes terram.

1. Συνάχθητε καὶ συνδέθητε, τὸ ἔθνος τὸ ἀπαί-
δευτον,
2. πρὸ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς ὡς ἄνθος παραπορευόμε-
νον, πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ὄργην Κυρίου, πρὸ τοῦ
ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ἡμέραν θυμοῦ Κυρίου.
3. Ζητήσατε τὸν Κύριον, πάντες ταπεινοὶ γῆς, κρίμα
ἐργάζεσθε, καὶ δικαιώσινην ζητήσατε, καὶ ἀποκρίνασθε
αὐτά, ὅπως σκεπασθῆτε ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς Κυρίου.
4. Διότι Γάζα διηρασμένη ἔσται, καὶ Ἀσκάλων
εἰς ἀφανισμόν, καὶ Ἄζωτος μεσημβρίας ἐκριφῆσεται,
καὶ Ἀκκαρὸν ἐκριζωθήσεται.
5. Οὐαὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης,
πάροικοι Κρητῶν. Λόγος Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, Χαναάν,
γῆ ἀλλοφύλων, καὶ ἀπολῶ ὑμᾶς ἐκ κατοικίας.
6. Καὶ ἔσται Κρήτη νομὴ ποιμνίων, καὶ μάνδρα
προβάτων.
7. Καὶ ἔσται τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης τοῖς κατα-
λοιποῖς οἴκου Ἰούδα, ἐπ' αὐτοὺς νεμήσονται ἐν τοῖς
οἴκοις Ἀσκάλωνος, δεΐλης καταλύσουσιν ἀπὸ προσώπου
υἱῶν Ἰούδα, ὅτι ἐπέσκειται αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεὸς
αὐτῶν, καὶ ἀποστρέψει τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν.
8. Ἦκουσα ὀνειδισμοὺς Μωάβ, καὶ κονδυλισμοὺς
υἱῶν Ἀμμὼν, ἐν οἷς ὀνειδίζον τὸν λαόν μου, καὶ ἐμε-
γαλύνοντο ἐπὶ τὰ ὄριά μου.
9. Διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων
ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, διότι Μωάβ ὡς Σόδομα ἔσται, καὶ
υἱοὶ Ἀμμὼν ὡς Γόμορρα, καὶ Δαμασκὸς ἐκλειμμένη
ὡς Θιμανία ἄλυνος, καὶ ἥρατισμένη εἰς τὸν αἰῶνα.
Καὶ οἱ κατάλοιποι λαοῦ μου διαρπῶνται αὐτοὺς, καὶ
οἱ κατάλοιποι ἔθνους μου κληρονομήσουσιν αὐτούς.
10. Αὕτη αὐτοῖς ἀντὶ τῆς ὑβρεως αὐτῶν, διότι ὀνει-
δισαν, καὶ ἐμεγαλύνθησαν ἐπὶ τὸν Κύριον τὸν παντο-
κράτορα.
11. Ἐπιφανήσεται Κύριος ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐξολο-
θρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ
προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ,
πᾶσαι αἱ νῆσοι τῶν ἐθνῶν.
12. Καὶ ὑμεῖς, Αἰθίοπες, τραυματαῖα ῥομφαίας μου
ἐστέ.
13. Καὶ ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ βορρᾶν, καὶ
ἀπολεῖ τὸν Ἀσσύριον, καὶ θῆσει τὴν Νινευθὴ εἰς ἀφα-
νισμόν ἄνδρον, ὡς ἔρημον.
14. Καὶ νεμήσονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ποίμνια, καὶ
πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ χαμαιλέοντες καὶ ἐχίνοι
ἐν τοῖς φατνώμασιν αὐτῆς κοιτασθήσονται· καὶ θηρία
φωνήσῃ ἐν τοῖς διορύγμασιν αὐτῆς καὶ κόρακες ἐν τοῖς
πυλῶσιν αὐτῆς, διότι κέδρος τὸ ἀνάστημα αὐτῆς.
15. Αὕτη ἡ πόλις ἡ φαυλίστρια, ἡ κατοικοῦσα ἐπ'
ἐπιδοῖ, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς· Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ
ἔστι μετ' ἐμέ τις. Πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμόν, νομὴ
θηρίων· Πᾶς δὲ διαπορευόμενος δι' αὐτῆς συριεῖ, καὶ
κινήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

1. Ὡς ἡ ἐπιφανὴς καὶ ἀπολελυτρωμένη πόλις, ἡ πε-
ριστέρα
2. οὐκ εἰσχόουσε φωνῆς· οὐκ ἐδέξατο παιδείαν, ἐπὶ

1. Congregamini et colligamini, gens inerudita,
2. antequam sitis sicut flos pertransiens, antequam ve-
niat ira Domini super vos, antequam super vos irruat dies
furoris Domini.
3. Quærite Dominum, omnes humiles terræ, judicium
operamini, et justitiam quærite, et respondete ea, ut prote-
gamini in die iræ Domini.
4. Quia Gaza direpta erit, et Ascalon in desolationem,
et Azotus meridie projicietur, et Accaron eradicabitur.
5. Væ qui habitatis funiculum maris, advenæ Creten-
sium. Verbum Domini super vos, Chanaan, terra alienige-
narum, et perdam vos de habitatione.
6. Et erit Creta pascua gregum, et ovile pecorum.
7. Et erit funiculus maris his qui reliqui sunt de domo
Juda, super ipsos pascentur in domibus Ascalonis, ad ve-
speram divertent a facie filiorum Juda, quia visitat eos
Dominus Deus eorum, et avertet captivitatem eorum.
8. Audivi opprobria Moab, et contumelias filiorum Am-
mon, in quibus exprobrabant populo meo, et magnificaban-
tur super terminos meos.
9. Propterea, vivo ego, dicit Dominus virtutum Deus
Israel, quia Moab sicut Sodoma erit, et filii Ammon quasi
Gomorra, et Damascus derelicta quasi acervus areæ, et
dissipata usque in sempiternum. Et qui reliqui fuerint de
populo meo diripient eos, et residui gentis meæ possidebunt
eos.
10. Hæc erit eis pro contumelia sua, quia exprobrave-
runt, et magnificati sunt super Dominum omnipotentem.
11. Apparebit Dominus super eos, et disperdet omnes
deos gentium terræ, et adorabunt eum singuli de loco suo,
omnes insula gentium.
12. Et vos, Æthiopes, vulnerati estis gladii mei.
13. Et extendet manum suam super aquilonem, et perdet
Assyrium, et ponet Ninevem in desolationem inaquosam,
quasi desertum.
14. Et pascentur in medio ejus greges, et omnes bestię
terræ, et chamæleontes et ericii in præsepibus ejus cuba-
bunt : et bestię clamabunt in foveis ejus et corvi in portis
ejus, quia cedrus altitudo ejus.
15. Hæc est civitas vilipendens, quæ habitat in spe, quæ
dicit in corde suo : Ego sum, et non est post me amplius.
Quomodo facta est in solitudinem, pascua bestiarum?
Omnis qui transit per eam sibilabit, et amovebit manus suas.

1. O illustris et redempta civitas, columba
2. non audivit vocem : non suscepit disciplinam, in Do-

τῷ Κυρίῳ οὐκ ἐπεποιθεῖ, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῆς οὐκ ἤγγισεν.

3. Οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὡς λέοντες ὠρυόμενοι, οἱ κριταὶ αὐτῆς ὡς λύκοι τῆς Ἀραβίας, οὐχ ὑπελπίοντο εἰς τοπρωί.

4. Οἱ προφῆται αὐτῆς πνευματοφόροι, ἄνδρες καταφρονῆταί· ἱερεῖς αὐτῆς βεβηλοῦσι τὰ ἅγια, καὶ ἀσεβοῦσι νόμον·

5. ὁ δὲ Κύριος δίκαιος ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ ποιήσῃ ἀδικον· πρῶτῃ πρῶτῃ δώσει κρίμα αὐτοῦ εἰς φῶς· καὶ οὐκ ἀπεκρύβη καὶ οὐκ ἔγωγ ἀδικίαν ἐν ἀπαιτήσει, καὶ οὐκ εἰς νεῖκος ἀδικίαν.

6. Ἐν διαφθορᾷ κατέσπασα ὑπερηφάνους, ἤφανίσθησαν γυναι αὐτῶν· ἐξηρημώσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὸ παράπαν, τοῦ μὴ διοδεύειν· ἐξέλιπον αἱ πόλεις αὐτῶν, παρὰ τὸ μηδὲνα ὑπάρχειν, μηδὲ κατοικεῖν.

7. Εἴπα· πλην φοβεῖσθέ με, καὶ δέξασθε παιδείαν, καὶ οὐ μὴ ἐξολοθρευθῆτε ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῆς πάντα ὅσα ἐξεδίκησα ἐπ' αὐτήν· Ἐτοιμάζου, ὄρθρισον· ἔφθαρται πᾶσα ἡ ἐπιφυλλίς αὐτῶν.

8. Διὰ τοῦτο ὑπόμεινόν με, λέγει Κύριος, εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς μου εἰς μαρτύριον· διὸ τὸ κρίμα μου εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν, τοῦ εἰσδέξασθαι βασιλεῖς, τοῦ ἐχρέαι ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν ὀργὴν θυμοῦ μου· διότι ἐν πυρὶ ζήλου μου καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ·

9. ὅτι τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν εἰς γενεὴν αὐτῆς, τοῦ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα Κυρίου, τοῦ δουλεύειν αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἓνα.

10. Ἐκ περάτων ποταμῶν Αἰθιοπίας προσδέξομαι ἐν δεισπαρμένιοις μου, οἵσουσι θυσίας μοι.

11. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, οὐ μὴ καταισχυθῇς ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων σου, ὧν ἠσέβησας εἰς ἐμέ· ὅτι τότε περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὰ φαυλίσματα τῆς ὕβρεώς σου, καὶ οὐκ ἔτι μὴ προθῆξ τοῦ μεγαλαυχῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου.

12. Καὶ ὑπολήψομαι ἐν σοὶ λαὸν πρᾶν καὶ ταπεινόν, καὶ εὐλαβήθησονται ἀπὸ τοῦ ὀνόματος Κυρίου.

13. οἱ κατάλοιποι τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν, καὶ οὐ λαλήσουσι μάταια, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλῶσσα δολία· διότι αὐτοὶ νεμήσονται, καὶ κοιτασθήσονται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφωβῶν αὐτούς.

14. Χαῖρε, θυγάτερ Σιών, κήρυσσε, θυγάτερ Ἱερουσαλήμ· εὐφραίνου καὶ κατατέρπου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, θυγάτερ Ἱερουσαλήμ.

15. Περιεῖλε Κύριος τὰ ἀδικήματά σου, λελύτρωται σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου· βασιλεὺς Ἰσραὴλ Κύριος ἐν μέσῳ σου, οὐκ ὄψη κακὰ οὐκέτι.

16. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐρεῖ Κύριος τῇ Ἱερουσαλήμ· Θάρσει, Σιών, μὴ παρείσθωσαν αἱ χεῖρές σου·

17. Κύριος ὁ Θεός σου ἐν σοὶ, ὁ δυνατὸς σώσει σε, ἐπάξει ἐπὶ σὲ εὐφροσύνην, καὶ καινίει σε ἐν τῇ ἀγαπήσει αὐτοῦ, καὶ εὐφρανθήσεται ἐπὶ σε ἐν τέρφει ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς.

18. Καὶ συνάξω τοὺς συντετριμμένους σου. Οὐαί, τίς ἔλαθεν ἐπ' αὐτὴν ὀνειδισμόν;

19. Ἰδοὺ ἐγὼ ποίω ἐν σοὶ, ἐνεκέν σου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει Κύριος, καὶ σώσω τὴν ἐκτεπτεσμένην, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰσδέξομαι, καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς καύχημα, καὶ ὀνομαστοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

mino non est confisa, et ad Deum suum non appropinquavit.

3. Principes ejus in ea veluti rugientes leones, judices ejus sicut lupi Arabiæ, non dimittebant in mane.

4. Prophetæ ejus portantes spiritum, viri contemptores : sacerdotes ejus polluant sancta, et impie faciunt legem :

5. Dominus autem justus in medio ejus, et non faciet iniquitatem : mane mane judicium suum dabit in luce : et non est absconditus et nescit iniquitatem in exactione, nec in contentione injustitiam.

6. In corruptione detraxi superbos, dissipati sunt anguli eorum : desertas faciam vias eorum penitus, ut non trans-eant : defecerunt civitates eorum, eo quod nullus subisteret, neque habitaret.

7. Dixi : verumtamen timete me, et suscipite disciplinam, et non peribitis de oculis ejus in omnibus in quibus ultus sum super eam. Præparare, consurge diluculo : dissipata est omnis frondositas eorum.

8. Propterea exspecta me, dicit Dominus, in diem resurrectionis meæ in testimonium : quia judicium meum in congregationes gentium, ut suscipiam reges, ut effundam super eos omnem iram furoris mei : quia in igne zeli mei consumetur omnis terra :

9. quia tunc convertam super populos linguam in generationem ejus, ut invocent omnes nomen Domini, ut serviant ei sub jugo uno.

10. De finibus fluminum Æthiopie suscipiam in dispersis meis, afferent victimas mihi.

11. In die illa non confunderis ex omnibus adinventionibus tuis, quibus impie egisti in me : quia tunc auferam a te vilipendia contumeliæ tuæ, et ultra non adjicies ut magnifice glorieris super montem sanctum meum.

12. Et relinquam in te populum mansuetum et humilem, et verebuntur a nomine Domini

13. qui fuerint reliqui de Israel, et non facient iniquitatem, et non loquentur vana, et non inveniatur in ore eorum lingua dolosa : quoniam ipsi pascentur, et accubabunt, et non erit qui exterreat eos.

14. Gaude, filia Sion, prædica, filia Jerusalem : exulta et delectare de toto corde tuo, filia Jerusalem.

15. Abstulit Dominus iniquitates tuas, redemit te de manu inimicorum tuorum : rex Israel Dominus in medio tui, non videbis mala ultra.

16. In tempore illo dicet Dominus Jerusalem : Confide, Sion, non dissolvantur manus tuæ :

17. Dominus Deus tuus in te, Tortis salvabit te, adducet super te lætitiā, et innovabit te in charitate sua, et lætabitur in te in delectatione quasi in die solemnī.

18. Et congregabo confractos tuos. Væ, quis accepit super eam opprobrium?

19. Ecce ego facio in te, propter te in tempore illo, dicit Dominus, et salvabo expressam, et repulsam suscipiam, et ponam eos in gloriam, et nominatos in omni terra.

20. Καὶ καταισχυνθήσονται ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅταν καλῶς ὑμῖν ποιήσω, καὶ ἐν τῷ καιρῷ, ὅταν εἰσδέξωμαι ὑμᾶς· διότι δώσω ὑμᾶς ὀνομαστούς, καὶ εἰς καύχημα ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τῆς γῆς, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν, λέγει Κύριος.

20. Et confundentur in tempore illo, quando bene vobis fecero, et in tempore, cum suscepero vos : quia dabo vos nominatos, et in gloriam in cunctis populis terræ, quando convertero captivitatem vestram coram vobis, dicit Dominus.

ΑΓΓΑΙΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως, ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ, μιᾷ τοῦ μηνός, ἐγένετο λόγος Κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, λέγων· Εἰπὼν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα, καὶ πρὸς Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ἰωσεδέκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, λέγων·

2. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ, λέγων· Ὁ λαὸς οὗτος λέγουσιν· Οὐχ ἤκειν ὁ καιρὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου.

3. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, λέγων·

4. Εἰ καιρὸς μὲν ὑμῖν ἐστὶν τοῦ οἰκεῖν ἐν οἰκοῖς ὑμῶν κοιλοστάθμοις, ὁ δὲ οἶκος ἡμῶν ἐξηρήμωται;

5. Καὶ νῦν τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Τάξτε δὴ καρδίαις ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν.

6. Ἐσπειράτε πολλὰ καὶ εἰσενέγκατε ὀλίγα, ἐφάγετε καὶ οὐκ εἰς πλησμονήν, ἐπίετε καὶ οὐκ εἰς μέθην, περὶβάλεσθε καὶ οὐκ ἐθερμάνθητε ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ τοὺς μισθοὺς συνάγων συνήγαγεν εἰς δεσμὸν τετρυπημένον.

7. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Θέσθε τὰς καρδίαις ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν,

8. ἀνάβητε εἰς τὸ ὄρος, καὶ κόψατε ξύλα, οἰκοδομήσατε τὸν οἶκον, καὶ εὐδοκῆσω ἐν αὐτῷ, καὶ ἐνδοξασθήσονται, εἶπε Κύριος.

9. Ἐπεβλέψατε εἰς πολλὰ καὶ ἐγένετο ὀλίγα, καὶ εἰσγνήθη εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἐξεφύσησα αὐτὰ· διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἀνθ' ὧν ὁ οἶκός μου ἐστὶν ἔρημος, ὑμεῖς δὲ διώκετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ,

10. διὰ τοῦτο ἀνέξει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ δρόσου, καὶ ἡ γῆ ὑποστελεῖται τὰ ἐκρόρια αὐτῆς.

11. Καὶ ἐπάξω ῥομφαίαν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐπὶ τὸν σίτον, καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον, καὶ ἐπὶ τὸ ἐλαιον, καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πόνους τῶν χειρῶν αὐτῶν.

12. Καὶ ἤκουσε Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα, καὶ Ἰησοὺς ὁ τοῦ Ἰωσεδέκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ πάντες οἱ κατὰλοιποι τοῦ λαοῦ, τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτῶν, καὶ τῶν λόγων τοῦ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, καθότι ἐξαπέστειλεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν πρὸς αὐτούς· καὶ ἐφοβήθη ὁ λαὸς ἀπὸ προσώπου Κυρίου.

13. Καὶ εἶπεν Ἀγγαῖος ἄγγελος Κυρίου ἐν ἄγγελοις Κυρίου τῷ λαῷ· Ἐγὼ εἰμι μεθ' ὑμῶν, λέγει Κύριος.

AGGÆUS.

CAPUT I.

1. In anno secundo Darii regis, in mense sexto, una mensis, factum est verbum Domini in manu Aggæi prophetæ, dicens : Dic ad Zorobabel filium Salathiel de tribu Juda, et ad Jesum filium Josedec sacerdotem magnum, dicens :

2. Hæc dicit Dominus omnipotens, dicens : Populus iste dicunt : Non venit tempus ædificandi domum Domini.

3. Et factum est verbum Domini in manu Aggæi prophetæ, dicens :

4. Si tempus quidem vobis est habitandi in domibus vestris concavis, domus autem nostra deserta est?

5. Et nunc hæc dicit Dominus omnipotens : Ponite nunc corda vestra ad vias vestras.

6. Seminastis multa et intulistis pauca, comedistis et non ad saturitatem, bibistis et non ad ebrietatem, operuistis vos et non estis calefacti in ipsis, et qui mercedes congregabat congregavit in sacculum pertusum.

7. Hæc dicit Dominus omnipotens : Ponite corda vestra in vias vestras,

8. ascendite in montem, et præcidite ligna, ædificate domum, et placebit mihi in ea, et glorificabor, dicit Dominus.

9. Respexistis in multa et facta sunt pauca, et illata sunt in domum, et exsufflavi ea : quomobrem hæc dicit Dominus omnipotens : Eo quod domus mea deserta est, vos autem sectamini unusquisque in domum suam,

10. propterea abstinebit cælum a rore, et terra subtrahet procreationes suas.

11. Et inducam gladium super terram, et super montes, et super triticum, et super vinum, et super oleum, et quacunque profert humus, et super homines, et super jumenta, et super omnes labores manuum eorum.

12. Et audivit Zorobabel filius Salathiel de tribu Juda, et Jesus filius Josedec sacerdos magnus, et omnes residui de populo, vocem Domini Dei sui, et verba Aggæi prophetæ, sicut misit eum Dominus Deus eorum ad eos : et timuit populus a facie Domini.

13. Et dixit Aggæus nuntius Domini in nuntiis Domini populo : Ego sum vobiscum, dicit Dominus.

14. Καὶ ἐξήγειρε Κύριος τὸ πνεῦμα Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰουδα, καὶ τὸ πνεῦμα Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου, καὶ τὸ πνεῦμα τῶν καταλοίπων παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ εἰσῆλθον, καὶ ἐποίουν ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου παντοκράτορος Θεοῦ αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Τῇ τετραδί καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἔκτου, τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως.

2. τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, μιᾷ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, λέγων·

3. Εἶπον δὴ πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰουδα, καὶ πρὸς Ἰησοῦν τοῦ Ἰωσεδὲκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ, λέγων·

4. Τίς ἐξ ὑμῶν δς εἶδε τὸν οἶκον τοῦτον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ τῇ ἐμπροσθεν; καὶ πῶς ὑμεῖς βλέπετε αὐτὸν νῦν καθὼς οὐχ ὑπάρχοντα ἐνώπιον ὑμῶν;

5. Καὶ νῦν κατίσχυε, Ζοροβάβελ, λέγει Κύριος, καὶ κατίσχυε, Ἰησοῦ δ τοῦ Ἰωσεδὲκ, ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ κατισχύετω πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, λέγει Κύριος, καὶ ποιεῖτε, διότι μεθ' ὑμῶν ἐγώ εἰμι, λέγει Κύριος ὁ παντοκράτωρ,

6. (†) καὶ τὸ πνεῦμα μου ἐφέστηκεν ἐν μέσῳ ὑμῶν. Θαρσεῖτε,

7. διότι τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ. Ἐτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν,

8. καὶ συσείσω πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἥξει τὰ ἐκλεκτὰ πάντων τῶν ἐθνῶν· καὶ πληθύν τὸν οἶκον τοῦτον δόξης, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

9. Ἐμὸν τὸ ἀργύριον, καὶ ἐμὸν τὸ χρυσίον, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

10. Διότι μεγάλη ἔσται ἡ δόξα τοῦ οἴκου τούτου, ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, λέγει Κύριος παντοκράτωρ. Καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ δώσω εἰρήνην, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ εἰρήνην ψυχῆς εἰς περιποίησιν παντὶ τῷ κτίζοντι, τοῦ ἀναστῆσαι τὸν ναὸν τούτων.

11. Τετραδί καὶ εἰκάδι τοῦ ἐνάτου μηνὸς, ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην, λέγων·

12. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐπερώτησον δὴ τοὺς ἱερεῖς νόμον, λέγων·

13. Ἐάν λάβῃ ἄνθρωπος κρέας ἅγιον ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ ἄψῃται τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄρτου, ἢ ἐφέματος, ἢ οἴνου, ἢ ἐλαίου, ἢ παντὸς βρώματος, εἰ ἀγιασθήσεται; Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ εἶπαν· Οὐ.

14. Καὶ εἶπεν Ἀγγαῖος· Ἐάν ἄψῃται μεμιασμένος ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἐπὶ παντὸς τούτων, εἰ μιανθήσεται; Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ εἶπαν· Μιανθήσεται.

15. Καὶ ἀπεκρίθη Ἀγγαῖος, καὶ εἶπεν· Οὕτως ὁ λαὸς οὗτος, καὶ οὕτως τὸ ἔθνος τοῦτο ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει Κύριος, καὶ οὕτως πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ δς ἐάν ἐγγίῃ ἐκεῖ, μιανθήσεται ἐνεκεν τῶν λημμάτων αὐτῶν τῶν ὀφθινῶν, ὀδυνηθήσονται ἀπὸ

(*) 6. τὸ ῥῆμα δ διεθῆκα πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου... (Compl.)

14. Et suscitavit Dominus spiritum Zorobabel filii Salathiel de tribu Juda, et spiritum Jesu filii Josedec sacerdotis magni, et spiritum reliquorum de omni populo, et ingressi sunt, et faciebant opera in domo Domini omnipotentis Dei sui.

CAPUT II.

1. In quarta et vigesima mensis sexti, anno secundo Darii regis,

2. in mense septimo, una et vigesima mensis, locutus est Dominus in manu Aggaei prophetæ, dicens :

3. Dicito nunc ad Zorobabel filium Salathiel de tribu Juda, et ad Jesum Josedec filium sacerdotem magnum, et ad omnes reliquos populi, dicens :

4. Quis ex vobis qui vidit domum istam in gloria sua prima? et quomodo vos videtis ipsam nunc quasi non sit coram vobis?

5. Et nunc confortare, Zorobabel, dicit Dominus, et confortare, Jesu fili Josedec, sacerdos magne, et confortetur omnis populus terræ, dicit Dominus, et facite, quoniam ego vobiscum sum, dicit Dominus omnipotens,

6. et spiritus meus stetit in medio vestrum. Confidite,

7. quia hæc dicit Dominus omnipotens : Adhuc semel ego commovebo cælum et terram, et mare et aridam,

8. et commovebo omnes gentes, et venient electa omnium gentium : et implebo domum istam gloria, dicit Dominus omnipotens.

9. Meum est argentum, et meum est aurum, dicit Dominus omnipotens.

10. Quare magna erit gloria domus istius, novissima super primam, dicit Dominus omnipotens. Et in loco isto dabo pacem, dicit Dominus omnipotens, et pacem animæ in acquisitionem omni condenti, ut suscitetur templum istud.

11. Quarta et vigesima noni mensis, anno secundo sub Dario, factus est sermo Domini ad Aggæum prophetam, dicens :

12. Hæc dicit Dominus omnipotens : Interroga nunc sacerdotes legem, dicens :

13. Si sumpserit homo carnem sanctam in summitate vestimenti sui, et tetigerit summitas vestimenti ejus panem, aut coctionem, aut vinum, aut oleum, aut omnem cibum, si sanctificabitur? Et responderunt sacerdotes, et dixerunt : Non.

14. Et dixit Aggæus : Si tetigerit pollutus immundus in anima de omnibus hiis, si contaminabitur? Et responderunt sacerdotes, et dixerunt : Contaminabitur.

15. Et respondit Aggæus, et dixit : Sic populus iste, et sic gens hæc coram me, dicit Dominus, et sic omnia opera manuum eorum, et quicumque appropinquarent ibi, contaminabitur propter munera eorum matutina, dolebunt

6. verbum quod pepigi vobiscum cum egredere mini de terra Ægypti....

προσώπου πόνων αὐτῶν, καὶ ἐμισεῖτε ἐν πύλαις ἐλέγοντα.

16. Καὶ νῦν θέσθε δὴ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ὑπεράνω, πρὸ τοῦ θείναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῇ ναῷ Κυρίου, τίνες ἦτε,

17. ὅτε ἐνεβάλλετε εἰς κυψέλην κριθῆς εἴκοσι σάτα, καὶ ἐγένετο κριθῆς δέκα σάτα· καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολήνιον ἐξαντλήσαι πεντήκοντα μετρητάς, καὶ ἐγένοντο εἴκοσι.

18. Ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν ἀφορίᾳ, καὶ ἐν ἀνεμοφθορίᾳ καὶ ἐν χαλάζῃ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει Κύριος.

19. Ὑποτάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα, ἀπὸ τῆς τετράδος καὶ εἰκάδος τοῦ ἐνάτου μηνός, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς τεθεμελίωται ὁ ναὸς Κυρίου· θέσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν,

20. εἰ ἐπιγνωσθήσεται ἐπὶ τῆς ἄλῳ, καὶ εἰ ἔτι ἡ ἄμπελος, καὶ ἡ συκῇ, καὶ ἡ ῥοὰ, καὶ τὰ ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέροντα καρπὸν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης εὐλογήσω.

21. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην, τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, λέγων·

22. Εἰπὸν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα, λέγων· Ἐγὼ σείω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν,

23. καὶ καταστρέψω θρόνους βασιλείων, καὶ ὀλοθρεύσω δύναμιν βασιλείων τῶν ἐθνῶν, καὶ καταστρέψω ἄρματα καὶ ἀναβάτας, καὶ καταβήσονται ἵπποι καὶ ἀναβᾶται αὐτῶν ἕκαστος ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

24. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, λήψομαι σε Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιήλ, τὸν δοῦλόν μου, λέγει Κύριος, καὶ θήσομαι σε ὡς σφραγίδα, διότι σὲ ἠρέτισα, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

a facie laborum suorum, et oderatis in portis argumentem.

16. Et nunc ponite, quæso, in corda vestra a die hac et supra, antequam poneretur lapis super lapidem in templo Domini, qui eratis,

17. quando mittebatis in cypselis hordei viginti sata, et fiebant decem sata hordei : et ingrediebamini torcular ut hauriretis quinquaginta amphoras, et fiebant viginti.

18. Percussi vos sterilitate, et corruptione aeris et grandine omnia opera manuum vestrarum, et non reversi estis ad me, dicit Dominus.

19. Supponite nunc corda vestra a die ista et in futurum, a quarta et vigesima noni mensis, et a die qua fundamenta jacta sunt templi Domini : ponite in cordibus vestris,

20. si cognoscetur super aream, et si adhuc vinea, et ficus, et malogranatum, et ligna olivæ quæ non ferunt fructum, a die hac benedicam.

21. Et factum est verbum Domini secundo ad Aggaeum prophetam, quarta et vigesima mensis, dicens :

22. Dic ad Zerobabel filium Salathiel de tribu Juda, dicens : Ego commoveo cælum et terram, et mare et aridam,

23. et subvertam thronos regum, et disperdam fortitudinem regum gentium, et subvertam currus et ascensores, et descendunt equi et ascensores eorum unusquisque in gladio adversus fratrem suum.

24. In die illa, dicit Dominus omnipotens, assumam te Zerobabel filium Salathiel, servum meum, dicit Dominus, et ponam te quasi signaculum, quia te elegi, dicit Dominus omnipotens.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ ἔτους δευτέρου, ἐπὶ Δαρείου, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου, υἱὸν Ἀδδὺ, τὸν προφήτην, λέγων·

2. Ὡργίσθη Κύριος ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν ὀργὴν μεγάλην,

3. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τὰδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐπιστραφύσονται πρὸς ὑμᾶς, λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων.

4. Καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν, οἷς ἐνεκάλεσαν αὐτοῖς οἱ προφῆται ἐμπροσθεν, λέγοντες· Τὰδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν δδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ οὐκ εἰσέχουσιν, καὶ οὐ προσέσχον τοῦ εἰσακοῦσάι μου, λέγει Κύριος.

5. Οἱ πατέρες ὑμῶν ποῦ εἰσι, καὶ οἱ προφῆται· Μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται;

ZACHARIAS.

CAPUT I.

1. In octavo mense anni secundi, sub Dario, factum est verbum Domini ad Zachariam Barachiae, filium Addo, prophetam, dicens :

2. Iratus est Dominus super patres vestros ira magna,

3. et dices ad eos : Hæc dicit Dominus omnipotens : Convertimini ad me, dicit Dominus virtutum, et convertar ad vos, dicit Dominus virtutum.

4. Et nolite fieri sicut patres vestri, quos arguerunt prophetæ qui prius fuerant, dicentes : Hæc dicit Dominus omnipotens : Avertimini a viis vestris pessimis, et ab adinventionibus vestris malis, et non exaudierunt, et non attenderunt ut exaudirent me, dicit Dominus.

5. Patres vestri ubi sunt, et prophetæ? Numquid in sempiternum vivent?

6. Πλὴν τοὺς λόγους μου καὶ τὰ νόμιμά μου δέχεσθε, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς δούλοις μου τοῖς προφήταις, οἱ κατελάβοσαν τοὺς πατέρας ὑμῶν· καὶ ἀπεκρίθησαν, καὶ εἶπαν· Καθὼς παρατέτακται Κύριος παντοκράτωρ τοῦ ποιῆσαι ἡμῖν κατὰ τὰς δόδους ἡμῶν καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ἡμῶν, οὕτως ἐποίησεν ἡμῖν.

7. Τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι, τῷ ἑνδεκάτῳ μηνί, οὗτός ἐστιν ὁ μὴν σαβᾶτ, ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου, υἱὸν Ἀδδώ, τὸν προφήτην, λέγων·

8. Ἐώρακα τὴν νύκτα, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ἵππον πυρρόν, καὶ οὗτος εἰστήκει ἀναμέσον τῶν ὀρέων τῶν κατασχιῶν, καὶ ὅπισω αὐτοῦ ἵπποι πυρροί, καὶ ψαροί, καὶ ποικίλοι, καὶ λευκοί.

9. Καὶ εἶπα· Τί οὗτοι, Κύριε; Καὶ εἶπε πρὸς με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί· Ἐγὼ δεῖξω σοι τί ἐστὶ ταῦτα.

10. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφρονηκὼς ἀναμέσον τῶν ὀρέων, καὶ εἶπε πρὸς με· Οὗτοί εἰσιν οὓς ἐξαπέστειλε Κύριος, περιδεῦσαι τὴν γῆν.

11. Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἄγγέλῳ Κυρίου τῷ ἐφρονητῇ ἀναμέσον τῶν ὀρέων, καὶ εἶπον· Περιωδεύσαμεν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ κατοικεῖται, καὶ ἡσυχάζει.

12. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ εἶπε· Κύριε παντοκράτωρ, ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσης τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, ἃς ὑπερείδες, τοῦτο ἑβδομηκοστὸν ἔτος;

13. Καὶ ἀπεκρίθη Κύριος παντοκράτωρ τῷ ἄγγέλῳ τῷ λαλοῦντι ἐν ἐμοί, ῥήματα καλὰ καὶ λόγους παρακλητικούς.

14. Καὶ εἶπε πρὸς με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί· Ἀνάκραγε λέγων· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐξήλωκα τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν Σιών ζῆλον μέγαν,

15. καὶ ὄργην μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ συνεπιτιθέμενα, ἀν' ὧν μὲν ἐγὼ ὠργίσθην ὀλίγα, αὐτοὶ δὲ συνεπέθεντο εἰς κακὰ.

16. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἐπιστρέψω ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἐν οἰκτιρμῷ, καὶ ὁ οἶκός μου ἀνοικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ μέτρον ἐκταθήσεται ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἔτι.

17. Καὶ εἶπε πρὸς με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί· Ἐτι ἀνάκραγε λέγων· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐτι διαχυθήσονται πόλεις ἐν ἀγαθοῖς, καὶ ἐλεήσει Κύριος ἔτι τὴν Σιών, καὶ αἰρετιεῖ τὴν Ἱερουσαλήμ.

18. Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ τέσσαρα κέρατα.

19. Καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί· Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε; Καὶ εἶπε πρὸς με· Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλήμ.

20. Καὶ ἔδειξέ μοι Κύριος τέσσαρας τέκτονες,

21. καὶ εἶπα· Τί οὗτοι ἐργονται ποιῆσαι; Καὶ εἶπε· Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ἰούδα καὶ τὸν Ἰσραὴλ κατέαξαν, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἦρε κεφαλὴν. Καὶ ἐξήλθοσαν οὗτοι τοῦ δύναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν, τὰ τέσσαρα κέρατα, τὰ ἔθνη τὰ ἐπαίρομενα κέρας ἐπὶ τὴν γῆν Κυρίου, τοῦ διασκορπίσαι αὐτήν.

6. Verumtamen sermones meos et legitima mea suscipite, quæ ego præcipio in spiritu meo servis meis prophetis, qui comprehenderunt patres vestros : et responderunt, et dixerunt : Sicut præparatus est Dominus omnipotens ut faceret nobis secundum vias nostras et secundum adinventiones nostras, sic fecit nobis.

7. Quarta et vigesima, undecimo mense, hic est mensis sabat, in secundo anno sub Dario, factus est sermo Domini ad Zachariam Barachiae, filium Addo, prophetam, dicens :

8. Vidi nocte, et ecce vir ascendens super equum rufum, et ipse stabat inter montes umbrosos, et post eum equi rufi, et varii, et albi.

9. Et dixi : quid sunt isti, Domine? Et dixit ad me angelus qui loquebatur in me : Ego ostendam tibi quid sunt hæc.

10. Et respondit vir qui stabat inter montes, et dixit ad me : Isti sunt quos misit Dominus, ut circumirent terram.

11. Et responderunt angelo Domini qui stabat inter montes, et dixerunt : Circuivimus omnem terram, et ecce omnis terra habitatur, et quiescit.

12. Et respondit angelus Domini, et dixit : Domine omnipotens, usquequo non misereberis Jerusalem, et urbium Juda, quas despexisti, hic est septuagesimus annus?

13. Et respondit Dominus omnipotens angelo qui loquebatur in me, verba bona et sermones consolatorios.

14. Et dixit ad me angelus qui loquebatur in me : Clama dicens : Hæc dicit Dominus omnipotens : Zelatus sum Jerusalem et Sion zelo magno,

15. et ira magna ego irascor super gentes quæ superimpositæ sunt, pro eo quod ego quidem iratus sum modicum, ipsi vero superimpositi sunt in mala.

16. Propterea hæc dicit Dominus : Convertar ad Jerusalem in misericordia, et domus mea instaurabitur in ea, dicit Dominus omnipotens, et mensura extendetur super Jerusalem adhuc.

17. Et dixit ad me angelus qui loquebatur in me : Adhuc clama dicens : Hæc dicit Dominus omnipotens : Adhuc diffundentur civitates in bonis, et miserebitur Dominus adhuc Sion, et eliget Jerusalem.

18. Et levavi oculos meos, et vidi, et ecce quatuor cornua.

19. Et dixi ad angelum qui loquebatur in me : Quid sunt hæc, domine? Et dixit ad me : Hæc sunt cornua quæ disperserunt Judam et Israel et Jerusalem.

20. Et ostendit mihi Dominus quatuor fabros,

21. et dixi : Quid isti veniunt facere? Et dixit : Hæc sunt cornua quæ disperserunt Judam et Israel confregerunt, et nullus eorum levavit caput. Et egressi sunt isti ut exacuunt ea in manibus suis, quatuor cornua, gentes quæ levaverunt cornu super terram Domini, ut dispergerent eam.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἶδού ἀνὴρ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ σγοινίον γεωμετρικόν.
2. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν· Πού σὺ πορεύῃ; Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Διαμετρήσαι τὴν Ἱερουσαλήμ, τοῦ ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλάτος αὐτῆς ἐστὶ καὶ πηλίκον τὸ μῆκος.
3. Καὶ ἶδού ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ εἰστήκει, καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξεπορεύετο εἰς συνάντησιν αὐτῷ.
4. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, λέγων· Δράμε, καὶ ἀλλήσον πρὸς τὸν νεανίαν ἐκείνον, λέγων· Κατακάρπως κατοικηθήσεται Ἱερουσαλήμ ἀπὸ πλῆθους ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν μέσῳ αὐτῆς·
5. καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ, λέγει Κύριος, τείχος πυρὸς κυκλόθεν, καὶ εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ αὐτῆς.
6. Ὡ ὦ φεύγετε ἀπὸ γῆς βορρᾶ, λέγει Κύριος, διότι ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ συναΐξω ὑμᾶς, λέγει Κύριος,
7. εἰς Σιών, ἀνασώζεσθε, οἱ κατοικοῦντες θυγατέρα Βαβυλῶνος.
8. Διότι τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ὅπισω δόξης ἀπέσταλκέ με ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ σκυλεύσαντα ὑμᾶς, διότι ὁ ἀπτόμενος ὑμῶν ὡς ὁ ἀπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ.
9. Διότι ἶδού ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν γεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἔσονται σκῦλα τοῖς δουλεύουσιν αὐτοῖς, καὶ γνῶσεσθε ὅτι Κύριος παντοκράτωρ ἀπέσταλκέ με.
10. Τέρπου καὶ εὐφραίνου, θύγατερ Σιών, διότι ἶδού ἐγὼ ἔρχομαι, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ σου, λέγει Κύριος.
11. Καὶ καταφεύζονται ἔθνη πολλὰ ἐπὶ τὸν Κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔσονται αὐτῷ εἰς λαόν, καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν μέσῳ σου, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι Κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέσταλκέ με πρὸς σέ.
12. Καὶ κατακληρονομήσει Κύριος τὸν Ἰούδαν, τὴν μερίδα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἀγίαν· καὶ αἰρετιεῖ ἐτι τὴν Ἱερουσαλήμ.
13. Εὐλαβεῖσθω πᾶσα σὰρξ ἀπὸ προσώπου Κυρίου, ὅτι ἐξεγήγερται ἐκ νεφελῶν ἁγίων αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἔδειξέ μοι Κύριος τὸν Ἰησοῦν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἐστῶτα πρὸ προσώπου ἀγγέλου Κυρίου, καὶ ὁ διάβολος εἰστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τοῦ ἀντικεισθαι αὐτῷ.
2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς τὸν διάβολον· Ἐπιτιμήσαι Κύριος ἐν σοὶ, διάβολε, καὶ ἐπιτιμήσαι Κύριος ἐν σοὶ ὁ ἐκλεξαμένος τὴν Ἱερουσαλήμ. Οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρὸς;
3. Καὶ Ἰησοῦς ᾤν ἐνδεδυμένος ἱμάτια ῥυπαρά, καὶ εἰστήκει πρὸ προσώπου τοῦ ἀγγέλου.
4. Καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἐστηκότας πρὸ προσώπου αὐτοῦ, λέγων· Ἀφέτετε τὰ ἱμάτια τὰ ῥυπαρά ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ ἀφῆρξα τὰς ἀνομίας σου, καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν ποδήρη,
5. καὶ ἐπίθετε χίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐπέθηκαν χίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια. Καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου εἰστήκει.

CAPUT II.

1. Et levavi oculos meos et vidi, et ecce vir, et in manu ejus funiculus geometricus.
2. Et dixi ad eum : Quo tu vadis? Et dixit ad me : Ut dimetiar Jerusalem, ut videam quanta sit latitudo ejus et quanta longitudo.
3. Et ecce angelus qui loquebatur in me stabat, et angelus alius egrediebatur in occursum ejus.
4. Et dixit ad eum, dicens : Curre, et loquere adolescentulo illi, dicens : Frugifere habitabitur Jerusalem a multitudine hominum et jumentorum in medio ejus :
5. et ego ero illi, dicit Dominus, murus ignis in circuitu, et in gloriam ero in medio ejus.
6. O o fugite de terra aquilonis, dicit Dominus, quia de quatuor ventis caeli congregabo vos, dicit Dominus,
7. in Sion, salvamini, qui habitatis filiam Babylonis.
8. Hæc enim dicit Dominus omnipotens : Post gloriam misit me ad gentes quas spoliaverunt vos : quia qui tetigerit vos quasi qui tangat pupillam oculi ejus.
9. Quia ecce ego infero manum meam super eos, et erunt prædæ iis qui servierant eis, et cognoscetis quia Dominus omnipotens misit me.
10. Lætare et gaude, filia Sion, quia ecce ego venio, et habitabo in medio tui, dicit Dominus.
11. Et confugient gentes multæ ad Dominum in die illa, et erunt ei in populum, et habitabunt in medio tui, et scies quoniam Dominus omnipotens misit me ad te.
12. Et possidebit Dominus Judam, parte sua in terra sancta : et eliget adhuc Jerusalem.
13. Timeat omnis caro a facie Domini, quoniam surrexit de nubibus sanctis suis.

CAPUT III.

1. Et ostendit mihi Dominus Jesum sacerdotem magnum, stantem ante faciem angeli Domini, et diabolus stabat a dextris ejus, ut adversaretur ei.
2. Et dixit Dominus ad diabolum : Increpet Dominus in te, diabolè, et increpet in te Dominus qui elegit Jerusalem. Nonne ecce hoc ut torris est erutus de igne?
3. Et Jesus indutus erat vestibus sordidis, et stabat ante faciem angeli.
4. Et respondit et ait ad adstantes coram facie sua, dicens : Auferte vestimenta sordida ab eo. Et dixit ad eum : Ecce abstuli iniquitates tuas, et induite eum poderem,
5. et imponite cidarim mundam super caput ejus. Et imposuerunt cidarim mundam super caput ejus, et circumdederunt eum vestimentis. Et angelus Domini adstabat :

6. καὶ διεμαρτύρατο ὁ ἄγγελος Κυρίου πρὸς Ἰησοῦν, λέγων·

7. Τὰδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐὰν ταῖς ὁδοῖς μου πορεύῃ, καὶ ἐν τοῖς προσταγμασί μου φυλάξῃ, καὶ σὺ διακρίνεις τὸν οἶκόν μου· καὶ ἐὰν διαφυλάσσης τὴν αὐλήν μου, καὶ δώσω σοι ἀναστρεφόμενους ἐν μέσῳ τῶν ἐστηκότων τούτων.

8. Ἄκουε δὴ, Ἰησοῦ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, σὺ καὶ οἱ πλησίον σου οἱ καθηήμενοι πρὸ προσώπου, διότι ἄνδρες τερατοσκόποι εἰσὶ, διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω τὸν δοῦλόν μου Ἀνατολήν·

9. διότι ὁ λίθος ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ, ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα ἑπτὰ ὀφθαλμοὶ εἰσιν. Ἰδοὺ ἐγὼ ὀρύσσω βόθρον, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ ψηλαφήσω πᾶσαν τὴν ἀδικίαν τῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.

10. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, συγκαλέσετε ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ὑποκάτω ἀμπέλου καὶ ὑποκάτω συκῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ ἐξήγειρέ με ἐν τρόπῳ ὅταν ἐξεγερθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὕπνου αὐτοῦ,

2. καὶ εἶπε πρὸς μέ· Τί σὺ βλέπεις; Καὶ εἶπα· Ἐώρακα, καὶ ἰδοὺ λυχνία χρυσῇ ὅλη, καὶ τὸ λαμπάδιον ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ λύχνοι ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ ἑπαρυστρίδες τοῖς λύχοις τοῖς ἐπάνω αὐτῆς,

3. καὶ δύο ἐλαῖαι ἐπάνω αὐτῆς, μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμπადίου αὐτῆς, καὶ μία ἐξ εὐωνύμων.

4. Καὶ ἐπηρώτησα, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί, λέγων· Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε;

5. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ εἶπε πρὸς μέ, λέγων· Οὐ γινώσκεις τί ἐστὶ ταῦτα; Καὶ εἶπα· Οὐχί, κύριε.

6. Καὶ ἀπεκρίθη, καὶ εἶπε πρὸς μέ, λέγων· Οὗτος ὁ λόγος Κυρίου πρὸς Ζοροβάβελ, λέγων· Οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλη, οὐδὲ ἐν ἰσχύϊ, ἀλλὰ ἐν πνεύματί μου, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

7. Τίς εἶ σὺ, τὸ ὅρος τὸ μέγα τὸ πρὸ προσώπου Ζοροβάβελ, τοῦ κατορθῶσαι; Καὶ ἐξοίσω τὸν λίθον τῆς κληρονομίας, ἰσότητά χάριτος, χάριτα αὐτῆς.

8. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

9. Αἱ χεῖρες Ζοροβάβελ ἐθεμελίωσαν τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπιτελέσουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι Κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέσταλκέ με πρὸς σέ.

10. Διότι τίς ἐξουδένωσεν εἰς ἡμέρας μικρὰς, καὶ χαροῦνται, καὶ ὄνουνται τὸν λίθον τὸν κασσιτέρινον ἐν χειρὶ Ζοροβάβελ. Ἐπτὰ οὗτοι ὀφθαλμοὶ εἰσιν οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

11. Καὶ ἀπεκρίθην, καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν· Τί αἱ δύο ἐλαῖαι αὗται αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ εὐωνύμων;

12. Καὶ ἐπερώτησα ἐκ δευτέρου, καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν· Τί οἱ δύο κλάδοι τῶν ἐλαίων οἱ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δύο μυζωτήρων τῶν χρυσοῦν τῶν ἐπιγεόντων καὶ ἐπαναγόντων τὰς ἑπαρυστρίδας τὰς χρυσοῦς;

13. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Οὐκ οἶδας τί ἐστὶ ταῦτα; Καὶ εἶπα· Οὐχί, κύριε.

6. et contestabatur angelus Domini ad Jesum, dicens :

7. Hæc dicit Dominus omnipotens : Si viis meis ambuleris, et præcepta mea custodieris, et tu judicabis domum meam : et si custodieris atrium meum, et dabo tibi qui conversentur in medio stantium istorum.

8. Audi ergo, Jesu sacerdos magne, tu et proximi tui qui sedent ante faciem, quia viri portentorum spectatores sunt, quia ecce ego adduco servum meum Orientem :

9. quia lapis quem dedi ante faciem Jesu, super lapidem unum septem oculi sunt. Ecce ego fodio foveam, dicit Dominus omnipotens, et contrectabo omnem iniquitatem terræ illius in die una.

10. In die illo, dicit Dominus omnipotens, convocabitur unusquisque proximum suum subter vitem et subter ficum.

CAPUT IV.

1. Et reversus est angelus qui loquebatur in me, et suscitavit me sicut suscitari solet homo de somno suo :

2. et dixit ad me : Quid tu vides? Et dixi : Vidi, et ecce candelabrum aureum totum, et lampas super ipsum, et septem lucernæ super illud, et septem infusoria lucernis quæ erant super illud,

3. et duæ olivæ super illud, una a dextris lampadis ejus, et una a sinistris.

4. Et interrogavi, et dixi ad angelum qui loquebatur in me, dicens : Quid sunt hæc, domine?

5. Responditque angelus qui loquebatur in me, et dixit ad me, dicens : Non cognoscis quid sunt hæc? Et dixi : Non, domine.

6. Et respondit, et ait ad me, dicens : Iste est sermo Domini ad Zorobabel, dicens : Non in fortitudine magna, neque in robore, sed in spiritu meo, dicit Dominus omnipotens.

7. Quis es tu, mons magne qui ante faciem Zorobabel, ut corrigas? Et educam lapidem hæreditatis, æqualitatem gratiæ, gratiam ejus.

8. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

9. Manus Zorobabel fundaverunt domum istam, et manus ejus complebunt eam, et scies quoniam Dominus omnipotens misit me ad te.

10. Quis enim despexit in dies parvos, et lætabuntur, et videbunt lapidem stanneum in manu Zorobabel. Septem isti sunt oculi qui respiciunt super omnem terram.

11. Et respondi, et dixi ad eum : Quid sunt duæ olivæ istæ quæ a dextris candelabri et a sinistris?

12. Et interrogavi secundo, et dixi ad eum : Quid sunt duo rami olivarum qui sunt in manibus duarum narium aurearum quæ infundunt et retrahunt suffusoria aurea?

13. Et dixit ad me : Non nosti quid sunt hæc? Et dixi : Nequaquam, domine.

14. Καὶ εἶπεν· Οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πίότητος παρεστήκασι Κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἐπέστρεψα, καὶ ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ δρέπανον πετόμενον.

2. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Τί σὺ βλέπεις; Καὶ εἶπα ἐγώ· Ὅρῳ δρέπανον πετόμενον μήκους πῆχων εἴκοσι, καὶ πλάτους πῆχων δέκα.

3. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Αὕτη ἡ ἀρὰ ἡ ἐκπορευομένη ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· διότι πᾶς ὁ κλέπτης ἐκ τούτου ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται, καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος ἐκ τούτου ἐκδικηθήσεται.

4. Καὶ ἐξώσω αὐτόν, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θμνύοντος τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ συντελέσει αὐτόν, καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ, καὶ τοὺς λίθους αὐτοῦ.

5. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε τὸ ἐκπορευόμενον τοῦτο.

6. Καὶ εἶπα· Τί ἐστὶ; Καὶ εἶπε· Τοῦτο τὸ μέτρον τὸ ἐκπορευόμενον. Καὶ εἶπεν· Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

7. Καὶ ἰδοὺ τάλαντον μολίβδου ἐξαίρόμενον· καὶ ἰδοὺ γυνὴ μία ἐκάθητο ἐν μέσῳ τοῦ μέτρου.

8. Καὶ εἶπεν· Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀνομία. Καὶ ἔρριψεν αὐτὴν εἰς μέσον τοῦ μέτρου, καὶ ἔρριψε τὸν λίθον τοῦ μολίβδου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς.

9. Καὶ ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ δύο γυναῖκες ἐκπορευόμεναι, καὶ πνεῦμα ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν, καὶ αὗται εἶχον πτέρυγας ἑποπος, καὶ ἀνέλαβον τὸ μέτρον ἀναμέσον τῆς γῆς καὶ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ.

10. Καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί· Ποῦ αὗται ἀποφέρουσι τὸ μέτρον;

11. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Οἰκοδομήσαι αὐτῷ οἰκίαν ἐν γῇ Βαβυλώνας, καὶ ἐτοιμάσαι, καὶ θήσουσιν αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ζ'.

1. Καὶ ἐπέστρεψα, καὶ ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ τέσσαρα ἄρματα ἐκπορευόμενα ἐκ μέσου δύο ὀρέων, καὶ τὰ ὄρη ἦν ὄρη χαλκᾶ.

2. Ἐν τῷ ἄρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι πυρρόι, καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ δευτέρῳ ἵπποι μέλανες,

3. καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ τρίτῳ ἵπποι λευκοί, καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι ψαροί.

4. Καὶ ἀπεκρίθην, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί· Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε;

5. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ εἶπε· Ταῦτά ἐστιν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ, ἐκπορεύονται παραστήναι τῷ Κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

6. Ἐν ᾧ ἦσαν ἵπποι οἱ μέλανες, ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν βορρᾶ, καὶ οἱ λευκοὶ ἐξεπορεύοντο κατ'ὅπισθεν αὐτῶν, καὶ οἱ ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν νότου,

7. καὶ οἱ ψαροὶ ἐξεπορεύοντο, καὶ ἐπέβλεπον τοῦ πο-

14. Et ait : Isti duo filii pinguedinis assistunt Domino universæ terræ.

CAPUT V.

1. Et conversus sum, et levavi oculos meos, et vidi, et ecce falx volans.

2. Et dixit ad me : Quid tu vides? Et dixi ego : Video falcem volantem longitudinis cubitorum viginti, et latitudinis cubitorum decem.

3. Et dixit ad me : Hæc est maledictio quæ egreditur super faciem omnis terræ : quia omnis fur ex hoc usque ad mortem punietur, et omnis perjurus ex hoc cruciabitur.

4. Et educam illud, dicit Dominus omnipotens, et ingredietur in domum furis, et in domum jurantis nomine meo super mendacio, et requiescet in medio domus ejus, et consummabit eam, et ligna ejus, et lapides ejus.

5. Et egressus est angelus qui loquebatur in me, et dixit ad me : Suspice oculis tuis, et vide hoc quod egreditur.

6. Et dixi : Quid est? Et ait : Hæc est mensura quæ egreditur. Et ait : Hæc est iniquitas eorum in omni terra.

7. Et ecce talentum plumbi elevatum : et ecce mulier una sedebat in medio mensuræ.

8. Et dixit : Hæc est iniquitas. Et projecit eam in medium mensuræ, et projecit lapidem plumbi in os ejus.

9. Et elevavi oculos meos, et vidi, et ecce duæ mulieres egredientes, et spiritus in alis earum, et ipsæ habebant alas upupæ, et elevaverunt mensuram inter terram et cælum.

10. Et dixi ad angelum qui loquebatur in me : Quo istæ deferunt mensuram?

11. Et dixit ad me : Ut ædificent ei domum in terra Babylonis, et præparent, et ponant eam ibi super præparationem suam.

CAPUT VI.

1. Et conversus sum, et levavi oculos meos, et vidi, et ecce quatuor quadrigæ egredientes de medio duorum montium, et montes erant montes ænei.

2. In quadriga prima equi rufi, et in quadriga secunda equi nigri,

3. et in quadriga tertia equi albi, et in quadriga quarta equi varii sturnini.

4. Et respondi, et dixi ad angelum qui loquebatur in me : Quid sunt hæc, domine?

5. Et respondit angelus qui loquebatur in me, et dixit : Hi sunt quatuor venti cæli, egrediuntur ut assistant Domino omnis terræ.

6. In qua erant equi nigri, egrediebantur super terram aquilonis, et albi egrediebantur post eos, et varii exibant in terram austri,

7. et sturnini egrediebantur, et considerabant ut irent

ρεύεσθαι τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν. Καὶ εἶπε· Πορεύεσθε, καὶ περιοδεύσατε τὴν γῆν. Καὶ περιώδευσαν τὴν γῆν.

8. Καὶ ἀνέβησεν, καὶ ἐλάλησεν πρὸς με, λέγων· Ἰδοὺ οἱ ἐκπορευόμενοι ἐπὶ τῇ γῇ βορρᾶ, καὶ ἀνέπαυσαν τὸν θυμὸν μου ἐν γῇ βορρᾶ.

9. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

10. Λάβε τὰ ἐκ τῆς αἰγμάλωσις παρὰ τῶν ἀρχόντων, καὶ παρὰ τῶν χρησίμων αὐτῆς, καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων αὐτήν, καὶ εἰσελεύσῃ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον Ἰωσίου τοῦ Σοφονίου τοῦ ἡκοντος ἐκ Βαβυλῶνος·

11. καὶ λήψῃ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ ποιήσεις στεφάνους, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου·

12. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἰδοὺ ἀνὴρ, Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ,

13. καὶ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ αὐτὸς λήψεται ἀρετὴν, καὶ καθιεῖται, καὶ κατάρξει ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ βουλὴ εἰρηρικὴ ἔσται ἀναμέσον ἀμφοτέρων.

14. Ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσι, καὶ τοῖς χρησίμοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτήν, καὶ εἰς χάριτα υἱοῦ Σοφονίου, καὶ εἰς ψαλμὸν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

15. Καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἤξουσιν, καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, καὶ γνώσεσθε διότι Κύριος παντοκράτωρ ἀπέσταλκε με πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἔσται, ἐὰν εἰσακούοντες εἰσακούσητε τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει, ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου, ὃς ἐστὶ χασελεῦ.

2. Καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς Βαιθὴλ, Σαρασάρ καὶ Ἀρβεσεὲρ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, ἐξιλάσασθαι τὸν Κύριον,

3. λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου παντοκράτορος, καὶ πρὸς τοὺς προφῆτας, λέγων· Εἰσελήλυθεν ὧδε ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἅγλασμα, καθότι ἐποίησεν ἡδὴ ἱκανὰ ἔτη.

4. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου τῶν δυνάμεων πρὸς ἐμε, λέγων·

5. Εἰπὸν πρὸς ἅπαντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, λέγων· Ἐὰν νηστεύσητε ἢ κούνησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς ἐβδόμαις, καὶ ἰδοὺ ἐβδομήκοντα ἔτη, μὴ νηστεῖαν νενηστεύκατέ μοι;

6. Καὶ ἐὰν φάγητε ἢ πίνητε, οὐχ ὑμεῖς ἔσθετε καὶ πίνετε;

7. Οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησεν Κύριος ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν τῶν ἐμπροσθεν, ὅτε ἦν Ἰερουσαλὴμ κατοικομένη, καὶ εὐθηνῶσα, καὶ αἱ πόλεις κυκλόθεν αὐτῆς, καὶ ἡ ὄρεινὴ καὶ ἡ πεδινὴ κατωκεῖτο;

8. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν, λέγων·

9. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Κριμα δίκαιον κρίνετε, καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποιεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,

circuire terram. Et dixit : Ite, et circuite terram. Et circuerunt terram.

8. Et clamavit, et locutus est ad me, dicens : Ecce qui egrediuntur super terram aquilonis, et requiescere fecerant furem meum in terra aquilonis.

9. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

10. Accipe quæ de captivitate sunt a principibus, et ab utilibus ejus, et ab iis qui cognoverunt eam, et ingredieris tu in die illa in domum Josiæ filii Sophoniæ qui venit de Babylone :

11. et accipies argentum et aurum, et facies coronas, et impones super caput Jesu Josedec sacerdotis magni :

12. et dices ad eum : Hæc dicit Dominus omnipotens : Ecce vir, Oriens nomen ejus, et subter eum orietur,

13. et ædificabit domum Domini, et ipse accipiet virtutem, et sedebit, et imperabit super throno suo, et erit sacerdos a dextris ejus, et consilium pacis erit inter utroque.

14. Corona autem erit expectantibus, et utilibus ejus, et qui cognoverunt eam, et in gratiam filii Sophoniæ, et in psalmum in domo Domini.

15. Et qui longe sunt ab eis venient, et ædificabunt in domo Domini, et scietis quia Dominus omnipotens misit me ad vos. Et erit, si exaudientes exaudieritis vocem Domini Dei vestri.

CAPUT VII.

1. Et factum est in quarto anno, sub Dario rege, factus est sermo Domini ad Zachariam quarta die mensis noni, qui est chasleu.

2. Et misit in Bethel, Sarasar et Arbeseer rex et viri ejus, ad deprecandum Dominum,

3. dicens ad sacerdotes qui in domo Domini omnipotentis, et ad prophetas, dicens : Ingressa est huc in mense quinto sanctificatio, juxta quod fecit jam annis pluribus.

4. Et factus est sermo Domini virtutum ad me, dicens :

5. Dic ad omnem populum terræ, et ad sacerdotes, dicens : Si jejunatis et plangitis in quintis aut septimis, et ecce septuaginta anni, numquid jejunium jejunastis mihi?

6. Et si comeditis aut bibitis, nonne vos comeditis et bibitis?

7. Numquid non ista sunt verba quæ locutus est Dominus in manibus prophetarum qui fuerunt prius, quando Jerusalem habitabatur, et erat abundans, et civitates ejus per circuitum, et montana et campestria habitabantur?

8. Et factus est sermo Domini ad Zachariam, dicens :

9. Hæc dicit Dominus omnipotens : Judicium justum judicate, et misericordiam et miserationem facite unusquisque ad fratrem suum,

10. καὶ χήραν καὶ ὄρφανόν καὶ προσήλυτον καὶ πένητα μὴ καταδυναστεύετε, καὶ κακίαν ἕκαστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ μνησικακεῖτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν.

11. Καὶ ἠπειθήσαν τοῦ προσέγειν, καὶ ἔδωκαν νῶτον παραφρονούντα, καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ εἰσακούειν·

12. καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν ἔταξαν ἀπειθῆ τοῦ μὴ εἰσακούειν τοῦ νόμου μου, καὶ τοὺς λόγους οὓς ἐξαπέστειλε Κύριος παντοκράτωρ ἐν πνεύματι αὐτοῦ ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν τῶν ἐμπροσθεν· καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη παρὰ Κυρίου παντοκράτορος.

13. Καὶ ἔσται, ὃν τρόπον εἶπε, καὶ οὐκ εἰσάκουσαν, οὕτως κεκραύξονται, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

14. Καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἃ οὐκ ἔγνωσαν· καὶ ἡ γῆ ἀφανισθήσεται κατόπισθεν αὐτῶν ἐκ διοδεύοντος καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος· καὶ ἔταξαν γῆν ἐκλεκτὴν εἰς ἀφανισμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου παντοκράτορος, λέγων·

2. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐξήλωκα τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν Σιών ζῆλον μέγαν, καὶ θυμῷ μεγάλῳ ἐξήλωκα αὐτήν.

3. Τάδε λέγει Κύριος· Ἐπιστρέψω ἐπὶ Σιών, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ κληθήσεται ἡ Ἱερουσαλήμ πόλις ἀληθινή, καὶ τὸ ὄρος Κυρίου παντοκράτορος, ὄρος ἁγίον.

4. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐτι καθήσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσβύτεραι ἐν ταῖς πλατείαις Ἱερουσαλήμ, ἕκαστος τὴν ράβδον αὐτοῦ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἀπὸ πλήθους ἡμερῶν·

5. καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς πόλεως πλησθήσονται παιδαρίων καὶ χορασίων παιζόντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς.

6. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Εἰ ἀδυνατήσει ἐνώπιον τῶν καταλοιπῶν τοῦ λαοῦ τούτου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, μὴ καὶ ἐνώπιόν μου ἀδυνατήσει; λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

7. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἰδοὺ ἐγὼ σώζω τὸν λαόν μου ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ γῆς δυσμῶν, 8. καὶ εἰσάξω αὐτοὺς, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔσονται ἔμοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ.

9. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Κατισχυέτωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, τῶν ἀκούοντων ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοὺς λόγους τούτους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας τεθεμελιώται ὁ οἶκος Κυρίου παντοκράτορος, καὶ ὁ ναὸς αὐτῶν οὐ ὠκοδόμηται.

10. Διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ μισθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔσται εἰς ὄνησιν, καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτηνῶν οὐχ ὑπάρξει, καὶ τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ οὐκ ἔσται εἰρήνῃ ἀπὸ τῆς θλίψεως· καὶ ἐξαποστελεῖ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ.

11. Καὶ νῦν, οὐ κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἐμπροσθεν ἐγὼ ποῶ τοῖς καταλοιποῖς τοῦ λαοῦ τούτου, λέγει Κύριος παντοκράτωρ,

12. ἀλλ' ἢ δεῖξω εἰρήνην. Ἡ ἄμπελος δώσει τὸν

10. et viduam et pupillum et advenam et pauperem non opprimatis, et malitiæ unusquisque fratris sui nolit meminisse in cordibus vestris.

11. Et noluerunt attendere, et dederunt dorsum contemnens, et aures suas aggravaverunt ut non audirent :

12. et cor suum posuerunt inobediens ut non audirent legem meam, et verba quæ misit Dominus omnipotens in spiritu suo in manibus prophetarum priorum : et facta est ira magna a Domino omnipotente.

13. Et erit, sicut dixit, et non audierunt, sic clamabunt, et non exaudiam, dicit Dominus omnipotens.

14. Et ejiciam eos in omnes gentes quas ignoraverunt : et terra desolabitur post eos a perambulante et a revertente : et posuerunt terram electam in solitudinem.

CAPUT VIII.

1. Et factus est sermo Domini omnipotentis, dicens :

2. Hæc dicit Dominus omnipotens : Zelatus sum Jerusalem et Sion zelo magno, et furore maximo zelatus sum eam.

3. Hæc dicit Dominus : Revertar ad Sion, et habitabo in medio Jerusalem, et vocabitur Jerusalem civitas vera, et mons Domini omnipotentis, mons sanctus.

4. Hæc dicit Dominus omnipotens : Adhuc sedebunt senes et anus in plateis Jerusalem, unusquisque virgam suam habens in manu sua, præ multitudine dierum :

5. et plateæ civitatis replebuntur pueris et puellis ludentibus in plateis ejus.

6. Hæc dicit Dominus omnipotens : Si impossibile erit coram reliquis populi hujus in diebus illis, numquid et coram me impossibile erit? dicit Dominus omnipotens.

7. Hæc dicit Dominus omnipotens : Ecce ego salvo populum meum de terra orientis et de terra occasus,

8. et introducam eos, et habitabo in medio Jerusalem, et erunt mihi in populum, et ego ero eis in Deum in veritate et in iustitia.

9. Hæc dicit Dominus omnipotens : Confortentur manus vestræ, qui auditis in diebus his sermones istos ex ore prophetarum, ex quo die fundata est domus Domini omnipotentis, et ex quo templum ædificatum est.

10. Quia ante dies illos merces hominum non erit in lucrum, et merces jumentorum non subsistet, et egredienti et ingredienti non erit pax præ tribulatione : et emittam omnes homines, unumquemque super proximum suum.

11. Et nunc, non juxta dies priores ego facio reliquis populi hujus, dicit Dominus omnipotens,

12. sed pacem monstrabo. Vineæ dabit fructum suum,

καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς δώσει τὴν ὀρόσον αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομήσω τοῖς καταλοιποῖς τοῦ λαοῦ μου τούτου ταῦτα πάντα.

13. Καὶ ἔσται, ὃν τρόπον ἦτε ἐν κατάρᾳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὁ οἶκος Ἰούδα καὶ οἶκος Ἰσραὴλ, οὕτως διασωσω ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε ἐν εὐλογίᾳ. Θαρσεῖτε καὶ κατισχύετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν,

14. διότι τὰδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ὁ τρόπον διανοήθην τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς ἐν τῷ παροργίσει με τοὺς πατέρας ὑμῶν, λέγει Κύριος παντοκράτωρ,

15. καὶ οὐ μετενόησα· οὕτως παρατέταγμαι, καὶ διανενοῦμαι ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, τοῦ καλῶς ποιῆσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸν οἶκον Ἰούδα. Θαρσεῖτε.

16. Οὗτοι οἱ λόγοι ὁδὸς ποιήσετε· Ἀλλεῖτε ἀλήθειαν ἑκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἀλήθειαν καὶ κρίμα εἰρηνικὸν κρίνατε ἐν ταῖς πύλαις ὑμῶν,

17. καὶ ἑκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον αὐτοῦ μὴ λογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, καὶ ὄρκον ψευδῆ μὴ ἀγαπᾶτε, διότι ταῦτα πάντα ἐμίσησα, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

18. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου παντοκράτορος πρὸς με, λέγων·

19. Τὰδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Νηστεία ἡ τετράς, καὶ νηστεία ἡ πέμπτῃ, καὶ νηστεία ἡ ἑβδόμη, καὶ νηστεία ἡ δεκάτῃ ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰούδα εἰς χαρὰν καὶ εὐφροσύνην, καὶ εἰς ἑορτὰς ἀγαθὰς· καὶ εὐφρανθήσεσθε, καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπήσατε.

20. Τὰδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐτι ἤξουσιν λαοὶ πολλοὶ, καὶ κατοικοῦντες πόλεις πολλὰς,

21. καὶ συνελεύσονται κατοικοῦντες πέντε πόλεις εἰς μίαν πόλιν, λέγοντες· Πορευθῶμεν δεηθῆναι τοῦ προσώπου Κυρίου καὶ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον Κυρίου παντοκράτορος· πορεύσομαι κἀγώ.

22. Καὶ ἤξουσιν λαοὶ πολλοὶ καὶ ἔθνη πολλὰ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον Κυρίου παντοκράτορος ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξιλιάσασθαι τὸ πρόσωπον Κυρίου.

23. Τὰδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, ἐὰν ἐπιλάβωνται δέκα ἄνδρες ἐκ πασῶν τῶν γλωσσῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐπιλάβωνται τοῦ κρασπέδου ἀνδρὸς Ἰουδαίου, λέγοντες· Πορευσόμεθα μετὰ σοῦ, διότι ἀκηκόαμεν ὅτι ὁ Θεὸς μετ' ὑμῶν ἐστίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ἀἴμμα λόγου Κυρίου ἐν γῇ Σεδράχ, καὶ Δαμασκοῦ θυσία αὐτοῦ, διότι Κύριος ἐφορᾷ ἀνθρώπους, καὶ πάσας φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἐν Ἡμᾶθ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς Τύρος καὶ Σιδὼν, διότι ἐφρόνησαν σφόδρα.

3. Καὶ ὑποδόμησε Τύρος ὀχυρώματα αὐτῇ, καὶ ἐθησαύρισεν ἀργύριον ὡς χεῖν, καὶ συνήγαγε χρυσίον ὡς πηλὸν δόδυν.

4. Καὶ διὰ τοῦτο Κύριος κληρονομήσει αὐτοὺς, καὶ πατάξει εἰς θάλασσαν δύναμιν αὐτῆς, καὶ αὕτη ἐν πυρὶ καταναλωθήσεται.

5. Ὀφεται Ἀσκάλων, καὶ φοβηθήσεται, καὶ Γάζα, καὶ ὀδυνηθήσεται σφόδρα, καὶ Ἀκκάρων, ὅτι ἡσχύνθη ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς· καὶ ἀπολεῖται βασιλεὺς ἐκ Γάζης, καὶ Ἀσκάλων οὐ μὴ κατοικηθῇ.

et terra dabit germina sua, et cœlum dabit rorem suum, et possidere faciam reliquos populi mei hujus hæc omnia.

13. Et erit, sicut eratis in maledictione inter gentes, domus Juda et domus Israel, sic salvabo vos, et eritis in benedictione. Confidite et confortamini in manibus vestris,

14. quia hæc dicit Dominus omnipotens : Sicut cogitavi ut affligerem vos in eo quod me ad iracundiam provocassent patres vestri, dicit Dominus omnipotens,

15. et non me penituit : sic paratus sum, et cogitavi in diebus istis, ut benefaciam Jerusalem et domui Juda. Confidite.

16. Isti sermones sunt quos facietis : Loquimini veritatem unusquisque ad proximum suum, veritatem et judicium pacificum judicate in portis vestris,

17. et unusquisque malum proximi sui non cogitate in cordibus vestris, et juramentum mendax ne diligatis, quia hæc omnia odi, dicit Dominus omnipotens.

18. Et factus est sermo Domini omnipotentis ad me, dicens :

19. Hæc dicit Dominus omnipotens : Jejunium quartum, et jejunium quintum, et jejunium septimum, et jejunium decimum erunt domui Juda in gaudium et lætitiæ, et in festivitates bonas : et lætamini, et veritatem et pacem diligite.

20. Hæc dicit Dominus omnipotens : Adhuc venient populi multi, et habitatores urbium multarum,

21. et congregabuntur qui habitant quinque civitates in unam civitatem, dicentes : Eamus ut deprecemur faciem Domini, et quæramus vultum Domini omnipotentis : vadam etiam ego.

22. Et venient populi multi et gentes plurimæ ut quærant faciem Domini omnipotentis in Jerusalem, et ut exorent faciem Domini.

23. Hæc dicit Dominus omnipotens : In diebus illis, si apprehenderint decem viri de omnibus linguis gentium, et tenuerint fimbriam viri Judæi, dicentes : Ibimus tecum, quia audivimus quod Deus vobiscum est.

CAPUT IX.

1. Assumptio verbi Domini in terra Sedrach, et Damasci sacrificium ejus, quia Dominus respicit homines, et omnes tribus Israel.

2. Et in Emath in finibus ejus Tyrus et Sidon, quoniam sapientes fuerunt nimis.

3. Et ædificavit Tyrus munitiones suas, et thesaurizavit argentum ut humum, et congregavit aurum ut lutum viarum.

4. Et propterea Dominus possidebit eos, et percutiet in mari fortitudinem ejus, et ipsa in igne concremabitur.

5. Videbit Ascalon, et timebit, et Gaza, et dolebit nimis, et Accaron, quoniam confusa est super ruina sua : et peribit rex de Gaza, et Ascalon non habitabitur :

6. καὶ κατοικήσουσιν ἀλλογενεῖς ἐν Ἀζώτῳ, καὶ καθελῶ ὕβριν ἀλλοφύλων·

7. καὶ ἐξαρώ τὸ αἷμα αὐτῶν ἐκ στόματος αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐκ μέσου ὀδόντων αὐτῶν. Καὶ ὑπολειφθήσονται καὶ οὗτοι τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ ἔσονται ὡς χιλιάρχος ἐν Ἰούδα, καὶ Ἀκκάρων ὡς ὁ Ἰεθουσαῖος.

8. Καὶ ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου ἀνάστημα, τοῦ μὴ διαπορεύεσθαι, μηδὲ ἀνακάμπτειν, καὶ οὐ μὴ ἐέλθῃ ἐπ' αὐτοὺς οὐκέτι ἐξελαύνων· διότι νῦν ἐώρακα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου.

9. Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών, κήρυττε, θύγατερ Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἐρχεται σοι ἀίκαιος καὶ σώζων, αὐτὸς παρὰς, καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον.

10. Καὶ ἐξολοθρεύσει ἄρματα ἐξ Ἐφραΐμ, καὶ ἵππον ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐξολοθρεύσεται τόξον πολεμικόν, καὶ πλῆθος καὶ εἰρήνη ἐξ ἐθνῶν, καὶ κατάρξει ὑδάτων ἕως θαλάσσης, καὶ ποταμῶν διεκβολὰς γῆς.

11. Καὶ σὺ ἐν αἵματι διαθήκης σου ἐξαπέστειλας δεσμίους σου ἐκ λάκκου οὐκ ἔχοντος ὕδωρ.

12. Καθήσῃ ἐν ὀχυρώμασι δέσμοι τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀντὶ μιᾶς ἡμέρας παροικεσίας σου διπλᾶ ἀνταποδώσω σοι·

13. διότι ἐνέτεινά σε, Ἰούδα, ἔμαυτῷ τόξον, ἔπλησα τὸν Ἐφραΐμ, καὶ ἐξεγέρῃ τὰ τέκνα σου, Σιών, ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ψηλαφῶ σε ὡς ῥομφαίαν μαχητοῦ·

14. καὶ Κύριος ἔσται ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐξελεύσεται ὡς ἀστραπὴ βολίς, καὶ Κύριος παντοκράτωρ ἐν σάλπιγγι σαλπίζει, καὶ πορεύσεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ.

15. Κύριος παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ αὐτοὺς, καὶ καταναλώσουσιν αὐτοὺς, καὶ καταχύσουσιν αὐτοὺς ἐν λίθοις σφενδόνης, καὶ ἐκπίονται αὐτοὺς ὡς οἶνον, καὶ πλῆθουσιν τὰς φιάλας ὡς θυσιαστήριον.

16. Καὶ σώσει αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς πρόβατα, λαὸν αὐτοῦ, διότι λίθοι ἀγιοὶ κυλίσονται ἐπὶ γῆς αὐτοῦ.

17. Ὅτι εἰ τι ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ εἰ τι καλὸν αὐτοῦ, σίτος νεανίσκοις, καὶ οἶνος εὐωδιάζων εἰς παρθένους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Αἰτεῖσθε παρὰ Κυρίου υἱὸν αὐτοῦ ὥραν, πρῶτον καὶ δεύτερον. Κύριος ἐποίησε φαντασίας, καὶ υἱὸν χειμερινόν δώσει αὐτοῖς, ἐκάστῳ βοτάνην ἐν ἀγρῷ.

2. Διότι οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κόπους, καὶ οἱ μάντις δράσεις ψευδεῖς, καὶ τὰ ἐνύπνια ψευδῇ ἐλάλουν, μάταια παρεκάλουν· διὰ τοῦτο ἐξηρανθήσαν ὡς πρόβατα, καὶ ἐκακώθησαν, διότι οὐκ ἦν ἰασις.

3. Ἐπὶ τοὺς ποιμένας παρωξύνθη ὁ θυμὸς μου, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀμνοὺς ἐπισκέψομαι. Καὶ ἐπισκέψεται Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ τάξει αὐτοὺς ὡς ἵππον εὐπρεπῇ αὐτοῦ ἐν πολέμῳ,

4. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐπέβλεψε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔταξε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τόξον ἐν θυμῷ· ἀπ' αὐτοῦ ἐξελεύσεται πᾶς ὁ ἐξελαύνων ἐν τῷ αὐτῷ.

5. Καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ πατοῦντες πηλὸν ἐν ταῖς

6. et habitabunt alienigenæ in Azoto, et destruant injuriam alienigenarum :

7. et auferam sanguinem eorum de ore illorum, et abominaciones eorum de medio dentium illorum. Et relinquentur et isti Deo nostro, et erunt ut chiliarchus in Juda, et Accaron sicut Jebuseus.

8. Et supponam domui meæ elevationem, ut non transeat, neque revertatur, et nequaquam superveniat eis ultra abactor : quia nunc vidi in oculis meis.

9. Gaude vehementer, filia Sion, prædica, filia Jerusalem : ecce rex tuus venit tibi justus et salvans, ipse mansuetus, et ascendens super subjugalem et pullum novum.

10. Et disperdet quadrigas ex Ephraim, et equum de Jerusalem, et disperdetur arcus bellicus, et multitudo et pax ex gentibus, et dominabitur aquis usque ad mare, et fluminibus exitus terræ.

11. Et tu in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos de lacu qui non habet aquam.

12. Sedebitis in munitionibus vincti congregationis, et pro una die peregrinationis tuæ duplicia reddam tibi :

13. quoniam tetendi te, Juda, mihi arcum, implevi Ephraim, et suscitabo filios tuos, Sion, super filios Græcorum, et attractabo te quasi gladium pugnatoris :

14. et Dominus erit super eos, et egredietur sicut fulgur sagitta, et Dominus omnipotens in tuba sonabit, et ibit in commotione terroris sui.

15. Dominus omnipotens proteget eos, et consument eos, et obruent eos in lapidibus fundæ, et bibent eos sicut vinum, et implebunt phialas sicut altare.

16. Et salvabit eos Dominus Deus eorum in die illa, sicut oves, populum suum, quia lapides sancti volvuntur super terram ejus.

17. Quia si quid optimum illius, et si quid bonum ejus, frumentum juvenibus, et vinum boni odoris ad virgines.

CAPUT X.

1. Petite a Domino pluviam opportunam, temporaneam et serotinam. Dominus fecit phantasias, et pluviam hiemalem dabit eis, unicuique herbam in agro.

2. Quoniam hi qui loquebantur locuti sunt labores, et divini visiones falsas, et somnia falsa loquebantur, vane consolabantur : ideo arefacti sunt sicut oves, et afflicti sunt, quia non erat sanatio.

3. Super pastores concitatus est furor meus, et super agnos visitabo. Et visitabit Dominus Deus omnipotens gregem suum, domum Juda, et ponet eos sicut equum decorum suum in prælio,

4. et ex ipso respexit, et ex ipso posuit, et ex ipso arcum in furore : ex ipso egredietur omnis qui abigit in eo.

5. Et erunt quasi bellatores conculcantes lutum in viis in

οδοὺς ἐν πολέμῳ, καὶ παρατάξονται, διότι Κύριος μετ' αὐτῶν· καὶ καταισχυνθήσονται ἀναβάται ἵππων.

6. Καὶ κατασχῶσιν τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ τὸν οἶκον Ἰωσήφ σώσω, καὶ κατοικίῳ αὐτοῦς, ὅτι ἡγάπησα αὐτοὺς, καὶ ἔσονται ὃν τρόπον οὐκ ἀπεστρεψάμην αὐτοὺς· διότι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν, καὶ ἐπακούσονται αὐτοῖς.

7. Καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ χαρήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ὡς ἐν οἴνῳ· καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὀύονται καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ χαρεῖται ἡ καρδία αὐτῶν ἐπὶ τῷ Κυρίῳ.

8. Σημανῶ αὐτοῖς, καὶ εἰσδέξομαι αὐτοὺς, διότι λυτρώσομαι αὐτοὺς, καὶ πληθυνθήσονται καθότι ἦσαν πολλοί.

9. Καὶ σπερῶ αὐτοὺς ἐν λαοῖς, καὶ οἱ μακρὰν μνησθήσονται μου, ἐκθρέψουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἐπιστρέψουσιν.

10. Καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ Ἀσσυρίων εἰσδέξομαι αὐτοὺς, καὶ εἰς τὴν Γαλααδίτιν καὶ εἰς τὸν Λίβανον εἰσάξω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

11. Καὶ διελεύσονται ἐν θαλάσῃ στενῇ, καὶ πατάξουσιν ἐν θαλάσῃ κύματα, καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ βάθη ποταμῶν, καὶ ἀφαιρεθήσεται πᾶσα ὕβρις Ἀσσυρίων, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περιαίρεθήσεται.

12. Καὶ κατασχῶσω αὐτοὺς ἐν Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κατακαυχήσονται, λέγει Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Διάνοιξον, ὁ Λίβανος, τὰς θύρας σου, καὶ καταφαγέτω πῦρ τὰς κέδρους σου.

2. Ὁλολυξάτω πίτυς, διότι πέπτωκε κέδρος, ὅτι μεγάλως μεγιστάνως ἐταλαιπώρησαν· ὀλολύξατε, ὄρυες τῆς Βασανίτιδος, ὅτι κατεσπάσθη ὁ δρυμὸς ὁ σύμφυτος.

3. Φωνὴ θρηνούντων ποιμένων, ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἡ μεγαλωσύνη αὐτῶν. Φωνὴ ὠρουμένων λεόντων, ὅτι τεταλαιπώρηκε τὸ φρυαγμα τοῦ Ἰορδάνου.

4. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ποιμαίνετε τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς,

5. ὁ οἱ κτησάμενοι κατέσφαζον, καὶ οὐ μετεμελόντο, καὶ οἱ πωλοῦντες αὐτὰ ἔλεγον· Εὐλογητὸς Κύριος, καὶ πεπλουτήκαμεν, καὶ οἱ ποιμένες αὐτῶν οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς.

6. Διὰ τοῦτο οὐ φείσομαι οὐκέτι ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, λέγει Κύριος. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀνθρώπους, ἕκαστον εἰς χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ εἰς χεῖρα βασιλέως αὐτοῦ, καὶ κατακόψουσιν τὴν γῆν, καὶ οὐ μὴ ἐξέλθωμαι ἐκ χειρὸς αὐτῶν.

7. Καὶ ποιμανῶ τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς εἰς τὴν Χαναανίτιν. Καὶ λήψωμαι ἑμαυτῷ δύο βάρδους, τὴν μὲν μίαν ἐκάλεσα κάλλος, καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα σχοίνισμα, καὶ ποιμανῶ τὰ πρόβατα.

8. Καὶ ἐξαρῶ τοὺς τρεῖς ποιμένας ἐν μηνὶ ἐνί, καὶ βαρυνθήσεται ἡ ψυχὴ μου ἐπ' αὐτούς· καὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐπωρύνοντο ἐπ' ἐμέ.

9. Καὶ εἶπα· Οὐ ποιμανῶ ὑμᾶς, τὸ ἀποθῆσκον

VETUS TESTAMENTUM. — II.

prælio, et in acie stabunt, quia Dominus cum eis est : et confundentur ascensores equorum.

6. Et confortabo domum Juda, et domum Joseph salvabo, et habitare eos faciam, quia dilexi eos, et erunt sicut non evertissem eos : quia ego Dominus Deus eorum, et exaudiam eos.

7. Et erunt quasi bellatores Ephraim, et lætabitur cor eorum quasi in vino : et filii eorum videbunt et lætabuntur, et gaudebit cor eorum in Domino.

8. Significabo eis, et suscipiam illos, quia redimam eos, et multiplicabuntur sicut erant plurimi.

9. Et seminabo eos in populis, et qui de longe recordabuntur mei, nutriend filios suos, et convertentur.

10. Et convertam eos de terra Ægypti, et de Assyriis suscipiam illos, et in Galaaditin et in Libanum introducam eos, et nullus ex eis deerit.

11. Et pertransibunt in mari angusto, et percutient in mari fluctus, et siccabuntur omnia profunda fluviorum, et auferetur universa injuria Assyriorum, et sceptrum Ægypti tolletur.

12. Et confortabo eos in Domino Deo suo, et in nomine ejus gloriabuntur, dicit Dominus.

CAPUT XI.

1. Aperi, Libane, portas tuas, et comedat ignis cedros tuas.

2. Ululet pinus, quia cecidit cedrus, quia valde miseri facti sunt optimates : ululate, quercus Basanitidis, quia succisus est saltus consitus.

3. Vox lugentium pastorum, quoniam misera facta est magnificentia eorum. Vox rugientium leonum, quia afflictus est fremitus Jordanis.

4. Hæc dicit Dominus omnipotens : Pascite oves occisionis,

5. quas qui possederunt interficiebant, et non agebant poenitentiam, et qui vendebant eas dicebant : Benedictus Dominus, et divites facti sumus, et pastores earum nihil patiebantur super eis.

6. Ideo non parcam ultra super habitatores terræ, dicit Dominus. Et ecce ego trado homines, unumquemque in manum proximi sui, et in manum regis ejus, et concident terram, et non eruam de manu eorum.

7. Et pascam oves occisionis in Chanaanitide. Et assumam mihi duas virgas, unam vocavi decorem, et alteram vocavi funiculum, et pascam oves.

8. Et auferam tres pastores in mense uno, et ingravescet anima mea super eos : siquidem et animæ eorum rugiebant super me.

9. Et dixi : Non pascam vos, quod moritur moriatur, et

προσώπου πόνων αὐτῶν, καὶ ἐμισεῖτε ἐν πύλαις ἐλέγχοντα.

16. Καὶ νῦν θέσθε δὴ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ὑπεράνω, πρὸ τοῦ θεῖναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῷ ναῷ Κυρίου, τίνες ᾗτε,

17. ὅτε ἐνεβάλλετε εἰς κυψέλην κριθῆς εἴκοσι σάτα, καὶ ἐγένετο κριθῆς δέκα σάτα· καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολήνιον ἐξαντλήσαι πεντήκοντα μετρητάς, καὶ ἐγένοντο εἴκοσι.

18. Ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν ἀφορία, καὶ ἐν ἀνεμοφθορία καὶ ἐν χαλᾷ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει Κύριος.

19. Ὑποτάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα, ἀπὸ τῆς τετράδος καὶ εἰκάδος τοῦ ἐνάτου μηνός, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς τεθεμελίωται ὁ ναὸς Κυρίου· θέσθε ἐν ταῖς καρδαίαις ὑμῶν,

20. εἰ ἐπιγνωσθήσεται ἐπὶ τῆς ἁλῶ, καὶ εἰ ἔτι ἡ ἄμπελος, καὶ ἡ συκῆ, καὶ ἡ ῥοὰ, καὶ τὰ ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέροντα καρπὸν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης εὐλογήσω.

21. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην, τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, λέγων·

22. Εἰπὸν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα, λέγων· Ἐγὼ σείω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν,

23. καὶ καταστρέψω θρόνους βασιλείων, καὶ ὀλοθρεύσω δυνάμιν βασιλείων τῶν ἐθνῶν, καὶ καταστρέψω ἄρματα καὶ ἀναβάτας, καὶ καταβήσονται ἵπποι καὶ ἀναβάται αὐτῶν ἕκαστος ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

24. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, λήψομαί σε Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιήλ, τὸν δοῦλόν μου, λέγει Κύριος, καὶ θήσομαί σε ὡς σφραγίδα, διότι σὲ ἤρετισα, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

a facie laborum suorum, et oderatis in portis arguentem.

16. Et nunc ponite, quæso, in corda vestra a die hac et supra, antequam poneretur lapis super lapidem in templo Domini, qui eratis,

17. quando mittebatis in cypselen hordei viginti sata, et fiebant decem sata hordei : et ingrediebamini torcular ut hauriretis quinquaginta amphoras, et fiebant viginti.

18. Percussi vos sterilitate, et corruptione aeris et grandine omnia opera manuum vestrarum, et non reversi estis ad me, dicit Dominus.

19. Supponite nunc corda vestra a die ista et in futurum, a quarta et vigesima noni mensis, et a die qua fundamenta jacta sunt templi Domini : ponite in cordibus vestris,

20. si cognoscetur super aream, et si adhuc vinea, et ficus, et malogranatum, et ligna olivæ quæ non ferunt fructum, a die hac benedicam.

21. Et factum est verbum Domini secundo ad Aggaeum prophetam, quarta et vigesima mensis, dicens :

22. Dic ad Zerobabel filium Salathiel de tribu Juda, dicens : Ego commoveo cælum et terram, et mare et aridam,

23. et subvertam thronos regum, et disperdam fortitudinem regum gentium, et subvertam currus et ascensores, et descendent equi et ascensores eorum unusquisque in gladio adversus fratrem suum.

24. In die illa, dicit Dominus omnipotens, assumam te Zerobabel filium Salathiel, servum meum, dicit Dominus, et ponam te quasi signaculum, quia te elegi, dicit Dominus omnipotens.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἐν τῷ ὀγδῶν μηνὶ ἔτους δευτέρου, ἐπὶ Δαρείου, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου, υἱὸν Ἀδδῶ, τὸν προφήτην, λέγων·

2. Ὁργίσθη Κύριος ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν ὀργὴν μεγάλην,

3. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων.

4. Καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν, οἷς ἐνεκάλεσαν αὐτοῖς οἱ προφῆται ἐμπροσθεν, λέγοντες· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ οὐκ εἰσέχουσιν, καὶ οὐ προσέσχον τοῦ εἰσακοῦσαί μου, λέγει Κύριος.

5. Οἱ πατέρες ὑμῶν ποῦ εἰσι, καὶ οἱ προφῆται; Μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται;

ZACHARIAS.

CAPUT I.

1. In octavo mense anni secundi, sub Dario, factum est verbum Domini ad Zachariam Barachiae, filium Addo, prophetam, dicens :

2. Iratus est Dominus super patres vestros ira magna,

3. et dices ad eos : Hæc dicit Dominus omnipotens : Convertimini ad me, dicit Dominus virtutum, et convertar ad vos, dicit Dominus virtutum.

4. Et nolite fieri sicut patres vestri, quos arguerunt prophetae qui prius fuerant, dicentes : Hæc dicit Dominus omnipotens : Avertimini a viis vestris pessimis, et ab adventionibus vestris malis, et non exaudierunt, et non attenderunt ut exaudirent me, dicit Dominus.

5. Patres vestri ubi sunt, et prophetae? Numquid in sempiternum vivent?

6. Πλὴν τοὺς λόγους μου καὶ τὰ νόμιμά μου δέξεσθε, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς δούλοις μου τοῖς προφήταις, οἱ κατελάβοσαν τοὺς πατέρας ὑμῶν· καὶ ἀπεκρίθησαν, καὶ εἶπαν· Καθὼς παρατέτακται Κύριος παντοκράτωρ τοῦ ποιῆσαι ἡμῖν κατὰ τὰς ὁδοὺς ἡμῶν καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ἡμῶν, οὕτως ἐποίησεν ἡμῖν.

7. Τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι, τῷ ἐνδεκάτῳ μηνί, οὗτός ἐστιν ὁ μὴν σαβὰτ, ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου, υἱὸν Ἀδδώ, τὸν προφήτην, λέγων·

8. Ἐώρακα τὴν νύκτα, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεδῆκως ἐπὶ ἵππον πυρρὸν, καὶ οὗτος εἰστήκει ἀναμέσον τῶν ὀρέων τῶν κατασπίων, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυρροί, καὶ ψαροί, καὶ ποικίλοι, καὶ λευκοί.

9. Καὶ εἶπα· Τί οὗτοι, Κύριε; Καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί· Ἐγὼ δεῖξω σοι τί ἐστὶ ταῦτα.

10. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφρονηκὼς ἀναμέσον τῶν ὀρέων, καὶ εἶπε πρὸς μὲ· Οὗτοί εἰσιν οὗς ἐξαπέστειλε Κύριος, περιοδεύσαι τὴν γῆν.

11. Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἄγγέλῳ Κυρίου τῷ ἐφροσύνῳ ἀναμέσον τῶν ὀρέων, καὶ εἶπον· Περιωδεύσαμεν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ κατοικεῖται, καὶ ἡσυχάζει.

12. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ εἶπε· Κύριε παντοκράτωρ, ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσης τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, ἃς ὑπερείδες, τοῦτο ἐβδομηκοστὸν ἔτος;

13. Καὶ ἀπεκρίθη Κύριος παντοκράτωρ τῷ ἄγγέλῳ τῷ λαλοῦντι ἐν ἐμοί, ῥήματα καλὰ καὶ λόγους παρακλητικούς.

14. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί· Ἀνάκραγε λέγων· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐζήλωκα τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν Σιών ζῆλον μέγαν,

15. καὶ ὀργὴν μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ συνεπιτιθέμενα, ἀν' ὧν μὲν ἐγὼ ὠργίσθην ὀλίγα, αὐτοὶ δὲ συνεπέθεντο εἰς κακά.

16. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἐπιστρέψω ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἐν οἰκτιρμῷ, καὶ ὁ οἶκός μου ἀνοικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ μέτρον ἐκταθήσεται ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἔτι.

17. Καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί· Ἐτι ἀνάκραγε λέγων· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐτι διαχυθήσονται πόλεις ἐν ἀγαθοῖς, καὶ ἐλεήσει Κύριος ἔτι τὴν Σιών, καὶ αἰρετεῖ τὴν Ἱερουσαλήμ.

18. Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ τέσσαρα κέρατα.

19. Καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί· Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε; Καὶ εἶπε πρὸς μὲ· Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλήμ.

20. Καὶ εἶδεξέ μοι Κύριος τέσσαρας τέκτονas,

21. καὶ εἶπα· Τί οὗτοι ἔρχονται ποιῆσαι; Καὶ εἶπε· Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ἰούδα καὶ τὸν Ἰσραὴλ κατέαξαν, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἦρε κεφαλὴν. Καὶ ἐξήλθον οὗτοι τοῦ δύναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν, τὰ τέσσαρα κέρατα, τὰ ἔθνη τὰ ἐπαίρουμένα κέρας ἐπὶ τὴν γῆν Κυρίου, τοῦ διασκορπίσαι αὐτήν.

6. Verumtamen sermones meos et legitima mea suscipite, quæ ego præcipio in spiritu meo servis meis prophetis, qui comprehenderunt patres vestros : et responderunt, et dixerunt : Sicut præparatus est Dominus omnipotens ut faceret nobis secundum vias nostras et secundum adinventiones nostras, sic fecit nobis.

7. Quarta et vigesima, undecimo mense, hic est mensis sabat, in secundo anno sub Dario, factus est sermo Domini ad Zachariam Barachiae, filium Addo, prophetam, dicens :

8. Vidi nocte, et ecce vir ascendens super equum rufum, et ipse stabat inter montes umbrosos, et post eum equi rufi, et varii, et albi.

9. Et dixi : quid sunt isti, Domine? Et dixit ad me angelus qui loquebatur in me : Ego ostendam tibi quid sunt hæc.

10. Et respondit vir qui stabat inter montes, et dixit ad me : Isti sunt quos misit Dominus, ut circumirent terram.

11. Et responderunt angelo Domini qui stabat inter montes, et dixerunt : Circuivimus omnem terram, et ecce omnis terra habitatur, et quiescit.

12. Et respondit angelus Domini, et dixit : Domine omnipotens, usquequo non misereberis Jerusalem, et urbium Juda, quas despexisti, hic est septuagesimus annus?

13. Et respondit Dominus omnipotens angelo qui loquebatur in me, verba bona et sermones consolatorios.

14. Et dixit ad me angelus qui loquebatur in me : Clama dicens : Hæc dicit Dominus omnipotens : Zelatus sum Jerusalem et Sion zelo magno,

15. et ira magna ego irascor super gentes quæ superimpositæ sunt, pro eo quod ego quidem iratus sum modicum, ipsi vero superimpositi sunt in mala.

16. Propterea hæc dicit Dominus : Convertar ad Jerusalem in misericordia, et domus mea instaurabitur in ea, dicit Dominus omnipotens, et mensura extendetur super Jerusalem adhuc.

17. Et dixit ad me angelus qui loquebatur in me : Adhuc clama dicens : Hæc dicit Dominus omnipotens : Adhuc diffundentur civitates in bonis, et miserebitur Dominus adhuc Sion, et eliget Jerusalem.

18. Et levavi oculos meos, et vidi, et ecce quatuor cornua.

19. Et dixi ad angelum qui loquebatur in me : Quid sunt hæc, domine? Et dixit ad me : Hæc sunt cornua quæ disperserunt Judam et Israel et Jerusalem.

20. Et ostendit mihi Dominus quatuor fabros,

21. et dixi : Quid isti veniunt facere? Et dixit : Hæc sunt cornua quæ disperserunt Judam et Israel confregerunt, et nullus eorum levavit caput. Et egressi sunt isti ut exacuunt ea in manibus suis, quatuor cornua, gentes quæ levaverunt cornu super terram Domini, ut dispergerent eam.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἶδὼν ἄνθρωπον, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ σχοινίον γεωμετρικόν.
2. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν· Ποῦ σὺ πορεύῃ; Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Διαμετρήσαι τὴν Ἱερουσαλήμ, τοῦ ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλάτος αὐτῆς ἐστὶ καὶ πηλίκον τὸ μήκος.
3. Καὶ ἶδὼν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ εἰστήκει, καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξεπορεύετο εἰς συνάντησιν αὐτῷ.
4. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, λέγων· Δράμε, καὶ ἀλλήσων πρὸς τὸν νεανίαν ἐκεῖνον, λέγων· Κατακάρπως κατοικηθήσεται Ἱερουσαλήμ ἀπὸ πλήθους ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν μέσῳ αὐτῆς·
5. καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ, λέγει Κύριος, τείχος πυρὸς κυκλόθεν, καὶ εἰς ὅσον ἔσομαι ἐν μέσῳ αὐτῆς.
6. Ὡ Ὡ φεύγετε ἀπὸ γῆς βορρᾶ, λέγει Κύριος, διότι ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ συναΐξω ὑμᾶς, λέγει Κύριος,
7. εἰς Σιών, ἀνασώξεσθε, οἱ κατοικοῦντες θυγατέρα Βαβυλῶνος.
8. Διότι τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ὅπισθεν δόξης ἀπέσταλκέ με ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ σκυλεύσαντα ὑμᾶς, διότι ὁ ἀπτόμενος ὑμῶν ὡς ὁ ἀπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ.
9. Διότι ἰδὼν ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν χειρά μου ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔσονται σκῦλα τοῖς δουλεύουσιν αὐτοῖς, καὶ γινώσκετε ὅτι Κύριος παντοκράτωρ ἀπέσταλκέ με.
10. Τέρπου καὶ εὐφραίνου, θυγάτηρ Σιών, διότι ἰδὼν ἐγὼ ἔρχομαι, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ σου, λέγει Κύριος.
11. Καὶ καταφεύξονται ἔθνη πολλὰ ἐπὶ τὸν Κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔσονται αὐτῷ εἰς λαόν, καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν μέσῳ σου, καὶ ἐπιγινώσκῃ ὅτι Κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέσταλκέ με πρὸς σέ.
12. Καὶ κατακληρονομήσει Κύριος τὸν Ἰούδαν, τὴν μερίδα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἁγίαν· καὶ ἀρετιεῖ ἐπὶ τὴν Ἱερουσαλήμ.
13. Ὑψαβεῖσθω πᾶσα σὰρξ ἀπὸ προσώπου Κυρίου, ὅτι ἐξεγήγερται ἐκ νεφελῶν ἁγίων αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ εἰδείξέ μοι Κύριος τὸν Ἰησοῦν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἐστῶτα πρὸ προσώπου ἀγγέλου Κυρίου, καὶ ὁ διάβολος εἰστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τοῦ ἀντικεισθαι αὐτῷ.
2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς τὸν διάβολον· Ἐπιτιμήσαι Κύριος ἐν σοὶ, διάβολε, καὶ ἐπιτιμήσαι Κύριος ἐν σοὶ ὁ ἐκλεξάμενος τὴν Ἱερουσαλήμ. Οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός;
3. Καὶ Ἰησοῦς ἦν ἐνδεδυμένος ἱμάτια ῥυπαρά, καὶ εἰστήκει πρὸ προσώπου τοῦ ἀγγέλου.
4. Καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἐστηκότας πρὸ προσώπου αὐτοῦ, λέγων· Ἀφέλετε τὰ ἱμάτια τὰ ῥυπαρά ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ ἀφῆρηκα τὰς ἀνομίας σου, καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν ποδήρη,
5. καὶ ἐπίθετε χίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐπέθηκαν χίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια. Καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου εἰστήκει.

CAPUT II.

1. Et levavi oculos meos et vidi, et ecce vir, et in manu ejus funiculus geometricus.
2. Et dixi ad eum : Quo tu vadis? Et dixit ad me : Ut dimetiar Jerusalem, ut videam quanta sit latitudo ejus et quanta longitudo.
3. Et ecce angelus qui loquebatur in me stabat, et angelus alius egrediebatur in occursum ejus.
4. Et dixit ad eum, dicens : Curre, et loquere adolescentulo illi, dicens : Frugifere habitabitur Jerusalem a multitudine hominum et jumentorum in medio ejus :
5. et ego ero illi, dicit Dominus, murus ignis in circuitu, et in gloriam ero in medio ejus.
6. O o fugite de terra aquilonis, dicit Dominus, quia de quatuor ventis caeli congregabo vos, dicit Dominus,
7. in Sion, salvamini, qui habitatis filiam Babylonis.
8. Hæc enim dicit Dominus omnipotens : Post gloriam misit me ad gentes quæ spoliaverunt vos : quia qui tetigit vos quasi qui tangat pupillam oculi ejus.
9. Quia ecce ego infero manum meam super eos, et erunt prædæ iis qui servierant eis, et cognoscetis quia Dominus omnipotens misit me.
10. Lætare et gaude, filia Sion, quia ecce ego venio, et habitabo in medio tui, dicit Dominus.
11. Et confugient gentes multæ ad Dominum in die illa, et erunt ei in populum, et habitabunt in medio tui, et scies quoniam Dominus omnipotens misit me ad te.
12. Et possidebit Dominus Judam, parte sua in terra sancta : et eliget adhuc Jerusalem.
13. Timeat omnis caro a facie Domini, quoniam surrexit de nubibus sanctis suis.

CAPUT III.

1. Et ostendit mihi Dominus Jesum sacerdotem magnum, stantem ante faciem angeli Domini, et diabolus stabat a dextris ejus, ut adversaretur ei.
2. Et dixit Dominus ad diabolum : Increpet Dominus in te, diabolè, et increpet in te Dominus qui elegit Jerusalem. Nonne ecce hoc ut torris est erutus de igne?
3. Et Jesus indutus erat vestibus sordidis, et stabat ante faciem angeli.
4. Et respondit et ait ad adstantes coram facie sua, dicens : Auferte vestimenta sordida ab eo. Et dixit ad eum : Ecce abstuli iniquitates tuas, et induite eum poderem,
5. et imponite cidarim mundam super caput ejus. Et imposuerunt cidarim mundam super caput ejus, et circumdederunt eum vestimentis. Et angelus Domini adstabat :

6. καὶ διεμαρτύρατο ὁ ἄγγελος Κυρίου πρὸς Ἰησοῦν, λέγων·

7. Τὰδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐὰν ταῖς ὁδοῖς μου πορεύῃ, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασι μου φυλάξῃ, καὶ σὺ διακρινεῖς τὸν οἶκόν μου· καὶ ἐὰν διαφυλάσσης τὴν αὐλήν μου, καὶ δώσω σοι ἀναστροφόμενους ἐν μέσῳ τῶν ἐστηκότων τούτων.

8. Ἄκουε δὴ, Ἰησοῦ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, σὺ καὶ οἱ πλησίον σου οἱ καθήμενοι πρὸ προσώπου, διότι ἄνδρες τερατοσκόποι εἰσὶ, διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἀγῶ τὸν δοῦλόν μου Ἀνατολήν·

9. διότι ὁ λίθος ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ, ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἓνα ἑπτὰ ὀφθαλμοὶ εἰσιν. Ἰδοὺ ἐγὼ ὀρύσσω βόθρον, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ ψηλαφήσω πᾶσαν τὴν ἀδικίαν τῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.

10. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, συγκαλέσετε ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ὑποκάτω ἀμπέλου καὶ ὑποκάτω συκῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἔμοι, καὶ ἐξήγειρέ με ἐν τρόπῳ ὅταν ἐξεγερθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὕπνου αὐτοῦ,

2. καὶ εἶπε πρὸς μέ· Τί σὺ βλέπεις; Καὶ εἶπα· Ἐώρακα, καὶ ἰδοὺ λυχνία χρυσῇ ὅλη, καὶ τὸ λαμπάδιον ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ λύχνοι ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ ἑπαρυστρίδες τοῖς λύχνοις τοῖς ἐπάνω αὐτῆς,

3. καὶ δύο ἐλαῖαι ἐπάνω αὐτῆς, μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμπადίου αὐτῆς, καὶ μία ἐξ εὐωνύμων.

4. Καὶ ἐπηρώτησα, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἔμοι, λέγων· Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε;

5. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἔμοι, καὶ εἶπε πρὸς μέ, λέγων· Οὐ γινώσκεις τί ἐστὶ ταῦτα; Καὶ εἶπα· Οὐχί, κύριε.

6. Καὶ ἀπεκρίθη, καὶ εἶπε πρὸς μέ, λέγων· Οὗτος ὁ λόγος Κυρίου πρὸς Ζοροβάβελ, λέγων· Οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλη, οὐδὲ ἐν ἰσχύϊ, ἀλλὰ ἐν πνεύματί μου, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

7. Τίς εἰ σὺ, τὸ ὅρος τὸ μέγα τὸ πρὸ προσώπου Ζοροβάβελ, τοῦ κατορθῶσαι; Καὶ ἐξοίσω τὸν λίθον τῆς κληρονομίας, ἰσότητά χάριτος, χάριτά αὐτῆς.

8. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

9. Αἱ χεῖρες Ζοροβάβελ ἐθεμελίωσαν τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπιτελέσουσιν αὐτὸν, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι Κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέσταλκέ με πρὸς σέ.

10. Διότι τίς ἐξουδένωσεν εἰς ἡμέρας μικράς, καὶ χαροῦνται, καὶ ὀνοῦνται τὸν λίθον τὸν κασσιτέρινον ἐν χειρὶ Ζοροβάβελ. Ἐπτὰ οὗτοι ὀφθαλμοὶ εἰσιν οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

11. Καὶ ἀπεκρίθην, καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν· Τί αἱ δύο ἐλαῖαι αὗται αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ εὐωνύμων;

12. Καὶ ἐπηρώτησα ἐκ δευτέρου, καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν· Τί οἱ δύο κλάδοι τῶν ἐλαιῶν οἱ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δύο μυζωτήρων τῶν χρυσοῦν τῶν ἐπιχεόντων καὶ ἐπαγαγόντων τὰς ἑπαρυστρίδας τὰς χρυσοῦς;

13. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Οὐκ οἶδας τί ἐστὶ ταῦτα; Καὶ εἶπα· Οὐχί, κύριε.

6. et contestabatur angelus Domini ad Jesum, dicens :

7. Hæc dicit Dominus omnipotens : Si viis meis ambulaveris, et præcepta mea custodieris, et tu judicabis domum meam : et si custodieris atrium meum, et dabo tibi qui conversentur in medio stantium istorum.

8. Audi ergo, Jesu sacerdos magne, tu et proximi tui qui sedent ante faciem, quia viri portentorum spectatores sunt, quia ecce ego adduco servum meum Orientem :

9. quia lapis quem dedi ante faciem Jesu, super lapidem unum septem oculi sunt. Ecce ego fodio foveam, dicit Dominus omnipotens, et contrectabo omnem iniquitatem terræ illius in die una.

10. In die illo, dicit Dominus omnipotens, convocabitur unusquisque proximum suum subter vitem et subter ficum.

CAPUT IV.

1. Et reversus est angelus qui loquebatur in me, et suscitavit me sicut suscitari solet homo de somno suo :

2. et dixit ad me : Quid tu vides? Et dixi : Vidi, et ecce candelabrum aureum totum, et lampas super ipsum, et septem lucernæ super illud, et septem infusoria lucernis quæ erant super illud,

3. et duæ olivæ super illud, una a dextris lampadis ejus, et una a sinistris.

4. Et interrogavi, et dixi ad angelum qui loquebatur in me, dicens : Quid sunt hæc, domine?

5. Responditque angelus qui loquebatur in me, et dixit ad me, dicens : Non cognoscis quid sunt hæc? Et dixi : Non, domine.

6. Et respondit, et ait ad me, dicens : Iste est sermo Domini ad Zorobabel, dicens : Non in fortitudine magna, neque in robore, sed in spiritu meo, dicit Dominus omnipotens.

7. Quis es tu, mons magne qui ante faciem Zorobabel, ut corrigas? Et educam lapidem hæreditatis, æqualitatem gratiæ, gratiam ejus.

8. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

9. Manus Zorobabel fundaverunt domum istam, et manus ejus complebunt eam, et scies quoniam Dominus omnipotens misit me ad te.

10. Quis enim despexit in dies parvos, et lætabuntur, et videbunt lapidem stanneum in manu Zorobabel. Septem isti sunt oculi qui respiciunt super omnem terram.

11. Et respondi, et dixi ad eum : Quid sunt duæ olivæ istæ quæ a dextris candelabri et a sinistris?

12. Et interrogavi secundo, et dixi ad eum : Quid sunt duo rami olivarum qui sunt in manibus duarum narium aurearum quæ infundunt et retrahunt suffusoria aurea?

13. Et dixit ad me : Non nosti quid sunt hæc? Et dixi : Nequaquam, domine.

14. Καὶ εἶπεν· Οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πίστεως πα-
ρεστήκασι Κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἐπέστρεψα, καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἶδον, καὶ ἶδου δρέπανον πετόμενον.

2. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Τί σὺ βλέπεις; Καὶ εἶπα ἐγώ· Ὁρῶ δρέπανον πετόμενον μήκους πῆχυν εἴκοσι, καὶ πλάτους πῆχυν δέκα.

3. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Αὕτη ἡ ἀρὰ ἡ ἐκπορευομένη ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· διότι πᾶς ὁ κλέπτης ἐκ τούτου ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται, καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος ἐκ τούτου ἐκδικηθήσεται.

4. Καὶ ἐξοίσω αὐτὸ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ δυνάμει τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ συντελέσει αὐτὸν, καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ, καὶ τοὺς λίθους αὐτοῦ.

5. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε τὸ ἐκπορευόμενον τούτου.

6. Καὶ εἶπα· Τί ἐστὶ; Καὶ εἶπε· Τοῦτο τὸ μέτρον τὸ ἐκπορευόμενον. Καὶ εἶπεν· Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

7. Καὶ ἶδου τάλαντον μολίβδου ἐξαίρμενον· καὶ ἶδου γυνὴ μία ἐκάθητο ἐν μέσῳ τοῦ μέτρου.

8. Καὶ εἶπεν· Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀνομία. Καὶ ἔρριψεν αὐτὴν εἰς μέσον τοῦ μέτρου, καὶ ἔρριψε τὸν λίθον τοῦ μολίβδου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς.

9. Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἶδον, καὶ ἶδου δύο γυναῖκες ἐκπορευόμεναι, καὶ πνεῦμα ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν, καὶ αὗται εἶχον πτέρυγας ἑποπος, καὶ ἀνέλαβον τὸ μέτρον ἀναμέσον τῆς γῆς καὶ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ.

10. Καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί· Πού αὗται ἀποφέρουσι τὸ μέτρον;

11. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Οἰκοδομησάτω αὐτῷ οἰκίαν ἐν γῇ Βαβυλωνίως, καὶ ἐτοιμάσαι, καὶ θήσουσιν αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐπέστρεψα, καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἶδον, καὶ ἶδου τέσσαρα ἄρματα ἐκπορευόμενα ἐκ μέσου δύο ὁρέων, καὶ τὰ ὄρη ἦν ὄρη χαλκᾶ.

2. Ἐν τῷ ἄρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι πυρρόλοι, καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ δευτέρῳ ἵπποι μέλανες,

3. καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ τρίτῳ ἵπποι λευκοί, καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι ψαροί.

4. Καὶ ἀπεκρίθην, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί· Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε;

5. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ εἶπε· Ταῦτά ἐστιν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ, ἐκπορεύονται παραστήναι τῷ Κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

6. Ἐν ᾧ ἦσαν ἵπποι οἱ μέλανες, ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν βορρᾶ, καὶ οἱ λευκοὶ ἐξεπορεύοντο κατὰ πειθιν αὐτῶν, καὶ οἱ ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν νότου,

7. καὶ οἱ ψαροὶ ἐξεπορεύοντο, καὶ ἐπέβλεπον τοῦ πο-

14. Et ait : Isti duo filii pinguedinis assistunt Domino universae terrae.

CAPUT V.

1. Et conversus sum, et levavi oculos meos, et vidi, et ecce falx volans.

2. Et dixit ad me : Quid tu vides? Et dixi ego : Video falcem volantem longitudinis cubitorum viginti, et latitudinis cubitorum decem.

3. Et dixit ad me : Haec est maledictio quae egreditur super faciem omnis terrae : quia omnis fur ex hoc usque ad mortem punietur, et omnis perjurus ex hoc cruciabitur.

4. Et educam illud, dicit Dominus omnipotens, et ingreditur in domum furis, et in domum jurantis nomine meo super mendacio, et requiescet in medio domus ejus, et consummabit eam, et ligna ejus, et lapides ejus.

5. Et egressus est angelus qui loquebatur in me, et dixit ad me : Suspice oculis tuis, et vide hoc quod egreditur.

6. Et dixi : Quid est? Et ait : Haec est mensura quam egreditur. Et ait : Haec est iniquitas eorum in omni terra.

7. Et ecce talentum plumbi elevatum : et ecce mulier una sedebat in medio mensurae.

8. Et dixit : Haec est iniquitas. Et projecit eam in medium mensurae, et projecit lapidem plumbi in os ejus.

9. Et elevavi oculos meos, et vidi, et ecce duae mulieres egredientes, et spiritus in alis earum, et ipsae habebant alas upupae, et elevaverunt mensuram inter terram et caelum.

10. Et dixi ad angelum qui loquebatur in me : Quo istae deferunt mensuram?

11. Et dixit ad me : Ut aedificent ei domum in terra Babylonis, et praeparant, et ponant eam ibi super praeparationem suam.

CAPUT VI.

1. Et conversus sum, et levavi oculos meos, et vidi, et ecce quatuor quadrigae egredientes de medio duorum montium, et montes erant montes aenei.

2. In quadriga prima equi rufi, et in quadriga secunda equi nigri,

3. et in quadriga tertia equi albi, et in quadriga quarta equi varii sturnini.

4. Et respondi, et dixi ad angelum qui loquebatur in me : Quid sunt haec, domine?

5. Et respondit angelus qui loquebatur in me, et dixit : Hi sunt quatuor venti caeli, egrediuntur ut assistant Domino omnis terrae.

6. In qua erant equi nigri, egrediebantur super terram aquilonis, et albi egrediebantur post eos, et varii exibant in terram austri,

7. et sturnini egrediebantur, et considerabant ut irent

ρεύεσθαι τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν. Καὶ εἶπε· Πορεύεσθε, καὶ περιοδεύσατε τὴν γῆν. Καὶ περιώδυσαν τὴν γῆν.

8. Καὶ ἀνεθόησε, καὶ ἐλάλησε πρὸς με, λέγων· Ἰδοὺ οἱ ἐκπορευόμενοι ἐπὶ γῆν βορρᾶ, καὶ ἀνέπαυσαν τὸν θυμὸν μου ἐν γῇ βορρᾶ.

9. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

10. Λάβε τὰ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν ἀρχόντων, καὶ παρὰ τῶν χρησίων αὐτῆς, καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων αὐτήν, καὶ εἰσελεύσῃ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον Ἰωσίου τοῦ Σοφονίου τοῦ ἡκοντος ἐκ Βαβυλῶνος·

11. καὶ λήψῃ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ ποιήσεις στεφάνους, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδέκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου·

12. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἰδοὺ ἄνθρω, Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ,

13. καὶ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ αὐτὸς λήψεται ἀρετὴν, καὶ καθιεῖται, καὶ κατάρξει ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ βουλὴ εἰρηνικὴ ἔσται ἀναμέσον ἀμφοτέρων.

14. Ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσι, καὶ τοῖς χρησίμοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτήν, καὶ εἰς χάριτα υἱοῦ Σοφονίου, καὶ εἰς ψαλμὸν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

15. Καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἤξουσιν, καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, καὶ γνώσεσθε διότι Κύριος παντοκράτωρ ἀπέσταλκε με πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἔσται, ἐὰν εἰσ ακουόντες εἰσακούσητε τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει, ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου, ὃς ἐστὶ χασελεύ.

2. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς Βαιθὴλ, Σαρασάρ καὶ Ἀρβεσεὺρ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, ἐξελίσσασθαι τὸν Κύριον,

3. λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου παντοκράτορος, καὶ πρὸς τοὺς προφῆτας, λέγων· Εἰσελθούμεν ὧδε ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἅγιον, καθότι ἐποίησεν ἡμεῖς ἱκανὰ ἔτη.

4. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου τῶν δυνάμεων πρὸς ἐμε, λέγων·

5. Εἰπὸν πρὸς ἅπαντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, λέγων· Ἐὰν νηστεύσητε ἢ κοίψησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς ἐβδόμαις, καὶ ἰδοὺ ἐβδομήκοντα ἔτη, μὴ νηστεύειν νενηστεύκατέ μοι;

6. Καὶ ἐὰν φάγητε ἢ πίνητε, οὐχ ὑμεῖς ἔσθετε καὶ πίνετε;

7. Οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι οὐς ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν τῶν ἐμπροσθεν, ὅτε ἦν Ἱερουσαλὴμ κατοικουμένη, καὶ εὐθηνούσα, καὶ αἱ πόλεις κυκλόθεν αὐτῆς, καὶ ἡ ὄρεινὴ καὶ ἡ πεδινὴ κατοικεῖτο;

8. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν, λέγων·

9. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Κρίμα δίκαιον κρίνετε, καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποιεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,

circuire terram. Et dixit : Ite, et circuite terram. Et circuiuerunt terram.

8. Et clamavit, et locutus est ad me, dicens : Ecce qui egrediuntur super terram aquilonis, et requiescere fecerant furorem meum in terra aquilonis.

9. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

10. Accipe quæ de captivitate sunt a principibus, et ab utilibus ejus, et ab iis qui cognoverunt eam, et ingredieris tu in die illa in domum Josiæ filii Sophoniæ qui venit de Babylone :

11. et accipies argentum et aurum, et facies coronas, et impones super caput Jesu Josedec sacerdotis magni :

12. et dices ad eum : Hæc dicit Dominus omnipotens : Ecce vir, Oriens nomen ejus, et subter eum orietur,

13. et ædificabit domum Domini, et ipse accipiet virtutem, et sedebit, et imperabit super throno suo, et erit sacerdos a dextris ejus, et consilium pacis erit inter utroque.

14. Corona autem erit expectantibus, et utilibus ejus, et qui cognoverunt eam, et in gratiam filii Sophoniæ, et in psalmum in domo Domini.

15. Et qui longe sunt ab eis venient, et ædificabunt in domo Domini, et scietis quia Dominus omnipotens misit me ad vos. Et erit, si exaudientes exaudieritis vocem Domini Dei vestri.

CAPUT VII.

1. Et factum est in quarto anno, sub Dario rege, factus est sermo Domini ad Zachariam quarta die mensis noni, qui est chasaleu.

2. Et misit in Bethel, Sarasar et Arbeseer rex et viri ejus, ad deprecandum Dominum,

3. dicens ad sacerdotes qui in domo Domini omnipotentis, et ad prophetas, dicens : Ingressa est huc in mense quinto sanctificatio, juxta quod fecit jam annis pluribus.

4. Et factus est sermo Domini virtutum ad me, dicens :

5. Dic ad omnem populum terræ, et ad sacerdotes, dicens : Si jejunatis et plangitis in quintis aut septimis, et ecce septuaginta anni, numquid jejunium jejunastis mihi?

6. Et si comeditis aut bibitis, nonne vos comeditis et bibitis?

7. Numquid non ista sunt verba quæ locutus est Dominus in manibus prophetarum qui fuerunt prius, quando Jerusalem habitabatur, et erat abundans, et civitates ejus per circuitum, et montana et campestria habitabantur?

8. Et factus est sermo Domini ad Zachariam, dicens :

9. Hæc dicit Dominus omnipotens : Judicium justum judicate, et misericordiam et miserationem facite unusquisque ad fratrem suum,

10. καὶ χήραν καὶ ὀρφανὸν καὶ προσήλυτον καὶ πένητα μὴ καταδυναστεύετε, καὶ κακίαν ἕκαστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ μνησικακεῖτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν.

11. Καὶ ἠπειθήσαν τοῦ προσέχειν, καὶ ἔδωκαν νῶτον παραφρονούντα, καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ εἰσακοῦν·

12. καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν ἔταξαν ἀπειθῇ τοῦ μὴ εἰσακοῦν τοῦ νόμου μου, καὶ τοὺς λόγους οὓς ἐξαπέστειλε Κύριος παντοκράτωρ ἐν πνεύματι αὐτοῦ ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν τῶν ἐμπροσθεν· καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη παρὰ Κυρίου παντοκράτορος.

13. Καὶ ἔσται, ὃν τρόπον εἶπε, καὶ οὐκ εἰσέχουσιν, οὕτως κεκραίνονται, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

14. Καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἃ οὐκ ἐγνώσαν· καὶ ἡ γῆ ἀφανισθήσεται κατόπισθεν αὐτῶν ἐκ διοδεύοντος καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος· καὶ ἔταξαν γῆν ἐκλεκτὴν εἰς ἀφανισμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου παντοκράτορος, λέγων·

2. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐξήλωκα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Σιών ζῆλον μέγαν, καὶ θυμῷ μεγάλῳ ἐξήλωκα αὐτήν.

3. Τάδε λέγει Κύριος· Ἐπιστρέψω ἐπὶ Σιών, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ κληθήσεται ἡ Ἱερουσαλὴμ πόλις ἀληθινή, καὶ τὸ ὄρος Κυρίου παντοκράτορος, ὄρος ἁγίου.

4. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἔτι καθήσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσβύτεραι ἐν ταῖς πλατείαις Ἱερουσαλὴμ, ἕκαστος τὴν βῆδον αὐτοῦ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἀπὸ πληθους ἡμερῶν.

5. καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς πόλεως πλησθήσονται παιδαρίων καὶ χορασίων παιζόντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς.

6. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Εἰ ἀδυνατήσῃ ἐνώπιον τῶν καταλοίων τοῦ λαοῦ τούτου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, μὴ καὶ ἐνώπιόν μου ἀδυνατήσῃ; λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

7. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἰδοὺ ἐγὼ σώζω τὸν λαόν μου ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ γῆς δυσμῶν,

8. καὶ εἰσάξω αὐτοὺς, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔσονται ἔμοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ.

9. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Κατισχύετωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, τῶν ἀκούοντων ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοὺς λόγους τούτους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας τεθεμελιώται ὁ οἶκος Κυρίου παντοκράτορος, καὶ ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ᾠκοδόμηται.

10. Διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ μισθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔσται εἰς ὄνησιν, καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτηνῶν οὐχ ὑπάρξει, καὶ τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ οὐκ ἔσται εἰρήνῃ ἀπὸ τῆς θλίψεως· καὶ ἐξαποστελῶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ.

11. Καὶ νῦν, οὐ κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἐμπροσθεν ἐγὼ ποιῶ τοῖς καταλοιποῖς τοῦ λαοῦ τούτου, λέγει Κύριος παντοκράτωρ,

12. ἀλλ' ἡ δεξιὴ εἰρήνην. Ἡ ἄμπελος δώσει τὸν

10. et viduam et pupillum et advenam et pauperem non opprimatis, et malitiae unusquisque fratris sui nolit meminisse in cordibus vestris.

11. Et noluerunt attendere, et dederunt dorsum contemnens, et aures suas aggravaverunt ut non audirent :

12. et cor suum posuerunt inobediens ut non audirent legem meam, et verba quae misit Dominus omnipotens in spiritu suo in manibus prophetarum priorum : et facta est ira magna a Domino omnipotente.

13. Et erit, sicut dixit, et non audierunt, sic clamabunt, et non exaudiam, dicit Dominus omnipotens.

14. Et ejiciam eos in omnes gentes quas ignoraverunt : et terra desolabitur post eos a perambulante et a revertente : et posuerunt terram electam in solitudinem.

CAPUT VIII.

1. Et factus est sermo Domini omnipotentis, dicens :

2. Haec dicit Dominus omnipotens : Zelatus sum Jerusalem et Sion zelo magno, et furore maximo zelatus sum eam.

3. Haec dicit Dominus : Revertar ad Sion, et habitabo in medio Jerusalem, et vocabitur Jerusalem civitas vera, et mons Domini omnipotentis, mons sanctus.

4. Haec dicit Dominus omnipotens : Adhuc sedebunt senes et anus in plateis Jerusalem, unusquisque virgam suam habens in manu sua, prae multitudine dierum :

5. et plateae civitatis replebuntur pueris et puellis ludentibus in plateis ejus.

6. Haec dicit Dominus omnipotens : Si impossibile erit coram reliquis populi bujus in diebus illis, numquid et coram me impossibile erit? dicit Dominus omnipotens.

7. Haec dicit Dominus omnipotens : Ecce ego salvo populum meum de terra orientis et de terra occasus,

8. et introducam eos, et habitabo in medio Jerusalem, et erunt mihi in populum, et ego ero eis in Deum in veritate et in iustitia.

9. Haec dicit Dominus omnipotens : Confortentur manus vestrae, qui auditis in diebus his sermones istos ex ore prophetarum, ex quo die fundata est domus Domini omnipotentis, et ex quo templum aedificatum est.

10. Quia ante dies illos merces hominum non erit in lucrum, et merces jumentorum non subsistet, et egredienti et ingredienti non erit pax prae tribulatione : et emittam omnes homines, unumquemque super proximum suum.

11. Et nunc, non juxta dies priores ego facio reliquis populi hujus, dicit Dominus omnipotens,

12. sed pacem monstrabo. Vineam dabit fructum suum,

καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς δώσει τὴν δρόσον αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομήσω τοῖς καταλοιποῖς τοῦ λαοῦ μου τούτου ταῦτα πάντα.

13. Καὶ ἔσται, ὃν τρόπον ἦτε ἐν κατάρᾳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὁ οἶκος Ἰούδα καὶ οἶκος Ἰσραὴλ, οὕτως διασώσω ὑμᾶς, καὶ ἔσσεσθε ἐν εὐλογίᾳ. Θαρσεῖτε καὶ κατισχύετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν,

14. διότι τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ὁν τρόπον διενόηθην τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς ἐν τῇ παροργίσει με τοὺς πατέρας ὑμῶν, λέγει Κύριος παντοκράτωρ,

15. καὶ οὐ μετενόησα· οὕτως παρατέταγμαι, καὶ διανενοήμαι ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, τοῦ καλῶς ποιῆσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸν οἶκον Ἰούδα. Θαρσεῖτε.

16. Οὗτοι οἱ λόγοι οὖς ποιήσετε· Ἀλλήτε ἀλήθειαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἀλήθειαν καὶ κρίμα εἰρηνικὸν κρίνατε ἐν ταῖς πόλεις ὑμῶν,

17. καὶ ἕκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον αὐτοῦ μὴ λογίζεσθε ἐν ταῖς καρδαίαις ὑμῶν, καὶ ὅρκον ψευδῆ μὴ ἀγαπᾶτε, διότι ταῦτα πάντα ἐμίσησα, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

18. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου παντοκράτορος πρὸς με, λέγων·

19. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Νηστεία ἡ τετράς, καὶ νηστεία ἡ πέμπτη, καὶ νηστεία ἡ ἑβδόμη, καὶ νηστεία ἡ δεκάτη ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰούδα εἰς χαρὰν καὶ εὐφροσύνην, καὶ εἰς ἑορτὰς ἀγαθὰς· καὶ εὐφρανθήσεσθε, καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπήσατε.

20. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐτι ἤξουσιν λαοὶ πολλοὶ, καὶ κατοικοῦντες πόλεις πολλὰς,

21. καὶ συνελεύσονται κατοικοῦντες πέντε πόλεις εἰς μίαν πόλιν, λέγοντες· Πορευθῶμεν δεηθῆναι τοῦ προσώπου Κυρίου καὶ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον Κυρίου παντοκράτορος· πορεύσομαι ἀγῶν.

22. Καὶ ἤξουσιν λαοὶ πολλοὶ καὶ ἔθνη πολλὰ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον Κυρίου παντοκράτορος ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξήλασσάναι τὸ πρόσωπον Κυρίου.

23. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, ἔαν ἐπιλάβωνται δέκα ἄνδρες ἐκ πασῶν τῶν γλωσσῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐπιλάβωνται τοῦ κρασπέδου ἀνδρὸς Ἰουδαίου, λέγοντες· Πορευσόμεθα μετὰ σοῦ, διότι ἀκηκόαμεν ὅτι ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν ἐστίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ἀἴμμα λόγου Κυρίου ἐν γῇ Σεδράχ, καὶ Δαμασκοῦ θυσία αὐτοῦ, διότι Κύριος ἐφορᾷ ἀνθρώπους, καὶ πάσας φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἐν Ἡμᾶθ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς Τύρος καὶ Σιδὼν, διότι ἐφρόνησαν σφόδρα.

3. Καὶ ὠκοδόμησε Τύρος ὀχυρώματα αὐτῇ, καὶ ἐθησαύρισεν ἀργύριον ὡς χοῦν, καὶ συνήγαγε χρυσὸν ὡς πηλὸν δῶν.

4. Καὶ διὰ τοῦτο Κύριος κληρονομήσει αὐτοὺς, καὶ πατάξει εἰς θάλασσαν δύναμιν αὐτῆς, καὶ αὕτη ἐν πυρὶ καταναλωθήσεται.

5. Ὁψεται Ἀσκάλων, καὶ φοβηθήσεται, καὶ Γάζα, καὶ ὀδυνηθήσεται σφόδρα, καὶ Ἀκκάρων, ὅτι ἡσχύνθη ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς· καὶ ἀπολείται βασιλεὺς ἐκ Γάζης, καὶ Ἀσκάλων οὐ μὴ κατοικηθῇ·

et terra dabit germina sua, et cælum dabit rorem suum, et possidere faciam reliquos populi mei hujus hæc omnia.

13. Et erit, sicut eratis in maledictione inter gentes, domus Juda et domus Israel, sic salvabo vos, et eritis in benedictione. Confidite et confortamini in manibus vestris,

14. quia hæc dicit Dominus omnipotens : Sicut cogitavi ut affligerem vos in eo quod me ad iracundiam provocasset patres vestri, dicit Dominus omnipotens,

15. et non me poenituit : sic paratus sum, et cogitavi in diebus istis, ut benefaciam Jerusalem et domui Juda. Confidite.

16. Isti sermones sunt quos facietis : Loquimini veritatem unusquisque ad proximum suum, veritatem et judicium pacificum judicate in portis vestris,

17. et unusquisque malum proximi sui non cogitate in cordibus vestris, et juramentum mendax ne diligatis, quia hæc omnia odi, dicit Dominus omnipotens.

18. Et factus est sermo Domini omnipotentis ad me, dicens :

19. Hæc dicit Dominus omnipotens : Jejunium quartum, et jejunium quintum, et jejunium septimum, et jejunium decimum erunt domui Juda in gaudium et lætitiā, et in festivitates bonas : et lætamini, et veritatem et pacem diligite.

20. Hæc dicit Dominus omnipotens : Adhuc venient populi multi, et habitatores urbium multarum,

21. et congregabuntur qui habitant quinque civitates in unam civitatem, dicentes : Eamus ut deprecemur faciem Domini, et quæramus vultum Domini omnipotentis : vadam etiam ego.

22. Et venient populi multi et gentes plurimæ ut quærant faciem Domini omnipotentis in Jerusalem, et ut exorent faciem Domini.

23. Hæc dicit Dominus omnipotens : In diebus illis, si apprehenderint decem viri de omnibus linguis gentium, et tenuerint fimbriam viri Judei, dicentes : Ibimus tecum, quia audivimus quod Deus vobiscum est.

CAPUT IX.

1. Assumptio verbi Domini in terra Sedrach, et Damasci sacrificium ejus, quia Dominus respicit homines, et omnes tribus Israel.

2. Et in Emath in finibus ejus Tyrus et Sidon, quoniam sapientes fuerunt nimis.

3. Et ædificavit Tyrus munitiones suas, et thesaurizavit argentum ut humum, et congregavit aurum ut lutum viarum.

4. Et propterea Dominus possidebit eos, et percuet in mari fortitudinem ejus, et ipsa in igne concremabitur.

5. Videbit Ascalon, et timebit, et Gaza, et dolebit nimis, et Accaron, quoniam confusa est super ruina sua : et peribit rex de Gaza, et Ascalon non habitabitur :

6. καὶ κατοικήσουσιν ἀλλογενεῖς ἐν Ἀζώτῳ, καὶ καθελεῖ ὕβριν ἀλλοφύλων·

7. καὶ ἐξαρθῶ τὸ αἷμα αὐτῶν ἐκ στόματος αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐκ μέσου ὀδόντων αὐτῶν. Καὶ ὑπολειφθήσονται καὶ οὗτοι τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ ἔσονται ὡς χιλιάρχος ἐν Ἰουδᾷ, καὶ Ἀκκάρων ὡς ὁ Ἰεβουσαῖος.

8. Καὶ ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου ἀνάστημα, τοῦ μὴ διαπορεύεσθαι, μὴδὲ ἀνακάμπτειν, καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτοὺς οὐκέτι ἐξελαύνων· διότι νῦν ἐώρακα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου.

9. Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών, κήρυσσε, θύγατερ Ἱερουσαλὴμ· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἐρχεται σοι δίκαιος καὶ σώων, αὐτὸς πρᾶνός, καὶ ἐπιβεβηκώς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον.

10. Καὶ ἐξολοθρεύσει ἄρματα ἐξ Ἐφραΐμ, καὶ ἵππον ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξολοθρεύσεται τόξον πολεμικόν, καὶ πλῆθος καὶ εἰρήνῃ ἐξ ἐθνῶν, καὶ κατάρξει ὕδατων ἕως θαλάσσης, καὶ ποταμῶν διεκβολὰς γῆς.

11. Καὶ σὺ ἐν αἵματι διαθήκης σου ἐξαπέστειλας δεσμίους σου ἐκ λάκκου οὐκ ἔχοντος ὕδωρ.

12. Καθήσεσθε ἐν ὀχυρώμασι δέσμιοι τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀντὶ μιᾶς ἡμέρας παροικεσίας σου διπλᾶ ἀνταποδώσω σοι·

13. διότι ἐνέτεινά σε, Ἰουδᾷ, ἑμαυτῷ τόξον, ἔπλησα τὸν Ἐφραΐμ, καὶ ἐξεγερῶ τὰ τέκνα σου, Σιών, ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ψηλαφήσω σε ὡς ῥομφαίαν μαχητοῦ·

14. καὶ Κύριος ἔσται ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐξελεύσεται ὡς ἀστραπὴ βολίς, καὶ Κύριος παντοκράτωρ ἐν σάλπιγγι σαλπιεῖ, καὶ πορεύσεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ.

15. Κύριος παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ αὐτοὺς, καὶ καταναλώσουσιν αὐτοὺς, καὶ καταχώσουσιν αὐτοὺς ἐν λίθοις σφενδόνης, καὶ ἐκπίονται αὐτοὺς ὡς οἶνον, καὶ πληθύνουσι τὰς φιάλας ὡς θυσιαστήριον.

16. Καὶ σώσει αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς πρόβατα, λαὸν αὐτοῦ, διότι λίθοι ἀγιοὶ κυλίσονται ἐπὶ γῆς αὐτοῦ.

17. Ὅτι εἰ τι ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ εἴ τι καλὸν αὐτοῦ, σῆτος νεανίσκοις, καὶ οἶνος εὐωδιάζων εἰς παρθένους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Αἰτεῖσθε παρὰ Κυρίου ὑετὸν καθ' ὥραν, πρῶτον καὶ ὄψιν. Κύριος ἐποίησε φαντασίας, καὶ ὑετὸν χειμερινὸν δώσει αὐτοῖς, ἐκάστω βοτάνῃ ἐν ἀγρῷ.

2. Διότι οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κόπους, καὶ οἱ μάντις δράσεις ψευδεῖς, καὶ τὰ ἐνύπνια ψευδῇ ἐλάλουν, μάταια παρεκάλουν· διὰ τοῦτο ἐξηρανθήσαν ὡς πρόβατα, καὶ ἐκακώθησαν, διότι οὐκ ἦν ἴασις.

3. Ἐπὶ τοὺς ποιμένας παρωξύνθη ὁ θυμός μου, καὶ ἐπὶ τοὺς ἄμνους ἐπισκέψομαι. Καὶ ἐπισκέψεται Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, τὸν οἶκον Ἰουδᾷ, καὶ τάξει αὐτοὺς ὡς ἵππον εὐπρεπῇ αὐτοῦ ἐν πολέμῳ,

4. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐπέβλεψε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔταξε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τόξον ἐν θυμῷ· ἀπ' αὐτοῦ ἐξελεύσεται πᾶς ὁ ἐξελαύνων ἐν τῷ αὐτῷ.

5. Καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ πατοῦντες πηλὸν ἐν ταῖς

6. et habitabunt alienigenæ in Azoto, et destruam injuriam alienigenarum :

7. et auferam sanguinem eorum de ore illorum, et abominaciones eorum de medio dentium illorum. Et relinquentur et isti Deo nostro, et erunt ut chiliarchus in Juda, et Accaron sicut Jebusæus.

8. Et supponam domui meæ elevationem, ut non transeat, neque revertatur, et nequaquam superveniat eis ultra abactor : quia nunc vidi in oculis meis.

9. Gaude vehementer, filia Sion, prædica, filia Jerusalem : ecce rex tuus venit tibi justus et salvans, ipse mansuetus, et ascendens super subjugalem et pullum novum.

10. Et disperdet quadrigas ex Ephraim, et equum de Jerusalem, et disperdetur arcus bellicus, et multitudo et pax ex gentibus, et dominabitur aquis usque ad mare, et fluminibus exitus terræ.

11. Et tu in sanguine testamenti tui emisisti vinclos tuos de lacu qui non habet aquam.

12. Sedebitis in munitionibus vincti congregationis, et pro una die peregrinationis tuæ duplicia reddam tibi :

13. quoniam tetendi te, Juda, mihi arcum, implevi Ephraim, et suscitabo filios tuos, Sion, super filios Græcorum, et attractabo te quasi gladium pugnatoris :

14. et Dominus erit super eos, et egredietur sicut fulgur sagitta, et Dominus omnipotens in tuba sonabit, et ibit in commotione terroris sui.

15. Dominus omnipotens proteget eos, et consument eos, et obruent eos in lapidibus fundæ, et bibent eos sicut vinum, et implebunt phialas sicut altare.

16. Et salvabit eos Dominus Deus eorum in die illa, sicut oves, populum suum, quia lapides sancti volvuntur super terram ejus.

17. Quia si quid optimum illius, et si quid bonum ejus, frumentum juvenibus, et vinum boni odoris ad virgines.

CAPUT X.

1. Petite a Domino pluviam opportunam, temporaneam et serotinam. Dominus fecit phantasias, et pluviam hiemalem dabit eis, unicuique herbam in agro.

2. Quoniam hi qui loquebantur locuti sunt labores, et divini visiones falsas, et somnia falsa loquebantur, vane consolabantur : ideo arefacti sunt sicut oves, et afflicti sunt, quia non erat sanatio.

3. Super pastores concitatus est furor meus, et super agnos visitabo. Et visitabit Dominus Deus omnipotens gregem suum, domum Juda, et ponet eos sicut equum decorum suum in prælio,

4. et ex ipso respexit, et ex ipso posuit, et ex ipso arcum in furore : ex ipso egredietur omnis qui abigit in eo.

5. Et erunt quasi bellatores conculcantes lutum in viis in

ὁδοὺς ἐν πολέμῳ, καὶ παρατάξονται, διότι Κύριος μετ' αὐτῶν· καὶ καταισχυνθήσονται ἀναβάται ἵππων.

6. Καὶ κατισχύσω τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ τὸν οἶκον Ἰωσήφ σώσω, καὶ κατοικίῳ αὐτοῦς, ὅτι ἠγάπησα αὐτοὺς, καὶ ἔσονται ὃν τρόπον οὐκ ἀπεστρεψάμην αὐτοὺς· διότι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν, καὶ ἑπακούσομαι αὐτοῖς.

7. Καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ χαρήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ὡς ἐν οἴνῳ· καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὄλονται καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ χαρεῖται ἡ καρδία αὐτῶν ἐπὶ τῷ Κυρίῳ.

8. Σημανῶ αὐτοῖς, καὶ εἰσδέξομαι αὐτοὺς, διότι λυτρώσομαι αὐτοὺς, καὶ πληθυνθήσονται καθότι ἦσαν πολλοί.

9. Καὶ σπερῶ αὐτοὺς ἐν λαοῖς, καὶ οἱ μακρὰν μνησθήσονται μου, ἐκθρέψουσι τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἐπιστρέψουσι.

10. Καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ Ἀσσυρίων εἰσδέξομαι αὐτοὺς, καὶ εἰς τὴν Γαλααδίτιν καὶ εἰς τὸν Λίβανον εἰσάξω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

11. Καὶ διελεύσονται ἐν θαλάσῃ στενῇ, καὶ πατάξουσιν ἐν θαλάσῃ κύματα, καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ βάθη ποταμῶν, καὶ ἀφαιρεθήσεται πᾶσα ὕδρις Ἀσσυρίων, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περιαιρεθήσεται.

12. Καὶ κατισχύσω αὐτοὺς ἐν Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κατακαυχήσονται, λέγει Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Διάνοιξον, ὁ Λίβανος, τὰς θύρας σου, καὶ καταφαγέτω πῦρ τὰς κέδρους σου.

2. Ὁλολυξάτω πίτυς, διότι πέπτωκε κέδρος, ὅτι μεγάλως μεγιστάνεις ἐταλαιπώρησαν· ὀλούξατε, ὄρυες τῆς Βασανίτιδος, ὅτι κατεσπᾶσθῃ ὁ ὄρυμός ὁ σύμφυτος.

3. Φωνὴ θρηνούντων ποιμένων, ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἡ μεγαλωσύνη αὐτῶν. Φωνὴ ὠρομένων λεόντων, ὅτι τεταλαιπώρηκε τὸ φρύαγμα τοῦ Ἰορδάνου.

4. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ποιμαίνετε τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς,

5. ἃ οἱ κτησάμενοι κατέσφαζον, καὶ οὐ μετεμελοντο, καὶ οἱ πωλοῦντες αὐτὰ ἔλεγον· Εὐλογητὸς Κύριος, καὶ πεπλουτήκαμεν, καὶ οἱ ποιμένες αὐτῶν οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς.

6. Διὰ τοῦτο οὐ φείσομαι οὐκέτι ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, λέγει Κύριος. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀνθρώπους, ἕκαστον εἰς χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ εἰς χεῖρα βασιλέως αὐτοῦ, καὶ κατακόψουσι τὴν γῆν, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωμαι ἐκ χειρὸς αὐτῶν.

7. Καὶ ποιμανῶ τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς εἰς τὴν Χαναανίτιν. Καὶ λήψομαι ἐμαυτῷ δύο ῥάβδους, τὴν μὲν μίαν ἐκάλεσα κάλλος, καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα σχοινίσμα, καὶ ποιμανῶ τὰ πρόβατα.

8. Καὶ ἐξαρῶ τοὺς τρεῖς ποιμένας ἐν μηνὶ ἐνὶ, καὶ βαρυνθήσεται ἡ ψυχὴ μου ἐπ' αὐτούς· καὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐπωρῶντο ἐπ' ἐμέ.

9. Καὶ εἶπα· Οὐ ποιμανῶ ὅμᾶς, τὸ ἀποθνήσκον

VETUS TESTAMENTUM. — II.

prælio, et in acie stabunt, quia Dominus cum eis est : et confundentur ascensores equorum.

6. Et confortabo domum Juda, et domum Joseph salvabo, et habitare eos faciam, quia dilexi eos, et erunt sicut non evertissem eos : quia ego Dominus Deus eorum, et exaudiam eos.

7. Et erunt quasi bellatores Ephraim, et lætabitur cor eorum quasi in vino : et filii eorum videbunt et lætabuntur, et gaudebit cor eorum in Domino.

8. Significabo eis, et suscipiam illos, quia redimam eos, et multiplicabuntur sicut erant plurimi.

9. Et seminabo eos in populis, et qui de longe recordabuntur mei, nutrient filios suos, et convertentur.

10. Et convertam eos de terra Ægypti, et de Assyriis suscipiam illos, et in Galaaditin et in Libanum introducam eos, et nullus ex eis deerit.

11. Et pertransibunt in mari angusto, et percutient in mari fluctus, et siccabuntur omnia profunda fluviorum, et auferetur universa injuria Assyriorum, et sceptrum Ægypti tolletur.

12. Et confortabo eos in Domino Deo suo, et in nomine ejus gloriabuntur, dicit Dominus.

CAPUT XI.

1. Aperi, Libane, portas tuas, et comedat ignis cedros tuas.

2. Ululet pinus, quia cecidit cedrus, quia valde miseri facti sunt optimates : ululate, quercus Basanitidis, quia succisus est saltus consitus.

3. Vox lugentium pastorum, quoniam misera facta est magnificentia eorum. Vox rugientium leonum, quia afflictus est fremitus Jordanis.

4. Hac dicit Dominus omnipotens : Pascite oves occisionis,

5. quas qui possederunt interficiebant, et non agebant poenitentiam, et qui vendebant eas dicebant : Benedictus Dominus, et divites facti sumus, et pastores earum nihil patiebantur super eis.

6. Ideo non parcam ultra super habitatores terræ, dicit Dominus. Et ecce ego trado homines, unumquemque in manum proximi sui, et in manum regis ejus, et concident terram, et non eruam de manu eorum.

7. Et pascam oves occisionis in Chanaanitide. Et assumam mihi duas virgas, unam vocavi decorem, et alteram vocavi funiculum, et pascam oves.

8. Et auferam tres pastores in mense uno, et ingravescet anima mea super eos : siquidem et animæ eorum rugiebant super me.

9. Et dixi : Non pascam vos, quod moritur moriatur, et

ἀποθνήσκω, καὶ τὸ ἐκλείπον ἐκλιπέτω, καὶ τὰ κατὰ-λοιπα κατεσθιέτωσαν ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ.

10. Καὶ λήψομαι τὴν βάρβδον μου τὴν καλὴν, καὶ ἀποβρίψω αὐτήν, τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην πρὸς πάντας τοὺς λαούς·

11. καὶ διασκεδασθήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ γινώσκονται οἱ Χαναναῖοι τὰ πρόβατα τὰ φυλασσόμενά μοι, διότι λόγος Κυρίου ἐστὶ.

12. Καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτούς· Εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν ἐστὶ, δότε τὸν μισθόν μου, ἢ ἀπειπάσθε. Καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς.

13. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Κάθεσ αὐτούς εἰς τὸ χωνευτήριον, καὶ σκέψομαι εἰ δόκιμόν ἐστιν, ὃν τρόπον ἐδοκιμάσθην ὑπὲρ αὐτῶν. Καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς, καὶ ἐνέβαλον αὐτούς εἰς τὸν οἶκον Κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον.

14. Καὶ ἀτέρβρισα τὴν βάρβδον τὴν δευτέραν τὸ σχοίνισμα, τοῦ διασκεδάσαι τὴν κατὰσχέσιν ἀναμέσον Ἰούδα καὶ ἀναμέσον Ἰσραὴλ.

15. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἔτι λάβε σεαυτῷ σκευὴ ποιμενικὰ ποιμένος ἀπείρου,

16. διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ποιμένα ἐπὶ τὴν γῆν, τὸ ἐκλιμπάνον οὐ μὴ ἐπισκέψῃται, καὶ τὸ ἐσκορπισμένον οὐ μὴ ζητήσῃ, καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ ἰάσῃται, καὶ τὸ δλοκλήρον οὐ μὴ κατευθυνη, καὶ τὰ κρέα τῶν ἐκλεκτῶν καταφάγεται, καὶ τοὺς ἀστραγάλους αὐτῶν ἐκστρέψει.

17. Ὡ οἱ ποιμαίνοντες τὰ μάταια, καταλελοιπότες τὰ πρόβατα, μάχαιρα ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ· ὁ βραχίων αὐτοῦ ξηραίνόμενος ξηρανθήσεται, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς αὐτοῦ ἐκτυφλούμενος ἐκτυφλωθήσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Ἀἴμμα λόγου Κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ. Λέγει Κύριος, ἐκτείνων οὐρανὸν καὶ θεμελιῶν γῆν, καὶ πλάσ-σων πνεῦμα ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ·

2. Ἰδοὺ ἐγὼ τίθημι τὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς πρόθυρα σαλευόμενα πᾶσι τοῖς λαοῖς κύκλῳ, καὶ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἔσται περιολὴ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ.

3. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τὴν Ἱερουσαλὴμ λίθον καταπατούμενον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτήν ἐμπαίζων ἐμπαίζεται, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ' αὐτήν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.

4. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, πατάξω πάντα ἵππον ἐν ἐκστάσει. καὶ τὸν ἀναβάτην αὐτοῦ ἐν παραφρονήσει· ἐπὶ δὲ τὸν οἶκον Ἰούδα διανοίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ πάντας τοὺς ἵππους τῶν λαῶν πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει.

5. Καὶ ἐροῦσιν οἱ χιλιάρχοι Ἰούδα ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· Εὐρήσομεν ἑαυτοὺς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ ἐν Κυρίῳ παντοκράτορι Θεῷ αὐτῶν.

6. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τοὺς χιλιάρχους Ἰούδα ὡς δαλὸν πυρὸς ἐν εὐλοῖς, καὶ ὡς λαμπράδα πυρὸς ἐν καλάμῃ, καὶ καταφάγονται ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων πάντας τοὺς λαοὺς κυκλόθεν, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ καθ' ἑαυτήν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

7. Καὶ σώσει Κύριος τὰ σκηνώματα Ἰούδα, καθὼς

quod deficit deficiat, et reliquiae devorent unusquisque carnes proximi sui.

10. Et assumam virgam meam pulchram, et projiciam eam, ut dissipem testamentum meum, quod disposui ad omnes populos :

11. et dissipabitur in die illa, et cognoscent Chananæi oves quæ custodiuntur mihi, quia verbum Domini est.

12. Et dicam ad eos : Si bonum est in conspectu vestro, date mercedem meam, aut renuite. Et statuerunt mercedem meam triginta argenteos.

13. Et dixit Dominus ad me : Depone eos in conflatorium, et considerabo si probatum est, sicut probatus sum pro eis. Et tuli triginta argenteos, et misi eos in domum Domini in conflatorium.

14. Et abjeci virgam meam secundam funiculum, ut dissiparem possessionem inter Judam et Israel.

15. Et dixit Dominus ad me : Adhuc sume tibi vasa pastoralia pastoris imperitii,

16. quia ecce ego suscito pastorem super terram, quod deficit non visitabit, et dispersum non requirit, et contritum non sanabit, et integrum non dirigit, et carnes electorum devorabit, et talos eorum pervertet.

17. O qui pascitis vana, qui dereliquistis oves, gladius super brachium ejus, et super oculum ejus dextrum : brachium ejus arescens arefiat, et oculus dexter ejus excæcatus excæcabitur.

CAPUT XII.

1. Assumptio verbi Domini super Israel. Dicit Dominus, extendens cælum et fundans terram, et fingens spiritum hominis in eo :

2. Ecce ego pono Jerusalem ut superliminaria quæ moventur omnibus populis in circuitu, et in Judæa erit obsidio super Jerusalem.

3. Et erit, in die illo ponam Jerusalem lapidem qui conculcatur cunctis gentibus : omnis qui conculcaverit eam illudens illudet, et congregabuntur super eam omnes gentes terræ.

4. In die illa, dicit Dominus omnipotens, percutiam omnem equum in stupore, et ascensorem ejus in amentia : super domum autem Juda aperiam oculos meos, et omnes equos populorum percutiam in cæcitate.

5. Et dicent tribuni Juda in cordibus suis : Inveniemus nobis eos qui habitant Jerusalem in Domino omnipotente Deo eorum.

6. In die illa ponam tribunos Juda sicut torrem ignis in lignis, et sicut facem ignis in stipula, et devorabunt a dextris et a sinistris omnes populos per circuitum, et habitabit adhuc Jerusalem per seipsa in Jerusalem.

7. Et salva faciet Dominus tabernacula Juda, sicut a

ἀπ' ἀρχῆς, ὅπως μὴ μεγαλύνῃται καύχημα οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἐπαρσις τῶν κατοικούντων Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὸν Ἰούδα.

8. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπερασπιεῖ Κύριος ὑπὲρ τῶν κατοικούντων Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔσται ὁ ἀσθενῶν ἐν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὡς Δαυὶδ, ὁ δὲ οἶκος Δαυὶδ ὡς οἶκος Θεοῦ, ὡς ἄγγελος Κυρίου ἐνώπιον αὐτῶν.

9. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ζητήσω ἐξῆραι πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐρχόμενα ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ,

10. καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυὶδ, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ. Καὶ ἐπιβλέψονται πρὸς με, ἀνθ' ὧν καταρχήσαντο καὶ κόφονται ἐπ' αὐτὸν κοπετὸν ὡς ἐπ' ἀγαπητῷ, καὶ ὀδυνηθήσονται ὀδύνῃν ὡς ἐπὶ τῷ πρωτοτόκῳ.

11. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπετὸς ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὡς κοπετὸς ῥούinos ἐν πεδίῳ ἐκκοπτομένου,

12. καὶ κόφεται ἡ γῆ κατὰ φυλάς φυλάς· φυλὴ οἴκου Δαυὶδ καθ' ἑαυτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς·

13. φυλὴ οἴκου Νάθαν καθ' ἑαυτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς· φυλὴ οἴκου Λευὶ καθ' ἑαυτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς· φυλὴ τοῦ Συμεὼν καθ' ἑαυτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς.

14. Πᾶσαι αἱ ὑπολειμμέναι φυλαί, φυλὴ καθ' ἑαυτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται πᾶς τόπος διανοιγόμενος τῷ οἴκῳ Δαυὶδ, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν μετακίνησιν καὶ εἰς τὸν χωρισμόν.

2. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος σαβαώθ, ἐξολοθρεύσω τὰ ὀνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔτι αὐτῶν ἔσται μνηλεῖα· καὶ τοὺς ψευδοπροφήτας, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐξαρώ ἀπὸ τῆς γῆς.

3. Καὶ ἔσται, ἐὰν προφητεύσῃ ἄνθρωπος ἔτι, καὶ ἔρεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτόν· Οὐ ζήσῃ, ὅτι ψευδῇ ἐλάλησας ἐπ' ὀνόματι Κυρίου. Καὶ συμποδιοῦσιν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτόν, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν.

4. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κατισχνυθήσονται οἱ προφῆται, ἕκαστος ἐκ τῆς δράσεως αὐτοῦ, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν, καὶ ἐνδύσονται δέβρῃν τριχίνῃ, ἀνθ' ὧν ἐψεύσαντο.

5. Καὶ ἔρεῖ· Οὐκ εἰμὶ προφήτης ἐγώ, διότι ἄνθρωπος ἐργαζόμενος τὴν γῆν ἐγώ εἰμι, ὅτι ἄνθρωπος ἐγέννησέ με ἐκ νεότητός μου.

6. Καὶ ἔρω πρὸς αὐτόν· Τί αἱ πληγαὶ αὐταῖ ἀνάμεσον τῶν χειρῶν σου; Καὶ ἔρεῖ· Ἄς ἐπλήγῃν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγαπητῷ μου.

7. Ῥομφαία, ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου, καὶ ἐπὶ ἄνδρα πολίτην μου, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, πατάξατε τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα. Καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς μικροὺς.

8. Καὶ ἔσται, ἐν πάσῃ τῇ γῇ, λέγει Κύριος, τὰ ὀσφύρια αὐτῆς ἐξολοθρευθήσεται, καὶ ἐκλείψει, τὸ δὲ τρίτον ὑπολειφθήσεται ἐν αὐτῇ.

principio, ut non magnificetur gloria domus David, et elatio habitatorum Jerusalem super Judam.

8. Et erit, in die illa proteget Dominus habitatores Jerusalem, et qui infirmus in eis fuerit in die illa erit sicut David, et domus David quasi domus Dei, sicut angelus Domini in conspectu eorum.

9. Et erit, in die illa quæram auferre omnes gentes quæ veniunt contra Jerusalem,

10. et effundam super domum David, et super habitatores Jerusalem spiritum gratiæ et misericordiæ. Et aspicient in me, pro eo quod insultaverunt: et plangent super eum plantum quasi super dilectum, et dolebunt dolore quasi super primogenito.

11. In die illa magnus erit plactus in Jerusalem, sicut plactus maligranati quod in campo succiditur,

12. et planget terra per tribus tribus: tribus domus David seorsum, et mulieres eorum seorsum:

13. tribus domus Nathan seorsum, et mulieres eorum seorsum: tribus domus Levi seorsum, et mulieres eorum seorsum: tribus Symeon seorsum, et mulieres eorum seorsum.

14. Omnes reliquæ tribus, tribus seorsum, et mulieres eorum seorsum.

CAPUT XIII.

1. In die illa erit omnis locus apertus domui David, et habitantibus Jerusalem in transmutationem et in separationem.

2. Et erit in die illa, dicit Dominus sabaoth, disperdam nomina idolorum de terra, et non erit ultra eorum memoria: et pseudopphetas, et spiritum immundum auferam de terra.

3. Et erit, si prophetaverit homo ultra, et dicet ad eum pater suus et mater sua, qui genuerunt eum: Non vives, quoniam mendacia locutus es in nomine Domini. Et compedient eum pater ejus et mater ejus, qui genuerunt eum, dum ipse prophetat.

4. Et erit, in die illa confundentur prophætæ, unusquisque ex visione sua, cum prophetaverit, et induentur pelle cilicina, quia mentiti sunt.

5. Et dicet: Non sum propheta ego, quia homo operans terram ego sum, quia homo genuit me a juventute mea.

6. Et dicam ad eum: Quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum? Et dicet: Quibus percussus sum in domo dilecta mea.

7. Framea, consurge super pastores meos, et super virum civem meum, dicit Dominus omnipotens, perculite pastores, et avellite oves. Et inducam manum meam super parvulos.

8. Et erit, in omni terra, dicit Dominus, duæ partes ejus peribunt, et deficient, et tertia relinquetur in ea.

11. Καὶ διάξω τὸ τρίτον διὰ πυρὸς, καὶ πυρώσω αὐτοὺς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον, καὶ δοκιμῶ αὐτοὺς ὡς δοκιμάζεται τὸ χρυσίον. Αὐτὸς ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομά μου, καὶ ἐπακούσονται αὐτῷ, καὶ ἐρῶ· Λαὸς μου οὗτός ἐστι. Καὶ αὐτὸς ἐρεῖ· Κύριος ὁ Θεός μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται Κυρίου, καὶ διαμερισθήσονται τὰ σκύλα σου ἐν σοί·

2. καὶ ἐπισυναΐξω πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ Ἱερουσαλήμ εἰς πόλεμον, καὶ ἀλώσεται ἡ πόλις, καὶ διαρπαγῇσονται αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ γυναῖκες μολυνθήσονται· καὶ ἐξελεύσεται τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως ἐν αἰγμάλωσιν, οἱ δὲ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ μου οὐ μὴ ἐξολοθρευθῶσιν ἐκ τῆς πόλεως.

3. Καὶ ἐξελεύσεται Κύριος, καὶ παρατάσσεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνους, καθὼς ἡμέρα παρατάξεως αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.

4. Καὶ στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τὸ κατέναντι Ἱερουσαλήμ ἐξ ἀνατολῶν. Καὶ σχισθήσεται τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν, χάος μέγα σφόδρα· καὶ κλινεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν βορρᾶν, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς νότον.

5. Καὶ φραγθήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων μου, καὶ ἐγκολληθήσεται φάραγξ ὀρέων ἕως Ἰασὸδ, καὶ ἐμφραγθήσεται καθὼς ἐνεφράγη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ συσσεισμοῦ, ἐν ἡμέραις Ὁλοῦ βασιλείας Ἰουδα. Καὶ ἤξει Κύριος ὁ Θεός μου, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι μετ' αὐτοῦ.

6. Καὶ ἔσται, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσται φῶς, καὶ ψύχος καὶ πάχος

7. ἔσται μίαν ἡμέραν, καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη γνωστὴ τῷ Κυρίῳ, καὶ οὐχ ἡμέρα, καὶ οὐ νύξ, καὶ πρὸς ἑσπέραν ἔσται φῶς.

8. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσεται ὕδωρ ζῶν ἐξ Ἱερουσαλήμ, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην, καὶ ἐν θέρεϊ καὶ ἐν ἔαρι ἔσται οὕτως.

9. Καὶ ἔσται Κύριος εἰς βασιλείᾳ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Κύριος εἷς, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἓν,

10. κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ τὴν ἔρημον ἀπὸ Γαβὲ ἕως Ῥεμμὼν κατὰ νότον Ἱερουσαλήμ. Ῥαμὰ δὲ ἐπὶ τόπου μενεῖ, ἀπὸ τῆς πύλης Βενιαμὴν ἕως τοῦ τόπου τῆς πύλης τῆς πρώτης, ἕως τῆς πύλης τῶν γυνῶν, καὶ ἕως τοῦ πύργου Ἀναμεθλ, ἕως τῶν ἀποληνῶν τοῦ βασιλείως·

11. κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀνάθεμα οὐκ ἔσται ἐτι, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλήμ πεποιθότως.

12. Καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτώσις ἣν κόψει Κύριος πάντας τοὺς λαοὺς, ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. Τακῇσονται αἱ σάρκες αὐτῶν, ἐστηχότων ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βυθίσονται ἐκ τῶν ὀπῶν αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν τακῇσεται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν.

13. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἑκστασις Κυρίου μεγάλη ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπιλήφονται ἕκαστος τῆς χειρὸς τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συμπλακῇσεται ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς τὴν χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ.

9. Et transducam tertiam partem per ignem, et uram eos sicut uritur argentum, et probabo eos sicut probatur aurum. Ipse invocabit nomen meum, et ego exaudiam eum, et dicam : Populus meus is est. Et ipse dicet : Dominus Deus meus.

CAPUT XIV.

1. Ecce dies Domini veniunt, et dividuntur spolia tua in te :

2. et congregabo omnes gentes super Jerusalem ad bellum, et capietur civitas, et diripientur domus, et mulieres polluentur : et egredietur dimidia pars civitatis in captivitate, reliqui autem populi mei non peribunt de civitate.

3. Et egredietur Dominus, et praeliabitur contra gentes illas, sicut dies commissionis ejus in die praelii.

4. Et stabunt pedes ejus in die illa super montem olivarum, qui est contra Jerusalem ab oriente. Et scindetur mons olivarum, dimidium ejus ad orientem et mare, voragine magna nimis : et inclinabit dimidium montis ad aquilonem, et dimidium ejus ad austrum.

5. Et obturabitur vallis montium meorum, et adjungetur vallis montium usque Jasod, et replebitur sicut repleta est in diebus terræ motus, in diebus Oziae regis Juda. Et veniet Dominus Deus meus, et omnes sancti cum eo.

6. Et erit, in illa die non erit lux, et frigus et gelu

7. erit una die, et dies illa nota Domino, et non dies, neque nox, et ad vesperam erit lux.

8. Et in die illa egredietur aqua vivens de Jerusalem, dimidium ejus ad mare primum, et dimidium ejus ad mare novissimum, et in æstate et in vere erit sic.

9. Et erit Dominus in regem super omnem terram : in die illa erit Dominus unus, et nomen ejus unum ;

10. circumiens omnem terram, et desertum a Gabee usque Remmon ad austrum Jerusalem. Rhama vero in loco permanebit, a porta Benjamin usque ad locum portæ primæ, usque ad portam angulorum, et usque ad turrim Anameel, usque ad torcularia regis :

11. habitabunt in ea, et anathema ultra non erit, et habitabit Jerusalem confidenter.

12. Et hæc erit ruina qua percutiet Dominus omnes populos, quicumque militaverunt contra Jerusalem. Tabescent carnes eorum, stantium super pedes suos, et oculi eorum defluent de foraminibus suis, et lingua eorum tabescet in ore eorum.

13. Et erit in die illa stupor Domini magnus super eos, et apprehendent unusquisque manum proximi sui, et applicabitur manus ejus ad manum proximi sui.

14. Καὶ Ἰούδας παρατάζεται ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ συνάζει τὴν ἰσχὺν πάντων τῶν λαῶν κυκλόθεν, χρυσὸν καὶ ἀργύριον καὶ ἱματισμὸν εἰς πληθὺς σφόδρα.

15. Καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτώσις τῶν ἵππων, καὶ τῶν ἡμιόνων, καὶ τῶν καμήλων, καὶ τῶν ὄνων, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ὄντων ἐν ταῖς παρεμβολαῖς ἐκείναις, κατὰ τὴν πτώσιν ταύτην.

16. Καὶ ἔσται, ὅσοι ἐὰν καταλειφθῶσιν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐλθόντων ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀναβήσονται κατ' ἐνιαυτὸν, τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ Κυρίῳ παντοκράτορι, καὶ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας.

17. Καὶ ἔσται, ὅσοι ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς εἰς Ἱερουσαλήμ, τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ Κυρίῳ παντοκράτορι, καὶ οὗτοι ἐκείνοις προστεθήσονται.

18. Ἐὰν δὲ φυλὴ Αἰγύπτου μὴ ἀναβῇ, μηδὲ ἔλθῃ, καὶ ἐπὶ τούτους ἔσται ἡ πτώσις, ἣν πατάξει Κύριος πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἀν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας.

19. Αὕτη ἔσται ἡ ἀμαρτία Αἰγύπτου, καὶ ἡ ἀμαρτία πάντων τῶν ἐθνῶν, ὅς ἀν μὴ ἀναβῇ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας.

20. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἄγιον τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἔσονται οἱ λέβητες ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου ὡς φιάλαι πρὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου.

21. Καὶ ἔσται πᾶς λέβης ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐν τῷ Ἰουδᾷ ἅγιος τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἤξουσιν πάντες οἱ θυσιάζοντες, καὶ λήψονται ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐβήσουσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἔσται Χαναναῖος ἐτι ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου παντοκράτορος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

14. Et Judas præparabitur in Jerusalem, et congregabit robur omnium populorum per circuitum, aurum et argentum et vestes in multitudine nimis.

15. Et hæc erit ruina equorum, et mulorum, et camelorum, et asinorum, et omnium jumentorum quæ fuerint in castris illis, juxta ruinam hanc.

16. Et erit, quicumque relictus fuerint de cunctis gentibus quæ venerint contra Jerusalem, et ascendent per annos singulos, ut adorent regem Dominum omnipotentem, et celebrent festivitatem tabernaculorum.

17. Et erit, qui non ascenderint ex omnibus tribubus terræ ad Jerusalem, ut adorent regem Dominum omnipotentem, et isti illis apponentur.

18. Sin autem tribus Ægypti non ascenderit, nec venerit, et super eos erit ruina, qua percutiet Dominus omnes gentes quæ non ascenderunt ut agerent solemnitatem scenopægiæ.

19. Hoc erit peccatum Ægypti, et peccatum omnium gentium, quicumque non ascenderit ut celebret festivitatem scenopægiæ.

20. In die illa erit quod super frenum equi est sanctum Domino omnipotenti : et erunt lebetes in domo Domini sicut phialæ ante faciem altaris.

21. Et erit omnis lebes in Jerusalem et in Juda sanctus Domino omnipotenti : et venient omnes qui immolant, et sument ex eis, et coquent in illis, et non erit Chananæus ultra in domo Domini omnipotentis in die illa.

ΜΑΛΑΧΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Αἴψιμα λόγου Κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ἀγγέλου αὐτοῦ. Θέσθε δὴ ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν.

2. Ἠγάπησα ὑμᾶς, λέγει Κύριος. Καὶ εἶπατε· Ἐν τίνι ἠγάπησας ἡμᾶς; Οὐκ ἀδελφός ἦν Ἡσαὺ τοῦ Ἰακώβ, λέγει Κύριος, καὶ ἠγάπησα τὸν Ἰακώβ,

3. τὸν δὲ Ἡσαὺ ἐμίσησα; καὶ ἔταξα τὰ ὄρια αὐτοῦ εἰς ἀφανισμὸν, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς δώματα ἐρήμου.

4. Διότι ἐρεῖ· Ἡ Ἰδουμαία κατέστραπται, καὶ ἐπιστρέφωμεν, καὶ ἀνοικοδομησώμεν τὰς ἐρήμους. Τὰδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Αὐτοὶ οἰκοδομήσουσι, καὶ ἐγὼ καταστρέψω· καὶ ἐπικληθήσεται αὐτοῖς ὄρια ἀνομίας, καὶ λαὸς ἐφ' ὃν παρατέτακται Κύριος ἕως αἰῶνος.

5. Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὀφνύονται, καὶ ὑμεῖς ἐρεῖτε· Ἐμεγαλύνθη Κύριος ὑπεράνω τῶν ὀρίων τοῦ Ἰσραὴλ.

6. Ὑἱὸς δοξάζει πατέρα, καὶ δοῦλος τὸν κύριον ἑαυτοῦ. Καὶ εἰ πατὴρ εἰμι ἐγὼ, ποῦ ἐστὶν ἡ δόξα μου; Καὶ εἰ κύριός εἰμι ἐγὼ, ποῦ ἐστὶν ὁ φόβος μου; λέγει

MALACHIAS.

CAPUT I.

1. Assumptio verbi Domini super Israel in manu angeli ejus. Ponite nunc super corda vestra.

2. Dilexi vos, dicit Dominus. Et dixistis : In quo dilexisti nos? Nonne frater erat Esau Jacob, dicit Dominus, et dilexi Jacob,

3. Esau autem odio habui? et posui terminos ejus in desolationem, et hæreditatem ejus in domata deserti.

4. Quia dicet : Idumæa destructa est, et revertamur, et reedificemus deserta. Hæc dicit Dominus omnipotens : Ipsi ædificabunt, et ego destruiam : et vocabuntur eis termini iniquitatis, et populus super quem præparatus est Dominus usque in æternum.

5. Et oculi vestri videbunt, et vos dicetis : Magnificatus est Dominus super terminos Israel.

6. Filius glorificat patrem, et servus dominum suum. Et si pater ego sum, ubi est gloria mea? Et si dominus sum ego, ubi est timor meus? dicit Dominus omnipotens. Vos

Κύριος παντοκράτωρ. Ὑμεῖς οἱ ἱερεῖς οἱ φαυλίζοντες τὸ ὄνομά μου, καὶ εἶπατε· Ἐν τίνι ἐφάυλισαμεν τὸ ὄνομά σου;

7. Προσάγοντες πρὸς τὸ θυσιαστήριόν μου ἄρτους ἡλισγημένους, καὶ εἶπατε· Ἐν τίνι ἡλισγησαμεν αὐτούς; Ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς· Τράπεζα Κυρίου ἡλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξουθενώσατε.

8. Διότι, ἐὰν προσάγαγῃτε τυφλὸν εἰς θυσίας, οὐ κακόν; Καὶ ἐὰν προσάγαγῃτε χωλὸν ἢ ἀβρῶστον, οὐ κακόν; Προσάγαγε δὴ αὐτῷ τῷ ἡγουμένῳ σου, εἰ προσδέξεται σε, εἰ λήψεται πρόσωπόν σου, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

9. Καὶ νῦν ἐξήλασθε τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ δεήθητε αὐτοῦ. Ἐν χειρὶν ὑμῶν γέγονε ταῦτα· εἰ λήψομαι ἐξ ὑμῶν πρόσωπα ὑμῶν, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

10. Διότι καὶ ἐν ὑμῖν συγχελισθήσονται θύραι, καὶ οὐκ ἀνάψεται τὸ θυσιαστήριόν μου δωρεάν. Οὐκ ἐστὶ μου θέλημα ἐν ὑμῖν, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ θυσίαν οὐ προσδέξομαι ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν.

11. διότι ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδοξασταὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ θυμίαμα προσάγεται τῷ ὀνόματί μου, καὶ θυσία καθάρᾳ· διότι μέγα τὸ ὄνομα μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

12. Ὑμεῖς δὲ βεβηλοῦτε αὐτὸ ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς· Τράπεζα Κυρίου ἡλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξουθενῶνται βρώματα αὐτοῦ.

13. Καὶ εἶπατε· Ταῦτα ἐκ κακοπαθείας ἐστὶ, καὶ ἐξερύσησα αὐτὰ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ εἰσεφέρετε ἀρπάγματα, καὶ τὰ χυλὰ, καὶ τὰ ἐνογλούμενα· καὶ ἐὰν φέρητε τὴν θυσίαν, εἰ προσδέξομαι αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

14. Καὶ ἐπικατάρατος ὃς ἦν δυνατός, καὶ ὑπῆρχεν ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ ἄρσεν, καὶ εὐχὴ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ θύει διεφθαρμένον τῷ Κυρίῳ. Διότι βασιλεὺς μέγας ἐγὼ εἰμι, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ τὸ ὄνομά μου ἐπιφανὲς ἐν τοῖς ἔθνεσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ νῦν ἡ ἐντολὴ αὕτη πρὸς ὑμᾶς, οἱ ἱερεῖς.

2. Ἐὰν μὴ ἀκούσητε, καὶ ἐὰν μὴ θῆσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν, τοῦ δοῦναι δόξαν τῷ ὀνόματί μου, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐξαποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὴν κατάραν, καὶ ἐπικαταράσομαι τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ καταράσομαι αὐτήν· καὶ διασχεδάσω τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οὐ τίθεσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν.

3. Ἰδοὺ ἐγὼ ἀπορίζω ὑμῖν τὸν ὄμιον, καὶ σκορπιῶ ἐνυστρον ἐπὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν, ἐνυστρον ἐορτῶν ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς εἰς τὸ αὐτό.

4. Καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ ἐξαπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐντολὴν ταύτην, τοῦ εἶναι τὴν διαθήκην μου πρὸς τοὺς Λευίτας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

5. Ἡ διαθήκη μου ἦν μετ' αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εἰρήνης, καὶ ἔδωκα αὐτῷ ἐν φόβῳ φοβεῖσθαι με, καὶ ἀπὸ προσώπου ὀνόματός μου στέλλεσθαι αὐτόν.

6. Νόμος ἀληθείας ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ

sacerdotes qui despiciatis nomen meum, et dixistis : In quo despeximus nomen tuum?

7. Offerentes ad altare meum panes pollutos, et dixistis : In quo polluimus ipsos? In eo quod dicitis : Mensa Domini polluta est, et quæ superposita sunt despexistis.

8. Quia, si offeratis cæcum in sacrificia, nonne malum est? Et si offeratis claudum aut languidum, nonne malum est? Offer nunc illud duci tuo, si suscipiet te, si accipiet faciem tuam, dicit Dominus omnipotens.

9. Et nunc deprecamini faciem Dei vestri, et rogate eum. In manibus vestris facta sunt hæc : si accipiam ex vobis facies vestras, dicit Dominus omnipotens.

10. Quia et in vobis claudentur ostia, et non succendetur altare meum gratis. Non est voluntas mea in vobis, dicit Dominus omnipotens, et sacrificium non suscipiam de manibus vestris :

11. quia ab ortu solis et usque ad occasum clarificatum est nomen meum in gentibus, et in omni loco incensum offertur nomini meo, et sacrificium mandum : quia magnum est nomen meum in gentibus, dicit Dominus omnipotens.

12. Vos autem contaminatis illud in eo quod dicitis : Mensa Domini polluta est, et qui superponuntur despecti sunt cibi ejus.

13. Et dixistis : Hæc de afflictione sunt, et exsufflavi ea, dicit Dominus omnipotens, et inferebatis rapinas, et clauda, et debilia : et si afferatis sacrificium, si suscipiam ea de manibus vestris, dicit Dominus omnipotens.

14. Et maledictus qui erat potens, et habebat in grege suo masculum, et votum ejus super eo, et immolat corruptum Domino. Quia rex magnus ego sum, dicit Dominus omnipotens, et nomen meum illustre in gentibus.

CAPUT II.

1. Et nunc mandatum hoc ad vos, o sacerdotes.

2. Si non audieritis, et si non posueritis in cor vestrum, ut detis gloriam nomini meo, dicit Dominus omnipotens, et mittam super vos maledictionem, et maledicam benedictioni vestræ, et maledicam ei : et dissipabo benedictionem vestram, et non erit in vobis, quia vos non ponitis in cor vestrum.

3. Ecce ego separo vobis humerum, et dispergam ventriculum super facies vestras, ventriculum solemnitarum vestrarum, et suscipiam vos simul.

4. Et cognoscetis quia ego misi ad vos mandatum hoc, ut esset testamentum meum ad Levitas, dicit Dominus omnipotens.

5. Testamentum meum fuit cum eo vitæ et pacis, et dedi ei ut in timore timeret me, et a facie nominis mei formidaret.

6. Lex veritatis fuit in ore ejus, et iniquitas non est

ἀδικία οὐχ εὐρέθη ἐν χεῖλεσιν αὐτοῦ· ἐν εἰρήνῃ κατευθύνων ἐπορεύθη μετ' ἐμοῦ, καὶ πολλοὺς ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἀδικίας.

7. Ὅτι χεῖλι ἱερέως φυλάσσεται γνώσιν, καὶ νόμον ἐκζητήσουσιν ἐκ στοματος αὐτοῦ· διότι ἄγγελος Κυρίου παντοκράτορος ἐστίν.

8. Ὑμεῖς δὲ ἐξεκλίνετε ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἡσθενήσατε πολλοὺς ἐν νόμῳ, διεφθείρατε τὴν διαθήκην τοῦ Λευὶ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

9. Καγὼ δέδωκα ὑμᾶς ἐξουθενωμένους καὶ ἀπεβρίμμένους εἰς πάντα τὰ ἔθνη· ἀνθ' ὧν ὑμεῖς οὐκ ἐφυλάξατε τὰς ὁδοὺς μου, ἀλλὰ ἐλαμβάνετε πρόσωπα ἐν νόμῳ.

10. Οὐχὶ πατὴρ εἰς πάντων ὑμῶν; Οὐχὶ Θεὸς εἰς ἔκτισεν ὑμᾶς; Τί ὅτι ἐγκατελίπετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τοῦ βεδηλώσαι τὴν διαθήκην τῶν πατέρων ὑμῶν;

11. Ἐγκατελείφθη Ἰούδας, καὶ βδελύγμα ἐγένετο ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ· διότι ἐδοθήλωσεν Ἰούδας τὰ ἅγια Κυρίου, ἐν οἷς ἡγάγησε, καὶ ἐπετήδευσεν εἰς θεοὺς ἄλλοτρίους.

12. Ἐξολοθρεύσει Κύριος τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιῶντα ταῦτα, ἕως καὶ ταπεινωθῇ ἐκ σκηνωμάτων Ἰακώβ, καὶ ἐκ προσαγόντων θυσίαν· τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι·

13. Καὶ ταῦτα, ἃ ἐμίσουν, ἐποιεῖτε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον Κυρίου, καὶ κλαυθμῷ καὶ στεναγμῷ ἐκ κόπων. Ἐτι ἄξιον ἐπιδλέψαι εἰς θυσίαν, ἢ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν;

14. Καὶ εἶπατε· Ἐνεκεν τίνος; Ὅτι Κύριος διεμαρτύρατο ἀναμέσον σου καὶ ἀναμέσον γυναικὸς νεότητός σου, ἣν ἐγκατέλιπες, καὶ αὕτη κοινῶνός σου, καὶ γυνὴ διαθήκης σου.

15. Καὶ οὐ καλὸν ἐποίησε, καὶ ὑπόλειμμα πνεύματος αὐτοῦ; Καὶ εἶπατε· Τί ἄλλο ἢ σπέρμα ζητεῖ ὁ Θεός; Καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐγκαταλίπης,

16. ἀλλὰ ἐὰν μισήσας ἐξαποστείλῃς, λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ καλύψει ἀσέβεια ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματά σου, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ἐγκαταλίπητε,

17. οἱ παροξύναντες τὸν Θεὸν ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν, καὶ εἶπατε· Ἐν τίνι παρωξύναιμε αὐτόν; Ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς· Ἡς ποιῶν πονηρόν, καλὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐν αὐτοῖς αὐτὸς εὐδόκησε, καὶ ποῦ ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς δικαιοσύνης;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ἰδοὺ ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου, καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου μου, καὶ ἐξαίφνης ἔξει εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ Κυρίου, ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε, καὶ ὁ ἄγγελος τῆς διαθήκης, ὃν ὑμεῖς θέλετε. Ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει Κύριος παντοκράτωρ·

2. καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ; ἢ τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ ὀπτασίᾳ αὐτοῦ; Διότι αὐτὸς εἰσπορεύεται ὡς πῦρ χωνευτηρίου, καὶ ὡς ποῖα πλυνόντων.

3. Καθεῖται χωνεύων καὶ καθαρῖζων ὡς τὸ ἀργύριον, καὶ ὡς τὸ χρυσίον, καὶ καθαρῖσει τοὺς υἱοὺς Λευὶ, καὶ χεῖ αὐτοὺς ὡς περὶ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον. Καὶ ἔσονται τῷ Κυρίῳ προσάγοντες θυσίαν ἐν δικαιοσύνῃ,

inventa in labiis ejus: in pace dirigens ambulavit necum, et multos convertit ab iniquitate.

7. Quoniam labia sacerdotis custodient scientiam, et legem requirunt ex ore ejus: quia angelus Domini omnipotens est.

8. Vos autem declinastis de via, et infirmos fecistis multos in lege, corrupistis testamentum Levi, dicit Dominus omnipotens.

9. Et ego dedi vos contemptos et abjectos in omnes gentes: pro eo quod non custodistis vias meas, sed accipiebatis personas in lege.

10. Nonne pater unus omnium vestrum? Nonne Deus unus creavit vos? Quare reliquistis unusquisque fratrem suum: ut abominabile faceret testamentum patrum vestrorum?

11. Derelictus est Judas, et abominatio facta est in Israel et in Jerusalem: quia contaminavit Judas sancta Domini, in quibus dilexit, et adinvenit in diis alienis.

12. Disperdet Dominus hominem qui facit hæc, donec et humilietur de tabernaculis Jacob, et de his qui offerunt sacrificium Domino omnipotenti.

13. Et hæc, quæ oderam, faciebatis: operiebatis lacrymis altare Domini, et planctu et gemitu de laboribus. Adhuc dignum respicere sacrificium, aut suscipere acceptabile de manibus vestris?

14. Et dixistis: Propter quid? Quia Dominus testificatus est inter te et uxorem adolescentiæ tuæ, quam reliquisti, et hæc particeps tua, et uxor testamenti tui.

15. Et nonne bonum fecit, et reliquæ spiritus ejus? Et dixistis: Quid aliud præter semen quærit Deus? Et custodite in spiritu vestro, et uxorem adolescentiæ tuæ ne derelinquas,

16. sed si odio habens dimiseris eam, dicit Dominus Deus Israel, et operiet impietas super cogitationes tuas, dicit Dominus omnipotens, et custodite in spiritu vestro, et nolite derelinquere,

17. qui provocastis Deum in sermonibus vestris, et dixistis: In quo provocavimus eum? In eo quod dicitis: Omnis qui facit malum, bonum est in conspectu Domini, et in his sibi complacuit, et ubi est Deus justitiæ?

CAPUT III.

1. Ecce mitto angelum meum, et respiciet viam ante faciem meam, et subito veniet ad templum suum Dominus, quem vos quæritis, et angelus testamenti, quem vos vultis. Ecce venit, dicit Dominus omnipotens:

2. et quis sustinebit diem introitus ejus? aut quis ferre poterit ut aspiciat eum? Quia ipse ingreditur quasi ignis conflatorii, et quasi herba lavantium.

3. Sedebit conflans et emundans sicut argentum, et sicut aurum, et emundabit filios Levi, et fundet eos sicut aurum et argentum. Et erunt Domino offerentes hostiam in justitia,

4. καὶ ἀρέσει τῷ Κυρίῳ θυσία Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ, καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, καὶ καθὼς τὰ ἔτη τὰ ἐμπροσθεν.

5. Καὶ προσέξω πρὸς ὑμᾶς ἐν κρίσει, καὶ ἔσομαι μάρτυς ταχὺς ἐπὶ τοὺς φαρμακοὺς, καὶ ἐπὶ τὰς μοιχαλίδας, καὶ ἐπὶ τοὺς ὀμνούντας τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀποστεροῦντας μισθὸν μισθωτοῦ, καὶ τοὺς καταδυναστεύοντας χήραν, καὶ τοὺς κονδυλίζοντας ὀρφανοὺς, καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας κρίσιν προσελύτου, καὶ τοὺς μὴ φοβουμένους με, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

6. Διότι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἡλλοίωμαι.

7. Καὶ ὑμεῖς, οἱ υἱοὶ Ἰακώβ, οὐκ ἀπέχεσθε ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν τῶν πατέρων ὑμῶν, ἐξεκλίνετε νόμιμά μου, καὶ οὐκ ἐφυλάξαθε. Ἐπιστρέψατε πρὸς με, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει Κύριος παντοκράτωρ. Καὶ εἵπατε: Ἐν τίνι ἐπιστρέφομεν;

8. Μή τι περνιεῖ ἄνθρωπος Θεόν; διότι ὑμεῖς περνίζετε με. Καὶ ἐρεῖτε: Ἐν τίνι ἐπερνίσασμέν σε; Ὅτι τὰ ἐπιόκετα καὶ αἱ ἀπαρχαὶ μεθ' ὑμῶν εἰσιν.

9. καὶ ἀποβλέποντες ὑμεῖς ἀποβλέπετε, καὶ ἐμὲ ὑμεῖς περνίζετε. Τὸ ἔτος συνετελέσθη,

10. καὶ εἰσηνέγκατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς τοὺς θησαυροὺς, καὶ ἔσται ἡ διαρπαγὴ αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Ἐπιστρέψατε δὴ ἐν τούτῳ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ. Ἐὰν μὴ ἀνοίξω ὑμῖν τοὺς καταβράχτας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐκχέω τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν, ἕως τοῦ ἱκανωθῆναι.

11. καὶ διαστελῶ ὑμῖν εἰς βρῶσιν, καὶ οὐ μὴ διαφθεῖρω ὑμῶν τὸν καρπὸν τῆς γῆς, καὶ οὐ μὴ ἀσθενήσῃ ὑμῶν ἡ ἀμπελος ἢ ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

12. Καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη, διότι ἔσεσθε ὑμεῖς γῇ θελητῇ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

13. Ἐβαρύνετε ἐπ' ἐμὲ τοὺς λόγους ὑμῶν, λέγει Κύριος, καὶ εἵπατε: Ἐν τίνι καταλαήσαμεν κατὰ σοῦ;

14. Εἵπατε: Μάταιος ὁ δουλεύων Θεῷ, καὶ τί πλέον, σὺ ἐφυλάξαμεν τὰ φυλάγματα αὐτοῦ, καὶ διότι ἐπορεύθημεν ἱκεταὶ πρὸ προσώπου Κυρίου παντοκράτορος;

15. Καὶ νῦν ἡμεῖς μακαρίζομεν ἄλλοτρίους, καὶ ἀνοικοδομοῦνται πάντες ποιοῦντες ἄνομα, καὶ ἀντέστησαν τῷ Θεῷ, καὶ ἐσώθησαν.

16. Ταῦτα κατελάλησαν οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ. Καὶ προσέσχε Κύριος, καὶ εἰσχέουσε, καὶ ἔγραψε βιβλίον μνημοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβουμένοις τὸν Κύριον, καὶ εὐλαβουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

17. Καὶ ἔσονται μοι, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, εἰς ἡμέραν ἣν ἐγὼ ποιῶ, εἰς περιποίησιν, καὶ αἰρετιῶ αὐτοὺς, ὃν τρόπον αἰρετίζει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν δουλεύοντα αὐτῷ.

18. Καὶ ἐπιστραφήσεσθε, καὶ ὤψεσθε ἀναμέσον δικαίου καὶ ἀναμέσον ἀνόμου, καὶ ἀναμέσον τοῦ δουλεύοντος Θεῷ καὶ τοῦ μὴ δουλεύοντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Διότι ἰδοὺ ἡμέρα ἔρχεται καιομένη ὡς κλίβανος, καὶ φλέξει αὐτοὺς, καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἀλλογενεῖς, καὶ πάντες οἱ ποιοῦντες ἄνομα, καλὰ μὲν, καὶ ἀνάψει

4. et placebit Domino sacrificium Juda et Jerusalem, sicut dies sæculi, et sicut anni pristini.

5. Et accedam ad vos in iudicio, et ero testis velox super maleficos, et super adulteras, et super eos qui jurant nomine meo in mendacio, et qui fraudant mercedem mercenarii, et qui opprimunt per potentiam viduam, et percutiunt pupillos, et pervertunt iudicium advenæ, et qui non timent me, dicit Dominus omnipotens.

6. Quoniam ego Dominus Deus vester, et non mutior.

7. Et vos, filii Jacob, non recessistis ab injustitiis patrum vestrorum, declinastis legitima mea, et non custodistis. Revertimini ad me, et revertar ad vos, dicit Dominus omnipotens. Et dixistis: In quo revertemur?

8. Numquid supplantabit homo Deum? quia vos supplantatis me. Et dicetis: In quo supplantavimus te? Quia decimæ et primitiæ vobiscum sunt:

9. et vos respicientes respicitis, et me vos supplantatis. Annus impletus est,

10. et intulistis omnes fructus in thesauros, et erit rapina ejus in domo ejus. Revertimini ergo in hoc, dicit Dominus omnipotens. Nisi aperuero vobis cataractas cœli, et effundero benedictionem meam vobis, usque dum sufficiat:

11. et dividam vobis in cibum, et non disperdam fructum terræ vestræ, et non infirmabitur vinea vestra in agro, dicit Dominus omnipotens.

12. Et beatos vos dicent omnes gentes, quia eritis vos terra accepta, dicit Dominus omnipotens.

13. Ingravastis super me verba vestra, dicit Dominus, et dixistis: In quo locuti sumus contra te?

14. Dixistis: Vanus est qui servit Deo, et quid amplius, quia custodivimus custodias ejus, et quia ambulavimus supplex ante faciem Domini omnipotentis?

15. Et nunc nos beatos dicimus alienos, et ædificantur omnes qui faciunt iniqua, et restiterunt Deo, et salvi facti sunt.

16. Hæc oblocuti sunt qui timent Dominum, unusquisque ad proximum suum. Et attendit Dominus, et audivit, et scripsit librum monumenti in conspectu suo his qui timent Dominum, et qui reverentur nomen ejus.

17. Et erunt mihi, dicit Dominus omnipotens, in die qua ego facio, in acquisitionem, et eligam eos, sicut eligit homo filium suum, qui servit ei.

18. Et convertemini, et videbitis inter justum et iniquum, et inter servientem Deo et non servientem.

CAPUT IV.

1. Quia ecce dies venit ardens sicut clibanus, et comburet eos, et erunt omnes alienigenæ, et universi qui faciunt iniqua, stipula, et succedet eos dies veniens, dicit Domi-

αὐτοὺς ἡ ἡμέρα ἡ ἐρχομένη, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν ρίζα οὐδὲ κλῆμα.

2. Καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομα μου ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἰασις ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ· καὶ ἐξελεύσεσθε, καὶ σκιρτήσετε ὡς μοσχάρια ἐκ δεσμῶν ἀναιμένα·

3. καὶ καταπατήσετε ἀνόμους, διότι ἔσονται σποδὸς ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐγὼ ποιῶ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

5. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμῖν Ἠλίαν τὸν Θεσβίτην, πρὶν ἔλθειν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ,

6. ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱόν, καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ ἔλθω καὶ πατάξω τὴν γῆν ἄρδην.

4. Μνησθήτε νόμου Μωϋσῆ τοῦ δούλου μου, καθότι ἐνετείλαμην αὐτῷ ἐν Χωρῇ πρὸς πάντα τὸν Ἰσραὴλ, προστάγματα καὶ δικαίωματα.

nus omnipotens, et non relinquetur ex eis radix neque ramus.

2. Et orietur vobis qui timetis nomen meum sol justitiæ, et sanitas in pennis ejus : et egrediemini, et salietis sicut vituli de vinculis relaxati :

3. et conculcabit iniquos, quia erunt cinis subter pedes vestros in die qua ego facio, dicit Dominus omnipotens.

5. Et ecce ego mittam vobis Eliam Thesbiten, antequam veniat dies Domini magna et illustris,

6. qui convertet cor patris ad filium, et cor hominis ad proximum suum, ne forte veniam et percutiam terram penitus.

4. Mementote legis Moysi servi mei, sicut mandavi ei in Choreb ad omnem Israel, præcepta et justificationes.

ΗΣΑΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ὅρασις ἦν εἶδεν Ἡσαίας υἱὸς Ἀμώς, ἦν εἶδε κατὰ τῆς Ἰουδαίας καὶ κατὰ Ἱερουσαλὴμ, ἐν βασιλείᾳ Ὀζερίου καὶ Ἰωάθαμ, καὶ Ἀχάζ καὶ Ἐζεκίου, οἱ ἔβασιλευσαν τῆς Ἰουδαίας.

2. Ἄκουε, οὐρανέ, καὶ ἐνωτίζου, γῆ, ὅτι Κύριος ἐλάλησεν· Ὑἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν.

3. Ἔγνων βοῦς τὸν κτησάμενον, καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ· Ἰσραὴλ δέ με οὐκ ἔγνων, καὶ ὁ λαός με οὐκ συνῆκεν.

4. Οὐαί, ἔθνος ἀμαρτωλὸν, λαὸς πλήρης ἀμαρτιῶν, σπέρμα πονηρὸν, υἱοὶ ἀνομοί· ἐγκατελίπατε τὸν Κύριον, καὶ παρωργίσατε τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ.

5. Τί ἐστὶ πληγῆτε προστιθέντες ἀνομίαν; Πᾶσα κεφαλὴ εἰς πόνον, καὶ πᾶσα καρδία εἰς λύπην·

6. ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὀλοκληρία, οὔτε τραῦμα, οὔτε μώλωψ, οὔτε πληγὴ φλεγμαίνουσα· οὐκ ἔστι μάλαγμα ἐπιθεῖναι, οὔτε ἔλαιον, οὔτε καταδέσμους.

7. Ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, αἱ πόλεις ὑμῶν πυρίκαυστοι· τὴν χώραν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν ἄλλοτριοὶ κατεσθίουσιν αὐτήν, καὶ ἡρήμωται κατεστραμμένη ὑπὸ λαῶν ἄλλοτριων.

8. Ἐγκαταλειφθήσεται ἡ θυγάτηρ Σιών ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι, καὶ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἐν σικυηράτῳ, ὡς πόλις πολιορκουμένη.

9. Καὶ εἰ μὴ Κύριος σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὠμοιώθημεν.

10. Ἀκούσατε λόγον Κυρίου, ἄρχοντες Σοδόμων· προσέχετε νόμον Θεοῦ, λαὸς Γομόρρας.

ESAIAS.

CAPUT I.

1. Visio quam vidit Esaias filius Amos, quam vidit contra Judæam et contra Jerusalem, in regno Oziz et Joatham, et Achaz et Ezechie, qui regnaverunt in Judæa.

2. Audi, cælum, et auribus percipe, terra, quia Dominus locutus est : Filios genui et exaltavi, ipsi autem spreverunt me.

3. Cognovit bos possessorem, et asinus præsepe domini sui : Israel autem me non cognovit, et populus me non intellexit.

4. Væ gens peccatrix, populus plenus peccatis, semen nequam, filii scelesti : dereliquistis Dominum, et ad iracundiam concitastis sanctum Israel.

5. Quid adhuc percutiamini addentes iniquitatem? Omne caput in labore, et omne cor in mœrore :

6. a pedibus usque ad caput non est in eo integritas, neque vulnus, neque livor, neque plaga tumens : non est malagma imponere, neque oleum, neque alligaturas.

7. Terra vestra deserta, civitates vestræ igne succensæ : regionem vestram in conspectu vestro alieni devorant eam, et desolata est subversa a populis alienis.

8. Derelinquetur filia Sion sicut tabernaculum in vinea, et sicut pomorum custodia in cucumerario, sicut civitas expugnata.

9. Et nisi Dominus sabaoth reliquisset nobis semen, quasi Sodoma facti essemus, et quasi Gomorra similes essemus.

10. Audite verbum Domini, principes Sodomorum : attendite legi Dei, populus Gomorræ.

11. Τί μοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ὑμῶν λέγει Κύριος; Πλήρης εἰμι δολοκαυτωμάτων κριῶν, καὶ στέαρ ἀρνῶν καὶ αἷμα ταύρων καὶ τράγων οὐ βούλομαι·

12. οὐδ' ἂν ἔρχησθε ὀφθῆναι μοι· τίς γὰρ ἐξεζήτησε ταῦτα ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; Πατεῖν τὴν αὐλήν μου οὐ προσήσσεθε.

13. Ἐὰν φέριτε σειμάδαλιν, μάταιον θυμίαμα, βδέλυγμά μοι ἐστί. Τὰς νομηνίας ὑμῶν, καὶ τὰ σάββατα, καὶ ἡμέραν μεγάλην οὐκ ἀνέχομαι· νηστεῖαν, καὶ ἀργίαν,

14. καὶ τὰς νομηνίας ὑμῶν, καὶ τὰς ἐορτάς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχὴ μου. Ἐγενήθητέ μοι εἰς πλησμονὴν, οὐκ ἐτι ἀνήσω τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν.

15. Ὅταν ἐκτείνητε τὰς χεῖρας, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπ' ὑμῶν· καὶ ἔαν πληθύνητε τὴν δέησιν, οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν, αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις.

16. Λούσασθε, καθαροὶ γένεσθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου, παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν,

17. μάθετε καλὸν ποιεῖν, ἐκζητήσατε κρίσιν, ῥύσασθε ἀδικούμενον· κρίνατε ὀρφανῷ, καὶ δικαιοῦσατε χήραν,

18. καὶ δεῦτε, διελεγθῶμεν, λέγει Κύριος. Καὶ ἔαν ᾧσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικεῖον, ὡς χιόνα λευκανῷ· ἔαν δὲ ᾧσιν ὡς κόκκινον, ὡς ἔριον λευκανῷ.

19. Καὶ ἔαν θέλητε καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε.

20. Ἐὰν δὲ μὴ θέλητε, μὴδὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδετα· τὸ γὰρ στόμα Κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

21. Πῶς ἐγένετο πόρνη πόλις πιστὴ, Σιών πλήρης κρίσεως; ἐν ᾗ δικαιοσύνη ἐκοιμήθη ἐν αὐτῇ, νῦν δὲ φονευταί.

22. Τὸ ἀργύριον ὑμῶν ἀδόκιμον, οἱ κάπηλοι σου μίσχουσι τὸν οἶνον ὕδατι·

23. οἱ ἀρχόντές σου ἀπειθοῦσι, κοινωνοὶ κλεπτῶν, ἀγαπῶντες δῶρα, διώκοντες ἀνταπόδομα, ὀρφανοὺς οὐ κρίνοντας, καὶ κρίσιν χηρῶν οὐ προσέχοντες.

24. Διὰ τοῦτο τὰδε λέγει Κύριος ὁ δεσπότης σαβαώθ· Οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες Ἰσραὴλ· οὐ παύσεται γὰρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπεναντίοις, καὶ κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω·

25. καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ πυρώσω εἰς καθαρὸν· τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας ἀπολέσω, καὶ ἀφελῶ πάντας ἀνόμους ἀπὸ σοῦ.

26. Καὶ ἐπιστήσω τοὺς κριτάς σου ὡς τὸ πρότερον, καὶ τοὺς συμβούλους σου ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς. Καὶ μετὰ ταῦτα κληθήσῃ πόλις δικαιοσύνης, μητρόπολις πιστῇ Σιών.

27. Μετὰ γὰρ κρίματος σωθήσεται ἡ αἰχμαλωσία αὐτῆς, καὶ μετὰ ἐλεημοσύνης.

28. Καὶ συντριβήσονται οἱ ἄνομοι, καὶ οἱ ἁμαρταλοὶ ἅμα, καὶ οἱ ἐγκαταλιπόντες τὸν Κύριον συντελεστήσονται.

29. Διότι αἰσχυνθήσονται ἀπὸ τῶν εἰδῶλων αὐτῶν ἃ αὐτοὶ ἠβούλοντο, καὶ ᾗσχύνθησαν ἐπὶ τοῖς κήποις ἃ ἐπεθύμησαν.

30. Ἔσονται γὰρ ὡς τερβίνθος ἀποδεβληκυῖα τὰ φύλλα, καὶ ὡς παράδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων.

11. Quo mihi multitudinem sacrificiorum vestrorum dicit Dominus? Plenus sum holocaustis arietum, et adipem agnorum et sanguinem taurorum et hircorum nolo :

12. neque veniatis ut appareatis mihi : quis enim quæsit hæc de manibus vestris? Calcare atrium meum non apponetis.

13. Si afferatis similam vanum, incensum, abominatio mihi est. Neomenias vestras, et sabbata, et diem magnum non fero : jejunium, et otium,

14. et neomenias vestras, et solemnitates vestras odit anima mea. Facti estis mihi in satietatem, nequaquam ultra dimittam peccata vestra.

15. Cum extenderitis manus, avertam oculos meos a vobis : et si multiplicetis orationem, non exaudiam vos, manus enim vestrae sanguine plenæ sunt.

16. Lavamini, mundi estote, auferte mala ex animabus vestris ab oculis meis, quiescite a malitiis vestris,

17. discite facere bonum, quærite iudicium, liberate oppressum, iudicate pupillo, et justificate viduam,

18. et venite, arguamur, dicit Dominus. Et si fuerint peccata vestra quasi phœniceum, sicut nivem dealbabo : et si fuerint ut coccinum, sicut lanam dealbabo.

19. Et si volueritis et audieritis me, bona terræ comedetis.

20. Si autem nolueritis, neque exaudieritis me, gladius devorabit vos : os enim Domini locutum est hæc.

21. Quomodo facta est meretrix civitas fidelis, Sion plena iudicii? in qua dormivit iustitia in ea, nunc autem homicidæ.

22. Argentum vestrum non probum, caupones tui miscent vinum aqua :

23. principes tui inobedientes sunt, participes furum, diligentes munera, sequentes retributionem, pupillis non iudicantes, et iudicio viduarum non attendentes.

24. Propterea hæc dicit Dominus dominator sabaoth : Væ fortes Israel! non cessabit enim furor meus contra adversarios, et iudicium de inimicis meis faciam.

25. Et inducam manum meam super te, et excoquam ad purum : inobedientes autem perdam, et auferam omnes prævaricatores a te.

26. Et imponam iudices tuos sicut prius, et consiliarios tuos sicut ab initio. Et post hæc vocaberis civitas iustitiæ, metropolis fidelis Sion.

27. Nam cum iudicio salvabitur captivitas ipsius, et cum misericordia.

28. Et conterentur scelesti, et peccatores simul, et qui dereliquerunt Dominum consumentur.

29. Confundentur enim ab idolis suis quæ ipsi volebant, et confusi sunt super hortis quos concupierunt.

30. Erunt enim quasi terebinthus quæ abiecit folia, et velut hortus non habens aquam.

31. Καὶ ἔσται ἡ ἰσχύς αὐτῶν ὡς καλάμη στιππύου, καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ὡς σπινθήρες, καὶ κατακαυθήσονται οἱ ἄνομοι, καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμὼς περὶ τῆς Ἰουδαίας, καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ.

2. Ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐμφανὲς τὸ ὄρος Κυρίου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ ἐπ' ἄκρου τῶν ὀρέων, καὶ ὑψωθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν, καὶ ἤξουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη.

3. Καὶ πορεύσονται ἔθνη πολλὰ, καὶ ἐροῦσι· Δεῦτε, καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Κυρίου, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ. Ἐκ γὰρ Σιών ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος Κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ.

4. Καὶ κρινεῖ ἀναμέσον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐξελέγξει λαὸν πόλυν. Καὶ συγκόψουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἀροτρα, καὶ τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς ὀρέπανα· καὶ οὐ λήψεται ἔθνος ἐπ' ἔθνος μάχαιραν, καὶ οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι πολεμεῖν.

5. Καὶ νῦν, ὁ οἶκος Ἰακώβ, δεῦτε, πορευθῶμεν τῷ φωτὶ Κυρίου.

6. Ἀνῆκε γὰρ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ· ὅτι ἐνεπλήσθη ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἡ χώρα αὐτῶν κληδονισμῶν, ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη αὐτοῖς.

7. Ἐνεπλήσθη γὰρ ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν θησαυρῶν αὐτῶν.

8. Καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ ἱππων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν ἀρμάτων αὐτῶν. Καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν.

9. Καὶ ἔκυψεν ἄνθρωπος, καὶ ἐταπεινώθη ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ ἀνήσω αὐτούς.

10. Καὶ νῦν εἰσέλθετε εἰς τὰς πέτρας, καὶ κρύπτεσθε εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου Κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς ὀφθῆς τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν.

11. Οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ὑψηλοί· ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός. Καὶ ταπεινωθήσεται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται Κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

12. Ἡμέρα γὰρ Κυρίου σαβαὼθ ἐπὶ πάντα ὕβριστὴν καὶ ὑπερήφανον, καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, καὶ ταπεινωθήσονται.

13. Καὶ ἐπὶ πᾶσαν κέδρον τοῦ Λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ μετέωρων, καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον βαλάνου Βασάν.

14. Καὶ ἐπὶ πᾶν ὑψηλὸν ὄρος, καὶ ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλόν,

15. καὶ ἐπὶ πάντα πύργον ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλόν,

16. καὶ ἐπὶ πᾶν πλοῖον θαλάσσης, καὶ ἐπὶ πᾶσαν θέαν πλοίων κάλλους.

17. Καὶ ταπεινωθήσεται πᾶς ἄνθρωπος, καὶ πεσεῖται ὕβρις τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται Κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

18. Καὶ τὰ χειροποίητα πάντα κατακρύψουσιν,

19. εἰσενέγκαντες εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς σκι-

31. Et erit fortitudo eorum ut stipula stuppæ, et operationes eorum sicut scintillæ, et comburentur scelesti, et peccatores simul, et non erit qui exstinguat.

CAPUT II.

1. Verbum quod factum est ad Esaiam filium Amos de Judæa, et de Jerusalem.

2. Quia erit in novissimis diebus manifestus mons Domini, et domus Dei in vertice montium, et elevaritur super colles, et venient ad eum omnes gentes.

3. Et ibunt gentes multæ, et dicent : Venite, et ascendamus ad montem Domini, et ad domum Dei Jacob, et annuntiabit nobis viam suam, et ambulabimus in ea. Quia de Sion exhibit lex, et verbum Domini de Jerusalem.

4. Et judicabit inter gentes, et arguet populum multum. Et contudent gladios suos in aratra, et lanceas suas in falces : et non levabit gens contra gentem gladium, et non discent ultra bellare.

5. Et nunc, domus Jacob, venite, ambulemus lumine Domini.

6. Dimisit enim populum suum domum Israel : quia repleta est ut ab initio regio eorum auguriis, ut ea quæ alienigenarum, et filii multi alienigenæ facti sunt eis.

7. Repleta est enim regio eorum argento et auro, et non fuit numerus thesaurorum eorum.

8. Et impleta est terra equis, et non fuit numerus quadrigarum eorum. Et repleta est terra abominationibus operum manuum eorum, et adoraverunt ea quæ fecerant digiti ipsorum.

9. Et procubuit homo, et humiliatus est vir, et non dimittam eos.

10. Et nunc ingredimini in petras, et occultamini in terram a facie timoris Domini, et a gloria fortitudinis ejus, quando surrexerit quassare terram.

11. Oculi enim Domini sublimes : homo autem humilis. Et humiliabitur altitudo hominum, et exaltabitur Dominus solus in die illa.

12. Dies enim Domini sabaoth super omnem contumeliosum et superbum, et super omnem excelsum et sublimem, et humiliabuntur.

13. Et super omnem cedrum Libani excelsarum et sublimium, et super omnem arborem glandis Basan.

14. Et super omnem excelsum montem, et super omnem collem excelsum,

15. et super omnem turrin excelsam, et super omnem murum excelsum,

16. et super omne navigium maris, et super omnem aspectum pulchritudinis navium.

17. Et humiliabitur omnis homo, et cadet contumelia hominum, et exaltabitur Dominus solus in die illa.

18. Et manufacta omnia abscondent,

19. inferentes in speluncas et in scissuras petrarum et in

μάς τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς, ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου Κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν.

20. Τῇ γὰρ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδελύγματα αὐτοῦ τὰ ἀργυρὰ καὶ τὰ χρυσά, ἃ ἐποίησαν προσκυνεῖν τοῖς ματαίοις, καὶ ταῖς νυκτερίαις,

21. τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας, καὶ εἰς τὰς σχισμάς τῶν πετρῶν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου Κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. (")

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης Κύριος σαβαὼθ ἀφελεῖ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσιν, ἰσχύον ἄρτου καὶ ἰσχύον ὕδατος,

2. γίγαντα καὶ ἰσχύοντα, καὶ ἄνθρωπον πολεμιστὴν, καὶ δικαστὴν, καὶ προφήτην, καὶ στοχαστὴν, καὶ πρεσβύτερον,

3. καὶ πεντηκόνταρχον, καὶ θαυμαστὸν σύμβουλον, καὶ σοφὸν ἀρχιτέκτονα, καὶ συνετὸν ἀκροατὴν.

4. Καὶ ἐπιστήσω νεανίσκους ἀρχοντας αὐτῶν, καὶ ἐμπαίκεται κυριεύσουσι αὐτῶν.

5. Καὶ συμπεσεῖται ὁ λαός, ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· προκόψει τὸ παιδίον πρὸς τὸν πρεσβύτερον, ἄτιμος πρὸς τὸν ἐντιμόν.

6. ὅτι ἐπιλήψεται ἄνθρωπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἢ τοῦ οἰκείου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, λέγων· ἱμάτιον ἔχεις, ἀρχηγὸς γενοῦ ἡμῶν, καὶ τὸ βρῶμα τὸ ἐμὸν ὑπὸ σὲ ἔστω.

7. Καὶ ἀποκριθεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐρεῖ· Οὐκ ἔσμαι σου ἀρχηγός, οὐ γὰρ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ἄρτος, οὐδὲ ἱμάτιον· οὐκ ἔσμαι ἀρχηγός τοῦ λαοῦ τούτου,

8. ὅτι ἀνείκει Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἡ Ἰουδαία συμπέπτωκε, καὶ αἱ γλώσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας, τὰ πρὸς Κύριον ἀπειθοῦντες.

9. Διότι νῦν ἐταπεινώθη ἡ δόξα αὐτῶν, καὶ ἡ αἰσχύνῃ τοῦ προσώπου αὐτῶν ἀντέστη αὐτοῖς τὴν δὲ ἀμαρτίαν αὐτῶν ὡς Σοδόμων ἀνήγειραν καὶ ἐνεφάνισαν. Οὐαὶ τῇ ψυχῇ αὐτῶν, διότι βεβούλευνται βουλήν πονηράν καθ' ἑαυτῶν,

10. εἰπόντες· Διήσωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύσκλητος ἡμῖν ἔστι. Τοῖνον τὰ γεννήματα τῶν ἔργων αὐτῶν φάγονται.

11. Οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ, πονηρὰ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ.

12. Λαός μου, οἱ πράκτορες ὑμῶν καλαμῶνται ὑμᾶς, καὶ οἱ ἀπαιτοῦντες κυριεύουσιν ὑμῶν· λαός μου, οἱ μακαρίζοντες ὑμᾶς πλανῶσιν ὑμᾶς, καὶ τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν ταράσσουσιν.

13. Ἀλλὰ νῦν καταστήσεται εἰς κρίσιν Κύριος, καὶ στήσει εἰς κρίσιν τὸν λαὸν αὐτοῦ.

14. Αὐτὸς Κύριος εἰς κρίσιν ἤξει μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, καὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ. Ὑμεῖς δὲ τί ἐνεपुरίσατε τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ ἡ ἀραπαγὴ τοῦ πτωχοῦ ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν;

15. Τί ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὸν λαόν μου, καὶ τὸ πρόσωπον τῶν πτωχῶν καταισχύνετε;

22. Παύσαθε ὑμῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ὃ ἀναπνοῇ ἐν μυχῷ αὐτοῦ· ὅτι ἐν τίνι ἐλογίσθη αὐτός; (Compl. ex Aquil.)

cavernas terræ, a facie timoris Domini, et a gloria fortitudinis ejus, cum surrexerit frangere terram.

20. Die enim illa ejiciet homo abominationes suas argenteas et aureas, quas fecerunt ad adorandum vana, et vesperitiliones,

21. ad intrandum in cavernas firmæ petrae, et in scissuras petrarum a facie timoris Domini, et a gloria fortitudinis ejus, cum surrexerit frangere terram.

CAPUT III.

1. Ecce itaque dominator Dominus sabaoth aufert de Jerusalem, et de Judæa validum et validam, robur panis et robur aquæ,

2. gigantem et fortem, et hominem bellatorem, et judicem, et prophetam, et conjectorem, et presbyterum,

3. et quinquagenarium, et admirabilem consiliarium, et sapientem architectum, et prudentem auditorem.

4. Et imponam adolescentes principes eorum, et illutores dominabuntur eis.

5. Et corruet populus, homo ad hominem, et homo ad proximum suum: impinget puer ad senem, et inhonoratus ad honoratum,

6. quia apprehendet homo fratrem suum, vel domesticum patris sui, dicens: Vestimentum habes, princeps esto nostrum, et cibus meus sub te sit.

7. Et respondens in die illa dicit: Non ero tuus princeps, non enim est in domo mea panis, neque vestimentum: non ero princeps populi hujus,

8. quia dissoluta est Jerusalem, et Judæa concidit, et lingue eorum cum iniquitate, in his quæ ad Dominum increduli.

9. Quare nunc humiliata est gloria eorum, et confusio vultus eorum restitit eis: et peccatum suum quasi Sodomorum annuntiaverunt et ostenderunt. Væ animæ eorum, quoniam consiliati sunt consilium pessimum contra semetipsos,

10. dicentes: Alligemus justum, quoniam inutilis est nobis. Itaque fructus operum suorum comedent.

11. Væ iniquo! mala secundum opera manuum ejus accident ei.

12. Popule meus, exactores vestri spoliati vos, et exigentes dominantur vobis: popule meus, qui beatos vos dicunt decipiunt vos, et semitam pedum vestrorum turbant.

13. Sed nunc stabit in judicio Dominus, et statuet ad judicium populum suum.

14. Ipse Dominus ad judicium veniet cum senioribus populi, et cum principibus ejus. Vos autem quare incendistis vineam meam, et rapina pauperis in domibus vestris?

15. Quare vos injuriis afficitis populum meum, et faciem pauperum confunditis?

22. Quiescite ab homine, cujus spiritus in naribus ejus est, quoniam in quo reputatus est ipse?

16. Τάδε λέγει Κύριος· Ἄνθ' ὃν ὑψώθησαν αἱ θυγατέρες Σιών, καὶ ἐπορεύθησαν ὑψηλῶ τραχήλῳ, καὶ ἐν νεύμασιν ὀφθαλμῶν, καὶ τῇ πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύρουσαι τοὺς χιτῶνας, καὶ τοῖς ποσὶν ἅμα παίζουσαι,
17. καὶ ταπεινώσει ὁ Θεὸς ἀρχούσας θυγατέρας Σιών, καὶ Κύριος ἀνακαλύψει τὸ σχῆμα αὐτῶν
18. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἀφελεῖ Κύριος τὴν δόξαν τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν, τὰ ἐμπλόκια, καὶ τοὺς κοσμήτους, καὶ τοὺς μηνίσκους,
19. καὶ τὸ κάθεμα, καὶ τὸν κόσμον τοῦ προσώπου αὐτῶν,
20. καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ κόσμου τῆς δόξης, καὶ τοὺς χιλιῶνας, καὶ τὰ ψέλια, καὶ τὰ ἐμπλόκιοι, καὶ τοὺς δακτυλίους, καὶ τὰ περιδέξια, καὶ τὰ ἐνώτια,
21. καὶ τὰ περιπόρφυρα, καὶ τὰ μεσοπόρφυρα,
22. καὶ τὰ ἐπιβλήματα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν, καὶ τὰ διαφανῆ λακωνικά,
23. καὶ τὰ βύσσινά, καὶ τὰ ὑακίνθινα, καὶ κόκκινά, καὶ τὴν βύσσον σὺν χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ συγκαθυφασμένα, καὶ θέριστρα κατὰκλιτα.
24. Καὶ ἔσται ἀντὶ δομῆς ἡδείας κοινορτὸς, καὶ ἀντὶ ζωῆς σχοινίῳ ὥσπῃ· καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς τοῦ χρυσοῦ φαλακρόμα ἐξεῖς διὰ τὰ ἔργα σου· καὶ ἀντὶ τοῦ χιτῶνος τοῦ μεσοπορφύρου περιζώση σάκκον.
25. Καὶ ὁ υἱός σου δὲ κάλλιστος, ὃν ἀγαπᾷς, μαχαίρᾳ πεσεῖται, καὶ οἱ ἰσχυόντες ὑμῶν μαχαίρᾳ πεσοῦνται,
26. καὶ ταπεινωθήσονται, καὶ πενήθουσιν αἱ θῆκαι τοῦ κόσμου ὑμῶν· καὶ καταλειφθήσῃ μόνῃ, καὶ εἰς τὴν γῆν ἐδαφισθήσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐπιλήφονται ἐπτά γυναῖκες ἀνθρώπου ἑνὸς, λέγουσαι· Τὸν ἄρτον ἡμῶν φαγόμεθα, καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν περιβαλούμεθα· πλὴν τὸ ὄνομα τὸ σὸν κεκλήσθω ἐφ' ἡμᾶς, ἀφ' ἧς, ἀφ' ἧς τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν.
2. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπιλάμψει ὁ Θεὸς ἐν βουλῇ μετὰ δόξης ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ ὑψῶσαι καὶ δοξάσαι τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰσραὴλ.
3. Καὶ ἔσται, τὸ ὑπολειφθὲν ἐν Σιών, καὶ τὸ καταλειφθὲν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἅγιοι κληθήσονται πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ.
4. Ὅτι ἐκπλυνεῖ Κύριος τὸν ῥύπον τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων Σιών, καὶ τὸ αἷμα ἐκκαθαρίει ἐκ μέσου αὐτῶν, ἐν πνεύματι κρίσεως καὶ πνεύματι καύσεως.
5. Καὶ ἤξει, καὶ ἔσται πᾶς τόπος τοῦ ὄρους Σιών, καὶ πάντα τὰ περικύκλω αὐτῆς σκιασεῖ νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ ὡς καπνοῦ καὶ φωτὸς πυρὸς καιομένου νυκτὸς, καὶ πάσῃ τῇ δόξῃ σκεπασθήσεται.
6. Καὶ ἔσται εἰς σκιάν ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν σκέπῃ καὶ ἐν ἀποκρύφῳ ἀπὸ σκληρότητος καὶ ὑετοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Ἄσω δὴ τῷ ἡγαπημένῳ ἄσμα τοῦ ἡγαπητοῦ μου τῷ ἀμπελῶνι μου. Ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ ἡγαπημένῳ, ἐν κέρατι, ἐν τόπῳ πῖονι.
2. Καὶ φραγμὸν περιέθηκα, καὶ ἐχαράκωσα, καὶ ἐφύτευσα ἀμπελον Σωρὴκ, καὶ ὠκοδόμησα πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ προλήνιον ὠρυζα ἐν αὐτῷ, καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σταφυλὴν, καὶ ἐποίησεν ἀκάνθας.

16. Hæc dicit Dominus : Pro eo quod exaltatæ sunt filiæ Sion, et ambulaverunt collo excelso, et in nitibus oculorum, et incessu pedum simul trahentes tunicas, et pedibus simul ludentes ,

17. et humiliabit Deus principales filias Sion, et Dominus denudabit habitum earum

18. in die illa, et auferet Dominus gloriam vestimenti earum, et reticulos, et cincinnos, et lunulas,

19. et monile demissum, et ornatum faciei eorum,

20. et compositionem ornatus gloriæ, et brachialia, et armillas, et reticulum, et annulos, et dextralia, et inauras,

21. et prætextas purpureas, et purpuras clavatas ,

22. et indumenta quæ per domum, et perspicua laconica,

23. et byssina, et hyacinthina, et coccinea, et byssum cum auro et hyacintho contexta, et theristra accubitoria.

24. Et erit pro odore suavi pulvis, et pro zona funiculo cingeris : et pro ornamēto capitis aureo calvitium habebis propter opera tua : et pro tunica clavatæ purpuræ circumcingeris sacco.

25. Et filius tuus pulcherrimus, quem diligis, gladio cadet, et fortes vestri gladio cadent,

26. et humiliabuntur, atque lugebunt thecæ ornatus vestri : et relinqueris sola, et ad terram allideris.

CAPUT IV.

1. Et apprehendent septem mulieres hominem unum, dicentes : Panem nostrum comedemus, et vestimentis nostris operiemur : tantummodo nomen tuum vocetur super nos, aufere opprobrium nostrum.

2. Die autem illa illucescet Deus in consilio cum gloria super terram, ut exaltet et glorificet residuum Israel.

3. Et erit, quod reliquum fuerit in Sion, et quod remanserit in Jerusalem, sancti vocabuntur omnes scripti ad vitam in Jerusalem.

4. Abluet enim Dominus sordem filiorum et filiarum Sion, et sanguinem emundabit de medio eorum, in spirita iudicii et spiritu combustionis.

5. Et veniet, et erit omnis locus montis Sion, et omnia quæ in circuitu ejus sunt obumbrabit nubes per diem, et tanquam fumo et luce ignis ardente per noctem, et omni gloria protegetur.

6. Et erit in umbram ab æstu, et in protectionem et in absconsionem ab asperitate et pluvia.

CAPUT V.

1. Cantabo nunc dilecto canticum dilecti mei vineæ meæ. Vineæ facta est dilecto, in cornu, in loco pingui.

2. Et sepe circumposui, et vallavi, et plantavi vineam Sorec, et ædificavi turrin in medio ejus, et torcular fodi in ea, et exspectavi ut faceret uvam, et fecit spinas.

3. Καὶ νῦν, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα, κρίνατε ἐν ἐμοὶ καὶ ἀναμέσον τοῦ ἀμπελῶνός μου.

4. Τί ποιήσω ἐτι τῷ ἀμπελῶνί μου, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ; Διότι ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σταφυλὴν, ἐποίησε δὲ ἀκάνθας.

5. Νῦν δὲ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐγὼ ποιήσω τῷ ἀμπελῶνί μου. Ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς διαρπαγὴν· καὶ καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς καταπάτημα.

6. Καὶ ἀνήσω τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ οὐ τημηθῇ, οὐδὲ μὴ σκαφῇ· καὶ ἀναθήσονται εἰς αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἀκάνθαι· καὶ ταῖς νεφέλαις ἐντελοῦμαι, τοῦ μὴ βρέξαι εἰς αὐτὸν ὑετόν.

7. Ὁ γὰρ ἀμπελὼν Κυρίου σαβαὼθ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα νεόφυτον ἡγαπημένον. Ἐμείνα τοῦ ποιῆσαι κρίσιν, ἐποίησε δὲ ἀνομίαν, καὶ οὐ δικαιοσύνην, ἀλλὰ κραυγὴν.

8. Οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν πρὸς οἰκίαν, καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνται· μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς γῆς;

9. Ἡκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα Κυρίου σαβαὼθ ταῦτα· ἐὰν γὰρ γένωνται οἰκίαι πολλαί, εἰς ἔρημον ἔσονται· μεγάλαι καὶ καλαὶ, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς.

10. Οὗ γὰρ ἐργῶνται δέκα ζεύγη βοῶν, ποιήσει κεράμιον ἓν· καὶ ὁ σπείρων ἀρτάβας ἕξ, ποιήσει μέτρα τρία.

11. Οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι τοπρωῖ, καὶ τὸ σίκερα διώκοντες, οἱ μένοντες τὸ ὄψε· ὁ γὰρ οἶνος αὐτοῦς συγκαύσει.

12. Μετὰ γὰρ κιθάρας καὶ ψαλτηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουνσι, τὰ δὲ ἔργα Κυρίου οὐκ ἐμβλέπουσι, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσι.

13. Τοῖνον αἰχμαλώτος ὁ λαὸς μου ἐγενήθη, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν Κύριον· καὶ πλῆθος ἐγενήθη νεκρῶν διὰ λιμὸν καὶ δίψας ὕδατος.

14. Καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ἄδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ διήνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ, τοῦ μὴ διαλιπεῖν. Καὶ καταθήσονται οἱ ἐνδοχοὶ καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς·

15. καὶ ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος, καὶ ἀτιμασθήσεται ἄνθρωπος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται.

16. Καὶ ὕψωθήσεται Κύριος σαβαὼθ ἐν κρίματι, καὶ ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δικαιοσύνῃ·

17. καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦροι, καὶ τὰς ἐρήμους τῶν ἀπειλημμένων ἄρνες φάγονται.

18. Οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι τὰς ἀμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ, καὶ ὡς ζυγοῦ ἱμάντι δαμάλεως τὰς ἀνομίας·

19. οἱ λέγοντες· Τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιήσει, ἵνα ἴδωμεν· καὶ ἐλθάτω ἡ βουλὴ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ, ἵνα γνῶμεν.

20. Οὐαὶ οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν καλὸν, καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν, οἱ τιθέντες τὸ σκότος φῶς, καὶ τὸ φῶς σκότος, οἱ τιθέντες πικρὸν γλυκὺ, καὶ τὸ γλυκὺ πικρὸν.

21. Οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες.

3. Et nunc, habitatores Jerusalem, et homo Juda, judicate in me et inter vineam meam.

4. Quid faciam ultra vineæ meæ, et non feci ei? Quoniam exspectavi ut faceret uvam, fecit autem spinas.

5. Nunc autem annuntiabo vobis quid ego faciam vineæ meæ. Auferam sepem ejus, et erit in direptionem : et diruam murum ejus, et erit in conculcationem.

6. Et dimittam vineam meam, et non putabitur, neque fodietur : et ascendent in eam tamquam in terram incultam spinæ : et nubibus mandabo, ne pluant in eam imbrem.

7. Vineam enim Domini sabaoth domus Israel, et homo Juda novella plantatio dilecta. Exspectavi ut faceret judicium, fecit autem iniquitatem, et non justitiam, sed clamorem.

8. Væ qui conjungunt domum ad domum, et agrum ad agrum appropinquant, ut a proximo auferant aliquid : numquid habitabit soli super terram?

9. Audita enim sunt hæc in auribus Domini sabaoth : Nam si fuerint domus multæ, in desertum erunt : magnæ et pulchræ, et non erunt qui habitant in eis.

10. Ubi enim operantur decem juga bouum, faciet lagunculam unam : et qui seminat artabas sex, faciet mensuras tres.

11. Væ qui surgunt mane, et siceram sequuntur, qui expectant vesperam : vinum enim comburet eos.

12. Nam cum cithara et psalterio et tympanis et tibiis vinum bibunt, opera autem Domini non respiciunt, et opera manuum ejus non considerant.

13. Ergo captivus populus meus factus est, eo quod ipsi non cognoverunt Dominum : et facta est multitudo mortuorum propter famem et sitim aquæ.

14. Et dilatavit infernus animam suam, et aperui os suum, ut non cesset. Et descendent inclyti et magni et divites et pestilentes ejus :

15. et humiliabitur homo, et dehonorebitur vir, et oculi sublimis humiliabuntur.

16. Et exaltabitur Dominus sabaoth in judicio, et Deus sanctus glorificabitur in justitia :

17. et pascentur direpti quasi tauri, et deserta eorum qui capti sunt agni comedent.

18. Væ qui trahunt peccata quasi funiculo longo, et quasi jugi corrigia vitulæ iniquitates :

19. qui dicunt : Cito appropinquent quæ faciet, ut videamus : et veniat consilium sancti Israel, ut cognoscamus.

20. Væ qui dicunt malum bonum, et bonum malum, qui ponunt tenebras lucem, et lucem tenebras, qui ponunt amarum dulce, et dulce amarum.

21. Væ qui sunt arguti in semetipsis, et coram semetipsis scientes.

22. Οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν, οἱ πίνοντες τὸν οἶνον, καὶ οἱ δυνάσται οἱ κεραννύντες τὸ σίκερα,

23. οἱ δικαιοῦντες τὸν ἀσεβῆ ἐνεκεν δώρων, καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου αἴροντες.

24. Διὰ τοῦτο ὃν τρόπον καυθήσεται καλάμη ὑπὸ ἀνθρακος πυρός, καὶ συγκαυθήσεται ὑπὸ φλογὸς ἀναιμένης, ἡ ῥίζα αὐτῶν ὡς χνοὺς ἔσται, καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν ὡς κονιορτὸς ἀναθήσεται· οὐ γὰρ ἠθέλησαν τὸν νόμον Κυρίου σαβαὼθ, ἀλλὰ τὸ λόγιον τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ παρώξυναν.

25. Καὶ ἐθυμώθη ὁργῇ Κύριος σαβαὼθ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπέβαλε τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. Καὶ παρωξύνθη τὰ ὄρη, καὶ ἐγενήθη τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν ὡς κόπρια ἐν μέσῳ ὁδοῦ. Καὶ ἐν πᾶσι τοῖς οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ ἐτι ἡ χεὶρ ὑψηλή.

26. Τοιγαροῦν ἀρεῖ σύσσημον ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς μακρὰν, καὶ συριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, καὶ ἰδοὺ ταχὺ κούφως ἔρχονται.

27. Οὐ πεινάσουσιν, οὐδὲ κοπιήσουσιν, οὐδὲ νυστάξουσιν, οὐδὲ κοιμηθήσονται, οὐδὲ λύσουσι τὰς ζώνας αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὁσφύος αὐτῶν, οὐδὲ μὴ βραγῶσιν οἱ ἱμάντες τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν.

28. Ὡς τὰ βέλη ὅξεια ἐστὶ, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν ἐντεταμένα· οἱ πόδες τῶν ἵππων αὐτῶν ὡς στερεὰ πέτρα ἐλογίσθησαν· οἱ τροχοὶ τῶν ἀρμάτων αὐτῶν ὡς καταίγις.

29. ὀργῶσιν ὡς λέοντες, καὶ παρέστηκαν ὡς σκύμνοι λέοντος. Καὶ ἐπιλήψεται, καὶ βοήσει ὡς θηρίον, καὶ ἐκβαλεῖ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ρυόμενος αὐτούς.

30. Καὶ βοήσει δι' αὐτοὺς τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς φωνὴ θαλάσσης κυμαίνουσης· καὶ ἐμβλέψονται εἰς τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ σκότος σκληρὸν ἐν τῇ ἀπορίᾳ αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Καὶ ἐγένετο τοῦ ἐνιαυτοῦ ὃ ἀπέθανεν Ὁζίας ὁ βασιλεὺς, εἶδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου, καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς δόξης αὐτοῦ.

2. Καὶ Σεραφίμ εἰστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ· ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνὶ, καὶ ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνὶ· καὶ ταῖς μὲν δυσὶ κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον, ταῖς δὲ δυσὶ κατεκάλυπτον τοὺς πόδας, καὶ ταῖς δυσὶν ἐπέτανον.

3. Καὶ ἐκέκραγεν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, καὶ ἔλεγον· Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος σαβαὼθ, πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπέρθυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἧς ἐκέκραγον, καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη καπνοῦ.

5. Καὶ εἶπον· Ὡς τάλας ἐγὼ, ὅτι κατανένυγμαι, ὅτι ἄνθρωπος ὢν, καὶ ἀκάθαρτα χεῖλι ἔχων, ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χεῖλι ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ, καὶ τὸν βασιλεῖα Κύριον σαβαὼθ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου.

6. Καὶ ἀπεστάλη πρὸς με ἐν τῶν Σεραφίμ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ εἶχεν ἄνθρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου,

7. καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου, καὶ εἶπεν· Ἴδου ἥψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου, καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου, καὶ τὰς ἀμαρτίας σου περικαθαριεῖ.

8. Καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς Κυρίου λέγοντος· Τίνα ἀποστείλω, καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον; Καὶ εἶπα· Ἴδου ἐγὼ εἰμι, ἀποστείλόν με.

22. Vae valentes vestri, qui bibunt vinum, et potentes qui miscent siceram,

23. qui justificant impium propter munera, et justam justii tollunt.

24. Propter hoc sicut uretur stipula a carbone ignis, et comburetur a flamma resoluta, radix eorum quasi lanugo erit, et flos eorum quasi pulvis ascendet : non enim voluerunt legem Domini sabaoth, sed eloquium sancti Israel irritaverunt.

25. Et indignatus est ira Dominus sabaoth super populum suum, et immisit manum suam super eos, et percussit eos. Et acerbati sunt montes, et facta sunt morticina eorum sicut stercus in medio viae. Et in omnibus his non est aversus furor ejus, sed adhuc manus excelsa.

26. Ergo levabit signum in nationibus quae procul, et sibilabit eos ab extremo terrae, et ecce cito leviter veniunt.

27. Non esurient, neque laborabunt, neque dormitabunt, neque dormient, neque solvent zonas suas a lumbo suo, neque rumpentur corrigiae calceamentorum eorum.

28. Quorum sagittae acutae sunt, et arcus eorum intenti : pedes equorum eorum quasi solida petra reputati sunt : rotae currum eorum quasi tempestas :

29. fremunt ut leones, et adstiterunt sicut catuli leonum. Et apprehendit, et clamabit quasi fera, et ejiciet, et non erit qui liberet eos.

30. Et clamabit propter eos in die illa, sicut vox maris fluctuantis : et respicient in terram, et ecce tenebrae durae in indigentia eorum.

CAPUT VI.

1. Et factum est anno quo mortuus est Ozias rex, vidi Dominum sedentem super thronum excelsum et elevatum, et plena domus gloria ejus.

2. Et Seraphim stabant in circuitu ejus : sex alae uni, et sex alae uni : et duabus quidem operiebant faciem, duabus autem operiebant pedes, et duabus volabant.

3. Et clamabat alter ad alterum, et dicebant : Sanctus, sanctus, sanctus Dominus sabaoth, plena est omnis terra gloria ejus.

4. Et elevatum est superliminare a voce qua clamabant, et domus impleta est fumo.

5. Et dixi : O miser ego, quia compunctus sum, quia homo cum sim, et immunda labia habens, in medio populi immunda labia habentis ego habito, et regem Dominum sabaoth vidi oculis meis.

6. Et missus est ad me unus de Seraphim, et in manu habebat carbonem, quem forcipe sumpsit de altari,

7. et tetigit os meum, et dixit : Ecce tetigit hoc labia tua, et auferet iniquitates tuas, et peccata tua circumpurgabit.

8. Et audiui vocem Domini dicentis : Quem mittam, et quis ibit ad populum hunc ? Et dixi : Ecce ego sum, mitte me.

9. Καὶ εἶπε· Πορεύθητι, καὶ εἶπον τῷ λαῷ τούτῳ· Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε·

10. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὤσιν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὤσιν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

11. Καὶ εἶπα· Ὅπως τότε, Κύριε; Καὶ εἶπεν· Ὅπως ἂν ἐρρημώθωσι πόλεις, παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι, καὶ οἰκοὶ παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους, καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος.

12. Καὶ μετὰ ταῦτα μακρυνεῖ ὁ Θεὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πληθυνθήσονται οἱ ἐγκαταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς,

13. καὶ ἔτι ἐπ' αὐτῆς ἔστι τὸ ἐπιδέκατον, καὶ πάλιν ἔσται εἰς προνομὴν ὡς τερέβινθος καὶ ὡς βάλανος, ὅταν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς θήκης αὐτῆς, (*)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀχαζ τοῦ Ἰωάθαμ τοῦ υἱοῦ Ὀζίου, βασιλέως Ἰουδα, ἀνέβη Ῥασὶν βασιλεὺς Ἀράμ, καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου, βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, πολεμῆσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆσαι αὐτήν.

2. Καὶ ἀνηγγέλη εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ, λέγων· Συνεφώνησεν Ἀράμ πρὸς τὸν Ἐφραὶμ, καὶ ἐξέστη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃν τρόπον ἐν δρυμῶ ἔϋλον ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ.

3. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἡσαΐαν· Ἐξελθε εἰς συνάντησιν Ἀχαζ, σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ἰασοῦς ὁ υἱός σου, πρὸς τὴν κολυμδῆθραν τῆς ἀνω ὁδοῦ ἀγροῦ τοῦ κναφέως,

4. καὶ ἐρεῖς αὐτῷ· Φύλαξαι τοῦ ἡσυχάσαι, καὶ μὴ φοβοῦ, μὴδὲ ἡ ψυχὴ σου ἀσθενεῖτω ἀπὸ τῶν δύο ξύλων τῶν δαλῶν τῶν καπνιζομένων τούτων· ὅταν γὰρ ὀργῇ τοῦ θυμοῦ μου γένηται, πάλιν ἰάσομαι.

5. Καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀράμ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ῥομελίου, ὅτι ἐβουλεύσαντο βουλὴν πονηράν.

6. Ἀναβησόμεθα εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ συλλαλήσαντες αὐτοῖς ἀποστρέφομεν αὐτούς πρὸς ἡμᾶς, καὶ βασιλεύσομεν αὐτῆς τὸν υἱὸν Ταβεήλ.

7. Τάδε λέγει Κύριος σαβαώθ· Οὐ μὴ μείνῃ ἡ βουλὴ αὕτη, οὐδὲ ἔσται,

8. ἀλλ' ἡ κεφαλὴ Ἀράμ Δαμασκός, καὶ ἡ κεφαλὴ Δαμασκοῦ Ῥασίμ· Ἀλλ' ἔτι ἐξήκοντα καὶ πέντε ἔτῶν, ἐκλείψει ἡ βασιλεία Ἐφραὶμ ἀπὸ λαοῦ,

9. καὶ ἡ κεφαλὴ Ἐφραὶμ Σομόρων, καὶ ἡ κεφαλὴ Σομόρων υἱὸς τοῦ Ῥομελίου. Καὶ ἐὰν μὴ πιστεύσῃτε, οὐδὲ μὴ συνῆτε.

10. Καὶ προσέθετο Κύριος λαλῆσαι τῷ Ἀχαζ, λέγων·

11. Αἰτήσαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ Κυρίου Θεοῦ σου εἰς βάθος, ἢ εἰς ὕψος.

12. Καὶ εἶπεν Ἀχαζ· Οὐ μὴ αἰτήσω, οὐδὲ μὴ πειράσω Κύριον.

13. Καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε δὴ, οἴκος Δαυὶδ· Μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις, καὶ πῶς Κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα;

9. Et dixit : Vade, et dic populo huic : Auditu audietis et non intelligetis, et videntes videbitis et non perspicietis :

10. incrassatum est enim cor populi hujus, et auribus suis graviter audierunt, et oculos compresserunt, ne forte videant oculis, et auribus audiant, et corde intelligant, et convertant se, et sanabo illos.

11. Et dixi : Usquequo, Domine? Et dixit : Donec desolatae fuerint civitates, eo quod non habitentur, et domus eo quod non sint homines, et terra derelinquetur deserta.

12. Et post hæc longe faciet Deus homines, et multiplicabuntur derelicti super terram,

13. et adhuc super ipsam est decimatio, et rursum erit in deprædationem sicut terebinthus et sicut glans, cum exciderit e theca sua,

CAPUT VII.

1. Et factum est in diebus Achaz filii Joatham filii Oziae, regis Juda, ascendit Rasin rex Aram, et Phacee filius Romelie, rex Israel, super Jerusalem, ad oppugnandam eam, et non potuerunt expugnare eam.

2. Et annuntiatum est in domum David, dicendo : Consensit Aram cum Ephraim, et expavit anima ejus, et anima populi sui, quomodo in sylva lignum a spiritu commoveatur.

3. Et dixit Dominus ad Esaiam : Egrederere in occursum Achaz, tu et qui derelictus est Jasub filius tuus, ad piscinam superioris viæ agri fullonis,

4. et dices ei : Observa ut sileas, et noli timere, neque anima tua infirmetur a duobus lignis titionum fumigantium istorum; cum enim ira furoris mei exstiterit, rursus sanabo.

5. Et filius Aram, et filius Romelie, quoniam inierunt consilium pessimum.

6. Ascendamus in Judæam, et colloquentes eis avertemus eos ad nos, et faciemus regem ejus filium Tabeel.

7. Hæc dicit Dominus sabaoth : Non stabit consilium hoc, neque erit,

8. sed caput Aram Damascus, et caput Damasci Rasim. Sed adhuc sexaginta et quinque annis, deficiet regnum Ephraim de populo,

9. et caput Ephraim Somorom, et caput Somorom filius Romelie. Et nisi credideritis, non intelligetis.

10. Et adjecit Dominus loqui ad Achaz, dicens :

11. Pete tibi signum a Domino Deo tuo in profundum, sive in excelsum.

12. Et dixit Achaz : Non petam, neque tentabo Dominum.

13. Et dixit : Audite nunc, domus David : Numquid parum vobis est certamen præbere hominibus, et quomodo Domino præbetis certamen?

(*) 13. ... σπέρμα ἔγιον τὸ στήλωμα αὐτῆς. (Theod.)

13. ... semen sanctum columna foundationis ejus.

14. Διὰ τοῦτο δώσει Κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον. Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ.

15. Βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πρὶν ἡ γυνὴ αὐτὸν ἢ προελεσθαι πονηρὰ, ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν.

16. Διότι πρὶν ἡ γυνὴ τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἀπειθεῖ πονηρίᾳ, ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. Καὶ καταλειφθήσεται ἡ γῆ, ἣν σὺ φοβῇ, ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων.

17. Ἀλλὰ ἐπάξει ὁ Θεὸς ἐπὶ σέ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου ἡμέρας, αἱ οὕτως ἤκασιν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφείλεν Ἐφραὶμ ἀπὸ Ἰουδα τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων.

18. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συριεῖ Κύριος μυῖαις, ὅ κυριεύσει μέρος ποταμοῦ Αἰγύπτου, καὶ τῇ μελίσσει ἡ ἔστιν ἐν χώρᾳ Ἀσσυρίων.

19. Καὶ ἐλεύσονται πάντες ἐν ταῖς φάραγξι τῆς χώρας, καὶ ἐν ταῖς τρώγλαις τῶν πετρῶν, καὶ εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς πᾶσαν βαγὰδα.

20. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυρήσει Κύριος ἐν τῷ ξυρῷ τῶν μεμισθωμένων πέραν τοῦ ποταμοῦ βασιλείως Ἀσσυρίων τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰς τρίχας τῶν ποδῶν καὶ τὸν πάγων ἀφελεῖ.

21. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θρέψει ἄνθρωπος δάμαλιν βοῶν, καὶ δύο πρόβατα.

22. Καὶ ἔσται, ἀπὸ τοῦ πλείστον πιεῖν γάλα, βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πᾶς ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, πᾶς τόπος οὗ ἐὰν ᾧσι χιλίαι ἀμπελοὶ χιλίων σίκλων, εἰς χέρσον ἔσονται καὶ εἰς ἀκανθὰν,

24. μετὰ βέλους καὶ τοξέματος εἰσελεύσονται ἐκεῖ· ὅτι χέρσος καὶ ἀκανθὰ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ,

25. καὶ πᾶν ὄρος ἡροτριωμένον ἀροτριωθήσεται. Οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐκεῖ φόβος. Ἔσται γὰρ ἀπὸ τῆς χέρσου καὶ ἀκάνθης εἰς βόσκημα προβάτου, καὶ καταπάτημα βοός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Λάβε σεαυτῷ τόμον καινοῦ μεγάλου, καὶ γράψον εἰς αὐτὸν γραφίδι ἀνθρώπου, τοῦ δέξως προνομήν ποιῆσαι σκύλων· πάρεστι γάρ·

2. καὶ μάρτυράς μοι ποιήσον πιστοὺς ἀνθρώπους, τὸν Οὐρίαν καὶ Ζαχαρίαν υἱὸν Βαραχίου.

3. Καὶ προσῆλθον πρὸς τὴν προφητίαν, καὶ ἐν γαστρὶ λαβε, καὶ ἔτεκεν υἱόν. Καὶ εἶπε Κύριός μοι· Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ταχέως σκύλευσον, δέξως προνόμεισον·

4. διότι, πρὶν ἡ γυνὴ τὸ παιδίον καλεῖν πατέρα ἢ μητέρα, λήψεται δύναμιν Δαμασκοῦ, καὶ τὰ σκύλα Σαμαρείας ἐναντι βασιλέως Ἀσσυρίων.

5. Καὶ προσέθετο Κύριος λαλῆσαι μοι ἔτι·

6. Διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι τὸν λαόν τοῦτον τὸ ὕδωρ τοῦ Σιλῶα τὸ πορευόμενον ἡσυχῇ, ἀλλὰ βούλεσθαι ἔχειν τὸν Ῥασαὶν καὶ τὸν υἱὸν Ῥομελίου βασιλέα ἐφ' ὑμῶν,

7. διὰ τοῦτο ἰδοὺ Κύριος ἀνάγει ἐφ' ὑμᾶς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ πολὺ, τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων, καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἀναθήσεται ἐπὶ πᾶσαν φάραγγα ὑμῶν, καὶ περιπατήσει ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑμῶν,

8. καὶ ἀφελεῖ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἄνθρωπον ὃς δυνή-

VETUS TESTAMENTUM. — II.

14. Propterea dabit Dominus ipse vobis signum. Ecce virgo in utero concipiet, et pariet filium, et vocabis nomen ejus Emmanuel.

15. Butyrum et mel comedet antequam sciat aut praeligere mala, eligere bonum.

16. Quoniam antequam cognoscat puer bonum vel malum, reprobabit malitiam, eligendo bonum. Et relinquetur terra, quam tu times, a facie duorum regum.

17. Sed adducet Dominus super te et super populum tuum et super domum patris tui dies, qui necdum venerunt ex qua die abstulit Ephraim a Juda regem Assyriorum.

18. Et erit, in die illa sibilabit Dominus muscis, qui dominabitur parti fluminis Aegypti, et api quæ est in regione Assyriorum.

19. Et venient omnes in convalles regionis, et in cavernas petrarum, et in speluncas, et in omnem fissuram.

20. In die illa radet Dominus in novacula conducta trans flumen regis Assyriorum caput, et pilos pedum et barbam auferet.

21. Et erit, in die illa nutriet homo vaccam boum, et duas oves.

22. Et erit, ex plurima portione lactis, butyrum et mel comedet omnis relictus super terram.

23. Et erit in die illa, omnis locus ubi fuerint mille vites mille siclorum, in desertum erunt et in spinam,

24. cum sagitta et arcu ingredientur illuc : quoniam desertum et spina erit omnis terra,

25. et omnis mons arando arabitur. Non superveniet illuc timor. Erit enim præ solitudine et spina in pastum ovis, et conculcationem bovis.

CAPUT VIII.

1. Et dixit Dominus ad me : Sume tibi tomum novi magni, et scribe in eo hominis stylo, ut velociter deprædationem faciat spoliolum : adest enim :

2. et testes mihi fac fideles homines, Uriam et Zachariam filium Barachizæ.

3. Et accessi ad prophetissam, et in utero concepit, et peperit filium. Et dixit Dominus mihi : Voca nomen ejus, Cito spolia, velociter deprædare :

4. quia, antequam sciat puer vocare patrem aut matrem, tollet virtutem Damasci, et spolia Samariæ coram rege Assyriorum.

5. Et adjecit Dominus loqui mihi adhuc :

6. Eo quod populus hic non vult aquam Siloam quæ vadit cum silentio, sed vult habere Rasin et filium Romeliæ regem super vos,

7. propterea ecce Dominus adducit super vos aquam fluminis fortem et multam, regem Assyriorum, et gloriam ejus : et ascendet super omnem convallem vestram, et ambulabit super omnem murum vestrum,

8. et auferet de Judæa hominem qui possit caput levare,

σεται κεφαλὴν ἄραι, ἢ δυνατόν συντελέσασθαι τι. Καὶ ἔσται ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὥστε πληρῶσαι τὸ πλάτος τῆς χώρας σου· μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

9. Γινώτε, ἔθνη, καὶ ἡττάσθε· ἐπακούσατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, ἰσχυρότες, ἡττάσθε. Ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, πάλιν ἡττηθήσεσθε.

10. καὶ ἢν ἂν βουλευήσθε βουλὴν, διασκεδάσει Κύριος· καὶ λόγον ὃν ἔαν λαλήσητε, οὐ μὴ ἐμμείνη ἐν ὑμῖν, ὅτι μεθ' ὑμῶν ὁ Θεός.

11. Οὕτω λέγει Κύριος· Τῇ ἰσχυρᾷ χειρὶ ἀπειθοῦσι τῇ πορείᾳ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τούτου, λέγοντες·

12. Μήποτε εἰπώσι, Σκληρόν. Πᾶν γὰρ ὃ ἔαν εἴπῃ ὁ λαὸς οὗτος, σκληρόν ἐστι. Τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ οὐ μὴ φοβηθῇτε οὐδὲ μὴ ταραχθῇτε.

13. Κύριον αὐτὸν ἀγιάσατε, καὶ αὐτὸς ἔσται σου φόβος.

14. Κἂν ἐπ' αὐτῷ πεποιθὼς ᾦς, ἔσται σοι εἰς ἀγίασμα, καὶ οὐχ ὡς λίθου προκύματι συναντήσεσθε, οὐδὲ ὡς πέτρας πτώματι. Οἱ δὲ οἴκοι Ἰακώβ ἐν παγίδι, καὶ ἐν κοιλιάματι ἐγκαθήμενοι ἐν Ἱερουσαλήμ·

15. διὰ τοῦτο ἀδυνατήσουσιν ἐν αὐτοῖς πολλοὶ, καὶ πεσοῦνται καὶ συντριβήσονται, καὶ ἐγγιούσι, καὶ ἀλώσονται ἄνθρωποι ἐν ἀσφαλείᾳ.

16. Τότε φανεροὶ ἔσονται οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον τοῦ μὴ μαθεῖν.

17. Καὶ ἐρεῖ· Μενῶ τὸν Θεὸν τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἰακώβ, καὶ πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ.

18. Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παῖδιά & μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. Καὶ ἔσται σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ παρὰ Κυρίου σαβαώθ, ὃς κατοικεῖ ἐν τῷ ὄρει Σιών.

19. Καὶ ἔαν εἴπωσι πρὸς ὑμᾶς· Ζητήσατε τοὺς ἐγαστριμύθους, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς φωνοῦντας, τοὺς κενολογοῦντας, οἱ ἐκ τῆς κοιλίας φωνοῦσιν, οὐκ ἔθνος πρὸς θεὸν αὐτοῦ ἐκζητήσουσι· Τί ἐκζητοῦσι περὶ τῶν ζώντων τοὺς νεκρούς;

20. Νόμον γὰρ εἰς βοήθειαν ἔδωκεν, ἵνα εἴπωσιν· Οὐχ ὡς τὸ ῥῆμα τούτου, περὶ οὗ οὐκ ἐστι δῶρα δοῦναι περὶ αὐτοῦ.

21. Καὶ ἤξει ἐφ' ὑμᾶς σκληρὰ λιμοῦ, καὶ ἐστί, ὡς ἂν πεινάσητε, λυπηθήσεσθε καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρχοντα καὶ τὰ πάτρια, καὶ ἀναδύσονται εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω,

22. καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω ἐμβλέψονται· καὶ ἰδοὺ ἀπορία στενὴ καὶ σκότος, θλίψις καὶ στενοχωρία καὶ σκότος, ὥστε μὴ βλέπειν, καὶ οὐκ ἀπορηθήσεται ὃ ἐν στενοχωρίᾳ ὧν ἕως καιροῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Τοῦτο πρῶτον πῖε, ταχὺ ποιεῖ, χώρα Ζαβουλὼν, ἡ γῆ Νεφθαλίμ, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν.

2. Ὁ λαὸς ὃ πορευόμενος ἐν σκότει, ἴδετε φῶς μέγα· οἱ κατοικοῦντες ἐν χώρᾳ σκιᾷ θανάτου, φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς·

3. τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ, ὃ κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ σου· καὶ εὐφρανθήσονται ἐνώπιόν σου, ὡς οἱ εὐφραινομένοι ἐν ἀμῇτῳ, καὶ ὃν τρόπον οἱ διαιρούμενοι σκύλα·

4. διότι ἀφηρηταὶ ὁ ζυγὸς ὃ ἐπ' αὐτῶν κείμενος, καὶ ἡ ῥάβδος ἡ ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν. Τὴν γὰρ ῥάβδον τῶν ἀπαιτούντων διεσκέδασεν, ὡς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπὶ Μαδιάμ·

aut fortem aliquid facere. Et erunt castra ejus, ut impleant latitudinem regionis tuæ, nobiscum Deus.

9. Cognoscite, gentes, et vincimini : exaudite usque ad extremum terræ, qui prævaluistis, vincimini. Nam si rursus prævalueritis, rursus vincemini :

10. et quodcumque consilium consultaveritis, dissipabit Dominus : et verbum quodcumque locuti fueritis, non manebit in vobis, quia nobiscum Deus.

11. Sic dicit Dominus : Forti manu recedunt ab itinere viæ populi hujus, dicentes :

12. Ne forte dicant, Durum. Omne enim quicquid dixerit populus iste, durum est. Timorem autem ejus ne timeatis neque conturbemini.

13. Dominum ipsum sanctificate, et ipse erit timor tuus.

14. Et si in ipso confisus fueris, erit tibi in sanctificationem, et non ut lapidi offensiois occurretis, neque ut petrae ruinæ. Domus autem Jacob in laqueo, et in convalle sedentes in Jerusalem :

15. ideo infirmi erunt in ipsis plurimi, et cadent et conterentur, et appropinquabunt, et capientur homines in tuitione.

16. Tunc manifesti erunt qui signantur ut non discant legem.

17. Et dicit : Expectabo Deum qui avertit faciem suam a domo Jacob, et fidens ero super eum.

18. Ecce ego et pueri quos dedit mihi Deus. Et erunt signa et portenta in domo Israel a Domino sabaoth, qui habitat in monte Sion.

19. Et si dixerint ad vos : Querite ventriloquos, et eos qui de terra loquuntur, vana loquentes, qui de ventre clament, non ne gens ad deum suum exquirent? Quid exquirent de vivis mortuos?

20. Legem enim in auxilium dedit, ut dicant : Non sicut verbum hoc, pro quo non est dare munera pro eo.

21. Et veniet super vos dura fames, et erit, ut esurieritis, contristabimini et maledicetis principem et paterna, et suspicient in cælum sursum,

22. et in terram deorsum inspicient : et ecce egestas angusta et tenebræ, tribulatio et angustia et tenebræ, ita ut non sit videre, et non deficiet qui in angustia fuerit usque ad tempus.

CAPUT IX.

1. Hoc primum bibe, velociter fac, regio Zabulon, terra Nephthali, et reliqui qui juxta mare, et trans Jordanem Galilæa gentium.

2. Populus qui ambulabat in tenebris, videte lumen magnum : qui habitatis in regione umbra mortis, lumen lucebit super vos :

3. plurima pars populi, quam deduxisti in lætitia tua : et lætabuntur in conspectu tuo, sicut qui lætantur in messe, et sicut hi qui dividunt spolia :

4. quia ablatum est jugum quod supra ipsos erat positum, et virga quæ super collum eorum. Virgam enim exgentium dissipavit, sicut die quæ super Madiam :

6. ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνγυμένην δόλω, καὶ ἱμάτιον μετὰ καταλλαγῆς ἀποτίσουσιν· καὶ θελήσουσιν, εἰ ἐγένοντο πυρκαυστοί.

(*) 6. Ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλῃς βουλῆς ἄγγελος. Ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ ὑγίειαν αὐτῷ.

7. Μεγάλῃ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὄριον· ἐπὶ τὸν θρόνον Δαβὶδ, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κατορθῶσαι αὐτήν, καὶ ἀντιλαβέσθαι ἐν κρίματι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ ζῆλος Κυρίου σαβαὼθ ποιήσει ταῦτα.

8. Θάνατον ἀπέστειλε Κύριος ἐπὶ Ἰακώβ, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰσραὴλ.

9. Καὶ γινώσκονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ οἱ καθήμενοι ἐν Σαμαρείᾳ, ἐπ' ὕβρει καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ λέγοντες·

10. Πλίνθοι πεπτῶκασιν, ἀλλὰ δεῦτε, λαξεύσωμεν λίθους, καὶ κόψωμεν συκαμίνους καὶ κέδρους, καὶ οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πύργον.

11. Καὶ ῥάξει ὁ Θεὸς τοὺς ἐπανισταμένους ἐπὶ ὅρος Σιών ἐπὶ αὐτὸν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς διασκεδάσει·

12. Συρίαν ἀπ' ἡλίου ἀνατολῶν, καὶ τοὺς Ἑλλήνας ἀπ' ἡλίου δυσμῶν, τοὺς κατεσθίνοντας τὸν Ἰσραὴλ διὰ τῶ στόματι. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή.

13. Καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐπεστράφη, ἕως ἐπλήγη, καὶ τὸν Κύριον οὐκ ἐζήτησαν.

14. Καὶ ἀφείλε Κύριος ἀπὸ Ἰσραὴλ κεφαλὴν καὶ οὐραν, μέγαν καὶ μικρόν, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ,

15. πρεσβύτην, καὶ τοὺς τὰ πρόσωπα θαυμάζοντας· αὕτη ἡ ἀρχὴ, καὶ προφήτην διδάσκοντα ἄνομα· οὗτος ἡ οὐρά.

16. Καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν τούτον πλανῶντες, καὶ πλανῶσιν, ὅπως καταπίνωσιν αὐτούς.

17. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῶν οὐκ εὐφρανθήσεται ὁ Κύριος, καὶ τοὺς ὀρφανούς αὐτῶν καὶ τὰς χήρας αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει, ὅτι πάντες ἄνομοι καὶ πονηροί, καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ ἄδικα. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή.

18. Καὶ καυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ἄνομία, καὶ ὡς ἀγρωστὶς ἐξηρᾶ βρωθήσεται ὑπὸ πυρός· καὶ καυθήσεται ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ δρυμοῦ, καὶ συγκαταφάγεται τὰ κύκλα τῶν βουνῶν πάντα·

19. διὰ θυμὸν ὀργῆς Κυρίου συγκέκαυται ἡ γῆ ὅλη, καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς κατακεκαυμένος ὑπὸ πυρός, ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐλεήσει,

20. ἀλλὰ ἐκκλινεῖ εἰς τὰ δεξιὰ, ὅτι πεινάσει, καὶ φάγεται ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇ ἄνθρωπος ἐσθίων τὰς σάρκας τοῦ βραχίονος αὐτοῦ. Φάγεται γὰρ Μανασσῆς τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ Ἐφραΐμ τοῦ Μανασσῆ, ὅτι ἅμα πολιορκήσουσι τὸν Ἰουδαν.

21. Ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή.

5. quia omnem stolam congregatam dolo, et vestimentum cum commutatione restituent : et cupient, si fiant igne combusti.

6. Quia parvulus natus est nobis, filius et datus est nobis, cujus principatus factus est super humerum ejus, et vocatur nomen ejus, magni consilii angelus. Adducam enim pacem super principes, et sanitatem ei.

7. Magnus principatus illius, et pacis ejus non est terminus : super thronum David, et regnum ejus, ut corrigat illud, et auxilietur in judicio et in justitia, ex hoc nunc et in saeculum : zelus Domini sabaoth faciet haec.

8. Mortem misit Dominus super Jacob, et venit super Israel.

9. Et cognoscent omnis populus Ephraim, et sedentes in Samaria, in contumelia et excelsio corde dicentes :

10. Lateres ceciderunt, sed venite, dolemus lapides, et succidamus sycomoros et cedros, et aedificemus nobis turrim.

11. Et allidet Deus eos qui consurgunt contra montem Sion super eum, et inimicos dissipabit :

12. Syriam a solis ortu, et Graecos a solis occasu, devorantes Israel toto ore. In omnibus his non est aversus furor, sed adhuc manus excelsa.

13. Et populus non est reversus, donec percussus est, et Dominum non quaesierunt.

14. Et abstulit Dominus ab Israel caput et caudam, magnum et parvum, in una die,

15. senem, et eos qui facies admirantur : hoc est principium, et prophetam docentem iniqua : hic est cauda.

16. Et erunt qui beatum dicunt populum istum seducetes, et seducunt, ut devorent eos.

17. Propter hoc super adolescentulis eorum non laetabitur Dominus, et pupillorum eorum et viduarum eorum non miserebitur, quoniam omnes iniqui et nequam, et omne os loquitur injusta. In omnibus his non est aversus furor, sed adhuc manus excelsa.

18. Et succendetur quasi ignis iniquitas, et tamquam gramen siccum vorabitur ab igne : et succendetur in densitatibus saltus, et devorabit quae in circuitu collium omnia :

19. propter furem irae Domini combusta est tota terra, et erit populus tamquam combustus ab igne, homo fratris sui non miserebitur,

20. sed declinabit ad dexteram, quia esuriat, et comedet a sinistris, et non saturabitur homo comedens carnes brachii sui. Comedet enim Manasses Ephraim, et Ephraim Manassem, quoniam simul oppugnabunt Judam.

21. In his omnibus non est aversus furor, sed adhuc manus excelsa.

(*) 6. Ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ· καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλῃς βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἀρχὴν εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἐγὼ γὰρ ἄξω εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, εἰρήνην καὶ ὑγίαν οἰκίαν. (Alex.)

6. Quoniam parvulus natus est nobis, et filius datus est nobis, cujus factus est principatus super humerum ejus : et vocatur nomen ejus magni consilii angelus, admirabilis, consiliarius, fortis, potens, princeps pacis, pater futuri saeculi. Ego enim adducam pacem super principes, pacem et sanitatem ipsi.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

CAPUT X.

1. Οὐαὶ τοῖς γράφουσι πονηρίαν, γράφοντες γὰρ πονηρίαν γράφουσιν·

2. ἐκκλίνοντες κρίσιν πτωγῶν, ἀρπάζοντες κρῖμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου, ὥστε εἶναι αὐτοῖς χήραν εἰς διαρπαγὴν, καὶ ὄρφανόν εἰς προνομήν.

3. Καὶ τί ποιήσουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς; Ἡ γὰρ θλίψις ὑμῖν πόρρωθεν ἔξει· καὶ πρὸς τίνα καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι; καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν,

4. τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἀπαγωγὴν; Ἐπὶ πᾶσι τοῦτοῖς οὐκ ἀπεστράφη ἡ ὀργή, ἀλλ' ἐτι ἡ χεὶρ ὑψηλή.

5. Οὐαὶ Ἀσσυρίοις, ἡ ῥάβδος τοῦ θυμοῦ μου, καὶ ὀργὴ ἔστιν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

6. Τὴν ὀργὴν μου εἰς ἔθνος ἄνομον ἀποστελῶ, καὶ τῷ ἐμῷ λαῷ συντάξω ποιῆσαι σκύλα καὶ προνομὴν, καὶ καταπατεῖν τὰς πόλεις, καὶ θῆναι αὐτάς εἰς κοινοτόν.

7. Αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως ἐνεθυμήθη, καὶ τῇ ψυχῇ οὐχ οὕτως λελόγισται· ἀλλὰ ἀπαλλάξει ὁ νοῦς αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἔθνη ἐξολοθρεῦσαι οὐκ ὀλίγα.

8. Καὶ ἐὰν εἰπωσιν αὐτῷ· Σὺ μόνος εἶ ἄρχων,

9. καὶ ἐρεῖ· Οὐκ ἔλαβον τὴν χώραν τὴν ἐπάνω Βαβυλῶνος καὶ Χαλάνης, οὐδ' ὁ πύργος ὠκοδομήθη, καὶ ἔλαβον Ἀραβίαν καὶ Δαμασκὸν καὶ Σαμαρείαν;

10. Ὃν τρόπον ταύτας ἔλαβον, καὶ πάσας τὰς ἀρχὰς λήψομαι. Ὁλολύξατε, τὰ γλυπτὰ, ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Σαμαρείᾳ.

11. Ὃν τρόπον γὰρ ἐποίησα Σαμαρείᾳ καὶ τοῖς χειροποιήτοις αὐτῆς, οὕτω ποιήσω καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῆς.

12. Καὶ ἔσται, ὅταν συντελέσῃ Κύριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὄρει Σιών καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἐπισκέψομαι ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν, ἐπὶ τὸν ἀρχοντα τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

13. Εἶπε γάρ· Ἐν τῇ ἰσχυί ποιήσω, καὶ ἐν τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως ἀφελῶ ὄρια ἐθνῶν, καὶ τὴν ἰσχύν αὐτῶν προνομήσω·

14. καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας, καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήψομαι τῇ χειρὶ ὡς νοστίαν, καὶ ὡς καταλείμενα ὡς ἀρῶ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς διαφύξεται με, ἢ ἀντείπη μοι.

15. Μὴ δοξασθῇσεται ἀξίνη ἄνευ τοῦ κόπτοντος ἐν αὐτῇ; Ἡ ὑψωθήσεται πρῶν ἄνευ τοῦ ἔλκοντος αὐτόν; Ὡς ἂν τις ἄρῃ ῥάβδον ἢ ξύλον· καὶ οὐχ οὕτως,

16. ἀλλὰ ἀποστελεῖ Κύριος σαβαὼθ εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν, καὶ εἰς τὴν σὴν δόξαν πῦρ καιόμενον καυθήσεται.

17. Καὶ ἔσται τὸ φῶς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πῦρ, καὶ ἀγιάσει αὐτόν ἐν πυρὶ καιομένῳ, καὶ φάγεται ὡς εἰ χόρτον τὴν ὅλην.

18. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσβεσθήσεται τὰ ὄρη, καὶ οἱ βουνοὶ, καὶ οἱ ὄρυμοι, καὶ καταφάγεται ἀπὸ ψυχῆς βλως σαρκῶν. Καὶ ἔσται ὁ φεύγων, ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομένης·

19. καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ' αὐτῶν ἀριθμὸς ἔσονται, καὶ παιδίον γράψει αὐτούς.

20. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, οὐκέτι προστεθήσεται τὸ καταλειφθὲν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ σωθέντες τοῦ Ἰακώβ οὐκέτι μὴ πεποθότες ὥσιν ἐπὶ τοὺς ἀδικήσαντας

1. Vae scribentibus iniquitatem! scribentes enim iniquitatem scribunt :

2. declinantes iudicium inopum, rapientes causam pauperum populi mei, ut sit ipsis vidua in direptionem, et pupillus in praedam.

3. Et quid facient in die visitationis? Tribulatio enim vobis de longe veniet : et ad quem confugietis ut auxilium consequamini? et ubi derelinquetis gloriam vestram,

4. ut non incidatis in abductionem? In omnibus his non est aversa ira, sed adhuc manus excelsa.

5. Vae Assyriis! virga furoris mei, et ira est in manibus eorum.

6. Iram meam in gentem iniquam mittam, et populo meo praecipiam ut faciat spolia et praedam, et conculcet civitates, et ponat eas in pulverem.

7. Ipse autem non sic cogitavit, et animo non ita arbitratus est : sed abscedet mens ejus, etiam ut disperdat gentes plurimas.

8. Quod si dixerint ei : Tu solus es princeps,

9. et dicet : Non cepi regionem quae est supra Babylonem et Chalanen, ubi turris aedificata est, cepi autem Arabiam et Damascus et Samariam?

10. Sicut has cepi, sic omnes principatus capiam. Ullate, sculptilia, in Jerusalem et in Samaria.

11. Sicut enim feci Samariae et manufactis ejus, sic faciam et Jerusalem et idolis ejus.

12. Et erit, cum consummaverit Dominus omnia faciens in monte Sion et Jerusalem, visitabo super sensum magnum, super principem Assyriorum, et super altitudinem gloriae oculorum ejus.

13. Dixit enim : In fortitudine faciam, et in sapientia intellectus auferam terminos gentium, et fortitudinem eorum depradabor :

14. et concutiam civitates habitatas, et orbem terrae totum apprehendam manu quasi nidum, et quasi ova derelicta tollam : et non est qui effugiat me, aut contradicat mihi.

15. Numquid glorificabitur securis sine eo qui caedit in ipsa? Aut exaltabitur serra sine eo qui ipsam trahit? Quomodo si quis elevet virgam aut lignum : et non sic,

16. sed mittet Dominus sabaoth in honorem tuum ignominiam, et in gloriam tuam ignem ardentem accendet.

17. Et erit lumen Israel in igne, et sanctificabit eum in igne ardenti, et comedet sicut fenum silvam.

18. Die illa exstinguuntur montes, et colles, et saltus, et devorabit ab anima usque ad carnes. Et erit qui fugit, quasi qui fugit a flamma ardenti :

19. et residui ex eis numerus erunt, et parvulus scribet eos.

20. Et erit in die illa, non ultra adjiciet residuum Israel, et salvati de Jacob non ultra fidentes erunt super eos qui

αὐτοὺς, ἀλλὰ ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ τῇ ἀληθείᾳ.

21. Καὶ ἔσται τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰακώβ ἐπὶ Θεὸν ἰσχύοντα.

22. Καὶ ἐὰν γένηται ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατὰλειμμα αὐτῶν σωθήσεται.

23. Λόγον συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετημένον Κύριος ποιήσει ἐν τῇ οἰκουμένῃ ἧλ.

24. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος σαβαὼθ· Μὴ φοβοῦ, ὁ λαός μου, οἱ κατοικοῦντες ἐν Σιών, ἀπὸ Ἀσσυρίων, ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε· πληγὴν γὰρ ἐπάγω ἐπὶ σέ, τοῦ ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου.

25. Ἐτι γὰρ μικρὸν, καὶ παύσεται ἡ ὀργή, ὁ δὲ θυμὸς μου ἐπὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν.

26. Καὶ ἐγερεῖ ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτοὺς κατὰ τὴν πληγὴν Μαδιάμ ἐν τόπῳ θλίψεως· καὶ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ θάλασσαν, εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κατ' Αἴγυπτον.

27. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀραιρεθήσεται ὁ ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὤμου σου, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ καταφθαρήσεται ὁ ζυγὸς ἀπὸ τῶν ὤμων ὑμῶν.

28. Ἦξει γὰρ εἰς τὴν πόλιν Ἀγγαί, καὶ παρελεύσεται εἰς Μαγγελδὸν, καὶ ἐν Μαχμάς θέσει τὰ σκεύη αὐτοῦ.

29. Καὶ παρελεύσεται φάραγγα, καὶ ἔξει εἰς Ἀγγαί· φόβος λήφεται Ῥαμὰ, πόλιν Σαούλ.

30. Φεύζεται ἡ θυγάτηρ Γαλλεῖμ, ἐπακούσεται Λαΐσα, ἐπακούσεται ἐν Ἀναθὼθ·

31. καὶ ἐξέστη Μαδεβηνά, καὶ οἱ κατοικοῦντες Γιββεῖρ.

32. Παρακαλεῖτε σήμερον ἐν ὁδῷ τοῦ μεῖναι· τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε τὸ ὄρος, τὴν θυγατέρα Σιών, καὶ οἱ βουνοὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ.

33. Ἰδοὺ ὁ δεσπότης Κύριος σαβαὼθ συνταράσσει τοὺς ἐνόδους μετὰ ἰσχύος, καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕψει συντριβήσονται, καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται,

34. καὶ πεσοῦνται ὑψηλοὶ μαχαίρᾳ· ὁ δὲ Αἰβανὸς σὺν τοῖς ὑψηλοῖς πεσεῖται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαί, καὶ ἀνθος ἐκ τῆς ῥίζης ἀναθήσεται,

2. καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας·

3. ἐμπλήσει αὐτὸν πνεῦμα φόβου Θεοῦ. Οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ, οὐδὲ κατὰ τὴν λαλιὰν ἐλέγξει,

4. ἀλλὰ κρινεῖ ταπεινῶ κρίσιν, καὶ ἐλέγξει τοὺς ταπεινοὺς τῆς γῆς, καὶ πατάξει γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐν πνεύματι διὰ χειλέων ἀνελεῖ ἀσεβῆ.

5. Καὶ ἔσται δικαιοσύνη ἐξωσμένος τὴν δσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἀληθεῖα ἐλημένος τὰς πλευράς.

6. Καὶ συμβοσκηθήσεται λύκος μετὰ ἀρνός, καὶ πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ, καὶ μοσχάριον καὶ ταῦρος καὶ λέων ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ παιδίον μικρὸν ἄξει αὐτούς·

7. καὶ βοὺς καὶ ἄρκος ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ ἅμα τὰ παιδία αὐτῶν ἔσονται· καὶ λέων ὡς βοὺς φάγεται ἀχυρά,

8. καὶ παιδίον νήπιον ἐπὶ τρωγλῶν ἀσπίδων, καὶ ἐπὶ κοίτῃ ἐγκόνων ἀσπίδων τὴν χεῖρα ἐπιβαλεῖ·

9. καὶ οὐ μὴ κακοποιήσουσιν, οὐδὲ μὴ δύνωνται

ipsos injuriis afficiant, sed erunt fidentes super Deum sanctum Israel veritate.

21. Et erit residuum Jacob super Deum fortem.

22. Quod si fuerit populus Israel quasi arena maris, reliquiae eorum salvabuntur.

23. Verbum consummans et brevians in justitia, quoniam sermonem brevium faciet Dominus in toto orbe terrae.

24. Propter hoc haec dicit Dominus sabaoth : Noli timere, populus meus, qui habitatis in Sion, ab Assyriis, quia in virga percutiet te : plagam enim induco super te, ad videndam viam Aegypti.

25. Adhuc enim paululum, et cessabit ira, furor autem meus super consilium eorum.

26. Et suscitabit Dominus super eos secundum plagam Madiam in loco tribulationis : et furor ejus in via quae super mare, in viam quae super Aegyptum.

27. Et erit, in die illa auferetur jugum ejus ab humero tuo, et timor ejus a te, et computrescet jugum ab humeris vestris.

28. Veniet enim in civitatem Angae, et transibit in Maggedo, et in Machmas ponet vasa sua.

29. Et transibit vallem, et veniet in Angae : timor apprehendet Rama, civitatem Saul.

30. Fugiet filia Gallim, audietur Laia, audietur in Anathoth :

31. et obstopuit Madebena, et habitatores Gibbir.

32. Consolamini hodie in via ut maneant : manu consolamini montem, filiam Sion, et colles qui in Jerusalem.

33. Ecce dominator Dominus sabaoth conturbabit gloriosos cum fortitudine, et excelsi superbia conterentur, et sublimes humiliabuntur,

34. et cadent sublimes gladio : Libanus autem cum excelsis cadet.

CAPUT XI.

1. Et egredietur virga de radice Jessae, et flos de radice ascendet,

2. et requiescet super eum spiritus Dei, spiritus sapientiae et intellectus, spiritus consilii et fortitudinis, spiritus scientiae et pietatis :

3. replebit eum spiritus timoris Domini. Non secundum gloriam judicabit, neque juxta sermonem arguet,

4. sed judicabit humili judicium, et arguet humiles terrae, et percutiet terram verbo oris sui, et in spiritu per labia interficiet impium.

5. Et erit justitia cinctus lumbum suum, et veritate involutus costas.

6. Et simul pascetur lupus cum agno, et pardus simul accubabit cum haedo, et vitulus et taurus et leo simul pascentur, et puer parvus ducet eos :

7. et bos et ursus pascentur simul, et erunt simul catuli eorum : et leo quasi bos comedit paleas,

8. et puer infans super foramina aspidum, et in cubile fetuum aspidum manum mittet :

9. et non nocebunt, neque poterunt perdere quemquam

ἀπολέσαι οὐδένα ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου· ὅτι ἐνεπλήσθη ἡ σύμπασα τοῦ γνῶναι τὸν Κύριον, ὡς ὕδωρ πολλὸ κατακαλύψαι θαλάσσας.

10. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ρίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν· ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἔλπιουσιν, καὶ ἔσται ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ τιμὴ.

11. Καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ προσθήσει ὁ Κύριος τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τοῦ ζηλώσαι τὸ καταλειφθὲν ὑπόλοιπον τοῦ λαοῦ, ὃ ἀν καταλειφθῇ ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου, καὶ ἀπὸ Βαβυλωνίας, καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας, καὶ ἀπὸ Ἑλαμιτῶν, καὶ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῶν, καὶ ἐξ Ἀραβίας.

12. Καὶ ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὰ ἔθνη, καὶ συναῖε τοὺς ἀπολομένους Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς διεσπαρμένους Ἰούδα συναῖε ἐκ τῶν τεσσάρων πτερύγων τῆς γῆς.

13. Καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ ζῆλος Ἑφραΐμ, καὶ οἱ ἐχθροὶ Ἰούδα ἀπολούνται. Ἑφραΐμ οὐ ζηλώσει Ἰούδαν, καὶ Ἰούδας οὐ θλίψει Ἑφραΐμ.

14. Καὶ πετασθήσονται ἐν πλοίοις ἀλλοφύλων· θάλασσαν ἅμα προνομεύσουσι, καὶ τοὺς ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν, καὶ Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπὶ Μωαβ πρώτον τὰς χεῖρας ἐπιβαλοῦσιν· οἱ δὲ υἱοὶ Ἀμμὼν πρώτοι ὑπακούσονται.

15. Καὶ ἐρμώσει Κύριος τὴν θάλασσαν Αἰγύπτου, καὶ ἐπιβαλεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν πνεύματι βιαίῳ, καὶ πατάξει ἐπτά φάραγγας, ὥστε διαπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν ὑποδήμασι.

16. Καὶ ἔσται δίοδος τῷ καταλειφθέντι μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ· καὶ ἔσται τῷ Ἰσραὴλ, ὡς ἡ ἡμέρα ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· Εὐλόγησέ με, Κύριε, διότι ὠργίσθης μοι, καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμὸν σου, καὶ ἠλέησάς με.

2. Ἴδού ὁ Θεὸς μου σωτήρ μου, πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· διότι ἡ δόξα μου καὶ ἡ αἰνεσίς μου Κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν.

3. Καὶ ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου.

4. Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· Ὑμνεῖτε Κύριον, βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔνδοξα αὐτοῦ· μνησέσθε ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

5. Ὑμνήσατε τὸ ὄνομα Κυρίου, ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν· ἀναγγεῖλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

6. Ἀγαλλιᾶσθε, καὶ εὐφραίνεσθε, οἱ κατοικοῦντες Σιών, ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ὅρασις ἣν εἶδεν Ἡσαίας υἱὸς Ἀμὼς κατὰ Βαβυλῶνος.

2. Ἐπ' ὄρους πεδινοῦ ἄρατε σημεῖον, ὑψώσατε τὴν φωνὴν αὐτοῖς, παρακαλεῖτε τῇ χειρὶ, ἀνοίξατε, οἱ ἄρχοντες.

3. Ἐγὼ συντάσσω, καὶ ἐγὼ ἅγω αὐτούς. Γίγαντες ἔρχονται πληρῶσαι τὸν θυμὸν μου χαίροντες ἅμα καὶ ὑβρίζοντες.

4. Φωνὴ ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ τῶν ὄρεων, ὁμοία ἐθνῶν πολλῶν, φωνὴ βασιλέων καὶ ἐθνῶν συνηγμένων. Κύριος σαβαὸθ ἐντέταλται· ἔθνη ὀπλομάχῳ,

in monte sancto meo : quia repleta est terra cognitione Domini, quasi aqua multa cooperiat maria.

10. Et erit in die illa radix Jessæ, et qui consurgit ut princeps sit gentium : in ipso gentes sperabunt, et erit requies ejus honor.

11. Et erit die illa adjiciet Dominus ostendere manum suam, ad zelandum relictum residuum populi, quod relictum fuerit ab Assyriis, et ab Ægypto, et a Babylonia, et ab Æthiopia, et ab Elamitis, et a solis ortu, et ex Arabia.

12. Et levabit signum in nationes, et congregabit perditos Israel, et dispersos Juda colliget a quatuor alis terræ.

13. Et auferetur zelus Ephraim, et hostes Juda peribunt. Ephraim non æmulabitur Judam, et Judas non tribulabit Ephraim.

14. Et volabunt in navibus alienigenarum : mare simul prædabuntur, et eos qui a solis ortu, et Idumæam, et super Moab primum manus mittent : filii autem Ammon primi obedient.

15. Et desolabit Dominus mare Ægypti, et mittet manum suam super flumen spiritu violento, et percutiet septem valles, ita ut transeat illud in calceamentis.

16. Et erit via residuo populo meo in Ægypto : et erit ipsi Israel, sicut dies quando egressus est de terra Ægypti.

CAPUT XII.

1. Et dices in die illa : Benedico te, Domine, quoniam iratus es mihi, et avertisti furorem tuum, et misertus es mei.

2. Ecce Deus meus salvator meus, fidens ero in eo, et non timebo : quoniam gloria mea et laus mea Dominus, et factus est mihi in salutem.

3. Et haurite aquam cum lætitia de fontibus salutaris.

4. Et dices in illa die : Hymnis celebrate Dominum, clamate nomen ejus, annuntiate in gentibus gloriosa ejus : mementote quoniam exaltatum est nomen ejus.

5. Laudate nomen Domini, quoniam excelsa fecit : annuntiate hæc in omni terra.

6. Exsultate, et lætamini, qui habitatis Sion, quia exaltatus est sanctus Israel in medio ejus.

CAPUT XIII.

1. Visio quam vidit Esaias filius Amos contra Babylo-nem.

2. Super montem campestem levate signum, exaltate vocem eis, consolamini manu, aperite, principes.

3. Ego præcipio, et ego adduco eos. Gigantes veniunt implere furorem meum gaudentes simul et contumeliam facientes.

4. Vox gentium multarum super montes, similis gentium multarum, vox regum et gentium congregatarum. Dominus sabaoth mandavit genti bellicosæ,

6. ἔρχεσθαι ἐκ γῆς πόρρωθεν ἀπ' ἀχρου θεμελίου τοῦ οὐρανοῦ, Κύριος καὶ οἱ ὀπλομάχοι αὐτοῦ, καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

6. Ὁλοῦντες, ἔγγυς γὰρ ἡμέρα Κυρίου, καὶ συντριβὴ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἔξει.

7. Διὰ τοῦτο πᾶσα χεὶρ ἐκλυθήσεται, καὶ πᾶσα ψυχὴ ἀνθρώπου δειλιάσει.

8. Ταραχθήσονται οἱ πρέσβεις, καὶ ὠδίνες αὐτοὺς ἔξουσιν, ὡς γυναῖκός τικτούσης καὶ συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, καὶ ἐκστήσονται, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὡς φλὸξ μεταβαλοῦσιν.

9. Ἴδου γὰρ ἡμέρα Κυρίου ἔρχεται ἀνίματος θυμοῦ καὶ ὀργῆς, θεῖναι τὴν οἰκουμένην ἔρημον, καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς.

10. Οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ Ὠρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμος τοῦ οὐρανοῦ, τὸ φῶς οὐ δώσουσι· καὶ σκοτισθήσεται τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς.

11. Καὶ ἐντελοῦμαι τῇ οἰκουμένῃ ὅλη κακὰ, καὶ τοὺς ἀσεβεῖς τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνόντων, καὶ ὕβριν ὑπερηφάνων ταπεινώσω.

12. Καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἔντιμοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον τὸ ἄπυρον καὶ ἄνθρωπος μᾶλλον ἔντιμος ἔσται ἢ ὁ λίθος ὁ ἐν Σουφίρ.

13. Ὁ γὰρ οὐρανὸς θυμωθήσεται, καὶ ἡ γῆ σεισθήσεται ἐκ τῶν θεμελίων αὐτῆς, διὰ θυμὸν ὀργῆς Κυρίου σαβαὼθ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν ἐπέλθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ.

14. Καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ὡς δορκάδιον φεῦγον, καὶ ὡς πρόβατον πλανώμενον, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων, ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι, καὶ ἄνθρωπος εἰς τὴν χώραν ἑαυτοῦ διώξεται.

15. Ὃς γὰρ ἂν ἄλλῳ ἡττηθήσεται, καὶ οἵτινες συνήγμένοι εἰσι πεσοῦνται μαχαίρᾳ.

16. Καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν βράξουσιν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν προνομήσουσι, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἔξουσιν.

17. Ἴδου ἐπεγείρω ὑμῖν τοὺς Μήδους, οἱ ἀργύριον οὐ λογίζονται, οὐδὲ χρυσίου χρεῖαν ἔχουσι.

18. Τοξεύματα νεανίσκων συντρίψουσιν, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τέχναις σου φέσσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν.

19. Καὶ ἔσται Βαβυλῶν, ἣ καλεῖται ἐνδοξὸς ἀπὸ βασιλείας Χαλδαίων, ὃν τρόπον κατέστρεψεν ὁ Θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα,

20. οὐ κατοικήθησεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ μὴ εἰσελθῶσιν εἰς αὐτὴν διὰ πολλῶν γενεῶν, οὐδὲ μὴ διελθῶσιν αὐτὴν Ἀραβες, οὐδὲ ποιμένες οὐ μὴ ἀναπαύσονται ἐν αὐτῇ.

21. Καὶ ἀναπαύσονται ἐκεῖ θηρία, καὶ ἐμπλησθήσονται αἱ οἰκίαι ἡχου· καὶ ἀναπαύσονται ἐκεῖ σειρήνες, καὶ δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται,

22. καὶ ὀνοκένταυροι ἐκεῖ κατοικήσουσι, καὶ νοσοποιήσουσιν ἐχίνοι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Ταχὺ ἔρχεται καὶ οὐ χρονεῖ, καὶ ἐλεήσει Κύριος τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐκλέξεται ἔτι τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀναπαύσονται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ ὁ γειῶρας προστεθήσεται πρὸς αὐτοὺς, καὶ προστεθήσεται πρὸς τὸν οἶκον Ἰακώβ·

5. ut veniat de terra longinqua a summo fundamento cœli, Dominus et armati bellatores ejus, ad corrumpendum universum orbem terræ.

6. Ululate, prope enim dies Domini, et contritio a Deo veniet.

7. Propter hoc omnis manus dissolvetur, et omnis anima hominis formidabit.

8. Turbabitur legati, et dolores eos tenebunt, quasi mulieris parturientis : et condolebunt alter ad alterum, et stupebunt, et faciem suam quasi flamma mutabunt.

9. Ecce enim dies Domini venit insanabilis furoris et iræ, ad ponendum orbem terræ desertum, et peccatores perdendos ex eo.

10. Stellæ enim cœli et Orion et omnis ornatus cœli, non dabunt lumen : et obtenebrabuntur oriente sole, et luna non dabit lumen suum.

11. Et mandabo universo orbi terræ mala, et impiis peccata eorum : et perdam superbiam iniquorum, et contumeliam superbiorum humiliabo.

12. Et erunt qui derelicti fuerint honorati magis quam aurum incoctum : et homo magis honoratus erit quam lapis qui de Suphir.

13. Cælum enim indignabitur, et terra concutietur a fundamentis suis, propter furorem iræ Domini sabaoth, in die illa qua supervenerit furor ejus.

14. Et erunt residui quasi damula fugiens, et quasi ovis errans, et non erit qui congreget, ita ut homo ad populum suum revertatur, et homo ad regionem suam expelletur.

15. Quicumque enim deprehensus fuerit opprimetur, et qui congregati fuerint cadent gladio.

16. Et filios eorum allident coram eis, et domos eorum deprædabuntur, et uxores eorum habebunt.

17. Ecce suscito vobis Medos, qui argentum non reputant, neque auro opus habent.

18. Arcus adolescentium conferent, et filiorum vestrorum non miserebuntur, neque super filiis vestris parcent oculi eorum.

19. Et erit Babylon, quæ vocatur inclyta a rege Chaldæorum, sicut subvertit Deus Sodomam et Gomorrhæam,

20. non habitabitur in æternum tempus, neque ingredientur in eam per multas generationes, neque permeabunt eam Arabes, neque pastores requiescent in ea.

21. Et requiescent illic bestię, et implebuntur domus sonitu : et accubabunt ibi sirenes, et dæmonia illic saltabunt,

22. et onocentauri illic habitabunt, et nidificabunt hericii in domibus eorum.

CAPUT XIV.

1. Cito venit et non tardabit, et miserebitur Dominus Jacob, et eliget adhuc Israel, et requiescent super terram suam, et advena apponetur ad eos, et apponetur ad domum Jacob :

2. καὶ λήψονται αὐτοὺς ἔθνη, καὶ εἰσάξουσιν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ κατακληρονομήσουσι, καὶ πληθυνθήσονται ἐπὶ τῆς γῆς εἰς δούλους καὶ δούλας· καὶ ἔσονται αἰχμάλωτοι οἱ αἰχμάλωτεύσαντες αὐτοὺς, καὶ κυριευθήσονται οἱ κυριεύσαντες αὐτῶν.

3. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἀναπαύσει σε Κύριος ἀπὸ τῆς ὀδύνης καὶ τοῦ θυμοῦ σου, τῆς δουλείας σου τῆς σκληρᾶς, ἧς ἐδούλευσας αὐτοῖς.

4. Καὶ λήψῃ τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ τὸν βασιλεῖα Βαβυλῶνος· Πῶς ἀναπέπαιται ὁ ἀπαιτῶν, καὶ ἀναπέπαιται ὁ ἐπισπουδαστής;

5. Συνέτριψε Κύριος τὸν ζυγὸν τῶν ἁμαρτωλῶν, τὸν ζυγὸν τῶν ἀρχόντων·

6. πατάξας ἔθνος θυμῷ, πληγῇ ἀνιάτῳ, παῖων ἔθνος πληγὴν θυμοῦ, ἣ οὐκ ἐρείσατο·

7. ἀνεπαύσατο πεποιθὼς πᾶσα ἡ γῆ, βοᾷ μετ' εὐφροσύνης,

8. καὶ τὰ ξύλα τοῦ Λιβάνου εὐφράνθησαν ἐπὶ σοί, καὶ ἡ κέδρος τοῦ Λιβάνου, ἀφ' οὗ σὺ κεκοίμησαι, οὐκ ἀνέβη ὁ κόπτης ἡμᾶς.

9. Ὁ ἄδης κάτωθεν ἐπικράνθη συναντήσας σοι· συνηγέρθησάν σοι πάντες οἱ γίγαντες οἱ ἄρξαντες τῆς γῆς, οἱ ἐγειραντες ἐκ τῶν θρόνων αὐτῶν πάντας βασιλεῖς ἐθνῶν.

10. Πάντες ἀποκριθήσονται, καὶ ἐροῦσί σοι· Καὶ σὺ ἐάλως, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς· ἐν ἡμῖν δὲ κατελογίσθης.

11. Κατέβη εἰς ἄβου ἡ δόξα σου, ἡ πολλὴ εὐφροσύνη σου· ὑποκάτω σου στρώσουσι σῆψιν, καὶ τὸ κατακάλυμμά σου σκώληξ.

12. Πῶς ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ Ἑωσφόρος ὁ πρῶτ' ἀνατέλλων; συνετρίβη εἰς τὴν γῆν ὁ ἀποστελλων πρὸς πάντα τὰ ἔθνη;

13. Σὺ δὲ εἶπας ἐν τῇ διανοίᾳ σου· Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβήσομαι, ἐπάνω τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ θήσω τὸν θρόνον μου, καθιῶ ἐν ὄρει ὑψηλῇ, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ τὰ πρὸς βορρᾶν,

14. ἀναβήσομαι ἐπάνω τῶν νεφῶν, ἔσομαι ὅμοιος τῷ Ὑψίστῳ.

15. Νῦν δὲ εἰς ἄβην καταβήσῃ, καὶ εἰς τὰ θεμέλια τῆς γῆς.

16. Οἱ ἰδόντες σε θαυμάσονται ἐπὶ σοί, καὶ ἐροῦσιν· Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὁ παροξύνων τὴν γῆν, ὁ σείων βασιλεῖς,

17. ὁ θεὸς τὴν οἰκουμένην ὅλην ἔρημον, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ καθεῖλε, τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ οὐκ ἔλυσε.

18. Πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν ἐκοιμήθησαν ἐν τιμῇ, ἄνθρωπος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

19. Σὺ δὲ ῥιπήσῃ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὡς νεκρὸς ἐβδελυγμένος μετὰ πολλῶν τεθνηκότων ἐκκεκεντημένον μαχαίρας, καταβαινόντων εἰς ἄβου.

20. Ὅταν τρόπον ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται καθαρὸν, οὕτως οὐδὲ σὺ ἔση καθαρὸς. Διότι τὴν γῆν μου ἀπώλεσας, καὶ τὸν λαόν μου ἀπέκτεινας· οὐ μὴ μείνης εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, σπέρμα πονηρόν.

21. Ἐτοίμασον τὰ τέκνα σου, σφαγῆναι ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀναστῶσι καὶ κληρονομήσωσι τὴν γῆν, καὶ ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πολέμων.

22. Καὶ ἐπαναστήσομαι αὐτοῖς, λέγει Κύριος σαβαώθ, καὶ ἀπολῶ αὐτῶν ὄνομα, καὶ καταλείψω, καὶ σπέρμα· τὰδε λέγει Κύριος.

2. et assument eos gentes, et introducent in locum eorum, et possidebunt, et multiplicabuntur super terram in servos et servas : et erunt captivi qui captivaverant eos, et subjicientur dominationi qui dominati fuerant eis.

3. Et erit in die illa, requiescere te faciet Dominus a dolore et furore tuo, a servitute tua dura, quam servivisti eis.

4. Et sumes lamentationem hanc super regem Babylonis : Quomodo cessavit exactor, et cessavit sollicitator ?

5. Contrivit Dominus jugum peccatorum, jugum principum :

6. percutiens gentem furore, plaga insanabili, percutiens gentem plaga furoris, quæ non pepercit :

7. requievit confidenter omnis terra, clamat cum lætitia,

8. et ligna Libani lætata sunt super te, et cedrus Libani, ex quo tu dormivisti, non ascendit qui cædat nos.

9. Infernus subter exacerbatus est occurrens tibi : consurrexerunt tibi omnes gigantes qui principabantur terræ, qui excitabant de solis eorum omnes reges gentium.

10. Omnes respondebunt, et dicent tibi : Et tu captus es, sicut et nos : et in nobis reputatus es.

11. Descendit ad infernum gloria tua, multa lætitia tua : subter te sternerent putredinem, et operculum tuum vermis.

12. Quomodo cecidit de cælo Lucifer qui mane oriebatur? contritus est ad terram qui mittebat ad omnes gentes?

13. Tu autem dixeras in mente tua : In cælum ascendam, super sidera cæli ponam thronum meum, sedebo in monte excelso, super montes excelsos qui ad aquilonem,

14. ascendam super nubes, ero similis Altissimo.

15. Nunc autem in infernum descendes, et ad fundamenta terræ.

16. Qui vident te mirabuntur super te, et dicent : Iste homo qui irritabat terram, qui concutiebat reges,

17. qui ponebat orbem totum desertum, et civitates ejus destruxit, qui in obductione erant non solvit.

18. Omnes reges gentium dormierunt in honore, homo in domo sua.

19. Tu autem projectus eris in montibus, sicut mortuus abominatus cum multis mortuis confossis gladio, descendentibus ad infernum.

20. Quemadmodum vestimentum in sanguine conspersum non erit mundum, ita neque tu eris mundus. Quoniam terram meam perdidisti, et populum meum interfecisti : non manebis in æternum tempus, semen pessimum.

21. Præpara filios tuos, ut occidantur pro peccatis patris eorum, ut non resurgant neque hæreditent terram, et impleant terram bellis.

22. Et consurgam super eos, dicit Dominus sabaoth, et perdam eorum nomen, et reliquias, et semen : hæc dicit Dominus.

22. Καὶ θήσω τὴν Βαβυλωνίαν ἔρημον, ὥστε κατοικεῖν ἐχίνους, καὶ ἔσται εἰς οὐδέν· καὶ θήσω αὐτὴν πηλοῦ βάραθρον εἰς ἀπώλειαν.

24. Τάδε λέγει Κύριος σαβαώθ· Ὁν τρόπον εἶρηκα, οὕτως ἔσται, καὶ ὃν τρόπον βεβούλευμαι, οὕτως μενεῖ,

25. τοῦ ἀπολέσαι τοὺς Ἀσσυρίους ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς, καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων μου· καὶ ἔσονται εἰς καταπάτημα, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν, καὶ τὸ κῦδος αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὤμων ἀφαιρεθήσεται.

26. Αὕτη ἡ βουλή ἦν βεβούλευται Κύριος ἐπὶ τὴν ὄλην οἰκουμένην, καὶ αὕτη ἡ χεὶρ ἡ ὑψηλὴ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

27. Ὁ γὰρ ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος βεβούλευται, τίς διασκεδάσει; καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν ὑψηλὴν τίς ἀποστρέψει;

28. Τοῦ ἔτους οὗ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ, ἐγενήθη τὸ ῥῆμα τοῦτο·

29. Μὴ εὐφρανθεῖτε, οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, συνετρίβη γὰρ ὁ ζυγὸς τοῦ παῖντος ὕμης. Ἐκ γὰρ σπέρματος ὄφους ἐξελεύσεται ἔκγονα ἀσπίδων, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐξελεύσονται ὄφεις πετάμενοι,

30. καὶ βοσκοθήσονται πτωχοὶ δι' αὐτοῦ· πτωχοὶ δὲ ἄνθρωποι ἐπὶ εἰρήνης ἀναπαύσονται· ἀνελεῖ δὲ ἐν λιμῷ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὸ κατάλειμμά σου ἀνελεῖ.

31. Ὁλοῦνται, πύλαι πόλεων, κεκραγέτωσαν πόλεις τεταραγμέναι, οἱ ἀλλόφυλοι πάντες· ὅτι ἀπὸ βορρᾶ καπνὸς ἔρχεται, καὶ οὐκ ἔστι τοῦ εἶναι.

32. Καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἐθνῶν; Ὅτι Κύριος ἐβημελλώσε Σιών, καὶ δι' αὐτοῦ σωθήσονται οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

TO PHMA TO KATA THS MOABITIDOS.

1. Νυκτὸς ἀπολείται ἡ Μωαβίτις, νυκτὸς γὰρ ἀπολείται τὸ τεῖχος τῆς Μωαβίτιδος.

2. Λυπεῖσθε ἐφ' ἑαυτοὺς, ἀπολείται γὰρ καὶ Διβὼν, οὗ ὁ βωμὸς ὑμῶν. Ἐκεῖ ἀναθήσεσθε κλαίειν ἐπὶ Ναβαὺ τῆς Μωαβίτιδος. Ὁλοῦνται· ἐπὶ πάσης κεφαλῆς φελάκρωμα, πάντες βραχίονες κατατετμημένοι,

3. ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς περιζύσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε ἐπὶ τῶν δωματίων αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς ῥυμαῖς αὐτῆς· πάντες ὀλοῦντε μετὰ κλαυμοῦ.

4. Ὅτι κέκραγεν Ἐσεβὼν καὶ Ἐλεαλή, ἕως Ἰασσὰ ἠκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν· διὰ τοῦτο ἡ ὄσφυς τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ, ἡ ψυχὴ αὐτῆς γινώσεται.

5. Ἡ καρδία τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ ἐν αὐτῇ ἕως Σηγὼρ· δάμαλις γάρ ἐστι τριετῆς, ἐπὶ δὲ τῆς ἀνάβασεως Λουεὶθ, πρὸς σὲ κλαίοντες ἀναθήσονται τῇ ὁδῷ Ἀρωνεῖμ. Βοᾷ σύντριμμα καὶ σεισμός,

6. τὸ ὕδωρ τῆς Νεμερίμ ἔρημον ἔσται, καὶ ὁ χόρτος αὐτῆς ἐκλείψει· χόρτος γὰρ χλωρὸς οὐκ ἔσται.

7. Μὴ καὶ οὕτως μέλλει σωθῆναι; Ἐπάξω γὰρ ἐπὶ τὴν φάραγγα Ἀραβας, καὶ λήψονται αὐτήν.

8. Συνῆψε γὰρ ἡ βόη τὸ ὄριον τῆς Μωαβίτιδος τῆς Ἀγαλεῖμ, καὶ ὀλολυγμός αὐτῆς ἕως τοῦ φρέατος τοῦ Αἰλεῖμ.

9. Τὸ δὲ ὕδωρ τὸ Δειμὼν πλησθήσεται αἵματος·

23. Et ponam Babyloniam desertum, ut inhabitent heretici, et erit in nihilum : et ponam eam luti voraginem in perditionem.

24. Haec dicit Dominus sabaoth : Sicut dixi, ita erit, et sicut consilium cepi, sic manebit,

25. ad perdendum Assyrios super terram meam, et super montes meos : et erunt in conculcationem, et auferetur ab eis jugum eorum, et gloria eorum ab humeris auferetur.

26. Hoc est consilium quod decrevit Dominus super totum terrae orbem, et haec manus excelsa super omnes gentes.

27. Quae enim Deus sanctus decrevit, quis dissipabit? et manum ejus excelsam quis avertet?

28. Anno quo mortuus est rex Achaz, factum est verbum hoc :

29. Nolite laetari, alienigenae omnes, contritum est enim jugum percutientis vos. Nam ex semine serpentis egredientur foetus aspidum, et foetus eorum egredientur serpentes volantes,

30. et pascentur inopes per eum : inopes autem homines super pacem requiescent : interficiet autem in fame seminum, et reliquias tuas interficiet.

31. Ululate, portae civitatum, clament urbes turbatae, alienigenae omnes : quoniam ab aquilone fumus venit, et non est ut sit.

32. Et quid respondebunt reges gentium? Quoniam Dominus fundavit Sion, et per ipsum salvabuntur humiles plebis.

CAPUT XV.

VERBUM QUOD CONTRA MOABITIDEM.

1. Nocte peribit Moabitis, nocte enim peribit murus Moabitudis.

2. Contristamini super vos ipsos, peribit enim et Debon, ubi est ara vestra. Illuc ascendetis plorare super Nabay Moabitudis. Ululate : super omne caput calvitium, omnia brachia dissecta,

3. in plateis ejus circumcingimini saccis, et plangite super domos ejus, et in plateis ejus, et in vicis ejus : omnes ululate cum ploratu.

4. Quoniam clamavit Esebon et Eleale, usque Jassa audita est vox eorum : propter hoc lumbus Moabitudis clamat, anima ejus cognoscet.

5. Cor Moabitudis clamat in se usque Segor : vitula enim triennis est, super ascensum autem Luith, ad te flentes ascendent via Aroniim. Clamat contritio et concussio,

6. aqua Nemerim deserta erit, et herba ejus deficiet : herba enim viridis non erit.

7. Numquid et sic salvanda est? Inducam enim super vallem Arabas, et capient eam.

8. Pertigit enim clamor terminum Moabitudis ipsius Agalim, et ululatus ejus usque ad puteum Elim.

9. Aqua autem Dimon implebitur sanguine : inducam

ἐπάξω γὰρ ἐπὶ Δειμὼν Ἀραβας, καὶ ἀρῶ τὸ σπέρμα Μωάβ, καὶ Ἀριήλ καὶ τὸ καταλοιπὸν Ἀδαμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

1. Ἀποστελῶ ὡς ἔρπετὰ ἐπὶ τὴν γῆν. Μὴ πέτρα ἔρημός ἐστι τὸ ὄρος θυγατρὸς Σιών;
2. Ἐσθ' γὰρ ὡς πετεινοῦ ἀνιπταμένου νοσοῦς ἀφηρημένος, ἔσθ' θυγάτηρ Μωάβ,
3. ἔπειτα δέ, Ἀρνὼν, πλείονα βουλεύου, ποίει τε σκέπην πένθους αὐτῇ διαπαντός, ἐν μεσημβρινῇ σκοτίᾳ φεύγουσιν, ἐξέστησαν. Μὴ ἀχθῆς,
4. παροικήσουσί σοι οἱ φυγάδες Μωάβ· ἔσονται σκέπη ὑμῖν ἀπὸ προσώπου διώκοντος, ὅτι ἤρηθ' ἡ συμμαχία σου, καὶ ὁ ἄρχων ἀπώλετο ὁ καταπατὼν ἀπὸ τῆς γῆς.
5. Καὶ διορθωθήσεται μετ' ἐλεούς θρόνος, καὶ καθιεῖται ἐπ' αὐτοῦ μετὰ ἀληθείας ἐν σκηνῇ Δαυὶδ, κρίνων καὶ ἐκζητῶν κρίμα καὶ σπεύδων δικαιοσύνην.
6. ἤκούσαμεν τὴν ὕβριν Μωάβ· ὕβριστης σφόδρα, τὴν ὑπερηφάνιαν ἔξῃρα. Οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου, οὐχ οὕτως.
7. Ὁλοῦξαι Μωάβ, ἐν γὰρ τῇ Μωαβίτιδι πάντες ὀλοῦνται· τοῖς κατοικοῦσι δὲ Σέθ μελετήσεις, καὶ οὐκ ἐντραπήσει.
8. Τὰ πεδία Ἑσεβὼν πενήθει· ἄμπελος Σεβαμά. Καταπίνοντες τὰ ἔθνη, καταπατήσατε τὰς ἀμπέλους αὐτῆς ἕως Ἰαζήρ· οὐ μὴ συνάψῃτε, πλανήθητε τὴν ἔρημον, οἱ ἀπεσταλμένοι ἐγκατελείφθησαν, διέβησαν γὰρ πρὸς τὴν θάλασσαν.
9. Διὰ τοῦτο κλαύσομαι ὡς τὸν κλαυθμὸν Ἰαζήρ, ἄμπελον Σεβαμά. Τὰ δένδρα σου κατέβαλεν Ἑσεβὼν καὶ Ἐλεαλή, ὅτι ἐπὶ τῷ θερισμῷ καὶ ἐπὶ τῷ τρυγητῷ σου καταπατήσω, καὶ πάντα πεσοῦνται.
10. Καὶ ἀρθήσεται εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαμα ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἐν τοῖς ἀμπελώσι σου οὐ μὴ εὐφρανθήσονται, καὶ οὐ μὴ πατήσουσιν οἶνον εἰς τὰ ὑπολήνια, πέπανται γάρ.
11. Διὰ τοῦτο ἡ κοιλία μου ἐπὶ Μωάβ ὡς κιθάρα ἠχῇσει, καὶ τὰ ἑνὸς μου ὡς τεῖχος ἐνεκαίνισας.
12. Καὶ ἔσται εἰς τὸ ἐντραπήναι σε, ὅτι ἐκοπίασε Μωάβ ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ χειροποίητα αὐτῆς, ὥστε προσεύξασθαι, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἐξελεῖσθαι αὐτόν.
13. Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ Μωάβ, ὁπότε ἐλάλησε.
14. Καὶ νῦν λέγω· Ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐτῶν μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωάβ παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ, καὶ καταλειφθήσεται ὀλιγοσπὸς, καὶ οὐκ ἐντιμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

TO PHMA TO KATA DAMASKOY.

1. Ἴδου Δαμασκὸς ἀρθήσεται ἀπὸ πόλεων, καὶ ἔσται εἰς πτώσιν,
2. καταλειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς κοίτην ποιμνίων καὶ ἀνάπαυσιν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ διώκων·
3. καὶ οὐκέτι ἔσται ὀχυρὰ τοῦ καταφυγεῖν Ἐφραΐμ·

enim super Dimon Arabas, et tollam semen Moab, et Ariel et residuum Adama.

CAPUT XVI.

1. Mittam quasi reptilia super terram. Numquid petra deserta est mons filiae Sion?
2. Eris enim velut avis avolantis pullus ablati, eris filia Moab,
3. deinde vero, Arnon, plura consulta, et fac tegmen luctus ipsa semper, in meridianis tenebris fugiunt, obstupuerunt. Ne abducaris,
4. accolent tibi profugi Moab : erunt tegmen vobis a facie persequentis, quia sublatum est auxilium tuum, et princeps perit qui conculcabat de terra.
5. Et dirigetur cum misericordia thronus, et sedebit super illum cum veritate in tabernaculo David, et judicans et exquirens iudicium et accelerans justitiam.
6. Audivimus superbiam Moab : contumeliosus valde, superbiam sustuli. Non sic divinatio tua, non sic.
7. Ululabit Moab, in Moabitude enim omnes plorabunt : habitatoribus autem Seth meditationes, et non confunderis.
8. Campi Esebon lugebunt : vinea Sebama. Qui absorbetis gentes, conculcate vites ejus usque Jazer : nolite contingere, oberrate desertum, qui missi estis derelicti sunt, transierunt enim ad mare.
9. Propter hoc plorabo quasi ploratum Jazer, vineam Sebama. Arbores tuas dejecit Esebon et Eleale, quoniam super messem et super vindemiam tuam conculcabo, et omnia cadent.
10. Et tolletur lætitia et exsultatio de vineis, et in vineis tuis non lætabuntur, et non calcabunt vinum in torcularibus, nam cessavit.
11. Propter hoc venter meus super Moab velut cithara sonabit, et interiora mea quasi murum renovasti.
12. Et erit in confusionem tuam, quia laboravit Moab in aris, et ingreditur in manufacta sua, ut deprecetur, et non poterunt eximere eum.
13. Hoc verbum quod locutus est Dominus super Moab, quando locutus est.
14. Et nunc dico : In tribus annis annorum mercenarii inhonorabitur gloria Moab omnibus divitiis multis, et relinquetur paucis, et non honoratus.

CAPUT XVII.

VERBUM QUOD CONTRA DAMASCUM.

1. Ecce Damascus tolletur de civitatibus, et erit in ruinam,
2. derelicta in sæculum, in cubile gregum et requiem, et non erit persequens :
3. et non erit ultra munita ad confugiendum Ephraim :

καὶ οὐκέτι βασιλεία ἐν Δαμασκῷ, καὶ τὸ λοιπὸν τῶν Σύρων. Οὐ γὰρ σὺ βελτίων εἶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, τῆς δόξης αὐτῶν· τάδε λέγει Κύριος σαβαώθ.

4. Ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἐκλειψίς δόξης Ἰακώβ, καὶ τὰ πύονα τῆς δόξης αὐτοῦ σεισθήσεται.

5. Καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀμὴτον ἐσθηκῶτα καὶ σπέρμα σταχύων ἀμῆσῃ, καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ στάχυν ἐν φάραγγι στερεᾷ,

6. καὶ καταλειφθῇ ἐν αὐτῇ καλαμῇ, ἡ ὡς ῥώγες ἐλαίας δύο ἢ τρεῖς ἐπ' ἀκροῦ μετεώρου, ἡ τέσσαρες ἢ πέντε ἐπὶ τῶν κλάδων αὐτῶν καταλειφθῇ· τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ.

7. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ πεποιθὸς ἔσται ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἐμβλέψονται,

8. καὶ οὐ μὴ πεπειθότες ὦσιν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, ὁ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν, καὶ οὐκ ὀφνται τὰ δένδρα οὐδὲ τὰ βδελύγματα αὐτῶν.

9. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἔσονται αἱ πόλεις σου ἐγκαταλειμμέναι, ὃν τρόπον κατέλιπον οἱ Ἀμορραῖοι καὶ οἱ Εὐαῖοι ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἔσονται ἔρημοι,

10. διότι κατέλιπες τὸν Θεὸν τὸν σωτήρᾶ σου, καὶ Κυρίου τοῦ βοηθοῦ σου οὐκ ἐμνήσθης· διὰ τοῦτο φυτεύσεις φύτευμα ἀπίστον, καὶ σπέρμα ἀπίστον.

11. Τῇ ἡμέρᾳ ἡ ἄν φυτεύσης, πλανηθήσῃ. Τὸ δὲ πρῶτ' ἐάν σπείρῃς, ἀνθήσει εἰς ἀμὴτον ἡ ἄν ἡμέρᾳ κληρώσῃ, καὶ ὡς πατὴρ ἀνθρώπου κληρώσῃ τοὺς υἱοὺς σου.

12. Οὐαὶ πληθὺς ἐθνῶν πολλῶν, ὡς θάλασσα κυμαίνουσα, οὕτω ταραχθήσεται· καὶ νῶτος ἐθνῶν πολλῶν ὡς ὕδωρ ἰχθήσει·

13. ὡς ὕδωρ πολὺ ἐθνὰ πολλὰ, ὡς ὕδατος πολλοῦ βία φερομένου. Καὶ ἀποσκορακίει αὐτόν, καὶ πόρῳ αὐτόν διώσεται, ὡς γυνὴν ἀγύρου λιχμῶντων ἀπέναντι ἀνέμου, καὶ ὡς κοινορτὸν τροχῷ καταιγὶς φέρουσα.

14. Πρὸς ἐσπέραν καὶ ἔσται πένθος, πρὶν τὴν πρωτῇ, καὶ οὐκ ἔσται. Αὕτη ἡ μερὶς τῶν προνομιουμένων ὑμῶν, καὶ κληρονομία τοῖς ὑμῶν κληρονομήσασιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Οὐαὶ γῆς πλοίων πτέρυγες, ἐπέκεινα ποταμῶν Αἰθιοπίας·

2. ὁ ἀποστελλων ἐν θαλάσῃ ὁμιρα, καὶ ἐπιστολάς βιβλίνας ἐπάνω τοῦ ὕδατος. Πορεύονται γὰρ ἄγγελοι κοῦφοι πρὸς ἔθνος μετέωρον, καὶ ξένον λαὸν καὶ χαλεπόν. Τίς αὐτοῦ ἐπέκεινα; ἔθνος ἀνέλπιστον καὶ καταπεπατημένον. Νῦν οἱ ποταμοὶ τῆς γῆς

3. πάντες ὡς χώρα κατοικουμένη, κατοικηθήσεται ἡ χώρα αὐτῶν. Ὡς σημεῖον ἀπὸ δρῶν ἀρθῇ, ὡς σάλπιγγος φωνῇ ἀκουστὸν ἔσται.

4. Διότι οὕτως εἶπε Κύριός μοι· Ἀσφάλεια ἔσται ἐν τῇ ἐμῇ πόλει, ὡς φῶς καύματος μεσημβρίας, καὶ ὡς νεφέλῃ ὁρόσου ἡμέρας ἀμῆτου ἔσται

5. πρὸ τοῦ θερισμού, ὅταν συντελεσθῇ ἄνθος, καὶ ὁμοφᾶς ἐξανθήσῃ, ἄνθος ὁμοφαιδύουσα. Καὶ ἀφελεῖ τὰ βωτρυδία τὰ μικρὰ τοῖς δρεπάνοις, καὶ τὰς κληματίδας ἀφελεῖ, καὶ ἀποκόμει,

6. καὶ καταλείψει ἅμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ,

et non ultra regnum in Damasco, et reliquum Syrorum. Non enim tu melior es filiis Israel, gloria eorum : hæc dicit Dominus sabaoth.

4. Erit in die illa defectio gloriæ Jacob, et pingua gloriæ ejus concutientur.

5. Et erit quomodo si quis congreget messem stantem et semen spicarum metat, et erit quomodo si quis congreget spicam in valle dura,

6. et relicta in ea fuerit stipula, vel sicut grana olivæ duo vel tria in summitate excelsa, vel quatuor aut quinque super ramos earum sint relicta : hæc dicit Dominus Israel.

7. Die illa fidens erit homo in eo qui fecit eum, oculi autem ejus in sanctum Israel intuebuntur,

8. et non erunt fidentes in aris, neque in operibus manuum suarum, quæ fecerunt digiti ipsorum, et non aspicient arbores neque abominationes eorum.

9. Die illa erunt civitates tuæ derelictæ, sicut dereliquerunt Amorrhæi et Evæi a facie filiorum Israel : et erunt desertæ,

10. quia dereliquisti Deum salvatorem tuum, et Domini adjutoris tui non es recordata : ideo plantabis plantationem infidelem, et semen infidele.

11. Quacumque die plantaveris, errabis. Mane autem si seminaveris, florebit in messem quacumque die hæreditaveris, et tamquam pater hominis hæreditatem distribues filiis tuis.

12. Væ multitudo gentium plurimarum ! tamquam mare fluctuans, sic turbabimini : et dorsum gentium multarum tamquam aqua sonabit :

13. tamquam aqua multe gentes multæ, quasi aqua multa per vim impulsæ. Et exterminabit eum, et longe eum persequetur, tamquam pulverem paleæ ventilantium coram vento, et quasi pulverem rotæ tempestas impellens.

14. Ad vesperam et erit luctus, priusquam mane, et non erit. Hæc est pars eorum qui deprædati sunt vos, et hæreditas iis qui hæditarunt vos.

CAPUT XVIII.

1. Væ terræ navium alis, trans flumina Æthiopie :

2. qui mittit in mari obsides, et epistolas biblinas super aquam. Ibunt enim nuntii leves ad gentem excelsam, et peregrinum populum et pessimum. Quis ultra illum ? Gens absque spe et conculcata. Nunc fluvii terræ

3. omnes tamquam regio habitata, habitabitur regio eorum. Quasi signum de monte levabitur, quasi tubæ vox audibile erit.

4. Quia sic dixit Dominus mihi : Securitas erit in civitate mea, sicut lux æstus in meridie, et sicut nubes roris in die messis erit

5. ante messem, quando consummatus fuerit flos, et uva immatura effloruerit, immature florem germinans. Et auferet racemulos parvos falcibus, et sarmenta auferet, et abscidet,

6. et relinquet simul volatilibus cæli, et bestiis terræ. Et

καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. Καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτοὺς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς ἐπ' αὐτὸν ἔξει.

7. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνεκχθήσεται δῶρα Κυρίου σαβαὼθ ἐκ λαοῦ τεθλιμμένου καὶ τετλιμένου, καὶ ἀπὸ λαοῦ μεγάλου, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. Ἔθνος ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον, ὃ ἐστὶν ἐν μέρει ποταμοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ ὄνομα Κυρίου σαβαὼθ, ὄρος Σιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

ΟΡΑΣΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

1. Ἴδου Κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης, καὶ ἔξει εἰς Αἴγυπτον, καὶ σεισθήσεται τὰ χειροποίητα Αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτῶν ἡττηθήσεται ἐν αὐτοῖς.

2. Καὶ ἐπεγερόσονται Αἰγύπτιοι ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ πολεμήσει ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ, πόλις ἐπὶ πόλιν, καὶ νόμος ἐπὶ νόμον.

3. Καὶ ταραχθήσεται τὸ πνεῦμα τῶν Αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς, καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν διασκεδάσω, καὶ ἐπειροτήσουσι τοὺς θεοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκ τῆς γῆς φωνοῦντας, καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους.

4. Καὶ παραδώσω τὴν Αἴγυπτον εἰς χεῖρας ἀνθρώπων κυρίων σκληρῶν, καὶ βασιλεῖς σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐτῶν· τάδε λέγει Κύριος σαβαὼθ.

5. Καὶ πίνονται οἱ Αἰγύπτιοι ὕδωρ τὸ παρὰ θάλασσαν, ὃ δὲ ποταμὸς ἐκλείψει καὶ ξηρανθήσεται.

6. καὶ ἐκλείψουσιν οἱ ποταμοί, καὶ αἱ διώρυγες τοῦ ποταμοῦ· καὶ ξηρανθήσεται πᾶσα συναγωγὴ ὕδατος, καὶ ἐν παντὶ ἔλει καλᾶμου καὶ παπύρου,

7. καὶ τὸ ἄχι τὸ χλωρὸν πᾶν τὸ κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ, καὶ πᾶν τὸ σπεῖρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον.

8. Καὶ στενάξουσιν οἱ ἀλμυροὶ, καὶ στενάξουσιν πάντες οἱ βάλλοντες ἄγκιστρον εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ οἱ βάλλοντες σαγήνας καὶ οἱ ἀμφιβολεῖς πενήθουσιν.

9. Καὶ αἰσχύνῃ λήψεται τοὺς ἐργαζομένους τὸ λῖνον τὸ σχιστὸν, καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν βύσσον·

10. Καὶ ἔσονται οἱ ἐργαζόμενοι αὐτὰ ἐν ὀδύνῃ, καὶ πάντες οἱ ποιοῦντες τὸν ζύθον λυπηθήσονται, καὶ τὰς ψυχὰς πονέσουσι.

11. Καὶ μωροὶ ἔσονται οἱ ἄρχοντες Τάνεως, οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως· ἡ βουλὴ αὐτῶν μωρανθήσεται. Πῶς ἔρεῖτε τῷ βασιλεῖ· ὧτο συνετῶν ἡμεῖς, υἱοὶ βασιλέων τῶν ἐξ ἀρχῆς.

12. Ποῦ εἰσι νῦν οἱ σοφοὶ σου, καὶ ἀναγγελάτωσάν σοι καὶ εἰπάτωσαν· Τί βεβούλευται Κύριος σαβαὼθ ἐπ' Αἴγυπτον;

13. Ἐξέλιπον οἱ ἄρχοντες Τάνεως, καὶ ὑψώθησαν οἱ ἄρχοντες Μέμφεως, καὶ πλανήσουσιν Αἴγυπτον κατὰ φυλάς.

14. Κύριος γὰρ ἐκέρασεν αὐτοῖς πνεῦμα πλανήσεως, καὶ ἐπλάνησαν Αἴγυπτον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν, ὥς πλανᾷται ὁ μεθύων, καὶ ὁ ἐμὼν ἄμα.

congregabuntur super eos volatilia coeli, et omnes bestiae terrae super eum venient.

7. In tempore illo afferentur munera Domino sabaoth de populo tribulato et avulso, et a populo magno, ex hoc nunc et usque in aeternum tempus. Gens sperans et conculcata, quae est in parte fluvii regionis ejus, in locum ubi nomen Domini sabaoth, montem Sion.

CAPUT XIX.

VISIO AEGYPTI.

1. Ecce Dominus sedet super nubem levem, et veniet in Aegyptum, et concutientur manufacta Aegypti a facie ejus, et cor eorum deficiet in ipsis.

2. Et incitabuntur Aegyptii super Aegyptios, et oppugnavit homo fratrem suum, et homo proximum suum, civitas super civitatem, et lex super legem.

3. Et turbabitur spiritus Aegyptiorum in ipsis, et concilium eorum dissipabo, et interrogabunt deos suos, et simulacra sua, et eos qui de terra vocem edunt, et ventriloquos.

4. Et tradam Aegyptum in manus hominum dominorum durorum, et reges duri dominabuntur eorum : haec dicit Dominus sabaoth.

5. Et bibent Aegyptii aquam quae juxta mare, fluvius autem deficiet et arescet :

6. et deficiet fluvii, et rivi fluvii et arescet omnis congregatio aquae, etiam in omni palude calami et papyri,

7. et achi viride omne quod in circuitu fluminis, et omne quod seminatur circa fluvium arescet a vento corruptum.

8. Et gement piscatores, et gement omnes qui jaciunt hamum in fluvium, et qui jaciunt sagenas et qui retia lugubunt.

9. Et confusio capiet operantes linum fissile, et operantes byssum :

10. et erunt operantes ea in dolore, et omnes qui faciunt zythum mœrebunt, et animis laborabunt.

11. Et stulti erunt principes Taneos, sapientes consilarii regis : consilium eorum infatuabitur. Quomodo dicetis regi : Filii sapientum nos, filii regum qui a principio.

12. Ubi sunt nunc sapientes tui, et annuntient tibi, et dicant : Quid deliberavit Dominus sabaoth super Aegyptum?

13. Defecerunt principes Taneos, et exaltati sunt principes Memphes, et decipiet Aegyptum per tribus.

14. Dominus enim miscuit eis spiritum seductionis, et seduxerunt Aegyptum in omnibus operibus suis, sicut errat ebrius, et vomens simul.

15. Καὶ οὐκ ἔσται τοῖς Αἰγυπτίοις ἔργον ὃ ποιήσει κεφαλὴν καὶ οὐρὰν, καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος.

16. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται οἱ Αἰγύπτιοι ὡς γυναῖκες ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ ἀπὸ προσώπου τῆς χειρὸς Κυρίου σαβαώθ, ἣν αὐτοὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς.

17. Καὶ ἔσται ἡ χώρα τῶν Ἰουδαίων τοῖς Αἰγυπτίοις εἰς φόβητρον. Πᾶς δὲ ἐὰν ὀνομάσῃ αὐτὴν αὐτοῖς, φοβηθήσονται διὰ τὴν βουλὴν ἣν βεβούλευται Κύριος σαβαώθ ἐπ' αὐτήν.

18. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται πάντε πόλεις ἐν τῇ Αἰγύπτῳ λαλοῦσαι τῇ γλώσσῃ τῇ χαναανίτιδι, καὶ ὁμῶντες τῷ ὀνόματι Κυρίου σαβαώθ. Πόλις Ἀσεδέκ κληθήσεται ἡ μία πόλις.

19. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγυπτίων, καὶ στήλη πρὸς τὸ ὄριον αὐτῆς τῷ Κυρίῳ.

20. Καὶ ἔσται εἰς σημεῖον εἰς τὸν αἰῶνα Κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου. Ὅτι κεκράζονται πρὸς Κύριον διὰ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς, καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς ἄνθρωπον ὃς σώσει αὐτοὺς, κρίνων σώσει αὐτούς.

21. Καὶ γνωστὸς ἔσται Κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις. Καὶ γνώσονται οἱ Αἰγύπτιοι τὸν Κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ποιήσουσι θυσίας, καὶ εὐξονται εὐχὰς τῷ Κυρίῳ, καὶ ἀποδώσουσι.

22. Καὶ πατάξει Κύριος τοὺς Αἰγυπτίους πληγῇ, καὶ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς Κύριον, καὶ εἰσακούσεται αὐτῶν, καὶ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει.

23. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται ἡ ὁδὸς ἀπὸ Αἰγύπτου πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ εἰσελεύσονται Ἀσσύριοι εἰς Αἴγυπτον· καὶ Αἰγύπτιοι πορεύσονται πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ δουλεύσουσιν Αἰγύπτιοι τοῖς Ἀσσυρίοις.

24. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Ἰσραὴλ τρίτος ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις εὐλογημένος ἐν τῇ γῇ.

25. ἣν εὐλόγησε Κύριος σαβαώθ, λέγων· Εὐλογημένος ὁ λαός μου ὃ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὃ ἐν Ἀσσυρίοις, καὶ ἡ κληρονομία μου Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Τοῦ ἔτους δτε εἰσῆλθε Τανάθαν εἰς Ἀζωτον, ἡνίκα ἀπεστάλη ὑπὸ Ἀρνᾶ βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ ἐπολέμησε τὴν Ἀζωτον, καὶ ἔλαβεν αὐτήν,

2. τότε ἐλάλησε Κύριος πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς, λέγων· Πορεύου, καὶ ἀφελε τὸν σάκκον ἀπὸ τῆς ὀσφύος σου, καὶ τὰ σανδάλιά σου ὑπόλυσαι ἀπὸ τῶν ποδῶν σου, καὶ ποιήσον οὕτως, πορευόμενος γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος.

3. Καὶ εἶπε Κύριος· Ὅν τρόπον πεπόρευται ὁ παῖς μου Ἡσαΐας γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος τρία ἔτη, τρία ἔτη ἔσται εἰς σημεῖα καὶ τέρατα τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ Αἰθίοσιν·

4. ὅτι οὕτως ᾄξει βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰγύπτου καὶ Αἰθίοπων, νεανίσκους καὶ πρεσβύτας, γυμνοὺς καὶ ἀνυποδέτους, ἀνακαλυμμένους τὴν αἰσχύνην Αἰγύπτου.

5. Καὶ αἰσχυνθήσονται ἡττηθέντες ἐπὶ τοῖς Αἰθίοσιν, ἐφ' οἷς ἦσαν πεποιοῦτες οἱ Αἰγύπτιοι, ἦσαν γὰρ αὐτοῖς δοῦλοι.

6. Καὶ ἐροῦσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἤμεν πεποιοῦτες τοῦ φυγεῖν εἰς αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, οἱ οὐκ ἠδύναντο σωθῆναι ἀπὸ βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ πῶς ἡμεῖς σωθησόμεθα;

15. Et non erit Ægyptiis opus quod faciat caput et caudam, et principium et finem.

16. Die autem illa erunt Ægyptii quasi mulieres in timore et tremore a facie manus Domini sabaoth, quam ipse immittet eis.

17. Et erit regio Judæorum Ægyptiis in terrorem. Quicumque nominaverit eam ipsis, timebunt propter consilium quod deliberavit Dominus sabaoth super ipsam.

18. Die illa erunt quinque civitates in Ægypto loquentes lingua chanaanitide, et jurantes nomine Domini sabaoth. Civitas Asedec vocabitur una civitas.

19. Die illa erit altare Domino in regione Ægyptiorum, et titulus ad terminum ejus Domino.

20. Et erit in signum in sæculum Domino in regione Ægypti. Quia clamabunt ad Dominum propter tribulantes eos, et mittet eis hominem qui salvabit eos, judicans salvabit eos.

21. Et notus erit Dominus Ægyptiis. Et cognoscent Ægyptii Dominum in die illa, et facient sacrificia, et vovebunt vota Domino, et reddent.

22. Et percutiet Dominus Ægyptios plaga, et sanabit eos sanatione, et convertentur ad Dominum, et exaudiet eos, et sanabit eos sanatione.

23. Die illa erit via ab Ægypto ad Assyrios, et ingredientur Assyrii in Ægyptum : et ibunt Ægyptii ad Assyrios, et servient Ægyptii Assyriis.

24. Die illa erit Israel tertius in Ægyptiis, et in Assyriis benedictus in terra

25. quam benedixit Dominus sabaoth, dicens : Benedictus populus meus qui in Ægypto, et qui in Assyriis, et hæreditas mea Israel.

CAPUT XX.

1. Anno quo ingressus est Tanathan in Azotum, cum missus esset ab Arna rege Assyriorum, et oppugnavit Azotum, et cepit eam,

2. tunc locutus est Dominus ad Esaiam filium Amos, dicens : Vade, et aufer saccum a lumbo tuo, et calceamenta tua solve de pedibus tuis, et fac ita, vadens nudus et discalceatus.

3. Et dixit Dominus : Quo modo ivit puer meus Esaias nudus et discalceatus tres annos, tres anni erunt in signa et prodigia Ægyptiis et Æthiopibus :

4. quoniam sic ducet rex Assyriorum captivitatem Ægypti et Æthiopum, juvenes et senes, nudos et discalceatos, discoopertos confusionem Ægypti.

5. Et confundentur iusti super Æthiopibus, in quibus erant fidentes Ægyptii, erant enim eis gloria.

6. Et dicent habitatores insulæ hujus in die illa : Ecce nos fuimus fidentes ad fugiendum ad eos in auxilium, qui non potuerunt salvari a rege Assyriorum, et quomodo nos salvabimur?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ.

1. Ὡς καταγιγίς δι' ἐρήμου διελθοὶ ἐξ ἐρήμου ἐρχομένη ἐκ γῆς, φοβερὸν
2. τὸ δράμα καὶ σκληρὸν ἀνηγγέλῃ μοι. Ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖ, ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ. Ἐπ' ἐμοὶ οἱ Ἑλαμίται, καὶ οἱ πρέσβεις τῶν Περσῶν ἐπ' ἐμὲ ἐρχονται. Νῦν στενάξω καὶ παρακαλέσω ἑμαυτόν.
3. Διὰ τοῦτο ἐνεπλήσθη ἡ ὀσφύς μου ἐκλύσεως, καὶ ὠδίνες ἐλάβόν με ὡς τὴν τίκτουςαν· ἠδέκησα τοῦ μὴ ἀκοῦσαι, ἐσπούδασα τοῦ μὴ βλέπειν.
4. Ἡ καρδία μου πλανᾶται, καὶ ἡ ἀνομία με βαπτίζει, ἡ ψυχὴ μου ἐφέστηκεν εἰς φόβον.
5. Ἐτοίμασον τὴν τράπεζαν, φάγετε, πίετε. Ἀναστάντες, οἱ ἄρχοντες, ἐτοίμασατε θυρεοὺς,
6. ὅτι οὕτως εἶπε πρὸς με Κύριος· Βαδίσας σεαυτῇ στήσον σκοπὸν, καὶ ὁ ἄν ἰδῆς, ἀνάγγειλον.
7. Καὶ εἶδον ἀναβάτας ἵππεῖς δύο, καὶ ἀναβάτην ὄνου, καὶ ἀναβάτην καμήλου. Ἀκρόασαι ἀκρόασιν πολλήν,
8. καὶ κάλεσον Οὐρίαν εἰς τὴν σκοπιάν. Κύριος εἶπεν· Ἔσθην διαπαντός ἡμέρας, καὶ ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς ἐγὼ ἔσθην θλιν τὴν νύκτα,
9. καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐρχεται ἀναβάτης ξυνωρίδος. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε· Πέπτωκε, πέπτωκε Βαβυλὼν, καὶ πάντα τὰ ἀγάλματα αὐτῆς, καὶ τὰ χειροποίητα αὐτῆς συνετρίβησαν εἰς τὴν γῆν.
10. Ἀκούσατε, οἱ καταλελειμμένοι, καὶ οἱ ὀδυνώμενοι, ἀκούσατε, ὁ ἤκουσα παρὰ Κυρίου σαβαὼθ, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἀνήγγειλεν ἡμῖν.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΙΔΟΥΜΑΙΑΣ.

11. Πρὸς ἐμὲ καλεῖ παρὰ τοῦ Σηεῖρ, φυλάσσετε ἐπάλλεῖς.
12. Φυλάσσω τοπρωὶ καὶ τὴν νύκτα. Ἐὰν ζητῆς ζήτηε, καὶ παρ' ἐμοὶ οἶκει,
13. ἐν τῷ δρυμῷ ἐσπέρας κοιμηθῆς, ἢ ἐν τῇ ὁδῷ Δαιδάν.
14. Εἰς συνάντησιν διψῶντι ὕδωρ φέρετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν χώρᾳ Θαιμάν, ἄρτοις συναντᾶτε τοῖς φεύγουσι
15. διὰ τὸ πλῆθος τῶν πεφονευμένων, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλανωμένων, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῆς μαχαίρας, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοξευμάτων τῶν διατεταμένων, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πεπτωκότων ἐν τῷ πολέμῳ.
16. Διότι οὕτως εἶπέ μοι Κύριος· Ἔτι ἐνιαυτὸς ὡς ἐνιαυτὸς μισθωτοῦ, ἐκλείψει ἡ ὄψα τῶν υἱῶν Κηδάρ,
17. καὶ τὸ κατάλοιπον τῶν τοξευμάτων τῶν ἰσχυρῶν υἱῶν Κηδάρ ἔσται ὀλίγον, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἐλάλησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΗΣ ΦΑΡΑΓΓΟΣ ΣΙΩΝ.

1. Τί ἐγένετό σοι, ὅτι νῦν ἀνέβητε πάντες εἰς δώματα μάταια;

CAPUT XXI.

VISIO DESERTI.

1. Sicut tempestas per desertum transeat e deserto veniens de terra, terribilis
2. visio et dura annuntiata est mihi. Prævaricans prævaricatur, iniquus inique agit. Super me Elamitæ, et legati Persarum super me veniunt. Nunc gemam et consolabor meipsum.
3. Propter hoc impletus est lumbus meus dissolutione, et dolores apprehenderunt me sicut parturientem : injuste egi non audiendo, studiosè egi ne viderem.
4. Cor meum errat, et iniquitas me demergit, anima mea incubuit in timorem.
5. Para mensam, comedite, bibite. Surgentes, principes, parate clypeos,
6. quia sic dixit ad me Dominus : Vadens tibi statue speculatorem, et quodcumque videris, annuntia.
7. Et vidi ascensores equites duos, et ascensorem asini, et ascensorem cameli. Ausculta auscultatione multa,
8. et voca Uriam in speculam. Dominus dixit : Steti semper die, et super castra ego steti tota nocte,
9. et ecce ipse venit ascensor bigæ. Et respondens dixit : Cecidit, cecidit Babylon, et omnia simulacra ejus, et manu facta ejus contrita sunt in terram.
10. Audite, qui derelicti estis, et qui doletis, audite, quæ audiui a Domino sabaoth, Deus Israel annuntiavit nobis.

VISIO IDUMÆÆ.

11. Ad me voca de Seir, custodite propugnacula.
12. Custodio mane et noctu. Si quæsieris quære, et apud me habita,
13. in saltu vespere dormies, aut in via Dædan.
14. In occursum sitiendi aquam ferte, qui habitatis in regione Thæman, panes obviam ferte fugientibus
15. propter multitudinem occisorum, et propter turbam errantium, et propter multitudinem gladii, et propter multitudinem arcuum intendorum, et propter multitudinem eorum qui ceciderunt in bello.
16. Quia sic dixit mihi Dominus : Adhuc annus quasi annus mercenarii, deficit gloria filiorum Cedar,
17. et residuum arcuum fortium filiorum Cedar erit paucum, quia Dominus Deus Israel locutus est.

CAPUT XXII.

VERBUM VALLIS SION.

1. Quid factum est tibi, quia nunc ascendistis omnes in tecta vana?

2. Ἐνεπλήσθη ἡ πόλις βοώντων, οἱ τραυματῖαι σου ὅδ' τραυματῖαι ἐν μαχαίραις, οὐδὲ οἱ νεκροὶ σου νεκροὶ πολέμων·

3. πάντες οἱ ἄρχοντές σου πεφεύγασιν, καὶ οἱ ἄλόντες σκληρῶς δεδεμένοι εἰσὶ, καὶ οἱ ἰσχύοντες ἐν σοὶ πόρρω πεφεύγασιν.

4. Διὰ τοῦτο εἶπα· Ἀφετέ με, πικρῶς κλαύσομαι· μὴ κατισχύσητε παρακαλεῖν με ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ γένους μου,

5. ὅτι ἡμέρα ταραχῆς καὶ ἀπωλείας καὶ καταπατήματος, καὶ πλάνης παρὰ Κυρίου σαβαώθ. Ἐν φάραγγι Σιών πλανῶνται, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πλανῶνται ἐπὶ τὰ ὄρη.

6. Οἱ δὲ Ἐλαμίται ἔλαβον φαρέτρας, καὶ ἀναβάται ἀνθρώποι ἐφ' ἵππους, καὶ συνζυγὴν παρατάξεως.

7. Καὶ ἔσονται αἱ ἐκλεκταὶ φάραγγές σου, πλεσθήσονται ἄρμάτων, οἱ δὲ ἵππεῖς ἐμφράξουσιν τὰς πύλας σου,

8. καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰς πύλας Ἰούδα· καὶ ἐμβλέψονται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς οἴκους τῆς πόλεως, καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰ κρυπτὰ τῶν οἰκῶν τῆς ἀκρας Δαυὶδ.

9. Καὶ εἶδον ὅτι πλείους εἰσὶ, καὶ ὅτι ἀπέστρεψε τὸ ὕδωρ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας εἰς τὴν πόλιν,

10. καὶ ὅτι καθέλισαν τοὺς οἴκους Ἱερουσαλὴμ εἰς ὀχυρώματα τείχους τῇ πόλει.

11. Καὶ ἐποίησατε ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀναμέσον τῶν δύο τειχῶν, ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρχαίας, καὶ οὐκ ἐνεβλέψατε εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς ποιήσαντα αὐτήν, καὶ τὸν κτίσαντα αὐτήν οὐκ εἶδετε.

12. Καὶ ἐκάλεσε Κύριος, Κύριος σαβαώθ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κλαυθμὸν καὶ κοπετὸν, καὶ ζύρην καὶ ζῶσιν σάκκων,

13. αὐτοὶ δὲ ἐποίησαντο εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα, σφάζοντες μόσχους καὶ θύοντες πρόβατα, ὥστε φαγεῖν κρέατα καὶ πίνειν οἶνον, λέγοντες· Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὐρὴν γὰρ ἀποδνήσκομεν.

14. Καὶ ἀνακαλυμμένα ταῦτα ἐστὶν ἐν τοῖς ὡσὶ Κυρίου σαβαώθ, ὅτι οὐκ ἀφεθήσεται ὑμῖν αὕτη ἡ ἁμαρτία, ἕως ἂν ἀποθάνητε.

15. Τὰδε λέγει Κύριος σαβαώθ· Πορεύου εἰς τὸ παστοφόριον, πρὸς Σομνᾶν τὸν ταμίαν, καὶ εἶπον αὐτῷ·

16. Τί σὺ ᾄδες, καὶ τί σοὶ ἐστὶν ᾄδῃ; ὅτι ἐλατόμησας σεαυτῷ ᾄδῃ μνημεῖον, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ἐν ὑψηλῷ μνημεῖον, καὶ ἔγραψας σεαυτῷ ἐν πέτρᾳ σκηνήν;

17. Ἰδοὺ δὴ Κύριος σαβαώθ ἐκβάλλει καὶ ἐκτρίψει ἄνδρα, καὶ ἀρελεῖ τὴν στολήν σου

18. καὶ τὸν στέφανόν σου τὸν ἐνδοξον, καὶ ῥίψει σε εἰς χώραν μεγάλην καὶ ἀμέτρητον, καὶ ἐκεῖ ἀποθάνῃ· καὶ θῆσει τὸ ἄρμα σου τὸ καλὸν εἰς ἀτιμίαν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἀρχοντός σου εἰς καταπάτημα,

19. καὶ ἀφαιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐκ τῆς στάσεώς σου.

20. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ καλέσω τὸν παῖδά μου Ἑλιακίμ τὸν τοῦ Χελκίου,

21. καὶ ἐνδύσω αὐτὸν τὴν στολήν σου, καὶ τὸν στέφανόν σου δώσω αὐτῷ κατὰ κράτος, καὶ τὴν οἰκονο-

2. Impleta est civitas clamantium, vulnerati tui non vulnerati in gladiis, neque mortui tui mortui praeliorum :

3. omnes principes tui fugerunt, et capti dure ligati sunt, et fortes in te longe fugerunt.

4. Propter hoc dixi : Dimittite me, amare plorabo : nolite contendere ut consolemini me super contritione filiae generis mei,

5. quoniam dies tumultus est et perditionis et conculcationis, et error a Domino sabaoth. In valle Sion errant, a parvo usque ad magnum errant super montes.

6. Elamitæ autem sumpserunt pharetras, et ascensores homines super equos, et congregatio aciei.

7. Et erunt electæ valles tuæ, implebuntur curribus, et equites stipabunt portas tuas,

8. et revelabunt portas Juda : et inspicient die illa in electas domos civitatis, et revelabunt occulta domorum arcis David.

9. Et viderunt quia plures sunt, et quia avertit aquam veteris piscinæ in civitatem,

10. et quia destruxerunt domos Jerusalem in munitiones muri civitati.

11. Et fecistis vobis aquam inter duos muros, intra piscinam antiquam, et non aspexistis in eum qui a principio fecit eam, et creatorem illius non vidistis.

12. Et vocavit Dominus, Dominus sabaoth, in die illa ploratum et planctum, et rasuram et cincturam sacco-rum,

13. ipsi autem fecerunt lætitiā et exultationem, jugulantes vitulos et immolantes oves, et ad comedendas carnes et bibendum vinum, dicentes : Edamus et bibamus, cras enim morimur.

14. Et revelata hæc sunt in auribus Domini sabaoth, quia non auferetur vobis hoc peccatum, donec mortui sitis.

15. Hæc dicit Dominus sabaoth : Vade in pastophorium, ad Somnam quæstorem, et dic ei :

16. Quid tu hic, et quid tibi est hic ? quia excidisti tibi hic monumentum, et fecisti tibi ipsi in excelso monumentum, et scripsisti tibi in petra tabernaculum ?

17. Ecce nunc Dominus sabaoth ejicit et conteret virum, et auferet stolam tuam

18. et coronam tuam gloriosam, et projiciet te in regionem magnam et immensam, et ibi morieris : et ponet currum tuum optimum in ignominiam, et domum principis tui in conculcationem,

19. et tolleris de dispensatione tua et de gradu tuo.

20. Et erit in die illa, et vocabo puerum meum Eliacim filium Chelciæ,

21. et induam illum stola tua, et coronam tuam dabo ei per imperium, et dispensationem tuam dabo in manus ejus :

μίαν σου δώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ ἔσται ὡς πατὴρ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἰούδα.

22. Καὶ δώσω τὴν δόξαν Δαυὶδ αὐτῷ, καὶ ἄρξει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων· καὶ δώσω αὐτῷ τὴν κλεῖδα οἴκου Δαυὶδ ἐπὶ τῷ ὧμῳ αὐτοῦ, καὶ ἀνοίξει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποκλείων· καὶ κλείσει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνοίγων.

23. Καὶ στήσω αὐτὸν ἄρχοντα ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἔσται εἰς θρόνον δόξης τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

24. καὶ ἔσται πεποιθὼς ἐπ' αὐτὸν πᾶς ἐνδοξὸς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἔσονται ἐπικρεμάμενοι αὐτῷ.

25. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Τάδε λέγει Κύριος σαβαὼθ· Κινηθήσεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐστηριγμένος ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἀφαιρεθήσεται, καὶ πεσεῖται, καὶ ἐξολοθρευθήσεται ἡ δόξα ἡ ἐπ' αὐτὸν, ὅτι Κύριος ἐλάλησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

ΤΟ ΠΗΜΑ ΤΥΡΟΥ.

1. Ὀλολύξατε, πλοῖα Καρχηδόνας, ὅτι ἀπώλετο, καὶ οὐκέτι ἔρχονται ἐκ γῆς Κιτιαίων· ἦκται αἰχμάλωτος.

2. Τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ, μετὰ βολοὶ Φοινίκης, διαπερῶντες τὴν θάλασσαν.

3. ἐν ὕδατι πολλῷ, σπέρμα μεταβόλων; Ὡς ἀμνητοῦ εἰσφερομένου, οἱ μετὰ βολοὶ τῶν ἐθνῶν.

4. Αἰσχύνθητι, Σιδὼν, εἶπεν ἡ θάλασσα· ἡ δὲ ἰσχύς τῆς θαλάσσης εἶπεν· Οὐκ ὤδινον, οὐδὲ ἔτεκον, οὐδὲ ἐξέθρεψα νεανίσκους, οὐδὲ ὕψωσα παρθένους.

5. Ὅταν δὲ ἀκουστὸν γένηται Αἰγύπτῳ, λήψεται αὐτοὺς ὁδύνῃ περὶ Τύρου.

6. Ἀπέλθατε εἰς Καρχηδόνα, ὀλολύξατε, οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ.

7. Οὐχ αὕτη ἦν ὑμῶν ἡ ὑβρις ἀπ' ἀρχῆς, πρὶν ἡ παραδοθῆναι αὐτήν;

8. Τίς ταῦτα ἐβούλευσεν ἐπὶ Τύρον; Μὴ ἤσσω ἔστιν, ἢ οὐκ ἰσχύει; Οἱ ἔμποροι αὐτῆς ἐνδοξοὶ, ἄρχοντες τῆς γῆς.

9. Κύριος σαβαὼθ ἐβούλευσατο παραλῦσαι πᾶσαν τὴν ὑβριν τῶν ἐνδοξῶν, καὶ ἀτιμάσαι πᾶν ἐνδοξὸν ἐπὶ τῆς γῆς.

10. Ἐργάζου τὴν γῆν σου, καὶ γὰρ πλοῖα οὐκέτι ἔρχεται ἐκ Καρχηδόνας.

11. Ἡ δὲ χεὶρ σου οὐκέτι ἰσχύει κατὰ θάλασσαν, ἢ παροξύνουσα βασιλεῖς. Κύριος σαβαὼθ ἐνετείλατο περὶ Χαναὰν, ἀπολέσαι αὐτῆς τὴν ἰσχύν.

12. Καὶ ἐροῦσιν· Οὐκέτι οὐ μὴ προστεθῇτε τοῦ ὑβρίσειν καὶ ἀδικεῖν τὴν θυγατέρα Σιδῶνος. Καὶ ἐὰν ἀπέλθῃς εἰς Κιτιεῖς, οὐδὲ ἐκεῖ ἀνάπαυσις ἔσται σοι.

13. καὶ εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ αὕτη ἡρήμωται ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων, ὅτι ὁ τοίχος αὐτῆς πέπτωκεν.

14. Ὀλολύξατε, πλοῖα Καρχηδόνας, ὅτι ἀπόλωλε τὸ ὄχυρόν ὑμῶν.

15. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καταλειφθήσεται Τύρος ἔτη ἐβδομήκοντα, ὡς χρόνος βασιλείας, ὡς χρόνος ἀνθρώπου· καὶ ἔσται μετὰ ἐβδομήκοντα ἔτη, ἔσται Τύρος ὡς ἄσμα πόρνης.

et erit velut pater habitatoribus Jerusalem, et inhabitantibus in Juda.

22. Et dabo gloriam David ei, et principabitur, et non erit qui contradicat : et dabo ei clavem domus David super humerum ejus, et aperiet, et non erit qui claudat : et claudet, et non erit qui aperiat.

23. Et statuam eum principem in loco fideli, et erit in solium gloriæ domus patris ejus :

24. et erit confidens super eum omnis gloriosus in domo patris sui, a parvo usque ad magnum, et erunt pendentes ab eo

25. die illa. Hæc dicit Dominus sabaoth : Movebitur homo qui stabilitus fuerat in loco fideli, et tolletur, et cadet, et disperibit gloria quæ erat super eum, quoniam Dominus locutus est.

CAPUT XXIII.

VERBUM TYRI.

1. Ululate, naves Carthagini, quia periit, et non ultra veniunt de terra Citizæorum : ducta est captiva.

2. Cui similes facti sunt habitantes in insula, negotiatores Phœnicie, transmittentes mare

3. in aqua multa, semen negotiatorum ? Quasi messis inferatur, negotiatores gentium.

4. Erubescere, Sidon, dixit mare : fortitudo autem maris dixit : Non parturivi, neque peperivi, neque enutrivivi juvenes, neque exaltavi virgines.

5. Quando autem auditum fuerit Ægypto, capiet eos dolor pro Tyro.

6. Abite in Carthaginem, ululate, qui habitatis in insula hac.

7. Nonne hæc erat superbia vestra a principio, priusquam ipsa traderetur ?

8. Quis hæc decrevit super Tyrum ? Numquid imbecillior est, aut non valet ? Mercatores ejus gloriosi, principes terræ.

9. Dominus sabaoth decrevit dissolvere universam superbiam gloriosorum, et inhonorare omne gloriosum super terram.

10. Operare terram tuam, etenim naves non ultra veniunt de Carthagine.

11. Manus autem tua non ultra valet per mare, irritans reges. Dominus sabaoth mandavit de Chanaan, perdere ejus fortitudinem.

12. Et dicent : non ultra adjicietis contumeliosi esse et afficere injuriis filiam Sidonis. Quod si abieris ad Citizæos, neque ibi requies erit tibi :

13. et in terram Chaldæorum, et hæc desolata est ab Assyriis, quoniam murus ejus corruit.

14. Ululate, naves Carthagini, quoniam periit munitio vestra.

15. Et erit in die illa, derelinquetur Tyrus annos septuaginta, sicut tempora regis, sicut tempus hominis : et erit post septuaginta annos, erit Tyrus quasi canticum meretricis.

16. Λάβε κιθάραν, ρέμβευσον, πόλις πόρνη ἐπιλε-
λησμένη, καλῶς κιθάρισον, πολλὰ ἄσσον, ἵνα σου μνεῖα
γένηται.

17. Καὶ ἔσται μετὰ τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη, ἐπισκο-
πὴν ποιήσει ὁ Θεὸς Τύρου, καὶ πάλιν ἀποκαταστήσε-
ται εἰς τὸ ἀρχαῖον, καὶ ἔσται ἐμπόριον πάσαις ταῖς
βασίλειαις τῆς οἰκουμένης ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς·

18. καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἐμπορία καὶ ὁ μισθὸς ἅγιον
Κυρίῳ, οὐκ αὐτοῖς συναχθήσεται, ἀλλὰ τοῖς κατοικοῦ-
σιν ἐναντὶ Κυρίου· πᾶσα ἡ ἐμπορία αὐτῆς, φαγεῖν καὶ
πιεῖν καὶ ἐμπλησθῆναι, καὶ εἰς συμβολὴν μνημόσυνον
ἐναντὶ Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Ἰδοὺ Κύριος καταφθίρει τὴν οἰκουμένην, καὶ
ἐρημώσει αὐτήν, καὶ ἀνακαλύψει τὸ πρόσωπον αὐτῆς,
καὶ διασπερεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ·

2. καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ἱερεὺς, καὶ ὁ πᾶς ὡς ὁ κύριος,
καὶ ἡ θεράπαινα ὡς ἡ κυρία· ἔσται ὁ ἀγοράζων ὡς ὁ
πωλὼν, ὁ δανειζων ὡς ὁ δανειζόμενος, καὶ ὁ ὀφείλων
ὡς ὁ ὀφείλει.

3. Φθορὰ φθαρῆσεται ἡ γῆ, καὶ προνομὴ προνομευ-
θήσεται ἡ γῆ, τὸ γὰρ στόμα Κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

4. Ἐπένθησεν ἡ γῆ, καὶ ἐφθάρη ἡ οἰκουμένη,
ἐπένθησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς·

5. ἡ δὲ ἠνόμησε διὰ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, διότι
παρήλθοσαν τὸν νόμον, καὶ ἥλλαξαν τὰ προστάγματα,
διαθήκην αἰώνιον.

6. Διὰ τοῦτο ἀρὰ ἔδεται τὴν γῆν, ὅτι ἡμάρτοσαν οἱ
κατοικοῦντες αὐτήν. Διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται οἱ ἐνοι-
κούντες ἐν τῇ γῇ, καὶ καταλειφθήσονται ἄνθρωποι
ὀλίγοι.

7. Πενθήσει οἶνος, πενήσει ἄμπελος, στενάξουσι
πάντες οἱ εὐφραϊνόμενοι τὴν ψυχὴν·

8. Πέπνυται εὐφροσύνη τυμπάνων, πέπνυται φωνὴ
κιθάρας.

9. Ἠσγύνθησαν, οὐκ ἔπιον οἶνον, πικρὸν ἐγένετο τὸ
σίκερα τοῖς πίνουσιν.

10. Ἠρημώθη πᾶσα πόλις, κλείει οἰκίαν τοῦ μὴ
εἰσελθεῖν.

11. Ὀλοῦζεται περὶ τοῦ οἴνου πανταχῇ, πέπνυται
πᾶσα εὐφροσύνη τῆς γῆς, ἀπῆλθε πᾶσα εὐφροσύνη τῆς
γῆς.

12. Καὶ καταλειφθήσονται πόλεις ἐρημοί, καὶ οἶκοι
ἐγκαταλειμμένοι ἀπολούνται.

13. Ταῦτα πάντα ἔσονται ἐν τῇ γῇ ἐν μέσῳ τῶν
ἐθνῶν. Ὅν τρόπον ἂν τις καλαμῆσται ἐλαίαν, οὕτως
καλαμῆσονται αὐτούς· καὶ ἂν παύσῃται ὁ τρυγητὸς,

14. οὗτοι βοῇ φωνήσουσιν, οἱ δὲ καταλειφθέντες ἐπὶ
τῆς γῆς εὐφρανθήσονται ἅμα τῇ ὀξῇ Κυρίου, παρα-
χθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης.

15. Διὰ τοῦτο ὁ δόξα Κυρίου ἐν ταῖς νήσοις ἔσται
τῆς θαλάσσης, τὸ ὄνομα Κυρίου ἐνδοξὸν ἔσται.

16. Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς
γῆς τέρατα ἠκούσαμεν, ἐλπίς τῶν εὐσεβεί. Καὶ ἐροῦσι·
Οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσιν, οἱ ἀθετοῦντες τὸν νόμον·

17. φόβος καὶ βόθρυος καὶ παγὶς ἐφ' ὕμᾶς τοὺς ἐνοι-
κούντας ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Καὶ ἔσται, ὁ φεύγων τὸν φόβον ἐμπεσεῖται εἰς

VETUS TESTAMENTUM. — II.

16. Sume citharam, vagare, civitas meretrix oblivioni
tradita, bene cithariza, multum cane, ut tui memoria
sit.

17. Et erit post septuaginta annos, visitationem faciet
Deus Tyri, et rursus restituetur in antiquum, et erit em-
porium omnibus regnis orbis super faciem terræ :

18. et erit ejus negotiatio et merces sanctum Domino,
non ipsis congregabitur, sed habitantibus ante Dominum :
omnis negotiatio ejus, edere et bibere et implere, et in sym-
bolam memoriale coram Domino.

CAPUT XXIV.

1. Ecce Dominus disperdit orbem terræ, et desolabit
eum, et revelabit faciem ejus, et disseminabit inhabitantes
in eo :

2. et erit populus sicut sacerdos, et puer sicut dominus,
et ancilla sicut domina : erit emens sicut vendens, forerator
sicut qui mutuum accipit, et qui debet sicut cui debet.

3. Dissipatione dissipabitur terra, et direptione diripie-
tur terra, os enim Domini locutum est hæc.

4. Luxit terra, et corruptus est orbis, luxerunt excelsi
terræ :

5. ipsa vero impie egit propter habitatores suos, quia
prævaricati sunt legem, et mutaverunt præcepta, testamen-
tum æternum.

6. Propter hoc maledictio devorabit terram, quia pecca-
verunt habitatores ejus. Ideo pauperes erunt habitatores
terræ, et derelinquentur homines pauci.

7. Lugebit vinum, lugebit vitis, gement omnes lætantes
animo :

8. cessavit lætitia tympanorum, cessavit vox citharæ.

9. Confusi sunt, non biberunt vinum, amara facta est
sicera bibentibus.

10. Desolata est universa civitas, claudet domum ad
non ingrediendum.

11. Ululat pro vino ubique, cessavit omnis lætitia terræ,
abiit omnis lætitia terræ.

12. Et derelinquentur civitates desolatæ, et domus de-
relictæ peribunt.

13. Hæc omnia erunt in terra in medio gentium. Quo-
modo si quis excutiat olivam, sic excutient eos : et si quie-
scat vindemia,

14. isti clamore vociferabuntur, qui autem relictī fuerint
super terram lætabuntur simul cum gloria Domini, contur-
babitur aqua maris.

15. Propterea gloria Domini in insulis erit maris, nomen
Domini gloriosum erit.

16. Domine Deus Israel, ab alis terræ portenta audivi-
mus, spes pio. Et dicent : Væ prævaricatoribus, qui præ-
varicantur legem :

17. timor et fovea et laqueus super vos qui habitatis ter-
ram.

18. Et erit, qui fugerit timorem incidet in foveam : et qui

τὸν βοθύνον· καὶ ὁ ἐκβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου ἀλώσεται ὑπὸ τῆς παγίδος· ὅτι θυρίδες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνεῳχθησαν, καὶ σεισθήσεται τὰ θεμέλια τῆς γῆς.

19. Ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ ἀπορία ἀπορηθήσεται ἡ γῆ.

20. Ἐκλινεν ὡς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν, καὶ σεισθήσεται ὡς ὀπωροφυλάκιον ἡ γῆ, κατίσχυσε γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία, καὶ πεσεῖται, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἀναστῆναι.

21. Καὶ ἐπάξει ὁ Θεὸς ἐπὶ τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ τὴν χεῖρα, καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς.

22. Καὶ συναΐσουσι συναγωγὴν αὐτῆς εἰς δεσμοτήριον, καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὀχύρωμα, διὰ πολλῶν γενεῶν ἐπισκοπῇ ἔσται αὐτῶν.

23. Καὶ ταχθήσεται ἡ πλὴνθος, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος. Ὅτι βασιλεύσει Κύριος ἐκ Σιών καὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνώπιον τῶν πρεσβυτέρων δοξασθήσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Κύριε ὁ Θεός, δοξάσω σε, ὑμνήσω τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐποίησας θαυμαστά πράγματα, βουλὴν ἀρχαίαν ἀληθινήν. Γένοιτο.

2. Ὅτι ἔθikas πόλεις εἰς χῶμα, πόλεις ὀχυράς, τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτῶν τὰ θεμέλια· τῶν ἀσεβῶν πόλεις τὸν αἰῶνα οὐ μὴ οἰκοδομηθῇ.

3. Διὰ τοῦτο εὐλογῇ σε ὁ λαὸς ὁ πτωχός, καὶ πόλεις ἀνθρώπων ἀδικουμένων εὐλογήσουσι σε.

4. Ἐγένου γὰρ πάση πόλει ταπεινῇ βοηθός, καὶ τοῖς ἀθυμήσασι δι' ἔνδειαν σκέπη· ἀπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν ῥύση αὐτούς· σκέπη διψώντων, καὶ πνεῦμα ἀνθρώπων ἀδικουμένων.

5. Ὡς ἄνθρωποι ὀλιγόψυχοι διψῶντες ἐν Σιών, ἀπὸ ἀνθρώπων ἀσεβῶν, οἷς ἡμᾶς παρέδωκας.

6. Καὶ ποιήσει Κύριος σαβαὼθ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν· ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο πίνονται εὐφροσύνην, πίνονται οἶνον·

7. χρίσονται μύρον ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. Παράδος ταῦτα πάντα τοῖς ἔθνεσιν· ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

8. Κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύας, καὶ πάλιν ἀφείλε Κύριος ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου, τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ ἀφείλεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, τὸ γὰρ στόμα Κυρίου ἐλάλησε.

9. Καὶ ἐροῦσι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· Ἰδοὺ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐφ' ᾧ ἠλπίζομεν, καὶ σώσει ἡμᾶς. Οὗτος Κύριος, ὑπεμείναμεν αὐτῷ, καὶ ἠγαλλιώμεθα, καὶ εὐφρανθήσόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν.

10. Ἀνάπαυσιν δώσει ὁ Θεὸς ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο, καὶ καταπατηθήσεται ἡ Μωαβίτις, ὃν τρόπον πατοῦσιν ἄλωνα ἐν ἀμάξει.

11. Καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὃν τρόπον καὶ αὐτὸς ἐταπεινώσε τοῦ ἀπολέσαι· καὶ ταπεινώσει τὴν ὕβριν αὐτοῦ, ἐφ' ἧς τὰς χεῖρας ἐπέβαλε.

12. Καὶ τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ τοίχου ταπεινώσει, καὶ καταθήσεται ἕως τοῦ ἐδάφους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κς'.

1. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄσονται τὸ ἄσμα τοῦτο ἐπὶ γῆς τῆς Ἰουδαίας· Ἰδοὺ πόλις ἰσχυρὰ καὶ σωτήριον θήσει τὸ τεῖχος, καὶ περίτειχος.

exierit de fovea capietur a laqueo : quia fenestrae de caelo apertae sunt, et concutientur fundamenta terrae.

19. Turbatione turbabitur terra, et egestate egebit terra.

20. Declinavit sicut ebrius et plenus crapulae, et concutietur quasi pomorum custodia terra, invaluit enim super eam iniquitas, et cadet, et non poterit resurgere.

21. Et inducet Dominus super ornatum caeli manum, et super reges terra.

22. Et congregabunt congregationem ejus in carcerem, et claudent in munitionem, per multas generationes visitatio erit eorum.

23. Et liquefiet later, et cadet murus. Quoniam regnabit Dominus e Sion et de Jerusalem, et in conspectu seniorum glorificabitur.

CAPUT XXV.

1. Domine Deus, glorificabo te, laudabo nomen tuum, quoniam fecisti admirabiles res, consilium antiquum verum. Fiat.

2. Quia posuisti civitates in tumulum, civitates munitas, ut non caderent fundamenta earum : impiorum civitas in aeternum non aedificabitur.

3. Propterea benedicet tibi populus pauper, et civitates hominum injuriam sustinentium benedicent tibi.

4. Fuiisti enim omni civitati humili auxiliator, et tristibus propter inopiam protectio : ab hominibus pessimis liberabis eos : umbraculum sitientium, et spiritus hominum iniquitatem sustinentium.

5. Quasi homines pusillanimes sitientes in Sion, ab hominibus impiis, quibus nos tradidisti.

6. Et, faciet Dominus sabaoth omnibus gentibus : super montem istum bibent letitiam, bibent vinum :

7. ungentur unguento in monte isto. Trade haec omnia gentibus : consilium enim hoc super omnes gentes.

8. Devorabit mors praevalens, et rursus abstulit Dominus Deus omnem lacrymam ab omni facie, opprobrium populi abstulit ab omni terra, os enim Domini locutum est.

9. Et dicent die illa : Ecce Deus noster in quo sperabamus, et salvabit nos. Iste Dominus, sustinuimus eum, et exultavimus, et laetabimur in salute nostra.

10. Requiem dabit Dominus in monte isto, et conculcabitur Moabit, quemadmodum calcant aream in plaustris.

11. Et remittet manus suas, quomodo et ipse humiliavit ad pendendum : et humiliabit superbiam ejus, super quam manus iniecit.

12. Et altitudinem refugii muri humiliabit, et descendet usque ad pavementum.

CAPUT XXVI.

1. Die illa cantabunt canticum istud super terram Judaeam : Ecce civitas fortis, et salutare ponet murum, et circummuralis.

2. Ἀνοίξατε πύλας, εἰσελθέτω λαὸς φυλάσσωσιν δικαιοσύνην, καὶ φυλάσσωσιν ἀληθεύειν,

3. ἀντιλαμβάνόμενος ἀληθείας, καὶ φυλάσσωσιν εἰρήνην·

4. ὅτι ἐπὶ σοὶ ἐλπιδὶ ἤλπισαν, Κύριε, ἕως τοῦ αἰῶνος, ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ αἰώνιος,

5. ὃς ταπεινώσας κατήγαγες τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν ὑψηλοῖς. Πόλεις ὀχυρὰς καταβαλεῖς, καὶ καταΐξεις ἕως ἐδάφους.

6. Καὶ πατήσουσιν αὐτοὺς πόδες πραέων καὶ ταπεινῶν.

7. Ὅδὸς εὐσεβῶν εὐθεῖα ἐγένετο, ἡ δὸδὸς τῶν εὐσεβῶν καὶ παρεσκευασμένη.

8. Ἡ γὰρ ὁδὸς Κυρίου, κρίσις. Ἠλπίσαμεν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐπὶ τῇ μνεῖᾳ ἧ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ ἡμῶν.

9. Ἐκ νυκτὸς ὀρβρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ, ὁ Θεός, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς. Δικαιοσύνην μάθετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.

10. Πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβής. Πᾶς ὃς οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλήθειαν οὐ μὴ ποιήσει. Ἀρθήτω ὁ ἀσεβής, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν Κυρίου.

11. Κύριε, ὑψηλός σου ὁ βραχίον, καὶ οὐκ ᾔδεισαν, γνόντες δὲ αἰσχυνθήσονται. Ζῆλος λήψεται λαὸν ἀπαίδετον, καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναντίους ἑδεσται.

12. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν, πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν.

13. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κτῆσαι ἡμᾶς· Κύριε, ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν· τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν.

14. Οἱ δὲ νεκροὶ ζῶν οὐ μὴ ἴδωσιν, οὐδὲ ἱατροὶ οὐ μὴ ἀναστήσουσι. Διὰ τοῦτο ἐπήγαγες, καὶ ἀπώλεσας, καὶ ἤρας πᾶν ἄρσεν αὐτῶν.

15. Πρόσθες αὐτοῖς κακὰ, Κύριε, πρόσθες κακὰ τοῖς ἐνδόξοις τῆς γῆς.

16. Κύριε, ἐν θλίψει ἐμνήσθην σου, ἐν θλίψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου ἡμῖν.

17. Καὶ ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει τεκεῖν, ἐπὶ τῇ ὠδίνι αὐτῆς ἐκέκραξεν, οὕτως ἐγενήθημεν τῷ ἀγαπητῷ σου.

18. Διὰ τὸν φόβον σου, Κύριε, ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν, καὶ ὠδινήσαμεν, καὶ ἐτέκομεν πνεῦμα σωτηρίας σου, ὃ ἐποίησαμεν ἐπὶ τῆς γῆς. Οὐ πεσοῦμεθα, ἀλλὰ πεσοῦνται πάντες οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.

19. Ἀναστήσονται οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ. Ἡ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἱαμα αὐτοῖς ἐστίν, ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν πεσεῖται.

20. Βάδιζε, λαὸς μου, εἰσελθε εἰς τὰ ταμεῖά σου, ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργὴ Κυρίου.

21. Ἰδοὺ γὰρ Κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἐπάγει τὴν ὀργὴν ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ αἷμα αὐτῆς, καὶ οὐ κατακαλύψει τοὺς ἀνηρημένους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ Θεὸς τὴν μάχαιραν τὴν ἁγίαν, καὶ τὴν μεγάλην, καὶ τὴν ἰσχυράν ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν σκολιόν· ἀνελεῖ τὸν δράκοντα.

2. Aperite portas, ingrediatur populus custodiens justitiam, et custodiens veritatem,

3. apprehendens veritatem, et custodiens pacem :

4. quoniam in te spe speraverunt, Domine, usque in sempiternum, Deus magne, aeternae,

5. qui humilians detraxisti eos qui habitant in excelsis. Civitates munitas destrues, et sternes usque ad pavimentum.

6. Et conculcabunt eos pedes mansuetorum et humilium.

7. Via piorum recta facta est, et praeparata via piorum.

8. Via enim Domini, judicium. Speravimus in nomine tuo, et in memoria qua desiderat anima nostra.

9. De nocte manē consurgit spiritus meus ad te, Deus, quia lux praecepta tua super terram. Justitiam discite, qui habitatis super terram.

10. Cessavit enim impius. Omnis qui non didicerit justitiam super terram, veritatem non faciet. Auferatur impius, ut non videat gloriam Domini.

11. Domine, excelsum est brachium tuum, et nesciunt, scientes autem confunduntur. Zelus apprehendit populum ineruditum, et nunc ignis adversarios comedet.

12. Domine Deus noster, pacem da nobis, omnia enim reddidisti nobis.

13. Domine Deus noster, posside nos : Domine, extra te alium nescimus : nomen tuum nominamus.

14. Mortui autem vitam non videbunt, neque medici suscitabunt. Idcirco induxisti, et perdidisti, et tulisti omne masculum eorum.

15. Adde eis mala, Domine, adde mala gloriosis terræ.

16. Domine, in tribulatione recordatus sum tui, in tribulatione parva disciplina tua nobis.

17. Et sicut parturiens appropinquat ad pariendum, in dolore suo clamavit, sic facti sumus dilecto tuo.

18. Propter timorem tuum, Domine, in utero accepimus, et parturivimus, et peperimus spiritum salutis tuæ, quem fecimus super terram. Non cademus, sed cadent omnes habitatores terræ.

19. Resurgent mortui, et expergiscentur qui in monumentis, et lætabuntur qui sunt in terra. Ros enim qui a te sanatio eis est, terra autem impiorum cadet.

20. Vade, populus meus, ingredere in cubacula tua, claude ostium tuum, abscondere paululum quantulumcumque, donec pertranseat ira Domini.

21. Ecce enim Dominus de sancto inducit iram super habitatores terræ : et revelabit terra sanguinem suum, et non abscondet interfectos.

CAPUT XXVII.

1. In die illa inducet Deus gladium sanctum, et magnum, et fortem super draconem colubrum fugientem, super draconem colubrum tortuosum : occidet draconem.

2. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἀμπελῶν καλὸς, ἐπιθύμημα ἐξάρχειν κατ' αὐτῆς.

3. Ἐγὼ πόλις ὀχυρά, πόλις πολιορκουμένη· μάτην ποτιῶ αὐτήν. Ἀλώσεται γὰρ νυκτὸς, ἡμέρας δὲ πεσεῖται τείχος. Οὐκ ἔστιν ἡ οὐκ ἐπελάβετο αὐτῆς.

4. Τίς με θήσει φυλάσσειν καλάμην ἐν ἀγρῷ; Διὰ τὴν πολεμίαν ταύτην ἤθετρεκα αὐτήν. Γοῖον δὲ τοῦτο ἐποίησε Κύριος πάντα ὅσα συνέταξε. Κατακέαυμαι,

5. βοήσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ, ποιήσωμεν εἰρήνην αὐτῷ, ποιήσωμεν εἰρήνην,

6. οἱ ἐρχόμενοι τέχνα Ἰακώβ. Βλαστήσει καὶ ἐξανθήσει Ἰσραὴλ, καὶ ἐμπλησθήσεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ.

7. Μὴ ὡς αὐτὸς ἐπάταξε, καὶ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται; καὶ ὡς αὐτὸς ἀνέλειν, οὕτως ἀναιρεθήσεται;

8. Μαγόμενος καὶ ὀνειδίζων ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς. Οὐ σὺ ἦσθα μέλετών τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελείν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ;

9. Διὰ τοῦτο ἀφαιρεθήσεται ἀνομία Ἰακώβ, καὶ τοῦτο ἔστιν ἡ εὐλογία αὐτοῦ, ὅταν ἀφελῶμαι τὴν ἀμαρτίαν αὐτοῦ, ὅταν θῶσι πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν κατακεκομμένους, ὡς κονίαν λεπτὴν· καὶ οὐ μὴ μείνη τὰ δένδρα αὐτῶν, καὶ τὰ εἰδῶλα αὐτῶν ἐκκεκομμένα, ὡς περ δρυμὸς μακράν·

10. τὸ κατοικοῦμενον ποίμνιον ἀνειμένον ἔσται, ὡς ποίμνιον καταλειμμένον, καὶ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς βόσκημα, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ποίμνια.

11. Καὶ μετὰ χρόνον οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ πᾶν γλωρὸν, διὰ τὸ ξηρανθῆναι. Ὑναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θεάς, δεῦτε· οὐ γὰρ λαὸς ἔστιν ἔχων σύνεσιν· διὰ τοῦτο οὐ μὴ οἰκτειρήσῃ δὲ ποιήσας αὐτοὺς, οὐδὲ δὲ πλάσας αὐτοὺς οὐ μὴ ἐλεήσῃ.

12. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, συμφράξει δὲ Θεὸς ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως Ῥινοκοροῦρων. Ὑμεῖς δὲ συναγάγετε κατὰ ἓνα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ.

13. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, σάλπιγξι τῇ μεγάλῃ, καὶ ἤξουσιν οἱ ἀπολόμενοι ἐν τῇ γῶρᾳ τῶν Ἀσσυρίων, καὶ οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ προσκυνήσουσι τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον ἐν Ἱερουσαλὴμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρειος, οἱ μισθῶτοὶ Ἐφραΐμ· τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ παγέως, οἱ μεθύοντες ἀνεὺ οἴνου.

2. Ἰδοὺ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν δὲ θυμὸς Κυρίου, ὡς χάλια καταφερομένη, οὐκ ἔχουσα σκέπη, βίᾳ καταφερομένη· ὡς ὕδατος πολὺ πλῆθος σύρον χωρῶν, τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπαυμα. Ταῖς χερσὶ

3. καὶ τοῖς ποσὶ καταπατηθήσεται δὲ στέφανος τῆς ὕβρειος, οἱ μισθῶτοὶ τοῦ Ἐφραΐμ.

4. Καὶ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης, ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὕψιλου· ὡς πρόδρομος σύχου, δὲ ἰδὼν αὐτὸ, πρὶν εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν αὐτὸ, θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν.

5. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Κύριος σαβαὼθ δὲ στέφανος τῆς ἐλπίδος, δὲ πλεκεῖς τῆς δόξης, τῷ καταλειφθέντι τοῦ λαοῦ.

2. Die illo, vinea bona, desiderium cantare super eam.

3. Ego civitas munita, civitas quæ oppugnatur : frustra potum dabo illi. Capietur enim nocte, die autem cadet murus. Non est quæ non apprehenderit eam.

4. Quis ponet me custodem stipulæ in agro? Propter adversariam hanc repuli eam. Idcirco igitur fecit Dominus omnia quæ disposuit. Combusta sum,

5. clamabunt habitatores ejus, faciamus pacem illi, faciamus pacem,

6. venientes filii Jacob. Germinabit et florebit Israel, et implebitur orbis terrarum fructu ejus.

7. Non sicut ipse percussit, et ipse sic percutietur? et sicut ipse interfecit, sic interficietur?

8. Rixans et exprobrans emittit eos. Nonne tu eras qui meditaris spiritu duro interficere eos spiritu furoris?

9. Propterea auferetur iniquitas Jacob, et hoc est benedictio ejus, cum abstulero peccatum ejus, quando posuerint omnes lapides ararum contritos, quasi cinerem minutum : et non perseverabunt arbores eorum, et idola eorum succisa, quasi lucus longe :

10. habitans grex dimittetur, sicut grex derelictus, et erit multo tempore in pastionem, et ibi requiescent greges.

11. Et post tempus non erit in ea omne viride, quia exsiccatus est. Mulieres venientes a spectaculo, venite : non est enim populus habens intelligentiam : propterea non miserebitur eorum qui fecit eos, et qui formavit eos non parcat.

12. Et erit in die illa, concludet Deus a fossa fluminis usque ad Rhinocoruram. Vos autem congregate singulos filios Israel.

13. Et erit in die illa, canent tuba magna, et venient qui perierant in regione Assyriorum, et qui perierant in Ægypto, et adorabunt Dominum super montem sanctum in Jerusalem.

CAPUT XXVIII.

1. Væ coronæ injuriæ, mercenarii Ephraim : flos cadens de gloria super verticem montis pinguis, qui ebrii estis absque vino.

2. Ecce forte et durum furor Domini, sicut grando quæ fertur in pronum non habens tegmen, quæ violenter decedit : sicut aquæ magna multitudo trahens regionem, terræ faciet requiem. Manibus

3. et pedibus conculcabitur corona injuriæ, mercenarii Ephraim.

4. Et erit flos qui decidit de spe gloriæ, in summitate montis excelsi : sicut præmatura ficus, quam qui viderit, antequam sumat manu, cupiet eam devorare.

5. Die illa erit Dominus sabaoth corona spei, quæ compacta est gloriæ, reliquiis populi.

6. Καταλειφθήσονται ἐπὶ πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν, καὶ ἰσχύϊ κωλυόντων ἀνελεῖν.

7. Οὗτοι γὰρ οἶνον πεπλημμελημένοι εἰσιν, ἐπλανήθησαν διὰ τὸ σίκερα, ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐξέστησαν διὰ τὸ σίκερα, κατεπόθησαν διὰ τὸν οἶνον, ἐσείσθησαν ἀπὸ τῆς μέθης, ἐπλανήθησαν· τούτεστι φάσμα.

8. Ἄρα ἔδεται ταύτην τὴν βουλὴν, αὕτη γὰρ ἡ βουλὴ ἔνεκα πλεονεξίας.

9. Τίτι ἀνηγγεilaμεν κακὰ, καὶ τίτι ἀνηγγεilaμεν ἀγγελίαν; Οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος, οἱ ἀπεσπασμένοι ἀπὸ μαστοῦ,

10. Θλίψιν ἐπὶ θλίψιν προσδέχου, ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι· ἐτι μικρὸν, ἐτι μικρὸν,

11. διὰ φαυλίσμον χειλέων, διὰ γλώσσης ἐτέρας, ὅτι λαλήσουσι τῷ λαῷ τούτῳ,

12. λέγοντες αὐτοῖς· Τούτο τὸ ἀνάπνευμα τῷ πεινῶντι, καὶ τούτο τὸ σύντριμμα, καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν.

13. Καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον τοῦ Θεοῦ, θλίψις ἐπὶ θλίψιν, ἐλπίς ἐπ' ἐλπίδι· ἐτι μικρὸν, ἐτι μικρὸν, ἵνα πορεύωσι καὶ πέρωσιν ὀπίσω, καὶ συντριβήσονται, καὶ κινδυνεύουσιν, καὶ ἁλώσονται.

14. Διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον Κυρίου, ἄνδρες θετλιμμένοι, καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ·

15. ὅτι εἶπατε· Ἐποίησαμεν διαθήκην μετὰ τοῦ ἔξου, καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συνθήκας· καταγίγς φερομένη ἔαν παρέλθῃ, οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς· ἐθήκαμεν ψεύδος τὴν ἐλπίδα ἡμῶν, καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθσόμεθα.

16. Διὰ τοῦτο οὕτω λέγει Κύριος Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια Σιών λίθον πολυτελεῖ, ἐκλεκτὸν, ἀκρογωνιαίον, ἐντίμον, εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς, καὶ ὁ πιστεύων οὐ μὴ κατασκευυθῇ.

17. Καὶ θήσω κρίσιν εἰς ἐλπίδα, ἥ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς σταθμούς, καὶ οἱ πεποθότες μάτην ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταγίγς,

18. μὴ καὶ ἀφέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐλπίς ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν ἔξου οὐ μὴ ἐμμένῃ; Καταγίγς φερομένη ἔαν ἐπέλθῃ, ἔσεσθε αὐτῇ εἰς καταπάτημα·

19. ὅταν παρέλθῃ, λήψεται ὑμᾶς, πρῶτῃ πρῶτῃ παρλεύσεται ἡμέρας, καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται ἐλπίς πονηρά. Μάθετε ἀκούειν,

20. στενοχωρούμενοι· οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἀσθενούμεν τοῦ ὑμᾶς συναχθῆναι.

21. Ὡς περ ὅρος ἀσεβῶν ἀναστήσεται Κύριος, καὶ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι Γαβαὼν, μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον· ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἄλλοτρίως χρήσεται, καὶ ἡ σαπρία αὐτοῦ ἄλλοτρία.

22. Καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθῆιτε, μηδὲ ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ δεσμοί· διότι συντελεσμένα καὶ συντεταγμένα πράγματα ἤκουσα παρὰ Κυρίου σαβαὼθ, ὃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

23. Ἐνωτίζεσθε καὶ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου, προσέχετε καὶ ἀκούετε τοὺς λόγους μου.

24. Μὴ δλῃν τὴν ἡμέραν ἀροτριᾶσαι ὁ ἀροτριῶν, ἡ σπόρον προετοιμάσαι πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν;

25. Οὐχ, ὅταν ὀμαλίσῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, τότε σπείρει μικρὸν μελάνθιον ἡ κύμινον, καὶ πάλιν σπείρει πυρὸν, καὶ κριθὴν, καὶ κέγγρον καὶ ζέα ἐν τοῖς ὄροις σου;

6. Relinquentur in spiritu iudicii super iudicium, et fortitudinem vetantium interficere.

7. Isti enim vino deliquerunt, errarunt propter siceram, sacerdos et propheta exciderunt mente propter siceram, absorpti sunt propter vinum, vacillaverunt propter ebrietatem, erraverunt : hoc est phasma.

8. Maledictio comedet hoc consilium, siquidem istud consilium propter avaritiam est.

9. Cui annuntiavimus mala, et cui annuntiavimus nuntium? Qui ablactati sunt a lacte, qui abstracti ab ubere.

10. Tribulationem super tribulationem exspecta, spem super spem : adhuc parum, adhuc parum,

11. propter irrisionem labiorum, propter linguam alteram, quia loquuntur populo huic,

12. dicentes eis : Hec est requies esurienti, et hæc contritio, et noluerunt audire.

13. Et erit eis sermo Domini, tribulatio super tribulationem, spes super spem : adhuc parum, adhuc parum, ut vadant et cadant retrorsum, et conterentur, et periclitabuntur, et capientur.

14. Propterea audite verbum Domini, viri tribulati, et principes populi huius qui est in Jerusalem :

15. quia dixistis : Fecimus testamentum cum inferno, et cum morte pacta : tempestas irruens si pertransierit, non veniet super nos : posuimus mendacium spem nostram, et mendacio protegemur.

16. Propterea sic dicit Dominus Dominus : Ecce ego immittam in fundamenta Sion lapidem pretiosum, electum, summum, angularem, honorabilem, in fundamenta ejus, et qui crediderit non confundetur.

17. Et ponam iudicium in spem, misericordia autem mea in pondera, et qui confiderunt frustra mendacio : quoniam non transibit per vos tempestas,

18. nonne etiam auferet testamentum mortis, et spes vestra quæ erga infernum non permanebit? Tempestas ruens si supervenerit, eritis ei in conculcationem :

19. cum pertransierit, tollet vos, mane mane transibit die, et in nocte erit spes pessima. Discite audire,

20. qui estis in tribulatione : non possumus pugnare, ipsi autem infirmi sumus ut vos congregemini.

21. Sicut mons impiorum consurgit Dominus, et erit in valle Gabaon, cum furore faciet opera sua, amaritudinis opus : et furor ejus aliene utetur, et perditio ejus aliena.

22. Et vos nolite lætari, neque confortentur vincula vestra : quia consummatas et abbreviatas res audiavi a Domino sabaoth, quas facturus est super omnem terram.

23. Auribus percipite et audite vocem meam, attendite et audite sermones meos.

24. Numquid tota die arabit qui arat, aut sementem præsparabit antequam operetur terram?

25. Nonne, cum adæquaverit faciem ejus, tunc seminat parvum melanthium aut cuminum, et rursus seminat triticum, et hordeum, et milium et speltam in finibus tuis?

26. Καὶ παιδευθήσῃ κρίματι Θεοῦ σου, καὶ εὐφρανθήσῃ.

27. Οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον, οὐδὲ τρογὸς ἀμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον· ἀλλὰ βράβδω τινάσσεται τὸ μελάνθιον,

28. τὸ δὲ κύμινον μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. Οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγὼ εἰμι ὑμῖν ὀργισθήσομαι, οὐδὲ φωνῇ τῆς πικρίας μου καταπατήσῃ ὑμᾶς.

29. Καὶ ταῦτα παρὰ Κυρίου σαβαὼθ ἐξῆλθε τὰ τέρατα. Βουλευσάσθε, ὑψώσατε ματαίαν παράκλησιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Οὐαὶ Ἀριὴλ πόλις, ἣν ἐπολέμησε Δαυὶδ. Συναγάγετε γεννήματα, ἐνιαυτὸν ἐπὶ ἐνιαυτὸν, φάγεσθε, φάγεσθε γὰρ σὺν Μωάβ·

2. ἐκθλίψω γὰρ Ἀριὴλ, καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχὺς καὶ ὁ πλοῦτος ἔμοι.

3. Καὶ κυκλώσω ὡς Δαυὶδ ἐπὶ σέ, καὶ βαλῶ περὶ σέ χάρακα, καὶ θήσω περὶ σέ πύργους,

4. καὶ ταπεινωθήσονται εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου, καὶ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύσονται· καὶ ἔσονται ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ τῆς γῆς ἡ φωνὴ σου, καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνὴ σου ἀσθενήσει.

5. Καὶ ἔσται ὡς κονιορτὸς ἀπὸ τρογοῦ ὁ πλοῦτος τῶν ἀσεβῶν, καὶ ὡς χνοὺς φερόμενος τὸ πλῆθος τῶν καταδυναστευόντων σε· καὶ ἔσται ὡς στιγμή.

6. παραχρῆμα παρὰ Κυρίου σαβαὼθ. Ἐπισκοπὴ γὰρ ἔσται μετὰ βροντῆς καὶ σεισμοῦ καὶ φωνῆς μεγάλης, καταιγὶς φερομένη καὶ φλόξ πυρὸς κατεσθίουσα.

7. Καὶ ἔσται ὡς ἐνυπνιαζόμενος κατ' ὕπνου νυκτὸς, ὁ πλοῦτος ἀπάντων τῶν ἐθνῶν ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἀριὴλ, καὶ πάντες οἱ στρατεύομενοι ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ' αὐτήν, καὶ οἱ ὀλίβοντες αὐτήν.

8. Καὶ ὡς οἱ ἐν τῷ ὕπνῳ πίνοντες καὶ ἔσθοντες, καὶ ἐξαναστάντων, μάταιον τὸ ἐνύπνιον· καὶ ὃν τρόπον ἐνυπνιάζεται ὁ διψῶν ὡς ὁ πίνων, καὶ ἐξαναστὰς ἐτι διψᾷ, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κενὸν ἤλπισεν, οὕτως ἔσται ὁ πλοῦτος τῶν ἐθνῶν πάντων, ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών.

9. Ἐκλύθητε καὶ ἐκστητε, καὶ κραιπαλήσατε οὐκ ἀπὸ σίκερα οὐδὲ ἀπὸ οἴνου,

10. ὅτι πεπότηκεν ὑμᾶς Κύριος πνεύματι κατανύξεως, καὶ καμύσει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ τῶν προφητῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν, οἱ ὁρῶντες τὰ κρυπτά.

11. Καὶ ἔσται ὑμῖν τὰ ῥήματα πάντα ταῦτα ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου τοῦ ἐσφραγισμένου τούτου, ὃ ἐὰν δῶσιν αὐτὸ ἀνθρώπῳ ἐπισταμένῳ γράμματα, λέγοντες· Ἀνάγνωθι ταῦτα, καὶ ἔρει· Οὐ δύναμαι ἀναγνῶναι, ἐσφράγισται γάρ.

12. Καὶ δοθήσεται τὸ βιβλίον τούτου εἰς χεῖρας ἀνθρώπου μὴ ἐπισταμένου γράμματα, καὶ ἔρει αὐτῷ· Ἀνάγνωθι τούτο, καὶ ἔρει· Οὐκ ἐπίσταμαι γράμματα.

13. Καὶ εἰπὲ Κύριος· Ἐγγίξει μοι ὁ λαὸς οὗτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτῶν τιμῶσί με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. Μάτην δὲ σέθενταί με, διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας.

26. Et erudieris iudicio Dei tui, et lactaberis.

27. Non enim cum duritia mundatur melanthium, neque rota plaustrum circuit super cyminum : sed virga excutitur melanthium,

28. cyminum autem cum pane comedetur. Neque enim in sempiternum equidem irascar vobis, nec vox amaritudinis meae conculcabit vos.

29. Et haec a Domino sabaoth sunt egressa portenta. Inite consilium, exaltate vanam consolationem.

CAPUT XXIX.

1. Vae Ariel civitas, quam expugnavit David. Congregate genimina, annum super annum, comedite, comeditis enim cum Moab :

2. coangustabo enim Ariel, et erit fortitudo illius et divitiæ mihi.

3. Et circumdabo sicut David super te, et mittam vallum in circuitu tuo, et ponam per gyrum tui turres,

4. et humiliabuntur in terram sermones tui, et in terram occident verba tua : et erunt sicut loquentium de terra vox tua, et ad pavementum vox tua infirmabitur.

5. Et erunt sicut pulvis de rota divitiæ impiorum, et sicut lanugo quæ rapitur multitudo opprimentium te : eritque quasi punctus.

6. repente a Domino sabaoth. Visitatio enim erit cum tonitru et commotione et voce magna, tempestas ruens et flamma ignis devorans.

7. Et erunt sicut somnians per somnos noctis, divitiæ omnium gentium quæ militaverunt contra Ariel, et omnes qui pugnabant contra Jerusalem, et universi qui congregati sunt super eam, et qui affligebant eam.

8. Et sicut qui in somno bibunt et comedunt, cumque surrexerint, vanum est somnium : et sicut somniat qui sitit quasi bibens, et cum surrexerit adhuc sitit, et anima ejus frustra speravit, sic erunt divitiæ omnium gentium, quicumque militaverunt contra montem Sion.

9. Dissolvimini et obstupescite, et crapulamini non a siccera neque a vino,

10. quoniam polavit vos Dominus spiritu compunctionis, et claudet oculos eorum, et prophetarum eorum, et principum eorum, qui vident occulta.

11. Et erunt vobis omnia verba hæc sicut verba libri signati hujus, quem si dederint ipsum homini scienti litteras, dicentes : Lege hæc, et dicet : Non possum legere, signatus enim est.

12. Et dabitur liber hic in manus hominis nescientis litteras, et dicet ei : Lege hunc, et dicet : Nescio litteras.

13. Et ait Dominus : Appropinquet mihi populus iste ore suo, et in labiis suis honorant me, cor autem eorum longe abest a me. Frustra autem colunt me, docentes hominum præcepta atque doctrinas.

14. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ προσθήσω τοῦ μεταθεῖναι τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ μεταθήσω αὐτοὺς, καὶ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν συνέσιν τῶν συνετῶν κρύψω.

15. Οὐαὶ οἱ βαθέως βουλὴν ποιῶντες, καὶ οὐ διὰ Κυρίου. Οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ βουλῇ ποιῶντες, καὶ ἔσται ἐν σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν· καὶ ἐροῦσι· Τίς ἑώρακεν ἡμᾶς; καὶ τίς ἡμᾶς γινώσκειται ἢ ἡμεῖς ποιούμεν;

16. Οὐχ ὡς πηλὸς τοῦ κεραμέως λογισθήσεσθε; Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι αὐτό· Οὐ σύ με ἐπλάσας; Ἡ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι· Οὐ συνετῶς με ἐποίησας;

17. Οὐκέτι μικρὸν, καὶ μετατεθήσεται ὁ Λίβανος, ὡς τὸ ὄρος τὸ Χέρμελ, καὶ τὸ Χέρμελ εἰς ὄρυμόν λογισθήσεται;

18. Καὶ ἀκούσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λόγους βιβλίου, καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει, καὶ οἱ ἐν τῇ διμύλῃ. Ὁφθαλμοὶ τυφλῶν ὄψονται,

19. καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ Κύριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπηλπισμένοι τῶν ἀνθρώπων ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης.

20. Ἐξέλιπεν ἄνομος, καὶ ἀπόλωτο ὑπερήφανος, καὶ ἐξωλοθερέθησαν οἱ ἀνομοῦντες ἐπὶ κακία,

21. καὶ οἱ ποιῶντες ἁμαρτεῖν ἀνθρώπους ἐν λόγῳ· πάντας δὲ τοὺς ἐλέγγοντας ἐν πύλαις πρόσκομμα θήσουσιν, ὅτι ἐπλάγιασαν ἐπ' ἀδίκους δίκαιον.

22. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραάμ· Οὐ νῦν αἰσχυνθήσεται Ἰακώβ, οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον μεταβαλεῖ·

23. ἀλλ' ὅταν ἰδῶσι τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ἔργα μου, δι' ἐμὲ ἀγιάσουσι τὸ ὄνομά μου, καὶ ἀγιάσουσι τὸν ἅγιον Ἰακώβ, καὶ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ φοβηθήσονται.

24. Καὶ γινώσκονται οἱ πλανώμενοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν, καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, λέγει Κύριος· ἐποιήσατε βουλὴν οὐ δι' ἐμοῦ, καὶ συνήκατε οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου, προσθεῖναι ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας,

2. οἱ πορευόμενοι καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπηρώτησαν, τοῦ βοηθηθῆναι ὑπὸ Φαραῶ, καὶ σκεπασθῆναι ὑπὸ Αἰγυπτίων.

3. Ἔσται γὰρ ὑμῖν σκέπη Φαραῶ εἰς αἰσχύνην, καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' Αἴγυπτον ὄνειδος.

4. Ὅτι εἰσὶν ἐν Τάνει ἀρχηγοί, ἄγγελοι πονηροί.

5. Μάτην κοπιάσουσι πρὸς λαὸν, ὃς οὐκ ὠφελήσει αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, ἀλλὰ εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος.

Ἡ ΟΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΠΟΔΩΝ ΤΩΝ ΕΝ Τῇ ΕΡΙΜῳ.

6. Ἐν τῇ θλίψει καὶ τῇ στενοχωρίᾳ, λέων καὶ σκύμνος λέοντος, ἐκείθεν καὶ ἀσπίδες, καὶ ἔχγονα ἀσπίδων πετομένων, οἱ ἔφερον ἐπὶ ὄνων καὶ καμηλίων τὸν πλοῦτον αὐτῶν πρὸς ἔθνος ὃ οὐκ ὠφελήσει αὐτοὺς.

7. Αἰγύπτιοι μάταια καὶ κενὰ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς; Ἀπάγγελον αὐτοῖς ὅτι ματαῖα ἡ παράκλησις ὑμῶν αὕτη.

8. Νῦν οὖν καθίσας γράψον ἐπὶ πυξίου ταῦτα καὶ εἰς βιβλίον, ὅτι ἔσται εἰς ἡμέρας ταῦτα καιρῷ, καὶ ἔως εἰς τὸν αἰῶνα.

14. Propterea ecce adjiciam ut transferam populum justum, et transferam eos, et perdam sapientiam sapientum, et prudentiam prudentium abscondam.

15. Vae qui profundum consilium faciunt, et non per Dominum. Vae qui in occulto consilium faciunt, et erunt in tenebris opera eorum: et dicent: Quis vidit nos? et quis sciet nos vel quae nos facimus?

16. Nonne ut lutum figuli reputabimini? Numquid dicet figmentum fictori suo: Non tu me formasti? Aut factura factori: Non sapienter me fecisti?

17. Nonne adhuc modicum, et transferetur Libanus, sicut mons Chermel, et Chermel in saltum reputabitur?

18. Et audient in die illa surdi verba libri, et qui in tenebris, et qui in nebula. Oculi caecorum videbunt,

19. et laetabuntur inopes propter Dominum in laetitia, et desperati homines implebuntur laetitia.

20. Defecit iniquus, et periit superbus, et exterminati sunt qui inique agunt in malitia,

21. et qui faciunt peccare homines in verbo: omnes autem arguentes in portis offensionem ponent, quia obliquerunt pro injustis justum.

22. Propterea haec dicit Dominus super domum Jacob, quam separavit ex Abraam: Non confundetur modo Jacob, neque nunc faciem mutabit:

23. sed cum viderint filii eorum opera mea, propter me sanctificabunt nomen meum, et sanctificabunt sanctum ipsius Jacob, et Deum Israel timebunt.

24. Et scient qui errant spiritu intelligentiam, et mussitatores discent obedire, et linguae balbutientes discent loqui pacem.

CAPUT XXX.

1. Vae filii desertores, dicit Dominus: fecistis consilium non per me, et pacta non per spiritum meum, ut adderetis peccata peccatis,

2. qui vadunt descendere in Aegyptum, me autem non interrogaverunt, ut acciperent auxilium a Pharaone, et protegerentur ab Aegyptiis.

3. Erit enim vobis protectio Pharaonis in confusionem, et his qui confidunt in Aegypto opprobrium.

4. Sunt enim in Tani principes, nuntii pessimi.

5. Frustra laborabunt ad populum, qui eis non proderit ad auxilium, sed ad confusorem et opprobrium.

VISIO QUADRUPEDUM IN DESERTO.

6. In tribulatione et angustia, leo et catulus leonis, inde etiam aspidēs, et genimina aspidum volantium, qui ferebant super asinos et camelos divitias suas ad gentem quae eis non proderit.

7. Aegyptii inania et vacua proderunt vobis? Annuntia eis quia vana consolatio vestra haec.

8. Nunc igitur sedens scribe super buxum haec et in libro, quoniam erunt in dies haec tempore, et usque in aeternum.

9. Ὅτι ὁ λαὸς ἀπειθήs ἐστι, υἱοὶ ψευδεῖς, οἱ οὐκ ἠδούλοντο ἀκούειν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ.

10. οἱ λέγοντες τοῖς προφῆταις· Μὴ ἀναγγέλλετε ἡμῖν, καὶ τοῖς τὰ ὀράματα ὁρώσι· Μὴ λαλεῖτε ἡμῖν, ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε καὶ ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἐτέραν πλάνησιν,

11. καὶ ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ταύτης· ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν τρίβον τοῦτον, καὶ ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸ λόγιον τοῦ Ἰσραὴλ.

12. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ· Ὅτι ἠπειθήσατε τοῖς λόγοις τούτοις, καὶ ἠλπίσατε ἐπὶ ψεύδει, καὶ ὅτι ἐγόγγυσας, καὶ πεποιθὼς ἐγένου ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ,

13. διὰ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἁμαρτία αὕτη ὡς τεῖχος πίπτον παραρχῆμα πολέως θυμῶς ἐαλωκυίας, ἧς παραρχῆμα πάρεστι τὸ πτώμα·

14. καὶ τὸ πτώμα αὐτῆς ἔσται ὡς σύντριμμα ἀγροῦ ὀστρακίνου, ἐκ κεραμίου λεπτά, ὥστε μὴ εὑρεῖν ἐν αὐτοῖς ὀστραχον, ἐν ᾧ πῦρ ἀρείς, καὶ ἐν ᾧ ἀποσυριεῖς ὕδωρ μικρὸν.

15. Οὕτω λέγει Κύριος Κύριος ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ· Ὅταν ἀποστραφῇς στενάζης, τότε σωθήσῃ, καὶ γνώσῃ ποῦ ἦσθα· ὅτι ἐπεποιθεῖς ἐπὶ τοῖς ματαίοις, ματαία ἡ ἰσχυρὸς ὑμῶν ἐγενήθη. Καὶ οὐκ ἐβούλεσθε ἀκούειν,

16. ἀλλ' εἶπατε· Ἐὰν ἴππων φευζόμεθα, διὰ τοῦτο φευξέσθε, καὶ ἐπὶ κουφοῖς ἀναβάταις ἐσόμεθα· διὰ τοῦτο κουφοὶ ἔσονται οἱ διώκοντες ὑμᾶς.

17. Χίλιοι διὰ φωνὴν ἐνὸς φευζονται, καὶ διὰ φωνὴν πέντε φευζονται πολλοὶ, ἕως ἂν καταλειφθῇτε, ὡς ἱστὸς ἐπ' ὄρους, καὶ ὡς σημαῖαν φέρων ἐπὶ βουνοῦ.

18. Καὶ ἄλιν μενεῖ ὁ Θεὸς τοῦ οἰκτεῖσθαι ὑμᾶς, καὶ διὰ τοῦτο ὑψωθήσεται τοῦ ἐλεῆσαι ὑμᾶς· διότι κριτὴς Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν. Μακάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐπ' αὐτῷ,

19. διότι λαὸς ἅγιος ἐν Σιών οἰκᾷ, καὶ Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ ἐκλαυσεν· Ἐλέησόν με. Ἐλέησει σε, τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου ἤνικα εἶδεν, ἐπήκουσέ σου.

20. Καὶ δώσει Κύριος ὑμῖν ἄρτον θλίψεως, καὶ ὕδωρ στενὸν, καὶ οὐκ ἔτι μὴ ἐγγίσωσί σοι οἱ πλανώντές σε· ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὄφονται τοὺς πλανώντάς σε,

21. καὶ τὰ ὠτὰ σου ἀκούσονται τοὺς λόγους τῶν ὀπίσω σε πλανησάντων, οἱ λέγοντες· Αὕτη ἡ ὁδός, πορευθώμεν ἐν αὐτῇ, εἴτε δεξιὰ εἴτε ἀριστερά.

22. Καὶ μίανεις τὰ εἰδῶλα τὰ περιγρυωμένα, καὶ περιχερυσωμένα λεπτά ποιήσης, καὶ λιχμῆσης ὡς ὕδωρ ἀποκαθημένης, καὶ ὡς κόπρον ὡσεὶ αὐτά.

23. Τότε ἔσται ὁ θυετὸς τῷ σπέρματι τῆς γῆς σου, καὶ ὁ ἄρτος τοῦ γεννήματος τῆς γῆς σου ἔσται πλησμονὴ καὶ λιπαρός. Καὶ βοσκηθήσεται σου τὰ κτήνη τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τόπον πόνα καὶ εὐρύχωρον.

24. Οἱ ταυροὶ ὑμῶν καὶ οἱ βοεῖς, οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν, φάγονται ἄχρυρα ἀναπεποιημένα ἐν κριθῇ λελιχμηνῇ.

25. Καὶ ἔσται ἐπὶ παντὸς ὄρους ὑψηλοῦ, καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν ἀπολῶνται πολλοὶ, καὶ ὅταν πέσωσι πύργοι.

26. Καὶ ἔσται τὸ φῶς τῆς σελήνης ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἔσται ἑπταπλάσιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ὅταν ἰάσῃται Κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν δόνην τῆς πληγῆς σου ἰάσεται.

9. Quia populus inobediens est, filii mendaces, qui nolunt audire legem Dei :

10. qui dicunt prophetis : Nolite annuntiare nobis, et videntibus visiones : Nolite loqui nobis, sed nobis loquimini et annuntiate nobis alteram seductionem,

11. et avertite nos a via hac : auferte a nobis semitam hanc, et auferte a nobis eloquium Israel.

12. Propterea hæc dicit sanctus Israel : Quia increduli fuistis verbis his, et sperastis in mendacio, et quia murmurasti, et fidens fuisti in verbo isto,

13. propterea erit vobis peccatum hoc sicut murus decidens subito civitatis munitæ captæ, cujus repente adest ruina :

14. et ruina ejus erit sicut contritio vasis testacei, ex figuli officina comminuta, ita ut non inveniatur in eis testa, in qua ignem tollas, et in qua extrahas aquam pusillam.

15. Sic dicit Dominus Dominus sanctus Israel. Cum reversus ingemueris, tunc salvus eris, et scies ubi fueris : quia confidebas super vanis, vana facta est fortitudo vestra. Et noluistis audire,

16. sed dixistis : Super equos fugiemus, propterea fugietis, et super levibus ascensoribus erimus : ideo leves erunt qui persequuntur vos.

17. Mille ad vocem unius fugient, et ad vocem quinque fugient multi, donec relinquamini, quasi malus navis super montem, et quasi signum ferens super collem.

18. Et rursus exspectabit Deus ut misereatur vestri, et propterea exaltabitur ut parcat vobis : quia judex Dominus Deus vester. Beati qui immanent in eo,

19. quia populus sanctus in Sion habitavit, et Jerusalem ploratu ploravit : Miserere mei. Miserebitur tui, vocem clamoris tui quando vidit, exaudivit te.

20. Et dabit Dominus vobis panem tribulationis, et aquam angustam, et nequaquam ultra appropinquabunt tibi qui decipiant te : quia oculi tui videbunt eos qui te seducebant,

21. et aures tuæ audient verba post te decipientium, qui dicebant : Hæc via, ambulemus in ea, sive ad dextram sive ad sinistram.

22. Et contaminabis idola deargentata, et deaurata comminues ea, et disperges sicut aquam menstruatæ, et sicut stercus abjicies ea.

23. Tunc erit pluvia semini terræ tuæ, et panis frugum terræ tuæ erit abundans et pinguis. Et pascentur jumenta tua in die illa locum pinguem et spatiosum.

24. Tauri vestri et boves, qui operantur terram, comedent paleas commistas in hordeo ventilato.

25. Et erit super omnem montem excelsum, et super omnem collem elevatum aqua transiens in die illa, cum perierint multi, et cum ceciderint turre.

26. Et erit lumen lunæ sicut lumen solis, et lumen solis erit septuplum in die, quando sanaverit Dominus contritionem populi sui, et dolorem plage tuæ curabit.

27. Ἰδοὺ τὸ ὄνομα Κυρίου ἔρχεται διὰ χρόνου, καί-
μενος θυμὸς· μετὰ δόξης τὸ λόγιον τῶν χειλέων αὐτοῦ,
λόγιον ὀργῆς πλήρες, καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ ὡς πῦρ
ἔδεται.

28. Καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ὡς ὕδωρ ἐν φάραγγι σύρον,
ῥῖξει ὕδωρ τοῦ τραχήλου, καὶ διαιρεθήσεται, τοῦ ταρά-
ξαι ἔθνη ἐπὶ πλάνησει ματαίᾳ, καὶ διώζεται αὐτοὺς
πλάνησις, καὶ λήψεται αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν.

29. Μὴ διαπαντὸς δεῖ ὑμᾶς εὐφραίνεσθαι καὶ εἰσπο-
ρεῦσθαι εἰς τὰ ἡγία μου διαπαντός, ὥσει ἑορτάζοντας,
καὶ ὥσει εὐφραινομένους ἐξελθεῖν μετὰ αὐλοῦ εἰς τὸ
ὄρος Κυρίου πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ;

30. Καὶ ἀκουσθὴν ποιήσει Κύριος τὴν δόξαν τῆς φω-
νῆς αὐτοῦ, καὶ τὸν θυμὸν τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, δεῖξαι
μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς καὶ φλογὸς κατεσθίουσης, κε-
ραυνώσει βιαίως, καὶ ὡς ὕδωρ καὶ χάλαζα συγκατα-
φερομένη βία.

31. Διὰ γὰρ τῆς φωνῆς Κυρίου ἡττηθήσονται Ἀσσύ-
ριοι τῇ πληγῇ ἣ ἂν πατάξῃ αὐτούς.

32. Καὶ ἔσται αὐτῷ κυκλόθεν, ὅθεν ἦν αὐτῶν ἡ ἐλπίς
τῆς βοήθειας, ἐφ' ἣ αὐτοὺς ἐπεποίθει· αὐτοὶ μετὰ τυμ-
πάνων καὶ κιθάρας πολεμήσουσιν αὐτὸν ἐκ μετα-
βολῆς.

33. Σὺ γὰρ πρὸ ἡμερῶν ἀπαιτηθήσῃ. Μὴ καὶ σοὶ
ἡτοιμάσῃ βασιλεύειν; Φάραγγα βαθείαν, ξύλα κείμενα,
πῦρ καὶ ξύλα πολλὰ, ὁ θυμὸς Κυρίου ὡς φάραγξ ὑπὸ
θείου καιομένη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.

1. Οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ βοήθειαν,
οἱ ἐφ' ἵπποις πεποιοῦντες καὶ ἐφ' ἄρμασι· ἐστὶ γὰρ πολλὰ,
καὶ ἐφ' ἵπποις πλῆθος σφόδρα. Καὶ οὐκ ἦσαν πεποι-
θότες ἐπὶ τὸν ἄγιον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τὸν Κύριον οὐκ
ἐζήτησαν.

2. Καὶ αὐτὸς σοφῶς ἦγεν ἐπ' αὐτοὺς κακὰ, καὶ ὁ
λόγος αὐτοῦ οὐ μὴ ἀθετηθῇ, καὶ ἐπαναστήσεται ἐπ' οἴ-
κους ἀνθρώπων πονηρῶν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τὴν
ματαιάν,

3. Αἰγύπτιον ἄνθρωπον, καὶ οὐ Θεόν, ἵππων σάρ-
κας, καὶ οὐκ ἐστὶ βοήθεια· ὁ δὲ Κύριος ἐπάξει τὴν
χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς· καὶ κοπιήσουσιν οἱ βοηθοῦν-
τες, καὶ ἅμα πάντες ἀπολοῦνται.

4. Ὅτι οὕτως εἶπέ μοι Κύριος· Ὅν τρόπον βοήσῃ ὁ
λέων, ἡ ὁ σκύμνος ἐπὶ τῇ θήρᾳ ἣ ἔλαβε, καὶ κεκράξῃ
ἐπ' αὐτῇ, ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη τῆς φωνῆς αὐτοῦ,
καὶ ἡττήθησαν, καὶ τὸ πλῆθος τοῦ θυμοῦ ἐπτοήθησαν,
οὕτως καταβήσεται Κύριος σαβαὼθ ἐπιστρατεύσαι ἐπὶ
τὸ ὄρος τὸ Σιών, ἐπὶ τὰ ὄρη αὐτῆς.

5. Ὡς ὄρνεα πετόμενα, οὕτως ὑπερασπιεῖ Κύριος
σαβαὼθ ὑπὲρ Ἱερουσαλὴμ, ὑπερασπιεῖ, καὶ ἐξελεῖται,
καὶ περιποιήσεται, καὶ σώσει.

6. Ἐπιστράφητε, οἱ τὴν βαθείαν βουλήν βουλευό-
μενοι καὶ ἄνομον, υἱοὶ Ἰσραὴλ.

7. Ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπαρνήσονται οἱ ἄνθρωποι
τὰ χειροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ, καὶ τὰ χειροποίητα
τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν,

8. καὶ πεσεῖται Ἀσσοῦρ· οὐ μάχαιρα ἀνδρὸς, οὐδὲ
μάχαιρα ἀνθρώπου καταφάγεται αὐτόν, καὶ φεύζεται
οὐκ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας. Οἱ δὲ νεανίσκοι ἔσονται
εἰς ἡττημα,

27. Ecce nomen Domini venit post tempus, ardens furor :
cum gloria eloquium labiorum ejus, eloquium iræ plenum,
et ira furoris sicut ignis devorabit.

28. Et spiritus ejus sicut aqua in valle trahens, veniet
usque ad collum, et dividetur, ut conturbet gentes super
errore vano, et persequetur eos error, et capiet eos ad fa-
ciem ipsorum.

29. Numquid semper oportet vos lætari et ingredi in
sancta mea jugiter, quasi festa celebrantes, et quasi gau-
dentes ingredi cum tibia in montem Domini ad Deum Israel ?

30. Et auditam faciet Dominus gloriam vocis suæ, et fu-
rorem brachii sui, ostendere cum furore et ira et flamma
devorante, fulminabit vehementer, et sicut aqua et grando
descendens cum vi.

31. Per vocem enim Domini superabuntur Assyrii plaga
qua percutiet eos.

32. Et erit ei per circuitum, unde erat eorum spes auxi-
lii, in qua ipse confidebat : ipsi cum tympanis et cithara
pugnabunt contra eum ex commutatione.

33. Tu enim ante dies exigeris. Numquid et tibi paratum
est regnare ? Vallem profundam, ligna posita, ignem et ligna
multa, furor Domini sicut vallis sulphure succensa.

CAPUT XXXI.

1. Væ qui descendunt in Ægyptum ad auxilium, qui in
equis fidentes sunt et in curribus : quia multi sunt, et in
equis multitudo magna. Et non fuerunt fidentes super san-
ctum Israel, et Dominum non requisierunt.

2. Et ipse sapienter adduxit super eos mala, et verbum
ejus non frustrabitur, et insurget super domos hominum
pessimorum, et super spem eorum vanam,

3. Ægyptium hominem, et non Deum, equorum carnes,
et non est auxilium : Dominus autem inducet manum suam
super eos : et laborabunt auxiliares, et simul omnes per-
ibunt.)

4. Quia sic dixit mihi Dominus : Quomodo clamabit leo,
aut catulus leonis super venatione quam cepit, et vocifera-
bitur super ea, donec impleantur montes voce ejus, et victi
fuerint, et multitudinem furoris expaverint, sic descendet
Dominus sabaoth ut prælietur super montem Sion, super
montes ejus.

5. Sicut aves volantes, sic proteget Dominus sabaoth
super Jerusalem, proteget, et eruet, et conservabit, et
salvabit.

6. Convertimini, qui profundum consilium consultabatis
et iniquum, filii Israel.

7. In die enim illa abjicient homines manufacta sua ar-
gentea, et manufacta aurea, quæ fecerant manus eorum,

8. et cadet Assur : non gladius viri, neque gladius ho-
minis vorabit eum, et fugiet non a facie gladii. Juvenes au-
tem erunt in cladem,

9. πέτρα γὰρ περιληφθήσονται ὡς χάρακι, καὶ ἡ-
τηθήσονται· ὁ δὲ φεύγων ἀλώσεται. Ταδε λέγει Κύριος·
Μακάριος δὲ ἔχει ἐν Σιών σπέρμα, καὶ οἰκέλους ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'.

1. Ἴδου ἄρ' βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει, καὶ ἄρ-
χοντες μετὰ κρίσεως ἄρξουσιν.

2. Καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐ-
τοῦ, καὶ κρυβήσεται, ὡς ἄφ' ὕδατος φερομένου· καὶ
φανήσεται ἐν Σιών ὡς ποταμὸς φερόμενος ἐνδοξος ν.
γῇ διψώσῃ.

3. Καὶ οὐκέτι ἔσονται πεποιοότες ἐπ' ἀνθρώποις,
ἀλλὰ τὰ ὕδα ἀκούειν δώσουσι.

4. Καὶ ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων προσέξει τῷ ἀκούειν,
καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι ταχύ μαθήσονται λα-
λεῖν εἰρήνην,

5. καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσι τῷ μαρωῖ ἄρχειν, καὶ οὐκ-
έτι μὴ εἴπωσιν οἱ ὑπηρεταί σου· Σίγα.

6. Ὁ γὰρ μαρὸς μαρὰ λαλήσει, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ
μάταια νοήσει τοῦ συντελεῖν ἄνομα, καὶ λαλεῖν πρὸς
Κύριον πλάνησιν, τοῦ διασπείραι ψυχὰς πεινώσας, καὶ
τὰς ψυχὰς τὰς διψώσας κενὰς ποιήσει.

7. Ἡ γὰρ βουλή τῶν πονηρῶν ἄνομα βουλευέσεται,
καταφθεῖραι ταπεινούς ἐν λόγοις ἀδίκους, καὶ διασκεδά-
σαι λόγους ταπεινῶν ἐν κρίσει.

8. Οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ ἐβουλεύσαντο, καὶ αὕτη ἡ
βουλή μενεῖ.

9. Γυναῖκες πλούσιαι, ἀνάστητε, καὶ ἀκούσατε τῆς
φωνῆς μου· θυγατέρες, ἐν ἐλπίδι εἰσακούσατε λόγους
μου.

10. Ἡμέρας ἐνιαυτοῦ μνείαν ποιήσασθε ἐν ὀδύνῃ
μετ' ἐλπίδος. Ἀνῆλθωταὶ δ' τρυγητὸς, πέπταται, οὐκέτι
μὴ ἔλθῃ.

11. Ἐκστήτε, λυπήθητε αἱ πεποιθυῖαι, ἐκδύσασθε,
γυμναὶ γένεσθε, περιζύωσασθε τὰς ὀσφύας,

12. καὶ ἐπὶ τῶν μαστῶν κόπτεσθε, ἀπὸ ἄγρου ἐπιθυ-
μήματος, καὶ ἀμπελῶ γεννήματος.

13. Ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου, ἄκανθα καὶ χόρτος ἀναθή-
σεται, καὶ ἐκ πάσης οἰκίας εὐφροσύνη ἀρθήσεται· πόλις
πλουσία,

14. οἶκοι ἐγκαταλείμενοι πλοῦτον πόλεως ἀφή-
σουσιν, οἶκους ἐπιθυμήματος. Καὶ ἔσονται αἱ κῶμαι
σπηλαία ἕως τοῦ αἰῶνος, εὐφροσύνη ὄνουν ἀγρίων, βο-
σκήματα ποιμένων,

15. ἕως ἂν ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ἄφ' Ἰψηλοῦ. Καὶ
ἔσται ἐρημος ὁ Χέρμελ, καὶ ὁ Χέρμελ εἰς ὄρυμόν λο-
γισθήσεται.

16. Καὶ ἀναπαύσεται ἐν τῇ ἐρήμῳ κρίμα, καὶ δι-
καιοσύνη ἐν τῷ Καρμηλῷ κατοικήσει.

17. Καὶ ἔσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης, εἰρήνη· καὶ
κρατήσῃ ἡ δικαιοσύνη ἀναπαυσιν, καὶ πεποιοότες ἕως
τοῦ αἰῶνος,

18. καὶ κατοικήσῃ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐν πόλει εἰρήνης,
καὶ ἐνοικήσῃ πεποιωὺς, καὶ ἀναπαύσονται μετὰ πλού-
του.

19. Ἡ δὲ γὰρ ἁλάζα ἐὰν καταβῇ, οὐκ ἐφ' ὑμᾶς ἔξει.
Καὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τοῖς ὄρυμοις πεποιοότες,
ὡς οἱ ἐν τῇ πεδινῇ.

9. petra enim circumdabuntur quasi vallo, et vincuntur :
qui autem fugerit capietur. Hæc dicit Dominus : Beatus qui
habet in Sion semen, et domesticos in Jerusalem.

CAPUT XXXII.

1. Ecce enim rex justus regnabit, et principes cum judi-
cio præerunt.

2. Et erit homo occultans sermones suos, et abscondetur,
quasi ab aqua quæ fertur : et apparebit in Sion sicut flu-
vius currens inclytus in terra sitiēti.

3. Et nequaquam ultra erunt confidentes in hominibus,
sed aures ad audiendum dabunt.

4. Et cor infirmorum attendet auditui, et linguæ balbu-
tientes cito discent loqui pacem,

5. et nequaquam ultra dicent stulto ut princeps sit, nec
ultra dicent ministri tui : Tace.

6. Fatuus enim fatua loquetur, et cor ejus vana intelliget
ad perficiendum iniqua, et loquendum ad Dominum erro-
rem, ut disperdat animas esurientes, et animas sitiētes
vacuas faciat.

7. Consilium enim pessimorum iniqua cogitabit, interfic-
cere humiles in sermonibus iniquis, et dissipare verba hu-
milium in judicio.

8. Pii autem sapientia cogitarunt, et hoc consilium per-
manet.

9. Mulieres divites, surgite, et audite vocem meam :
filix, in spe audite verba mea.

10. Diei anni memoriam facite in dolore cum spe. Con-
sumpta est vindemia, cessavit, non ultra veniet :

11. obstupescite, tristamini confidentes, exuimini, nudeæ
fiamini, accingite lumbos,

12. et super ubera plangite, de agro desiderii, et vite ge-
niminis.

13. Terra populi mei, spina et fœnum ascendet, et ex
omni domo lætitia tolletur : civitas opulenta,

14. domus derelictæ divitias civitatis dimittent, domos
desiderii. Et erunt villæ speluncæ usque in sæculum, læ-
titia asinorum agrestium, pascua pastorum,

15. donec venerit super vos spiritus ab Excelso. Et Cher-
mel erit desertum, et Chermel in saltum deputabitur.

16. Et requiescet in deserto judicium, et justitia in Car-
melo habitabit.

17. Et erunt opera justitiæ, pax : et obtinebit justitia
requiem, et confidentes usque in sæculum,

18. et habitabit populus ejus in civitate pacis, et inha-
bitabit confidenter, et requiescent cum divitiis.

19. Grando autem si descenderit, non veniet super vos.
Et erunt qui inhabitant in sylvis fidentes, sicut qui in cam-
pestri.

20. Μακάριοι οἱ σπείροντες ἐπὶ πᾶν ὕδωρ, οὗ βοῦς καὶ ὄνος πατεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΓ'.

1. Οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ἑμᾶς, ἑμᾶς δὲ οὐδεὶς ποιεῖ ταλαιπώρους, καὶ ὁ ἀθετῶν ἑμᾶς οὐκ ἀθετεῖ. Ἀλώσονται οἱ ἀθετοῦντες, καὶ παραδοθήσονται, καὶ ὡς σὺς ἐφ' ἱματίου, οὕτως ἡττηθήσονται.

2. Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, ἐπὶ σοὶ γὰρ πεποιθήμεν. Ἐγενήθη τὸ σπέρμα τῶν ἀπειθούντων εἰς ἀπώλειαν, ἡ δὲ σωτηρία ἡμῶν ἐν καιρῷ θλίψεως.

3. Διὰ φωνῆν τοῦ φόβου ἐξέστησαν λαοὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου, καὶ διεσπάρησαν τὰ ἔθνη.

4. Νῦν δὲ συναχθήσεται τὰ σκῦλα ὑμῶν μικροῦ καὶ μεγάλου· ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀκρίδας, οὕτως ἐμπαίζουσιν ὑμῖν.

5. Ἅγιος ὁ Θεὸς ὁ κατοικῶν ἐν ὑψηλῷ, ἐνεπλήσθη Σιών κρίσεως καὶ δικαιοσύνης.

6. Ἐν νόμῳ παραδοθήσονται, ἐν θησαυροῖς ἡ σωτηρία ἡμῶν, ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια πρὸς τὸν Κύριον· οὗτοι εἰσὶ θησαυροὶ δικαιοσύνης.

7. Ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν οὗτοι φοβηθήσονται· οὓς ἐφοβεῖσθε, βοήσονται ἀπ' ὑμῶν· ἄγγελοι ἀποσταλήσονται, πικρῶς κλαίοντες, παρακαλοῦντες εἰρήνην.

8. Ἐρημωθήσονται γὰρ αἱ τούτων ὁδοί· πέπαυται ὁ φόβος τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ πρὸς τοὺς διαθήκη αἵρεται, καὶ οὐ μὴ λογίσῃσθε αὐτοὺς ἀνθρώπους.

9. Ἐπένθησεν ἡ γῆ, ἡσχύνθη ὁ Λίβανος, ἔλη ἐγένετο ὁ Σάρων. Φανερά ἐστὶν ἡ Γαλιλαία, καὶ ὁ Χέρμελ.

10. Νῦν ἀναστήσομαι, λέγει Κύριος, νῦν ὀδασθήσομαι, νῦν ὑψωθήσομαι.

11. Νῦν ὄψεσθε, νῦν αἰσθηθήσεσθε· ματαία ἐστὶν ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος ὑμῶν, πῦρ κατέδεσται ἑμᾶς.

12. καὶ ἔσονται ἔθνη κατακακαυμένα, ὡς ἄκανθα ἐν ἀγρῷ ἔρριμμένα καὶ κατακαυμένα.

13. Ἀκούσονται οἱ πόρρωθεν ἃ ἐποίησα, γινώσκονται οἱ ἐγγίζοντες τὴν ἰσχύ μου.

14. Ἀπέστησαν οἱ ἐν Σιών ἄνομοι, λήψεται τρόμος τοὺς ἀσεβεῖς. Τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν ὅτι πῦρ καίεται; Τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰώνιον;

15. Πορευόμενος ἐν δικαιοσύνῃ, λαλῶν εὐθεῖαν ὁδόν, μισῶν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν, καὶ τὰς χεῖρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δώρων· βαρύνων τὰ ὦτα, ἵνα μὴ ἀκούσῃ κρίσιν αἵματος, καμμύνων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα μὴ ἴδῃ ἀδικίαν,

16. οὗτος οἰκήσει ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς· ἄρτος αὐτοῦ δοθήσεται, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ πιστόν.

17. Βασιλέα μετὰ ὀδῶν ὄψεσθε, οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται γῆν πόρρωθεν,

18. ἡ ψυχὴ ὑμῶν μελετήσῃ φόβον. Ποῦ εἰσιν οἱ γραμματικοί; ποῦ εἰσιν οἱ συμβουλευόντες; ποῦ ἐστὶν ὁ ἀριθμῶν τοὺς τρεφομένους,

19. μικρὸν καὶ μέγαν λαόν, ὃ οὐ συμβουλεύσατο, οὐδὲ ᾗρει βαθύφρονον, ὥστε μὴ ἀκούσαι λαὸς πεφασυλίσμενος, καὶ οὐκ ἐστὶ τῷ ἀκούοντι σύνεσις.

20. Ἰδοὺ Σιών ἡ πόλις, τὸ σωτήριον ἡμῶν, οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται Ἱερουσαλὴμ, πόλις πλουσία, σκηναὶ αἱ οὐ μὴ σεισθῶσιν, οὐδὲ μὴ κινηθῶσιν οἱ πάσσαλοι τῆς σκηνῆς αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ τὰ σχοινία αὐτῆς οὐ μὴ διαβρῶγῶσιν,

21. ὅτι τὸ ὄνομα Κυρίου μέγα ὑμῖν· τόπος ὑμῖν

20. Beati seminantes super omnem aquam, ubi bos et asinus calcat.

CAPUT XXXIII.

1. Vae qui vos miseros faciunt, vos autem nemo facit miseros, et qui reprobat vos non reprobat. Capiuntur reprobantes, et tradentur, et quasi tinea in vestimento, sic superabuntur.

2. Domine, miserere nostri, in te enim confidimus. Factum est semen incredulorum in perditionem, salus autem nostra in tempore tribulationis.

3. Propter vocem timoris obstupuerunt populi a timore tuo, et dispersae sunt gentes.

4. Nunc autem congregabuntur spolia vestra parvi et magni: quomodo si quis congreget locustas, sic illudent vobis.

5. Sanctus Deus qui habitat in excelso, repleta est Sion iudicio et iustitia.

6. In lege tradentur, in thesauris salus nostra, illic sapientia et scientia et pietas erga Dominum: isti sunt thesauri iustitiae.

7. Ecce nunc in timore vestro ipsi timebunt: quos timebatis, clamabunt a vobis: angeli mittentur, amare flentes, obsecrantes pacem.

8. Desolabuntur enim istorum viae: cessavit timor gentium, et testamentum quod erga istos tollitur, et non reputabitis istos homines.

9. Luxit terra, confusus est Libanus, paludes factus est Saron. Manifesta erit Galilaea, et Chermel.

10. Nunc exurgam, dicit Dominus, nunc glorificabor, nunc exaltabor.

11. Nunc videbitis, nunc sentietis: vana erit fortitudo spiritus vestri, ignis devorabit vos:

12. et erunt gentes combustae, sicut spina in agro projecta et combusta.

13. Audient qui longe sunt quae feci, scient qui appropinquant fortitudinem meam.

14. Recesserunt qui erant in Sion iniqui, apprehendet tremor impios. Quis annuntiabit vobis quia ignis ardet? Quis annuntiabit vobis locum aeternum?

15. Qui ambulat in iustitia, qui loquitur rectam viam, odit impietatem et iniquitatem, et manus excutit a muneribus: qui obturat aures, ut non audiat iudicium sanguinis, claudit oculos ne videat iniquitatem,

16. iste habitabit in excelsa spelunca petrae fortissimae: panis ei dabitur, et aqua ejus fidelis.

17. Regem cum gloria videbitis, oculi vestri videbunt terram de longe,

18. anima vestra meditabitur timorem. Ubi sunt grammatici? ubi consiliatores? ubi est qui numerat eos qui nutriuntur,

19. parvum et magnum populum, cui non dedit consilium, neque sciebat profundam vocem habentem, ita ut non audiret populus contemptus, et non est audienti intelligentia.

20. Ecce Sion civitas, salutare nostrum, oculi tui videbunt Jerusalem, civitas dives, tabernacula quae non commovebuntur, neque movebuntur paxilli tabernaculi ejus in sempiternum tempus, et funiculi ejus non dirumpentur,

21. quia nomen Domini magnum vobis: locus vobis erit,

ἔσται, ποταμοὶ καὶ διώρυγες πλατεῖς καὶ εὐρύχωροι. Οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδόν, οὐδὲ πορεύεται πλοῖον ἐλαύνον.

22. Ὁ γὰρ Θεὸς μου μέγας ἐστίν. Οὐ παρελεύσεταιί με Κύριος κριτὴς ἡμῶν, Κύριος ἄρχων ἡμῶν, Κύριος ἄρχων ἡμῶν· Κύριος οὗτος ἡμᾶς σώσει.

23. Ἐρράβησαν τὰ σχοινία σου, ὅτι οὐκ ἐνίσχυσαν. Ὁ ἰστός σου ἐκλινεν, οὐ χαλάσει τὰ ἰστία, οὐκ ἄρει σημεῖον, ἕως οὗ παραδοθῇ εἰς προνομήν. Τοῖνον πολλοὶ χωλοὶ προνομὴν ποιήσουσι,

24. καὶ οὐ μὴ εἴπωσι· Κοπιῶ, ὁ λαὸς ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς· ἀφεθῇ γὰρ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΔ'.

1. Προσαγάγετε, ἔθνη, καὶ ἀκούσατε, ἄρχοντες. Ἀκουσάτω ἡ γῆ καὶ οἱ ἐν αὐτῇ, ἡ οἰκουμένη καὶ ὁ λαὸς ὁ ἐν αὐτῇ.

2. Διότι θυμὸς Κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ὄργη ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, τοῦ ἀπολέσαι αὐτοὺς, καὶ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς σφαγὴν.

3. Οἱ δὲ τραυματῖαι αὐτῶν βρῆθήσονται, καὶ οἱ νεκροὶ, καὶ ἀναθήσεται αὐτῶν ἡ ὁσμὴ, καὶ βραχθήσεται τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν.

4. Καὶ ταχθήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, καὶ ἐλιγθήσεται ὁ οὐρανὸς ὡς βιβλίον, καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἀμπέλου, καὶ ὡς πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς.

5. Ἐμεθύσθη ἡ μάχαιρά μου ἐν τῷ οὐρανῷ· ἰδοὺ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν καταθήσεται, καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τῆς ἀπωλείας μετὰ κρίσεως.

6. Ἡ μάχαιρα τοῦ Κυρίου ἐνεπλήσθη αἵματος, ἐπαχύνθη ἀπὸ στέατος, ἀπὸ αἵματος τράγων καὶ ἀμνῶν, καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κριῶν· ὅτι θυσία τῷ Κυρίῳ ἐν Βοσὸρ, καὶ σφαγὴ μεγάλη ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ.

7. καὶ συμπεσοῦνται οἱ ἄνθρωποι μετ' αὐτῶν, καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ ταῦροι, καὶ μεθυθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται.

8. Ἡμέρα γὰρ κρίσεως Κυρίου, καὶ ἐνιαυτὸς ἀνταποδόσεως κρίσεως Σιών.

9. Καὶ στραφήσονται αἱ φάραγγες αὐτῆς εἰς πίσσαν, καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εἰς θεῖον· καὶ ἔσται ἡ γῆ αὐτῆς ὡς πίσσα καιομένη.

10. νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ οὐ σβεσθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, καὶ ἀναθήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς ἄνω, εἰς γενεὰς αὐτῆς ἐρημωθήσεται, καὶ εἰς χρόνον πολὺν.

11. ὄρνεα καὶ ἐρίνοι, καὶ ἰβεις, καὶ κόρακες κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ. Καὶ ἐπιβλήσεται ἐπ' αὐτὴν σπαρτίον γεωμετρίας ἐρήμου, καὶ ὄνοκένταυροι οἰκήσουσιν ἐν αὐτῇ.

12. Οἱ ἄρχοντες αὐτῆς οὐκ ἔσονται· οἱ γὰρ βασιλεῖς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἔσονται εἰς ἀπώλειαν.

13. Καὶ ἀναφήσει εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν ἀκάνθινα ξύλα, καὶ εἰς τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς· καὶ ἔσται ἐπαύλεις σειρήνων, καὶ αὐλὴ στρουθῶν.

14. Καὶ συναντήσουσι δαιμόνια ὄνοκένταυροις, καὶ βοήσονται ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον· ἐκεῖ ἀναπαύονται ὄνοκένταυροι, εὐρόντες αὐτοῖς ἀνάπαισιν.

15. Ἐκεῖ ἐνόσσευσεν ἐχίνος, καὶ ἔσωσεν ἡ γῆ τὰ παιδία αὐτῆς μετὰ ἀσφαλείας· ἐκεῖ συνήντησαν ἔλαφοι, καὶ εἶδον τὰ πρόσωπα ἀλλήλων.

16. Ἀριθμῶ παρῆλθον, καὶ μία αὐτῶν οὐκ ἀπώλετο·

flumina et rivi lati et spatiosi. Non ibis hanc viam, neque ibit navis impellens remigio.

22. Deus enim meus magnus est. Non transibit me Dominus iudex noster, Dominus princeps noster, Dominus rex noster : Dominus iste salvabit nos.

23. Disrupti sunt funiculi tui, quia non praevaluerunt. Malus tuus inclinatus est, non demittet vela, non elevabit signum, donec tradatur in direptionem. Multi igitur claudi praedam facient,

24. et non dicent : Laborabo, populus qui habitat in eis : dimittetur enim eis delictum.

CAPUT XXXIV.

1. Accedite, gentes, et audite, principes. Audiat terra et qui in ea, orbis terrae et populus qui in ea.

2. Quia furor Domini super omnes gentes, et ira super numerum eorum, ad perdendos eos, et tradendos eos in occisionem.

3. Vulnerati autem eorum projicientur, etiam mortui, et ascendet eorum odor, et rigabuntur montes a sanguine eorum.

4. Et tabescent omnes virtutes caelorum, et complicabitur caelum sicut liber, et omnes stellae cadent sicut folia ex vite, et sicut cadunt folia de ficu.

5. Inebriatus est gladius meus in caelo : ecce super Idumaeam descendet, et super populum perditionis cum iudicio.

6. Gladius Domini impletus est sanguine, incrassatus est de adipe, de sanguine hircorum et agnorum, et de adipe hircorum et arietum : sacrificium enim Domino in Bosor, et mactatio magna in Idumaea :

7. et concident robusti cum eis, et arietes et tauri, et inebriabitur terra ex sanguine, et ex adipe eorum implebitur.

8. Dies enim iudicii Domini, et annus retributionis iudicii Sion.

9. Et vertentur valles ejus in picem, et terra ejus in sulphur : et erit terra ejus quasi pix ardens

10. nocte et die, et non exstinguetur in sempiternum tempus, et ascendet fumus ejus sursum, in generationes suas desolabitur, et in tempus multum

11. aves et ericii, et ibes, et corvi habitabunt in ea. Et immittetur super eam funiculus geometriae deserti, et onocentauri habitabunt in ea.

12. Principes ejus non erunt : reges enim et magnates ejus erunt in perditionem.

13. Et pullulabunt in civitatibus eorum spinea ligna, et in munitionibus ejus : et erit caulæ sirenum, et atrium struthionum.

14. Et occurrent daemonia onocentauris, et clamabunt alter ad alterum : illic requiescent onocentauri, invenientes sibi requiem.

15. Illic nidificavit ericius, et salvavit terra filios ejus cum securitate : ibi occurrerunt cervi, et viderunt facies inter se.

16. Numero transierunt, et una ipsarum non periit : al-

ἐτέρα τὴν ἐτέραν οὐκ ἐζήτησαν, οτι ὁ Κύριος αὐτοῖς ἐνετείλατο, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συνήγαγεν αὐτά.

17. Καὶ αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς κλήρους, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ διεμέρισε βόσκειν· εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον κληρονομήσετε, εἰς γενεὰς γενεῶν ἀναπαύσονται ἐπ' αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕ'.

1. Εὐφράνθητι, ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιάσθω ἔρημος, καὶ ἀνθείτω ὡς κρίνον.

2. Καὶ ἐξανθήσει καὶ ἀγαλλιάσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ἰορδάνου· ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ, καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Καρυήλου, καὶ ὁ λαὸς μου ὀψεται τὴν δόξαν Κυρίου καὶ τὸ ὕψος τοῦ Θεοῦ.

3. Ἰσχύσατε, χεῖρες ἀνεμῆναι καὶ γόνατα παραλελυμένα.

4. Παρακαλέσατε, οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ· ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε. Ἰδοὺ ὁ Θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσι, καὶ ἀνταποδώσει· αὐτὸς ἤξει καὶ σώσει ἡμᾶς.

5. Τότε ἀνοίχθισονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὅτα κωφῶν ἀκούσονται.

6. Τότε ἀλείται ὡς ἔλαφος ὁ χλωδός, τρανὴ δὲ ἔσται γλῶσσα μογιλάων, ὅτι ἐρράγη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ, καὶ φάραγξ ἐν γῇ διψώσῃ.

7. Καὶ ἔσται ἡ ἀνύδρος εἰς ἑλῆ, καὶ εἰς τὴν διψῶσαν γῆν πηγὴ ὕδατος ἔσται· ἐκεῖ εὐφροσύνη ὀρνέων, ἐπαύλεις καλάμου καὶ ἑλῆ.

8. Ἔσται ἐκεῖ δόδος καθαρὰ, καὶ δόδος ἁγία κληθήσεται, καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ ἐκεῖ ἀκάθαρτος, οὐδὲ ἔσται ἐκεῖ δόδος ἀκάθαρτος· οἱ δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται ἐπ' αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσι.

9. Καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ λέων, οὐδὲ τῶν πονηρῶν θηρίων οὐ μὴ ἀναβῇ εἰς αὐτήν, οὐδὲ μὴ εὐρεθῇ ἐκεῖ, ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ λελυτρωμένοι,

10. καὶ συνηγμένοι διὰ Κύριον, καὶ ἀποστραφήσονται, καὶ ἤξουσιν εἰς Σιών μετ' εὐφροσύνης, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν· ἐπὶ γὰρ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν αἰνεῖσι καὶ ἀγαλλίαμα, καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτούς, ἀπέδρα ὁδὸν καὶ λύπη καὶ στεναγμός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΣ'.

1. Καὶ ἐγένετο τοῦ τεσσαρεσκαίδεκάτου ἔτους βασιλεύοντος Ἐζεκίου, ἀνέβη Σενναχηρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας τὰς ὀχυράς, καὶ ἔλαβεν αὐτάς.

2. Καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Ῥαβσάκην ἐκ Ἀρχῆς εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἔσθη ἐν τῷ ὁδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀνω ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ κναφέως.

3. Καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακίμ ὁ τοῦ Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ Σομνάς ὁ γραμματεὺς, καὶ Ἰωάχ ὁ τοῦ Ἀσάφ ὁ ὑπομνηματογράφος.

4. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ῥαβσάκης· Εἶπατε Ἐζεκίᾳ· Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, βασιλεὺς Ἀσσυρίων· Τί πεποιθὼς εἶ;

5. Μὴ ἐν βουλῇ καὶ λόγοις χειλέων παράταξις γίνεται; Καὶ νῦν ἐπὶ τίνα πέποιθας, ὅτι ἀπειθεὶς μοι;

6. Ἰδοὺ πεποιθὼς εἶ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ' Αἴγυπτον· ὡς ἂν ἐπιστη-

tera alteram non requisierunt, quia Dominus eis mandavit, et spiritus ipsius congregavit ea.

17. Et ipse mittit eis sortes, et manus ejus distribuit ut pascantur : in æternum tempus possidebitis, in generationes generationum requiescent super eam.

CAPUT XXXV.

1. Lætare, desertum sitiens, exsultet solitudo, et floreat quasi lilium.

2. Et efflorebunt et exsultabunt deserta Jordanis : gloria Libani data est ei, et honor Carmeli, et populus meus videbit gloriam Domini et altitudinem Dei.

3. Confortamini, manus remissæ et genua dissoluta.

4. Consolamini vos, pusillanimes mente : confortamini, nolite timere. Ecce Deus noster judicium retribuit, et retribuet : ipse venit et salvabit nos.

5. Tunc aperientur oculi cæcorum, et aures surdorum audient.

6. Tunc saliet sicut cervus claudus, expedita autem erit lingua balborum, quia scissa est in deserto aqua, et vallis in terra sitiens.

7. Et erit inaquosa in paludes, et in sitiente terra fons aquæ erit : ibi lætitia avium, caulæ arundinis et paludes.

8. Erit ibi via munda, et via sancta vocabitur, et non transibit illic immundus, neque erit ibi via immunda : qui autem dispersi sunt ibunt super eam, et non errabunt.

9. Et non erit ibi leo, et mala bestia non ascendet in eam, neque invenietur ibi, sed ambulabunt in ea redempti.

10. Et congregati per Dominum, et revertentur, et venient in Sion cum lætitia, et lætitia sempiterna super caput eorum : super caput enim eorum laus et exsultatio, et lætitia apprehendet eos, fugit dolor et tristitia et gemitus.

CAPUT XXXVI.

1. Et factum est in quarto et decimo anno regnante Ezechia, ascendit Sennacherim rex Assyriorum super civitates Judææ munitas, et cepit eas.

2. Et misit rex Assyriorum Rabsacen de Laches in Jerusalem ad regem Ezechiam cum virtute multa, et stetit in aquæductu piscinæ superioris in via agri fullonis.

3. Et egressus est ad eum Eliacim filius Chelciæ oeconomus, et Somnas scriba, et Joach filius Asaph a commentariis.

4. Et dixit eis Rabsaces : Dicite Ezechiæ : Hæc dicit rex magnus, rex Assyriorum : Quid fidens es?

5. Numquid in consilio et sermonibus labiorum prælium sit? Et nunc super quem confidisti, quia inobediens es mihi?

6. Ecce fidens es super virgam arundineam confractam istam, super Ægyptum : sicut si innitatur vir super eam,

ρισθῇ ἀνὴρ ἐπ' αὐτήν, εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ τρήσει αὐτήν· οὕτως ἐστὶ Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.

(*) 7. Εἰ δὲ λέγετε· Ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν πεποιθήμεν,

8. νῦν μίγητε τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω ὑμῖν δις χιλίαν ἵππον, εἰ δυνήσεσθε δοῦναι ἀναβάτας ἐπ' αὐτούς.

9. Καὶ πῶς δύνασθε ἀποστρέψαι εἰς πρόσωπον τῶν τοπαρχῶν; Οἰκέται εἰσὶν οἱ πεποιθότες ἐπ' Αἰγύπτους, εἰς ἵππον καὶ ἀναβάτην.

10. Καὶ νῦν μὴ ἄνευ Κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν ταύτην πολεμῆσαι αὐτήν; Κύριος εἶπε πρὸς μέ· Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην, καὶ διάφθειρον αὐτήν.

11. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακίμ, καὶ Σομνάς, καὶ Ἰωάχ· Ἀάλησον πρὸς τοὺς παιδᾶς σου συριστί· ἀκούομεν γὰρ ἡμεῖς· καὶ μὴ λάλει πρὸς ἡμᾶς ἰουδαῖστί· καὶ ἰνατί λαλεῖς εἰς τὰ ὦτα τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῷ τείχει;

12. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Ῥαβσάκης· Μὴ πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀπέσταλκέ με ὁ κύριός μου, λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; Οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθημένους ἐπὶ τῷ τείχει, ἵνα φάγωσι κόπρον, καὶ πῖωσιν οὖρον μεθ' ὑμῶν ἅμα;

13. Καὶ ἐστὶ Ῥαβσάκης, καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ ἰουδαῖστί, καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου, βασιλέως Ἀσσυρίων.

14. Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς· Μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας λόγους, οὐ μὴ δύνανται ῥύσασθαι ὑμᾶς·

15. καὶ μὴ λεγέτω ὑμῖν Ἐζεκίας ὅτι ῥύσεται ὑμᾶς ὁ Θεός, καὶ οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων.

16. Μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου. Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων· Εἰ βούλεσθε εὐλογηθῆναι, ἐκπορεύεσθε πρὸς μέ, καὶ φάγεσθε ἕκαστος τὴν ἀμπελον αὐτοῦ καὶ τὰς συκάς, καὶ πίεσθε ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου ὑμῶν,

17. ἕως ἂν ἔλθω, καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν, ὡς ἡ γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἄρτων καὶ ἀμπελώνων.

18. Μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας, λέγων· Ὁ Θεὸς ῥύσεται ὑμᾶς. Μὴ ἐβρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων;

19. Ποῦ ἐστὶν ὁ θεὸς Ἐμὰθ καὶ Ἀρφαθ; καὶ ποῦ ὁ θεὸς τῆς πόλεως Ἐπφαραυαίμ; Μὴ ἐδύναντο ῥύσασθαι Σαμάρειαν ἐκ χειρὸς μου;

20. Τίς τῶν θεῶν πάντων τῶν ἐθνῶν τούτων ὅστις ἐβρύσαστο τὴν γῆν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς μου, ὅτι ῥύσεται ὁ Θεὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς μου;

21. Καὶ ἐσιώπησαν, καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον, διὰ τὸ προστάξει τὸν βασιλεῖα μηδὲνα ἀποκριθῆναι.

22. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλιακίμ ὁ τοῦ Χελκίου οἰκονόμος, καὶ Σομνάς ὁ γραμματεὺς τῆς δυνάμεως, καὶ Ἰωάχ ὁ τοῦ Ἀσάφ ὁ ὑπομνηματογράφος, πρὸς Ἐζεκιάν, ἐσχησμένοι τοὺς χιτῶνας, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους Ῥαβσάκου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΖ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἀκούσσει τὸν βασιλεῖα Ἐζεκιάν,

(*) 7. Εἰ δὲ λέγετε πρὸς μέ· Ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν πεποιθήμεν, καὶ μὴν οὗτος ἐστὶν οὐ περιεῖλον Ἐζεκίας τὰ ὕψηλά αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα καὶ τῇ Ἱερουσαλὴμ· Κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνεῖτε. (Ald. Compl.)

intrabit in manum ejus, et perforabit eam : sic erit Pharaon rex Aegypti, et omnes qui confidunt in eo.

7. Sin autem dicitis : Super Dominum Deum nostrum confidimus,

8. nunc admiscemini domino meo regi Assyriorum, et dabo vobis duo millia equorum, si poteritis praebere ascensores super eos.

9. Et quomodo potestis avertere in faciem toparcharum? Servi sunt qui confiderunt in Aegyptiis, in equum et ascensorem.

10. Et nunc num sine Domino ascendimus super regionem hanc ad oppugnandam eam? Dominus dixit ad me : Ascende super terram istam, et disperse eam.

11. Et dixit ad eum Eliacim, et Somnas, et Joach : Loquere ad servos tuos syriace : audimus enim nos : et ne loquaris ad nos judaice : et ut quid loqueris in aures hominum, super murum?

12. Et dixit ad eos Rabsaces : Numquid ad dominum vestrum vel ad vos misit me dominus meus, loqui verba haec? Nonne ad homines qui sedent super murum, ut comedant stercus, et bibant urinum vobiscum simul?

13. Et stetit Rabsaces, et exclamavit voce magna judaice, et dixit : Audite verba regis magni, regis Assyriorum.

14. Haec dicit rex : Non seducat vos Ezechias sermonibus, non poterit eruere vos :

15. neque dicat vobis Ezechias quia eruet vos Deus, et non tradetur civitas haec in manu regis Assyriorum.

16. Nolite audire Ezechiam. Haec dicit rex Assyriorum : Si vultis benedici, egredimini ad me, et comedite unusquisque vilem suam et ficus, et bibite aquam de cisterna vestra,

17. donec veniam, et tollam vos ad terram, sicut terra vestra, terra frumenti et vini et panum et vinearum.

18. Ne seducat vos Ezechias, dicens : Deus liberabit vos. Numquid liberaverunt dii gentium, unusquisque regionem suam de manu regis Assyriorum?

19. Ubi est deus Emath et Arphath? et ubi deus civitatis Eppharvæ? Numquid potuerunt eruere Samariam de manu mea?

20. Quis est ex omnibus diis gentium istarum qui eruerit terram suam de manu mea, quia eruet Deus Jerusalem de manu mea?

21. Et siluerunt, et nemo respondit ei verbum, quia mandaverat rex neminem respondere.

22. Et ingressus est Eliacim filius Helciae aëconomus, et Somnas scriba virtutis, et Joach filius Asaph a commentariis, ad Ezechiam, scissis tunicis, et nuntiaverunt ei verba Rabsacis.

CAPUT XXXVII.

1. Et factum est, cum audisset rex Ezechias, scidit ve-

7. Si dicitis ad me : In Domino Deo nostro confidimus, et quidem ipse est cujus abstulit Ezechias excelsa ejus, et dixit Judæ et Jerusalem : Ad faciem altaris hujus adorabitis.

ἔσχισε τὰ ἱμάτια, καὶ περιβάλετο σάκκον, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον Κυρίου,

2. καὶ ἀπέστειλεν Ἐλιακίμ τὸν οἰκονόμον, καὶ Σομνὰν τὸν γραμματέα, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους, πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς, τὸν προφήτην,

3. καὶ εἶπαν αὐτῷ· Τάδε λέγει Ἐζεκίας· Ἡμέρα θλίψεως καὶ ὀνειδισμού καὶ ἐλεγμοῦ καὶ ὀργῆς ἡ σήμερον ἡμέρα, ὅτι ἤκει ἡ ὥδιν τῇ τικτούσῃ, ἰσχυρὸν δὲ οὐκ ἔχει τοῦ τεκεῖν.

4. Εἰσακούσαι Κύριος ὁ Θεός σου τοὺς λόγους Ῥαβ-σάχου, οὗς ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων, ὀνειδίζεῖν Θεὸν ζῶντα, καὶ ὀνειδίζειν λόγους οὗς ἤκουσε Κύριος ὁ Θεός σου, καὶ δεηθήσῃ πρὸς Κύριόν σου περὶ τῶν καταλελειμμένων τούτων.

5. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου πρὸς Ἡσαΐαν,

6. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡσαΐας· Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν· Τάδε λέγει Κύριος· Μὴ φοβηθῆς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, οὗς ὀνειδίσάν με αἱ πρέσβεις βασιλέως Ἀσσυρίων.

7. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλάω εἰς αὐτὸν πνεῦμα, καὶ ἀκούσας ἀγγελίαν ἀποστραφήσεται εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ πεσεῖται μαχαίρᾳ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

8. Καὶ ἀπέστρεψε Ῥαβσάχης, καὶ κατέλαβε τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων πολιορκοῦντα Λοβνάν· καὶ ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ Λαχίς.

9. Καὶ ἐξῆλθε Θαρακὰ βασιλεὺς Αἰθιοπῶν πολιορκῆσαι αὐτόν· καὶ ἀκούσας ἀπέστρεψε, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων·

10. Οὕτως ἐρεῖτε Ἐζεκίᾳ βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας· Μὴ σε ἀπατάτω ὁ Θεός σου, ἐφ' ᾧ πέποιθας ἐπ' αὐτῷ, λέγων· Οὐ μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων.

11. Σὺ οὐκ ἤκουσας ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων, πᾶσαν τὴν γῆν ὡς ἀπώλεσαν; καὶ σὺ ῥυσθήσῃ;

12. Μὴ ἐρρύσαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, οὗς ἀπώλεσαν οἱ πατέρες μου, τὴν τε Γωζὰν, καὶ Χαρρὰν, καὶ Ῥαρέθ, αἱ εἰσιν ἐν χώρᾳ Θεεμάθ;

13. Ποῦ εἰσι βασιλεῖς Ἐμαθ καὶ ποῦ Ἀρράθ, καὶ ποῦ πόλεως Ἐπφαραυαίμ, Ἀναγουγάνα;

14. Καὶ ἔλαθεν Ἐζεκίας τὸ βιβλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων, καὶ ἀνέγνω αὐτὸ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ ἤνοιξεν αὐτὸ ἐναντίον Κυρίου.

15. Καὶ προσήζατο Ἐζεκίας πρὸς Κύριον, λέγων·

16. Κύριος σαβαὼθ, ὁ Θεός Ἰσραὴλ, ὁ καθήμενος ἐπὶ πῶν Χερουβίμ, σὺ εἶ ὁ Θεός μόνος πάσης βασιλείας τῆς οἰκουμένης, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

17. Κλῖνον, Κύριε, τὸ ὤς σου· εἰσάκουσον, Κύριε, ἀνοιξον, Κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς σου· εἰςβλεψον, Κύριε, καὶ ἴδε τοὺς λόγους Σενναχηρείμ, οὗς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν Θεὸν ζῶντα.

18. Ἐπ' ἀληθείας γάρ, Κύριε, ἠρήμωσαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὴν οἰκουμένην ὅλην, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν,

19. καὶ ἐνέβαλον τὰ εἰδωλα αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ· οὐ γὰρ θεοὶ ἦσαν, ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπώσαντο αὐτούς.

20. Νῦν δὲ, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, ἵνα γνῷ πᾶσα βασιλεία τῆς γῆς ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μόνος.

stimenta, et obvolutus est sacco, et ascendit in domum Domini,

2. et misit Eliacim aëconomum, et Somnam scribam, et seniores sacerdotum opertos saccis, ad Esaïam filium Amos, prophetam,

3. et dixerunt ei : Hæc dicit Ezecias : Dies tribulationis et opprobrii et correptionis et iræ hodierna dies, quia venit dolor parturienti, virtutem autem non habet pariendi.

4. Exaudiat Dominus Deus tuus verba Rabsacis, quæ misit rex Assyriorum, ad exprobrandum Deum viventem, et exprobrandum sermonibus quos audivit Dominus Deus tuus, et orabis ad Dominum tuum pro derelictis his.

5. Et venerunt pueri regis Ezeciae ad Esaïam,

6. et dixit eis Esaïas : Sic dicetis ad dominum vestrum : Hæc dicit Dominus : Ne timeas a verbis quæ audisti, quibus exprobraverunt me legati regis Assyriorum.

7. Ecce ego immitto in eum spiritum, et audiens nuntium revertetur in regionem suam, et cadet gladio in terra sua.

8. Et revertit Rabsaces, et invenit regem Assyriorum oppugnantem Lobnam : et audiverat quia promoverat de Lachis.

9. Et egressus est Tharaca rex Æthiopum ad oppugnandum eum : et audiens revertit, et misit nuntios ad Ezeciam, dicens :

10. Sic dicetis Ezeciae regi Judææ : Non te decipiat Deus tuus, in quo confidisti in eo, dicens : Non tradetur Jerusalem in manu regis Assyriorum.

11. Tu non audisti quæ fecerunt reges Assyriorum, universam terram quomodo disperdiderunt? et tu liberaberis?

12. Numquid eruerunt eos dii gentium, quos disperdiderunt patres mei, Gozan, et Charran, et Rapheth, quæ sunt in regione Theemath?

13. Ubi sunt reges Emath et ubi Arphath, et ubi civitatis Epharvæm, Anagugana?

14. Et accepit Ezecias librum a nuntiis, et legit illum, et ascendit in domum Domini, et aperuit illum ante Dominum.

15. Et oravit Ezecias ad Dominum, dicens :

16. Dominus sabaoth, Deus Israel, qui sedes super Cherubim, tu es Deus solus omnis regni orbis terrarum, tu fecisti cælum et terram.

17. Inclina, Domine, aurem tuam : exaudi, Domine, aperi, Domine, oculos tuos : inspice, Domine, et vide verba Sennacherim, quæ misit ad exprobrandum Deum viventem.

18. In veritate enim, Domine, desolaverunt reges Assyriorum totum orbem terræ, et regionem eorum,

19. et iniecerunt idola eorum in ignem : non enim dii erant, sed opera manuum hominum, ligna et lapides, et abiecerunt eos.

20. Nunc autem, Domine Deus noster, salva nos de manu ejus, ut cognoscat omne regnum terræ quia tu es Deus solus.

21. Καὶ ἀπεστάλη Ἡσαίας υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκιαν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἦκουσα ἃ προσηύξω πρὸς με περὶ Σενναχηρείμ βασιλέως Ἀσσυρίων.

22. Οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ ὁ Θεός· Ἐφύλισέ σε, καὶ ἐμυκτήρησέ σε, παρθένος θυγάτηρ Σιών· ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησε, θυγάτηρ Ἱερουσαλὴμ.

23. Τίνα ὠνειδίσας καὶ παρούξυνας; ἢ πρὸς τίνα ὕψωσας τὴν φωνήν σου; Καὶ οὐκ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου πρὸς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ;

24. Ὅτι δι' ἀγγέλων ὠνειδίσας Κύριον. Σὺ γὰρ εἶπας· Τῷ πληθὲι τῶν ἁρμάτων ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων, καὶ εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ Λιβάνου, καὶ ἐκοψα τὸ ὕψος τῆς κέδρου αὐτοῦ, καὶ τὸ κάλλος τῆς κυπαρίσσου, καὶ εἰσῆλθον εἰς ὕψος μέρους τοῦ ὄρους,

25. καὶ ἐθίχα γέφυραν, καὶ ἠρήμωσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδατος.

26. Οὐ ταῦτα ἤκουσας πάλαι ἃ ἐγὼ ἐποίησα; Ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων συνέταξα, νῦν δὲ ἐπέδειξα ἐξηρημῶσαι ἔθνη ἐν ὄχυροις, καὶ οἰκοῦντας ἐν πόλεσιν ὄχυραῖς.

27. Ἀνῆκα τὰς χεῖρας, καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ ἐγένοντο ὡς χόρτος ξηρὸς ἐπὶ δωμάτων, καὶ ὡς ἀγρωστis.

28. Νῦν δὲ τὴν ἀνάπαυσίν σου, καὶ τὴν ἐξοδόν σου, καὶ τὴν εἰσοδόν σου ἐγὼ ἐπίσταμαι·

29. ὃ δὲ θυμός σου ὃν ἐθυμώθης, καὶ ἡ πικρία σου ἀνέβη πρὸς με, καὶ ἐμβαλῶ φιδὸν εἰς τὴν ρῖνάν σου, καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χεῖλιά σου, καὶ ἀποστρέψω σε τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθες ἐν αὐτῇ.

30. Τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον. Φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἃ ἐσπαρξας, τῷ δὲ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ τὸ κατάλειμμα, τῷ δὲ τρίτῳ σπεύραντες ἀμήσατε, καὶ φυτεύσατε ἀμπελώνας, καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν.

31. Καὶ ἔσονται οἱ καταλειμμένοι ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, φυήσουσι βίβαν κάτω, καὶ ποιήσουσι σπέρμα ἄνω.

32. Ὅτι λέξ Ἱερουσαλὴμ ἔσονται οἱ καταλειμμένοι, καὶ οἱ σωζόμενοι ἐξ ὄρους Σιών· ὁ ζῆλος Κυρίου σαβαὶθ ποιήσει ταῦτα.

33. Διὰ τοῦτο οὕτως λέγει Κύριος ἐπὶ βασιλέα Ἀσσυρίων· Οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος, οὐδὲ μὴ ἐπιβάλλῃ ἐπ' αὐτὴν θυρεὸν, οὐδὲ μὴ κυκλώσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακα·

34. ἀλλὰ τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν ἐν αὐτῇ ἀποστραφῆσεται, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐ μὴ εἰσέλθῃ· τάδε λέγει Κύριος·

35. Ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ σῶσαι αὐτὴν δι' ἐμέ, καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν παῖδά μου.

36. Καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἀνέειλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας· καὶ ἀναστάντες τοπρωὶ εἶρον πάντα τὰ σώματα νεκρά.

37. Καὶ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς Σενναχηρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ὤκησεν ἐν Νινευή·

38. καὶ ἐν τῷ αὐτῷ προσκυνεῖν ἐν τῷ οἴκῳ Νασαράχ τὸν πάτριον αὐτοῦ, Ἀδραμέλεχ καὶ Σαρσάρ, οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίραις· αὐτοὶ δὲ διεσώθησαν εἰς Ἀρμενίαν, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσσορδάν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΗ'.

1. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐμαλακίσθη Ἐζε-

21. Et missus est Esaias filius Amos ad Ezechiam, et dixit ei : Hæc dicit Dominus Deus Israel : Audiui quæ orasti ad me de Sennacherim rege Assyriorum.

22. Hoc est verbum quod locutus est de eo Deus : Vilipendit te, et subsannavit te, virgo filia Sion : super te caput movit, filia Jerusalem.

23. Quem exprobasti et irritasti? aut erga quem exaltasti vocem tuam? Et non elevasti in altitudinem oculos tuos ad sanctum Israel;

24. Quia per nuntios exprobasti Dominum. Tu enim dixisti : Multitudine curruum ego ascendi in altitudinem montium, et in ultima Libani, et succidi altitudinem cedri ejus, et pulchritudinem cupressi, et intravi in altitudinem partis sylvæ,

25. et posui pontem, et desolavi aquas et omnem congregationem aquarum.

26. Non hæc audisti olim quæ ego feci? Ex diebus antiquis constitui, nunc autem ostendi desolare gentes in munitionibus, et habitantes in civitatibus munitis.

27. Remisi manus, et exaruerunt, et facti sunt quasi fœnum aridum super tecta, et quasi gramen.

28. Nunc autem requiem tuam, et exitum tuum, et introitum tuum ego scio :

29. furor autem tuus quo furis, et amaritudo tua ascendit ad me, et immittam circulum in nasum tuum, et frænium in labia tua, et avertam te via qua venisti in ea.

30. Hoc autem tibi signum. Comede hoc anno quæ seminasti, anno autem secundo reliquias, tertio autem seminantes metite, et plantate vineas, et comedite fructum earum.

31. Et erunt derelicti in Judæa, pullulabunt radicem deorsum, et facient semen sursum.

32. Quoniam de Jerusalem erunt relictis, et salvati de monte Sion : zelus Domini sabaoth faciet hæc.

33. Propterea sic dicit Dominus super regem Assyriorum : Non ingreditur in civitatem hanc, neque jaciет in eam sagittam, neque immittet super eam scutum, neque circumdabit super eam vallum :

34. sed via qua venit in ea revertetur, et in civitatem hanc non ingreditur : hæc dicit Dominus :

35. Protegam pro civitate hac ad salvandam eam propter me, et propter David puerum meum.

36. Et egressus est angelus Domini, et occidit de castris Assyriorum centum octuaginta quinque millia : et surgentes mane invenerunt omnia corpora mortua.

37. Et abiit reversus Sennacherim rex Assyriorum, et habitavit in Nineve :

38. et cum ipse adoraret in domo Nasarach patriarchum suum, Adramelech et Sarasar, filii ejus, percusserunt eum gladiis : ipsi autem salvati sunt in Armeniam, et regnavit Asordan filius ejus pro eo.

CAPUT XXXVIII.

1. Factum est autem in tempore illo, agrotavit Ezechias us-

κίας ὡς θανάτου. Καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς, ὁ προφήτης, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος· Τάξαι περὶ τοῦ οἴκου σου, ἀποθνήσκεις γὰρ σύ, καὶ οὐ ζήσῃ,

2. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ προσήυζατο πρὸς Κύριον.

3. λέγων· Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου μετὰ ἀληθείας, ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα. Καὶ ἐκλαυσεν Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ.

4. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἡσαΐαν, λέγων·

5. Πορεύθητι, καὶ εἰπὸν Ἐζεκίᾳ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς σου· Ἦκουσα τῆς προσευχῆς σου, καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου· Ἰδοὺ προστίθημι πρὸς τὸν χρόνον σου δεκαπέντε ἔτη,

6. καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων ῥύσομαί σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης.

7. Τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον παρὰ Κυρίου, ὅτι ποιήσει ὁ Θεὸς τὸ ῥῆμα τοῦτο.

8. Ἰδοὺ ἐγὼ στρέψω τὴν σκιάν τῶν ἀναβαθμῶν οὓς κατέβη τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου ὁ ἥλιος· ἀποστρέψω τὸν ἥλιον τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς. Καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς, οὓς κατέβη ἡ σκιά.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΕΖΕΚΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΑΣ,

ΗΝΙΚΑ ΕΜΑΛΑΚΙΣΘΗ, ΚΑΙ ΑΝΕΣΘΗ ΕΚ ΤΗΣ ΜΑ-
ΛΑΚΙΑΣ ΑΤΤΟΥ.

10. Ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου, πορεύσομαι ἐν πύλαις ἄβου· Καταλείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπιλοιπα.

11. Εἶπα· Οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ γῆς ζώντων, οὐκέτι μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ γῆς, οὐκέτι μὴ ἴδω ἀνθρώπων.

12. Ἐξέλιπον ἐκ τῆς συγγενείας μου, κατέλιπον τὸ ἐπιλοιπον τῆς ζωῆς μου, ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' ἐμοῦ ὥσπερ ὁ σκηνὴν καταλύων πῆζας· ὡς ἰσθὸς τὸ πνεῦμά μου παρ' ἐμοὶ ἐγένετο, ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν.

13. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρεδόθην ἕως πρῶτ' ὡς λέοντι, οὕτως συνέτριψε πάντα τὰ ὀστέα μου· ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως νυκτὸς παρεδόθην.

14. Ὡς χελιδὼν, οὕτω φωνήσω, καὶ ὡς περιστερὰ, οὕτω μελετῶ. Ἐξέλιπον γὰρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βλέπειν εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ὃς ἐξεῖλατό με, καὶ ἀφείλατό μου τὴν δόνην τῆς ψυχῆς. (*)

16. Κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι, καὶ ἐξήγειράς μου τὴν πνοήν, καὶ παρακληθεὶς ἔζησα.

17. Ἐβλογάρ μου τὴν ψυχὴν, ἵνα μὴ ἀπόληται, καὶ ἀπερβρίσας ὅπισθ' μου πάσας τὰς ἁμαρτίας.

18. Οὐ γὰρ οἱ ἐν ἄβου αἰνέσουσί σε, οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογήσουσί σε, οὐδὲ ἐλπιούσιν οἱ ἐν ἄβου τὴν ἐλεημοσύνην σου.

19. Οἱ ζῶντες εὐλογήσουσί σε ὃν τρόπον καὶ γώ. Ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδία ποιήσω, ἃ ἀναγγελοῦσί τὴν δικαιοσύνην σου,

20. Θεὲ τῆς σωτηρίας μου, καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν

que ad mortem. Et venit ad eum Esaias filius Amos, propheta, et dixit ad eum : Hæc dicit Dominus : Dispone de domo tua, morieris enim tu, et non vives.

2. Et convertit Ezecias faciem suam ad parietem, et oravit ad Dominum,

3. dicens : Memento, Domine, quomodo ambulaverim coram te cum veritate, in corde vero, et placita coram te fecerim. Et ploravit Ezecias ploratione magna.

4. Et factum est verbum Domini ad Esaiam, dicens :

5. Vade, et dic Ezecie : Hæc dicit Dominus Deus David patris tui : Audivi orationem tuam, et vidi lacrymas tuas : ecce adjicio ad tempus tuum quindecim annos,

6. et de manu regis Assyriorum eruam te et civitatem hanc, et protegam super civitatem hanc.

7. Hoc autem tibi signum a Domino, quia faciet Deus verbum hoc.

8. Ecce ego vertam umbram graduum quos descendit decem gradus domus patris tui sol : redire faciam solem decem gradus. Et ascendit sol decem gradus, quos descenderat umbra.

ORATIO EZECLÆ REGIS JUDÆÆ,

QUANDO LANGUIT, ET SURREXIT DE INFIRMITATE
SUA.

10. Ego dixi in excelsu dierum meorum, vadam ad portas inferi : Relinquam annos residuos.

11. Dixi : Nequaquam ultra videbo salutare Dei in terra viventium, non amplius videbo salutare Israel super terram, nec videbo ultra hominem.

12. Defecit ex cognatione mea, dereliqui residuum vitæ meæ, exivit et recessit a me sicut tabernaculum solvens qui fixerat : sicut tela spiritus meus apud me factus est, laxante appropinquante ad succidendum.

13. In illa die traditus sum usque mane sicut leoni, sic contrivit omnia ossa mea : a die enim usque ad noctem traditus sum.

14. Quasi hirundo, sic clamabo, et quasi columba, sic meditor. Defecerunt enim oculi mei aspiciendo in excelsum cæli ad Dominum, qui eruit me, et abstulit a me dolorem animæ.

16. Domine, de ipsa enim annuntiatum est tibi, et suscitasti spiritum meum, et consolationem accipiens vixi.

17. Eruisti enim animam meam, ut non periret, et projecisti post me omnia peccata.

18. Non enim qui in inferno laudabunt te, neque mortui benedicent te, neque sperabunt qui apud inferos sunt misericordiam tuam.

19. Viventes benedicent tibi sicut et ego. Ab hodie enim filios faciam, qui annuntiabunt justitiam tuam,

20. De salutis meæ, et non cessabo benedicens tibi cum

15. Et ipse fecit deductionem omnes annos meos.

(*) 15. Καὶ αὐτὸς ἐποίησε καθοδήγησιν πάντας ἐνιαυτοὺς μου. (Compl.)

σε μετὰ ψαλτηρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ.

21. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας πρὸς Ἐζεκιάν· Λάβε παλάθην ἐκ σύκων, καὶ τρίβον, καὶ κατάπλασαι, καὶ ὑγιὲς ἔσῃ.

22. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας· Τοῦτο σημεῖον πρὸς Ἐζεκιάν, ὅτι ἀναθήσομαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΘ'.

1. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλε Μαρωδάχ Βαλαδάν ὁ υἱὸς τοῦ Βαλαδάν, ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνίας, ἐπιστολὰς καὶ πρέσβεις καὶ δῶρα Ἐζεκίᾳ· ἤκουσε γὰρ ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανάτου, καὶ ἀνέστη.

2. Καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς Ἐζεκίας, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οἶκον τοῦ Νεχωθᾶ, καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου, καὶ τῆς στακτῆς, καὶ τῶν θυμιαμάτων, καὶ τοῦ μύρου, καὶ πάντας τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν τῆς γάζης, καὶ πάντα ὅσα ἦν ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἦν οὐδὲν ὃ οὐκ ἔδειξεν Ἐζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἦλθεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκιάν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τί λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, καὶ πόθεν ἤκασι πρὸς σέ; Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας· Ἐκ γῆς πόρρωθεν ἤκασι πρὸς μέ ἐκ Βαβυλώνης.

4. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας· Τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου; Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας· Πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἶδον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου.

5. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας αὐτῷ· Ἀκουσον τὸν λόγον Κυρίου σαβαώθ·

6. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, καὶ λήφονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ὅσα συνήγαγον οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς Βαβυλῶνα ἔξει, καὶ οὐδὲν οὐ μὴ καταλείψωσιν· εἶπε δὲ ὁ Θεός·

7. Ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου, ὧν γεννήσεις, λήφονται, καὶ ποιήσουσι σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων.

8. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Ἡσαΐᾳ· Ἀγαθὸς ὁ λόγος Κυρίου ὃν ἐλάλησε· γενέσθω δὴ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'.

1. Παρακαλεῖτε, παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ Θεός·

2. ἱερεῖς, λαλήσατε εἰς τὴν καρδίαν Ἱερουσαλὴμ, παρακαλέσατε αὐτήν, ὅτι ἐπλήσθη ἡ ταπείνωσις αὐτῆς, λέλυται αὐτῆς ἡ ἁμαρτία, ὅτι ἐδέξατο ἐκ χειρὸς Κυρίου διπλὰ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς.

3. Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

4. Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται πάντα τὰ σχολιὰ εἰς εὐθείαν, καὶ ἡ τραχεῖα εἰς πεδία,

5. καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα Κυρίου, καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, ὅτι Κύριος ἐλάλησε.

6. Φωνὴ λέγοντος· Βόησον. Καὶ εἶπα· Τί βοήσω; Πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου.

7. Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσε,

palterio omnibus diebus vitæ meæ, in conspectu domus Dei.

21. Et dixit Esaias ad Ezechiam : Sume massam de ficis, et tere, et cataplasma, et sanus eris.

22. Et dixit Ezechias : Hoc signum ad Ezechiam, quia ascendam in domum Dei?

CAPUT XXXIX.

1. In tempore illo misit Marodach Baladan filius Baladan, rex Babylonie, epistolas et legatos et munera Ezechie : audierat enim quod ægrotasset usque ad mortem, et surrexisset.

2. Lætatusque est super eis Ezechias, et ostendit eis domum Nechotha, et argenti et auri, et stactes, et thymiamatum, et unguenti, et omnes domos vasorum gazæ, et omnia quæcumque erant in thesauris ipsius. Et non fuit quicquam quod non ostenderit Ezechias in domo sua, et in omni potestate sua.

3. Et venit Esaias propheta ad regem Ezechiam, et dixit ad eum : Quid dicunt homines isti, et unde venerunt ad te? Et dixit Ezechias : De terra longinqua venerunt ad me de Babilone.

4. Et dixit Esaias : Quid viderunt in domo tua? Et dixit Ezechias : Omnia quæ in domo mea sunt viderunt, et non est in domo mea quod non viderint, sed etiam quæ in thesauris meis.

5. Et dixit Esaias ei : Audi verbum Domini sabaoth :

6. Ecce dies veniunt, et tollent omnia quæ in domo tua sunt, et quæcumque congregaverunt patres tui usque ad diem hanc, in Babylonem venient, et nihil relinquent : dixit autem Deus :

7. Quia et de filiis tuis, quos genueris, tollent, et facient spadones in domo regis Babyloniorum.

8. Et dixit Ezechias Esaiæ : Bonum verbum Domini quod locutus est : fiat nunc pax et justitia in diebus meis.

CAPUT XL.

1. Consolamini, consolamini populum meum, dicit Deus :

2. sacerdotes, loquimini ad cor Jerusalem, consolamini eam, quia repleta est humilitas ejus, solum est peccatum illius, quia recepit de manu Domini duplicia peccata sua.

3. Vox clamantis in deserto : Parate viam Domini, rectas facite semitas Dei nostri.

4. Omnis vallis implebitur, et omnis mons et collis humiliabitur : et erunt omnia prava in directam, et aspera in campos,

5. et apparebit gloria Domini, et videbit omnis caro salutare Dei, quia Dominus locutus est.

6. Vox dicentis : Clama. Et dixi : Quid clamabo? Omnis caro fœnum, et omnis gloria hominis quasi flos fœni.

7. Aruit fœnum, et flos cecidit,

8. τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα.
9. Ἐπ' ὅρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι, ὁ εὐαγγελιζόμενος Σιών, ὑψωσον τῇ ἰσχύϊ τὴν φωνήν σου, ὁ εὐαγγελιζόμενος Ἱερουσαλήμ· ὑψώσατε, μὴ φοβεῖσθε· εἰπον ταῖς πόλεσιν Ἰούδα· Ἰδοὺ ὁ Θεὸς ὑμῶν,

10. ἰδοὺ Κύριος. Κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται, καὶ ὁ βραχίων μετὰ κυρίας. Ἰδοὺ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔργον ἐναντίον αὐτοῦ.

11. Ὡς ποιμὴν ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ τῷ βραχίονι αὐτοῦ συναξει ἄρνας, καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας παρακαλέσει.

12. Τίς ἐμέτρησε τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δραχμῇ; Τίς ἐστῆσε τὰ ὄρη σταθμῶν, καὶ τὰς νάπας ζυγῶν;

13. Τίς ἔγνω νοῦν Κυρίου, καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος ἐγένετο, ὃς συμβιβᾷ αὐτόν;

14. Ἡ πρὸς τίνα συνεβουλεύσατο, καὶ συνεβίβασεν αὐτόν; Ἡ τίς ἐδείξεν αὐτῷ κρίσιν; ἢ ὁδὸν συνέσεως τίς ἐδείξεν αὐτῷ;

15. Εἰ πάντα τὰ ἔθνη ὡς σταγὼν ἀπὸ κάδου, καὶ ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ ἐλογίσθησαν, ὡς στέλος λογισθήσονται;

16. Ὁ δὲ Λιβανὸς οὐχ ἱκανὸς εἰς καύσιν, καὶ πάντα τὰ τετράποδα οὐχ ἱκανὰ εἰς βλοκάπτωσιν,

17. καὶ πάντα τὰ ἔθνη ὡς οὐδὲν εἰσι, καὶ εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν.

18. Τίνοι ὁμοιώσατε Κύριον, καὶ τίνοι ὁμοιώματι ὁμοιώσατε αὐτόν;

19. Μὴ εἰκόνα ἐποίησε τέκτων, ἢ χρυσοχόος χυτεύσας χρυσίον περιεχύρυσεν αὐτόν; ὁμοίωμα κατεσκεύασεν αὐτόν;

20. Ξύλον γὰρ ἀσῆπτον ἐκλέγεται τέκτων, καὶ σφῶς ζητήσῃ πῶς στήσῃ εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ ἵνα μὴ σαλεύηται.

21. Οὐ γνώσεσθε; οὐκ ἀκούσεσθε; οὐκ ἀνηγγέλη ἔξ ἀρχῆς ὑμῖν; οὐκ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς γῆς;

22. Ὁ κατέχων τὸν γύρον τῆς γῆς, καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρίδες. Ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανόν, καὶ διατείνας ὡς σκηνὴν κατοικεῖν.

23. Ὁ διδούς ἀρχοντας ὡς οὐδὲν ἀρχειν, τὴν δὲ γῆν ὡς οὐδὲν ἐποίησεν.

24. Οὐ γὰρ μὴ φυτεύσωσιν, οὐδὲ μὴ σπείρωσιν, οὐδὲ μὴ ῥιζωθῇ εἰς τὴν γῆν ἢ ῥίζα αὐτῶν. Ἐπνευσεν ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ καταιγὶς ὡς φρύγανα λήψεται αὐτούς.

25. Νῦν οὖν τίνοι με ὁμοιώσατε, καὶ ὑψωθήσομαι, εἶπεν ὁ Ἅγιος.

26. Ἀναβλέψατε εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἴδετε τίς κατέδειξε ταῦτα πάντα; Ὁ ἐκφέρων κατ' ἀριθμὸν τὸν κόσμον αὐτοῦ, πάντας ἐπ' ὀνόματι καλέσει ἀπὸ πολλῆς δόξης, καὶ ἐν κράτει ἰσχύος αὐτοῦ οὐδὲν σε ἔλαβε.

27. Μὴ γὰρ εἶπας Ἰακώβ, καὶ τί ἐλάλησας Ἰσραὴλ; Ἀπεκρύβη ἡ ὁδὸς μου ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Θεὸς μου τὴν κρίσιν ἀφείλε, καὶ ἀπέστη.

28. Καὶ νῦν οὐκ ἔγνωσ, εἰ μὴ ἤκουσας; Θεὸς αἰώνιος, ὁ Θεὸς ὁ κατασκευάσας τὰ ἀκρα τῆς γῆς, οὐ πεινᾷσει, οὐδὲ κοπιᾷσει, οὐδὲ ἐστὶν ἐξεύρεσις τῆς φρονήσεως αὐτοῦ.

29. διδούς τοῖς πεινῶσιν ἰσλὴν, καὶ τοῖς μὴ ὀδυνωμένοις λύπην.

8. verbum autem Dei nostri manet in sempiternum.

9. Super montem excelsum ascende, qui evangelizas Sion, exalta in fortitudine vocem tuam, qui evangelizas Jerusalem: exaltate, nolite timere: dic civitatibus Juda: Ecce Deus vester,

10. ecce Dominus. Dominus cum virtute venit, et brachium cum dominatione. Ecce merces ejus cum eo, et opus in conspectu illius.

11. Sicut pastor pascet gregem suum, et brachio suo congregabit agnos, et pręgnantes consolabitur.

12. Quis mensus est manu aquam, et cælum palmo, et omnem terram pugillo? Quis statuit montes pondere, et rupes statera?

13. Quis cognovit mentem Domini, aut quis consiliarius ejus fuit, qui doceat eum?

14. Aut cum quo consilium iniit, et instruxit illum? Vel quis ostendit ei judicium? vel viam intelligentiæ quis ostendit illi?

15. Si omnes gentes sicut stilla de situla, et quasi momentum staterę reputatę sunt, quasi saliva reputabuntur?

16. Libanus autem non sufficit ad comburendum, et omnia quadrupedia non sufficiunt ad holocaustum,

17. et cunctę gentes quasi nihilum sunt, et in nihilum reputatę sunt.

18. Cui similem fecistis Dominum, et cui simulacro assimilastis eum?

19. Numquid imaginem fecit faber, aut aurifex fundens aurum circumauravit illum? simulacrum apparavit eum?

20. Lignum enim imputribile elegit faber, et sapienter quæreret quomodo statuet imaginem ejus, et ut non moveatur.

21. Nonne scietis? nonne audietis? nonne annuntiatum est vobis a principio? non cognovistis fundamenta terrę?

22. Qui tenet gyrum terrę, et habitatores ejus quasi locustę. Qui statuit quasi cameram cælum, et extendit quasi tabernaculum ad habitandum.

23. Qui dat principes quasi nihil pręesse, terram autem quasi nihil fecit.

24. Siquidem non plantabunt, neque serent, nec radicabitur in terram radix eorum. Flavuit super eos, et arefacti sunt, et tempestas tamquam stipulas tollet eos.

25. Nunc ergo cui assimilastis me, et exaltabor, dixit Sanctus.

26. Elevate in excelsum oculos vestros, et videte quis ostendit hæc omnia? Qui eduxit juxta numerum ornatum suum, omnes in nomine vocabit a multa gloria, et in robore fortitudinis suę nihil te latuit.

27. Non enim dicas Jacob, et quid locutus es Israel? Abscondita est via mea a Deo, et Deus meum judicium abstulit, et recessit.

28. Et nunc nescis, et non audisti? Deus æternus, Deus qui apparavit terminos terrę, non esuriet, nec laborabit, nec est inventio prudentię ejus:

29. qui dat esurientibus fortitudinem et non dolentibus mercedem.

30. Πεινάσουσι γὰρ νεώτεροι, καὶ κοπιάσουσι νεώτεροι, καὶ ἐκλεκτοὶ ἀνίσχυες ἔσονται.

31. Οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν Θεὸν ἀλλάξουσιν ἰσχύϊ, πτεροφυθήσουσιν ὡς ἀετοί, δραμοῦνται καὶ οὐ κοπιήσουσι, βαδιοῦνται καὶ οὐ πεινάσουσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ'.

1. Ἐγκαίνιζεσθε πρὸς μὲ, νῆσοι, οἱ γὰρ ἄρχοντες ἀλλάξουσιν ἰσχύϊ· ἐγγισάτωσαν καὶ λαλησάτωσαν ἅμα, τότε χρίσιν ἀναγγειλάτωσαν.

2. Τίς ἐξηγείρεν ἀπὸ ἀνατολῶν δικαιοσύνην, ἐκάλεσεν αὐτὴν κατὰ πόδας αὐτοῦ, καὶ πορεύεται· Δώσει ἐναντίον ἔθνων, καὶ βασιλεῖς ἐκστήσει. Καὶ δώσει εἰς γῆν τὰς μαχαίρας αὐτῶν, καὶ ὡς φρύγανα ἐξωσμένα τὰ τόξα αὐτῶν·

3. καὶ διώζεται αὐτοὺς, διελεύσεται ἐν εἰρήνῃ ἡ δόδος τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

4. Τίς ἐνήργησε, καὶ ἐποίησε ταῦτα; Ἐκάλεσεν αὐτὴν ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρχῆς. Ἐγὼ Θεὸς πρῶτος, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγὼ εἰμι.

5. Εἶδον ἔθνη καὶ ἐφοβήθησαν, τὰ ἄκρα τῆς γῆς ἤγγισαν, καὶ ἤλθον ἅμα,

6. κρίνων ἕκαστος τῷ πλησίον, καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθῆσαι, καὶ ἐρεῖ·

7. Ἰσχυσεν ἀνὴρ τέκτων, καὶ χαλκεὺς τύπτων σφύρῃ, ἅμα ἐλαύνων· πότε μὲν ἐρεῖ· Σύμβλημα καλὸν ἔστιν, ἰσχύρωσαν αὐτὰ ἐν ῥήλοις, θήσουσιν αὐτὰ, καὶ οὐ κινήσονται.

8. Σὺ δὲ, Ἰσραὴλ, παῖς μου Ἰακώβ, καὶ ὃν ἐξελεξάμην, σπέρμα Ἀβραάμ, ὃν ἠγάπησα,

9. οὐ ἀντελαβόμην ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, καὶ ἐκ τῶν σκοπιῶν αὐτῆς ἐκάλεσά σε, καὶ εἰπά σοι· Παῖς μου εἶ, ἐξελεξάμην σε, καὶ οὐκ ἐγκατελίπον σε.

10. Μὴ φοβοῦ, μετὰ σοῦ γάρ εἰμι, μὴ πλανῶ· ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ Θεός σου, ὁ ἐνισχύσας σε, καὶ ἐβοήθησά σοι, καὶ ἡσφαλισάμην σε τῇ δεξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου.

11. Ἴδου αἰσχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι, ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ ὄντες, καὶ ἀπολοῦνται πάντες οἱ ἀντίδικοί σου.

12. Ζητήσεις αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ εὑρῇς τοὺς ἀνθρώπους οἱ παροινήσουσιν εἰς σέ· ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ ὄντες, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἀντιπολεμοῦντές σε·

13. ὅτι ἐγὼ ὁ Θεός σου, ὁ κρατῶν τῆς δεξιᾶς σου, ὁ λέγων σοι· Μὴ φοβοῦ,

14. Ἰακώβ ὀλιγοστός Ἰσραὴλ, ἐγὼ ἐβοήθησά σοι, λέγει ὁ Θεός σου, ὁ λυτρούμενός σε Ἰσραὴλ.

15. Ἴδου ἐποίησά σε ὡς τροχοὺς ἀμάξης ἀλοῦντας καινοὺς περιστροφειδεῖς, καὶ ἀλοῦσεις ὄρη, καὶ λεπτυνεῖς βουνούς, καὶ ὡς χνοῦν θῆσεις,

16. καὶ λιχμῆσεις, καὶ ἄνεμος λήφεται αὐτοὺς, καὶ καταγίγς διασπερὲς αὐτούς. Σὺ δὲ εὐφρανθήσῃ ἐν τοῖς ἁγίοις Ἰσραὴλ.

17. Καὶ ἀγαλλιάσονται οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἐνδεεῖς. Ζητήσουσι γὰρ ὕδωρ, καὶ οὐκ ἔσται· ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀπὸ τῆς δίψης ἐξηράνθη· Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός, ἐγὼ ἐπακούσομαι ὁ Θεός Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς,

18. ἀλλὰ ἀνοίξω ἐπὶ τῶν ὀρέων ποταμούς, καὶ ἐν μέσῳ πεδίων πηγὰς ποιήσω τὴν ἔρημον εἰς ἐλη ὑδάτων, καὶ τὴν διψῶσαν γῆν ἐν ὑδραγωγίᾳ.

30. Esurient enim juvenes, et laborabunt adolescentes, et electi infirmi erunt.

31. Qui autem expectant Deum mutabunt fortitudinem, assument alas quasi aquilæ, current et non laborabunt, gradiuntur et non esurient.

CAPUT XLI.

1. Innovamini ad me, insulæ, principes enim mutabunt fortitudinem : appropinquent et loquantur simul, tunc iudicium annuntient.

2. Quis suscitavit de oriente iustitiam, vocavit eam ad pedes suos, et vadet? Dabit in conspectu gentium, et reges obstupefaciet. Et dabit in terram gladios eorum, et sicut stipulas projectas arcus eorum :

3. et persequetur eos, transibit in pace via pedum ejus.

4. Quis operatus est, et fecit hæc? Vocavit eam qui vocat eam a generationum principio. Ego Deus primus, et in ea quæ ventura sunt ego sum.

5. Viderunt gentes et timuerunt, termini terræ accesserunt, et venerunt simul,

6. iudicans unusquisque proximo, et fratri ad auxilium, et dicit :

7. Prævaluit vir artifex, et ærarius percutiens malleo, simul producens : aliquando quidem dicit : Solidatio bona est, confortaverunt ea in clavis, ponent ea, et non movebuntur.

8. Tu autem, Israel, puer meus Jacob, et quem elegi, semen Abraam, quem dilexi,

9. quem assumpsi ab extremis terræ, et a summitatibus ejus vocavi te, et dixi tibi : Puer meus es, elegi te, et non dereliqui te.

10. Noli timere, tecum enim sum, non fallo : ecce enim sum Deus tuus, qui confortavi te, et auxiliatus sum tibi, et roboravi te dextera mea.

11. Ecce confundentur et erubescunt omnes adversarii tui, erunt enim quasi non sint, et peribunt omnes inimici tui.

12. Quæres eos, et non invenies homines qui insanient in te. Erunt enim quasi non sint, et non erunt pugnantes adversus te :

13. quia ego Deus tuus, qui teneo dexteram tuam, qui dico tibi :

14. Ne timeas, Jacob parvule Israel, ego auxiliatus sum tibi, dicit Deus tuus, qui redimo te Israel.

15. Ecce feci te quasi rotas plaustrum triturantes novas in serrarum modum, et triturabis montes, et comminues colles, et ut pulverem pones,

16. et ventilabis, et ventus auferet eos, et tempestas disperget illos. Tu autem lætaberis in sanctis Israel.

17. Et exsultabunt pauperes et inopes. Quærent enim aquam, et non erit : lingua eorum præ siti exaruit. Ego Dominus Deus, ego exaudiam Deus Israel, et non derelinquam eos,

18. sed aperiam in montibus flumina, et in medio camporum fontes : faciam desertum in paludes aquarum, et sitientem terram in aqueductus.

19. Θήσω εἰς τὴν ἀνυδρον γῆν κέδρον καὶ πύξον, μυρσίνην καὶ κυπάρισσον καὶ λεύκην·

20. ἵνα ἴδωσι καὶ γνῶσι, καὶ ἐννοηθῶσι καὶ ἐπιστῶνται ἅμα, ὅτι χεὶρ Κυρίου ἐποίησε ταῦτα, καὶ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ κατέδειξεν.

21. Ἐγγίζει ἡ κρίσις ὑμῶν, λέγει Κύριος ὁ Θεός· ἤγγισαν αἱ βουλαὶ ὑμῶν, λέγει ὁ βασιλεὺς Ἰακώβ.

22. Ἐγγισάτωσαν, καὶ ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν ἃ συμβήσεται, ἣ τὰ πρότερον τίνα ἦν· εἵπατε, καὶ ἐπιστήσομεν τὸν νοῦν, καὶ γνωσόμεθα τί τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἐπερχόμενα. Εἵπατε ἡμῖν,

23. ἀναγγεῖλαι ἡμῖν τὰ ἐπερχόμενα ἐπ' ἐσχάτου, καὶ γνωσόμεθα ὅτι θεοὶ ἐστέ. Εὐποιήσατε καὶ κακώσατε, καὶ θαυμασόμεθα, καὶ ὀλομέθα ἅμα

24. ὅτι πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς, καὶ πόθεν ἡ ἐργασία ὑμῶν· ἐκ γῆς βδέλυγμα ἐξελέξαντο ὑμᾶς.

25. ἐγὼ δὲ ἤγειρα τὸν ἀπὸ βορρᾶ, καὶ τὸν ἀπ' ἡλίου ἀνατολῶν· κληθήσονται τῷ ὀνόματί μου. Ἐρχέσθωσαν ἄρχοντες, καὶ ὡς πηλὸς κεραμέως, καὶ ὡς κεραμεὺς καταπατῶν τὸν πηλόν, οὕτω καταπατηθήσεθε.

26. Τίς γὰρ ἀναγγελεῖ τὰ ἐξ ἀρχῆς, ἵνα γνῶμεν καὶ τὰ ἐμπροσθεν; Καὶ ἐροῦμεν, ὅτι ἀληθὴ ἐστίν. Οὐκ ἐστὶν ὁ προλέγων, οὐδὲ ὁ ἀκούων ὑμῶν τοὺς λόγους.

27. Ἀρχὴν Σιών δώσω, καὶ Ἱερουσαλὴμ παρακαλέσω εἰς ὁδόν.

28. Ἀπὸ γὰρ τῶν ἐθνῶν ἰδοὺ οὐδεὶς, καὶ ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν οὐκ ἦν ὁ ἀναγγέλλων· καὶ ἐὰν ἐρωτήσω αὐτοὺς, πόθεν ἐστὲ, οὐ μὴ ἀποκριθῶσί μοι·

29. εἰσι γὰρ οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς, καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ΄.

1. Ἰακώβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ· Ἰσραὴλ ὁ ἐκλεκτός μου, προσεδέξατο αὐτὸν ἡ ψυχὴ μου, ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἐξοίσει,

2. οὐ κεκραξέται, οὐδὲ ἀνήσει, οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἔξω ἡ φωνὴ αὐτοῦ.

3. Κάλαμον τεθλασμένον οὐ συντρίψει, καὶ λίνον καπνίζόμενον οὐ σβέσει, ἀλλὰ εἰς ἀληθειαν ἐξοίσει κρίσιν.

4. Ἀναλάμψει, καὶ οὐ θραυσθήσεται, ὥς ἂν θῇ ἐπὶ τῆς γῆς κρίσιν, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσιν.

5. Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ πῆξας αὐτόν, ὁ στερεώσας τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῇ ἐπ' αὐτῆς, καὶ πνεῦμα τοῖς πατοῦσιν αὐτήν·

6. Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός ἐκάλεσά σε ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ κρατήσω τῆς χειρὸς σου, καὶ ἐνισχύσω σε, καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν,

7. ἀνοῖται ὀφθαλμοὺς τυφλῶν, ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμένους καὶ ἐξ οἴκου φυλακῆς, καὶ καθήμενους ἐν σκότει.

8. Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός, ταῦτό μου ἐστὶ τὸ ὄνομα, τὴν δόξαν μου ἐτέρῳ οὐ δώσω, οὐδὲ τὰς ἀρετάς μου τοῖς γλυπτοῖς.

9. Τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἰδοὺ ἤκασιν, καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγέλλω, καὶ πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν.

10. Ὑμνήσατε τῷ Κυρίῳ ὕμνον καινόν· ἡ ἀρχὴ

19. Ponam in terram absque aqua cedrum et buxum, myrtum et cyparissum et populum :

20. ut videant et sciant, et cogitent et noverint simul, quia manus Domini fecit hæc, et sanctus Israel ostendit.

21. Juxta est judicium vestrum, dicit Dominus Deus : appropinquaverunt consilia vestra, dicit rex Jacob.

22. Appropinquent, et annuntient vobis quæ ventura sunt, aut priora quænam erant : dicite, et apponemus sensum, et sciemus quæ sint novissima et ventura. Dicite nobis,

23. nuntiate nobis quæ ventura in novissimo, et sciemus quoniam dii estis. Benefacite et malefacite, et admirabimur, et videbimus simul

24. unde sitis vos, et unde sit opus vestrum : de terra abominationem elegerunt vos.

25. Ego autem suscitavi eum qui ab aquilone est, et qui ab ortu solis : vocabuntur nomine meo. Veniant principes, et sicut lutum figuli, et sicut figulus conculcans lutum, sic conculcabimini.

26. Quis enim annuntiabit ea quæ a principio sunt, ut cognoscamus ea quæ ad faciem sunt? Et dicemus, quia vera sunt. Non est qui prædicat, neque qui audiat verba vestra.

27. Principium Sion dabo, et Jerusalem consolabor in via.

28. Nam de gentibus ecce nullus est, et de idolis ipsorum non erat qui annuntiaret : et si interrogavero eos, unde estis, non respondebunt mihi :

29. sunt enim factores vestri, et frustra qui seducunt vos.

CAPUT XLII.

1. Jacob puer meus, assumam eum : Israel electus meus, suscepit eum anima mea, dedi spiritum meum super eum, judicium gentibus proferet,

2. non clamabit, neque dimittet, nec audietur foris vox ejus.

3. Calamum fractum non conteret, et linum fumigans non exstinguet, sed in veritate proferet judicium.

4. Splendebit, et non conteretur, donec ponat super terram judicium, et in nomine ejus gentes sperabunt.

5. Sic dicit Dominus Deus, qui fecit cælum et defixit illud, qui firmavit terram et quæ in ea, et qui dat spirationem populo qui super eam, et spiritum calcantibus eam :

6. Ego Dominus Deus vocavi te in justitia, et tenebo dexteram tuam, et confortabo te, et dedi te in testamentum generis, in lucem gentium,

7. ad aperiendum oculos cæcorum, ad educendum de vinculis vinclos et de domo carceris, et sedentes in tenebris.

8. Ego Dominus Deus, hoc meum est nomen, gloriam meam alteri non dabo, neque virtutes meas sculptilibus.

9. Quæ a principio ecce venerunt, et nova quæ ego annuntio, et antequam annuntientur manifestata sunt vobis.

10. Canite Domino canticum novum : principatus ejus,

αὐτοῦ, δοξάζετε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ πλέοντες αὐτήν, αἱ νῆσοι καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτάς.

11. Εὐφράνθητι, ἔρημος καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ἐπαύλεις καὶ οἱ κατοικοῦντες Κηδάρ· εὐφρανθήσονται οἱ κατοικοῦντες πέτραι, ἀπ' ἄκρου τῶν ὀρέων βοήσουσι.

12. Δώσουσι τῷ Θεῷ δόξαν, τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις ἀναγγελλῶσι.

13. Κύριος ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων ἐξελεύσεται, καὶ συντρίψει πόλεμον· ἐπεγερεῖ ζῆλον, καὶ βοήσεται ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ μετὰ ἰσχύος.

14. Ἐσιώπησα, μὴ καὶ ἀεὶ σιωπήσομαι καὶ ἀνέξομαι· Ὡς ἡ τίκτουσα ἐκάρτέρησα, ἐκστήσω καὶ ξηρανῶ ἄμα,

15. ἐρημώσω ὄρη καὶ βουνούς, καὶ πάντα χόρτον αὐτῶν ξηρανῶ, καὶ θήσω ποταμούς εἰς νήσους, καὶ ἔλη ξηρανῶ.

16. Καὶ αἶψα τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ἢ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ τρίβους αὐτῶν οὐκ ἤδεισαν πατήσαι ποιήσω αὐτούς· ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς φῶς, καὶ τὰ σχολιὰ εἰς εὐθείαν. Ταῦτα τὰ ῥήματα ποιήσω καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς.

17. Αὐτοὶ δὲ ἀπεστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω. Αἰσχύνθητε αἰσχύνην, οἱ πεποιθότες ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς, οἱ λέγοντες τοῖς χωνευτοῖς· Ὑμεῖς ἐστε θεοὶ ἡμῶν.

18. Οἱ κωφοὶ, ἀκούσατε, καὶ οἱ τυφλοὶ, ἀναβλέψατε ἰδεῖν.

19. Καὶ τίς τυφλὸς ἄλλ' ἢ οἱ παῖδες μου, καὶ κωφοὶ ἄλλ' ἢ οἱ κυριευόντες αὐτῶν; Καὶ ἐτυφλώθησαν οἱ δούλοι τοῦ Θεοῦ.

20. Εἶδετε πλεονάκεις, καὶ οὐκ ἐφυλάζασθε· ἠνοιγμένα τὰ ὦτα, καὶ οὐκ ἤκούσατε.

21. Κύριος ὁ Θεὸς ἐβουλεύσατο ἵνα δικαιωθῇ, καὶ μεγαλύνῃ αἵνεσιν.

22. Καὶ εἶδον, καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς πεπρονουεμένος καὶ διηρπασμένος. Ἡ γὰρ παγὶς ἐν τοῖς ταμείοις πανταχοῦ, καὶ ἐν οἰκίαις ἄμα, ὅπου ἐκρυψαν αὐτούς· ἐγένοντο εἰς προνομῆν, καὶ οὐκ ἦν ἐξαιρούμενος ἀρπαγμα, καὶ οὐκ ἦν ὁ λέγων· Ἀπόδος.

23. Τίς ἐν ὑμῖν δε ἐνωτιεῖται ταῦτα; Εἰσακούσατε εἰς τὰ ἐπερχόμενα.

24. Τίς ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ τοῖς προνομεύουσιν αὐτόν; Οὐχὶ ὁ Θεὸς ὃς ἡμάρτησαν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πορεύεσθαι, οὐδὲ ἀκούειν τοῦ νόμου αὐτοῦ;

25. Καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ κατίσχυεν αὐτοὺς πόλεμος, καὶ οἱ συμφλέγοντες αὐτοὺς κύκλῳ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕκαστος αὐτῶν, οὐδὲ ἔθεντο ἐπὶ ψυχῇν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ'.

1. Καὶ νῦν οὕτως λέγει Κύριος ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας σε, Ἰακώβ, καὶ ὁ πλάσας σε, Ἰσραὴλ· Μὴ φοβοῦ, ὅτι ἐλυτρώσαμην σε· ἐκάλειά σε τὸ ὄνομά σου. Ἐμὸς εἰ σύ.

3. Καὶ ἐὰν διαβαίνῃς δι' ὕδατος, μετὰ σοῦ εἰμι, καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσί σε· καὶ ἐὰν διέλθῃς διὰ πυρὸς, οὐ μὴ κατακαυθῇς, φλόξ οὐ κατακαύσει σε·

3. ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ, ὁ σώζων σε. Ἐποίησα ἀλλαγὰ σου Αἴγυπτον, καὶ Αἰθιοπίαν, καὶ Σοῦνην ὑπὲρ σοῦ.

glorificate nomen ejus a summitate terrae, qui descendunt in mare, et navigant illud, insulae et habitatores earum.

11. Laetare, desertum et vici ejus, villae et habitatores Cedar : laetabuntur qui habitant in petra, de summitate montium clamabunt.

12. Dabunt Deo gloriam, virtutes ejus in insulis nuntiabunt.

13. Dominus Deus virtutum egredietur, et conteret bellum : suscitabit zelum, et clamabit super inimicos suos cum fortitudine.

14. Tacui, num et semper tacebo et sustinebo? Sicut pariens patienter egi, erumpam et arefaciam simul,

15. vastabo montes et colles, et omne foenum eorum arefaciam, et ponam flumina in insulas, et paludes siccabo.

16. Et adducam caecos in via quam nesciunt, et semitas quas ignoraverunt calcare eos faciam : faciam eis tenebras in lucem, et prava in directum. Haec verba faciam et non derelinquam eos.

17. Ipsi vero conversi sunt retrorsum. Confundamini confusione, qui confiditis super sculptilibus, qui dicitis conflatis : Vos estis dii nostri.

18. Surdi, audite, et caeci, suspicite ut videatis.

19. Et quis est caecus nisi pueri mei, et surdi nisi qui dominantur eorum? Et excæcati sunt servi Dei.

20. Vidistis saepe, et non custodistis : aperta sunt aures, et non audistis.

21. Dominus Deus cogitavit ut justificaretur, et magnificaret laudem.

22. Et vidi, et erat populus vastatus atque direptus. Laqueus enim in cubilibus ubique, et in domibus simul, in quibus absconderunt eos : facti sunt in direptionem, et non erat qui erueret prædā, et non erat qui diceret : Redde.

23. Quis est in vobis qui hæc auribus percipiat? Exaudite in futura.

24. Quis dedit in direptionem Jacob et Israel vastantibus eum? Nonne Deus cui peccaverunt ei, et noluerunt in viis illius ambulare, neque audire legem ejus?

25. Et induxit super eos iram furoris sui, et prævaluit adversus eos bellum, et qui comburebant eos per circuitum, et non cognoverunt unusquisque eorum, nec posuerunt super animam.

CAPUT XLIII.

1. Et nunc sic dicit Dominus Deus qui fecit te, Jacob, et qui formavit te, Israel : Noli timere, quoniam redemi te : vocavi te nomine tuo. Meus es tu.

2. Et si transieris per aquam, tecum sum, et flumina non cooperient te : et si transieris per ignem, non combureris, flamma non exuret te :

3. quia ego Dominus Deus tuus, sanctus Israel, salvator tuus. Feci commutationem tuam Aegyptum, et Aethiopiam, et Soenem pro te.

4. Ἀφ' οὗ ἐντιμος ἐγένου ἐναντίον ἐμοῦ, ἐδοξάσθης, καὶ ἐγὼ σε ἠγάπησα, καὶ δώσω ἀνθρώπους ὑπὲρ σοῦ, καὶ ἄρχοντας ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς σου.

5. Μὴ φοβοῦ, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι. Ἀπὸ ἀνατολῶν ἄξω τὰ σπέρμα σου, καὶ ἀπὸ δυσμῶν συνάξω σε.

6. Ἐρῶ τῷ βορρᾶ· Ἄγε, καὶ τῷ λιβί· Μὴ κώλυε· ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ τῆς πόρρωθεν, καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς,

7. πάντας ὅσοι ἐπικέκληνται τῷ ὀνόματί μου. Ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου κατεσκεύασα αὐτὸν, καὶ ἔπλασα αὐτόν, καὶ ἐποίησα αὐτόν,

8. καὶ ἐξήγαγον λαὸν τυφλόν, καὶ ὀφθαλμοὶ εἰσιν ὡσαύτως τυφλοὶ, καὶ κωφοὶ τὰ ὦτα ἔχοντες.

9. Πάντα τὰ ἔθνη συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθίσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν. Τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα; ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν; Ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ δικαιοθῶτωσαν, καὶ ἀκουσάτωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ.

10. Γένεσθέ μοι μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς, λέγει Κύριος ὁ Θεός, καὶ ὁ παῖς μου ὃν ἐξελεξάμην, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεῦσητε καὶ συνῆτε ὅτι ἐγὼ εἰμι. Ἐμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος Θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται.

11. Ἐγὼ ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστι παρ' ἐμοῦ σῶζων.

12. Ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, ὠνειδίσα καὶ οὐκ ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος. Ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός

13. ἔτι ἀπ' ἀρχῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ὁ ἐξαιρουόμενος. Ποιῆσω, καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό;

14. Οὕτως λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς, ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ. Ἐνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐπεγερῶ φεύγοντας πάντας, καὶ Χαλδαῖοι ἐν πλοίοις δεθήσονται.

15. Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός ὁ ἅγιος ὑμῶν, ὁ καταδείξας Ἰσραὴλ βασιλέα ὑμῶν.

16. Οὕτως λέγει Κύριος ὁ διδοὺς ἐν θαλάσῃ ὁδόν, καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῶν τρίβον,

17. ὁ ἐξαγαγὼν ἄρματα καὶ ἵππον καὶ ὄχλον ἰσχυρόν. Ἄλλ' ἐκοιμήθησαν, καὶ οὐκ ἀναστήσονται· ἐσβέσθησαν ὡς λίθον ἐσβεσμένον.

18. Μὴ μνημονεύετε τὰ πρῶτα, καὶ τὰ ἀρχαῖα μὴ συλλογίζεσθε·

19. ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ καινὰ, ἃ νῦν ἀνατελεῖ, καὶ γνῶσεσθε αὐτά· καὶ ποιήσω ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδόν, καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποταμούς.

20. Εὐλόγησούσι με τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, Σειρῆνες, καὶ θυγατέρες στρουθῶν, ὅτι ἔδωκα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ, καὶ ποταμούς ἐν τῇ ἀνύδρῳ· ποτίσαι τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτόν,

21. λαόν μου ὃν περιποιησάμην τὰς ἀρετάς μου διηγείσθαι.

22. Οὐ νῦν ἐκάλεσά σε, Ἰακώβ, οὐδὲ κοπιᾶσαι σε ἐποίησα, Ἰσραὴλ·

23. οὐκ ἠνεγκάς μοι πρόβατά σου τῆς δλοκαρπώσεώς σου, οὐδὲ ἐν ταῖς θυσίαις σου ἐδόξασάς με, οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν θυσίαις, οὐδὲ ἔγκοπον ἐποίησά σε ἐν λιβάνῳ.

24. Οὐδὲ ἐκτίσω μοι ἀργυρίου θυσίασμα, οὐδὲ τὸ στέαρ τῶν θυσῶν σου ἐπεθύμησα, ἀλλὰ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις σου πρὸς ἐπὶ μου καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις σου.

4. Ex quo honorabilis factus es in conspectu meo, glori-ficatus es, et ego dilexi te, et dabo homines pro te, et prin-cipes pro capite tuo.

5. Noli timere, quoniam tecum sum. Ab oriente adducam semen tuum, et ab occidente congregabo te.

6. Dicam aquiloni : Adduc, et africo : Noli prohibere : adduc filios meos de terra longinqua, et filias meas a termi-nis terræ ,

7. omnes qui vocantur nomine meo. In gloria enim mea creavi illum, et plasmavi eum, et feci illum,

8. et eduxi populum cæcum, et oculi sunt cæci similiter, et surdi qui aures habent.

9. Omnes gentes congregatæ sunt simul, et convenient principes ex eis. Quis annuntiabit hæc? aut quæ a principio sunt quis annuntiabit vobis? Adducant testes suos et justi-ficentur, et audiant, et loquantur vera.

10. Estote mihi testes, et ego testis, dicit Dominus Deus, et puer meus quem elegi, ut sciatis et credatis et intelliga-tis quia ego sum. Ante me non fuit alius Deus, et post me non erit.

11. Ego Deus, et non est præter me salvator.

12. Ego annuntiavi et salvavi, exprobravi et non erat in vobis alienus. Vos mei testes, et ego Dominus Deus

13. usque a principio, et non est qui de manibus meis eruat. Faciam, et quis avertet illud?

14. Sic dicit Dominus Deus, qui redimit vos, sanctus Israel. Propter vos mittam in Babylonem, et suscitabo fu-gientes universos, et Chaldaei in navibus vincientur.

15. Ego Dominus Deus sanctus vester, qui ostendi Israel regem vestrum.

16. Sic dicit Dominus qui dat in mari viam, et in aqua vehementi semitam,

17. qui educit currus et equum et multitudinem robu-stam. Sed dormierunt, et non resurgent : extincti sunt quasi linum extinctum.

18. Nolite meminisse priorum, et vetera ne recogitatis :

19. ecce ego facio nova, quæ nunc orientur, et cognoscetis ea : et faciam in deserto viam, et in inaquoso flumina.

20. Benedicent me bestię agri, Sirenes, et filię struthio-num, quia dedi in deserto aquam, et flumina in inaquoso : ut bibere faciam genus meum electum,

21. populum meum quem acquisivi ut virtutes meas nar-ret.

22. Non nunc vocavi te, Jacob, neque laborare te feci, Israel :

23. non attulisti mihi oves tuas holocausti tui, neque in victimis tuis magnificasti me, nec servire te feci in hostiis, nec laborem tibi præbui in thure.

24. Nec emisti mihi argento thymiamam, nec adipem hos-tiarum tuarum concupivi, sed in peccatis tuis ante me stetisti et in iniquitatibus tuis.

25. Ἐγώ εἰμι, ἐγώ εἰμι ὁ ἐξαλείφων τὰς ἀνομίας σου ἔνεκεν ἑμοῦ, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι.

26. Σὺ δὲ μνήσθητι, καὶ κριθῶμεν. Λέγε σὺ τὰς ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιοθῇς.

27. Οἱ πατέρες ὑμῶν πρῶτοι, καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν ἠνόμησαν εἰς ἐμέ·

28. καὶ ἐμίαναν οἱ ἄρχοντες τὰ ἁγία μου, καὶ ἔδωκα ἀπωλέσαι Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ εἰς ὀνειδισμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ'.

1. Nūn δὲ ἀκούσον, Ἰακώβ ὁ παῖς μου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐξελεξάμην.

2. Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας σε, καὶ ὁ πλάσας σε ἐκ κοιλίας, ἔτι βοηθήσῃ· μὴ φοβοῦ, παῖς μου Ἰακώβ, καὶ ἡγαπημένος Ἰσραὴλ ὃν ἐξελεξάμην.

3. Ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει τοῖς πορευομένοις ἐν ἀνύδρῳ, ἐπιθήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὰς εὐλογίας μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου,

4. καὶ ἀνατελοῦσιν ὡς ἀναμέσον ὕδατος χόρτος, καὶ ὡς ἰτέα ἐπὶ παραβρέον ὕδωρ.

5. Οὗτος ἐρεῖ· Τοῦ Θεοῦ εἰμι, καὶ οὗτος βοήσεται ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰακώβ, καὶ ἕτερος ἐπιγράφει χειρὶ αὐτοῦ· Τοῦ Θεοῦ εἰμι, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ βοηθῆται.

6. Οὕτως λέγει ὁ Θεὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ῥυσάμενος αὐτὸν Θεὸς σαβαώθ· Ἐγὼ πρῶτος, καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα· πλὴν ἑμοῦ οὐκ ἔστι Θεός.

7. Τίς ὥσπερ ἐγώ; Στήτω, καὶ καλεσάτω, καὶ ἀναγγειλάτω, καὶ ἔτοιμασάτω μοι ἅψ' οὗ ἐποίησα ἄνθρωπον εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὰ ἐπερχόμενα πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν.

8. Μὴ παρακαλύπτεσθε, μηδὲ πλανᾶσθε. Οὐκ ἂπ' ἀρχῆς ἠνωτίσασθε, καὶ ἀπτήγναιλα ὑμῖν; Μάρτυρες ὑμεῖς ἔστε, εἰ ἔστι Θεὸς πλὴν ἑμοῦ.

9. Καὶ οὐκ ἤκουσαν τότε οἱ πλάσσοντες, καὶ οἱ γλύφοντες, πάντες μάταιοι, ποιοῦντες τὰ καταθῦμια αὐτῶν, ὁ οὐκ ὠφελήσει αὐτούς· (*) ἀλλὰ αἰσχυνθήσονται

10. οἱ πλάσσοντες θεὸν, καὶ γλύφοντες πάντες ἀνωφελῇ,

11. καὶ πάντες θβεν ἐγένοντο ἐξηράνθησαν. Καὶ κοιροὶ ἀπὸ ἀνθρώπων συναχθήτωσαν πάντες· καὶ στησάτωσαν ἅμα, καὶ ἐντραπήτωσαν, καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἅμα·

12. ὅτι ὥζυνε τέκτων σίδηρον, σκεπάρνῳ εἰργάσατο αὐτὸ, καὶ ἐν τερέτρῳ ἔστησεν αὐτὸ, καὶ εἰργάσατο αὐτὸ ἐν τῷ βραχίονι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· καὶ πεινάσει, καὶ ἀσθενήσει, καὶ οὐ μὴ πῖν ὕδωρ.

13. Ἐκλεξάμενος τέκτων ξύλον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ, καὶ ἐν κολλῇ ἐβρύθμισεν αὐτὸ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς μορφὴν ἀνδρός, καὶ ὡς ὠραιότητα ἀνθρώπου, στήσαι αὐτὸ ἐν οἴκῳ.

14. Ἐκοψε ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ, ὃ ἐφύτευσε Κύριος, πῖτον, καὶ ὑετὸς ἐμήκυνεν,

15. ἵνα ᾗ ἀνθρώποις εἰς καῦσιν, καὶ λαβὼν ἂπ' αὐτοῦ ἔθερμάνθη, καὶ καύσαντες ἐπέψαν ἄρτους ἐπ' αὐτῶν· τὸ δὲ λοιπὸν εἰργάσαντο θεοὺς, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτοῖς.

(*) 9. ... καὶ μάρτυρες αὐτῶν εἰσιν, οὐκ ὀφνται, καὶ οὐ γινώσκονται... (Schol. Rom.)

25. Ego sum, ego sum qui deleo iniquitates tuas propter me, et peccata tua, et non recordabor.

26. Tu vero memento, et judicemur. Dic tu iniquitates tuas primus, ut justificeris.

27. Patres vestri primi, et principes vestri inique egerunt in me :

28. et contaminaverunt principes sancta mea, et dedi ut perderem Jacob et Israel in opprobrium.

CAPUT XLIV.

1. Nunc autem audi, Jacob puer meus, et Israel quem elegi.

2. Sic dicit Dominus Deus qui fecit te, et qui plasmavit te de ventre, adhuc habebis auxilium : noli timere, puer meus Jacob, et dilecte Israel quem elegi.

3. Quia ego dabo aquam in siti iis qui ambulant in iniquo, imponam spiritum meum super semen tuum, et benedictiones meas super filios tuos,

4. et orientur ut in medio aquarum fenum, et sicut salix super præterfluentem aquam.

5. Iste dicet : Dei sum, et iste clamabit in nomine Jacob, et alius scribet in manu sua : Dei sum, et in nomine Israel clamabit.

6. Sic dicit Deus rex Israel, et qui eruit eum Deus sabaoth : Ego primus, et ego post hæc : præter me non est Deus.

7. Quis sicut ego? Stet, et vocet, et annuntiet, et paret mihi ex quo feci hominem in sæculum, et futura antequam veniant annuntient vobis.

8. Ne abscondamini, neque erretis. Nonne a principio auribus percepistis, et annuntiavi vobis? Testes vos estis, si est Deus præter me.

9. Et non audierunt tunc qui formabant, et sculpebant, omnes vani, facientes desideria sua, quæ non proderunt ipsis : sed confundentur

10. qui plasmant deum, et omnes sculpsentes inutilia,

11. et omnes unde facti sunt exaruerunt. Et surdi ex hominibus congregentur omnes : et stent simul, et confundantur, et erubescant simul :

12. quoniam acuit faber ferrum, lima operatus est illud, et in terebro statuit illud, et operatus est illud in brachio fortitudinis suæ : et esuriet, et infirmus erit, et non bibet aquam.

13. Eligens faber lignum, statuit illud in mensura, et in glutine composuit illud, et fecit ipsum quasi formam viri, et tamquam speciem hominis, ad statuendum illud in domo.

14. Succidit lignum de sylva, quod plantavit Dominus, pinum, et pluvia produxit in longitudinem,

15. ut sit hominibus ad accendendum, et sumens ex eo calefactus est, et succedentes coxerunt panes super ea : residuum autem fabricati sunt deos, et adorant eos.

9. ... et testes eorum sunt, non videbunt, neque cognoscent.

16. Οὐ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρὶ, καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ ἐπέφεν ἐν τοῖς ἀνθράξιν ἄρτους, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρέας ὀπτήσας ἔφαγε, καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ θερμανθεὶς εἶπεν· Ἡδὺ μοι ὅτι ἐθερμάνθην καὶ εἶδον πῦρ.

17. Τὸ δὲ λοιπὸν ἐποίησεν εἰς θεὸν γλυπτὸν, καὶ προσκυνεῖ, καὶ προσεύχεται, λέγων· Ἐξελοῦ με, ὅτι Θεός μου εἶ σύ.

18. Οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι, ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, καὶ τοῦ νοῆσαι τῇ καρδίᾳ αὐτῶν.

19. Καὶ οὐκ ἐλογίσαστο τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, οὐδὲ ἔγνω τῇ φρονήσει, ὅτι τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρὶ, καὶ ἐπέφεν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων αὐτοῦ ἄρτους, καὶ ὀπτήσας κρέα ἔφαγε, καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ εἰς βδέλυγμα ἐποίησε, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτῷ.

20. Γινῶθι ὅτι σποδὸς ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πλανῶνται, καὶ οὐδεὶς δύναται ἐξελεῖσθαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Ἰδετε, οὐκ ἐρεῖτε, ὅτι ψεῦδος ἐν τῇ δεξιᾷ μου.

21. Μνήσθητι ταῦτα, Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ, ὅτι παῖς μου εἶ σύ· ἐπλάσαί σε παῖδά μου, καὶ σύ, Ἰσραὴλ, μὴ ἐπιλανθάνου μου.

22. Ἰδοὺ γὰρ ἀπήλειψα ὡς νεφέλην τὰς ἀνομίας σου, καὶ ὡς γνόφον τὴν ἁμαρτίαν σου. Ἐπιστρέφῃ πρὸς με, καὶ λυτρώσομαι σε.

23. Εὐφράνῃτε, οὐρανοί, ὅτι ἠλέησεν ὁ Θεὸς τὸν Ἰσραὴλ· σάλπισατε, τὰ θεμέλια τῆς γῆς, βοήσατε, ὄρη, εὐφροσύνην, οἱ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἔλυτρώσατο ὁ Θεὸς τὸν Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται.

24. Οὕτω λέγει Κύριος ὁ λυτρούμενός σε, καὶ πλάσων σε ἐκ κοιλίας· Ἐγὼ Κύριος ὁ συντελὼν πάντα, ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μόνος, καὶ ἐστερέωσα τὴν γῆν.

25. Τίς ἕτερος διασκεδάσει σημεῖα ἐγγαστριμύθων, καὶ μαντείας ἀπὸ καρδίας; Ἀποστρέφον φρονίμους εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν μωραίνων,

26. καὶ ἰστῶν ῥῆμα παιδὸς αὐτοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ ἀληθεύων· ὁ λέγων τῇ Ἱερουσαλὴμ· Κατοικηθήσῃ, καὶ ταῖς πόλεσι τῆς Ἰουδαίας· Οἰκοδομηθήσεσθε, καὶ τὰ ἔργα αὐτῆς ἀνατελεῖ.

27. Ὁ λέγων τῇ ἀβύσσῳ· Ἐρημωθήσῃ, καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρανῷ·

28. ὁ λέγων Κύρῳ φρονεῖν, καὶ πάντα τὰ θελήματά μου ποιῆσαι· ὁ λέγων Ἱερουσαλὴμ· Οἰκοδομηθήσῃ, καὶ τὸν οἶκον τὸν ἁγίόν μου θεμελιώσω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ΄.

1. Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τῷ χριστῷ μου Κύρῳ, οὗ ἐκράτησα τῆς δεξιᾶς, ἐπακούσαι ἐμπροσθεν αὐτοῦ ἔθνη, καὶ ἰσχὺν βασιλείων διαβρῆξῃ, ἀνοίξῃ ἐμπροσθεν αὐτοῦ θύρας, καὶ πόλεις οὐ συγκλεισθήσονται.

2. Ἐγὼ ἐμπροσθέν σου πορεύσομαι, καὶ ὄρη ὁμιλίῳ, θύρας χαλκᾶς συντρίψω, καὶ μοχλοὺς σιδηροὺς συγκλάσω.

3. Καὶ δώσω σοι θησαυροὺς σκοτεινοὺς, ἀποκρύφους, ἀοράτους ἀνοίξω σοι, ἵνα γνῷς ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ καλῶν τὸ ὄνομά σου, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ.

4. Ἐνεκεν τοῦ παιδὸς μου Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ τοῦ ἐκλεκτοῦ μου, ἐγὼ καλέσω σε τῷ ὀνόματι σου, καὶ προσδέξομαι σε. Σὺ δὲ οὐκ ἔγνως με.

16. Cujus dimidium ejus combussit in igni, et super dimidium ejus coxit in carbonibus panes, et super illud assans carnes comedit, et saturatus est, et calefactus dixit : Suave mihi quia calefactus sum et vidi ignem.

17. Residuum vero fecit in deum sculptum, et adorat, et orat, dicens : Erue me, quia Deus meus es tu.

18. Nescierunt sapere, quia obscurati sunt ne videant oculis suis, et intelligant corde suo.

19. Et non cogitavit animo suo, neque cognovit per prudentiam, quia dimidium ejus combussit in igni, et combussit super carbones ejus panes, et assatas carnes comedit, et residuum ejus in abominationem fecit et adorant eum.

20. Scito quia cinis cor eorum, et errant, et nemo potest liberare animam suam. Videte, non dicetis, quia mendacium in dextera mea.

21. Memento horum, Jacob et Israel, quoniam puer meus es tu : formavi te puerum meum, et tu, Israel, ne obliviscaris mei.

22. Ecce enim delevi sicut nubem iniquitates tuas, et sicut caliginem peccatum tuum. Revertere ad me, et redimam te.

23. Lætamini, cœli, quoniam misertus est Deus Israelis : canite tuba, fundamenta terræ, clamate, montes, lætitiæ, colles et omnia ligna quæ in eis sunt, quoniam redemit Deus Jacob, et Israel glorificabitur.

24. Sic dicit Dominus qui redimit te, et formans te ex utero : Ego Dominus qui compleo omnia, extendi cælum solus, et firmavi terram.

25. Quis alius dissipabit signa pythorum, et divinationes de corde? Avertens prudentes retrorsum, et consilium eorum stultum faciens,

26. et statuens verbum pueri sui, et consilium angelorum suorum verum probans : dicens ad Jerusalem : Habitaberis, et civitates Idumææ : Habitabimini, et deserta illius germinabunt.

27. Dicens abyssu : Desolaberis, et flumina tua arefaciam :

28. dicens Cyro ut sapiat, et omnes voluntates meas faciet : dicens ad Jerusalem : Ædificaberis, et domum sanctam meam fundabo.

CAPUT XLV.

1. Sic dicit Dominus Deus christo meo Cyro, cujus apprehendi dexteram, ut obediant ante faciem ejus gentes, et fortitudinem regum dirumpam, aperiā ante eum januas, et civitates non claudentur.

2. Ego ante te ibo, et montes complanabo, portas aereas conteram, et vectes ferreos confringam.

3. Et dabo tibi thesauros tenebrosos, absconditos, invisibiles aperiā tibi, ut scias quia ego Dominus Deus tuus, qui voco nomen tuum, Deus Israel.

4. Propter puerum meum Jacob et Israel electum meum, ego vocabo te nomine tuo, et suscipiam te. Tu autem non cognovisti me,

5. ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλην ἐμοῦ Θεός. Ἐνίσχυσά σε, καὶ οὐκ ᾔδεις με·

6. ἵνα γνῶσιν οἱ ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου καὶ οἱ ἀπὸ δυσμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι Θεός πλην ἐμοῦ. Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι.

7. Ἐγὼ ὁ κατασκεύασας φῶς, καὶ ποιήσας σκότος, ὁ ποιοῦν εἰρήνην, καὶ κτίζων κακὰ· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός, ὁ ποιοῦν πάντα ταῦτα.

8. Εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς ἀνωθεν, καὶ αἱ νεφέλαι βρανάτωσαν δικαιοσύνην· ἀνατειλᾷτω ἡ γῆ, καὶ βλαστησάτω ἔλεος, καὶ δικαιοσύνην ἀνατειλᾷτω ἅμα· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ κτίσας σε.

9. Ποῖον βέλτιον κατεσκεύασα ὡς πηλὸν κεραμέως; Μὴ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριαῖσι τὴν γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν; Μὴ ἔρει ὁ πηλὸς τῷ κεραμεῖ; Τί ποιεῖς, ὅτι οὐκ ἐργάζῃ, οὐδὲ ἔχεις χεῖρας; Μὴ ἀποκριθήσεται τὸ πλάσμα πρὸς τὸν πλάσαντα αὐτό;

10. Ὁ λέγων τῷ πατρὶ· Τί γενήσῃς; καὶ τῇ μητρὶ· Τί ὠδίνεις;

11. Ὅτι οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ, ὁ ποιήσας τὰ ἐπερχόμενα· Ἐρωτήσατέ με περὶ τῶν υἱῶν μου, καὶ περὶ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μου ἐντείλασθέ μοι.

12. Ἐγὼ ἐποίησα γῆν καὶ ἄνθρωπον ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ τῇ χειρὶ μου ἑσπερέωσα τὸν οὐρανὸν, ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἀστροῖς ἐντείλαμην.

13. Ἐγὼ ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δικαιοσύνης βασιλέα, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθεῖαι. Οὗτος οἰκοδομήσει τὴν πόλιν μου, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπιστρέψει, οὐ μετὰ λύτρων, οὐδὲ μετὰ δώρων, εἶπε Κύριος σαβαώθ.

14. Οὕτω λέγει Κύριος σαβαώθ· Ἐκοπίασεν Αἴγυπτος, καὶ ἐμπορία Αἰθιοπῶν, καὶ οἱ Ζαβαῖμι ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ σὲ διαβήσονται, καὶ σοὶ ἔσονται· δοῦλοι, καὶ ὀπίσω σου ἀκολουθήσουσι δεδεμένοι χειροπέδαις, καὶ διαβήσονται πρὸς σέ, καὶ προσκυνήσουσί σοι, καὶ ἐν σοὶ προσεύχονται· ὅτι ἐν σοὶ ὁ Θεός ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι Θεός πλην σοῦ.

15. Σὺ γὰρ εἶ Θεός, καὶ οὐκ ᾔδειμεν, ὁ Θεός τοῦ Ἰσραὴλ σωτὴρ.

16. Αἰσχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί αὐτῷ, καὶ πορεύσονται ἐν αἰσχύνῃ. Ἐγκαίνιζεσθε πρὸς μέ, νῆσοι·

17. Ἰσραὴλ σώζεται ὑπὸ Κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον· οὐκ αἰσχυνθήσονται, οὐδὲ μὴ ἐντραπῶσιν ἕως τοῦ αἰῶνος ἔτι.

18. Οὕτως λέγει Κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν, ὁ ὤτος ὁ Θεός ὁ καταδείξας τὴν γῆν, καὶ ποιήσας αὐτήν, αὐτὸς δώρισεν αὐτήν· οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησεν αὐτήν, ἀλλὰ κατοικεῖσθαι ἐπλασεν αὐτήν. Ἐγὼ εἰμι Κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι.

19. Οὐκ ἐν κρυφῇ λελάληκα, οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ. Οὐκ εἶπα τῷ σπέρματι Ἰακώβ· Μάταιον ζητήσατε. Ἐγὼ εἰμι, ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ λαλῶν δικαιοσύνην, καὶ ἀναγγέλλων ἀλήθειαν.

20. Συναγέθητε καὶ ἤχετε, βουλεύασαθε ἅμα, οἱ σωζόμενοι ἀπὸ τῶν ἐθνῶν. Οὐκ ἔγνωσαν οἱ αἰρόντες τὸ ξύλον γλύμμα αὐτῶν, καὶ οἱ προσευχόμενοι πρὸς θεοὺς οἱ οὐ σώζουσιν.

21. Εἰ ἀναγγελοῦσιν, ἐγγισάτωσαν, ἵνα γῶσιν ἅμα

5. quia ego Dominus Deus, et non est amplius præter me Deus. Confortavi te, et non novisti me :

6. ut sciant hi qui ab ortu solis et qui ab occidente, quoniam non est Deus præter me. Ego Dominus Deus, et non est amplius.

7. Ego qui fabricavi lucem, et feci tenebras, faciens pacem, et creans mala : ego Dominus Deus, faciens omnia hæc.

8. Lætetur cælum desuper, et nubes spargant justitiam : germinet terra, et proferat misericordiam, et justitiam germinet simul : ego sum Dominus qui creavi te.

9. Quid melius feci quam lutum figuli? Numquid arans arabit terram tota die? Numquid dicet lutum figulo : Quid facis, quoniam non operaris, nec habes manus? Numquid respondebit figmentum ad fectorem suum?

10. Qui dicit patri : Quid generabis? et matri : Quid parturis?

11. Sic enim dicit Dominus Deus sanctus Israel, qui fecit ventura : Interrogate me de filiis meis, et de operibus manuum mearum mandate mihi.

12. Ego feci terram et hominem super eam, ego manu mea firmavi cælum, ego omnibus stellis mandavi.

13. Ego suscitavi eum cum justitia regem, et omnes viæ illius rectæ. Ipse ædificabit civitatem meam, et captivitatem populi mei convertet, non cum pretio, neque cum muneribus, dixit Dominus sabaoth.

14. Sic dicit Dominus sabaoth : Laboravit Ægyptus, et negotiatio Æthiopum, et Sabaim viri excelsi ad te transibunt, et tui erunt servi, et post te sequentur vincti manibus, et transibunt ad te, et adorabunt te, et in te orabunt : quoniam in te Deus est, et non est Deus absque te.

15. Tu enim Deus es, et nesciebamus, Deus Israel salvator.

16. Confundentur et erubescant omnes adversarii ejus, et ambulabunt in confusione. Innovamini ad me, insulæ :

17. Israel salvatur a Domino salute æterna : non confundentur, neque erubescant usque in æternum amplius,

18. Sic dicit Dominus qui fecit cælum, iste Deus qui ostendit terram, et fecit eam, ipse distinxit eam : non in vacuum fecit eam, sed ut habitaretur plasmavit eam. Ego sum Dominus, et non est ultra.

19. Non in abscondito locutus sum, neque in loco terræ tenebroso. Non dixi semini Jacob : Vanum quærite. Ego sum, ego sum Dominus qui loquor justitiam, et annuntio veritatem.

20. Congregamini et venite, consulite simul, qui salvamini de gentibus. Non cognoverunt qui portant lignum sculpturam suam, et orant deos non salvantes.

21. Si annuntiant, appropinquent, ut sciant simul quis

τίς ἀκουστα ἐποίησε ταῦτα ἀπ' ἀρχῆς· τότε ἀνηγγέλη ὑμῖν. Ἐγὼ ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐμοῦ· δίκαιος καὶ σωτὴρ, οὐκ ἔστι πάρεξ ἐμοῦ.

22. Ἐπιστρέψατε ἐπ' ἐμὲ, καὶ σωθήσεσθε, οἱ ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος.

23. Κατ' ἐμαυτοῦ ὁμνῶ· εἰ μὴ ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματός μου δικαιοσύνη, οἱ λόγοι μου οὐκ ἀποστραφίσονται.

24. ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ ὁμῆται πᾶσα γλῶσσα τὸν Θεόν,

25. λέγων· Δικαιοσύνη καὶ δόξα πρὸς αὐτὸν ἦξει, καὶ αἰσχυνθήσονται πάντες οἱ διορίζοντες αὐτοὺς ἀπὸ Κυρίου.

26. δικαιοθήσονται, καὶ ἐν τῷ Θεῷ ἐνδοξασθήσεται πᾶν τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ'.

1. Ἐπεσε Βήλ, συνετρίβη Ναβῶ, ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία, καὶ τὰ κτήνη· αἵρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κοπιῶντι,

2. ἐκλελυμένοι, καὶ πεινῶντι, οὐκ ἰσχύοντι ἅμα· οἱ οὐ δύνησονται σωθῆναι ἀπὸ πολέμου, αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἤχθησαν.

3. Ἀκούετε μου, οἶκος τοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶν τὸ καταλοιπὸν τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ αἰρόμενοι ἐκ κοιλίας, καὶ παιδεύμενοι ἐκ παιδίδου

4. ἕως γῆρας. Ἐγὼ εἰμι, καὶ ἕως ἂν καταγῆράσχη, ἐγὼ εἰμι· ἐγὼ ἀνέγομαι ὑμῶν, ἐγὼ ἐποίησα, καὶ ἐγὼ ἀνήσω· ἐγὼ ἀναλήψομαι, καὶ σώσω ὑμᾶς.

5. Τί νί με ὁμολοῦσατε; Ἰδετε, τεχνάσασθε, οἱ πλανώμενοι,

6. οἱ συμβαλλόμενοι χρυσίον ἐκ μαρσυπτίου, καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῷ· στήσουσιν ἐν σταθμῷ, καὶ μισθωσάμενοι χρυσοχόον ἐποίησαν χειροποίητα, καὶ κύφαντες προσκυνοῦσιν αὐτοῖς·

7. αἵρουσιν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὤμου, καὶ πορεύονται· ἐὰν δὲ θῶσιν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ, μένει, οὐ μὴ κινηθῇ· καὶ ὅς ἐὰν βοήσῃ πρὸς αὐτὸν, οὐ μὴ εἰσακούσῃ, ἀπὸ κακῶν οὐ μὴ σώσῃ αὐτόν.

8. Μνήσθητε ταῦτα, καὶ στενάξατε· μετανοήσατε, οἱ πεπλανημένοι· ἐπιστρέψατε τῇ καρδίᾳ,

9. καὶ μνήσθητε τὰ πρότερα ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἐτι πλὴν ἐμοῦ,

10. ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἐσχάτα πρὶν γενέσθαι, καὶ ἅμα συνετελέσθη. Καὶ εἶπα· Πᾶσα ἡ βουλή μου στήσεται, καὶ πάντα ὅσα βεβούλευμαι ποιήσω.

11. Καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν πετεινὸν, καὶ ἀπὸ γῆς πόρρωθεν περὶ ὧν βεβούλευμαι· ἐλάλησα, καὶ ἤγαγον· ἔκτισα καὶ ἐποίησα, ἤγαγον αὐτόν, καὶ εὐώδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.

12. Ἀκούσατέ μου, οἱ ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν, οἱ μακρὰν ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης.

13. Ἠγγισα τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυῶ. Δέδωκα ἐν Σιών σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δόξασμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ'.

1. Κατάβηθι, κάθισον ἐπὶ τὴν γῆν, παρθένος θυγά-

audita fecit hæc ab initio : tunc annuntiatum est vobis. Ego Deus, et non est alius absque me : justus et salvator, non est præter me.

22. Convertimini ad me, et salvi eritis, qui ab extremis terræ. Ego sum Deus, et non est alius.

23. Per memetipsum juro : nisi egredietur de ore meo justitia, sermones mei non avertentur :

24. quia mihi incurvabit omne genu, et jurabit omnis lingua Deum,

25. dicens : Justitia et gloria ad eum veniet, et confundentur omnes qui separant se a Domino :

26. justificabuntur, et in Deo glorificabitur omne semen filiorum Israel.

CAPUT XLVI.

1. Cecidit Bel, contritus est Nabo, facta sunt sculptilia eorum in bestias, et jumenta : portatis ea colligata quasi onus laboranti,

2. deficienti, et esurienti, nec prævalenti simul : qui non poterunt salvari a bello, ipsi autem captivi ducti sunt.

3. Audite me, domus Jacob, et omnes reliquię Israel, qui portamini de utero, et erudimini a parvulo

4. usque ad senectutem. Ego sum, et donec senescatis, ego sum : ego sustineo vos, ego feci, et ego portabo : ego suscipium, et salvos vos faciam.

5. Cui assimilastis me? Videte, excogitate, qui erratis,

6. qui confertis aurum de sacculo, et argentum in statera : statuent in pondere, et conducentes aurificem fecerunt opera manuum, et incurvati adorant ea :

7. portant illud super humerum, et vadunt : si autem posuerint illud in loco suo, manet, non movebitur : et quisquis clamaverit ad ipsum, non exaudiet, de malis non salvabit eum.

8. Mementote horum, et ingemiscite : agite pœnitentiam, qui errastis : revertimini corde,

9. et mementote priorum a sæculo, quoniam ego sum Deus, et non est ultra præter me,

10. qui annuntio prius novissima antequam fiant, et simul completa sunt. Et dixi : Omne consilium meum stabit, et cuncta quæ deliberavi faciam.

11. Qui voco ab oriente avem, et de terra longinqua ea de quibus cogitavi : locutus sum, et adduxi : creavi et feci, adduxi eum, et prosperavi viam ejus.

12. Audite me, qui perdidistis cor, qui longe estis a justitia.

13. Prope feci justitiam meam, et salutem quæ a me est tardare non faciam. Dedi in Sion salutem Israeli in gloriam.

CAPUT XLVII.

1. Descende, sede super terram, virgo filia Babylonis :

τηρ Βαβυλωνῶν καθίσον εἰς τὴν γῆν, θυγάτηρ Χαλδαίων, ὅτι οὐκέτι προστεθήσῃ κληθῆναι ἀπαλὴ καὶ τρυφερά.

2. Λάβε μύλον, ἄλεσον ἄλευρον, ἀποκάλυψαι τὸ κατακάλυμμά σου, ἀνακάλυψαι τὰς πολιὰς, ἀνάσυρε τὰς κνήμας, διὰ βῆθι ποταμούς·

3. ἀνακαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνῃ σου, φανήσονται οἱ ὀνειδισμοὶ σου· τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήψομαι, οὐκέτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις.

4. Ὁ ρυσάμενός σε Κύριος σαβαώθ, ὄνομα αὐτοῦ ἁγίου Ἰσραήλ.

5. Κάθισον κατανευγμένη, εἰσελθε εἰς τὸ σκότος, θυγάτηρ Χαλδαίων· οὐκέτι μὴ κληθήσῃ ἰσχύς βασιλείας.

6. Παρωξύνῃθι ἐπὶ τῷ λαῷ μου, ἐμίανας τὴν κληρονομίαν μου. Ἐγὼ ἔδωκα αὐτοὺς εἰς τὴν χειρὰ σου, σὺ δὲ οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἔλεος, τοῦ πρεσβυτέρου ἐδάρινας τὸν ζυγὸν σφόδρα,

7. καὶ εἶπας· Εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι ἄρχουσα. Οὐκ ἐνόησας ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ σου, οὐδὲ ἐμνήσθης τὰ ἔσχατα;

8. Νῦν δὲ ἀκουε ταῦτα, τρυφερά, ἡ καθημένη, ἡ πεποιθυῖα, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς· Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα· οὐ καθιῶ χήρα, οὐδὲ γνῶσομαι ὀρφανίαν.

9. Νῦν δὲ ἤξει ἐπὶ σέ τὰ δύο ταῦτα ἐξαίφνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ· ἀτεκνία καὶ χηρεία ἤξει ἐξαίφνης ἐπὶ σέ, ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου, ἐν τῇ ἰσχύϊ τῶν ἐπασιδῶν σου σφόδρα,

10. τῇ ἐλπίδι τῆς πονηρίας σου. Σὺ γὰρ εἶπας· Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα. Ἰνῶθι· ἡ σύνεσις τούτων ἔσται, καὶ ἡ πορνεία σου σοὶ αἰσχύνῃ. Καὶ εἶπας τῇ καρδίᾳ σου· Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα.

11. Καὶ ἤξει ἐπὶ σέ ἀπώλεια, καὶ οὐ μὴ γνῶς· βόθυνος, καὶ ἐμπεσῇ εἰς αὐτόν· καὶ ἤξει ἐπὶ σέ ταλαιπωρία, καὶ οὐ μὴ δυνήσῃ καθαρά γενέσθαι· καὶ ἤξει ἐπὶ σέ ἐξαίφνης ἀπώλεια, καὶ οὐ μὴ γνῶσῃ.

12. Στήθι νῦν ἐν ταῖς ἐπασιδαῖς σου, καὶ ἐν τῇ πολλῇ φαρμακείᾳ σου, ἀ ἐμάνθανες ἐκ νεότητός σου, εἰ δυνήσῃ ὠφελῆσθαι.

13. Κεκοπίακας ἐν ταῖς βουλαῖς σου· στήτωσαν δὴ, καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ, οἱ ὀρνύντες τοὺς ἀστέρας ἀναγγειλάτωσάν σοι τί μέλλει ἐπὶ σέ ἔρχεσθαι.

14. Ἴδου πάντες ὡς φρύγανα ἐπὶ πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἐκ φλογός, ὅτι ἔχεις ἀνθρακας πυρός, καθίσειαι ἐπ' αὐτούς,

15. οὗτοι ἔσονται σοὶ βοήθεια· ἐκοπίαςας ἐν τῇ μεταβολῇ ἐκ νεότητος, ἀνθρωπος καθ' ἑαυτὸν ἐπλανήθη, σοὶ δὲ οὐκ ἔσται σωτηρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΗ'.

1. Ἀκούσατε ταῦτα, οἶκος Ἰακώβ, κεκλημένοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραήλ, καὶ ἐξ Ἰουδα ἐξεληθόντες, οἱ ὀμνύοντες τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραήλ, μιμνησκόμενοι οὐ μετὰ ἀληθείας, οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης,

2. καὶ ἀντεγόμενοι τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ ἐπὶ τῷ Θεῷ Ἰσραήλ ἀντιστηριζόμενοι· κύριος σαβαώθ ὄνομα αὐτοῦ.

3. Τὰ πρότερα ἔτι ἀνήγγειλα, καὶ ἐκ τοῦ στόματός μου ἐξῆλθε, καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο· ἐξάπινα ἐποίησα, καὶ ἐπῆλθεν.

sede in terram, filia Chaldaeorum, quoniam nequaquam ultra apponeris vocari mollis et tenera.

2. Tolle molam, mole farinam, revela operimentum tuum, denuda canos, discooperi tibias, transi flumina :

3. revelabitur ignominia tua, apparebunt opprobria tua : quod justum est de te auferam, nequaquam ultra tradam hominibus.

4. Qui eruit te Dominus sabaoth, nomen ei sanctus Israel.

5. Sede compuncta, ingredere in tenebras, filia Chaldaeorum : nequaquam ultra vocaberis fortitudo regni.

6. Iratus sum contra populum meum, contaminasti hereditatem meam. Ego dedi eos in manum tuam, tu vero dedisti eis misericordiam, seni aggravasti jugum valde,

7. et dixisti : In aeternum ero domina. Non intellexisti haec in corde tuo, neque recordata es novissimorum ?

8. Nunc autem audi haec, delicata, quae sedes, quae confidis, quae dicis in corde tuo : Ego sum, et non est altera : non sedebo vidua, neque cognoscam orbitatem,

9. Nunc autem veniet super te duo haec subito in die una : orbitas et viduitas venient repente super te, in maleficio tuo, in fortitudine incantatorum tuorum valde,

10. spe malitiae tuae. Tu enim dixisti : Ego sum, et non est altera. Scito : intelligentia horum erit, et fornicatio tua tibi confusio. Et dixisti corde tuo : Ego sum, et non est altera.

11. Et veniet super te perditio, et nescies : fovea, et incidis in eam : et veniet super te miseria, et non poteris munda fieri : et veniet super te subito perditio, et nescies.

12. Sta nunc in incantationibus tuis, et in multo maleficio tuo, quae discibas ab adolescentia tua, si poteris adjuvari.

13. Laborasti in consiliis tuis : stent nunc, et salvam te faciant astrologi caeli, qui contemplantur stellas annuntient tibi quid venturum sit super te.

14. Ecce omnes quasi phrygana in igne comburentur, et non eruent animam suam de flamma, quia habes carbones ignis, sede super eos,

15. hi erunt tibi adiutorium : laborasti in commutatione ab adolescentia, homo in semetipso erravit, tibi autem non erit salus.

CAPUT XLVIII.

1. Audite haec, domus Jacob, qui vocati estis in nomine Israel, et de Juda exiistis, qui juratis in nomine Domini Dei Israel, commemorantes non cum veritate, neque cum iustitia,

2. et inherentes nomini civitatis sanctae, et super Deum Israel innitentes : dominus sabaoth nomen ei.

3. Priora adhuc annuntiavi, et de ore meo egressa sunt, et auditum factum est : subito feci, et advenerunt.

4. Γινώσκω ὅτι σκληρὸς εἶ, καὶ νεῦρον σιδηροῦν δὲ τράχηλός σου, καὶ τὸ μέτωπόν σου χαλκοῦν.

5. Καὶ ἀνήγγειλά σοι πάντα ἃ πρὶν ἐλθεῖν ἐπὶ σέ. Ἀκουστόν σοι ἐποίησα, μήποτε εἶπης ὅτι τὰ εἰδωλά μοι ἐποίησε, καὶ εἶπης ὅτι τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ ἐνετελατό μοι.

6. Ἦκούσατε πάντα, καὶ ὑμεῖς οὐκ ἔγνωτε. Ἀλλὰ ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν, ἃ μέλλει γίνεσθαι.

7. Καὶ οὐκ εἶπας· Νῦν γίνεται, καὶ οὐ πάλοι, καὶ οὐ προτέραις ἡμέραις ἤκουσας αὐτά. Μὴ εἶπης· Ναὶ γινώσκω αὐτά.

8. Οὔτε ἔγνως, οὔτε ἠπίστω, οὔτε ἀπ' ἀρχῆς ἤνοιξά σου τὰ ὦτα· ἔγνω γὰρ ὅτι ἀθετῶν ἀθετήσεις, καὶ ἄνομος ἐστὶ ἐκ κοιλίας κληθήσῃ.

9. Ἐνεκεν τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος δεῖξω σοι τὸν θυμόν μου, καὶ τὰ ἐνδοξά μου ἐπάξω ἐπὶ σέ, ἵνα μὴ ἐξολοθρεύσω σε.

10. Ἰδοὺ πέπρακά σε, οὐχ ἔνεκεν ἀργυρίου· ἐξειλάμεν δέ σε ἐκ καμίνου πτωχείας.

11. Ἐνεκεν ἐμοῦ ποιήσω σοι, ὅτι τὸ ἐμὸν ὄνομα βεβηλοῦται, καὶ τὴν δόξαν μου ἐτέρῳ οὐ δώσω.

12. Ἀκούε μου, Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐγὼ καλῶ. Ἐγὼ εἰμι πρῶτος, καὶ ἐγὼ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα·

13. καὶ ἡ χεὶρ μου ἐθεμελίωσε τὴν γῆν, καὶ ἡ δεξιὰ μου ἐστερέωσε τὸν οὐρανόν. Καλέσω αὐτοὺς, καὶ στήσονται ἅμα,

14. καὶ συναχθήσονται πάντες, καὶ ἀκούσονται. Τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλε ταῦτα; Ἀγαπῶν σε ἐποίησα τὸ θέλημά σου ἐπὶ Βαβυλῶνα, τοῦ ἀραι σπέρμα Χαλδαίων.

15. Ἐγὼ ἐλάλησα, ἐγὼ ἐκάλεσα, ἤγαγον αὐτόν, καὶ εὐώδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.

16. Προσαγάγετε πρὸς μέ, καὶ ἀκούσατε ταῦτα· οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐν κρυφῇ λελάληκα· ἤνικα ἐγένετο, ἐκεῖ ἤμην, καὶ νῦν Κύριος Κύριος ἀπέστείλε μέ, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ.

17. Οὕτω λέγει Κύριος, ὁ βυσάμενός σε, ἅγιος Ἰσραὴλ· Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός σου, δέδειξα σοι τοῦ εὐρεῖν σε τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσῃ ἐν αὐτῇ.

18. Καὶ εἰ ἤκουσας τῶν ἐντολῶν μου, ἐγένετο ἂν ὥσει ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου, καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ὡς κύμα θαλάσσης·

19. καὶ ἐγένετο ἂν ὡς ἡ ἄμμος τὸ σπέρμα σου, καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς· οὐδὲ νῦν οὐ μὴ ἐξολοθρευθῇς, οὐδὲ ἀπολείται τὸ ὄνομά σου ἐνώπιον ἐμοῦ.

20. Ἐξελθε ἐκ Βαβυλῶνος, φεύγων ἀπὸ τῶν Χαλδαίων· φωνὴν εὐφροσύνης ἀναγγεῖλατε, καὶ ἀκουστόν γενέσθω τοῦτο· ἀναγγεῖλατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Λέγετε· Ἐρρύσατο Κύριος τὸν δούλον αὐτοῦ Ἰακώβ,

21. καὶ ἐὰν διψήσωσι, δι' ἐρήμου ἄξει αὐτοὺς, ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξάξει αὐτοῖς, σχισθήσεται πέτρα, καὶ ρυήσεται ὕδωρ, καὶ πίεται ὁ λαός μου.

22. Οὐκ ἔστι χαίρειν, λέγει Κύριος, τοῖς ἀσεβέσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΘ'.

1. Ἀκούσατέ μου, νῆσοι, καὶ προσέχετε, ἔθνη· Διὰ χρόνου πολλοῦ στήσεται, λέγει Κύριος· ἐκ κοιλίας μητρὸς μου ἐκάλεσε τὸ ὄνομά μου,

4. Scio quia durus es, et nervus ferreus collum tuum, et frons tua aenea.

5. Et annuntiavi tibi olim quae antequam venirent super te. Auditum tibi feci, ne forte diceres quia idola mihi fecit, et dicas quia sculptilia et conflabilia mandavit mihi.

6. Audistis omnia, et vos non cognovistis. Sed audita tibi feci nova a nunc, quae futura sunt.

7. Et non dixisti: Nunc fiunt, et non olim, et non prioribus diebus audisti ea. Ne dicas: Etiam novi ea.

8. Neque nosti, neque scisti, neque a principio aperui aures tuas: scio enim quoniam praevaticans praevaticaberis, et iniquus adhuc ex utero vocaberis.

9. Propter nomen meum ostendam tibi furorem meum, et gloriosa mea inferam super te, ut non te interficiam.

10. Ecce vendidi te, non propter argentum: erui autem te de fornace paupertatis.

11. Propter me faciam tibi, quia nomen meum polluitur, et gloriam meam alteri non dabo.

12. Audi me, Jacob, et Israel quem ego voco. Ego sum primus, et ego sum in sempiternum:

13. et manus mea fundavit terram, et dextera mea firmavit caelum. Vocabo eos, et stabunt simul,

14. et congregabuntur omnes, et audient. Quis eis nuntiavit haec? Diligens te feci voluntatem tuam super Babylonem, ut auferrem semen Chaldaeorum.

15. Ego locutus sum, ego vocavi, adduxi eum, et prosperam feci viam ejus.

16. Accedite ad me, et audite haec: non a principio in abscondito locutus sum: quando fiebat, ibi eram, et nunc Dominus Dominus misit me, et spiritus ejus.

17. Sic dicit Dominus, qui eruit te, sanctus Israel: Ego sum Deus tuus, docui te ut invenires viam in qua ambulabis in ea.

18. Quod si audisses mandata mea, facta esset sicut flumen pax tua, et justitia tua sicut gurgis maris:

19. et fuisset sicut arena semen tuum, et foetus uteri tui quasi pulvis terrae: neque nunc exterminaberis, neque peribit nomen tuum coram me.

20. Egredere de Babylone, fugiens a Chaldaeis: vocem laetitiae annuntiate, et auditum fiat hoc: annuntiate usque ad extremum terrae. Dicite: Liberavit Dominus servum suum Jacob,

21. et si sitierint, per desertum ducet eos, aquam de petra educet eis, scindetur petra et fluat aqua, et bibet populus meus.

22. Non est gaudere, dicit Dominus, impiis.

CAPUT XLIX.

1. Audite me, insulae, et attendite, gentes: Per multum tempus stabit, dicit Dominus: ex utero matris meae vocavit nomen meum,

2. καὶ ἔθηκε τὸ στόμα μου ὡς μάχαιραν ὀξεῖαν, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐκρυψέ με. Ἐθηκε με ὡς βέλος ἐκλεκτὸν, καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἐκρυψέ με, 3. καὶ εἶπέ μοι· Δούλος μου εἶ σύ, Ἰσραὴλ, καὶ ἐν σοὶ ἐνδοξασθήσομαι.

4. Καὶ ἐγὼ εἶπα· Κενῶς ἐκοπίασα, εἰς μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν μου· διὰ τοῦτο ἡ κρίσις μου παρὰ Κυρίῳ, καὶ ὁ πόνος μου ἐναντίον τοῦ Θεοῦ μου.

5. Καὶ νῦν οὕτω λέγει Κύριος, ὁ πλάσας με ἐκ κοιλίας δοῦλον ἐαυτῶ, τοῦ συναγαγεῖν τὸν Ἰακώβ πρὸς αὐτὸν καὶ Ἰσραὴλ. Συναχθήσομαι καὶ δοξασθήσομαι ἐναντίον Κυρίου, καὶ ὁ Θεός μου ἔσται μοι ἰσχύς.

6. Καὶ εἶπέ μοι· Μέγα σοι ἐστὶ τοῦ κληθῆναι σε παῖδά μου, τοῦ στήσαι τὰς φυλάς Ἰακώβ, καὶ τὴν διασπορὰν τοῦ Ἰσραὴλ ἐπιστρέψαι. Ἰδοὺ δέδωκά σε εἰς διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναι σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

7. Οὕτως λέγει Κύριος, ὁ ῥυσάμενός σε, ὁ Θεός Ἰσραὴλ. Ἀγιάσατε τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν δούλων τῶν ἀρχόντων. Βασιλεῖς ὄνουνται αὐτὸν, καὶ ἀναστήσονται ἀρχόντες, καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕνεκεν Κυρίου· ὅτι πιστός ἐστιν ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ, καὶ ἐξελεξάμεν σε.

8. Οὕτως λέγει Κύριος· Καίριῳ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐδοθήσά σοι, καὶ ἐπλάσά σε, καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην ἐθνῶν, τοῦ καταστήσαι τὴν γῆν, καὶ κληρονομήσαι κληρονομίας ἐρήμους,

9. λέγοντα τοῖς ἐν δεσμοῖς· Ἐξέλθατε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει, ἀνακαλυφθῆναι. Ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς βοσκηθήσονται, καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβοις ἡ νομὴ αὐτῶν.

10. Οὐ πεινάσουσιν, οὐδὲ διψήσουσιν, οὐδὲ πατάξει αὐτοὺς ὁ καύσων, οὐδὲ ὁ ἥλιος, ἀλλ' ὁ ἑλεὼν αὐτοὺς παρακαλέσει, καὶ διὰ πηγῶν ὑδάτων ἄξει αὐτούς.

11. Καὶ θήσω πᾶν ὄρος εἰς ὁδὸν, καὶ πᾶσαν τρίβον εἰς βόσκημα αὐτοῖς.

12. Ἰδοὺ οὗτοι πόρρωθεν ἤξουσιν, οὗτοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ θαλάσσης, ἄλλοι δὲ ἐκ γῆς Περσῶν.

13. Εὐφραίνεσθε, οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ· ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὅτι ἤλυσεν ὁ Θεός τὸν λαόν αὐτοῦ, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν.

14. Εἶπε δὲ Σιών· Ἐγκατελίπε με Κύριος, καὶ ὅτι Κύριος ἐπελάθετό μου.

15. Μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς, ἢ τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς; Εἰ δὲ καὶ ταῦτα ἐπιλάβοιτο γυνή, ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαι σου, εἶπε Κύριος.

16. Ἰδοὺ ἐπὶ τῶν χειρῶν μου ἔγραψα σου τὰ τεύχη, καὶ ἐνώπιόν μου εἰ διαπαντός.

17. καὶ ταχὺ οἰκοδομηθήσῃ ὑφ' ὧν καθρέθης, καὶ οἱ ἐρημώσαντές σε ἐξελευσονται ἐκ σου.

18. Ἄρον κύκλω τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε πάντας· ἰδοὺ συνήχθησαν καὶ ἤλυσαν πρὸς σέ. Ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος, ὅτι πάντας αὐτοὺς ὡς κόσμον ἐνδύσῃ, καὶ περιθήσεις αὐτοὺς ὡς κόσμον νύμφῃ.

19. ὅτι τὰ ἐρήμά σου καὶ τὰ κατεφθαρμένα καὶ πεπτωκότα, ὅτι νῦν στενοχωρήσει ἀπὸ τοῦ κατοικούντων, καὶ μακρυνθήσονται ἀπὸ σου οἱ καταπίνοντές σε.

20. Ἐροῦσι γὰρ εἰς τὰ ὤτά σου οἱ υἱοί σου, οὓς ἀπολώλεας· Στενός μοι ὁ τόπος, πόλίσόν μοι τόπον ἵνα κατοικήσω.

2. et posuit os meum quasi gladium acutum, et sub protectione manus suæ abscondit me. Posuit me quasi sagittam electam, et in pharetra sua abscondit me,

3. et dixit mihi : Servus meus es tu, Israel, et in te glorificabor.

4. Et ego dixi : In vacuum laboravi, in vanum et in nihilum dedi fortitudinem meam : propterea iudicium meum apud Dominum, et labor meus coram Deo meo.

5. Et nunc sic dicit Dominus, qui formavit me ex utero servum sibi, ut congregarem Jacob ad eum et Israel. Congregabor et glorificabor coram Domino, et Deus meus erit mihi fortitudo.

6. Et dixit mihi : Magnum tibi est ut voceris puer meus, ut suscites tribus Jacob, et dispersionem Israel convertas. Ecce dedi te in testamentum generis, in lucem gentium, ut sis in salutem usque ad extremum terræ.

7. Sic dicit Dominus, qui eruit te, Deus Israel. Sanctificate eum qui despicit animam suam, qui abominatur a gentibus servis principum. Reges videbunt eum, et consurgent principes, et adorabunt eum propter Dominum : quia fidelis est sanctus Israel, et elegi te.

8. Sic dicit Dominus : Tempore accepto exaudivi te, et in die salutis auxiliatus sum tibi, et plasmavi te, et dedi te in testamentum gentium, ut constitueres terram, et possideres hæreditates desertas,

9. dicens his qui in vinculis sunt : Exite, et his qui in tenebris, ut revelentur. In omnibus viis pascentur, et in omnibus semitis pascua eorum.

10. Non esurient, neque sitient, neque percutiet eos æstus, neque sol, sed qui miseretur eorum consolabitur eos, et per fontes aquarum ducet illos.

11. Ponamque omnem montem in viam, et omnem semitam in pascuam eis.

12. Ecce isti de longe venient, isti ab aquilone et mari, alii autem de terra Persarum.

13. Lætamini, cœli, et exsultet terra : erumpant montes lætitiā, quia misertus est Deus populi sui, et humiles populi sui consolatus est.

14. Dixit autem Sion : Dereliquit me Dominus, et quia Dominus oblitus est mei.

15. Numquid obliviscetur mulier parvuli sui, ut non misereatur fœtum uteri sui? Sin autem et horum oblita fuerit mulier, sed ego non obliviscar tui, dixit Dominus.

16. Ecce super manus meas depinxi muros tuos, et coram me es semper,

17. citoque ædificaberis a quibus destructa fueras, et qui te dissipaverant egredientur ex te.

18. Leva in circuitu oculos tuos, et vide omnes : ecce congregati sunt et venerunt ad te. Vivo ego, dicit Dominus, quia omnibus his quasi ornamento vestieris, et circumdabis tibi eos sicut ornamentum sponsa :

19. quoniam deserta tua et quæ dissipata et quæ corruerunt, quia nunc angustabuntur præ habitatoribus, et longe fient a te qui te devorabant.

20. Dicent enim in auribus tuis filii tui, quos perdidisti : Angustus mihi locus est, fac mihi locum ut habitem.

21. Καὶ ἔρεις ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Τίς ἐγέννησέ μοι τούτους; Ἐγὼ δὲ ἄτεκνος καὶ χήρα, τούτους δὲ τίς ἐξέθρεψέ μοι; Ἐγὼ δὲ κατελείφθην μόνη, οὗτοι δὲ μοι ποῦ ἦσαν;

22. Οὕτως λέγει Κύριος Κύριος· Ἴδου αἶρω εἰς τὰ ἔθνη τὴν χειρά μου, καὶ εἰς τὰς νήσους ἀρῶ σύσσημόν μου, καὶ ἄξουσιν τοὺς υἱούς σου ἐν κόλπῳ, τὰς δὲ θυγατέρας σου ἐπ' ὤμων ἀρῶσιν,

23. καὶ ἔσονται βασιλεῖς τιθηνοὶ σου, αἱ δὲ ἀρχουσαι αὐτῶν τροφοὶ σου. Ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυνήσουσί σε, καὶ τὸν χοῦν τῶν ποδῶν σου λείξουσιν, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ Κύριος, καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ ὑπομένοντές με.

24. Μὴ λήφεται τις παρὰ γίγαντος σκῦλα; καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύσῃ τις ἀδίκως, σωθήσεται;

25. Ὅτι οὕτω λέγει Κύριος· Ἐάν τις αἰχμαλωτεύσῃ γίγαντα, λήφεται σκῦλα· λαμβάνων δὲ παρὰ ἰσχύοντος σωθήσεται. Ἐγὼ δὲ τὴν κρίσιν σου κρινῶ, καὶ ἐγὼ τοὺς υἱούς σου ῥύσομαι,

26. καὶ φάγονται οἱ θλιψάντες σε τὰς σάρκας αὐτῶν, καὶ πίνονται ὡς οἶνον νέον τὸ αἷμα αὐτῶν, καὶ μεθυσθήσονται, καὶ αἰσθανθήσεται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ ῥυσάμενός σε καὶ ἀντιλαμβανόμενος ἰσχύος Ἰακώβ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ν'.

1. Οὕτως λέγει Κύριος· Ποῖον τὸ βιβλίον τοῦ ἀποστασίου τῆς μητρὸς ὑμῶν, ᾧ ἐξαπέστειλα αὐτήν; ἢ τίνι ὑπόχρεω πέπρακα ὑμᾶς; Ἴδου ταῖς ἁμαρτίας ὑμῶν ἐπράθητε, καὶ ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν ἐξαπέστειλα τὴν μητέρα ὑμῶν.

2. Τί ὅτι ἦλθον, καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος; ἐκάλεσα, καὶ οὐκ ἦν ὁ πακούων; Μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ μου τοῦ ῥύσασθαι, ἢ οὐκ ἰσχύω τοῦ ἐξελεῖσθαι; Ἴδου τῷ ἐλεγμῷ μου ἐξερημώσω τὴν θάλασσαν, καὶ θήσω ποταμούς ἐρήμους, καὶ ξηρανθήσονται οἱ ἰχθύες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ὕδωρ, καὶ ἀποθαναῶνται ἐν δίψει.

3. Ἐνδύσω τὸν οὐρανὸν σκότος, καὶ ὡς σάκκον θήσω τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ.

4. Κύριος Κύριος δίδωσί μοι γλῶσσαν παιδείας, τοῦ γινῶναι ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν λόγον. Ἐθῆκέ μοι πρῶτ', προσέθῆκέ μοι ὥτιον ἀκούειν,

5. καὶ ἡ παιδεία Κυρίου Κυρίου ἀνοίγει μοι τὰ ὦτα, ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ, οὐδὲ ἀντιλέγω.

6. Τὸν νῶτόν μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς βραχίσματα, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνῃς ἐμπτυσμάτων,

7. καὶ Κύριος Κύριος βοηθός μοι ἐγενήθη· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετρέπην, ἀλλὰ ἔθηκα τὸ πρόσωπόν μου ὡς στερεὰν πέτραν, καὶ ἔγνων ὅτι οὐ μὴ αἰσχυθῶ.

8. ὅτι ἐγγίζει ὁ δικαίωσάς με. Τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἀντιστήτω μοι ἄμα. Καὶ τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἐγγίσάτω μοι.

9. Ἴδου Κύριος Κύριος βοηθήσει μοι· τίς κακώσει με; Ἴδου πάντες ὑμεῖς ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεσθε, καὶ σὴς καταφάγεται ὑμᾶς.

10. Τίς ἐν ὑμῖν ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον; ὑπακούσατω τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. Οἱ πορευόμενοι ἐν σκότει, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς φῶς, πεποιθατε ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου, καὶ ἀντιστηρίσασθε ἐπὶ τῷ Θεῷ.

11. Ἴδου πάντες ὑμεῖς πῦρ καίετε, καὶ κατισχύετε

21. Et dices in corde tuo : Quis genuit mihi istos? Ego autem absque liberis et vidua, et istos quis enutrivit mihi? Ego autem derelicta sum sola, et isti mihi ubi erant?

22. Sic dicit Dominus Dominus : Ecce elevo ad gentes manum meam, et ad insulas levabo signum meum, et adducent filios tuos in sinu, et filias tuas super humeros portabunt,

23. et erunt reges nutritii tui, et principes foeminae eorum nutrices tuae. Super faciem terrae adorabunt te, et pulverem pedum tuorum lingent, et scies quia ego Dominus, et non confundentur qui exspectant me.

24. Numquid accipiet quis a gigante spolia? et si captivum duxerit quis inique, salvabitur?

25. Quoniam sic dicit Dominus : Si quis captivaverit gigantem, accipiet spolia : qui autem accipit a forti salvabitur. Ego autem iudicium tuum iudicabo, et ego filios tuos eruam,

26. et comedent qui tribulaverunt te carnes suas, et bibent quasi vinum novum sanguinem suum, et inebriabuntur, et sentiet omnis caro quia ego Dominus qui erui te et qui adjuvo fortunidinem Jacob.

CAPUT L.

1. Sic dicit Dominus : Qualis est liber repudii matris vestrae, quo dimisi eam? aut cui creditori vendidi vos? Ecce peccatis vestris venundati estis, et in vestris iniquitatibus dimisi matrem vestram.

2. Quid quia veni, et non erat homo? vocavi, et non erat qui obediret? Numquid non potest manus mea liberare, aut non praevalere ut eruam? Ecce increpatione mea desertum faciam mare, et ponam flumina deserta, et arefient pisces eorum eo quod non sit aqua, et morientur in siti.

3. Induam caelum tenebris, et quasi cilicium ponam operimentum ejus.

4. Dominus Dominus dat mihi linguam disciplinae, ut sciam quando oporteat loqui verbum. Posuit mihi mane, addidit mihi aurem ad audiendum,

5. et disciplina Domini Domini aperit aures meas, ego autem non renovo, neque contradico.

6. Dorsum meum dedi ad flagella, et genas meas ad alapas, et faciem meam non averti a confusione sputorum,

7. et Dominus Dominus auxiliator meus factus est : propterea non sum confusus, sed posui faciem meam sicut solidam petram, et novi quoniam non confundar :

8. quia juxta est qui justificavit me. Quis est qui iudicetur mecum? resistat mihi simul. Et quis est qui iudicium ineat adversum me? appropinquet mihi.

9. Ecce Dominus Dominus adjuvabit me : quis affliget me? Ecce omnes vos quasi vestimentum veterascetis, et tineae comedet vos.

10. Quis est in vobis qui timeat Dominum? exaudiat vocem pueri ejus. Qui ambulant in tenebris, et non est eis lux, confidite in nomine Domini, et innitimini super Deo.

11. Ecce omnes vos ignem accenditis, et confortatis flam-

φλόγα· πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν, καὶ τῇ φλογὶ ἢ ἐξεκαύσατε· δι' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα ὑμῖν, ἐν λύπῃ κοιμηθήσεσθε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ'.

1. Ἀκούσατέ μου, οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον, καὶ ζητούντες τὸν Κύριον· ἐμβλέψατε εἰς τὴν στερεὰν πέτραν ἣν ἐλατομήσατε, καὶ εἰς τὸν βόθρον τοῦ λάκκου ὃν ὠρύξατε.

2. Ἐμβλέψατε εἰς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ὑμῶν, καὶ εἰς Σάρραν τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς· ὅτι εἷς ἦν, καὶ ἐκάλεσα αὐτὸν, καὶ εὐλόγησα αὐτὸν, καὶ ἡγάπησα αὐτὸν, καὶ ἐπλήθυνα αὐτόν.

3. Καὶ σὲ νῦν παρακαλέσω, Σιών, καὶ παρεκάλεσα πάντα τὰ ἔρημα αὐτῆς, καὶ θήσω τὰ ἔρημα αὐτῆς ὡς παράδεισον, καὶ τὰ πρὸς δυσμᾶς αὐτῆς ὡς παράδεισον Κυρίου· εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ, ἐξομολόγησιν καὶ φωνὴν αἰνέσεως.

4. Ἀκούσατέ μου, ἀκούσατέ μου, λαὸς μου, καὶ οἱ βασιλεῖς, πρὸς μὲ ἐνωτίσασθε, ὅτι νόμος παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ κρίσις μου εἰς φῶς ἔθνων.

5. Ἐγγίξει ταχὺ ἡ δικαιοσύνη μου, καὶ ἐξελεύσεται ὡς φῶς τὸ σωτήριόν μου, καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου ἔθνη ἑλπιούσιν· ἐμὲ νῆσοι ὑπομενοῦσι, καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου ἑλπιούσιν.

6. Ἀρατε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἐμβλέψατε εἰς τὴν γῆν κάτω, ὅτι ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐσπερέωθη, ἡ δὲ γῆ ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεται, οἱ δὲ κατοικοῦντες ὡς περ ταῦτα ἀποθάνουσι· τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, ἡ δὲ δικαιοσύνη μου οὐ μὴ ἐκλείπῃ.

7. Ἀκούσατέ μου, οἱ εἰδότες κρίσιν, λαὸς οὗ ὁ νόμος μου ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν· μὴ φοβέσθε ὀνειδισμόν ἀνθρώπων, καὶ τῷ φαλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡττήσθε.

8. Ὡς γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου, καὶ ὡς ἔρια βρωθήσεται ὑπὸ σήτος· ἡ δὲ δικαιοσύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς γενεὰς γενεῶν.

9. Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνδύσαι τὴν ἰσχύϊν τοῦ βραχίονος σου· ἐξεγείρου ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμέρας, ὡς γενεὰ αἰῶνος.

10. Οὐ σὺ εἶ ἡ ἐρημούσα θάλασσαν, ὕδωρ ἀβύσσου πληθὺς· ἡ θείσα τὰ βάθη τῆς θαλάσσης δδὸν διαβάσεως ρυομένοις

11. καὶ λελυτρωμένοις· Ὑπὸ γὰρ Κυρίου ἀποστραφήσονται, καὶ ἤξουσιν εἰς Σιών μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάματος αἰωνίου. Ἐπὶ κεφαλῇ γὰρ αὐτῶν αἴνεσις, καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτούς· ἀπέδρα ὁδὸν καὶ λύπη καὶ στεναγμός.

12. Ἐγὼ εἰμι, ἐγὼ εἰμι ὁ παρακαλῶν σε· γινῶθι τίς οὖσα ἐφοβήθη ἀπὸ ἀνθρώπου θνητοῦ, καὶ ἀπὸ υἱοῦ ἀνθρώπου, οἱ ὡσεὶ χρότος ἐξηράνθησαν.

13. Καὶ ἐπελάβου Θεὸν τὸν ποιήσαντά σε, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ θεμελιώσαντα τὴν γῆν· καὶ ἐφόβου αἰὲ πάσας τὰς ἡμέρας τὸ πρόσωπον τοῦ θυμοῦ τοῦ θλίδοντός σε. Ὅν τρόπον γὰρ ἐβουλεύσατο τοῦ ἄραι σε, καὶ νῦν ποῦ ὁ θυμὸς τοῦ θλίδοντός σε;

14. Ἐν γὰρ τῷ σώζεσθαί σε οὐ στήσεται, οὐδὲ χρονεῖ, (*)

(*) 14. . . . καὶ οὐ θανατώσει εἰς διαφθοράν, καὶ οὐ μὴ ὑστερήσει ἄρκος αὐτοῦ. (Compl.)

nam : ambulate in lumine ignis vestri, et in flamma quam succendistis : propter me facta sunt hæc vobis, in more dormietis.

CAPUT LI.

1. Audite me, qui persequimini quod justum est, et quæritis Dominum : inspicite in solidam petram quam excidistis, et in foveam laci quam fodistis.

2. Respicite in Abraam patrem vestrum, et in Sarram quæ peperit vos : quia unus erat, et vocavi eum, et benedixi eum, et dilexi illum, et multiplicavi eum.

3. Et te nunc consolabor, Sion, et consolatus sum omnia deserta ejus, et ponam deserta ejus quasi paradisum, et ea quæ ad occidentem ejus sunt quasi paradisum Domini : lætitiā et exultationem invenient in ea, confessionem et vocem laudis.

4. Audite me, audite me, populus meus, et reges, ad me aurius attendite, quia lex a me egredietur, et judicium meum in lucem gentium.

5. Appropinquat cito justitia mea, et egredietur sicut lux salutare meum, et in brachio meo gentes sperabunt : me insulæ expectabunt, et in brachio meo sperabunt.

6. Levate in cælum oculos vestros, et inspicite in terram deorsum, quoniam cælum sicut fumus firmatum est, terra autem sicut vestimentum veterascet, et habitatores ejus sicut hæc moriuntur : salutare autem meum in sempiternum erit, et justitia mea non deficiet.

7. Audite me, qui scitis judicium, populus cujus lex mea in corde vestro : nolite timere opprobrium hominum, et contemptu eorum ne vincamini.

8. Sicut enim vestimentum comedentur a tempore, et sicut lanæ comedentur a linea : justitia autem mea in æternum erit, et salus mea in generationes generationum.

9. Exsurge, exsurge, Jerusalem, et induere fortitudine brachii tui : exsurge sicut in principio diei, sicut generatio sempiterna.

10. Nonne tu es quæ desertum fecisti mare, aquam abyssi multam? quæ posuisti profunda maris viam transitus his qui fuerant liberati

11. et redempti? A Domino enim reducentur, et venient in Sion cum lætitia et exultatione æterna. Super caput enim eorum laus, et lætitia apprehendet eos : fugit dolor et mœror et gemitus.

12. Ego sum, ego sum qui consolor te : scito quæ cum esses timueris ab homine mortali, et a filio hominis, qui quasi frenum arefacti sunt.

13. Et oblita es Dei factoris tui, qui fecit cælum et fundavit terram : et timebas semper cunctis diebus faciem furoris tribulantis te. Sicut enim cogitavit auferre te, et nunc ubi est furor tribulantis te?

14. Cum enim salva facta fueris non stabit, neque permanebit,

14. ... et non mortificabit in corruptionem, et non deficiet panis ejus.

15. Ὅτι ἐγὼ ὁ Θεὸς σου, ὁ ταρασσών τὴν θάλασσαν, καὶ ἡγῶν τὰ κύματα αὐτῆς· Κύριος σαβαὼθ ὄνομά μοι.

16. Θήσω τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου, καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς χειρὸς μου σκεπάσω σε, ἐν ᾗ ἔστηκα τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐβεμελίωσα τὴν γῆν· καὶ ἐρεῖ Σιών· Λαὸς μου εἰ σύ.

17. Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, ἀνάστηθι, Ἱερουσαλὴμ, ἡ πιῶσα ἐκ χειρὸς Κυρίου τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ· τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως, τὸ κόνδου τοῦ θυμοῦ ἐξέπιες καὶ ἐξεκένωσας,

18. καὶ οὐκ ἦν ὁ παρακαλῶν σε ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων σου ὧν ἔτεκες, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιλαμβανόμενος τῆς χειρὸς σου, οὐδὲ ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν σου ὧν ὕψωσας.

19. Διὸ ταῦτα ἀντικείμενά σοι, τίς συλλυπηθήσεται σοι; Πτώμα καὶ σύντριμμα, λιμὸς καὶ μάχαιρα· τίς παρακαλέσει σε;

20. Οἱ υἱοὶ σου, οἱ ἀπορούμενοι, οἱ καθεύδοντες ἐπ' ἄκρου πάσης ἐξόδου ὡς σευτλίων ἡμίεφθον, οἱ πλήρεις θυμοῦ Κυρίου, ἐκλελυμένοι διὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ.

21. Διὰ τοῦτο ἄκουε, τεταπεινωμένη, καὶ μεθύουσα οὐκ ἀπὸ οἴνου.

22. Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεὸς ὁ κρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ· Ἰδοὺ εἴληφα ἐκ τῆς χειρὸς σου τὸ ποτήριον τῆς πτώσεως, τὸ κόνδου τοῦ θυμοῦ μου, καὶ οὐ προσθήσῃ ἐτι πιεῖν αὐτό·

23. καὶ δώσω αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀδικησάντων σε καὶ τῶν ταπεινωσάντων σε, οἱ εἶπαν τῇ ψυχῇ σου· Κύψον, ἵνα παρέλθωμεν· καὶ ἔθηκας ἴσα τῇ γῇ τὰ μέσα σου ἕξω τοῖς παραπορευομένοις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΒ'.

1. Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, Σιών· ἐνδύσαι τὴν ἰσχύν σου, Σιών· καὶ σὺ ἐνδύσαι τὴν δόξαν σου, Ἱερουσαλὴμ, πόλις ἡ ἀγία· οὐκέτι προστεθήσεται διελθεῖν διὰ σοῦ ἀπεριτμητος καὶ ἀκάθαρτος.

2. Ἐκτίναξαι τὸν γόνυ καὶ ἀνάστηθι· κάθισον, Ἱερουσαλὴμ· ἐκδύσαι τὸν δεσμὸν τοῦ τραχήλου σου, ἡ αἰχμάλωτος θυγάτηρ Σιών.

3. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Δωρεὰν ἐπράθητε, καὶ οὐ μετὰ ἀργυρίου λυτρωθήσεσθε.

4. Οὕτως λέγει Κύριος· Εἰς Αἴγυπτον κατέβη ὁ λαὸς μου τὸ πρότερον παροικῆσαι ἐκεῖ, καὶ εἰς Ἀσσυρίους βία ἤχθησαν·

5. καὶ νῦν τί ἐστὲ ὧδε; Τάδε λέγει Κύριος· Ὅτι ἐλήφθη ὁ λαὸς μου δωρεὰν, θαυμάζετε καὶ ὀλοοῦτε. Τάδε λέγει Κύριος· Δι' ὧμας διαπαντὸς τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι.

6. Διὰ τοῦτο γινώσεται ὁ λαὸς μου τὸ ὄνομά μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι ἐγὼ εἰμι αὐτὸς ὁ λαλῶν πάρεμι·

7. ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοῇ εἰρήνης, ὡς εὐαγγελιζόμενος ἀγαθὰ. Ὅτι ἀκουσθὴν ποιήσω τὴν σὴνηριάν σου, λέγων· Σιών, βασιλεύσει σου ὁ Θεός.

8. Ὅτι φωνὴ τῶν φυλασσόντων σε ὑψώθη, καὶ τῇ φωνῇ ἅμα εὐφρανθήσονται· ὅτι ὀφθαλμοὶ πρὸς ὀφθαλμοὺς ὄφονται, ἡνίκα ἂν ἐλεήσῃ Κύριος τὴν Σιών.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

15. Quia ego Deus tuus, qui conturbo mare, et sonare facio fluctus ejus : Dominus sabaoth nomen mihi.

16. Ponam verba mea in ore tuo, et sub umbra manus meae protegam te, in qua statui caelum, et fundavi terram : et dicit Sion : Populus meus es tu.

17. Exsurge, exsurge, elevare, Jerusalem, quae bibisti de manu Domini calicem furoris ejus : calicem enim ruinæ, condy furoris ebibisti et evacuasti,

18. et non erat qui consolaretur te ex omnibus filiis tuis quos genuisti, et non erat qui apprehenderet manum tuam, neque ex omnibus filiis tuis quos exaltasti.

19. Quare hæc contraria tibi, quis contristabitur tecum? Ruina et contritio, fames et gladius : quis consolabitur te?

20. Filii tui, indigentes, dormientes in capite omnis viæ sicut beta semicoccta, pleni furoris Domini, deficientes per Dominum Deum.

21. Propterea audi, humiliata, et ebria non a vino.

22. Sic dicit Dominus Deus qui judicat populum suum : Ecce tuli de manu tua calicem ruinæ, condy furoris mei, et non adjicies bibere illum ultra :

23. et dabo eum in manus eorum qui te inique oppreserunt et humiliaverunt, qui dixerunt animæ tuæ : Inclinare, ut transeamus : et posuisti æqualia terræ media tua foris transeuntibus.

CAPUT LII.

1. Exsurge, exsurge, Sion : induere fortitudine tua, Sion : et tu induere gloria tua, Jerusalem, civitas sancta : nequam ultra adjiciet ut pertranseat per te incircumcisis et immundis.

2. Excute pulverem et surge : sede, Jerusalem : solve vinculum colli tui, captiva filia Sion.

3. Quia hæc dicit Dominus : Gratis venundati estis, et non cum argento redimimini.

4. Sic dicit Dominus : In Ægyptum descendit populus meus prius ut peregrinaretur ibi, et in Assyrios violenter abducti sunt :

5. et nunc quid estis hic? Hæc dicit Dominus : Quia ablatus est populus meus gratis, admiramini et ululate. Hæc dicit Dominus : Propter vos semper nomen meum blasphematur in gentibus.

6. Propterea sciet populus meus nomen meum in die illa, quia ego ipse qui loquebar adsum :

7. sicut hora super montes, sicut pedes evangelizantis auditum pacis, sicut evangelizans bona. Quia auditam faciam salutem meam, dicens : Sion, regnabit Deus tuus.

8. Quia vox custodientium te exaltata est, et voce simul lætabuntur : quia oculi ad oculos videbunt, quando misertus fuerit Dominus Sion.

9. Ῥηξάτω εὐφροσύνην ἅμα τὰ ἔρημα Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἤλεσε Κύριος αὐτήν, καὶ ἐρρύσατο Ἱερουσαλήμ.

10. Καὶ ἀποκαλύψει Κύριος τὸν βραχίονα τὸν ἅγιον αὐτοῦ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ὄψονται πάντα ἄκρα τῆς γῆς τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

11. Ἀπόστητε, ἀπόστητε, ἐξέλθατε ἐκεῖθεν, καὶ ἀχαθάρτου μὴ ἄψησθε· ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῆς, ἀφορίσθητε, οἱ φέροντες τὰ σκεύη Κυρίου,

12. ὅτι οὐ μετὰ παραχῆς ἐξελεύσεσθε, οὐδὲ φυγῇ πορεύσεσθε. Προπορεύεται γὰρ πρότερος ὑμῶν Κύριος, καὶ ὁ ἐπισυνάγων ὑμᾶς, Θεὸς Ἰσραὴλ.

13. Ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου, καὶ ὑψωθήσεται, καὶ δοξασθήσεται σφόδρα.

14. Ὅν τρόπον ἐκστήσονται ἐπὶ σέ πολλοί, οὕτως ἀδοξήσει ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὸ εἶδος σου, καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων.

15. Οὕτω θαυμάσονται ἔθνη πολλὰ ἐπ' αὐτῷ, καὶ συνεξουσι βασιλεῖς τὸ στόμα αὐτῶν· ὅτι οἷς οὐκ ἀνηγγέλῃ περὶ αὐτοῦ, ὄψονται, καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασι, συνήσουσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΓ'.

1. Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν, καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη;

2. Ἀνγγελιαμεν ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ, ὡς ῥίζα ἐν γῇ διψώσῃ· Οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ, οὐδὲ δόξα· καὶ εἶδομεν αὐτὸν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλλος·

3. ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον, καὶ ἐκλείπον παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν, καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἡτιμάσθη, καὶ οὐκ ελογίσθη.

4. Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει, καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ ἡμεῖς ελογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ, καὶ ἐν πληγῇ, καὶ ἐν κακώσει·

5. αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ μεμαλάχισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτὸν, τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν.

6. Πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν· ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη. Καὶ Κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν,

7. καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἄμνός ἐναντίον τοῦ κείροντος ἄφρωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα.

8. Ἐν αἷῃ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη. Τὴν γενεάν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται; Ὅτι αἵρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον.

9. Καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ δόλον ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ.

10. Καὶ Κύριος βούλεται καθαρῶσαι αὐτὸν τῆς πληγῆς. Ἐὰν δώτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὀφεται σπέρμα μακροβίου. Καὶ βούλεται Κύριος

11. ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, δεῖξαι αὐτῷ φῶς, καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δικαιοῦσαι δίκαιον εὖ δουλεύοντα πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει.

9. Erumpant lætitiā simul deserta Jerusalem, quia misertus est Dominus ejus, et eruit Jerusalem.

10. Et revelabit Dominus brachium sanctum suum in conspectu cunctarum gentium, et videbunt omnes fines terræ salutem quæ a Deo nostro.

11. Recedite, recedite, egredimini inde, et immundum nolite tangere : exite de medio ejus, separamini, qui portatis vasa Domini,

12. quia non cum tumultu exibitis, neque cum fuga ibitis. Præcedet enim prior vobis Dominus, et qui congregat vos, Deus Israel.

13. Ecce intelliget puer meus, et exaltabitur, et glorificabitur valde.

14. Sicut stupebunt super te multi, sic ingloria erit ab hominibus species tua, et gloria tua a filiis hominum.

15. Sic mirabuntur gentes multæ super eo, et continebunt reges os suum : quia quibus non est annuntiatum de eo, videbunt, et qui non audierunt, intelligent.

CAPUT LIII.

1. Domine, quis credidit auditui nostro, et brachium Domini cui revelatum est ?

2. Annuntiavimus quasi parvulum in conspectu ejus, sicut radix in terra sitiēti : Non est species ei, neque gloria : et vidimus eum, et non habebat speciem neque decorem :

3. sed species ejus in honorata, et deficiens præ filiis hominum. Homo in plaga positus, et sciens ferre infirmitatem, quia aversa est facies ejus, despecta, et non reputata.

4. Iste peccata nostra portat, et pro nobis dolet, et nos reputavimus eum esse in labore, et in plaga, et in afflictione.

5. Ipse autem vulneratus est propter peccata nostra, et infirmatus est propter iniquitates nostras : disciplina pacis nostræ super eum, livore ejus nos sanati sumus.

6. Omnes quasi oves erravimus : homo in via sua erravit. Et Dominus tradidit eum propter iniquitates nostras,

7. et ipse propter afflictionem non aperit os suum. Sicut ovis ad victimam ductus est, et sicut agnus coram tondente mutus, sic non aperit os.

8. In humilitate judicium ejus sublatum est. Generalionem ejus quis enarrabit ? Quia tollitur de terra vita ejus, ab iniquitatibus populi mei ductus est ad mortem.

9. Et dabo pessimos pro sepultura ejus, et divites pro morte illius : quia iniquitatem non fecit, neque dolum in ore suo.

10. Et Dominus vult mundare eum a plaga. Si dederitis pro peccato, anima vestra videbit semen longævum. Et vult Dominus

11. auferre de dolore animam ejus, ostendere ei lucem, et formare intelligentia, justificare justum bene servientem multis, et peccata eorum ipse portabit.

12. Διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομήσει πολλοὺς, καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα· ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνέμοις ἐλογίσθη, καὶ αὐτὸς ἀμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκε, καὶ διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν παρεδόθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ'.

1. Εὐφράνῃθι, στεῖρα ἡ οὐ τίκτουςα· ῥῆξον καὶ βόησον, ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχρύσεως τὸν ἄνδρα. Εἶπε γὰρ Κύριος·

2. Πλάτυνον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς σου καὶ τῶν αὐλαῶν σου· πῆξον, μὴ φείσῃ· μάκρυνον τὰ σχοινίσματα σου, καὶ τοὺς πασσάλους σου κατίσχυσον·

3. Ἐτι εἰς τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον· καὶ τὸ στέμμα σου ἔθνη κληρονομήσει, καὶ πόλεις ἡρημωμένας κατοικιεύς.

4. Μὴ φοβοῦ, ὅτι κατησχύνθης, μηδὲ ἐντραπής, ὅτι ὠνειδίσθης· ὅτι αἰσχύνῃν αἰῶνιον ἐπιλήσῃ, καὶ ὄνειδος τῆς χρείας σου οὐ μὴ μνησθῇς ἔτι.

6. Ὅτι Κύριος ὁ ποιῶν σε, Κύριος σαβαὼθ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ὁ ῥυσάμενός σε, αὐτὸς Θεὸς Ἰσραὴλ, πάσῃ τῇ γῇ κληθήσεται.

6. Οὐχ ὡς γυναῖκα καταλελειμμένην καὶ ὀλιγόψυχον κέλῃ καὶ σε ὁ Κύριος, οὐδ' ὡς γυναῖκα ἐκ νεότητος μεμισημένην, εἶπεν ὁ Θεός σου.

7. Χρόνον μικρὸν κατέλιπόν σε, καὶ μετ' ἐλέους μεγάλου ἐλεήσω σε.

8. Ἐν θυμῷ μικρῷ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐν ἐλέει αἰώνιῳ ἐλεήσω σε, εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε Κύριος.

9. Ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νῶε τοῦτο μοι ἐστὶ, καθότι ὥμοσα αὐτῷ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ τῇ γῇ, μὴ θυμωθῆσεσθαι ἐπὶ σοὶ ἔτι,

10. μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου τὰ ὄρη μεταστήσεσθαι, οὐδ' οἱ βουνοὶ σου μετακινήσονται. Οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ σοὶ ἔλεος ἐκλείψει, οὐδὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μεταστῇ· εἶπε γὰρ ἰεὺς σοι, Κύριε.

11. Ταπεινὴ καὶ ἀκατάστατος οὐ παρεκλήθης. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐτοιμάζω σοὶ ἄνθρακα τὸν λίθον σου, καὶ τὰ θεμέλιά σου σάπφειρον,

12. καὶ θήσω τὰς ἐπάλξεις σου ἱασπιν, καὶ τὰς πύλας σου λίθους χρυστάλλου, καὶ τὸν περίβολόν σου λίθους ἐκλεκτοὺς,

13. καὶ πάντας τοὺς υἱούς σου διδασκούς Θεοῦ· καὶ ἐν πολλῇ εἰρήνῃ τὰ τέκνα σου.

14. Καὶ ἐν δικαιοσύνῃ οἰκοδομηθήσῃ. Ἀπέχου ἀπὸ ἀδίκου, καὶ οὐ φοβηθήσῃ, καὶ τρόμος οὐκ ἐγγίει σοι.

15. Ἰδοὺ προσήλυτοι προσελύσονται σοὶ δι' ἐμοῦ, καὶ παροικήσουσί σοι, καὶ ἐπὶ σὲ καταφεύξονται.

16. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτίσά σε, οὐχ ὡς χαλκεὺς φουσῶν ἀνθρακας, καὶ ἐκφέρων σκεῦος εἰς ἔργον· ἐγὼ δὲ ἐκτίσά σε, οὐχ εἰς ἀπώλειαν φθειραί.

17. Πᾶν σκεῦος σκευαστὸν ἐπὶ σὲ οὐκ εὐδοῶσω· καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σὲ εἰς κρίσιν, πάντας αὐτοὺς ἡτήσεις, οἳ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ. Ἔστι κληρονομία τοῖς θεραπεύουσιν Κύριον, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι δίκαιοι, λέγει Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΕ'.

1. Οἱ διψῶντες, πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ, καὶ ὅσοι μὴ

12. Propterea ipse possidebit multos, et fortium dividet spolia : pro eo quod tradita est ad mortem anima ejus, et in iniquis reputatus est, et ipse peccata multorum tulit, et propter iniquitates eorum traditus est.

CAPUT LIV.

1. Lætare, sterilis quæ non paris : erumpe et clama, quæ non parturis : quia multi filii desertæ quam ejus quæ habet virum. Dicit enim Dominus :

2. Dilata locum tabernaculi tui et aulæorum tuorum : sige, ne parcas : protende funiculos tuos, et palos tuos conforta :

3. adhuc in dextris et sinistris dilata : et semen tuum possidebit gentes, et civitates desertas habitare facies.

4. Noli timere, quia confusa es, neque confundaris, quia exprobratum tibi est : confusionem enim æternam oblivisceris, et opprobrii viduitatis tuæ memor non eris ultra.

5. Quia Dominus qui facit te, Dominus sabaoth nomen illi : et qui eruit te, ipse Deus Israel, omni terræ vocabitur.

6. Non ut mulierem derelictam et pusillanmem vocavit te Dominus, neque ut mulierem quæ ab adolescentia odiosa est, dixit Deus tuus.

7. Tempore modico reliqui te, et cum misericordia magna miserebor tui.

8. In furore parvo averti faciem meam a te, et in misericordia sempiterna miserebor tui, dixit qui eruit te Dominus.

9. Ab aqua quæ fuit sub Noe hoc mihi est, sicut juravi ei in tempore illo terræ, nequaquam ultra irasci super te,

10. neque in comminatione tua montes transferre, neque colles tui transferentur. Sic neque quæ a me tibi misericordia deficiet, nec testamentum pacis tuæ auferetur : dixit enim propitius tibi, Domine :

11. Humilis et instabilis non habuisti consolationem. Ecce ego præparo tibi carbunculum lapidem tuum, et fundamenta tua sapphirum,

12. et ponam propugnacula tua Iaspin, et portas tuas lapides crystalli, et murum tuum lapides electos,

13. et omnes filios tuos discipulos Dei : et in multa pace filii tui.

14. Et in justitia ædificaberis. Recede ab iniquo, et non timebis, et tremor non appropinquabit tibi.

15. Ecce proselyti accedent ad te per me, et coloni erunt tui, et ad te confugient.

16. Ecce ego creavi te, non ut ærarius sufflans prunas, et proferens vas in opus : ego autem creavi te, non in perditionem interficere.

17. Omne vas quod factum est contra te non prosperabo : et omnis vox surget contra te in judicium, omnes eos vinces, et obnoxii tui erunt in ea. Est hæreditas servientibus Domino, et vos eritis mihi justi, dicit Dominus.

CAPUT LV.

1. Qui sititis, ite ad aquam, et quotquot non habetis pe-

ἔχετε ἀργύριον, βαδίσαντες ἀγοράσατε, καὶ φάγετε ἀνεὺ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἶνον καὶ στέαρ.

2. Ἰνατί τιμᾶσθε ἀργυρίου, καὶ τὸν μόχθον ὑμῶν οὐκ εἰς πλησμονήν; Ἀκουσάτε μου, καὶ φάγεσθε ἀγαθὰ, καὶ ἐντροφήσει ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν.

3. Προσέχετε τοῖς ὡσὶν ὑμῶν, καὶ ἐπακολουθήσατε ταῖς ὁδοῖς μου· εἰσακούσατέ μου, καὶ ζήσεται ἐν ἀγχοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν, καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον, τὰ ὅσια Δαυὶδ τὰ πιστά.

4. Ἰδοὺ μαρτύριον ἐν ἔθνεσιν ἔδωκα αὐτὸν ἄρχοντα καὶ προστάσσοντα ἔθνεσιν.

5. Ἐθνη ἃ οὐκ οἶδασιν σε ἐπικαλέσονται σε, καὶ λαοὶ οἳ οὐκ ἐπίστανται σε ἐπὶ σὲ καταφεύξονται, ἐνεκεν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ, ὅτι ἔδοξασέ σε.

6. Ζητήσατε τὸν Κύριον, καὶ ἐν τῷ εὐρίσκειν αὐτὸν ἐπικαλέσασθε. Ἠνίκα δ' ἂν ἐγγίξῃ ὑμῖν,

7. ἀπολιπέτω ὁ ἀσεβὴς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ ἀνὴρ ἄνομος τὰς βουλὰς αὐτοῦ, καὶ ἐπιστραφήτω ἐπὶ Κύριον, καὶ ἐλεηθήσεται, ὅτι ἐπὶ πολλὴ ἀφήσει τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν.

8. Οὐ γάρ εἰσιν αἱ βουλὰί μου ὥσπερ αἱ βουλὰι ὑμῶν, οὐδ' ὥσπερ αἱ ὁδοὶ ὑμῶν αἱ ὁδοὶ μου, λέγει Κύριος.

9. Ἀλλ' ὡς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως ἀπέχει ἡ ὁδὸς μου ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν, καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς διανοίας μου.

10. Ὡς γὰρ ἂν καταβῇ ὁ ἐνὸς τῆ γῶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν μεθύσῃ τὴν γῆν, καὶ ἐκτέλῃ, καὶ ἐκδλαστήσῃ, καὶ ᾧ σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν,

11. οὕτως ἔσται τὸ ῥήμά μου, ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου· οὐ μὴ ἀποστραφῇ, ἕως ἂν τελεσθῇ ὅσα ἂν ἠθέλησα, καὶ εὐδοῶσω τὰς ὁδοὺς σου, καὶ τὰ ἐντάλματά μου.

12. Ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε, καὶ ἐν χαρᾷ διδαχθήσεσθε. Τὰ γὰρ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ, καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐπικροτῇ τοῖς κλαοῖς.

13. Καὶ ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναθήσεται κυπάρισσος, ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναθήσεται μυρσίνη. Καὶ ἔσται Κύριος εἰς ὄνομα, καὶ εἰς σημεῖον αἰώνιον, καὶ οὐκ ἐκλείψει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Νς'.

1. Τὰδε λέγει Κύριος· Φυλάσσεσθε κρίσιν καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην, ἥγγικε γὰρ τὸ σωτήριόν μου παρ' ἰνέσθαι, καὶ τὸ ἔλεός μου ἀποκαλυφθῆναι.

2. Μακάριος ἀνὴρ ὁ ποιῶν ταῦτα, καὶ ἄνθρωπος ὁ ἀντεχόμενος αὐτῶν, καὶ φυλάσσων τὰ σάββατα μὴ βεβηλοῦν, καὶ διατηρῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ μὴ ποιεῖν ἄδικα.

3. Μὴ λεγέτω ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσκείμενος πρὸς Κύριον· Ἀφορεῖ με ἄρα Κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ μὴ λεγέτω ὁ εὐνοῦχος, ὅτι ἔυλον ἐγὼ εἰμι ἑθρὸν.

4. Τὰδε λέγει Κύριος τοῖς εὐνοῦχοις· Ὅσοι ἂν φυλάξωνται τὰ σάββατά μου, καὶ ἐκλέξωνται ἃ ἐγὼ θέλω, καὶ ἀντέχωνται τῆς διαθήκης μου,

5. δώσω αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐν τῷ τείχεϊ μου τόπον ὀνομαστὸν, κρεῖττον οὐκ ὀνομαστέων· ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐκλείψει.

cuniam, euntes emite, et comedite sine argento et pretio vinum et adipem.

2. Quare emitis pecunia, et laborem vestrum non in saturitatem? Audite me, et comedite bona, et delectabitur in bonis anima vestra.

3. Attendite auribus vestris, et sequimini vias meas : exaudite me, et vivet in bonis anima vestra, et constituam vobis testamentum æternum, sancta David fidelia.

4. Ecce testimonium in gentibus dedi eum principem et præcipientem gentibus.

5. Gentes quæ nesciebant te invocabunt te, et populi qui ignorabant te ad te confugient, propter Dominum Deum tuum sanctum Israel, quia glorificavit te.

6. Quærite Dominum, et in inveniendi eum invocate. Et postquam vobis appropinquaverit,

7. relinquat impius vias suas, et vir iniquus cogitationes suas, et convertatur ad Dominum, et misericordiam consequetur, quia multum dimittet peccata vestra.

8. Neque enim sunt cogitationes meæ sicut cogitationes vestræ, nec sicut viæ meæ viæ vestræ, dicit Dominus.

9. Sed sicut distat cælum a terra, sic distat via mea a viis vestris, et cogitationes vestræ a cogitatione mea.

10. Quomodo enim si descendat pluvia aut nix de cælo, et non revertatur donec inebriet terram, et generet, et oriat, et det semen seminanti, et panem ad comedendum,

11. sic erit verbum meum, quod exierit de ore meo : non revertetur, donec compleat quæ volui, et prosperas faciam vias tuas, et præcepta mea.

12. In lætitia enim egrediemini, et in gaudio docebemini. Montes enim et colles exilient expectantes vos in gaudio, et omnia ligna agri applaudent ramis.

13. Et pro stœba ascendet cyparissus, et pro conyza ascendet myrtus. Et erit Dominus in nomen, et in signum sempiternum, et non deficiet.

CAPUT LVI.

1. Hæc dicit Dominus : Custodite iudicium et facite iustitiam, quia juxta est salutare meum ut adveniat, et misericordia mea ut reveletur.

2. Beatus vir qui facit hæc, et homo qui retinet ista, et custodit sabbata ut non profanet ea, et servat manus suas ne faciat iniqua.

3. Ne dicat alienigena qui appositus est Domino : Separabit me utique Dominus a populo suo. Et ne dicat eunuchus, quia ego sum lignum aridum.

4. Hæc dicit Dominus eunuchoῖς : Quicumque custodierint sabbata mea, et elegerint quæ ego volo, et tenuerint testamentum meum,

5. dabo eis in domo mea, et in muro meo locum nominatum, meliorem filiis et filiabus : nomen sempiternum dabo eis, et non deficiet.

6. Καὶ τοῖς ἀλλογενέσι τοῖς προσκειμένοις Κυρίῳ, δουλεύειν αὐτῷ καὶ ἀγαπᾶν τὸ ὄνομα Κυρίου, τοῦ εἶναι αὐτῷ εἰς δούλους καὶ δούλας· καὶ πάντας τοὺς φυλασσομένους τὰ σάββατά μου μὴ βεβηλῶν, καὶ ἀντεχομένους τῆς διαθήκης μου,

7. εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ εὐφρανῶ αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ τῆς προσευχῆς μου. Τὰ ὀλοκαυτώματα αὐτῶν καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν ἔσονται δεκταὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου. Ὁ γὰρ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν,

8. εἶπε Κύριος ὁ συνάγων τοὺς διεσπαρμένους Ἰσραὴλ· ὅτι συνάξω ἐπ' αὐτὸν συναγωγὴν.

9. Πάντα τὰ θηρία τὰ ἀγρία, δεῦτε· φάγετε, πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ.

10. Ἴδετε ὅτι ἐκτετφλῶνται πάντες, οὐκ ἔγνωσαν· κύνες ἐνεοὶ οὐ δυνήσονται ὑλακτεῖν· ἐνυπνιαζόμενοι κοίτην, φιλοῦντες νυστάζει.

11. Καὶ οἱ κύνες ἀναιδέεις τῇ ψυχῇ, οὐκ εἰδότες πλημονήν. Καὶ εἰσι πονηροὶ, οὐκ εἰδότες σύνεσιν· πάντες ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξηκολούθησαν, ἕκαστος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ. (*)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΖ'.

1. Ἴδετε ὡς ὁ δίκαιος ἀπώλετο, καὶ οὐδεὶς ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ, καὶ ἄνδρες δίκαιοι αἵρονται, καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ. Ἀπὸ γὰρ προσώπου ἀδικίας ἤρται ὁ δίκαιος,

2. ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφὴ αὐτοῦ, ἥρται ἐκ τοῦ μέσου.

3. Ὑμεῖς δὲ παραγάγετε ὧδε, υἱοὶ ἄνομοι, σπέρμα μοιχῶν καὶ πόρνης.

4. Ἐν τίνι ἐνετρουφήσατε, καὶ ἐπὶ τίνα ἠνοίξατε τὸ στόμα ὑμῶν, καὶ ἐπὶ τίνα ἐγαλάσατε τὴν γλῶσσαν ὑμῶν; Οὐχ ὑμεῖς ἐστὲ τέκνα ἀπωλείας, σπέρμα ἄνομον,

5. οἱ παρακαλοῦντες εἰδωλα ὑπὸ δένδρα δασέα, σφάζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν ταῖς φάραγξιν ἀναμέσον τῶν πετρῶν;

6. Ἐκεῖν σου ἡ μερίς, οὗτός σου ὁ κληρὸς, καὶ χεῖνοις ἐξέχεας σπονδάς, καὶ τούτοις ἀνήνεγκας θυσίας. Ἐπὶ τούτοις οὖν οὐκ ὀργισθήσομαι;

7. Ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, ἐκεῖ σου ἡ κοίτη, καὶ ἐκεῖ ἀνεβίβασας θυσίας σου,

8. καὶ ὀπίσω τῶν σταθμῶν τῆς θύρας σου ἔθηκας μνημόσυνά σου. Ὥου ὅτι ἔὰν ἀπ' ἐμοῦ ἀποστῇς, πλεῖον τι ἔξεις; Ἠγάπησας τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ,

9. καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου μετ' αὐτῶν, καὶ πολλοὺς ἐποίησας τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις ὑπὲρ τὰ ὄρια σου, καὶ ἐταπεινώθης ὥς ἄδου.

10. Ταῖς πολυδοῖαις σου ἐκοπίασας, καὶ οὐκ εἶπας· Παύσομαι ἐνισχύουσα, ὅτι ἐπραξας ταῦτα, διὰ τοῦτο οὐ κατεδέχθης μου σύ.

11. Τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης; καὶ ἐψεύσω με, καὶ οὐκ ἐμνήσθης, οὐδὲ ἔλαβές με εἰς τὴν διάνοιαν, οὐδὲ εἰς τὴν καρδίαν σου; Καὶ ἐγὼ σε ἰδὼν παρορώ, καὶ ἐμὲ οὐκ ἐφοβήθης.

(*) 11. ... πλεονέκτημοι ἄμα, ἀπ' ἄκρου αὐτοῦ.

12. Δεῦτε, λάβωμεν οἶνον, καὶ οἶνοφλυγῆσωμεν μέθην, καὶ ἔσται τοιαύτη ἡμέρα αὔριον μεγάλῃ μᾶλλον σφόδρα. (Compl.)

6. Et alienigenis qui additi sunt Domino, servire ei et diligere nomen ejus, ut sint ei in servos et ancillas : et omnes qui custodiunt sabbata mea ut non violent ea, et teneant testamentum meum,

7. inducam illos in mentem sanctum meum, et lætificabo eos in domo orationis meæ. Holocaustomata eorum et victimæ eorum erunt acceptabiles super altare meum. Domus enim mea domus orationis vocabitur cunctis gentibus,

8. dixit Dominus qui congregat dispersos Israel : quia congregabo ad eum congregationem.

9. Omnes bestię feræ, venite : comedite, omnes bestię sylvæ.

10. Videte quoniam excæcati sunt omnes, non cognoverunt : canes muti non poterunt latrare : somniantes lectulum, amantes dormitionem.

11. Et canes impudentes animo, ignorantes saturitatem. Et sunt mali, nescientes intelligentiam : omnes vias suas secuti sunt, unusquisque juxta suum.

CAPUT LVII.

1. Videte quomodo justus periit, et nemo suscipit corde, et viri justi tolluntur, et nemo considerat. A facie enim iniquitatis ablatus est justus,

2. erit in pace sepultura ejus, ablatus est de medio.

3. Vos autem accedite huc, filii iniqui, semen adulterorum et meretricis.

4. In quo oblectati estis, et super quem aperuistis os vestrum, et super quem ejecistis linguam vestram? Nonne vos estis filii perditionis, semen iniquum,

5. qui vocatis idola subter frondosas arbores, immolantes filios vestros in vallibus in medio petrarum?

6. Illa est pars tua, hæc est sors tua, et illis effudisti libamina, et his obtulisti hostias. Super his ergo non irascer?

7. Super montem excelsum et sublimem, illic cubile tuum, et illic ascendere fecisti hostias tuas,

8. et post ostii tui postes posuisti memorialia tua. Putabas quoniam si recessisses a me, plus aliquid haberes? Dilexisti dormientes tecum,

9. et multiplicasti fornicationem tuam cum eis, multosque fecisti eos qui procul a te, et misisti legatos ultra terminos tuos, et humiliata es usque ad inferos.

10. Multis itineribus tuis laborasti, et non dixisti : Desinam confortata, quia fecisti hæc, propterea non rogasti me.

11. Quem timens perterrita es? et mentita es mihi, nec recordata es mei, neque sumpsisti me in mentem, neque in cor tuum? Et ego te videns despicio, et me non timuisti.

11. ... *Summ* avaritiam, a summo ejus.

12. Venite, sumamus vinum, et inebriemur ebrietate, et erit talis dies crastina magna abundanter nimis.

12. Καὶ ἐγὼ ἀπαγγελῶ τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ τὰ κακά σου, ἃ οὐκ ὤφελίσει σε·

13. ὅταν ἀναβοήσῃς, ἐξελεύσονται σε ἐν τῇ θλίψει σου· τούτους γὰρ πάντας ἀνεμὸς λήψεται, καὶ ἀποίσει καταιγίς. Οἱ δὲ ἀντερχόμενοί μου κτήσονται γῆν, καὶ κληρονομήσουσι τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου,

14. καὶ ἐροῦσι· Καθαρίσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδοὺς, καὶ ἄρατε σκῶλα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ μου.

15. Τὰδε λέγει ὁ Ὑψιστος ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν τὸν αἰῶνα, ἅγιος ἐν ἁγίοις, ὄνομα αὐτοῦ, Ὑψιστος ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος καὶ ὀλιγοψύχοις διδοὺς μακροθυμίαν, καὶ διδοὺς ζωὴν τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν.

16. Οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἐκδικήσω ὑμᾶς, οὐδὲ διαπαντὸς ὀργισθῆσομαι ὑμῖν· πνεῦμα γὰρ παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ πνοὴν πᾶσαν ἐγὼ ἐποίησα.

17. Δι' ἁμαρτίαν βραχὺ τι ἐλύπησα αὐτὸν, καὶ ἐπάταξα αὐτόν, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐλυπήθη, καὶ ἐπορεύθη στυγνὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

18. Τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐώρακα, καὶ ἰασάμην αὐτόν, καὶ παρεκάλεσα αὐτόν, καὶ ἔδωκα αὐτῷ παράκλησιν ἀληθινήν,

19. εἰρήνην ἐπ' εἰρήνῃ τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Κύριος· Ἰάσομαι αὐτούς·

20. οἱ δὲ ἄδικοι κλυδωνισθήσονται, καὶ ἀναπαύσασθαι οὐ δυνήσονται.

21. Οὐκ ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, εἶπεν ὁ Θεός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΗ'.

1. Ἀναδόησον ἐν ἰσχύϊ, καὶ μὴ φείσῃ· ὡς σάλπιγγι βῦσσον τὴν φωνὴν σου, καὶ ἀνάγγελον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, καὶ τῷ οἴκῳ Ἰακώβ τὰς ανομίας αὐτῶν.

2. Ἐμὲ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ζητοῦσιν, καὶ γινώσκει μου τὰς ὁδοὺς ἐπιθυμοῦσιν, ὡς λαὸς δικαιοσύνης πεποιτηκώς, καὶ κρίσιν Θεοῦ αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλειποῦς. Αἰτοῦσί με νῦν κρίσιν δικαίαν, καὶ ἐγγίξιν Θεῷ ἐπιθυμοῦσι,

3. λέγοντες· Τί ὅτι ἐνηστεύσαμεν, καὶ οὐκ εἶδες; ἐταπεινώσαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔγνω; Ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν εὕρισκετε τὰ θελήματα ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονόσατε.

4. Εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε, καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινὸν, ἵνατί μοι νηστεύετε ὡς σήμερον, ἀκουσθῆναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ὑμῶν;

5. Οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην, καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν ἀνθρώπων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, οὐδ' ἂν καμῆς ὡς κρίκον τὸν τράχηλόν σου, καὶ σάκκον καὶ σποδὸν ὑποστρώσῃ, οὐδ' οὕτω καλέσετε νηστείαν δεκτὴν.

6. Οὐχί τοιαύτην νηστείαν ἐξελεξάμην, λέγει Κύριος, ἀλλὰ λυε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διαλύε στραγγαλιὰς βιβίων συναλλαγμάτων, ἀπόστραλλε τεθραυσμένους ἐν ἀρέσει, καὶ πᾶσαν συγγραφὴν ἀδικῶν διάσπα.

7. Διὰ θρόπτει πεινῶντι τὸν ἄρτον σου, καὶ πτωχοῦς ἀστέγους εἰσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Ἐάν ἴδῃς γυνὸν, περίβαλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψει.

8. Τότε ραγήσεται πρῶτον τὸ φῶς σου, καὶ τὰ

12. Et ego annuntiabo justitiam tuam, et mala tua, quæ non proderunt tibi :

13. cum clamaveris, eruant te in tribulatione tua : istos enim omnes tollet ventus, et auferet tempestas. Qui autem innituntur mihi possidebunt terram, et hæreditate consequentur montem sanctum meum,

14. et dicent : Mundas facite a facie ejus vias, et auferite offendicula de via populi mei.

15. Hæc dicit Excelsus in excelsis habitans in æternum, sanctus in sanctis, nomen illi, Excelsus in sanctis requiescens, et pusillanimis dans patientiam, et dans vitam his qui corde contriti sunt.

16. Non in æternum ulciscar in vos, neque semper irascar vobis : spiritus enim a me egredietur, et flatum omnem ego feci.

17. Propter peccatum ad modicum quid contristavi eum, et percussi eum, et averti faciem meam ab eo, et contristatus est, et ambulavit tristis in viis suis.

18. Vias ejus vidi, et sanavi eum, et consolatus sum illum, et dedi ei consolationem veram,

19. pacem super pacem his qui longe et qui prope sunt. Et dixit Dominus : Sanabo eos :

20. qui autem iniqui sunt fluctuabunt, et quiescere non poterunt.

21. Non est gaudium impiis, dixit Deus.

CAPUT LVIII.

1. Clama in fortitudine, et ne parcas : quasi tuba exalta vocem tuam, et annuntia populo meo peccata eorum, et domui Jacob iniquitates eorum.

2. Me de die in diem quærunt, et scire vias meas volunt, quasi gens quæ justitiam fecerit, et judicium Dei sui non dereliquerit. Petunt me nunc judicium justum, et appropinquare Deo cupiunt,

3. dicentes : Quare jejunavimus, et non vidisti? humiliavimus animas nostras, et non cognovisti? In diebus enim jejuniorum vestrorum invenitis voluntates vestras, et omnes subjectos vobis affligitis.

4. Si ad judicia et jurgia jejunatis, et percutitis pugnis humilem, ut quid mihi jejunatis ut hodie, audiat in clamore vox vestra?

5. Non tale jejunium elegi, et die humiliare hominem animam suam, neque si incurvaveris quasi circulum collum tuum et cilicium, et cinerem substraveris, nec sic vocabitis jejunium acceptabile.

6. Non hoc jejunium elegi, dicit Dominus, sed solve omnem colligaturam iniquitatis, dissolve obligationes violentorum contractuum, dimitte fractos in remissionem, et omnem scripturam iniquam conscinde.

7. Frange esurienti panem tuum, et pauperes sine tecto induc in domum tuam. Si videris nudum, operi, et domesticos seminis tui ne despexeris.

8. Tunc erumpet matutinum lumen tuum, et sanitates

ἰάματά σου ταχὺ ἀνατελεῖ· καὶ προπορεύεται ἔμπροσθέν σου ἡ δικαιοσύνη σου, καὶ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ περιστελεῖ σε.

9. Τότε βοήση, καὶ ὁ Θεὸς εἰσακούσεται σου· ἔτι λαλοῦντός σου ῥεῖ· Ἴδου πάρειμι. Ἐὰν ἀφελῇς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον καὶ χειροτονίαν, καὶ ῥῆμα γογγυσμοῦ,

10. καὶ ὥς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου, καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσης, τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία,

11. καὶ ἔσται ὁ Θεὸς σου μετὰ σοῦ διαπαντός· καὶ ἐμπλησθήσῃ καθάπερ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου, καὶ τὰ ὀστέα σου πιανθήσεται, καὶ ἔσται ὡς κήπος μεθύων, καὶ ὡς πηγὴ ἣν μὴ ἐξέλιπεν ὕδωρ.

12. Καὶ οἰκοδομηθήσονται σου αἱ ἔρημοι αἰῶνιοι, καὶ ἔσται τὰ θεμελίά σου αἰῶνια γενεῶν γενεαῖς, καὶ κληθήσῃ οἰκοδόμος φραγμῶν, καὶ τὰς τρίβους σου ἀναμέσον παῖσις.

13. Ἐὰν ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου ἀπὸ τῶν σαββάτων, τοῦ μὴ ποιεῖν τὰ θελήματά σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἁγίᾳ, καὶ καλέσεις τὰ σαββάτα τρυφερά, ἅγια τῷ Θεῷ· οὐκ ἀρεῖς τὸν πόδα σου ἐπ' ἔργῳ, οὐδὲ λαλήσεις λόγον ἐν ὀργῇ ἐκ τοῦ στόματός σου,

14. καὶ ἔσῃ πεπειθὸς ἐπὶ Κύριον, καὶ ἀναβιβάσει σε ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ φωμειῖ σε τὴν κληρονομίαν Ἰακώβ τοῦ πατρὸς σου· τὸ γὰρ στόμα Κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΘ'.

1. Μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ Κυρίου τοῦ σῶσαι; ἢ ἐδάρυνε τὸ οὐς αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσακούσαι;

2. Ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διίστῶσιν ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἀναμέσον τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἀπ' ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι.

3. Αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν μεμολυσμέναι αἱματι, καὶ οἱ δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρτίαις· τὰ δὲ χεῖλη ὑμῶν ἐλάλησαν ἀνομίαν, καὶ ἡ γλῶσσα ὑμῶν ἀδικίαν μελετᾷ.

4. Οὐθεὶς λαλεῖ δίκαια, οὐδὲ ἔστι χρίσις ἀληθινή. Πεποιθήσιν ἐπὶ ματαίοις, καὶ λαλοῦσι κενά, ὅτι κύουσι πόνον, καὶ τίκτουσιν ἀνομίαν.

5. Ὡὰ ἀσπίδων ἐβῆξαν, καὶ ἰστὸν ἀράχνης ὑφάινουσιν· καὶ ὁ μέλλων τῶν ὠνῶν αὐτῶν φαγεῖν, συντρίψας οὖριον, εὔρε καὶ ἐν αὐτῷ βασιλίσκον.

6. Ὁ ἰστὸς αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλλονται ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν ἔργα ἀνομίας·

7. οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ πονηρίαν τρέχουσι, ταχίνοι ἐκχεαί αἷμα, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν διαλογισμοὶ ἀπὸ φόνων· σύντριμμα καὶ ταιλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν,

8. καὶ δὸν εἰρήνης οὐκ οἶδασιν, καὶ οὐκ ἔστι χρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ τρίβοι αὐτῶν διεστραμμέναι, ἃς διοδεύουσι, καὶ οὐκ οἶδασιν εἰρήνην.

9. Διὰ τοῦτο ἀπέστη ἡ χρίσις ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς δικαιοσύνη· ὑπομεινάντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκότος, μείναντες αὐγὴν ἐν ἀωρίᾳ περιεπάτησαν.

10. Ψηλαφήσουσιν ὡς τυφλοὶ τοῖχον, καὶ ὡς οὐχ ὑπαρχόντων ὀφθαλμοὶ ψηλαφήσουσι, καὶ πεσοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυχτίᾳ, ὡς ἀποθνήσκοντες στενάξουσιν,

tuae cito orientur : et praeibit in conspectu tuo justitia tua, et gloria Dei circumdabit te.

9. Tunc clamabis, et Deus exaudiet te : adhuc loquente te dicet : Ecce adsum. Si abstuleris a te colligationem et ordinationem, et verbum murmurationis,

10. et dederis esurienti panem ex anima tua, et animam humiliatam saturaveris, tunc oriatur in tenebris lumen tuum, et tenebrae tuae erunt sicut meridies,

11. et erit Deus tuus tecum semper : et impleberis sicut desiderat anima tua, et ossa tua pinguescent, et erunt sicut hortus ebrius, et sicut fons cui non deficit aqua.

12. Et aedificabuntur tibi deserta a saeculo, et erunt fundamenta tua sempiterna generationum generationibus, et vocaberis aedificator sepium, et semitas tuas in medio quiescere facies.

13. Si averteris pedem tuum a sabbatis, ut non facias voluntates tuas in die sancta, et vocabis sabbata delicata, sancta Deo : non tolles pedem tuum ad opus, neque loqueris verbum in ira de ore tuo,

14. et eris confidens super Dominum, et elevabit te super bona terrae, et cibabit te haereditate Jacob patris tui : os enim Domini locutum est haec.

CAPUT LIX.

1. Numquid non valet manus Domini salvos facere? aut gravavit aurem suam ut non exaudiat?

2. Sed peccata vestra separant inter vos et Deum, et propter peccata vestra avertit faciem a vobis ne misereatur.

3. Manus enim vestrae inquinatae sunt sanguine, et digiti vestri in peccatis : labia autem vestra locuta sunt iniquitatem, et lingua vestra injustitiam meditatur.

4. Nemo loquitur justa, neque est iudicium verum. Fidunt in vanis, et loquuntur inania, quia parturiunt dolorem, et pariunt iniquitatem.

5. Ova aspidum fregerunt, et telam aranearum texunt : et qui de ovibus eorum comedere voluerit, frangens putridum, reperit etiam in eo regulum.

6. Tela eorum non erit in vestimentum, neque operientur de operibus suis : opera enim eorum opera iniquitatis :

7. et pedes eorum ad malitiam currunt, veloces ad effundendum sanguinem, et cogitationes eorum cogitationes de homicidiis : contritio et miseria in viis eorum,

8. et viam pacis non cognoverunt, et non est iudicium in viis eorum : semitae enim eorum perversae, quas transeunt, et nesciunt pacem.

9. Propterea recessit iudicium ab eis, et non apprehendet eos justitia : cum expectarent lucem factae sunt eis tenebrae, praestolantes splendorem in obscuritate ambularunt.

10. Palpabunt sicut caeci parietem, et quasi non habentes oculos attrahant, et cadent in meridie quasi in nocte media, quasi morientes gement,

11. ὡς ἄρκος καὶ ὡς περιστέρα ἅμα πορεύονται. Ἀνεμείναμεν κρίσιν, καὶ οὐκ ἔστι σωτηρία, μακρὰν ἀφέστηκεν ἀφ' ἡμῶν.

12. Πολλὴ γὰρ ἡμῶν ἡ ἀνομία ἐναντίον σου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν. Αἱ γὰρ ἀνομίαι ἡμῶν ἐν ἡμῖν, καὶ τὰ ἀδικήματα ἡμῶν ἐγνωμεν.

13. Ἦσεθίσσαμεν καὶ ἐψευσάμεθα, καὶ ἀπέστημεν ὅπισθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ἐλαλήσαμεν ἄδικα, καὶ ἠπειθήσαμεν· ἐκούμεν, καὶ ἐμελετήσαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν λόγους ἀδίκους,

14. καὶ ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν, καὶ ἡ δικαιοσύνη μακρὰν ἀφέστηκεν· ὅτι κατηναλώθη ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἡ ἀλήθεια, καὶ δι' εὐθείας οὐκ ἐδύναντο διελθεῖν.

15. Καὶ ἡ ἀλήθεια ἤρτα, καὶ μετέστησαν τὴν διάνοιαν τοῦ συνιέναι. Καὶ εἶδε Κύριος, καὶ οὐκ ἤρεσεν αὐτῷ, ὅτι οὐκ ἦν κρίσις.

16. Καὶ εἶδε, καὶ οὐκ ἦν ἀνὴρ, καὶ κατενόησε, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιληψόμενος· καὶ ἡμύνατο αὐτοῦ τῷ βραχίονι αὐτοῦ, καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ ἐστηρίξατο.

17. Καὶ ἐνεδύσατο δικαιοσύνην ὡς θώρακα, καὶ περιέθετο περικεφαλαίαν σωτηρίου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ περιβάλετο ἱμάτιον ἐκδικήσεως, καὶ τὸ περιδόλαιον αὐτοῦ,

18. ὡς ἀνταποδώσων ἀνταπόδοσιν θνείδος τοῖς ὑπενάντιοις... (*)

19. Καὶ φοβηθήσονται οἱ ἀπὸ δυσμῶν τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ οἱ ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου τὸ ὄνομα τὸ ἐνδοξόν. Ἦξει γὰρ ὡς ποταμὸς βίαιος ἡ ὀργὴ παρὰ Κυρίου, ἥξει μετὰ θυμοῦ.

20. Καὶ ἥξει ἐνεκεν Σιών ὁ ρυόμενος, καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ.

21. Καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, εἶπε Κύριος· τὸ πνεῦμα τὸ ἐμὸν, ὃ ἐστὶν ἐπὶ σοί, καὶ τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκα εἰς τὸ στόμα σου, οὐ μὴ ἐκλίπη ἐκ τοῦ στόματός σου, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ σπέρματος σου· εἶπε γὰρ Κύριος ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ξ'.

1. Φωτίζου, φωτίζου, Ἰερουσαλήμ, ἥκει γάρ σου τὸ φῶς, καὶ ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν.

2. Ἰδοὺ σκότος καλύψει γῆν, καὶ γνόφος ἐπ' ἔθνη· ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται Κύριος, καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται.

3. καὶ πορεύσονται βασιλεῖς τῷ φωτὶ σου, καὶ ἔθνη τῇ λαμπρότητί σου.

4. Ἄρον κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου· ἥκασι πάντες οἱ υἱοὶ σου μακρόθεν, καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὤμων ἀρτήσονται.

5. Τότε ὄψῃ, καὶ φοβηθήσῃ, καὶ ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ, ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θαλάσσης, καὶ ἐθνῶν καὶ λαῶν,

6. καὶ ἥξουσὶ σοὶ ἀγέλαι καμηλῶν, καὶ καλύψουσὶ σε κάμηλοι Μαδιὰμ καὶ Γαιφά. Πάντες ἐκ Σαβὰ ἥξουσὶ φέροντες χρυσίον, καὶ λίθον ὀίσουσι, καὶ τὸ σωτήριον Κυρίου εὐαγγελιοῦνται.

18. ... αὐτοῦ, ἀμυναν τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, ταῖς νήσοις ἀνταπόδωμα ἀνταποδώσει. (Ex Grab.)

11. quasi ursus et quasi columba pariter ambulant. Expectavimus iudicium, et non est salus, longe recessit a nobis.

12. Multa enim est iniquitas nostra in conspectu tuo, et peccata nostra restiterunt nobis. Iniquitates enim nostrae in nobis sunt, et injustitias nostras cognovimus.

13. Impie egimus et mentiti sumus, et recessimus a Deo nostro : locuti sumus iniqua, et inobedientes fuimus : parturivimus, et meditati sumus de cordibus nostris verba iniqua,

14. et recessimus a iudicio, et iustitia longe stetit : quia consumpta est in viis eorum veritas, et per rectum iter transire non poterant.

15. Et veritas sublata est, et transtulerunt mentem ab intelligendo. Et vidit Dominus, et non placuit ei, quoniam non erat iudicium.

16. Et vidit, et non erat vir, et consideravit, et non erat qui defenderet : et ultus est eos brachio suo, et misericordia sustinuit.

17. Et indutus est iustitiam quasi lorica, et posuit galeam salutis in capite, et circumdatus est vestimento vindictae, et pallio suo,

18. quasi retributurus retributionem opprobrium adversariis.

19. Et timebunt qui ab occidente nomen Domini, et qui ab ortu solis nomen inclytum. Veniet enim quasi fluvius violentus ira a Domino, veniet cum furore.

20. Et veniet propter Sion qui liberat, et avertet impietates a Jacob.

21. Et hoc erit eis a me testamentum, dixit Dominus : spiritus meus, qui est in te, et verba quae dedi in ore tuo, non deficient de ore tuo, et ex ore seminis tui : ait enim Dominus ex nunc et in aeternum.

CAPUT LX.

1. Illuminare, illuminare, Jerusalem, venit enim lumen tuum, et gloria Domini super te orta est.

2. Ecce tenebrae operient terram, et caligo super gentes : super te autem apparebit Dominus, et gloria illius in te videbitur :

3. et ambulant reges in lumine tuo, et gentes in splendore tuo.

4. Leva in circuitu oculos tuos, et vide congregatos filios tuos : venerunt omnes filii tui de longe, et filiae tuae super humeros portabuntur.

5. Tunc videbis, et timebis, et stupebis corde, quoniam transferentur in te divitiae maris, et gentium et populorum,

6. et venient tibi greges camelorum, et operient te cameli Madiam et Gaephā. Omnes de Saba venient ferentes aurum, et thus deferent, et salutare Domini annuntiabunt.

18. ... suis, vindictam inimicis suis, insulis retributionem retribuet.

7. Καὶ πάντα τὰ πρόβατα Κηδάρ συναχθήσονται, καὶ κριοὶ Ναβαιώθ ἤξουσιν, καὶ ἀνενεχθήσεται δεκτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, καὶ ὁ οἶκος τῆς προσευχῆς μου δοξασθήσεται.

8. Τίνες οἶδε, ὡς νεφέλαι πέτανται, καὶ ὡσεὶ περιστεραὶ σὺν νοσσοῖς ἐπ' ἐμέ;

9. Ἐμὲ αἱ νῆσοι ὑπέμειναν, καὶ πλοῖα Θαρσίς ἐν πρώτοις, ἀγαγεῖν τὰ τέκνα σου μακρόθεν, καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῶν μετ' αὐτῶν, καὶ διὰ τὸ ὄνομα Κυρίου τὸ ἅγιον, καὶ διὰ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἐνδοξὸν εἶναι.

10. Καὶ οἰκοδομήσουσιν ἄλλογενεῖς τὰ τεῖχη σου, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν παραστήσονται σοι· διὰ γὰρ ὀργῇ μου ἐπάταξά σε, καὶ διὰ ἔλεον ἠγάπησά σε.

11. Καὶ ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου διαπαντός, ἡμέρας καὶ νυκτὸς οὐ κλεισθήσονται, εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐθνῶν, καὶ βασιλεῖς αὐτῶν ἀγομένους.

12. Τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς, οἵτινες οὐ δουλεύσουσί σοι, ἀπολύνονται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημία ἐρημωθήσεται.

13. Καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου πρὸς σὲ ἥξει, ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ ἄμια, δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν μου.

14. Καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ δεδοικότες υἱοὶ ταπεινωσάντων σε καὶ παροξυνάντων σε (*), καὶ κληθήσῃ πόλις Σιών ἁγίου Ἰσραὴλ.

15. διὰ τὸ γεγενῆσθαί σε ἐγκαταλελειμμένην καὶ μεμισσημένην, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν. Καὶ θῆσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεαῖς.

16. Καὶ θηλάσεις γάλα ἐθνῶν, καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι· καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ σῶζων σε, καὶ ἐξαιρούμενός σε Θεὸς Ἰσραὴλ.

17. Καὶ ἀντὶ χαλκοῦ οἶσω σοι χρυσίον, ἀντὶ δὲ σιδήρου οἶσω σοι ἄργυρον· ἀντὶ δὲ ξύλων οἶσω σοι χαλκόν, ἀντὶ δὲ λίθων σίδηρον. Καὶ δώσω τοὺς ἄρχοντας σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ τοὺς ἐπισκόπους σου ἐν δικαιοσύνῃ.

18. καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται ἐτι ἀδικία ἐν τῇ γῇ σου, οὐδὲ σύντριμμα, οὐδὲ ταλαιπωρία ἐν τοῖς ὁρίοις σου, ἀλλὰ κληθήσεται σωτήριον τὰ τεῖχη σου, καὶ αἱ πύλαι σου γλύμμα.

19. Καὶ οὐκ ἔσται σοι ἐτι ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας, οὐδὲ ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ σου τὴν νύκτα, ἀλλ' ἔσται σοι Κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ὁ Θεὸς δόξα σου.

20. Οὐ γὰρ δύσεται ὁ ἥλιός σοι, καὶ ἡ σελήνη σοι οὐκ ἐκλείψει· ἔσται γὰρ σοι Κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ἀναπληρωθήσονται αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους σου.

21. Καὶ ὁ λαός σου πᾶς δίκαιος, δι' αἰῶνος κληρονομήσουσι τὴν γῆν, φυλάσσω τὸ φύτευμα, ἔργα χειρῶν αὐτοῦ εἰς δόξαν.

22. Ὁ ὀλιγοστός ἔσται εἰς χιλιάδας, καὶ ὁ ἐλάχιστος εἰς ἔθνος μέγα· ἐγὼ Κύριος κατὰ καιρὸν συνάξω αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΛ'.

1. Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔγρισέ με, εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύττειν αἰχμαλώτους ἄφρεσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν,

7. Et omnes oves Cedar congregabuntur, et arietes Nabæoth venient, et offerentur acceptabilia super altare meum, et domus orationis meæ glorificabitur.

8. Quinam isti, ut nubes volant, et sicut columbæ cum pullis ad me?

9. Me insulæ exspectarunt, et naves Tharsis in primis, ut adducant filios tuos de longe, et argentum et aurum eorum cum eis, et propter nomen Domini sanctum, et quia sanctus Israel glorificatus est.

10. Et ædificabunt alienigenæ muros tuos, et reges eorum assistent tibi : propter iram enim meam percussi te, et propter misericordiam dilexi te.

11. Et aperientur portæ tuæ semper, die ac nocte non claudentur, ut introducant ad te fortitudinem gentium, et reges earum qui adducendi sunt.

12. Gentes enim et reges, qui non servient tibi, peribunt, et gentes solitudine desolabuntur.

13. Et gloria Libani ad te veniet, in cyparisso et pino et cedro simul, ut glorificetur locus sanctus meus.

14. Et ibunt ad te timentes filii eorum qui te humiliaverunt et irritaverunt te, et vocaberis civitas Sion sancti Israel :

15. pro eo quod fuisti derelicta et odio habita, et non erat qui auxiliaretur. Et ponam te exultationem æternam, gaudium generationum generationibus.

16. Et suges lac gentium, et divitias regum comedes : et scies quia ego Dominus qui salvo te, et qui eruo te Deus Israel.

17. Et pro ære afferam tibi aurum, et pro ferro afferam tibi argentum : et pro lignis afferam tibi æs, et pro lapidibus ferrum. Et dabo principes tuos in pace, et episcopos tuos in justitia :

18. et non audietur ultra iniquitas in terra tua, neque contritio, neque miseria in finibus tuis, sed vocabuntur salutare muri tui, et portæ tuæ sculptura.

19. Et non erit tibi sol ultra in lucem diei, neque ortus lunæ lumen præbebit tibi nocte, sed erit tibi Dominus lux æterna, et Deus gloria tua.

20. Non enim occidet sol tibi, et luna tibi non deficiet : erit enim tibi Dominus lux sempiterna, et complebuntur dies luctus tui.

21. Et populus tuus omnis justus, semper possidebunt terram, custodiens plantationem, opera manuum suarum in gloriam.

22. Qui paucus est erit in millia, et qui minimus in gentem magnam : ego Dominus in tempore congregabo eos.

CAPUT LXI.

1. Spiritus Domini super me, propter quod unxit me, evangelizare pauperibus misit me, sanare contritos corde, prædicare captivis remissionem, et cæcis visum,

14. ... et adorabunt vestigia pedum tuorum omnes qui exacerbaverunt te : ...

(*) 14. ... καὶ προσκυνήσουσιν ἐπὶ τὰ ἵχνη τῶν ποδῶν σου πάντες οἱ παρωφυνάντες σε ... (Schol. Rom.)

2. καλέσαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτὸν, καὶ ἡμέραν ἀναποδόσεως, παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας,

3. δοθῆναι τοῖς πενθοῦσι Σιών αὐτοῖς δόξαν ἀντὶ σποδοῦ, ἄλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσιν, κατὰ στολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας· καὶ κληθήσονται γενεαὶ δικαιοσύνης, φύτευμα Κυρίου εἰς δόξαν.

4. Καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας, ἐξηρημωμένας πρότερον ἐξαναστήσουσι, καὶ καινιοῦσι πόλεις ἐρήμους, ἐξηρημωμένας εἰς γενεάς.

5. Καὶ ἤξουσιν ἀλλογενεῖς ποιμαίνοντες τὰ πρόβατά σου, καὶ ἀλλόφυλοι ἀροτῆρες καὶ ἀμπελουργοί.

6. Ὑμεῖς δὲ ἱερεῖς Κυρίου κληθήσεσθε, λειτουργοὶ Θεοῦ, ἰσχύϊ ἐθνῶν καταδέσθε, καὶ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θαυμαστήσεσθε.

(*) 7. Οὕτως ἐκ δευτέρας κληρονομήσουσι τὴν γῆν, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν.

8. Ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην, καὶ μισῶν ἀρπάγματα ἐξ ἀδικίας. Καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν δικαίους, καὶ διαθήκην αἰώνιον διαθήσεται αὐτοῖς.

9. Καὶ γνωσθήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσι τὸ σπέρμα αὐτῶν, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐν μέσῳ τῶν λαῶν. Πᾶς δὲ ὁρῶν αὐτοὺς ἐπιγινώσκει αὐτοὺς, ὅτι οὗτοί εἰσι σπέρμα ὑπολαγμένον ὑπὸ Θεοῦ,

10. καὶ εὐφροσύνη εὐφρανθήσονται ἐπὶ Κύριον. Ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· ἐνέδωκε γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης, ὡς νυμφίῳ περιέθηκε μοι μίτραν, καὶ ὡς νυμφῶν κατεκόσμησέ με κόσμῳ·

11. καὶ ὡς γῆν αὖξουσιν τὸ ἄνθος αὐτῆς, καὶ ὡς κῆπος τὰ σπέρματα αὐτοῦ, οὕτως ἀνατελεῖ Κύριος Κύριος δικαιοσύνην καὶ ἀγαλλίαμα ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒ'.

1. Διὰ Σιών οὐ σιωπήσομαι, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ οὐκ ἀνήσω, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη αὐτῆς, τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς λαμπράς καυθήσεται·

2. καὶ ὄψονται ἔθνη τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ βασιλεῖς τὴν δόξαν σου, καὶ καλέσει σε τὸ ὄνομα τὸ καινόν, ὃ ὁ Κύριος ὀνομάσει αὐτό.

3. Καὶ ἔσθι στέφανος κάλλους ἐν χειρὶ Κυρίου, καὶ διάδημα βασιλείας ἐν χειρὶ Θεοῦ σου.

4. Καὶ οὐκέτι κληθήσῃ Καταλελειμμένη, καὶ ἡ γῆ σου οὐ κληθήσεται ἐτι ἐρημος. Σοὶ γὰρ κληθήσεται, θέλημα ἐμὸν, καὶ τῇ γῇ σου, οἰκουμένη, ὅτι εὐδόκησε Κύριος ἐν σοὶ, καὶ ἡ γῆ σου συνοικισθήσεται.

5. Καὶ ὡς συνοικῶν νεανίσκος παρθένῳ, οὕτω κατοικήσουσιν οἱ υἱοὶ σου· καὶ ἔσται, ὃν τρόπον εὐφρανθήσεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ, οὕτως εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ σοί.

6. Καὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν σου, Ἱερουσαλὴμ, κατέστησα φυλάκας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα, οἱ δὲ τέλους οὐ σιωπήσονται μνησκόμενοι Κυρίου.

7. Οὐκ ἔστι γὰρ ὑμῖν ὁμοιος. Ἐὰν διορθώσῃ, καὶ ποιήσῃ Ἱερουσαλὴμ γαυρίαμα ἐπὶ τῆς γῆς·

(*) 7. Ἀντὶ τῆς ισχύος ὑμῶν διπλᾶς καὶ ἐντροπῆς ἀγαλλιάσονται μερὶς αὐτῶν... (Ex Grab.)

2. vocare annum Domini acceptabilem, et diem retributionis, consolari omnes lugentes,

3. ~~detur~~ detur lugentibus Sion gloria eis pro cinere, unctio lætitiæ lugentibus, secundum stolam gloriæ pro spiritu mœroris : et vocabuntur generationes justitiæ, plantatio Domini in gloriam.●

4. Et ædificabunt deserta sempiterna, quæ desolata fuerant prius suscilabunt, et innovabunt civitates desertas, desolatas in generationes.

5. Et venient alienigenæ pascentes oves tuas, et aliarum gentium aratores et vinitores.

6. Vos autem sacerdotes Domini vocabimini, ministri Dei, fortitudinem gentium comedetis, et in divitiis earum eritis admirabiles.

7. Sic terram secundo possidebunt, et gaudium sempiternum erit super caput eorum.

8. Ego enim sum Dominus qui diligo justitiam, et odi rapinas ex iniquitate. Et dabo laborem eorum justis, et testamentum æternum disponam eis.

9. Et scietur in gentibus semen eorum, et nepotes eorum in medio populorum. Omnis qui viderit eos cognoscet illos, quia isti sunt semen benedictum a Deo,

10. et lætitia lætabuntur super Dominum. Exsullet anima mea in Domino: induit enim me vestimento salutis et tunica lætitiæ, sicut sponso circumposuit mihi mitram, et sicut sponsam ornavit me mundo muliebri :

11. et sicut terram efferentem florem suum, et sicut hortus semina sua, sic germinare faciet Dominus Dominus justitiam et exultationem in conspectu omnium gentium.

CAPUT LXII.

1. Propter Sion non tacebo, et propter Jerusalem non relinquam, donec egrediatur sicut lumen justitia ejus, et salutare meum sicut lampas ardebit :

2. et videbunt gentes justitiam tuam, et reges gloriam tuam, et vocabit te nomen novum, quod Dominus nominabit illud.

3. Et eris corona decoris in manu Domini, et diadema regni in manu Dei tui.

4. Et nequaquam ultra vocaberis Derelicta, et terra tua non vocabitur adhuc deserta. Tibi enim vocabitur, voluntas mea, et terræ tuæ, habitata, quia complacuit Domino in te, et terra tua cohabitabitur.

5. Et sicut habitans juvenis cum virgine, sic habitabunt filii tui : et erit, quomodo lætabitur sponsus super sponsa, sic lætabitur super te Dominus.

6. Et super muros tuos, Jerusalem, constitui custodes tota die et tota nocte, qui numquam tacebunt recordantes Domini.

7. Non est enim vestri similis. Si correxerit, et fecerit Jerusalem gaudium super terram :

7. Pro pudore vestro duplici et confusione exsultabit portio eorum....

8. ὤμοσε Κύριος κατὰ τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, εἰ ἔτι δώσω τὸν σῖτόν σου, καὶ τὰ βρώματά σου τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ εἰ ἔτι πίνονται υἱοὶ ἄλλοτριοὶ τὸν οἶνόν σου, ἐφ' ᾧ ἐμόχθησας.

9. Ἀλλ' οἱ συναγαγόντες φάγονται αὐτά, καὶ αἰνέσουσι Κύριον, καὶ οἱ συναγαγόντες πίνονται αὐτά ἐν ταῖς ἐπαύλεσι ταῖς ἀγίαις μου.

10. Πορεύεσθε διὰ τῶν πυλῶν μου, καὶ ὁδοποιήσατε τῷ λαῷ μου, καὶ τοὺς λίθους ἐκ τῆς ὁδοῦ διαβρίψατε, ἐξάρατε σύσσημον εἰς τὰ ἔθνη.

11. Ἰδοὺ γὰρ Κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Εἰπάτε τῇ θυγατρὶ Σιών· Ἰδοὺ ὁ Σωτὴρ σοι παραγέγονεν ἔχων τὸν ἀετοῦ μισθόν, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ πρὸ προσώπου αὐτοῦ.

12. Καὶ καλέσει αὐτὸν λαὸν ἅγιον, λελυτρωμένον ὑπὸ Κυρίου· σὺ δὲ κληθήσῃ ἐπιζητουμένη πόλις, καὶ οὐκ ἐγκαταλειμμένη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

1. Τίς οὗτος ὁ παραγενόμενος ἐξ Ἐδῶμ, ἐρύθημα ἱματίων ἐκ Βοσόρ; Οὕτως ὠραίος ἐν στολῇ, βία μετὰ ἰσχύος; Ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρίσιν σωτηρίου.

2. Διατί σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ ἐνδύματά σου ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ;

3. Πλήρης καταπεπατημένης, καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετ' ἐμοῦ· καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου, καὶ κατέθλασα αὐτοὺς ὡς γῆν, καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν.

4. Ἡμέρα γὰρ ἀνταποδόσεως ἐπῆλθεν αὐτοῖς, καὶ ἐνιαυτὸς λυτρώσεως πάρεστι.

5. Καὶ ἐπέβλεψα, καὶ οὐκ ἦν βοηθός· καὶ προσενόησα, καὶ οὐθεὶς ἀντελαμβάνετο. Καὶ ἐρῥύσατο αὐτοὺς ὁ βραχίων μου, καὶ ὁ θυμός μου ἐπέστη,

6. καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς τῇ ὀργῇ μου, καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν.

7. Τὸν ἔλεον Κυρίου ἐμνήσθην, τὰς ἀρετὰς Κυρίου ἐν πᾶσιν οἷς ἡμῖν ἀναποδίδωσι. Κύριος χρητὴς ἀγαθὸς τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, ἐπάγει ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ.

8. Καὶ εἶπεν· Οὐχ ὁ λαός μου; τέκνα οὐ μὴ ἀθετήσωσι. Καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σωτηρίαν

9. ἐκ πάσης θλίψεως αὐτῶν. Οὐ πρέσβυς, οὐδὲ ἄγγελος, ἀλλ' αὐτὸς ἔσωσεν αὐτοὺς, διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτοὺς καὶ φεῖδασθαι αὐτῶν. Αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς, καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς, καὶ ὕψωσεν αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος.

10. Αὐτοὶ δὲ ἠπειθήσαν, καὶ παρώξυναν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ. Καὶ ἐστράφη αὐτοῖς εἰς ἐχθραν, αὐτὸς ἐπολέμησεν αὐτοὺς,

11. καὶ ἐμνήσθη ἡμερῶν αἰωνίων. Ποῦ ὁ ἀναβιβάσας ἐκ τῆς θαλάσσης τὸν ποιμένα τῶν προβάτων; ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον;

12. Ὁ ἀγαγὼν κτὴ δεξιᾷ Μωσῆν, ὁ βραχίων τῆς δόξης αὐτοῦ; Κατίσχυσεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ποιῆσαι ἐκ αὐτῶ ὄνομα αἰώνιον.

13. Ἦγαγεν αὐτοὺς δι' ἀβύσσου, ὡς ἵππον δι' ἐρήμου, καὶ οὐκ ἐκοπίασαν,

14. καὶ ὡς κτήνη διὰ πεδίου. Κατέβη πνεῦμα παρὰ Κυρίου, καὶ ὠδήγησεν αὐτούς· οὕτως ἤγαγε τὸν λαόν σου, ποιῆσαι σεαυτῷ ὄνομα δόξης.

8. juravit Dominus per gloriam suam, et per fortitudinem brachii sui, si ultra dederō triticum tuum, et cibos tuos inimicis tuis, et si ultra biberint filii alieni vinum tuum, in quo laborasti.

9. Sed qui congregaverint comedent ea et laudabunt Dominum, et qui congregaverint bibent ea in atriis sanctis meis.

10. Ite per portas meas, et viam facite populo meo, et lapides de via projicite, levate signum in gentes.

11. Ecce enim Dominus fecit auditum usque ad extremum terræ. Dicite filiæ Sion : Ecce Salvator tuus venit habens mercedem suam, et opus suum ante faciem suam.

12. Et vocabit eum populum sanctum, redemptum a Domino : tu autem vocaberis requisita civitas, et non derelicta.

CAPUT LXIII.

1. Quis est iste qui venit de Edom, rubor vestium de Bosor? Sic formosus in stola, violentia cum fortitudine? Ego loquor justitiam et iudicium salutaris.

2. Quare rubra sunt vestimenta tua, et indumenta tua sicut de calcato torculari?

3. Plenus percalcato, et de gentibus non est vir mecum : et conculcavi eos in furore meo, et confregi eos quasi terram, et deduxi sanguinem eorum in terram.

4. Dies enim retributionis venit eis, et annus redemptionis adest.

5. Et aspexi, et non erat auxiliator : et consideravi, et nullus præbebat auxilium. Et eruit eos brachium meum, et furor meus advenit,

6. et conculcavi eos in ira mea, et deduxi in terram sanguinem eorum.

7. Misericordiæ Domini recordatus sum, virtutum Domini in omnibus quæ retribuit nobis. Dominus iudex bonus domui Israel, adducit nobis secundum misericordiam suam, et secundum multitudinem justitiæ suæ.

8. Et dixit : Nonne populus meus? filii non reprobabunt. Et factus est eis in salutem

9. ex omni tribulatione eorum. Non legatus, neque angelus, sed ipse salvavit eos, quod diligeret eos et parceret eis. Ipse redemit eos, et suscepit illos, et exaltavit eos omnibus diebus sæculi.

10. Ipsi autem non crediderunt, et exacerbaverunt spiritum sanctum ejus. Et conversus est eis in inimitiam, ipse pugnavit contra eos,

11. et recordatus est dierum antiquorum. Ubi est qui eduxit e mari pastorem ovium? ubi est qui posuit in eis spiritum sanctum?

12. Qui eduxit dextra Moysem, brachium gloriæ suæ? Superavit aquam a facie ejus, ut faceret sibi nomen sempiternum.

13. Adduxit eos per abyssum, sicut equum per solitudinem, et non laboraverunt,

14. et sicut jumenta per campum. Descendit spiritus a Domino, et dux eorum fuit : sic adduxisti populum tuum, ut faceres tibi nomen gloriæ.

15. Ἐπίστρεψον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἴδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου καὶ δόξης σου. Ποῦ ἐστὶν ὁ ζῆλος σου καὶ ἡ ἰσχύς σου; Ποῦ ἐστὶ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου, καὶ οἰκτιρμῶν σου, ὅτι ἀνέσχου ἡμῶν;

16. Σὺ γὰρ εἶ πατὴρ ἡμῶν, ὅτι Ἀβραάμ οὐκ ἔγνω ἡμᾶς, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς, ἀλλὰ σὺ, Κύριε πατὴρ ἡμῶν, ῥῦσαι ἡμᾶς· ἀπ' ἀρχῆς τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς ἐστί.

17. Τί ἐπλάνησας ἡμᾶς, Κύριε, ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου; Ἐσκήρυνας τὰς καρδίας ἡμῶν, τοῦ μὴ φοβεῖσθαί σε; Ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου, διὰ τὰς φυλάς τῆς κληρονομίας σου,

18. ἵνα μικρὸν κληρονομήσωμεν τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου σου. (*)

19. Ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς, ὅτε οὐκ ἤρξας ἡμῶν, οὐδὲ ἐκλήθης τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΞΔ'.

1. Ἐὰν ἀνοίξης τὸν οὐρανὸν, τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη, καὶ τακήσονται,

2. ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς τήκεται, καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπεναντίους, καὶ φανερόν ἐστί τὸ ὄνομά σου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις. Ἀπὸ προσώπου σου ἔθνη ταραγθήσονται,

3. ὅταν ποιῇς τὰ ἔνδοξα· τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη.

4. Ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν, οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον Θεὸν πλὴν σοῦ, καὶ τὰ ἔργα σου, ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν ἔλεον.

5. Συναντήσεται γὰρ τοῖς ποιούσι τὸ δίκαιον, καὶ τῶν ὁδῶν σου μνησθήσονται. Ἰδοὺ σὺ ὠργίσθης, καὶ ἡμεῖς ἡμάρτομεν. Διὰ τοῦτο ἐπλάνηθημεν,

6. καὶ ἐγενήθημεν ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς, ὡς βράχος ἀποκαθήμενος πᾶσα ἡ δικαιοσύνη ἡμῶν· καὶ ἐξεβρύχημεν ὡς φύλλα διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν. Οὕτως ἀνεμὸς οἶσει ἡμᾶς,

7. καὶ οὐκ ἐστὶν ὁ ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομά σου, καὶ ὁ μνησθεὶς ἀνταλλάξαι σου. Ὅτι ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἡμῶν, καὶ παρέδωκας ἡμᾶς διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν.

8. Καὶ νῦν, Κύριε, πατὴρ ἡμῶν σὺ· ἡμεῖς δὲ πηλός, ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντες.

9. Μὴ ὀργίζου ἡμῖν σφόδρα, καὶ μὴ ἐν καιρῷ μνησθῆς ἀμαρτιῶν ἡμῶν. Καὶ νῦν ἐπιβλέψον, ὅτι λαός σου πάντες ἡμεῖς.

10. Πόλις τοῦ ἁγίου σου ἐγενήθη ἔρημος, Σιών ὡς ἔρημος ἐγενήθη, Ἱερουσαλὴμ εἰς κατάραν.

11. Ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου ἡμῶν, καὶ ἡ δόξα ἦν εὐλόγησαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἐγενήθη πυρίκαυστος, καὶ πάντα ἔνδοξα ἡμῶν συνέτεσε.

12. Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀνέσχου, Κύριε, καὶ ἐσώψηςας, καὶ ἐταπείνωσας ἡμᾶς σφόδρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΞΕ'.

1. Ἐμφανὴς ἐγενήθη τὸν ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν, εὐρέθη τὸν ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν. Εἶπα· Ἰδοὺ εἰμι τῷ ἔθνει, οἱ οὐκ ἐκάλεισάν μου τὸ ὄνομα.

(*) 18. ... οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου. (Alex.)

15. Convertere de caelo, et vide de domo sancta tua et gloriae tuae. Ubi est zelus tuus et fortitudo tua? Ubi est multitudo misericordiae tuae, et miserationum tuarum, quia sustinuisti nos?

16. Tu enim es pater noster, quia Abraam non cognovit nos, et Israel non cognovit nos, sed tu, Domine pater noster, libera nos : a principio nomen tuum super nos est.

17. Quare seduxisti nos, Domine, de via tua? Indurasti corda nostra, ne timeremus te? Convertere propter servos tuos, propter tribus hereditatis tuae,

18. ut modicum possideamus montis sancti tui.

19. Facti sumus quasi a principio, cum non dominareris nostri, neque invocatum esset nomen tuum super nos.

CAPUT LXIV.

1. Si aperueris caelum, tremor apprehendet ex te montes, et liquescent,

2. sicut cera a facie ignis liquescit, et comburet ignis adversarios, et manifestum erit nomen tuum in adversariis. A facie tua gentes turbabuntur,

3. cum feceris gloriosa : tremor apprehendet ex te montes.

4. A saeculo non audivimus, neque oculi nostri viderunt Deum praeter te, et opera tua, quae facies expectantibus misericordiam.

5. Occurret enim facientibus justitiam, et viarum tuarum recordabuntur. Ecce tu iratus es, et nos peccavimus. Idcirco erravimus,

6. et facti sumus quasi immundi omnes nos, ut pannus sedentis omnis justitia nostra : et defluximus quasi folia propter iniquitates nostras. Sic ventus auferet nos,

7. et non est qui invocet nomen tuum, et qui recordatus apprehendat te. Quoniam avertisti faciem tuam a nobis, et tradidisti nos propter peccata nostra.

8. Et nunc, Domine, pater noster tu : nos autem lutum, opera manuum tuarum omnes.

9. Ne irascaris nobis nimis, et ne in tempore memineris peccatorum nostrorum. Et nunc respice, quoniam populus tuus omnes nos.

10. Civitas sancti tui facta est deserta, Sion quasi solitudo facta est, Jerusalem in maledictionem.

11. Domus sanctuarium nostrum, et gloria cui benedixerunt patres nostri, facta est igni combusta, et omnia gloriosa nostra conciderunt.

12. Et super omnibus his sustinuisti, Domine, et tacuisti, et humiliasti nos valde.

CAPUT LXV.

1. Manifestus factus sum non interrogantibus me, inventus sum ab his qui me non querebant. Dixi : Ecce ego genti, qui non vocaverunt nomen meum.

18. ... hostes nostri conculcaverunt sanctificationem tuam.

2. Ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα, τοῖς πορευομένοις δὲ οὐ καλῇ, ἀλλ' ὀπίσω τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν·

3. ὁ λαὸς οὗτος ὃ παροξύνων με ἐναντίον ἐμοῦ διαπαντός. Αὐτοὶ θυσιάζουσιν ἐν τοῖς κήποις, καὶ θυμῶσιν ἐπὶ ταῖς πλίνθοις τοῖς δαίμονις ἃ οὐκ ἔστιν·

4. ἐν τοῖς μνήμασι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις κοιμῶνται διὰ ἐνύπνια, οἱ ἔσθοντες κρέας υἱεῖον, καὶ ζῶμον θυσιῶν· μεμολυμμένα πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν,

5. οἱ λέγοντες· Πόρρω ἀπ' ἐμοῦ, μὴ ἐγγίσης μοι, ὅτι καθαρὸς εἰμι. Οὗτος καπνὸς τοῦ θυμοῦ μου, πῦρ καίεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας.

6. Ἰδοὺ γέγραπται ἐνὶ ὀπίον μου· Οὐ σιωπήσω ἕως ἂν ἀποδώσω εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν

7. τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τὸν πατέρων αὐτῶν, λέγει Κύριος. Οἱ ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν ὄρεων, καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν ὠνεΐδισαν με, ἀποδώσω τὰ ἔργα αὐτῶν εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν.

8. Οὕτως λέγει Κύριος· Ὃν τρόπον εὑρεθήσεται ὁ ῥῶξ ἐν τῷ βότρωι, καὶ ἐροῦσι· Μὴ λυμήνη αὐτὸν, ὅτι εὐλογία ἔστιν ἐν αὐτῷ, οὕτως ποιήσω ἕνεκεν τοῦ δουλεύουστος μοι, τοῦτου ἕνεκεν οὐ μὴ ἀπολέσω πάντας.

9. Καὶ ἐξάσω τὸ ἐξ Ἰακώβ σπέρμα καὶ ἐξ Ἰούδα, καὶ κληρονομήσει τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ κληρονομήσουσιν οἱ ἐκλεκτοί μου καὶ οἱ δοῦλοί μου, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ·

10. καὶ ἔσονται ἐν τῷ δρυμῷ ἐπαύλεις ποιμνίων, καὶ φάραγξ ἄγῳρ εἰς ἀνάπαυσιν βουκολίων τῷ λαῷ μου, οἱ ἐξήτησαν με.

11. Ὑμεῖς δὲ οἱ ἐγκαταλιπόντες με, καὶ ἐπιλανθανόμενοι τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ ἐτοιμάζοντες τῷ δαίμονι τράπεζαν καὶ πληροῦντες τῇ τύχῃ κέρασμα,

12. ἐγὼ παραδώσω ὑμᾶς εἰς μάχαιραν, πάντες ἐν σφαγῇ πεσεῖσθε· ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς, καὶ οὐχ ὑπηκούσατε· ἐλάλησα, καὶ παρηκούσατε, καὶ ἐποίησατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ ἃ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξασθε.

13. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι φάγονται, ὑμεῖς δὲ πεινάσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι πίνονται, ὑμεῖς δὲ διψήσετε·

14. ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι εὐφρανθήσονται, ὑμεῖς δὲ αἰσχυνθήσεσθε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι ἀγαλλιάσονται ἐν εὐφροσύνῃ, ὑμεῖς δὲ κεκραῖεσθε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἀπὸ συντριβῆς πνεύματος ὑμῶν ὀλοῦξετε.

15. Καταλείψετε γὰρ τὸ ὄνομα ὑμῶν εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὑμᾶς δὲ ἀνελεῖ Κύριος· τοῖς δὲ δουλεύουσιν μοι κληθήσεται ὄνομα καινόν,

16. ὃ εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς· εὐλογήσουσι γὰρ τὸν Θεὸν τὸν ἀληθινόν· καὶ οἱ ὀμνύοντες ἐπὶ τῆς γῆς ὁμοῦνται τὸν Θεὸν τὸν ἀληθινόν· Ἐπιλήσονται γὰρ τὴν θλίψιν τὴν πρῶτην, καὶ οὐκ ἀναθήσεται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν.

17. Ἔσται γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ, καὶ οὐ μὴ μνησθῶσι τῶν προτέρων, οὐδ' οὐ μὴ ἐπέλθῃ αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν,

18. ἀλλ' εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἀγαλλίαμα Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν λαόν μου εὐφροσύνην·

2. Expandi manus meas tota die ad populum incredulum et contradicentem, qui ambulabant in via non bona, sed post peccata sua :

3. populus hic qui exacerbat me in conspectu meo semper. Ipsi immolant in hortis, et adolent incensum super laterem daemonibus qui non sunt :

4. in sepulcris et specubus dormiunt propter somnia, qui comedunt carnem suillam, et jus hostiarum : inquinata omnia vasa eorum,

5. qui dicunt : Longe a me, ne appropinques mihi, quoniam mundus sum. Iste est fumus furoris mei, ignis ardet in eo cunctis diebus.

6. Ecce scriptum est in conspectu meo : Non tacebo donec retribuam in sinum eorum

7. peccata sua et patrum suorum, dicit Dominus. Qui adolebant incensum super montes, et super colles exprobra-verunt mihi, reddam opera eorum in sinum eorum.

8. Sic dicit Dominus : Quomodo inveniatur acinum in botro, et dicent : Ne perdas illud, quia benedictio est in eo, sic faciam propter servientem mihi, propter hunc non disperdam omnes.

9. Et educam quod de Jacob semen et de Juda, et hæreditabit montem sanctum meum, et hæreditabunt electi mei et servi mei, et habitabunt ibi :

10. et erunt in saltu ovilia gregum, et vallis Achor in requiem armentorum populo meo, qui requisierunt me.

11. Vos autem qui dereliquistis me, et oblitistis montis sancti mei, et paratis daemioni mensam et impletis fortunæ potionem,

12. ego tradam vos in gladium, omnes in mactationem cadetis : quia vocavi vos, et non obedistis : locutus sum, et contempsistis, et fecistis malum in conspectu meo, et quæ nolebam elegistis.

13. Propterea hæc dicit Dominus : Ecce qui serviunt mihi manducabunt, vos autem esurietis : ecce qui serviunt mihi bibent, vos autem sitiatis :

14. ecce qui serviunt mihi lætabuntur, vos autem confundemini : ecce qui serviunt mihi exsultabunt in lætitia, vos autem clamabit propter dolorem cordis vestri, et propter contritionem spiritus vestri ululabit.

15. Relinquetis enim nomen vestrum in saturitatem electis meis, vos autem interficiet Dominus : servantibus autem mihi vocabitur nomen novum,

16. cui benedicetur super terram : benedicent enim Deum verum : et qui jurant super terram jurabunt Deum verum. Obliviscuntur enim tribulationis prioris, et non ascendet super cor eorum.

17. Erit enim cælum novum et terra nova, et non recordabuntur priorum, et non venient super cor eorum,

18. sed gaudium et exultationem invenient in ea : quia ecce ego facio exultationem Jerusalem, et populum meum lætitiā :

19. καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ εὐφρανθήσονται ἐπὶ τῷ λαῷ μου· καὶ οὐκέτι μὴ ἀκουσθῇ ἐν αὐτῇ φωνὴ κλαυθμοῦ, καὶ φωνὴ κραυγῆς,

20. οὐδ' εὖ μὴ γένηται ἐτι ἐκεῖ ἄνθρωπος καὶ πρεσβύτης, ὃς οὐκ ἐμπλήσει τὸν χρόνον αὐτοῦ. Ἔσται γὰρ ὁ νέος ἑκατὸν ἐτῶν, ὁ δὲ ἀποθνήσκων ἁμαρτωλὸς ἑκατὸν ἐτῶν, καὶ ἐπικατάρατος ἔσται.

21. Καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας, καὶ αὐτοὶ ἐνοικήσουσι· καὶ καταρτεύουσιν ἀμπελώνας, καὶ αὐτοὶ φάγονται τὰ γεννήματα αὐτῶν.

22. Οὐ μὴ οἰκοδομήσουσι, καὶ ἄλλοι ἐνοικήσουσι, καὶ οὐ μὴ φυτεύουσιν, καὶ ἄλλοι φάγονται· κατὰ γὰρ τὰς ἡμέρας τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἔσονται αἱ ἡμέραι τοῦ λαοῦ μου· τὰ γὰρ ἔργα τῶν πόνων αὐτῶν παλαιώσουσιν.

23. Οἱ ἐκλεκτοὶ μου οὐ κοπιήσουσιν εἰς κενόν, οὐδὲ τεκνοποιήσουσιν εἰς κατάραν, ὅτι σπέρμα εὐλογημένον ὑπὸ Θεοῦ ἐστὶ, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν μετ' αὐτῶν.

24. Καὶ ἔσται, πρὶν ἢ κεκράξαι αὐτοὺς, ἐγὼ ὑπακούσομαι αὐτῶν· ἐτι λαλούντων αὐτῶν ἔρω· Τί ἐστὶ;

25. Τότε λύκοι καὶ ἄρνες βοσκηθήσονται ἅμα, καὶ λέων ὡς βοῦς φάγεται ἄχυρα, ὄφις δὲ γῆν ὡς ἄρτον· οὐκ ἀδικήσουσιν, οὐδὲ λυμπανοῦνται ἐπὶ τῷ ὄρει τοῦ ἁγίου μου, λέγει Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ξς'.

1. Οὕτως λέγει Κύριος· Ὁ οὐρανός μου θρόνος, καὶ ἡ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου. Ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; καὶ ποῖος τόπος τῆς καταπαύσεώς μου;

2. Πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ γέη μου, καὶ ἐστὶν ἐμα πάντα ταῦτα, λέγει Κύριος. Καὶ ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω; ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον, καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους μου;

3. Ὁ δὲ ἄνομος ὁ θύων μοι μόσχον, ὡς ὁ ἀποκτείνων κύναν· ὁ δὲ ἀναφέρων σπειρίδαλιν, ὡς αἷμα υἱέων· ὁ δίδους λίθανον εἰς μνημόσυνον, ὡς βλάσφημος. Καὶ αὐτοὶ ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἠθέλησε,

4. καὶ ἐγὼ ἐκλέξομαι τὰ ἐμπαίγματα αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας ἀνταποδώσω αὐτοῖς. Ὅτι ἐκάλεσα αὐτοὺς, καὶ οὐκ ὑπήκουσάν μου· ἐλάλησα, καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ ἄ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελεῖν αὐτούς.

5. Ἀκούσατε ῥήματα Κυρίου, οἱ τρέμοντες τὸν λόγον αὐτοῦ· εἰπάτε, ἀδελφοὶ ἡμῶν, τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ βδελυσσομένοις, ἵνα τὸ ὄνομα Κυρίου δοξασθῇ, καὶ ὀφθῇ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῶν, καὶ ἐκείνοι αἰσχυνηθῶσιν.

6. Φωνὴ κραυγῆς ἐκ πόλεως, φωνὴ ἐκ ναοῦ, φωνὴ Κυρίου ἀνταποδίδοντος ἀνταπόδοσιν τοῖς ἀντικειμένοις.

7. Πρὶν τὴν ὠδίνουσαν τεκεῖν, πρὶν ἐλθεῖν τὸν πόνον τῶν ὠδίνων, ἐξέρυγε καὶ ἔτεκεν ἄρσεν.

8. Τίς ἤκουσε τοιοῦτο, καὶ τίς ἑώρακεν οὕτως, εἰ ὠδινε γῆ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, ἢ καὶ ἐτέχθη ἔθνος εἰς ἅπαξ, ὅτι ὠδινε καὶ ἔτεκε Σιών τὰ παιδία αὐτῆς;

9. Ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν προσδοκίαν ταύτην, καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου, εἶπε Κύριος. Οὐκ ἰδοὺ ἐγὼ γεννώσαν καὶ στείραν ἐποίησα, εἶπεν ὁ Θεός σου;

10. Εὐφράνθητι, Ἱερουσαλὴμ, καὶ πανηγυρίσατε ἐν

19. et exultabo super Jerusalem, et lætabor super populo meo : et non ultra audietur in ea vox fletus, et vox clamoris,

20. neque fiet ibi ultra immaturus et senex, qui non impleat tempus suum. Erit enim adolescens centum annorum, qui autem moritur peccator centenarius, etiam maledictus erit.

21. Et ædificabunt domos, et ipsi inhabitabunt : et plantabunt vineas, et ipsi comedent genimina earum.

22. Non ædificabunt, et alii inhabitabunt, et non plantabunt, alii vero comedent : etenim secundum dies ligni vitæ erunt dies populi mei : opera enim laborum suorum inveterascere facient.

23. Electi mei non laborabunt in vacuum, neque filios generabunt in maledictionem, quia semen benedictum a Deo est, et nepotes eorum cum eis.

24. Et erit, antequam ipsi clament, ego exaudiam eos : adhuc loquentibus illis dicam : Quid est?

25. Tunc lupi et agni pascentur simul, et leo quasi bos comedet paleas, serpens autem terram quasi panem : non nocebunt, neque corrumpent in monte sancto meo, dicit Dominus.

CAPUT LXVI.

1. Sic dicit Dominus : Cælum thronus meus, et terra suppedaneum pedum meorum. Quam mihi domum ædificabitis? aut quis locus requietis meæ?

2. Omnia enim ista fecit manus mea, et mea sunt omnia ista, dicit Dominus. Et super quem respiciam nisi super humilem et quietum, et tremementem sermones meos?

3. Iniquus autem qui immolat mihi vitulum, quasi qui occidat canem : qui autem offert similam, quasi sanguinem suillum : qui dat thus in memoriale, quasi blasphemus. Et ipsi elegerunt vias suas, et abominationes suas anima eorum voluit,

4. et ego eligam illusiones eorum, et peccata retribuam eis. Quia vocavi eos, et non obdierunt mihi : locutus sum, et non audierunt, et fecerunt malum in conspectu meo, et quæ nolēbam elegerunt.

5. Audite verba Domini, qui tremitis sermonem ejus : dicite, fratres nostri, iis qui oderunt vos et abominantur, ut nomen Domini glorificetur, et appareat in lætitia eorum, et illi confundentur.

6. Vox clamoris de civitate, vox de templo, vox Domini retribuentis retributionem adversariis.

7. Antequam parturiens pariat, antequam veniat labor parturiginum, effugit et peperit masculum.

8. Quis audivit tale, et quis vidit sic, si parturivit terra in die una, aut etiam nata est gens tota simul, quia parturivit et peperit Sion parvulos suos?

9. Ego autem dedi expectationem hanc, et non recordata es mei, dicit Dominus. Nonne ego parientem et sterilem feci, dixit Deus tuus?

10. Lætare, Jerusalem, et conventum facite in ea, omnes

αὐτῇ, πάντες οἱ ἀγαπῶντες αὐτήν· χάριτε ἅμα αὐτῇ χαρᾷ, πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ' αὐτῇ,

11. ἵνα θηλάσῃτε, καὶ ἐμπλησθῇτε ἀπὸ μαστοῦ παρακλησεως αὐτῆς, ἵνα ἐκθηλάσαντες τρυφήσῃτε ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς·

12. ὅτι τὰδε λέγει Κύριος· Ἴδου ἐγὼ ἐκκλίνω εἰς αὐτοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης, καὶ ὡς γειμάβρους ἐπικλύζων δόξαν ἐθνῶν. Τὰ παιδία αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται, καὶ ἐπὶ γονάτων παρακληθήσονται.

13. Ὡς εἰ τινα μήτηρ παρακαλέσει, οὕτω καὶ γὼ παρακαλέσω ὑμᾶς, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ παρακληθήσεσθε.

14. Καὶ ὄψεσθε, καὶ χαρήσεται ἡ καρδία ὑμῶν, καὶ τὰ ὀστέα ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ. Καὶ γνωσθήσεται ἡ χεὶρ Κυρίου τοῖς φοδομένοις αὐτὸν, καὶ ἀπειλήσει τοῖς ἀπειθοῦσιν.

15. Ἴδου γὰρ Κύριος ὡς πῦρ ἔξει, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἄρματα αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν αὐτοῦ, καὶ ἀποσκορακισμὸν αὐτοῦ ἐν φλογὶ πυρός.

16. Ἐν γὰρ τῷ πυρὶ Κυρίου κριθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἐν τῇ βρομφαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα σὰρξ· πολλοὶ τραυματίαι ἔσονται ὑπὸ Κυρίου.

17. Οἱ ἀγνιζόμενοι καὶ καθαριζόμενοι εἰς τοὺς κήπους, καὶ ἐν τοῖς προθύροις ἑσθόντες κρέας υἱεῖον, καὶ τὰ βδελύγματα, καὶ τὸν μῦν, ἐπιτοαυτὸ ἀναλωθήσονται, εἶπε Κύριος.

18. Καὶ γὰρ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῶν, ἔρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὰς γλώσσας, καὶ ἔξουσιν καὶ ὀφονται τὴν δόξαν μου.

19. Καὶ καταλείψω ἐπ' αὐτῶν σημεῖον, καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν σεσωσμένους εἰς τὰ ἔθνη εἰς Θαρσίς, καὶ Φουδ, καὶ Λουδ, καὶ Μοσοχ, καὶ εἰς Θοβέλ, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς τὰς νήσους τὰς πόρρω, οἱ οὐκ ἀκηκόασιν μου τὸ ὄνομα, οὕτε ἐωράκασιν μου τὴν δόξαν. Καὶ ἀναγγελοῦσιν τὴν δόξαν μου ἐν τοῖς ἔθνεσι,

20. καὶ ἄξουσιν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν δῶρον Κυρίῳ, μεθ' ἱππῶν καὶ ἁρμάτων, ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων, εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ, εἶπε Κύριος, ὡς ἀνενέγκαισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς θυσίας αὐτῶν ἐμοὶ μετὰ ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον Κυρίου.

21. Καὶ ἀπ' αὐτῶν λήψομαι ἱερεῖς καὶ Λευίτας, εἶπε Κύριος.

22. Ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ γῆ καὶ ἡ καὶ ἐγὼ ποιῶ, μένει ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει Κύριος, οὕτω στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν καὶ τὸ ὄνομα ὑμῶν.

23. Καὶ ἔσται μὴν ἐκ μηνός, καὶ σάββατον ἐκ σαββάτου· ἔξει πᾶσα σὰρξ τοῦ προσκυνῆσαι ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, εἶπε Κύριος.

24. Καὶ ἐξελεύσονται, καὶ ὀφονται τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν ἐμοί· ὁ γὰρ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται, καὶ ἔσονται εἰς δρασιν πάσῃ σαρκί.

qui diligitis eam : gaudete simul cum ea gaudio, qui lugetis super eam,

11. ut sugatis, et impleamini ab ubere consolationis ejus, ut postquam suxeritis delectemini ab introitu gloriæ ejus :

12. quia hæc dicit Dominus : Ecce ego declino ad eos quasi fluvius pacis, et quasi torrens inundans gloriam gentium. Parvuli eorum in humeris portabuntur, et super genua consolabuntur.

13. Quomodo si quem mater consoletur, ita et ego consolabor vos, et in Jerusalem consolabimini.

14. Et videbitis, et gaudebit cor vestrum, et ossa vestra sicut herba germinabunt. Et cognoscetur manus Domini timentibus eum, et minabitur contumacibus.

15. Ecce enim Dominus sicut ignis veniet, et sicut procella currus ejus, reddere in furore ultionem suam, et increpationem suam in flamma ignis.

16. In igne enim Domini judicabitur omnis terra, et in gladio illius universa caro : multi vulnerati erunt a Domino.

17. Qui purificantur et mundantur in hortis, et in liminibus comedentes carnem porcinam, et abominaciones, et murem, simul consumentur, dixit Dominus.

18. Et ego opera eorum et cogitationem eorum, venio congregare omnes gentes et linguas, et venient et videbunt gloriam meam.

19. Et dimittam super eos signum, et emittam ex eis qui salvati fuerint ad gentes in Tharsis, et Phud, et Lud, et Mosoch, et in Thobel, et in Græciam, et in insulas quæ longe, qui non audierunt nomen meum, neque viderunt gloriam meam. Et annuntiabunt gloriam meam in gentibus,

20. et adducent fratres vestros de omnibus nationibus donum Domino, cum equis et rhedis, in lampenis mulorum cum umbraculis, in sanctam civitatem Jerusalem, dixit Dominus, quasi afferant filii Israel victimas suas mihi cum psalmis in domum Domini.

21. Et ex eis sumam sacerdotes et Levitas, dixit Dominus.

22. Sicut enim cælum novum et terra nova, quæ ego facio, permanent in conspectu meo, dicit Dominus, sic stabit semen vestrum et nomen vestrum.

23. Et erit mensis ex mense, et sabbatum ex sabbato : veniet omnis caro ut adoret in conspectu meo in Jerusalem, dixit Dominus.

24. Et egredientur, et videbunt cadavera hominum qui prævaricati sunt in me : vermis enim eorum non morietur, et ignis eorum non exstinguetur, et erunt in visionem omni carni.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Τὸ ῥῆμα τοῦ Θεοῦ, δ' ἐγένετο ἐπὶ Ἱερემίαν τὸν τοῦ Χελκίου, ἐκ τῶν ἱερέων, ὃς κατῴκει ἐν Ἀναθὼθ ἐν γῇ Βενιαμείν·

2. ὅς ἐγενήθη λόγος τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσία υἱοῦ Ἀμὸς βασιλέως Ἰούδα, ἔτους τρικαίδεκάτου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωακείμ υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα, ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τοῦ Σεδεκία υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα, ἕως τῆς αἰχμαλωσίας Ἱερουσαλήμ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί.

4. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς αὐτόν·

5. Πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ, ἐπίσταμαι σε, καὶ πρὸ τοῦ σὲ ἐξελεῖν ἐκ μήτρας, ἡγάξαί σε· προφήτην εἰς ἔθνη τέθεικά σε.

6. Καὶ εἶπα· Ὁ ὢν, δέσποτα Κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι.

7. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Μὴ λέγε, ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι, ὅτι πρὸς πάντας οὓς ἐὰν ἐξαποστείλω σε, πορεύσῃ, καὶ κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν ἐντελιωμαί σοι, λαλήσεις.

8. Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει Κύριος.

9. Καὶ ἐξέτεινε Κύριος τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρὸς μέ, καὶ ἤψατο τοῦ στόματός μου, καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου.

10. Ἰδοὺ καθίστακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ ἐπὶ βασιλείας, ἐκρίζουν, καὶ κατασκάπτειν, καὶ ἀπολύειν, καὶ ἀνοικοδομεῖν, καὶ καταφυτεύειν.

11. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων· Τί σὺ ὄρας; Καὶ εἶπα· Βακτηρίαν καρυῖνην.

12. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Καλῶς ἑώρακας, διότι ἐγγρήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους μου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς.

13. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς μέ, λέγων· Τί σὺ ὄρας; Καὶ εἶπα· Λέβητα ὑποκαίόμενον, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου βορῆ.

14. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἀπὸ προσώπου βορῆ ἀκαυθήτῃται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

15. Διότι ἰδοὺ ἐγὼ συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἀπὸ βορῆ, λέγει Κύριος. Καὶ ἔξουσιν, καὶ θήσουσιν ἕκαστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τεῖχη τὰ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ἰούδα.

16. Καὶ λαλήσω πρὸς αὐτοὺς μετὰ κρίσεως περὶ πάσης τῆς κακίας αὐτῶν, ὡς ἐγκατέλιπόν με, καὶ ἔθυσαν θεοῖς ἄλλοτρίοις, καὶ προσεκύνησαν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν.

17. Καὶ σὺ περιζῶσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἀνάστηθι, καὶ εἰπὸν πάντα ὅσα ἂν ἐντελιωμαί σοι. Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει Κύριος.

18. Ἰδοὺ τέθεικά σε ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὡς πόλιν

HIEREMIAS.

CAPUT I.

1. Verbum Dei, quod factum est ad Jeremiam filium Chelciae, de sacerdotibus, qui habitabat in Anathoth in terra Benjamin :

2. sicut factum est verbum Dei ad illum in diebus Josiae filii Amos regis Juda, anno tertio decimo in regno ejus.

3. Et factum est in diebus Joacim filii Josiae regis Juda, usque ad undecimum annum Sedeciae filii Josiae regis Juda, usque ad captivitatem Jerusalem in quinto mense.

4. Et factum est verbum Domini ad eum :

5. Antequam formarem te in utero, novi te, et antequam exires de vulva, sanctificavi te : prophetam in gentes posui te.

6. Et dixi : O On, dominator Domine, ecce nescio loqui, quia junior ego sum.

7. Et dixit Dominus ad me : Noli dicere, quia junior ego sum, quoniam ad omnes ad quos misero te, ibis, et juxta omnia quae mandavero tibi, loqueris.

8. Ne timeas a facie eorum, quia ego tecum sum ut eruam te, dicit Dominus.

9. Et extendit Dominus manum suam ad me, et tetigit os meum, et dixit Dominus ad me : Ecce dedi verba mea in os tuum.

10. Ecce constitui te hodie super gentes et super regna, ut eradicis, et destruas, et disperdas, et reardifices, et plantes.

11. Et factum est verbum Domini ad me, dicens : Quid tu vides? Et dixi : Baculum nucem.

12. Et dixit Dominus ad me : Bene vidisti, quia vigilavi ego super verba mea ut faciam illa.

13. Et factum est verbum Domini secundo ad me, dicens : Quid tu vides? Et dixi : Ollam succensam, et faciem ejus a facie aquilonis.

14. Et dixit Dominus ad me : A facie aquilonis exardescunt mala super omnes habitatores terrae.

15. Quia ecce ego convoco omnia regna terrae ab aquilone, ait Dominus. Et venient, et ponent unusquisque solum suum super vestibula portarum Jerusalem, et super omnes muros qui in circuitu ejus, et super universas urbes Judae.

16. Et loquar ad eos cum judicio de omni malitia eorum, quomodo dereliquerunt me, et sacrificaverunt diis alienis, et adoraverunt opera manuum suarum.

17. Et tu accinge lumbum tuum, et surge, et dic omnia quaecumque mandavero tibi. Ne timeas a facie eorum, neque exterrearis coram eis, quia tecum sum ut liberem te, dicit Dominus.

18. Ecce posui te in hodierna die in civitatem munitam,

ὄχυράν, καὶ ὡς τεῖχος χαλκοῦν ὄχυρόν πᾶσι τοῖς βασι-
λεῦσιν Ἰούδα, καὶ τοῖς ἀρχουσιν αὐτοῦ, καὶ τῷ λαῷ
τῆς γῆς.

19. Καὶ πολεμήσουσί σε, καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς
σέ, διότι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι, τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, εἶπε
Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

(*) 2. Καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐμνήσθη
ἐλεύσει νεότητός σου, καὶ ἀγάπης τελειώσεώς σου, τοῦ
ἐξακολουθῆσαι σε τῷ ἁγίῳ Ἰσραὴλ λέγει Κύριος.

3. Ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ τῷ Κυρίῳ, ἀρχὴ γεννημάτων
αὐτοῦ· πάντες οἱ ἐσθοντες αὐτὸν πλημμελήσουσι, κακὰ
ῥῆζει ἐπ' αὐτούς, φησὶ Κύριος.

4. Ἀκούσατε λόγον Κυρίου, ὅκος Ἰακώβ, καὶ πᾶσα
πατριὰ οἴκου Ἰσραὴλ.

5. Τάδε λέγει Κύριος· Τί εὑροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν
ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα, ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ,
καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων, καὶ ἐματαιώθησαν;

6. Καὶ οὐκ εἶπαν· Ποῦ ἐστὶ Κύριος ὁ ἀναγαγὼν
ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὁ καθοδηγήσας ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρή-
μῳ ἐν γῇ ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ ἀκάρπῳ,
ἐν γῇ ἣ οὐ διώδευσεν ἐν αὐτῇ ἀνὴρ οὐθέν, καὶ οὐ κατώ-
κησεν ἄνθρωπος ἐκεῖ;

7. Καὶ ἤγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν Κάρμηλον, τοῦ φαγεῖν
ὑμᾶς τοὺς καρπούς αὐτοῦ καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ· καὶ
εἰσῆλθετε, καὶ ἐμιάνατε τὴν γῆν μου, καὶ τὴν κληρονο-
μίαν μου ἔθεσθε εἰς βδέλυγμα.

8. Οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπαν· Ποῦ ἐστὶ Κύριος; Καὶ οἱ ἀν-
τεγόμενοι τοῦ νόμου οὐκ ἠπίσταντό με, καὶ οἱ ποιμένες
ἠσέβουν εἰς ἐμέ, καὶ οἱ προφῆται ἐπροφήτευσαν τῇ Βάαλ,
καὶ ὅπσω ἀνωφελούς ἐπορεύθησαν.

9. Διὰ τοῦτο ἔτι κριθήσονται πρὸς ὑμᾶς, καὶ πρὸς
τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν ὑμῶν κριθήσονται.

10. Διότι ἔλθετε εἰς νήσους Χεττιεῖμ, καὶ ἴδετε, καὶ
εἰς Κηθάρ ἀποστείλατε, καὶ νοήσατε σφόδρα, καὶ ἴδετε
εἰ γέγονε τοιαῦτα;

11. Εἰ ἀλλάξωνται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν, καὶ οὗτοι οὐκ
εἰσὶ θεοί. Ὁ δὲ λαός μου ἠλλάχτο τὴν δόξαν αὐτοῦ,
ἔξ ἧς οὐκ ὠφελήθησονται.

12. Ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἔφριξεν ἐπὶ
πλεῖον σφόδρα, λέγει Κύριος.

13. Ὅτι δύο καὶ πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαός μου· ἐμὲ
ἐγκατέλιπον πηγὴν ὕδατος ζωῆς, καὶ ὤρυξαν ἐαυτοῖς
λάκκους συντετριμμένους, οἱ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέ-
χειν.

14. Μὴ δοῦλός ἐστιν Ἰσραὴλ, ἢ οἰκογενής ἐστι;
Διατί εἰς προνομὴν ἐγένετο;

15. Ἐπ' αὐτὸν ὠρύνοντο λέοντες, καὶ ἔδωκαν τὴν
φωνὴν αὐτῶν οἱ ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς ἐρημὸν, καὶ αἱ
πόλεις αὐτοῦ κατεσκάφησαν, παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι.

16. Καὶ υἱοὶ Μέμφως καὶ Τάφνας ἐγνώσαν σε, καὶ
κατεπαίζόν σου.

17. Οὐχὶ ταῦτα ἐποίησέ σοι τὸ καταλιπεῖν σέ ἐμέ,
λέγει Κύριος ὁ Θεός σου.

(*) 1. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς με, λέγων·

2. Πορεύου καὶ βῶα εἰς τὰ ὠτα Ἱερουσαλὴμ, . . . ἐν τῇ
ἐρήμῳ, ἐν γῇ μὴ σπαρεῖσθ... (Compl.)

VETUS TESTAMENTUM. — II.

et in murum æneum munitum regibus Juda, et principibus
ejus, et populo terræ.

19. Et bellabunt adversum te, et non prævalebunt ad-
versum te, quia tecum ego sum, ut liberem te, ait Domi-
nus.

CAPUT II.

2. Et dixit : Hæc dicit Dominus : Recordatus sum mise-
ricordiæ adolescentiæ tuæ, et dilectionis perfectionis tuæ,
quando tu secuta es sanctum Israel, dicit Dominus.

3. Sanctus Israel Domino, principium geniminum ejus :
omnes qui comedent eum delinquent, mala venient super
eos, dicit Dominus.

4. Audite verbum Domini, domus Jacob, et omnis co-
gnatio domus Israel.

5. Hæc dicit Dominus : Quod invenerunt patres vestri in
me delictum, quia recesserunt longe a me, et ambulaverunt
post vana, et vani facti sunt?

6. Et non dixerunt : Ubi est Dominus qui eduxit nos de
terra Ægypti, qui deduxit nos in deserto in terra inusitata
et in via, in terra inaquosa et infructuosa, in terra in qua
non pertransivit in ea vir unquam, neque habitavit homo
illic?

7. Et duxi vos in Carmelum, ut comederetis fructus ejus
et bona ejus : et ingressi estis, et contaminastis terram meam,
et hæreditatem meam posuistis in abominationem.

8. Sacerdotes non dixerunt : Ubi est Dominus? Et tenentes
legem nescierunt me, et pastores impie egerunt in me, et
prophetæ prophetabant in Baal, et post inutile ambulave-
runt.

9. Propterea adhuc judicio contendam vobiscum, et
cum filiis filiorum vestrorum judicio contendam.

10. Idcirco venite ad insulas Chetitim, et videte, et in
Cedar mittite, et considerate vehementer, et videte si facta
sunt hujusmodi?

11. Si mutaverint gentes deos suos, et isti non sunt dii.
Populus vero meus mutavit gloriam suam in id, ex quo ni-
hil juvabuntur.

12. Obstupuit cælum super hoc, et inhorruit extra mo-
dum vehementer, dicit Dominus.

13. Duo enim et mala fecit populus meus : me derelique-
runt fontem aquæ vivæ, et foderunt sibi cisternas contritas,
quæ non poterunt continere aquam.

14. Numquid servus est Israel, aut vernaculus est? Quare
factus est in prædam?

15. Super eum rugierunt leones, et dederunt vocem suam
qui posuerunt terram ejus in solitudinem, et civitates illius
destructæ sunt, eo quod non habitentur.

16. Et filii Mempheos et Taphnas cognoverunt te, et illu-
serunt tibi.

17. Nonne hæc fecit tibi illud quod dereliquisti me, dicit
Dominus Deus tuus?

1. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

2. Vade et clama in aures Jerusalem... in deserto, in terra
quæ non seminatur...

18. Καὶ νῦν τί σοι καὶ τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου, τοῦ πιεῖν ὕδωρ Γηῶν; Καὶ τί σοι καὶ τῇ ὁδῷ Ἀσσυρίων, τοῦ πιεῖν ὕδωρ ποταμῶν;

19. Παιδεύσει σε ἡ ἀποστασία σου, καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε. Καὶ γνῶθι, καὶ ἴδε, ὅτι πικρόν σοι τὸ κα-
ταλιπεῖν σε ἐμέ, λέγει Κύριος ὁ Θεός σου· καὶ οὐκ εὐ-
δόκησα ἐπὶ σοί, λέγει Κύριος ὁ Θεός σου·

20. ὅτι ἀπ' αἰῶνος συνέτριψας τὸν ζυγόν σου, καὶ
διέσπασας τοὺς δεσμούς σου, καὶ εἶπας· Οὐ δουλεύσω
σοι, ἀλλὰ πορεύσομαι ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλόν, καὶ
ὑποκάτω παντὸς ξύλου κατασκίου, ἐκεῖ διαχυθήσομαι
ἐν τῇ πορνείᾳ μου.

21. Ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον πᾶ-
σαν ἀληθινῇ· πῶς ἐστράφης εἰς πικρίαν, ἡ ἄμπελος ἡ
ἄλλοτρία;

22. Ἐὰν ἀποπλύνῃ ἐν νίτρῳ, καὶ πληθυνῇς σεαυτῇ
ποῖαν, κεκληιδῶσαι ἐν ταῖς ἀδικίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ,
λέγει Κύριος.

23. Πῶς ἔρεῖς· Οὐκ ἐμιάνθην, καὶ ὀπίσω τῆς Βάαλ
οὐκ ἔπορεύθην; Ἴδε τὰς δόους σου ἐν τῷ πολυανδρίῳ,
καὶ γνῶθι τί ἐποίησας. Ὁψέ φωνῇ αὐτῆς ὠλόλυξε,

24. τὰς δόους αὐτῆς ἐπλάτυνεν ἐφ' ὕδατα ἐρήμου, ἐν
ἐπιθυμίαις ψυχῆς αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο, παρεδόθη-
τίς ἐπιστρέψει αὐτήν; Πάντες οἱ ζητοῦντες αὐτήν οὐ
κοπισάσουσιν, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτῆς εὐρήσουσιν αὐτήν.

25. Ἀπόστρεψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τραχείας,
καὶ τὸν φάρυγγά σου ἀπὸ δίψους. Ἡ δὲ εἶπεν· Ἀνδριῶ-
μαι, ὅτι ἡγαπήκει ἄλλοτρίου, καὶ ὅπισω αὐτὸν ἐπο-
ρεύετο.

26. Ὡς αἰσχρὴν κλέπτου θῆαν ἄλλῳ, οὕτως αἰσχυνθή-
σονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν,
καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν, καὶ οἱ προ-
φῆται αὐτῶν.

27. Τῷ ξύλῳ εἶπαν, ὅτι πατήρ μου εἶ σὺ, καὶ τῷ
λίθῳ, σὺ ἐγέννησάς με. Καὶ ἐστρεψαν ἐπ' ἐμέ νῶτα,
καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν
αὐτῶν ἐρούσιν· Ἀνάστα καὶ σῶσον ἡμᾶς.

28. Καὶ ποῦ εἰσιν οἱ θεοὶ σου, οὓς ἐποίησας σεαυτῷ;
Εἰ ἀναστήσονται καὶ σώσουσιν ἐν καιρῷ τῆς κακώσεώς
σου; Ὅτι κατ' ἀριθμὸν τῶν πολέων σου ἦσαν θεοὶ σου,
Ἰούδα, καὶ κατ' ἀριθμὸν διόδων τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔθυσον
τῇ Βάαλ.

29. Ἰνατί λαλεῖτε πρὸς μέ; Πάντες ὑμεῖς ἡσεθήσα-
τε, καὶ πάντες ὑμεῖς ἠνομήσατε εἰς ἐμέ, λέγει Κύριος.

30. Μάτην ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν, παιδεῖαν οὐκ
ἐδέξασθε. Μάχαιρα κατέφαγε τοὺς προφῆτας ὑμῶν ὡς
λέων ὀλοθρευῶν, καὶ οὐκ ἐφοβήθητε.

31. Ἀκούσατε λόγον Κυρίου· Τάδε λέγει Κύριος· Μὴ
ἔρμος ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ, ἡ γῆ κεχερσωμένη; Διατί
εἶπεν ὁ λαός μου· Οὐ κυριευθήσομεθα, καὶ οὐχ ἥξομεν
πρὸς σέ ἐτι;

32. Μὴ ἐπιλήσεται νύμφη τὸν κόσμον αὐτῆς, καὶ
παρθένος τὴν στηθοδεσμίᾳ αὐτῆς; Ὁ δὲ λαός μου ἐπε-
λάθετό μου ἡμέρας ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός.

33. Τί ἐτι καλὸν ἐπιτηδεύσεις ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, τοῦ
ζητῆσαι ἀγάπην; Οὐχ οὕτως· ἀλλὰ καὶ σὺ ἐπονη-
ρεύσω τοῦ μιᾶναι τὰς δόους σου,

34. καὶ ἐν ταῖς χειρσί σου εὐρέθησαν αἱματα ψυχῶν
ἀθῶων. Οὐκ ἐν διουρύγμασιν εὗρον αὐτοὺς, ἀλλ' ἐπὶ
πάσῃ δρυϊ.

18. Et nunc quid tibi et viæ Ægypti, ut bibas aquam
Geon? Et quid tibi et viæ Assyriorum, ut bibas aquam flu-
minum?

19. Corripiet te rebellio tua, et malitia tua arguet te. Et
scito, et vide, quia amarum tibi quod dereliqueris me, di-
cit Dominus Deus tuus : et non complacui in te, dicit Do-
minus Deus tuus :

20. quia a sæculo confregisti jugum tuum, et dirupisti
vincula tua, et dixisti : Non serviam tibi, sed ibo ad omnem
collem excelsum, et subter omne lignum umbrosum, ibi
diffundar in fornicatione mea.

21. Ego autem plantavi te vitem fructiferam omnem ve-
ram : quomodo conversa es in amaritudinem, vitis aliena?

22. Si laveris te in nitro, et multiplicaveris tibi herbam,
maculata es in tuis iniquitatibus coram me, dicit Dominus.

23. Quomodo dices : Non sum polluta, et post Baal non
ambulavi? Vide vias tuas in sepulcro multitudinis, et
nosce quid feceris. Ad vesperam vox ejus ululavit,

24. vias suas dilatavit super aquas solitudinis, in desi-
deriis animæ suæ spiritu portabatur, tradita est : quis con-
vertet eam? Omnes qui quærunt illam non laborabunt, in
humilitate illius reperient illam.

25. Averte pedem tuum a via aspera, et guttur tuum a
siti. Illa vero dixit : Viriliter agam, quia dilexit alienos, et
post eos ambulabat.

26. Sicut confusio furis cum deprehensus fuerit, sic
confundentur filii Israel, ipsi et reges eorum, et principes
eorum, et sacerdotes eorum, et prophætæ eorum.

27. Ligno dixerunt, quia pater meus es tu, et lapidi, tu
genuisti me. Et converterunt ad me dorsa, et non facies
suas. Et in tempore malorum suorum dicent : Surge et salva
nos.

28. Et ubi sunt dii tui, quos fecisti tibi? Si surgent et sal-
vabunt in tempore afflictionis tuæ? Quia juxta numerum
civitatum tuarum erant dii tui, Juda, et juxta numerum
viarum Jerusalem immolabant Baal.

29. Ut quid loquimini ad me? Omnes vos impie egistis,
et omnes vos inique egistis in me, dicit Dominus.

30. Frustra percussisti filios vestros, disciplinam non re-
cepistis. Gladius devoravit prophetas vestros quasi leo va-
stator, et non timuistis.

31. Audite verbum Domini : Hæc dicit Dominus : Num-
quid solitudo factus sum Israeli, terra plena sentium? Cur
dixit populus meus : Non serviemus, nec veniemus ultra
ad te?

32. Numquid obliviscetur sponsa ornamenti sui, et virgo
fasciæ pectoralis suæ? Populus autem meus oblitus est mei
diebus quorum non est numerus.

33. Quod adhuc bonum adinvenies in viis tuis, ad quæren-
dam dilectionem? Non sic : sed et tu malignata es polluendo
vias tuas,

34. et in manibus tuis inventi sunt sanguines animarum
innocentium. Non in fossis inveni eos, sed in omni quercu.

35. Καὶ εἶπας· Ἀθῶός εἰμι, ἀλλὰ ἀποστραφῆτω ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ. Ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σέ, ἐν τῷ λέγειν σε· Οὐχ ἤμαρτον.

36. Ὅτι κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερώσαι τὰς δόους σου. Καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου καταισχυνθήσῃ, καθὼς κατησχυνθήσῃ ἀπὸ Ἀσσοῦρ,

37. ὅτι καὶ ἐντεῦθεν ἐξελεύσῃ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου· ὅτι ἀπόσατο Κύριος τὴν ἐλπίδα σου, καὶ οὐκ εὐοδωθήσῃ ἐν αὐτῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ, μὴ ἀνακάμπουσα ἀνακάμψῃ πρὸς αὐτὸν ἔτι; οὐ μαινομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνη; Καὶ σὺ ἐξεπόρνευσας ἐν ποιμένι πολλοῖς, καὶ ἀνέκαμπτες πρὸς μέ, λέγει Κύριος.

2. Ἄρον τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς εὐθείαν, καὶ ἴδε ποῦ οὐχὶ ἐξεφύρῃς. Ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτοῖς ὡς ἐκ κορώνῃ ἐρημουμένη, καὶ ἐμίανας τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις σου καὶ ἐν ταῖς κακίαις σου,

3. καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομιμα σεαυτῇ. Ὅψις πόρνης ἐγένετό σου, ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας.

4. Οὐχ ὡς οἶκόν με ἐκάλεσας καὶ πατέρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς παρθενίας σου;

5. Μὴ διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, ἡ φυλαχθήσεται εἰς νῆκος; Ἰδοὺ ἐλάλησας, καὶ ἐποίησας τὰ πονηρὰ ταῦτα, καὶ ἠδυνάσθης.

6. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσίου τοῦ βασιλέως· Ἰδὲς & ἐποίησέ μοι ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραὴλ; Ἐπορεύθησαν ἐπὶ πᾶν ὄρος ὕψηλόν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους, καὶ ἐπόρνευσαν ἐκεῖ.

7. Καὶ εἶπα, μετὰ τὸ πορνεῦσαι αὐτὴν ταῦτα πάντα· Πρὸς μέ ἀνάστρεφον. Καὶ οὐκ ἀνέστρεψε. Καὶ εἶδε τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῆς ἡ ἀσύνθετος Ἰούδα. Καὶ εἶδον,

8. ὅτι περὶ πάντων ὧν κατελήφθη, ἐν οἷς ἐμοιχᾶτο ἡ κατοικία Ἰσραὴλ· καὶ ἐξαπέστειλα αὐτὴν, καὶ ἔδωκα αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίας εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς. Καὶ οὐκ ἐφοβήθη ἡ ἀσύνθετος Ἰούδα, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐπόρνευσε καὶ αὐτῇ,

9. καὶ ἐγένετο εἰς οὐδὲν ἡ πορνεία αὐτῆς, καὶ ἐμοίχευσε τὸ ξύλον καὶ τὸν λίθον.

10. Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἐπεστράφη πρὸς μέ ἡ ἀσύνθετος Ἰούδα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς, ἀλλ' ἐπὶ ψεύδει.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἐδικαίωσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς ἀσυνθέτου Ἰούδα.

12. Πορεύου, καὶ ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους πρὸς βοῤῥαν, καὶ ἑρείς· Ἐπιστράφητι πρὸς μέ, ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραὴλ, λέγει Κύριος· καὶ μὴ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἐλεήμων ἐγὼ εἰμι, λέγει Κύριος, καὶ οὐ μνησθῶ ὑμῖν εἰς τὸν αἰῶνα.

13. Πλὴν, γνῶθι τὴν ἀδικίαν σου· ὅτι εἰς Κύριον τὸν Θεόν σου ἠσέβησας, καὶ διέεγας τὰς δόους σου εἰς ἀλλοτρίους ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους, τῆς δὲ φωνῆς μου οὐχ ὑπήκουσας, λέγει Κύριος.

14. Ἐπιστράφητε, υἱοὶ ἀφροσυχότες, λέγει Κύριος, διότι ἐγὼ κατακυριεύσω ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἐν ἑνῇ ἐκ πόλεως καὶ δύο ἐκ πατρίδος, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς Σιών,

35. Et dixisti : Innocens sum, sed avertatur furor ejus a me. Ecce ego judicio contendo tecum, in dicendo te : Non peccavi.

36. Quia contempsisti valde iterando vias tuas. Et ab Aegypto confunderis, sicut confusa es ab Assur,

37. quia et hinc egredieris, et manus tuæ super caput tuum : quoniam repulit Dominus spem tuam, et non prosperaberis in ea.

CAPUT III.

1. Si dimiserit vir uxorem suam, et recesserit ab eo, et facta fuerit viro alteri, numquid revertens revertetur ad eum ultra? nonne inquinata inquinabitur mulier illa? Et tu fornicata es in pastoribus multis, et revertebaris ad me, dicit Dominus.

2. Leva oculos tuos in directum, et vide ubi non fueris permista. In viis sedebas eis quasi cornix deserta, et poluisti terram in fornicationibus tuis et in malis tuis,

3. et habuisti pastores multos in offensionem tibi. Facies tua facta est meretricis, sine rubore facta es ad omnes.

4. Nonne tamquam domum me vocasti et patrem et ducem virginitatis tuæ?

5. Numquid permanebit in perpetuum, aut conservabitur in victoriam? Ecce locuta es, et fecisti mala hæc, et potuisti.

6. Et dixit Dominus ad me in diebus Josiæ regis : Vidisti quæ fecit mihi domus Israel? Iverunt super omnem montem excelsum, et subter omne lignum frondosum, et fornicati sunt ibi.

7. Et dixi, postquam fornicata erat hæc omnia : Ad me revertere. Et non est reversa. Et vidit prævaricationem ejus prævaricatrix Juda. Et viderunt,

8. quia pro omnibus in quibus deprehensa est, in quibus mœchata est domus Israel : et dimisi eam, et dedi ei libellum repudii in manus ejus. Et non timuit prævaricatrix Juda, et ivit, et fornicata est etiam ipsa,

9. et facta est in nihilum fornicatio ipsius, et mœchata est lignum et lapidem.

10. Et in omnibus his non est reversa ad me prævaricatrix Juda ex toto corde suo, sed in mendacio.

11. Et dixit Dominus ad me : Justificavit animam suam Israel præ prævaricatrice Juda,

12. Vade, et lege sermones istos contra aquilonem, et dices : Revertere ad me, domus Israel, dicit Dominus : et non firmabo faciem meam super vos, quia misericors ego sum, dicit Dominus, et non irascar vobis in perpetuum.

13. Verumtamen, scito injustitiam tuam : quoniam in Dominum Deum tuum impie egisti, et effudisti vias tuas ad alienos sub omni ligno frondoso, voci autem meæ non obedisti, dicit Dominus.

14. Convertimini, filii qui recessistis, dicit Dominus, quia ego dominabor vestri, et assumam vos unum de civitate et duos ex cognatione, et introducam vos in Sion,

15. καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης.

16. Καὶ ἔσται, ἐὰν πληθυνθῆτε, καὶ αὐξηθῆτε ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει Κύριος, ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἔροῦσιν ἐτι, κιβωτὸς διαθήκης Ἀγίου Ἰσραὴλ· οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν, οὐκ ὀνομασθήσεται, οὐδὲ ἐπισκεφθήσεται, καὶ οὐ ποιηθήσεται ἐτι.

17. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καλέσουσι τὴν Ἱερουσαλὴμ ὄρονον Κυρίου, καὶ συναχθήσονται πάντα τὰ ἔθνη εἰς αὐτήν, καὶ οὐ πορεύσονται ἐτι ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς.

18. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνελεύσονται ὁ οἶκος Ἰούδα ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἤξουσιν ἐπιτοσαυτὸ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν γῳρῶν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν.

19. Καὶ ἐγὼ εἶπα· Γένοιτο, Κύριε· ὅτι τάξω σε εἰς τέκνα, καὶ δώσω σοι γῆν ἐκλεκτήν, κληρονομίαν Θεοῦ παντοκράτορος ἐθνῶν. Καὶ εἶπα· Πατέρα καλέσετέ με, καὶ ἀπ' ἐμοῦ οὐκ ἀποστραφήσεσθε.

20. Πλὴν ὡς ἀθετεῖ γυνὴ εἰς τὸν συνόντα αὐτῇ, οὕτως ἠθέτησεν εἰς ἐμὲ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει Κύριος.

21. Φωνὴ ἐκ χειλέων ἠκούσθη κλαυθμοῦ καὶ δεήσεως υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι ἠδίκησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ἐπελάθοντο Θεοῦ ἁγίου αὐτῶν.

22. Ἐπιστρέφητε, υἱοί, ἐπιστρέφοντες, καὶ ἰάσομαι τὰ συντρίμματα ὑμῶν. Ἰδοὺ δοῦλοι ἡμεῖς ἐσόμεθα σοι, ὅτι σὺ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶ.

23. Ὅντως εἰς ψεῦδος ἦσαν οἱ βουνοὶ, καὶ ἡ δύναμις τῶν ὀρέων· πλὴν διὰ Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραὴλ.

24. Ἡ δὲ αἰσχύνη κατηνάλωσε τοὺς μόχθους τῶν πατέρων ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν, τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς μὸσγους αὐτῶν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν.

25. Ἐκοιμήθημεν ἐν τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς ἡ αἰτία ἡμῶν, διότι ἐναντὶ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμάρτομεν ἡμεῖς, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀπὸ νεότητος ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ οὐκ ὑπηκούσαμεν τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ἐὰν ἐπιστραφῇ Ἰσραὴλ, λέγει Κύριος, πρὸς με, ἐπιστραφήσεται· καὶ ἐὰν περιελθῇ τὰ βδελύγματα αὐτοῦ ἐκ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου μου εὐλαβηθῇ,

2. καὶ ὁμολήσῃ, ζῇ Κύριος, μετὰ ἀληθείας ἐν κρίσει καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῷ ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῷ αἰνέσουσι τῷ Θεῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ.

3. Ὅτι τὰδε λέγει Κύριος τοῖς ἀνδράσιν Ἰούδα, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ· Νεώσατε ἑαυτοὺς νεώματα, καὶ μὴ στείρητε ἐπ' ἀκάνθαις.

4. Περιτμήθητε τῷ Θεῷ ὑμῶν, καὶ περιτέμεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ· μὴ ἐξέλθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμὸς μου, καὶ ἐκκαυθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων, ἀπὸ προσώπου πονηρίας ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν.

5. Ἀναγγεῖλατε ἐν τῇ Ἰούδα, καὶ ἀκουσθήτω ἐν

15. et dabo vobis pastores juxta cor meum, et pascent vos pascentes cum scientia.

16. Et erit, si multiplicati eritis, et creveritis super terram, ait Dominus, in diebus illis non dicent ultra, arca testamenti Sancti Israel : neque ascendet super cor, non nominabitur, neque visitabitur, neque fiet ultra.

17. In diebus illis et in tempore illo vocabunt Jerusalem solium Domini, et congregabuntur omnes gentes ad eam, et non ambulabunt ultra post cogitationes cordis sui pessimi.

18. In diebus illis convenient domus Juda ad domum Israel, et venient simul de terra aquilonis et de omnibus regionibus ad terram quam dedi in hæreditatem patribus vestris.

19. Et ego dixi : Fiat, Domine : quia ponam te in filios, et dabo tibi terram electam, hæreditatem Dei omnipotentis gentium. Et dixi : Patrem vocabitis me, et a me non avertemini.

20. Verumtamen sicut prævaricatur mulier in cohabitante ei, sic prævaricata est in me domus Israel, dicit Dominus.

21. Vox de labiis audita est ploratus et deprecationis filiorum Israel, quoniam injuste egerunt in viis suis, obliti sunt Dei sancti sui.

22. Revertimini, filii, revertentes, et sanabo contritiones vestras. Ecce servi nos erimus tibi, tu enim es Dominus Deus noster.

23. Vere in mendacium erant colles, et fortitudo montium : tantum per Dominum Deum nostrum salus Israel.

24. Confusio autem consumpsit labores patrum nostrorum ab adolescentia nostra, oves eorum et vitulos eorum, et filios eorum et filias eorum.

25. Dormivimus in confusione nostra, et cooperuit nos ignominia nostra, quoniam coram Deo nostro peccavimus nos, et patres nostri ab adolescentia nostra usque in diem hanc : et non obedivimus voci Domini Dei nostri.

CAPUT IV.

1. Si conversus fuerit Israel, ait Dominus, ad me, convertetur : et si abstulerit abominationes suas de ore suo, et a facie mea reveritus fuerit,

2. et juraverit, vivit Dominus, cum veritate in judicio et justitia, et benedicent in eo gentes, et in eo laudem dicent Deo in Jerusalem.

3. Hæc enim dicit Dominus viris Juda, et habitatoribus Jerusalem : Novate vobis novalia, et nolite serere super spinas.

4. Circumcidimini Deo vestro, et circumcidite duritiam cordis vestri, viri Juda et habitatores Jerusalem : ne egrediatur ut ignis indignatio mea, et succendatur, et non erit qui exstinguat, a facie nequitiae adinventionum vestrarum.

5. Annuntiate in Juda, et audiatur in Jerusalem : dicite :

Ἱερουσαλήμ· εἶπατε· Σημάνατε ἐπὶ τῆς γῆς σάλπιγγι, πεκράξατε μέγα, εἶπατε· Συνάχθητε, καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς τειχέρεις,

6. ἀναλαβόντες φεύγετε εἰς Σιών· σπεύσατε, μὴ στήτε, ὅτι κακὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συντριβὴν μεγάλην.

7. Ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ, ἐξολοθρεύων ἔθνη ἐξῆρε, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, τοῦ θείναι τὴν γῆν εἰς ἐρήμωσιν· καὶ αἱ πόλεις καθαιρεθήσονται, παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτάς.

8. Ἐπὶ τούτοις περιζώσαθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε, καὶ ἀλαλάξατε, διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς Κυρίου ἀπ' ὑμῶν.

9. Καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει Κύριος, ἀπολεῖται ἡ καρδιά τοῦ βασιλέως καὶ ἡ καρδιά τῶν ἀρχόντων, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐκστήσονται, καὶ οἱ προφῆται θαυμάσονται.

10. Καὶ εἶπα· Ὁ δέσποτα Κύριε, ἄρα γε ἀπατῶν ἠπάτησας τὸν λαὸν τούτον καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, λέγων· Εἰρήνῃ ἔσται, καὶ ἰδοὺ ἤφατο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς αὐτῶν;

11. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐροῦσι τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τῇ Ἱερουσαλήμ· Πνεῦμα πλανήσεως ἐν τῇ ἐρήμῳ, δδὸς τῆς θυργατὸς τοῦ λαοῦ μου οὐκ εἰς καθαρὸν, οὐδ' εἰς ἄγιον·

12. πνεῦμα πληρώσεως ἤξει μοι· νῦν δὲ ἐγὼ λαλῶ κρίματά μου πρὸς αὐτούς.

13. Ἰδοὺ ὡς νεφέλῃ ἀναθήσεται, καὶ ὡς καταγίγς τὰ ἄρματα αὐτοῦ· κουφότεροι αἰετῶν οἱ ἵπποι αὐτοῦ. Οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ταλαιπωροῦμεν.

14. Ἀπόπλυνε ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου, Ἱερουσαλήμ, ἵνα σωθῇς· Ἔως πότε ὑπάρχουσιν ἐν σοὶ διαλογισμοὶ πόνων σου;

15. Διότι φωνὴ ἀγγελλόντος ἐκ Δὰν ἤξει, καὶ ἀκουσθήσεται πόνος ἐξ ὄρος Ἐφραΐμ.

16. Ἀναμνήσατε ἔθνη, ἰδοὺ ἤκασιν· ἀναγγεῖλατε ἐν Ἱερουσαλήμ, συστροφαὶ ἔρχονται ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ ἔδωκαν ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα φωνὴν αὐτῶν·

17. ὡς φυλάσσοντες ἄγρον ἐγένοντο ἐπ' αὐτὴν κύκλῳ, ὅτι ἐμοῦ ἡμέλησας, λέγει Κύριος.

18. Αἱ ὁδοὶ σου καὶ τὰ ἐπιτηδεύματά σου ἐποίησαν ταῦτά σοι· αὕτη ἡ κακία σου ὅτι πικρά, ὅτι ἤφατο ἕως τῆς καρδίας σου.

19. Τὴν κοιλίαν μου, τὴν κοιλίαν μου ἁλῶ, καὶ τὰ αἰσθητήρια τῆς καρδίας μου, μαιμάσσει ἡ ψυχὴ μου, σπαράσσεται ἡ καρδιά μου. Οὐ σωπήσομαι, ὅτι φωνὴν σάλπιγγος ἤκουσεν ἡ ψυχὴ μου, κραυγὴν πολέμου

20. καὶ ταλαιπώρίας, συντριμμὸν ἐπικαλεῖται, ὅτι τεταλαιπώρηκε πᾶσα ἡ γῆ, ἄφνω τεταλαιπώρηκεν ἡ σκηνή, διεσπάρσθησαν αἱ δέρβρεις μου.

21. Ἔως πότε ὀφθαλμοὶ φεύγοντας, ἀκούων φωνὴν σαλπίγγων;

22. Διότι οἱ ἡγούμενοι τοῦ λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ᾔδεισαν. Υἱοὶ ἄφρονες εἰσι καὶ οὐ συνετοί, σοφοὶ εἰσι τοῦ κακοποιῆσαι, τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέγνωσαν.

23. Ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ οὐθέν, καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οὐκ ἦν τὰ φῶτα αὐτοῦ.

24. Εἶδον τὰ ὄρη, καὶ ἦν τρέμοντα, καὶ πάντας τοὺς βουνοὺς ταρασσομένους.

25. Ἐπέβλεψα, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἄνθρωπος, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐπτοεῖτο.

Significate super terram tuba, clamate fortiter, dicite : Congregamini, et ingrediamur in civitates muratas,

6. assumentes fugite in Sion : festinate, nolite stare, quia mala ego adducē ab aquilone, et contritionem magnam.

7. Ascendit leo de cubili suo, exterminans gentes levavit se, et egressus est de loco suo, ut ponat terram in solitudinem : et civitates destruentur, eo quod non habitentur.

8. Super his accingite vos ciliciis, et plangite, et ululate, quia non est aversus furor Domini a vobis.

9. Et erit in die illa, dicit Dominus, peribit cor regis et cor principum, et obstupescunt sacerdotes, et prophetae mirabuntur.

10. Et dixi : O dominator Domine, ergone decipiens decipisti populum istum et Jerusalem, dicens : Pax erit, et ecce teligit gladius usque ad animam eorum?

11. In tempore illo dicent populo huic et Jerusalem : Spiritus erroris in deserto, via filiae populi mei non ad purum, neque ad sanctum :

12. spiritus repletionis veniet mihi : nunc autem ego loquor judicia mea adversus eos.

13. Ecce quasi nubes ascendet, et quasi tempestas currus ejus : leviores aquilis equi ejus. Vae nobis, quia misere vexamur.

14. Lava a malitia cor tuum, Jerusalem, ut salva fias. Usquequo subsistunt in te cogitationes laborum tuorum?

15. Vox enim annuntiantis e Dan veniet, et audietur dolor de monte Ephraim.

16. Commonefacite gentes, ecce venerunt : annuntiate in Jerusalem, catervae veniunt de terra longinqua, et dedērunt super civitates Juda vocem suam :

17. quasi custodes agri facti sunt super eam in circuitu, quia me neglexisti, dicit Dominus.

18. Viae tuae et adinventiones tuae fecerunt haec tibi : ista malitia tua quia amara, quia teligit usque ad cor tuum.

19. Ventrem meum, ventrem meum doleo, et sensoria cordis mei, fluctuat anima mea, dilaceratur cor meum. Non tacebo, quoniam vocem tubae audivit anima mea, clamorem praelii

20. et miseriae, contritionem advocat, quia vastata est omnis terra, repente vastatum est tabernaculum, dilaceratae sunt pelles meae.

21. Usquequo videbo fugientes, audiens vocem tubarum?

22. Quia duces populi mei me non cognoverunt. Filii insipientes sunt et non intelligentes, sapientes sunt ut faciant mala, bene autem facere nescierunt.

23. Asperi super terram, et ecce nihil, et in caelum, et non erant lumina ejus.

24. Vidi montes, et erant tremantes, et omnes colles turbatos.

25. Inspeci, et ecce non erat homo, et omnia volatilia caeli pavebant.

26. Εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁ Κάρμηλος ἔρημος, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐμπετυρισμέναι πυρὶ ἀπὸ προκώπου Κυρίου, καὶ ἀπὸ προκώπου ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ ἠφανίσθησαν.

27. Τάδε λέγει Κύριος· Ἐρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ, συντελειαν δὲ οὐ μὴ ποιήσω.

28. Ἐπὶ τούτοις πενθεῖτω ἡ γῆ, καὶ συσκοτάστω ὁ οὐρανὸς ἀνωθεν· διότι ἐλάλησα, καὶ οὐ μετανοήσω· ὠρμησα, καὶ οὐκ ἀποστρέψω ἀπ' αὐτῆς.

29. Ἀπὸ φωνῆς ἱππέως, καὶ ἐντεταμένου τόξου, ἀνέχωρσε πᾶσα ἡ χώρα. Εἰσεδύσαν εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰ ἄλσος ἐκρύβησαν, καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέβησαν. Πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη, οὐ κατοίκει ἐν αὐταῖς ἄνθρωπος.

30. Καὶ σὺ, τί ποιήσεις; Ἐάν περιβάλλῃ κόκκινον, καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυσοῦ, ἐάν ἐγγίρῃ στίβι τοὺς ὀφθαλμούς σου, εἰς μάταιον ὠραισμός σου. Ἀπόσπαστό σε οἱ ἐρασταί σου, τὴν ψυχὴν σου ζητοῦσιν.

31. Ὅτι φωνὴν ὡς ὠδινούσης ἤκουσα, τοῦ στεναγμοῦ σου ὡς πρωτοτοκοῦσης· φωνὴ θυγατρὸς Σιών ἐκλυθήσεται, καὶ παρήσει τὰς χεῖρας αὐτῆς· οἶμοι ἐγὼ, ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τοῖς ἀνηρημένοις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Περιδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἴδετε, καὶ γνῶτε, καὶ ζητήσατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, ἐάν εὑρῇτε, εἰ ἔστι ποιῶν κρίμα, καὶ ζητῶν πίστιν, καὶ ὠλεως ἔσομαι αὐτοῖς, λέγει Κύριος.

2. Ζῇ Κύριος, λέγουσι, διὰ τοῦτο οὐκ ἐν ψευδέσιν δομύουσι.

3. Κύριε, οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς πίστιν· ἐμαστίγωσας αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν· συντέλεσας αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἠθέλησαν δέξασθαι παιδείαν· ἐστερέωσαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὑπὲρ πέτραν, καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἐπιστραφῆναι.

4. Καὶ ἐγὼ εἶπα· Ἰσως πτωχοὶ εἰσι, διότι οὐκ ἐδυνάστησαν, ὅτι οὐκ ἔργωσαν δδὸν Κυρίου καὶ κρίσιν Θεοῦ.

5. Πορεύσομαι πρὸς τοὺς ἀδρόους, καὶ λαλήσω αὐτοῖς, ὅτι αὐτοὶ ἐπέγνωσαν δδὸν Κυρίου καὶ κρίσιν Θεοῦ· καὶ ἰδοὺ δημοθυμαδὸν συνέτριψαν ζυγόν, διέρρηξαν δεσμούς.

6. Διὰ τοῦτο ἔπαισεν αὐτοὺς λέων ἐκ τοῦ ὄρυμοῦ, καὶ λύκος ἕως τῶν οἰκιῶν ὠλόθρευεν αὐτοὺς, καὶ πάρδαλις ἐγρηγόρησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν. Πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι ἀπ' αὐτῶν θηρευθήσονται, ὅτι ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν, ἴσχυσαν ἐν ταῖς ἀποστροφαῖς αὐτῶν.

7. Ποία τούτων ὠλεως γένομαι σοι; Οἱ υἱοὶ σου ἐγκατελίπον με, καὶ ὠμνουν ἐν τοῖς οὐκοῖς τοῖς θεοῖς· καὶ ἐχόρτασα αὐτοὺς, καὶ ἐμοιχῶντο, καὶ ἐν οἴκοις πορνῶν κατέλυνον.

8. Ἱπποὶ θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν, ἕκαστος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζον.

9. Μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, λέγει Κύριος; ἢ ἐν εἴναι τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσῃ ἡ ψυχὴ μου;

10. Ἀνάβητε ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας αὐτῆς, καὶ κατασκάψατε· συντελειαν δὲ μὴ ποιήσητε, ὑπολίπεσθε τὰ ὑποστρίγματα αὐτῆς, ὅτι τοῦ Κυρίου εἰσίν.

11. Ὅτι ἀθετῶν ἠθέτησεν εἰς ἐμέ, λέγει Κύριος, οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ οἶκος Ἰούδα

26. Vidi, et ecce Carmelus desertus, et omnes civitates inflammatae igni a facie Domini, et a facie irae furoris ejus deletae erant.

27. Haec dicit Dominus : Deserta erit omnis terra, consummationem autem non faciam.

28. Super his lugeat terra, et contenebrescat caelum de super : eo quod locutus sum, et non me poenitebit : aggressus sum, et non avertam me ab ea.

29. A voce equitis, et intenti arcus, recessit omnis regio. Ingressi sunt in speluncas, et in nemora se absconderunt, et super petras ascenderunt. Omnis civitas derelicta est, non habitabat in eis homo.

30. Et tu, quid facies? Si circumdederis tibi coccinum, et ornaveris te ornato aureo, si unxeris stibio oculos tuos, in vanum pulchritudo tua. Repulerunt te amatores tui, animam tuam quaerunt,

31. quia vocem quasi parturientis audiavi, gemitum tuum quasi primo parientis : vox filiae Sion dissolvetur, et dimittet manus suas : heu mihi, quia deficit anima mea super interfectis.

CAPUT V.

1. Circumcurrite in viis Jerusalem, et videte, et cognoscite, et quaerite in plateis ejus, si inveniat, si est faciens judicium, et quaerens fidem, et propitius ero eis, dicit Dominus.

2. Vivit Dominus, dicunt, nihilominus in mendaciis jurant.

3. Domine, oculi tui ad fidem : flagellasti eos, et non doluerunt : consummasti eos, et noluerunt recipere disciplinam : firmaverunt facies suas super petram, et noluerunt reverti.

4. Et ego dixi : Fortasse inopes sunt, quia non potuerunt, quia non cognoverunt viam Domini et judicium Dei.

5. Ibo ad optimates, et loquar eis, quia ipsi cognoverunt viam Domini et judicium Dei : et ecce unanimiter confregērunt jugum, diruperunt vincula.

6. Ideo percussit eos leo de sylva, et lupus usque ad domos vastavit eos, et pardus vigilavit super civitates eorum. Omnes egredientes ab eis capientur, quia multiplicaverunt impietates suas, confortati sunt in aversionibus suis.

7. Quanam harum propitius fiam tibi? Filii tui dereliquerunt me, et jurabant in diis qui non sunt : et satiavi eos, et moechabantur, et in domibus meretricum diversabantur.

8. Equi furentes in foeminas facti sunt, unusquisque super uxorem proximi sui hinniebat.

9. Numquid super his non visitabo, dicit Dominus? aut in gentem talem non ulciscetur anima mea?

10. Ascendite super propugnacula vestra, et destruite : consummationem autem ne faciatis, relinquitte sustentacula ejus, quia Domini sunt.

11. Praevaticans enim praevaticata est in me, dicit Dominus, domus Israel, et domus Juda

12. ἐφεύσατο τῷ Κυρίῳ αὐτῶν, καὶ εἶπαν· Οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐχ ἔχει ἐφ' ἡμᾶς κακὰ, καὶ μάχαιραν καὶ λιμὸν οὐκ ὀφόμεθα.

13. Οἱ προφῆται ἡμῶν ᾤσαν εἰς ἀνεμον, καὶ λόγος Κυρίου οὐχ ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς.

14. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἀνθ' ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου πῦρ, καὶ τὸν λαὸν τοῦτον ξύλα, καὶ καταφάγεται αὐτούς.

15. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ἔθνος πόρρωθεν, οἷκος Ἰσραὴλ, λέγει Κύριος, ἔθνος οὐ οὐκ ἀκούσει τῆς φωνῆς τῆς γλώσσης αὐτοῦ.

(*) 16. πάντες ἰσχυροί,

17. καὶ κατέδονται τὸν θερισμὸν ὑμῶν καὶ τοὺς ἀρτους ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς υἱούς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν, καὶ κατέδονται τὰ πρόβατα ὑμῶν καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς συκῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν· καὶ ἀλοήσουσι τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς ὑμῶν, ἐφ' αἷς ὑμεῖς πεποιθατε ἐπ' αὐταῖς, ἐν βομφαίᾳ.

18. Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει Κύριος ὁ Θεὸς σου, οὐ μὴ ποιῶσω ὑμᾶς εἰς συντέλειαν.

19. Καὶ ἔσται, ὅταν εἴπητε· Τίνος ἔνεκεν ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἡμῖν πάντα ταῦτα; Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Ἀνθ' ὧν ἐδουλεύσατε θεοῖς ἀλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, οὕτως δουλεύετε ἀλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ οὐχ' ὑμῶν.

20. Ἀναγγεῖλατε ταῦτα εἰς τὸν οἶκον Ἰακώβ, καὶ ἀκουσθήτω ἐν τῷ οἴκῳ Ἰούδα.

21. Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, λαὸς μωρὸς καὶ ἀκάρδιος· ὀφθαλμοὶ αὐτοῖς καὶ οὐ βλέπουσιν, ὥτα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσι.

22. Μὴ ἐμέ οὐ φοβηθήσεσθε, λέγει Κύριος, ἢ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ εὐλαβηθήσεσθε; Τὸν τάξαντα ἄμμον θρίον τῇ θαλάσσῃ, πρόσταγμα αἰώνιον, καὶ οὐκ ὑπερβήσεται αὐτὸ, καὶ ταραχθήσεται, καὶ οὐ δυνήσεται· καὶ ἠχῆσουσι τὰ κύματα αὐτῆς καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό.

23. Τῷ δὲ λαῷ τοῦτ' ἐγενήθη καρδία ἀνῆκοος καὶ ἀπειθής, καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἀπ᾿ᾠθσαν,

24. καὶ οὐκ εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν· Φοβηθῶμεν δὴ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, τὸν διδόντα ἡμῖν ὑετὸν πρῶτον καὶ ὄψιμον, κατὰ καιρὸν πληρώσεως προστάγματος θερισμοῦ, καὶ ἐφύλαξεν ἡμῖν.

25. Αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπέστησαν τὰ ἀγαθὰ ἐφ' ὑμῶν.

26. Ὅτι εὐρέθησαν ἐν τῷ λαῷ μου ἀσεβεῖς, καὶ παγίδας ἔστησαν τοῦ διαφθεῖραι ἀνδρας, καὶ συναμαβάνσαν.

27. Ὡς παγὶς ἐφεσταμένη πλήρης πετεινῶν, οὕτως οἱ οἶκοι αὐτῶν πλήρεις δόλου. Διὰ τοῦτο ἐμεγαλύνθησαν, καὶ ἐπλούτησαν,

28. καὶ παρέβησαν κρίσιν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ὀρφανοῦ, καὶ κρίσιν χήρας οὐκ ἐκρίνοσαν.

29. Μὴ ἐπὶ τοῦτοις οὐκ ἐπισχέφομαι, λέγει Κύριος, ἢ ἐν ἔθνει τῷ τοιοῦτ' οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχὴ μου;

30. Ἐκστασις καὶ φρικτὰ ἐγενήθη ἐπὶ τῆς γῆς.

31. Οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ὁ λαός μου ἡγάπησεν οὕτως· καὶ τί ποιῆσετε εἰς τὰ μετὰ ταῦτα;

12. mentita est Domino suo, et dixerunt : Non sunt hæc, non venient super nos mala, et gladium et famem non videbimus.

13. Prophetæ nostri fuerunt in ventum, et verbum Domini non fuit in eis.

14. Ideo hæc dicit Dominus omnipotens : Pro eo quod locuti estis verbum istud, ecce ego dedi verba mea in es tuum ignem, et populum istum ligna, et devorabit eos.

15. Ecce ego adduco super vos gentem de longe, domus Israel, dicit Dominus, gentem cujus non audiet vocem lingue ejus :

16. universi fortes,

17. et devorabunt messem vestram et panes vestros, et devorabunt filios vestros et filias vestras, et devorabunt oves vestras et vitulos vestros, et devorabunt vineas vestras et ficeta vestra et oliveta vestra : et triturbant civitates munitas vestras, in quibus vos fidistis in eis, in gladio.

18. Et erit in diebus illis, dicit Dominus Deus tuus, non faciam vos in consumptionem.

19. Et erit, quando dixeritis : Cur fecit Dominus Deus noster nobis omnia hæc? Et dices eis : Pro eo quod servistis diis alienis in terra vestra, sic servietis aliis in terra non vestra.

20. Annuntiate hæc in domum Jacob : et audiator in domo Juda.

21. Audite nunc hæc, populus stultus et sine corde : oculi eis et non vident, aures eis et non audiunt.

22. Numquid me non timebitis, dicit Dominus, aut a facie mea non verebimini? Qui posui arenam terminum mari, præceptum æternum, et non supergredietur illud, et turbabitur, et non poterit : et sonabunt fluctus ejus et non supergredientur illud.

23. Populo autem huic factum est cor non audiens et contumax, et declinaverunt et abierunt,

24. et non dixerunt in corde suo : Timeamus nunc Dominum Deum nostrum, qui dat nobis pluviam temporaueam et serotinam, secundum tempus impletionis præcepti messis, et custodivit nobis.

25. Iniquitates vestræ declinaverunt hæc, et peccata vestra repulerunt bona a vobis.

26. Quia inventi sunt in populo meo impii, et laqueos statuerunt ad perdendos viros, et ceperunt.

27. Sicut laqueus superpositus plenus avium, sic domus eorum plene dolo. Ideo magnificati sunt, et ditati,

28. et transgressi sunt iudicium, non judicaverunt iudicium pupilli, et iudicium viduæ non judicaverunt.

29. Numquid super his non visitabo, dicit Dominus, aut in gentem talem non ulciscetur anima mea?

30. Stupor et horribilia facta sunt super terram.

31. Prophetæ prophetant iniqua, et sacerdotes applauserunt manibus suis, et populus meus dilexit sic : et quid facietis post hæc?

(*) 16. ἡ φάρετρα αὐτοῦ ὡς τάφος ἀνεψφγμένος·... (Compl.)

16. pharetra ejus sicut sepulcrum apertum : ...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Ἐνισχύσατε, υἱοὶ Βενιαμὴν, ἐκ μέσου τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν Θεκουὲ σημάνετε σάλπιγγι, καὶ ὑπὲρ Βαιθαχαριὰ ἀράτε σμμεῖον, ὅτι κακὰ ἐκκέκυφεν ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συντριβὴ μεγάλη γίνεταί,
2. καὶ ἀφαιρεθήσεται τὸ ὕψος, θύγατερ Σιών.
3. Εἰς αὐτὴν ἤξουσιν ποιμένες καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν, καὶ πῆξουσιν ἐπ' αὐτὴν σκηνὰς κύκλῳ, καὶ ποιμανοῦσιν ἕκαστος τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
4. Παρασκευάσαθε ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον, ἀνάστητε, καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτὴν μεσημβρίας· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι κέκληκεν ἡ ἡμέρα, ὅτι ἐκλείπουσιν αἱ σκιαί τῆς ἡμέρας.
5. Ἀνάστητε, καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτὴν νυκτὶ, καὶ διαφθείρωμεν τὰ θεμέλια αὐτῆς.
6. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Ἐκκοφον τὰ ξύλα αὐτῆς, ἔκχεον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ δύναμιν. Ὡς πόλις ψευδῆς, ὅλη καταδυναστεία ἐν αὐτῇ.
7. Ὡς φύχει λάκκος ὕδωρ, οὕτω φύχει κακία αὐτῆς. Ἀσέβεια καὶ τालαιπωρία ἀκουσθήσεται ἐν αὐτῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς διαπαντός.
8. Πόνω καὶ μᾶστινι παιδευθήσῃ, Ἱερουσαλὴμ, μὴ ἀποστῇ ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ σοῦ, μὴ ποιήσω σε ἄβατον γῆν, ἥτις οὐ κατοικισθῇ.
9. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Καλαμᾶσθε, καλαμᾶσθε ὥς ἄμπελον τὰ κατάλοιπα τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψατε ὥς ὁ τραγὼν ἐπὶ τὸν κάρταλλον αὐτοῦ.
10. Πρὸς τίνα λαλήσω, καὶ διαμαρτύρωμαι, καὶ εἰσακούσεται; Ἰδοὺ ἀπερίτμητα τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ οὐ δυνήσονται ἀκοῦειν. Ἰδοὺ τὸ ῥῆμα Κυρίου ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ὀνειδισμόν, οὐ μὴ βουληθῶσιν αὐτό.
11. Καὶ τὸν θυμὸν μου ἐπλήσα, καὶ ἐπέσχον, καὶ οὐ συνετέλεσα αὐτούς. Ἐρχεῖ ἐπὶ νῆπια ἔξωθεν, καὶ ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα, ὅτι ἀνὴρ καὶ γυνὴ συληφθήσονται, πρεσβύτερος μετὰ πλήρους ἡμερῶν.
12. Καὶ μεταστραφῇσονται αἱ οἰκίαι αὐτῶν εἰς ἐτέρους, ἄγροί καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐπιτοχυτό· ὅτι ἐκτενὼν τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, λέγει Κύριος.
13. Ὅτι ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου πάντες συνετέλεσαντο ἄνομα, ἀπὸ ἱερέως καὶ ἕως ψευδοπροφῆτου πάντες ἐποίησαν ψευδίαν.
14. Καὶ ἰῶντο σύντριμμα τοῦ λαοῦ μου, ἐξουθενούμετες καὶ λέγοντες· Εἰρήνη, εἰρήνη. Καὶ ποῦ ἐστὶν εἰρήνη;
15. Κατησχύνθησαν, ὅτι ἐξελίποσαν· καὶ οὐδ' ὡς καταισχυνόμενοι κατησχύνθησαν, καὶ τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν. Διὰ τοῦτο πεσοῦνται ἐν τῇ πτώσει αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς ἀπολούνται, εἶπε Κύριος.
16. Τάδε λέγει Κύριος· Στῆτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς, καὶ ἴδετε, καὶ ἐρωτήσατε τρίβους Κυρίου αἰωνίους· καὶ ἴδετε ποία ἐστὶν ἡ δὸς ἡ ἀγαθὴ, καὶ βραδίετε ἐν αὐτῇ, καὶ εὐρήσατε ἀγνισμόν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. Καὶ εἶπαν· Οὐ πορευσόμεθα.
17. Καθέστακα ἐφ' ὑμᾶς σκοποὺς ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, καὶ εἶπαν· Οὐκ ἀκουσόμεθα.
18. Διὰ τοῦτο ἤκουσαν τὰ ἔθνη, καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποίμνια αὐτῶν.
19. Ἄκουε, γῆ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ, τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς αὐτῶν, ὅτι τῶν λόγων μου οὐ προσέσχον, καὶ τὸν νόμον μου ἀπόσαντο.

CAPUT VI.

1. Confortamini, filii Benjamin, de medio Jerusalem, et in Thecuc significate tuba, et super Balthacharma levate signum, quia mala incubuerunt ab aquilone, et contritio magna fit,
2. et auferetur celsitudo tua, filia Sion.
3. In eam venient pastores et greges eorum, et figent super eam tabernacula in circuitu, et pascent unusquisque manu sua.
4. Paramini super eam in bellum, consurgite, et ascendamus super eam meridie : vae nobis, quia declinavit dies, quia deficiunt umbræ diei.
5. Surgite, et ascendamus super eam nocte, et dissipemus fundamenta illius.
6. Quia hæc dicit Dominus : Cæde ligna ejus, effunde super Jerusalem virtutem. O civitas mendax ! tota oppressio in ea.
7. Sicut frigidam facit cisterna aquam, sic frigidam facit malitia ejus. Impietas et miseria audietur in ea super faciem ejus semper.
8. Dolore et flagello erudieris, Jerusalem, ne recedat anima mea a te, ne faciam te inviam terram, quæ non habitetur.
9. Quia hæc dicit Dominus : Racemate, racemate quasi vineam reliquias Israel, convertimini quasi vindemiator ad cartallum suum.
10. Ad quem loquar, et contestabor, et exaudiet ? Ecce incircumcisæ aures eorum, et non poterunt audire. Ecce verbum Domini factum est eis in opprobrium, non volent illud.
11. Et furem meum implevi, et sustinui, et non consumpsi eos. Effundam super parvulos foris, et super congregationem juvenum simul, quia vir et uxor capientur, senior cum pleno dierum.
12. Et transibunt domus eorum ad alteros, agri et uxores eorum pariter : quia extendam manum meam super habitantes terram hanc, dicit Dominus.
13. A parvo enim eorum et usque ad magnum omnes consummaverunt iniqua, a sacerdote et usque ad pseudo-prophetam omnes fecerunt mendacia.
14. Et curabant contritionem populi mei, spernentes et dicentes : Pax, pax. Et ubi est pax ?
15. Confusi sunt, quia defecerunt : et neque sicut qui confunduntur confusi sunt, et inhonorationem suam non cognoverunt. Quamobrem cadent in ruina sua, et in tempore visitationis peribunt, dicit Dominus.
16. Hæc dicit Dominus : State super vias, et videte, et interrogate semitas Domini quas a sæculo : et videte qualis est via bona, et ambulate in ea, et invenietis purificationem animabus vestris. Et dixerunt : Non ibimus.
17. Constitui super eos speculatores : audite vocem tubæ, et dixerunt : Non audiemus.
18. Ideo audierunt gentes, et qui pascunt greges suos.
19. Audi, terra : ecce ego adduco super populum hunc mala, fructum aversionis eorum, quia sermonibus meis non attenderunt, et legem meam projecerunt.

20. Ἵνατί μοι λίθανον ἐκ Σαβὰ φέρετε, καὶ κινάμωμον ἐκ γῆς μακρόθεν; Τὰ δολοκαυτώματα ὑμῶν οὐκ εἰσὶ δεκτὰ, καὶ αἱ θυσίαι ὑμῶν οὐχ ἡδυνάν μοι.

21. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσθένειαν, καὶ ἀσθενήσουσι πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα, γείτων καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ ἀπολῶνται.

22. Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔθνη ἐξεγερθήσονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς·

23. τόσον καὶ ζιβύννη κρατήσουσιν. Ἰταμός ἐστι, καὶ οὐκ ἐλεήσει· φωνὴ αὐτοῦ, ὥς θάλασσα κυμαίνουσα· ἐφ' ἵπποις καὶ ἄρμασι παρατάσσεται ὡς πῦρ εἰς πόλεμον πρὸς σέ, θύγατερ Σιών.

24. Ἦκούσαμεν τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, παρελύθησαν αἱ χεῖρες ἡμῶν, θλίψις κατέσχευεν ἡμᾶς, ὠδίνες ὡς τικτούσης.

25. Μὴ ἐκπορεύεσθε εἰς ἀγρὸν, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδίετε, ὅτι βομφαῖα τῶν ἐχθρῶν παροικεῖ κυκλόθεν.

26. Θύγατερ λαοῦ μου, περιζώσαι σάκκον, κατάπασε ἐν σποδῷ, πένθος ἀγαπητοῦ ποίησαι σεαυτῇ κοπετὸν οἰκτρὸν, ὅτι ἐξαίφνης ἤξει ταιλαιπωρία ἐφ' ὑμᾶς.

27. Δοκιμαστὴν δέδωκά σε ἐν λαοῖς δοκιμασμένοις, καὶ γνῶσθι με ἐν τῷ δοκιμάσει με τὴν ὁδὸν αὐτῶν,

28. πάντες ἀνήκοι, πορευόμενοι σχολῶς. Χαλκὸς καὶ σίδηρος πάντες διεφθαμένοι εἰσίν.

29. Ἐξέλιπε φυσητὴρ ἀπὸ πυρός, ἐξέλιπε μόλιθδος. Εἰς κενὸν ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ, πονηρία αὐτῶν οὐκ ἐτάκη.

30. Ἀργύριον ἀποδοκιμασμένον καλέσατε αὐτοὺς, ὅτι ἀποδοκίμασεν αὐτοὺς Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

(*) 2. Ἀκούσατε λόγον Κυρίου, πᾶσα Ἰουδαία.

3. Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Διορθώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ κατοικίω ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.

4. Μὴ πεποιθατε ἐφ' ἑαυτοῖς, ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν, ὅτι τὸ παράπαν οὐκ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς, λέγοντες· Ναὸς Κυρίου, ναὸς Κυρίου ἐστίν.

5. Ὅτι ἐὰν διορθοῦντες διορθώσητε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ ποιῶντες ποιήσητε κρίσιν ἀναμέσον ἀνδρῶς καὶ ἀναμέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ,

6. καὶ προσήλυτον καὶ ὄρφανόν καὶ γῆραν μὴ καταδυναστεύσητε, καὶ αἷμα ἀθῶν μὴ ἐκχεσητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων μὴ πορεύησθε εἰς κακὸν ὑμῖν,

7. καὶ κατοικίω ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐν γῇ ἣ ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐξ αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος.

8. Εἰ δὲ ὑμεῖς πεποιθατε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν, ἔθεν οὐκ ὠφελήθησε, καὶ μοιγᾶσθε, καὶ κλέπετε, καὶ ὀμνύετε ἐπ' ἀδίκῳ, καὶ θυμιᾶτε τῇ Βάαλ καὶ ἐπορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων, ὧν οὐκ οἴδατε, τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν,

(*) 1. Πῆμα δ' ἐγένετο πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ Κυρίου, λέγον·

2. Ἰστα ἐπὶ τὴν πύλιν τοῦ οἴκου Κυρίου, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ εἰπέ... (Compl.)

20. Ut quid mihi thus de Saba affertis, et cinamomum de terra longinqua? Holocaustomata vestra non sunt accepta, et sacrificia vestra non mihi jucunda fuerunt.

21. Propterea haec dicit Dominus : Ecce ego do super populum istum infirmitatem, et infirmabuntur patres et filii simul, vicinus et proximus ejus peribunt.

22. Haec dicit Dominus : Ecce populus venit ab aquilone, et gentes exsurgent ab extremo terrae :

23. arcum et zibynum tenebunt. Impudens est, et non miserebitur : vox ejus, quasi mare fluctuans : in equis et in currubus instruetur quasi ignis ad bellum adversus te, filia Sion.

24. Audivimus famam eorum, dissolutae sunt manus nostrae, tribulatio apprehendit nos, dolores quasi parturientis.

25. Nolite exire in agrum, et in viis ne ambuletis, quoniam gladius inimicorum accollit in circuitu.

26. Filia populi mei, accingere cilicio, conspergere in cinere, luctum dilecti fac tibi planctum miserabilem, quia repente veniet miseria super vos.

27. Probatores dedi te in populis probatis, et cognosces me in probando me viam eorum,

28. omnes inobedientes, ambulantes perverse. Aes et ferrum universi corrupti sunt.

29. Defecit sufflatorium ab igne, defecit plumbum. Frustra argentum conflatur argenti conflator, malitia eorum non est consumpta.

30. Argentum reprobum vocate eos, quia reprobavit eos Dominus.

CAPUT VII.

2. Audite verbum Domini, omnis Judaea.

3. Haec dicit Dominus Deus Israel : Dirigite vias vestras et studia vestra, et habitare vos faciam in loco isto.

4. Nolite confidere in vobis ipsis, in verbis mendacibus, quoniam omnino non proderunt vobis, dicentes : Templum Domini, templum Domini est.

5. Quoniam si dirigentes direxeritis vias vestras et studia vestra, et facientes feceritis judicium inter virum et proximum ejus,

6. et advenam et pupillum et viduam non oppresseritis, nec sanguinem innocentem effuderitis in loco hoc, et post deos alienos non ambulaveritis in malum vobis,

7. et habitare vos faciam in loco isto, in terra quam dedi patribus vestris a saeculo et usque in saeculum.

8. Si autem confiditis vos in verbis mendacibus, unde non erit vobis utilitas,

9. et occiditis, et mœchamini, et furamini, et juratis super iniquo, et adolebatis ipsi Baal et ambulabatis post deos alienos, quos non novistis, ut male sit vobis,

1. Verbum quod factum est ad Jeremiam a Domino, dicens :

2. Sta in porta domus Domini, et praedica ibi verbum istud, et dic...

10. καὶ ἤλθετε καὶ ἑστητε ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ οἴκῳ· οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ εἶπατε· Ἀπεσχήμεθα τοῦ μὴ ποιεῖν πάντα τὰ βδελύγματα ταῦτα.

11. Μὴ σπηλαιοὶ ληστῶν ὁ οἶκός μου, οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ· ἐκεῖ ἐνώπιον ὑμῶν; Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐώρακα, λέγει Κύριος,

12. ὅτι πορεύθητε εἰς τὸν τόπον μου τὸν ἐν Σηλῷ, οὗ κατεσχένησα τὸ ὄνομά μου· ἐκεῖ ἔμπροσθεν, καὶ ἴδετε ὃ ἐποίησα αὐτῷ ἀπὸ προσώπου κακίας λαοῦ μου Ἰσραὴλ.

13. Καὶ νῦν ἀνθ' ὧν ἐποίησατε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἤκούσατέ μου, καὶ ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀπεκρίθητε,

14. τοίνυν καὶ γὰρ ποιήσω τῷ οἴκῳ ὃ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, ἐφ' ᾧ ὑμεῖς πεποιθατε ἐπ' αὐτῷ, καὶ τῷ τόπῳ ὃ ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καθὼς ἐποίησα τῇ Σηλῷ.

15. καὶ ἀποβρίψω ὑμᾶς ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ἀπέβριψα τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν, πᾶν τὸ σπέρμα Ἑφραΐμ.

16. Καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξιοῦ τοῦ ἐλεηθῆναι αὐτοὺς, καὶ μὴ εὐχου, καὶ μὴ προσέλθῃς μοι περὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι.

17. Ἡ οὐχ ὁρᾷς τί αὐτοὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλὴμ;

18. Οἱ υἱοὶ αὐτῶν συλλέγουσι ξύλα, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν καίουσιν πῦρ, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν τρίβουσι σταῖς, τοῦ ποιῆσαι καυῶνας τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἑστῆσαν σπονδὰς θεοῖς ἀλλοτρίοις, ἵνα παροργίσωσί με.

19. Μὴ ἐμὲ αὐτοὶ παροργίζουσι, λέγει Κύριος; Οὐχὶ ἑαυτοὺς, ὅπως καταισχυνθῇ τὰ πρόσωπα αὐτῶν;

20. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἴδου ὁργὴ καὶ θυμὸς μου χεῖται ἐπὶ τὸν τόπον τούτον, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πᾶν ξύλον τοῦ ἀγροῦ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς, καὶ καυθήσεται καὶ οὐ σβεσθήσεται.

21. Τάδε λέγει Κύριος· Τὰ δλοκαυτώματα ὑμῶν συναγάγετε μετὰ τῶν θυσιῶν ὑμῶν, καὶ φάγετε κρέα·

22. ὅτι οὐκ ἐλάλησα πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐνετείλαμην αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ ἥ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου περὶ δλοκαυτωμάτων καὶ θυσιᾶς·

23. ἀλλ' ἡ τὸ βῆμα τοῦτο ἐνετείλαμην αὐτοῖς, λέγων· Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς Θεὸν, καὶ ὑμεῖς ἑσεσθε μοι εἰς λαόν· καὶ πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς μου, αἷς ἂν ἐντελωμαι ὑμῖν, ὅπως ἂν εὖ ᾖ ὑμῖν.

24. Καὶ οὐκ ἤκουσάν μου, καὶ οὐ προσέσχε τὸ οὖς αὐτῶν, ἀλλ' ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς ἐνθυμήμασι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς, καὶ ἐγενήθησαν εἰς τὰ ὀπισθεν, καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔμπροσθεν,

25. ἀπ' ἧς ἡμέρας ἐξῆλθον οἱ πατέρες αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐξαπέστειλα πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς δούλους μου τοὺς προφῆτας, ἡμέρας καὶ ὁρθροῦ, καὶ ἀπέστειλα,

26. καὶ οὐκ εἰσῆκουσάν μου, καὶ οὐ προσέσχε τὸ οὖς αὐτῶν, καὶ ἐσκληρύνησαν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν.

10. et venistis et stetistis coram me in domo in qua invocatum est nomen meum in ea, et dixistis : Abstineamus ne faceremus omnes abominaciones has.

11. Numquid spelunca latronum est domus mea, ubi invocatum est nomen meum in ea ibi coram vobis? Et ecce ego vidi, dicit Dominus,

12. quare ite ad locum meum qui in Selo, ubi collocavi nomen meum ibi antea, et videte quæ feci ei a facie malitiæ populi mei Israel.

13. Et nunc pro eo quod fecistis omnia opera hæc, et locutus sum ad vos et non audistis me, et vocavi vos et non respondistis,

14. igitur et ego faciam domui in qua invocatum est nomen meum in ea, in qua vos confidistis in ea, et loco quem dedi vobis et patribus vestris, sicut feci Selo :

15. et projiciam vos a facie mea, sicut projeci fratres vestros, omne semen Ephraim.

16. Et tu noli orare pro populo isto, neque postules ut miserear illorum, et ne ores, et ne accedas ad me pro his, quia non exaudiam.

17. Numquid non vides quid ipsi faciunt in civitatibus Juda et in viis Jerusalem?

18. Filii eorum colligunt ligna, et patres eorum succendunt ignem, et mulieres eorum terunt similam, ut faciant chavonas militiæ cæli, et libaverunt libamina diis alienis, ut me ad iracundiam provocent.

19. Numquid me ipsi ad iracundiam provocant, dicit Dominus? Nonne semetipsos, ut confundantur facies eorum?

20. Ideo hæc dicit Dominus : Ecce ira et furor meus funditur super locum istum, et super homines, et super jumenta, et super omne lignum agri eorum, et super gemina terræ, et accendetur et non exstinguetur.

21. Hæc dicit Dominus : Holocaustomata vestra congregate cum sacrificiis vestris, et comedite carnes :

22. quia non sum locutus ad patres vestros, et non mandavi eis in die qua eduxi eos de terra Ægypti de holocaustis et sacrificio :

23. sed verbum hoc mandavi eis, dicens : Audite vocem meam, et ero vobis in Deum, et vos eritis mihi in populum : et ambulate in omnibus viis meis, quascumque mandavero vobis, ut bene vobis sit.

24. Et non audierunt me, et non attendit auris eorum, sed iverunt in desiderii cordis sui mali, et facti sunt in posteriora, et non in anteriora,

25. ex qua die exierunt patres eorum e terra Ægypti, et usque in diem hanc. Et misi ad vos omnes servos meos prophetas, die et diluculo, et misi,

26. et non exaudierunt me, et non attendit auris eorum, et induraverunt cervicem suam super patres ipsorum.

(*) 27, 28. Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τοῦτον τὸν λόγον· Τοῦτο τὸ ἔθνος δ' οὐκ ἤκουσε τῆς φωνῆς Κυρίου, οὐδὲ ἐδέξατο παιδείαν· ἐξέλιπεν ἡ πίστις ἐκ στόματος αὐτῶν.

29. Κεῖρε τὴν κεφαλὴν σου, καὶ ἀπόβριπτε καὶ ἀναλαβὲ ἐπὶ χεῖλέων θρήνον, ὅτι ἀπεδοκίμασε Κύριος, καὶ ἀπόσωτο τὴν γενεάν τὴν ποιοῦσαν ταῦτα·

30. ὅτι ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ, λέγει Κύριος· ἔταξαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτόν, τοῦ μιάναί αὐτόν·

31. καὶ ὠκοδόμησαν τὸν βωμὸν τοῦ Ταφῆθ, ὃς ἐστὶν ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ, δ' οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, καὶ οὐ διενόηθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου.

32. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ὀργονται, λέγει Κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι, βωμὸς τοῦ Ταφῆθ καὶ φάραγξ υἱοῦ Ἐννὸμ, ἀλλ' ἡ φάραγξ τῶν ἀνηρημένων· καὶ θάψουσιν ἐν τῷ Ταφῆθ, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν τόπον.

33. Καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔσται δ' ἀποσοδῶν.

34. Καὶ καταλῶσω ἐκ πόλεων Ἰούδα καὶ ἐκ διόδων Ἱερουσαλὴμ φωνὴν εὐφραϊνομένων καὶ φωνὴν χαιρόντων, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὅτι εἰς ἐρήμωσιν ἔσται πᾶσα ἡ γῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει Κύριος, ἐξοίσουσι τὰ ὀστέα τῶν βασιλείων Ἰούδα, καὶ τὰ ὀστέα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ, καὶ τὰ ὀστέα τῶν ἱερέων, καὶ τὰ ὀστέα προφητῶν, καὶ τὰ ὀστέα τῶν κατοικούντων ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκ τῶν τάφων αὐτῶν,

2. καὶ ψύξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἀστέρας, καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν στρατιάν τοῦ οὐρανοῦ, ἃ ἡγάπησαν, καὶ οἷς ἐδόυλευσαν, καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ὧν ἀντεῖχοντο, καὶ οἷς προσεκύνησαν αὐτοῖς. Οὐ κοπήσονται, καὶ οὐ ταφήσονται, καὶ ἔσονται εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς,

3. ὅτι εἶλοντο τὸν θάνατον ἢ τὴν ζωὴν, καὶ πᾶσιν τοῖς καταλοιποῖς τοῖς καταλειφθεῖσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς ἐκείνης, ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐξώσω αὐτοὺς ἐκεῖ.

4. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Μὴ δ' πίπτων οὐκ ἀνίσταται, ἢ δ' ἀποστρέφων οὐκ ἀναστρέφει;

5. Διὰ τὴν ἀπέστρεψεν δ' λαός μου οὗτος ἀποστροφὴν ἀναιδῆ, καὶ κατεκρατήθησαν ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠθέλησαν τοῦ ἐπιστρέψαι;

6. Ἐνωτίσασθε δὴ, καὶ ἀκούσατε. Οὐχ οὕτω λαλήσουσιν, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος δ' μετανοῶν ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, λέγων· Τί ἐποίησα; Διέλιπεν δ' τρέγων ἀπὸ τοῦ ὁρόμου αὐτοῦ, ὡς ἵππος καθιδρὸς ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ.

7. Καὶ ἡ ἀσίδα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς· τρυγῶν καὶ χελιδὼν ἀγροῦ, στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς εἰσόδων ἑαυτῶν· δ' ὁ λαός μου οὗτος οὐκ ἔγνω τὰ κρίματα Κυρίου.

8. Πῶς ἐρεῖτε, ὅτι σοφοὶ ἔσμεν ἡμεῖς, καὶ νόμος

27, 28. Et dices eis hunc sermonem : Hæc est gens quæ non audivit vocem Domini, neque recepit disciplinam : defecit fides ex ore eorum.

29. Tonde caput tuum, et projice, et assume super labia lamentationem, quia reprobavit Dominus, et repulit generationem facientem hæc :

30. quia fecerunt filii Juda malum coram me, dicit Dominus : posuerunt abominationes suas in domo ubi invocatum est nomen meum super eam, ad polluendam eam :

31. et ædificaverunt aram Tapheth, quæ est in valle filii Ennom, ad comburendum filios et filias suas in igni, quod non mandavi eis, neque cogitavi in corde meo.

32. Idcirco ecce dies veniunt, dicit Dominus, et non dicent amplius, ara Tapheth et vallis filii Ennom, sed vallis interfectorum : et sepelient in Tapheth, eo quod non sit locus.

33. Et erunt mortui de populo hoc in escam volatilibus cæli et bestiis terræ, et non erit qui abigat.

34. Et cessare faciam de civitatibus Juda et de viis Jerusalem vocem lætantium et vocem gaudentium, vocem sponsi et vocem sponsæ, quia in desolationem erit universa terra.

CAPUT VIII.

1. In tempore illo, dicit Dominus, efferent ossa regum Juda, et ossa principum ejus, et ossa sacerdotum, et ossa prophetarum, et ossa habitantium in Jerusalem de sepulcris eorum,

2. et torrebunt ea ad solem et lunam, et ad omnia sidera, et ad omnem militiam cæli, quæ dilexerunt, et quibus servierunt, et post quæ ambulaverunt post ea, et quibus adheraserunt, et quæ adoraverunt ea. Non plangentur, et non sepelientur, et erunt in exemplum super faciem terræ,

3. quia elegerunt mortem quam vitam, etiam de omnibus residuis qui relictii fuerint de generatione illa, in omni loco quocumque expulero eos illuc.

4. Quia hæc dicit Dominus : Numquid qui cadit non resurgit, aut qui avertit se non revertitur?

5. Quare aversus est populus meus hic aversione impudenti, et confirmati sunt in electione sua, et noluerunt reverti?

6. Auribus percipite nunc, et audite. Nonne sic loquenter, non est homo qui penitentiam agat a peccato suo, dicens : Quid feci? Defecit currens a cursu suo, quasi equus defessus in hinnitu suo.

7. Et asida in cælo cognovit tempus suum : turtur et hirundo agri, passeret custodierunt tempora ingressuum suorum : populus autem meus hic non cognovit judicia Domini.

8. Quomodo dicetis, quia sapientes sumus nos, et lex

(*) 27. Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦτον, καὶ οὐκ ἀκούσονται σε, καὶ καλέσεις αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀποκρινοῦσί σοι. (Compl.)

27. Et dices eis sermonem hunc, et non audient te, et vocabis eos, et non respondebunt tibi.

Κυρίου μεθ' ἡμῶν ἐστι· Εἰς μάτην ἐγενήθη σχοῖνος ψευδὲς γραμματεῦσιν.

9. Ἠσχύνθησαν σοφοί, καὶ ἐποθήθησαν, καὶ ἐάλωσαν, ὅτι τὸν νόμον Κυρίου ἀπεδοκίμασαν. Σοφία τίς ἐστιν ἐν αὐτοῖς;

10. Διὰ τοῦτο δώσω τὰς γυναῖκάς αὐτῶν ἐτέροις, καὶ τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν τοῖς κληρονόμοις, (*)

13. Καὶ συνάξουσιν τὰ γεννήματα αὐτῶν, λέγει Κύριος. Οὐκ ἐστὶ σταφυλὴ ἐν ταῖς ἀμπελοῖς, καὶ οὐκ ἐστὶ σύκα ἐν ταῖς συκαῖς, καὶ τὰ φύλλα κατεβρύχεν.

14. Ἐπὶ τί ἡμεῖς καθήμεθα; Συνάχθητε, καὶ εἰς-ελθόμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὄγυράς, καὶ ἀποβρίψωμεν ἐκεῖ, ὅτι ὁ Θεὸς ἀπέβριψεν ἡμᾶς, καὶ ἐπότισεν ἡμᾶς ὕδωρ χολῆς, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον αὐτοῦ.

15. Συνήχθημεν εἰς εἰρήνην, καὶ οὐκ ἦν ἀγαθὰ· εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ σπουδή.

16. Ἐκ Δάν ἀκουσόμεθα φωνὴν ὀξύτητος ἵππων αὐτοῦ· ἀπὸ φωνῆς χρεμετισμοῦ ἵππασίας ἵππων αὐτοῦ ἐσεῖσθι πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἤξει καὶ καταφάγεται τὴν γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ.

17. Διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω εἰς ὑμᾶς ὄφεις θανατοῦντας, οἷς οὐκ ἐστὶν ἐπάσαι, καὶ δέξονται ὑμᾶς

18. ἀνιάτα μετ' ὀδύνης καρδίας ὑμῶν ἀπορουμένης.

19. Ἰδοὺ φωνὴ κραυγῆς θυγατρὸς λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μακρόθεν· Μὴ Κύριος οὐκ ἐστὶν ἐν Σιών; ἡ βασιλεὺς οὐκ ἐστὶν ἐκεῖ; Διότι παρώργισάν με ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν ματαλοῖς ἀλλοτριῖσι.

20. Διῆλθε θέρος, παρῆλθεν ἀμνητός, καὶ ἡμεῖς οὐ διεσώθημεν.

21. Ἐπὶ συντρίμματι θυγατρὸς λαοῦ μου ἐσκοτώθην ἐν ἀπορίᾳ· κατίσχυσάν με ὠδίνες ὡς τικτούσας.

22. Καὶ μὴ βητίνην οὐκ ἐστὶν ἐν Γαλαὰδ, ἡ ἱατρὸς οὐκ ἐστὶν ἐκεῖ; Διὰ τοῦτο οὐκ ἀνέβη ἱασις θυγατρὸς λαοῦ μου;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Τίς δώσει κεφαλῇ μου ὕδωρ, καὶ ὀφθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων; Καὶ κλαύσομαι τὸν λαόν μου τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, τοὺς τετραυματισμένους θυγατρὸς λαοῦ μου.

2. Τίς δώη μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον, καὶ καταλείψω τὸν λαόν μου, καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ' αὐτῶν; Ὅτι πάντες μοιχῶνται, σύνδοδος ἀθετούντων,

3. καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὡς τόξον· ψεύδος, καὶ οὐ πίστις ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξήλθοσαν, καὶ ἐμὲ οὐκ ἔγνωσαν, φησὶ Κύριος.

4. Ἐκαστος ἀπὸ τοῦ πλησίον αὐτοῦ φυλάττασθε, καὶ

(*) 10. ... ὅτι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πάντες φιλαργυρίαν ἀποδιώκουσι, καὶ ἐκ προφήτου ἕως ἱερέως πάντες ποιοῦσι ψεύδος.

11. Καὶ ἱατροῦντο σύντριμμα θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου πρὸς αἰτίμην, λέγοντες, εἰρήνην, εἰρήνην καὶ οὐκ ἦν εἰρήνη.

12. Ἠσχύνθησαν, ὅτι ββέλυνμα ἐποίησαν, καὶ αἰσχύνῃ οὐκ ἡσχύνθησαν, καὶ αἰσχυνθῆναι οὐκ οἶδασιν· διὰ τοῦτο πεσοῦνται πίπτοντες, ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτοῦ πεσοῦνται, λέγει Κύριος. (Compl.)

Domini nobiscum est? Frustra factus est juncus mendax scribis.

9. Confusi sunt sapientes, et perterriti, et capti sunt, quia legem Domini reprobaverunt. Sapientia quæ est in eis?

10. Propterea dabo uxores eorum aliis, et agros eorum hæredibus,

13. Et colligent genimina eorum, dicit Dominus. Non est uva in vitibus, et non sunt ficus in ficis, et folia defluerunt.

14. Quare nos sedemus? Convenite, et ingrediamur in civitates munitas, et projiciamur ibi, quoniam Deus projecit nos, et potum dedit nobis aquam fellis, quia peccavimus coram eo.

15. Congregati sumus ad pacem, et non fuerunt bona : ad tempus medelæ, et ecce trepidatio.

16. E Dan audiemus vocem fremitus equorum ejus : a voce hinnitus equitatus equorum ejus commota est omnis terra, et veniet et devorabit terram et plenitudinem ejus, urbem et habitantes in ea.

17. Quia ecce ego mitto in vos serpentes mortiferos, quibus non est incantatio, et mordebunt vos

18. insanabiliter cum dolore cordis vestri deficientis.

19. Ecce vox clamoris filię populi mei de terra longinqua : Numquid Dominus non est in Sion? aut rex non est ibi? Quoniam ad iracundiam concitaverunt me in sculptilibus suis, et in vanitatibus alienis.

20. Transiit æstas, præterit messis, et nos salvati non sumus.

21. Super contritione filię populi mei obtenebratus sum in afflictione : tenuerunt me dolores quasi parientis.

22. Et numquid resina non est in Galaad, aut medicus non est ibi? Quare non ascendit sanatio filię populi mei;

CAPUT IX.

1. Quis dabit capiti meo aquam, et oculis meis fontem lacrymarum? Et plorabo populum meum hunc die ac nocte, interfectos filię populi mei.

2. Quis det mihi in solitudine mansionem novissimam, et relinquam populum meum, et recedam ab eis? Quia omnes mæchantur, cœtus prævaricatorum,

3. et intenderunt linguam suam quasi arcum : mendacium, et non fides invaluit super terram, quia de malis in mala egressi sunt, et me non cognoverunt, dicit Dominus.

4. Unusquisque a proximo suo vos custodite, et super

10. ... quia a parvo usque ad magnum omnes avaritiam sequuntur, et a propheta usque ad sacerdotem cuncti faciunt mendacium.

11. Et sanabant contritionem filię populi mei ad ignominiam, dicentes, pax, pax, et non erat pax.

12. Confusi sunt, quoniam abominationem fecerunt, et confusione non sunt confusi, et erubescere nescierunt : propterea cadent cadentes, in tempore visitationis suæ cadent, dicit Dominus.

ἐπ' ἀδελφοῖς αὐτῶν μὴ πεποιθατε, ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πτέρνῃ περνιεῖ, καὶ πᾶς φίλος δολίως πορεύεται.

6. Ἐκαστος κατὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ καταπαίζεται, ἀλήθειαν οὐ μὴ λαλήσῃσι. Μεμάθηκεν ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῇ, ἠδίκησαν, καὶ οὐ διέλιπον τοῦ ἐπιστρέψαι.

8. Τόκος ἐπὶ τόκῳ, καὶ δόλος ἐπὶ δόλῳ· οὐκ ἤθελον εἰδέναι με, φησὶ Κύριος.

7. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἴδού ἐγὼ πυρώσω αὐτούς, καὶ δοκιμῶ αὐτούς, ὅτι ποιήσω ἀπὸ προσώπου πονηρίας θυγατρὸς λαοῦ μου.

8. Βολὴς τιτρώσκει αὐτῶν ἡ γλῶσσα αὐτῶν, δόλια τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν· τῷ πλησίον αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικῶς, καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἔχθραν.

9. Μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, λέγει Κύριος, ἢ ἐν λαῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχὴ μου;

10. Ἐπὶ τὰ ὄρη λάβετε κοπετόν, καὶ ἐπὶ τὰς τρίβους τῆς ἐρήμου θῆνον, ὅτι ἐξέλιπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπων. Οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ὑπάρξεως ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἕως κτηνῶν, ἐξέστησαν, ὥχοντο.

11. Καὶ δώσω τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς μετοικίαν καὶ εἰς κατοικητήριον δρακόντων, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα εἰς ἀφανισμόν θήσομαι, παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι.

12. Τίς ὁ ἀνθρώπος ὁ συνετὸς, καὶ συνέτω τοῦτο; Καὶ ὃ λόγος στόματος Κυρίου πρὸς αὐτὸν, ἀναγγελάτω ὑμῖν, ἕνεκεν τίνος ἀπώλετο ἡ γῆ, ἀνῆρθη ὡς ἐρημος, παρὰ τὸ μὴ διοδεύεσθαι αὐτήν;

13. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Διὰ τὸ ἐγκαταλίπειν αὐτοὺς τὸν νόμον μου, ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς μου,

14. ἀλλ' ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς, καὶ ὀπίσω τῶν εἰδώλων ἃ ἐδίδαξαν αὐτοὺς οἱ πατέρες αὐτῶν.

15. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἴδού ἐγὼ ψωμῶ αὐτοὺς ἀνάγκας, καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ χολῆς,

16. ὅτι διασχορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εἰς οὓς οὐκ ἐγίνωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ ἐπαποστελῶ ἐπ' αὐτοὺς τὴν μάχαιραν, ἕως τοῦ ἐξανάλῃσαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ.

17. Τάδε λέγει Κύριος· Καλέσατε τὰς θρηνούσας, καὶ ἐλθέτωσαν, καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε, καὶ φεγξάσθωσαν,

18. καὶ λαβέτωσαν ἐφ' ὑμᾶς θῆνον, καὶ καταγάγτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, καὶ τὰ βλέφαρα ὑμῶν ῥέτω ὕδωρ,

19. ὅτι φωνὴ οἰκτροῦ ἠκούσθη ἐν Σιών· Πῶς ἐταλαιπωρήσαμεν, κατησχύνθημεν σφόδρα, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὴν γῆν, καὶ ἀπερρίψαμεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν;

20. Ἀκούσατε δὴ, γυναῖκες, λόγον Θεοῦ, καὶ δεξάσθω τὰ ὦτα ὑμῶν λόγους στόματος αὐτοῦ, καὶ διδάξατε τὰς θυγατέρας ὑμῶν οἶκτον, καὶ γυνὴ τὴν πλησίον αὐτῆς θῆνον.

21. Ὅτι ἀνέβη θάνατος διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν, εἰς-ῆλθεν εἰς τὴν γῆν ὑμῶν, τοῦ ἐκτρίψαι νήπια ἐξωθεν, καὶ νεανίσκους ἀπὸ τῶν πλατειῶν·

22. καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀνθρώπων εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τῆς γῆς ὑμῶν, ὡς χόρτος ὀπίσω θερίζοντος, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων.

23. Τάδε λέγει Κύριος·

fratribus suis non habeatis fiduciam, quia omnis frater supplantatione supplantabit, et omnis amicus dolose incedet.

5. Unusquisque contra fratrem suum illudet, veritatem non loquentur. Didicit lingua eorum loqui mendacia, inique egerunt, et non intermiserunt ut converterentur.

6. Usura super usuram, et dolus super dolum : noluerunt scire me, dicit Dominus,

7. Propterea hæc dicit Dominus : Ecce ego igne examinabo eos, et probabo eos, quia faciam a facie malitiæ filiae populi mei.

8. Sagitta vulnerans lingua eorum, dolosa verba oris eorum : proximo suo loquitur pacifica, et in seipso habet inimicitiam.

9. Numquid super his non visitabo, dicit Dominus, aut in populo hujuscemodi non ulciscetur anima mea?

10. Super montes assumite planctum, et super semitas deserti lamentationem, quoniam defecerunt eo quod non sint homines. Non audierunt vocem substantiæ a volucribus cæli et usque ad pecora, obstupuerunt, recesserunt.

11. Et dabo Jerusalem in transmigrationem et in habitaculum draconum, et civitates Juda ponam in desolationem, eo quod non habitentur.

12. Quis est homo intelligens, et intelligat hoc? Et cui sermo oris Domini ad eum, annuntiet vobis, quare perit terra, exusta est quasi desertum, eo quod non sit qui pertranseat eam?

13. Et dixit Dominus ad me : Quia ipsi dereliquerunt legem meam, quam dedi ante faciem eorum, et non audierunt vocem meam,

14. sed ierunt post placita cordis sui mali, et post idola quæ docuerunt eos patres eorum.

15. Idcirco hæc dicit Dominus Deus Israel : Ecce ego cibabo eos angustiiis, et potum dabo eis aquam fellis,

16. et dispergam eos in gentibus, quas non noverunt ipsi et patres eorum, et imittam super eos gladium, donec ipsi consumantur in eo.

17. Hæc dicit Dominus : Vocate lamentatrices, et veniant, et ad eas quæ sapientes sunt mittite, et loquantur,

18. et assumant super vos lamentum, et deducant oculi vestri lacrymas, et palpebræ vestræ fluant aquam,

19. quoniam vox lamentationis audita est in Sion : Quomodo misere vexati sumus, confusi sumus vehementer, quoniam dereliquimus terram, et abieciimus tabernacula nostra?

20. Audite nunc, mulieres, verbum Dei, et assumant aures vestras sermones oris ejus, et docete filias vestras lamentum, et mulier proximam suam planctum.

21. Quia ascendit mors per fenestras vestras, ingressa est in terram vestram, disperdere parvulos deforis, et juvenes de plateis :

22. et erunt morticina hominum in exemplum super faciem campi terræ vestræ, quasi fenum post metentem, et non est qui colligat.

23. Hæc dicit Dominus :

23. Μὴ καυχᾶσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχᾶσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχᾶσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ,

24. ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχᾶσθω ὁ καυχώμενος, συνιέναι καὶ γινώσκειν ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ ποιῶν ἔλεος καὶ κῆρυμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐν τούτοις τὸ θέλημά μου, λέγει Κύριος.

25. Ἴδου ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ πάντας περιτετημένους ἀκροβυστίας αὐτῶν.

26. ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπὶ Ἐδὼμ, καὶ ἐπὶ υἱὸς Ἀμμὼν, καὶ ἐπὶ υἱὸς Μωάβ, καὶ ἐπὶ πάντα περιχειρόμενον τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ· ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἀπερίτμητα σαρκί, καὶ πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἀπερίτμητοι καρδίᾳ αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Ἀκούσατε τὸν λόγον Κυρίου, ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ.

2. Τὰδε λέγει Κύριος· Κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἐθνῶν μὴ μανθάνετε, καὶ ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ οὐρανοῦ μὴ φοβεῖσθε, ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ τοῖς προσώποις αὐτῶν,

3. ὅτι τὰ νοῦμα τῶν ἐθνῶν μάταια· ζύλον ἐστὶν ἐκ τοῦ δρυμοῦ ἐκκεκομμένον, ἔργον τέκτονος,

4. καὶ χώνευμα, ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ κεκαλλωπισμένα ἐν σφύραις, καὶ ἥλοις ἐστερέωσαν αὐτά.

5. Θήσουσιν αὐτά, καὶ οὐ κινήσονται. (α) (*)

9. Ἀργύριον τορευτόν ἐστιν, οὐ πορεύονται· ἀργύριον προσβλητόν ἐστι ἀπὸ Θαρσῖς, ἥξει χρυσὸν Μωφάζ, καὶ χεὶρ χρυσογῶν· ἔργα τεχνικῶν πάντα, ὑάκινθον καὶ πορφυραν ἐνδύσουσιν αὐτά. (**)

6. (α) Αἰρόμενα ἀρθήσονται, ὅτι οὐκ ἐπιθήσονται. Μὴ φοβηθῆτε αὐτά, ὅτι οὐ μὴ κακοποιήσωσιν, καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς.

11. Οὕτως ἐρεῖτε αὐτοῖς· Θεοὶ οἱ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν, ἀπολέσθωσαν ἐκ τῆς γῆς, καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ τούτου.

12. Κύριος ὁ ποιήσας τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ὁ ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ ἐξέτεινε τὸν οὐρανόν,

13. καὶ πλήθος ὕδατος ἐν οὐρανῷ. Καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπάς εἰς ὑετὸν ἐποίησε, καὶ ἐξήγαγε φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ.

14. Ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατήσχυνθη πᾶς χρυσοχόος ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτοῦ, ὅτι ψευδὴ ἐγυνευσεν, οὐκ ἐστὶ πνεῦμα ἐν αὐτοῖς.

15. Μάταια ἐστὶν ἔργα, ἐμπεπαιγμένα, ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται.

(*) 6. οὐκ ἐστὶν ὁμοίος σοι, Κύριε· μέγας εἰ σὺ, καὶ μέγα τὸ ὄνομά σου ἐν τῇ ἰσχύϊ.

7. Τίς οὐ φοβηθήσεται σε, βασιλεῦ ἐθνῶν; σοὶ γὰρ πρόπει, ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῶν ἐθνῶν καὶ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις αὐτῶν οὐκ ἐστὶν ὁμοίος σοι.

8. Ἄμα ἄφρονες καὶ ἀνόητοι εἰσι· διδασκαλία ματαίων αὐτῶν ζύλον ἐστὶν. (Compl.)

(**) 10. Ὁ δὲ Κύριος ἀληθινὸς Θεὸς ἐστίν, Θεὸς ζώντων, καὶ βασιλεὺς αἰώνιος· ἀπὸ παροξυσμοῦ αὐτοῦ σεισθήσεται ἡ γῆ, καὶ οὐχ ὑπόσουςιν ἔθνη ἐμείρημσιν αὐτοῦ. (Theodor.)

23. Non gloriatur sapiens in sapientia sua, et non gloriatur fortis in fortitudine sua, et non gloriatur dives in divitiis suis,

24. sed in hoc gloriatur qui gloriatur, intelligere et nosse quia ego sum Dominus faciens misericordiam et iudicium et justitiam super terram, quia in istis est voluntas mea, dicit Dominus.

25. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, et visitabo super omnes qui circumcisa habent præputia sua :

26. super Ægyptum, et super Idumæam, et super Edom, et super filios Ammon, et super filios Moab, et super omnem attonsum circa faciem suam, habitantes in deserto : quia omnes gentes incircumcisæ carne, et omnis domus Israel incircumcisi cordibus suis.

CAPUT X.

1. Audite verbum Domini, quod locutus est super vos, domus Israel.

2. Hæc dicit Dominus : Juxta vias gentium nolite discere, et a signis cæli nolite metuere, quia timent ea faciebis suis,

3. quia legitima gentium vana sunt : lignum est de saltu præcisum, opus artificis,

4. et conflatio, argento et auro decorata in malleis, et clavis firmaverunt illas.

5. Collocabunt ea, et non movebuntur.

9. Argentum tornatile est, non ibunt : argentum productum e Tharsis, veniet aurum Mophaz, et manus aurificum : opera artificum omnia, hyacintho et purpura induent ea.

5. Portata tollentur, quia non conscendent. Ne timeatis ea, quia non malefacient, et bonum non est in eis.

11. Sic dicetis eis : Dii qui cælum et terram non fecerunt, dispereant de terra, et de subter cælo hoc.

12. Dominus qui fecit terram in fortitudine sua, qui erexit orbem in sapientia sua, et prudentia sua extendit cælum,

13. et multitudinem aquæ in cælo. Et eduxit nubes ab extremo terræ, fulgura in pluvias fecit, et eduxit lumen ex thesauris suis.

14. Stultus factus est omnis homo a scientia, confusus est omnis aurifex in sculptilibus suis, quia falsa conflagavit, non est spiritus in eis.

15. Vana sunt opera, ridicula, in tempore visitationis suæ peribunt.

6. Non est similis tui, Domine : magnus es tu, et magnum nomen tuum in fortitudine.

7. Quis non timebit te, rex gentium? tuum enim est decus, quoniam in omnibus sapientibus gentium et in omnibus regnis earum non est similis tui.

8. Pariter fatui et insipientes sunt : doctrina vanitatum lignum eorum est.

10. Dominus autem Deus verus est, Deus viventium, et rex sæculi : ab indignatione ejus movebitur terra, et non sustinebunt gentes comminationem ejus.

16. Οὐκ ἔστι τοιαύτη μερίς τῷ Ἰακώβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα, αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ· Κύριος ὄνομα αὐτοῦ.

17. Συνήγαγεν ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου, κατοικοῦσαν ἐν ἐκλεκτοῖς.

18. Ὅτι τὰδε λέγει Κύριος· Ἴδου ἐγὼ σκελίζω τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἐν θλίψει, ὅπως εὗρεθῇ ἡ πληγὴ σου.

19. Οὐαὶ ἐπὶ συντρίμματί σου, ἀλγυρὰ ἡ πληγὴ σου. Κἀγὼ εἶπα· Ὅντως τοῦτο τὸ τραῦμά σου, καὶ κατέλαβέ σε.

20. Ἡ σκηνὴ σου ἐταλαιπώρησεν, ὥλετο, καὶ πᾶσαι αἱ δέῃρεις σου διεσπάρσθησαν. Οἱ υἱοί μου καὶ τὰ πρόβατά μου οὐκ εἰσὶν, οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς σκηνῆς μου, τόπος τῶν δέῃρέων μου.

21. Ὅτι οἱ ποιμένες ἤρρονευσαντο, καὶ τὸν Κύριον οὐκ ἐζήτησαν· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνόησε πᾶσα ἡ νομὴ, καὶ διεσκορπίσθησαν.

22. Φωνὴ ἀκοῆς ἰδοὺ ἔρχεται, καὶ σεισμός μέγας ἐκ γῆς βορρᾶ, τοῦ τᾶσαι τὰς πόλεις Ἰούδα εἰς ἀφανισμόν, καὶ κοίτην στρουθίων.

23. Οἶδα, Κύριε, ὅτι οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ δόδος αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνὴρ πορεύσεται καὶ κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ.

24. Παίδευσον ἡμᾶς, Κύριε, πλὴν ἐν κρίσει, καὶ μὴ ἐν θυμῷ, ἵνα μὴ ὀλίγους ἡμᾶς ποιήσης.

25. Ἐκχεον τὸν θυμόν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα σε, καὶ ἐπὶ γενεὰς αἱ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακώβ καὶ ἐξανήλωσαν αὐτόν, καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἥρῃμωσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Ὁ λόγος ὁ γενομένος παρὰ Κυρίου πρὸς Ἰερემίαν, λέγων·

2. Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ λαλήσεις πρὸς ἄνδρας Ἰούδα, καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ,

3. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τὰδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἐπικατάρτος ὁ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἀκούσεται τῶν λόγων τῆς διαθήκης ταύτης,

4. ἥς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ χαμίνου τῆς σιδηρᾶς, λέγων· Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου, καὶ ποιήσατε πάντα ὅσα ἐὰν ἐντειλωμαι ὑμῖν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς Θεόν,

5. ὅπως στήσω τὸν δρκον μου, ὃν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, καθὼς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα· Γένοιτο, Κύριε.

6. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ, λέγων· Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ ποιήσατε αὐτούς. (*)

(*) 7. Ὅτι συμμαρτυρόμενος συνεμαρτυρόμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ὀρθρίζων συνεμαρτυρόμην, λέγων· Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου. (Compl.)

16. Non est talis pars Jacob, qui enim formavit omnia, ipse est hæreditas ejus: Dominus nomen illi.

17. Congregavit de foris substantiam tuam, quæ habitat in electis.

18. Quia hæc dicit Dominus: Ecce ego supplantabo habitatores terræ hujus in tribulatione, ut inveniatür plaga tua.

19. Væ super contritione tua, doloris plena est plaga tua. Et ego dixi: Plane hoc est vulnus tuum, et apprehendit te.

20. Tabernaculum tuum vastatum est, periit, et omnes pelles tuæ conscissæ sunt. Filii mei et oves meæ non sunt, non est locus ultra tabernaculi mei, locus pellium mearum.

21. Quia pastores stulte egerunt, et Dominum non quæsierunt: propterea non intellexit omnis grex, et dispersi sunt.

22. Vox auditionis ecce venit, et commotio magna de terra aquilonis, ut ponat civitates Juda in solitudinem, et cubile struthionum.

23. Scio, Domine, quia non est hominis via ejus, neque vir ibit et dirigit gressum suum.

24. Corripe nos, Domine, verumtamen in judicio, et non in furore, ut paucos non facias nos.

25. Effunde indignationem tuam super gentes quæ non cognoverunt te, et super generationes quæ nomen tuum non invocaverunt, quia devoraverunt Jacob et consumpsērunt eum, et pascuam ejus ad solitudinem redegerunt.

CAPUT XI.

1. Verbum quod factum est a Domino ad Jeremiam, dicens:

2. Audite verba testamenti hujus, et loqueris ad viros Juda, et ad habitatores Jerusalem,

3. et dices ad eos: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Maledictus homo qui non audiet verba testamenti hujus,

4. quod mandavi patribus vestris in die qua eduxi eos de terra Ægypti, de fornace ferrea, dicens: Audite vocem meam, et facite omnia quæcumque mandavero vobis, et eritis mihi in populum, et ego ero vobis in Deum,

5. ut statuum juramentum meum, quod juravi patribus vestris, daturum me eis terram fluentem lacte et melle, sicut est dies hæc. Et respondi et dixi: Fiat, Domine.

6. Et dixit Dominus ad me: Lege verba hæc in civitatibus Juda, et foris Jerusalem, dicens: Audite verba testamenti hujus, et facite illa.

7. Quia contestans contestatus sum patribus vestris, in die qua eduxi eos e terra Ægypti usque ad hanc diem: mane consurgens, contestatus sum, dicens: Audite vocem meam.

(*) 8. Καὶ οὐκ ἐποίησαν.

9. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Εὐρέθη σύνδεσμος ἐν ἀνδράσιν Ἰούδα, καὶ ἐν τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλήμ·

10. ἐπιστράφησαν ἐπὶ τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν προτέρων, οἳ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαι τῶν λόγων μου, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ πορεύονται ὀπίσω θεῶν ἄλλοτριῶν, τοῦ δουλεῖν αὐτοῖς, καὶ διεσχέδασεν οἶκος Ἰσραὴλ καὶ οἶκος Ἰούδα τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν.

11. Διὰ τοῦτο τὰδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ, ἐξ ὧν οὐ δυνήσονται ἐξελεῖν ἐξ αὐτῶν· καὶ κεκράζονται πρὸς μέ, καὶ οὐκ εἰσακούσονται αὐτῶν,

12. καὶ πορεύονται πόλεις Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ, καὶ κεκράζονται πρὸς τοὺς θεοὺς οἷς αὐτοὶ θυμῶσιν αὐτοῖς, οἳ μὴ σώσουσιν αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν.

13. Ὅτι κατ' ἀριθμὸν τῶν πόλεων σου ἦσαν θεοὶ σου, Ἰούδα, καὶ κατ' ἀριθμὸν ἐξόδων τῆς Ἱερουσαλήμ ἐτάξατε βωμοὺς θυμῶν τῇ Βάαλ.

14. Καὶ σὺ μὴ προσεύχῃ περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου περὶ αὐτῶν ἐν δέσει καὶ προσευχῇ, ὅτι οὐκ εἰσακούσονται ἐν τῷ καιρῷ ἐν ᾧ ἐπικαλοῦνταί με, ἐν καιρῷ κακώσεως αὐτῶν.

15. Τί ἡ ἡγαπημένη ἐν τῷ οἴκῳ μου ἐποίησε βδέλυγμα· Μὴ εὐχαὶ καὶ κρέα ἁγία ἀφελούσιν ἀπὸ σοῦ τὰς κακίας σου, ἡ τοῦτο διαφρεύῃ;

16. Ἐλαῖαν ὥραϊαν, εὐσχιον τῷ εἶδει, ἐκάλεσε Κύριος τὸ ὄνομά σου, εἰς φωνὴν περιτομῆς αὐτῆς, ἀνήφθη πῦρ ἐπ' αὐτήν, μεγάλη ἡ θλίψις ἐπὶ σέ, ἡχρεώθησαν οἱ κλάδοι αὐτῆς,

17. καὶ Κύριος ὁ καταφυτεύσας σε ἐλάλησεν ἐπὶ σέ κακὰ ἀντὶ τῆς κακίας οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα, ὅτι ἐποίησαν ἑαυτοῖς τοῦ παροργίσει με ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ τῇ Βάαλ.

18. Κύριε, γνῶρισόν μοι, καὶ γνῶσομαι. Τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν,

19. ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι, οὐκ ἔγνων. Ἐπ' ἐμέ ἐλογίσαντο λογισμὸν πονηρὸν, λέγοντες· Δεῦτε, καὶ ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ, καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντων, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῇ οὐκέτι.

20. Κύριε κρίνων δίκαια, δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας, ἵδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐξ αὐτῶν, ὅτι πρὸς σέ ἀπεκάλυψα τὸ δικαίωμά μου.

21. Διὰ τοῦτο τὰδε λέγει Κύριος ἐπὶ τοὺς ἀνδρας Ἀναθὼθ τοὺς ζητοῦντας τὴν ψυχὴν μου, τοὺς λέγοντας· Οὐ μὴ προφητεύσεις ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου, εἰ δὲ μὴ, ἀποθάνῃ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν.

22. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτούς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθάνονται, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ,

23. καὶ ἐγκαταλείψω οὐκ ἔσται αὐτῶν· ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀναθὼθ, ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

(*) 8. Καὶ οὐκ ἤκουσαν, οὐδὲ ἐκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν, καὶ ἐπορεύοντο ἕκαστος ἐν σχολίῳ τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρίας· καὶ εἰσέγαγον ἐπ' αὐτοὺς πάντα τὰ ῥήματα τῆς διαθήκης ταύτης, ἥς ἐνετείλαμην τοῦ ποιῆσαι καὶ οὐκ ἐποίησαν. (Compl.)

8. Et non fecerunt.

9. Et dixit Dominus ad me : Inventa est colligatio in viris Juda, et in habitatoribus Jerusalem :

10. reversi sunt ad iniquitates patrum suorum priores, qui noluerunt exaudire verba mea, et ecce ipsi abeunt post deos alienos, ad serviendum eis, et dissipavit domus Israel et domus Juda testamentum meum, quod disposui ad patres eorum.

11. Propterea hæc dicit Dominus : Ecce ego induco super populum hunc mala, ex quibus exire non poterunt ex eis : et clamabunt ad me, et non exaudiam eos,

12. et ibunt civitates Juda et habitatores Jerusalem, et clamabunt ad deos quibus ipsi adolent eis, qui non salvabunt eos in tempore malorum eorum.

13. Juxta enim numerum civitatum tuarum erant dii tui, Juda, et juxta numerum viarum Jerusalem posuistis aras ad incensum adolendum Baal.

14. Et tu noli orare pro populo hoc, et noli postulare pro eis in oratione et deprecatione, quia non exaudiam in tempore in quo invocabunt me, in tempore afflictionis suæ.

15. Quid dilecta in domo mea fecit abominationem? Numquid vota et carnes sanctæ auferent a te malitias tuas, aut propter ista effugies;

16. Olivam pulchram, bene opacam specie, vocavit Dominus nomen tuum, ad vocem circumcisionis ejus, accensus est ignis super eam, magna tribulatio super te, inutilis facti sunt rami ejus,

17. et Dominus qui plantavit te locutus est super te mala pro malitia domus Israel et domus Juda, quicquid fecerunt sibi ad irritandum me in adolendo ipsos Baal.

18. Domine, notum fac mihi, et cognoscam. Tunc vidi studia eorum,

19. ego autem quasi agnus innocens ductus ad immolandum, non cognoscebam. Super me cogitaverunt cogitationem malam, dicentes : Venite, et mittamus lignum in panem ejus, et exteramus eum de terra viventium, et nomen ejus non memoretur amplius.

20. Domine judicans justa, probans renes et corda, videam eam quæ a te ultionem ex eis, quoniam ad te revelavi justificationem meam.

21. Idcirco hæc dicit Dominus super viros Anathoth qui quærent animam meam, dicentes : Non prophetabis in nomine Domini, alioqui morieris in manibus nostris.

22. Ecce ego visitabo super eos : juvenes eorum in gladio morientur, et filii eorum et filiae eorum morientur in fame,

23. et reliquiae non erunt eorum : inducam enim mala super habitatores Anathoth, in anno visitationis eorum.

8. Et non audierunt, neque inclinaverunt aurem suam, et abierunt unusquisque in pravitate cordis sui : et induxi super eos omnia verba testamenti hujus quod præcepi ut facerent, et non fecerunt.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Δίκαιος εἶ, Κύριε, ὅτι ἀπολογησάμην πρὸς σέ· πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ. Τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται; εὐθνήσαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα;

2. Ἐφύτευσας αὐτοὺς, καὶ ἐρριζώθησαν· ἔτεκνοποίησαντο, καὶ ἐποίησαν καρπὸν. Ἐγγὺς εἰ σὺ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν αὐτῶν.

3. Καὶ σὺ, Κύριε, γινώσκεις με, δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον σου· ἄγισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν.

4. Ἔως πότε πενήθει ἡ γῆ, καὶ πᾶς ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ; Ἥφανίσθησαν κτήνη καὶ πετεινὰ, ὅτι εἶπαν· Οὐκ ὄφεται ὁ Θεὸς ὁδοῦς ἡμῶν.

5. Σοὺ οἱ πόδες τρέχουσι, καὶ ἐκλύουσίν σε· πῶς παρασκευάσῃ ἐφ' ἵπποις, καὶ ἐν γῇ εἰρήνης σου πέποιθας; Πῶς ποιήσεις ἐν φρουράγmati τοῦ Ἰορδάνου;

6. Ὅτι καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου, καὶ οὗτοι ἠθέτησάν σε, καὶ αὐτοὶ ἐδόθησαν, ἐκ τῶν ὀπίσω σου ἐπισυνήχθησαν· μὴ πιστεύσης ἐν αὐτοῖς, ὅτι λαλήσουσι πρὸς σέ καλὰ.

7. Ἐγκαταλείπει τὸν οἶκόν μου, ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου, ἔδωκα τὴν ἡγαπημένην ψυχὴν μου εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς.

8. Ἐγενήθη ἡ κληρονομία μου ἔμοι ὡς λέων ἐν δρυμῷ, ἔδωκεν ἐπ' ἐμέ τὴν φωνὴν αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν.

9. Μὴ σπῆλαιον ὑαίνης ἡ κληρονομία μου ἔμοι, ἡ σπῆλαιον κύκλω αὐτῆς; Βαδίσατε, συναγάγετε πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ ἐλθέτωσαν τοῦ φαγεῖν αὐτήν.

10. Ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου, ἐμόλυναν τὴν μερίδα μου, ἔδωκαν τὴν μερίδα τὴν ἐπιθυμητὴν μου εἰς ἔρημον ἄβατον,

11. ἐτέθη εἰς ἀφανισμόν ἀπωλείας. Δι' ἐμέ ἀφανισμῷ ἥφανίσθη πᾶσα ἡ γῆ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνὴρ τιθέμενος ἐν καρδίᾳ.

12. Ἐπὶ πᾶσαν διεκβολὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἦλθον ταλαιπωροῦντες, ὅτι μάχαιρα τοῦ Κυρίου καταφάγεται ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, οὐκ ἔστιν εἰρήνη πάσῃ σαρκί.

13. Σπείρατε πυροὺς, καὶ ἀκάνθας θερίζετε· οἱ κληροῖ αὐτῶν οὐκ ὠφελήσουσιν αὐτούς· αἰσχύνθητε ἀπὸ καυχήσεως ὑμῶν, ἀπὸ ὀνειδισμοῦ ἐναντί Κυρίου,

14. ὅτι τάδε λέγει Κύριος περὶ πάντων τῶν γειτόνων τῶν πονηρῶν, τῶν ἀποτμένων τῆς κληρονομίας μου, ἧς ἐμέρισα τῷ λαῷ μου Ἰσραὴλ. Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποσπῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ τὸν Ἰούδαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν.

15. Καὶ ἔσται, μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐτοὺς, ἐπιστρέψω καὶ ἐλεῆσω αὐτοὺς, καὶ κατοικιῶ αὐτούς, ἕκαστον εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

16. Καὶ ἔσται, ἐὰν μαθόντες μάθωσι τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ μου, τοῦ ὀμνύειν τῷ ὀνόματί μου, ζῇ Κύριος, καθὼς ἐδίδαξαν τὸν λαόν μου ὀμνύειν τῇ Βάαλ, καὶ οἰκοδομηθήσεται ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου.

17. Ἐὰν δὲ μὴ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἐξαρῶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἐξάρσει καὶ ἀπωλεία.

VETUS TESTAMENTUM. — II.

CAPUT XII.

1. Justus es, Domine, quia satisfaciam tibi : verumtamen judicia loquar ad te. Quid est quod via impiorum prosperatur? abundaverunt omnes qui praevaricantur praevaricationes?

2. Plantasti eos, et radicem miserunt : filios fecerunt, et fecerunt fructum. Prope es tu ori eorum, et longe a renibus eorum.

3. Et tu, Domine, cognoscis me, probasti cor meum coram te : purifica eos in diem occisionis.

4. Usquequo lugebit terra, et omnis herba agri siccabitur a malitia habitantium in ea? Deleta sunt jumenta et volatilia, quia dixerunt : Non videbit Deus vias nostras.

5. Tui pedes currunt, et dissolvunt te : quomodo praeparaberis in equis, et in terra pacis confidisti? Quomodo facies in fremitu Jordanis?

6. Nam et fratres tui et domus patris tui, etiam ipsi spreverunt te, et ipsi clamaverunt, ex posterioribus tuis congregati sunt : ne credas in eis, quia loquuntur ad te bona.

7. Reliqui domum meam, dimisi haereditatem meam, dedi dilectam animam meam in manus inimicorum ejus.

8. Facta est haereditas mea mihi quasi leo in sylva, dedit super me vocem suam, ideo odivi eam.

9. Nonne spelunca hyaenae haereditas mea mihi, an spelunca in circuitu ejus? Pergite, congregare omnes bestias agri, et veniant ad comedendam eam.

10. Pastores multi disruperunt vineam meam, polluerunt partem meam, dederunt portionem meam desiderabilem in desertum invium,

11. posita est in dissipationem perditionis. Propter me dissipatione dissipata est universa terra, quia non est vir qui ponat in corde.

12. Ad omne diverticulum in deserto venerunt vastatores, quia gladius Domini devorabit ab extremo terrae usque ad extremum terrae, non est pax universae carni.

13. Seminate frumenta, et spinas metite : cleri eorum non proderunt eis : confundimini a gloriacione vestra, ab opprobrio in conspectu Domini,

14. quia haec dicit Dominus de omnibus vicinis pessimis, qui tangunt haereditatem meam, quam distribui populo meo Israel. Ecce ego evello eos de terra sua, et Judam ejiciam de medio eorum.

15. Et erit, postquam ejecero eos, revertar et miserebor eorum, et habitare faciam eos, unumquemque in haereditate sua, et unumquemque in terra sua.

16. Et erit, si discentes didicerint viam populi mei, ad jurandum in nomine meo, vivit Dominus, sicut docuerunt populum meum jurare in Baal, et aedificabitur in medio populi mei.

17. Si autem non fuerint reversi, et auferam gentem illam ablatione et perditione.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

CAPUT XIII.

1. Τάδε λέγει Κύριος· Βάδισον καὶ κτῆσαι σεαυτῷ περίζωμα λινούν, καὶ περίθου περὶ τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐ διελεύσεται.

2. Καὶ ἐκτησάμην τὸ περίζωμα κατὰ τὸν λόγον Κυρίου, καὶ περιέθηκα περὶ τὴν ὀσφύν μου.

3. Καὶ ἐγενήθη λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

4. Λάβε τὸ περίζωμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἀνάστηθι, καὶ βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ κατὰ-κρυψον αὐτὸ ἐκεῖ ἐν τῇ τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας.

5. Καὶ ἐπορεύθην, καὶ ἐκρυψα αὐτὸ ἐν τῷ Εὐφράτῃ, καθὼς ἐνετείλατό μοι Κύριος.

6. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πολλὰς, καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἀνάστηθι, βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ λάβε ἐκεῖθεν τὸ περίζωμα, ὃ ἐνετείλάμην σοι τοῦ κατακρύψαι ἐκεῖ.

7. Καὶ ἐπορεύθην ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ ὥρυξα, καὶ ἔλαβον τὸ περίζωμα ἐκ τοῦ τόπου οὗ κατάρυξα αὐτὸ ἐκεῖ· καὶ ἰδοὺ διεφθαρμένον ἦν, ὃ οὐ μὴ χρησθῇ εἰς οὐθέν.

8. Καὶ ἐγενήθη λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

9. Τάδε λέγει Κύριος· Οὕτω φθερῶ τὴν ὕβριν Ἰούδα καὶ τὴν ὕβριν Ἱερουσαλὴμ,

10. τὴν πολλὴν ταύτην ὕβριν, τοὺς μὴ βουλομένους ὑπακούειν τῶν λόγων μου, καὶ πορευθέντας ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δουλεῦν αὐτοῖς, καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ ἔσονται ὥσπερ τὸ περίζωμα τοῦτο, ὃ οὐ χρησθήσεται εἰς οὐθέν.

11. Ὅτι καθάπερ κολλᾶται τὸ περίζωμα περὶ τὴν ὀσφύν τοῦ ἀνθρώπου, οὕτως ἐκόλλησα πρὸς ἑμαυτὸν τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ πάντα οἶκον Ἰούδα, τοῦ γενέσθαι μοι εἰς λαὸν ὀνομαστὸν, καὶ εἰς καύχημα καὶ εἰς δόξαν, καὶ οὐκ εἰσχουσάν μου.

12. Καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τούτων· Πᾶς ἀσχὸς πληρωθήσεται οἴνου. Καὶ ἔσται, ἐὰν εἴπωσι πρὸς σέ· Μὴ γνόντες οὐ γνώσομεθα ὅτι πᾶς ἀσχὸς πληρωθήσεται οἴνου;

13. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς· Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ πληρῶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν τοὺς καθημένους υἱοὺς τοῦ Δαυὶδ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτῶν, καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς προφῆτας, καὶ τὸν Ἰούδαν καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ μεθύσματι,

14. καὶ διασκορπίω αὐτοὺς ἀνδρά καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ. Οὐκ ἐπιποθήσω, λέγει Κύριος, καὶ οὐ φείσομαι, καὶ οὐκ οἰκτιρήσω ἀπὸ διαφθορᾶς αὐτῶν.

15. Ἀκούσατε καὶ ἐνωτίσασθε, καὶ μὴ ἐπαίρεσθε, ὅτι Κύριος ἐλάλησε.

16. Δότε τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν δόξαν πρὸ τοῦ σκοπεῖν, καὶ πρὸ τοῦ προσκόψαι πόδας ὑμῶν ἐπ' ὄρη σκοτεινὰ· καὶ ἀναμενεῖτε εἰς φῶς, καὶ ἐκεῖ σκιά θανάτου, καὶ τεθήσονται εἰς σκότος.

17. Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε, κεχυμένους κλαύσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσώπου ὕβρεως, καὶ κατάρξουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, ὅτι συνετρίβη τὸ ποίμνιον Κυρίου.

18. Εἶπατε τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς δυναστεύουσι· Ταπεινώθητε καὶ καθίσατε, ὅτι καθηρέθη ἀπὸ κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης ὑμῶν.

1. Hæc dicit Dominus : Vade et posside tibi cinctorium lineum, et pone circa lumbum tuum, et per aquam non transibit.

2. Et possedi cinctorium juxta verbum Domini, et posui circa lumbum meum.

3. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

4. Tolle cinctorium quod circa lumbum tuum, et surge, et vade ad Euphratem, et absconde illud ibi in foramine petrae.

5. Et ivi, et abscondi illud in Euphrate, sicut præceperat mihi Dominus.

6. Et factum est post dies multos, et dixit Dominus ad me : Surge, vade ad Euphratem, et tolle inde cinctorium, quod præcepi tibi ut absconderes ibi.

7. Et abii ad Euphratem fluvium, et fodi, et tuli cinctorium de loco ubi defoderam illud ibi : et ecce corruptum erat, ita ut nulli usui aptum esset.

8. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

9. Hæc dicit Dominus : Sic corrumpam contumeliam Juda et contumeliam Jerusalem,

10. multam contumeliam hanc, eos qui nolunt obedire verbis meis, et ambulaverunt post deos alienos ut serviant eis, et adorent eos : et erunt sicut cinctorium istud, quod nulli erit usui.

11. Sicut enim adhæret cinctorium circa lumbum hominis, sic agglutinavi ad me domum Israel et omnem domum Juda, ut esset mihi in populum nominatum, et in gloriatiorem et in gloriam, et non exaudierunt me.

12. Et dices ad populum istum : Omnis uter implebitur vino. Et erit, si dixerint ad te : Nonne cognoscentes cognoscemus quia omnis uter implebitur vino?

13. Et dices ad eos : Hæc dicit Dominus : Ecce ego impleo habitatores terræ hujus, et reges eorum sedentes filios David super thronum ipsorum, et sacerdotes et prophetas, et Judam et omnes habitatores Jerusalem ebriate,

14. et dispergam eos virum et fratrem ejus, et patres eorum et filios eorum pariter. Non desiderabo, ait Dominus, et non parcam, et non miserebor a perditione eorum.

15. Audite et auribus percipite, et nolite elevari, quia Dominus locutus est.

16. Date Domino Deo vestro gloriam antequam contenebrescat, et antequam offendant pedes vestri ad montes tenebrosos : et expectabitis ad lucem, et ibi umbra mortis, et ponentur in tenebris.

17. Quod si non audieritis, in abscondito plorabit anima vestra a facie superbiæ, et deducant oculi vestri lacrymas, quia contritus est grex Domini.

18. Dicite regi et potentibus : Humiliamini et sedete, quia sublata est de capite vestro corona gloriæ vestræ.

19. Πόλεις αἱ πρὸς νότον συνεκλείσθησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων. Ἀπωκίσθη Ἰούδας, συνετέλεσαν ἀποικίαν τελεάν.

20. Ἀνάλαβε ὀφθαλμούς σου, Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδε τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ βορρᾶ. Πού ἐστι τὸ ποίμνιον ὃ ἐδόθη σοι, πρόβατα δόξης σου;

21. Τί ῥεῖς ὅταν ἐπισκέπτονται σε; Καὶ σὺ ἐδίδας αὐτοὺς ἐπὶ σέ μαθήματα εἰς ἀρχήν. Οὐκ ὠδίνες καθέξουσί σε καθὼς γυναῖκα τίκτουσαν;

22. Καὶ ἐὰν εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Διὰ τί ἀπήντησέ μοι ταῦτα; Διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἀδικίας σου ἀνεκαλύφθη τὰ ὀπίσθιά σου, παραδειγματισθῆναι τὰς πτέρνας σου.

23. Εἰ ἀλλάζεται Αἰθίοψ τὸ δέρμα αὐτοῦ, καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς δυνήσεσθε εὐποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ κακά.

24. Καὶ διέσπειρα αὐτοὺς, ὡς φρύγανα φερόμενα ὑπὸ ἀνέμου εἰς ἔρημον.

25. Οὕτως ὁ κληρὸς σου, καὶ μερὶς τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς ἐμοί, λέγει Κύριος. Ὡς ἐπελάβου μου, καὶ ἤλπισας ἐπὶ ψεύδει,

26. καὶ γὰρ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ὀφθήσεται ἡ ἀτιμία σου,

27. καὶ ἡ μοιχεία σου, καὶ χρεμετισμός σου, καὶ ἡ ἀπαλλοτριώσις τῆς πορνείας σου. Ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐώρακα τὰ βδελύγματά σου. Οὐαί σοι, Ἱερουσαλήμ, ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθης ὀπίσω μου ἕως τίνος ἐτι;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΠΟΧΙΑΣ.

3. Ἐπένθησεν ἡ Ἰουδαία, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκένωθησαν, καὶ ἐσκοτώθησαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς Ἱερουσαλήμ ἀνέβη,

3. καὶ οἱ μεμιστᾶνες αὐτῆς ἀπέστειλαν τοὺς νεωτέρους αὐτῶν ἐφ' ὕδωρ. Ἦλθοσαν ἐπὶ τὰ φρέατα, καὶ οὐκ εὗροσαν ὕδωρ, καὶ ἀπέστρεψαν τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν κενά· (*)

4. καὶ τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐξέλειπεν, ὅτι οὐκ ἦν βροτός. Ἠσχύνθησαν οἱ γεωργοί, ἐπεκάλυψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.

5. Καὶ ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ ἔτεχον, καὶ ἐγκατέλιπον, ὅτι οὐκ ἦν βοτάνη.

6. Ὅνοι ἀγριοὶ ἔστησαν ἐπὶ νάπας, καὶ ἐλχυσαν ἀνεμον· ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ ἦν χόρτος.

7. Αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν. Κύριε, ποίησον ἡμῖν ἐνεκέν σου, ὅτι πολλαὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἐναντίον σου, ὅτι σοὶ ἡμάρτομεν.

8. Ὑπομονὴ Ἰσραὴλ, Κύριε, καὶ σῶσεις ἐν καιρῷ κακῶν. Ἰνατί ἐγενήθης ὡς παροικὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὡς αὐτόχθων ἐκκλίνων εἰς κατάλυμα;

9. Μὴ ἔσῃ ὡς περ ἀνθρωπος ὑπνῶν, ἡ ὡς ἀνὴρ οὐ δυνάμενος σῶζειν; Καὶ σὺ ἐν ἡμῖν εἶ, Κύριε, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐφ' ἡμᾶς· μὴ ἐπιλάβῃ ἡμῶν.

10. Οὕτως λέγει Κύριος τῷ λαῷ τούτῳ· Ἠγάπησαν κινεῖν πόδας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐφείσαντο, καὶ ὁ Θεός

19. Civitates quæ ad austrum conclusæ sunt, et non est qui aperiat. Translatus est Judas, consummaverunt transmigrationem perfectam.

20. Leva oculos tuos, Jerusalem, et vide venientes ab aquilone. Ubi est grex qui datus est tibi, oves gloriæ tuæ?

21. Quid dices cum visitaverint te? Et tu docuisti eos adversum te doctrinas in principatum. Numquid non dolores apprehendent te quasi mulierem parturientem?

22. Quod si dixeris in corde tuo : Quare occurrerunt mihi hæc? Propter multitudinem iniquitatis tuæ revelata sunt posteriora tua, ut dehoneſtentur calcanei tui.

23. Si mutabit Æthiops pellem suam, et pardus varietates suas, et vos poteritis benefacere cum didiceritis mala.

24. Et disseminavi eos quasi stipulas quæ feruntur a vento in desertum.

25. Sic sors tua, et pars inobedientiæ vestræ adversum me, dicit Dominus. Sicut oblita es mei, et sperasti in mendaciis,

26. et ego nudabo posteriora tua super faciem tuam, et videbitur ignominia tua,

27. et adulterium tuum, et hinnitus tuus, et alienatio fornicationis tuæ. Super colles et in agris vidi abominabiles tuas. Væ tibi, Jerusalem, quia non es mundata post me usquequo adhuc?

CAPUT XIV.

ET FACTUM EST VERBUM DOMINI AD JEREMIAM DE SICCITATE.

2. Luxit Judæa, et portæ ejus vacuæ factæ sunt, et contenebratæ sunt super terram, et clamor Jerusalem ascendit,

3. et magnates ejus miserunt juniores suos ad aquam. Venerunt ad puteos, et non invenerunt aquam, et reportaverunt vasa sua vacua :

4. et opera terræ defecerunt, quia non erat pluvia. Confusi sunt agricolæ, operuerunt capita sua.

5. Et cervæ in agro pepererunt, et reliquerunt, quia non erat herba.

6. Onagri steterunt in rupibus, et traxerunt ventum : defecerunt oculi eorum, quia non erat fenum.

7. Peccata nostra restiterunt nobis. Domine, fac nobis propter te, quoniam multa sunt peccata nostra coram te, quia tibi peccavimus.

8. Expectatio Israel, Domine, et salvabis in tempore malorum. Quare factus es sicut advena in terra, et quasi indigena divertens ad diversorium?

9. Numquid eris quasi homo dormiens, vel quasi vir qui salvare non possit? Et tu in nobis es, Domine, et nomen tuum invocatum est super nos : ne obliviscaris nostri.

10. Sic dicit Dominus populo huic : Dilexerunt movere

(*) 3. ... ἡσχύνθησαν, καὶ ἠρυθρίασαν, καὶ ἐκάλυψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. (Compl.)

3. ... confusi sunt, et erubuerunt, et operuerunt capita sua.

οὐκ εὐδῶσεν ἐν αὐτοῖς, νῦν μνησθήσεται τῆς ἀδικίας αὐτῶν. (*)

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς ἀγαθὰ,

12. ὅτι, ἐὰν νηστεύσωσιν, οὐκ εἰσακούσομαι τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ἐὰν προσενέγκωσιν δλοκαυτώματα καὶ θυσίας, οὐκ εὐδοκήσω ἐν αὐτοῖς· ὅτι ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ συντελέσω αὐτούς.

13. Καὶ εἶπα· Ὁ ὦν Κύριε, ἰδοὺ οἱ προφῆται αὐτῶν προφητεύουσιν, καὶ λέγουσιν· Οὐκ ὄψεσθε μάχαιραν, οὐδὲ λιμὸς ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀλήθειαν καὶ εἰρήνην δώσω ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.

14. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ψευδῇ οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, καὶ οὐκ ἐντεταλάμην αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς· ὅτι ὁράσεις ψευδεῖς, καὶ μαντείας καὶ οἰωνίσματα, καὶ προαιρέσεις καρδίας αὐτῶν αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν.

15. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος περὶ τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῇ, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, οἱ λέγουσι, μάχαιρα καὶ λιμὸς οὐκ ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης· ἐν θανάτῳ νοσερῶ ἀποθανοῦνται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται οἱ προφῆται.

16. Καὶ ὁ λαὸς οἷς αὐτοὶ προφητεύουσιν αὐτοῖς, καὶ ἔσονται ἐρριμμένοι ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλὴμ, ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ θάπτων αὐτούς, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν, καὶ ἐκχέω ἐπ' αὐτούς τὰ κακὰ αὐτῶν.

17. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τὸν λόγον τοῦτον· Καταγάγετε ἐπ' ὀφθαλμούς ὑμῶν δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μὴ διαλιπέτωσαν, ὅτι συντρίμματι συνετρίβη θυγάτηρ λαοῦ μου, καὶ πληγὴ ὀδυνηρὰ σφόδρα.

18. Ἐὰν ἐξέλθω εἰς τὸ πεδῖον, καὶ ἰδοὺ τραυματῆαι μαχαίρας· καὶ ἐὰν εἰέλθω εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ πόνος λιμοῦ, ὅτι ἱερεῖς καὶ προφῆται ἐπορεύθησαν εἰς γῆν ἣν οὐκ ᾔδεισαν.

19. Μὴ ἀποδοκιμάζων ἀπεδοκίμασας τὸν Ἰούδαν, καὶ ἀπὸ Σιών ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου· ἵνατί ἐπαισας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἰασις· Ὑπεμείναμεν εἰς εἰρήνην, καὶ οὐκ ἦν ἀγαθὰ εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ ταραχὴ.

20. Ἐγνώμεν, Κύριε, ἁμαρτήματα ἡμῶν, ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου.

21. Κόπασσον διὰ τὸ ὄνομά σου, μὴ ἀπολέσης ὄρον δόξης σου· μνησθητι, μὴ διασχεδάσης τὴν διαθήκην σου τὴν μεθ' ἡμῶν.

22. Μὴ ἔστιν ἐν εἰδώλοις τῶν ἔθνων βετίζων· Καὶ εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμονὴν αὐτοῦ, οὐχὶ σὺ εἶ αὐτός· Καὶ ὑπομενούμεν σε, Κύριε, ὅτι σὺ ἐποίησας πάντα ταῦτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἐὰν στῇ Μωσῆς καὶ Σαμουὴλ πρὸ προσώπου μου, οὐκ ἔστιν ἡ ψυχὴ μου πρὸς αὐτούς· ἐξαπώστειλον τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ ἐξελεθώσωσαν.

(*) 10. ... καὶ ἐπισκέψατο τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. (Compl.)

pedes suos, et non pepercerunt, et Deus non prosperavit in eis, nunc recordabitur iniquitatis eorum.

11. Et dixit Dominus ad me : Noli orare pro populo isto in bona,

12. quoniam, si jejunaverint, non exaudiam orationem eorum, et si obtulerint holocaustomata et sacrificia, non placebo mihi in eis : quoniam in gladio et in fame et in morte ego consummabo eos.

13. Et dixi : O On Domine ! ecce prophetæ eorum prophetant, et dicunt : Non videbitis gladium, et fames non erit in vobis, quia veritatem et pacem dabo super terram, et in loco isto.

14. Et dixit Dominus ad me : Falsa prophetæ prophetant in nomine meo, non misi eos, et non precepi eis, et non sum locutus ad eos : visiones enim mendaces, et divinationes et auguria, et electiones cordis sui ipsi prophetant vobis.

15. Ideo hæc dicit Dominus de prophetis qui prophetant in nomine meo falsa, et ego non misi eos, qui dicunt, gladius et fames non erit in terra hæc : in morte morbusa morientur, et in fame consumentur prophetæ.

16. Et populus quibus ipsi prophetant eis, et projecti erunt in viis Jerusalem, a facie gladii et famis, et non erit qui sepeliat eos, et uxores eorum, et filii eorum, et filię eorum, et effundam super eos mala sua.

17. Et dices ad eos verbum istud : Deducite super oculos vestros lacrymas die ac nocte, et non cessent, quoniam contritione contrita est filia populi mei, et plaga dolorosa valde.

18. Si egressus fuero in campum, et ecce occisi gladio : et si introiero in civitatem, et ecce dolor famis, quia sacerdos et propheta abierunt in terram quam ignorabant.

19. Numquid reprobans reprobasti Judam, et a Sion recessit anima tua? Quare percussisti nos, et non est nobis sanatio? Sustinuimus ad pacem, et non fuerunt bona ad tempus sanationis, et ecce turbatio.

20. Cognovimus, Domine, peccata nostra, iniquitates patrum nostrorum, quia peccavimus coram te.

21. Cessa propter nomen tuum, ne perdas thronum glorię tuę : recordare, ne dissipes testamentum tuum quod nobiscum.

22. Numquid est in idolis gentium qui pluunt? Quod si cælum dabit satietatem suam, nonne tu es ipse? Et sustinebimus te, Domine, quia tu fecisti omnia hæc.

CAPUT XV.

1. Et dixit Dominus ad me : Si steterit Moyses et Samuel ante faciem meam, non est anima mea ad eos : emitte populum istum, et egrediantur.

10. ... et visitavit peccata eorum.

2. Καὶ ἔσται, ἐὰν εἰπωσιν πρὸς σέ· Πῶς ἐξελευσόμεθα; καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος· Ὅσοι εἰς θάνατον, εἰς θάνατον· καὶ ὅσοι εἰς μάχαιραν, εἰς μάχαιραν· καὶ ὅσοι εἰς λιμὸν, εἰς λιμὸν· καὶ ὅσοι εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν.

3. Καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτοὺς τέσσαρα εἶδη, λέγει Κύριος· τὴν μάχαιραν εἰς σφαγὴν, καὶ τοὺς κύνας εἰς διασπασμὸν, καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, εἰς βρῶσιν καὶ διαφθοράν.

4. Καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς ἀνάγκας πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς διὰ Μανασσὴ υἱὸν Ἐζεκίου βασιλεῖως Ἰούδα, περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

5. Τίς φείσεται ἐπὶ σοί, Ἱερουσαλὴμ; καὶ τίς δειλιάσει ἐπὶ σοί; ἢ τίς ἀνακάμψει εἰς εἰρήνην σοι;

6. Σὺ ἀπεστράφης με, λέγει Κύριος, ὅπως πορεύσῃ, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου, καὶ διαφθερῶ σε, καὶ οὐκέτι ἀνήσω αὐτούς.

7. Καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν διασπορᾷ, ἐν πύλαις λαοῦ μου ἡτεκνώθησαν, ἀπώλεσαν τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν,

8. ἐπληθύνησαν αἱ χῆραι αὐτῶν ὑπὲρ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης. Ἐπήγαγον ἐπὶ μητέρα νεανίσκους, τάλαιπωρίαν ἐν μεσημβρίᾳ· ἐπέβριψα ἐπ' αὐτὴν ἐξαίφνης τρόμον καὶ σπουδήν.

9. Ἐκενώθη ἡ τίκτουςα ἐπτά, ἀπεκάκησεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς, ἐπέδω ὁ ἥλιος αὐτῇ ἐτι μεσουσῆς τῆς ἡμέρας, κατησχύνθη καὶ ὠνειδίσθη· τοὺς καταλοιπούς αὐτῶν εἰς μάχαιραν δώσω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.

10. Οἶμοι ἐγὼ, μήτηρ, ὡς τινὰ με ἔτεκες ἄνδρα δι-καζόμενον, καὶ διακρινόμενον πάσῃ τῇ γῇ; Οὔτε ὠφέλησα, οὔτε ὠφέλησέν με οὐδεὶς. Ἡ ἰσχὺς μου ἐξέλιπεν ἐν τοῖς καταρωμένοις με.

11. Γένειτο, Δέσποτα, κατευθυνόντων αὐτῶν· εἰ μὴ παρέστην σοι ἐν καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐχθρόν.

12. Εἰ γνωσθήσεται σίδηρος, καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν ἡ ἰσχὺς σου;

13. Καὶ τοὺς θησαυρούς σου εἰς προνομήν δώσω, ἀντάλλαγμα διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου.

14. Καὶ καταδουλώσω σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς σου, ἐν τῇ γῇ ἣ οὐκ ἤδεις· ὅτι πῦρ ἐκκέχυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, ἐφ' ὑμᾶς καυθήσεται.

15. Κύριε, μνήσθητί μου, καὶ ἐπίσκεψάι με, καὶ ἀθώωσόν με ἀπὸ τῶν καταδιωκόντων με, καὶ μὴ εἰς μακροθυμίαν· γινώθι ὡς ἔλαβον περὶ σοῦ ὀνειδισμόν.

16. ὑπὸ τῶν ἀθετούντων τοὺς λόγους σου· συντέλεσον αὐτούς, καὶ ἔσται ὁ λόγος σου ἐμοὶ εἰς εὐπροσύνην καὶ χαρὰν καρδίας μου, ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ' ἐμοί, Κύριε παντοκράτωρ.

17. Οὐκ ἐκάθισα ἐν συνεδρίῳ αὐτῶν παιζόντων, ἀλλὰ εὐλαβούμενη ἀπὸ προσώπου χειρὸς σου· καταμόνας ἐκάθισα, ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην.

18. Ἰνατί οἱ λυποῦντές με κατισχύουσί μου; Ἡ πληγὴ μου στερεὰ, πόθεν ἰαθήσεται; Γινομένη ἐγενήθη μοι ὡς ὕδωρ ψευδές, οὐκ ἔχον πίστιν.

19. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἐὰν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἀποκαταστήσω σε, καὶ πρὸ προσώπου μου στήσῃς.

2. Et erit, si dixerint ad te : Quo egrediemur? et dices ad eos : Hæc dicit Dominus : Quicumque ad mortem, ad mortem : et quicumque ad gladium, ad gladium : et quicumque ad famem, ad famem : et quicumque ad captivitatem, ad captivitatem.

3. Et ulciscar super eos quatuor species, dicit Dominus : gladium ad occisionem, et canes ad lacerationem, et bestias terræ et volatilia cæli, ad comestionem et corruptionem.

4. Et tradam eos in angustias omnibus regnis terræ propter Manassen filium Ezechiæ regis Juda, pro omnibus quæ fecit in Jerusalem.

5. Quis parcat super te, Jerusalem? et quis contristabitur super te? aut quis curvabit se ad pacem tibi?

6. Tu aversata es me, dicit Dominus, retrorsum ibis, et extendam manum meam, et disperdam te, et nequaquam ultra dimittam eos.

7. Et dispergam eos in dispersionem, in portis populi mei orbiati filiis sunt, disperdiderunt populum meum propter malitias suas,

8. multiplicatæ sunt viduæ eorum super arenam maris. Induxi super matrem adolescentes, miseriam in meridie : injeci super eam repente tremorem et trepidationem.

9. Vacua facta est quæ parit septem, afflicta est anima ejus, subiti sol ei cum adhuc medius dies esset, confusa est et maledicta : reliquos eorum in gladium dabo in conspectu inimicorum suorum.

10. Heu me, mater, quare genuisti me virum qui judicer, et discernar omni terræ? Non profui, nec profuit mihi quisquam. Fortitudo mea defecit in iis qui maledicunt mihi.

11. Fiat, Domine, dirigentibus illis : si non astisti tibi in tempore malorum eorum, et in tempore tribulationis eorum, in bona contra inimicum.

12. Si cognoscetur ferrum, et operimentum æneum fortitudo tua?

13. Et thesauros tuos in direptionem dabo, commutationem propter omnia peccata tua, et in cunctis terminis tuis.

14. Et servire te faciam in circuitu inimicis tuis, in terra quam non novisti : quia ignis accensus est e furore meo, super vos ardebit.

15. Domine, recordare mei, et visita me, et tuere me ab his qui persequuntur me, et non in longanimitate : scito quoniam accepi pro te opprobrium

16. ab his qui reproban sermones tuos : consumma eos, et erit mihi verbum tuum in lætitiā et gaudium cordis mei, quoniam invocatum est nomen tuum super me, Domine omnipotens.

17. Non sedi in consessu ipsorum ludentium, sed metuebam a facie manus tuæ : solus sedebam, quoniam amaritudine repletus sum.

18. Ut quid qui contrastant me prævalent adversum me? Plaga mea solida est, unde sanabor? Dum fit facta est mihi quasi aqua mendax, non habens fidem.

19. Ideo hæc dicit Dominus : Si reverteris, et restituum te, et ante faciem meam stabis : et si eduxeris pretiosum a

καὶ ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἀπὸ ἀναξίου, ὡς τὸ στόμα μου ἔση. Καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σέ, καὶ σὺ οὐκ ἀναστρέψεις πρὸς αὐτούς.

20. Καὶ δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ ὡς τεῖχος ὄχυρόν, χαλκοῦν· καὶ πολεμήσουσι πρὸς σέ, καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σέ, διότι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ σώζειν σε,

21. καὶ τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε ἐκ χειρὸς πονηρῶν, καὶ λυτρώσομαι σε ἐκ χειρὸς λοιμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

(*) 1. Καὶ σὺ μὴ λάβῃς γυναῖκα, λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ,

2. καὶ οὐ γεννηθήσεται σοι υἱός, οὐδὲ θυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.

3. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος περὶ τῶν υἱῶν καὶ περὶ τῶν θυγατέρων τῶν γεννωμένων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν τῶν τετοκυῖων αὐτούς, καὶ περὶ τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν γεγεννηκότων αὐτούς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.

4. Ἐν θανάτῳ νοσερῶ ἀποθανοῦνται, οὐ κοπήσονται, καὶ οὐ ταφῇσονται· εἰς παράδειγμα ἐπὶ πρωτόπῳ τῆς γῆς ἔσονται, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς ἔσονται καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ· ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ ἐν λιμῇ συντελεσθήσονται.

5. Τάδε λέγει Κύριος· Μὴ εἰσελθῇς εἰς θιάσον αὐτῶν, καὶ μὴ πορευθῇς τοῦ κόφασθαι, καὶ μὴ πενήθησῃς αὐτοῦς, ὅτι ἀφέστακα τὴν εἰρήνην μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ τούτου.

(**) 6. Οὐ μὴ κόφονται αὐτούς, οὐδὲ ἐντομίδας οὐ μὴ ποιήσουσι, καὶ οὐ ξυρηθήσονται,

7. καὶ οὐ μὴ κλασθῇ ἄρτος ἐν πένθει αὐτῶν εἰς παράκλησιν ἐπὶ τεθνηκότι· οὐ ποτιοῦσιν αὐτὸν ποτήριον εἰς παρακλῆσιν ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ αὐτοῦ.

8. Εἰς οἰκίαν πότου οὐκ εἰσελεύσῃ σὺ, συγκαθίσει μετ' αὐτῶν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν.

9. Διότι τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἴδού ἐγὼ καταλύω ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης.

10. Καὶ ἔσται, ὅταν ἀναγγεῖλῃς τῷ λαῷ τούτῳ ἅπαντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ εἰπωσι πρὸς σέ· Διὰ τί ἐλάλησε Κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα; τίς ἡ ἀδικία ἡμῶν, καὶ τίς ἡ ἁμαρτία ἡμῶν ἣν ἡμάρτομεν ἐναντὶ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν;

11. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἀνὸ' ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πατέρες ὑμῶν, λέγει Κύριος, καὶ ὄργοντο ὀπίσω θεῶν ἄλλοτριῶν, καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐμὲ ἐγκατέλιπον, καὶ τὸν νόμον μου οὐκ ἐφυλάξαντο,

12. καὶ ὑμεῖς ἐπονηρεύσασθε ὑπὲρ τοὺς πατέρας ὑμῶν· καὶ ἰδοὺ ὑμεῖς πορευέσθε ἕκαστος ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς, τοῦ μὴ ὑπακούειν μου.

13. Καὶ ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ ᾔδειτε ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ δουλεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἐτέροις οἱ οὐ δώσωσιν ὑμῖν ἔλεος.

(*) 1. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς μὲ, λέγων... (Compl.)

(**) 6. Καὶ ἀποθανοῦνται μεγάλοι καὶ μικροὶ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, οὐ ταφῇσονται, καὶ... (Compl.)

vili, quasi os meum eris. Et convertentur ipsi ad te, et tu non converteris ad eos.

20. Et dabo te in populo isto quasi murum munitum, aeneum : et bellabunt adversum te, et non poterunt adversum te, quia tecum sum ut salvem te,

21. et eruam te de manu pessimorum, et redimam te de manu pestilentium.

CAPUT XVI.

1. Et tu ne accipias uxorem, dicit Dominus Deus Israel,

2. et non gignetur tibi filius, neque filia in loco isto.

3. Quia hæc dicit Dominus de filiis et de filiabus qui nascuntur in loco isto, et de matribus eorum quæ pepererunt eos, et de patribus eorum qui genuerunt eos in terra ista.

4. In morte morbosa morientur, non plangentur, et non sepelientur : in exemplum super faciem terræ erunt, et bestiis terræ erunt et volatilibus cæli : in gladio cadent, et in fame consummabuntur.

5. Hæc dicit Dominus : Ne ingrediaris in thiasum eorum, et non vadas ad plangendum, neque lugeas eos, quia abstuli pacem meam a populo isto.

6. Non plangent se, neque incisiones facient, neque radentur,

7. neque frangetur panis in luctu eorum in consolationem super mortuum : non dabunt ei potum calicis in consolationem super patrem et matrem ejus.

8. In domum convivii non ingredieris tu, ut sedeas cum eis ad comedendum et bibendum.

9. Quia hæc dicit Dominus Deus Israel : Ecce ego abire facio de loco isto coram oculis vestris, et in diebus vestris, vocem gaudii et vocem lætitiæ, vocem sponsi et vocem sponsæ.

10. Et erit, cum annuntiaveris populo huic omnia verba hæc, et dixerint ad te : Quare locutus est Dominus super nos omnia mala ista? quæ iniquitas nostra, et quod peccatum nostrum quod peccavimus coram Domino Deo nostro?

11. Et dices ad eos : Pro eo quod dereliquerunt me patres vestri, dicit Dominus, et abierunt post deos alienos, et servierunt eis et adoraverunt eos, et me dereliquerunt, et legem meam non custodierunt,

12. et vos male egistis super patres vestros : et ecce vos ambulatis unusquisque post placita cordis vestri pessimi, ad non obediendum mihi.

13. Et abijciam vos de terra hac in terram quam non novistis vos et patres vestri, et servietis ibi diis aliis qui non dabunt vobis misericordiam.

1. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

Et morientur magni et parvi in terra ista, non sepelientur, et...

14. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι· Ζῇ Κύριος ὁ ἀναγαγὼν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

15. ἀλλὰ Ζῇ Κύριος, ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξώσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

16. Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τοὺς ἀλκιεῖς τοὺς πολλοὺς, λέγει Κύριος, καὶ ἀλιεύσουσιν αὐτούς· καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστέλλω τοὺς πολλοὺς θηρευτάς, καὶ θηρεύσουσιν αὐτοὺς ἐπάνω παντὸς ὄρους, καὶ ἐπάνω παντὸς βουνοῦ, καὶ ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν πετρῶν·

17. ὅτι οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδικήματα αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου.

18. Καὶ ἀνταποδώσω διπλὰς τὰς κακίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐπ' αἷς ἐβεβήλωσαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς θηήσιμαίσι τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, ἐν αἷς ἐπλημμέλησαν τὴν κληρονομίαν μου.

19. Κύριε, σὺ ἰσχύς μου, καὶ βοήθειά μου, καὶ καταφυγή μου ἐν ἡμέραις κακίῶν. Πρὸς σέ ἔβην ἤζουσιν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ ἐροῦσιν· Ὡς ψευδῆ ἔκτισαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἰδωλα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ὠφέλημα.

20. Εἰ ποιήσει ἐαυτῷ ἄνθρωπος θεοὺς, καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶ θεοί·

21. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δηλώσω αὐτοῖς ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τὴν χεῖρά μου, καὶ γνωρίω αὐτοῖς τὴν δύναμίν μου, καὶ γνώσονται ὅτι ὀνομά μοι Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

(*) 5. Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ' ἄνθρωπον, καὶ στηρίσκει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀπὸ Κυρίου ἀποστή· ἡ καρδία αὐτοῦ·

6. καὶ ἔσται ὡς ἡ ἀγριομυρική ἡ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐκ ὀφεται θταν ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ, καὶ κατασκηνώσει ἐν ἀλίμοις, καὶ ἐν ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀλυμρᾷ ἧτις οὐ κατοικεῖται.

7. Καὶ εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, καὶ ἔσται Κύριος ἐλπίς αὐτοῦ·

8. καὶ ἔσται ὡς ξύλον εὐθηνοῦν παρ' ὕδατα, καὶ ἐπὶ ἱμάδα βαλεῖ ῥίζαν αὐτοῦ. Οὐ φοβηθήσεται θταν ἔλθῃ καύμα, καὶ ἔσται ἐπ' αὐτῷ στελέχῃ ἀλσώδῃ· ἐν ἐνι-αυτῷ ἀβροχίᾳ οὐ φοβηθήσεται, καὶ οὐ διαλείψει ποιῶν καρπόν.

9. Βαθεῖα ἡ καρδία παρὰ πάντα, καὶ ἄνθρωπος ἔστι καὶ τίς γινώσκει αὐτόν;

(*) 1. Ἁμαρτία Ἰούδα γεγραμμένη ἐστὶν ἐν γραφίδι σιδηρᾷ, ἐν ὄνυι ἀδαμαντίνῳ, γεγλυμένη ἐπὶ πλακὸς τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων τῶν βωμῶν αὐτῶν.

2. Ἐν τῷ μνημονεύειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν τῶν βωμῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ἁλσῶν αὐτῶν ἐπὶ ξύλῳ ἁλσώδει, ἐπὶ τῶν βουνῶν τῶν ὑψηλῶν.

3. Ὡς ὀρεῖν ἐν τῷ πεδίῳ, τὸν πλοῦτόν σου καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς σου τῇ προνομίᾳ δώσω, τὰ ὑψηλὰ σου ἐν ἁμαρτίᾳ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου.

4. Καὶ καταλείψῃς ἀπὸ τῆς κληρονομίας σου, ἣν ἔδωκά σοι, καὶ δουλεύειν σε ποιήσω τοῖς ἔχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ ἣν οὐκ οἶδας, ὅτι πῦρ ἀνέψατε ἐν τῷ θυμῷ μου, ἕως τοῦ αἰῶνος φλέξει. (Compl.)

14. Propterea ecce dies veniunt, dicit Dominus, et non dicent ultra : Vivit Dominus qui eduxit filios Israel de terra Aegypti,

15. sed vivit Dominus, qui eduxit domum Israel de terra aquilonis, et de universis regionibus quo expulsi sunt illuc, et restituam eos in terram suam quam dedi patribus eorum.

16. Ecce ego mitto piscatores multos, dicit Dominus, et piscabuntur eos : et post haec mitto multos venatores, et venabuntur eos desuper omni monte, et desuper omni colle, et de cavernis petrarum :

17. quia oculi mei super omnes vias eorum, et non sunt absconditae iniquitates eorum ab oculis meis.

18. Et reddam duplices malitias eorum, et peccata eorum in quibus contaminaverunt terram meam in morticinis abominacionum suarum et in suis iniquitatibus, in quibus delinquere fecerunt haereditatem meam.

19. Domine, tu fortitudo mea, et auxilium meum, et refugium meum in diebus malorum. Ad te gentes venient ab extremo terrae, et dicent : Quam falsa possederunt patres nostri idola, et non est in eis utilitas.

20. Si faciet sibi homo deos, et ipsi non sunt dii?

21. Idcirco ecce ego ostendam eis in tempore illo manum meam, et notam faciam eis virtutem meam, et scient quia nomen mihi Dominus.

CAPUT XVII.

5. Maledictus homo qui spem habet in homine, et firmabit carnem brachii sui super se, et a Domino discedet cor ejus :

6. Et erit sicut myrica sylvestris quae in deserto est, non videbit cum venient bona, et habitabit in salsis, et in deserto, in terra salsa quae non habitabitur.

7. Et benedictus homo qui fidit in Domino, et erit Dominus spes ejus :

8. et erit tamquam lignum fructiferum secus aquas, et ad humorem mittet radicem suam. Non timebit cum venerit aestus, et erunt in eo propaggines nemorosae : in anno siccitatis non timebit, et non deficiet faciens fructum.

9. Profundum est cor super omnia, et homo est, et quis cognoscet eum?

1. Peccatum Juda inscriptum est in scriptura ferrea, in ungue adamantino, sculptum in tabula cordis eorum, et in cornibus altarium eorum.

2. Cum recordati fuerint filii eorum altarium suorum, et lucorum suorum super lignum condensum, super colles sublimis.

3. O montane in campo, divitias tuas et omnes thesauros tuos in direptionem dabo, excelsa tua in peccato in omnibus finibus tuis.

4. Et derelinqueris ab haereditate tua, quam dedi tibi, et servare te faciam inimicis tuis in terra quam ignoras, quoniam ignem accendistis in furore meo, usque in aeternum ardebit.

10. Ἐγὼ Κύριος ἐτάζων καρδίας καὶ δοκιμάζων νεφροὺς, τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ.

11. Ἐφώνησε πέρδιε, συνήγαγεν ἃ οὐκ ἔτεκε, ποιῶν πλούτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως· ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκαταλείψουσιν αὐτόν, καὶ ἐπ' ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄρρων.

12. Θρόνος δόξης ὑψωμένος, ἀγίασμα ἡμῶν,

13. ὑπομονὴ Ἰσραὴλ. Κύριε, πάντες οἱ καταλιπόντες σε καταισχυνθήσασιν, ἀφιστηκότες ἐπὶ τῆς γῆς γραφθήσασιν, ὅτι ἐγκατέλιπον πηγὴν ζωῆς τὸν Κύριον.

14. Ἰσααὶ με, Κύριε, καὶ ἰαθήσομαι· σῶσόν με, καὶ σωθήσομαι, ὅτι καύχημά μου σὺ εἶ.

15. Ἴδού αὐτοὶ λέγουσι πρὸς μέ· Ποῦ ἐστιν ὁ λόγος Κυρίου; Ἐλθέτω.

16. Ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκοπίασα κατακολουθῶν ὀπίσω σου, καὶ ἡμέραν ἀνθρώπου οὐκ ἐπεθύμησα, σὺ ἐπίστη. Τὰ ἐκπορεύόμενα διὰ τῶν χειλέων μου, πρὸ προσώπου σου ἐστί·

17. μὴ γεννηθῇς μοι εἰς ἀλλοτρίωσιν, φειδόμενός μου ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ.

18. Καταισχυνθήσασιν οἱ διώκοντές με, καὶ μὴ καταισχυνθεῖν ἐγὼ· πτοηθεῖσιν αὐτοὶ, καὶ μὴ πτοηθεῖν ἐγὼ· ἐπάγαγε ἐπ' αὐτοὺς ἡμέραν πονηρὰν, δισπὸν σύντριμμα σύντριψον αὐτούς.

19. Τάδε λέγει Κύριος· Βάδισον, καὶ στήθι ἐν ταῖς πύλαις υἱῶν λαοῦ σου, ἐν αἷς εἰσπορεύονται ἐν αὐταῖς βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ ἐν αἷς ἐκπορεύονται ἐν αὐταῖς, καὶ ἐν πάσαις ταῖς πύλαις Ἱερουσαλήμ,

20. καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Ἀκούσατε τὸν λόγον Κυρίου, βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ πᾶσα Ἰουδαία, καὶ πᾶσα Ἱερουσαλήμ, οἱ εἰσπορεύόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις·

21. τάδε λέγει Κύριος· Φυλάσσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ μὴ αἰρετε βαστάγματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ μὴ ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις Ἱερουσαλήμ,

22. καὶ μὴ ἐκφέρετε βαστάγματα ἐξ οἰκιῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε. Ἀγιάσατε τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, καθὼς ἐνετείλαμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

23. Καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν, καὶ ἐσκήληρναν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν, τοῦ μὴ ἀκοῦσαί μου, καὶ τοῦ μὴ δέξασθαι παιδείαν.

24. Καὶ ἔσται, ἂν εἰσακουσῇτέ μου, λέγει Κύριος, τοῦ μὴ εἰσφέρειν βαστάγματα διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἀγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, τοῦ μὴ ποιεῖν πᾶν ἔργον,

25. καὶ εἰσελεύσονται διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καθήμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, καὶ ἐπιβεθηκότες ἐφ' ἄρμασι καὶ ἵπποις αὐτῶν, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ κατοικισθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς τὸν αἰῶνα.

26. Καὶ ἔξουσιν ἐκ τῶν πόλεων Ἰούδα, καὶ κυχλόθεν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκ γῆς Βενιαμὴν, καὶ ἐκ γῆς πεδινῆς, καὶ ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἐκ τῆς πρὸς νότον, φέροντες δλοκαυτώματα καὶ θυσιὰς καὶ θυμιάματα καὶ μάννα καὶ λίβανον, φέροντες αἶνεσιν εἰς οἶκον Κυρίου.

27. Καὶ ἔσται, ἂν μὴ ἀκούσῃτέ μου τοῦ ἀγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, τοῦ μὴ αἰρεῖν βαστάγματα,

10. Ego Dominus scrutans corda et probans renes, ad dandum unicuique iuxta vias ejus, et secundum fructus adinventionum ejus.

11. Clamavit perdidit, congregavit quæ non peperit, faciens divitias suas non cum judicio : in dimidio dierum ejus relinquent eum, et in novissimis suis erit insipiens.

12. Solium gloriæ elevatum, sanctificatio nostra,

13. expectatio Israel. Domine, omnes qui te dereliquerint confundantur, qui recesserint in terra scribantur, quoniam dereliquerunt fontem vitæ Dominum.

14. Sana me, Domine, et sanabor : salva me, et salvabor, quoniam gloriatio mea tu es.

15. Ecce ipsi dicunt ad me : Ubi est verbum Domini? Veniat.

16. Ego autem non laboravi sequens post te, et diem hominis non desideravi, tu scis. Quæ egrediuntur per labia mea, ante faciem tuam sunt :

17. non fias mihi in alienationem, parcens mihi in die malo.

18. Confundantur qui persequuntur me, et non confundar ego : paveant illi, et non paveam ego : induc super eos diem pessimum, duplici contritione contere eos.

19. hæc dicit Dominus : Vade, et sta in portis filiorum populi tui, in quibus ingrediuntur in eis reges Juda, et in quibus egrediuntur in eis, et in omnibus portis Jerusalem,

20. et dices eis : Audite verbum Domini, reges Juda, et omnis Judæa, et omnis Jerusalem, qui ingredimini in portis his :

21. Hæc dicit Dominus : Custodite animas vestras, et nolite portare pondera in die sabbatorum neque egrediamini portis Jerusalem,

22. neque efferatis pondera e domibus vestris in die sabbatorum, et omne opus non faciatis. Sanctificate diem sabbatorum, sicut præcepi patribus vestris.

23. Et non audierunt, nec inclinaverunt aurem suam, et induraverunt cervicem suam super patres suos, ne audirent me, et ne acciperent disciplinam.

24. Et erit, si exaudieritis me, dicit Dominus, ut non inferatis onera per portas civitatis hujus in die sabbatorum, et sanctificetis diem sabbatorum, non faciendo omne opus,

25. et introibunt per portas civitatis hujus reges et principes sedentes super solium David, et ascendentes in curribus et equis suis, ipsi et principes eorum, viri Juda et habitatores Jerusalem : et habitabitur civitas hæc in sempiternum.

26. Et veniet de civitatibus Juda, et de circuitu Jerusalem, et de terra Benjamin, et de terra campestri, et de monte et de ea quæ ad austrum, portantes holocaustomata et sacrificia et thymiamata et manna et thus, afferentes laudem in domum Domini.

27. Et erit, si non audieritis me ut sanctificetis diem sabbatorum, non portando onera, et non ingrediendo por-

καὶ μὴ εἰσπορεύεσθαι ταῖς πύλαις Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν ταῖς πύλαις αὐτῆς, καὶ καταφάγεται ἀμφοδὰ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐ σβεσθήσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Ὁ λόγος δὲ γενόμενος παρὰ Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων·
2. Ἀνάστηθι, καὶ κατέβηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου.
3. Καὶ κατέβηθι εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐποίησεν ἔργον ἐπὶ τῶν λίθων,
4. καὶ ἐπέσει τοῖς ἀγγείων δὲ αὐτὸς ἐποίησεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πάλιν αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὸ ἀγγεῖον ἕτερον, καθὼς ἤρесе ἐνώπιον αὐτοῦ ποιῆσαι.
5. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·
6. Εἰ καθὼς ὁ κεραμεὺς οὗτος οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ; Ἰδοὺ ὡς δὲ πηλὸς τοῦ κεραμέως ὑμεῖς ἐστέ ἐν χερσίν μου.
7. Πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνους ἢ ἐπὶ βασιλείᾳ, τοῦ ἐξῆραι αὐτοὺς, καὶ τοῦ ἀπολλύειν,
8. καὶ ἐπιστραφή τοῦ ἔθνους ἐκείνο ἀπὸ πάντων τῶν κακῶν αὐτῶν, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν κακῶν ὧν ἐλογισάμην τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς.
9. Καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνους καὶ βασιλείᾳ, τοῦ ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ τοῦ καταφυτεύεσθαι,
10. καὶ ποιήσωσι τὰ πονηρὰ ἐναντίον μου, τοῦ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς μου· καὶ μετανοήσω περὶ τῶν ἀγαθῶν ὧν ἐλάλησα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς.
11. Καὶ νῦν εἰπὼν πρὸς ἄνδρας Ἰούδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ· Ἰδοὺ ἐγὼ πλάσω ἐφ' ὑμᾶς κακὰ, καὶ λογιζομαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμόν. Ἀποστραφήτω δὴ ἕκαστος ἀπὸ ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ καλλίονα ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν.
12. Καὶ εἶπαν· Ἀνδριούμεθα, ὅτι ὀπίσω τῶν ἀποστροφῶν ἡμῶν πορευσόμεθα, καὶ ἕκαστος τὰ ἀρεστὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποιήσομεν.
13. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἐρωτήσατε δὴ ἐν ἔθνεσι, τίς ἤκουσε τοιαῦτα φοικτὰ ἃ ἐποίησε σφόδρα παρθένος Ἰσραὴλ;
14. Μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας μαστοὶ, ἢ χιών ἀπὸ τοῦ Λιβάνου; μὴ ἐκκλίνη ὕδωρ βιαίως ἀνέμῳ φερόμενον;
15. Ὅτι ἐπελάθοντό μου λαὸς μου, εἰς κενὸν ἐθυμίαν, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν σχοίνους αἰωνίους, τοῦ ἐπιβῆναι τρίβους οὐκ ἔχοντας ὁδὸν εἰς πορείαν,
16. τοῦ τάξει τὴν γῆν αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν, καὶ σύριγμα αἰώνιον· πάντες οἱ διαπορευόμενοι δι' αὐτῆς ἐκστήσονται, καὶ κινήσουσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν.
17. Ὡς ἀνεμὸν καύσωνα διασπερῶ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν αὐτῶν, δεῖξω αὐτοῖς ἡμέραν ἀπωλείας αὐτῶν.
18. Καὶ εἶπαν· Δεῦτε καὶ λογισώμεθα ἐπὶ Ἱερεμίαν λογισμόν, ὅτι οὐκ ἀπολείται νόμος ἀπὸ ἱερέως, καὶ βουλὴ ἀπὸ συνετοῦ, ἐν λόγος ἀπὸ προφήτου· δεῦτε, καὶ πατάξωμεν αὐτὸν ἐν γλώσσῃ, καὶ ἀκουσώμεθα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ.
19. Εἰσάκουσόν μου, Κύριε, καὶ εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τοῦ δικαίου ἀπὸ τοῦ μω.

tis Jerusalem in die sabbatorum, et accendam ignem in portis ejus, et devorabit bivia Jerusalem, et non exstinguetur.

CAPUT XVIII.

1. Verbum quod factum est a Domino ad Jeremiam, dicens :
2. Surge, et descende in domum figuli, et ibi audies verba mea.
3. Et descendi in domum figuli, et ecce ipse faciebat opus super lapides,
4. et cecidit vas quod ipse faciebat in manibus suis, et rursus ipse fecit illud vas alterum, sicut placuerat in conspectu suo facere.
5. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :
6. Si quomodo figulus iste non potero facere vos, domus Israel? Ecce sicut lutum figuli vos estis in manibus meis.
7. Ad summam loquar super gentem aut super regnum, ut auferam illos, et disperdam,
8. et convertetur gens illa ab omnibus malis suis, et agam pœnitentiam de malis quæ cogitaveram facere eis.
9. Et ad summam loquar super gentem et regnum, ad reedificandum et plantandum,
10. et facient mala coram me, non audiendo vocem meam : et pœnitentiam agam de bonis quæ locutus eram facere eis.
11. Et nunc dic ad viros Juda et ad habitatores Jerusalem : Ecce ego fingo super vos mala, et cogito super vos cogitationem. Avertatur hunc unusquisque a via sua mala, et meliora facite studia vestra.
12. Et dixerunt : Confortabimur, quia post aversiones nostras ibimus, et unusquisque placita cordis sui mali faciemus.
13. Ideo hæc dicit Dominus : Interrogate nunc in gentibus, quis audivit talia horribilia quæ fecit nimis virgo Israel?
14. Numquid deficient de petra ubera, aut nix de Libano? numquid declinabit aqua violenter sublata vento?
15. Quia obliti sunt mei populus meus, in vacuum adoluerunt, et infirmabuntur in viis suis funiculos sempiternos, ad conscendendum semitas non habentes viam ad iter,
16. ad ponendum terram suam in desolationem, et sibilum sempiternum : omnes transeuntes per eam obstupescunt, et movebunt caput suum.
17. Sicut ventum urentem dispergam eos ad faciem inimicorum suorum, ostendam eis diem perditionis eorum.
18. Et dixerunt : Venite et cogitemus super Jeremiam cogitationem, non enim peribit lex a sacerdote, neque consilium a sapiente, nec sermo a propheta : venite, et percutiamus eum in lingua, et audiemus universos sermones ejus.
19. Exaudi me, Domine, et exaudi vocem justificationis meæ.

20. Εἰ ἀνταποδίδεται ἀντὶ ἀγαθῶν κακὰ, ὅτι συνελάλησαν ῥήματα κατὰ τῆς ψυχῆς μου, καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν ἐκρυψάν μοι; Μνήσθητι ἐστηκότος μου κατὰ πρόσωπόν σου, τοῦ λαλῆσαι ὑπὲρ αὐτῶν ἀγαθὰ, τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν σου ἀπ' αὐτῶν.

21. Διὰ τοῦτο δὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν εἰς λιμὸν, καὶ ἀθροίσον αὐτοὺς εἰς χεῖρας μαχαίρας. Γενέσθωσαν αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄτεκνοι καὶ χῆραι, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν γενέσθωσαν ἀνηρημένοι θανάτῳ, καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτῶν πεπτωκότες μαχαίρᾳ ἐν πολέμῳ.

22. Γενηθῶτω κραυγὴ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν. Ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς ληστὰς ἄφνω, ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς σύλληψίν μου, καὶ παγίδας ἐκρυψαν ἐπ' ἐμέ.

23. Καὶ σύ, Κύριε, ἔγνωσ ἀπασαν τὴν βουλὴν αὐτῶν ἐπ' ἐμέ εἰς θάνατον· μὴ ἀθωώσης τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν ἀπὸ προσώπου σου μὴ ἐξαλείψης. Γενέσθω ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου, ἐν καιρῷ θυμοῦ σου ποιήσον ἐν αὐτοῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Τότε εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Βάδισον, καὶ κτῆσαι βικὸν πεπλασμένον δοσράκινον, καὶ ἄξεις ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων,

2. καὶ ἐξελεύσῃ εἰς τὸ πολυάνδριον οἰῶν τῶν τέκνων αὐτῶν, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῶν προθύρων πύλης τῆς Χαρσεῖθ· καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους, οὓς ἂν λαλήσω πρὸς σέ,

3. καὶ εἰρεῖς αὐτοῖς· Ἀκούσατε τὸν λόγον Κυρίου, βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ ἄνδρες Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις. Τὰδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ, ὥστε παντὸς ἀκούοντος αὐτὰ ἡγήσει τὰ ὅσα αὐτοῦ,

4. ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με, καὶ ἀπηλλοτρίωσαν τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐθυμίασαν ἐν αὐτῷ θεοῖς ἄλλοτρίοις, οἷς οὐκ ᾔδεισαν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν· καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰούδα ἐπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἱμάτων ἀθώων,

5. καὶ ὠκοδόμησαν ὑψηλὰ τῇ Βάαλ, τοῦ κατακαθεῖν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ, ἃ οὐκ ἐνετειλάμην, οὐδὲ διενόηθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου.

6. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ οὐ κληθήσεται τῷ τόπῳ τούτῳ ἔτι διάπτωσις καὶ πολυάνδριον υἱοῦ Ἐννώμ, ἀλλ' ἡ πολυάνδριον τῆς σφαγῆς.

7. Καὶ σφάξω τὴν βουλὴν Ἰούδα καὶ τὴν βουλὴν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ καταβάλω αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἐν χειρὶ τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν· καὶ δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς,

8. καὶ καταῶν τὴν πόλιν ταύτην εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς συρισμόν. Πᾶς δὲ παραπορευόμενος ἐπ' αὐτῆς σκυθρωπάσει, καὶ συριεῖ ὑπὲρ πάσης τῆς πληγῆς αὐτῆς.

9. Καὶ ἐδόνται τὰς σάρκας τῶν οἰῶν αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων αὐτῶν, καὶ ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐδόνται ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἢ πολιορκήσουσιν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν.

20. Si redduntur pro bonis mala, quia collocuti sunt verba contra animam meam, et punitionem suam occulaverunt mihi? Recordare quod steterim ego ad faciem tuam, ut loquerer pro eis bona, ut averterem indignationem tuam ab eis.

21. Propterea da filios eorum in famem, et congrega eos in manus gladii. Fiant uxores eorum absque liberis et viduae, et viri earum sint sublati morte, et juvenes eorum jacentes gladio in praelio.

22. Fiat clamor in domibus eorum. Adduces super eos repente latrones, quia aggressi sunt verbum in captionem mei, et laqueos absconderunt super me.

23. Et tu, Domine, scis omne consilium eorum super me in mortem: ne mundes iniquitates eorum, et peccata eorum a facie tua ne deleas. Fiat infirmitas eorum coram te, in tempore furoris tui fac in eis.

CAPUT XIX.

1. Tunc dixit Dominus ad me: Vade, et posside doliolum fictum testium, et adduces de senioribus populi et de sacerdotibus,

2. et exhibis in polyandrium filiorum filiorum eorum, quod est super vestibula portae Charsith: et lege ibi omnia verba haec, quaecumque locutus fuero ad te,

3. et dices eis: Audite verbum Domini, reges Juda, et viri Juda, et habitatores Jerusalem, et qui ingredimini in portis his. Haec dicit Dominus Deus Israel: Ecce ego induco super locum istum mala, ut omnis qui audivit illa tinniant aures ejus,

4. pro eo quod dereliquerunt me, et alienum fecerunt locum istum, et adulterunt in eo diis alienis, quos nescierunt ipsi et patres eorum: et reges Juda repleverunt locum istum sanguinibus innocentibus,

5. et aedificaverunt excelsa Baal, ad comburendos filios suos in igne, quae non praecepi, neque cogitavi in corde meo.

6. Idcirco ecce dies veniunt, dicit Dominus, et non vocabitur locus iste amplius ruina et polyandrium filii Ennon, sed polyandrium occisionis.

7. Et jugulabo consilium Juda et consilium Jerusalem in loco isto, et subvertam eos in gladio in conspectu inimicorum suorum, et in manibus quarentium animam eorum: et dabo mortuos eorum in escam volatilibus coeli et bestiis terrae,

8. et detraham civitatem hanc in desolationem et in sibilum. Omnis qui praeterit per eam tristabitur, et sibilabit super universa plaga ejus.

9. Et edent carnes filiorum suorum et carnes filiarum suarum, et unusquisque carnes proximi sui comedent in angustia et in obsidione qua obsidebunt eos inimici eorum.

10. Καὶ συντρίψεις τὸν βίχον κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ,

11. καὶ ἐρεῖς· Τάδε λέγει Κύριος· Οὕτως συντρίψω τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καθὼς συντρίβεται ἄγγος ὀστράκινον, ὃ οὐ δυνήσεται ἰαθῆναι ἔτι.

12. Οὕτως ποιήσω, λέγει Κύριος, τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν αὐτῷ, τοῦ δοθῆναι τὴν πόλιν ταύτην, ὡς τὴν διαπίπτουσαν.

13. Καὶ οἶκοι Ἱερουσαλὴμ καὶ οἶκοι βασιλέων Ἰουδα ἔσονται καθὼς ὁ τόπος ὃ διαπίπτων, ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσῶν αὐτῶν ἐν πάσαις ταῖς οἰκίαις, ἐν αἷς ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν δωματίων αὐτῶν πᾶσιν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔσπεισαν σπονδάς θεοῖς ἁλλοτρίοις.

14. Καὶ ἦλθεν Ἱερεμίας ἀπὸ τῆς διαπίτσεως οὗ ἀπέστειλεν αὐτὸν Κύριος ἐκεῖ τοῦ προφητεῦσαι· καὶ ἔστη ἐν τῇ αὐλῇ οἴκου Κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαόν·

15. Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὰς κώμας αὐτῆς, ἅπαντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτήν, ὅτι ἐσκήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν, τοῦ μὴ εἰσακοῦεν τῶν ἐντολῶν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἤκουσε Πασχώρ ὁ υἱὸς Ἐμμηρ ὁ ἱερεὺς, καὶ οὗτος ἦν καθεσταμένος ἡγούμενος οἴκου Κυρίου, τοῦ Ἱερεμίου προφητεύοντος τοὺς λόγους τούτους.

2. Καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἐνέβαλεν αὐτόν εἰς τὸν καταράκτην, ὃς ἦν ἐν πύλῃ οἴκου ἀποτεταγμένου τοῦ ὑπερώου, ὃς ἦν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

3. Καὶ ἐξήγαγε Πασχώρ τὸν Ἱερεμίαν ἐκ τοῦ καταράκτου, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας· Οὐχὶ Πασχώρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά σου, ἀλλ' ἦ μέτοικον.

4. Διότι τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι σε εἰς μετοικίαν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις σου· καὶ πεσοῦνται ἐν μαχαίρᾳ ἔχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται, καὶ σὲ καὶ πάντα Ἰούδα δώσω εἰς χεῖρας βασιλεῶς Βαβυλῶνος, καὶ μετοικιοῦσιν αὐτοὺς, καὶ κατακτόνουςιν ἐν μαχαίραις.

5. Καὶ δώσω τὴν πᾶσαν ἰσχύν τῆς πόλεως ταύτης, καὶ πάντας τοὺς πόρους αὐτῆς, καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βασιλέως Ἰούδα εἰς χεῖρας ἔχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἄζουσιν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα.

6. Καὶ σὺ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ οἰκῷ σου πορεύσεσθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ἐν Βαβυλῶνι ἀποθανῇ, καὶ ἐκεῖ ταφῇσθαι σὺ καὶ πάντες οἱ φίλοι σου, οἷς ἐπροφήτευσας αὐτοῖς ψευδῇ.

7. Ἠπάτησάς με, Κύριε, καὶ ἠπατήθην· ἐκράτησας, καὶ ἡδυνάσθης· ἐγενόμην εἰς γέλωτα, πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μυχτηριζόμενος·

8. ὅτι πικρῷ λόγῳ μου γελάσομαι ἀθεσίαν, καὶ τάλαιπωρίαν ἐπικαλέσομαι, ὅτι ἐγενήθη λόγος Κυρίου εἰς· οὐκ εἰδὼς ἐγὼ καὶ εἰς χλευασμὸν πᾶσαν ἡμέραν μου.

9. Καὶ εἶπα· Οὐ μὴ ὀνομάσω τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ οὐ μὴ λαλήσω ἔτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὡς πῦρ καίόμενον φλέγων ἐν τοῖς ὀστέοις μου, καὶ παρῆμαι πάντοθεν, καὶ οὐ δύναμαι φέρειν,

10. ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν συναθροισμένων κυκλῶν· Ἐπισύστητε, καὶ ἐπισυστῶμεν ἐπ' αὐτῷ πάντες

10. Et conteres doliolum ad oculos virorum egredientium tecum,

11. et dices : Hæc dicit Dominus : Sic conteram populum istum et civitatem istam, sicut conteritur vas testaceum, quod non poteri ultra sanari.

12. Sic faciam, ait Dominus, loco huic et habitantibus in eo, ut detur civitas ista, sicut quæ corruit.

13. Et domus Jerusalem et domus regum Juda erunt sicut locus corruens, ab immunditiis eorum in omnibus domibus, in quibus sacrificaverunt super tecta earum omni militiæ cæli, et libaverunt libamina diis alienis.

14. Et venit Jeremias de ruina quo miserat eum Dominus illuc ad prophetandum : et stetit in atrio domus Domini, et dixit ad omnem populum :

15. Hæc dicit Dominus : Ecce ego induco super civitatem hanc, et super omnes urbes ejus, et super pagos ejus, universa mala quæ locutus sum super eam, quoniam induraverunt cervicem suam, ut non exaudirent mandata mea.

CAPUT XX.

1. Et audivit Paschor filius Emmer sacerdos et hic constitutus erat præfectus domus Domini, Jeremiam prophetantem sermones istos.

2. Et percussit eum, et misit eum in cataractam, quæ erat in porta domus assignatæ superioris, quæ erat in domo Domini.

3. Et eduxit Paschor Jeremiam de cataracta, et dixit ei Jeremias : Non Paschor vocavit Dominus nomen tuum, sed migrantem.

4. Quia hæc dicit Dominus : Ecce ego do te in migrationem cum omnibus amicis tuis : et cadent in gladio inimicorum suorum, et oculi tui videbunt, et te et omnem Judam dabo in manus regis Babylonis, et migrare facient eos, et trucidabunt in gladiis.

5. Et dabo omnem fortitudinem civitatis hujus, et omnes labores ejus, et omnes thesauros regis Juda in manus inimicorum ejus, et ducent eos in Babylonem.

6. Et tu et omnes habitantes in domo tua ibitis in captivitatem, et in Babylone morieris, et ibi sepelieris tu et omnes amici tui, quibus prophetasti eis falsa.

7. Decepesti me, Domine, et deceptus sum : obtinuisti, et potuisti : factus sum in derisum, tota die perseveravi subsannatus :

8. quia amaro verbo meo ridebo prævaricationem, et miseriam invocabo, quia factus est sermo Domini in opprobrium mihi et in derisum tota die mea.

9. Et dixi : Non nominabo nomen Domini, nec loquar ultra in nomine ipsius. Et factus est quasi ignis ardens urens in ossibus meis, et dissolutus sum undique, et non possum ferre,

10. quia audiivi vituperationem multorum congregatorum undique : Insultate, et insultemus in eum omnes viri amici

ἄνδρες φίλοι αὐτοῦ. Τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ, εἰ ἀπατηθῆσεται, καὶ δυνησόμεθα αὐτῷ, καὶ ληψόμεθα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ.

11. Ὁ δὲ Κύριος μετ' ἐμοῦ καθὼς μαχητὴς ἰσχύων· διὰ τοῦτο ἐδίδωξεν, καὶ νοῆσαι οὐκ ἠδύναντο· ἡσχύνθησαν σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐνόησαν ἀτιμίας αὐτῶν, αἱ δὲ αἰῶνος οὐκ ἐπιλησθήσονται.

12. Κύριε δοκιμάζων δίκαια, συνιῶν νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐν αὐτοῖς, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα τὰ ἀπολογήματά μου.

13. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ, αἰνέσατε αὐτῷ, ὅτι ἐξείλατο τὴν ψυχὴν πένθους ἐκ χειρὸς πονηρευομένων.

14. Ἐπικατάρατος ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐτέχθη ἐν αὐτῇ· ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἔτεκε με ἡ μήτηρ μου μὴ ἔστω ἐπευχτή.

15. Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὁ εὐαγγελισάμενος τῷ πατρί μου, λέγων· Ἐτέχθη σοι ἄρσεν.

16. Εὐφραινόμενος ἔστω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὡς αἱ πόλεις ἃς κατέστρεψε Κύριος ἐν θυμῷ, καὶ οὐ μετεμελήθη· ἀκουσάτω κραυγῆς τῷ πρωτῇ, καὶ ἀλαλαγμοῦ μεσημβρίας,

17. ὅτι οὐκ ἀπέκτεινέ με ἐν μήτρᾳ, καὶ ἐγένετό μοι ἡ μήτηρ μου τάφος μου, καὶ ἡ μήτρα συλλήψεως αἰωνίας.

18. Ἰνατί τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ μήτρας, τοῦ βλέπειν κόπους καὶ πόνους, καὶ διετελέσαν ἐν αἰσχύνῃ αἱ ἡμέραι μου;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Ὁ λόγος ὁ γεγόμενος παρὰ Κυρίου πρὸς Ἱερემίαν, ὅτε ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας τὸν Πασγὼρ υἱὸν Μελχίου, καὶ Σοφονίαν υἱὸν Βασαίου τὸν ἱερέα, λέγων·

2. Ἐπερώτησον περὶ ἡμῶν Κύριον, ὅτι βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐρέστηκεν ἐφ' ἡμᾶς, εἰ ποιήσει Κύριος κατὰ πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, καὶ ἀπελεύσεται ἀφ' ἡμῶν;

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἱερემίας· Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα·

4. Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ μεταστρέφω τὰ ὅπλα τὰ πολεμικά, ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐτοῖς πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς ἔξωθεν τοῦ τείχους· καὶ συνάξω αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ταύτης,

5. καὶ πολεμήσω ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ ἐκτεταμένη, καὶ ἐν βραχίονι κραταιῷ μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς μεγάλης·

6. καὶ πατάξω πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη, ἐν θανάτῳ μεγάλῳ, καὶ ἀποθάνουνται.

7. Καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως λέγει Κύριος· Δώσω τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ τὸν λαὸν καταλειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μαχίρας, εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ κατακοφουσιν αὐτοὺς ἐν στόματι μαχίρας· οὐ φέσσομαι ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ οἰκτιρήσω αὐτούς.

8. Καὶ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον ἐρεῖς· Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου.

9. Ὁ καθήμενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθάνειται ἐν

ejus. Observate mentem ejus, si decipietur, et praevalerimus ei, et sumemus vindictam nostram ex eo.

11. Dominus autem mecum quasi bellator fortis. Idcirco persecuti sunt, et intelligere non potuerunt: confortati sunt valde, quia non intellexerunt ignominias suas, quae per saeculum non tradentur oblivioni.

12. Domine probans justa, intelligens renes et corda, videam ultionem quam a te in eis, quia ad te revelavi defensiones meas.

13. Cantate Domino, laudate eum, quia liberavit animam pauperis de manu malignantium.

14. Maledicta dies in qua natus sum in ea: dies in qua peperit me mater mea non sit benedicta.

15. Maledictus homo qui evangelizavit patri meo, dicens: Natus est tibi masculus.

16. Latens sit homo ille sicut civitates quas subvertit Dominus in furore, et non poenituit eum: audiat clamorem mane, et ululatum meridie,

17. quia non interfecit me in vulva, et facta est mihi mater mea sepulcrum meum, et vulva conceptionis aeternae.

18. Ut quid ita egressus sum e vulva, ut viderem labores et dolores, et consummati sunt in confusione dies mei?

CAPUT XXI.

1. Verbum quod factum est a Domino ad Jeremiam, quando misit ad eum rex Sedecias Phaschor filium Melchiae, et Sophoniam filium Basaiae sacerdotem, dicens:

2. Interroga pro nobis Dominum, quia rex Babylonis insurrexit super nos, si faciet Dominus secundum omnia mirabilia sua, et recedet a nobis?

3. Et dixit ad eos Jeremias: Sic dicetis ad Sedeciam regem Juda:

4. Haec dicit Dominus: Ecce ego converto arma bellica, in quibus vos pugnatis in eis adversus Chaldaeos qui concluderunt vos extra murum: et congregabo eos in medio civitatis hujus,

5. et debellabo ego vos in manu extenta, et in brachio forti cum furore et ira magna:

6. et percutiam omnes habitantes in civitate hac, homines et jumenta, in morte magna, et morientur.

7. Et post haec sic ait Dominus: Dabo Sedeciam regem Juda, et pueros ejus, et populum derelictum in civitate hac a morte et a fame et a gladio, in manus inimicorum eorum, quærentium animas eorum, et trucidabunt eos in ore gladii: non parcam super eis, et non miserebor eorum.

8. Et ad populum hunc dices: Haec dicit Dominus: Ecce ego dedi ante faciem vestram viam vitae et viam mortis.

9. Sedens in urbe hac morietur in gladio et in fame: et

μχαίρα καὶ ἐν λιμῶν· καὶ ὁ ἐκπορευόμενος προςχωρή-
σαι πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκεκλειότας ὑμᾶς ζή-
σεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς σκῦλα, καὶ ζήσεται.

10. Διότι ἐστὶν ἡ πόλις μου ἐπὶ τὴν πόλιν
ταύτην εἰς κακὰ, καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ. Εἰς χεῖρας βασι-
λέως Βαβυλῶνος παραδοθήσεται, καὶ κατακαύσει αὐ-
τὴν ἐν πυρὶ.

11. Ὁ οἶκος βασιλέως Ἰούδα, ἀκούσατε λόγον Κυ-
ρίου,

12. οἶκος Δαυὶδ, τάδε λέγει Κύριος· Κρίνατε πρῶτ
κρίμα, καὶ κατευθύνετε καὶ ἐξέλσθε διηρπασμένον
ἐκ χειρὸς ἀδικούντος αὐτόν, ὅπως μὴ ἀναφθῇ ὡς πῦρ
ἡ ὀργή μου, καὶ καυθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.

13. Ἴδού ἐγὼ πρὸς σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν κοιλάδα
Σορ, τὴν πεδεινὴν, τοὺς λέγοντας· Τίς πτοήσει ἡμᾶς,
ἢ τίς εἰσελεύσεται πρὸς τὸ κατοικητήριον ἡμῶν;

14. Καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ ὄρυμῳ αὐτῆς, καὶ ἔδεται
πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Τάδε λέγει Κύριος· Πορεύου καὶ κατάβηθι εἰς τὸν
οἶκον τοῦ βασιλέως Ἰούδα, καὶ λαλήσεις ἐκεῖ τὸν λόγον
τούτου,

2. καὶ ἐρεῖς· Ἄκουε λόγον Κυρίου, βασιλεῦ Ἰούδα,
ὁ καθηήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ
ὁ λαός σου, καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ταῖς πύλαις ταύταις.

3. Τάδε λέγει Κύριος· Ποιεῖτε κρίσιν καὶ δικαιοσύ-
νην, καὶ ἐξαιρεῖσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικούντος
αὐτόν, καὶ προσήλυτον καὶ ὄρφανόν καὶ χήραν μὴ κα-
ταδυναστεύετε, καὶ μὴ ἀσεβεῖτε, καὶ αἷμα ἀβῶν μὴ
ἐκχέτε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.

4. Διότι ἐὰν ποιῶντες ποιήσῃτε τὸν λόγον τούτου,
καὶ εἰσελεύσονται ἐν ταῖς πύλαις τοῦ οἴκου τούτου βα-
σιλεῖς καθήμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, καὶ ἐπιβεβηκότες
ἐπ' ἀρμάτων καὶ ἵππων, αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν καὶ
ὁ λαός αὐτῶν.

5. Ἐὰν δὲ μὴ ποιήσῃτε τοὺς λόγους τούτους, κατ'
ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει Κύριος, ὅτι εἰς ἐρήμωσιν ἔσται
ὁ οἶκος οὗτος.

6. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος κατὰ τοῦ οἴκου βασιλέως
Ἰούδα· Γαλαὰδ, σὺ μοι ἀρχὴ τοῦ Λιβάνου, ἐὰν μὴ ὦ
σε εἰς ἐρημον, πόλεις μὴ κατοικηθησομένας,

7. καὶ ἐπάξω ἐπὶ σὲ ὀλοθρεύοντα ἄνδρα, καὶ τὸν
πέλεκυν αὐτοῦ, καὶ ἐκκόψουσιν τὰς ἐκλεκτάς κέδρους
σου, καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς τὸ πῦρ.

8. Καὶ διελεύσονται ἔθνη διὰ τῆς πόλεως ταύτης,
καὶ ἐρεῖ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Διατί ἐποίησε
Κύριος οὕτως τῇ πόλει ταύτῃ τῇ μεγάλῃ;

9. Καὶ ἐροῦσιν, ἀνθ' ὧν ἐγκατελίπον τὴν διαθήκην
Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν θεοῖς ἄλλοις, καὶ
ἐδούλευσαν αὐτοῖς.

10. Μὴ κλαίετε τὸν τεθνηκότα, μηδὲ θρηνεῖτε αὐ-
τόν· κλαύσατε κλαυθμῷ τὸν ἐκπορευόμενον, ὅτι οὐκ
ἐπιστρέψει ἔτι, οὐδὲ ὄψεται τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ.

11. Διότι τάδε λέγει Κύριος ἐπὶ Σελλήμ υἱὸν Ἰωσία
τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὃς
ἔβηθεν ἐκ τοῦ τόπου τούτου· Οὐκ ἀναστρέψει ἐκεῖ ἔτι,

12. ἀλλ' ἢ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὃ μετώκισα αὐτόν,
ἐκεῖ ἀποθάνεται, καὶ τὴν γῆν ταύτην οὐκ ὄψεται ἔτι.

egrediens accedere ad Chaldaeos qui concluderunt vos vivet,
et erit anima ejus in spolia, et vivet.

10. Obfirmavi enim faciem meam super civitatem hanc
in mala, et non in bona. In manus regis Babylonis trade-
tur, et comburet eam in igne.

11. Domus regis Juda, audite verbum Domini,

12. domus David, Hæc dicit Dominus : Judicate mane
judicium, et dirigite et liberate direptum de manu oppri-
mentis eum, ut non accendatur quasi ignis ira mea, et ar-
debit, et non erit qui exstinguat.

13. Ecce ego ad te inhabitantem vallem Sor, campestram,
qui dicitis : Quis terrebit nos, aut quis ingreditur in ha-
bitaculum nostrum?

14. Et succendam ignem in saltu ejus. et devorabit
omnia quæ in circuitu ejus.

CAPUT XXII.

1. Hæc dicit Dominus : Vade et descende in domum re-
gis Juda, et loqueris ibi verbum hoc,

2. et dices : Audi verbum Domini, rex Juda, qui sedes
super solium David, tu et domus tua et populus tuus, et
qui ingredimini per portas istas.

3. Hæc dicit Dominus : Facite judicium et justitiam, et
liberate direptum de manu injuriantis eum, et advenam et
pupillum et viduam non opprimatis, neque impie agatis,
et sanguinem innocentem ne effundatis in loco isto.

4. Si enim facientes feceritis verbum istud, et ingredien-
tur in portis domus hujus reges sedentes super thronum
David, et ascendentes super currus et equos, ipsi et pueri
eorum et populus eorum.

5. Quod si non feceritis verba hæc, per memetipsum ju-
ravi, dicit Dominus, quia in solitudinem erit domus hæc.

6. Quia hæc dicit Dominus super domum regis Juda :
Galaad, tu mihi principium Libani, si non posuero te in
solitudinem, urbes non habitandas,

7. et inducam super te exterminantem virum, et secu-
rim ejus, et succident electas cedros tuas, et mittent in
ignem.

8. Et pertransibunt gentes per civitatem hanc, et dicet
unusquisque ad proximum suum : Quare fecit Dominus
sic civitati huic magnæ?

9. Et dicent, pro eo quod dereliquerunt testamentum
Domini Dei sui, et adoraverunt deos alienos, et servierunt
eis.

10. Nolite flere mortuum, neque lamentemini eum :
plorare ploratione eum qui egreditur, quia non revertetur
ultra, nec videbit terram patriæ suæ.

11. Quia hæc dicit Dominus ad Sellem filium Josiæ re-
gnantem pro Josia patre ejus, qui egressus est de loco
isto : Non revertetur huc amplius,

12. sed in loco isto quo transtuli eum, ibi morietur, et
terram hanc non videbit amplius.

13. Ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν αὐτοῦ οὐ μετὰ δικαιοσύνης, καὶ τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ οὐκ ἐν κρίματι, παρὰ τῇ πλησίον αὐτοῦ ἐργάζεται δωρεάν, καὶ τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσει αὐτῷ.

14. Ὁκοδόμησας σεαυτῷ οἶκον σύμμετρον, ὑπερῶα ῥηπιστὰ διεσταλμένα θυρίσι, καὶ ἐξυλωμένα ἐν κέδρω καὶ κεχρισμένα ἐν μίλτῳ.

15. Μὴ βασιλεύσης, ὅτι σὺ παροξυνῇ ἐν Ἀχαζ τῷ πατρὶ σου; οὐ φάγονται, καὶ οὐ πίνονται. Βέλτιόν σε ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην.

16. Οὐκ ἔγνωσαν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ταπεινῶ, οὐδὲ κρίσιν πέντητος. Οὐ τοῦτο ἐστὶ τὸ μὴ γινῶναι σε ἐμέ, λέγει Κύριος;

17. Ἰδοὺ οὐκ εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοὶ σου, οὐδὲ ἡ καρδιά σου καλὴ, ἀλλὰ εἰς τὴν πλεονεξίαν σου, καὶ εἰς τὸ αἷμα τὸ ἁθῶν, τοῦ ἐκχεῖν αὐτὸ, καὶ εἰς ἀδικήματα καὶ εἰς φόνον, τοῦ ποιεῖν αὐτά.

18. Διὰ τοῦτο τὰδε λέγει Κύριος ἐπὶ Ἰωακείμ υἱὸν Ἰωσία βασιλεῆ Ἰούδα, καὶ ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον. Οὐ κήφονται αὐτὸν, ὧ ἀδελφε, οὐδὲ μὴ κλαύσονται αὐτὸν, οἱμοι, Κύριε.

19. Ταφὴν ὄνου ταφήσεται, συμψησθεὶς ῥιφήσεται ἐπέκεινα τῆς πύλης Ἱερουσαλήμ.

20. Ἀνάβηθι εἰς τὸν Λιβανὸν καὶ κράζον, καὶ εἰς τὴν Βασάν δὸς τὴν φωνήν σου, καὶ βόησον εἰς τὸ πέρας τῆς θαλάσσης, ὅτι συνετριβήσαν πάντες οἱ ἐρασταὶ σου.

21. Ἐλάλησα πρὸς σέ ἐν τῇ παραπτώσει σου, καὶ εἶπα· Οὐκ ἀκούσομαι. Αὕτη ἡ δόξ σου ἐκ νεότητός σου, οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς μου.

22. Πάντας τοὺς ποιμένας σου ποιμανεῖ ἄνεμος, καὶ οἱ ἐρασταὶ σου ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐξελέουσονται, ὅτι τότε αἰσχυνθήσῃ καὶ ἀτιμωθήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν φιλοῦντων σε.

23. Κατοικοῦσα ἐν τῷ Λιβάνῳ, ἔννοσσεύουσα ἐν ταῖς κέδροις, καταστενάξεις ἐν τῇ ἐλθεῖν σοι ὀδύνᾳ ὡς τιτούσης.

24. Ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, ἐὰν γενόμενος γένηται Ἰεχονίας υἱὸς Ἰωακείμ βασιλεὺς Ἰούδα ἀποσφράγισμα ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, ἐκεῖθεν ἐκσπάσω σε,

25. καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν σου, ὧν σὺ εὐλαβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων,

26. καὶ ἀποβρίβω σε καὶ τὴν μητέρα σου τὴν τεκοῦσάν σε, εἰς γῆν οὐ οὐκ ἐτέλῃς ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε.

27. Εἰς δὲ τὴν γῆν ἣν αὐτοὶ εὐχονται ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν, οὐ μὴ ἀποστρέψωσιν.

28. Ἠτιμώθη Ἰεχονίας ὡς σκεῦος οὗ οὐκ ἐστὶ χρεῖα αὐτοῦ, ὅτι ἐξεβρίφη, καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν ἣν οὐκ ἤδει.

29. Γῆ, γῆ, ἀκουε λόγον Κυρίου·

30. Γράφον τὸν ἄνδρα τοῦτον, ἐκκήρυκτον ἄνθρωπον, ὅτι οὐ μὴ αὐξηθῇ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, ἀρχων ἔτι ἐν τῷ Ἰούδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Ὁ ποιμένες οἱ ἀπολλύοντες καὶ διασκορπίζοντες τὰ πρόβατα τῆς νομῆς αὐτῶν,

2. διὰ τοῦτο τὰδε λέγει Κύριος ἐπὶ τοὺς ποιμαίνοντας τὸν λαόν μου· Ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατα

13. Qui ædificat domum suam non cum justitia, et cœnacula sua non in iudicio, apud proximum suum operatur gratis, et mercedem ejus non redet ei.

14. Ædificasti tibi domum commensuratam, cœnacula perflatilia distincta fenestris, et contignata in cedro et linita in sinopide.

15. Numquid regnabis, quia tu contendis in Achaz patre tuo? non comedent, et non bibent. Melius tibi erat facere iudicium et justitiam.

16. Non cognoverunt, non judicaverunt iudicium humili, neque iudicium pauperis. Nonne hoc est te ignorare me, dicit Dominus?

17. Ecce non sunt oculi tui, neque cor tuum bonum, sed ad avaritiam tuam, et ad sanguinem innocentem, ut effundas illum, et ad iniquitates et homicidium, ut facias ea.

18. Propterea hæc dicit Dominus ad Joacim filium Josie regem Juda, et super virum istum: Non plangent eum, o frater, neque plorabunt eum, heu mihi, Domine.

19. Sepulcro asini sepelietur, raptatus projicietur ultra portam Jerusalem.

20. Ascende in Libanum et clama, et in Basan da vocem tuam, et clama trans mare, quia contriti sunt omnes amatores tui.

21. Locutus sum ad te in ruina tua, et dixisti: Non audiam. Hæc est via tua ab adolescentia tua, non audisti vocem meam.

22. Omnes pastores tuos pascet ventus, et amatores tui in captivitatem egredientur, quia tunc confunderis et inhonoraberis ab omnibus diligentibus te.

23. Quæ habitas in Libano, quæ nidificas in cedris, in-gemiscas cum venerint tibi dolores quasi parientis.

24. Vivo ego, dicit Dominus, si factus fuerit Jechonias filius Joacim rex Juda sigillum super manum dexteram meam, inde evellam te,

25. et tradam te in manus quærentium animam tuam, quorum tu formidas a facie eorum, in manus Chaldaeorum,

26. et projiciam te et matrem tuam quæ peperit te, in terram ubi non es natus illic, ibique moriemini.

27. In terram autem quam ipsi optant animabus suis, non revertentur.

28. Inhonoratus est Jechonias quasi vas cuius non est utilitas ejus, quia abjectus est, et ejectus in terram quam ignoravit.

29. Terra, terra, audi sermonem Domini:

30. Scribe virum istum, abdicatum hominem, a qui non crescet de semine ejus qui sedeat super thronum David, princeps ultra in Juda.

CAPUT XXIII.

1. O pastores qui disperditis et dissipatis oves pascuæ eorum,

2. ideo hæc dicit Dominus super pascentes populum meum: Vos dispersistis oves meas et expulistis eas, et non

μου καὶ ἐξώσατε αὐτὰ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψαθε αὐτὰ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδοικῶ ἐφ' ὑμᾶς κατὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν,

3. καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ μου ἐπὶ πάσης τῆς γῆς οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ καταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν, καὶ αὐξηθήσονται, καὶ πληθυνθήσονται.

4. Καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς ποιμένας οἱ ποιμανοῦσιν αὐτοὺς, καὶ οὐ φοβηθήσονται ἐτι, οὐδὲ πτοηθήσονται, λέγει Κύριος.

5. Ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχονται, λέγει Κύριος, καὶ ἀναστήσω τῷ Δαυὶδ Ἀνατολὴν δικαίαν, καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς, καὶ συνήσει, καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς.

6. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, καὶ σωθήσεται Ἰούδας, καὶ Ἰσραὴλ κατασκηνώσει πεποιθώς· καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὃ καλέσει αὐτὸν Κύριος, Ἰωσεδέκ, ἐν τοῖς προφήταις. (α)

9. Συνετριβὴ ἡ καρδία μου ἐν ἐμοί, ἐσαλεύθη πάντα τὰ ὀστέα μου, ἐγενήθη ὡς ἀνὴρ συνετριμμένος, καὶ ὡς ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου Κυρίου καὶ ἀπὸ προσώπου εὐπρεπείας δόξης αὐτοῦ.

10. Ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων ἐπένθησεν ἡ γῆ, ἐξηράνθησαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου· καὶ ἐγένετο ὁ δρόμος αὐτῶν πονηρὸς, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν οὐτως.

11. Ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐμολύνθησαν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πονηρίας αὐτῶν.

12. Διὰ τοῦτο γενέσθω ἡ ὁδὸς αὐτῶν αὐτοῖς εἰς ὀλισθημα ἐν γνόφῳ, καὶ ὑποσκελισθήσονται, καὶ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ· διότι ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακὰ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

13. Καὶ ἐν τοῖς προφήταις Σαμαρείας εἶδον ἀνομήματα. Ἐπροφήτευσαν διὰ τῆς Βάαλ, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ.

14. Καὶ ἐν τοῖς προφήταις Ἰερουσαλὴμ εἶδον φρικτὰ, μοιγωμένους, καὶ πορευομένους ἐν ψεύδει, καὶ ἀντιλαμβανόμενους χειρῶν πολλῶν, τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι ἕκαστον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς. Ἐγενήθησάν μοι πάντες ὡς Σόδομα, καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν ὥσπερ Γόμορρα.

15. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ψωμιῶ αὐτοὺς ὀδύνην, καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πικρὸν, ὅτι ἀπὸ τῶν προφητῶν Ἰερουσαλὴμ ἐξῆλθε μολυσμὸς πάσης τῇ γῇ.

16. Οὕτως λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, ὅτι ματαιοῦσιν ἑαυτοὺς θρασιν, ἀπὸ καρδίας αὐτῶν λαλοῦσι, καὶ οὐκ ἀπὸ στόματος Κυρίου.

17. Λέγουσι τοῖς ἀπωθουμένοις τὸν λόγον Κυρίου· Εἰρήνῃ ἔσται ὑμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς πορευομένοις τοῖς θελήμασιν αὐτῶν, καὶ παντὶ τῷ πορευομένῳ πλάνῃ καρδίας αὐτοῦ εἶπαν· Οὐχ ἤξει ἐπὶ σέ κακὰ.

18. Ὅτι τίς ἔστι ἐν ὑποστήματι Κυρίου, καὶ εἶδε τὸν λόγον αὐτοῦ; τίς ἠνωτίσαστο, καὶ ἤκουσεν;

19. Ἰδοὺ σεισμὸς παρὰ Κυρίου, καὶ ὄργῃ ἐκπορεύεται εἰς συσσεισμόν, συστρεφόμενη ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἤξει,

20. καὶ οὐκ ἐτι ἀποστρέψει ὁ θυμὸς Κυρίου, ἕως ποιήσῃ αὐτό, καὶ ἕως ἂν στήσῃ αὐτό ἀπὸ ἐγγχειρήματος καρδίας αὐτοῦ· ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν νοήσουσιν αὐτό.

visitastis eas : ecce ego ulciscar super vos juxta pessimas adinventiones vestras,

3. et ego suscipiam residuos populi mei super omnem terram quo expuli eos illuc, et constituam illos in pascua ipsorum, et crescent, et multiplicabuntur.

4. Et suscitabo eis pastores qui pascent eos, et non formidabunt ultra, neque pavebunt, dicit Dominus.

5. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, et suscitabo ipsi David Orientem justum, et regnabit rex, et intelliget, et faciet judicium et justitiam super terram.

6. In diebus ejus, et salvabitur Judas, et Israel habitabit confidenter : et hoc est nomen ejus, quod vocabit eum Dominus, Josedec, in prophetis.

9. Contritum est cor meum in me, commota sunt omnia ossa mea, factus sum quasi vir contritus, et quasi homo captus a vino a facie Domini et a facie decoris gloriæ ejus :

10. quia a facie horum luxit terra, arefacta sunt pascua deserti : et factus est cursus eorum malus, et fortitudo eorum sic.

11. Quia sacerdos et propheta polluti sunt, et in domo mea vidi nequitias eorum.

12. Idcirco fiat via eorum ipsis in lubricum in caligine, et supplantabuntur, et cadent in ea : quia inferam super eos mala in anno visitationis eorum.

13. Et in prophetis Samariæ vidi iniquitates. Prophetarunt per Baal, et seduxerunt populum meum Israel.

14. Et in prophetis Jerusalem vidi horribilia, adulterantes, et ambulantes in mendaciis, et suscipientes manus multorum, ut non averteretur unusquisque a via sua pessima. Facti sunt mihi omnes quasi Sodoma, et habitatores ejus quasi Gomorra.

15. Propterea hæc dicit Dominus : Ecce ego cibabo eos dolore, et potabo eos aqua amara, quia a prophetis Jerusalem egressa est pollutio omni terræ.

16. Sic dicit Dominus omnipotens : Nolite audire verba prophetarum, quia vanam faciunt vobis visionem, de corde suo loquuntur, et non ex ore Domini.

17. Dicunt iis qui abjiciunt verbum Domini : Pax erit vobis, et omnibus ambulanti in voluntatibus suis, et omni ambulanti in errore cordis sui dixerunt : Non veniet super te mala.

18. Quoniam quis stetit in subsistentia Domini, et vidit sermonem ejus? quis auribus percepit, et audivit?

19. Ecce commotio a Domino, et ira egreditur in commotionem, conferta super impios veniet,

20. et non ultra avertetur furor Domini, donec fecerit illud, et donec statuerit illud ab aggressionem cordis sui : in novissimo dierum intelligent illud.

21. Οὐκ ἀπέστειλλον τοὺς προφῆτας, καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον· οὐδὲ ἐλάλησα πρὸς αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ ἐπροφήτευσαν.

22. Καὶ εἰ ἔσθιεν ἐν τῇ ὑποστάσει μου, καὶ εἰ ἤκουσαν τῶν λόγων μου, καὶ τὸν λαόν μου ἂν ἀπέστρεφον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν.

23. Θεὸς ἐγγίζων ἐγὼ εἰμι, λέγει Κύριος, καὶ οὐχὶ Θεὸς πόρρωθεν.

24. Εἰ χρυθῇσεται τις ἐν χρυφαίοις, καὶ ἐγὼ οὐκ ὄψομαι αὐτόν· Μὴ οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ; λέγει Κύριος.

25. Ἦκουσα ἃ λαλοῦσιν οἱ προφῆται, ἃ προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ψευδῇ λέγοντες· Ἦνυπνιασάμην ἐνύπνιον.

26. Ὅπως τότε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ψευδῇ, ἐν τῇ προφητεύειν αὐτοὺς τὰ θελήματα τῆς καρδίας αὐτῶν,

27. τῶν λογιζομένων τοῦ ἐπιλαθέσθαι τοῦ νόμου μου ἐν τοῖς ἐνυπνίοις αὐτῶν, ἃ διηγούντο ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καθάπερ ἐπελάθοντο οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ Βάβυλ·

28. Ὁ προφήτης ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιον ἐστὶ διηγησάσθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου πρὸς αὐτόν διηγησάσθω τὸν λόγον μου ἐπ' ἀληθείας. Τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν σίτον; Οὕτως οἱ λόγοι μου, λέγει Κύριος.

29. Οὐκ ἰδοὺ οἱ λόγοι μου ὡς περ πῦρ, λέγει Κύριος, καὶ ὡς πέλους κόπτων πέτραι;

30. Ἰδοὺ ἐγὼ διὰ τοῦτο πρὸς τοὺς προφῆτας, λέγει Κύριος ὁ Θεός, τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου, ἕκαστον παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ.

31. Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφῆτας τοὺς ἐκβάλλοντας προφητείας γλώσσης, καὶ νυσταζόντας νυσταγμὸν αὐτῶν.

32. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφῆτας τοὺς προφητεύοντας ἐνύπνια ψευδῇ, καὶ οὐ διηγούντο αὐτά, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς πλάνοις αὐτῶν, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, καὶ ὠφέλειαν οὐκ ὠφελήσουσι τὸν λαόν τοῦτον.

33. Καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσιν ὁ λαὸς οὗτος, ἡ ἱερεὺς, ἡ προφήτης, τί τὸ λῆμμα Κυρίου; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐστε τὸ λῆμμα, καὶ ῥάξω ὑμᾶς, λέγει Κύριος.

34. Ὁ προφήτης, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ὁ λαός, οἱ ἂν εἴπωσι, λῆμμα Κυρίου, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ.

35. Οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Τί ἀπεκρίθη Κύριος, καὶ τί ἐλάλησε Κύριος;

36. Καὶ λῆμμα Κυρίου μὴ ὀνομάζετε ἔτι, ὅτι τὸ λῆμμα τῷ ἀνθρώπῳ ἔσται ὁ λόγος αὐτοῦ. (*)

37. Καὶ διὰ τί ἐλάλησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν;

38. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν· Ἀνθ' ὧν εἶπατε τὸν λόγον τοῦτον, λῆμμα Κυρίου, καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς, λέγον· Οὐκ ἐρεῖτε λῆμμα Κυρίου.

39. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω, καὶ ῥάσω ὑμᾶς, καὶ τὴν πόλιν ἣν ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

40. Καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς ὀνειδισμὸν αἰώνιον, καὶ ἀτίμιαν αἰώνιον, ἥτις οὐκ ἐπιλησθήσεται.

(*) 36. ... καὶ ἐξεστρέψατε τοὺς λόγους Θεοῦ ζώντος.

37. Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν προφήτην· ... (Compl.)

21. Non mittebam prophetas, et ipsi currebant : neque locutus eram ad eos, et ipsi prophetabant.

22. Quod si stetissent in subsistentia mea, et si audissent verba mea, et populum meum avertissent eos a pessimis studiis eorum.

23. Deus appropinquans ego sum, dicit Dominus, et non Deus de longe.

24. Si abscondetur quis in absconditis, et ego non videbo eum? Numquid non caelum et terram ego impleo? dicit Dominus.

25. Audiui quæ loquuntur prophetae, quæ prophetant in nomine meo, mendacia dicentes : Somniavi somnium.

26. Usquequo erit in corde prophetarum prophetantium falsa, dum ipsi prophetant voluntates cordis sui,

27. cogitantium ut oblivio fiat legis meæ in somniis ipsorum, quæ narrant unusquisque proximo suo, sicut obliti sunt patres eorum nominis mei in Baal?

28. Propheta in quo somnium est narret somnium suum, et in quo sermo meus ad eum narret sermonem meum in veritate. Quid palea ad triticum? Sic verba mea, dicit Dominus.

29. Nonne ecce verba mea sicut ignis, dicit Dominus, et sicut securis cadens petram?

30. Ecce ego propterea ad prophetas, dicit Dominus Deus, qui furantur verba mea, unusquisque a proximo suo.

31. Ecce ego ad prophetas qui emittunt prophetias linguæ, et dormitant dormitationem suam.

32. Propterea ecce ego ad prophetas qui prophetant somnia falsa, et non narrant ea, et seduxerunt populum meum in mendaciis suis et in erroribus suis, et ego non miseram eos, et non mandaram eis, et adjumento non adjuvabunt populum hunc.

33. Quod si interrogaverint populus iste, vel sacerdos, vel propheta, quæ est assumptio Domini? et dices eis : Vos estis assumptio, et allidam vos, dicit Dominus.

34. Propheta, et sacerdotes, et populus, quicumque dixerint, assumptio Domini, et ulciscar hominem illum et domum ejus.

35. Sic dicetis unusquisque ad proximum suum, et unusquisque ad fratrem suum : Quid respondit Dominus, et quid locutus est Dominus?

36. Et assumptionem Domini nolite nominare ultra, quia assumptio homini erit sermo ejus.

37. Et quare locutus est Dominus Deus nobis?

38. Propter hoc hæc dicit Dominus Deus noster : Pro eo quod dixistis sermonem istum, assumptio Domini, et misi ad vos, dicens : Non dicetis assumptio Domini.

39. Propterea ecce ego assumo, et allido vos, et civitatem quam dedi vobis et patribus vestris.

40. Et dabo super vos opprobrium sempiternum, et ignominiam sempiternam, quæ oblivioni non tradetur.

36. ... Et pervertistis sermones Dei viventis.

37. Sic dicetis ad prophetam : ...

(α) 7. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἐτι· Ζῇ Κύριος, ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

8. ἀλλὰ ζῇ Κύριος ὃς συνήγαγε πᾶν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἔξωσεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Ἐδειξέ μοι Κύριος δύο καλάθους σύκων, κειμένους κατὰ πρόσωπον ναοῦ Κυρίου, μετὰ τὸ ἀποικίσαι Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰωακεὶμ βασιλέα Ἰούδα, καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ τοὺς τεχνίτας, καὶ τοὺς δεσμῶτας, καὶ τοὺς πλουσίους ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ᾗγαγεν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα.

2. Ὁ καλάθος ὃ εἰς σύκων χρηστῶν σφόδρα, ὡς τὰ σύκα τὰ πρῶϊμα· καὶ ὁ καλάθος ὃ ἕτερος σύκων πονηρῶν σφόδρα, ὃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν.

3. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Τί σὺ ὄρῃς, Ἰερεμία; Καὶ εἶπα· Σύκα· σύκα τὰ χρηστὰ, χρηστὰ λίαν· καὶ τὰ πονηρὰ, πονηρὰ λίαν, ὃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν.

4. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

5. Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ὡς τὰ σύκα τὰ χρηστὰ ταῦτα, οὕτως ἐπιγνώσονται τοὺς ἀποικισθέντας Ἰουδαίους, οὓς ἐξαπέσταλκα ἐκ τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς ἀγαθὰ.

6. Καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς ἀγαθὰ, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἀγαθὰ· καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ καθελῶ αὐτοὺς, καὶ καταρτεύσω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω.

7. Καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἐμὲ, ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεὸν, ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐπ' ἐμὲ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν.

8. Καὶ ὡς τὰ σύκα τὰ πονηρὰ, ὃ οὐ βρωθήσονται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν, τάδε λέγει Κύριος, οὕτως παραδώσω τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα, καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ, καὶ τὸ κατὰλοιπον Ἱερουσαλὴμ τοὺς ὑπολειμμένους ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Αἰγύπτῳ.

9. Καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διασκορπισμὸν εἰς πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς παρολὴν, καὶ εἰς μίσος, καὶ εἰς κατάραν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἔξωσα αὐτοὺς ἐκεῖ.

10. Καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς τὸν λιμὸν καὶ τὸν θάνατον, καὶ τὴν μάχαιραν, ἕως ἂν ἐκλείψωσιν ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

(Hebr. c. 25, 1 — 13. c. 49, 34 — 39.)

1. Ὁ λόγος ὁ γινόμενος πρὸς Ἰερεμίαν ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν Ἰούδα ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ Ἰωακεὶμ υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα,

2. ὃν ἐλάλησε πρὸς πάντα τὸν λαὸν Ἰούδα, καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ, λέγων·

3. Ἐν τριχαιδεκάτῳ ἔτει Ἰωσία υἱοῦ Ἀμὸς βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἑνὸς τῆς ἡμέρας ταύτης εἴκοσι καὶ τρία ἔτη, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὁρρορίζων, καὶ λέγων·

VETUS TESTAMENTUM. — II.

7. Idcirco ecce dies veniunt, dicit Dominus, et non dicent ultra : Vivit Dominus, qui eduxit domum Israel de terra Aegypti,

8. sed vivit Dominus qui congregavit omne semen Israel a terra aquilonis, et ab omnibus regionibus quo expulerat eos illuc, et restituit eos in terram ipsorum.

CAPUT XXIV.

1. Ostendit mihi Dominus duos calathos ficuum, positos ad faciem templi Domini, postquam transtulit Nabuchodonosor rex Babylonis Jechoniam filium Joacim regem Juda, et principes, et artifices, et vinctos, et divites ex Jerusalem, et adduxit eos in Babylonem.

2. Calathus unus ficuum bonarum valde, sicut ficus primi temporis : et calathus alter ficuum malarum valde, quæ non comedentur præ malitia sua.

3. Et dixit Dominus ad me : Quid tu vides, Jeremia? Et dixi : Ficus : ficus bonas, bonas nimis : et malas, malas nimis, quæ non comedentur præ malitia sua.

4. Et factum est ad me verbum Domini, dicens :

5. Hæc dicit Dominus Deus Israel : Sicut ficus hæ bonæ, sic cognoscam Judæos qui transmigrarunt, quos emisi de loco isto in terram Chaldearum in bona.

6. Et firmabo oculos meos super eos in bona, et restituum eos in terram hanc in bona : et reedificabo eos, et non destruiam eos, et plantabo eos, et non evellam.

7. Et dabo eis cor ut sciant me, quia ego sum Dominus, et erunt mihi in populum, et ego ero eis in Deum, quia revertentur ad me ex toto corde suo.

8. Et sicut ficus pessimæ, quæ non comedentur præ malitia sua, hæc dicit Dominus, sic tradam Sedeciam regem Juda, et principes ejus, et residuum Jerusalem qui remanserunt in terra hac, et qui habitant in Aegypto.

9. Et dabo eos in dispersionem in omnia regna terræ, et erunt in opprobrium et in parabelam, et in odium, et in maledictionem in omni loco quo ejeci eos illuc.

10. Et mittam in eos famem et mortem, et gladium, donec deficiant de terra quam dedi eis.

CAPUT XXV.

(Hebr. c. 25, 1 — 13. c. 49, 34 — 39.)

1. Verbum quod factum est ad Jeremiam super omnem populum Juda in anno quarto Joacim filii Josiæ regis Juda,

2. quod locutus est ad omnem populum Juda, et ad habitatores Jerusalem, dicens :

3. In tertio decimo anno Josiæ filii Amos regis Juda, et usque ad diem hanc viginti et tres anni, et locutus sum ad vos ante lucem surgens, et dicens :

4. Καὶ ἀπέστειλλον πρὸς ὑμᾶς τοὺς δούλους μου τοὺς προφῆτας, ὄρθρου ἀποστέλλων, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε, καὶ οὐ προσέχετε τοῖς ὡσὶν ὑμῶν, λέγων·

5. Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ἀπ' αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος.

6. Μὴ πορεύεσθε ὅπισω θεῶν ἄλλοτρίων, τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς, ὅπως μὴ παροργίζῃτέ με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν, τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς,

7. καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου.

8. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύσατε τοῖς λόγοις μου,

9. ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω, καὶ λήψομαι πατριὰν ἀπὸ βοβρᾶ, καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἐξερημώσω αὐτοὺς, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἀφανισμόν, καὶ εἰς συριγμόν, καὶ εἰς ὀνειδισμόν αἰῶνιον·

10. καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐτῶν φωνὴν χαρᾶς, καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὁσμήν μύρου καὶ φῶς λύχνου.

11. Καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφανισμόν, καὶ δουλεύουσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐβδομήκοντα ἔτη,

12. καὶ ἐν τῷ πληρωθῆναι τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη, ἐκδικήσω τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, καὶ θήσωμαι αὐτοὺς εἰς ἀφανισμόν αἰῶνιον,

13. καὶ ἐπάξω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην πάντας τοὺς λόγους μου, οὓς ἐλάλησα κατ' αὐτῆς, πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. (*)

34. Ὁ Ἀ' ἐπροφήτευσεν Ἱερεμίας ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ Αἰλάμ.

35. Τάδε λέγει Κύριος· Συνετρίβη τὸ τόξον Αἰλάμ, ἀρχὴ δυναστείας αὐτῶν.

36. Καὶ ἐπάξω ἐπὶ Αἰλάμ τέσσαρας ἀνέμους ἐκ τῶν τεσσάρων ἄκρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ἀνέμοις τούτοις, καὶ οὐκ ἔσται ἔθνος ὃ οὐχ ἦξει ἐκεῖ, οἱ ἐξωσμένοι Αἰλάμ.

37. Καὶ πτοήσω αὐτοὺς ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, καὶ ἐπαποστελῶ ὀπίσω αὐτῶν τὴν μάχαιράν μου, ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς.

38. Καὶ θήσω τὸν θρόνον μου ἐν Αἰλάμ, καὶ ἐξαποστελῶ ἐκεῖθεν βασιλεῖα καὶ μεγιστάνας,

39. καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν, καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰλάμ, λέγει Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κς'. (Hebr. c. 46.)

1. Ἐν ἀρχῇ βασιλεύοντος Σεδεκίου βασιλέως ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος περὶ Αἰλάμ·

2. Τῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ δύναιμι Φαραὼ Νεχαὺ βασιλέως Αἰγύπτου, ὃς ἦν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Εὐφράτῃ ἐν

(*) 14. Ὅτι ἐδούλευσαν ἐν αὐτοῖς, καταδουλώσονται γὰρ αὐτοὺς ἔθνη πολλὰ, καὶ βασιλεῖς μεγάλοι· καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. (Compf.)

4. Et mittebam ad vos servos meos prophetas, diluculo mittens, et non exaudistis, et non attendebatis auribus vestris, dicens :

5. Avertimini unusquisque a via sua pessima, et a pessimis studiis vestris, et habitabitis super terram quam dedi vobis et patribus vestris, a saeculo et usque in saeculum.

6. Nolite ire post deos alienos, ut serviatis eis, adoretis-que eos, ne me ad iracundiam provocetis in operibus manuum vestrarum, ad affligendum vos,

7. et non audistis me.

8. Propterea haec dicit Dominus : Quoniam non credidistis verbis meis,

9. ecce ego mitto, et sumam cognationem ab aquilone, et adducam eos super terram istam, et super habitatores ejus, et super omnes nationes quae in circuitu illius sunt, et desolabo eos, et dabo eos in perditionem, et in sibilum, et in opprobrium sempiternum :

10. et perdam ex eis vocem gaudii, et vocem laetitiae, vocem sponsi et vocem sponsae, odorem unguenti et lumen lucernae.

11. Et erit universa terra in solitudinem, et servient in gentibus annos septuaginta,

12. cumque impleti fuerint septuaginta anni, ulciscar gentem illam, et ponam eos in perditionem sempiternam,

13. et inducam super terram illam omnia verba mea, quae locutus sum contra eam, omnia quae scripta sunt in libro isto.

34. Quae prophetavit Jeremias super gentes quae Ælam.

35. Haec dicit Dominus : Contritus est arcus Ælam, principium potentatus eorum.

36. Et inducam super Ælam quatuor ventos a quatuor extremis caeli, et dispergam eos in omnibus ventis istis, et non erit gens quae non veniet illuc, expulsi Ælam.

37. Et terrefaciam eos coram inimicis eorum, quarentibus animam eorum, et inducam super eos secundum iram furoris mei, et immittam post eos gladium meum, donec absumpsero eos.

38. Et ponam thronum meum in Ælam, et emittam inde regem et magnates,

39. et erit in novissimo dierum, et reducam captivitatem Ælam, dicit Dominus.

CAPUT XXVI. (Hebr. c. 46.)

1. In principio regnantis Sedeciae regis factum est verbum hoc de Ælam :

2. Ipsi Ægypto super virtutem Pharaonis Nechao regis Ægypti, qui erat ad flumen Euphratem in Charmis, quem

14. Et servient in eis, redigent enim eos in servitutem gentes multae, et reges magni : et retribuam eis secundum opera eorum, et secundum malitiam studiorum eorum.

Χαρμεῖς, ὃν ἐπάταξε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλωνος, ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ Ἰωακείμ βασιλεύος Ἰουδα.

3. Ἀναλάβετε ὅπλα καὶ ἀσπίδας, καὶ προσαγάγετε εἰς πόλεμον,

4. καὶ ἐπισάξατε τοὺς ἵππους, ἐπίβητε, οἱ ἵππεις, καὶ κατὰσθητε ἐν ταῖς περικεφαλαίαις ὑμῶν, προσβάλετε τὰ δόρατα, καὶ ἐνδύσασθε τοὺς θώρακας ὑμῶν.

5. Τί ὅτι αὐτοὶ πτοοῦνται, καὶ ἀποχωροῦσιν εἰς τὸ ὀπίσω; Διότι οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν κοπήσονται, φυγῇ ἔφυγον, καὶ οὐκ ἀνέστρεψαν, περιεχόμενοι κυκλόθεν, λέγει Κύριος.

6. Μὴ φευγέτω ὁ κοῦφος, καὶ μὴ ἀνασωζέσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐπὶ βορρᾶν· τὰ παρὰ τὸν Εὐφράτην ἡσθένησε καὶ πεπτώκασιν.

7. Τίς οὗτος ὡς ποταμὸς ἀναβήσεται, καὶ ὡς ποταμοὶ κυμαίνουσιν ὕδωρ;

8. Ὅδατα Αἰγύπτου ὡς ποταμὸς ἀναβήσεται. Καὶ εἶπεν· Ἀναβήσομαι, καὶ κατακαλύψω τὴν γῆν καὶ ἀπολῶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ.

9. Ἐπίβητε ἐπὶ τοὺς ἵππους, παρασκευάσατε τὰ ἄρματα, ἐξέλθατε, οἱ μαχηταὶ Αἰθιοπῶν καὶ Αἰθῦες καθωπλισμένοι ὅπλοις καὶ Λυδοὶ, ἀνάβητε, ἐντείνετε τόξον·

10. καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν ἡμέρα ἐκδικήσεως, τοῦ ἐκδικῆσαι τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Καὶ καταφάγεται ἡ μάχαιρα Κυρίου, καὶ ἐμπλησθήσεται, καὶ μεθυσθήσεται ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν, ὅτι θυσία τῷ Κυρίῳ ἀπὸ γῆς βορρᾶ ἐπὶ ποταμῷ Εὐφράτῃ.

11. Ἀνάβηθι, Γαλαὰδ, καὶ λάβε ῥητίνην τῇ παρθένῳ θυγατρὶ Αἰγύπτου· εἰς τὸ κενὸν ἐπλήθυνας ἰάματα σου, ὡφέλεια οὐκ ἔστιν ἐν σοί.

12. Ἦκουσαν ἔθνη φωνὴν σου, καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ, ὅτι μαχητὴς πρὸς μαχητὴν ἡσθένησαν, ἐπιτοαυτὸ ἔπεσαν ἀμφοτέρω.

13. Ἄ ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρὶ Ἰερεμίου, τοῦ ἐλθεῖν τὸν βασιλεῖα Βαβυλωνῶνος τοῦ κόψαι γῆν Αἰγύπτου.

14. Ἀναγγεῖλατε εἰς Μαγδωλὸν, καὶ παραγγεῖλατε εἰς Μέμφιν· εἶπατε· Ἐπίστηθι, καὶ ἐτοίμασον, ὅτι κατέφαγε μάχαιρα τὴν σμίλακά σου.

15. Διατί ἔφυγεν ἀπὸ σοῦ ὁ Ἄπις, ὁ μόσχος ὁ ἐκλεκτός σου; Οὐκ ἔμεινεν, ὅτι Κύριος παρέλυσεν αὐτόν·

16. καὶ τὸ πλῆθος σου ἡσθένησε, καὶ ἔπεσε· καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐλάλει· Ἀναστῶμεν, καὶ ἀναστρέψωμεν πρὸς τὸν λαὸν ἡμῶν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν, ἀπὸ προσώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς.

17. Καλέσατε τὸ ὄνομα Φαραὼ Νεχαὼ βασιλέως Αἰγύπτου, Σαὼν Ἐσβεῖε Μωῆδ.

18. Ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὅτι, ὡς τὸ Ἰταθύριον ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ὡς ὁ Κάρμηλος ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ, ἔξει.

19. Σκευὴ ἀποικισμοῦ ποίησον σεαυτῇ, κατοικοῦσα θυγάτηρ Αἰγύπτου, ὅτι Μέμφις εἰς ἀφανισμόν ἔσται, καὶ κληθήσεται Οὐαί, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ.

20. Δάμαλις κεκαλλωπισμένη Αἴγυπτος, ἀπόσπασμα ἀπὸ βορρᾶ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν,

21. καὶ οἱ μισθωτοὶ αὐτῆς ἐν αὐτῇ, ὥσπερ μόσχοι σιτευτοὶ τρεφόμενοι ἐν αὐτῇ· διότι καὶ αὐτοὶ ἐπεστρά-

percussit Nabuchodonosor rex Babylonis, in anno quarto Joacim regis Juda.

3. Assumite arma et scuta, et accedite ad bellum,

4. et insternite equos, ascendite, equites, et state in galeis vestris, applicate lanceas, et induimini loriceis vestris.

5. Quid quod ipsi pavent, et recedunt in posteriora? Quia fortes eorum cadentur, fuga fugerunt, et non sunt reversi, obsessi undique, dicit Dominus.

6. Non fugiat levis, et non evadat fortis ad aquilonem: quæ ad Euphratem infirmata sunt et ceciderunt.

7. Quis iste quasi flumen ascendet, et velut flumina fluctuant aquam?

8. Aquæ Ægypti quasi flumen ascendent. Et dixit: Ascendam, et operiam terram et perdam habitantes in ea.

9. Ascendite super equos, præparate currus, egredimini, pugnatores Æthiopum et Lybes armati armis et Lydi, ascendite, intendite arcum:

10. et dies illa Domino Deo nostro dies ultionis, ut sumat vindictam de inimicis suis. Et devorabit gladius Domini, et saturabitur, et inebriabitur de sanguine eorum, quia sacrificium Domino de terra aquilonis super flumen Euphratem.

11. Ascende, Galaad, et sume resinam virgini filiæ Ægypti: in vanum multiplicasti medicamina tua, utilitas non est in te.

12. Audierunt gentes vocem tuam, et clamore tuo impleta est terra, quia pugnator adversus pugnatores infirmatus est, in idipsum ceciderunt utrique.

13. Quæ locutus est Dominus in manu Jeremiæ, cum veniret rex Babylonis ad percutiendam terram Ægypti.

14. Annuntiate in Magdolum, et annuntiate in Memphim: dicite: Sta, et præpara te, quia devoravit gladius similacem tuam.

15. Quare fugit a te Apis, vitulus electus tuus? Non perstitit, quia Dominus dissolvit eum:

16. et multitudo tua infirmata est, et cecidit: et unusquisque ad proximum suum loquebatur: Surgamus, et revertamur ad populum nostrum in patriam nostram, a facie gladii Græci.

17. Vocate nomen Pharaonis Nechao regis Ægypti, Saon Eshie Moed.

18. Vivo ego, dicit Dominus Deus, quia, sicut Itabyrium in montibus et sicut Carmelus in mari, veniet.

19. Vasa transmigrationis fac tibi, habitatrix filia Ægypti, quoniam Memphis in solitudinem erit, et vocabitur Væ, eo quod non sint habitantes in ea.

20. Vitula adornata Ægyptus, excidium ab aquilone venit super eam,

21. et mercenarii ejus in ea, quasi vituli saginati nutriti in ea: nam et ipsi conversi sunt, et fugerunt unanimiter:

φησαν, καὶ ἔφυγον δημοθυμαδὸν· οὐκ ἔστησαν, ὅτι ἡμέρα ἀπωλείας ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῶν.

22. Φωνὴ αὐτῶν ὡς ὄρεως συρίζοντος, ὅτι ἐν ἄμμῳ πορεύονται, ἐν ἀξίνοις ἤξουσιν ἐπ' αὐτήν.

23. Ὡς κόπτοντες ξύλα ἐκκόψουσι τὸν δρυμὸν αὐτῆς, λέγει Κύριος, ὅτι οὐ μὴ εἰκασθῇ, ὅτι πληθύνει ὑπὲρ ἀκρίδα, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἀριθμὸς.

24. Κατησχύνθη ἡ θυγάτηρ Αἰγύπτου, παρεδόθη εἰς χεῖρας λαοῦ ἀπὸ βορρᾶ.

25. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ τὸν Ἀμμὼν τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐπὶ Φαραὼν, καὶ ἐπὶ τοὺς πεποιθότας ἐπ' αὐτῷ. (*)

27. Σὺ δὲ μὴ φοβηθῇς, δοῦλός μου Ἰακώβ, μὴδὲ πτοηθῇς, Ἰσραὴλ· διότι ἐγὼ ἰδοὺ σώζων σε μακρόθεν, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν. Καὶ ἀναστρέψει Ἰακώβ, καὶ ἡσυχάσει καὶ ὑπνώσει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ παρενοχλῶν αὐτόν.

28. Μὴ φοβοῦ, παῖς μου Ἰακώβ, λέγει Κύριος, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι. Ἡ ἀπτόητος καὶ τρυφερά παρεδόθη, σὺ ποιήσω ἔθνη συνετέλειαν ἐν παντὶ ἔθνει εἰς οὓς ἔξωσά σε ἐκεῖ· σὺ δὲ οὐ μὴ ποιήσω ἐκλιπεῖν, καὶ παιδεύσω σε εἰς κρίμα, καὶ ἀθῶον οὐκ ἀθώωσω σε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ KZ'. (Hebr. c. 50.)

1. Λόγος Κυρίου ὃν ἐλάλησε ἐπὶ Βαβυλῶνα.

2. Ἀναγγεilate ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἀκουστὰ ποιήσατε, καὶ μὴ κρύψετε. Εἰπάτε· Ἐάλωκε Βαβυλὼν, κατησχύνθη Βῆλος, ἡ ἀπτόητος, ἡ τρυφερά παρεδόθη Μαϊρωδάχ,

3. ὅτι ἀνέβη ἐπ' αὐτήν ἔθνος ἀπὸ βορρᾶ. Οὗτος θήσει τὴν γῆν αὐτῆς εἰς ἀφανισμόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνθρώπου καὶ ἕως κτήνους.

4. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἤξουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἐπὶ τὸ αὐτὸ, βαδίζοντες καὶ κλαίοντες πορεύσονται, τὸν Κύριον Θεὸν αὐτῶν ζητοῦντες.

5. Ὡς Σιών ἐρωτήσους τὴν δόδν, ὧδε γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῶν δώσουσι, καὶ ἤξουσιν, καὶ καταφεύξονται πρὸς Κύριον τὸν Θεόν. Διαθήκη γὰρ αἰώνιος οὐκ ἐπιλήσθησεται.

6. Πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήθη ὁ λαός μου, οἱ ποιμένες αὐτῶν ἔξωσαν αὐτοὺς, ἐπὶ τὰ ὄρη ἀπεπλάνησαν αὐτοὺς, ἐξ ὄρους ἐπὶ βουνὸν ὥχοντο, ἐπελάθοντο κοίτης αὐτῶν.

7. Πάντες οἱ εὐρίσκοντες αὐτοὺς ἀνήλισκον αὐτούς. Οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν εἶπαν· Μὴ ἀνῶμεν αὐτοὺς, ἀνθ' ὧν ἡμαρτον τῷ Κυρίῳ. Νομὴ δικαιοσύνης τῷ συναγαγόντι τοὺς πατέρας αὐτῶν.

8. Ἀπαλλοτριώθητε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀπὸ γῆς Χαλδαίων καὶ ἐξέλθατε, καὶ γένεσθε ὥς περ δράκοντες κατὰ πρόσωπον προβάτων.

9. Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα συναγωγὰς

(*) 26. Καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρα τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρα Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ εἰς χεῖρα τῶν δοῦλων αὐτοῦ· καὶ μετὰ ταῦτα κατοικήσῃσεται, ὥς περ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς ἀρχαῖαις, λέγει Κύριος. (Compl. et Theodor.)

non steterunt, quia dies perditionis venit super eos, et tempus ultionis eorum.

22. Vox eorum quasi serpentis sibilantis, quia in arena ambulat, in securibus venient super eam.

23. Quasi cædentes ligna excident sylvam ejus, dicit Dominus, quoniam non supputabitur, quoniam multiplicavit super locustam, et non est eis numerus.

24. Confusa est filia Ægypti, tradita est in manus populi ab aquilone.

25. Ecce ego ulciscar Ammon filium ejus super Pharaonem, et super eos qui fiderunt in eo.

27. Tu autem ne timearis, serve meus Jacob, neque paveas, Israel : quia ecce ego salvans te de longe, et semen tuum ex captivitate ipsorum. Et revertet Jacob, et quiescet et dormiet, et non erit qui perturbet eum.

28. Ne timeas, puer meus Jacob, dicit Dominus, quia tecum ego sum. Intrepida et delicata tradita est, quia faciam genti consummationem in omni gente ad quos expuli te illuc : te autem non faciam deficere, et castigabo te in judicio, et innocentem faciens non faciam innocentem te.

CAPUT XXVII. (Hebr. c. 50.)

1. Verbum Domini quod locutus est super Babylonem.

2. Annuntiate in gentibus, et audita facite, et ne abscondatis. Dicit : Capta est Babylon, confusus est Belus, interrita, delicata tradita est Mærodach,

3. quia ascendit super eam gens ab aquilone. Hic ponet terram ejus in desolationem, et non erit qui habitet in ea ab homine et usque ad pecus.

4. In diebus illis et in tempore illo venient filii Israel, ipsi et filii Juda in id ipsum, euntes et plorantes ibunt, Dominum Deum suum quaerentes.

5. Usque ad Sion interrogabunt viam, huc enim faciem suam dabunt, et venient, et confugient ad Dominum Deum. Testamentum enim æternum oblivioni non tradetur.

6. Oves perditæ factus est populus meus, pastores eorum expulerunt eos, in montes seduxerunt eos, de monte in collem abierunt, oblitii sunt cubilis sui.

7. Omnes invenientes eos absument eos. Inimici eorum dixerunt : Ne dimittamus eos, eo quod peccaverunt Domino. Pascua justitiæ ei qui congregavit patres eorum.

8. Abalienamini de medio Babylonis et de terra Chaldaeorum et egredimini, et estote velut dracones ante faciem ovium.

9. Quia ecce ego suscito super Babylonem congregationes

26. Et dabo eos in manum quaerentium animam eorum, et in manum Nabuchodonosor regis Babylonis, et in manum servorum ejus : et postea habitabitur, sicut in diebus antiquis, dicit Dominus.

ἐθνῶν ἐκ γῆς βορρᾶ, καὶ παρατάζονται αὐτῇ· ἐκεῖθεν ἀλώσεται, ὡς βολὴς μαχητοῦ συνετοῦ οὐκ ἐπιστρέψει κενή.

10. Καὶ ἔσται ἡ Χαλδαία εἰς προνομὴν, πάντες οἱ προνομεύοντες αὐτὴν ἐμπλησθήσονται,

11. ὅτι ὑψοφάνεσθε, καὶ κατεκαυχᾶσθε, διαρπάζοντες τὴν κληρονομίαν μου, διότι ἐσκιρτᾶτε ὡς βοῖδια ἐν βοτάνῃ, καὶ ἐκερατίζετε ὡς ταῦροι.

12. Ἡσχύνθη ἡ μήτηρ ὑμῶν σφόδρα, ἐνετράπη ἡ τεκούσα ὑμᾶς μήτηρ ἐπ' ἀγαθὰ, ἐσχάτη ἐθνῶν, ἔρημος,

13. ἀπὸ ὀργῆς Κυρίου οὐ κατοικηθήσεται. Καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμόν πᾶσα, καὶ πᾶς ὁ διοδεύων διὰ Βαβυλῶνος σκυθρωπάσει, καὶ συριοῦσιν ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς.

14. Παρατάξασθε ἐπὶ Βαβυλῶνα κύκλῳ, πάντες τείνοντες τόξον, τοξεύσατε ἐπ' αὐτὴν, μὴ φείσησθε ἐπὶ τοῖς τοξεύμασιν ὑμῶν,

15. καὶ κατακρατήσατε αὐτὴν. Παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῆς, ἔπεσαν αἱ ἐπάλλξεις αὐτῆς, καὶ κατεσκάφη τὸ τεῖχος αὐτῆς· ὅτι ἐκδικήσας παρὰ Θεοῦ ἔστιν, ἐκδικεῖτε ἐπ' αὐτὴν καθὼς ἐποίησε ποιήσατε αὐτῇ.

16. Ἐξολοθρεύσατε σπέρμα ἐκ Βαβυλῶνος, κατέγοντα δρέπανον ἐν καιρῷ θερισμοῦ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς, ἕκαστος εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστρέψουσι, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ φεύεται.

17. Πρόβατον πλανώμενον Ἰσραὴλ, λέοντες ἐξωσαν αὐτόν. Ὁ πρῶτος ἔφαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Ἀσσοῦρ, καὶ οὗτος ὕστερον τὰ ὀστέα αὐτοῦ βασιλεὺς Βαβυλῶνος.

18. Διὰ τοῦτο τᾶδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐπὶ τὸν βασιλεῖα Βαβυλῶνος, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, καθὼς ἐξεδίκησα ἐπὶ τὸν βασιλεῖα Ἀσσοῦρ.

19. Καὶ ἀποκαταστήσω τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ, καὶ νεμήσεται ἐν τῷ Καρμὴλῳ, καὶ ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ ἐν τῷ Γαλαὰδ, καὶ πλησθήσεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.

20. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ζητήσουσι τὴν ἀδικίαν Ἰσραὴλ, καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ τὰς ἀμαρτίας Ἰούδα, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῶσιν, ὅτι ἵλεως ἔσομαι τοῖς ὑπολειμμένοις

21. ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει Κύριος. Πικρῶς ἐπίβηθι ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτὴν· ἐκδίκησον μαχαίρᾳ, καὶ ἀφάνισον, λέγει Κύριος, καὶ ποιεῖ κατὰ πάντα ὅσα ἐντέλλομαι σοι.

22. Φωνὴ πολέμου καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων.

23. Πῶς ἐκλάσθη καὶ συντριβὴ ἡ σφυρὰ πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμόν Βαβυλῶν ἐν ἔθνεσιν;

24. Ἐπιδήσονται σοι, καὶ οὐ γνώσῃ ὡς Βαβυλῶν, καὶ ἀλώσῃ· εὐρέθης, καὶ ἐλήφθης, ὅτι τῷ Κυρίῳ ἀντέστης·

25. Ἦνοιξε Κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἐξήνεγκε τὰ σκεύη ὀργῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔργον τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἐν γῇ Χαλδαίων,

26. ὅτι ἐληλύθασιν οἱ καιροὶ αὐτῆς. Ἀνοίξατε τὰς ἀποθήκας αὐτῆς, ἐρευνήσατε αὐτὴν ὡς σπηλαῖον, καὶ ἐξολοθρεύσατε αὐτὴν· μὴ γενέσθω αὐτῆς κατάλειμμα.

27. Ἀναζηράνατε αὐτῆς πάντας τοὺς καρπούς, καὶ καταβήτωσαν εἰς σφαγὴν. Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἤκει ἡ ἡμέρα αὐτῶν, καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῶν.

gentium de terra aquilonis, et aciem opponent ei : inde capietur, quasi jaculum pugnatoris intelligentis non redibit vacuum.

10. Et erit Chaldaea in direptionem, omnes diripientes eam implebuntur,

11. quia lætabamini, et gloriabamini, diripientes hereditatem meam, quia gestiebatis quasi vituli in herba, et cornu petebatis velut tauri.

12. Confusa est mater vestra valde, pudefacta est mater quæ peperit vos ad bona, novissima gentium, deserta,

13. præ ira Domini non habitabitur. Et erit universa in solitudinem, et omnis qui transibit per Babylonem tristabitur, et sibilabunt super omnem plagam ejus.

14. Instruimini super Babylonem in circuitu, omnes qui tenditis arcum, jaculamini super eam, ne parcatis in jaculis vestris,

15. et subjicite eam. Dissolutæ sunt manus ejus, ceciderunt propugnacula ejus, et suffossus est murus ejus : quia ultio a Deo est, ulciscimini super eam : sicut fecit facite ei.

16. Exterminate semen de Babylone, tenentem falcem in tempore messis a facie gladii Græci, unusquisque ad populum suum revertentur, et unusquisque in terram suam fugiet.

17. Ovis errans Israel, leones expulerunt eum. Primus comedit eum rex Assur, et hic posterius ossa ejus rex Babylonis.

18. Propterea hæc dicit Dominus : Ecce ego ulciscor super regem Babylonis, et super terram ejus, sicut ultus sum super regem Assur.

19. Et restituum Israel in pascuam suam, et pascet in Carmelo, et in monte Ephraim, et in Galaad, et implebitur anima ejus.

20. In diebus illis et in tempore illo quærent iniquitatem Israel, et non erit, et peccata Judæ, et non invenientur, quia propitius ero residuis

21. super terram, dicit Dominus. Amare ascende super eam, et super habitantes in ea : ulciscere gladio, et dele, dicit Dominus, et fac secundum omnia quæ mandavero tibi.

22. Vox belli et contritio magna in terra Chaldaeorum.

23. Quomodo fractus et contritus est malleus universæ terræ? quomodo facta est in solitudinem Babylon in gentibus?

24. Ascendent in te, et non cognosces quia Babylon, et capieris : inventa es, et capta, quia Domino restitisti:

25. Aperuit Dominus thesaurum suum, et protulit vasa iræ suæ, quoniam opus Domino Deo in terra Chaldaeorum,

26. quoniam venerunt tempora ejus. Aperite apothecas ejus, scrutamini eam velut speluncam, et exterminate eam : non sint ejus reliquiæ.

27. Exsiccate omnes ejus fructus, et descendant in occasionem. Væ eis, quia venit dies ipsorum, et tempus ultionis eorum.

28. Φωνὴ φευγόντων καὶ ἀνασωζομένων ἐκ γῆς Βαβυλῶνος, τοῦ ἀναγγεῖλαι εἰς Σιών τὴν ἐκδίκησιν παρὰ Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν.

29. Παραγγεῖλατε ἐπὶ Βαβυλῶνα πολλοῖς, παντὶ ἐντείνοντι τόξον, παρεμβάλλετε ἐπ' αὐτὴν κυκλόθεν· μὴ ἔστω αὐτῆς ἀνασωζόμενος, ἀνταπόδοτε αὐτῇ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε, ποιήσατε αὐτῇ, ὅτι πρὸς Κύριον ἀντέστη, Θεὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ.

30. Διὰ τοῦτο πεσοῦνται οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ αὐτῆς ριφθήσονται, εἶπε Κύριος.

31. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ τὴν ὑβρίστριαν, λέγει Κύριος· ὅτι ἤκει ἡ ἡμέρα σου καὶ ὁ καιρὸς ἐκδίκησεώς σου, 32. καὶ ἀσθενήσει ἡ ὕβρις σου, καὶ πεσεῖται, καὶ οὐδεὶς ἔσται ὁ ἀνίστων αὐτήν· καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ ὄρυμῳ αὐτῆς, καὶ καταφάγεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς.

33. Τάδε λέγει Κύριος. Καταδεδυνάστευνται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰουδα, ἅμα πάντες οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτοὺς κατεδυνάστευσαν αὐτοὺς, ὅτι οὐκ ἠθέλησαν ἐξαποστεῖλαι αὐτούς.

34. Καὶ ὁ λυτρούμενος αὐτοὺς Ἰσχυρὸς, Κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ· κρίσιν κρινεῖ πρὸς τοὺς ἀντιδίκους αὐτοῦ, ὅπως ἐξάρη τὴν γῆν· καὶ παροξυνεῖ τοὺς κατοικοῦσι Βαβυλῶνα.

35. Μάχαιραν ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαβυλῶνα, καὶ ἐπὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς συνετοὺς αὐτῆς.

36. Μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐτῆς, καὶ παραλυθήσονται·

37. μάχαιραν ἐπὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἔρματα αὐτῶν· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὸν σύμμικτον τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἔσονται ὡσεὶ γυναῖκες· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς θησαυροὺς, καὶ διασκορπισθήσονται·

38. ἐπὶ τῷ ὕδατι αὐτῆς, καὶ καταισχυνθήσονται, ὅτι γῆ τῶν γλυπτῶν ἐστί, καὶ ἐν ταῖς νήσοις οὐ κατεκαυχῶντο.

39. Διὰ τοῦτο κατοικήσουσιν ἐν δάλματι ἐν ταῖς νήσοις, καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ θυγατέρες Σειρήνων· οὐ μὴ κατοικήθῃ οὐκέτι εἰς τὸν αἰῶνα.

40. Καθὼς κατέστρεψεν ὁ Θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ τὰς ὑπορούσας αὐταῖς, εἶπε Κύριος, οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ παροικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου.

41. Ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔθνος μέγα, καὶ βασιλεῖς πολλοὶ ἐξεγερθήσονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς,

42. τόξον καὶ ἐγγεῖριδιον ἔχοντες· ἰταμός ἐστι, καὶ οὐ μὴ ἐλεήσει. Ἡ φωνὴ αὐτῶν ὡς θάλασσα ἤχησει, ἐφ' ἵπποις ἱππάζονται παρεσκευασμένοι, ὥσπερ πῦρ εἰς πόλεμον, πρὸς σέ, θύγατερ Βαβυλῶνος.

43. Ἦκουσε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὴν ἀκοήν αὐτῶν, καὶ παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ· θλίμῃς κατεκράτησεν αὐτοῦ, ὡδίνες ὡς τικτούσης.

44. Ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου εἰς Γαῖθάν, ὅτι ταχέως ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς, καὶ πάντα νεανίσκον ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσω· ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ; καὶ τίς ἀντιστήσεται μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν δς στήσεται κατὰ πρόσωπόν μου;

28. Vox fugientium et evadentium de terra Babylonis, ad annuntiandum in Sion ultionem a Domino Deo nostro.

29. Annuntiate super Babylonem multis, omni intendenti arcum, castrametamini super eam in circuitu : non sit ex ea qui evadat, retribuite ei secundum opera ejus : juxta omnia quaecumque fecit, facite ei, quoniam adversus Dominum stetit, Deum sanctum Israel.

30. Propter hoc cadent adolescentes ejus in plateis ejus, et omnes viri ejus bellatores projicientur, dixit Dominus.

31. Ecce ego super te superbiam contumeliosam, dicit Dominus : quia venit dies tua et tempus ultionis tuae,

32. et infirmabitur superbia tua, et cadet, et nemo erit qui restituat eam : et accendam ignem in sylva ejus, et devorabit omnia quæ in circuitu ejus.

33. Hæc dicit Dominus. Oppressi fuerunt filii Israel et filii Juda, simul omnes qui captivaverunt eos oppresserunt eos, quia noluerunt emittere eos.

34. Et qui redimit eos Fortis, Dominus omnipotens nomen ei : judicium judicabit contra adversarios ejus, ut liberet terram : et acuet habitantibus Babylonem.

35. Gladium super Chaldaeos, et super habitantes Babylonem, et super magnates ejus, et super sapientes ejus.

36. Gladium super pugnatores ejus, et dissolventur :

37. gladium super equos eorum et super currus eorum : gladium super pugnatores eorum, et super commistum qui in medio ejus, et erunt quasi mulieres : gladium super thesauros, et dispergentur :

38. super aquam ejus, et confundentur, quia terra sculptilium est, et in insulis ubi gloriabantur.

39. Propter hoc habitabunt phantasmata in insulis, et habitabunt in ea filiae Sirenum : non habitabitur ultra in sacculum.

40. Sicut evertit Deus Sodomam et Gomorram et vicinas eis, ait Dominus, non habitabit ibi homo, et non incolet ibi filius hominis.

41. Ecce populus venit ab aquilone, et gens magna, et reges multi excitabuntur ab extremo terræ,

42. arcum et gladium habentes : crudelis est, et non miserebitur. Vox eorum quasi mare sonabit, in equis equitabant preparati, quasi ignis ad prælium, adversus te, filia Babylonis.

43. Audivit rex Babylonis famam eorum, et dissolutæ sunt manus ejus : tribulatio obtinuit eum, dolores quasi parientis.

44. Ecce sicut leo ascendet de Jordane in Gæthan, quia cito expellam eos ab illa, et omnem adolescentem super eam statnam : quoniam quis sicut ego? et quis resistet mihi? et quis iste pastor qui stabit contra faciem meam?

45. Διὰ τοῦτο ἀκούσατε τὴν βουλὴν Κυρίου ἣν βεβούλευται ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ λογισμοὺς αὐτοῦ οὓς ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους, ἐὰν μὴ διαφθαρή τὰ ἀρνία τῶν προβάτων αὐτῶν, ἐὰν μὴ ἀφανισθῇ νομὴ ἀπ' αὐτῶν.

46. Ὅτι ἀπὸ φωνῆς ἀλώσεως Βαβυλῶνος σεισθήσεται ἡ γῆ, καὶ κραυγὴ ἐν ἔθνεσιν ἀκουσθήσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'. (Hebr. c. 51.)

1. Τὰδε λέγει Κύριος· Ἴδου ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους ἄνεμον καύσωνα διαφθείροντα.

2. Καὶ ἐξαποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα ὑβριστὰς, καὶ καθυβρίσουσιν αὐτήν, καὶ λυμανοῦνται τὴν γῆν αὐτῆς. Οὐχὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα κυκλόθεν ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως αὐτῆς.

3. Τεινέτω ὁ τείνων τὸ τόξον αὐτοῦ, καὶ περιθέσθω ὃ ἐστὶν ὅπλα αὐτοῦ, καὶ μὴ φείσῃσθε ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῆς, καὶ ἀφανίσαστε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς.

4. Καὶ πεσοῦνται τραυματαῖαι ἐν γῇ Χαλδαίων, καὶ κατακεκνητημένοι ἔξωθεν αὐτῆς.

5. Διότι οὐκ ἐχῆρυσεν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας ἀπὸ Θεοῦ αὐτῶν, ἀπὸ Κυρίου παντοκράτορος, ὅτι ἡ γῆ αὐτῶν ἐπλήσθη ἀδικίας ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἰσραὴλ.

6. Φεύγετε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος, καὶ ἀνασώζετε ἕκαστος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀποβρίφῃτε ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῆς· ὅτι καιρὸς ἐκδίκησεως αὐτῆς ἐστὶ παρὰ Κυρίου· ἀνταπόδομα αὐτὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ.

7. Ποτήριον χρυσοῦν Βαβυλῶν ἐν χειρὶ Κυρίου, μεθύσκον πᾶσαν τὴν γῆν· ἀπὸ τοῦ οἴνου αὐτῆς ἐπίοσαν ἔθνη, διὰ τοῦτο ἐσαλεύθησαν,

8. καὶ ἄφνω ἔπεσε Βαβυλῶν, καὶ συνετρίβη. Ὁρνεῖτε αὐτήν, λάβετε ρητίνην τῇ διαφθορᾷ αὐτῆς, εἴ πως ἰαθήσεται.

9. Ἰατρεύσαμεν τὴν Βαβυλῶνα, καὶ οὐκ ἰάθη· ἐγκαταλίπωμεν αὐτήν, καὶ ἀπέλθωμεν ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ὅτι ἤγγικεν εἰς οὐρανὸν τὸ κρίμα αὐτῆς, ἐξῆρεν ἔως τῶν ἀστρῶν.

10. ἐξήνεγκε Κύριος τὸ κρίμα αὐτοῦ. Δεῦτε, καὶ ἀναγγεῖλωμεν ἐν Σιών τὰ ἔργα Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

11. Παρασκευάζετε τὰ τοξεύματα, πληροῦτε τὰς φαρέτρας. Ὑγεῖρε Κύριος τὸ πνεῦμα βασιλέως Μηδῶν, ὅτι εἰς Βαβυλῶνα ἡ ὀργὴ αὐτοῦ, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτήν, ὅτι ἐκδίκησις Κυρίου ἐστίν, ἐκδίκησις λαοῦ αὐτοῦ ἐστίν.

12. Ἐπὶ τειχέων Βαβυλῶνος ἄρατε σημεῖον, ἐπιστήσατε φαρέτρας, ἐγείρατε φυλακὰς, ἐτοιμάσατε ὅπλα, ὅτι ἐνεχείρισε, καὶ ποιήσει Κύριος ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαβυλῶνα,

13. κατασκοπεύοντες ἐφ' ὕδασι πολλοῖς, καὶ ἐπὶ πλήθει θησαυρῶν αὐτῆς. Ὥκει τὸ πέρας σου ἀληθῶς εἰς τὰ σπλάγχνα σου,

14. ὅτι ὥμοσε Κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, διότι πληρῶσω σε ἀνθρώπων ὡς εἰ ἀκρίδων, καὶ φθέξονται ἐπὶ σὲ οἱ καταβαίνοντες.

15. Κύριος ποιῶν γῆν ἐν τῇ, ἰσχύϊ αὐτοῦ, ἐτοιμάζων οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ ἐξέτεινε τὸν οὐρανόν,

45. Propter hoc audite consilium Domini quod decrevit super Babylonem, et cogitationes ejus quas cogitavit super habitatores Chaldaeos, si non corrumpantur agni ovium eorum, si non disperdantur pascua ab eis.

46. Quia a voce captivitatis Babylonis commovebitur terra, et clamor in gentibus audietur.

CAPUT XXVIII. (Hebr. c. 51.)

1. Haec dicit Dominus: Ecce ego suscito super Babylonem et super habitatores Chaldaeos ventum urentem corrumpentem.

2. Et emitam in Babylonem contumeliosos, et contumelia afficient eam, et vastabunt terram ejus. Vae super Babylonem in circuitu in die afflictionis ejus.

3. Tendat qui tendit arcum suum, et circumponat cui sunt arma sua, et ne parcatis super adolescentibus ejus, et delete omnem virtutem ejus.

4. Et cadent interfecti in terra Chaldaeorum, et confossi deforis ejus.

5. Quia non fuit viduatus Israel et Judas a Deo suo, a Domino omnipotente, quia terra eorum repleta est iniquitate a sanctis Israel.

6. Fugite de medio Babylonis, et salvate unusquisque animam suam, et ne projiciamini in iniquitate ejus, quoniam tempus ultionis ejus est a Domino: retributionem ipse retribuit ei.

7. Calix aureus Babylon in manu Domini, inebrians omnem terram: de vino ejus biberunt gentes, ideo commotae sunt,

8. et repente cecidit Babylon, et contrita est. Lamentamini eam, sumite resinam corruptioni ejus, si quomodo sanabitur.

9. Curavimus Babylonem, et non est sanata: derelinquamus eam, et abeamus unusquisque in terram suam, quoniam appropinquavit ad caelum judicium ejus, elevavit se usque ad astra:

10. profulit Dominus judicium suum. Venite, et annuntietis in Sion opera Domini Dei nostri.

11. Praeparate arcus, implete pharetras. Suscitavit Dominus spiritum regis Medorum, quoniam in Babylonem ira ejus, ad disperdendam eam, quia ultio Domini est, ultio populi ejus est.

12. Super muros Babylonis levate signum, statuete pharetras, suscite custodias, parate arma, quoniam aggressus est, et faciet Dominus quae locutus est super habitatores Babylonis,

13. habitantes in aquis multis, et in multitudine thesaurorum ejus. Venit finis tuus vere in viscera tua,

14. quia juravit Dominus per brachium suum, quia implebo te hominibus sicut locustis, et loquentur super te descendentes.

15. Dominus faciens terram in fortitudine sua, parans orbem in sapientia sua, in intellectu suo extendit caelum,

16. εἰς φωνὴν ἔθετο ἦχος ὕδατος ἐν οὐρανῷ, καὶ ἀνέγαγε νεφέλας ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπάς εἰς ὕδον ἐποίησε, καὶ ἐξήγαγε φῶς ἐκ τῶν θησαυρῶν αὐτοῦ.

17. Ἑμεταίωθῃ πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατησχύνθη πᾶς χρυσογός ἀπὸ τῶν γλυπτῶν αὐτοῦ, ὅτι ψευδῇ ἐγύνευσαν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς.

18. Μάταιά ἐστιν ἔργα μεμωκμημένα, ἐν καιρῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἀπολύνται.

19. Οὐ τοιαύτῃ μερίς τῷ Ἰακώβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτός ἐστι κληρονομία αὐτοῦ, Κύριος ὄνομα αὐτοῦ.

20. Διασκορπίζεις σύ μοι σκεύη πολέμου, καὶ διασκορπῶ ἐν σοὶ ἔθνη, καὶ ἐξαῶ ἐκ σοῦ βασιλεῖς.

21. Καὶ διασκορπῶ ἐν σοὶ ἵππον καὶ ἐπιβάτην αὐτοῦ, καὶ διασκορπῶ ἐν σοὶ ἄρματα καὶ ἀναβάτας αὐτῶν.

22. Καὶ διασκορπῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρθένον, καὶ διασκορπῶ ἐν σοὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα,

23. καὶ διασκορπῶ ἐν σοὶ ποιμένα καὶ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ διασκορπῶ ἐν σοὶ γεωργὸν καὶ τὸ γεώργιον αὐτοῦ, καὶ διασκορπῶ ἐν σοὶ ἡγέμονας καὶ στρατηγούς σου.

24. Καὶ ἀνταποδώσω τῇ Βαβυλῶνι καὶ πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι Χαλδαίοις πᾶσας τὰς κακίας αὐτῶν, ἃς ἐποίησαν ἐπὶ Σιών κατ' ὀφθαλμοὺς υἱῶν, λέγει Κύριος.

25. Ἴδου ἐγὼ πρὸς σέ τὸ ὅρος τὸ διεφθαρμένον, τὸ διαφθεῖρον πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ κατακυλιῶ σε ἐπὶ τῶν πετρῶν, καὶ δώσω σε ὡς ὅρος ἐμπετυρισμένον,

26. καὶ οὐ μὴ λάβωσιν ἀπὸ σοῦ λίθον εἰς γωνίαν, καὶ λίθον εἰς θεμέλιον, ὅτι εἰς ἀφανισμόν ἔσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει Κύριος.

27. Ἀρατε σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς, σαλπύσατε ἐν ἔθνεσι σάλπιγγι, ἀγιάσατε ἐπ' αὐτὴν ἔθνη, παραγγείλατε ἐπ' αὐτὴν, βασιλεῖς ἄρατε παρ' ἐμοῦ, καὶ τοῖς Ἀχαναζέοις· ἐπιστήσατε ἐπ' αὐτὴν βελοστάσεις, ἀναβιδάσατε ἐπ' αὐτὴν ἵππον ὡς ἀκρίδων πληθός.

28. Ἀναβιδάσατε ἐπ' αὐτὴν ἔθνη, τὸν βασιλέα τῶν Μήδων καὶ πᾶσας τῆς γῆς, τοὺς ἡγουμένους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς στρατηγούς αὐτοῦ.

29. Ἐσεῖσθῃ ἡ γῆ, καὶ ἐπόνεσε, διότι ἐξάνεστη ἐπὶ Βαβυλῶνα λογισμὸς Κυρίου, τοῦ θείναι τὴν γῆν Βαβυλῶνος εἰς ἀφανισμόν, καὶ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτήν.

30. Ἐξέλιπε μαχητὴς Βαβυλῶνος τοῦ πολεμεῖν, καθήσονται ἐκεῖ ἐν περιοχῇ, ἐθραύσθη ἡ δυναστεία αὐτῶν, ἐγενήθησαν ὡσεὶ γυναῖκες· ἐνεπυρίσθη τὰ σκηνώματα αὐτῆς, συνετριβήσαν οἱ μογλοὶ αὐτῆς.

31. Διώκων εἰς ἀπάντησιν διώκοντος διώζεται, καὶ ἀναγγέλλων εἰς ἀπάντησιν ἀναγγέλλοντος τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος ὅτι ἔαλωκεν ἡ πόλις αὐτοῦ.

32. Ἀπ' ἐσχάτου τῶν διαβάσεων αὐτοῦ ἐλήφθησαν, καὶ τὰ συστήματα αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ, καὶ ἄνδρες αὐτοῦ οἱ πολεμισταὶ ἐλέγχονται.

33. Διότι τάδε λέγει Κύριος· Οἴκοι βασιλέως Βαβυλῶνος, ὡς ἄλων ὥριμος ἀλοηθῆσονται· ἔτι μικρόν, καὶ ἔξει ὁ ἄμητος αὐτῆς.

34. Κατέφαγέ με, ἐμερίσατό με, κατέλαβέ με σκότος λεπτόν, Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατέπιέ με, ὡς δράκων ἐπλήσθη τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τρυφῆς μου.

16. ad vocem posuit sonum aquae in caelo, et eduxit nubes ab extremo terrae, fulgura in pluviam fecit, et eduxit lumen de thesauris suis.

17. Stultus factus est omnis homo a scientia, confusus est omnis aurifex a sculptilibus suis, quia falsa conflaverunt, non est spiritus in eis.

18. Vana sunt opera ridicula, in tempore visitationis ipsorum peribunt.

19. Non talis pars ipsi Jacob, quoniam qui plasmavit omnia ipse est haereditas ejus, Dominus nomen illi.

20. Dispergis tu mihi vasa belli, et dispergam in te gentes, et tollam de te reges.

21. Et dispergam in te equum et ascensorem ejus, et dispergam in te currus et ascensores eorum.

22. Et dispergam in te adolescentem et virginem, et dispergam in te virum et mulierem,

23. et dispergam in te pastorem et gregem ejus, et dispergam in te agricolam et agriculturam ejus, et dispergam in te praefectos et duces militiae tuos.

24. Et retribuam Babyioni et omnibus habitatoribus Chaldaeis omnes malitias eorum, quas fecerunt super Sion ante oculos vestros, dicit Dominus.

25. Ecce ego ad te montem corruptum, qui corrumpis universam terram, et extendam manum meam super te, et devolvam te super petras, et dabo te sicut montem combustum,

26. et non accipiet de te lapidem in angulum, et lapidem in fundamentum, quia in desolationem eris in saeculum, dicit Dominus.

27. Levate signum super terram, clangite in gentibus tuba, sanctificate super eam gentes, annuntiate super eam, reges tollite a me, et Achanazais : statuete super eam machinas, facite ascendere super eam equum quasi locustarum multitudinem.

28. Facite ascendere super eam gentes, regem Medorum et universae terrae, praefectos ejus et omnes duces ejus.

29. Commota est terra, et laboravit, quia insurrexit super Babylonem cogitatio Domini, ad ponendam terram Babylonis in desolationem, et ut ea non habitetur.

30. Defecit pugnator Babylonis a bellando, sedebunt illic in praesidio, quassata est potentia eorum, facti sunt quasi mulieres : combusta sunt tabernacula ejus, contriti sunt vectes ejus.

31. Persequens in occursum persequentis persequetur, et nuntians in occursum nuntiantis ad nuntiandum regi Babylonis quia capta est civitas ejus.

32. Ab extremo transituum ejus capti sunt, et collectiones eorum incensae sunt in igni, et viri ejus bellatores egrediuntur.

33. Quia haec dicit Dominus : Domus regis Babylonis, quasi area matura triturbuntur : adhuc modicum, et veniet messis ejus.

34. Comedit me, divisit me, apprehenderunt me tenebrae tenues, Nabuchodonosor rex Babylonis absorbit me, quasi draco implevit ventrem suum de teneritudine mea.

35. Ἐξωσάν με οἱ μόχοι μου καὶ αἱ ταλαιπωρίαι μου εἰς Βαβυλῶνα, ἔρει κατοικοῦσα Σιών, καὶ τὸ αἷμά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους, ἔρει Ἱερουσαλήμ.

36. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ κρινῶ τὴν ἀντίδικόν σου, καὶ ἐκδικήσω τὴν ἐκδικήσιν σου, καὶ ἐρμώσω τὴν θάλασσαν αὐτῆς, καὶ ξηρανῶ τὴν πηγὴν αὐτῆς.

37. Καὶ ἔσται Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμόν, καὶ οὐ κατοικήσεται.

38. Ὅτι ὅμα ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν, καὶ ὡς σκύμνοι λεόντων.

39. Ἐν τῇ θερμασίᾳ αὐτῶν δώσω πότμα αὐτοῖς, καὶ μεθύσω αὐτοὺς, ὅπως καρωθῶσι, καὶ ὑπνώσωσιν ὕπνον αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἐξεγερθῶσι, λέγει Κύριος.

40. Καὶ καταβίβασον αὐτοὺς ὡς ἄρνas εἰς σφαγὴν, καὶ ὡς κριοὺς μετ' ἐρίφων.

41. Πῶς ἔαλω καὶ ἐθηρεύθῃ τὸ καύχημα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγένετο Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμόν ἐν τοῖς ἔθνεσιν;

42. Ἀνέβῃ ἐπὶ Βαβυλῶνα ἡ θάλασσα ἐν ἤχῳ κυμάτων αὐτῆς, καὶ κατεκαλύφθη.

43. Ἐγενήθησαν αἱ πόλεις αὐτῆς ὡς γῆ ἄνδρος καὶ ἄσματος, οὐ κατοικήσει ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἰς, οὐδὲ μὴ καταλύσει ἐν αὐτῇ υἱὸς ἀνθρώπου.

44. Καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ ἐξοίσω ἂ κατέπιεν ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ συναχθῶσι πρὸς αὐτὴν ἐτι τὰ ἔθνη, (*)

49. καὶ ἐν Βαβυλῶνι πεσοῦνται τραυματαῖα πάσης τῆς γῆς.

50. Ἀνασχομένοι ἐκ γῆς, πορεύεσθε, καὶ μὴ ἴστασθε· οἱ μακρόθεν, μνησθήτε τοῦ Κυρίου, καὶ Ἱερουσαλήμ ἀναβήτω ἐπὶ τὴν καρδίαν ὑμῶν.

51. Ἠσχύνθημεν, ὅτι ἠκούσαμεν θνειδισμόν ἡμῶν, κατεκάλυψεν ἀτιμία τὸ πρόσωπον ἡμῶν, εἰσῆλθον ἀλλογενεῖς εἰς τὰ ἅγια ἡμῶν, εἰς οἶκον Κυρίου.

52. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχονται, λέγει Κύριος, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτά αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτῆς πεσοῦνται τραυματαῖα.

53. Ὅτι ἐὰν ἀναβῇ Βαβυλὼν ὡς ὁ οὐρανός, καὶ ὅτι ἐὰν ὀχυρώσῃ τὰ τεῖχη ἱσχύϊ αὐτῆς, παρ' ἐμοῦ ῥήξουσιν ἐξολοθρεύοντες αὐτὴν, λέγει Κύριος.

54. Φωνὴ κραυγῆς ἐν Βαβυλῶνι, καὶ συντριβὴ μεγάλῃ ἐν γῇ Χαλδαίων,

55. ὅτι ἐξωλόθρευσε Κύριος τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἀπίωλεσεν ἀπ' αὐτῆς φωνὴν μεγάλην ἠχοῦσαν ὡς ὕδατα πολλὰ, ἔδωκεν εἰς ὄλεθρον φωνὴν αὐτῆς.

(*) 44. ... καὶ γε τεῖχος Βαβυλῶνος πεσεῖται.

45. Ἐξέλθετε ἀπὸ μέσου αὐτοῦ, λαὸς ἐμός, καὶ σώσατε ἑαυτοὺς τὴν ἐαυτοῦ ψυχὴν ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ Κυρίου.

46. Μήποτε ἀπαλωθῇ ἡ καρδία ὑμῶν, καὶ φοβηθῇτε διὰ τὴν ἀκοήν, ἡ ἀκουσθήσεται ἐν τῇ γῇ, καὶ ἤξει ἐν ἐνιαυτῷ ἡ ἀκοή, καὶ μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἀκοή, ταλαιπωρία, καὶ ἀδικία ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κυριεύων ἐπὶ κυριεύοντα.

47. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχονται, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτά Βαβυλῶνος, καὶ πᾶσα ἡ γῆ αὐτῶν αἰσχυρθήσεται, πάντες τραυματαῖα αὐτῶν πεσοῦνται ἐν μέσῳ αὐτῆς.

48. Καὶ εὐφρανθήσονται ἐπὶ Βαβυλῶνα οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὅτι ἀπὸ βορρᾶ ἐρχονται πρὸς αὐτὸν ἐξολοθρεύοντες, λέγει Κύριος· καὶ ἡ Βαβυλὼν πεσεῖν ἐποίησε πρὸς τραυματίας Ἰσραὴλ, (Compl.)

35. Expulerunt me labores mei et vexationes meae in Babylonem, dicit habitatrix Sion, et sanguis meus super habitatores Chaldaeos, dicit Jerusalem.

36. Ideo haec dicit Dominus: Ecce ego judicabo adversariam tuam, et ulciscar ultionem tuam, et desolabo mare ejus, et arefaciam fontem ejus.

37. Et erit Babylon in solitudinem, et non habitabitur.

38. Simul enim ut leones excitati sunt, et sicut catuli leonum.

39. In calore eorum dabo potum eis, et inebriabo eos, ut sopiantur, et dormiant somnum sempiternum, et non consurgant, dicit Dominus.

40. Et deduc eos quasi agnos ad mactationem, et quasi arietes cum hœdis.

41. Quomodo capta est et per venationem occupata gloria universae terrae? quomodo facta est Babylon in desolationem in gentibus?

42. Ascendit super Babylonem mare in sonitu fluctuum ejus, et cooperta est.

43. Factae sunt civitates ejus quasi terra sine aqua et invia, nemo habitabit in ea, neque divertet in ea filius hominis.

44. Et ulciscar super Babylonem, et extraham quae absorbit ex ore ejus, et non congregabuntur ad eam gentes ultra,

49. Et in Babylone cadent interfecti universae terrae.

50. Qui evaditis de terra, ite, et non subsistatis: qui de longe, recordamini Domini, et Jerusalem ascendat super cor vestrum.

51. Confusi sumus, quia audivimus opprobrium nostrum, cooperuit ignominia faciem nostram, intrarunt alienigenae in sancta nostra, in domum Domini.

52. Propter hoc ecce dies veniunt, dicit Dominus, et ulciscar super sculptilia ejus, et in omni terra ejus cadent interfecti:

53. quia si ascenderit Babylon tamquam caelum, et quia si munierit muros fortitudine sua, a me venient qui exterminent eam, dicit Dominus.

54. Vox clamoris in Babylone, et contritio magna in terra Chaldaeorum,

55. quia exterminavit Dominus Babylonem, et disperdidit ex ea vocem magnam sonantem quasi aquas multas, dedit in perditionem vocem ejus:

44. ... etenim murus Babylonis cadet.

45. Egre dimini e medio ejus, popule meus, et salvate unusquisque animam suam ab ira furoris Domini.

46. Ne forte mollescat cor vestrum, et timeatis propter auditum, qui audietur in terra, et veniet in anno auditio, et post annum auditio, miseria, et iniquitas in terra, et dominator super dominatorem.

47. Idcirco ecce dies veniunt, et ulciscar super sculptilia Babylonis, et omnis terra eorum confundetur, universi interfecti eorum cadent in medio ejus.

48. Et latrabunt super Babylonem caeli et terra, et omnia quae in eis: quia ab aquilone veniunt ad eum exterminantes, dicit Dominus: atqui Babylon cadere fecit interfectos Israel,

56. ὅτι ἦλθεν ἐπὶ Βαβυλῶνα ταλαιπωρία, ἐάλωσαν οἱ μαχηταὶ αὐτῆς, ἐπτότῃται τὸ τόξον αὐτῶν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτοῖς.

57. Κύριος ἀνταποδίδωσι, καὶ μεθύσει μέθη τοὺς ἡγεμόνας αὐτῆς, καὶ τοὺς σοφοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στρατηγούς αὐτῆς, λέγει ὁ βασιλεὺς, Κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτοῦ.

58. Τάδε λέγει Κύριος· Τεῖχος Βαβυλῶνος ἐπλατύνθη, κατασκαπτόμενον κατασκαφῆσεται, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς αἱ ὑψηλαὶ ἐμυρισθήσονται, καὶ οὐ κοπιήσουσι λαοὶ εἰς κενόν, καὶ ἔθνη ἐν ἀρχῇ ἐκλείψουσιν.

59. Ὁ λόγος δὲν ἐνετείλατο Κύριος Ἱερεμία τῷ προφήτῃ, εἰπεῖν τῷ Σαραΐᾳ υἱῷ Νηρηίου υἱοῦ Μασαΐου, ὅτε ἐπορεύετο παρὰ Σεδεκίου βασιλέως Ἰούδα εἰς Βαβυλῶνα, ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ Σαραΐας ἀρχὸν δώρων.

60. Καὶ ἔγραψεν Ἱερεμίας πάντα τὰ κακὰ ἃ ἤξει ἐπὶ Βαβυλῶνα ἐν βιβλίῳ, πάντας τοὺς λόγους τούτους τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ Βαβυλῶνα.

61. Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς Σαραΐαν· Ὅταν ἔλθῃς εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ὄψῃ καὶ ἀναγνώσῃ πάντας τοὺς λόγους τούτους,

62. καὶ ἐρεῖς· Κύριε, Κύριε, σὺ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτόν, καὶ τοῦ μὴ εἶναι ἐν αὐτῷ κατοικοῦντας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅτι ἀφανισμὸς εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται.

63. Καὶ ἔσται, ὅταν παύσῃ τοῦ ἀναγινώσκειν τὸ βιβλίον τοῦτο, καὶ ἐπιδῆσεις ἐπ' αὐτὸ λίθον, καὶ ρίψεις αὐτὸ εἰς μέσον τοῦ Εὐφράτου,

64. καὶ ἐρεῖς· Οὕτως καταδύσεται Βαβυλὼν, καὶ οὐ μὴ ἀναστῇ ἀπὸ προσώπου τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

(Hebr. c. 47, 1 — 7, et 49, 7 — 22.)

(*) 1. Ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους τάδε λέγει Κύριος·

2. Ἴδου ὕδατα ἀναβαίνει ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔσται εἰς χειμάρρουν κατακλύζοντα, καὶ κατακλύσει γῆν καὶ τὸ πλῆρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. Καὶ κεκραῖονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἀλαλάζουσιν ἅπαντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν,

3. ἀπὸ φωνῆς ὁρμῆς αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν δπλων τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ σεισμοῦ τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ, ἤχου τροχῶν αὐτοῦ. Οὐκ ἐπέστρεψαν πατέρες ἐφ' υἱούς αὐτῶν ἀπὸ ἐκλύσεως χειρῶν αὐτῶν,

4. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπερχομένῃ τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς ἀλλοφύλους. Καὶ ἀφανιῶ τὴν Τύρον καὶ τὴν Σειδῶνα, καὶ πάντας τοὺς καταλοίπους τῆς βοθηείας αὐτῶν, ὅτι ἐξολοθρεῦσει Κύριος τοὺς καταλοίπους τῶν νήσων.

5. Ὅχει φαλάκρωμα ἐπὶ Γάζαν, ἀπερβρίζη Ἀσκαλὼν, καὶ οἱ καταλοίποι Ἐνακίμ,

6. Ὅως τίνος κόψεις, ἡ μάχαιρα τοῦ Κυρίου; ὥς τίνος οὐχ ἡσυχάσεις; Ἀποκατάστηθι εἰς τὸν κολεόν σου, ἀνάπαυσαι, καὶ ἐπάρθῃτι.

(*) 1. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, πρὸ τοῦ πατάξαι Φαραῶ τὴν Γάζαν. (Compl.)

56. Quoniam venit super Babylonem calamitas, capti sunt pugnatōres ejus, tremuit arcus eorum, quia Deus retribuit eis.

57. Dominus retribuit, et inebriabit ebrietate praelectos ejus, et sapientes ejus et duces ejus, dicit rex, Dominus omnipotens nomen illi.

58. Haec dicit Dominus : Murus Babylonis dilatus est, effodiendo effodietur, et portae ejus excelsae comburentur, et non laborabunt populi in vacuum, et gentes in principio deficient.

59. Verbum quod mandavit Dominus Jeremiae prophetae, ut diceret Sarae filio Neriae filii Maasiae, quando ibat a Sedecia rege Juda in Babylonem, in anno quarto regni ejus, et Sarae princeps donorum.

60. Et scripsit Jeremias omnia mala quae venient super Babylonem in libro, omnia verba haec scripta super Babylonem.

61. Et dixit Jeremias ad Saraeam : Cum veneris in Babylonem, et videris et legeris omnia verba haec,

62. et dices : Domine, Domine, tu locutus es super locum istum ad disperdendum eum, et ut non sint in eo habitantes ab homine usque ad pecus, quia solitudo in saeculum erit.

63. Et erit, cum cessaveris legere librum hunc, et ligabis lapidem ad eum, et projicies eum in medium Euphratis,

64. et dices : Sic demergetur Babylon, et non resurget a facie malorum quae ego induco super eam.

CAPUT XXIX.

(Hebr. c. 47, 1 — 7, et 49, 7 — 22.)

1. Super alienigenas haec dicit Dominus :

2. Ecce aquae ascendunt ab aquilone, et erunt in torrentem inundantem, et inundabunt terram et plenitudinem ejus, civitatem et habitantes in ea. Et clamabunt homines, et ululabunt omnes habitatores terrae,

3. a voce impetus ejus, ab armis pedum ejus, et a concussionem curruum ejus, sonitu rotarum ejus. Non convertentur se patres super filios suos prae dissolutione manuum suarum,

4. in die superveniente ad perdendum omnes alienigenas. Et delebo Tyrum et Sidonem, et omnes reliquos auxilii eorum, quia exterminabit Dominus reliquos insularum.

5. Venit calvitium super Gazam, projecta est Ascalon, et reliqui Enacim.

6. Usquequo concides, gladius Domini? usquequo non quiesces? Regredere in vaginam tuam, requiesce, et tollere.

1. Et factum est verbum Domini ad Jeremiam prophetam super alienigenas, antequam percuteret Pharoas Gazam.

7. Πῶς ἡσυχάσει; καὶ Κύριος ἐνετείλατο αὐτῇ ἐπὶ τὴν Ἀσκαλῶνα, καὶ ἐπὶ τὰς παραθαλασσίους, ἐπὶ τὰς καταλοίπους ἐπεγερέθηται.

(Vulg. XLIX, 7.) Τῇ Ἰδουμαίᾳ τάδε λέγει Κύριος· Οὐκ ἔστιν ἐτι σοφία ἐν Θαϊμάν, ἀπώλετο βουλή ἐκ συν-
ετῶν, ὥχετο σοφία αὐτῶν,

8. ἡπατήθη ὁ τόπος αὐτῶν· βαθύνετε εἰς κάθισιν, οἱ κατοικοῦντες ἐν Δαιδάμ· ὅτι δύσκολα ἐποίησεν. Ἦγα-
γον ἐπ' αὐτὸν ἐν χρόνῳ ὃ ἐπεσκεψάμην ἐπ' αὐτὸν,

9. ὅτι τρυγηταὶ ἦλθον, οἱ οὐ καταλείψουσὶ σοὶ κα-
τάλειμμα· ὡς κλέπται ἐν νυκτὶ, ἐπιθήσουσι χεῖρα αὐ-
τῶν,

10. ὅτι ἐγὼ κατέσுρα τὸν Ἡσαῦ, ἀνεκάλυψα τὰ
κρυπτά αὐτῶν, κρυβῆναι οὐ μὴ δύνωνται· ὄλοντο διὰ
χεῖρα ἀδελφοῦ αὐτοῦ, γείτονός μου, καὶ οὐκ ἔστιν

11. ὑπολείπεσθαι ὄφρανον σου, ἵνα ζήσῃται· καὶ ἐγὼ
ζήσομαι, καὶ αἱ γῆραι ἐπ' ἐμέ πεποιθήσιν.

12. Ὅτι τάδε εἶπε Κύριος· Οἷς οὐκ ἦν νόμος πιεῖν
τὸ ποτήριον, ἐπίον· καὶ σὺ ἀθωωμένη οὐ μὴ ἀθωωθῇς,

13. ὅτι κατ' ἐμαυτοῦ ὅμοσα, λέγει Κύριος, ὅτι εἰς
ἄβατον καὶ εἰς ὄνειδισμὸν καὶ εἰς κατάρασιν ἔσῃ ἐν
μέσῳ αὐτῆς, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἔσονται ἔρημοι
εἰς αἰῶνα.

14. Ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ Κυρίου, καὶ ἀγγέλους εἰς
ἐξῆν ἀπέστειλε· συνάχθητε, καὶ παραγένησθε εἰς αὐτὴν,
ἀνάστητε εἰς πόλεμον.

15. Μικρὸν ἔδωκά σε ἐν ἔθνεσιν, εὐκαταφρόνητον ἐν
ἀνθρώποις.

16. Ἡ παιγνία σου ἐνεχείρησέ σοι, ἱταμία καρδιάς
σου· κατέλυσε τρυμαλιάς πετρῶν, συνέλαβεν ἰσχνὴν βου-
λὴν ὑψηλοῦ· ὅτι ὑψωσεν ὥσπερ αἰτὸς νοσσιὰν αὐτοῦ,
ἐκείθεν καθελῶ σε.

17. Καὶ ἔσται ἡ Ἰδουμαία εἰς ἄβατον, πᾶς ὁ παρα-
πορευόμενος ἐπ' αὐτὴν συριεῖ.

18. Ὅσπερ κατεστράφη Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ αἱ
πάροιχοι αὐτῆς, εἶπε Κύριος παντοκράτωρ, οὐ μὴ κα-
θίσει ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς
ἀνθρώπου.

19. Ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναθήσεται ἐκ μέσου τοῦ Ἰορ-
δάνου εἰς τόπον Αἰθᾶμ, ὅτι ταχὺ ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ'
αὐτῆς, καὶ τοὺς νεανίσκους ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσατε. Ὅτι
τίς ὥσπερ ἐγὼ; καὶ τίς ἀντιστήσεται μοι; Καὶ τίς οὐ-
τος ποιμὴν ὃς στήσεται κατὰ πρόσωπόν μου;

20. Διὰ τοῦτο ἀκούσατε βουλὴν Κυρίου, ἣν ἐβουλεύ-
σατο ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ λογισμὸν αὐτοῦ ὃν ἐλογί-
σατο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Θαϊμάν, ἐὰν μὴ συμψηθῶσι
τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων, ἐὰν μὴ ἀβατωθῇ ἐπ' αὐτοὺς
κατάλυσιν αὐτῶν,

21. ὅτι ἀπὸ φωνῆς πτώσεως αὐτῶν ἐφοβήθη ἡ γῆ,
καὶ κραυγὴ θαλάσσης οὐκ ἤκούσθη.

22. Ἰδοὺ ὥσπερ αἰτὸς ὄψεται, καὶ ἐκτενεῖ τὰς πέ-
ρυγας ἐπ' ὀχυρώματα αὐτῆς· καὶ ἔσται ἡ καρδία τῶν
ἰσχυρῶν τῆς Ἰδουμαίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς καρδία
γυναικὸς ὠδινούσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

(Hebr. c. 49, v. 1 — 5, v. 28 — 33, v. 23 — 27.)

1. Τοῖς υἱοῖς Ἀμμὸν οὕτως εἶπε Κύριος· Μὴ υἱοὶ
οὐκ εἰσὶν ἐν Ἰσραὴλ, ἢ παραληφόμενος οὐκ ἔστιν αὐ-

7. Quomodo requiescet? et Dominus mandavit ei super
Ascalonem, et adversus maritimas, super reliquias ut in-
surgat.

(Vulg. XLIX, 7.) Idumææ hæc dicit Dominus : Non est
ultra sapientia in Thæman, periit consilium a prudentibus,
abiit sapientia eorum,

8. conculcatus est locus eorum : demergite in sessionem,
qui habitatis in Dædan : quia dura fecit. Adduxi super eum
in tempore quo visitavi super eum,

9. quia vindemiatores venerunt, qui non relinquent tibi
reliquias : quasi fures in nocte, imponent manum suam,

10. quia ego detraxi Esau, revelavi abscondita eorum,
abscondi non poterunt : perierunt per manum fratris sui,
vicini mei, et non est

11. relinqui pupillum tuum, ut vivat : et ego faciam vi-
vere, et viduæ super me confiderunt.

12. Quia hæc dicit Dominus : Quibus non erat lex bibere
calicem, biberunt : et tu absoluta non absolveris,

13. quoniam per meipsum juravi, dicit Dominus, quo-
niam in inivium et in opprobrium et in maledictionem eris
in medio ejus, et omnes civitates ejus erunt desertæ in
sæculum.

14. Auditum audivi a Domino, et angelos ad gentes mi-
sit : congregamini, et advenite ad eam, exsurgite in bel-
lum.

15. Parvulum dedi te in gentibus, contemptibilem in ho-
minibus.

16. Lusio tua molita est tibi, impudentia cordis tui :
habitavit cavernas petrarum, apprehendit fortitudinem col-
lis excelsi : quoniam exaltavit quasi aquila nidum suum,
inde detraham te.

17. Et erit Idumæa in inivium, omnis præteriens super
eam sibilabit.

18. Sicut subversa est Sodoma et Gomorra et vicina
ejus, dixit Dominus omnipotens, non sedebit ibi homo, et
non habitabit ibi filius hominis.

19. Ecce quasi leo ascendet de medio Jordanis in locum
Ætham, quia cito expellam eos ab ea, et juvenes super
eam state. Nam quis sicut ego? et quis resistet mihi? Et
quis iste pastor qui stabit ante faciem meam?

20. Propterea audite consilium Domini, quod delibera-
vit super Idumæam, et cogitationem ejus quam cogitavit
super habitantes Thæman, si non abripiantur minima ovium,
si non invia fiet super eos habitatio ipsorum,

21. quoniam a voce ruinæ eorum timuit terra, et clamor
maris non est auditus.

22. Ecce sicut aquila videbit, et extendet alas super mu-
nitiones ejus : et erit cor fortium Idumææ in die illa quasi
cor mulieris parturientis.

CAPUT XXX.

(Hebr. c. 49, v. 1 — 5, v. 28 — 33, v. 23 — 27.)

1. Filiis Ammon sic dixit Dominus : Numquid filii non
sunt in Israel, vel qui accipiat hæreditatem non est eis?

τοῖς; Διὰτι παρέλαβε Μελχὼλ τὴν Γαλαὰδ, καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν ἐν πόλεσιν αὐτῶν ἐνοικήσει;

2. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ Κύριος, καὶ ἀκούτω ἐπὶ Ῥαββὰθ θόρυβον πολέμων, καὶ ἔσονται εἰς ἄβαντον καὶ εἰς ἀπώλειαν, καὶ βωμοὶ αὐτῆς ἐν πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ παραλήγεται Ἰσραὴλ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ.

3. Ἀλάλαξον, Ἐσεβὼν, ὅτι ὤλετο Γαί. Κεκραῖζετε, θυγατέρες Ῥαββὰθ, περιώσασθε σάκκους καὶ κόψασθε, ὅτι Μελχὼλ βαδιεῖται ἐν ἀποικίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἀρχόντες αὐτοῦ ἅμα.

4. Τί ἀγαλλιάσθην ἐν τοῖς πεδίοις Ἐνακεῖμ, θυγάτερ ἰταμίας, ἡ πεποιθὺία ἐπὶ θησαυροῖς, ἡ λέγουσα· Τίς εἰσελεύσεται ἐπ' ἐμέ;

5. Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω φόβον ἐπὶ σέ, εἶπε Κύριος, ἀπὸ πάσης τῆς περιόικου σου, καὶ διασπαρήσεσθε ἕκαστος εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ συνάγων.

28. Τῇ Κηδάρ τῇ βασιλίᾳ τῆς αὐλῆς, ἣν ἐπάταξε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, οὕτως εἶπε Κύριος· Ἀνάστητε, καὶ ἀνάβητε ἐπὶ Κηδάρ, καὶ πλήσατε τοὺς υἱοὺς Κεδέμ.

29. Σκηνὰς αὐτῶν καὶ τὰ πρόβατα αὐτῶν λήφονται· ἱμάτια αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ καμήλους αὐτῶν λήφονται ἑαυτοῖς· καὶ καλέσατε ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλειαν κυκλόθεν.

30. Φεύγετε, λίαν ἐμβαδύνετε εἰς κάθισιν, καθήμενοι ἐν τῇ αὐλῇ, ὅτι ἐβουλεύσατο ἐφ' ὑμᾶς βασιλεὺς Βαβυλῶνος βουλήν, καὶ ἐλογίσαστο λογισμόν.

31. Ἀνάστηθι καὶ ἀνάβηθι ἐπ' ἔθνος εὐσταθοῦν, καθήμενον εἰς ἀναψυχὴν, οἷς οὐκ εἰσὶ θύραι, οὐ βάλανοι, οὐ μοχλοὶ, μόνοι καταλύουσι.

32. Καὶ ἔσονται καμήλοι αὐτῶν εἰς προνομήν, καὶ πλῆθος κτηνῶν αὐτῶν εἰς ἀπώλειαν, καὶ λιχμῆσω αὐτοὺς παντὶ πνεύματι κεκαρμένους πρὸ προσώπου αὐτῶν· ἐκ παντὸς πέραν αὐτῶν οἶσω τὴν τροπὴν αὐτῶν, εἶπε Κύριος.

33. Καὶ ἔσται ἡ αὐλὴ διατριβῆς στρουθῶν, καὶ ἄβαντος ἕως αἰῶνος· οὐ μὴ καθίσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου.

23. Τῇ Δαμασκῷ. Κατησχύνθη Ἡμὰθ, καὶ Ἀρφαθ, ὅτι ἤκουσαν ἀκοὴν πονηράν, ἐξέστησαν, ἐθυμώθησαν, ἀναπαύσασθαι οὐ μὴ δύνανται.

24. Ἐξελύθη Δαμασκός, ἀπαστρέφη εἰς φυγὴν, τρόμος ἐπελάβετο αὐτῆς.

25. Πῶς οὐχὶ ἐγκατέλιπε πόλιν ἐμὴν, κώμην ἡγάπησαν;

26. Διὰ τοῦτο πεσοῦνται νεανίσκοι ἐν πλατείαις σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί σου πεσοῦνται, φησὶ Κύριος,

27. καὶ καύσω πῦρ ἐν τείχει Δαμασκοῦ, καὶ καταφάγεται ἄμφοδα υἱοῦ Ἀδερ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'. (Hebr. c. 48.)

1. Τῇ Μωὰβ οὕτως εἶπε Κύριος· Οὐαὶ ἐπὶ Ναβαῦ, ὅτι ὤλετο· ἐλήφθη Καραθὲμ, ἡσχύνθη Ἀμὰθ καὶ Ἀγάθ.

2. Οὐκ ἔστιν ἰατρεία ἐτι Μωὰβ, γαυρίαμα ἐν Ἐσεβὼν, ἐλογίσαστο ἐπ' αὐτὴν κακὰ· ἐκόψαμεν αὐτὴν ἀπὸ ἔθνους, καὶ παῦσιν παύσεται. Ὅπισθεν σου βαδιεῖται μάχαιρα,

3. ὅτι φωνὴ κεκραγῶτων ἐξ Ὀρωναίμ, δλεθρον καὶ σὺντριμμα μέγα.

Cur hæreditate accepit Melchol ipsam Galaad, et populus eorum in vitalibus eorum inhabitabit?

2. Propterea ecce dies veniunt, ait Dominus, et auditum faciam super Rabbath tumultum bellorum, et erunt in invium et in perditionem, et aræ ejus in igne comburentur, et assumet Israel principatum suum.

3. Ulula, Esebon, quia periit Gai. Clamate, filię Rabbath, accingimini saccis et plangite, quia Melchol ibit in transmigracionem, sacerdotes ejus et principes ejus simul.

4. Quid exsultatis in campis Enacim, filia impudentię, quæ confidisti in thesauris, quæ dicebas : Quis ingreditur super me?

5. Ecce ego porto timorem super te, ait Dominus, ab omni circuitu tuo, et dispergemini unusquisque in faciem suam, et non est qui congreget.

28. Ipsi Cedar reginæ aulæ, quam percussit Nabuchodonosor rex Babylonis, sic dixit Dominus : Surgite, et ascendite super Cedar, et implete filios Cedem.

29. Tabernacula eorum et oves eorum tollent : vestimenta eorum et omnia vasa eorum et camelos eorum tollent sibi : et vocate super eos perditionem undique.

30. Fugite, valde demergite vos in sessionem, qui sedetis in aula, quoniam consultavit super vos rex Babylonis consilium, et cogitavit cogitationem.

31. Surge, et ascende super gentem tranquillam, sedentem in refrigerio, quibus non sunt portæ, non seræ, non vectes, soli habitant.

32. Et erunt cameli eorum in direptionem, et multitudo pecorum eorum in perditionem, et ventilabo eos omni spiritu attonsos ante faciem ipsorum : ex omni termino eorum afferam eversionem eorum, ait Dominus.

33. Et erit aula commoratio struthionum, et invia in sæculum : non sedebit ibi homo, et non habitabit ibi filius hominis.

23. Damasco. Confusa est Emath, et Arphath, quia audierunt auditum pessimum, obstupuerunt, indignati sunt, requiescere non poterunt.

24. Dissoluta est Damascus, aversa est in fugam, tremor apprehendit eam.

25. Quomodo non reliquit civitatem meam, pagum dilexerunt?

26. Propter hoc cadent juvenes in plateis tuis, et omnes viri bellatores tui cadent, ait Dominus,

27. et succendam ignem in muro Damasci, et devorabit bivia filii Ader.

CAPUT XXXI. (Hebr. c. 48.)

1. Ad Moab sic dixit Dominus : Væ super Nabau, quia periit : capta est Carithem, confusa est Amath et Agath.

2. Non est ultra medicamen Moab, exsultatio in Esebon, cogitavit super eam mala : excidimus eam de gente, et quiete quiescet. Post te vadet gladius,

3. quia vox clamantium ex Oronæm, perditio et contritio magna.

4. Συνετρίβη Μωάβ, ἀναγγεῖλατε εἰς Ζογόρα,
5. ὅτι ἐπλήσθη Ἀλώθ ἐν κλαυθμῷ. Ἀναβήσεται
κλαίων ἐν ὁδοῖς Ὀρωνάιμ, κραυγὴν συνετρίμματος ἠκού-
σατε,

6. φεύγετε καὶ σώσατε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ ἔσσεθε
ὡς περ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρήμῳ,

7. ἐπειδὴ ἐπεποίθεις ἐν ὀχυρώματί σου, καὶ σὺ συλ-
ληφθήσῃ· καὶ ἐξελεύσεται Χαμὼς ἐν ἀπαικίᾳ, καὶ οἱ
ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα.

8. Καὶ ἤξει ὀλεθρὸς ἐπὶ πᾶσαν πόλιν, οὐ μὴ σωθῇ,
καὶ ἀπολείται ὁ αὐλὼν, καὶ ἐξολοθρευθήσεται ἡ πεδινὴ,
καθὼς εἶπε Κύριος.

9. Δότε σημεῖα τῇ Μωάβ, ὅτι ἀφῇ ἀφθήσεται, καὶ
πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰς ἄβατον ἔσονται. Πόθεν ἔνοι-
κος αὐτῆς;

10. Ἐπικατάρατος ὁ ποῖων τὰ ἔργα Κυρίου ἀμελῶς,
ἐξαίρων μάχαιραν αὐτοῦ ἀπ' αἵματος.

11. Ἀνεπαύσατο Μωάβ ἐκ παιδαρίου, καὶ πεποιθὼς
ἦν ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτοῦ, οὐκ ἐνέγγεν ἐξ ἁγγείου εἰς ἁγ-
γεῖον, καὶ εἰς ἀποικισμόν οὐκ ὤχετο· διὰ τοῦτο ἔστη
γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ ὁσμὴ αὐτοῦ οὐκ ἐξέλιπε.

12. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι αὐτοῦ ἔρχονται, φησι
Κύριος, καὶ ἀποστελεῖ αὐτῷ κλίνουνας, καὶ κλινούσιν
αὐτόν, καὶ τὰ σκευὴ αὐτοῦ λεπτυνούσι, καὶ τὰ κέρατα
αὐτοῦ συγκόφουσι,

13. καὶ καταισχυνθήσεται Μωάβ ἀπὸ Χαμὼς, ὡς περ
κατησχύνθη οἶκος Ἰσραὴλ ἀπὸ Βαιθὴλ ἐλπίδος αὐτῶν,
πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς.

14. Πῶς ἐρεῖτε· Ἰσχυροὶ ἐσμεν, καὶ ἄνθρωπος ἰσχύων
εἰς τὰ πολεμικά;

15. Ὡλετο Μωάβ πόλις αὐτοῦ, καὶ ἐκλεκτοὶ νεανί-
σχοι αὐτοῦ κατέβησαν εἰς σφαγὴν.

16. Ἐγγὺς ἡμέρα Μωάβ ἔλθειν, καὶ πονηρία αὐτοῦ
ταχεῖα σφόδρα.

17. Κινῆσατε αὐτῷ, πάντες κυκλόθεν αὐτοῦ, πάντες
ἐκδοτε ὄνομα αὐτοῦ, εἶπατε· Πῶς συνετρίβη βακτηρία
εὐκλεῆς, ῥάβδος μεγαλώματος;

18. Κατάβηθι ἀπὸ δόξης, καὶ κάθισον ἐν ὑγρασίᾳ
καθήμενῃ· Δαιδὼν ἐκτριβήσεται, ὅτι ὥλετο Μωάβ,
ἀνέβη εἰς σὲ λυμαινόμενος ὁ ὀρύμμα σου.

19. Ἐφ' ὁδοῦ στῆθι, καὶ ἐπίδε καθήμενῃ ἐν Ἀρήρ,
καὶ ἐρώτησον φεύγοντα, καὶ σωζόμενον, καὶ εἶπον· Τί
ἐγένετο;

20. Κατησχύνθη Μωάβ, ὅτι συνετρίβη. Ὁλόλυξον
καὶ κέκραζον, ἀνάγγειλον ἐν Ἀρνὼν ὅτι ὥλετο Μωάβ,

21. καὶ κρίσις ἔρχεται εἰς τὴν γῆν Μεισὼρ ἐπὶ Χε-
λὼν, καὶ Ῥεφάς, καὶ Μωφάς,

22. καὶ ἐπὶ Δαιδὼν, καὶ ἐπὶ Ναβαῦ, καὶ ἐπ' οἶκον
Δαιθλαθαίμ,

23. καὶ ἐπὶ Καριαθαίμ, καὶ ἐπ' οἶκον Γαιμὼλ, καὶ
ἐπ' οἶκον Μαὼν,

24. καὶ ἐπὶ Καρῶθ, καὶ ἐπὶ Βοσὸρ, καὶ ἐπὶ πάσας
τὰς πόλεις Μωάβ τὰς πόρρω καὶ τὰς ἐγγύς.

25. Κατεάχθη κέρας Μωάβ, καὶ τὸ ἐπίχειρον αὐτοῦ
συνετρίβη.

26. Μεθύσατε αὐτόν, ὅτι ἐπὶ Κύριον ἐμεγαλύνθη.
Καὶ ἐπικρούσει Μωάβ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς
γέλωτα καὶ αὐτός·

27. καὶ εἰ μὴ εἰς γελοιασμόν ἦν σοι Ἰσραὴλ, καὶ
ἐν κλοπαῖς σου εὐρέθη, ὅτι ἐπολέμεις αὐτόν.

4. Contrita est Moab, annuntiate in Zogoram,

5. quia repleta est Aloth in ploratu. Ascendet plorans in
via Oronæm, clamorem contritionis audistis,

6. fugite et salvate animas vestras, et eritis quasi asinus
agrestis in deserto,

7. quoniam confidisti in munitione tua, et tu capieris :
et egredietur Chamos in transmigrationem, et sacerdotes
ejus, et principes ejus simul.

8. Et veniet vastatio super universam civitatem, non
salvabitur, et peribit vallis, et exterminabitur campestris,
sicut dixit Dominus.

9. Date signa Moab, quia tactu tangetur, et omnes civi-
tates ejus in invium erunt. Unde habitator ei?

10. Maledictus qui facit opera Domini negliger, qui
subtrahit gladium suum a sanguine.

11. Quievit Moab a parvulo, et fidens erat super gloria
sua, non effundebat de vase in vas, et in transmigrationem
non abiit : ideo mansit gustus ejus in ipso, et odor ejus non
defecit.

12. Propterea ecce dies ejus veniunt, ait Dominus, et
mittam ei stermentes, et sternent eum, et vasa ejus com-
minuent, et cornua ejus concident,

13. et confundetur Moab a Chamos, sicut confusa est
domus Israel a Bæthel spe sua, fidentes in ipsis.

14. Quomodo dicetis : Fortes sumus, et homo validus
ad bellica?

15. Perit Moab civitas ejus, et electi juvenes ejus de-
scenderunt in occisionem.

16. Prope est dies Moab ad veniendum, et malitia ejus
velox valde.

17. Movete ei, omnes qui in circuitu ejus, omnes edite
nomen ejus, dicite : Quomodo contritus est baculus glorio-
sus, virga magnificentiae?

18. Descende de gloria, et sede in humilitate sedens :
Dæbon exteretur, quia periit Moab, ascendit ad te vastans
munitionem tuam.

19. In via sta, et prospice sedens in Arer, et interroga
fugientem, et evadentem, et dic : Quid factum est?

20. Confusus est Moab, quoniam contritus est. Ulula et
clama, annuntia in Arnon quia periit Moab,

21. et judicium venit in terram Misor super Chelom,
et Rephas, et Mophas.

22. et super Dæbon, et super Nabau, et super domum
Dæthlathem,

23. et super Cariathem, et super domum Gæmol, et su-
per domum Maon,

24. et super Carioth, et super Bosor, et super omnes ci-
vitates Moab quæ procul et quæ prope.

25. Confractum est cornu Moab, et brachium ejus con-
tritum est.

26. Inebriate eum, quia super Dominum se magnificavit.
Et pulsabit Moab in manu sua, et erit in risum etiam ipse :

27. et quidem in derisum erat tibi Israel, et in furtis tuis
inventus est, quia oppugnabas eum.

28. Κατέλιπον τὰς πόλεις, καὶ ἄκησαν ἐν πέτραις οἱ κατοικοῦντες Μωάβ· ἐγενήθησαν ὥςπερ περιστερὰ νοσσεύουσαι ἐν πέτραις, στόματι βοθύνου.

29. Καὶ ἤκουσα ὕβριν Μωάβ, ὕβρισε λίαν, ὕβριν αὐτοῦ καὶ ὑπερηφανίαν αὐτοῦ· καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ,

30. ἐγὼ δὲ ἔγνων ἔργα αὐτοῦ· οὐχὶ τὸ ἱκανὸν αὐτῷ, οὐχ οὕτως ἐποίησε;

31. Διὰ τοῦτο ἐπὶ Μωάβ ὀλοῦζετε πάντοθεν· βοήσατε ἐπ' ἄνδρας χειράδας αὐχοῦ.

32. ὡς κλαυθμὸν Ἰαζήρ ἀποκλαύσομαί σοι, ἄμπελος Ἀσερηνά· κλημάτων σου διήλθε θάλασσαν, πόλεις Ἰαζήρ ἤψαντο, ἐπὶ ὥπραν σου, ἐπὶ τρυγηταῖς σου δλεθρος ἐπέπεσε.

33. Συνεψήσθη γαρμοςὺν καὶ εὐφροσύνη ἐκ τῆς Μωαβίτιδος, καὶ οἶνος ἦν ἐπὶ ληνοῖς σου· πρῶτ' οὐκ ἐπάτησαν, οὐδὲ δειλὴς οὐκ ἐποίησαν αἰδέ.

34. Ἀπὸ κραυγῆς Ἑσεβὼν ἕως Αἰθάμ αἱ πόλεις αὐτῶν ἔδωκαν φωνὴν αὐτῶν, ἀπὸ Ζογὸρ ἕως Ὡρωνάιμ, καὶ ἀγγελίαν Σαλασία, ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ Νεβρεῖν εἰς κατάκαυμα ἐστίν.

35. Καὶ ἀπολῶ τὸν Μωάβ, φησὶ Κύριος, ἀναβαίνοντα ἐπὶ τὸν βωμὸν, καὶ θυμῶντα θεοῖς αὐτοῦ.

36. Διὰ τοῦτο καρδία τοῦ Μωάβ, ὥςπερ αὐλοὶ βομβήσουσι, καρδία μου ἐπ' ἀνθρώπους χειράδας ὥςπερ αὐλὸς βομβήσει· διὰ τοῦτο ἃ περιποιήσατο ἀπώλετο ἀπὸ ἀνθρώπου.

37. Πᾶσαν κεφαλὴν ἐν παντὶ τόπῳ ξυρηθήσονται, καὶ πᾶς πῶγων ξυρηθήσεται, καὶ πᾶσαι χεῖρες κόψονται, καὶ ἐπὶ πάσης ὀσφύος σάκκος,

38. καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ὀματίων Μωάβ, καὶ ἐπὶ ταῖς πλατείαις αὐτῆς, ὅτι συνέτριψα, φησὶ Κύριος, ὡς ἄγγειον οὗ οὐκ ἔστι χρεῖα αὐτοῦ.

39. Πῶς κατήλλαξε; πῶς ἐστρεψε νῶτον Μωάβ; Ἡσχύνθη, καὶ ἐγένετο Μωάβ εἰς γέλωτα, καὶ ἐγκότῃμα πᾶσι τοῖς κύκλῳ αὐτῆς.

40. Ὅτι οὕτως ἔπεε Κύριος· (*)

41. Ἐλήφθη Καριὼθ, καὶ τὰ ὄχυράματα συνελήφθη,

42. καὶ ἀπολείται Μωάβ ἀπὸ ὄχλου, ὅτι ἐπὶ τὸν Κύριον ἐμεγαλύνθη.

43. Παγὶς καὶ φόβος καὶ βόθυνος ἐπὶ σέ, καθήμενος Μωάβ.

44. Ὁ φεύγων ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου, ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον, καὶ ὁ ἀναβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου, καὶ συλληφθήσεται ἐν τῇ παγίδι, ὅτι ἐπάξω ταῦτα ἐπὶ Μωάβ ἐν ἑνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν. (**)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'. (Hebr. c. 25, 15 — 38.)

15. Οὕτως εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Λάβε τὸ πτήριον τοῦ οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χειρὸς μου, καὶ ποτιεῖς πάντα τὰ ἔθνη πρὸς ἃ ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς,

(*) 40. ... ἰδοὺ ὡς ἀέτος πετάσεται, καὶ ἐκτενσεῖ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐπὶ Μωάβ. (Compl.)

(**) 45. Ἐν σκιᾷ Ἑσεβὼν ἐστάθησαν ἀπὸ δυνάμεως φυγόντες, ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἀπὸ Ἑσεβὼν, καὶ φλὲξ ἀπὸ μέσου Σεὼν, καὶ κατέφαγε τὸ κλίτος Μωάβ καὶ τὴν κορυφὴν υἱῶν Σαὼν.

46. Οὐαὶ σοι, Μωάβ, ἀπώλετο ὁ λαὸς Καμῶς, ὅτι ἔλαβον τοὺς υἱούς σου καὶ τὰς θυγατέρας σου εἰς αἰχμαλωσίαν.

47. Καὶ ἐπιστρέψω αἰχμαλωσίαν τοῦ Μωάβ ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει Κύριος. Ἐως τούτου τὸ κῆριμα τοῦ Μωάβ. (C.)

28. Reliquerunt civitates, et habitaverunt in petris habitatores Moab : facti sunt quasi columbae nidificantes in petris, ore foveae.

29. Et audiivi contumeliam Moab, contumeliosus est valde, contumeliam ejus et superbiam ejus : et exaltatum est cor ejus,

30. ego autem cognovi opera ejus : non quod satis ei erat, non sic fecit?

31. Ideo super Moab ululate undique. Clamate super viros tonsos squaloris :

32. quasi plorationem Jazer plorabo tibi, vitis Aserema : propagines tuae transierunt mare, civitates Jazer attigerunt, super tempus fructuum tuorum, super vindemias tuas perniciēs irruit.

33. Corrasum est gaudium et lætitia de Moabitude, et vinum erat in torcularibus tuis : mane non calcarunt, et vespere non fecerunt hæde.

34. A clamore Esebon usque Ætham civitates ipsorum dederunt vocem suam, a Zogor usque Oronam, et angeliani Salasia, quoniam et aqua Nebrin in combustionem erit.

35. Et disperdam Moab, ait Dominus, ascendentem super aram, et adolentem diis ejus.

36. Idcirco cor Moab, quasi tibiæ bombos edent, cor meum super viros tonsos quasi tibia sonabit : ideo quæ acquisivit perierunt ab homine.

37. Omne caput in omni loco radent, et omnis barba radetur, et omnes manus incidentur, et super omnem lumbum cilicium,

38. et super omnia tecta Moab, et in plateis ejus, quia contrivi, ait Dominus, tamquam vas cujus non est usus ejus.

39. Quomodo commutavit? quomodo vertit dorsum Moab? Confusus est, et factus est Moab in risum, et odium omnibus qui in circuitu ejus.

40. Quia sic dixit Dominus :

41. Capta est Carioth, et munitiones occupatae sunt,

42. et peribit Moab a turba, quia super Dominum se magnificavit.

43. Laqueus et timor et fovea super te, qui sedes Moab.

44. Qui fugit a facie timoris, incidet in foveam, et qui ascendit de fovea, et capietur in laqueo, quoniam inducam hæc super Moab in anno visitationis ejus.

CAPUT. XXXII. (Hebr. c. 25, 15 — 38.)

15. Sic dixit Dominus Deus Israel : Sume calicem vini meri hujus de manu mea, et potare facies omnes gentes ad quas ego mitto te ad eos,

40. ... ecce quasi aquila volabit, et extendet alas suas super Moab.

45. In umbra Esebon steterunt ab exercitu fugientes, quia ignis egressus est ab Esebon, et flamma de medio Seon, et devoravit latus Moab et verticem filiorum Saon.

46. Væ tibi, Moab, perit populus Camos, quia comprehenderunt filios tuos et filias tuas in captivitatem.

47. Et convertam captivitatem Moab in novissimis diebus, ait Dominus. Hucusque judicium Moab.

16. καὶ πίνονται, καὶ ἐξεμῶνται, καὶ ἐκμανήσονται ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀναμέσον αὐτῶν.

17. Καὶ ἔλαβον τὸ ποτήριον ἐκ χειρὸς Κυρίου, καὶ ἐπότισα τὰ ἔθνη πρὸς ἃ ἀπέστείλε με Κύριος πρὸς αὐτὰ,

18. τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, καὶ βασιλεῖς Ἰούδα καὶ ἄρχοντας αὐτοῦ, τοῦ θεῖναι αὐτὰς εἰς ἐρήμωσιν, καὶ εἰς ἄβατον, καὶ εἰς συριγμόν·

19. καὶ τὸν Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ,

20. καὶ πάντας τοὺς συμμίκτους, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ἀλλοφύλων, καὶ τὴν Ἀσκάλωνα, καὶ τὴν Γάζαν, καὶ τὴν Ἀκκάρων, καὶ τὸ ἐπίλοιπον Ἀζώτου,

21. καὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ τὴν Μωαβίτιν, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν,

22. καὶ βασιλεῖς Τύρου, καὶ βασιλεῖς Σιδῶνος, καὶ βασιλεῖς τοὺς ἐν τῷ πέραν τῆς θαλάσσης,

23. καὶ τὴν Δαϊδὴν, καὶ τὴν Θαιμάν, καὶ τὴν Ῥῶς, καὶ πᾶν περιεκαρμένον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ,

24. καὶ πάντας τοὺς συμμίκτους τοὺς καταλύοντας ἐν τῇ ἐρήμῳ,

25. καὶ πάντας βασιλεῖς Αἰλᾶμ, καὶ πάντας βασιλεῖς Περσῶν,

26. καὶ πάντας βασιλεῖς ἀπὸ ἀπηλιώτου τοὺς πόρρω καὶ τοὺς ἐγγὺς, ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ πάσας βασιλείας τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.

27. Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Οὕτως εἶπε Κύριος παντοκράτωρ· Πῖστε, μεθύσθητε, καὶ ἐξεμέσετε, καὶ πεσεῖσθε, καὶ οὐ μὴ ἀναστῆτε ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀναμέσον ὑμῶν·

28. Καὶ ἔσται, ὅταν μὴ βούλωνται δεῖξασθαι τὸ ποτήριον ἐκ τῆς χειρὸς σου, ὥστε πιεῖν, καὶ ἐρεῖς· Οὕτως εἶπε Κύριος· Πιόντες πίεσθε,

29. ὅτι ἐν πόλει ἐν ᾗ ὠνομάσθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτὴν ἐγὼ ἄρχομαι κακῶσαι, καὶ ὑμεῖς καθάρσει οὐ μὴ καθαρισθῆτε, ὅτι μάχαιραν ἐγὼ καλῶ ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς.

30. Καὶ σὺ προφητεύσεις ἐπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐρεῖς· Κύριος ἄφ' ὕψους χρηματιεῖ, ἀπὸ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ οἶδε ὥσπερ τρυγῶντες ἀποκριθῶσιν, καὶ ἐπὶ καθημένους τὴν γῆν ἥκει ὀλεθρός·

31. ἐπὶ μέρος τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ Κυρίῳ ἐν τοῖς ἔθνεσι· κρίνεται αὐτὸς πρὸς πᾶσαν σάρκα, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐδόθησαν εἰς μάχαιραν, λέγει Κύριος.

32. Οὕτως εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ κακὰ ἔρχεται ἀπὸ ἔθνους ἐπὶ ἔθνος, καὶ λαίλαψ μεγάλη ἐκπορεύεται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς,

33. καὶ ἔσονται τραυματαῖα ὑπὸ Κυρίου ἐν ἡμέρᾳ Κυρίου, ἐκ μέρους τῆς γῆς, καὶ ὥς εἰς μέρος τῆς γῆς· Οὐ μὴ κατορυγῶσιν, εἰς κόπρια ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται.

34. Ἀλαλάξατε, ποιμένες, καὶ κεκραῖξατε, καὶ κόπτεσθε, οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ὑμῶν εἰς σφαγὴν, καὶ πεσεῖσθε ὥσπερ οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοί,

35. καὶ ἀπολείται φυγὴ ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ σωτηρία ἀπὸ τῶν κριῶν τῶν προβάτων.

16. et bibent, et evoment, et insanient a facie gladii quem ego mitto inter eos.

17. Et accipi calicem de manu Domini, et propinavi gentibus ad quas misit me Dominus ad eas,

18. Jerusalem et civitatibus Juda, et regibus Juda et principibus ejus, ad ponendum eas in desolationem, et in invium, et in sibilum :

19. et Pharaoni regi Aegypti, et pueris ejus, et principibus ejus, et omni populo ejus,

20. et omnibus mistitiis, et omnibus regibus alienigenarum, et Ascaloni, et Gazæ, et Accaron, et reliquiis Azoti,

21. et Idumææ, et Moabitidi, et filiis Ammon,

22. et regibus Tyri, et regibus Sidonis, et regibus qui trans mare,

23. et Dædan, et Thæman, et Rhos, et omni circumtonso secundum faciem suam,

24. et omnibus mistitiis habitantibus in deserto,

25. et omnibus regibus Aelam, et omnibus regibus Persarum,

26. et omnibus regibus a subsolano qui longe et qui prope, unicuique adversus proximum suum, et omnibus regnis quæ super faciem terræ.

27. Et dices eis : Sic dixit Dominus omnipotens : Bibite, inebriamini, et vometis, et cadetis, et non resurgatis a facie gladii quem ego mitto inter vos.

28. Et erit, cum noluerint accipere calicem de manu tua, ut bibant, et dices : Sic dixit Dominus : Bibentes bibetis,

29. quia in civitate in qua nominatum est nomen meum super eam ego incipio affligere, et vos munditia non mundabimini, gladium enim ego voco super omnes sedentes super terram.

30. Et tu prophetabis ad eos verba hæc, et dices : Dominus de excelso responsum dabit, de sancto suo dabit vocem suam, verbum respondebit super locum suum, illi autem quasi vindemiantes respondebunt, et super habitatores terræ venit interitus :

31. super partem terræ, quoniam judicium Domino in gentibus : judicatur ipse cum omni carne, impii autem dati sunt in gladium, dicit Dominus.

32. Sic dixit Dominus : Ecce mala veniunt de gente in gentem, et tempestas magna egreditur ab extremo terræ,

33. et erunt vulnerati a Domino in die Domini, de parte terræ, et usque ad partem terræ. Non defodientur, in sterquilinia super faciem terræ erunt.

34. Ululate, pastores, et clamate, et plangite, arietes ovium, quia completi sunt dies vestri ad interfectionem, et cadetis quasi arietes electi,

35. et peribit fuga a pastoribus, et salus ab arietibus ovium.

36. Φωνὴ κραυγῆς τῶν ποιμένων, καὶ ἀλαλαγμὸς τῶν προβάτων καὶ τῶν κριῶν, ὅτι ὠλόθρευσεν Κύριος τὰ βοσκήματα αὐτῶν,

37. καὶ παύσεται τὰ κατάλοιπα τῆς εἰρήνης ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ μου.

38. Ἐγκατέλειπεν ὥσπερ λέων κατάλυμα αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ αὐτὴν εἰς ἄβατον ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας τῆς μεγάλης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'. (Hebr. c. 26.)

1. Ἐν ἀρχῇ βασιλέως Ἰωακείμ υἱοῦ Ἰωσία ἐγενήθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Κυρίου.

2. Οὕτως εἶπε Κύριος· Στήθιν ἐν αὐτῇ οἴκου Κυρίου, καὶ χρηματιεῖς ἅπασιν τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ πᾶσιν τοῖς ἐρχομένοις προσκυνεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἅπαντας τοὺς λόγους οὓς συνέταξά σοι χρηματίζσαι αὐτοῖς· μὴ ἀφέλῃς βῆμα.

3. Ἰσως ἀκούσονται, καὶ ἀποστραφήσονται ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ παύσομαι ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ λογιζομαι τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἔνεκεν τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν,

4. καὶ ἐρεῖς· Οὕτως εἶπε Κύριος· Ἐὰν μὴ ἀκούσῃτέ μου, τοῦ πορευεσθαι ἐν τοῖς νομίμοις μου οἓς ἔδωκα κατὰ πρόσωπον ὑμῶν,

5. εἰσακούειν τῶν λόγων τῶν παίδων μου τῶν προφητῶν, οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου, καὶ ἀπέστειλα καὶ οὐκ ἤκούσατέ μου,

6. καὶ δώσω τὸν οἶκον τοῦτον ὥσπερ Σηλὼ, καὶ τὴν πόλιν δώσω εἰς κατάραν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσι πάσης τῆς γῆς.

7. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἰερεμίου λαλοῦντος τοὺς λόγους τούτους ἐν οἴκῳ Κυρίου.

8. Καὶ ἐγένετο, Ἰερεμίου παυσανμένου λαλοῦντος πάντα ἃ συνέταξε Κύριος αὐτῷ λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ, καὶ συναλῶσαν αὐτὸν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ ψευδοπροφῆται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς λέγων· Θανάτῳ ἀποθανῇ,

9. ὅτι ἐπροφήτευσας τῷ ὀνόματι Κυρίου, λέγων· Ὡςπερ Σηλὼ ἔσται ὁ οἶκος οὗτος, καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ κατοικοῦντων. Καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἰερεμίαν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

10. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες Ἰούδα τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἀνέβησαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ ἐκάθισαν ἐν προθύροις πύλης τῆς καινῆς.

11. Καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ· Κρίσις θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὅτι ἐπροφήτευσεν κατὰ τῆς πόλεως ταύτης, καθὼς ἤκούσατε ἐν τοῖς ὡσὶν ὑμῶν.

12. Καὶ εἶπεν Ἰερεμίας πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ, λέγων· Κύριος ἀπέστείλε με προφητεῦσαι ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάντας τοὺς λόγους οὓς ἤκούσατε.

13. Καὶ νῦν βελτίους ποιήσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς Κυρίου, καὶ παύσεται Κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς.

14. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν ὑμῶν, ποιήσατέ μοι ὡς συμφέρει, καὶ ὡς βέλτιον ὑμῖν.

15. Ἀλλ' ἡ γνόντες γνώσεσθε, ὅτι εἰ ἀναιρεῖτέ με, αἷμα ἀθῶον δίδοτε ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ ἀπέσταλκε με Κύριος πρὸς ὑμᾶς λαλῆσαι εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους.

36. Vox clamoris pastorum, et ululatus ovium et arietum, quia vastavit Dominus pascua eorum,

37. et cessabunt residua pacis a facie irae furoris mei.

38. Dereliquit quasi leo diversorium suum, quia facta est terra eorum in invium a facie gladii magni.

CAPUT XXXIII. (Hebr. c. 26.)

1. In principio regis Joacim filii Josiae factum est verbum istud a Domino :

2. Sic dixit Dominus : Stas in atrio domus Domini, et respondebis omnibus Judaeis, et omnibus venientibus adorare in domo Domini, universos sermones quos mandavi tibi respondere eis : noli subtrahere verbum.

3. Fortasse audient, et avertentur unusquisque a via sua mala, et cessabo a malis quae ego cogito facere eis propter pessima studia eorum.

4. et dices : Sic dixit Dominus : Si non audieritis me, ambulando in legitimis meis quae dedi ante faciem vestram,

5. exaudiendo verba puerorum meorum prophetarum, quos ego mitto ad vos diluculo, et misi, et non audistis me,

6. et dabo domum hanc sicut Selo, et civitatem dabo in maledictionem cunctis gentibus universae terrae.

7. Et audierunt sacerdotes et pseudoprophetae et universus populus Jeremiam loquentem verba haec in domo Domini.

8. Et factum est, cum Jeremias consummasset loquens omnia quae praeceperat ei Dominus loqui universo populo, et apprehenderunt eum sacerdotes, et pseudoprophetae, et omnis populus dicens : Morte moriaris,

9. quia prophetasti nomine Domini, dicens : Sicut Selo erit domus haec, et urbs ista desolabitur ab habitantibus. Et convenit ecclesia universi populi super Jeremiam in domo Domini.

10. Et audierunt principes Juda verbum hoc, et ascenderunt de domo regis in domum Domini, et sederunt in vestibulis portae novae.

11. Et dixerunt sacerdotes et pseudoprophetae ad principes et omni populo : Judicium mortis homini huic, quia prophetavit adversus civitatem istam, sicut audistis in auribus vestris.

12. Et dixit Jeremias ad principes et omni populo, dicens : Dominus misit me prophetare super domum istam et super civitatem hanc omnia verba quae audistis.

13. Et nunc meliores facite vias vestras et opera vestra, et audite vocem Domini, et cessabit Dominus a malis quae locutus est super vos.

14. Et ecce ego in manibus vestris, facite mihi sicut expedit, et sicut melius vobis.

15. Verumtamen cognoscetes cognoscetis, quod si occideritis me, sanguinem innocentem datis super vos, et super civitatem hanc, et super habitatores ejus : quia in veritate misit me Dominus ad vos loqui in aures vestras omnia verba haec.

16. Καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφῆτας· Οὐκ ἐστὶ τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ κρίσις θανάτου, ὅτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐλάλησε πρὸς ἡμᾶς.

17. Καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς, καὶ εἶπαν πᾶσιν τῇ συναγωγῇ τοῦ λαοῦ·

18. Μιχαῖας ὁ Μωραθίτης ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ εἶπε παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα· Οὕτως εἶπε Κύριος· Σιών ὡς ἀγρὸς ἀροτριθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς ἄβατον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος ὄρυμοῦ.

19. Μὴ ἀνελὼν ἀνέλεν αὐτὸν Ἐζεκίας καὶ πᾶς Ἰούδα· Οὐχ ὅτι ἐφοβήθησαν τὸν Κύριον, καὶ ὅτι ἐδεήθησαν τοῦ προϋπάρχοντος Κυρίου, καὶ ἐπαύσατο Κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐπ' αὐτούς· Καὶ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχὰς ἡμῶν.

20. Καὶ ἄνθρωπος ἦν προφητεύων τῷ ὀνόματι Κυρίου, Οὐρίας υἱὸς Σαμαίου ἐκ Καριαθιάρη, καὶ ἐπροφήτευσεν περὶ τῆς γῆς ταύτης κατὰ πάντας τοὺς λόγους Ἱερεμίου·

21. καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωακείμ καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ἐξήκουον ἀποκτεῖναι αὐτὸν, καὶ ἤκουσεν Οὐρίας, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον.

22. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄνδρας εἰς Αἴγυπτον,

23. καὶ ἐξηγάγασαν αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ εἰξηγάγασαν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἐββύμεν αὐτὸν εἰς τὸ μνημεῖον υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ.

24. Πλὴν χεὶρ Ἀχεικὰμ υἱοῦ Σαφάν ἦν μετὰ Ἱερεμίου, τοῦ μὴ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'.

(Hebr. c. 27, 2 — 22.)

(*) 2. Οὕτως εἶπε Κύριος· Ποίησον σεαυτῷ δεσμούς καὶ κλοιούς, καὶ περίβου περὶ τὸν τράχηλόν σου,

3. καὶ ἀποστείλεις αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Ἰδουμαίας, καὶ πρὸς βασιλέα Μωάβ, καὶ πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμων, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα Τύρου, καὶ πρὸς βασιλέα Σιδωνος, ἐν χερσὶν ἀγγέλων αὐτῶν τῶν ἐρχομένων εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα.

4. Καὶ συντάξεις αὐτοῖς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰπεῖν· Οὕτως εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν,

5. ὅτι ἐγὼ ἐποίησα τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ μου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῷ ἐπιχείρῳ μου τῷ ὑψηλῷ, καὶ ὤσω αὐτήν ὃ ἐὰν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου.

6. Ἔδωκα τὴν γῆν τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλωνος δουλεύειν αὐτῷ, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ ἐργάζεσθαι αὐτῷ. (**)

8. Καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία, ὅσοι ἐὰν μὴ ἐμβάλωσι τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βα-

(*) 1. Ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ἰωακίμ υἱοῦ Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα, ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ Κυρίου, λέγων· (Compl. et Theodor.)

(**) 7. Καὶ δουλεύουσιν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ τῷ υἱῷ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἕως ἔλθῃ ὁ καιρὸς τῆς γῆς αὐτοῦ, καὶ δουλεύσει αὐτῷ ἔθνη πολλὰ καὶ βασιλεῖς μεγάλοι. (Grab. ex cod. reg.)

16. Et dixerunt principes et omnis populus ad sacerdotes et ad pseudoprophetas : Non est homini huic iudicium mortis, quia in nomine Domini Dei nostri locutus est ad nos.

17. Et surrexerunt viri de senioribus terræ, et dixerunt omni synagogæ populi :

18. Michæas Morathites fuit in diebus Ezechiæ regis Juda, et dixit omni populo Juda : Sic dixit Dominus : Sion quasi ager arabitur, et Jerusalem in inviam erit, et mons domus in lucum sylvæ.

19. Numquid interficiens interfecit eum Ezechas et omnis Juda? Nonne quia timuerunt Dominum, et quia deprecati sunt faciem Domini, et cessavit Dominus a malis quæ locutus fuerat super eos? Et nos fecimus mala magna super animas nostras.

20. Et homo fuit prophetas nomine Domini, Urias filius Samææ de Cariathiarim, et prophetavit de terra hac juxta omnia verba Jeremiæ :

21. et audivit rex Joacim et omnes principes omnia verba ejus, et quærebant interficere eum, et audivit Urias, et ingressus est in Ægyptum.

22. Et emisit rex viros in Ægyptum,

23. et eduxerunt eum inde, et adduxerunt eum ad regem, et percussit eum in gladio, et projecit eum in monumentum filiorum populi sui.

24. Verumtamen manus Achicam, filii Saphan erat cum Jeremia, ut non traderetur in manus populi ne interficerent eum.

CAPUT XXXIV.

(Hebr. c. 27, 2 — 22.)

2. Sic dixit Dominus : Fac tibi vincula et catenas, et circumpone circa collum tuum,

3. et mittes ea ad regem Idumææ, et ad regem Moab, et ad regem filiorum Ammon, et ad regem Tyri, et ad regem Sidonis, in manibus nuntiorum eorum venientium in occurso suo in Jerusalem ad Sedeciam regem Juda.

4. Et præcipies eis ad dominos suos dicere : Sic dixit Dominus Deus Israel : Sic dicetis ad dominos vestros,

5. quia ego feci terram in fortitudine mea magna, et in brachio meo excelso, et dabo eam cuicumque visum fuerit in oculis meis.

6. Dedi terram Nabuchodonosor regi Babylonis ad serviendum ei, et bestias agri ad operandum ei.

8. Et gens et regnum, quicumque non injecerint collum

1. In principio regni Joacim filii Josiæ regis Juda, factum est verbum hoc ad Jeremiam a Domino, dicens :

7. Et servient ei omnes gentes, et filio filii ejus, donec veniat tempus terræ ejus, et servient ei gentes multe et reges magni.

βυλῶνος, ἐν μαχαίρα καὶ ἐν λιμῷ ἐπισκέψομαι αὐτούς, εἶπε Κύριος, ἕως ἐκλίπωσιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

9. Καὶ ὑμεῖς μὴ ἀκούετε τῶν ψευδοπροφητῶν ὑμῶν, καὶ τῶν μαντευομένων ὑμῖν, καὶ τῶν ἐνυπνιαζομένων ὑμῖν, καὶ τῶν οἰωνισμάτων ὑμῶν, καὶ τῶν φαρμακῶν ὑμῶν, τῶν λεγόντων· Οὐ μὴ ἐργάσθῃς τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος.

10. Ὅτι ψευδῇ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν, πρὸς τὸ μακρῶναι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν.

11. Καὶ τὸ ἔθνος ὃ ἐὰν εἰσαγάγῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ἐργάσθῃ αὐτῷ, καὶ καταλείψῃ αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ, καὶ ἐργάτῃ αὐτῷ, καὶ ἐνοικήσῃ ἐν αὐτῇ.

12. Καὶ πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα ἐλάλησα κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους, λέγων· Εἰσαγάγετε τὸν τράχηλον ὑμῶν, καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, (*)

14. ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν,

15. ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, φησὶ Κύριος, καὶ προφητεύουσι τῷ ὀνοματί μου ἐπ' ἄδικον, πρὸς τὸ ἀπολέσαι ὑμᾶς· καὶ ἀπολειθῆτε ὑμεῖς, καὶ οἱ προφητῆται ὑμῶν, οἱ προφητεύοντες ὑμῖν ἐπ' ἄδικον ψευδῇ.

16. Ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἐλάλησα, λέγων· Οὕτως εἶπε Κύριος· Μὴ ἀκούετε τῶν λόγων τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν, λεγόντων· Ἴδοὺ σκευὴ οἴκου Κυρίου ἐπιστρέψει ἐκ Βαβυλῶνος, ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν·

17. οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. (**)

18. Εἰ προφητῆται εἰσὶ, καὶ εἰ ἔστι λόγος Κυρίου ἐν αὐτοῖς, ἀπαντησάτωσάν μοι, (***)

19. ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος· Καὶ τῶν ἐπιλοιπῶν σκευῶν,

20. ὧν οὐκ ἔλαβε βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ὅτε ἀπώκισε τὸν Ἰεχονίαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ,

22. εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσεται, λέγει Κύριος.

(*) 12. ... καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ζῆτε.

13. Ἰνατί ἀποθνήσκει σὺ καὶ ὁ λαός σου ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ἐν λοιμῷ, ὡς ἐλάλησε Κύριος κατὰ ἔθνοους ὃ οὐκ ἐδούλευσε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος;

14. Μὴ ἀκούσῃτε τὰ ῥήματα τῶν προφητῶν, λεγόντων ὑμῖν· Μὴ δουλεύητε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ... (Compl.)

(**) 17. Μὴ ἀκούετε αὐτῶν, ἀλλὰ δουλεύετε τῷ βασιλεῖ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ζῆτε· ἵνατί ἐστὶν ἡ πόλις εἰς ἐρήμωσιν; (Compl.)

(***) 18. ... ἵνα μὴ εἰσνευθῇσονται τὰ σκευὴ τὰ κατελειφθέντα ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα.

19. Ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος περὶ τῶν στύλων, καὶ περὶ τῆς θαλάσσης, καὶ περὶ τῶν μηχανῶν, καὶ πρὸς τὰ ἐπιλοιπα σκευῶν τὰ κατελειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ,

20. ὧν οὐκ ἔλαβε βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ὅτε ἀπώκισε τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰωακὶμ βασιλέως Ἰούδα ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ πάντας τοὺς ἀρχοντας Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ.

21. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων ὁ Θεός Ἰσραὴλ περὶ τῶν σκευῶν τῶν κατελειφθέντων ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ βασιλέως Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ·

22. Εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσονται, καὶ ἐκεῖ ἔσονται ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῶν, καὶ ἀνάξῃ αὐτὰ, καὶ ἀναστρέψῃ αὐτὰ εἰς τὸν τόπον τούτον. (Compl.)

suum sub jugum regis Babylonis, in gladio et in fame visitabo eos, dixit Dominus, donec deficiant in manu ejus.

9. Et vos nolite audire pseudoprophetas vestros, et qui divinant vobis, et qui somniant vobis, et auguria vestra, et maleficos vestros, qui dicunt : Non operabimini regi Babylonis.

10. Quia mendacia ipsi prophetant vobis, ad elongandos vos a terra vestra.

11. Et gens quæ injecerit cervicem suam sub jugo regis Babylonis, et operata fuerit ei, et relinquam eam in terra sua, et operabitur ei, et inhabitabit in ea.

12. Et ad Sedeciam regem Juda locutus sum juxta omnia verba hæc, dicens : Injicite collum vestrum, et operamini regi Babylonis,

14. quia iniqua ipsi prophetant vobis,

15. quia non misi eos, ait Dominus, et prophetant nomine meo super iniquo, ad perdendos vos : et peribitis vos, et prophetæ vestri, qui prophetant vobis super iniquo mendacia.

16. Vobis et omni populo huic et sacerdotibus locutus sum, dicens : Sic ait Dominus : Nolite audire verba prophetarum qui prophetant vobis, dicentes : Ecce vasa domus Domini revertentur de Babylone, quia iniqua ipsi prophetant vobis :

17. non misi eos.

18. Si prophetæ sunt, et si est verbum Domini in eis, occurrant mihi,

19. quia sic dixit Dominus : Et reliqua vasa,

20. quæ non tulit rex Babylonis, quando transtulit Jechoniam de Jerusalem,

22. in Babylonem intrabunt, dicit Dominus.

12. ... et populo ejus, et vivite.

13. Quare moriemini tu et populus tuus in gladio, et in fame, et in peste, sicut locutus est Dominus contra gentem quæ non servierit regi Babylonis?

14. Nolite audire verba prophetarum, dicentium vobis : Nolite servire regi Babylonis, ...

17. Nolite audire eos, sed servite regi Babylonis, et vivite : quare erit civitas in solitudinem ?

18. ... ut non inferantur vasa quæ derelicta fuerant in domo Domini, et in domo regis Juda et Jerusalem in Babylonem.

19. Quia sic dixit Dominus de columnis, et de mari, et de mechonoth, et ad reliqua vasorum quæ remanserunt in civitate hac,

20. quæ non tulit rex Babylonis, quando transtulit Jechoniam filium Joacim regem Juda a Jerusalem in Babylonem, et omnes principes Juda et Jerusalem.

21. Quia hæc dicit Dominus exercituum Deus Israel de vasis quæ derelicta sunt in domo Domini, et in domo regis Juda et Jerusalem :

22. In Babylonem intrabunt, et ibi erunt usque ad diem visitationis eorum, et reducam ea, et redire faciam ea in locum istum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕ'. (Hebr. c. 28.)

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει Σεδεκία βασιλέως Ἰούδα, ἐν μηνὶ τῷ πέμπτῳ, εἶπέ μοι Ἀνανίας υἱὸς Ἀζὼρ ὁ ψευδοπροφήτης ἀπὸ Γαβαὼν ἐν οἴκῳ Κυρίου, κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἱερέων καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, λέγων·

2. Οὕτως εἶπε Κύριος· Συνέτριψα τὸν ζυγὸν τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος.

3. Ἐτι δύο ἔτη ἡμερῶν, καὶ ἐγὼ ἀποστρέψω εἰς τὸν τόπον τοῦτον τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου,

4. Καὶ Ἰεχονίαν, καὶ τὴν ἀποικίαν Ἰούδα, ὅτι συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλείως Βαβυλῶνος.

5. Καὶ εἶπεν Ἰερεμίας πρὸς Ἀνανίαν κατ' ὀφθαλμούς παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἱερέων τῶν ἐστηκότων ἐν οἴκῳ Κυρίου,

6. καὶ εἶπεν Ἰερεμίας· Ἀληθῶς οὕτω ποιήσαι Κύριος, στῆσαι τὸν λόγον σου ὃν σὺ προφητεύεις, τοῦ ἐπιστρέψαι τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου καὶ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν ἐκ Βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

7. Πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον Κυρίου, ὃν ἐγὼ λέγω εἰς τὰ ὤτα ὑμῶν καὶ εἰς τὰ ὤτα παντὸς τοῦ λαοῦ.

8. Οἱ προφῆται οἱ γεγονότες πρότερόι μου καὶ πρότεροι ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐπροφήτευσαν ἐπὶ γῆς πολλῆς, καὶ ἐπὶ βασιλείας μεγάλας εἰς πόλεμον.

9. Ὁ προφήτης ὁ προφητεύσας εἰς εἰρήνην, ἐλθόντος τοῦ λόγου, γινώσκοντες τὸν προφῆτην ὃν ἀπέστειλεν αὐτοῖς Κύριος ἐν πίστει.

10. Καὶ ἔλαβεν Ἀνανίας ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου Ἰερεμίου, καὶ συνέτριψεν αὐτούς.

11. Καὶ εἶπεν Ἀνανίας κατ' ὀφθαλμούς παντὸς τοῦ λαοῦ, λέγων· Οὕτως εἶπε Κύριος· Οὕτως συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλείως Βαβυλῶνος ἀπὸ τραχήλων πάντων τῶν ἐθνῶν.

12. Καὶ ὅγχοτο Ἰερεμίας εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰερεμίαν μετὰ τὸ συντρίψαι Ἀνανίαν τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ, λέγων·

13. Βάδιζε, καὶ εἰπὸν πρὸς Ἀνανίαν, λέγων· Οὕτως εἶπε Κύριος· Κλοιοὺς ἐλίνους συνέτριψας, καὶ ποιήσω ἀντ' αὐτῶν κλοιοὺς σιδηροῦς,

14. ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος· Ζυγὸν σιδηροῦν ἔθηκα ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν ἐθνῶν, ἐργάζεσθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος.

15. Καὶ εἶπεν Ἰερεμίας τῷ Ἀνανίᾳ· Οὐκ ἀπέσταλκέ σε Κύριος, καὶ πεποιθέναι ἐποίησας τὸν λαὸν τοῦτον ἐπ' ἀδίκῳ.

16. Διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε Κύριος· Ἴδου ἐγὼ ἐξαποστέλλω σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, τούτῳ τῷ ἑνιαυτῷ ἀποθάνῃ.

17. Καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΣ'. (Hebr. c. 29.)

1. Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς βίβλου οὗς ἀπέστειλεν Ἰερεμίας ἐξ Ἱερουσαλὴμ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἀποικίας, καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφῆτας, ἐπιστολὴν εἰς Βαβυλῶνα, τῇ ἀποικίᾳ, καὶ πρὸς ἅπαντα τὸν λαόν,

CAPUT XXXV. (Hebr. c. 28.)

1. Et factum est in quarto anno Sedeciae regis Juda, in mense quinto, dixit mihi Ananias filius Azor pseudopropheta de Gaboon in domo Domini, ante oculos sacerdotum et omnis populi, dicens :

2. Sic dixit Dominus : Contrivi jugum regis Babylonis.

3. Adhuc duo anni dierum, et ego redire faciam ad locum istum vasa domus Domini,

4. et Jechoniam, et transmigracionem Juda, quia conteram jugum regis Babylonis.

5. Et dixit Jeremias ad Ananiam ante oculos omnis populi et ante oculos sacerdotum stantium in domo Domini,

6. et dixit Jeremias : Vere sic faciat Dominus, statuat verbum tuum quod tu prophelas, ut revertantur vasa domus Domini et omnis transmigratione de Bahylone ad locum istum.

7. Verumtamen audite verbum Domini, quod ego dico in auribus vestris et in auribus universi populi.

8. Prophetae qui fuerunt priores me et priores vobis a saeculo, et prophetaverunt super terram multam, et super regna magna in bellum.

9. Propheta qui prophetavit in pacem, veniente verbo, cognoscent prophetam quem misit eis Dominus in fide.

10. Et tulit Ananias in oculis universi populi catenas de collo Jeremiae, et contrivit eas.

11. Et dixit Ananias ante oculos omnis populi, dicens : Sic dixit Dominus : Sic conteram jugum regis Babylonis de collis omnium gentium.

12. Et abiit Jeremias in viam suam. Et factum est verbum Domini ad Jeremiam postquam contrivit Ananias catenas de collo ejus, dicens :

13. Vade, et dic ad Ananiam, dicens : Sic dixit Dominus : Catenas ligneas contrivisti, et faciam pro eis catenas ferreas,

14. quia sic ait Dominus : Jugum ferreum posui super collum cunctarum gentium, ad operandum regi Babylonis.

15. Et dixit Jeremias Ananiae : Non misit te Dominus, et confidere fecisti populum istum super iniquo.

16. Idcirco sic dixit Dominus : Ecce ego emitto te a facie terrae, hoc anno morieris.

17. Et mortuus est in mense septimo.

CAPUT XXXVI. (Hebr. c. 29.)

1. Et haec sunt verba libri quae misit Jeremias de Jerusalem ad seniores transmigracionis, et ad sacerdotes, et ad pseudoprophetas, epistolam in Babylonem transmigracioni, et ad omnem populum,

2. ὕστερον ἐξελθόντος Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως, καὶ τῆς βασιλείας, καὶ τῶν εὐνούχων, καὶ παντὸς ἐλευθέρου, καὶ δεσμώτου, καὶ τεχνίτου ἐξ Ἱερουσαλὴμ,

3. ἐν χειρὶ Ἑλεσάν υἱοῦ Σαφάν, καὶ Γαμαρίου υἱοῦ Χελκίου, ὃν ἀπέστειλε Σεδεκίας βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Βαβυλώνος εἰς Βαβυλῶνα, λέγων·

4. Οὕτως εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν ἣν ἀπώκισα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ·

5. Οἰκοδομήσατε οἴκους, καὶ κατοικήσατε, καὶ φυτεύσατε παραδείσους, καὶ φάγετε τοὺς καρποὺς αὐτῶν,

6. καὶ λάβετε γυναῖκας, καὶ τεκνοποιήσατε υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἀνδράσι, καὶ πληθύνεσθε, καὶ μὴ σμικρυνθῆτε,

7. καὶ ζητήσατε εἰς εἰρήνην τῆς γῆς εἰς ἣν ἀπώκισα ὑμᾶς ἐκεῖ, καὶ προσεύξεσθε περὶ αὐτῶν πρὸς Κύριον, ὅτι ἐν εἰρήνῃ αὐτῆς εἰρήνη ὑμῖν.

8. Ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος· Μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ ψευδοπροφῆται οἱ ἐν ὑμῖν, καὶ μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντιες ὑμῶν, καὶ μὴ ἀκούετε εἰς τὰ ἐνύπνια ὑμῶν ἃ ὑμεῖς ἐνυπνιαίεσθε,

9. ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῷ ὄνοματί μου, καὶ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς.

10. Ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος· Ὅταν μελλῇ πληροῦσθαι Βαβυλῶνι ἐβδομήκοντα ἔτη, ἐπισκέψομαι ὑμᾶς, καὶ ἐπιστήσω τοὺς λόγους μου ἐφ' ὑμᾶς, τοῦ ἀποστρέψαι τὸν λαὸν ὑμῶν εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

11. Καὶ λογιῶμαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης, καὶ οὐ κακὰ, τοῦ δοῦναι ὑμῖν ταῦτα.

12. Καὶ προσεύξασθε πρὸς μέ, καὶ εἰσακούσομαι ὑμῶν·

13. Καὶ ἐκζητήσατέ με, καὶ εὕρησέτέ με. Ὅτι ζητήσατέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν,

14. καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν, (*)

15. Ὅτι εἶπατε· Κατέστησεν ἡμῖν Κύριος προφῆτας ἐν Βαβυλῶνι. (**)

21. Οὕτως εἶπε Κύριος ἐπὶ Ἀχιάβ καὶ ἐπὶ Σεδεκίαν· Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλώνος, καὶ πατάξει αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν.

(*) 14. ... φησὶ Κύριος, καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν, καὶ ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐκ πάντων τῶν τόπων, οὗ διέσπειρα ὑμᾶς ἐκεῖ, φησὶ Κύριος· καὶ ἐπιστρέψω ὑμᾶς εἰς τὸν τόπον ὅθεν ἀπώκισα ὑμᾶς ἐκεῖ. (*Grab. ex cod. reg.*)

(**) 16. Οὕτω λέγει Κύριος πρὸς τὸν βασιλέα τὸν καθήμενον ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν, οἱ οὐκ ἐξεπορεύθησαν μεθ' ὑμῶν εἰς αἰχμαλωσίαν.

17. Οὕτω λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς μάχαιραν, καὶ λιμὸν, καὶ λοιμὸν, καὶ θήσω αὐτοὺς ὡς σῦκα πονηρὰ, ἃ οὐκ ἐδεσθαι δύνανται ὑπὸ τῆς πονηρίας.

18. Καὶ διώξω αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ, καὶ λιμῷ, καὶ λοιμῷ, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς κίνησιν ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, καὶ εἰς κατάραν, καὶ εἰς ἀπορίαν, καὶ εἰς συρισμὸν, καὶ εἰς ὀνειδισμὸν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, πρὸς οὓς ἐγὼ ἐκβάλλω αὐτούς.

19. Διότι οὐκ ἤκουσαν τὰ ῥήματά μου, λέγει Κύριος, ἃ ἀπέσταλα πρὸς αὐτοὺς διὰ τοὺς δούλους μου τοὺς προφῆτας, ὀφθρίζων καὶ ἀποστελλων· καὶ οὐκ ἤκούσατε, λέγει Κύριος.

20. Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τῶν λόγων Κυρίου, πᾶσα ἡ μετοικασία, ἣν ἀπέσταλα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα. (*Compl.*)

2. postquam egressus est Jechonias rex, et regina, et eunuchi, et omnis liber, et vinctus, et artifex de Jerusalem,

3. in manu Eleasan filii Saphan, et Gamarie filii Chelciae, quem misit Sedecias rex Juda ad regem Babylonis in Babylonem, dicens :

4. Sic dixit Dominus Deus Israel super transmigrationem quam transtuli de Jerusalem :

5. Edificate domos, et habitate, et plantate pomaria, et comedite fructus eorum,

6. Et accipite uxores, et generate filios et filias, et accipite filiis vestris uxores, et filias vestras date viris, et multiplicamini, et nolite minui,

7. et quaerite ad pacem terrae ad quam transmigrare vos feci illuc, et orate pro eis ad Dominum, quia in pace ejus pax vobis.

8. Sic enim dixit Dominus : Non seducant vos pseudoprophetae qui in vobis, et non seducant vos divini vestri, et nolite audire ad somnia vestra quae vos somnians,

9. quia iniqua ipsi prophetant vobis in nomine meo, et non misi eos.

10. Quia sic dixit Dominus : Cum coeperint impleri Babylonii septuaginta anni, visitabo vos, et suscitabo verba mea super vos, ad reducendum populum vestrum in locum istum.

11. Et cogitabo super vos cogitationem pacis, et non mala, ad dandum vobis haec.

12. Et orate ad me, et exaudiam vos :

13. et quaerite me, et invenietis me. Quia quaeritis me in toto corde vestro,

14. et apparebo vobis.

15. Quia dixistis : Constituit nobis Dominus prophetas in Babylone.

21. Sic dixit Dominus super Achiab et super Sedeciam : Ecce ego do eos in manus regis Babylonis, et percutiet eos ante oculos vestros.

14. ... dicit Dominus, et convertam captivitatem vestram, et congregabo vos ex omnibus gentibus, et ex omnibus locis, in quibus dispersi vos illuc, dicit Dominus : et convertam vos in locum unde migrare feci vos illuc.

16. Sic dicit Dominus ad regem sedentem super solium David, et ad omnem populum habitantem in hac civitate, et ad fratres vestros, qui non sunt egressi vobiscum in captivitatem.

17. Sic dicit Dominus exercituum : Ecce ego mittam in eos gladium, et famem, et pestem, et ponam eos ut ficus malas, quae comedi non possunt propter malitiam.

18. Et persequar eos in gladio, et fame, et peste, et dabo eos in vexationem in omnibus regnis terrae, et in maledictionem, et in penuriam, et in sibilum, et in opprobrium cunctis gentibus, ad quas ego ejicio eos.

19. Eo quod non audierint verba mea, dicit Dominus, quae misi ad eos per servos meos prophetas, diluculo consurgens et mittens : et non audistis, dicit Dominus.

20. Vos ergo audite sermones Domini, omnis transmigrationis, quam emisit de Jerusalem in Babylonem.

22. Καὶ λήφονται ἀπ' αὐτῶν κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ Ἰούδα, ἐν Βαβυλῶνι, λέγοντες· Ποιῆσαι σε Κύριος ὡς Σεδεκίαν ἐποίησε, καὶ ὡς Ἀχιάβ, οὓς ἀπετήγανισεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν πυρὶ,

23. δι' ἣν ἐποίησαν ἀνομίαν ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν, καὶ λόγον ἐχρημάτισαν ἐν τῷ ὀνόματί μου ὃν οὐ συνέταξα αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ μάρτυς, φησὶ Κύριος.

24. Καὶ πρὸς Σαμαίαν τὸν Αἰλαμίτην ἐρεῖς·

(*) 25. Οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ὀνόματί μου. Καὶ πρὸς Σοφονίαν υἱὸν Μαασαίου τὸν ἱερέα εἰπέ·

26. Κύριος ἔδωκέ σε ἱερέα ἀντὶ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, γενέσθαι ἐπιστάτην ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου παντὶ ἀνθρώπῳ προφητεύοντι, καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ, καὶ ὧσεως αὐτὸν εἰς τὸ ἀποκλείσματος καὶ εἰς τὸν καταράκτιον.

27. Καὶ νῦν διατὶ συνελθοῦσάτε Ἱερεμίαν τὸν ἐξ Ἀναθὼθ, τὸν προφητεύσαντα ὑμῖν;

28. Οὐ διὰ τοῦτο ἀπέστειλε, ὅτι διὰ τοῦ μηνὸς τούτου ἀπέστειλε πρὸς ὑμᾶς εἰς Βαβυλῶνα, λέγων· Μακράν ἐστίν, οἰκοδομήσατε οἰκίας, καὶ κατοικήσατε, καὶ φυτεύσατε κήπους καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν.

29. Καὶ ἀνέγνω Σοφονίας τὸ βιβλίον εἰς τὰ ὦτα Ἱερεμίου.

30. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων·

31. Ἀποστείλον πρὸς τὴν ἀποικίαν, λέγων· Οὕτως εἶπε Κύριος ἐπὶ Σαμαίαν τὸν Αἰλαμίτην· Ἐπειδὴ ἐπροφήτευσεν ὑμῖν Σαμαίας, καὶ ἐγὼ οὐκ ὑπέστειλα αὐτὸν, καὶ πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ' ἀδίκους,

32. διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ Σαμαίαν, καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν ἀνθρώπος ἐν μέσῳ ὑμῶν, τοῦ ἰδεῖν, τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ ποιήσω ὑμῖν· οὐκ ὄφονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΖ'. (Hebr. c. 30.)

.. Ὁ λόγος δ' γενόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ Κυρίου, εἰπεῖν·

2. Οὕτως εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, λέγων· Γράψον πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐχρημάτισα πρὸς σέ ἐπὶ βιβλίου·

3. ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ Κύριος, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν λαοῦ μου Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, εἶπε Κύριος, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς.

4. Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

5. Οὕτως εἶπε Κύριος· Φωνὴν φόβου ἀκούσεσθε· φόβος, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη.

6. Ἐρωτήσατε, καὶ ἴδετε, εἰ ἔτεκεν ἄρσεν; καὶ περὶ φόβου ἐν ᾧ καθέξουσιν ὀσφύν καὶ σωτηρίαν; διότι ἐώρακα πάντα ἀνθρώπων, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ; Ἐστράφησαν πρόσωπα εἰς ἴκτερον.

(*) 25. Τάδε λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἀνὴρ ὃν σὺ ἀπέστειλας ἐν τῷ ὀνόματί μου τὰ βιβλία πρὸς πάντα τὸν λαόν μου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ πρὸς Σοφονίαν υἱὸν Μαασαίου τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἱερεῖς, λέγων· (Bx Schol. rom.)

22. Et assument de eis maledictionem in omni transmigratione Juda, in Babylone, dicentes : Faciat te Dominus sicut Sedeciam fecit, et sicut Achiab, quos frixit rex Babylonis in igne,

23. pro eo quod fecerunt iniquitatem in Israel, et moechabantur uxores civium suorum, et verbum responderunt in nomine meo quod non praecepi eis, et ego testis, ait Dominus.

24. Et ad Samæam Ælamitem dices :

25. Non misi te nomine meo. Et ad Sophoniam filium Maasiae sacerdotem dic :

26. Dominus dedit, te sacerdotem pro Jodae sacerdote, ut esses praefectus in domo Domini omni homini prophetae, et omni homini insanienti, et dabis eum in custodiam et in cataractam.

27. Et nunc quare simul contumeliis affecistis Jeremiam qui ex Anathoth, qui prophetavit vobis?

28. Non propter hoc misit, quia per mensem hunc misit ad vos in Babylonem, dicens : Longe est, aedificate domos et habitate, et plantate hortos et comedite fructum eorum.

29. Et legit Sophonias librum in auribus Jeremiae.

30. Et factum est verbum Domini ad Jeremiam, dicens :

31. Mitte ad transmigrationem, dicens : Sic dixit Dominus super Samæam Ælamitem : Quoniam prophetavit vobis Samæas, et ego non misi eum, et confidere vos fecit super iniquis,

32. propter hoc sic dixit Dominus : Ecce ego visitabo super Samæam, et super genus ejus, et non erit de eis homo in medio vestri, ad videndum bona quae ego faciam vobis : non videbunt.

CAPUT XXXVII. (Hebr. c. 30.)

1. Verbum quod factum est ad Jeremiam a Domino, dicendo :

2. Sic dixit Dominus Deus Israel, dicens : Scribe omnia verba quae respondi ad te super librum :

3. quia ecce dies veniunt, dicit Dominus, et redire faciam transmigrationem populi mei Israel et Juda, ait Dominus, et reducam eos in terram quam dedi patribus eorum, et dominabuntur ejus.

4. Et haec sunt verba quae locutus est Dominus super Israel et Judam.

5. Sic ait Dominus : Vocem timoris audietis : timor, et non est pax.

6. Interrogate, et videte, si generat masculus? et de timore in quo detinebunt lumbum et salutem? quare vidi omnem hominem, et manus ejus super lumbum ejus? Versae sunt facies in auruginem.

25. Haec dicit Dominus exercituum Deus Israel, dicens : Pro eo quod tu misisti in nomine meo libellos ad omnem populum meum qui in Jerusalem, et ad Sophoniam filium Maasiae sacerdotem, et ad omnes sacerdotes, dicens :

7. Ὅτι ἐγενήθη μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ οὐκ ἔστι τοιαύτη, καὶ χρόνος στενός ἐστι τῷ Ἰακώβ, καὶ ἀπὸ τούτου σωθήσεται.

8. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἶπε Κύριος, συντρίψω τὸν ζυγὸν ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῶν, καὶ τοὺς δεσμούς αὐτῶν διαβρῆξω· καὶ οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἐπὶ ἀλλοτρίοις,

9. καὶ ἐργῶνται τῷ Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν, καὶ τὸν Δαυὶδ βασιλεῖα αὐτῶν ἀναστήσω αὐτοῖς. (*)

12. Οὕτως εἶπε Κύριος. Ἀνέστησα σύντριμμα, ἀλγυρὰ ἡ πληγὴ σου,

13. οὐκ ἔστι κρίνων κρίσιν σου, εἰς ἀλγυρὸν ἰατρεύθης, ὡφέλειά σοι οὐκ ἔστι.

14. Πάντες οἱ φίλοι σου ἐπελάβοντό σου, οὐ μὴ ἐπερωτήσωσιν· ὅτι πληγὴν ἐχθροῦ ἐπαίσαί σε, παιδείαν στερεάν· ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν σου ἐπλήθυναν αἱ ἁμαρτίαι σου. (**)

16. Διὰ τοῦτο πάντες οἱ ἐσθοντές σε βρωθήσονται, καὶ πάντες οἱ ἐχθροὶ σου κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται· ἐπὶ πληθὺς ἀδικιῶν σου ἐπλήθυνθησαν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἐποίησαν ταῦτά σοι· καὶ ἔσονται οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφύρημα, καὶ πάντας τοὺς προνομούσαντάς σε δώσω εἰς προνομίην·

17. ὅτι ἀνάξω τὸ ἱμάδι σου, ἀπὸ πληγῆς ὁδυνηρᾶς ἰατρεύσω σε, φησὶ Κύριος· ὅτι ἐσπαρμένη ἐκλήθης, θήρευμα ὑμῶν ἔστιν, ὅτι ζητῶν οὐκ ἔστιν αὐτήν.

18. Οὕτως εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰακώβ, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ ἐλεήσω. Καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ ὁ λαὸς κατὰ τὸ κρῖμα αὐτοῦ καθεδεύεται.

19. Καὶ ἐξελεύσονται ἀπ' αὐτῶν ἄδοντες, φωνὴ παιζόντων. Καὶ πλεονάσω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ ἐλαττωθῶσι.

20. Καὶ εἰσελεύσονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν μου ὀρθωθήσεται· καὶ ἐπισκέψομαι τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς,

21. καὶ ἔσονται ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται. Καὶ συνάξω αὐτοὺς, καὶ ἀποστρέψουσιν πρὸς μέ, ὅτι τίς ἔστιν οὗτος ὃς ἔδωκε τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀποστρέψαι πρὸς μέ; φησὶ Κύριος. (***)

23. Ὅτι ὁργὴ Κυρίου ἐξῆλθε θυμώδης, ἐξῆλθεν ὁργὴ στρεφόμενη, ἐπ' ἀσεβεῖς ἤξει.

24. Οὐ μὴ ἀποστραφῇ ὁργὴ θυμοῦ Κυρίου, ἕως ποιήσῃ, καὶ ἕως καταστήσῃ ἐγγχείρημα καρδίας αὐτοῦ. Ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν γινώσθε αὐτά.

(*) 10. Σὺ δὲ μὴ φοβοῦ, δούλε μου Ἰακώβ, λέγει Κύριος, οὐδὲ μὴ πτοηθῇς, Ἰσραὴλ· ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ σώσω σε ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ γῆς τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν· καὶ ἀποστραφήσεται Ἰακώβ, καὶ ἀναπαύσει, καὶ περισσεύσει πᾶσι τοῖς ἄγαθοις, καὶ οὐκ ἔσται ὁ φοβούμενος.

11. Ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι, λέγει Κύριος, τοῦ σώζειν σε· ποιήσω γὰρ συντέλειαν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, ἐν οἷς διέσπειρά σε· σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω εἰς συντέλειαν, ἀλλὰ παιδεύσω σε ἐν κρίσει, καὶ καθαρῶν οὐ καθαρῶς σε. (Compl. et Theodor.)

(**) 15. Τί βοᾷς ἐπὶ συντρίμματι σου; Ἀνίατος ὁ πόνος σου· διὰ τοῦ πληθύνει τῆς ἀδικίας σου, καὶ διὰ τῶν ἁμαρτιῶν σου τῶν σκληρῶν ἐποίησά σοι ταῦτα. (Compl. et Theodor.)

(***) 22. Καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς Κύριον. (Compl.)

7. Quia facta est magna dies illa, et non est talis, et tempus angustum est Jacob, et ex isto salvabitur.

8. In die illa, dixit Dominus, conteram jugum de collo eorum, et vincula eorum dirumpam: et non operabuntur ipsi ultra alienis,

9. et operabuntur Domino Deo suo, et David regem eorum suscitabo eis.

12. Sic ait Dominus. Suscitavi contritionem, dolorosa est plaga tua,

13. non est qui judicet iudicium tuum, in dolore curata es, utilitas tibi non est.

14. Omnes amici tui obliti sunt tui, non interrogabunt: quia plaga inimici percussi te, disciplina forti: super omnem iniquitatem tuam multiplicata sunt peccata tua.

16. Propterea omnes qui comedunt te devorabuntur, et omnes inimici tui carnem suam omnem comedent: propter multitudinem iniquitatum tuarum multiplicata sunt peccata tua, fecerunt haec tibi: et erunt qui vastant te in vastationem, et omnes qui diripuerunt te dabo in direptionem:

17. quia obducam curationem tuam, a plaga dolorosa curabo te, ait Dominus: quia dispersa vocata es, venatio vestra est, quia non est qui quaerat eam.

18. Sic dixit Dominus: Ecce ego reducam transmigrationem Jacob, et captivitati ejus miserebor. Et aedificabitur civitas super altitudinem suam, et populus juxta iudicium suum sedebit.

19. Et egredientur ex eis canentes, vox ludantium. Et multiplicabo eos, et non minuentur.

20. Et ingredientur filii eorum ut antea, et testimonia eorum ante faciem meam dirigentur: et visitabo tribulantes eos,

21. et erunt fortiores ejus super eos, et princeps ejus ex ipso egredietur. Et congregabo eos, et revertentur ad me, quoniam quis est iste qui dedit cor suum reverti ad me? dicit Dominus.

23. Quoniam ira Domini egressa est furoris plena, egressa est ira ruens, super impios venit.

24. Non avertetur ira furoris Domini, donec faciet, et donec constituet inceptum cordis sui. In novissimis diebus cognoscetis ea.

10. Tu autem ne timeas, serve meus Jacob, ait Dominus, neque paveas, Israel: quia ecce ego salvabo te de terra longinqua, et semen tuum de terra captivitatis eorum: et revertetur Jacob, et quiescet, et cunctis affluet bonis, et non erit quem formidet.

11. Quoniam tecum sum, ait Dominus, ut salvem te: faciam enim consummationem in cunctis gentibus, in quibus dispersi te: te autem non faciam in consummationem, sed castigabo te in iudicio, et mundans non mundabo te.

15. Quid clamas super contritione tua? Insanabilis est dolor tuus: propter multitudinem iniquitatis tuae, et propter dura peccata tua feci haec tibi.

22. Et eritis mihi in populum, et ego ero vobis in Dominum

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΗ'. (Hebr. c. 31.)

1. Ἐν τῷ χρόνῳ ἐκεῖνῳ, εἶπε Κύριος, ἔσομαι εἰς Θεὸν τῷ γένει Ἰσραὴλ, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν.
2. Οὕτως εἶπε Κύριος· Εὗρον θερμὸν ἐν ἐρήμῳ μετὰ ὠλωτότων ἐν μαχαίρᾳ. Βαδίσατε, καὶ μὴ ὀλέσθητε τὸν Ἰσραὴλ,
3. Κύριος πόρρωθεν ὤφθη αὐτῷ. Ἀγάπησιν αἰώνιον ἡγάπησά σε, διὰ τοῦτο ἐλκυσά σε εἰς οἰκτερίημα.
4. Ὅτι οἰκοδομήσω σε, καὶ οἰκοδομηθήσῃ παρθένος Ἰσραὴλ· ἔτι λήψῃ τύμπανόν σου, καὶ ἐξελεύσῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων.
5. Ὅτι ἐφυτεύσατε ἀμπελῶνας ἐν ὄρεσι Σαμαρείας, φυτεύσατε καὶ αἰνέσατε,
6. ὅτι ἔστιν ἡμέρα κλήσεως ἀπολογουμένων ἐν ὄρεσιν Ἐφραΐμ. Ἀνάστητε, καὶ ἀνάβητε εἰς Σιών πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν,
7. ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος τῷ Ἰακώβ· Εὐφράνητε, καὶ χρεμετίσατε ἐπὶ κεφαλὴν ἑθνῶν· ἀκουστὰ ποιήσατε, καὶ αἰνέσατε· εἶπατε· Ἔσωσε Κύριος τὸν λαόν αὐτοῦ, τὸ καταλοιπὸν τοῦ Ἰσραὴλ.
8. Ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ἐν ἑορτῇ φασέκ. Καὶ τεκνοποιήσῃ ὄχλον πολλόν, καὶ ἀποστρέψουσιν ὧδε.
9. Ἐν κλαυθμῷ ἐξηλθόν, καὶ ἐν παρακλήσει ἀνάξω αὐτοὺς, αὐλίζων ἐπὶ διώρυγας ὑδάτων ἐν ὁδῷ ὀρθῇ, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ εἰς πατέρα, καὶ Ἐφραΐμ πρωτότοκός μου ἐστίν.
10. Ἀκούσατε λόγους Κυρίου, ἔθνη, καὶ ἀναγγεῖλατε εἰς νῆσους τὰς μακρόθεν· εἶπατε· Ὁ λικηίσας τὸν Ἰσραὴλ καὶ συνάξει αὐτὸν, καὶ φυλάξει αὐτὸν, ὡς ὁ βόσκων ποίμνιον αὐτοῦ.
11. Ὅτι ἔλυτρώσατο Κύριος τὸν Ἰακώβ, ἐξέλιατο αὐτὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ.
12. Καὶ ἤξουσιν, καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει Σιών, καὶ ἤξουσιν ἐπ' ἀγαθὰ Κυρίου, ἐπὶ γῇ σίτου καὶ οἴνου καὶ καρπῶν, καὶ κτηνῶν καὶ προβάτων. Καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὥσπερ ξύλον ἔγκαρπον, καὶ οὐ πεινάσουσιν ἔτι.
13. Τότε χαρήσονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ νεανίσκων, καὶ πρεσβύται χαρήσονται, καὶ στρέψω τὸ πένθος αὐτῶν εἰς χαρμονίην, καὶ ποιήσω αὐτοὺς εὐφραίνομένους.
14. Μεγαλυνῶ καὶ μεθύσω τὴν ψυχὴν τῶν ἱερέων υἱῶν Λευὶ, καὶ ὁ λαός μου τῶν ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται.
15. Οὕτως εἶπε Κύριος· Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη θρήνου καὶ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ, Ῥαχὴλ ἀποκλαυμένη οὐκ ἤθελε παύσασθαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, ὅτι οὐκ εἰσίν.
16. Οὕτως εἶπε Κύριος· Διαλειπέτω ἡ φωνὴ σου ἀπὸ κλαυθμοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀπὸ δακρύων σου, ὅτι ἔστι μισθὸς τοῖς σοῖς ἔργοις, καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐκ γῆς ἐχθρῶν,
- (*) 17. μόνιμον τοῖς σοῖς τέχναις.
18. Ἀκοήν ἤκουσα Ἐφραΐμ ὀδυρομένου· Ἐπαίδευ-

CAPUT XXXVIII. (Hebr. c. 31.)

1. In tempore illo, dixit Dominus, ero in Deum generi Israel, et ipsi erunt mihi in populum.
2. Sic dixit Dominus : Inveni calidum in deserto cum iis qui perierant gladio. Ite, et nolite interficere Israel,
3. Dominus de longe apparuit ei. Dilectione perpetua dilexi te, ideo attraxi te in miseratione.
4. Quoniam aedificabo te, et aedificaberis virgo Israel : adhuc assumes tympanum tuum, et egredieris cum synagoga ludantium.
5. Quia plantastis vineas in montibus Samariae, plantate et laudate,
6. quia est dies vocationis respondentium in montibus Ephraim. Surgite, et ascendite in Sion ad Dominum Deum vestrum,
7. quia sic dixit Dominus ad Jacob : Laetamini, et hincite super caput gentium : audita facite, et laudate : dicite : Salvavit Dominus populum suum, residuum Israel.
8. Ecce ego adduco eos ab aquilone, et congregabo eos ab extremo terrae in solemnitate phasec. Et generabit filiorum turbam multam, et revertentur huc.
9. In ploratu exierunt, et in consolatione adducam eos, divertere faciens super fossas aquarum in via recta, et non errabunt in ea : quoniam factus sum Israeli in patrem, et Ephraim primogenitus meus est.
10. Audite verba Domini, gentes, et annuntiate in insulas longinquas : dicite : Qui ventilabit Israel et congregabit eum, et custodiet eum, quasi pastor gregem suum.
11. Redemit enim Dominus Jacob, liberavit eum de manu validiorum eo.
12. Et venient, et laetabuntur in monte Sion, et venient ad bona Domini, ad terram frumenti et vini et fructuum, et jumentorum et ovium. Et erit anima eorum quasi lignum fructiferum, et non esurient ultra.
13. Tunc gaudebunt virgines in synagoga juvenum, et senes gaudebunt, et vertam luctum eorum in gaudium, et faciam eos laetantes.
14. Magnificabo et inebriabo animam sacerdotum filiorum Levi, et populus meus bonis meis implebitur.
15. Sic dixit Dominus : Vox in Rhama audita est lamentationis et plorationis et fletus, Rachel deplorans noluit conquiescere super filiis suis, quia non sunt.
16. Sic dixit Dominus : Desinat vox tua a ploratu, et oculi tui a lacrymis tuis, quia est merces operibus tuis, et revertentur de terra inimicorum,
17. stabile filiis tuis.
18. Auditu audiavi Ephraim lamentantem : Castigasti

(*) 17. Καὶ ἔσται ἐλπίς τοῖς ἐσχάτοις σου, λέγει Κύριος, καὶ ἐπιστρέψονται οἱ υἱοὶ εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. (Compl.)

17. Et erit spes novissimis tuis, ait Dominus, et revertentur filii ad terminos suos.

σάς με, καὶ ἐπαιδεύθην· ἐγὼ ὥσπερ μόσχος οὐκ ἐδιδάχθην. Ἐπίστρεψόν με, καὶ ἐπιστρέψω, ὅτι σὺ Κύριος ὁ Θεός μου.

18. Ὅτι ὑστερον αἰχμαλωσίας μου μετενόησα, καὶ ὑστερον τοῦ γνῶναί με, ἐστάναις ἐφ' ἡμέρας αἰσχύνης, καὶ ὑπέδειξά σοι, ὅτι ἔλαβον ὀνειδισμὸν ἐκ νεότητός μου.

20. Υἱὸς ἀγαπητὸς Ἐφραὶμ ἐμοί, παιδίον ἐντρυφῶν, ὅτι ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι μου ἐν αὐτῷ, μνεία μνησθήσομαι αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσα ἐπ' αὐτῷ, ἑλεῶν ἐλεήσω αὐτόν, φησὶ Κύριος.

21. Στήσον σεαυτὴν Σιών, ποίησον τιμωρίαν, δὸς καρδίαν σου εἰς τοὺς οἴκους· δδὸν ἢ ἐπορεύθης, ἀποστράφηθι, παρθένος Ἰσραὴλ, ἀποστράφηθι εἰς τὰς πόλεις σου πενθοῦσα.

22. Ὅπως πότε ἀποστρέψεις, θυγάτηρ ἡτιμωμένη; ὅτι ἔκτισε Κύριος σωτηρίαν εἰς καταφύτευσιν καὶνὴν, ἐν σωτηρίᾳ περιελεύσονται ἄνθρωποι·

23. ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος· ἐτι ἐροῦσι τὸν λόγον τοῦτον ἐν γῇ Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσιν αὐτοῦ, ὅταν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ· Εὐλόγημένος Κύριος ἐπὶ δίκαιον ὁδὸς τὸ ἅγιον αὐτοῦ·

24. καὶ ἐνοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, ἅμα γεωργῶ, καὶ ἀρθήσεται ἐν ποιμνίῳ.

25. Ὅτι ἐμέθυσα πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν, καὶ πᾶσαν ψυχὴν πεινώσαν ἐνέπλησα.

26. Διὰ τοῦτο ἐξηγέρθην, καὶ εἶδον, καὶ ὁ ὕπνος μου ἥδύς μοι ἐγενήθη.

27. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ Κύριος, καὶ σπερῶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰούδα, σπέρμα ἀνθρώπου καὶ σπέρμα κτήνους.

28. Καὶ ἔσται, ὥσπερ ἐργηγόρου ἐπ' αὐτοὺς καθαιρεῖν καὶ κακοῦν, οὕτως γρηγορήσω ἐπ' αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεῖν, φησὶ Κύριος.

29. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐ μὴ εἰπωσιν· Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄψακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἡμωδίασαν.

30. Ἀλλ' ἡ ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθάνειται, καὶ τοῦ φαγόντος τὸν ὄψακα αἰμωδιάσουσιν οἱ ὀδόντες αὐτοῦ.

31. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ Κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ Ἰούδα διαθήκην καὶνὴν,

32. οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν διεθέμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἔξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ ἐγὼ ἡμέλησα αὐτῶν, φησὶ Κύριος.

33. Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη μου ἦν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, φησὶ Κύριος· διδούς δώσω νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν γράψω αὐτοὺς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν.

34. Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων· Γνωθὶ τὸν Κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν, ὅτι ὤλῃς ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἐτι.

37. Ἐὰν ὑψωθῇ ὁ οὐρανὸς εἰς τὸ μετέωρον, φησὶ

me, et sum castigatus : ego tamquam vitulus non didici Convertē me, et convertar, quia tu Dominus Deus meus.

19. Quia post captivitatem meam egi poenitentiam, et postquam cognovi, ingemui super diem confusionis, et ostendi tibi, quoniam accepi opprobrium ab adolescentia mea.

20. Filius dilectus Ephraim mihi, parvulus delicatus, quia ex quo verba mea in eo, memoria memorabor ejus, idcirco sollicitus fui super eo, miserans miserebor ejus, ait Dominus.

21. Statue teipsam Sion, fac poenam, da cor tuum in vias : via in qua ambulasti, revertere, virgo Israel, revertere in civitates tuas lugens.

22. Usquequo converteris, filia despecta? quoniam creavit Dominus salutem in plantatione nova, in salute circuibunt homines :

23. quia sic dixit Dominus : Adhuc dicent sermonem istum in terra Juda et in urbibus ejus, quando reduxero captivitatem ejus : Benedictus Dominus super justum montem sanctum ejus :

24. et qui habitant in urbibus Juda, et in omni terra ejus, simul cum agricola, et elevabitur in grege.

25. Quia inebriavi omnem animam sitientem, et omnem animam esurientem saturavi.

26. Ideo expergefactus sum, et vidi, et somnus meus jucundus mihi factus est.

27. Idcirco ecce dies veniunt, ait Dominus, et seminabo Israel et Judam, semine hominis et semine jumenti.

28. Et erit, sicut vigilabam super eos ad destruendum et affligendum, sic vigilabo super eos ad aedificandum et plantandum, ait Dominus.

29. In diebus illis non dicent : Patres comederunt uvam acerbam, et dentes filiorum obstupuerunt.

30. Sed unusquisque in peccato suo morietur, et comedentis uvam acerbam obstupescunt dentes ejus.

31. Ecce dies veniunt, ait Dominus, et disponam domui Israel et domui Juda testamentum novum,

32. non juxta testamentum quod disposui patribus eorum, in die cum apprehendi ego manum eorum ad educendum eos de terra Aegypti, quia ipsi non manserunt in testamento meo, et ego neglexi eos, ait Dominus.

33. Hoc enim est testamentum meum quod disponam domui Israel post dies illos, ait Dominus : dans dabo leges meas in mentem eorum, et in corde eorum scribam eas, et ero eis in Deum, et ipsi erunt mihi in populum.

34. Et non docebunt unusquisque civem suum, et unusquisque fratrem suum, dicens : Nosce Dominum : quia omnes intelligent me a parvo eorum usque ad magnum eorum, quoniam propitius ero iniquitatibus eorum, et peccatorum eorum non recordabor amplius.

37. Si elevatum fuerit caelum in sublime, ait Dominus,

Κύριος, καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς κάτω, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀποδοκιμῶ τὸ γένος Ἰσραὴλ, φησὶ Κύριος, περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν.

35. Οὕτως εἶπε Κύριος· Ὁ δοὺς τὸν ἥλιον εἰς φῶς τῆς ἡμέρας, σελήνην καὶ ἀστέρας εἰς φῶς τῆς νυκτός, καὶ κραυγὴν ἐν θαλάσῃ, καὶ ἐβόμβησε τὰ κύματα αὐτῆς, Κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῶν·

36. ἐὰν παύσωνται οἱ νόμοι οὗτοι ἀπὸ προσώπου μου, κησὶ Κύριος, καὶ τὸ γένος Ἰσραὴλ παύσεται γενέσθαι ἔθνος κατὰ πρόσωπόν μου πάσας τὰς ἡμέρας.

38. Ἴδου ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ Κύριος, καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις τῷ Κυρίῳ ἀπὸ πύργου Ἀναμεὴλ ἕως πύλης τῆς γωνίας,

39. καὶ ἐξελεύσεται ἡ διαμέτρησις αὐτῆς ἀπέναντι αὐτῶν ἕως βουνῶν Γαρήθ, καὶ περικυκλωθήσεται κύκλῳ ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων,

40. καὶ πάντες Ἀσαραμὼθ ἕως Νάχαλ Κέδρων, ἕως γωνίας πύλης ἵππων ἀνατολῆς, ἀγίασμα τῷ Κυρίῳ, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ ἐκλίπη, καὶ οὐ μὴ καθαιρεθῇ ἕως τοῦ αἰῶνος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΘ'. (Hebr. c. 32.)

1. Ὁ λόγος δ' γενόμενος παρὰ Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν ἐν τῷ ἑνιαντῷ δεκάτῳ βασιλεῖ Σεδεκίᾳ· οὗτος ἑνιαντὸς ὀκτωκαδέκατος τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ, βασιλεῖ Βαβυλῶνος.

2. Καὶ δυνάμεις βασιλέως Βαβυλῶνος ἐχαράκωσεν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἱερεμίας ἐφυλάσσετο ἐν αὐλῇ τῆς φυλακῆς ἣ ἔστιν ἐν οἴκῳ βασιλέως,

3. ἐν ἣ κατέκλεισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας, λέγων· Διατί σὺ προφητεύεις; λέγων· Οὕτως εἶπε Κύριος· Ἴδου ἐγὼ δίδωμι τὴν πόλιν ταύτην ἐν χειρὶ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λήψεται αὐτήν,

4. καὶ Σεδεκίας οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς τῶν Χαλδαίων, ὅτι παραδόσει παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λαλήσει στόμα αὐτοῦ πρὸς στόμα αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται,

5. καὶ εἰσλεύσεται Σεδεκίας εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐκεῖ καθίεται. (*)

6. Καὶ ὁ λόγος Κυρίου ἐγενήθη πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων·

7. Ἴδου Ἀναμεὴλ υἱὸς Σαλώμ ἀδελφοῦ πατρὸς σου ἔρχεται πρὸς σέ, λέγων· Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν Ἀναθὼθ, ὅτι σοὶ κρίσις παραλαβεῖν εἰς κτῆσιν.

8. Καὶ ἦλθε πρὸς μετ' Ἀναμεὴλ υἱὸς Σαλώμ ἀδελφοῦ πατρὸς μου εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς, καὶ εἶπε· Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν γῇ Βενιαμὴν τὸν ἐν Ἀναθὼθ, ὅτι σοὶ κρίμα κτήσασθαι αὐτὸν, καὶ σὺ πρεσβύτερος. Καὶ ἔγνων ὅτι λόγος Κυρίου ἐστὶ,

9. καὶ ἐκτράμην τὸν ἀγρόν Ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρὸς μου, καὶ ἔσθησα αὐτῷ ἑπτὰ σίκλους καὶ δέκα ἀργυρίου,

10. καὶ ἔγραψα εἰς βιβλίον, καὶ ἐσφραγίσάμην, καὶ διεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἔσθησα τὸ ἀργύριον ἐν ζυγῷ.

(*) 5. ... καθίεται ἕως οὗ σκέψωμαι αὐτὸν, λέγει Κύριος· ἐὰν δὲ πολέμησθε κατὰ τῶν Χαλδαίων, οὐκ εὐδοθήσεσθε. (Compl.)

et si humiliatum fuerit pavementum terræ deorsum, et ego non reprobabo genus Israel, dicit Dominus, pro omnibus quæ fecerunt.

35. Sic dixit Dominus : Qui dat solem in lumen diei, lunam et stellas in lumen noctis, et clamorem in mari, et sonuerunt fluctus ejus, Dominus omnipotens nomen illi :

36. si cessaverint leges hæc a facie mea, dicit Dominus, et genus Israel cessabit esse gens ante faciem meam cunctis diebus.

38. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, et ædificabitur civitas Domino a turri Anameel usque ad portam anguli,

39. et exhibit dimensio ejus contra eos usque ad colles Gareb, et circumdabitur in circuitu ex electis lapidibus,

40. et omnes Asaremoth usque ad Nachal Cedron, usque ad angulum portæ equorum orientis, sanctificium Domino, et nequaquam ultra deficiet, et non destruetur usque in sæculum.

CAPUT XXXIX. (Hebr. c. 32.)

1. Verbum quod factum est a Domino ad Jeremiam in anno decimo regi Sedeciae : hic est annus octavus decimus regi Nabuchodonosor, regi Babylonis.

2. Et virtus regis Babylonis vallum fecit super Jerusalem, et Jeremias custodiebatur in atrio carceris qui est in domo regis,

3. in quo clauserat eum rex Sedecias, dicens : Quare tu prophetas? dicens : Sic dixit Dominus : Ecce ego do civitatem istam in manibus regis Babylonis, et capiet eam,

4. et Sedecias non salvabitur de manu Chaldæorum, quia traditione tradetur in manus regis Babylonis, et loquetur os ipsius ad os ejus, et oculi ipsius oculis illius videbunt,

5. et intrabit Sedecias in Babylonem, et ibi demittet se.

6. Et verbum Domini factum est ad Jeremiam, dicens :

7. Ecce Anameel filius Salom fratris patris tui venit ad te, dicens : Posside tibi agrum meum qui in Anathoth, quia tibi judicium est accipere in possessionem.

8. Et venit ad me Anameel filius Salom fratris patris mei in atrium carceris, et dixit : Posside tibi agrum meum qui in terra Benjamin qui in Anathoth, quia tibi judicium est possidere eum, et tu es senior. Et cognovi quia verbum Domini est,

9. et possedi agrum Anameel filii fratris patris mei, et appendi ei septem siclos et decem argenti,

10. et scripsi in libello, et sigillavi, et contestatus sum testes, et appendi argentum in statera.

5. ... sed-bit donec visitem eum, ait Dominus : quod si pugnaveritis adversus Chaldæos, nihil prosperum habebitis.

11. Καὶ ἔλαβον τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τὸ ἐσφραγισμένον,

12. καὶ ἔδωκα αὐτὸ τῷ Βαροὺχ υἱῷ Νηρίου υἱῷ Μασασαίου, κατ' ὀφθαλμούς Ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου, καὶ κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἀνδρῶν τῶν παρεστηκότων καὶ γραφόντων ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς κτήσεως, καὶ κατ' ὀφθαλμούς τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.

13. Καὶ συνέταξα τῷ Βαροὺχ κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν, λέγων·

14. Οὕτως εἶπε Κύριος παντοκράτωρ· Ἀάβε τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τοῦτο, καὶ τὸ βιβλίον τὸ ἀνεγνωσμένον, καὶ θῆσεις αὐτὸ εἰς ἀγγεῖον δοτράκινον, ἵνα διαμείνῃ ἡμέρας πλείους.

15. Ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος· Ἐτι κτισθήσονται ἀγροὶ καὶ οἰκίαι καὶ ἀμπελώνες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.

16. Καὶ προσευξάμην πρὸς Κύριον μετὰ τὸ δοῦναί με τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως πρὸς Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, λέγων·

17. Ὁ ὢν, Κύριε, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἰσχύει σου τῇ μεγάλῃ, καὶ τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ τῷ μετεώρῳ· οὐ μὴ ἀποκρυβῇ ἀπὸ σοῦ οὐθέν, 18. ποῖων ἔλεος εἰς χιλιάδας, καὶ ἀποδίδους ἀμαρτίας πατέρων εἰς κόλπους τέκνων αὐτῶν μετ' αὐτούς· ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ ἰσχυρὸς,

19. Κύριος μεγάλης βουλῆς, καὶ δυνατὸς τοῖς ἔργοις, ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ παντοκράτωρ, καὶ μεγαλύνουμος Κύριος· οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.

20. Ὅς ἐποίησας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν τοῖς γηγενέσι· καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡμέρα αὐτῇ,

21. καὶ ἐξήγαγες τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν σημεῖοις καὶ ἐν τέρασιν, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις,

22. καὶ ἔδωκας αὐτοῖς τὴν γῆν ταύτην, ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, γῆν βέουσαν γάλα καὶ μέλι·

23. καὶ εἰσεβόησαν καὶ ἔλαβον αὐτὴν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί σου οὐκ ἐπορεύθησαν· ἅπαντα δ' ἐντεῖλιω αὐτοῖς οὐκ ἐποίησαν, καὶ ἐποίησαν συμβῆναι αὐτοῖς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα.

24. Ἰδοὺ ὄχλος ἤκει εἰς τὴν πόλιν συλλαβεῖν αὐτὴν, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων τῶν πολεμούντων αὐτὴν ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ· ὡς ἐλάλησας, οὕτως ἐγένετο.

25. Καὶ σὺ λέγεις πρὸς μέ· Κτῆσαι σαυτῷ τὸν ἀγρὸν ἀργυρίου· καὶ ἔγραψα βιβλίον, καὶ ἐσφραγίσάμην, καὶ ἐπεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων.

26. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

27. Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς πάσης σαρκός· μὴ ἀπ' ἐμοῦ κρυβήσεται τι·

28. Διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Δοθεῖσα παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λήψεται αὐτήν,

29. καὶ ἤξουσιν οἱ Χαλδαῖοι πολεμοῦντες ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρὶ, καὶ κατακαύσουσι τὰς οἰκίας ἐν αἷς ἐθυμῶσαν ἐπὶ τῶν δωματίων αὐτῶν τῇ Βάβλ, καὶ ἐσπενδον σπονδάς θεοῦ ἑτέροις, πρὸς τὸ παραπικράναι με.

11. Et sumpsi libellum possessionis obsignatum,

12. et dedi illum Baruch filio Neriae filio Maasae, ante oculos Anameel filii fratris patris mei, et ante oculos virorum qui adstiterant et scripserant in libello possessionis, et ante oculos Judaeorum qui in atrio carceris.

13. Et praecepi Baruch ante oculos eorum, dicens :

14. Sic dixit Dominus omnipotens : Sume librum possessionis istum, et librum qui lectus est, et pones illum in vase testaceo, ut permaneat dies plures.

15. Quia sic dixit Dominus : Adhuc possidebuntur agri et domus et vineae in terra hac.

16. Et oravi ad Dominum postquam dedi librum possessionis ad Baruch filium Neriae, dicens :

17. O qui es, Domine, tu fecisti caelum et terram fortitudine tua magna, et brachio tuo excelso et sublimi : non abscondetur a te quicquam,

18. qui facis misericordiam in millia, et reddis peccata patrum in sinus filiorum eorum post eos : deus magnus, fortis,

19. Dominus magni consilii, et potens operibus, Deus magnus, omnipotens, et magni nominis Dominus : oculi tui ad vias filiorum hominum, ut des unicuique juxta viam ejus.

20. Qui fecisti signa et prodigia in terra Aegypto usque in diem hanc, et in Israel, et in terrigenis : et fecisti tibi nomen sicut dies haec,

21. et eduxisti populum tuum Israel de terra Aegypti in signis et in prodigiis, in manu valida et in brachio excelso, et in visionibus magnis,

22. et dedisti eis terram hanc, quam jurasti patribus eorum, terram fluentem lac et mel :

23. et intraverunt et acceperunt eam, et non audierunt vocem tuam, et in praeceptis tuis non ambularunt : omnia, quae mandabas eis non fecerunt, et fecerunt ut evenirent sibi omnia mala haec.

24. Ecce turba venit ad civitatem ad capiendam eam, et urbs data est in manus Chaldaeorum qui oppugnant eam a facie gladii et famis : sicut locutus es, ita factum est.

25. Et tu dicis ad me : Acquire tibi agrum argento : et scripsi librum, et obsignavi, et contestatus sum testes, et urbs data est in manus Chaldaeorum.

26. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

27. Ego Dominus Deus universae carnis : numquid a me abscondetur quicquam?

28. Propterea sic dixit Dominus Deus Israel : Data tradetur civitas ista in manus regis Babylonis, et capiet eam,

29. et venient Chaldaei oppugnantes super civitatem istam, et succendent urbem hanc igne, et comburent domos in quibus adolebant super tecta earum Baal, et libabant libamina diis alienis, ad exacerbandum me.

30. Ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα μό-
νοι ποιοῦντες τὸ πονηρὸν κατ' ὀφθαλμούς μου ἐκ νεό-
τητος αὐτῶν,

31. ὅτι ἐπὶ τὴν ὀργὴν μου, καὶ ἐπὶ τὸν θυμὸν μου
ἦν ἡ πόλις αὕτη, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὠκοδόμησαν αὐτὴν
καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀπαλλάξαι αὐτὴν ἀπὸ
προσώπου μου,

32. διὰ πάσας τὰς πονηρίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ
Ἰούδα, ὧν ἐποίησαν πικράναι με, αὐτοὶ καὶ οἱ βασι-
λεῖς αὐτῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν,
καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦν-
τες ἐν Ἱερουσαλὴμ,

33. καὶ ἀπέστρεψαν πρὸς με νῶτον, καὶ οὐ πρόσω-
πον. Καὶ ἐδίδαξα αὐτοὺς ὁδὸν, καὶ οὐκ ἤκουσαν ἐτι
λαβεῖν παιδείαν·

34. καὶ ἐθήκαν τὰ μιάσματα αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ οὗ
ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῶν, ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν·

35. καὶ ὠκοδόμησαν τοὺς βωμοὺς τῇ Βάαλ τοὺς ἐν
φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, τοῦ ἀναφέρειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν
καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τῷ Μολὼχ βασιλεῖ, ὃ οὐ συνέ-
ταξα αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἀνέβη ἐπὶ καρδίαν μου τοῦ ποιῆ-
σαι τὸ βδέλυγμα τοῦτο, πρὸς τὸ ἐφαμαρτεῖν τὸν Ἰούδαν.

36. Καὶ νῦν οὕτως εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ
τὴν πόλιν ἣν σὺ λέγεις· Παραδοθήσεται εἰς χεῖρας
βασιλείως Βαβυλῶνος ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ἐν
ἀποστολῇ.

37. Ἰδοὺ ἐγὼ συνάγω αὐτοὺς ἐκ πάσης τῆς γῆς, οὗ
διέσπειρα αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ὀργῇ μου καὶ τῷ θυμῷ μου
καὶ ἐν παροξυσμῷ μεγάλῳ· καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς
τὸν τόπον τοῦτον, καὶ καθιώ αὐτοὺς πεποιθότας,

38. καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς
εἰς Θεόν.

39. Καὶ δώσω αὐτοῖς ὁδὸν ἐτέραν καὶ καρδίαν ἐτέραν,
φοβηθῆναι με πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἀγαθὸν αὐ-
τοῖς καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν μετ' αὐτούς.

40. Καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην αἰωνίαν, ἣν οὐ
μὴ ἀποστρέψω ἀπὸ αὐτῶν· καὶ τὸν φόβον μου δώσω
εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, πρὸς τὸ μὴ ἀποστῆναι αὐτοὺς
ἀπ' ἐμοῦ·

41. καὶ ἐπισκέψομαι τοῦ ἀγαθῶσαι αὐτοὺς, καὶ φυ-
τεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐν πίστει, καὶ ἐν πάσῃ
καρδίᾳ μου, καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ.

42. Ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος· Καθὰ ἐπήγαγον ἐπὶ τὸν
λαὸν τοῦτον πάντα τὰ κακὰ τὰ μεγάλα ταῦτα, οὕτως
ἐγὼ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς πάντα τὰ ἀγαθὰ ὃ ἐλάλησα ἐπ'
αὐτούς.

43. Καὶ κτηθήσονται ἐτι ἀγροὶ ἐν τῇ γῇ ἣ σὺ λέγεις·
Ἄβωτος ἔσται ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτήνους, καὶ παρε-
δόθησαν εἰς χεῖρας Χαλδαίων.

44. Καὶ κτήσονται ἀγροὺς ἐν ἀργυρίῳ. Καὶ γράψεις
βιβλίον καὶ σφραγίσῃ, καὶ διαμαρτυρήσῃ μάρτυρας ἐν γῇ
Βενιαμὴν, καὶ κύκλῳ τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν πόλεσιν
Ἰούδα, καὶ ἐν πόλεσι τοῦ ὄρους, καὶ ἐν πόλεσι τῆς Σε-
φφλὰ, καὶ ἐν πόλεσι τῆς Ναγέβ· ὅτι ἀποστρέψω τὰς
ἀποικίας αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'. (Hebr. c. 33.)

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν δεῦτε-
ρον, καὶ αὐτὸς ἦν ἐτι δεδεμένος ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλα-
κῆς, λέγων·

30. Quia fuerunt filii Israel et filii Juda soli facientes ma-
lum ante oculos meos ab adolescentia sua,

31. quia super iram meam, et super furorem meum fuit
civitas hæc, ex qua die ædificaverunt eam et usque ad diem
hanc, ad amovendam eam a facie mea,

32. propter omnes nequitias filiorum Israel et Juda, quæ
fecerunt ad exacerbandum me, ipsi et reges eorum, et
principes eorum, et sacerdotes eorum, et prophetæ eorum
viri Juda et habitatores Jerusalem,

33. et averterunt ad me dorsum, et non faciem. Et docui
eos diluculo, et non audierunt ultra accipere disciplinam :

34. et posuerunt inquinamenta sua in domo in qua invo-
catum est nomen meum in ea, in immunditiis suis :

35. et ædificaverunt aras Baal quæ in valle filii Ennom,
ad offerendos filios suos et filias suas Moloch regi, quæ non
præcepi eis, nec ascendit in cor meum ad faciendum abo-
minationem istam, ad faciendum peccare Judam.

36. Et nunc sic dixit Dominus Deus Israel super civita-
tem quam tu dicis : Tradetur in manus regis Babylonis in
gladio, et in fame, et amissione.

37. Ecce ego congrego eos ex universa terra, quo dispersi
eos illuc in ira mea et furore meo et in irritatione magna :
Et convertam eos in locum istum, et sedere eos faciam con-
fidentes,

38. et erunt mihi in populum, et ego ero eis in Deum.

39. Et dabo eis viam aliam et cor aliud, ut timeant me
omnibus diebus, et in bonum ipsis et filiis eorum post eos.

40. Et disponam eis testamentum æternum, quod non
avertam a post eos : et timorem meum dabo in cor eorum,
ut non recedant ipsi a me :

41. et visitabo ad bene faciendum eis, et plantabo eos in
terra ista in fide, et in omni corde meo, et in omni anima.

42. Quia sic dixit Dominus : Sicut induxi super populum
istum omnia mala magna hæc, sic ego inducam super eos
omnia bona quæ locutus sum super eos.

43. Et possidebunt adhuc agri in terra de qua tu di-
cis : Invia erit ab hominibus et a pecore, et traditi sunt in
manibus Chaldæorum.

44. Et ement agros in argento. Et scribes librum et
obsignabis, et contestaberis testes in terra Benjamin, et
in circuitu Jerusalem, et in civitatibus Juda, et in civitati-
bus montis, et in civitatibus ipsius Sephela, et in civitati-
bus Nageb : quia redire faciam transmigrationses eorum.

CAPUT XL. (Hebr. c. 33.)

1. Et factum est verbum Domini ad Jeremiam secundo,
et ipse erat adhuc ligatus in atrio carceris, dicens :

2. Οὕτως εἶπε Κύριος ποιῶν γῆν, καὶ πλάσσων αὐτήν, τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτήν, Κύριος ὄνομα αὐτοῦ.

3. Κέκραζον πρὸς με, καὶ ἀποκριθῆσθε μοι, καὶ ἀπαγγεῖλόν μοι μεγάλα καὶ ἰσχυρά, ἃ οὐκ ἔγνων αὐτά.

4. Ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος περὶ οἰκῶν τῆς πόλεως ταύτης, καὶ περὶ οἰκῶν βασιλείας Ἰουδα τῶν καθηρημένων εἰς χάρακας καὶ προμαχῶνας,

5. τοῦ μάχεσθαι πρὸς τοὺς Χαλδαίους, καὶ πληρῶσαι αὐτήν τῶν νεκρῶν τῶν ἀνθρώπων, οὓς ἐπάταξα ἐν ὀργῇ μου καὶ ἐν θυμῷ μου· καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, περὶ πασῶν τῶν πονηριῶν αὐτῶν.

6. Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάγω αὐτὴν συνούλῳσιν καὶ ἱαμα, καὶ φανερώσω αὐτοῖς, καὶ ἱατρεύσω αὐτήν, καὶ ποιήσω καὶ εἰρήνην καὶ πίστιν,

7. καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰουδα καὶ ἀποικίαν Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδομήσω αὐτοὺς καθὼς καὶ τοπρότερον,

8. καὶ καθαρίω αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτοσάν μοι, καὶ οὐ μὴ μνησθῆσμαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτον μοι καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ.

9. Καὶ ἔσται εἰς εὐφροσύνην καὶ αἰνεσιν καὶ εἰς μεγαλειότητα παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς, ὅτινες ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ ποιήσω, καὶ φοβηθήσονται καὶ πικρανηθῇσονται περὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ περὶ πάσης τῆς εἰρήνης ἧς ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς.

10. Οὕτως εἶπε Κύριος· Ἐτι ἀκουσθήσεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ᾧ ὑμεῖς λέγετε· Ἐρημός ἐστιν ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτήνῳ, ἐν πόλεσιν Ἰουδα, καὶ ἐξωθεν Ἱερουσαλὴμ, ταῖς ἡρημωμέναις, παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπων καὶ κτήνη·

11. φωνὴ εὐφροσύνης καὶ φωνὴ χαρμοσύνης, φωνὴ νυμφίου καὶ φωνὴ νύμφης, φωνὴ λεγόντων· Ἐξομολογεῖσθε Κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι χρηστὸς Κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ εἰσίσουσιν δῶρα εἰς οἶκον Κυρίου, ὅτι ἀποστρέψω πᾶσαν τὴν ἀποικίαν τῆς γῆς ἐκείνης κατὰ τοπρότερον, εἶπε Κύριος.

12. Οὕτως εἶπε Κύριος τῶν δυνάμεων· Ἐτι ἔσται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῷ ἐρήμῳ, παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπων καὶ κτήνος, ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καταλύματα ποιμένων κοιταζόντων πρόβατα,

13. ἐν πόλεσιν τῆς ὀρεινῆς, καὶ ἐν πόλεσιν τῆς Σεφηλά, καὶ ἐν πόλεσιν τῆς Ναγέβ, καὶ ἐν γῇ Βενιαμὴν, καὶ ἐν ταῖς κύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν πόλεσιν Ἰουδα, ἐτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖρα ἀριθμοῦντος, εἶπε Κύριος. (*)

(*) 14. Ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχονται, λέγει Κύριος, καὶ ἀναστήσω τὸ ρῆμα τὸ ἀγαθὸν ὃ ἐλάλησα ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰουδα.

15. Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, βλαστήσῃ ποιήσω τῷ Δαυὶδ βλαστὸν δικαιοσύνης, καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς, καὶ συνήσεται, καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν τῇ γῇ.

16. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις σωθήσεται Ἰούδας, καὶ Ἱερουσαλὴμ κατοικήσει πεποιθώς. Καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ ὄνομα ὃ καλέσουσιν αὐτῷ· Κύριος δικαίος ἡμῶν.

17. Ὅτι οὕτω λέγει Κύριος· Οὐκ ἐπιλείψει τῷ Δαυὶδ ἀνὴρ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἰσραὴλ.

18. Καὶ ἐκ τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν οὐκ ἐπιλείψει ἀνὴρ ἐνώπιόν μου προσφέρων ὀλοκαύτωμα, καὶ θυμῶν ὀσῶν, καὶ ποιῶν θυσίαν πάσας τὰς ἡμέρας.

2. Sic dixit Dominus faciens terram, et formans eam, ad erigendam eam, Dominus nomen illi :

3. Clama ad me, et respondebo tibi, et annuntiabo tibi magna et fortia, quæ non nosti ea.

4. Quia sic dixit Dominus de domibus urbis hujus, et de domibus regis Juda quæ destructæ sunt in vallæ et propugnacula,

5. ad pugnandum adversus Chaldaeos, et implendam eam cadaveribus hominum, quos percussi in ira mea et in furore meo : et averti faciem meam ab eis, pro omnibus malitiis eorum.

6. Ecce ego adduco ei cicatricem et sanitatem, et demonstrabo eis, et curabo eam, et faciam etiam pacem et fidem,

7. et reducam transmigrationem Juda et transmigrationem Israel, et ædificabo eos sicut et antea,

8. et mundabo eos ab omnibus iniquitatibus eorum quibus peccaverunt mihi, et non recordabor peccatorum eorum quibus peccaverunt mihi et recesserunt a me.

9. Et erit in lætitiā et laudem et in magnificentiam omni populo terræ, qui quidem audient omnia bona quæ ego faciam, et timebunt et inamarescent pro omnibus bonis, et pro omni pace quam ego faciam eis.

10. Sic dixit Dominus : Adhuc audietur in loco isto, de quo vos dicitis : Desertus est ab hominibus et jumentis, in civitatibus Juda, et foris Jerusalem, quæ desolatæ sunt, eo quod non sit homo et pecus :

11. vox lætitiæ et vox gaudii, vox sponsi et vox sponsæ, vox dicentium : Confitemini Domino omnipotenti, quoniam bonus est Dominus, quia in sæculum misericordia ejus. Et inferent dona in domum Domini, quia reducam omnem transmigrationem terræ illius juxta id quod antea, dixit Dominus.

12. Sic dixit Dominus virtutum : Adhuc erunt in loco hoc deserto, eo quod non sint homo et pecus, in omnibus civitatibus ejus habitacula pastorum accubare facientium oves,

13. in civitatibus montanæ, et in civitatibus Sephela, et in civitatibus Nageb, et in terra Benjamin, et in iis quæ in circuitu Jerusalem, et in civitatibus Juda, adhuc transibunt oves ad manum numerantis, ait Dominus.

14. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, et suscitabo verbum bonum quod locutus sum ad domum Israel, et ad domum Juda.

15. In illis diebus et in tempore illo, germinare faciam David germen justitiæ, et regnabit rex, et intelliget, et faciet judicium et justitiam in terra.

16. In diebus illis salvabitur Judas, et Jerusalem habitabit confidenter. Et hoc est nomen quod vocabunt ei : Dominus justus noster.

17. Quoniam sic dicit Dominus : Non deficiet ipsi David vir sedens super thronum Israel.

18. Et de sacerdotibus et Levitis non deficiet vir coram me offerens holocaustoma, et adolens donum, et faciens sacrificium omnibus diebus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ'. (Hebr. c. 34.)

CAPUT XLI. (Hebr. c. 34.)

1. Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ Κυρίου, καὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ἰούδα, λέγων·

2. Οὕτως εἶπε Κύριος· Βάδισον πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ· Οὕτως εἶπε Κύριος· Παραδόσει παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλεῶς Βαβυλῶνος, καὶ συλληφεται αὐτήν, καὶ καύσει αὐτήν ἐν πυρί.

3. Καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ συλληφεί συλληφθήσῃ, καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ, καὶ ὀφθαλμοί σου τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ ὄψονται, καὶ εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσῃ.

4. Ἀλλὰ ἀκουσον τὸν λόγον Κυρίου, Σεδεκία βασιλεὺ Ἰούδα. Οὕτω λέγει Κύριος·

5. Ἐν εἰρήνῃ ἀποθάνῃ, καὶ ὡς ἔκλαυσαν τοὺς πατέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου, κλαύσονται καὶ σὺ, Οὐαί, Κύριε, καὶ ἕως ἄδου κόφονται σε, ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλάλησα, εἶπε Κύριος.

6. Καὶ ἐλάλησεν Ἱερεμίας πρὸς τὸν βασιλέα Σεδεκίαν πάντας τοὺς λόγους τούτους ἐν Ἱερουσαλήμ.

7. Καὶ ἡ δύναμις βασιλεῶς Βαβυλῶνος ἐπολέμει ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, καὶ ἐπὶ Λαχίς, καὶ ἐπὶ Ἀζέκα, ὅτι αὗται κατελείφθησαν ἐν πόλεσιν Ἰούδα πόλεις ὄχυραί.

8. Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ Κυρίου, μετὰ τὸ συντελεῖσαι τὸν βασιλέα Σεδεκίαν διαθήκην πρὸς τὸν λαόν, τοῦ καλέσαι ἀφ᾽ ἑσιν,

9. τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκα αὐτοῦ, τὸν Ἑβραῖον καὶ τὴν Ἑβραίαν ἐλευθέρους, πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν ἄνδρα ἐξ Ἰούδα.

19. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγον·

20. Οὕτω λέγει Κύριος· Ἐὰν ἠθετημένην ποιήσῃτε τὴν διαθήκην μου τὴν μετὰ τῆς ἡμέρας, καὶ τὴν διαθήκην μου τὴν μετὰ τῆς νυκτός, ὥστε μὴ εἶναι ἡμέραν καὶ νύκτα ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν,

21. καὶ ἡ διαθήκη μου ἠθετημένη ἔσται μετὰ τοῦ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου, ὥστε μὴ εἶναι ἐξ αὐτοῦ υἱὸς βασιλεύων ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ μετὰ τῶν Λευιτῶν καὶ ἱερέων τῶν λειτουργῶν μου.

22. Ὡς περ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ μετρηθήσεται ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, οὕτως πληθύνω τὸ σπέρμα τοῦ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου, καὶ τοὺς Λευίτας τοὺς λειτουργούς μου.

23. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγον·

24. Οὐκ εἶδες τί ὁ λαὸς οὗτος ἐλάλησε, λέγων· Δύο συγγενείας, ἃς ἐξελέξατο ὁ Κύριος, ἔβωσεν αὐτάς· καὶ τὸν λαόν μου παρώλυναν, ἵνα μὴ ἦ ἔθνος ἐνώπιον αὐτῶν.

25. Οὕτω λέγει Κύριος· Ἐὰν μὴ εἶεν ἡ διαθήκη μου τῇ ἡμέρᾳ καὶ τῇ νυκτί, καὶ νόμους τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς μὴ ἐθέμην,

26. οὕτως τὸ σπέρμα τοῦ Ἰακώβ καὶ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου ἔβωσα ἂν, ὥστε μὴ λαβείν ἐμὲ ἀπὸ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντας ἐν τῷ σπέρματι τοῦ Ἀβραάμ καὶ τοῦ Ἰσαάκ καὶ τοῦ Ἰακώβ· ὅτι ἀναστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν, καὶ ἐλεήσω αὐτούς. (Compl. et Theodor.)

1. Verbum, quod factum est ad Jeremiam a Domino, et Nabuchodonosor rex Babylonis, et omnis exercitus ejus, et universa terra principatus ejus bellabat super Jerusalem, et super omnes civitates Juda, dicens :

2. Sic dixit Dominus : Vade ad Sedeciam regem Juda, et dices ei : Sic dixit Dominus : Traditione tradetur civitas hæc in manus regis Babylonis, et capiet eam, et incendet eam in igne.

3. Et tu non salvaberis de manu ejus, et comprehensione capieris, et in manus ejus daberis, et oculi tui oculos ejus videbunt, et in Babylonem ingredieris.

4. Sed audi verbum Domini, Sedecia rex Juda. Sic dicit Dominus :

5. In pace morieris, et sicut ploraverunt patres tuos qui regnarunt ante te, plorabunt et te, Væ, Domine, et usque ad infernum plangent te, quia verbum ego locutus sum, dixit Dominus.

6. Et locutus est Jeremias ad regem Sedeciam omnia verba hæc in Jerusalem.

7. Et virtus regis Babylonis bellabat super Jerusalem, et super civitates Juda, et super Lachis, et super Azeca, quia hæc remanserant in civitatibus Juda civitates munitæ.

8. Verbum quod factum est ad Jeremiam a Domino, postquam rex Sedecias consummavit testamentum erga populum, vocando dimissionem,

9. ut dimitteret unusquisque puerum suum, et unus quisque ancillam suam, Hebræam et Hebræam liberos, ut non serviret vir e Juda.

19. Et factum est verbum Domini ad Jeremiam, dicens :

20. Sic dicit Dominus : Si irritum feceritis testamentum meum quod cum die, et testamentum meum quod cum nocte, ut non sit dies et nox in tempore suo,

21. et testamentum meum irritum erit cum David servo meo ut non sit ex eo filius regnans super thronum ejus, et cum Levitis et sacerdotibus ministris meis.

22. Sicut non numerabitur militia cæli, et non mensurabitur arena maris, sic multiplicabo semen David servi mei, et Levitas ministros meos.

23. Et factum est verbum Domini ad Jeremiam, dicens :

24. Numquid non vidisti quid populus hic locutus sit, dicens : Duas cognationes, quas elegerat Dominus, expulit eas : et populum meum irritaverunt, ut non sit gens coram eis.

25. Sic dicit Dominus : Si non esset testamentum meum diei et nocti, et leges cæli et terræ non posuissem,

26. sic semen Jacob et David servi mei expulissem utique, ut non acciperem de semine ejus principes in semine Abraam et Isaac et Jacob : reducam enim captivitatem eorum, et miserabor eis.

10. Καὶ ἐπεστράφησαν πάντες οἱ μεγιστᾶνες, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ εἰσελθόντες ἐν τῇ διαθήκῃ, τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, (*) καὶ ἕως

11. αὐτοὺς εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας.

12. Καὶ ἐγενήθη λόγος Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, λέγων·

13. Οὕτως εἶπε Κύριος· Ἐγὼ διεθέμην διαθήκην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐξεilaμην αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας, λέγων·

14. Ὅταν πληρωθῇ ἔξ ἔτη, ἀποστελεῖς τὸν ἀδελφόν σου τὸν Ἑβραῖον, ὃς πραθήσεται σοι, καὶ ἐργᾶται σοι ἔξ ἔτη, καὶ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον. Καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν.

15. Καὶ ἐπέστρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐθὲς πρὸ ὀφθαλμῶν μου, τοῦ καλέσαι ἄφρην ἕκαστον τοῦ πλησίον αὐτοῦ· καὶ συνετέλεσαν διαθήκην κατὰ πρόσωπόν μου, ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ.

16. Καὶ ἐπιστρέψατε, καὶ ἐβεβηλώσατε τὸ ὄνομά μου, τοῦ ἐπιστρέψαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὓς ἐξαπεστείλατε ἐλευθέρους τῇ ψυχῇ αὐτῶν, τοῦ εἶναι ὑμῖν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας.

17. Διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε Κύριος· Ὑμεῖς οὐκ ἠκούσατέ μου, τοῦ καλέσαι ἄφρην ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ. Ἰδοὺ ἐγὼ καλῶ ἄφρην ὑμῖν εἰς μάχαιραν, καὶ εἰς τὸν θάνατον, καὶ εἰς τὸν λιμὸν, καὶ δώσω ὑμᾶς εἰς διασπορὰν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς.

18. Καὶ δώσω τοὺς ἄνδρας τοὺς παρεκλυθότας τὴν διαθήκην μου, τοὺς μὴ στήσαντας τὴν διαθήκην μου ἣν ἐποίησαν κατὰ πρόσωπόν μου, τὸν μόσχον ὃν ἐποίησαν ἐργάζεσθαι αὐτῷ,

19. τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα, καὶ τοὺς δυνάστας, καὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ τὸν λαόν,

20. καὶ δώσω αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ ἔσται τὰ ὀνησιμαῖα αὐτῶν βρῶσις τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς.

21. Καὶ τὸν Σεδεκίαν βασιλέα τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ δυνάμεις βασιλείας Βαβυλώνης τοῖς ἀποτρέχουσιν ἀπ' αὐτῶν.

22. Ἰδοὺ ἐγὼ συντάσσω, φησὶ Κύριος, καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ πολεμήσουσιν ἐπ' αὐτήν, καὶ λήφονται αὐτήν, καὶ κατακαύσουσιν αὐτήν ἐν πυρί· καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, καὶ δώσω αὐτάς ἐρήμους ἀπὸ τῶν κατοικοῦντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ MB'. (Hebr. c. 35.)

1. Ὁ λόγος ὁ γεγόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ Κυρίου ἐν ἡμέραις Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα, λέγων·

2. Βάδισον εἰς οἶκον Ἀρχαβὶν, καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς οἶκον Κυρίου, εἰς μίαν τῶν αὐλῶν, καὶ ποτιεῖς αὐτοὺς οἶνον.

(*) 10. ... ἐλευθέρους, τοῦ μὴ δουλεῖν ἐπὶ ἐν αὐτοῖς, καὶ ἤκουσαν, καὶ ἤρξαν.

11. καὶ ἐπεστράφησαν μετὰ ταῦτα, καὶ ἀνήγαγον τοὺς δούλους καὶ τὰς παιδίσκας, οὓς ἀπέστειλαν ἐλευθέρους, καὶ ὑπέταξαν αὐτοὺς εἰς δούλους καὶ παιδίσκας. (Compl.)

10. Et conversi sunt omnes magnates, et omnis populus qui ingressi erant in testamentum, ut dimitteret unusquisque puerum suum, et unusquisque ancillam suam, et dimiserunt....

11. eos in pueros et ancillas.

12. Et factum est verbum Domini ad Jeremiam, dicens :

13. Sic dixit Dominus : Ego disposui testamentum ad patres vestros in die qua erui eos de terra Ægypti, e domo servitutis, dicens :

14. Cum impleti fuerint sex anni, mittes fratrem tuum Hebræum, qui emptus erit tibi, et operabitur tibi sex annos, et dimittes eum liberum. Et non audierunt me et non inclinaverunt aurem suam.

15. Et conversi sunt hodie ad faciendum rectum ante oculos meos, cum vocaret unusquisque dimissionem proximi sui : et consummaverunt testamentum ante faciem meam, in domo in qua invocatum est nomen meum in ea.

16. Et revertistis, et polluistis nomen meum, cum reduceret unusquisque puerum suum et unusquisque ancillam suam, quos dimiseratis liberos animæ suæ, ut sint vobis in pueros et ancillas.

17. Propterea sic dixit Dominus : Vos non audistis me, ut vocaret dimissionem unusquisque ad proximum suum. Ecce ego voco dimissionem vobis in gladium, et in mortem, et in famem, et dabo vos in dispersionem omnibus regnis terræ.

18. Et dabo viros qui transgressi sunt testamentum meum, qui non stabilierunt testamentum meum quod fecerant ad faciem meam, vitulum quem fecerant ad operandum eo,

19. principes Juda, et potentes, et sacerdotes, et populum,

20. et dabo eos inimicis eorum, et erunt morticina eorum esca volatilibus cæli et bestiis terræ.

21. Et Sedeciam regem Judææ, et principes eorum dabo in manus inimicorum eorum, et virtus regis Babylonis recedentibus ab eis.

22. Ecce ego præcipio, dicit Dominus, et reducam eos in terram hanc, et bellabunt super eam, et capient eam, et comburent eam in igne : et civitates Juda, et dabo eas desertas ab habitatoribus.

CAPUT XLII. (Hebr. c. 35.)

1. Verbum quod factum est ad Jeremiam a Domino in diebus Joacim regis Juda, dicens :

2. Vade in domum Archabin, et duces eos in domum Domini, in unum atriorum, et potabis eos vino.

10. ... liberos, ut non servirent amplius in eis, et audierunt ; et dimiserunt,

11. et conversi sunt deinceps, et retraxerunt servos et ancillas, quos dimiserant liberos, et subjugaverunt eos in servos et ancillas.

3. Καὶ ἐξήγαγον τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰερεμὶν υἱοῦ Χα-
βασιν, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ,
καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν Ἀρχαβεὶν,

4. καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον Κυρίου, εἰς τὸ πα-
στοφῶριον υἱῶν Ἰωνὰν υἱοῦ Ἀνανίου υἱοῦ Γοδολίου,
ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, ὅς ἐστιν ἐγγὺς τοῦ οἴκου τῶν ἀρ-
χόντων τῶν ἐπάνω τοῦ οἴκου Μασααίου υἱοῦ Σελώμ,
τοῦ φυλάσσοντος τὴν αὐλήν.

5. Καὶ ἔδωκα κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κεράμιον οἴνου,
καὶ ποτήρια, καὶ εἶπα· Πίετε οἶνον.

6. Καὶ εἶπον· Οὐ μὴ πῖωμεν οἶνον, ὅτι Ἰωναδὰβ
υἱὸς Ῥηχὰβ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν, λέγων·
Οὐ μὴ πῖντε οἶνον ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἕως αἰῶνος,

7. καὶ οἰκίας οὐ μὴ οἰκοδομήσητε, καὶ σπέρμα οὐ
μὴ σπείρῃτε, καὶ ἀμπελῶν οὐκ ἔσται ὑμῖν, ὅτι ἐν σκη-
ναῖς οἰκήσετε πάσας τὰς ἡμέρας ὑμῶν, ὅπως ἂν ζήσητε
ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐφ' ἧς διατρίβετε ὑμεῖς ἐπ'
αὐτῆς.

8. Καὶ ἤκουσαμεν τῆς φωνῆς Ἰωναδὰβ τοῦ πατρὸς
ἡμῶν, πρὸς τὸ μὴ πῖναι οἶνον πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν,
ἡμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν, καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν, καὶ αἱ
θυγατέρες ἡμῶν,

9. καὶ πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας τοῦ κατοικεῖν
ἐκεῖ, καὶ ἀμπελῶν καὶ ἀγρὸς καὶ σπέρμα οὐκ ἐγένετο
ἡμῖν·

10. καὶ ὥκησαμεν ἐν σκηναῖς, καὶ ἤκουσαμεν, καὶ
ἐποιήσαμεν κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν Ἰωναδὰβ ὁ
πατὴρ ἡμῶν.

11. Καὶ ἐγενήθη, ὅτε ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ ἐπὶ
τὴν γῆν, καὶ εἶπαμεν εἰσελθεῖν, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ, ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Χαλ-
δαίων, καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Ἀσσυρίων,
καὶ ὥκοῦμεν ἐκεῖ.

12. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

13. Οὕτως λέγει Κύριος· Πορεύου, καὶ εἶπον ἀν-
θρώπων Ἰούδα, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ· Οὐ
μὴ λάβητε παιδείαν τοῦ ἀκούειν τοὺς λόγους μου·

14. Ἐστησαν ὅῃμα υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ, ὁ
ἐνετείλατο τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, πρὸς τὸ μὴ πῖναι οἶνον,
καὶ οὐκ ἐπίσταν. Καὶ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὁρθοῦ,
καὶ οὐκ ἤκουσατε.

15. Καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς
προφῆτας, λέγων· Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ
αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ βελτίω ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύ-
ματα ὑμῶν, καὶ οὐ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἐτέρων τοῦ
δουλεῖν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα
ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐκλίνετε τὰ ὅσα
ὑμῶν, καὶ οὐκ εἰσῆκούσατε.

16. Καὶ ἔστησαν υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ τὴν
ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὁ δὲ λαὸς οὗτος οὐκ ἤκουσέ
μου.

17. Διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω
ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ
πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτούς.

18. Διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε Κύριος· Ἐπειδὴ ἤκουσαν
υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς
αὐτῶν, ποιεῖν καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν,

19. οὐ μὴ ἐκλείπῃ ἀνὴρ τῶν υἱῶν Ἰωναδὰβ υἱοῦ
Ῥηχὰβ παρεστηκώς κατὰ πρόσωπόν μου πάσας τὰς
ἡμέρας τῆς γῆς.

3. Et eduxi Jeconiam filium Jeremin filii Chabasin, et
fratres ejus, et filios ejus, et omnem domum Archabin,

4. et introduxi eos in domum Domini, in pastophorium
filiorum Jonam filii Ananiae filii Godoliae, hominis Dei, qui
est prope domum principum eorum qui supra domum Maa-
siae filii Selom, custodientis atrium.

5. Et dedi ante faciem eorum lagunculam vini, et po-
cula, et dixi : Bibite vinum.

6. Et dixerunt : Non bibemus vinum, quia Jonadab filius
Rechab pater noster mandavit nobis, dicens : Non bibetis
vinum vos et filii vestri usque in saeculum,

7. et domos ne aedificetis, et semen ne seminetis, et vi-
nea non erit vobis, quia in tabernaculis habitabitis cunctis
diebus vestris, ut vivatis diebus multis super terram super
quam incolitis vos super eam.

8. Et audivimus vocem Jonadab patris nostri, non bibe-
di vinum cunctis diebus nostris, nos et uxores nostrae, et
filii nostri, et filiae nostrae,

9. et non aedificandi domos ad habitandum ibi, et vinea
et ager et semen non fuit nobis :

10. et habitavimus in tabernaculis, et audivimus, et fe-
cimus secundum omnia quae mandavit nobis Jonadab pater
noster.

11. Et factum est, quando ascendit Nabuchodonosor su-
per terram, et diximus ingredi, et ingressi sumus in Jeru-
salem, a facie virtutis Chaldaeorum, et a facie virtutis As-
syriorum, et habitavimus ibi.

12. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

13. Sic dicit Dominus : Vade, et dic homini Juda, et ha-
bitatoribus Jerusalem : Non accipietis disciplinam audiendi
verba mea ?

14. Firmaverunt verbum filii Jonadab filii Rechab, quod
mandavit filiis suis, non bibendi vinum, et non biberunt.
Et ego locutus sum ad vos diluculo, et non audistis.

15. Et misi ad vos pueros meos prophetas, dicens :
Avertimini unusquisque a via sua pessima, et meliora facite
studia vestra, et non ambulate post deos alios serviendo eis,
et habitabitis super terram quam dedi vobis et patribus ve-
stris : et non inclinastis aurem vestram, et non exaudistis.

16. Et firmaverunt filii Jonadab filii Rechab mandatum
patris sui, populus autem iste non audivit me.

17. Idcirco sic dixit Dominus : Ecce ego afferro super Ju-
dam et super habitatores Jerusalem omnia mala quae locu-
tus sum super eos.

18. Propterea sic dixit Dominus : Quoniam audierunt
filii Jonadab filii Rechab mandatum patris sui, faciendo
sicut mandavit eis pater eorum,

19. non deficiet vir filiorum Jonadab filii Rechab stans
ante faciem meam cunctis diebus terrae.

1. Ἐν τῷ ἑνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ Ἰωακείμ υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα, ἐγενήθη λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

2. Λάβε σεαυτῷ χαρτίον βιβλίου, καὶ γράψον ἐπ' αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησα πρὸς σέ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ Ἰούδα, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἀφ' ἧς ἡμέρας λαλήσαντός μου πρὸς σέ, ἀφ' ἡμερῶν Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

3. Ἰωσὶς ἀκούσεται ὁ οἶκος Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐγὼ λογιζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς, ἵνα ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ ὧς ἐσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν.

4. Καὶ ἐκάλεσεν Ἱερεμίας τὸν Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, καὶ ἔγραψεν ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου πάντας τοὺς λόγους Κυρίου, οὓς ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, εἰς χαρτίον βιβλίου.

5. Καὶ ἐνετείλατο Ἱερεμίας τῷ Βαροὺχ, λέγων· Ἐγὼ φυλάσσομαι, οὐ μὴ δύνωμαι εἰσελθεῖν εἰς οἶκον Κυρίου.

6. Καὶ ἀναγνώσῃ ἐν τῷ χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν ἡμέρᾳ νηστείας, καὶ ἐν ὥσὶ παντὸς Ἰούδα τῶν ἐρχομένων ἐκ πόλεων αὐτῶν, ἀναγνώσῃ αὐτοῖς.

7. Ἰωσὶς πεσεῖται ἔλεος αὐτῶν κατὰ πρόσωπον Κυρίου, καὶ ἀποστρέψουσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ Κυρίου, ἣν ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν λαὸν τούτων.

8. Καὶ ἐποίησε Βαροὺχ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἱερεμίας, τοῦ ἀναγνῶναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους Κυρίου ἐν οἴκῳ Κυρίου.

9. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῇ ὀγδόῃ τῷ βασιλεῖ Ἰωακείμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑννάτῳ, ἐξεκκλησιάσαν νηστείαν κατὰ πρόσωπον Κυρίου πᾶς ὁ λαὸς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἶκος Ἰούδα.

10. Καὶ ἀνεγίνωσκε Βαροὺχ ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους Ἱερεμίου ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν οἴκῳ Γαμαρίου υἱοῦ Σαφάν τοῦ γραμματέως, ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐπάνω, ἐν προθύροις πύλης τοῦ οἴκου Κυρίου τῆς καινῆς, καὶ ἐν ὥσὶ παντὸς τοῦ λαοῦ.

11. Καὶ ἤκουσε Μιχαίας υἱὸς Γαμαρίου υἱοῦ Σαφάν ἅπαντας τοὺς λόγους Κυρίου ἐκ τοῦ βιβλίου,

12. καὶ κατέβη εἰς οἰκίαν τοῦ βασιλέως, εἰς τὸν οἶκον τοῦ γραμματέως, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκάθηντο, Ἐλισαμὶ ὁ γραμματεὺς, καὶ Δαλαίας υἱὸς Σελεμίου, καὶ Ἰωνᾶθαν υἱὸς Ἀρχοβὼρ, καὶ Γαμαρίας υἱὸς Σαφάν, καὶ Σεδεκίας υἱὸς Ἀνανίου, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες.

13. Καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς Μιχαίας πάντας τοὺς λόγους οὓς ἤκουσεν ἀναγινώσκοντος Βαροὺχ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ.

14. Καὶ ἀπέστειλαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου τὸν Ἰουδὴν υἱὸν Ναθανίου υἱοῦ Σελεμίου υἱοῦ Χουσί, λέγοντες· Τὸ χαρτίον ἐν ᾧ σὺ ἀναγινώσκεις ἐν αὐτῷ ἐν ὥσὶ τοῦ λαοῦ, λάβε αὐτὸ εἰς τὴν χεῖρά σου, καὶ ἔχε. Καὶ ἔλαβε Βαροὺχ τὸ χαρτίον, καὶ κατέβη πρὸς αὐτούς.

15. Καὶ εἶπον αὐτῷ· Πάλιν ἀνάγνωθι εἰς τὰ ὦτα ἡμῶν. Καὶ ἀνέγνω Βαροὺχ.

1. In anno quarto Joacim filii Josiæ regis Juda, factum est verbum Domini ad me, dicens :

2. Sume tibi volumen libri, et scribe super illud omnia verba quæ locutus sum ad te super Jerusalem, et super Judam, et super omnes gentes, ex qua die loquente me ad te, a diebus Josiæ regis Juda, et usque ad diem hanc.

3. Fortasse audiet domus Juda omnia mala quæ ego cogito facere eis, ut avertantur a via sua pessima, et propitius ero iniquitatibus eorum et peccatis eorum.

4. Et vocavit Jeremias Baruch filium Neriae, et scripsit ex ore Jeremiæ omnia verba Domini, quæ locutus est ad eum, in volumine libri.

5. Et mandavit Jeremias Baruch, dicens : Ego custodior, non potero ingredi in domum Domini.

6. Et leges in volumine isto in auribus populi in domo Domini, in die jejunii, et in auribus universi Juda venientium de civitatibus suis, leges eis.

7. Fortasse cadet misericordia eorum ante faciem Domini, et avertent se a via sua pessima, quia magnus est furor et ira Domini, quam locutus est super populum istum.

8. Et fecit Baruch secundum omnia quæ mandavit ei Jeremias, legendo in libro verba Domini in domo Domini.

9. Et factum est in anno octavo regi Joacim in mense nono, convocaverunt jejunium ad faciem Domini omnis populus in Jerusalem, et domus Juda.

10. Et legit Baruch in libro verba Jeremiæ in domo Domini, in domo Gamarie, filii Saphan scribæ, in atrio superiore, in vestibulis portæ domus Domini novæ, et in auribus universi populi.

11. Et audivit Michæas filius Gamarie filii Saphan omnia verba Domini ex libro,

12. et descendit in domum regis, in domum scribæ, et ecce ibi omnes principes sedebant, Elisama scriba, et Dalæas filius Selemiæ, et Jonathan filius Acchobor, et Gamarias filius Saphan, et Sedecias filius Ananiæ, et omnes principes.

13. Et annuntiavit eis Michæas omnia verba quæ audiverat legentem Baruch in auribus populi.

14. Et miserunt omnes principes ad Baruch filium Neriae Judin filium Nathanie filii Selemiæ filii Chusi, dicentes : Volumen in quo tu legis in eo in auribus populi, sume illud in manu tua, et veni. Et sumpsit Baruch volumen, et descendit ad eos.

15. Et dixerunt ei : Iterum lege in auribus nostris. Et legit Baruch.

18. Καὶ ἐγενήθη, ὡς ἤκουσαν πάντας τοὺς λόγους, συνεβουλεύσαντο ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ εἶπον· Ἀναγγέλλοντες ἀναγγεῖλωμεν τῷ βασιλεῖ ἅπαντας τοὺς λόγους τούτους.

17. Καὶ τὸν Βαροὺχ ἠρώτησαν, λέγοντες· Ποῦ ἔγραψας πάντας τοὺς λόγους τούτους;

18. Καὶ εἶπε Βαροὺχ· Ἀπὸ στόματος αὐτοῦ ἀνήγγειλέ μοι Ἱερεμίας πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἔγραφον ἐν βιβλίῳ.

19. Καὶ εἶπον τῷ Βαροὺχ· Βάδισον, καὶ κατακρύβηθι σὺ καὶ Ἱερεμίας, ἄνθρωπος μὴ γινώτω ποῦ ὑμεῖς.

20. Καὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ τὸ χαρτίον ἔδωκαν φυλάσσειν ἐν οἴκῳ Ἐλισαμά· καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους.

21. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἰουδὴν λαβεῖν τὸ χαρτίον. Καὶ ἔλαβεν αὐτὸ ἐξ οἴκου Ἐλισαμά· καὶ ἀνέγνω Ἰουδὴν εἰς τὰ ὅσα τοῦ βασιλέως, καὶ εἰς τὰ ὅσα πάντων τῶν ἀρχόντων τῶν ἐστηκότων περὶ τὸν βασιλέα.

22. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν οἴκῳ χειμερινῷ, καὶ ἐσχάρα πυρὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐγενήθη, ἀναγινώσκοντος Ἰουδὴν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, ἀπέτεμεν αὐτὰς τῷ ξυρῷ τοῦ γραμματέως, καὶ ἐβρίπτειν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ὥς ἐξέλιπε πᾶς ὁ χάρις εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας.

24. Καὶ οὐκ ἐζήτησαν, καὶ οὐ διέβρῃξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ οἱ ἀκούοντες πάντας τοὺς λόγους τούτους.

25. Καὶ Ἐλνᾶθαν καὶ Γοδολίας ὑπέθεντο τῷ βασιλεῖ, πρὸς τὸ κατακαῦσαι τὸ χαρτίον.

26. Καὶ ἐντείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἱερεμῇ υἱῷ τοῦ βασιλέως, καὶ τῷ Σαραῖα υἱῷ Ἐσριήλ, συλλαβεῖν τὸν Βαροὺχ καὶ τὸν Ἱερεμίαν, καὶ κατεκρύβησαν.

27. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, μετὰ τὸ κατακαῦσαι τὸν βασιλέα τὸ χαρτίον, πάντας τοὺς λόγους οὓς ἔγραψε Βαροὺχ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου, λέγων·

28. Πάλιν λάβε σὺ χαρτίον ἕτερον, καὶ γράψον πάντας τοὺς λόγους τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῦ χαρτίου, οὓς κατέκαυσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωακείμ,

29. καὶ ἐρεῖς· Οὕτως εἶπε Κύριος· Σὺ κατέκαυσας τὸ χαρτίον τοῦτο, λέγων· Διατί ἔγραψας ἐπ' αὐτῷ, λέγων· Εἰσπορευόμενος εἰσπορεύεται βασιλεὺς Βαβυλώνης, καὶ ἐξολοθρεύσει τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐκλείψει ἀπ' αὐτῆς ἄνθρωπος καὶ κτήνη;

30. Διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε Κύριος ἐπὶ Ἰωακείμ βασιλέα Ἰούδα· Οὐκ ἔσται αὐτῷ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, καὶ τὸ θνησιμαῖον αὐτοῦ ἔσται ἐβριμμένον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας, καὶ ἐν τῇ παγετῇ τῆς νυκτός.

31. Καὶ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ τὴν Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα πρὸς αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

32. Καὶ ἔλαβε Βαροὺχ χαρτίον ἕτερον, καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτῷ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου ἅπαντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὓς κατέκαυσεν Ἰωακείμ, καὶ ἐτι προσετέθησαν αὐτῷ λόγοι πλείονες, ὥς οὗτοι.

16. Et factum est, ut audierunt omnia verba, consultaverunt unusquisque ad proximum suum, et dixerunt : Annuntiantes annuntiemus regi omnia verba hæc.

17. Et interrogaverunt Baruch, dicentes : Ubi scripsisti omnes sermones istos ?

18. Et dixit Baruch : Ex ore suo annuntiabat mihi Jeremias omnia verba hæc, et scribebam in libro.

19. Et dixerunt ad Baruch : Vade, et abscondere tu et Jeremias, homo non sciat ubi vos.

20. Et ingressi sunt ad regem in atrium, et volumen dederunt ad custodiendum in domo Elisama : et annuntiaverunt regi omnia verba ista.

21. Et misit rex Judin ad sumendum volumen. Et sumpsit illud e domo Elisama : et legit Judin in aures regis, et in aures omnium principum stantium circa regem.

22. Et rex sedebat in domo hyemali, et focus ad faciem ejus.

23. Et factum est, legente Judin tres pagellas et quatuor, abscebat illas novacula scribæ, et jaciebat in ignem qui super arulam, donec defecit totum volumen in igne qui super arulam.

24. Et non quæsierunt, neque sciderunt vestimenta sua rex et pueri ejus audientes omnia verba hæc.

25. Et Elnathan et Godolias suggesserunt regi, de comburendo volumine.

26. Et mandavit rex Jeremeel filio regis, et Sarææ filio Esriel, ut comprehenderent Baruch et Jeremiam, et occulati sunt.

27. Et factum est verbum Domini ad Jeremiam, postquam rex combusserat volumen, omnes sermones quos scripsit Baruch ex ore Jeremiæ, dicens :

28. Rursus sume tu volumen aliud, et scribe omnia verba quæ erant super volumen, quæ combussit rex Joacim.

29. et dices : Sic dixit Dominus : Tu combussisti volumen istud, dicens : Quare scripsisti in eo, dicens : Ingressus ingredietur rex Babylonis, et exterminabit terram istam, et deficient ab ea homo et jumenta ?

30. Propterea sic dixit Dominus super Joacim regem Juda : Non erit ei sedens super thronum David, et mortuum ejus erit projectum in aestu diei, et in gelu noctis.

31. Et visitabo super eum, et super genus ejus, et super pueros ejus, et inducam super eum, et super habitantes Jerusalem, et super terram Juda omnia mala quæ locutus sum ad eos, et non audierunt.

32. Et sumpsit Baruch volumen aliud, et scripsit in eo ex ore Jeremiæ omnes sermones libri quos combusserat Joacim, et præterea additi sunt ei sermones plures, sicut isti.

1. Καὶ ἐβασίλευσε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία ἀντὶ Ἰωα-
κειμ, ὃν ἐβασίλευσε Ναβουχοδονόσορ βασιλεύειν τοῦ
Ἰούδα,

2. καὶ οὐκ ἤκουσαν αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ
ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς λόγους Κυρίου, οὓς ἐλάλησεν ἐν
χειρὶ Ἰερემίου.

3. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας τὸν Ἰωάχαλ
υἱὸν Σελεμίου, καὶ τὸν Σοφονίαν υἱὸν Μαασαίου τὸν
ἱερέα, πρὸς Ἰερემίαν, λέγων· Πρόσευξαι δὴ περὶ ἡμῶν
πρὸς Κύριον.

4. Καὶ Ἰερემίας ἦλθε, καὶ διῆλθε διὰ μέσου τῆς
πόλεως, καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τῆς φυλα-
κῆς. Καὶ δύναμις Φαραὼ ἐξῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ
ἤκουσαν οἱ Χαλδαῖοι τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν
ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

5. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰερემίαν, λέγων·

6. Οὕτως εἶπε Κύριος· Οὕτως ἐρεῖς πρὸς βασιλέα
Ἰούδα τὸν ἀποστελλαντα πρὸς σέ, τοῦ ἐκζητῆσαι με·
Ἰδοὺ δύναμις Φαραὼ ἡ ἐξεληθούσα ὑμῖν εἰς βοήθειαν,
ἀποστρέψουσιν εἰς γῆν Αἰγύπτου,

7. καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ οἱ Χαλδαῖοι, καὶ πολε-
μήσουσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ συλληφόνται αὐ-
τήν, καὶ καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ.

8. Ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος· Μὴ ὑπολάβητε ταῖς ψυ-
χαῖς ὑμῶν, λέγοντες· Ἀποτρέγοντες ἀπελεύσονται ἀφ'
ἡμῶν οἱ Χαλδαῖοι, ὅτι οὐ μὴ ἀπέλθωσι.

9. Καὶ ἐὰν πατάξητε πᾶσαν δύναμιν τῶν Χαλδαίων,
τοὺς πολεμοῦντας ὑμᾶς, καὶ καταλειφθώσι τινες ἐκκε-
κεντημένοι, ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, οὗτοι ἀναστή-
σονται, καὶ καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρὶ.

10. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων
ἀπὸ Ἱερουσαλήμ ἀπὸ προκώπου τῆς δυνάμεως Φαραὼ,

11. ἐξῆλθεν Ἰερემίας ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, τοῦ πορευ-
θῆναι εἰς γῆν Βενιαμὴν, τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν ἐν μέσῳ
τοῦ λαοῦ.

12. Καὶ ἐγένετο αὐτὸς ἐν πύλῃ Βενιαμὴν, καὶ ἐκεῖ
ἄνθρωπος παρ' ᾧ κατέλυε, Σαρουῖα υἱὸς Σελεμίου υἱοῦ
Ἀνανίου, καὶ συνέλαβε τὸν Ἰερემίαν, λέγων· Πρὸς
τοὺς Χαλδαίους σὺ φεύγεις;

13. Καὶ εἶπε· Ψεῦδος, οὐκ εἰς τοὺς Χαλδαίους ἐγὼ
φεύγω. Καὶ οὐκ εἰσῆκουσεν αὐτοῦ, καὶ συνέλαβε Σαρουῖα
τὸν Ἰερემίαν, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἀρχον-
τας.

14. Καὶ ἐπικρανθήσαν οἱ ἀρχοντες ἐπὶ Ἰερემίαν, καὶ
ἐπάταξαν αὐτὸν, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν
Ἰωνάθαν τοῦ γραμματέως, ὅτι ταύτην ἐποίησαν εἰς
οἰκίαν φυλακῆς.

15. Καὶ ἦλθεν Ἰερემίας εἰς οἰκίαν τοῦ λάκκου, καὶ
εἰς τὴν Χερέθ, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλὰς.

16. Καὶ ἀπέστειλε Σεδεκίας, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν,
καὶ ἠρώτα αὐτὸν ὁ βασιλεὺς κρυφαῶς, εἰπεῖν· Εἰ ἐστὶν
ὁ λόγος παρὰ Κυρίου; Καὶ εἶπεν· Ἔστιν· εἰς χεῖρας
βασιλέως Βαβυλῶνις παραδοθήσῃ.

17. Καὶ εἶπεν Ἰερემίας τῷ βασιλεῖ· Τί ἡδίκησά σε,
καὶ τοὺς παῖδας σου, καὶ τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι σὺ δί-
δως με εἰς οἰκίαν φυλακῆς;

1. Et regnavit Sedecias filius Josiæ pro Joacim, quem
constituit regem Nabuchodonosor ut regnaret in Juda,

2. et non audierunt ipse et pueri ejus et populus terræ
verba Domini, quæ locutus est in manu Jeremias.

3. Et misit rex Sedecias Joachal filium Selemias, et So-
phoniam filium Maasie sacerdotem, ad Jeremiam, dicens :
Ora nunc pro nobis ad Dominum.

4. Et Jeremias venit, et transiit per medium civitatis, et
non dederunt eum in domum carceris. Et virtus Pharaonis
exiit ex Ægypto, et audierunt Chaldæi famam eorum, et
ascenderunt a Jerusalem.

5. Et factum est verbum Domini ad Jeremiam, dicens :

6. Sic dixit Dominus : Sic dices ad regem Juda qui misit
ad te, ad exquirendum me : Ecce virtus Pharaonis quæ
egressa est vobis in auxilium, revertent in terram Ægypti,

7. et revertent ipsi Chaldæi, et bellabunt super civitatem
hanc, et capient eam, et succendent eam in igne.

8. Quoniam sic dixit Dominus : Non existimetis anima-
bus vestris, dicentes : Recurrentes abibunt a nobis Chaldæi,
quia non abibunt.

9. Et si percusseritis omnem virtutem Chaldæorum,
eos qui oppugnant vos, et remanserint quidam transfixi,
unusquisque in loco suo, isti consurgent, et incendunt civi-
tatem hanc in igne.

10. Et factum est, quando ascendit virtus Chaldæorum a
Jerusalem a facie virtutis Pharaonis,

11. egressus est Jeremias de Jerusalem, ut iret in terram
Benjamin, ut emeret inde in medio populi.

12. Et fuit ipse in porta Benjamin, et ibi homo apud
quem divertebar, Sarvia filius Selemias filii Ananias, et
comprehendit Jeremiam, dicens : Ad Chaldæos tu fugis?

13. Et dixit : Mendacium, non ad Chaldæos ego fugio. Et
non exaudivit eum, et comprehendit Sarvia Jeremiam, et
introduxit eum ad principes.

14. Et exacerbat sunt principes super Jeremiam, et per-
cusserunt eum, et miserunt eum in domum Jonathan scribæ,
quia hanc fecerant in domum carceris.

15. Et venit Jeremias in domum laci, et in Chéreth, et
sedet ibi diebus multis.

16. Et misit Sedecias, et vocavit eum, et interrogabat
eum rex abscondite, dicendo : Si est verbum a Domino? Et
dixit : Est : in manus regis Babylonis traderis.

17. Et dixit Jeremias regi : Quid lassi te, et pueros tuos,
et populum istum, quia tu das me in domum carceris?

18. Καὶ ποῦ εἰσιν οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύσαντες ὑμῖν, λέγοντες, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλώνης ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην;

19. Καὶ νῦν, κύριε βασιλεῦ, πεσέτω τὸ ἔλεός μου κατὰ πρόσωπόν σου. Καὶ τί ἀποστρέφεις με εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμματέως; καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω ἐκεῖ.

20. Καὶ συνέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐνεβάλοσαν αὐτὸν εἰς οἰκίαν τῆς φυλακῆς, καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ἄρτον ἓνα τῆς ἡμέρας, ἔωθεν οὐ πέσσουσιν, ἕως ἐξέλπουν οἱ ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως· καὶ ἐκάθισεν Ἰερემίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ'. (Hebr. c. 38.)

1. Καὶ ἤκουσε Σαφανίας υἱὸς Νάθαν, καὶ Γοδιλίας υἱὸς Πασχώρ, καὶ Ἰωαχὰλ υἱὸς Σελεμίου, τοὺς λόγους οὗς Ἰερემίας ἐλάλει ἐπὶ τὸν λαὸν, λέγων·

2. Οὕτως εἶπε Κύριος· Ὁ κατοικῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθανεῖται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκπορευόμενος πρὸς τοὺς Χαλδαίους ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς εὐρημα, καὶ ζήσεται.

3. Ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος· Παραδιδομένη παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως Βαβυλώνης, καὶ συλλήψεται αὐτήν.

4. Καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ· Ἀναίρεθῇτω δὴ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι αὐτὸς ἐκλύει τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμουμένων τῶν καταλειπομένων ἐν τῇ πόλει, καὶ τὰς χεῖρας παντὸς τοῦ λαοῦ, λαλῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους· ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ χρησιμοποιεῖ εἰρήνην τῷ λαῷ τούτῳ, ἀλλ' ἡ πονηρά.

5. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ἰδοὺ αὐτὸς ἐν χερσὶν ὑμῶν. Ὅτι οὐκ ἠδύνατο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτούς.

6. Καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς λάκκον Μελχίου υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ὃς ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, καὶ ἐχάλασαν αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, καὶ ἐν τῷ λάκκῳ οὐκ ἦν ὕδωρ, ἀλλ' ἡ βόρβορος, καὶ ἦν ἐν τῷ βορβόρῳ.

7. Καὶ ἤκουσεν Ἀβδεμελέχ ὁ Αἰθίοψ, καὶ αὐτὸς ἐν οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἔδωκαν Ἰερემίαν εἰς τὸν λάκκον· καὶ ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν τῇ πύλῃ Βενιαμίν,

8. καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν·

9. Ἐπονηρεύσω ἃ ἐποίησας, τοῦ ἀποκτεῖναι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἀπὸ προσώπου τοῦ λιμοῦ, ὅτι οὐκ εἰσιν ἐπὶ ἄρτοι ἐν τῇ πόλει,

10. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀβδεμελέχ, λέγων· Λάβε εἰς τὰς χεῖράς σου ἐντεῦθεν τριάκοντα ἀνθρώπους, καὶ ἀνάγαγε αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ.

11. Καὶ ἔλαβεν Ἀβδεμελέχ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βασιλέως τὴν ὑπόγειον, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν παλαιὰ ῥάκη καὶ παλαιὰ σχοινία, καὶ ἔρριψεν αὐτὰ πρὸς Ἰερემίαν εἰς τὸν λάκκον,

12. καὶ εἶπε· Ταῦτα θεὸς ὑποκάτω τῶν σχοινίων. Καὶ ἐποίησεν Ἰερემίας οὕτως.

13. Καὶ εἰλκυσαν αὐτὸν τοὶ σχοινοὶ, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου· καὶ ἐκάθισεν Ἰερემίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.

14. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰς οἰκίαν Ἀσελειςῆλ, τὴν ἐν οἴκῳ Κυρίου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ἐρωτήσω σε λόγον καὶ μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα.

18. Et ubi sunt prophetae vestri qui prophetabant vobis, dicentes, quia non veniet rex Babylonis super terram hanc,

19. Et nunc, domine rex, procidat misericordia mea ad faciem tuam. Et quid redire me facis in domum Jonathan scribae? et non moriar ibi.

20. Et praecipit rex, et miserunt eum in domum carceris, et dederunt ei panem unum die, deforis ubi panem faciebant, donec defecerunt panes de civitate: et sedit Jeremias in atrio carceris.

CAPUT XLV. (Hebr. c. 38.)

1. Et audivit Saphanias filius Nathan, et Godolias filius Paschor, et Joachal filius Semeliae, verba quae Jeremias loquebatur ad populum, dicens:

2. Sic dixit Dominus: Habitans in civitate ista morietur in gladio in fame, et qui egreditur ad Chaldaeos vivet, et erit anima ejus in rem inventam, et vivet.

3. Quoniam sic dixit Dominus: Tradendo tradetur civitas haec in manus virtutis regis Babylonis, et capiet eam.

4. Et dixerunt regi: Occidatur nunc homo iste, quia ipse dissolvit manus hominum bellantium qui remanserunt in civitate, et manus universi populi, loquens ad eos juxta verba haec: homo enim iste non vaticinatur pacem populo huic, sed mala.

5. Et dixit rex: Ecce ipse in manibus vestris. Non enim poterat rex adversus eos.

6. Et projecerunt eum in lacum Melchiae filii regis, qui erat in atrio carceris, et demiserunt eum in lacum, et in lacu non erat aqua, sed lutum, et fuit in luto.

7. Et audivit Abdemelech Aethiops, et ipse in domo regis, quia dederant Jeremiam in lacum: et rex erat in porta Benjamin,

8. et egressus est ad eum, et locutus est ad regem, et dixit:

9. Malefecisti quae fecisti, interficiendo hominem istum a facie famis, quoniam non sunt amplius panes in civitate.

10. Et mandavit rex Abdemelech, dicens: Tolle in manus tuas hinc triginta homines, et educ eum e lacu, ut non moriatur.

11. Et assumpsit Abdemelech homines, et ingressus est in domum regis subterraneam, et sumpsit inde veteres pannos et veteres funiculos, et projecit ea ad Jeremiam in lacum,

12. et dixit: Ista pone sub funiculis. Et fecit Jeremias ita.

13. Et traxerunt eum funiculis, et eduxerunt eum e lacu: et sedit Jeremias in atrio carceris.

14. Et misit rex, et vocavit eum ad se in domum Aseliesel, quae in domo Domini. Et dixit ei rex: Interrogabo te sermonem, et ne abscondas, quaesio, a me verbum.

16. Καὶ εἶπεν Ἰερემίας τῷ βασιλεῖ· Ἐὰν ἀναγγεῖλω σοι, οὐχὶ θανάτω με θανατώσεις; καὶ ἔαν συμβουλεύσω σοι, οὐ μὴ ἀκούσης μου;

17. Καὶ ὤμωσεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, λέγων· Ζῆ Κύριος, ὃς ἐποίησεν ἡμῖν τὴν ψυχὴν ταύτην, εἰ ἀποκτενῶ σε, καὶ εἰ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τούτων.

18. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰερემίας· Οὕτως εἶπε Κύριος· Ἐὰν ἐξελθὼν ἐξέλθῃς πρὸς ἡγεμόνας βασιλέως Βαβυλῶνος, ζήσεται ἡ ψυχὴ σου, καὶ ἡ πόλις αὕτη οὐ μὴ κατακαυθῇ ἐν πυρὶ, καὶ ζήσῃ σὺ καὶ ἡ οἰκία σου.

19. Καὶ ἔαν μὴ ἐξέλθῃς, δοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, καὶ καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς.

20. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰερεμίᾳ· Ἐγὼ λόγον ἔχω τῶν Ἰουδαίων τῶν πεφευγόντων πρὸς τοὺς Χαλδαίους, μὴ δώσω με εἰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ καταμωχῶνται μου.

21. Καὶ εἶπεν Ἰερემίας· Οὐ μὴ παραδῶσί σε. Ἀκουσον τὸν λόγον Κυρίου, ὃν ἐγὼ λέγω πρὸς σέ, καὶ βέλπιον ἔσται σοι, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ σου.

22. Καὶ εἰ μὴ θέλῃς σὺ ἐξελθεῖν, οὗτος ὁ λόγος ὃν ἔδειξέ μοι Κύριος.

23. Καὶ ἰδοὺ πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ καταλειφθεῖσαι ἐν οἰκίᾳ βασιλέως Ἰούδα, ἐξήγοντο πρὸς ἄρχοντας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ αὗται ἔλεγον· Ἠπάτησάν σε, καὶ δυνήσονται σοι ἄνδρες εἰρηνικοὶ σου, καὶ καταλύσουσιν ἐν ὀλισθήμασι πόδα σου, ἀπέστρεψαν ἀπὸ σοῦ,

24. καὶ τὰς γυναῖκάς σου, καὶ τὰ τέκνα σου ἐξάξουσιν πρὸς τοὺς Χαλδαίους. Καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς, ὅτι ἐν χειρὶ βασιλέως Βαβυλῶνος συλληφθήσῃ, καὶ ἡ πόλις αὕτη κατακαυθήσεται.

25. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ἄνθρωπος μὴ γινώτω ἐκ τῶν λόγων τούτων, καὶ σὺ οὐ μὴ ἀποθάνῃς.

26. Καὶ ἔαν οἱ ἄρχοντες ἀκούσωσιν ὅτι ἐλάλησά σοι, καὶ ἔλθωσι πρὸς σέ, καὶ εἰπωσί σοι· Ἀναγγεῖλον ἡμῖν τί ἐλάλησέ σοι ὁ βασιλεὺς, μὴ κρύψῃς ἀπ' ἡμῶν, καὶ οὐ μὴ ἀνέλωμέν σε· καὶ τί ἐλάλησε πρὸς σέ ὁ βασιλεὺς;

27. Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Ῥῖπτω ἐγὼ τὸν θεόν μου κατ' ὀφθαλμοῦ τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ μὴ ἀποστρέψαι με εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν, ἀποθανεῖν με ἐκεῖ.

28. Καὶ ἤλθοσαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Ἰερεμίαν, καὶ ἠρώτησαν αὐτόν. Καὶ ἀνῆγγεilen αὐτοῖς κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους ὃς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς. Καὶ ἀπεσιώπησαν, ὅτι οὐκ ἤκούσθη ὁ λόγος Κυρίου.

29. Καὶ ἐκάθισεν Ἰερემίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, ὥς χρόνου οὗ συνελήφθη Ἰερουσαλήμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μζ'. (Hebr. c. 39.)

1. Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἐννάτῳ τοῦ Σεδεκία βασιλέως Ἰούδα, παρεγένετο Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἰερουσαλήμ, καὶ ἐπολιοῦν αὐτήν.

2. Καὶ ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει τοῦ Σεδεκία, ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ, ἐννάτῃ τοῦ μηνὸς, ἐβράβη ἡ πόλις,

3. καὶ εἰσῆλθον πάντες οἱ ἡγούμενοι βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ἐκάθισαν ἐν πόλει τῇ μέσῃ Μαργανασάρ, καὶ Σαμαγῶθ, καὶ Ναβουσάχαρ, καὶ Ναβουσαρεῖς, Ναγαργᾶς, Νασερβαδαμᾶθ, καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυλῶνος.

15. Et dixit Jeremias regi : Si annuntiavero tibi, numquid morte me mortificabis? et si consilium dederō tibi, numquid audies me?

16. Et juravit ei rex, dicens : Vivit Dominus, qui fecit nobis animam hanc, si interficiam te, et si dabo te in manus hominum istorum.

17. Et dixit ei Jeremias : Sic dixit Dominus : Si exieris ad duces regis Babylonis, vivet anima tua, et civitas hæc non comburetur in igni, et vives tu et domus tua.

18. Quod si non exieris, dabitur civitas hæc in manus Chaldæorum, et incendent eam in igne, et tu non salvaberis.

19. Et dixit rex Jeremiæ : Ego rationem habeo Judæorum qui fugerunt ad Chaldæos, ne daturi sint me in manus eorum, et illudent mihi.

20. Et dixit Jeremias : Non tradent te. Audi verbum Domini, quod ego dico ad te, et melius erit tibi, et vivet anima tua.

21. Quod si nolueris tu exire, iste est sermo quem ostendit mihi Dominus.

22. Et ecce omnes mulieres quæ remanserunt in domo regis Juda, eductæ sunt ad principes regis Babylonis, et hæc dicebant : Seduxerunt te, et prævalebunt tibi viri pacifici tui, et deponent in lubricis pedem tuum, recesserunt a te,

23. et uxores tuas, et filios tuos educunt ad Chaldæos. Et tu non salvaberis, quia in manu regis Babylonis capieris, et civitas hæc comburetur.

24. Et dixit ei rex : Homo non sciat de verbis his, et tu non morieris.

25. Quod si principes audierint quia locutus sum tibi, et venerint ad te, et dixerint tibi : Annuntia nobis quid locutus est tibi rex, ne celes a nobis, et non interficiemus te : et quid locutus est ad te rex?

26. Et dices eis : Projicio ego misericordiam meam ante oculos regis ad hoc ut redire me non faciat in domum Jonathan, ad moriendum me ibi.

27. Et venerunt omnes principes ad Jeremiam, et interrogaverunt eum. Et annuntiavit eis juxta omnia verba hæc quæ præceperat ei rex. Et tacuerunt, quia non erat auditum verbum Domini.

28. Et sedit Jeremias in atrio carceris, usque ad tempus quo capta est Jerusalem.

CAPUT XLVI. (Hebr. c. 39.)

1. Et factum est mense nono Sedeciae regis Juda, advenit Nabuchodonosor rex Babylonis, et omnis virtus ejus super Jerusalem, et obsidebant eam.

2. Et in undecimo anno Sedeciae, in mense quarto, nona mensis, difflsa est civitas,

3. et ingressi sunt omnes duces regis Babylonis, et sederunt in porta media Marganasar, et Samagoth, et Nabusachar, et Nabusaris, Nagargas, Naserrabamath, et reliqui duces regis Babylonis.

(*) 14. Καὶ ἀπέστειλαν, καὶ ἔλαβον τὸν Ἰερεμίαν ἐξ αὐλῆς τῆς φυλακῆς, καὶ ἔδωκαν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰοδο-
λίαν υἱὸν Ἀχεικὰν υἱοῦ Σαφάν, καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν,
καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.

15. Καὶ πρὸς Ἰερεμίαν ἐγένετο λόγος Κυρίου ἐν τῇ
αὐλῇ τῆς φυλακῆς, λέγων·

16. Πορεύου καὶ εἰπέ πρὸς Ἀβδεμελεχ τὸν Αἰθίοπα·
Οὕτως εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω
τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ
εἰς ἀγαθὰ,

17. καὶ σώσω σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐ μὴ
δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων ὧν σὺ φοβῇ ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν,

18. ὅτι σώζων σώσω σε, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ οὐ μὴ πέ-
σης· καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ σου εἰς εὐρημα, ὅτι ἐπεποίηθεις
ἐπ' ἐμοί, φησὶ Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ'. (Hebr. c. 40.)

1. Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ Κυρίου πρὸς Ἰερε-
μίαν, μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν Ναβουζαρδάν τὸν ἀρ-
χιμάγειρον τὸν ἐκ Ῥαμὰ, ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν ἐν χει-
ροπέδαις, ἐν μέσῳ ἀποικίας Ἰούδα τῶν ἡγμένων εἰς
Βαβυλῶνα.

2. Καὶ ἔλαβον αὐτὸν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ εἶπεν
αὐτῷ· Κύριος ὁ Θεός σου ἐλάλησε τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ
τὸν τόπον τοῦτον,

3. καὶ ἐποίησε Κύριος, ὅτι ἡμάρτετε αὐτῷ, καὶ οὐκ
ἤκούσατε τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

(*) 4. Ἐγένετο δὲ, ἥνικα εἶδεν αὐτοὺς Σεδεκίας ὁ βασιλεὺς
Ἰούδα, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πολέμου, ἔφυγον καὶ ἐξῆλθον
νυκτὸς ἐκ τῆς πόλεως ὁδὸν κήπου τοῦ βασιλείως, διὰ τῆς πύλης
τῆς ἀναμέσον τῶν δύο τειχῶν, καὶ ἐξῆλθον καθ' ὁδὸν τῆς ἐρή-
μου.

5. Καὶ κατεδίωξε δύναμις Χαλδαίων κατόπισθεν αὐτῶν, καὶ
κατέλαβον τὸν Σεδεκίαν ἐν ἀραβῳ Ἰεριχώ. Καὶ ἔλαβον αὐτὸν,
καὶ ἀνήγαγον πρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος ἐν Δε-
βλαθᾷ, ἐν γῇ Ἐμὰθ, καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ κρίματα.

6. Καὶ ἔσφαξε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἐν
Δεβλαθᾷ κατ' ὀφθαλμούς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἐλευθέρους
Ἰούδα ἔσφαξε βασιλεὺς Βαβυλῶνος.

7. Καὶ τοὺς ὀφθαλμούς Σεδεκίου ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδησεν αὐ-
τὸν ἐν πένταις χαλκαῖς, τοῦ ἀγαγεῖν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα.

8. Καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλείως, καὶ τοὺς οἰκους τοῦ λαοῦ
ἐνέερψαν οἱ Χαλδαῖοι ἐν πυρὶ, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κα-
τέβηλον.

9. Καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ, τοὺς ὑπολειφθέντας ἐν τῇ πόλει,
καὶ τοὺς ἐμπεσόντας οἱ ἐνέπεσον αὐτῷ, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ
τῶν καταλειμμένων ἀπέκτισε Ναβουζαρδάν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς
Βαβυλῶνα.

10. Ἀπὸ τοῦ λαοῦ τῶν πενήτων, οἳς ὑπῆρχεν οὐδὲν, κατέλιπε
Ναβουζαρδάν ὁ ἀρχιμάγειρος ἐν τῇ γῇ Ἰούδα, καὶ ἔδωκεν αὐ-
τοῖς ἀμπελώνας καὶ ὕδρευματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

11. Καὶ ἐνετείλατο Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος
περὶ Ἰερεμίου Ναβουζαρδάν τῷ ἀρχιμαγείρῳ, λέγων·

12. Λάβε αὐτὸν, καὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου θέε ἐπ' αὐτὸν, καὶ
μὴ ποιήσης αὐτῷ μὴδὲν κακόν, ὅτι ἄλλ' ἢ καθὼς ἐὰν λαλήσῃ
πρὸς σέ, οὕτως ποιήσον μετ' αὐτοῦ.

13. Ἀπέστειλε δὲ Ναβουζαρδάν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ Να-
βουζάρ Σελχίμ Ραβσάρης, Νηργέλ Σαρασάρ, Ῥαβαμάχ, καὶ
πάντες οἱ μεγιστάνες βασιλείως Βαβυλῶνος. (Ex Cod. regio
Angl.)

14. Et miserunt, et tulerunt Jeremiam de atrio carceris,
et dederunt eum ad Godoliam filium Achican filii Saphan,
et eduxerunt eum, et sedit in medio populi.

15. Et ad Jeremiam factum est verbum Domini in atrio
carceris, dicens :

16. Vade et dic ad Abdemelech Æthiopem : Sic dixit Do-
minus Deus Israel : Ecce ego afferō verba mea super civi-
tatem hanc in mala et non in bona ,

17. et salvabo te in die illa, et non dabo te in manus
hominum quos tu times a facie eorum,

18. salvans enim salvabo te, et in gladio non cades : et
erit anima tua in rem inventam, quoniam fidisti super me,
ait Dominus.

CAPUT XLVII. (Hebr. c. 40.)

1. Verbum quod factum est a Domino ad Jeremiam,
postquam dimisit eum Nabuzardan princeps coquorum ex
Rama, quando tulit eum in manicis, in medio transmigra-
tionis Juda eorum qui ducebantur in Babylonem.

2. Et tulit eum princeps coquorum, et dixit ei : Dominus
Deus tuus locutus est mala hæc super locum istum ,

3. et fecit Dominus, quia peccastis ei, et non audistis
vocem ejus.

4. Et factum est, ut vidit eos Sedecias rex Juda, et omnes
viri bellatores, fugerunt et egressi sunt nocte de civitate per
viam horti regis, per portam quæ erat inter duos muros, et
egressi sunt per viam deserti.

5. Et persecutus est exercitus Chaldæorum post eos, et com-
prehenderunt Sedeciam in araboth Jericho. Et ceperunt eum,
et adduxerunt ad Nabuchodonosor regem Babylonis in Debla-
tha, quæ est in terra Emath, et locutus est cum eo judicicia.

6. Et jugulavit rex Babylonis filios Sedeciae in Deblatha
ante oculos ejus, et omnes liberos Juda jugulavit rex Baby-
lonis.

7. Et oculos Sedeciae excæcavit, et vinxit eum in compedi-
bus æneis, ut duceretur in Babylonem.

8. Et domum regis, et domos populi succenderunt Chaldæi
in igne, et murum Jerusalem subverterunt.

9. Et residuum populi, eos qui remanserant in civitate, et
transfugas qui transfugerant ad eum, et residuum populi,
eos qui derelicti fuerant transtulit Nabuzardan princeps co-
quorum in Babylonem.

10. De pauperibus populi, quibus non erat quicquam, reli-
quit Nabuzardan princeps coquorum in terra Juda, et dedit
eis vineas et cisternas in die illa.

11. Et præcepit Nabuchodonosor rex Babylonis de Jeremia
Nabuzardan principi coquorum, dicens :

12. Tolle illum, et oculos tuos pone super eum, nihilque ei
mali facias, sed sicut locutus fuerit ad te, sic fac cum eo.

13. Misit ergo Nabuzardan princeps coquorum, et Nabu-
sar Selchim Rabsares, Nergel Sarasar, Rabamach, et omnes
magnates regis Babylonis.

4. Ἴδου ἔλυσά σε ἀπὸ τῶν χειροπέδων τῶν ἐπὶ τὰς χειράς σου. Εἰ καλὸν ἐναντίον σου ἔλθειν μετ' ἐμοῦ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ θήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σέ·

5. εἰ δὲ μὴ, ἀπότρεγε, ἀνάστρεφον πρὸς τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχεικάμ υἱοῦ Σαφάν, ὃν κατέστησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ οἰκήσον μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ ἐν γῇ Ἰούδα, εἰς ἅπαντα τὰ ἀγαθὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευθῆναι ἐκεῖ, καὶ πορεύου. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ ἀρχιμάγειρος δῶρα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτόν.

6. Καὶ ἦλθε πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασσηφά, καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ τοῦ καταλειφθέντος ἐν τῇ γῇ.

7. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως τῆς ἐν ἀγρῷ, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Γοδολίαν ἐν τῇ γῇ, καὶ παρακατέθεντο αὐτῷ ἄνδρας καὶ γυναῖκας αὐτῶν, οὓς οὐ κατήκισεν εἰς Βαβυλῶνα.

8. Καὶ ἦλθε πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασσηφά Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου, καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρη, καὶ Σαραίας υἱὸς Θαναεμεθ, καὶ υἱοὶ Ἰωφὲ τοῦ Νετωφαθι, καὶ Ἐζονίας υἱὸς τοῦ Μωχαθι, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν.

9. Καὶ ὥμοσεν αὐτοῖς Γοδολίας καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, λέγων· Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου τῶν παιδῶν τῶν Χαλδαίων κατοικήσατε ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ βέλτιον ἔσται ὑμῖν.

10. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κάθημαι ἐναντίον ὑμῶν εἰς Μασσηφά, στήναι κατὰ πρόσωπον τῶν Χαλδαίων, οἱ ἂν ἔλθωσιν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ὑμεῖς συνάγετε οἶνον καὶ ὀπώραν καὶ ἔλαιον, καὶ βάλετε εἰς τὰ ἀγγεῖα ὑμῶν, καὶ οἰκήσατε ἐν ταῖς πόλεσιν αἷς κατεκρατήσατε.

11. Καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἐν Μωᾶβ, καὶ ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν, καὶ οἱ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ, καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ἤκουσαν ὅτι ἔδωκε βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατάλειμμα τῷ Ἰούδᾳ, καὶ ὅτι κατέστησεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχεικάμ.

12. Καὶ ἦλθον πρὸς Γοδολίαν εἰς γῆν Ἰούδα εἰς Μασσηφά, καὶ συνηγάγον οἶνον καὶ ὀπώραν πολλὴν σφόδρα, καὶ ἔλαιον.

13. Καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρη, καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς, ἦλθον πρὸς τὸν Γοδολίαν εἰς Μασσηφά,

14. καὶ εἶπον αὐτῷ· Εἰ γνώσει γινώσκεις ὅτι Βελισσα βασιλεὺς υἱὸς Ἀμμὼν ἀπέστειλε πρὸς σέ τὸν Ἰσμαὴλ πατάξαι σου ψυχὴν; Καὶ οὐκ ἐπίστευσεν αὐτοῖς Γοδολίας.

15. Καὶ εἶπε Ἰωάναν τῷ Γοδολίᾳ κρυφαίως ἐν Μασσηφά· Πορεύσομαι δὴ καὶ πατάξω τὸν Ἰσμαὴλ, καὶ μηδεὶς γνώτω, μὴ πατάξῃ σου ψυχὴν, καὶ διασπαρῇ πᾶς Ἰούδα οἱ συνηγμένοι πρὸς σέ, καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι Ἰούδα.

16. Καὶ εἶπε Γοδολίας πρὸς Ἰωάναν· Μὴ ποιήσῃς τὸ πρᾶγμα, ὅτι ψευδῇ σὺ λέγεις ὑπὲρ Ἰσμαὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΗ'. (Hebr. c. 41.)

1. Καὶ ἐγένετο, τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ ἦλθεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου υἱοῦ Ἐλεασά, ἀπὸ γένους τοῦ βασιλέως, καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασσηφά, καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἄρτον ἅμα.

4. Ecce solvi te a manicis quæ super manus tuas. Si bonum coram te venire mecum in Babylonem, et ponam oculos meos super te :

5. sin minus, recurre, redi ad Godoliam filium Achicam filii Saphan, quem constituit rex Babylonis in terra Juda, et habita cum eo in medio populi in terra Juda, ad omnia quæ bona in oculis tuis ad eundem illuc, et vade. Et dedit ei magister coquorum dona, et dimisit eum.

6. Et venit ad Godoliam in Massepha, et sedit in medio populi sui qui remanserat in terra.

7. Et audierunt omnes duces virtutis quæ in agro, ipsi et viri eorum, quia constituit rex Babylonis Godoliam in terra, et commendarunt ei viros et uxores eorum, quos non transtulerat in Babylonem.

8. Et venit ad Godoliam in Massepha Ismael filius Nathanæ, et Joanam filius Caree, et Saræas filius Thanæmeth, et filii Jophe Netophathitæ, et Ezonias filius Mocha-thi, ipsi et viri eorum.

9. Et juravit eis Godolias et viris eorum, dicens : Ne timeatis a facie puerorum Chaldæorum : habitate in terra, et operamini regi Babylonis, et melius erit vobis.

10. Et ecce ego sedeo coram vobis in Massepha, ad standum ante faciem Chaldæorum, quicumque venerint super vos : et vos colligite vinum et fructus et oleum, et mittite in vasa vestra, et habitate in urbibus quas tenuistis.

11. Et omnes Judæi qui in Moab, et in filiis Ammon, et qui in Idumæa, et qui in omni terra, audierunt quia dedit rex Babylonis reliquias Juda, et quia constituit super eos Godoliam filium Achicam.

12. Et venerunt ad Godoliam in terram Juda in Massepha, et collegerunt vinum et fructus multos valde, et oleum.

13. Et Joanam filius Caree, et omnes duces virtutis qui in agris, venerunt ad Godoliam in Massepha,

14. et dixerunt ei : Si cognitione cognoscis quia Belissa rex filius Ammon misit ad te Ismael ad percutiendum animam tuam? Et non credidit eis Godolias.

15. Et dixit Joanam Godoliæ occulte in Massepha : Ibo nunc et percutiam Ismael, et nemo sciat, ne percutiat animam tuam, et dispergatur omnis Juda qui convenerunt ad te, et peribunt residui Juda.

16. Et dixit Godolias ad Joanam : Ne facias rem, quia falsa tu dicis super Ismael.

CAPUT XLVIII. (Hebr. c. 41.)

1. Et factum est, mense septimo venit Ismael filius Nathanæ filii Eleasa, de genere regis, et decem viri cum eo, ad Godoliam in Massepha, et comederunt ihi panem simul.

2. Καὶ ἀνέστη Ἰσμαήλ, καὶ οἱ δέκα ἄνδρες οἱ ᾗσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Γοδολίαν, ὃν κατέστησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τῆς γῆς,

3. καὶ πάντας τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας μετ' αὐτοῦ ἐν Μασσηφά, καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους τοὺς εὐρεθέντας ἐκεῖ.

4. Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, πατάξαντος αὐτοῦ τὸν Γοδολίαν, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἔγνω.

5. Καὶ ἤλθοσαν ἄνδρες ἀπὸ Συχημ καὶ ἀπὸ Σαλήμ καὶ ἀπὸ Σαμαρείας, ὀγδοήκοντα ἄνδρες, ἐξυρήμενοι πῶγωνας καὶ διεβρήμενοι τὰ ἱμάτια καὶ κοπτόμενοι, καὶ μάννα καὶ λίβανος ἐν χερσίν αὐτῶν, τοῦ εἰσενεγκεῖν εἰς οἶκον Κυρίου.

6. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ἰσμαήλ, αὐτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἔκλαιον. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰσελθετε πρὸς Γοδολίαν.

7. Καὶ ἐγένετο, εἰσελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, ἔσφαξεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ.

8. Καὶ δέκα ἄνδρες εὐρέθησαν ἐκεῖ, καὶ εἶπον τῷ Ἰσμαήλ· Μὴ ἀνέλῃς ἡμᾶς, ὅτι εἰσὶν ἡμῖν θησαυροὶ ἐν ἀγρῷ, πυροὶ καὶ κριθαί, μέλι καὶ ἔλαιον. Καὶ παρῆλθε, καὶ οὐκ ἀνείλεν αὐτοὺς ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

9. Καὶ τὸ φρέαρ εἰς ὃ ἔρριψεν ἐκεῖ Ἰσμαήλ πάντας οὓς ἐπάταξε, φρέαρ μέγα τοῦτο ἐστίν, ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ἀσά ἀπὸ προσώπου Βαασά βασιλέως Ἰσραὴλ, τοῦτο ἐνέπλησεν Ἰσμαήλ τραυματιῶν.

10. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰσμαήλ πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα εἰς Μασσηφά, καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως, ἃς παρακατέθετο ὁ ἀρχιμάγειρος τῷ Γοδολίᾳ υἱῷ Ἀχεικάμ, καὶ ὥχετο εἰς τὸ πέραν υἱῶν Ἀμμών.

11. Καὶ ἤκουσεν Ἰωάναν υἱὸς Κάρσε, καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ, πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐποίησεν Ἰσμαήλ,

12. καὶ ἤγαγον ἅπαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν, καὶ ὥγοντο πολεμεῖν αὐτὸν, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος πολλοῦ ἐν Γαβαὼν.

13. Καὶ ἐγένετο, ὅτε εἶδε πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ Ἰσμαήλ τὸν Ἰωάναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως τῆς μετ' αὐτοῦ,

14. καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰωάναν.

15. Καὶ Ἰσμαήλ ἐσώθη σὺν ὀκτὼ ἀνθρώποις, καὶ ὥχετο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀμμών.

16. Καὶ ἔλαβεν Ἰωάναν, καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ, πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ, οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ Ἰσμαήλ, δυνατοὺς ἄνδρας ἐν πολέμῳ, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ τοὺς εὐνούχους, οὓς ἀπέστρεψαν ἀπὸ Γαβαὼν,

17. καὶ ὥχοντο, καὶ ἐκάθισαν ἐν Γαβηρωχαμά, τῇ πρὸς Βηθλεὲμ, τοῦ πορευθῆναι εἰς Αἴγυπτον

18. ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων, ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· ὅτι ἐπάταξεν Ἰσμαήλ τὸν Γοδολίαν, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῇ γῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΘ'. (Hebr. c. 42.)

1. Καὶ προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως, καὶ Ἰωάναν, καὶ Ἀζαρίας υἱὸς Μαασαίου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, πρὸς Ἰερεμίαν τὸν προφήτην, καὶ εἶπαν αὐτῷ·

2. Et surrexit Ismael, et decem viri qui erant cum eo, et percusserunt Godoliam, quem constituerat rex Babylonis super terram,

3. et omnes Judæos qui erant cum eo in Massepha, et omnes Chaldæos qui reperti sunt ibi.

4. Et factum est die secunda, cum ipse percussisset Godoliam, et homo non cognovit.

5. Et venerunt viri de Sychem et de Salem et de Samaria, octuaginta viri, rasi barbas et scissis vestibus et plangentes, et manna et thus in manibus eorum, ad inferendum in domum Domini.

6. Et egressus est in occursum illis Ismael, ipsi ibant et flebant. Et dixit eis : Ingredimini ad Godoliam.

7. Et factum est, ingressis illis in medium civitatis, jugulavit eos in puteo.

8. Et decem viri reperti sunt ibi, et dixerunt ad Ismael : Noli occidere nos, quia sunt nobis thesauri in agro, frumenta et hordea, mel et oleum. Et præteriiit, et non interfecit eos in medio fratrum eorum.

9. Et puteus in quem projecit illuc Ismael omnes quos percussisset, puteus magnus hic est, quem fecit rex Asa a facie Baasa regis Israel, hunc implevit Ismael occisiis.

10. Et abduxit Ismael omnem populum qui remanserat in Massepha, et filias regis, quas commendaverat magister coquorum Godoliæ filio Achicam, et abiit ut transiret ad filios Ammon.

11. Et audivit Joanan filius Caræe, et omnes duces virtutis qui cum eo, omnia mala quæ fecerat Ismael,

12. et adduxerunt omnem exercitum suum, et abierunt impugnare eum, et invenerunt eum super aquam multam in Gabæon.

13. Et factum est, quando vidit omnis populus qui cum Ismael Joanam et duces virtutis quæ cum eo,

14. et redierunt ad Joanam.

15. Et Ismael evasit cum octo hominibus, et abiit ad filios Ammon.

16. Et tulit Joanan, et omnes duces virtutis qui cum eo, omnes residuos populi, quos reduxerat ab Ismael, potentes viros in bello, et mulieres, et reliqua, et eunuchos, quos reduxerant de Gabæon,

17. et abierunt, et sederunt in Gaberochamaa, quæ ad Bethleem, ut irent in Ægyptum

18. a facie Chaldæorum, quia timuerunt a facie eorum : quia percussisset Ismael Godoliam, quem constituerat rex Babylonis in terra.

CAPUT XLIX. (Hebr. c. 42.)

1. Et accesserunt omnes duces virtutis, et Joanan, et Azarias filius Maasie, et omnis populus a parvo et usque ad magnum, ad Jeremiam prophetam, et dixerunt ei :

2. Περσέτω δὴ τὸ ἔλεος ἡμῶν κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ πρόσεξαι πρὸς Κύριον τὸν Θεόν σου περὶ τῶν καταλοιπῶν τούτων· ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν, καθὼς οἱ ὀφθαλμοὶ σου βλέπουσι.

3. Καὶ ἀναγγεῖλάτω ἡμῖν Κύριος ὁ Θεός σου τὴν ὁδὸν ἣ πορεύσόμεθα ἐν αὐτῇ, καὶ λόγον δὲ ποιήσομεν.

4. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰερεμίας· Ἦκουσα, ἰδοὺ ἐγὼ προσεύξομαι ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, κατὰ τοὺς λόγους ὑμῶν· καὶ ἔσται, ὁ λόγος δὲ ἂν ἀποκριθῇσεται Κύριος ὁ Θεός, ἀναγγεῖλόν ὑμῖν, οὐ μὴ κρύψω ἀπ' ὑμῶν ῥῆμα.

5. Καὶ αὐτοὶ εἶπαν τῷ Ἰερεμίᾳ· Ἔστω Κύριος ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστόν, εἰ μὴ κατὰ πάντα τὸν λόγον δὲ ἔαν ἀποστείλῃ Κύριος πρὸς ἡμᾶς, οὕτως ποιήσωμεν.

6. καὶ ἔαν ἀγαθὸν καὶ ἔαν κακὸν, τὴν φωνὴν Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, οὗ ἡμεῖς ἀποστελλομέν· σε πρὸς αὐτόν, ἀκουσόμεθα, ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται, ὅτι ἀκουσόμεθα τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

7. Καὶ ἐγενήθη μεθ' ἡμέρας δέκα, ἐγενήθη λόγος Κυρίου πρὸς Ἰερεμίαν.

8. Καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἰωάναν, καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως, καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου,

9. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Οὕτως εἶπε Κύριος·

10. Ἐὰν καθίσαντες καθίσητε ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, οἰκοδομήσω ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ καθελῶ, καὶ φυτεύσω ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ ἐκτιλῶ, ὅτι ἀναπέπαιμαι ἐπὶ τοῖς κακοῖς οἷς ἐποίησα ὑμῖν.

11. Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως Βαβυλώνος, οὗ ὑμεῖς φοβεῖσθε· ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ μὴ φοβηθῆτε, φησὶ Κύριος, ὅτι μεθ' ὑμῶν, ἐξαιρεῖσθαι ὑμᾶς, καὶ σώσειν ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν.

12. Καὶ δώσω ὑμῖν ἔλεος, καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς, καὶ ἐπιστρέψω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν.

13. Καὶ εἰ λέγετε ὑμεῖς· Οὐ μὴ καθίσωμεν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, πρὸς τὸ μὴ ἀκούσαι φωνῆς Κυρίου,

14. ὅτι εἰς γῆν Αἰγύπτου εἰσελευσόμεθα, καὶ οὐ μὴ ἴδωμεν πόλεμον, καὶ φωνὴν σάλπιγγος οὐ μὴ ἀκούσωμεν, καὶ ἐν ἄρτοις οὐ μὴ πεινάσωμεν, καὶ ἐκεῖ οἰκήσωμεν.

15. διὰ τούτου ἀκούσατε λόγον Κυρίου· Οὕτως εἶπε Κύριος· Ἐὰν ὑμεῖς δώτε τὸ πρόσωπον ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον, καὶ εἰσέλθῃτε ἐκεῖ κατοικεῖν,

16. καὶ ἔσται, ἡ ρομφαία ἣν ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτῆς, εὐρήσει ὑμᾶς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ὁ λιμὸς, οὗ ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καταλήψεται ὑμᾶς ὀπίσω ὑμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε.

17. Καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄνθρωποι, καὶ πάντες οἱ ἄλλογενεῖς οἱ θέντες τὸ πρόσωπον αὐτῶν εἰς γῆν Αἰγύπτου ἐνοικεῖν ἐκεῖ, ἐκλείψουσιν ἐν τῇ ρομφαίᾳ καὶ ἐν τῷ λιμῷ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν οὐδεὶς σωζόμενος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτούς.

18. Ὅτι οὕτως εἶπε Κύριος· Καθὼς ἔσταξεν ὁ θυμός μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ, οὕτως στάξει ὁ θυμός μου ἐπ' ὑμᾶς, εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἔσεσθε εἰς ἄβατον, καὶ ὑποχείριοι, καὶ εἰς ἄραν, καὶ εἰς ὀνειδισμόν, καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε οὐκέτι τὸν τόπον τούτον.

19. Ὁ ἑλάλησε Κύριος ἐφ' ὑμᾶς τοὺς καταλοιπούς Ἰούδα, μὴ εἰσέλθῃτε εἰς Αἴγυπτον. Καὶ νῦν γινόντες γνώσεσθε

2. Cadat nunc misericordia nostra ante faciem tuam, et ora ad Dominum Deum tuum pro residuis his : quia relictus sumus pauci e multis, sicut oculi tui vident.

3. Et annuntiet nobis Dominus Deus tuus viam qua ibimus in ea, et verbum quod faciemus.

4. Et dixit eis Jeremias : Audiui, ecce ego orabo pro vobis ad Dominum Deum nostrum, secundum verba vestra : et erit, verbum quodcumque respondebit Dominus Deus, annuntiabo vobis, non celabo a vobis verbum.

5. Et ipsi dixerunt Jeremiae : Sit Dominus in nobis in testem justum et fidelem, si non juxta omne verbum quod miserit Dominus ad nos, sic fecerimus :

6. et sive bonum et sive malum, vocem Domini Dei nostri, ad quem nos mittimus te ad eum, audiemus, ut melius nobis fiat, quia audiemus vocem Domini Dei nostri.

7. Et factum est post dies decem, factum est verbum Domini ad Jeremiam.

8. Et vocavit Joanan, et duces virtutis, et universum populum a parvo et usque ad magnum,

9. et dixit eis : Sic dixit Dominus :

10. Si sedentes sederitis in terra hac, ædificabo vos, et non destruam, et plantabo vos, et non evellam, quia requievi super malis quæ feci vobis.

11. Nolite timere a facie regis Babylonis, quem vos timetis : a facie ejus ne timeatis, dicit Dominus, quia vobiscum ego, ut eruam vos, et salvem vos de manu eorum.

12. Et dabo vobis misericordiam, et miserebor vestri, et reducam vos in terram vestram.

13. Quod si dicitis vos : Non sedebimus in terra hac, ut non audiamus vocem Domini,

14. quia in terram Ægypti ingrediemur, et non videbimus bellum, et vocem tubæ non audiemus, et in panibus non esurimus, et ibi habitabimus :

15. propter hoc audite verbum Domini : Sic dixit Dominus : Si vos dederitis faciem vestram in Ægyptum, et intraveritis illuc ad habitandum,

16. et erit, gladius quem vos timetis a facie ejus, inveniet vos in terra Ægypti, et fames, cujus vos rationem habetis a facie ejus, comprehendet vos post vos in Ægypto, et ibi moriemini.

17. Et erunt omnes homines, et omnes alienigenæ qui posuerint faciem suam ad terram Ægypti ad inhabitandum ibi, deficient in gladio et in fame, et non erit eorum quisquam salvus a malis quæ ego induco super eos :

18. Quia sic dixit Dominus : Sicut stillavit furor meus super habitatores Jerusalem, sic stillabit furor meus super vos, ingressis vobis in Ægyptum : et non erit eorum in invium, et subjecti, et in maledictionem, et in opprobrium, et non videbitis ultra locum istum.

19. Quæ locutus est Dominus super vos residuos Judæ, nolite intrare in Ægyptum. Et nunc cognoscentes cognoscetis

20. ὅτι ἐπονηρεύσασθε ἐν ψυχαῖς ὑμῶν ἀποστειλάν-
τες με, λέγοντες· Πρόσευξαι περὶ ἡμῶν πρὸς Κύριον,
καὶ κατὰ πάντα ἃ ἐὰν λαλήσῃ σοι Κύριος, ποιήσομεν·

21. καὶ οὐκ ἤκουσάτε τῆς φωνῆς Κυρίου, ἧς ἀπέ-
στείλε με πρὸς ὑμᾶς·

22. καὶ νῦν ἐν βομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείψετε ἐν τῷ
τόπῳ ᾧ ὑμεῖς βούλεσθε εἰσελθεῖν κατοικεῖν ἐκεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ν'. (Hebr. c. 43.)

1. Καὶ ἐγενήθη, ὡς ἐπαύσατο Ἰερემίας λέγων πρὸς
τὸν λαὸν πάντας τοὺς λόγους Κυρίου, οὓς ἀπέστειλεν
αὐτὸν Κύριος πρὸς αὐτοὺς, πάντας τοὺς λόγους τούτους,

2. καὶ εἶπεν Ἀζαρίας υἱὸς Μασαίου, καὶ Ἰωάναν
υἱὸς Κάρη, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ εἰπόντες τῷ Ἰερε-
μῇ, λέγοντες· Ψεῦδη, οὐκ ἀπέστείλε σε Κύριος πρὸς
ἡμᾶς, λέγων· Μὴ εἰσέλθῃτε εἰς Αἴγυπτον οἰκεῖν ἐκεῖ,

3. ἀλλ' ἡ Βαρούχ υἱὸς Νηρίου συμβάλλει σε πρὸς
ἡμᾶς, ἵνα δῶς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, τοῦ θα-
νατώσαι ἡμᾶς καὶ ἀποικισθῆναι ἡμᾶς εἰς Βαβυλώνα.

4. Καὶ οὐκ ἤκουσεν Ἰωάναν, καὶ πάντες ἡγεμόνες
τῆς δυνάμεως, καὶ πᾶς ὁ λαὸς, τῆς φωνῆς Κυρίου, κα-
τοικῆσαι ἐν γῇ Ἰούδα.

5. Καὶ ἔλαβεν Ἰωάναν, καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς
δυνάμεως, πάντας τοὺς καταλοιπούς Ἰούδα, τοὺς ἀπο-
στρέψαντας κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ,

6. τοὺς δυνατοὺς ἄνδρας, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ
νήπια τὰ λοιπὰ, καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως, καὶ
τὰς ψυχὰς ἃς κατέλιπε Ναβουζαρδάν μετὰ Γοδολίου
υἱοῦ Ἀχεικάμ, καὶ Ἰερემίαν τὸν προφήτην, καὶ Βαρούχ
υἱὸν Νηρίου,

7. καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς
φωνῆς Κυρίου, καὶ εἰσῆλθον εἰς Τάφνας.

8. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰερემίαν ἐν Τά-
φνας, λέγων·

9. Λάβε σεαυτῷ λίθους μεγάλους, καὶ κατὰκρυφον
αὐτοὺς ἐν προθύροις ἐν πύλῃ τῆς οἰκίας Φαραὼ ἐν Τά-
φνας, κατ' ὀφθαλμοὺς ἀνδρῶν Ἰούδα,

10. καὶ εἰρεῖς· Οὕτως εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀπο-
στελλῶ, καὶ ἄξω Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖα Βαβυλώ-
νος, καὶ θήσει αὐτοῦ τὸν θρόνον ἐπάνω τῶν λίθων τούτων
ὧν κατέκρυψας, καὶ ἀρεῖ τὰ σπλά ἐπ' αὐτοὺς,

11. καὶ εἰσελεύσεται, καὶ πατάξει γῆν Αἰγύπτου,
οὓς εἰς θάνατον εἰς θάνατον, καὶ οὓς εἰς ἀποικισμὸν εἰς
ἀποικισμὸν, καὶ οὓς εἰς βομφαίαν εἰς βομφαίαν.

12. Καὶ καύσει πῦρ ἐν οἰκίαις τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ
ἐμπυριεῖ αὐτάς, καὶ ἀποικιεῖ αὐτοὺς, καὶ φθειριεῖ γῆν
Αἰγύπτου, ὥσπερ φθειρίζει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.
Καὶ ἐξελεύσεται ἐν εἰρήνῃ,

13. καὶ συντρίψει τοὺς στύλους Ἡλιουπόλεως τοὺς
ἐν Ὠν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν κατακαύσει ἐν πυρὶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ'. (Hebr. c. 44 et 45.)

1. Ὁ λόγος ὁ γεγόμενος πρὸς Ἰερემίαν ἀπασὶ τοῖς
Ἰουδαίοις τοῖς κατοικοῦσιν ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ τοῖς
καθημένοις ἐν Μαγδωλῇ καὶ ἐν Τάφνας καὶ ἐν γῇ Πα-
θούρης, λέγων·

2. Οὕτως εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ὑμεῖς ἐωρά-
κατε πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπῆγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ
ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα· καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἐρημοὶ ἀπὸ ἐνοίκων

20. quia maligne egistis in animas vestras mittentes
me, dicentes : Ora pro nobis ad Dominum, et juxta om-
nia quaecumque loquetur tibi Dominus, faciemus :

21. et non audistis vocem Domini, qua misit me ad
vos :

22. et nunc in gladio et in fame deficietis in loco quo vos
vultis intrare ad habitandum ibi.

CAPUT L. (Hebr. c. 43.)

1. Et factum est, ut cessavit Jeremias dicens ad populum
omnes sermones Domini, quibus miserat eum Dominus ad
eos, omnia verba haec,

2. et dixit Azarias filius Maasiae, et Joanan filius Caree,
et omnes viri qui dixerunt Jeremiae, dicentes : Menda-
cia, non misit te Dominus ad nos, dicens : Ne ingredia-
mini in Aegyptum ad habitandum illic,

3. sed Baruch filius Neriae concitat te adversus nos, ut
des nos in manus Chaldaeorum, ad occidendum nos et trans-
ferendum nos in Babylonem.

4. Et non audivit Joanan, et omnes duces virtutis, et
omnis populus, vocem Domini, ut habitarent in terra
Juda.

5. Et assumpsit Joanan, et universi duces virtutis, om-
nes residuos Juda, qui reverterant habitare in terra,

6. potentes viros, et mulieres, et parvulos reliquos, et
filias regis, et animas quas reliquerat Nabuzardan cum Go-
dolia filio Achicam, et Jeremiam prophetam, et Baruch fi-
lium Neriae,

7. et ingressi sunt in Aegyptum, quia non audierunt vo-
cem Domini, et intrarunt in Taphnas.

8. Et factum est verbum Domini ad Jeremiam in Taph-
nas, dicens :

9. Sume tibi lapides grandes, et absconde eos in vesti-
bulis in porta domus Pharaonis in Taphnas, ante oculos
virovum Juda,

10. et dices : Sic dixit Dominus : Ecce ego mitto, et ad-
ducam Nabuchodonosor regem Babylonis, et ponet suum
thronum super lapides istos quos abscondisti, et elevabit
arma super eos,

11. et ingreditur, et percutiet terram Aegypti, quos in
mortem in mortem, et quos in transmigrationem in trans-
migrationem, et quos in gladium in gladium.

12. Et succendet ignem in domibus eorum eorum, et
comburet eos, et transferet eos, et pediculis excutiet ter-
ram Aegypti, sicut excutit pastor vestimentum suum. Et
egredietur in pace,

13. et conteret titulos Heliopolis qui in On, et domos
eorum comburet in igni.

CAPUT LI. (Hebr. c. 44 et 45.)

1. Verbum quod factum est ad Jeremiam omnibus Ju-
daeis habitantibus in terra Aegypti, et sedentibus in Mag-
dolo et in Taphnas et in terra Pathures, dicens :

2. Sic dixit Dominus Deus Israel : Vos vidistis omnia
mala quae induxi super Jerusalem et super civitates Juda :
et ecce sunt desertae ab habitatoribus

3. ἀπὸ προσώπου πονηρίας αὐτῶν, ἧς ἐποίησαν παραπεκράναι με, πορευθέντες θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις οἷς οὐκ ἐγνώτε.

4. Καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφήτας ὁρθροῦ, καὶ ἀπέστειλα, λέγων· Μὴ ποιήσῃτε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύνσεως ταύτης, ἧς ἐμίσησα.

5. Καὶ οὐκ ἤκουσάν μου, καὶ οὐκ ἐκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν, πρὸς τὸ μὴ θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις.

6. Καὶ ἔσταζεν ἡ ὀργή μου καὶ ὁ θυμός μου, καὶ ἐξεκαύθη ἐν πύλαις Ἰουδα καὶ ἐξῶθεν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐγενήθησαν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβυστον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

7. Καὶ νῦν οὕτως εἶπε Κύριος παντοκράτωρ· Ἰνατί ὑμεῖς ποιεῖτε κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν; ἐκκόψαι ὑμῶν ἄνθρωπον καὶ γυναῖκα, νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐκ μέσου Ἰουδα, πρὸς τὸ μὴ καταλειθῆναι ὑμῶν μηδὲνα,

8. παραπεκράναι με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν, θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, εἰς ἣν ἤλθετε κατοικεῖν ἐκεῖ, ἵνα κοπῇτε, καὶ ἵνα γέννησθε εἰς κατάραν καὶ εἰς ὀνειδισμόν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τῆς γῆς.

9. Μὴ ἐπιλέλησθε ὑμεῖς τῶν κακῶν τῶν πατέρων ὑμῶν, καὶ τῶν κακῶν τῶν βασιλέων Ἰουδα, καὶ τῶν κακῶν τῶν ἀρχόντων ὑμῶν, καὶ τῶν κακῶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν, ὧν ἐποίησαν ἐν γῇ Ἰουδα καὶ ἐξῶθεν Ἱερουσαλήμ;

10. Καὶ οὐκ ἐπαύσαντο ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ οὐκ ἀντίχοντο τῶν προσταγμάτων μου, ὧν ἔδωκα κατὰ πρόσωπον τῶν πατέρων αὐτῶν.

11. Διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐφίστημι τὸ πρόσωπόν μου, (*)

12. τοὺ ἀπολέσαι πάντας τοὺς καταλοίπους τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ· καὶ πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ἐκλείψουσιν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμόν καὶ εἰς ἀπώλειαν καὶ εἰς κατάραν.

13. Καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ὡς ἐπισκεψάμην ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ,

14. καὶ οὐκ ἔσται σεσωσμένος οὐδεὶς τῶν ἐπιλοιπῶν Ἰουδα τῶν παροικούντων ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν Ἰουδα, ἐφ' ἣν αὐτοὶ ἐλπίζουσιν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι ἐκεῖ· οὐ μὴ ἐπιστρέψωσιν, ἀλλ' ἡ οἱ ἀνασεσωσμένοι.

15. Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ἱερεμίᾳ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ γνόντες ὅτι θυμιῶσιν αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, συναγωγὴ μεγάλη, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ καθήμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν Παθουρή, λέγοντες·

16. Ὁ λόγος ὃν ἐλάλησας πρὸς ἡμᾶς τῷ ὀνόματι Κυρίου, οὐκ ἀκούσομέν σου,

17. ὅτι ποιούντες ποιήσομεν πάντα τὸν λόγον ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν, θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ σπένδον ἐν αὐτῇ σπονδάς, καθὰ ἐποίησαμεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ ἀρχόντες ἡμῶν ἐν πόλεσιν Ἰουδα καὶ ἐξῶθεν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐπλήσθημεν ἄρτων, καὶ ἐγεγόμεθα χρηστοὶ, καὶ κακὰ οὐκ εἶδομεν.

3. a facie malitiae ipsorum, quam fecerunt ad exacerbandum me, euntes adolere diis aliis quos nesciebatis.

4. Et misi ad vos pueros meos prophetas diluculo, et misi, dicens: Nolite facere rem contaminationis huius, quam odi.

5. Et non audierunt me, et non inclinaverunt aurem suam ut averterent se a malis suis, ad non adolendum diis alienis.

6. Et stillavit ira mea et furor meus, et succensus est in portis Juda et extra Jerusalem: et facti sunt in desolationem et in invium sicut dies haec.

7. Et nunc sic dixit Dominus omnipotens: Ut quid vos facitis mala magna in animas vestras? ad succidendum vobis hominem et mulierem, parvulum et lactentem de medio Juda, ut non relinquatur ex vobis ullus,

8. exacerbando me in operibus manuum vestrarum, adolendo diis alienis in terra Aegypto, ad quam venistis habitare illic, ut excidamini, et ut fiat in maledictionem et in opprobrium in omnibus gentibus terrae.

9. Numquid obliti estis vos malorum patrum vestrorum, et malorum regum Juda, et malorum principum vestrorum, et malorum mulierum vestrarum, quae fecerunt in terra Juda et extra Jerusalem?

10. Et non cessaverunt usque ad diem hanc, et non adhaeserunt praeceptis meis, quae dedi ante faciem patrum eorum.

11. Idcirco sic dixit Dominus: Ecce ego statuo faciem meam

12. ad disperdendum omnes residuos qui in Aegypto: et cadent in gladio et in fame, et deficient a parvo usque ad magnum, et erunt in opprobrium et in perditionem et in maledictionem.

13. Et visitabo super sedentes in terra Aegypto, sicut visitavi super Jerusalem in gladio et in fame,

14. et non erit salvus quisquam de residuis Juda qui incolunt in terra Aegypto, ad revertendum in terram Juda, ad quam ipsi sperant animabus suis reverti illuc: non revertentur, nisi qui evaserint.

15. Et responderunt Jeremiae omnes viri qui sciebant quia adolent uxores suae, et omnes mulieres, synagoga magna, et omnis populus sedentes in terra Aegypto in Patbure, dicentes:

16. Verbum quod locutus es ad nos nomine Domini, non audiemus te,

17. quia facientes faciemus omne verbum quod egredietur ex ore nostro, adolendo reginae caeli, et libando ei libamina, sicut fecimus nos et patres nostri, et reges nostri, et principes nostri in civitatibus Juda et extra Jerusalem: et impleti sumus panibus, et fuimus jucundi, et mala non vidimus.

(*) 11. ... ἐφ' ὑμᾶς εἰς κακὸν τοῦ ἀπολέσαι πάντα Ἰουδα.

12. Καὶ λήψομαι τοὺς καταλοίπους Ἰουδα, οἱ ἔθεντο τὸ πρόσωπον αὐτῶν τοῦ εἰσελθεῖν εἰς γῆν Αἰγύπτου, τοῦ κατοικῆσαι ἐκεῖ, ... (Compl.)

11.... super vos in mala ad disperdendum omnem Judam.

12. Et assumam reliquias Judae, qui posuerunt faciem suam ut ingrederentur terram Aegypti, ad habitandum ibi....

18. Καὶ ὡς διελίπομεν θυμῶντες τῇ βασιλείᾳ τοῦ οὐρανοῦ, ἡλαττώθημεν πάντες, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῇ ἐξελίπομεν.

19. Καὶ ὅτι ἡμεῖς ἐθυμῶμεν τῇ βασιλείᾳ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐσπέσαμεν αὐτῇ σπονδὰς, μὴ ἀνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν ἐποιήσαμεν αὐτῇ χαυῶνας καὶ ἐσπέσαμεν αὐτῇ σπονδὰς;

20. Καὶ εἶπεν Ἰερემίας παντὶ τῷ λαῷ, τοῖς δυνατοῖς καὶ ταῖς γυναῖξιν, καὶ παντὶ τῷ λαῷ τοῖς ἀποκριθεῖσιν αὐτῷ λόγους, λέγων·

21. Οὐχὶ τοῦ θυμιάματος οὗ ἐθυμιάσατε ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ, ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ βασιλεῖς ὑμῶν καὶ οἱ ἀρχοντες ὑμῶν, καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς, ἐμνήσθη Κύριος, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ;

22. Καὶ οὐκ ἔδυνάτο Κύριος εἶτι φέρειν ἀπὸ προσώπου πονηρίας πραγμάτων ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων ὑμῶν ὧν ἐποιήσατε. Καὶ ἐγενήθη ἡ γῆ ὑμῶν εἰς ἐρήμωσιν, καὶ εἰς ἄβατον, καὶ εἰς ἄραν, ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ,

23. ἀπὸ προσώπου ὧν ἐθυμιάτε καὶ ὧν ἡμάρτετε τῷ Κυρίῳ. Καὶ οὐκ ἤκούσατε τῆς φωνῆς Κυρίου, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς μαρτυρίοις αὐτοῦ οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ ἐπελάβετο ὑμῶν τὰ κακὰ ταῦτα.

24. Καὶ εἶπεν Ἰερემίας τῷ λαῷ καὶ ταῖς γυναῖξιν· Ἀκούσατε λόγον Κυρίου.

25. Οὕτως εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ὑμεῖς γυναῖκες τῷ στόματι ὑμῶν ἐλαλήσατε, καὶ ταῖς χερσὶν ὑμῶν ἐπληρώσατε, λέγουσαι· Ποιοῦσαι ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας ἡμῶν ὡς ὁμολογήκαμεν, θυμιᾶν τῇ βασιλείᾳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδεν αὐτῇ σπονδὰς· ἐμμεῖναι· σαι ἐνεργεῖν αὐτῇς ὁμολογίαις ὑμῶν, καὶ ποιοῦσαι ἐποιήσατε.

26. Διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον Κυρίου, πᾶς Ἰούδα, οἱ καθήμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· Ἰδοὺ ὧμοσα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγάλῳ, εἶπε Κύριος, ἐὰν γένηται εἰς ὄνομά μου ἐν τῷ στόματι παντός Ἰούδα εἰπεῖν· Ζῇ Κύριος ἐπὶ πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ·

27. ὅτι ἐγὼ ἐγρήγορα ἐπ' αὐτοὺς, τοῦ κακῶσαι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀγαθῶσαι· καὶ ἐκλείψουσι πᾶς Ἰούδα, οἱ κατοικοῦντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῇ, ἕως ἂν ἐκλείπωσιν.

28. Καὶ οἱ σεσωσμένοι ἀπὸ ῥομφαίας ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν Ἰούδα ὀλίγοι ἀριθμῷ, καὶ γνώσονται οἱ κατάλοιποι Ἰούδα οἱ καταστάντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ κατοικησάσι ἐκεῖ, λόγος τίνος ἐμμενεῖ.

29. Καὶ τοῦτο τὸ σημεῖον ὑμῖν, ὅτι ἐπισκέψομαι ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς εἰς πονηρά.

30. Οὕτως εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν Οὐαφρὴ βασιλεῖα Αἰγύπτου εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ, καὶ εἰς χεῖρας ζητούντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καθὰ ἔδωκα τὸν Σεδεκιαν βασιλεῖα Ἰούδα εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος ἐχθροῦ αὐτοῦ, καὶ ζητούντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

(Vulg. XLV.) 1. Ὁ λόγος δὲν ἐλάλησε Ἰερემίας ὁ προφήτης πρὸς Βαροὺχ υἱὸν Νηριῶ, ὅτε ἔγραφε τοὺς λόγους τούτους ἐν τῷ βιβλίῳ ἀπὸ στόματος Ἰερεμίου, ἐν τῷ ἑνισαυτῷ τῷ τετάρτῳ Ἰωακείμ υἱῷ Ἰωσὰφ βασιλέως Ἰούδα·

18. Et ut omnisimul adolentes reginæ cœli, imminuti sumus omnes, et in gladio et in fame defecimus.

19. Et quia nos adolebamus reginæ cœli, et libavimus ei libamina, numquid sine viris nostris fecimus ei placentas et libavimus ei libamina?

20. Et dixit Jeremias omni populo, potentibus et mulieribus, et omni populo iis qui responderant ei verba, dicens :

21. Nonne incensi quod adolebatis in civitatibus Juda et extra Jerusalem, vos et patres vestri, et reges vestri et principes vestri, et populus terræ, meminit Dominus, et ascendit super cor ipsius?

22. Et non potuit Dominus ultra ferre a facie malitiæ reum vestrarum, et a vestris abominationibus quas fecistis. Et facta est terra vestra in desolationem, et in invium, et in maledictum, sicut in die hac,

23. a facie eorum quæ adolebatis et quæ peccabatis Domino. Et non audistis vocem Domini, et in præceptis ejus, et in lege et in testimoniis ejus non ambulastis, et apprehenderunt vos mala hæc.

24. Et dixit Jeremias populo et mulieribus : Audite verbum Domini.

25. Sic dixit Dominus Deus Israel : Vos mulieres ore vestro locutæ estis, et manibus vestris implestis, dicentes : Facientes faciemus confessiones nostras quas confessæ sumus, adolendo reginæ cœli et libando ei libamina : perseverantes perseverastis in confessionibus vestris, et facientes fecistis.

26. Ideo audite verbum Domini, omnis Juda, qui sedetis in terra Ægypto : Ecce juravi nomine meo magno, ait Dominus, si erit ultra nomen meum in ore universi Juda ad dicendum : Vivit Dominus in omni terra Ægypti :

27. quia ego vigilavi super eos, ad affligendum eos, et non benefaciendum : et deficient omnis Juda, habitantes in terra Ægypto, in gladio et in fame, donec defecerint.

28. Et qui evaserint a gladio revertentur in terram Juda pauci numero, et agnoscent residui Juda qui steterunt in terra Ægypto ad habitandum ibi, verbum cujus permaneat.

29. Et hoc signum vobis, quia visitabo ego super vos in mala.

30. Sic dixit Dominus : Ecce ego do Vaphre regem Ægypti in manus inimici ejus, et in manus quærentis animam ejus, sicut dedi Sedeciam regem Juda in manus Nabuchodonosor regis Babylonis inimici ejus, et quærentis animam ejus.

(Vulg. XLV, 1.) Verbum quod locutus est Jeremias propheta ad Baruch filium Nerie, quando scripsi verba hæc in libro ex ore Jeremie, in anno quarto Joacim filio Josie regis Juda :

2. Οὕτως εἶπε Κύριος ἐπὶ σοὶ Βαρούχ,
 3. ὅτι εἶπας· Οἶμοι, οἶμοι, ὅτι προσέθηκε Κύριος κόπεν ἐπιπόνῳ μοι· ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς, ἀνάπαυσιν οὐχ εὔρον.
 4. Εἶπον αὐτῷ· Οὕτως εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ οὓς ἐγὼ ὠκοδόμησα, ἐγὼ καθαιρῶ, καὶ οὓς ἐγὼ ἐφύτευσα, ἐγὼ ἐκτιλλῶ.
 5. Καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῷ μεγάλα; Μὴ ζητήσεις, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, λέγει Κύριος· καὶ δώσω τὴν ψυχὴν σου εἰς εὕρημα ἐν παντὶ τότῳ, οὗ ἔάν βαδίσῃς ἐκεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΒ'.

1. Ὅντος εἰκοστοῦ καὶ ἐνδὸς ἔτους Σεδεκίου ἐν τῷ βασιλευμένῳ αὐτὸν, καὶ ἐνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμειτάαλ, θυγάτηρ Ἱερεμίου ἐκ Λοβενά. (*)
 4. Καὶ ἐγένετο τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐν μηνὶ τῷ ἐνάτῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνός, ἦλθε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλώνης, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ περιεγραῶσαν αὐτήν, καὶ περιωκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις κύκλῳ.
 5. Καὶ ἦλθεν ἡ πόλις εἰς συνοχὴν ἕως ἐνδεκάτου ἔτους τῷ βασιλεὶ Σεδεκίῳ,
 6. ἐν τῇ ἐννάτῃ τοῦ μηνός, καὶ ἐστερεώθη ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς.
 7. Καὶ διεκόπη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἐξῆλθον νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης, ἀναμέσον τοῦ τείχους καὶ τοῦ προτειγίσματος ὃ ἦν κατὰ τὸν κῆπον τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τῆς πόλεως κύκλῳ, καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀραβὰ.
 8. Καὶ κατεδίωκεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἐν τῷ πέραν Ἱερὶχ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπ' αὐτοῦ.
 9. Καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλώνης εἰς Δεβλαθά, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως.
 10. Καὶ ἔσφαξε βασιλεὺς Βαβυλώνης τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἔσφαξεν ἐν Δεβλαθά.
 11. Καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις. Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυλώνης εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς οἰκίαν μύλωνος ἕως ἡμέρας ἧς ἀπέθανε.
 12. Καὶ ἐν μηνὶ πέμπτῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνός, ἦλθε Ναβουζαρδάν ὁ ἀρχιμάγειρος, ἑστηκώς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Βαβυλώνης εἰς Ἱερουσαλήμ,
 13. Καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πᾶσας τὰς οἰκίας τῆς πόλεως· καὶ πᾶσαν οἰκίαν μεγάλην ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ.
 14. καὶ πᾶν τείχος Ἱερουσαλήμ κύκλῳ καθεῖλεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἡ μετὰ τοῦ ἀρχιμαγείρου.

(*) 2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Ἰωακείμ·

3. ὅτι ὀργὴ Κυρίου ἦν ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐν Ἰούδα, ἕως οὗ τοῦ ἀποβαλεῖν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἀφείνηται Σεδεκίας ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλώνης. (Compl. et Theodor.)

2. Sic dixit Dominus super te Baruch,
 3. quia dixisti : Heu mihi, heu mihi, quia addidit Dominus laborem super dolorem meum : dormivi in gemitibus, requiem non inveni.
 4. Dic ei : Sic dixit Dominus : Ecce quos ego ædificavi, ego destruiam, et quos ego plantavi, ego evello.
 5. Et tu quæres tibi grandia? Noli quærere, quia ecce ego induco mala super omnem carnem, ait Dominus : et dabo animam tuam in rem inventam in omni loco, quocumque iveris illuc.

CAPUT LII.

1. Cum viginti unius annorum esset Sedecias in reguando ipsum, et undecim annis regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Amitaal, filia Jeremiæ de Lobena.
 4. Et factum est anno nouo regni ipsius, in mense nono, decima mensis, venit Nabuchodonosor rex Babylonis, et omnis virtus ejus super Jerusalem, et circumvallarunt eam, et circumædificarunt eam quadratis lapidibus in circuitu.
 5. Et venit civitas in obsidionem usque ad annum undecimum regi Sedeciae,
 6. in nona mensis, et invaluit fames in civitate, et non erant panes populo terræ.
 7. Et dirupta est civitas, et omnes viri bellatores exierunt nocte per viam portæ, inter murum et antemurale quod erat ad hortum regis, et Chaldæi super civitatem in circuitu, et iverunt viam quæ ad Araba.
 8. Et persecuta est virtus Chaldæorum post regem, et apprehenderunt eum trans Jericho, et omnes pueri ejus dispersi sunt ab eo.
 9. Et ceperunt regem, et duxerunt eum ad regem Babylonis in Deblatha, et locutus est ei cum judicio.
 10. Et jugulavit rex Babylonis filios Sedeciae ante oculos ejus, et omnes principes Juda jugulavit in Deblatha.
 11. Et oculos Sedeciae excæcavit, et ligavit eum in compedibus. Et duxit eum rex Babylonis in Babylonem, et dedit eum in domum pistrini usque in diem qua mortuus est.
 12. Et in mense quinto, decima mensis, venit Nabuzardan princeps coquorum, qui stabat ante faciem regis Babylonis in Jerusalem,
 13. et incendit domum Domini, et domum regis et omnes domos civitatis : et omnem domum magnam incendit in igne :
 14. et omnem murum Jerusalem in circuitu destruxit virtus Chaldæorum quæ cum principe coquorum.

2. Et fecit malum coram Domino juxta omnia quæ fecerat Joacim.

3. Quoniam ira Domini erat in Jerusalem et in Juda, usquequo projiceret eos a facie sua, et recessit Sedecias a rege Babylonis.

(*) 16. Καὶ τοὺς καταλοῖπους τοῦ λαοῦ κατέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ εἰς γεωργοὺς.

17. Καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοὺς τοὺς ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὰς βάσεις καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῇ τὴν ἐν οἴκῳ Κυρίου, συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ ἔλαβον τὸν χαλκὸν αὐτῶν, καὶ ἀπῆνεγκαν εἰς Βαβυλῶνα.

18. Καὶ τὴν στεφάνην, καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς κρεάγρας καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ, ἐν οἷς ἐλειτούργουν ἐν αὐτοῖς,

19. καὶ τὰς ἀπφῶθ, καὶ τὰς μασμαρῶθ, καὶ τοὺς ὑποχυτῆρας, καὶ τὰς λυχνίας, καὶ τὰς θυίσκας, καὶ τοὺς κυάθους, ἃ ἦν χρυσᾶ χρυσᾶ, καὶ ἃ ἦν ἀργυρᾶ ἀργυρᾶ, ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος.

20. Καὶ οἱ στύλοι δύο, καὶ ἡ θάλασσα μία, καὶ οἱ μόσχοι δώδεκα γαλκοὶ ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, ἃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών εἰς οἶκον Κυρίου, οὗ οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ αὐτῶν.

21. καὶ οἱ στύλοι τριακονταπέντε, πηγῶν ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἐνός καὶ σπαρτίον δώδεκα πῆγουν περιεκύκλω αὐτόν, καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ δακτύλων τεσσάρων κύκλῳ,

22. καὶ γείσους ἐπ' αὐτοῖς χαλκοῦν, καὶ πέντε πῆγουν τὸ μῆκος, ὑπεροχὴ τοῦ γείσους τοῦ ἐνός, καὶ δίκτυον καὶ ῥοαὶ ἐπὶ τοῦ γείσους κύκλῳ, τὰ πάντα χαλκᾶ καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ, ὅκτω ῥοαὶ τῷ πῆχει, τοῖς δώδεκα πῆγχεσι.

23. Καὶ ἦσαν αἱ ῥοαὶ ἐνενηκονταεξ τὸ ἐν μέρος, καὶ ἦσαν αἱ πᾶσαι ῥοαὶ ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ.

24. Καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον, καὶ τὸν ἱερέα τὸν δευτεροῦντα, καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάττοντας τὴν ὁδόν,

25. καὶ εὐνοῦχον ἑνα δὲ ἦν ἐπιστάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν, καὶ ἑπτὰ ἀνδρας ὀνομαστοὺς, τοὺς ἐν προσώπῳ τοῦ βασιλέως, τοὺς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τῶν δυνάμεων τὸν γραμματεῦντα τῷ λαῷ τῆς γῆς, καὶ ἐξήκοντα ἀνθρώπους ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, τοὺς εὐρεθέντας ἐν μέσῳ τῆς πόλεως.

26. Καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδάν ὁ ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλέως, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς βασιλεῖα Βαβυλῶνος εἰς Δεβλαθὰ,

27. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν Δεβλαθὰ, ἐν γῇ Αἰμάθ. (**)

31. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἐβδόμῳ ἔτει, ἀποικισθέντος τοῦ Ἰωακείμ βασιλέως Ἰουδα, ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνί, ἐν τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός,

(*) 15. Καὶ ἀπὸ τῶν πενήτων τοῦ λαοῦ, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ, καὶ τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας οἱ ἐνέπεσαν πρὸς τὸν βασιλεῖα τῆς Βαβυλῶνος, καὶ τὸ περισσὸν τοῦ ὅχλου μεθῆκεν ὁ ἀρχιμάγειρος. (Compl.)

(**) 27. ... καὶ ἀπώκισθη Ἰουδας ἀπὸ ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ.

28. Καὶ οὗτος ὁ λαὸς δὲν ἀπώκισε Ναβουχοδονόσορ· ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐβδόμῳ Ἰουδαίους τριχιλίους καὶ εἴκοσι τρεῖς.

29. Ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ Ναβουχοδονόσορ, ἐξ Ἱερουσαλὴμ ψυχὰς ὀκτακοσίας τριάκοντα δύο.

30. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Ναβουχοδονόσορ, ἀπώκισε Ναβουζαρδάν ὁ ἀρχιμάγειρος Ἰουδαίων ψυχὰς ἑπτακοσίας τεσσαράκοντα πέντε· πᾶσαι αἱ ψυχὰς τετρακιςχίλια καὶ ἐξήκοισαι. (Ex Cod. regio Angl.)

16. Et reliquos de populo reliquit princeps coquorum in vinearum et agrorum cultores.

17. Et columnas aeneas quæ in domo Domini, et bases et mare æneum quæ in domo Domini, contriverunt Chaldæi, et tulerunt æs eorum, et asportarunt in Babylonem.

18. Et coronam, et phialas et creagras et omnia vasa ænea, in quibus ministrabant in eis,

19. et ipsas apphoth, et ipsas masmaroth, et pelves, et candelabra, et mortariola, et cyathos, quæ erant aurea aurea, et quæ erant argentea argentea, tulit princeps coquorum.

20. Et columnæ duæ, et mare unum, et vituli duodecim ænei subter mare, quæ fecerat rex Salomon in domo Domini, cujus non erat pondus æris eorum :

21. et columnæ triginta quinque, cubitorum altitudo columnæ unius : et funiculus duodecim cubitorum circumdabat eam, et crassities ejus digitorum quatuor in circuitu,

22. et gisum super eas æneum, et quinque cubitorum longitudo, excessus gisi unius, et rete et malogranata super gisum in circuitu, omnia ænea : et juxta hæc columnæ secundæ, octo malogranata cubito, duodecim cubitis.

23. Et erant malogranata nonaginta sex latus unum, et erant omnia malogranata centum super rete in circuitu.

24. Et tulit princeps coquorum sacerdotem primum, et sacerdotem secundum, et tres illos qui custodiebant viam,

25. et eunuchum unum qui erat præfectus virorum bellicorum, et septem viros nominatos, qui in facie regis, inventos in civitate, et scribam virtutum scribentem populo terræ, et sexaginta homines de populo terræ, inventos in medio civitatis.

26. Et tulit eos Nabuzardan princeps coquorum regis, et duxit eos ad regem Babylonis in Deblatha,

27. et percussit eos rex Babylonis in Deblatha, in terra Æmath.

31. Et factum est in trigesimo et septimo anno transmigrationis Joachim regis Juda, in duodecimo mense, in vigesima quarta mensis, accepit Ulæmadachar rex Babylonis,

15. Et de pauperibus populi, et reliquum vulgi, et eos qui remanserant in civitate, et profugos qui transfugerant ad regem Babylonis, et reliquum multitudinis transtulit princeps coquorum.

27... et translatus est Judas de desuper terram suam.

28. Et iste est populus quem transtulit Nabuchodonosor : in anno septimo Judæos tria millia et viginti tres.

29. In anno octavo decimo Nabuchodonosor, de Jerusalem animas octingentas triginta duas.

30. In anno tertio et vigesimo Nabuchodonosor, transtulit Nabuzardan princeps coquorum Judæorum animas septingentas quadraginta quinque : omnes animæ quatuor millia sexcentæ.

ἔλαβεν Οὐλαιμαδάχαρ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ᾧ ἐβασίλευσε, τὴν κεφαλὴν Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐκείρεν αὐτὸν, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἰκίας ἧς ἐφυλάσσετο,

32. καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ χρηστὰ, καὶ ἔδωκε τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν βασιλείων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι,

33. καὶ ἥλλαξε τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἤσθιεν ἄρτον διαπαντὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐζήσῃ.

34. Καὶ ἡ σύνταξις αὐτῷ ἐδίδото διαπαντὸς παρὰ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἕως ἡμέρας ἧς ἀπέθανεν.

in anno quo regnum adiit, caput Joacim regis Juda, et ton-
dedit eum, et eduxit eum de domo in qua custodiebatur,

32. et locutus est ei bona, et dedit thronum ejus super
reges qui secum in Babylone,

33. et mutavit stolam carceris ejus, et comedebat panem
semper ante faciem ejus cunctis diebus quibus vixit.

34. Et demensum ei dabatur perpetuo a rege Babylonis de
die in diem, usque ad diem qua mortuus est.

ΒΑΡΟΥΧ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ οὕτοι οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου, οὓς ἔγραψε Βα-
ρούχ υἱὸς Νηρίου υἱοῦ Μαασαίου υἱοῦ Σεδεκίου υἱοῦ
Ἀσαδίου υἱοῦ Χελκίου, ἐν Βαβυλῶνι,

2. ἐν τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ, ἐν ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς, ἐν
τῷ καιρῷ ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ
ἐνέπρησαν αὐτὴν ἐν πυρὶ.

3. Καὶ ἀνέγνω Βαρούχ τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τοῦ-
του ἐν ὧσιν Ἰεχονίου υἱοῦ Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα,
καὶ ἐν ὧσι πάντος τοῦ λαοῦ τῶν ἐρχομένων πρὸς τὴν
βίβλον,

4. καὶ ἐν ὧσι τῶν δυνατῶν καὶ υἱῶν τῶν βασιλέων,
καὶ ἐν ὧσι τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἐν ὧσι πάντος τοῦ
λαοῦ, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, πάντων τῶν κατοι-
κούντων ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ ποταμοῦ Σούδ.

5. Καὶ ἔκλαιον, καὶ ἐνῆστευον, καὶ ἤρχοντο ἐναν-
τίον Κυρίου,

6. καὶ συνήγαγον ἀργύριον, καθὼς ἐκάστου ἠδύνατο
ἡ χεὶρ.

7. Καὶ ἀπέστειλαν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Ἰωακείμ
υἱὸν Χελκίου υἱοῦ Σαλώμ, τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς τοὺς
ἱερεῖς, καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τοὺς εὐρεθέντας μετ'
αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ,

8. ἐν τῇ λαβεῖν αὐτὸν τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου, τὰ
ἐξεγεθέντα ἐκ τοῦ ναοῦ, ἀποστρέφαι εἰς γῆν Ἰούδα,
τῇ δεκάτῃ τοῦ Σειουᾶλ, σκεὺ ἀργυρᾶ, ἃ ἐποίησε
Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία βασιλεὺς Ἰούδα,

9. μετὰ τὸ ἀποικίσαι Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βα-
βυλῶνος τὸν Ἰεχονίαν, καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ τοὺς
δεσμώτας, καὶ τοὺς δυνατοὺς, καὶ τὸν λαὸν τῆς γῆς
ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα.

10. Καὶ εἶπαν· Ἰδοὺ ἀπεστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς ἀρ-
γύριον, καὶ ἀγοράσατε τοῦ ἀργυρίου δολοκαυτώματα καὶ
περὶ ἁμαρτίας, καὶ λίθον, καὶ ποιήσατε μάννα, καὶ
ἀνοίσате ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,

11. καὶ προσεύξασθε περὶ τῆς ζωῆς Ναβουχοδονόσορ
βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ εἰς ζῶν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐ-
τοῦ, ἵνα ᾧσιν αἱ ἡμέραι αὐτῶν ὡς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

BARUCH.

CAPUT I.

1. Et hæc verba libri, quæ scripsit Baruch filius Nerie
filii Maasæ filii Sedecie filii Asadie filii Chelcie, in Baby-
lone,

2. in anno quinto, in septima mensis, in tempore quo
ceperant Chaldæi Jerusalem, et incenderant eam in igne.

3. Et legit Baruch verba libri hujus in auribus Jechoniae
filii Joacim regis Juda, et in auribus universi populi venien-
tium ad librum,

4. et in auribus potentum et filiorum regum, et in auribus
seniorum, et in auribus universi populi, a parvo usque ad
magnum, omnium habitantium in Babylone super flumen
Sud.

5. Et plorabant, et jejunabant, et orabant ante Domi-
num,

6. et collegerunt argentum, secundum quod cujusque
potuit manus,

7. et miserunt in Jerusalem ad Joacim filium Chelcie filii
Salom, sacerdotem, et ad sacerdotes, et ad omnem popu-
lum qui sunt inventi cum eo in Jerusalem,

8. in accipiendo ipsum vasa domus Domini, quæ fuerant
exportata e templo, ad reducendum in terram Juda, deci-
ma Sival, vasa argentea, quæ fecerat Sedecias filius Josiæ
regis Juda,

9. postquam Nabuchodonosor rex Babylonis transtulit
Jechoniam, et principes, et vinctos, et potentes, et popu-
lum terræ a Jerusalem, et duxit eum in Babylonem.

10. Et dixerunt : Ecce misimus ad vos argentum, et
emite argento holocaustomata et pro peccato, et thus, et fa-
cite manna, et offerte super altare Domini Dei nostri,

11. et orate pro vita Nabuchodonosor regis Babylonis, et
ad vitam Baltasar filii ejus, ut sint dies eorum sicut dies
cæli super terram.

12. Καὶ δώσει Κύριος ἰσχύϊ ἡμῖν, καὶ φωτίσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ ζησόμεθα ὑπὸ τὴν σκιάν Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δουλεύσομεν αὐτοῖς ἡμέρας πολλὰς, καὶ εὕρησομεν χάριν ἐναντίον αὐτῶν.

13. Καὶ προσεύξασθε περὶ ἡμῶν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ὁ θυμὸς Κυρίου καὶ ἡ ὀργὴ αὐτοῦ ἀπ' ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

14. Καὶ ἀναγνώσεσθε τὸ βιβλίον τοῦτο δ' ἀπεστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς, ἐξαγορεύσαι ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς καὶ ἐν ἡμέραις καιροῦ,

15. καὶ ἐρεῖτε· Τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ αἰσχύνη τῶν προσώπων, ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνθρώπων Ἰούδα, καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ,

16. καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ τοῖς ἀρχουσιν ἡμῶν, καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἡμῶν, καὶ τοῖς προφήταις ἡμῶν, καὶ τοῖς πατέρασιν ἡμῶν,

17. ὃν ἡμάρτομεν ἐναντὶ Κυρίου,

18. καὶ ἡπειθήσαμεν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἤκούσαμεν τῆς φωνῆς Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν, πορεύεσθαι τοῖς προτάγμασι Κυρίου, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον ἡμῶν,

19. ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγε Κύριος τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἡμεθα ἀπειθοῦντες πρὸς Κύριον Θεὸν ἡμῶν, καὶ ἐσχεδιάζομεν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐκολλήθη εἰς ἡμᾶς τὰ κακὰ καὶ ἡ ἀρὰ, ἣν συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ παιδί αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ἧς ἐξήγαγε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσάν γάλα καὶ μέλι, ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη.

21. Καὶ οὐκ ἤκούσαμεν τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῶν προφητῶν ὧν ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς.

22. Καὶ ὥχόμεθα ἕκαστος ἐν διανοίᾳ καρδίᾳ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, ἐργάζεσθαι θεοῖς ἑτέροις, ποιῆσαι τὰ κακὰ κατ' ὀφθαλμοὺς Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἔστω ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τοὺς δικαστὰς ἡμῶν τοὺς δικασάντας τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας ἡμῶν, καὶ ἐπὶ ἄνθρωπον Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα,

2. τοῦ ἀγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, ἃ οὐκ ἐποιήθη ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ, καθὰ ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσῆ,

3. τοῦ φαγεῖν ἡμᾶς, ἄνθρωπον σάρκα υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ ἄνθρωπον σάρκα θυγατρὸς αὐτοῦ.

4. Καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ὑποχειρίους πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς κύκλῳ ἡμῶν, εἰς ὀνειδισμόν καὶ ἄβυστον ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τοῖς κύκλῳ οὗ διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος ἐκεῖ.

5. Καὶ ἐγενήθησαν ὑποκάτω καὶ οὐκ ἐπάνω, ὅτι ἡμάρτομεν Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

6. Τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς πατέρασιν ἡμῶν ἡ αἰσχύνη τῶν προσώπων, ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη.

12. Et dabit Dominus fortitudinem nobis, et illuminabit oculos nostros, et vivemus sub umbra Nabuchodonosor regis Babylonis, et sub umbra Baltasar filii ejus, et serviemus eis dies multos, et inveniemus gratiam coram eis.

13. Et orate pro nobis ad Dominum Deum nostrum, quia peccavimus Domino Deo nostro, et non avertit se furor Domini et ira ejus a nobis usque ad diem hanc.

14. Et legetis librum hunc quem misimus ad vos, recitari in domo Domini, in die solemnitatis et in diebus temporis,

15. et dicetis: Domino Deo nostro justitia, nobis autem confusio facierum, sicut dies hæc, homini Juda, et inhabitantibus Jerusalem,

16. et regibus nostris, et principibus nostris, et sacerdotibus nostris, et prophetis nostris, et patribus nostris,

17. quæ peccavimus ante Dominum,

18. et non credidimus ei, et non audivimus vocem Domini Dei nostri, ut ambularem in mandatis Domini, quæ dedit ante faciem nostram,

19. a die qua eduxit Dominus patres nostros de terra Ægypti, et usque ad diem hanc fuimus increduli erga Dominum Deum nostrum, et vagabamur ne audiremus vocem ipsius.

20. Et adhæserunt in nos mala et maledictio, quam constituit Dominus Moysi puero suo in die qua eduxit patres nostros de terra Ægypti, ad dandam nobis terram fluentem lac et mel, sicut dies hæc.

21. Et non audivimus vocem Domini Dei nostri, secundum omnia verba prophetarum quos misit ad nos.

22. Et abivimus unusquisque in sensu cordis nostri maligni, operari diis alienis, facere mala ante oculos Domini Dei nostri.

CAPUT II.

1. Et statuit Dominus verbum suum, quod locutus est super nos, et super judices nostros judicantes Israel, et super reges nostros, et super principes nostros, et super hominem Israel et Juda,

2. ut adduceret super nos mala magna, quæ non facta sunt sub omni cælo, quemadmodum fecit in Jerusalem, secundum quæ scripta sunt in lege Moysi,

3. ut manducarem nos, homo carnes filii sui, et homo carnes filiarum suarum.

4. Et dedit eos subjectos omnibus regnis quæ in circuitu nostro, in improperium et invium in omnibus populis in circuitu quo dispersit eos Dominus illuc.

5. Et facti sunt subtus et non supra, quia peccavimus Domino Deo nostro, non audiendo vocem ipsius.

6. Domino Deo nostro justitia, nobis autem et patribus nostris confusio facierum, sicut est dies hæc.

7. Ἄ ἐλάλησε Κύριος ἐφ' ἡμᾶς, πάντα τὰ κακὰ ταῦτα ἃ ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς.

8. Καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου Κυρίου, τοῦ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν νοσημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς.

9. Καὶ ἐγρηγόρησε Κύριος ἐπὶ τοῖς κακοῖς, καὶ ἐπήγαγε Κύριος ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος ὁ Κύριος ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἃ ἐνετέλιτο ἡμῖν.

10. Καὶ οὐκ ἤκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, πορεύεσθαι τοῖς προστάγμασι Κυρίου οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον ἡμῶν.

11. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασι καὶ ἐν δυνάμει μεγάλη καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα, ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη,

12. ἡμάρτομεν, ἡσεθήσαμεν, ἠδίκησαμεν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαιώμασί σου.

13. Ἀποστραφῆτω ὁ θυμὸς σου ἀφ' ἡμῶν, ὅτι κατελείφθημεν ὅλγιοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ.

14. Εἰσάκουσον, Κύριε, τῆς προσευχῆς ἡμῶν καὶ τῆς δεήσεως ἡμῶν, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐνεκέν σου, καὶ δὸς ἡμῖν χάριν κατὰ πρόσωπον τῶν ἀποικισάντων ἡμᾶς,

15. ἵνα γνῶν πᾶσα ἡ γῆ ὅτι σὺ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι τὸ ὄνομα σου ἐπεκλήθη ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ.

16. Κύριε, κἀτίδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου, καὶ ἐννόησον εἰς ἡμᾶς, καὶ κλίνον, Κύριε, τὸ οὖς σου, καὶ ἀκούσον.

17. Ἄνοιξον ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε ὅτι οὐχ οἱ τεθνηκότες ἐν τῷ ᾄδῃ, ὧν ἐλήφθη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπὸ τῶν σπλάγγνων αὐτῶν, δώσουσι δόξαν καὶ δικαίωμα τῷ Κυρίῳ·

18. ἀλλὰ ἡ ψυχὴ ἡ λυπούμενῃ ἐπὶ τὸ μέγεθος, ὃ βαδίζει κύπτων καὶ ἀσθενοῦν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ ἐκλείποντες, καὶ ἡ ψυχὴ ἡ πεινῶσα δώσουσί σοι δόξαν καὶ δικαιοσύνην, Κύριε.

19. Ὅτι οὐκ ἐπὶ τὰ δικαιώματα τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ τῶν βασιλέων ἡμῶν ἡμεῖς καταβάλλομεν τὸν ἔλεον κατὰ πρόσωπόν σου, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,

20. ὅτι ἐνῆκας τὸν θυμὸν σου καὶ τὴν ὀργήν σου εἰς ἡμᾶς, καθάπερ ἐλάλησας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν.

21. Οὕτως εἶπε Κύριος· Κλίνετε τὸν ὄμον ὑμῶν ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλώνης, καὶ καθίσαιτε ἐπὶ τὴν γῆν ἣν δέδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

22. Καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς Κυρίου, ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλώνης,

23. ἐκλείψειν ποιῶσι ἐκ πόλεων Ἰούδα καὶ ἐξωθεν Ἱερουσαλὴμ φωνὴν εὐφροσύνης καὶ φωνὴν χαρμολύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἄβατον ἀπὸ ἐνοικούντων.

24. Καὶ οὐκ ἤκούσαμεν τῆς φωνῆς σου, ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλώνης. Καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου, οὓς ἐλάλησας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν, τοῦ ἐξενεχθῆναι τὰ ὅσα βασιλέων ἡμῶν καὶ τὰ ὅσα τῶν πατέρων ἡμῶν ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν.

25. Καὶ ἰδοὺ ἐστὶν ἐξεβριμμένα τῷ καύματι τῆς ἡμέ-

7. Quæ locutus est Dominus super nos, omnia mala hæc quæ venerunt super nos,

8. Et non sumus deprecati faciem Domini, ut revertetur unusquisque a cogitationibus cordis sui pessimi.

9. Et vigilavit Dominus in malis, et adduxit Dominus super nos, quia justus est Dominus in omnibus operibus suis quæ mandavit nobis.

10. Et non audivimus vocem ipsius, ut iremur in præceptis Domini quæ dedit ante faciem nostram.

11. Et nunc, Domine Deus Israel, qui eduxisti populum tuum de terra Ægypti in manu valida, et in signis et in prodigiis et in virtute magna et in brachio excelso, et fecisti tibi nomen, sicut est dies ista,

12. peccavimus, impie egimus, inique gessimus, Domine Deus noster, in omnibus justificationibus tuis.

13. Avertatur ira tua a nobis, quia derelicti sumus pauci inter gentes quo dispersisti nos illuc.

14. Exaudi, Domine, preces nostras et orationem nostram, et erue nos propter te, et da nobis gratiam ante faciem eorum qui nos abduxerunt,

15. ut sciat omnis terra quia tu es Dominus Deus noster, quia nomen tuum invocatum est super Israel et super genus ipsius.

16. Respice, Domine, de domo sancta tua, et intende in nos, et inclina, Domine, aurem tuam, et audi.

17. Aperi oculos tuos, et vide quia non mortui qui sunt in inferno, quorum assumptus est spiritus eorum a visceribus suis, dabunt honorem et justificationem Domino :

18. sed anima quæ tristatur in magnitudinem, qui incedit curvus et infirmus, et oculi deficientes, et anima esuriens dabunt tibi gloriam et justitiam, Domine.

19. Quia non super justificationibus patrum nostrorum et regum nostrorum nos fundimus misericordiam ante faciem tuam, Domine Deus noster,

20. quia immisisti furorem tuum et iram tuam in nos, sicut locutus es in manu puerorum tuorum prophetarum.

21. Sic dixit Dominus : Inclinate humerum vestrum et opera facite regi Babylonis, et sedete super terram quam dedi patribus vestris.

22. Quod si non audieritis vocem Domini, operari regi Babylonis,

23. deficere faciam de civitatibus Juda et a foris Jerusalem vocem lætitiæ et vocem gaudii, vocem sponsi et vocem sponsæ, et erit omnis terra sine vestigio ab inhabitantibus.

24. Et non audivimus vocem tuam, ut operaremur regi Babylonis. Et statuisti verba tua, quæ locutus es in manibus puerorum tuorum prophetarum, ut transferrentur ossa regum nostrorum et ossa patrum nostrorum de loco suo.

25. Et ecce projecta sunt æstui diei, et gelu noctis, et

ρας, καὶ τῷ παγετῷ τῆς νυκτὸς, καὶ ἀπεθάνονσαν ἐν πόνοις πονηροῖς, ἐν λιμῇ καὶ ἐν βρομφαίᾳ, καὶ ἐν ἀποστολῇ.

26. Καὶ ἔθηκας τὸν ὄικον οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῷ, ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη, διὰ πονηρίαν οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα.

27. Καὶ ἐποίησας εἰς ἡμᾶς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κατὰ πᾶσαν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ πάντα οἰκτιρισμὸν σου τὸν μέγαν,

28. καθὰ ἐλάλησας ἐν χειρὶ παιδὸς σου Μωϋσῆ, ἐν ἡμέρᾳ ἐντειλαμένου σου αὐτῷ γράψαι τὸν νόμον σου ἐναντίον υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγων·

29. Ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς μου, εἰ μὴν ἡ βρόμβησις ἡ μεγάλη ἢ πολλὴ αὕτη ἀποστρέψει εἰς μικράν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ διασπερῶ αὐτοὺς ἐκεῖ·

30. ὅτι ἔγνωσεν ὅτι οὐ μὴ ἀκούσωσί μου, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλος ἐστὶ. Καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν,

31. καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν. Καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν καὶ ὦτα ἀκούοντα·

32. καὶ αἰνέσουσίν με ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, καὶ μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός μου,

33. καὶ ἀποστρέψουσιν ἀπὸ τοῦ νότου αὐτῶν τοῦ σκληροῦ, καὶ ἀπὸ πονηρῶν προταγμάτων αὐτῶν, ὅτι μνησθήσονται τῆς ὁδοῦ πατέρων αὐτῶν τῶν ἁμαρτῶντων ἐναντὶ Κυρίου.

34. Καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῷ Ἰακώβ, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς· καὶ πληθυνῶ αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ σμικρυνθῶσι.

35. Καὶ στήσω αὐτοῖς διαθήκην αἰώνιον, τοῦ εἶναι με αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. Καὶ οὐ κινήσω ἐκ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Κύριε παντοκράτωρ ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ψυχὴ ἐν στενοῖς καὶ πνεῦμα ἀκηδῶν κέκραγε πρὸς σέ.

2. Ἀκουσον, Κύριε, καὶ ἐλέησον, (*) ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου.

3. Ὅτι σὺ καθήμενος τὸν αἰῶνα, καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι τὸν αἰῶνα.

4. Κύριε παντοκράτωρ ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκουσον δὴ τῆς προευχῆς τῶν τεθνηκότων Ἰσραὴλ, καὶ υἱῶν τῶν ἁμαρτανόντων ἐναντίον σου, οἳ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐκολλήθη ἡμῖν τὰ κακά.

5. Μὴ μνηστῆς ἀδικιῶν πατέρων ἡμῶν, ἀλλὰ μνηστῆτι χειρὸς σου καὶ ὀνόματός σου ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ,

6. ὅτι σὺ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ αἰνέσομέν σε, Κύριε·

7. ὅτι διὰ τοῦτο ἔδωκας τὸν φόβον σου ἐπὶ καρδίαν ἡμῶν, καὶ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομά σου. Καὶ αἰνέσομεν σε ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, ὅτι ἀποστρέψαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν πᾶσαν ἀδικίαν πατέρων ἡμῶν, τῶν ἁμαρτηκότων ἐναντίον σου.

8. Ἴδού ἡμεῖς σήμερον ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, οὗ διεσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ εἰς ὀνειδισμόν, καὶ εἰς ἄρᾱν, καὶ εἰς

mortui sunt in doloribus pessimis, in fame et in gladio, et in emissione.

26. Et posuisti domum in qua invocatum est nomen tuum in ipsa, sicut hæc dies, propter iniquitatem domus Israel et domus Juda.

27. Et fecisti in nos, Domine Deus noster, secundum omnem bonitatem tuam et secundum omnem miserationem tuam illam magnam,

28. sicut locutus es in manu pueri tui Moysi, in die qua præcepisti ei scribere legem tuam coram filiis Israel, dicens :

29. Si non audieritis vocem meam, profecto turba magna multa hæc convertetur in parvam in gentibus quo dispergam eos illuc :

30. quia scio quod non audient me, quia populus est dura cervice. Et convertentur ad cor suum in terra transmigrationis suæ,

31. et scient quia ego sum Dominus Deus eorum. Et dabo eis cor et aures audientes,

32. et laudabunt me in terra captivitatis suæ, et memores erunt nominis mei,

33. et avertent se a dorso suo duro, et a malignis negotiis suis, quia reminiscuntur viæ patrum suorum peccantium ante Dominum.

34. Et revocabo illos in terram quam juravi patribus eorum, Abraam et Isaac et Jacob, et dominabuntur ejus : et multiplicabo eos, et non minorabuntur.

35. Et statuam illis testamentum sempiternum, ut sim illis in Deum, et ipsi erunt mihi in populum. Et non movebo augmentum populum meum Israel a terra quam dedi eis.

CAPUT III.

1. Domine omnipotens Deus Israel, anima in angustiis et spiritus anxius clamat ad te.

2. Audi, Domine, et miserere, quia peccavimus ante te.

3. Quia tu sedes in sempiternum, et nos perimus in ævum.

4. Domine omnipotens Deus Israel, audi nunc orationem mortuorum Israel, et filiorum eorum qui peccaverunt ante te, qui non audierunt vocem tuam Dei sui, et agglutinata sunt nobis mala.

5. Noli meminisse iniquitatum patrum nostrorum, sed memento manus tuæ et nominis tui in tempore isto,

6. quia tu es Dominus Deus noster, et laudabimus te, Domine :

7. quia propter hoc dedisti timorem tuum in cor nostrum, et ut invocemus nomen tuum. Et laudabimus te in captivitate nostra, quia avertimus a corde nostro omnem iniquitatem patrum nostrorum, qui peccaverunt ante te.

8. Ecce nos hodie in transmigratione nostra, quo nos dispersisti illuc in improprium, et in maledictum, et in

(*) 2... ὅτι Θεὸς ἐλεήμων εἶ· καὶ ἐλέησον, ὅτι.... (Alex.)

2.... quia Deus misericors es : et miserere, quia...

δφλησιν κατὰ πάσας τὰς ἀδικίας πατέρων ἡμῶν οἱ ἀπέστησαν ἀπὸ Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν.

9. Ἄκουε, Ἰσραὴλ, ἐντολὰς ζωῆς ἐνωτίσασθε, γνῶναι φρόνησιν.

10. Τί ἐστιν, Ἰσραὴλ, τί ἐστι ἐν γῇ τῶν ἐχθρῶν εἷ;

11. Ἐπαλαιώθη ἐν γῇ ἀλλοτρία, συνεμιάνθη τοῖς νεκροῖς, προσελογιάθη μετὰ τῶν εἰς ᾄδου,

12. ἐγκατέλιπες τὴν πηγὴν τῆς σοφίας.

13. Τῇ ὁδῷ τοῦ Θεοῦ εἰ ἐπορεύθης, κατώκεις ἂν ἐν εἰρήνῃ τὸν αἰῶνα.

14. Μάθε ποῦ ἐστὶ φρόνησις, ποῦ ἐστὶν ἰσχύς, ποῦ ἐστὶ σύνεσις, τοῦ γνῶναι ἅμα ποῦ ἐστὶ μακροβιότης καὶ ζωὴ, ποῦ ἐστὶ φῶς ὀφθαλμῶν καὶ εἰρήνη.

15. Τίς εὔρε τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ τίς εἰσῆλθεν εἰς τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς;

16. Ποῦ εἰσιν οἱ ἀρχόντες τῶν ἐθνῶν, καὶ οἱ κυριεύοντες τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς,

17. οἱ ἐν τοῖς ὀρνέοις τοῦ οὐρανοῦ ἐμπαίζοντες, καὶ τὸ ἀργύριον θησαυρίζοντες, καὶ τὸ χρυσίον ὃ ἐπεποίθεισαν ἄνθρωποι, καὶ οὐκ ἐστὶ τέλος τῆς κτήσεως αὐτῶν;

18. Ὅτι οἱ τὸ ἀργύριον τεκταίνοντες καὶ μεριμνῶντες, καὶ οὐκ ἐστὶν ἐξευρεσις τῶν ἔργων αὐτῶν.

19. Ἠφανίσθησαν καὶ εἰς ᾄδου κατέβησαν, καὶ ἄλλοι ἀνέστησαν ἀντ' αὐτῶν.

20. Νεώτεροι εἶδον φῶς, καὶ κατώκησαν ἐπὶ τῆς γῆς, ὁδὸν δὲ ἐπιστήμης οὐκ ἔγνωσαν,

21. οὐδὲ συνῆκαν τρίβους αὐτῆς, οὐδὲ ἀντελάβοντο αὐτῆς οἱ υἱοὶ αὐτῶν· ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν πόρρω ἐγενήθησαν,

22. οὐδὲ ἠκούσθη ἐν Χαναὰν, οὐδὲ ὤφθη ἐν Θαιμάν.

23. Οἷτε υἱοὶ Ἄγαρ οἱ ἐκζητοῦντες τὴν σύνεσιν οἱ ἐπὶ τῆς γῆς, οἱ ἐμποροὶ τῆς Μεσσηνίας, καὶ Θαιμάν, καὶ οἱ μυθολόγοι καὶ οἱ ἐκζητῆται τῆς συνέσεως, ὁδὸν δὲ σοφίας οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ ἐμνήσθησαν τὰς τρίβους αὐτῆς.

24. Ὁ Ἰσραὴλ, ὡς μέγας ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιμήκης ὁ τόπος τῆς κτήσεως αὐτοῦ.

25. Μέγας, καὶ οὐκ ἔχει τελευτὴν, ὑψηλὸς καὶ ἀμέτρητος.

26. Ἐκεῖ ἐγεννήθησαν οἱ γίγαντες οἱ ὀνομαστοὶ ἀπ' ἀρχῆς γενόμενοι εὐμεγέθεις, ἐπιστάμενοι πόλεμον.

27. Οὐ τούτους ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, οὐδὲ ὁδὸν ἐπιστήμης ἔδωκεν αὐτοῖς,

28. καὶ ἀπώλυντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν φρόνησιν, ἀπώλυντο διὰ τὴν ἀβουλίαν αὐτῶν.

29. Τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ κατεβίβασεν αὐτὴν ἐκ τῶν νεφελῶν;

30. Τίς διέβη πέραν τῆς θαλάσσης, καὶ εὔρεν αὐτὴν, καὶ οἶσει αὐτὴν χρυσοῦ ἐκλεκτοῦ;

31. Οὐκ ἐστὶν ὁ γινώσκων τὴν ὁδὸν αὐτῆς, οὐδὲ ὁ ἐνθυμούμενος τὴν τρίβον αὐτῆς.

32. Ἄλλ' ὁ εἰδὼς τὰ πάντα γινώσκει αὐτὴν, ἐξεῦρεν αὐτὴν τῇ συνέσει αὐτοῦ· ὁ κατασκευάσας τὴν γῆν εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, ἐνέπλησεν αὐτὴν κτηνῶν τετραπόδων.

33. Ὁ ἀποστελλὼν τὸ φῶς καὶ πορεύεται, ἐκάλεσεν αὐτὸ, καὶ ὑπήκουσεν αὐτῷ τρόμος.

34. Οἱ δὲ ἀστέρες ἔλαμψαν ἐν ταῖς φυλκαῖς αὐτῶν, καὶ εὐφράνθησαν·

35. ἐκάλεσεν αὐτοὺς, καὶ εἶπον· Πάρεσμεν· ἔλαμψαν μετ' εὐφροσύνης τῷ ποιήσαντι αὐτούς.

debitum secundum omnes iniquitates patrum nostrorum qui discesserunt a Domino Deo nostro.

9. Audi, Israel, mandata vitæ : auribus percipite, ut sciatis prudentiam.

10. Quid est, Israel, quid quod in terra inimicorum es?

11. Inveterasti in terra aliena, coinquinatus es cum mortuis, deputatus es cum iis qui in infernum,

12. deteliquisti fontem sapientiæ.

13. In via Dei si ambulasses, habitasses utique in pace in sæculum.

14. Disce ubi sit prudentia, ubi sit virtus, ubi sit intellectus, ut scias simul ubi sit longiturnitas vitæ et victus, ubi sit lumen oculorum et pax.

15. Quis invenit locum ejus, et quis intravit in thesauros ejus?

16. Ubi sunt principes gentium, et qui dominantur bestiis quæ sunt super terram,

17. qui in avibus cœli ludunt, et argentum thesaurizant, et aurum in quo confidunt homines, et non est finis acquisitionis eorum?

18. Qui enim argentum fabricant et solliciti sunt, nec est inventio operum illorum.

19. Exterminati sunt et ad inferos descenderunt, et alii loco eorum exsurrexerunt.

20. Juvenes viderunt lumen, et habitaverunt super terram, viam autem scientiæ ignoraverunt,

21. neque intellexerunt semitas ejus, neque susceperunt eam filii eorum : a via ipsorum longe facti sunt,

22. neque audita est in Chanaan, neque visa est Thæman.

23. Filii quoque Agar exquirentes prudentiam qui super terram, negotiatores Meran, et Thæman, et fabulatores et exquirentes intelligentiæ, viam autem sapientiæ nescierunt, neque commemorati sunt semitas ejus.

24. O Israel, quam magna est domus Dei, et ingens locus possessionis ejus!

25. Magnus est, et non habet finem, excelsus et immensus.

26. Ibi fuerunt gigantes nominati qui ab initio fuerunt statura magna, scientes bellum.

27. Non hos elegit Deus, neque viam scientiæ dedit eis,

28. et perierunt eo quod non haberent prudentiam, perierunt propter temeritatem suam.

29. Quis ascendit in cœlum, et accepit eam, et deduxit eam de nubibus?

30. Quis transfretavit mare, et invenit illam, et asseret eam auro electo?

31. Non est qui sciat viam ejus, nec qui excogitet semitam ejus.

32. Sed qui scit universa novit eam, adinvenit eam intellectu suo : qui præparavit terram in æternum tempus, replevit eam jumentis quadrupedibus.

33. Qui mittit lumen et vadit, vocavit illud, et obediit illi in tremore.

34. Stellæ autem fulserunt in custodiis suis, et lætatae sunt :

35. vocavit eas, et dixerunt : Adsumus : luxerunt cum jucunditate ei qui fecit illas.

36. Οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν.

37. Ἐξεῦρε πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰακώβ τῷ παιδί αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἡγαπημένῳ ὑπ' αὐτοῦ.

38. Μετὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις συνανέστραψεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Αὕτη ἡ βίβλος τῶν προσταγμάτων τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ νόμος ὁ ὑπάρχων εἰς τὸν αἰῶνα· πάντες οἱ κρατοῦντες αὐτήν, εἰς ζωὴν· οἱ δὲ καταλείποντες αὐτήν ἀποθάνουσι.

2. Ἐπιστρέφου, Ἰακώβ, καὶ ἐπιλαβοῦ αὐτῆς· διόδευσον πρὸς τὴν λάμψιν κατέναντι τοῦ φωτός αὐτῆς.

3. Μὴ δῶς ἐτέρῳ τὴν δόξαν σου, καὶ τὰ συμφέροντά σοι, ἔθνη ἄλλοτριᾷ.

4. Μακάριοι ἐσμέν, Ἰσραὴλ, ὅτι τὰ ἀρεστά τοῦ Θεοῦ ἡμῖν γνωστά ἐστίν.

5. Θαρσεῖτε, λαὸς μου, μνημόσυνον Ἰσραὴλ.

6. Ἐπράθητε τοῖς ἔθνεσιν οὐκ εἰς ἀπώλειαν, διὰ τὸ παροργίσαι ὑμᾶς τὸν Θεόν, παρεδόθητε τοῖς ὑπεναντίοις.

7. Παρωξύνετε γὰρ τὸν ποιήσαντα ὑμᾶς, θύσαντες δαιμονίους, καὶ οὐ Θεῷ.

8. Ἐπελάβετε τὸν τροφεύσαντα ὑμᾶς, Θεὸν αἰώνιον, ἐλυπήσατε δὲ καὶ τὴν ἐκθρέψασαν ὑμᾶς Ἱερουσαλήμ.

9. Εἶδε γὰρ τὴν ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὀργὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε, αἱ πάροιχοι Σιών· ἐπήγαγε μοι ὁ Θεὸς πένθος μέγα.

10. Εἶδον γὰρ τὴν αἰγμάλωσιν τῶν υἱῶν μου καὶ τῶν θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ Αἰώνιος.

11. Ἐρεψα γὰρ αὐτοὺς μετ' ὀφροσύνης, ἔξαπέστειλα δὲ μετὰ κλαυμοῦ καὶ πένθους.

12. Μηδεὶς ἐπιγαιρέτω μοι τῇ χήρᾳ καὶ καταλειφθείῃ ὑπὸ πολλῶν, ἡρμώθην διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν τέκνων μου, διότι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου Θεοῦ,

13. καὶ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ ἐπορεύθησαν ὁδοῖς ἐντολῶν Θεοῦ, οὐδὲ τρίβους παιδείας ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπέβησαν.

14. Ἐλθέτωσαν αἱ πάροιχοι Σιών, καὶ μνησθήτε τὴν αἰγμάλωσιν τῶν υἱῶν μου καὶ θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ Αἰώνιος.

15. Ἐπήγαγε γὰρ ἐπ' αὐτοὺς ἔθνος μακρόθεν, ἔθνος ἀναιδὲς καὶ ἀλλόγλωσσον· ὅτι οὐκ ἠσχύνθησαν πρεσβύτην οὐδὲ παιδίον ἡλέησαν,

16. καὶ ἀπήγαγον τοὺς ἀγαπητοὺς τῆς χήρας, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τὴν μόνην ἡρμώσαν.

17. Ἐγὼ δὲ τί δύνασθ' βοηθῆσαι ὑμῖν;

18. Ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν τὰ κακὰ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν.

19. Βαδίετε, τέκνα, βαδίετε, ἐγὼ γὰρ κατελείφθην ἔρημος.

20. Ἐξεδυσάμην τὴν στολὴν τῆς εἰρήνης, ἐνεδυσάμην δὲ σάκκον τῆς δεήσεώς μου· κεκραῶμαι πρὸς τὸν αἰώνιον ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

21. Θαρρεῖτε, τέκνα, βοηθεῖτε πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ δυναστείας, ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν.

36. Hic est Deus noster, non aestimabitur alius ad eum.

37. Adinvenit omnem viam scientiæ, et dedit eam Jacob puero suo et Israel dilecto suo.

38. Post hoc in terra visus est, et cum hominibus conversatus est.

CAPUT IV.

1. Hic liber mandatorum Dei, et lex quæ est in æternum : Omnes qui tenent eam, ad vitam : qui autem dereliquerint eam morientur.

2. Convertere, Jacob, et apprehende eam : ambula per viam ad splendorem contra lumen ejus.

3. Ne tradas alteri gloriam tuam, et quæ conferunt tibi, genti alienæ.

4. Beati sumus, Israel, quia quæ Deo placent manifesta sunt nobis.

5. Confidite, populus meus, memoriale Israel.

6. Venumdati estis gentibus non in perditionem, eo quod ad iracundiam provocastis Deum, traditi estis adversariis.

7. Exacerbastis enim eum qui fecit vos, immolantes demoniis, et non Deo.

8. Obliti estis eum qui nutrit vos, Deum æternum, contristastis autem et nutricem vestram Jerusalem.

9. Vidit enim supervenientem vobis iram a Deo, et dixit : Audite, confines Sion : adduxit mihi Deus luctum magnum.

10. Vidi enim captivitatem filiorum meorum et filiarum, quam superduxit illis Æternus.

11. Nutrivi enim illos cum jucunditate, dimisi autem cum fletu et luctu.

12. Nemo gaudeat super me viduam et relictam a multis, desolata sum propter peccata filiorum meorum, quia declinaverunt a lege Dei,

13. et justificationes ejus nescierunt, nec ambulaverunt per vias mandatorum Dei, neque per semitas disciplinæ in justitia ejus ascenderunt.

14. Veniant confines Sion, et memoremur captivitatem filiorum meorum et filiarum, quam superduxit illis Æternus.

15. Adduxit enim super illos gentem de longinquo, gentem impudentem et alterius linguæ : quia non reveriti sunt senem neque parvuli miserti sunt,

16. et abduxerunt effectos viduæ, et a filiabus solam desolaverunt.

17. Ego autem quid possum adjuvare vos?

18. Qui enim adduxit mala eripiet vos de manu inimicorum vestrorum.

19. Ambulate, filii, ambulate, ego enim derelicta sum deserta.

20. Exui me stola pacis, indui autem me sacco obsecrationis meæ : clamabo ad Æternum in diebus meis.

21. Confidite, filii, clamate ad Deum, et eripiet vos de dominatione, de manu inimicorum.

22. Ἐγὼ γὰρ ἤλπισα ἐπὶ τοῦ Αἰωνίου τὴν σωτηρίαν ὑμῶν· καὶ ἡλθέ μοι χαρὰ παρὰ τοῦ ἁγίου ἐπὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ, ἣ ἦξει ὑμῖν ἐν τάχει παρὰ τοῦ Αἰωνίου σωτήρος ἡμῶν.

23. Ἐξέπεμψα γὰρ ὑμᾶς μετὰ κλαυθοῦ καὶ πένθους, ἀποδώσει δέ μοι ὁ Θεὸς ὑμᾶς μετὰ χαρμοσύνης καὶ εὐφροσύνης εἰς τὸν αἰῶνα.

24. Ὡςπερ γὰρ νῦν ἐωράκασιν αἱ πάροικοι Σιών τὴν ὑμετέραν αἰγμάλωσίαν, οὕτως ὄφονται ἐν τάχει τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ὑμῶν σωτηρίαν, ἣ ἐπελεύσεται ὑμῖν μετὰ δόξης μεγάλης καὶ λαμπρότητος τοῦ Αἰωνίου.

25. Τέκνα, μακροθυμήσατε τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὀργήν, κατεδιώξεε δὲ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ὤφει αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν ἐν τάχει, καὶ ἐπὶ τραχήλους αὐτῶν ἐπιβήσῃ.

26. Οἱ τρυφεροὶ μοι ἐπορεύθησαν ὁδοὺς τραχείας, ἤρθησαν ὡς ποίμνιον ἡρπασμένον ὑπὸ ἐχθρῶν.

27. Θαρσύνετε, τέκνα, καὶ βοηθήσατε πρὸς τὸν Θεόν· ἔσται γὰρ ὑμῶν ὑπὸ τοῦ ἐπάγοντος μνεῖα.

28. Ὡςπερ γὰρ ἐγένετο ἡ διάνοια ὑμῶν εἰς τὸ πλανηθῆναι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, δεκαπλασιάσατε ἐπιστραφέντες ζητῆσαι αὐτόν.

29. Ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν ὑμῖν τὰ κακὰ, ἐπάξει ὑμῖν τὴν αἰώνιον εὐφροσύνην μετὰ τῆς σωτηρίας ὑμῶν.

30. Θάρσει, Ἱερουσαλὴμ, παρακαλέσει σε ὁ ὀνομάσας σε.

31. Δεῖλαιοι οἱ σὲ κακώσαντες καὶ ἐπιχαρέντες τῇ σῇ πτώσει,

32. δεῖλαιοι αἱ πόλεις αἷς ἐδούλευσαν τὰ τέκνα σου, δεῖλαια ἡ δεξαμένη τοὺς υἱούς σου.

33. Ὡςπερ γὰρ ἐχάρη ἐπὶ τῇ σῇ πτώσει καὶ εὐφράνθη ἐπὶ τῷ πτώματί σου, οὕτως λυπηθήσεται ἐπὶ τῇ ἐαυτῆς ἐρημίᾳ.

34. Καὶ περιελῶ αὐτῆς τὸ ἀγαλλίαμα τῆς πολυουχίας, καὶ τὸ ἀγαυρίαμα αὐτῆς εἰς πένθος.

35. Πῦρ γὰρ ἐπελεύσεται αὐτῇ παρὰ τοῦ Αἰωνίου εἰς ἡμέρας μακράς, καὶ κατοικηθήσεται ὑπὸ δαιμονίων τὸν πλείονα χρόνον.

36. Περιέβλεψον πρὸς ἀνατολὰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἴδε τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ σοι ἐρχομένην.

37. Ἴδου ἐρχονται οἱ υἱοὶ σου οὓς ἐξαπέστειλας, ἐρχονται συνηγμένοι ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντες τῇ τοῦ Θεοῦ δόξῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Ἐκδύσαι, Ἱερουσαλὴμ, τὴν στολὴν τοῦ πένθους καὶ τῆς κακώσεώς σου, καὶ ἐνδύσαι τὴν εὐπρέπειαν τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ δόξης εἰς τὸν αἰῶνα.

2. Περιβαλοῦ τὴν διπλοῖδα τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνης, ἐπίθου τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου τῆς δόξης τοῦ Αἰωνίου.

3. Ὁ γὰρ Θεὸς δεῖξει τῇ ὑπ' οὐρανὸν πάσῃ τὴν σὴν λαμπρότητα.

4. Κληθήσεται γάρ σου τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, εἰρήνῃ δικαιοσύνης καὶ δόξῃ θεοσεβείας.

5. Ἀνάσθητι, Ἱερουσαλὴμ, καὶ στήθι ἐπὶ τοῦ ὕψους, καὶ περιέβλεψαι πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου ἀπὸ ἡλίου δυσμῶν ἕως ἀνατολῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντας τῇ τοῦ Θεοῦ μνεῖα.

22. Ego enim speravi in Aeterno salutem vestram : et venit mihi gaudium a sancto super misericordia, quæ veniet vobis velociter ab Aeterno salvatore nostro.

23. Emisi enim vos cum ploratu et luctu, reddet autem vos mihi Deus cum gaudio et jucunditate in sempiternum.

24. Sicut enim nunc viderunt vicinæ Sion captivitatem vestram, sic videbunt in celeritate vestram quæ a Deo salutem, quæ superveniet vobis cum gloria magna et splendore ipsius Aeterni.

25. Filii, patienter sustinete supervenientem vobis a Deo iram, persecutus est te inimicus, et videbis ipsius perditionem cito, et super cervices eorum ascendes.

26. Delicati mei ambulaverunt vias asperas, ablati sunt ut grex directus ab inimicis.

27. Confidite, filii, et clamate ad Deum : erit enim vestri memoria ab eo qui induxit.

28. Sicut enim fuit sensus vester ut erraretis a Deo, decies tantum conversi quaeretis eum.

29. Qui enim induxit vobis mala, inducet vobis sempiternam jucunditatem cum salute vestra.

30. Confide, Jerusalem, consolabitur te qui te nominavit.

31. Miseri qui te vexaverunt et qui gratulati sunt in ruina tua,

32. miseræ civitates quibus servierunt filii tui, misera quæ accepit filios tuos.

33. Sicut enim gavisa est in tua ruina et lætata est in casu tuo, sic contristabitur in sua desolatione.

34. Et amputabo ab ea exultationem multitudinis, et exultatio ejus in luctum.

35. Ignis enim superveniet ei ab Aeterno in dies longos, et habitabitur a dæmoniis multo tempore.

36. Circumspice Jerusalem ad orientem, et vide jucunditatem a Deo tibi venientem.

37. Ecce veniunt filii tui quos dimisisti, veniunt collecti ab oriente usque ad occidentem in verbo sancti, gaudentes Dei gloria.

CAPUT V.

1. Exue te, Jerusalem, stola luctus et vexationis tuæ, et indue te decore gloriæ quæ a Deo in sempiternum.

2. Circumda te diploide justitiæ quæ a Deo, impone mitram super caput tuum gloriæ Aeterni.

3. Deus enim ostendet universæ quæ sub cælo splendorem tuum.

4. Vocabitur enim nomen tuum a Deo in sempiternum, pax justitiæ et gloria pietatis.

5. Exsurge, Jerusalem, et sta in excelso, et circumspice ad orientem, et vide collectos filios tuos ab occasu solis usque ad ortum verbo sancti, gaudentes Dei memoria.

6. Ἐξήλθον γὰρ παρὰ σοῦ περὶ ἀγόμενοι ὑπὸ ἐχθρῶν, εἰσάγει δὲ αὐτοὺς ὁ Θεὸς πρὸς σὲ αἰρομένους μετὰ δόξης ὡς θρόνον βασιλείας.

7. Συνέταξε γὰρ ὁ Θεὸς ταπεινωθῆναι πᾶν ὄρος ὑψηλόν, καὶ θίνας ἀενάους, καὶ φάραγγας πληροῦσθαι εἰς ὁμαλισμὸν τῆς γῆς, ἵνα βαδίσῃ Ἰσραὴλ ἀσφαλῶς τῇ τοῦ Θεοῦ δόξῃ.

8. Ἐσχίασαν δὲ καὶ οἱ ὄρυμοι καὶ πᾶν ξύλον εὐωδίας τῷ Ἰσραὴλ προστάγματι τοῦ Θεοῦ.

9. Ἠγήσεται γὰρ ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης τῷ φωτὶ τῆς δόξης αὐτοῦ σὺν ἐλεημοσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ τῇ παρ' αὐτοῦ.

6. Exierunt enim abs te pedibus ducti ab inimicis, adducit autem illos Deus ad te portatos cum gloria sicut solium regni.

7. Constituit enim Deus humiliare omnem montem excelsum, et cumulos perennes, et valles replere in æqualitatem terræ, ut ambulet Israel secure in Dei gloria.

8. Obumbraverunt autem etiam sylvæ et omne lignum uauitatis ipsi Israel mandato Dei.

9. Adducet enim Deus Israel cum iucunditate lumine majestatis suæ cum justitia et misericordia quæ ex ipso est.

ΘΡΗΝΟΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὸ αἰχμαλωτισθῆναι τὸν Ἰσραὴλ, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐρημωθῆναι, ἐκάθισεν Ἱερεμίας κλαίων, καὶ ἐθρήνησε τὸν θρήνον τοῦτον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἶπε·

ΑΛΕΦ. 1. Πῶς ἐκάθισε μόνη ἡ πόλις ἡ πεπληθυμένη λαῶν; Ἐγενήθη ὡς χήρα πεπληθυμένη ἐν ἔθνεσιν, ἄρχουσα ἐν χώραις ἐγενήθη εἰς φόρον.

ΒΗΘ. 2. Κλαίουσα ἐκλαυσεν ἐν νυκτὶ, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σιαγόνων αὐτῆς, καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαπῶντων αὐτήν· πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτὴν ἠθέτησαν ἐν αὐτῇ, ἐγένοντο αὐτῇ εἰς ἐχθρούς.

ΓΙΜΕΛ. 3. Μετωκίσθη Ἰουδαία ἀπὸ ταπεινώσεως αὐτῆς, καὶ ἀπὸ πληθους δουλείας αὐτῆς· ἐκάθισεν ἐν ἔθνεσιν, οὐχ εὗρεν ἀνάπαυσιν· πάντες οἱ καταδιώκοντες αὐτὴν κατέλαβον αὐτὴν ἀναμέσον τῶν θλιβόντων.

ΔΑΛΕΘ. 4. Ὅδοι Σιών πενθοῦσι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐρχομένους ἐν ἑορτῇ· πᾶσαι αἱ πύλαι αὐτῆς ἠφανισμέναι, οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάζουσιν, αἱ παρθένοι αὐτῆς ἀγόμεναι, καὶ αὕτη πικραίνομένη ἐν ἑαυτῇ.

Η. 5. Ἐγένοντο οἱ θλιβόντες αὐτὴν εἰς κεφαλὴν, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς εὐθηνούσαν, ὅτι Κύριος ἔταπείνωσεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῆς· τὰ νήπια αὐτῆς ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ κατὰ πρόσωπον θλιβόντος.

ΟΥΑΥ. 6. Καὶ ἐξήρθη ἐκ θυγατρὸς Σιών πᾶσα ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς· ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ οὐχ εὐρίσκοντες νομὴν, καὶ ἐπορεύοντο ἐν οὐκ ἰσχύϊ κατὰ πρόσωπον διωκόντος.

ΖΑΙΝ. 7. Ἐμνήσθη Ἱερουσαλὴμ ἡμερῶν ταπεινώσεως αὐτῆς, καὶ ἀπωσμῶν αὐτῆς, πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ὅσα ἦν ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐν τῷ πεσεῖν τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς χεῖρας θλιβόντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν αὐτῇ· ἰδόντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς ἐγάλασαν ἐπὶ κατοικεῖσά αὐτῆς.

LAMENTATIONES JEREMIÆ

CAPUT I.

Et factum est, postquam in captivitatem redactus est Israel, et Jerusalem deserta est, sedit Jeremias flens, et lamentatus est lamentationem hanc super Jerusalem, et dixit :

ALEPH. 1. Quomodo sedit sola civitas quæ repleta fuit populis? Facta est quasi vidua plena in gentibus, princeps in provinciis facta est in tributum.

BETH. 2. Plorans ploravit in nocte, et lacrymæ ejus in maxillis ejus, et non est qui consoletur eam ex omnibus diligentibus eam : omnes amici ejus spreverunt eam, facti sunt ei in inimicos.

GIMEL. 3. Migravit Judæa propter humiliationem suam, et propter multitudinem servitutis suæ : sedit in gentibus, non invenit requiem : omnes persecutores ejus apprehenderunt eam in medio tribulantium.

DALETH. 4. Viæ Sion lugent eo quod non sint qui veniant ad solemnitatem : omnes portæ ejus destructæ, sacerdotes ejus gemunt, virgines ejus abductæ, et ipsa oppressa amaritudine in se.

HE. 5. Facti sunt tribulantes eam in caput, et inimici ejus locupletati sunt, quia Dominus humiliavit eam propter multitudinem impietatum ejus : parvuli ejus abierunt in captivitatem ante faciem tribulantis.

VAU. 6. Et ablatus est a filia Sion omnis decor ejus : facti sunt principes ejus velut arietes non invenientes pascuam, et abibant absque fortitudine ante faciem persecutantis.

ZAIN. 7. Recordata est Jerusalem dierum humiliationis suæ, et rebellionum suarum, omnium desiderabilium suorum quæ fuerunt a diebus antiquis, cum caderet populus ejus in manus tribulantis, et non esset qui auxiliaretur ei : videntes inimici ejus riserunt super habitatione ejus.

ΗΘ. 8. Ἀμαρτίαν ἡμαρτεν Ἱερουσαλήμ, διὰ τοῦτο εἰς σάλον ἐγένετο. Πάντες οἱ δοξάζοντες αὐτὴν ἐταπείνωσαν αὐτήν· εἶδον γὰρ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, καὶ γε αὐτὴ στενάζουσα καὶ ἀπεστράφη ὀπίσω.

ΤΗΘ. 9. Ἀκαθαρσία αὐτῆς πρὸ ποδῶν αὐτῆς, οὐκ ἐμνήσθη ἔσχατα αὐτῆς, καὶ κατεβίβασεν ὑπέρογκαν· οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. Ἴδε, Κύριε, τὴν ταπείνωσίν μου, ὅτι ἐμεγαλύνθη ὁ ἐχθρός.

ΙΩΔ. 10. Χεῖρα αὐτοῦ ἐξεπέτασε θλίβων ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς, εἶδε γὰρ ἔθνη εἰσελθόντα εἰς τὸ ἅγιασμα αὐτῆς ἃ ἐνετείλω μὴ εἰσελθεῖν αὐτὰ εἰς ἐκκλησίαν σου.

ΧΛΦ. 11. Πᾶς δὲ λαὸς αὐτῆς καταστενάζοντες, ζητούντες ἄρτον· ἔδωκαν τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ἐν βρώσει τοῦ ἐπιστρέφει ψυχὴν. Ἴδε, Κύριε, καὶ ἐπίβλεψον, ὅτι ἐγενήθη ἡτιμωμένη.

ΛΑΜΕΔ. 12. Οἱ πρὸς ὑμᾶς, πάντες παραπορευόμενοι ὁδόν, ἐπιστρέψατε καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν ἄλλος κατὰ τὸ ἄλγος μου, ὃ ἐγενήθη. Φθελγόμενος ἐν ἐμοὶ ἐταπείνωσέ με Κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ.

ΜΗΜ. 13. Ἐξ ὕψους αὐτοῦ ἀπέστειλε πῦρ, ἐν τοῖς ὁστέοις μου κατήγαγεν αὐτό. Διεπέτασε δίκτυον τοῖς ποσὶ μου, ἀπέστρεψε με εἰς τὰ ὀπίσω, ἔδωκε με ἡφανισμένην, ὅλην τὴν ἡμέραν ὠδυνωμένην.

ΝΟΝ. 14. Ἐργηγορήθη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου, ἐν χερσὶ μου συνεπλάκhsαν· ἀνέστησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου, ἡσθένησαν ἡ ἰσχύς μου, ὅτι ἔδωκε Κύριος ἐν χερσὶ μου ὀδύνας, οὐ δυνήσομαι στήναι.

ΣΑΜΕΧ. 15. Ἐξῆρε πάντας τοὺς ἰσχυροὺς μου ὁ Κύριος ἐκ μέσου μου, ἐκάλεσεν ἐπ' ἐμέ καιρὸν τοῦ συντρίψαι ἐκλεκτοὺς μου. Ληγὼν ἐπάτησε Κύριος παρθένω θυγατρὶ Ἰούδα, ἐπὶ τοῖς τοῖς ἐγὼ κλαίω.

ΑΙΝ. 16. Ὁ ὀφθαλμός μου κατήγαγεν ὕδωρ, ὅτι ἐμακρύνη ἀπ' ἐμοῦ ὁ παρακαλῶν με, ὃ ἐπιστρέφω ψυχὴν μου· ἐγένοντο οἱ υἱοὶ μου ἡφανισμένοι, ὅτι ἐκραταώθη ὁ ἐχθρός.

ΦΗ. 17. Διεπέτασε Σιών χεῖρα αὐτῆς, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. Ἐνετείλατο Κύριος τῷ Ἰακώβ, κύκλῳ αὐτοῦ οἱ θλίβοντες αὐτόν· ἐγενήθη Ἱερουσαλήμ εἰς ἀποκαθήμενὴν ἀναμέσον αὐτῶν.

ΤΣΑΔΗ. 18. Δίκαιός ἐστι Κύριος, ὅτι στόμα αὐτοῦ παρεπίκρανα. Ἀκούσατε δὴ, πάντες οἱ λαοί, καὶ ἴδετε τὸ ἄλγος μου. Παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ.

ΚΩΦ. 19. Ἐκάλεσα τοὺς ἐραστάς μου, αὐτοὶ δὲ παρελογίσαντό με. Οἱ ἱερεῖς μου καὶ οἱ πρεσβύτεροί μου ἐν τῇ πόλει ἐξέλιπον, ὅτι ἐζήτησαν βρώσιν αὐτοῖς ἵνα ἐπιστρέψωσι ψυχὰς αὐτῶν, καὶ οὐχ εἴδον.

ΡΗΧΣ. 20. Ἴδε, Κύριε, ὅτι θλίβομαι, ἡ κοιλία μου ἐταράχθη, καὶ ἡ καρδιά μου ἐταράχθη ἐν ἐμοί, ὅτι παραπικραίνουσα παρεπικράνην· ἔξωθεν ἡτέκνωσέ με μάχιρα, ὥσπερ θάνατος ἐν οἴκῳ.

ΧΣΕΝ. 21. Ἀκούσατε δὴ, ὅτι στενάζω ἐγὼ, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν με. Πάντες οἱ ἐχθροί μου ἤκουσαν τὰ κακά μου, καὶ ἐχάρησαν, ὅτι σὺ ἐποίησας, ἐπήγαγες ἡμέραν, ἐκάλεσας καιρὸν, ἐγένοντο ὅμοιοι ἐμοί.

ΘΑΥ. 22. Εἰσελθοὶ πᾶσα ἡ καχία αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ ἐπιφύλλισον αὐτοῖς, ὃν τρόπον ἐποίησαν ἐπιφύλλιδας περὶ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων· ὅτι πολλοὶ οἱ στεναγμοί μου, καὶ ἡ καρδία μου λυπεῖται.

HETH. 8. Peccatum peccavit Jerusalem, propterea in fluctuationem facta est. Omnes qui glorificabant eam humiliaverunt illam : viderunt enim ignominiam ejus, atque ipsa gemens et conversa est retrorsum.

TETH. 9. Impunditia ejus ante pedes ejus, non est recordata novissimorum suorum, et fecit se descendere immense : non est qui consoletur eam. Vide, Domine, humiliationem meam, quoniam magnificatus est inimicus.

IOD. 10. Manum suam extendit tribulans ad omnia desiderabilia ejus, vidit enim gentes ingressas in sanctuarium ejus quas praeceperas non intrare eas in ecclesiam tuam.

CHAPH. 11. Omnis populus ejus gementes, quaerentes panem : dederunt desiderabilia ejus in cibum ad revocandam animam. Vide, Domine, et considera, quoniam facta est vilis.

LAMED. 12. Qui ad vos, omnes qui transitis per viam, convertite vos et videte si est dolor^a juxta dolorem meum, qui factus est. Locutus in me humiliavit me Dominus in die irae furoris sui.

MEM. 13. De excelso suo misit ignem, in ossa mea deduxit eum. Expandit rete pedibus meis, convertit me retrorsum, dedit me desolatam, tota die mœrore confectam.

NUN. 14. Vigilavit super impietates meas, in manibus meis complicatae sunt : ascenderunt super collum meum, infirmata est virtus mea, quia dedit Dominus in manibus meis dolores, non potero stare.

SAMECH. 15. Abstulit omnes fortes meos Dominus de medio mei, vocavit super me tempus conterendi electos meos. Torcular calcavit Dominus virgini filiae Juda, super his ego ploro.

AIN. 16. Oculus meus deduxit aquam, quia longe factus est a me qui consoletur me, qui reducat animam meam : facti sunt filii mei perdit, quoniam invaluit inimicus.

PHE. 17. Expandit Sion manum suam, non est qui consoletur eam. Mandavit Dominus ipsi Jacob, in circuitu ejus tribulantes eum : facta est Jerusalem in pollutam menstruis inter eos.

TSADE. 18. Justus est Dominus, quia os ejus ad iracundiam provocavi. Audite, obsecro, universi populi, et videte dolorem meum. Virgines meae et juvenes mei abierunt in captivitatem.

COPH. 19. Vocavi amatores meos, ipsi autem deceperunt me. Sacerdotes mei et seniores mei in urbe defecerunt, quia quassierunt cibum sibi ut refocillarent animas suas, et non invenerunt.

RECHS. 20. Vide, Domine, quoniam tribulor, conturbatus est venter meus, et cor meum versum est in me, quoniam exacerbans exacerbata sum : foris orbavit me filiis gladius, sicut mors in domo.

CHSEN. 21. Audite obsecro, quia ingemisco ego, non est qui consoletur me. Omnes inimici mei audierunt mala mea, et lætati sunt, quoniam tu fecisti, adduxisti diem, vocasti tempus, facti sunt similes mihi.

THAU. 22. Ingrediatu omnis malitia eorum ante faciem tuam, et vindemia eos, sicut vindemiam fecerunt pro omnibus peccatis meis : multi enim gemitus mei, et cor meum mœret.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

CAPUT II.

ΑΛΕΦ. 1. Πῶς ἐγνώφωσεν ἐν ὁργῇ αὐτοῦ Κύριος τὴν θυγατέρα Σιών, κατέρριψεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξα-σμά Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὑποποδίου ποδῶν αὐτοῦ;

ΒΗΘ. 2. Ἐν ἡμέρᾳ ὁργῆς αὐτοῦ κατεπόντισε Κύριος, οὐ φεισάμενος· πάντα τὰ ὠραῖα Ἰακώβ καθεῖλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ, τὰ ὀχυρώματα τῆς θυγατρὸς Ἰούδα ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν, ἐδεθέλωσε βασιλέα αὐτῆς καὶ ἀρχοντας αὐτῆς.

ΓΙΜΕΛ. 3. Συνέκλασεν ἐν ὁργῇ θυμοῦ αὐτοῦ πᾶν κέρας Ἰσραὴλ, ἀπέστρεψεν ὀπίσω δεξιὰν αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ, καὶ ἀνῆψεν ἐν Ἰακώβ ὡς πῦρ φλόγα, καὶ κατέφαγε πάντα τὰ κυκλῶ.

ΔΑΛΕΘ. 4. Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ ὡς ἐχθρὸς ὑπεναντίας, ἐστερέωσε δεξιὰν αὐτοῦ ὡς ὑπεναντίας, καὶ ἀπέκτεινε πάντα τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐν σκηνῇ θυγατρὸς Σιών, ἐξέχεεν ὡς πῦρ τὸν θυμὸν αὐτοῦ.

Η. 5. Ἐγενήθη Κύριος ὡς ἐχθρὸς, κατεπόντισεν Ἰσραὴλ, κατεπόντισε τὰς βάρεις αὐτῆς, διέφθειρε τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ, καὶ ἐπλήθυνε τῇ θυγατρὶ Ἰούδα ταπεινομένην καὶ τεταπεινωμένην.

ΟΥΑΓ. 6. Καὶ διεπέτασεν ὡς ἀπαιλον τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ, διέφθειρεν ἑορτὴν αὐτοῦ. Ἐπελάθετο Κύριος ἃ ἐποίησεν ἐν Σιών ἑορτῆς καὶ σαββάτου, καὶ παρώξυνεν ἐμβριμῆματι ὁργῆς αὐτοῦ βασιλέα καὶ ἱερέα καὶ ἀρχοντα.

ΖΑΙΝ. 7. Ἀπόσαστο Κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ, ἀπέτινάξεν ἅγιασμα αὐτοῦ, συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τείχος βάρειων αὐτῆς· φωνὴν ἔδωκεν ἐν οἴκῳ Κυρίου ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς.

ΗΘ. 8. Καὶ ἐπέστρεψε διαφθεῖραι τείχος θυγατρὸς Σιών, ἐξέτεινε μέτρον, οὐκ ἀπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ καταπατήματος· καὶ ἐπένθησε τὸ προτείχισμα, καὶ τείχος δημοθυμαδὸν ᾤσθηνσε.

ΤΗΘ. 9. Ἐνεπάγησαν εἰς γῆν πύλαι αὐτῆς, ἀπόλεσε καὶ συνέτριψε μογλοὺς αὐτῆς, βασιλέα αὐτῆς καὶ ἀρχοντα αὐτῆς ἐν τοῖς ἔθνεσιν. Οὐκ ἔστι νόμος, καὶ γε προφῆται αὐτῆς οὐκ εἶδον ὄρασιν παρὰ Κυρίου.

ΙΩΔ. 10. Ἐκάθισαν εἰς τὴν γῆν, ἐσίωπησαν πρεσβύτεροι θυγατρὸς Σιών, ἀνεβίθασαν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, περιεζώσαντο σάκκους, κατήγαγον εἰς γῆν ἀργηγούς παρθένους ἐν Ἱερουσαλὴμ.

ΧΑΦ. 11. Ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐταράχθη ἡ καρδία μου, ἐξεχύθη εἰς τὴν γῆν ἡ δόξα μου, ἐπὶ τὸ σῦντριμμα τῆς θυγατρὸς λαοῦ μου, ἐν τῷ ἐκλείπειν νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐν πλατείαις πόλεως.

ΛΑΜΕΔ. 12. Ταῖς μητράσιν αὐτῶν εἶπαν· Ποῦ σῖτος καὶ οἶνος; ἐν τῷ ἐκλύεσθαι αὐτοὺς ὡς τραυματίας ἐν πλατείαις πόλεως, ἐν τῷ ἐκχεῖσθαι ψυχὰς αὐτῶν εἰς κόλπον μητέρων αὐτῶν.

ΜΗΜ. 13. Τί μαρτυρήσω σοι ἢ τί δμοιώσω σοι, θύγατερ Ἱερουσαλὴμ; Τίς σώσει καὶ παρακαλέσει σε, παρβένος θύγατερ Σιών; Ὅτι ἐμεγαλύνθη ποτήριον συντριβῆς σου, τίς ἰάσεται σε;

ΝΟΥΝ. 14. Προφῆταιί σου εἰδοῦσάν σοι μάταια καὶ ἀπρὸσύννη, καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν σου, τοῦ ἐπιστρέψαι αἰχμαλωσίαν σου, καὶ εἰδοσάν σοι λήμματα μάταια καὶ ἐξώσματα.

ALEPH. 1. Quomodo obtexit caligine in ira sua Domini filiam Sion, projecit de caelo in terram gloriationem Israel, et non est recordatus scabelli pedum suorum?

BETH. 2. In die irae suae absorbuit Dominus, non parcens: omnia speciosa Jacob destruxit in furore suo, munitiones filiae Juda adherere fecit ad terram, polluit regem ejus et principes ejus.

GIMEL. 3. Confregit in ira furoris sui omne cornu Israel, avertit retrorsum dexteram suam a facie inimici, et accendit in Jacob quasi ignem flammam, et devoravit omnia quae in gyro.

DALETH. 4. Tetendit arcum suum quasi inimicus adversarius, firmavit dexteram suam quasi adversarius, et occidit omnia desiderabilia oculorum meorum in tabernaculo filiae Sion, effudit quasi ignem indignationem suam.

HE. 5. Factus est Dominus velut inimicus, absorbuit Israel, absorbuit palatia ejus, dissipavit munitiones ejus, et multiplicavit filiae Juda humiliatam et humiliatam.

VAU. 6. Et fecit avolare quasi vitem tabernaculum suum, corruptit festivitatem suam. Oblitus est Dominus quae fecit in Sion festivitatis et sabbati, et irritavit fremitu irae suae regem et sacerdotem et principem.

ZAIN. 7. Repulit Dominus altare suum, excussit sanctificationem suam, contrivit in manu inimici murum turrium ejus: vocem dederunt in domo Domini sicut in die festivitatis.

HETH. 8. Et convertit se ad dissipandum murum filiae Sion, tetendit mensuram, non avertit manum suam a conculcatione: luxitque antemurale, et murus pariter infirmatus est.

TETH. 9. Defixae sunt in terram portae ejus, perdidit et contrivit vectes ejus, regem ejus et principem ejus in gentibus. Non est lex, et etiam prophetae ejus non viderunt visionem a Domino.

IOD. 10. Sederunt in terra, conticuerunt senes filiae Sion, imposuerunt cinerem super caput suum, accincti sunt ciliciis, deduxerunt in terram principes virgines in Jerusalem.

CHAPH. 11. Defecerunt in lacrymis oculi mei, conturbatum est cor meum, effusa est in terram gloria mea, super contritionem filiae populi mei, cum deficeret parvulus et lactens in plateis civitatis.

LAMED. 12. Matribus suis dixerunt: Ubi est triticum et vinum? cum dissolverentur quasi vulnerati in plateis civitatis, cum effunderent animas suas in sinum matrum suarum.

MEM. 13. Quid testificabor tibi aut quid assimilabo tibi, filia Jerusalem? Quis salvabit et consolabitur te, virgo filia Sion? Quoniam magnificatum est poculum contritionis tuae, quis medebitur tui?

NUN. 14. Prophetae tui viderunt tibi vana et stultitiam, et non revelarunt super iniquitatem tuam, ad reducendam captivitatem tuam, et viderunt tibi assumptiones falsas et ejectiones.

ΣΑΜΕΧ. 15. Ἐκρότησαν ἐπὶ σέ χεῖρας πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν, ἐσύρισαν καὶ ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρα Ἱερουσαλήμ· Αὕτη ἡ πόλις, ἐροῦσι, στέφανος εὐφροσύνης πάσης τῆς γῆς;

ΑΙΝ. 16. Διήνοιξαν ἐπὶ σέ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ σου, ἐσύρισαν καὶ ἔβρυξαν ὁδόντας, καὶ εἶπαν· Κατεπίομεν αὐτήν· πλὴν αὕτη ἡ ἡμέρα ἦν προσδοκῶμεν· εὕρομεν αὐτήν, εἶδομεν.

ΦΗ. 17. Ἐποίησε Κύριος ἃ ἐνεθυμήθη, συνετέλεσε ῥῆμα αὐτοῦ, ἃ ἐνετείλατο ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων· καθεῖλε, καὶ οὐκ ἐφείσατο, καὶ ἠψφρανε ἐπὶ σέ ἐχθρόν, ὕψωσε κέρας θλίβοντός σε.

ΤΣΑΔΗ. 18. Ἐβόσσε καρδίᾳ αὐτῶν πρὸς Κύριον· Τεῖχ' Σιών, καταγάγετε ὡς χειμάρρους δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός· κατὰ δὴς ἐκνηψιν σεαυτῇ, μὴ σωπῆσαιτο θυγάτηρ ὀφθαλμῶν σου.

ΚΩΦ. 19. Ἀνάστα, ἀγαλλίασαι ἐν νυκτὶ εἰς ἀρχὰς φυλακῆς σου, ἔχεσον ὡς ὕδωρ καρδίαν σου ἀπέναντι προσώπου Κυρίου, ἄρον πρὸς αὐτὸν χεῖράς σου περὶ ψυχῆς νηπίων σου, τῶν ἐκλυομένων λιμῷ ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.

ΡΗΧΣ. 20. Ἴδε, Κύριε, καὶ ἐπίβλεψον τίνι ἐπεφύλισας οὕτως. Εἰ φάγονται γυναῖκες καρπὸν κοιλίας αὐτῶν; Ἐπιφυλλίδα ἐποίησε μάγειρος, φονευθήσονται νήπια θηλάζοντα μαστούς; Ἀποκτενεῖς ἐν ἀγιάσματι Κυρίου ἱερέα καὶ προφήτην;

ΧΣΕΝ. 21. Ἐκοιμήθησαν εἰς τὴν ἐξοδὸν παιδάριον καὶ πρεσβύτες, παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἀπέκτεινας, ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς σου ἐμαγείρευσας, οὐκ ἐφείσω.

ΘΑΥ. 22. Ἐκάλεσεν ἡμέραν ἑορτῆς παροικίας μου κυκλοῦν, καὶ οὐκ ἐγένοντο ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς Κυρίου ἀνασωζόμενος καὶ καταλελειμμένος, ὡς ἐπεκράτησα καὶ ἐπλήθυνα ἐχθροὺς μου πάντας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΑΛΕΦ. 1. Ἐγὼ ἀνὴρ ὁ βλέπων πτωχεῖαν, ἐν βράδῳ θυμοῦ αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ.

2. Παρέλαβέ με καὶ ἀπήγαγέ με εἰς σκότος, καὶ οὐ φῶς.

3. Πλὴν ἐν ἐμοὶ ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν,

4. ἐπαλαίωσε σάρκα μου καὶ δέρμα μου, ὅστέα μου συνέτριψεν.

ΒΗΘ. 5. Ἀνωκοδόμησε κατ' ἐμοῦ, καὶ ἐκύκλωσε κεφαλὴν μου, καὶ ἐμόγησεν.

6. ἐν σκοτεινοῖς ἐκάθισέ με ὡς νεκροὺς αἰῶνος.

7. Ἀνωκοδόμησε κατ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἐξελεύσομαι, ἔδραμεν χαλκὸν μου.

ΓΙΜΕΛ. 8. Καὶ γε κεκράξομαι καὶ βοήσω, ἀπέφραξε προκευχήν μου.

ΔΑΛΕΘ. 9. Ἀνωκοδόμησεν ὁδοὺς μου, ἐνέφραξε τρίβους μου, ἐτάραξεν.

10. Ἀρκος ἐνεδρεύουσα, αὐτὸς μοι λέων ἐν κρυφαῖσις,

11. κατεδίωξεν ἀφροσύνην, καὶ κατέπαυσέ με, ἔθετό με ἠφρανισμένην.

Η. 12. Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ, καὶ ἐστήλωσέ με ὡς σκοπὸν εἰς βέλος·

SAMECH. 15. Plausuerunt super te manibus omnes trans-euntes per viam, sibilaverunt et moverunt caput suum super filiam Jerusalem. Haecine est urbs, dicent, corona laetitiae universae terrae?

AIN. 16. Aperuerunt super te os suum omnes inimici tui, sibilaverunt et fremuerunt dentibus, et dixerunt: Absorbuiamus eam: profecto haec est dies quam exspectabamus: invenimus eam, vidimus.

PHE. 17. Fecit Dominus quae cogitavit, complevit sermonem suum, quae praeceperat a diebus antiquis: destruxit, et non pepercit, et laetificavit super te inimicum, exaltavit cornu tribulantis te.

TSADÉ. 18. Clamavit cor eorum ad Dominum: Muri Sion, deducite quasi torrentes lacrymas per diem et noctem: non des requiem tibi, non taceat filia oculorum tuorum.

COPH. 19. Surge, exsulta in nocte in principiis custodiae tuae, effunde sicut aquam cor tuum ante faciem Domini, leva ad eum manus tuas pro anima parvulorum tuorum, qui dissolvuntur fame in principio omnium compitorum.

RECHS. 20. Vide, Domine, et considera quem vindemiaris ita. Si comedent mulieres fructum ventris sui? Vindemiam fecit coquus, occidentur parvuli sugentes ubera? Occides in sanctuario Domini sacerdotem et prophetam?

CHSEN. 21. Dormierunt in via parvulus et senex, virgines meae et juvenes mei abierunt in captivitatem: in gladio et in fame occidisti, in die irae tuae mactasti, non pepercisti.

THAU. 22. Vocavit diem solemnitatis parecias meas de circuito, et non fuerunt in die irae Domini qui effugeret salvus et qui relinqueretur, sicut invalescere feci et multiplicavi inimicos meos omnes.

CAPUT III.

ALEPH. 1. Ego vir videns paupertatem, in virga furoris ejus super me.

2. Minavit me et abduxit me in tenebras, et non lucem.

3. Tantum in me convertit manum suam tota die,

4. vetustam fecit carnem meam et pellem meam, ossa mea contrivit.

BETH. 5. Aedificavit contra me, et circumdedit caput meum, et laborare fecit:

6. in tenebris collocavit me quasi mortuos saeculi.

7. Aedificavit contra me, et non egrediar, aggravavit aësem meum.

GIMEL. 8. Etiam vociferabor et clamabo, obstruxit orationem meam.

DALETH. 9. Circumaedificavit vias meas, obstruxit semitas meas, conturbavit.

10. Ursus insidians, ipse mihi leo in absconditis,

11. persecutus est recedentem, et cessare me fecit, posuit me desolatam.

HE. 12. Tetendit arcum suum, et statuit me quasi signum ad sagittam:

18. εἰσῆγαγεν ἐν τοῖς νεφροῖς μου ἰοὺς φαρέτρας αὐτοῦ.

14. Ἐγενήθη γέλως παντὶ λαῷ μου, ψαλμὸς αὐτῶν ὅλην τὴν ἡμέραν.

ΟΥΑΥ. 15. Ἐχόρτασέ με πικρίας, ἐμέθυσέ με χολῆς, 16. καὶ ἐξέβαλε ψήφῳ ὁδόντας μου· ἐφώμισέ με σποδόν,

17. καὶ ἀπώσατο ἐξ εἰρήνης ψυχὴν μου, ἐπελαθόμην ἀγαθῶ·

18. καὶ ἀπώλετο νίκος μου καὶ ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ Κυρίου.

ΖΑΙΝ. 19. Ἐμνήσθη ἀπὸ πτωχείας μου, καὶ ἐκ διωγμοῦ πικρία, καὶ χολή μου

20. μνησθήσεται, καὶ καταδολεσχήσει ἐπ' ἐμέ ἡ ψυχὴ μου.

21. Ταύτην τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου, διὰ τοῦτο ὑπομενῶ.

ΗΘ. 22. Τὰ ἔλεθ Κυρίου, ὅτι οὐκ ἐξέλιπέ με, ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. Μῆνας εἰς τὰς πρωίας ἔλέησον, Κύριε, ὅτι οὐ συνετελέσθημεν, ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ.

23. Καινὰ εἰς τὰς πρωίας, πολλὴ ἡ πίστις σου.

24. Μέρς μου Κύριος, εἶπεν ἡ ψυχὴ μου· διὰ τοῦτο ὑπομενῶ αὐτοῦ.

ΤΗΘ. 25. Ἀγαθὸς Κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὸν, 26. ψυχὴ ἡ ζητήσῃ αὐτὸν, ἀγαθὸν καὶ ὑπομενεῖ, καὶ ἡσυχάσῃ εἰς τὸ σωτήριον Κυρίου.

ΤΗΘ. 27. Ἀγαθὸν ἀνδρὶ ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐν νεότητι αὐτοῦ,

28. καθήσεται κατὰ μόνας, καὶ σιωπήσεται, ὅτι ᾔφ' ἐαυτοῦ. (*)

ΙΩΔ. 30. Δώσει τῷ παῖοντι αὐτὸν σιαγόνα, χορτασθήσεται ὀνειδισμῶν,

31. ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπώσεται Κύριος.

ΧΑΦ. 32. Ὅτι ὁ ταπεινώσας οἰκτηρήσῃ, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἑλέους αὐτοῦ,

33. οὐκ ἀπεκρίβη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐταπείνωσεν υἱοὺς ἀνδρός.

ΛΑΜΕΔ. 34. Τοῦ ταπεινώσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους γῆς,

35. τοῦ ἐκκλίνειν κρίσιν ἀνδρὸς κατέναντι προσώπου Ὑψίστου,

36. καταδικάσαι ἄνθρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν, Κύριος οὐκ εἶπε.

37. Τίς οὕτως εἶπε, καὶ ἐγενήθη; Κύριος οὐκ ἐντείλατο.

38. Ἐκ στόματος Ὑψίστου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ κακὰ καὶ τὸ ἀγαθόν.

ΜΗΜ. 39. Τί γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν, ἀνὴρ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ;

ΝΟΥΝ. 40. Ἐξηρευνήθη ἡ ῥόδς ἡμῶν καὶ ἠτάσθη, καὶ ἐπιστρέψομεν ἕως Κυρίου.

41. Ἀναλάβωμεν καρδίας ἡμῶν ἐπὶ χειρῶν πρὸς Ὑψιλὸν ἐν οὐρανῷ.

42. Ἠμαρτήσαμεν, ἡσεβήσαμεν, καὶ οὐχ ἰλάσθης.

ΣΑΜΕΧ. 43. Ἐπεσκέπασας ἐν θυμῷ, καὶ ἀπεδίωξας ἡμᾶς· ἀπέκτεινας, οὐκ ἐρέσω.

13. immisit in renes meos sagittas pharetræ suæ.

14. Factus sum risus omni populo meo, psalmus eorum tota die.

VAU. 15. Saturavit me amaritudine, inebriavit me felle,

16. et ejecit calculo dentes meos : cibavit me cinere,

17. et repulit a pace animam meam, oblitus sum bonorum :

18. et perili victoria mea et spes mea a Domino.

ZAIN. 19. Recordatus sum a paupertate mea, et de persecutione amaritudo, et fel meum

20. in memoria erit, et recolet super me anima mea.

21. Hanc ponam in cor meum, propter hoc sustinebo.

HETH. 22. Misericordiæ Domini, quia non fecit deficere me, quia non sunt consumptæ miserationes ejus. Menses in matutinis miserere, Domine, quia consumpti non sumus, quia non sunt consummatæ miserationes ejus.

23. Novæ in matutinis, multa est fides tua.

24. Pars mea Dominus, dixit anima mea : propterea expectabo eum.

TETH. 25. Bonus est Dominus sustentibus eum,

26. anima quæ quæret illum, bonum : et sustinebit, et silebit in salutare Domini.

TETH. 27. Bonum est viro cum portaverit jugum in juventute sua,

28. sedebit singulariter, et silebit, quia tulit super se.

IOD. 30. Dabit percutienti se maxillam, saturabitur opprobriis,

31. quia non repellet in sempiternum Dominus.

CHAPH. 32. Quoniam qui humiliavit miserebitur, et secundum multitudinem misericordiæ suæ,

33. non reprobavit ex corde suo, et humiliavit filios viri.

LAMED. 34. Ad humiliandum sub pedibus ejus omnes vinctos terræ,

35. ad declinare faciendum judicium viri coram facie Altissimi,

36. ad condemnandum hominem cum ipse judicatur, Dominus non dixit.

37. Quis ita dixit, et factum est? Dominus non mandavit.

38. Ex ore Altissimi non egredientur mala et bonum.

MEM. 39. Quid murmurabit homo vivens, vir pro peccatis suis?

NUN. 40. Investigata est via nostra et examinata, et revertemur usque ad Dominum.

41. Levemus corda nostra cum manibus ad Excelsum in celo.

42. Peccavimus, impie egimus, et non es placatus.

SAMECH. 43. Operuisti in furore, et persecutus es nos : occidisti, non pepercisti.

(*) 29. Θήσει ἐν κονιορτῷ τὸ στόμα αὐτοῦ, εἴποτε ἢ ἐλπίς. (Compl.)

29. Ponet in pulvere os suum, si forte sit spes.

44. Ἐπεσκέπασας νεφέλην σεαυτῷ ἔνεκεν προσευ-
χῆς, καμμῦσαι με
45. καὶ ἀπωσθῆναι,
ΑΙΝ. Ἐθῆκας ἡμᾶς ἐν μέσῳ τῶν λαῶν,
46. διήνοιξαν ἐφ' ἡμᾶς τὸ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ
ἐχθροὶ ἡμῶν·
47. φόβος καὶ θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν, ἔπαρσις καὶ συν-
τριβή.
48. Ἀφέσεις ὑδάτων καταΐξει ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐπὶ τὸ
κύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.
ΦΗ. 49. Ὁ ὀφθαλμὸς μου κατεπόθη, καὶ οὐ σιγήσο-
μαι, τοῦ μὴ εἶναι ἐκνηψιν,
50. ἕως οὗ διακύψῃ καὶ ἴδῃ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ.
51. Ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐπιφυλλεῖ ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου
παρὰ πάσας θυγατέρας πόλεως.
ΤΣΑΔΗ. 52. Ὁτρύνοντες ἐθήρευσάν με ὡς στρουθίον,
πάντες οἱ ἐχθροὶ μου ζωρεῖν
53. ἐθανάτωσαν ἐν λάκκῳ ζωῆν μου, καὶ ἐπέθηκαν
λίθον ἐπ' ἐμοί.
54. Ὑπερεχύθη ὕδωρ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου, εἶπα·
Ἄπωσμαι.
ΚΩΦ. 55. Ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομά σου, Κύριε, ἐκ
λάκκου κατωτάτου,
56. φωνὴν μου ἤκουσας· μὴ κρύψῃς τὰ ὤτά σου
εἰς τὴν δέησίν μου,
57. εἰς τὴν βοήθειάν μου ἡγγίσας, ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐπε-
καλεσάμην σε εἰπᾶς μοι· Μὴ φοβοῦ.
ΡΗΧΣ. 58. Ἐδίκασας, Κύριε, τὰς δίκας τῆς ψυχῆς
μου, ἐλυτρώσω τὴν ζωὴν μου.
59. Ἴδες, Κύριε, τὰς ταραχάς μου, ἔκρινας τὴν
χρίσιν μου.
60. Εἶδες πᾶσαν τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν, εἰς πάντας
διαλογισμοὺς αὐτῶν ἐν ἐμοί.
ΧΕΝ. 61. Ἦκουσας τὸν ὄνειδισμόν αὐτῶν, πάντας
τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν κατ' ἐμοῦ,
62. γεῖλη ἐπανισταμένον μοι καὶ μελέτας αὐτῶν
κατ' ἐμοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν,
63. καθέδραν αὐτῶν καὶ ἀνάστασιν αὐτῶν. Ἐπίβλε-
πον ἐπὶ ὀφθαλμοὺς αὐτῶν,
64. ἀποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα, Κύριε, κατὰ τὰ
ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν.
ΘΑΥ. 65. Ἀποδώσεις αὐτοῖς ὑπερασπισμόν, καρδίαν
μου μόγητον.
66. Σὺ αὐτοὺς καταδιώξεις ἐν ὄργῃ, καὶ ἐξαναλώ-
σεις αὐτοὺς ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ, Κύριε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

- ΑΛΕΦ. 1. Πῶς ἀμαυρωθήσεται χρυσίον, ἀλλοιωθή-
σεται τὸ ἀργύριον τὸ ἀγαθόν; Ἐξεχύθησαν λίθοι ἅγιοι
ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.
ΒΗΘ. 2. Οἱ υἱοὶ Σιών οἱ τίμιοι, οἱ ἐπηρμένοντες ἐν
χρυσίῳ, πῶς ἐλογίσθησαν εἰς ἀγγεῖα ὀστράκινα, ἔργα
χειρῶν κεραμέως;
ΓΙΜΕΛ. 3. Καὶ γε δράκοντες ἐξέδυσαν μαστοὺς, ἐθή-
λασαν σκύμνοι αὐτῶν θυγατέρας λαοῦ μου εἰς ἀνίατον,
ὡς στρουθίον ἐν ἐρήμῳ.
ΔΑΛΕΘ. 4. Ἐκολλήθη ἡ γλῶσσα θηλάζοντος πρὸς
τὸν φάρυγγα αὐτοῦ ἐν δίψει· νήπια ἤτησαν ἄρτον, ὁ
διακλῶν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς.

44. Opposuiisti nubem tibi propter orationem, ad clan-
dendum mihi oculos
45. et abijciendum,
ΑΙΝ. Posuisti nos in medio populorum,
46. aperuerunt super nos os suum omnes inimici nostri :
47. timor et furor factus est nobis, tumor et contritio.
48. Emissiones aquarum deducet oculus meus super con-
tritionem filiarum populi mei.
PHE. 49. Oculus meus absorptus est, et non tacebo, eo
quod non sit requies,
50. donec respiciat et videat Dominus de caelo.
51. Oculus meus racemabit super animam meam prae
cunctis filiabus urbis.
ΤΣΑΔΕ. 52. Venantes venati sunt me quasi avem,
omnes inimici mei gratis
53. occiderunt in lacu vitam meam, et imposuerunt lapi-
dem super me.
54. Supereffusa est aqua super caput meum, dixi : Re-
pulsus sum.
COPH. 55. Invocavi nomen tuum, Domine, de lacu
infimo,
56. vocem meam audisti : ne abscondas aures tuas ad
deprecationem meam,
57. in auxilium meum appropinquasti, in die qua invo-
cavi te dixisti mihi : Ne timeas.
RECHS. 58. Judicasti, Domine, judicia animae meae,
redemisti vitam meam.
59. Vidisti, Domine, turbationes meas, judicasti judi-
cium meum.
60. Vidisti omnem ultionem eorum, in omnes cogitatio-
nes eorum in me.
CHSEN. 61. Audisti opprobrium eorum, omnes cogita-
tiones eorum adversum me,
62. labia insurgentium mihi et meditationes eorum adver-
sum me tota die,
63. sessionem eorum et resurrectionem eorum. Inspice
in oculos eorum,
64. retribuies eis retributionem, Domine, juxta opera
manuum suarum.
THAU. 65. Reddes eis tegumentum, cordis mei laborem.
66. Tu persequeris eos in ira, et absumes eos de sub
caelo, Domine.

CAPUT IV.

- ALEPH. 1. Quomodo obscurabitur aurum, mutabitur
argentum bonum? Effusi sunt lapides sancti in principio
omnium viarum.
BETH. 2. Filii Sion inclityi, elevati in auro, quomodo
reputati sunt in vasa testea, opera manuum figuli?
GIMEL. 3. Etiam dracones nudaverunt mammas, lacta-
verunt catuli eorum filias populi mei in incurabile, qual
struthio in deserto.
DALETH. 4. Adhaesit lingua lactentis ad palatum ejus
in siti; parvuli petierunt panem, qui frangat non est eis.

Η. 5. Οἱ ἔσθοντες τὰς τρυφὰς ἠφανίσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις, οἱ τιθηνοῦμενοι ἐπὶ κόκκων περιβάλλοντο κοπρίας.

ΟΥΑΥ. 6. Καὶ ἐμεγαλύνθη ἀνομία θυγατρὸς λαοῦ μου ὑπὲρ ἀνομίας Σοδόμων τῆς κατεστραμμένης ὥσπερ σπουδῇ, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ χεῖρας.

ΖΑΙΝ. 7. Ἐκαθριώθησαν Ναζιραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, ἔλαμψαν ὑπὲρ γάλα, ἐπυρώθησαν, ὑπὲρ λίθους σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν.

ΗΘ. 8. Ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβολὴν τὸ εἶδος αὐτῶν, οὐκ ἐπεγνώσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις· ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ δότεια αὐτῶν, ἐξηράνθησαν, ἐγενήθησαν ὥσπερ ξύλον.

ΤΗΘ. 9. Καλοὶ ἦσαν οἱ τραυματαῖα ῥομφαίας ἢ οἱ τραυματαῖα λιμοῦ, ἐπορεύθησαν ἐκκεκνημένοι ἀπὸ γεννημάτων ἀγρῶν.

ΙΩΔ. 10. Χεῖρες γυναικῶν οἰκτιρμόνων ἤψησαν τὰ παιδία αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς βρώσιν αὐταῖς, ἐν τῷ συντρίμματι τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.

ΧΑΦ. 11. Συνέτελεσε Κύριος θυμὸν αὐτοῦ, ἐξέχεε θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ ἀνῆψε πῦρ ἐν Σιών, καὶ κατέφαγε τὰ θεμέλια αὐτῆς.

ΛΑΜΕΔ. 12. Οὐκ ἐπίστευσαν βασιλεῖς γῆς, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην, ὅτι εἰσελεύσεται ἐχθρὸς καὶ ἐκθλίβων διὰ τῶν πυλῶν Ἱερουσαλὴμ.

ΜΗΜ. 13. Ἐξ ἁμαρτιῶν προφητῶν αὐτῆς, ἀδικιῶν ἱερέων αὐτῆς, τῶν ἐκχεόντων αἷμα δίκαιον ἐν μέσῳ αὐτῆς.

ΝΟΥΝ. 14. Ἐσαλεύθησαν ἐργήγοροι αὐτῆς ἐν ταῖς ἐξόδοις, ἐμολύνθησαν ἐν αἵματι ἐν τῷ μὴ δύνασθαι αὐτοῦς, ἤψαντο ἐνδυμάτων αὐτῶν.

ΣΑΜΕΧ. 15. Ἀπόστητε ἀκαθάρτων, καλέσατε αὐτοὺς, ἀπόστητε, ἀπόστητε, μὴ ἄπτεσθε· ὅτι ἀνήφθησαν, καὶ γε ἐσαλεύθησαν· εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν· Οὐ μὴ προσθῶσι τοῦ παροικεῖν.

ΑΙΝ. 16. Πρόσωπον Κυρίου μερὶς αὐτῶν, οὐ προσήρσει ἐπιβλέψαι αὐτοῖς. Πρόσωπον ἱερέων οὐκ ἔλαβον, προφήτας οὐκ ἤλεγαν.

ΦΗ. 17. Ἐτι ὄντων ἡμῶν ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν μάταια ἀποσκοπεύοντων ἡμῶν.

ΤΣΑΔΗ. 18. Ἀποσκοπεύσαμεν εἰς ἔθνος οὐ σῶζον, ἐθηρεύσαμεν μικροὺς ἡμῶν, τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν.

ΚΩΦ. 19. Ἠγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν, πάρεστιν ὁ καιρὸς ἡμῶν. Κοῦφοι ἐγένοντο οἱ διώκοντες ἡμᾶς ὑπὲρ ἀετοὺς οὐρανοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐξέπτησαν, ἐν ἐρήμῳ ἐνήδρευσαν ἡμᾶς.

ΡΗΧΣ. 20. Πνεῦμα προσώπου ἡμῶν Χριστὸς Κύριος συνελήφθη ἐν ταῖς διαφθοραῖς αὐτῶν, οὐ εἶπαμεν· Ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ἡσυχάσαμεν εἰς τὸς ἔθνεσι.

ΧΕΝ. 21. Χαῖρε καὶ εὐφραίνου, θυγατερ Ἰδουμαίας, ἡ κατοικοῦσα ἐπὶ γῆς· καὶ γε ἐπὶ σὲ διελεύσεται τὸ ποτήριον Κυρίου, μεθύσῃς καὶ ἀποχέεις.

ΘΑΥ. 22. Ἐξέλιπεν ἡ ἀνομία σου, θυγατερ Σιών, οὐ προσθήσει τοῦ ἀποικίσαι σε. Ἐπεσκέψατο ἀνομία σου, θυγατερ Ἐδὼμ, ἀπεκάλυψεν ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Μνησθητι, Κύριε, ὅτι ἐγενήθη ἡμῖν· ἐπιβλέψον, καὶ ἴδε τὸν ὀνειδιζόμενόν ἡμῶν.

HE. 5. Qui vescebantur deliciis perierunt in viis, qui nutriebantur super coccinea amplexati sunt stercora.

VAU. 6. Et magnificata est iniquitas filiae populi mei super iniquitatem Sodomorum quae subversa est quasi repente, et non laboraverunt in ea manibus.

ZAIN. 7. Mundati sunt Nazeræi ejus super nivem, splenderunt super lac, rubuerunt, super lapides sapphiri excisio eorum.

HETH. 8. Obtenebrata est super fuliginem species eorum, non sunt cogniti in plateis: adhæsit pellis eorum super ossa eorum, aruerunt, facti sunt quasi lignum.

TETH. 9. Boni fuerunt occisi gladio quam occisi peste, abierunt perlossi a frugibus agrorum.

IOD. 10. Manus mulierum misericordium coxerunt filios suos, facti sunt in escam illis, in contritione filiae populi mei.

CHAPH. 11. Complevit Dominus furorem suum, effudit indignationem iræ suæ, et succendit ignem in Sion, et devoravit fundamenta ejus.

LAMED. 12. Non crediderunt reges terræ, universi habitatores orbis, quoniam ingreditur inimicus et tribulans per portas Jerusalem.

MEM. 13. Propter peccata prophetarum ejus, iniquitates sacerdotum ejus, effundentium sanguinem justum in medio ejus.

NUN. 14. Commoti sunt vigiles ejus in plateis, polluti sunt in sanguine cum ipsi non possent, tetigerunt vestimenta eorum.

SAMECH. 15. Recedite ab immundis, vocate eos, recedite, recedite, nolite tangere: quia succensi sunt, atque etiam, commoti sunt: dicite in gentibus: Non addent habitare.

AIN. 16. Facies Domini pars eorum, non addet respicere eos. Faciem sacerdotum non acceperunt, prophetarum miserti non sunt.

PHE. 17. Cum adhuc subsisteremus defecerunt oculi nostri, ad auxilium nostrum vana speculantibus nobis.

TSADE. 18. Respeximus in gentem non salvantem, venati sumus parvulos nostros, ne irent in plateis nostris.

COPH. 19. Appropinquavit tempus nostrum, completi sunt dies nostri, adest tempus nostrum. Leves facti sunt persecutores nostri super aquilas cœli, super montes evolaverunt, in deserto insidiati sunt nobis.

RECHS. 20. Spiritus faciei nostræ Christus Dominus captus est in corruptionibus ipsorum, de quo diximus: In umbra ejus vivemus in gentibus.

CHSEN. 21. Gaude et lactare, filia Idumæ, quæ habitas super terram: etiam super te transibit calix Domini, inebriaberis et effundes.

THAU. 22. Defecit iniquitas tua, filia Sion, non adjiciet transigrare te. Visitavit iniquitates tuas, filia Edom, revelavit super impietates tuas.

CAPUT V.

1. Recordare, Domine, quod factum est nobis: respice, et vide opprobrium nostrum.

2. Κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις, οἱ οἴκοι ἡμῶν ξένοις.
3. Ὅρφανοί ἐγενήθημεν, οὐχ ὑπάρχει πατήρ, μητέρες ἡμῶν ὡς αἱ χήραι.
4. Ὑδωρ ἡμῶν ἐν ἀργυρίῳ ἐπίομεν, ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἦλθεν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν.
5. Ἐδιώχθημεν, ἐκοπιάσαμεν, οὐκ ἀνεπαύθημεν.
6. Αἰγύπτου ἔδωκε χεῖρα, Ἀσσοῦρ εἰς πλησμονὴν αὐτῶν.
7. Οἱ πατέρες ἡμῶν ἡμαρτον, οὐχ ὑπάρχουσιν, ἡμεῖς τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ὑπέσχομεν.
8. Δούλοι ἐκυρίευσαν ἡμῶν, λυτρούμενος οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.
9. Ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰκοίσομεν ἄρτον ἡμῶν, ἀπὸ προσώπου βροφάλας τῆς ἐρήμου.
10. Τὸ δέρμα ἡμῶν ὡς κλίβανος ἐπελώθη, συνεσπάσθησαν ἀπὸ προσώπου καταγιγῶν λιμοῦ.
11. Γυναῖκας ἐν Σιών ἐταπεινώσαν, παρθένους ἐν πόλεσιν Ἰούδα.
12. Ἀρχόντες ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐκρεμάσθησαν, πρεσβύτεροι οὐκ ἔδοξάσθησαν.
13. Ἐκλεκτοὶ κλαυθμὸν ἀνέλαβον, καὶ νεανίσκοι ἐν ξύλῳ ἠσθένησαν.
14. Καὶ πρεσβύται ἀπὸ πύλης κατέπαυσαν, ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν κατέπαυσαν.
15. Κατέλυσε χαρὰ καρδίας ἡμῶν, ἔστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν,
16. ἔπεσεν ὁ στέφανος ἡμῶν τῆς κεφαλῆς. Οὐαὶ δὲ ἡμῖν, ὅτι ἡμάρτομεν.
17. Περὶ τούτου ἐγενήθη ὁδὸν, ὁδὸν ἡ καρδία ἡμῶν, περὶ τούτου ἐσκότασαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.
18. Ἐπ' ὅρος Σιών, ὅτι ἠφανίσθη, ἀλώπεκες διῆλθον ἐν αὐτῇ.
19. Σὺ δὲ, Κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα κατοικήσεις, ὁ θρόνος σου εἰς γενεάν καὶ γενεάν.
20. Ἰνατί εἰς νίκος ἐπλήρησῃ ἡμῶν, καταλείψεις ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν;
21. Ἐπίστρεψον ἡμᾶς, Κύριε, πρὸς σέ, καὶ ἐπιστραφησόμεθα· καὶ ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἐμπροσθεν.
22. Ὅτι ἀπωθούμενος ἀπώσω ἡμᾶς, ὠργίσθης ἐφ' ἡμᾶς ἕως σφόδρα.

2. *Hæreditas nostra versa est ad alienos, domus nostræ ad extraneos.*
3. *Pupilli facti sumus, non est pater, matres nostræ quasi viduæ.*
4. *Aquam nostram in argento bibimus, ligna nostra in commutatione venerunt super collum nostrum.*
5. *Passi sumus persecutionem, laboravimus, non habuimus requiem.*
6. *Ægyptus dedit manum, Assur ad satietatem ipsorum.*
7. *Patres nostri peccaverunt, non sunt, nos iniquitates eorum portavimus.*
8. *Servi dominati sunt nostri, qui redimat non est de manu eorum.*
9. *In animabus nostris afferemus panem nostrum, a facie gladii deserti.*
10. *Pellis nostra quasi clibanus exusta est, convulsæ sunt a facie tempestatum famis.*
11. *Mulieres in Sion humiliaverunt, virgines in civitibus Juda.*
12. *Principes in manibus ipsorum suspensi fuerunt, seniores non sunt glorificati.*
13. *Electi ploratum assumpserunt, et adolescentes in ligno infirmati sunt.*
14. *Et senes a porta cessaverunt, electi a psalmis suis cessaverunt.*
15. *Defecit gaudium cordis nostri, versus est in luctum chorus noster,*
16. *cecidit corona capitis nostri. Væ autem nobis, quia peccavimus.*
17. *Propterea fuit mæror, mæstum cor nostrum, ideo contenebrati sunt oculi nostri.*
18. *Super montem Sion, quia dispersit, vulpes ambulaverunt in ea.*
19. *Tu autem, Domine, in æternum habitabis, solium tuum in generationem et generationem.*
20. *Quare in finem oblivisceris nostri, derelinques nos in longitudinem dierum?*
21. *Converte nos, Domine, ad te, et convertemur: et innova dies nostros sicut a principio.*
22. *Repellens enim repulisti nos, iratus es super nos usque valde.*

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

1. Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλεν Ἰερემίας πρὸς τοὺς ἀγθισμένους αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων, ἀναγγεῖλαι αὐτοῖς καθότι ἐπετάγη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Διὰ τὰς ἀμαρτίας δὲ ἡμαρτήκατε ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, ἀχθήσεσθε εἰς Βαβυλῶνα αἰχμάλωτοι ὑπὸ Ναβουχοδονόσορ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων.

EPISTOLA

JEREMIÆ.

1. Exemplum epistolæ quam misit Jeremias ad abducentes captivos in Babylonem a rege Babyloniorum, ut annuntiaret illis secundum quod præceptum est illi a Deo. Propter peccata quæ peccastis ante Deum, abducemini in Babylonem captivi a Nabuchodonosor rege Babyloniorum.

2. Εἰσελθόντες οὖν εἰς Βαβυλῶνα ἕσεσθε ἐκεῖ ἕτη πλεῖονα καὶ χρόνον μακρὸν, ἕως γενεῶν ἑπτά. Μετὰ τοῦτο δὲ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκεῖθεν μετ' εἰρήνης.

3. Νυνὶ δὲ ὁψεσθε ἐν Βαβυλῶνι θεοὺς ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς καὶ ξυλίνους ἐπ' ὅμοιοι ἀιρομένους, δεικνύντας φόβον τοῖς ἔθνεσιν.

4. Εὐλαβήθητε οὖν μὴ καὶ ὑμεῖς ἀφομοιωθέντες τοῖς ἀλλοφύλοις ἀφομοιωθῆτε, καὶ φόβος ὑμᾶς λάβῃ ἐπ' αὐτοῖς,

5. ἰδόντας ὄχλον ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν αὐτῶν προσκυνοῦντας αὐτά. Εἶπατε δὲ τῇ διανοίᾳ· Σοὶ δεῖ προσκυνεῖν, Δέσποτα·

6. ὁ γὰρ ἄγγελός μου μεθ' ὑμῶν ἐστίν, αὐτός τε ἐκζητῶν τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

7. Γλῶσσα γὰρ αὐτῶν ἐστὶ κατεψυμένη ὑπὸ τέκτονος, αὐτά τε περὶ χρυσα καὶ περιάργυρα, ψευδῆ δ' ἐστὶ καὶ οὐ δύνανται λαλεῖν.

8. Καὶ ὥσπερ παρθένω φιλοκόσμῳ λαμβάνοντες χρυσίον,

9. κατασκευάζουσι στεφάνους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν θεῶν αὐτῶν. Ἔστι δὲ, καὶ ὅτε ὑπαιρούμενοι οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τῶν θεῶν αὐτῶν χρυσίον καὶ ἀργύριον, εἰς ἑαυτοὺς καταναλοῦσι,

10. δώσουσι δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ ταῖς ἐπὶ τοῦ στέγους πόρραις. Κοσμοῦσι τε αὐτοὺς ὡς ἀνθρώπους τοῖς ἐνδύμασι, θεοὺς ἀργυροῦς καὶ θεοὺς χρυσοῦς καὶ ξυλίνους.

11. Οὗτοι δὲ οὐ διασῶζονται ἀπὸ τοῦ καὶ βρωμάτων, περιβεβλημένων αὐτῶν ἱματισμὸν πορφυροῦν.

12. Ἐκμάσσονται τὸ πρόσωπον αὐτῶν διὰ τὸν ἐκ τῆς οἰκίας κοινορτόν, ὃς ἐστὶ πλεῖον ἐπ' αὐτοῖς.

13. Καὶ ἀκήπτον ἔχει ὡς ἀνθρώπος κριτῆς χώρας, ὃς τὸν εἰς αὐτὸν ἀμχατάνοντα οὐκ ἀνελεῖ.

14. Ἐχει δὲ ἐγγειρίδιον δεξιᾷ καὶ πέλεκυν, ἑαυτὸν δὲ ἐκ πολέμου καὶ ληστῶν οὐκ ἐξελεῖται. Ὅθεν γνώριμοί εἰσιν οὐκ ὄντες θεοί. Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτοῦς.

15. Ὡςπερ γὰρ σκευὸς ἀνθρώπου συντριβὲν ἀχρεῖον γίνεταί,

16. τοιοῦτοι ὑπάρχουσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, κατιδρυμένων αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν πλήρεις εἰσὶ κοινορτοῦ ἀπὸ τῶν ποδῶν τῶν εἰσπορευομένων·

17. καὶ ὥσπερ τινὶ ἡδικηκότη βασιλεᾷ, περιπετραγμέναι εἰσὶν αἱ αὐλαί· ὡς ἐπὶ θανάτῳ ἀπηγγένω τοὺς οἴκους αὐτῶν ὀχυροῦσιν οἱ ἱερεῖς θυρώμασί τε καὶ κλείθροισι καὶ μοχλοῖς, ὅπως ὑπὸ τῶν ληστῶν μὴ συληθῶσιν.

18. Λύχνους καίουσιν, καὶ πλείους ἢ ἑαυτοῖς, ὧν οὐδὲνα δύνανται ἰδεῖν.

19. Ἔστι μὲν ὥσπερ δοκὸς τῶν ἐκ τῆς οἰκίας, τὰς δὲ καρδίας αὐτῶν φασὶν ἐκλείεσθαι τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἐρπετῶν· κατεσθόντων αὐτοὺς τε καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν, οὐκ αἰσθάνονται.

20. Μεμελαινόμενοι τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ κάπνου τοῦ ἐκ τῆς οἰκίας.

21. Ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐφρίπτανται νυκτερίδες, χελιδόνες, καὶ τὰ ὄρνεα, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ αἰλουροί,

22. ὅθεν γνώσεσθε ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί. Μὴ οὖν φοβεῖσθε αὐτά.

23. Τὸ γὰρ χρυσίον δὲ περικεῖνται εἰς κάλλος, ἐὰν μὴ τις ἐκμάξῃ τὸν ἰδν, οὐ μὴ σπλιψῶσιν, οὐδὲ γὰρ, ὅτε ἔχονεύοντο, ἡσθάνοντο.

2. Ingressi itaque in Babylonem eritis ibi annis plurimis et tempore longo, usque ad generationes septem. Post hoc autem educam vos inde in pace.

3. Nunc autem videbitis in Babylonia deos argenteos et aureos et ligneos in humeris portari, ostentantes metum gentibus.

4. Cavete ergo ne et vos assimilati assimilemini alienigenis, et metus vos capiat in ipsis,

5. videntes turbam ab ante et de retro eorum adorantes eos. Dicite autem mente : Te oportet adorare, Domine :

6. angelus enim meus vobiscum est, et ipse exquirens animas vestras.

7. Nam lingua ipsorum est polita a fabro, ipsaque inaurata et inargentata, falsa autem sunt et non possunt loqui.

8. Et sicut virgini amanti ornamenta accipientes aurum,

9. fabricant coronas super capita deorum suorum. Est autem, et quando subtrahentes sacerdotes a diis suis aurum et argentum, in semetipsos insumunt,

10. dabunt autem de eis etiam meretricibus quæ sub tecto. Ornantque eos quasi homines vestimentis, deos argenteos et deos aureos et ligneos.

11. Hi autem non liberantur ab æruginē et tinea, opertis ipsis veste purpurea.

12. Extergent faciem ipsorum propter pulverem qui ex domo, qui est plurimus super eos.

13. Et sceptrum habet ut homo iudex regionis, qui in se peccantem non interficiet.

14. Habet autem gladiolum dextera et securim, se autem de bello et de latronibus non liberabit. Unde manifesti sunt non esse dii. Non ergo timeatis eos.

15. Sicut enim vas hominis contritum efficitur inutile,

16. tales sunt dii illorum, constitutis illis in domibus. Oculi eorum pleni sunt pulvere a pedibus introeuntium :

17. et sicut alicui qui regem offendit, circumsepta sunt atria : sicut ad mortem abducto domos eorum muniunt sacerdotes et ostiis et claustris et seris, ne a latronibus exspolientur.

18. Lucernas accendunt, et plures quam sibi ipsis, ex quibus nullam videre possunt.

19. Est quidem sicut trabes earum quæ e domo, corda vero eorum dicunt elingi ab iis qui de terra sunt serpentibus : dum comedunt et eos et vestimentum eorum, non sentiunt.

20. Nigri facti faciem suam a fumo qui e domo fit.

21. Supra corpus eorum et supra caput eorum volant noctuæ, hirundines, et aves, similiter autem et cati,

22. unde scietis quia non sunt dii. Ne ergo timeueritis ea.

23. Aurum enim quo circumdati sunt ad specimen, nisi aliquis exterserit æruginem, non fulgebunt, neque enim, dum conflarentur, sentiebant.

24. Ἐκ πάσης τιμῆς ἡγορασμένα ἐστίν, ἐν οἷς οὐκ ἔστι πνεῦμα.

25. Ἄνευ ποδῶν ἐπ' ὤμοις φέρονται, ἐνδεικνύμενοι τὴν ἑαυτῶν ἀτιμίαν τοῖς ἀνθρώποις, αἰσχύνονται τε καὶ οἱ θεραπεύοντες αὐτά,

26. διὰ τὸ, εἴποτε ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ, μὴ δι' αὐτῶν ἀνίστασθαι· μήτε ἂν τις αὐτὸ ὀρθὸν στήσῃ, δι' ἑαυτοῦ κινήθησεται, μήτε ἂν κλιθῇ, οὐ μὴ ὀρθωθῇ, ἀλλ' ὥσπερ νεκροὶ τὰ ὄψα αὐτοῖς παρατίθεται·

27. τὰς δὲ θυσίας αὐτῶν ἀποδόμενοι οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καταγράφονται. Ὡς αὐτῶς δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἀπ' αὐτῶν ταριχεύουσαι, οὔτε πτωχῶ οὔτε ἄδυνάτῳ μὴ μεταδῶσι.

28. Τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἀποκαθημένη καὶ λεγὼν ἄπτονται. Γινόντες οὖν ἀπὸ τούτων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς.

29. Πόθεν γὰρ κληθήσονται θεοί; ὅτι γυναῖκες παρατιθέασιν θεοὺς ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς καὶ ξυλίνοις.

30. Καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν οἱ ἱερεῖς διφρεοῦσιν, ἔχοντες τοὺς χιτῶνας διεβρώγους καὶ τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς πώγωνας ἐξυρμένους· ὧν αἱ κεφαλὰὶ ἀκάλυπτοι εἰσιν,

31. ὠρύονται δὲ βοῶντες ἐναντίον τῶν θεῶν αὐτῶν ὥσπερ τινὲς ἐν περιδείπνῳ νεκροῦ.

32. Ἀπὸ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν ἀφελόμενοι οἱ ἱερεῖς ἐνδύουσιν τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ παῖδια, οὔτε ἂν κακὸν πάθωσιν ὑπὸ τινος,

33. οὔτε ἂν ἀγαθὸν, δυνήσονται ἀνταποδοῦναι· οὔτε καταστήσονται βασιλεῖα δυνάται, οὔτε ἀφελέσθαι.

34. Ὡς αὐτῶς οὔτε πλοῦτον, οὔτε χαλκὸν οὐ μὴ δύνανται δίδοναι. Ἐάν τις εὐχὴν αὐτοῖς εὐξάμενος μὴ ἀποδῶ, οὐ μὴ ἐπιζητήσῃ.

35. Ἐκ θανάτου ἀνθρώπων οὐ μὴ ῥύσονται, οὔτε ἤττονα ἀπὸ ἰσχυροῦ μὴ ἐξέλωνται.

36. Ἀνθρώπων τυφλὸν εἰς ὄρασιν οὐ μὴ περιστήσωσιν, ἐν ἀνάγκῃ ἀνθρώπων ὄντα οὐ μὴ ἐξέλωνται.

37. Χήραν οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὔτε ὀρφανὸν εὐποιήσωσι.

38. Τοῖς ἀπὸ τοῦ ὄρους λίθοις ὁμοιωμένοι εἰσὶ τὰ ξύλινα καὶ τὰ περίχρυσά καὶ τὰ περιάργυρα· οἱ δὲ θεραπεύοντες αὐτὰ καταισχυρύνονται.

39. Πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὑπάρχειν αὐτοὺς θεούς;

40. Ἐτι δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Χαλδαίων ἀτιμαζόντων αὐτὰ, οἱ ὅταν ἰδῶσιν ἐνεδὸν μὴ δυνάμενον λαλῆσαι, προσεγγεκάμενοι τὸν Βῆλον ἀξιοῦσι φωνῆσαι, ὡς δυνατοῦ ὄντος αὐτοῦ αἰσθῆσθαι,

41. καὶ οὐ δύνανται αὐτοὶ νοήσαντες καταλιπεῖν αὐτὰ, αἰσθήσιν γὰρ οὐκ ἔχουσιν.

42. Αἱ δὲ γυναῖκες περιθέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκάθηται, θυμιῶσαι τὰ πίτυρα.

43. Ὅταν δὲ τις αὐτῶν ἐφελκυσθεῖτα ὑπὸ τινος τῶν παραπορευομένων κοιμηθῇ, τὴν πλησίον ἐνεδίξει, ὅτι οὐκ ἠξιώται ὥσπερ καὶ αὕτη, οὔτε τὸ σχοινίον αὐτῆς διεβράγῃ.

44. Πάντα τὰ γενόμενα ἐν αὐτοῖς ἐστὶ ψευδῆ. Πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὡς θεοὺς αὐτοὺς ὑπάρχειν;

45. Ὑπὸ τεκτόνων καὶ χρυσογῶν κατασκευασμένα εἰσίν. Οὐδὲν ἄλλο μὴ γέννηται ἢ δὲ βούλονται οἱ τεχνῖται αὐτὰ γενέσθαι.

46. Αὐτοὶ τε οἱ κατασκευάζοντες αὐτὰ οὐ μὴ γένωνται πολυχρόνιοι· πῶς τε δὴ μέλλει τὰ ὑπ' αὐτῶν κατασκευασθέντα;

24. Ex omni pretio empti sunt, in quibus non est spiritus :

25. Sine pedibus in humeris portantur, ostentantes ignobilitatem suam hominibus, confundunturque etiam qui colunt ea,

26. propterea quod, si forte ceciderint in terram, a semetipsis non consurgunt : neque si quis illud statuerit rectum, per seipsum movebitur, neque si inclinatam fuerit, dirigetur, sed sicut mortuis munera ipsis apponuntur :

27. Hostias autem illorum vendentes sacerdotes ipsis abutuntur. Similiter autem et mulieres de eis condientes, neque mendicanti neque infirmo impartiunt.

28. Sacrificia eorum menstruata et puerpera tangunt. Scientes itaque ex his quia non sunt dii, ne timeatis eos.

29. Unde enim vocentur dii? quia mulieres apponunt diis argenteis et aureis et ligneis.

30. Et in domibus eorum sacerdotes sedent, habentes tunicas scissas et capita et barbas rasas : quorum capita nuda sunt,

31. rugiunt autem clamantes ante deos suos sicut aliqui in cœna mortui.

32. De vestimento eorum auferentes sacerdotes vestient uxores suas et filios, neque si quid mali patiantur ab aliquo,

33. neque si quid boni, poterunt retribuere : neque constituere regem possunt, neque auferre.

34. Similiter neque divitias, neque æs dare possunt. Si quis illis votum voverit et non reddiderit, non requirunt.

35. A morte hominem non liberabunt, neque infirmiore a potenti eripient.

36. Hominem cæcum ad visum non restituent, de necessitate hominem non liberabunt.

37. Viduæ non miserebuntur, neque orphano beneficient.

38. Lapidibus de monte similes sunt lignea et inaurata et inargentata : qui autem colunt ea confunduntur.

39. Quomodo ergo æstimandum est aut dicendum illos esse deos?

40. Adhuc autem et ipsis Chaldaeis inhonorantibus ea, qui cum viderint mutum non posse loqui, offerentes Belum postulant loqui, quasi potens ipse sit sentire,

41. et non possunt ipsi intelligentes relinquere ea, sensum enim non habent.

42. Mulieres autem circumdatæ funibus in viis sedent, adolentes furfura.

43. Cum autem aliqua ex ipsis attracta ab aliquo transeuntium dormierit, proximæ suæ exprobrat, quod non sit digna habita sicut et ipsa, neque funis ejus diruptus sit.

44. Omnia quæ fiunt in illis falsa sunt. Quomodo ergo æstimandum est aut dicendum illos esse ut deos?

45. A fabris et aurificibus facta sunt. Nihil aliud erunt nisi id quod volunt artifices ea esse.

46. Et ipsi qui fabricant ea non erunt longi temporis : quomodo igitur futura sunt quæ ab illis sunt fabricata?

47. Κατέλιπον γὰρ ψεύδη καὶ ὄνειδος τοῖς ἐπιγι-
νομένοις.

48. Ὅταν γὰρ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὰ πόλεμος καὶ κακὰ,
βουλεύονται πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἱερεῖς ποῦ συναποκρυβῶσι
μετ' αὐτῶν.

49. Πῶς οὖν οὐκ ἔστιν αἰσθῆσθαι ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί;
οἱ οὔτε σώζουσιν ἑαυτοὺς ἐκ πολέμου, οὔτε ἐκ κακῶν;

50. Ὑπάρχοντα γὰρ ξύλινα καὶ περίχρυσα καὶ περι-
ἀργυρα, γνωσθήσεται μετὰ ταῦτα ὅτι ἐστὶ ψευδῆ· τοῖς
ἐθνέσι πᾶσι τοῖς τε βασιλεῦσι φανερόν ἐσται ὅτι οὐκ
εἰσὶ θεοί, ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, καὶ οὐδὲν Θεοῦ
ἔργον ἐν αὐτοῖς ἐστί.

51. Τίνι οὖν γνωστέον ἐστὶν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί;

52. Βασιλέα γὰρ χώρας οὐ μὴ ἀναστήσωσιν, οὔτε ὑε-
τὸν ἀνθρώποις οὐ μὴ δώσι,

53. κρίσιν τε οὐ μὴ διακρίνωσιν ἑαυτῶν, οὐδὲ μὴ
ῥύσωνται ἀδίκημα, ἀδύνατοι ὄντες·

54. ὥσπερ γὰρ κορῶναι ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ
τῆς γῆς. Καὶ γὰρ ὅταν ἐμπέσῃ εἰς οἰκίαν θεῶν ξυλίων
ἢ περιχρύσων ἢ περιἀργύρων πῦρ, οἱ μὲν ἱερεῖς αὐτῶν
φεύγονται καὶ διασωθήσονται, αὐτοὶ δὲ ὥσπερ δοκοὶ
μέσοι κατακαυθήσονται,

55. βασιλεῖ δὲ καὶ πολεμίοις οὐ μὴ ἀντιστῶσι.

56. Πῶς οὖν ἐκδεκτέον ἢ νομιστέον ὅτι εἰσὶ θεοί;
Οὔτε ἀπὸ κλεπτῶν οὔτε ἀπὸ ληστῶν οὐ μὴ διασωθῶσι
θεοὶ ξύλινοι καὶ περιἀργυροὶ καὶ περίχρυσοι·

57. ὧν οἱ ἰσχύοντες περιελούνται τὸ χρυσίον καὶ τὸ
ἀργύριον καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν περικείμενον αὐτοῖς,
ἀπελεύσονται ἔγοντες, οὔτε ἑαυτοῖς οὐ μὴ βοηθήσωσιν.

58. Ὅστε κρίσισον εἶναι βασιλέα ἐπιδεικνύμενον τὴν
ἑαυτοῦ ἀνδρείαν, ἢ σκευὸς ἐν οἰκίᾳ χρησίμων, ἐφ' ᾧ
καυχῆσεται ὁ κεκτημένος, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί· ἢ καὶ θύρα
ἐν οἰκίᾳ, διασώζουσα τὰ ἐν αὐτῇ ὄντα, ἢ οἱ ψευδεῖς
θεοί· καὶ ξύλινος στύλος ἐν βασιλείοις, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί.

59. Ὁ ἥλιος μὲν γὰρ καὶ σελήνη καὶ ἀστρα ὄντα λαμ-
πρά, καὶ ἀποστελλόμενα ἐπὶ χρείας, εὐχχοῦ εἰσιν.

60. Ὁ αὐτοῦ καὶ ἀστραπὴ θαν ἐπιφανῆ, εὐσπότης
ἐστί. Τὸ δ' αὐτοῦ καὶ πνεῦμα ἐν πάσῃ χώρᾳ πνεῖ.

61. Καὶ νεφέλαις θαν ἐπιταγῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐπι-
πορεύεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, συντελοῦσι τὸ
ταχθέν.

62. Τὸ τε πῦρ ἐξαποσταλὲν ἀνωθεν ἐξαναλῶσαι ὄρη
καὶ ὄρυμους, ποιεῖ τὸ συνταχθέν. Ταῦτα δὲ οὔτε τῆς εἰ-
δέαις, οὔτε ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν ἀφομοιωμένα ἐστίν.

63. Ὅθεν οὔτε νομιστέον οὔτε κλητέον ὑπάρχειν αὐ-
τοὺς θεοὺς, οὐ δυνάτων ὄντων αὐτῶν οὔτε κρίσιν κρί-
ναι, οὔτε εὖ ποιῆσαι ἀνθρώποις.

64. Γινόντες οὖν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς·

65. οὔτε γὰρ βασιλεῦσιν οὐ μὴ καταράσσονται, οὔτε
μὴ εὐλογῶσιν.

66. Σημεῖα τε ἐν ἔθνεσιν ἐν οὐρανῷ οὐ μὴ δεῖξωσιν,
οὐδὲ ὡς ὁ ἥλιος λάμπουσιν, οὔτε φωτιοῦσιν ὡς ἡ σελήνη.

67. Τὰ θηρία αὐτῶν ἐστὶ κρείττω, ἀ δύνανται ἐκ-
φυγόντα εἰς σκέπην ἑαυτὰ ὑφελεῖν.

68. Κατ' οὐδὲνα οὖν τρόπων ἡμῖν ἐστί φανερόν ὅτι
εἰσὶ θεοί· διὸ μὴ φοβηθῆτε αὐτούς.

69. Ὅσπερ γὰρ ἐν σικυηράτῳ προδασκάνιον οὐδὲν
φυλάσσω, οὕτως οἱ θεοὶ αὐτῶν εἰσὶ ξύλινοι καὶ περίχρυ-
σοι καὶ περιἀργυροὶ.

47. Reliquerunt enim falsa et opprobrium postea futuris.

48. Nam cum supervenerit illis bellum et mala, cogitant
secum ipsi sacerdotes ubi se abscondant cum illis.

49. Quomodo ergo non est sentire quia non sunt dii? qui
nec de bello salvant semetipsos, neque de malis?

50. Nam cum sint lignea et inaurata et inargentata, scie-
tur postea quia falsa sunt: gentibus universis et regibus
manifestum erit quia non sunt dii, sed opera manuum ho-
minum, et nullum Dei opus in ipsis est.

51. Quo ergo cognoscendum est quia non sunt dii?

52. Regem enim regionis non suscitabunt, neque pluviam
hominibus dabunt,

53. judicium quoque non discernent suiipsorum, neque
eripient injuriam, quia impotentes sunt:

54. sicut enim corniculæ inter medium cæli et terræ.
Etenim si inciderit ignis in domum deorum ligneorum aut
inauratorum aut inargentatorum, sacerdotes quidem ipso-
rum fugient et salvabuntur, ipsi vero sicut traves medii
comburentur,

55. regi autem et hostibus non resistent.

56. Quomodo ergo recipiendum est aut æstimandum quia
dii sunt? Neque a furibus, neque a latronibus se liberabunt
dii lignei et inargentati et inaurati:

57. quorum fortes circumafferent aurum et argentum
et vestimentum circumpositum illis, abibunt habentes, nec
sibiipsis auxilium ferent.

58. Itaque melius est esse regem ostentantem virtutem
suam, aut vas in domo utile, in quo usum habebit qui
possidet illud, quam falsi dii. vel etiam ostium in domo,
quod salvat ea quæ in ipsa sunt, quam falsi dii: et lignea
columna in regis, quam falsi dii.

59. Nam sol quidem et luna ac sidera, cum sint splendida
et emissa ad utilitates, obedientia sunt.

60. Similiter et fulgur cum apparuerit, perspicuum est.
Idipsum autem et spiritus in omni regione spirat.

61. Et nubibus cum imperatum fuerit a Deo perambu-
lare in universum orbem, perficiunt quod imperatum est.

62. Ignis etiam missus desuper ut consumat montes et
sylvas, facit quod præceptum est. Hæc autem neque spe-
ciebus, neque virtutibus ipsorum assimilata sunt.

63. Unde neque æstimandum est neque dicendum illos
esse deos, quando non possunt neque judicium judicare,
neque benefacere hominibus.

64. Scientes itaque quia non sunt dii, ne timeueritis eos:

65. neque enim regibus maledicent, neque benedicent.

66. Signaque in gentibus in cælo non ostendent, neque
ut sol lucebunt, neque illuminabunt ut luna.

67. Bestiæ meliores sunt illis, quæ possunt fugientes
sub tectum prodesse sibi.

68. Nullo itaque modo nobis est manifestum quia sunt
dii: propter quod ne timeatis eos.

69. Nam sicut in cucumerario formido nihil custodiens,
ita sunt dii illorum lignei et inaurati et inargentati.

70. Τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῇ ἐν κήπῳ βράμῳ, ἐφ' ἧς πᾶν ὄρνειον ἐπικάθηται, ὡσαύτως δὲ καὶ νεκρῶ ἐρβιμμένῳ ἐν σκότει ἀφωμοίωνται οἱ θεοὶ αὐτῶν ξύλινοι καὶ περύχρυσοι καὶ περιάργυροι.

71. Ἀπὸ τε τῆς πορφύρας καὶ τῆς μαρμαρίου τῆς ἐπ' αὐτοὺς σηπομένης, γνωσθήσονται ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί. Αὐτὰ τε ἐξ ὑστέρου βρωθήσονται, καὶ ἔσται ὄνειδος ἐν τῇ χώρᾳ.

72. Κρεῖσσον οὖν ἄνθρωπος δίκαιος οὐκ ἔχων εἰδωλα, ἔσται γὰρ μακρὰν ἀπὸ ὄνειδισμοῦ.

70. Eodem modo et spinæ quæ in horto, supra quam omnis avis sedet, similiter autem et mortuo projecto in tenebris similes sunt dii illorum lignei et inaurati et inargentati.

71. A purpura quoque et murice quæ super eos putrefit, cognoscentur quia non sunt dii. Et ipsa postremo comedentur, et erit opprobrium in regione.

72. Melior igitur homo justus qui non habet idola, nam erit longe ab opprobrio.

IEZEKIHΛ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει, ἐν τῷ τετάρτῳ μηνί, πέμπτῃ τοῦ μηνός, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν μέσῳ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ· καὶ ἠνοίχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ ἶδον ὁράσεις Θεοῦ.

2. Πέμπτῃ τοῦ μηνός, τοῦτο τὸ ἔτος τὸ πέμπτον τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ βασιλέως Ἰωακείμ.

3. καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰεζεκιήλ υἱὸν Βουζεὶ, τὸν ἱερέα, ἐν γῇ Χαλδαίων, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεὶρ Κυρίου,

4. καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐξαΐρον ἤρχετο ἀπὸ βορρᾶ, καὶ νεφέλῃ μεγάλῃ ἐν αὐτῷ, καὶ φέγγος κύκλῳ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐξαστράπτει· καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς δρασὶς ἡλέκτρον ἐν μέσῳ τοῦ πυρός, καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ.

5. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὡς ὁμοίωμα τεσσάρων ζώων· καὶ αὐτὴ ἡ δρασὶς αὐτῶν. Ὅμοίωμα ἀνθρώπου ἐπ' αὐτοῖς·

6. καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνί, καὶ τέσσαρες πτέρυγες τῷ ἐνί,

7. καὶ τὰ σκέλη αὐτῶν ὀρθὰ, καὶ πτερωτοὶ οἱ πόδες αὐτῶν, καὶ σπινθῆρες ὡς ἐξαστράπτειν χαλκός. Καὶ ἔλαφραι αἱ πτέρυγες αὐτῶν,

8. καὶ χεὶρ ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν τῶν πτερυγῶν αὐτῶν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν,

9. καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν τῶν τεσσάρων οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτὰ· ἕκαστον ἀπέναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο.

10. Καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν, προσώπων ἀνθρώπου, καὶ πρόσωπον τοῦ λέοντος ἐκ δεξιῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόσωπον μόσχου ἐξ ἀριστερῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόσωπον ἀετοῦ τοῖς τέσσαρσι.

11. Καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι ἄνωθεν τοῖς τέσσαρσιν· ἑκατέρῳ δύο συνεζευγμέναι πρὸς ἀλλήλας, καὶ δύο ἐπεκάλυπτον ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτῶν,

12. καὶ ἑκάτερον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπορεύετο· οὗ ἂν ᾦν τὸ πνεῦμα πορευόμενον ἐπορεύοντο, καὶ οὐκ ἐπέστρεφον.

13. Καὶ ἐν μέσῳ τῶν ζώων δρασὶς ὡς ἀνθρώκων πυρὸς καιομένων, ὡς ὅψις λαμπάδων συστρεφομένων

EZECHIEL.

CAPUT I.

1. Et factum est in tricesimo anno, in quarto mense, quinta mensis, et ego eram in medio captivitatis super fluvium Chobar : et aperti sunt cæli, et vidi visiones Dei.

2. Quinta mensis, hic est annus quintus captivitatis regis Joacim,

3. et factum est verbum Domini ad Ezechiel filium Buzi, sacerdotem, in terra Chaldæorum, super fluvium Chobar. Et facta est super me manus Domini,

4. et vidi, et ecce spiritus auferens veniebat ab aquilone, et nubes magna in eo, et splendor in circuitu ejus et ignis fulgurans : et in medio ejus quasi visio electri in medio ignis, et splendor in eo.

5. Et in medio quasi similitudo quatuor animalium : et hæc visio eorum. Similitudo hominis in eis :

6. et quatuor facies uni, et quatuor alæ uni,

7. et crura eorum recta, et pedes eorum pennati, et scintillæ quasi fulgurans æs. Et leves pennæ eorum,

8. et manus hominis sub pennis eorum in quatuor partibus ipsorum,

9. et facies eorum quatuor non revertebantur cum incederent ipsa : unumquodque ante faciem suam gradiabantur.

10. Et similitudo facierum eorum, facies hominis, et facies leonis a dextris ipsis quatuor, et facies vituli a sinistris ipsis quatuor, et facies aquilæ ipsis quatuor.

11. Et alæ eorum extantæ desuper ipsis quatuor : uniusque duæ conjunctæ ad se invicem, et duæ cooperiebant desuper corpus ipsorum,

12. et unumquodque coram facie sua ambulabat : quicumque ambulabat spiritus ibant, et non revertebantur.

13. Et in medio animalium visio quasi carbonum ignis ardentium, quasi visio lampadarum discurrentium inter

ἀναμέσον τῶν ζώων, καὶ φέγγος τοῦ πυρὸς, καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξεπορεύετο ἀστραπή. (*)

15. Καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ τροχὸς εἰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐχόμενος τῶν ζώων τοῖς τέσσαρσι·

16. καὶ τὸ εἶδος τῶν τροχῶν ὡς εἶδος Θαρσεῖς, καὶ ὁμοίωμα ἐν τοῖς τέσσαρσι. Καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἦν καθὼς ἂν εἴη τροχὸς ἐν τροχῷ.

17. Ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο· οὐκ ἐπέστρεπον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ,

18. οὐδ' οἱ νῦτοι αὐτῶν, καὶ ὕψος ἦν αὐτοῖς. Καὶ ἶδον αὐτὰ, καὶ οἱ νῦτοι αὐτῶν πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν τοῖς τέσσαρσιν.

19. Καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ ζῶα, ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ ζῶα ἀπὸ τῆς γῆς, ἐξήρνοντο οἱ τροχοί.

20. Οὐ ἂν ἦν ἡ νεφέλη, ἐκεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ πορεύεσθαι· ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ καὶ ἐξήρνοντο σὺν αὐτοῖς, διότι πνεῦμα ζωῆς ἐν τοῖς τροχοῖς.

21. Ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ ἐπορεύοντο, καὶ ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ εἰστήκεισαν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτὰ ἀπὸ τῆς γῆς, ἐξήρνοντο σὺν αὐτοῖς, ὅτι πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς.

22. Καὶ ὁμοίωμα ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν τῶν ζώων ὡσεὶ στερεώμα, ὡς βρασις χρυστάλλου, ἐκτεταμένον ἐπὶ τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπάνωθεν,

23. καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ στερεώματος αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι, πτερουσσόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ, ἑκάστω δύο ἐπικαλύπτουσαι τὰ σώματα αὐτῶν.

(**) 24. Καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν τῶν πτερύγων αὐτῶν, ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ, ὡς φωνὴν ὕδατος πολλοῦ· καὶ ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ, κατέπαυον αἱ πτέρυγες αὐτῶν.

25. Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ὑπεράνωθεν τοῦ στερεώματος τοῦ ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν,

26. ὡς βρασις λίθου σαπφείρου, ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματος τοῦ θρόνου ὁμοίωμα ὡς εἶδος ἀνθρώπου ἄνωθεν.

27. Καὶ ἶδον ὡς ὄφιν ἡλέκτρον ἀπὸ δράσεως ὀσφύος καὶ ἐπάνω, καὶ ἀπὸ δράσεως ὀσφύος καὶ ἑως κάτω ἶδον βρασιν πυρὸς, καὶ τὸ φέγγος αὐτοῦ κύκλῳ

28. ὡς βρασις τοῦ ζώου ὅταν ᾖ ἐν τῇ νεφέλῃ ἐν ἡμέραις δευτέρῳ· οὕτως ἡ στάσις τοῦ φέγγους κυκλόθεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Αὕτη ἡ βρασις ὁμοιώματος δόξης Κυρίου. Καὶ

(*) 14. Καὶ τὰ ζῶα ἔτρεχον καὶ ἀνέκαμπτον, ὡς εἶδος τοῦ βεζέκ. (Alex. et Theodot.)

(**) 24. Καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ, ὡς φωνὴν ὕδατος πολλοῦ, ὡς φωνὴν Ἰκανοῦ· ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ, φωνὴ τοῦ λόγου ὡς φωνὴ παρεμβολῆς, καὶ ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ, κατέπαυον αἱ πτέρυγες αὐτῶν.

25. Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ὑπεράνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν· ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ, ἀνέιντο αἱ πτέρυγες αὐτῶν.

26. Καὶ ὑπεράνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν, ὡς βρασις λίθου σαπφείρου, ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματος τοῦ θρόνου ὁμοίωμα ὡς εἶδος ἀνθρώπου ἄνωθεν.

27. Καὶ εἶδον ὡς ὄφιν ἡλέκτρον, ὡς βρασιν πυρὸς ἑσώθεν αὐτοῦ κύκλῳ, ἀπὸ δράσεως ὀσφύος καὶ ἐπάνω, καὶ ἀπὸ δράσεως ὀσφύος καὶ ἑως κάτω, εἶδον ὡς βρασιν πυρὸς, καὶ τὸ φέγγος αὐτοῦ κύκλῳ. (Alex.)

VETUS TESTAMENTUM. — II.

medium animalium, et splendor ignis, et de igne egrediebatur fulgur.

15. Et vidi, et ecce rota una super terram juxta animalia ipsis quatuor :

16. et species rotarum quasi species Tharsis, et similitudo una ipsis quatuor. Et opus earum erat quasi si esset rota in rota.

17. In quatuor partes earum ambulabant : non revertebantur cum ambularent,

18. neque dorsa earum, et altitudo erat eis. Et vidi ea, et dorsa earum plena oculis in circuitu ipsis quatuor.

19. Et cum ambularent animalia, ambulabant rotæ juxta ea : et cum elevarentur animalia de terra, elevabantur rotæ.

20. Ubicumque erat nubes, illic et spiritus ad eundem : ibant rotæ et elevabantur cum eis, spiritus enim vitæ erat in rotis.

21. Cum illa irent ibant, et cum illa starent stabant : et cum illa elevarentur a terra, elevabantur cum eis, quia spiritus vitæ erat in rotis.

22. Et similitudo super caput ipsorum animalium quasi firmamentum, quasi aspectus crystalli, extentum super alas eorum desuper,

23. et sub firmamento alæ eorum extentæ, volantes altera alteri, unicuique duæ tegentes corpora ipsorum.

24. Et audiavi vocem alarum ipsorum, dum ipsa irent, quasi vocem aquæ multæ : cumque ipsa starent, cessabant alæ eorum.

25. Et ecce vox desuper firmamento quod erat super caput eorum,

26. quasi aspectus lapidis sapphiri, similitudo throni super illud, et super similitudinem throni similitudo quasi species hominis desuper.

27. Et vidi quasi aspectum electri a visione lumbi et supra, et a visione lumbi et usque deorsum vidi visionem ignis, et splendor ejus in circuitu

28. velut visio arcus cum fuerit in nube in diebus pluviae : sic statio splendoris per gyrum.

CAPUT II.

1. Hæc visio similitudinis gloriæ Domini. Et vidi, et

14. Et animalia currebant et revertebantur, quasi species bezec (fulguris).

24. Et audiebam vocem alarum eorum quando ibant, ut vocem aquæ multæ, ut vocem Potentis : cum irent ea, vox sermonis quasi vox castrorum, cumque starent, cessabant alæ eorum.

25. Et ecce vox super firmamentum quod erat super caput eorum : cum starent ea, demittebantur alæ eorum.

26. Et super firmamentum quod erat super caput eorum, quasi aspectus lapidis sapphiri, similitudo throni in eo, et super similitudinem throni similitudo quasi forma hominis desuper.

27. Et vidi quasi speciem electri, velut aspectum ignis intrinsecus ejus per circuitum, ab aspectu lumbi et desuper, et ab aspectu lumbi et usque deorsum, vidi quasi visionem ignis, et splendorem ejus in circuitu.

ἰδον, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἤκουσα φωνὴν λαλοῦντος, καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑἱὲ ἀνθρώπου, στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου, καὶ λαλήσω πρὸς σέ.

2. Καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμέ πνεῦμα, καὶ ἀνέλαβέ με, καὶ ἐξήμέ με, καὶ ἔστησέ με ἐπὶ τοὺς πόδας μου, καὶ ἤκουον αὐτοῦ λαλοῦντος πρὸς μέ,

(*) 3. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑἱὲ ἀνθρώπου, ἐξαποστέλλω ἐγὼ σε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς παραπικραίνοντάς με, οἵτινες παρεπίκρανάν με, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας,

4. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος·

5. Ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἡ πτοηθῶσι, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ, καὶ γινώσκονται ὅτι προφήτης εἰ σὺ ἐν μέσῳ αὐτῶν.

6. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, μὴ φοβηθῇς αὐτούς, μηδὲ ἐκστής ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· διότι παροιστρήσουσι, καὶ ἐπισυστήσονται ἐπὶ σέ κύκλῳ, καὶ ἐν μέσῳ σκορπίων σὺ κατοικεῖς. Τοὺς λόγους αὐτῶν μὴ φοβηθῇς, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μὴ ἐκστής, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ.

7. Καὶ λαλήσεις τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἡ πτοηθῶσι, ὅτι οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ.

8. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, ἄκουε τοῦ λαλοῦντος πρὸς σέ, μὴ γίνου παραπικραίνων, καθὼς ὁ οἶκος ὁ παραπικραίνων. Χάνε τὸ στόμα σου, καὶ φάγε δ' ἐγὼ δίδωμί σοι.

9. Καὶ ἰδον, καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἐκτεταμένη πρὸς μέ, καὶ ἐν αὐτῇ κεφαλὴ βιβλίου, καὶ ἀνέλιξεν αὐτὴν ἐνώπιόν μου, καὶ ἦν ἐν αὐτῇ γεγραμμένα τὰ ἐμπροσθεν καὶ τὰ ὀπίσθω, καὶ ἐγγράπτο θρήνην καὶ μέλος καὶ οὐαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑἱὲ ἀνθρώπου, κατάρφαγε τὴν κεφαλίδα ταύτην, καὶ πορεύθητι καὶ λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

2. Καὶ διήνοιξε τὸ στόμα μου, καὶ ἐψώμισέ με τὴν κεφαλίδα.

3. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑἱὲ ἀνθρώπου, τὸ στόμα σου φάγεται, καὶ ἡ κοιλία σου πλησθήσεται τῆς κεφαλίδος ταύτης τῆς δεδομένης εἰς σέ. Καὶ ἔφαγον αὐτὴν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκάζον.

4. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑἱὲ ἀνθρώπου, βάδιζε καὶ εἰσελθε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ λάλησον τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς,

5. διότι οὐ πρὸς λαὸν βαθύγλωσσον σὺ ἐξαποστέλλῃ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ,

6. οὐδὲ πρὸς λαοὺς πολλοὺς ἀλλοφώνους ἢ ἀλλογλώσσους, οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ ὄντας, ὧν οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λόγους· καὶ εἰ πρὸς τοιοῦτους ἐξαπέστειλά σε, οὗτοι ἂν εἰζήκουσάν σου.

(*) 3. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑἱὲ ἀνθρώπου, ἐξαποστέλλω ἐγὼ σε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς παραπικραίνοντάς με, οἵτινες παρεπίκρανάν με, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἠθέτησαν ἐν ἐμοί, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

4. Καὶ υἱοὶ σκληροπρόσωποι καὶ στερεοκάρδιοι· ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· (Alex.)

cado in faciem meam, et audiivi vocem loquentis, et dixit ad me : Fili hominis, sta super pedes tuos, et loquar ad te.

2. Et venit ad me spiritus, et assumpsit me, et elevavit me, et statuit me super pedes meos, et audiebam eum loquentem ad me,

3. et dixit ad me : Fili hominis, mitto ego te ad domum Israel, exacerbantes me, qui quidem exacerbaverunt me, ipsi et patres eorum, usque ad hodiernam diem,

4. et dices ad eos : Hæc dicit Dominus :

5. Si forte audiant aut paveant, quia domus exacerbans est, et scient quia propheta es tu in medio eorum.

6. Et tu, fili hominis, non timeas eos, nec formides a facie eorum : quoniam insanient, et congregabuntur contra te in circuitu, et in medio scorpionum tu habitas. Verba eorum ne timeas, et a facie eorum ne formides, quia domus exasperans est.

7. Et loqueris verba mea ad eos, si forte audiant aut timeant, quia domus exacerbans est.

8. Et tu, fili hominis, audi loquentem ad te, noli esse exasperans, sicut domus exasperatrix est. Aperi os tuum, et comede quod ego do tibi.

9. Et vidi, et ecce manus extenta ad me, et in ea capitulum libri, et expandit illud coram me, et erant in eo scripta anteriora et posteriora, et inscripta erat lamentatio et carmen et vae.

CAPUT III.

1. Et dixit ad me : Fili hominis, comede capitulum istud, et vade et loquere filiis Israel.

2. Et aperuit os meum, et cibavit me capitulo.

3. Et dixit ad me : Fili hominis, os tuum comedet, et venter tuus implebitur capitulo isto tibi dato. Et comedi illud, et factum est in ore meo sicut mel dulcescens.

4. Et dixit ad me : Fili hominis, vade et ingredere : domum Israel, et loquere verba mea ad eos,

5. non enim ad populum profundæ linguæ tu mitteris ad domum Israel,

6. neque ad populos multos alterius vocis aut alterius linguæ, neque qui graves lingua sint, quorum non audias sermones : et si ad tales misissem te, hi utique exaudissent te.

3. Et dixit ad me : Fili hominis, emittam ego te ad domum Israel, ad exacerbantes me, qui exacerbaverunt me, ipsi et patres eorum prævaricati sunt in me, usque in hodiernum diem.

4. Et filii dura facie et solido corde : ego emitto te ad eos. Et dices ad eos : Hæc dicit Dominus Dominus :

7. Ὁ δὲ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ οὐ μὴ θελήσουσιν εἰσακοῦσαι σου, διότι οὐ βούλονται εἰσακούειν μου, ὅτι πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ φιλόνομοι εἰσι καὶ σκληροκαρδιοί.

8. Καὶ ἰδοὺ δέδωκα τὸ πρόσωπόν σου δυνατόν κατέναντι τῶν προσώπων αὐτῶν, καὶ τὸ νίκός σου κατισχύσω κατέναντι τοῦ νίκους αὐτῶν,

9. καὶ ἔσται διαπαντὸς κραταιότερον πέτρας. Μὴ φοβηθῇς ἀπ' αὐτῶν, μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

10. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑἱὲ ἀνθρώπου, πάντας τοὺς λόγους οὓς λελάληκα μετὰ σοῦ, λάβε εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ τοῖς ὡσί σου ἄκουε,

11. καὶ βάδιζε, εἰσελθε εἰς τὴν αἰγμάλωσίαν, πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτούς, καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς· Ἔδε λέγει Κύριος· Ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν, ἐὰν ἄρα ἐνδύσῃ.

12. Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, καὶ ἤκουσα κατόπισθέν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου, εὐλογημένη ἡ δοξα Κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.

13. Καὶ ἶδον φωνὴν τῶν πτερύγων τῶν ζώων περυσσομένων ἑτέρα πρὸς τὴν ἑτέραν, καὶ φωνὴ τῶν τροχῶν ἐχομένη αὐτῶν, καὶ φωνὴ τοῦ σεισμοῦ.

14. Καὶ τὸ πνεῦμα ἐξῆρέ με, καὶ ἐνέλαβέ με, καὶ ἔπορεύθην ἐν ὁρμῇ τοῦ πνευμάτός μου, καὶ χεῖρ Κυρίου ἐγένετο ἐπ' ἐμέ κραταιά,

15. καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν αἰγμάλωσίαν μετέωρος, καὶ περιῆλθον τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ τοὺς ὄντας ἐκεῖ. Καὶ ἐκάθισα ἐκεῖ ἑπτὰ ἡμέρας, ἀναστρεφόμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν.

16. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

17. Ὑἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον, καὶ διαπειλήσῃ αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ·

18. ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ· Θανάτω θανατωθήσῃ, καὶ οὐ διεστέλω αὐτῷ τοῦ διαστείλασθαι τῷ ἀνόμῳ, ἀποστρέφαι ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ, τοῦ ζῆσαι αὐτόν· ὁ ἀνόμος ἐκεῖνος τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητήσω.

19. Καὶ σὺ ἐὰν διαστείλῃ τῷ ἀνόμῳ, καὶ μὴ ἀποστρέφῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ὁ ἀνόμος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται, καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σου ῥύσῃ.

20. Καὶ ἐν τῷ ἀποστρέφειν δίκαιον ἀπὸ τῶν δικαιοσυνῶν αὐτοῦ, καὶ ποιήσει παράπτωμα, καὶ δώσω τὴν βάσανον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀποθάνειται, ὅτι οὐ διεστέλω αὐτῷ· καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθάνειται, διότι οὐ μὴ μνησθῶσιν αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητήσω.

21. Σὺ δὲ ἐὰν διαστείλῃ τῷ δικαίῳ τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν, καὶ αὐτὸς μὴ ἁμάρτη, ὁ δίκαιος ζωὴ ζήσεται, ὅτι διεστέλω αὐτῷ, καὶ σὺ τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν ῥύσῃ.

22. Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεῖρ Κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ἀνάστηθι, καὶ ἐξελθε εἰς τὸ πεδῖον, καὶ ἐκεῖ λαληθήσεται πρὸς σέ.

23. Καὶ ἀνέστην καὶ ἐξῆλθον πρὸς τὸ πεδῖον, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δοξα Κυρίου εἰστήκει, καθὼς ἡ ὄρασις καὶ καθὼς ἡ δοξα Κυρίου ἦν ἰδὼν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. Καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου,

7. Domus autem Israel nolent exaudire te, quia nolunt exaudire me, omnis quippe domus Israel contentiosi sunt et duri corde.

8. Et ecce dedi faciem tuam potentem contra facies eorum, et pervicaciam tuam confortabo contra pervicaciam eorum,

9. et erit semper firmior petra. Ne timeas ab eis, neque metuas a facie eorum, quia domus exasperans est.

10. Et dixit ad me : Fili hominis, omnes sermones quos locutus sum tecum, assume in cor tuum, et auribus tuis audi,

11. et vade, ingredere ad captivitatem, ad filios populi tui, et loqueris ad eos, et dices ad eos : Hæc dicit Dominus : Si forte audiant, si forte remittant se.

12. Et assumpsit me spiritus, et audiui post me vocem commotionis magnæ, benedicta gloria Domini de loco suo.

13. Et vidi vocem alarum animalium percutientium altera ad alteram, et vox rotarum juxta ea, et vox commotionis.

14. Et spiritus elevavit me, et suscepit me, et abii in impetu spiritus mei, et manus Domini facta est super me fortis,

15. et intravi ad captivitatem sublimis, et circuivi habitantes super fluvium Chobar qui erant ibi. Et sedi ibi septem diebus, conversans in medio eorum.

16. Et factum est post septem dies verbum Domini ad me, dicens :

17. Fili hominis, speculatorem dedi te domui Israel, et audies de ore meo verbum, et comminaberis eis ex me :

18. in dicendo me iniquo : Morte morieris, et non distinxisti ei ad distinguendum iniquo, ut avertat se a viis suis, ut vivat : iniquus ille in sua iniquitate morietur, et sanguinem ejus de manu tua requiram.

19. Et tu si distinxeris iniquo, et non se averterit ab iniquitate sua et a via sua, iniquus ille in sua injustitia morietur, et tu animam tuam liberabis.

20. Et in avertendo se justum a justitiis suis, et faciet delictum, et dabo tormentum in faciem ejus, ipse morietur, quia non distinxisti ei : et in peccatis suis morietur, quia non erunt in memoria justitiæ ejus, et sanguinem ejus de manu tua requiram.

21. Tu autem si distinxeris justo ut non peccet, et ipse non peccaverit, justus vita vivet, quia distinxisti ei, et tu animam tuam liberabis.

22. Et facta est super me manus Domini, et dixit ad me : Surge, et egredere in campum, et ibi allocutio fiet ad te.

23. Et surrexi et egressus sum ad campum, et ecce ibi gloria Domini stabat, sicut aspectus et sicut gloria Domini quam vidi super fluvium Chobar. Et cado in faciem meam,

24. καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμέ πνεῦμα, καὶ ἔστησέ με ἐπὶ τοὺς πόδας μου, καὶ ἐλάλησε πρὸς μέ, καὶ εἶπέ μοι· Εἰσελθε, καὶ ἐγκλείσθητι ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου σου.

25. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ δέδονται ἐπὶ σέ δεσμοί, καὶ δήσουσί σε ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκ μέσου αὐτῶν·

26. καὶ τὴν γλῶσσάν σου συνδήσω, καὶ ἀποκωφώθῃς, καὶ οὐκ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς ἄνδρα ἐλέγχοντα, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

27. Καὶ ἐν τῷ λαλεῖν με πρὸς σέ, ἀνοίξω τὸ στόμα σου, καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς· Ἔαδε λέγει Κύριος· Ὁ ἀκούων ἀκούετω, καὶ ὁ ἀπειθεὺς ἀπειθεῖτω, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ πλίνθον, καὶ θῆσεις αὐτὴν πρὸ προσώπου σου, καὶ διαγράψεις ἐπ' αὐτὴν πόλιν τὴν Ἱερουσαλὴμ,

2. καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν περιοχὴν, καὶ οἰκοδομήσεις ἐπ' αὐτὴν προμαχώνας, καὶ περιβαλεῖς ἐπ' αὐτὴν χάρακα, καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν παρεμβολάς, καὶ τάξεις τὰς βελοσπαστείας κύκλῳ.

3. Καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ τήγανον σιδηροῦν, καὶ θῆσεις αὐτὸ τοῖχον σιδηροῦν ἀναμέσον σου καὶ ἀναμέσον τῆς πόλεως, καὶ ἐτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἔσται ἐν συγκλείσματι, καὶ συγκλείσεις αὐτήν· σημείον ἐστὶ τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

4. Καὶ σὺ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου τὸ ἀριστερόν, καὶ θῆσεις τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτοῦ, κατὰ ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἃς κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας αὐτῶν.

5. Καὶ ἐγὼ δέδοκά σοι τὰς ἀδικίας αὐτῶν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ.

6. Καὶ συντελέσεις ταῦτα, καὶ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου τὸ δεξιόν, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰούδα τεσσαράκοντα ἡμέρας· ἡμέραν εἰς ἐνιαυτὸν τέθεικά σοι.

7. Καὶ εἰς τὸν συγκλεισμὸν Ἱερουσαλὴμ ἐτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου, καὶ τὸν βραχίονά σου στερεώσεις, καὶ ἀποφθεγνύσεις ἐπ' αὐτήν.

8. Καὶ ἐγὼ ἰδοὺ δέδοκα ἐπὶ σέ δεσμούς, καὶ μὴ στραφῇς ἀπὸ τοῦ πλευροῦ σου ἐπὶ τὸ πλευρόν σου, ἕως οὗ συντελεσθῶσιν ἡμέραι τοῦ συγκλεισμοῦ σου.

9. Καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ πυρὸς καὶ κριθᾶς καὶ κύαμον καὶ φακὸν καὶ κέχρον καὶ ὀλύραν, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰ εἰς ἄγγος ἐν ὀστρακινῶν· καὶ ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ εἰς ἄρτους, καὶ κατὰ ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ἃς σὺ καθεύδεις ἐπὶ τοῦ πλευροῦ σου, ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας φάγεσαι αὐτά.

10. Καὶ τὸ βρῶμά σου φάγεσαι ἐν σταθμῷ, εἴκοσι σίκλους τὴν ἡμέραν, ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ φάγεσαι αὐτά.

11. Καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ πίεσαι, καὶ τὸ ἔκτον τοῦ εἶν ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ πίεσαι.

12. Καὶ ἐγκρυφίαν κριθίνον φάγεσαι αὐτὰ, ἐν βοβλίτοις κόπρου ἀνθρωπίνης ἐγκρύψεις αὐτὰ κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν,

24. et venit in me spiritus, et statuit me super pedes meos, et locutus est ad me, et dixit mihi : Ingredere, et includere in medio domus tuæ.

25. Et tu, fili hominis, ecce data sunt super te vincula, et ligabunt te in eis, et non egredieris de medio eorum :

26. et linguam tuam colligabo, et eris mutus, et non eris eis in virum objurgantem, quia domus exasperans est.

27. Et in loquendo me ad te, aperiam os tuum, et dices ad eos : Hæc dicit Dominus : Qui audit audiat, et qui est inobediens non obediat, quia domus exasperans est.

CAPUT IV.

1. Et tu, fili hominis, sume tibi laterem, et pones eum ante faciem tuam, et describes in eo civitatem Jerusalem,

2. et dabis super eam obsidionem, et ædificabis super eam propugnacula, et circumjacies super eam vallum, et dabis super eam castra, et ordinabis machinas missilium in gyro.

3. Et tu sume tibi sartagine ferream, et pones eam murum ferreum inter te et civitatem, et parabis faciem tuam super eam, et erit in conclusionem, et concludes eam : si gnum est hoc filiis Israel.

4. Et tu dormies super latus tuum sinistrum, et pones iniquitates domus Israel super eo, juxta numerum dierum quinquaginta et centum, quos dormies super illud, et assumes iniquitates eorum.

5. Et ego dedi tibi iniquitates eorum in numero dierum nonaginta et centum dies, etumes iniquitates domus Israel.

6. Et consummabis hæc, et dormies super latus tuum dextrum, et assumes iniquitates domus Juda quadraginta diebus : diem in annum posui tibi.

7. Et ad conclusionem Jerusalem parabis faciem tuam, et brachium tuum roborabis, et prophetabis super eam.

8. Et ego ecce dedi super te vincula, et non te convertas de latere tuo in latus tuum, donec completi fuerint dies conclusionis tuæ.

9. Et tu sume tibi triticum et hordeum et fabam et lentem et milium et olyram, et mites ea in vas unum testum : et facies ea tibi in panes, et juxta numerum dierum quibus tu dormis super latus tuum, nonaginta et centum diebus comedes ea.

10. Et cibum tuum comedes in pondere, viginti siclos die, a tempore usque ad tempus comedes ea.

11. Et aquam in mensura bibes, et sextam partem in a tempore usque ad tempus bibes.

12. Et subcinericium hordeaceum comedes ea, in fimo stercoris humani abscondes ea ante oculos eorum,

12. καὶ ἔρεις· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ· Οὕτως φάγονται οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἀκάθαρτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν.

14. Καὶ εἶπα· Μηδαμῶς, Κύριε Θεὲ Ἰσραὴλ· εἰ ἡ ψυχὴ μου οὐ μεμίνανται ἐν ἀκαθαρσίᾳ, καὶ θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ βέβρωκα ἀπὸ γενέσεώς μου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ εἰσελήλυθεν εἰς τὸ στόμα μου πᾶν κρέας ἔωλον.

15. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ἰδοὺ δέδωκά σοι βόδλιτα βοῶν ἀντὶ τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ ποιήσεις τοὺς ἄρτους σου ἐπ' αὐτῶν.

16. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ συν-τριβῶ στήριγμα ἄρτου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ φάγονται ἄρτον ἐν σταθμῷ καὶ ἐν ἐνδείᾳ, καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ καὶ ἐν ἀφανισμῷ πίνονται,

17. ὅπως ἐνδεεῖς γένωνται ἄρτου καὶ ὕδατος· καὶ ἀφανισθῇ ἄνθρωπος καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἐντα-κῆσονται ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

1. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥομφαίαν ὀξεῖαν ὑπὲρ ξυρὸν κουρέως, κτήσῃ αὐτὴν σεαυτῷ, καὶ ἐπάξεις αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου καὶ ἐπὶ τὸν πῶγωνά σου. Καὶ λήψῃ ζυγὸν σταθμίων, καὶ διαστήσεις αὐτούς·

2. τὸ τέταρτον ἐν πυρὶ ἀνακαύσεις ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν πληρώσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ λήψῃ τὸ τέταρτον, καὶ κατακαύσεις αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ τὸ τέταρτον κατακόψεις ἐν ῥομφαίᾳ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ τὸ τέταρτον διασκορπίεις τῷ πνεύματι· καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν.

3. Καὶ λήψῃ ἐκεῖθεν ὀλίγους ἐν ἀριθμῷ, καὶ συμπεριλήψῃ αὐτούς τῇ ἀναβολῇ σου.

4. Καὶ ἐκ τούτων λήψῃ ἑπτά, καὶ ῥίψεις αὐτούς εἰς μέσον τοῦ πυρός, καὶ κατακαύσεις αὐτούς ἐν πυρὶ. Ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται πῦρ. Καὶ ἔρεις παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ·

5. Τάδε λέγει Κύριος· Αὕτη ἡ Ἱερουσαλὴμ, ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν τέθεικα αὐτὴν, καὶ τὰς κύκλῳ αὐτῆς χώρας.

6. Καὶ ἔρεις τὰ δικαιώματά μου τῇ ἀνομίᾳ ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ τὰ νόμιμά μου τῶν χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς· διότι τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς.

7. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἄνθ' ὧν ἡ ἀπορροὴ ὑμῶν ἐκ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν οὐ πεποιθήκατε·

8. διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, καὶ ποιήσω ἐν μέσῳ σου κρίμα ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν,

9. καὶ ποιήσω ἐν σοὶ ὅ οὐ πεποίηκα, καὶ ὅ οὐ ποιήσω ὅμοια αὐτοῖς ἐπὶ κατὰ πάντα τὰ βδελύγματά σου.

10. Διὰ τοῦτο πατέρες φάγονται τέκνα ἐν μέσῳ σου, καὶ τέκνα φάγονται πατέρας. Καὶ ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα, καὶ διασκορπίω πάντας τοὺς καταλοιπούς σου εἰς πάντα ἀνεμόν.

(*) 11. Διὰ τοῦτο, ᾧ ἐγὼ, λέγει Κύριος, ἤ μὴν ἀνθ'

(*) 11. Διὰ τοῦτο ᾧ ἐγὼ, λέγει Ἀδωναὶ Κύριος, εἰ μὴ ἀνθ' ὧν τὰ ἁγία μου ἐμίαναν ἐν πᾶσι τοῖς προσοχθίσμασί σου, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασί σου, καὶ ἐγὼ ἀπώσομαι σε, καὶ οὐ φείσεται μου ὁ ὀφθαλμός, καὶ ἐγὼ οὐκ ἐλεήσω σε. (Alex.)

13. et dices : Hæc dicit Dominus Deus Israel : Sic comedent filii Israel immunda in gentibus.

14. Et dixi : Nequaquam, Domine Dee Israel : si anima mea non est polluta in immunditia, et morticinum et a bestiis laceratum non comedi a natiuitate mea usque nunc, et non est ingressa in os meum omnis caro rancida.

15. Et dixit ad me : Ecce dedi tibi stercora boum pro stercoribus humanis, et facies panes tuos super ea.

16. Et dixit ad me : Fili hominis, ecce ego contero fulcimentum panis in Jerusalem, et comedent panem in pondere et in penuria, et aquam in mensura et in interitu bibent,

17. ut egentes fiant panis et aquæ; et delebitur homo et frater ejus, et contabescent in iniquitatibus suis.

CAPUT V.

1. Et tu, filii hominis, sume tibi gladium acutum super novaculam tonsoris, posside eam tibi, et duces eam super caput tuum et super harbam tuam. Et assumes stateram ponderum, et divides eos :

2. quartam partem in igni combures in media civitate juxta completionem dierum conclusionis, et assumes quartam, et combures eam in medio ejus, et quartam concides in gladio in circuitu ejus, et quartam disperges vento : et gladium nudabo post eos.

3. Et assumes inde paucos in numero, et circumligabis eos indumento tuo.

4. Et ex his sumes adhuc, et projicies eos in medium ignis, et combures eos in igni. Ex ea egredietur ignis. Et dices omni domui Israel :

5. Hæc dicit Dominus : Ista est Jerusalem, in medio gentium posui eam, et quæ sunt in circuitu ejus terras.

6. Et dices justificationes meas ipsi iniquæ ex gentibus, et legitima mea de regionibus quæ sunt in circuitu ejus : justificationes enim meas projecerunt, et in legitimis meis non ambulaverunt in eis.

7. Idcirco hæc dicit Dominus : Quia occasio vestra de gentibus quæ in circuitu vestro sunt, et in legitimis meis non ambulastis, et justificationes meas non fecistis, sed neque juxta justificationes gentium quæ in circuitu vestro sunt fecistis :

8. ideo hæc dicit Dominus : Ecce ego super te, et faciam in medio tui judicium coram gentibus,

9. et faciam in te quæ non feci, et quæ non faciam similia eis ultra secundum omnes abominationes tuas.

10. Idcirco patres comedent filios in medio tui, et filii comedent patres. Et faciam in te judicia, et dispergam omnes residuos tuos in omnem ventum.

11. Idcirco vivo ego, dicit Dominus, profecto pro eo quod

11. Idcirco vivo ego, dicit Dominus Dominus, nisi pro eo quod sancta mea violasti in omnibus offensionibus tuis, et in omnibus abominationibus tuis, et ego repellam te, et non poterit oculus meus, et ego non miserebor tui.

ὧν τὰ ἁγία μου ἐμίανας ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασι σου, καὶ ὧ ἀπώσομαί σε· οὐ φείσεται μου ὁ ὀφθαλμός, καὶ ὧ οὐκ ἐλεήσω.

12. Τὸ τέταρτόν σου ἐν θανάτῳ ἀναλωθήσεται, καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται ἐν μέσῳ σου, καὶ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἀνεμον σκορπιῷ αὐτοῦς, καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται κύκλῳ σου, καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν.

13. Καὶ συντελεσθήσεται ὁ θυμός μου καὶ ἡ ὀργή μου ἐπ' αὐτοῦς, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ Κύριος λελάληκα ἐν ζήλῳ μου, ἐν τῷ συντελέσαι με τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτοῦς.

14. Καὶ θήσομαι σε εἰς ἔρημον, καὶ τὰς θυγατέρας σου κύκλῳ σου ἐνώπιον παντός διοδεύοντος·

15. καὶ ἔσῃ στενακτὴ καὶ δηλαιστὴ ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου, ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ κρίματα ἐν ἐκδικήσει θυμοῦ μου.

16. Ἐγὼ Κύριος λελάληκα. Καὶ ἐν τῷ ἀποστεῖλαι με βολίδας τοῦ λιμοῦ ἐπ' αὐτοῦς, καὶ ἔσονταί εἰς ἐκλείψιν, καὶ συντριψῶ στήριγμα ἄρτου σου·

17. καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σέ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ, καὶ τιμωρήσομαι σε, καὶ θάνατος καὶ αἷμα διελεύσονται ἐπὶ σέ, καὶ ῥομφαίαν ἐπάξω ἐπὶ σέ κυκλοθεν. Ἐγὼ Κύριος λελάληκα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

2. Ὑπὲρ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὰ,

3. καὶ εἰπείς· Τὰ ὄρη Ἰσραὴλ, ἀκούσατε λόγον Κυρίου. Τάδε λέγει Κύριος τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξι καὶ ταῖς νάπαις· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ῥομφαίαν, καὶ ἐξολοθρευθήσεται τὰ ὑψηλὰ ὑμῶν,

4. καὶ συντριβήσονται τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν καὶ τὰ τεμένη ὑμῶν, καὶ καταβάλω τραυματίας ὑμῶν ἐνώπιον τῶν εἰδώλων ὑμῶν.

(*) 5. Καὶ διασκορπιῶ τὰ ὀστέα ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν

6. καὶ ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν. Αἱ πόλεις ἐξηρημωθήσονται καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀφανισθήσεται, ὅπως ἐξολοθρευθῇ τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν, καὶ συντριβήσονται τὰ εἰδωλα ὑμῶν καὶ ἐξαρθῇ τὰ τεμένη ὑμῶν.

7. Καὶ πεσοῦνται τραυματιαί ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος.

8. Ἐν τῷ γενέσθαι ἐξ ὑμῶν ἀνασωζομένους ἐκ ῥομφαίας ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν τῷ διασκορπισμῷ ὑμῶν ἐν ταῖς χώραις,

9. καὶ μνησθήσονται μου οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ ἡ χυμάλωτέυθησάν ἐκεῖ. Ὁ μῶμοκα τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τῇ ἐκπορευούσῃ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ τοῖς

sancta mea polluisti in omnibus abominationibus tuis, et ego abjiciam te : non parces oculus meus, et ego non miserebor.

12. Quarta tui pars in morte consumetur, et quarta tui pars in fame consumetur in medio tui, et quartam tui partem in omnem ventum dispergam eos, et quarta pars tui in gladio cadent in circuitu tuo, et gladium nudabo post eos.

13. Et complebitur furor meus et ira mea super eos, et scies quia ego Dominus locutus sum in zelo meo, in complendo me iram meam super eos.

14. Et ponam te in desertum, et filias tuas in circuitu tuo in conspectu omnis praeferentis :

15. et eris gemibilis et misera in gentibus quae in circuitu tuo, in faciendo me judicia in te in ultione furoris mei.

16. Ego Dominus locutus sum. Et in emittendo me sagittas famis super eos, et erunt in defectionem, et conteram firmamentum panis tui :

17. et emittam super te famem et bestias pessimas, et puniam te, et mors et sanguis transibunt super te, et gladium inducam super te in circuitu. Ego Dominus locutus sum.

CAPUT VII.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

2. Fili hominis, firma faciem tuam ad montes Israel, et propheta ad eos,

3. et dices : Montes Israel, audite verbum Domini. Haec dicit Dominus montibus et collibus et vallibus et rupibus : Ecce ego induco super vos gladium, et disperdentur excelsa vestra,

4. et conterentur altaria vestra et delubra vestra, et dejiciam interfectos vestros ante idola vestra.

5. Et dispergam ossa vestra in circuitu altarium vestrorum

6. et in omni habitatione vestra. Urbes desertae erunt et excelsa delebuntur, ut exterminentur altaria vestra, et conterentur idola vestra et auferentur delubra vestra.

7. Et cadent interfecti in medio vestri, et scietis quia ego Dominus.

8. Dum fuerint ex vobis evadentes a gladio in gentibus, et in dispersione vestra in regionibus,

9. et recordabuntur mei qui evaserint ex vobis in gentibus, quo captivi ducti fuerint illuc. Juravi cordi eorum fornicanti a me, et oculis eorum fornicantibus post adin-

(*) 5. Καὶ δώσω τὰ πτώματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατὰ πρόσωπον τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ διασκορπιῶ τὰ ὀστέα ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν.

6. Ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν αἱ πόλεις ἐξηρημωθήσονται, καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀφανισθήσονται, ὅπως ἐξολοθρευθῇ τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν· καὶ συντριβήσονται τὰ εἰδωλα ὑμῶν, καὶ ἐξαρθήσεται τὰ τεμένη ὑμῶν, καὶ ἐξαλειφθῶσι τὰ ἔργα ὑμῶν. (Alex.)

5. Et dabo cadavera filiorum Israel ante faciem simulacrorum suorum, et dispergam ossa vestra circum aras vestras.

6. In omni habitatione vestra urbes desertae erunt, et excelsa evanescent, ut disperdantur arae vestrae : et conterentur idola vestra, et tollentur delubra vestra, et delebuntur opera vestra.

ὀφθαλμοῖς αὐτῶν τοῖς ἐκπορνεύουσιν ὀπίσω τῶν ἐπιτηδεύματων αὐτῶν. Καὶ κόψονται πρόσωπα αὐτῶν ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν,

(*) 10. καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ Κύριος λαλάλῃκα.

11. Τάδε λέγει Κύριος· Κρότήσον τῇ χειρὶ καὶ φόφῃ σου τῷ ποδὶ, καὶ εἰπόν· Εὐγε, εὐγε, ἐπὶ πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν οἴκου Ἰσραὴλ. Ἐν βομφαίᾳ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ἐν λιμῷ πεσοῦνται.

12. ὁ ἐγγὺς ἐν βομφαίᾳ πεσεῖται, ὁ δὲ μακρὰν ἐν θανάτῳ τελευτήσει, καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται. Καὶ συντελέσω τὴν ὀργὴν μου ἐπ' αὐτούς,

(**) 13. καὶ γνῶσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος, ἐν τῷ εἶναι τοὺς τραυματίας ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδώλων ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν, ἐπὶ πάντα βουνὸν ὕψλην, καὶ ὑποκάτω δένδρου συσκίου, οὗ ἔδωκαν ἐκεῖ ὁσμὴν εὐωδίας πᾶσι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν.

14. Καὶ ἐκτενῶ τὴν χειρά μου ἐπ' αὐτούς, καὶ θήσονται τὴν γῆν εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς θάλασσαν ἀπὸ τῆς ἐρήμου Δεβλαθά ἐκ πάσης τῆς κατοικεσίας αὐτῶν· ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

2. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπόν· Τάδε λέγει Κύριος· Τῇ γῇ τοῦ Ἰσραὴλ πέρασ ἔχει, τὸ πέρασ ἔχει ἐπὶ τὰς τέσσαρας πτέρυγας τῆς γῆς. (α)

7. Ἦκει τὸ πέρασ ἐπὶ σέ, τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν· ἔχει ὁ καιρὸς, ἤγγικεν ἡ ἡμέρα, οὐ μετὰ θορύβων, οὐδὲ μετὰ ὠδίνων.

8. Νῦν ἐγγύθεν ἐκχεῶ τὴν ὀργὴν μου ἐπὶ σέ, καὶ συντελέσω τὸν θυμὸν μου ἐν σοί, καὶ κρινῶ σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σέ πάντα τὰ βδελύγματά σου·

9. οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι τὰς ὁδοὺς σου ἐπὶ σέ δώσω, καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ τύπτων.

(***) (α) 3. Νῦν τὸ πέρασ πρὸς σέ, καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σέ, καὶ ἐκδικήσω ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σέ πάντα τὰ βδελύγματά σου,

4. οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, διότι τὴν ὁδὸν σου ἐπὶ σέ δώσω, καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ Κύριος.

5. Διότι τάδε λέγει Κύριος· (***)

10. Ἴδου τὸ πέρασ ἔχει, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα Κυρίου· εἰ καὶ ἡ ῥάβδος ἦνθηκεν, ἡ ὑβρις ἐξανεστήκε.

11. Καὶ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου, καὶ οὐ μετὰ θορύβου, οὐδὲ μετὰ σπουδῆς.

(*) 10. Καὶ ἐπιγνώσονται ὅτι ἐγὼ Κύριος οὐκ εἰς ὠρεῶν λαλάλῃκα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἅπαντα τὰ κακὰ ταῦτα. (Alex.)

(**) 13. Καὶ γνῶσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος, ἐν τῷ εἶναι τοὺς τραυματίας ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδώλων ὑμῶν, κύκλῳ τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν· ἐπὶ πάντα βουνὸν ὕψλην καὶ ἐν πάσαις κορυφαῖς τῶν ὀρέων, καὶ ὑποκάτω δένδρου συσκίου, καὶ ὑποκάτω πάσης ὁδοῦ δασείας, οὗ ἔδωκαν ἐκεῖ ὁσμὴν εὐωδίας πᾶσι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. (Alex.)

(***) 3. Ἦκει τὸ πέρασ, νῦν τὸ πέρασ πρὸς σέ, καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σέ, καὶ ἐκδικήσω σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σέ πάντα τὰ βδελύγματά σου. (Alex.)

(****) 6. Τὸ πέρασ ἔχει, ἔχει τὸ πέρασ, ἐξηγήρη πρὸς σέ, ἰδοὺ ἔχει τὸ πέρασ. (Grab. ex Cod. reg.)

ventiones suas. Et percutient facies suas in omnibus abominationibus suis,

10. et scient quia ego Dominus locutus sum.

11. Hæc dicit Dominus : Plaudite manu et obstrepe pede, et dic : Euge, euge, super omnibus abominationibus domus Israel. In gladio et in morte et in fame cadent :

12. qui prope in gladio cadet, qui vero longe in morte peribit, et qui circumdatus fuerit in fame consumetur. Et implebo iram meam super eos,

13. et scietis quia ego Dominus, cum fuerint interfecti vestri in medio idolorum vestrorum in circuitu altarium vestrorum, super omnem collem excelsum, et subter arborem umbrosam, ubi dederunt illic odorem suavitatis universis idolis suis.

14. Et extendam manum meam super eos, et ponam terram in desolationem et in perditionem a deserto Deblatha ex omni habitatione eorum : scietis quia ego Dominus.

CAPUT VII.

1. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

2. Et tu, fili hominis, dic : Hæc dicit Dominus : Terræ Israel finis venit, finis venit super quatuor alas terræ.

7. Venit finis super te, qui habitas terram : venit tempus, appropinquavit dies, non cum perturbationibus, neque cum doloribus.

8. Nunc de propinquo effundam iram meam super te, et complebo furorem meum in te, et judicabo te in viis tuis, et dabo super te omnes abominationes tuas :

9. non parcat oculus meus, neque miserebor : quia vias tuas super te dabo, et abominationes tuæ in medio tui erunt, et scies quia ego Dominus qui percutio.

3. Nunc finis ad te, et mittam ego super te, et ulciscar in vias tuas, et dabo super te omnes abominationes tuas,

4. non parcat oculus meus, neque miserebor, quia viam tuam super te dabo, et abominationes tuæ in medio tui erunt, et scies quia ego Dominus.

5. Hæc enim dicit Dominus :

10. Ecce finis venit, ecce dies Domini : si et virga floruit, contumelia surrexit.

11. Et conteret firmamentum iniqui, et non cum perturbatione, neque cum festinatione.

10. Et cognocent, quia ego Dominus non frustra locutus sum, ut facerem eis omnia mala hæc.

13. Et cognosceitis quia ego Dominus, cum fuerint interfecti vestri in medio idolorum vestrorum, in circuitu ararum vestrarum : in omni colle excelso et in omnibus summitatibus montium, et subtus omne lignum umbrosum, et subtus omnem quercum frondosam, ubi dederunt odorem suaveolentiae omnibus idolis suis.

3. Venit finis, nunc finis ad te, et emittam ego super te, et vindicabo te in omnibus viis tuis, et dabo super te omnes abominationes tuas.

6. Finis venit, venit finis, evigilavit adversum te, ecce venit finis.

12. Ἦκει ὁ καιρὸς, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα. Ὁ κτώμενος μὴ χαίρτω, καὶ ὁ πωλὼν μὴ ὀρηνεῖτω. (*)

13. διότι ὁ κτώμενος πρὸς τὸν πωλῶντα οὐκέτι μὴ ἐπιστρέψει, καὶ ἄνθρωπος ἐν ὀφθαλμῷ ζωῆς αὐτοῦ οὐ κρατήσει.

14. Σαλπίατε ἐν σάλπιγγι, καὶ κρίνατε τὰ σύμπαντα.

15. Ὁ πόλεμος ἐν ῥομφαίᾳ ἔξωθεν, καὶ ὁ λιμὸς καὶ ὁ θάνατος ἔσωθεν. Ὁ ἐν τῷ πεδίῳ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει, τοὺς δ' ἐν τῇ πόλει λιμὸς καὶ θάνατος συντελέσει.

(**) 16. Καὶ ἀνασθῶσονται οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ αὐτῶν, καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων. Καὶ πάντας ἀποκτενῶ, ἕκαστον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ.

17. Πᾶσαι χεῖρες ἐκλυθήσονται, καὶ πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὕγρασι,

18. καὶ περιζώσονται σάκκους, καὶ καλύψει αὐτοὺς θάμβος· καὶ ἐπὶ πᾶν πρόσωπον αἰσχὺν ἔπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα.

(***) 19. Τὸ ἀργύριον αὐτῶν ριφῆσεται ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ὑπεροφθήσεται. Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ αἱ κοιλίαι αὐτῶν οὐ μὴ πληρωθῶσι, διότι βάσανος τῶν ἀδικῶν αὐτῶν ἐγένετο.

20. Ἐκλεκτὰ κόσμου εἰς ὑπερηφανίαν ἔθεντο αὐτὰ, καὶ εἰκόνας τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν. Ἔνεκεν τούτου δέδωκα αὐτὰ αὐτοῖς εἰς ἀκαθαρσίαν,

21. καὶ παραδώσω αὐτὰ εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων, τοῦ διαρπάσαι αὐτὰ, καὶ τοῖς λοιμοῖς τῆς γῆς εἰς σκῦλα, καὶ βεβηλώσουσιν αὐτὰ.

22. Καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ μιανοῦσι τὴν ἐπισκοπὴν μου, καὶ εἰσελεύσονται εἰς αὐτὰ ἀφυλάκτως, καὶ βεβηλώσουσιν αὐτὰ,

23. καὶ ποιήσουσι φυρμόν· διότι ἡ γῆ πλήρης λαῶν, καὶ ἡ πόλις πλήρης ἀνομίας.

(****) 24. Καὶ ἀποστρέψω τὸ φρύαγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ μιανθήσεται τὰ ἅγια αὐτῶν.

25. Καὶ ἐξικασμὸς ἦξει, καὶ ζητήσῃ εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔσται.

26. Οὐαὶ ἐπὶ οὐαὶ ἔσται, καὶ ἀγγελία ἐπὶ ἀγγελίαν ἔσται, καὶ ζητηθήσεται θρασὶς ἐκ προφήτου, καὶ νόμος ἀπολείται ἐξ ἱερέως, καὶ βουλὴ ἐκ πρεσβυτέρων.

(*) 12. ... ὅτι ὀργὴ εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς.

13. Διότι ὁ κτώμενος πρὸς τὸν πωλῶντα οὐκέτι οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ, καὶ ἐπὶ ἐν ζωῇ τὸ ζῆν αὐτῶν, ὅτι θρασὶς εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς οὐκ ἀνακάμψει, καὶ ἄνθρωπος ἐν ὀφθαλμῷ ζωῆς αὐτοῦ οὐ κρατήσει.

14. Σαλπίατε ἐν σάλπιγγι, κρίνατε τὰ σύμπαντα, καὶ οὐκ ἔστι πορευόμενος εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι ἡ ὀργὴ μου εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς. (Alex.)

(**) 16. Καὶ ἀνασθῶσονται οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ αὐτῶν, καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων ὡς περιστρεφά· πάντας ἀποκτενῶ, ἕκαστον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ. (Alex.)

(***) 19. Τὸ ἀργύριον αὐτῶν ριφῆσεται ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ὑπεροφθήσεται. Τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ δυνήσεται ἐξελεῖσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς Κυρίου· αἱ ψυχαὶ αὐτῶν οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ αἱ κοιλίαι αὐτῶν οὐ μὴ πληρωθῶσι, διότι βάσανος τῶν ἀδικῶν αὐτῶν ἐγένετο. (Alex.)

(****) 24. Καὶ ἀξω πονηροὺς ἔθνων, καὶ κληρονομήσουσι τοὺς οἴκους αὐτῶν· καὶ ἀποστρέψω τὸ φρύαγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ μιανθήσεται τὰ ἅγια αὐτῶν. (Alex.)

12. Venit tempus, ecce dies. Qui emit non lætetur, et qui vendit non lugeat :

13. quia emens ad vendentem non ultra revertetur, et homo in oculo vitæ suæ non obtinebit.

14. Clangite in tuba, et judicate omnia.

15. Bellum in gladio foris, et fames et mors intrinsecus. Qui in campo est in gladio morietur, eos autem qui in civitate fames et mors consumet.

16. Et salvi evadent qui evadunt ex eis, et erunt super montes. Et omnes occidam, unumquemque in iniquitatibus suis.

17. Omnes manus dissolventur, et omnia femora polluentur humore,

18. et accingent se ciliciis, et operiet eos formido : et super omnem faciem confusio super eos, et super omne caput calvitium.

19. Argentum eorum in plateis projicietur, et aurum eorum erit contemptui. Animæ eorum non saturabuntur, et ventres eorum non implebuntur, quia cruciatus iniquitatum eorum fuit.

20. Electa mundi in superbiam posuerunt ea, et imagines abominationum suarum fecerunt ex eis. Propter hoc dedi ea illis in immunditiam,

21. et tradam ea in manus alienorum, ut diripiant ea, et pestilentibus terræ in spolia, et polluent ea.

22. Et avertam faciem meam ab eis, et violabunt visitationem meam, et ingredientur in ea temere, et contaminabant ea,

23. et facient perturbationem : quia terra plena populi, et civitas plena iniquitatis.

24. Et avertam fremitum fortitudinis eorum, et polluentur sancta eorum.

25. Et propitiatio veniet, et quæret pacem, et non erit.

26. Væ super væ erit, et nuntius super nuntium erit, et quæretur visio de propheta, et lex peribit a sacerdote, et consilium a senioribus.

12... quia ira in omnem multitudinem ejus.

13. Quia emens ad vendentem non amplius revertetur, et adhuc in viventibus vita eorum, quia visio in omnem multitudinem ejus non revertetur, et homo in oculo vitæ suæ non confortabitur.

14. Canite in tuba, judicate universa, et non est vadens in bellum, quia ira mea in omnem multitudinem ejus.

16. Et salvabuntur qui fugerint ex eis, et erunt in montibus quasi columbæ (Pulg. convallium) : omnes interficiam, unumquemque in iniquitatibus suis.

19. Argentum eorum projicietur in plateis, et aurum eorum despicietur. Argentum eorum et aurum eorum non poterit eripere eos in die iræ Domini : animæ eorum non saturabuntur, et ventres eorum non implebuntur, quia exploratio iniquitatum eorum facta est.

24. Et adducam pessimos de gentibus, et hæreditabunt domos eorum : et avertam fremitum fortitudinis eorum, et polluentur sancta eorum.

(*) 27. Ἀρχων ἐνδύσεται ἀφανισμόν, καὶ αἱ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς γῆς παραλυθήσονται. Κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτούς, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει, ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί, πέμπτῃ τοῦ μηνὸς, ἐγὼ ἐκαθήμην ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰούδα ἐκάθηντο ἐνώπιόν μου. Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεῖρ Κυρίου,

2. καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁμοίωμα ἀνδρός· ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ ἔως κάτω πῦρ, καὶ ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ὑπεράνω αὐτοῦ ὡς θρασις ἡλέκτρου.

3. Καὶ ἐξέτεινεν ὁμοίωρα χεῖρὸς, καὶ ἀνέλαβέ με τῆς κορυφῆς μου, καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα ἀναμέσον τῆς γῆς καὶ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἤγαγέ με εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὁράσει Θεοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης εἰς βορρᾶν, οὗ ἦν ἡ στήλη τοῦ κτωμένου.

4. Καὶ ἰδοὺ ἦν ἐκεῖ δόξα Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὴν θρασιν ἣν ἶδον ἐν τῷ πεδίῳ.

5. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑιὲ ἀνθρώπου, ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πρὸς βορρᾶν. Καὶ ἀνέβλεψα τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πρὸς βορρᾶν, καὶ ἰδοὺ ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ τὴν πύλην (**) τὴν πρὸς ἀνατολάς.

6. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑιὲ ἀνθρώπου, εὐραχας τί ὤτοι ποιοῦσιν; Ἀνομίας μεγάλας ποιοῦσιν ὧδε, τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἁγίων μου, καὶ ἔτι ὅφει ἀνομίας μείζονας.

(***) 7. Καὶ εἰσῆγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς αὐλῆς, 8. καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑιὲ ἀνθρώπου, ὀρύξον. Καὶ ὤρυξα, καὶ ἰδοὺ ὕψος.

9. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Εἰσελθε, καὶ ἴδε τὰς ἀνομίας αἱ οὔτοι ποιοῦσιν ὧδε.

10. Καὶ εἰσῆλθον, καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ μάταια, βδελύγματα, καὶ πάντα τὰ εἰδωλα οἴκου Ἰσραὴλ διαγεγραμμένα ἐπ' αὐτοὺς κύκλῳ.

11. Καὶ ἐβδόμηκοντα ἀνδρὲς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ Ἰεχονίας ὁ τοῦ Σαφάν ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰστήκει πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἕκαστος θυμιατήριον αὐτοῦ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἡ ἀτμίς τοῦ θυμιάματος ἀνέβαινε.

12. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Εὐραχας, υἱὲ ἀνθρώπου, αἱ οἱ πρεσβύτεροι οἴκου Ἰσραὴλ ποιοῦσιν, ἕκαστος αὐτῶν ἐν τῷ κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτῶν· διότι εἶπαν· Οὐχ ὅρῃ ὁ Κύριος, ἐγκαταλέλοιπε Κύριος τὴν γῆν.

13. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ἔτι ὅφει ἀνομίας μείζονας αἱ οὔτοι ποιοῦσι.

14. Καὶ εἰσῆγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου Κυρίου τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι θρηγοῦσαι τὸν Θαμμούζ.

(*) 5. ... τοῦ θυσιαστηρίου ἡ εἰκὼν τοῦ ζήλου τούτου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν... (Alex.)

(**) 27. Ὁ βασιλεὺς πενήσει, καὶ ὁ ἀρχων ἐνδύσεται ἀφανισμόν, καὶ αἱ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς γῆς παραλυθήσονται· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτούς, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ Κύριος. (Alex.)

(***) 7 Καὶ εἰσῆγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς αὐλῆς, καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ὅπῃ μία ἐν τῷ τοίχῳ. (Alex.)

27. Princeps induetur interitu, et manus populi terrae dissolventur. Secundum vias eorum faciam eis, et in iudiciis eorum ulciscar eos, et scient quia ego Dominus.

CAPUT VIII.

1. Et factum est in sexto anno, in quinto mense, quinta mensis, ego sedebam in domo, et seniores Juda sedebant coram me. Et facta est super me manus Domini,

2. et vidi, et ecce similitudo viri : a lumbo ejus et usque deorsum ignis, et a lumbo ejus et supra eum quasi visio electri.

3. Et extendit similitudinem manus, et assumpsit me vertice meo, et assumpsit me spiritus inter terram et caelum, et adduxit me in Jerusalem in visione Dei ad vestibula portae quae respicit ad aquilonem, ubi erat statua possidentis.

4. Et ecce erat ibi gloria Domini Dei Israel secundum visionem quam vidi in campo.

5. Et dixit ad me : Fili hominis, respice oculis tuis ad aquilonem. Et respexi oculis meis ad aquilonem, et ecce ab aquilone ad portam orientalem.

6. Et dixit ad me : Fili hominis, vidisti quid hi faciunt ? Iniquitates magnas faciunt hic, ut abstineant a sanctis meis, et adhuc videbis iniquitates majores.

7. Et introduxit me ad vestibula atrii,

8. et dixit ad me : Fili hominis, fode. Et fodi, et ecce ostium.

9. Et dixit ad me : Ingredere, et vide iniquitates quas isti faciunt hic.

10. Et introivi, et vidi, et ecce vana, abominationes, et universa idola domus Israel descripta super eos in circuitu.

11. Et septuaginta viri de senioribus domus Israel, et Jechonias filius Saphan in medio eorum stabat ante faciem eorum, et unusquisque thuribulum suum habebat in manu, et vapor incensi ascendebat.

12. Et dixit ad me : Vidisti, fili hominis, quae seniores domus Israel faciunt, unusquisque ipsorum in cubiculo abscondito suo : quia dixerunt : Non videt Dominus, dereliquit Dominus terram.

13. Et dixit ad me : Adhuc videbis iniquitates majores quas isti faciunt.

14. Et introduxit me in vestibula portae domus Domini quae respicit ad aquilonem : et ecce ibi mulieres sedentes plangentes Thammuz.

5. ... altaris idolum zeal hujus in ipso introitu...

27. Rex lugebit, et princeps induetur mœrore, et manus populi terrae dissolventur : secundum vias eorum faciam eis, et in iudiciis eorum vindicabo eos, et cognoscent quia ego Dominus.

7. Et introduxit me ad ostium atrii, et vidi, et ecce foramen unum in pariete.

16. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑιὲ ἀνθρώπου, ἐώρακας, καὶ ἔτι ὄφει ἐπιτηδεύματα μείζονα τούτων.

16. Καὶ εἰρήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου Κυρίου τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἐπὶ τῶν προθύρων τοῦ ναοῦ Κυρίου ἀναμέσον τῶν αἰλῶν καὶ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, ὡς εἴκοσιν ἄνδρες τὰ ὀπίσθια αὐτῶν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀπέναντι, καὶ οὗτοι προσκυνοῦσι τῷ ἡλίῳ.

17. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ἐώρακας, υἱὲ ἀνθρώπου· μὴ μικρὰ τῷ οἴκῳ Ἰούδα τοῦ ποιεῖν τὰς ἀνομίας ἃς πεποιήκασιν ὧδε, διότι ἐπλησαν τὴν γῆν ἀνομίας; Καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες.

(*) 18. Καὶ ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς μετὰ θυμοῦ· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἀνέκραγεν εἰς τὰ ὠτά μου φωνὴ μεγάλη, λέγων· Ἦγγικεν ἡ ἐκδίκησις τῆς πόλεως. Καὶ ἕκαστος εἶχε τὰ σκευὴ τῆς ἐξολοθρεύσεως ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

2. Καὶ ἰδοὺ ἐξ ἄνδρες ἤρχοντο ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης τῆς ὑψηλῆς τῆς βλέπουσας πρὸς βορρᾶν, καὶ ἕκαστου πέλυξ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ εἷς ἀνὴρ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐνδεδικώς ποδὴν, καὶ ζώνη σαπφείρου ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθοσαν καὶ ἔστησαν ἐχόμενοι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ γαλκοῦ.

3. Καὶ ὅσα Θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἀνέβη ἀπὸ τῶν Χερουβίμ, ἡ οὐσα ἐπ' αὐτῶν εἰς τὸ αἶθριον τοῦ οἴκου. Καὶ ἐκάλεισε τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδικῶτα τὸν ποδὴν, ὃς εἶχεν ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὴν ζώνην,

4. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Διέλθε μέσσην Ἱερουσαλὴμ, καὶ δὸς σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν καταστεναζόντων καὶ τῶν κατωδυνωμένων ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις ταῖς γινόμεναις ἐν μέσῳ αὐτῶν.

5. Καὶ τούτοις εἶπεν ἀκούοντός μου· Πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, καὶ κόπτετε, καὶ μὴ φείδεσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ μὴ ἐλεήσητε·

6. πρεσβύτερον καὶ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ νῆπια καὶ γυναῖκας ἀποκτείνετε εἰς ἐξάλειψιν. Ἐπὶ δὲ πάντας ἐφ' οὓς ἔστι τὸ σημεῖον μὴ ἐγγίσητε· ἀπὸ τῶν ἁγίων μου ἄρξασθε. Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πρεσβυτέρων οἱ ἦσαν ἔσω ἐν τῷ οἴκῳ.

7. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μιᾶνατε τὸν οἶκον, καὶ πλήσατε τὰς ὁδοὺς νεκρῶν ἐκπορευόμενοι, καὶ κόπτετε.

8. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ κόπτειν αὐτοὺς, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἀνέβόησα, καὶ εἶπα· Οἴμοι, Κύριε, ἐξαλείφεις σὺ τοὺς καταλοιπούς τοῦ Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐκχέαι σε τὸν θυμὸν σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ;

9. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ἀδικία τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα μεμεγάλυνται σφόδρα σφόδρα, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ λαῶν πολλῶν, καὶ ἡ πόλις ἐπλήσθη ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας. Ὅτι εἶπαν· Ἐγκατέλιπε Κύριος τὴν γῆν, οὐκ ἐφορᾷ ὁ Κύριος.

10. Καὶ οὐ φείσεται μου ὁ ὀφθαλμός, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα.

(*) 18. Καὶ ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς μετὰ θυμοῦ· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· καὶ καλέσωσιν ἐν τοῖς ὡσὶ μὲν, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω αὐτῶν. (Alex.)

15. Et dixit ad me : Fili nominis, vidisti, et adhuc videbis adinventiones majores his.

16. Et introduxit me in atrium domus Domini interius, et super vestibula templi Domini inter aëlam et altare, quasi viginti viri posteriora sua ad templum Domini, et facies suas contra, et hi adorant solem.

17. Et dixit ad me : Vidisti, fili hominis : numquid parva domui Juda ut facerent iniquitates quas fecerunt hic, quia repleverunt terram iniquitate? Et ecce ipsi quasi subsannantes.

18. Et ego faciam eis cum furore : non parcat oculus meus, nec miserebor.

CAPUT IX.

1. Et clamavit in aures meas voce magna, dicens : Appropinquavit ultio urbis. Et unusquisque habebat vasa exterminationis in manu sua.

2. Et ecce sex viri veniebant de via portæ excelsæ quæ respicit ad aquilonem, et unuscujusque securis in manu ejus. Et unus vir in medio eorum indutus podere, et zona sapphiri super lumbum ejus, ingressique sunt et steterunt juxta altare æneum.

3. Et gloria Dei Israel ascendit de Cherubim, quæ erat super ipsa in sub dio domus. Et vocavit virum indutum podere, qui habebat super lumbum suum zonam,

4. et dixit ad eum : Transi mediam Jerusalem, et da signum super frontes virorum gementium et dolentium super cunctis iniquitatibus quæ fiunt in medio ipsorum.

5. Et illis dixit audiente me : Ite post eum in civitatem, et percutite, et non parcite oculis vestris, et non misere mini :

6. senem et adolescentem et virginem et parvulos et mulieres interficite ad internecionem. Super omnes autem super quos est signum ne appropinquetis : a sanctis meis incipite. Et cæperunt a viris senioribus qui erant intus in domo.

7. Et dixit ad eos : Contaminate domum, et implete vias interfectis exeuntes, et percutite.

8. Et factum est dum ipsi percuterent, et cado in faciem meam, et exclamavi, et dixi : Heu mihi, Domini, deles tu residuos Israel, in effundendo te furem tuum super Jerusalem?

9. Et dixit ad me : Iniquitas domus Israel et Juda magnificata est valde valde, quia repleta est terra populis multis, et civitas repleta est iniquitate et immunditia. Quia dixerunt : Dereliquit Dominus terram, non inspicit Dominus.

10. Et non parcat oculus meus, neque miserebor, vias eorum super caput eorum dedi.

18. Et ego faciam eis cum furore : non parcat oculus meus, nec miserebor : et vocabunt in auribus meis, et non exaudiam eos.

11. Καὶ ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐνδεδουκὼς τὸν ποδῆρην καὶ ἔξωσμένος τῇ ζώνῃ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἀπεκρίνατο λέγων· Πεποίηκα καθὼς ἐνετέλω μοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐπάνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς τῶν Χερουβὶμ, ὡς λίθος σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτῶν.

2. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδουκῶτα τὴν στολὴν· Εἰσελθε εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν τῶν ὑποκάτω τῶν Χερουβὶμ, καὶ πλησον τὰς δράκας σου ἀνθρώπων πυρὸς ἐκ μέσου τῶν Χερουβὶμ, καὶ διασκορπίσον ἐπὶ τὴν πόλιν. Καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον ἐμοῦ.

3. καὶ τὰ Χερουβὶμ εἰστήκει ἐκ δεξιῶν τοῦ οἴκου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἄνδρα, καὶ ἡ νεφέλη ἐπλησε τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν.

4. Καὶ ἀπῆρεν ἡ δόξα Κυρίου ἀπὸ τῶν Χερουβὶμ εἰς τὸ αἶθριον τοῦ οἴκου, καὶ ἐπλησε τὸν οἶκον ἡ νεφέλη· καὶ ἡ αὐλὴ ἐπλησθη τοῦ φέγγους τῆς δόξης Κυρίου.

5. Καὶ φωνὴ τῶν πετέρυγων τῶν Χερουβὶμ ἤκούετο ἕως τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτερικῆς, ὡς φωνὴ Θεοῦ σαδδαὶ λαλοῦντος.

6. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐντέλλεσθαι αὐτὸν τῷ ἄνδρὶ τῷ ἐνδεδουκῶτι τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν, λέγων· Λάβε πῦρ ἐκ μέσου τῶν τροχῶν ἐκ μέσου τῶν Χερουβὶμ, καὶ εἰσῆλθε καὶ ἔστη ἐξόμενος τῶν τροχῶν.

7. Καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος εἰς μέσον τῶν Χερουβὶμ, καὶ ἔλαβε καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐνδεδουκῶτος τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν, καὶ ἔλαβε καὶ ἐξῆλθε.

8. Καὶ ἶδον τὰ Χερουβὶμ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πετέρυγων αὐτῶν.

9. Καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ τροχοὶ τέσσαρες εἰστήκεισαν ἐξόμενοι τῶν Χερουβὶμ· τροχὸς εἰς ἐξόμενος Χερουβὶ ἐνός, καὶ ἡ ὄψις τῶν τροχῶν ὡς ὄψις λίθου ἀνθρακος·

10. καὶ ὄψις αὐτῶν ὁμοίωμα ἐν τοῖς τέσσαρσιν, ὅν τρόπον ὅταν ἡ τροχὸς ἐν μέσῳ τροχῶν.

11. Ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ, εἰς τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο, οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά· ὅτι εἰς δὴν ἂν ποῦν ἐπέβλεψεν ἡ ἀρχὴ ἡ μία, ἐπορεύοντο, καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά.

12. Καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν, καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν, καὶ οἱ τροχοὶ πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν τοῖς τέσσαρσι τροχοῖς.

13. Τοῖς δὲ τροχοῖς τούτοις ἐπεκλήθη Γεγγέλ ἀκούοντός μου. (*)

15. Καὶ τὰ Χερουβὶμ ἦσαν τοῦτο τὸ ζῶον ὃ ἶδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ.

16. Καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ Χερουβὶμ, ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ, καὶ οὗτοι ἐξόμενοι αὐτῶν. Καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ Χερουβὶμ τὰς πτέρυγας αὐτῶν τοῦ μετεωρίζεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς, οὐκ ἐπέστρεφον οἱ τροχοὶ αὐτῶν.

17. ἐν τῷ ἐστᾶναι αὐτὰ, εἰστήκεισαν, καὶ ἐν τῷ μετεωρίζεσθαι αὐτὰ, μετεωρίζοντο μετ' αὐτῶν· ὅτι πνεῦμα ζωῆς ἐν αὐτοῖς ἦν.

(*) 14. Καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνί· τὸ πρόσωπον τοῦ ἐνός πρόσωπον Χερουβὶ, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ δευτέρου πρόσωπον ἀνθρώπου, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ τρίτου πρόσωπον λέοντος, καὶ τὸ τέταρτον πρόσωπον ἀετοῦ. (Alex.)

11. Et ecce vir qui indutus erat podere et accinctus zona lumbum suum, et respondit dicens : Feci sicut mandasti mihi.

CAPUT X.

1. Et vidi, et ecce super firmamentum quod supra caput ipsorum Cherubim, quasi lapis sapphiri similitudo throni super ea.

2. Et dixit ad virum indutum stola : Ingredere in medio rotarum quæ sunt sub Cherubim, et imple pugnos tuos carbonibus ignis de medio Cherubim, et disperge super civitatem. Ingressusque est in conspectu meo :

3. et Cherubim stabant a dextris domus cum ingrederetur vir, et nubes implevit atrium interius.

4. Et elevata est gloria Domini ab ipsis Cherubim in subdio domus, et implevit domum nubes : et atrium repletum est splendore gloriæ Domini.

5. Et vox alarum Cherubim audiebatur usque ad atrium exterius, quasi vox Dei saddai loquentis.

6. Et factum est in mandando ipsum viro induto stola sancta, dicens : Sume ignem de medio rotarum de medio Cherubim, et intravit et stetit juxta rotas.

7. Et extendit manum suam in medium ignis qui erat inter Cherubim, et sumpsit et dedit in manus ejus qui indutus erat stola sancta, et accepit et egressus est.

8. Et vidi ipsa Cherubim similitudinem manus hominum subtus alas eorum.

9. Et vidi, et ecce rotæ quatuor stabant juxta Cherubim : rota una juxta Cherub unum, et aspectus rotarum quasi aspectus lapidis carbunculi :

10. et aspectus earum similitudo una ipsis quatuor, quemadmodum cum fuerit rota in medio rotæ.

11. In eundo ipsa, in quatuor suas partes ibant, non revertebantur in eundo ipsa : quoniam in quemcumque locum respiciebat principium unum, ibant, et non revertebantur in eundo ipsa.

12. Et dorsa eorum, et manus eorum, et alæ eorum, et rotæ plenæ erant oculis in circuitu in quatuor rotis.

13. Rotis autem istis acclamatum est Gelgel audiente me.

15. Et ipsa Cherubim erant idipsum animal quod videram super fluvium Chobar.

16. Cumque ambularent Cherubim, ibant rotæ, et hæc juxta ea. Et cum elevarent Cherubim alas suas ut exaltarentur de terra, non revertebantur rotæ eorum :

17. stantibus illis stabant, et cum illa elevarentur elevabantur cum eis : spiritus enim vitæ erat in eis.

14. Et quatuor facies uni : facies unius facies Cherub, et facies secundi facies hominis, et facies tertii facies leonis, et quarta facies aquilæ.

18. Καὶ ἐξῆλθε δόξα Κυρίου ἀπὸ τοῦ οἴκου καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὰ Χερουβίμ,

19. καὶ ἀνέλαθον τὰ Χερουβίμ τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ ἐμετεωρίσθησαν ἀπὸ τῆς γῆς ἐνώπιον ἐμοῦ· ἐν τῷ ἐξελεῖν αὐτὰ, καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου Κυρίου τῆς ἀπέναντι, καὶ δόξα Θεοῦ Ἰσραὴλ ἦν ἐπ' αὐτῶν ὑπεράνω.

20. Τοῦτο τὸ ζῶον ἐστὶν ὃ ἴδον ὑποκάτω Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ, καὶ ἔγνων ὅτι Χερουβίμ ἐστί.

21. Τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνὶ, καὶ ὀκτὼ πτέρυγες τῷ ἐνὶ, καὶ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν.

22. Καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν, ταῦτα τὰ πρόσωπα ἐστὶν ὃ ἴδον ὑποκάτω τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ, καὶ αὐτὰ ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐπορεύοντο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλιν τοῦ οἴκου Κυρίου τὴν κατέναντι, τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς. Καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων τῆς πύλης ὡς εἰκοσι καὶ πέντε ἄνδρες, καὶ ἴδον ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν Ἰερονίαν τὸν τοῦ Ἐζερ, καὶ Φαλτίαν τὸν τοῦ Βαναίου, τοὺς ἀφηγουμένους τοῦ λαοῦ.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Υἱὲ ἀνθρώπου, οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζόμενοι μάταια καὶ βουλευόμενοι βουλὴν πονηρὰν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ,

3. οἱ λέγοντες· Οὐχὶ προσφάτως ὠκοδόμηνται αἱ οἰκίαι· Αὕτη ἐστὶν ὁ λέβης, ἡμεῖς δὲ τὰ κρέα.

4. Διὰ τοῦτο προφῆτευσον ἐπ' αὐτοὺς, προφῆτευσον, υἱὲ ἀνθρώπου.

5. Καὶ ἔπεσεν ἐπ' ἐμέ πνεῦμα Κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς μέ· Λέγε· Τάδε λέγει Κύριος· Οὕτως εἶπατε, οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ τὰ διαβούλια τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἐγὼ ἐπίσταμαι·

6. ἐπληθύνετε νεκροὺς ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐνεπλήσατε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τραυματιῶν.

7. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Τοὺς νεκροὺς ὑμῶν οὓς ἐπατάξατε ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὗτοί εἰσι τὰ κρέα, αὕτη δὲ ὁ λέβης ἐστὶ, καὶ ὑμᾶς ἐξάξω ἐκ μέσου αὐτῆς.

8. Ῥομφαίαν φοβεῖσθε, καὶ Ῥομφαίαν ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς, λέγει Κύριος.

9. Καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ μέσου αὐτῆς, καὶ παραδώσω ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων, καὶ ποιήσω ἐν ὑμῖν κρίματα.

10. Ἐν Ῥομφαίᾳ πεσεῖσθε, ἐπὶ τῶν ὁρέων τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος. (*)

13. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προφητεύειν με, καὶ Φαλτίας ὁ τοῦ Βαναίου ἀπέθανε, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἀνέβόσα φωνὴ μεγάλη, καὶ εἶπα· Οἱμοι, οἱμοι, Κύριε, εἰς συντέλειαν ποιεῖς σὺ τοὺς καταλοιπούς τοῦ Ἰσραὴλ;

(*) 11. Αὕτη ὑμῖν οὐκ ἔσται εἰς λήθητα, καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε ἐν μέσῳ αὐτῆς εἰς κρέα· ἐπὶ τῶν ὁρέων τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς. (Alex.)

12. Καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος· ὅτι ἐν τοῖς δικαίωμασί μου οὐκ ἐπορεύητε, καὶ τὰ κρίματά μου οὐκ ἐποιήσατε, καὶ κατὰ τὰ κρίματα τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλων ὑμῶν ἐποιήσατε. (Compl.)

18. Et egressa est gloria Domini de domo et conscendit super Cherubim,

19. et assumpserunt Cherubim alas suas, et elevati sunt de terra coram me : illis egredientibus, etiam rotæ juxta illa. Et steterunt super vestibula portæ domus Domini quæ e regione, et gloria Dei Israel erat super ea desuper.

20. Ipsum est animal quod vidi subter Deum Israel super fluvium Chobar, et intellexi quia Cherubim essent.

21. Quatuor facies uni, et octo alæ uni, et similitudo manuum hominum sub alis eorum.

22. Et similitudo facierum eorum, ipsi vultus erant quos videram subter gloriam Dei Israel super fluvium Chobar, et hæc unumquodque ante faciem suam ibant.

CAPUT XI.

1. Et assumpsit me spiritus, et duxit me ad portam domus Domini quæ e regione, quæ respicit ad orientem. Et ecce super vestibula portæ quasi viginti et quinque viri, et vidi in medio eorum Jechoniam filium Ezer, et Phaltiam filium Banææ, principes populi.

2. Et dixit Dominus ad me : Fili hominis, hi viri qui cogitant vana et tractant consilium pessimum in urbe ista,

3. dicentes : Nonne recenter ædificatæ sunt domus? Hæc est lebes, nos autem carnes.

4. Idcirco propheta super eos, propheta, fili hominis.

5. Et irruit in me spiritus Domini, et dixit ad me : Dic : Hæc dicit Dominus : Sic dixistis, domus Israel, et cogitationes spiritus vestri ego novi :

6. multiplicastis mortuos vestros in urbe hac, et implestis vias earum interfectis.

7. Propterea hæc dicit Dominus : Mortuos vestros quos percussistis in medio ejus, hi sunt carnes, hæc autem lebes est, et vos educam de medio ejus.

8. Gladium timetis, et gladium inducam super vos, ait Dominus.

9. Et educam vos de medio ejus, et tradam vos in manus alienorum, et faciam in vobis judicia.

10. In gladio cadetis, in montibus Israel judicabo vos, et scietis quia ego Dominus.

13. Et factum est cum prophetarem, et Phaltias filius Banææ mortuus est, et cado in faciem meam, et exclamavi voce magna, et dixi : Heu, heu, Domine, in consummationem tu facis residuos Israel?

11. Hæc vobis non erit in lebetem, et vos non eritis in medio ejus in carnem : In finibus Israel judicabo vos.

12. Et cognoscetis quia ego Dominus : quia in justificationibus meis non ambulastis, et judicia mea non fecistis, et juxta judicia gentium quæ in circuitu vestro sunt fecistis.

14. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·
 15. Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ ἀδελφοί σου καὶ οἱ ἄνδρες τῆς αἰχμαλωσίας σου καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ συντετέλεσται, οἷς εἶπαν αὐτοῖς οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ· Μακρὰν ἀπέγετε ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κληρονομίαν.
 16. Διὰ τοῦτο εἶπόν· Τάδε λέγει Κύριος· Ὅτι ἀπόσωμαι αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς εἰς πᾶσαν γῆν, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἁγίασμα μικρὸν ἐν ταῖς χώραις οὗ ἂν εἰσέλθωσιν ἐκεῖ.
 17. Διὰ τοῦτο εἶπόν· Τάδε λέγει Κύριος· Καὶ εἰσδέξομαι αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διέσπειρα αὐτοὺς ἐν αὐταῖς, καὶ δώσω αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ,
 18. καὶ εἰσελεύσονται ἐκεῖ, καὶ ἐξαροῦσι πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῆς καὶ πᾶσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς ἐξ αὐτῆς.
 19. Καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν ἑτέραν, καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκσπάσω τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτῶν, καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν σαρκίνην,
 20. ὥπως ἐν τοῖς προτάγμασί μου πορεύωνται, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσωνται καὶ ποιῶσιν αὐτά, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν.
 21. Καὶ εἰς τὴν καρδίαν τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, ὡς ἡ καρδία αὐτῶν ἐπορεύετο, τὰς δόδους αὐτῶν εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει Κύριος.
 22. Καὶ ἐξήραν τὰ Χερουβὶμ τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ οἱ τροχοὶ ἐρχόμενοι αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτὰ ὑπεράνω αὐτῶν.
 23. Καὶ ἀνέβη ἡ δόξα Κυρίου ἐκ μέσης τῆς πόλεως, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ ὄρους ὃ ἦν ἀπέναντι τῆς πόλεως.
 24. Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, καὶ ἤγαγέ με εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἐν ὁράσει ἐν πνεύματι Θεοῦ. Καὶ ἀνέβην ἀπὸ τῆς δράσεως ἧς ἴδον,
 25. καὶ ἐλάλησα πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν πάντα τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου οὓς ἐδειξέ μοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·
 2. Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν μέσῳ τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν σὺ κατοικεῖς, οἱ ὄφθαλμοί σου ὁφθαλμοὶ τοῦ βλέπειν καὶ οὐ βλέπουσι, καὶ ὅσα ἔχουσι τοῦ ἀκούειν καὶ οὐκ ἀκούουσι, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ.
 3. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, ποίησον σεαυτῷ σκεὺ αἰχμαλωσίας ἡμέρας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αἰχμαλωτευθῇ ἐκ τοῦ τόπου σου εἰς ἕτερον τόπον ἐνώπιον αὐτῶν, ὥπως ἴδωσι, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ.
 4. Καὶ ἐξοίσεις τὰ σκεύη σου σκεὺ αἰχμαλωσίας ἡμέρας κατ' ὁφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ σὺ ἐξελεύσῃ ἐσπέρας, ὡς ἐκπορεύεται αἰχμάλωτος, ἐνώπιον αὐτῶν.
 5. Διῶρυξον σεαυτῷ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ διεξελεύσῃ δι' αὐτοῦ
 6. ἐνώπιον αὐτῶν. Ἐπ' ὤμων ἀναληφθῇ, καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσῃ, τὸ πρόσωπόν σου συγκαλύψει, καὶ οὐ μὴ ἴδῃς τὴν γῆν, διότι τέρας δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ.
 7. Καὶ ἐποίησα οὕτω κατὰ πάντα ὅσα ἐνετειλάτο

14. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
 15. Fili hominis, fratres tui et viri captivitatis tuæ et omnis domus Israel consummata est, quibus dixerunt eis habitatores Jerusalem : Longe abestis a Domino, nobis data est terra in hæreditatem.
 16. Propterea dic : Hæc dicit Dominus : Quia repellam eos in gentes, et dispergam eos in omnem terram, et ero eis in sanctificationem parvulam in regionibus quocumque ingressi fuerint illuc.
 17. Propterea dic : Hæc dicit Dominus : Et suscipiam eos de gentibus, et congregabo eos de regionibus quo disseminavi eos in illas, et dabo eis terram Israel,
 18. et ingredientur illuc, et auferent omnes abominationes ejus cunctasque iniquitates ejus de illa.
 19. Et dabo eis cor alterum, et spiritum novum dabo in eis, et extraham cor lapideum de carne eorum, et dabo eis cor carneum,
 20. ut in præceptis meis ambulent, et justificationes meas custodiant faciantque eas, et erunt mihi in populum, et ego ero eis in Deum.
 21. Et ad cor abominationum suarum et iniquitatum suarum, quomodo cor eorum ibat, vias eorum in capita eorum dedi, dicit Dominus.
 22. Et sustulerunt Cherubim alas suas, et rotæ juxta ea, et gloria Dei Israel super ea desuper est.
 23. Et ascendit gloria Domini de medio civitatis, stetitque super montem qui est e regione civitatis.
 24. Et assumpsit me spiritus, et duxit me in terram Chaldæorum ad captivitatem in visione in spiritu Dei. Et ascendi a visione quam vidi,
 25. et locutus sum ad captivitatem omnia verba Domini quæ ostenderat mihi.

CAPUT XII.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
 2. Fili hominis, in medio iniquitatum eorum tu habitas, qui oculos habent ad videndum et non vident, et aures habent ad audiendum et non audiunt, quia domus exasperans est.
 3. Et tu, fili hominis, fac tibi vasa captivitatis per diem coram eis, et captivaberis de loco tuo in locum alterum in conspectu eorum, ut videant, quia domus exasperans est.
 4. Et proferes vasa tua vasa captivitatis per diem in oculis eorum, et tu egredieris vespere, sicut egreditur captivus, in conspectu eorum.
 5. Perfode tibi parietem, et transibis per eum
 6. in conspectu eorum. Super humeros assumeris, et absconditus egredieris, faciem tuam cooperies, et non videbis terram, quia portentum dedi te domui Israel.
 7. Et feci sic juxta omnia quæ mandaverat mihi, vasaque

μοι, καὶ σκέυῃ ἐξήνεγκα αἰχμαλωσίας ἡμέρας, καὶ ἐσπέρας διώρυξα ἐμαυτῷ τὸν τοῖχον, καὶ κεκρυμμένος ἐξῆλθον, ἐπ' ὧμων ἀνελήφθην ἐνώπιον αὐτῶν.

8. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου τοπρῶτ' πρὸς μέ, λέγων·

9. Ὡς ἀνθρώπου, οὐκ εἶπαν πρὸς σέ ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, οἶκος ὁ παραπικραίνων· Τί σὺ ποιεῖς;

10. Εἰπὸν πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀρηγούμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ, οἱ εἰσὶν ἐν μέσῳ αὐτῶν,

11. εἰπὸν, ὅτι ἐγὼ τέρατα ποιῶ· ὃν τρόπον πεποίηκα, οὕτως ἔσται αὐτῷ. Ἐν μετοικισίᾳ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύσονται,

12. καὶ ὁ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπ' ὧμων ἀρθήσεται, καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσεται διὰ τοῦ τοίχου, καὶ διορύξει τοῦ ἐξελθεῖν αὐτὸν δι' αὐτοῦ· τὸ πρόσωπον αὐτοῦ συγκαλύψει, ὅπως μὴ δραβῇ ὀφθαλμῷ, καὶ αὐτὸς τὴν γῆν οὐκ ὄψεται.

13. Καὶ ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ' αὐτὸν, καὶ συλληφθήσεται ἐν τῇ περιογῇ μου, καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ αὐτὴν οὐκ ὄψεται, καὶ ἐκεῖ τελευτήσει.

14. Καὶ πάντας τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ τοὺς βοηθοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους αὐτοῦ διασπερῶ εἰς πάντα ἄνεμον, καὶ ῥομφαίαν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν,

15. καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ Κύριος, ἐν τῷ διασκορπίσαι με αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις.

16. Καὶ ὑπολείψομαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἀριθμῷ ἐκ ῥομφαίας καὶ ἐκ λιμοῦ καὶ ἐκ θανάτου, ὅπως ἐκδιηγῶνται πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ εἰσῆλθσαν ἐκεῖ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ Κύριος.

17. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

18. Ὡς ἀνθρώπου, τὸν ἄρτον σου μετὰ ὀδύνης φάγεσαι, καὶ τὸ ὕδωρ μετὰ βασάνου καὶ θλίψεως πίσεις.

19. Καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τῆς γῆς· Τάδε λέγει Κύριος τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ· Τοὺς ἄρτους αὐτῶν μετὰ ἐνείκας φάγονται, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῶν μετὰ ἀφανισμοῦ πίνονται, ὅπως ἀφανισθῇ ἡ γῆ σὺν πληρώματι αὐτῆς· ἐν ἀσεβείᾳ γὰρ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

20. Καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν αἱ κατοικοῦμεναι ἐξερημωθήσονται, καὶ ἡ γῆ εἰς ἀφανισμόν ἔσται, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος.

21. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

22. Ὡς ἀνθρώπου, τίς ἡ παραβολὴ ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ, λέγοντες· Μακρὰί αἱ ἡμέραι, ἀπόλωλεν ὁρασίς;

23. Διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος· Καὶ ἀποστρέψω τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ οὐκ ἐτι μὴ εἴπωσι τὴν παραβολὴν ταύτην οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι λαλήσεις πρὸς αὐτούς· Ἠγγίκασιν αἱ ἡμέραι, καὶ λόγος πάσης δράσεως.

24. Ὅτι οὐκ ἔσται ἐτι πᾶσα ὁρασίς ψευδής, καὶ μαντευόμενος τὰ πρὸς χάριν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

25. Διότι ἐγὼ Κύριος λαλήσω τοὺς λόγους μου, λαλήσω καὶ ποιήσω, καὶ οὐ μὴ μηκυνῶ ἐτι· ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν οἶκος ὁ παραπικραίνων. Λαλήσω λόγον καὶ ποιήσω, λέγει Κύριος.

protuli captivitatis per diem, et ad vesperam perfodi mihi parietem, et absconditus egressus sum, super humeros assumptus sum in conspectu eorum.

8. Et factus est sermo Domini mane ad me, dicens :

9. Fili hominis, non dixerunt ad te domus Israel, domus exasperans : Quid tu facis?

10. Dic ad eos : Hæc dicit Dominus Dominus : Princeps et dux in Jerusalem et omni domui Israel, qui sunt in medio eorum,

11. dic, quia ego portenta facio : quomodo feci, sic erit ei. In transmigrationem et in captivitatem ibunt,

12. et princeps in medio eorum in humeris portabitur, et absconditus egredietur per parietem, et perfodiet ut exeat ipse per eum : faciem suam cooperiet, ut non aspiaciatur oculo, et ipse terram non videbit.

13. Et expandam rete meum super eum, et capietur in septo meo, et ducam eum in Babylonem in terram Chaldaeorum, et ipsam non videbit, et ibi morietur.

14. Et omnes qui circa eum sunt auxiliares ejus, et omnes suscipientes eum disseminabo in omnem ventum, et gladium effundam post eos,

15. et scient quia ego Dominus, in dispergendo me eos in gentibus, et disseminabo eos in regionibus.

16. Et relinquam ex eis viros numero a gladio et a fame et a morte, ut narrent omnes iniquitates suas in gentibus quo ingressi fuerint illuc, et scient quia ego Dominus.

17. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

18. Fili hominis, panem tuum cum dolore comedes, et aquam cum tormento et tribulatione bibes.

19. Et dices ad populum terræ : Hæc dicit Dominus habitatoribus Jerusalem super terram Israel : Panes suos cum egestate comedent, et aquam suam cum dissipatione bibent, ut dissipetur terra cum plenitudine ejus : in impietate enim omnes qui habitant in ea.

20. Et civitates eorum quæ habitantur in desolationem erunt, et terra in dissipationem erit, et cognoscetis quia ego Dominus.

21. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

22. Fili hominis, quæ est parabola vobis super terram Israel, dicentes : Longi dies, perii visio?

23. Ideo dic ad eos : Hæc dicit Dominus : Et avertam parabolam istam, et non dicent ultra parabolam istam domus Israel, quia loqueris ad eos : Appropinquerunt dies, et verbum omnis visionis.

24. Non enim erit ultra omnis visio falsa, et divinans quæ ad gratiam in medio filiorum Israel.

25. Quia ego Dominus loquar verba mea, loquar et faciam, et non prolongabo amplius : quia in diebus vestris domus exasperans. Loquar verbum et faciam, dicit Dominus.

26. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

27. Ὑἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ὁ παραπικραίνων, λέγοντες λέγουσιν· Ἡ θρασὺς ἦν οὗτος ὁρᾷ, εἰς ἡμέρας πολλὰς, καὶ εἰς καιροὺς μακροὺς οὗτος προφητεύει.

28. Διὰ τοῦτο εἶπον πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος· Οὐ μὴ μηχανώσιν οὐκέτι πάντες οἱ λόγοι μου οὓς ἀν' ἀληθῶ· ἀλήθῶ καὶ ποιήσω, λέγει Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

2. Ὑἱὲ ἀνθρώπου, προφητεύσον ἐπὶ τοὺς προφῆτας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ προφητεύσεις, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἀκούσατε λόγον Κυρίου.

3. Τάδε λέγει Κύριος· Οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, καὶ τὸ καθόλου μὴ βλέπουσιν.

4. Ὡς ἀλώπεκες ἐν ταῖς ἐρήμοις, οἱ προφηταὶ σου, Ἰσραὴλ,

5. οὐκ ἔστησαν ἐν στερώματι, καὶ συνήγαγον ποίμνια ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ. Οὐκ ἀνέστησαν οἱ λέγοντες ἐν ἡμέρᾳ Κυρίου,

6. βλέποντες ψευδῆ, μαντεύμενοι μάταια, οἱ λέγοντες· Λέγει Κύριος, καὶ Κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτούς, καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστῆσαι λόγον.

7. Οὐγί θρασὺν ψευδῆ ἐωράκατε, καὶ μαντείας ματαίας εἰρήκατε;

8. Καὶ διὰ τοῦτο εἶπον· Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς καὶ αἱ μαντεῖαι ὑμῶν μάταιαι, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, λέγει Κύριος,

9. καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς προφῆτας τοὺς δρῶντας ψευδῆ καὶ τοὺς ἀποφθεγγομένους μάταια. Ἐν παιδείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ ἔσονται, οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴκου Ἰσραὴλ οὐ γραφήσονται, καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται, καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ Κύριος.

10. Ἀνθ' ὧν ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου, λέγοντες· Εἰρήνη, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη· καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ τοῖχον, καὶ αὐτοὶ ἀλείφουσιν αὐτόν, πεσεῖται.

11. Εἶπον πρὸς τοὺς ἀλείφοντας· Πεσεῖται, καὶ ἔσται θετὸς κατακλύζων, καὶ δώσω λίθους πετροβόλους εἰς τοὺς ἐνδέσμους αὐτῶν, καὶ πεσοῦνται, καὶ πνεῦμα ἐξαΐρον, καὶ βαγθήσεται.

12. Καὶ ἰδοὺ πέπτωκεν ὁ τοῖχος, καὶ οὐκ ἐροῦσι πρὸς ὑμᾶς· Ποῦ ἐστιν ἡ ἀλοιφὴ ὑμῶν ἣν ἠλείψατε;

13. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Καὶ ῥήξω πνοὴν ἐξαίρουσαν μετὰ θυμοῦ, καὶ θετὸς κατακλύζων ἐν ὀργῇ μου ἔσται· καὶ τοὺς λίθους τοὺς πετροβόλους ἐν θυμῷ ἐπάξω εἰς συντέλειαν·

14. καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον ὃν ἠλείψατε, καὶ πεσεῖται. Καὶ θήσω αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἀποκαλυφθήσεται τὰ θεμέλια αὐτοῦ, καὶ πεσεῖται, καὶ συντελεσθήσεθε μετ' ἐλέγχων, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος.

15. Καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀλείφοντας αὐτόν, πεσεῖται. Καὶ εἴπα πρὸς ὑμᾶς· Οὐκ ἔστιν ὁ τοῖχος, οὐδὲ οἱ ἀλείφοντες αὐτόν

16. προφηταὶ τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ προφητεύοντες ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ δρῶντες αὐτῇ εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη, λέγει Κύριος.

26. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

27. Fili hominis, ecce domus Israel exasperans, dicentes : Visio quam hic videt, in dies multos, et in tempora longa iste prophetat.

28. Propterea dic ad eos : Hæc dicit Dominus : Non prolongabuntur ultra omnia verba mea quæcumque locutus fuero : loquar et faciam, dicit Dominus.

CAPUT XIII.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

2. Fili hominis, vaticinare super prophetas Israel, et prophetabis, et dices ad eos : Audite verbum Domini.

3. Hæc dicit Dominus : Væ his qui prophetant de corde suo, et omnino non vident.

4. Sicut vulpes in desertis, prophetæ tui, Israel,

5. non steterunt in firmamento, et congregaverunt greges super domum Israel. Non resurrexerunt qui dicunt in die Domini,

6. videntes mendacia, divinantes vana, qui dicunt : Dicit Dominus, et Dominus non misit eos, et cœperunt suscitare sermonem.

7. Nonne visionem falsam vidistis, et divinationes vanas locuti estis?

8. Et ideo dic : Hæc dicit Dominus : Quoniam verba vestra mendacia et divinationes vestræ vanæ, idcirco ecce ego super vos, dicit Dominus,

9. et extendam manum meam super prophetas qui vident mendacia et qui loquuntur vana. In disciplina populi mei non erunt, nec in scriptura domus Israel scribentur, et in terram Israel non intrabunt, et scient quia ego Dominus.

10. Quoniam deceiverunt populum meum, dicentes : Pax, et non est pax : et iste ædificat parietem, et isti linunt eum, cadet.

11. Dic ad eos qui linunt : Cadet, et erit pluvia inundans, et dabo lapides magnos in juncturas eorum, et cadent, et ventum auferentem, et dirumpetur.

12. Et ecce cecidit paries, et non dicent ad vos : Ubi est litura vestra quam linivistis?

13. Propterea hæc dicit Dominus : Et dirumpam spiritum auferentem in furore, et pluvia inundans in ira mea erit : et lapides magnos in furore inducam in consummationem :

14. et suffodiam parietem quem linivistis, et cadet. Et ponam eum super terram, et revelabuntur fundamenta ejus, et cadet, et consumemini cum increpationibus, et cognoscetis quia ego Dominus.

15. Et complebo furorem meum super parietem, et super eos qui linunt eum, cadet. Dixique ad vos : Non est paries, neque qui linunt eum

16. prophetæ Israel, qui prophetant super Jerusalem, et qui vident illi pacem, et non est pax, dicit Dominus.

17. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰς θυγατέρας τοῦ λαοῦ σου, τὰς προφητεουσὰς ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτάς,

18. καὶ ἐρεῖς· Τάδε λέγει Κύριος· Οὐαὶ ταῖς συβραπτουσαῖς προσκεφάλαια ὑπὸ πάντα ἀγκῶνα χειρὸς, καὶ ποιοῦσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας, τοῦ διαστρέφειν ψυχάς. Αἱ ψυχαὶ διεστράφησαν τοῦ λαοῦ μου, καὶ ψυχὰς περιποιοῦντο,

19. καὶ ἐβέβηλουν με πρὸς τὸν λαόν μου ἕνεκεν δρακὸς κριθῶν καὶ ἕνεκεν κλασμάτων ἄρτων, τοῦ ἀποκτεῖναι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ἀποθανεῖν, καὶ τοῦ περιποιήσασθαι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ζῆσαι, ἐν τῇ ἀποφθέγγεσθαι ὑμᾶς λαῷ εἰσακούοντι μάταια ἀποφθέγματα.

20. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἴδού ἐγὼ ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ὑμῶν ἐφ' ἃ ὑμεῖς ἐκεῖ συστρέφετε ψυχάς· καὶ διαρρήξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιονίων ὑμῶν, καὶ ἐξαποστελῶ τὰς ψυχὰς ἃς ὑμεῖς ἐκστρέφετε τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς διασκορπισμὸν,

21. καὶ διαρρήξω τὰ ἐπιβόλαια ὑμῶν, καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ οὐκέτι ἔσονται ἐν χερσίν ὑμῶν εἰς συστροφήν, καὶ ἐπιγνώσσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος.

22. Ἄνθ' ὧν διεστρέφετε καρδίαν δικαίου, καὶ ἐγὼ οὐ διέστρεφον αὐτόν, καὶ τοῦ κατισχύσαι χεῖρας ἀνόμου, τὸ καθόλου μὴ ἀποστρέφαι ἀπὸ τῆς δόδου αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ ζῆσαι αὐτόν·

23. διὰ τοῦτο ψευδῇ οὐ μὴ ἴδητε, καὶ μαντείας οὐ μὴ μαντεύσῃσθε ἔτι, καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ γνώσσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἦλθον πρὸς με ἐκ τῶν πρεσβυτέρων ἄνδρες τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου.

2. Καὶ ἐγένετο πρὸς με λόγος Κυρίου, λέγων·

3. Ὅτι ἀνθρώπου, οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔθεντο τὰ διανοήματα αὐτῶν ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἔθηκαν πρὸ προσώπου αὐτῶν· εἰ ἀποκρινόμενος ἀποκριθῶ αὐτοῖς·

4. Διὰ τοῦτο λάλησον αὐτοῖς, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος· Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ, ὃς ἂν θῇ τὰ διανοήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην, ἐγὼ Κύριος ἀποκριθῆσομαι αὐτῷ ἐν οἷς ἐνέχεται ἡ διάνοια αὐτοῦ,

5. ὅπως πλαγιάσῃ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὰς καρδίας αὐτῶν τὰς ἀπηλλοτριωμένας ἀπ' ἐμοῦ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν.

6. Διὰ τοῦτο εἰπὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἐπιστρέψατε καὶ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ ἐπιστρέψατε τὰ πρόσωπα ὑμῶν.

7. Διότι ἄνθρωπος, ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ ἐκ τῶν προσηλυτῶν τῶν προσηλυτευσάντων ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὃς ἂν ἀπαλλοτριωθῇ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ θῇται τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην τοῦ ἐπερωτῆσαι αὐτόν ἐν ἐμοί, ἐγὼ Κύριος ἀποκριθῆσομαι αὐτῷ ἐν ᾧ ἐνέχεται ἐν αὐτῷ·

17. Et tu, fili hominis, obfirma faciem tuam super filias populi tui, quæ prophetant de corde suo, et propheta super eas,

18. et dices : Hæc dicit Dominus : Væ his quæ consuunt cervicalia sub omni cubito manus, et quæ faciunt velamina super omne caput universæ ætatis, ut pervertant animas. Animæ subversæ sunt populi mei, et animas salvabant,

19. et contaminabant me ad populum meum propter pugillum hordei et propter fragmenta panum, ut occiderent animas quas non oportuit mori, et salvarent animas quas non oportuit vivere, dum loquimini vos populo audienti vanos sermones.

20. Propterea hæc dicit Dominus Dominus : Ecce ego super cervicalia vestra super quæ vos illic colligitis animas : et dirumpam ea de brachiis vestris, et emittam animas quas vos pervertitis animas eorum in dispersionem,

21. et dirumpam velamina vestra, et liberabo populum meum de manu vestra, et non erunt ultra in manibus vestris in congregationem, et cognoscetis quia ego Dominus.

22. Pro eo quod pervertebatis cor justī, et ego non pervertebam eum, et confortabatis manus iniqui, ut penitus non converteretur a via sua pessima, et viveret ipse :

23. propterea mendacia non videbitis, et divinationes nequaquam divinabitis amplius, et liberabo populum meum de manu vestra, et scietis quia ego Dominus.

CAPUT XIV.

1. Et venerunt ad me de senioribus viri populi Israel, et sederunt ante faciem meam.

2. Et factus est ad me sermo Domini, dicens :

3. Fili hominis, viri isti posuerunt cogitationes suas in cordibus suis, et tormentum iniquitatis suarum posuerunt ante faciem suam : si respondens respondebo eis?

4. Propterea loqueris eis, et dices ad eos : Hæc dicit Dominus : Homo, homo de domo Israel, qui posuerit cogitationes suas in corde suo, et tormentum iniquitatis suæ posuerit ante faciem suam, et venerit ad prophetam, ego Dominus respondebo ei in his quibus tenetur mens ejus,

5. ut averteret domum Israel secundum corda eorum quæ abalienata sunt a me in cogitationibus ipsorum.

6. Propterea dic ad domum Israel : Hæc dicit Dominus Dominus : Convertimini et recedite ab adinventionibus vestris, et ab omnibus impietatibus vestris, et convertite facies vestras.

7. Quia homo, homo de domo Israel et de advenis qui peregrinantur in Israel, qui abalienatus fuerit a me, et posuerit cogitationes suas in corde suo, et tormentum iniquitatis suæ posuerit ante faciem suam, et venerit ad prophetam ut interroget eum in me, ego Dominus respondebo ei in eo quo tenetur :

8. καὶ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον, καὶ ἰθήσονται αὐτὸν εἰς ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμόν, καὶ ἐξαρώ αὐτὸν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος.

9. Καὶ ὁ προφήτης ἔάν πλανήσῃ καὶ λαλήσῃ, ἐγὼ Κύριος πεπλάνηκα τὸν προφήτην ἐκείνον, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἀφανῶ αὐτὸν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ.

10. Καὶ λήφονται τὴν ἀδικίαν αὐτῶν κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπερωτῶντος, καὶ κατὰ τὸ ἀδίκημα ὁμοῦς τῷ προφῆτῃ ἔσται,

11. ὅπως μὴ πλανᾶται ἔτι ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἵνα μὴ μιαινῶνται ἔτι ἐν πᾶσι τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, λέγει Κύριος.

12. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

13. Ὡς ἀνθρώπου, γῆ ἡ ἐάν ἀμάρτη μοι τοῦ παραπεσεῖν παράπτωμα, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτήν, καὶ συντρίψω αὐτῆς στήριγμα ἄρτου, καὶ ἐξαποστελῶ ἐπ' αὐτὴν λιμὸν, καὶ ἐξαρώ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνη.

14. Καὶ ἐάν ᾧσιν οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰώβ, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν σωθήσονται, λέγει Κύριος.

15. Ἐάν καὶ θηρία πονηρὰ ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τιμωρήσομαι αὐτήν, καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμόν, οὐκ ἔσται ὁ διδοεὺς ἀπὸ προσώπου τῶν θηρίων,

16. καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ᾧσι, ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, εἰ υἱοὶ ἢ θυγατέρες σωθήσονται, ἀλλ' ἢ αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται, ἡ δὲ γῆ ἔσται εἰς ὄλεθρον.

17. Ἡ καὶ βομφαίαν ἐάν ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην, καὶ εἰπῶ· Ῥομφαία διελθάτω διὰ τῆς γῆς, καὶ ἐξαρώ ἐξ αὐτῶν ἄνθρωπον καὶ κτῆνος,

18. καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, οὐ μὴ ῥύπονται υἱοὺς οὐδὲ θυγατέρας, ἀλλ' ἢ αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται.

19. Ἡ καὶ θάνατον ἐξαποστελλῶ ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην, καὶ ἐκχεῖ τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτήν ἐν αἵματι τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος,

20. καὶ Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰώβ ἐν μέσῳ αὐτῆς, ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, ἐάν υἱοὶ ἢ θυγατέρες ὑπολειφθῶσιν, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν ῥύπονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν.

21. Τάδε λέγει Κύριος· Ἐάν δὲ καὶ τὰς τέσσαρας ἐκδικήσεις μου τὰς πονηρὰς, βομφαίαν καὶ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ θάνατον, ἐξαποστελῶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος,

22. καὶ ἰδοὺ ὑπολειπεμένοι ἐν αὐτῇ οἱ ἀνασσεύμενοι αὐτῆς, οἱ ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, ἰδοὺ ἐκπορεύονται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀψέσθε τὰς δοῦς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ μεταμεληθήσεσθε ἐπὶ τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπ' αὐτήν,

23. καὶ παρακαλέσουσιν ὑμᾶς, διότι ὤψεσθε τὰς δοῦς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι οὐ μάτην πεποίηκα πάντα ὅσα ἐποίησα ἐν αὐτῇ, λέγει Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

VETUS TESTAMENTUM. — II.

8. et obfirmabo faciem meam super hominem illum, et ponam eum in desertum et in exterminium, et auferam eum de medio populi mei, et cognoscetis quia ego Dominus.

9. Et propheta si errare fecerit et locutus fuerit, ego Dominus errare feci prophetam illum, et extendam manum meam super eum, et exterminabo illum de medio populi mei Israel.

10. Et accipient iniquitatem suam secundum iniquitatem interrogantis, et juxta iniquitatem similiter propheta erit,

11. ut nequaquam erret ultra domus Israel a me, et ut non polluantur adhuc in cunctis delictis suis, et erunt mihi in populum, et ego ero eis in Deum, dicit Dominus.

12. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

13. Fili hominis, terra quaecumque peccaverit mihi delinquendo delictum, et extendam manum meam super eam, et conteram fulcimentum panis ejus, et immittam in eam famem, et auferam de ea hominem et jumenta.

14. Et si fuerint tres viri isti in medio ejus, Noe et Daniel et Job, ipsi in sua justitia salvabuntur, ait Dominus.

15. Quod si bestias pessimas inducam super terram, et puniam eam, et erit in dissipationem, non erit pertransiens a facie bestiarum,

16. et tres viri isti in medio ejus fuerint, vivo ego, dicit Dominus, si filii aut filiae salvabuntur, sed ipsi soli salvabuntur, terra autem erit in exterminium.

17. Vel etiam gladium si inducam super terram illam, et dicam : Gladius transeat per terram, et auferam ex eis hominem et jumentum,

18. et tres viri isti in medio ejus, vivo ego, dicit Dominus, non liberabunt filios neque filias, sed ipsi soli salvabuntur.

19. Vel etiam mortem immittam super terram illam, et effundam furorem meum super eam in sanguine ad exterminandum ex ea hominem et jumentum,

20. et Noe et Daniel et Job in medio ejus, vivo ego, dicit Dominus, si filii aut filiae relinquantur, ipsi in sua justitia liberabunt animas suas.

21. Haec dicit Dominus : Quod si et quatuor ultiones meas pessimas, gladium et famem et bestias pessimas et mortem, emisero super Jerusalem ad exterminandum ex ea hominem et jumentum,

22. et ecce residui in ea salvati ejus, qui educunt ex ea filios et filias, ecce egrediuntur ad vos, et videbitis vias eorum et cogitationes eorum, et poenitebit vos super malis quae induxi super Jerusalem, omnibus malis quae induxi super eam,

23. et consolabuntur vos, quia videbitis vias eorum et cogitationes eorum, et cognoscetis quod non frustra feci omnia quae feci in ea, dicit Dominus.

CAPUT XV.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

2. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, τί ἂν γένοιτο τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐκ πάντων τῶν ξύλων τῶν κλημάτων τῶν ὄντων ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ὄρουμῳ;

3. Εἰ λήφονται ἐξ αὐτῆς ξύλον τοῦ ποιῆσαι εἰς ἐργασίαν; εἰ λήφονται ἐξ αὐτῆς πάσσαλον τοῦ κρεμᾶσαι ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκευὸς;

4. Πάρεξ ὁ πυρὶ δέδοται εἰς ἀνάλωσιν, τὴν κατ' ἐνιαυτὸν καθάρσιν ἀπ' αὐτῆς ἀναλίσκει τὸ πῦρ, καὶ ἐκλείπει εἰς τέλος. Μὴ χρῆσιμον ἔσται εἰς ἐργασίαν;

5. Οὐδὲ ἔτι αὐτοῦ ὄντος δλακλήρου, οὐκ ἔσται εἰς ἐργασίαν. Μὴ ὅτι ἐὰν καὶ πῦρ αὐτὸ ἀνάλωσιν εἰς τέλος, εἰ ἔτι ἔσται εἰς ἐργασίαν;

6. Διὰ τοῦτο εἶπόν· Τάδε λέγει Κύριος· Ὁν τρόπον τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ὄρουμῳ, δέδωκα αὐτὸ πυρὶ εἰς ἀνάλωσιν, οὕτω δέδωκα τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ.

7. Καὶ ὡς τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτοὺς· ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξελεύσονται, καὶ πῦρ αὐτοὺς καταφάγεται, καὶ ἐπιγνώσονται ὅτι ἐγὼ Κύριος ἐν τῷ στηρίσαι με τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτοὺς.

8. Καὶ δώσω τὴν γῆν εἰς ἀφανισμόν, ἀνθ' ὧν παρέπεσον παραπτώματι, λέγει Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

2. Ὅτι ἀνθρώπου, διαμάρτυραι τῇ Ἱερουσαλήμ τὰς ἀνομίας αὐτῆς,

3. καὶ ἐρεῖς· Τάδε λέγει Κύριος τῇ Ἱερουσαλήμ· Ἡ ρίζα σου καὶ ἡ γένεσίς σου ἐκ γῆς Χαναάν· ὁ πατήρ σου Ἀμορραῖος, καὶ ἡ μήτηρ σου Χετταία.

4. Καὶ ἡ γένεσίς σου ἐν ἡμέρᾳ ἐτέχθης, οὐκ ἔδησας τοὺς μαστοὺς σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐκ ἐλούσθης, οὐδὲ ἀλλ' ἡλίσθης, καὶ ἐν σπαργάνοις οὐκ ἐσπαργανώθης,

5. οὐδὲ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ σοί, τοῦ ποιῆσαι σοὶ ἐν ἐκ πάντων τούτων, τοῦ παθεῖν τι ἐπὶ σοί. Καὶ ἀπερρίψης ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου τῇ σχολιότητι τῆς ψυχῆς σου ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐτέχθης.

6. Καὶ διῆλθον ἐπὶ σέ, καὶ ἶδον σε πεφυρμένην ἐν τῷ αἵματι σου, καὶ εἶπά σοι· Ἐκ τοῦ αἵματος σου ζωῇ,

7. πληθύνου· καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἀγροῦ δέδωκά σε, καὶ ἐπληθύνθης καὶ ἐμεγαλύνθης, καὶ εἰσῆλθες εἰς πόλεις πόλεων. Οἱ μαστοὶ σου ἀνωρθώθησαν, καὶ ἡ θρεξί σου ἀνέτειλε· σὺ δὲ ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα.

8. Καὶ διῆλθον διὰ σοῦ, καὶ ἶδον σε, καὶ ἰδοὺ καιρὸς σου, καὶ καιρὸς καταλύόντων. Καὶ διεπέτασα τὰς πτέρυγας μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐκάλυψα τὴν ἀσχημοσύνην σου, καὶ ὡμότητά σου, καὶ εἰσῆλθον ἐν διαθήκῃ μετὰ σοῦ, λέγει Κύριος. Καὶ ἐγένου μοι,

9. καὶ ἐλούσά σε ἐν ὕδατι, καὶ ἀπέπλυνα τὸ αἷμά σου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐχρίσά σε ἐν ἐλαίῳ.

10. Καὶ ἐνέδυσά σε ποικίλᾳ, καὶ ὑπέδυσά σε ὑάκινθον, καὶ ἐξώσα σε βύσσω, καὶ περιέβαλόν σε τριχαπτῷ.

11. Καὶ ἐκόσμησά σε κόσμῳ, καὶ περιέθηκα φέλια περὶ τὰς χεῖράς σου, καὶ κάθεμα περὶ τὸν τράχηλόν σου.

12. Καὶ ἔδωκα ἐνώτιον περὶ τὸν μυκτῆρά σου, καὶ τρογίσκους ἐπὶ τὰ ὠτά σου, καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου,

13. καὶ ἐκοσμήθης χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, καὶ τὰ πε-

2. Et tu, fili hominis, quid lignum vitis ex omnibus lignis sarmentorum quae sunt inter ligna sylvae?

3. Si tollent de illa lignum ad faciendum in opus? si tollent de ea paxillum ad suspendendum super eum omne vas;

4. Tantum data est igni in consumptionem, annuam purificationem ex ea consumit ignis, et demittit in finem. Numquid utile erit ad opus?

5. Neque etiam dum adhuc est integrum, erit ad opus. Numquid quodcumque etiam ignis illud consumpserit in finem, si erit adhuc ad opus?

6. Propterea dic: Haec dicit Dominus: Quomodo lignum vitis inter ligna sylvae, quod dedi illud igni in consumptionem, sic dedi habitatores Jerusalem.

7. Et dabo faciem meam super eos: de igne egredientur, et ignis devorabit eos, et scient quia ego Dominus cum obfirmavero faciem meam in eos.

8. Et dabo terram in desolationem, eo quod deliquerunt delicto, dicit Dominus.

CAPUT XVI.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens:

2. Fili hominis, testificare Jerusalem iniquitates suas,

3. et dices: Haec dicit Dominus ad Jerusalem: Radix tua et generatio tua de terra Chanaan: pater tuus Amorrhæus, et mater tua Chetthæa.

4. Et generatio tua in die qua nata es, non ligavisti mammillas tuas, et in aqua non es lota, nec sale salita, nec fasciis es fasciata,

5. nec pepercit super te oculus meus, ut facerem tibi unum ex omnibus istis, ad patiendum quippiam super te. Et projectus es super faciem campi pravitate animæ tuæ in die qua nata es.

6. Et transivi super te, et vidi te mixtam in sanguine tuo, et dixi tibi: De sanguine tuo vita,

7. multiplicare: sicut ortus agri dedi te, et multiplicata es et magnificata es, et ingressa es in civitates civitatum. Ubera tua recta sunt, et pilus tuus ortus est: tu autem eras nuda et plena ignominiae.

8. Et transivi per te, et vidi te, et ecce tempus tuum, et tempus divertentium. Et expandi alas meas super te, et operui ignominiam tuam, et iuravi tibi, et ingressus sum in testamentum tecum, dicit Dominus. Et facta es mihi,

9. et lavi te in aqua, et ablui sanguinem tuum a te, et unxi te in oleo.

10. Et indui te variis, et calceavi te hyacintho, et cinxi te bysso, et circumdedit te trichapto.

11. Et ornavi te ornamento, et circumdedit armillis manus tuas, et torquem circa collum tuum.

12. Et dedi in aurem circa nares tuas, et rotulas super aures tuas, et coronam gloriationis super caput tuum,

13. et ornata es auro et argento, et amictus tui byssini,

ριβδαλαί σου βύσσιναι, καὶ τριχαπτά καὶ ποικίλα. Σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἐφαγες, καὶ ἐγένου καλὴ σφόδρα.

14. Καὶ ἐξηλθέ σου ὄνομα ἐν τοῖς ἔθουσιν ἐν τῷ κάλλει σου, διότι συντετελεσμένον ἦν ἐν εὐπρεπείᾳ, ἐν τῇ ὠραιότητι ἣ ἔταξα ἐπὶ σέ, λέγει Κύριος.

15. Κατεπεποίηθεις ἐν τῷ κάλλει σου, καὶ ἐπόρνευσας ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐξέχεας τὴν πορνείαν σου ἐπὶ πάντα πάροδον.

16. Καὶ ἔλαβες ἐκ τῶν ἱματίων σου, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἰδῶλα βαπτὰ, καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπ' αὐτά, καὶ οὐ μὴ εἰσελθῇς οὐδὲ μὴ γένηται.

17. Καὶ ἔλαβες τὰ σκευὴ τῆς καυχῆσεώς σου ἐκ τοῦ χρυσοῦ μου καὶ ἐκ τοῦ ἀργυρίου μου, ἐξ ὧν ἔδωκά σοι, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἰκόνας ἀρσενικὰς, καὶ ἐξεπόρνευσας ἐν αὐταῖς,

18. καὶ ἔλαβες τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον σου, καὶ περιέβαλες αὐτάς· καὶ τὸ ἔλαιόν μου καὶ τὸ θυμίαμά μου ἔθηκας πρὸ προσώπου αὐτῶν,

19. καὶ τοὺς ἄρτους μου οὐκ ἔδωκά σοι, σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἐψώμισά σε, καὶ ἔθηκας αὐτά πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. Καὶ ἐγένετο, λέγει Κύριος,

20. καὶ ἔλαβες τοὺς υἱούς σου καὶ τὰς θυγατέρας σου ἃς ἐγέννησας, καὶ ἔθυσας αὐτοῖς εἰς ἀνάλωσιν. Ὡς μικρὰ ἐξεπόρνευσας,

21. καὶ ἔσφαξας τὰ τέκνα σου, καὶ ἔδωκας αὐτὰ ἐν τῷ ἀποτροπιάζεσθαι σε αὐτὰ αὐτοῖς.

22. Τοῦτο παρὰ πᾶσαν τὴν πορνείαν σου, καὶ οὐκ ἐμνήσθης τῆς νηπιότητός σου, ὅτε ἦσθα γυνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα, πεφυρμένη ἐν τῷ αἱματί σου ἐξῆσας.

23. Καὶ ἐγένετο μετὰ πάσας τὰς καχίας σου, λέγει Κύριος,

24. καὶ ὠκοδόμησας σεαυτῇ οἶκημα πορνικόν, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ ἔκθεμα ἐν πάσῃ πλατείᾳ·

25. καὶ ἐπ' ἀρχῆς πάσης ὁδοῦ ὠκοδόμησας τὰ πορνείᾳ σου, καὶ ἐλυμήνω τὸ κάλλος σου, καὶ διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρόδῳ, καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου,

26. καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τοὺς υἱούς Αἰγύπτου τοὺς ὁμορουντάς σοι τοὺς μεγαλοσάρχους, καὶ πολλαχῶς ἐξεπόρνευσας τοῦ παροργίσαι με.

27. Ἐὰν δὲ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξάρω τὰ νόμιμά σου, καὶ παραδῶμι εἰς ψυχὰς μισούντων σε, θυγατέρας ἀλλοφύλων τὰς ἐκκλινούσας σε ἐκ τῆς ὁδοῦ σου ἧς ἡσέβησας.

28. Καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τὰς θυγατέρας Ἀσσοῦρ, καὶ ὡδ' οὕτως ἐνεπλήσθης, καὶ ἐξεπόρνευσας καὶ οὐκ ἐνεπύλω.

29. Καὶ ἐπλήθυνας τὰς διαθήκας σου πρὸς γῆν Χαλδαίων, καὶ οὐδὲ ἐν τούτοις ἐνεπλήσθης.

30. Τί διαθῶ τὴν θυγατέρα σου, λέγει Κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαι σε πάντα ταῦτα ἔργα γυναικὸς πόρνης; Καὶ ἐξεπόρνευσας τρισσῶς ἐν ταῖς θυγατέράσι σου.

31. Τὸ πορνεῖον ὠκοδόμησας ἐν πάσῃ ἀρχῇ ὁδοῦ, καὶ τὴν βάσιν σου ἐποίησας ἐν πάσῃ πλατείᾳ. Καὶ ἐγένου ὡς πόρνη συνάγουσα μισθώματα,

32. ἡ γυνὴ ἢ μοιχῶμένη ὁμοία σοι, παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λαμβάνουσα μισθώματα,

33. πᾶσι τοῖς ἐκπορνέουσιν αὐτὴν προσεδίδου μι-

et trichapta et versicoloria. Similam et oleum et mel comedisti, et facta es pulchra valde.

14. Et exivit nomen tuum in gentes in specie tua, quia completum erat in decore, in pulchritudine quam posui super te, dicit Dominus.

15. Confidisti in pulchritudine tua, et fornicata es in nomine tuo, et effudisti fornicationem tuam ad omnem transuentem.

16. Et tulisti de vestibus tuis, et fecisti tibi idola consuta, et fornicata es super eis, et non ingredieris neque fiet.

17. Et tulisti vasa gloriationis tuæ de auro meo et de argento meo, de iis quæ dederam tibi, et fecisti tibi imagines masculinas, et fornicata es in eis,

18. et sumpsisti vestimentum varium tuum, et operuisti illas : et oleum meum et thymiamma meum posuisti ante faciem eorum,

19. et panes meos quos dedi tibi, similam et oleum et mel cibavi te, et posuisti ea ante faciem eorum in odorem suavitatis. Et factum est, dicit Dominus,

20. et tulisti filios tuos et filias tuas quas genuisti, et immolasti eis in consumptionem. Quasi parum fornicata sis,

21. et interfecisti filios tuos, et dedisti eis in expiando te ipsos eis.

22. Hoc est super omnem fornicationem tuam, et non es recordata infantie tuæ, quando eras nuda et ignominiosa, mixta in sanguine tuo vixisti.

23. Et factum est post omnes malitias tuas, ait Dominus,

24. et ædificasti tibi habitaculum fornicationis, et fecisti tibi prostitutionem in omni platea :

25. et in principio omnis viæ ædificasti lupanaria tua, et corrupisti decorem tuum, et divaricasti crura tua omni transuenti, et multiplicasti fornicationem tuam,

26. et fornicata es cum filiis Ægypti vicinis tuis qui sunt magnarum carnum, et multipliciter fornicata es ut me ad iracundiam provocares.

27. Si autem extendero manum meam super te, et auferam legitima tua, et tradam in animas odientium te, filias alienigenarum declinantes te de via tua qua impie egisti.

28. Et fornicata es super filias Assur, et nec sic satiata es, et fornicata es et non es repleta.

29. Et multiplicasti testamenta tua ad terram Chaldaeorum, et neque in istis expleta es.

30. Quomodo disponam filiam tuam, dicit Dominus, cum facias tu omnia hæc opera mulieris fornicariæ? Et fornicata es tripliciter in filiabus tuis.

31. Lupanar ædificasti in omni principio viæ, et basim tuam fecisti in omni platea. Et facta es quasi meretrix congregans mercedes,

32. mulier adultera similis tui, a viro suo accipiens mercedes,

33. omnibus qui fornicabuntur cum ea dabat mercedes.

σθώματα. Καὶ σὺ δέδωκας μισθώματα πᾶσι τοῖς ἐρασταῖς σου, καὶ ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἐρῆσθαι πρὸς σέ κυκλόθεν ἐν τῇ πορνείᾳ σου.

34. Καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένον παρὰ τὰς γυναῖκας ἐν τῇ πορνείᾳ σου, καὶ μετὰ σοῦ πεπορνεύκασιν, ἐν τῇ προσδιδόναι σε μισθώματα, καὶ σοὶ μισθώματα οὐκ ἐδόθη, καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένα.

35. Διὰ τοῦτο, πόρνη, ἄκουε λόγον Κυρίου.

36. Τάδε λέγει Κύριος· Ἄνθ' ὧν ἐξέχεας τὸν χαλκὸν σου, καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ αἰσχυνή σου ἐν τῇ πορνείᾳ σου πρὸς τοὺς ἐραστάς σου, καὶ εἰς πάντα τὰ ἐνθυμήματα τῶν ἀνομίων σου, καὶ ἐν τοῖς αἵμασι τῶν τέκνων σου ὧν ἔδωκας αὐτοῖς.

37. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισυνάγω πάντας τοὺς ἐραστάς σου ἐν οἷς ἐπεμέγης ἐν αὐτοῖς, καὶ πάντας οὓς ἠγάπησας, σὺν πᾶσιν οἷς ἐμίσεις. Καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ σέ κυκλόθεν, καὶ ἀποκαλύψω τὰς κακίας σου πρὸς αὐτοὺς, καὶ ὄψονται πᾶσαν τὴν αἰσχύνην σου,

38. καὶ ἐκδικήσω σε ἐκδικήσει μοιχαλίδος, καὶ θήσω σε ἐν αἵματι θυμοῦ καὶ ζήλου.

39. Καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ κατασκάψουσι τὸ πορνεῖόν σου, καὶ καθελοῦσι τὴν βάσιν σου, καὶ ἐκδύσουσί σε τὰ ἱμάτιά σου, καὶ λήψονται τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου, καὶ ἀφήσουσί σε γυμνὴν καὶ ἀσχημονοῦσαν.

40. Καὶ ἄξουσιν ἐπὶ σέ ὄχλους, καὶ λιθοβολήσουσί σε ἐν λίθοις, καὶ κατασφάξουσί σε ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν.

41. καὶ ἐμπρήσουσι τοὺς οἴκους σου πυρὶ, καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐκδικήσεις ἐνώπιον γυναικῶν πολλῶν. Καὶ ἀποστρέψω σε ἐκ πορνείας, καὶ μισθώματα οὐ μὴ δώσω οὐκέτι.

42. καὶ ἐπαφήσω τὸν θυμὸν μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξηρθήσεται ὁ ζήλος μου ἐκ σοῦ, καὶ ἀναπαύσομαι, καὶ οὐ μὴ μεριμνήσω οὐκέτι.

43. Ἄνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθης τῆς νηπιότητός σου, καὶ ἐλύπει με ἐν πᾶσι τοῦτοις. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ τὰς δόους σου εἰς κεφαλὴν σου δέδωκα, λέγει Κύριος· καὶ οὕτως ἐποίησας τὴν ἀσέβειαν ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου.

44. Ταῦτά ἐστι πάντα ὅσα εἶπαν κατὰ σοῦ ἐν παραβολῇ, λέγοντες· Καθὼς ἡ μήτηρ,

45. καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς μητρὸς σου σὺ εἶ, ἡ ἀπωσαμένη τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ἀδελφαὶ τῶν ἀδελφῶν σου αἱ ἀπώσαμαι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν. Ἡ μήτηρ ὑμῶν Χετταία καὶ ὁ πατὴρ Ἀμορραῖος,

46. ἡ ἀδελφὴ ὑμῶν ἡ πρεσβυτέρα Σαμάρεια, αὕτη καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ἡ κατοικοῦσα ἐξ εὐνώνμων σου· καὶ ἡ ἀδελφὴ σου ἡ νεωτέρα σου, ἡ κατοικοῦσα ἐκ δεξιῶν σου, Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς.

47. Καὶ οὐδ' ὥς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπορεύθης, οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐποίησας παρὰ μικρὸν, καὶ ὑπέρκεισαι αὐτὰς ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου.

48. Ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, εἰ πεποιήκε Σόδομα, αὕτη καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐποίησας σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου.

49. Πλὴν τοῦτο τὸ ἀνόμημα Σοδόμων τῆς ἀδελφῆς σου ὑπερηφανία, ἐν πλησμονῇ ἄρτων καὶ ἐν εὐθηνίᾳ ἐσπατάλων αὕτη καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς· τοῦτο ὑπὴρ-

Et tu dedisti mercedes cunctis amatoribus tuis, et onerabas illos ut venient ad te per circuitum in fornicatione tua.

34. Et factum est in te perversum præter mulieres in fornicatione tua, et tecum sunt fornicatæ, in eo quod dares mercedes, et mercedes non sunt datæ tibi, et facta sunt in te perversa.

35. Propterea, meretrix, audi verbum Domini.

36. Hæc dicit Dominus : Quia effudisti æs tuum, et revelabitur ignominia tua in fornicatione tua ad amatores tuos, et in omnes cogitationes iniquitatum tuarum, et in sanguinibus filiorum tuorum quos dedisti eis.

37. Ideo ecce ego supercongrego omnes amatores tuos in quibus commista es in eis, et omnes quos dilexisti, cum universis quos oderas. Et congregabo eos super te per circuitum, et revelabo malitias tuas ad eos, et videbunt cunctam ignominiam tuam,

38. et ulciscar te ultione adulteræ, et ponam te in sanguine furoris et zeli.

39. Et tradam te in manus eorum, et suffodient lupanar tuum, et destruent basim tuam, et nudabunt te vestimentis tuis, et tollent vasa gloriationis tuæ, et dimittent te nudam et plenam ignominie.

40. Et adducent super te turbas, et lapidabunt te in lapidibus, et jugulabunt te in gladiis suis :

41. et succendent domos tuas igni, et facient in te ultiones coram mulieribus plurimis. Et avertam te a fornicatione, et mercedes ultra non dabo :

42. et immittam furorem meum super te, et auferetur zelus meus a te, et requiescam, et non ero ultra sollicitus.

43. Quia non es recordata infantie tuæ, et contristabas me in his omnibus. Et ecce ego vias tuas in caput tuum dedi, dicit Dominus : et sic fecisti impietatem super cunctis iniquitatibus tuis.

44. Hæc sunt omnia quæ dixerunt contra te in parabola, dicentes : Sicut mater,

45. et filia matris tuæ tu es, quæ repulit virum suum et filios suos, et sorores sororum tuarum quæ repulerunt viros suos et filios suos. Mater vestra Chetæa et pater Amorrhæus,

46. soror vestra senior Samaria, hæc et filie ejus, quæ habitat a sinistris tuis : et soror tua junior te, quæ habitat a dextris tuis, Sodoma et filie ejus.

47. Sed ne sic quidem in viis earum ambulasti, neque secundum iniquitates illarum egisti paulominus, et supergressa es eas in omnibus viis tuis.

48. Vivo ego, dicit Dominus, si fecit Sodoma, hæc et filie ejus, sicut fecisti tu et filie tuæ.

49. Verumtamen hæc fuit iniquitas Sodome sororis tuæ superbia, in saturitate panum et in abundantia deliciis dit-

χεν αὐτῇ καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ χεῖρα πτωχοῦ καὶ πένθους οὐκ ἀντελαμβάνοντο,

60. καὶ ἐμεγαλαύχουν, καὶ ἐποίησαν ἀνομήματα ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ἐξῆρα αὐτάς καθὼς ἶδον.

61. Καὶ Σαμαρεία κατὰ τὰς ἡμίσεις τῶν ἁμαρτιῶν σου οὐχ ἡμαρτε, καὶ ἐπλήθυνας τὰς ἀνομίας σου ὑπὲρ αὐτάς, καὶ ἐδικαίωσας τὰς ἀδελφάς σου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου αἷς ἐποίησας.

62. Καὶ σὺ κόμισαι βάσανόν σου ἐν ᾗ ἐφθειρας τὰς ἀδελφάς σου ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου αἷς ἠνόμησας ὑπὲρ αὐτάς, καὶ ἐδικαίωσας αὐτάς ὑπὲρ σεαυτὴν. Καὶ σὺ αἰσχύνθητι, καὶ λάβε τὴν ἀτιμίαν σου, ἐν τῷ δικαίῳ αἵματι σε τὰς ἀδελφάς σου.

63. Καὶ ἀποστρέψω τὰς ἀποστροφὰς αὐτῶν, τὴν ἀποστροφήν Σοδομῶν καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς. Καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφήν Σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφήν σου ἐν μέσῳ αὐτῶν,

64. ὅπως κομίση τὴν βάσανόν σου, καὶ ἀτιμωθήσῃ ἐκ πάντων ὧν ἐποίησας ἐν τῷ παροργίσει με.

65. Καὶ ἡ ἀδελφὴ σου Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθῇσονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου ἀποκατασταθήσεσθε καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ἦτε.

66. Καὶ εἰ μὴ ἦν Σόδομα ἡ ἀδελφὴ σου εἰς ἀκοήν ἐν τῷ στόματί σου ἐν ταῖς ἡμέραις ὑπερηφανίας σου,

67. πρὸ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι τὰς κακίας σου, ὃν τρόπον νῦν θναιδὸς εἰ θυγατέρων Συρίας καὶ πάντων τῶν κύκλῳ αὐτῆς θυγατέρων ἀλλοφύλων τῶν περιεχουσῶν σε κύκλῳ.

68. τὰς ἀσεβείας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου σὺ κεκόμισαι αὐτάς, λέγει Κύριος.

69. Τάδε λέγει Κύριος· Καὶ ποιήσω ἐν σοὶ καθὼς ἐποίησας, ὡς ἠτίμωσας ταῦτα, τοῦ παραβῆναι τὴν διαθήκην μου.

70. Καὶ μνησθήσομαι ἐγὼ τῆς διαθήκης μου τῆς μετὰ σοῦ ἐν ἡμέραις νηπιότητός σου, καὶ ἀναστήσω σοι διαθήκην αἰώνιον.

71. Καὶ μνησθήσῃ τὴν δόδόν σου, καὶ ἐξατιμωθήσῃ ἐν τῷ ἀναλαβεῖν σε τὰς ἀδελφάς σου τὰς πρεσβυτέρας σου σὺν ταῖς νεωτέραις σου, καὶ δώσω αὐτάς σοι εἰς οἰκοδομήν, καὶ οὐκ ἐκ διαθήκης σου.

72. Καὶ ἀναστήσω ἐγὼ τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ, καὶ ἐπιγνώσῃς ὅτι ἐγὼ Κύριος.

73. ὅπως μνησθῇς καὶ αἰσχυνθῇς, καὶ μὴ ᾗ σοι ἐτι ἀνοιξάν τὸ στόμα σου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀτιμίας σου, ἐν τῷ ἐξυλάσκεισθαί με σοὶ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησας, λέγει Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

2. Ὡς ἀνθρώπου, διηγήσαι διήγημα καὶ εἰπὸν παραβολὴν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ,

3. καὶ ἐρεῖς· Τάδε λέγει Κύριος· Ἄετός ἐ μέγας ὁ μεγαλοπτέρυγος, ὁ μακρὸς τῇ ἐκτάσει, πλήρης ὀνύχων, ὃς ἔχει τὸ ἥγημα εἰσελθεῖν εἰς τὸν Λίβανον, καὶ ἐλαβε τὰ ἐπιλεκτά τῆς κέδρου,

4. τὰ ἄκρα τῆς ἀπαλότῃτος ἀπέκνισε, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν Χαναάν, εἰς πόλιν τετειχισμένην ἔθετο αὐτά.

fluebant ipsa et filiae ejus, haec habebat ipsa et filiae ejus, et manum pauperis et egeni non assumebant,

50. et gloriabantur magnifice, et fecerunt iniquitates in conspectu meo, et abstuli eas sicut vidi.

51. Et Samaria secundum dimidia peccatorum tuorum non peccavit, et multiplicasti iniquitates tuas super eas, et justificasti sorores tuas in omnibus iniquitatibus tuis quas operata es.

52. Et tu sustine tormentum tuum in eo quod corrueris sorores tuas in peccatis tuis quibus inique egisti super eas, et justificasti illas super te. Et tu confundere, et auscipe ignominiam tuam, eo quod justificaveris sorores tuas.

53. Et convertam conversiones earum, conversionem Sodomae et filiarum ejus. Et convertam conversionem Samariae et filiarum ejus, et convertam conversionem tuam in medio earum,

54. ut portes tormentum tuum, et habeas ignominiam ex omnibus quae fecisti ut me ad iracundiam provocares.

55. Et soror tua Sodoma et filiae ejus restituentur sicut fuerunt a principio, et tu et filiae tuae restituemini sicut fuistis a principio.

56. Et nisi fuisset Sodoma soror tua in auditum in ore tuo in diebus superbiae tuae,

57. antequam revelarentur malitiae tuae, sicut nunc opprobrium es filiarum Syriae et omnium quae in circuitu ejus filiarum alienigenarum quae circumdant te per gyrum :

58. impietates tuas et iniquitates tuas tu portasti eas, dicit Dominus.

59. Haec dicit Dominus : Et faciam in te sicut fecisti, sicut despexisti haec, ut praeterires testamentum meum.

60. Et recordabor ego testamenti mei quod feci tecum in diebus adolescentiae tuae, et suscitabo tibi testamentum sempiternum.

61. Et recordaberis viae tuae, et despiceris cum receperis sorores tuas te majores cum junioribus tuis, et dabo eas tibi in aedificationem, et non ex testamento tuo.

62. Et suscitabo ego testamentum meum tecum, et cognosces quia ego Dominus :

63. ut recorderis et confundaris, et non sit tibi ultra aperire os tuum a facie ignominiae tuae, cum propitius fuero tibi juxta omnia quae fecisti, dicit Dominus.

CAPUT XVII.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

2. Fili hominis, narra narrationem et dic parabolam ad domum Israel,

3. et dices : Haec dicit Dominus : Aquila magna magnarum alarum, longa extensione, plena unguium, quae habet ductum intrandi in Libanum, et tulit electa cedri,

4. summitates teneritudinis avellit, et attulit eas in terram Chanaan, in civitate murata posuit illas.

5. Καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸ πεδῖον φυτὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ, ἐπιβλεπόμενος ἔταξεν αὐτό.

6. Καὶ ἀνέτειλε καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον ἀσθενοῦσαν καὶ μικράν, τοῦ ἐπιφαίνεσθαι αὐτὴν τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτό, καὶ ῥίζαι αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς ἦσαν. Καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον, καὶ ἐποίησεν ἀπώρυγας, καὶ ἐξέτεινε τὴν ἀναδενδράδα αὐτῆς.

7. Καὶ ἐγένετο αὐτὸς ἕτερος μέγας, μεγαλοπτέρυγος, πολλὰς ὄνυξι· καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμπελος αὕτη περιπεπλεγμένη πρὸς αὐτὸν, καὶ ῥίζαι αὐτῆς πρὸς αὐτὸν, καὶ τὰ κλήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν αὐτῷ, τοῦ ποτίσαι αὐτὴν σὺν τῷ βόλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς.

8. Εἰς πεδῖον καλὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ αὕτη πιαίνεται, τοῦ ποιεῖν βλαστούς καὶ φέρειν καρπὸν, τοῦ εἶναι εἰς ἄμπελον μεγάλην.

9. Διὰ τοῦτο εἰπὸν· Τάδε λέγει Κύριος· Εἰ κατευθυνεῖ· Οὐχὶ αἱ ῥίζαι τῆς ἀπαλότητος αὐτῆς καὶ ὁ καρπὸς σαπῆσεται, καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ προκνατῆλοντα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐν βραχίονι μεγάλῳ, οὐδὲ ἐν λαῷ πολλῷ, τοῦ ἐκσπᾶσαι αὐτὴν ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς;

10. Καὶ ἰδοὺ πιαίνεται. Μὴ κατευθυνεῖ; Οὐχὶ ἅμα τῷ ἄψεσθαι αὐτῆς ἄνεμον τὸν καύσωνα ξηρανθήσεται; σὺν τῷ βόλῳ ἀνατολῆς αὐτῆς ξηρανθήσεται.

11. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

12. Ὡς ἀνθρώπου, εἰπὸν δὴ πρὸς τὸν οἶκον τὸν παρὰ πικραίνοντα· Οὐκ ἐπίστασθε τί ἦν ταῦτα; Εἰπὸν· Ὅταν ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ λήψῃται τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς, καὶ ἄξῃ αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν εἰς Βαβυλῶνα.

13. Καὶ λήψεται ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας, καὶ διαθήσεται πρὸς αὐτὸν διαθήκην, καὶ εἰσάξει αὐτὸν ἐν ἁρᾷ, καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς γῆς λήψεται,

14. τοῦ γενέσθαι εἰς βασιλείαν ἀσθενῆ, τὸ καθόλου μὴ ἐπαίρεσθαι τοῦ φυλάσσειν τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ ἰστάνειν αὐτήν.

15. Καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ, τοῦ ἐξαποστέλλειν ἀγγέλους ἑαυτοῦ εἰς Αἴγυπτον, τοῦ δοῦναι αὐτῷ ἵππους καὶ λαὸν πολύν. Εἰ κατευθυνεῖ, εἰ διασωθήσεται ὁ ποιὼν ἐναντία; Καὶ παραδαινὼν διαθήκην εἰ διασωθήσεται;

16. Ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος, ἐὰν μὴ ἐν τόπῳ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύσας αὐτὸν, δὲς ἡτίμωσε τὴν ἁρὰν μου, καὶ δὲς παρέβη τὴν διαθήκην μου, μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ Βαβυλῶνος τελευτήσει.

17. Καὶ οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλη οὐδὲ ἐν ὄλῳ πολλῷ ποιήσει πρὸς αὐτὸν Φαραὺ πόλεμον, ἐν χαρακοβολίᾳ καὶ ἐν οἰκοδομῇ βελοστάσεων, τοῦ ἐξῆραι ψυχάς.

18. Καὶ ἡτίμωσεν ὀρκωμοσίαν τοῦ παραβῆναι διαθήκην. Καὶ ἰδοὺ δέδωκα τὴν γεῖρα αὐτοῦ, καὶ πάντα ταῦτα ἐποίησεν αὐτῷ, μὴ σωθήσεται.

19. Διὰ τοῦτο εἰπὸν· Τάδε λέγει Κύριος· Ζῶ ἐγώ, ἐὰν μὴ τὴν ὀρκωμοσίαν μου ἦν ἡτίμωσε, καὶ τὴν διαθήκην μου ἦν παρέβη, καὶ δώσω αὐτὴν εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐκπετάσω ἐπ' αὐτὸν τὸ δίκτυον, καὶ ἀλώσεται ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ. (*)

5. Et tulit de semine terræ, et dedit illud in campo plantationem super aquam multam, ut respiceretur posuit illud.

6. Ortumque est et factum in vitem infirmam et parvulam, ut ipsa extare faceret ramos suos super illum, et radices illius subter illam erant. Et facta est in vitem, et fecit propagines, et extendit ramos suos.

7. Et facta est aquila altera grandis, magnarum alarum, multa unguibus : et ecce vitis hæc implicata erat ad eam, et radices ejus ad illam, et ramos suos extendit ad illam, ut irrigaretur ab illa cum gleba plantationis suæ.

8. In campo bono super aquam multam ipsa impinguatur, ut faciat germina et afferat fructum, ut sit in vitem grandem.

9. Propterea dic : Hæc dicit Dominus : Si dirigetur ? Nonne radices teneritudinis ejus et fructus putrescent, et arescent omnia quæ ex ea progerminant, et non in brachio magno, neque in populo multo, ut evellat eam a radicibus suis ?

10. Et ecce impinguatur. Numquid dirigetur ? Nonne statim ut tetigerit eam ventus urens arescet ? cum gleba germinis sui arescet.

11. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

12. Fili hominis, dic nunc ad domum exasperantem : Nescitis quid sint ista ? Dic : Cum venerit rex Babylonis super Jerusalem, et capiet regem ejus et principes ejus, et ducet eos ad se in Babylonem.

13. Et tollet de semine regni, et disponet ad eum testamentum, et introducet eum in maledictione, et principes terræ tollet,

14. ut sit in regnum infirmum, omninoque non elevetur custodiendo testamentum ipsius, et statuat illud.

15. Et recedet ab eo, mittendo nuntios suos in Ægyptum, ut sibi daret equos et populum multum. Si dirigetur, si salvabitur qui facit contraria ? Et qui transgreditur testamentum si salvabitur ?

16. Vivo ego, dicit Dominus, nisi in loco ubi rex qui regnare fecit eum, qui sprexit maledictionem meam, et qui transgressus est testamentum meum, cum eo in medio Babylonis morietur.

17. Et non in virtute magna neque in turba multa faciet adversus eum Pharao prælium, in jactu aggeris et in ædificatione vallorum, ut auferat animas.

18. Et vilipendit juramentum transgrediendo testamentum. Et ecce dedi manum ejus, et hæc omnia fecit ei, non salvabitur.

19. Propterea dic : Hæc dicit Dominus : Vivo ego, nisi juramentum meum quod sprexit, et testamentum meum quod transgressus est, et dabo illud in caput ejus.

20. Et extendam super eum rete, et capietur in circumscriptione ejus.

(*) 20... Καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ διακριθήσεται μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ τὴν ἀδικίαν αὐτοῦ ἣν ἡδίκησεν ἐν ἐμοί. (Alex.)

20... Et adducam eum in Babylonem, et disceptabo cum eo ibi de injustitia ejus, qua injuste egit in me.

21. Ἐν πάσῃ παρατάξει αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται· καὶ τοὺς καταλοίπους εἰς πάντα ἀνεμὸν διασπερῶ, καὶ ἐπιγνώσσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος λελάληκα.

22. Διότι τάδε λέγει Κύριος· Καὶ λήψομαι ἐγὼ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν τῆς κέδρου ἐκ κορυφῆς, καρδίας αὐτῶν ἀποκνῶ, καὶ καταφυτεύσω ἐγὼ ἐπ' ὄρος ὑψηλόν,

23. καὶ κρεμάσω αὐτὸν ἐν ὄρει μετεώρῳ Ἰσραὴλ, καὶ καταφυτεύσω, καὶ ἐξοίσει βλαστὸν, καὶ ποιήσει καρπὸν, καὶ ἔσται εἰς κέδρον μεγάλην. Καὶ ἀναπαύσεται ὑποκάτω αὐτοῦ πᾶν ὄρνεον, καὶ πᾶν πετεινὸν ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ ἀναπαύσεται· τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθήσεται,

24. καὶ γινώσκονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου διότι ἐγὼ Κύριος ὁ ταπεινῶν ξύλον ὑψηλόν, καὶ ὑψῶν ξύλον ταπεινόν, καὶ ζητράινω ξύλον χλωρόν, καὶ ἀναθάλλω ξύλον ξηρόν. Ἐγὼ Κύριος λελάληκα, καὶ ποιήσω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

2. Υἱὲ ἀνθρώπου, τί ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες· Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμβρακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν;

3. Ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, ἐὰν γένῃται ἔτι λεγομένη ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τῷ Ἰσραὴλ·

4. ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐμαί εἰσιν ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ πατρὸς, οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ ἐμαί εἰσιν. Ἡ ψυχὴ ἡ ἀμαρτάνουσα αὕτη ἀποθνήσκειται.

5. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἔσται δίκαιος, ὁ ποιῶν κρῖμα καὶ δικαιοσύνην,

6. ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ φάγεται, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐπάρῃ πρὸς τὰ ἐνθυμηματα οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐ μὴ μιάνῃ, καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφῆδρῳ οὐσαν οὐ προσεγγίει,

7. καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ καταδυναστεύσῃ, ἐνεχυρασμὸν ὀφειλοντος ἀποδώσει, καὶ ἄρπαγμα οὐχ ἄρπᾶται, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι δώσει, καὶ γυμνὸν περιβαλεῖ,

8. καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ ἐπὶ τόκῳ οὐ δώσει, καὶ πλεονασμὸν οὐ λήψεται, καὶ ἐξ ἀδικίας ἀποστρέψει τὴν χεῖρα αὐτοῦ, κρῖμα δίκαιον ποιήσει ἀναμέσον ἀνδρὸς καὶ ἀναμέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ,

9. καὶ τοῖς προστασί μου πεπόρευται, καὶ τὰ δικαιοῦματά μου πεφύλακται, τοῦ ποιῆσαι αὐτά· δίκαιος οὗτός ἐστι, ζωὴ ζήσεται, λέγει Κύριος.

10. Καὶ ἐὰν γεννήσῃ υἱὸν λοιμόν, ἐκχέοντα αἷμα καὶ ποιοῦντα ἀμαρτήματα,

11. ἐν τῇ δόμῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύθη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἔφαγε, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμίανε,

12. καὶ πτωχὸν καὶ πένητα κατεδυνάστευσε, καὶ ἄρπαγμα ἥρπασε, καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἀπέδωκε, καὶ εἰς τὰ εἰδῶλα ἔθετο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἀνομίαν πεποίηκε,

13. μετὰ τόκου ἔδωκε, καὶ πλεονασμὸν ἔλαβεν· οὗτος ζωὴ οὐ ζήσεται, πάσας τὰς ἀνομίας ταύτας ἐποίησε, θανάτῳ θανατωθήσεται, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἔσται.

14. Ἐὰν δὲ γεννήσῃ υἱόν, καὶ ἴδῃ πάσας τὰς ἀμαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅς ἐποίησε, καὶ φοβηθῇ, καὶ μὴ ποιήσῃ κατ' αὐτάς,

21. In omni acie ejus in gladio cadent : et residuos in omnem ventum disseminabo, et scietis quia ego Dominus locutus sum.

22. Quia, hæc dicit Dominus : Et sumam ego de electis cedri de vertice, de corde eorum avellam, et plantabo ego super montem excelsum,

23. et suspendam illud in monte sublimi Israel, et plantabo, et proferet germen, et faciet fructum, et erit in cedrum magnam. Et requiescet sub ea omnis avis, et omne volatile sub umbra ejus requiescet : rami ejus restituentur,

24. et scient omnia ligna campi quia ego Dominus qui humilio lignum excelsum, et exalto lignum humile, et arefacio lignum viride, et germinare facio lignum aridum. Ego Dominus locutus sum, et faciam.

CAPUT XVIII.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

2. Fili hominis, quid vobis parabola hæc infer filios Israel, dicentes : Patres comederunt uvam acerbam, et dentes filiorum obstupuerunt?

3. Vivo ego, dicit Dominus, si fuerit ultra ut dicatur parabola hæc in Israel :

4. quia omnes animæ meæ sunt quomodo anima patris, ita et anima filii meæ sunt. Anima quæ peccaverit ipsa morietur.

5. Homo autem qui fuerit justus, qui facit judicium et justitiam,

6. super montes non comederit, et oculos suos non leverit ad cogitationes domus Israel, et uxorem proximi sui non contaminaverit, et ad mulierem fluentem sanguine non accesserit,

7. et hominem per potentiam non oppresserit, pignus debitori reddiderit, et rapinam non rapuerit, panem suum esurienti dedit, et nudum operuerit,

8. et pecuniam suam ad usuram non dedit, et amplius non acceperit, et ab iniquitate averterit manum suam, justum judicium fecerit inter virum et inter proximum ejus,

9. et præceptis meis ambulaverit, et justificationes meas custodierit, ut faciat ea : hic justus est, vita vivet, dicit Dominus.

10. Quod si genuerit filium pestilentem, effundentem sanguinem et facientem peccata,

11. in via patris sui justus non ambulavit, sed et super montes comedit, et uxorem proximi sui polluit,

12. et egenum et pauperem oppressit per potentiam, et rapinam rapuit, et pignus non reddidit, et ad idola posuit oculos suos, iniquitatem fecit,

13. cum usura dedit, et amplius accepit : hic vita non vivet, omnes has iniquitates fecit, morte mortificabitur, sanguis ejus super ipsum erit.

14. Si autem genuerit filium, et viderit omnia peccata patris sui quæ fecit, et timuerit, et non fecerit secundum ea,

15. ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ βέβρωκε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔθετο εἰς τὰ ἐνδομήματα οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἔμιανε,

16. καὶ ἄνθρωπον οὐ κατεδυνάστευσε, καὶ ἐνεχυράσμων οὐκ ἐνεχύρασε, καὶ ἄρπαγμα οὐχ ἥρπασε, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι ἔδωκε, καὶ γυμνὸν περιέβαλεν,

17. καὶ ἀπὸ ἀδικίας ἀπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τόκον οὐδὲ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβε, δικαιοσύνην ἐποίησε, καὶ ἐν τοῖς προτάγμασί μου ἐπορεύθη, οὐ τελευτήσει ἐν ἀδικίαις πατὴρ αὐτοῦ, ζωὴ ζήσεται.

18. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐὰν θλίψει θλίψῃ καὶ ἄρπασῃ ἄρπαγμα, ἐναντία ἐποίησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἀποθάνειται ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ.

19. Καὶ ἐρεῖτε· Τί ὅτι οὐκ ἔλαβε τὴν ἀδικίαν ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς; Ὅτι ὁ υἱὸς δικαιοσύνην καὶ ἔλεος πεποίηκε, πάντα τὸ νόμιμά μου συνετήρησε, καὶ ἐποίησεν αὐτὰ· ζωὴ ζήσεται.

20. Ἡ δὲ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα ἀποθάνειται· ὁ δὲ υἱὸς οὐ λήφεται τὴν ἀδικίαν τοῦ πατρὸς, οὐδὲ ὁ πατὴρ λήφεται τὴν ἀδικίαν τοῦ υἱοῦ. Δικαιοσύνη δικαίῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται, καὶ ἀνομία ἀνόμῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται.

21. Καὶ ὁ ἀνομὸς ἐὰν ἀποστρέψῃ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, καὶ φυλάξῃται πᾶσας τὰς ἐντολάς μου, καὶ ποιήσῃ δικαιοσύνην καὶ ἔλεος, ζωὴ ζήσεται, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ.

22. Πάντα τὰ παραπτώματα αὐτοῦ ὅσα ἐποίησε οὐ μνησθήσονται· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἡ ἐποίησε ζήσεται.

23. Μὴ θελήσει θελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου, λέγει Κύριος, ὥς τὸ ἀποστρέφαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς πονηρίας, καὶ ζῆν αὐτόν;

24. Ἐν δὲ τῷ ἀποστρέφαι δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι ἀδικίαν κατὰ πᾶσας τὰς ἀνομίας ἃς ἐποίησεν ὁ ἀνομός, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ ἃς ἐποίησεν οὐ μὴ μνησθῶσιν· ἐν τῷ παραπτώματι αὐτοῦ ὃ παρέπεσε, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἱς ἤμαρτεν, ἐν αὐταῖς ἀποθάνειται.

25. Καὶ εἶπατε· Οὐ κατευθύνει ἡ ὁδὸς Κυρίου. Ἀκούσατε δὲ, πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ· μὴ ἡ ὁδὸς μου οὐ κατευθύνει; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν κατευθύνει;

26. Ἐν τῷ ἀποστρέφαι τὸν δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι παράπτωμα, καὶ ἀποθάνῃ ἐν τῷ παραπτώματι ὃ ἐποίησεν, ἐν αὐτῷ ἀποθάνειται.

27. Καὶ ἐν τῷ ἀποστρέφαι ἀνομιον ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ ἧς ἐποίησε, καὶ ποιῆσαι κρίμα καὶ δικαιοσύνην, οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξε,

28. καὶ ἀπέστρεψεν ἐκ πασῶν ἀσεβειῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε· ζωὴ ζήσεται, οὐ μὴ ἀποθάνῃ.

29. Καὶ λέγουσιν ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ· Οὐ κατορθοῖ ἡ ὁδὸς Κυρίου. Μὴ ἡ ὁδὸς μου οὐ κατορθοῖ, οἶκος Ἰσραὴλ; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατορθοῖ;

30. Ἐκαστον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινὼ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει Κύριος. Ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κόλασιν ἀδικίας.

31. Ἀπορρίψατε ἀπ' ἐαυτῶν πᾶσας τὰς ἀσεβείας ὑμῶν ἃς ἠσεβήσατε εἰς ἐμέ, καὶ ποιήσατε ἐαυτοῖς καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινόν· καὶ ἵνατὶ ἀποθνήσχετε, οἶκος Ἰσραὴλ;

15. super montes non manducavit, et oculos suos non posuit ad cogitationes domus Israel, et uxorem proximi sui non violavit,

16. et hominem non oppressit, et pignus non retinuit, et rapinam non rapuit, panem suum esurienti dedit, et nudum operuit,

17. et ab injustitia avertit manum suam, usuram et superabundantiam non accepit, justitiam fecit, et in praeceptis meis ambulavit, non morietur in iniquitatibus patris sui, vita vivet.

18. Pater autem ejus si tribulatione tribulaverit et rapuerit rapinam, contraria fecit in medio populi mei, et morietur in sua iniquitate.

19. Et dicetis : Quid quod non accepit iniquitatem filius patris? Quoniam filius justitiam et misericordiam fecit, omnia legitima mea conservavit, et fecit ea : vita vivet.

20. Anima autem peccans morietur : filius autem non accipiet iniquitatem patris, neque pater accipiet iniquitatem filii. Justitia justo super ipsum erit, et iniquitas iniquo super ipsum erit.

21. Et iniquus si averterit se ab omnibus iniquitatibus suis quas fecit, et custodierit omnia praecepta mea, et fecerit justitiam et misericordiam, vita vivet, et non morietur.

22. Omnia delicta ejus quaecumque fecit non memorabuntur : in sua justitia quam fecit vivet.

23. Numquid voluntate volam mortem iniqui, dicit Dominus, sicut averti ipsum a via sua pessima, et ipsum vivere?

24. Cum autem avertit se justus a justitia sua, et fecerit injustitiam secundum omnes iniquitates quas fecit iniquus, omnes injustitiae ejus quas fecit non erunt in memoria : in delicto suo quo deliquit, et in peccatis suis quae peccavit, in ipsis morietur.

25. Et dixistis : Non recte pergit via Domini. Audite nunc, omnis domus Israel : numquid via mea non recte perget? numquid via vestra recte pergit?

26. In avertendo se justum a justitia sua, et faciet delictum, et morietur in delicto quod fecit, in ipso morietur.

27. Et in avertendo se iniquum ab iniquitate sua quam fecit, et faciet judicium et justitiam, hic animam suam custodivit,

28. et avertit se ab omnibus impietatibus suis quas fecerat : vita vivet, non morietur.

29. Et dicunt domus Israel : Non recta est via Domini. Numquid via mea non recta est, domus Israel? nonne via vestra non recta est?

30. Unumquemque secundum viam suam judicabo vos, domus Israel, ait Dominus. Convertimini et avertite vos ab omnibus impietatibus vestris, et non erunt vobis in supplicium iniquitatis.

31. Projicite a vobis omnes impietates vestras in quibus impie egistis in me, et facite vobis cor novum et spiritum novum : et utquid morimini, domus Israel?

32. Δίδει οὐ θέλω τὸν θάνατον τοῦ ἀποθνήσκοντος, λέγει Κύριος. (*)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ σὺ λάβε θρήνον ἐπὶ τὸν ἀρχοντα τοῦ Ἰσραὴλ,
2. καὶ ἐρεῖς· Τί ἡ μήτηρ σου σκύμνος ἐν μέσῳ λεόντων ἐγενήθη; ἐν μέσῳ λεόντων ἐπλήθυσε σκύμνους αὐτῆς;
3. Καὶ ἀπεπήδησεν εἰς τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέων ἐγένετο, καὶ ἔφαθε τοῦ ἀρπάζειν ἀρπάγματα, ἀνθρώπους ἔφαγε.
4. Καὶ ἤκουσαν κατ' αὐτοῦ ἔθνη, ἐν τῇ διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐν χημῶ εἰς γῆν Αἰγύπτου,
5. καὶ εἶδεν ὅτι ἀπώσται ἀπ' αὐτῆς, ἀπώλετο ἡ ὑπόστασις αὐτῆς· καὶ ἔλαβεν ἄλλον ἐκ τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέοντα ἔταξεν αὐτόν,
6. καὶ ἀνεστρέφετο ἐν μέσῳ λεόντων, λέων ἐγένετο, καὶ ἔφαθεν ἀρπάζειν ἀρπάγματα· ἀνθρώπους ἔφαγε,
7. καὶ ἐνέμετο τῷ θράσει αὐτοῦ, καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἐξηρμήωσε, καὶ ἠφάνισε γῆν, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φωνῆς ὠρυώματος αὐτοῦ·
8. καὶ ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν ἔθνη ἐκ χωρῶν κυκλόθεν, καὶ ἐξεπέτασαν ἐπ' αὐτὸν δίκτυα αὐτῶν, ἐν διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη,
9. καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἐν χημῶ καὶ ἐν γαλεάγρα, ἦλθε πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὄρη τοῦ Ἰσραὴλ.
10. Ἡ μήτηρ σου ὡς ἄμπελος καὶ ὡς ἄνθος ἐν ῥοῇ ἐν ὕδατι πεφυτευμένη, ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ ὁ βλαστὸς αὐτῆς ἐγένετο ἐξ ὕδατος πολλοῦ.
11. Καὶ ἐγένετο αὕτη βράβδος ἐπὶ φυλὴν ἡγουμένων, καὶ ὑψώθη τῷ μεγέθει αὐτῆς ἐν μέσῳ στελεχῶν. Καὶ εἶδε τὸ μέγεθος αὐτῆς ἐν πληθεί κλημάτων αὐτῆς,
12. καὶ κατεκλάσθη ἐν θυμῷ, ἐπὶ γῆν ἐρρίφη, καὶ ἄνεμος ὁ καύσων ἐξήρανε τὰ ἐκλεκτὰ αὐτῆς. Ἐξεδικήθησαν καὶ ἐξηράνθη ἡ βράβδος ἰσχύος αὐτῆς. Πῦρ ἀνήλωσεν αὐτήν·
13. καὶ νῦν πεφύτευκαν αὐτὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ.
14. Καὶ ἐξῆλθε πῦρ ἐκ βράβδος ἐκλεκτῶν αὐτῆς, καὶ κατέφαγεν αὐτήν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ βράβδος ἰσχύος. Φυλὴ εἰς παραβολὴν θρήνου ἐστὶ, καὶ ἔσται εἰς θρήνον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ, τῇ πεντεκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἦλθον ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ, ἐπερωτήσαι τὸν Κύριον, καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου.
2. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·
3. Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀλάλησον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος· Εἰ ἐπερωτήσαι με ὑμεῖς ἔρχεσθε; Ζῶ ἐγὼ, εἰ ἀποκριθῆσμαι ὑμῖν, λέγει Κύριος,
4. εἰ ἐκδικήσω αὐτοὺς ἐκδικήσεις, υἱὲ ἀνθρώπου; Τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν διαμάρτυραι αὐτοῖς,
5. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος· Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡρέτισα τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ἐγνωρί-

32. Quia nolo mortem morientis, ait Dominus.

CAPUT XIX.

1. Et tu accipe lamentum super principem Israel,
2. et dices : Quid mater tua catulus in medio leonum facta est? in medio leonum multiplicavit catulos suos?
3. Et exsilivit unus de catulis ejus, leo factus est et, didicit rapere rapinas, homines comedit.
4. Et audierunt contra eum gentes, in corruptione earum captus est, et adduxerunt eum in camo in terram Ægypti,
5. et vidit quoniam ablatus esset ab ea, perisset substantia ejus : et tulit alium de catulis suis, leonem constituit eum,
6. et conversabatur in medio leonum, leo factus est, et didicit rapere rapinas : homines comedit,
7. et pascebatur in audacia sua, et civitates eorum desolavit, et vastavit terram, et plenitudinem ejus a voce rugitus sui :
8. et dederunt super eum gentes de regionibus per circuitum, et expanderunt super eum retia sua, in corruptione earum captus est,
9. et posuerunt eum in camo et in cavea, venit ad regem Babylonis, et introduxit eum in carcerem, ut non audiretur vox ejus super montes Israel.
10. Mater tua quasi vitis et sicut flos in malogranato in aqua plantata, fructus ejus et germen illius factum est ex aqua multa.
11. Et facta est hæc virga super tribum ducum, et exaltata est magnitudine sua in medio propaginum. Et vidit magnitudinem suam in multitudine palmitum suorum,
12. et confracta est in furore, in terram projecta est, et ventus urens arefecit electa ejus. Vindicati sunt et arefacta est virga fortitudinis ejus. Ignis consumpsit eam :
13. et nunc plantaverunt eam in deserto, in terra sine aqua.
14. Et exivit ignis de virga electorum ejus, et comedit eam, et non erat in ea virga fortitudinis. Tribus in parabolam lamentationis est, et erit in planctum.

CAPUT XX.

1. Et factum est in anno septimo, quinta decima mensis, venerunt viri de senioribus domus Israel, ad interrogandum Dominum, et sederunt ante faciem meam.
2. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
3. Fili hominis, loquere ad seniores domus Israel, et dices ad eos : Hæc dicit Dominus : Si ad interrogandum me venitis? Vivo ego, si respondero vobis, ait Dominus,
4. si ultus fuero eos ultione, filii hominis? Iniquitates patrum eorum contestare eis,
5. et dices ad eos : Hæc dicit Dominus : Ex qua die elegi domum Israel, et notus factus sum semini domus

(*) 32. ... Καὶ ἐπιστρέψατε, καὶ ζήσατε. (Alex.)

32. ... Et revertimini et vivite.

σθην τῷ σπέρματι οἴκου Ἰακώβ, καὶ ἐγνώσθην αὐτοῖς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ἀντελαβόμην τῇ χειρὶ μου αὐτῶν, λέγων· Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν·

8. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀντελαβόμην τῇ χειρὶ μου αὐτῶν, τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ἡτοίμασα αὐτοῖς, γῆν βέουσαν γάλα καὶ μέλι, κηρίον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

7. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς· Ἐκαστος βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀπορρίψατω, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν Αἰγύπτου μὴ μαινεσθε· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

8. Καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαί μου, τὰ βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέβριψαν, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπον. Καὶ εἶπα τοῦ ἐχέαι τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτούς, τοῦ συντελέσαι ὀργὴν μου ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ τῆς Αἰγύπτου.

9. Καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἔθνων ὧν αὐτοὶ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγνώσθην πρὸς αὐτοὺς ἐνώπιον αὐτῶν, τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

(*) 10. Καὶ ἤγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν ἐρήμον,

11. καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰ προσταγμάτά μου, καὶ τὰ δικαιώματά μου ἐγνώρισα αὐτοῖς, ὅσα ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς.

12. Καὶ τὰ σάββατά μου ἔδωκα αὐτοῖς, τοῦ εἶναι εἰς σημεῖον ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον αὐτῶν, τοῦ γινῶναι αὐτοὺς διότι ἐγὼ Κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς.

13. Καὶ εἶπα πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἐν τοῖς προσταγμάσιν μου πορεύεσθε. Καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο, ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς· καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλωσαν σφόδρα· καὶ εἶπα τοῦ ἐχέαι τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοῦ ἐξαναλωσαι αὐτούς.

14. Καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἔθνων ὧν ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν.

15. Καὶ ἐγὼ ἐξῆρα τὴν χειρά μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ παράπαν, τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα αὐτοῖς, γῆν βέουσαν γάλα καὶ μέλι· κηρίον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

16. Ἄνδρες τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς προσταγμάσιν μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὅπως τῶν ἐνθυμημάτων καρδίας αὐτῶν ἐπορεύοντο.

17. Καὶ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπ' αὐτούς, τοῦ ἐξαλεῖψαι αὐτούς, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτοὺς εἰς συνέλειαν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

18. Καὶ εἶπα πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἐν τοῖς νομίμοις τῶν πατέρων ὑμῶν μὴ πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν μὴ φυλάσσεσθε, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν μὴ συναναμίσγεσθε, καὶ μὴ μαινεσθε.

19. ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν· ἐν τοῖς προσταγμάσιν μου πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσεσθε, καὶ ποιεῖτε αὐτά·

20. καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάζετε, καὶ ἔστω εἰς σημεῖον ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, τοῦ γινώσκειν διότι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

21. Καὶ παρεπικρανάν με, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν

(*) 10. Καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου... (Alex.)

Jacob, et cognitus eis in terra Ægypti, et suscepi manu mea eos, dicens : Ego Dominus Deus vester :

6. in die illa apprehendi eos manu mea, ut educerem eos de terra Ægypti in terram quam paravi eis, terram fluentem lacte et melle, favus est ultra omnem terram.

7. Et dixi ad eos : Unusquisque abominationes oculorum suorum projiciat, et in adinventionibus Ægypti non polluetur : ego Dominus Deus vester.

8. Et recesserunt a me, et noluerunt exaudire me, abominationes oculorum suorum non projecerunt, et adinventiones Ægypti non reliquerunt. Et dixi effundere indignationem meam super eos, implere iram meam in eis in medio Ægypti.

9. Et feci ut nomen meum omnino non violaretur coram gentibus quarum ipsi sunt in medio earum, in quibus cognitus eram ad eos coram illis, ut educerem eos de terra Ægypti.

10. Et adduxi eos in desertum,

11. et dedi eis præcepta mea, et justificationes meas notas feci eis, quæ faciet ea homo et vivet in illis.

12. Et sabbata mea dedi eis, ut esset in signum inter me et eos, ut scirent ipsi quia ego Dominus sanctificans eos.

13. Et dixi ad domum Israel in deserto : In præceptis meis ambulate. Et non ambulaverunt, et justificationes meas repulerunt, quas faciet eas homo et vivet in eis : et sabbata mea violaverunt vehementer : et dixi ut effunderem furorem meum super eos in deserto, ut consumerem eos.

14. Et feci ut nomen meum omnino non violaretur coram gentibus de quibus eduxi eos ante oculos earum.

15. Et ego levavi manum meam super eos in deserto omnino, ut non introducerem eos in terram quam dedi eis, terram fluentem lacte et melle : favus est ultra omnem terram.

16. Eo quod justificationes meas repulerunt, et in præceptis meis non ambulaverunt in eis, et sabbata mea violaverunt, et post cogitationes cordis sui ambulaverunt.

17. Et pepercit oculus meus super eos, delere eos, et non feci eos in consumptionem in deserto.

18. Et dixi ad filios eorum in deserto : In legitimis patrum vestrorum nolite incedere, et justificationes eorum non custodiat, et in adinventionibus eorum ne commisceamini, et ne polluamini :

19. ego Dominus Deus vester : in præceptis meis ambulate, et justificationes meas custodite, et facite eas :

20. et sabbata mea sanctificate, et sit signum inter me et vos, ad sciendum quia ego Dominus Deus vester.

21. Et exacerbaverunt me, et filii eorum in præceptis

10. Et eduxi eos de terra Ægypti...

τοὺς προστάγμασί μου οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐφυλάξαντο τοῦ ποιεῖν αὐτά, ἃ ποιήσει ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβδόηλουν· καὶ εἶπα τοῦ ἐκθέσαι τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοῦ συντελεῖσαι τὴν ὀργὴν μου ἐπ' αὐτούς.

22. Καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν.

23. Ἐξῆρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοῦ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν τοῖς ἐθνεσιν, διασπείρειν αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις,

24. ἀνθ' ὧν τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποίησαν, καὶ τὰ προστάγματά μου ἀπώσαντο, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβδόηλουν, καὶ ὅτις τῶν ἐνθυμημάτων τῶν πατέρων αὐτῶν ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν.

25. Καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτοῖς προστάγματα οὐ καλὰ, καὶ δικαιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς.

26. Καὶ μιανῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς δόγμασιν αὐτῶν, ἐν τῷ διαπορεύεσθαι με πᾶν διανοίγον ἡμέραν, ὅπως ἀφανίσω αὐτούς.

27. Διὰ τοῦτο λάλησον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος· Ἔως τούτου παρώργισάν με οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν ἐν οἷς παρέπεσον εἰς ἐμέ,

28. καὶ εἰσῆγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἤρα τὴν χεῖρά μου δοῦναι αὐτῇ αὐτοῖς. Καὶ ἶδον πάντα βουνὸν ὑψηλόν, καὶ πᾶν ξύλον κατὰ σκιον, καὶ ἔθυσαν ἐκεῖ τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἔταξαν ἐκεῖ ὁσμὴν εὐωδίας, καὶ ἔσπεισαν ἐκεῖ τὰς σπονδάς αὐτῶν,

29. καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς· Τί ἐστὶν Ἀβαμα, ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ; Καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβαμά ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

30. Διὰ τοῦτο εἰπὼν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ· Τάδε λέγει Κύριος· Εἰ ἐν ταῖς ἀνομίαις τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμεῖς μιαινέσθε, καὶ ὅτις τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ὑμεῖς ἐκπορνεύετε,

31. καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν δομάτων ὑμῶν, ἐν τοῖς ἀπορισμαῖς οἷς ὑμεῖς μιαινέσθε ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν ὑμῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ ἐγὼ ἀποκριθῶ ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ; Ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, εἰ ἀποκριθῆσομαι ὑμῖν, καὶ εἰ ἀναθήσεται ἐπὶ τὸ πνεῦμα ὑμῶν τοῦτο.

32. Καὶ οὐκ ἔσται ὁ τρόπος ὑμεῖς λέγετε· Ἐσόμεθα ὡς τὰ ἔθνη καὶ ὡς αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, τοῦ λατρεύειν ζύλοις καὶ λίθοις.

33. Διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, ἐν χειρὶ κραταίᾳ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ βασιλεύσω ἐπ' ὑμᾶς,

34. καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν, καὶ εἰσδέξομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς, ἐν χειρὶ κραταίᾳ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ.

35. Καὶ ἀξω ὑμᾶς εἰς τὴν ἐρημον τῶν λαῶν, καὶ διακριθῆσομαι πρὸς ὑμᾶς ἐκεῖ πρόσωπον κατὰ πρόσωπον.

36. Ὅν τρόπον διεκρίθη πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ γῆς Αἰγύπτου, οὕτως κρινῶ ὑμᾶς, λέγει Κύριος.

37. Καὶ διὰ τὸ ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς ἐν ἀριθμῷ,

meis non ambularunt, et justificationes meas non custodierunt ad faciendum eas, quas faciet homo et vivet in eis, et sabbata mea violaverunt : et dixi effundere furorem meum super eos in deserto, complere iram meam super eos.

22. Et feci ut nomen meum omnino non violaretur coram gentibus, et eduxi eos ante oculos eorum.

23. Levavi manum meam super eos in deserto, ut dispergerem illos in nationibus, disseminarem eos in regionibus,

24. eo quod justificationes meas non fecerant, et praecepta mea repulerant, et sabbata mea violaverant, et post cogitationes patrum suorum fuerant oculi ipsorum.

25. Et ego dedi eis praecepta non bona, et justificationes in quibus non vivent in eis.

26. Et polluiam eos in dogmatibus eorum, in transducendo me omne adaperiens vulvam, ut delerem eos.

27. Idcirco loquere ad domum Israel, fili hominis, et dices ad eos : Haec dicit Dominus : Usque ad hoc ad iracundiam provocaverunt me patres vestri in delictis suis in quibus corruebant in me,

28. et introduxi eos in terram super quam levavi manum meam ut darem eam illis. Videruntque omnem collem excelsum, et omne lignum nemorosum, et immolaverunt ibi diis suis, et posuerunt ibi odorem fragrantiae, et libaverunt ibi libamina sua,

29. et dixi ad eos : Quid est Abama, quia vos intratis illuc? Et vocaverunt nomen ejus Abama usque in hodiernum diem.

30. Propterea dic ad domum Israel : Haec dicit Dominus : Si in iniquitatibus patrum vestrorum vos polluimini, et post abominationes vestras vos fornicamini,

31. et in primitiis donorum vestrorum, in segregationibus quibus vos polluimini in omnibus cogitationibus vestris usque in hodiernum diem, et ego respondebo vobis, domus Israel? Vivo ego, dicit Dominus, si respondebo vobis, et si ascendet in spiritum vestrum hoc.

32. Et non erit quomodo vos dicitis : Erimus sicut gentes et sicut tribus terrae, colendo ligna et lapides.

33. Propterea, vivo ego, dicit Dominus, in manu valida et in brachio excelso et in furore effuso regnabo super vos,

34. et educam vos de populis, et recipiam vos de regionibus ubi dispersi estis in eis, in manu valida et in brachio excelso et in furore effuso.

35. Et adducam vos in desertum populorum, et judicabo vobiscum ibi facie ad faciem.

36. Sicut judicio contendendi adversus patres vestros in deserto terrae Aegypti, sic judicabo vos, dicit Dominus.

37. Et tran ire faciam vos sub virga mea, et introducam vos in numero,

38. καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀφστητάς, διότι ἐκ τῆς παροικεισίας αὐτῶν ἐξάξω αὐτοὺς, καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται. Καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος Κύριος.

39. Καὶ ὑμεῖς, οἶκος Ἰσραὴλ, τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἐκαστος τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐξάρατε, καὶ μετὰ ταῦτα εἰ ὑμεῖς εἰσακουτέ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου ἅγιον οὐ βεθλωῦσете οὐκέτι ἐν τοῖς ὄροις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν,

40. διότι ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου μου, ἐπ' ὄρους ὀφηλοῦ, λέγει Κύριος Κύριος, ἐκεῖ δουλεύσουσί μοι πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ εἰς τέλος. Καὶ ἐκεῖ προσδέξομαι, καὶ ἐκεῖ ἐπισκέψομαι τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἀφορισμῶν ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἁγιάσμασιν ὑμῶν.

41. ἐν ὁσμῇ εὐωδίας προσδέξομαι ὑμᾶς, ἐν τῷ ἑξαγαγεῖν με ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν, καὶ εἰσδέχεσθαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν ἐν αἷς διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν ὑμῖν κατ' ὀφθαλμοῦς τῶν λαῶν.

42. Καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος, ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν με ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἤρα τὴν χεῖρά μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

43. Καὶ μνησθήσεσθε ἐκεῖ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν ἐν οἷς ἐμίαινεσθε ἐν αὐτοῖς, καὶ κόψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κακίαις ὑμῶν.

44. Καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με οὕτως ὑμῖν, ὅπως τὸ ὄνομά μου μὴ βεθλωθῇ κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς κακὰς, καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ διεφθαρμένα, λέγει Κύριος.

45. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

46. Ὅτι ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Θαιμάν, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ Δαρὸν, καὶ προφήτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἡγούμενον Ναγέβ,

47. καὶ ῥεῖς τῷ δρυμῷ Ναγέβ· Ἄκουε λόγον Κυρίου. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάπτω ἐν σοὶ πῦρ, καὶ καταφάγεται ἐν σοὶ πᾶν ξύλον ἡλιώδους καὶ πᾶν ξύλον ξηρὸν, οὐ σβεσθήσεται ἡ φλόξ ἡ ἐξαφθεῖσα, καὶ κατακαυθήσεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσωπον ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ.

48. Καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ Κύριος ἐξέκαυσα αὐτὸ, οὐ σβεσθήσεται.

49. Καὶ εἶπα· Μηδαμῶς, Κύριε, Κύριε, αὐτοὶ λέγουσι πρὸς με· Οὐχὶ παραβολὴ ἐστὶ λεγομένη αὕτη;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

2. Διὰ τοῦτο προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν, καὶ προφητεῦσεις ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ,

3. καὶ ῥεῖς πρὸς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ· Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σέ, καὶ ἐκσπάσω τὸ ἐγγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄνομον καὶ ἄδικον·

4. ἀνθ' ὧν ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνομον, οὕτως ἐξελεύσεται τὸ ἐγγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ,

5. καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ διότι ἐγὼ Κύριος ἐξέσπασα τὸ ἐγγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, οὐκ ἀποστρέψει οὐκέτι.

38. et seligam e vobis impios et rebelles, quoniam de terra incolatus eorum educam eos, et in terram Israel non ingredientur. Et scietis quia ego Dominus Dominus.

39. Et vos, domus Israel, hæc dicit Dominus Dominus : Unusquisque adinventiones suas auferite, et post hæc si vos exaudieritis me, et nomen sanctum meum non pollueritis ultra in muneribus vestris et in studiis vestris,

40. quia super montem sanctum meum, super montem excelsum, ait Dominus Dominus, ibi servient mihi omnis domus Israel in finem. Et ibi suscipiam, et ibi requiram primitias vestras, et primitias segregationum vestrarum in omnibus sanctificationibus vestris :

41. in odore suavitatis suscipiam vos, cum eduxero vos de populis, et suscepero vos de regionibus in quas dispersi estis in eas, et sanctificabor in vobis ante oculos populo-

rum. 42. Et scietis quia ego Dominus, in introducendo me vos in terram Israel, in terram in quam levavi manum meam ad dandam eam patribus vestris.

43. Et recordabimini ibi viarum vestrarum et adinventionum vestrarum in quibus polluti estis in eis, et percutietis facies vestras in omnibus malitiis vestris.

44. Et scietis quia ego Dominus, in faciendo me vobis sic, ut nomen meum non polluat secundum vias vestras malas, et secundum adinventiones vestras corruptas, ait Dominus.

45. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

46. Fili hominis, obfirma faciem tuam super Thæman, et respice super Darom, et vaticinare super saltum ducem Nageb,

47. et dices saltui Nageb : Audi sermonem Domini. Hæc dicit Dominus Dominus : Ecce ego succendo in te ignem, et devorabit in te omne lignum viride et omne lignum aridum, non exstinguetur flamma succensa, et ardebit in ea omnis facies a subsolano usque ad aquilonem.

48. Et cognoscet omnis caro quia ego Dominus succendi illum, non exstinguetur.

49. Et dixi : Nequaquam, Domine, Domine, ipsi dicunt ad me : Nonne parabola est quæ dicitur hæc?

CAPUT XXI.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

2. Idcirco vaticinare, fili hominis, obfirma faciem tuam super Jerusalem, et aspice ad sancta eorum, et prophetabis super terram Israel,

3. et dices ad terram Israel : Hæc dicit Dominus : Ecce ego ad te, et educam gladium meum de vagina sua, et interficiam ex te iniquum et injustum ;

4. eo quod exterminabo ex te injustum et iniquum, sic egredietur gladius meus de vagina sua super omnem carnem a subsolano usque ad aquilonem,

5. et cognoscet omnis caro quia ego Dominus eduxi gladium meum de vagina sua, non revertetur ultra.

6. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, καταστέναζον ἐν συντριβῇ ὀσφύος σου, καὶ ἐν ὀδύνασι στενάξεις κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν.

7. Καὶ ἔσται, ἐὰν εἴπωσι πρὸς σέ· Ἐνεκα τίνος σὺ στενάξεις; Καὶ ἐρεῖς· Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ, διότι ἔρχεται, καὶ θραυσθήσεται πᾶσα κάρδια, καὶ πᾶσαι χεῖρες παραλυθήσονται, καὶ ἐκψύξει πᾶσα σὰρξ καὶ πᾶν πνεῦμα, καὶ πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ. Ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει Κύριος.

8. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

9. Ὡς ἀνθρώπου, προφήτευσον, καὶ ἐρεῖς· Τάδε λέγει Κύριος· Εἰπὼν· Ῥομφαία, ρομφαία, ὀξύνου καὶ θυμώθητί,

10. ὅπως σφάξης σφάγια· ὀξύνου ὅπως γένῃ εἰς στίλβωσιν, ἐτοίμη εἰς παραλυσιν. Σφάζε, ξουδένει, ἀπόθου πᾶν ξύλον.

11. Καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐτοίμην τοῦ κρατεῖν χεῖρα αὐτοῦ. Ἐξηκονθῆ ἡ ρομφαία, ἐστὶν ἐτοίμη, τοῦ δοῦναι αὐτὴν εἰς χεῖρα ἀποκεντοῦντος.

12. Ἀνάκραγε καὶ δόλοζον, υἱὲ ἀνθρώπου, ὅτι αὕτη ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου, αὕτη ἐν πᾶσι τοῖς ἀφηγουμένοις τοῦ Ἰσραὴλ· παροικήσουσιν, ἐπὶ ρομφαίᾳ ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου. Διὰ τοῦτο κρότησον ἐπὶ τὴν χεῖρά σου,

13. ὅτι δεδικαίωται. Καὶ τί εἰ καὶ φυλὴ ἀπωσθῇ; Οὐκ ἔσται, λέγει Κύριος Κύριος.

14. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον, καὶ κρότησον χεῖρα ἐπὶ χεῖρα, καὶ διπλασάσων ρομφαίαν· ἡ τρίτη ρομφαία τραυματιῶν ἐστί, ρομφαία τραυματιῶν ἡ μεγάλη. Καὶ ἐκστῆσεις αὐτούς,

15. ὅπως μὴ θραυσθῇ ἡ καρδία, καὶ πληθυνθῶσιν οἱ ἀσθενούντες ἐπὶ πᾶσαν πύλην, παραδεδόνται εἰς σφάγια ρομφαίας· εὖ γέγονεν εἰς σφαγὴν, εὖ γέγονεν εἰς στίλβωσιν.

16. Καὶ διαπορεύου, ὀξύνου ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὗ ἂν τὸ πρόσωπόν σου ἐξεγείρηται.

17. Καὶ ἐγὼ δὲ κροτήσω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου, καὶ ἐναφίσω θυμόν μου, ἐγὼ Κύριος λελάληκα.

18. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

19. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, διάταξον σεαυτῷ δύο ὁδοὺς, τοῦ εἰσελθεῖν ρομφαίαν βασιλεῦς Βαβυλῶνος. Ἐκ χώρας μιᾶς ἐξελεῖνται αἱ δύο, καὶ χεῖρ ἐν ἀρχῇ ὁδοῦ πώλεως, ἐπ' ἀρχῆς ὁδοῦ διατάξεις,

20. τοῦ εἰσελθεῖν ρομφαίαν ἐπὶ Ῥαββὰθ υἱῶν Ἀμμών, καὶ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν μέσῳ αὐτῆς.

21. Διότι στήσεται βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδόν, ἐπ' ἀρχῆς τῶν δύο ὁδῶν, τοῦ μαντεύσασθαι μαντεῖαν, τοῦ ἀναδράσαι ῥάβδον, καὶ ἐπερωτῆσαι ἐν τοῖς γλυπτοῖς, καὶ ἡπατοσκοπήσασθαι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ.

22. Ἐγένετο τὸ μαντεῖον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, τοῦ βαλεῖν χάρακα, τοῦ διανοῖσαι στόμα ἐν βοῇ, ὑψῶσαι φωνὴν μετὰ κραυγῆς, τοῦ βαλεῖν χάρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς, καὶ βαλεῖν χῶμα, καὶ οἰκοδομῆσαι βελοστάσεις.

23. Καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ὡς μαντεύμενος μαντεῖαν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀναμνησάσκων ἀδικίας αὐτοῦ μνηστῆται.

24. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἀνθ' ὧν ἀνεμνήσατε τὰς ἀδικίας ὑμῶν, ἐν τῷ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ἀσεβείας ὑμῶν, τοῦ δραθῆναι ἀμαρτίας ὑμῶν, ἐν πάσαις

6. Et tu, fili hominis, ingemisce in contritione lumborum tuorum, et in doloribus gemes ante oculos eorum.

7. Eritque, si dixerint ad te : Quare tu gemis? Et dices : Propter nuntium, quia venit, et quassabitur omne cor, et universae manus dissolventur, et exanimabitur omnis caro et omnis spiritus, et omnia femora polluentur humore. Ecce venit, ait Dominus.

8. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

9. Fili hominis, propheta, et dices : Haec dicit Dominus : Dic : Gladius, gladius, acuere et irascere,

10. ut jugules : acuere ut sis in fulgorem, paratus ad dissolutionem. Interfice, contemne, repelle omne lignum.

11. Et dedit eum paratum ut teneat manus ipsius. Excutus est gladius, est paratus, ut detur ipse in manum interficientis.

12. Clama et ulula, fili hominis, quia hic factus est in populo meo, hic in omnibus ducibus Israel : inhabitabunt, propter gladium fuit in populo meo. Idcirco plaude super manum tuam,

13. quia justificatus est. Et quid si etiam tribus repulsa fuerit? Non erit, dicit Dominus Dominus.

14. Et tu, fili hominis, propheta, et plaude manu ad manum, et duplica gladium : tertius gladius interfectorum est, gladius interfectorum magnus. Et obstupescere facies eos,

15. ut non quassetur cor, et multiplicentur infirmi super omnem portam, traditi sunt in jugulationes gladii : bene factus est ad jugulationem, bene factus est ad fulgorem.

16. Et transi, exacuere a dextris et a sinistris, quocumque facies tua exsurrexerit.

17. Et ego autem plaudam manu mea ad manum meam, et immittam furem meum, ego Dominus locutus sum.

18. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

19. Et tu, fili hominis, statue tibi duas vias, ut ingrediatur gladius regis Babylonis. De regione una egredientur ambæ, et manus in principio viæ civitatis, super principium viæ constitues,

20. ut ingrediatur gladius super Rabbath filiorum Ammon, et super Judæam, et super Jerusalem in medio ejus.

21. Stabit enim rex Babylonis super antiquam viam, in principio duarum viarum, ad divinandum divinationem, ad faciendum ebullire virgam, et interrogandum in sculptilibus, et jecur speculandum a dexteris suis.

22. Facta est divinatio super Jerusalem, ad jaciendum vallum, ad aperiendum os in clamore, ad exallandum vocem cum vociferatione, ad jaciendum vallum super portas ejus, et jaciendum aggerem, et ædificandas machinas jaculatrices.

23. Et ipse quasi divinans divinationem coram eis, et ipse rememorans iniquitatem ejus ad recordandum.

24. Idcirco hæc dicit Dominus : Pro eo quod in memoriam revocastis iniquitates vestras, cum revelarentur impietates vestrae, ut viderentur peccata vestra, in omnibus impietate

ἀσεβείαις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν, ἀνθ' ὧν ἀνεμνήσατε, ἐν τούτοις ἀλώσεσθε.

26. Καὶ σὺ, βέβηλε, ἄνομε, ἀφηγούμενε τοῦ Ἰσραὴλ, οὗ ἥκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας.

28. Τάδε λέγει Κύριος· Ἀφελίου τὴν χίδαριν, καὶ ἐπέθου τὸν στέφανον, αὐτῇ οὐ τοιαύτη ἔσται. Ἐταπείνωσας τὸ ὑψηλόν, καὶ ὕψωσας τὸ ταπεινόν.

27. Ἀδικίαν, ἀδικίαν, ἀδικίαν θήσομαι αὐτήν. Οὐαὶ αὐτῇ, τοιαύτη ἔσται, ἕως οὗ ἔλθῃ ὃ καθήκει, καὶ παρὰδύσω αὐτῷ.

28. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον, καὶ ἔρεις· Τάδε λέγει Κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ πρὸς τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν, καὶ ἔρεις· Ῥομφαία, Ῥομφαία ἐσπασμένη εἰς σπάγια, καὶ ἐσπασμένη εἰς συντέλειαν, ἐγείρου θῶπος στίλβης

29. ἐν τῇ ὁράσει σου τῇ ματαίᾳ, καὶ ἐν τῷ μαντεύεσθαι σε ψευδῇ, τοῦ παραδόναι σε ἐπὶ τραχήλου τραυματιῶν ἀνόνων· ἥκει ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας.

30. Ἀπόστρεφε, μὴ καταλύσης ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὃ γεγέννησαι, ἐν τῇ γῇ τῇ ἰδίᾳ σου κρινῶ σε·

31. καὶ ἐκχεῖ ἐπὶ σὲ ὀργὴν μου, ἐν πυρὶ ὀργῆς μου ἐμφυσῶ ἐπὶ σέ, καὶ παραδύσω σε εἰς χεῖρας ἀνδρῶν βαρβάρων τεκταινόντων διαφθοράς.

32. Ἐν πυρὶ ἔση κατὰδρωμα, τὸ αἷμά σου ἔσται ἐν μέσῳ τῆς γῆς σου. Οὐ μὴ γένηται σου μνεῖα, διότι ἐγὼ Κύριος λελάληκα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ KB'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

2. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ κρινεῖς τὴν πόλιν σὼν αἰμάτων;

3. Καὶ παράδειξον αὐτῇ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς, καὶ ἔρεις· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ὁ πόλις ἐκχέουσα αἵματα ἐν μέσῳ αὐτῆς, τοῦ ἔλθειν καιρὸν αὐτῆς, καὶ ποιῶσα ἐνθυμήματα καθ' ἑαυτῆς, τοῦ μαινέειν αὐτήν

4. ἐν τοῖς αἵμασιν αὐτῶν οἷς ἐξέχεας. Παραπέπτωκας, καὶ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασί σου οἷς ἐποίησας ἐμιαίνου· καὶ ἡγγίσας τὰς ἡμέρας σου, καὶ ἤναγας καιρὸν ἐτῶν σου. Διὰ τοῦτο δέδωκά σε εἰς ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι, καὶ εἰς ἐμπαιγμὸν πάσας ταῖς χώραις

5. ταῖς ἐγγιζούσαις πρὸς σέ, καὶ ταῖς μακρὰν ἀπεχούσαις ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐμπαίξεται ἐν σοὶ, ἀκάθαρτος ἡ ὀνομαστή, καὶ πολλὰ ἐν ταῖς ἀνομίαις.

6. Ἰδοὺ οἱ ἀφηγούμενοι οἴκου Ἰσραὴλ, ἕκαστος πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ συνεφύροντο ἐν σοὶ, ὥπως ἐκχέωσιν αἷμα.

7. Πατέρα καὶ μητέρα ἐκακολόγουν ἐν σοὶ, καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον ἀνεστρέφοντο ἐν ἀδικίαις ἐν σοὶ· ὄρφανὸν καὶ χήραν κατεδυνάστευον,

8. καὶ τὰ ἁγία μου ἐξουθένουν, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν ἐν σοὶ.

9. Ἄνδρες λησταὶ ἐν σοὶ, ὥπως ἐκχέωσιν ἐν σοὶ αἷμα· καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἤσθιον ἐπὶ σοὶ, ἀνόσια ἐποίουν ἐν μέσῳ σου.

10. Αἰσχύνῃν πατὴρ ἀπεκάλυψεν ἐν σοὶ, καὶ ἐν ἀκαθαρσίαις ἀποκαθημένην ἔταπείνουν ἐν σοὶ.

11. Ἐκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἡνομοῦσαν, καὶ ἕκαστος τὴν νομφὴν αὐτοῦ ἐμιαίουν ἐν ἀσεβείᾳ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ θυγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔταπείνουν ἐν σοὶ.

tibus vestris et in adinventionibus vestris, pro eo quod in memoriam revocastis, in istis capiemini.

25. Et tu, prophane, inique, dux Israel, cujus venit dies in tempore iniquitatis finis.

26. Hæc dicit Dominus : Abstolisti cidarim, et imposuisti coronam, ei non erit talis. Humiliasti excelsum, et sublevasti humile.

27. Iniquitatem, iniquitatem, iniquitatem ponam eam. Væ ei, talis erit, donec veniat cui debetur, et tradam ei.

28. Et tu, fili hominis; propheta, et dices : Hæc dicit Dominus ad filios Ammon et ad opprobrium eorum, et dices : Gladius, gladius eductus ad jugulationes, et eductus ad consummationem, exsurge ut splendeas

29. in visione tua vana, et in divinando te falsa, ut dareris super colla vulneratorum iniquorum : venit dies in tempore iniquitatis finis.

30. Reverte, ne maneat in loco hoc in quo genitus es, in terra propria tua iudicabo te :

31. et effundam super te iram meam, in igne iræ meæ sufflabo in te, et tradam te in manus virorum barbarorum fabricantium corruptiones.

32. In igne eris cibus, sanguis tuus erit in medio terræ tuæ. Non erit tui memoria, quia ego Dominus locutus sum.

CAPUT XXII.

1. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

2. Et tu, fili hominis, si iudicas civitatem sanguinum?

3. Et ostende ei omnes iniquitates suas, et dices : Hæc dicit Dominus Dominus : O civitas effundens sanguines in medio sui, ut veniat tempus ejus, et faciens cogitationes contra semetipsam, ut pollueretur

4. in sanguinibus eorum quos effudisti. Deliquisti, et in cogitationibus tuis quas faciebas polluta es : et appropinquare fecisti dies tuos, et adduxisti tempus annorum tuorum. Propterea dedi te in opprobrium gentibus, et in irisionem omnibus regionibus

5. quæ sunt juxta te, et quæ procul absunt a te, et illudent in te, immunda nominata, et multa in iniquitatibus.

6. Ecce duces domus Israel, unusquisque ad cognatos suos miscuerunt se in te, ut effundant sanguinem.

7. Patrem et matrem maledicebant in te, et adversus advenam conversabantur in iniquitatibus in te : pupillum et viduum opprimebant,

8. et sancta mea spernebant, et sabbata mea polluebant in te.

9. Viri latrones in te, ut effunderent in te sanguinem : et super montes comedebant in te, scelerata faciebant in medio tui.

10. Verecundiam patris discooperuerunt in te, et in immunditiis menstruis desidentem humiliabant in te.

11. Unusquisque in uxorem proximi sui inique agebant, et unusquisque nurum suam polluebat in impietate, et unusquisque sororem suam filiam patris sui humiliabant in te.

12. Δώρα λαμβάνουσιν ἐν σοί, ὅπως ἐχέουσιν αἷμα· τὸν καὶ πλεονασμὸν λαμβάνουσιν ἐν σοί. Καὶ συνετέλεσεν συνελεῖαν κακίας σου τὴν ἐν καταδυναστείᾳ, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθου, λέγει Κύριος.

13. Ἐὰν δὲ πατάξω χεῖρά μου ἐφ' οἷς συνετέλεσαι, οἷς ἐποίησας, καὶ ἐπὶ τοῖς αἵμασι σου τοῖς γεγενημένοις ἐν μέσῳ σου,

14. εἰ ὑποστήσεται ἡ καρδιά σου· εἰ κρατήσουσιν αἱ χεῖρές σου ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἐγὼ ποιῶ ἐν σοί· Ἐγὼ Κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω.

15. Καὶ διασκορπίω σε ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ διασπερῶ σε ἐν ταῖς χώραις, καὶ ἐκλείψει ἡ ἀκαθαρσία σου ἐκ σοῦ,

16. καὶ κατακληρονομήσω ἐν σοὶ κατ' ὀφθαλμοῦ τῶν ἐθνῶν, καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος.

17. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

18. Ὑπὲρ ἀνθρώπου· ἰδοὺ γέγονά μοι ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἀναμειγμένοι πάντες χαλκῷ καὶ σιδήρῳ καὶ κασίτερῳ καὶ μολίβῳ, ἐν μέσῳ ἀργυρίου ἀναμειγμένος ἐστί.

19. Διὰ τοῦτο εἶπὼν· Τὰδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἄνθ' ὧν ἐγένεσθε εἰς σύγκρασιν μίαν, διὰ τοῦτο ἐγὼ εἰσδέχομαι ὑμᾶς εἰς μέσον Ἱερουσαλήμ·

20. καθὼς εἰσδέχεται ἀργυρὸς καὶ χαλκὸς καὶ σίδηρος καὶ κασίτερος καὶ μολίβδος εἰς μέσον καμίνου, τοῦ ἐκφύσθαι εἰς αὐτὸ πῦρ τοῦ χωνευθῆναι· οὕτως εἰσδέχομαι ἐν ὀργῇ μου, καὶ συνάξω καὶ χωνεύσω ὑμᾶς,

21. καὶ ἐκφύσῃ ἐφ' ὑμᾶς ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, καὶ χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς.

22. Ὅν τρόπον χωνεύεται ἀργύριον ἐν μέσῳ καμίνου, οὕτως χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος ἐξέχεα τὸν θυμὸν μου ἐφ' ὑμᾶς.

23. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

24. Ὑπὲρ ἀνθρώπου, εἶπὼν αὐτῇ· Σὺ εἶ γῆ ἣ οὐ βροχούμενη, οὐδὲ ὑετὸς ἐγένετο ἐπὶ σὲ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς.

25. Ἦς οἱ ἀφηγούμενοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λέοντες ὠρώμενοι, ἀρπάζοντες ἀρπάγματα, ψυχὰς κατεσθίνοντες ἐν δυναστείᾳ, καὶ τιμὰς λαμβάνοντες. Καὶ χῆραί σου ἐπληθύνθησαν ἐν μέσῳ σου.

26. Καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἠθέτησαν νόμον μου, καὶ ἐβεβήλουν τὰ ἁγία μου. Ἀναμέσον ἁγίου καὶ βεβήλου οὐ διέστειλλον, καὶ ἀναμέσον ἀκαθάρτου καὶ τοῦ καθαροῦ οὐ διέστειλλον, καὶ ἀπὸ τῶν σαββάτων μου παρεκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐβεβηλούμην ἐν μέσῳ αὐτῶν.

27. Οἱ ἀρχόντες αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λύκοι ἀρπάζοντες ἀρπάγματα, τοῦ ἐκχεῖν αἷμα, ὅπως πλεονεξίᾳ πλεονεκτῶσι.

28. Καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς ἀλείφοντες αὐτοὺς πεσοῦνται, ὀρώντες μάταια, μαντευόμενοι ψευδῇ, λέγοντες· Τὰδε λέγει Κύριος, καὶ Κύριος οὐκ ἐλάλησε.

29. Ἀπὸ τῆς γῆς ἐκπιεζόντες ἀδικίαν καὶ διαρπάζοντες ἀρπάγματα, πτωχὸν καὶ πένητα καταδυναστεύοντες, καὶ πρὸς τὸν πρὸς ἡλυτὸν οὐκ ἀναστρέφονται μετὰ κρίματος.

30. Καὶ ἐζήτουν ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἀναστρεφόμενον ὀρθῶς, καὶ ἐστῶτα πρὸ προσώπου μου ὁλοσχερῶς ἐν τῇ καιρῷ τῆς ὀργῆς, τοῦ μὴ εἰς τέλος ἐξαλείψαι αὐτήν, καὶ οὐκ εὑρον.

31. Καὶ ἐξέχεα ἐπ' αὐτὴν θυμὸν μου ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, τοῦ συντελεῖσαι· τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει Κύριος Κύριος.

12. Munera accipiebant in te, ut effunderent sanguinem : usuram et superabundantiam accipiebant in te. Et consummasti consummationem malitiae tuae quae in oppensione, mei autem oblita es, ait Dominus.

13. Si autem inducam manum meam super iis quae consummasti, quae fecisti, et super sanguinibus tuis qui facti sunt in medio tui,

14. si subsistet cor tuum? si praevalerunt manus tuae in diebus quos ego facio in te? Ego Dominus locutus sum et faciam.

15. Et dispergam te in gentibus, et disseminabo te in regionibus, et deficiet immunditia tua ex te,

16. et haereditabo in te ante oculos gentium, et scietis quia ego Dominus.

17. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

18. Fili hominis, ecce facti sunt mihi domus Israel admisti omnes aere et ferro et stanno et plumbo, in medio argenti admista est.

19. Propterea dic : Haec dicit Dominus Dominus : Eo quod facti estis in commistionem unam, idcirco ego recipiam vos in medium Jerusalem :

20. sicut recipitur argentum et aes et ferrum et stannum et plumbum in medium fornacis, ad sufflandum ignem in illud ut conflatur : sic recipiam in ira mea, et congregabo et conflabo vos,

21. et sufflabo in vos in igne irae meae, et conflabimini in medio ejus.

22. Sicut conflatur argentum in medio fornacis, sic conflabimini in medio ejus, et scietis quia ego Dominus effudi indignationem meam super vos.

23. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

24. Fili hominis, dic ei : Tu es terra non irrigata, neque pluvia facta est super te in die irae.

25. Cujus duces in medio ejus sicut leones rugientes, rapinas rapientes, devorantes animas in potentia, et pretia accipientes. Et viduae tuae multiplicatae sunt in medio tui.

26. Et sacerdotes ejus contempserunt legem meam, et polluerunt sancta mea. Inter sanctum et profanum non distinguebant, et inter immundum et mundum non distinguebant, et a sabbatis meis cooperiebant oculos suos, et coinquinabar in medio eorum.

27. Principes ejus in medio illius quasi lupi rapientes rapinas, ad effundendum sanguinem, ut per avaritiam plus acquirant.

28. Et prophetae ejus ungentes eos cadent, videntes vana, divinantes mendacia, dicentes : Haec dicit Dominus, et Dominus non est locutus.

29. Populum terrae vexantes injustitia et diripientes rapinas, egenum et pauperem per potentiam opprimentes, et erga advenam non conversantes cum judicio.

30. Et quae rebam de eis virum qui conversaretur recte, et staret ante faciem meam integre in tempore irae, ut non in finem delerem eam, et non inveni.

31. Et effudi super eam furorem meum in igne irae meae, ad consummandum : vias eorum in capita eorum dedi, dicit Dominus Dominus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·
2. Υἱὲ ἀνθρώπου, δύο γυναῖκες ἦσαν θυγατέρες μη-
τρὸς μιᾶς,
3. καὶ ἐξεπόρνευσαν ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῇ νεότητι αὐ-
τῶν, ἐκεῖ ἔπεσον οἱ μαστοὶ αὐτῶν, ἐκεῖ διεπαρθευέθη-
σαν.
4. Καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἦν, 'Οολὰ ἡ πρεσβυτέρα,
καὶ 'Οολιβὰ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς. Καὶ ἐγένοντό μοι, καὶ
ἔτεκον υἱούς καὶ θυγατέρας. Καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν·
Σαμάρεια ἦν 'Οολὰ, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἦν 'Οολιβὰ.
5. Καὶ ἐξεπόρνευσεν ἡ 'Οολὰ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἔπλεθετο
ἐπὶ τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους τοὺς ἐγ-
γίζοντας αὐτῇ,
6. ἐνδεδυκότας ὑακίνθινα, ἡγουμένους καὶ στρα-
τηγούς, νεανίσκoi καὶ ἐπλεκτοὶ, πάντες ἱππεῖς ἱππα-
ζόμενοι ἐφ' ἱππων.
7. Καὶ ἔδωκε τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐπ' αὐτούς· ἐπὶ-
λεκτοὶ υἱοὶ Ἀσσυρίων πάντες, καὶ ἐπὶ πάντας οὓς ἐπέ-
θετο, ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτοῖς ἐμιαίνετο.
8. Καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐξ Αἰγύπτου οὐκ ἔγκα-
τέλιπεν, ὅτι μετ' αὐτῆς ἔκοιμῶντο ἐν νεότητι αὐτῆς,
καὶ αὐτοὶ διεπαρθένευσαν αὐτήν, καὶ ἐξέχεαν τὴν πορ-
νείαν αὐτῶν ἐπ' αὐτήν.
9. Διὰ τοῦτο παρέδωκα αὐτὴν εἰς χεῖρας τῶν ἐρα-
στῶν αὐτῆς, εἰς χεῖρας υἱῶν Ἀσσυρίων ἐφ' οὓς ἐπετίθετο.
10. Αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν τὴν αἰσχύνην αὐτῆς, υἱοὺς
καὶ θυγατέρας αὐτῆς ἔλαβον, καὶ αὐτὴν ἐν ῥομφαίᾳ
ἀπέκτειναν. Καὶ ἐγένετο λάλημα εἰς γυναῖκας, καὶ
ἐποίησαν ἐκδικήσεις ἐν αὐτῇ εἰς τὰς θυγατέρας.
11. Καὶ εἶδεν ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς 'Οολιβὰ, καὶ διέφθειρε
τὴν ἐπίθεσιν αὐτῆς ὑπὲρ αὐτήν, καὶ τὴν πορνείαν αὐ-
τῆς ὑπὲρ τὴν πορνείαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς·
12. ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν Ἀσσυρίων ἐπέθετο, ἡγουμέ-
νους καὶ στρατηγούς τοὺς ἐγγύς αὐτῆς, ἐνδεδυκότας
εὐπάρυφα, ἱππεῖς ἱππαζόμενους ἐφ' ἱππων, νεανίσκοι
ἐπλεκτοὶ πάντες.
13. Καὶ ἶδον ὅτι μεμίνανται ὁδὸς μία τῶν δύο·
14. καὶ προσέθετο πρὸς τὴν πορνείαν αὐτῆς, καὶ
εἶδεν ἄνδρας ἐξωγραφημένους ἐπὶ τοῦ τοίχου, εἰκόνας
Χαλδαίων, ἐξωγραφημένους ἐν γραφίδι,
15. ἐξωσμένους ποικίλματα ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν,
παραβαπτά καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ὅσας τρισὴν
πάντων, ὁμοίωμα υἱῶν Χαλδαίων, γῆς πατρίδος αὐτοῦ.
16. Καὶ ἐπέθετο ἐπ' αὐτούς τῇ δράσει ὀφθαλμῶν αὐ-
τῆς, καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς αὐτούς εἰς γῆν
Χαλδαίων·
17. καὶ ἦλθσαν πρὸς αὐτὴν υἱοὶ Βαβυλῶνος, εἰς
κοῖτην καταλυόντων, καὶ ἐμιαίνον αὐτὴν ἐν τῇ πορνείᾳ
αὐτῆς, καὶ ἐμιάνη ἐν αὐτοῖς, καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ
αὐτῆς ἀπ' αὐτῶν.
18. Καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐτῆς, καὶ ἀπε-
κάλυψεν αἰσχύνην αὐτῆς. Καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ μου ἀπ'
αὐτῆς, ὅν τρόπον ἀπέστη ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς
αὐτῆς.
19. Καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου, τοῦ ἀναμνη-
σαι ἡμέραν νεότητός σου, ἐν αἷς ἐπόρνευσας ἐν Αἰγύπτῳ,
20. καὶ ἐπέθου ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους, ὧν ὡς ὄνων αἱ
σάρκες αὐτῶν, καὶ αἰδοῖα ἱππων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν,

CAPUT XXIII.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
2. Fili hominis, duæ mulieres fuerunt filiae matris unius ,
3. et fornicatæ sunt in Ægypto in adolescentia sua, ibi
eciderunt ubera earum, ibi devirginatæ sunt.
4. Et nomina earum fuerunt, Oola senior, et Ooliba
soror ejus. Et factæ sunt mihi, et pepererunt filios et
filias. Et nomina earum : Samaria fuit Oola, et Jerusalem
fuit Ooliba.
5. Et fornicata est Oola a me, et adhæsit super amato-
res suos, super Assyrios qui appropinquabant ei ,
6. indutos hyacinthinis, principes et duces, juvenes
et electi, omnes equites equitantes super equos.
7. Et dedit fornicationem suam super eos ; electi filii
Assyriorum omnes, et super omnes ad quos adhæsit, in
omnibus adinventionibus ipsis polluebatur.
8. Et fornicationem suam ex Ægypto non reliquit, quia
cum ipsa dormiebant in adolescentiâ ejus, et ipsi devirgi-
naverant eam, et effuderant fornicationem suam super
eam.
9. Propterea tradidi eam in manus amatorum ejus, in
manus filiorum Assyriorum ad quos adhæsit.
10. Ipsi discooperuerunt ignominiam ejus, filios et fi-
lias illius tulerunt, et ipsam in gladio occiderunt. Et facta
est sermo apud mulieres, et fecerunt ultiones in ea in filias.
11. Et vidit soror ejus Ooliba, et corruptit applicationem
suam super eam, et fornicationem suam super fornicationem
sororis suæ :
12. super filios Assyriorum adhæsit, principes et duces
qui prope eam, indutos pretiosis, equites equitantes su-
per equos, adolescentes electi omnes.
13. Et vidi quia polluta est via una ambarum :
14. et adjecit ad fornicationem suam, et vidit viros de-
pictos in pariete, imagines Chaldæorum, depictos in stylo .
15. accinctos variegatis super lumbos suos, tincta et su-
per capita eorum, aspectus triplex omnium, similitudo
filiorum Chaldæorum, terræ patriæ ejus.
16. Et adhæsit super eos aspectu oculorum suorum,
et misit nuntios ad eos in terram Chaldæorum :
17. et venerunt ad eam filii Babylonis, ad cubile diver-
tentium, et polluerunt eam in fornicatione ejus, et polluta
est in eis, et recessit anima ejus ab illis.
18. Et revelavit fornicationem suam, et revelavit igno-
miniam suam. Et recessit anima mea ab ea, sicut recessit
anima mea a sorore ejus.
19. Et multiplicasti fornicationem tuam, recordando
diei adolescentiæ tuæ, in quibus fornicata es in Ægypto ,
20. et ad hæsisisti super Chaldæos, quorum velut asinorum
carnes eorum, et verenda equorum verenda eorum ,

21. καὶ ἐπεσκέψω τὴν ἀνομίαν νεότητός σου, ἃ ἐποίησες ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῷ καταλύματί σου, οὗ οἱ μαστοὶ νεότητός σου.

22. Διὰ τοῦτο, Ὁολιβᾶ, τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς ἐραστάς σου ἐπὶ σέ, ἄφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐπάξω αὐτοὺς ἐπὶ σέ κυκλόθεν,

23. υἱοὺς Βαβυλῶνος, καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους, Φακούκ, καὶ Σουέ, καὶ Ὑγουέ, καὶ πάντας υἱοὺς Ἀσσυρίων μετ' αὐτῶν, νεανίσκους ἐπιλέκτους, ἡγεμόνας καὶ στρατηγούς, πάντας τρισσοὺς καὶ ὀνομαστοὺς, ἱππεύοντας ἐφ' ἵππων.

24. Καὶ πάντες ἔξουσιν ἐπὶ σέ ἀπὸ βορρᾶ, ἄρματα καὶ τροχοὶ μετ' ὄγλου λαῶν, θυρεοὶ καὶ πέλται, καὶ βαλεῖ φυλακὴν ἐπὶ σέ κύκλῳ.

25. Καὶ δώσω πρὸ προσώπου αὐτῶν κρίμα, καὶ ἐκδικήσουσί σε ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν. Καὶ δώσω τὸν ζῆλόν μου ἐν σοί, καὶ ποιήσουσι μετὰ σοῦ ἐν ὀργῇ θυμοῦ. Μυκτῆρά σου καὶ ὠτά σου ἀφελούσι, καὶ τοὺς καταλοιπούς σου ἐν ῥομφαίᾳ καταβαλοῦσιν. Αὐτοὶ υἱούς σου καὶ θυγατέρας σου λήφονται, καὶ τοὺς καταλοιπούς σου πῦρ καταφάγεται,

26. καὶ ἐκδύσουσί σε τὸν ἱματισμόν σου, καὶ λήφονται τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου.

27. Καὶ ἀποστρέψω τὰς ἀσεβείας σου ἐκ σοῦ, καὶ τὴν πορνείαν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου· καὶ οὐ μὴ ἄρῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ' αὐτούς, καὶ Αἰγύπτου οὐ μὴ μνησθῇς οὐκέτι.

28. Διότι τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμί σε εἰς χεῖρας ὧν μισεῖς, ἄφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἀπ' αὐτῶν.

29. Καὶ ποιήσουσιν ἐν σοί ἐν μίσει, καὶ λήφονται πάντας τοὺς πόρους σου καὶ τοὺς μόχθους σου, καὶ ἔσθ γυμνὴ καὶ αἰσχύνουσα, καὶ ἀποκαλυφθήσεται αἰσχρὴ πορνεία σου· καὶ ἀσέβειά σου καὶ ἡ πορνεία σου

30. ἐποίησε ταῦτά σοι, ἐν τῷ ἐκπορνεύσαι σε ὀπίσω ἐθνῶν, καὶ ἐμιαίνου ἐν τοῖς ἐνθυμημασιν αὐτῶν.

31. Ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀδελφῆς σου ἐπορεύθης, καὶ δώσω τὸ ποτήριον αὐτῆς εἰς χεῖράς σου.

32. Τάδε λέγει Κύριος· Τὸ ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου πίεσαι, τὸ βαθύ καὶ τὸ πλατὺ καὶ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελέσαι μέθην,

33. καὶ ἐκλύσεως πλησθήσῃ· καὶ τὸ ποτήριον ἀφανισμοῦ, ποτήριον ἀδελφῆς σου Σαμαρείας,

34. πίεσαι αὐτό· καὶ τὰς ἐορτάς καὶ τὰς νομηνίας αὐτῆς ἀποστρέψω· διότι ἐγὼ λελάληκα, λέγει Κύριος.

35. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἀνθ' ὧν ἐπελάθου μου, καὶ ἀπεβρίψας με ὀπίσω τοῦ σώματός σου, καὶ σὺ λάβε τὴν ἀσέβειάν σου καὶ τὴν πορνείαν σου.

36. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ὑἱὲ ἀνθρώπου, οὐ χρινεῖς τὴν Ὀολάν καὶ τὴν Ὀολιβάν, καὶ ἀναγγελεῖς αὐταῖς τὰς ἀνομίας αὐτῶν,

37. ὅτι ἐμοιχῶντο, καὶ αἷμα ἐν χερσίν αὐτῶν· τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν ἐμοιχῶντο, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἃ ἐγέννησάν μοι, διήγαγον αὐτοῖς δι' ἐμπύρων,

38. ἕως καὶ ταῦτα ἐποίησάν μοι· τὰ ἁγία μου ἐμιαίνον, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεδήλουν,

39. καὶ ἐν τῷ σφάζειν αὐτοὺς τὰ τέκνα αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, καὶ εἰσπορεύοντο εἰς τὰ ἁγία μου τοῦ βεβηλοῦν αὐτά· καὶ ὅτι οὕτως ἐποίουν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου,

21. et visitasti iniquitatem adolescentiæ tuæ, quæ faciebas in Ægypto in diversorio tuo, ubi mammæ adolescentiæ tuæ.

22. Propterea Ooliba, hæc dicit Dominus : Ecce ego suscito amatores tuos super te, a quibus recessit anima tua ab eis, et adducam eos super te per circuitum,

23. filios Babylonis, et omnes Chaldæos, Phacuc, et Sue, et Hycue, et omnes filios Assyriorum cum eis, juvenes electos, duces et magistratus, omnes tristatas et nominatos, equitantes in equis.

24. Et cuncti venient super te ab aquilone, currus et rotæ cum multitudine populorum, clypei et peltæ, et mittet custodiam super te in circuitu.

25. Et dabo ante faciem eorum iudicium, et judicabunt te in judiciis suis. Et dabo zelum meum in te, et facient tecum in ira furoris. Nasum tuum et aures tuas auferent, et reliquos tuos in gladio decipient. Ipsi filios tuos et filias tuas tollent, et residuos tuos devorabit ignis,

26. et denudabunt te vestimento tuo, et tollent vasa glorificationis tuæ.

27. Et avertam impietates tuas a te, et fornicationem tuam de terra Ægypti : et non elevabis oculos tuos ad eos, et Ægypti non recordaberis amplius.

28. Quia hæc dicit Dominus Dominus : Ecce ego trado te in manus eorum quos odio habes, a quibus recessit anima tua ab eis.

29. Et facient in te in odio, et tollent omnes labores tuos et ærumnas tuas, et eris nuda et ignominie plena, et revelabitur ignominia fornicationis tuæ : et impietas tua et fornicatio tua

30. fecerunt hæc tibi, in fornicando te post gentes, et polluta es in cogitationibus earum.

31. In via sororis tuæ ambulasti, et dabo calicem ejus in manus tuas.

32. Hæc dicit Dominus : Calicem sororis tuæ bibes, profundum et latum et abundantem ad complendam ebrietatem,

33. et dissolutione repleberis : et calicem perditionis, calicem sororis tuæ Samariæ,

34. bibes illum : et festivitates et neomenias ejus auferam : quia ego locutus sum, ait Dominus.

35. Propterea hæc dicit Dominus : Quia oblita es mei, et projecisti in me post corpus tuum, et tu accipe impietatem tuam et fornicationem tuam.

36. Et dixit Dominus ad me : Fili hominis, nonne judicabis Oolam et Oolibam, et annuntiabis eis iniquitates earum,

37. quia mœchabantur, et sanguis in manibus ipsarum? Secundum adinventiones suas mœchabantur, et filios suos, quos genuerant mihi, traduxerunt eis per ignita,

38. donec et ista fecerunt mihi : sancta mea polluerunt, et sabbata mea profanaverunt,

39. et in jugulando ipsos filios suos idolis suis, et ingrediebantur in sancta mea ad profanandum illa : et quia sic faciebant in medio domus meæ,

40. καὶ ὅτι τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἐρχομένοις μακρόθεν, οἷς ἀγγέλους ἐξαπέστειλον πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἅμα τῷ ἐρχεσθαι αὐτοὺς, εὐθὺς ἐλουοῦ, καὶ ἐστιβίζου τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἐκόσμου κόσμῳ,

41. καὶ ἐκάθου ἐπὶ κλίνης ἐστρωμένης, καὶ τράπεζα κεκοσμημένη πρὸ προσώπου αὐτῆς. Καὶ τὸ θυμίαμα καὶ τὸ ἐλαιὸν μου εὐφραίνοντο ἐν αὐτοῖς·

42. καὶ φωνὴν ἁρμονίας ἀνεκρούοντο, καὶ πρὸς ἀνδρας ἐκ πλήθους ἀνθρώπων ἤκοντας ἐκ τῆς ἐρήμου. Καὶ ἐδίδosan ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.

43. Καὶ εἶπα· Οὐκ ἐν τούτοις μοιχεύουσι; καὶ ἔργα πόρνῃς καὶ αὕτῃ ἐξεπόρνευσε;

44. Καὶ εἰσπορεύοντο πρὸς αὐτὴν, ὃν τρόπον εἰσπορεύονται πρὸς γυναῖκα πόρνην, οὕτως εἰσπορεύοντο πρὸς Ὀυλὴν καὶ πρὸς Ὀολιβὰν, τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν.

45. Καὶ ἄνδρες δίκαιοι αὐτοὶ καὶ ἐκδικήσουσιν αὐτάς ἐκδικήσῃ μοιχαλίδος, καὶ ἐκδικήσῃ ἡμίματος, ὅτι μοιχαλίδες εἰσι, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν.

46. Τάδε λέγει Κύριος· Κύριος· Ἀνάγαγε ἐπ' αὐτάς ὄχλον, καὶ ὁς ἐν αὐταῖς ταραχὴν καὶ διαρπαγὴν,

47. καὶ λιθοβολήσων ἐπ' αὐτάς λίθοις ὄχλων, καὶ κατακέντει αὐτάς ἐν τοῖς ξίρεσιν αὐτῶν. Υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν ἐμπρήσουσιν.

48. Καὶ ἀποστρέψω ἀσέβειαν ἐκ τῆς γῆς, καὶ παιδεύθουσινται πᾶσαι αἱ γυναῖκες, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσι κατὰ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν.

49. Καὶ δοθήσεται ἡ ἀσέβεια ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἐνθυμημάτων ὑμῶν λήψεσθε, καὶ γνῶσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ, ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, λέγων·

2. Υἱὲ ἀνθρώπου, γράψων σεαυτῷ εἰς ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀφ' ἧς ἀπηρεύσαιο βασιλεὺς Βαβυλώνας ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον·

3. καὶ εἰπὼν ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα παραβολὴν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐπίστησον τὸν λέβητα, καὶ ἔγχεον εἰς αὐτὸν ὕδωρ,

4. καὶ ἐμβαλε εἰς αὐτὸν τὰ διχοτομήματα, πᾶν διχοτόμημα καλὸν, σκέλος καὶ ὄμιον, ἐκσεσαρκισμένα ἀπὸ τῶν ὀστέων,

5. ἐξ ἐπιλέκτων κτηνῶν εἰλημμένων· καὶ ὑπόκαιε τὰ ὀστᾶ ὑποκάτω αὐτῶν. Ἐξέσε καὶ ἥψεται τὰ ὀστᾶ αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς.

6. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ὡ πόλις αἱμάτων, λέβης, ἐν ᾧ ἐστιν ἰὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ ἰὸς οὐκ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς, κατὰ μέρος αὐτῆς ἐξηνεγκεν, οὐκ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὴν κληρὸς·

7. ὅτι αἷμα αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐστιν, ἐπὶ λεωπετρίαν τέταγα αὐτό· οὐκ ἐκκέχυκα αὐτό ἐπὶ τὴν γῆν, τοῦ καλύψαι ἐπ' αὐτό γῆν,

8. τοῦ ἀναβῆναι θυμὸν εἰς ἐκδικήσιν ἐκδικηθῆναι. Δέδωκα τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπὶ λεωπετρίαν, τοῦ μὴ καλύψαι αὐτό.

40. et quia viris venientibus de longe, quibus nuntios miserant ad eos, et simul ac venissent, statim lavabis, et stibio lineabis oculos tuos, et ornabis ornatu,

41. et sedebas super lectum stratum, et mensa ornata ante faciem ipsius. Et thymiana et oleum meum lætabantur in eis :

42. et vocem harmoniæ personabant, et ad viros ex multitudine hominum venientes de deserto. Et dederunt armillas super manus eorum, et coronam gloriationis super capita eorum.

43. Et dixi : Nonne in his mœchantur? et opera fornicariæ etiam ipsa fornicata est?

44. Et ingrediebantur ad eam, quemadmodum ingrediuntur ad mulierem meretricem, ita ingrediebantur ad Oolam et ad Oolibam, ut facerent iniquitatem.

45. Et viri justi hi et ulciscuntur eas ultione adulteræ, et ultione sanguinis, quia adulteræ sunt, et sanguis in manibus earum.

46. Hæc dicit Dominus Dominus : Adduc super eas multitudinem, et da in eis tumultum et rapinam,

47. et lapida super eas lapides turbarum, et confodito eas in gladiis eorum. Filios earum et filias earum intericient, et domos earum incendunt.

48. Et avertam impietatem de terra, et discent omnes mulieres, et non facient secundum impietates earum.

49. Et dabitur impietas vestra super vos, et peccata cogitationum vestrarum accipietis, et scietis quia ego Dominus.

CAPUT XXIV.

1. Et factus est sermo Domini ad me in anno nono, in mense decimo, decima mensis, dicens :

2. Fili hominis, scribe tibi in diem ab hac die, qua obfirmatus est rex Babylonis super Jerusalem, ab hodierna die :

3. et dic ad domum exasperantem parabolam, et dices ad eos : Hæc dicit Dominus : Pone lebetem, et infunde super eum aquam,

4. et mitte in eum divisiones, omnem incisuram bonam, crus et humerum, carnibus separatis ab ossibus,

5. de electis pecoribus assumpta : et incende ossa sub eis. Ferbuit et sunt cocta ossa ejus in medio illius.

6. Propterea hæc dicit Dominus : O civitas sanguinum, lebez, in quo est rubigo in eo, et rubigo non est egressa ex eo, per partes suas protulit, non cecidit super eam sors :

7. quia sanguis ejus in medio illius est, super levissimam petram posui illum : non effudi illum super terram, ad operiendum super ipsum terra,

8. ut ascenderet furor ad ulciscendum ultionem. Dedi sanguinem ejus super levissimam petram, ut non operiretur.

(*) 9. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Κἀγὼ μεγαλυνῶ τὸν δαλὸν,

10. καὶ πληθυνῶ τὰ ξύλα, καὶ ἀνακαύσω τὸ πῦρ, ὅπως ταχῇ τὰ κρέα, καὶ ἐλαττωθῇ ὁ ζωμός,

11. καὶ στῇ ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας, ὅπως προσκαυθῇ καὶ θερμανθῇ ὁ χαλκὸς αὐτῆς, καὶ ταχῇ ἐν μέσῳ ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καὶ ἐκλίπη ὁ ἶος αὐτῆς,

12. καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτῆς πολὺς ὁ ἶος αὐτῆς·

13. κατασιγυνθήσεται ὁ ἶος αὐτῆς, ἀνθ' ὧν ἐμιαίνου σύ. Καὶ τί ἐάν μὴ καθαρισθῇς ἐτι ἕως οὗ ἐμπλήσω τὸν θυμόν μου;

14. Ἐγὼ Κύριος λελάληχα, καὶ ἤξει, καὶ ποιήσω, οὐ διαστελῶ, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω. Κατὰ τὰς δόους σου, καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, λέγει Κύριος. Διὰ τοῦτο ἐγὼ κρινῶ σε κατὰ τὰ αἵματά σου, καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, ἡ ἀκάθαρτος, ἡ ὀνομαστή, καὶ πολλὰ τοῦ παραπικραίνειν.

15. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

16. Ὡς ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω ἐκ σοῦ τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν σου ἐν παρατάξει, οὐ μὴ κοπῆς, οὐδ' οὐ μὴ κλαυσθῆς,

17. στεναγμός αἵματος, σφόδρος πένθος ἔσθ. Οὐκ ἔσται τὸ τρίχωμά σου συμπεπλεγμένον ἐπὶ σέ, καὶ τὰ ὑποδήματά σου ἐν τοῖς ποσὶ σου, οὐ μὴ παρακληθῆς ἐν χεῖρεσιν αὐτῶν, καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ μὴ φάγῃς.

18. Καὶ ἐλάλησα πρὸς τὸν λαὸν τροπωτῇ, ἐν τρόπῳ ἐνετειλατό μοι ἐσπέρας, καὶ ἐποίησα τοπωτῇ, ἐν τρόπῳ ἐπετάγῃ μοι.

19. Καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ λαός· Οὐκ ἀναγγέλλεις ἡμῖν τί ἐστι ταῦτα ἃ σὺ ποιεῖς;

20. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς· Λόγος Κυρίου ἐγένετο πρὸς μέ, λέγων·

21. Εἰπὼν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ· Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ βεβηλῶ τὰ ἁγία μου, φρύαγμα ἰσχυοῦ ὑμῶν, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν ὑμῶν, καὶ ὑπὲρ ὧν φείδονται αἱ ψυχαὶ ὑμῶν. Καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν οὗς ἐγκατελίπετε, ἐν ῥομφαίᾳ πεσούνται,

22. καὶ ποιήσετε ἐν τρόπῳ πεποιήκα. Ἀπὸ στόματος αὐτῶν οὐ παρακληθήσεσθε, καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ φάγεσθε,

23. καὶ αἱ κόμαι ὑμῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν. Οὔτε μὴ κόψησθε, οὔτε μὴ κλαύσητε, καὶ ἐνταχθήσεσθε ἐν ταῖς ἀδικίαις ὑμῶν, καὶ παρακαλέσετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

24. Καὶ ἔσται Ἰεζεκιὴλ ὑμῖν εἰς τέρας, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησα ποιήσετε, ὅταν ἔλθῃ ταῦτα, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος.

25. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, οὐχὲν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν λαμβάνω τὴν ἰσχύν παρ' αὐτῶν, τὴν ἐπαρσιν τῆς καυχήσεως αὐτῶν, τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ τὴν ἐπαρσιν ψυχῆς αὐτῶν, υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν,

26. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῇ ἥξει ὁ ἀνασωζόμενος πρὸς σέ, τοῦ ἀναγγεῖλαί σοι εἰς τὰ ὦτα;

27. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῇ διανοιχθήσεται τὸ στόμα

9. Propterea hæc dicit Dominus : Et ego magnificabo torrem,

10. et multiplicabo ligna, et succendam ignem, ut tabescant carnes, et imminuatur jus,

11. et stet super carbones, ut exuratur et concalescat æs ejus, et tabescat in medio immunditiæ suæ, et deficiat rubigo ejus,

12. et non exiet de ea multa rubigo illius :

13. confundetur rubigo ejus, pro eo quod contaminata es tu. Et quid erit si non fueris emundata ultra donec impleam furorem meum?

14. Ego Dominus locutus sum, et veniet, et faciam, non differam, nec miserebor. Secundum vias tuas, et secundum cogitationes tuas judicabo te, dicit Dominus. Propterea ego judicabo te juxta sanguines tuos, et juxta cogitationes tuas judicabo te, immunda, famosa, et nimia ad irritandum.

15. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

16. Fili hominis, ecce ego aufero a te desideria oculorum tuorum in præparatione, non planges, nec flebis,

17. gemitus sanguinis, renum luctus eris. Non erunt crines tui colligati super te, et calceamenta tua in pedibus tuis, non consolaberis in labiis eorum, et panem hominum non comedes.

18. Et locutus sum ad populum mane, sicut præceperat mihi vesperi, fecique mane, sicut præceptum est mihi.

19. Et dixit ad me populus : Non annuntias nobis quid sunt hæc quæ tu facis?

20. Et dixi ad eos : Sermo Domini factus est ad me, dicens :

21. Dic ad domum Israel : Hæc dicit Dominus : Ecce ego contaminabo sancta mea, superbiam fortitudinis vestræ, desiderabilia oculorum vestrorum, et super quibus parcent animæ vestræ. Et filii vestri et filiæ vestræ quos reliquistis, in gladio cadent,

22. et facietis sicut feci. Ab ore eorum non consolabimini, et panem virorum non comedetis,

23. et comæ vestræ super capita vestra, et calceamenta vestra in pedibus vestris. Non plangetis, nec flebitis, et consumemini in iniquitatibus vestris, et consolabimini unusquisque fratrem suum.

24. Et erit Ezechiel vobis in portentum, secundum omnia quæ feci facietis, cum venerint hæc, et cognoscetis quoniam ego Dominus.

25. Et tu, fili hominis, nonne in die quando abstulero fortitudinem ab eis, elationem gloriationis eorum, desideria oculorum eorum, et elationem animæ eorum, filios eorum et filias eorum,

26. in die illa veniet qui salvus factus fuerit ad te, ut annuntiet tibi in auribus?

27. In die illa aperiatur os tuum ad eum qui evaserit :

(*) 9. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Ἄδωναι Κύριος· Οὐαὶ πόλεις τῶν αἱμάτων· κἀγὼ μεγαλυνῶ τὸν δαλὸν. (Alex.)

9. Propterea hæc dicit Deus Dominus : Væ civitati sanguinum : et ego magnificabo torrem.

σου πρὸς τὸν ἀνασωζόμενον· λαλήσεις, καὶ οὐ μὴ ἀποκωρυχθῇς οὐκέτι, καὶ ἐστὶ αὐτοῖς εἰς τέρας, καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·
2. Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτοὺς,
3. καὶ εἰρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν· Ἀκούσατε λόγον Κυρίου. Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνθ' ὧν ἐπεχάρητε ἐπὶ τὰ ἁγιά μου, ὅτι ἐβεβηλώθη, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἠφανίσθη, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰούδα, ὅτι ἐπορεύθησαν ἐν αἰγμάλωσίᾳ,
4. διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑμᾶς τοῖς υἱοῖς Κεδέμ εἰς κληρονομίαν, καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν ἐν σοὶ, καὶ δώσουσιν ἐν σοὶ τὰ σκηνώματα αὐτῶν· αὐτοὶ φάγονται τοὺς καρπούς σου, καὶ αὐτοὶ πίνουνται τὴν πιότητά σου.
5. Καὶ δώσω τὴν πόλιν τοῦ Ἀμμὼν εἰς νομάς καμήλων, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν εἰς νομὴν προβάτων, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ Κύριος.
6. Διότι τάδε λέγει Κύριος· Ἀνθ' ὧν ἐκρότησας τὴν χεῖρά σου, καὶ ἐφόρησας τῷ ποδὶ σου, καὶ ἐπέχερας ἐκ ψυχῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ,
7. διὰ τοῦτο ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ δώσω σε εἰς διαρπαγὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐξολοθρεύσω σε ἐκ τῶν λαῶν, καὶ ἀπολῶ σε ἐκ τῶν χειρῶν ἀπωλείας, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ Κύριος.
8. Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνθ' ὧν εἶπε Μωάβ· Ἰδοὺ οὐχ ὃν τρόπον πάντα τὰ ἔθνη, οἶκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα;
9. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραλύω τὸν ὦμον Μωάβ ἀπὸ πόλεων ἀκρωτηρίων αὐτοῦ, ἐκλεκτην γῆν, οἶκον Βεθσαιμούθ ἐπάνω πηγῆς πόλεως παραθαλασσίας,
10. τοὺς υἱοὺς Κεδέμ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν δέδωκα αὐτῷ εἰς κληρονομίαν, ὅπως μὴ μνεῖα γέννηται τῶν υἱῶν Ἀμμὼν.
11. Καὶ εἰς Μωάβ ποιήσω ἐκδίκησιν, καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ Κύριος.
12. Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνθ' ὧν ἐποίησεν ἡ Ἰδουμαία ἐν τῷ ἐκδικῆσαι αὐτοὺς ἐκδίκησιν εἰς τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ ἐμνησικακήσαν, καὶ ἐξεδίκησαν δίκην,
13. διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνος, καὶ θήσομαι αὐτὴν ἔρημον· καὶ ἐκ Θαιμὰν διωκόμενοι ἐν βομφαίᾳ πεσοῦνται.
14. Καὶ δώσω ἐκδίκησίν μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐν χειρὶ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ ποιήσουσιν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ κατὰ τὴν ὁργὴν μου καὶ κατὰ τὸν θυμὸν μου, καὶ ἐπιγνώσονται τὴν ἐκδίκησίν μου, λέγει Κύριος.
15. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἀνθ' ὧν ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἐκδικήσει καὶ ἐξανέστησαν ἐκδίκησιν ἐπιγαίροντες ἐκ ψυχῆς, τοῦ ἐξαλείψαι ἕως ἐνός,
16. διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐξολοθρεύσω Κρήτας, καὶ ἀπολῶ τοὺς καταλοιπούς τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλίαν.
17. Καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδικήσεις μεγάλας, καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ Κύριος, ἐν τῷ δοῦναι τὴν ἐκδίκησίν μου ἐπ' αὐτούς.

loqueris, et nequaquam ultra reticebis, et eris eis in portentum, et cognoscent quoniam ego Dominus.

CAPUT XXV.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
2. Fili hominis, obfirma faciem tuam super filios Ammon, et propheta super eos,
3. et dices filiis Ammon : Audite verbum Domini. Hæc dicit Dominus : Pro eo quod gavisi estis super sancta mea, quia polluta sunt, et super terram Israel, quia desolata est, et super domum Juda, quia abierunt in captivitatem,
4. idcirco ecce ego trado vos filiis Cedem in hæreditatem, et habitabunt in impedimentis suis in te, et dabunt in te tentoria sua : ipsi comedent fructus tuos, et ipsi bibent ubertatem tuam.
5. Daboque civitatem Ammon in pascua camelorum, et filios Ammon in pascuam ovium, et scietis quia ego Dominus.
6. Quia hæc dicit Dominus : Pro eo quod plausisti manu tua, et insonuisti pede tuo, et gavisa es ex anima tua super terram Israel,
7. idcirco extendam manum meam super te, et dabo te in direptionem in gentibus, et exterminabo te de populis, et perdam te de terris perditione, et scies quia ego Dominus.
8. Hæc dicit Dominus : Pro eo quod dixit Moab : Ecce nonne sicut omnes gentes, domus Israel et Juda?
9. Idcirco ecce ego dissolvo humerum Moab de civitatibus promontiorum ejus, electam terram, domum Bethsimuth super fontem urbis maritimæ,
10. filios Cedem super filios Ammon dedi ei in hæreditatem, ut non sit memoria filiorum Ammon.
11. Et in Moab faciam ultionem, et cognoscent quoniam ego Dominus.
12. Hæc dicit Dominus : Pro eo quod fecit Idumæa in ulciscendo ipsos ultionem de domo Juda, et memoriam retinuerunt mali, et ulti sunt ultione,
13. propterea hæc dicit Dominus : Et extendam manum meam super Idumæam, et interficiam de ea hominem et pecus, et ponam eam desertum : et de Thæman fugientes in gladio cadent.
14. Et dabo ultionem meam super Idumæam in manu populi mei Israel, et facient in Idumæa juxta iram meam et juxta furorem meum, et cognoscent ultionem meam, dicit Dominus.
15. Propterea hæc dicit Dominus : Pro eo quod fecerunt alienigenæ in ultione et suscitaverunt vindictam insultantes ex animo, ut delerent usque ad unum,
16. propterea hæc dicit Dominus : Ecce ego extendo manum ineam super alienigenas, et disperdam Cretenses, et perdam reliquos habitantes maritimam.
17. Et faciam in eis ultiones magnas, et cognoscent quia ego Dominus, cum dederò ultionem meam super eos.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'.

CAPUT XXVI.

1. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει, μιᾷ τοῦ μηνός, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

2. Ὡς ἀνθρώπου, ἀνὴρ οὗ εἶπε Σὺρ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· Εὐγε, συνετριβή, ἀπολώλε τὰ ἔθνη, ἀπεστράφη πρὸς με, ἡ πλήρης ἡρήμωται·

3. διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἴδου ἐγὼ ἐπὶ σέ, Σὺρ, καὶ ἀνάξω ἐπὶ σέ ἔθνη πολλὰ, ὡς ἀναβαίνει ἡ θάλασσα τοῖς κύμασιν αὐτῆς.

4. Καὶ καταβαλοῦσι τὰ τείχη Σὺρ, καὶ καταβαλοῦσι τοὺς πύργους σου, καὶ λικμήσω τὸν χοῦν αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς, καὶ δώσω αὐτὴν εἰς λεωπετρίαν.

5. Ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται ἐν μέσῳ θαλάσσης, ὅτι ἐγὼ λελάληκα, λέγει Κύριος. Καὶ ἔσται εἰς προνομὴν τοῖς ἔθνεσιν,

6. καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἐν πεδίῳ μαχαίρᾳ ἀναίρεθήσονται, καὶ γνῶσονται ὅτι ἐγὼ Κύριος.

7. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Ἴδου ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ, Σὺρ, τὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ βορρᾶ· βασιλεὺς βασιλέων ἔστί, μεθ' ἵππων καὶ ἄρμάτων καὶ ἱππέων καὶ συναγωγῆς ἔθνων πολλῶν σφόδρα.

8. Οὗτος τὰς θυγατέρας σου τὰς ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρᾳ ἀνελεῖ, καὶ δώσει ἐπὶ σέ προφυλακὴν, καὶ περιοικοδομήσει, καὶ ποιήσει ἐπὶ σέ κύκλῳ γάρακα καὶ περιστασιν ὅπλων, καὶ τὰς λόγχας αὐτοῦ ἀπέναντί σου δώσει.

9. Τὰ τείχη σου καὶ τοὺς πύργους σου καταβαλεῖ ἐν ταῖς μαχαίραις αὐτοῦ.

10. Ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἵππων αὐτοῦ κατακαλύψει σε ὁ κονιορτὸς αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν ἱππέων αὐτοῦ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ σεισθήσεται τὰ τείχη σου· εἰσπορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου, ὡς εἰσπορευόμενος εἰς πόλιν ἐκ πεδίου.

11. Ἐν ταῖς ὁπλαῖς τῶν ἵππων αὐτοῦ καταπατήσουσί σου πάσας τὰς πλατείας· τὸν λαόν σου μαχαίρᾳ ἀνελεῖ, καὶ τὴν ὑπόστασιν τῆς ἰσχύος σου ἐπὶ τὴν γῆν καταΐξει.

12. Καὶ προνομήσει τὴν δυνάμιν σου, καὶ σκυλεύσει τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ καταβαλεῖ τὰ τείχη σου, καὶ τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητοὺς καθελεῖ. Καὶ τοὺς λίθους σου καὶ τὰ ξύλα σου καὶ τὸν χοῦν σου εἰς μέσον τῆς θαλάσσης σου ἐμβαλεῖ.

13. Καὶ καταλύσει τὸ πλῆθος τῶν μουσικῶν σου, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ψαλτηρίων σου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἔτι.

14. Καὶ δώσω σε λεωπετρίαν, ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσθ, οὐ μὴ οἰκοδομηθῇ ἔτι, ὅτι ἐγὼ Κύριος ἐλάλησα, λέγει Κύριος.

15. Διότι τάδε λέγει Κύριος Κύριος τῇ Σὺρ· Οὐκ ἀπὸ φωνῆς τῆς πτώσεώς σου, ἐν τῷ στενάξαι τραυματίας, ἐν τῷ σπᾶσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου, σεισθήσονται αἱ νῆσοι;

16. καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν θρόνων αὐτῶν πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκ τῶν ἔθνων τῆς θαλάσσης, καὶ ἀφελούνται τὰς μίτρας ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον αὐτῶν ἐκδύσονται. Ἐκστάσει ἐκστήσονται, ἐπὶ γῆν καθεδούνται, καὶ φοβηθήσονται τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν, καὶ στεναῖουσιν ἐπὶ σέ,

17. καὶ λήψονται ἐπὶ σέ θρήνον, καὶ ἐροῦσί σοι· Πῶς

1. Et factum est in undecimo anno, una mensis, factus est sermo Domini ad me, dicens :

2. Fili hominis, pro eo quod dixit Sor super Jerusalem : Euge, confracta est, perierunt gentes, conversa est ad me, quæ fuit plena deserta est :

3. propterea hæc dicit Dominus : Ecce ego super te, Sor, et ascendere faciam super te gentes multas, sicut ascendit mare fluctibus suis.

4. Et dejicient muros Sor, et dejicient tures tuas, et ventilabo pulverem ejus de ea, et dabo eam in nitidissimam petram.

5. Siccatio sagenarum erit in medio maris, quia ego locutus sum, ait Dominus. Et erit in direptionem gentibus,

6. et filia ejus in campo gladio interficientur, et scient quia ego Dominus.

7. Quia hæc dicit Dominus : Ecce ego adduco ad te, Sor, Nabuchodonosor regem Babylonis ab aquilone : rex regum est, cum equis et currubus et equitibus et cætu gentium multarum valde.

8. Hic filias tuas quæ in campo gladio interficiet, et dabit super te propugnaculum, et circum ædificabit, et faciet super te in circuitu vallum et circumstantiam armorum, et lanceas suas contra te dabit.

9. Muros tuos et tures tuas dejiciet in gladiis suis.

10. A multitudine equorum ejus operiet te pulvis eorum, et a voce equitum ejus et rotarum currum ejus commovebuntur muri tui : ingrediente eo portas tuas, quasi ingrediens urbem de campo.

11. In ungulis equorum suorum conculcabunt omnes plateas tuas : populum tuum gladio interficiet, et substantiam fortitudinis tuæ in terram deducet.

12. Et deprædabitur potentiam tuam, et spoliabit substantiam tuam, et destruet muros tuos, et domos tuas desiderabiles subvertet. Et lapides tuos et ligna tua et pulverem tuum in medium maris tui injiciet.

13. Et cessare faciet multitudinem musicorum tuorum, et vox psalteriorum tuorum non audietur amplius.

14. Et dabo te nitidissimam petram, siccatio sagenarum eris, non ædificaberis ultra, quia ego Dominus locutus sum, ait Dominus.

15. Quia hæc dicit Dominus Dominus Sor : Nonne a voce ruinæ tuæ, cum ingemuerint vulnerati, cum evaginatus fuerit gladius in medio tui, commovebuntur insulae?

16. et descendant de sedibus suis omnes principes ex gentibus maris, et auferent mitras de capitibus suis, et vestimento suo vario nudabuntur. Stupore stupebunt, in terra sedebunt, et formidabunt perditionem suam, et gement super te,

17. et assument super te lamentum, et dicent tibi : Quo-

κατελύθης ἐκ θαλάσσης, ἡ πόλις ἡ ἐπαινητὴ, ἡ δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν;

18. Καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀπὸ ἡμέρας πτώσεώς σου,

19. ὅτι τὰδε λέγει Κύριος Κύριος· Ὅταν δῶ πόλιν ῥημωμένην ὡς τὰς πόλεις τὰς μὴ κατοικισθισμένας, ἐν τῷ ἀναγαγεῖν με ἐπὶ σὲ τὴν ἄβυσσον, καὶ κατακαλύψει σε ὕδωρ πολὺ,

20. καὶ καταβιδάσω σε πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον, πρὸς λαὸν αἰῶνος, καὶ κατοικίῳ σε εἰς βάθη τῆς γῆς ὡς ἔρημον αἰῶνιον μετὰ καταβαίνοντων εἰς βόθρον, ὅπως μὴ κατοικηθῇς, μηδὲ ἀναστῇς ἐπὶ γῆς ζωῆς·

21. ἀπώλειάν σε δώσω, καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει Κύριος Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

2. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε ἐπὶ Σὸρ θρήνον,

3. καὶ ἐρεῖς τῇ Σὸρ τῇ κατοικοῦσῃ ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῆς θαλάσσης, τῷ ἐμπορίῳ τῶν λαῶν ἀπὸ νήσων πολλῶν· Τὰδε λέγει Κύριος τῇ Σὸρ· Σὺ εἶπας· Ἐγὼ περιέσκηκα ἑμαυτῇ κάλλος μου,

4. ἐν καρδίᾳ θαλάσσης τῇ Βελεμ υἱοὶ σου περιέθηκάν σοι κάλλος·

5. κέδρος ἐκ Σενεὶρ ὠκοδομήθη σοι, ταινίαι σανίδων κυπαρίσσου ἐκ τοῦ Λιβάνου ἐλήφθησαν, τοῦ ποιῆσαι σοι ἱστοὺς ἐλατίνους,

6. ἐκ τῆς Βασανίτιδος ἐποίησαν τὰς κώπας σου, τὰ ἱερά σου ἐποίησαν ἐξ ἐλέφαντος, οἴκους ἀλσώδεις ἀπὸ νήσων τῶν Χετιέμ.

7. Βύσσος μετὰ ποικιλίας ἐξ Αἰγύπτου ἐγένετό σοι στρωμνὴ, τοῦ περιθελῖναι σοι δόξαν, καὶ περιβαλεῖν σε ὑάκινθον καὶ πορφύραν ἐκ τῶν νήσων Ἐλισαί, καὶ ἐγένετο περιδόλαια σου.

8. Καὶ οἱ ἀρχόντες σου οἱ κατοικοῦντες Σιδῶνα καὶ Ἀραδίῳ ἐγένοντο κωπηλάται σου. Οἱ σοφοί σου, Σὸρ, οἱ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι κυβερνῆται σου.

9. Οἱ πρεσβύτεροι βιβλίων, καὶ οἱ σοφοὶ αὐτῶν οἱ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι ἐνίσχυνον τὴν βουλὴν σου. Καὶ πάντα τὰ πλοῖα τῆς θαλάσσης καὶ οἱ κωπηλάται αὐτῶν ἐγένοντό σοι ἐπὶ δυσμᾶς δυσμῶν.

10. Πέρσαι καὶ Λυδοὶ καὶ Λίβυες ἦσαν ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄνδρες πολεμισταί σου πέλτας καὶ περικεφαλαίας ἐκρέμασαν ἐν σοί, οὗτοι ἔδωκαν τὴν δόξαν σου.

11. Υἱοὶ Ἀραδίων καὶ ἡ δυνάμις σου ἐπὶ τῶν τευχέων σου· φύλακες ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν, τὰς φρετράς αὐτῶν ἐκρέμασαν ἐπὶ τῶν ὁρμῶν σου κύκλῳ, οὗτοι ἐτελείωσάν σου τὸ κάλλος.

12. Καρχηδόνιοι ἐμποροὶ σου ἀπὸ πλήθους πάσης ἰσχὺς σου, ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σίδηρον καὶ χαρσίτερον καὶ μόλιθον ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου.

13. Ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ σύμπασα καὶ τὰ παρατείνοντα, οὗτοι ἐνεπορεύοντό σοι ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων, καὶ σκευὴ χαλκᾶ ἔδωκαν τὴν ἐμπορίαν σου,

14. ἐξ οἴκου Θογαρμᾶ ἵπποι καὶ ἱππεῖς ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου.

15. Υἱοὶ Ῥοδίων ἐμποροὶ σου, ἀπὸ νήσων ἐπλήθυναν τὴν ἐμπορίαν σου ὁδόντας ἐλεφαντίνους, καὶ τοῖς εἰσγομμένοις ἀντεδίδους τοὺς μισθοὺς σου,

modo dissipata es e mari, urbs laudata, quæ dedit timorem suum omnibus habitatoribus suis?

18. Et formidabunt insulæ a die ruinæ tuæ,

19. quia hæc dicit Dominus Dominus : Cum dederò te urbem desolatam sicut civitates quæ non habitabuntur, cum adduxero super te abyssum, et operiet te aqua multa,

20. et descendere faciam te ad eos qui descendunt in foveam, ad populum sempiternum, et collocabo te in profundis terræ quasi desertum æternum cum his qui descendunt in foveam, ut non habiteris, neque resurgas super terram vitæ :

21. perditionem dabo te, et non eris ultra in sempiternum, dicit Dominus Dominus.

CAPUT XXVII.

1. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

2. Et tu, fili hominis, assume super Sor lamentum,

3. et dices Sor habitanti super introitum maris, emporio populorum ab insulis multis : Hæc dicit Dominus ad Sor : Tu dixisti : Ego circumdedi mihi decorem meum,

4. in corde maris ipsi Beelim filii tui circumdederunt tibi decorem.

5. Cedrus de Senir ædificata est tibi, tæniæ tabularum cypressi de Libano sumptæ sunt, ad faciendum tibi malos abiegnos,

6. de Basanite fecerunt remos tuos, templa tua fecerunt ex ebore, domos sylvestres de insulis Chetiim.

7. Byssus cum varietate de Ægypto facta est tibi stratum, ut circumdaret tibi gloriam, et operiret te hyacintho et purpura de insulis Elisæ, et facta sunt opertoria tua.

8. Et principes tui qui habitabant in Sidone et Aradii fuerunt remiges tui. Sapientes tui, Sor, qui erant in te, isti gubernatores tui.

9. Seniores bibliorum, et sapientes eorum qui erant in te, isti confortabant consilium tuum. Et omnes naves maris et remiges earum facti sunt tibi in occidentem occidentis.

10. Persæ et Lydi et Libes erant in virtute tua, viri belliciores tui peltas et galeas suspenderunt in te, ipsi dederunt gloriam tuam.

11. Filii Aradiorum et virtus tua super muros tuos : custodes in turribus tuis erant, pharetras suas suspenderunt super propugnacula tua per gyrum, ipsi perfecerunt decorem tuum.

12. Carthaginenses negotiatores tui a multitudine universæ fortitudinis tuæ, argentum et aurum et ferrum et stannum et plumbum dederunt forum tuum.

13. Græcia et universa et adjacentia, hi negotiabantur tibi in animabus hominum, et vasa ænea dederunt mercatum tuum,

14. de domo Thogarma equi et equites dederunt forum tuum.

15. Filii Rhodiorum negotiatores tui, ex insulis multiplicaverunt negotiationem tuam dentes elephantinos, et his qui introducebantur reddebas mercedes tuas,

16. ἀνθρώπους ἐμπορίαν σου ἀπὸ πλήθους τοῦ συμ-
μίκτου σου, στακτήν καὶ ποικιλίματα ἐκ Θαρσίς, καὶ
Ραμὸθ, καὶ Χοργὸρ ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου.

17. Ἰούδας καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ, οὗτοι ἐμποροὶ
σου, ἐν πράσει σίτου καὶ μύρων καὶ κασίας, καὶ πρῶ-
τον μέλι καὶ ἔλαιον καὶ ῥητίνην ἔδωκαν εἰς τὸν σύμ-
μικτόν σου.

18. Δαμασκὸς ἐμποροὶ σου, ἐκ πλήθους πάσης δυνά-
μεώς σου· οἶνος ἐκ Χελβὼν, καὶ ἔρια ἐκ Μιλήτου, καὶ
οἶνον εἰς τὴν ἀγοράν σου ἔδωκαν.

19. Ἐξ Ἀσὴλ σίδηρος εἰργασμένος, καὶ τροχιάς ἐν
τῷ συμμίκτῳ σου ἐστὶ.

20. Δαιδάν ἐμποροὶ σου, μετὰ κτηνῶν ἐκλεκτῶν εἰς
ἄρματα.

21. Ἡ Ἀραβία καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Κηδάρ, οὗτοι
ἐμποροὶ σου διὰ χειρός σου, καμηλοὺς καὶ ἀμνοὺς καὶ
χριοὺς ἐν οἷς ἐμπορεύονται σε.

22. Ἐμποροὶ Σαββά καὶ Ῥαμμά, οὗτοι ἐμποροὶ
σου, μετὰ πρῶτων ἡδυσμάτων καὶ λίθων χρυστῶν, καὶ
χρυσὸν ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου.

23. Χαβρὰ καὶ Χαναά, οὗτοι ἐμποροὶ σου. Ἀσσοὺρ
καὶ Χαρμάν ἐμποροὶ σου,

24. φέροντες ἐμπορίαν ὑάκινθον, καὶ θησαυροὺς ἐκλε-
κτοὺς δεδεμένους σχοινοῖς, καὶ κυταρίσσινα

25. πλοῖα. Ἐμποροὶ σου ἐν τῷ πλήθει ἐν τῷ συμ-
μίκτῳ σου, καὶ ἐνεπλήσθης καὶ ἐβαρύνθης σφόδρα ἐν
καρδίᾳ θαλάσσης.

26. Ἐν ὕδατι πολλῶν ἤγόν σε οἱ κωπηλάται σου, τὸ
πνεῦμα τοῦ νότου συνέτριψέ σε ἐν καρδίᾳ θαλάσσης.

27. Ἦσαν δυνάμεις σου, καὶ ὁ μισθός σου, καὶ τῶν
συμμικτῶν σου, καὶ οἱ κωπηλάται σου, καὶ οἱ κυβερ-
νήται σου, καὶ οἱ σύμβουλοί σου, καὶ οἱ σύμμικτοί σου
ἐκ τῶν συμμικτῶν σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολε-
μισταί σου οἱ ἐν σοί. Καὶ πᾶσα συναγωγὴ σου ἐν μέσῳ
σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
πτώσεώς σου.

28. Πρὸς τὴν κραυγὴν τῆς φωνῆς σου οἱ κυβερνήταιί
σου φόβῳ φοβηθήσονται,

29. καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν πλοίων πάντες οἱ
κωπηλάται καὶ οἱ ἐπιβάται, καὶ οἱ πρῶται τῆς θαλάσ-
σης ἐπὶ τὴν γῆν στήσονται,

30. καὶ ἀλαλάξουσιν ἐπὶ σὲ τῇ φωνῇ αὐτῶν, καὶ
κεκραῖονται πικρὸν, καὶ ἐπιθήσουσι γῆν ἐπὶ τὴν κεφα-
λὴν αὐτῶν, καὶ σποδὸν στρώσονται. (*)

32. Καὶ λήγονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ σὲ θρήνον, θρή-
νημα Σόρ.

33. Πόσον τινὰ εἶδες μισθὸν ἀπὸ τῆς θαλάσσης;
Ἐνέπλησας ἔθνη ἀπὸ τοῦ πλήθους σου, καὶ ἀπὸ τοῦ
συμμικτοῦ σου ἐπλούτησας πάντας βασιλεῖς τῆς γῆς.

34. Νῦν συνετρίβης ἐν θαλάσσῃ, ἐν βάθει ὕδατος ὁ
σύμμικτός σου, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου ἐν μέσῳ
σου.

35. Ἐπεσον πάντες οἱ κωπηλάται σου, πάντες οἱ

16. homines negotiationem tuam a multitudine commisti
tui, stacten et varietates ex Tharsis, et Rhemoth, et Chor-
chor dederunt forum tuum.

17. Judas et filii Israel, isti negotiatores tui, in vendi-
tione frumenti et unguentorum et casiae, et primum mel et
oleum et resinam dederunt in commistum tuum.

18. Damascus negotiatores tui, ex multitudine omnis
fortitudinis tuae : vinum ex Chelbon, et lanas de Mileto, et
vinum in forum tuum dederunt.

19. Ex Asel ferrum factum opere, et rota in commisto
tuo est.

20. Dædan negotiatores tui, cum jumentis electis ad cur-
rus.

21. Arabia et universi principes Cedar, ipsi negotiatores
tui per manum tuam, camelos et agnos et arietes in quibus
negotiaris tibi.

22. Negotiatores Sabba et Ramma, ipsi negotiatores tui,
cum primis suavitatibus et lapidibus optimis, et aurum de-
derunt forum tuum.

23. Charra et Chanaa, isti negotiatores tui. Assur et Char-
man negotiatores tui,

24. ferentes negotiationem hyacinthum, et thesauros
electos funibus colligatos, et cyparissina

25. naves. Negotiatores tui in multitudine in commisto
tuo, et repleta es et aggravata es nimis in corde maris.

26. In aqua multa adduxerunt te remiges tui, spiritus
austri contrivit te in corde maris.

27. Fuerunt virtutes tuae, et merces tua, et commistorum
tuorum, et remiges tui, et gubernatores tui, et consiliarii
tui, et commisti tui ex commistis tuis, et omnes viri bella-
tores tui qui in te. Et omnis cætus tuus in medio tui cadent
in corde maris, in die ruinæ tuae.

28. Ad clamorem vocis tuae gubernatores tui timore time-
bunt,

29. et descendunt de navibus omnes remiges et epibatæ,
et proretæ maris in terra stabunt,

30. et vociferabuntur super te voce sua, et clamabunt
amare, et imponent terram super caput suum, et cinerem
sternent sibi.

32. Et assument filii eorum super te lamentum, lamen-
tationem Sor.

33. Quantam invenisti mercedem de mari? Implesti gentes
de multitudine tua, et a commisto tuo ditasti omnes reges
terræ.

34. Nunc contrita es in mari, in profundo aquæ commi-
stus tuus, et omnis cætus tuus in medio tui.

35. Ceciderunt omnes remiges tui, universi habitatores

(*) 31. Καὶ φαλακρῶσουσιν ἐπὶ σὲ φαλάκρωμα, καὶ περι-
ζῶνται (leg. περιζώσονται) σάκκον, καὶ κλαύουσιναι περὶ σοῦ
ἐν πικρασμῷ ψυχῆς, καὶ κοπετὸν πικρὸν ἐκστήσονται.

32. Καὶ λήγονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ σὲ θρήνον, καὶ θρήνημα
ἐπὶ σοί. Τίς ὥσπερ Τύρος κατασιγηθεῖσα ἐν μέσῳ θαλάσ-
σης; (Alex.)

31. Et radent super te calvitium, et circumcingentur sacco,
et plorabunt te in amaritudine animæ, et plantum amarum
plangent.

32. Et sument filii eorum super te lamentum, et lamentatio-
nem super te. Quæ ut Tyrus quæ obmutuit in medio maris?

λατοικοῦντες τὰς νήσους ἐσύγνασαν ἐπὶ σέ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐξέστησαν, καὶ ἐδάκρυσε τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

36. Ἐμποροὶ ἀπὸ ἐθνῶν ἐσύρισάν σε, ἀπώλεια ἐγένου, καὶ οὐκέτι ἔσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

2. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν τῷ ἄρχοντι Τύρου· Γάδε λέγει Κύριος· Ἄνθ' οὗ ὑψώθη σου ἡ καρδία, καὶ εἶπας· Θεὸς εἰμι ἐγὼ, κατοικίαν Θεοῦ κατοικήκα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, σὺ δὲ εἶ ἀνθρώπος καὶ οὐ Θεός, καὶ ἔδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν Θεοῦ,

3. μὴ σοφώτερος εἶ σὺ τοῦ Δανιήλ; Ἡ σοφοὶ οὐκ ἐπαίδευσάν σε τῇ ἐπιστήμῃ αὐτῶν;

4. Μὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σου ἡ τῇ φρονήσει σου ἐποίησας σεαυτῷ δύναμιν, καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐν τοῖς θησαυροῖς σου;

5. Ἐν τῇ πολλῇ ἐπιστήμῃ σου καὶ ἐμπορίᾳ σου ἐπλήθυνας δύναμίν σου, ὑψώθη ἡ καρδία σου ἐν τῇ δυνάμει σου.

6. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἐπειδὴ δέδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν Θεοῦ,

7. ἀντὶ τούτου ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ ἄλλοτρίους λοιμοὺς ἀπὸ ἐθνῶν, καὶ ἐκκενώσουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπὶ σέ καὶ ἐπὶ τὸ κάλλος τῆς ἐπιστήμης σου, καὶ στρώσουσι τὸ κάλλος σου εἰς ἀπώλειαν,

8. καὶ καταβιβάσουσί σε, καὶ ἀποθανῇ θανάτῳ τραυματιῶν ἐν καρδίᾳ θαλάσσης.

9. Μὴ λέγων ἐρεῖς· Θεὸς εἰμι ἐγὼ, ἐνώπιον τῶν ἀναιρούντων σε; Σὺ δὲ εἶ ἀνθρώπος, καὶ οὐ Θεός.

10. Ἐν πλήθει ἀπεριτμητῶν ἀπολὴ ἐν χερσὶν ἄλλοτρίων, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει Κύριος.

11. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων· Ὑιὲ ἀνθρώπου, λάβε θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα Τύρου,

12. καὶ εἰπὸν αὐτῷ· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Σὺ ἀποσπράγγισμα ὁμοιώσεως, καὶ στέφανος κάλλους

13. ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ παραδείσου τοῦ Θεοῦ ἐγενήθης. Πάντα λίθον χρηστὸν ἐνδέδεσαι, σάβριον καὶ τοπάzion, καὶ σμάραγδον καὶ ἄνθρακα καὶ σάπφειρον καὶ ἱάσπιν, καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ λιγύριον καὶ ἄγאתην καὶ ἀμέθυστον καὶ χρυσόλιθον καὶ βηρύλλιον καὶ δνύχιον, καὶ χρυσίου ἐνέπλησας τοὺς θησαυροὺς σου καὶ τὰς ἀποθήκας σου ἐν σοί.

14. Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐκτίσθης σὺ μετὰ τοῦ Χερουβ, ἔθηκά σε ἐν ὄρει ἁγίῳ Θεοῦ, ἐγενήθης ἐν μέσῳ λίθων πυρίνων,

15. ἐγενήθης σὺ ἄμωμος ἐν ταῖς ἡμέραις σου, ἀφ' ἧς ἡμέρας σὺ ἐκτίσθης ἕως εὐρέθῃ τὰ ἀδικήματα ἐν σοί.

16. Ἀπὸ πλήθους τῆς ἐμπορίας σου ἐπλησας τὰ ταμεῖα σου ἀνομιᾶς, καὶ ἡμαρτες καὶ ἐτραυματίσθης ἀπὸ ὄρους τοῦ Θεοῦ· καὶ ἡγαγέ σε τὸ Χερουβ ἐκ μέσου λίθων πυρίνων.

17. Ὑψώθη ἡ καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου, διεφθάρη ἡ ἐπιστήμη σου μετὰ τοῦ κάλλους σου. Διὰ πλῆθος ἁμαρτιῶν σου ἐπὶ τὴν γῆν ἐῤῥύσῃ σε, ἐναντίον βασιλέων ἔδωκά σε παραδειγματισθῆναι.

18. Διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ τῶν ἀδικιῶν τῆς ἐμπορίας σου ἐβεβήλωσα τὰ ἱερά σου, καὶ

insularum contristati sunt super te, et reges eorum stupore stupuerunt, et flevit facies eorum.

36. Negotiatores de gentibus sibilaverunt te, perditio facta es, et non eris ultra in saeculum.

CAPUT XXVIII.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

2. Et tu, fili hominis, dic principi Tyri : Hæc dicit Dominus : Pro eo quod exaltatum est cor tuum, et dixisti : Deus ego sum, habitationem Dei habitavi in corde maris, tu autem es homo, et non Deus, et dedisti cor tuum quasi cor Dei,

3. numquid sapientior es tu Daniele? Aut sapientes non erudierunt te disciplina sua?

4. Numquid in eruditione tua aut prudentia tua fecisti tibi fortitudinem, et aurum et argentum in thesauris tuis?

5. In multa eruditione tua et negotiatione tua multiplicasti fortitudinem tuam, elatum est cor tuum in fortitudine tua.

6. Propterea hæc dicit Dominus : Quia dedisti cor tuum quasi cor Dei,

7. Pro hoc ecce ego adduco super te alienos pestilentes de gentibus, et evaginabunt gladios tuos super te et super pulchritudinem doctrinæ tuæ, et sternerunt pulchritudinem tuam in perditionem,

8. et descendere facient te, et morieris morte vulneratorum in corde maris.

9. Numquid loquens dices : Deus ego sum, in conspectu interficientium te. Tu autem es homo, et non Deus.

10. In multitudine incircumcisorum morieris in manibus alienorum, quia ego locutus sum, dicit Dominus.

11. Et factus est sermo Domini ad me, dicens : Fili hominis, sume plantum super principem Tyri,

12. et dic ei : Hæc dicit Dominus Dominus : Tu signaculum similitudinis, et corona decoris

13. in deliciis paradisi Dei fuisti. Omni lapide bono circumdatus es, sardio et topazio, et smaragdo et carbunculo et sapphiro et jaspide et argento et auro, et ligurio et achate et amethysto et chrysolitho et beryllo et onychino, et auro replesti thesauros tuos et horrea tua in te.

14. A die qua conditus es tu cum Cherub, posui te in monte sancto Dei, factus es in medio lapidum ignitorum,

15. fuisti tu immaculatus in diebus tuis, a die qua creatus es donec inventæ sunt iniquitates in te.

16. A multitudine negotiationis tuæ replesti cellaria tua iniquitate, et peccasti et vulneratus es a monte Dei : et adduxit te Cherub de medio lapidum ignitorum.

17. Elatum est cor tuum in decore tuo, corrupta est disciplina tua cum decore tuo. Propter multitudinem peccatorum tuorum in terram projeci te, in conspectu regum dedi te ut dehonestareris.

18. Propter multitudinem peccatorum tuorum et iniquitatum negotiationis tuæ contaminavi sancta tua, et educam

ἐξάξω πῦρ ἐκ μέσου σου, τοῦτο καταφάγεται σε· καὶ δώσω σε σποδὸν ἐπὶ τῆς γῆς σου ἐναντίον πάντων τῶν ὁρώντων σε.

19. Καὶ πάντες οἱ ἐπιστάμενοί σε ἐν τοῖς ἔθνεσι τε-
νάξουσιν ἐπὶ σέ. Ἀπόλεια ἐγένου, καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἐτι
εἰς τὸν αἰῶνα.

20. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

21. Ὡς ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ
Σιδῶνα, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτήν,

22. καὶ εἰπόν· Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ,
Σιδὼν, καὶ ἐνδοξασθήσονται ἐν σοί, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ
εἰμι Κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοί κρίματα, καὶ
ἁγιασθήσονται ἐν σοί.

23. Αἷμα καὶ θάνατος ἐν ταῖς πλατείαις σου, καὶ
πесοῦνται τετραυματισμένοι μαχαίραις ἐν σοί περικύ-
κλω σου, καὶ γινώσκονται διότι ἐγὼ εἰμι Κύριος.

24. Καὶ οὐκ ἔσονται οὐκέτι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ
σχολῶν πικρίας καὶ ἀκανθα ὀδύνης ἀπὸ τῶν περικύκλω
αὐτῶν τῶν ἀτιμάσαντων αὐτοὺς, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ
εἰμι Κύριος.

25. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Καὶ συναῶ τὸν Ἰσραὴλ
ἐκ τῶν ἐθνῶν οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἁγιασθήσο-
μαι ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐνώπιον τῶν λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν·
καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, ἣν δέδωκα τῷ
δούλῳ μου Ἰακώβ,

26. καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς ἐν ἐλπίδι, καὶ οἰ-
κοδομήσουσιν οἰκίας, καὶ φυτεύσουσιν ἀμπελῶνας, καὶ
κατοικήσουσιν ἐν ἐλπίδι, ὅταν ποιήσω κρῖμα ἐν πᾶσι
τοῖς ἀτιμάσαντι αὐτοὺς ἐν τοῖς κύκλῳ αὐτῶν, καὶ γινώ-
σκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν καὶ ὁ Θεὸς
τῶν πατέρων αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Ἐν τῷ ἔτει τῷ δωδεκάτῳ, ἐν τῷ δεκάτῳ μηνί,
μια τοῦ μηνὸς, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

2. Ὡς ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ
Φαραῶ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν
καὶ ἐπ' Αἴγυπτον ὅλην,

3. καὶ εἰπόν· Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φα-
ραῶ, τὸν δράκοντα τὸν μέγαν τὸν ἐγκαθήμενον ἐν μέσῳ
ποταμῶν αὐτοῦ, τὸν λέγοντα· Ἐμοὶ εἰσιν οἱ ποταμοί,
καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς.

4. Καὶ ἐγὼ δώσω παγίδας εἰς τὰς σιαγόνας σου, καὶ
προσκολλήσω τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς
πέτερυγὰς σου, καὶ ἀνάξω σε ἐκ μέσου τοῦ ποταμοῦ
σου,

5. καὶ καταβαλῶ σε ἐν τάχει καὶ πάντας τοὺς ἰχθύας
τοῦ ποταμοῦ σου. Ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου πέσῃ, καὶ
οὐ μὴ συναχθῇ, καὶ οὐ μὴ περισταλῇ· τοῖς θηρίοις
τῆς γῆς καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ δέδωκά σε εἰς
κατάβρωμα.

6. Καὶ γινώσκονται πάντες οἱ κατοικοῦντες Αἴγυπτον
ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος. Ἀνθ' ὧν ἐγενήθης ῥάβδος καλαμίνης
τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ,

7. ὅτε ἐπελάβετό σου τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐθλάσθης,
καὶ ὅτε ἐπεκρότησεν ἐπ' αὐτοὺς πάσα χεὶρ, καὶ ὅτε
ἐπανεπαύσαντο ἐπὶ σέ, συνετρίβης, καὶ συνέκλασας αὐ-
τῶν πᾶσαν ὀσφύν.

ignem de medio tui, hic devorabit te : et dabo te cinerem
super terram tuam in conspectu omnium videntium te.

19. Et omnes qui noverunt te in gentibus gement super
te. Perditio facta es, et non eris ultra in sæculum.

20. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

21. Fili hominis, obfirma faciem tuam super Sidonem, et
propheta super eam,

22. et dic : Hæc dicit Dominus : Ecce ego ad te, Sidon,
et glorificabor in te, et scies quia ego sum Dominus, cum
fecero in te judicia, et sanctificabor in te.

23. Sanguis et mors in plateis tuis, et cadent vulnerati
gladiis in te per circuitum tuum, et scient quia ego Domi-
nus.

24. Et non erunt ultra in domo Israel offendiculum ama-
ritudinis et spina doloris ab iis qui in circuitu eorum qui
contumeliam fecerint eis, et scient quia ego sum Dominus.

25. Hæc dicit Dominus Dominus : Et congregabo Israel
de gentibus ubi dispersi sunt illic, et sanctificabor in eis,
et coram populis et gentibus : et habitabunt in terra sua,
quam dedi servo meo Jacob,

26. et habitabunt in ea in spe, et ædificabunt domos, et
plantabunt vineas, et habitabunt in spe, cum fecero judi-
cium in omnibus qui fecerint eis contumeliam qui in circuitu
eorum, et scient quia ego sum Dominus Deus eorum et
Deus patrum eorum.

CAPUT XXIX.

1. In anno duodecimo, in decimo mense, una mensis,
factum est verbum Domini ad me, dicens :

2. Fili hominis, obfirma faciem tuam super Pharaonem
regem Ægypti, et propheta super eum et super Ægyptum
universam,

3. et dic : Hæc dicit Dominus : Ecce ego super Pharaonem,
draconem magnum sedentem in medio fluminum suorum,
dicentem : Mihi sunt flumina, et ego feci illa.

4. Et ego dabo laqueos in maxillas tuas, et agglutinabo
piscis fluminis tui ad pennas tuas, et educam te de medio
fluminis tui,

5. et deponam te velociter et omnes pisces fluminis tui.
Super faciem campi cades, neque congregaberis, neque col-
ligeris : bestiis terræ et volatilibus cæli dedi te in devora-
tionem.

6. Et scient omnes habitatores Ægypti quia ego sum Do-
minus. Pro eo quod factus es virga arundinea domui Israel,

7. quando apprehendit te manu sua, contractus es, et
quando plausit super eos omnis manus, et quando requieve-
runt super te, contritus es, et confregisti omnes renes eo-
rum.

8. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ ῥομφαίαν, καὶ ἀπολῶ ἀπὸ σοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη,

9. καὶ ἔσται ἡ γῆ Αἰγύπτου ἀπώλεια καὶ ἔρημος· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος. Ἀντὶ τοῦ λέγειν σε· Οἱ ποταμοὶ ἐμοὶ εἰσι, καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς·

10. διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ποταμούς σου, καὶ δώσω γῆν Αἰγύπτου εἰς ἔρημον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἀπώλειαν ἀπὸ Μαγδωλοῦ καὶ Συήνης καὶ ἕως ὁρίων Αἰθιοπῶν.

11. Οὐ μὴ διέλθῃ ἐν αὐτῇ ποὺς ἀνθρώπου, καὶ ποὺς κτήνους οὐ μὴ διέλθῃ αὐτήν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται τεσσαράκοντα ἔτη.

12. Καὶ δώσω τὴν γῆν αὐτῆς ἀπώλειαν ἐν μέσῳ γῆς ἡρημωμένης, καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς ἐν μέσῳ πόλεων ἡρημωμένων ἔσονται τεσσαράκοντα ἔτη. Καὶ διασπερῶ Αἰγύπτου ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ λικηίσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας.

13. Τάδε λέγει Κύριος· Μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη συνάξω Αἰγυπτίους ἀπὸ τῶν ἐθνῶν οὓς διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ,

14. καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ κατοικίω αὐτοὺς ἐν γῇ Φαθορῆς, ἐν τῇ γῇ ὅθεν ἐλήφθησαν, καὶ ἔσται ἀρχὴ ταπεινῇ

15. παρὰ πάσας τὰς ἀρχάς. Οὐ μὴ ὑψωθῇ ἔτι ἐπὶ τὰ ἔθνη· καὶ ὀλιγοστοὺς αὐτοὺς ποιήσω, τοῦ μὴ εἶναι αὐτοὺς πλείονας ἐν τοῖς ἔθνεσι.

16. Καὶ οὐκέτι ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς ἐλπίδα ἀναμνησέσκειν ἀνομίαν, ἐν τῷ ἀκολουθήσει αὐτοὺς ὁπίσω αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος.

17. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει, μὲν τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

18. Ὡς ἀνθρώπου, Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλώνης κατεδουλώσατο τὴν δύναμιν αὐτοῦ δουλείᾳ μεγάλῃ ἐπὶ Τύρου, πᾶσα κεφαλὴ φαλακρά, καὶ πᾶς ὤμος μαδῶν· καὶ μισθὸς οὐκ ἐγενήθη αὐτῷ καὶ τῇ δυνάμει αὐτοῦ ἐπὶ Τύρον, καὶ τῆς δουλείας ἧς ἐδούλευσαν ἐπ' αὐτήν.

19. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλώνης γῆν Αἰγύπτου, καὶ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς. Καὶ ἔσται μισθὸς τῇ δυνάμει αὐτοῦ,

20. ἀντὶ τῆς λειτουργείας αὐτοῦ ἧς ἐδούλευσεν ἐπὶ Τύρον, δέδωκα αὐτῷ γῆν Αἰγύπτου· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος·

21. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἀνατελεῖ κέραν παντὶ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ σοὶ δώσω στόμα ἀνευγμένον ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

2. Ὡς ἀνθρώπου, προφήτευσον, καὶ εἰπόν· Τάδε λέγει Κύριος· Ὡς ὁ ἡμέρα,

3. ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ Κυρίου, ἡμέρα νεφέλης, πέρας ἔθνῶν ἔσται,

4. καὶ ῥῆι μάχαιρα ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ ἔσται παραχῇ ἐν γῇ Αἰθιοπία, καὶ συμπεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν Αἰγύπτῳ καὶ συμπεσείται τὰ θεμέλια αὐτῆς.

8. Propterea hæc dicit Dominus : Ecce ego induco super te gladium, et perdam de te homines et jumenta,

9. et erit terra Ægypti perditio et solitudo : et scient quia ego sum Dominus. Eo quod dicis tu : Flumina mea sunt, et ego feci illa :

10. idcirco ecce ego super te, et super omnia flumina tua, et dabo terram Ægypti in solitudinem et gladium et perditionem a Magdolo et Syene et usque ad terminos Æthiopum.

11. Non transibit in ea pes hominis, et pes jumenti non pertransibit eam, et non habitabitur quadraginta annis.

12. Et dabo terram ejus perditionem in medio terræ desertæ, et civitates ejus in medio civitatum desertarum erunt quadraginta annis. Et disseminabo Ægyptum in gentibus, et ventilabo eos in terras.

13. Hæc dicit Dominus : Post quadraginta annos congregabo Ægyptios de gentibus in quibus dispersi erant illuc,

14. et reducam captivitatem Ægyptiorum, et collocabo eos in terra Phathores, in terra de qua assumpti sunt, et erit principatus humilis

15. inter omnes principatus. Non elevabitur ultra super nationes : et paucissimos eos faciam, ne plures sint ipsi inter gentes.

16. Et non erunt ultra domui Israel in spem reducentem in memoriam iniquitatis, ut sequantur ipsi post illos, et scient quia ego sum Dominus.

17. Et factum est in septimo et vigesimo anno, una mensis primi, factum est verbum Domini ad me, dicens :

18. Fili hominis, Nabuchodonosor rex Babylonis servire fecit exercitum suum servitute magna super Tyrum, omne caput decalvatum, et omnis humerus depilatus : et merces non fuit ei et exercitui ejus super Tyrum, et servitutis qua servierunt adversum eam.

19. Hæc dicit Dominus Dominus : Ecce ego do Nabuchodonosor regi Babylonis terram Ægypti, et deprædabitur deprædationem ejus et spoliabit spolia ejus. Et erit merces virtuti ejus,

20. pro ministerio ejus quo servivit super Tyrum, dedi ei terram Ægypti. Hæc dicit Dominus Dominus :

21. In die illa exorietur cornu omni domui Israel, et tibi dabo os apertum in medio eorum, et scient quia ego sum Dominus.

CAPUT XXX.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

2. Fili hominis, vaticinare, et dic : Hæc dicit Dominus : O o dies!

3. quoniam juxta est dies Domini, dies nubis, finis gentium erit,

4. et veniet gladius super Ægyptios, et erit conturbatio in terra Æthiopia, et cadent vulnerati in Ægypto et concident fundamenta ejus.

5. Πέρσαι καὶ Κρήτες καὶ Λυδοὶ καὶ Λίβυες, καὶ πάντες οἱ ἐπίμικτοί, καὶ τῶν υἱῶν τῆς διαθήκης μου, μαχαίρα πεσοῦνται ἐν αὐτῇ.

6. Καὶ πεσοῦνται τὰ ἀντιστηρίγματα Αἰγύπτου, καὶ καταθῆσεται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ Μαγδωλοῦ ἕως Σήνης, μαχαίρα πεσοῦνται ἐν αὐτῇ, λέγει Κύριος.

7. Καὶ ἐρημωθῆσεται ἐν μέσῳ χωρῶν ἡρημωμένων, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐν μέσῳ πολεων ἡρημωμένων ἔσονται.

8. Καὶ γνῶσονται ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος, ὅταν δῶ πῦρ ἐπ' Αἶγυπτον καὶ συντριβῶσι πάντες οἱ βοηθοῦντες αὐτῇ.

9. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσονται ἄγγελοι σπεύδοντες ἀφανίσαι τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ Αἰγύπτου, ὅτι ἰδοὺ ἔχει.

10. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος. Καὶ ἀπολῶ πλῆθος Αἰγυπτίων διὰ χειρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλώως,

11. αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν ἀπεσταλμένοι ἀπολέσαι γῆν. Καὶ ἐκκυνώσουσι πάντες τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπ' Αἶγυπτον, καὶ πλησθήσεται ἡ γῆ τραυματιῶν.

12. Καὶ δώσω τοὺς ποταμούς αὐτῶν ἐρήμους, (*) καὶ ἀπολῶ τὴν γῆν καὶ τὸ πλῆρωμα αὐτῆς ἐν χειρὶν ἀλλοτριῶν· ἐγὼ Κύριος λελάληκα.

(**) 13. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Καὶ ἀπολῶ μεγιστᾶνας ἀπὸ Μέμφεως, καὶ ἄρχοντας Μέμφεως ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι.

14. Καὶ ἀπολῶ γῆν Φαθωρῆς, καὶ δώσω πῦρ ἐπὶ Τάνιν, καὶ ποιήσω ἐκδίκησιν ἐν Διοσπόλει·

15. καὶ ἐκγέω τὸν θυμόν μου ἐπὶ Σαῖν τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου, καὶ ἀπολῶ τὸ πλῆθος Μέμφεως.

16. Καὶ δώσω πῦρ ἐπ' Αἶγυπτον, καὶ ταραχὴ ταραχθήσεται ἡ Σήνη, καὶ ἐν Διοσπόλει ἔσται ἔκρηγμα, καὶ διαχυθήσεται ὕδατα.

17. Νεανίσκοι Ἡλιουπόλεως καὶ Βουδάστου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ αἱ γυναῖκες ἐν αἰγματοσφίᾳ πορεύονται,

18. καὶ ἐν Τάφναις συσκοτάσει ἡ ἡμέρα, ἐν τῷ συντριῖναι με ἐκεῖ τὰ σκήπτρα Αἰγύπτου, καὶ ἀπολείται ἐκεῖ ἡ ὕβρις ἰσχύος αὐτῆς, καὶ ταύτην νεφέλη καλύψει, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἰγμάλωτοι ἄρθήσονται.

19. Καὶ ποιήσω κρίμα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ γνῶσονται ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος.

20. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ πρώτῳ μηνί, ἐβδόμη τοῦ μηνός, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

21. Ὑἱὲ ἀνθρώπου, τοὺς βραχίονας Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου συνέτριψα, καὶ ἰδοὺ οὐ κατεδέθη τοῦ δοθῆναι ἱσίν, τοῦ δοθῆναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα, τοῦ δοθῆναι ἰσχὺν ἐπιλαθῆσθαι μαχαίρας.

22. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἴδου ἐγὼ ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ συντριῖναι τοὺς βραχίονας αὐτοῦ τοὺς ἰσχυροὺς, καὶ τοὺς τεταμένους,

5. Persæ et Cretenses et Lydi et Libyes, et omnes commisti, et de filiis testamenti mei, gladio cadent in ea.

6. Et cadent sustentacula Ægypti, et descendet coutumelia fortitudinis ejus a Magdolo usque ad Syenem, gladio cadent in ea, dicit Dominus.

7. Et desolabitur in medio regionum desolatarum, et civitates eorum in medio urbium desertarum erunt.

8. Et scient quoniam ego sum Dominus, quando dederò ignem super Ægyptum et contriti fuerint omnes qui auxiliantur ei.

9. In die illa egredientur nuntii festinantes disperdere Æthiopian, et erit conturbatio in eis in die Ægypti, quia ecce venit.

10. Hæc dicit Dominus Dominus. Et disperdam multitudinem Ægyptiorum per manum Nabuchodonosor regis Babylonis,

11. ipsius et populi ejus, pestilentes qui de gentibus missi sunt ad perpendam terram. Et evaginabunt omnes gladios suos super Ægyptum, et replebitur terra vulneratorum.

12. Et dabo fluvios eorum desertos, et disperdam terram et plenitudinem ejus in manibus alienorum : ego Dominus locutus sum.

13. Quia hæc dicit Dominus Dominus : Et perdam optimates de Memphis, et principes Mempheos de terra Ægypti, et non erunt ultra.

14. Et disperdam terram Phathores, et dabo ignem super Tanin, et faciam ultionem in Diospoli :

15. et effundam furem meum super Sain robur Ægypti, et disperdam multitudinem Mempheos.

16. Et dabo ignem super Ægyptum, et conturbatione conturbabitur Syene, et in Diospoli erit scissura, et diffundentur aquæ.

17. Juvenes Heliopoleos et Bubasti in gladio cadent, et mulieres in captivitatem abibunt,

18. et in Taphnis tenebrescet dies, quando contrivero ibi sceptrum Ægypti, et peribit ibi contumelia fortitudinis ejus, et ipsam nubes operiet, et filiae ejus captivæ auferentur.

19. Et faciam judicium in Ægypto, et scient quoniam ego sum Dominus.

20. Et factum est in undecimo anno, in primo mense, septima mensis, factum est verbum Domini ad me, dicens :

21. Fili hominis, brachia Pharaonis regis Ægypti contrivi, neque dreprecatus est ut daretur medela, ut daretur super eum malagma, ut daretur robur ad tenendum gladium.

22. Propterea hæc dicit Dominus Dominus : Ecce ego super Pharaonem regem Ægypti, et conteram brachia ejus

(*) 12. ... Καὶ ἀποδώσωμαι τὴν γῆν ἐν χειρὶ πονηρῶν... (Al.)

(**) 13. Ὅτι τάδε λέγει Ἀδωναὶ Κύριος· Καὶ ἀπολῶ βδελύγματα, καὶ καταπαύσω μεγιστᾶνας ἀπὸ Μέμφεως, καὶ ἄρχοντας Τάνεως ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἔσονται οὐκέτι καὶ δώσω φόβον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. (Alex.)

12.... Et tradam terram in manum pessimorum...

13. Quoniam hæc dicit Dominus Dominus : Et disperdam abominaciones, et cessare faciam magnates de Memphis, et principes de terra Ægypti, et non erunt amplius : et dabo terrorem in terra Ægypti.

καὶ καταβαλῶ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ,
23. καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον εἰς τὰ ἔθνη, καὶ λι-
κμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας,

24. καὶ κατισχύσω τοὺς βραχίονας βασιλέως Βαβυ-
λώνος, καὶ δώσω τὴν βομφαίαν μου εἰς τὴν χεῖρα
αὐτοῦ, καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ προνομεύ-
σει τὴν προνομήν αὐτῆς, καὶ σκυλεύσει τὰ σκύλα αὐτῆς.

25. Καὶ ἐνισχύσω τοὺς βραχίονας βασιλέως Βα-
βυλώνος, οἱ δὲ βραχίονες Φαραῶ πεσοῦνται. Καὶ
γνώσκονται ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος, ἐν τῷ δοῦναι τὴν βομ-
φαίαν μου εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλώνος, καὶ ἐκτενεῖ
αὐτὴν ἐπὶ γῆν Αἴγυπτου.

26. καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον εἰς τὰ ἔθνη, καὶ λικμήσω
αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, καὶ γνώσκονται πάντες ὅτι ἐγώ
εἰμι Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ τρίτῳ μηνί,
μὲν τοῦ μηνός, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

2. Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν πρὸς Φαραῶ, βασιλέα Αἴ-
γυπτου, καὶ τῷ πληθει αὐτοῦ· Τίνι ὁμοιώσας σεαυτὸν
ἐν τῷ ὕψει σου;

3. Ἴδου Ἀσσοὺρ κυπάρισσος ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ κα-
λὸς ταῖς παραφυάσιν, καὶ ὕψηλός τῳ μεγέθει, εἰς μέσον
νεφελῶν ἐγένετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ.

4. Ὑδὼρ ἐξέθρεψεν αὐτὸν, ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτὸν,
τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς ἤγαγε κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ,
καὶ τὰ συστήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα τὰ
ξύλα τοῦ πεδίου.

5. Ἐνεκεν τούτου ὕψωθη τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ
πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, καὶ ἐπλατύνθησαν οἱ κλάδοι
αὐτοῦ ἀπ' ὕδατος πολλοῦ.

6. Ἐν ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ
ἐγεννῶσαν πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου· ἐν τῇ σκιᾷ αὐ-
τοῦ κατώκησεν πᾶν πλῆθος ἐθνῶν,

7. καὶ ἐγένετο καλὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος
τῶν κλάδων αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθησαν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ εἰς
ὕδωρ πολὺ.

8. Καὶ κυπάρισσοι τοιαῦται ἐν τῇ παραδείσῳ τοῦ
Θεοῦ, καὶ αἱ πίτνες οὐχ ὅμοιαι ταῖς παραφυάσιν αὐ-
τοῦ, καὶ ἐλάται οὐκ ἐγένοντο ὅμοιαι τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.
Πᾶν ξύλον ἐν τῇ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὁμοιώθη
αὐτῷ ἐν τῷ κάλλει αὐτοῦ.

9. διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ. Καὶ ἐξήλωσαν
αὐτὸν τὰ ξύλα τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς τοῦ Θεοῦ.

10. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος Ἀνθ' ὧν ἐγένου μέ-
γας τῷ μεγέθει, καὶ ἔδωκας τὴν ἀρχὴν σου εἰς μέσον
νεφελῶν, καὶ εἶδον ἐν τῷ ὕψωθῆναι αὐτόν,

11. καὶ παρέδωκα αὐτόν εἰς χεῖρας ἀρχοντος ἐθνῶν,
καὶ ἐποίησε τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ.

12. Καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτόν ἀλλότριοι λοιμοὶ ἀπὸ
ἐθνῶν, καὶ κατέβαλον αὐτόν ἐπὶ τῶν ὀρέων· ἐν πά-
σαις ταῖς φάραγξιν ἔπεσαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ, καὶ συνε-
τρίβη τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ τῆς γῆς, καὶ
κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης αὐτῶν πάντες οἱ λαοὶ τῶν
ἐθνῶν, καὶ ἠδάφισαν αὐτόν.

13. Ἐπὶ τὴν πτώσιν αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο πάντα τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐγί-
νοντο πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ,

fortia, et extenta, et dejiciam gladium ejus de manu ejus,
23. et disseminabo Ægyptum in gentes, et ventilabo eos
in terras,

24. et confortabo brachia regis Babylonis, et dabo gladium
meum in manu ejus, et inducet gladium super Ægyptum,
et populabitur prædam ejus, et spoliabit spolia illius,

25. Et confortabo brachia regis Babylonis, brachia au-
tem Pharaonis cadent. Et scient quia ego sum Dominus, cum
dederò gladium meum in manus regis Babylonis, et exten-
det eum super terram Ægypti :

26. et disseminabo Ægyptum in gentes, et ventilabo eos
in terras, et scient omnes quia ego sum Dominus.

CAPUT XXXI.

1. Et factum est in undecimo anno, in tertio mense, una
mensis, factum est verbum Domini ad me, dicens :

2. Fili hominis, dic ad Pharaonem, regem Ægypti, et
multitudini ejus : Cui assimilasti te in altitudine tua ?

3. Ecce Assur cyparissus in Libano, et pulcher propagi-
nibus, et excelsus magnitudine, in medio nubium factum
est principium ejus :

4. aqua nutritivum eum, abyssus exaltavit eum, fluvios suos
duxit per circuitum plantarum ejus, et congregationes suas
emisit ad omnia ligna campi.

5. Propterea elevata est magnitudo ejus super omnia li-
gna campi, et dilatati sunt rami ejus ab aqua multa.

6. In propaginibus ejus nificaverunt omnia volatilia cœli,
et sub ramis ejus genuerunt omnes bestię campi : in umbra
illius habitavit omnis multitudo gentium,

7. et erat pulcher in altitudine sua propter multitudinem
ramorum suorum, erant enim radices illius in aqua multa.

8. Et cyparissi tales in paradiso Dei, et pini non similes
propaginibus ejus, et abietes non fuerunt similes ramis ejus.
Omne lignum in paradiso Dei non est assimilatum ei in pul-
chritudine ejus

9. propter multitudinem ramorum ejus. Et æmulata sunt
eum ligna paradisi deliciarum Dei.

10. Propterea hæc dicit Dominus : Pro eo quod factus es
magnus magnitudine, et dedisti principium tuum in medio
nubium, et vidi dum ipse exaltaretur,

11. et tradidi eum in manus principis gentium, et fecit
perditionem ejus.

12. Et exterminaverunt eum alieni pestilentes de genti-
bus, et dejecerunt eum super montes : in cunctis convalli-
bus corruerunt rami ejus, et contritæ sunt stirpes ejus in
omni campo terræ, et descenderunt de tegmine eorum omnes
populi gentium, et straverunt eum.

13. In ruina ejus requieverunt omnia volatilia cœli, et
super truncos ejus fuerunt omnes bestię agri,

14. ὅπως μὴ ὑψωθῶσιν ἐν τῷ μεγέθει αὐτῶν πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ ὕδατι. Καὶ ἔδωκαν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ οὐκ ἔστησαν ἐν τῷ ὕψει αὐτῶν πρὸς αὐτὰ πάντες οἱ πίνοντες ὕδωρ· πάντες ἐδόθησαν εἰς θάνατον, εἰς γῆς βάθος, ἐν μέσῳ ὕδων ἀνθρώπων, πρὸς καταβαίνοντας εἰς βόθρον.

15. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἐν ἡμέρᾳ κατέβη εἰς ἄδου, ἐπένθησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος. Καὶ ἐπέστησα τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς, καὶ ἐκώλυσα πλῆθος ὕδατος, καὶ ἐσχότασεν ἐπ' αὐτὸν ὁ Λιβάνος, πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου ἐπ' αὐτῷ ἐξελύθησαν.

16. Ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐσεισθήσαν τὰ ἔθνη, ὅτε κατεβίβασον αὐτὸν εἰς ἄδου μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἐν γῇ πάντα τὰ ξύλα τῆς τρυφῆς, καὶ τὰ ἐκλεκτὰ τοῦ Λιβάνου πάντα τὰ πίνοντα ὕδωρ.

17. Καὶ γὰρ αὐτοὶ κατέβησαν μετ' αὐτοῦ εἰς ἄδου ἐν τοῖς τραυματίαις ἀπὸ μαχαίρας, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ οἱ κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο.

18. Τίνι ὁμοιωθῆς; κατάβηθι, καὶ καταβιδάσθητι μετὰ τῶν ξύλων τῆς τρυφῆς εἰς γῆς βάθος. Ἐν μέσῳ ἀπεριτμητῶν κοιμηθήσῃ μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας. Οὗτος Φαραὼ καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, λέγει Κύριος Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΒ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ δεκάτῳ μηνί, μιᾷ τοῦ μηνός, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

2. Ὡς ἀνθρώπου, λάβε θρῆνον ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ· Λέοντι ἐθνῶν ὁμοιωθήσῃ σὺ, καὶ ὡς δράκοντι ὃ ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ ἐκεράτιζες τοῖς ποταμοῖς σου, καὶ ἐτάρασσες ὕδωρ τοῖς ποσὶ σου, καὶ κατεπάτεις τοὺς ποταμούς σου.

3. Τάδε λέγει Κύριος· Καὶ περιβαλῶ ἐπὶ σὲ δίκτυα λαῶν πολλῶν, καὶ ἀνάξω σε ἐν τῷ ἀγκίστρῳ μου,

4. καὶ ἐκτενῶ σε ἐπὶ τὴν γῆν. Πεδία πλησθήσεται, καὶ ἐπικαθῶ ἐπὶ σὲ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμπλήσω πάντα τὰ θηρία πάσης τῆς γῆς.

5. Καὶ δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐμπλήσω ἀπὸ τοῦ αἵματός σου.

6. Καὶ ποτισθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τῶν προχωρημάτων σου ἀπὸ τοῦ πλήθους σου ἐπὶ τῶν ὀρέων. Φάραγγας ἐμπλήσω ἀπὸ σοῦ,

7. καὶ κατακαλύψω ἐν τῷ σβεσθῆναι σε οὐρανὸν, καὶ συσκοτάσω τὰ ἀστρα αὐτοῦ· ἥλιον ἐν νεφελῇ καλύψω, καὶ σελήνῃ οὐ μὴ φάνη τὸ φῶς αὐτῆς.

8. Πάντα τὰ φαίνοντα φῶς ἐν τῷ οὐρανῷ συσκοτάσουσιν ἐπὶ σὲ, καὶ δώσω σκότος ἐπὶ τὴν γῆν, λέγει Κύριος Κύριος.

9. Καὶ παροργισθῇ καρδίαν λαῶν πολλῶν, ἥνικα ἂν ἄγω αἰχμαλωσίαν σου εἰς τὰ ἔθνη, εἰς γῆν ἣν οὐκ ἔγνων.

10. Καὶ στενάζουσιν ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλὰ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστῆσιν ἐκστῆσονται, ἐν τῷ πετᾶσθαι τὴν ῥομφαίαν μου ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν, προσδεχόμενοι τὴν πτώσιν αὐτῶν, ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου.

11. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ῥομφαία βασιλείως Βαβυλῶνος ἔξει σοι,

14. ut non exaltentur in magnitudine sua omnia ligna quæ in aqua. Et dederunt principium suum in medio nubium, nec steterunt in altitudine sua ad se omnes bibentes aquam : omnes dati sunt in mortem, in terræ profundum, in medio filiorum hominum, ad eos qui descendunt in foveam.

15. Hæc dicit Dominus Dominus : In die qua descendit ad infernum, luxit eum abyssus. Et cohibui flumina ejus, et prohibui multitudinem aquæ, et contenebratus est super eum Libanus, omnia ligna campi in eo defecerunt.

16. A sonitu ruinæ ejus commotæ sunt gentes, quando deducebant eum ad infernum cum descendentibus in lacum, et consolabantur eum in terra omnia ligna deliciarum, et electa Libani omnia quæ bihebant aquam.

17. Nam et ipsi descenderunt cum eo ad infernum in vulneratis a gladio, et semen ejus qui habitabant sub tegmine ejus in medio vitæ suæ perierunt.

18. Cui assimilatus es? descende, et deducere cum lignis deliciarum in terræ profundum. In medio incircumcisorum dormies cum his qui interfecti sunt gladio. Sic Phara et multitudo fortitudinis ejus, dicit Dominus Dominus.

CAPUT XXXII.

1. Et factum est in duodecimo anno, in decimo mense, una mensis, factum est verbum Domini ad me, dicens :

2. Fili hominis, assume lamentum super Pharaonem regem Ægypti, et dices ei : Leoni gentium assimilatus es tu, et quasi draco qui in mari : et cornupetebas fluminibus tuis, et conturbabas aquam pedibus tuis, et conculcabas flumina tua.

3. Hæc dicit Dominus : Et circumjiciam super te relia populorum multorum, et extraham te in hamo meo,

4. et extendam te super terram. Campi replebuntur, et sedere faciam super te omnia volatilia cæli, et saturabo omnes bestias universæ terræ.

5. Et dabo carnes tuas super montes, et implebo de sanguine tuo.

6. Et irrigabitur terra de stercore tuis a multitudine tua super montes. Valles implebo ex te,

7. et operiam cum extinctus fueris cælum, et tenebre scere faciam stellas ejus : solem in nube operiam, et luna non ostendet lumen suum.

8. Omnia ostendentia lumen in cælo contenebrescent in te, et dabo tenebras super terram, ait Dominus Dominus.

9. Et irritabo cor populorum multorum, cum adduxero captivitatem tuam in gentes, ad terram quam nescis.

10. Et contristabuntur super te gentes multæ, et reges earum stupore stupebunt, cum volare creperit gladius meus super facies eorum, exspectantes ruinam suam, a die ruinæ tuæ.

11. Quia hæc dicit Dominus Dominus : Gladius regis Babylonis veniet tibi,

12. ἐν μαχαίραις γιγάντων, καὶ καταβαλῶ τὴν ἰσχύν σου. λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν πάντες, καὶ ἀπολοῦσι τὴν ὕβριν Αἰγύπτου, καὶ συντριβήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῆς.

13. Καὶ ἀπολῶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἀφ' ὕδατος πολλοῦ, καὶ οὐ μὴ ταραξῇ αὐτὸ ποὺς ἀνθρώπου ἔτι, καὶ ἔχνος κτηνῶν οὐ μὴ καταπατήσῃ αὐτό.

14. Οὕτω τότε ἡσυχάσει τὰ ὕδατα αὐτῶν, καὶ οἱ ποταμοὶ αὐτῶν ὡς ἐλαιον πορεύσονται, λέγει Κύριος.

15. ὅταν δὼ Αἰγύπτου εἰς ἀπώλειαν, καὶ ἐρημωθῇ ἡ γῆ σὺν τῇ πληρώσει αὐτῆς, ὅταν διασπερῶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος.

16. Θρήνός ἐστι, καὶ θρηνήσεις αὐτὸν, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἐθνῶν θρηνήσουσιν αὐτὸν ἐπ' Αἰγύπτου, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχύν αὐτῆς θρηνήσουσιν αὐτήν, λέγει Κύριος Κύριος.

17. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τοῦ πρώτου μηνός, πεντεκαίδεκάτῃ τοῦ μηνός, ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

18. Ὡς ἀνθρώπου, θρήνησον ἐπὶ τὴν ἰσχύν Αἰγύπτου, καὶ καταβιδάσουσιν αὐτῆς τὰς θυγατέρας τὰ ἔθνη νεκράς εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς, πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον. (*)

20. Ἐν μέσῳ μαχαίρας τραυματιῶν πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ, καὶ κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐροῦσί σοι οἱ γίγαντες· Ἐν βάθει βόθρου γίνου, τίνος κρείττων εἶ; καὶ κατέβηθι, καὶ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρας.

22. Ἐκεῖ Ἀσσὺρ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ, πάντες τραυματαῖα ἐκεῖ ἐδόθησαν,

23. καὶ ἡ ταφὴ αὐτῶν ἐν βάθει βόθρου, καὶ ἐγενήθη ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ· πάντες οἱ τραυματαῖα οἱ πεπτωκότες μαχαίρα, οἱ δόντες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς.

24. Ἐκεῖ Αἰλὰμ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ· πάντες οἱ τραυματαῖα οἱ πεπτωκότες μαχαίρα, καὶ οἱ καταβαίνοντες ἀπερίτμητοι εἰς γῆς βάθος, οἱ δεδωκότες αὐτῶν φόβον ἐπὶ γῆς ζωῆς. καὶ ἔλαβosan τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαίνόντων εἰς βόθρον,

(**) 25. ἐν μέσῳ τραυματιῶν.

26. Ἐκεῖ ἐδόθησαν Μοσόχ, καὶ Θοβέλ, καὶ πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ πάντες τραυματαῖα αὐτοῦ, πάντες ἀπερίτμητοι τραυματαῖα ἀπὸ μαχαίρας, οἱ δεδωκότες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς.

27. Καὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τῶν γιγάντων τῶν πεπτωκῶτων ἀπ' αἰῶνος, οἱ κατέβησαν εἰς ἄδου ἐν ὅπλοις πολεμικοῖς, καὶ ἔθηκαν τὰς μαχαίρας αὐτῶν ὑπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἐγενήθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὁστέων αὐτῶν, ὅτι ἐξεφόβησαν πάντας ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν.

(*) 19. Ἐξ ὕδατων εὐπρεποῦς κατέβηθι, καὶ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων, ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρα πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ. (Alex.)

(**) 25. Ἐν μέσῳ τραυματιῶν ἔδοσαν τὴν κοίτην αὐτῷ σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτοῦ, περικύκλῳ αὐτοῦ τὰ μνήματα αὐτοῦ, πάντες ἀπερίτμητοι, τραυματαῖα μαχαίρας, ὅτι ἔδοσαν τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς, καὶ ἔλαβosan τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαίνόντων εἰς βόθρον, ἐν μέσῳ τραυματιῶν ἐδόθησαν. (Theodol.)

12. in gladiis gigantum, et dejiciam fortitudinem tuam, pestilentes de gentibus cuncti, et perdent injuriam Ægypti, et conteretur omnis fortitudo illius.

13. Et perdam omnia jumenta ejus ab aqua multa, et non conturbabit eam pes hominis ultra, et vestigium jumentorum non calcabit eam.

14. Ita tunc quiescent aquæ eorum, et flumina eorum quasi oleum ibunt, dicit Dominus:

15. cum dederò Ægyptum in perditionem, et desolata fuerit terra cum plenitudine sua, cum disseminavero omnes habitatores ejus, et scient quia ego sum Dominus.

16. Planctus est, et planges eum, et filię gentium plangent eum super Ægyptum, et super omnem fortitudinem ejus plangent eam, ait Dominus Dominus.

17. Et factum est in duodecimo anno primi mensis, quintadecima mensis, factus est sermo Domini ad me, dicens:

18. Fili hominis, plange super fortitudinem Ægypti, et deducet ejus filias gentes mortuas in profundum terræ, ad eos qui descendant in foveam.

20. In medio vulneratorum gladio cadent cum eo, et dormiet omnis fortitudo ejus.

21. Et dicent tibi gigantes: In profundo foveæ esto, quo meliores? et descende, et dormi cum incircumcisis in medio vulneratorum gladio.

22. Ibi Assur et omnis congregatio ejus, omnes vulnerati ibi dati sunt,

23. et sepulcrum eorum in profundo foveæ, et facta est congregatio ejus in circuitu sepulcri ejus: omnes vulnerati qui ceciderunt gladio, qui dederunt timorem suum in terra vitæ.

24. Ibi Ælam et omnis fortitudo ejus in circuitu sepulcri ejus: omnes vulnerati qui ceciderunt gladio, et qui descendunt incircumcisi in terræ profundum, qui dederunt terrorem suum in terra vitæ: et acceperunt tormentum suum cum his qui descendant in foveam,

25. in medio vulneratorum.

26. Ibi dati sunt Mosoch, et Thobel, et omnis fortitudo ejus, in circuitu sepulcri ejus omnes vulnerati ejus, universi incircumcisi vulnerati a gladio, qui dederunt terrorem suum super terram vitæ.

27. Et dormierunt cum gigantibus qui ceciderunt ab æterno, qui descenderunt in infernum cum armis bellicis, et posuerunt gladios suos sub capitibus suis, et factæ sunt iniquitates eorum super ossa eorum, quia terruerunt omnes in vita sua.

19. Ex aquarum decore descende, et dormi cum incircumcisis, in medio interfectorum gladio cadent cum eo.

25. In medio vulneratorum dederunt cubile ipsi cum omni virtute sua, in circuitu ejus sepulcra illius, omnes incircumcisi, vulnerati gladio, quia dederunt terrorem suum in terra vitæ, et acceperunt tormentum suum cum his qui descendant in lacum, in medio vulneratorum traditi sunt.

28. Καὶ σὺ ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ μετὰ τετραυματισμένων μαχαίρᾳ.

29. Ἐκεῖ ἐδόθησαν οἱ ἄρχοντες Ἀσσοῦρ, οἱ δόντες τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ εἰς τραῦμα μαχαίρας, οὗτοι μετὰ τραυματιῶν ἐκοιμήθησαν, μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον.

30. Ἐκεῖ οἱ ἄρχοντες τοῦ βορρᾶ πάντες στρατηγοὶ Ἀσσοῦρ, οἱ καταβαίνοντες τραυματαῖαι, σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν ἐκοιμήθησαν ἀπερίτμητοι μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας, καὶ ἀπήνεγαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον.

(*) 31. Ἐκείνους ὀφεται βασιλεὺς Φαραῶ, καὶ παρακληθήσεται ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, λέγει Κύριος Κύριος.

32. ὅτι δέδωκα τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ζωῆς, καὶ κοιμηθήσεται ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας Φαραῶ, καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγει Κύριος Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

2. Ὡς ἀνθρώπου, λάλησον τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου, καὶ ἑρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἦν ἦν ἀν' ἐπάγῳ ῥομφαίαν καὶ λάβῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἀνθρώπων ἓνα ἐξ αὐτῶν, καὶ δῶσιν αὐτὸν ἑαυτοῖς εἰς σκοπὸν,

3. καὶ ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ σάλπισσῃ τῇ σάλπιγγι, καὶ σημάνῃ τῷ λαῷ,

4. καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκούσας τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος καὶ μὴ φυλάξῃται, καὶ ἐπέλθῃ ἡ ῥομφαία, καὶ καταλάβῃ αὐτὸν, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔσται·

5. ὅτι τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος ἀκούσας οὐκ ἐφυλάξατο, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἔσται· καὶ οὗτος, ὅτι ἐφυλάξατο, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξείλατο.

6. Καὶ ὁ σκοπὸς ἐὰν ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην, καὶ μὴ σημάνῃ τῇ σάλπιγγι, καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάξῃται, καὶ ἐλθοῦσα ἡ ῥομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυχὴν, αὕτη διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐλήφθη, καὶ τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσῃ.

7. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, σκοποὺν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον.

8. Ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ ἁμαρτωλῷ· Θανάτῳ θανάτωθήσῃ, καὶ μὴ λαλήσης, τοῦ φυλάσσει τὸν ἀσεβεῖ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, αὐτὸς ὁ ἀνομος τῇ ἀνομίᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται, τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκζητήσῃ.

9. Σὺ δὲ ἐὰν προαπαγγεῖλῃς τῷ ἀσεβεῖ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῆς, καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, οὗτος τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται, καὶ σὺ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξήρησαι.

10. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ· Οὕτως ἐλαλήσατε, λέγοντες· Αἱ πλάναι ἡμῶν καὶ αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐφ' ἡμῖν εἰσι, καὶ ἐν αὐταῖς ἡμεῖς τηκόμεθα, καὶ πῶς ζήσομεθα;

11. Εἰπὸν αὐτοῖς· Ζῶ ἐγὼ, τάδε λέγει Κύριος· Οὐ

(*) 31. Ἐκείνους ὀφεται βασιλεὺς Φαραῶ, καὶ παρακληθήσεται ἐπὶ πάσῃ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν τραυματαῖαι μαχαίρᾳ Φαραῶ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ, λέγει Κύριος ὁ Θεός. (Alex.)

28. Et tu in medio incircumcisorum dormies cum vulneratis gladio.

29. Ibi dati sunt principes Assur, qui dederunt fortitudinem ejus in vulnere gladii, isti cum vulneratis dormierunt, cum descendentibus in foveam.

30. Ibi principes aquilonis omnes magistratus Assur, descenderes vulnerati, cum terrore suo et in fortitudine sua dormierunt incircumcisi cum vulneratis gladio, et abstulerunt tormentum suum cum descendentibus in foveam.

31. Videbit eos rex Pharaos, et consolationem accipiet super omni fortitudine eorum, dicit Dominus Dominus :

32. quia dedi formidinem ejus super terram vitæ, et dormiet in medio incircumcisorum cum vulneratis gladio Pharaos, et omnis multitudo ejus cum eo, dicit Dominus Dominus.

CAPUT XXXIII.

1. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

2. Fili hominis, loquere filiis populi tui, et dices ad eos : Terra super quam induxero gladium et assumpserit populus terræ hominem unum de suis, et dederint eum sibi in speculatorem,

3. et viderit gladium venientem super terram, et cecinerit tuba, et significaverit populo,

4. et audiverit audiens vocem tubæ et non se observaverit, et venerit gladius, et comprehenderit eum, sanguis ipsius super caput ipsius erit :

5. quia vocem tubæ audiens non se observavit, sanguis ipsius super ipsum erit : et hic, quia custodivit se, animam suam liberavit.

6. Quod si speculator vidcrit gladium venientem, et non significaverit tuba, et populus non se custodierit, et veniens gladius tulerit de his animam, ipsa propter iniquitatem suam capta est, et sanguinem de manu speculatoris requiram.

7. Et tu, fili hominis, speculatorem dedi te domui Israel, et audieris ex ore meo sermonem.

8. In dicendo me peccatori : Morte morieris, et non fueris locutus, ut custodiat se inipius a via sua, ipse iniquus iniquitate sua morietur, sanguinem autem ejus de manu tua requiram.

9. Tu autem si prænuntiaveris impio viam suam ut avertat se ab ea, et non averterit se a via sua, hic impietate sua morietur, et tu animam tuam liberasti.

10. Et tu, fili hominis, dic domui Israel : Sic locuti estis, dicentes : Errores nostri et iniquitates nostræ super nos sunt, et in ipsis nos tabescimus, et quomodo vivemus?

11. Dic eis : Vivo ego, hæc dicit Dominus : Non volo

31. Illos videbit rex Pharaos, et consolabitur super universa multitudo eorum : vulnerati gladio Pharaos et omnis exercitus ejus, dicit Dominus Deus.

βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀσεβοῦς, ὡς ἀποστρέφαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, καὶ ζῆν αὐτόν. Ἀποστροφῇ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑμῶν, καὶ ἵνατί ἀποθνήσκειτε, οἶκος Ἰσραὴλ;

12. Εἰπόντες πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· Δικαιοσύνη δικαίου οὐ μὴ ἐξελεῖται αὐτόν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα πλανηθῇ, καὶ ἀνομία ἀσεβοῦς οὐ μὴ κακώσῃ αὐτόν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἀποστρέφῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ· καὶ δίκαιος οὐ μὴ δύνηται σωθῆναι.

13. Ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ δικαίῳ· Οὗτος πέποιθεν ἐπὶ τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ, καὶ ποιήσῃ ἀνομίαν, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἣ ἐποίησεν, ἐν αὐτῇ ἀποθάνειται.

14. Καὶ ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ ἀσεβῇ· Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ ἀποστρέφῃ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην,

15. καὶ ἐνεγύρασμα ἀποδοί, καὶ ἀρπάγματα ἀποτίσει, ἐν προστάγμασι ζωῆς διαπορεύεται, τοῦ μὴ ποιῆσαι ἄδικον, ζωῇ ζήσεται, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ·

16. πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ ὥς ἡμαρτεν οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν· ὅτι κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐποίησεν, ἐν αὐταῖς ζήσεται.

17. Καὶ ἐρῶσιν οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου· Οὐκ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς τοῦ Κυρίου. Καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα.

18. Ἐν τῷ ἀποστρέφαι δίκαιον ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, καὶ ποιήσῃ ἀνομίας, καὶ ἀποθάνειται ἐν αὐταῖς.

19. Καὶ ἐν τῷ ἀποστρέφαι τὸν ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην, ἐν αὐτοῖς αὐτὸς ζήσεται.

20. Καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ εἶπατε· Οὐκ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς Κυρίου. Ἐκαστον ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ.

21. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνί, πέμπτῃ τοῦ μηνὸς τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν, ἦλθε πρὸς με ὁ ἀνασωθεὶς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, λέγων· Ἐάλω ἡ πόλις.

22. Καὶ χεὶρ Κυρίου ἐγενήθη ἐπ' ἐμέ ἐσπέρας, πρὶν λαθεῖν αὐτόν, καὶ ἠνοιξέ μου τὸ στόμα, ὡς ἦλθε πρὸς με τὸ πρωί. Καὶ ἀνοιχθὲν τὸ στόμα μου οὐ συνεσχέθη ἔτι.

23. Καὶ ἐγενήθη λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

24. Ὑπερ ἀνθρώπου, οἱ κατοικοῦντες τὰς ἡρημωμένας ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ λέγουσιν· Εἷς ἦν Ἀβραάμ, καὶ κατέσχε τὴν γῆν, καὶ ἡμεῖς πλείους ἐσμὲν, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κατάσχεσιν.

(*) 25. Διὰ τοῦτο εἰπόντες αὐτοῖς·

27. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ζῶ ἐγὼ, εἰ μὴν οἱ ἐν ταῖς ἡρημωμέναις μαχαίραις πεσοῦνται, καὶ οἱ ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ δοθήσονται εἰς κατάβρωμα, καὶ τοὺς ἐν ταῖς τετειχισμέναις καὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις θανάτῳ ἀποκτενῶ.

28. Καὶ δώσω τὴν γῆν ἐρήμον, καὶ ἀπολεῖται ἡ

mortem impii, sicut converti implum a via sua, et ipsum vivere. Conversione convertimini a via vestra, et utquid morimini, domus Israel?

12. Dic ad filios populi tui : Justitia justi non liberabit eum, in quacumque die erraverit, et iniquitas impii non nocebit ei, in quacumque die conversus fuerit ab iniquitate sua : et justus non poterit salvari.

13. In dicendo me justo : Hic confidit in sua justitia, et faciet iniquitatem, omnes justitiæ ejus non memorabuntur : in injustitia sua quam fecit, in ea morietur.

14. Et in dicendo me impio : Morte morieris, et avertet se a peccato suo, et faciet judicium et justitiam,

15. et pignus restituerit, et rapinas reddiderit, in mandatis vitæ ambulaverit, non faciendo injustum, vita vivet, et non morietur :

16. omnia peccata ejus quæ peccavit non memorabuntur : quia judicium et justitiam fecit, in ipsis vivet.

17. Et dicent filii populi tui : Non est recta via Domini. Et ipsa via eorum non est recta.

18. In recedendo justum a justitia sua, et faciet iniquitates, et morietur in eis.

19. Et in recedendo peccatorem ab iniquitate sua, et faciet judicium et justitiam, in ipsis ipse vivet.

20. Et hoc est quod dixistis : Non recta via Domini. Unumquemque in viis suis judicabo vos, domus Israel.

21. Et factum est in duodecimo anno, in duodecimo mense, quinta mensis captivitatis nostræ, venit ad me qui salvatus fuerat de Jerusalem, dicens : Capta est civitas.

22. Et manus Domini facta fuerat super me vespere, antequam ille veniret, et aperuit os meum, donec venit ad me mane. Et apertum os meum non se cohibuit ultra.

23. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

24. Fili hominis, qui habitant desertas super terram Israel dicunt : Unus erat Abraam, et possedit terram, et nos plures sumus, nobis data est terra in possessionem.

25. Idcirco dic eis :

27. Hæc dicit Dominus Dominus : Vivo ego, si non qui in desertis cadent gladiis, et qui super faciem campi bestiis agri dabuntur in devorationem, et eos qui in muratis et eos qui in speluncis morte interficiam.

28. Et dabo terram desertum, et peribit superbia forti-

(*) 25. Διὰ τοῦτο εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὕτως εἶπεν Ἀδωναι Κύριος· Ἐπὶ τῷ αἵματι φάγεσθε, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑμῶν λήψατε πρὸς εἶδωλα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχεῖτε· καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε;

26. Ἔσθιτε ἐπὶ τῇ βομφαίᾳ ὑμῶν, ἐποιήσατε βδελύγμα, καὶ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμίανετε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε; (Alex.)

25. Idcirco dic ad eos : Sic dixit Adonai Dominus : In sanguine comedetis, et oculis vestris sumetis ad idola vestra, et sanguinem effundetis : et terram hæreditate possidebitis?

26. Stetistis in gladio vestro, fecistis abominationem, et unusquisque uxorem proximi sui polluit, et terram hæreditate possidebitis?

ὑβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς, καὶ ἐρημωθήσεται τὰ ὄρη τοῦ Ἰσραὴλ διὰ τὸ μὴ εἶναι διαπορευόμενον.

29. Καὶ γνῶσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος. Καὶ ποιήσω τὴν γῆν αὐτῶν ἐρημον, καὶ ἐρημωθήσεται διὰ πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἃ ἐποίησαν.

30. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οἱ λαλῶντες περὶ σοῦ παρὰ τὰ τείχη καὶ ἐν τοῖς πυλῶσι τῶν οἰκιῶν, καὶ λαλοῦσιν ἄνθρωπος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, λέγοντες· Συνέλθωμεν, καὶ ἀκούσωμεν τὰ ἐκπορευόμενα παρὰ Κυρίου.

31. Ἐρχονται πρὸς σέ, ὡς συμπορεύεται λαὸς, καὶ κάθηνται ἐναντίον σου, καὶ ἀκούουσι τὰ ῥήματά σου, καὶ αὐτὰ οὐ μὴ ποιήσουσιν, ὅτι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ὀπίσω τῶν μισαμάτων ἡ καρδία αὐτῶν.

32. Καὶ γίνῃ αὐτοῖς ὡς φωνὴ ψαλτηρίου ἡδυφώνου, εὐαρμοστόου, καὶ ἀκούσονται σου τὰ ῥήματα, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αὐτά.

33. Καὶ ἦνίκα ἐὰν ἔλθῃ, ἐροῦσιν· Ἰδοὺ ἥκει, καὶ γνῶσονται ὅτι προφήτης ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

2. Ὡς ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοῦ Ἰσραὴλ, προφήτευσον, καὶ εἰπὸν τοῖς ποιμέσι· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ὁ ποιμένας Ἰσραὴλ, μὴ βόσκουσι ποιμένες ἐαυτοὺς; Οὐ τὰ πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες;

3. Ἰδοὺ τὸ γάλα κατέσθετε, καὶ τὰ ἔρια περιβάλλετε, καὶ τὸ παχὺ σφάζετε, καὶ τὰ πρόβατά μου οὐ βόσκετε.

4. Τὸ ἡσθενηκὸς οὐκ ἐνισχύσατε, καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἰσωματοποιήσατε, καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ κάτεδήσατε, καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ ἀποστρέψατε, καὶ τὸ ἀπλωλὸς οὐκ ἐζητήσατε, καὶ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσατε μόγῳ.

5. Καὶ διεσπάρῃ τὰ πρόβατά μου, διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ ἐγενήθη εἰς κατάθρονον πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ.

6. Καὶ διεσπάρῃ τὰ πρόβατά μου ἐν παντὶ ὄρει, καὶ ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς διεσπάρῃ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκζητῶν οὐδὲ ὁ ἀποστρέφων.

7. Διὰ τοῦτο, ποιμένες, ἀκούσατε λόγον Κυρίου.

8. Ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος Κύριος, εἰ μὴν ἀντὶ τοῦ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς προνομὴν, καὶ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς κατάθρονον πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου, παρὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν οἱ ποιμένες τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐβόσκησαν οἱ ποιμένες ἐαυτοὺς, τὰ δὲ πρόβατά μου οὐκ ἐβόσκησαν·

9. ἀντὶ τούτου, ποιμένες,

10. τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ βόσκησουσιν ἐτι οἱ ποιμένες αὐτά· καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται αὐτοῖς ἐτι εἰς κατάθρονον.

11. Διότι τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐπισκέψομαι αὐτά.

12. Ὡς περ ζητεῖ ὁ ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὅτι ἂν ᾖ ἡ γνῶσις καὶ νεφέλη ἐν μέσῳ προβάτων

tudinis ejus, et desolabuntur montes Israel eo quod non sit qui transeat.

29. Et scient quia ego sum Dominus. Et faciam terram eorum desertum, et desolabitur propter universas abominaciones ipsorum quas fecerunt.

30. Et tu, fili hominis, filii populi tui loquentes de te juxta muros et in ostiis domorum, et loquuntur homo fratri sui, dicentes : Conveniamus, et audiamus quæ egrediuntur a Domino.

31. Veniunt ad te, quomodo congregari solet populus, et sedent coram te, et audiunt verba tua, et ea non faciunt, quoniam mendacium in ore eorum, et post contaminationes cor eorum.

32. Et es eis quasi vox psalterii dulcisoni, concinni, et audient verba tua, et non faciunt ea.

33. Et cum venerit, dicent : Ecce venit, et scient quia propheta erat in medio eorum.

CAPUT XXXIV.

1. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

2. Fili hominis, propheta ad pastores Israel, propheta, et dic pastoribus : Hæc dicit Dominus Dominus : O pastores Israel, numquid pascunt pastores semetipsos? Nonne oves pascunt ipsi pastores?

3. Ecce lac comeditis, et lanis operimini, et quod crasum est occiditis, et oves meas non pascitis.

4. Quod infirmum fuit non confortastis, et quod ægrotum non sanastis, et quod contritum non alligastis, et quod errabat non reduxistis, et quod perierat non quæsisistis, et quod forte erat afflixistis labore.

5. Et dispersæ sunt oves meæ, eo quod non essent pastores, et factæ sunt in devorationem omnibus bestiis agri.

6. Et dispersæ sunt oves meæ in omni monte, et super omnem collem excelsum, et super faciem terræ dispersæ sunt, et non erat qui requireret neque qui reduceret.

7. Propterea, pastores, audite verbum Domini.

8. Vivo ego, dicit Dominus Dominus, si non pro eo quod factæ sunt oves meæ in rapinam, et factæ sunt oves meæ in devorationem omnibus bestiis campi, eo quod non essent pastores, et non quæsierunt pastores oves meas, et paverunt pastores semetipsos, oves autem meas non paverunt :

9. pro hoc, pastores,

10. hæc dicit Dominus Dominus : Ecce ego super pastores, et requiram oves meas de manibus eorum, et amovebo eos ne pascant oves meas, et non pascent amplius pastores eas : et liberabo oves meas de ore eorum, et non erunt eis ultra in devorationem.

11. Quia hæc dicit Dominus Dominus : Ecce ego requiram oves meas, et visitabo eas.

12. Sicut quærit pastor gregem suum in die quando fuerit caligo et nubes in medio ovium separatarum, sic requi-

διαχωρισμένον, ὅτως ἐκλήθησά τα πρόβατά μου, καὶ ἀπέλασά αὐτὰ ἀπὸ παντὸς τόπου οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ ἐν ἡμέρᾳ νεφέλης καὶ γνόφου.

13. Καὶ ἐξάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ τῶν χωρῶν, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ βοσκήσω αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ, καὶ ἐν ταῖς φάραξι, καὶ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ τῆς γῆς.

14. Ἐν νομῇ ἀγαθῇ βοσκήσω αὐτοὺς, ἐν τῷ ὄρει τῷ ὑψηλῷ Ἰσραὴλ. Καὶ ἔσονται αἱ μάνδραι αὐτῶν ἐκεῖ, καὶ κοιμηθήσονται, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ἐν τρυφῇ ἀγαθῇ, καὶ ἐν νομῇ πίνον βοσκηθήσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων Ἰσραὴλ.

15. Ἐγὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω αὐτὰ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος·

16. Τὸ ἀπολωλὸς ζητήσω, καὶ τὸ πλανώμενον ἀποστρέψω, καὶ τὸ συντετριμμένον καταδύσω, καὶ τὸ ἐκλείπον ἐνισχύσω, καὶ τὸ ἰσχυρὸν φυλάξω, καὶ βοσκήσω αὐτὰ μετὰ κρίματος.

17. Καὶ ὑμεῖς, πρόβατα, τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀναμέσον προβάτου καὶ προβάτου, κριῶν καὶ τράγων.

18. Καὶ οὐχ ἱκανὸν ὑμῖν, ὅτι τὴν καλὴν νομὴν ἐνέμεσθε, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς νομῆς ὑμῶν κατεπατεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν; Καὶ τὸ καθεστηκὸς ὕδωρ ἐπίνετε, καὶ τὸ λοιπὸν τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἐταράσσετε;

19. Καὶ τὰ πρόβατά μου τὰ πατήματα τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο, καὶ τὸ τεταραγμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐπίνον;

20. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀναμέσον προβάτου ἰσχυροῦ καὶ ἀναμέσον προβάτου ἀσθενοῦς.

21. Ἐπὶ ταῖς πλευραῖς καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωθεῖσθε, καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίζετε, καὶ πᾶν τὸ ἐκλείπον ἐξεθλίψετε.

22. Καὶ ὥσω τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ μὴ ὦσιν ἐτι εἰς προνομὴν, καὶ κρινῶ ἀναμέσον κριοῦ πρὸς κρίον.

23. Καὶ ἀναστήσω ἐπ' αὐτοὺς ποιμένα ἓνα, καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς, τὸν δοῦλόν μου Δαυὶδ, καὶ ἔσται αὐτῶν ποιμὴν,

24. καὶ ἐγὼ Κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ Δαυὶδ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν. Ἐγὼ Κύριος ἐλάλησα.

25. Καὶ διαθήσομαι τῷ Δαυὶδ διαθήκην εἰρήνης, καὶ ἀφανιῶ θηρία πονηρὰ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ὑπνύσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς.

26. Καὶ δώσω αὐτοὺς περικύκλω τοῦ ὄρους μου· καὶ δώσω τὸν ὀρετὸν ὑμῖν, ὀρετὸν εὐλογίας.

27. Καὶ τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ πεδίῳ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ ἡ γῆ δώσει τὴν ἰσχύιν αὐτῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν ἐλπίδι εἰρήνης, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος, ἐν τῷ συντρίψαι με τὸν ζυγὸν αὐτῶν, καὶ ἐξελοῦμαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν καταδουλωσαμένων αὐτούς.

28. Καὶ οὐκ ἔσονται ἐτι ἐν προνομῇ τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς οὐκέτι μὴ φάγωσιν αὐτούς. Καὶ κατοικήσουσιν ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς.

29. Καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς φυτὸν εἰρήνης, καὶ οὐκέτι ἔσονται ἀπολλύμενοι λιμῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὀνειδισμὸν ἐθνῶν οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἐτι.

ram oves meas, et eruam eas de omni loco in quo dispersae fuerant illic in die nubis et caliginis.

13. Et educam eos de gentibus, et congregabo eos de regionibus, et inducam eos in terram suam, et pascam eos in montibus Israel, et in vallibus, et in omni habitatione terrae.

14. In pascua bona pascam eos, in monte excelso Israel. Et erunt ovilia eorum ibi, et dormient, et ibi requiescent in deliciis bonis, et in pascua pingui pascentur super montes Israel.

15. Ego pascam oves meas, et ego faciam requiescere eas, et scient quia ego sum Dominus. Haec dicit Dominus Dominus :

16. Quod perierat requiram, et quod errabat reducam, et quod contritum alligabo, et quod defecerat confortabo, et quod forte custodiam, et pascam eas cum iudicio.

17. Et vos, oves, haec dicit Dominus Dominus : Ecce ego dijudicabo inter ovem et ovem, arietes et hircos.

18. Et nonne satis vobis erat, quia bonam pascuam depascebatis, et reliquias pascuae vestrae conculcabatis pedibus vestris? Et collectam aquam bibebatis, et reliquum pedibus vestris turbabatis?

19. Et oves meae conculcationes pedum vestrorum pascebant, et aquam conturbatam a pedibus vestris bibebant?

20. Propterea haec dicit Dominus Dominus : Ecce ego dijudicabo inter ovem fortem et inter ovem infirmam.

21. In lateribus et humeris vestris propulsabatis, et cornibus vestris ventilabatis, et omnem quae deficiebat affligebatis.

22. Et salvabo oves meas, et non erunt ultra in rapinam, et iudicabo inter arietem ad arietem.

23. Et suscitabo super eos pastorem unum, et pascet eos, servum meum David, et erit eorum pastor,

24. et ego Dominus ero eis in Deum, et David princeps in medio eorum. Ego Dominus locutus sum.

25. Et disponam David testamentum pacis, et delebo bestias pessimas de terra, et habitabunt in deserto, et somnum capient in salibus.

26. Et dabo eos in circuitu montis mei : et dabo pluviam vobis, pluviam benedictionis.

27. Et ligna quae in campo dabunt fructum suum, et terra dabit fortitudinem suam, et habitabunt in terra sua in spe pacis, et scient quia ego sum Dominus, cum contrivero jugum eorum, et eruero eos de manu servire eos facientium.

28. Et non erunt ultra in rapinam gentibus, et bestiae terrae non ultra devorabunt eos. Et habitabunt in spe, et non erit qui exterreat eos.

29. Et suscitabo eis plantationem pacis, et non erunt ultra pereuntes fame in terra, neque portabunt amplius opprobrium gentium.

30. Καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαὸς μου. Οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει Κύριος Κύριος,

31. πρόβατά μου καὶ πρόβατα ποιμνίου μου ἐστέ, καὶ ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, λέγει Κύριος Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·
2. Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐπιστρέψον τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' ὄρος Σειρ, καὶ προφῆτευσον εἰς αὐτὸ, καὶ εἰπὸν αὐτῷ·
3. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ὄρος Σειρ, καὶ ἐκτενῶ τὴν χειρά μου ἐπὶ σέ, καὶ δώσω σε εἰς ἔρημον, καὶ ἐρημωθήσῃ,
4. καὶ ταῖς πόλεσίν σου ἐρημίαν ποιήσω, καὶ σὺ ἐρημὸς ἔσῃ, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος·
5. ἀντὶ τοῦ γενέσθαι σε ἐχθρὰν αἰωνίαν, καὶ ἐνεκάθισας τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ δόλω, ἐν χειρὶ ἐχθρῶν μαχαίρᾳ ἐν καιρῷ ἀδικίας, ἐπ' ἐσχάτων.
6. Διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος Κύριος, εἰ μὴν εἰς αἷμα ἡμάρτες, καὶ αἷμα διώζεται σε.
7. Καὶ δώσω ὄρος Σειρ εἰς ἔρημον, καὶ ἡρημωμένον, καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐτοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη,
8. καὶ ἐμπλήσω τῶν τραυματιῶν βουνούς σου καὶ τὰς φάραγγάς σου, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πεδίοις σου τετραυματισμένοι μαχαίρᾳ πεσοῦνται ἐν σοί.
9. Ἐρημίαν αἰώνιον θήσομαι σέ, καὶ αἱ πόλεις σου οὐ μὴ κατοικηθῶσιν ἔτι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος·
10. διὰ τὸ εἰπεῖν σε· Τὰ δύο ἔθνη, καὶ αἱ δύο χῶραι ἐμαί ἔσονται, καὶ κληρονομήσω αὐτάς, καὶ Κύριος ἐκεῖ ἐστί.
11. Διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, καὶ ποιήσω σοι κατὰ τὴν ἐχθραν σου, καὶ γνωσθήσομαι σοι ἡνίκα ἂν κρινῶ σε,
12. καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος. Ἦκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου, ὅτι εἶπας· Τὰ ὄρη Ἰσραὴλ ἔβηκα ἡμῖν δέδοται εἰς κατάθρονον,
13. καὶ ἐμεγαλοῦρήσῃ μόνησας ἐπ' ἐμὲ τῷ στόματί σου, ἐγὼ ἤκουσα.
14. Τάδε λέγει Κύριος· Ἐν τῇ εὐφροσύνῃ πάσης τῆς γῆς ἔρημον ποιήσω σε,
15. ἔρημον ἔσῃ, ὄρος Σειρ, καὶ πᾶσα ἡ Ἰδουμαία καὶ ἐξαναλωθήσεται, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΣ'.

1. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, προφῆτευσον ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσι τοῦ Ἰσραὴλ· Ἀκούσατε λόγον Κυρίου.
2. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἀνθ' οὗ εἶπεν ἐφ' ὑμᾶς ὁ ἐχθρός· Εὐγε, ἔρημα αἰώνια εἰς κατάσχεσιν ἡμῖν ἐγενήθη.
3. Διὰ τοῦτο προφῆτευσον, καὶ εἰπὸν· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἀντὶ τοῦ ἀτιμασθῆναι ὑμᾶς, καὶ μισηθῆναι ὑμᾶς ὑπὸ τῶν κύκλῳ ὑμῶν, τοῦ εἶναι ὑμᾶς εἰς κατάσχεσιν τοῖς καταλοιποῖς ἔθνεσι, καὶ ἀνέβητε λάλημα γλώσσης, καὶ εἰς ονειδισμὰ ἐθνεσι,
4. διὰ τοῦτο, ὄρη Ἰσραὴλ, ἀκούσατε λόγον Κυρίου.

30. Et scient quia ego sum Dominus Deus eorum, et ipsi populus meus. Domus Israel, dicit Dominus Dominus,

31. oves meae et oves gregis mei estis, et ego Dominus Deus vester, dicit Dominus Dominus.

CAPUT XXXV.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
2. Fili hominis, converte faciem tuam super montem Seir, et propheta ad eum, et dic ei :
3. Haec dicit Dominus Dominus : Ecce ego ad te, mons Seir, et extendam manum meam super te, et dabo te in solitudinem, et desolaberis,
4. et urbibus tuis solitudinem faciam, et tu desertum eris, et scies quia ego sum Dominus :
5. eo quod fueris tu inimica sempiterna, et insederis domui Israel fraudulenter, in manu inimicorum gladio in tempore iniquitatis, in extremis.
6. Propterea vivo ego, dicit Dominus Dominus, quoniam in sanguinem peccasti, et sanguis persequetur te.
7. Et dabo montem Seir in desertum, et desolatum, et disperdam de eo homines et jumenta,
8. et implebo vulneratis colles tuos et valles tuas, et in omnibus campis tuis vulnerati gladio cadent in te.
9. Solitudinem sempiternam ponam te, et civitates tuae non habitabuntur ultra, et scies quia ego sum Dominus :
10. eo quod dixeris : Duae gentes, et duae regiones meae erunt, et haereditate possidebo eas, et Dominus ibi est.
11. Propterea, vivo ego, dicit Dominus, et faciam tibi juxta inimicitiam tuam, et notus efficiar tibi cum judicavero te,
12. et scies quia ego sum Dominus. Audivi vocem blasphemiarum tuarum, quia dixisti : Montes Israel deserti nobis dati sunt in devoracionem,
13. et magnifice locutus es super me ore tuo, ego audivi.
14. Haec dicit Dominus : In laetitia universae terrae desertum faciam te,
15. desertus eris, mons Seir, et omnis Idumaea et consumeruntur, et scies quia ego sum Dominus Deus eorum.

CAPUT XXXVI.

1. Et tu, fili hominis, propheta super montes Israel, et dic montibus Israel : Audite verbum Domini.
2. Haec dicit Dominus Dominus : Eo quod dixit super vos inimicus : Euge, solitudines sempiternae in possessionem vobis factae sunt.
3. Propterea vaticinare, et dic : Haec dicit Dominus Dominus : Pro eo quod despecti estis vos, et odio habitati ab his qui in circuitu vestro sunt, ut essetis in possessionem reliquis gentibus, et ascendistis loquela linguae, et in opprobrium gentibus,
4. propterea, montes Israel, audite verbum Domini. Haec

Τάδε λέγει Κύριος τοῖς ὄρεσι, καὶ τοῖς βουνοῖς, καὶ τοῖς χεῖμαξόροις, καὶ ταῖς φάραγξι, καὶ τοῖς ἐξηρημωμένοις καὶ ἡφανισμένοις, καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς ἐγκαταλελειμμέναις, καὶ ἐγένοντο εἰς προνομήν, καὶ εἰς καταπάτημα τοῖς καταλειφθεῖσιν ἔθνεσιν περικύκλῳ.

6. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Εἰ μὴν ἐν πυρὶ θυμοῦ μου ἐλάλησα ἐπὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, καὶ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν πᾶσαν, ὅτι ἔδωκαν τὴν γῆν μου ἑαυτοῖς εἰς κατάσχεσιν μετ' εὐφροσύνης, ἀτιμάσαντες ψυχάς, τοῦ ἀφανίσαι ἐν προνομῇ.

6. Διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ εἰπόν τοῖς ὄρεσι, καὶ τοῖς βουνοῖς, καὶ ταῖς φάραγξι, καὶ ταῖς νάπαις· Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ζήλω μου καὶ ἐν τῷ θυμῷ μου ἐλάλησα, ἀντὶ τοῦ ὀνειδισμοῦ ἐθνῶν ἐνέγκαι ὑμᾶς.

7. Διὰ τοῦτο ἐγὼ ἄρῶ τὴν χειρά μου ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ περικύκλῳ ὑμῶν, οὗτοι τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν λήψονται.

8. Ὑμῶν δὲ, ὅρη Ἰσραὴλ, τὴν σταφυλὴν καὶ τὸν καρπὸν ὑμῶν καταφάγεται ὁ λαός μου, ὅτι ἐλπίζουσι τοῦ ἐλθεῖν.

9. Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ κατεργασθήσεσθε, καὶ σπαρήσεσθε,

10. καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους, πᾶν οἶκον Ἰσραὴλ εἰς τέλος, καὶ κατοικηθήσονται αἱ πόλεις, καὶ ἡρημωμένη οἰκοδομηθήσεται.

11. Καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους καὶ κτήνη, καὶ κατοικίῳ ὑμᾶς ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ ὑμῶν, καὶ εὖ ποιήσω ὑμᾶς, ὥσπερ τὰ ἐμπροσθεν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος.

12. Καὶ γεννήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους, τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ κληρονομήσουσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν, καὶ οὐ μὴ προστεθῇτε ἐτι ἀτεκνωθῆναι ἀπ' αὐτῶν.

13. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἀνθ' ὧν εἶπάν σοι· Κατέσθουσα ἀνθρώπους εἰ, καὶ ἡτεκνωμένη ὑπὸ τοῦ ἔθνους σου ἐγένου,

14. διὰ τοῦτο ἀνθρώπους οὐκέτι φάγεσαι, καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ ἀτεκνώσεις ἐτι, λέγει Κύριος Κύριος.

15. Καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται οὐκέτι ἐφ' ὑμᾶς ἀτιμία ἐθνῶν, καὶ ὀνειδισμοὺς λαῶν οὐ μὴ ἀνεnéγκητε ἐτι, λέγει Κύριος Κύριος.

16. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

17. Ὡς ἀνθρώπου, οἶκος Ἰσραὴλ κατήκησεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ ἐμίζαν αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν· καὶ κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀποκαθημένης ἐγενήθη ἡ ὁδὸς αὐτῶν πρὸ προσώπου μου·

(*) 18. καὶ ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς,

19. καὶ διέσπειρα αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐλίκμησα αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας· κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν ἔκρινα αὐτούς.

20. Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰ ἔθνη οὐ εἰσῆλθον ἐκεῖ, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ἐν τῷ λέγεσθαί αὐτούς· Λαὸς Κυρίου οὗτοι, καὶ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ἐξηλύθησαν.

(*) 18. Καὶ ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς περὶ τοῦ αἵματος οὗ ἐξέχεαν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἐμίζαν αὐτήν. (Alex.)

dicit Dominus montibus, et collibus, et torrentibus, et vallibus, et desolatis et dissipatis, et urbibus derelictis, et factae sunt in direptionem, et in conculcationem reliquis gentibus per circuitum.

5. Propterea haec dicit Dominus Dominus : Quia in igne furoris mei locutus sum super reliquas gentes, et super Idumaeam universam, quia dederunt terram meam sibi in possessionem cum gaudio, despicientes animas, ut delerent eas in vastatione.

6. Idcirco vaticinare super terram Israel, et dic montibus, et collibus, et vallibus, et locis nemorosis : Haec dicit Dominus : Ecce ego in zelo meo et in furore meo locutus sum, eo quod opprobria gentium portaveritis.

7. Idcirco ecce ego levabo naum meam super gentes quae in circuitu vestro, ipsi ignominiam suam portabunt.

8. Vestram autem, montes Israel, uvam et fructum vestrum comedet populus meus, quia sperant venire.

9. Quoniam ecce ego ad vos, et respiciam ad vos, et colemini, et accipietis sementem,

10. et multiplicabo in vobis homines, omnem domum Israel in finem, et habitabuntur civitates, et deserta aedificabitur.

11. Et multiplicabo in vobis homines et iumenta, et habitare vos faciam sicut in principio vestro, et bene faciam vobis, sicut anteriora vestra, et scietis quia ego sum Dominus.

12. Et generabo super vos homines, populum meum Israel, et haereditate possidebunt vos, et eritis eis in possessionem, et non addetis ultra ut absque liberis vos faciant.

13. Haec dicit Dominus Dominus : Pro eo quod dixerunt tibi : Devaratrix hominum es, et absque liberis de gente tua facta es,

14. propterea homines non comedes amplius, et gentem tuam liberis non orbabis ultra, ait Dominus Dominus.

15. Et non audietur ultra super vos ignominia gentium, et opprobria populorum nequaquam portabitis amplius, ait Dominus Dominus.

16. Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

17. Fili hominis, domus Israel habitavit in terra sua, et polluerunt eam in via sua, et in idolis suis, et in suis immunditiis : et juxta immunditiam menstruae facta est via eorum coram me :

18. et effudi furorem meum super eos,

19. et disseminavi eos in gentes, et ventilavi eos in regiones : juxta viam eorum et juxta peccatum eorum judicavi eos.

20. Et ingressi sunt ad gentes quo ingressi sunt illuc, et polluerunt nomen sanctum meum, cum dicerentur ipsi : Populus Domini isti, et de terra ejus egressi sunt.

18. Et effudi indignationem meam super eos pro sanguine quem effuderunt super terram, et in idolis suis polluerunt eam.

21. Καὶ ἐφεισάμην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβηλώσαν οἶκος Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ εἰσῆλθοσαν ἐν ἐκείνῳ.

22. Διὰ τοῦτο εἶπον τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ· Τάδε λέγει Κύριος· Οὐχ ὑμῖν ἐγὼ ποιῶ, οἶκος Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἡ διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ εἰσῆλθετε ἐκεῖ.

23. Καὶ ἁγιάσω τὸ ὄνομά μου τὸ μέγα, τὸ βεβηλωθὲν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος, ἐν τῷ ἁγιασθῆναι με ἐν ὑμῖν κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν.

24. Καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν ἔθνων, καὶ ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν.

25. Καὶ ῥανῶ ἐφ' ὑμᾶς καθαρὸν ὕδωρ, καὶ καθαρίσθησεσθε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδώλων ὑμῶν, καὶ καθαριῶ ὑμᾶς.

26. Καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινὴν, καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην.

27. καὶ τὸ πνεῦμά μου δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαίωμασί μου πορεύησθε, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξησθε καὶ ποιήσητε.

28. Καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς Θεόν.

29. Καὶ σώσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν, καὶ καλέσω τὸν σίτον, καὶ πληθυνῶ αὐτόν, καὶ οὐ δώσω ἐφ' ὑμᾶς λιμόν.

30. Καὶ πληθυνῶ τὸν καρπὸν τοῦ ξύλου καὶ τὰ γεννήματα τοῦ ἀγροῦ, ὥπως ἂν μὴ λάβητε ὀνειδισμὸν λιμοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσι.

31. Καὶ μνησθήσεσθε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς πονηράς, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ μὴ ἀγαθὰ, καὶ προσοχθιεῖτε κατὰ πρόσωπόν αὐτῶν ἐν ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν, καὶ ἐπὶ τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν.

32. Οὐ δὲ ὑμᾶς ἐγὼ ποιῶ, λέγει Κύριος Κύριος, γνωστὸν ἐστὶν ὑμῖν. Αἰσγύνθητε καὶ ἐντραπήτε ἐκ τῶν ὁδῶν ὑμῶν, οἶκος Ἰσραὴλ.

33. Τάδε λέγει Ἀδωναὶ Κύριος· Ἐν ἡμέρᾳ ᾗ καθαρῶ ὑμᾶς ἐκ πασῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, καὶ κατοικίῳ τὰς πόλεις, καὶ οἰκοδομηθήσονται ἔρημοι,

34. καὶ ἡ γῆ ἡφανισμένη ἐργασθήσεται, ἀνθ' ὧν ὅτι ἡφανισμένη ἐγενήθη κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς παροδύοντος,

35. καὶ ἐροῦσιν· Ἡ γῆ ἐκείνη ἡφανισμένη ἐγενήθη ὡς κῆπος τρυφῆς, καὶ αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι καὶ ἡφανισμέναι καὶ κατεσκαμμέναι ὄχυρα ἐκάθισαν.

36. Καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη, ὅσα ἂν καταλειφθῶσι κύκλῳ ὑμῶν, ὅτι ἐγὼ Κύριος ὠκοδόμησα τὰς καθηρημένας, καὶ κατεφύτευσα τὰς ἡφανισμένας. Ἐγὼ Κύριος ἐλάλησα, καὶ ποιήσω.

37. Τάδε λέγει Ἀδωναὶ Κύριος· Ἐτι τοῦτο ζητηθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τοῦ ποιήσαι αὐτοὺς, πληθυνῶ αὐτοὺς ὡς πρόβατα ἀνθρώπων,

38. ὡς πρόβατα ἅγια, ὡς πρόβατα Ἱερουσαλὴμ ἐν ταῖς ἐορταῖς αὐτῆς. Οὕτως ἔσονται αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι πλήρεις προβάτων ἀνθρώπων, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ Κύριος.

21. Et peperci eis propter nomen meum sanctum, quod polluerant domus Israel in gentibus quo ingressi sunt illuc.

22. Idcirco dic domui Israel : Hæc dicit Dominus : Non vobis ego facio, domus Israel, sed propter nomen meum sanctum, quod polluistis in gentibus quo intrastis illuc.

23. Et sanctificabo nomen meum magnum, quod pollutum est in gentibus, quod polluistis in medio earum, et scient gentes quia ego sum Dominus, cum sanctificatus fuero in vobis ante oculos earum.

24. Et tollam vos de gentibus, et congregabo vos de universis terris, et introducam vos in terram vestram.

25. Et aspergam super vos aquam mundam, et munda-bimini ab omnibus immunditiis vestris, et ab omnibus idolis vestris, et mundabo vos.

26. Et dabo vobis cor novum, et spiritum novum dabo in vobis, et auferam cor lapideum de carne vestra, et dabo vobis cor carneum :

27. et spiritum meum dabo in vobis, et faciam ut in justificationibus meis ambuletis, et judicia mea custodiatis et faciatis.

28. Et habitabitis in terra quam dedi patribus vestris, et eritis mihi in populum, et ego ero vobis in Deum.

29. Et salvos vos faciam ex universis immunditiis vestris, et vocabo frumentum, et multiplicabo illud, et non dabo super vos famem.

30. Et multiplicabo fructum ligni et genimina agri, ut non portetis opprobrium famis in gentibus.

31. Et recordabimini viarum vestrarum pessimarum, studiorumque vestrorum non bonorum, et displicebitis ante faciem ipsorum in iniquitatibus vestris, et super abominationibus vestris.

32. Non propter vos ego facio, dicit Dominus Dominus, notum est vobis. Confundimini et erubescite de viis vestris, domus Israel.

33. Hæc dicit Adonai Dominus : In die qua mundabo vos ex omnibus iniquitatibus vestris, et habitari faciam urbes, et ædificabuntur solitudines,

34. et terra deserta excoletur, pro eo quod desolata erat ante oculos omnis viatoris,

35. et dicent : Terra illa deserta facta est ut hortus deliciarum, et civitates desertæ et dissipatæ atque suffossæ munitæ sederunt.

36. Et scient gentes, quæ derelictæ fuerint in circuitu vestro, quia ego Dominus ædificavi destructas, et plantavi delatas. Ego Dominus locutus sum, et faciam.

37. Hæc dicit Adonai Dominus : Adhuc in hoc quærar domui Israel ut faciam eos, multiplicabo eos sicut oves homines,

38. ut oves sanctas, ut oves Jerusalem in solemnitatibus ejus. Sic erunt civitates desertæ plenæ ovium hominum, et scient quia ego Dominus.

1. Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεὶρ Κυρίου, καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι Κυρίου, καὶ ἔθηκε με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὀστέων ἀνθρωπίνων,

2. καὶ περιήγαγέ με ἐπ' αὐτὰ κυκλόθεν κύκλῳ, καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου, ξηρὰ σφόδρα.

3. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ ζήσεται τὰ ὀστέα ταῦτα; Καὶ εἶπα· Κύριε, Κύριε, σὺ ἐπίστη ταῦτα.

4. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστέα ταῦτα, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Τὰ ὀστέα τὰ ξηρὰ, ἀκούσατε λόγον Κυρίου.

5. Τάδε λέγει Κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις· Ἴδου ἐγὼ φέρω ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς,

6. καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς νεῦρα, καὶ ἀνάξω ἐφ' ὑμᾶς σάρκα, καὶ ἐκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος.

7. Καὶ προεφήτησα καθὼς ἐνετεिलाτό μοι, καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἐμέ προφητεῦσαι, καὶ ἰδοὺ σεισμός, καὶ προσήγαγε τὰ ὀστέα ἑκάτερον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ.

8. Καὶ ἰδον, καὶ ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαιναν ἐπ' αὐτὰ δέρματα ἐπάνω, καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐπ' αὐτοῖς.

9. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα, προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἐλθὲ, καὶ ἐμψύσῃσιν εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους, καὶ ζησάτωσαν.

10. Καὶ προεφήτησα καθότι ἐνετεिलाτό μοι, καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ ἐζησαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα.

11. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς μέ, λέγων· Υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ ὀστέα ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἐστίν, καὶ αὐτοὶ λέγουσι· Ξηρὰ γέγονε τὰ ὀστέα ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπίς ἡμῶν, διαπεφονήκαμεν.

12. Διὰ τοῦτο προφήτευσον, καὶ εἰπόν· Τάδε λέγει Κύριος· Ἴδου ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν, καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν, καὶ ἐξάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ,

13. καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος, ἐν τῷ ἀνοίξαι με τοὺς τάφους ὑμῶν, τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου.

14. Καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος. Αελάληκα καὶ ποιήσω, λέγει Κύριος.

15. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς μέ, λέγων·

16. Υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥάβδον, καὶ γράψον ἐπ' αὐτὴν τὸν Ἰούδαν, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς προκειμένους ἐπ' αὐτόν. Καὶ ῥάβδον δευτέραν λήψῃ σεαυτῷ, καὶ γράψῃς αὐτὴν τῷ Ἰωσήφ, ῥάβδον Ἐφραΐμ, καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς προστεθέντας πρὸς αὐτόν.

17. Καὶ συνάψῃς αὐτὰς προσαλλήλας σεαυτῷ εἰς ῥάβδον μίαν, τοῦ ὀῆσαι ἑαυτὰς, καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρὶ σου.

18. Καὶ ἔσται, ὅταν λέγωσι πρὸς σέ οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου· Οὐκ ἀναγγέλλεις ἡμῖν, τί ἐπὶ ταῦτά σοι;

19. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος· Ἴδου ἐγὼ λήψομαι τὴν φυλὴν Ἰωσήφ, τὴν διὰ χειρὸς

1. Et facta est super me manus Domini, et eduxit me in spiritu Dominus, et posuit me in medio campi, et hic erat plenus ossium hominum,

2. et circumdaxit me super ea per gyrum in circuitu, et ecce multa nimis super faciem campi, arida vehementer.

3. Et dixit ad me : Fili hominis, si vivent ossa hæc? Et dixi : Domine, Domine, tu nosti hæc.

4. Et dixit ad me : Propheta super ossa ista, et dices eis : Ossa arida, audite verbum Domini.

5. Hæc dicit Dominus ossibus istis : Ecce ego affero super vos spiritum vitæ,

6. et dabo super vos nervos, et inducam super vos carnem, et extendam super vos pellem, et dabo spiritum meum in vos, et vivetis, et cognoscetis quoniam ego sum Dominus.

7. Et prophetavi sicut præcepit mihi, et factum est, cum ego prophetarem, et ecce cominatio, et accedebant ossa invicem ad juncturam suam.

8. Et vidi, et ecce super ea nervi et carnes oriebantur, et ascendebant super ea pelles desuper, et spiritus non erat in eis.

9. Et dixit ad me : Propheta super spiritum, propheta, fili hominis, et dic spiritui : Hæc dicit Dominus : A quatuor spiritibus veni, et insuffla in mortuos istos, et vivant.

10. Et prophetavi sicut præceperat mihi, et ingressus est in eos spiritus, et vixerunt, et steterunt in pedibus suis, congregatio multa nimis.

11. Et locutus est Dominus ad me, dicens : Fili hominis, ossa hæc omnis domus Israel est, et ipsi dicunt : Arida facta sunt ossa nostra, periit spes nostra, dissonuimus.

12. Propterea vaticinare, et dic : Hæc dicit Dominus : Ecce ego aperio memorias vestras, et reducam vos de sepulcris vestris, et introducam vos in terram Israel,

13. et cognoscetis quoniam ego sum Dominus, cum aperuerio sepulcra vestra, ut educam de sepulcris populum meum.

14. Et dabo spiritum meum in vobis, et vivetis, et ponam vos super terram vestram, et cognoscetis quia ego Dominus. Locutus sum et faciam, dicit Dominus.

15. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

16. Fili hominis, assume tibi virgam, et scribe super eam Judam, et filios Israel qui appositi sunt ei. Et virgam secundam assumes tibi, et scribes eam ipsi Joseph, virgam Ephraim, et omnes filios Israel qui appositi sunt ei.

17. Et conjunges eas invicem tibi in virgam unam, ut copules eas, et erunt in manu tua.

18. Et erit, quando dixerint tibi filii populi mei : Non indicas nobis, quid sint ista tibi?

19. Et dices ad eos : Hæc dicit Dominus : Ecce ego assumam tribum Joseph, quæ in manu Ephraim, et tribus

Ἐφραϊμ, καὶ τὰς φυλάς Ἰσραὴλ τὰς προκειμένας πρὸς αὐτὸν, καὶ δώσω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν φυλὴν Ἰούδα, καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν τῇ χειρὶ Ἰούδα.

20. Καὶ ἔσονται αἱ ῥάβδοι ἐφ' αἷς σὺ ἔγραψας ἐπ' αὐταῖς ἐν τῇ χειρὶ σου ἐνώπιον αὐτῶν.

21. Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω πάντα οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν οὗ εἰσῆλθοσαν ἐκεῖ, καὶ συναΐσω αὐτοὺς ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλω αὐτῶν, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ,

22. καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἔθνος ἐν τῇ γῇ μου, καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν Ἰσραὴλ. Καὶ ἀρχὼν εἷς ἔσται αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι εἰς δύο ἔθνη, οὐδὲ μὴ διαιρεθῶσιν οὐκέτι εἰς δύο βασιλείας,

23. ἵνα μὴ μιαινῶνται ἔτι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. Καὶ ῥύσομαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς, καὶ καθαρίω αὐτοὺς, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ Κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν.

24. Καὶ ὁ δούλος μου Δαυὶδ ἀρχὼν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἔσται ποιμὴν εἰς πάντων, ὅτι ἐν τοῖς προτάγμασί μου πορεύσονται, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάσσονται καὶ ποιήσουσιν αὐτά,

25. καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, ἣν ἐγὼ δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ἰακώβ, οὗ κατώκησαν ἐκεῖ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς αὐτοί. Καὶ Δαυὶδ ὁ δούλος μου ἀρχὼν εἰς τὸν αἰῶνα·

26. καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην εἰρήνης, διαθήκη αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν. Καὶ θήσω τὰ ἁγία μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα,

27. καὶ ἔσται ἡ κατασκήνωσίς μου ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς Θεός, καὶ αὐτοί μου ἔσονται λαός.

28. Καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ ἀγαθὸς αὐτοὺς, ἐν τῷ εἶναι τὰ ἁγία μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΗ'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων·

2. Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Γὼγ καὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγῶγ, ἀρχοντα Ῥῶς, Μεσὸχ, καὶ Θοβὲλ, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν,

3. καὶ εἰπὸν αὐτῷ· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ ἀρχοντα, Ῥῶς, Μεσὸχ, καὶ Θοβὲλ,

4. καὶ συναΐσω σε, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμίν σου, ἵππους καὶ ἱππεῖς ἐνδεδυμένους θώρακας πάντας συναγωγῇ πολλῇ, πέλται καὶ περικεφαλαίαι καὶ μάχαιραι.

5. Πέρσαι, καὶ Αἰθίοπες, καὶ Αἰθῦες, πάντες περικεφαλαίαι καὶ πέλται,

6. Γομέρ, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν, οἶκος τοῦ Θοργαμὰ ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ.

7. Ἐτοιμάσθητι, ἐτοιμάσον σεαυτὸν, σὺ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου, ἡ συνηγμένη μετὰ σοῦ, καὶ ἔσθι μοι εἰς προφυλακὴν.

8. Ἀφ' ἡμερῶν πλείονων ἐτοιμασθήσεται, καὶ ἐπ' ἐσχάτου ἐτῶν ἐλεύσεται, καὶ ἤξει εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπεστραμμένην ἀπὸ μεχαίρας, συνηγμένων ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ γῆν Ἰσραὴλ ἡ ἐγενήθη ἔρημος δι' ὄλου, καὶ οὗτος ἐξ ἐθνῶν ἐξελήλυθε, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' εἰρήνης πάντες.

Israel quæ adjunctæ sunt ei, et dabo eos super tribum Judam, et erunt in virgam unam manui Juda.

20. Et erunt virgæ in quibus tu scripsisti in eis in manu tua coram eis.

21. Et dices eis : Hæc dicit Dominus Dominus : Ecce ego assumo omnem domum Israel de medio gentium quo ingressi sunt illuc, et congregabo eos ex omnibus qui in circuitu eorum sunt, et inducam eos in terram Israel,

22. et dabo eos in gentem in terra mea, et in montibus Israel. Et princeps unus erit eorum, et non erunt ultra in duas gentes, nec dividuntur ultra in duo regna,

23. ut non polluantur ultra in idolis suis. Et erum eos ex omnibus iniquitatibus eorum in quibus peccaverunt, et mundabo eos, et erunt mihi in populum, et ego Dominus ero eis in Deum.

24. Et servus meus David princeps in medio eorum, erit pastor unus omnium, quia in præceptis meis ambulabunt, et judicia mea custodient et facient ea,

25. et habitabunt in terra sua, quam ego dedi servo meo Jacob, ubi habitaverunt illic patres eorum, et habitabunt in ea ipsi. Et David servus meus princeps in perpetuum :

26. et disponam eis testamentum pacis, testamentum sempiternum erit cum eis. Et ponam sancta mea in medio eorum in perpetuum,

27. et erit tabernaculum meum in eis, et ero eis Deus, et ipsi meus erunt populus.

28. Et scient gentes quia ego sum Dominus qui sanctifico eos, cum fuerint sancta mea in medio eorum in perpetuum.

CAPUT XXXVIII.

1. Et factus est sermo Domini ad me, dicens :

2. Fili hominis, obfirma faciem tuam super Gog et terram Magog, principem Rhos, Mesoch, et Thobel, et vaticinare super eum,

3. et dic ei : Hæc dicit Dominus Dominus : Ecce ego super te principem, Rhos, Mesoch, et Thobel,

4. et congregabo te, et omnem exercitum tuum, equos et equites vestitos loriceis universos congregatione multa, peltæ et galeæ et gladii.

5. Persæ, et Æthiopes, et Libyes, omnes galeis et peltis,

6. Gomer, et omnes qui circa eum, domus Thorgama ab extremo aquilonis, et omnes qui circa eum, et gentes multæ tecum.

7. Preparare, prepara te, tu et omnis congregatio tua, quæ collecta est tecum, et eris mihi in custodiam.

8. A diebus plurimis preparabitur, et in novissimo annorum veniet, et veniet in terram quæ perversa est a gladio, collectis de gentibus multis super terram Israel quæ facta est deserta omnino, et hic ex gentibus egressus est, et habitabunt in pace omnes.

9. Καὶ ἀναβήσῃ ὡς ὕετος, καὶ ἤξει ὡς νεφέλη κατακαλύψαι γῆν, καὶ ἔσῃ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σέ, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ.

10. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἀναβήσεται ῥήματα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, καὶ λογιτὶ λογισμοὺς πονηροῦς,

11. καὶ ἐρεῖς· Ἀναβήσομαι ἐπὶ γῆν ἀπερριμμένην, ἤξω ἐπὶ ἡσυγάζοντας ἐν τῇ ἡσυχίᾳ, καὶ οἰκοῦντας ἐπ' εἰρήνης, πάντας κατοικοῦντας γῆν, ἐν ᾗ οὐχ ὑπάρχει τεῖχος οὐδὲ μογλοὶ, καὶ θύραι οὐκ εἰσὶν αὐτοῖς.

12. προνομεῦσαι προνομήν, καὶ σκύλα σκυλεῦσαι αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι χεῖράς μου εἰς τὴν ἡρημωμένην ἢ κατωκίσθη, καὶ ἐπ' ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν, πεποιηκότας κτήσεις, κατοικοῦντας ἐπὶ τὸν ὀμφαλὸν τῆς γῆς.

13. Σαββά, καὶ Δαιδάν, καὶ ἔμποροι Καρχηδόνιοι, καὶ πᾶσαι αἱ κώμαι αὐτῶν ἐροῦσί σοι· Εἰς προνομήν τοῦ προνομεῦσαι σὺ ἔρχῃ, καὶ σκυλεῦσαι σκύλα, συνήγαγες συναγωγὴν σου λαβεῖν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἀπενέγκασθαι κτήσιν, τοῦ σκυλεῦσαι σκύλα.

14. Διὰ τοῦτο προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ εἰπὸν τῷ Γῶγ· Τάδε λέγει Κύριος· Οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν τῇ κατοικισθῆναι τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ἐπ' εἰρήνης, ἐγερέθῃς;

15. Καὶ ἤξεις ἐκ τοῦ τόπου σου ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ· ἀναβάται ἵππων πάντες, συναγωγὴ μεγάλη καὶ δύναμις πολλή.

16. Καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ὡς νεφέλη καλύψαι γῆν· Ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἔσται, καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὴν γῆν μου, ἵνα γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη ἐμέ, ἐν τῇ ἁγιασθῆναι με ἐν σοὶ ἐνώπιον αὐτῶν.

17. Τάδε λέγει Κύριος Κύριος τῷ Γῶγ· Σὺ εἶ περὶ οὗ ἐλάλησα πρὸ ἡμερῶν τῶν ἐμπροσθεν, διὰ χεῖρός τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἔτεσι, τοῦ ἀναγαγεῖν σε ἐπ' αὐτούς.

18. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἂν ἔλθῃ Ἰῶγ ἐπὶ τὴν γῆν Ἰσραὴλ, λέγει Κύριος Κύριος, ἀναβήσεται ὁ θυμὸς μου

19. καὶ ὁ ζήλος μου· ἐν πυρὶ τῆς ὀργῆς μου ἐλάλησα· εἰ μὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται σεισμός μέγας ἐπὶ γῆς Ἰσραὴλ,

20. καὶ σεισθήσονται ἀπὸ προσώπου Κυρίου οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ θηρία τοῦ πεδίου, καὶ πάντα τὰ ἔρπετα τὰ ἔρποντα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς· καὶ βαγρήσεται τὰ ὄρη καὶ πεσοῦνται αἱ φάραγγες, καὶ πᾶν τεῖχος ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται.

21. Καὶ καλέσω ἐπ' αὐτὸ καὶ πᾶν φόβον, λέγει Κύριος· μάχαιρα ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ ἔσται.

22. Καὶ κρινῶ αὐτὸν θανάτῳ, καὶ αἵματι, καὶ ὑπερῷ κατακλύζοντι, καὶ λίθοις χαλάζης, καὶ πῦρ καὶ θεῖον βρέξω ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπ' ἔθνη πολλὰ μετ' αὐτοῦ.

23. Καὶ μεγαλυνθήσομαι, καὶ ἁγιασθήσομαι, καὶ ἐνδοξασθήσομαι, καὶ γνωσθήσομαι ἐναντίον ἐθνῶν πολλῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΘ'.

1. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ Γῶγ, καὶ

9. Et ascendes sicut pluvia, et venies sicut nubes ad operiendam terram, et eris tu et omnes qui circa te, et gentes multae tecum.

10. Haec dicit Dominus Dominus: Et erit in die illa, ascendent verba super cor tuum, et cogitabis cogitationes pessimas,

11. et dices: Ascendam super terram abjectam, veniam super quiescentes in quiete, et habitantes in pace, omnes habitantes terram, in qua non est murus neque vectes, et portae non sunt eis,

12. ad praedandum praedam, et spoliandum spolia eorum, ad convertendum manum meam in desolatam quae habitata est, et super gentem collectam de gentibus multis, qui fecerunt possessiones, habitantes super umbilicum terrae.

13. Sabba, et Daedan, et negotiatores Carthaginenses, et omnes villae eorum dicent tibi: Ad praedandum praedam tu venis, et spoliandum spolia, congregasti congregationem tuam ad tollendum argentum et aurum, ad auferendum possessionem, ad spoliandum spolia.

14. Propterea vaticinare, fili hominis, et dic ad Gog: Haec dicit Dominus: Nonne in die illa, cum habitaverit populus meus Israel in pace, consurges?

15. Et venies de loco tuo ab extremo aquilonis, et gentes multae tecum: ascensores equorum omnes, congregatio magna et exercitus multus.

16. Et ascendes super populum meum Israel quasi nubes ut operias terram. In novissimis diebus erit, et adducam te super terram meam, ut sciant omnes gentes me, cum sanctificatus fuero in te coram eis.

17. Haec dicit Dominus Dominus ad Gog: Tu es de quo locutus sum ante dies priores, per manum servorum meorum prophetarum Israel, in diebus illis et annis, ut adducerem te super eos.

18. Et erit in die illa, in die qua venerit Gog super terram Israel, ait Dominus Dominus, ascendet furor meus

19. et zelus meus: in igne irae meae locutus sum: si non in die illa erit commotio magna super terram Israel,

20. et commovebuntur a facie Domini pisces maris, et volatilia caeli, et bestiae campi, et omnia reptilia quae repunt super humum, cumctique homines qui sunt super faciem terrae: et scinduntur montes et cadent valles, et omnis murus in terram corruet.

21. Et vocabo super ipsum etiam omnem formidinem, dicit Dominus: gladius hominis super fratrem suum erit.

22. Et iudicabo eum morte, et sanguine, et pluvia inundante, et lapidibus grandinis, et ignem et sulphur pluam super eum, et super omnes qui cum eo, et super gentes multas cum eo.

23. Et magnificabor, et sanctificabor, et glorificabor, et notus ero in conspectu gentium multarum, et scient quia ego sum Dominus.

CAPUT XXXIX.

1. Et tu, fili hominis, vaticinare super Gog, et dic:

εἰπόν· Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ Γῶγ ἀρχοντα Ῥῶς, Μεδῶχ, καὶ Θοβέλ,

2. καὶ συνάξω σε, καὶ καθοδηγήσω σε, καὶ ἀναβιῶ σε ἐπ' ἐσχάτου τοῦ βορρᾶ, καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὰ ὄρη τῆς Ἰσραήλ.

3. Καὶ ἀπολῶ τὸ τόξον σου ἀπὸ τῆς χειρὸς σου τῆς ἀριστερᾶς, καὶ τὰ τοξεύματά σου ἀπὸ τῆς χειρὸς σου τῆς δεξιᾶς, καὶ καταβαλῶ σε

4. ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἰσραήλ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σέ, καὶ τὰ ἔθνη τὰ μετὰ σοῦ δοθήσονται εἰς πλῆθη ὀρνέων, παντὶ πετεινῷ καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου δέδωκά σε καταβρωθῆναι.

5. Ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου πεσῇ, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει Κύριος.

6. Καὶ ἀποστελῶ πῦρ ἐπὶ Γῶγ, καὶ κατοικηθήσονται αἱ νῆσοι ἐπ' εἰρήνης, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος.

7. Καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον γνωσθήσεται ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραήλ, καὶ οὐ βεβηλωθήσεται τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐκέτι, καὶ γινώσκονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ἅγιος ἐν Ἰσραήλ.

8. Ἰδοὺ ἔχει, καὶ γνώσῃ ὅτι ἔσται, λέγει Κύριος Κύριος. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐλάλησα.

9. Καὶ ἐξελεῖσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς πόλεις Ἰσραήλ, καὶ καύσουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πέλταις καὶ κοντοῖς, καὶ τόξοις καὶ τοξεύμασι, καὶ βράβδοις χειρῶν καὶ λόγχαις, καὶ καύσουσιν ἐν αὐτοῖς πῦρ ἑπτὰ ἔτη·

10. καὶ οὐ μὴ λάβωσι ξύλα ἐκ τοῦ πεδίου, οὐδὲ μὴ κάψωσιν ἐκ τῶν δρυμῶν, ἀλλ' ἡ τὰ ὅπλα κατακαύσουσιν πυρὶ· καὶ προνομεύσουσιν τοὺς προνομεύσαντας αὐτοὺς, καὶ σκυλεύσουσι τοὺς σκυλεύσαντας αὐτοὺς, λέγει Κύριος.

11. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, δώσω τῷ Γῶγ τόπον ὀνομαστὸν, μνημεῖον ἐν Ἰσραήλ, τὸ πολυάνδριον τῶν ἐπελθόντων πρὸς τῇ θαλάσσῃ, καὶ περιουοδομήσουσι τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος,

12. καὶ κατορύξουσιν ἐκεῖ τὸν Γῶγ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται τότε τὸ πολυάνδριον τοῦ Γῶγ.

13. Καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς ῥίχος Ἰσραήλ, ἵνα καθαρισθῇ ἡ γῆ ἐν ἑπταμήνῳ, καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἔσται αὐτοῖς ὀνομαστὸν ἡ ἡμέρα ἐδοξάσθη, λέγει Κύριος.

14. Καὶ ἄνδρας διαπαντὸς διαστελοῦσιν ἐπιπορευομένους τὴν γῆν, θάψαι τοὺς καταλελειμμένους ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, καθαρίσαι αὐτὴν μετὰ τὴν ἑπταμήνον, καὶ ἐκζητήσουσι.

15. Καὶ πᾶς ὁ διαπορευόμενος τὴν γῆν, καὶ ἰδὼν ὅσους ἀνθρώπους, οἰκοδομήσει παρ' αὐτῷ σημεῖον, ἕως ὅτου θάψωσιν αὐτὸ οἱ θάπτοντες εἰς Γαὶ τὸ πολυάνδριον τοῦ Γῶγ.

16. Καὶ γὰρ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, Πολυάνδριον. Καὶ καθαρισθήσεται ἡ γῆ.

17. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπόν· Τάδε λέγει Κύριος· Εἰπόν παντὶ ὀρνέῳ πετεινῷ, καὶ πρὸς πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου· Συνάβητε καὶ ἔρχεσθε, συνάβητε ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλων ἐπὶ τὴν θυσίαν μου, ἣν τέθυκα ὑμῖν, θυσίαν μεγάλην ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραήλ, καὶ φάγεσθε κρέα, καὶ πίεσθε αἷμα.

18. Κρέα γιγάντων φάγεσθε, καὶ αἷμα ἀρχόντων τῆς γῆς πίεσθε, κριοῦς καὶ μόσχους καὶ τράγους, καὶ οἱ μόσχοι ἐστεατωμένοι πάντες.

Hæc dicit Dominus : Ecce ego super te Gog principem Rhos, Mesoch, et Thobel,

2. et congregabo te, et deducam te, et faciam ascendere te desuper extremo aquilonis, et adducam te super montes Israel.

3. Et perdam arcum tuum de manu tua sinistra, et sagittas tuas de manu tua dextera, et dejiciam te

4. super montes Israel, et cades tu et omnes qui circa te, et gentes quæ tecum dantur ad multitudines avium, omni volatili et omnibus bestiis campi dedi te ad devorandum.

5. Super faciem campi cades, quia ego locutus sum, dicit Dominus.

6. Et emittam ignem in Gog, et habitabuntur insulæ in pace, et scient quia ego sum Dominus.

7. Et nomen meum sanctum notum fiet in medio populi mei Israel, et non polluetur nomen meum sanctum amplius, et scient gentes quoniam ego sum Dominus sanctus in Israel.

8. Ecce venit, et scies quoniam erit, dicit Dominus Dominus. Hæc est dies in qua locutus sum.

9. Et egredientur habitatores urbium Israel, et succendent in armis, peltis et contis, et arcubus et sagittis, et baculis manuum et labceis, et succendent in eis ignem septem annis :

10. et non assumant ligna de campo, neque succident de saltibus, sed arma comburent igni : et deprædabuntur eos quibus prædæ fuerant, et spoliabunt spoliatores suos, ait Dominus.

11. Et erit in die illa, dabo Gog locum nominatum, monumentum in Israel, polyandrium eorum qui venerint ad mare, et ædificabunt per circuitum os vallis,

12. et defodient ibi Gog et omnem multitudinem ejus, et vocabitur tunc polyandrium Gog.

13. Et defodient eos domus Israel, ut mundetur terra in septem mensibus, et defodient eos omnis populus terræ, et erit eis inclytum qua die glorificatus fuerit, ait Dominus.

14. Et viros jugiter secernent circumeuntes terram, ad sepeliendum eos qui remanserint super faciem terræ, ut emundent eam post septem menses, et quærent.

15. Et omnis peragrans terram, et videns os hominis, ædificabit apud illud, signum, donec sepeliant illud pollinctores in Gai polyandrio Gog.

16. Nam et nomen civitatis, Polyandrium. Et mundabitur terra.

17. Et tu, fili hominis, dic : Hæc dicit Dominus : Dic omni avi volatili, et ad omnes bestias campi : Congregamini et venite, congregamini ab omnibus per circuitum ad victimam meam, quam immolavi vobis, victimam grandem super montes Israel, et comedetis carnes, et bibetis sanguinem.

18. Carnes gigantum comedetis, et sanguinem principum terræ bibetis, arietes et vitulos et hircos, et vituli omnes adipati.

19. Καὶ φάγεσθε στέαρ εἰς πλησμονὴν, καὶ πίεσθε αἷμα εἰς μέθην ἀπὸ τῆς θυσίας μου ἧς ἔθυσα ὑμῖν.

20. Καὶ ἐμπλησθήσεσθε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου, ἔπουν καὶ ἀναβάτην καὶ γίγαντα καὶ πάντα ἄνδρα πολέμιστήν, λέγει Κύριος.

21. Καὶ δώσω τὴν δόξαν μου ἐν ὑμῖν, καὶ ὄψονται πάντα τὰ ἔθνη τὴν χρίσιν μου ἣν ἐποίησα, καὶ τὴν χειρὰ μου ἣν ἐπήγαγον ἐπ' αὐτούς.

22. Καὶ γινώσκονται οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα.

23. Καὶ γινώσκονται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι διὰ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν ἠχμαλωτεύθησαν οἶκος Ἰσραὴλ, ἀνὸς ὃν ἠθέτησαν εἰς ἐμέ, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ παρέδωκα αὐτούς εἰς χειράς τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπεσαν πάντες μαχαίρᾳ.

24. Κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ἐποίησα αὐτοῖς, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν.

25. Διὰ τοῦτο τὰδε λέγει Κύριος Κύριος· Νῦν ἀποστρέψω αἰχμαλωσίαν ἐν Ἰακώβ, καὶ ἐλεήσω τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ζηλώσω διὰ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου.

26. Καὶ λήφονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν, καὶ τὴν ἀδικίαν ἣν ἡδίκησαν ἐν τῇ κατοικισθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπ' εἰρήνης· καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβὸν.

27. ἐν τῷ ἀποστρέφαι με αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ συναγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν· καὶ ἁγιασθήσονται ἐν αὐτοῖς ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν,

28. καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν, ἐν τῷ ἐπιφανῆναί με αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔθνεσι.

29. Καὶ οὐκ ἀποστρέψω οὐκέτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, ἀνὸς ὃν ἐξέγεα τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, λέγει Κύριος Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν, ἐν τῷ πρώτῳ μηνί, δεκάτῃ τοῦ μηνός, ἐν τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ ἔτει μετὰ τὸ ἄλῶναι τὴν πόλιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χειρ Κυρίου,

2. καὶ ἤγαγέ με ἐν ὁράσει Θεοῦ εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, καὶ ἔθχε με ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν σφόδρα, καὶ ἐπ' αὐτῷ ὥς εἰ οἰκοδομὴ πολέως ἀπέναντι,

3. καὶ εἰσῆγαγέ με ἐκεῖ· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ ἦν ὥς εἰς ὄρασις χαλκοῦ στιλβόντος, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων, καὶ κάλαμος μέτρον, καὶ αὐτὸς εἰσῆλθε ἐπὶ τῆς πύλης,

4. καὶ εἶπε πρὸς με ὁ ἀνὴρ· Ὅν ἐώρακας, υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἶδε, καὶ ἐν τοῖς ὠσὶ σου ἀκουε, καὶ τᾶσον εἰς τὴν καρδίαν σου πάντα ὅσα ἐγὼ δεικνύω σοι, διότι ἕνεκα τοῦ δεῖξαι σοι εἰσεληλυθας ὧδε, καὶ δεῖξεις πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ.

5. Καὶ ἰδοὺ περίβολος ἔξωθεν τοῦ οἴκου κύκλῳ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀνδρὸς κάλαμος, τὸ μέτρον πηγῶν ἐξ ἐν πηγῇ καὶ παλαιστῆς, καὶ διεμέτρησε τὸ προτείχισμα, πλάτος ἴσον τῷ καλάμῳ, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἴσον τῷ καλάμῳ.

6. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πύλιν τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς ἐν ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς, καὶ διεμέτρησε τὸ αἰλάμ τῆς πύλης ἴσον τῷ καλάμῳ,

19. Et comedetis adipem ad saturitatem, et hibetis sanguinem ad ebrietatem de victima mea quam immolavi vobis.

20. Et saturabimini super mensam meam, de equo et ascensore et gigante et omni viro bellatore, ait Dominus.

21. Et dabo gloriam meam in vobis, et videbunt omnes gentes iudicium meum quod feci, et manum meam quam induxi super eos.

22. Et scient domus Israel quia ego sum Dominus Deus eorum, a die hac et deinceps.

23. Et scient omnes gentes quoniam propter peccata sua capti fuerunt domus Israel, eo quod praevaricati sint in me, et averti faciem meam ab eis, et tradidi eos in manus inimicorum eorum, et ceciderunt omnes gladio.

24. Juxta immunditias eorum et iniquitates eorum feci eis, et averti faciem meam ab eis.

25. Propterea haec dicit Dominus Dominus : Nunc reduncam captivitatem in Jacob, et miserebor domui Israel, et assumam zelum propter nomen sanctum meum.

26. Et portabunt ignominiam suam, et injustitiam quam injuste egerunt cum habitaverint in terra sua in pace : et non erit qui exterreat

27. cum reduxero eos de gentibus, et congregavero eos de regionibus gentium : et sanctificabor in eis coram gentibus,

28. et scient quia ego sum Dominus Deus eorum, cum apparvero eis in gentibus.

29. Et non avertam ultra faciem meam ab eis, eo quod effuderim furorem meum super domum Israel, ait Dominus Dominus.

CAPUT XL.

1. Et factum est in quinto et vigesimo anno captivitatis nostrae, in primo mense, decima mensis, in quarto decimo anno postquam capta est civitas, in die illa facta est super me manus Domini,

2. et adduxit me in visione Dei in terram Israel, et posuit me super montem excelsum nimis, et in eo quasi aedificium civitatis e regione,

3. et introduxit me illuc : et ecce vir, et aspectus ejus erat quasi aspectus aeris splendentis, et in manu ejus erat funiculus commentariorum, et calamus mensura, et ipse stabat in porta,

4. et dixit ad me vir : Quem vidisti, fili hominis, in oculis tuis vide, et in auribus tuis audi, et pone in cor tuum omnia quae ostendero tibi, quia ut ostendantur tibi ingressus es huc, et monstrabis omnia quae tu vides domui Israel.

5. Et ecce murus extra domum per gyrum, et in manu viri calamus, mensura cubitorum sex in cubito et palæstes, et mensus est antemurale, latitudinem aequalem calamo, et altitudinem ejus aequalem calamo.

6. Et ingressus est portam quae respiciebat orientem in septem gradibus, et mensus est aelam portae aequalem calamo,

7. καὶ τὸ θεὸν ἴσον τῷ καλᾶμῳ τὸ μῆκος, καὶ ἴσον τῷ καλᾶμῳ τὸ πλάτος, καὶ τὸ αἶλαμ ἀναμέσον τοῦ θεηλάθ πηγῶν ἑξ· καὶ τὸ θεὸν τὸ δευτέρον ἴσον τῷ καλᾶμῳ πλάτος, καὶ ἴσον τῷ καλᾶμῳ μῆκος, καὶ τὸ αἶλαμ πηγῶν πέντε.

8. Καὶ τὸ θεὸν τὸ τρίτον ἴσον τῷ καλᾶμῳ μῆκος, καὶ ἴσον τῷ καλᾶμῳ πλάτος, καὶ τὸ αἶλαμ τοῦ πυλῶνος, πλησίον τοῦ αἶλαμ τῆς πύλης πηγῶν ὀκτώ,

9. καὶ τὰ αἰλεῦ πηγῶν δύο· καὶ τὰ αἶλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν,

10. καὶ τὰ θεὸν τῆς πύλης τοῦ θεὸν κατέναντι, τρεῖς ἔθεν καὶ τρεῖς ἔθεν, καὶ μέτρον ἐν τοῖς τρισίν· μέτρον ἐν τοῖς αἶλαμ ἔθεν καὶ ἔθεν.

11. Καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς θύρας τοῦ πυλῶνος, πηγῶν δέκα, καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος πηγῶν δεκατριῶν.

12. Καὶ πῆχυς ἐπισυναγόμενος ἐπὶ πρόσωπον τῶν θεεῖμ ἔθεν καὶ ἔθεν, καὶ τὸ θεὸν πηγῶν ἑξ ἔθεν, καὶ πηγῶν ἑξ ἔθεν.

13. Καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ θεὸν ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θεὸν, πλάτος πῆχεις εἴκοσι καὶ πέντε· αὕτη πύλη ἐπὶ πύλην.

14. Καὶ τὸ αἶθριον τοῦ αἶλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν, πῆχεις εἴκοσι θεεῖμ τῆς πύλης κυκλῶ.

15. Καὶ τὸ αἶθριον τῆς πύλης ἔσωθεν, εἰς τὸ αἶθριον αἶλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν πηγῶν πενήκοντα.

16. Καὶ θυρίδες κρυπταὶ ἐπὶ τὸ θεεῖμ, καὶ ἐπὶ τὰ αἶλαμ ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς αὐλῆς κυκλόθεν. Καὶ ὡσαύτως τοῖς αἶλαμ θυρίδας κυκλῶ ἔσωθεν, καὶ ἐπὶ τὸ αἶλαμ φοίνικες ἔθεν καὶ ἔθεν.

17. Καὶ εἰσῆγάγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑσωτέραν, καὶ ἰδοὺ παστοφόρια, καὶ περίστυλα κυκλῶ τῆς αὐλῆς, τριάκοντα παστοφόρια ἐν τοῖς περιστύλοις,

18. καὶ αἱ στοαὶ κατὰ νότον τῶν πυλῶν, κατὰ τὸ μῆκος τῶν πυλῶν τὸ περίστυλον τὸ ὑποκάτω.

19. Καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς, ἀπὸ τοῦ αἶθριου τῆς πύλης τῆς ἑσωτέρας ἔσωθεν ἐπὶ τὸ αἶθριον τῆς πύλης τῆς βλέπουσας ἔξω, πῆχεις ἑκατὸν τῆς βλέπουσας κατὰ ἀνατολάς. Καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ βορρᾶν,

20. καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς βορρᾶν τῇ αὐλῇ τῇ ἑσωτέρᾳ, καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν, τό, τε μῆκος αὐτῆς καὶ τὸ πλάτος,

21. καὶ τὸ θεὸν τρεῖς ἔθεν καὶ τρεῖς ἔθεν, καὶ τὸ αἰλεῦ, καὶ τὰ αἰλαμμῶν, καὶ τοὺς φοίνικας αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο κατὰ τὰ μέτρα τῆς πύλης τῆς βλέπουσας κατὰ ἀνατολάς, πηγῶν πενήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ πηγῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς.

22. Καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς, καὶ τὰ αἰλαμμῶν, καὶ οἱ φοίνικες αὐτῆς καθὼς ἡ πύλη ἡ βλέπουσα κατὰ ἀνατολάς. Καὶ ἐν ἑπτὰ κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν, καὶ τὰ αἰλαμμῶν ἔσωθεν.

23. Καὶ πύλη τῇ αὐλῇ τῇ ἑσωτέρᾳ βλέπουσα ἐπὶ πύλην τοῦ βορρᾶ, ὃν τρόπον τῆς πύλης τῆς βλέπουσας κατὰ ἀνατολάς. Καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πῆχεις ἑκατὸν.

24. Καὶ ἤγαγέ με κατὰ νότον, καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν, καὶ τὰ θεὸν, καὶ τὰ αἰλεῦ, καὶ τὰ αἰλαμμῶν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα.

25. Καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς, καὶ τὰ αἰλαμμῶν κυκλό-

7. et thee æqualem calamo longitudinem, et æqualem calamo latitudine, et ælam in medio theelath cubitorum sex : et thee secundum æqualem calamo latitudine, et æqualem calamo longitudine, et ælam cubitorum quinque.

8. Et thee tertium æqualem calamo longitudine, et æqualem calamo latitudine, et ælam portæ, qui juxta ælam portæ cubitorum octo,

9. et æleu cubitorum duorum : et ælam portæ intrinsecus,

10. et thee portæ thee e regione, tres hinc et tres inde, et mensura in tribus : mensura una ælam hinc et inde.

11. Et mensus est latitudinem introitus portæ, decem cubitorum, et latitudinem portæ cubitorum tredecim.

12. Et cubitus redigebatur in conspectu theim hinc et inde, et thee cubitorum sex hinc, et cubitorum sex inde.

13. Et mensus est portam a muro thee ad parietem thee, latitudinem viginti quinque cubitorum : hæc porta contra portam.

14. Et sub dio ælam portæ extrinsecus, cubiti viginti theim portæ per circuitum.

15. Et sub divo portæ extrinsecus, in sub divo ælam portæ intrinsecus quinquaginta cubitorum.

16. Et fenestræ absconditæ super theim, et super ælam intra portam atrii per circuitum. Et similiter ipsis ælam fenestras in circuitu intrinsecus, et super ælam palmæ hinc et inde.

17. Et introduxit me in atrium interius, et ecce pastophoria, et intercolumnia atrii, triginta pastophoria in intercolumniis,

18. et porticus ad dorsum januarum, secundum longitudinem januarum intercolumnium inferius

19. Et mensus est latitudinem atrii, ab eo loco qui erat sub divo portæ exterioris ad intus sub divo portæ respicientis extra, cubitos centum respicientis ad orientem. Et adduxit me ad aquilonem,

20. et ecce porta respiciens ad aquilonem atrio exteriori, et mensus est eam, longitudinem ejus et latitudinem,

21. et thee tres hinc et tres inde, et æleu, et ælammon, et palmas ejus. Et factum est secundum mensuras portæ quæ respicit orientem, quinquaginta cubitorum longitudo ejus, et latitudo ejus viginti quinque cubitorum.

22. Et fenestræ ejus, et ælammon, et palmæ ejus sicut porta quæ respiciebat orientem. Et in gradibus septem ascendebant ad eum, et ælammon intrinsecus.

23. Et porta atrii interioris respiciens ad portam aquilonis, sicut porta quæ respicit ad orientem. Et mensus est atrium a porta ad portam, cubitos centum.

24. Et duxit me ad austrum, et ecce porta respiciens ad austrum, et mensus est eam, et thee, et æleu, et ælammon, juxta mensuras has.

25. Et fenestræ ejus, et ælammon in circuitu, sicut fe-

θεν, καθὼς αἱ θυρίδες τοῦ αἰλάμ, πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς, 26. καὶ ἐπὶ τὰ κλιμακτῆρες αὐτῇ, καὶ αἰλαμμῶν ἑσῶθεν, καὶ φοίνικες αὐτῇ, εἰς ἔνθεν καὶ εἰς ἔνθεν ἐπὶ τὰ αἰλεῦ.

27. Καὶ πύλη κατέναντι τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἑσωτέρας πρὸς νότον. Καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πῆγεις ἑκατὸν τὸ εὖρος πρὸς νότον.

28. Καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑσωτέραν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα,

29. καὶ τὰ θεῆ, καὶ τὰ αἰλεῦ, καὶ τὰ αἰλαμμῶν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ, καὶ τῶ αἰλαμμῶν κύκλω, πῆγεις πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ τὸ εὖρος πῆγεις εἰκοσιπέντε (*)

31. τοῦ αἰλάμ εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑσωτέραν, καὶ φοίνικες τῶ αἰλεῦ, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες.

32. Καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν πύλην τῇ β βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα,

33. καὶ τὰ θεῆ, καὶ τὰ αἰλεῦ, καὶ τὰ αἰλαμμῶν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ αἰλαμμῶν κύκλω, πῆγεις πεντήκοντα μῆκος αὐτῆς, καὶ εὖρος αὐτῆς πῆγεις εἰκοσιπέντε.

34. Καὶ αἰλαμμῶν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑσωτέραν, καὶ φοίνικες ἐπὶ τοῦ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ.

35. Καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν πύλην τὴν πρὸς βορρᾶν, καὶ διεμέτρησε κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα,

36. καὶ τὰ θεῆ, καὶ τὰ αἰλεῦ, καὶ τὰ αἰλαμμῶν, καὶ θυρίδες αὐτῇ κύκλω· καὶ τὸ αἰλαμμῶν αὐτῆς, πῆγεις πεντήκοντα μῆκος αὐτῆς, καὶ εὖρος πῆγεις εἰκοσιπέντε,

37. καὶ τὰ αἰλαμμῶν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑσωτέραν, καὶ φοίνικες τῶ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ.

38. (**) τὰ παστοφορία αὐτῆς καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς,

39. καὶ τὰ αἰλαμμῶν αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας ἑκρυσίς, ὅπως σφάζουσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας.

40. Καὶ κατὰ νότον τοῦ βύακος τῶν δλοκαυτωμάτων τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν, δύο τράπεζαι πρὸς ἀνατολάς κατὰ νότον τῆς δευτέρας, καὶ τοῦ αἰλάμ τῆς πύλης δύο τράπεζαι κατὰ ἀνατολάς.

41. τέσσαρες ἔνθεν, καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ νότον τῆς πύλης, ἐπ' αὐτάς σφάζουσι τὰ θύματα. Κατέναντι τῶν ὀκτῶ τραπεζῶν τῶν θυμάτων,

42. καὶ τέσσαρες τράπεζαι τῶν δλοκαυτωμάτων λίνθιναι λελαξευμέναι, πῆγεις καὶ ἡμίσεις τὸ πλάτος, καὶ πῆγεις δύο ἡμίσεις τὸ μῆκος, καὶ ἐπὶ πῆγυν τὸ ὕψος. Ἐπ' αὐτὰ ἐπιθήσουσι τὰ σκεύη ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ δλοκαυτώματα καὶ τὰ θύματα.

(*) 30. Καὶ αἰλαμμῶν κύκλω μῆκος πέντε καὶ εἰκοσι πῆγεις, καὶ πλάτος πέντε πῆγεις. (Ale.x.)

(**) 38. Τὰ παστοφορία αὐτῆς, καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς, καὶ τὰ αἰλαμμῶν αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας ἑκρυσίς, ἐκεῖ πλυνούσι τὴν δλοκαύτωςιν.

39. Ἐν δὲ τῷ αἰλάμ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν, καὶ δύο τράπεζαι ἔνθεν, ἐκ χρυσίου, ὅπως σφάζουσιν τὴν δλοκαύτωςιν καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας. (Ale.x.)

nestræ ælam, cubitorum quinquaginta longitudo ejus, et cubitorum viginti quinque latitudo ejus,

26. et septem gradus ei, et ælammon intrinsecus, et palmæ ei, una hinc et una inde super æleu.

27. Et porta e regione portæ atrii interioris ad austrum. Et mensus est atrium a porta ad portam, cubitos centum latitudine ad austrum.

28. Et introduxit me in atrium interius portæ quæ ad austrum, et mensus est portam juxta mensuras has,

29. et thee, et æleu, et ælammon juxta mensuras has et fenestræ ei, et ælammon in circuitu, cubitorum quinquaginta longitudo ejus et latitudo cubitorum viginti quinque

31. ipsius ælam in atrium exterius, et palmæ æleu, et octo gradus.

32. Et introduxit me ad portam respicientem ad orientem, et mensus est eam juxta mensuras has,

33. et thee, et æleu, et ælammon juxta mensuras has, et fenestræ ei et ælammon in circuitu, cubitorum quinquaginta longitudo ejus, et latitudo ejus cubitorum viginti quinque.

34. Et ælammon in atrium interius, et palmæ super æleu hinc et inde, et octo gradus ei.

35. Et introduxit me ad portam quæ ad aquilonem, et mensus est juxta mensurâs has,

36. et thee, et æleu, et ælammon, et fenestræ ei in circuitu: et ælammon ejus, cubitorum quinquaginta longitudo ejus, et latitudo cubitorum viginti quinque,

37. et ælammon in atrium exterius, et palmæ æleu hinc et inde, et octo gradus ei:

38. pastophoria ejus et januæ ejus,

39. et ælammon ejus super portam secundam aquæ ductus, ut immolent in ea quæ pro peccato et quæ pro ignorantia.

40. Et ad dorsum rivuli holocaustorum respicientis ad aquilonem, duæ mensæ ad orientem ad dorsum secundæ, et ælam portæ duæ mensæ ad orientem:

41. quatuor hinc, et quatuor inde ad dorsum portæ, super ipsas jugulant victimas. E regione octo mensarum victimarum,

42. etiam quatuor mensæ holocaustorum lapideæ dolatæ, cubiti cum dimidio latitudo, et cubitorum duorum cum dimidio longitudo, et super cubitum altitudo. Super ea imponent vasa in quibus jugulant ibi holocaustata et victimas.

30. Et vestibulum per gyrum longitudine viginti quinque cubitorum, et latitudine quinque cubitorum.

38. Pastophoria ejus, et ostia ejus, et vestibula ejus super portam secundam aquæ ductus, ibi lavabunt holocaustum.

39. At in vestibulo portæ duæ mensæ hinc, et duæ mensæ inde, ex auro, ut immolent super eas holocaustum et quæ pro peccato, et quæ pro ignorantia.

43. Καὶ παλαιστὴν ἔξουσι γείσας λελατρευμένον ἔσωθεν κύκλῳ, καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας, τοῦ καλύπτεσθαι ἀπὸ τοῦ ὕετου καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας.

44. Καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ δύο ἑξέδραι ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ, μία κατὰ νότον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν, φέρουσα πρὸς νότον, καὶ μία κατὰ νότον τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, βλεπούσης δὲ πρὸς βορρᾶν,

45. καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ἡ ἐξέδρα αὕτη ἡ βλέπουσα πρὸς νότον, τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσιν τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου,

46. καὶ ἡ ἐξέδρα ἡ βλέπουσα πρὸς βορρᾶν, τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσιν τὴν φυλακὴν τοῦ θυσιαστηρίου. Ἐκεῖνοι εἰσιν οἱ υἱοὶ Σαδδούκ, οἱ ἐγγίζοντες ἐκ τοῦ Λευὶ πρὸς Κύριον, λειτουργεῖν αὐτῷ.

47. Καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν, μῆκος πηγῶν ἑκατὸν, καὶ εὖρος πῆχεις ἑκατὸν, ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον ἀπέναντι τοῦ οἴκου.

48. Καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὸ αἶλᾶμ τοῦ οἴκου. Καὶ διεμέτρησε τὸ αἶλ τοῦ αἶλᾶμ, πηγῶν πέντε τὸ πλάτος ἔνθεν, καὶ πηγῶν πέντε ἔνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ θυρώματος πηγῶν δεκατεσσάρων, καὶ ἐπωμίδες τῆς θύρας τοῦ αἶλᾶμ πηγῶν τριῶν ἔνθεν, καὶ πηγῶν τριῶν ἔνθεν.

49. καὶ τὸ μῆκος τοῦ αἶλᾶμ πηγῶν εἴκοσι, καὶ τὸ εὖρος πηγῶν δωδεκά· καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαθμῶν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτὸ, καὶ στῦλοι ἦσαν ἐπὶ τὸ αἶλᾶμ, εἰς ἔνθεν καὶ εἰς ἔνθεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ'.

1. Καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὸν ναὸν, ὃν διεμέτρησε τὸ αἶλᾶμ πηγῶν ἕξ τὸ πλάτος ἔνθεν, καὶ πηγῶν ἕξ τὸ εὖρος τοῦ αἶλᾶμ ἔνθεν,

2. καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος πηγῶν δέκα, καὶ ἐπωμίδες τοῦ πυλῶνος πηγῶν πέντε ἔνθεν, καὶ πηγῶν πέντε ἔνθεν. Καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος αὐτοῦ πηγῶν τεσσαράκοντα, καὶ τὸ εὖρος πηγῶν εἴκοσι.

3. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ διεμέτρησε τὸ αἶλ τοῦ θυρώματος πηγῶν δύο, καὶ τὸ θυρῶμα πηγῶν ἕξ, καὶ τὰς ἐπωμίδας τοῦ θυρώματος πηγῶν ἑπτὰ ἔνθεν, καὶ πηγῶν ἑπτὰ ἔνθεν.

4. Καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος τῶν θυρῶν πηγῶν τεσσαράκοντα, καὶ τὸ εὖρος πηγῶν εἴκοσι κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. Καὶ εἶπε· Τοῦτο τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων.

5. Καὶ διεμέτρησε τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου πηγῶν ἕξ, καὶ τὸ εὖρος τῆς πλευρᾶς πηγῶν τεσσάρων κυκλῶθεν,

6. καὶ πλευρὰ πλευρὸν ἐπὶ πλευρὸν τριάκοντα τρίς δις· καὶ διάστημα ἐν τῇ τοίχῳ τοῦ οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς κύκλῳ, τοῦ εἶναι τοῖς ἐπιλαμβανομένοις ὁρᾶν, ὅπως τὸ παράπαν μὴ ἄπωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου.

7. Καὶ τὸ εὖρος τῆς ἀνωτέρας τῶν πλευρῶν κατὰ τὸ πρόσθεμα ἐκ τοῦ τοίχου, πρὸς τὴν ἀνωτέραν κύκλῳ τοῦ οἴκου, ὅπως διαπακύνηται ἄνωθεν, καὶ ἐκ τῶν κάτωθεν ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰ ὑπερώα, καὶ ἐκ τῶν γεισῶν ἐπὶ τὰ τριώροφα,

8. καὶ τὸ θραεὶ τοῦ οἴκου ὕψος κύκλῳ, διάστημα τῶν πλευρῶν ἴσον τῷ καλᾷμῳ πηγῶν ἕξ. Διαστήματα

9. καὶ εὖρος τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ἔξωθεν πηγῶν πέντε, καὶ τὰ ἀπόλοιπα τὰ ἀναμέσον τῶν πλευρῶν τοῦ οἴκου,

43. Et palæsten habebunt gisum dolatum intrinsecus per circuitum, et super mensas desuper tecta, ut operirentur a pluvia et a siccitate.

44. Et introduxit me in atrium interius, et ecce duæ exedrae in atrio interiori, una ad dorsum portæ respicientis ad aquilonem, quæ fert ad austrum, et una ad dorsum portæ quæ ad austrum, respicientis autem ad aquilonem,

45. et dixit ad me : Exedra hæc quæ respicit ad austrum, sacerdotibus custodientibus custodiam domus,

46. et exedra respiciens ad aquilonem, sacerdotibus custodientibus custodiam altaris. Illi sunt filii Sadduc, qui accedunt de Levi ad Dominum, ministrare ei.

47. Et mensus est atrium, longitudinem cubitorum centum, et latitudinem cubitorum centum, ad quatuor partes ejus, et altare e regione domus.

48. Et introduxit me in ælam domus. Et mensus est æl ipsius ælam, cubitorum quinque latitudinem hinc, et cubitorum quinque inde, et latitudinem portæ cubitorum quatuordecim, et humeri ostii ælam cubitorum trium hinc, et cubitorum trium inde :

49. et longitudo ælam cubitorum viginti, et latitudo cubitorum duodecim : et super decem gradus ascendebant ad illud, et columnæ erant ad ælam, una hinc et una inde.

CAPUT XLI.

1. Et introduxit me in templum, cui mensus est ælam cubitorum sex latitudinem hinc, et cubitorum sex latitudinem ælam inde,

2. et latitudinem portæ cubitorum decem, et humeri portæ cubitorum quinque hinc, et cubitorum quinque inde. Et mensus est longitudinem ejus quadraginta cubitorum, et latitudinem viginti cubitorum.

3. Et ingressus es in atrium interius, et mensus est æl portæ cubitorum duorum, et portam sex cubitorum, et lumeros portæ septem cubitorum hinc, et septem cubitorum inde.

4. Et mensus est longitudinem ostiorum cubitorum quadraginta, et latitudinem cubitorum viginti ad faciem templi. Et dixit : Hoc est sanctum sanctorum.

5. Et mensus est parietem domus cubitorum sex, et latitudinem lateris cubitorum quatuor per circuitum,

6. et latera latus ad latus triginta trium his : et intervalum in pariete domus in lateribus per circuitum, ut esset apprehendentibus ad videndum, ut omnino non attingerent parietes domus.

7. Et latitudinem superioris lateris juxta additamentum ex pariete, ad superius in circuitu domus, ut dilatetur desuper, et ex inferioribus ascendant ad superiora, et de gisis ad tristega,

8. et thrael domus altitudinem per circuitum, intervalum lateram æquale calamo cubitorum sex. Intervalla

9. et latitudinem parietis lateris forinsecus cubitorum quinque, et reliqua quæ inter latera domus,

10. καὶ ἀναμέσον τῶν ἐξεδρῶν εὖρος πηγῶν εἴκοσι, τὸ περιφερὲς τῷ οἴκῳ κύκλῳ.

11. Καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν ἐπὶ τὸ ἀπολοίπον τῆς θύρας τῆς μιᾶς τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ ἡ θύρα ἡ μία πρὸς νότον, καὶ τὸ εὖρος τοῦ φωτὸς τοῦ ἀπολοίπου, πηγῶν πέντε πλάτος κυκλόθεν.

12. Καὶ τὸ διορίζον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου ὡς πρὸς θάλασσαν, πηγῶν ἐξδομήκοντα πλάτος, τοῦ τοίχου τοῦ διορίζοντος πηγῶν πέντε εὖρος κυκλόθεν, καὶ μήκος αὐτοῦ πηγῶν ἐνενήκοντα.

13. Καὶ διεμέτρησε κατέναντι τοῦ οἴκου μήκος πηγῶν ἑκατὸν, καὶ τὰ ἀπολοιπα καὶ τὰ διορίζοντα, καὶ οἱ τοῖχοι αὐτῶν, μήκος πηγῶν ἑκατὸν.

14. Καὶ τὸ εὖρος κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου, καὶ τὰ ἀπολοιπα κατέναντι πηγῶν ἑκατὸν.

15. Καὶ διεμέτρησε μήκος τοῦ διορίζοντος κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου τῶν κατωπίσθεν τοῦ οἴκου ἐκεῖνου, καὶ τὰ ἀπολοιπα ἐνθεν καὶ ἐνθεν, πηγῶν ἑκατὸν τὸ μήκος. Καὶ ὁ ναὸς καὶ αἱ γωνίαι, καὶ τὸ αἶλαμ τὸ ἐξώτερον, πεφατωμένα.

16. Καὶ αἱ θυρίδες διακτυπῶνται, ὑποφάσεις κύκλῳ τοῖς τρισίν, ὥστε διακῦπτειν. Καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυλωμένα κύκλῳ, καὶ τὸ ἔδαφος καὶ ἐκ τοῦ ἔδαφους ἕως τῶν θυρίδων· καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισσῶς εἰς τὸ διακῦπτειν,

17. καὶ ἕως πλησίον τῆς ἐσωτέρας καὶ ἕως τῆς ἐξωτέρας. Καὶ ἐφ' ὅλον τὸν τοῖχον κύκλῳ, ἐν τῷ ἔσωθεν καὶ ἐν τῷ ἔξωθεν,

18. γεγλυμμένα Χερουβίμ, καὶ φοῖνικες ἀναμέσον Χερουβ καὶ ἀναμέσον Χερουβ. Δύο πρόσωπα τῷ Χερουβ,

19. πρόσωπον ἀνθρώπου πρὸς τὸν φοῖνικα ἐνθεν καὶ ἐνθεν, καὶ πρόσωπον λέοντος πρὸς τὸν φοῖνικα ἐνθεν καὶ ἐνθεν, διαγεγλυμμένους ὁ οἶκος κυκλόθεν.

20. Ἐκ τοῦ ἔδαφους ἕως τοῦ φατνώματος, τὰ Χερουβίμ καὶ οἱ φοῖνικες διαγεγλυμμένοι.

21. Καὶ τὸ ἅγιον καὶ ὁ ναὸς ἀναπτυσσόμενος τετράγωνος, κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων θρασὶς ὡς ὄψις

22. θυσιαστηρίου ξυλίνου, πηγῶν τριῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ τὸ μήκος πηγῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πηγῶν δύο. Καὶ κέρατα εἶχε, καὶ ἡ βάσις αὐτοῦ καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ξυλίνοι. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Αὕτη ἡ τράπεζα ἡ πρὸ προσώπου Κυρίου.

23. Καὶ δύο θυρώματα τῷ ναῷ, καὶ δύο θυρώματα τῷ ἁγίῳ,

24. τοῖς δυσὶ θυρώμασι τοῖς στρωφοῖς· δύο θυρώματα τῷ ἐνὶ, καὶ δύο θυρώματα τῇ θύρᾳ τῇ δευτέρᾳ·

25. καὶ γλυφὴ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ θυρώματα τοῦ ναοῦ Χερουβίμ, καὶ φοῖνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων, καὶ σπουδαῖα ξύλα κατὰ πρόσωπον τοῦ αἶλαμ ἐξωθεν,

26. καὶ θυρίδες κρυπταί. Καὶ διεμέτρησεν ἐνθεν καὶ ἐνθεν, εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αἶλαμ, καὶ τὰ πλεῦρά τοῦ οἴκου ἐξυγυμμένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ'.

1. Καὶ εἰρήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν κατὰ ἀνατολὰς, κατέναντι τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν, καὶ εἰρήγαγέ με, καὶ ἰδοὺ ἐξέδραι πέντε, ἐχόμεναι τοῦ ἀπολοίπου, καὶ ἐχόμεναι τοῦ διορίζοντος πρὸς βορρᾶν,

10. et inter exedras latitudinem cubitorum viginti, circumferentiam domui in circuitu.

11. Et portæ exedarum ad reliquum portæ unius quæ ad aquilonem : et ostium unum ad austrum, et latitudo luminis reliqui, cubitorum quinque latitudo in circuitu.

12. Et quod separat ad faciem reliqui quasi ad mare, cubitorum septuaginta latitudo, parietis separantis cubitorum quinque latitudo in circuitu, et longitudo ejus cubitorum nonaginta.

13. Et mensus est contra separam longitudinem cubitorum centum, et reliqua, et separatia, et parietes eorum, longitudinem cubitorum centum.

14. Et latitudinem contra faciem templi, et reliqua e contra cubitorum centum.

15. Et mensus est longitudinem separantis contra faciem reliqui quæ erant post tergum domus illius, et reliqua hinc et inde, cubitorum centum longitudinem. Et templum et anguli, et ælam exterius, strata ligno.

16. Et fenestræ in modum retis factæ, illuminationes in circuitu tribus, ad prospiciendum. Et domus et ea quæ proxima erant strata ligno per circuitum, et pavementum et de pavimento usque ad fenestras : et fenestræ aperiebantur tripliciter ut prospiceretur per eas,

17. et usque prope interiorem et usque ad exteriorem. Et per omnem parietem in circuitu, intrinsecus et extrinsecus,

18. cælata Cherubim, et palmæ inter Cherub et Cherub. Duæ facies Cherub,

19. faciès hominis ad palmam hinc et inde, et faciès leonis ad palmam inde et inde, cælata domus in circuitu.

20. A pavimento usque ad laqueare, Cherubim et palmæ cælatae.

21. Et sanctuarium et templum aperiebantur per quatuor angulos, contra faciem sanctorum visio quasi species

22. altaris lignei, trium cubitorum altitudo ejus, et longitudo cubitorum duorum, et latitudo cubitorum duorum. Et cornua habebat, et basis ejus et parietes ejus lignei. Et dixit ad me : Hæc est mensa quæ ante faciem Domini.

23. Et duo ostia templo, et duo ostia sanctuario,

24. duobus ostiis vertibilibus : duo ostia uni, et duo ostia portæ secundæ :

25. et cælatura super eas, et super ostia templi Cherubim, et palmæ juxta sculpturam sanctorum, et necessaria ligna ad faciem ælam forinsecus,

26. et fenestræ absconditæ. Et mensus est hinc et inde, in laquearia ælam, et latera domus æqui ponderis.

CAPUT XLII.

1. Et introduxit me in atrium interius ad orientem, contra portam quæ ad aquilonem, et introduxit me, et ecce exedræ quinque juxta reliquum ædificium, et juxta separans ad aquilonem,

2. ἐπὶ πήχεις ἑκατὸν μῆκος πρὸς βορρᾶν, καὶ τὸ πλάτος πεντήκοντα,

3. διαγεγραμμένοι ἐν τρόπῳ αἱ πύλαι τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, καὶ ἐν τρόπῳ τὰ περίστυλα τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτερῆρας ἐστοιχισμένοι, ἀντιπρόσωποι στοαὶ τρισσαί.

4. Καὶ κατέναντι τῶν ἐξεδρῶν περίπατος, πηγῶν δέκα τὸ πλάτος, ἐπὶ πήχεις ἑκατὸν τὸ μῆκος. Καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν πρὸς βορρᾶν,

5. καὶ οἱ περίπατοι οἱ ὑπερῶοι ὡς αὐτῶς· ὅτι ἐξείχeto τὸ περίστυλον ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύλου, καὶ τὸ διάστημα· οὕτως περίστυλον καὶ διάστημα, καὶ οὕτως στοαὶ δύο,

6. διότι τριπλαῖ ἦσαν, καὶ στύλους οὐκ εἶχον καθὼς οἱ στῦλοι τῶν ἐξωτερῶν. Διὰ τοῦτο ἐξείχοντο τῶν ὑποκάτωθεν καὶ τῶν μέσων ἀπὸ τῆς γῆς.

7. Καὶ φῶς ἐξῴθεν, ἐν τρόπῳ αἱ ἐξέδραι τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτερῆρας, αἱ βλέπουσαι ἀπέναντι τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν, μῆκος πηγῶν πεντήκοντα.

8. Ὅτι τὸ μῆκος τῶν ἐξεδρῶν τῶν βλέπουσων εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτερᾶν, ἦν πηγῶν πεντήκοντα, καὶ αὐταὶ εἰσιν αἱ ἀντιπρόσωποι ταύταις· τὸ πᾶν πηγῶν ἑκατὸν.

9. Καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν τούτων, τῆς εἰσόδου τῆς πρὸς ἀνατολᾶς, τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτερῆρας

10. κατὰ τὸ φῶς τοῦ ἐν ἀρχῇ περιπάτου, καὶ τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόσωπον τοῦ νότου, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου, καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ διορίζοντος. Καὶ αἱ ἐξέδραι

11. καὶ ὁ περίπατος κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, κατὰ τὰ μέτρα ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν, καὶ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸ εὖρος αὐτῶν, καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτῶν, καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐπιστροφὰς αὐτῶν, καὶ κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὰ θυρώματα αὐτῶν,

12. τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς νότον· καὶ κατὰ τὰ θυρώματα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ περιπάτου, ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου, καὶ κατὰ ἀνατολᾶς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν.

13. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς βορρᾶν, καὶ αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς νότον, οὗσαι κατὰ πρόσωπον τῶν διαστημάτων, αὐταὶ εἰσιν αἱ ἐξέδραι τοῦ ἁγίου, ἐν αἷς φάγονται ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Σαδδούκ, οἱ ἐγγίζοντες πρὸς Κύριον, τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ἐκεῖ θήσουσι τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ περὶ ἀμαρτίας καὶ τὰ περὶ ἀγνοίας, διότι ὁ τόπος ἅγιος.

14. Οὐκ εἰσελεύσονται ἐκεῖ ἀρεῖς τῶν ἱερέων, οὐκ ἐξελεύσονται ἐκ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτερᾶν, ὅπως διαπαντὸς ἅγιοι ὥσιν οἱ προσάγοντες, καὶ μὴ ἄπτωνται τοῦ στολισμοῦ αὐτῶν, ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, διότι ἅγια ἐστὶ. Καὶ ἐνδύσονται ἱμάτια ἕτερα, ὅταν ἄπτωνται τοῦ λαοῦ.

15. Καὶ συνετελέσθη ἡ διαμέτρησις τοῦ οἴκου ἔσωθεν. Καὶ ἐξήγαγέ με καθ' ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλέπουσας πρὸς ἀνατολᾶς, καὶ διεμέτρησε τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου κυκλόθεν ἐν διατάξει.

16. Καὶ ἔστη κατὰ νότον τῆς πύλης τῆς βλέπουσας κατὰ ἀνατολᾶς, καὶ διεμέτρησε πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου.

17. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς βορρᾶν, καὶ διεμέτρησε τὸ

2. ad cubitos centum longitudo ad aquilonem, et latitudo quinquaginta,

3. descriptæ sicut portæ atrii interioris, et sicut columnæ atrii exterioris per ordinem, contra faciem porticus ternæ.

4. Et contra exedras deambulatio, cubitorum decem latitudo, per cubitos centum longitudo. Et ostia earum ad aquilonem,

5. et deambulationes cœnaculorum similiter: quia eminebat columnatum ex eo, ex inferiore columnato, et spatium: sic columnatum et spatium, et sic porticus duæ,

6. quia triplices erant, et columnas non habebant sicut columnæ exteriorum. Propterea eminebant ab his quæ erant inferius et a mediis de terra.

7. Et lumen exterius, sicut exedræ atrii exterioris, quæ respiciebant contra exedras aquilonis, longitudine cubitorum quinquaginta.

8. Longitudo enim exedarum respicientium in atrium exterius, erat cubitorum quinquaginta, et hæ sunt contra faciem his: omnes cubitorum centum.

9. Et ostia exedarum istarum, ad introitum orientalem, ad ingrediendum per ea ex atrio exteriori

10. secundum lumen quod erat in principio deambulationis, et ad austrum ad faciem austri, ad faciem reliqui ædificii, et ad faciem separati. Et exedræ

11. et deambulatio contra faciem suam, juxta mensuras exedarum quæ ad aquilonem, et secundum longitudinem earum, et secundum latitudinem earum, et secundum omnes exitus earum, et secundum omnes introitus earum, et secundum lumina earum, et secundum ostia earum,

12. exedarum quæ contra meridiem: et secundum ostia a principio deambulacri, usque ad luminare spatii calami, et ut ad orientem iret per ea.

13. Et dixit ad me: Exedræ quæ ad aquilonem, et exedræ quæ ad austrum, quæ sunt ad faciem spatiorum, hæ sunt exedræ sanctuarii, in quibus videntur ibi sacerdotes filii Sadduc, qui appropinquant ad Dominum, sancta sanctorum, et ibi ponent sancta sanctorum, et sacrificium et quæ pro peccato et quæ pro ignorantia, locus enim sanctus est.

14. Non ingredientur illuc nisi sacerdotes, non egredientur de sanctuario in atrium exterius, ut perpetuo sancti sint qui offerunt, et non tangent vestimentum eorum, in quibus ministrant in eis, quia sancta sunt. Et vestientur vestimentis aliis, quando tangent populum.

15. Et consummata est mensuratio domus interioris. Et eduxit me per viam portæ respicientis ad orientem, et mensus est similitudinem domus per circuitum in ordine.

16. Et stetit ad tergum portæ respicientis ad orientem, et mensus est quingentos in calamo mensuræ.

17. Et convertit se ad aquilonem, et mensus est id quod

κατὰ πρόσωπον τοῦ βορρᾶ, πῆχεις πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου.

18. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς θάλασσαν, καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσωπον θαλάσσης, πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου.

19. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησε κατάναντι τοῦ νότου, πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου,

20. τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ αὐτοῦ καλάμου. Καὶ διέταξεν αὐτὸν, καὶ περίβηλον αὐτῶν κύκλῳ, πεντακοσίων πρὸς ἀνατολάς, καὶ πεντακοσίων πηγίων εὖρος, τοῦ δισπελλεῖν ἀναμέσον τῶν ἁγίων, καὶ ἀναμέσον τοῦ προτειχίσματος, τοῦ ἐν διατάξει τοῦ οἴκου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ'.

1. Καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἐξήγαγέ με.

2. Καὶ ἰδοὺ δόξα Θεοῦ Ἰσραὴλ ἤρχετο κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς ἀνατολάς, καὶ φωνὴ τῆς παρεμβολῆς, ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν καὶ ἡ γῆ ἐξέλαμπεν ὡς φέγγος ἀπὸ τῆς δόξης κυκλόθεν.

3. Καὶ ἡ θρᾶσις ἦν ἰδὼν κατὰ τὴν θρᾶσιν ἦν ἰδὼν, ὅτε εἰσπορευομένη τοῦ χρίσαι τὴν πόλιν. Καὶ ἡ θρᾶσις τοῦ ἀρματος οὗ ἰδὼν, κατὰ τὴν θρᾶσιν ἦν ἰδὼν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. Καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου,

4. καὶ δόξα Κυρίου εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλέπουσης κατὰ ἀνατολάς.

5. Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν· καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ Κύριος οἴκος.

6. Καὶ ἔστην, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος πρὸς με, καὶ ὁ ἀνὴρ εἰστήκει ἐχομένος μου,

7. καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ὑπὲρ ἀνθρώπου, ἐώρακας τὸν τόπον τοῦ ὁρόνου μου, καὶ τὸν τόπον τοῦ ἔχους τῶν ποδῶν μου, ἐν οἷς κατασκευώσῃ τὸ ὄνομά μου ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ τὸν αἰῶνα. Καὶ οὐ βεβηλώσουσιν οὐκέτι οἶκος Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα τὸ ἁγίον μου, αὐτοὶ καὶ οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς φόνοις τῶν ἡγουμένων ἐν μέσῳ αὐτῶν,

8. ἐν τῇ τιθέναι αὐτοὺς τὸ προθύρον μου ἐν ταῖς προθύροις αὐτῶν, καὶ τὰς φλιάς μου ἐχομένας τῶν φλιῶν αὐτῶν. Καὶ ἔδωκαν τὸν τοῖχόν μου ὡς συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομα τὸ ἁγίον μου ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν αἷς ἐποιοῦν. Καὶ ἐξέτριψα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου καὶ ἐν φόνῳ.

9. Καὶ νῦν ἀπωσάσθωσαν τὴν πορνείαν αὐτῶν, καὶ τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ κατασκευώσω ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν αἰῶνα.

10. Καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, δεῖξον τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τὸν οἶκον, καὶ κοπάσουσιν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν· καὶ τὴν θρᾶσιν αὐτοῦ, καὶ τὴν διάταξιν αὐτοῦ.

11. Καὶ αὐτοὶ λήψονται τὴν κολασιν αὐτῶν περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν. Καὶ διαγράψεις τὸν οἶκον, καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ, καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ γνωριεῖς αὐτοῖς, καὶ διαγράψεις ἐναντίον αὐτῶν, καὶ φυλάσσονται πάντα τὰ δικαιώματά μου, καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ ποιήσουσιν αὐτά.

12. Καὶ τὴν διαγραφὴν τοῦ οἴκου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, πάντα τὰ ὅρια αὐτοῦ κυκλόθεν ἅγια ἁγίων.

ad faciem aquilonis, cubitos. quingentos in calamo mensuræ.

18. Et convertit se ad mare, et mensus, est quod ad faciem maris, quingentos in calamo mensuræ.

19. Et convertit se ad austrum, et mensus est contra austrum, quingentos in calamo mensuræ,

20. quatuor partes ejus calamo. Et disposuit ipsum, et murum eorum per circuitum, quingentorum ad orientem, et quingentorum cubitorum latitudinem, ad dividendum inter medium sanctorum, et antemuralis, quod in ordine domus.

CAPUT XLIII.

1. Et adduxit me ad portam quæ respiciebat ad orientem, et eduxit me.

2. Et ecce gloria Dei Israel veniebat per viam orientis, et vox castrorum, quasi vox geminantium multorum : et terra resplendebat quasi fulgor a gloria per circuitum.

3. Et visio quam vidi secundum visionem quam videram, quando ingrediebar ut ungerem civitatem. Et visio currus quem vidi, secundum visionem quam videram super fluvium Chobar. Et cado in faciem meam,

4. et gloria Domini ingressa est domum, per viam portæ quæ respiciebat orientem.

5. Et assumpsit me spiritus, et introduxit me in atrium interius : et ecce plena gloriæ Domini domus.

6. Et steti, et ecce vox de domo loquentis ad me, et vir stabat juxta me,

7. et dixit ad me : Vidisti, filii hominis, locum solii mei, et locum vestigiū pedum meorum, in quibus habitabit nomen meum in medio domus Israel in sempiternum. Et non contaminabunt ultra domus Israel nomen sanctum meum, ipsi et duces eorum in fornicatione sua, et in homicidiis ducum in medio sui,

8. cum ponerent limen meum in liminibus suis, et postes meos juxta postes suos. Et dederunt parietem meum quasi connexum inter se et me, et contaminaverunt nomen sanctum meum in iniquitatibus suis quas faciebant. Et contrivi eos in furore meo et in occisione.

9. Et nunc abjiciant fornicationem suam, et homicidia ducum suorum a me, et habitabo in medio eorum in sempiternum.

10. Et tu, filii hominis, ostende domui Israel domum, et cessabunt a peccatis suis : et visionem ejus, et dispositionem illius :

11. et ipsi sustinebunt tormentum suum pro omnibus quæ fecerunt. Et describes domum, et exitus ejus, et substantiam ejus, et omnia præcepta illius, et omnia legitima ejus ostendes illis, et describes coram eis, et custodient omnes justificationes meas, et omnia præcepta mea, et facient ea.

12. Et descriptionem domus in vertice montis, omnes termini ejus in circuitu sancta sanctorum sunt.

13. Καὶ ταῦτα τὰ μέτρα τοῦ θυσιαστηρίου· ἐν πήχει τοῦ πήχεως, καὶ παλαιστῆς κόλπωμα βάθους ἐπὶ πῆχυν, καὶ πῆχυν τὸ εὖρος, καὶ γεῖσος ἐπὶ τὸ χεῖλος αὐτοῦ κυκλόθεν, σπιθαμῆς. Καὶ τοῦτο τὸ ὕψος τοῦ θυσιαστηρίου

14. ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ πρὸς τὸ ἱαστήριον τὸ μέγα τοῦτο, ὑποκάτωθεν πηγῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πήχεως· καὶ ἀπὸ τοῦ ἱαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ ἱαστήριον τὸ μέγα, πήχεις τέσσαρες, καὶ εὖρος πῆχυν.

15. Καὶ τὸ ἀριτλὴ πηγῶν τεσσάρων, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριτλ., καὶ ὑπεράνω τῶν κεράτων πῆχυν.

16. Καὶ τὸ ἀριτλὴ πηγῶν δώδεκα μήκους, ἐπὶ πήχεις δώδεκα, τετράγωνον ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ.

17. Καὶ τὸ ἱαστήριον πηγῶν δεκατεσσάρων τὸ μήκος, ἐπὶ πήχεις δεκατέσσαρας τὸ εὖρος ἐπὶ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ· καὶ τὸ γεῖσος αὐτῷ κυκλόθεν κυκλούμενον αὐτῷ, ἡμισυ πήχεως. Καὶ τὸ κύκλωμα αὐτοῦ, πῆχυν κυκλόθεν· καὶ οἱ κλιμακτῆρες αὐτοῦ βλέποντες κατὰ ἀνατολάς.

18. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Υἱὲ ἀνθρώπου, τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ταῦτα τὰ προστάγματα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ἡμέρᾳ ποιήσεως αὐτοῦ, τοῦ ἀναφέρειν ἐπ' αὐτοῦ ὀλοκαυτώματα, καὶ προσχέειν πρὸς αὐτὸ αἷμα.

19. Καὶ δώσεις τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις τοῖς ἐκ τοῦ σπέρματος Σαδδούκ, τοῖς ἐγγίζουσι πρὸς μέ, λέγει Κύριος ὁ Θεός, τοῦ λειτουργεῖν μοι, μόσχον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας.

20. Καὶ λήφονται ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰ τέσσαρα κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱαστηρίου, καὶ ἐπὶ τὴν βάσιν κύκλῳ, καὶ ἐξιλῶσονται αὐτό.

21. Καὶ λήφονται τὸν μόσχον τὸν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κατακαυθήσεται ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ οἴκου, ἔξωθεν τῶν ἁγίων.

22. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ λήφονται ἐρίφους δύο αἰγῶν ἁμώμους ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ ἐξιλῶσονται τὸ θυσιαστήριον, καθότι ἐξιλῶσαντο ἐν τῷ μόσχῳ.

23. Καὶ μετὰ τὸ συντελέσαι τὸν ἐξίλασμον προσήσουσι μόσχον ἐκ βοῶν ἁμώμων, καὶ κριὸν ἐκ προβάτων ἁμώμων,

24. καὶ προσήσετε ἐναντίον Κυρίου. Καὶ ἐπιθρήψουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπ' αὐτὰ ἅλα, καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ ὀλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ.

25. Ἐπτά ἡμέρας ποιήσεις ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτίας καθ' ἡμέραν, καὶ μόσχον ἐκ βοῶν, καὶ κριὸν ἐκ προβάτων, ἅμωμα ποιήσουσιν

26. ἐπτά ἡμέρας. Καὶ ἐξιλῶσονται τὸ θυσιαστήριον, καὶ καθαριοῦσιν αὐτό· καὶ πληρῶσιν χεῖρας αὐτῶν.

27. Καὶ ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδῆς καὶ ἐπέκεινα, ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου ὑμῶν· καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς, λέγει Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ'.

1. Καὶ ἐπέστρεψέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτερᾶς, τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη.

VIETUS TESTAMENTUM. — II.

13. Et hæ mensuræ altaris : in cubito cubiti, et palæstes sinus profundi per cubitum, et cubitus latitudinis, et gisus per labium ejus in circuitu, palmi unius. Et hæc est altitudo altaris

14. a profundo exordii cavitatis ejus ad propitiatorium magnum quod erat subter, cubitorum duorum, et latitudo cubiti : et a propitiatorio minori ad propitiatorium majus, cubiti quatuor, et latitudo cubitus.

15. Et ariel cubitorum quatuor, et ab ariel, et usque ad superiora cornuum cubitus.

16. Ipsum autem ariel duodecim cubitos habebat in longitudine, ad cubitos duodecim, quatuor angulorum per quatuor partes ejus.

17. Et propitiatorium quatuordecim cubitorum longitudo, ad cubitos quatuordecim latitudo per quatuor partes ejus : et gisus ei per circuitum gyrans illud, dimidio cubito. Et circuitus ejus, cubitus per gyrum : et gradus ejus respicientes ad orientem.

18. Et dixit ad me : Fili hominis, hæc dicit Dominus Deus Israel : Hæc sunt præcepta altaris in die effectionis ejus, ut offerantur super eo holocaustomata, et effundatur super illud sanguis.

19. Et dabis sacerdotibus Levitis qui sunt ex semine Sadduc, qui appropinquant ad me, dicit Dominus Deus, ut ministrent mihi, vitulum de bobus pro peccato.

20. Et tollent de sanguine ejus, et ponent super quatuor cornua altaris, et super quatuor angulos propitiatorii, et super basim in circuitu, et expiabunt illud.

21. Et tollent vitulum qui pro peccato, et comburetur in loco separato domus, extra sancta.

22. Et die secunda tollent hærdos duos de capris immaculatos pro peccato, et expiabunt altare, sicut expiarunt in vitulo.

23. Et cum compleveris expiationem offerent vitulum de bobus immaculatum, et arietem de ovibus immaculatum,

24. et offeretis coram Domino. Et aspergent sacerdotes super ea sal, et offerent ea holocausta Domino.

25. Septem diebus facies hædum pro peccato quotidie, et vitulum de bobus, et arietem de ovibus, immaculatos facient

26. septem diebus. Et expiabunt altare, et mundabunt illud : et implebunt manus suas.

27. Et erit a die octavo et ultra, facient sacerdotes super altare holocausta vestra, et quæ pro salute vestra : et suscipiam vos, dicit Dominus.

CAPUT XLIV.

1. Et convertit me ad viam portæ sanctorum exterioris, respicientis ad orientem, et hæc erat clausa.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἡ πύλη αὐτῇ κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδεὶς μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς· ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς, καὶ ἔσται κεκλεισμένη.

3. Διότι ὁ ἡγούμενος οὗτος καθήσεται ἐν αὐτῇ, τοῦ φαγεῖν ἄρτον ἐναντίον Κυρίου. Κατὰ τὴν ὁδὸν αἰλᾶμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύσεται.

4. Καὶ εἰσῆγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν, κατέναντι τοῦ οἴκου. Καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου· καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου.

5. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Υἱὲ ἀνθρώπου, τᾶξον εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἶδε τοὺς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶ σου ἄκουε πάντα ὅσα ἐγὼ λαλῶ μετὰ σοῦ, κατὰ πάντα τὰ προστάγματα τοῦ οἴκου Κυρίου, καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ· καὶ τάξεις τὴν καρδίαν σου εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ οἴκου, κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πασὶ τοῖς ἁγίοις.

6. Καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα, πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεός· Ἰκανούσθω ὑμῖν ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, οἶκος Ἰσραὴλ,

7. τοῦ εἰσαγαγεῖν ὑμᾶς υἱοὺς ἀλλογενεῖς, ἀπεριτμήτους καρδίᾳ, καὶ ἀπεριτμήτους σαρκί, τοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς ἁγίοις μου, καὶ βεβηλοῦν αὐτά, ἐν τῷ προσφέρειν ὑμᾶς ἄρτους, σάρκας καὶ αἷμα· καὶ παρεβῆναι τὴν διαθήκην μου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν,

(*) 8. καὶ διατάξατε τοῦ φυλάσσειν φυλακὰς ἐν τοῖς ἁγίοις μου.

9. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεός· Πᾶς υἱὸς ἀλλογενὲς ἀπερίτμητος καρδίᾳ, καὶ ἀπερίτμητος σαρκί, οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ἅγια μου ἐν πᾶσιν υἱοῖς ἀλλογενῶν τῶν ὄντων ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ,

10. ἀλλ' ἢ οἱ Λευῖται, οἵτινες ἀφῆλαντο ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῷ πλανᾶσθαι τὸν Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν τῶν ἐνθυμημάτων αὐτῶν· καὶ λήφονται ἀδικίαν αὐτῶν,

11. καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἁγίοις μου λειτουργοῦντες, θυρωροὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ οἴκου, καὶ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ· οὗτοι σφάζουσι τὰς θυσίας καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα τῷ λαῷ, καὶ οὗτοι στήσονται ἐναντίον τοῦ λαοῦ τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς,

12. ἀνθ' ὧν ἐλειτουργοῦν αὐτοῖς πρὸ προσώπου τῶν εἰδωλῶν αὐτῶν· καὶ ἐγένετο τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς χόλασιν ἀδικίας. Ὅθεν τούτου ἦρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς, λέγει Κύριος ὁ Θεός,

13. καὶ οὐκ ἐγγιούσι πρὸς μέ τοῦ ἱερατεῦναι μοι, οὐδὲ τοῦ προσάγειν πρὸς τὰ ἅγια υἱῶν τοῦ Ἰσραὴλ, οὐδὲ πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων μου. Καὶ λήφονται ἀτιμίαν αὐτῶν ἐν τῇ πλανήσει ἢ ἐπλανήθσαν.

14. Κατάξουσιν αὐτοὺς φυλάσσειν φυλακὰς τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰς πάντα ὅσα ἂν ποιήσωσιν.

15. Οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται, οἱ υἱοὶ τοῦ Σαδδούκ, οἵτινες ἐφυλάξαντο τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων μου, ἐν τῷ πλανᾶσθαι οἶκον Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ. Οὗτοι προσάξουσιν πρὸς

2. Et dixit Dominus ad me : Porta hæc clausa erit, non aperietur, et nemo transibit per eam : quoniam Dominus Deus Israel ingreditur per eam, et erit clausa.

3. Quia dux ipse sedebit in ea, ut comedat panem coram Domino. Per viam ælam portæ ingreditur, et per viam ejus egredietur.

4. Et introduxit me per viam portæ quæ ad aquilonem, e regione domus. Et vidi, et ecce plena gloriæ domus Domini : et cado super faciem meam.

5. Et dixit Dominus ad me : Fili hominis, pone in corde tuo, et vide oculis, et auribus tuis audi omnia quæ ego loquor tecum, secundum omnia præcepta domus Domini, et omnia legitima ejus : et pones cor tuum ad introitum domus, juxta omnes exitus ejus in omnibus sanctis.

6. Et dices ad domum exasperantem, ad domum Israel : Hæc dicit Dominus Deus : Sufficiat vobis de omnibus iniquitatibus vestris, domus Israel,

7. eo quod inducitis filios alienigenas, incircumcisos corde, et incircumcisos carne, ut sint in sanctis meis, et polluant ea, in offerendo vos panes, carnes et sanguinem : et præteristis testamentum meum in omnibus iniquitatibus vestris,

8. et disposuistis custodire custodias in sanctis meis.

9. Propterea hæc dicit Dominus Deus : Omnis filius alienigena incircumcisos corde, et incircumcisos carne, non ingreditur in sancta mea in omnibus filiis alienigenarum qui sunt in medio domus Israel,

10. sed Levitæ, qui resilierunt a me cum erraret Israel a me post cogitationes suas : et accipient iniquitatem suam,

11. et erunt in sanctis meis ministrantes, ostiarii in portis domus, et ministri domus : isti immolabunt sacrificia et holocausta populo, et isti stabunt ante populum ut ministrent eis,

12. pro eo quod ministraverunt eis ante faciem idolorum suorum : et factum est domui Israel in tormentum iniquitatis. Propterea levavi manum meam super eos, dicit Dominus Deus,

13. et non accedent ad me ut sacerdotio fungantur mihi, neque ut offerant ad sancta filiorum Israel, nec ad sancta sanctorum meorum. Et suscipient ignominiam suam in errore quo erraverunt.

14. Demittent eos ut servant custodias domus in omnia opera ejus, et in universa quæ fecerint.

15. Sacerdotes Levitæ, filii Sadduc, qui custodierunt custodias sanctorum meorum, cum erraret domus Israel a me, isti accedent ad me ut ministrent mihi, et stabunt ante

(*) 8. Καὶ οὐκ ἐφυλάξατε τὴν φυλακὴν τῶν ἁγίων μου, καὶ διατάξατε τοῦ φυλάσσειν φυλακὰς ἐν τοῖς ἁγίοις μου. (Alex.)

8. Et non custodistis custodiam sanctorum meorum, et disposuistis custodire custodias in sanctis meis.

μέ τοῦ λειτουργεῖν μοι, καὶ στήσονται πρὸ προσώπου μου, τοῦ προσφέρειν μοι θυσίαν, στέαρ καὶ αἷμα, λέγει Κύριος ὁ Θεός.

16. Οὗτοι εἰσελεύσονται εἰς τὰ ἁγία μου, καὶ οὗτοι προσελεύσονται πρὸς τὴν τράπεζάν μου, τοῦ λειτουργεῖν μοι, καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακάς μου.

17. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς τὰς πύλας τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, στολὰς λινὰς ἐνδύσονται· καὶ οὐκ ἐνδύσονται ἕρια ἐν τῇ λειτουργεῖν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας αὐλῆς.

18. Καὶ κιθάρεις λινὰς ἔξουσιν ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν, καὶ περισκελῇ λινὰ ἔξουσιν ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ οὐ περιώσονται βία.

19. Καὶ ἐν τῇ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τῇ ἐξωτέρᾳ πρὸς τὸν λαὸν, ἐκδύσονται τὰς στολὰς αὐτῶν ἐν αἷς αὐτοὶ λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς, καὶ θήσουσιν αὐτὰς ἐν ταῖς ἐξόδραις τῶν ἁγίων, καὶ ἐνδύσονται στολὰς ἑτέρας, καὶ οὐ μὴ ἁγιάσωσι τὸν λαὸν ἐν ταῖς στολαῖς αὐτῶν.

20. Καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν οὐ ξυρήσονται, καὶ τὰς κόμας αὐτῶν οὐ ψιλώσουσι, καλύπτοντες καλύψουσιν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.

21. Καὶ οἶνον οὐ μὴ πῖωσι πᾶς ἱερεὺς, ἐν τῇ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν.

22. Καὶ γῆραν καὶ ἐκβεβλημένην οὐ λήψονται ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκα, ἀλλ' ἡ παρβέρον ἐκ τοῦ σπέρματος Ἰσραὴλ· καὶ γῆρα ἐὰν γένηται ἐξ ἱερέως, λήψονται.

23. Καὶ τὸν λαόν μου διδάξουσιν ἀναμέσον ἁγίου καὶ βεβήλου, καὶ ἀναμέσον ἀκαθάρτου καὶ καθαροῦ γνωριῶσιν αὐτοῖς.

24. Καὶ ἐπὶ κρίσιν αἵματος οὗτοι ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν· τὰ δίκαιώματά μου δικαιοῦσουσι, καὶ τὰ κρίματά μου κρινούσι, καὶ τὰ νόμιμά μου καὶ τὰ προσταγάματά μου ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς μου φυλάσσονται, καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάσουσι.

25. Καὶ ἐπὶ ψυχὴν ἀνθρώπου οὐκ εἰσελεύσονται τοῦ μισθῆναι, ἀλλ' ἡ ἐπὶ πατρὶ, καὶ ἐπὶ μητρὶ, καὶ ἐπὶ υἱῷ, καὶ ἐπὶ θυγατρὶ, καὶ ἐπὶ ἀδελφῷ, καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτοῦ, ἡ οὐ γέγονεν ἀνδρὶ, μισθῆσεται.

26. Καὶ μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν, ἑπτὰ ἡμέρας ἔξαριθμῆσθαι αὐτῷ·

27. καὶ ἡ ἂν ἡμέρα εἰσπορεύονται εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τοῦ λειτουργεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ, προσκοίσουσιν ἱλασμόν, λέγει Κύριος ὁ Θεός,

28. καὶ ἔσται αὐτοῖς εἰς κληρονομίαν. Ἐγὼ κληρονομία αὐτοῖς, καὶ κατασχέσεις αὐτοῖς οὐ δοθήσεται ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅτι ἐγὼ κατασχέσεις αὐτῶν.

29. Καὶ τὰς θυσίας, καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας, οὗτοι φάγονται· καὶ πᾶν ἀφόρισμα ἐν τῷ Ἰσραὴλ αὐτοῖς ἔσται,

30. ἀπυρχαὶ πάντων, καὶ τὰ πρωτότοκα πάντων, καὶ τὰ ἀπαρρέματα πάντα ἐκ πάντων τῶν ἀπαρχῶν ὑμῶν, τοῖς ἱερεῦσιν ἔσται· καὶ τὰ πρωτογεννήματα ὑμῶν δώσετε τῷ ἱερεῖ, τοῦ θεῖναι εὐλογίας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν.

31. Καὶ πᾶν θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον ἐκ τῶν πετεινῶν, καὶ ἐκ τῶν κτηνῶν, οὐ φάγονται οἱ ἱερεῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ'.

1. Καὶ ἐν τῷ καταμετρεῖσθαι ὑμᾶς τὴν γῆν ἐν κλη-

faciem meam, ut offerant mihi hostiam, adipem et sanguinem, dicit Dominus Deus.

16. Isti ingredientur in sancta mea, et isti accedent ad mensam meam, ut ministrent mihi, et observabunt custodias meas.

17. Et erit, in ingrediendo eos portas atrii interioris, stolis lineis induentur : et non induentur lanificiis quando ministrant a porta interioris atrii.

18. Et cidaras lineas habebunt super capita sua, et feminalia linea habebunt super lumbos suos, et non accingentur violenter.

19. Et in egrediendo ipsos in atrium exterius ad populum, exuent se stolis suis in quibus ministrant in eis, et ponent eas in exedris sanctorum, et vestient se stolis aliis, et non sanctificabunt populum in stolis suis.

20. Et capita sua non radent, et comas suas non ad presum tondebunt, operientes operient capita sua.

21. Et vinum non bibent omnis sacerdos, in ingrediendo ipsos in atrium interius.

22. Et viduam et ejectam non accipient sibi in uxorem, sed virginem de semine Israel : et viduam si fuerit de sacerdote, accipient.

23. Et populum meum docebunt inter sanctum et pollutum, et inter immundum et mundum ostendent eis.

24. Et in iudicio sanguinis ipsi stabunt ad djudicandum : justificationes meas justificabunt, et judicia mea judicabunt, et legitima mea et praecepta mea in omnibus solemnitatibus meis custodient, et sabbata mea sanctificabunt.

25. Et super animam hominis non ingredientur ad poluendum se, sed super patre, et super matre, et super filio, et super filia, et super fratre, et super sorore sua, quæ non fuit viro, contaminabitur.

26. Et postquam fuerit ipse mundatus, septem dies enumerabit sibi :

27. et qua die ingredientur in atrium interius ad ministrandum in sancto, offerent placationem, dicit Dominus Deus,

28. et erit eis in hæreditatem. Ego hæreditas eis, et possessio eis non dabitur in filiis Israel, quia ego possessio eorum.

29. Et sacrificia, et quæ pro peccato, et quæ pro ignorantia, ipsi comedent : et omnis separatio in Israel ipsis erit,

30. primitiæ omnium, et primitiva omnium, et separationes omnes : de omnibus primitiis vestris, sacerdotibus erit : et primitiva vestra dabitis sacerdoti, ut ponat benedictiones vestras super domos vestras.

31. Et omne morticinum et captum a bestia de avibus, et pecoribus, non comedent sacerdotes.

CAPUT XLV.

1. Et in metiendo vos terram in hæreditatem, separate

ρονομία, ἀφοριεῖτε ἀπαρχὴν τῷ Κυρίῳ, ἅγιον ἀπὸ τῆς γῆς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδας, ἅγιον ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κυκλόθεν.

2. Καὶ ἔσται ἐκ τούτου ἁγιάσματα, πεντακόσιοι ἐπὶ πεντακόσιους, τετράγωνον κυκλόθεν, καὶ πεντήκοντα πήχεις διάστημα αὐτῶν κυκλόθεν.

3. Καὶ ἐκ ταύτης τῆς διαμετρήσεως διαμετρήσεις μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδας· καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται ἅγια τῶν ἁγίων.

4. Ἀπὸ τῆς γῆς ἔσται τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν τῷ ἁγίῳ, καὶ ἔσται τοῖς ἐγγίζουσι λειτουργεῖν τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἔσται αὐτοῖς τόπος εἰς οἴκους ἀφωρισμένους τῷ ἁγιασμῷ αὐτῶν,

5. εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας μῆκος, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες. Καὶ τοῖς Λευίταις τοῖς λειτουργοῦσι τῷ οἴκῳ, αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν πόλεις τοῦ κατοικεῖν.

6. Καὶ τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως δώσεις πέντε χιλιάδας εὖρος, καὶ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας, ὃν τρόπον ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ ἔσονται,

7. καὶ τῷ ἡγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων, εἰς κατάσχεσιν τῆς πόλεως, κατὰ πρόσωπον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων, καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς κατασχεσεως τῆς πόλεως τὰ πρὸς θάλασσαν, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν πρὸς ἀνατολάς. Καὶ τὸ μῆκος ὡς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, καὶ τὸ μῆκος ἐπὶ τὰ ὅρια τὰ πρὸς ἀνατολάς τῆς γῆς.

8. Καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ καταδυναστεύουσιν οὐκέτι οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραὴλ τὸν λαόν μου, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος Ἰσραὴλ κατὰ φυλὰς αὐτῶν.

9. Τὰδε λέγει Κύριος Θεός· Ἰκανούσθω ὑμῖν, οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραὴλ, ἀδικίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἀφέλσθε, κρίμα καὶ δικαιοσύνην ποιήσατε· ἐξάρτε καταδυναστεῖαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ μου, λέγει Κύριος Θεός.

10. Ζυγὸς δίκαιος, καὶ μέτρον δίκαιον, καὶ χοῖνις δίκαια ἔσται ὑμῖν τοῦ μέτρου,

11. καὶ ἡ χοῖνις ὁμοίως μία ἔσται τοῦ λαμβάνειν. Τὸ δέκατον τοῦ γομῶρ, χοῖνις, καὶ τὸ δέκατον τοῦ γομῶρ πρὸς τὸ γομῶρ ἔσται τὸ ἴσον.

12. Καὶ τὰ στάθμια εἴκοσι ὀβολοί, πέντε σίκλοι, πέντε καὶ σίκλοι δέκα, καὶ πεντήκοντα σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν.

13. Καὶ αὕτη ἡ ἀπαρχὴ ἣν ἀφοριεῖτε, ἕκτον μέτρου ἀπὸ τοῦ γομῶρ τοῦ πυροῦ, καὶ τὸ ἕκτον αὐτοῦ τοῦ οἴφι ἀπὸ τοῦ κόρου τῶν κριθῶν.

14. Καὶ τὸ πρόσταγμα τοῦ ἐλαίου, κοτύλην ἐλαίου ἀπὸ δέκα κοτυλίων, ὅτι αἱ δέκα κοτύλαι εἰσὶ γομῶρ.

15. Καὶ πρόβατον ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπὸ δέκα, ἀφαίρεμα ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ, εἰς θυσίας καὶ εἰς δλοκαυτώματα καὶ εἰς σωτηρίου, τοῦ ἐξιλάσkesthai περὶ ὑμῶν, λέγει Κύριος Θεός.

16. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς δώσει τὴν ἀπαρχὴν ταύτην τῷ ἀφηγουμένῳ τοῦ Ἰσραὴλ·

17. καὶ διὰ τοῦ ἀφηγουμένου ἔσται τὰ δλοκαυτώματα, καὶ αἱ θυσίαι, καὶ αἱ σπονδαὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς, καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις, καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν

primitias Domino, sanctum de terra quinque et viginti millia longitudinis, et viginti millia latitudinis, sanctum erit in omnibus terminis ejus per circuitum.

2. Et erunt ex hoc sanctificationes, quingenti per quingentos, quadratum per circuitum, et quinquaginta cubiti spatium eorum per gyrum.

3. Et a mensura ista mensurabis longitudinem quinque et viginti millia, et latitudinem viginti millia: et in ipsa erunt sancta sanctorum.

4. De terra erit sacerdotibus ministrantibus in sancto, et erit eis qui accedunt ministrare Domino: et erit eis locus in domibus separatis sanctificationi ipsorum,

5. viginti et quinque millia longitudo, et latitudo viginti millia. Et Levitis qui ministrant domui, ipsis in possessionem civitates ad habitandum.

6. Et possessionem civitatis dabis quinque millia latitudinis, et longitudinis quinque et viginti millia, quemadmodum primitiae sanctorum omni domui Israel erunt,

7. et duci hinc et inde in primitias sanctorum, in possessionem civitatis, contra faciem primitiarum sanctorum, et contra faciem possessionis civitatis ea quæ ad mare, et ab iis quæ ad mare ad orientem. Et longitudo sicut una partium a terminis qui ad mare, et longitudo ad terminos qui ad orientem terræ.

8. Et erit ei in possessionem in Israel, et non oppriment ultra duces Israel populum meum, et terram hæreditabunt domus Israel secundum tribus suas.

9. Hæc dicit Dominus Deus: Sufficiat vobis, duces Israel, iniquitatem et vexationem auferte, iudicium et justitiam facite: tollite oppressionem de populo meo, ait Dominus Deus.

10. Statera justa, et mensura justa, et chœnix justus erit vobis ad mensuram,

11. et chœnix similiter unus erit ad accipiendum. Decima pars gomor, chœnix, et decima pars gomor: ad gomor erit æqualitas.

12. Et pondera viginti oboli, quinque sicli, quinque et sicli decem, et quinquaginta sicli mina erit vobis.

13. Et hæ sunt primitiæ quas separabitis, sextam partem mensuræ de gomor tritici, et sextam partem ipsius arphi de coro hordei.

14. El præceptum olei, cotylam olei de decem cotylis, quia decem cotylæ sunt gomor.

15. Et ovem de ovibus ex decem, demptio ex omnibus patriis Israel, in sacrificia et in holocaustomata et in oblationem salutaris, ad expiandum pro vobis, ait Dominus Deus.

16. Et omnis populus dabit primitias has duci Israel:

17. et per ducem erunt holocausta, et sacrificia, et libamina in solemnitatibus, et in neomeniis, et in sabbatis, et in universis solemnitatibus domus Israel. Ipse faciet quæ

πάσαις ταῖς ἑορταῖς οἴκου Ἰσραὴλ. Αὐτὸς ποιήσει τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ τὴν θυσίαν, καὶ τὰ δλοκαυτώματα, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου, τοῦ ἐξιλάσκεισθαι ὑπὲρ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ.

18. Τὰδε λέγει Κύριος Θεός· Ἐν τῷ πρώτῳ μηνί, μιᾷ τοῦ μηνὸς, λήψετε μόσχον ἐκ βοῶν ἁμωμον, τοῦ ἐξιλάσκεισθαι τὸ ἅγιον.

19. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐξιλασμοῦ, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς φλιάς τοῦ οἴκου, καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐπὶ τὰς φλιάς τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας.

20. Καὶ οὕτως ποιήσεις ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ· μιᾷ τοῦ μηνὸς λήψη παρ' ἐκάστου ἀπόμοιραν, καὶ ἐξιλάσεισθε τὸν οἶκον.

21. Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ, τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἔσται ὑμῖν τὸ πάσχα ἑορτῇ· ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε.

22. Καὶ ποιήσει ὁ ἀφηγούμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου, καὶ ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, μόσχον ὑπὲρ ἁμαρτίας·

23. καὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τῆς ἑορτῆς ποιήσει δλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς ἁμώμους καθ' ἡμέραν, τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ὑπὲρ ἁμαρτίας ἔριφον αἰγῶν καθ' ἡμέραν, καὶ θυσίαν.

24. Καὶ πέμμα τῷ μόσχῳ, καὶ πέμματα τῷ κριῷ ποιήσεις, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι.

25. Καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ, πεντεκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἐν τῇ ἑορτῇ ποιήσεις κατὰ τὰ αὐτὰ, ἑπτὰ ἡμέρας, καθὼς τὰ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας, καὶ καθὼς τὰ δλοκαυτώματα, καὶ καθὼς τὸ μαναὰ, καὶ καθὼς τὸ ἐλαίον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΣ'.

1. Τὰδε λέγει Κύριος Θεός· Ἡ πύλη ἡ ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ, ἡ βλέπουσα πρὸς ἀνατολάς, ἔσται κεκλεισμένη ἕξ ἡμέρας τὰς ἐνεργούς· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἀνοιχθῇ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νομηνίας ἀνοιχθήσεται.

2. Καὶ εἰσελεύσεται ὁ ἀφηγούμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἵλαμ τῆς πύλης τῆς ἐσωθεν, καὶ στήσεται ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης, καὶ ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ δλοκαυτώματα αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ.

3. Καὶ προσκυνήσει ἐπὶ τοῦ προθύρου τῆς πύλης, καὶ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ πύλη οὐ μὴ κλεισθῇ ἕως ἑσπέρας. Καὶ προσκυνήσει ὁ λαὸς τῆς γῆς κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης ἐκείνης, καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις, ἐναντίον Κυρίου.

4. Καὶ τὰ δλοκαυτώματα προσοίσει ὁ ἀφηγούμενος τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἕξ ἁμνοὺς ἁμώμους, καὶ κριὸν ἁμωμον,

5. καὶ μαναὰ, πέμμα τῷ κριῷ, καὶ τοῖς ἁμνοῖς θυσίαν, δόμα χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι.

6. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νομηνίας μόσχον ἁμωμον, καὶ ἕξ ἁμνοὺς, καὶ κριὸς ἁμωμος ἔσται,

7. καὶ πέμμα τῷ κριῷ, καὶ πέμμα τῷ μόσχῳ ἔσται μαναὰ, καὶ τοῖς ἁμνοῖς, καθὼς ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι.

pro peccato, et sacrificium, et holocausta, et quæ ipsius salutaris, ad expiandum pro domo Israel.

18. Hæc dicit Dominus Deus : In primo mense, una mensis, sumetis vitulum de bobus immaculatum, ad expiandum sanctuarium.

19. Et tollet sacerdos de sanguine expiationis, et dabit super limina domus, et super quatuor angulos templi, et super altare, et super limina portæ atrii interioris.

20. Et sic facies in mense septimo, una mensis : sumes ab unoquoque portionem, et expiabitis domum.

21. Et in primo, quartadecima mensis, erit vobis pascha solemnitas : septem diebus azyma comedetis.

22. Et faciet dux in illa die pro se et domo, et pro universo populo terræ, vitulum pro peccato :

23. et septem diebus solemnitatis faciet holocaustomata Domino septem vitulos et septem arietes immaculatos quotidie, septem diebus, et pro peccato hoedum caprarum quotidie, et sacrificium.

24. Et coctionem vitulo, et coctiones arieti facies, et olei in coctioni.

25. Et in septimo mense, quintadecima mensis, in solemnitate facies juxta ea, septem diebus, sicut quæ pro peccato, et sicut holocaustomata, et sicut manaa, et sicut oleum.

CAPUT XLVI.

1. Hæc dicit Dominus Deus : Porta quæ in atrio interiori, respiciens ad orientem, erit clausa sex in diebus quibus opus sit : in die autem sabbatorum aperietur, et in die neomeniæ aperietur.

2. Et intrabit dux per viam ælam portæ interioris, et stabit super vestibula portæ, et facient sacerdotes holocausta ejus et quæ salutaris ejus.

3. Et adorabit super vestibulum portæ, et egredietur, et porta non claudetur usque ad vesperam. Et adorabit populus terræ ad vestibula portæ illius, et in sabbatis et in neomeniis, coram Domino.

4. Et holocausta offeret dux Domino in die sabbatorum, sex agnos immaculatos, et arietem immaculatum,

5. et manaa, coctionem arieti, et agnis sacrificium, donum manus suæ, et olei in coctioni.

6. Et in die neomeniæ vitulum immaculatum, et sex agnos, et aries immaculatus erit,

7. et coctio arieti, et coctio vitulo erit manaa, et agnis, sicut suffecerit manus ejus, et olei in coctioni.

8. Καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἀφηγούμενον, κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλάμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης ἐξελεύσεται.

9. Καὶ ὅταν εἰσπορεύηται ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐναντίον Κυρίου ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν προσκυνεῖν, ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον· καὶ ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν· οὐκ ἀναστρέψει κατὰ τὴν πύλην εἰς ἣν εἰσελήλυθεν, ἀλλ' ἢ κατ' εὐθὺ αὐτῆς ἐξελεύσεται.

10. Καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς, εἰσελεύσεται μετ' αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται.

11. Καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἔσται τὸ μαναὰ πέμμα τῷ μόσχῳ, καὶ πέμμα τῷ κριῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς, καθὼς ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι.

12. Ἐὰν δὲ ποιῇσῃ ὁ ἀφηγούμενος ὁμολογίαν δλοκαύτωμα σωτηρίου τῷ Κυρίῳ, καὶ ἀνοίξῃ ἑαυτῷ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολᾶς, καὶ ποιῇσῃ τὸ δλοκαύτωμα αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ, ὃν τρόπον ποιεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων· καὶ ἐξελεύσεται, καὶ κλείσει τὰς θύρας μετὰ τὸ ἐξελθεῖν αὐτόν·

13. καὶ ἀμὼν ἐνιαύσιον ἀμωμον ποιήσει εἰς δλοκαύτωμα καθ' ἡμέραν τῷ Κυρίῳ, πρῶτὴ ποιήσει αὐτόν.

14. Καὶ μαναὰ ποιήσει ἐπ' αὐτῷ τοπρωτ, ἔκτον τοῦ μέτρου, καὶ ἐλαίου τρίτον τοῦ εἶν τοῦ ἀναμίξαι τὴν σεμιδάλιν μαναὰ τῷ Κυρίῳ, πρόσταγμα διαπαντός.

15. ποιήσετε τὸν ἀμὼν. Καὶ τὸ μαναὰ, καὶ τὸ ἐλαίον ποιήσετε τοπρωτ, δλοκαύτωμα διαπαντός.

16. Τὰδε λέγει Κύριος Θεός· Ἐὰν δὲ ὁ ἀφηγούμενος δόμα ἐνὶ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, τοῦτο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔσται κατάσχεσις κληρονομία.

17. Ἐὰν δὲ ὁ δόμα ἐνὶ τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀποδώσει τῷ ἀφηγουμένῳ· πλὴν τῆς κληρονομίας τῶν υἱῶν αὐτοῦ αὐτοῖς ἔσται,

18. καὶ οὐ μὴ λάβῃ ὁ ἀφηγούμενος ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ λαοῦ, τοῦ καταδυναστεύσαι αὐτοῖς· ἐκ τῆς κατασχεσεως αὐτοῦ κατακληρονομήσει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ὅπως μὴ διασκορπίζηται ὁ λαός μου, ἕκαστος ἐκ τῆς κατασχεσεως αὐτοῦ.

19. Καὶ εἰρήγαγέ με εἰς τὴν εἰσόδον τῆς κατὰ νότου τῆς πύλης, εἰς τὴν ἐξέδραν τῶν ἁγίων τῶν ἱερέων, τὴν βλέπουσαν πρὸς βορρᾶν· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ τόπος κειωρισμένος.

20. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Οὗτος ὁ τόπος ἐστὶν οὗ ἐψήσουσιν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀμαρτίας, καὶ ἐκεῖ πέψουσιν τὸ μαναὰ τὸ παράπαν, τοῦ μὴ ἐκφέρειν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, τοῦ ἁγιάζειν τὸν λαόν.

21. Καὶ ἐξήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ περιήγαγέ με ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῆς αὐλῆς· καὶ ἰδοὺ αὐλὴ κατὰ τὰ κλίτη τῆς αὐλῆς,

22. κατὰ τὸ κλίτος αὐλῆς, αὐλὴ ἐπὶ τὰ τέσσαρα, καὶ τῆς αὐλῆς αὐλὴ μικρὰ μήκους πηγῶν τεσσαρακοντα, καὶ εὖρος πηγῶν τριάκοντα, μέτρον ἐν ταῖς τέσσαρσι.

23. Καὶ ἐξέδραι κύκλῳ ἐν αὐταῖς, κύκλῳ ταῖς τέσσαρσι· καὶ μαγειρεῖα γεγονότα ὑποκάτω τῶν ἐξεδρῶν κύκλῳ.

8. Et in ingrediendo ducem, per viam ælam portæ ingreditur, et per viam portæ egreditur.

9. Et cum intrabit populus terræ in conspectu Domini in solemnitatibus, qui ingreditur per viam portæ respicientis ad aquilonem ut adoret, egreditur per viam portæ quæ ad austrum : et qui ingreditur per viam portæ quæ ad austrum, egreditur per viam portæ quæ ad aquilonem : non revertetur per portam in quam ingressus est, sed in directum ejus egreditur.

10. Et dux in medio eorum in ingrediendo eos, ingreditur cum eis, et in egrediendo ipsos egreditur.

11. Et in solemnitatibus et in nundinis erit manaa coctio vitulo, et coctio arietis et agnis, sicut valuerit manus ejus, et olei in coctioni,

12. Si autem fecerit dux confessionem holocaustum salutaris Domino, et aperiet sibi portam respicientem ad orientem, et faciet holocaustum suum et ea quæ salutaris sui, sicut facit in die sabbatorum : et egreditur, et claudet ostia postquam ipse egressus fuerit :

13. et agnum anniculum immaculatum faciet in holocaustum quotidie Domino, mane faciet eum.

14. Et manaa faciet super eo mane, sextam partem mensuræ, et de oleo tertiam partem In ad miscendam similam manaa Domino, præceptum perpetuum

15. facietis agnum : et manaa, et oleum facietis mane, holocaustum sempiternum.

16. Hæc dicit Dominus Deus : Si dederit dux donum uni ex filiis suis de hæreditate sua, hoc filiis ejus erit possessio hæreditas.

17. Si autem dederit donum uni ex pueris suis, et erit ei usque ad annum remissionis, et reddet duci : verumtamen de hæreditate filiorum ejus ipsis erit,

18. et non tollet princeps de hæreditate populi, opprimendo eos : de possessione sua hæreditatem dabit filiis suis, ut non dispergatur populus meus, unusquisque a possessione sua.

19. Et introduxit me in ingressum ejus quæ ad tergum portæ, in exedram sanctorum sacerdotum, respicientem ad aquilonem : et ecce ibi locus separatus.

20. Et dixit ad me : Iste est locus ubi coquent ibi sacerdotes quæ pro ignorantia et quæ pro peccato, et ibi coquent manaa omnino, ut non efferant in atrium exterius, ad sanctificandum populum.

21. Et eduxit me in atrium exterius, et circumduxit me per quatuor partes atrii : et ecce atrium ad latera atrii,

22. ad latus atrium, atrium super quatuor, et atrii atrium parvum longitudinis cubitorum quadraginta, et latitudo cubitorum triginta, mensura una quatuor.

23. Et exedrae per circuitum in eis, per circuitum ipsis quatuor et culinæ factæ sub exedris per gyrum.

24. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Οὗτοι οἱ οἴκοι τῶν μαγεῖρων, οὓς ἐφῆσουσιν ἐκεῖ οἱ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ τὰ θύματα τοῦ λαοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ'.

1. Καὶ εἰσῆγάγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τοῦ οἴκου, καὶ ἰδοὺ ὕδωρ ἔξεπορεύετο ὑποκάτωθεν τοῦ αἱθρίου κατὰ ἀνατολάς, ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ οἴκου ἔβλεπε κατὰ ἀνατολάς, καὶ τὸ ὕδωρ κατέβαινεν ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιοῦ, ἀπὸ νότου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

2. Καὶ ἐξήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν, καὶ περιήγαγέ με τὴν ὁδὸν ἔξωθεν πρὸς τὴν πύλην τῆς αὐλῆς τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς· καὶ ἰδοὺ τὸ ὕδωρ κατεφέρετο ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιοῦ,

3. καθὼς ἔξοδος ἀνδρὸς ἐξεναντίας· καὶ μέτρον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διεμέτρησε χιλίους ἐν τῷ μέτρῳ, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἀφέσεως.

4. Καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν μηρῶν. Καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος.

5. Καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ οὐκ ἠδύνατο διαθεῖν, ὅτι ἐξύβριζεν ὡς χειμάρρου ὃν οὐ διαθήσονται.

6. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Ἐώρακας, υἱὲ ἀνθρώπου; Καὶ ἤγαγέ με, καὶ ἐπέστρεψέ με ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ,

7. ἐν τῇ ἐπιστροφῇ μου. Καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ δένδρα πολλὰ σφόδρα ἔνθεν καὶ ἔνθεν.

8. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ἐκπορευόμενον εἰς τὴν Γαλιλαίαν τὴν πρὸς ἀνατολάς, καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἤρχετο ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς διεκβολῆς, καὶ ὑγιαίνει τὰ ὕδατα.

9. Καὶ ἔσται πᾶσα ψυχὴ τῶν ζῶντων τῶν ἐκζέοντων, ἐπὶ πάντα ἐφ' ἃ ἂν ἐπέλθῃ ἐκεῖ ὁ ποταμὸς, ζήσεται· καὶ ἔσται ἐκεῖ ἰχθύες πολλὰ σφόδρα, ὅτι ἔχει ἐκεῖ τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ ὑγιαίνει καὶ ζήσεται πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἔλθῃ ὁ ποταμὸς, ἐκεῖ ζήσεται.

10. Καὶ στήσονται ἐκεῖ ἀλιεῖς ἀπὸ Ἰνγαδεῖν ἕως Ἐναγαλλεῖμ. Ψυχμὸς σαγηνῶν ἔσται, καθ' ἑαυτὴν ἔσται· καὶ οἱ ἰχθύες αὐτῆς, ὡς οἱ ἰσχυθεὲς τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, πλῆθος πολλὸ σφόδρα.

11. Καὶ ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ ὑπεράρσει αὐτοῦ, οὐ μὴ ὑγιαῶσιν· εἰς ἄλλας δέδονται.

12. Καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἀναβήσεται, ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. Πᾶν ξύλον βρώσιμον οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἐκλείπῃ ὁ καρπὸς αὐτοῦ· τῆς καινότητος αὐτοῦ πρωτοβολήσῃ, ὅτι τὰ ὕδατα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων ταῦτα ἐκπορεύεται, καὶ ἔσται ὁ καρπὸς αὐτῶν εἰς βρώσιν, καὶ ἀνάβασις αὐτῶν εἰς ὑγίειαν.

13. Τάδε λέγει Κύριος Θεός· Ταῦτα τὰ ὅρια κατακληρονομήσετε τῆς γῆς, ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρόσθεσις σχοινίσματος.

14. Καὶ κατακληρονομήσετε αὐτὴν ἕκαστος καθὼς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, εἰς ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου, τοῦ δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ πεσεῖται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κληρονομίᾳ.

15. Καὶ ταῦτα τὰ ὅρια τῆς γῆς τῆς πρὸς βορρᾶν ἀπὸ θαλάσσης τῆς μεγάλης τῆς καταβαινούσης, καὶ περισχίζούσης τῆς εἰσόδου Ἡμασελδάμ,

24. Et dixit ad me : Hæ sunt domus coquorum, ubi coquent ibi ministri domus victimas populi.

CAPUT XLVII.

1. Et introduxit me ad vestibula domus, et ecce aqua egrediebatur de subdio domus ad orientem, facies enim domus respiciebat ad orientem, et aqua descendebat a latere dextro, ab austro ad altare.

2. Et eduxit me per viam portæ quæ ad aquilonem, et circumduxit me per viam exterioriorem ad portam atrii respicientis ad orientem : et ecce aqua deferebatur a latere dextro,

3. sicut exitus viri ex adverso : et mensura in manu ejus, et mensus est mille in mensura, et transivit in aqua aquam remissionis.

4. Et mensus est mille, et transivit in aqua aquam usque ad femora. Et mensus est mille, et transivit aquam usque ad lumbos.

5. Et mensus est mille, et non potuit transire, quoniam intumuit sicut torrentis quem non pertransibunt.

6. Et dixit ad me : Vidisti, fili hominis? Et duxit me, et convertit me ad labium fluminis,

7. in conversione mea. Et ecce super labium fluminis arbores multæ nimis hinc et inde.

8. Et dixit ad me : Aqua ista quæ egreditur in Galilæam quæ ad orientem, et descendebat in Arabiam, et veniebat usque ad mare ad aquam exitus, et sanabit aquas.

9. Et erit omnis anima animalium ebullientium, ad omnia ad quæ supervenerit illic fluvius, vivet : et erit ibi piscis multus valde, quia venit illuc aqua hæc, et sanabit et vivet omne ad quod venerit fluvius, illuc vivet.

10. Et stabunt ibi piscatores ab Ingadim usque ad Enagallim. Siccatio sagenarum erit, secundum se erit : et pisces ejus, sicut pisces maris magni, multitudo magna nimis.

11. Et in exitu ejus, et in conversione ejus, et in elatione ejus, non sanabunt : in sales data sunt.

12. Et super fluvium ascendet, super labium ejus hinc et inde. Omne lignum esui aptum non veterascet in eo, neque deficiet fructus ejus : de novitate sua primitiva dabit, quia aquæ eorum e sanctis hæc egrediuntur, et erit fructus eorum in escam, et ascensio eorum ad sanitatem.

13. Hæc dicit Dominus Deus : Hos terminos hæreditatis terræ, duodecim tribubus filiorum Israel augmentum funiculi.

14. Et hæreditabitur eam unusquisque sicut frater suus, in quam levavi manum meam, ut darem patribus ipsorum, et cadet terra hæc vobis in hæreditatem.

15. Et hi sunt termini terræ quæ ad aquilonem a mari magno descendente, et abscindente introitu Emaseldam,

16. Μααθθηράς Ἐδραμηλιὰμ ἀναμέσον ὁρίων Δαμασκοῦ καὶ ἀναμέσον ὁρίων Ἡμαθεῖ, αὐλῇ τοῦ Σαυνάν, αἱ εἰσὶν ἐπάνω τῶν ὁρίων Αὐρανίτιδος.

17. Ταῦτα τὰ ὅρια ἀπὸ τῆς θαλάσσης· ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Αἰνάν, ὅρια Δαμασκοῦ, καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν.

18. Καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἀναμέσον τῆς Λωρανίτιδος, καὶ ἀναμέσον Δαμασκοῦ, καὶ ἀναμέσον τῆς Γαλααδίτιδος, καὶ ἀναμέσον τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ Ἰορδάνης διορίζει ἐπὶ τὴν θάλασσαν, τὴν πρὸς ἀνατολὰς Φοινικῶνος. Ταῦτα τὰ πρὸς ἀνατολὰς.

19. Καὶ τὰ πρὸς νότον καὶ λίβα ἀπὸ Θαιμάν καὶ Φοινικῶνος, ἕως ὕδατος Μαριμὼθ Καδὴμ, παρεκτεῖνον ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην.

20. Τοῦτο τὸ μέρος νότος καὶ λιψ, τοῦτο τὸ μέρος τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ὀρίζει, ἕως κατέναντι τῆς εἰσοδοῦ Ἡμᾶθ, ἕως εἰσοδοῦ αὐτοῦ. Ταῦτα ἔστι τὰ πρὸς θάλασσαν Ἡμᾶθ.

21. Καὶ διαμερίσετε τὴν γῆν ταύτην αὐτοῖς, ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ.

22. βαλεῖτε αὐτὴν ἐν κλήρῳ, ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς παροικοῦσιν ἐν μέσῳ ὑμῶν, οἵτινες ἐγέννησαν υἱοὺς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῶν ὡς αὐτόχθονες ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ Ἰσραὴλ. Μεθ' ὑμῶν φάγονται ἐν κληρονομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ,

23. καὶ ἔσονται ἐν φυλῇ προσηλύτων ἐν τοῖς προσηλύτοις τοῖς μετ' αὐτῶν· ἐκεῖ δώσετε κληρονομίαν αὐτοῖς, λέγει Κύριος Θεός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΗ'.

1. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν φυλῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς πρὸς βορρᾶν, κατὰ τὸ μέρος τῆς καταβάσεως τοῦ περισκίζοντος ἐπὶ τὴν εἰσοδὸν τῆς Ἡμᾶθ αὐλῆς τοῦ αἰλάμ, ὅριον Δαμασκοῦ πρὸς βορρᾶν, κατὰ μέρος Ἡμᾶθ αὐλῆς. Καὶ ἔσται αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως πρὸς θάλασσαν Δάν, μία.

2. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τοῦ Δάν τὰ πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἀσσήρ, μία.

3. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἀσσήρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Νεφθαλίμ, μία.

4. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Νεφθαλίμ ἀπὸ ἀνατολῶν, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Μανασσῆ, μία.

5. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Μανασσῆ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἐφραΐμ, μία.

6. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἐφραΐμ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ῥουβὴν, μία.

7. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ῥουβὴν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἰούδα, μία.

8. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἰούδα, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἀφορισμοῦ, πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἔυρος, καὶ μήκος καθὼς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν· καὶ ἔσται τὸ ἅγιον ἐν μέσῳ αὐτῶν.

9. Ἀπαρχὴν, ἣν ἀφοριοῦσι τῷ Κυρίῳ, μήκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ ἔυρος εἴκοσι πέντε χιλιάδες.

10. Τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων τοῖς ἱερεῦσι· πρὸς βορρᾶν πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ πρὸς θάλασσαν δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς νότον εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες· καὶ τὸ ὅρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ αὐτοῦ.

11. τοῖς ἱερεῦσι, τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς Σαδδούκ, τοῖς

16. Maabtheras Hebrameliam inter terminos Damasci et terminos Emathii, atrium Saynam, quæ sunt supra terminos Auranitidis.

17. Isti sunt termini a mari: ab atrio Enan, termini Damasci, et qui ad aquilonem.

18. Et qui ad orientem inter Loranitiden, et Damascus, et inter Galaaditiden, et terram Israel, Jordanis disternat ad mare, quod ad orientem Palmeti. Isti ad orientem.

19. Et qui ad austrum et africanum a Thæman et Palmeto, usque ad aquam Marimoth Cadim, extendens ad mare magnum.

20. Hæc pars auster et africanus, hæc pars maris magni disternat, usque contra introitum Emath, usque ad introitum ejus. Hi sunt qui ad mare Emath.

21. Et metiemini hanc terram ipsis, tribubus Israel

22. mittetis eam in sortem, vobis et advenis qui incolunt in medio vestri, qui genuerunt filios in medio vestri, et erunt quasi vestri indigenæ in filiis Israel. Vobiscum comedent in hæreditate in medio tribuum Israel,

23. et erunt in tribu advenarum inter advenas qui vobiscum: ibi dabitis hæreditatem eis, ait Dominus Deus.

CAPUT XLVIII.

1. Et hæc nomina tribuum ab initio quod ad aquilonem, secundum partem descensus ipsius abscondentis ad introitum Emath atrii ælam, terminus Damasci ad aquilonem, secundum partem Emath atrii. Et erunt eis ea quæ ad orientem usque ad mare Dan, una.

2. Et a terminis Dan quæ ad orientem usque ad ea quæ ad mare Asser, una.

3. Et a terminis Asser ab iis quæ ad orientem, usque ad ea quæ ad mare Nephthalim, una.

4. Et a terminis Nephthalim ab oriente, usque ad ea quæ ad mare Manasse, una.

5. Et a terminis Manasse ab iis quæ ad orientem ad ea quæ ad mare Ephraim, una.

6. Et a terminis Ephraim ab iis quæ ad orientem, usque ad ea quæ ad mare Ruben, una.

7. Et a terminis Ruben, ab iis quæ ad orientem, usque ad ea quæ ad mare Juda, una.

8. Et a terminis Juda, ab iis quæ ad orientem, erunt primitiæ separationis, quinque et viginti millia latitudo, et longitudo sicut una partium ab iis quæ ad orientem, et usque ad ea quæ ad mare: et erit sanctuarium in medio eorum.

9. Primitias, quas separabunt Domino, longitudo quinque et viginti millia, et latitudo viginti quinque millia.

10. Ex his erunt primitiæ sanctorum sacerdotibus: ad aquilonem quinque et viginti millia, et ad mare decem millia, et ad austrum viginti et quinque millia: et mons sanctorum erit in medio ejus.

11. sacerdotibus, sanctificatis filiis Sadduc, custodientibus

φυλάσσουσι τὰς φυλακάς τοῦ οἴκου, οἵτινες οὐκ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ πλανήσει υἱὸν Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον ἐπλανήθησαν οἱ Λευῖται.

12. Καὶ ἔσται αὐτοῖς ἡ ἀπαρχὴ δεδομένη ἐκ τῶν ἀπαρχῶν τῆς γῆς, ἅγιον ἁγίων ἀπὸ τῶν δρίων τῶν Λευιτῶν.

13. Τοῖς δὲ Λευίταις τὰ ἐχόμενα τῶν δρίων τῶν ἱερέων, μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος δέκα χιλιάδες· πᾶν τὸ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες.

14. Οὐ πραθήσεται ἐξ αὐτοῦ οὐδὲ καταμετρηθήσεται, οὐδὲ ἀφαιρεθήσεται τὰ πρωτογεννήματα τῆς γῆς, ὅτι ἅγιον ἐστὶ τῷ Κυρίῳ.

15. Τὰς δὲ πέντε χιλιάδας τὰς περισσὰς ἐπὶ τῷ πλάτει ἐπὶ ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάσι, προτείχισμα ἔσται τῇ πόλει εἰς τὴν κατοικίαν καὶ εἰς διάστημα αὐτοῦ· καὶ ἔσται ἡ πόλις ἐν μέσῳ αὐτοῦ,

16. καὶ ταῦτα τὰ μέτρα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν πρὸς βορρᾶν, πεντακόσιοι καὶ τετραχιχίλιοι, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς νότον, πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν, τετραχιχίλιους πεντακοσίους.

17. Καὶ ἔσται διάστημα τῇ πόλει πρὸς βορρᾶν διακόσιοι πεντήκοντα, καὶ πρὸς νότον διακόσιοι καὶ πενήκοντα, καὶ πρὸς ἀνατολὰς διακόσιοι πενήκοντα, καὶ πρὸς θάλασσαν διακόσιοι πενήκοντα.

18. Καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μήκους τὰ ἐχόμενα τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων, δέκα χιλιάδες πρὸς ἀνατολὰς, καὶ δέκα χιλιάδες πρὸς θάλασσαν. Καὶ ἔσονται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου, καὶ ἔσται τὰ γεννήματα αὐτῆς εἰς ἄρτους τοῖς ἐργαζομένοις τὴν πόλιν.

19. Οἱ δὲ ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ἐργῶνται αὐτὴν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ.

20. Πᾶσα ἡ ἀπαρχὴ, πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας. Τετράγωνον ἀφοριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ ἁγίου, ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως.

21. Τὸ δὲ περισσὸν τῷ ἀφηγουμένῳ ἐκ τούτου, καὶ ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τοῦ ἁγίου, καὶ εἰς τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος, ἕως τῶν δρίων τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς θάλασσαν, ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἕως τῶν δρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, ἐχόμενα τῶν μερίδων τοῦ ἀφηγουμένου. Καὶ ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων καὶ τὸ ἅγισμα τοῦ οἴκου ἐν μέσῳ αὐτῆς.

22. Καὶ παρὰ τῶν Λευιτῶν, ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως ἐν μέσῳ τῶν ἀφηγουμένων, ἔσται ἀναμέσον τῶν δρίων Ἰούδα, καὶ ἀναμέσον τῶν δρίων Βενιαμίν, καὶ τῶν ἀφηγουμένων ἔσται.

23. Καὶ τὸ περισσὸν τῶν φυλῶν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Βενιαμίν, μία.

24. Καὶ ἀπὸ τῶν δρίων τῶν Βενιαμίν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Συμεὼν, μία.

25. Καὶ ἀπὸ τῶν δρίων τῶν Συμεὼν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἰσάχαρ, μία.

26. Καὶ ἀπὸ τῶν δρίων τῶν Ἰσάχαρ, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ζαβουλὼν, μία.

27. Καὶ ἀπὸ τῶν δρίων τῶν Ζαβουλὼν, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Γὰδ, μία.

bus custodias domus, qui non erraverunt in errore filiorum Israel, sicut erraverunt Levitæ.

12. Et erunt eis primitiæ datæ de primitiis terræ, sanctum sanctorum de terminis Levitarum.

13. Levitis autem juxta fines sacerdotum, longitudo quinque et viginti millia, et latitudo decem millia : omnis longitudo quinque et viginti millia, et latitudo viginti millia.

14. Non vendetur ex eo neque mensurabitur, neque auferentur primitiæ terræ, quia sanctum est Domino.

15. Quinque millia autem quæ supersunt in latitudine in quinque et viginti millibus, antemurale erit civitati in habitaculum et in spatium ejus : et erit civitas in medio ejus,

16. et hæ mensuræ ejus : ab iis quæ ad aquilonem, quinque et quater mille, et ab his quæ ad austrum, quinque et quatuor millia, et ab his quæ ad orientem, quinque et quatuor millia, et ab his quæ ad mare, quater mille quinque.

17. Et erit spatium civitati ad aquilonem ducenti quinquaginta, et ad austrum ducenti et quinquaginta, et ad orientem ducenti quinquaginta, et ad mare ducenti quinquaginta.

18. Quod autem supererit longitudinis juxta primitias sanctorum, decem millia ad orientem, et decem millia ad mare. Et erunt primitiæ sanctuarii, et erunt genimina ejus in panes his qui operantur civitati.

19. Qui autem operantur civitati operabuntur ei ex omnibus tribus Israel.

20. Omnes primitiæ, quinque et viginti millia per quinque et viginti millia. In quadrum separabis ipsius primitias sanctuarii, a possessione civitatis.

21. Quod autem supererit duci ex hoc, et ex hoc a primitiis sanctuarii, et in possessionem civitatis ad quinque et viginti millia longitudo, usque ad terminos eorum quæ ad orientem et ad mare, super quinque et viginti millia usque ad terminos eorum quæ ad mare, juxta partes ducis. Et erunt primitiæ sanctorum et sanctificatio domus in medio ejus.

22. Et de Levitis, de possessione civitatis in medio ducum, erit inter terminos Juda, et inter terminos Benjamin, et ducum erit.

23. Et quod superest tribuum, ab his quæ ad orientem, usque ad ea quæ ad mare Benjamin, una.

24. Et a terminis Benjamin, ab his quæ ad orientem, usque ad ea quæ ad mare Symeon, una.

25. Et a terminis Symeon, ab his quæ ad orientem, usque ad mare Issachar, una.

26. Et a terminis Issachar, ab his quæ ad orientem, usque ad ea quæ ad mare Zabulon, una.

27. Et a terminis Zabulon, ab his quæ ad orientem, usque ad ea quæ ad mare Gad, una.

28. Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Γὰδ, ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἕως τῶν πρὸς λίβα· καὶ ἔσται τὰ ὅρια αὐτοῦ ἀπὸ Θαιμάν, καὶ ὕδατος Βαριμῶθ Κάδης, κληρονομίας, ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης.

29. Αὕτη ἡ γῆ ἣν βαλεῖτε ἐν κλήρῳ ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ· καὶ οὗτοι οἱ διαμερισμοὶ αὐτῶν, λέγει Κύριος Θεός.

30. Καὶ αὗται αἱ διεκβολαὶ τῆς πόλεως αἱ πρὸς βορρᾶν, τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρον.

31. Καὶ αἱ πύλαι τῆς πόλεως, ἐπ' ὀνόμασι φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ. Πύλαι τρεῖς πρὸς βορρᾶν, πύλη Ρουβὴν μία, καὶ πύλη Ἰούδα μία, καὶ πύλη Λευὶ μία.

32. Καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς, τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Ἰωσήφ μία, καὶ πύλη Βενιαμὴν μία, καὶ πύλη Δάν μία.

33. Καὶ τὰ πρὸς νότον, τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρον· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Συμεὼν μία, καὶ πύλη Ἰσάαχαρ μία, καὶ πύλη Ζαβουλὼν μία.

34. Καὶ τὰ πρὸς θάλασσαν, τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρον· πύλαι τρεῖς, πύλη Γὰδ μία, καὶ πύλη Ἀσσήρ μία, καὶ πύλη Νεφθαλίμ μία.

35. Κύκλωμα, δέκα καὶ ὀκτὼ χιλιάδες. Καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, ἀφ' ἧς ἂν ἡμέρας γένηται, ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.

28. Et a terminis Gad, ab his quæ ad orientem, usque ad ea quæ ad africanum : et erunt termini ejus a Thæman, et aqua Barimoth Cades, hæreditatis, usque ad mare magnum.

29. Hæc est terra quam mittetis in sortem tribubus Israel : et hæc sunt partitiones earum, ait Dominus Deus.

30. Et hi sunt egressus civitatis qui ad aquilonem, quater mille et quingenti mensura.

31. Et portæ civitatis, in nominibus tribuum Israel. Portæ tres ad aquilonem, porta Ruben una, et porta Juda una, et porta Levi una.

32. Et qua ad orientem, quater mille et quingenti : et portæ tres, porta Joseph una, et porta Benjamin una, et porta Dan una.

33. Et qua ad austrum, quater mille et quingenti mensura : et portæ tres, porta Symeon una, et porta Issachar una, et porta Zabulon una.

34. Et qua ad mare, quater mille et quingenti mensura : portæ tres, porta Gad una, et porta Asser una, et porta Nephtholim una.

35. Circuitus, decem et octo millia. Et nomen civitatis, ex qua die facta fuerit, erit nomen ejus.

ΔΑΝΙΗΛ.

(Vulg.) ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακείμ.

2. Καὶ ἔλαβε γυναῖκα ἥ ὄνομα Σωσάννα, θυγάτηρ Χελχιου, καλὴ σφόδρα, καὶ φοβουμένη τὸν Κύριον.

3. Καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι, καὶ ἐδίδασκαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωϋσῆ.

4. Καὶ ἦν Ἰωακείμ πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ παράδεισος γειτνιῶν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πρὸς αὐτὸν προσήγοντο οἱ Ἰουδαῖοι, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐνδοξότερον πάντων.

5. Καὶ ἀπεδείχθησαν δύο πρεσβύτεροι ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ Δεσπότης, ὅτι ἐξῆλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κριτῶν, οἱ ἐδόκουν κυβερνᾶν τὸν λαόν.

6. Οὗτοι προεκαρτέρουν ἐν τῇ οἰκίᾳ Ἰωακείμ, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτοὺς πάντες οἱ κρινόμενοι.

7. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἀπέτρεχεν ὁ λαὸς μέσον ἡμέρας, εἰσπορεύετο Σωσάννα, καὶ περιεπάτει ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς.

8. Καὶ ἔθεωρον αὐτὴν οἱ δύο πρεσβύτεροι κατ' ἡμέραν εἰσπορευομένην, καὶ περιπατοῦσαν, καὶ ἐγένοντο ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς,

9. καὶ διάστρεψαν τὸν ἑαυτῶν νοῦν, καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν οὐρανόν, μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων δικαίων.

10. Καὶ ἦσαν ἀμόφτεροι κατανενυγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἀνήγγειλαν ἀλλήλοις τὴν ὁδὸν ἑαυτῶν,

DANIEL.

(Vulg.) CAPUT XIII.

1. Et erat vir habitans in Babylone, et nomen ejus Joacim.

2. Et accepit uxorem nomine Sosannam, filiam Chelcias, pulchram nimis, et timentem Dominum.

3. Et parentes ejus justi, et docuerunt filiam suam juxta legem Moysi.

4. Erat autem Joacim dives valde, et erat ei pomarium vicinum domui suæ, et ad ipsum confluebant Judæi, eo quod esset honorabilior omnium.

5. Et constituti sunt duo senes de populo judices in anno illo, de quibus locutus est Dominus, quia egressa est iniquitas de Babylone a senibus judicibus, qui videbantur regere populum.

6. Isti frequentabant domum Joacim, et veniebant ad eos omnes qui habebant judicia.

7. Cum autem populus recessisset per meridiem, ingrediebatur Sosanna, et deambulabat in pomario viri sui.

8. Et videbant eam senes quotidie ingredientem, et deambulantem, et exarserunt in concupiscentiam ejus,

9. et everterunt sensum suum, et declinaverunt oculos suos, ut non viderent cælum, neque meminissent judicio- rum justorum.

10. Erant ergo ambo vulnerati amore ejus, nec indicaverunt sibi vicissim dolorem suum,

11. ὅτι ἡσχύνοντο ἀνοργεῖλαι τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν, ὅτι ἤθελον συγγενέσθαι αὐτῇ,

12. καὶ παρατηροῦσαν φιλοτίμως καθ' ἡμέραν ὁρᾶν αὐτήν.

13. Καὶ εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ· Πορευθῶμεν δὴ εἰς οἶκον, ὅτι ἀρίστου ὥρα ἐστίν. Καὶ ἐξελθόντες διεχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων,

14. καὶ ἀνακάμψαντες ἦλθον ἐπιτοαυτὸ, καὶ ἀντάζοντες ἄλλήλους τὴν αἰτίαν, ὡμολόγησαν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν· καὶ τότε κοινῇ συνετάξαντο καιρὸν, ὅτε αὐτὴν δυνήσονται εὐρεῖν μόνην.

15. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ παρατηρεῖν αὐτοὺς ἡμέραν εὐθετον, εἰσῆλθέ ποτε καθὼς χόλες καὶ τρίτης ἡμέρας, μετὰ δύο μόνων κορασίων, καὶ ἐπεθύμησε λούσασθαι ἐν τῷ παραδείσῳ, ὅτι καὶ αὐτὰ ἦν.

16. Καὶ οὐκ ἦν οὐδεὶς ἐκεῖ πλὴν οἱ δύο πρεσβύτεροι κεκρυμμένοι, καὶ παρατηροῦντες αὐτήν.

17. Καὶ εἶπε τοῖς κορασίοις· Ἐνέγκατε δὴ μοι ἔλαιον καὶ σμήγματα, καὶ τὰς θύρας τοῦ παραδείσου κλείσατε, ὥπως λούσωμαι.

18. Καὶ ἐποίησαν καθὼς εἶπε, καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύρας τοῦ παραδείσου, καὶ ἐξῆλθαν κατὰ τὰς πλαγίας θύρας, ἐνέγκαι τὰ προστεταγμένα αὐταῖς, καὶ οὐκ εἶδον αὐτοὺς πρεσβυτέρους ὅτι ἦσαν κεκρυμμένοι.

19. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον τὰ κοράσια, καὶ ἀνέστησαν οἱ δύο πρεσβύτεροι, καὶ ἐπέδραμον αὐτῇ,

20. καὶ εἶπον· Ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ παραδείσου κλείνεται, καὶ οὐδεὶς θεωρεῖ ἡμᾶς, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ σου ἐσμέν· διὸ συγκατάθου ἡμῖν, καὶ γενοῦ μεθ' ἡμῶν.

21. Εἰ δὲ μὴ, καταμαρτυρησόμεν σου, ὅτι ἦν μετὰ σοῦ νεανίας, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαπέστειλας τὰ κοράσια ἀπὸ σοῦ.

22. Καὶ ἀνεστέναξε Σωσάννα, καὶ εἶπε· Στενά μοι πάντοθεν· ἐάν τε γὰρ τοῦτο πράξω, θάνατός μοι ἐστίν· ἐάν τε μὴ πράξω, οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν.

23. Αἰρετώτερόν μοι ἐστὶ μὴ πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἀμαρτεῖν ἐνώπιον Κυρίου.

24. Καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ Σωσάννα· Ἐβόησαν δὲ καὶ οἱ δύο πρεσβύτεροι κατέναντι αὐτῆς.

25. Καὶ δραμῶν ὁ εἰς, ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ παραδείσου.

26. Ὡς δὲ ἤκουσαν τὴν κραυγὴν ἐν τῷ παραδείσῳ οἱ ἐκ τῆς οἰκίας, εἰσεπήδησαν διὰ τῆς πλαγίας θύρας ἰδεῖν τὸ συμβεβηκὸς αὐτῇ.

27. Ἦνικά δὲ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι τοὺς λόγους αὐτῶν, κατησχύνθησαν οἱ δοῦλοι σφόδρα, ὅτι πῶποτε οὐκ ἐβρήθη λόγος τοιοῦτος περὶ Σωσάννης.

28. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, ὡς συνῆλθεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἰωακείμ, ἦλθον οἱ δύο πρεσβύτεροι πλήρεις τῆς ἀνόμου ἐννοίας κατὰ Σωσάννης, τοῦ θανατώσαι αὐτήν, καὶ εἶπαν ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ·

29. Ἀποστείλατε ἐπὶ Σωσάνναν θυγατέρα Χελκίου, ἥ ἐστὶ γυνὴ Ἰωακείμ. Οἱ δὲ ἀπέστειλαν.

30. Καὶ ἦλθεν αὐτῇ, καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ συγγενεῖς αὐτῆς.

31. Ἦ δὲ Σωσάννα ἦν τρυφερὰ σφόδρα καὶ καλὴ τῷ εἶδει.

32. Οἱ δὲ παράνομοι ἐκέλευσαν ἀποκαλυφθῆναι αὐτήν, ἣν γὰρ κατακεκαλυμμένη, ὥπως ἐμπλησθῶσι τοῦ κάλλους αὐτῆς.

11. erubescabant enim indicare concupiscentiam suam, volentes concumbere cum ea,

12. et observabant quotidie sollicite videre eam.

13. Dixitque alter ad alterum : Eamus domum, quia prandii hora est. Et egressi recesserunt a se mutuo,

14. cumque revertissent venerunt in unum, et sciscitantes ad invicem causam, confessi sunt concupiscentiam suam : et tunc in commune statuerunt tempus, quando eam posent invenire solam.

15. Factum est autem, cum observarent diem aptum, ingressa est aliquando sicut heri et nudius tertius, cum duabus solis puellis, voluitque lavari in pomario, æstus quippe erat.

16. Et non erat ibi quisquam præter duos senes absconditos, et contemplantes eam.

17. Dixit ergo puellis : Afferte mihi oleum et smigmata, et ostia pomarii claudite, ut laver.

18. Et fecerunt sicut præceperat, clausuruntque ostia pomarii, et egressæ sunt per posticum, ut afferrent quæ juserat eis, nesciebantque senes esse absconditos.

19. Cum autem egressæ essent puellæ, surrexerunt duo senes, et accurrerunt ad eam,

20. et dixerunt : Ecce ostia pomarii clausa sunt, et nemo nos videt, et in concupiscentia tui sumus : quamobrem asserere nobis, et commiscere nobiscum.

21. Quod si nolueris, dicemus contra te testimonium, quod fuerit tecum juvenis, et ob hanc causam emiseric puellas a te.

22. Et ingemuit Sosanna, et ait : Angustiae mihi sunt undique : si enim hoc egero, mors mihi est : si autem non ogero, nequaquam effugiam manus vestras.

23. Melius mihi est absque opere incidere in manus vestras, quam peccare in conspectu Domini.

24. Et exclamavit voce magna Sosanna. Clamaverunt autem ei duo senes adversus eam.

25. Et cucurrit unus ad ostia pomarii, et aperuit.

26. Et cum audissent clamorem in pomario famuli domus, irruerunt per posticum ut viderent quidnam accidisset ei.

27. Postquam autem senes dixerunt sermones suos, erubuerunt servi vehementer, quia nunquam dictus fuerat sermo huiusmodi de Sosanna.

28. Et factum est die crastina, cum convenisset populus ad virum ejus Joacim, venerunt duo presbyteri pleni iniqua cogitatione adversus Sosannam, ut interficerent eam, et dixerunt coram populo :

29. Mittite ad Sosannam filiam Chelciæ, uxorem Joacim. Illi vero miserunt.

30. Et venit cum parentibus, et filiis, et universis cognatis suis.

31. Porro Sosanna erat delicata nimis et pulchra specie.

32. At iniqui illi jusserunt ut discooperiretur, erat enim cooperta, ut vel sic satiarentur de decore ejus.

33. Ἐκλαίον δὲ οἱ παρ' αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ἰδόντες αὐτήν.

34. Ἀναστάντες δὲ οἱ δύο πρεσβύτεροι ἐν μέσῳ τῷ λαῷ, ἔθηκαν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς.

35. Ἡ δὲ κλαίουσα ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανόν, ὅτι ἦν ἡ καρδία αὐτῆς πεποιοῦσα ἐπὶ Κυρίου.

36. Εἶπον δὲ οἱ πρεσβύτεροι· Περιπατοῦντων ἡμῶν ἐν τῷ παραδείσῳ μόνων, εἰσῆλθεν αὕτη μετὰ δύο παιδισκῶν, καὶ ἀπέκλεισε τὰς θύρας τοῦ παραδείσου, καὶ ἀπέλυσε τὰς παιδίσκας.

37. Καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὴν νεανίσκος ὃς ἦν κεκρυμμένος, καὶ ἀνέπεσε μετ' αὐτῆς.

38. Ἡμεῖς δὲ ὄντες ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ παραδείσου, ἰδόντες τὴν ἀνομίαν, ἐδράμομεν ἐπ' αὐτούς· καὶ ἰδόντες συγγινομένους αὐτούς,

39. ἐκείνου μὲν οὐκ ἠδυνήθημεν ἐγκρατεῖς γενέσθαι, διὰ τὸ ἰσχύειν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμᾶς, καὶ ἀνοίξαντα τὰς θύρας ἐκπετηδῆκεναι.

40. Ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρωτῶμεν τίς ἦν ὁ νεανίσκος. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἀγγεῖλαι ἡμῖν. Ταῦτα μαρτυροῦμεν.

41. Καὶ ἐπίστευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ ὡς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ καὶ κριταῖς, καὶ κατέκριναν αὐτὴν ἀποθανεῖν.

42. Ἀνέβόησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ Σωσάννα, καὶ εἶπεν· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τῶν κρυπτῶν γνώστης, ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν,

43. σὺ ἐπίστασαι ὅτι ψευδὴ μου κατεμαρτύρησαν. Καὶ ἰδοὺ ἀποθνήσκω μὴ ποιήσασα μηδὲν ὧν οὗτοι ἐπονηρέυσαντο κατ' ἐμοῦ.

44. Καὶ εἰσέχουσε Κύριος τῆς φωνῆς αὐτῆς.

45. Καὶ ἀπαγομένης αὐτῆς ἀπολέσθαι, ὁ Θεὸς ἐξήγειρε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον παιδαρίου νεωτέρου, ὃ ὄνομα Δανιήλ.

46. Καὶ ἐδόθησε φωνῇ μεγάλῃ· Ἀθῶς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος ταύτης.

47. Ἐπέστρεψε δὲ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπαν· Τίς ὁ λόγος οὗτος ὃν σὺ λελάληκας;

48. Ὁ δὲ στὰς ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν· Οὕτω μωροὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οὐκ ἀνακρίναντες, οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες, κατεκρίνατε θυγατέρα Ἰσραὴλ;

49. Ἀνατρέψατε εἰς τὸ κριτήριον· ψευδῇ γὰρ οὗτοι κατεμαρτύρησαν αὐτῆς.

50. Καὶ ἀνέστρεψε πᾶς ὁ λαὸς μετὰ σπουδῆς. Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι· Δεῦρο, κάθισον ἐν μέσῳ ἡμῶν, καὶ ἀνάγγειλον ἡμῖν, ὅτι σοὶ δέδωκεν ὁ Θεὸς τὸ πρεσβεῖον.

51. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Δανιήλ· Διαχωρίσατε αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων μακρὰν, καὶ ἀνακρινῶ αὐτούς.

52. Ὡς δὲ διεχωρίσθησαν εἰς ἀπὸ τοῦ ἐνός, ἐκάλεσε τὸν ἕνα αὐτῶν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν, νῦν ἤκασιν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἃς ἐποίησες τοπρότερον,

53. κρίνων κρίσεις ἀδίκους, καὶ τοὺς μὲν ἀθώους κατακρίνων, ἀπολύων δὲ τοὺς αἰτίους, λέγοντος τοῦ Θεοῦ· Ἀθῶον καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς.

54. Νῦν οὖν ταύτην εἶπερ εἶδες, εἰπὸν ὑπὸ τί δένδρον εἶδες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑπὸ σχίνον.

55. Εἶπε δὲ Δανιήλ· Ὅρθως ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ

33. Flebant igitur sui, et omnes qui noverant eam.

34. Consurgentes autem duo presbyteri in medio populi, posuerunt manus super caput ejus.

35. Quæ flens suscepit ad cælum, erat enim cor ejus fiduciam habens in Domino.

36. Et dixerunt presbyteri : Cum deambalarem in pomario soli, ingressa est hæc cum duabus puellis, et clausit ostia pomarii, et dimisit puellas.

37. Venitque ad eam adolescens qui erat absconditus, et concubuit cum ea.

38. Porro nos cum essemus in angulo pomarii, videntes iniquitatem, cucurrimus ad eos : et vidimus eos pariter commisceri,

39. et illum quidem non quivimus comprehendere, quia fortior nobis erat, et apertis ostiis exsiluit.

40. Hanc autem cum apprehendissemus interrogavimus quisnam esset adolescens. Et noluit indicare nobis. Hujus rei testes sumus.

41. Et credidit eis multitudo quasi senibus populi et judicibus, et condemnaverunt eam ad mortem.

42. Exclamavit autem Sosanna voce magna, et dixit : Deus æterne, qui absconditorum es cognitor, qui nosti omnia antequam fiant,

43. tu scis quoniam falsum contra me tulerunt testimonium. Et ecce ego morior cum nihil horum fecerim quæ isti malitiose composuerunt adversum me.

44. Exaudivit autem Dominus vocem ejus.

45. Cumque duceretur ad mortem, suscitavit Deus spiritum sanctum pueri junioris, cujus nomen Daniel.

46. Et exclamavit voce magna : Mundus ego sum a sanguine hujus.

47. Et conversus omnis populus ad eum, dixit : Quis est iste sermo quem tu locutus es?

48. Qui cum staret in medio eorum, ait : Sic fatui filii Israel, non judicantes, neque quod manifestum est cognoscentes, condemnastis filiam Israel?

49. Revertimini ad judicium : quia falsum testimonium locuti sunt isti adversum eam.

50. Reversus est ergo omnis populus cum festinatione. Et dixerunt ei senes : Veni, et sede in medio nostrum, et indica nobis, quia tibi Deus dedit honorem senectutis.

51. Et dixit ad eos Daniel : Separate illos ab invicem procul, et dijudicabo eos.

52. Cumque divisi essent alter ab altero, vocavit unum de eis, et dixit ad eum : Inveterate dierum malorum, nunc venerunt peccata tua, quæ operaberis prius,

53. judicans judicia injusta, et innocentes condemnans, dimittens autem noxios, dicente Deo : Innocentem et justum non interficies.

54. Nunc igitur si vidisti eam, dic sub qua arbore videris eos colloquentes sibi? Qui ait : Sub schino.

55. Dixitque Daniel : Recte mentitus es in caput tuum :

κεφαλῇ· ἤδη γὰρ ἄγγελος φάσιν Θεοῦ λαβὼν παρὰ τοῦ Θεοῦ, σχίσει σε μέσον.

56. Καὶ μεταστῆσας αὐτὸν ἐκέλευσε παραγαγεῖν τὸν ἕτερον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σπέρμα Χαναάν, καὶ οὐκ Ἰούδα, τὸ κάλλος ἐξηπάτησέ σε, καὶ ἐπιθυμία διέστρεψε τὴν καρδίαν σου.

57. Οὕτως ἐποιεῖτε θυγατράσιν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκείναι φοβούμεναι ὁμίλουν ὑμῖν· ἀλλ' οὐ θυγάτηρ Ἰούδα ὑπέμεινε τὴν ἀνομίαν ὑμῶν.

58. Νῦν οὖν λέγε· μοι ὑπὸ τί δένδρον κατέλαβες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑπὸ πρίνον.

59. Εἶπε δὲ αὐτῷ Δανιὴλ· Ὅρθῶς ἐψευσαι καὶ σὺ εἰς τὴν σεαυτοῦ κεφαλῇ. Μένει γὰρ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, τὴν βομφαίαν ἔχων, πρίσαι σε μέσον, ὅπως ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς.

60. Καὶ ἀνεβόησε πᾶσα ἡ συναγωγὴ φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εὐλόγησαν τῷ Θεῷ τῷ σώζοντι τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ' αὐτόν.

61. Καὶ ἀνέστησαν ἐπὶ τοὺς δύο πρεσβύτας, οἱ συνέστησεν αὐτοὺς Δανιὴλ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν ψευδομαρτυρήσαντας, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς διὰ τρόπον ἐπονηρεύσαντο τῷ πλησίον·

62. ποιῆσαι κατὰ τὸν νόμον Μωϋσῆ. Καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς, καὶ ἐσώθη αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

63. Χελκίας δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἦνεσαν περὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῶν μετὰ Ἰωακείμ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, οἱ οὐκ εὗρέθη ἐν αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα.

64. Καὶ Δανιὴλ ἐγένετο μέγας ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα, ἦλθε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπολιοῖρκει αὐτήν.

2. Καὶ ἔδωκε Κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Ἰωακείμ βασιλέα Ἰούδα, καὶ ἀπὸ μέρους τῶν σκευῶν οἴκου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἦνεκεν αὐτὰ εἰς γῆν Σενναάρ οἴκου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκεύη εἰσῆγεν ἐν εἰς τὸν οἶκον θησαυροῦ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ.

3. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀσφανεὶ τῷ ἀρχιευνούγῳ αὐτοῦ, εἰσαγαγεῖν ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας, καὶ ἀπὸ τῶν φορβομῶν,

4. νεανίσκους οἷς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς μῶμος, καὶ καλοὺς τῇ ὄψει, καὶ συνιέντας ἐν πάσῃ σοφίᾳ, καὶ γινώσκοντας γνῶσιν καὶ διανοουμένους φρόνησιν, καὶ οἷς ἔστιν ἰσχύς ἐν αὐτοῖς ἐστάναι ἐν τῷ οἴκῳ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ γλῶσσαν Χαλδαίων.

5. Καὶ διέταξεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἡμέραν ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ, καὶ θρέψαι αὐτοὺς ἔτη τρία, καὶ μετὰ ταῦτα στήναι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

6. Καὶ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς, ἐκ τῶν υἱῶν Ἰούδα, Δανιὴλ, καὶ Ἀνανίας, καὶ Ἀζαρίας, καὶ Μισαὴλ.

7. Καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνούγος ὀνόματα· τῷ Δανιὴλ Βαλτάσαρ, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ Σεδράχ, καὶ τῷ Μισαὴλ Μισάχ, καὶ τῷ Ἀζαρίᾳ Ἀβδοναγῷ.

ecce enim angelus Dei, accepta sententia a Deo, scindet te medium.

56. Et amoto eo jussit venire alium, et dixit ei : Semen Chanaan, et non Juda, species decepit te, et concupiscentia subvertit cor tuum.

57. Sic faciebatis filiabus Israel, et illae timentes loquebantur vobis : sed non filia Juda sustinuit iniquitatem vestram.

58. Nunc ergo dic mihi sub qua arbore comprehenderis eos loquentes sibi? Qui ait : Sub prino.

59. Dixitque ad eum Daniel : Recte mentitus es et tu in caput tuum. Manet enim angelus Dei, gladium habens, ut secet te medium, et interficiat vos.

60. Exclamavit autem omnis synagoga voce magna, et benedixerunt Deum qui salvat sperantes in se.

61. Et consurrexerunt adversus duos presbyteros, convicerat enim eos Daniel ex ore ipsorum falsum dixisse testimonium, et fecerunt eis sicut male egerant adversus proximum.

62. ut facerent secundum legem Moysi. Et interfecerunt eos, et salvatus est sanguis innoxius in die illa.

63. Chelcias autem et uxor ejus laudaverunt pro filia sua cum Joacim marito ejus et cognatis suis, quia non esset inventa in ea res turpis.

64. Daniel autem factus est magnus in conspectu populi a die illa et deinceps.

CAPUT I.

1. In anno tertio regni Joacim regis Juda, venit Nabuchodonosor rex Babylonis in Jerusalem, et obsidebat eam.

2. Et dedit Dominus in manu ejus Joacim regem Juda, et de parte vasorum domus Dei, et asportavit ea in terram Sennar domus dei sui, et vasa intulit in domum thesauri dei sui.

3. Et ait rex Asphanez praeposito enuchorum suorum, ut introduceret de filiis captivitatis Israel, et de semine regni, et de plorthommin (tyrannis),

4. pueros quibus non est in eis macula, et pulchros specie, et intelligentes in omni sapientia, et scientes scientiam et cogitantes prudentiam, et quibus est robor in eis standi in domo coram rege, et doceret eos litteras et linguam Chaldaeorum,

5. Et constituit eis rex quod in diem quotidie de mensa regis et de vino potus ipsius, et nutrirer eos annis tribus, et postea starent in conspectu regis.

6. Et fuerunt in eis, de filiis Juda, Daniel, et Ananias, et Azarias, et Misael.

7. Et imposuit eis praepositus eunuchorum nomina : Danieli Baltasar, et Ananiz Sedrach, et Misaeli Misach, et Azaria Abdenago.

8. Καὶ ἔθετο Δανιὴλ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ ἐν τῇ τραπέζῃ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐν τῷ ὄλῳ ἀπὸ τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ· καὶ ἤξιωσε τὸν ἀρχιεunuῶ-
χον, ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ.

9. Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τὸν Δανιὴλ εἰς ἔλεον καὶ οἰκτιρμὸν ἐνώπιον τοῦ ἀρχιεunuῶχου·

10. καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιεunuῶχος τῷ Δανιὴλ· Φοβοῦμαι ἐγὼ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, τὸν ἐκτάξαντα τὴν βρώσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν, μὴ ποτε ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ παρὰ τὰ παιδάρια τὰ συν-
ήλικα ὑμῶν, καὶ καταδικάσῃτε τὴν κεφαλὴν μου τῷ βασιλεῖ.

11. Καὶ εἶπε Δανιὴλ πρὸς Ἀμελσάδ, ὃν κατέστησεν ὁ ἀρχιεunuῶχος ἐπὶ Δανιὴλ, Ἀνανιάν, Μισαήλ, Ἀζα-
ριαν·

12. Πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἡμέρας δέκα, καὶ δώσωσαν ἡμῖν ἀπὸ τῶν σπερμάτων, καὶ φαγώμεθα, καὶ ὕδωρ πῶμεθα,

13. καὶ ὀφθήτωσαν ἐνώπιόν σου αἱ ἰδέαι ἡμῶν, καὶ αἱ ἰδέαι τῶν παιδαρίων τῶν ἐσθόντων τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, καὶ καθὼς ἐὰν ἴδῃς, ποιήσον μετὰ τῶν παίδων σου.

14. Καὶ εἰσέχουσεν αὐτῶν, καὶ ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα.

15. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν δέκα ἡμερῶν ὥράθησαν αἱ ἰδέαι αὐτῶν ἀγαθαὶ καὶ ἰσχυραὶ ταῖς σαρκὶν ὑπὲρ τὰ παιδάρια τὰ ἐσθόντα τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως.

16. Καὶ ἐγένετο Ἀμελσάδ ἀναιρούμενος τὸ δεῖπνον αὐτῶν καὶ τὸν ὀλνον τοῦ πόματος αὐτῶν, καὶ εἰδίδου αὐτοῖς σπέρματα.

17. Καὶ τὰ παιδάρια ταῦτα, οἱ τέσσαρες αὐτοί, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ καὶ σοφίᾳ· καὶ Δανιὴλ συνῆκεν ἐν πάσῃ δράσει καὶ ἐνυπνίοις.

18. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ὧν εἶπεν ὁ βασι-
λεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς, καὶ εἰσέγαγεν αὐτοὺς ὁ ἀρχι-
eunuῶχος ἐναντίον Ναβουχοδονόσορ,

19. καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς· καὶ οὐχ εὐρέθησαν ἐκ πάντων αὐτῶν ὅμοιοι Δανιὴλ, καὶ Ἀνα-
νία, καὶ Μισαήλ, καὶ Ἀζαρία, καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

20. Καὶ ἐν παντὶ ῥήματι σοφίας καὶ ἐπιστήμης, ὧν ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, εὗρεν αὐτοὺς δεκαπλα-
σίονας, παρὰ πάντας τοὺς ἐπαιδοὺς καὶ τοὺς μάγους
τοὺς ὄντας ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐγένετο Δανιὴλ ἕως ἔτους ἐνὸς Κύρου τοῦ βασιλέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας ἐνυπνιάσθη
Ναβουχοδονόσορ ἐνυπνιον, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ,
καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ.

2. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς καλέσαι τοὺς ἐπαιδοὺς καὶ
τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς καὶ τοὺς Χαλδαίους,
τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ. Καὶ ἤλ-
θαν, καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

3. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς· Ἐνυπνιάσθη, καὶ
ἐξέστη τὸ πνεῦμά μου τοῦ γνῶναι τὸ ἐνύπνιον.

4. Καὶ ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι τῷ βασιλεῖ συριστί·

8. Et posuit Daniel in corde suo, ut non pollueretur in mensa regis, et in vino de potu ejus : et rogavit eunuchorum praepositum, ne contaminaretur.

9. Et dedit Deus Daniele in misericordiam et miserationem in conspectu principis eunuchorum :

10. et dixit princeps eunuchorum Danieli : Timeo ego dominum meum regem, qui constituit cibum vestrum et potum vestrum, ne forte videat facies vestras tristes prae adolescentibus coaetis vestris, et condemnatis caput meum regi.

11. Et dixit Daniel ad Amelsad, quem constituerat princeps eunuchorum super Danielelem, Ananiam, Misael, Azariam :

12. Tenta, obsecro, pueros tuos diebus decem, et dent nobis de seminibus, et comedamus, et aquam bibamus,

13. et appareant coram te vultus nostri, et vultus puerorum qui edunt mensam regis, et sicut videris, facito cum pueris tuis.

14. Et exaudivit eos, et tentavit eos diebus decem.

15. Et post finem decem dierum apparuerunt vultus eorum boni et robusti carnibus super pueros qui edebant mensam regis.

16. Et fuit Amelsad tollens cibum eorum et vinum potus eorum, et dabat eis semina.

17. Et pueri hi, quatuor ipsi, dedit eis Deus intellectum et prudentiam in omni litteratura et sapientia : et Daniel intellexit in omni visione et somniis.

18. Et post finem dierum quos dixerat rex introducendi eos, et introduxit eos praepositus eunuchorum in conspectu Nabuchodonosor,

19. et locutus est cum eis rex : et non sunt inventi de universis ipsis similes Danieli, et Ananiae, et Misael, et Azariae, et steterunt in conspectu regis.

20. Et in omni verbo sapientiae et scientiae, quaecumque sciscitatus est ab eis rex, invenit eos decuplo majores, prae omnibus incahtatoribus et magis qui erant in universo regno ejus.

21. Et fuit Daniel usque ad annum unum Cyri regis.

CAPUT II.

1. In anno secundo regni somniavit Nabuchodonosor somnium, et obstupuit spiritus ejus, et somnus ejus fuit ab eo.

2. Et dixit rex ut vocarent incantatores et magos et maleficos et Chaldaeos, ad annuntiandum regi somnia ejus. Et venerunt, et steterunt coram rege.

3. Et dixit eis rex Somniavi, et obstupuit spiritus meus ad cognoscendum somnium.

4. Et locuti sunt Chaldaei regi syriace : Rex, in saecula

Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ᾤθι· σὺ εἶπὸν τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶ σου, καὶ τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν.

5. Ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς τοῖς Χαλδαίοις· Ὁ λόγος ἀπ' ἐμοῦ ἀπέστη· ἐὰν μὴ γνωρίστέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν, εἰς ἀπώλειαν ἔσεσθε, καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν διαρπαγῇσονται.

6. Ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ γνωρίστέ μοι, δόματα καὶ ὠρεάς καὶ τιμὴν πολλὴν λήψετε παρ' ἐμοῦ· πλὴν τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀπαγγεῖλάτε μοι.

7. Ἀπεκρίθησαν δεύτερον, καὶ εἶπαν· Ὁ βασιλεὺς εἰπάτω τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν.

8. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπεν· Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ἐγὼ ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθότι ἴδετε, ὅτι ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα.

9. Ἐὰν οὖν τὸ ἐνύπνιον μὴ ἀναγγεῖλάτε μοι, οἶδα ὅτι ῥῆμα ψευδὲς καὶ διεσθαρμένον συνέθεσθε εἰπεῖν ἐνώπιόν μου, ἕως οὗ ὁ καιρὸς παρέλθῃ. Τὸ ἐνύπνιον μου εἰπάτε μοι, καὶ γνώσομαι ὅτι καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγεῖλετέ μοι.

10. Ἀπεκρίθησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ λέγουσιν· Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆρας ὅστις τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως δυνήσεται γνωρίσαι, καθότι πᾶς βασιλεὺς μέγας καὶ ἄρχων ῥῆμα τοιοῦτον οὐκ ἐπερωτᾷ ἐπαίδων, μάγον καὶ Χαλδαίων,

11. ὅτι ὁ λόγος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπερωτᾷ βαρὺς, καὶ ἕτερος οὐκ ἔστιν ὃς ἀναγγελεῖ αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἀλλ' οἱ θεοί, ὧν οὐκ ἔστιν ἡ κατοικία μετὰ πάσης σαρκός.

12. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀπολέσαι πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος.

13. Καὶ τὸ δόγμα ἐξῆλθε, καὶ οἱ σοφοὶ ἀπεκτείνοντο· καὶ ἐζήτησαν Δανιὴλ καὶ τοὺς φίλους αὐτοῦ ἀνελεῖν.

14. Τότε Δανιὴλ ἀπεκρίθη βουλὴν καὶ γνώμην τῷ Ἀριῷχ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως, ὃς ἐξῆλθεν ἀναίρειν τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος·

15. Ἀρχὼν τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος ἐξῆλθεν ἡ γνώμη ἡ ἀναιδὲς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως; Ἐγνώρισε δὲ ὁ Ἀριῷχ τὸ ῥῆμα τῷ Δανιὴλ.

16. Καὶ Δανιὴλ ἠξίωσε τὸν βασιλέα ὅπως χρόνον δῶ αὐτῷ, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγεῖλῃ τῷ βασιλεῖ.

17. Καὶ εἰσῆλθε Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ καὶ τῷ Μισαὴλ καὶ τῷ Ἀζαρίᾳ τοῖς φίλοις αὐτοῦ τὸ ῥῆμα ἐγνώρισε·

18. καὶ οἰκτιροὺς ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὲρ τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅπως ἂν μὴ ἀπολῶνται Δανιὴλ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοίπων σοφῶν Βαβυλῶνος.

19. Τότε τῷ Δανιὴλ ἐν δράματι τῆς νυκτὸς τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη. Καὶ εὐλόγησε τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ Δανιὴλ,

20. καὶ εἶπεν· Εἴη τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ζωὴς τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ συνέσις αὐτοῦ ἔστι.

21. Καὶ αὐτὸς ἀλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρόνους, καθιστᾷ βασιλεῖς καὶ μεθιστᾷ, διδὸς σαρῖαν τοῖς σοφοῖς, καὶ φρόνησιν τοῖς εἰδόσι συνέσιν.

22. Αὐτὸς ἀποκαλύπτει βαθέα καὶ ἀπόκρυφα, γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει, καὶ τὸ φῶς μετ' αὐτοῦ ἔστι.

vive : dic somnium pueris tuis, et conjecturam indicabimus.

5. Respondit rex Chaldaeis : Sermo recessit a me : nisi indicaveritis mihi somnium et conjecturam, in perditionem eritis, et domus vestrae diripientur.

6. Si autem somnium et conjecturam ejus indicaveritis mihi, præmia et dona et honorem multum accipietis a me : tantummodo somnium et conjecturam ejus indicate mihi.

7. Responderunt secundo, et dixerunt : Rex dicat somnium pueris suis, et conjecturam indicabimus.

8. Et respondit rex, et dixit : In veritate novi ego quod vos redimitis tempus, secundum quod videtis, quia discisset a me verbum.

9. Si ergo somnium non indicaveritis mihi, scio quia verbum falsum et corruptum composuistis ad dicendum coram me, donec tempus pertranseat. Somnium meum dicite mihi, et sciam quia etiam conjecturam ejus indicabitis mihi.

10. Responderunt Chaldaei coram rege, et dicunt : Non est homo super aridam qui verbum regis possit notum facere, sicuti omnis rex magnus et princeps verbum hujusmodi non sciscitatur ab incantatore, mago et Chaldaeo,

11. quia sermo quem rex interrogat gravis est, et alius non est qui indicet illum in conspectu regis, nisi dii, quorum non est habitatio cum omni carne.

12. Tunc rex in furore et ira dixit ut perderent omnes sapientes Babylonis.

13. Et sententia egressa est, et sapientes interficiebantur : et quæsierunt Daniele et amicos ejus ad interficiendum.

14. Tunc Daniel respondit consilium et sententiam Arioch principi coquorum regis, qui egressus fuerat ad interficiendos sapientes Babylonis :

15. Princeps regis, pro quo egressa est sententia impudens a facie regis? Indicavit autem Arioch verbum Danieli.

16. Et Daniel rogavit regem ut tempus daret sibi, et conjecturam ejus indicaret regi.

17. Et ingressus est Daniel in domum suam, et Ananiam et Misael et Azariæ amicis suis verbum indicavit :

18. et miserationes quærebant a Deo cæli pro mysterio hoc, ut non perirent Daniel et amici ejus cum cæteris sapientibus Babylonis.

19. Tunc Danieli in visione noctis mysterium revelatum est. Et benedixit Deum cæli Daniel,

20. et dixit : Sit nomen Dei benedictum a sæculo et usque in sæculum, quia sapientia et intelligentia ejus sunt.

21. Et ipse mutat tempora et ætates, constituit reges et transfert, dans sapientiam sapientibus, et prudentiam intelligentibus disciplinam.

22. Ipse revelat profunda et abscondita, cognoscens quæ in tenebris, et lux cum eo est.

23. Σοί, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου, ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ δύναμιν δέδωκάς μοι, καὶ ἐγνώρισάς μοι ἃ ἤξιώσαμεν παρὰ σοῦ, καὶ τὸ δρᾶμα τοῦ βασιλέως ἐγνώρισάς μοι.

24. Καὶ ἦλθε Δανιὴλ πρὸς Ἀριώχ, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς ἀπολέσαι τοὺς σοφοὺς Βαβυλωνος, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τοὺς σοφοὺς Βαβυλωνος μὴ ἀπολέσης, εἰσάγαγε δέ με ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ τὴν σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ ἀναγγεῖλω.

25. Τότε Ἀριώχ ἐν σπουδῇ εἰσήγαγε τὸν Δανιὴλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εὗρηκα ἄνδρα ἐκ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, ὅστις τὸ σύγκριμα τῷ βασιλεῖ ἀναγγελεῖ.

26. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε τῷ Δανιὴλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ· Εἰ δύνασαι μοι ἀναγγεῖλαι τὸ ἐνύπνιον ὃ ἶδον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ;

27. Καὶ ἀπεκρίθη Δανιὴλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπε· Τὸ μυστήριον ὃ ὁ βασιλεὺς ἐπερωτᾷ οὐκ ἔστι σοφῶν, μάγων, ἑπακοιδῶν, Γαζαρηνῶν, ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ.

28. ἀλλ' ἡ ἔστι Θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀποκαλύπτων μυστήρια, καὶ ἐγνώρισε τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. Τὸ ἐνύπνιον σου καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου, τοῦτο ἔστι,

29. βασιλεῦ· Οἱ διαλογισμοὶ σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἀνέβησαν, τί δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα· καὶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἐγνώρισέ σοι ἃ δεῖ γενέσθαι.

30. Καὶ ἐμοὶ δὲ οὐκ ἐν σοφίᾳ τῇ οὐσῇ ἐν ἐμοὶ παρὰ πάντας τοὺς ζῶντας τὸ μυστήριον τοῦτο ἀπεκαλύφθη, ἀλλ' ἔνεκεν τοῦ τὴν σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ γνωρίσαι, ἵνα τοὺς διαλογισμοὺς τῆς καρδίας σου γνῷς.

31. Σὺ, βασιλεῦ, ἐθεώρεις, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, μεγάλη ἡ εἰκὼν ἐκείνη, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερῆς, ἐστῶσα πρὸ προσώπου σου, καὶ ἡ ὄρασις αὐτῆς φοβερά.

32. Εἰκὼν ἥς ἡ κεφαλὴ χρυσοῦ χρυσοῦ, αἱ χεῖρες καὶ τὸ στῆθος καὶ οἱ βραχίονες αὐτῆς ἀργυροὶ, ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοί,

33. αἱ κνήμαι σιδηραῖ, οἱ πόδες μέρος μὲν τι σιδηρῶν, καὶ μέρος δέ τι ὀστράκινων.

34. Ἐθεώρεις ἕως ἀπεσχίσθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροὺς καὶ ὀστρακίνους, καὶ ἐλέπτυνεν αὐτοὺς εἰς τέλος.

35. Τότε ἐλεπτύνθησαν εἰσάπαξ τὸ ὀστρακον, ὁ σιδηρος, ὁ χαλκός, ὁ ἀργυρος, ὁ χρυσός· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ κονιορτός ἀπὸ ἄλματος θερινῆς· καὶ ἐξῆρεν αὐτὰ τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος, καὶ τόπος οὐχ εὗρέθη αὐτοῖς. Καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγενήθη ὄρος μέγα, καὶ ἐπλήρωσε πᾶσαν τὴν γῆν.

36. Τοῦτο ἔστι τὸ ἐνύπνιον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἐροῦμεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

37. Σὺ, βασιλεῦ, βασιλεὺς βασιλέων, ὃ ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἰσχυρὰν καὶ κραταίαν καὶ ἐντιμὸν ἔδωκεν

38. ἐν παντὶ τόπῳ ὅπου κατοικοῦσιν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων· θηρία τε ἀγροῦ, καὶ πετεινὰ οὐρανοῦ, καὶ ἰχθύας τῆς θαλάσσης ἔδωκεν ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ κατέστησέ σε κύριον πάντων· σὺ εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσή.

23. Tibi, Deus patrum meorum, confiteor et laudo, quia sapientiam et fortitudinem dedisti mihi, et ostendisti mihi quæ rogavimus te, et visionem regis notam fecisti mihi.

24. Et venit Daniel ad Arioch, quem constituerat rex ut perderet sapientes Babylonis, et dixit ei : Sapientes Babylonis ne perdas, sed introduce me in conspectu regis, et conjecturam regi narrabo.

25. Tunc Arioch in festinatione introduxit Danielem ad regem, et dixit ei : Inveni virum de filiis captivitatis Judææ, qui conjecturam regi indicabit.

26. Et respondit rex, et dixit Danieli, cujus nomen erat Baltasar : Si potes mihi indicare somnium quod vidi, et conjecturam ejus ?

27. Et respondit Daniel coram rege, et dixit : Mysterium quod rex interrogat non est sapientum, magorum, incantatorum, Gazarenorum, indicare regi :

28. sed est Deus in cælo revelans mysteria, et nota fecit regi Nabuchodonosor quæ oportet fieri in novissimis diebus. Somnium tuum et visiones capitis tui in cubili tuo, hoc est,

29. o rex : Cogitationes tuæ in cubili tuo ascenderunt, quid futurum sit post hæc : et qui revelat mysteria ostendit tibi quæ oporteat fieri.

30. Et mihi autem non in sapientia quæ sit in me præ omnibus viventibus mysterium hoc revelatum est, sed ut conjecturam regi manifestam faciam, ut cogitationes cordis tui scias.

31. Tu, rex, videbas, et ecce imago una, magna imago illa, et aspectus ipsius sublimis, stans ante faciem tuam, et intuitus ejus erat terribilis.

32. Imago cujus caput ex auro optimo erat, manus et pectus et brachia ejus argentea, venter et femora ænea,

33. tibiæ ferreæ, pedes pars quidem ferrea, et pars quædam testea.

34. Videbas donec abscissus est lapis de monte sine manibus, et percussit imaginem super pedes ferreos et testeos, et comminuit eos in finem.

35. Tunc comminuta sunt pariter testa, ferrum, æs, argentum, aurum : et facta sunt quasi pulvis de area æstiva : et sustulit ea multitudo spiritus, et locus non est inventus eis. Et lapis qui percusserat imaginem factus est mons magnus, et implevit universam terram.

36. Hoc est somnium, et conjecturam ejus dicemus coram rege.

37. Tu, o rex, rex regum es, cui Deus cæli regnum forte et validum et honoratum dedit

38. in omni loco ubi habitant filii hominum : et bestias agri, et volucres cæli, et pisces maris dedit in manu tua, et constituit te dominum omnium : tu es caput aureum.

39. Καὶ ὀπίσω σου ἀναστήσεται βασιλεία ἐτέρα ἡ-
των σου, καὶ βασιλεία τρίτη, ἥτις ἐστὶν ὁ χαλκός, ἡ κυ-
ριεύσει πάσης τῆς γῆς,

40. καὶ βασιλεία τετάρτη, ἥτις ἐστὶ ἰσχυρὰ ὡς σί-
δηρος. Ὃν τρόπον ὁ σίδηρος λεπτύνει καὶ δαμάζει
πάντα, οὕτως πάντα λεπτύνει καὶ δαμάσει.

41. Καὶ ὅτι εἶδες τοὺς πόδας καὶ τοὺς δακτύλους, μέ-
ρος μὲν τι ὀστράκινον, μέρος δέ τι σιδηροῦν, βασιλεία
διηρημένη ἐστὶ, καὶ ἀπὸ τῆς ρίζης τῆς σιδηρᾶς ἐστὶ
ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον
τῷ ὀστράκῳ.

42. Καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μὲν τι σιδη-
ροῦν, μέρος δέ τι ὀστράκινον· μέρος τι τῆς βασιλείας
ἐστὶ ἰσχυρὸν, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἐστὶ συντριβόμενον.

43. Ὅτι εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον τῷ ὀστρά-
κῳ, συμμιγείς ἐσονται ἐν σπέρματι ἀνθρώπων, καὶ οὐκ
ἐσονται προσκολλώμενοι οὗτος μετὰ τούτου, καθὼς ὁ
σίδηρος οὐκ ἀναμίγνυται μετὰ τοῦ ὀστράκου.

44. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων ἐκείνων ἀνα-
στήσει ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν, ἥτις εἰς τοὺς
αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαῶν
ἐτέρων οὐκ ὑπολειφθήσεται· λεπτύνει καὶ λιχμήσει πά-
σας τὰς βασιλείας, καὶ αὕτη ἀναστήσεται εἰς τοὺς
αἰῶνας.

45. Ὃν τρόπον εἶδες, ὅτι ἀπὸ ὄρους ἐ-μῆθη λίθος
ἀνευ χειρῶν, καὶ ἐλέπτυνε τὸ ὀστράκον, τὸν σίδηρον,
τὸν χαλκόν, τὸν ἄργυρον, τὸν χρυσόν. Ὁ Θεὸς ὁ μέγας
ἐγνώρισε τῷ βασιλεῖ ὃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. Καὶ
ἀληθινὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ.

46. Τότε ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ἔπεσεν ἐπὶ
πρόσωπον, καὶ τῷ Δανιὴλ προσεκύνησε, καὶ μαναὰ καὶ
εὐωδίας εἶπε στείσαι αὐτῶν.

47. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιὴλ· Ἐπ'
ἀληθείας ὁ Θεὸς ὑμῶν αὐτός ἐστι Θεὸς θεῶν, καὶ Κύ-
ριος τῶν βασιλέων, ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια, ὅτι ἡδύ-
νάσθης ἀποκαλύψαι τὸ μυστήριον τούτου.

48. Καὶ ἐμεγάλυνεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιὴλ, καὶ
δόματα μέγала καὶ πολλὰ ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ κατέστη-
σεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης χώρας Βαβυλῶνος, καὶ ἄρχοντα
σατραπῶν, ἐπὶ πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος.

49. Καὶ Δανιὴλ ἡτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ
κατέστησεν ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος τὸν
Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγῶ· καὶ Δανιὴλ ᾤν ἐν τῇ
αὐλῇ τοῦ βασιλέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ἐτους ὀκτωκαίδεκάτου Ναβουχοδονόσορ ὁ βασι-
λεὺς ἐποίησεν εἰκόνα χρυσοῦν, ὕψος αὐτῆς πῆχυν ἐξή-
κοντα, εὗρος αὐτῆς πῆχυν ἕξ, καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν
πεδίῳ Δεειρᾷ, ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος.

2. Καὶ ἀπέστειλε συναγαγεῖν τοὺς ὑπάτους, καὶ τοὺς
στρατηγούς, καὶ τοὺς τοπάρχας, ἡγουμένους καὶ τυ-
ράννους, καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν, καὶ πάντας τοὺς
ἄρχοντας τῶν χωρῶν, ἔλθειν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς εἰκόνας.

3. Καὶ συνήχθησαν οἱ τοπάρχαι, ὑπάτοι, στρατη-
γοί, ἡγούμενοι, τύραννοι μεγάλοι, οἱ ἐπ' ἐξουσιῶν, καὶ
πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς
εἰκόνας ἥς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς. Καὶ
εἰστήκεισαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνας,

VETUS TESTAMENTUM. — H.

39. Et post te consurget regnum aliud minus te, et re-
gnum tertium, quod est aes, quod imperabit universæ
terræ,

40. et regnum quartum, quod erit forte veluti ferrum.
Quomodo ferrum comminuit et domat omnia, sic omnia
comminuet et domabit.

41. Et quia vidisti pedes et digitos, partem quidem ali-
quam testeam, partem vero quamdam ferream, regnum
divisum erit, et a radice ferrea erit in eo, quemadmodum
vidisti ferrum admistum testæ.

42. Et digiti pedum pars quidem ferrea, pars vero te-
stea: pars quædam regni erit fortis, et de eo erit contritum.

43. Quia vidisti ferrum admistum testæ, commista
erunt in semine hominum, et non adhærebunt hoc ad hoc,
sicut ferrum non immiscetur cum testa.

44. Et in diebus regum illorum suscitabit Deus cœli
regnum, quod in sæcula non dissipabitur, et regnum ejus
alteri populo non relinquetur: comminuet et ventilabit uni-
versa regna, et ipsum stabit in sæcula.

45. Sicut vidisti, quod de monte abscissus est lapis
sine manibus, et comminuebat testam, ferrum, aes, ar-
gentum, aurum. Deus magnus ostendit regi quæ oportet
fieri post hæc. Et verum est somnium, et fidelis conjectura
ejus.

46. Tunc rex Nabuchodonosor cecidit in faciem, et Da-
nielem adoravit, et manaa et suavitates odoris dixit ut liba-
rentur ei.

47. Et respondens rex dixit Danieli: In veritate Deus
vester ipse est Deus deorum, et Dominus regum, revelans
mysteria, quoniam potuisti revelare mysterium hoc.

48. Et magnificavit rex Danielem, et munera magna et
multa dedit ei, et constituit eum super universam regio-
nem Babylonis, et principem satraparum, super omnes
sapientes Babylonis.

49. Et Daniel postulavit a rege, et constituit super ope-
ra provinciarum Babylonis Sedrach, Misach, et Abdenago:
et Daniel erat in aula regis.

CAPUT III.

1. Anno decimo octavo Nabuchodonosor rex fecit imagi-
nem auream, altitudo ejus cubitorum sexaginta, latitudo
ejus cubitorum sex, et statuit eam in campo Deira, in pro-
vincia Babylonis.

2. Et misit ad congregandos consules, et duces, et to-
parchas, præfectos et tyrannos, et eos qui erant in pote-
state constituti, et omnes principes regionum, ut venirent
ad dedicationem imaginis.

3. Et congregati sunt toparchæ, consules, præfecti, du-
ces, tyranni magni, qui erant in potestate constituti, et
omnes principes regionum ad dedicationem imaginis quam
statuerat Nabuchodonosor rex. Et steterunt in conspectu
imaginis,

4. καὶ ὁ κῆρυξ ἐβόα ἐν ἰσχυί· Ὑμῖν λέγεται λαοῖς, φυλαί, γλῶσσαι,

5. ἥ ἂν ὥρα ἀκούσῃτε φωνῆς σάλπιγγος, σύριγγος τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἥ ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς.

6. Καὶ ὅς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.

7. Καὶ ἐγένετο, ὅταν ἤκουον οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγος τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες πάντες οἱ λαοί, φυλαί, γλῶσσαι, προσκύνουν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣν ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς.

8. Τότε προσήλθοσαν ἄνδρες Χαλδαῖοι, καὶ διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους

9. τῷ βασιλεῖ· Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι.

10. Σὺ, βασιλεῦ, ἔθικας δόγμα, πάντα ἀνθροῖπον δὲ ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγος τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν,

11. καὶ μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.

12. Εἰσὶν ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς γῆρας Βαβυλῶνος, Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγὼ, οἱ οὐκ ὑπήκουσαν, βασιλεῦ, τῷ δόγματί σου· τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύουσι, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἥ ἔστησας οὐ προσκυνοῦσι.

13. Τότε Ναβουχοδονόσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀγαγεῖν τὸν Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγὼ. Καὶ ἤχθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

14. Καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχοδονόσορ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰ ἀληθῶς, Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγὼ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἥ ἔστησας οὐ προσκυνεῖτε;

15. Νῦν οὖν, εἰ ἔχετε ἐτοίμως, ἵνα ὡς ἂν ἀκούσῃτε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγος τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου, καὶ συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσῃτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἥ ἐποίησα· ἐὰν δὲ μὴ προσκυνήσῃτε, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστὶ Θεὸς ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μου;

16. Καὶ ἀπεκρίθησαν Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγὼ, λέγοντες τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ· Οὐ χρεῖαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ τοῦ ῥήματος τούτου ἀποκριθῆναι σοι.

17. Ἔστι γὰρ Θεὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, ᾧ ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατὸς ἐξελεῖσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου, βασιλεῦ, ῥύσεται ἡμᾶς.

18. Καὶ ἐὰν μὴ, γνωστὸν ἔστω σοι, βασιλεῦ, ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύομεν, καὶ τῇ εἰκόνι ἥ ἔστησας οὐ προσκυνοῦμεν.

19. Τότε Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγὼ, καὶ εἶπεν ἐκκαῦσαι τὴν κάμινον ἑπταπλασίως, ἕως οὗ εἰς τέλος ἐκκαῖ·

20. καὶ ἄνδρας ἰσχυροὺς ἰσχυί εἶπε, πεδῆσαντας τὸν Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδεναγὼ, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.

4. et præco clamabat in fortitudine : Vobis dicitur populi, tribus, linguae,

5. quacumque die audieritis vocem tubae, et fistulae, et citharae, sambucaequae et psalterii, et universi generis musicorum, cadentes adorate imaginem auream quam statuit Nabuchodonosor rex.

6. Quicumque autem non adoraverit cadens, eadem hora mittetur in fornacem ignis ardentem.

7. Et factum est, quando audiebant populi vocem tubae, et fistulae, citharae, sambucaequae et psalterii, et omnis generis musicorum, cadentes omnes populi, tribus, linguae, adorabant imaginem auream quam statuerat Nabuchodonosor rex.

8. Tunc accesserunt viri Chaldaei, et accusaverunt Judaeos

9. regi : Rex, in saecula vive.

10. Tu, rex, posuisti decretum, quod omnis homo quicumque audierit vocem tubae, et fistulae, et citharae, sambucaequae et psalterii, et omnis generis musicorum,

11. et non adoraverit cadens imaginem auream, mittetur in fornacem ignis ardentis.

12. Sunt viri Judaei, quos constituisti super opera regionis Babylonis, Sedrach, Misach, Abdenago, qui non obediunt, rex, decreto tuo : deos tuos non colunt, et imaginem auream quam statuisti non adorant.

13. Tunc Nabuchodonosor in furore et ira dixit ut adducerent Sedrach, Misach, et Abdenago. Et adducti sunt in conspectu regis.

14. Et respondit Nabuchodonosor, et dixit eis : Si vere, Sedrach, Misach, Abdenago, deos meos non colitis, et imaginem auream quam statui non adoratis?

15. Nunc ergo si estis parati, ut in quocumque tempore audieritis vocem tubae, et fistulae, et citharae, sambucaequae et psalterii, et symphoniarum, et omnis generis musicorum, cadentes adoretis imaginem auream quam feci : quod si non adoraveritis, eadem hora mittemini in fornacem ignis ardentem : et quis est Deus qui eripiat vos de manu mea?

16. Et responderunt Sedrach, Misach, Abdenago, dicentes regi Nabuchodonosor : Non opus habemus nos de verbo hoc respondere tibi.

17. Est enim Deus noster in caelis, quem nos colimus, potens eripere nos de camino ignis ardente, et de manibus tuis, o rex, liberabit nos.

18. Et si non, notum sit tibi, rex, quia deos tuos non colimus, et imaginem quam statuisti non adoramus.

19. Tunc Nabuchodonosor repletus est furore, et aspectus faciei illius commutatus est super Sedrach, Misach, et Abdenago, et dixit ut succenderent fornacem in septuplum, donec in finem ardeat :

20. et dixit ut viri fortes fortitudine, ligantes Sedrach, Misach, et Abdenago, mitterent in fornacem ignis ardentem.

21. Τότε οἱ ἄνδρες ἐκείνοι ἐπεδήθησαν σὺν τοῖς σα-
ραβάραις αὐτῶν, καὶ τιάραις, καὶ περικνημίσιν, καὶ
ἐβλήθησαν εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς
καιομένης,

(*) 22. ἐπεὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ὑπερίσχυεν. Καὶ ἡ
κάμινος ἐξεκαύθη ἐκ περισσοῦ.

23. Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Ἀβδε-
ναγῶ, ἔπεσον εἰς μέσον τῆς καμίνου τῆς καιομένης πε-
πεδημένοι.

24. Καὶ περιπάτου ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς, ὑμνοῦντες
τὸν Θεόν, καὶ εὐλογοῦντες τὸν Κύριον.

25. Καὶ συστάς Ἀζαρίας προσήγγετο οὕτως, καὶ
ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς, εἶπεν·

26. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸς, καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς
αἰῶνας.

27. Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας, καὶ
πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ, καὶ εὐθεῖα αἱ ὁδοί σου,
καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀλήθεια.

28. Καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας κατὰ πάντα ὃ
ἐπήγαγες ἡμῖν, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν
πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει
ἐπήγαγες ταῦτα πάντα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.

29. Ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ
σοῦ, καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι,

30. καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν, οὐδὲ συνε-
τηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα
εὖ ἡμῖν γένηται.

31. Καὶ πάντα ὅσα ἐπήγαγες ἡμῖν, καὶ πάντα ὅσα
ἐποίησας ἡμῖν, ἐν ἀληθινῇ κρίσει ἐποίησας·

32. καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων,
καὶ ἐχθίστων ἀποστατῶν, καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονη-
ροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

33. Καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοίξαι τὸ στόμα ἡμῶν·
αἰσχύνῃ καὶ ὄνειδος ἐγενήθημεν τοῖς δούλοις σου, καὶ
τοῖς σεβομένοις σε.

34. Μὴ δὴ παραδώῃς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά
σου, καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου,

35. καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀπ' ἡμῶν, διὰ
Ἀβραάμ τὸν ἡγαπημένον ὑπὸ σοῦ, καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν
δοῦλόν σου, καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἅγιόν σου,

36. οἷς ἐλάλησας πληθύναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ
ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖ-
λος τῆς θαλάσσης.

37. Ὅτι, Δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ
ἔθνη, καὶ ἐσμὲν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ
τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.

38. Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄργων καὶ
προφῆτης καὶ ἡγούμενος, οὐδὲ δλοκαύτως, οὐδὲ θυσία,
οὐδὲ προσφορά, οὐδὲ θυμίαμα, οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶ-
σαι ἐναντίον σου,

39. καὶ εὐρεῖν ἔλεος. Ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ,
καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθῆμεν·

40. ὡς ἐν δλοκαυτώσει κριὼν καὶ ταύρων, καὶ ἐν μυ-

21. Tunc viri illi vincti sunt cum sarabalis suis, et tia-
ris, et tibialibus, et missi sunt in medium fornacis ignis
ardentis.

22. quia verbum regis urgebat. Et fornax succensa erat
nimis.

23. Et tres isti Sedrach, Misach, et Abdenago, cecide-
runt in medio camino ignis ardente colligati.

24. Et ambulabant in medio flammæ, laudantes Deum,
et benedicentes Dominum.

25. Et stans Azarias oravit sic, et aperiens os suum in
medio ignis, dixit :

26. Benedictus es, Domine Deus patrum nostrorum, et
laudabilis, et gloriosum nomen tuum in sæcula.

27. Quia justus es in omnibus quæ fecisti, et universa
opera tua vera, et rectæ viæ tuæ, et omnia judicia tua
veritas.

28. Et judicia veritatis fecisti juxta omnia quæ induxisti
super nos, et super civitatem sanctam patrum nostrorum
Jerusalem : quia in veritate et judicio induxisti omnia hæc
propter peccata nostra.

29. Peccavimus enim et inique egimus recedentes a te,
et deliquimus in omnibus,

30. et præcepta tua non audivimus, nec observavimus,
nec fecimus sicut præceperas nobis, ut bene nobis esset.

31. Omnia ergo quæ induxisti super nos, et universa quæ
fecisti nobis, in vero judicio fecisti :

32. et tradidisti nos in manibus inimicorum iniquorum,
et pessimorum prævaricatorum, et regi injusto et pessimo
ultra omnem terram.

33. Et nunc non possumus aperire os nostrum : confusio
et opprobrium facti sumus servis tuis, et his qui colunt te.

34. Ne, quæsumus, tradas nos in finem propter nomen
tuum, et ne dissipes testamentum tuum,

35. neque auferas misericordiam tuam a nobis, propter
Abraam dilectum a te, et Isaac servum tuum, et Israel san-
ctum tuum,

36. quibus locutus es quod multiplicares semen eorum
sicut stellas cæli et sicut arenam quæ est apud labium
maris.

37. Quoniam, Domine, imminuti sumus plus quam omnes
gentes, et sumus humiles in universa terra hodie propter
peccata nostra.

38. Et non est in tempore hoc princeps et propheta et
dux, neque holocaustum, neque sacrificium, neque oblatio,
neque incensum, neque locus offerendi primitias coram te,

39. et inveniendi misericordiam. Sed in anima contrita,
et spiritu humilitatis suscipiamur :

40. sicut in holocausto arietum et taurorum, et in mil-

(*) 22. Ἐπεὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ὑπερίσχυεν· καὶ ἡ κά-
μινος ἐξεκαύθη ἐκ περισσοῦ· καὶ τοὺς ἀνδρας ἐκείνους τοὺς
βάλλοντας Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ, ἀπέκτεινεν ἡ φλόξ τοῦ
πυρὸς. (Alex.)

22. Cum verbum regis prævaleret : et fornax succensa est
abundantius : et viros illos qui miserant Sedrach, Misach,
Abdenago, interfecit flamma ignis.

ριάσιν ἁνῶν πίνων, οὕτως γενέσθω ἡ θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον, καὶ ἐκτελέσαι ὅπισθέν σου, ὅτι οὐκ ἔσται αἰσχύνῃ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί.

41. Καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, καὶ φοβούμεθα σε καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου.

42. Μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ἀλλὰ ποιήσον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιεικειάν σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου.

43. καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου, καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, Κύριε.

44. Καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδοικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακῶς, καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης τῆς δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη.

45. Καὶ γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ Κύριος, Θεὸς μόνος, καὶ ἐνδοξος ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην.

46. Καὶ οὐ διελίπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρέται τοῦ βασιλέως, καίοντες τὴν καμίνον νάφθαν καὶ πίσσαν καὶ στιππύον καὶ κληματίδα.

47. Καὶ διεχείτο ἡ φλόξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πῆχεις τεσσαρακονταεννέα.

48. καὶ διώδυσε καὶ ἐνεπύρισε οὐς εὖρε περὶ τὴν καμίνον τῶν Χαλδαίων.

49. Ὁ δὲ ἄγγελος Κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὴν καμίνον, καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου,

50. καὶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡς πνεῦμα δρόσου διασπρίζον· καὶ οὐκ ἤψατο αὐτῶν τὸ καθόλου τὸ πῦρ, καὶ οὐκ ἐλύπησεν, οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτοῖς.

51. Τότε οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος ὕμνον, καὶ ἐδόξαζον, καὶ ὑψόλουν τὸν Θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ, λέγοντες·

52. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετός, καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ εὐλογημένος τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον, καὶ ὑπεραινετὸν, καὶ ὑπερυψούμενον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

53. Εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου, καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας. (a)

55. Εὐλογημένος εἶ, ὁ ἐπιβλέπων ἀβύσσους, καθήμενος ἐπὶ Χερουβίμ, καὶ αἰνετός καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

(a) 64. Εὐλογημένος εἶ ἐπὶ θρόνῳ τῆς βασιλείας σου, καὶ ὑπερυμνητὸς, καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

66. Εὐλογητὸς εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοσμένος εἰς τοὺς αἰῶνας.

67. Εὐλογεῖτε, πάντα τὰ ἔργα Κυρίου, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. (b)

69. Εὐλογεῖτε, οὐρανοὶ, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

(b) 68. Εὐλογεῖτε, ἄγγελοι Κυρίου, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

60. Εὐλογεῖτε, ὕδατα καὶ πάντα τὰ ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

61. Εὐλογεῖτω πᾶσα ἡ δύναμις Κυρίου τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

62. Εὐλογεῖτε, ἥλιος καὶ σελήνη, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

63. Εὐλογεῖτε, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

libus agnorum pinguim, sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, et perficiatur post te, quoniam non erit confusio confidentibus in te.

41. Et nunc sequimur in toto corde, et timemus te et quaerimus faciem tuam.

42. Ne confundas nos, sed fac nobiscum juxta mansuetudinem tuam, et secundum multitudinem misericordiae tuae :

43. et erue nos secundum mirabilia tua, et da gloriam nomini tuo, Domine.

44. Et confundantur omnes qui ostendunt servis tuis mala, et confundantur ab omni potentia, et robor eorum conteratur.

45. Et sciant quia tu es Dominus, Deus solus, et gloriosus super universum orbem terrarum.

46. Et non cessabant qui miserant eos ministri regis, succendere fornacem naphtha et pice et stuppa et malleolis.

47. Et effundebatur flamma super fornacem cubitis quadraginta novem :

48. et erupit et incendit quos reperit juxta fornacem de Chaldaeis.

49. Angelus autem Domini descendit cum Azaria et sociis ejus in fornacem, et excussit flammam ignis de fornace,

50. et fecit medium fornacis quasi ventum roris susurrantem : et non tetigit eos omnino ignis, neque contristavit, nec quicquam molestiae intulit eis.

51. Tunc hi tres quasi ex uno ore laudabant, et glorificabant, et benedicebant Deum in fornace, dicentes :

52. Benedictus es, Domine Deus patrum nostrorum, et laudabilis, et superexaltatus in saecula. Et benedictum nomen gloriae tuae sanctum, et superlaudabile, et superexaltatum in omnibus saeculis.

53. Benedictus es in templo sanctae gloriae tuae, et superlaudabilis et supergloriosus in saecula.

55. Benedictus es, qui intueris abyssos, sedens super Cherubim, et laudabilis et superexaltatus in saecula.

54. Benedictus es in throno regni tui, et superlaudabilis, et superexaltatus in saecula.

56. Benedictus es in firmamento caeli, et laudabilis et gloriosus in saecula.

57. Benedicite, omnia opera Domini, Domino : laudate et superexaltate eum in saecula.

59. Benedicite, caeli, Domino : laudate et superexaltate eum in saecula.

58. Benedicite, angeli Domini, Domino : laudate et superexaltate eum in saecula.

60. Benedicite, aquae et omnia quae super caelum sunt, Domino : laudate et superexaltate eum in saecula.

61. Benedicat omnis virtus Domini Dominum : laudate et superexaltate eum in saecula.

62. Benedicite, sol et luna, Domino : laudate et superexaltate eum in saecula.

63. Benedicite, stellae caeli, Domino : laudate et superexaltate eum in saecula.

64. Εὐλογεῖτω πᾶς δαίμων καὶ δρόσος τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

65. Εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πνεύματα, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

66. Εὐλογεῖτε, πῦρ καὶ καῦμα, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. (c)

(d) 71. Εὐλογεῖτε, νύκτες καὶ ἡμέραι, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

72. Εὐλογεῖτε, φῶς καὶ σκότος, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

(c) 67. Εὐλογεῖτε, ψυχὴ καὶ καῦμα, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. (*)

70. Εὐλογεῖτε, πᾶναι καὶ χιόνες, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. (d)

73. Εὐλογεῖτε, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

74. Εὐλογεῖτω ἡ γῆ τὸν Κύριον· ὑμνεῖτω καὶ ὑπερυψοῦτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

75. Εὐλογεῖτε, ὄρη καὶ βουνοὶ, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

76. Εὐλογεῖτε, πάντα τὰ φύσμενα ἐν τῇ γῇ, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. (e)

78. Εὐλογεῖτε, θάλασσα καὶ ποταμοὶ, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

(e) 77. Εὐλογεῖτε, αἱ πηγαὶ, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

79. Εὐλογεῖτε, κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς ὕδασι, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

80. Εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

81. Εὐλογεῖτε, πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

82. Εὐλογεῖτε, υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

83. Εὐλογεῖτε, Ἰσραὴλ, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

84. Εὐλογεῖτε, ἱερεῖς, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

85. Εὐλογεῖτε, δούλοι, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

86. Εὐλογεῖτε, πνεύματα καὶ ψυχὰι δικαίων, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

87. Εὐλογεῖτε, ὅσιοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

88. Εὐλογεῖτε, Ἀνανία, Ἀζαρία, Μισαήλ, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὅτι ἐξέλειτο ἡμᾶς ἐξ ἁδου, καὶ ἐκ χειρὸς θανάτου ἔσωσεν ἡμᾶς, καὶ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καμίνου καιομένης φλογός, καὶ ἐκ μέσου πυρός ἐρρύσατο ἡμᾶς.

89. Ἐξομολογήσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι χρηστὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

90. Εὐλογεῖτε, πάντες οἱ σεβόμενοι, τὸν Κύριον τὸν Θεὸν τῶν θεῶν· ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογήσθε ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

64. Benedicat omnis imber et ros Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

65. Benedicite, omnes spiritus, Dominum : laudate et superexaltate eum in sæcula.

66. Benedicite, ignis et æstus, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

71. Benedicite, noctes et dies, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

72. Benedicite, lux et tenebræ, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

67. Benedicite, frigus et æstus, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

69. Benedicite, glacies et nives, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

73. Benedicite, fulgura et nubes, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

74. Benedicat terra Dominum : laudet et superexaltet eum in sæcula.

75. Benedicite, montes et colles, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

76. Benedicite, omnia germinantia in terra, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

78. Benedicite, mare et flumina, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

77. Benedicite, fontes, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

79. Benedicite, cete et omnia quæ moventur in aquis, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

80. Benedicite, omnes volucres cœli, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

81. Benedicite, omnes bestiæ et pecora, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

82. Benedicite, filii hominum, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

83. Benedicite, Israel, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

84. Benedicite, sacerdotes, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

85. Benedicite, servi, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

86. Benedicite, spiritus et animæ iustorum, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

87. Benedicite, sancti et humiles corde, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

88. Benedicite, Anania, Azaria, Misael, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

Quia eruit nos de inferno, et salvos fecit nos de manu mortis, et liberavit nos de medio fornacis ardentis flammæ, et de medio ignis eruit nos.

89. Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

90. Benedicite, omnes religiosi, Domino Deo deorum : laudate et confitemini quia in sæculum misericordia ejus.

68. Benedicite, rores et pruinæ, Domino : laudate et superexaltate eum in sæculum.

69. Benedicite, gelu et frigus, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

(*) 68. Εὐλογεῖτε, δρόσοι καὶ νιφετοὶ, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

69. Εὐλογεῖτε, πάγος καὶ ψυχρός, τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. (Alex.)

91. Καὶ Ναβουχοδονόσορ ἤκουσεν ὑμνούντων αὐτῶν, καὶ ἐθαύμασε, καὶ ἐξανέστη ἐν σπουδῇ, καὶ εἶπε τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ· Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβάλομεν εἰς τὸ μέσον τοῦ πυρὸς πεπεδημένους; Καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ· Ἀληθῶς, βασιλεῦ.

92. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ὁ δὲ ἐγὼ ὄρω ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους, καὶ περιπατοῦντας ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς, καὶ διαφθορὰ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ ὁρᾶσις τοῦ τετάρτου ὁμοία υἱῷ Θεοῦ.

93. Τότε προσῆλθε Ναβουχοδονόσορ πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ εἶπε· Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ, οἱ δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ἐξέλθετε καὶ δεῦτε. Καὶ ἐξῆλθον Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ, ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς.

94. Καὶ συνάγονται οἱ σατράπαι, καὶ οἱ στρατηγοί, καὶ οἱ τοπάρχαι, καὶ οἱ δυνάσται τοῦ βασιλείως, καὶ ἐθέρουσι τοὺς ἄνδρας, ὅτι οὐκ ἐκυρίευσεν τὸ πῦρ τοῦ σώματος αὐτῶν, καὶ ἡ θοιξὶς τῆς κεφαλῆς αὐτῶν οὐκ ἠφλογίσθη, καὶ τὰ σαράβαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώθη, καὶ ὁσμὴ πυρὸς οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς.

95. Καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς τοῦ Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ, ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξεῖλατο τοὺς παῖδας αὐτοῦ, ὅτι ἐπεποιθείσαν ἐπ' αὐτῶν· καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλείως ἠλλοίωσαν, καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐτῶν εἰς πῦρ, ὅπως μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προσκυνήσωσι παντὶ θεῷ ἄλλ' ἢ τῷ Θεῷ αὐτῶν.

96. Καὶ ἐγὼ ἐκτίθεμαι τὸ δόγμα· Πᾶς λαὸς, φυλὴ, γλῶσσα, ἡ ἐὰν εἴπῃ βλασφημίαν κατὰ τοῦ Θεοῦ Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ, εἰς ἀπώλειαν ἔσονται, καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν, καθότι οὐκ ἔστι Θεὸς ἕτερος ὅστις δυνήσεται ῥύσασθαι οὕτως.

97. Τότε ὁ βασιλεὺς κατεύθυνε τὸν Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ ἐν τῇ χώρᾳ Βαβυλῶνος, καὶ ὑψήσεν αὐτοὺς, καὶ ἡψίωσεν αὐτοὺς ἡγεῖσθαι πάντων τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

98. Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς λαοῖς, φυλαῖς καὶ γλώσσαις, τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· Εἰρήνῃ ὑμῖν πληθυνθεῖν,

99. τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ Θεὸς ὁ ὑψίστος, ἤρπεν ἐναντίον ἐμοῦ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν,

100. ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά· ἡ βασιλεία αὐτοῦ, βασιλεία αἰώνιος, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ εὐθηνὸν ἤμην ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ εὐθαλῶν.

2. Ἐνύπνιον ἶδον, καὶ ἐφοβήρισε με, καὶ ἐταράχθην ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάραξάν με.

3. Καὶ δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα τοῦ εἰσαγαγεῖν ἐνώπιόν μου πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, ὅπως τὴν σύγκρισιν τοῦ ἐνυπνίου γνωρίσωσί μοι.

4. Καὶ εἰσεπορεύοντο οἱ ἑπαῖδοι, μάγοι, Γαζαρηνοί, Χαλδαῖοι· καὶ τὸ ἐνύπνιον ἐγὼ εἶπα ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ οὐκ ἐγνώρισάν μοι,

5. ἕως ἥλθε Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ κατὰ

91. Et Nabuchodonosor audivit laudantes illos, et obstupuit, et surrexit propere, et ait optimatibus suis : Nonne tres viros misimus in medium ignis compeditos? Et dixerunt regi : Vere, rex.

92. Et dixit rex : Ego autem video viros quatuor solutos, et ambulantes in medio ignis, et corruptio non est in eis, et species quarti similitudo filii Dei.

93. Tunc accessit Nabuchodonosor ad ostium fornacis ignis ardentis, et ait : Sedrach, Misach, Abdenago, servi Dei excelsi, egredimini et venite. Et egressi sunt Sedrach, Misach, Abdenago, de medio ignis.

94. Et congregantur satrapæ, et duces, et toparchæ, et potentes regis, et contemplabantur viros, quoniam nihil potestatis habuisset ignis in corpore eorum, et capillus capitis eorum non esset adustus, et sarabara eorum non fuissent immutata, et odor ignis non esset in eis.

95. Et respondit Nabuchodonosor rex, et ait : Benedictus Deus Sedrach, Misach, Abdenago, qui misit angelum suum, et eruit servos suos, quia crediderunt in eum : et verbum regis immutaverunt, et tradiderunt corpora sua in ignem, ne servirent neque adorarent omnem deum præter Deum suum.

96. Et ego propono decretum : Omnis populus, tribus, lingua, quæcumque dixerit blasphemiam contra Deum Sedrach, Misach, Abdenago, in perditionem erunt, et domus eorum in direptionem, sicut non est Deus alius qui possit ita salvare.

97. Tunc rex promovit Sedrach, Misach, Abdenago in regione Babylonis, et amplificavit eos, et dignos habuit ipsos qui præessent omnibus Judæis qui in regno suo.

98. Nabuchodonosor rex omnibus populis, tribubus et linguis, habitantibus in universa terra : Pax vobis multiplicetur,

99. signa et prodigia quæ fecit mecum Deus excelsus, placuit in conspectu meo annuntiare vobis,

100. quam magna et fortia : regnum ejus, regnum semipternum, et potestas ejus in generationem et generationem.

CAPUT IV.

1. Ego Nabuchodonosor abundans eram in domo mea, et florens.

2. Somnium vidi, et perterruit me, et turbatus sum in cubili meo, et visiones capitis mei conturbaverunt me.

3. Et per me propositum est decretum introducendi in conspectu meo omnes sapientes Babylonis, ut conjecturam somnii indicarent mihi.

4. Et ingrediebantur incantatores, magi, Gazareni, Chaldæi : et somnium ego dixi in conspectu eorum, et conjecturam ejus non indicarunt mihi,

5. donec venit Daniel, cujus nomen Baltasar secundum

τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, ὃς πνεῦμα Θεοῦ ἄγιον ἐν ἐαυτῷ ἔχει. **Ῥ**εῖπα·

6. Βαλτάσαρ ὁ ἀρχὼν τῶν ἐπαοιδῶν, ὃν ἐγὼ ἐγνων, ὅτι πνεῦμα Θεοῦ ἄγιον ἐν σοί, καὶ πᾶν μυστήριον οὐκ ἄδυναται σε, ἄκουσον τὴν ὄρασιν τοῦ ἐνυπνίου μου, οὗ ἶδον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ εἰπόν μοι.

7. Ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ δένδρον ἐν μέσῳ τῆς γῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ πολὺ.

8. Ἐμεγαλύνθη τὸ δένδρον καὶ ἴσχυσε, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔφθασεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ κῦτος αὐτοῦ εἰς τὸ πέρας ἀπάσης τῆς γῆς·

9. τὰ φύλλα αὐτοῦ ὥραϊα, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολλός, καὶ τροφὴ πάντων ἐν αὐτῷ, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ θηρία τὰ ἀγρία, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατώκουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐτρέφετο πᾶσα σὰρξ.

10. Ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ ἰδοὺ Εἰρ, καὶ ἅγιος ἀπ' οὐρανοῦ κατέβη,

11. καὶ ἐφώνησεν ἐν ἰσχυί, καὶ οὕτως εἶπεν· Ἐκκόψατε τὸ δένδρον, καὶ ἐκτίνατε τοὺς κλάδους αὐτοῦ, καὶ ἐκτινάξατε τὰ φύλλα αὐτοῦ, καὶ διασκορπίσατε τὸν καρπὸν αὐτοῦ· σαλευθήτωσαν τὰ θηρία ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ τὰ ὄρνεα ἀπὸ τῶν κλάδων αὐτοῦ.

12. Πλὴν τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ χαλκῷ, καὶ ἐν τῇ χλόῃ τῇ ἔξω, καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ κοιτασθήσεται, καὶ μετὰ τῶν θηρίων ἡ μερίς αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τῆς γῆς.

13. Ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀλλοιωθήσεται, καὶ καρδία θηρίου δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγῆσονται ἐπ' αὐτόν.

14. Διὰ συγκρίματος Εἰρ ὁ λόγος, καὶ ῥῆμα ἁγίων τὸ ἐπερώτημα, ἵνα γνῶσιν οἱ ζῶντες, ὅτι κύριός ἐστιν ὁ Ὑψίστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἐὰν δοῇ δώσει αὐτήν, καὶ ἐξουδένωμα ἀνθρώπων ἀναστήσει ἐπ' αὐτήν.

15. Τοῦτο τὸ ἐνυπνιον ὃ ἶδον ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς, καὶ σὺ, Βαλτάσαρ, τὸ συγκρίμα εἰπόν, ὅτι πάντες οἱ σοφοὶ τῆς βασιλείας μου οὐ δύνανται τὸ συγκρίμα αὐτοῦ δηλώσαι μοι. Σὺ δὲ, Δανιὴλ, δύνασαι, ὅτι πνεῦμα Θεοῦ ἄγιον ἐν σοί.

(*) 16. Τότε Δανιὴλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, ἀπηνεύθη ὥς ἐι ὥραν μίαν, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσαν αὐτόν. Καὶ ἀπεκρίθη Βαλτάσαρ, καὶ εἶπε· Κύριε, το ἐνυπνιον ἔστω τοῖς μισοῦσί σε, καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου.

17. Τὸ δένδρον ὃ εἶδες τὸ μεγαλυνθὲν καὶ τὸ ἰσχυρὸς, οὗ τὸ ὕψος ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ τὸ κῦτος αὐτοῦ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν,

18. καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ εὐθαλῆ, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολλός, καὶ τροφὴ πᾶσιν ἐν αὐτῷ, ὑποκάτω αὐτοῦ κατώκουν τὰ θηρία τὰ ἀγρία, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ,

19. σὺ εἶ, βασιλεῦ, ὅτι ἐμεγαλύνθη καὶ ἴσχυσας, καὶ

(*) 16. Τότε Δανιὴλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, ἀπηνεύθη ὥς ἐι ὥραν μίαν, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσαν αὐτόν. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε· Βαλτάσαρ, τὸ ἐνυπνιον καὶ ἡ σύγκρισις μὴ κατασπενδάτω σε. Καὶ ἀπεκρίθη Βαλτάσαρ, καὶ εἶπε· Κύριε, ἔστω τὸ ἐνυπνιον τοῖς μισοῦσί σε, καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου. (Alex.)

nomen dei mei, qui spiritum Dei sanctum in semetipso habet. Cui dixi :

6. Baltasar princeps incantatorum, quem ego novi, quod spiritus Dei sanctus in te, et omne sacramentum non est impossibile tibi, audi visionem somnii mei, quod vidi, et conjecturam ejus dic mihi.

7. In cubili meo videbam, et ecce arbor in medio terræ, et altitudo ejus multa.

8. Magnificata est arbor et invaluit, et altitudo ejus pervenit usque ad cælum, et moles ejus ad terminum universæ terræ :

9. folia ejus pulchra, et fructus ejus multus, et esca universorum in ea, et subter eam habitabant bestię agrestes, et in ramis ejus habitabant volucres cœli, et ex ea vescabatur omnis caro.

10. Videbam in visione noctis in cubili meo, et ecce Hir, et sanctus de cælo descendit,

11. clamavitque fortiter, et sic ait : Succidite arborem, et evellite ramos ejus, et excutite folia ejus, et dispergite fructum ejus : moveantur bestię desubter eam, et volucres de ramis ejus.

12. Verumtamen germen radicum ejus in terra sinite, et in vinculo ferreo et aëreo, et in herba quæ foris est, et in rore cœli cubabit, et cum bestiis pars ejus in herba terræ.

13. Cor ejus ab hominibus commutabitur, et cor feræ dabitur ei, et septem tempora mutabuntur super eum.

14. Per decretum Hir sermo, et verbum sanctorum petitiō, ut cognoscant viventes quod dominus est ipse Altissimus regni hominum, et cuicumque voluerit dabit illud, et quod pro nihilo habetur ab hominibus eriget super illud.

15. Hoc est somnium quod vidi ego Nabuchodonosor rex, et tu, Baltasar, conjecturam dicito, quia omnes sapientes regni mei non possunt conjecturam ejus indicare mihi. Tu autem, Daniel, potes, quia spiritus Dei sanctus est in te.

16. Tunc Daniel, cujus nomen Baltasar, obstupuit quasi hora una, et cogitationes ejus conturbabant eum. Et respondit Baltasar, et dixit : Domine, somnium sit his qui te oderunt, et conjectura ejus hostibus tuis.

17. Arbor quam vidisti magnificatam et corroboratam, cujus altitudo perveniebat ad cælum, et latitudo ejus in omnem terram,

18. et folia ejus florentia, et fructus ejus multus, et esca omnibus in ea, subter eam habitabant bestię agri, et in ramis ejus commorabantur aves cœli,

19. tu es, o rex, quia magnificatus es et invaluisti, et ma-

16. Tunc Daniel, cujus nomen Baltasar, obstupuit quasi una hora, et cogitationes ejus conturbabant eum. Et respondit rex, et ait : Baltasar, somnium et interpretatio ejus non conturbant te. Et respondit Baltasar, et ait : Domine, sit somnium illis qui oderunt te, et interpretatio ejus hostibus tuis.

ἡ μεγαλυσύνη σου ἐμεγαλύνθη, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἡ κυρεία σου εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς.

20. Καὶ ὅτι εἶδεν ὁ βασιλεὺς Ἑῖρ, καὶ ἄγον καταβαίνοντα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν· Ἐκτίλατε τὸ δένδρον, καὶ διαφθεύρατε αὐτὸ, πλὴν τὴν φυὴν τῶν ριζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ ἐν χαλκῷ, καὶ ἐν τῇ γλῶττῃ ἔξω, καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ μερίς αὐτοῦ, ἕως οὗ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλοιωθῶσιν ἐπ' αὐτόν·

21. τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ, βασιλεῦ, καὶ σύγκριμα Ὑψίστου ἐστίν, ὃ ἔφθασεν ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα·

22. καὶ σὲ ἐκδιώξουσιν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἔσται ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιούσῃ σε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσῃ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπὶ σέ, ἕως οὗ γνῶς ὅτι κυριεύει ὁ Ὑψίστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἂν δόξῃ δώσει αὐτήν.

23. Καὶ ὅτι εἶπεν· Ἐάσατε τὴν φυὴν τῶν ριζῶν τοῦ δένδρου, ἡ βασιλεία σου σοὶ μένει, ἃ ἥ ἂν γνῶς τὴν ἐξουσίαν τὴν οὐράνιον.

24. Διὰ τοῦτο, βασιλεῦ, ἡ βουλὴ μου ἀρεσάτω σοι, καὶ τὰς ἀμαρτίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι, καὶ τὰς ἀδικίας ἐν οἰκτιρμοῖς πενήτων· ἴσως ἔσται μακρόθυμος τοῖς παραπτώμασι σου ὁ Θεός.

25. Ταῦτα πάντα ἔφθασεν ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ τὸν βασιλέα.

26. Μετὰ δωδεκάμηνον, ἐπὶ τῷ ναῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι περιπατῶν,

27. ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπεν· Οὐχ αὕτη ἐστὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ἐγὼ ὠκοδόμησα εἰς οἶκον βασιλείας, ἐν τῷ κρατεῖ τῆς ἰσχύος μου, εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου;

28. Ἔτι τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως ὄντος, φωνὴ ἀπ' οὐρανοῦ ἐγένετο· Σοὶ λέγουσι, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ· ἡ βασιλεία παρῆλθεν ἀπὸ σοῦ,

29. καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων σε ἐκδιώκουσι, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιούσῃ σε, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπὶ σέ, ἕως γνῶς ὅτι κυριεύει ὁ Ὑψίστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἂν δόξῃ δώσει αὐτήν.

30. Αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὁ λόγος συνετελέσθη ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη, καὶ χόρτον ὡς βοῦς ἦσθη, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐδάφη, ἕως αἱ τρίχες αὐτοῦ ὡς λεόντων ἐμεγαλύνθησαν, καὶ οἱ δνυχες αὐτοῦ ὡς ὄρνεων.

31. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέλαβον, καὶ αἱ φρένες μου ἐπ' ἐμέ ἐπεστράφησαν, καὶ τῷ Ὑψίστῳ ἠυλόγησα, καὶ τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ἤνεσα, καὶ ἔδοξα, ὅτι ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ εἰς γενεάν καὶ γενεάν,

32. καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὡς οὐδὲν ἐλογίσθησαν. Καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιποιήσεται τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐρεῖ αὐτῷ· Τί ἐποίησας;

33. Αὐτῷ τῷ καιρῷ αἱ φρένες μου ἐπεστράφησαν ἐπ' ἐμέ, καὶ εἰς τὴν τιμὴν τῆς βασιλείας μου ἦλθον· καὶ ἡ μορφὴ μου ἐπέστρεφεν ἐπ' ἐμέ, καὶ οἱ τύραννοί μου,

gnitudo tua magnificata est, et pervenit ad cœlum, et potestas tua ad terminos terræ.

20. Quod autem vidit rex Hir, et sanctum descendentem de cœlo, et dixit : Evellite arborem, et dissipate illam, atamen germen radicum ejus in terra dimittite, et in vinculo ferreo et in aere, et in herba quæ foris, et in rore cœli commorabitur, et cum bestiis agrestibus pars ejus, donec septem tempora mutantur super eum :

21. hæc est conjectura ejus, o rex, et sententia Altissimi est, quæ pervenit super dominum meum regem :

22. et ejicient te ab hominibus, et cum bestiis agrestibus erit habitatio tua, et feno ut bovem pascent te, et de rore cœli commoraberis, et septem tempora mutabuntur super te, donec scias quod dominatur Excelsus super regnum hominum, et cuicumque voluerit dabit illud.

23. Quod autem dixerunt : Dimittite germen radicum arboris, regnum tuum tibi manet, postquam cognoveris potestatem cœlestem.

24. Quamobrem, rex, consilium meum placeat tibi, et peccata tua in elemosynis redime, et iniquitates in miserationibus pauperum : fortasse erit longanimis delictis tuis Deus.

25. Omnia hæc venerunt super Nabuchodonosor regem.

26. Post duodecim menses, in aula regni sui in Babylone ambulans,

27. respondit rex, et dixit : Nonne hæc est Babylon magna, quam ego ædificavi in domum regni, in robore fortitudinis meæ, in honorem gloriæ meæ?

28. Cum adhuc sermo esset in ore regis, vox de cœlo facta est : Tibi dicunt, Nabuchodonosor rex : regnum transiit a te,

29. et ab hominibus te ejicient, et cum bestiis agrestibus habitatio tua, et feno ut bovem cibabunt te, et septem tempora mutabuntur super te, donec scias quod dominatur Excelsus super regnum hominum, et cuicumque voluerit dabit illud.

30. Eadem hora sermo completus est super Nabuchodonosor, et ex hominibus ejectus est, et fenum ut bos comedit, et de rore cœli corpus ejus infectum est, donec capilli ejus quasi leonum creverunt, et unguis ejus quasi avium.

31. Et post finem dierum ego Nabuchodonosor oculos meos ad cœlum levavi, et renes mei ad me reversi sunt, et Altissimo benedixi, et viventem in sempiternum laudavi, et glorificavi, quia potestas ejus potestas sempiterna, et regnum ejus in generationem et generationem,

32. et omnes habitatores terræ quasi nihil computati sunt. Et juxta voluntatem suam facit in virtute cœli, et in habitatione terræ, et non est qui resistat manui ejus, et dicat ei : Quid fecisti?

33. Ipso tempore renes mei reversi sunt ad me, et ad honorem regni mei veni : et figura mea reversa est ad me, et tyranni mei, et magistratus mei quærebant me, et in regno

καὶ οἱ μεγιστᾶνες μου ἐξήτουν με, καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἐκραταώθη, καὶ μεγαλωσύνῃ περισσοτέρα προσέτεθ' μοι.

34. Νῦν οὖν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ αἰνῶ καὶ ὑπερυψῶ καὶ δοξάζω τὸν βασιλεῖα τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀληθινὰ, καὶ αἱ τρίβοι αὐτοῦ κρίσεις· καὶ πάντας τοὺς πορευομένους ἐν ὑπερφηανίᾳ δύναται ταπεινῶσαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δεῖπνον μέγα τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ χιλίοις, καὶ κατέναντι τῶν χιλίων ὁ οἶνος,

2. καὶ πίνων Βαλτάσαρ εἶπεν ἐν τῇ γεύσει τοῦ οἴνου, τοῦ ἐνεγκεῖν τὰ σκευὴ τὰ χρυσεῖα καὶ τὰ ἀργυρεῖα ἃ ἐξήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ πιέτωσαν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ.

3. Καὶ ἠνέγκθησαν τὰ σκευὴ τὰ χρυσεῖα καὶ τὰ ἀργυρεῖα ἃ ἐξήνεγκεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔπινον ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ.

4. Ἐπίνον οἶνον, καὶ ἤνεσαν τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς καὶ ξυλί- νους καὶ λιθί- νους.

5. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξῆλθον δάκτυλοι χειρὸς ἀνθρώπου, καὶ ἔγραφον κατέναντι τῆς λαμπάδος ἐπὶ τὸ κονίαμα τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐθεώρει τοὺς ἀστραγάλους τῆς χειρὸς τῆς γραφούσης.

6. Τότε τοῦ βασιλέως ἡ μορφή ἡλλοιώθη, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσαν αὐτὸν, καὶ οἱ σύνδεσμοὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ διελύοντο, καὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ συνεκροτοῦντο.

7. Καὶ ἐβόσπεν ὁ βασιλεὺς ἐν ἰσχυρί, τοῦ εἰσαγαγεῖν μάγους, Χαλδαίους, Γαζαρηνοὺς. Καὶ εἶπε τοῖς σοφοῖς Βαβυλῶνος· Ὅς ἂν ἀναγνῶ τὴν γραφὴν ταύτην, καὶ τὴν σύγκρισιν γνωρίσῃ μοι, πορφύραν ἐνδύσεται, καὶ ὁ μα- νιάκης ὁ χρυσοῦς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξει.

8. Καὶ εἰςεπορεύοντο πάντες οἱ σοφοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἠδύναντο τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι, οὐδὲ τὴν σύγκρισιν γνωρίσαι τῷ βασιλεῖ.

9. Καὶ ὁ βασιλεὺς Βαλτάσαρ ἐταράχθη, καὶ ἡ μορφή αὐτοῦ ἡλλοιώθη ἐν αὐτῷ, καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ συνετάρασσαν.

10. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ βασίλισσα εἰς τὸν οἶκον τοῦ πό- του, καὶ εἶπε· Βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι· μὴ ταρασσέτωσάν σε οἱ διαλογισμοὶ σου, καὶ ἡ μορφή σου μὴ ἡλλοιούσθω.

11. Ἔστιν ἄνθρωπος ἐν τῇ βασιλείᾳ σου ἐν ᾧ πνεῦμα Θεοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρὸς σου γρηγόρησις καὶ σύνεσις εὐρέθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ναβουχο- δονόσορ ὁ πατὴρ σου ἀρχόντα ἐπαοιδῶν, μάγων, Χαλ- δαίων, Γαζαρηνῶν κατέστησεν αὐτόν,

12. ὅτι πνεῦμα περισδόν ἐν αὐτῷ, καὶ φρόνησις καὶ σύνεσις ἐν αὐτῷ, συγκρίνων ἐνύπνια, καὶ ἀναγγέλλων κρατούμενα, καὶ λύων συνδέσμους, Δανιήλ· καὶ ὁ βα-

meo confortatus sum, et magnificentia amplior addita est mihi.

34. Nunc igitur ego Nabuchodonosor laudo et superexalto et glorifico regem caeli, quia omnia opera ejus vera, et semitae ejus judicia : et omnes gradientes in superbia potest humiliare.

CAPUT V.

1. Baltasar rex fecit grande convivium optimatibus suis mille, et e regione ipsorum mille vinum,

2. et bibens Baltasar dixit in gustu vini, ut afferrentur vasa aurea et argentea quae asportaverat Nabuchodonosor pater ejus de templo quod fuit in Jerusalem, et biberent in eis rex, et optimates ejus, et scorta ejus, et concubinae ejus.

3. Et allata sunt vasa aurea et argentea quae asportave- rat de templo Dei quod in Jerusalem, et bibebant in eis rex, et optimates ejus, et scorta ejus, et concubinae ejus.

4. Bibebant vinum, et laudabant deos aureos et argenteos et aeneos et ferreos et ligneos et lapideos.

5. In eadem hora egressi sunt digiti manus hominis, et scribebant e regione lampadis in tectorio parietis domus regis, et rex aspiciebat articulos manus scribentis.

6. Tunc regis forma commutata est, et cogitationes ejus conturbabant eum, et compages renum ejus solvebantur, et genua ejus collidebantur.

7. Et clamavit rex in fortitudine, ut introducerent ma- gos, Chaldaeos, Gazarenos. Et dixit sapientibus Babylonis : Quicumque legerit scripturam hanc, et conjecturam ejus manifestam mihi fecerit, purpura vestiatur, et torques au- rea super collum ejus, et tertius in regno meo principabitur.

8. Et ingrediebantur omnes sapientes regis, et non po- terant scripturam legere, neque conjecturam indicare regi.

9. Et rex Baltasar conturbatus est, et forma ejus immu- tata est in illo, et optimates ejus turbabantur.

10. Et ingressa est regina in domum convivii, et dixit : Rex, in aeternum vive : non conturbent te cogitationes tuae, et forma tua non immutetur.

11. Est vir in regno tuo in quo est spiritus Dei, et in die- bus patris tui vigilantia et intelligentia inventae sunt in eo, et rex Nabuchodonosor pater tuus principem incantatorum, magorum, Chaldaeorum, Gazarenorum constituit eum,

12. quia spiritus amplior in eo, et prudentia et intel- lectus in eo, conjiciens somnia, et indicans abscondita, et solvens colligationes, Daniel : et rex imposuit ei nomen

σιλεύς ἐπέθηκεν ὄνομα αὐτῷ, Βαλτάσαρ. Νῦν οὖν κληθήτω, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖ σοι.

13. Τότε Δανιὴλ εἰσῆλθον ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ· Σὺ εἶ Δανιήλ, ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, ἧς ἤγαγεν ὁ πατήρ μου;

14. ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι πνεῦμα Θεοῦ ἐν σοί, καὶ γρηγόρησις καὶ σύνεσις, καὶ σοφία περισσὴ εὗρέθη ἐν σοί.

15. Καὶ νῦν εἰσῆλθον ἐνώπιόν μου οἱ σοφοί, μάγοι, Γαζαρηνοί, ἵνα τὴν γραφὴν ταύτην ἀναγνῶσι καὶ τὴν σύγκρισιν γνωρίσωσί μοι, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἀναγγεῖλαι μοι.

16. Καὶ ἐγὼ ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι δύνασαι κρίματα συγχρῖναι. Νῦν οὖν ἐὰν δυνηθῇς τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσαι μοι, πορφύραν ἐνδύσῃ, καὶ ὁ μανιάρχης ὁ χρυσοῦς ἔσται ἐπὶ τῷ τραχήλῳ σου, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξεις.

17. Καὶ εἶπε Δανιὴλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως· Τὰ δόματά σου σοὶ ἔστω, καὶ τὴν δωρεάν τῆς οἰκίας σου ἐτέρῳ δὸς, ἐγὼ δὲ τὴν γραφὴν ἀναγνώσομαι καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσω σοι.

18. Βασιλεῦ, ὁ Θεὸς ὁ ὑψιστος τὴν βασιλείαν καὶ τὴν μεγαλωσύνην καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκε Ναβουχοδονόσορ τῷ πατρί σου,

19. καὶ ἀπὸ τῆς μεγαλωσύνης ἧς ἔδωκεν αὐτῷ πάντες οἱ λαοί, φυλαί, γλώσσαι ἦσαν τρέμοντες καὶ φοβούμενοι ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· οὐς ἠθούλετο αὐτὸς ἀνῆρκει, καὶ οὐς ἠθούλετο αὐτὸς ἐτυπτεν, καὶ οὐς ἠθούλετο αὐτὸς ὕψου, καὶ οὐς ἠθούλετο αὐτὸς ἐταπείνου.

20. Καὶ ὅτε ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐκραταιώθη τοῦ ὑπερηφανεύσασθαι, κατηνέχθη ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας, καὶ ἡ τιμὴ ἀφῆρέθη ἀπ' αὐτοῦ,

21. καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μετὰ τῶν θηρίων ἐδόθη, καὶ μετὰ τῶν ὀνάντων ἡ κατοικία αὐτοῦ, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ἐψώμιζον αὐτόν, καὶ ἀπὸ τῆς ὁρῶσσι τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη, ἕως οὗ ἔγνω ὅτι κυριεύει ὁ Θεὸς ὑψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἂν δόξῃ δώσει αὐτῇ.

22. Καὶ σὺ ὅν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαλτάσαρ οὐκ ἐταπείνωσας τὴν καρδίαν σου κατενώπιον τοῦ Θεοῦ· οὐ πάντα ταῦτα ἔγνω;

23. Καὶ ἐπὶ τὸν Κύριον Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθης, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἤνεγκαν ἐνώπιόν σου, καὶ σὺ καὶ οἱ μεγιστάνες σου, καὶ αἱ παλλακαὶ σου, καὶ αἱ παράκοιτοί σου οἶνον ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς· καὶ τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς, καὶ ἀργυροῦς, καὶ χαλκοῦς, καὶ σιδηροῦς, καὶ ξυλίνους, καὶ λιθίνους, οἳ οὐ βλέπουσι, καὶ οἳ οὐκ ἀκούουσι, καὶ οὐ γινώσκουσιν, ἤνεσας· καὶ τὸν Θεὸν οὗ ἡ πνοή σου ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ σου, αὐτὸν οὐκ ἐδόξασας.

24. Διὰ τοῦτο ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἀπεστάλη ἀστράγαλος χειρὸς, καὶ τὴν γραφὴν ταύτην ἐνέταξε.

25. Καὶ αὕτη ἡ γραφὴ ἐντεταγμένη· Μανῆ, Θεκέλ, Φάρες.

26. Τοῦτο τὸ σύγκριμα τοῦ ῥήματος· Μανῆ, ἐμέτρησεν ὁ Θεὸς τὴν βασιλείαν σου, καὶ ἐπλήρωσεν αὐτήν.

27. Θεκέλ, ἔσταθῃ ἐν ζυγῇ, καὶ εὗρέθη ὑστεροῦσα.

Baltasar. Nunc itaque vocetur, et conjecturam ejus indicabit tibi.

13. Tunc Daniel introductus est coram rege, et dixit rex Danieli : Tu es Daniel, qui de filiis captivitatis Judææ, quam adduxit rex pater meus?

14. Audiui de te quia spiritus Dei in te, et vigilantia et intelligentia, et sapientia amplior inventæ sunt in te.

15. Et nunc ingressi sunt in conspectu meo sapientes, magi, Gazareni, ut scripturam hanc legerent et conjecturam ejus indicarent mihi, et non potuerunt indicare mihi.

16. Et ego audiui de te quia potes conjecturas conicere. Nunc igitur si poteris scripturam legere, et conjecturam ejus indicare mihi, purpura vestieris, et torques aureus erit super collum tuum, et tertius in regno meo principaberis.

17. Et dixit Daniel coram rege : Munera tua sint tibi, et donum domus tuæ alteri des, ego autem scripturam legam et conjecturam ejus ostendam tibi.

18. O rex, Deus altissimus regnum et magnificentiam et honorem et gloriam dedit Nabuchodonosor patri tuo,

19. et a magnificentia quam dederat ei omnes populi, tribus, linguæ erant tremantes et metuentes a facie ejus : quos volebat ipse interficiebat, et quos volebat ipse percutiebat, et quos volebat ipse exaltabat, et quos volebat ipse humiliabat.

20. Et quando elevatum est cor ejus, et spiritus ejus obfirmatus est ad superbiendum, depositus est de solio regni, et honor ablatus est ab eo,

21. et ex hominibus ejectus est, et cor ejus cum bestiis datum est, et cum onagris habitatio ejus, et feno ut bovem cibaverunt eum, et de rore cæli corpus ejus infectum est, donec cognovit quia dominatur Deus altissimus super regnum hominum, et cuicumque voluerit dabit illud.

22. Et tu igitur filius ejus Baltasar non humiliasti cor tuum coram Deo : nonne omnia hæc noras?

23. Et super Dominum Deum cæli elevatus es, et vasa domus ejus attulerunt coram te, et tu et optimates tui, et scorta tua, et concubinæ tuæ vinum bibebatis in eis : deosque aureos, et argenteos, et æneos, et ferreos, et ligneos, et lapideos, qui non vident, neque audiunt, neque sentiunt, laudasti : et Deum cujus spiratio tua in manu ejus et omnes viæ tuæ, ipsum non glorificasti.

24. Idcirco a facie ejus missus est articulus manus, et scripturam hanc ordinavit.

25. Et hæc est scriptura ordinata : Mane, Thecel, Phares.

26. Hæc est interpretatio verbi : Mane, mensus est Deus regnum tuum, et complevit illud.

27. Thecel, appensum est in statera, et inventum est minus habens.

28. Φάρες, διήρηται ἡ βασιλεία σου, καὶ ἐδόθη Μήδοις καὶ Πέρσαις.

29. Καὶ εἶπε Βαλτάσαρ, καὶ ἐνέδυσαν τὸν Δανιὴλ πορφύραν, καὶ τὸν μαυιάκην τὸν χρυσοῦν περιέθηκαν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξε περὶ αὐτοῦ, εἶναι αὐτὸν ἀρχοντα τρίτον ἐν τῇ βασιλείᾳ.

30. Ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνιρέθη Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ὁ Χαλδαῖος,

31. καὶ Δαρεῖος ὁ Μήδος παρέλαβε τὴν βασιλείαν, ὧν ἐτῶν ἐξήκοντα δύο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

1. Καὶ ἤρresen ἐνώπιον Δαρεῖου, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τῆς βασιλείας σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι, τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ,

2. καὶ ἐπάνω αὐτῶν τακτικούς τρεῖς, ὃς ἦν Δανιὴλ εἷς ἐξ αὐτῶν, τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς τοὺς σατράπας λόγον, ὅπως ὁ βασιλεὺς μὴ ἐνοχλῇται.

3. Καὶ ἦν Δανιὴλ ὑπὲρ αὐτοὺς, ὅτι πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

4. Καὶ οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι ἐζήτουν πρόφασιν εὐρεῖν κατὰ Δανιὴλ, καὶ πᾶσαν πρόφασιν καὶ παράπτωμα καὶ ἀμπλάκημα οὐχ εὑρον κατ' αὐτοῦ, ὅτι πιστὸς ἦν.

5. Καὶ εἶπον οἱ τακτικοί· Οὐχ εὐρήσομεν κατὰ Δανιὴλ πρόφασιν, εἰ μὴ ἐν νομίμοις Θεοῦ αὐτοῦ.

6. Τότε οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι παρέστησαν τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Δαρεῖε βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι.

7. Συνεβουλεύσαντο πάντες οἱ ἐπὶ τῆς βασιλείας σου στρατηγοὶ καὶ σατράπαι, ὑπατοὶ καὶ τοπάρχαι, τοῦ στήσαι στάσει βασιλικῇ, καὶ ἐνισχύσαι δρισμὸν, ὅπως ὃς ἂν αἰτήσῃ αἴτημα παρὰ παντός θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, ἕως ἡμερῶν τριάκοντα, ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, ἐμβληθῇσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

8. Νῦν οὖν, βασιλεῦ, στήσων τὸν δρισμὸν καὶ ἔκθεσ γραφῆν, ὅπως μὴ ἀλλοιωθῇ τὸ δόγμα Περσῶν καὶ Μήδων.

9. Τότε ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ἐπέταξε γραφῆναι τὸ δόγμα.

10. Καὶ Δανιὴλ, ἥνικα ἔγνω ὅτι ἐνετάγη τὸ δόγμα, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ αἱ θυρίδες ἀνεωγμέναι αὐτῷ ἐν τοῖς ὑπερώοις αὐτοῦ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ, καὶ καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας ἦν κάμπτων ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος ἐναντίον τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἦν ποιῶν ἐμπροσθεν.

11. Τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι παρετήρησαν, καὶ εὔρον τὸν Δανιὴλ ἀζιζούντα καὶ δεόμενον τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ.

12. Καὶ προσελθόντες λέγουσι τῷ βασιλεῖ· Βασιλεῦ, οὐχ ὀρισμὸν ἐταξας, ὅπως πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν αἰτήσῃ παρὰ παντός θεοῦ καὶ ἀνθρώπου αἴτημα, ἕως ἡμερῶν τριάκοντα, ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, ἐμβληθῇσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων; Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ τὸ δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν οὐ παρελεύσεται.

13. Τότε ἀπεκρίθησαν, καὶ λέγουσιν ἐνώπιον τοῦ

28. Phares, divisum est regnum tuum, et datum est Medis et Persis.

29. Et dixit Baltasar, et induerunt Daniele purpura, et torquem aureum circumdederunt collo ejus, et prædicavit de eo, ipsum esse principem tertium in regno.

30. In eadem nocte interfectus est Baltasar rex Chaldæus,

31. et Darius Medus assumpsit regnum, annos natus sexaginta duos.

CAPUT VI.

1. Et placuit coram Dario, et constituit supra regnum satrapas centum viginti, ut essent in toto regno suo,

2. et super eos ordinatores tres, quorum erat Daniel unus ex eis, ut satrapæ illis redderent rationem, ut rex non sustineret molestias.

3. Et erat Daniel super eos, quia spiritus amplior erat in eo, et rex constituit eum super omne regnum suum.

4. Et ordinatores et satrapæ quærebant invenire occasionem contra Daniele, et omnem occasionem et delictum et peccatum non invenerunt in illo, eo quod fidelis erat.

5. Et dixerunt ordinatores : Non inveniemus contra Daniele occasionem, nisi in legitimis Dei sui.

6. Tunc ordinatores et satrapæ astiterunt regi, et dixerunt ei : Dari rex, in æternum vive.

7. Consilium inierunt omnes qui super regnum tuum duces et satrapæ, consules et toparchæ, statuere statuto regio, et confirmare constitutionem, ut quicumque petierit petitionem a quocumque deo et homine, usque ad triginta dies, nisi a te, rex, mittatur in lacum leonum.

8. Nunc igitur, rex, statue constitutionem et propone scripturam, ut non immutetur decretum Persarum et Medorum.

9. Tunc rex Darius jussit scribi decretum.

10. Et Daniel, quando cognovit constitutum esse decretum, intravit in domum suam : et fenestras apertæ ei in cœnaculis suis contra Jerusalem, et tribus temporibus diei erat flectens se super genua sua, et orans et confitens coram Deo suo, sicut ante facere consueverat.

11. Tunc viri illi observarunt, et invenerunt Daniele obsecrantem et orantem Deum suum.

12. Et accedentes dicunt regi : Rex, nonne constitutionem posuisti, ut omnis homo quicumque petierit a quocumque deo et homine petitionem, usque ad triginta dies, nisi a te, rex, mittatur in lacum leonum? Et dixit rex : Verus est sermo, et decretum Medorum et Persarum non prætermittetur.

13. Tunc responderunt, et dicunt coram rege : Daniel,

βασιλεύς· Δανιήλ, ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, οὗχ ὑπετάγη τῷ δόγματί σου, καὶ καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας αἰτεῖ παρὰ τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ τὰ αἰτήματα αὐτοῦ.

14. Τότε ὁ βασιλεὺς, ὡς τὸ ῥῆμα ἤκουσε, πολλὸν ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ περὶ τοῦ Δανιήλ ἠγωνίσαστο τοῦ ἐξελεῖσθαι αὐτόν, καὶ ἕως ἑσπέρας ἦν ἀγωνιζόμενος τοῦ ἐξελεῖσθαι αὐτόν.

15. Τότε οἱ ἄνδρες ἐκείνοι λέγουσι τῷ βασιλεῖ· Γυνῶθι, βασιλεῦ, ὅτι τὸ δόγμα Μήδοις καὶ Πέρσαις, τοῦ πᾶν ὁρισμὸν καὶ στάσιν ἦν ἂν ὁ βασιλεὺς στήσῃ, οὐ δεῖ παραλλάξαι.

16. Τότε ὁ βασιλεὺς εἶπε, καὶ ἤγαγον τὸν Δανιήλ, καὶ ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ· Ὁ Θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, αὐτὸς ἐξελεῖται σε.

17. Καὶ ἤνεγκαν λίθον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσαστο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ δακτυλίῳ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἀλλοιωθῇ πρᾶγμα ἐν τῷ Δανιήλ.

18. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη ἀδειπνος, καὶ ἐδέσματα οὐκ εἰσῆνεγκαν αὐτῷ, καὶ ὁ ὕπνος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἐκλείσεν ὁ Θεὸς τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ Δανιήλ.

19. Τότε ὁ βασιλεὺς ἀνέστη τοπρῶν ἐν τῷ φωτὶ, καὶ ἐν σπουδῇ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

20. Καὶ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν τῷ λάκκῳ ἐβόησε φωνῇ ἰσχυρᾷ· Δανιήλ, ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ ζῶντος, ὁ Θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, εἰ ἡδυνήθη ἐξελεῖσθαι σε ἐκ στόματος τῶν λεόντων;

21. Καὶ εἶπε Δανιήλ τῷ βασιλεῖ· Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῇ.

22. Ὁ Θεός μου ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐνέφραξε τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἐλυμήναντό με, ὅτι κατέναντι αὐτοῦ εὐθύτης εὐρέθη ἐμοί, καὶ ἐνώπιον δέ σου, βασιλεῦ, παράπτωμα οὐκ ἐποίησα.

23. Τότε ὁ βασιλεὺς πολλὴν ἡγαθύνθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸν Δανιήλ εἶπεν ἀνεγέχαι ἐκ τοῦ λάκκου. Καὶ ἀνῆνχθη Δανιήλ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ πᾶσα διαφθορὰ οὐχ εὐρέθη ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐπίστευσεν ἐν τῷ Θεῷ αὐτοῦ.

24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἡγάγosan τοὺς ἄνδρας τοὺς διαβαλόντας τὸν Δανιήλ, καὶ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἐνεβλήθησαν, αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν· καὶ οὐ ἐφθασαν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ λάκκου, ἕως οὗ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ λέοντες, καὶ πάντα τὰ ὀστέα αὐτῶν ἐλέπυναν.

25. Τότε Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἐγράψε πᾶσι τοῖς λαοῖς, φυλαῖς, γλώσσαις, τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· Εἰρήνη ὑμῖν πληθυνθεῖη.

26. Ἐκ προσώπου μου ἐτέθη δόγμα τοῦτο ἐν πάσῃ ἀρχῇ τῆς βασιλείας μου, εἶναι τρέμοντας καὶ φοβούμενους ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ Δανιήλ, ὅτι αὐτός ἐστι Θεὸς ζῶν, καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ κυρεῖα αὐτοῦ ἕως τέλους.

27. Ἀντιλαμβάνεται καὶ ῥύεται, καὶ ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ἐξεῖλατο τὸν Δανιήλ ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων.

28. Καὶ Δανιήλ κατηύθυνεν ἐν τῇ βασιλείᾳ Δαρείου, καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ Κύρου τοῦ Πέρσου.

qui de filiis captivitatis Judææ, non subdidit se decreto tuo, et tribus temporibus diei petit a Deo suo petitiones suas.

14. Tunc rex, ut audivit verbum, valde contristatus est in eo, et pro Daniele in agonia erat ad liberandum eum, et usque ad vesperam laborabat eruere eum.

15. Tunc viri illi dicunt regi : Scito, rex, quia decretum Medis et Persis, omnem constitutionem et statutum quodcumque rex statuerit, non oportere immutari.

16. Tunc rex dixit, et adduxerunt Danielem, et miserunt eum in lacum leonum, et dixit rex Danieli : Deus tuus, quem tu colis semper, ipse liberabit te.

17. Et attulerunt lapidem, et imposuerunt super os laci, et obsignavit rex in annulo suo, et in annulo optimatum suorum, ne quid secus fieret in Daniele.

18. Et abiit rex in domum suam, et dormivit inconvalescens, et cibos non attulerunt ei, et somnus recessit ab eo. Et concluderat Deus ora leonum, et non affecerant molestia Daniele.

19. Tunc rex surrexit mane in diluculo, et in festinatione venit ad lacum leonum.

20. Et cum appropinquaret lacui clamavit voce forti : Daniel, serve Dei viventis, Deus tuus, cui tu servis semper, si potuit liberare te de ore leonum?

21. Et ait Daniel regi : Rex, in sæcula vive.

22. Deus meus misit angelum suum, et obstruxit ora leonum, et non nocuerunt mihi, quia coram eo rectitudo inventa est mihi, sed et coram te, rex, delictum non feci.

23. Tunc rex vehementer gavisus est super eo, et Daniele dixit educi de lacu. Et eductus est Daniel de lacu, et nulla læsio inventa est in eo, quia credidit in Deo suo.

24. Et dixit rex et adducti sunt viri qui accusaverant Danielem, et in lacum leonum missi sunt, ipsi et filii eorum, et uxores eorum : et non pervenerunt ad pavimentum laci, donec dominati sunt eorum leones, et omnia ossa eorum comminuerunt.

25. Tunc Darius rex scripsit universis populis, tribubus, linguis, habitantibus in universa terra : Pax vobis multiplicetur.

26. A facie nostra positum est decretum hoc in omni principatu regni mei, sint trementes et metuant a facie Dei Danielis, ipse enim est Deus vivens, et manens in sæcula, et regnum ejus non dissipabitur, et dominatio ejus usque in finem.

27. Suscipit et liberat, et facit signa et prodigia in cœlo et in terra, qui liberavit Danielem de manu leonum.

28. Et Daniel prospere egit in regno Darii, et in regno Cyri Persæ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

CAPUT VII.

1. Ἐν ἔτει πρώτῳ τῷ Βαλτάσαρ βασιλέως Χαλδαίων, Δανιὴλ ἐνύπνιον εἶδε, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ ἔγραψεν.

2. Ἐγὼ Δανιὴλ ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ οἱ τέσσαρες ἀνεμοὶ τοῦ οὐρανοῦ προσέβαλον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην,

3. καὶ τέσσαρα θηρία μεγάλα ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης, διαφέροντα ἀλλήλων.

4. Τὸ πρῶτον ὥσει λέαινα καὶ πτερὰ αὐτῆς ὡς ἀετοῦ, ἐθεώρουν ἕως οὗ ἐξετίλῃ τὰ πτερὰ αὐτῆς· καὶ ἐξήρθη ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρώπου ἐστάθη, καὶ καρδία ἀνθρώπου ἐδόθη αὐτῇ.

5. Καὶ ἰδοὺ θηρίον δεύτερον ὅμοιον ἄρκω, καὶ εἰς μέρας ἐν ἐστάθῃ, καὶ τρεῖς πλευραὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῆς ἀναμέσον τῶν ὁδόντων αὐτῆς. Καὶ οὕτως ἔλεγον αὐτῇ· Ἀνάσθη, φάγε σάρκας πολλὰς.

6. Ὅπισω τούτου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ θηρίον ἕτερον ὥσει πάρδαλις· καὶ αὐτῇ πτερὰ τέσσαρα πετεινοῦ ὑπεράνω αὐτῆς, καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ, καὶ ἐξουσία ἐδόθη αὐτῇ.

7. Ὅπισω τούτου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ θηρίον τέταρτον φοβερόν καὶ ἐκθαμβόν, καὶ ἰσχυρόν περισσῶς, καὶ οἱ ὁδόντες αὐτοῦ σιδηροὶ, ἐσθλόν, καὶ λεπτύνον, καὶ τὰ ἐπιλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάται, καὶ αὐτὸ διάφορον περισσῶς παρὰ πάντα τὰ θηρία τὰ ἐμπροσθεν αὐτοῦ· καὶ κέρατα δέκα αὐτῷ.

8. Προσενόουν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ κέρας ἕτερον μικρόν ἀνέβη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρατα τῶν ἐμπροσθεν αὐτοῦ ἐξερρίζωθη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥσει ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπου ἐν τῷ κέρατι τούτῳ, καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα.

9. Ἐθεώρουν ἕως οὗ οἱ θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαῖος ἡμερῶν ἐκάθητο· καὶ τὸ ἐνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὥσει χιών, καὶ ἡ θριξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὥσει ἔριον καθαρὸν, ὁ θρόνος αὐτοῦ φλόξ πυρός, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον.

10. Ποταμὸς πυρὸς εἴλεεν ἐμπροσθεν αὐτοῦ· χίλιαί χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ, καὶ μύρια μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ· κριτήριον ἐκάθισε, καὶ βίβλοι ἠνεύχθησαν.

11. Ἐθεώρουν τότε ἀπὸ φωνῆς τῶν λόγων τῶν μεγάλων, ὧν τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐλάλει, ἕως ἀνῆρέθη τὸ θηρίον, καὶ ἀπώλετο, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐδόθη εἰς καύσιν πυρός.

12. Καὶ τῶν λοιπῶν θηρίων μετεστάθη ἡ ἀρχή, καὶ μακρότης ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως καιροῦ καὶ καιροῦ.

13. Ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος, καὶ ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἐφάσσε, καὶ προσγένηθη αὐτῷ.

14. καὶ αὐτῷ ἐδόθη ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ βασιλεία, καὶ πάντες οἱ λαοὶ, φυλαὶ, καὶ γλῶσσαι αὐτῷ δουλεύουσιν. Ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος, ἥτις οὐ παρελεύσεται· καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται.

15. Ἐφριξε τὸ πνεῦμά μου ἐν τῇ ἔξει μου, ἐγὼ Δανιὴλ, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάρασσόν με.

1. In anno primo Baltasar regis Chaldaeorum, Daniel somnium vidit, et visiones capitis ejus in cubili ejus, et somnium suum scripsit.

2. Ego Daniel videbam, et ecce quatuor venti caeli iruebant in mare magnum,

3. et quatuor bestiae grandes ascendebant de mari, diversae inter se.

4. Prima quasi leaena et alae ejus sicut aquilae, aspicebam donec avulsae sunt alae ejus : et sublata est de terra, et super pedes hominis stetit, et cor hominis datum est ei.

5. Et ecce bestia secunda similis urso, et in parte una stetit, et tres costae in ore ejus inter dentes ejus. Et sic dicebant ei : Surge, comede carnes multas.

6. Post haec aspicebam, et ecce bestia alia quasi pardus : et huic alae quatuor volucris super ipsam, et quatuor capita bestiae, et potestas data est ei.

7. Post hanc aspicebam, et ecce bestia quarta terribilis atque mirabilis, et fortis nimis, et dentes ejus ferrei, comedens, atque comminuens, et reliqua pedibus suis concubabat, et ipsa diversa nimis praeter omnibus bestiis quae ante eam : et cornua decem ei.

8. Considerabam cornua ejus, et ecce cornu aliud parvulum ascendit in medio eorum, et tria ejus cornua de iis quae antea evulsa sunt a facie ejus. Et ecce oculi quasi oculi hominis in cornu isto, et os loquens grandia.

9. Aspicebam donec throni positi sunt, et antiquus dierum sedit : et vestimentum ejus candidum quasi nix, et capillus capitis ejus quasi lana munda, thronus ejus flamma ignis, rotae ejus ignis flagrans.

10. Flumen ignis trahebat in conspectu ejus : mille millia deservebant ei, et dena millia denum millium assistebant ei : judicium sedit, et libri aperti sunt.

11. Aspicebam tunc a voce sermonum grandium, quos cornu illud loquebatur, quoadusque interfecta est bestia, et periit, et corpus ejus datum est in combustionem ignis.

12. Et caeterarum bestiarum translatus est principatus, et longitudo vitae data est eis usque ad tempus et tempus.

13. Aspicebam in visione noctis, et ecce cum nubibus caeli, quasi filius hominis veniens, et usque ad antiquum dierum pervenit, et oblatus est ei :

14. et datus est ipsi principatus et honor et regnum, et omnes populi, tribus, et linguae ipsi servient. Potestas ejus potestas sempiterna, quae non pertransibit : regnum ejus non corrumpetur.

15. Horrui spiritus meus in habitu meo, ego Daniel, et visiones capitis mei conturbabant me.

16. Καὶ προσῆλθον ἐνὶ τῶν ἐστηκότων, καὶ τὴν ἀκριβείαν ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ μαθεῖν περὶ πάντων τούτων. Καὶ εἶπέ μοι τὴν ἀκριβείαν, καὶ τὴν σύγκρισιν τῶν λόγων ἐγνώρισέ μοι.

17. Ταῦτα τὰ θηρία τὰ τέσσαρα, τέσσαρες βασιλεῖαι ἀναστήσονται ἐπὶ τῆς γῆς, αἱ ἀρθήσονται·

18. καὶ παραλήφονται τὴν βασιλείαν ἅγιοι Ὑψίστου, καὶ καθέξουσιν αὐτὴν ἕως αἰῶνος τῶν αἰώνων.

19. Καὶ ἐζήτουν ἀκριβῶς περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τέταρτου, ὅτι ἦν διαφέρον παρὰ πᾶν θηρίον, φοβερὸν περισσῶς· οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροὶ, καὶ ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοί· ἐσθίον, καὶ λεπτύνων, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάται.

20. Καὶ περὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ τῶν δέκα τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἐτέρου τοῦ ἀναδάντος καὶ ἐκτιναζάντος τῶν πρώτων, ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ στόμα λαλοῦν μέγала, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ μείζων τῶν λοιπῶν.

21. Ἐθεώρουν, καὶ τὸ κέραν ἐκείνου ἐποίει πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ ἴσχυσε πρὸς αὐτούς,

22. ἕως οὗ ἦλθεν ὁ παλαιὸς ἡμερῶν, καὶ τὸ κρῖμα ἔδωκεν ἁγίοις Ὑψίστου· καὶ ὁ καιρὸς ἐφθάσε, καὶ τὴν βασιλείαν κατέσχον οἱ ἅγιοι.

23. Καὶ εἶπε· Τὸ θηρίον τὸ τέταρτον, βασιλεία τέταρτη ἔσται ἐν τῇ γῇ, ἥτις ὑπερέξει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ συμπατήσῃ αὐτὴν καὶ κατακόψει.

24. Καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ, δέκα βασιλεῖς ἀναστήσονται, καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἀναστήσεται ἕτερος, ὃς ὑπερῖσει κακοὺς πάντας τοὺς ἔμπροσθεν, καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει,

25. καὶ λόγους πρὸς τὸν Ὑψίστον λαλήσει, καὶ τοὺς ἁγίους Ὑψίστου παλαιώσει, καὶ ὑπονοήσῃ τοῦ ἀλλοιωῖσαι καιροὺς καὶ νόμον, καὶ δοθήσεται ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ γε ἡμῖς καιροῦ.

26. Καὶ τὸ κριτήριον ἐκάθισε, καὶ τὴν ἀρχὴν μεταστήσουσι τοῦ ἀφανίσει, καὶ τοῦ ἀπολέσει ἕως τέλους.

27. Καὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ μεγαλωσύνη τῶν βασιλέων τῶν ὑποκάτω παντός τοῦ οὐρανοῦ ἐδόθη ἁγίοις Ὑψίστου. Καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος, καὶ πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ αὐτῷ δουλεύουσιν καὶ ὑπακούουσιν.

28. Ὅπως ᾤδε τὸ πέρας τοῦ λόγου. Ἐγὼ Δανιὴλ, οἱ διαλογισμοὶ μου ἐπὶ πολὺ συνετάρασσόν με, καὶ ἡ μορφή μου ἡλλωιώθη, καὶ τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ μου διετήρησα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Βαλτάσαρ τοῦ βασιλέως ὄρασις ὤφθη πρὸς μέ· ἐγὼ Δανιὴλ μετὰ τὴν ὀφθεινάν μοι τὴν ἀρχήν,

2. καὶ ἤμην ἐν Σούσοις τῇ βάρει, ἥ ἐστιν ἐν χώρᾳ Αἰλάμ. Καὶ ἤμην ἐπὶ τοῦ Οὐβάλ.

3. Καὶ ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἶδον, καὶ ἶδού κριὸς εἰς ἐστηκὼς πρὸ τοῦ Οὐβάλ. Καὶ αὐτῶν κέρατα ὑψηλά, καὶ τὸ ἐν ὑψηλότερον τοῦ ἐτέρου, καὶ τὸ ὑψηλὸν ἀνέβαινεν ἐπ' ἐσχάτων.

4. Καὶ ἶδον τὸν κριὸν κερατίζοντα κατὰ θάλασσαν,

16. Et accessi ad unum assistentium, et veritatem quærebam ab eo discere de omnibus his. Et dixit mihi veritatem, et interpretationem sermonum notam mihi fecit.

17. Hæ quatuor bestię, quatuor regna consurgent super terram, quæ auferentur :

18. et suscipient regnum sancti Altissimi, et obtinebunt illud usque in sæculum sæculorum.

19. Et quærebam diligenter de bestia quarta, quia erat dissimilis ab omni bestia, terribilis nimis : dentes ejus ferrei, et ungues ejus ænei : comedens, et comminuens, et reliqua pedibus suis conculcabat.

20. Et de cornibus ejus decem quæ in capite ejus, et alio quod ascenderat et excusserat de primis, cui oculi et os loquens grandia, et aspectus ejus major cæteris.

21. Aspiciebam, et cornu illud faciebat bellum cum sanctis, et prævalebat erga eos,

22. donec venit antiquus dierum, et judicium dedit sanctis Excelsi : et tempus advenit, et regnum obtinuerunt sancti.

23. Et dixit : Bestia quarta, regnum quartum erit in terra, quod superabit omnia regna, et devorabit universam terram, et conculcabit eam et comminuet.

24. Et decem cornua ejus, decem reges consurgent, et post eos consurget alius, qui superabit malis omnes priores, et tres reges humiliabit,

25. et sermones contra Excelsum loquetur, et sanctos Altissimi faciet veterascere, et cogitabit mutare tempora et legem, et tradentur in manu ejus usque ad tempus et tempora et etiam dimidium temporis.

26. Et judicium sedit, et principatum transferent ut aboleatur, et dispereat usque in finem.

27. Et regnum et potestas et magnitudo regum qui subter omne cælum data sunt sanctis Altissimi. Et regnum ejus regnum sempiternum, et omnes principatus servient ei et obedient.

28. Hucusque finis verbi. Ego Daniel, cogitationes meæ multum conturbabant me, et forma mea mutata est, verbum autem in corde meo conservavi.

CAPUT VIII.

1. In anno tertio regni Baltasar regis visio apparuit mihi : ego Daniel post eam quæ apparuerat mihi in principio,

2. et eram in Susis castro, quod est in regione Ælam. Et eram super Ubal.

3. Et levavi oculos meos, et vidi, et ecce aries unus stans ante Ubal, et ei cornua excelsa, et unum excelsius altero, et quod excelsum ascendebat super novissima.

4. Et vidi arietem cornibus ventilantem contra mare, et

καὶ βορρᾶν, καὶ νότον· καὶ πάντα τὰ θηρία οὐ στήσε-
ται ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαίρουμένος ἐκ χειρὸς
αὐτοῦ, καὶ ἐπρήξε κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐμε-
γαλύνθη.

5. Καὶ ἐγὼ ἤμην συνιῶν, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρ-
χετο ἀπὸ λιθὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· καὶ οὐκ
ἦν ἀπτόμενος τῆς γῆς· καὶ τῷ τράγῳ κέρας μέσον τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

6. Καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ κριοῦ τοῦ τὰ κέρατα ἔχοντος,
οὗ ἰδὼν ἐστὼς ἐνώπιον τοῦ Οὐδάλ, καὶ ἑώραμε πρὸς
αὐτὸν ἐν ὁρμῇ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

7. Καὶ ἰδὼν αὐτὸν φθάνοντα ἕως τοῦ κριοῦ, καὶ ἐξη-
γριάνθη πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπάισε τὸν κριόν, καὶ συνέ-
τριψεν ἀμφότερα τὰ κέρατα αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν ἰσχύς
τῷ κριῷ τοῦ στήναι ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ἐβρίψεν αὐτὸν
ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν, καὶ οὐκ ἦν ὁ
ἐξαίρουμένος τὸν κριόν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ.

8. Καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν ἐμεγαλύνθη ἕως σφόδρα.
Καὶ ἐν τῷ ἰσχύσαι αὐτὸν συνετρίβη τὸ κέρα αὐτοῦ τὸ
μέγα· καὶ ἀνέβη ἑτέρα κέρατα τέσσαρα ὑποκάτω αὐτοῦ
εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ.

9. Καὶ ἐκ τοῦ ἐνὸς αὐτῶν ἐξηλθε κέρας ἐν ἰσχυρὸν,
καὶ ἐμεγαλύνθη περισσῶς πρὸς τὸν νότον καὶ πρὸς τὴν
δύναμιν,

10. καὶ ἐμεγαλύνθη ἕως τῆς δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ·
καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ἀπὸ τῶν ἀστρῶν, καὶ συνεπάτησαν αὐτὰ,

11. καὶ ἕως οὗ ὁ ἀρχιστράτηγος ῥύσεται τὴν αἰ-
χμαλωσίαν, καὶ δι' αὐτὸν θυσία ἐράχθη, καὶ κατενω-
δῶθη αὐτῷ. Καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται.

12. Καὶ ἐδόθη ἐπὶ τὴν θυσίαν ἀμαρτία, καὶ ἐβρίφη
ῥαμαὶ ἡ δικαιοσύνη. Καὶ ἐποίησε, καὶ εὐωδῶθη.

13. Καὶ ἤκουσα ἐνὸς ἁγίου λαλοῦντος, καὶ εἶπεν εἰς
ἅγιος τῷ φελμουνὶ τῷ λαλοῦντι· Ὅπως πότε ἡ θρασὺς
στήσεται, ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα, καὶ ἡ ἀμαρτία ἐρημώ-
σεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὸ ἅγιον καὶ ἡ δύναμις συμπατη-
θήσεται;

14. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅπως ἐσπέρας καὶ πρωτὴ ἡμέραι
δις χίλια καὶ τετρακόςαι, καὶ καθαρισθήσεται τὸ
ἅγιον.

15. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἰδεῖν με, ἐγὼ Δανιὴλ, τὴν
θρασὺν, καὶ ἐξήτουν σύνεσιν, καὶ ἰδοὺ ἔστη ἐνώπιον
ἐμοῦ ὡς θρασὺς ἀνδρὸς·

16. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀνδρὸς ἀναμέσον τοῦ Οὐδάλ,
καὶ ἐκάλεσε, καὶ εἶπε· Γαβριὴλ, συνέτισον ἐκεῖνον τὴν
θρασὺν.

17. Καὶ ἦλθε, καὶ ἔστη ἐχόμενος τῆς στάσεώς μου.
Καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν, ἐθαμβήθη, καὶ πίπτω ἐπὶ
πρόσωπόν μου. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Σύνες, υἱὲ ἀνθρώ-
που· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ θρασὺς.

18. Καὶ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν μετ' ἐμοῦ, πίπτω ἐπὶ
πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἤψατό μου, καὶ ἔστησέ
με ἐπὶ πόδας,

19. καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγὼ γνωρίζω σοὶ τὰ ἐσόμενα ἐπ'
ἐσχάτων τῆς ὁργῆς. Ἐτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ θρασὺς.
20. Ὁ κριὸς ὃν εἶδες, ὁ ἔχων τὰ κέρατα, βασιλεὺς
Μήδων καὶ Περσῶν.

21. Ὁ τράγος τῶν αἰγῶν, βασιλεὺς Ἑλλήνων· καὶ
τὸ κέρας τὸ μέγα δ' ἦν ἀναμέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ,
αὐτὸς ἐστὶν ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος.

aquilonem, et austrum : et omnes bestiae non stabunt co-
ram eo, et non erat qui erueret de manu ejus, fecitque
secundum voluntatem suam, et magnificatus est.

5. Et ego eram intelligens, et ecce hircus caprarum ve-
niebat ab africo super faciem totius terrae : et non erat tan-
gens terram : et hirco cornu medium oculorum ejus.

6. Et venit usque ad arietem illum qui habebat cornua,
quem videram stans ante Ubal, et cucurrit ad eum in im-
petu fortitudinis suae.

7. Et vidi eum advenientem usque ad arietem, et effe-
ratus est in eum, et percussit arietem, et contrivit duo
cornua ejus : et non erat fortitudo arieti standi coram eo.
Et projecit eum in terram, et conculcavit eum, et non erat
qui liberaret arietem de manu ejus.

8. Et hircus caprarum magnificatus est usque valde. Et
dum ipse invalesceret contritum est cornu illius magnum :
et ascenderunt alia cornua quatuor subter illud per quatuor
ventos caeli.

9. Et de uno ex eis egressum est cornu unum forte, et
magnificatum est nimis contra austrum et contra fortitudi-
nem,

10. et magnificatum est usque ad virtutem caeli : et de-
jecit in terram de virtute caeli et stellis, et conculcaverunt
eas,

11. et quoadusque dux militiae liberaverit captivitatem,
et propter eum sacrificium collisum est, et prospere erit ei.
Et sanctuarium desolabitur.

12. Et datum est super sacrificium peccatum, et projecta
est humi justitia. Et faciet, et prosperabitur.

13. Et audiui unum sanctum loquentem, et dixit unus
sanctus phelmoni loquenti : Usquequo visio stabit, sacrifi-
cium ablatum, et peccatum desolationis quod datum est,
et sanctuarium et fortitudo conculcabitur?

14. Et dixit ei : Usque ad vesperam et mane dies duo
millia et quadringenti, et mundabitur sanctuarium.

15. Factum est autem, cum viderem ego Daniel visionem,
et quarebam intelligentiam, et stetit in conspectu
meo quasi species viri :

16. et audiui vocem viri inter Ubal, et vocavit, et dixit :
Gabriel, fac istum intelligere visionem.

17. Et venit, et stetit juxta stationem meam. Et cum
ille venisset, expavi, et corruo in faciem meam. Et ait ad
me : Intellige, fili hominis : adhuc enim in temporis finem
visio.

18. Cumque loqueretur ipse mecum, cado in faciem
meam super terram, et tetigit me, et statuit me super pe-
des,

19. et dixit : Ecce ego ostendo tibi quae futura sunt in
novissimis irae. Adhuc enim in temporis finem visio.

20. Aries quem vidisti, qui habebat cornua, rex Medorum
est atque Persarum.

21. Hircus caprarum, rex Graecorum : et cornu grande
quod erat inter oculos ejus, ipse est rex primus.

22. Καὶ τοῦ συντριβέντος οὗ ἔστησαν τέσσαρα κέρατα ὑποκάτω, τέσσαρες βασιλεῖς ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται, καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν.

23. Καὶ ἐπ' ἐσχάτων τῆς βασιλείας αὐτῶν, πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ἀναστήσεται βασιλεὺς ἀναιδὴς προσώπων, καὶ συνίων προβλήματα,

24. καὶ κραταιὰ ἡ ἰσχύς αὐτοῦ, καὶ θαυμαστὰ διαφθερεῖ, καὶ κατευθυνοῖ, καὶ ποιήσει, καὶ διαφθερεῖ ἰσχυροὺς, καὶ λαὸν ἄγιον.

25. Καὶ ζυγὸς τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ κατευθυνοῖ· δόλος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ μεγαλυνθήσεται, καὶ δόλῳ διαφθερεῖ πολλοὺς, καὶ ἐπὶ ἀπωλείας πολλῶν στήσεται· καὶ ὡς ὡὰ χειρὶ συντρίψει.

26. Καὶ ἡ θρᾶσις τῆς ἐσπέρας καὶ τῆς πρωίας τῆς ῥηθείης ἀληθῶς ἐστι. Καὶ σὺ σφράγισον τὴν θρᾶσιν, ὅτι εἰς ἡμέρας πολλὰς.

27. Καὶ ἐγὼ Δανιὴλ ἐκοιμήθην, καὶ ἐμαλαχίσθην, καὶ ἀνέστην, καὶ ἐποιοῦν τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθαύμαζον τὴν θρᾶσιν, καὶ οὐκ ἦν ὁ συνίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει Δαρείου τοῦ υἱοῦ Ἀσσουήρου, ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῶν Μήδων, δὲ ἐβασίλευσεν ἐπὶ βασιλείαν Χαλδαίων,

2. ἐγὼ Δανιὴλ συνῆκα ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἔτων, δὲ ἐγενήθη λόγος Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην, εἰς συμπλήρωσιν ἐρμηνείας Ἱερουσαλήμ ἐβδομήκοντα ἔτη.

3. Καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου πρὸς Κύριον τὸν Θεόν, τοῦ ἐκζητῆσαι προσευχὴν καὶ δεήσεις ἐν νηστείαις καὶ σάκκῳ.

4. Καὶ προσευξάμην πρὸς Κύριον τὸν Θεόν μου, καὶ ἐξωμολογησάμην, καὶ εἶπα· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου, καὶ τὸ ἔλεός σου τοῖς ἀγαπῶσί σε, καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς σου.

5. Ἠμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν· καὶ ἀπέστημεν καὶ ἐξεκλίναμεν ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου καὶ ἀπὸ τῶν κριμάτων σου,

6. καὶ οὐκ εἰσχοῦσαμεν τῶν δούλων σου τῶν προφητῶν, οἱ ἐλάλουν ἐν τῷ ὀνόματί σου πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ ἄρχοντας ἡμῶν, καὶ πατέρας ἡμῶν, καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς.

7. Σοὶ, Κύριε, ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνδρὶ Ἰούδα, καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ παντὶ Ἰσραὴλ, τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, οὗ διεσπείρας αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐν ἀθεσίᾳ αὐτῶν ἡ ἠθέτησαν.

8. Ἐν σοὶ, Κύριε, ἐστὶν ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν, καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, οἵτινες ἠμάρτομεν σοι.

9. Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν οἱ οἰκτιρμοὶ, καὶ οἱ ἰλασμοὶ, ὅτι ἀπέστημεν,

10. καὶ οὐκ εἰσχοῦσαμεν τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πορεύεσθαι ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον ἡμῶν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν.

11. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ παρέδωκεν τὸν νόμον σου, καὶ

22. Quod autem confracto illo surrexerunt quatuor cornua subter, quatuor reges de gente ejus consurgent, et non in fortitudine sua.

23. Et in novissimis regni eorum, completis peccatis eorum, consurget rex impudens facie, et intelligens propositiones,

24. et robusta fortitudo ejus, et mirabiliter vastabit, et prosperabitur, et faciet, et disperdet robustos, et populum sanctum.

25. Et jugum catenæ ejus dirigetur : dolus in manu ejus, et in corde ejus magnificabitur, et dolo corrumpet multos, et super perditionem multorum stabit : et quasi ova manu conteret.

26. Et visio vespere et mane quæ dicta est vere est. Et tu signa visionem, quia in dies multos.

27. Et ego Daniel decubui, et langui, et surrexi, et faciebam opera regis, et admirabar visionem, et non erat qui intelligeret.

CAPUT IX.

1. In primo anno Darii filii Assueri, ex semine Medorum, qui regnavit super regnum Chaldæorum,

2. ego Daniel intellexi in libris numerum annorum, qui factus est sermo Domini ad Jeremiam prophetam, in completionem desolationis Jerusalem septuaginta anni.

3. Et dedi faciem meam ad Dominum Deum, quærendo deprecationem et orationes in jejuniis et sacco.

4. Et oravi ad Dominum Deum meum, et confessus sum, et dixi : Domine Deus magne et mirabilis, qui custodis testamentum tuum, et misericordiam tuam diligentibus te, et custodientibus mandata tua.

5. Peccavimus, injuste egimus, inique egimus : et recessimus et declinavimus a mandatis tuis atque a judiciis tuis,

6. et non exaudivimus servos tuos prophetas, qui loquebantur in nomine tuo regibus nostris, et principibus nostris, et patribus nostris, omnique populo terræ.

7. Tibi, Domine, justitia, nobis autem confusio faciei, sicut dies hæc, viro Juda, et habitatoribus Jerusalem, et omni Israel, his qui prope sunt et his qui procul in universa terra, quo disseminasti eos illuc, in prævaricatione eorum qua prævaricati sunt.

8. In te, Domine, est nostra justitia, et nobis confusio faciei, et regibus nostris, et principibus nostris, et patribus nostris, qui peccavimus tibi.

9. Domino Deo nostro miserationes, et propitiationes, quia recessimus,

10. et non exaudivimus vocem Domini Dei nostri, ut ambularem in legibus ejus, quas dedit ante faciem nostram in manibus servorum suorum prophetarum.

11. Et omnis Israel prævaricati sunt legem tuam, et

ἐξέκλιναν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου. Καὶ ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατάρρα, καὶ ὁ ὄρκος ὁ γεγραμμένος ἐν νόμῳ Μωϋσέως δούλου τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ.

12. Καὶ ἔστωσε τοὺς λόγους αὐτοῦ οὗς ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν οἱ ἔκρινον ἡμᾶς, ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, ὅσα οὐ γέγονεν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ, κατὰ τὰ γενόμενα ἐν Ἱερουσαλήμ,

13. καθὼς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσῆ. Πάντα τὰ κακὰ ταῦτα ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἀποστρέφαι ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν ἡμῶν, καὶ τοῦ συνέναι ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σου.

14. Καὶ ἐργηγόρησε Κύριος, καὶ ἐπῆγαγεν αὐτὰ ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πᾶσαν τὴνποίησιν αὐτοῦ ἣν ἐποίησε, καὶ οὐκ εἰσκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

15. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δεξιήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμάρτομεν, ἡνομήσαμεν.

16. Κύριε, ἐν πᾶσιν ἐλεημοσύνη σου, ἀποστραφῆτω δὴ ὁ θυμὸς σου καὶ ἡ ὀργὴ σου ἀπὸ τῆς πολέως σου Ἱερουσαλήμ, ὅρους ἁγίου σου, ὅτι ἡμάρτομεν· καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις ἡμῶν, καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὁ λαὸς σου εἰς ὀνειδισμόν ἐγένετο ἐν πᾶσι τοῖς περικύκλῳ ἡμῶν.

17. Καὶ νῦν εἰσάκουσον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῆς προσευχῆς τοῦ δούλου σου καὶ τῶν δεήσεων αὐτοῦ, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ἁγίασμά σου τὸ ἔρημον, ἐνεκὲν σου, Κύριε.

18. Κλῖνον, ὁ Θεός μου, τὸ οὖς σου, καὶ ἀκούσον· ἀνοίξον τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδε τὸν ἀφανισμόν ἡμῶν, καὶ τῆς πολέως σου ἐφ' ἧς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς· ὅτι οὐκ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ῥιπτοῦμεν τὸν οἰκτιρισμὸν ἡμῶν ἐνώπιόν σου, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς οἰκτιρισμούς σου τοὺς πολλοὺς, Κύριε.

19. Εἰσάκουσον, Κύριε, ἰλάσθητι, Κύριε, πρόσχες, Κύριε· μὴ χρονίσῃς ἐνεκὲν σου, ὁ Θεός μου, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὴν πόλιν σου καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου.

20. Καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος, καὶ προσευχομένου, καὶ εξαγορεύοντος τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ ῥιπτοῦντος τὸν ἑλεόν μου ἐναντίον τοῦ Κυρίου τοῦ Θεοῦ μου περὶ τοῦ ὅρου τοῦ ἁγίου,

21. καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος ἐν τῇ προσευχῇ, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Γαβριὴλ ὃν ἶδον ἐν τῇ ὁράσει ἐν τῇ ἀρχῇ, πετόμενος, καὶ ἡψάτό μου, ὡς εἰ ὦρα θυσίας ἐσπερινῆς.

22. Καὶ συνέτισέ με, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, καὶ εἶπε· Δανιὴλ νῦν ἐξῆλθον συνιδέσθαι σε σύνεσιν.

23. Ἐν ἀρχῇ τῆς δεσφείας σου, ἐξῆλθε λόγος, καὶ ἐγὼ ἦλθον τοῦ ἀναγγεῖλαι σοι, ὅτι ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν εἶ σύ. Καὶ ἐνοήθητι ἐν τῷ ῥήματι, καὶ σύνες ἐν τῇ ὁπτασίᾳ.

24. Ἐβδομήκοντα ἑβδομάδες συνετεμύθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, τοῦ συντελεσθῆναι ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ σφραγίσαι ἁμαρτίας, καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀδικίας, καὶ τοῦ ἀγαγεῖν δικαιοσύνην αἰώνιον, καὶ τοῦ σφραγίσαι θρασιν καὶ προφήτην, καὶ τοῦ χρίσαι ἅγιον ἄγιον.

declinaverunt ne audirent vocem tuam. Et supervenit super nos maledictio, et iuramentum scriptum in lege Moysi servi Dei, quia peccavimus ei.

12. Et statuit sermones suos quos locutus est super nos, et super iudices nostros qui iudicabant nos, ut superinducerent in nos mala magna, qualia non fuerunt sub omni caelo, secundum ea quae facta sunt in Jerusalem,

13. sicut scriptum est in lege Moysi. Omnia mala haec venerunt super nos, et non rogavimus faciem Domini Dei nostri, ut reverteremur ab iniquitatibus nostris, et intelligeremus in omni veritate tua.

14. Et vigilavit Dominus, et adduxit ea super nos, quoniam justus Dominus Deus noster in omni opere suo quod fecit, et non exaudivimus vocem ejus.

15. Et nunc, Domine Deus noster, qui eduxisti populum tuum de Aegypto in manu forti, et fecisti tibi nomen sicut dies haec, peccavimus, iniquitatem fecimus.

16. Domine, in omni misericordia tua, avertatur, obsecro, furor tuus et ira tua a civitate tua Jerusalem, monte sancto tuo, quia peccavimus : et in nostris iniquitatibus, et patrum nostrorum Jerusalem, et populus tuus in opprobrium factus est in omnibus qui per circuitum nostrum.

17. Et nunc exaudi, Domine Deus noster, orationem servi tui et preces ejus, et ostende faciem tuam super sanctuarium tuum quod desertum est, propter te, Domine.

18. Inclina, Deus meus, aurem tuam, et audi : aperi oculos tuos, et vide desolationem nostram, et civitatis tuae super quam invocatum est nomen tuum super eam : quia non in nostris justitiis prosternimus miserationem nostram coram te, sed in miserationibus tuis multis, Domine.

19. Exaudi, Domine, placare, Domine, attende, Domine : ne moreris propter teipsum, Deus meus, quia nomen tuum invocatum est super civitatem tuam et super populum tuum.

20. Et adhuc me loquente, et orante, et confitente peccata mea, et peccata populi mei Israel, et prosternente misericordiam meam in conspectu Domini Dei mei pro monte sancto,

21. et adhuc me loquente in oratione, et ecce vir Gabriel quem videram in visione a principio, volans, et tetigit me, quasi hora sacrificii vespertini.

22. Et docuit me, et locutus est mecum, et dixit : Daniel, nunc exivi imbuere te intelligentia.

23. In principio obsecrationis tuae, exivit sermo, et ego veni ut annuntiem tibi, quia vir desideriorum tu es. Et cogita in verbo, et intellige in visione.

24. Septuaginta hebdomades brevitate sunt super plebem tuam, et super civitatem sanctam, ut consummetur peccatum, et signentur peccata, et deleantur iniquitates, et exorentur iniquitates, et adducatur justitia sempiterna, et signetur visio et propheta, et ungatur sanctus sanctorum.

25. Καὶ γνώσῃ καὶ συνήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ ἀποκριθῆναι, καὶ τοῦ οἰκοδομησαί Ἱερουσαλὴμ, ἕως Χριστοῦ ἡγουμένου ἐβδομάδες ἑπτὰ, καὶ ἐβδομάδες ἐξηκονταδύο· καὶ ἐπιστρέψῃ, καὶ οἰκοδομηθῇσεται πλατεία καὶ τεῖχος, καὶ ἐκκνωθήσονται οἱ καιροί.

26. Καὶ μετὰ τὰς ἐβδομάδας τὰς ἐξηκονταδύο, ἐξολοθρευθήσεται χρίσμα, καὶ κῆμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ σὺν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐρχομένῳ, ἐκκοπήσονται ἐν κατακλυσμῷ, καὶ ἕως τέλους πολέμου συντετμημένου τάξει, ἀρπνισμοῖς.

27. Καὶ δυναμώσει διαθήκην πολλοῖς ἐβδομάς μία. Καὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἐβδομάδος ἀρτήσεται μου θυσία καὶ σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδελυγμα τῶν ἐρημώσεων, καὶ ἕως τῆς συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Ἐν ἔτει τρίτῳ Κύρου βασιλέως Περσῶν λόγος ἀπεκαλύφθη τῷ Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα ἐπεκλήθη Βαλτάσαρ. Καὶ ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ δύναμις μεγάλη καὶ σύνεσις ἐδόθη αὐτῷ ἐν τῇ ὄπτασίᾳ.

2. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ Δανιήλ ἤμην πενθῶν τρεῖς ἐβδομάδας ἡμερῶν.

3. Ἀρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, καὶ ἀλείμμα οὐκ ἤλειψάμην ἕως πληρώσεως τριῶν ἐβδομάδων ἡμερῶν.

4. Ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐρχόμενα τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, αὐτὸς ἔστι Τίγρις· Ἐδδεκέλ·

5. καὶ ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἶδού ἀνὴρ εἰς ἐνδοδυμένους βαδῶν, καὶ ἡ ὄψυς αὐτοῦ περιεζωσμένη ἐν χρυσῷ Ὀφλάς,

6. καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ θαρσῆς, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ἡ θρασὺς ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες πυρὸς, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ τὰ σκέλη ὡς θρασὺς χαλκοῦ στίλβοντος, καὶ ἡ φωνὴ τῶν λόγων αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὄχλου.

7. Καὶ ἶδον ἐγὼ Δανιήλ μόνος τὴν ὄπτασιν, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' ἐμοῦ οὐκ ἶδον τὴν ὄπτασιν, ἀλλ' ἡ ἔκστασις μεγάλη ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἔφυγον ἐν φόβῳ.

8. Καὶ ἐγὼ ὑπελείφθην μόνος, καὶ ἶδον τὴν ὄπτασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οὐκ ὑπελείφθη ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἡ δοῖα μου μετεστράφη εἰς διαφθοράν, καὶ οὐκ ἐκράτησα ἰσχύος.

9. Καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαί με αὐτοῦ ἤμην κατανενυγμένος, καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν.

(*) 10. Καὶ ἶδού χεὶρ ἀπτομένη μου, καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τὰ γόνατά μου,

11. καὶ εἶπε πρὸς μέ· Δανιήλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, σύνεσις ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγὼ λαλῶ πρὸς σέ, καὶ στήθι ἐπὶ τῇ στάσει σου, ὅτι νῦν ἀπεστάλην πρὸς σέ. Καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν πρὸς μέ τὸν λόγον τοῦτον, ἀνέστην ἐντρομος.

12. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Μὴ φοβοῦ, Δανιήλ, ὅτι ἀπὸ

(*) 10. Καὶ ἶδού χεὶρ ἀπτομένη μου, καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τὰ γόνατά μου, καὶ ταρσούς χειρῶν μου. (Alex.)

25. Et scies et intelliges ab exitu sermonis ad respondendum, et aedificandum Jerusalem, usque ad Christum ducem hebdomades septem, et hebdomades sexaginta duae: et revertetur, et aedificabitur platea et murus, et evacuabuntur tempora.

26. Et post hebdomadas sexaginta duas, exterminabitur unctio, et iudicium non est in eo: et civitatem et sanctuarium dissipabit cum duce adveniente, excidentur in diluvio, et usque ad finem belli concisi ordine, desolationibus.

27. Et confirmabit testamentum multis hebdomada una. Et in dimidio hebdomadis auferetur meum sacrificium et libamen, et in templo abominatio desolationum, et usque ad consummationem temporis consummatio dabitur super desolationem.

CAPUT X.

1. In anno tertio Cyri regis Persarum verbum revelatum est Danieli, cujus nomen vocatum est Baltasar. Et verbum verum, et fortitudo magna et intelligentia data est ei in visione.

2. In diebus illis ego Daniel eram lugens tres hebdomadas dierum.

3. Panem desideriorum non comedi, et caro et vinum non introierunt in os meum, et unguento non sum unctus usque ad completionem trium hebdomadarum dierum.

4. In die vigesima quarta mensis primi, et ego eram iuxta fluvium magnum, ipse est Tigris Eddecel:

5. et levavi oculos meos et vidi, et ecce vir unus vestitus baddin, et renes ejus accincti auro Ophlaz,

6. et corpus ejus quasi tharsis, et facies ejus veluti species fulguris, et oculi ejus ut lampades ignis, et brachia ejus et crura quasi species aeris candentis, et vox sermonum ejus ut vox multitudinis.

7. Et vidi ego Daniel solus visionem, et viri qui erant mecum non viderunt visionem, sed terror magnus irrui super eos, et fugerunt in timore.

8. Et ego relictus sum solus, et vidi visionem grandem hanc, et non remansit in me fortitudo, et gloria mea conversa est in corruptionem, et non retinui fortitudinem.

9. Et audiivi vocem sermonum ejus, et audiens eum eram compunctus, et facies mea super terram.

10. Et ecce manus tangens me, et erexit me super genua mea,

11. et dixit ad me: Daniel vir desideriorum, intellige in verbis quae ego loquor ad te, et sta in gradu tuo, nunc enim sum missus ad te. Cumque dixisset ad me sermonem istum, surrexi tremens.

12. Et dixit ad me: Noli metuere, Daniel, quia ex die

10. Et ecce manus tangens me, et erexit me super genua mea, et articulos manuum mearum.

τῆς πρώτης ἡμέρας ἧς ἔδωκας τὴν καρδίαν σου τοῦ συνεῖναι, καὶ κακωθῆναι ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ἠκούσθησαν οἱ λόγοι σου, καὶ ἐγὼ ἦλθον ἐν τοῖς λόγοις σου.

13. Καὶ ὁ ἄρχων βασιλείας Περσῶν εἰστέχει ἐξεναντίας μου εἰκοσι καὶ μίαν ἡμέραν. Καὶ ἰδοὺ Μιχαὴλ εἷς τῶν ἀρχόντων ἦλθε βοηθῆσαί μοι, καὶ αὐτὸν κατέλειπον ἔχει μετὰ τοῦ ἀρχοντος βασιλείας Περσῶν,

14. καὶ ἦλθον συνετίσαι σε ὅσα ἀπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπὶ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ὅτι ἐστὶ ἡ θρασὺς εἰς ἡμέρας.

15. Καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ κατὰ τοὺς λόγους τούτους, ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ κατενύγην.

16. Καὶ ἰδοὺ ὅς μοι ὡς υἱοῦ ἀνθρώπου ἤψατο τῶν χειλέων μου· καὶ ἦνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλάλησα, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἐστῶτα ἐναντίον μου· Κύριε, ἐν τῇ ὁπτασίᾳ σου ἐστράφη τὰ ἐντός μου ἐν ἐμοί, καὶ οὐκ ἔσχον ἰσχύν.

17. Καὶ πῶς δυνήσεται ὁ παῖς σου, Κύριε, λαλῆσαι μετὰ τοῦ Κυρίου μου τούτου; Καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ στήσεται ἐν ἐμοί ἰσχύς, καὶ πνεῦμα οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἐμοί.

18. Καὶ προσέθετο, καὶ ἤψατό μου ὡς θρασὺς ἀνθρώπου, καὶ ἐνίσχυσέ με,

19. καὶ εἶπέ μοι· Μὴ φοβοῦ, ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, εἰρήνη σοι· ἀνδρίζου καὶ ἰσχυε. Καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ ἰσχυσαί, καὶ εἶπα· Λαλείτω ὁ Κύριος μου, ὅτι ἐνίσχυσάς με.

20. Καὶ εἶπεν· Εἰ οἶδας ἵνατί ἦλθον πρὸς σέ; Καὶ νῦν ἐπιστρέψω τοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ ἀρχοντος Περσῶν· καὶ ἐγὼ εἰσπορευομένην, καὶ ὁ ἀρχὼν τῶν Ἑλλήνων ἤρξατο.

21. Ἄλλ' ἢ ἀναγγελῶ σοι τὸ ἐντεταγμένον ἐν γραφῇ ἀληθείας· καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ἀντεχόμενος μετ' ἐμοῦ περὶ τούτων, ἀλλ' ἢ Μιχαὴλ ὁ ἀρχὼν ὑμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἐγὼ ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου ἔστην εἰς κράτος καὶ ἰσχύν.

2. Καὶ νῦν ἀληθεῖαν ἀναγγελῶ σοι. Ἰδοὺ ἐστὶ τρεῖς βασιλεῖς ἀναστήσονται ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσῃ πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας· καὶ μετὰ τὸ κρατῆσαι αὐτὸν τοῦ πλούτου αὐτοῦ, ἐπαναστήσεται πάσαις βασιλείαις Ἑλλήνων.

3. Καὶ ἀναστήσεται βασιλεὺς δυνατὸς, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς, καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ.

4. Καὶ ὡς ἂν στῇ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, συντριβήσεται, καὶ διαιρεθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτοῦ, οὐδὲ κατὰ τὴν κυρείαν αὐτοῦ, ἣν ἐκυριεύσεν· ὅτι ἐκτιλήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ ἐτέροις ἐκτὸς τούτων.

5. Καὶ ἐνισχύσει ὁ βασιλεὺς τοῦ νότου· καὶ εἷς τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ ἐνισχύσει ἐπ' αὐτὸν, καὶ κυριεύσει κυρείαν πολλήν.

6. Καὶ μετὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ συμμιγῆσονται, καὶ θυγάτηρ βασιλείως τοῦ νότου εἰσελεύσεται πρὸς βασιλείαν τοῦ βορρᾶ, τοῦ ποιῆσαι συνθήκας μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐ

primo quo posuisti cor tuum ad intelligendum, et affligendum te coram Domino Deo tuo, audita sunt verba tua, et ego veni in verbis tuis.

13. Et princeps regni Persarum stetit ex adverso mihi viginti et uno diebus. Et ecce Michael unus de principibus venit ad auxiliandum mihi, et ipsum reliqui ibi cum principe regni Persarum,

14. et veni ut docerem te quæ occurrent populo tuo in novissimis diebus, quoniam adhuc visio in dies.

15. Cumque loqueretur ipse mecum secundum huiusmodi verba, dedi faciem meam in terram, et compunctus sum.

16. Et ecce quasi similitudo filii hominis tetigit labia mea: et aperui os meum, et locutus sum, et dixi ad eum qui stabat contra me: Domine, in visione tua conversa sunt interiora mea in me, et non retinui fortitudinem.

17. Et quomodo poterit servus tuus, Domine, loqui cum Domino meo isto? Et ego ex nunc non stabit in me fortitudo, et non remansit spiritus in me.

18. Et addidit, et tetigit me quasi visio hominis, et confortavit me,

19. et dixit mihi: Noli timere, vir desideriorum, pax tibi: viriliter age et confortare. Cumque loqueretur mecum convalescere, et dixi: Loquatur Dominus meus, quia confortasti me.

20. Et dixit: Numquid scis quare venerim ad te? Et nunc revertar ut praelier cum principe Persarum: et ego ingrediebar, et princeps Græcorum veniebat.

21. Verumtamen annuntiabo tibi quod constitutum est in scriptura veritatis: et non est unus adhærens mihi de his, nisi Michael princeps vester.

CAPUT XI.

1. Et ego in anno primo Cyri stabam ad robur et fortitudinem.

2. Et nunc veritatem annuntiabo tibi. Ecce adhuc tres reges surgent in Perside, et quartus ditabitur divitiis magnis super omnes: et cum invaluerit ipse divitiis suis, insurget super omnia regna Græcorum.

3. Et surget rex potens, et dominabitur dominatione multa, et faciet secundum voluntatem suam.

4. Et cum steterit regnum ejus, conteretur, et dividetur in quatuor ventos cæli, et non in novissima sua, neque secundum dominationem suam, quia dominatus est: quia exstirpabitur regnum ejus, et aliis præter istos.

5. Et confortabitur rex austri: et unus de principibus ipsis prævalebit super eum, et dominabitur dominatione multa.

6. Et post annos illius commiscebuntur, filiaque regis austri ingredietur ad regem aquilonis, facere fradera cum eo, et non obtinebit fortitudinem brachii, nec stabit semen ejus,

κρατήσει ισχύος βραχίονος, καὶ οὐ στήσεται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ παραδοθήσεται αὐτῇ, καὶ οἱ φέροντες αὐτήν, καὶ ἡ νεάνις, καὶ ὁ κατισχύων αὐτήν ἐν τοῖς καιροῖς.

7. Ἀναστήσεται ἐκ τοῦ ἄνθους τῆς ρίζης αὐτῆς, τῆς ἐτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ ἤξει πρὸς τὴν δύναμιν, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὑποστηρίγματα τοῦ βασιλέως τοῦ βορρᾶ, καὶ ποιήσει ἐν αὐτοῖς καὶ κατισχύσει.

8. Καὶ γε τοὺς θεοὺς αὐτῶν μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν, πᾶν σκεὺς ἐπιθυμητὸν αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσίου μετὰ αἰχμαλωσίας οἶσει εἰς Αἴγυπτον, καὶ αὐτὸς στήσεται ὑπὲρ βασιλεία τοῦ βορρᾶ.

9. Καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ ἀναστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

10. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνάξουσιν ὄχλον ἀναμέσον πολλῶν. Καὶ ἐλεύσεται ἐργόμενος καὶ κατακλύζων, καὶ παρελεύσεται, καὶ καθίεται, καὶ συμπρὸςπλακῆσεται ἕως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

11. Καὶ ἀγριανθήσεται βασιλεὺς τοῦ νότου καὶ ἐξελεύσεται, καὶ πολεμήσει μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ βορρᾶ, καὶ στήσει ὄχλον πολλόν, καὶ παραδοθήσεται ὁ ὄχλος ἐν χειρὶ αὐτοῦ,

12. καὶ λήψεται τὸν ὄχλον, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδιά αὐτοῦ, καὶ καταβαλεῖ μυριάδας, καὶ οὐ κατισχύσει.

13. Καὶ ἐπιστρέψει ὁ βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ, καὶ ἄξει ὄχλον πολλόν ὑπὲρ τὸν πρότερον· καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν καιρῶν ἐνιαυτῶν ἐπελεύσεται εἰσόδια ἐν δυνάμει μεγάλῃ, καὶ ἐν ὑπάρξει πολλῇ.

14. Καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις πολλοὶ ἐπαναστήσονται ἐπὶ βασιλεία τοῦ νότου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν λοιμῶν τοῦ λαοῦ σου ἐπαρθήσονται, τοῦ στήσαι θρασιν, καὶ ἀσθενήσουσι.

15. Καὶ εἰσελεύσεται βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ, καὶ ἔκχει πρὸς ὄψωμα, καὶ συλλήψεται πόλεις ὀχυράς, καὶ οἱ βραχίονες τοῦ βασιλέως τοῦ νότου στήσονται, καὶ ἀναστήσονται οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἰσχύς τοῦ στήναι.

16. Καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἐστὼς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. Καὶ στήσεται ἐν τῇ γῇ τοῦ Σαβεί, καὶ τελεσθήσεται ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

17. Καὶ τάξει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰσελθεῖν ἐν ἰσχύϊ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ εὐθεῖα πάντα μετ' αὐτοῦ ποιήσει· καὶ θυγατέρα τῶν γυναικῶν δώσει αὐτῷ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ, καὶ οὐκ αὐτὸς ἔσται.

18. Καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὰς νήσους, καὶ συλλήψεται πολλὰς, καὶ καταπαύσει ἄρχοντας ὀνειδισμοῦ αὐτῶν, πλὴν ὀνειδισμὸς αὐτοῦ ἐπιστρέψει αὐτῷ,

19. καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς αὐτοῦ, καὶ ἀσθενήσει, καὶ πεισείται, καὶ οὐχ εὐρεθήσεται.

20. Καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ρίζης αὐτοῦ φυτὸν τῆς βασιλείας ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ παραβιάζων, πρᾶστων ὁδῶν βασιλείας. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἔτι συντριβήσεται, καὶ οὐκ ἐν προσώποις, οὐδὲ ἐν πολέμῳ.

21. Στήσεται ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ, ἐξουδενώθη,

et tradetur ipsa, et qui adducebant eam, et adolescentula, et confortans eam in temporibus.

7. Surget de flore radices ejus, præparationis illius, et veniet ad virtutem, et ingreditur in sustentacula regis aquilonis, et faciet in eis et obtinebit.

8. Etiam deos eorum cum fusilibus eorum, omne vas desiderabile eorum argenti et auri cum captivitate ducet in Ægyptum, et ipse stabit super regem aquilonis.

9. Et intrabit in regnum regis austri, et revertetur ad terram suam :

10. et filii ejus congregabunt turbam inter medium multorum. Et veniet adveniens et inundans, et pertransibit, et sedebit, et congregietur usque ad fortitudinem ejus.

11. Et efferebitur rex austri et egredietur, et pugnabit cum rege aquilonis, et faciet stare turbam multam, et tradetur turba in manu ejus,

12. et capiet multitudinem, et exaltabitur cor ejus, et dejiciet decem millia, et non prævalebit.

13. Et convertetur rex aquilonis, et adducet turbam multam super priorem : et in fine temporum annorum ingredietur ingressiones in virtute magna, et in substantia multa.

14. Et in temporibus illis multi consurgent super regem austri, et filii pestilentium populi tui extollentur, ut stuant visionem, et infirmabuntur.

15. Et ingreditur rex aquilonis, et effundet aggerem, et capiet urbes inunits, et brachia regis austri stabunt, et consurgent electi ejus, et non erit fortitudo ad standum.

16. Et faciet ingrediens adversus eum secundum voluntatem suam, et non est qui stet contra faciem ejus. Et stabit in terra Sabi, et consumetur in manu ejus.

17. Et ponet faciem suam ut ingradientur in fortitudine totius regni sui, et recta omnia faciet cum eo : et filiam furninarum dabit ei ut evertat illum, et non permanebit, et non erit ei.

18. Et convertet faciem suam ad insulas, et capiet multas, et cessare faciet principes opprobrii sui, verumtamen opprobrium ejus convertetur ei.

19. Et convertet faciem suam ad fortitudinem terræ suæ, et infirmabitur, et corruet, et non invenietur.

20. Et surget de radice ejus planta regni ad præparationem ipsius transferens, faciens gloriam regni. Et in diebus illis adhuc conteretur, et non in faciebus, neque in bello.

21. Stabit super præparationem ejus, contemptus fuit, et

καὶ οὐκ ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν δόξαν βασιλείας. Καὶ ἔξει ἐν εὐθηνίᾳ, καὶ κατισχύσει βασιλείας ἐν ὀλισθήμασι,

22. καὶ βραχίονες τοῦ κατακλύζοντος κατακλυσθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ συντριβήσονται, καὶ ἡγούμενος διαθήκη.

23. Καὶ ἀπὸ τῶν συναναμψεων πρὸς αὐτὸν ποιήσει δόλον, καὶ ἀναβήσεται, καὶ ὑπερσχύσει αὐτοὺς ἐν ὀλίγῳ ἔθνει.

24. Καὶ ἐν εὐθηνίᾳ, καὶ ἐν πίοσι χώραις ἔξει, καὶ ποιήσει ἃ οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ· προνομήν καὶ σκύλα καὶ ὑπαρξίν αὐτοῖς διασκορπιεῖ, καὶ ἐπ' Αἴγυπτον λογιεῖται λογισμούς καὶ ἕως καιροῦ.

25. Καὶ ἐξεγερθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ βασιλεῖα τοῦ νότου ἐν δυνάμει μεγάλη. Καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ νότου συνάψει πόλεμον ἐν δυνάμει μεγάλη καὶ ἰσχυρᾷ σφόδρα, καὶ οὐ στήσονται, ὅτι λογιούνται ἐπ' αὐτὸν λογισμούς,

26. καὶ φάγονται τὰ δέοντα αὐτοῦ, καὶ συντρίψουσιν αὐτὸν, καὶ δυνάμεις κατακλύσει, καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολλοί.

27. Καὶ ἀμφότεροι οἱ βασιλεῖς, αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς πονηρίαν, καὶ ἐπὶ τραπέζῃ μιᾷ ψευδῇ λαλήσουσι, καὶ οὐ κατευθυνεῖ, ὅτι ἔτι πέρας εἰς καιρόν.

28. Καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν ὑπάρξει πολλῇ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν, καὶ ποιήσει, καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

29. Εἰς τὸν καιρὸν ἐπιστρέψει, καὶ ἔξει ἐν τῷ νότῳ, καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ἡ ἑσχάτη.

30. Καὶ εἰσελεύσονται ἐν αὐτῷ οἱ ἐκπορευόμενοι Κίτιοι, καὶ ταπεινωθήσεται, καὶ ἐπιστρέψει, καὶ θυμωθήσεται ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν· καὶ ποιήσει, καὶ ἐπιστρέψει, καὶ συνήσει ἐπὶ τοὺς καταλιπόντας διαθήκην ἁγίαν.

31. Καὶ σπέρματα ἐξ αὐτοῦ ἀναστήσονται, καὶ βεβηλώσουσι τὸ ἅγιον αἰῶνος τῆς δυναστείας, καὶ μεταστήσουσι τὸν ἐνδελεχισμόν, καὶ δώσουσι βδελύγμα ἡφανισμένον,

32. καὶ οἱ ἀνομούντες διαθήκην ἐπάξουσιν ἐν ὀλισθήμασι· καὶ λαὸς γινώσκοντες Θεὸν αὐτοῦ κατισχύσουσι, καὶ ποιήσουσι,

33. καὶ οἱ συνετοὶ τοῦ λαοῦ συνήσουσιν εἰς πολλὰ, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ρομφαίᾳ, καὶ ἐν φλογί, καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ἐν διαπραγῇ ἡμερῶν.

34. Καὶ ἐν τῷ ἀσθενῆσαι αὐτοὺς βοηθήσονται βοήθειαν μικράν, καὶ προστεθήσονται πρὸς αὐτοὺς πολλοὶ ἐν ὀλισθήμασι.

35. Καὶ ἀπὸ τῶν συνιέντων ἀσθενήσουσι τοῦ πυρῶσαι αὐτοὺς, καὶ τοῦ ἐκλέεσθαι, καὶ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι ἕως καιροῦ πέρας, ὅτι ἔτι εἰς καιρόν.

36. Καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ· καὶ ὁ βασιλεὺς ὑψωθήσεται καὶ μεγαλυνθήσεται ἐπὶ πάντα θεόν, καὶ λαλήσει ὑπερόγκᾳ, καὶ κατευθυνεῖ μέχρις οὗ συντελεσθῇ ἡ ὀργή, εἰς γὰρ συντελείαν γίνεται.

37. Καὶ ἐπὶ πάντας θεοὺς τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ συνήσει, καὶ ἐπιθυμία γυναικῶν, καὶ ἐπὶ πᾶν θεὸν οὐ συνήσει, ὅτι ἐπὶ πάντας μεγαλυνθήσεται.

38. Καὶ θεὸν Μωυσεῖ ἐπὶ τόπου αὐτοῦ δοξάσει, καὶ θεὸν ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ δοξάσει ἐν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ λίθῳ τιμῷ, καὶ ἐν ἐπιθυμήμασι.

39. Καὶ ποιήσει τοῖς ὄχυρμασι τῶν καταφυγῶν

non dederunt super eum gloriam regni. Et veniet in tranquillitate, et obtinebit regnum in lubricitatibus,

22. et brachia inundantis inundabuntur a facie ejus, et conterentur, et dux testamenti.

23. Et ex commistionibus adversus eum faciet dolum, et ascendet, et praevalabit in eos in modica gente.

24. Et in prosperitatem, et in pingues regiones veniet, et faciet quae non fecerunt patres ejus et patres patrum ejus : direptionem et spolia et substantiam eis dissipabit, et super Aegyptum cogitabit cogitationes et usque ad tempus.

25. Et excitabitur fortitudo ejus, et cor ejus super regem austri in virtute magna. Et rex austri conteret praelium in virtute magna et forti nimis, et non stabunt, quia cogitabunt super eum cogitationes,

26. et comedent necessaria ejus, et conterent eum, et virtutes inundabit, et cadent interfecti multi.

27. Et utrique reges, corda eorum ad malitiam, et ad mensam unam mendacia loquentur, et non proficiet, quia adhuc finis in tempus.

28. Et revertetur in terram suam in substantia multa, et cor ejus super testamentum sanctum, et faciet, et revertetur in terram suam.

29. Ad tempus revertetur, et veniet ad austrum, et non erit sicut prima etiam novissima.

30. Et ingredientur ad illum egredientes Citii, et humiliabitur, et revertetur, et indignabitur super testamentum sanctum : et faciet, ac revertetur, et intelliget super eos qui dereliquerunt testamentum sanctum.

31. Et semina ex eo consurgent, et polluent sanctificationem fortitudinis, et transferent iuge sacrificium, et dabunt abominationem desolatam,

32. et qui inique agunt testamentum inducent in lubricitatibus : et populus scientes Deum suum obtinebunt, et facient,

33. et intelligentes de populo intelligent in multa, et infirmabuntur in gladio, et in flamma, et in captivitate, et in rapina dierum.

34. Cumque infirmati fuerint adjuvabuntur adjumento parvulo, et applicabuntur eis multi in lubricitate.

35. Et de intelligentibus infirmabuntur ad conflandum eos, et seligendum, et revelandum usque ad temporis terminum, quia adhuc in tempus.

36. Et faciet juxta voluntatem suam : et rex elevabitur et magnificabitur adversus omnem deum, et loquetur ingentia, et dirigetur donec compleatur ira, in consummationem enim fit.

37. Et super omnes deos patrum suorum non intelliget, et concupiscentia feminarum, et super omnem deum non intelliget, quia super omnes magnificabitur.

38. Et deum Maozim in loco suo glorificabit, et deum quem ignoraverunt patres ejus glorificabit in auro et argento et lapide pretioso, et in concupiscentiis.

39. Et faciet munitionibus confugiorum cum deo alieno,

μετὰ θεοῦ ἄλλοτρίου, καὶ πληθυνεὶ δόξαν, καὶ ὑποτάξει αὐτοῖς πολλοὺς, καὶ γῆν διελεῖ ἐν δούροις.

40. Καὶ ἐν καιρῷ πέρατι συγκερατισθήσεται μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ συναρτήσεται ἐπ' αὐτὸν βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἵππευσι καὶ ἐν ναυσὶ πολλαῖς, καὶ εἰσλεύσεται εἰς τὴν γῆν καὶ συντρίψει, καὶ παρελεύσεται.

41. Καὶ εἰσλεύσεται εἰς τὴν γῆν τοῦ Σαβαίμ, καὶ πολλοὶ ἀσθενήσουσι. Καὶ οὗτοι διασωθήσονται ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδὼμ, καὶ Μωάβ, καὶ ἀρχὴ υἱῶν Ἀμμών.

42. Καὶ ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ γῆ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται εἰς σωτηρίαν.

43. Καὶ κυριεύσει ἐν τοῖς ἀποκρύφοις τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, καὶ ἐν πᾶσιν ἐπιθυμητοῖς Αἰγύπτου καὶ Λιβύων καὶ Αἰθιοπῶν, ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῶν.

44. Καὶ ἀκοαὶ καὶ σπουδαὶ ταραξουσιν αὐτὸν ἐξ ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἤξει ἐν θυμῷ πολλῷ τοῦ ἀφανίσαι πολλοὺς.

45. Καὶ πῆξει τὴν σκηνὴν αὐτοῦ Ἐφαδανῷ, ἀναμέσον τῶν θαλασσῶν, εἰς ὅρος Σαβαὶν ἁγίον ἤξει ἕως μέρους αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ βρόμενος αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστήσεται Μιχαὴλ ὁ ἀρχὸν ὁ μέγας, ὁ ἐστῆκώς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου. Καὶ ἔσται καιρὸς θλίψεως, θλίψις ὅσα οὐ γέγονεν ἀπ' οὗ γεγένηται ἔθνος ἐν τῇ γῇ ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σωθήσεται ὁ λαὸς σου πᾶς ὁ γεγραμμένος ἐν τῇ βίβλῳ,

2. καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν γῆς χώματι ἐξεγερθήσονται, οὗτοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὗτοι εἰς ὀνειδισμόν καὶ εἰς αἰσχύνην αἰώνιον.

3. Καὶ οἱ συνιέντες λάμβουσιν ὡς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώματος, καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔτι.

4. Καὶ σὺ, Δανιὴλ, ἔμψαζον τοὺς λόγους, καὶ σφράγισον τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως διδαχθῶσι πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ γνῶσις.

5. Καὶ ἰδὼν ἐγὼ Δανιὴλ, καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἰστήκεισαν, εἷς ἐντεῦθεν τοῦ χειλούς τοῦ ποταμοῦ, καὶ εἷς ἐντεῦθεν τοῦ χειλούς τοῦ ποταμοῦ.

6. Καὶ εἶπε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυμένῳ τὰ βαδδὶν, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ· Ἔως πότε τὸ πέρας ὧν εἶρχας τῶν θαυμασίων;

7. Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἐνδεδυμένου τὰ βαδδὶν, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ· καὶ ὑψωσε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀριστεράν αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι εἰς καιρὸν καιρῶν καὶ ἡμισυ καιροῦ, ἐν τῷ συντελεσθῆναι διασκοπισμὸν, γνῶσονται πάντα ταῦτα.

8. Καὶ ἐγὼ ἤκουσα, καὶ οὐ συνῆκα, καὶ εἶπα· Κύριε, τί τὰ ἔσχατα τούτων;

9. Καὶ εἶπε· Δεῦρο, Δανιὴλ, ὅτι ἐμπεπραγμένοι καὶ ἐσφραγισμένοι οἱ λόγοι ἕως καιροῦ πέρας.

10. Ἐκλεγῶσι, καὶ ἐκλευκανθῶσι, καὶ πυρωθῶσι, καὶ ἁγιασθῶσι πολλοί· καὶ ἀνομήσωσιν ἄνομοι, καὶ οὐ συνήσουσι πάντες ἄνομοι, καὶ οἱ νοήμονες συνήσουσι.

11. Καὶ ἀπὸ καιροῦ παραλλάξεως τοῦ ἐνδελειχισμού, καὶ δοθήσεται τὸ βδελύγμα ἐρημώσεως ἡμέραι χίλια διακόσσια ἐνενήκοντα.

et multiplicabit gloriam, et subjiciet ipsis multos, et terram dividet in donis.

40. Et in temporis termino cornu certabit cum rege austru, et congregabitur super eum rex aquilonis in curribus et equitibus et navibus multis, et ingreditur in terram et conteret, et transibit.

41. Et introibit in terram Sabaim, et multi infirmabuntur. Et hi salvabuntur de manu ejus, Edom, et Moab, et principium filiorum Ammon.

42. Et extendet manum super terram, et terra Ægypti non erit in salutem.

43. Et dominabitur in reconditis auri et argenti, et in omnibus desiderabilibus Ægypti et Lybum et Æthiopum, in munitionibus eorum.

44. Et rumores et festinationes turbabunt eum ab oriente et ab aquilone, et veniet in furore multo ad disperdendum multos.

45. Et figet tabernaculum suum Ephadano, in medio marium, in monte Sabain sancto : veniet usque ad partem ejus, et non est qui eruat eum.

CAPUT XII.

1. Et in tempore illo consurget Michael princeps magnus, qui stat pro filiis populi tui. Et erit tempus tribulationis, tribulatio qualis non fuit ex quo facta est gens in terra usque ad tempus illud. In tempore illo salvabitur populus tuus omnis qui scriptus fuerit in libro,

2. et multi de his qui dormiunt in terræ pulvere evigilabunt, alii in vitam æternam, et alii in opprobrium et confusionem æternam.

3. Et intelligentes fulgebunt quasi splendor firmamenti, et de justis plurimis quasi stellæ in sæcula et ultra.

4. Tu autem, Daniel, claude sermones, et signa librum usque ad tempus consummationis, donec doceantur multi et multiplicetur scientia.

5. Et vidi ego Daniel, et ecce alii duo stabant, unus hinc super labium fluminis, et alius inde ex alio labio fluminis.

6. Et dixit viro qui indutus erat baddin, qui stabat super aquam fluminis : Usquequo finis istorum quæ dixisti mirabilium?

7. Et audivi virum qui indutus erat baddin, qui stabat super aquam fluminis : et elevavit dexteram suam et sinistram suam in cælum, et juravit in vivente in æternum, quia in tempus temporum et dimidium temporis, cum completa fuerit dispersio, cognoscent universa hæc.

8. Et ego audivi, et non intellexi, et dixi : Domine, quid novissima horum?

9. Et dixit : Vade, Daniel, quia clausi signatique sunt sermones usque ad temporis finem.

10. Eligentur, et dealbabuntur, et quasi per ignem probabuntur, et sanctificabuntur multi : et inique agent iniqui, neque intelligent omnes iniqui, et docti intelligent.

11. Et a tempore mutationis jugis sacrificii, et dabitur abominatio desolationis dies mille ducenti nonaginta.

12. Μακάριος ὁ ὑπομένων καὶ φθάσας εἰς ἡμέρας
χιλίας τριακοσίας τριακονταπέντε.

13. Καὶ σὺ δεῦρο, καὶ ἀναπαύου. Ἐτι γὰρ ἡμέραι
καὶ ὥραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναστήσῃ εἰς
τὸν κλῆρόν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

(Cap. XIII.) 65. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀστυάγης προστέθη
πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ παρέλαβε Κύρος ὁ Πέρ-
σης τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

(Cap. XIV.) 1. Καὶ ἦν Δανιὴλ συμβιωτὴς τοῦ βασι-
λέως, καὶ ἐνδοξος ὑπὲρ πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ.

2. Καὶ ἦν εἰδωλὸν τοῖς Βαβυλωνίοις ὃ ὄνομα Βήλ,
καὶ ἐδαπανῶντο εἰς αὐτὸν ἐκάστης ἡμέρας σμειδάλεως
ἀρτάβαι δώδεκα καὶ πρόβατα τεσσαράκοντα καὶ οἶνου
μετρηταὶ ἕξ.

3. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο αὐτὸν, καὶ ἐπορεύετο καθ'
ἐκάστην ἡμέραν προσκυνεῖν αὐτῷ. Δανιὴλ δὲ προσκυνεῖ
τῷ Θεῷ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Διατί οὐ
προσκυνεῖς τῷ Βήλ;

4. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐ τοὶ σέβομαι εἰδῶλα χειροποίητα,
ἀλλὰ τὸν ζῶντα Θεόν, τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν, καὶ ἔχοντα πάσης σαρκὸς κυρείαν.

5. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Οὐ δοκεῖ σοι Βήλ
εἶναι ζῶν θεός; Ἡ οὐχ ὁρᾷς ὅσα ἐσθίει καὶ πίνει καθ'
ἐκάστην ἡμέραν;

6. Καὶ εἶπε Δανιὴλ γελάσας. Μὴ πλανῶ, βασιλεῦ·
οὗτος γὰρ ἐσθίων μὲν ἐστὶ πηλὸς, ἐξωθεν δὲ χαλκός,
καὶ οὐ βεβρωκεν οὐδέποτε.

7. Θυμωθείς δὲ βασιλεὺς ἐκάλεσε τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ εἰποῖτέ μοι τίς ὁ κατέσθων
τὴν δαπάνην ταύτην,

8. ἀποθανεῖσθε· ἐὰν δὲ δεῖξτε ὅτι Βήλ κατεσθίει
αὐτὰ, ὁ Δανιὴλ ἀποθάνειται, ὅτι ἐβλασφήμησεν εἰς τὸν
Βήλ. Καὶ εἶπε Δανιὴλ τῷ βασιλεῖ· Γινέσθω κατὰ τὸ
ῥῆμά σου.

9. Καὶ ἦσαν ἱερεῖς τοῦ Βήλ ἐβδομήκοντα, ἐκτὸς
γυναικῶν καὶ τέκνων. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς μετὰ Δα-
νιὴλ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βήλ.

10. Καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βήλ· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀπο-
τρέχομεν ἔξω, σὺ δὲ, βασιλεῦ, παράθεε τὰ βρώματα,
καὶ τὸν οἶνον κεράσας θές, καὶ ἀπόχλειςον τὴν θύραν,
καὶ σπράγισον τῷ δακτυλίῳ σου.

11. Καὶ ἔλθων πρωτὶ, ἐὰν μὴ εὗρῃς πάντα βεβρω-
μένα ὑπὸ τοῦ Βήλ, ἀποθανούμεθα, ἢ Δανιὴλ ὁ ψευδό-
μενος καθ' ἡμῶν.

12. Αὐτοὶ δὲ κατεφρόνουν, ὅτι πεποιθήσαν ὑπὸ τὴν
τράπεζαν κεκρυμμένην εἰσόδον, καὶ δι' αὐτῆς εἰσπο-
ρεύοντο διόλου, καὶ ἀνῆλθον αὐτά.

13. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξηλθοσαν ἐκεῖνοι, καὶ ὁ βασι-
λεὺς παρέθηκε τὰ βρώματα τῷ Βήλ· καὶ ἐπέταξε Δα-
νιὴλ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, καὶ ἤνεγκαν τέφραν, καὶ
κατέσεισαν ὅλον τὸν ναὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως μόνου.
Καὶ ἐξεληθόντες ἔκλεισαν τὴν θύραν, καὶ ἐσφραγίσαντο
ἐν τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπῆλθον.

14. Οἱ δὲ ἱερεῖς ἦλθον τὴν νύκτα κατὰ τὸ ἔθος αὐ-
τῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ
κατέφαγον πάντα καὶ ἐξέπιον.

15. Καὶ ὠθρίσεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρωτὶ, καὶ Δανιὴλ
μετ' αὐτοῦ,

16. καὶ εἶπεν· Σῶοι αἱ σφραγίδες, Δανιὴλ; ὁ δὲ
εἶπε· Σῶοι, βασιλεῦ.

12. Beatus qui exspectat et pervenit ad dies mille trecen-
tos triginta quinque.

13. Tu autem, Daniel, vade, et quiesce. Adhuc enim
dies et horæ in completionem consummationis, et resurges
in sorte tua in consummatione dierum.

(Cap. XIII.) 65. Et rex Astyages appositus est ad patres
suos, et suscepit Cyrus Perses regnum ejus.

(Cap. XIV.) 1. Et erat Daniel conviva regis, et honora-
tus super omnes amicos ejus.

2. Erat autem idolum Babylonis cui nomen Bel, et im-
pendebantur in eo per singulos dies similæ artabæ duodecim
et oves quadraginta et vini metretæ sex.

3. Et rex colebat eum, et ibat per singulos dies adorare
eum. Porro Daniel adorabat Deum suum. Dixitque ei rex :
Quare non adoras Bel?

4. At ille dixit : Quia non colo idola manufacta, sed viven-
tem Deum, qui creavit cælum et terram, et habet potesta-
tem omnis carnis.

5. Et ait rex ad eum : Non videtur tibi Bel esse vivens
deus? An non vides quanta comedat et bibat quotidie?

6. Et ait Daniel ridens : Ne erres, rex : iste enim est in-
trinsecus quidem lutum, forinsecus autem æreus, nec comedit
aliquando.

7. Iratus autem rex vocavit sacerdotes ejus, et ait eis :
Nisi dixeritis mihi quis est iste qui comedit impeneas has,

8. moriemini : si autem ostenderitis quoniam Bel comedat
hæc, morietur Daniel, quia blasphemavit in Bel. Et dixit
Daniel regi : Fiat juxta verbum tuum.

9. Erant autem sacerdotes Bel septuaginta, exceptis uxo-
ribus et filiis. Et venit rex cum Daniele in domum Belis.

10. Et dixerunt sacerdotes Belis : Ecce nos egredimur
foras, tu autem, rex, appone escas, et vinum miscens pone,
et claude ostium, et signa annulo tuo.

11. Et veniens mane, nisi inveneris omnia comesta a Bel,
moriemur, vel Daniel qui mentitus est adversus nos.

12. Ipsi autem contemnebant, quia fecerant sub mensa
absconditum introitum, et per illum ingrediebantur semper,
et devorabant ea.

13. Factum est igitur, postquam egressi sunt illi, et rex
posuit cibos ante Bel : præcepit Daniel pueris suis, et attu-
lerunt cinerem, et decusserunt totum templum coram regno
solo. Et egressi clauserunt ostium, et signaverunt annulo
regis, et abierunt.

14. Sacerdotes autem venerunt nocte juxta consuetudi-
nem suam, et uxores eorum, et filii eorum, et comederunt
omnia et biberunt.

15. Surrexit autem rex primo diluculo, et Daniel cum eo,

16. et ait : Salvane sunt signacula, Daniel? At ille dixit :
Salva, rex.

17. Καὶ ἐγένετο, ἅμα τῷ ἀνοῖξαι τὰς θύρας, ἐπιβλέψας ἐπὶ τὴν τράπεζαν ὁ βασιλεὺς ἐδόθησε φωνῇ μεγάλῃ· Μέγας εἶ, Βῆλ, καὶ οὐκ ἔστι παρὰ σοὶ δόλος οὐδὲ εἰς.

18. Καὶ ἐγέλασε Δανιήλ, καὶ ἐκράτησε τὸν βασιλέα, τοῦ μὴ εἰσελθεῖν αὐτὸν ἔσω, καὶ εἶπεν· Ἴδε δὴ τὸ ἔδαφος, καὶ γνώθι τίνας τὰ ἔχνη ταῦτα.

19. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ὁρῶ τὰ ἔχνη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδιῶν. Καὶ ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς

20. τότε συνέβαλε τοὺς ἱερεῖς, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ τέχνα αὐτῶν, καὶ ἐδείξαν αὐτῷ τὰς κρυπτάς θύρας δι' ὧν εἰσπορεύοντο, καὶ ἔδαπάνων τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

21. Καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔδωκε τὸν Βῆλ ἔκδοτον τῷ Δανιήλ, καὶ κατέστρεψεν αὐτὸν καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ.

22. Καὶ ἦν δράκων μέγας, καὶ ἐσέβοντο αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι.

23. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ· Μὴ καὶ τοῦτον ἑρεῖς ἔτι γαλκοὺς ἔστιν; Ἰδοὺ ζῇ, καὶ ἐσθίει, καὶ πίνει· οὐ δύνασαι εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστιν οὗτος θεὸς ζῶν· καὶ προσκύνησον αὐτῷ.

24. Καὶ εἶπε Δανιήλ· Κυρίῳ τῷ Θεῷ μου προσκυνῶ, ὅτι οὗτός ἐστι Θεὸς ζῶν.

25. Σὺ δὲ, βασιλεῦ, δός μοι ἐξουσίαν, καὶ ἀποκτενῶ τὸν δράκοντα ἄνευ μαχαίρας καὶ βάρβδου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Δίδωμί σοι.

26. Καὶ ἔλαβεν ὁ Δανιήλ πίσσαν καὶ στέαρ καὶ τρίγας, καὶ ᾗψησεν ἐπιτοαυτὸ, καὶ ἐποίησε μάζας, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος, καὶ φαγὼν διεβράβη ὁ δράκων. Καὶ εἶπεν· Ἴδετε τὰ σεβάσματα ὑμῶν.

27. Καὶ ἐγένετο, ὥς ἤκουσαν οἱ Βαβυλώνιοι, ἡγανάκτησαν λίαν καὶ συνεστράφησαν ἐπὶ τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν· Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεὺς, τὸν Βῆλ κατέσπασε καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινε, καὶ τοὺς ἱερεῖς κατέσφαξε.

28. Καὶ εἶπαν ἔλθόντες πρὸς βασιλέα· Παράδος ἡμῖν τὸν Δανιήλ, εἰ δὲ μὴ, ἀποκτενοῦμέν σε καὶ τὸν οἶκόν σου.

29. Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπείγουσιν αὐτὸν σφόδρα, καὶ ἀναγκασθεὶς ὁ βασιλεὺς παρέδωκεν αὐτοῖς τὸν Δανιήλ.

30. Οἱ δὲ ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας ἕξ.

31. Ἦσαν δὲ ἐν τῷ λάκκῳ ἑπτὰ λέοντες, καὶ ἐδόδοτο αὐτοῖς τὴν ἡμέραν δύο σῶματα καὶ δύο πρόβατα. Τότε δὲ οὐκ ἐδόθη αὐτοῖς, ἵνα καταφάγῃσι τὸν Δανιήλ.

32. Καὶ ἦν Ἀμβακοὺμ ὁ προφήτης ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ αὐτὸς ᾗψησεν ἔψημα, καὶ ἐνέθρυψεν ἄρτους εἰς σκάφην, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδῖον ἀπενέγκαι τοῖς θερισταῖς.

33. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος Κυρίου τῷ Ἀμβακοὺμ· Ἀπένεγκε τὸ ἀρίστον ὃ ἔχεις εἰς Βαβυλῶνα τῷ Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

34. Καὶ εἶπεν Ἀμβακοὺμ· Κύριε, Βαβυλῶνα οὐχ ἐώρακα, καὶ τὸν λάκκον οὐ γινώσκω.

35. Καὶ ἐπελάβετο ὁ ἄγγελος Κυρίου τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, καὶ βαστάσας τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔθηκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα ἐπάνω τοῦ λάκκου, ἐν τῷ βοίῳ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ.

17. Et factum est, simul atque aperuisset ostia, aspiciens rex super mensam exclamavit voce magna : Magnus es, Bel, et non est apud te ullus dolus.

18. Et risit Daniel, et tenuit regem, ne ingrederetur intro, et dixit : Vide nunc pavimentum, et animadverte cujus vestigia sunt hæc.

19. Et dixit rex : Video vestigia virorum et mulierum et parvulorum. Et iratus rex

20. tunc apprehendit sacerdotes, et uxores, et filios eorum, et ostenderunt ei abscondita ostia per quæ ingrediebantur, et consumeabant quæ erant super mensam.

21. Occidit ergo illos rex, et tradidit Bel in potestatem Danielis, qui subvertit eum et templum ejus.

22. Et erat draco magnus, et colebant illum Babylonii.

23. Et dixit rex Danieli : Numquid et hunc dices æreum esse? Ecce vivit, et comedit, et bibit : non potes dicere quia iste non sit deus vivens : adora ergo eum.

24. Dixitque Daniel : Dominum Deum meum adoro, quia ipse est Deus vivens.

25. Tu autem, rex, da mihi potestatem, et interficiam draconem absque gladio et fuste. Et ait rex : Do tibi.

26. Tulit ergo Daniel picem et adipem et pilos, et coxit pariter, fecitque massas, et dedit in os draconis, et comedens diruptus est draco. Et dixit : Videte ea quæ vos colitis.

27. Et factum est, ut auderunt Babylonii, indignati sunt vehementer et congregati adversus regem dixerunt : Judæus factus est rex, Bel destruxit et draconem interfecit, et sacerdotes occidit.

28. Et dixerunt cum venissent ad regem : Trade nobis Daniele, alioquin interficiemus te et domum tuam.

29. Vidit ergo rex quod irruerent in eum vehementer, et necessitate compulsus rex tradidit eis Daniele.

30. Qui miserunt eum in lacum leonum, et erat ibi diebus sex.

31. Porro in lacu crant leones septem, et dabantur eis duo corpora quotidie et duæ oves. Tunc autem non sunt data eis, ut devorarent Daniele.

32. Erat autem Ambacum propheta in Judæa, et ipse coxerat pulmentum, et intriverat panes in alveolo, et ibat in campum ut ferret messoribus.

33. Dixitque angelus Domini ad Ambacum : Fer prandium quod habes in Babylonem Danieli in lacum leonum.

34. Et dixit Ambacum : Domine, Babylonem non vidi, et lacum nescio.

35. Et apprehendit angelus Domini verticem ejus, et portans capillo capitis ejus posuit eum in Babylonem super lacum, in impetu spiritus sui.

36. Καὶ ἐβόησεν Ἀμβακούμ, λέγων· Δανιήλ, Δανιήλ, λάβε τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστείλε σοι ὁ Θεός.

37. Καὶ εἶπε Δανιήλ· Ἐμνήσθης γάρ μου, ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς ἀγαπῶντάς σε.

38. Καὶ ἀναστὰς Δανιήλ ἔφαγεν. Ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἀπεκατέστησε τὸν Ἀμβακούμ παραχρῆμα εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

39. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ πενθῆσαι τὸν Δανιήλ, καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον, καὶ ἐνέβλεψε· καὶ ἰδοὺ Δανιήλ καθήμενος.

40. Καὶ ἀναβοήσας φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· Μέγας εἶ, Κύριε ὁ Θεός τοῦ Δανιήλ, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν σοῦ.

41. Καὶ ἔσπασεν αὐτόν· τοὺς δὲ αἰτίους τῆς ἀπολείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον, καὶ κατεβρώθησαν παραχρῆμα ἐνώπιον αὐτοῦ.

36. Et clamavit Ambacum, dicens : Daniel, Daniel, tolle prandium quod misit tibi Deus.

37. Et ait Daniel : Recordatus es quippe mei, Deus, et non dereliquisti diligentes te.

38. Surgensque Daniel comedit. Porro angelus Dei restituit Ambacum confestim in locum ejus.

39. Rex autem venit die septimo ut lugeret Danielem, et venit ad lacum, et introspexit : et ecce Daniel sedens.

40. Et exclamans voce magna dixit : Magnus es, Domine Deus Danielis, et non est alius præter te.

41. Et extraxit eum : porro illos qui perditionis ejus causa fuerant intromisit in lacum, et devorati sunt in momento coram eo.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ

ΠΡΩΤΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὸ πατάξαι Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τὸν Μακεδόνα, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς Χεττεινίμ, καὶ ἐπάταξε τὸν Δαρεῖον βασιλεῖα Περσῶν καὶ Μηδῶν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ πρότερος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα·

2. καὶ συνεστήσατο πολέμους πολλοὺς, καὶ ἐκράτησεν ὀχυρωμάτων πολλῶν, καὶ ἔσφαξε βασιλεῖς τῆς γῆς.

3. Καὶ διῆλθεν ἕως ἄκρων τῆς γῆς, καὶ ἔλαβε σκύλα πλήθους ἐθνῶν. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ὑψώθη, καὶ ἐπῆρθη ἡ καρδία αὐτοῦ·

4. καὶ συνήγαγε δυνάμειν ἰσχυράν σφόδρα,

5. καὶ ἤρξε χωρῶν καὶ ἐθνῶν καὶ τυράννων, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς φόρον.

6. Καὶ μετὰ ταῦτα ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἔγνω ὅτι ἀποθνήσκει.

7. Καὶ ἐκάλεσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐνδόξους τοὺς συντρόφους αὐτοῦ ἀπὸ νεότητος, καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἔτι ζώντος αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ἔτη ὡδέκα, καὶ ἀπέθανε.

9. Καὶ ἐπεκράτησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ.

10. Καὶ ἐπέθεντο πάντες διαδήματα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτὸν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν ἔτη πολλὰ, καὶ ἐπλήθυναν κακὰ ἐν τῇ γῇ.

11. Καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῶν ῥίζα ἀμαρτωλὸς, Ἀντίοχος Ἐπιφανής, υἱὸς Ἀντιόχου βασιλέως, ὃς ἦν θυμὸς ἐν τῇ Ῥώμῃ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ἑκατοστοῦ καὶ τριακοστῷ καὶ ἐβδόμῳ βασιλείας Ἑλλήνων.

12. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθον ἐξ Ἰσραὴλ

MACCABÆORUM

PRIMUS.

CAPUT I.

1. Et factum est, postquam percussit Alexander Philippi Macedo, qui egressus est de terra Cheltiim, et percussit Darium regem Persarum et Medorum, et regnavit pro eo primus in Græcia :

2. et constituit prælia multa, et obtinuit munitiones multas, et interfecit reges terræ.

3. Et pertransiit usque ad fines terræ, et accepit spolia multitudinis gentium. Et siluit terra in conspectu ejus. Et exaltatum est, et elevatum cor ejus :

4. et congregavit virtutem fortem valde,

5. et obtinuit regiones et gentes et tyrannos, et facti sunt illi in tributum.

6. Et post hæc decidit in lectum, et cognovit quia moritur.

7. Et vocavit pueros suos nobiles qui secum erant nutriti a juventute, et divisit illis regnum suum cum adhuc viveret.

8. Et regnavit Alexander annis duodecim, et mortuus est.

9. Et obtinuerunt pueri ejus regnum unusquisque in loco suo.

10. Et imposuerunt omnes sibi diademata post mortem ejus, et filii eorum post eos annis multis, et multiplicata sunt mala in terra.

11. Et exiit ex eis radix peccatrix, Antiochus illustris, filius Antiochi regis, qui fuerat obses Romæ : et regnavit in anno centesimo trigesimo septimo regni Græcorum.

12. In diebus illis exierunt ex Israel filii iniqui, et sua-

υἱοὶ παράνομοι, καὶ ἀνέπεισαν πολλοὺς, λέγοντες· Πορευθῶμεν, καὶ διαθώμεθα διαθήκην μετὰ τῶν ἐθνῶν τῶν κυκλῶ ἡμῶν, ὅτι ἀπ' ἧς ἐχωρίσθημεν ἀπ' αὐτῶν, εὔρεν ἡμᾶς κακὰ πολλὰ.

13. Καὶ ἠγαθύνθη ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν.

14. Καὶ προεθυμώθησαν τινες ἀπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν ποιῆσαι τὰ δικαίωματα τῶν ἐθνῶν.

15. Καὶ ὠκοδόμησαν γυμνάσιον ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν.

16. καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἀκροβυστίας, καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ διαθήκης ἁγίας, καὶ ἐξεύχθησαν τοῖς ἐθνέσι, καὶ ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν.

17. Καὶ ἠτοιμάσθη ἡ βασιλεία ἐναντίον Ἀντιόχου· καὶ ὑπέλαβε βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου, ὅπως βασιλεύσῃ ἐπὶ τὰς δύο βασιλείας.

18. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον ἐν ὄλῳ βαρεῖ, ἐν ἄρμασι, καὶ ἐν ἐλέφασιν, καὶ ἐν ἵππευσι, καὶ ἐν στόλῳ μεγάλῳ.

19. Καὶ συνεστήσαντο πόλεμον πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἐνέτραπῃ Πτολεμαῖος ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε· καὶ ἔπесον τραυματῆαι πολλοί.

20. Καὶ κατελάβοντο τὰς πόλεις τὰς ὄχυράς ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα γῆς Αἰγύπτου.

21. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἀντιόχος, μετὰ τὸ πατάξαι Αἴγυπτον, ἐν τῷ ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει. Καὶ ἀνέβη ἐπὶ Ἰσραὴλ,

22. καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄλῳ βαρεῖ.

23. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἅγιασμα ἐν ὑπερηφανείᾳ, καὶ ἔλαβε τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὴν λυγνίαν τοῦ φωτός, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως, καὶ τὰ σπονδεῖα, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς θυίσκας τὰς χρυσαῖς, καὶ τὸ καταπέτασμα, καὶ τοὺς στεφάνους, καὶ τὸν κόσμον τὸν χρυσοῦν τὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐλέπισε πάντα.

24. Καὶ ἔλαβε τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ, καὶ ἔλαβε τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἀποκρύφους οὓς εὔρε. Καὶ λαβὼν πάντα ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐποίησε φονοκτονίαν, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφανείαν μεγάλην.

26. Καὶ ἐγένετο πένθος μέγα ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν.

27. Καὶ ἐστέναζαν ἄρχοντες καὶ πρεσβύτεροι, παρθένοι καὶ νεανίσκοι ἠσθένησαν, καὶ τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν ἠλλοιώθη.

28. Πᾶς νυμφίος ἀνέλαβε θρῆνον, καὶ καθημένη ἐν παστῇ ἐγένετο ἐν πένθει.

29. Καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰακώβ ἐνεδύσατο αἰσχύνην.

30. Καὶ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄρχοντα φορολογίας εἰς τὰς πόλεις Ἰουδα, καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄλῳ βαρεῖ.

31. Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς λόγους εἰρηνικούς ἐν δόλῳ, καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ.

32. Καὶ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὴν πόλιν ἐξάπινα, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν πληγὴν μεγάλην, καὶ ἀπόλωσε λαὸν πολλὸν ἐξ Ἰσραὴλ.

serunt multis, dicentes : Eamus, et disponamus testamentum cum gentibus quæ circa nos sunt, quia ex quo recessimus ab eis, invenerunt nos mala multa.

13. Et bonus est visus sermo in oculis eorum.

14. Et destinauerunt quidam de populo, et abierunt ad regem : et dedit illis potestatem faciendi iustitias gentium..

15. Et ædificaverunt gymnasium in Jerosolymis secundum leges nationum :

16. et fecerunt sibi præputia, et recesserunt a testamento sancto, et juncti sunt nationibus, et venumdati sunt ut facerent malum.

17. Et paratum est regnum in conspectu Antiochi : et consilium cepit regnare in Ægypto, ut regnaret super duo regna.

18. Et intravit in Ægyptum in multitudine gravi, in cruribus, et elephantis, et equitibus, et in classe magna.

19. Et constituit bellum adversus Ptolemæum regem Ægypti : et veritus est Ptolemæus a facie ejus, et fugit : et ceciderunt vulnerati multi.

20. Et comprehenderunt civitates munitas in terra Ægypti : et accepit spolia terræ Ægypti.

21. Et convertit Antiochus, postquam percussit Ægyptum, in centesimo et quadragésimo et tertio anno. Et ascendit ad Israel,

22. et ascendit in Jerusalem in multitudine gravi.

23. Et intravit in sanctificationem cum superbia, et accepit altare aureum, et candelabrum luminis, universa vasa ejus, et mensam propositionis, et libatoria, et phialas, et mortariola aurea, et velum, et coronas, et ornamentum aureum quod in facie templi erat, et comminuit omnia.

24. Et accepit argentum, et aurum, et vasa concupiscibilia, et accepit thesaurus occultos quos invenit. Et sublati omnibus abiit in terram suam.

25. Et fecit cædem hominum, et locutus est superhiam magnam.

26. Et factus est planctus magnus in Israel in omni loco eorum.

27. Et ingemuerunt principes et seniores, virgines et juvenes infirmati sunt, et speciositas mulierum immutata est.

28. Omnis sponsus sumpsit lamentum, et quæ sedebat in toro maritali lugebat.

29. Et commota est terra super habitantes in ea, et universa domus Jacob induit confusionem.

30. Et post duos annos dierum misit rex principem tributorum in civitates Juda, et venit Jerusalem cum turba magna.

31. Et locutus est ad eos verba pacifica in dolo, et crediderunt ei.

32. Et irrui super civitatem repente, et percussit eam plaga magna, et perdidit populum multum ex Israel.

33. Καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα τῆς πόλεως, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν πυρὶ, καὶ καθεῖλε τοὺς οἴκους αὐτῆς καὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς κυκλῶ.

34. Καὶ ἤμαλώτευσαν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ κτήνη ἐκληρονόμησαν.

35. Καὶ ὠκοδόμησαν τὴν πόλιν Δαυὶδ τεῖχει μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ, πύργοις ὀχυροῖς, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἀσπλιν.

36. Καὶ ἔθηκαν ἐκεῖ ἔθνος ἀμαρτωλὸν, ἄνδρας παρανόμους, καὶ ἐνίσχυσαν ἐν αὐτῇ. Καὶ παρέθεντο ὅπλα καὶ τροφὰς, καὶ συναγαγόντες τὰ σκῦλα Ἱερουσαλὴμ.

37. ἀπόθεντο ἐκεῖ, καὶ ἐγένοντο εἰς μεγάλην παγίδα.

38. Καὶ ἐγένετο εἰς ἔνεδρον τῷ ἁγιάσματι, καὶ εἰς διάβολον πονηρὸν τῷ Ἰσραὴλ διαπαντός.

39. Καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῶον κύκλῳ τοῦ ἁγιάσματος, καὶ ἐμόλυναν τὸ ἁγίασμα.

40. Καὶ ἔφυγον οἱ κάτοικοι Ἱερουσαλὴμ δι' αὐτοὺς, καὶ ἐγένετο κατοικία ἀλλοτρίων· καὶ ἐγένετο ἀλλοτρία τοῖς γεννήμασιν αὐτῆς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐγκατέλιπον αὐτήν.

41. Τὸ ἁγίασμα αὐτῆς ἡρημώθη ὡς ἔρημος, αἱ ἑορταὶ αὐτῆς ἐστράφησαν εἰς πένθος, τὰ σάββατα αὐτῆς εἰς ὀνειδισμόν, ἡ τιμὴ αὐτῆς εἰς ἐξουδένωσιν.

42. Κατὰ τὴν δόξαν αὐτῆς ἐπληθύνθη ἡ ἀτιμία αὐτῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἐστράφη εἰς πένθος.

43. Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ εἶναι πάντα λαὸν ἓνα, καὶ ἐγκαταλιπεῖν ἕκαστον τὰ νόμιμα αὐτοῦ.

44. Καὶ ἐπεδέξατο πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως.

45. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ εὐδόκησαν τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἔθυσαν τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ σάββατον.

46. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς βιβλία ἐν χειρὶ ἀγγέλων εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, πορευθῆναι ὅπισω νομίμων ἀλλοτρίων τῆς γῆς,

47. καὶ κωλύσαι δολοκατώματα καὶ θυσίαν καὶ σπονδὴν ἐκ τοῦ ἁγιάσματος,

48. καὶ βεβηλώσαι σάββατα καὶ ἑορτάς,

49. καὶ μιᾶσαι ἁγίασμα καὶ ἁγίους,

50. οἰκοδομῆσαι βωμοὺς καὶ τεμένη, καὶ εἰδωλεῖα, καὶ θύειν ὕεια, καὶ κτήνη κοινὰ,

51. καὶ ἀφίεναι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀπεριτεμήτους, βδελύξαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν παντὶ ἀκαθάρτῳ καὶ βεβηλώσει, ὥστε ἐπιλαθέσθαι τοῦ νόμου, καὶ ἀλλάξαι πάντα τὰ δικαιώματα.

52. Καὶ ὅς ἂν μὴ ποιήσῃ κατὰ τὸ ρῆμα τοῦ βασιλέως, ἀποθάνειται.

53. Κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους ἔγραψε πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπισκόπους ἐπὶ πάντα τὸν λαόν.

54. Καὶ ἐνετείλατο ταῖς πόλεσιν Ἰούδα θυσιάζειν κατὰ πόλιν καὶ πόλιν.

55. Καὶ συνηθροίσθησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ πρὸς αὐτοὺς πολλοί, πᾶς ὁ ἐγκαταλιπὼν τὸν νόμον. Καὶ ἐποίησαν κακὰ ἐν τῇ γῇ,

56. καὶ ἔθεντο τὸν Ἰσραὴλ ἐν κρύφοις ἐν παντὶ φυγαδευτηρίῳ αὐτῶν.

57. Καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ χασελεῦ, τῷ

33. Et accepit spolia civitatis, et succendit eam igni, et destruxit domos ejus et muros ejus in circuitu.

34. Et captivas fecerunt mulieres et natos, et pecora possederunt.

35. Et edificaverunt civitatem David muro magno et firmo, turribus firmis, et facta est illis in arcem.

36. Et posuerunt illic gentem peccatricem, viros iniquos, et convaluerunt in ea. Et posuerunt arma et escas, et congregaverunt spolia Jerusalem.

37. et reposuerunt illic, et facti sunt in laqueum magnum.

38. Et factum est hoc ad insidias sanctificationis, et in diabolum malum Israeli semper.

39. Et effuderunt sanguinem innocentem per circuitum sanctificationis, et contaminaverunt sanctificationem.

40. Et fugerunt habitatores Jerusalem propter eos, et facta est habitatio exterorum: et facta est externa genimini-bus suis, et nati ejus reliquerunt eam.

41. Sanctificatio ejus desolata est sicut solitudo, dies festi ejus conversi sunt in luctum, sabbata ejus in opprobrium, honor ejus in nihilum.

42. Secundum gloriam ejus multiplicata est ignominia ejus, et sublimitas ejus conversa est in luctum.

43. Et scripsit rex Antiochus omni regno suo ut essent omnes populus unus, et relinqueret unusquisque leges suas.

44. Et consenserunt omnes gentes secundum verbum regis.

45. Et multi ex Israel consenserunt religioni ejus, et sacrificaverunt idolis, et coinquinaverunt sabbatum.

46. Et misit rex libros per manum nuntiorum in Jerusalem et civitates Juda, ut sequerentur leges exterorum terræ,

47. et prohiberent holocausta et sacrificium et libationem ex sanctificatione,

48. et coinquinarent sabbata et dies solemnes,

49. et polluerent sanctificationem et sanctos,

50. ædificarent aras et templa, et idolia, et immolarent suilla, et pecora communia,

51. et relinquerent filios suos incircumcisos, coinquinarent animas eorum in omni immunditia et abominatione, ita ut obliviscerentur legem, et immutarent omnes justificationes.

52. Et quicumque non fecerit secundum verbum regis, morietur.

53. Secundum omnia verba hæc scripsit omni regno suo, et fecit visitatores super omnem populum.

54. Et jussit civitatibus Juda sacrificare per civitatem et civitatem.

55. Et congregati sunt de populo ad eos multi, omnis qui dereliquerat legem. Et fecerunt mala super terram,

56. et posuerunt Israel in abditis in omni confugio eorum.

57. Et die quintadecima casleu, quinto et quadragesimo

πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει, ὥκοδόμησαν βδελύγμα ἐρημώσεως ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα κύκλῳ ὥκοδόμησαν βωμούς.

58. Καὶ ἐπὶ τὴν θυρῶν τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἐθυμίων.

59. Καὶ τὰ βιβλία τοῦ νόμου ἃ εὗρον ἐνεπύρισαν πυρὶ, κατασχίσαντες.

60. Καὶ ὅπου εὗρίσκετο παρά τινι βιβλίον διαθήκης, καὶ εἴ τις συνευδοκεῖ τῷ νόμῳ, τὸ σύγκριμα τοῦ βασιλέως θανάτου αὐτόν.

61. Ἐν ἰσχύϊ αὐτῶν ἐποίουν οὕτως τῷ Ἰσραὴλ, τοῖς εὐρισκομένοις ἐν παντὶ μηνὶ καὶ μηνὶ ἐν ταῖς πόλεσι.

62. Καὶ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς θυσιάζοντες ἐπὶ τὸν βωμὸν δὲ ἦν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου.

63. Καὶ τὰς γυναῖκας τὰς περιτετμηκυίας τὰ τέκνα αὐτῶν θανάτωσαν κατὰ τὸ πρόσταγμα.

64. Καὶ ἐκρέμασαν τὰ βρέφη ἐκ τῶν τραχήλων αὐτῶν, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν προενόμεισαν, καὶ τοὺς περιτετμηκότας αὐτοὺς θανάτωσαν.

65. Καὶ πολλοὶ ἐν Ἰσραὴλ ἐκραταιώθησαν, καὶ ὤγρωσεν ἐν ἑαυτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν κοινά· καὶ ἐπελέξαντο ἀποθανεῖν, ἵνα μὴ μιανθῶσι τοῖς βρώμασι,

66. καὶ μὴ βεβηλώσωσι διαθήκην ἁγίαν, καὶ ἀπέθανον·

67. καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη ἐπὶ Ἰσραὴλ σφόδρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀνέστη Ματθαίας Ἰωάννου τοῦ Συμεὼν, ἱερεὺς τῶν υἱῶν Ἰωαριβ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκάθισεν ἐν Μωδείν.

2. Καὶ αὐτῷ υἱοὶ πέντε· Ἰωαννὰν δὲ ἐπικαλούμενος Καδδῖς,

3. Σίμων δὲ καλούμενος Θασσί,

4. Ἰούδας δὲ ἐπικαλούμενος Μακκαβαῖος,

5. Ἐλεάζαρ δὲ ἐπικαλούμενος Αἰσάραν, Ἰωνάθαν δὲ ἐπικαλούμενος Ἀφφύς.

6. Καὶ εἶδε τὰς βλασφημίας τὰς γινομένας ἐν Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ,

7. καὶ εἶπεν· Οἱμοι, ἵνατί τοῦτο ἐγεννήθην ἰδεῖν τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ μου, καὶ τὸ σύντριμμα τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ καθίσαι ἐκεῖ ἐν τῷ δοθῆναι αὐτὴν ἐν χειρὶ ἐχθρῶν,

8. καὶ τὸ ἅγιάσμα ἐν χειρὶ ἀλλοτρίων; Ἐγένετο δὲ ναὸς αὐτῆς ὡς ἀνὴρ ἄδοξος,

9. τὰ σκεύη τῆς δόξης αὐτῆς αἰχμάλωτα ἀπήχθη· ἀπεκτάνθη τὰ νήπια αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις, οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν βομπαίᾳ ἐχθροῦ.

10. Ποῖον ἔθνος οὐκ ἐκληρονόμησε βασιλείαν αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐκράτησε τῶν σκύλων αὐτῆς;

11. Πᾶς δὲ κόσμος αὐτῆς ἀφῆρέθη· ἀντὶ ἐλευθέρας ἐγένετο εἰς δούλην.

12. Καὶ ἰδοὺ τὰ ἅγια ἡμῶν καὶ ἡ καλλονὴ ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἡμῶν ἠρημιώθη, καὶ ἐβεβηλώσαν αὐτὰ τὰ ἔθνη.

13. Ἰνατί ἡμῖν ἐτι ζῆν;

14. Καὶ διέβρῃξε Ματθαίας καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιεβάλοντο σάκκους, καὶ ἐπένθησαν σφόδρα.

et centesimo anno, ædificaverunt abominationem desolationis super altare : et in civitatibus Juda in circuitu ædificaverunt aras.

58. Et ante januas domorum, et in plateis incendebant thura.

59. Et libros legis quos invenerunt combusserunt igni, scindentes eos.

60. Et apud quemcumque inveniebatur liber testamenti, et si quis consentiebat legi, odictum regis occidebat illum.

61. In virtute sua faciebant sic Israel, his qui inveniebantur in omni mense et mense in civitatibus.

62. Et quinta et vigesima mensis sacrificabant super aram quæ erat super altare.

63. Et mulieres quæ circumcidebant filios suos trucidabant juxta edictum.

64. Et suspendebant pueros a cervicibus ipsarum, et domos eorum diripiebant, et eos qui circumciderant illos trucidabant.

65. Et multi in Israel confirmarunt se, et munierunt in seipsis ut non manducarent communia : et elegerunt magis mori, ut non coinquinarentur cibis,

66. et non polluerent testamentum sanctum, et mortui sunt :

67. et facta est ira magna super Israel valde.

CAPUT II.

1. In diebus illis surrexit Mattathias filius Joannis filii Symeonis, sacerdos ex filiis Joarib ab Jerusalem, et consedit in Modin.

2. Et habebat filios quinque : Joannem qui cognominabatur Caddis,

3. Simonem qui vocabatur Thassi,

4. Judam qui cognominabatur Maccabæus,

5. Eleazarum qui cognominabatur Avaran, Jonathan qui cognominabatur Apphus.

6. Et vidit blasphemias quæ fiebant in Juda et in Jerusalem,

7. et dixit : Væ mihi ! ut quid natus sum videre contritionem populi mei, et contritionem civitatis sanctæ, et sedere illic cum datur in manu inimicorum,

8. et sanctuarium in manu extraneorum ? Factum est templum ejus sicut homo ignobilis,

9. vasa gloriæ ejus captiva abducta sunt : trucidati sunt infantes ejus in plateis, juvenes ejus in gladio inimici.

10. Quæ gens non hæreditavit regnum ejus, et non obtinuit spolia ejus ?

11. Omnis compositio ejus ablata est : quæ erat libera facta est ancilla.

12. Et ecce sancta nostra et pulchritudo nostra et claritas nostra desolata est, et coinquinaverunt ea gentes.

13. Quo ergo nobis adhuc vivere ?

14. Et scidit vestimenta sua Mattathias et filii ejus, et operuerunt se ciliciis, et planxerunt valde.

15. Καὶ ἦλθον οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως οἱ καταναγκάζοντες τὴν ἀποστασίαν, εἰς Μωδεὶν τὴν πόλιν, ἵνα θυσιάσωσι.

16. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ πρὸς αὐτοὺς προσῆλθον. Καὶ Ματθαθίας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνήχθησαν.

17. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπον τῷ Ματθαθίᾳ, λέγοντες· Ἀρχῶν καὶ ἐνδοξος καὶ μέγας εἶ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐστηριγμένος ἐν υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς·

18. νῦν οὖν πρόσελθε πρῶτος, καὶ ποιήσον τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ὥς ἐποίησαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ ἄνδρες Ἰουδα, καὶ οἱ καταλειφθέντες ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ἔσθι σὺ καὶ ὁ οἶκός σου τῶν φίλων τοῦ βασιλέως· καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου δοξασθήσεσθε ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ καὶ ἀποστολαῖς πολλαῖς.

19. Καὶ ἀπεκρίθη Ματθαθίας, καὶ εἶπε φωνῇ μεγάλῃ· Εἰ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐν οἴκῳ τῆς βασιλείας τοῦ βασιλέως ἀκούουσιν αὐτοῦ, ἀποστήναι ἕκαστος ἀπὸ λατρείας πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἡρετίσαντο ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ,

20. ἀλλ' ἐγὼ καὶ οἱ υἱοὶ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου πορευσόμεθα ἐν διαθήκῃ πατέρων ἡμῶν.

21. Ὅπως ἡμῖν καταλιπεῖν νόμον καὶ δικαιώματα. 22. Τῶν λόγων τοῦ βασιλέως οὐκ ἀκούσόμεθα, τοῦ παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν δεξιὰν ἢ ἀριστεράν.

23. Καὶ ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τοὺς λόγους τούτους, προσῆλθεν ἄνθρωπος Ἰουδαῖος ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων θυσιάζων ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ ἐν Μωδεὶν κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως.

24. Καὶ εἶδε Ματθαθίας καὶ ἐξήλωσε, καὶ ἐτρόμησεν οἱ νεφροὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνῆγενκε θυμὸν κατὰ τὸ κρίμα, καὶ ὀραμῶν ἔσφαξεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν βωμὸν.

25. Καὶ τὸν ἄνδρα τοῦ βασιλέως τὸν ἀναγκάζοντα θύειν ἀπέκτεινεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὸν βωμὸν καθεῖλε.

26. Καὶ ἐξήλωσε τῷ νόμῳ καθὼς ἐποίησε Φινεὲς τῷ Ζαμβρί υἱῷ Σαλώμ.

27. Καὶ ἀνέκραξε Ματθαθίας ἐν τῇ πόλει φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· Πᾶς ὁ ζηλῶν τῷ νόμῳ καὶ ἱσῶν διαθήκην ἐξελεύσεται ὀπίσω μου.

28. Καὶ ἔφυγον αὐτοὺς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἐγκατέλιπον ὅσα εἶχον ἐν τῇ πόλει.

29. Τότε κατέβησαν πολλοὶ ζητοῦντες δικαιοσύνην καὶ κρίμα, εἰς τὴν ἐρημον,

30. καθίσαι ἐκεῖ, αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, ὅτι ἐπληθύνθη ἐπ' αὐτοὺς τὰ κακά.

31. Καὶ ἀνηγγέλη τοῖς ἀνδράσι τοῦ βασιλέως καὶ ταῖς δυνάμεσιν αἱ ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει Δαυίδ, ὅτι κατέβησαν ἄνδρες, οἵτινες διεσκέδασαν τὴν ἐντολήν τοῦ βασιλέως, εἰς τοὺς κρύφους ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ὀραμὸν ὀπίσω αὐτῶν πολλοί.

32. Καὶ καταλαθόντες αὐτοὺς παρενέβαλον ἐπ' αὐτοὺς, καὶ συνεστήσαντο πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,

33. καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς· Ὁ ἔως τοῦ νῦν ἱκανόν· ἐξέλθετε καὶ ποιήσατε κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως, καὶ ζήσεσθε.

34. Καὶ εἶπον· Οὐκ ἐξελευσόμεθα, οὐδὲ ποιήσομεν τὸν λόγον τοῦ βασιλέως, τοῦ βεβηλώσαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων.

15. Et venerunt qui missi erant a rege qui cogeant ad apostasiam, in Modin civitatem, ut sacrificarent.

16. Et multi de Israel accesserunt ad eos. Et Mattathias et filii ejus congregati sunt.

17. Et responderunt qui missi erant a rege, et dixerunt Mattathiae, dicentes : Princeps et clarissimus et magnus es in civitate hac, et confirmatus in filiis et fratribus :

18. nunc ergo accede primus, et fac jussum regis, sicut fecerunt omnes gentes, et viri Juda, et qui remanserunt in Jerusalem. Et eris tu et domus tua inter amicos regis : et tu et filii tui glorificabimini argento et auro et muneribus multis.

19. Et respondit Mattathias, et dixit magna voce : Etsi omnes gentes quæ sunt in domo regni regis obediunt ei, ut discedat unusquisque a servitute legis patrum suorum, et consenserunt mandatis ejus,

20. attamen ego et filii mei et fratres mei ambulabimus in testamento patrum nostrorum.

21. Propitius sit nobis relinquere legem et justificationes.

22. Non audiemus verba regis, transgredientes religionem nostram in dexteram vel in sinistram.

23. Et ut cessavit loqui verba hæc, accessit vir Judæus in oculis omnium sacrificare super aram quæ in Modin secundum jussum regis.

24. Et vidit Mattathias et zelavit, et contremuerunt renes ejus, et affectus est furore secundum judicium, et currens jugulavit eum super aram.

25. Et virum regis qui cogeat immolare occidit in tempore illo, et aram destruxit.

26. Et zelatus est legem sicut fecit Phinees Zambri filio Salom.

27. Et exclamavit Mattathias in civitate voce magna, dicens : Omnis qui zelum habet legis et statuit testamentum exeat post me.

28. Et fugerunt ipse et filii ejus in montes, et reliquerunt quæcumque habebant in civitate.

29. Tunc descenderunt multi quærentes justitiam et judicium, in desertum,

30. sedentes ibi, ipsi et filii eorum et mulieres eorum et pecora eorum, quoniam inundaverunt super eos mala.

31. Et renuntiatum est viris regis et exercitibus qui erant in Jerusalem civitate David, quoniam descenderunt viri quidam, qui dissipaverant mandatum regis, in loca occulta in deserto : et cucurrerunt post eos multi.

32. Et assecuti eos castrametati sunt super eos, et constituerunt adversus eos prælium in die sabbatorum,

33. et dixerunt ad eos : Usque nunc sufficiat : exite et facite secundum verbum regis, et vivetis.

34. Et dixerunt : Non exhibimus, neque faciemus verbum regis, ut polluamus diem sabbatorum.

35. Καὶ ἐτάχυναν ἐπ' αὐτοὺς πολέμον.
 36. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς, οὐδὲ λίθον ἐνετί-
 ναξαν αὐτοῖς, οὐδὲ ἐνέφραξαν τοὺς κρύφους,
 37. λέγοντες· Ἀποθάνομεν πάντες ἐν τῇ ἀπλότητι
 ἡμῶν· μαρτυρεῖ ἐφ' ἡμᾶς ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ὅτι ἀκρί-
 τως ἀπολλυτε ἡμᾶς.
 38. Καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τοῖς
 σάββασι, καὶ ἀπέθανον αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν
 καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, ἕως χιλίων ψυ-
 χῶν ἀνθρώπων.
 39. Καὶ ἔγνω Ματταθίας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ
 ἐπένευσαν ἐπ' αὐτοὺς ἕως σφοδρά.
 40. Καὶ εἶπεν ἄνθρωπῳ τῷ πλησίον αὐτοῦ· Ἐάν πάντες
 ποιήσωμεν ὡς οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐποίησαν, καὶ μὴ πο-
 λεμήσωμεν πρὸς τὰ ἔθνη ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ
 τῶν δικαιωμάτων ἡμῶν, νῦν τάχιστα ἡμᾶς ἐξολοθρεύσου-
 σιν ἀπὸ τῆς γῆς.
 41. Καὶ ἐβουλεύσαντο τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγοντες·
 Πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἐάν ἐλθῃ πρὸς ἡμᾶς εἰς πόλεμον τῇ
 ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, πολεμήσωμεν κατέναντι αὐτοῦ,
 καὶ οὐ μὴ ἀποθάνομεν πάντες καθὼς ἀπέθανον οἱ
 ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν τοῖς κρύφοις.
 42. Τότε συνήχθησαν πρὸς αὐτοὺς συναγωγὴ Ἰου-
 δαίων, ἱσχυροὶ δυνάμει ἀπὸ Ἰσραὴλ, πᾶς ὁ ἐκουσιαζό-
 μενος τῷ νόμῳ.
 43. Καὶ πάντες οἱ φυγαδεύοντες ἀπὸ τῶν κακῶν
 προσετίθησαν αὐτοῖς, καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς στήριγμα.
 44. Καὶ συνεστήσαντο δύναμιν, καὶ ἐπάταξαν ἁμαρ-
 τωλοὺς ἐν ὀργῇ αὐτῶν, καὶ ἄνδρας ἀνόμους ἐν θυμῷ
 αὐτῶν. Καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὰ ἔθνη σωθῆναι.
 45. Καὶ ἐκύκλωσε Ματταθίας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ,
 καὶ καθέλιον τοὺς βωμοὺς.
 46. Καὶ περιέτεμον τὰ παιδάρια τὰ ἀπερίτμητα
 ὅσα εὑρον ἐν οἰκίᾳ Ἰσραὴλ ἐν ἱσχυί.
 47. Καὶ ἐδίωξαν τοὺς υἱοὺς τῆς ὑπερηφανίας, καὶ
 κατευδῶθη τὸ ἔργον ἐν χειρὶ αὐτῶν.
 48. Καὶ ἀντελάβοντο τοῦ νόμου ἐκ χειρὸς τῶν ἐθνῶν
 καὶ χειρὸς τῶν βασιλέων, καὶ οὐκ ἔδωκαν κέρως τῷ
 ἁμαρτωλῷ.
 49. Καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι τοῦ Ματταθίου ἀποθα-
 νεῖν, καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· Νῦν ἐστηρίχθη ὑπερη-
 φανία καὶ ἐλεγμὸς καὶ καιρὸς καταστροφῆς καὶ ὀργῇ
 θυμοῦ.
 50. Καὶ νῦν, τέκνα, ζηλώσατε τῷ νόμῳ, καὶ δότε
 τὰς ψυχὰς ὑμῶν ὑπὲρ διαθήκης πατέρων ἡμῶν.
 51. Μνήσθητε τῶν πατέρων ἡμῶν τὰ ἔργα ἃ ἐποίη-
 σαν ἐν ταῖς γενεαῖς αὐτῶν, καὶ δέξασθε δόξαν μεγάλην
 καὶ ὄνομα αἰώνιον.
 52. Ἀβραάμ οὐχὶ ἐν πειρασμῷ εὗρέθη πιστὸς, καὶ
 ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην;
 53. Ἰωσήφ ἐν καιρῷ στενοχωρίας αὐτοῦ ἐφύλαξεν
 ἐντολὴν, καὶ ἐγένετο κύριος Αἰγύπτου.
 54. Φινεὲς ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἐν τῷ ζηλώσει ζηλον,
 ἔλαβε διαθήκην ἱερωσύνης αἰωνίας.
 55. Ἰησοῦς, ἐν τῷ πληρῶσαι λόγον, ἐγένετο κριτὴς
 ἐν Ἰσραὴλ.
 56. Χάλεβ, ἐν τῷ ἐπιμαρτύρασθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,
 ἔλαβε γῆς κληρονομίαν.
 57. Δαυὶδ ἐν τῷ ἐλέῳ αὐτοῦ ἐκληρονόμησε θρόνον
 βασιλείας εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

35. Et concitaverunt adversus eos praelium.
 36. Et non responderunt eis, nec lapidem miserunt in
 eos, nec oppilaverunt loca occulta,
 37. dicentes : Moriamur omnes in simplicitate nostra :
 testis est super nos coelum et terra quod injuste perditis
 nos.
 38. Et intulerunt illis bellum sabbatis, et mortui sunt
 ipsi et uxores eorum et filii eorum et pecora eorum, usque
 ad mille animas hominum.
 39. Et cognovit Mattathias et amici ejus, et luctum ha-
 buerunt super eos usque valde.
 40. Et dixit vir proximo suo : Si omnes fecerimus sicut
 fratres nostri fecerunt, et non pugnaverimus adversus
 gentes pro animabus nostris et justificationibus nostris,
 nunc citius disperdent nos a terra.
 41. Et cogitaverunt in die illa, dicentes : Omnis homo
 quicumque venerit ad nos in bello die sabbatorum, pugne-
 mus adversus eum, et non moriamur omnes sicut mortui
 sunt fratres nostri in occultis.
 42. Tunc congregata est ad eos synagoga Judæorum,
 fortes viribus ex Israel, omnis voluntarius in lege.
 43. Et omnes qui fugiebant a malis additi sunt ad eos,
 et facti sunt illis ad firmamentum.
 44. Et collegerunt exercitum, et percusserunt peccatores
 in ira sua, et viros iniquos in indignatione sua. Et ceteri
 fugerunt ad nationes ut evaderent.
 45. Et circumivit Mattathias et amici ejus, et destruxerunt
 aras.
 46. Et circumciderunt pueros incircumcisos quotquot in-
 venerunt in finibus Israel in fortitudine.
 47. Et persecuti sunt filios superbiæ, et prosperatum est
 opus in manibus eorum.
 48. Et obtinuerunt legem de manu gentium et de manu
 regum, et non dederunt cornu peccatori.
 49. Et appropinquaverunt dies Mattathiæ moriendi, et
 dixit filiis suis : Nunc confortata est superbia et castigatio et
 tempus eversionis et ira indignationis.
 50. Nunc ergo, filii, æmulatores estote legis, et date
 animas vestras pro testamento patrum nostrorum.
 51. Mementote operum patrum nostrorum quæ fecerunt
 in generationibus suis, et accipite gloriam magnam et no-
 men æternum.
 52. Abraam nonne in tentatione inventus est fidelis, et
 reputatum est ei ad justitiam?
 53. Joseph in tempore angustiarum suarum custodivit manda-
 tum, et factus est dominus Ægypti.
 54. Phinees pater noster, zelando zelum, accepit testa-
 mentum sacerdotii æterni.
 55. Jesus, dum implevit verbum, factus est judex in
 Israel.
 56. Caleb, dum testificatur in ecclesia, accepit terræ hæ-
 reditatem.
 57. David in sua misericordia consecutus est sedem re-
 gni in sæculum sæculi.

58. Ἡλίας, ἐν τῷ ζηλωσῶναι ζῆλον νόμου, ἀνελήφθη ἕως εἰς τὸν οὐρανόν.

59. Ἀνανίας, Ἀζαρίας, Μισαήλ, πιστεύσαντες ἐσώθησαν ἐκ φλογός.

60. Δανιήλ ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτοῦ ἐρρύσθη ἐκ στόματος λεόντων.

61. Καὶ οὕτως ἐννοήθητε κατὰ γενεὰν καὶ γενεὰν, ὅτι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἀσθενήσουσι.

62. Καὶ ἀπὸ λόγων ἀνδρὸς ἀμαρτωλοῦ μὴ φοβήθητε, ὅτι ἡ δόξα αὐτοῦ εἰς κοπρίαν καὶ εἰς σκώληκας·

63. σήμερον ἐπαρθήσεται καὶ αὔριον οὐ μὴ εὐρεθῇ, ὅτι ἔστρεψεν εἰς τὸν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ ἀπώλετο.

64. Καὶ ὑμεῖς, τέκνα, ἰσχύσατε καὶ ἀνδρίζεσθε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐν αὐτῷ δοξαστήσεσθε.

65. Καὶ ἰδοὺ Συμεὼν ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, οἶδα ὅτι ἀνὴρ βουλῆς ἐστίν· αὐτοῦ ἀκούετε πάσας τὰς ἡμέρας, αὐτὸς ὑμῖν ἔσται εἰς πατέρα.

66. Καὶ Ἰούδας Μακκαβαῖος ἰσχυρὸς δυνάμει ἐκ νεότητος αὐτοῦ, οὗτος ὑμῖν ἔσται ἀρχὴν στρατιᾶς, καὶ πολεμήσει πόλεμον λαῶν.

67. Καὶ ὑμεῖς προσάξατε πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς ποιητὰς τοῦ νόμου, καὶ ἐκδικήσατε ἐκδίκησιν τοῦ λαοῦ ὑμῶν.

68. Ἀνταπόδοτε ἀνταπόδομα τοῖς ἔθνεσι, καὶ προσέχετε εἰς τὰ προσταγμάτων τοῦ νόμου.

69. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ.

70. Καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ ἔκτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τάφοις πατέρων αὐτῶν ἐν Μωδεῖν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἀνέστη Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακκαβαῖος, υἱὸς αὐτοῦ, ἀντ' αὐτοῦ.

2. Καὶ ἐβόηθον αὐτῷ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πάντες ὅσοι ἐκολλήθησαν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τὸν πόλεμον Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης.

3. Καὶ ἐπλάτυνε δόξαν τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἐνεδύσατο θώρακα ὡς γίγας, καὶ συνεζώσατο τὰ σκεύη αὐτοῦ τὰ πολεμικά· καὶ συνεστήσατο πολέμους σκεπάζων παρεμβολὴν ἐν ῥομφαίᾳ.

4. Καὶ ὁμοιωθὲν λέοντι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ὡς σκύμνος ἐρευγόμενος εἰς θήραν.

5. Καὶ ἐδίωξεν ἀνόμους ἐξερευνῶν, καὶ τοὺς ταρασσοντας τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐφλόγισε.

6. Καὶ συνεστάλησαν οἱ ἄνομοι ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας συνταράχθησαν, καὶ εὐοδόθη σωτηρία ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

7. Καὶ ἐπύκρυνε βασιλεῖς πολλοὺς, καὶ εὐφρανεν τὸν Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τὸ μνημόστυνον αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν.

8. Καὶ διῆλθεν ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐξολόθρευσεν ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν ὀργὴν ἀπὸ Ἰσραὴλ.

9. Καὶ ὠνομάσθη ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ συνήγαγεν ἀπολλυμένους.

10. Καὶ συνήγαγεν Ἀπολλώνιος ἔθνη, καὶ ἀπὸ Σαμαρείας δύνανται μεγάλην τοῦ πολεμήσαι πρὸς Ἰσραὴλ.

58. Helias, dum zelat zelum legis, receptus est usque in cælum.

59. Ananias, Azarias, Misael, credentes liberati sunt de flamma.

60. Daniel in sua simplicitate liberatus est de ore leonum.

61. Et ita cogitate per generationem et generationem, quia omnes qui sperant in eum non infirmabuntur.

62. Et a verbis viri peccatoris ne timueritis, quia gloria ejus in stercus et in vermes :

63. hodie extolletur et cras non inveniatur, quia reversus est in pulverem suum et cogitatio ejus periit.

64. Vos ergo, filii, confortamini et viriliter agite in lege, quia in ipsa gloriosi eritis.

65. Et ecce Symeon frater vester, scio quod vir consilii est : ipsum audite omnibus diebus, ipse vobis erit in patrem.

66. Et Judas Maccabæus fortis viribus a juventute sua, hic vobis erit princeps militiæ, et bellabit bellum populorum.

67. Et vos adducite ad vos omnes factores legis, et vindicate vindictam populi vestri.

68. Retribuite retributionem gentibus, et intendite in præcepta legis.

69. Et benedixit eos, et appositus est ad patres suos.

70. Et defunctus est sexto et quadagesimo et centesimo anno : et sepultus est a filiis suis in sepulcris patrum suorum in Modin, et planxerunt eum omnis Israel planctu magno.

CAPUT III.

1. Et surrexit Judas qui vocabatur Maccabæus, filius ejus, pro eo.

2. Et adjuvabant eum omnes fratres ejus, et universi qui se conjunxerant patri ejus, et præliabantur prælium Israel cum lætitia.

3. Et dilatavit gloriam populo suo : et induit se loricae sicut gigas, et succinxit se arma bellica sua : et commisit prælia protegens castra in gladio.

4. Et similis factus est leoni in operibus suis, et sicut catulus leonis rugiens in venationem.

5. Et persecutus est iniquos perscrutans, et qui conturbabant populum suum eos succendit flammis.

6. Et compulsi sunt iniqui a timore ejus, et omnes operarii iniquitatis conturbati sunt, et directa est salus in manu ejus.

7. Et exacerbabat reges multos, et latificabat Jacob in operibus suis, et in sæculum memoria ejus in benedictione.

8. Et perambulabat civitates Juda, et perdidit impios ex ea, et avertit iram ab Israel.

9. Et nominatus est usque ad novissimum terræ, et congregavit pereuntes.

10. Et congregavit Apollonius gentes, et a Samaria virtutem magnam ad bellandum contra Israel.

11. Καὶ ἔγνω Ἰούδας, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν· καὶ ἔπεσον τραυματῆται πολλοὶ, καὶ οἱ ἐπιλοιποὶ ἔφυγον.

12. Καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ τὴν μάχαιραν Ἀπολλωνίου ἔλαβεν Ἰούδας, καὶ ἦν πολεμῶν ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἡμέρας.

13. Καὶ ἤκουσε Σήρων ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας, ὅτι ἤθροισεν Ἰούδας ἄθροισμα καὶ ἐκκλησίαν πιστῶν μετ' αὐτοῦ ἐκπορευομένων εἰς πόλεμον,

14. καὶ εἶπε· Ποιῶσω ἐμαυτῷ ὄνομα καὶ δοξασθῆσμαι ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ πολεμήσω τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, τοὺς ἐξουδενοῦντας τὸν λόγον τοῦ βασιλέως.

15. Καὶ προσέθετο τοῦ ἀναβῆναι· καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ παρεμβολὴ ἀσεβῶν ἰσχυρὰ βοηθῆσαι αὐτῷ, καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ.

16. Καὶ ἤγγισαν ἕως ἀναβάσεως Βαιθωρῶν. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν ὀλιγοστός.

17. Ὡς δὲ ἶδον τὴν παρεμβολὴν ἐρχομένην εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, εἶπον τῷ Ἰούδᾳ· Πῶς δυνησόμεθα ὀλιγοστοὶ ὄντες πολεμῆσαι πρὸς πλῆθος τοσούτων ἰσχυρόν; καὶ ἡμεῖς ἐκλελύμεθα ἀσιτοῦντες σήμερον.

18. Καὶ εἶπεν Ἰούδας· Εὐκοπὸν ἐστὶ συγκλείεσθαι πολλοὺς ἐν χερσὶν ὀλίγων, καὶ οὐκ ἐστὶ διαφορά ἐναντίον τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις.

19. ὅτι οὐκ ἐν πλῆθει δυνάμεως νίκη πολέμου ἐστίν, ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἰσχὺς.

20. Αὐτοὶ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς ἐν πλῆθει ὕβρεως καὶ ἀνομίας, τοῦ ἐξῆραι ἡμᾶς καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, τοῦ στυλεῦσαι ἡμᾶς.

21. Ἡμεῖς δὲ πολεμοῦμεν περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν νομίμων ἡμῶν.

22. Καὶ αὐτὸς συντρίψει αὐτοὺς πρὸ προσώπου ἡμῶν· ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε ἀπ' αὐτῶν.

23. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, ἐνήλατο εἰς αὐτοὺς ἄφνω, καὶ συνετρίβη Σήρων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ.

24. Καὶ ἐδίωκον αὐτὸν ἐν τῇ καταβάσει Βαιθωρῶν ἕως τοῦ πεδίου· καὶ ἔπεσον ἀπ' αὐτῶν εἰς ἄνδρας ὀκακασίους· οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς γῆν Φυλιστιίμ.

25. Καὶ ἤρξατο ὁ φόβος Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἡ πτόσις ἐπιπίπτειν ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν.

26. Καὶ ἤγγισεν ἕως τοῦ βασιλείως τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ τῶν παρατάξεων Ἰούδα ἐξηγεῖτο πᾶν ἔθνος.

27. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ὠργίσθη θυμῷ, καὶ ἀπέστειλε καὶ συνήγαγε τὰς δυνάμεις πάσας τῆς βασιλείας αὐτοῦ, παρεμβολὴν ἰσχυρὰν σφόδρα.

28. Καὶ ἤνοιξε τὸ γαζοφυλάκιον αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν ὀψώνια ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ εἰς ἐνιαυτὸν, καὶ ἐνετείλατο εἶναι αὐτοὺς ἐτοιμοὺς εἰς πᾶσαν χρεῖαν.

29. Καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπε τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῶν θησαυρῶν, καὶ οἱ φορολόγοι τῆς χώρας ὀλίγοι χάριν τῆς διχοστασίας καὶ πληγῆς ἧς κατεσκέυασεν ἐν τῇ γῇ, τοῦ ἄραι τὰ νόμιμα ἃ ἦσαν ἀπ' ἡμερῶν τῶν πρώτων.

30. Καὶ εὐλαβήθη μὴ οὐκ ἔχη ὡς ἀπαξ καὶ δις εἰς τὰς δαπάνας καὶ τὰ δόματα ἃ εἶδόν ἐμπροσθεν θαψιλεῖ χειρὶ, καὶ ἐπερίσσευσεν ὑπὲρ τοὺς βασιλεῖς τοὺς ἐμπροσθεν.

11. Et cognovit Judas, et exivit obviam illi, et percussit illum, et occidit illum : et ceciderunt vulnerati multi, et reliqui fugerunt.

12. Et accepit spolia eorum, et gladium Apollonii abstulit Judas, et erat pugnans in eo omnibus diebus.

13. Et audivit Seron princeps exercitus Syri, quod congregavit Judas congregationem et ecclesiam fidelium secum exeuntium in praelium,

14. et ait : Faciam mihi nomen et glorificabor in regno, et debellabo Judam et eos qui cum ipso sunt, qui spernebant verbum regis.

15. Et preparavit se ad ascendendum : et ascenderunt cum eo castra impiorum fortia auxiliari ei, et facere vindictam in filios Israel.

16. Et appropinquaverunt usque ad ascensum Bæthoron. Et exivit Judas obviam illis cum paucis.

17. Ut autem viderunt exercitum venientem sibi obviam, dixerunt Judæ : Quomodo poterimus pauci pugnare contra multitudinem hanc tantam fortem; et nos fatigati sumus jejuniis hodie?

18. Et ait Judas : Facile est concludi multos in manibus paucorum, et non est differentia in conspectu Dei cæli liberare in multis aut in paucis :

19. quoniam non in multitudine exercitus victoria belli est, sed de cælo fortitudo.

20. Ipsi veniunt ad nos in multitudine contumeliæ et iniquitatis, ut disperdant nos et uxores nostras et filios nostros, ut spolient nos.

21. Nos vero pugnamus pro animabus nostris et legibus nostris.

22. Et ipse conteret eos ante faciem nostram : vos autem ne timueritis eos.

23. Ut cessavit autem loqui, insiluit in eos subito, et contritus est Seron et exercitus ejus in conspectu ipsius.

24. Et persecutus est eum in descensu Bæthoron usque in campum : et ceciderunt ex eis octingenti circiter viri : reliqui autem fugerunt in terram Phylistiim.

25. Et cæpit timor Judæ et fratrum ejus et formido cadere super gentes quæ in circuitu eorum.

26. Et pervenit usque ad regem nomen ejus, et de præliis Judæ narrabant omnes gentes.

27. Ut audivit autem rex Antiochus sermones istos, iratus est animo, et misit et congregavit exercitum universum regni sui, castra fortia valde.

28. Et aperuit ærarium suum, et dedit stipendia exercitui suo in annum, et mandavit ut essent parati ad omnem usum.

29. Et vidit quod defecit pecunia de thesauris, et collectores tributorum regionis pauci propter dissensionem et plagam quam fecit in terra, ut tolleretur legitima quæ erant a primis diebus.

30. Et timuit ne non haberet ut semel et bis in sumptus et donaria quæ dederat ante larga manu, et abundaverat super reges qui antea fuerant.

31. Καὶ ἠπορεῖτο τῇ ψυχῇ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ ἐβούλευσατο τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Περσίαν, καὶ λαβεῖν τοὺς φόρους τῶν χωρῶν, καὶ συναγαγεῖν ἀργύριον πολὺ.

32. Καὶ κατέλιπε Λυσίαν, ἄνθρωπον ἐνδοξον καὶ ἀπὸ γένους τῆς βασιλείας, ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου ἕως τῶν ὀρίων Αἰγύπτου.

33. καὶ τρέφειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἕως τοῦ ἐπιστρέφαι αὐτόν.

34. Καὶ παρέδωκεν αὐτῷ τὰς ἡμίσεις τῶν δυνάμεων καὶ τοὺς ἐλέφαντας, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ περὶ πάντων ὧν ἐβούλετο, καὶ περὶ τῶν κατοικούντων τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλὴμ,

35. ἀποστεῖλαι ἐπ' αὐτοὺς δύναιμιν, τοῦ ἐκτρίψαι καὶ ἐξᾶραι τὴν ἰσχύν Ἰσραὴλ καὶ τὸ κατὰλειμμα Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἄραι τοὺς μνημόσυνον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τόπου.

36. καὶ κατοικήσαι υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῶν, καὶ κατακληροδοτῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν.

37. Καὶ ὁ βασιλεὺς παρέλαβε τὰς ἡμίσεις τῶν δυνάμεων τὰς καταλειφθείσας, καὶ ἀπῆρεν ἀπὸ Ἀντιοχείας ἀπὸ πόλεως βασιλείας αὐτοῦ, ἔτους ἐβδόμου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ καὶ διεπέρασε τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας.

38. Καὶ ἐπέλεξε Λυσίας Πτολεμαῖον τὸν Δορυμένους καὶ Νικάνορα καὶ Γοργίαν, ἀνδρας δυνατοὺς τῶν φιλῶν τοῦ βασιλέως.

39. Καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτῶν τεσσαράκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἑπτακισχιλίαν ἵππων, τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα καὶ καταφθεῖραι αὐτὴν κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως.

40. Καὶ ἀπῆραν σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτῶν καὶ ἦλθον, καὶ παρενέβαλον πλησίον Ἐμμαοῦ ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ.

41. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἔμποροι τῆς χώρας τὸ ὄνομα αὐτῶν, καὶ ἔλαβον ἀργύριον καὶ χρυσὸν πολὺ σφόδρα καὶ παῖδας; καὶ ἦλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν τοῦ λαβεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς παῖδας. Καὶ προσετέθησαν πρὸς αὐτοὺς δυνάμεις Συρίας καὶ γῆς ἀλλοφύλων.

42. Καὶ εἶδεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι ἐπληθύνη τὰ κακά, καὶ αἱ δυνάμεις παρεβάλλουσιν ἐν τοῖς ὀρίοις αὐτῶν, καὶ ἐπέγνωσαν τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως ὅς ἐνετείλατο ποιῆσαι τῷ λαῷ εἰς ἀπώλειαν καὶ συντέλειαν.

43. Καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Ἀναστήσωμεν τὴν καθαίρεισιν τοῦ λαοῦ ἡμῶν, καὶ πολεμήσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων.

44. Καὶ συνηθοίσθη ἡ συναγωγὴ τοῦ εἶναι ἐτοίμους εἰς πόλεμον, καὶ τοῦ προσεύξασθαι καὶ αἰτῆσαι ἔλεον καὶ οἰκτιρισμούς.

45. Καὶ Ἱερουσαλὴμ ᾗν ἀόκητος ὡς ἔρημος· οὐκ ᾗν ὁ εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐκ τῶν γεννημάτων αὐτῆς καὶ τὸ ἅγιασμα καταπατούμενον, καὶ υἱοὶ ἀλλογενῶν ἐν τῇ ἀρχᾷ, κατὰλυμα τοῖς ἔθνεσι· καὶ ἐξήρθη τέρψις ἐξ Ἰακώβ, καὶ ἐξέλιπεν αὐλὸς καὶ κινύρα.

46. Καὶ συνήχθησαν καὶ ἦλθον εἰς Μασσηφὰ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ, ὅτι τόπος προσευχῆς εἰς Μασσηφὰ τὸ πρότερον τῷ Ἰσραὴλ.

47. Καὶ ἐνήστευσαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ περιεβάλλοντο σάκκους καὶ σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ διέβρῃξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν.

31. Et consternatus erat animo suo valde, et cogitavit ire in Persidem, et accipere tributa regionum, et congregare argentum multum.

32. Et reliquit Lysiam, hominem nobilem et de genere regali, super negotia regia a flumine Euphrate usque ad fines Egypti :

33. et ut nutriret Antiochum filium suum donec rediret.

34. Et tradidit ei dimidium exercituum et elephantos, et mandavit ei de omnibus quæ volebat, et de inhabitantibus Judæam et Jerusalem,

35. ut mitteret ad eos exercitum, ad conterendam et extirpandam virtutem Israel et reliquias Jerusalem, et auferendam memoriam eorum de loco :

36. et ut constitueret habitatores filios alienigenas in omnibus finibus eorum, et sorte distribueret terram eorum.

37. Et rex assumpsit dimidium exercitus residuum, et exivit ab Antiochia a civitate regni sui, anno septimo et quadagesimo et centesimo : et transfretavit Euphratem flumen, et perambulabat superiores regiones.

38. Et elegit Lysias Ptolemæum filium Dorymenis et Nicanorem et Gorgiam, viros potentes ex amicis regis.

39. Et misit cum eis quadraginta millia virorum et septem millia equitum, ut venirent in terram Juda et disperderent eam secundum verbum regis.

40. Et processerunt cum universa virtute sua et venerunt, et applicuerunt prope Emmaum in terra campestri,

41. Et audierunt mercatores regionis nomen eorum, et acceperunt argentum et aurum multum valde et pueros, et venerunt in castra ut acciperent filios Israel in servos. Et additi sunt ad eos exercitus Syriæ et terræ alienigenarum.

42. Et vidit Judas et fratres ejus quia multiplicata sunt mala, et exercitus castrametabantur in finibus ipsorum, et cognoverunt verba regis quæ mandavit populo facere in interitum et consummationem.

43. Et dixit unusquisque ad proximum suum : Erigamus dejectionem populi nostri, et pugnemus pro populo nostro et sanctis.

44. Et congregatus est conventus ut essent parati in prælium, et ut orarent et peterent misericordiam et miserationes.

45. Et Jerusalem erat inhabitata sicut deserta : non erat quæ ingrederetur et egrederetur de natis ejus : et sanctum conculcabatur, et filii alienigenarum erant in arce, ibi erat habitatio gentibus : et ablata est voluptas a Jacob, et defecit tibia et cithara.

46. Et congregati sunt et venerunt in Massepha contra Jerusalem, quia locus orationis erat in Massepha antea Israeli.

47. Et jejunaverunt illa die, et induerunt se ciliciis et cinere super capita sua, et disciderunt vestimenta sua.

48. Καὶ ἐξεπέτασαν τὸ βιβλίον τοῦ νόμου περὶ ὧν ἐξηρεύνων τὰ ἔθνη τὰ ὁμοιώματα τῶν εἰδῶλων αὐτῶν.

49. Καὶ ἤνεγκαν τὰ ἱμάτια τῆς ἱερωσύνης, καὶ τὰ πρωτογεννήματα καὶ τὰς δεκάτας· καὶ ἤγειραν τοὺς Ναζιραίους, οἱ ἐπλήρωσαν τὰς ἡμέρας.

50. Καὶ ἐβόησαν φωνῇ εἰς τὸν οὐρανόν, λέγοντες· Τί ποιήσωμεν τούτοις, καὶ ποῦ αὐτοὺς ἀπαγάγωμεν;

51. Καὶ τὰ ἁγία σου καταπεπάτῃται καὶ βεβήλωται, καὶ οἱ ἱερεῖς σου ἐν πένθει καὶ ταπεινώσει.

52. Καὶ ἰδοὺ τὰ ἔθνη συνήκται ἐφ' ἡμᾶς τοῦ ἐξῆραι ἡμᾶς· σὺ οἶδας ὃ λογίζονται ἐφ' ἡμᾶς.

53. Πῶς δυνήσόμεθα ὑποστήναι κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, ἐὰν μὴ σὺ βοηθήσῃς ἡμῖν;

54. Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ.

55. Καὶ μετὰ τούτου κατέστησεν Ἰούδας ἡγουμένους τοῦ λαοῦ, χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαρχούς.

56. Καὶ εἶπεν τοῖς οἰκοδομοῦσιν οἰκίας καὶ μνηστευομένοις γυναῖκας καὶ φυτεύουσιν ἀμπελῶνας, καὶ δειλοῖς, ἀποστρέφειν ἕκαστον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον.

57. Καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολή, καὶ παρενέβαλε κατὰ νότον Ἑμμαούμ.

58. Καὶ εἶπεν Ἰούδας· Περιζώσασθε, καὶ γίνεσθε εἰς υἱούς δυνατοὺς, καὶ γίνεσθε ἔτοιμοι εἰς τοπρωὶ τοῦ πολεμῆσαι ἐν τοῖς ἔθνεσι τούτοις τοῖς ἐπισυνηγμένοις ἐφ' ἡμᾶς ἐξῆραι ἡμᾶς καὶ τὰ ἅγια ἡμῶν.

59. Ὅτι κρείσσον ἡμᾶς ἀποθανεῖν ἐν τῷ πολέμῳ ἢ ἐπιδεῖν ἐπὶ τὰ κακὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων.

60. Ὡς δ' ἂν ᾖ θέλημα ἐν οὐρανῷ, οὕτω ποιήσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ παρέλαβε Γοργίας πενταχιλίους ἄνδρας καὶ χιλίαν ἵππον ἐκλεκτὴν, καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολή νυκτός,

2. ὥστε ἐπιβλεῖν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ πατάζει αὐτοὺς ἄφνω. Καὶ οἱ υἱοὶ τῆς ἀρχῆς ἦσαν αὐτῷ ὁδοῖ.

3. Καὶ ἤκουσεν Ἰούδας, καὶ ἀπῆρεν αὐτὸς καὶ οἱ δυνατοὶ πατάζει τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως τὴν ἐν Ἑμμαούμ,

4. ἕως ἔτι αἱ δυνάμεις ἐσκορπισμέναι ἦσαν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς.

5. Καὶ ἦλθε Γοργίας εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰούδα νυκτός, καὶ οὐδένα εὔρε, καὶ ἐξήτει αὐτοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὅτι εἶπε· Φεύγουσιν οὗτοι ἀπ' ἡμῶν.

6. Καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ὥρθη Ἰούδας ἐν τῷ πεδίῳ ἐν τριχιλίοις ἀνδράσι· πλὴν καλύμματα καὶ μαχαίρας οὐκ εἶχον καθὼς ἠθούλουντο.

7. Καὶ εἶδον παρεμβολὴν ἐθνῶν ἰσχυράν, τεωρακισμένην, καὶ ἵππον κυκλοῦσαν αὐτὴν, καὶ οὗτοι διδάχτοὶ πολέμου.

8. Καὶ εἶπεν Ἰούδας τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ· Μὴ φοβεῖσθε τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὸ ὄρμημα αὐτῶν μὴ δειλωθῇτε.

9. Μνήσθητε πῶς ἐσώθησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν θαλάσῃ ἐρυθρᾷ, ὅτε ἐδίωξεν αὐτοὺς Φαραὼ ἐν δυνάμει.

48. Et expanderunt librum legis de quibus scrutabantur gentes similitudines simulacrorum suorum.

49. Et attulerunt vestimenta sacerdotalia, et primitias et decimas : et suscitaverunt Naziræos, qui impleverunt dies.

50. Et clamaverunt voce in cælum, dicentes : Quid faciemus istis, et quo eos ducemus?

51. Et sancta tua conculcata sunt et contaminata sunt, et sacerdotes tui in luctu et humilitate.

52. Et ecce nationes convenerunt adversum nos ut nos disperdant : tu scis quæ cogitant in nos.

53. Quomodo poterimus subsistere ante faciem eorum, nisi tu adjuves nos?

54. Et cecinerunt tubis, et exclamaverunt voce magna.

55. Et post hæc constituit Judas duces populi, tribunos et centuriones et pentacontarchos et decuriones.

56. Et dixerunt his qui ædificabant domos et sponsabant uxores et plantabant vineas, et formidolosis, ut redirent unusquisque in domum suam, secundum legem.

57. Et moverunt castra, et collocaverunt ad austrum Emmaum.

58. Et ait Judas : Accingimini, et estote filii potentes, et estote parati in mane ut pugnetis adversus nationes has quæ convenerunt super nos disperdere nos et sancta nostra.

59. Quoniam melius est nos mori in bello quam videre mala gentis nostræ et sanctorum.

60. Sicut autem fuerit voluntas in cælo, sic faciat.

CAPUT IV.

1. Et assumpsit Gorgias quinque millia virorum et mille equites electos, et moverunt castra nocte,

2. ut applicarent ad castra Judæorum, et percuterent eos subito. Et filii arcis erant illi duces itineris.

3. Et audivit Judas, et surrexit ipse et potentes percutere virtutem regis quæ erat in Emmaum,

4. adhuc enim dispersi erant exercitus a castris.

5. Et venit Gorgias in castra Judæ noctu, et neminem invenit, et quærebat eos in montibus, quoniam dixit : Fugiant hi a nobis.

6. Et simul cum die apparuit Judas in campo cum tribus millibus virorum : tantum tegumenta et gladios non habebant sicut volebant.

7. Et viderunt castra gentium valida, loricata, et equitatum in circuitu eorum, et hi docti ad prælium.

8. Et ait Judas viris qui secum erant : Ne timueritis multitudinem eorum, et impetum eorum ne formidetis.

9. Mementote qualiter salvati sunt patres nostri in mari rubro, cum sequeretur eos Pharaon cum exercitu.

10. Καὶ νῦν βοηθώμεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἴ πως ἑλεήσει ἡμᾶς, καὶ μνησθήσεται διαθήκης πατέρων ἡμῶν, καὶ συντρίψει τὴν παρεμβολὴν ταύτην κατὰ πρόσωπον ἡμῶν σήμερον.

11. Καὶ γινώσεται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι ἐστὶν ὁ λυτρούμενος καὶ σώζων τὸν Ἰσραὴλ.

12. Καὶ ἦσαν οἱ ἀλλοφύλοι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἶδον αὐτοὺς ἐρχομένους ἐξεναντίας,

13. καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς πόλεμον, καὶ ἐσάλπισαν οἱ μετὰ Ἰούδα.

14. Καὶ συνῆσαν, καὶ συνετρίβησαν τὰ ἔθνη, καὶ ἔφυγον εἰς τὸ πεδίον.

15. Οἱ δὲ ἔσχατοι πάντες ἔπεσον ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ἐδίωξαν αὐτοὺς ἕως Γαζερῶν καὶ ἕως τῶν πεδίων τῆς Ἰδουμαίας καὶ Ἀζώτου καὶ Ἰαμνίας, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν εἰς ἀνδράς τριεχιλίους.

16. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ δύναμις ἀπὸ τοῦ διώκειν ὀπισθεν αὐτῶν,

17. καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαόν· Μὴ ἐπιθυμήσητε τῶν σκύλων, ὅτι πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν,

18. καὶ Γοργίας καὶ ἡ δύναμις ἐν τῷ ὄρει ἐγγὺς ἡμῶν. Ἀλλὰ στήτε νῦν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ πολεμήσατε αὐτοὺς, καὶ μετὰ ταῦτα λήψετε τὰ σκύλα μετὰ παύσεως.

19. Ἐτι λαλοῦντος Ἰούδα ταῦτα, ὤφθη μέρος τι ἐκκύπτων ἐκ τοῦ ὄρους·

20. καὶ εἶδεν ὅτι τετρόπωνται, καὶ ἐμπυρίζουσι τὴν παρεμβολὴν, ὃ γὰρ καπνὸς θεωρούμενος ἐνεφάνιζε τὸ γεγονός.

21. Οἱ δὲ ταῦτα συνιδόντες ἐδειλώθησαν σφόδρα· συνιδόντες δὲ καὶ τὴν Ἰούδα παρεμβολὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἐτοιμὴν εἰς παράταξιν,

22. ἔφυγον πάντες εἰς γῆν ἀλλοφύλων.

23. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰούδας ἐπὶ τὴν σκυλεῖαν τῆς παρεμβολῆς· καὶ ἔλαβον χρυσίον πολὺ καὶ ἀργύριον καὶ ὑάκινθον καὶ πορφύραν θαλασσίαν καὶ πλοῦτον μέγαν.

24. Καὶ ἐπιστραφέντες ὕμνουں καὶ εὐλόγουں εἰς οὐρανὸν τὸν Κύριον, ὅτι καλὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐγένετο σωτηρία μεγάλη τῷ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

26. Ὅσοι δὲ τῶν ἀλλοφύλων διεσώθησαν, παραγενθέντες ἀπήγγειλαν τῷ Λυσίᾳ πάντα τὰ συμβεβηκότα.

27. Ὁ δὲ ἀκούσας συνεχύθη καὶ ἠθύμει, ὅτι οὐχ οἷα ἤθελε, τοιαῦτα γέγονει τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐχ οἷα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, τοιαῦτα ἐξέβη.

28. Καὶ ἐν τῷ ἐχόμενῳ ἐνιαυτῷ συνελόχησεν ὁ Λυσίας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἐξήκοντα χιλιάδας καὶ πεντακισχιλίαν ἵππων, ὥστε ἐκπολεμῆσαι αὐτούς.

29. Καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ παρενέβαλον ἐν Βαιθσοῦροις, καὶ συνήγαγεν αὐτοῖς Ἰούδας ἐν δέκα χιλιάσιν ἀνδρῶν.

30. Καὶ εἶδε τὴν παρεμβολὴν ἰσχυράν, καὶ προσήυξατο, καὶ εἶπεν· Εὐλόγητός ἐστι, ὁ σωτὴρ τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ συντρίψας τὸ ὄρημα τοῦ δυνατοῦ ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου Δαυὶδ, καὶ παρέδωκας τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων εἰς χεῖρας Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ καὶ τοῦ αἵροντος τὰ σκεύη αὐτοῦ.

10. Et nunc clamemus in cœlum, si quo modo miserebitur nostri, et memor erit testamenti patrum nostrorum, et conteret exercitum istum ante faciem nostram hodie.

11. Et scient omnes gentes quia est qui redimat et liberet Israel.

12. Et elevaverunt alienigenæ oculos suos, et viderunt eos venientes ex adverso,

13. et exierunt de castris in prælium, et tuba cecinerunt qui erant cum Juda.

14. Et congressi sunt, et contritæ sunt gentes, et fugerunt in campum.

15. Novissimi autem omnes ceciderunt in gladio, et persecuti sunt eos usque Gazonon et usque in campos Idumææ et Azoti et Jamniæ, et ceciderunt ex illis ad tria millia virorum.

16. Et reversus est Judas et exercitus a sequendo post eos,

17. dixitque ad populum: Non concupiscatis spolia, quia bellum contra nos est,

18. et Gorgias et exercitus ejus prope nos in monte. Sed state nunc contra inimicos nostros, et expugnate eos, et sumetis postea spolia secure.

19. Adhuc loquente Juda hæc, apparuit pars quædam prospiciens de monte:

20. et vidit quod in fugam conversi sunt, et succendunt qui circa Judam castra, fumus enim qui videbatur declarabat quod factum est.

21. Quibus illi conspectis timuerunt valde: aspicientes autem simul et Judæ exercitum in campo paratum ad prælium,

22. fugerunt omnes in terram alienigenarum.

23. Et Judas reversus est ad spolia castrorum: et acceperunt aurum multum et argentum et hyacinthum et purpuram marinam et opes magnas.

24. Et conversi hymnum caneabant et benedicebant Dominum in cœlum, quoniam bonum, quoniam in sæculum misericordia ejus.

25. Et facta est salus magna Israeli in die illa.

26. Quicumque autem alienigenarum evaserunt, advenientes nuntiaverunt Lysias universa quæ acciderant.

27. Quibus ille auditis consternatus animo deficiebat, quod non qualia voluit, talia contigerunt Israeli, et non qualia mandavit ei rex, talia evenerunt.

28. Et in proximo anno congregavit Lysias virorum electorum sexaginta millia et equitum quinque millia, ut debellaret eos.

29. Et venerunt in Idumæam, et castra posuerunt in Bæthsuris, et occurrit illis Judas cum decem millibus viris.

30. Et vidit exercitum fortem, et oravit, et dixit: Benedictus es, salvator Israel, qui contrivisti impetum potentis in manu servi tui David, et tradidisti castra alienigenarum in manus Jonathæ filii Saul et armigeri ejus.

31. Σύγκλεισον τὴν παρεμβολὴν ταύτην ἐν χειρὶ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἰππῳ αὐτῶν.

32. Δὸς αὐτοῖς δειλίαν, καὶ τῆξον θράσος ἰσχύος αὐτῶν, καὶ σαλευθήτωσαν τῇ συντριβῇ αὐτῶν.

33. Κατάβαλε αὐτοὺς ῥομφαία ἀγαπώντων σε, καὶ αἰνεσάτωσάν σε πάντες οἱ εἰδότες τὸ ὄνομά σου ἐν ὕμνοις.

34. Καὶ συνέβαλον ἀλλήλοις, καὶ ἔπεσον ἐκ τῆς παρεμβολῆς Λυσίου εἰς πενταχιλίους ἄνδρας, καὶ ἔπεσον ἐξ ἐναντίας αὐτῶν.

35. Ἰδὼν δὲ Λυσίας τὴν γενομένην τροπὴν τῆς αὐτοῦ συντάξεως, τῆς δὲ Ἰούδα τὸ γεγεννημένον θάρσος, καὶ ὡς ἐτοιμοὶ εἰσιν ἢ ζῆν ἢ τεθνάναι γενναίως, ἀπῆρ-
ρεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἐξενολόγει· καὶ πλεονάσας τὸν γεννηθέντα στρατὸν, ἐλογίζετο πάλιν παραγενέσθαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

36. Εἶπε δὲ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Ἰδοὺ συνε-
τριβήσαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ἀναβῶμεν καθαρῶς αἱ τὰ ἅγια καὶ ἐγκαίνισαι.

37. Καὶ συνήχθη ἡ παρεμβολὴ πᾶσα, καὶ ἀνέβησαν εἰς ὄρος Σιών.

38. Καὶ ἰδὼν τὸ ἅγιασμα ἡρμωμένον, καὶ τὸ θυσια-
στήριον βεβηλωμένον, καὶ τὰς πύλας κατακεκαυμένας, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς φυτὰ πεφυκότα ὡς ἐν δρυμῷ· ἢ ὡς ἐν ἐνὶ τῶν ὀρέων, καὶ τὰ παστοφόρια καθηρημένα.

39. Καὶ διέβρῃσαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκόψαντο κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπέθεντο σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν,

40. καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐσάλ-
πισαν ταῖς σάλπιγξιν τῶν σημασιῶν, καὶ ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανόν.

41. Τότε ἐπέταξεν Ἰούδας ἄνδρας πολεμεῖν τοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ ὥς ἂν καθάρσῃ τὰ ἅγια.

42. Καὶ ἐπέλεξεν ἱερεῖς ἀμώμους, θελητάς νόμου.

43. Καὶ ἐκαθάρισαν τὰ ἅγια, καὶ ἤραν τοὺς λίθους τοῦ μiasμοῦ εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

44. Καὶ ἐβουλεύσαντο περὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῆς δλοκαυτώσεως τοῦ βεβηλωμένου, τί αὐτῷ ποιήσωσι.

45. Καὶ ἐπέπεσεν αὐτοῖς βουλή ἀγαθὴ, καθελεῖν αὐτό, μήποτε γένηται αὐτοῖς εἰς ὄνειδος, ὅτι ἐμίαναν τὰ ἔθνη αὐτό, καὶ καθεῖλον τὸ θυσιαστήριον.

46. Καὶ ἀπέθεντο τοὺς λίθους ἐν τῷ ὄρει τοῦ οἴκου ἐν τόπῳ ἐπιτηδεῖω, μέχρι τοῦ παραγενεῖσθαι προφῆτην τοῦ ἀποκριθῆναι περὶ αὐτῶν.

47. Καὶ ἔλαβον λίθους δλοκλήρους κατὰ τὸν νόμον, καὶ ὠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον καινὸν κατὰ τὸ πρότερον.

48. Καὶ ὠκοδόμησαν τὰ ἅγια καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ οἴκου, καὶ τὰς αὐλὰς ἡγάσαν.

49. Καὶ ἐποίησαν σκευὴ ἅγια καινὰ, καὶ εἰσῆνεγκαν τὴν λυχνίαν καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων καὶ τὴν τράπεζαν εἰς τὸν ναόν.

50. Καὶ ἐθυμίασαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξῆψαν τοὺς λύχνους τοὺς ἐπὶ τῆς λυχνίας, καὶ ἐφαίνονσαν ἐν τῷ ναῷ.

51. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους, καὶ ἐξε-
πέτασαν τὰ καταπετάσματα· καὶ ἐτέλεσαν πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐποίησαν.

52. Καὶ ὠρθρίσαν τοπρῶτὴ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου· οὗτος δὲ μὴν χασελεύ τοῦ ὀγδόου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἔτους.

31. Conclude exercitum istum in manu populi tui Israel, et confundatur in virtute et equitatu suo.

32. Da illis formidinem, et tabefac audaciam virtutis eorum, et commoveantur contritione sua.

33. Deice illos gladio diligentium te, et collaudent te omnes qui noverunt nomen tuum in hymnis.

34. Et commiserunt praelium inter se, et ceciderunt de exercitu Lysiae ad quinque millia virorum, et ceciderunt ex adverso ipsorum.

35. Videns autem Lysias fugam aciei suae, ejus autem quae Judae audaciam, et quod parati sunt aut vivere aut mori generose, abiit Antiochiam, et colligebat externos milites : et cum multiplicasset priorem exercitum, cogitabat rursus venire in Judaeam.

36. Dixit autem Judas et fratres ejus : Ecce contriti sunt inimici nostri, ascendamus mundare sancta et renovare.

37. Et congregatus est omnis exercitus, et ascenderunt in montem Sion.

38. Et viderunt sanctificationem desertam, et altare profanatum, et portas exustas, et in atriis virgulta nata sicut in saltu vel sicut in uno ex montibus, et pastophoria diruta.

39. Et sciderunt vestimenta sua, et planxerunt planctu magno, et imposuerunt cinerem super caput suum,

40. et ceciderunt in faciem super terram, et exclamaverunt tubis signorum, et clamaverunt in caelum.

41. Tunc ordinavit Judas viros ut pugnarent adversus eos qui erant in arce donec emundaret sancta.

42. Et elegit sacerdotes sine macula, voluntatem habentes in lege.

43. Et mundaverunt sancta, et tulerunt lapides contaminationis in locum immundum.

44. Et cogitaverunt de altari holocaustorum quod profanatum erat, quid de eo facerent.

45. Et incidit illis consilium bonum, ut destruerent illud, ne forte illis esset in opprobrium, quia contaminaverant illud gentes, et demoliti sunt altare.

46. Et reposuerunt lapides in monte domus in loco apto, quoadusque veniret propheta et responderet de eis.

47. Et acceperunt lapides integros secundum legem, et aedificaverunt altare novum secundum illud quod fuit prius.

48. Et aedificaverunt sancta et quae intra domum, et atria sanctificaverunt.

49. Et fecerunt vasa sancta nova, et intulerunt candelabrum et altare incensorum et mensam in templum.

50. Et incensum posuerunt super altare, et accenderunt lucernas quae supra candelabrum erant, et lucebant in templo.

51. Et posuerunt super mensam panes, et expandērunt velamina : et consummaverunt omnia opera quae fecerant.

52. Et ante matutinum surrexerunt quinta et vigesima die mensis noni : hic est mensis chasleu octavi et quadragessimis et centesimi anni.

53. Καὶ ἀνήνεγκαν θυσίαν κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν δολοκαυτωμάτων τὸ καινὸν ὃ ἐποίησαν.

54. Κατὰ τὸν καιρὸν καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἐβελήωσαν αὐτὸ τὰ ἔθνη, ἐν ἐκείνῃ ἐνεκαινίσθη ἐν ᾧδαῖς καὶ κιθάραις καὶ κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις.

55. Καὶ ἐπεσον πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον, καὶ προσεκύνησαν καὶ εὐλόγησαν εἰς οὐρανόν, τὸν εὐοδῶσαντα αὐτοῖς.

56. Καὶ ἐποίησαν τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἡμέρας ὀκτώ, καὶ προσήνεγκαν δολοκαυτώματα μετ' εὐφροσύνης, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως.

57. Καὶ κατεκόσμησαν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ στεφάνους χρυσαῖς καὶ ἀσπιδίσκαις, καὶ ἐνεκαινίσαν τὰς πύλας καὶ τὰ παστοφῶρια, καὶ ἐθύρωσαν αὐτά.

58. Καὶ ἐγενήθη εὐφροσύνη μεγάλη ἐν τῷ λαῷ σφόδρα, καὶ ἀπεστράφη ὀνειδος ἔθνων.

59. Καὶ ἔστησεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ, ἵνα ἀγωνται αἱ ἡμέραι ἐγκαινισμοῦ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν ἑνιαυτὸν κατ' ἑνιαυτὸν ἡμέρας ὀκτώ, ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ μηνὸς χασελεύ, μετ' εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς.

60. Καὶ ᾠκοδόμησαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὸ ὄρος Σιών, κυκλόθεν τείχη ὑψηλὰ καὶ πύργους ὀχυροὺς, μή ποτε παραγενθῇ τὰ ἔθνη καταπατήσωσιν αὐτά, ὡς ἐποίησαν τοπρότερον.

61. Καὶ ἐπέταξεν ἐκεῖ δύναμιν τηρεῖν αὐτὸ, καὶ ὀχυρῶσαν αὐτὸ τηρεῖν τὴν Βαιθσοῦραν, τοῦ ἔχειν τὸν λαὸν ὀχυρώμα κατὰ πρόσωπον τῆς Ἰδουμαίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἤκουσαν τὰ ἔθνη κυκλόθεν ὅτι ᾠκοδομήθη τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐνεκαινίσθη τὸ ἅγισμα ὡς τοπρότερον, καὶ ὠργίσθησαν σφόδρα.

2. Καὶ ἐβουλεύσαντο τοῦ ἀραι τὸ γένος Ἰακώβ τοὺς ὄντας ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἤρξαντο τοῦ θανατοῦν ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐξαιρεῖν.

3. Καὶ ἐπολέμει Ἰούδας πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἡσαΐ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ τὴν Ἀκραβαττίνην, ὅτι περιεκάθητον τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ συνέστειλεν αὐτοὺς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν.

4. Καὶ ἐμνήσθη τῆς κακίας υἱῶν Βαιάν οἱ ᾗσαν τῷ λαῷ εἰς παγίδα καὶ εἰς σκάνδαλον, ἐν τῷ ἐνεδρεῦειν αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς.

5. Καὶ συνεκλείσθησαν ὑπ' αὐτοῦ ἐν τοῖς πύργοις, καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτοὺς, καὶ ἐνεπύρισε τοὺς πύργους αὐτῆς ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐνοῦσι.

6. Καὶ διεπέρασεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμών, καὶ εὔρε χεῖρα κραταίαν καὶ λαὸν πολλόν, καὶ Τιμόθεον ἡγούμενον αὐτῶν.

7. Καὶ συνῆψε πρὸς αὐτοὺς πολέμους πολλοὺς, καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς.

8. Καὶ προκατελάβητο τὴν Ἰαζήρ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

9. Καὶ ἐπισυνήχθησαν τὰ ἔθνη τὰ ἐν τῇ Γαλααδ

53. Et obtulerunt sacrificium secundum legem super altare holocaustorum novum quod fecerant.

54. Secundum tempus et secundum diem in qua contaminaverant illud gentes, in ipsa renovatum est in canticis et citharis et cinyris et cymbalis.

55. Et cecidit omnis populus in faciem, et adoraverunt et benedixerunt in cælum, eum qui prosperavit eis.

56. Et fecerunt dedicationem altaris diebus octo, et obtulerunt holocausta cum lætitia, et sacrificaverunt sacrificium salutaris et laudis.

57. Et ornaverunt faciem templi coronis aureis et scutulis, et dedicaverunt portas et pastophoria, et imposuerunt eis januas.

58. Et facta est lætitia in populo magna valde, et aversum est opprobrium gentium.

59. Et statuit Judas et fratres ejus et universa ecclesia Israel, ut agantur dies dedicationis altaris in temporibus suis ab anno in annum per dies octo, a quinta et vigesima die mensis chasleu, cum lætitia et gaudio.

60. Et ædificaverunt in tempore illo montem Sion, per circuitum muros altos et turres firmas, ne quando venirent gentes et conculcarent ea, sicut antea fecerant.

61. Et collocavit illic exercitum ut servaret eum, et munierunt eum ad custodiendam Bæthsuram, ut haberet populus munitionem contra faciem Idumææ.

CAPUT V.

1. Et factum est, ut audierunt gentes in circuitu quia ædificatum est altare, et renovatum est sanctuarium sicut prius, iratæ sunt valde.

2. Et cogitabant tollere genus Jacob qui erant inter eos, et cœperunt occidere de populo et tollere.

3. Et bellabat Judas adversus filios Esau in Idumæa ipsam Acrabattinam, quia circumsedebant Israelitas, et percussit eos plaga magna, et compressit eos, et cepit spolia eorum.

4. Et recordatus est malitiæ filiorum Bæan qui erant populo in laqueum et in scandalum, insidiantes ei in viis.

5. Et conclusi sunt ab eo in turribus, et applicuit ad eos, et anathematizavit eos, et incendit turres ejus igni cum omnibus qui in eis erant.

6. Et transivit ad filios Ammon, et invenit manum fortem et populum copiosum, et Timotheum ducem ipsorum.

7. Et commisit cum eis prælia multa, et contriti sunt in conspectu ejus, et percussit eos.

8. Et cepit Gazer et filias ejus, et reversus est in Judæam.

9. Et congregatæ sunt gentes quæ in Galaad adversus

ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, τοῦ ἐξῆραι αὐτούς· καὶ ἐφυγον εἰς Διάθημα τὸ ὀχύρωμα.

10. Καὶ ἀπέστειλαν γράμματα πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, λέγοντες· Ἐπισυνηγμένα ἐστὶν ἐφ' ἡμᾶς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν τοῦ ἐξῆραι ἡμᾶς,

11. καὶ ἐτοιμαζόνται ἔλθεῖν καὶ προκαταλάβεσθαι τὸ ὀχύρωμα εἰς θ' καταρύομεν, καὶ Τιμόθεος ἡγείται τῆς δυνάμεως αὐτῶν.

12. Νῦν οὖν ἔλθων ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν, ὅτι πέπτωκεν ἐξ ἡμῶν πλῆθος·

13. καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν οἱ ὄντες ἐν τοῖς Ἰωβίου τεθανάτωνται, καὶ ἥχηματώκασι τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ ἀπώλεσαν ἐκεῖ ὡς μίαν χιλιαρχίαν ἀνδρῶν.

14. Ἐπὶ αἱ ἐπιστολαὶ ἀνεγινώσκοντο, καὶ ἰδοὺ ἀγγελιοὶ ἕτεροι παρεγένοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας διεβήκηδες τὰ ἱμάτια, ἀπαγγέλλοντες κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα,

15. λέγοντες, ἐπισυνῆχθαι ἐπ' αὐτοὺς ἐκ Πτολεμαίδος καὶ Τύρου καὶ Σιδῶνος καὶ πάσης Γαλιλαίας ἀλλοφύλων, τοῦ ἐξαναλώσαι ἡμᾶς.

16. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰούδας καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, ἐπισυνήχθη ἐκκλησία μεγάλη βουλευσασθαι τί ποιήσωσι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς οὖσιν ἐν θλίψει καὶ πολέμουμένοις ὑπ' αὐτῶν.

17. Καὶ εἶπεν Ἰούδας Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· Ἐπιλεξὼν σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ πορεύου καὶ ῥῦσαι τοὺς ἀδελφούς σου τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. Ἐγὼ δὲ καὶ Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός μου πορευσόμεθα εἰς τὴν Γαλααδίτιν.

18. Καὶ κατέλιπεν Ἰωσήφον τὸν τοῦ Ζαχαρίου καὶ Ἀζαρίαν ἡγουμένους τοῦ λαοῦ, μετὰ τῶν ἐπιλοίπων τῆς δυνάμεως ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ εἰς τήρησιν.

19. Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· Πρόσθετε τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ συνάψητε πόλεμον πρὸς τὰ ἔθνη ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἡμᾶς.

20. Καὶ ἐμερίσθησαν Σίμωνι ἄνδρες τρις χίλιοι τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Γαλιλαίαν, Ἰούδᾳ δὲ ἄνδρες ὀκτακισχίλιοι εἰς τὴν Γαλααδίτιν.

21. Καὶ ἐπορεύθη Σίμων εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ συνήψε πολέμους πολλοὺς πρὸς τὰ ἔθνη, καὶ συνέτριβεν τὰ ἔθνη ἀπὸ προσωποῦ αὐτοῦ, καὶ ἐδώκεν αὐτοῖς ἕως τῆς πύλης

22. Πτολεμαίδος. Καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἔθνων εἰς τρις χιλίους ἄνδρας, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν.

23. Καὶ παρέλαβε τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ ἐν Ἀρβάττοις, σὺν ταῖς γυναῖξιν καὶ τοῖς τέκνοις καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτοῖς, καὶ ἤγαγεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν μετ' εὐφροσύνης μεγάλης.

24. Καὶ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός αὐτοῦ διεβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐπορεύθησαν δδὼν τριῶν ἡμερῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ·

25. καὶ συνήντησαν τοῖς Ναβαταίοις, καὶ ἀπήντησαν αὐτοῖς εἰρηνικῶς, καὶ διηγῆσαντο αὐτοῖς ἅπαντα τὰ συμβάντα τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν ἐν τῇ Γαλααδίτιδι·

26. καὶ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνελημμένοι εἰσιν εἰς Βόσσορα καὶ Βοσόρ, ἐν Ἀλέμοις, Χασφῶρ, Μαχέδ καὶ Καρναῖν, πᾶσαι αἱ πόλεις αὗται ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι·

27. καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς πόλεσι τῆς Γαλααδίτιδος εἰσὶ συνελημμένοι καὶ εἰς αὐρίον τάσσονται παρεμβάλλειν ἐπὶ τὰ ὀχυρώματα, καὶ καταλάβεσθαι καὶ ἐξῆραι πάντας τούτους ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.

Israelitas qui erant in finibus eorum, ut tollerent eos : et fugerunt in Diathema munitionem.

10. Et miserunt literas ad Judam et fratres ejus, dicentes : Congregatae sunt adversum nos gentes quae in circuitu nostro ut nos auferant,

11. et parant venire et occupare munitionem in quam confugimus, et Timotheus est dux exercitus eorum.

12. Nunc ergo veni et eripe nos de manibus eorum, quia cecidit multitudo de nobis :

13. et omnes fratres nostri qui erant in locis Tobii intercepti sunt, et captivas duxerunt uxores eorum et natos eorum et suppellectilem, et peremerunt illic fere mille viros.

14. Adhuc epistolae legebantur, et ecce alii nuntii venerunt de Galilaea conscissis vestibus, nuntiantes secundum verba haec,

15. dicentes, convenisse adversum se a Ptolemaide et Tyro et Sidone et omni Galilaea alienigenarum, ut nos consumant.

16. Ut audivit autem Judas et populus sermones istos, convenit ecclesia magna cogitare quid facerent fratribus suis qui in tribulatione erant et expugnabantur ab eis.

17. Dixitque Judas Simoni fratri suo : Elige tibi viros, et vade et libera fratres tuos qui in Galilaea. Ego autem et Jonathan frater meus ibimus in Galaaditim.

18. Et reliquit Josephum filium Zachariae et Azariam duces populi, cum residuo exercitu in Judaea ad custodiam.

19. Et praecipit illis, dicens : Praestote populo huic, et nolite bellum committere adversum gentes donec nos revertamur.

20. Et distributa sunt Simoni virorum tria millia ut iret in Galilaeam, Judae autem octo millia virorum in Galaaditim.

21. Et abiit Simon in Galilaeam, et commisit praelia multa cum gentibus, et contritae sunt gentes a facie ejus, et persecutus est eos usque ad portam

22. Ptolemaidis. Et ceciderunt de gentibus fere tria millia virorum, et accepit spolia eorum.

23. Et assumpsit eos qui erant in Galilaea et in Arbattis, cum uxoribus et natis et omnibus quae erant illis, et adduxit in Judaeam cum laetitia magna.

24. Et Judas Maccabaeus et Jonathan frater ejus transierunt Jordanem, et abierunt viam trium dierum in deserto :

25. et facti sunt obviam Nabathaeis, et occurrerunt eis pacifice, et narraverunt eis omnia quae acciderant fratribus eorum in Galaaditide :

26. et quia multi ex eis comprehensi sunt in Bosora et Bosor, in Alimis, Chasphor, Maced et Carnain, haec omnes civitates munitae et magnae :

27. et in caeteris civitatibus Galaaditidis tenentur comprehensi et in crastinum constituent admove re exercitum ad munitiones, et comprehendere et tollere omnes hos in una die.

28. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ δδὼν εἰς τὴν ἐρημὸν εἰς Βοσὸρ ἄφνω, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν στόματι βομφαίας, καὶ ἔλαβε πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν πυρὶ.

29. Καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν νυκτός, καὶ ἐπορεύετο εἰς ἐπὶ τὸ ὄχυρῶμα.

30. Καὶ ἐγένετο ἐωθινὴ, καὶ ἦσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ λῆθος πολλὸς οὗ οὐκ ἦν ἀριθμὸς, αἵροντες κλίμακας καὶ μηχανὰς καταλαβέσθαι τὸ ὄχυρῶμα, καὶ ἐπολέμουν αὐτούς.

31. Καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἤρχεται ὁ πόλεμος, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν σάλπιγξι καὶ φωνῇ μεγάλῃ,

32. καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι τῆς δυνάμεως· Πολεμήσατε σήμερον ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν.

33. Καὶ ἐξῆλθεν ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐξ ὀπισθεν αὐτῶν, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἐδόθησαν ἐν προσευχῇ.

34. Καὶ ἐπέγνω ἡ παρεμβολὴ Τιμοθέου ὅτι Μακκαβαῖός ἐστι, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλῃν, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς ὀκτακισχιλίους ἀνδρας.

35. Καὶ ἀπέκλινεν εἰς Μασφά, καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν, καὶ προκατελάβετο αὐτὴν καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρσενικὸν αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῆς, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν πυρὶ.

36. Ἐκεῖθεν ἀπῆρε, καὶ προκατελάβετο τὴν Χασφὼν, Μακεδὸν, Βοσὸρ, καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Γαλααδίτιδος.

37. Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα συνήγαγε Τιμόθεος παρεμβολὴν ἄλλην, καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον Ῥαφὼν ἐκ πέραν τοῦ χειμάρρου.

38. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰούδας κατασκοπεῦσαι τὴν παρεμβολὴν καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες· Ἐπισυνηγμένα εἰσὶ πρὸς αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, δυνάμεις πολλὴ σφοδρά.

39. Καὶ Ἀραβας μεμίσθωται εἰς βοήθειαν αὐτοῖς, καὶ παρενέβαλον πέραν τοῦ χειμάρρου, ἕτοιμοι τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ εἰς πόλεμον. Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν.

40. Καὶ εἶπε Τιμόθεος τοῖς ἀρχοῦσι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· Ἐν τῷ ἐγγίξειν Ἰούδαν καὶ τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν χειμάρρου τοῦ ὕδατος, ἐὰν διαβῇ πρὸς ἡμᾶς πρότερος, οὐ δυνησόμεθα ὑποστῆναι αὐτόν, ὅτι δυνάμενος δυνήσεται πρὸς ἡμᾶς.

41. Ἐὰν δὲ δειλωθῇ καὶ παρεμβάλῃ πέραν τοῦ ποταμοῦ, διαπεράσομεν πρὸς αὐτόν καὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτόν.

42. Ὡς δὲ ἤγγισεν Ἰούδας ἐπὶ τὸν χειμάρρου τοῦ ὕδατος, ἔστησε τοὺς γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ χειμάρρου, καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· Μὴ ἀφῆτε πάντα ἄνθρωπον παρεμβαλεῖν, ἀλλ' ἐρχέσθωσαν πάντες εἰς τὸν πόλεμον.

43. Καὶ διεπέρασεν ἐπ' αὐτοὺς πρότερος, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὀπισθεν αὐτοῦ. Καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐβρίψαν τὰ ὄπλα αὐτῶν, καὶ ἔφυγον εἰς τὸ τέμενος ἐν Καρναῖν.

44. Καὶ προκατελάβοντο τὴν πόλιν, καὶ τὸ τέμενος

28. Et convertit Judas et exercitus ejus via in desertum in Bosor repente, et occupavit civitatem, et occidit omnem masculum in ore gladii, et accepit omnia spolia eorum, et succendit eam igni.

29. Et surrexit inde nocte, et ibat usque ad munitiorem.

30. Et factum est diluculum, et elevaverunt oculos suos, et ecce populus multus cujus non erat numerus, portantes scalas et machinas ut comprehenderent munitiones, et expugnabant eos.

31. Et vidit Judas quia coepit bellum, et clamor civitatis ascendit ad caelum tubis et voce magna,

32. et dixit viris exercitus : Pugnate hodie pro fratribus vestris.

33. Et exiit tribus ordinibus post eos, et exclamaverunt tubis, et clamaverunt in oratione.

34. Et cognoverunt castra Timothei quia Maccabæus est, et refugerunt a facie ejus, et percussit eos plaga magna, et ceciderunt ex eis in die illa fere octo millia virorum.

35. Et divertit in Maspha, et expugnavit eam, et cepit eam et occidit omnem masculum ejus, et sumpsit spolia ejus, et succendit eam igni.

36. Inde perrexit, et cepit Chasphon, Maced, Bosor, et reliquas civitates Galaaditidis.

37. Post hæc autem verba congregavit Timotheus exercitum alium, et castra posuit contra Raphon trans torrentem.

38. Et misit Judas specularem exercitum : et nuntiaverunt ei, dicentes : Convenerunt ad eos omnes gentes quæ in circuitu nostro sunt, exercitus multus nimis.

39. Et Arabas conduxit in auxilium sibi, et castra posuerunt trans torrentem, parati ad te venire in prælium. Et abiit Judas obviam illis.

40. Et ait Timotheus principibus exercitus sui : Cum appropinquerit Judas et exercitus ejus ad torrentem aquæ, si transierit ad nos prior, non poterimus sustinere eum, quia potens poterit adversum nos.

41. Si vero timuerit et posuerit castra ultra flumen, transfretabimus ad eum et poterimus adversus illum.

42. Ut autem appropinquavit Judas ad torrentem aquæ, statuit scribas populi secus torrentem, et mandavit eis, dicens : Neminem hominum reliqueritis in castris, sed veniant omnes in prælium.

43. Et transfretavit ad illos prior, et omnis populus post eum. Et contritiæ sunt omnes gentes a facie ejus, et projecerunt arma sua, et fugerunt ad fanum quod erat in Carnain.

44. Et occupaverunt ipsam civitatem, et fanum succen-

ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῷ. Καὶ ἐτροπώθη ἡ Καρναῖν, καὶ οὐκ ἐδύναντο ἐτι ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον Ἰούδα.

45. Καὶ συνήγαγεν Ἰούδας πάντα Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῇ Γάλααδίτιδι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν, παρεμβολὴν μεγάλην σφόδρα, ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα.

46. Καὶ ἦλθον ἕως Ἐφρών, καὶ αὕτη ἡ πόλις μεγάλη ἐπὶ τῆς εἰσόδου ὀχυρά σφόδρα· οὐκ ἦν ἐκκλίνειν ἀπ' αὐτῆς δεξιὴν ἢ ἀριστεράν, ἀλλ' ἡ διὰ μέσου αὐτῆς πορεύεσθαι.

47. Καὶ ἀπέκλεισαν αὐτοὺς οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐνέφραζαν τὰς πύλας λίθοις. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Ἰούδας λόγοις εἰρηνικοῖς,

48. λέγων· Διελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν ἡμῶν, καὶ οὐδεὶς κακοποιήσει ὑμᾶς, πλὴν τοῖς ποσὶ παρελευσόμεθα. Καὶ οὐκ ἠθούλonto ἀνοίξαι αὐτῷ.

49. Καὶ ἐπέταξεν Ἰούδας κηρύξαι ἐν τῇ παρεμβολῇ τοῦ παραμβαλεῖν ἕκαστον ἐν ᾧ ἐστὶ τόπων.

50. Καὶ παρενέβαλον οἱ ἄνδρες τῆς δυνάμεως, καὶ ἐπολέμησαν τὴν πόλιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ παρεδόθη ἡ πόλις ἐν χερσὶν αὐτοῦ.

51. Καὶ ἀπόλωσε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν στόματι ρομφαίας, καὶ ἐξερρίψωσεν αὐτήν, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῆς, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πόλεως ἐπάνω τῶν ἀπεκταμένων.

52. Καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς τὸ πεδίον τὸ μέγα κατὰ πρόσωπον Βαιθσάν.

53. Καὶ ἦν Ἰούδας ἐπισυνάγων τοὺς ἐγκατίζοντας, καὶ παρακαλῶν τὸν λαὸν κατὰ πάσαν τὴν ὁδόν, ἕως οὗ ἦλθον εἰς γῆν Ἰούδα.

54. Καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος Σιών ἐν εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ, καὶ προσήγαγον ὀλοκαυτώματα, ὅτι οὐκ ἔπεν ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἐν εἰρήνῃ.

55. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἦν Ἰούδας καὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ Γαλαὰδ, καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ κατὰ πρόσωπον Πτολεμαῖδος,

56. ἤκουσεν Ἰωσήφ ὁ τοῦ Ζαχαρίου καὶ Ἀζαρίας, ἄρχοντες τῆς δυνάμεως, τῶν ἀνδραγαθιῶν καὶ τοῦ πολέμου ὅσα ἐποίησαν,

57. καὶ εἶπεν· Ποιήσωμεν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὄνομα, καὶ πορευθῶμεν πολεμῆσαι πρὸς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν.

58. Καὶ παρήγγειλαν τοῖς ἀπὸ τῆς δυνάμεως τῆς μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ Ἰάμνειαν.

59. Καὶ ἐξῆλθε Γοργίας ἐκ τῆς πόλεως, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς εἰς πόλεμον.

60. Καὶ ἐτροπώθη Ἰωσήφ καὶ Ἀζαρίας, καὶ ἐδιώχθησαν ἕως τῶν ὀρίων τῆς Ἰουδαίας. Καὶ ἔπεσον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ εἰς διςχιλίους ἄνδρας, καὶ ἐγενήθη τροπὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ Ἰσραὴλ,

61. ὅτι οὐκ ἤκουσαν Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, οἰόμενοι ἀνδραγαθῆσαι.

62. Αὐτοὶ δὲ οὐκ ἦσαν ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων οἷς ἐδόθη σωτηρία Ἰσραὴλ διὰ χειρὸς αὐτῶν.

63. Καὶ ὁ ἀνὴρ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐδοξάσθησαν σφόδρα ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἐθνῶν πάντων οὗ ἤκουετο τὸ ὄνομα αὐτῶν.

derunt igni cum omnibus quæ erant in ipso. Et oppressa est Carnain, et non potuerunt ultra sustinere contra faciem Judæ.

45. Et congregavit Judas universos Israelitas qui erant in Galaaditide a minimo usque ad maximum, et uxores eorum et natos eorum et apparatus, castra magna valde, ut venirent in terram Juda.

46. Et venerunt usque ad Ephron, et hæc civitas magna in ingressu munita valde : non erat declinare ab ea dexteram vel sinistram, sed per medium ejus iter erat.

47. Et incluserunt se qui erant de civitate, et obstruxerunt portas lapidibus. Et misit ad eos Judas verba pacifica,

48. dicens : Transibimus per terram tuam ut eamus in terram nostram, et nemo vobis nocebit, tantum pedibus transibimus. Et nolebant ei aperire.

49. Et præcepit Judas prædicari in castris ut applicarent unusquisque in quo erat loco.

50. Et applicuerunt viri virtutis, et oppugnaverunt civitatem tota die illa et tota nocte, et tradita est civitas in manibus ejus.

51. Et peremit omnem masculum in ore gladii, et eradicavit eam, et accepit spolia ejus, et transivit per civitatem super interfectos.

52. Et transgressi sunt Jordanem in campum magnum contra faciem Bæthsan.

53. Et erat Judas congregans extremos, et exhortabatur populum per totam viam, donec venerunt in terram Juda.

54. Et ascenderunt in montem Sion cum lætitia et gaudio, et obtulerunt holocausta, quod nemo ex eis cecidisset donec reverterentur in pace.

55. Et in diebus quibus erat Judas et Jonathan in Galaad, et Simon frater ejus in Galilæa contra faciem Ptolemaidis,

56. audivit Joseph Zachariæ filius et Azarias, principes virtutis, res bene gestas et prælia quæ facta sunt,

57. et dixit : Faciamus et ipsi nobis nomen, et camus pugnare adversum gentes quæ in circuitu nostro sunt.

58. Et præceperunt his qui erant in exercitu suo, et abierunt Jamniam.

59. Et exivit Gorgias de civitate, et viri ejus obviam illis in pugnam.

60. Et fugati sunt Joseph et Azarias, et propulsati usque in fines Judææ. Et ceciderunt die illa de populo Israel ad duo millia viri, et facta est plaga magna in populo Israel,

61. quia non audierunt Judam et fratres ejus, existimantes fortiter se facturos.

62. Ipsi autem non erant de semine virorum illorum quibus data est salus Israel per manum eorum.

63. Et vir Judas et fratres ejus glorificati sunt valde in conspectu omnium Israel et gentium omnium ubi audiebatur nomen eorum.

64. Καὶ ἐπισυνήγοντο πρὸς αὐτοὺς εὐφημοῦντες.
 65. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τοὺς υἱοὺς Ἡσαΐ ἐν τῇ γῇ πρὸς νότον, καὶ ἐπάταξε τὴν Χεβρόν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς· καὶ καθεῖλε τὸ ὄχυρῶμα αὐτῆς, καὶ τοὺς πύργους αὐτῆς ἐνέπρησε κυκλόθεν.
 66. Καὶ ἀπῆρε τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν ἄλλοφύλων, καὶ διεπορεύετο τὴν Σαμαρείαν.
 67. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔπεσον ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βουλόμενοι ἀνδραγαθῆσαι, ἐν τῷ αὐτοὺς ἐξελεῖν εἰς πόλεμον ἀβουλεύτως.
 68. Καὶ ἐξέκλινεν Ἰούδας εἰς Ἀζωτον γῆν ἄλλοφύλων, καὶ καθεῖλε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατέκαυσε πυρὶ, καὶ ἐσκύλευσε τὰ σκῦλα τῶν πόλεων, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν Ἰούδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας, καὶ ἤκουσεν ὅτι ἐστὶν Ἐλυμαῖς ἐν τῇ Περσίδι πόλις ἐνδοξος πλούτῳ, ἀργυρίῳ τε καὶ χρυσίῳ,
 2. καὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν αὐτῇ πλούσιον σφόδρα, καὶ ἐκεῖ καλύμματα χρυσαῖα καὶ θώρακες καὶ ὅπλα, ἃ κατέλιπεν ἐκεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου βασιλεὺς ὁ Μακεδὼν, ὃς ἐβασίλευσε πρῶτος ἐν τοῖς Ἕλλησι.
 3. Καὶ ἦλθε καὶ ἐζήτηε καταλαβέσθαι τὴν πόλιν καὶ προνομήσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη, ὅτι ἐγνώσθη ὁ λόγος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως.
 4. Καὶ ἀνέστησαν αὐτῷ εἰς πόλεμον, καὶ ἔφυγε καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν μετὰ λύπης μεγάλης ἀποστρέψαι εἰς Βαβυλῶνα.
 5. Καὶ ἦλθεν ἀπαγγέλλων τις αὐτῷ εἰς τὴν Περσίδα, ὅτι τετρόπωνται αἱ παρεμβολαὶ αἱ πορευθεῖσαι εἰς γῆν Ἰούδα,
 6. καὶ ἐπορεύθη Λυσίας δυνάμει ἰσχυρᾷ ἐν πρώτοις, καὶ ἀνεδράπη ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐπίσχυσαν ὅπλοις καὶ δυνάμει καὶ σκύλοις πολλοῖς οἷς ἔλαβον ἀπὸ τῶν παρεμβολῶν ὧν ἐξέκοψαν.
 7. Καὶ καθεῖλον τὸ βδελύγμα δ' ὠκοδόμησεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸ ἅγισμα καθὼς τοπρότερον ἐκύκλωσαν τείχεσιν ὑψηλοῖς, καὶ τὴν Βαιθσοῦραν πόλιν αὐτοῦ.
 8. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ἐθαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη σφόδρα· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἐνέπεσεν εἰς ἀβρωσίαν ἀπὸ τῆς λύπης, ὅτι οὐκ ἐγένετο αὐτῷ καθὼς ἐνεθυμεῖτο.
 9. Καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας πλείους, ὅτι ἀνεκαίνισθη ἐπ' αὐτὸν λύπη μεγάλη, καὶ ἐλογίσατο ὅτι ἀποθνήσκει.
 10. Καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀφίσταται ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ συμπέπτωκα τῇ καρδίᾳ ἀπὸ τῆς μερίμνης·
 11. καὶ εἶπα τῇ καρδίᾳ μου· Ὡς τίνος θλίψεως ἦλθον καὶ κλύδωνος μεγάλου ἐν ᾧ νῦν εἰμι; ὅτι χρηστός καὶ ἀγαπώμενος ἦμην ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου.
 12. Νῦν δὲ μιμνήσκομαι τῶν κακῶν ὧν ἐποίησα ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυσαῖα καὶ τὰ ἀργυρᾶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξαπέστειλα ἐξᾶραι τοὺς κατοικοῦντας Ἰούδα διακενῆς.
 13. Ἐγὼν οὖν ὅτι χάριν τούτων εὗρόν με τὰ κακὰ ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἀπολλύμαι λύπη μεγάλῃ ἐν γῇ ἄλλοτρίᾳ.

64. Et convenerunt ad eos fausta acclamantes.

65. Et exivit Judas et fratres ejus, et expugnabant filios Esau in terra quæ ad austrum est, et percussit Chebron filias ejus et destruxit munitionem ejus, et turre ejus succendit in circuitu.

66. Et movit castra ut iret in terram alienigenarum, et perambulabat Samariam.

67. In die illa ceciderunt sacerdotes in bello dum volunt fortiter facere, dum sine consilio exeunt in prælium.

68. Et declinavit Judas in Azotum terram alienigenarum, et diruit aras eorum, et sculptilia deorum eorum succendit igni, et cepit spolia civitatum, et reversus est in terram Juda.

CAPUT VI.

1. Et rex Antiochus perambulabat superiores regiones, et audivit esse Elymaidem in Perside civitatem nobilissimam divitiis, argentoque et auro,

2. templumque quod in ea locuples valde, et illic velamina aurea et loriceæ et scuta, quæ reliquit ibi Alexander Philippi rex Macedo, qui regnavit primus in Græcia.

3. Et venit et quærebat capere civitatem et deprædare eam, et non potuit, quoniam innotuit sermo his qui erant de civitate.

4. Et insurrexerunt in eum in prælium, et fugit et abiit inde cum tristitia magna ut reverteretur Babyloniam.

5. Et venit qui nuntiaret ei in Perside, quia fugata sunt castra quæ iverant in terram Juda,

6. et ivit Lysias cum virtute forti in primis, et fugatus est a facie eorum, et invaluerunt armis et viribus et spoliis multis quæ ceperunt de castris quæ exciderunt.

7. Et diruerunt abominationem quam ædificaverat super altare quod erat in Jerusalem, et sanctificationem sicut prius circumdederunt muris excelsis, et Bathsuram civitatem suam.

8. Et factum est, ut audivit rex sermones istos, expavit et commotus est valde: et decidit in lectum, et incidit in languorem præ tristitia, quia non est factum sibi sicut cogitabat.

9. Et erat illic per dies multos, quia renovata est in eo tristitia magna, et arbitratum est se mori.

10. Et vocavit omnes amicos suos, et dixit illis: Recessit somnus ab oculis meis, et concidi corde præ sollicitudine:

11. et dixi in corde meo: In quantam tribulationem deveni et tempestatem magnam in qua nunc sum? quia jucundus eram et dilectus in potestate mea.

12. Nunc vero reminiscor malorum quæ feci in Jerusalem, et abstuli omnia vasa aurea et argentea quæ erant in ea, et misi auferre habitantes Judæam sine causa.

13. Cognovi ergo quia propterea invenerunt me mala ista: et ecce pereō tristitia magna in terra aliena.

14. Καὶ ἐκάλεσε Φίλιππον ἓνα τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ κατέστρεψεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

15. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ διάδημα καὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ τὸν δακτύλιον, τοῦ ἀγαγεῖν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκθρέψαι αὐτὸν τοῦ βασιλεύειν.

16. Καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς ἔτους ἐνάτου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ.

17. Καὶ ἐπέγνω Λυσίας ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεὺς, καὶ κατέστησε βασιλεύειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, ὃν ἐξέθρεψε νεώτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εὐπάτορα.

18. Καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄκρας ἦσαν συγκλείοντες τὸν Ἰσραὴλ κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ζητοῦντες τὰ κακὰ δι' ὧν καὶ στήριγμα τοῖς ἔθνεσι.

19. Καὶ ἐλογίσατο Ἰούδας ἐξᾶραι αὐτούς· καὶ ἐξεκλήσασε πάντα τὸν λαὸν τοῦ περικαθίσαι ἐπ' αὐτούς.

20. Καὶ συνήχθησαν ἅμα, καὶ περιεκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς ἔτους πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτοὺς βελοστασίαις καὶ μηχανάς.

21. Καὶ ἐξῆλθον ἐξ αὐτῶν ἐκ τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ ἐκολλήθησαν αὐτοῖς τινες τῶν ἀσεβῶν ἐξ Ἰσραὴλ,

22. καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπον· Ὡς πότε οὐ ποιήσῃ κρίσιν, καὶ ἐκδικήσεις τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν;

23. Ἡμεῖς εὐδοκοῦμεν δουλεύειν τῷ πατρὶ σου καὶ πορεύεσθαι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις καὶ κατακολουθεῖν τοῖς προτάγμασιν αὐτοῦ,

24. καὶ περικάθηνται εἰς τὴν ἄκραν υἱοὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν· χάριν τούτου καὶ ἀλλοτριοῦνται ἀπ' ἡμῶν· πλὴν ὅσοι εὗρισκοντο ἀπ' ἡμῶν ἐθανατοῦντο, καὶ αἱ κληρονομίαι ἡμῶν διηρπάζοντο.

25. Καὶ οὐκ ἐφ' ἡμᾶς μόνον ἐξέτειναν χεῖρα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρια αὐτῶν.

26. Καὶ ἰδοὺ παρεμβεβλήκασι σήμερον ἐπὶ τὴν ἄκραν ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ καταλαβέσθαι αὐτὴν καὶ τὸ ἅγιασμα, καὶ τὴν Βαιθσοῦραν ὠχυρώσαν.

27. Καὶ ἐὰν μὴ προκαταλάβῃ αὐτοὺς διατάχους, μείζονα τούτων ποιήσουσι, καὶ οὐ δυνήσῃ τοῦ κατασχεῖν αὐτῶν.

28. Καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὅτι ἤκουσε, καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ἡνιῶν.

29. Καὶ ἀπὸ βασιλείων ἐτέρων καὶ ἀπὸ νήσων θαλασσῶν ἦλθον πρὸς αὐτὸν δυνάμεις μισθωταί.

30. Καὶ ἦν ὁ ἔριθμός τῶν δυνάμεων αὐτοῦ ἑκατὸν χιλιάδες τῶν πεζῶν, καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἵππων, καὶ ἐλέφαντες δύο καὶ τριάκοντα εἰδότες πόλεμον.

31. Καὶ ἦλθον διὰ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ Βαιθσοῦραν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἐποίησαν μηχανάς, καὶ ἐξῆλθον, καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὰς ἐν πυρὶ, καὶ ἐπολέμησαν ἀνδρωδῶς.

32. Καὶ ἀπῆρεν Ἰούδας ἀπὸ τῆς ἄκρας, καὶ παρενέβαλεν εἰς Βαιθζαχαρίαν ἀπέναντι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως.

33. Καὶ ὠρθρισεν ὁ βασιλεὺς τοπρωτ', καὶ ἀπῆρε τὴν παρεμβολὴν ἐν δρυμάτι αὐτῆς κατὰ τὴν ὁδὸν Βαιθζαχαρία, καὶ διεσκευάσθησαν αἱ δυνάμεις εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι.

34. Καὶ τοῖς ἐλέφασιν ἐδείξαν αἷμα σταφυλῆς καὶ μόρων, τοῦ παραστήσαι αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον.

14. Et vocavit Philippum unum de amicis suis, et praeposuit eum super universum regnum suum :

15. et dedit ei diadema et stolam suam et annulum, ut adduceret Antiochum filium suum, et nutrireret eum ut regnaret.

16. Et mortuus est illic Antiochus rex anno nono et quadragesimo et centesimo.

17. Et cognovit Lysias quoniam mortuus est rex, et constituit regnare Antiochum filium suum pro se, quem nutritivit adolescentem, et vocavit nomen ejus Eupatorem.

18. Et qui erant in arce concluserant Israel in circuitu sanctorum, et querebant mala semper et firmamentum gentibus.

19. Et cogitavit Judas disperdere eos : et convocavit universum populum ut obsiderent eos.

20. Et convenerunt simul, et obsederunt eos anno centesimo quinquagesimo, et fecit super eos balistas et machinas.

21. Et exierunt quidam ex eis de clausura, et adjunxerunt se illis aliqui impij ex Israel,

22. et abierunt ad regem et dixerunt : Quousque non facies judicium, et vindicabis fratres nostros?

23. Nos decrevimus servire patri tuo et ambulare in praecipis ejus et obsequi edictis ejus,

24. et obsessi sunt in arce filii populi nostri : propter hoc et alienant se a nobis : et quicumque inveniebantur ex nobis interficiebantur, et haereditates nostrae diripiebantur.

25. Et non ad nos tantum extenderunt manum, sed et in omnes fines nostros.

26. Et ecce applicuerunt hodie ad arcem in Jerusalem, occupare eam et sanctificationem, et Baethsuram munierunt.

27. Et nisi praeveneris eos velocius, majora quam haec facient, et non poteris obtinere eos.

28. Et iratus est rex ut audivit, et convocavit omnes amicos suos, et principes exercitus sui, et eos qui super equites erant.

29. Et de regnis aliis et de insulis maritimis venerunt ad eum exercitus conductitii.

30. Et erat numerus exercituum ejus centum millia pedatum, et viginti millia equitum, et elephanti triginta duo docti ad praelium.

31. Et venerunt per Idumaeam, et applicuerunt ad Baethsuram, et pugnaverunt dies multos, et fecerunt machinas, et exierunt, et succenderunt eas igni, et pugnaverunt viriliter.

32. Et recessit Judas ab arce, et movit castra ad Baethzacharia contra castra regis.

33. Et surrexit rex ante lucem, et concitavit exercitum in impetu ejus contra viam Baethzacharia, et comparaverunt se exercitus in praelium, et tubis cecinerunt.

34. Et elephantis ostenderunt sanguinem uvae et mororum, ad acuendos eos in praelium.

35. Καὶ διέλιον τὰ θηρία εἰς τὰς φάλαγγας, καὶ παρέστησαν ἑκάστῳ ἐλέφαντι χιλιούς ἀνδρας τεθωρακισμένους ἐν ἀλυσιδωτοῖς, καὶ περικεφαλαῖαι χαλκαὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ πενταχόσιοι ἵπποι διατεταγμένοι ἑκάστῳ θηρίῳ ἐκλελεγμένοι.

36. Οὗτοι πρὸ καιροῦ, οὗ ἂν ᾦν τὸ θηρίον, ἦσαν, καὶ οὗ ἂν ἐπορεύετο, ἐπορεύοντο ἅμα, οὐκ ἀφίσταντο ἀπ' αὐτοῦ.

37. Καὶ πύργοι ξύλινοι ἐπ' αὐτοὺς ὄχυροί, σκεπαζόμενοι ἐφ' ἑκάστου θηρίου, ἐξωσμένοι ἐπ' αὐτοῦ μηχαναῖς, καὶ ἐφ' ἑκάστου ἀνδρες δυνάμειος δύο καὶ τριάκοντα οἱ πολεμοῦντες ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ὁ Ἰνὸς αὐτοῦ.

38. Καὶ τὴν ἐπιλοιπον ἵππον ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἔστησαν ἐπὶ τὰ δύο μέρη τῆς παρεμβολῆς κατασεύοντες καὶ καταφρασσόμενοι ἐν ταῖς φάραγξιν.

39. Ὡς δὲ ἔστιλβεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὰς χρυσαῖς καὶ χαλκᾶς ἀσπίδας, ἔστιλβε τὰ ὄρη ἀπ' αὐτῶν, καὶ κατηύγαγεν ὡς λαμπάδες πυρός.

40. Καὶ ἐξετάθη μέρος τι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη, καὶ τινες ἐπὶ ταπεινὰ καὶ ἤρχοντο ἀσφαλῶς καὶ τεταγμένως.

41. Καὶ ἐσαλεύοντο πάντες οἱ ἀκούοντες φωνῆς πλήθους αὐτῶν καὶ δδοιπορίας τοῦ πλήθους καὶ συγχροισμοῦ τῶν ὅπλων ᾗ γὰρ ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφοδρὰ καὶ ἰσχυρά.

42. Καὶ ἤγγισε Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς παράταξιν, καὶ ἔπесον ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἑξακόσιοι ἄνδρες.

43. Καὶ εἶδεν Ἐλεάζαρ ὁ Σαυαράν ἐν τῶν θηρίων τεθωρακισμένον θώρακι βασιλικῷ, καὶ ᾗν ὑπεράγον πάντα τὰ θηρία, καὶ ὥφθη ὅτι ἐν αὐτῷ ἔστιν ὁ βασιλεὺς.

44. Καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ περιποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα αἰώνιον.

45. Καὶ ἐπέδραμεν αὐτῷ θράσει εἰς μέσον τῆς φάλαγγος, καὶ ἐθανάτου δεξιὰ καὶ εὐώνυμα, καὶ ἐσχίζοντο ἀπ' αὐτοῦ ἔνθα καὶ ἔνθα.

46. Καὶ εἰσέδω ὑπὸ τὸν ἐλέφαντα, καὶ ὑπέθηκεν αὐτῷ, καὶ ἀνείλεν αὐτὸν, καὶ ἔπесεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

47. Καὶ ἶδον τὴν ἰσλὺν τῆς βασιλείας καὶ τὸ ὄρημα τῶν δυνάμεων, καὶ ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν.

48. Οἱ δὲ ἐκ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἀνέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ· καὶ παρενέβαλεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς τὸ ὄρος Σιών,

49. καὶ ἐποίησεν εἰρήνην μετὰ τῶν ἐκ Βαιθούρων. Καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ᾗν αὐτοῖς ἐκεῖ διατροφή τοῦ συγκεκλεισθαι ἐν αὐτῇ, ὅτι σάββατον ᾗν τῇ γῇ.

50. Καὶ κατελάβετο βασιλεὺς τὴν Βαιθούραν, καὶ ἀπέταξεν ἐκεῖ φρουρὰν τηρεῖν αὐτήν.

51. Καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὸ ἅγισμα ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βελοστάσεις καὶ μηχανὰς καὶ πυρόβολα καὶ λιθόβολα καὶ σκορπίδια εἰς τὸ βάλλεσθαι βέλῃ καὶ σπενδόνας.

52. Καὶ ἐποίησαν καὶ αὐτοὶ μηχανὰς πρὸς τὰς μηχανὰς αὐτῶν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλὰς.

53. Βρώματα δὲ οὐκ ᾗν ἐν ταῖς ἀγγείαις, διὰ τὸ

35. Et dividerunt bestias in legiones, et statuerunt singulis elephantis mille viros in loriceis concatenatis, et galeæ æræ in capitibus eorum, et quingenti equites ordinati uniuersæ bestię electi.

36. Hi ante tempus, ubicumque erat bestia, ibi erant, et quocumque ibat, ibant simul, non discedebant ab ea.

37. Et turres ligneæ super eos firmæ, protegentes super unamquamque bestiam, accinctæ super eam machinis, et super unamquamque viri virtutis triginta duo qui pugnant in eis, et magister ejus.

38. Et residuum equitatum hinc et inde statuerunt in duas partes castrorum commoventes et constipati in vallibus.

39. Ut autem refulsit sol in clypeos aureos et æreos, resplenderunt montes ab eis, et resplenderunt sicut lampades ignis.

40. Et extendit se pars quædam exercitus regis per montes excelsos, et quidam per loca humilia : et ibant caute et ordinate.

41. Et commovebantur omnes audientes vocem multitudinis eorum et incessum turbæ et collisionem armorum : erat enim exercitus magnus valde et fortis.

42. Et appropriavit Judas et exercitus ejus in prælium, et ceciderunt de exercitu regis sexcenti viri.

43. Et vidit Eleazar filius Savaran unam de bestiis loricatam lorica regis, et erat eminens super cæteras bestias, et visum est quod in ea esset rex.

44. Et dedit se ut liberaret populum suum, et acquireret sibi nomen æternum.

45. Et cucurrit ad eam audacter in medium legionis, interficiens a dextris et sinistris, et scindebantur ab eo hinc et inde.

46. Et subiit sub elephantum, et supposuit se ei, et occidit eum, et cecidit in terram super ipsum, et mortuus est illic.

47. Et videntes virtutem regni et impetum exercituum, diverterunt se ab eis.

48. Qui autem erant de castris regis ascenderunt contra eos in Jerusalem : et applicuit rex ad Judæam et montem Sion,

49. et fecit pacem cum his qui erant in Bethsuris. Et exierunt de civitate, quia non erant eis ibi alimenta conclusis in ea, quia sabbatum erat terræ.

50. Et comprehendit rex Bethsuram, et constituit ibi custodiam servare eam.

51. Et castra habuit ad locum sanctificationis dies multos, et statuit illic balistas et machinas et ignis jacula et tormenta ad lapides jactandos et scorpios ad mittendas sagittas et fundibula.

52. Fecerunt autem et ipsi machinas adversus machinas eorum, et pugnaverunt dies multos.

53. Escæ autem non erant in vasis, eo quod septimus

ἐβδομον ἔτος εἶναι, καὶ οἱ ἀνασωζόμενοι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν κατέφαγον τὸ ὑπόλειμμα τῆς παραθέσεως.

54. Καὶ ὑπελείφθησαν ἐν τοῖς ἁγίοις ἄνδρες ὀλίγοι, ὅτι κατεκράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός· καὶ ἐσκορπίσθησαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

55. Καὶ ἤκουσε Λυσίας ὅτι Φίλιππος, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἐπὶ ζῶν ἐκθρέψαι Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸ βασιλεῦσαι αὐτόν,

56. ἀπέστρεψεν ἀπὸ τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ πορευθεῖσαι τοῦ βασιλέως μετ' αὐτοῦ, καὶ ὅτι ζητεῖ παραλαβεῖν τὰ πράγματα.

57. Καὶ κατέσπευσε τοῦ ἀπελθεῖν καὶ εἰπεῖν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως καὶ τοὺς ἄνδρας· Ἐκλείπομεν καθ' ἡμέραν, καὶ ἡ τροφὴ ἡμῖν ὀλίγη, καὶ ὁ τόπος οὗ παρεβάλλομεν ἐστὶν ὄχυρός, καὶ ἐπίκειται ἡμῖν τὰ τῆς βασιλείας.

58. Νῦν οὖν δώμεν δεξιὰν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, καὶ ποιήσωμεν μετ' αὐτῶν εἰρήνην καὶ μετὰ παντὸς ἔθνους αὐτῶν,

59. Καὶ στήσωμεν αὐτοῖς τοῦ πορεύεσθαι τοῖς νομίμοις αὐτῶν ὡς τοπρότερον. Χάριν γὰρ τῶν νομίμων αὐτῶν, ὧν διεσχεδάσαμεν, ὠρίσθησαν καὶ ἐποίησαν ταῦτα πάντα.

60. Καὶ ἤρσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς εἰρηνεῦσαι, καὶ ἐπεδίδξαντο.

61. Καὶ ὥμοσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες· ἐπὶ τούτοις ἐξῆλθον ἐκ τοῦ ὄχυρώματος.

62. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ὄρος Σιών, καὶ εἶδε τὸ ὄχυρῶμα τοῦ τόπου· καὶ ᾔσθησε τὸν ὀρκισμὸν ὃν ὥμοσε, καὶ ἐνετείλατο καθελεῖν τὸ τεῖχος κυκλόθεν.

63. Καὶ ἀπῆρε κατὰ σπουδὴν, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ εὗρε Φίλιππον κυριεύοντα τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε πρὸς αὐτόν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν βίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Ἔτους ἑνὸς καὶ πεντηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθε Δημήτριος ὁ τοῦ Σελεύκου ἐκ Ῥώμης, καὶ ἀνέβη σὺν ἀνδράσιν ὀλίγοις εἰς πόλιν παραθαλασσίαν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ.

2. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἰσπορεύετο εἰς οἶκον βασιλείας πατέρων αὐτοῦ, συνέλαβον αἱ δυνάμεις τὸν Ἀντίοχον καὶ τὸν Λυσίαν ἄγειν αὐτοὺς αὐτῷ.

3. Καὶ ἐγνώσθη αὐτῷ τὸ πρᾶγμα καὶ εἶπε· Μὴ μοι δεῖξετε τὰ πρόσωπα αὐτῶν.

4. Καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς αἱ δυνάμεις, καὶ ἐκάθισε Δημήτριος ἐπὶ θρόνον βασιλείας αὐτοῦ.

5. Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν πάντες ἄνδρες ἄνομοι καὶ ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ Ἀλκιμος ἡγεῖτο αὐτῶν, βουλόμενος ἱερατεῦειν.

6. Καὶ κατηγόρησαν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγοντες· Ἀπώλεσεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοὺς φίλους σου, καὶ ἡμᾶς ἐσκορπίσαν ἀπὸ τῆς γῆς ἡμῶν.

7. Νῦν οὖν ἀποστείλον ἄνδρα ὃν πιστεύεις, καὶ πορευθεὶς ἰδέτω τὴν ἐξολοθρεῦσιν πᾶσαν ἣν ἐποίησεν ἡμῖν καὶ τῇ χώρᾳ τοῦ βασιλέως, καὶ κολασάτω αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς ἐπιβοηθοῦντας αὐτοῖς.

annus esset, et qui evaserant in Judæam de gentibus comederant reliquias eorum quæ reposita fuerant.

54. Et remanserunt in sanctis viri pauci, quoniam obtinuerat eos fames : et dispersi sunt unusquisque in locum suum.

55. Et audivit Lysias quod Philippus, quem constituerat rex Antiochus cum adhuc viveret ut nutriret Antiochum filium suum ad faciendum illum regnare,

56. reversus est a Perside et Media, et exercitus regis qui abierant cum ipso, et quia querit suscipere negotia.

57. Et festinavit ire et dicere ad regem et duces exercitus et viros : Deficimus quotidie, et esca nobis modica est, et locus quem obsidemus est munitus, et incumbunt nobis negotia regni.

58. Nunc igitur demus dexteram hominibus istis, et faciamus cum illis pacem et cum omni gente eorum,

59. et constituamus illis ut ambulent in legitimis suis sicut prius. Propter legitima enim ipsorum, quæ dispersimus, irati sunt et fecerunt omnia hæc.

60. Et placuit sermo in conspectu regis et principum, et misit ad eos pacem facere, et acceperunt.

61. Et juravit illis rex et principes : tunc exierunt de munitione.

62. Et intravit rex in montem Sion, et vidit munitionem loci : et rupit juramentum quod juravit, et mandavit destruere murum in gyro.

63. Et discessit festinanter, et reversus est Antiochiam, et invenit Philippum dominantem civitati, et pugnavit adversus eum, et occupavit civitatem vi.

CAPUT VII.

1. Anno uno et quinquagesimo et centesimo exiit Demetrius Seleuci filius e Roma, et ascendit cum paucis viris in civitatem maritimam, et regnavit illic.

2. Et factum est, ut ingressus est domum regni patrum suorum, comprehendit exercitus Antiochum et Lysiam ut adduceret eos ad eum.

3. Et res ei innotuit et ait : Nolite mihi ostendere facies eorum.

4. Et occidit eos exercitus, et sedit Demetrius super sedem regni sui.

5. Et venerunt ad eum omnes viri iniqui et impii ex Israel, et Alcimus dux erat eorum, qui volebat fieri sacerdos.

6. Et accusaverunt populum apud regem, dicentes : Perdidit Judas et fratres ejus amicos tuos, et nos disperdiderunt de terra nostra.

7. Nunc ergo mitte virum cui credis, et profectus videat exterminium omne quod fecit nobis et regioni regis, et puniat eos et omnes adjuutores eorum.

8. Καὶ ἐπέλεξεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βακχίδην τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, κυριεύοντα ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ μέγαν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ πιστὸν τῷ βασιλεῖ. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν

9. καὶ Ἀλκιμον τὸν ἀσεβῆ, καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἱερωσύνην, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

10. Καὶ ἀπῆραν, καὶ ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς εἰς γῆν Ἰούδα. Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ λόγοις εἰρηνικοῖς μετὰ δόλου.

11. Καὶ οὐ προσέσχον τοῖς λόγοις αὐτῶν, ἰδόν γὰρ ὅτι ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς.

12. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς Ἀλκιμον καὶ Βακχίδην συναγωγὴ γραμματέων, ἐκζητῆσαι δίκαια.

13. Καὶ πρῶτοι οἱ Ἀσιδαῖοι ἦσαν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπέζητουν παρὰ αὐτῶν εἰρήνην.

14. Εἶπαν γάρ· Ἄνθρωπος ἱερεὺς ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν ἦλθεν ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ οὐκ ἀδικήσει ἡμᾶς.

15. Καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν λόγους εἰρηνικοὺς, καὶ ὤμωσεν αὐτοῖς, λέγων· Οὐκ ἐκζητήσομεν ὑμῖν κακὸν, καὶ τοῖς φίλοις ὑμῶν.

16. Καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ, καὶ συνέλαβεν ἐξ αὐτῶν ἐξήκοντα ἄνδρας, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ κατὰ τὸν λόγον ὃν ἔγραψε·

17. Σάρκας δόλων σου καὶ αἵματα αὐτῶν ἐξέχεαν κύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς ὁ θάπτων.

18. Καὶ ἐπέπεσεν αὐτῶν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος ἐπὶ πάντα τὸν λαόν, ὅτι εἶπαν· Οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια καὶ κρίσις· παρέδωκαν γὰρ τὴν στάσιν καὶ τὸν ὄρκον ὃν ὤμωσαν.

19. Καὶ ἀπῆρε Βακχίδης ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρενέβαλεν ἐν Βηζέθ, καὶ ἀπέστειλε καὶ συνέλαβε πολλοὺς ἀπὸ τῶν ἀπ' αὐτοῦ αὐτομολησάντων ἀνδρῶν καὶ τινας τοῦ λαοῦ, καὶ ἔθυσεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ τὸ μέγα.

20. Καὶ κατέστησε τὴν χώραν τῷ Ἀλκιμῷ, καὶ ἀφῆκε μετ' αὐτοῦ δυνάμει τοῦ βοηθεῖν αὐτῷ. Καὶ ἀπῆλθε Βακχίδης πρὸς τὸν βασιλέα.

21. Καὶ ἡγωνίσαστο Ἀλκιμος περὶ τῆς ἀρχιερωσύνης.

22. Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ταρασσόντες τὸν λαόν αὐτῶν, καὶ κατεκράτησαν γῆν Ἰούδα, καὶ ἐποίησαν πληγὴν μεγάλην ἐν Ἰσραὴλ.

23. Καὶ εἶδεν Ἰούδας πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν Ἀλκιμος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ὑπὲρ τῶ ἐθνῆ.

24. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς πάντα τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας κυκλόθεν, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἀνδράσι τοῖς αὐτομολήσασιν, καὶ ἀνεστάλησαν τοῦ πορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν.

25. Ὡς δὲ εἶδεν Ἀλκιμος ὅτι ἐνίσχυσεν Ἰούδας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔγνω ὅτι οὐ δύναται ὑποστῆναι αὐτοὺς, καὶ ἀπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ κατηγορήσεν αὐτῶν πονηρὰ.

26. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Νικάνωρα ἓνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ τῶν ἐνδόξων, καὶ μισούντα καὶ ἐχθραίνοντα τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ἐξῆραι τὸν λαόν.

27. Καὶ ἦλθε Νικάνωρ εἰς Ἱερουσαλὴμ δυνάμει πολλῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μετὰ δόλου λόγοις εἰρηνικοῖς,

8. Et elegit rex Bacchidem ex amicis regis, qui dominabatur trans flumen, et magnum in regno et fidelem regi. Et misit eum

9. et Alcimum impium, et statuit ei sacerdotium, et mandavit ei facere ultionem in filios Israel.

10. Et surrexerunt, et venerunt cum exercitu magno in terram Juda. Et misit nuntios ad Judam et fratres ejus verbis pacificis cum dolo.

11. Et non intenderunt sermonibus eorum, viderunt enim quia venerant cum exercitu magno.

12. Et convenerunt ad Alcimum et Bacchidem congregatio scribarum, requirere quæ justa sunt.

13. Et primi Asidaei erant in filiis Israel, et exquirebant ab eis pacem.

14. Dixerunt enim: Homo sacerdos de semine Aaron venit in exercitu, et non nocebit nobis.

15. Et locutus est cum eis verba pacifica, et juravit illis, dicens: Non quæremus vobis malum, neque amicis vestris.

16. Et crediderunt ei, et comprehendit ex eis sexaginta viros, et occidit eos in una die secundum verbum quod scripsit:

17. Carnes sanctorum tuorum et sanguinem ipsorum effuderunt in circuitu Jerusalem, et non erat eis qui sepeliret.

18. Et incubuit eorum timor et tremor in omnem populum, quia dixerunt: Non est veritas et judicium in eis: transgressi sunt enim constitutum et jusjurandum quod juraverunt.

19. Et movit Bacchides castra ad Jerusalem, et applicuit in Bezeth, et misit et comprehendit multos ex viris qui a se refugerant et quosdam de populo, et mactavit eos in puteum magnum.

20. Et commisit regionem Alcimo, et reliquit cum eo exercitum in adjutorium ipsi. Et abiit Bacchides ad regem.

21. Et satagebat Alcimus pro principatu sacerdotii.

22. Et convenerunt ad eum omnes qui perturbabant populum suum, et obtinuerunt terram Juda, et fecerunt plagam magnam in Israel.

23. Et vidit Judas omnia mala quæ fecit Alcimus et qui cum eo erant filiis Israel plus quam gentes.

24. Et exiit in omnes fines Judææ in circuitu, et fecit vindictam in viros desertiores, et cessaverunt ire in regionem.

25. Ut autem vidit Alcimus quod prævaluit Judas et qui cum eo erant, et cognovit quia non potest sustinere eos, et regressus est ad regem et accusavit eos criminibus.

26. Et misit rex Nicanorem unum ex principibus suis nobilioribus, et qui odio habebat et inimicitias exercebat contra Israel, et mandavit ei evertere populum.

27. Et venit Nicanor in Jerusalem cum exercitu magno, et misit ad Judam et fratres ejus cum dolo verbis pacificis,

28. λέγων. Μὴ ἔστω μάχη ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. Ἡξῶ ἐν ἀνδράσιν ὀλίγοις, ἵνα ὑμῶν ἴδω τὰ πρόσωπα μετ' εἰρήνης.

29. Καὶ ἦλθε πρὸς Ἰούδαν, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους εἰρηνικῶς· καὶ οἱ πολέμιοι ἦσαν ἔτοιμοι ἐξαρπάσαι τὸν Ἰούδαν.

30. Καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος τῷ Ἰούδᾳ, ὅτι μετὰ δόλου ἦλθεν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπτοήθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἔτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

31. Καὶ ἐγνώ Νικάνωρ ὅτι ἀπεκαλύφθη ἡ βουλή αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰούδᾳ ἐν πολέμῳ κατὰ Χαφαρσαλαμά.

32. Καὶ ἔπесον τῶν παρὰ Νικάνωρος ὥσει πεντακίχλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν Δαυίδ.

33. Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀνέβη Νικάνωρ εἰς τὸ ὄρος Σιών· καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τῶν ἱερέων ἐκ τῶν ἀγίων καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ ἀσπάσασθαι αὐτὸν εἰρηνικῶς, καὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν δολοκαύτωσιν τὴν προσφερομένην ὑπὲρ τοῦ βασιλέως.

34. Καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτοὺς, καὶ κατεγέλασεν αὐτῶν, καὶ ἐμίανεν αὐτοὺς, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφάνως.

35. Καὶ ὤμοσε μετὰ θυμοῦ, λέγων· Ἐὰν μὴ παραδοθῇ Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς χεῖράς μου τὸ νῦν, καὶ ἔσται, ἐὰν ἐπιστρέψω ἐν εἰρήνῃ, ἐμπυριῶ τὸν οἶκον τούτον. Καὶ ἐξῆλθε μετὰ θυμοῦ μεγάλου.

36. Καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς, καὶ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ, καὶ ἔκλαυσαν καὶ εἶπον·

37. Σὺ, Κύριε, ἐξελέξω τὸν οἶκον τούτον ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῷ, εἶναι οἶκον προσευχῆς καὶ δεήσεως τῷ λαῷ σου.

38. Ποίησον ἐκδίκησιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτοῦ, καὶ πεσέτωσαν ἐν ῥομφαίᾳ. Μνήσθητι τῶν δυσφημιῶν αὐτῶν, καὶ μὴ δῶς αὐτοῖς μονήν.

39. Καὶ ἐξῆλθε Νικάνωρ ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ παρενέβαλεν ἐν Βαιθωρών, καὶ συνήντησεν αὐτῷ δύναμις Συρίας.

40. Καὶ Ἰούδας παρενέβαλεν ἐν Ἀδασά ἐν τρισχίλοις ἀνδράσι. Καὶ προσηύδατο Ἰούδας καὶ εἶπεν·

41. Οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων ὅτε ἐδυσφήμησαν, ἐξῆλθεν ἀγγελός σου, Κύριε, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας.

42. Οὕτω σύντριψον τὴν παρεμβολὴν ταύτην ἐνώπιον ἡμῶν σήμερον, καὶ γνώτωσαν οἱ ἐπίλοιποι ὅτι κακῶς ἐλάλησαν ἐπὶ τὰ ἁγία σου, καὶ κρίνον αὐτὸν κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ.

43. Καὶ συνήψαν αἱ παρεμβολαὶ εἰς πόλεμον τῇ τριςκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἄδαρ, καὶ συνετρίβη ἡ παρεμβολὴ Νικάνωρος, καὶ ἔπесον αὐτὸς πρῶτος ἐν τῷ πολέμῳ.

44. Ὡς δὲ εἶδεν ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὅτι ἔπесε Νικάνωρ, ῥίψαντες τὰ ὄπλα αὐτῶν ἔφυγον.

45. Καὶ κατεδίωκον αὐτοὺς δδὼν ἡμέρας μιᾶς ἀπὸ Ἀδασά ἕως τοῦ ἔλθειν εἰς Γάζηρα, καὶ ἐσάλπισαν ὀπίσω αὐτῶν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν·

46. καὶ ἐξῆλθον ἐκ πασῶν τῶν κωμῶν τῆς Ἰουδαίας κυκλόθεν, καὶ ὑπερεκέρων αὐτοὺς, καὶ ἀνέστρεφον οὗτοι πρὸς τοὺτους, καὶ ἔπесον πάντες ῥομφαίᾳ, καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

28. dicens : Non sit pugna inter me et vos. Veniam cum viris paucis, ut videam facies vestras cum pace.

29. Et venit ad Judam, et salutaverunt se invicem pacifice : et hostes parati erant rapere Judam.

30. Et innotuit sermo Judæ, quoniam cum dolo venerat ad eum : et conferritus est ab eo, et amplius noluit videre faciem ejus.

31. Et cognovit Nicanor quoniam denudatum est consilium ejus, et exivit obviam Judæ in pugnam juxta Chapharsalama.

32. Et ceciderunt de Nicanoris exercitu fere quinque mille viri, et fugerunt in civitatem David.

33. Et post hæc verba ascendit Nicanor in montem Sion : et exierunt de sacerdotibus e sanctis et de senioribus populi salutare eum in pace, et demonstrare ei holocaustomata quæ offerebantur pro rege.

34. Et irridens sprexit eos, et polluit eos, et locutus est superbe.

35. Et juravit cum ira, dicens : Nisi traditus fuerit Judas et exercitus ejus in manus meas nunc, et erit, cum regressus fuero in pace, succendam domum istam. Et exiit cum ira magna.

36. Et intraverunt sacerdotes, et steterunt ante faciem altaris et templi, et flentes dixerunt :

37. Tu, Domine, elegisti domum istam ad invocandum nomen tuum in ea, ut esset domus orationis et obsecrationis populo tuo.

38. Fac vindictam in homine isto et exercitu ejus, et cadant in gladio. Memento blasphemias eorum, et ne dederis eis ut permaneant.

39. Et exiit Nicanor ab Jerusalem, et castra applicuit ad Bethoron, et occurrit illi exercitus Syriæ.

40. Et Judas applicuit in Adasa cum tribus millibus viris. Et oravit Judas et dixit :

41. Qui missi erant a rege Assyriorum quando blasphemaverunt, exiit angelus tuus, Domine, et percussit ex eis centum octoginta quinque millia.

42. Sic contere exercitum istum in conspectu nostro hodie, et sciant cæteri quia male locuti sunt super sancta tua, et judica illum secundum malitiam illius.

43. Et commiserunt exercitus prælium tertiadecima die mensis adar, et contrita sunt castra Nicanoris, et cecidit ipse primus in prælio.

44. Ut autem vidit exercitus ejus quia cecidisset Nicanor, projecerunt arma sua et fugerunt.

45. Et persecuti sunt eos viam unius diei ab Adasa usquequo veniatur in Gazera, et cecinerunt post eos tubis significationum :

46. et exierunt de omnibus pagis Judææ in circuitu, et ventilabant eos in cornibus, et convertebantur isti ad istos, et ceciderunt omnes gladio, et non est relictus ex eis nec unus.

47. Καὶ ἔλαβον τὰ σκῦλα καὶ τὴν προνομίην, καὶ τὴν κεφαλὴν Νικάνωρος ἀφείλον καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν ὑπερηφάνως, καὶ ἤνεγκαν καὶ ἐξέτειναν παρὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ.

48. Καὶ εὐφράνθη ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ ἤγαγον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡμέραν εὐφροσύνης μεγάλης.

49. Καὶ ἔστησαν τοῦ ἄγειν κατὰ ἐνιαυτὸν τὴν ἡμέραν ταύτην τὴν τρισκαίδεκάτην τοῦ ἀδάρ.

50. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἡμέρας ὀλίγας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἤκουσεν Ἰούδας τὸ ὄνομα τῶν Ῥωμαίων, οἳ εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχυρί, καὶ αὐτοὶ εὐδοχοῦσιν ἐν πᾶσι τοῖς προσιτιμεμένοις αὐτοῖς, καὶ ὅσοι ἂν προσέλθωσιν αὐτοῖς, ἰσχύουσιν αὐτοῖς φιλία, καὶ οἳ εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχυρί.

2. Καὶ διηγῆσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους αὐτῶν καὶ τὰς ἀνδραγαθίας ἃς ποιοῦσιν ἐν τοῖς Γαλάταις, καὶ οἳ κατακράτησαν αὐτῶν καὶ ἤγαγον αὐτοὺς ὑπὸ φόρον.

3. καὶ ὅσα ἐποίησαν ἐν χώρᾳ Ἰσπανίας, τοῦ κατακράτῃσαι τῶν μεταλλῶν τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐκεῖ· καὶ κατακράτησαν τοῦ τόπου παντὸς τῇ βουλῇ αὐτῶν καὶ τῇ μακροθυμίᾳ.

4. Καὶ ὁ τόπος ἦν μακρὰν ἀπέχων ἀπ' αὐτῶν σφόδρα, καὶ τῶν βασιλείων τῶν ἐπελθόντων ἐπ' αὐτοὺς ἀπ' ἀκροῦ τῆς γῆς, συνέτριψαν αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην, καὶ οἱ ἐπίλοιποι διδόασιν αὐτοῖς φόρον κατ' ἐνιαυτὸν.

5. Καὶ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Περσέα Κιτιέων βασιλέα καὶ τοὺς ἐπηρμένους ἐπ' αὐτοὺς συνέτριψαν αὐτοὺς ἐν πολέμῳ, καὶ κατακράτησαν αὐτῶν.

6. καὶ Ἀντίοχον τὸν μέγαν βασιλέα τῆς Ἀσίας τὸν πορευθέντα ἐπ' αὐτοὺς εἰς πόλεμον, ἔχοντα ἑκατὸν εἰκοσὶν ἐλέφαντας καὶ ἵππων καὶ ἄρματα καὶ δύναμιν πολλὴν σφόδρα, καὶ συνετρίβη ἀπ' αὐτῶν.

7. καὶ ἔλαβον αὐτὸν ζῶντα, καὶ ἔστησαν αὐτοῖς διδόναι αὐτὸν τε καὶ τοὺς βασιλεύοντας μετ' αὐτὸν φόρον μέγαν, διδόναι ἡμέρα καὶ διατολὴν,

8. καὶ χώραν τὴν Ἰνδικήν, καὶ Μήδειαν, καὶ Λυδίαν, καὶ ἀπὸ τῶν καλλίστων χωρῶν αὐτῶν· καὶ λαβόντες αὐτὰς παρ' αὐτοῦ ἔδωκαν αὐτὰς Εὐμένει τῷ βασιλεῖ.

9. καὶ οἳ οἱ ἔκ τῆς Ἑλλάδος ἐβουλεύσαντο ἐλθεῖν καὶ ἐξῆραι αὐτοὺς, καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος αὐτοῖς,

10. καὶ ἀπέστειλαν ἐπ' αὐτοὺς στρατηγὸν ἓνα, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐπεσον ἐξ αὐτῶν τραυματαῖα πολλοί, καὶ ἡμιμαλώτευσαν τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ προενόμεισαν αὐτοὺς, καὶ κατακράτησαν τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ καθείλον τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν, καὶ κατεδουλώσαντο αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

11. καὶ τὰς ἐπιλοίπους βασιλείας καὶ τὰς νήσους, ὅσαι ποτὲ ἀντέστησαν αὐτοῖς, κατέφθειραν καὶ ἐδούλωσαν αὐτοὺς.

12. μετὰ δὲ τῶν φίλων αὐτῶν καὶ τῶν ἐπαναπαυομένων αὐτοῖς συνετήρησαν φιλίαν, καὶ κατακράτησαν τῶν βασιλείων τῶν ἐγγὺς καὶ τῶν μακρὰν, καὶ ὅσοι ἤκουον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐφοβοῦντο ἀπ' αὐτῶν.

13. ὅσοις δ' ἂν βούλωνται βοηθεῖν καὶ βασιλεύειν, βασιλεύουσιν· οἳ δ' ἂν βούλωνται, μεθιστώσι· καὶ ὑψώθησαν σφόδρα.

47. Et acceperunt spolia et prædam, et caput Nicanoris amputaverunt et dexteram ejus quam extenderat superbe, et attulerunt et suspenderunt contra Jerusalem.

48. Et lætatus est populus valde, et egerunt diem illum diem lætitiæ magnæ.

49. Et constituerunt agi singulis annis diem istam tertiam decimam adar.

50. Et siluit terra Juda dies paucos.

CAPUT VIII.

1. Et audivit Judas nomen Romanorum, quia sunt potentes viribus, et ipsi bene sentiunt in iis qui se ad ipsos applicant, et quicumque accesserint ad eos, statuunt cum illis amicitiam, et quia sunt potentes viribus.

2. Et narraverunt ei prælia eorum et virtutes bonas quas faciunt in Galatis, et quia obtinuerunt eos et duxerunt sub tributum :

3. Et quanta fecerunt in regione Hispaniæ, in potestatem redigendo metalla argenti et auri quod illic est : et possederunt omnem locum consilio suo et patientia.

4. Et locus erat longe distans ab eis valde, et reges qui supervenerant eis ab extremis terræ, contriverunt, et percusserunt eos plaga magna, cæteri autem dant eis tributum quolibet anno.

5. et Philippum et Persea Citiæorum regem et qui adversus eos arma tulerant contriverunt in bello, et obtinuerunt eos :

6. et Antiochum magnum regem Asiæ qui eis pugnam intulerat, habens centum viginti elephantes et equitatum et currus et exercitum magnum valde, contritum ab eis :

7. et ceperunt eum vivum, et statuerunt ut ipsis daret et ipse et qui regnarent post ipsum tributum magnum, daret obsides et constitutum,

8. et regionem Indicam, et Mediam, et Lydiam, et de optimis regionibus eorum : et acceptas eas ab eo dederunt Eumeni regi :

9. et quia qui erant ex Hellade consilium inierunt ire et tollere eos, et innotuit sermo his,

10. et miserunt in eos ducem unum, et pugnaverunt contra illos, et ceciderunt ex eis interfecti multi, et captivas duxerunt uxores eorum et filios eorum, et diripuerunt eos, et terram eorum possederunt, et destruxerunt munitiones eorum, et in servitutem redegerunt eos usque in hunc diem :

11. et residua regna et insulas, quæ aliquando restiterant illis, exterminaverunt et in servitutem redegerunt eos :

12. cum amicis autem suis et qui in ipsis requiem habebant conservaverunt amicitiam, et obtinuerunt regna quæ erant proxima et quæ erant longe, et quicumque audiebant nomen eorum timebant eos :

13. quibus vero vellent auxilio esse ut regnarent, regnabant : quos autem vellent, regno deturbabant : et exaltati sunt valde.

14. Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἐπέθετο οὐδεὶς αὐτῶν διάδημα, καὶ οὐ περιεβάλοντο πορφύραν, ὥστε ἄδρυνθῆναι ἐν αὐτῇ.

15. Καὶ βουλευτήριον ἐποίησαν ἑαυτοῖς, καὶ καθ' ἡμέραν ἐβουλευόντο τριακόσιοι καὶ εἴκοσι βουλευόμενοι διαπαντός περὶ τοῦ πλήθους, τοῦ εὐκοσμεῖν αὐτούς·

16. καὶ πιστεύουσιν ἐνὶ ἀνθρώπῳ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ κυριεύειν πάσης τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ πάντες ἀκούουσι τοῦ ἑνὸς, καὶ οὐκ ἔστι φθόνος οὐδὲ ζῆλος ἐν αὐτοῖς.

17. Καὶ ἐπέλεξε Ἰούδας τὸν Εὐπόλεμον υἱὸν Ἰωάννου τοῦ Ἀκκῶς καὶ Ἰάσονα υἱὸν Ἑλεαζάρου, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ῥώμην, στήσαι αὐτοῖς φιλίαν καὶ συμμαχίαν,

18. καὶ τοὺς ἄραι τὸν ζυγὸν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι ἴδον τὴν βασιλείαν τῶν Ἑλλήνων καταδουλουμένους τὸν Ἰσραὴλ δουλείαν.

19. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ ἡ δόδος πολλὴ σφόδρα, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον, καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον·

20. Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλαν ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς, στήσαι μεθ' ὑμῶν συμμαχίαν καὶ εἰρήνην, καὶ γραφῆναι ἡμᾶς συμμάχους καὶ φίλους ὑμῶν.

21. Καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον αὐτῶν.

22. Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἀντέγραψεν ἐπὶ δέλτοις χαλκαῖς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἶναι παρ' αὐτοῖς ἐκεῖ μνημόσυνον εἰρήνης καὶ συμμαχίας·

23. Καλῶς γένοιτο Ῥωμαίοις καὶ τῷ ἔθνει Ἰουδαίων ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ Ῥωμαία καὶ ἐγθρὸς μακρυνθῆι ἀπ' αὐτῶν.

24. Ἐὰν δὲ ἐνστῇ πόλεμος ἐν Ῥώμῃ, προτέρᾳ ἢ πᾶσι τοῖς συμμαχοῖς αὐτῶν ἐν πάσῃ κυρείᾳ αὐτῶν,

25. συμμαχήσει τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, ὡς ἂν ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ αὐτοῖς, καρδίᾳ πλήρει·

26. καὶ τοῖς πολεμοῦσιν οὐ δώσουσιν οὐδὲ ἐπαρκέσουσι σῖτον, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὡς ἔδοξε Ῥωμαίοις· καὶ φυλάσσονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν, οὐδὲν λαθόντες.

27. Κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ, ἐὰν ἔθνη Ἰουδαίων συμβῇ προτέροις πόλεμος, συμμαχήσουσιν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ ψυχῆς, ὡς ἂν αὐτοῖς ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ·

28. καὶ τοῖς συμμαχοῦσιν οὐ δοθήσεται σῖτος, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὡς ἔδοξε Ῥώμῃ· καὶ φυλάσσονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν καὶ οὐ μετὰ δόλου.

29. Κατὰ τοὺς λόγους τούτους ἔστησαν Ῥωμαῖοι τῷ δῆμῳ τῶν Ἰουδαίων.

30. Ἐὰν δὲ μετὰ λόγους τούτους βουλευσῶνται οὗτοι καὶ οὗτοι προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν, ποιήσονται ἐξ αἰρέσεως αὐτῶν, καὶ ὁ ἐὰν προσθῶσιν ἢ ἀφέλῳσιν ἔσται χύρις.

31. Καὶ περὶ τῶν κακῶν ὧν ὁ βασιλεὺς Δημήτριος συντελεῖται εἰς αὐτούς, ἐγράψαμεν αὐτῷ, λέγοντες· Διατί ἐδάρυνας τὸν ζυγὸν σου ἐπὶ τοὺς φίλους ἡμῶν τοὺς συμμάχους Ἰουδαίους;

32. Ἐὰν οὖν ἔτι ἐντύγῃσι κατὰ σοῦ, ποιήσομεν αὐτοῖς τὴν κρίσιν, καὶ πολεμήσομέν σε διὰ τῆς θαλάσσης καὶ διὰ τῆς ξηρᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ καὶ αἱ

14. Et in omnibus istis nemo eorum portabat diadema, nec induebatur purpura, ut magnificaretur in ea.

15. Et curiam fecerunt sibi, et quotidie consultabant trecenti et viginti consilium agentes semper de multitudine, ut recte gubernent eos :

16. et committunt uni homini magistratum suum per singulos annos, et ut dominetur universae terrae ipsorum, et omnes obediunt uni, et non est invidia neque zelus inter eos.

17. Et elegit Judas Eupolemum filium Joannis filii Accos et Jasonem filium Eleazari, et misit eos Romam, constituere cum illis amicitiam et societatem,

18. et ut auferrent jugum ab eis, quia viderunt regnum Græcorum quod servitute premeret Israel.

19. Et abierunt Romam, et via multa valde, et introierunt in curiam, et responderunt et dixerunt :

20. Judas Maccabæus et fratres ejus et populus Judæorum miserunt nos ad vos, statuere vobiscum societatem et pacem, et conscribere nos socios et amicos vestros.

21. Et placuit sermo in conspectu eorum.

22. Et hoc est rescriptum epistolæ quam rescripserunt in tabulis æreis, et miserunt in Jerusalem ut esset apud eos ibi memoriale pacis et societatis :

23. Bene sit Romanis et genti Judæorum in mari et in terra in æternum, gladiusque et hostis procul sit ab eis.

24. Quod si institerit bellum Romanis prius aut omnibus sociis eorum in omni dominatione eorum,

25. auxilium feret gens Judæorum, prout tempus dicaverit eis, corde pleno :

26. et prælitibus non dabunt neque subministrabunt triticum, arma, pecuniam, naves, sicut placuit Romanis : et custodient mandata eorum, nihil accipientes.

27. Similiter autem, si genti Judæorum prius acciderit bellum, adjuvabunt Romani ex animo, prout eis tempus permiserit :

28. et adjuvantibus non dabitur triticum, arma, pecunia, naves, sicut placuit Romanis : et custodient mandata eorum et absque dolo.

29. Secundum hæc verba constituerunt Romani populo Judæorum.

30. Quod si post hæc verba hi et illi addere aut demere voluerint, facient ex proposito suo, et quæcumque addiderint vel demperint rata erunt.

31. Et de malis quæ Demetrius rex facit in ipsos, scripsimus ei, dicentes : Quare gravasti jugum tuum super amicos nostros socios Judæos?

32. Si ergo iterum adierint nos adversum te, faciemus illis judicium, et pugnabimus tecum mari terraque.

CAPUT IX.

1. Et audivit Demetrius quia cecidit Nicanor et exercitus

δυνάμεις αὐτοῦ ἐν πολέμῳ, καὶ προσέθετο τὸν Βακχι-
δην καὶ τὸν Ἀλκιμον ἐκ δευτέρου ἀποστεῖλαι εἰς γῆν
Ἰούδα, καὶ τὸ δεξιὸν κέρας μετ' αὐτῶν.

2. Καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Γάλγαλα, καὶ πα-
ρενέβαλον ἐπὶ Μαισαλόθ τὴν ἐν Ἀρβήλοις, καὶ προκα-
τελάβοντο αὐτήν, καὶ ἀπώλεσαν ψυχὰς ἀνθρώπων πολ-
λὰς.

3. Καὶ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ δευτέρου καὶ
πεντηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ παρενέβαλον ἐπὶ Ἱερουσα-
λήμ.

4. Καὶ ἀπῆραν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Βερέαν ἐν εἴκοσι
χιλιάσιν ἀνδρῶν καὶ διςχιλία ἵππων.

5. Καὶ Ἰούδας ἦν παρεμβοληκὼς ἐν Ἐλεασά, καὶ
τριχιλίοι ἀνδρες ἐκλεκτοὶ μετ' αὐτοῦ.

6. Καὶ ἶδον τὸ πλῆθος τῶν δυνάμεων ὅτι πολλοὶ εἰσι,
καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ ἐξερβύθησαν πολλοὶ ἀπὸ
τῆς παρεμβολῆς, οὗ κατελείφθησαν ἐξ αὐτῶν ἄλλ' ἢ
ὀκτακασίοι ἀνδρες.

7. Καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἀπερβύη ἡ παρεμβολὴ αὐ-
τοῦ, καὶ ὁ πόλεμος ἔυλιθεν αὐτόν· καὶ συνετρίβη τῇ
καρδίᾳ, ὅτι οὐκ εἶχε καιρὸν συναγαγεῖν αὐτούς. Καὶ
ἐξελεύθη,

8. καὶ εἶπε τοῖς καταλειφθεῖσιν· Ἀναστῶμεν καὶ
ἀνδῶμεν ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους ἡμῶν, ἔαν ἅρα δυνώ-
μεθα πολεμῆσαι αὐτούς.

9. Καὶ ἀπέστρεψαν αὐτὸν, λέγοντες· Οὐ μὴ δυνώ-
μεθα, ἀλλ' ἡ σώζωμεν τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς τὸ νῦν, καὶ
ἐπιστρέψωμεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ πολεμή-
σωμεν πρὸς αὐτούς· ἡμεῖς δὲ ὀλίγοι.

10. Καὶ εἶπεν Ἰούδας· Μὴ μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ
πρᾶγμα τοῦτο, φυγεῖν ἀπ' αὐτῶν· καὶ εἰ ἤγγικεν ὁ
καιρὸς ἡμῶν, καὶ ἀποθάνωμεν ἐν ἀνδρείᾳ χάριν τῶν
ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ μὴ καταλίπωμεν αἰτίαν τῇ δόξῃ
ἡμῶν.

11. Καὶ ἀπῆρεν ἡ δύναμις ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς,
καὶ ἕστησαν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ ἐμερίσθη ἡ
ἵππος εἰς δύο μέρη, καὶ οἱ σφενδονηταὶ καὶ οἱ τοξόται
προπορεύοντο τῆς δυνάμεως, καὶ οἱ πρωταγωνισταὶ
πάντες οἱ δυνατοί.

12. Βακχιδὴς δὲ ἦν ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι, καὶ ἤγγισεν
ἡ φάλαγξ ἐκ τῶν δύο μερῶν, καὶ ἐφώνουν ταῖς σάλ-
πιγξι.

13. Καὶ ἐσάλπισαν οἱ παρὰ Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ταῖς
σάλπιγξι, καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν πα-
ρεμβολῶν· καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος συνημμένος ἀπὸ πρω-
τῆς ἕως ἑσπέρας.

14. Καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι Βακχιδὴς καὶ τὸ στέρωμα
τῆς παρεμβολῆς ἐν ταῖς δεξιοῖς, καὶ συνῆλθον αὐτῷ
πάντες οἱ εὐψυχοὶ τῇ καρδίᾳ·

15. καὶ συνετρίβη τὸ δεξιὸν κέρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ
ἐδίωκον ὀπίσω αὐτῶν ἕως Ἀζώτου ὄρους.

16. Καὶ οἱ εἰς τὸ ἀριστερόν κέρας ἶδον ὅτι συνετρίβη
τὸ δεξιὸν κέρας, καὶ ἐπέστρεψαν κατὰ πόδας Ἰούδα καὶ
τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ὀπισθεν.

17. Καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος, καὶ ἔπεσον τραυματαῖαι
πολλοὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ τούτων.

18. Καὶ Ἰούδας ἔπεσε, καὶ οἱ λοιποὶ ἐφυγον,

19. Καὶ ἦσαν Ἰωνάθαν καὶ Σίμων Ἰούδαν τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτῶν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῇ τάφῳ τῶν πατέρων
αὐτοῦ ἐν Μωδεῖμ.

ejus in prælio, et apposuit Bacchidem et Alcimum rursus
mittere in Judæam, et dextrum cornu cum illis.

2. Et abierunt viam quæ ducit in Galgala, et castra po-
suerunt super Mæsaloth quæ est in Arbelis, et occupaverunt
eam, et peremerunt animas hominum multas.

3. Et mense primo anni secundi et quinquagesimi et cen-
tesimi applicuerunt exercitum ad Jerusalem.

4. Et surrexerunt et abierunt in Beream viginti millia
virovum et duo millia equitum.

5. Et Judas posuerat castra in Eleasa, et tria millia viri
electi cum eo.

6. Et viderunt multitudinem exercituum quia multi sunt,
et timuerunt valde : et multi subtraxerunt se de castris, non
remanserunt ex eis nisi octingenti viri.

7. Et vidit Judas quod defluxit exercitus suus, et bellum
perurgebat eum : et confractus est corde, quia non habebat
tempus congregandi eos. Et dissolutus est,

8. et dixit his qui residui erant : Surgamus et ascendamus
super adversarios nostros, si forte possimus debellare eos.

9. Et avertebant eum, dicentes : Non poterimus, sed li-
beremus animas nostras modo, et revertamur cum fratribus
nostris, et pugnabimus adversus eos : nos autem pauci su-
mus.

10. Et ait Judas : Absit istam rem facere, ut fugiamus ab
eis : et si appropriavit tempus nostrum, moriamur in virtute
propter fratres nostros, et non relinquamus crimen gloriæ
nostræ.

11. Et movit exercitus de castris, et steterunt illis ob-
viam, et divisi sunt equites in duas partes, et fundibularii
et sagittarii præibant exercitum, et primi certaminis omnes
potentes.

12. Bacchides autem erat in dextro cornu, et proximavit
legio ex duabus partibus, et clamabant tubis.

13. Exclamaverunt autem et hi qui erant ex parte Judæ
etiam ipsi tubis, et commota est terra a voce exercituum :
et commissum est prælium a mane usque ad vesperrum.

14. Et vidit Judas quod Bacchides et firmior pars exerci-
tus est in dextris, et convenerunt cum ipso omnes constan-
tes corde :

15. et contritum est dextrum cornu, et persecuti sunt
eos usque ad montem Azoti.

16. Et qui in sinistro cornu erant viderunt quod contritum
est dextrum cornu, et converterunt se ad pedes Judæ et eo-
rum qui cum ipso erant a tergo.

17. Et ingravatum est prælium, et ceciderunt vulnerati
multi ex his et ex illis.

18. Et Judas cecidit, et cæteri fugerunt.

19. Et Jonathas et Simon tulerunt Judam fratrem suum,
et sepelierunt eum in sepulcro patrum ejus in Modeim.

20. Καὶ ἔκλαυσαν αὐτὸν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθουν ἡμέρας πολλὰς, καὶ εἶπον·

21. Πῶς ἔπесе δυνατὸς σὺζών τὸν Ἰσραὴλ;

22. Καὶ τὰ περισσὰ τῶν λόγων Ἰούδα καὶ τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀνδραγαθιῶν ὧν ἐποίησε καὶ τῆς μεγαλυσύνῃς αὐτῶν οὐ κατεγράφη· πολλὰ γὰρ ἦν σφόδρα.

23. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευταίην Ἰούδα, ἐξέκυψαν οἱ ἄνομοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέτειλαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀδικίαν.

24. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ἐγενήθη λιμὸς μέγας σφόδρα, καὶ ἠτύομολησεν ἡ χώρα μετ' αὐτῶν.

25. Καὶ ἐξέλεξε Βακχίδης τοὺς ἀσεβεῖς ἄνδρας, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς κυρίους τῆς χώρας.

26. Καὶ ἐξεζήτουν καὶ ἐζηρευνον τοὺς φίλους Ἰούδα, καὶ ἦγον αὐτοὺς πρὸς Βακχίδην· καὶ ἐξεδίκει ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐνέπαιζεν αὐτοὺς.

27. Καὶ ἐγένετο θλίψις μεγάλη ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἥτις οὐκ ἐγένετο ἀφ' ἧς ἡμέρας οὐκ ὤφθη προφήτης ἐν αὐτοῖς.

28. Καὶ ἠθροίσθησαν πάντες οἱ φίλοι Ἰούδα, καὶ εἶπον τῷ Ἰωνάθαν·

29. Ἀφ' οὗ ὁ ἀδελφός σου Ἰούδας τετελεύτηκε, καὶ ἀνὴρ ὁμοῖος αὐτῷ οὐκ ἔστιν ἐξελθεῖν πρὸς τοὺς ἐχθρούς καὶ Βακχίδην, καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖσιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

30. Νῦν οὖν σε ἡρετισάμεθα σήμερον, τοῦ εἶναι ἀντ' αὐτοῦ ἡμῖν εἰς ἀρχοντα καὶ ἡγούμενον τοῦ πολεμῆσαι τὸν πολεμὸν ἡμῶν.

31. Καὶ ἐπεδέξατο Ἰωνάθαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν ἡγήσιν, καὶ ἀνέστη ἀντὶ Ἰούδα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

32. Καὶ ἔγνω Βακχίδης, καὶ ἐζήτηε αὐτὸν ἀποκτείνειν.

33. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν καὶ Σίμων ὁ ἀδελφός αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον Θεκωῆ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ λάκκου Ἀσφάρ.

34. Καὶ ἔγνω Βακχίδης τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἦλθεν αὐτὸς καὶ πᾶν τὸ στράτευμα αὐτοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

35. Καὶ ἀπέστειλε Ἰωνάθαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἡγούμενον τοῦ ὄγλου, καὶ παρεκάλεσε τοὺς Ναυαταίους φίλους αὐτοῦ παραθέσθαι αὐτοῖς τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν τὴν πολλήν.

36. Καὶ ἐξῆλθον υἱοὶ Ἰαμβρί ἐκ Μηδαβὰ, καὶ συνέλαβον Ἰωάννην καὶ πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἀπῆλθον ἔχοντες.

37. Μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους ἀπήγγειλαν τῷ Ἰωνάθαν καὶ Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὅτι οἱ υἱοὶ Ἰαμβρί ποιοῦσι γάμον μέγαν, καὶ ἄγουσι τὴν νύμφην ἀπὸ Ναδαβὰ θυγατέρα ἑνὸς τῶν μεγιστάνων μεγάλων τῶν Χαναάν μετὰ παραπομπῆς μεγάλης.

38. Καὶ ἐμνήσθησαν Ἰωάννου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν καὶ ἐκρύβησαν ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ὄρους.

39. Καὶ ἦραν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ θροῦς καὶ ἀποσκευὴ πολλή, καὶ ὁ νυμφίος ἐξῆλθε καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτῶν μετὰ τυμπάνων καὶ μουσικῶν καὶ ὀπλῶν πολλῶν.

40. Καὶ ἐξανέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς, καὶ ἔπесον τραυματίαι πολλοί, καὶ οἱ ἐπιλοιποὶ ἔφυγον εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν.

20. Et ploraverunt eum, et fleverunt eum omnis populus Israel planctu magno, et lugebant dies multos, et dixerunt:

21. Quomodo cecidit potens qui salvum faciebat populum Israel?

22. Et cætera verborum Judæ et bellorum et virtutum quas fecit et magnitudinis ejus non sunt descripta: multa enim erant valde.

23. Et factum est post obitum Judæ, emergerunt iniqui in omnibus finibus Israel, et exorti sunt omnes qui operabantur iniquitatem.

24. In diebus illis facta est fames magna valde, et tradidit se regio cum ipsis.

25. Et elegit Bacchides viros impios, et constituit eos dominos regionis.

26. Et exquirebant et perscrutabantur amicos Judæ, et adducebant eos ad Bacchidem: et vindicabat in illos, et illudebat eis.

27. Et facta est tribulatio magna in Israel, qualis non fuit ex die qua non est visus propheta inter eos.

28. Et congregati sunt omnes amici Judæ, et dixerunt Jonathæ:

29. Ex quo frater tuus Judas defunctus est, vir similis ei non est qui exeat contra inimicos et Bacchidem, et in eos qui inimici sunt gentis nostræ.

30. Nunc itaque te hodie elegimus, esse pro eo nobis in principem et ducem ad bellandum bellum nostrum.

31. Et suscepit Jonathas tempore illo principatum, et surrexit loco Judæ fratris sui.

32. Et cognovit Bacchides, et quærebat eum occidere.

33. Et cognovit Jonathas et Simon frater ejus et omnes qui cum eo erant, et fugerunt in desertum Thecoe, et con-sederunt ad aquam lacus Asphar.

34. Et cognovit Bacchides die sabbatorum, et venit ipse et omnis exercitus ejus trans Jordanem.

35. Et Jonathas misit fratrem suum ducem populi, et rogavit Nauathæos amicos suos ut commodarent sibi apparatum suum qui erat copiosus.

36. Et exierunt filii Zambri ex Medaba, et comprehenderunt Joannem et omnia quæ habebat, et abierunt habentes.

37. Post hæc autem verba renuntiatum est Jonathæ et Simoni fratri ejus quia filii Zambri faciunt nuptias magnas, et ducunt sponsam ex Nadabath filiam unius de magnis principibus Chanaan cum ambitione magna.

38. Et recordati sunt Joannis fratris sui, et ascenderunt et absconderunt se sub tegumento montis.

39. Et elevaverunt oculos suos et viderunt, et ecce tumultus et apparatus multus, et sponsus processit et amici ejus et fratres ejus obviam illis cum tympanis et musicis et armis multis.

40. Et surrexerunt in eos ex insidiis illi qui erant circa Jonatham, et occiderunt eos, et ceciderunt vulnerati multi, et residui fugerunt in montem, et acceperunt omnia spolia eorum.

41. Καὶ μετεστράφη δ γάμος εἰς πένθος, καὶ ἡ φωνὴ μουσικῶν αὐτῶν εἰς θρήνον·

42. καὶ ἐξεδίκησαν τὴν ἐκδίκησιν αἵματος ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν εἰς τὸ ἔλος τοῦ Ἰορδάνου.

43. Καὶ ἤκουσε Βακχίδης, καὶ ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἕως τῶν κρηπίδων τοῦ Ἰορδάνου ἐν δυνάμει πολλῇ.

44. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ· Ἀναστῶμεν νῦν καὶ πολεμήσωμεν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν· οὐ γὰρ ἔστι σήμερον ὡς ἐχθές καὶ τρίτην ἡμέραν.

45. Ἰδοὺ γὰρ ὁ πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν καὶ ἐξόπισθεν ἡμῶν· τὸ δὲ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐνθεν καὶ ἐνθεν καὶ ἔλος καὶ ὄρυμός· οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ἐκκλίνειν.

46. Νῦν οὖν κεκράτατε εἰς οὐρανόν, ὅπως διασωθῇτε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. Καὶ συνῆψεν ὁ πόλεμος.

47. Καὶ ἐξέτεινεν Ἰωνάθαν τὴν χεῖρα αὐτοῦ πατάξαι τὸν Βακχίδην, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω.

48. Καὶ ἐνεπήδησεν Ἰωνάθαν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ διεκολύμβησαν εἰς τὸ πέραν, καὶ οὐ διέβησαν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ἰορδάνην.

49. Καὶ διέπεσον παρὰ Βακχίδου τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς χιλιούς ἀνδρας. Καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ,

50. καὶ ὠκοδόμησε πόλεις ὀχυράς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τὸ ὀχύρωμα τὸ ἐν Ἱεριγῷ καὶ τὴν Ἐμμαοῦμ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν, καὶ τὴν Βαιθλ, καὶ τὴν Θαμναθὰ Φαραθωνί, καὶ τὴν Τεφὼν ἐν τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύλαις καὶ μογλοῖς.

51. Καὶ ἔθετο φρουράν ἐν αὐτοῖς τοῦ ἐχθραίνειν τῷ Ἰσραὴλ.

52. Καὶ ὠχύρωσε τὴν πόλιν τὴν ἐν Βαιθσοῦρα, καὶ τὴν Γάζαρα, καὶ τὴν ἄκραν, καὶ ἔθετο ἐν αὐταῖς δυνάμεις καὶ παραθέσεις βρωμάτων.

53. Καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς τῶν ἡγουμένων τῆς χώρας ὁμηρα, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν φυλακῇ.

54. Καὶ ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ πεντηχοστῷ καὶ ἑκατοστῷ, μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐπέταξεν Ἀλκιμος καθαίρειν τὸ τεῖχος τῆς αὐλῆς τῶν ἁγίων τῆς ἐσωτέρας, καὶ καθεῖλε τὰ ἔργα τῶν προφητῶν, καὶ ἐνήρξατο τοῦ καθαιρεῖν.

55. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπλήγη Ἀλκιμος καὶ ἐνεποδίσθη τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἀπεπράγη τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ παρελύθη, καὶ οὐκ ἐδύνατο εἶπε λαλῆσαι λόγον καὶ ἐντεῖλαισθαι περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.

56. Καὶ ἀπέθανεν Ἀλκιμος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ μετὰ βασάνου μεγάλης.

57. Καὶ εἶδε Βακχίδης ὅτι ἀπέθανεν Ἀλκιμος, καὶ ἀπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἕτη δύο.

58. Καὶ ἐβουλεύσαντο πάντες οἱ ἄνομοι, λέγοντες· Ἰδοὺ Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ ἐν ἡσυχίᾳ κατοικοῦσι πεποιθότες· νῦν οὖν ἀξομεν τὸν Βακχίδην, καὶ συλλήψεται αὐτοὺς πάντας ἐν νυκτὶ μιᾷ.

59. Καὶ πορευθέντες συνεβουλεύσαντο αὐτῷ.

60. Καὶ ἀπῆρε τοῦ ἐλθεῖν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἀπέστειλεν ἐπιστολάς λάθρα πᾶσι τοῖς συμμάχοις· αὐτοῦ τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὅπως συλλάβωσι τὸν Ἰωνάθαν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐδύναντο, ὅτι ἐγνώσθη αὐτοῖς ἡ βουλὴ αὐτῶν.

41. Et conversæ sunt nuptiæ in luctum, et vox musicorum ipsorum in lamentum :

42. et vindicaverunt vindictam sanguinis fratris sui, et reversi sunt ad ripam Jordanis.

43. Et audivit Bacchides, et venit die sabbatorum usque ad oras Jordanis in virtute magna.

44. Et dixit ad suos Jonathas : Surgamus nunc et pugnemus pro animabus nostris : non est enim hodie sicut heri et nudius tertius.

45. Ecce enim bellum ex adverso nobis et a tergo nobis : aqua vero Jordanis hinc et inde et palus et saltus : non est locus divertendi.

46. Nunc ergo clamate in cælum, ut liberemini de manu inimicorum vestrorum. Et commissum est prælium.

47. Et extendit Jonathas manum suam percutere Bacchidem, et divertit ab eo retro.

48. Et insiliit Jonathas et qui cum eo erant in Jordanem, et transnataverunt in ulteriora, et non transierunt ad eos Jordanem.

49. Et ceciderunt de parte Bacchidis die illa fere mille viri. Et reversus est in Jerusalem,

50. et ædificavit civitates munitas in Judæa, munitionem quæ in Jericho et Emmaum, et Bethoron, et Bethiel, et Thamnatha Pharathon, et Tephon muris excelsis et portis et seris.

51. Et posuit custodiam in eis ut inimicitias exercerent in Israel.

52. Et munivit civitatem quæ in Bethsura, et Gazaram, et arcem, et posuit in eis præsidia et apparatus escarum.

53. Et accepit filios principum regionis obsides, et posuit eos in arce in Jerusalem in custodia.

54. Et anno centesimo quinquagesimo tertio, mense secundo, præcepit Alcimus destrui murum atrii sanctorum interioris, et destruxit opera prophetarum, et cepit destruere.

55. In tempore illo percussus est Alcimus et impedita sunt opera illius, et occlusum est os ejus et dissolutus est paralyti, nec ultra potuit loqui verbum et mandare de domo sua.

56. Et mortuus est Alcimus in tempore illo cum tormento magno.

57. Et vidit Bacchides quoniam mortuus est Alcimus, et reversus est ad regem, et siluit terra Juda annis duobus.

58. Et cogitaverunt omnes iniqui, dicentes : Ecce Jonathas et qui cum eo sunt in silentio habitant confidenter : nunc ergo adducamus Bacchidem, et comprehendet eos omnes una nocte.

59. Et abierunt et consilium ei dederunt.

60. Et surrexit ut veniret cum exercitu multo, et misit occulte epistolas omnibus sociis suis qui erant in Judæa, ut comprehenderent Jonatham et eos qui cum eo erant, et non potuerunt, quia innotuit eis consilium eorum.

61. Καὶ συνελάβοντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας τῶν ἀρχηγῶν τῆς κακίας εἰς πεντήκοντα ἀνδρας, καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς.

62. Καὶ ἐξεχώρησεν Ἰωνάθαν καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς Βαιθβασὶ τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ὠκοδόμησε τὰ καθηρημένα αὐτῆς, καὶ ἐστερέωσαν αὐτήν.

63. Καὶ ἔγνω Βακχίδης καὶ συνήγαγε πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἐκ τῆς Ἰουδαίας παρήγγειλε.

64. Καὶ ἔλθων παρενέβαλεν ἐπὶ Βαιθβασὶ καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἐποίησε μηχανάς.

65. Καὶ ἀπέλειπεν Ἰωνάθαν Σίμωνα τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἐξῆλθεν ἐν ἀριθμῷ.

66. Καὶ ἐπάταξεν Ὀδοαρρὴν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς Φασισρῶν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτῶν, καὶ ἐξήρξατο τύπτειν καὶ ἀναθαίνειν ἐν δυνάμεσι.

67. Καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐνεπύρισαν τὰς μηχανάς.

68. Καὶ ἐπολέμησαν πρὸς τὸν Βακχίδην, καὶ συνετρίβη ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἔθλιβον αὐτὸν σφόδρα, ὅτι ἦν ἡ βουλὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ἐφοδὸς αὐτοῦ κενή.

69. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀνόμοις τοῖς συμβουλευσασιν αὐτῷ ἔλθεῖν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀπέκτειναν ἐξ αὐτῶν πολλούς, καὶ ἐβουλεύσατο τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

70. Καὶ ἐπέγνω Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις τοῦ συνθέσθαι πρὸς αὐτὸν εἰρήνην καὶ ἀποδοῦναι αὐτοῖς τὴν αἰχμαλωσίαν.

71. Καὶ ἀπεδέξατο καὶ ἐποίησε κατὰ τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ὤμοσεν αὐτῷ μὴ ἐκζητῆσαι αὐτῷ κακὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

72. Καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἤχμαλώτευσεν τοπρότερον ἐκ γῆς Ἰούδα. Καὶ ἀποστρέψας ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ οὐ προσέθετο ἔτι ἔλθεῖν εἰς τὰ ὄρια αὐτῶν.

73. Καὶ κατέπαυσε ῥομφαία ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ ὤκησεν Ἰωνάθαν ἐν Μαχμάς· καὶ ἤρξατο Ἰωνάθαν κρίνειν τὸν λαόν, καὶ ἠφάνισε τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἐν ἔτει ἐξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἀνέβη Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Ἀντιόχου ὁ Ἐπιφανῆς, καὶ κατελάβετο Πτολεμαίδα, καὶ ἐπεδέξαντο αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ.

2. Καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε δυνάμεις πολλὰς σφόδρα, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ εἰς πόλεμον.

3. Καὶ ἀπέστειλε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν ἐπιστολάς λόγοις εἰρηνικοῖς, ὥστε μεγαλῦναι αὐτὸν,

4. εἶπε γάρ· Προφθάσωμεν τοῦ εἰρήνην θεῖναι μετ' αὐτοῦ, πρὶν ἢ θεῖναι αὐτὸν μετὰ Ἀλεξάνδρου καθ' ἡμῶν.

5. Μνησθήσεται γὰρ πάντων τῶν κακῶν ὧν συνετέλεσamen πρὸς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ ἔθνος αὐτοῦ.

6. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις καὶ κατασκευάζειν ὅπλα, καὶ εἶναι αὐτὸν σύμμαχον αὐτοῦ, καὶ τὰ ὅπλα τὰ ἐν τῇ ἀρχῇ εἶπε παραδῶναι αὐτῷ.

61. Et apprehenderunt de viris regionis qui principes erant malitiæ ad quinquaginta viros, et occiderunt eos.

62. Et secessit Jonathas et Simon et qui cum eo erant in Bæthbasi quæ est in deserto, et extruxit diruta ejus, et firmaverunt eam.

63. Et cognovit Bacchides et congregavit universam multitudinem suam, et his qui de Judæa erant denunciavit.

64. Et venit et castra posuit desuper Bæthbasi et oppugnavit eam dies multos, et fecit machinas.

65. Et reliquit Jonathas Simonem fratrem suum in civitate, et exivit in regionem, et exivit in numero.

66. Et percussit Odoarrem et fratres ejus et filios Phasiron in tabernaculo eorum, et cepit cædere et ascendere in virtutibus.

67. Simon vero et qui cum eo erant exierunt de civitate, et succederunt machinas.

68. Et pugnaverunt contra Bacchidem, et contritus est ab eis, et afflixerunt eum valde, quoniam consilium ejus et egresus ejus erat inanis.

69. Et iratus est furore contra viros iniquos qui ei consilium dederant ut veniret in regionem, et occiderunt ex eis multos, ipse autem cogitavit abire in terram suam.

70. Et cognovit Jonathas, et misit ad eum legatos componere pacem cum ipso et reddere ei captivitatem.

71. Et libenter accepit et fecit secundum verba ejus, et juravit ei non se quæsiturum ei malum omnibus diebus vite ejus.

72. Et reddidit ei captivitatem quam prius erat prædatus de terra Juda. Et conversus abiit in terram suam, et non apposuit amplius venire in fines eorum.

73. Et cessavit gladius ex Israel, et habitavit Jonathas in Machmas : et cepit Jonathas judicare populum, et exterminavit impios ex Israel.

CAPUT X.

1. Et anno centesimo sexagesimo ascendit Alexander Antiochi filius Epiphanes, et occupavit Ptolemaidam, et receperunt eum, et regnavit illic.

2. Et audivit Demetrius rex, et congregavit exercitum copiosum valde, et exivit obviam illi in prælium.

3. Et misit Demetrius epistolas ad Jonatham verbis pacificis, ut magnificaret eum,

4. dixit enim : Anticipemus facere pacem cum eo, priusquam ipse faciat cum Alexandro adversum nos.

5. Recordabitur enim omnium malorum quæ fecimus in eum et in fratres ejus et in gentem ejus.

6. Et dedit ei potestatem congregandi exercitum et fabricare arma, et esse ipsum socium ejus, et obsides qui erant in arce jussit tradi ei.

7. Καὶ ἦλθεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀνέγνω τὰς ἐπιστολάς εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐκ τῆς ἀρχῆς.

8. Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν ὅτε ἤκουσαν ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις.

9. Καὶ παρέδωκαν οἱ ἐκ τῆς ἀρχῆς Ἰωνάθαν τὰ ὅπλα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν.

10. Καὶ ὤκησεν Ἰωνάθαν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ καινίζειν τὴν πόλιν.

11. Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα, οἰκοδομεῖν τὰ τεῖχη καὶ τὸ ὄρος Σιών κυκλόθεν ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ὄχυρῶσιν, καὶ ἐποίησαν οὕτως.

12. Καὶ ἔφυγον οἱ ἀλλογενεῖς οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὄχυρώμασιν οἷς ὠκοδόμησε Βαχχίδης·

13. καὶ κατέλιπεν ἕκαστος τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

14. Πλὴν ἐν Βαιθσοῦρά ὑπελείφθησαν τινες τῶν καταλιπόντων τὸν νόμον καὶ τὰ προστάγματα, ἣν γὰρ αὐτοῖς φυγαδεύτηριον.

15. Καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τὰς ἐπαγγελίας ὅσας ἀπέστειλε Δημήτριος τῷ Ἰωνάθαν, καὶ διηγήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους καὶ τὰς ἀνδραγαθίας ἃς ἐποίησεν αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ τοὺς κόπους οὓς ἔσχον,

16. καὶ εἶπε· Μὴ εὐρήσομεν ἄνδρα τοιοῦτον ἑνα; Καὶ νῦν ποιήσομεν αὐτὸν φίλον καὶ σύμμαχον ἡμῶν.

17. Καὶ ἔγραψεν ἐπιστολὰς καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ κατὰ τοὺς λόγους τούτους, λέγων·

18. Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ ἀδελφῷ Ἰωνάθαν χαίρειν.

19. Ἀκηκόαμεν περὶ σοῦ, ὅτι ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχυρὸς καὶ ἐπιτήδειος εἰ τοῦ εἶναι ἡμῖν φίλος.

20. Καὶ νῦν καθεστাকাμέν σε σήμερον ἀρχιερέα τοῦ ἔθνους σου, καὶ φίλον βασιλείης καλεῖσθαι, (καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πορφύραν καὶ στέφανον χρυσοῦν, καὶ) φρονεῖν τὰ ἡμῶν καὶ συντηρεῖν φιλίαν πρὸς ἡμᾶς.

21. Καὶ ἐνεδύσατο Ἰωνάθαν τὴν ἁγίαν στολὴν τῷ ἑβδομῷ μηνὶ ἔτους ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας, καὶ συνήγαγε δυνάμεις, καὶ κατεσκευάσεν ὅπλα πολλὰ.

22. Καὶ ἤκουσε Δημήτριος τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐλυπήθη καὶ εἶπε·

23. Τί τοῦτο ἐποίησαμεν ὅτι προέφθακεν ἡμᾶς ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ φιλίαν καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις εἰς στήριγμα;

24. Γράψω αὐτοῖς καὶ γὰρ λόγους παρακλήσεως καὶ ὑψους καὶ δομάτων, ὅπως ὥσι σὺν ἐμοὶ εἰς βοήθειαν.

25. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοῖς κατὰ τοὺς λόγους τούτους· Βασιλεὺς Δημήτριος τῷ ἔθνει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν.

26. Ἐπεὶ συντηρήσατε τὰς πρὸς ἡμᾶς συνθήκας, καὶ ἐνεμενίκατε τῇ φιλίᾳ ἡμῶν καὶ οὐ προσεχωρήσατε τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἤκουσαμεν καὶ ἐχάρημεν.

27. Καὶ νῦν ἐμμενίκατε ἐτι τοῦ συντηρῆσαι πρὸς ἡμᾶς πίστιν, καὶ ἀνταποδώσομεν ὑμῖν ἀγαθὰ ἀνθ' ὧν ποιεῖτε μεθ' ἡμῶν·

28. καὶ ἀφήσομεν ὑμῖν ἀφέματα πολλὰ, καὶ δώσομεν ὑμῖν δόματα.

29. Καὶ νῦν ἀπολύω ὑμᾶς, καὶ ἀφίημι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῶν φόρων καὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἁλὸς, καὶ ἀπὸ τῶν στεφάνων, καὶ ἀντὶ τοῦ τρίτου τῆς σπορᾶς,

7. Et venit Jonathas in Jerusalem, et legit epistolas in auditu omnīs populi et eorum qui in arce erant.

8. Et timuerunt timore magno quoniam audierunt quod dedit ei rex potestatem congregandi exercitum.

9. Et tradiderunt qui erant in arce Jonathæ obsides, et reddidit eos parentibus suis.

10. Et habitavit Jonathas in Jerusalem, et cœpit ædificare et innovare civitatem.

11. Et dixit facientibus opera, ut extruerent muros et montem Sion in circuitu lapidibus quadratis ad munitionem, et ita fecerunt.

12. Et fugerunt alienigenæ qui erant in munitionibus quas Bacchides ædificaverat :

13. et reliquit unusquisque locum suum, et abiit in terram suam.

14. Tantum in Bethsura remanserunt aliqui ex his qui reliquerant legem et præcepta, erat enim eis refugium.

15. Et audivit Alexander rex promissa quæ misit Demetrius Jonathæ, et narraverunt ei prælia et virtutes quas ipse fecerat et fratres ejus, et labores quos habuerant,

16. et ait : Numquid inveniemus virum unum talem? Et nunc faciemus eum amicum et socium nostrum.

17. Et scripsit epistolas et misit ei secundum hæc verba, dicens :

18. Rex Alexander fratri Jonathæ salutem.

19. Audivimus de te, quod vir potens sis viribus et aptus ut sis amicus noster.

20. Et nunc constituimus te hodie summum sacerdotem gentis tuæ, et ut amicus regis voceris, et (misit ei purpuram et coronam auream), et sentias nobiscum et conserves amicitiam ad nos.

21. Et induit se Jonathas stolam sanctam septimo mense anni sexagesimi et centesimi in die solemnī scenopægiæ, et congregavit exercitum, et paravit arma copiosa.

22. Et audivit Demetrius verba ista, et contristatus est et ait :

23. Quid hoc fecimus quod præoccupavit nos Alexander componere amicitiam cum Judæis ad munimen?

24. Scribam et ego illis verba deprecatoria et dignitatis et donorum, ut sint tecum in adiutorium.

25. Et scripsit eis in hæc verba : Rex Demetrius genti Judæorum salutem.

26. Quoniam servastis ad nos pacta, et mansistis in amicitia nostra et non accessistis ad inimicos nostros, audivimus et gavisi sumus.

27. Et nunc perseverate adhuc conservare ad nos fidem, et retribuemus vobis bona pro his quæ facitis nobiscum :

28. et remitemus vobis remissiones multas, et dabimus vobis donationes.

29. Et nunc absolvo vos, et dimitto omnes Judæos a tributis et pretio salis, et a coronis, et pro tertia parte suminis,

30. καὶ ἀντὶ τοῦ ἡμίσεος τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τοῦ ἐπιβάλλοντός μοι λαβεῖν, ἀφίημι ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ ἐπέκεινα τοῦ λαβεῖν ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα, καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν νομῶν τῶν προστιθειμένων αὐτῇ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος καὶ Γαλιλαίας, καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.

31. Καὶ Ἱερουσαλὴμ ᾗτω ἁγία καὶ ἀφειμένη καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς, αἱ δεκάται καὶ τὰ τέλη.

32. Ἀφίημι καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀρχαίης τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ δίδωμι τῷ ἀρχιερεῖ, ὅπως ἂν καταστήσῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρας οὓς ἂν ἐκλέξηται αὐτὸς τοῦ φυλάσσειν αὐτήν.

33. Καὶ πᾶσαν ψυχὴν Ἰουδαίων τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν ἀπὸ γῆς Ἰούδα εἰς πᾶσαν βασιλείαν μου ἀφίημι ἐλευθέραν ὠρεάν· καὶ πάντες ἀφίετ' αὐτοὺς τοὺς φόρους καὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν.

34. Καὶ πᾶσαι αἱ ἑορταὶ καὶ τὰ σάββατα καὶ νομηνίαι, καὶ ἡμέραι ἀποδεδειγμέναι, καὶ τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἑορτῆς καὶ τρεῖς ἡμέραι μετὰ ἑορτῆς, ἔστωσαν πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτελείας καὶ ἀφέσεως πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς ὄντι ἐν τῇ βασιλείᾳ μου.

35. Καὶ οὐχ ἔξει ἐξουσίαν οὐδεὶς πράσσειν καὶ παρενοχλεῖν τινα αὐτῶν περὶ παντὸς πράγματος.

36. Καὶ προγραφῆτωσαν τῶν Ἰουδαίων εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ βασιλέως εἰς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ δοθήσεται αὐτοῖς ξένα ὡς καθήκει πάσαις ταῖς δυνάμεσι τοῦ βασιλέως.

37. Καὶ κατασταθήσεται ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι τοῦ βασιλέως τοῖς μεγάλοις, καὶ ἐκ τούτων κατασταθήσεται ἐπὶ χρεῶν τῆς βασιλείας τῶν οὐσῶν εἰς πίστιν· καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν καὶ οἱ ἀρχόντες ἔστωσαν ἐξ αὐτῶν, καὶ πορευέσθωσαν τοῖς νόμοις αὐτῶν, καθὰ καὶ προέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐν γῇ Ἰούδα.

38. Καὶ τοὺς τρεῖς νομοὺς τοὺς προστεθέντας τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς γῆρας Σαμαρείας, προστεθῇ τῇ Ἰουδαίᾳ πρὸς τὸ λογισθῆναι τοῦ γενέσθαι ὅφ' ἕνα, τοῦ μὴ ὑπακούσαι ἄλλης ἐξουσίας ἄλλ' ἢ τοῦ ἀρχιερέως.

39. Πτολεμαῖδα καὶ τὴν προσκυροῦσαν αὐτῇ δέδωκα δόμα τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν προσήκουσαν δαπάνην τοῖς ἁγίοις.

40. Κάγω δίδωμι κατ' ἐνιαυτὸν δεκαπέντε χιλιάδας σίκλων ἀργυρίου ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βασιλέως, ἀπὸ τῶν τόπων τῶν ἀνηκόντων.

41. Καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον, ὃ οὐκ ἀπεδίδοσαν οἱ ἀπὸ τῶν χρεῶν, ὥς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν, ἀπὸ τοῦ νῦν δώσουσι εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου.

42. Καὶ ἐπὶ τούτοις πεντακισχιλίους σίκλους ἀργυρίου, οὓς ἐλάβαν ἀπὸ τῶν χρεῶν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοῦ λόγου κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ ταῦτα ἀφίεται διὰ τὸ ἀνήκειν αὐτὰ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσι.

43. Καὶ ὅσοι ἐὰν φύγωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἱερουσολύμοις καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ, ὀφείλοντες βασιλικὰ καὶ πᾶν πρᾶγμα, ἀπολελύσθωσαν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ μου.

44. Καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι καὶ τοῦ ἐπικαινισθῆναι τὰ ἔργα τῶν ἁγίων, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως.

45. Καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ καὶ ὀχυρῶσαι κυκλόθεν, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ τεῖχη τὰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.

30. et pro dimidia parte fructus ligni quod est portio meae, dimitto ex hodierna die et deinceps accipere a terra Juda, et a tribus civitatibus quae additae sunt illi ex Samaritimide et Galilaea, et ex hodierna die et in sempiternum tempus.

31. Et Jerusalem sit sancta et libera et fines ejus, et decimae et vectigalia.

32. Remitto etiam potestatem arcis quae est in Jerusalem, et do summo sacerdoti, ut constituat in ea viros quoscumque ipse elegerit qui custodiant eam.

33. Et omnem animam Judaeorum quae captiva est a terra Juda in omni regno meo relinquo liberam gratis : et omnes a tributis solvantur etiam pecorum suorum.

34. Et omnes dies solemnes et sabbata et neomeniae, et dies decreti, et tres dies ante diem solemnem et tres dies post diem solemnem, sint omnes dies immunitatis et remissionibus omnibus Judaeis qui sunt in regno meo.

35. Et nemo habebit potestatem agere et perturbare aliquem illorum de ulla re.

36. Et ascribantur ex Judaeis in exercitum regis ad triginta millia virorum, et dabuntur illis xenia ut oportet omnibus exercitibus regis.

37. Et ex eis ordinabuntur qui sint in munitionibus regis magnis, et ex his constituentur super negotia regni quae aguntur ex fide : et qui sunt super eos et principes sint ex eis, et ambulent in legibus suis, sicut et praecepit rex in terra Juda.

38. Et tres civitates quae additae sunt Judaeae in regione Samariae, addat Judaeae ad hoc ut reputentur esse sub uno, ut non obediunt alienae potestati nisi summo sacerdoti.

39. Ptolemaidam et regionem addictam ei dedi donum sanctis qui sunt in Jerusalem ad necessarios sumptus sanctorum.

40. Et ego do per singulos annos quindecim millia siclorum argenti de rationibus regis, ex locis quae me contingunt.

41. Et omne reliquum, quod non reddiderant qui super negotia erant, ut in primis annis, ex hoc nunc dabunt in opera domus.

42. Et super haec quinque millia siclorum argenti, quos accipiebant de negotiis sanctuarii de ratione per singulos annos, et haec remittuntur eo quod ipsa pertineant ad sacerdotes qui ministerio funguntur.

43. Et quicumque confugerit in templum quod est Jerusalem et omnes fines ejus, debentes regalia et quamlibet rem, dimittantur, et universa quae ipsi habent in regno meo.

44. Et ad aedificanda et instauranda opera sanctorum, etiam sumptus dabuntur de ratione regis.

45. Et ad exstruendos muros Jerusalem et communiendum in circuitu, etiam sumptus dabuntur de ratione regis, et ad construendos muros qui in Judaea.

46. Ὡς δὲ ἤκουσαν Ἰωνάθαν καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, οὐκ ἐπίστευσαν αὐτοῖς οὐδὲ ἐπεδέξαντο, ὅτι ἐπεμνήσθησαν τῆς κακίας τῆς μεγάλης ἧς ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἔθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα.

47. Καὶ εὐδόκησαν ἐν Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αὐτοῖς ἀρχηγὸς λόγων εἰρηνικῶν, καὶ συνεμάχουν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας.

48. Καὶ συνήγαγεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς δυνάμεις μεγάλας, καὶ παρενέβαλεν ἐξεναντίας Δημητρίου.

49. Καὶ συνῆψαν πόλεμον οἱ δύο βασιλεῖς, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ Δημητρίου, καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ἴσχυσεν ἐπ' αὐτοῦ.

50. Καὶ ἐστερέωσε τὸν πόλεμον σφόδρα ἕως ἔδω ὁ ἥλιος, καὶ ἔπεσεν ὁ Δημήτριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

51. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀλέξανδρος πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου πρέσβεις κατὰ τοὺς λόγους τούτους, λέγων·

52. Ἐπεὶ ἀνέστρεψα εἰς γῆν βασιλείας μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ θρόνου πατέρων μου, καὶ ἐκράτησα τῆς ἀρχῆς, καὶ συνέτριψα τὸν Δημήτριον, καὶ ἐπεκράτησα τῆς χώρας ἡμῶν,

53. καὶ συνῆψα πρὸς αὐτὸν μάχην, καὶ συνετρίβη αὐτὸς καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὑπ' ἡμῶν, καὶ ἐκαθίσταμεν ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ·

54. καὶ νῦν στήσωμεν πρὸς ἑαυτοὺς φιλίαν, καὶ νῦν δός μοι τὴν θυγατέρα σου εἰς γυναῖκα, καὶ ἐπιγαμβρεύσω σοι, καὶ δώσω σοι δόματα, καὶ αὐτῇ ἀξία σου.

55. Καὶ ἀπεκρίθη Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς, λέγων· Ἀγαθὴ ἡμέρα ἐν ἣ ἀνέστρεψας εἰς γῆν πατέρων σου, καὶ ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτῶν.

56. Καὶ νῦν ποιήσω σοι ἃ ἔγραψας, ἀλλ' ἀπάντησον εἰς Πτολεμαῖδα, ὅπως ἰδῶμεν ἀλλήλους, καὶ ἐπιγαμβρεύσω σοι καθὼς εἰρηκας.

57. Καὶ ἐξῆλθε Πτολεμαῖος ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς καὶ Κλεοπάτρα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθον εἰς Πτολεμαῖδα ἔτους δευτέρου καὶ ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ.

58. Καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδοτο αὐτῇ Κλεοπάτραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε τὸν γάμον αὐτῆς ἐν Πτολεμαίδι, καθὼς οἱ βασιλεῖς ἐν δόξῃ μεγάλῃ.

59. Καὶ ἔγραψεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωνάθαν ἐλθεῖν εἰς συνάντησιν αὐτῷ.

60. Καὶ ἐπορεύθη μετὰ δόξης εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ ἀπήντησε τοῖς δύο βασιλεῦσι· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν καὶ δόματα πολλὰ, καὶ εὗρε χάριν ἐναντίον αὐτῶν.

61. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ἄνδρες παράνομοι ἐντυχεῖν κατ' αὐτοῦ, καὶ οὐ προσέγγεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς.

62. Καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐξέδυσαν Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν πορφύραν, καὶ ἐποίησαν οὕτως. Καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτοῦ,

63. καὶ εἶπε τοῖς ἀρχουσιν αὐτοῦ· Ἐξέλθετε μετ' αὐτοῦ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ κηρύξατε τοῦ μηδένα ἐντυγχάνειν κατ' αὐτοῦ περὶ μηδενὸς πράγματος, καὶ μηδεὶς αὐτῷ παρενοχλεῖται περὶ παντὸς λόγου.

64. Καὶ ἐγένετο, ὥς ἴδον οἱ ἐντυγχάνοντες τὴν δόξαν αὐτοῦ καθὼς ἐκήρυξαν, καὶ περιβεβλημένον αὐτὸν πορφύραν, καὶ ἔφυγον πάντες.

46. Ut audivit autem Jonathas et populus sermones istos, non crediderunt eis nec receperunt, quia recordati sunt malitiæ magnæ quam fecerat in Israel, et tribulaverat eos valde.

47. Et complacuit eis in Alexandrum, quia ipse fuerat eis princeps sermonum pacis, et ei auxilium ferebant omnibus diebus.

48. Et congregavit Alexander rex exercitum magnum, et admovit castra contra Demetrium.

49. Et commiserunt prælium duo reges, et fugit exercitus Demetrii, et insecutus est eum Alexander, et invaluit super eos.

50. Et confirmavit prælium nimis donec occidit sol, et cecidit Demetrius in die illa.

51. Et misit Alexander ad Ptolemæum regem Ægypti legatos secundum hæc verba, dicens :

52. Quoniam regressus sum in terram regni mei, et sedi in sede patrum meorum, et obtinui principatum, et contrivi Demetrium, et possedi regionem nostram,

53. et commisi pugnam cum eo, et contritus est ipse et castra ejus a nobis, et sedimus in sede regni ejus :

54. et nunc statuamus ad invicem amicitiam, et nunc da mihi filiam tuam uxorem, et ero gener tuus, et dabo tibi dona, et ipsa digna te.

55. Et respondit Ptolemæus rex, dicens : Felix dies in qua reversus es ad terram patrum tuorum, et sedisti in sede regni eorum.

56. Et nunc faciam tibi quæ scripsisti, sed occurre in Ptolemaidam, ut videamus invicem nos, et contraham tecum affinitatem sicut dixisti.

57. Et exivit Ptolemæus de Ægypto ipse et Cleopatra filia ejus, et venerunt Ptolemaidam anno centesimo sexagesimo secundo.

58. Et occurrit ei Alexander rex, et dedit ei Cleopatram filiam suam, et fecit nuptias ejus Ptolemaidæ, sicut reges in magna gloria.

59. Et scripsit Alexander rex Jonathæ ut veniret obviam sibi.

60. Et abiit cum gloria Ptolemaidam, et occurrit duobus regibus : et dedit illis argentum et aurum et amicis eorum et dona multa, et invenit gratiam in conspectu eorum.

61. Et convenerunt adversus eum viri pestilentes ex Israel, viri iniqui interpellantes adversus eum, et non intendit ad eos rex.

62. Et jussit rex spoliari Jonatham vestibus suis, et indui eum purpura, et ita fecerunt. Et fecit eum rex sedere secum,

63. dixitque principibus suis : Exite cum eo in medium civitatis, et prædicate ut nemo adversus eum interpellet de ullo negotio, nec quisquam ei molestus sit de ulla ratione.

64. Et factum est, ut viderunt qui interpellabant gloriam ejus sicut prædicaverant, et opertum eum purpura, fugerunt omnes.

65. Καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψεν αὐτὸν τῶν πρώτων φίλων, καὶ ἔθετο αὐτὸν στρατηγὸν καὶ μεριδάρχην.

66. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ' εἰρήνης καὶ εὐφροσύνης.

67. Καὶ ἐν ἑτὶ πέμπτῳ καὶ ἐξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἤλθε Δημήτριος υἱὸς Δημητρίου ἐκ Κρήτης εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ.

68. Καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν.

69. Καὶ κατέστησε Δημήτριος Ἀπολλώνιον τὸν ὄντα ἐπὶ κοίλης Συρίας, καὶ συνήγαγε δύναμιν μεγάλην, καὶ παρενέβαλεν ἐν Ἰαμνείᾳ· καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωνάθαν τὸν ἀρχιερέα, λέγων·

70. Σὺ μόνωτατος ἐπαίρη ἐφ' ἡμᾶς, ἐγὼ δὲ ἐγενήθην εἰς καταγέλωτα καὶ εἰς ὀνειδισμόν διὰ σέ. Καὶ διατί σὺ ἐξουσιάζῃ ἐφ' ἡμᾶς ἐν τοῖς ὄρεσι;

71. Νῦν οὖν εἰ πέποιθας ἐπὶ ταῖς δυνάμεσί σου, κατάρθῃ πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον, καὶ συγκριθῶμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ, ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐστὶ δύναμις τῶν πόλεων.

72. Ἐρώτησον καὶ μάθε τίς εἰμι καὶ οἱ λοιποὶ οἱ βοηθοῦντες ἡμῖν, καὶ λέγουσιν· Οὐκ ἔστιν ἡμῖν στάσις ποδὸς κατὰ πρόσωπον ἡμῶν, ὅτι δις ἐτροπώθησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.

73. Καὶ νῦν οὐ δυνήσῃ ὑποστῆναι τὴν ἵππον καὶ δύναμιν τοιαύτην ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπου οὐκ ἔστι λίθος οὐδὲ κόχλας οὐδὲ τόπος τοῦ φυγεῖν.

74. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν τῶν λόγων Ἀπολλωνίου, ἐκινήθη τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐπέλεξε δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ συνήντησεν αὐτῷ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐπὶ βοήθειαν αὐτοῦ.

75. Καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἰόππην, καὶ ἀπέκλεισαν αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι φρουρὰ Ἀπολλωνίου ἐν Ἰόππῃ, καὶ ἐπολέμησαν αὐτήν.

76. Καὶ φοβηθέντες ἡνοῖξαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκυρίευσεν Ἰωνάθαν Ἰόππης.

77. Καὶ ἤκουσεν Ἀπολλώνιος, καὶ παρενέβαλε τρις χιλίαν ἵππον καὶ δύναμιν πολλήν,

78. καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἀζωτον ὡς διοδεύων, καὶ ἅμα προῆγεν εἰς τὸ πεδίον, διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν πλῆθος ἵππου καὶ πεποιεῖναι ἐπ' αὐτῇ. Καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Ἀζωτον, καὶ συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ εἰς πόλεμον.

79. Καὶ ἀπέλειπεν Ἀπολλώνιος χιλίαν ἵππον ἐν χρυπτῷ κατόπισθεν αὐτῶν.

80. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι ἔστιν ἐνεδρὸν κατόπισθεν αὐτοῦ, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτοῦ τὴν παρεμβολήν, καὶ ἐξετίναξαν τὰς σκίζας εἰς τὸν λαὸν ἐκ πρωῒθεν ἕως ἑσπέρας.

81. Ὁ δὲ λαὸς εἰστήκει καθὼς ἐπέταξεν Ἰωνάθαν, καὶ ἐκοπίασαν οἱ ἵπποι αὐτῶν.

82. Καὶ ἐλκυσεν Σίμων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ συνῆψε πρὸς τὴν φάλαγγα· ἡ γὰρ ἵππος ἐξελύθη. Καὶ συνετρίβησαν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον.

83. Καὶ ἡ ἵππος ἐσκορπίσθη ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἔφυγον εἰς Ἀζωτον, καὶ εἰς ἡλθον εἰς Βηθδαγὼν τὸ εἰδωλεῖον αὐτῶν τοῦ σωθῆναι.

84. Καὶ ἐνεπύρισεν Ἰωνάθαν τὴν Ἀζωτον καὶ τὰς

65. Et magnificavit eum rex, et scripsit eum inter primos amicos, et posuit eum ducem et participem principatus.

66. Et reversus est Jonathas in Jerusalem cum pace et lætitia.

67. Et in anno centesimo sexagesimo quinto venit Demetrius filius Demetrii a Creta in terram patrum suorum.

68. Et audivit Alexander rex, et contristatus est valde, et reversus est Antiochiam.

69. Et constituit ducem Demetrius Apollonium qui præerat Cæsaryia, et congregavit exercitum magnum, et posuit castra ad Jamniam : et misit ad Jonatham summum sacerdotem, dicens :

70. Tu omnino solus elevaris super nos, ego autem factus sum in derisum et in opprobrium propter te. Et cur tu potestatem adversum nos exeres in montibus?

71. Nunc ergo si confidis in virtutibus tuis, descende ad nos in campum, et comparemus nos illic invicem, quia mecum est virtus civitatum.

72. Interroga et disce quis sum ego et cæteri qui auxilio sunt mihi, et dicunt : Non potest stare pes vester ante faciem nostram, quia bis in fugam conversi sunt patres tui in terra sua.

73. Et nunc non poteris sustinere equitatum et exercitum talem in campo, ubi non est lapis neque saxum neque locus fugiendi.

74. Ut audivit autem Jonathas sermones Apollonii, motus est animo, et elegit decem millia virorum, et exiit ad Jerusalem, et occurrit ei Simon frater ejus in adiutorium ejus.

75. Et applicuit castra in Joppen, et excluserunt eum a civitate, quia custodia Apollonii in Joppe erat, et oppugnaverunt eam.

76. Et exterriti qui erant in civitate aperuerunt, et obtinuit Jonathas Joppen.

77. Et audivit Apollonius, et admovit tria millia equitum et exercitum multum,

78. et abiit Azotum tamquam iter faciens, et statim exiit in campum, eo quod haberet multitudinem equitum et confideret in eis. Et insecutus est eum Jonathas in Azotum, et commiserunt exercitus prælium.

79. Et reliquit Apollonius mille equites occulte post eos.

80. Et cognovit Jonathas quoniam insidiæ sunt post se, et circumierunt castra ejus, et ejecerunt jacula in populum a mane usque ad vespem.

81. Populus autem stabat sicut præceperat Jonathas, et laboraverunt equi eorum.

82. Et emisit Simon exercitum suum, et commisit contra legionem : equites enim fatigati erant. Et contriti sunt ab eo, et fugerunt.

83. Et equitatus dispersus est in campo, et fugerunt in Azotum, et intraverunt in Bethdagon idolum suum ut salvarent se.

84. Et succendit Jonathas Azotum et civitates quæ erant

πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ τὸ ἱερὸν Δαγῶν καὶ τοὺς συμφυγόντας εἰς αὐτὸ ἐνέπυρσε πυρί.

85. Καὶ ἐγένοντο οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ σὺν τοῖς ἐμπυρισθεῖσιν εἰς ἄνδρας ὀκταχιλίου.

86. Καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν Ἰωνάθαν, καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἀσκάλωνα, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν αὐτῷ ἐν δόξῃ μεγάλῃ.

87. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ σὺν τοῖς παρ' αὐτοῦ, ἔχοντες σκῦλα πολλὰ.

88. Καὶ ἐγένετο, ὥς ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, καὶ προσέθετο δοξάσαι τὸν Ἰωνάθαν.

89. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πόρπην χρυσῇ, ὥς ἔθος ἐστὶ δίδοσθαι τοῖς συγγενέσι τῶν βασιλέων. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀκκαρὼν καὶ πάντα τὰ ὄρια αὐτῆς εἰς κληροδοσίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἤθροισε δυνάμεις πολὺς ὡς τὴν ἄμμον τὴν περὶ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, καὶ πλοῖα πολλὰ· καὶ ἐζήτησε κατακρατῆσαι τῆς βασιλείας Ἀλεξάνδρου δολῶ, καὶ προσθεῖναι αὐτὴν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

2. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς Συρίαν λόγοις εἰρηνικοῖς, καὶ ἠνοιγον αὐτῷ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων, καὶ συνήντων αὐτῷ, ὅτι ἐντολὴ ἦν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως συναντᾶν αὐτῷ, διὰ τὸ πενθερόν αὐτοῦ εἶναι.

3. Ὡς δὲ εἰσπορεύετο εἰς τὰς πόλεις ὁ Πτολεμαῖος, ἀπέτασσε τὰς δυνάμεις φρουρὰν ἐν ἐκάστῃ πόλει.

4. Ὡς δὲ ἤγγισεν Ἀζωτου, ἔδειξαν αὐτῷ τὸ ἱερὸν Δαγῶν ἐμπεπυρισμένον, καὶ Ἀζωτον καὶ τὰ περιτόλια αὐτῆς καθηρημένα, καὶ τὰ σῶματα ἐβριμμένα καὶ τοὺς ἐμπεπυρισμένους οὓς ἐνεπύρσεν ἐν τῇ πόλει· ἐποίησαν γὰρ θημυνίας αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ.

5. Καὶ διηγῆσαντο τῷ βασιλεῖ ὃ ἐποίησεν Ἰωνάθαν, εἰς τὸ φογῆσαι αὐτόν· καὶ ἐσίγησεν ὁ βασιλεὺς.

6. Καὶ συνήντησεν Ἰωνάθαν τῷ βασιλεῖ εἰς Ἰόππην μετὰ δόξης, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ.

7. Καὶ ἐπορεύθη Ἰωνάθαν μετὰ τοῦ βασιλέως ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Ἐλευθέρου, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

8. Ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐκυρίευσεν τῶν πόλεων τῆς παραλλίας ἕως Σελευκείας τῆς παραθαλασσίας, καὶ διελογίζετο περὶ Ἀλεξάνδρου λογισμούς πονηρούς.

9. Καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα, λέγων· Δεῦρο, συνθώμεθα πρὸς ἑαυτοὺς διαθήκην, καὶ δώσω σοι τὴν θυγατέρα μου ἣν ἔχει Ἀλέξανδρος, καὶ βασιλεύσεις τῆς βασιλείας τοῦ πατρός μου.

10. Μεταμεμέλημαι γὰρ δούς αὐτῷ τὴν θυγατέρα μου, ἐζήτησε γὰρ ἀποκτείνει με.

11. Καὶ ἐφόγησεν αὐτόν χάριν τοῦ ἐπιθυμῆσαι αὐτόν τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

12. Καὶ ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν θυγατέρα, ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Δημητρίῳ, καὶ ἡλλοιώθη τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐφάνη ἡ ἔχθρα αὐτῶν.

13. Καὶ εἰσῆλθε Πτολεμαῖος εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ περιέθετο δύο διαδήματα περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, τὸ τῆς Ἀσίας καὶ Αἰγύπτου.

in circuitu ejus, et accepit spolia eorum, et templum Dagon et eos qui confugerant in illud succendit igni.

85. Et fuerunt qui ceciderunt gladio cum his qui succensi sunt fere octo millia virorum.

86. Et movit inde Jonathas castra, et applicuit ea Ascalonem, et exierunt qui de civitate obviam illi in magna gloria.

87. Et reversus est Jonathas in Jerusalem cum suis, habentes spolia multa.

88. Et factum est, ut audivit Alexander rex sermones istos, addidit adhuc glorificare Jonatham.

89. Et misit ei fibulam auream, sicut consuetudo est dari cognatis regum. Et dedit ei Accaron et omnes fines ejus in possessionem.

CAPUT XI.

1. Et rex Ægypti congregavit exercitus multos sicut arenam quæ est circa oram maris, et naves multas : et quærebatur obtinere regnum Alexandri dolo, et addere illud regno suo.

2. Et exiit in Syriam verbis pacificis, et aperiebant ei illi qui de civitatibus, et occurrebant ei, quia mandaverat Alexander rex exire ei obviam, eo quod socer suus esset.

3. Ut autem introibat in civitates Ptolemæus, ponebat custodias militum in singulis civitatibus.

4. Ut autem appropriavit Azoto, ostenderunt ei templum Dagon succensum igni, et Azotum et suburbana ejus destructa, et corpora projecta et combustos quos combusserat in bello : fecerant enim tumulos eorum in via ejus.

5. Et narraverunt regi quæ fecerat Jonathas, ut criminerentur eum : et tacuit rex.

6. Et occurrit Jonathas regi in Joppen cum gloria, et invicem se salutaverunt, et dormierunt illic.

7. Et abiit Jonathas cum rege usque ad fluvium qui vocabatur Eleutherus, et reversus est in Jerusalem.

8. Rex autem Ptolemæus obtinuit dominium civitatum maritimæ usque Seleuciam maritimam, et cogitabat in Alexandrum consilia mala.

9. Et misit legatos ad Demetrium regem, dicens : Veni, componamus inter nos pactum, et dabo tibi filiam meam quam habet Alexander, et regnabis in regno patris tui.

10. Parnitet enim me quod dederim illi filiam meam, quæsit enim me occidere.

11. Et vituperavit eum propterea quod ipse concupierat regnum ejus.

12. Et abstulit filiam suam, dedit eam Demetrio, et alienavit se ab Alexandro, et manifestatæ sunt inimicitie eorum.

13. Et intravit Ptolemæus Antiochiam, et imposuit duo diademata capiti suo, Ægypti et Asiæ.

14. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν Κιλικίᾳ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους, οἱ ἀπεστάτου οἱ ἀπὸ τῶν τόπων ἐκείνων.

15. Καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν πολέμῳ. Καὶ ἐξήγαγε Πτολεμαῖος τὴν δύναμιν, καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν χειρὶ ἰσχυρᾷ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτόν.

16. Καὶ ἔφυγεν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀραβίαν, τοῦ σκεπασθῆναι αὐτὸν ἐκεῖ. Ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐψώθη.

17. Καὶ ἀφείλε Ζαβδιήλ ὁ Ἀραβὴ τὴν κεφαλὴν Ἀλέξανδρου, καὶ ἀπέστειλε τῷ Πτολεμαίῳ.

18. Καὶ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν ἀπώλοντο ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι.

19. Καὶ ἐβασίλευσε Δημήτριος ἔτους ἐβδόμου καὶ ἐξήκοστου καὶ ἑκατοστοῦ.

20. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνήγαγεν Ἰωνάθαν τοὺς ἐκ τῆς Ἰουδαίας, τοῦ ἐκπολεμῆσαι τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτὴν μηχανὰς πολλὰς.

21. Καὶ ἐπορεύθησάν τινες μισοῦντες τὸ ἔθνος αὐτῶν ἄνδρες παράνομοι πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι Ἰωνάθαν περικαθῆται τὴν ἄκραν.

22. Καὶ ἀκούσας ὠργίσθη. Ὡς δὲ ἤκουσεν, εὐθέως ἀναστὰς ἦλθεν εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ ἔγραψεν Ἰωνάθαν, τοῦ μὴ περικαθῆσθαι τὴν ἄκραν, καὶ τοῦ ἀπαντῆσαι αὐτὸν αὐτῷ συμμίσγειν εἰς Πτολεμαῖδα τὴν ταχίστην.

23. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν, ἐκέλευσε περικαθῆσθαι, καὶ ἐπέλεξε τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἱερέων, καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν τῷ κινδύνῳ.

24. Καὶ λαβὼν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμὸν καὶ ἑτέρα ξένια πλείονα, ἐπορεύθη πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ εὔρε χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐνετύγχανον κατ' αὐτοῦ τινες ἄνομοι τῆς ἐκ τοῦ ἔθνους.

26. Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καθὼς ἐποίησαν αὐτῷ οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν ἐναντίον πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ.

27. Καὶ ἐστῆσεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ ὅσα ἄλλα εἶχε τίμια τοπρότερον, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν πρώτων φίλων ἡγεῖσθαι.

28. Καὶ ἤξιωσεν Ἰωνάθαν τὸν βασιλέα ποιῆσαι τὴν Ἰουδαίαν ἀφορολόγητον καὶ τὰς τρεῖς τοπαρχίας καὶ τὴν Σαμαρείτιν, καὶ ἐπηγγέιλαι αὐτῷ τάλαντα τριακόσια.

29. Καὶ εὐδόκησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψε τῷ Ἰωνάθαν ἐπιστολάς περὶ πάντων τούτων ἔχουσας τὸν τρόπον τούτων.

30. Βασιλεὺς Δημήτριος Ἰωνάθαν τῷ ἀδελφῷ χαίρειν, καὶ ἔθνει Ἰουδαίων.

31. Τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἐγράψαμεν Λασθένει τῷ συγγενεῖ ἡμῶν περὶ ὑμῶν, γεγράφαμεν καὶ πρὸς ὑμᾶς ὅπως εἰδῆτε.

32. Βασιλεὺς Δημήτριος Λασθένει τῷ πατρὶ χαίρειν.

33. Τῷ ἔθνει τῶν Ἰουδαίων φίλοις ἡμῶν καὶ συντηροῦσι—ἀ πρὸς ἡμᾶς δίκαια ἐκρίναμεν ἀγαθοποιῆσαι, χάριν τῆς ἐξ αὐτῶν εὐνοίας πρὸς ἡμᾶς.

14. Alexander autem rex erat in Cilicia illis temporibus, quia rebellabant qui erant in locis illis.

15. Et audivit Alexander, et venit ad eum in bellum. Et produxit Ptolemæus exercitum, et occurrit ei in manu valida, et fugavit eum.

16. Et fugit Alexander in Arabiam, ut ibi protegeretur. Rex autem Ptolemæus exaltatus est.

17. Et abstulit Zabdiel Arabs caput Alexandri, et misit Ptolemæo.

18. Et rex Ptolemæus mortuus est in die tertia, et qui erant in munitionibus perierunt ab iis qui in munitionibus.

19. Et regnavit Demetrius anno centesimo sexagesimo septimo.

20. In diebus illis congregavit Jonathas eos qui erant de Judæa, ut expugnarent arcem quæ erat in Jerusalem, et fecit contra eam machinas multas.

21. Et abierunt quidam qui oderant gentem suam viri iniqui ad regem, et renuntiaverunt ei quod Jonathas obsideret arcem.

22. Et audiens iratus est. Ut autem audivit, statim iter faciens venit Ptolemaidam, et scripsit Jonathæ, ne obsideret arcem, sed occurreret sibi ad colloquium in Ptolemaidam festinato.

23. Ut audivit autem Jonathas, jussit obsidere, et elegit de senioribus Israel et de sacerdotibus, et dedit se periculo.

24. Et accepit argentum et aurum et vestem et alia xenia multa, et abiit ad regem in Ptolemaidam, et invenit gratiam in conspectu ejus.

25. Et interpellabant adversus eum quidam iniqui ex gente.

26. Et fecit ei rex sicut fecerant ei qui ante eum fuerant, et exaltavit eum in conspectu omnium amicorum suorum.

27. Et statuit ei principatum sacerdotis et quæcumque alia habuit prius pretiosa, et fecit eum principem amicorum.

28. Et postulavit Jonathas a rege ut immunem faceret Judæam et tres toparchias et Samaritidem, et promisit ei talenta trecenta.

29. Et consensit rex, et scripsit Jonathæ epistolas de his omnibus hunc modum continentes :

30. Rex Demetrius Jonathæ fratri salutem, et genti Judæorum.

31. Exemplum epistolæ, quam scripsimus Lastheni cognato nostro de vobis, scripsimus etiam ad vos ut sciretis.

32. Rex Demetrius Lastheni parenti salutem.

33. Genti Judæorum amicis nostris et conservantibus quæ justa sunt erga nos decrevimus benefacere, propter benevolentiam quæ ab ipsis præstatur erga nos.

34. Ἐστάκαμεν οὖν αὐτοῖς τὰ τε ὄρια τῆς Ἰουδαίας καὶ τοὺς τρεῖς νομοὺς, Ἀφαίρεμα, καὶ Λύδδαν, καὶ Ῥαμαθὲμ, αἵτινες προσετέθησαν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς Σαμαρειτίδος, καὶ πάντα τὰ συγκυροῦντα αὐτοῖς πᾶσι τοῖς θυσιάζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀντὶ τῶν βασιλικῶν ὧν ἐλάμβανεν ὁ βασιλεὺς παρ' αὐτῶν τοπρότερον κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν γεννημάτων τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν ἀκροδρύων.

35. Καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀνέχοντα ἡμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν τῶν δεκατῶν καὶ τῶν τελῶν τῶν ἀνέχοντων ἡμῖν, καὶ τὰς τοῦ ἁλὸς λίμνας, καὶ τοὺς ἀνέχοντας ἡμῖν στεφάνους,

36. πάντα ἐπαρκῶς παρίεμεν αὐτοῖς. Καὶ οὐκ ἀθετηθήσεται οὐδὲ ἐν τούτων ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον.

37. Νῦν οὖν ἐπιμέλεσθε τοῦ ποιῆσαι τούτων ἀντίγραφον· καὶ δοθῆτω Ἰωνάθαν, καὶ τεθῆτω ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ ἐν τόπῳ ἐπισήμῳ.

38. Καὶ εἶδε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς ὅτι ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἀνδραστήκει, καὶ ἀπέλυσε πάσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, ἕκαστον εἰς τὸν ἴδιον τόπον, πλὴν τῶν ξένων δυνάμεων ὧν ἐξενολόγησεν ἀπὸ τῶν νήσων τῶν ἐθνῶν, καὶ ἤχθραναν αὐτῷ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν πατέρων αὐτοῦ.

39. Τρύφων δὲ ἦν τῶν παρὰ Ἀλεξάνδρου τοπρότερον, καὶ εἶδεν ὅτι πᾶσαι αἱ δυνάμεις καταγογγύζουσι τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Εἰμαλκουαὶ τὸν Ἀραβὰ, ὃς ἔτρεφε τὸν Ἀντίοχον τὸ παιδάριον τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου.

40. Καὶ προσήδρευεν αὐτῷ, ὅπως παραδοῖ αὐτὸν αὐτῷ, ὅπως βασιλεύσῃ ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ὅσα συνετέλεσε Δημήτριος καὶ τὴν ἔχθραν ἣν ἐγθραίνουσιν αὐτῷ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς.

41. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα, ἵνα ἐκβάλῃ τοὺς ἐκ τῆς ἀκρας ἐξ Ἱερουσαλὴμ καὶ τοὺς ἐν τοῖς οὐχυρώμασιν, ἦσαν γὰρ πολεμοῦντες τὸν Ἰσραὴλ.

42. Καὶ ἀπέστειλε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν, λέγων· Οὐ μόνον ταῦτα ποιήσω σοι καὶ τῷ ἔθνει σου, ἀλλὰ δοῶ σοι καὶ τὸ ἔθνος σου, ἐάν εὐκαιρίας τύχῃ.

43. Νῦν οὖν ὁρθῶς ποιήσεις ἀποστείλας μοι ἄνδρας ὅς σε συμμαχήσουσιν, ὅτι ἀπέστησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις μου.

44. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν ἄνδρας τριχιλίους δυνατοὺς ἰσχύϊ αὐτῷ εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἤλθοσαν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εὐφράνθη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἐφοδῷ αὐτῶν.

45. Καὶ ἐπισυνήχθησαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς μέσον τῆς πόλεως εἰς ἀνδρῶν δώδεκα μυριάδας ἀνδρῶν, καὶ ἠβούλοντο ἀνελεῖν τὸν βασιλέα.

46. Καὶ ἔφυγεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ καταλάβοντο οἱ ἐκ τῆς πόλεως τὰς διόδους τῆς πόλεως καὶ ἤρξαντο πολεμεῖν.

47. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς Ἰουδαίους ἐπὶ βοήθειαν, καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες ἅμα, καὶ διεσπάρησαν ἐν τῇ πόλει πάντες ἅμα· καὶ ἀπέκτειναν ἐν τῇ πόλει ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς μυριάδας δέκα,

48. καὶ ἐνεπύρισαν τὴν πόλιν, καὶ ἐλάβοσαν σκῦλα πολλὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἔσωσαν τὸν βασιλέα.

34. Statuimus ergo illis fines Judææ et tres civitates, Aphærema, et Lyddam, et Rhathamem, quæ additæ sunt Judææ ex Samaritide, et omnia pertinentia ad ipsas omnibus sacrificantibus in Jerosolymis, pro regalibus quæ ab eis prius accipiebat rex per singulos annos de fructibus terræ et de fructibus arborum.

35. Et alia quæ ad nos pertinebant ex hoc tempore decimarum et tributorum pertinentium ad nos, et salis stagna, et pertinentes ad nos coronas,

36. omnia liberaliter ipsis remittimus. Et nihil horum irritum erit ex hoc et in omne tempus.

37. Nunc ergo curate facere horum exemplum : et detur Jonathæ, et ponatur in monte sancto in loco celebri.

38. Et videns Demetrius rex quod siluit terra in conspectu suo, et nihil ei resistebat, dimisit omnes exercitus suos, unumquemque in locum suum, excepto peregrino exercitu quem traxit ab insulis gentium, et inimici erant ei omnes exercitus patrum ejus.

39. Tryphon autem erat quidam partium Alexandri prius, et vidit quoniam omnes exercitus murmuraverunt contra Demetrium, et ivit ad Emalcue Arabem, qui nutriebat Antiochum filium Alexandri.

40. Et assidebat ei, ut traderet eum ipsi, ut regnaret in loco patris sui. Et enuntiavit ei quanta fecit Demetrius et inimicitias exercituum ejus adversus illum, et mansit ibi diebus multis.

41. Et misit Jonathas ad Demetrium regem, ut ejiceret eos qui in arce erant in Jerusalem et qui in præsidiiis erant, quia impugnabant Israel.

42. Et misit Demetrius ad Jonatham, dicens : Non hæc tantum faciam tibi et genti tuæ, sed gloria illustrabo te et gentem tuam, si opportunitatem nactus fuero.

43. Nunc ergo recte feceris si miseris in auxilium mihi viros, quoniam discesserunt omnes exercitus mei.

44. Et misit ei Jonathas tria millia virorum fortium Antiochiam, et venerunt ad regem, et delectatus est rex in adventu eorum.

45. Et convenerunt qui erant de civitate in medium civitatis, ad centum viginti millia virorum, et volebant interficere regem.

46. Et fugit rex in aulam, et occupaverunt qui erant de civitate itinera civitatis et cœperunt pugnare.

47. Et vocavit rex Judæos in auxilium, et convenerunt omnes simul ad eum, et dispersi sunt in civitate omnes simul : et occiderunt in civitate in illa die ad centum millia,

48. et succenderunt civitatem, et ceperunt spolia multa in illa die, et liberaverunt regem.

49. Καὶ ἶδον οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως ὅτι κατεκράτησαν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς πόλεως ὡς ἠθούλονται, καὶ ἡσθένησαν ταῖς διανοαῖς αὐτῶν, καὶ ἐκέκραξαν πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ δεήσεως, λέγοντες·

50. Δὸς ἡμῖν δεξιὰς, καὶ παυσάσθωσαν οἱ Ἰουδαῖοι πολεμοῦντες ἡμᾶς καὶ τὴν πόλιν.

51. Καὶ ἔρριψαν τὰ ὅπλα, καὶ ἐποίησαν εἰρήνην, καὶ ἐδοξάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἔχοντες σκύλα πολλά.

52. Καὶ ἐκάθισε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ ὁρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ.

53. Καὶ ἐψεύσατο πάντα ὅσα εἶπε, καὶ ἠλλοτριώθη τῷ Ἰωνάθαν, καὶ οὐκ ἀνταπέδωκε κατὰ τὰς εὐνοίας αἱ ἀνταπέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἔθλιβεν αὐτὸν σφόδρα.

54. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστρεψε Τρύφων καὶ Ἀντίοχος μετ' αὐτοῦ παιδάριον νεώτερον· καὶ ἐβασίλευσε καὶ ἐπέθετο διάδοχμα.

55. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αἱ ἀπεσκόρπισε Δημήτριος, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτόν, καὶ ἔφυγε καὶ ἐτροπώθη.

56. Καὶ ἔλαβε Τρύφων τὰ θηρία, καὶ κατεκράτησεν Ἀντιοχείας.

57. Καὶ ἔγραψεν Ἀντίοχος ὁ νεώτερος τῷ Ἰωνάθαν, λέγων· Ἰστημί σοι τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ καθίστημί σε ἐπὶ τῶν τεσσάρων νομῶν, καὶ εἶναι σε τῶν φίλων τοῦ βασιλέως.

58. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ χρυσώματα καὶ διακονίαν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν πίνειν ἐν χρυσώμασι, καὶ εἶναι ἐν πορφυρᾷ καὶ ἔχειν πόρπην χρυσήν.

59. Καὶ Σίμωνα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησε στρατηγὸν ἀπὸ τῆς κλίμακος Τύρου ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύπτου.

60. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν, καὶ διεπορεύετο πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἠθροίσθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις Συρίας εἰς συμμαχίαν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἀσκαλῶνα, καὶ ἀπήντησαν αὐτῷ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐνδοξοί.

61. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Γάζαν, καὶ ἀπέκλεισαν οἱ ἀπὸ Γάζης, καὶ περιεκάθισε περὶ αὐτὴν, καὶ ἐνεπύρισε τὰ περιπόλια αὐτῆς πυρὶ, καὶ ἐσκόλευσεν αὐτά.

62. Καὶ ἤξιωσαν οἱ ἀπὸ Γάζης τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δεξιὰς, καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς ἀρχόντων αὐτῶν εἰς δμηρα, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ διῆλθε τὴν χώραν ἕως Δαμασκοῦ.

63. Καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι παρῆσαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίου εἰς Κάδης τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ μετὰ δυνάμειος πολλῆς, βουλόμενοι μεταστῆσαι αὐτὸν τῆς χρείας.

64. Καὶ συνήντησεν αὐτοῖς, τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτοῦ Σίμωνα κατέλιπεν ἐν τῇ χώρᾳ.

65. Καὶ παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ Βαιθσοῦρα, καὶ ἐπολέμει αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς, καὶ συνέκλεισεν αὐτήν.

66. Καὶ ἤξιωσαν αὐτὸν τοῦ δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν καὶ ἔθετο ἐπ' αὐτῇ φρουράν.

67. Καὶ Ἰωνάθαν καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ Γεννησάρ, καὶ ὠρθισαν τοπρωτὶ εἰς τὸ πεδῖον Ναζωρ.

68. Καὶ ἰδοὺ παρεμβολὴ ἀλλοφύλων ἀπήντα αὐτῷ

49. Et viderunt qui erant de civitate quod obtinuissem Judæi civitatem sicut volebant, et infirmati sunt mente sua, et clamaverunt ad regem cum precibus, dicentes :

50. Da nobis dexterās, et cessent Judæi oppugnare nos et civitatem.

51. Et projecerunt arma, et fecerunt pacem, et glorificati sunt Judæi in conspectu regis et in conspectu omnium qui erant in regno ejus, et regressi sunt in Jerusalem habentes spolia multa.

52. Et sedit Demetrius rex in sede regni sui, et siluit terra in conspectu ejus.

53. Et mentitus est omnia quæcumque dixit, et abalienavit se a Jonathā, et non retribuit secundum beneficia quæ sibi tribuerat, et vexabat eum valde.

54. Post hæc autem reversus est Tryphon et Antiochus cum eo puer adolescens : et regnavit et imposuit sibi diadema.

55. Et congregati sunt ad eum omnes exercitus quos disperserat Demetrius, et pugnaverunt contra eum, et fugit et terga vertit.

56. Et accepit Tryphon bestias, et obtinuit Antiochiam.

57. Et scripsit Antiochus adolescens Jonathæ, dicens : Constituo tibi summum sacerdotium, et constituo te super quatuor civitates, et ut sis de amicis regis.

58. Et misit illi vasa aurea et ministerium, et dedit ei potestatem bibendi in auro, et esse in purpura et habere fibulam auream.

59. Et Simonem fratrem ejus constituit ducem ab ascensu Tyri usque ad fines Ægypti.

60. Et exiit Jonathas, et perambulabat trans fluvium et in civitatibus, et congregati sunt ad eum omnes exercitus Syriæ in auxilium, et venit Ascalonem, et occurrerunt ei illi qui de civitate honorifice.

61. Et abiit inde Gazam, et concluderunt se qui erant Gazæ, et obsedit eam, et succendit igni quæ erant in circuitu civitatis, et prædatus est ea.

62. Et rogaverunt Gazenses Jonathan, et dedit illis dexterās, et accepit filios principum eorum obsides, et misit illos in Jerusalem, et perambulavit regionem usque Damascum.

63. Et audivit Jonathas quod aderant principes Demetrii in Cades quæ est in Galilæa cum exercitu multo, volentes remove eum a provincia.

64. Et occurrit illis, fratrem autem suum Simonem reliquit in provincia.

65. Et applicuit Simon ad Bæthsuram, et oppugnabat eam diebus multis, et conclusit eam.

66. Et postulerunt ab eo dexterās accipere, et dedit illis et ejecit eos inde, et cepit civitatem et posuit in ea præsidium.

67. Et Jonathas et castra ejus applicuerunt ad aquam Gennesar, et ante lucem surrexerunt in campo Nazor.

68. Et ecce castra alienigenarum occurrebant ei in campo,

ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐξέβαλον ἐνεδρον ἐπ' αὐτὸν ἐν τοῖς ὄρεσιν, αὐτοὶ δὲ ἀπήντησαν ἐξεναντίας·

69. τὰ δὲ ἐνεδρα ἐξανέστησαν ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν, καὶ συνῆλθον πόλεμον.

70. Καὶ ἔφυγον οἱ παρὰ Ἰωνάθαν πάντες, οὐδὲ εἰς κατελείφθη ἀπ' αὐτῶν, πλὴν Ματθαίας ὁ τοῦ Ἀβεσσαλώμου καὶ Ἰούδα ὁ τοῦ Χαλφί, ἀρχοντες τῆς στρατῆς τῶν δυνάμεων.

71. Καὶ διεβόρῃσεν Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκε γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ προσήυξατο.

72. Καὶ ὑπέστρεψε πρὸς αὐτοὺς πολέμῳ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτούς καὶ ἔφυγον.

73. Καὶ ἴδον οἱ φεύγοντες οἱ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίωκον μετ' αὐτοῦ ἕως Κάδης, ἕως τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ.

74. Καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς ἄνδρας τριχίλους. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ εἶδεν Ἰωνάθαν ὅτι ὁ καιρὸς αὐτῷ συνεργεῖ, καὶ ἐπέλεξεν ἄνδρας, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην, στήσαι καὶ ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν.

2. Καὶ πρὸς Σπαρτιάτας, καὶ τόπους ἐτέρους ἀπέστειλεν ἐπιστολάς κατὰ τὰ αὐτά.

3. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ εἶπον· Ἰωνάθαν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλεν ἡμᾶς ἀνανεώσασθαι τὴν φιλίαν αὐτοῖς καὶ τὴν συμμαχίαν κατὰ τὸ πρότερον.

4. Καὶ ἔδωκαν ἐπιστολάς αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς κατὰ τόπον, ὅπως προπέμψωσιν αὐτοὺς εἰς γῆν Ἰούδα μετ' εἰρήνης.

5. Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῖς Σπαρτιάταις·

6. Ἰωνάθαν ἀρχιερεὺς καὶ ἡ γερουσία τοῦ ἔθνους, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λοιπὸς ὄμιλος τῶν Ἰουδαίων, Σπαρτιάταις τοῖς ἀδελφοῖς χαίρειν.

7. Ἐτι πρότερον ἀπεσταλῆσαν ἐπιστολαὶ πρὸς Ὀνίαν τὸν ἀρχιερέα παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλεύοντος ἐν ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ἀδελφοὶ ἡμῶν, ὡς τὸ ἀντίγραφον ὑπόκειται.

8. Καὶ ἐπεδέξατο Ὀνίας τὸν ἄνδρα τὸν ἀπεσταλμένον ἐνδόξως, καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολάς ἐν αἷς διεσαφεῖτο περὶ συμμαχίας καὶ φιλίας.

9. Καὶ ἡμεῖς οὖν ἀπροσδεῖς τούτων ὄντες, παράκλησιν ἔχοντες τὰ βιβλία τὰ ἅγια τὰ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν,

10. ἐπειράθημεν ἀποστεῖλαι τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀδελφότητα καὶ φιλίαν ἀνανεώσασθαι, πρὸς τὸ μὴ ἐξαλλοτριωθῆναι ὑμῶν· πολλοὶ γὰρ καιροὶ διῆλθον ἀφ' οὗ ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς.

11. Ἡμεῖς οὖν ἐν παντὶ καιρῷ ἀδιαλείπτως ἐν ταῖς ἐορταῖς καὶ ταῖς λοιπαῖς καθηκούσαις ἡμέραις μιμνησκόμεθα ὑμῶν ἐφ' ὧν προσφέρομεν θυσιῶν, καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς, ὡς δεόν ἐστι καὶ πρέπον μνημονεύειν ἀδελφῶν.

12. Εὐφραυνόμεθα δὲ ἐπὶ τῇ δόξῃ ὑμῶν.

13. Ἡμεῖς δὲ ἐκύκλωσαν πολλὰ θλίψεις καὶ πόλεμοι πολλοὶ, καὶ ἐπολέμησαν ἡμᾶς οἱ βασιλεῖς οἱ κύκλω ἡμῶν.

et tetenderant insidias ei in montibus, ipsi autem occurrerunt ex adverso :

69. insidiæ vero exsurrexerunt de locis suis, et commiserunt prælium.

70. Et fugerunt qui erant ex parte Jonathæ omnes, et nemo relictus est ex eis, nisi Mattathias filius Abessalomi et Judas filius Calphi, principes militiæ exercituum.

71. Et scidit Jonathas vestimenta sua, et posuit terram in capite suo, et oravit.

72. Et reversus est ad eos in prælium, et convertit eos in fugam et fugerunt.

73. Et viderunt qui fugiebant partis illius, et reversi sunt ad eum, et insequerantur cum eo usque Cades, usque ad castra eorum, et castrametati sunt illi.

74. Et ceciderunt de alienigenis in die illa ad tria millia virorum. Et reversus est Jonathas in Jerusalem.

CAPUT XII.

1. Et vidit Jonathas quia tempus eum juvat, et elegit viros, et misit Romam, statuere et renovare cum eis amicitiam.

2. Et ad Spartiatas, et alia loca misit epistolas secundum eandem formam.

3. Et abierunt Romam, et intraverunt curiam et dixerunt : Jonathas summus sacerdos et gens Judæorum miserunt nos ut renovaremus amicitiam cum ipsis et societatem secundum pristinum.

4. Et dederunt illis epistolas ad ipsos per loca, ut deducerent eos in terram Juda cum pace.

5. Et hoc est exemplum epistolarum quas scripsit Jonathas Spartiatis :

6. Jonathas summus sacerdos et seniores gentis, et sacerdotes et reliquus populus Judæorum, Spartiatis fratribus salutem.

7. Jampridem missæ erant epistolæ ad Oniam summum sacerdotem a Dario qui regnabat apud vos, quoniam estis fratres nostri, sicut exemplum subjectum est.

8. Et suscepit Onias virum qui missus fuerat cum honore, et accepit epistolas in quibus significabatur de societate et amicitia.

9. Et nos igitur cum nullo horum indigeremus, solatio habentes sanctos libros qui sunt in manibus nostris,

10. aggressi sumus mittere ad vos renovare fraternitatem et amicitiam, ne alieni efficiamur a vobis : multa enim tempora transierunt ex quo misistis ad nos.

11. Nos ergo in omni tempore sine intermissione et in diebus sollemnibus et cæteris quibus oportet memores sumus vestri in sacrificiis quæ offerimus, et in orationibus, sicut fas est et decet meminisse fratrum.

12. Lætamur itaque de gloria vestra.

13. Nos autem circumdederunt multæ tribulationes et multa prælia, et impugnaverunt nos reges qui sunt in circuitu nostro.

14. Καὶ οὐκ ἠβουλόμεθα οὖν παρενοχλεῖν ὑμῖν καὶ τοῖς λοιποῖς συμμάχοις καὶ φίλοις ἡμῶν ἐν τοῖς πολέμοις τούτοις.

15. Ἐχομεν γὰρ τὴν ἐξ οὐρανοῦ βοήθειαν βοηθοῦσαν ἡμῖν, καὶ ἐρρύσθημεν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν.

16. Ἐπελέξαμεν οὖν Νουμήνιον Ἀντιόχου καὶ Ἀντίπατρον Ἰάσωνος, καὶ ἀπεστάλκαμεν πρὸς Ῥωμαίους ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν τὴν προτέραν.

17. Ἐνετείλαμεθα οὖν αὐτοῖς καὶ πρὸς ὑμᾶς πορευθῆναι καὶ ἀσπασθαι ὑμᾶς, καὶ ἀποδοῦναι ὑμῖν τὰς παρ' ἡμῶν ἐπιστολάς περὶ τῆς ἀνανεώσεως καὶ τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν.

18. Καὶ νῦν καλῶς ποιήσετε ἀντιφωνήσοντες ἡμῖν πρὸς ταῦτα.

19. Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλεν.

20. Οὐνιάρης βασιλεὺς Σπαρτιατῶν Οὐνία ἱερεὶ μεγάλῳ χαίρειν.

21. Εὐρέθη ἐν γραφῇ περὶ τῶν Σπαρτιατῶν καὶ Ἰουδαίων, ὅτι εἰσὶν ἀδελφοί, καὶ ὅτι εἰσὶν ἐκ γένους Ἀβραάμ.

22. Καὶ νῦν ἄφ' οὗ ἐγνωμεν ταῦτα, καλῶς ποιήσετε γράφοντες ἡμῖν περὶ τῆς εἰρήνης ὑμῶν.

23. Καὶ ἡμεῖς δὲ ἀντιγράφομεν ὑμῖν. Τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ ἡ ὑπαρξὶς ὑμῶν ἡμῖν ἐστὶ, καὶ τὰ ἡμῶν ὑμῖν ἐστίν. Ἐντελλόμεθα οὖν ὅπως ἀπαγγείλωσιν ὑμῖν κατὰ ταῦτα.

24. Καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι ἐπέστρεψαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίου μετὰ δυνάμεως πολλῆς ὑπὲρ τὸ πρότερον τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐτόν.

25. Καὶ ἀπήρην ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς εἰς τὴν Ἀμαθίτιν χώραν· οὗ γὰρ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀνοχὴν ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ.

26. Καὶ ἀπέστειλε κατασκόπους εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι οὕτω τάσσονται ἐπιτεσεῖν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα.

27. Ὡς δὲ ἔδω ὁ ἥλιος, ἐπέταξεν Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ γρηγορεῖν καὶ εἶναι ἐπὶ τοῖς ὅπλοις, καὶ ἐτοιμάζεσθαι εἰς πόλεμον δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, καὶ ἐξέβαλε προφύλακας κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς.

28. Καὶ ἤκουσαν οἱ ὑπεναντίοι ὅτι ἠτοίμασται Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον, καὶ ἐφοβήθησαν καὶ ἐπηξάν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἀνέκαυσαν πυρὰς ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτῶν.

29. Ἰωνάθαν δὲ καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ἕως πρωῇ, ἔβλεπον γὰρ τὰ φῶτα καίόμενα.

30. Καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ οὐ κατέλαβεν αὐτούς, διέβησαν γὰρ τὸν Ἐλεούερον ποταμόν.

31. Καὶ ἐξέκλινεν Ἰωνάθαν ἐπὶ τοὺς Ἀραβας τοὺς καλουμένους Ζαβεδαίους, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν.

32. Καὶ ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς Δαμασκόν, καὶ διώδυσεν ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ.

33. Καὶ Σίμων ἐξῆλθε, καὶ διώδυσεν ἕως Ἀσκαλῶνος, καὶ τῶν πλησίον ὀχυρωμάτων, καὶ ἐξέκλινεν εἰς Ἰόππην καὶ προκατελάβετο αὐτήν.

34. Ἦκουσε γὰρ ὅτι βούλονται τὸ ὀχύρωμα παραδύνααι τοῖς παρὰ Δημητρίου, καὶ ἔθετο ἐκεῖ φρουρὰν ὅπως φυλάσσασιν αὐτήν.

14. Et noluimus ergo vobis molesti esse neque cæteris sociis et amicis nostris in his præliis.

15. Habemus enim auxilium quod e cælo adjuvans nos, et liberati sumus ab inimicis nostris, et humiliati sunt inimici nostri.

16. Elegimus itaque Numenium Antiochi filium et Antipatrum Jasonis filium, et misimus ad Romanos renovare cum eis amicitiam et societatem pristinam.

17. Mandavimus itaque eis ut veniant etiam ad vos et salutent vos, et reddant vobis epistolas nostras de innovatione etiam fraternitatis nostræ.

18. Et nunc bene facietis respondentes nobis ad hæc.

19. Et hoc rescriptum epistolarum quas misit.

20. Oniars rex Spartiarum Oniæ sacerdoti magno salutem.

21. Inventum est in scriptura de Spartiatis et Judæis, quoniam sunt fratres, et quia sunt, de genere Abraam.

22. Et nunc ex quo hæc cognovimus, bene facietis scribentes nobis de pace vestra.

23. Sed et nos rescribimus vobis. Pecora vestra et possessiones vestræ nostræ sunt, et nostræ vestræ. Mandamus itaque hæc nuntiari vobis.

24. Et audivit Jonathas quoniam regressi sunt principes Demetrii cum exercitu multo super quam prius pugnare adversus eum.

25. Et exiit ab Jerusalem, et occurrit eis in Amathite regione: non enim dederat eis spatium ut ingrederentur regionem ejus.

26. Et misit speculatores in castra eorum, et reversi renuntiaverunt ei quod constituunt supervenire illis nocte.

27. Cum occidisset autem sol, præcepit Jonathas suis vigilare et esse in armis, et paratos esse ad pugnam tota nocte, et emisit custodes per circuitum castrorum.

28. Et audierunt adversarii quod paratus est Jonathas cum suis in prælium, et timuerunt et formidaverunt corde suo, et accenderunt pyras in castris suis.

29. Jonathas autem et qui cum eo erant non cognoverunt usque mane, videbant enim luminaria accensa.

30. Et secutus est eos Jonathas, et non comprehendit eos, transierant enim flumen Eleutherum.

31. Et divertit Jonathas ad Arabas qui vocabantur Zabedæi, et percussit eos, et accepit spolia eorum.

32. Et junxit et venit Damascus, et perambulavit omnem regionem.

33. Et Simon exiit, et venit usque Ascalonem, et ad proxima præsidia, et declinavit in Joppen et occupavit eam.

34. Audivit enim quod vellent præsidium tradere partibus Demetrii, et posuit ibi custodiam ut custodirent eam.

36. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν, καὶ ἐξεκκλησίασε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐβουλεύσατο μετ' αὐτῶν τοῦ οἰκοδομῆσαι ὀχυρώματα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ,

36. καὶ προσψύσας τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὑψῶσαι ὕψος μέγα ἀναμέσον τῆς ἀκρας καὶ τῆς πόλεως εἰς τὸ διαχωρίζειν αὐτὴν τῆς πόλεως, ἵνα ἡ αὕτη κατὰ μόνας, ὅπως μῆτε ἀγοράζωσι μῆτε πωλῶσι.

37. Καὶ συνήχθησαν τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν πόλιν, καὶ ἤγγισεν τοῦ τεύχους τοῦ χειμάρρου τοῦ ἐξ ἀπηλιώτου, καὶ ἐπεσκεύασαν τὸ καλούμενον Χαφεναθά.

38. Καὶ Σίμων ὠκοδόμησε τὴν Ἀδιδὰ ἐν τῇ Σεφέλα, καὶ ὠχύρωσεν θύρας καὶ μογλοῦς.

39. Καὶ ἐζήτησε Τρύφων βασιλεῦσαι τῆς Ἀσίας καὶ περιέσθαι τὸ διάδημα καὶ ἐκτείνει χεῖρα ἐπὶ Ἀντίοχον τὸν βασιλέα.

40. Καὶ ἐφοβήθη μήποτε οὐκ ἐάσῃ αὐτὸν Ἰωνάθαν, καὶ μήποτε πολεμήσῃ πρὸς αὐτόν, καὶ ἐζήτει πόρον τοῦ συλλαβεῖν τὸν Ἰωνάθαν τοῦ ἀπολέσαι αὐτόν, καὶ ἀπάρας ἦλθεν εἰς Βαιθσάν.

41. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἐν τεσσαράκοντα χιλιᾷσιν ἀνδρῶν ἐπιλεγμένων εἰς παράταξιν, καὶ ἦλθεν εἰς Βαιθσάν.

42. Καὶ εἶδε Τρύφων ὅτι πάρεστι Ἰωνάθαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἐκτείνει χεῖρας ἐπ' αὐτὸν εὐλαβήθη.

43. Καὶ ἐπεδέξατο αὐτὸν ἐνδόξως, καὶ συνέστησεν αὐτὸν πᾶσι τοῖς φίλοις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα, καὶ ἐπέταξε ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ ὑπακούειν αὐτῷ ὡς ἑαυτῷ.

44. Καὶ εἶπε τῷ Ἰωνάθαν ὁ Ἰνατί ἔκοιφας πάντα τὸν λαὸν τοῦτον πολέμου μὴ ἐνεστηκότος ἡμῖν;

45. Καὶ νῦν ἀπόστειλον αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, ἐπιλεξάσι δὲ σεαυτῷ ἄνδρας ὀλίγους οἵτινες ἔσονται μετὰ σοῦ, καὶ δεῦρο μετ' ἐμοῦ εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ παραδώσω σοι αὐτὴν καὶ τὰ λοιπὰ ὀχυρώματα, καὶ τὰς δυνάμεις τὰς λοιπὰς, καὶ πάντας τοὺς ἐπὶ τῶν χειρῶν, καὶ ἐπιστρέψας ἀπελεύσομαι, τούτου γὰρ χάριν πάρεμι.

46. Καὶ ἐμπιστεύσας αὐτῷ ἐποίησε καθὼς εἶπε, καὶ ἐξαπέστειλε τὰς δυνάμεις, καὶ ἀπῆλθον εἰς γῆν Ἰούδα.

47. Κατέλιπε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἄνδρας τριχιλούς, ὧν διχιλούς ἀφῆκεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, χίλιοι δὲ συνῆλθον αὐτῷ.

48. Ὡς δὲ εἰσῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς Πτολεμαῖδα, ἀπέκλεισαν οἱ Πτολεμαεῖς τὰς πύλας, καὶ συνέλαβον αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς εἰσελθόντας μετ' αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ.

49. Καὶ ἀπέστειλε Τρύφων δυνάμεις καὶ ἵππον εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὸ πεδίον τὸ μέγα, τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς παρὰ Ἰωνάθαν.

50. Καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι συνελήφθη Ἰωνάθαν καὶ ἀπόλωλε, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ παρεκάλεσαν ἑαυτοὺς, καὶ ἐπορεύοντο συνεστραμμένοι ἔτοιμοι εἰς πόλεμον.

51. Καὶ ἴδον οἱ διώκοντες ὅτι περὶ ψυχῆς αὐτοῖς ἐστι, καὶ ἐπέστρεψαν.

52. Καὶ ἦλθον πάντες μετ' εἰρήνης εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐπένθησαν τὸν Ἰωνάθαν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα, καὶ ἐπένθησε πᾶς Ἰσραὴλ πένθος μέγα.

35. Et reversus est Jonathas, et convocavit seniores populi, et cogitavit cum eis ædificare præsidia in Judæa,

36. et exaltare muros Jerusalem, et exaltare altitudinem magnam inter medium arcis et civitatis ut separaret eam a civitate, ut esset ipsa singulariter, ut neque emant neque vendant.

37. Et convenerunt ut ædificarent civitatem, et appropinquavit muro torrentis qui est a subsolano, et reparaverunt eum qui vocatur Chapphenatha.

38. Et Simon ædificavit Adida in Sephela, et munivit portas et seras.

39. Et quæsitiv Tryphon regnare Asiæ et assumere diadema et extendere manum in Antiochum regem.

40. Et timens ne forte non permetteret eum Jonathas, et ne forte pugnaret adversus eum, quærebat viam comprehendendi Jonatham ut occideret eum, et exsurgens venit in Bethsan.

41. Et exiit Jonathas obviam ei cum quadraginta millibus virorum electis in prælium, et venit Bethsan.

42. Et vidit Tryphon quia adest Jonathas cum exercitu multo, et extendere manus in eum timuit.

43. Et excepit eum cum honore, et commendavit eum omnibus amicis suis, et dedit ei munera, et præcepit exercitibus suis ut obedirent ei sicut sibi.

44. Et dixit Jonathæ: Ut quid vexasti universum populum istum cum bellum nobis non sit?

45. Et nunc remitte eos in domos suas, elige autem tibi viros paucos qui tecum sint, et veni mecum Ptolemaidam, et tradam eam tibi et reliqua præsidia, et reliquos exercitus, et universos præpositos negotiis, et conversus abibo, propterea enim veni.

46. Et credidit ei et fecit sicut dixit, et dimisit exercitus, et abierunt in terram Juda.

47. Retinuit autem secum tria millia virorum, ex quibus remisit in Galilæam duo millia, mille autem venerunt cum eo.

48. Ut autem intravit Ptolemaidam Jonathas, clauserunt portas Ptolemenses, et comprehenderunt eum, et omnes qui cum eo intraverunt gladio interfecerunt.

49. Et misit Tryphon exercitum et equites in Galilæam et campum magnum, ut perderent omnes socios Jonathæ.

50. At illi cum cognovissent quia comprehensus est Jonathas et periit, et qui cum eo erant, hortati sunt semetipsos, et exierunt conglobati parati in prælium.

51. Et videntes hi qui insecuti fuerant quia pro anima res est illis, reversi sunt.

52. Et venerunt omnes cum pace in terram Juda, et planxerunt Jonatham et eos qui cum ipso erant, et timuerunt valde, et luxit universus Israel luctu magno.

63. Καὶ ἐζήτησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν ἐκτρίψαι αὐτούς. Εἶπαν γάρ·

64. Οὐκ ἔχουσιν ἄρχοντα καὶ βοηθοῦντα. Νῦν οὖν πολεμήσωμεν αὐτούς, καὶ ἐξάρωμεν ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ ἤκουσε Σίμων ὅτι συνήγαγε Τρύφων δύναμιν πολλήν τοῦ ἔλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα καὶ ἐκτρίψαι αὐτήν.

2. Καὶ εἶδε τὸν λαὸν ὅτι ἐστὶν ἐντremos καὶ ἐμφοβος, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤθροισε τὸν λαόν,

3. καὶ παρεκάλεσεν αὐτούς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Αὐτοὶ οἴδατε ὅσα ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου ἐποίησαμεν περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἁγίων, καὶ τοὺς πολέμους καὶ στενοχωρίας ἃς εἶδομεν.

4. Τοῦτου χάριν ἀπώλοντο οἱ ἀδελφοί μου πάντες χάριν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ κατελείφθην ἐγὼ μόνος.

5. Καὶ νῦν μὴ μοι γένοιτο φείσασθαι μου τῆς ψυχῆς ἐν παντὶ καιρῷ ὀλίψεως, οὐ γάρ εἰμι κρείσσων τῶν ἀδελφῶν μου.

6. Πλὴν ἐκδικήσω περὶ τοῦ ἔθνους μου καὶ περὶ τῶν ἁγίων, καὶ περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων ἡμῶν, ὅτι συνήχθησαν πάντα τὰ ἔθνη ἐκτρίψαι ἡμᾶς ἐχθρας χάριν.

7. Καὶ ἀνεζωοπύρῃσε τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῶν λόγων τούτων,

8. καὶ ἀπεκρίθησαν φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες· Σὺ εἰ ἡμῶν ἡγούμενος ἀντὶ Ἰούδα καὶ Ἰωνάθαν τοῦ ἀδελφοῦ σου·

9. πολέμησον τὸν πόλεμον ἡμῶν, καὶ πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς ἡμῖν ποιήσομεν.

10. Καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστάς, καὶ ἐτάχυνε τοῦ τελῆσαι τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὠρύρωσεν αὐτὴν κυκλόθεν.

11. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν τὸν τοῦ Ἀβεσσαλώμου καὶ μετ' αὐτοῦ δύναμιν ἱκανὴν εἰς Ἰόππην, καὶ ἐξέβαλε τοὺς ὄντας ἐν αὐτῇ καὶ ἐμείνεν ἐκεῖ ἐν αὐτῇ.

12. Καὶ ἀπῆρε Τρύφων ἀπὸ Πτολεμαίδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς εἰσελθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ Ἰωνάθαν μετ' αὐτοῦ ἐν φυλακῇ.

13. Σίμων δὲ παρενέβαλεν ἐν Ἀδιδᾷ κατὰ πρόσωπον τοῦ πεδίου.

14. Καὶ ἐπέγνω Τρύφων ὅτι ἀνέστη Σίμων ἀντὶ Ἰωνάθαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ὅτι συνάπτειν αὐτῷ μέλλει πόλεμον, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις,

15. λέγων· Περὶ ἀργυρίου οὐ ὤφειλεν Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός σου εἰς τὸ βασιλικὸν δι' ἃς εἶχε χρείας συνέχομεν αὐτόν.

16. Καὶ νῦν ἀπόστειλον ἀργυρίου τάλαντα ἑκατὸν, καὶ δύο τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὁμῆρα, ὅπως μὴ ἀρεθῇς ἀποστατήσῃ ἀφ' ἡμῶν, καὶ ἀφήσομεν αὐτόν.

17. Καὶ ἔγνω Σίμων ὅτι δόλω λαλοῦσι πρὸς αὐτόν, καὶ πέμπτει τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια, μήποτε ἔχθραν ἄρῃ μεγάλην πρὸς τὸν λαόν, λέγων·

18. ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτῷ τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια, καὶ ἀπώλετο.

19. Καὶ ἀπέστειλε τὰ παιδάρια καὶ τὰ ἑκατὸν τάλαντα, καὶ διεψεύσατο καὶ οὐκ ἀφῆκε τὸν Ἰωνάθαν.

53. Et quæsierunt omnes gentes quæ erant in circuitu eorum conterere eos. Dixerunt enim :

54. Non habent principem et adjuvantem. Nunc ergo expugnemus illos, et tollamus de hominibus memoriam eorum.

CAPUT XIII.

1. Et audivit Simon quod congregavit Tryphon exercitum, copiosum ut veniret in terram Juda et attereret eam.

2. Et videns quia in tremore populus est et in timore, ascendit Jerusalem, et congregavit populum,

3. et adhortans eos dixit eis : Vos ipsi scitis quanta ego et fratres mei et domus patris mei fecimus pro legibus et pro sanctis, et praelia et angustias quas vidimus.

4. Hujus rei gratia perierunt fratres mei omnes propter Israel, et relictus sum ego solus.

5. Et nunc non mihi contingat parcere animæ meæ in omni tempore tribulationis, non enim melior sum fratribus meis.

6. Quinimo vindicabo gentem meam et sancta, uxores quoque et natos nostros, quia congregatæ sunt universæ gentes conterere nos inimicitiae gratia.

7. Et accensus est spiritus populi simul ut audivit sermones istos,

8. et responderunt voce magna, dicentes : Tu es dux noster loco Judæ et Jonathæ fratris tui :

9. pugna praelium nostrum, et omnia quæcumque dixeris nobis faciemus.

10. Et congregavit omnes viros bellatores, et acceleravit consummare muros Jerusalem, et munivit eam in gyro.

11. Et misit Jonatham filium Abessalomi et cum eo exercitum qui satis esset in Joppen, et ejectis his qui erant in ea remansit illic ipse.

12. Et movit Tryphon a Ptolemaida cum exercitu multo ut veniret in terram Juda, et Jonathas cum eo in custodia.

13. Simon autem applicuit in Adida contra faciem campi.

14. Et cognovit Tryphon quia surrexit Simon loco Jonathæ fratris sui, et quia commissurus esset cum eo praelium, et misit ad eum legatos,

15. dicens : Pro argento quod debebat frater tuus Jonathas in ratione regis propter negotia quæ habuit detinemus eum.

16. Et nunc mitte argenti talenta centum, et duos filios ejus obsides, ut dimissus non recedat a nobis, et remitte-mus eum.

17. Et cognovit Simon quia cum dolo loquerentur secum, mittit tamen argentum et pueros, ne inimicitiam magnam sumeret ad populum, dicentem :

18. quia non misi ei argentum et pueros, et periit.

19. Et misit pueros et centum talenta, et mentitus est et non dimisit Jonatham.

30. Καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθε Τρύφων τοῦ ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν καὶ ἐκτρίψαι αὐτήν, καὶ ἐκύκλωσεν δὸδὸν τὴν εἰς Ἀδωρα. Καὶ Σίμων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἀντιπαρήγεν αὐτῷ εἰς πάντα τόπον οὐ ἂν ἐπορεύετο.

21. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἀκρας ἀπέστειλλον πρὸς Τρύφωνα πρεσβευτὰς κατασπεύδοντας αὐτὸν τοῦ ἔλθειν πρὸς αὐτοὺς διὰ τῆς ἐρήμου, καὶ ἀποστεῖλαι αὐτοῖς τροφάς.

22. Καὶ ἠτοίμασε Τρύφων πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ ἔλθειν ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. Καὶ ἦν χιών πολλὴ σφόδρα, καὶ οὐκ ἦλθε διὰ τὴν χιόνα. Καὶ ἀπῆρε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλααδίτιν.

23. Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ Βασκαμᾷ, ἀπέκτεινε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.

24. Καὶ ἐπέστρεψε Τρύφων καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

25. Καὶ ἀπέστειλε Σίμων, καὶ ἔλαβε τὰ ὀστέα Ἰωνάθαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔθαψεν αὐτὰ ἐν Μωδεὶν πόλει τῶν πατέρων αὐτοῦ.

26. Καὶ ἐκόφαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένησαν αὐτὸν ἡμέρας πολλὰς.

27. Καὶ ὠκοδόμησε Σίμων ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν τῇ δράσει λίθῳ ἑσπότη ἐκ τῶν ὀπισθεν καὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν.

28. Καὶ ἔστησεν ἐπ' αὐτὰ ἑπτὰ πυραμίδας, μίαν κατέναντι τῆς μῆς, τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ τοῖς τέσσαρσιν ἀδελφοῖς.

29. Καὶ ταῦταίς ἐποίησε μηχανήματα, περιθείς στύλους μεγάλους, καὶ ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς στύλοις πανοπλίας εἰς ὄνομα αἰώνιον, καὶ παρὰ ταῖς πανοπλίαις πλοῖα ἐπιγεγλυμμένα εἰς τὸ θεωρεῖσθαι ὑπὸ πάντων τῶν πλεόντων τὴν θάλασσαν.

30. Οὗτος ὁ τάφος ὃν ἐποίησεν ἐν Μωδεὶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

31. Ὁ δὲ Τρύφων ἐπορεύετο δολῶ μετὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως τοῦ νεωτέρου, καὶ ἀπέκτεινε αὐτὸν,

32. καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ περιέθετο διάδημα τῆς Ἀσίας, καὶ ἐποίησε πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς.

33. Καὶ ὠκοδόμησε Σίμων τὰ ὀχυρώματα τῆς Ἰουδαίας, καὶ περιετείχισε πύργοις ὑψηλοῖς καὶ τείχεσι μεγάλοις καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς, καὶ ἔθετο βρώματα ἐν τοῖς ὀχυρώμασι.

34. Καὶ ἐπέλεξε Σίμων ἄνδρας, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα τοῦ ποιῆσαι ἄρεσιν τῇ χώρᾳ, ὅτι πᾶσαι αἱ πράξεις Τρύφωνος ἦσαν ἀρπαγαί.

35. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Δημήτριος ὁ βασιλεὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ, καὶ ἔγραψεν αὐτῷ ἐπιστολὴν τοιαύτην·

36. Βασιλεὺς Δημήτριος Σίμωνι ἀρχιερεῖ καὶ φίλῳ βασιλέων καὶ πρεσβυτέρους καὶ ἔθνη Ἰουδαίων χαίρειν.

37. Τὸν στέφανον τὸν χρυσοῦν καὶ τὴν βαΐνην ἣν ἀπεστείλατε κεκομίσμεθα, καὶ ἑτοιμοὶ ἐσμεν τοῦ ποιεῖν ὑμῖν εἰρήνην μεγάλην, καὶ γράφειν τοῖς ἐπὶ τῶν χειρῶν τοῦ ἀρίστων ὑμῖν ἀφέματα.

38. Καὶ ὅσα ἐστήκαμεν πρὸς ὑμᾶς ἔστηκε, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἀψκοδομήκατε ὑπαρχέτω ὑμῖν.

39. Ἀφίμεν δὲ ἀγνοήματα καὶ τὰ ἁμαρτήματα ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ τὸν στέφανον ὃν ὤφειλετε, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐτελωνεῖτο ἐν Ἱερουσαλὴμ, μηκέτι τελωνεῖσθω.

20. Et post hæc venit Tryphon ut intraret in regionem et contereret eam, et gyravit per viam quæ ducit in Aora. Et Simon et castra ejus opponebant se ei in omnem locum quocumque ibat.

21. Qui autem in arce erant miserunt ad Tryphonem legatos qui urgerent eum ut veniret ad eos per desertum, et mitteret illis alimonias.

22. Et paravit Tryphon omnem equitatum suum ut veniret illa nocte. Et fuit nix multa valde, et non venit propter nivem. Et movit castra et venit in Galaaditum.

23. Ut autem appropinquavit ad Bascamari, occidit Jonatham, et sepultus est illic.

24. Et convertit Tryphon et abiit in terram suam.

25. Et misit Simon, et accepit ossa Jonathæ fratris sui, et sepelivit ea in Modin civitate patrum ejus.

26. Et planxerunt eum omnis Israel planctu magno, et luxerunt eum dies multos.

27. Et ædificavit Simon super sepulcrum patris sui et fratrum suorum, et exaltavit illud ad aspectum lapide polito retro et ante.

28. Et statuit super ea septem pyramidas, unam contra unam, patri et matri et quatuor fratribus.

29. Et his fecit machinamenta, circumponens columnas magnas, et fecit super columnas arma ad nomen æternum, et juxta arma naves sculptas ut viderentur ab omnibus navigantibus mare.

30. Hoc est sepulcrum quod fecit in Modin usque in hunc diem.

31. Tryphon autem iter faciebat dolo cum Antiocho rege adolescente, et occidit eum,

32. et regnavit loco ejus, et imposuit sibi diadema Asiæ, et fecit plagam magnam in terra.

33. Et ædificavit Simon præsidia Judææ, muniens ea turribus excelsis et muris magnis et portis et seris, et posuit alimenta in munitionibus.

34. Et elegit Simon viros, et misit ad Demetrium regem ut faceret remissionem regioni, quia omnes actus Tryphonis fuerant direptiones.

35. Et misit ei Demetrius rex secundum verba ista, et respondit ei, et scripsit ei epistolam talem :

36. Rex Demetrius Simoni summo sacerdoti et amico regum et senioribus et genti Judæorum salutem.

37. Coronam auream et bainem quam misistis accepimus, et parati sumus facere vobiscum pacem magnam, et scribere iis qui præsent negotiis remittere vobis remissiones.

38. Et quæcumque constituimus vobis constant, et munitiones quas ædificastis vobis sint.

39. Remittimus quoque ignorantias et peccata usque in hodiernum diem, et coronam quam debebatis, et si quid aliud erat tributarium in Jerusalem, non sit amplius tributarium.

40. Καὶ εἴ τινες ἐπιτίθεται ὑμῶν γραφῆναι εἰς τοὺς περὶ ἡμᾶς, ἐγγραφέσθωσαν, καὶ γινέσθω ἀναμέσον ἡμῶν εἰρήνη.

41. Ἐτους ἑβδομηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἤρθη ὁ ζυγὸς τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τοῦ Ἰσραὴλ.

42. Καὶ ἤρξατο ὁ λαὸς Ἰσραὴλ γράφειν ἐν ταῖς συγγραφαῖς καὶ συναλλάγμασιν ἔτους πρώτου ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως μεγάλου καὶ στρατηγοῦ καὶ ἡγουμένου Ἰουδαίων.

43. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ Γάζαν, καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὴν παρεμβολαῖς, καὶ ἐποίησεν ἑλεπόλεις καὶ προσήγαγε τὴ πόλιν, καὶ ἐπάταξε πύργον ἓνα καὶ κατελάβετο.

44. Καὶ ἐξήλλοντο οἱ ἐν τῇ ἑλεπόλει εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐγένετο κίνημα μέγα ἐν τῇ πόλει.

45. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἐν τῇ πόλει σὺν ταῖς γυναῖξιν καὶ τοῖς τέκνοις ἐπὶ τὸ τεῖχος διεβρῆχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ ἀξιούντες Σίμωνα δεξιὰς αὐτοῖς δοῦναι,

46. καὶ εἶπον· Μὴ ἡμῖν χρῆσις κατὰ τὰς πονηρίας ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐλεός σου.

47. Καὶ συνελύθη Σίμων αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐπολέμησεν αὐτούς· καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκαθάρισε τὰς οἰκίας ἐν αἷς ἦν τὰ εἰδωλα, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν ὑμῶν καὶ εὐλογῶν.

48. Καὶ ἐξέβαλεν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν καὶ κατωκισεν ἐκεῖ ἀνδρας ὅτινες τὸν νόμον ποιοῦσι, καὶ προσωχύρωσεν αὐτὴν, καὶ ὠκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν αὐτῇ οἰκισιν.

49. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἀκρας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκυλούοντο ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὴν γῶραν, καὶ ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν, καὶ ἐπειάσσαν σφοδρὰ, καὶ ἀπίλυντο ἐξ αὐτῶν ἱκανοὶ τῇ λιμῇ.

50. Καὶ ἐβόησαν πρὸς Σίμωνα δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν, καὶ ἐκαθάρισε τὴν ἀκραν ἀπὸ τῶν μiasμάτων.

51. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ δευτέρου μηνὸς ἔτους ἐνὸς καὶ ἑβδομηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, μετὰ αἰνέσεως καὶ βαΐων καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν ὑμνοῖς καὶ ἐν ᾠδαῖς, ὅτι συνετρίβη ἔχθρὸς μέγας ἐξ Ἰσραὴλ.

52. Καὶ ἔστησε κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ ἀγειν τὴν ἡμέραν ταύτην μετ' εὐφροσύνης.

53. Καὶ προσωχύρωσε τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ τὸ παρὰ τὴν ἀκραν, καὶ ὥκει ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ.

54. Καὶ εἶδε Σίμων τὸν Ἰωάννην υἱὸν αὐτοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἔστι, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἡγούμενον τῶν δυνάμεων πασῶν, καὶ ὥκει ἐν Γαζάρει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἐν ἔτει δευτέρῳ καὶ ἑβδομηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ συνήγαγε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Μήδειαν τοῦ ἐπιστάσασθαι βοήθειαν αὐτῷ, ὅπως πολεμήσῃ τὸν Τρύφωνα.

2. Καὶ ἤκουσεν Ἀρσάκης, ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας καὶ Μηδείας, ὅτι ἦλθε Δημήτριος εἰς τὰ ὄρια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλεν ἓνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτὸν ζῶντα.

40. Et si qui ex vobis apti sunt conscribi inter eos qui circa nos, conscribantur, et sit inter nos pax.

41. Anno centesimo septuagesimo ablatum est jugum gentium ab Israel.

42. Et cepit populus Israel scribere in syngraphis et contractibus anno primo sub Simone summo sacerdote magno et duce et principe Judæorum.

43. In diebus illis applicuit Simon ad Gazam, et circumdedit eam castris, et fecit machinas et admovit civitati, et percussit turrim unam et comprehendit.

44. Et eruperunt qui erant in machina in civitatem, et factus est motus magnus in civitate.

45. Et ascenderunt qui erant in civitate cum uxoribus et filiis supra murum scissis tunicis suis, et clamaverunt voce magna postulantes a Simone dexteram sibi dari,

46. et dixerunt : Non nobis utaris secundum malitias nostras, sed secundum misericordiam tuam.

47. Et flexus eis Simon non debellavit eos : eiecit tamen eos de civitate, et emundavit domos in quibus fuerant simulacra, et sic intravit in eam hymnos canens et benedicens.

48. Et ejecta ab ea omni immunditia collocavit ibi viros qui legem facerent, et munivit eam, et ædificavit sibi in ea habitationem.

49. Qui autem erant in arce in Jerusalem prohibebantur egredi et ingredi regionem, et emere ac vendere, et esurierunt valde, et multi ex eis fame perierunt.

50. Et clamaverunt ad Simonem ut dexteram acciperent, et dedit illis, et eiecit eos inde, et mundavit arcem a contaminationibus.

51. Et intravit in eam tertia et vigesima die secundi mensis, anno centesimo septuagesimo primo, cum laude et ramis et cynaris et cymbalis et nablis et hymnis et canticis, quia contritus est inimicus magnus ex Israel.

52. Et constituit ut omnibus annis ageretur dies hæc cum lætitia.

53. Et munivit montem templi qui erat secus arcem, et habitavit ibi ipse et qui cum eo erant.

54. Et vidit Simon Joannem filium suum, quod vir esset, et posuit eum ducem virtutum universarum, et habitabat in Gazaris.

CAPUT XIV.

1. Et anno centesimo septuagesimo secundo congregavit Demetrius rex exercitus suos, et abiit in Mediam ad contrahenda sibi auxilia, ut expugnaret Tryphonem.

2. Et audivit Arsaces, rex Persidis et Mediæ, quia intravit Demetrius fines suos, et misit unum de principibus suis ut comprehenderet eum vivum.

3. Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν Δημητρίου, καὶ συνέλαβεν αὐτὸν, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς Ἀρσάκην, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν φυλακῇ.

4. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα πάσας τὰς ἡμέρας Σίμωνος, καὶ ἐζήτησεν ἀγαθὰ τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἤρρεσεν αὐτοῖς ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

5. Καὶ μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ ἔλαβε τὴν Ἰόππην εἰς λιμένα, καὶ ἐποίησεν εἰσόδον ταῖς νήσοις τῆς θαλάσσης·

6. καὶ ἐπλάτυνε τὰ ὄρια τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἐκράτησε τῆς χώρας·

7. καὶ συνήγαγεν αἰχμαλωσίαν πολλήν, καὶ ἐκυρίευσεν Γαζαρῶν καὶ Βαιθούρων καὶ τῆς ἄκρας· καὶ ἐξῆρε τὰς ἀκαθαρσίας ἐξ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντικείμενος αὐτῷ.

8. Καὶ ἦσαν γεωργοῦντες τὴν γῆν αὐτῶν μετ' εἰρήνης, καὶ ἡ γῆ ἐδίδου τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων τὸν καρπὸν αὐτῶν.

9. Πρεσβύτεροι ἐν ταῖς πλατείαις ἐκάθηντο, πάντες περὶ ἀγαθῶν ἐκοινολογοῦντο, καὶ οἱ νεανίσκοι ἐνεδύσαντο δόξας καὶ στολὰς πολέμου.

10. Ταῖς πόλεσιν ἐχορήγησε βρώματα, καὶ ἔταξεν αὐτάς ἐν σκεύεσιν ὀχυρώσεως, ἕως ὅτου ὠνομάσθη τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ ἕως ἄκρου τῆς γῆς.

11. Ἐποίησε τὴν εἰρήνην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εὐφράνθη Ἰσραὴλ εὐφρόσυνῃ μεγάλῃ.

12. Καὶ ἐκάθισεν ἕκατος ὑπὸ τὴν ἀμπελον αὐτοῦ καὶ τὴν συκὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν αὐτοῦς.

13. Καὶ ἐξέλειπεν ὁ πολέμων αὐτοῦς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς συνετρίβησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις.

14. Καὶ ἐστῆρισε πάντας τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· τὸν νόμον ἐξεζήτησε, καὶ ἐξῆρε πάντα ἄνομον καὶ πονηρόν.

15. Τὰ ἅγια ἐδόξασε, καὶ ἐπλήθυνε τὰ σκευὴ τῶν ἁγίων.

16. Καὶ ἠκούσθη ἐν Ῥώμῃ ὅτι ἀπέθανεν Ἰωνάθαν, καὶ ἕως Σπάρτης, καὶ ἐλυπηθήσαν σφόδρα.

17. Ὡς δὲ ἤκουσαν ὅτι Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ γέγονεν ἀντ' αὐτοῦ ἀρχιερεὺς, καὶ ἐπικρατεῖ τῆς χώρας καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐν αὐτῇ,

18. ἔγραψαν πρὸς αὐτὸν δέλοισι χαλκαῖς τοῦ ἀνανεώσασθαι πρὸς αὐτὸν φιλίαν καὶ τὴν συμμαχίαν ἣν ἔστησαν πρὸς Ἰούδαν καὶ Ἰωνάθαν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

19. Καὶ ἀνεγνώσθησαν ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλαν οἱ Σπαρτιάται·

20. Σπαρτιατῶν ἀρχόντες καὶ ἡ πόλις Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τῷ λοιπῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων ἀδελφοῖς χαίρειν.

21. Οἱ πρεσβευταὶ οἱ ἀποσταλέντες πρὸς τὸν δῆμον ἡμῶν ἀπήγγειλαν ἡμῖν περὶ τῆς δόξης ὑμῶν καὶ τιμῆς, καὶ εὐφράνθημεν ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν.

22. Καὶ ἀνεγράψαμεν τὰ ὑπ' αὐτῶν εἰρημένα ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ δήμου οὕτως· Νουμήνιος Ἀντιόχου καὶ Ἀντίπατρος Ἰάσωνος πρεσβευταὶ Ἰουδαίων ἤλθοσαν πρὸς ἡμᾶς ἀνανεούμενοι τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλίαν.

23. Καὶ ἤρесе τῷ δήμῳ ἐπιδέξασθαι τοὺς ἄνδρας ἐνδόξως, καὶ τοῦ θέσθαι τὸ ἀντίγραφον τῶν λόγων αὐ-

3. Et abiit et percussit castra Demetrii, et comprehendit eum, et duxit eum ad Arsacem, et posuit eum in custodia.

4. Et siluit terra Juda omnibus diebus Simonis, et quæsiuit bona genti suæ, et placuit illis potestas ejus et gloria ejus omnibus diebus.

5. Et cum omni gloria sua accepit Joppen in portum, et fecit introitum insulis maris :

6. et dilatavit fines genti suæ, et obtinuit regionem :

7. et congregavit captivitatem multam, et dominatus est Gazaræ et Baethsuræ et arcis : et abstulit immunditias ex ea, et non erat qui resisteret ei.

8. Et erant colentes terram suam cum pace, et terra dabat fructus suos, et ligna camporum fructum suum.

9. Seniores in plateis sedebant, omnes de bonis communiter tractabant, et juvenes induebant se glorias et stolas belli.

10. Civitatibus tribuebat alimonias, et constituit eas in vasis munitionis, quoadusque nominatum est nomen gloriæ ejus usque ad extremum terræ.

11. Fecit pacem super terram, et lætatus est Israel lætitia magna.

12. Et sedit unusquisque sub vite sua et ficu sua, et non erat qui eos terreret.

13. Et defecit impugnans eos super terram, et reges contriti sunt in diebus illis.

14. Et confirmavit omnes humiles populi sui : legem exquisivit, et abstulit omnem iniquum et malum.

15. Sancta glorificavit, et multiplicavit vasa sanctorum.

16. Et auditum est Romæ quia defunctus esset Jonathas. et usque in Spartam, et contristati sunt valde.

17. Ut audierunt autem quia Simon frater ejus factus esset summus sacerdos loco ejus, et ipse obtineret regionem et civitates quæ in ea,

18. scripserunt ad eum tabulis æreis ut renovarent cum eo amicitiam et societatem quam statuerant cum Juda et Jonatha fratribus ejus.

19. Et lectæ sunt in conspectu ecclesiæ in Jerusalem. Et hoc exemplum epistolarum quas Spartiæ miserunt :

20. Spartiarum principes et civitas Simoni sacerdoti magno et senioribus et sacerdotibus et reliquo populo Judæorum fratribus salutem.

21. Legati qui missi sunt ad populum nostrum nuntiaverunt nobis de vestra gloria et honore, et gavisi sumus in introitu eorum.

22. Et scripsimus quæ ab eis erant dicta in conciliis populi sic : Numenius Antiochii et Antipater Jasonis filius legati Judæorum venerunt ad nos renovantes nobiscum amicitiam pristinam.

23. Et placuit populo excipere viros gloriose, et ponere exemplum sermonum eorum in segregatis populi libris, ut

τῶν ἐν τοῖς ἀποδεδειγμένοις τοῦ δήμου βιβλίοις, τοῦ ἔχειν μνημόσυνον τὸν δῆμον τῶν Σπαρτιατῶν. Τὸ δὲ ἀντίγραφον τούτων ἐγράψαμεν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ.

24. Μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε Σίμων τὸν Νουμήνιον εἰς Ῥώμην, ἔχοντα ἀσπίδα χρυσῇν μεγάλην ὀκτὴς μῶν χιλίων, εἰς τὸ στήσαι πρὸς αὐτοὺς τὴν συμμαχίαν.

25. Ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ δῆμος τῶν λόγων τούτων, εἶπον· Τίνα χάριν ἀποδώσομεν Σίμωνι καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ;

26. Ἐστήρισε γὰρ αὐτοὺς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν τοὺς ἐχθροὺς Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔστησαν αὐτῷ ἐλευθερίαν. Καὶ κατέγραψαν ἐν δέλτοις χαλκαῖς, καὶ ἔθεντο ἐν στήλαις ἐν ὄρει Σιών.

27. Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς γραφῆς. Ὀκτωκαιδεκάτῃ ἐλοῦλ, ἔτους δευτέρου καὶ ἐβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, καὶ τοῦτο τρίτον ἔτος ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως· ἐν Σαραμέλ,

28. ἐπὶ συναγωγῆς μεγάλης ἱερέων καὶ λαοῦ καὶ ἀρχόντων ἔθνους καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς χώρας, ἐγνώρισεν ἡμῖν, ἐπεὶ πολλάκις ἐγενήθησαν πόλεμοι ἐν τῇ χώρᾳ.

29. Σίμων δὲ ὁ υἱὸς Ματθαίου ὁ υἱὸς τῶν υἱῶν Ἰαρίβ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔδωκαν ἑαυτοὺς τῇ κινδύνῳ καὶ ἀντέστησαν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ ἔθνους αὐτῶν, ὅπως σταθῇ τὰ ἅγια αὐτῶν καὶ ὁ νόμος, καὶ δόξῃ μεγάλη ἐδόξασαν τὸ ἔθνος αὐτῶν.

30. καὶ ἤθροισεν Ἰωνάθαν τὸ ἔθνος αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς ἀρχιερεὺς, καὶ προστετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

31. καὶ ἐβουλήθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν τοῦ ἐκτρίψαι τὴν χώραν αὐτῶν καὶ ἐκτείνειν χεῖρας ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν.

32. Τότε ἀνέστη Σίμων, καὶ ἐπολέμησε περὶ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, καὶ ἐδαπάνησε χρήματα πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ, καὶ ὠπλοδότησε τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὀψώνια·

33. καὶ ὠχύρωσε τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας, καὶ τὴν Βαιθούραν τὴν ἐπὶ τῶν ὀρίων τῆς Ἰουδαίας, ὃ ἦν τὰ ὅπλα τῶν πολεμίων τοπρότερον, καὶ ἔθετο ἐκεῖ φρουρὰν ἄνδρας Ἰουδαίους·

34. καὶ Ἰόππην ὠχύρωσε τὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ τὴν Γάζαρα τὴν ἐπὶ τῶν ὀρίων Ἀζώτου, ἐν ᾗ ὄκουν οἱ πολέμιοι τοπρότερον ἐκεῖ, καὶ κατώκισεν ἐκεῖ Ἰουδαίους, καὶ ὅσα ἐπιτήρεια ἦν πρὸς τὴν τούτων ἐπανόρθωσιν ἔθετο ἐν αὐτοῖς.

35. Καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὴν πρᾶξιν τοῦ Σίμωνος καὶ τὴν δόξαν ἣν ἐβουλεύσατο ποιῆσαι τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἡγούμενον αὐτῶν καὶ ἀρχιερέα, διὰ τὸ αὐτὸν πεποιθηκέαι πάντα ταῦτα καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πίστιν ἣν συνετήρησε τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἐζήτησε παντὶ τρόπῳ ὑψῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ.

36. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ εὐωδῶθη ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, τοῦ ἐξαρθῆναι τὰ ἔθνη ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ, οἱ ἐποίησαν ἑαυτοὺς ἄκραν ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο καὶ ἐμύαινον κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ἐποίουν πληγὴν μεγάλην ἐν τῇ ἀγνείᾳ.

sit ad memoriam populo Spartiatarum. Exemplum autem horum scripsimus Simōni summo sacerdoti.

24. Post hæc misit Simon Numenium Romam, habentem clypeum aureum magnum pondo minarum mille, ad statuendam cum eis societatem.

25. Cum autem audisset populus sermones istos, dixerunt : Quas gratias reddemus Simoni et filiis ejus?

26. Firmavit enim ipse et fratres ejus et domus patris ejus, et expugnaverunt inimicos Israel a se, et statuerunt ei libertatem. Et descriperunt in tabulis æreis, et posuerunt in titulis in monte Sion.

27. Et hoc est exemplum scripturæ. Octava decima die mensis elul, anno centesimo septuagesimo secundo, et hic annus tertius sub Simone sacerdote magno : in Saramel,

28. in conventu magno sacerdotum et populi et principum gentis et servorum regionis, innotuit nobis, quoniam frequenter facta sunt prælia in regione.

29. Simon autem filius Mattathiæ filius ex filiis Jarib et fratres ejus dederunt seipso periculo et restiterunt adversariis gentis suæ, ut starent sancta ipsorum et lex, et gloria magna glorificaverunt gentem suam :

30. et congregavit Jonathas gentem suam, et factus est illis sacerdos magnus, et appositus est ad populum suum :

31. et voluerunt inimici eorum penetrare in regionem ipsorum ut attererent regionem ipsorum et extenderent manus in sancta ipsorum.

32. Tunc surrexit Simon, et pugnavit pro gente sua, et erogavit pecunias multas ex suis, et armavit viros virtutis gentis suæ, et dedit illis stipendia :

33. et munivit civitates Judææ, et Berthsuram quæ in finibus Judææ, ubi erant arma hostium antea, et posuit illic præsidium viros Judæos :

34. et Joppen munivit quæ ad mare, et Gazaram quæ est in finibus Azoti, in qua hostes antea habitabant, et collocavit illic Judæos, et quæcumque apta erant ad correctionem horum posuit in eis.

35. Et vidit populus actum Simonis et gloriam quam cogitabat facere genti suæ, et posuerunt eum ducem suum et principem sacerdotum, eo quod ipse fecerit hæc omnia et justitiam et fidem quam conservavit genti suæ, et exquisivit omni modo exsaltare populum suum.

36. Et in diebus ejus prosperatum est in manibus ejus, ut tollerentur gentes de regione ipsorum, et qui in civitate David erant in Jerusalem, qui fecerant sibi arcem de qua procedebant et contaminabant in circuitu sanctorum, et inferbant plagam magnam castitati.

37. Καὶ κατώκισεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας Ἰουδαίους, καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως, καὶ ὕψωσε τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ.

38. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δημήτριος ἐστῆσεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην κατὰ ταῦτα,

39. καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ ἐδόξα-
σεν αὐτὸν δόξῃ μεγάλῃ·

40. Ἦκουσε γὰρ ὅτι προσηγόρευνται οἱ Ἰουδαῖοι ὑπὸ Ῥωμαίων φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ ἀδελφοί, καὶ ὅτι ἀπήντησαν τοῖς πρεσβευταῖς Σίμμωνος ἐνδόξως·

41. καὶ ὅτι εὐδόκησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦ εἶναι Σίμωνα ἡγούμενον καὶ ἀρχιερέα εἰς τὸν αἰῶνα, ὥς τοῦ ἀναστῆναι προφῆτην πιστόν·

42. καὶ τοῦ εἶναι ἐπ' αὐτῶν στρατηγὸν, καὶ ὅπως μέλοι αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων, καθιστάναι αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς χώρας καὶ ἐπὶ τῶν ὁπλῶν καὶ ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων·

43. καὶ ὅπως μέλοι αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων, καὶ ὅπως ἀκούηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὅπως γράφωνται ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πᾶσαι συγγραφαὶ ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ὅπως περιβάλλεται πορφυραν καὶ χρυσοφορῇ.

44. Καὶ οὐκ ἐξέσται οὐδενὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱερέων ἀθετήσαι τι τούτων καὶ ἀντιπεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ῥηθη-
σμένοις, καὶ ἐπισυστρέφαι συστροφὴν ἐν τῇ χώρᾳ ἄνευ αὐτοῦ, καὶ περιβάλλεσθαι πορφυραν καὶ ἐμποροῦσθαι πόρπην χρυσῇν·

45. ὃς δ' ἂν παρὰ ταῦτα ποιῇ ἢ ἀθετήσῃ τι τού-
των, ἔνοχος ἔσται.

46. Καὶ εὐδόκησε πᾶς ὁ λαὸς θέσθαι Σίμωνι καὶ ποιῆσαι κατὰ τοὺς λόγους τούτους.

47. Καὶ ἐπεδέξατο Σίμων καὶ εὐδόκησεν ἀρχιερα-
τεῦειν καὶ εἶναι στρατηγὸς καὶ ἐθνάρχης τῶν Ἰουδαίων καὶ ἱερέων, καὶ τοῦ προστατῆσαι πάντων.

48. Καὶ τὴν γραφὴν ταύτην εἶπον θέσθαι ἐν δέλτοις χαλκαῖς, καὶ στήσαι αὐτὰς ἐν περιβολῇ τῶν ἁγίων ἐν τόπῳ ἐπισήμῳ,

49. τὰ δὲ ἀντίγραφα αὐτῶν θέσθαι ἐν τῷ γαζοφυλα-
κίῳ, ὅπως ἔχῃ Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Ἀντίοχος υἱὸς Δημητρίου τοῦ βασιλέως ἐπιστολάς ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης Σί-
μωνι ἱερεὶ καὶ ἐθνάρχῃ τῶν Ἰουδαίων καὶ παντὶ τῷ ἔθνει.

2. Καὶ ἦσαν περιέχουσαι τὸν τρόπον τούτων· Βασι-
λεὺς Ἀντίοχος Σίμωνι ἱερεὶ μεγάλῳ καὶ ἐθνάρχῃ καὶ ἔθνει Ἰουδαίων χαίρειν.

3. Ἐπειδὴ ἄνδρες λοιμοὶ κατεκράτησαν τῆς βασι-
λείας τῶν πατέρων ἡμῶν, βούλομαι δὲ ἀντιποιήσασθαι τῆς βασιλείας, ὅπως ἀποκαταστήσω αὐτὴν ὡς ἦν πρό-
τερον· ἐξευλόγησα δὲ πλῆθος δυνάμεων καὶ κατεσκεύασα πλοῖα πολεμικά.

4. Βούλομαι δὲ ἐκδῆναι κατὰ τὴν χώραν, ὅπως με-
τέλθω τοὺς κατεφθαρκότας τὴν χώραν ἡμῶν καὶ τοὺς ἡρημικότας πόλεις πολλὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ·

5. νῦν οὖν ἰσθμὶ σοὶ πάντα τὰ ἀφαιρέματα ἃ ἀφῆ-
κάν σοι οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεῖς, καὶ ὅσα ἄλλα δόματα ἀφῆκάν σοι.

6. Καὶ ἐπέτρεψά σοι ποιῆσαι κόμμα ἴδιον νόμισμα τῇ χώρᾳ σου·

37. Et collocavit in ea viros Judæos, et munivit eam ad tutamentum regionis et civitatis, et exaltavit muros Jeru-
salem.

38. Et rex Demetrius statuit illi summum sacerdotium secundum hæc,

39. et fecit eum ex amicis suis, et glorificavit eum gloria magna.

40. Audivit enim quod appellati sunt Judæi a Romanis amici et socii et fratres, et quia obviam iverant legatis Simo-
nis gloriose :

41. et quia consenserunt Judæi et sacerdotes eorum Simonem esse ducem et summum sacerdotem in æternum, donec surgat propheta fidelis :

42. et ut sit super eos dux, et ut cura esset illi pro sanctis, ut constitueret eos super opera eorum et super regionem et super arma et super presidia :

43. et ut cura sit illi de sanctis, et ut audiat ab omni-
bus, et scribantur in nomine ejus omnes conscriptiones in regione, et ut operiatur purpura et auro.

44. Et ne liceat ulli ex populo et ex sacerdotibus irritum facere aliquid horum et contradicere his quæ ab ipso dicen-
tur, et convocare conventum in regione sine ipso, et vestiri purpura et uti fibula aurea :

45. qui autem fecerit extra hæc aut irritum fecerit ali-
quid horum, reus erit.

46. Et complacuit omni populo statuere Simoni et facere secundum verba ista.

47. Et suscepit Simon et placuit ei ut summo sacerdotio fungeretur et esset dux et princeps gentis Judæorum et sacerdotum, et præesset omnibus.

48. Et scripturam istam dixerunt ponere in tabulis æreis, et ponere eas in peribolo sanctorum in loco celebri,

49. exempla autem earum poni in ærario, ut habeat Simon et filii ejus.

CAPUT XV.

1. Et misit Antiochus filius Demetrii regis epistolas ab insulis maris Simoni sacerdoti et principi gentis Judæorum et universæ genti.

2. Et erant continentes hunc modum : Rex Antiochus Simoni sacerdoti magno et principi gentis et genti Judæorum salutem.

3. Quoniam viri pestilentes obtinuerunt regnum patrum nostrorum, volo autem vindicare regnum, ut restituam illud sicut erat antea : et electam feci multitudinem exercitus et paravi naves bellicas.

4. Volo autem procedere per regionem, ut ulciscar eos qui corruperunt regionem nostram et qui desolaverunt civitates multas in regno :

5. nunc ergo statuo tibi omnes oblationes quas remis-
erunt tibi reges qui ante me, et quæcumque alia dona remis-
erunt tibi.

6. Et permisi tibi facere percussuram proprii nomismatis in regione tua :

7. Ἱερουσαλὴμ δὲ καὶ τὰ ἅγια εἶναι ἐλεύθερα. Καὶ πάντα τὰ ὅπλα ὅσα κατεσκευάσας καὶ τὰ ὀχυρώματα ὁ ὠκοδόμησας, ὧν κρατεῖς, μενέτω σοι.

8. Καὶ πᾶν ὀφείλημα βασιλικὸν καὶ τὰ ἐσόμενα βασιλικὰ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἀφιέσθω σοι.

9. Ὡς δ' ἂν κρατήσωμεν τῆς βασιλείας ἡμῶν, δοξάσομέν σε καὶ τὸ ἔθνος σου καὶ τὸ ἱερὸν δόξῃ μεγάλῃ, ὥστε φανερὰν γενέσθαι τὴν δόξαν ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

10. Ἐτους τετάρτου καὶ ἑβδομηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθεν Ἀντίοχος εἰς τὴν γῆν πατέρων αὐτοῦ, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις, ὥστε ὀλίγους εἶναι τοὺς καταλειφθέντας σὺν Τρύφωνι.

11. Καὶ ἐδίδωκεν αὐτὸν Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἦλθε φεύγων εἰς Δωρὰ τὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

12. Εἶδε γὰρ ὅτι συνήκται ἐπ' αὐτὸν τὰ κακὰ, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν αἱ δυνάμεις.

13. Καὶ παρενέβαλεν Ἀντίοχος ἐπὶ Δωρὰ καὶ σὺν αὐτῷ δώδεκα μυριάδες ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ὀκτακισχίλια ἵππος.

14. Καὶ ἐκύκλωσε τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλοῖα ἀπὸ θαλάσσης συνήψαν, καὶ ἐθλίβε τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ οὐκ εἶσεν οὐδένα ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι.

15. Καὶ ἦλθε Νουμήνιος καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ ἐκ Ῥώμης ἔχοντες ἐπιστολάς τοῖς βασιλεῦσι καὶ ταῖς χώραις, ἐν αἷς ἐγγράπτο τάδε·

16. Λεύκιος ὕπατος Ῥωμαίων Πτολεμαίῳ βασιλεῖ χαίρειν.

17. Οἱ πρεσβευταὶ τῶν Ἰουδαίων ἦλθον πρὸς ἡμᾶς φίλοι ἡμῶν καὶ σύμμαχοι, ἀνανεούμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς φιλίαν καὶ συμμαχίαν, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἰουδαίων.

18. Ἦνεγκαν δὲ ἀσπίδα χρυσοῦν ἀπὸ μῶν χιλίων.

19. Ἦρσεν οὖν ἡμῖν γράψαι τοῖς βασιλεῦσι καὶ ταῖς χώραις, ὅπως μὴ ἐκστήσῃσιν αὐτοῖς κακὰ, καὶ μὴ πολεμήσῃσιν αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἵνα μὴ συμμαχήσῃσι τοῖς πολεμοῦσιν αὐτούς.

20. Ἐδοξε δὲ ἡμῖν δέξασθαι τὴν ἀσπίδα παρ' αὐτῶν.

21. Εἴ τινες οὖν λοιμοὶ διαπεφεύγασιν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς, παράδοτε αὐτοὺς Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ, ὅπως ἐκδικήσῃ ἐν αὐτοῖς κατὰ τὸν νόμον αὐτῶν.

22. Καὶ τὰ αὐτὰ ἔγραψε Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ καὶ Ἀττάλῳ, Ἀριαράθῃ καὶ Ἀρσάκῃ,

23. καὶ εἰς πάσας τὰς χώρας, καὶ Σαμψάμῃ, καὶ Σπαρτιάταις, καὶ εἰς Δῆλον, καὶ εἰς Μύνδον, καὶ εἰς Σικυῶνα, καὶ εἰς τὴν Καρίαν, καὶ εἰς Σάμον, καὶ εἰς τὴν Παμφυλίαν, καὶ εἰς τὴν Λυκίαν, καὶ εἰς Ἀλικαρνασσὸν, καὶ εἰς Ῥόδον, καὶ εἰς Φασηλίδαν, καὶ εἰς Κῶν, καὶ εἰς Σίδην, καὶ εἰς Ἀραδὸν, καὶ εἰς Γόρτυναν, καὶ Κνίδον, καὶ Κύπρον, καὶ Κυρήνην.

24. Τὸ δὲ ἀντίγραφον αὐτῶν ἔγραψαν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ.

25. Ἀντίοχος δὲ ὁ βασιλεὺς παρενέβαλεν ἐπὶ Δωρὰ ἐν τῇ δευτέρᾳ, προσάγων διαπαντὸς αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ μηχανὰς ποιοῦμενος, καὶ συνέκλεισε τὸν Τρύφωνα τοῦ μὴ εἰσπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι.

7. Jerusalem autem et sancta esse libera. Et omnia arma quæ fabricasti et præsidia quæ construxisti, quæ tenes, maneat tibi.

8. Et omne debitum regium et quæ futura sunt regia ex hoc et in omne tempus, remittantur tibi.

9. Cum autem obtinuerimus regnum nostrum, glorificabimus te et gentem tuam et templum gloria magna, ita ut manifestetur gloria vestra in universa terra.

10. Anno centesimo septuagesimo quarto exiit Antiochus in terram patrum suorum, et convenerunt ad eum omnes exercitus, ita ut pauci relictis essent cum Tryphone.

11. Et insecutus est eum Antiochus rex, et venit fugiens in Doram quæ ad mare.

12. Sciebat enim quod congregata sunt mala in eum, et reliquit eum exercitus.

13. Et applicuit Antiochus super Doram cum centum viginti millibus virorum belligeratorum et octo millibus equitum.

14. Et circumivit civitatem, et naves a mari accesserunt, et vexabat civitatem a terra et mari, et neminem sinebat egredi vel ingredi.

15. Venit autem Numenius et qui cum eo fuerunt ab urbe Roma habentes epistolas regibus et regionibus, in quibus continebantur hæc :

16. Lucius consul Romanorum Ptolemæo regi salutem.

17. Legati Judæorum venerunt ad nos amici nostri et socii, renovantes pristinam amicitiam et societatem, missi a Simone principe sacerdotum et populo Judæorum.

18. Attulerunt autem clypeum aureum minarum mille.

19. Placuit itaque nobis scribere regibus et regionibus, ut non quarant eis mala, neque impugnent eos et civitates eorum et regionem eorum, et ut non ferant auxilium pugnantibus adversus eos.

20. Visum autem est nobis accipere ab eis clypeum.

21. Si qui ergo pestilentes fugerint de regione ipsorum ad vos, tradite eos Simoni principi sacerdotum, ut vindicet in eos secundum legem suam.

22. Hæc eadem scripsit Demetrio regi et Attalo, Ariarathæ et Arsaci,

23. et in omnes regiones, et Sampsamæ, et Spartiatis, et in Delum, et in Myndum, et in Sicyonem, et in Cariam, et in Samum, et in Pamphyliam, et in Lyciam, et in Halicarnassum, et Rhodum, et Phaselida, et Coo, et Siden, et Aradon, et Gortynam, et Cnidum, et Cyprum, et Cyrenen.

24. Exemplum autem earum scripserunt Simoni principi sacerdotum.

25. Antiochus autem rex applicuit castra in Doram secundo, admovens ei semper manus et machinas faciens, et conclusit Tryphonem ne ingrederetur et egrederetur.

26. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Σίμων διςχιλίους ἀνδρας ἐκλεκτοὺς συμμαχεῖσθαι αὐτῷ καὶ ἀργύριον καὶ χρυσὸν καὶ σκεύη ἱκανά.

27. Καὶ οὐκ ἠθούλετο αὐτὰ δεῖσθαι, ἀλλ' ἠθέτησε πάντα ὅσα συνέθετο αὐτῷ τοπρότερον, καὶ ἡλλοτριούτο αὐτῷ.

28. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν Ἀθηνόβιον ἓνα τῶν φίλων αὐτοῦ κοινολογησάμενον αὐτῷ, λέγων· Ὑμεῖς κατακρατεῖτε τῆς Ἰόπτης καὶ Γαζάρων καὶ τῆς ἀκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ, πόλεις τῆς βασιλείας μου·

29. τὰ θρία αὐτῶν ἡρημώσατε, καὶ ἐποιήσατε πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκυριεύσατε τόπων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ μου.

30. Νῦν οὖν παράδοτε τὰς πόλεις ἃς κατελάβεσθε, καὶ τοὺς φόρους τῶν τόπων ὧν κατεκυριεύσατε ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας.

31. Εἰ δὲ μή, δότε ἀντ' αὐτῶν πεντακόσια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τῆς καταφθορᾶς ἧς κατεφθάρκατε, καὶ τῶν φόρων τῶν πόλεων, ἄλλα τάλαντα πεντακόσια. Εἰ δὲ μή, παραγενόμενοι ἐκπολεμήσομεν ὑμᾶς.

32. Καὶ ἦλθεν Ἀθηνόβιος φίλος τοῦ βασιλέως εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εἶδε τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ κυλικεῖον μετὰ χρυσομαμάτων καὶ ἀργυρομαμάτων, καὶ παράστασιν ἱκανὴν, καὶ ἐξίστατο, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως.

33. Καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν αὐτῷ· Οὐτε γῆν ἀλλοτρίαν εἰλήφαμεν, οὐτε ἀλλοτρίων κεκρατήκαμεν, ἀλλὰ τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων ἡμῶν, ὑπὸ δὲ ἐχθρῶν ἡμῶν ἐν τινι καιρῷ ἀκρίτως κατεκρατήθη.

34. Ἡμεῖς δὲ καιρὸν ἔχοντες ἀντεχόμεθα τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων ἡμῶν.

35. Περὶ δὲ Ἰόπτης καὶ Γαζάρων ὧν αἰτεῖς, αὗται ἐποιοῦν ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην κατὰ τὴν χώραν ἡμῶν, τούτων δώσωμεν τάλαντα ἑκατόν. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἀθηνόβιος λόγον.

36. Ἀπέστρεψε δὲ μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ πάντα ὅσα εἶδε, καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὀργὴν μεγάλην.

37. Τρυφῶν δὲ ἐμβάσεις πλοῖον ἐφυγεν εἰς Ὀρθωσιὰδα.

38. Καὶ κατέστησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Κενδεβαῖον στρατηγὸν τῆς παραλίας, καὶ δυνάμεις πεζικάς καὶ ἱππικάς ἔδωκεν αὐτῷ.

39. Καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ παρεμβαλεῖν κατὰ πρόσωπον τῆς Ἰουδαίας· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ οἰκοδομῆσαι τὴν Κεδρὼν καὶ ὀχυρῶσαι τὰς πύλεις, καὶ ὅπως πολεμήσῃ τὸν λαόν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδίωκε τὸν Τρύφωνα.

40. Καὶ παρεγενήθη Κενδεβαῖος εἰς Ἰάμνειαν, καὶ ἤρξατο τοῦ ἐρεθίζειν τὸν λαόν καὶ ἐμβατεύειν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ αἰγματοποιεῖν τὸν λαόν καὶ φονεῖν, καὶ ὠκιστοῖν τὴν Κεδρὼν·

41. καὶ ἔταξεν ἐκεῖ ἱππεῖς καὶ δυνάμεις, ὅπως ἐκπορευόμενοι ἐξοδεύωσι τὰς ὁδοὺς τῆς Ἰουδαίας καθὰ συνέταξεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

1. Καὶ ἀνέβη Ἰωάννης ἐκ Γαζάρων, καὶ ἀπήγγειλε Σίμωνι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ὃ συνετελεῖ Κενδεβαῖος.

2. Καὶ ἐκάλεσε Σίμων τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδαν καὶ Ἰωάννην, καὶ εἶπεν αὐτοῖς·

26. Et misit ad eum Simon duo millia virorum electorum in auxilium ejus et argentum et aurum et vasa copiosa.

27. Et noluit ea accipere, sed rupit omnia quæ pactus est cum eo antea, et alienavit se ab eo.

28. Et misit ad eum Athenobium unum de amicis suis ut tractaret cum ipso, dicens : Vos tenetis Joppem et Gazaram et arcem quæ est in Jerusalem, civitates regni mei :

29. fines earum desolastis, et fecistis plagam magnam in terra, et dominati estis locorum multorum in regno meo.

30. Nunc ergo tradite civitates quas occupastis, et tributa locorum in quibus dominati estis extra fines Judææ.

31. Sin autem, date pro illis quingenta talenta argenti, et exterminii quod exterminastis, et tributorum civitatum, alia talenta quingenta. Sin autem, veniemus et expugnabimus vos.

32. Et venit Athenobius amicus regis in Jerusalem, et vidit gloriam Simonis et abacum cum vasis aureis et argenteis, et apparatus copiosum, et obstupuit ; et retulit ei verba regis.

33. Et respondit Simon et dixit ei : Neque alienam terram sumpsimus, neque aliena detinimus, sed hæreditatem patrum nostrorum, ab inimicis autem nostris injuste aliquo tempore possessa est.

34. Nos vero tempus habentes vindicamus hæreditatem patrum nostrorum.

35. Nam de Joppe et Gaza quæ expostulas, ipsæ faciebant in populo plagam magnam per regionem nostram, harum dabimus talenta centum. Et non respondit ei Athenobius verbum.

36. Reversus autem cum ira ad regem renuntiavit ei verba ista et gloriam Simonis et universa quæ vidit, et iratus est rex ira magna.

37. Tryphon autem conscendens navim fugit in Orthosiada.

38. Et constituit rex Cendebæum ducem maritimæ, et exercitum peditum et equitum dedit illi.

39. Et mandavit illi admovere castra contra faciem Judææ : et mandavit ei ædificare Cedronem et munire portas, et ut debellet populum. Rex autem persequabatur Tryphonem.

40. Et pervenit Cendebæus Jamniam, et cepit irritare plebem et penetrare in Judæam, et captivare populum et interficere, et ædificavit Cedronem :

41. et collocavit illic equites et exercitus, ut egressi perambularent vias Judææ sicut constituit ei rex.

CAPUT XVI.

1. Et ascendit Joannes de Gazaris, et nuntiavit Simoni patri suo quæ faciebat Cendebæus.

2. Et vocavit Simon duos filios suos seniores Judam et Joannem, et ait illis : Ego et fratres mei et domus patris

Ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου ἐπολεμήσαμεν τοὺς πολεμίους Ἰσραὴλ ἀπὸ νεότητος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εὐωδύθη ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ῥύσασθαι τὸν Ἰσραὴλ πλεονάκις.

3. Νῦν δὲ γεγήρακα, καὶ ὑμεῖς δὲ ἐν τῷ ἔλεει ἱκανοὶ ἐστέ ἐν τοῖς ἔτεσι· γίνεσθε ἀντ' ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου, καὶ ἐξελθόντες ὑπερμαχεῖτε ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἡμῶν· ἡ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ βοήθεια ἔστω μεθ' ὑμῶν.

4. Καὶ ἐπέλεξεν ἐκ τῆς χώρας εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ἵππεις, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὸν Κενδεβαῖον, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν Μωδεῖν.

5. Καὶ ἀναστάντες τοπρῶι ἐπορεύοντο εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ δύναμις πολλὴ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς πεζικὴ καὶ ἵππεις, καὶ ἦν γειμάβρους ἀναμέσων αὐτῶν.

6. Καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον αὐτῶν αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ. Καὶ εἶδε τὸν λαὸν δειλούμενον διαπερᾶσαι τὸν γειμάβρουν, καὶ διεπέρασε πρῶτος, καὶ ἶδον αὐτὸν οἱ ἄνδρες, καὶ διεπέρασαν κατόπισθεν αὐτοῦ.

7. Καὶ διεῖλε τὸν λαὸν καὶ τοὺς ἵππεις ἐν μέσῳ τῶν πεζῶν. Ἦ δὲ ἵππος τῶν ὑπεναντίων πολλὴ σφόδρα.

8. Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς ἱεραῖς σάλπιγγι, καὶ ἐτροπώθη Κενδεβαῖος καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἔπесον ἐξ αὐτῶν τραυματαῖι πολλοί· οἱ δὲ καταλειφθέντες ἔφυγον εἰς τὸ ὄχυρμα.

9. Τότε ἐτραυματίσθη Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου. Ἰωάννης δὲ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως ἡλθεν εἰς Κεδρὼν ἣν ὠκοδόμησε.

10. Καὶ ἔφυγον ἕως εἰς τοὺς πύργους τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς Ἀζώτου, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ ἔπесον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας δις χιλίους, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς γῆν Ἰούδα μετ' εἰρήνης.

11. Καὶ Πτολεμαῖος δὲ τοῦ Ἀβούβου ἦν καθεσταμένος στρατηγὸς εἰς τὸ πεδίον Ἰεριχώ, καὶ ἔσχεν ἀργύριον καὶ χρυσίον πολὺ.

12. Ἦν γὰρ γαμβρὸς τοῦ ἀρχιερέως.

13. Καὶ ὑψώθη ἡ καρδιά αὐτοῦ, καὶ ἠβουλήθη κατακρατῆσαι τῆς χώρας, καὶ ἐβουλεύετο δόλω κατὰ Σίμωνος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἄραι αὐτούς.

14. Σίμων δὲ ἦν ἐφοδεύων τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ χώρᾳ καὶ φροντίζων τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν, καὶ κατέβη εἰς Ἰεριχώ αὐτὸς καὶ Ματθαίας καὶ Ἰούδας οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἔτους ἐβδόμου καὶ ἐβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, ἐν μηνὶ ἑνδεκάτῳ, οὗτος δὲ μὴν σαβάτ.

15. Καὶ ὑπεδέξατο αὐτοὺς ὁ τοῦ Ἀβούβου εἰς τὸ ὄχυρματῖον τὸ καλούμενον Δοκ μετὰ δόλου δ' ὠκοδόμησε, καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον μέγαν, καὶ ἐνέκρυψεν ἐκεῖ ἄνδρας.

16. Καὶ ὅτε ἐμεθύσθη Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἔξανεστη Πτολεμαῖος καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐλάβοσαν τὰ ὄπλα αὐτῶν, καὶ ἐπειρήλοσαν τῷ Σίμωνι εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τινὰς τῶν παιδαρίων αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐποίησεν ἀθεσίαν μεγάλην, καὶ ἀπέδωκε κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν.

18. Καὶ ἔγραψε ταῦτα Πτολεμαῖος, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ, ὅπως ἀποστείλῃ αὐτῷ δυνάμεις εἰς βοήθειαν καὶ παραδῇ αὐτῷ τὴν χώραν αὐτῶν καὶ τὰς πόλεις.

19. Καὶ ἀπέστειλεν ἑτέρους εἰς Γάζαρα ἄραι τὸν

mei expugnāvimus hostes Israel ab adolescentia usque in hunc diem, et prosperatum est in manibus nostris liberare Israel saepenumero.

3. Nunc autem senui, et vos autem in misericordia sufficientes estis in annis : estote loco meo et fratris mei, et egressi pugnate pro gente nostra : auxilium vero de caelo vobiscum sit.

4. Et elegit de regione viginti millia virorum belligatorem et equites, et profecti sunt ad Cendebæum, et dormierunt in Modin.

5. Et surrexerunt mane et abierunt in campum, et ecce exercitus copiosus in obviam illis peditum et equitum, et torrens erat inter medium ipsorum.

6. Et admovit castra contra faciem eorum ipse et populus ejus. Et vidit populum trepidantem ad transfretandum torrentem, et transfretavit primus, et viderunt eum viri, et transierunt post eum.

7. Et divisit populum et equites in medio peditum. Erat autem equitatus adversariorum copiosus nimis.

8. Et exclamaverunt sacris tubis, et in fugam conversus est Cendebæus et castra ejus, et ceciderunt ex eis multi vulnerati : residui autem in munitionem fugerunt.

9. Tunc vulneratus est Judas frater Joannis. Joannes autem insecutus est eos donec venit Cedronem quam ædificavit.

10. Et fugerunt usque ad turres quæ erant in agris Azoti, et succendit eam igni, et ceciderunt ex illis ad duo millia virorum, et reversus est in terram Juda cum pace.

11. Et Ptolemæus filius Abubi constitutus erat dux in campo Jericho, et habebat argentum et aurum multum.

12. Erat enim gener summi sacerdotis.

13. Et exaltatus est cor ejus, et volebat obtinere regionem, et cogitabat dolum adversus Simonem et filios ejus ut tolleret eos.

14. Simon autem perambulans civitates quæ erant in regione et sollicitudinem gerens de cura earum, descendit in Jericho ipse et Mattathias et Judas filii ejus, anno centesimo septuagesimo septimo, mense undecimo, hic est mensis sabat.

15. Et suscepit eos filius Abubi in munitiunculam quæ vocatur Doc cum dolo quam ædificavit, et fecit eis convivium magnum, et abscondit illic viros.

16. Et cum inebriatus esset Simon et filii ejus, surrexit Ptolemæus cum suis, et sumpserunt arma sua, et irruerunt in Simonem in convivio, et occiderunt eum et duos filios ejus, et quosdam pueros ejus.

17. Et fecit deceptionem magnam, et reddidit mala pro bonis.

18. Et scripsit hæc Ptolemæus, et misit regi, ut mitteret ei exercitum in auxilium et traderet ei regionem et civitates eorum.

19. Et misit alios in Gazaram tollere Joannem, et tribu-

Ἰωάννην, καὶ τοῖς χιλιάρχοις ἀπέστειλεν ἐπιστολάς παραγενέσθαι πρὸς αὐτὸν, ὅπως δῶ αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ δόματα.

20. Καὶ ἑτέρους ἀπέστειλε καταλαβέσθαι τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ.

21. Καὶ προδραμὼν τις ἀπήγγειλεν Ἰωάννῃ εἰς Γάζαρα, ὅτι ἀπώλετο ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἀπέσταλκε καὶ σὲ ἀποκτείνειν.

22. Καὶ ἀκούσας ἐξέστη σφόδρα, καὶ συνέλαβε τοὺς ἀνδρας τοὺς ἐλθόντας ἀπολέσαι αὐτὸν καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς· ἐπέγνω γὰρ ὅτι ἐξήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι.

23. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάννου καὶ τῶν πολέμων αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνδραγαθιῶν αὐτοῦ ὧν ἠνδραγάθησε, καὶ τῆς οἰκοδομῆς τῶν τειχέων ὧν ὠκοδόμησε, καὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ,

24. ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ, ἃς οὐ ἐγενήθη ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

nis misit epistolas ut venirent ad se, ut daret eis argentum et aurum et dona.

20. Et alios misit occupare Jerusalem et montem templi.

21. Et præcurrrens quidam nuntiavit Joanni in Gazara, quia periit pater ejus et fratres ejus, et quia misit te quoque interficere.

22. Ut audivit autem vehementer expavit, et comprehendit viros qui venerant perdere eum et occidit eos: cognovit enim quia quærebant perdere eum.

23. Et cætera sermonum Joannis et bellorum ejus et bonarum actionum ejus quas fortiter egit, et ædificii murorum quos extruxit, et rerum gestarum ejus,

24. ecce hæc scripta sunt in libro dierum sacerdotum ejus, ex quo factus est princeps sacerdotum post patrem suum.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς κατ' Αἴγυπτον Ἰουδαίοις χαίρειν. Οἱ ἀδελφοί οἱ ἐν Ἱερουσολύμοις Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰουδαίας εἰρήνην ἀγαθὴν.

2. Καὶ ἀγαθοποιῆσαι ὑμῖν ὁ Θεός, καὶ μνησθεῖν τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν πιστῶν.

3. Καὶ δῶν ὑμῖν καρδίαν πᾶσιν εἰς τὸ σέβεσθαι αὐτὸν καὶ ποιεῖν αὐτοῦ τὰ θελήματα καρδίᾳ μεγάλῃ καὶ ψυχῇ βουλομένην.

4. Καὶ διανοίξαι τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς προτάγμασι, καὶ εἰρήνην ποιῆσαι,

5. καὶ ἐπακούσαι ὑμῶν τῶν δεήσεων, καὶ καταλαγείν ὑμῖν, καὶ μὴ ὑμᾶς ἐγκαταλίποι ἐν καιρῷ πονηρῷ.

6. Καὶ νῦν ὧδέ ἐσμεν προσευγόμενοι περὶ ὑμῶν.

7. Βασιλεύοντος Δημητρίου ἔτους ἑκατοστοῦ ἐξηκοστοῦ ἐννάτου, ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι γεγραφήκαμεν ὑμῖν ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῇ ἐπελθούσῃ ἡμῖν ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις, ἃς οὐκ ἀπέστη Ἰάσων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἁγίας γῆς καὶ τῆς βασιλείας.

8. Καὶ ἐνεπύρισαν τὸν πυλῶνα, καὶ ἐξέγεαν αἷμα ἀθῶων. Καὶ ἐδεήθημεν τοῦ Κυρίου, καὶ εἰσκούστημεν καὶ προσηνέγκαμεν θυσίαν καὶ σμιδάλιν, καὶ ἐξήψαμεν τοὺς λύγνους καὶ προσθήκαμεν τοὺς ἄρτους.

9. Καὶ νῦν ἴνα ἀγῆτε τὰς ἡμέρας τῆς σκηνοπηγίας τοῦ χασελεῦ μηνός.

10. Ἐτους ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ καὶ ὀγδόου, οἱ ἐν Ἱερουσολύμοις καὶ οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἡ γερούσια καὶ Ἰούδας, Ἀριστοβούλου διδασκάλου Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ὅντι δὲ ἀπὸ τοῦ τῶν χριστῶν ἱερέων γένους, καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ἰουδαίοις, χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν.

MACCABÆORUM

SECUNDUS.

CAPUT I.

1. Fratribus qui sunt per Ægyptum Judæis salutem. Fratres qui sunt in Jerosolymis Judæi et qui in regione Judææ pacem bonam.

2. Et benefaciat vobis Deus, et meminerit testamenti sui quod ad Abraam et Isaac et Jacob servos suos fideles.

3. Et det vobis cor omnibus ut colatis eum et faciatis ejus voluntatem corde magno et animo volenti.

4. Et adaperiat cor vestrum in lege sua et in præceptis, et faciat pacem,

5. et exaudiat orationes vestras, et reconcilietur vobis, nec vos deserat in tempore malo.

6. Et nunc hic sumus orantes pro vobis.

7. Regnante Demetrio anno centesimo sexagesimo nono, nos Judæi scripsimus vobis in tribulatione et impetu qui supervenit nobis in istis annis, ex quo recessit Jason et qui cum eo a sancta terra et a regno.

8. Et portam succenderunt, et effuderunt sanguinem innocentem. Et oravimus ad Dominum, et exauditi sumus: et obtulimus sacrificium et similaginem, et accendimus lucernas et proposuimus panes.

9. Et nunc ut agatis dies scenopegiae mensis chasleu.

10. Anno centesimo octogesimo octavo, qui sunt in Jerosolymis et qui in Judæa, senatusque et Judas, Aristobulo magistro Ptolemæi regis, qui est de genere christorum sacerdotum, et his qui in Ægypto sunt Judæis, salutem et sanitatem.

11. Ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπὸ τοῦ Θεοῦ σεσωσμένοι, μεγάλως εὐχαριστοῦμεν αὐτῷ, ὡς ἂν πρὸς βασιλέα παρατασσόμενοι.

12. Αὐτὸς γὰρ ἐξέδρασε τοὺς παραταξαμένους ἐν τῇ ἁγίᾳ πόλει.

13. Εἰς γὰρ τὴν Περσίδα γενόμενος ὁ ἡγεμὼν, καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἀνυπόστατος δοκοῦσα εἶναι δύναμις, κατεκόπησαν ἐν τῇ τῆς Ναναίας ἱερῇ, παραλογισμῷ χρησαμένων τῶν περὶ τὴν Ναναίαν ἱερέων.

14. Ὡς γὰρ συνοικήσων αὐτῇ παρεγένετο εἰς τὸν τόπον ὃ, τε Ἀντίοχος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ φίλοι, χάριν τοῦ λαβεῖν τὰ χρήματα εἰς φερνῆς λόγον.

15. Καὶ προβέντων αὐτὰ τῶν ἱερέων τῆς Ναναίας, χάκεινον προελθόντος μετ' ὀλίγων εἰς τὸν περίβολον τοῦ τεμένους, συγκλείσαντες τὸ ἱερὸν,

16. ὡς εἰσῆλθεν Ἀντίοχος, ἀνοίξαντες τὴν τοῦ φανώματος κρυπτὴν θύραν, βάλλοντες πέτρους συνεκράνυσαν τὸν ἡγεμόνα, καὶ μέλη ποιήσαντες καὶ τὰς κεφαλὰς ἀφελόντες τοῖς ἔξω παρέβρυσαν.

17. Κατὰ πάντα εὐλογητὸς ἡμῶν ὁ Θεὸς, ὃς παρέδωκε τοὺς ἀσεβήσαντας.

18. Μέλλοντες οὖν ἄγειν ἐν τῇ χαλεπῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τὸν καθαρισμὸν τοῦ ἱεροῦ, δέον ἡγησάμεθα διασαφῆσαι ὑμῖν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἄγῃτε τῆς σκηνοπηγίας καὶ τοῦ πυρὸς, ὅτε Νεεμίας οἰκοδομήσας τό, τε ἱερὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον ἀνήνεγκε θυσίαν.

19. Καὶ γὰρ ὅτε εἰς τὴν Περσικὴν ἦγοντο οἱ πατέρες ἡμῶν, οἱ τότε εὐσεβεῖς ἱερεῖς λαθόντες ἀπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου λαθραίως, κατέκρυψαν ἐν κοιλώματι φράκτος ταῖς ἔχοντας ἀνδρόν, ἐν ᾧ κατησφαλίσαντο ὥστε πᾶσιν ἀγνωστον εἶναι τὸν τόπον.

20. Διελθόντων δὲ ἐτῶν ἱκανῶν, ὅτε ἔδοξε τῷ Θεῷ, ἀποσταλεῖς Νεεμίας ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίδος τοὺς ἐκτόνους τῶν ἱερέων τῶν ἀποκρυφάντων ἐπεμψεν ἐπὶ τὸ πῦρ. Ὡς δὲ διεσάφησαν ἡμῖν μὴ εὐρηκέναι πῦρ ἀλλὰ ὕδωρ καχῶ,

21. ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποβάψαντας φέρειν. Ὡς δὲ ἀννέγῃ τὰ τῶν θυσιῶν, ἐκέλευσε τοὺς ἱερεῖς Νεεμίας ἐπιρῥᾶναι τῷ ὕδατι τὰ τε ξύλα καὶ τὰ ἐπικείμενα.

22. Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦτο, καὶ χρόνος διῆλθεν, ὃ, τε ἥλιος ἀνέλαμψε πρότερον ἐπινεφῆς ὢν, ἀνήφθη πῦρ ἀ μέγαν, ὥστε θαυμάσαι πάντας.

23. Προσευχὴν δὲ ἐποιήσαντο οἱ ἱερεῖς δαπανωμένης τῆς θυσίας, οἱ τε ἱερεῖς καὶ πάντες καταρχομένου Ἰωνάθου, τῶν δὲ λοιπῶν ἐπιφωνούντων,

24. ὡς Νεεμίου. Ἦν δὲ ἡ προσευχὴ τὸν τρόπον ἔχουσα τοῦτον· Κύριε, Κύριε ὁ Θεὸς, ὁ πάντων κτίστης, ὁ φοβερός, καὶ ἰσχυρός, καὶ δίκαιος, καὶ ἐλεήμων, ὁ μόνος βασιλεὺς καὶ χρηστὸς,

25. ὁ μόνος χορηγός, ὁ μόνος δίκαιος καὶ παντοκράτωρ καὶ αἰώνιος, ὁ διασωζὼν τὸν Ἰσραὴλ ἐκ παντός κακοῦ, ὁ ποιήσας τοὺς πατέρας ἐκλεκτοὺς, καὶ ἁγιάσας αὐτούς·

26. πρόσδεξαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ παντός τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ διαφύλαξον τὴν μερίδα σου καὶ καθαγιάσον.

27. Ἐπισυνάγαγε τὴν διασπορὰν ἡμῶν, ἐλευθέρωσον τοὺς δουλεύοντας ἐν τοῖς ἔθνεσι, τοὺς ἐξουθενημένους καὶ βδελυκτοὺς ἐπίδε, καὶ γνῶτωσαν τὰ ἔθνη ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

11. De magnis periculis a Deo liberati, magnifice gratias agimus ei, utpote qui adversus regem dimicamus.

12. Ipse enim ebullire fecit eos qui pugnaverunt in sancta civitate.

13. Nam cum in Perside esset dux ipse, et qui cum ipso exercitus qui intolerabilis videbatur esse, percussi sunt in templo Nanææ, fraude utentibus iis qui circa Nanæam sacerdotibus.

14. Etenim quasi cum ea habitaturus venit ad locum Antiochus et amici ejus, ut acciperet pecunias dotis nomine.

15. Cumque proposuissent eas sacerdotes Nanææ, et ipse cum paucis ingresus esset intra ambitum fani, clausurunt templum.

16. Cum autem intrasset Antiochus, aperto occulto ostio laquearis, mittentes lapides percusserunt ducem, et dividerunt membratim et capitibus amputatis ad eos qui foris erant projecerunt.

17. Per omnia benedictus Deus noster, qui tradidit impios.

18. Facturi igitur quinta et vigesima die mensis chasleu purificationem templi, necessarium duximus significare vobis, ut et vos quoque agatis diem scenopegiæ et ignis, quando Neemias ædificato templo et altari obtulit sacrificium.

19. Nam cum in Persidem ducerentur patres nostri, sacerdotes qui tunc erant cultores Dei, acceperunt de igne altaris occulte, et absconderunt in cavitae putei situm habentis siccum, in quo contutati sunt eum ita ut omnibus ignotus esset locus.

20. Cum autem præterissent anni multi, quando placuit Deo, missus Neemias a rege Persidis nepotes sacerdotum illorum qui absconderant misit ad ignem. Ut autem narra-verunt nobis non invenisse ignem sed aquam crassam,

21. iussit eos haurientes ferre. Ut autem oblata sunt ea quæ ad sacrificia, iussit sacerdotes Neemias aspergere aqua ipsa et ligna et quæ erant superposita.

22. Utque hoc factum est, et tempus affuit quo sol refulsit qui prius erat in nubilo, accensus est ignis magnus, ita ut omnes mirarentur.

23. Orationem autem faciebant sacerdotes dum consummaretur sacrificium, et sacerdotes et omnes Jonatha inchoante, cæteris autem respondentibus,

24. ut Neemia. Erat autem oratio hunc habens modum : Domine Domine Deus, omnium creator, terribilis, et fortis, et justus, et misericors, qui solus es rex et bonus,

25. solus præstans, solus justus et omnipotens et æternus, qui liberas Israel de omni malo, qui fecisti patres electos, et sanctificasti eos :

26. Accipe sacrificium pro universo populo tuo Israel, et custodi partem tuam et sanctifica.

27. Congrega dispersionem nostram, libera eos qui serviunt in gentibus, contemptos et abominatos respice, et sciant gentes quia tu es Deus noster.

28. Βασάνισον τοὺς καταδυναστεύοντας καὶ ἐξυβρίζοντας ἐν ὑπερηφανίᾳ.

29. Καταφύτευσον τὸν λαόν σου εἰς τὸν τόπον τὸν ἁγίον σου, καθὼς εἶπε Μωϋσῆς.

30. Οἱ δὲ ἱερεῖς ἐπέβαλλον τοὺς ὕμνους.

31. Καθὼς δὲ ἀνῆλθον τὰ τῆς θυσίας, καὶ τὸ περιλειπόμενον ὕδωρ ὁ Νεεμίας ἐκέλευσε λίθους μείζοντας κατασχεῖν.

32. ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, φλόξ ἀνήφθη· τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀντιλάμπαντος φωτός, ἐδαπανήθη.

33. Ὡς δὲ φανερόν ἐγενήθη τὸ πρᾶγμα, καὶ διηγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν, ὅτι εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ πῦρ ἀπέκρουσαν οἱ μεταγθέντες ἱερεῖς, τὸ ὕδωρ ἐφάνη, ἀφ' οὗ καὶ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν ἤγινον τὰ τῆς θυσίας,

34. περιτράζας δὲ ὁ βασιλεὺς ἱερὸν ἐποίησε, δοκιμάσας τὸ πρᾶγμα.

35. Καὶ οἷς ἐχαρίζετο ὁ βασιλεὺς πολλὰ διάφορα ἐλάμβανε καὶ μετεδίδου.

36. Προσηγόρευσαν δὲ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν τοῦτο Νέφθαρ, ὁ διερμηνεύεται, Καθαρίσμός. Καλεῖται δὲ παρὰ τοῖς πολλοῖς Νεφθαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Εὐρίσκεται δὲ ἐν ταῖς ἀπογραφαῖς Ἰερεμίας ὁ προφήτης ὅτι ἐκέλευσε τοῦ πυρός λαβεῖν τοὺς μεταγινόμενους, ὡς σεσήμανται, καὶ ὡς ἐντεταίλατο τοῖς μεταγινόμενοις ὁ προφήτης,

2. δοὺς αὐτοῖς τὸν νόμον, ἵνα μὴ ἐπιλάβωνται τῶν προσταγμάτων τοῦ Κυρίου, καὶ ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶσι ταῖς διανοίαις, βλέποντες ἀγάλματα χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ καὶ τὸν περὶ αὐτὰ κόσμον.

3. Καὶ ἕτερα τοιαῦτα λέγων, παρεκάλει μὴ ἀποστῆναι τὸν νόμον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν.

4. Ἦν δὲ ἐν τῇ γραφῇ, ὡς τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν ὁ προφήτης χρηματισμοῦ γεννηθέντος αὐτῷ συνακολουθεῖν, ὡς δὲ ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος οὗ ὁ Μωϋσῆς ἀναβὰς ἐδεάσατο τὴν τοῦ Θεοῦ κληρονομίαν.

5. Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰερεμίας εὗρεν οἶκον ἀντρώδην, καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος εἰσῆνεγκεν ἐκεῖ, καὶ τὴν θύραν ἐνέπραξε.

6. Καὶ προσελθόντες τινὲς τῶν συνακολουθούντων, ὥστε ἐπιστημῆνασθαι τὴν ὁδόν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν εὐρεῖν.

7. Ὡς δὲ ὁ Ἰερεμίας ἔγνω, μεμψάμενος αὐτοῖς εἶπεν, ὅτι καὶ ἄγνωστος ὁ τόπος ἐστὶ ἕως ἂν συναγάγῃ ὁ Θεὸς ἐπισυναγωγὴν τοῦ λαοῦ καὶ ἰλεως γένηται.

8. καὶ τότε ὁ Κύριος ἀναδείξει ταῦτα, καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα τοῦ Κυρίου καὶ ἡ νεφέλη, ὡς καὶ ἐπὶ Μωϋσῇ ἐδηλοῦτο, ὡς καὶ ὁ Σαλωμὼν ἠξίωσεν ἵνα ὁ τόπος καθαγιασθῇ μεγάλως.

9. Διεσαφείτο δὲ καὶ ὡς σοφίαν ἔχων ἀνῆνεγκε θυσίαν ἐγκαίνισμῳ καὶ τῆς τελειώσεως τοῦ ἱεροῦ.

10. καθὼς καὶ Μωϋσῆς προσήυχατο πρὸς Κύριον, καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ τῆς θυσίας ἐδαπάνησεν, οὕτως καὶ Σαλωμὼν προσήυχατο, καὶ καταβὰν τὸ πῦρ ἀνήλωσε τὰ δλοκαυτώματα.

11. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς, διὰ τὸ μὴ βεβρωῖσθαι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, ἀνῆλθον.

12. Ὡς αὐτοῖς καὶ ὁ Σαλωμὼν. τὰς ὁκτὼ ἡμέρας ἤγαγεν.

28. Afflige opprimentes et contumeliam facientes in superbia.

29. Planta populum tuum in loco sancto tuo, sicut dixit Moyses.

30. Sacerdotes autem psallebant hymnos.

31. Cum autem consumptum esset sacrificium, ex residua aqua jussit Neemias lapides majores perfundi :

32. quod ut factum est, et flamma accensa est, sed lumine refulgente ab altari, consumpta est.

33. Ut vero manifestata est res, nuntiatum est regi Persarum, et quod in loco in quo ignem absconderant hi qui translati fuerant sacerdotes, aqua apparuit, de qua Neemias et qui cum eo erant purificaverunt quæ ad sacrificium,

34. circumsepiens autem rex templum fecit, ut rem probaret.

35. Et quibus gratificabatur rex multa eximia accipiebat et tribuebat.

36. Appellavit autem Neemias hunc locum Nephthar, quod interpretatur, Purificatio. Vocatur autem apud plures Nephthai.

CAPUT II.

1. Invenitur autem in descriptionibus Jeremias propheta quod jussit eos ignem accipere qui transmigrabantur, ut significatum est, et ut mandavit transmigratis propheta,

2. dans eis legem, ne obliviscerentur præcepta Domini, et ut non exerrarent mentibus, videntes simulacra aurea et argentea et ornamenta eorum.

3. Et alia hujusmodi dicens, hortabatur ne legem amoverent a corde suo.

4. Erat autem in ipsa scriptura, quomodo tabernaculum et arcam jussit propheta divino responso ad se facto comitari secum, usquequo exiit in montem in quo Moyses ascendit et vidit Dei hæreditatem.

5. Et veniens Jeremias invenit domum speluncæ, et tabernaculum et arcam et altare incensi intulit illuc, et ostium obstruxit.

6. Et accesserunt quidam ex his qui simul sequebantur, ut notarent viam, et non potuerunt invenire.

7. Ut autem cognovit Jeremias, culpans illos dixit, quod ignotus erit locus donec congreget Deus congregationem populi et propitius fiat :

8. et tunc Dominus ostendet hæc, et apparebit majestas Domini et nubes, sicut et in Moyse manifestabatur, et sicut Salomon petiit ut locus sanctificaretur magnifice.

9. Manifestabatur autem et ut sapientiam habens obtulit sacrificium dedicationis et consummationis templi :

10. sicut et Moyses oravit ad Dominum, et descendit ignis de cælo et consumpsit holocaustum, sic et Salomon oravit, et descendit ignis de cælo et consumpsit holocausta.

11. Et dixit Moyses, eo quod non sit comestum quod erat pro peccato, consumptum est.

12. Similiter et Salomon octo diebus celebravit.

13. Ἐξηγοῦντο δὲ καὶ ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς καὶ ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τοῖς κατὰ τὸν Νεεμίαν τὰ αὐτὰ, καὶ ὡς καταβαλλόμενος βιβλιοθήκην ἐπισυνήγαγε τὰ περὶ τῶν βασιλέων καὶ προφητῶν, καὶ τὰ τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἐπιστολάς βασιλέων περὶ ἀναθεμάτων.

14. Ὡς αὐτὸς δὲ καὶ Ἰούδας τὰ διαπεπτωκότα διὰ τὸν πόλεμον τὸν γεγονότα ἡμῖν ἐπισυνήγαγε πάντα, καὶ ἔστι παρ' ἡμῖν.

15. Ὡν οὖν ἐὰν χρεῖαν ἔχητε, τοὺς ἀποκομιοῦντας ὑμῖν ἀποστέλλετε.

16. Μέλλοντες οὖν ἀγεῖν τὸν καθαρισμὸν ἐγράψαμεν ὑμῖν. Καλῶς οὖν ποιήσετε ἀγοντες τὰς ἡμέρας.

17. Ὁ δὲ Θεὸς ὁ σώσας τὸν πάντα λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἀποδοὺς τὴν κληρονομίαν πᾶσι καὶ τὸ βασίλειον, καὶ τὸ ἱεράτευμα, καὶ τὸν ἄγασμὸν,

18. καθὼς ἐπηγγεῖλατο διὰ τοῦ νόμου· ἐλπίζομεν γὰρ ἐπὶ τῷ Θεῷ ὅτι ταχέως ἡμᾶς ἐλεήσει καὶ ἐπισυνάξει ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸν ἅγιον τόπον.

19. Ἐξέλτετο γὰρ ἡμεῖς ἐκ μεγάλων κακῶν, καὶ τὸν τόπον ἐκαθάρισε.

20. Τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἰούδαν τὸν Μακκαβαῖον καὶ τοὺς τούτου ἀδελφοὺς καὶ τὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ μεγάλου καθαρισμὸν, καὶ τὸν τοῦ βωμοῦ ἐγκαινισμὸν,

21. ἔτι τε τοὺς πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ καὶ τὸν τούτου υἱὸν Εὐπάτορα πολέμους,

22. καὶ τὰς ἐξ οὐρανοῦ γενομένας ἐπιφανείας τοῖς ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ φιλοτίμως ἀνδραγαθήσασιν, ὥστε τὴν ὅλην χώραν ὀλίγους ὄντας λεηλατεῖν καὶ τὰ βάρβαρα πλήθῃ διώκειν,

23. καὶ τὸ περιβόητον καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην ἱερὸν ἀνακομίσασθαι, καὶ τὴν πόλιν ἐλευθερώσαι, καὶ τοὺς μέλλοντας καταλύεσθαι νόμους ἐπανορθῶσαι, τοῦ Κυρίου μετὰ πάσης ἐπιεικείας ἴλεω γενομένου αὐτοῖς,

24. τὰ ὑπὸ Ἰάσωνος τοῦ Κυρηναίου δεδηλωμένα διὰ πέντε βιβλίων, πειρασόμεθα δι' ἐνὸς συντάγματος ἐπιτεμεῖν.

25. Συνορῶντες γὰρ τὸ χῆμα τῶν ἀριθμῶν καὶ τὴν οὔσαν δυσχέρειαν τοῖς θελοῦσιν εἰσυχλεῖσθαι τοῖς τῆς ἱστορίας διηγῆμασι διὰ τὸ πλῆθος τῆς ὕλης,

26. ἐφροντίσαμεν τοῖς μὲν βουλομένοις ἀναγινώσκειν ψυχαγωγίαν, τοῖς δὲ φιλοφρονουσιν εἰς τὸ διὰ μνήμης ἀναλαβεῖν εὐκοπίαν, πᾶσι δὲ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὠφέλειαν.

27. Καὶ ἡμῖν μὲν τοῖς τὴν κακοπάθειαν ἐπιδεδεγμένοις τῆς ἐπιτομῆς οὐ ῥάδιον, ἰδρῶτος δὲ καὶ ἀγρυπνίας τὸ πρᾶγμα.

28. Καθὰ περ τῷ παρασκευάζοντι συμπόσιον καὶ ζητοῦντι τὴν ἐτέρων λυσitelian οὐκ εὐχερὲς μὲν, ὅμως διὰ τὴν τῶν πολλῶν εὐχαριστίαν ἡδέως τὴν κακοπάθειαν ὑποίσομεν.

29. Τὸ μὲν διακριθεὺς περὶ ἐκάστων τῶν συγγραφεῖ παραχωρήσαντες, τὸ δὲ ἐπιπορεύεσθαι τοῖς ὑπογραμμοῖς τῆς ἐπιτομῆς διαπονοῦντες.

30. Καθὰ περ γὰρ τῆς καινῆς οἰκίας ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης καταβολῆς φροντιστέον, τῷ δὲ ἐγκαίειν καὶ ζωγραφεῖν ἐπιχειροῦντι, τὰ ἐπιτήδεια πρὸς διακόσμησιν ἐξεταστέον, οὕτω δοκῶ καὶ ἐπὶ ἡμῖν.

31. Τὸ μὲν ἐμβατεύειν καὶ περὶ πάντων ποιῆσθαι λόγον, καὶ πολυπραγμονεῖν ἐν τοῖς καταμέροις, τῷ τῆς ἱστορίας ἀρχηγέτῃ καθήκει.

13. Narrabantur autem et in descriptionibus et in commentariis qui secundum Neemiam hæc eadem, et qualiter construens bibliothecam congregavit quæ de regibus et prophetis, et quæ ipsius David, et epistolas regum de donariis.

14. Similiter autem et Judas quæ deciderant per bellum quod nobis acciderat congregavit omnia, et sunt apud nos.

15. Si ergo desideratis hæc, mittite qui perferant vobis.

16. Acturi itaque purificationem scripsimus vobis. Bene ergo feceritis si egeritis hos dies.

17. Deus autem qui liberavit populum suum, et reddidit hæreditatem omnibus et regnum, et sacerdotium, et sanctificationem,

18. sicut promisit in lege : speramus enim in Deo quod cito nostri miserebitur et congregabit nos de ea quæ sub cælo in locum sanctum.

19. Eripuit enim nos de magnis periculis, et locum purgavit.

20. De Juda vero Maccabæo et fratribus ejus et de templi magni purificatione, et de aræ dedicatione,

21. sed et de præliis quæ pertinent ad Antiochum Nobilem et filium ejus Eupatorem,

22. et de illuminationibus quæ de cælo factæ sunt ad eos qui pro Judaismo abunde fortiter fecerunt, ita ut universam regionem cum pauci essent popularentur et barbaram multitudinem fugarent,

23. et famosissimum in toto orbe templum recuperarent, et civitatem liberarent, et leges quæ futurum erat ut abolerentur restituerent, Domino cum omni tranquillitate propitio facto illis,

24. quæ ab Jasone Cyrenæo quinque libris declarata sunt, tentavimus nos uno volumine brevare.

25. Considerantes enim effusionem numerorum et difficultatem quæ adest volentibus aggredi narrationes historiarum propter multitudinem rerum,

26. curavimus volentibus quidem legere ut esset animi oblectatio, studiosis vero ut facilius possint memoriæ commendare, omnibus autem legentibus utilitas conferatur.

27. Et nobis quidem qui laborem breviandi suscepimus non facile, sed sudoris et vigiliarum negotium est.

28. Sicut ei qui præparat convivium et quærenti aliorum utilitatem non facile quidem est, tamen propter multorum gratiam libenter laborem sustinebimus.

29. Subtilem quidem et exquisitam de singulis tractationem historiographo concedentes, persequi autem delineationes epitomes studentes.

30. Sicut enim novæ domus architecto de universa structura curandum est, ei vero qui inurere et pingere aggreditur, quæ apta sunt ad ornatum exquirenda sunt, ita æstimo et in nobis.

31. Nam penetrare quidem et de omnibus facere sermonem, et curiosius singulas quasque partes disquirere, historiæ congruit auctori.

32. Τὸ δὲ σύντομον τῆς λέξεως μεταδίδωκειν, καὶ τὸ ἐξεργαστικὸν τῆς πραγματείας παραιτεῖσθαι, τῷ τὴν μεταφρασίν ποιουμένῳ συγχωρητέον.

33. Ἐντεῦθεν οὖν ἀρῶμεθα τῆς διηγήσεως, τοῖς προειρημένοις τοσοῦτον ἐπιτεύξαντες. Εὐθὺς γὰρ τὸ μὲν πρὸ τῆς ἱστορίας πλεονάζειν, τὴν δὲ ἱστορίαν ἐπιτεμεῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Τῆς ἀγίας τοίνυν πόλεως κατοικουμένης μετὰ πάσης εἰρήνης, καὶ τῶν νόμων ἔτι κάλλιστα συντηρουμένων διὰ τὴν Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως εὐσέβειάν τε καὶ μισοπονηρίαν,

2. συνέβαινε καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τιμᾶν τὸν τόπον, καὶ τὸ ἱερὸν ἀποστολαῖς ταῖς κρατίσταις δοῶναι,

3. ὥστε καὶ Σέλευκον τὸν τῆς Ἀσίας βασιλέα χορηγεῖν ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πάντα τὰ πρὸς τὰς λειτουργίας τῶν θυσιῶν ἐπιβάλλοντα δαπανήματα.

4. Σίμων δὲ τις ἐκ τῆς Βενιαμὴν φυλῆς προστάτης τοῦ ἱεροῦ καθεσταμένος διηρέθη τῷ ἀρχιερεὶ περὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν παρανομίας.

5. Καὶ νικῆσαι τὸν Ὀνίαν μὴ δυνάμενος, ἦλθε πρὸς Ἀπολλώνιον Θρασαίου, τὸν κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν κοιλῆς Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγόν·

6. καὶ προσήγγειλε περὶ τοῦ χρημάτων ἀμυθῆτων γέμειν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις γαζοφυλάκιον, ὥστε τὸ πλεονθος τῶν διαφορῶν ἐναρίθμητον εἶναι, καὶ μὴ προσῆκειν αὐτὰ πρὸς τὸν τῶν θυσιῶν λόγον, εἶναι δὲ δυνατόν ὑπὸ τῆν τοῦ βασιλέως ἐξουσίαν πεσεῖν ἅπαντα ταῦτα.

7. Συμμίξας δὲ ὁ Ἀπολλώνιος τῷ βασιλεῖ, περὶ τῶν μνησθέντων αὐτῷ χρημάτων ἐνεφάνισεν. Ὁ δὲ πραειρισάμενος Ἡλιόδωρον, τὸν ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἀπέστειλε δούς ἐντολάς, τῶν τῶν προειρημένων χρημάτων ἐκκομιδὴν ποιήσασθαι.

8. Εὐθὺς δὲ ὁ Ἡλιόδωρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, τῇ μὲν ἐμφάσει ὡς τὰς κατὰ κοιλὴν Συρίαν καὶ Φοινίκην πόλεις ἐφοδείσων, τῇ πράγματι δὲ τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν ἐπιτελέσων.

9. Παραγεννηθεὶς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τῆς πόλεως ἀποδεχθεὶς, ἀνέθετο περὶ τοῦ γεγονότος ἐμφανισμοῦ, καὶ τίνος ἕνεκεν πάρεστι διεσαφῆσεν. Ἐπυνθάνετο δὲ εἰ ταῖς ἀληθείαις ταῦτα οὕτως ἔχοντα συγχάνει.

10. Τοῦ δὲ ἀρχιερέως ὑποδείξαντος παραθήκας εἶναι χρηρῶν τε καὶ ὀφθαλμῶν,

11. τινὰ δὲ καὶ Ὑρκανοῦ τοῦ Τωβίου σφόδρα ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου, οὐχ ὥςπερ ἦν διαβάλλων ὁ δυσσεβὴς Σίμων, τὰ δὲ πάντα ἀργυρίου τετρακόσια τάλαντα, χρυσίου δὲ διακόσια·

12. ἀδικηθῆναι δὲ τοὺς πεπιστευκότας τῇ τοῦ τόπου ἀγνοσίῳ καὶ τῇ τοῦ τετιμημένου κατὰ τὸν σύμπαντα κόσμον ἱεροῦ σεμνότητι καὶ ἀσυλῇ, παντελῶς ἀμήχανον εἶναι.

13. Ὁ δὲ Ἡλιόδωρος, δι' ὅς ἐῖχε βασιλικὰς ἐντολάς, πάντως ἔλεγεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληπτέα ταῦτα εἶναι.

14. Ταῖς αἰτίας δὲ ἡμέραν εἰσῆει τὴν περὶ τούτων ἐπισκεψὶν οἰκονομήσων. Ἦν δὲ οὐ μικρὰ καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἀγωνία.

32. Brevitatem vero dictionis sectari, et subtilem executionem rerum vitare, brevianti concedendum est.

33. Hinc ergo narrationem incipiemus, prædictis hactenus connectentes. Stultum enim est ante historiam effluere, in ipsa autem historia succingi.

CAPUT III.

1. Igitur cum sancta civitas habitaretur cum omni pace, leges autem adhuc optime custodirentur propter Oniam pontificis pietatem et odium malorum,

2. fiebat ut et ipsi reges locum honorarent, et templum maximis muneribus illustrarent,

3. ita ut Seleucus Asiae rex de redditibus suis præstaret omnes sumptus ad ministeria sacrificiorum pertinentes.

4. Simon autem quidam de tribu Benjamin præpositus templi constitutus contendebat cum principe sacerdotum de ea quæ in civitate fiebat legum transgressione.

5. Sed cum vincere Oniam non posset, venit ad Apollonium Thrasæ filium, qui illo tempore erat dux Coelestis et Phœnicis:

6. et nuntiavit pecuniis immensis plenum esse ærarium Jerosolymis, ita ut multitudo communium copiarum esset innumerabilis, et ea non pertinere ad rationem sacrificiorum, esse autem possibile sub potestate regis cadere universa hæc.

7. Collocutus autem Apollonius cum rege, de indicatis sibi pecuniis aperuit. Ille vero eligens Heliodorum, qui erat super negotia ejus, misit cum mandatis, ut prædictam pecuniam asportaret.

8. Statimque Heliodorus iter est aggressus, specie quidem quasi eas quæ per Coelestiam et Phœnicen civitates esset peragraturus, revera autem regis propositum perfecturus.

9. Sed cum venisset Jerosolymam, et benigne a summo sacerdote civitatis esset exceptus, narravit de dato indicio, et ejus rei gratia adesset aperuit. Interrogabat autem si vere hæc ita essent.

10. Tunc summus sacerdos ostendit deposita esse viduarum et pupillorum,

11. quædam vero et Hyrcani Tobiae viri valde eminentis, non sicut detulerat impius Simon, universa autem argenti talenta esse quadringenta, et auri ducenta:

12. fraudari vero eos qui credidissent loci sanctitati et honorati per universum mundum templi majestati et securitati, omnino impossibile esse.

13. Heliodorus, pro his quæ habebat in mandatis a rege, omnino dicebat in regium fiscum referenda hæc esse.

14. Constituta autem die intrabat de his visitationem ordinaturus. Non modica vero per universam civitatem erat trepidatio.

15. Οἱ δὲ ἱερεῖς πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ταῖς ἱερατικαῖς στολαῖς ῥίψαντες ἑαυτοὺς, ἐπεκαλοῦντο εἰς οὐρανὸν τὸν περὶ παραθήκης νομοθετήσαντα τοῖς παρακαταθεμένοις ταῦτα σῶα διαφυλάττει.

16. Ἦν δὲ δρῶντα τὴν τοῦ ἀρχιερέως ιδεάν, τιτρώσκεσθαι τὴν διάνοιαν. Ἡ γὰρ ὄψις καὶ τὸ τῆς χροᾶς παρηλλαγμένον ἐνέφαινε τὴν κατὰ ψυχὴν ἀγωνίαν.

17. Περιεχέχυτο γὰρ περὶ τὸν ἄνδρα δέος τι καὶ φρικασμός σώματος, δι' ὧν πρόδηλον ἐγένετο τοῖς θεωροῦσι τὸ κατὰ καρδίαν ἐνεστὸς ἄλγος.

18. Οἱ δὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν ἀγγελῶν ἐξεπῆδον ἐπὶ πάνδημον ἱκετείαν, διὰ τὸ μέλλειν εἰς καταφρόνησιν ἐρχεσθαι τὸν τόπον.

19. Ὑπεζωσμένοι δὲ ὑπὸ τοὺς μαστοὺς αἱ γυναῖκες σάκκους κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπλήθυσαν. Αἱ δὲ κατακλειστοὶ τῶν παρόντων, αἱ μὲν συνέτρεχον ἐπὶ τοὺς πυλῶνας, αἱ δὲ ἐπὶ τὰ τείχη, τινὲς δὲ διὰ τῶν θυρίδων διεξέκυπτον.

20. Πᾶσαι δὲ προτείνουσιν τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, ἐποιοῦντο τὴν λιτανείαν.

21. Ἐλεῖν δ' ἦν τὴν τοῦ πλήθους παμμιγῇ πρόπτωσιν, τὴν τε τοῦ μεγάλου διαγωνιῶντος ἀρχιερέως προσδοκίαν.

22. Οἱ μὲν οὖν ἐπεκαλοῦντο τὸν παντοκράτορα Θεὸν τὰ πεπιστευμένα τοῖς πεπιστευκόσι σῶα διαφυλάσσειν μετὰ πάσης ἀσφαλείας.

23. Ὁ δὲ Ἡλιόδωρος τὸ διεγνωσμένον ἐπετελεῖ. Αὐτόθι δὲ αὐτοῦ σὺν τοῖς δορυφόροις κατὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἦδ' ἐπαρόντος,

24. ὁ τῶν πατέρων Κύριος καὶ πάσης ἐξουσίας δυνάστης ἐπιφάνειαν μεγάλην ἐποίησεν, ὥστε πάντας τοὺς κατατολμήσαντας συνελθεῖν, καταπλαγέντας τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν, εἰς ἔκλυσιν καὶ δειλίαν τραπήναι.

25. Ὡρῆθ' ἡ γὰρ τις ἵππος αὐτοῖς, φοβερόν ἔχων τὴν ἐπιβάτην, καὶ καλλίστην σαγῇ διακεκοσμημένος, φερόμενος δὲ ῥύθην ἐνέσεισε τῷ Ἡλιόδωρῳ τὰς ἐμπροσθίας ὀπλὰς· ὁ δὲ ἐπικαθήμενος ἐφαίνετο χρυσῇ πανοπλίᾳ ἔχων.

26. Ἔτεροι δὲ δύο προεφάνησαν αὐτῷ νεανῖαι τῇ ῥίμῃ μὲν ἐκπρεπεῖς, καλλίστοι δὲ τῇ δοξῇ, διαπρεπεῖς δὲ τὴν περιβολήν· οἱ καὶ παρσταντές ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐμαστίζον αὐτὸν ἀδιαλείπτως, πολλὰς ἐπιβρίπτουντες αὐτῷ πληγὰς.

27. Ἄφωι δὲ πεσόντα πρὸς τὴν γῆν καὶ πολλῷ σκότει περιχυθέντα συναρπάσαντες καὶ εἰς φορεῖον ἐνθέντες,

28. τὸν ἄρτι μετὰ πολλῆς παραδρομῆς καὶ πάσης δορυφορίας εἰς τὸ προειρημένον εἰσελθόντα γαζοφυλάκιον, ἔφερον ἀβόηθον ἐαυτῷ καθεστῶτα, φανερώς τὴν τοῦ Θεοῦ δύναστείαν ἐπεγνώκοτες.

29. Καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν θεῖαν ἐνέργειαν ἀφωνος καὶ πάσης ἐστερημένος ἐλπίδος καὶ σωτηρίας ἐβρίπτο.

30. Οἱ δὲ τὸν Κύριον εὐλόγουν τὸν παραδοξάζοντα τὸν ἑαυτοῦ τόπον. Καὶ τὸ μικρῷ πρότερον δέους καὶ ταραχῆς γέμον ἱερὸν, τοῦ παντοκράτορος ἐπιφανέντος Κυρίου, χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐπεπλήρωτο.

31. Ταχὺ δὲ τινες τῶν τοῦ Ἡλιόδωρου συνήθων ἤξιουν τὸν Ὀνίαν ἐπικαλέσασθαι τὸν Ὑψιστον, καὶ τὸ ζῆν χαρίσασθαι τῷ παντελῶς ἐν ἐσχάτῃ πνοῇ κειμένῳ.

32. Ὑποπτος δὲ γινόμενος ὁ ἀρχιερεὺς, μήποτε διάλψιν ὁ βασιλεὺς σὴν κακουργίαν τινὰ περὶ τὸν Ἡλιόδωρον ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων συντελέσθαι, προσήγαγε θυσίαν ὑπὲρ τῆς τοῦ ἀνδρὸς σωτηρίας.

15. Sacerdotes autem ante altare cum stolis sacerdotalibus jactantes se, invocabant in celum eum qui de deposito legem posuit ut his qui deposuerant ea salva custodiret.

16. Jam vero qui videret summi sacerdotis vultum, mente vulnerabatur. Facies enim et color immutatus declarabat eam quæ in animo agoniam.

17. Circumsusa enim erat mœstitia quædam viro et horror corporis, per quæ manifestus aspicientibus dolor cordis ejus efficiebatur.

18. Alii autem de domibus gregatim prosiliebant ad publicam supplicationem, pro eo quod in contemptum locus esset venturus.

19. Accinctæque mulieres ciliciis sub mammis per vias confluebant. Sed et virgines quæ conclusæ erant, aliæ quidem concurrebant ad januas, aliæ autem ad muros, aliquæ vero per fenestras aspiciebant.

20. Universæ autem protendentes manus in cælum, deprecabantur.

21. Erat autem miserabilis commistæ multitudinis ruina, et summi sacerdotis in magna agonia constituti exspectatio.

22. Et hi quidem invocabant omnipotentem Deum ut credita salva his qui crediderant cum omni integritate conservaret.

23. Heliodorus autem quod decreverat perficiebat. Ibi autem ipso cum satellitibus ad ærarium jam presente,

24. patrum Dominus et omnis potestatis dominator magnam fecit ostensionem, ita ut omnes qui ausi fuerant convenire, obstupescerent Dei virtutem, in dissolutionem et formidinem converterentur.

25. Apparuit enim illis quidam equus, terribilem habens sessorem, et optimo operimento adornatus, invectus autem cum impetu incussit Heliodoro anteriores ungulas : qui autem ei insidebat videbatur arma habere aurea.

26. Alii autem duo apparuerunt ei juvenes virtute decori, optimi gloria, speciosique amictu : qui etiam circumstantes ex utraque parte flagellabant eum sine intermissione, multas inferentes ei plagas.

27. Subito autem concidentem in terram et multa caligine circumfusus rapientes et in sellam gestatoriam imponentes,

28. eum qui nuper cum multo cursorum comitatu et omni satellitio prædictum ingressus erat ærarium, portabant nullius sibi ipsi auxilii ferendi compotem, manifesto Dei potestatem cognoscentes.

29. Et ille quidem per divinam virtutem jacebat mutus atque omni spe et salute privatus.

30. Hi autem Dominum benedicebant qui magnificabat locum suum. Et templum quod paulo ante timore ac tumultu erat plenum, apparente omnipotente Domino, gaudio et lætitia impletum est.

31. Confestim vero ex amicis Heliodori quidam rogabant Oniam ut invocaret Altissimum, et vitam donaret ei qui omnino in supremo spiritu erat constitutus.

32. Suspiciatus autem summus sacerdos, ne forte rex suspicaretur maleficium aliquod circa Heliodorum a Judæis esse consummatum, obtulit hostiam pro viri salute.

33. Ποιουμένου δὲ τοῦ ἀρχιερέως τὸν ἱλασμόν, οἱ αὐτοὶ νεανίαί πάλιν ἐφάνησαν τῷ Ἡλιόδωρῳ ἐν ταῖς αὐταῖς ἐσθήσεσιν ἐστολισμένοι, καὶ στάντες εἶπον· Πολλὰς τῷ Ὀνίᾳ τῷ ἀρχιερεῖ χάριτας ἔχε, διὰ γὰρ αὐτὸν σοὶ κεχάρισται τὴν ὁ Κύριος.

34. Σὺ δὲ ὑπ' αὐτοῦ μεμαστιγμένος διάγγελε πᾶσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ κράτος. Ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀφανεῖς ἐγένοντο.

35. Ὁ δὲ Ἡλιόδωρος θυσίαν ἀνενέγκας τῷ Κυρίῳ, καὶ εὐχὰς μεγίστας εὐξάμενος τῷ τὸ ζῆν περιποιήσαντι, καὶ τὸν Ὀνίαν ἀποδεξάμενος, ἀνεστρατοπέδευσε πρὸς τὸν βασιλέα.

36. Ἐξεμαρτύρει δὲ πᾶσιν ἅπερ ἦν ὑπ' ὀφιν θεθεαμένος, ἔργα τοῦ μεγίστου Θεοῦ.

37. Τοῦ δὲ βασιλέως ἐπερωτήσαντος τὸν Ἡλιόδωρον ποῖός τις εἴη ἐπιτήδειος ἐτι ἅπαξ διαπεμθῆναι εἰς Ἱερουσόλυμα, ἔφησεν·

38. Εἰ τίνα ἔχεις πολέμιον ἢ πραγμάτων ἐπίβουλον, πέμψον αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ μεμαστιγμένον αὐτὸν προσδέξῃ, εἴαν περ καὶ διασωθεῖ· διὰ τὸ περὶ τὸν τόπον ἀληθῶς εἶναι τίνα Θεοῦ δύναμιν.

39. Αὐτὸς γὰρ ὁ τὴν κατοικίαν ἐπουράνιον ἔχων ἐπόπτῃς ἐστὶ καὶ βοηθὸς ἐκείνου τοῦ τόπου, καὶ τοὺς παραγινομένους ἐπὶ κακῶσι τύπτων ἀπόλλυσιν.

40. Καὶ τὰ μὲν κατὰ Ἡλιόδωρον καὶ τὴν τοῦ γαζοφυλακίου τήρησιν οὕτως ἐχώρησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ὁ δὲ προειρημένος Σίμων, ὁ τῶν χρημάτων καὶ τῆς πατρίδος ἐνδεκτικῆς γεγονώς, ἐκακολογεῖ τὸν Ὀνίαν, ὡς αὐτὸς τε εἴη τὸν Ἡλιόδωρον ἐπισεσικῶς, καὶ τῶν κακῶν δημιουργὸς καθεστηκώς·

2. καὶ τὸν εὐεργέτην τῆς πόλεως καὶ τὸν κηδεμόνα τῶν δημοθῶν καὶ ζηλωτὴν τῶν νόμων, ἐπίβουλον τῶν πραγμάτων ἐτόλμα λέγειν.

3. Τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσοῦτον προβαινούσης ὥστε καὶ διὰ τίνος τῶν ὑπὸ τοῦ Σίμμωνος δεδοκιμασμένων φόνους συντελεῖσθαι,

4. συνορῶν ὁ Ὀνίας τὸ χαλεπὸν τῆς φιλονεικίας, καὶ Ἀπολλώνιον μαίνεσθαι, ὡς τὸν κοίτης Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγόν, συναύξοντα τὴν κακίαν τοῦ Σίμμωνος, ὡς τὸν βασιλέα διεκομίσθη,

5. οὐ γινόμενος τῶν πολιτῶν κατήγορος, τὸ δὲ συμφέρον κοινῇ κατ' ἰδίαν παντὶ τῷ πλήθει σκοπῶν.

6. Ἐώρα γὰρ ἄνευ βασιλικῆς προνοίας ἀδύνατον εἶναι τυχεῖν εἰρήνης ἐπὶ τὰ πράγματα, καὶ τὸν Σίμμωνα παῦλαν οὐ ληψόμενον τῆς ἀνοίας.

7. Μεταλλάξαντος δὲ τὸν βίον Σελεύκου, καὶ παραλαβόντος τὴν βασιλείαν Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος Ἐπιφανοῦς, ὑπενόθευσεν Ἰάσων ὁ ἀδελφὸς Ὀνίου τὴν ἀρχιερωσύνην,

8. ἐπαγγεिलाίμενος τῷ βασιλεῖ δι' ἐντεύξεως ἀργυρίου τάλαντα ἐξήκοντα πρὸς τοῖς τριακοσίοις, καὶ προσόδου τινὸς ἄλλης τάλαντα ὀγδοήκοντα.

9. Πρὸς δὲ τούτοις ὑπισχνεῖτο καὶ ἕτερα διαγράψαι πεντήκοντα πρὸς τοῖς ἑκατὸν, εἴαν συγχωρηθῇ διὰ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ γυμνάσιον καὶ ἐφηβίαν αὐτῷ συστήσασθαι, καὶ τοὺς ἐν Ἱερουσολύμοις Ἀντιοχεῖς ἀναγράψαι.

33. Faciente autem summo sacerdote propitiationem, iidem juvenes rursus apparuerunt Heliodoro eisdem vestibus amicti, et stantes dixerunt : Multas Oniæ sacerdoti gratias habere, nam propter eum tibi Dominus vitam donavit.

34. Tu autem ab eo flagellatus nuntia omnibus magnam Dei potestatem. Et his dictis non comparuerunt.

35. Heliodorus autem hostia Domini oblata, et votis maximis promissis ei qui vivere concessit, et Oniæ gratias agens, rediit cum exercitu ad regem.

36. Testabatur autem omnibus ea quæ sub oculis suis viderat, opera maximi Dei.

37. Cum autem rex interrogasset Heliodorum, quis esset aptus adhuc semel Hierosolymam mitti, ait :

38. Si quem habes hostem aut rerum insidiatorem, mitte eum illuc, et flagellatum eum recipies, si tamen evaserit : eo quod in loco sit vere Dei quædam virtus.

39. Nam ipse qui habet supercœlestem habitationem visitor et adiutor est loci illius, et venientes ad malefaciendum percutit et perdit.

40. Igitur de Heliodoro et ærarii custodia ita res se habet.

CAPUT IV.

1. Simon autem prædictus, pecuniarum et patriæ delator factus, male loquebatur de Onia, tamquam ipse Heliodorum instigasset, et malorum artifex fuisset:

2. benefactoremque civitatis et provisorem gentis suæ et æmulatorem legum, audebat insidiatorem rerum dicere.

3. Sed cum inimicitia in tantum procederent ut etiam per quemdam ex iis qui a Simone probati erant homicidia fierent,

4. considerans Onias periculum contentionis, et Apollonium insanire, utpote ducem Cœlesyriæ et Phœnicis, augmentem militiam Simonis, ad regem se contulit,

5. non civium accusator factus, sed communem utilitatem apud semetipsum universæ multitudinis considerans.

6. Videbat enim sine regali providentia impossibile esse pacem ulterius rebus dari, nec Simonem cessaturum a stultitia.

7. Sed post Seleuci vitæ excessum, cum suscepisset regnum Antiochus qui Nobilis appellabatur, ambiebat Jason frater Oniæ summum sacerdotium,

8. adito rege promittens ei argenti talenta trecenta sexaginta, et ex reditu quodam alia talenta octoginta.

9. Super hæc autem promittebat alia centum quinquaginta se tributurum, si per potestatem ejus concederetur gymnasium et ephēbiam sibi constituere, et eos qui in Jerosolymis erant Antiochenos scribere.

10. Ἐπινεύσαντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀρχῆς κρατήσας, εὐθὺς ἐπὶ τὸν ἑλληνικὸν χαρακτήρα τοὺς δημοφύλους μετήγε.

11. Καὶ τὰ κείμενα τοῖς Ἰουδαίοις φιλάνθρωπα βασιλικά διὰ Ἰωάννου τοῦ πατρὸς Εὐπολέμου, τοῦ ποιησαμένου τὴν πρεσβείαν ὑπὲρ φιλίας καὶ συμμαχίας πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, παρώσατο, καὶ τὰς μὲν νομίμους καταλύων πολιτείας, παρανόμους ἐθισμοὺς ἐκαίνιζεν.

12. Ἀσμένως γὰρ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν γυμνάσιον καθίδρυσε, καὶ τοὺς κρατίστους τῶν ἐφήβων ὑποτάσσων ὑπὸ πέτασον ᾔηεν.

13. Ἦν δ' οὕτως ἀκμή τις ἑλληνισμοῦ, καὶ πρόσθεσις ἀλλοφυλισμοῦ, διὰ τὴν τοῦ ἀσεβοῦς καὶ οὐκ ἀρχιερέως Ἰάσωνος υπερβάλλουσαν ἀναγείαν,

14. ὥστε μηκέτι περὶ τὰς τοῦ θυσιαστηρίου λειτουργίας προθύμους εἶναι τοὺς ἱερεῖς, ἀλλὰ τοῦ μὲν ναοῦ καταφρονούντες καὶ τῶν θυσιῶν ἀμελοῦντες ἔσπευδον μετέχειν τῆς ἐν παλαίστρᾳ παρανόμου χορηγίας, μετὰ τὴν τοῦ δίσκου πρόκλησιν,

15. καὶ τὰς μὲν πατρῴους τιμὰς ἐν οὐδενὶ τιθέμενοι, τὰς δὲ ἑλληνικὰς δοῖας καλλίστας ἡγούμενοι.

16. Ὃν χάριν περιέσχεν αὐτοὺς χαλεπὴ περίστασις, καὶ ὧν ἐξήλουν τὰς ἀγῶνας καὶ καθάπαν ἤθελον ἐσομοῦσθαι, τοὺτους πολεμίους καὶ τιμωρητὰς ἔσχον.

17. Ἀσβεῖν γὰρ εἰς τοὺς θεοὺς νόμους οὐ βῆδιον, ἀλλὰ ταῦτα ὁ ἀκόλουθος καιρὸς δηλώσει.

18. Ἀγομένοιο δὲ πενταετηρικοῦ ἀγῶνος ἐν Τύρῳ, καὶ τοῦ βασιλέως παρόντος,

19. ἀπέστειλεν Ἰάσων ὁ μιὰρὸς θεωρὸς ἀπὸ Ἱεροσολύμων Ἀντιοχεῖς ὄντας, παρακομίζοντας ἀργυροῦ δραχμὰς τριακοσίας εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν, ἃς καὶ ἤξωσαν οἱ παρακομίζαντες μὴ χρῆσθαι πρὸς θυσίαν, διὰ τὸ μὴ καθήκειν, εἰς ἑτέραν δὲ καταθέσθαι δαπάνην.

20. Ἐπεμψεν οὖν ταῦτα, διὰ μὲν τὸν ἀποστείλαντα, εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν· ἔνεκεν δὲ τῶν παρακομίζόντων εἰς τὰς τῶν τριήρων κατασκευάς.

21. Ἀποσταλέντος δὲ εἰς Αἴγυπτον Ἀπολλωνίου τοῦ Μενεσθένος διὰ τὰ πρωτοκλίσια Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος βασιλέως, μεταλαβὼν Ἀντίοχος ἀλλότριον αὐτὸν τῶν αὐτῶν γεγονέναι πραγμάτων, τῆς κατ' αὐτὸν ἀσφαλείας ἐφρόντιζεν. Ὅθεν εἰς Ἰόππην παραγενόμενος, κατήντησεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

22. Μεγαλοπρεπῶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς πόλεως παραδεγθεὶς, μετὰ δαδουχίας καὶ βοῶν εἰσπεπόρευται, εἴθ' οὕτως εἰς τὴν Φοινίκην κατεστρατοπέδευσε.

23. Μετὰ δὲ τριετὴ χρόνον ἀπέστειλεν Ἰάσων Μενελάον τὸν τοῦ προσημαινομένου Σίμωνος ἀδελφόν, παρακομίζοντα τὰ χρήματα τῷ βασιλεῖ, καὶ περὶ πραγμάτων ἀναγκαίων ὑπομνηματισμοὺς τελέσοντα.

24. Ὁ δὲ συσταθεὶς τῷ βασιλεῖ καὶ δοξάσας αὐτὸν τῷ προσώπῳ τῆς ἐξουσίας, εἰς ἑαυτὸν κατήντησε τὴν ἀρχιερωσύνην, υπερβαλὼν τὸν Ἰάσωνα τάλαντα ἀργυροῦ τριακόσια.

25. Λαβὼν δὲ τὰς βασιλικὰς ἐντολὰς παρεγένετο, τῆς μὲν ἀρχιερωσύνης οὐδὲν ἄξιον φέρων, θυμὸς δὲ ὡμοῦ τυράννου καὶ θηρὸς βαρβάρου ὀργὰς ἔχων.

19. Quod cum rex annuisset et obtinisset principatum, statim ad gentilem ritum contribules transferre cepit.

11. Et amotis his quæ humanitate regia Judæis fuerant constituta per Joannem patrem Eupolemi, qui apud Romanos de amicitia et societate functus est legatione, legitima quidem civium jura dissolvens, prava instituta innovabat.

12. Alacriter enim sub ipsa arce gymnasium constituit, et optimos quosque epheborum subjiciens sub velum duxit.

13. Erat autem sic vigor quidam gentilitatis, et profectus alienigenæ conversationis, propter impii et non sacerdotis Jasonis eximium scelus,

14. ita ut sacerdotes jam non circa altaris officia dediti essent, sed contempto templo et sacrificiis neglectis festinarent participes fieri ejus quæ in palaestra fiebat præbitionis iniquæ, post disci provocationem.

15. Et patrios quidem honores pro nihilo habentes, græcas glorias optimas arbitrabantur.

16. Quorum rerum gratia occupavit eos grave infortunium, et quorum instituta æmulabantur ac per omnia con-similes esse cupiebant, hos hostes et punitores habuerunt.

17. In leges enim divinas impie agere non facile est, sed hæc tempus sequens declarabit.

18. Cum autem quinquennalis agon Tyri celebraretur, et rex præsens esset,

19. misit Jason facinorosus ministros ab Jerosolymis qui erant Antiocheni, portantes argenti drachmas trecentas in sacrificium Herculis, quas etiam postulaverunt hi qui asportaverant ne in sacrificium erogarentur, quia non oportet, sed in alium sumptum deputarentur.

20. Misit igitur hæc, quantum quidem ad se qui mittebat pertinebat, in sacrificium Herculis: propter eos autem qui portabant in fabricam triremium.

21. Misso autem in Ægyptum Apollonio Mnesthei filio propter primates Ptolemæi Philometoris regis, cum cognovisset Antiochus alienum se a negotiis ipsis effectum, propriæ securitati consuluit. Inde Joppen veniens profectus est Jerosolymam.

22. Magnifice autem a Jasone et civitate susceptus, cum facularum luminibus et acclamationibus introductus est, et inde in Phœnicem exercitum convertit.

23. Post triennii autem tempus misit Jason Menelaum supradicti Simonis fratrem, portantem pecunias regi, et de negotiis necessariis communionis facturum.

24. At ille commendatus regi et magnificans se facie potestatis, in semetipsum retorsit summum sacerdotium, superans Jasonem talentis argenti trecentis.

25. Acceptisque a rege mandatis venit, nihil quidem habens dignum sacerdotio, animos vero crudelis tyranni et feræ barbaræ iras gerens.

28. Καὶ ὁ μὲν Ἰάσωγ, ὁ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ὑπονοθεύσας, ὑπονοθευθεὶς ὑπ' ἑτέρου, φυγὰς εἰς τὴν Ἀμμανίτιν χώραν συνήλαστο.

27. Ὁ δὲ Μενέλαος τῆς μὲν ἀρχῆς ἐκράτει, τῶν δὲ ἐπηγγελμένων τῷ βασιλεῖ χρημάτων οὐδὲν εὐτάχτει.

29. ποιουμένου δὲ τὴν ἀπαίτησιν Σωστράτου τοῦ τῆς ἀροπόλεως ἐπάρχου, πρὸς τοῦτον γὰρ ἦν ἡ τῶν φόρων πρᾶξις· δι' ἣν αἰτίαν οἱ δύο ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσεκληθήσαν.

29. Καὶ ὁ μὲν Μενέλαος ἀπέλιπε τῆς ἀρχιερωσύνης διάδοχον Λυσίμαχον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, Σωστράτος δὲ Κράτητα τὸν ἐπὶ τῶν Κυπρίων.

30. Τοιούτων δὲ συνεστηκότων, συνέβη Ταρσεῖς καὶ Μαλλώτας στασιάζειν, διὰ τὸ Ἀντιοχίδι τῇ παλλακῇ τοῦ βασιλέως ἐν δωρεᾷ δέδοσθαι.

31. Θᾶπτον οὖν ὁ βασιλεὺς ἤκε καταστεῖλαι τὰ πράγματα, καταλιπὼν τὸν διαδεχόμενον Ἀνδρόνικον τὸν ἐν αἰετώματι κειμένον.

32. Νομίσας δὲ ὁ Μενέλαος εἰληφέναι καιρὸν εὐφυῆ, χρυσώματά τινα τῶν τοῦ ἱεροῦ νομισμάτων ἐχαρίσατο τοῦ Ἀνδρόνικου, καὶ ἕτερα ἐτύγγανε πεπρακώς εἰς τὴν Τύρον καὶ τὰς κύκλῳ πόλεις.

33. Ἄ καὶ σαφῶς ἐπεγνωκώς ὁ Ὀνίας, παρήλεγχεν ἀποκεχωρηκώς εἰς ἀσύλον τόπον, ἐπὶ Ἀδάφνης τῆς πρὸς Ἀντιοχείαν κειμένης.

34. ὅθεν ὁ Μενέλαος λαβὼν ἰδίᾳ τὸν Ἀνδρόνικον, παρεκάλει χειρώσασθαι τὸν Ὀνίαν. Ὁ δὲ παραγενόμενος ἐπὶ τὸν Ὀνίαν, καὶ πεισθεὶς ἐπὶ ὁλώῳ, καὶ δεξιᾷ μεθ' ὀρκίων δούς, καίπερ ἐν ὑποψίᾳ κείμενος ἐπεισεν ἐκ τοῦ ἀσύλου προελθεῖν, ὃν καὶ παραχρῆμα παρέκλεισεν οὐκ αἰδέσθεις τὸ δίκαιον.

35. Δι' ἣν αἰτίαν οὐ μόνον Ἰουδαῖοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἔδειναντο καὶ ἐδυσφόρουσαν ἐπὶ τῷ τοῦ ἀνδρός ἀδίκῳ φόνῳ.

36. Τοῦ δὲ βασιλέως ἐπανελθόντος ἀπὸ τῶν κατὰ Κιλικίαν τόπων ἐνετύγγανον οἱ κατὰ πόλιν Ἰουδαῖοι, συμμισησπονηρούντων καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ τοῦ παρὰ λόγον τὸν Ὀνίαν ἀπεκτένθαι.

37. Ψυχικῶς οὖν ὁ Ἀντιόχος ἐπιλυπηθεὶς καὶ τραπείας εἰς ἔλεον καὶ δακρύσας διὰ τὴν τοῦ μεταλλαχότος σωφροσύνην καὶ πολλὴν εὐταξίαν,

38. καὶ πυρωθεὶς τοῖς θυμοῖς, παραχρῆμα τὴν τοῦ Ἀνδρόνικου πορφύραν περιετόμενος, καὶ τοὺς χιτῶνας περιβρόχας, περιαγαγὼν καθ' ὅλην τὴν πόλιν, ἐπ' αὐτὸν τὸν τόπον οὐπὲρ εἰς τὸν Ὀνίαν ἡσέβησεν, ἐκεῖ τὸν μαιφόνον ἀπεκόσμησε, τοῦ Κυρίου τὴν ἀξίαν αὐτῷ κολασιν ἀποδόντος.

39. Γενομένων δὲ πολλῶν ἱεροσολυμάτων κατὰ τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου μετὰ τῆς Μενέλαου γνώμης, καὶ διαδοθείσης ἔξω τῆς φήμης, ἐπισυνήχθη τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Λυσίμαχον, χρυσωμάτων ἤδη πολλῶν διενενηγμένων.

40. Ἐπεγειρομένων δὲ τῶν ὄχλων καὶ ταῖς ὁργαῖς διεμπιπλαμένων, καθοπλίσας ὁ Λυσίμαχος πρὸς τριχιλούς, κατήρξατο χειρῶν ἀδίκων, προσηγασμένου τινὸς τυράννου προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν, οὐδὲν δὲ ἤττον καὶ τὴν θνοίαν.

41. Συνιδόντες δὲ καὶ τὴν ἐπιθεσιν τοῦ Λυσιμάχου,

VETUS TESTAMENTUM. — II.

26. Et Jason quidem, qui proprium fratrem circumvenerat, circumventus ab alio, profugus in Ammanitem expulsus est regionem.

27. Menelaus autem principatum quidem obtinuit, de pecuniis vero regi promissis nihil bene disponebat :

28. cum exactionem faceret Sostratus qui arci erat prae-positus, nam ad hunc exactio vectigalium pertinebat : quam ob causam utrique a rege sunt evocati.

29. Et Menelaus quidem reliquit sacerdotii successorem Lysimachum fratrem suum, Sostratus autem Cratelem qui erat praepositus Cypriis.

30. His autem constitutis, contigit Tarsenses et Mallotas seditionem movere, eo quod Antiochidi regis concubinae dono essent dati.

31. Festinanter itaque rex venit sedare res, relinquens suffectum Andronicum ex iis qui in dignitate positi erant.

32. Ratus autem Menelaus accepisse se tempus opportu-num, aurea quaedam vasa templi furatus donavit Andronico, et alia vendiderat Tyri et per circumjacentes civitates.

33. Quae cum certissime cognovisset Onias, arguebat in loco tuto se continens, in Daphne quae ad Antiochiam posita est :

34: unde Menelaus assumens seorsum Andronicum, hortabatur ut Oniam interficeret. Ille autem veniens ad Oniam, et suadens cum dolo, et dexteram dans cum jure-jurando, quamvis esset suspectus persuasit de asylo proce-dere, quem etiam statim in carcere peremit non veritus justitiam.

35. Ob quam causam non solum Judaei, sed etiam multi ex aliis nationibus indignabantur et moleste ferebant de nece viri injusta.

36. Sed regressum regem de Ciliciae locis adierunt Judaei qui per civitatem, ex iis qui simul scelus oderant et Graeci, de eo quod praeter rationem Onias interfectus fuerat.

37. Contristatus itaque animo Antiochus et flexus ad misericordiam et lacrymas fundens propter defuncti sobrietatem et magnam modestiam,

38. accensusque animis, confestim Andronico purpuram auferens, et vestes scindens, circumducens per totam civi-tatem, in eodem loco in quo in Oniam impietatem commi-serat, ibi homicidam e mundo sustulit, Domino illi condi-gnam retribuente poenam.

39. Multis autem sacrilegis per civitatem a Lysimacho commissis Menelai consilio, et divulgata fama, congregata est multitudo adversus Lysimachum, multis jam vasis aureis exportatis.

40. Turbis autem insurgentibus et ira repletis, Lysima-chus armatis fere tribus millibus, iniquis manibus uti coepit, duce quodam tyranno aetate pariter et dementia provecto.

41. Intelligentes autem et conatum Lysimachi, alii lapi-

συναρπάσαντες οἱ μὲν πέτρους, οἱ δὲ ξύλων πάχῃ, τινὲς δὲ ἐκ τῆς παρακειμένης σποδοῦ ὀρχασσόμενοι, φύρδην ἐνετίνασσαν εἰς τοὺς περὶ τὸν Λυσίμαχον.

42. Δι' ἣν αἰτίαν πολλοὺς μὲν αὐτῶν τραυματίας ἐποίησαν, τινὰς δὲ καὶ κατέβαλον, πάντας δὲ εἰς φυγὴν συνήλασαν, αὐτὸν δὲ τὸν ἱεροῦσλον παρὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἐχειρώσαντο.

43. Περὶ δὲ τούτων ἐνέστη κρίσις πρὸς τὸν Μενέλαον.

44. Καταντήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς Τύρον, ἐπ' αὐτοῦ τὴν δικαιολογίαν ἐποίησαντο οἱ πεμφθέντες ἄνδρες τρεῖς ὑπὸ τῆς γερούσιας.

45. Ἡδὴ δὲ λελειμμένος ὁ Μενέλαος, ἐπηγγέλιτο χρήματα ἱκανὰ τῷ Πτολεμαίῳ τῷ Δορυμένους πρὸς τὸ πείσαι τὸν βασιλέα.

46. Ὅθεν ἀπολαβὸν ὁ Πτολεμαῖος εἰς τι περίστυλον ὡς ἀναψύξοντα τὸν βασιλέα, μετέθηκε.

47. καὶ τὸν μὲν τῆς δλης κακίας αἰτίων Μενέλαον ἀπέλυσεν τῶν κατηγορημάτων, τοῖς δὲ ταλαιπώροις, οἳ τινες, εἰ καὶ ἐπὶ Σκυθῶν ἔλεγον, ἀπελύθησαν ἂν ἀκατάγνωστοι, τούτοις θάνατον ἐπέκρινε.

48. Ταχέως οὖν τὴν ἀδικον ζημίαν ὑπέσχεον οἱ ὑπὲρ πόλεως καὶ δήμων καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν προαγορεύσαντες.

49. Δι' ἣν αἰτίαν καὶ Τύριοι μισοπονηρήσαντες τὰ πρὸς τὴν κηδείαν αὐτῶν μεγαλοπρεπῶς ἐχορήγησαν.

50. Ὁ δὲ Μενέλαος, διὰ τὰς τῶν κρατούντων πλεονεξίας, ἔμενεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἐπιφύομενος τῇ κακίᾳ, μέγας τῶν πολιτῶν ἐπίβουλος καθεστώς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Περὶ δὲ τὸν καιρὸν τούτου τὴν δευτέραν ἐφοδὸν ὁ Ἀντίοχος εἰς Αἴγυπτον ἐστείλατο.

2. Συνέβη δὲ καθ' ὅλην τὴν πόλιν σχεδὸν ἐφ' ἡμέρας τεσσαράκοντα φαίνεσθαι διὰ τοῦ ἀέρος τρέχοντας ἵππεῖς, διαγρῖστους στολάς ἔχοντας, καὶ λόγχας σπειρῶν ἐξωπλισμένους,

3. καὶ ἱλας ἵππων διατεταγμένους, καὶ προσβολὰς γινόμενας, καὶ καταδρομὰς ἑκατέρων, καὶ ἀσπίδων κινήσεις, καὶ καμάκων πλήθη, καὶ μαχαίρων σπασμούς, καὶ βελῶν βολὰς, καὶ χρυσῶν κόσμων ἐκλάμψεις, καὶ παντοίους θωρακισμούς.

4. Διὸ πάντες ἤξιουν ἐπ' ἀγαθῷ τὴν ἐπιφάνειαν γενέσθαι.

5. Γενομένης δὲ λαλιᾶς ψευδοῦς, ὡς μετηλλαχὸς τὸν βίον Ἀντίοχου, παραλαβὸν ὁ Ἰάσων οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων, αἰφνιδίως ἐπὶ τὴν πόλιν συνετέλεστο ἐπίθεσιν. Τῶν δὲ ἐπὶ τῷ τείχει συνελασθέντων, καὶ τέλος ᾗδῃ καταλαβανομένης τῆς πόλεως, ὁ Μενέλαος εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐφυγάδευσεν.

6. Ὁ δὲ Ἰάσων ἐποίητο σφαγὰς τῶν πολιτῶν τῶν ἰδίων ἀφειδῶς, οὐ συννοῶν τὴν εἰς τοὺς συγγενεῖς εὐημερίαν δυσημερίαν εἶναι τὴν μεγίστην. Δοκῶν δὲ πολεμίῳ καὶ οὐχ ὁμοεθνῶν τρόπαια καταβάλλεσθαι,

7. τῆς μὲν ἀρχῆς οὐκ ἐκράτησε, τὸ δὲ τέλος τῆς ἐπιβουλῆς αἰσχύνῃ λαβὼν, φυγὰς πάλιν εἰς τὴν Ἀμμανίτιν ἀπῆλθεν.

8. Πέρας οὖν κακῆς ἀναστροφῆς ἔτυχεν ἐγκλεισθεὶς πρὸς Ἀρέταν τὸν τῶν Ἀράβων τύραννον, πόλιν ἐκ πό-

des, alii fustes validos arripuere, quidam vero ex vicino cinere apprehendentes, mixtum jecerunt in eos qui circa Lysimachum.

42. Quam ob causam multos quidem eorum vulnerarunt, quosdam autem et prostraverunt, omnes vero in fugam compulerunt, ipsum vero sacrilegum apud aerarium interfecerunt.

43. De his autem instabat iudicium adversus Menelaum.

44. At cum venisset rex Tyrum, ad ipsum retulerunt iudicium missi tres viri a senioribus.

45. Et cum jam superaretur Menelaus, promisit pecunias multas Ptolemæo Dorymenis filio ut suaderet regi.

46. Itaque Ptolemæus adiens in quodam atrio quasi refrigerandi gratia positum regem, deduxit a sententia :

47. et Menelaum quidem universæ malitiæ reum criminibus absolvit, miseros autem qui, etiamsi apud Scythas causam dixissent, absoluti essent innocentes iudicati, hos morte dampnavit.

48. Cito ergo injustam pernam dederunt qui pro civitate et populis et sacris vasis causam persecuti sunt.

49. Quamobrem Tyrii quoque in malefactum indignati quæ ad sepulturam eorum pertinebant magnifice suppeditaverunt.

50. Menelaus autem, propter eorum qui in potentia erant avaritiam, permanebat in principatu, crescens in malitia, magnus civium insidiator constitutus.

CAPUT V.

1. Circa hoc autem tempus Antiochus secundam profectiorem paravit in Ægyptum.

2. Contigit autem per universam civitatem fere per dies quadraginta videri per aera equites currentes, auratas stolas habentes, et hastis quasi cohortes armatos,

3. et turmas equorum per ordinem digestas, et congressiones fieri, et incursiones utrinque, et scutorum motus, et spiculorum multitudines, et gladiatorum eductiones, et telorum jactus, et aureorum ornamentorum splendores, omnisque generis loricas.

4. Quamobrem omnes rogabant in bonum ostenta converti.

5. Sed cum falsus rumor exisset, tamquam vita excessisset Antiochus, assumptis Jason non minus mille viris, aggressus est civitatem repente. His autem ad murum compulsi, et ad ultimum jam apprehensa civitate, Menelaus fugit in arcem.

6. Jason vero non parcebat in cæde civibus suis, non cogitans prosperitatem adversus cognatos calamitatem esse maximam. Arbitrans autem hostium et non civium se trophæa dejicere,

7. principatum quidem non obtinuit, finem vero insidiarum confusionem accipiens, profugus iterum abiit in Ammanitem.

8. Itaque ad ultimum nactus malum reditum est inclusus apud Aretam Arabum tyrannum, fugiens de civitate in

λεως φεύγων, διωκόμενος ὑπὸ πάντων, καὶ στυγούμενος ὡς τῶν νόμων ἀποστάτης, καὶ βδελυσσόμενος ὡς πατριδὸς καὶ πολλῶν δήμιος, εἰς Αἴγυπτον συνεβράσθη.

9. Καὶ ὁ συγχοῦς τῆς πατριδὸς ἀποξενώσας ἐπὶ ξένης ἀπόλετο πρὸς Λακεδαιμονίους ἀναχθεὶς, ὡς διὰ τὴν συγγένειαν τευζόμενος σκέπτης.

10. Καὶ ὁ πλῆθος ἀτάφων ἐκρίψας ἀπένθητος ἐγενήθη, καὶ κηδείας οὐδ' ἤτινοσούν οὔτε πατρῶου τάφου μετέσχε.

11. Πρὸς πεσόντων δὲ τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν γεγονότων, διέλαθεν ἀποστατεῖν τὴν Ἰουδαίαν· ὅθεν ἀναζεύξας ἐξ Αἰγύπτου τεθριμμένος τῇ ψυχῇ, ἔλαβε τὴν μὲν πόλιν δορυαλῶτον·

12. καὶ ἐκέλευσε τοῖς στρατιώταις κόπτειν ἀφειδῶς τοὺς ἐμπίπτοντας, καὶ τοὺς εἰς τὰς οἰκίας ἀναβαίνοντας κατασφάζειν.

13. Ἐγίνοντο δὲ νέων καὶ πρεσβυτέρων ἀναιρέσεις, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀφανισμός, παρθένων τε καὶ νηπίων σφαγαί.

14. Ὅκτὼ δὲ μυριάδες ἐν ταῖς πάσαις ἡμέραις τρισὶ κατεφθάρσαν, τέσσαρες μὲν ἐν χειρῶν νομαῖς· οὐχ ἥττον δὲ τῶν ἐσφαγμένων ἐπράθησαν.

15. Καὶ οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ τούτοις κατετολμήσεν εἰς τὸ πάσης τῆς γῆς ἀγιώτατον ἱερὸν εἰσελθεῖν, ὁδηγὸν ἔχων τὸν Μενέλαον τὸν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς πατριδὸς προδότην γεγονότα·

16. καὶ ταῖς μισαῖς χερσὶ τὰ ἱερὰ σκεύη λαμβάνων, καὶ τὰ ὑπ' ἄλλων βασιλέων ἀνατεθέντα πρὸς αὐξήσιν καὶ δοῦσαν τοῦ τόπου καὶ τιμὴν, ταῖς βεβήλοις χερσὶ συσσύρων ἐπεοίδου.

17. Καὶ ἐμετεωρίζετο τὴν διάνοιαν ὁ Ἀντίοχος, οὐ συνωρῶν ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἀπώργισται βραχέως ὁ Δεσπότης, διὸ γέγονε περὶ τὸν τόπον παρόρασις.

18. Εἰ δὲ μὴ συνέβαινε προενέχεσθαι πολλοῖς ἁμαρτήμασι, καθάπερ ὁ Ἡλιόδωρος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ γαζοφυλακίου, οὗτος προαχθεὶς παραχρῆμα μαστιγωθείς ἀνετράπη τοῦ θράσους.

19. Ἄλλ' οὐ διὰ τὸν τόπον τὸ ἔθνος, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔθνος τὸν τόπον ὁ Κύριος ἐξελέξατο.

20. Διόπερ καὶ αὐτὸς ὁ τόπος συμμετασχὼν τῶν τοῦ ἔθνους δυσπετημάτων γενομένων, ὕστερον εὐεργετημάτων ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐκοινώνησε· καὶ ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ τοῦ Παντοκράτορος ὀργῇ, πάλιν ἐν τῇ τοῦ μεγάλου Δεσπότητος καταλλαγῇ μετὰ πάσης δόξης ἐπανωρθώθη.

21. Ὁ γοῦν Ἀντίοχος ὀκτακάσια πρὸς τοῖς χιλίοις ἀπενεγάμενος ἐκ τοῦ ἱεροῦ τάλαντα θάττον εἰς Ἀντιόχειαν ἐχωρίσθη, οἴμενος ἀπὸ τῆς ὑπερηφανίας τὴν μὲν γῆν πλωτὴν, καὶ τὸ πέλαγος πορευτὸν θέσθαι διὰ τὸν μετεωρισμὸν τῆς καρδίας.

22. Κατέλιπε δὲ καὶ ἐπιστάτας τοῦ κακοῦν τὸ γένος, ἐν μὲν Ἱεροσολύμοις Φιλιππον, τὸ μὲν γένος Φρύγα, τὸν δὲ τρόπον βαρβαρώτερον ἔχοντα τοῦ καταστήσαντος·

23. ἐν δὲ Γαριζὶν Ἀνδρόνικον· πρὸς δὲ τούτοις Μενέλαον, ὃς χερίστα τῶν ἄλλων ὑπερήρετο τοῖς πολιταῖς.

24. Ἀπεχθὴ δὲ πρὸς τοὺς πολίτας Ἰουδαίους ἔχων διάθεσιν, ἐπέμψε δὲ τὸν μυσάρχην Ἀπολλώνιον μετὰ

civitem, expulsus ab omnibus, odiosus et refuga legum, et execrabilis ut patriæ et civium hostis, in Ægyptum extrusus est.

9. Et qui multos de patria expellendo peregrinos fecerat peregre periit ad Lacedæmonas delatus, quasi pro cognatione refugium habiturus.

10. Et qui insepultos multos abjecerat illamentatus fuit, neque exsequiis ullis omnino neque patrio sepulcro participavit.

11. Cum innotuissent autem regi pro his rebus gestis, auspicatus est societatem deserturos Judæos : et ob hoc profectus ex Ægypto efferatus animo, civitatem quidem armis cepit :

12. jussit autem militibus interficere occurrentes nemini parcendo, et eos qui in domos ascenderent trucidare.

13. Fiebant ergo cædes juvenum ac seniorum, virorumque et mulierum et natorum exterminium, virginumque et parvulorum neces.

14. Erant autem toto triduo octoginta millia interfecti, quadraginta quidem millia in ipso manuum conflictu : non minus autem jugulatis venundati.

15. Non contentus autem his ausus est intrare templum universæ terræ sanctissimum, Menelao ductore qui legum et patriæ fuit proditor :

16. et scelestis manibus sumens sancta vasa, etiam quæ ab aliis regibus erant posita ad augmentum et gloriam loci et honorem, profanis manibus contractans procedebat.

17. Et elevatus est mente Antiochus, non considerans quod propter peccata habitantium civitatem modicum Dominus fuerat iratus, propter quod accidit circa locum despectio.

18. Alioquin nisi contigisset eos multis peccatis esse involutos, sicut Heliodorus qui missus est a Seleuco rege ad visitationem aerarii, hic adveniens statim flagellatus repulsus fuisset ab audacia.

19. Verum non propter locum gentem, sed propter gentem locum Dominus elegit.

20. Ideoque et ipse locus particeps factus malorum gentis quæ acciderunt, postea beneficiorum a Domino particeps fuit : et qui derelictus in ira Omnipotentis fuit, iterum in magni Domini reconciliatione cum summa gloria exaltatus est.

21. Igitur Antiochus mille et octingentis ablatis de templo talentis velociter Antiochiam regressus est, existimans præ superbia se terram quidem navigabilem, pelagus vero deambulabile facturum propter cordis elationem.

22. Reliquit autem et præpositos ad affligendam gentem, Jerosolymis quidem Philippum, genere quidem Phrygem, moribus autem magis barbarum eo ipso a quo constitutus est :

23. in Garizin autem Andronicum : præterea vero Menelaum, qui gravior quam cæteri imminabat civibus.

24. Inimice autem erga cives Judæos affectus, misit vero odiosum principem Apollonium cum exercitu viginti et duo-

στρατεύματος διςμυρίων πρὸς τοὺς διςχιλίους, προστάξας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας κατασφάζει, τὰς δὲ γυναῖκας καὶ νεωτέρους πωλεῖν.

25. Οὗτος δὲ παραγενόμενος εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ τὸν εἰρηνικὸν ὑποκριθεὶς, ἐπέσχεν ἕως τῆς ἁγίας ἡμέρας τοῦ σαββάτου· καὶ λαβὼν ἀργούντας τοὺς Ἰουδαίους, τοῖς ὑφ' ἐκυτὸν ἐξοπλησίαν παρήγγειλε·

26. καὶ τοὺς ἐξελθόντας πάντας ἐπὶ τὴν θεωρίαν συν-εξεκέντησε, καὶ εἰς τὴν πόλιν σὺν τοῖς ὅπλοις εἰσδραμὼν ἱκανὰ κατέστρωσε πλήθη.

27. Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος δέκατος πού γενηθεὶς, καὶ ἀναχωρήσας εἰς τὴν ἔρημον, θηρίων τρόπον ἐν τοῖς ὄρεσι διέζη σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ τὴν χορτώδη τροφήν σιτοῦμενοι διετέλουν, πρὸς τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ μολυσμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5'.

1. Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς γέροντα Ἀθηναῖον, ἀναγκάζειν τοὺς Ἰουδαίους μεταβαίνειν ἐκ τῶν πατρίων νόμων, καὶ τοῖς τοῦ Θεοῦ νόμοις μὴ πολιτεύεσθαι·

2. μολῦναι δὲ καὶ τὸν ἐν Ἱερουσόλυμοις νεὼν, καὶ προσονομάσαι Διὸς Ὀλυμπίου, καὶ τὸν ἐν Γαριζίν, καθὼς ἐτύγγανον οἱ τὸν τόπον οἰκοῦντες, Διὸς Ξενίου.

3. Χαλεπὴ δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις ἦν καὶ δυσχερὴς ἡ ἐπίστασις τῆς κακίας.

4. Τὸ μὲν γὰρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ κώμων ἐπεπλήρωτο ὑπὸ τῶν ἐθνῶν βρθυμούντων μεθ' ἐταιρῶν, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς περιδόλοις γυναῖξί πλησιαζόντων, ἐτι δὲ τὰ μὴ καθήκοντα ἔνδον φερόντων.

5. Τὸ δὲ θυσιαστήριον τοῖς ἀποδισταλμένοις ἀπὸ τῶν νόμων ἀθεμίτοις ἐπεπλήρωτο.

6. Ἦν δ' οὔτε σαββατίζειν, οὔτε πατρίους ἑορτάς διαφυλάττειν, οὔτε ἀπλῶς Ἰουδαῖον ὁμολογεῖν εἶναι.

7. Ἦγοντο δὲ μετὰ πικρᾶς ἀνάγκης εἰς τὴν κατὰ μῆνα τοῦ βασιλεῦς γενέθλιον ἡμέραν ἐπὶ σπλαγχνισμόν· γενομένης δὲ Διονυσίῳ ἑορτῆς, ἠναγκάζοντο οἱ Ἰουδαῖοι κισσοὺς ἔχοντες πομπεύειν τῷ Διονύσῳ.

8. Ψήφισμα δὲ ἐξέπεσεν εἰς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις ἑλληνίδας, Πτολεμαίων ὑποτιθεμένων, τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἀγεῖν καὶ σπλαγγνίζειν·

9. τοὺς δὲ μὴ προαιρουμένους μεταβαίνειν ἐπὶ τὰ ἑλληνικὰ κατασφάζειν· παρὴν οὖν ὄρᾳ τὴν ἐνεστώσαν τλαιπιωρίαν.

10. Δύο γὰρ γυναῖκες ἀνηνέχθησαν περιτετηκχυῖαι τὰ τέκνα αὐτῶν· τοῦτων δὲ ἐκ τῶν μαστῶν κρεμάσαντες τὰ βρέφη καὶ δημοσίᾳ περιγαγόντες αὐτὰς τὴν πόλιν, κατὰ τοῦ τείχους ἐκρήμισαν.

11. Ἄλλοι δὲ πλησίον συνδραμόντες εἰς τὰ σπηλῆαι, λεληθότως ἀγεῖν τὴν ἐβδόμηδα, μηνυθέντες τῷ Φιλίππῳ συνεφροσίνθησαν, διὰ τὸ εὐλαδῶς ἔχειν βοηθῆσαι ἑαυτοῖς κατὰ τὴν δόξαν τῆς σεμνοτάτης ἡμέρας.

12. Παρακαλῶ οὖν τοὺς ἐντυγγανόντας τῇδε τῇ βίβλῳ, μὴ συστέλλεσθαι διὰ τὰς συμφορὰς, λογίζεσθαι δὲ τὰς τιμωρίας μὴ πρὸς ὀλεθρον, ἀλλὰ πρὸς παιδείαν τοῦ γένους ἡμῶν εἶναι.

13. Καὶ τὸ μὴ πολὺν χρόνον ἔασθαι τοὺς δυσσεβοῦντας, ἀλλ' εὐθὺς περιπίπτειν ἐπιτιμίοις, μεγάλης εὐεργεσίας σημεῖόν ἐστιν.

rum millium, præcipiens omnes perfectæ ætatis interficere, mulieres autem ac juvenes vendere.

25. Qui cum venisset Jerosolymam, et pacificum se simulasset, quievit usque ad diem sanctum sabbati : et nactus feriatos Judæos, arma capere suis præcepit :

26. omnesque simul qui ad spectaculum processerant trucidavit, et civitatem cum armatis discurrens ingentem multitudinem peremit.

27. Judas autem Maccabæus qui decimus fuerat, et secesserat in desertum, ferarum more vitam in montibus cum suis agebat, et fœni cibo vrescentes demorabantur, ne participes essent coinquinationis.

CAPUT VI.

1. Sed non post multum tempus misit rex senem Atheniensem, compellere Judæos ut se transferrent a patriis legibus, nec se Dei legibus regerent :

2. contaminare etiam quod in Jerosolymis erat templum, et cognominare Jovis Olympii, et quod in Garizin, prout erant hi qui locum inhabitabant, Jovis Hospitalis.

3. Difficilis autem etiam turbis erat et gravis malorum incursio.

4. Nam templum luxuria et comessionibus erat plenum a gentibus scortantibus cum sodalibus, et in sacris septis cum mulieribus se miscentibus, præterea vero intro ferentibus ea quæ non licebant.

5. Altare etiam plenum erat illicitis quæ legibus prohibebantur.

6. Neque autem sabbata custodire erat, neque dies solemnnes patrios servare, neque omnino se Judæum confiteri.

7. Ducebantur autem cum amara necessitate in die qui per mensem natali regis ad viscerationem : et cum celebraretur Bacchanalium solemnitas, cogeantur Judæi hederas habentes pompam agere Bacocho.

8. Decretum autem exiit in proximas civitates græcas, suggerentibus Ptolemæis, eandem rationem contra Judæos adhibere et sacrificare :

9. eos autem qui nollent transire ad græcos ritus jugulare : erat ergo videre præsentem miseriam.

10. Duæ enim mulieres delatæ sunt natos suos circumcidisse : quas ad ubera infantibus suspensis cum publice per civitatem circumduxissent, per murum præcipitaverunt.

11. Alii vero ad proximas concurrentes speluncas, ut latenter septimam diem celebrarent, cum indicati essent Philippo simul succensi sunt, eo quod verebantur propter gloriam honoratissimæ diei sibimet auxilium ferre.

12. Obsecro autem eos qui hunc librum lecturi sunt, ne abhorrescant propter adversos casus, sed reputent supplicia non ad interitum, sed ad correptionem esse generis nostri.

13. Atqui non multo tempore sini impie agere, sed statim incidere in supplicia, magni beneficii est indicium.

14. Οὐ γὰρ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἀναμένει μακροθυμῶν ὁ Δεσπότης, μέχρι τοῦ καταντήσαντας αὐτοὺς πρὸς ἐκπλήρωσιν ἁμαρτιῶν κολάσαι,

15. οὕτω καὶ ἐφ' ἡμῶν ἐκρίνεν εἶναι, ἵνα μὴ πρὸς τέλος ἀφικομένων ἡμῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὕστερον ἡμᾶς ἐκδικᾷ.

16. Διόπερ οὐδέποτε μὲν τὸν ἔλεον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἀφίστησι· παιδεύων δὲ μετὰ συμφορᾶς οὐκ ἐγκαταλείπει τὸν ἑαυτοῦ λαόν.

17. Πλὴν ἕως ὑπομνήσεως ταύθ' ἡμῖν εἰρήσθω. Δι' ὀλίγων δ' ἐλευστέον ἐπὶ τὴν διήγησιν.

18. Ἐλεάζαρὸς τις τῶν πρωτεύοντων γραμματέων, ἀνὴρ ᾗδ' ἡ προβεβηκὼς τῇν ἡλικίαν, καὶ τὴν πρόσφιν τοῦ προσώπου καλλίστος τυγχάνων, ἀνασχάνων ἡναγκάζετο φαγεῖν ὕειον κρέας.

19. Ὁ δὲ τὸν μετ' εὐκλείας θάνατον μάλλον ἢ τὸν μετὰ μύσους βίον ἀναδεξάμενος, αὐθαιρέτως ἐπὶ τὸ τύμπανον προσῆγε·

20. προπτύσας δὲ, καθ' ὃν ἔδει τρόπον προσέρχεσθαι τοὺς ὑπομένοντας ἀμύνεσθαι, ὧν οὐ θέμις γεύεσθαι διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῆν φιλοστοργίαν.

21. Οἱ δὲ πρὸς τῷ παρανόμῳ σπλαγχνισμῷ τεταγμένοι, διὰ τὴν ἐκ τῶν παλαιῶν χρόνων πρὸς τὸν ἄνδρα γνῶσιν, ἀπολαβόντες αὐτὸν κατιδίαν παρεκάλουν, ἐνέγκαντα κρέα οἷς καθύκων αὐτῷ χρῆσασθαι δι' αὐτοῦ παρασκευασθέντα, ὑποκρίθηναι δὲ ὡς ἐσθίοντα τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως προτεταγμένα τῶν ἀπὸ τῆς θυσίας κρεῶν.

22. ἵνα τοῦτο πράξας ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου, καὶ διὰ τὴν ἀρχαίαν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν τύχῃ φιλανθρωπίας.

23. Ὁ δὲ λογισμὸν ἀστειὸν ἀναλαβὼν καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας καὶ τῆς τοῦ γήρους ὑπεροχῆς, καὶ τῆς ἐπικτήτου καὶ ἐπιφανοῦς πολιᾶς, καὶ τῆς ἐκ παιδὸς καλλίστης ἀνατροφῆς, μάλλον δὲ τῆς ἁγίας καὶ θεοκτίστου νομοθεσίας, ἀκολουθῶν ἀπεφώνητο, ταχέως λέγων προτέμπειν εἰς τὸν ἄδην·

24. οὐ γὰρ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἄξιόν ἐστιν ὑποκριθῆναι, ἵνα πολλοὶ τῶν νέων, ὑπολαβόντες Ἐλεάζαρ-
ρον τὸν ἐνενηκονταετὴ μεταβεβηκέναι εἰς ἀλλοφυλισμὸν,

25. καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν ἐμὴν ὑπόκρισιν καὶ διὰ τὸ μικρὸν καὶ ἀκαριαῖον ζῆν, πλανηθῶσι δι' ἐμέ, καὶ μῦθος καὶ κηλὶδα τοῦ γήρους κατακτήσομαι.

26. Εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξελοῦμαι τὴν ἐξ ἀνθρώπων τιμωρίαν, ἀλλὰ τὰς τοῦ Παντοκράτορος χεῖρας οὔτε ζῶν οὔτε ἀποθανόντων ἐκφειδύμηναι.

27. Διόπερ ἀνδρείως μὲν νῦν διαλλάξας τὸν βίον, τοῦ μὲν γήρους ἄξιος φανήσομαι,

28. τοῖς δὲ νέοις ὑπόδειγμα γενναῖον καταλειπὼς, εἰς τὸ προθύμως καὶ γενναίως ὑπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ ἁγίων νόμων ἀπευθανατίζειν. Τοιαῦτα δὲ εἰπὼν, ἐπὶ τὸ τύμπανον εὐθέως ἦλθε.

29. Τῶν δὲ ἀγόντων τὴν μικρῶ πρότερον εὐμένειαν πρὸς αὐτὸν εἰς δυσμένειαν μεταβαλόντων, διὰ τὸ τοὺς προεირημένους λόγους, ὡς αὐτοὶ διελάμβανον, ἀπόνειαν εἶναι·

30. μέλλων δὲ ταῖς πληγαῖς τελευτᾶν, ἀναστενάξας εἶπε· Τῷ Κυρίῳ τῷ τὴν ἁγίαν γνῶσιν ἔχοντι φανερόν ἐστιν ὅτι, δυνάμενος ἀπολυθῆναι τοῦ θανάτου, σκληρὰς ὑποφέρω κατὰ τὸ σῶμα ἀλγυδόνας μαστιγούμενος, κατὰ ψυχὴν δὲ ἡδέως διὰ τὸν αὐτοῦ φόβον ταῦτα πάσχω.

14. Non enim sicut et in aliis nationibus Dominus patienter exspectat, donec eos cum ad plenitudinem peccatorum devenerint puniat,

15. ita et in nobis statuit, ne peccatis nostris ad finem pervenientibus demum in nos vindicet.

16. Propter quod nunquam quidem a nobis misericordiam suam amovet : corripuens vero cum calamitate populum suum non derelinquit.

17. Sed hæc nobis ad commonitionem dicta sint. Per pauca autem veniendum est ad narrationem.

18. Eleazarus unus de primoribus scribarum, vir jam provectus ætate, et vultu maxime decorus, hians compellebatur carnem porcinam manducare.

19. At ille gloriosam mortem magis quam odibilem vitam complectens, voluntarie ad supplicium accedebat :

20. expuens autem, quemadmodum oportebat accedere eos qui sustinebant puniri, ea quæ non licebat gustare propter vitæ amorem.

21. Qui autem iniquo sacrificio assistebant, propter antiquam viri notitiam, assumentes eum seorsum hortabantur, afferentem carnes quibus vesci ei licebat a se paratas, simulare tantum quasi manducaret quæ a rege erant imperata de sacrificii carnibus,

22. ut hoc facto a morte liberaretur, et propter veterem erga ipsos amicitiam consequeretur humanitatem.

23. At ille civile consilium capiens dignumque ætate ac senectutis eminentia, et adjuncta illustrique canitie, et optima a puero educatione, potius autem sancta et a Deo condita legum constitutione, congruenter respondit, cito dicens præire se in infernum :

24. non enim ætate nostra dignum est fingere, ut multi adolescentes, arbitantes Eleazarum nonaginta annorum transisse ad vitam alienigenarum,

25. et ipsi propter meam simulationem et propter modicam et brevem vitam, decipiantur propter me, et execrationem ac maculam senectuti conquiram.

26. Nam et si in præsentī tempore suppliciis hominum eripiar, sed manus Omnipotentis nec vivus nec defunctus effugiam.

27. Quamobrem fortiter nunc vita excedendo, senectute quidem dignus apparebo,

28. adolescentibus autem exemplum generosum relinquam, ad prompte ac generose pro gravissimis ac sanctis legibus honesta morte perfungendum. His autem dictis, confestim ad supplicium venit.

29. Hi autem qui eum ducebant eam quam paulo ante erga ipsum mititatem habebant in asperitatem convertant, eo quod prædicti sermones, ut ipsi arbitrabantur, arrogantiae pleni essent :

30. sed cum ei sub plagis moriendum esset, ingemuit et dixit : Domino qui habet sanctam scientiam manifestum est quia, cum a morte possem liberari, duros corpore sustineo dolores flagellatus, secundum animam vero propter ipsum timorem libenter hæc patior.

31. Καὶ οὗτος οὖν τοῦτον τὸν τρόπον μετέλλαξεν, οὐ μόνον τοῖς νέοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις τοῦ ἔθνους τὸν αὐτοῦ θάνατον ὑπόδειγμα γενναϊότητος καὶ μνημόσυ-
νον ἀρετῆς καταλιπών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Συνέβη δὲ καὶ ἑπτὰ ἀδελφοὺς μετὰ τῆς μητρὸς σὺν ἡλικίᾳ ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν ἀθεμίων ὑείων κρεῶν ἐφάπτεσθαι, μάλιστα καὶ νευραῖς αἰκισζόμενοις.

2. Εἷς δὲ αὐτῶν γενόμενος προήγορος οὕτως ἔφη· Τί μέλλεις ἐρωτᾶν καὶ μαρθάνειν παρ' ἡμῶν; Ἐτοιμοὶ γὰρ ἀποθνήσκειν ἑσμέν ἢ παραβαίνειν τοὺς πατρίους νόμους.

3. Ἐκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς προσέταξε τί-
γαν καὶ λέβητας ἐκπυρρῶν. Τῶν δὲ ἐκπυρρῶντων,

4. παραχρῆμα τὸν γενόμενον αὐτῶν προήγορον προσ-
έταξε γλωσσοτομεῖν, καὶ περισκυθίσαντας ἀκρωτηριά-
ζειν, τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καὶ τῆς μητρὸς συνορώντων.

5. Ἀχρηστοὶ δὲ αὐτὸν τοῖς βλοῖς γενόμενον ἐκέλευσε
τῇ πυρρᾷ προσάγειν ἔμπνοον καὶ τηγανίζειν. Τῆς δὲ
ἀτμίδος ἐφ' ἱκανὸν διαδιδούσης τοῦ τηγάνου, ἀλλήλους
παρεκάλουν σὺν τῇ μητρὶ γενναίως τελευτᾶν,

6. λέγοντες οὕτως· Ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἐφορᾷ καὶ ταῖς
ἀληθείαις ἐφ' ἡμῖν παρακαλεῖται, καθάπερ διὰ τῆς κατὰ
πρόσωπον ἀντιμαρτυροῦσης ὥδης διεσάφησε Μωυσῆς,
λέγων· Καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται.

7. Μεταλλάξαντος δὲ τοῦ πρώτου τὸν τρόπον τοῦτον,
τὸν δεύτερον ἦγον ἐπὶ τὸν ἐμπαιγμὸν· καὶ τὸ τῆς κεφα-
λῆς δέρμα σὺν ταῖς θριξὶ περισύραντες ἐπηρώτων εἰ
φάγεσθαι πρὸ τοῦ τιμωρηθῆναι τὸ σῶμα κατὰ μέλος;

8. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς τῇ πατρὶϊ φωνῇ εἶπεν· Οὐχί.
Διόπερ καὶ οὗτος τὴν ἐξῆς ἔλαβε βάσανον ὡς ὁ πρῶτος.

9. Ἐν ἐσχάτῃ δὲ πνοῇ γενόμενος εἶπε· Σὺ μὲν, ἀλά-
στωρ, ἐκ τοῦ παρόντος ἡμᾶς ζῆν ἀπολύεις, ὁ δὲ τοῦ
κόσμου βασιλεὺς ἀποθανόντας ἡμᾶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ
νόμων εἰς αἰώνιον ἀναβίωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει.

10. Μετὰ δὲ τοῦτον ὁ τρίτος ἐνεπαίζετο, καὶ τὴν
γλῶσσαν αἰτηθεὶς ταχέως προέβαλε, καὶ τὰς χεῖρας
εὐθαρσῶς προέτεινε,

11. καὶ γενναίως εἶπεν· Ἐξ οὐρανοῦ ταῦτα κέκτη-
μαι, καὶ διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους ὑπερορῶ ταῦτα, καὶ
παρ' αὐτοῦ ταῦτα πάλιν ἐλπίζω κομίσασθαι.

12. Ὡς αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐκ-
πλήσσεσθαι τὴν τοῦ νεανίσκου ψυχὴν, ὡς ἐν οὐδενὶ τὰς
ἀλγηδόνων ἐτίθετο.

13. Καὶ τούτου δὲ μεταλλάξαντος, τὸν τέταρτον
ὁσαύτως ἐβασάνιζον αἰκισζόμενοι.

14. Καὶ γενόμενος πρὸς τὸ τελευτᾶν οὕτως ἔφη· Αἶρε-
τὸν μεταλλάσσοντα ὑπ' ἀνθρώπων τὰς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ
προδοχᾶν ἐλπίδας, πάλιν ἀναστήσεσθαι ὑπ' αὐτοῦ. Σοὶ
μὲν γὰρ ἀνάστασις εἰς ζωὴν οὐκ ἔσται.

15. Ἐχομένως δὲ τὸν πέμπτον προσάγοντες ἤκλινον.
Ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἰδὼν εἶπεν·

16. Ἐξουσίαν ἐν ἀνθρώποις ἔχων, φαρτὸς ὢν, ὁ θέ-
λεις ποιεῖς· μὴ δόκει δὲ τὸ γένος ἡμῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ
καταλελειφθαι.

17. Σὺ δὲ καρτερεῖ, καὶ θεωρεῖ τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ
κράτος, ὡς σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου βασανίσει.

31. Et iste quidem hoc modo vita decessit, non solum
juvenibus, sed et plurimis gentis mortem suam exemplum
fortitudinis et memoriale virtutis relinquens.

CAPUT VII.

1. Contigit autem et septem fratres una cum matre
apprehensos compelli a rege de illicitis carnibus porcinis
tangere, flagris et taureis cruciatus.

2. Unus autem ex illis factus primus concionator sic ait :
Quid vis querere et discere a nobis? Parati enim sumus
mori magis quam patrias leges prævaricari.

3. Iratus itaque rex jussit sartagine et ollas æneas suc-
cendi. Quibus succensis,

4. statim jussit ei ex ipsis qui prior fuerat locutus am-
putari linguam, et excoriato extremas quoque partes præ-
cidi, cæteris fratribus et matre insipientibus.

5. Et cum jam per omnia inutilis factus esset jussit pyrae
admoventi spirantem et torreri in sartagine. Vapore autem
multum se dilatante ex sartagine, invicem se cum matre
hortabantur mori fortiter,

6. dicentes sic : Dominus Deus aspiciet et vere consolatur
in nobis, quemadmodum per canticum illud, quod in
faciem protestatur, declaravit Moyses, dicens : Et in servis
suis consolabitur.

7. Mortuo itaque illo primo hoc modo, secundum deduce-
bant ad ludibrium : et cute capitis cum capillis abstracta
interrogabant si manducabis priusquam corpus per singula
membra cruciatur?

8. At ille respondens patria voce dixit : Non. Propter
quod et iste reliquum tormentum suscepit sicut primus.

9. In ultimo autem spiritu constitutus ait : Tu quidem,
scelestè, a præsenti nos vita absolvis, sed rex mundi de-
functos nos pro suis legibus in æternam resurrectionem
vitæ nos suscitabit.

10. Post hunc autem tertius illudebatur, et linguam pos-
tulatus cito protulit, et manus constanter extendit,

11. et generose ait : Cælo ista possedi, et propter ejus
leges hæc ipsa despicio, et ab ipso ea me rursus receptu-
rum spero.

12. Ita ut ipse rex et qui cum eo erant mirarentur ado-
lescentis animum, quod nihil duceret cruciatus.

13. Et hoc defuncto, quantum vexabant similiter tor-
quentes.

14. Et cum jam esset ad mortem sic ait : Eligibile est ab
hominibus morti datos eas quæ sunt a Deo spes expectare,
iterum ab ipso resuscitandos. Tibi enim resurrectio ad
vitam non erit.

15. Deinceps autem cum admovissent quintum vexabant
eum. At ille respiciens in eum dixit :

16. Potestatem inter homines habens, cum sis corrupti-
bilis, facis quod vis : noli autem putare genus nostrum a
Deo esse derelictum.

17. Tu autem sustine, et vide magnam potestatem ip-
sius, qualiter te et semen tuum torquebit.

18. Μετὰ δὲ τούτων ἦγον τὸν ἕκτον, καὶ μέλλων ἀποθνήσκειν ἔφη· Μὴ πλανῶ μάττην, ἡμεῖς γὰρ δι' ἑαυτοῦς ταῦτα πάσχοντες, ἀμαρτάνοντες εἰς τὸν ἑαυτῶν Θεὸν, διὸ ἄξια θαυμασμοῦ γέγονε.

19. Σὺ δὲ μὴ νομίσης ἀθῶος ἔσσεσθαι, θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας.

20. Ὑπεραγόντως δὲ ἡ μήτηρ θαυμαστὴ καὶ μνήμη ἀγαθῆς ἄξια, ἥτις ἀπολλυμένους υἱοὺς ἑπτὰ συνορώσα μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας εὐψύχως ἔφερε διὰ τὰς ἐπὶ Κύριον ἐλπίδας.

21. Ἐκαστον δὲ αὐτῶν παρεκάλει τῇ πατρίῳ φωνῇ, γενναίῳ πεπληρωμένη φρονήματι, καὶ τὸν θῆλυν λογισμὸν ἄρσει θυμῷ διεγείρας,

22. λέγουσα πρὸς αὐτοὺς· Οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τὴν ἐμὴν ἐφάνητε κοιλίαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν ἐχαρίσαμην, καὶ τὴν ἐκάστου στοιχειώσω οὐκ ἐγὼ διερύθμισα.

23. Τοιγαροῦν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης, ὁ πλάσας ἀνθρώπου γένεσιν καὶ πάντων ἐξευρῶν γένεσιν, καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν πάλιν ἀποδώσει μετ' ἐλεύσεως, ὡς νῦν ὑπεροράτε ἑαυτοὺς διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους.

24. Ὁ δὲ Ἀντίοχος, οἰόμενος καταφρονεῖσθαι, καὶ τὴν ὀνειδίζουσαν ὑπορώμενος φωνήν, ἐτι τοῦ νεωτέρου περιόντος, οὐ μόνον διὰ λόγων ἐποιεῖτο τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καὶ δι' ὀρκῶν ἐπίστου, ἅμα πλουτεῖν καὶ μακαρίστην ποιεῖν μεταθέμενον ἀπὸ τῶν πατρίων νόμων, καὶ φίλον εἶναι καὶ χρεῖας ἐμπιστεύειν.

25. Τοῦ δὲ νεανίου μηδαμῶς προσέχοντος, προσκαλεσάμενος ὁ βασιλεὺς τὴν μητέρα, παρήνει τοῦ μειρακίου γενέσθαι σύμβουλον ἐπὶ σωτηρίᾳ.

26. Πολλὰ δὲ αὐτοῦ παραινέσαντος, ἐπεδέξατο πείσειν τὸν υἱόν.

27. Προκύψασα δὲ αὐτῷ, χλευάσασα τὸν ὤμον τύραννον, οὕτως ἔφησε τῇ πατρίᾳ φωνῇ· Ὅτε, ἐλέησόν με τὴν ἐν γαστρὶ περιενέγκασάν σε μήνας ἑννέα, καὶ θηλάσασάν σε ἔτη τρία, καὶ ἐκθρέψασάν σε καὶ ἀγαγούσαν εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην, καὶ τροποφορήσασαν.

28. Ἀξιώ σε, τέκνον, ἀναβλέψαντα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἰδόντα, γυνῖναι δοτι ἐξ οὐχ ὧτων ἐποίησεν αὐτὰ ὁ Θεός, καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος οὕτω γεγέννηται.

29. Μὴ φοβήθῃς τὸν δῆμιον τούτον, ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν ἁγίων γενόμενος ἐπίδεξαι τὸν θάνατον, ἵνα ἐν τῷ ἑλπεῖ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου κομισωμαί σε.

30. Ἔτι δὲ ταύτης κατάλεγούσης ὁ νεανίας εἶπε· Τίνα μένετε; Οὐχ ὑπακούω τοῦ προστάγματος τοῦ βασιλέως· τοῦ δὲ προστάγματος ἀκούω τοῦ νόμου τοῦ δοθέντος τοῖς πατράσιν ἡμῶν διὰ Μωυσέως.

31. Σὺ δὲ πάσης κακίας εὐρετὴς γενόμενος εἰς τοὺς Ἑβραίους, οὐ μὴ διαφύγῃς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ.

32. Ἡμεῖς γὰρ διὰ τὰς ἑαυτῶν ἀμαρτίας πάσχομεν.

33. Εἰ δὲ χάριν ἐπιπλήξῃς καὶ παιδείας ὁ ζῶν Κύριος ἡμῶν βραχέως ἐπώρρισταί, καὶ πάλιν καταλλαγῇσεται τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις.

34. Σὺ δὲ, ὦ ἀνόςιε καὶ πάντων ἀνθρώπων μαρῶτατε, μὴ μάττην μετωρρίζω φρουαττόμενος ἀδῆλοις ἐλπίσιν, ἐπὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ἐπαιρούμενος χεῖρα.

35. Οὐπω γὰρ τὴν τοῦ παντοκράτορος ἐπόπτου Θεοῦ κρίσιν ἐκπέφυγας.

36. Οἱ μὲν γὰρ νῦν ἡμέτεροι ἀδελφοί, βραχὺν ὑπε-

18. Post hunc ducebant sextum, et is mori incipiens ait : Noli frustra errare, nos enim propter nos ipsos hæc patimur, peccantes in Deum nostrum, quare digna admiratione facta sunt.

19. Tu autem ne existimes tibi impune futurum, quod contra Deum pugnare tentaveris.

20. Supra modum autem mater mirabilis et bona memoria digna, quæ pereuntes septem filios sub unius diei tempore conspiciens bono animo ferebat propter spes quas in Domino habebat.

21. Singulosque illorum hortabatur voce patria, forti repleta sapientia, et firmæ cogitationi masculinum animum inserens,

22. dicens ad eos ; Nescio qualiter in utero meo apparuistis, neque ego spiritum et vitam donavi vobis, et singulorum compagem non ego composui.

23. Sedenim mundi creator, qui formavit hominis naturam quique omnium invenit originem, et spiritum vobis iterum cum misericordia reddet et vitam, sicut nunc vos metipsos despicitis propter leges ejus.

24. Antiochus autem, contemni se arbitratus, simul et exprobrantis voce despecta, cum adhuc adolescentior superesset, non solum verbis hortabatur, sed et cum juramento affirmabat, divitem se et beatum illum facturum translatum a patris legibus, et amicum habiturum et negotia crediturum.

25. Sed adolescente nequaquam attendente, advocavit rex matrem, et suadebat ei ut adolescenti fieret consulti in salutem.

26. Cum autem multis eam esset hortatus, promisit suasuram se filio.

27. Itaque inclinata ad illum, irridens crudelem tyrannum, sic ait patria voce : Fili, miserrere mei quæ te in utero novem mensibus portavi, et lac triennio dedi, et alui te et in ætatem istam perduxi et educavi.

28. Obsecro te, nate, ut aspiciens ad cælum et terram, et omnia quæ in eis sunt, vident, intelligas quia cum non essent fecit ea Deus, et hominum genus sic factum est.

29. Ne timeas carnificem istum, sed dignus fratribus effectus suscipe mortem, ut in ipsa miseratione cum fratribus tuis te recipiam.

30. Cum hæc adhuc peroraret ait adolescens : Quem sustinetis? Non obedio præcepto regis : sed præceptum audio legis quæ data est patribus nostris per Moysen.

31. Tu vero qui omnis malitiæ inventor factus es in Hebræos, non effugies manus Dei.

32. Nos autem pro peccatis nostris patimur.

33. Et si nobis propter increpationem et correptionem vivens Dominus noster modicum iratus est, sed iterum reconciliabitur servis suis.

34. Tu autem, o seculiste et omnium hominum flagitiosissime, noli frustra extolli fremens vanis spebus, in servos ejus elevans manum.

35. Nondum enim omnipotentis inspectoris Dei judicium effugisti.

36. Nam fratres quidem nostri, modico nunc dolore sus-

νέγκαντες πόνον, ἀενάου ζωῆς ὑπὸ διαθήκην Θεοῦ πεπτώκασι· σὺ δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ κρίσει δίκαια τὰ πρόσ-
τιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀπόλοι.

37. Ἐγὼ δὲ, καθάπερ οἱ ἀδελφοί μου, καὶ σῶμα καὶ
ψυχὴν προδίδωμι περὶ τῶν πατριῶν νομῶν, ἐπικαλού-
μενος τὸν Θεὸν Ἰλεων ταχῶς τῷ ἔθνει γενέσθαι, καὶ σὲ
μετὰ ἐτασμῶν καὶ μαστιγῶν ἐξομολογήσασθαι διότι
μόνος αὐτὸς Θεὸς ἐστίν.

38. Ἐν ἐμοὶ δὲ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου στήναι τὴν τοῦ
Παντοκράτορος ὀργὴν τὴν ἐπὶ τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος
δικαιῶς ἐπηγγέμνην.

39. Ἐκθυμὸς δὲ γενομένος ὁ βασιλεὺς τούτῳ παρὰ
τοὺς ἄλλους χειρίστως ἀπήντησε, πικρῶς φέρων ἐπὶ
τῷ μνηστρισμῷ.

40. Καὶ οὗτος οὖν καθαρὸς τὸν βίον μετήλλαξε παν-
τελῶς ἐπὶ τῷ Κυρίῳ πεποιθώς.

41. Ἐσχάτη δὲ τῶν υἱῶν ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε.

42. Τὰ μὲν οὖν περὶ σπλαγγισμοὺς καὶ τὰς ὑπερ-
βαλλούσας αἰκίας ἐπὶ τοσούτων δεδηλώσθω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ παρει-
σπορευόμενοι λεληθότως εἰς τὰς κώμας προσεκαλοῦντο
τοὺς συγγενεῖς, καὶ τοὺς μεμενηκότας ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ
προσλαβόμενοι συνήγαγον εἰς ἑξακισχίλιους.

2. Καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν Κύριον ἐπιθεῖν ἐπὶ τὸν ὑπὸ
πάντων καταπατούμενον λαόν, οἰκτεῖραι δὲ καὶ τὸν ναόν
τὸν ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων βεβηλωθέντα.

3. Ἐλεῆσαι δὲ καὶ τὴν καταφθειρομένην πόλιν καὶ
μέλλουσαν ἰσόπεδον γίνεσθαι, καὶ τῶν καταβούντων
πρὸς αὐτὸν αἱμάτων εἰσακοῦσαι.

4. μνησθῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν ἀναμαρτήτων νηπίων
παρὰ νόμου ἀπωλείας, καὶ περὶ τῶν γενομένων εἰς τὸ
ὄνομα αὐτοῦ βλασφημιῶν, καὶ μισοπονιρῆσαι.

5. Γενομένος δὲ ἐν συστήματι ὁ Μακκαβαῖος ἀνυ-
πόστατος ᾗδῃ τοῖς ἔθνεσιν ἐγένετο, τῆς ὀργῆς τοῦ Κυ-
ρίου εἰς ἔλεον τραπέσσης.

6. Πόλεις δὲ καὶ κώμας ἀπροδοχῆτοις ἐρχόμενος
ἐνεπίμπρα, καὶ τοὺς ἐπικαίρους τόπους ἀπολαμβάνων
οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων ἐνέικα τροποῦμενος.

7. Μάλιστα τὰς νύκτας πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιβουλάς
συνεργοὺς ἐλάβανε. Καὶ λαλία τις τῆς εὐανδρίας αὐτοῦ
διεγείτο πανταχῇ.

8. Συνορῶν δὲ ὁ Φίλιππος κατὰ μικρὸν εἰς προκοπὴν
ἐρχόμενος τὸν ἄνδρα, πυκνότερον δὲ ἐν ταῖς εὐημερίαις
προβαίνοντα, πρὸς Πτολεμαῖον τὸν κοίτης Συρίας καὶ
Φοινίκης στατηγὸν ἔγραψεν ἐπιδοθεῖν τοῖς τοῦ βασι-
λέως πράγμασιν.

9. Ὁ δὲ ταχέως προχειρισάμενος Νικάνωρα τὸν τοῦ
Πατρόκλου τῶν πρώτων φίλων ἀπέστειλεν, ὑποτάξας
παμφύλων ἔθνη οὐκ ἐλάττους τῶν διςφυρίων, τὸ σύμπαν
τῶν Ἰουδαίων ἐξῆραι γένος. Συνέστησε δὲ αὐτῷ καὶ
Γοργίαν ἄνδρα στρατηγὸν καὶ ἐν πολεμικαῖς χρεαῖς
πειραν ἔχοντα.

10. Διεστῆσται δὲ ὁ Νικάνωρ τὸν φόρον τῷ βασιλεῖ
τοῖς Ῥωμαίοις ὅσα ταλάντων διςχιλίων ἐκ τῆς τῶν
Ἰουδαίων αἰχμαλωσίας ἐκπληρώσειν.

11. εὐθέως δὲ εἰς τὰς παραθαλασσίους πόλεις ἀπέ-
στείλε, προσκαλούμενος ἐπ' ἀγορασμὸν Ἰουδαίων σω-

lentato, aeternae vitae sub testamento Dei ceciderunt : tu
vero iudicio Dei justas superbiae poenas exsolves.

37. Ego autem, sicut fratres mei, et corpus et animam
trado pro patriis legibus, invocans Deum maturius genti
propitium fieri, teque cum tormentis et verberibus confiteri
quod ipse est Deus solus.

38. In me vero et fratribus meis desinere Omnipotentis
iram quae super omne genus nostrum juste superducta est.

39. Tunc rex accensus ira in hunc super caeteros cru-
delissime desaviit, indigne ferens se derisum.

40. Et hic itaque mundus obiit per omnia in Domino
confidens.

41. Novissime autem post filios mater consumpta est.

42. Quae igitur ad sacrificia et nimias crudelitates huc-
usque declarata sint.

CAPUT VIII.

1. Judas vero Maccabaeus et qui cum illo erant introf-
bant latenter in castella et convocantes cognatos, et eos qui
permanserant in Judaismo assumentes collegerunt ad sex
mille viros.

2. Et invocabant Dominum ut respiceret in populum
qui ab omnibus calcabatur, et miseretur etiam templo
quod ab impiis hominibus erat contaminatum :

3. miseretur etiam exterminatae civitati et quae esset
illico complananda, et sanguines ad se clamantes exau-
diret :

4. memoraretur quoque iniquissimam mortem parvulo-
rum innocentium, et blasphemias nomini suo illatas, et
super sceleribus indignaretur.

5. At Maccabaeus congregata multitudine intolerabilis
jam gentibus effliciebatur, ira Domini in misericordiam
conversa.

6. Et superveniens civitatibus et castellis improvisis
succendebat eas, et opportuna loca occupans non paucas
hostium strages dabat.

7. Maxime autem noctes ad hujusmodi incursiones
adjutrices assumebat. Et fama quaedam virtutis ejus ubique
diffundebatur.

8. Videns autem Philippus paulatim virum ad profectum
venire, ac frequentius ei res cedere prospere, ad Ptole-
maeum ducem Coesylriae et Phoenicis scripsit ut auxilium
ferret regis negotiis.

9. At ille velociter deligens Nicanorem Patrocli de pri-
moribus amicorum misit, subdens de permistis gentibus
non minus viginti millibus, ut universum Judaeorum genus
deleteret. Adjunxit autem ei et Gorgiam virum militarem et
in bellicis rebus experientissimum.

10. Constituit autem Nicanor tributum quod a rege Ro-
manis dandum erat duo millia talentorum de captivitate
Judaeorum supplere :

11. statimque ad maritimas civitates misit, convocans ad
coemptionem Judaicorum mancipiorum, promittens se mo-

μάτων, ὑπισχνόμενον ἐνενήκοντα σώματα ταλάντου παραχωρήσει· οὐ προσδεχόμενος τὴν παρὰ τοῦ Παντοκράτορος μέλλουσαν παρακολουθήσει ἐπ' αὐτῷ δίκην.

12. Τῷ δὲ Ἰούδα προσέπεσε περὶ τῆς τοῦ Νικάνορος ἐφόδου· καὶ μεταδόντος αὐτοῦ τοῖς σὺν αὐτῷ τὴν παρουσίαν τοῦ στρατοπέδου,

13. οἱ δειλاندρουντες καὶ ἀπιστοῦντες τὴν τοῦ Θεοῦ δίκην διεδίδρασκον καὶ ἐξετόπιζον ἑαυτούς.

14. Οἱ δὲ τὰ περιλειμμένα πάντα ἐπώλουν, ὁμοῦ δὲ τὸν Κύριον ἤξιον βύσασθαι τοὺς ὑπὸ τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος πρὶν συντυχεῖν πεπραμένους·

15. καὶ εἰ μὴ δι' αὐτούς, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν διαθήκας, καὶ ἕνεκεν τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπικλήσεως τοῦ σεμνοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς ὀνόματος αὐτοῦ.

16. Συναγαγὼν δὲ ὁ Μακκαβαῖος τοὺς περὶ αὐτὸν ὄντας τὸν ἀριθμὸν ἑξακισχιλίου παρεκάλει μὴ καταπλαγῆναι τοὺς πολεμίους, μηδὲ εὐλαβεῖσθαι τὴν τῶν ἀδίκων παραγινόμενὴν ἐπ' αὐτοὺς ἐθνῶν πολυπληθίαν, ἀγωνίσασθαι δὲ γενναίως,

17. πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντας τὴν ἀνόμιον τὸν ἅγιον τόπον συντετελεσμένην ὑπ' αὐτῶν ὕβριν καὶ τὸν τῆς ἐμπειταγμένης πόλεως αἰκισμὸν, ἔτι δὲ τὴν τῆς προγονικῆς πολιτείας καταλύσιν.

18. Οἱ μὲν γὰρ ὅπλοις πεποιθήσιν ἅμα καὶ τόλμαις, ἔφησεν, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τῷ παντοκράτορι Θεῷ, δυναμένῳ καὶ τοὺς ἐρχομένους ἐφ' ἡμᾶς καὶ τὸν ὅλον κόσμον ἐν νύμφῃ καταβαλεῖν, πεποιθήμεν.

19. Προσαναλεξάμενος δὲ αὐτοῖς καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προγόνων γενομένας ἀντιλήψεις, καὶ τὴν ἐπὶ Σενναχηρείμ τῶν ἑκατὸν ὀδοήκοντα πέντε χιλιάδων, ὡς ἀπώλοντο,

20. καὶ τὴν ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ τὴν πρὸς αὐτοὺς Γαλάτας παράταξιν γενομένην, ὡς οἱ πάντες ἐπὶ τὴν χρεῖαν ἦλθον ὀκτακισχιλιοὶ σὺν Μακεδόσι τετρακισχιλίοις, τῶν Μακεδόνων ἀπορουμένων, οἱ ὀκτακισχιλιοὶ τὰς δώδεκα μυριάδας ἀπώλεσαν διὰ τὴν γενομένην αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοήθειαν, καὶ ὠφέλειαν πολλὴν ἔλαβον.

21. Ἐφ' οἷς εὐθαρσεῖς αὐτοὺς παραστήσας καὶ ἐτοίμους ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν, τετραμερές τι τὸ στράτευμα ἐποίησε,

22. τάξας καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ προηγουμένους ἑκατέρας τάξεως, Σίμωνα καὶ Ἰώσηφον καὶ Ἰωνάθαν, ὑποτάξας ἑκάστῳ χιλίους πρὸς τοὺς πεντακοσίοις.

23. Ἐτι δὲ καὶ Ἐλεάζαρον παραγνούς τὴν ἱερὰν βίβλον, καὶ δοὺς σύνθημα Θεοῦ βοηθείας, τῆς πρώτης σπειράς αὐτὸς προηγούμενος συνέβαλε τῷ Νικάνορι.

24. Γενομένου δὲ αὐτοῖς τοῦ Παντοκράτορος συμμάχου, κατέσφαξαν τῶν πολεμίων ὑπὲρ τοὺς ἑννακισχιλίου, τραυματίας δὲ καὶ τοῖς μέλεσιν ἀναπήρους τὸ πλεῖστον μέρος τῆς τοῦ Νικάνορος στρατιᾶς ἐποίησαν, πάντας δὲ φυγεῖν ἠνάγκασαν·

25. τὰ δὲ χρήματα τῶν παραγεγονότων ἐπὶ τὸν ἀγορασμὸν αὐτῶν ἔλαβον. Συνδιώξαντες δὲ αὐτοὺς ἐφ' ἱκανὸν,

26. ἀνέλυσαν ὑπὸ τῆς ὥρας συγκλειόμενοι. Ἦν γὰρ ἡ πρὸ τοῦ σαββάτου, δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἔμακροθύμησαν κατατρέχοντες αὐτούς.

27. Ὀπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ σκῦλα ἐκδύ-

maginta mancipia talento traditurum : non respiciens ad vindictam quæ eum ab Omnipotente esset consecutura.

12. Judæ autem allatum fuit de Nicanoris adventu : et cum indicasset his qui secum erant exercitus adventum,

13. qui formidabant et non credebant Dei justitiæ diffugiebant et sese de loco removebant.

14. Alii vero quæ supererant omnia vendebant, simulque Dominum deprecabantur ut eriperet eos ab impio Nicanore priusquam cominus veniret venditos :

15. et si non propter eos, propter testamentum tamen quod erat ad patres eorum, et propter invocationem sancti et magnifici nominis ejus super ipsos.

16. Congregatis autem Maccabæus sex millibus qui cum ipso erant hortabatur ne terrentur ab hostibus, neque metuerent inique venientium adversum se gentium multitudinem, sed fortiter contenderent,

17. ante oculos habentes contumeliam quæ loco sancto injuste ab his esset illata itemque ludibrio habitæ civitatis injuriam, adhuc etiam avitæ reipublicæ dissolutionem.

18. Nam illi quidem armis confidunt, ait, simul et audacia, nos autem in omnipotente Deo, qui potest et advenientes adversum nos et universum mundum uno nutu delere, confidimus.

19. Admonens etiam eos et de auxiliis quæ facta sunt erga parentes, et de illo quod sub Sennacherim centum octoginta quinque millia perierunt,

20. et de prælio quod eis adversus Galatas fuit in Babylonia, quomodo omnes ad rem venerunt octo mille cum Macedonibus quatuor millibus, Macedonibus hæsitantibus, ipsi octo mille peremerunt centum vigniti millia propter auxilium illis datum de cælo, et utilitatem multam acceperunt.

21. His verbis cum benefidentes illos effecisset paratosque pro legibus et patria mori, quadripartitum exercitum fecit,

22. constituens etiam fratres suos duces utrique ordini, Simonem et Josephum et Jonathan, subjectis unicuique millenis et quingentis.

23. Adhuc etiam cum jussisset Eleazarum legere sacrum librum, et dedisset tesseram adjutorii Dei, primæ aciei ipse dux commisit cum Nicanore.

24. Et facto sibi adjutore Omnipotente, interfecerunt super novem millia hostium, vulneratos autem et membris mutilos majorem partem exercitus Nicanoris fecerunt, omnes autem fugere compulerunt :

25. pecunias vero eorum qui ad emptionem ipsorum venerant tulerunt. Persecuti autem eos multum,

26. reversi sunt ab hora conclusi. Nam erat ante sabbatum, quam ob causam non diu perseveraverunt insequentes illos.

27. Arma autem ipsorum congregantes et spolia exuentes

σαντες τῶν πολεμίων περὶ τὸ σάββατον ἐγίνοντο, περισσῶς εὐλογοῦντες καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ Κυρίῳ τῷ διασώσαντι αὐτοὺς εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀρχὴν ἐλέους τάξαντος αὐτοῖς.

28. Μετὰ δὲ τὸ σάββατον, τοῖς ἡκισμένοις καὶ ταῖς χήραις καὶ ὀρφανοῖς μερίσαντες ἀπὸ τῶν σκύλων, τὰ λοιπὰ αὐτοὶ καὶ τὰ παιδία ἐμερίσαντο.

29. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι, καὶ κοινὴν ἱκετείαν ποιησάμενοι, τὸν ἐλεήμονα Κύριον ἡξίουσαν εἰς τέλος καταλλαγῆναι τοῖς αὐτοῦ δούλοις.

30. Καὶ τῶν περὶ Τιμόθεον καὶ Βαχχίδην συνερίζοντων ὑπὲρ τοὺς διςμυρίους αὐτῶν ἀνείλιν, καὶ ὀχυρωμάτων ὑψηλῶν εὖ μάλα ἐγκρατεῖς ἐγένοντο, καὶ λάφυρα πλείστα ἐμερίσαντο, ἱσμοίρους ἑαυτοῦς καὶ τοῖς ἡκισμένοις καὶ ὀρφανοῖς καὶ χήραις, ἔτι δὲ καὶ πρεσβυτέροις ποιήσαντες.

31. Ὁππολογήσαντες δὲ αὐτοὺς ἐπιμελῶς πάντα συνέθηκαν εἰς τοὺς ἐπικαίρους τόπους, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν σκύλων ἤνεγκαν εἰς Ἱερουσόλυμα.

32. Τὸν δὲ φυλάρχην τῶν περὶ Τιμόθεον ἀνείλιν, ἀνοσιώτατον ἄνδρα καὶ πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους ἐπιτελυπηκότα.

33. Ἐπινίκια δὲ ἄγοντες ἐν τῇ πατρίδι, τοὺς ἐμπρήσαντας τοὺς ἱεροὺς πυλῶνας, Καλλισθένην καὶ τινὰς ἄλλους, ὑφῆψαν εἰς ἐν οἰκίδιον πεφευγότας, οἵτινες ἄξιον τῆς δυσσεβείας ἐκοιμίσαντο μισθόν.

34. Ὁ δὲ τρισαλιτήριος Νικάνωρ, ὁ τοὺς χιλίοις ἐμπόρους ἐπὶ τὴν πράσιν τῶν Ἰουδαίων ἀγαγών,

35. ταπεινωθεὶς ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὸν νομιζομένων ἐλαχίστων εἶναι, τῇ τοῦ Κυρίου βοηθείᾳ, τὴν δοξικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα, διὰ τῆς μεσογείου, δραπέτου τρόπον, ἔρμηον ἑαυτὸν ποιήσας, ἦκεν εἰς Ἀντιόχειαν, ὑπεράγαν δυσμερῆσας ἐπὶ τῇ τοῦ στρατοῦ διαφθορᾷ.

36. Καὶ ὁ τοῖς Ῥωμαίοις ἀναδεξάμενος φόρον ἀπὸ τῆς τῶν ἐν Ἱερουσολύμοις αἰγματολασίᾳ κατορθώσασθαι, κατήγγελλεν ὑπέρμαχον ἔχειν τὸν Θεὸν τοὺς Ἰουδαίους, καὶ διὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἀτρώτους εἶναι τοὺς Ἰουδαίους, διὰ τὸ ἀκολουθεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ προτεταγμένοις νόμοις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Περὶ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐτύγγανεν Ἀντίοχος ἀναλελυκὸς ἀκόσμως ἐκ τῶν κατὰ τὴν Περσίδα τόπων.

2. Εἰσεληλύθει γὰρ εἰς τὴν λεγομένην Περσέπολιν, καὶ ἐπεχείρησεν ἱεροσυλεῖν καὶ τὴν πόλιν συνέχειν. Διὸ δὲ τῶν πληθύν ὀρυμνισάντων ἐπὶ τὴν τῶν σπλιν βοήθειαν, ἐτράπησαν· καὶ συνέβη τροπωθέντα τὸν Ἀντίοχον ὑπὸ τῶν ἐγγυρῶν ἀσχήμονα τὴν ἀναζυγὴν ποιήσασθαι.

3. Ὅντι δὲ αὐτῷ κατ' Ἐκβάτανα προσέπεσε τὰ κατὰ Νικάνωρα καὶ τοὺς περὶ Τιμόθεον γεγονότα.

4. Ἐπαρθεὶς δὲ τῷ θυμῷ ὥστο καὶ τὴν τῶν πεφυγαδευκότων αὐτὸν κακίαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐναπερεῖσασθαι· διὸ συνέταξε τὸν ἀρκατηλάτην ἀδιαλείπτως ἐλαύνοντα κατανύειν τὴν πορείαν, τῆς ἐξ οὐρανοῦ δὲ χρίσεως συνοίσης αὐτῷ. Οὕτω γὰρ ὑπερηφάνως εἶπε· Πολυάνδριον Ἰουδαίων Ἱερουσόλυμα ποιήσω παραγενόμενος ἐκεῖ.

5. Ὁ δὲ πανεπόπτης Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀοράτῳ πληγῇ. Ἄρτι δὲ

hostium sabbatum agebant, valde benedicentes et confidentes Domino qui liberavit eos in isto die, principium misericordiae statuendo in eos.

28. Post sabbatum vero, debilibus et viduis et orphanis distribuerunt de spoliis, residua ipsi et pueri partiti sunt.

29. His itaque gestis, et communi facta obsecratione, misericordem Dominum postulabant ut in finem servis suis reconciliaretur.

30. Et ex his qui cum Timotheo et Bacchide erant contra se contentendes super viginti millia interfecerunt, et munitiones excelsas valde obtinuerunt, et plures prædas diviserunt, æquam secum portionem debilibus et pupillis et viduis, sed et senioribus facientes.

31. Et cum arma eorum collegissent diligenter omnia composuerunt in locis opportunis, residua vero spolia Jerusolymam detulerunt.

32. Et phylarchen qui cum Timotheo erat interfecerunt, virum scelestissimum et qui in multis Judæos afflixerat.

33. Et cum epinicia agerent in patria, eos qui sacras januas incenderunt, id est Callisthenem et quosdam alios, cum in quoddam domicilium refugissent, incenderunt, et dignam impietate reportavit mercedem.

34. Facinorosissimus autem Nicanor, qui mille negotiantes ad Judæorum venditionem adduxerat,

35. humiliatus auxilio Domini ab his quos nullos existimaverat, deposita veste gloriæ per mediterranea, fugitivi modo, solitarium se faciens, venit Antiochiam, summam infelicitatem de interitu exercitus consecutus.

36. Et qui promiserat Romanis se tributum restituere de eorum qui in Jerusolymis captivitate, prædicabat protectorem Deum habere Judæos, et hoc modo invulnerabiles esse Judæos, eo quod sequerentur leges ab ipso constitutas.

CAPUT IX.

1. Circa illud autem tempus Antiochus inhoneste revertebatur ex iis qui circa Persidem locis.

2. Intraverat enim in eam quæ dicitur Persepolis, et tentavit spoliare templa et civitatem opprimere. Sed multitudine ad armorum auxilium concurrente, in fugam versi sunt: et contigit ut fugatus Antiochus a regionis habitatoribus turpiter rediret.

3. Et cum esset Ecbatanis allata sunt quæ erga Nicanorem et Timotheum gesta sunt.

4. Elatus autem ira arbitrabatur se etiam illorum qui se fugaverant injuriam in Judæos retorquere: ideoque jussit aurigam sine intermissione agitantem expedire iter, cœlesti eum judicio jam perurgente. Sic enim superbe locutus erat: Congeriem sepulcri Judæorum faciam Jerusolymam cum illuc venero.

5. Sed qui universa conspicit Dominus Deus Israel percussit eum insanabili et invisibili plaga. Ut enim finivit hunc

αὐτοῦ καταλήξαντος τὸν λόγον, ἔλαβεν αὐτὸν ἀνήκεστος τῶν σπλάγγων ἀλγηδών, καὶ πικραὶ τῶν ἔνδον βάσανοι,

6. πάνυ δικαίως, τὸν πολλαῖς καὶ ξενιζούσαις συμφοραῖς ἐτέρων σπλάγγνα βασανίσαντα. Ὁ δ' οὐδαμῶς τῆς ἀγερῶν ἐληγεν.

7. ἔτι δὲ καὶ τῆς ὑπερηφανίας ἐπεπλήρωτο, πῦρ πνέων τοῖς θυμοῖς ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ κελεύων ἐποζύνειν τὴν πορείαν. Συνέβη δὲ καὶ πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἅρματος φερομένου ροῖζω, καὶ δυσχερεῖ πῶματι περιπεσόντα πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀποστρεβλοῦσθαι.

8. Ὁ δ' ἄρτι δοκῶν τοῖς τῆς θαλάσσης κύμασιν ἐπιτάσσειν, διὰ τὴν ὑπὲρ ἀνθρώπων ἀλαζονίαν, καὶ πλάστιγγι τὰ τῶν ὀρέων οἰόμενος ὕψη στήσσειν, κατὰ γῆν γενόμενος ἐν φορείῳ παρεκομίζετο, φανερὰν τοῦ Θεοῦ πᾶσι τὴν δύναμιν ἐνδείκνυμενος,

9. ὥστε καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ δικσεβοῦς σκώληκας ἀναεῖν, καὶ ζῶντος ἐν ὀδύναις καὶ ἀλγηδόσι τὰς σάρκας αὐτοῦ διαπίπτειν, ὑπὸ δὲ τῆς ὁσμῆς αὐτοῦ πᾶν τὸ στρατόπεδον βαρύνεσθαι τῇ σαπρίᾳ.

10. Καὶ τὸν μικρῷ πρότερον τῶν οὐρανίων ἄστρον ἄπτεσθαι δοκοῦντα παρακομίζειν οὐδεὶς ἐδύνατο, διὰ τὸ τῆς ὁσμῆς ἀφόρητον βάρος.

11. Ἐνταῦθα οὖν ἤρξατο τὸ πολὺ τῆς ὑπερηφανίας λῆγειν ὑποθεθραυσμένος, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἐρχέσθαι, θεῖα μάλιστα κατὰ στίγμην ἐπιτεινόμενος ταῖς ἀλγηδόσι.

12. Καὶ μηδὲ τῆς ὁσμῆς αὐτοῦ δυνάμενος ἀνέχεσθαι ταῦτ' ἔφη· Δίκαιον ὑποτάσσεσθαι τῷ Θεῷ, καὶ μὴ θνητὸν ὄντα ἰσθῆα φρονεῖν ὑπερφάνως.

13. Ἡῦχετο δὲ ὁ μιαιφὸς τὸν οὐκέτι αὐτὸν ἐλεήσοντα Δεσπότην, οὕτω λέγων·

14. Τὴν μὲν ἁγίαν πόλιν, ἣν σπεύδων παρεγίνετο ἰσόπεδον ποιῆσαι καὶ πολυάνδριον οἰκοδομήσαι, ἐλευθέραν ἀναδείξαι·

15. τοὺς δὲ Ἰουδαίους, οὓς διεγνώκει μηδὲ ταφῆς ἀξίωσαι, οἰωνοδρώτους δὲ σὺν τοῖς νηπίοις ἐκρίψειν θηρίοις, πάντας αὐτοὺς ἰσοῦς Ἀθηναίοις ποιήσιν.

16. Ὅν δὲ πρότερον ἐσκόλευεν ἄγων νῶν καλλίστοις ἀναθήμασι κοσμήσειν, καὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ πολυπλάσια πάντα ἀποδώσειν, τὰς δὲ ἐπιβαλλούσας πρὸς τὰς θυσίας συντάξεις ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων χορηγήσειν·

17. πρὸς δὲ τούτοις καὶ Ἰουδαῖον ἔσεσθαι, καὶ πάντα τόπον οἰκητὸν ἐπελεύσεσθαι καταγγέλλοντα τὸ τοῦ Θεοῦ κράτος.

18. Οὐδαμῶς δὲ ληγόντων τῶν πόνων, ἐπεληλύθει γὰρ ἐπ' αὐτὸν δικαία ἡ τοῦ Θεοῦ κρίσις, τὰ κατ' αὐτὸν ἀπελπίσας ἔγραψε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολήν, ἱκετηρίας τὰξιν ἔχουσαν, περιέχουσαν δὲ οὕτως·

19. Τοῖς χρηστοῖς Ἰουδαίοις τοῖς πολιταῖς πολλὰ χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν καὶ εὖ πράττειν, βασιλεὺς καὶ στρατηγὸς Ἀντίοχος.

20. Εἰ ἔβρωσθε, καὶ τὰ τέχνα καὶ τὰ ἴδια κατὰ γνώμην ἔστιν ὑμῖν, εὐχομαι μὲν τῷ Θεῷ τὴν μεγίστην χάριν, εἰς οὐρανὸν τὴν ἐλπίδα ἔχων.

21. Κάγω δὲ ἀσθενὲς διεκείμεν ὑμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐνοίαν ἂν ἐμνημόνεον φιλοσόργως. Ἐπανάγων ἐκ τῶν περὶ τὴν Περσίδα τόπων, καὶ περιπεσὼν ἀσθενεῖα δυσχέρειαν ἔχουσα, ἀναγκασίον ἡγήσασθαι φροντίσαι τῆς κοινῆς πάντων ἀσφαλείας.

ipsum sermonem, apprehendit eum dolor dirus viscerum, et amara internorum tormenta,

6. valde juste, quippe qui multis et novis cruciatibus aliorum torserat viscera. Ille autem nullo modo ab insolentia cessabat :

7. adhuc autem et superbia repletus erat, ignem spirans animo in Judæos, et præcipientes accelerari iter. Contigit autem et cadere ipsum de curru qui impetu ferebatur, et gravi ruina decidentem omnibus corporis membris distorti.

8. Isque qui nuper sibi videbatur fluctibus maris impedire, supra humanum modum superbia repletus, et montium altitudines in statera putabat appendere, humiliatus ad terram in gestatorio portabatur, manifestam Dei virtutem omnibus contestans,

9. ita ut de corpore impii vermes etiam scaturirent, et viventis in doloribus et cruciatibus carnes ejus diffunderent, odore etiam illius universus exercitus gravaretur ob putredinem.

10. Et eum qui paulo ante sidera cæli se contingere arbitrabatur, eum nemo poterat propter intolerabilem odoris gravitatem portare.

11. Hic igitur cepit a magnitudine superbiæ desistere vulneratus, et ad agnitionem venire, divino flagello per momenta singula doloribus suis augmenta capientibus.

12. Et cum nec ipse jam fetorem suum ferre posset hæc ait : Justum est subditum esse Deo, et mortalem non paria Deo sentire superbe.

13. Orabat autem hic scelestus Dominum a quo non esset amplius misericordiam consecuturus, sic dicens :

14. Ipsam quidem sanctam civitatem, ad quam festinans veniebat ut eam ad solum deduceret ac sepulcrorum congeriem faceret, liberam redditurum :

15. Judæos autem, quos ne sepultura quidem se dignos habiturum, sed avibus devorandos una cum parvulis projecturum feris dixerat, omnes æquales Atheniensibus facturum :

16. templum etiam sanctum quod prius expoliaverat optimis donis ornaturum, et sacra vasa multipliciter omnia restitutum, et pertinentes ad sacrificia sumptus de redditibus suis præstiturum :

17. super hæc et Judæum se futurum, et omnem locum habitabilem perambulaturum prædicantem Dei potestatem.

18. Sed non cessantibus doloribus, supervenerat enim in eum justum Dei iudicium, de se desperans scripsit ad Judæos subscriptam epistolam, deprecationis quidem modum habentem, hæc autem continentem :

29. Optimis Judæis civibus plurimam salutem et bene valere et esse felices, rex et princeps Antiochus.

20. Si bene valetis, et filii et vestra ex sententia vobis sunt, ago quidem Deo maximas gratias, in cælo spem habens.

21. Et ego in infirmitate autem constitutus vestri honoris et benevolentiae memor eram benigne. Reversus autem de Persidis locis, et in infirmitate gravi apprehensus, necessarium duxi communis omnium securitatis curam habere.

22. Οὐκ ἀπογινώσκων τὰ κατ' ἑμαυτὸν, ἀλλὰ ἔχων πολλὴν ἐλπίδα ἐκφεύγεσθαι τὴν ἀσθένειαν.

23. Θεωρῶν δὲ ὅτι καὶ ὁ πατὴρ, καθ' οὓς καιροὺς εἰς τοὺς ἄνω τόπους ἐστρατοπέδευσεν, ἀνέδειξε τὸν διαδεξόμενον,

24. ὅπως ἐάν τι παράδοξον ἀποβαίνειν, ἢ καὶ προσαγγεσθῇ τι δυσχερές, εἰδότες οἱ κατὰ τὴν χώραν ὅτι καταλείπεται τὰ πράγματα, μὴ ἐπιταράσσονται.

25. πρὸς δὲ τούτοις κατανοῶν τοὺς παρακειμένους δυνάστας καὶ γειτνιώντας τῇ βασιλείᾳ τοῖς καιροῖς ἐπέχοντας προσδεχομένους τὸ ἀποθυσμόμενον, ἀναδέδειχα τὸν υἱὸν μου Ἀντίοχον βασιλέα, ὃν πολλὰκις ἀνατρέχων εἰς τὰς ἐπάνω σατραπείας τοῖς πλείστοις ὡμῶν παρακατετίθεμην καὶ συνίστων. Γέγραφα δὲ πρὸς αὐτὸν τὰ ὑπογεγραμμένα.

26. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς καὶ ἀξιώ, μεμνημένους τῶν εὐεργεσιῶν κοινῇ καὶ κατιδίαν, ἕκαστον συντηρεῖν τὴν οὖσαν εὐνοίαν εἰς ἐμὲ καὶ τὸν υἱὸν μου.

27. Πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν, ἐπεικῶς καὶ φιланθρώπως παρακολουθοῦντα τῇ ἐμῇ προαίρεσει, συμπεριενεχθήσεσθαι ὑμῖν.

28. Ὁ μὲν οὖν ἀνδροφόνος καὶ βλάσφημος τὰ χεῖριστα παθὼν, ὡς ἐτέρους διέθηκεν, ἐπὶ ξένης ἐν τοῖς ὄρεσιν οἰκτίστω μὲν κατέστρεψε τὸν βίον.

29. Παρεχομίζετο δὲ τὸ σῶμα Φίλιππος ὁ σύντροφος αὐτοῦ· ὃς καὶ διευλασθεὶς τὸν υἱὸν Ἀντίοχου, πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλομήτορα εἰς Αἴγυπτον διεκομίσθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Μακκαβαῖος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου προάγοντος αὐτοὺς, τὸ μὲν ἱερὸν ἐκομίσαντο καὶ τὴν πόλιν,

2. τοὺς δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν βωμοὺς ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων δεδημιουργημένους, ἐτι δὲ τεμένη καθεῖλον.

3. Καὶ τὸν νεὼν καθάρισαντες ἕτερον θυσιαστήριον ἐποίησαν, καὶ πυρώσαντες λίθους, καὶ πῦρ ἐκ τούτων λαβόντες, ἀνένεγκαν θυσίαν μετὰ διετῇ χρόνῳ, καὶ θυμιάμα καὶ λύχνους καὶ τῶν ἁρτῶν τὴν πρόθεσιν ἐποίησαντο.

4. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἠξίωσαν τὸν Κύριον πεσόντες ἐπὶ κοιλίαν, μηκέτι περιπεσεῖν τοιούτοις κακοῖς, ἀλλ' ἐάν ποτε καὶ ἀμαρτήσωσι, ὑπ' αὐτοῦ μετ' ἐπεικείας παιδεύεσθαι, καὶ μὴ βλασφήμοις καὶ βαρβάροις ἔθνεσι παραδίδεσθαι.

5. Ἐν ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ὁ νεὼς ὑπὸ ἀλλοφύλων ἐβεβηλώθη, συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸν καθαρισμόν γενέσθαι τοῦ ναοῦ, τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, ὃς ἐστὶ χασελεύ.

6. Καὶ μετ' εὐφροσύνης ἦγον ἡμέρας ὀκτὼ σκηναμάτων τρόπον, μνημονεύοντες ὡς πρὸ μικροῦ χρόνου τὴν τῶν σκηνῶν ἑορτὴν ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις θηρίων τρόπον ἦσαν νεμόμενοι.

7. Διὸ θύρσους καὶ κλάδους ὠραίους, ἐτι δὲ φοίνικας ἔχοντες, ὕμνους ἀνέφερον τῷ εὐοδῶσαντι καθαρισθῆναι τὸν αὐτοῦ τόπον.

8. Ἐδογματίσαν δὲ μετὰ κοινοῦ προστάγματος καὶ ψηφίσματος παντὶ τῷ τῶν Ἰουδαίων ἔθνει κατ' ἐνιαυτὸν ἅγειν τὰςδε τὰς ἡμέρας.

22. Non desperans memetipsum, sed spem multam habens effugiendi infirmitatem.

23. Respicens autem quod et pater meus, quibus temporibus in loca superiora duxit exercitum, declaravit successorem,

24. ut si quid præter opinionem accideret, aut etiam difficile quid nuntiaretur, scientes hi qui in regionibus cui esset rerum summa relicta, non turbarentur:

25. ad hæc autem considerans proximos dynastas et vicinos regno temporibus attendentes et eventum expectantes, designavi filium meum Antiochum regem, quem sæpe recurrens in superiora regna multis vestrum deponebam et commendabam. Scripsi autem ad eum quæ subjecta sunt.

26. Oro itaque vos et peto, memores beneficiorum publice et privatim, ut unusquisque conservet præsentem benevolentiam ad me et filium meum.

27. Confido enim eum; modeste et humane sequentem propositum meum, conversaturum vobiscum.

28. Igitur homicida et blasphemus pessima passus, ut alios tractaverat, in peregrina terra in montibus misero obitu vita excessit.

29. Transferebat autem corpus Philippus collactaneus ejus: qui etiam metuens filium Antiochi, ad Ptolemæum Philometorem in Ægyptum abiit.

CAPUT X.

1. Maccabæus autem et qui cum eo erant, Domino provemente eos, templum quidem et civitatem receperunt,

2. aras autem quas alienigenæ ad forum exstruxerant, itemque delubra demoliti sunt.

3. Et purgato templo aliud altare fecerunt, et cum ignivissent lapides, et ex his ignem accepissent, sacrificium obtulerunt post biennium, et incensum et lucernas et panum propositionem fecerunt.

4. Quibus gestis rogaverunt Dominum prostrati super ventrem, ne amplius talibus malis inciderent, sed et si quando peccassent, ab ipso cum mansuetudine corripentur, et non blasphemis ac barbaris gentibus traderentur.

5. Qua die autem templum ab alienigenis pollutum fuerat, contigit eadem die purificationem templi fieri, vigesima et quinta ejusdem mensis, qui est chasleu.

6. Et cum lætitia dies octo egerunt in modum tabernaculorum, recordantes quod ante modicum temporis diem solemnem tabernaculorum in montibus et in speluncis more bestiarum solitarii egerant.

7. Propter quod thyrssos et ramos virides, itemque palmas habentes, hymnos referebant ei qui prosperavit mundari locum suum.

8. Et decreverunt communi præcepto et decreto universæ genti Judæorum omnibus annis agere dies istos.

9. Καὶ τὰ μὲν τῆς Ἀντίοχου τοῦ προσαγορευθέντος Ἐπιφανοῦς τελευτῆς οὕτως εἶχε.

10. Νυνὶ δὲ τὰ κατὰ τὸν Εὐπάτορα Ἀντίοχον, υἱὸν δὲ τοῦ ἀσεβοῦς γενόμενον, δηλώσωμεν, αὐτὰ συντέμνοντες τὰ τῶν πολεμῶν κακὰ.

11. Αὐτὸς γὰρ παραλαβὼν βασιλείαν ἀνέδειξεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων Λυσίαν τινὰ, κοίλης δὲ Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν πρῶταρχον.

12. Πτολεμαῖος γὰρ ὁ καλούμενος Μάκρων, τὸ δίκαιον συντηρεῖν προσηγόμενος εἰς τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν γενομένην εἰς αὐτοὺς ἀδικίαν, καὶ ἐπειράτο τὰ πρὸς αὐτοὺς εἰρηνικῶς διεξάγειν.

13. Ὅθεν κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν φίλων πρὸς τὸν Εὐπάτορα, καὶ προδότης παρέκαστα ἀκούων, διὰ τὴν Κύπρον ἐμπιστευθέντα ὑπὸ τοῦ Φιλομήτορος ἐκλιπεῖν, καὶ πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ ἀναχωρῆσαι, μὴτ' εὐγενῆ τὴν ἐξουσίαν ἔχων, ὑπ' ἀθυμίας φαρμακεύσας ἑαυτὸν ἐξέλιπε τὸν βίον.

14. Γοργίας δὲ γενόμενος στρατηγὸς τῶν τόπων ἐξενотρόφει, καὶ παρέκαστα πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἐπολεμοτρόφει.

15. Ὁμοῦ δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι, ἐγκρατεῖς ἐπικαίρων ὀχυρωμάτων ὄντες, ἐγύμναζον τοὺς Ἰουδαίους, καὶ τοὺς φυγαδευθέντας ἀπὸ Ἱεροσολύμων προσλαβόμενοι πολεμοτροφεῖν ἐπεχείρουν.

16. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ποιησάμενοι λιτανίαν, καὶ ἀξιώσαντες τὸν Θεὸν σύμμαχον αὐτοῖς γενέσθαι, ἐπὶ τὰ τῶν Ἰδουμαίων ὀχυρώματα ὤρμησαν,

17. οἷς καὶ προσβαλόντες εὐρώστως ἐγκρατεῖς ἐγένοντο τῶν τόπων, πάντας τε τοὺς ἐπὶ τῷ τέλει μαχομένους ἡμύναντο, κατέσφαζον δὲ τοὺς ἐμπέπτοντας· ἀνείλον δὲ οὐχ ἥττον τῶν διςμυρίων.

18. Συμφυγόντων δὲ οὐκ ἔλαττον τῶν ἑννακισχιλίων εἰς δύο πύργους ὀχυροὺς εὖ μάλα, καὶ πάντα τὰ πρὸς πολιορκίαν ἔχοντας,

19. ὁ Μακκαβαῖος εἰς ἐπείγοντας τόπους, ἀπολιπὼν Σίμωνα καὶ Ἰωσήφον, ἐτι δὲ καὶ Ζαχαρίον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἱκανοὺς πρὸς τὴν τούτων πολιορκίαν, αὐτὸς ἐχωρίσθη.

20. Οἱ δὲ περὶ τὸν Σίμωνα, φιλαργυρήσαντες, ὑπὸ τινων τῶν ἐν τοῖς πύργois ἐπίσθησαν ἀργυρίῳ· ἐπτάκις δὲ μυριάδας δραχμὰς λαβόντες εἰσάσαν τινὰς διαρβύηται.

21. Προσαγγελθέντος δὲ τῷ Μακκαβαίῳ περὶ τοῦ γεγονότος, συναγαγὼν τοὺς ἡγουμένους τοῦ λαοῦ κατηγόρησεν ὡς ἀργυρίου πεπράκασι τοὺς ἀδελφοὺς, τοὺς πολεμίους κατ' αὐτῶν ἀπολύσαντες.

22. Τούτους μὲν οὖν προδότας γενομένους ἀπέκτεινε, καὶ παρχορήμα τοὺς δύο πύργους κατελάβετο.

23. Τοῖς δὲ ὅλοις τὰ πάντα ἐν ταῖς χερσὶν εὐδούμενος, ἀπώλεσεν τοῖς δυσὶν ὀχυρώμασιν πλείους τῶν διςμυρίων.

24. Τιμόθεος δὲ, ὁ πρότερον ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, συναγαγὼν ξένας δυνάμεις παμπληθεῖς, καὶ τοὺς τῆς Ἀσίας γενομένους ἵππους συναθροίσας οὐκ ὀλίγους, παρῆν ὡς δοριάλωτον ληψόμενος τὴν Ἰουδαίαν.

25. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον, συνεγγίζοντες αὐτοῦ, πρὸς ἱκετείαν τοῦ Θεοῦ ἐτράπησαν, γῇ τὰς κεφαλὰς καταπάσαντες, καὶ τὰς ὀφθαλμοὺς σάκκους ζώσαντες,

26. ἐπὶ τὴν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κρηπίδα προσ-

9. Et Antiochi quidem qui appellatus est Nobilis vitæ excessus ita se habuit.

10. Nunc autem quæ ad Antiochum Eupatorem pertinent, qui quidem impii filius fuit, narrabimus, ipsa breviantes bellorum mala.

11. Hic enim suscepto regno constituit super negotia Lysiam quemdam, Coesyrizæ et Phœnicis ducem prinarium.

12. Nam Ptolemæus qui dicebatur Macer, justitiam conservare eligens erga Judæos propter iniquitatem quæ facta erat in eos, etiam conabatur quæ ad illos pertinebant pacifice transigere.

13. Unde accusatus ab amicis apud Eupatorem, et frequenter proditor audiens, eo quod Cyprum creditam sibi a Philometore deseruisset, et ad Antiochum Nobilem transisset, neque nobilem potestatem habens, præ tristitia veneno sumpto vitam reliquit.

14. Gorgias autem cum esset dux locorum, assumptis advenis, assidue contra Judæos bellum nutrebat.

15. Simul autem cum hoc et Idumæi, qui tenebant opportunas munitiones, exercebant Judæos, et fugatos ab Jerosolymis suscipientes bellum nutrire tentabant.

16. Hi vero qui erant cum Maccabæo facientes supplicationem, et Deum rogantes ut esset sibi adjutor, impetum fecerunt in munitiones Idumæorum,

17. quibus et insistentes multa vi loca obtinuerunt, omnesque qui in muro pugnabant ulți sunt, accurrentes autem interemerunt: interfecerunt autem non minus viginti millibus.

18. Cum autem confugissent non minus novem millibus in duas turres valde munitas, et omnia quæ adversus expugnationem habentes,

19. Maccabæus, ad eorum expugnationem relicto Simone et Josepho, itemque Zacchæo eisque qui cum ipso erant satis multis, ipse ad loca quæ perurgebant conversus est.

20. Hi vero qui cum Simone erant, argenti cupiditate ducti, a quibusdam qui in turribus erant suasi sunt pecunia: et septuaginta millibus drachmis acceptis dimiserunt quosdam effugere.

21. Cum autem Maccabæo nuntiatum esset quod factum est, principibus populi congregatis accusavit quod pecunia fratres vendidissent, adversarius contra eos dimissis.

22. Hos igitur proditores factos interfecit, et confestim duas turres occupavit.

23. Armis autem omnia in manibus prospere agens, in duabus munitionibus plusquam viginti millia peremit.

24. At Timotheus, qui prius a Judæis fuerat superatus, convocato magno exercitu peregrinæ multitudinis, et congregato Asiatico equitatu non pauco, advenit quasi armis Judæam capturus.

25. Maccabæus autem et qui cum ipso erant, appropinquante illo, ad supplicationem Dei se verterunt, caput terra aspergentes, lumbosque cilicis præcincti,

26. ad eam quæ est ante altare crepidinem provoluti, ro-

πεσόντες, ἤξiou ὧλων αὐτοῖς γενόμενον ἐχθρεῦσαι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ ἀντικεισθαι τοῖς ἀντικειμένοις, καθὼς ὁ νόμος διασαφεῖ.

27. Γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς δεήσεως, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα, προῆγον ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ πλεῖον· συνεγγίσαντες δὲ τοῖς πολεμίοις ἐφ' ἑαυτῶν ἦσαν.

28. Ἄρτι δὲ τῆς ἀνατολῆς διαδεχομένης προσέβαλον ἑκάτεροι· οἱ μὲν ἔγγοντες ἐν ἡμερίᾳ καὶ νίκης μετ' ἀρετῆς τὴν ἐπὶ τὸν Κύριον καταφυγὴν, οἱ δὲ κατηγεμόνα τῶν ἀγώνων ταττόμενοι τὸν θυμὸν.

29. Γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, ἐφάνησαν τοῖς ὑπεναντίοις ἐξ οὐρανοῦ ἐφ' ἵππων χρυσοχαλίνων ἄνδρες πέντε διαπρεπεῖς, καὶ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων δύο,

30. καὶ τὸν Μακκαβαῖον μέσον λαβόντες, καὶ σκεπάζοντες ταῖς ἑαυτῶν πανοπλίαις ἀνθρώπων διεφύλαττον· εἰς δὲ τοὺς ὑπεναντίους τοξεύματα καὶ κερανοὺς ἐξεβρίπτουν· διὸ συγχυθέντες ἀορασίᾳ κατεκόπτοντο ταραχῆς πεπληρωμένοι.

31. Κατεσφάγησαν δὲ διςμύριοι πρὸς τοῖς πεντακασίοις, ἵππεις δὲ ἑξακόσιοι.

32. Αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος συνέφυγεν εἰς Γάζαρα λεγόμενον οὐρύριον, εὐ μάλα φρούριον, στρατηγεύοντος ἐκεῖ Χαίρεου.

33. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἄσμενοι περιεκάθισαν τὸ φρούριον ἡμέρας τέσσαρας.

34. Οἱ δὲ ἔνδον, τῇ ἐρυμνότητι τοῦ τόπου πεποιθότες, ὑπεράγαν ἐδιδασκόμενοι καὶ λόγους ἀθεμίτους ποιοῦντο.

35. Ὑποφαινούσης δὲ τῆς πέμπτης ἡμέρας, εἴκοσι νεανίαι τῶν περὶ τὸν Μακκαβαῖον, πυρωθέντες τοῖς θυμοῖς διὰ τὰς βλασφημίας, προσβαλόντες τῇ τείχῃ, ἀβρένως καὶ θηριῶδες θυμῷ τὸν ἐμπύπτοντα ἔκοπτον.

36. Ἄλλοι δὲ ὁμοίως προσαναβάντες ἐν τῇ περισπασμῷ πρὸς τοὺς ἔνδον, ἐνεπίπτων τοὺς πύργους, καὶ πυρὰς ἀνάψαντες ζῶντας τοὺς βλασφημοὺς κατέκαιον.

37. Οἱ δὲ τὰς πύλας διέκοπτον, εἰςδεχόμενοι δὲ τὴν λοιπὴν τάξιν προκατελάβοντο τὴν πόλιν, καὶ τὸν Τιμόθεον ἀποκεκρυμμένον ἐν τινὶ λακκῇ κατέσφαξαν καὶ τὸν τοῦτου ἀδελφὸν Χαίρεαν καὶ τὸν Ἀπολλοφάνη.

38. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι, μεθ' ὕμνων καὶ ἐξομολογησέων εὐλόγουν τὴν Κυρίῳ τῇ μεγάλῳς εὐεργετοῦντι τὸν Ἰσραὴλ, καὶ τὸ νίκας αὐτοῖς διδόντι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Μετ' ὀλίγον δὲ παντελῶς χρόνον Λυσίας ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως καὶ συγγενὴς καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, λίαν βαρέως φέρων ἐπὶ τοῖς γεγενοῖσι,

2. συναθροίσας περὶ τὰς ὀκτὼ μυριάδας καὶ τὴν ἵππων πᾶσαν, παρεγένετο ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, λογιζόμενος τὴν μὲν πόλιν Ἑλληνιστὴν ποιῆσαι,

3. τὸ δὲ ἱερὸν ἀργυρολόγητον, καθὼς τὰ λοιπὰ τῶν ἐθνῶν τεμένη, πρατὴν δὲ τὴν ἀρχιερωσύνην κατ' ἔτος ποιῆσαι,

4. οὐδαμῶς ἐπιλογιζόμενος τὸ τοῦ Θεοῦ κράτος, πεφρονημένος δὲ ταῖς μυριάσι τῶν πεζῶν καὶ ταῖς χιλιασίαι τῶν ἵππων καὶ τοῖς ἑλέφασιν τοῖς ὀδοσκήκοντα.

5. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ συνεγγίσας τῷ Βαιθσοῦρα, ὅντι μὲν ἐρυμνῷ γωρῷ, ἀπὸ δὲ Ἱεροσολύμων ἀπέχοντι ὧσεὶ σταδίου πέντε, τοῦτο ἐθλίβεν.

gabant ut propitius sibi factus inimicis ipsorum esset inimicus, et adversariis adversaretur, sicut lex dicit.

27. Et ita post orationem, sumptis armis, longius de civitate processerunt: proximi autem hostibus effecti resederunt.

28. Primo autem solis ortu utrique commiserunt: isti quidem prosperitatis et victoriae sponsorem cum virtute refugium in Dominum habentes, illi autem ducem certaminum statuantes furorem.

29. Sed cum vehemens pugna esset, apparuerunt adversariis de caelo viri quinque in equis auro frænatis decori, et ducatum Judæis praestantes duo,

30. et Maccabæum assumentes medium, et armis suis tegentes invulneratum conservabant: in adversarios autem tela et fulmina jaciebant: ex quo cæcitate confusi intercedebantur repleti perturbatione.

31. Interfecti sunt autem viginti millia quingenti, et equites sexcenti.

32. Ipse vero Timotheus confugit in Gazaram dictum praesidium, valde munitum, cui praerat Chæreas.

33. Maccabæus autem et qui cum eo erant lætantes obsederunt praesidium diebus quatuor.

34. At hi qui intus erant, loci firmitate confisi, supra modum blasphemabant et sermones nefandos jactabant.

35. Sed cum dies quinta illucesceret, viginti juvenes ex his qui cum Maccabæo erant, accensi animis propter blasphemias, viriliter accesserunt ad murum, et feroci animo occurrentem cadebant.

36. Sed et alii similiter ascendentes in circumflexione adversus eos qui intus erant, incendebant turres, et pyras incendentes ipsos blasphemos vivos concremarunt.

37. Alii autem portas interdicunt, et intromittentes reliquam aciem occupaverunt civitatem, et Timotheum occultantem se in quodam lacu peremerunt et fratrem illius Chæream et Apollophanem.

38. Quibus gestis, cum hymnis et confessionibus benedicebant Dominum qui magnifice benefaciebat Israel, et victoriam ipsis dabat.

CAPUT XI.

1. Sed parvo prorsus post tempore Lysias procurator regis et propinquus ac negotiorum praepositus, valde graviter ferens de his quae acciderant,

2. congregatis octoginta circiter millibus et equitatu universo, veniebat adversum Judæos, existimans se civitatem quidem Græcis habitaculum facturum,

3. templum vero in pecuniae quantum, sicut cætera delubra gentium, venale autem per singulos annos summum sacerdotium facturum,

4. nusquam recogitans Dei potestatem, sed mente effrenatus ob myriades peditum et millia equitum et elephantos octoginta.

5. Ingressus autem Judæam et appropians Baethsuræ, munito quidem loco, distanti autem ab Jerosolyma quasi stadiis quinque, illud vexabat.

6. Ὡς δὲ μετέλαβον οἱ περὶ τὸν Μακκαβαῖον πολιορκῶντα αὐτὸν τὰ ὀχυρώματα, μετ' ὀδυρμῶν καὶ δακρύων ἰκέτευον σὺν τοῖς ὄχλοις τὸν Κύριον, ἀγαθὸν ἄγγελον ἀποστεῖλαι πρὸς σωτηρίαν τῇ Ἰσραὴλ.

7. Αὐτὸς δὲ πρῶτος ὁ Μακκαβαῖος ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα προετρέψατο τοὺς ἄλλους ἅμα αὐτῷ διακινδυνεύοντας ἐπιβοηθεῖν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν.

8. Ὁμοῦ δὲ καὶ προθύμως ἐξώρμησαν. Αὐτοὶ δὲ καὶ πρὸς τοῖς Ἱεροσολύμοις ὄντων, ἐφάνη προηγούμενος αὐτῶν ἐφιππος ἐν λευκῇ ἐσθῇτι, πανοπλίαν χρυσοῦν κραδαίνων.

9. Ὁμοῦ δὲ πάντες εὐλόγησαν τὸν ἐλεήμονα Θεόν, καὶ ἐπεβρόσθησαν ταῖς ψυχαῖς, οὐ μόνον ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ θήρας τοὺς ἀγριωτάτους, καὶ σιδηρὰ τεῖχη τιρώσκειν ὄντες ἔτοιμοι.

10. Προσῆγον ἐν διασκευῇ τὸν ἀπ' οὐρανοῦ σύμμαχον ἔχοντας, ἐλεήσαντος αὐτοὺς τοῦ Κυρίου.

11. Λεοντηδὸν δὲ ἐντινάξαντες εἰς τοὺς πολεμίους κατέστρωσαν αὐτῶν χιλιούς πρὸς τοῖς μυρίοις, ἵππεις δὲ ἑξακοσίους πρὸς τρεῖς χιλίους.

12. τοὺς δὲ πάντας ἠνάγκασαν φυγεῖν· οἱ πλείονες δὲ αὐτῶν τραυματῆαι γυμνοὶ διεσώθησαν· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Λυσίας αἰσχροῦς φεγγὼν διεσώθη.

13. Οὐκ ἄνους δὲ ὑπάρχων, πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλον τὸ γέγονός περὶ ἑαυτὸν ἐλάσσονα, καὶ συννοήσας ἀνικητὸς εἶναι τοὺς Ἑβραίους, τοῦ πάντα δυναμένου Θεοῦ συμμαχοῦντος αὐτοῖς, προσάποστείλας,

14. ἔπεισε συλλύσεσθαι ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις καὶ διότι καὶ τὸν βασιλέα πείσειν φίλον αὐτοῖς ἀναγκάζειν γενέσθαι.

15. Ἐπένευσε δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐπὶ πᾶσιν οἷς ὁ Λυσίας παρκαλεῖ, τοῦ συμφέροντος φροντίζον. Ὅσα γὰρ ὁ Μακκαβαῖος ἐπέδοκε τῷ Λυσίᾳ διὰ γραπτῶν περὶ τῶν Ἰουδαίων, συνεχώρησεν ὁ βασιλεὺς.

16. Ἦσαν γὰρ αἱ γεγραμμέναι τοῖς Ἰουδαίοις ἐπιστολαί, παρὰ μὲν Λυσίου, περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον· Λυσίας τῷ πλήθει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν.

17. Ἰωάννης καὶ Ἀβессαλὼμ οἱ πεμφθέντες παρ' ὑμῶν, ἐπιδόντες τὸν ὑπαγεγραμμένον χρηματισμὸν, ἤξιον περὶ τῶν δι' αὐτοῦ σημανομένων.

18. Ὅσα μὲν οὖν ἔδει καὶ τῷ βασιλεῖ προσενεχθῆναι, διεσάφησα· ἃ δὲ ἦν ἐνδεχόμενα, συνεχώρησεν.

19. Ἐὰν μὲν οὖν συντηρήσητε τὴν εἰς τὰ πράγματα εὐνοίαν, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν πειράσσομαι παραίτιος ὑμῖν ἀγαθῶν γενέσθαι.

20. Ὑπὲρ δὲ τῶν κατὰ μέρος ἐντέταλμαι τούτοις τε καὶ τοῖς παρ' ἐμοῦ διαλεχθῆναι ὑμῖν.

21. Ἐβρώσθε. Ἐτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, διοσκορινθίου εἰκοστῇ τετάρτῃ.

22. Ἡ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ περιεῖχεν οὕτως· Βασιλεὺς Ἀτίοχος τῷ ἀδελφῷ Λυσίᾳ χαίρειν.

23. Τοῦ πατρὸς ἡμῶν εἰς θεοὺς μεταστάντος, βουλόμενοι τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας ἀταράχους ὄντας γενέσθαι πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν,

24. ἀκηκοότες τοὺς Ἰουδαίους μὴ συνευδοκοῦντας τῇ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὰ ἑλληνικὰ μεταθέσει, ἀλλὰ τὴν ἑαυτῶν ἀγωγὴν αἰρετίζοντας, καὶ διὰ τοῦτο ἀζιοῦντας συγχωρηθῆναι αὐτοῖς τὰ νόμιμα αὐτῶν.

25. ἀιρούμενοι οὖν καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος ἐκτὸς ταρα-

6. Ut autem Maccabæus et qui cum eo erant cognoverunt expugnari ab illo præsidia, cum fletu et lacrymis rogabant una cum turbis Dominum, ut bonum angelum mitteret ad salutem Israel.

7. Et ipse primus Maccabæus sumptis armis cæteros exhortatus est simul secum periculum subire et ferre auxilium fratribus suis.

8. Pariter autem et prompto animo processerunt. Ibidem vero cum etiam apud Jerosolymam essent, apparuit præcedens eos eques in veste candida, armaturam auream vibrans.

9. Tunc omnes simul benedixerunt misericordem Deum, et convalescerunt animis, non solum homines sed et bestias ferocissimas, et muros ferreos parati ferire.

10. Ibant prompti de cælo habentes adiutorem, miserante super eos Domino.

11. Leonum autem more irruentes in hostes prostraverunt ex eis undecim millia, equitum vero mille sexcentos :

12. universos autem in fugam verterunt : plures autem ex eis vulnerati nudi evaserunt : sed et ipse Lysias turpiter fugiens evasit.

13. Et quia non insensatus erat, secum ipse reputans factam circa se diminutionem, et intelligens invictos esse Hebræos, omnipotente Deo auxilium eis ferente, misit ad eos,

14. persuasitque se consensurum omnibus quæ justa sunt ideoque regem etiam compulsurum amicum fieri.

15. Annuit autem Maccabæus precibus Lysiae, in omnibus utilitati consulens. Quæcumque enim Maccabæus tradidit Lysiae per scripta de Judæis, ea rex concessit.

16. Nam erant scriptæ Judæis epistolæ, a Lysia si quidem, hunc modum continentes : Lysias populo Judæorum salutem.

17. Joannes et Abessalom qui missi fuerant a vobis, tradentes subscriptum responsum, rogabant pro iis quæ per illud significabantur.

18. Quæcumque igitur regi etiam oportebat perferri, exposui : quæ autem res permittebat, concessit.

19. Si igitur in negotiis fidem conservaveritis, et deinceps bonorum vobis causa esse tentabo.

20. De singulis autem quibusque rebus mandavi et istis et his qui missi sunt a me colloqui vobiscum.

21. Benevalete. Anno centesimo quadragésimo octavo, dioscorinthii die vigesima quarta.

22. Regis autem epistola hæc continebat : Rex Antiochus Lysiae fratri salutem.

23. Patre nostro inter deos translato, nos volentes eos qui sunt in regno sine tumultu degentes rebus suis adhibere diligentiam,

24. cum audissemus Judæos non consentire ei quæ a patre jussa fuit ad Græcorum ritum translationi, sed tenere velle suum institutum, ac propterea postulare concedi sibi legitima sua :

25. volentes igitur hanc quoque gentem quietam esse,

χῆς εἶναι, κρίνομεν τό, τε ἱερὸν αὐτοῖς ἀποκατασταθῆ-
ναι, καὶ πολιτεύεσθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων αὐ-
τῶν ἔθνη.

26. Εὖ οὖν ποιήσεις διαπεμφόμενος πρὸς αὐτοὺς καὶ
δοὺς δεξιὰς, ὅπως εἰδότες τὴν ἡμετέραν προαίρεσιν εὐ-
θυμοὶ τε ὦσι καὶ ἡδέως διαγίνονται πρὸς τὴν τῶν
ἰδίων ἀντίληψιν.

27. Πρὸς δὲ τὸ ἔθνος ἡ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ τοι-
αύτη ἦν· Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῷ γερουσίᾳ τῶν Ἰουδαίων
καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰουδαίοις χαίρειν.

28. Εἰ ἔβρωσθε, εἶπ' ἂν ὅς βουλόμεθα· καὶ αὐτοὶ δὲ
ὀφθαλμοῖς.

29. Ἐνεφάνισεν ἡμῖν ὁ Μενέλαος βούλεσθαι κατελ-
θόντας ὑμᾶς γίνεσθαι πρὸς τοὺς ἰδίους.

30. Τοῖς οὖν καταπορευομένοις μέχρι τριακάδος ξαν-
θοῦ ὑπάρξει δεξιὰ μετὰ τῆς ἀδείας,

31. Χρησθαι τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ἑαυτῶν δαπανή-
μασι καὶ νόμοις καθὰ καὶ τὸ πρότερον, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν
κατ' οὐδένα τρόπον παρενοχληθήσεται περὶ τῶν ἡγνησι-
μένων.

32. Πέπομφα δὲ καὶ τὸν Μενέλαον παρακαλέσοντα
ὑμᾶς.

33. Ἐβρώσθε ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγ-
δόου, ξανθοῦ πέμπτη καὶ δεκάτῃ.

34. Ἐπεμψαν δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς αὐτοὺς ἐπι-
στολὴν ἔχουσαν οὕτως· Κόιντος Μέμμιος, Τίτος Μάν-
λιος, πρεσβύται Ῥωμαίων, τῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων
χαίρειν.

35. Ὑπὲρ ὧν Λυσίας ὁ συγγενὴς τοῦ βασιλέως συνε-
χώρησεν ὑμῖν, καὶ ἡμεῖς συνευδοκοῦμεν.

36. Ἄ δὲ ἔκρινε προσανεχθῆναι τῷ βασιλεῖ, πέμ-
ψατέ τινα παραχρῆμα ἐπισκεψάμενοι περὶ τούτων, ἵνα
ἐκθῶμεν ὡς καθήκει ὑμῖν. Ἡμεῖς γὰρ προσαγομένον πρὸς
Ἀντίοχειαν.

37. Διὸ σπεύσατε, καὶ πέμψατέ τινας, ὅπως καὶ ἡμεῖς
ἐπιγινώσκωμεν ὅποιας ἔστέ γνώμης.

38. Ὑγιαίνετε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ
ὀγδόου, ξανθοῦ πέμπτη καὶ δεκάτῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Γενομένων τῶν συνθηκῶν τούτων, ὁ μὲν Λυσίας
ἀπῆε πρὸς τὸν βασιλέα, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι περὶ τὴν
γεωργίαν ἐγίνοντο.

2. Τῶν δὲ κατὰ τόπον στρατηγῶν Τιμόθεος καὶ
Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Γενναίου, ἐτι δὲ Ἱερώνυμος καὶ
Δημόφων, πρὸς δὲ τούτοις Νικάνωρ ὁ Κυπριαρχῆς, οὐκ
εἶων αὐτοὺς εὐσταθεῖς καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας ἄγειν.

3. Ἰοππίται δὲ τηλικούτο συνετέλεσαν τὸ δυσέβημα·
παρακαλέσαντες τοὺς σὺν αὐτοῖς οἰκοῦντας Ἰουδαίους
ἐμῶναι εἰς τὰ παρασταθέντα ὑπ' αὐτῶν σκάφη σὺν
γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ὡς μηδεμιᾶς ἐνεστώσης πρὸς αὐ-
τοὺς δυσμενείας,

4. κατὰ δὲ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ψήφισμα καὶ τού-
των ἐπιδεξαμένων, ὡς ἂν εἰρηνεύειν θελόντων καὶ μηδὲν
ὑποπτον ἐχόντων, ἐπαναχθέντας αὐτοὺς ἐβύθισαν, ὄντας
οὐκ ἑλαττον τῶν διακοσίων.

5. Μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας τὴν γεγνηκυῖαν εἰς τοὺς
δμοσθεῖς ὁμότητα, παραγγείλας τοῖς περὶ αὐτὸν ἀν-
δράσι, καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δίκαιον κριτὴν Θεόν,

judicamus et templum restitui illis, et ut agant secundum
suorum majorum consuetudinem.

26. Bene igitur feceris si miseris ad eos et dexteram de-
deris, ut cognita nostra voluntate et bono animo sint et
jucunde rebus propriis deserviant.

27. Ad gentem vero ipsam regis epistola talis erat : Rex
Antiochus senatui Judæorum et cæteris Judæis salutem.

28. Si valetis, sic est ut volumus : sed et ipsi bene vale-
mus.

29. Significavit nobis Menelaus velle vos descendere et
esse cum propriis.

30. His igitur qui commeant usque ad diem trigesimum
mensis xanthici erit dextera cum securitate,

31. ut Judæi utantur cibis et legibus suis sicut et prius,
et nemo eorum ullo modo molestiam patiat de his quæ
per ignorantiam gesta sunt.

32. Misi autem et Menelaum qui vos alloquatur.

33. Valete. Anno centesimo quadagesimo octavo, xanthici
mensis quintadecima die.

34. Miserunt autem etiam Romani ad eos epistolam ita
habentem : Quintus Memmius, Titus Manlius, legati Roma-
norum, populo Judæorum salutem.

35. De his quæ Lysias cognatus regis concessit vobis, et
nos consentimus.

36. De quibus autem ad regem judicavit referendum,
confestim aliquem mittite consideraturum de his, ut decer-
namus sicut congruit vobis. Nos enim Antiochiam accedimus.

37. Ideo festinate, et mittite aliquos, ut nos quoque
sciamus cujus estis voluntatis.

38. Valete. Anno centesimo quadagesimo octavo, quinta
decima die mensis xanthici.

CAPUT XII.

1. His autem factis pactionibus, Lysias quidem pergebat
ad regem, Judæi autem agriculturæ operam dabant.

2. Ex ducibus autem qui erant per loca Timotheus et
Apollonius Gennæi filius, sed et Hieronymus et Demophon,
præter hos autem Nicanor Cypriarches, non sinebant eos
in quiete agere et silentio.

3. Joppitæ vero tale quoddam flagitium perpetraverunt :
cum rogassent eos qui secum habitabant Judæos ascendere
in paratas ab ipsis scaphas cum uxoribus et filiis, quasi
nullis inimiciis erga eos subiacentibus,

4. secundum autem commune decretum civitatis et his
acquiescentibus, tamquam pacifice agere volentibus nihilque
suspectum habentibus, eos cum in altum processissent
submerserunt, cum essent non minus ducentis.

5. Quam crudelitatem Judas in suæ gentis homines fac-
tam ut cognovit, præcipiens viris qui erant cum ipso, et
invocato justo iudice Deo,

6. παρεγένετο ἐπὶ τοὺς μαιφόνους τῶν ἀδελφῶν· καὶ τὸν μὲν λιμένα νύκτωρ ἐνέπρησε, καὶ τὰ σκάφη κατέφλεξε, τοὺς δὲ ἐκεῖ συμφυγοντας ἐξεκέντησε.

7. Τοῦ δὲ χωρίου συγκλεισθέντος, ἀνέλυσεν ὡς πάλιν ἤζων καὶ τὸ σύμπαν τῶν Ἰσρηλιτῶν ἐκρίζωσαι πολίτευμα.

8. Μεταλαβὼν δὲ καὶ τοὺς ἐν Ἰαμνείᾳ τὸν αὐτὸν ἐπιτελεῖν βουλομένους τρόπον τοῖς παροικοῦσιν Ἰουδαίοις,

9. καὶ τοῖς Ἰαμνίταις νυκτὸς ἐπιβαλὼν, ὑψῆψε τὸν λιμένα σὺν τῷ στολῷ, ὥστε φαίνεσθαι τὰς αὐγὰς τοῦ φέγγους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, σταδίῳ δὲ διακοσίῳ τεσσαράκοντα.

10. Ἐκείθεν δὲ ἀποσπασθέντων σταδίου ἐννέα, ποιουμένων τὴν πορείαν ἐπὶ τὸν Τιμόθεον, προσέβαλον Ἀραβες αὐτῷ οὐκ ἐλάττους τῶν πεντακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ πεντακόσιοι·

11. γινομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν διὰ τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ βοήθειαν εὐημερησάντων, ἐλαττωθέντες οἱ Νομάδες Ἀραβες ἤξιον δοῦναι τὸν Ἰούδαν δεξιὰν αὐτοῖς, ὑπισχνούμενοι καὶ βοσκήματα δώσειν καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ὠφελῆσειν αὐτούς.

12. Ἰούδας δὲ ὑπολαβὼν ὡς ἀληθῶς ἐν πολλοῖς αὐτοῦ χρησίμους, ἐπεχώρησεν εἰρήνῃ ἄξειν πρὸς αὐτούς· καὶ λαβόντες δεξιὰς εἰς τὰς σκηνὰς αὐτῶν ἐχωρίσθησαν.

13. Ἐπέβαλε δὲ καὶ ἐπὶ τινὰ πόλιν γεφυροῦν ὀχυρὰν καὶ τείχεσι περιπεφραγμένην, καὶ παμμιγέσιν εἵνεσι κατοικοῦμένην, ὄνομα δὲ Κάσπιν.

14. Οἱ δ' ἔνδον, πεποιθότες τῇ τῶν τειχέων ἐρμυνότητι, τῇ τε τῶν βρωμάτων παραθέσει, ἀναγωγότερον ἐγρῶντο, τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν λοιδοροῦντες καὶ προσέτι βλασφημοῦντες καὶ λαλοῦντες ἅ μὴ θέμις.

15. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰούδαν, ἐπικαλεσάμενοι τὸν μέγαν τοῦ κόσμου δυνάστην, τὸν ἄτερ κριῶν καὶ μηχανῶν ὀργανικῶν κατακρημνίσαντα τὴν Ἱερὺ κατὰ τοὺς Ἰησοῦ χρόνους, ἐνέσεισαν θηριωδῶς τῷ τείχει.

16. Καταλαβόμενοι τε τὴν πόλιν τῇ τοῦ Θεοῦ θελήσει, ἀμυθήτους ἐποίησαντο σφαγὰς, ὥστε τὴν παρακειμένην λίμνην, τὸ πλάτος ἔχουσαν σταδίων δύο, κατάρβυτον αἵματι πεπληρωμένην φαίνεσθαι.

17. Ἐκείθεν δὲ ἀποσπάσαντες σταδίου ἐπτακοσίους πεντήκοντα διήνυσαν εἰς τὸν Χάρακα, πρὸς τοὺς λεγόμενους Τοουθιήνους Ἰουδαίους.

18. Καὶ Τιμόθεον μὲν ἐπὶ τῶν τόπων οὐ κατέλαβον, ἀπρακτόν τε ἀπὸ τῶν τόπων ἐκλελυκότα, καταλειπότα δὲ φρουρὰν ἐν τινὶ τόπῳ καὶ μάλᾳ ὀχυρὰν.

19. Δωσίθεος δὲ καὶ Σωσίπατρος, τῶν περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἡγεμόνων, ἐξοδεύσαντες ἀπώλεσαν τοὺς ὑπὸ Τιμόθεου καταλειφθέντας ἐν τῷ ὀχυρώματι πλείους τῶν μυρίων ἀνδρῶν.

20. Ὁ δὲ Μακκαβαῖος, διατάξας τὴν ἑαυτοῦ στρατιάν σπειρηδόν, κατέστειλεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν σπειρῶν, καὶ ἐπὶ τὸν Τιμόθεον ὄρμησεν ἔχοντα περὶ αὐτὸν μυριάδας δώδεκα πεζῶν, ἱππεῖς δὲ χιλίους πρὸς τοῖς πεντακοσίοις.

21. Τὴν δὲ ἔφοδον μεταλαβὼν Ἰούδα, ὁ Τιμόθεος προσεξάπέστειλε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν εἰς τὸ λεγόμενον Καρνίον. Ἦν γὰρ

6. venit adversus interfectores fratrum : et portum quidem nocte succendit, et scaphas exussit, eos autem qui illuc refugerant peremit.

7. Ipsa autem regione conclusa, discessit quasi iterum reversurus et universam Joppitarum rempublicam eradica-turus.

8. Sed cum cognovisset et eos qui erant Jamniæ velle pari modo facere habitantibus secum Judæis,

9. Jamnitis quoque nocte supervenit, et portum cum navibus succendit, ita ut lumen ignis appareret Jerosoly-mis, ab stadiis ducentis quadraginta.

10. Inde autem cum abiissent novem stadiis, et iter fa-cerent contra Timotheum, commiserunt cum eo Arabes non pauciores quinque millibus, et equites quingenti :

11. cumque pugna valida facta esset, et his qui circa Judam auxilio Dei prospere cessisset, victi Nomades Ara-bes petebant a Juda dextras sibi dari, promittentes se et pascua daturus et in cæteris profuturos ipsis.

12. Judas autem arbitratus vere in multis eos utiles, concessit pacem acturum se cum iis : dextrisque acceptis discessere ad tabernacula sua.

13. Aggressus est autem et civitatem quamdam firmam pontibus murisque circumseptam, quæ a turbis habitabatur gentium promiscuarum, cui nomen Caspis.

14. Hi vero qui intus erant, confidentes in stabilitate murorum, apparatu alimoniarum, remissius agebant, ma-ledictis lacescentes Judam et præterea blasphemantes et loquentes quæ fas non est.

15. Qui autem circa Judam erant, invocato magno mun-di principe, qui sine arietibus et machinis temporibus Jesu præcipitavit Jericho, irruperunt ferociter in muros.

16. Et capta civitate per Dei voluntatem, innumerabiles cædes fecerunt, ita ut adjacent stagnum, stadium duo-rum latitudinis, repletum sanguine fluere videretur.

17. Inde autem discedentes stadia septingenta quinquaginta venerunt in Characa, ad eos qui dicuntur Tubieni Ju-dæos.

18. Et Timotheum quidem in illis locis non comprehen-derunt, nullis rebus gestis tunc a locis illis regressum, re-licto autem in quodam loco firmissimo præsidio.

19. Dositheus autem et Sosipater, ex iis ducibus qui cum Maccabæo, exeuntes peremerunt a Timotheo relictos in præsidio plures quam decem millia viros.

20. At Maccabæus, ordinato exercitu suo per cohortes, constituit eos super cohortes, et adversus Timotheum pro-cessit habentem secum centum viginti millia peditum, equitumque duo millia quingentos.

21. Cognito autem Judæ adventu, Timotheus præmisit mulieres et filios et reliquum apparatus in locum qui Car-

δυσπολιόρχητον καὶ δυσπρόσιτον τὸ χωρίον διὰ τὴν τῶν πάντων τῶν τόπων στενότητα.

22. Ἐπιφανείσης δὲ τῆς Ἰούδα σπείρας πρώτης, καὶ γενομένου δέους ἐπὶ τοὺς πολεμίους, φόβου τε ἐκ τῆς τοῦ πάντα ἐφορώντος ἐπιφανείας γενομένου ἐπ' αὐτοὺς, εἰς φυγὴν ὤρμησαν, ἄλλος ἀλλαχῇ φερόμενος, ὥστε πολλαίς ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάπτεσθαι, καὶ ταῖς τῶν ξιφῶν ἀχμαῖς ἀναπείρεσθαι.

23. Ἐποιεῖτο δὲ τὸν διωγμὸν εὐτονώτερον Ἰούδας, συγκεντῶν τοὺς ἀλιτηρίους, διέφθειρέ τε εἰς μυριάδας τρεῖς ἀνδρῶν.

24. Αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος ἐμπεσὼν τοῖς περὶ τὸν Δωσίθεον καὶ Σωσίπατρον ἡξίω μετὰ πολλῆς γοητείας ἐξαφίνειν αὐτὸν· διὰ τὸ πλείονων μὲν γονεῖς, ὧν δὲ ἀδελφοὺς ἔχειν, καὶ τούτους ἀλογηθῆναι συμβήσεται εἰ ἀποθάνοι.

25. Πιστώσαντος δὲ αὐτοῦ διὰ πλείονων τὸν ὄρισμὸν, ἀποκαταστήσειν τούτους ἀπημάντους, ἀπέλυσαν αὐτὸν ἕνεκα τῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας.

26. Ἐξελθὼν δὲ ἐπὶ τὸ Καρνίον καὶ τὸ Ἀταργατεῖον κατέσφαξε μυριάδας σωματῶν δύο καὶ πενταχιςχιλίους.

27. Καὶ μετὰ τὴν τούτων τροπὴν καὶ ἀπώλειαν ἐπεστράτευεν Ἰούδας καὶ ἐπὶ Ἑφρών πόλιν ὄχυράν, ἐν ᾗ κατῴκει Λυσίας καὶ πάμπυλα πλήθη. Νεανίαι δὲ πρὸ τῶν τειχῶν κατεστῶτες βωμάλειοι ἀπεμάχοντο εὐρώστως, ἐνθάδε ὀργάνων καὶ βελῶν πολλὰ παραθέσεις ὑπῆρχον.

28. Ἐπικαλεσάμενοι δὲ τὸν Δυνάστην, τὸν μετὰ κράτους συντριβόντα τὰς τῶν πολεμιῶν ἀλκὰς, ἔλαβον τὴν πόλιν ὑποχείριον, καὶ κατέστρωσαν τῶν ἔνδον εἰς μυριάδας δύο καὶ πενταχιςχιλίους.

29. Ἀναεὺζαντες δὲ ἐκείθεν ὤρμησαν ἐπὶ Σκυθῶν πόλιν, ἀπέχουσαν ἀπὸ Ἱεροσολύμων σταδίους ἑξακοσίων.

30. Ἀπομαρτυροσάντων δὲ τῶν ἐκεῖ κατοικούντων Ἰουδαίων, ἦν οὐ Σκυθοπολίται ἔσχον πρὸς αὐτοὺς εὖνοιαν, καὶ ἐν τοῖς τῆς ἀτυχίας καιροῖς ἡμερον ἀπάντησιν ἐποιούντο,

31. εὐχαριστήσαντες αὐτοῖς καὶ προσπαρκαλέσαντες καὶ εἰς τὰ λοιπὰ πρὸς τὸ γένος εὐμενεῖς εἶναι, παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα τῆς τῶν ἐβδομάδων ἑορτῆς οὐσῆς ὑπογύου.

32. Μετὰ δὲ τὴν λεγομένην πεντηχοστὴν ὤρμησαν ἐπὶ Γοργίαν τὸν τῆς Ἰδουμαίας στρατηγόν.

33. Ἐξῆλθεν δὲ μετὰ πεζῶν τριςχιλίων, ἵππεων δὲ τετρακοσίων.

34. καὶ παραταξαμένων συνέβη πεσεῖν ὀλίγους τῶν Ἰουδαίων.

35. Δωσίθεος δὲ τις τῶν τοῦ Βακχάνορος, ἔφιππος ἀνὴρ καὶ καρτερός, εἶχετο τοῦ Γοργίου, καὶ λαθόμενος τῆς χλαμύδος ἤγεν αὐτὸν εὐρώστως, καὶ βουλόμενος τὸν κατάρaton λαβεῖν ζωγρίαν, τῶν ἱππέων Θρακῶν τινὸς ἐπενεχθέντος αὐτῷ καὶ τὸν ὦμον καθελόντος, διέφυγεν ὁ Γοργίας εἰς Μαρися.

36. Τῶν δὲ περὶ τὸν Ἑσδρίν ἐπιπλεῖον μαχομένων καὶ κατακόπων ὄντων, ἐπικαλεσάμενος ὁ Ἰούδας τὸν Κύριον σύμμαχον φανῆναι καὶ προσηγὸν τοῦ πολέμου,

37. καταρξάμενος τῇ πατρίῳ φωνῇ τὴν μεθ' ὧμων κραυγὴν, ἀναβήσας, καὶ ἐνσεισας ἀπροσδοκῆτως τοῖς περὶ τὸν Γοργίαν, τροπὴν αὐτῶν ἐποιήσατο.

nion dicitur. Erat enim inexpugnabile et accessu difficile castellum propter omnium locorum angustias.

22. Cumque cohors Judæ prima apparuisset, et exorto timore in hostibus, ac terrore ex præsentia illius qui universa conspicit, in fugam versi sunt, alius alio delatus, ita ut sæpe a suis læderentur, et gladiatorum mucronibus trajicerentur.

23. Judas autem vehementer instabat, trucidans prophanos, et prostravit ad triginta millia virorum.

24. Ipse vero Timotheus incidit in partes Dosithei et Sosipatri et multis precibus postulabat ut vivus dimitteretur : eo quod plurium quidem parentes, aliorum vero fratres haberet, quos morte ejus decipi eveniret.

25. Cum autem multis modis firmasset hoc constitutum, restitutum se eos illæsos, dimiserunt eum propter fratrum salutem.

26. Egressus autem in Carnion et Atergataeum interfecit viginti quinque millia corporum.

27. Post horum autem fugam et necem movit exercitum Judas etiam super Ephron civitatem munitam, in qua habitabat Lysias et multitudo diversarum gentium. Et robusti juvenes pro muris consistentes fortiter repugnabant, in hac autem machinarum et telorum multus erat apparatus.

28. Sed cum Omnipotentem invocassent, qui cum potestate vires hostium confringit, ceperunt civitatem, et ex eis qui intus erant ad viginti quinque millia prostraverunt.

29. Inde autem abeuntes ad civitatem Scytharum processerunt, quæ ab Jerosolymis sexcentis stadiis aberat.

30. Contestantibus autem his qui ibi erant Judæis, quod benigne a Scythopolitis haberentur, et temporibus infelicitatis mansuete secum egerint,

31. gratias agentes et exhortati etiam de cætero erga genus ipsum benignos esse, venerunt Jerosolymam die solemnī septimanarum instante.

32. Post eam vero quæ dicitur pentecoste abierunt contra Gorgiam præpositum Idumææ.

33. Exiit autem cum peditibus tribus millibus, et equitibus quadringentis :

34. quibus congressis contigit paucos cadere Judæorum.

35. Dositheus vero quidam de iis qui Bacenoris, eques viret fortis, Gorgiam tenuit, et apprehendens eum chlamyde ducebat eum fortiter, et cum vellet sceleratum illum capere vivum, eques quidam de Thracibus irruit in eum humerumque amputavit, atque ita Gorgias effugit in Maresa.

36. At illis qui cum Esdrin erant diutius pugnantibus et fatigatis, cum invocasset Judas Dominum ut adiutorem se ostenderet et ducem belli,

37. incipiens patria voce cum hymnis clamorem, exclamans, et irruens improvise in eos qui circa Gorgiam, in fugam eos vertit.

35. Ἰούδας δὲ ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα ἦγεν εἰς Ὀδολλὰμ πόλιν. Τῆς δὲ ἑβδομάδος ἐπιβαλλούσης, κατὰ τὸν ἐθισμὸν ἀγνισθέντες αὐτοὶ τὸ σάββατον διήγαγον.

36. Τῇ δὲ ἐχομένῃ ἦλθον οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν καθ' ὃν τρόπον τὸ τῆς χρείας ἐγεγόνει, τὰ τῶν προπεπτωκότων σώματα ἀνακομίσασθαι, καὶ μετὰ τῶν συγγενῶν ἀποκαταστῆσαι εἰς τοὺς πατρῷους τάφους.

37. Εὐρον δὲ ἐκάστου τῶν τεθνηκότων ὑπὸ τοὺς χιτῶνας ἱερῶματα τῶν ἀπὸ Ἰαμνείας εἰδούλων, ἃς ὧν δ νόμος ἀπείργει τοὺς Ἰουδαίους· τοῖς δὲ πᾶσι σαφὲς ἐγένετο διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν τοὺςδε πεπτωκέναι.

38. Πάντες οὖν εὐλόγησαντες τοῦ δικαιοκρίτου Κυρίου, τοῦ τὰ κεκρυμμένα φανερά ποιούντος,

39. εἰς ἱκετείαν ἐτράπησαν ἀξιώσαντες τὸ γεγονός ἀμαρτήματα τελείως ἐξαλειφθῆναι. Ὁ δὲ γενναῖος Ἰούδας παρεκάλεσε τὸ πλῆθος συντηρεῖν ἑαυτοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι, ὑπ' ὅσιν ἑωρακότας τὰ γεγονότα διὰ τῶν προπεπτωκότων ἀμαρτίαν.

40. Ποιησάμενός τε κατ' ἀνδραλογίαν κατασκευάσματα εἰς ἀργυρίου δραχμᾶς δις χιλίας, ἀπέστειλεν εἰς Ἱερουσόλυμα παραγαγεῖν περὶ ἀμαρτίας θυσίαν, πάνυ καλῶς καὶ ἀστείως πράττων, ὑπὲρ ἀναστάσεως διαλογιζόμενος.

41. εἰ γὰρ μὴ τοὺς προπεπτωκότας ἀναστῆναι προσέδοκα, περισσὸν ἂν ἦν καὶ ληρώδες ὑπὲρ νεκρῶν προσεύχεσθαι.

42. Εἴτ' ἐμβλέπων τοῖς μετ' εὐσεβείας κοιμημένοις κάλλιστον ἀποκείμενον χαριστήριον,

43. δόξαι καὶ εὐσεβῆς ἡ ἐπίνοια. Ὅθεν περὶ τῶν τεθνηκότων τὸν ἐξίλασμον ἐποίησατο, τῆς ἀμαρτίας ἀπολυθῆναι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Τῷ δὲ ἐνάτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, Ἀντίοχον τὸν Εὐπάτορα παραγενέσθαι σὺν πλῆθεσιν ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν,

2. καὶ σὺν αὐτῷ Λυσίαν τὸν ἐπίτροπον καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἑκαστον ἔχοντα δύναμιν Ἑλληνικὴν πεζῶν μυριάδας ἑνδεκά, καὶ ἵππεις πεντακισχιλίους τριακοσίους, καὶ ἐλέφαντας εἰκοσιδύο, ἄρματα δὲ δρεπανηφόρα τριακόσια.

3. Καὶ Μενέλαος δὲ συνέμιξεν αὐτοῖς, καὶ παρεκάλει μετὰ πολλῆς εἰρωνείας τὸν Ἀντίοχον, οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος, οἴόμενος δὲ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατασταθῆσθαι.

4. Ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν βασιλέων ἐξήγειρε τὸν θυμὸν τοῦ Ἀντίοχου ἐπὶ τὸν ἀλιτήριον, καὶ Λυσίου ὑποδείξαντος τοῦτον αἶτιον εἶναι πάντων τῶν κακῶν, προσέταξεν, ὡς ἔθος ἐστὶν ἐν τῷ τόπῳ, παραπολεῖσαι ἀγαγόντας αὐτὸν εἰς Βερόαν.

5. Ἔστι δὲ ἐν τῇ τόπῳ πύργος πεντήκοντα πηγῶν πλήρης σποδοῦ, οὗτος δὲ ὄργανον εἶχε περιφερὲς πάντοθεν ἀπόκρημνον εἰς τὴν σποδὸν.

6. Ἐνταῦθα τὸν ἱεροσυλίας ἐνοχον ὄντα, ἡ καὶ τινων ἄλλων κακῶν ὑπεροχὴν πεποιτημένον, ἅπαντες προσωθοῦσιν εἰς ὄλεθρον.

7. Τοιοῦτω μὲν τὸν παράνομον συνέβη θανεῖν, καὶ μετὰ τῆς γῆς τυχόντα Μενέλαον,

38. Judas autem collecto exercitu venit in civitatem Odollam. Et cum septima dies superveniret, secundum consuetudinem purificati in eodem loco sabbatum egerunt.

39. At sequenti die venit cum suis Judas eo quo oportebat tempore, ut corpora prostratorum tolleretur, et cum cognatis reponeret in sepulcris paternis.

40. Invenierunt autem sub tunicis mortuorum quorumque de sacris idolorum quæ de Jamnia, a quibus lex prohibet Judæos : omnibus ergo manifestum est ob hanc causam eos corruisse.

41. Omnes itaque benedixerunt justum judicem Dominum, qui occulta facit manifesta,

42. atque ita ad preces conversi rogaverunt ut id quod factum erat delictum perfecte deleatur. At vero fortissimus Judas hortabatur populum conservare se sine peccato, sub oculis videntes quæ facta sunt peccato eorum qui prostrati sunt.

43. Et facta viritim collatione ad duo millia drachmas argenti, misit Jerosolymam offerri pro peccato sacrificium, valde bene et religiose faciens, de resurrectione cogitans :

44. nisi enim eos qui ceciderant resurrecturos speraret, superfluum et vanum esset orare pro mortuis.

45. Deinde considerans his qui cum pietate dormiunt optimam esse repositam gratiam,

46. sancta et pia consideratio. Quare pro defunctis propitiationem fecit, ut a peccato solverentur.

CAPUT XIII.

1. Anno centesimo quadragésimo nono cognovit Judas Antiochum Eupatorem venire cum multitudine adversus Judæam,

2. et cum eo Lysiam procuratorem et præpositum negotiorum, unumquemque habentem exercitum Græcum peditum centum decem millia, et equites quinque millia trecentos, et elephantas viginti duos, currus autem cum falcibus trecentos.

3. Commiscuit autem se illis et Menelaus, et hortabatur cum multa ironia Antiochum, non pro patriæ salute, sed sperans se constitui in principatum.

4. Sed rex regum suscitavit animos Antiochi in peccatorem, et suggerente Lysia hunc esse causam omnium malorum, jussit, ut est consuetudo in loco, necare adducentes illum in Beræam.

5. Est autem in loco turris quinquaginta cubitorum aggestum habens cineris, hæc autem instrumentum habebat rotundum undique præceps in ciuerem.

6. Hic sacrilegii reum, et quorundam etiam aliorum malorum summilatam factum, omnes propellunt ad interitum.

7. Tali lege prævaricatorem legis contigit mori, neque etiam terram nactum Menelaum,

8. πάνν δικαίως· ἐπεὶ γὰρ συνετελέσατο πολλὰ περὶ τὸν βωμὸν ἁμαρτήματα, οὗ τὸ πῦρ ἄγνόν ἦν καὶ ἡ σποδὸς, ἐν σποδῷ τὸν θάνατον ἐχομίσασατο.

9. Τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς βεβαρβαρωμένος ἤρχετο, τὰ χειρίστα τῶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγονότων ἐνδείζομενος τοῖς Ἰουδαίοις.

10. Μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας ταῦτα παρήγγειλε τῷ πλήθει δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐπικαλεῖσθαι τὸν Κύριον, εἴποτε ἄλλοτε, καὶ νῦν ἐπιβοηθεῖν

11. τοῖς τοῦ νόμου καὶ πατρίδος καὶ ἱεροῦ ἁγίου στερεῖσθαι μέλλουσι, καὶ τὸν ἄρτι βραχέως ἀνεψυχότα λαὸν μὴ εἶσαι τοῖς δυσφύμοις ἐθνεσιν ὑποχειρίους γενέσθαι.

12. Πάντων δὲ τὸ αὐτὸ ποιησάντων διμοῦ καὶ καταξωσάντων τὸν ἐλεήμονα Κύριον μετὰ κλαυθοῦ καὶ νηστειών, καὶ προπτώσεως ἐν ἡμέρας τρεῖς ἀδιαλείπτως, παρακαλέσας αὐτοὺς ὁ Ἰούδας ἐκέλευσε παραγίνεσθαι.

13. Καθ' ἑαυτὸν δὲ σὺν τοῖς πρεσβυτέροις γενόμενος ἐβουλεύσατο, πρὶν εἰσβαλεῖν τοῦ βασιλέως τὸ στράτευμα εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ γενέσθαι τῆς πόλεως ἐγκρατεῖς, ἐξεληθόντας κρίναι τὰ πράγματα τῇ τοῦ Κυρίου βοηθείᾳ.

14. Δοὺς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῷ κτίστῃ τοῦ κόσμου, παρακαλέσας τοὺς σὺν αὐτῷ γενναίως ἀγωνίσασθαι μέχρι θανάτου περὶ νόμων, περὶ ἱεροῦ, πόλεως, πατρίδος, πολιτείας, ἐποίησατο περὶ Μωδεῖν τὴν στρατοπεδείαν.

15. Δοὺς δὲ τοῖς περὶ αὐτὸν σύνθεμα Θεοῦ νίκης, μετὰ νεανίσκων ἄριστων κεκριμένων ἐπιβαλὼν νύκτωρ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν αὐλὴν ἐν τῇ παρεμβολῇ, ἀνέilen εἰς ἄνδρας τετραχιλίους, καὶ τὸν πρωτεύοντα τῶν ἐλεφάντων σὺν τῷ κατ' οἰκίαν ὄγκῳ συνέθηκε,

16. καὶ τὸ τέλος τὴν παρεμβολὴν δέους καὶ ταραχῆς ἐπλήρωσαν, καὶ ἐξέλυσαν εὐημεροῦντες.

17. Ὑποφαινούσης δὲ ἤδη τῆς ἡμέρας τοῦτ' ἐγγόνοι, διὰ τὴν ἐπαρήγουσαν αὐτῷ τοῦ Κυρίου σκέπην.

18. Ὁ δὲ βασιλεὺς, εἰληρῶς γενοῦσιν τῆς τῶν Ἰουδαίων εὐτολμίας, κατεπείρασε διὰ μεθόδων τοὺς τόπους.

19. Καὶ ἐπὶ Βαιθσοῦρα φρούριον ὄχυρόν τῶν Ἰουδαίων προσῆγεν, καὶ ἐτροπούτο, προσέκρουε, ἡλαττοῦτο.

20. Τοῖς δὲ ἐνδον Ἰούδας τὰ δέοντα εἰσέπεμψε.

21. Προσῆγγειλε δὲ τὰ μυστήρια τοῖς πολέμοις Ῥόδοκος ἐκ τῆς Ἰουδαϊκῆς τάξεως· ἀνέστη δὲ καὶ κατελήφθη καὶ κατεκλείσθη.

22. Ἐδευτερολόγησεν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐν Βαιθσοῦρα, δεξιὰν ἔδωκεν, ἔλαβεν, ἀπήει,

23. προσέβαλε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, ἤττων ἐγένετο, μετέλαβεν ἀπονεοῖσθαι τὸν Φίλιππον ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸν ἀπολελειμμένον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, συνεχύθη· τοὺς Ἰουδαίους παρεκάλεσεν, ὑπετάγη καὶ ὤμοσεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίως, συνελύθη καὶ οὐσίαν προσήγαγεν, ἐτίμησε τὸν νεώ, καὶ τὸν τόπον ἐφιανθρώπησε,

24. καὶ τὸν Μακκαβαῖον ἀπεδέξατο· κατέλιπε στρατηγὸν ἀπὸ Πτολεμαίους ἕως τῶν Γερρῶν ἡγεμονίδην·

25. ἦλθεν εἰς Πτολεμαῖδα. Ἐδυσφόρου περὶ τῶν συνθηκῶν οἱ Πτολεμαεῖς, εἰδείναζον γὰρ ὑπὲρ ὧν ἠθέλησαν ἀθετεῖν τὰς διατάξεις.

8. valde juste : nam quia multa erga aram delicta commisit, cujus ignis et cinis erat sanctus, in cinere mortem reportavit.

9. Sed rex superbia barbarus factus veniebat, pessima eorum quæ sub patre ipsius facta fuerant Judæis representaturus.

10. Quibus Judas cognitis præcepit populo ut die ac nocte Dominum invocarent, siquando et alias, etiam nunc adjuvaret eos

11. qui lege et patria et sancto templo privandi essent, ac populum qui nuper paululum respirasset ne sineret blasphemis nationibus subdi.

12. Omnibus itaque simul idem facientibus et obsecrantibus misericordem Dominum cum fletu et jejuniis, et prostratione per triduum continuum, hortatus eos Judas jussit venire.

13. Ipse autem seorsum cum senioribus consilium cepit, priusquam rex admoveret exercitum ad Judæam et obtinerent civitatem, egressos adjudicare res Domini auxilio.

14. Dans itaque procuracionem creatori mundi, hortatus suos ut fortiter dimicarent usque ad mortem pro legibus, pro templo, civitate, patria, republica, circa Mœdin exercitum constituit.

15. Et dato signo suis Dei victoriæ, cum juvenibus fortissimis electis nocte aggressus aulam regiam in castris, interfecit ad viros quatuor millia, et maximum elephantorum cum ea quæ in domo turba coacervavit,

16. ac demum metu ac perturbatione castra repleverunt, rebusque prospere gestis abierunt.

17. Hoc autem factum est die jam illucescente, adjuvante eum Domini protectione.

18. Sed rex, accepto gustu audaciæ Judæorum, arte tentabat loca.

19. Et Bæthsuræ quæ erat Judæorum præsidium castra admovit, sed fugabatur, impingebat, minorabatur.

20. His autem qui intus erant Judas necessaria mittebat.

21. Enuntiavit autem mysteria hostibus Rodocus de Judaico exercitu : qui requisitus comprehensus est et conclusus.

22. Iterum rex sermonem habuit ad eos qui erant in Bæthsura, dexteram dedit, accepit, abiit,

23. commisit cum Juda, superatus est, cognovit rebellasse Philippum Antiochiæ qui relictus erat super regotia, confusus est : Judæos deprecatus est, subditusque eis juravit de omnibus quæ justa erant, et reconciliatus obtulit sacrificium, honoravit templum, et in locum humaniter se gessit.

24. et Maccabæum amplexatus est : reliquit a Ptolemaide usque ad Gerrenos ducem principem :

25. venit Ptolemaidam. Graviter ferebant conventiones Ptolomeenses : indignabantur enim pro quibus voluerant rumpere fœdera.

25. Προσῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα Λυσίας, ἀπελογήσατο ἐνδεχομένως, συνέπεισε, κατεπαύνην, εὐμενεῖς ἐποίησεν, ἀνέζευξεν εἰς Ἀντιόχειαν. Οὕτω τὰ τοῦ βασιλέως τῆς ἐφοδου καὶ τῆς ἀναζυγῆς ἐχώρησε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Μετὰ δὲ τριετῇ χρόνον προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν Δημήτριον τὸν τοῦ Σελεύκου, διὰ τοῦ κατὰ Τρίπολιν λιμένος εἰσπλεύσαντα μετὰ πλήθους ἰσχυροῦ καὶ στόλου,

2. κεκρατηκέναι τῆς χώρας ἐπανελόμενον Ἀντίοχον καὶ τὸν τοῦτου ἐπίτροπον Λυσίαν.

3. Ἀλκιμος δὲ τις προγενόμενος ἀρχιερεὺς, ἐκουσίως δὲ μεμολυμμένος ἐν τοῖς τῆς ἐπιμιξίας χρόνοις, συννοήσας ὅτι καθ' ὄντινασὺν τρόπον οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία, οὐδὲ πρὸς ἅγιον θυσιαστήριον ἔτι πρόσδοδος,

4. ἦκε πρὸς τὸν βασιλέα Δημήτριον πρῶτῳ καὶ πεντηχοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει, προσάγων αὐτῷ στέφανον χρυσοῦν καὶ φοίνικα, πρὸς δὲ τούτοις τῶν νομιζομένων θαλλῶν τοῦ ἱεροῦ. Καὶ τὴν ἡμέραν ἐκέϊνην ἡσυχίαν ἔσχε.

5. Καίρων δὲ λαθὼν τῆς ἰδίας ἀνοίας συνεργόν, προσκληθεὶς εἰς συνέδριον ὑπὸ τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπερωτηθεὶς ἐν τίνι διαθέσει καὶ βουλῇ καθεστήκασιν οἱ Ἰουδαῖοι,

6. πρὸς ταῦτα ἔφη· Οἱ λεγόμενοι τῶν Ἰουδαίων Ἀσιδαῖοι, ὧν ἀφηγείται Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος, πολεμοτροποῦσι καὶ στασιάζουσιν, οὐκ ἔωντες τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυχεῖν.

7. Ὅθεν ἀφελόμενος τὴν προγονικὴν δόξαν, λέγων δὲ τὴν ἀρχιερωσύνην, δεῦρο νῦν ἐλήλυθα,

8. πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν ἀνηκόντων τῷ βασιλεῖ γνησίως φρονῶν, δεύτερον δὲ καὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν στοχαζόμενος· τῇ μὲν γὰρ τῶν προειρημένων ἀλογιστί τὸ σὺμπαν ἡμῶν γένος οὐ μικρῶς ἀκληρεῖ.

9. Ἐκαστα δὲ τούτων ἐπεγνωκὼς σὺ, βασιλεῦ, καὶ τῆς χώρας καὶ τοῦ περισταμένου γένους ἡμῶν προνοήθητι, καθ' ἣν ἔχεις πρὸς ἀπαντας εὐαπάντητον φιλανθρωπίαν.

10. Ἀχρι γὰρ Ἰούδας περίεστιν, ἀδύνατον εἰρήνης τυγεῖν τὰ πράγματα.

11. Τοιούτων δὲ ῥηθέντων ὑπὸ τούτου, θᾶπτον οἱ λοιποὶ φίλοι δυσμενεῖς ἔχοντες τὰ πρὸς τὸν Ἰούδαν προσεπύρυσαν τὸν Δημήτριον.

12. Προκαλεσάμενος δὲ εὐθέως Νικάνορα τὸν γενόμενον ἐλεφαντάρχην καὶ στρατηγὸν ἀναδείξας τῆς Ἰουδαίας, ἐξαπέστειλε,

13. δοὺς ἐντολὰς, αὐτὸν μὲν τὸν Ἰούδαν ἐπανελέσθαι, τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ σκορπίσαι, καταστήσαι δὲ Ἀλκιμον ἀρχιερέα τοῦ μεγίστου ἱεροῦ.

14. Τὰ δὲ ἐκ τῆς Ἰουδαίας πεφυγαδευκότα τὸν Ἰούδαν ἔθνη συνέμισγον ἀγέληδὸν τῷ Νικάνορι, τὰς τῶν Ἰουδαίων ἀτυχίας καὶ συμφορὰς ἰδίαις εὐημερίας δοκοῦντες ἐσέσθαι.

15. Ἀκούσαντες δὲ τὴν τοῦ Νικάνορος ἐφοδὸν καὶ τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἐθνῶν, καταπασάμενοι γῆν ἐλιτάνευον τὸν ἄχρι αἰῶνος συστήσαντα τὸν ἑαυτοῦ λαόν, αἰεὶ δὲ μετ' ἐπιφανείας ἀντιλαμβανόμενοι τῆς ἑαυτοῦ μερίδος.

26. Accessit Lysias ad tribunal, exposuit rationem quantum fieri potuit persuasit, sedavit, tranquillios fecit, regressus est in Antiochiam. Hoc modo regis protectio et reditus processit.

CAPUT XIV.

1. Sed post triennii tempus cognovit Judas et qui cum eo erant Demetrium Seleuci, per portum qui ad Tripolim adnavigantem cum multitudine valida et clasae,

2. tenuisse regionem postquam occidisset Antiochum et ejus procuratorem Lysiam.

3. Alcimus autem quidam qui summus sacerdos fuerat, sed voluntarie coinquinatus temporibus commisionis, considerans nullo modo sibi esse salutem, neque accessum ultra ad sanctum altare,

4. venit ad regem Demetrium quasi centesimo quinquagesimo primo anno, offerens ei coronam auream et palmam, super hæc autem thallos qui templi esse videbantur. Et illa quidem die siluit.

5. Tempus autem opportunum dementiæ suæ nactus, convocatus a Demetrio ad consilium, et interrogatus qua dispositione et consilio Judæi niterentur,

6. ad hæc respondit : Ipsi qui dicuntur Asidæi Judæorum, quibus præest Judas Maccabæus, bella nutriunt et seditiones movent, nec patiuntur regnum esse quietum.

7. Quare defraudatus majorum gloria, dico autem summo sacerdotio, huc nunc veni,

8. primo quidem de rebus ad regem spectantibus legitime sentiens, secundo autem etiam propriis civibus consulens : nam illorum pravitate universum genus nostrum non minime vexatur.

9. Sed his singulis, o rex, cognitis, et regioni et obsessio generi nostro prospice, pro ea quam erga omnes habes obviæ humanitatem.

10. Nam quamdiu superest Judas, impossibile est pacem esse negotiis.

11. Talibus autem ab hoc dictis, cito cæteri amici hostiliter se habentes adversus Judam inflammaverunt Demetrium.

12. Advocans autem confestim Nicanorem præpositum elephantorum et ducem declarans Judææ, misit,

13. datis mandatis, ut ipsum quidem Judam occideret, eos vero qui cum illo erant dispergeret, et constitueret Alcimum maximi templi summum sacerdotem.

14. Tunc gentes quæ de Judæa fugerant Judam gregatim se Nicanori miscebant, miserias et clades Judæorum prosperitates rerum suarum æstimantes fore.

15. Audito itaque Nicanoris adventu et conventu nationum, conspersi terra rogabant eum qui populum suum constituit in æternum, quique semper suam portionem signis evidentibus protegebat.

16. Προστάξαντος δὲ τοῦ ἡγουμένου ἐκεῖθεν εὐθέως ἀνέξευζαν, καὶ συμμίσγουσιν αὐτοῖς ἐπὶ κώμην Δεσσαοῦ.

17. Σίμων δὲ ὁ ἀδελφὸς Ἰούδα συμβεβηλώς ἦν τῷ Νικάνори, βραχέως δὲ διὰ τὴν αἰφνίδιον τῶν ἀντιπάλων ἀφασίαν ἐπταικίως.

18. Ὅμως δὲ ἀκούων ὁ Νικάνωρ ἦν εἶχον οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν ἀνδραγαθίαν καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶσιν εὐψυχίαν, ἐπευλαβεῖτο τὴν κρίσιν δι' αἱμάτων ποιήσασθαι.

19. Διόπερ ἔπεμψε Ποσιδώνιον καὶ Θεόδοτον καὶ Ματταθίαν δοῦναι καὶ λαβεῖν δεξιάς.

20. Πλείονος δὲ γενομένης περὶ τούτων ἐπισκέψεως, καὶ τοῦ ἡγεμόνος τοῖς πλήθεσιν ἀνακοινωσαμένου, καὶ φανείσης δημοφύρου γνώμης, ἐπένευσαν ταῖς συνθήκαις.

21. Ἐτάξαντο δὲ ἡμέραν ἐν ἧ κατ' ἰδίαν ἤξουσιν εἰς τὸ αὐτό· καὶ προῆλθε, καὶ παρ' ἐκάστου διαφόρους ἔθεσαν διόφρους.

22. Διέταξεν Ἰούδας ἐνόπλους ἐτοίμους ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις, μὴ ποτε ἐκ τῶν πολεμίων αἰφνιδίως κακουργία γένηται· τὴν ἀρμόζουσαν ἐποίησαντο κοινολογίαν.

23. Διέτριβεν δὲ ὁ Νικάνωρ ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ ἔπραττεν οὐδὲν ἀτοπον, τοὺς δὲ συναγθέντας ἀγελαίους ὄχλους ἀπέλυσε.

24. καὶ εἶχε τὸν Ἰούδαν διαπαντὸς ἐν προσώπῳ, ψυχικῶς τῷ ἀνδρὶ προσεκέκλιτο,

25. παρεκάλεσεν αὐτὸν γῆμαι καὶ παιδοποιήσασθαι. Ἐγάμησεν, εὐστάθησεν, ἐκοινωνήσεν βίου.

26. Ὁ δὲ Ἀλκιμος συνιδὼν τὴν πρὸς ἀλλήλους εὐνοίαν καὶ τὰς γενομένας συνθήκας, ἀναλαβὼν ἤκε πρὸς τὸν Δημήτριον καὶ ἔλεγε τὸν Νικάνωρα ἀλλότρια φρονεῖν τῶν πραγμάτων· τὸν γὰρ ἐπίβουλον τῆς βασιλείας Ἰούδαν διάδοχον ἀναδέδειγεν ἑαυτοῦ.

27. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκθυμὸς γεγόμενος, καὶ ταῖς τοῦ παμπονήρου ἐρεθισθεὶς διαβολαῖς, ἔγραψε Νικάνωρι φάσκων, ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν βαρέως φέρειν, χελεύων δὲ τὸν Μακκαβαῖον δέσμιον ἐξαποστελλεῖν ταχέως εἰς Ἀντιόχειαν.

28. Προσπεσόντων δὲ τούτων τῷ Νικάνωρι συνεχέχυτο καὶ δυσφωρῶς ἔφερεν, εἰ τὰ διεσταλμένα ἀθετήσῃ, μὴδὲν τ' ἀνδρὸς ἡδικηκότος.

29. Ἐπεὶ δὲ τῷ βασιλεῖ ἀντιπράττειν οὐκ ἦν, εὐκαιρὸν ἐτήρει στρατηγῆματι τοῦτ' ἐπιτελέσαι.

30. Ὁ δὲ Μακκαβαῖος αὐστηρότερον διεξάγοντα συνιδὼν τὸν Νικάνωρα πρὸς αὐτὸν, καὶ τὴν εἰθισμένην ἀπάντησιν ἀγριωτέραν ἐσχηκότα, νοήσας οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστου τὴν αὐστηρίαν εἶναι, συστρέψας οὐκ ὀλίγους τῶν περὶ ἑαυτὸν, συνεχρύπτετο τὸν Νικάνωρα.

31. Συγγνοῦς δὲ ὁ ἕτερος ὅτι γενναίως ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐστρατήγηται, παραγενόμενος ἐπὶ τὸ μέγιστον καὶ ἅγιον ἱερὸν, τῶν ἱερῶν τὰς καθηκούσας θυσίας προσαγόντων ἐκέλευσε παραδιδόναι τὸν ἄνδρα.

32. Τῶν δὲ μεθ' ὅρων φασκόντων μὴ γινώσκειν ποῦ ποτ' ἐστὶν ὁ ζητούμενος, προτείνας τὴν δεξιὰν εἰς τὸν νεῶν,

33. ταῦτα ὁμοσε· Ἐὰν μὴ δέσμιόν μοι τὸν Ἰούδαν

16. Imperante autem duce statim inde moverunt, et commiscunt se eis ad castellum Dessau.

17. Simon vero frater Judæ commiserat cum Nicanore, paululum vero ob repentinum adversariorum adventum timore prolapsus.

18. Nicanor tamen audiens virtutem comitum Judæ et animi magnitudinem quam in certaminibus pro patria habebant, sanguine iudicium facere metuebat.

19. Quamobrem misit Posidonium et Theodotum et Mattathiam ut darent dextras atque acciperent.

20. Et cum diu de his consilium ageretur, et ipse dux ad multitudinem retulisset, et omnium una appareret sententia, annuerunt conventionibus.

21. Itaque diem constituerunt qua secreto inter se agerent : et processit, et ab unoquoque diversas posuerunt sellas.

22. Disposuit autem Judas armatos paratos in opportunis locis, ne forte ab hostibus repente mali aliquid oriretur : congruum colloquium fecerunt.

23. Morabatur autem Nicanor Jerosolymis, nihilque iniqui agebat, gregesque turbarum quæ congregatæ fuerant dimisit :

24. habebat autem semper Judam in conspectu, ex animo erat viro inclinalus,

25. rogavitque eum duceret uxorem filiosque procrearet. Nuptias fecit, quiete egit, communiter vivebant.

26. Alcimus autem videns charitatem illorum ad invicem et factas conventiones, assumens venit ad Demetrium et dicebat Nicanorem aliena sentire a rebus : Judam enim regni insidiatorem successorem sibi designavit.

27. Itaque rex exasperatus, et pessimi hujus criminatio-nibus irritatus, scripsit Nicanori dicens, graviter quidem se ferre de conventionibus, jubens autem Maccabæum citius vinctum mittere Antiochiam.

28. Quibus cognitis Nicanor confusus erat et graviter ferebat, si ea quæ convenerant irrita faceret, nulla a viro facta injuria.

29. Sed quia regi resistere non poterat, opportunitatem observabat ut id stratagemate perficeret.

30. At Maccabæus videns secum austerius agere Nicanorem, et consuetum occursum ferocius exhibentem, intelligens non ex bono esse austeritatem istam, nou paucis suorum congregatis, occultabat se a Nicanore.

31. Quod cum ille cognovit fortiter se a viro astutia præ-ventum, venit ad maximum et sanctum templum, et sacerdotibus solitas hostias offerentibus jussit tradere virum.

32. Quibus cum juramento dicentibus nescire se ubi esset qui quærebatur, extendens dextram ad templum,

33. juravit hæc : Nisi Judam mihi vinctum tradideritis,

παραδῶτε, τόνδε τοῦ Θεοῦ σηκὸν εἰς πεδίον ποιήσω, καὶ τὸ θυσιαστήριον κατασκάψω, καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τοῦ Διούσω ἐπιφανὲς ἀναστήσω.

34. Τοσαῦτα δὲ εἰπόν ἀπῆλθεν. Οἱ δὲ ἱερεῖς προτείναντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλοῦντο τὸν διὰ παντὸς ὑπέρμαχον τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ταῦτα λέγοντες·

35. Σὺ, Κύριε τῶν ὧν ἀπροσδεῆς ὑπάρχων, εὐδόκησας ναὸν τῆς σῆς κατασκηνώσεως ἐν ἡμῖν γενέσθαι.

36. Καὶ νῦν, ἅγιε παντὸς ἁγιασμοῦ Κύριε, διατήρησον εἰς αἰῶνα ἀμίαντον τόνδε τὸν προσφάτως κεκαθαρισμένον οἶκον.

37. Ῥαζις δὲ τις τῶν ἀπὸ Ἱεροσολύμων πρεσβυτέρων ἐμνήσθη τῷ Νικάνורי, ἀνὴρ φιλοπολίτης καὶ σφόδρα καλῶς ἀκούων, καὶ κατὰ τὴν εὐνοίαν πατὴρ τῶν Ἰουδαίων προσαγορευόμενος.

38. Ἦν γάρ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν χρόνοις τῆς ἀμιζίας κρίσιν εἰσενηγεμένος Ἰουδαϊσμοῦ, καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ παραβελημένος μετὰ πάσης ἐκτενείας.

39. Βουλόμενος δὲ Νικάνωρ πρόδηλον ποιῆσαι ἣν εἶχε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους δυσμένειαν, ἀπέστειλε στρατιώτας ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους συλλαβεῖν αὐτόν·

40. ἔδοξε γάρ, ἐκείνων συλλαβῶν, τούτοις ἐργάσασθαι συμφοράν.

41. Τῶν δὲ πληθῶν μελλόντων τὸν πύργον καταλαβέσθαι, καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν βιαζομένους, καὶ κελυόντων πῦρ προσάγειν καὶ τὰς θύρας ὑφάπτειν, περικατάληπτος γενόμενος ὑπέβηκεν ἑαυτῷ ξίφος,

42. εὐγενῶς θέλων ἀποθανεῖν ἥπερ τοῖς ἀλιτηρίοις ὑποχείριος γενέσθαι, καὶ τῆς ἰδίας εὐγενείας ἀναξίως ὑδρισθῆναι.

43. Τῇ δὲ πληγῇ μὴ κατευθυνθείσας διὰ τὴν τοῦ ἀγῶνος σπουδὴν, καὶ τῶν ὄχλων εἰσω τῶν θυρωμάτων εἰσβαλόντων, ἀναδραμῶν γενναίως ἐπὶ τὸ τεῖχος, κατεκρήμνισεν ἑαυτὸν ἀνδρείως εἰς τοὺς ὄχλους.

44. Τῶν δὲ ταχέως ἀναποδισάντων, γενομένου διαστήματος ἦλθε κατὰ μέσον τὸν κενεῶνα.

45. Ἐτι δὲ ἔμπροσθεν ὑπάρχων καὶ πεπτωμένος τοῖς θυμοῖς, ἐξαναστάς, φερομένων χρονηδὸν τῶν αἱμάτων, καὶ δυσχερῶν ὄντων τῶν τραυμάτων, δρόμῳ τοὺς ὄχλους διελθὼν,

46. καὶ στὰς ἐπὶ τινος πέτρας ἀποβρωγάδος, παντελῶς ἔξαιμος ἦδὲ γενόμενος, προβαλὼν τὰ ἔντερα καὶ λαβὼν ἑκατέρας ταῖς χερσίν, ἐνέσεισε τοῖς ὄχλοις· καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δεσπόζοντα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πνεύματος ταῦτα αὐτῷ πάλιν ἀποδοῦναι, τόνδε τὸν τρόπον μετήλλαξεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Ὁ δὲ Νικάνωρ μεταλαβὼν τοὺς περὶ τὸν Ἰούδαν ὄντας ἐν τοῖς κατὰ Σαμαρείαν τόποις, ἐβουλεύσατο τῇ τῆς καταπαύσεως ἡμέρᾳ μετὰ πάσης ἀσφαλείας αὐτοὺς ἐπιβαλεῖν.

2. Τῶν δὲ κατ' ἀνάγκην συνεπομένων αὐτῷ Ἰουδαίων λεγόντων, μηδαμῶς οὕτως ἀγρίως καὶ βαρβάρως ἀπολέσης, δόξαν δὲ ἀπομέρισον τῇ προτετιμημένῃ ὑπὸ τοῦ πάντα ἐφορῶντος μεθ' ἁγιότητος ἡμέρᾳ·

istud Dei sanum in plantiæm deducam, et altare effodiam, et templum hic Libero illustre erigam.

34. Et his dictis abiit. Sacerdotes autem protendentes manus in cælum invocabant eum qui semper protector esset gentis nostræ, hæc dicentes :

35. Tu, Domine universorum, qui nullius indiges, voluisti templum habitationis tuæ fieri in nobis.

36. Et nunc, sancte omnis sanctitatis Domine, conserva in æternum impollutam domum istam quæ nuper mundata est.

37. Razias autem quidam de senioribus ab Jerosolymis delatus est Nicanori, vir amator civilis et valde bene audiens, et qui pro bono affectu pater Judæorum appellabatur.

38. Hic enim superioribus temporibus continentiae propositum tenuerat Judaismi, corpusque et animam pro Judaismo tradiderat cum omni perseverantia.

39. Volens autem Nicanor manifestare odium quod habebat in Judæos, misit milites supra quingentos ut eum comprehenderent :

40. putabat enim, si illum cepisset, cladem se istis allaturum.

41. Turbis autem jam occupaturis turrim, et aulæ ostio vim facientibus, et ignem admoveere jubentibus et portas incendi, undique comprehensus gladium sibi supposuit,

42. eligens nobiliter mori potius quam subditus fieri peccatoribus, et nobilitate sua indignis injuriis affici.

43. Sed cum per contentionis festinationem non recto ictu plagam dedisset, et turbæ intra ostia irrupissent, recurrens generose ad murum, præcipitavit semetipsum viriliter in turbas.

44. Quibus velociter locum dantibus, facto spatio venit per medium ventrem.

45. Et cum adhuc spiraret et animo esset accensus, surgens, cum sanguis instar fontis deflueret, et gravissima essent vulnera, cursu turbas pertransiens,

46. et stans supra quamdam petram præruptam, penitus jam exsanguis effectus, proferens intestina et sumens utrisque manibus, projecit super turbas : et invocans dominatorem vitæ ac spiritus ut hæc ipsi iterum redderet, ita vita defunctus est.

CAPUT XV.

1. Nicanor autem ut comperit Judam esse in locis Samariæ, cogitavit quietis die cum omni securitate in ipsos irruere.

2. Judæis vero qui illum per necessitatem sequebantur dicentibus, ne ita ferociter et barbære disperdas, sed honorem tribue præhonoratæ cum sanctitate ab eo qui universa conspiciet diei :

3. ὁ δὲ τρισαλιτῆριος ἐπηρώτησεν εἰ ἔστιν ἐν οὐρανῷ δυνάστης ὁ προστεταχὼς ἀγεῖν τὴν τῶν σαββάτων ἡμέραν;

4. Τῶν δὲ ἀπορηναμένων· Ἔστιν ὁ Κύριος ζῶν αὐτὸς ἐν οὐρανῷ δυνάστης, ὁ κελεύσας ἀσχεῖν τὴν ἑβδομάδα.

5. Ὁ δὲ ἕτερος, Κάγῳ, φησι, δυνάστης ἐπὶ τῆς γῆς ὁ προστάσσων αἶρειν ὅπλα καὶ τὰς βασιλικὰς χρείας ἐπιτελεῖν. Ὅμως οὐ κατέσχευ ἐπιτελέσαι τὸ σχέλιον αὐτοῦ βούλημα.

6. Καὶ ὁ μὲν Νικάνωρ, μετὰ πάσης ἀλαζονείας ὑψαυχῶν, διεγνώκει κοινὸν τῶν περὶ τὸν Ἰουδαν συστήσασθαι τρόπαιον.

7. Ὁ δὲ Μακκαβαῖος ἦν ἀδιαλείπτως πεποισμένος μετὰ πάσης ἐλπίδος ἀντιλήψεως τεύξασθαι παρὰ τοῦ Κυρίου.

8. καὶ παρεκάλει τοὺς σὺν αὐτῷ μὴ δειλιάειν τὴν τῶν ἐθνῶν ἐφοδὸν, ἔχοντας δὲ κατὰ νόον τὰ προγεγονότα αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοηθήματα, καὶ ταῦν προσδοκᾶν τὴν παρὰ τοῦ Παντοκράτορος ἐσομένην αὐτοῖς νίκην καὶ βοήθειαν.

9. Καὶ παραμυθούμενος αὐτοὺς ἐκ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, προκυπομένης δὲ αὐτοῖς καὶ τοὺς ἀγῶνας οὓς ἦσαν ἐκτετελεκότες, προθυμότερους αὐτοὺς κατέστησε.

10. Καὶ τοῖς θυμοῖς διεγείρας αὐτοὺς, παρήγγειλεν ἅμα παρεπιδεικνύς τὴν τῶν ἐθνῶν ἀθεσίαν καὶ τὴν τῶν ὁρκῶν παράβασιν.

11. ἕκαστον δὲ αὐτῶν καθοπλίσας, οὐ τὴν ἀσπίδων καὶ λογχῶν ἀσφάλειαν, ὥς τὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς λόγοις παράκλησιν, καὶ προσεξηγησάμενος ὄνειρον ἀξιόπιστον ὑπαρ τι, πάντας εὐφρανεν.

12. Ἦν δὲ ἡ τοῦτου θεωρία τοιαύτη· Ὀνίαν τὸν γενόμενον ἀρχιερέα, ἄνδρα καλὸν καὶ ἀγαθὸν, αἰδόμενον μὲν τὴν ἀπάντησιν, πρᾶον δὲ τὸν τρόπον, καὶ λαλίαν προϊέμενον πρεπόντως, καὶ ἐκ παιδὸς ἐκμεμελετηκότα πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς οἰκεία, τοῦτον τὰς χεῖρας προτείναντα κατεύχεσθαι τῷ παντὶ τῶν Ἰουδαίων συστήματι.

13. εἰθ' οὕτως ἐπιφανῆται ἄνδρα πολιᾶ καὶ ὀξὴ διαφέροντα, θαυμαστὴν δὲ τινα καὶ μεγαλόπρεπυστάτην εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν ὑπεροχὴν.

14. Ἀποκριθέντα δὲ τὸν Ὀνίαν εἰπεῖν· Ὁ φιλάδελφος οὗτός ἐστιν, ὁ πολλὰ προσευχόμενος περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἁγίας πόλεως, Ἰερεμίας ὁ τοῦ Θεοῦ προφήτης.

15. Προτείναντα δὲ τὸν Ἰερεμίαν τὴν δεξιάν παραδόναι τῷ Ἰουδᾷ ῥομφαίαν χρυσοῦν, δίδοντα δὲ προσφωνῆσαι τάδε·

16. Λάβε τὴν ἁγίαν ῥομφαίαν, δῶρον παρὰ τοῦ Θεοῦ, δι' ἧς θρασύσεις τοὺς ὑπεναντίους.

17. Παρακληθέντες δὲ τοῖς Ἰουδαῖς λόγοις πάνυ καλοῖς καὶ δυναμένοις ἐπ' ἀρετὴν παρορμηθεῖν καὶ ψυχὰς νέων ἐπανορθῶσαι, διέγνωσαν μὴ στρατοπεδεύεσθαι, γενναίως δὲ ἐμφέρεσθαι, καὶ μετὰ πάσης εὐανδρίας ἐμπλακέντες κρῖναι τὰ πράγματα, διὰ τὸ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ ἅγια καὶ τὸ ἱερὸν κινδυνεύειν.

18. Ἦν γάρ ὁ περὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἔτι δὲ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἐν ἤττονι μέρει κείμενος αὐτοῖς ἀγῶν, μέγιστος δὲ καὶ πρῶτος ὁ περὶ τοῦ καθηγιασμένου ναοῦ φόβος.

19. Ἦν δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει κατειλημμένοις οὐ πάρεργος ἀγωνία, ταρσασομένοις τῆς ἐν ὑπάθρῳ προσβολῆς.

3. ille vero ter scelestus interrogavit si est potens in caelo qui imperavit agi diem sabbatorum?

4. Et respondentibus illis : Est Dominus vivus ipse in caelo potens, qui jussit agi septimam diem.

5. At ille ait : Et ego potens sum super terram qui impero sumi arma et negotia regis impleri. Tamen non obtinuit ut miserum suum consilium perficeret.

6. Et Nicanor quidem, cum summa superbia erectus, cogitaverat commune trophaeum statuere de Juda et his qui cum ipso erant.

7. Maccabaeus autem semper confidebat cum omni spe auxilium sibi a Domino affuturum :

8. et hortabatur suos ne formidarent adventum nationum, sed in mente habentes adjutoria sibi antea facta de caelo, et nunc sperarent ab Omnipotente sibi affuturam victoriam et auxilium.

9. Et allocutus eos de lege et prophetis, admonens etiam eos de certaminibus quae confecerant, promptiores constituit eos.

10. Et animis eorum erectis, admonebat simul ostendens gentium fallaciam et juramentorum praevagationem :

11. singulos autem illorum armans, non tam clypeorum et hastarum munitione, quam exhortatione per sermones, etiam exposito fide digno somnio, magnopere universos laudificavit.

12. Erat autem hujusmodi visus : Oniam qui fuerat summus sacerdos, virum honestum et bonum, venerandum visu, modestum moribus, et eloquio decorum, et a puero in omnibus virtutis officiis exercitatum, hunc manus protendentem orare pro omni populo Judaeorum :

13. post hoc apparuisse sic virum canitie et gloria eximium, mirabilem vero quamdam et maximi decoris esse praestantiam circa illum.

14. Respondentem vero Oniam dixisse : Hic est fratrum amator, qui multum orat pro populo et sancta civitate, Jeremias propheta Dei.

15. Extendisse autem Jeremiam dextram et dedisse Judae gladium aureum, et cum daret acclamasse haec :

16. Accipe sanctum gladium, munus a Deo, in quo franges adversarios.

17. Exhortati itaque Judae sermonibus bonis valde et qui possent ad virtutem incitare et animos juvenum erigere, statuerunt non castrametari, sed generose invehire, et cum omni virtute confligentes de negotiis judicare, eo quod et civitas et sancta et templum periclitarentur.

18. Erat enim pro uxoribus et filiis itemque pro fratribus et cognatis minor eis sollicitudo, maximus vero et primus pro sanctificato templo erat timor.

19. Sed et eos qui in civitate remanserant non minima sollicitudo habebat, turbatis ipsis illo qui sub dio congressu.

20. Καὶ πάντων ἤδη προσδοκούντων τὴν ἑσομένην κρίσιν, καὶ ἤδη συμμιζάντων τῶν πολεμίων καὶ τῆς στρατιᾶς ἑκταγείσης, καὶ τῶν θηρίων ἐπὶ μέρος εὐκαιρον ἀποκατασταθέντων, τῆς τε ἵππου κατὰ κέρως τεταγμένης,

21. συνιδὼν δὲ Μακκαβαῖος τὴν τῶν πληθύν παρούσαν καὶ τῶν ὄπλων τὴν ποικίλην παρασκευὴν, τὴν τε τῶν θηρίων ἀγριότητα, προτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπεκαλέσατο τὸν τερατοποιὸν Κύριον τὸν κατόπτην, γινώσκων ὅτι οὐκ ἔστι δι' ὄπλων ἡ νίκη, καθὼς δὲ ἂν αὐτῷ κριθεῖν, τοῖς ἀξίοις περιποιεῖται τὴν νίκην.

22. Ἐλεγε δὲ ἐπικαλούμενος τόνδε τὸν τρόπον· Σὺ, Δέσποτα, ἀπέστειλας τὸν ἄγγελόν σου ἐπὶ Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀνείλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς Σενναχηρείμ εἰς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας.

23. Καὶ νῦν, δυνάστα τῶν οὐρανῶν, ἀπόστειλον ἄγγελον ἀγαθὸν ἐμπροσθεν ἡμῶν εἰς δέος καὶ τρόμον. Μεγέθει βραχίονός σου

24. καταπλαγήσῃσαν οἱ μετὰ βλασφημίας παραγεγόμενοι ἐπὶ τὸν ἅγιόν σου λαόν. Καὶ οὗτος μὲν ἐν τούτοις ἔληξεν.

25. Οἱ δὲ περὶ τὸν Νικάνορα μετὰ σαλπίγων καὶ παιάνων προσῆγον.

26. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰούδαν μετ' ἐπικλήσεως καὶ εὐχῶν συνέμιζαν τοῖς πολεμίοις·

27. καὶ ταῖς μὲν χερσὶν ἀγωνιζόμενοι, ταῖς δὲ καρδίαις πρὸς τὸν Θεὸν εὐχόμενοι, κατέστρωσαν οὐδὲν ἥττον μυριάδων τριῶν καὶ πενταχιχλίων, τῇ τοῦ Θεοῦ μεγάλῳ εὐφρανθέντες ἐπιφανείᾳ.

28. Γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς χρείας, καὶ μετὰ χαρᾶς ἀναλύνοντες, ἐπέγνωνσαν προπεπτωκότα Νικάνορα σὺν τῇ πανοπλίᾳ.

29. Γενομένης δὲ κραυγῆς καὶ ταραχῆς, εὐλόγουν τὸν Δυνάστην τῇ πατριῷ φωνῇ.

30. Καὶ προσέταξεν ὁ καθ' ἅπαν σώματι καὶ ψυχῇ πρωταγωνιστῆς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν, ὁ τὴν τῆς ἡλικίας εὐνοίαν εἰς δημοθεῖς διαφυλάξας, τὴν τοῦ Νικάνορος κεφαλὴν ἀποτεμνόντας καὶ τὴν χεῖρα σὺν τῷ ὤμῳ φέρειν εἰς Ἱερσόλυμα.

31. Παραγεγόμενος δὲ ἐκεῖ, καὶ συκαλέσας τοὺς δημοθεῖς καὶ τοὺς ἱερεῖς, πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου στήσας, μετεπέμψατο τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας.

32. Καὶ ἐπιδειξάμενος τὴν τοῦ μισροῦ Νικάνορος κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα τοῦ δυσφήμου, ἣν ἐκτείνας ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Παντοκράτορος οἶκον ἐμεγαλύνησε,

33. καὶ τὴν γλώσσαν τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος ἐκτεμὼν, ἔφη κατὰ μέρος δώσειν τοῖς ὀρνέοις, τὰ δὲ ἐπὶ χεῖρα τῆς ἀνοίας κατέναντι τοῦ ναοῦ κρεμάσαι.

34. Οἱ δὲ πάντες εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησαν τὸν ἐπιφανῆ Κύριον, λέγοντες· Εὐλόγητος ὁ διατηρήσας τὸν ἑαυτοῦ τύπον ἀμίαντον.

35. Ἐξέδῃσε δὲ τὴν τοῦ Νικάνορος κεφαλὴν ἐκ τῆς ἄκρας, ἐπὶ δὴλον πᾶσι καὶ φανερόν τῆς τοῦ Κυρίου βοηθείας σημεῖον.

36. Καὶ ἐδογματίσαν πάντες μετὰ κοινοῦ ψηφίσματος μηδαμῶς ἔασαι ἀπαρασήμαντον τὴνδε τὴν ἡμέραν,

20. Et cum omnes jam exspectarent iudicium futurum, et jam noster adesset atque exercitus esset ordinatus, et bestiae in opportuna parte constitutae, et equitatus ad cornua dispositus,

21. considerans Maccabaeus adventum multitudinis et apparatus varium armorum, ac ferocitatem bestiarum, extendens manus in caelum, prodigia facientem Dominum inspectorem invocavit, sciens quia victoria non est per arma, sed prout ab ipso iudicatum fuerit, dat dignis victoriam.

22. Dicebat autem invocans hoc modo: Tu, Domine, misisti augelum tuum sub Ezecia rege Iudaeae, et interfecit de castris Sennacherim ad centum octoginta quinque millia.

23. Et nunc, dominator caelorum, mitte angelum bonum ante nos in timorem et tremorem. Magnitudine brachii tui

24. exterreantur qui cum blasphemia veniunt adversus sanctum populum tuum. Et hic quidem ita peroravit.

25. Nicanor autem et qui cum ipso erant cum tubis et canticis admovebant.

26. Judas vero et qui cum eo erant cum invocatione et orationibus congressi sunt cum hostibus:

27. et manibus quidem pugnantes, sed et Dominum cordibus orantes, prostraverunt non minus triginta quinque millia, praesentia Dei magnifice delectati.

28. Cumque cessassent ab opere, et cum gaudio redirent, cognoverunt Nicanorem ruisse cum armis suis.

29. Facto itaque clamore et tumultu, patria voce Omnipotentem benedicebant.

30. Praecepit autem ille qui per omnia animo et corpore primus pugnator pro civibus erat, qui aetatis benevolentiam in eos qui ejusdem gentis conservabat, caput Nicanoris et manum cum humero abscissum Jerosolimam perferri.

31. Quo cum pervenisset, convocatis eis qui ejusdem gentis et sacerdotibus, ante altare stans, accersit eos qui in arce erant.

32. Et ostenso capite scelesti Nicanoris et manu nefaria, quam extendens contra domum sanctam Omnipotentis magnifice gloriatum fuerat,

33. lingua etiam impii Nicanoris praecisa, jussit particulatim avibus dari, praemia autem dementiae contra templum suspendi.

34. Omnes igitur in caelum benedicebant praesentem Dominum, dicentes: Benedictus qui locum suum incontaminatum servavit.

35. Susperidit autem Nicanoris caput ex arce, evidens omnibus et manifestum signum auxilii Dei.

36. Itaque omnes communi consilio decreverunt nullo modo diem istum absque celebritate praeterire,

37. ἔχειν δὲ ἐπίσημον τὴν τρισκαίδεκάτην τοῦ δωδεκάτου μηνὸς, ἃδαρ λέγεται τῇ συριακῇ φωνῇ, πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῆς Μαρδογαϊκῆς ἡμέρας.

38. Τῶν οὖν κατὰ Νικάνορα χωρησάντων οὕτω, καὶ ἀπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν κρατηθείσης τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Ἑβραίων, καὶ αὐτὸς αὐτόθι καταπαύσω τὸν λόγον.

39. Καὶ εἰ μὲν καλῶς καὶ εὐθίκτως τῇ συντάξει, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἤθελον· εἰ δὲ εὐτελῶς καὶ μετρίως, τοῦτο ἐφικτὸν ἦν μοι.

40. Καθάπερ γὰρ οἶνον καταμόνας πίνειν, ὡς αὐτως δὲ καὶ ὕδωρ πάλιν, πολέμιον· ὃν δὲ τρόπον οἶνος ὕδατι συγκερασθεὶς ἡδὺς, καὶ ἐπιτερηπὴ τὴν χάριν ἀποτελεῖ, οὕτω καὶ τὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ λόγου τέρπει τὰς ἀκοὰς τῶν ἐντυγχάνοντων τῇ συντάξει. Ἐνταῦθα δὲ ἔσται ἡ τελευτή.

37. habere autem celebrem tertiam decimam diem mensis duodecimi, adar dicitur syriaca voce, pridie diei Mardochæi.

38. Igitur his erga Nicanorem sic gestis, et ex illis temporibus ab Hebræis civitate possessa, ego quoque in his finem faciam sermonis.

39. Et si quidem bene et ut historiæ competit, hoc et ipse velim : si autem exilliter et modice, hoc pro viribus meis fuit.

40. Sicut enim vinum seorsum bibere, similiter autem rursus et aquam, contrarium est : sicut autem vinum aquæ mistum suave est, et jucundam gratiam perficit, ita etiam hujusmodi ratio structuræ orationis delectat aures legentium historiam. Hic ergo erit finis.

LIBRI APOCRYPHI.

ΕΣΔΡΑΣ

ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Καὶ ἤγαγεν Ἰωσίας τὸ πάσχα ἐν Ἱερουσαλὴμ τῷ Κυρίῳ αὐτοῦ, καὶ ἔθυσε τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, στήσας τοὺς ἱερεῖς κατ' ἐφημερίας, ἐστολισμένους ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Κυρίου. Καὶ εἶπε τοῖς Λευίταις ἱεροδούλοις τοῦ Ἰσραὴλ, ἀγιάσαι ἑαυτοὺς τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ θέσει τῆς ἀγίας κιβωτοῦ τοῦ Κυρίου, ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ἠκοδόμησε Σαλωμὼν ὁ τοῦ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς. Οὐκ ἔσται ὑμῖν ἄραι ἐπ' ὤμων αὐτὴν, καὶ νῦν λατρεύετε τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, καὶ θεραπεύετε τὸ ἔθνος αὐτοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐτοιμάσατε κατὰ τὰς πατριὰς καὶ τὰς φυλάς ὑμῶν, κατὰ τὴν γραφὴν Δαυὶδ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ κατὰ τὴν μεγαλειότητα Σαλωμὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Καὶ στάντες ἐν τῷ ἁγίῳ κατὰ τὴν μεριδάρχίαν τὴν πατρικὴν ὑμῶν τῶν Λευιτῶν, τῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τάξει θύσατε τὸ πάσχα, καὶ τὰς θυσίας ἐτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ πάσχα κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ Κυρίου, τὸ δοθὲν τῷ Μωϋσῇ. Καὶ ἔδωρῃσατο Ἰωσίας τῷ λαῷ τῷ εὐρεθέντι ἄρνων καὶ ἐρίφων τριάκοντα χιλιάδας, μόσχους τριςχιλίους. Ταῦτα ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐδόθη κατ' ἐπαγγελίαν τῷ λαῷ, καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ Λευίταις. Καὶ ἔδωκε Χελκίας, καὶ Ζαχαρίας, καὶ Συῆλος οἱ ἐπιστάται τοῦ ἱεροῦ τοῖς ἱερεῦσιν εἰς πάσχα πρόβατα διςχίλια ἑξακόσια, μόσχους τριακοσίους. Καὶ Ἰερονίας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀδελφός, καὶ Ἀσαβίας, καὶ Ὀχιῆλος, καὶ Ἰωρὰμ χιλιάρχοι ἔδωκαν τοῖς Λευίταις εἰς πάσχα πρόβατα πεντακισχίλια, μόσχους ἑπτακοσίους. Καὶ ταῦτα τὰ γενόμενα εὐπρεπῶς, ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, ἔχοντες τὰ ἄζυμα κατὰ τὰς φυλάς, καὶ κατὰ τὰς μεριδάρχίας τῶν πατέρων ἐμπροσθεν τοῦ λαοῦ, προσενεγκεῖν τῷ Κυρίῳ κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ Μωϋσῇ. Καὶ οὕτως τὸ πρῶτόν. Καὶ ὥπτησαν τὸ πάσχα πυρὶ ὡς καθήκει, καὶ τὰς θυσίας ἤλθον ἐν τοῖς χαλκοῖς καὶ λέβησι μετ' εὐωδίας, καὶ ἀπῆνεγκαν πᾶσι τοῖς ἐκ τοῦ λαοῦ. Μετὰ δὲ ταῦτα ἠτοίμασαν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς Ἀαρών. Οἱ γὰρ ἱερεῖς ἀνέφερον τὰ στέατα ἕως ἁωρίας· καὶ οἱ Λευῖται ἠτοίμασαν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς Ἀαρών. Καὶ οἱ ἱεροψάλται υἱοὶ Ἀσάφ ἦσαν ἐπὶ τῆς τάξεως αὐτῶν, κατὰ τὰ ὑπὸ Δαυὶδ τεταγμένα, καὶ Ἀσάφ, καὶ Ζαχαρίας, καὶ Ἐδδινὸς ὁ παρὰ τοῦ βασιλεὺς.

ESDRAS

LIBER I.

CAPUT I.

Et fecit Josias pascha in Jerusalem Domino suo, et immolavit pascha quartadecima die mensis primi, statuens sacerdotes per vices dierum, stolis amictos in templo Domini. Et dixit Levitis sacris servis Israel, ut sanctificarent se Domino in positione sanctæ arcæ Domini, in domo quam ædificavit Salomon filius David rex. Non erit vobis tollere super humeros eam, et nunc deservite Domino Deo vestro, et curam agite gentis illius Israel, et parate secundum patrias, et tribus vestras, secundum scripturam David regis Israel, et secundum magnificentiam Salomonis filii ejus. Et stantes in templo secundum particulam principatus paternam vestram Levitarum, qui stant in conspectu fratrum vestrorum filiorum Israel, in ordine immolate pascha, et sacrificia parate fratribus vestris, et facite pascha secundum præceptum Domini, quod datum est Moysi. Et donavit Josias in plebem quæ inventa est agnorum et hordorum triginta millia, vitulos tria millia. Hæc de regalibus data sunt secundum promissionem populo, et sacerdotibus, et Levitis. Et dedit Chelcias, et Zacharias, et Syelus præsides templi sacerdotibus in pascha oves duo millia sexcentum, vitulos trecentos. Et Jechonias, et Samaïas, et Nathanael frater, et Asabias, et Ochielus, et Joram chiliarchi dederunt Levitis ad pascha oves quinque millia, vitulos septingentos. Et hæc cum fierent eleganter, steterunt sacerdotes et Levitæ, habentes azyma per tribus, et secundum partes principatus patrum in conspectu populi, ad offerendum Domino secundum ea quæ in libro Moysi scripta sunt. Et sic matutinum. Et assaverunt pascha igni prout oportebat, et hostias coxerunt in æneis et ollis cum benevolentia, et attulerunt omnibus qui erant ex plebe. Et post hæc paraverunt sibi, et sacerdotibus fratribus suis filiis Aaron. Sacerdotes enim offerebant adipem usque dum finita esset hora: et Levitæ paraverunt sibi et sacerdotibus fratribus suis filiis Aaron. Et sacri cantores filii Asaph erant super ordinem suum, secundum præcepta David, et Asaph, et Zacharias, et Eddinus qui erat a rege. Et ostiarii per sin-

Καὶ οἱ θυρωροὶ ἐφ' ἑκάστου πυλῶνος. Οὐκ ἔστι παραβῆναι ἕκαστον τὴν ἑαυτοῦ ἐφημερίαν· οἱ γὰρ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς. Καὶ συνετελέσθη τὰ τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀρχοῦναι τὸ πάσχα, καὶ προσαχθῆναι τὰς θυσίας ἐπὶ τοῦ Κυρίου θυσιαστηρίου, κατὰ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ βασιλέως Ἰωσίου. Καὶ ἡγάγosan οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὐρεθέντες ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τὸ πάσχα καὶ τὴν ἐορτὴν τῶν ἀζύμων ἡμέρας ἑπτὰ. Καὶ οὐκ ἤχθη τὸ πάσχα τοιοῦτον ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν χρόνων Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. Καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ ἡγάγosan πάσχα τοιοῦτον, ὅσον ἤγαγεν Ἰωσίας, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ὁ εὐρεθείς ἐν τῇ κατοικήσει αὐτῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Οκτωκαιδεκάτῳ ἔτει, βασιλεύοντος Ἰωσίου, ἤχθη τὸ πάσχα τοῦτο. Καὶ ὠρθόθη τὰ ἔργα Ἰωσίου ἐνώπιον τοῦ Κυρίου αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ πληρεῖ εὐσεβείας. Καὶ τὰ κατ' αὐτὸν δὲ ἀναγέγραπται ἐν τοῖς ἑμπροσθεν χρόνοις, περὶ τῶν ἡμαρτηκότων καὶ ἡσεθηκότων εἰς τὸν Κύριον, παρὰ πᾶν ἔθνος καὶ βασιλείαν, καὶ ὁ ἐλύπησεν αὐτὸν ἐστὶ, καὶ οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἀνέστησαν ἐπὶ Ἰσραὴλ. Καὶ μετὰ πᾶσαν τὴν πρᾶξιν ταύτην Ἰωσίου συνέβη Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου ἐλθόντα πόλεμον ἐγείρει ἐν Χαρκαμὶς ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ Ἰωσίας. Καὶ διεπέμφατο πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Αἰγύπτου, λέγων· Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ ἐστὶ, βασιλεῦ τῆς Ἰουδαίας; Οὐχὶ πρὸς σὲ ἐξαπέσταλμαι ὑπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ. Ἐπὶ γὰρ τοῦ Εὐφράτου ὁ πολεμὸς μου ἐστὶ. Καὶ νῦν Κύριος μετ' ἐμοῦ ἐστὶ, καὶ Κύριος μετ' ἐμοῦ ἐπισπεύδων ἐστίν. Ἀποστήθι, καὶ μὴ ἐναντιοῦ τῷ Κυρίῳ. Καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ἑαυτὸν Ἰωσίας ἐπὶ τὸ ἄρμα αὐτοῦ, ἀλλὰ πολεμεῖν αὐτὸν ἐπεχείρει, οὐ προσέχων δῆμασιν Ἱερειῶν προφήτου ἐκ στόματος Κυρίου, ἀλλὰ συνεστήσατο πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν τῇ πεδίῳ Μαγεδδῶ. Καὶ κατέβησαν οἱ ἄρχοντες πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωσίου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν ἑαυτοῦ· Ἀποστήσατέ με ἀπὸ τῆς μάχης, ἡσθένησα γὰρ λίαν. Καὶ εὐθέως ἀπέστησαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τῆς παρατάξεως, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἄρμα τὸ δευτέριον αὐτοῦ, καὶ ἀποκατασταθεὶς εἰς Ἱερουσαλὴμ μετέλλαξε τὸν βίον αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ πατρικῷ τάφῳ. Καὶ ἐν διῃ τῇ Ἰουδαία ἐπένθησαν τὸν Ἰωσίαν, καὶ ἐθρήνησεν Ἱερειμίας ὁ προφήτης ὑπὲρ Ἰωσίου, καὶ οἱ προκαθήμενοι σὺν γυναῖξιν ἐθρηνόυσαν αὐτὸν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐξεδόθη τοῦτο γίνεσθαι αἰεὶ εἰς ἅπαν τὸ γένος Ἰσραὴλ. Ταῦτα δὲ ἀναγέγραπται ἐν τῇ βίβλῳ τῶν ἱστορομένων περὶ τῶν βασιλέων τῆς Ἰουδαίας, καὶ τὸ καθ' ἐν πρᾶχθῃ τῆς πράξεως Ἰωσίου, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου· τὰ τε προπρᾶχθέντα ὑπ' αὐτοῦ καὶ τὰ νῦν, ἱστῶρηται ἐν τῇ βίβλῳ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. Καὶ ἀναλαβόντες οἱ ἐκ τοῦ ἔθνους τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰωσίου, ἀνέδειξαν βασιλέα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὄντα ἑτῶν εἴκοσι τριῶν. Καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλὴμ μῆνας τρεῖς. Καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν βασιλεὺς Αἰγύπτου τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐζημίωσε τὸ ἔθνος ἀργυρίου ταλάντοις ἑκατὸν καὶ χρυσίου ταλάντῳ ἐνί. Καὶ ἀνέδειξε βασιλεὺς Αἰγύπτου βασιλέα Ἰωακίμ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ἔδωκεν Ἰωακίμ τοὺς με-

gulas januas, ita ut non prævaricaretur unusquisque suam vicem: fratres enim illorum Levitæ paraverunt illis. Et consummata sunt in illa die quæ pertinebant ad sacrificium Domini agendi pascha, et offerendi hostias super Domini altare, secundum præceptum regis Josiæ. Et egerunt filii Israel qui inventi sunt in tempore illo pascha et diem festum azymorum per dies septem. Et non est celebratum pascha tale in Israel a temporibus Samuelis prophetæ. Et omnes reges Israel non celebraverunt tale pascha, quale egit Josias, et sacerdotes, et Levitæ, et Judæi, et omnis Israel qui inventus est in commoratione eorum in Jerusalem. Octavo decimo anno, regnante Josia, celebratum est pascha hoc. Et directa sunt opera Josiæ in conspectu Domini sui in corde pleno pietatis. Et quæ circa illum quidem conscripta sunt in pristinis temporibus, de eis qui peccaverunt et irreligiosi fuerunt in Dominum, præ omni gente et regno, et quæ contristaverunt eum sunt, et verba Domini surrexerunt super Israel. Et post omnem actum hunc Josiæ ascendit Phara rex Ægypti, veniens bellum suscitare in Charcamis super Euphratem. Et exiit obviam illi Josias. Et misit ad eum rex Ægypti, dicens: Quid mihi et tibi est, rex Judææ? Non ad te sum missus a Domino Deo. Super Euphratem enim bellum meum est. Et nunc Dominus mecum est, et Dominus mecum festinans est. Discede, et noli adversari Domino. Et non avertit se Josias super currum suum, sed expugnare eum conabatur, non attendens verbis Jeremiæ prophetæ ex ore Domini, sed constituit ad eum bellum in campo Mageddo. Et descenderunt principes ad regem Josiam. Et dixit rex pueris suis: Amovete me a prælio, infirmatus sum enim valde. Et statim amoverunt eum pueri ipsius de acie, et ascendit super currum secundarium suum, et perveniens Jerosolymam vita functus est, et sepultus est in paterno sepulcro. Et in tota Judæa lugebant Josiam, et lamentatus est Jeremias propheta super Josia, et qui præsidebant cum uxoribus lamentabant eum usque in hunc diem. Et datum est hoc fieri semper in omne genus Israel. Hæc autem perscripta sunt in libro historiarum de regibus Judææ, et singula gesta actus Josiæ, et gloriæ ejus, et intellectus ejus in lege Domini: quæque gesta sunt ab eo et quæ nunc, scripta sunt in libro regum Israel et Judæ. Et assumentes qui erant ex gente Jechoniam filium Josiæ, constituerunt regem pro Josia patre suo, cum esset annorum viginti trium. Et regnavit in Israel et Jerusalem mensibus tribus. Et amovit ipsum rex Ægypti ne regnaret in Hierosolymis, et multavit gentem argenti talenta centum et auri talentum unum. Et constituit rex Ægypti regem Joacim fratrem ejus regem Judææ et Jerusalem. Et alligavit Joacim magnates,

γιστᾶνας, Ζαράκην δὲ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ συλλαβὼν ἀνήγαγεν ἐξ Αἰγύπτου. Ἐτῶν δὲ ἦν εἰκοσιπέντε Ἰωακίμ, ὅτε ἐβασίλευσε τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου. Μετ' αὐτὸν δὲ ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν χαλκίῳ δεσμῷ, καὶ ἀπήγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν σκευῶν τοῦ Κυρίου λαβὼν Ναβουχοδονόσορ, καὶ ἀπενέγκας ἀπηρείαστο ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι. Τὰ δὲ ἱστορηθέντα περὶ αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ καὶ δυσσεβείας, ἀναγέγραπται ἐν τῇ βίβλῳ τῶν χρόνιων τῶν βασιλείων. Καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἰωακίμ, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὅτε γὰρ ἀνεδείχθη, ἦν ἐτῶν ὀκτώ. Βασίλευει δὲ μῆνας τρεῖς καὶ ἡμέρας δέκα ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντὶ Κυρίου. Καὶ μετ' ἐνιαυτὸν ἀποστείλας Ναβουχοδονόσορ μετήγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα ἅμα τοῖς ἱεροῖς σκευαῖς τοῦ Κυρίου, καὶ ἀνέδειξε Σεδεκίαν βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ, ὅντα ἐτῶν εἴκοσι ἑνός. Βασίλευει δὲ ἔτη ἑνδεκά, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ τῶν βρῆθέντων λόγων ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου ἐκ στόματος τοῦ Κυρίου. Καὶ ὀρκισθεὶς ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ τῷ ὀνόματι Κυρίου, ἐπιπορεύσας ἀπέστη. Καὶ σκληρυνὰς αὐτοῦ τὸν τράχηλον, καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ παρέβη τὰ νόμιμα Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ οἱ ἡγούμενοι δὲ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱερέων πολλὰ ἡσέβησαν καὶ ὑπὲρ πάσας τὰς ἀκαθαρσίας πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐμίαναν τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου τὸ ἁγιαζόμενον ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ μετακαλέσαι αὐτοὺς, καθότι ἐφείδετο αὐτῶν καὶ τοῦ σκηνώματος αὐτοῦ. Αὐτοὶ δὲ ἐμυκτῆρισαν ἐν τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ, καὶ ἡ ἡμέρα ἐλάλησε Κύριος, ἦσαν ἐκπαίζοντες τοὺς προφήτας αὐτοῦ, ὥς οὐ θυμῶντα αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἔθνει αὐτοῦ, διὰ τὰ δυσσεβήματα προστάζει ἀναβιβᾶσαι ἐπ' αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τῶν Χαλδαίων. Οὗτοι ἀπέκτειναν τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν βομφαίᾳ, περικύκλω τὸ ἅγιον αὐτῶν ἱεροῦ. Καὶ οὐκ ἐφείσαντο νεανίσκου καὶ παρθένου καὶ πρεσβύτου καὶ νεωτέρου, ἀλλὰ πάντας παρέδωκαν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. Καὶ πάντα τὰ ἱερὰ σκευὴ τοῦ Κυρίου τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρά, καὶ τὰς κιβωτοὺς τοῦ Κυρίου, καὶ τὰς βασιλικὰς ἀποθήκας ἀναλαβόντες ἀπήνεγκαν εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ ἐνεπύρισαν τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου, καὶ ἔλυσαν τὰ τεῖχη Ἱερουσαλήμ, καὶ τοὺς πύργους αὐτῆς ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ, καὶ συνετέλεσαν πάντα τὰ ἐνδοξα αὐτῆς ἀχρειωσαί, καὶ τοὺς ἐπιλοίπους ἀπήγαγε μετὰ βομφαίας εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ ἦσαν παῖδες αὐτῶν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, μέχρι οὐ βασιλεύσαι Πέρσας, εἰς ἀναπλήρωσιν ῥήματος τοῦ Κυρίου ἐν στόματι Ἱερεμίου. Ὡς τὸν εὐδοκῆσαι τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς, πάντα τὸν χρόνον τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς σαββατιεῖ εἰς συμπλήρωσιν ἐτῶν ἑβδομήκοντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Βασιλεύοντος Κύρου, Περσῶν ἔτους πρώτου, εἰς συντέλειαν ῥήματος Κυρίου ἐν στόματι Ἱερεμίου, ἤγειρε Κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ ἐκήρυξεν ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἅμα διὰ γραπτῶν, λέγων· Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Περσῶν Κύρος· Ἐμὲ

et Zaracem fratrem suum apprehendens reduxit ex Ægypto. Annorum autem erat viginti quinque Joacim, cum regnare cepisset in Judæa et Jerusalem. Et fecit malum in conspectu Domini. Post hunc autem ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis. Et de sacris vasis Domini accipiens Nabuchodonosor, et auferens fixit in templo suo in Babylonia. Quæ autem narrata sunt de eo, et immunditia illius et irreligiositate, scripta sunt in libro temporum regum. Et regnavit pro eo Joacim filius ejus. Cum autem constitutus esset rex, erat annorum octo. Regnat autem menses tres et dies decem in Jerusalem, et fecit malum in conspectu Domini. Et post annum mittens Nabuchodonosor transmigravit eum in Babyloniam simul cum sacris vasis Domini, et constituit Sedeciam regem Judææ et Jerusalem, cum esset annorum viginti unius. Regnat autem annis undecim, et fecit malum in conspectu Domini, et non est veritus a verbis quæ dicta sunt ab Jeremia propheta ex ore Domini. Et adjuratus a rege Nabuchodonosor nomine Domini, perjurans discessit. Et indurata cervice sua, et corde suo transgressus est legitima Domini Dei Israel. Et duces populi et sacerdotum multa impie egerunt etiam super omnes immunditias omnium gentium, et polluerunt templum Domini quod sanctum erat in Jerosolymis. Et misit Deus patrum ipsorum per angelum suum revocare eos, propterea quod parceret illis et tabernaculo suo. Ipsi vero subsannabant in angelis suis, et qua die locutus est Dominus, erant illudentes prophetis ejus, quoadusque ad iracundiam concitatus super gentem suam, propter impietates præciperet ascendere super eos reges Chaldaeorum. Hi occiderunt juvenes eorum in gladio, in circuitu sancti templi eorum. Et non pepercerunt juveni et virgini et seni et adolescenti, sed omnes tradiderunt in manus eorum. Et omnia sacra vasa Domini magna et parva, et arcas Domini, et regales apothecas resumentes tulerunt in Babyloniam. Et incenderunt domum Domini, et demolierunt muros Jerusalem, et turres ejus incendebant igne, et consummaverunt omnia honorifica ejus inutilia reddere, et reliquos adduxit cum gladio in Babylonem. Et fuerunt pueri ei et filii ejus, usque dum regnarent Persæ, in repletionem verbi Domini in ore Jeremiæ. Quousque bene ageret terra sabbata sua, omni tempore desertionis suæ sabbatizabit in completionem annorum septuaginta.

CAPUT II.

Regnante Cyro, Persarum anno primo, in consummationem verbi Domini in ore Jeremiæ, suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum, et prædicavit in toto regno suo, et simul per scripta, dicens : Hæc dicit rex Persarum

ἀνέδειξε βασιλέα τῆς οἰκουμένης ὁ Κύριος τοῦ Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ ὕψιστος, καὶ ἐσήμηνέ μοι οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν Ἱερουσαλὴμ, τῇ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Εἴτις ἐστὶν οὖν ὑμῶν ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, ἔστω ὁ Κύριος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναβάς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, οἰκοδομεῖτω τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου τοῦ Ἰσραὴλ. Οὗτος ὁ Κύριος, ὁ κατασκευάσας ἐν Ἱερουσαλὴμ. Ὅσοι οὖν κατὰ τοὺς τόπους οἰκοῦσι, βοηθεῖτωσαν αὐτῷ οἱ ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν ἀργυρίῳ, ἐν δόσεσι μεθ' ἑπῶν καὶ κτηνῶν σὺν τοῖς ἄλλοις τοῖς κατ' εὐχὰς προκτεθειμένοις εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ καταστήσαντες οἱ ἀρχῖφυλοι τῶν πατριῶν τῆς Ἰουδα καὶ Βενιαμὴν φυλῆς, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πάντων ὧν ἡγεῖρε Κύριος τὸ πνεῦμα ἀναβῆναι οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ Κυρίῳ τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ περὶ κύκλῳ αὐτῶν ἐβοήθησαν ἐν πᾶσιν, ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, ἑπῶις, κτήνεσιν, καὶ εὐχαῖς ὡς πλείεσται πολλῶν, ὧν ὁ νοῦς ἡγέρθη. Καὶ ὁ βασιλεὺς Κύρος ἐξήνεγκε τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ Κυρίου, ἃ μετήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπερρίψατο αὐτὰ ἐν τῷ εἰδωλείῳ αὐτοῦ. Ἐξενέγκας δὲ αὐτὰ Κύρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν παρέδωκεν αὐτὰ Μιθραδάτῃ τῷ ἐαυτοῦ γαζοφύλακι, διὰ δὲ τούτου παρεδόθησαν Σαμανασάρῳ προστάτῃ τῆς Ἰουδαίας. Ὁ δὲ τούτων ἀριθμὸς ἦν· σπονδεῖα χρυσᾶ χίλια, σπονδεῖα ἀργυρᾶ χίλια, θυσκαὶ ἀργυραὶ εἰκοσιεννέα, φιάλαι χρυσαὶ τριάκοντα, ἀργυραὶ διςχίλια τετρακόσιαι δέκα, καὶ ἄλλα σκεύη χίλια. Τὰ δὲ πάντα σκεύη ἐκοιμήθη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, πεντακίχλια τετρακόσια ἐξακονταεννέα. Ἀνηνέχθη δὲ ὑπὸ Σαμανασάρου ἅμα τοῖς ἐκ τῆς αἰγυπτιακῆς, ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ Ἀρταξέρξου τῶν Περσῶν βασιλείῳ χρόνῳ κατέγραψαν αὐτῷ κατὰ τὸν κατοικοῦντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ, Βήλεμος, καὶ Μιθραδάτης, καὶ Ταβέλλιος, καὶ Ράθυμος, καὶ Βεέλτεθμος, καὶ Σαμελλίος ὁ γραμματεὺς, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τούτους συντασσόμενοι, οἰκοῦντες δὲ ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις τόποις, τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολὴν. Βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ κυρίῳ οἱ παῖδες σου Ράθυμος ὁ τὰ προσπίπτοντα, καὶ Σαμελλίος ὁ γραμματεὺς, καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῆς βουλῆς αὐτῶν, καὶ κριταὶ οἱ ἐν κοίτῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ. Καὶ νῦν γνωστὸν ἔστω τῷ κυρίῳ βασιλεῖ, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἀναβάντες παρ' ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς, ἐλθόντες εἰς Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν καὶ πονηράν, οἰκοδομοῦσι τὰς τε ἀγορὰς αὐτῆς, καὶ τὰ τεῖχη θεραπεύουσι, καὶ ναὸν ὑποβάλλονται. Ἐὰν οὖν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ τεῖχη συντελεσθῇ, φορολογίαν οὐ μὴ ὑπομείνωσι δοῦναι, ἀλλὰ καὶ βασιλεῦσιν ἀντιστήσονται. Καὶ ἐπεὶ ἐνεργεῖται τὰ κατὰ τὸν ναὸν, καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνομεν μὴ ὑπεριδεῖν τὸ τοιοῦτο, ἀλλὰ προσφωνῆσαι τῷ κυρίῳ βασιλεῖ, ὅπως, ἂν πράνῃται σοι, ἐπισκεφθῇ ἐν τοῖς ἀπὸ τῶν πατέρων σου βιβλίοις, καὶ εὐρήσεις ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς γεγραμμένα περὶ τούτων, καὶ γνώσῃ ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἦν ἀποστάτις, καὶ βασιλεῖς καὶ πόλεις ἐνοχλοῦσα, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀποστάται καὶ πολιτοκρίας συνιστάμενοι ἐν αὐτῇ ἐτι ἐξ αἰῶνος· δι' ἣν αἰτίαν καὶ ἡ πόλις αὕτη ἡρημώθη. Νῦν οὖν ὑποδεικνύομέν σοι, κύριε βασιλεῦ, ὅτι ἐὰν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ ταύτης τεῖχη ἀνασταθῇ, κάθοδος οὐκ ἔτι σοι ἔσται εἰς κοίτην Συρίαν καὶ Φοινίκην.

Cyrus : Me constituit regem orbis terrarum Dominus Israel, Dominus excelsus : et significavit mini ædificare sibi domum in Jerusalem, quæ est in Judæa. Si quis est igitur vestrum de gente ejus, sit Dominus ipsius cum eo, et ascendens in Jerusalem quæ in Judæa, ædificet domum Domini Israel. Hic Dominus, qui habitaculum fixit in Jerusalem. Quotquot ergo circa loca habitant, adjuvent eum qui in loco ipsius, in auro et in argento, et in dationibus cum equis et in jumentis cum aliis quæ secundum vota apponuntur in ædem Domini quæ est in Jerusalem. Et stantes principes tribuum patriarum Juda, et Benjamin tribus, et sacerdotes et Levitæ, et de omnibus quorum suscitavit Dominus spiritum ascendere ad ædificandam domum Domini quæ est in Jerusalem, et qui erant in circuitu eorum adjuverunt in omnibus, in argento et auro, equis, jumentis, et votis compluribus multis, quorum sensus excitatus est. Et rex Cyrus protulit sacra vasa Domini, quæ transtulit Nabuchodonosor ex Jerusalem, et fixit ea in idolio suo. Et proferens ea Cyrus rex Persarum tradidit ea Mithridati, qui erat super thesauros ipsius, per hunc autem tradita sunt Samanassaro præsidi Judææ. Horum autem numerus fuit : libatoria aurea mille, libatoria argentea mille, mortariola argentea viginti novem, phialæ aureæ triginta, argenteæ duo millia quadringentæ decem, et alia vasa mille. Omnia autem vasa reportata sunt aurea et argentea, quinque millia quadringenta sexaginta novem. Reportata autem sunt a Samanassaro simul cum his qui ex captivitate, e Babylonia in Jerusalem. In Artaxersis autem regis Persarum temporibus scripserunt ei de his qui habitabant in Judæa et Jerusalem, Belemus, et Mithridates, et Tabellius, et Rathimus, et Beeltethmus, et Samellius scriba, et cæteri his coordinati, et habitantes in Samaria et cæteris locis, subjectam epistolam. Regi Artaxersi domino pueri tui Rathimus ab accidentibus, et Samellius scriba, et reliqui curiæ suæ, et judices in Coelesyria, et Phœnice. Et nunc notum sit domino regi, quoniam Judæi qui ascenderunt a vobis ad nos, venientes in Jerusalem civitatem refugam et pessimam, ædificant fora ejus, et statuerunt muros, et templum suscitant. Quod si civitas ista ædificata fuerit, et muri consummati fuerint, tributa non sustinebunt pendere, sed etiam regibus resistent. Et quia aguntur quæ circa templum, recte habere arbitrati sumus non despiciere hoc ipsum, sed notum facere domino regi, ut, si videbitur tibi, quæretur in libris patrum tuorum, et invenies in admonitionibus scripta de his, et scies quoniam civitas ista fuit refuga, et reges et civitates concutients, et Judæi refugæ et oppressiones committentes in ea ab æterno : ob quam causam civitas ista deserta est. Nunc ergo notum facimus tibi, domine rex, quoniam si civitas hæc ædificata fuerit, et hujus muri erecti fuerint, descensus tibi ultra non erit in Coelesyriam et Phœnicem. Tunc

Τότε ἀντέγραψεν ὁ βασιλεὺς Ῥαθύμω τῷ γράφοντι τὰ προσπίπτοντα, καὶ Βεελτέθμω, καὶ Σαμελλίῳ γραμματεῖ, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς συντασσομένοις καὶ οἰκοῦσιν ἐν τῇ Σαμαρείᾳ, καὶ Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ τὰ ὑπογεγραμμένα. Ἀνέγνων τὴν ἐπιστολὴν ἣν πεποίητε πρὸς μέ. Ἐπέταξα οὖν ἐπισκέψασθαι· καὶ εὗρήθη ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἐστὶν ἐξ αἰῶνος βασιλεῦσιν ἀντιπαράτάσσουσα, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀποστάσεις καὶ πολέμους ἐν αὐτῇ συντελοῦντες· καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ καὶ σκληροὶ ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ, κυριεύοντες καὶ φορολογοῦντες κοιλὴν Συρίαν καὶ Φοινίκην. Νῦν οὖν ἐπέταξα ἀποκολλῆσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν πόλιν, καὶ προνοηθῆναι ὅπως μὴδὲν παρὰ ταῦτα γένηται, καὶ μὴ προβῇ ἐπὶ πλείον τὰ τῆς κακίας, εἰς τὸ βασιλεῖς ἐνοχλῆσαι. Τότε, ἀναγνῶσθέντων τῶν παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου γραφέντων, Ῥάθυμος, καὶ Σαμελλίος ὁ γραμματεὺς, καὶ οἱ τοῦτοις συντασσόμενοι, ἀναζεύξαντες εἰς Ἱερουσαλὴμ κατὰ σπουδὴν μετ' ἵππου καὶ ὄχλου παρατάξεν, ἥρξαντο κυλῶναι τοὺς οἰκοδομοῦντας. Καὶ ἤρχει ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ μέχρι τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας Δαρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Καὶ βασιλεὺς Δαρεῖος ἐποίησε δοχὴν μεγάλην πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτόν, καὶ πᾶσι τοῖς οἰκογενέσιν αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς μεγιστάσι τῆς Μηδίας καὶ τῆς Περσίδος, καὶ πᾶσι τοῖς σατράπαις καὶ στρατηγοῖς καὶ τοπάρχαις τοῖς ὑπ' αὐτόν, ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς μέχρις Αἰθιοπίας ἐν ταῖς ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατραπείαις. Καὶ ἐφάγοσαν καὶ ἐπίσαν, καὶ ἐμπλήσθοντες ἀνέλυσαν. Ὁ δὲ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἀνέλυσεν εἰς τὸν κοιτῶνα ἑαυτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη, καὶ ἐξυπνος ἐγένετο. Τότε οἱ τρεῖς νεανίσκοι οἱ σωματορῦλακες οἱ φυλάσσοντες τὸ σῆμα τοῦ βασιλέως, εἶπαν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον· Εἰπωμεν ἑκαστος ἡμῶν ἓνα λόγον, ὃς ὑπερισχύσει· καὶ ὃ ἐάν φανῇ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ σοφώτερον τοῦ ἑτέρου, δώσει αὐτῷ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς δωρεὰς μεγάλας, καὶ ἐπινίκια μεγάλα, καὶ πορφύραν περιβαλέσθαι, καὶ ἐν χρυσώμασι πίνειν, καὶ ἐπὶ χρυσῷ καθεύδειν, καὶ ἄρμα χρυσοχάλινον, καὶ κίδαριν βυσσίνην, καὶ μανιάκην περὶ τὸν τράχηλον· καὶ δεύτερος καθιεῖται Δαρείου διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ συγγενῆς Δαρείου κληθήσεται. Καὶ τότε γράψαντες ἑκαστος τὸν ἑαυτοῦ λόγον ἐσφραγίσαντο, καὶ ἔβηκαν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον Δαρείου τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπαν· Ὅταν ἐγερθῇ ὁ βασιλεὺς, δώσουσιν αὐτῷ τὸ γράμμα. Καὶ ὃν ἂν κρίνῃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ τρεῖς μεγιστᾶνες τῆς Περσίδος, ὅτι οὗ ὁ λόγος αὐτοῦ σοφώτερος, αὐτῷ δοθήσεται τὸ νίκος καθὼς γέγραπται· Ὁ εἰς ἔγραψεν· Ὑπερισχύει ὁ οἶνος. Ὁ ἕτερος ἔγραψεν· Ὑπερισχύει ὁ βασιλεὺς. Ὁ τρίτος ἔγραψεν· Ὑπερισχύουσιν αἱ γυναῖκες, ὑπὲρ δὲ πάντα νικᾷ ἡ ἀλήθεια. Καὶ ὅτε ἐξηγέρθη ὁ βασιλεὺς, λαβόντες τὸ γράμμα ἔδωκαν αὐτῷ, καὶ ἀνέγνω. Καὶ ἔξαποστείλας ἐκάλεσε πάντας τοὺς μεγιστᾶνας τῆς Περσίδος καὶ τῆς Μηδείας, καὶ τοὺς σατράπας καὶ στρατηγούς, καὶ τοπάρχας καὶ ὑπάτους, καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ, καὶ ἀνεγνώσθη τὸ γράμμα ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ εἶπε· Καλέσατε τοὺς νεανίσκους, καὶ αὐτοὶ δηλώσουσι τοὺς λόγους ἑαυτῶν. Καὶ ἐκλήθησαν, καὶ εἰσῆλθον. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς·

scripsit rex Rathimo qui scribebat accidentia, et Beelthimo, et Samelio scribæ, et cæteris coordinatis et habitantibus in Samaria, et Syria et Phœnice, ea quæ subjecta sunt. Legi epistolam quam misistis mihi. Præcepi ergo inquiri : et inventum est quoniam civitas illa est ab ævo regibus resistens, et homines rebelliones et prælia in ea efficientes : et reges fortes et duri erant in Jerusalem, dominantes et tributa exigentes a Cœlesyria et Phœnice. Nunc ergo præcepi prohibere illos ædificare civitatem, et providere ne quid ultra hæc fiat, et non procedant in plus malitiæ, ita ut regibus molestia importetur. Tunc, recitatis his quæ a rege Artaxerxe scripta fuerunt, Rathimus, et Samellius scriba, et qui cum his constituti erant, jungentes festinanter in Jerusalem cum equitatu et turba agminis, cæperunt prohibere ædificantes. Et vacabat ædificatio templi in Jerusalem usque ad secundum annum regni Darii regis Persarum.

CAPUT III.

Et rex Darius fecit cornam magnam omnibus qui sub ipso, et omnibus vernaculis suis, et omnibus magistratibus Mediæ et Persidis, et omnibus purpuratis et ducibus et locorum præfectis, et qui sub ipso ab India usque Æthiopiam in centum viginti septem provinciis. Et manducaverunt et biberunt, et saturati reverterunt. Darius autem rex ascendit in cubiculum suum, et dormivit, et expergefactus est. Tunc illi tres juvenes corporis custodes qui custodiebant corpus regis, dixerunt alter alteri : Dicamus unusquisque nostrum unum sermonem, qui præcellat : et cujuscumque apparuerit sermo sapientior alterius, dabit illi rex Darius dona magna, et epinicia magna, et purpura cooperiri, et in auro bibere, et super aurum dormire, et currum aureo freno, et cydarim byssinam, et torquem circa collum : et secundo loco sedebit a Dario propter sapientiam suam, et cognatus Darii vocabitur. Tunc scribentes singuli suum verbum signaverunt, et posuerunt subtus cervical Darii regis, et dixerunt : Cum surrexerit rex, dabunt ei scriptum. Et quodcumque judicaverit rex et tres magistratus Persidis, quoniam verbum ejus sapientius est, ipsi dabitur victoria sicut scriptum est. Unus scripsit : Forte est vinum. Alius scripsit : Fortior est rex. Tertius scripsit : Fortiores sunt mulieres, super omnia autem vincit veritas. Et cum surrexisset rex, accipientes scriptum dederunt ei, et legit. Et mittens vocavit omnes magistratus Persidis et Mediæ, et purpuratos et duces, et prætores et consules, et sedit in concilio, et lectum est scriptum coram ipsis. Et dixit : Vocate adolescentes, et ipsi indicabunt verba sua. Et vocati sunt, et introierunt. Et dixerunt eis : Judicate

Ἀπαγγεῖλατε ἡμῖν περὶ τῶν γεγραμμένων. Καὶ ἤρξατο ὁ πρῶτος ὁ εἶπας περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ οἴνου, καὶ ἔφη οὕτως· Ἄνδρες, πῶς ὑπερισχύει ὁ οἶνος; Πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς πίνοντας αὐτὸν πλανᾷ, τὴν διάνοιαν τοῦ τε βασιλέως καὶ τοῦ ὄρφανου ποιεῖ τὴν διάνοιαν μίαν, τὴν τε τοῦ οἰκέτου καὶ τὴν τοῦ ἐλευθέρου, τὴν τε τοῦ πένητος καὶ τὴν τοῦ πλουσίου. Καὶ πᾶσαν διάνοιαν μεταστρέφει εἰς εὐνοίαν καὶ εὐφροσύνην, καὶ οὐ μέμνηται πᾶσαν λύπην καὶ πᾶν ὀφείλημα, καὶ πάσας καρδίας ποιεῖ πλουσίας, καὶ οὐ μέμνηται βασιλέα οὐδὲ σατράπην. Καὶ πάντα διὰ ταλάντων ποιεῖ λαλεῖν, καὶ οὐ μέμνηται ὅταν πίνωσιν φιλιᾷσιν φίλοις καὶ ἀδελφοῖς, καὶ μετ' οὐ πολὺ σπίνονται τὰς μαχαίρας. Καὶ ὅταν ἀπὸ τοῦ οἴνου ἐγερθῶσιν, οὐ μέμνηται ἃ ἔπραξαν. Ὡς ἄνδρες, οὐχ ὑπερισχύει ὁ οἶνος, ὅτι οὕτως ἀναγκάζει ποιεῖν; Καὶ ἐσίγησεν οὕτως εἶπας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Καὶ ἤρξατο ὁ δεύτερος λαλεῖν, ὁ εἶπας περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ βασιλέως. Ὡς ἄνδρες, οὐχ ὑπερισχύουσιν οἱ ἄνθρωποι, τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν κατακρατοῦντες καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς; Ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπερισχύει, καὶ κυριεύει αὐτῶν καὶ δεσποζει αὐτῶν· καὶ πᾶν ὃ ἐὰν εἴπῃ αὐτοῖς, ἑνακούουσιν. Ἐὰν εἴπῃ αὐτοῖς ποιῆσαι πόλεμον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, ποιοῦσιν. Ἐὰν δὲ ἐξαποστελῇ αὐτοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους, βαδίζουσι, καὶ κατεργάζονται τὰ ὄρη καὶ τὰ τεῖχη καὶ τοὺς πύργους, φονεύουσι καὶ φονεύονται, καὶ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως οὐ παραβάνουσιν. Ἐὰν δὲ νικήσωσι, τῷ βασιλεῖ κομίζουσι πάντα, καὶ ἐὰν προνομεύσωσι, καὶ τὰ ἄλλα πάντα. Καὶ ὅσοι οὐ στρατεύονται οὐδὲ πολεμοῦσιν, ἀλλὰ γεωργοῦσι τὴν γῆν, πάλιν, ὅταν σπειρώσι, θερίσαντες ἀναφέρουσι τῷ βασιλεῖ. Καὶ ἕτερος τὸν ἕτερον ἀναγκάζοντες ἀναφέρουσιν τοὺς φόρους τῷ βασιλεῖ. Καὶ αὐτοὺς εἰς μόνος ἐστίν. Ἐὰν εἴπῃ ἀποκτείνειν, ἀποκτείνουσιν. Ἐὰν εἴπῃ ἀφελῆναι, ἀφαιρῶσιν. Εἴπε πατάξαι, τύπτουσιν. Εἴπε κτείναν, κτείνουσιν. Εἴπε οἰκοδομῆσαι, οἰκοδομοῦσιν. Εἴπε ἐκκόψαι, ἐκκόπτουσιν. Εἴπε φυτεύσαι, φυτεύουσιν. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἑνακούουσι. Πρὸς δὲ τούτοις, αὐτὸς ἀνάκειται, ἐσθίει καὶ πίνει καὶ καθεύδει· αὐτοὶ δὲ τηροῦσι κύκλῳ περὶ αὐτόν. Καὶ οὐ δύνανται ἕκαστος ἀπελθεῖν, καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ, οὐδὲ παρακούουσιν αὐτοῦ. Ὡς ἄνδρες, πῶς οὐχ ὑπερισχύει ὁ βασιλεὺς, ὅτι οὕτως ἐπάκουστος ἐστί; Καὶ ἐσίγησεν. Ὁ δὲ τρίτος ὁ εἶπας περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀληθείας, οὗτός ἐστι Ζοροβάβελ, ἤρξατο λαλεῖν· Ἄνδρες, οὐ μέγας ὁ βασιλεὺς, καὶ πολλοὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ οἶνος ἰσχύει; Τίς οὖν ὁ δεσπότης αὐτῶν, ἡ τίς ὁ κυριεύων αὐτῶν; Οὐχ αἱ γυναῖκες; Αἱ γυναῖκες ἐγέννησαν τὸν βασιλέα καὶ πάντα τὸν λαὸν ὃς κυριεύει τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο, καὶ αὗται ἐξέθρεψαν αὐτοὺς τοὺς φυτεύσαντας τοὺς ἀμπελώνας ἐξ ὧν ὁ οἶνος γίνεται. Καὶ αὗται ποιοῦσι τὰς στολάς τῶν ἀνθρώπων, καὶ αὗται ποιοῦσι δόξαν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ οὐ δύνανται οἱ ἄνθρωποι χωρὶς τῶν γυναικῶν εἶναι. Ἐὰν δὲ συναγάγῃ χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ πᾶν πρᾶγμα ὠραῖον, καὶ ἴδωσι γυναῖκα μίαν καλὴν τῷ εἶδει καὶ τῷ κάλλει, ταῦτα πάντα ἀφέντες, εἰς αὐτὴν ἐκκέχνηναι, καὶ χάσκοντες

nobis de his quæ scripta sunt. Et cœpit prior qui dixerat de fortitudine vini, et dixit ita : Viri, quam prævalet vinum ! Omnes homines qui bibunt illud seducit, mentem regis et orphani facit mentem unam, item servi ac liberi, pauperis ac divitis. Et omnem mentem convertit in securitatem et jucunditatem, et non meminit omnem tristitiam et omne debitum, et omnia corda facit opulenta, et non meminit regem nec magistratum. Et omnia per talenta loqui facit, et non meminerunt cum biberint amicitiam nec fraternitatem, sed non multum post sumunt gladios. Et cum a vino surrexerint, non meminerunt quæ gesserunt. O viri, nonne præcellit vinum, quia sic cogit facere ? Et tacuit hoc dicto.

CAPUT IV.

Et inchoavit sequens dicere, qui dixit de fortitudine regis. O viri, nonne præcellunt homines, qui terram et mare obtinent et omnia quæ in eis sunt ? Rex autem præcellit, et dominatur eorum et imperat eis : et omne quodcumque dixerit illis, obediunt. Si dixerit eis ut faciat bellum alter adversus alterum, faciunt. Et si miserit illos ad hostes belatores, vadunt, et demoliantur montes et muros et turres, jugulant et jugulantur, et regis verbum non prætereunt. Quod si vicerint, afferunt regi omnia, et quæcumque prædati fuerint, et alia omnia. Et quotquot non militant nec pugnant, sed colunt terram, rursus, cum severint, metentes afferunt regi. Et alter alterum cogentes, afferunt tributa regi. Et ipse unus solus est. Si dixerit, occidite, occidunt. Si dixerit, remittite, remittunt. Dixerit, percutite, percutiunt. Dixerit, exterminate, exterminant. Dixerit, ædificate, ædificant. Dixerit, excidite, excidunt. Dixerit, plantate, plantant. Et omnis plebs ejus et virtutes eum obaudiunt. Et super hæc ipse recumbit, comedit et bibit, et dormit : hi autem custodiunt in circuitu eum. Et non possunt unusquisque abire, et facere opera sua neque negligenter audiunt eum. Viri, quomodo non præcellit rex, cui sic obeditur ? Et tacuit. Tertius, qui dixerat de mulieribus et veritate, hic est Zorobabel, cœpit loqui : Viri, non magnus rex, et multi homines, et vinum præcellit ? Quis est ergo, qui imperat eis, aut quis qui dominatur eorum ? Nonne mulieres ? Mulieres genuerunt regem et omnem populum qui dominatur mari et terræ, et ex illis nati sunt, et ipsæ educaverunt eos qui plantaverunt vineas ex quibus vinum fit. Et ipsæ faciunt stolas hominum, et ipsæ faciunt gloriam hominibus, et non possunt homines sine mulieribus esse. Si autem congregaverint aurum et argentum et omnem rem speciosam, et viderint mulierem unam bono habitu et bona specie, omnia hæc relinquen-

τὸ στόμα θεωροῦσιν αὐτήν, καὶ πάντες αὐτὴν αἰρετί-
ζουσι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πᾶν
πρᾶγμα ὥραϊον. Ἄνθρωπος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ἐγκα-
ταλείπει ὃς ἐξέθρεψεν αὐτόν, καὶ τὴν ἰδίαν χώραν, καὶ
πρὸς τὴν ἰδίαν γυναῖκα κολλᾶται, καὶ μετὰ τῆς γυ-
ναϊκὸς ἀφίησι τὴν ψυχὴν, καὶ οὐτε τὸν πατέρα μέμνη-
ται, οὐτε τὴν μητέρα, οὐτε τὴν χώραν. Καὶ ἐντεῦθεν
δεῖ ὑμᾶς γνῶναι, ὅτι αἱ γυναῖκες κυριεύουσιν ὑμῶν.
Οὐχὶ πονεῖτε, καὶ μισθεῖτε, καὶ πάντα ταῖς γυναῖξιν δι-
δοτε καὶ φέρετε; Καὶ λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος τὴν ῥομ-
φαίαν αὐτοῦ, καὶ ἐκπορεύεται ἐξοδεύειν καὶ ληστεύειν
καὶ κλέπτειν, καὶ εἰς τὴν θάλασσαν πλεῖν καὶ ποταμούς,
καὶ τὸν λέοντα θεωρεῖ, καὶ ἐν σκότει βαδίζει· καὶ ὅταν
κλέψῃ καὶ ἀρπάσῃ καὶ λωποδύτῃ, τῇ ἐρωμένῃ ἀπο-
φέρει. Καὶ πλεῖον ἀγαπᾷ ἄνθρωπος τὴν ἰδίαν γυναῖκα
μᾶλλον ἢ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. Καὶ πολλοὶ ἀπε-
νοήθησαν ταῖς ἰδίαις διανοαῖς διὰ τὰς γυναῖκας, καὶ
δοῦλοι ἐγένοντο δι' αὐτάς, καὶ πολλοὶ ἀπώλοντο καὶ
ἐσφάλησαν καὶ ἡμάρτοσαν διὰ τὰς γυναῖκας. Καὶ νῦν
οὐ πιστεύετε μοι; Οὐχὶ μέγας ὁ βασιλεὺς τῇ ἐξουσίᾳ
αὐτοῦ; οὐχὶ πᾶσαι αἱ χώραι εὐλαβοῦνται ἀψασθαι
αὐτοῦ; Ἐθεώρουν αὐτὸν καὶ Ἀπάμην τὴν θυγατέρα
Βαρτάχου τοῦ θαυμαστοῦ, τὴν παλλακὴν τοῦ βασιλέως,
καθημένην ἐν δεξιᾷ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀφαιρούσαν τὸ
διάδημα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπιτι-
θοῦσαν ἑαυτῇ. Καὶ ἐβράπιζε τὸν βασιλέα τῇ ἀριστερᾷ,
καὶ πρὸς τοὺς ὁ βασιλεὺς χάσκων τὸ στόμα ἐθεώρει
αὐτήν. Καὶ ἔαν προσγελάσῃ αὐτῷ, γελᾷ· ἔαν δὲ πι-
κραθῇ ἐπ' αὐτόν, κολακεύει αὐτήν, ὅπως διαλλαγῇ
αὐτῷ. Ὡς ἄνδρες, πῶς οὐχὶ ἰσχυραὶ αἱ γυναῖκες, ὅτι
οὕτως πράσσουν; Καὶ τότε ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μεγι-
στᾶνες ἐβλεπον εἰς τὸν ἔτερον. Καὶ ἤρξαντο λαλεῖν περὶ
τῆς ἀληθείας. Ἄνδρες, οὐχὶ ἰσχυραὶ αἱ γυναῖκες; Μεγάλη
ἡ γῆ, καὶ ὑψηλὸς ὁ οὐρανός, καὶ ταχύς τῷ ὁρόμῳ ὁ
ἥλιος, ὅτι στρέφεται ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
πάλιν ἀποτρέγει εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ.
Οὐχὶ μέγας ὁς ταῦτα ποιεῖ; Καὶ ἡ ἀλήθεια μεγάλη καὶ
ἰσχυροτέρα παρὰ πάντα. Πᾶσα ἡ γῆ τὴν ἀλήθειαν κα-
λεῖ, καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτὴν εὐλογεῖ, καὶ πάντα τὰ ἔργα
σεισάται καὶ τρέμει, καὶ οὐκ ἔστι μετ' αὐτῆς ἄδικον
οὐδέν. Ἄδικος ὁ οἶνος, ἄδικος ὁ βασιλεὺς, ἄδικοι
αἱ γυναῖκες, ἄδικοι πάντες οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ
ἄδικα πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν τὰ τοιαῦτα, καὶ οὐκ ἔστιν
ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια, καὶ ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῶν ἀπολοῦν-
ται. Καὶ ἡ ἀλήθεια μένει καὶ ἰσχύει εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ ζῇ καὶ κρατεῖ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Καὶ οὐκ
ἔστι παρ' αὐτὴν λαμβάνειν πρόσωπα, οὐδὲ διάφορα,
ἀλλὰ τὰ δίκαια ποιεῖ ἀπὸ πάντων τῶν ἀδίκων καὶ
πονηρῶν. Καὶ πάντες εὐδοκοῦσι τοῖς ἔργοις αὐτῆς, καὶ
οὐκ ἔστιν ἐν τῇ κρίσει αὐτῆς οὐδέν ἄδικον· καὶ αὐτὴ,
ἡ ἰσχύς, καὶ τὸ βασιλεῖον, καὶ ἡ ἐξουσία, καὶ ἡ μεγα-
λειότης τῶν πάντων αἰώνων. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς τῆς ἀλη-
θείας. Καὶ ἐσιώπησε τοῦ λαλεῖν. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς τότε
ἐρώνησε, καὶ τότε εἶπον· Μεγάλη ἡ ἀλήθεια, καὶ ὑπερ-
ισχύει. Τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ· Αἴτησαι ὁ θελεῖς
πλείω τῶν γεγραμμένων, καὶ δώσωμέν σοι ὃν τρόπον εὐ-
ρέθης σοφώτερος καὶ ἐγόμενός μου καθύψηση, καὶ συγγε-
νὴς μου κληθήσῃ. Τότε εἶπε τῷ βασιλεῖ· Μνήσθητι τὴν
εὐχὴν, ἣν ἠΐτω, οἰκοδομήσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἣ τὸ βασιλεῖόν σου παρέλαβες, καὶ πάντα τὰ σκεύη

tes, in eam intendunt, et aperto ore conspiciunt eam, et
omnes eam eligunt magis quam aurum et argentum et
omnem rem speciosam. Homo patrem suum relinquit qui
enutrit illum, et suam regionem, et ad propriam mulie-
rem se conjungit, et cum muliere remittit animam, et
neque patrem meminit, neque matrem, neque regionem.
Et hinc oportet vos scire, quoniam mulieres dominantur
vestri. Nonne laboratis, et doletis, et omnia mulieribus
datis et affertis? Et accipit homo gladium suum, et egre-
ditur insidiari viis et latrocinari et furta facere, et mare
navigare, et flumina et leonem videt, et in tenebris in-
greditur : et cum furtum fecerit, et rapinas et prædas
amicæ affert. Et iterum diligit homo uxorem suam magis
quam patrem et matrem. Et multi dementes facti sunt
propter mulieres, et servi facti sunt propter illas, et multi
perierunt et male rem gesserunt et peccaverunt propter
mulieres. Et nunc non creditis mihi? Nonne magnus est
rex in potestate sua? nonne omnes regiones verentur tan-
gere eum? Considerabam eum et Apamen filiam Bartacis
mirifici, concubinam regis, sedentem ad dexteram regis, et
auferentem diadema de capite regis, et imponentem sibi.
Et palmis cædebat regem de sinistra manu, et super hæc
rex aperto ore intuebatur eam. Et si arriserit ei, ridet :
et si indignata ei fuerit, blanditur ei, donec reconcilietur
ei. O viri, cur non sunt fortes mulieres, quia sic faciunt?
Et tunc rex et purpurati intuebantur in alterutrum. Et in-
choavit loqui de veritate. Viri, nonne fortes sunt mulieres?
Magna est terra, et excelsum est cælum, et velox cursu
sol, quoniam vertitur in gyro cæli, et rursus recurrit in
locum suum in una die. Nonne magnus est qui hæc facit?
Et veritas magna et fortior præ omnibus. Omnis terra
veritatem invocat, cælum etiam ipsam benedicit, et omnia
opera moventur et tremunt et non est cum ea quicquam
iniquum. Vinum iniquum, iniquus rex, iniquæ mulieres,
iniqui omnes filii hominum, et iniqua omnia opera eorum
hæc, et non est in ipsis veritas, et in sua iniquitate peri-
bunt. Et veritas manet et invalescit in æternum, et vivit
et obtinet in sæculum sæculi. Nec est apud eam accipere per-
sonas, neque differentia, sed quæ justa sunt facit ab
omnibus injustis ac malignis. Et omnes benignantur ope-
ribus ejus, et non est in judicio ejus quicquam iniquum :
et hæc, fortitudo, et regnum, et potestas, et majestas
omnium ævorum. Benedictus Deus veritatis. Et desiit lo-
quendo. Et omnis populus tunc clamavit : et tunc dixerunt :
Magna est veritas, et prævalet. Tunc rex ait illi : Pete, si
quid vis amplius quam quæ scripta sunt, et dabimus tibi
secundum quod inventus es sapientior : et proximus mihi
sedebis, et cognatus meus vocaberis. Tunc ait regi : Memor
esto voti, quod vovisti, ædificare Jerusalem, in die qua reg-
num tuum accepisti, et omnia vasa, quæ accepta sunt ex

τὰ ληφθέντα ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκπέμψαι ὃ ἐχώρισε Κύρος, ὅτε ἤβητο ἐκκόψαι Βαβυλῶνα, καὶ ἤβητο ἐξαποστεῖλαι ἐκεῖ. Καὶ σὺ ἤβησ' οἰκοδομῆσαι τὸν ναὸν ὃν ἐνεπύρισαν οἱ Ἰδουμαῖοι, ὅτε ἡρμωῖθη ἡ Ἰουδαία ὑπὸ τῶν Χαλδαίων. Καὶ νῦν τοῦτο ἐστὶν ὃ σε ἀξιώ, κύριε βασιλεῦ, καὶ ὃ αἰτούμαι σε, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μεγαλυσύνη ἡ παρὰ σοῦ. Δέομαι οὖν ἵνα ποιήσῃς τὴν εὐχὴν ἣν ἤβησ' τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ ποιῆσαι ἐκ στόματός σου. Τότε ἀναστὰς Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς κατεφίλησεν αὐτόν, καὶ ἔγραψεν αὐτῷ τὰς ἐπιστολάς πρὸς πάντας τοὺς οἰκονόμους, καὶ τοπάρχας, καὶ στρατηγούς, καὶ σατράπας, ἵνα προτέμψωσιν αὐτόν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, πάντας ἀναβαίνοντας οἰκοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλήμ. Καὶ πᾶσι τοῖς τοπάρχαις ἐν κοίλῃ Συρία, καὶ Φοινίκῃ, καὶ τοῖς ἐν τῷ Λιβάνῳ, ἔγραψεν ἐπιστολάς, μεταφέρειν ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ Λιβάνου εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ὅπως οἰκοδομήσωσι μετ' αὐτοῦ τὴν πόλιν. Καὶ ἔγραψε πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς ἀναβαίνουσιν ἀπὸ τῆς βασιλείας εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, πάντα δυνατόν, καὶ τοπάρχῃν, καὶ σατράπῃν, καὶ οἰκονόμον μὴ ἐπελεύσεσθαι ἐπὶ τὰς θύρας αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν χώραν, ἣν κρατοῦσιν, ἀφορολόγητον αὐτοῖς ὑπάρχειν. Καὶ ἵνα οἱ Ἰδουμαῖοι ἀφίωσι τὰς χώμας ἃς διακρατοῦσι τῶν Ἰουδαίων. Καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἱεροῦ δοθῇναι κατ' ἐνιαυτὸν τάλαντα εἰκοσι, μέχρι τοῦ οἰκοδομηθῆναι. Καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὀλοκαυτώματα καρποῦσθαι καθ' ἡμέραν, καθὰ ἔχουσιν ἐντολὴν, ἑπτακαίδεκα προσφέρειν ἄλλα τάλαντα, δέκα κατ' ἐνιαυτόν. Καὶ πᾶσι τοῖς προσβαίνουσιν ἀπὸ τῆς Βαβυλωνίας χτίσαι τὴν πόλιν, ὑπάρχειν τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἐγγόνους αὐτῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς προσβαίνουσιν. Ἐγραψε δὲ καὶ τὴν χορηγίαν καὶ τὴν ἱερατικὴν στολὴν ἐν τίνι λατρεύουσιν ἐν αὐτῇ. Καὶ τοῖς Αερίταις ἔγραψε δοῦναι τὴν χορηγίαν, ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἐπιτελεσθῇ ὁ οἶκος καὶ Ἱερουσαλήμ οἰκοδομηθῇ. Καὶ πᾶσι τοῖς φρουροῦσι τὴν πόλιν ἔγραψε δοῦναι αὐτοῖς κλίτρους καὶ ὀψώνια. Καὶ ἐξαπέστειλε πάντα τὰ σκεύη ὃ ἐχώρισε Κύρος ἀπὸ Βαβυλῶνος. Καὶ πάντα ὅσα εἶπε Κύρος ποιῆσαι, καὶ αὐτὸς ἐπέταξε ποιῆσαι, καὶ ἐξαποστεῖλαι εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν ὁ νεανίσκος, ἄρας τὸ πρόσωπον εἰς τὸν οὐρανόν, ἐναντίον Ἱερουσαλήμ, εὐλόγησε τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ, λέγων· Παρὰ σοῦ νίκη, καὶ παρὰ σοῦ ἡ σοφία, καὶ σὴ ἡ δόξα, καὶ ἐγὼ σὸς οἰκέτης. Εὐλογητὸς εἶ, ὃς ἐδωκάς μοι σοφίαν, καὶ σοὶ ὁμολογῶ, δέσποτα τῶν πατέρων. Καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολάς, καὶ ἐξῆλθε, καὶ ἦλθεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἀπήγγειλε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ πᾶσι. Καὶ εὐλόγησαν τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅτι ἔδωκεν αὐτοῖς ἀνεσιν καὶ ἀφεςιν, ἀναβῆναι καὶ οἰκοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὸ ἱερὸν οὗ ὠνομάσθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. Καὶ ἐκωθονίζοντο μετὰ μουσικῶν καὶ χαρᾶς ἡμέρας ἑπτὰ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελέγησαν ἀναβῆναι ἀρχηγοὶ οἴκου πατριῶν κατὰ φυλὰς αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ αἱ θυγατέρες, καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν, καὶ αἱ παιδίσκαι, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν. Καὶ Δαρεῖος συναπέστειλε μετ' αὐτῶν ἵππους χιλιούς, ἕως τοῦ ἀποκαταστήσαι αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλήμ μετ' εἰρήνης, καὶ

Jerusalem, et remittere quæ separavit Cyrus, quando vovit excidere Babyloniam, et vovit remittere illum. Et tu vovisti ædificare templum quod incenderunt Idumæi, quando exter minata est Judæa a Chaldeis. Et nunc hoc est quod a te postulo, domine rex, et quod peto a te, et hæc est majestas quæ a te. Postulo igitur ut facias votum quod vovisti regi cæli facere ex ore tuo. Tunc surgens Darius rex osculatus est illum, et scripsit ei epistolas ad omnes dispensatores, et locorum præfectos, et duces, et purpuratos, ut deducerent eum et eos qui cum illo erant, omnes ascendentes ædificare Jerusalem. Et omnibus provinciarum præfectis in Cœle syria, et Phœnice, et qui in Libano, scripsit epistolas, ut transferrent ligna cedrina a Libano in Jerusalem, et ut ædificarent cum eo civitatem. Et scripsit omnibus Judæis, qui ascendebant a regno in Judæam pro libertate, omnem potentem, et præfectum, et purpuratum, et dispensatorem non supervenire ad januas ipsorum, et omnem regionem, quam obtinent, immunem eis esse. Et ut Idumæi relinquant castella quæ obtinent Judæorum. Et in structuram templi dare per singulos annos talenta viginti, usque dum perædificaretur. Et super altare holocaustorum offerre quotidie, sicut habent præceptum, septem et decem offerre alia talenta, decem per singulos annos : et omnibus qui accedunt a Babylonia condere civitatem, ut esset libertas ipsis et filiis eorum, et omnibus sacerdotibus qui accederent. Scripsit autem et contributionem et sacram stolam in qua deserviunt in ea. Et Levitis scripsit dari contributionem, usque in diem qua consummabitur domus et Jerusalem exstruetur. Et omnibus custodientibus civitatem scripsit dari eis sortes, et stipendia. Et dimisit omnia vasa, quæcumque separaverat Cyrus e Babylonia. Et omnia quæcumque dixit Cyrus facere, et ipse præcepit fieri, et mitti Jerusalem. Et cum processisset ille adolescens, elevans faciem in cælum, e regione Jerusalem, benedixit regem cæli, dicens : Abs te est victoria, et abs te est sapientia, et tua est gloria, et ego tuus servus. Benedictus es, qui dedisti mihi sapientiam, et tibi confitebor, domine patrum. Et accepit epistolas, et exivit, et venit in Babyloniam, et nuntiavit fratribus suis omnibus. Et benedixerunt Deum patrum suorum, quoniam dedit illis refrigerium et remissionem, ut ascenderent et ædificarent Jerusalem et templum ubi nominatum est nomen ejus in ipso. Et exultaverunt cum musicis et lætitia diebus septem.

CAPUT V.

Post hæc autem electi sunt ut ascenderent principes domus patriarum per tribus suas, et uxores illorum, et filii eorum, et filię, et servi ipsorum, et ancillę, et pecora eorum. Et Darius misit una cum eis equites mille, donec deducerent eos in Jerusalem cum pace, et cum musicis

μετὰ μουσικῶν τυμπάνων, καὶ αὐλῶν. Καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν παίζοντες, καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς συναναβῆναι μετ' ἐκείνων. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀναβαινόντων κατὰ πατρίδας αὐτῶν εἰς τὰς φυλάς, ἐπὶ τὴν μεριдарχίαν αὐτῶν. Οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Φινεὲς υἱοὶ Ἀαρών, Ἰησοὺς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ Σαραίου, καὶ Ἰωακὶμ ὁ τοῦ Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιήλ, ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Δαυὶδ, ἐκ τῆς γενεᾶς Φαρές, φυλῆς δὲ Ἰούδα, δὲ ἐλάλησεν ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως Περσῶν λόγους σοφοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, μηνὶ νισάν, τοῦ πρώτου μηνός. Εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας ἀναβάντες ἐκ τῆς αἰγυπτιακῆς τῆς παροικίας, οὓς μετώκισεν Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν λοιπὴν Ἰουδαίαν, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν, οἱ ἔλθόντες μετὰ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, Νεεμίου, Σαραίου, Ῥησαίου, Ἐννηέος, Μαρδοχαίου, Βεεσάρου, Ἀσφαράσου, Ῥεελίου, Ῥοίμου, Βαανὰ, τῶν προηγουμένων αὐτῶν. Ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ τοῦ ἔθνους, καὶ οἱ προηγούμενοι αὐτῶν. Υἱοὶ Φόρος, δύο χιλιάδες καὶ ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο. Υἱοὶ Σαφάτ, τετρακόσιοι ἑβδομηκονταδύο. Υἱοὶ Ἀρές, ἑπτακόσιοι πεντηκονταεξί. Υἱοὶ Φαθά Μωάδ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἰησοῦ καὶ Ἰωάβ, διςχιλιοὶ ὀκτακόσιοι δεκαδύο. Υἱοὶ Ἡλὰμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. Υἱοὶ Ζαθούτ, ἑννακόσιοι ἑβδομηκονταπέντε. Υἱοὶ Χορβέ, ἑπτακόσιοι πέντε. Υἱοὶ Βανί, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταοκτώ. Υἱοὶ Βηβαί, ἑξακόσιοι τριακοντατρεῖς. Υἱοὶ Ἀργαί, χίλιοι τριακόσιοι εἰκοσιδύο. Υἱοὶ Ἀδωνιχάν, ἑξακόσιοι τριακονταεπτὰ. Υἱοὶ Βαγοὶ, διςχιλιοὶ ἑξακόσιοι ἑξή. Υἱοὶ Ἀδινού, τετρακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. Υἱοὶ Ἀτήρ Ἐζεκίου, ἑννενηκονταδύο. Υἱοὶ Κιλάν, καὶ Ἀζηνάν, ἑξηκονταεπτὰ. Υἱοὶ Ἀζαρού, τετρακόσιοι τριακονταδύο. Υἱοὶ Ἄννις, ἑκατὸν εἰς. Υἱοὶ Ἀρόμ, τριακονταδύο. Υἱοὶ Βασσαί, τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ Ἀρσιφουριθ, ἑκατὸν δύο. Υἱοὶ Βαιτηρούς, τριςχιλιοὶ πέντε. Υἱοὶ ἐκ Βαιθλωμών, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. Οἱ ἐκ Νετωφάς, πεντηκονταπέντε. Οἱ ἐξ Ἀναθῶθ, ἑκατὸν πεντηκονταοκτώ. Οἱ ἐκ Βαιθασμών, τεσσαρακονταδύο. Οἱ ἐκ Κριαθιρί, εἰκοσιπέντε. Οἱ ἐκ Καφεείρας, καὶ Βηρώγ, ἑπτακόσιοι τεσσαρακοντατρεῖς. Οἱ Χαδιασαι, καὶ Ἀμμιδιοὶ, τετρακόσιοι εἰκοσιδύο. Οἱ ἐκ Κιραμᾶς καὶ Γαββῆς, ἑξακόσιοι εἰκοσι εἰς. Οἱ ἐκ Μαχαλὼν, ἑκατὸν εἰκοσιδύο. Οἱ ἐκ Βετολίω, πεντηκονταδύο. Υἱοὶ Νιφίς, ἑκατὸν πεντηκονταεξί. Υἱοὶ Καλαμωλάου, καὶ Ὠνούς, ἑπτακόσιοι εἰκοσιπέντε. Υἱοὶ Ἰερεχού, διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε. Υἱοὶ Σανᾶς, τριςχιλιοὶ τριακόσιοι εἰς. Οἱ ἱερεῖς οἱ υἱοὶ Ἰεδδού, τοῦ Ἰησοῦ, εἰς τοὺς υἱοὺς Σανασιβ, ὀκτακόσιοι ἑβδομηκονταδύο. Υἱοὶ Ἐμμηρούθ, διακόσιοι πεντηκονταδύο. Υἱοὶ Φασσούρου, χίλιοι τεσσαρακονταεπτὰ. Υἱοὶ Χαρχαί, διακόσιοι δεκαεπτὰ. Οἱ Λευῖται οἱ υἱοὶ Ἰησοῦ, καὶ Καδοθίου, καὶ Βάννου, καὶ Σουδίου, ἑβδομηκοντατέσσαρες. Οἱ ἱεροφάνται υἱοὶ Ἀσάφ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. Οἱ θυρωροὶ υἱοὶ Σαλὸυμ, υἱοὶ Ἀτάρ, υἱοὶ Τολμάν, υἱοὶ Δακούδ, υἱοὶ Ἀττήτ, υἱοὶ Τωβίς, πάντες ἑκατὸν τριακονταεννέα. Οἱ ἱεροδουλοὶ, υἱοὶ Ἡσά, υἱοὶ Ἀσιφά, υἱοὶ Ταβαῶθ, υἱοὶ Κηράς, υἱοὶ Σουδά, υἱοὶ Φαλαίου, υἱοὶ Λαβανὰ, υἱοὶ Ἀγραβᾶ, υἱοὶ Ἀχοῦδ, υἱοὶ Οὐτά, υἱοὶ Κητάβ, υἱοὶ Ἀκκαβά, υἱοὶ Σουβαί, υἱοὶ Ἀνάν, υἱοὶ Κεθουά, υἱοὶ Γεδδούρ, υἱοὶ Ἰαίρου, υἱοὶ Δαισάν, υἱοὶ Νοεβᾶ, υἱοὶ Χασεβᾶ, υἱοὶ Καζγρᾶ, υἱοὶ Ὀζιου,

tympanis, et tibiis. Et omnes fratres eorum erant ludentes, et fecit eos ascendere simul cum eis. Et haec sunt nomina eorum qui ascenderunt per patrias suas in tribus, in partem principatus ipsorum. Sacerdotes filii Phinees filii Aaron, Jesus filius Josedec ipsius Sarææ, et Joacim filius Zorobabel filii Salathiel, de domo David, ex progenie Phares, de tribu autem Juda, qui locutus est sub Dario rege Persarum sermones sapientes in secundo anno regni ipsius, mense nisan, primo mense. Sunt autem hi ex Judæa qui ascenderunt de captivitate transmigrationis, quos transmigravit Nabuchodonosor rex Babyloniz in Babyloniam. Et reversi sunt in Jerusalem et reliquam Judæam, unusque in civitatem suam, qui venerunt cum Zorobabel, et Jesu, Neemia, Zarææ, Resææ, Eneneos, Mardochæo, Beelsaro, Aspharaso, Reelia, Roimo, Baana, præfectis eorum. Numerus eorum qui de gente, et præpositi eorum. Filii Phoros, duo millia et centum septuaginta duo. Filii Saphat, quadringenti septuaginta duo : Filii Ares, septingenti quinquaginta sex : Filii Phaath Moab in filios Jesu et Joab, duo millia octingenti duodecim. Filii Elam, mille ducenti quinquaginta quatuor. Filii Zathui, nonngenti septuaginta quinque. Filii Chorbe, septingenti quinque : Filii Bani sexcenti quadraginta octo : Filii Bebæ, sexcenti triginta tres : Filii Argæ, mille trecenti viginti duo : Filii Adonican, sexcenti triginta septem : Filii Bagoi, duo millia sexcenti sex. Filii Adinu, quadringenti quinquaginta quatuor. Filii Aterezeciz, nonaginta duo : Filii Cilan, et Azenan, sexaginta septem. Filii Azaru, quadringenti triginta duo. Filii Annis, centum unus. Filii Arom, triginta duo. Filii Bassæ, trecenti viginti tres. Filii Arsiphurith, centum duo. Filii Batenis, tria millia quinque. Filii e Bathlomon, centum viginti tres. Qui e Netophas, quinquaginta quinque. Qui ex Anathoth, centum quinquaginta octo. Qui e Bathasmon, quadraginta duo. Qui e Cariathiri, viginti quinque. Qui e Caphiras, et Berog, septingenti quadraginta tres. Qui Chadiasæ, et Ammii, quadringenti viginti duo. Qui e Ciramas, et Gabbes, sexcenti viginti unus. Qui e Macalon, centum viginti duo. Qui e Betolio, quinquaginta duo : Filii Niphis, centum quinquaginta sex : Filii Calamolali, et Onus, septingenti viginti quinque. Filii Jerechu, ducenti quadraginta quinque. Filii Sanaas, tria millia trecenti unus. Sacerdotes filii Jeddu, qui Jesu, in filios Sanasib, octingenti septuaginta duo. Filii Emmeruth, ducenti quinquaginta duo : Filii Phasuri, mille quadraginta septem : Filii Charni, ducenti decem septem. Levitæ, filii Jesu, et Cadoeli, et Banni, et Sudiaz, septuaginta quatuor. Qui psallebant in templo, filii Asaph, centum viginti octo. Ostiarii filii Salum, filii Asar, filii Tolman, filii Dacub, filii Ateta, filii Tohis, omnes centum triginta novem. Sacris servientes, filii Hesay, filii Asipha, filii Tabaoth, filii Ceras, filii Suda, filii Phalææ, filii Labana, filii Agraba, filii Acud, filii Uta, filii Cetab, filii Accaba, filii Sybai, filii Anan, filii Catbua, filii Geddur, filii Iairi, filii Dæsan, filii Noeba, filii Chaseba, filii Cazera, filii Ozicæ,

υἱοὶ Φινωὲ, υἱοὶ Ἀσαρά, υἱοὶ Βασθαῖ, υἱοὶ Ἀσσανά, υἱοὶ Μανὶ, υἱοὶ Ναφισαῖ, υἱοὶ Ἀκούρ, υἱοὶ Ἀχιβά, υἱοὶ Ἀσοῦβ, υἱοὶ Φαρακίμ, υἱοὶ Βασαλέμ, υἱοὶ Μεδδὰ, υἱοὶ Κουθὰ, υἱοὶ Χαρέα, υἱοὶ Βαργουὲ, υἱοὶ Σεράρ, υἱοὶ Θομοῖ, υἱοὶ Νασί, υἱοὶ Ἀτερά. Υἱοὶ παίδων Σαλωμών, υἱοὶ Ἀσαπφιώθ, υἱοὶ Φαριρά, υἱοὶ Ἰεϊήλι, υἱοὶ Λοζών, υἱοὶ Ἰσδάηλ, υἱοὶ Σαφύι, υἱοὶ Ἀγιά, υἱοὶ Φαχαρέθ, υἱοὶ Σαβίη, υἱοὶ Σαρωθί, υἱοὶ Μισαίας, υἱοὶ Γὰς, υἱοὶ Ἀδδούς, υἱοὶ Σουβά, υἱοὶ Ἀπερρά, υἱοὶ Βαρωδῖς, υἱοὶ Σαφάγ, υἱοὶ Ἀλλώμ. Πάντες οἱ ἱερόδουλοι, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν παίδων Σαλωμών τριακόσιοι ἐβδόμη-
 κονταδύο. Οὗτοι ἀναβάντες ἀπὸ Θερμελέθ, καὶ Θελερ-
 σὰς, ἡγούμενος αὐτῶν Χαρααθαλάν, καὶ Ἀαλάρ. Καὶ οὐκ ᾔδυναντο ἀπαγγεῖλαι τὰς πατριὰς αὐτῶν καὶ γενεάς, ὥς ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ εἰσιν. Υἱοὶ Δαλάν τοῦ υἱοῦ τοῦ Βαενάν, υἱοὶ Νεκωδάν, ἐξακόσιοι πεντηκονταδύο. Καὶ ἐκ τῶν ἱερέων οἱ ἐμποιούμενοι ἱερωσύνης, καὶ οὐκ εὐρέθησαν. Υἱοὶ Ὀβδία, υἱοὶ Ἀκβός, υἱοὶ Ἰαδδού τοῦ λαβόντος Αὐ-
 γίαν γυναῖκα τῶν θυγατέρων Φαηζελδαίου, καὶ ἐκλήθη ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ τούτων ζητηθείσης τῆς γε-
 νικῆς γραφῆς ἐν τῷ καταλοχισμῷ καὶ μὴ εὐρεθείσης, ἐχωρίσθησαν τοῦ ἱερατεύειν. Καὶ ἔπεν αὐτοῖς Νεεμίας καὶ Ἀθαρίας, μὴ μετέχειν τῶν ἁγίων ἕως ἀναστῆ ἀργιερεὺς ἐνδεδυμένος τὴν δῆλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν. Οἱ δὲ πάντες Ἰσραὴλ ἦσαν ἀπὸ δωδεκαετοῦς καὶ ἑπάνω, χωρὶς παίδων καὶ παιδισκῶν, μυριάδες τέσσαρες δις ἑ-
 λιοι τριακόσιοι ἐξήκοντα. Παῖδες τούτων καὶ παιδίσκαι, ἑπτακίχλιοι τριακόσιοι τριακονταεπτὰ. Ψάλται καὶ ψαλτωδοὶ, διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε. Κάμηλοι τε-
 τρακόσιοι τριακονταπέντε, καὶ ἵπποι ἑπτακίχλιοι τριακονταεξί. Ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε, ὑποῦγια πεντακίχλιοι πεντακόσια εἰκοσιπέντε. Καὶ ἐκ τῶν ἡγουμένων κατὰ τὰς πατριὰς, ἐν τῷ παραγι-
 νεσθαι αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ᾗζαντο ἐγείρει τὸν οἶκον ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτῶν δύναμιν, καὶ δοῦναι εἰς τὸ ἱερὸν γαζοφυλάκιον τῶν ἔργων, χρυσίου μνᾶς χίλια, καὶ ἀργυρίου μνᾶς πεν-
 τακίς χίλιας, καὶ στολὰς ἱερατικὰς ἑκατόν. Καὶ κατο-
 κίσθησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ τῇ χώρᾳ, ὅτε ἱεροψάλται, καὶ οἱ θυρωροὶ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν. Ἐνσταντος δὲ τοῦ ἐβδόμου μηνός, καὶ ὄντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκάστου ἐν τοῖς ἰδίοις, συνήχθησαν δημοῦμαδὸν εἰς τὸ εὐρύχωρον τοῦ πρώτου πυλῶνος τοῦ πρὸς τῇ ἀνα-
 τολῇ. Καὶ καταστάς Ἰησοὺς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς, καὶ Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιήλ καὶ οἱ τούτου ἀδελφοί, ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ, προσενέγκαι ἐπ' αὐτοῦ δλοκαυτώσεις, ἀκολουθῶν τοῖς ἐν τῇ Μωϋσεώς βίβλῳ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ διηγορευμένοις. Καὶ ἐπισυνήχθησαν αὐτοῖς ἐκ τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ ἀκωύρωσαν τὸ θυσια-
 στήριον ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτῶν, ὅτι ἐν ἔχθρᾳ ἦσαν αὐτοῖς. Καὶ κατίσχυσαν αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνέφερον θυσίας κατὰ τὸν καιρὸν, καὶ δλοκαυτώ-
 ματα Κυρίῳ τὸ πρωῒνον καὶ τὸ δειλινόν. Καὶ ἡγάγosan τὴν τῆς σκηνοπηγίας ἑορτὴν, ὥς ἐπιτέτακται ἐν τῷ νόμῳ, καὶ θυσίας καθ' ἡμέραν, ὥς προσῆκον ἦν. Καὶ μετὰ ταῦτα προσφοράς ἐνδελειχισμοῦ καὶ θυσίας σαββάτων καὶ νομηνιῶν καὶ ἑορτῶν πασῶν ἡγιασμένων. Καὶ ὅσοι ᾗζαντο εὐχὴν τῷ Θεῷ ἀπὸ τῆς νομηνίας τοῦ ἐβδόμου

fili Phinoe, filii Asara, filii Basthai, filii Assana, filii Mavi, filii Naphisi, filii Acuphi, filii Achiba, filii Asub, filii Phracem, filii Basalem, filii Meedda, filii Cutha, filii Charea, filii Barchu, filii Serar, filii Thomoi, filii Nasi, filii Atepha. Filii puerorum Salomon, filii Asapphiioth, filii Pharera, filii Jeieli, filii Lozon, filii Isdael, filii Saphui, filii Agia, filii Phachareth, filii Sabie, filii Sarothi, filii Misæas, filii Gas, filii Addus, filii Suba, filii Apherra, filii Barodis, filii Saphag, filii Allom. Omnes sacro servientes, et filii puerorum Salomonis trecenti septuaginta duo. Hi sunt qui ascenderunt a Thermeleth, et Thelersis, dux eorum Charaathalan, et Aalar. Et non potuerunt edicere patrias suas et progenies, quemadmodum sint ex Israel. Filii Dalan filii Baenan, filii Necodan, sexcenti quinquaginta duo. Et ex sacerdotibus qui fungebantur sacerdotio, et non sunt inventi. Filii Obdia, filii Acbos, filii Jaddu qui accepit Augiam uxorem ex filiabus Phaezeldæi, et vocatus est in nomine ejus. Et horum quæ sita generis scriptura in computatione et non inventa, prohibiti sunt sacerdotio fungi. Et dixit illis Neemias et Atharias, ne participantur donec exsurgat pontifex indutus ostensionem, et veritatem. Omnes autem de Israel fuerunt a duodecimo anno et supra, exceptis servis et ancillis, quadraginta duo millia trecenti sexaginta. Servi horum et ancillæ, septem millia trecenti triginta septem. Cantores et cantatrices, ducenti quadraginta quinque. Cameli quadringenti quadraginta septem, et equi septem millia triginta sex. Multi ducenti quadraginta quinque. Subjugalia quinque millia quinquaginta viginti septem. Et de præpositis ipsis per patrias, dum venirent in templum Dei quod erat in Jerusalem, voverunt suscitare templum in loco suo secundum suam virtutem, et dare in sacrum gazophylacium operum, auri minas mille, et argegi minas quinque millia, et stolas sacerdotales centum. Et habitaverunt sacerdotes, et Levitæ, et qui de populo ejus in Jerusalem et regione, et sacri cantores, et ostiarii, et omnis Israel in pagis suis. Instante autem septimo mense, cumque essent filii Israel unusquisque in suis, convenerunt unanimes in atrium primæ portæ orientalis. Et stans Jesus filius Josedec, et fratres ejus sacerdotes, et Zorobabel filius Salathiel et hujus fratres, paraverunt altare Dei Israel, ut offerrent super illud holocaustomata, secundum quæ in libro Moysi hominis Dei scripta sunt. Et aggregati sunt illis ex aliis nationibus terræ, et erexerunt altare in loco ipsorum, quoniam in inimicitia erant eis, et confortaverunt eos omnes gentes quæ super terram, et offerebant hostias secundum tempus, et holocaustomata Domino matutinum et vespertinum. Et egerunt scenopegiæ diem solemnem, sicut præceptum est in lege, et sacrificia quotidie, sicut oportebat. Et post hæc oblationes sacrificii jugis et hostias sabbatorum, et neomeniarum et dierum solennium omnium sanctificatorum. Et quotquot voverant votum Deo

μηνός, ἤρξαντο προσφέρειν θυσίας τῷ Θεῷ· καὶ ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ οὕτω ᾠκοδόμητο. Καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατίμοις καὶ τέκτοσι, καὶ ποτὰ καὶ βρωτὰ καὶ γάρβρα τοῖς Σιδωνίοις καὶ Τυρίοις, εἰς τὸ παράγειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ Λιβάνου ξύλα κέδρινα, διαφέρειν σχεδίας εἰς τὸν Ἰόπτης λιμένα, κατὰ τὸ πρόσταγμα τὸ γραφέν αὐτοῖς παρὰ Κυρίου τοῦ Περσῶν βασιλέως. Καὶ τῷ δευτέρῳ ἔτει παραγενόμενος εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, μηνός δευτέρῳ ἤρξατο Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιήλ, καὶ Ἰησοὺς ὁ τοῦ Ἰωσεδέκ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται, καὶ πάντες οἱ παραγενόμενοι ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔβημεν ἡμεῖς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ τῇ νομηνίᾳ τοῦ δευτέρου μηνός τοῦ δευτέρου ἔτους, ἐν τῷ ἔλθειν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔστησαν τοὺς Λευίτας ἀπὸ εἰκοσαετοῦς ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ Κυρίου. Καὶ ἔστη Ἰησοὺς, καὶ οἱ υἱοί, καὶ οἱ ἀδελφοί, καὶ Καδμιήλ ὁ ἀδελφός, καὶ οἱ υἱοὶ Ἡμαδαβὸν, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωδὰ τοῦ Ἡλιαδοῦ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἀδελφοῖς, πάντες οἱ Λευῖται δημοθυμαδὸν ἐργοδιώκται, ποιοῦντες εἰς τὰ ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κυρίου. Καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ οἰκοδόμοι τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου. Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι μετὰ μουσικῶν καὶ σαλπύγων, καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἀσάφ ἔχοντες τὰ κύμβαλα, ὑμνοῦντες τῷ Κυρίῳ, καὶ εὐλογοῦντες κατὰ Δαυὶδ βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ ἐφώνησαν δι' ὕμνων εὐλογοῦντες τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἡ χρηστότης αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἐν παντὶ Ἰσραὴλ. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐσάλπισαν καὶ ἐδόθησαν φωνῇ μεγάλη, ὑμνοῦντες τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τῇ ἐγέρσει τοῦ οἴκου Κυρίου. Καὶ ἤλθσαν ἐκ τῶν ἱερέων, τῶν Λευιτῶν, καὶ τῶν προκαθημένων κατὰ τὰς πατριάς αὐτῶν, οἱ πρεσβύτεροι οἱ ἐνυρακότες τὸν πρὸ τούτου οἶκον, πρὸς τὴν τούτου οἰκοδομήν, μετὰ κλαυθμοῦ καὶ κραυγῆς μεγάλης, καὶ πολλοὶ διὰ σαλπύγων καὶ χαρᾶς, μεγάλη τῇ φωνῇ, ὥστε τὸν λαὸν μὴ ἀκούειν τῶν σαλπύγων διὰ τὸν κλαυθμὸν τοῦ λαοῦ. Ὁ γὰρ ὄγκος ἦν ὁ σαλπίζων μεγάλως, ὥστε μακρόθεν ἀκούεσθαι. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἐχθροὶ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν, ἤλθσαν ἐπιγυνῶναι τίς ἡ φωνὴ τῶν σαλπύγων, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας οἰκοδομοῦσι τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ προσελθόντες τῷ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν πατριῶν, λέγουσιν αὐτοῖς· Συνοικοδομήσωμεν ὑμῖν. Ὁμοίως γὰρ ὑμῖν, ἀκούομεν τοῦ Κυρίου ὑμῶν, καὶ αὐτῷ ἐπιθύομεν ἅψ' ἡμερῶν Ἀσβακαφᾶς βασιλέως Ἀσσυρίων, δς μετήγαγεν ἡμᾶς ἐνταῦθα. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοὺς καὶ οἱ ἡγούμενοι τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ· Οὐχ ἡμῖν καὶ ὑμῖν τοῦ οἰκοδομήσαι τὸν οἶκον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν. Ἡμεῖς γὰρ μόνον οἰκοδομήσομεν τῷ Κυρίῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἀκολουθῶντες οἷς προσέταξεν ἡμῖν Κύριος ὁ βασιλεὺς Περσῶν. Τὰ δὲ ἔθνη τῆς γῆς ἐπικιοιμώμενα τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ πολιορκούντες, εἶργον τοῦ οἰκοδομεῖν. Καὶ βουλὰς δημαγωγούντες, καὶ συστάσεις ποιοῦμενοι ἀπεκύλυσαν τὸ ἀποτελεσθῆναι τὴν οἰκοδομὴν πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως Κύρου. Καὶ εἰργήσαν τῆς οἰκοδομῆς ἔτη δύο ἕως τῆς Δαρείου βασιλείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς Δαρείου βασιλείας ἐπρο-

a neomenia septimi mensis, caeperunt hostias offerre Deo : et templum Dei nondum aedificabatur. Et dederunt pecuniam lapidariis et fabris, et potum et pabula et carra Sidoniis, et Tyriis, ut transcenderent illi de Libano ligna cedrina, transportando rates in Joppe portum, secundum decretum quod scriptum erat eis a Cyro Persarum rege. Et secundo anno venientes in templum Dei in Jerusalem, mense secundo inchoavit Zorobabel filius Salathiel, et Jesus filius Josedec, et fratres eorum, et sacerdotes, et Levitae, et omnes qui venerant de captivitate in Jerusalem, et fundaverunt templum Dei novilunio secundi mensis secundi anni, quum venissent in Judaeam, et Jerusalem. Et statuerunt Levitas a viginti annis super opera Domini. Et stetit Jesus, et filii, et fratres, et Cadmiel frater, et filii Emadabum, et filii Joda filii Eliadud cum filiis et fratribus, omnes Levitae unanimiter exactores operum, facientes ad opera in domo Domini. Et aedificaverunt aedificatores templum Domini. Et steterunt sacerdotes habentes stolas cum musicis et tubis, et Levitae filii Asaph habentes cymbala, collaudantes Dominum, et benedicentes secundum David regem Israel. Et cantaverunt per hymnos benedicentes Dominum, quoniam dulcedo ejus et honor in saecula super omnem Israel. Et omnis populus tuba cecinerunt et proclamaverunt voce magna, collaudantes Dominum in suscitatione domus Domini. Et venerunt ex sacerdotibus, Levitis, et praesidentibus secundum patrias ipsorum, seniores qui viderant pristinam domum, ad hujus aedificationem, cum planctu et clamore magno, et multi cum tubis et gaudio, magna voce, in tantum ut populus non audiret tubas propter planctum populi. Turba enim erat tubis canens magnifice, ita ut longe audirentur. Et audierunt inimici tribus Judae et Benjamin, et venerunt scire quae esset vox tubarum, et cognoverunt quoniam qui erant ex captivitate aedificant templum Domino Deo Israel. Et accedentes ad Zorobabel, et Jesum, et praepositos patriarum, dicunt eis : Aedificabimus una vobiscum. Similiter enim ac vos, audimus Dominum vestrum, et ei sacrificamus a diebus Asbacaphas regis Assyriorum, qui transmigravit nos huc. Et dixit illis Zorobabel et Jesus, et praepositi patriarum Israel : Non est nobis et vobis aedificare domum Domino Deo nostro. Nos enim soli aedificabimus Domino Israel secundum ea quae praecipit nobis Cyrus rex Persarum. Gentes autem terrae incumbentes iis qui in Judaea et obsidentes, prohibuerunt aedificare. Et insidias et populos adducentes, et coitiones facientes impediunt ne consummaretur aedificium omni tempore vitae Cyri regis. Et prohibiti sunt ab aedificatione per biennium usque ad Darii regnum.

CAPUT VI.

In secundo autem anno regni Darii prophetavit Aggaeus

φήτηυσεν Ἀγγαῖος καὶ Ζαχαρίας ὁ τοῦ Ἀδδῶ, οἱ προφηταί, ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτούς. Τότε στὰς Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδέκ, ἤρξαντο οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, συνόντων τῶν προφητῶν τοῦ Κυρίου, βοηθούντων αὐτοῖς. Ἐν αὐτῇ τῷ χρόνῳ παρὴν πρὸς αὐτοὺς Σισίννης ὁ ἐπαρχὸς Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβουζάνης καὶ οἱ συνεταῖροι, καὶ εἶπαν αὐτοῖς: Τίνος ὑμῖν συντάξαντος τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομεῖτε, καὶ τὴν στέγην ταύτην καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἐπιτελεῖτε; Καὶ τίνες εἰσὶν οἰκοδόμοι οἱ ταῦτα ἐπιτελοῦντες; Καὶ ἔσχον χάριν, ἐπισκοπῆς γενομένης ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν, παρὰ τοῦ Κυρίου, οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, καὶ οὐκ ἐκωλύθησαν τῆς οἰκοδομῆς, μέχρις οὗ ἀποσημανθῆναι Δαρείῳ περὶ αὐτῶν, καὶ προσφωνηθῆναι. Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς ἧς ἔγραψε Δαρείῳ, καὶ ἀπέστειλαν. Σισίννης ὁ ἐπαρχὸς Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ Σαθραβουζάνης, καὶ οἱ συνεταῖροι οἱ ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίᾳ ἡγεμόνες, βασιλεῖ Δαρείῳ χαίρειν. Πάντα γνωστὰ ἔστω τῷ Κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ, ὅτι παραγεγόμενοι εἰς τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐλθόντες εἰς Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν, κατελάβομεν τῆς αἰχμαλωσίας τοὺς πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ πόλει οἰκοδομοῦντας οἶκον τῷ Κυρίῳ μέγαν, καινὸν διὰ λίθων ξυστῶν πολυτελῶν, ξύλων τιθεμένων ἐν τοῖς τοίχοις, καὶ τὰ ἔργα ἐκεῖνα ἐπὶ σπουδῆς γινόμενα, καὶ εὐοδοῦμενον τὸ ἔργον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἐν πάσῃ δόξῃ καὶ ἐπιμελείᾳ συντελούμενον. Τότε ἐπυνθανόμεθα τῶν πρεσβυτέρων τούτων, λέγοντες: Τίνος ὑμῖν προτάξαντος οἰκοδομεῖτε τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ τὰ ἔργα ταῦτα θεμελιούτε; Ἐπερωτήσαμεν οὖν αὐτοὺς, εἶνεκεν τοῦ γνωρίσαι σοι, καὶ γράψαι σοι τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἀφηγουμένους, καὶ τὴν ὀνοματογραφίαν ἡτοῦμεν αὐτοὺς τῶν προκαθηγουμένων. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν ἡμῖν, λέγοντες: Ἔσμεν παῖδες τοῦ Κυρίου τοῦ κτίσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Καὶ ὡκοδόμητο οἶκος ἔμπροσθεν ἐτῶν πλειόνων διὰ βασιλείως τοῦ Ἰσραὴλ μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ, καὶ ἐπετελέσθη. Καὶ ἐπεὶ οἱ πατέρες ἡμῶν παραπικράναντες ἡμάρτον εἰς τὸν Κύριον τοῦ Ἰσραὴλ τὸν οὐρανίον, παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, βασιλέως τῶν Χαλδαίων. Τὸν τε οἶκον καθελόντες ἐνεπύρισαν, καὶ τὸν λαὸν ἡχμαλώτευσαν εἰς Βαβυλῶνα. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει βασιλεύοντος Κύρου χώρας Βαβυλωνίας, ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Κύρος τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομῆσαι. Καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τὰ χρυσαῖα καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπῆρξαστο αὐτὰ ἐν τῷ αὐτοῦ ναῷ, πάλιν ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κύρος ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Βαβυλωνίᾳ, καὶ παρεδόθη Σαθανασσάρῳ Ζοροβάβελ τῷ ἐπάρχῳ, καὶ ἐπέταγῃ αὐτῷ. Καὶ ἀπήνεγκε πάντα τὰ σκεύη ταῦτα, ἀποδίνειν ἐν τῷ ναῷ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου οἰκοδομηθῆναι ἐπὶ τοῦ τόπου. Τότε ὁ Σαθανασσάρως παραγεγόμενος ἐνεβάλετο τοὺς θεμελίους τοῦ οἴκου Κυρίου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπ' ἐκείνου μέχρι τοῦ νῦν οἰκοδομούμενος οὐκ ἔλαβε συντέλειαν. Νῦν οὖν εἰ κρίνεται, βασιλεῦ, ἐπισκεπήτω ἐν τοῖς βασιλικοῖς βιβλιοφυλακείοις τοῦ Κύρου, καὶ ἐὰν εὕρησκητε μετὰ τῆς γνώμης Κύρου τοῦ βασιλέως γενομένην τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου Κυρίου

et Zacharias filius Addo, prophetæ, super Judæos qui in Judæa et Jerusalem, in nomine Domini Dei Israel super eos. Tunc stans Zorobabel filius Salathiel, et Jesus filius Josedec, inchoaverunt ædificare domum Domini quæ est in Jerusalem, cum adessent eis prophetæ Domini, et adjuverent eos. In ipso tempore venit ad illos Sisinnus subregulus Syriæ et Phœnicæ, et Sathrabuzanes et sodales, et dixerunt eis: Quo præcipiente vobis domum hanc ædificatis, et tectum istud et alia omnia perficitis? Et qui sunt structores qui hæc perficiunt? Et habuerunt gratiam, visitatione facta super ipsam captivitatem, a Domino, seniores Judæorum, et non sunt impediti ædificare, donec significaretur Dario de istis, et responsum acciperetur. Exemplum epistolæ quam scripsit Dario, et miserunt. Sisinnus subregulus Syriæ et Phœnicæ et Sathrabuzanes, et sodales qui in Syria et Phœnicæ præsides, regi Dario salutem. Omnia nota sint domino nostro regi, quod quum venissemus in regionem Judææ, et introissemus in Jerusalem civitatem, invenimus de captivitate seniores Judæorum in Jerusalem civitate ædificantes domum Domino magnam, novam ex lapidibus politis pretiosis, lignis positis in parietibus, et opera illa instanter fieri, et prosperare opus in manibus eorum, et in omni gloria quam diligentissime perfici. Tunc interrogavimus seniores istos, dicentes: Quo præcipiente vobis ædificatis domum istam, et opera hæc fundatis? Interrogavimus igitur eos, ut notum faceremus tibi, et scriberemus tibi homines præpositos, et nominum scripturam prepositorum postulavimus illos. At illi responderunt nobis, dicentes: Servus sumus Domini qui creavit cælum et terram. Et ædificabatur domus ante annos multos a rege Israel magno et forti, et consummata est. Et quoniam patres nostri exacerbantes peccaverunt in Dominum Israel cælestem, tradidit eos in manus Nabuchodonosor regis Babylonis, regis Chaldæorum. Et domum istam demolientes incenderunt, et populum captivum duxerunt in Babylonem. In primo autem anno regnante Cyro in regione Babylonis, scripsit Cyrus rex domum hanc ædificare. Et illa sacra vasa aurea et argentea, quæ extulerat Nabuchodonosor de domo quæ est in Jerusalem, et consecraverat ea in suo templo, rursus protulit ea Cyrus rex de templo quod erat in Babylonia, et tradita sunt Sabanassaro Zorobabel subregulo, et præceptum est ei. Et extulit omnia vasa hæc, ut reponerentur in templo quod in Jerusalem, et ipsum templum Domini ædificaretur super locum. Tunc Sabanassar adveniens jecit fundamenta domus Domini quæ est in Jerusalem, et exinde usque nunc ædificatur, et non accepit consummationem. Nunc ergo si videtur, o rex, perquiratur in regalibus bibliothecis Cyri, et si inventum fuerit cum consilio Cyri regis

τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κρήνεται τῷ Κυρίῳ βασιλεῖ ἡμῶν, προσφωνησάτω ἡμῖν περὶ τούτων. Τότε ὁ βασιλεὺς Δαρείος προσέταξεν ἐπισκέψασθαι ἐν τοῖς βιβλιοφυλακείοις τοῖς κειμένους ἐν Βαβυλῶνι, καὶ εὗρέθη ἐν Ἐκβατάνοις, τῇ βάρει τῇ ἐν Μηδείᾳ χώρα τόπος εἷς, ἐν ᾧ ὑπομνημάτιστο τάδε, Ἐτους πρώτου βασιλεύοντος Κύρου, βασιλεὺς Κύρος προσέταξε τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομῆσαι, ὅπου ἐπιθύουσι διὰ πυρὸς ἐνδελεχῶς, οὗ τὸ ὕψος πηγῶν ἐξήκοντα, πλάτος πηγῶν ἐξήκοντα διὰ δόμων λιθίνων ξυστῶν τριῶν, καὶ δόμου ξυλίνου ἐγγωρίῳ καινοῦ ἐνός, καὶ τὸ δαπάνημα δοθῆναι ἐκ τοῦ οἴκου Κύρου τοῦ βασιλέως· καὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ τοῦ οἴκου Κυρίου, τὰ τε χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκε Ναβουχοδονόσορ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα, ἀποκατασταθῆναι εἰς τὸν οἶκον τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, οὗ ἦν κείμενα, ὅπως τεθῇ ἐκεῖ. Προέταξε δὲ ἐπιμελεῖσθαι Σισίννη ἐπάρχῳ Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβουζάνη καὶ τοῖς συνεταῖροις, καὶ τοῖς ἀποτεταγμένοις ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ ἡγεμόσιν, ἀπέχεσθαι τοῦ τόπου, εἶσαι δὲ τὸν παῖδα Κυρίου Ζοροβάβελ, ἐπαρχὸν δὲ τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου ἐκεῖνον οἰκοδομῆν ἐπὶ τοῦ τόπου. Καὶ ἐγὼ δὲ ἐπέταξα ὁλοσχερῶς οἰκοδομῆσαι, καὶ ἀτενίσαι ἵνα συμποιῶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, μέχρι τοῦ ἐπιτελεσθῆναι τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου. Καὶ ἀπὸ τῆς φορολογίας κοίτης Συρίας καὶ Φοινίκης ἐπιμελῶς συντάξιν δίδοσθαι τούτοις τοῖς ἀνθρώποις εἰς θυσίαν τῷ Κυρίῳ, Ζοροβάβελ ἐπάρχῳ, εἰς ταύρους, καὶ κριοὺς, καὶ ἄρνas, ὁμοίως δὲ καὶ πυρὸν, καὶ ἄλα, καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον ἐνδελεχῶς κατ' ἐνιαυτὸν, καθὼς ἂν οἱ ἱερεῖς οἱ ἐν Ἱερουσαλὴμ ὑπαγορεύσωσιν ἀναλίσκεσθαι καθ' ἡμέραν, ἀναμφισβητήτως, ὅπως προσφέρωνται σπονδαὶ τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν παίδων, καὶ προσεύχωνται περὶ τῆς αὐτῶν ζωῆς· καὶ προστάξαι ἵνα ὅσοι ἐὰν παραβῶσι τι τῶν γεγραμμένων καὶ ἀκυρώσωσι, ληφθῆναι ξύλον ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρεμασθῆναι, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ εἶναι βασιλικά. Διὰ ταῦτα καὶ ὁ Κύριος, οὗ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπικέκληται ἐκεῖ, ἀφανίσαι πάντα βασιλεῖα καὶ ἔθνος δὲ ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ κωλύσαι ἢ κακοποιῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου ἐκεῖνον τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Ἐγὼ βασιλεὺς Δαρείος δεδογματικά ἐπιμελῶς κατὰ ταῦτα γίνεσθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Τότε Σισίννης ἐπαρχὸς κοίτης Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαθραβουζάνης καὶ οἱ συνεταῖροι, κατακολουθήσαντες τοῖς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Δαρείου προσταγείσιν, ἐπεστάουν τῶν ἱερῶν ἔργων ἐπιμελέστερον συνεργοῦντες τοῖς πρεσβυτέροις τῶν Ἰουδαίων καὶ ἱεροστάταις. Καὶ εὐδοα ἐγένετο τὰ ἱερὰ ἔργα, προφητεύοντων Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου τῶν προφητῶν. Καὶ συνετέλεσαν ταῦτα διὰ προσταγμάτων Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ μετὰ τῆς γνώμης τοῦ Κύρου καὶ Δαρείου καὶ Ἀρταξέρξου βασιλέων Περσῶν, συνετελέσθη ὁ οἶκος ὁ ἅγιος ἕως τρίτης καὶ εἰκάδος μηνὸς ἄδαρ, τοῦ ἔκτου ἔτους βασιλείας Δαρείου. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ Λοιποὶ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, οἱ προσ-

fieri structuram domus Domini, quæ in Jerusalem, et iudicatur a Domino rege nostro, scribat de his nobis. Tunc Darius rex præcepit inquiri in bibliothecis quæ sunt in Babylonia, et inventus est in Ecbatanis, oppido quod in Media regione locus unus, in quo scripta erant ista : Anno primo regnante Cyro, rex Cyrus præcepit domum Domini quæ est in Jerusalem ædificare, ubi sacrificant igni assiduo, cujus altitudo cubitorum sexaginta, latitudo cubitorum sexaginta per domos lapideas politas tres, et domum ligneam ejus loci novam unam, et impendia dari de domo Cyri regis : et sacra vasa domus Domini, tam aurea quam argentea, quæ extulit Nabuchodonosor e domo quæ in Jerusalem, et abstulit in Babyloniam, restitui in domum quæ in Jerusalem, ubi erant posita, ut ponantur illic. Et præcepit curam agere Sisinnem subregulum Syriæ et Phœnicæ, et Sathrabuzanem et Sodales, et qui ordinati erant in Syria et Phœnice præsides, ut abstinerent se a loco, sinerent autem puerum Domini Zorobabel, præsidem autem Judææ, et seniores Judæorum, domum Domini illam ædificare super locum. Et ego quoque præcepi in totum ædificare, et attendere ut adjuvent eos qui ex captivitate Judææ, donec consummentur ædes Domini. Et de tributo Cœlesyriæ et Phœnicæ diligenter contributionem dari his hominibus ad sacrificium Domino, Zorobabel præfecto, ad tauros, et arietes, et agnos, similiter autem et frumentum, et sal, et vinum, et oleum assidue per singulos annos, prout sacerdotes qui sunt in Jerusalem dictaverint consumi quotidie, sine ulla dilatione, ut offerantur libationes Deo summo pro rege, et pueris, et orent pro ipsorum vita : et denuntietur ut quicumque transgressi fuerint aliquid ex his quæ scripta sunt et spreverint, accipiat lignum de suis propriis, et super illud suspendatur, et bona ipsius regi adscribantur. Propterea et Dominus, cujus nomen invocatum est ibi, exterminet omnem regem et gentem qui manum suam extenderit prohibere, aut male tractare domum Domini illam, quæ est in Jerusalem. Ego Darius rex decrevi quam diligentissime secundum hæc fieri.

CAPUT VII.

Tunc Sisinnes subregulus Cœlesyriæ et Phœnicæ, et Sathrabuzanes et sodales, obsecuti his quæ a Dario rege erant decreta, insistebant sacrosanctis operibus diligentius cooperantes senioribus Judæorum et sacris statoribus. Et prosperata sunt sacrosancta opera, prophetantibus Aggæo et Zacharia prophetis. Et consummaverunt hæc per præceptum Domini Dei Israel : et ex consilio Cyri et Darii et Artaxersis regis Persarum, consummata est domus sancta usque ad tertiam et vigesimam diem mensis adar, sexto anno Darii regis. Et fecerunt filii Israel, et sacerdotes et Levitæ et cæteri qui erant ex captivitate, qui appositi sunt, secun-

εθέντες ἀκολούθως τοῖς ἐν τῇ Μωϋσέως βίβλῳ. Καὶ προσήνεγκαν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Κυρίου ταύρους ἑκατὸν, κριοὺς διακοσίους, ἄρνas τετρακοσίους, χιμάρους ὑπὲρ ἁμαρτίας παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ δώδεκα πρὸς ἀριθμὸν ἐκ τῶν φυλάρχων τοῦ Ἰσραὴλ δώδεκα. Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται κατὰ φυλάς, ἑστολισμένοι ἐπὶ τῶν ἔργων Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἀκολούθως τῇ Μωϋσέως βίβλῳ, καὶ οἱ θυρωροὶ ἐφ' ἐκάστου πυλῶνος. Καὶ ἠγάγosan οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῶν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τὸ πάσχα ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ πρώτου μηνὸς, ὅτε ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἅμα. Καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τῆς αἰχμαλωσίας, ὅτι ἡγνίσθησαν, ὅτι οἱ Λευῖται ἅμα πάντες ἡγνίσθησαν. Καὶ ἔθυσαν τὸ πάσχα πᾶσι τοῖς υἱοῖς τοῖς αἰχμαλωσίας καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τῶν ἱερέων, καὶ ἑαυτοῖς. Καὶ ἐράγosan οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, πάντες οἱ χωρισθέντες ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, ζητοῦντες τὸν Κύριον. Καὶ ἠγάγosan τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐπτά ἡμέρας εὐφρανόμενοι ἐναντι Κυρίου, ὅτι μετέστρεψε τὴν βουλὴν τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων ἐπ' αὐτοὺς, κατισχύσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Καὶ μεταγενέστερος τούτων ἐστὶ, βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου τοῦ Περσῶν βασιλέως, προσέβη Ἐσδρας Ἀζαράου, τοῦ Ζεχρίου, τοῦ Χελκίου, τοῦ Σαλήμου, τοῦ Σαδδούκου, τοῦ Ἀχिताῦ, τοῦ Ἀμαρίου, τοῦ Ὀζίου, τοῦ Βοκκά, τοῦ Ἀδισαῖ, τοῦ Φινεῖς, τοῦ Ἐλεάζαρ, τοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τοῦ πρώτου. Οὗτος Ἐσδρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶνος ὡς γραμματεὺς εὐφυὴς ὢν ἐν τῇ Μωϋσέως νόμῳ τῷ ἐκδεδομένῳ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς δόξαν, εὐρόντος χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἀξιώματα αὐτοῦ. Καὶ συνάνεθσαν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν καὶ ἱεροφαιτῶν, καὶ θυρωρῶν καὶ ἱεροδούλων, εἰς Ἱερουσαλήμ, ἔτους ἐβδόμου βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί. Οὗτος ἐνιαυτὸς ἐβδόμος τῷ βασιλεῖ. Ἐξελθόντες γάρ ἐκ Βαβυλῶνος τῇ νουμηνίᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς, παρεγένοντο εἰς Ἱερουσαλήμ κατὰ τὴν δοθείσαν αὐτοῖς εὐοδίαν παρὰ τοῦ Κυρίου ἐπ' αὐτῷ. Ὁ γὰρ Ἐσδρας πολλὴν ἐπιστήμην περιεῖχεν εἰς τὸ μηδὲν παραλείπειν τῶν ἐκ τοῦ νόμου Κυρίου καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν, διδάξαι πάντα τὸν Ἰσραὴλ δικαιοῦματα καὶ κρίματα. Προσπεσόντος δὲ τοῦ γραφέντος προστάγματος παρὰ Ἀρταξέρξου βασιλέως πρὸς Ἐσδραν τὸν ἱερέα καὶ ἀναγνώστην τοῦ νόμου Κυρίου, οὗ ἐστὶν ἀντίγραφον τὸ ὑποκείμενον. Βασιλεὺς Ἀρταξέρξης Ἐσδρα τῷ ἱερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ τοῦ νόμου Κυρίου, χαίρειν. Καὶ τὰ φιλόνητοπα ἐγὼ κρίνας προσέταξα τοὺς βουλομένους ἐκ τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων αἰρετίζοντας, καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, καὶ τῶνδε ἐν τῇ ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ, συμπορεύεσθαι σοι εἰς Ἱερουσαλήμ. Ὅσοι οὖν ἐνθυμοῦνται, συνεξομάσθωσαν, καθάπερ δέδοκται ἐμοί τε, καὶ τοῖς ἐπτά φίλοις συμβουλευταῖς, ὅπως ἐπισκέψωνται τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλήμ, ἀκολούθως ὅτι ἐγείνῃ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου· καὶ ἀπενεργείν δῶρα τῷ Κυρίῳ τοῦ Ἰσραὴλ, ἃ πῦξάμην ἐγὼ τε καὶ οἱ φίλοι, εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ πᾶν χρυσίον καὶ ἀργύριον ὃ ἂν εὐρεθῇ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Βα-

dum ea quæ scripta sunt in libro Moysi. Et obtulerunt in dedicationem templi Domini tauros centum, arietes ducentos, agnos quadringentos, hircos pro peccato universi Israel duodecim ad numerum de principibus tribuum Israel duodecim. Et steterunt sacerdotes et Levitæ per tribus, amicti stolis super opera Domini Dei Israel secundum librum Moysi, et ostiarii per singulas januas. Et egerunt filii Israel ex his qui erant ex captivitate pascha in quartadecima mensis primi, quando sanctificati sunt sacerdotes, et Levitæ simul; et omnes filii captivitatis, quoniam purificati sunt, quoniam Levitæ simul omnes sanctificati sunt. Et immolaverunt pascha universis filiis captivitatis et fratribus suis sacerdotibus, et sibimetipsis. Et manducaverunt filii Israel qui ex captivitate, omnes qui recesserant ab execrationibus gentium terræ, quærentes Dominum. Et celebraverunt diem festum azymorum septem diebus epulantes in conspectu Domini quoniam convertit consilium regis Assyriorum in eos, confortare manus eorum ad opera Domini Dei Israel.

CAPUT VIII.

Et posterior his est, regnante Artaxerxe Persarum rege, accessit Esdras filius Azariæ, filii Zechriæ, filii Chelciæ, filii Salemi, filii Sadduci, filii Achitob, filii Amariæ, filii Ozia, filii Bocca, filii Abisai, filii Phinees, filii Eleazari, filii Aaron primi sacerdotis. Hic Esdras ascendit de Babylonia tanquam scriba qui esset ingeniosus in lege Moysi quæ data est a Deo Israel. Et dedit ei rex gloriam, quod invenisset gratiam in conspectu ejus super omnes dignitates ipsius. Et ascenderunt simul ex filiis Israel, et sacerdotibus et Levitis et sacris cantoribus, et ostiariis et servis templi, in Jerusalem, anno septimo regnante Artaxerxe in quinto mense. Hic annus septimus est regni. Exeuntes enim de Babylonia novilunio primi mensis, venerunt Jerosolymam, secundum prosperitatem itineris datam eis a Domino in eo. Esdras enim magnam disciplinam obtinebat ne prætermitteret quicquam eorum quæ essent ex lege Domini et ex præceptis, docendo universum Israel justificationes et judicia. Quum obvenisset autem scriptum præceptum ab Artaxerxe rege ad Esdram sacerdotem et lectorem legis Domini, cujus exemplum subjectum est: Rex Artaxerses Esdræ sacerdoti et lectori legis Domini, salutem. Humaniora ego judicans, præcepi eis qui desiderant ex gente Judæorum sua sponte, et ex sacerdotibus et Levitis, et qui sunt in nostro regno, comitari tecum in Jerusalem. Quicunque ergo cupiunt, tecum conveniant et proficiantur, sicut placuit mihi, et septem amicis consiliariis, ut visitent ea quæ aguntur secundum Judæam et Jerusalem, observantes sicut habet in lege Domini: et ferant munera Domino Israel, quæ vovi ego et amici, in Jerusalem. Et omne aurum et argentum quod inventum fuerit in regione

βυλωνίας, τῷ Κυρίῳ εἰς Ἱερουσαλήμ, σὺν τῷ δεδωρημένῳ ὑπὸ τοῦ ἔθνους εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ, συναχθῆναι τὸ τε χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον εἰς ταύρους καὶ κριούς καὶ ἄρνας, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα, ὥστε προσενεγκεῖν θυσίας τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ πάντα ὅσα ἐὰν βούλῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν σου ποιῆσαι χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, ἐπιτελεῖ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ σου. Καὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ τοῦ Κυρίου, τὰ δίδόμενά σοι εἰς τὴν χρεῖαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Θεοῦ σου, δώσεις ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γαζοφυλακίου. Κἀγὼ ἰδοὺ Ἀρταξέρξης βασιλεὺς προσέταξα τοῖς γαζοφυλάξι Συρίας καὶ Φοινίκης, ἵνα ὅσα ἐὰν ἀποστελῇ Ἑσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστης τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ἐπιμελῶς διδώσιν αὐτῷ ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν, ὁμοίως δὲ καὶ ἕως πυρροῦ κόρων ἑκατὸν, καὶ οἴνου μετρητῶν ἑκατὸν, καὶ ἄλλα ἐκ πλῆθους, πάντα κατὰ τὸν τοῦ Θεοῦ νόμον ἐπιτελεσθῇ τῷ ἐπιμελῶς τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ἔνεκεν τοῦ μὴ γενέσθαι ὄργην εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ ὁμὶν δὲ λέγεται, ὅπως πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, καὶ ἱεροφάταις καὶ θυρωροῖς καὶ ἱεροδόλοις καὶ πραγματικοῖς τοῦ ἱεροῦ τούτου μηδὲ μία φορολογία, μηδὲ ἄλλη ἐπιβουλὴ γίνηται, καὶ μηδὲνα ἔχειν ἐξουσίαν ἐπιβαλεῖν τι τοῖς. Καὶ σύ, Ἑσδρα, κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ Θεοῦ ἀνάδειξον κριτὰς καὶ δικαστάς, ὅπως δικάζωσιν ἐν ὅλῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίᾳ πάντας τοὺς ἐπισταμένους τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τοὺς μὴ ἐπισταμένους διδάξεις. Καὶ πάντες ὅσοι ἂν παραδαινῶσι τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ σου καὶ τὸν βασιλικὸν, ἐπιμελῶς κολασθήσονται, ἐάν τε καὶ θανάτῳ, ἐάν τε καὶ τιμωρίᾳ, ἢ ἀργυρικῇ ζημίᾳ, ἢ ἀπαγωγῇ. Καὶ εἶπεν Ἑσδρας ὁ γραμματεὺς Ἐὐλογητὸς ὁ μόνος Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου, ὁ δὸς ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ βασιλέως, δοξάσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐμὲ ἐτίμησεν ἐναντίον τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν συμβουλευόντων, καὶ πάντων τῶν φίλων καὶ μεγιστάνων αὐτοῦ. Καὶ ἐγὼ εὐθαρσῆς ἐγενόμην κατὰ τὴν ἀντίληψιν Κυρίου τοῦ Θεοῦ μου, καὶ συνήγαγον ἄνδρας ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ὥστε συναναβῆναι μοι. Καὶ οὗτοι οἱ προηγούμενοι κατὰ τὰς πατριὰς αὐτῶν καὶ τὰς μεριδαρχίας, οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ ἐκ Βαβυλῶνος ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως. Ἐκ τῶν υἱῶν Φινεὲς, Γηρσων. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἰαθαμαρίου, Γαμαλιήλ. Ἐκ τῶν υἱῶν Δαυὶδ, Λαττούς ὁ Σεγεινίου. Ἐκ τῶν υἱῶν Φόρος, Ζαχαρίας, καὶ μετ' αὐτοῦ ἀπεγράψαν ἄνδρες ἑκατὸν πενήντην. Ἐκ τῶν υἱῶν Φαῶθ Μωᾶθ, Ἐλιαωνίας Ζαραίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι. Ἐκ τῶν υἱῶν Ζαθόης, Σεγενίας Ἰεζήλου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες τριακόσιοι. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἀδιν, Ὠβήθ Ἰωνάθου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι πενήντη. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἡλᾶμ, Ἰεσίας Γοθολίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἐβδομήκοντα. Ἐκ τῶν υἱῶν Σαφατίου, Ζαραίας Μιχαήλου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἐβδομήκοντα. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἰωᾶθ, Ἀδαδίας Ἰεζήλου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι δεκαδύο. Ἐκ τῶν υἱῶν Βανίας, Σαλιμὼθ Ἰωσαφίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν. Ἐκ τῶν υἱῶν Βαβί, Ζαχαρίας Βηβαί, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες εἰκοσιοκτὼ. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἀστᾶθ, Ἰωάννης Ἀκατάν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑκατὸν δέκα. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἀδωνιᾶμ οἱ ἑσχατοὶ. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν. Ἐλιφαλά τοῦ Γεουήλ,

Babyloniae, Domino in Jerusalem, cum illo quod est donatum ab ipsa gente in templum Domini Dei eorum quod est in Jerusalem, ut colligatur hoc aurum et argentum ad tauros et arietes, et agnos, et quæ his sunt congruentia ut offerant hostias Domino super altare Domini Dei ipsorum, quod est in Jerusalem. Et omnia quaecumque volueris, cum fratribus tuis, facere auro et argento, perfice secundum voluntatem Dei tui. Et sacrosancta vasa Domini, quæ data sunt tibi ad usum templi Dei tui, dabis de regali gazophylacio. Et ego quidem rex Artaxerses præcepi custodibus thesaurorum Syriæ et Phœnicis, ut quaecumque scriperit Esdras sacerdos et lector legis Dei excelsi, diligenter dent ei usque ad argenti talenta centum, similiter autem et usque ad frumenti modios centum, et vini amphoras centum, et alia ex multitudine, omnia secundum legem Dei fiant diligenter Deo altissimo, ne forte exsurgat ira in regnum regis et filiorum ejus. Et vobis autem dicitur, ut omnibus sacerdotibus et Levitis, et sacris cantoribus, et ostiariis et servis templi et pragmaticis templi hujus nullum tributum, neque alia indictio irrogetur, neque habeat quisquam potestatem objicere eis quidquam. Tu autem, Esdra, secundum sapientiam Dei constitue judices et arbitros, ut judicent in tota Syria et Phœnice omnes qui noverunt legem Dei tui, et omnes, qui non noverunt, doce. Et omnes quotquot, transgressi fuerint legem Dei tui et regalem, diligenter plectantur, sive morte, sive cruciatio, sive etiam pecuniæ mulctatione, vel abductione. Et dixit Esdras scriba: Benedictus solus Dominus Deus patrum meorum, qui dedit hæc in cor regis, clarificare domum suam quæ est in Jerusalem, et me honorificavit in conspectu regis, et consiliariorum, et omnium amicorum et purpuratorum ejus. Et ego constans animo factus sum secundum opulationem Domini Dei mei, et congregavi ex Israel viros, ut simul ascenderent mecum. Et hi sunt propositi secundum suas patrias et principatus portionales, qui mecum ascenderunt de Babylonia in regno Artaxersis regis. Ex filiis Phinees, Gerson. Ex filiis Jathamari, Gamaliel. Ex filiis David, Lattus filius Secheniæ. Ex filiis Phoros, Zacharias, et cum eo adscripti sunt viri centum quinquaginta. Ex filiis Phaath Moab, Eliaonias Zarææ, et cum eo viri ducenti. Ex filiis Zathoes, Sechenias Jezeli, et cum eo viri trecenti. Ex filiis Adin, Obeth Jonathæ, et cum eo viri ducenti quinquaginta. Ex filiis Elam, Jesias Gotholiæ, et cum eo viri septuaginta. Ex filiis Saphatiæ, Zariaas Michaeli, et cum eo viri septuaginta. Ex filiis Joab, Abadias Jezeli, et cum eo viri ducenti duodecim. Ex filiis Baniæ, Salimoth Josaphiæ, et cum eo viri centum sexaginta. Ex filiis Babi, Zacharias Bebai, et cum eo viri viginti octo. Ex filiis Astath, Joannes Acatan, et cum eo viri centum decem. Ex filiis Adonicam potestremi. Et hæc nomina eorum: Eliphala filius Gevel, et

καὶ Σαμαίας, καὶ μετ' αὐτῶν ἄνδρες ἐβδομήκοντα. Ἐκ τῶν υἱῶν Βαγῶ, Οὐθὶ ὁ τοῦ Ἰσταλκούρου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἐβδομήκοντα. Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς ἐπὶ τὸν λεγόμενον Θερὰν ποταμὸν, καὶ παρενεθάμεν ἡμέρας τρεῖς αὐτόθι, καὶ κατέμαθον αὐτούς. Καὶ ἐκ τῶν ἱερέων καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν οὐχ εὐρὼν ἐκεῖ, ἀπέστειλα πρὸς Ἑλεάζαρον, καὶ Ἰδοῦλλον, καὶ Μαῖα καὶ Μασμάν, καὶ Ἀλναθάν, καὶ Σαμαίαν, καὶ Ἰωρίβον, Νάθαν, Ἐννατάν, Ζαχαρίαν, καὶ Μοσὸλλαμον, τοὺς ἡγουμένους καὶ ἐπιστήμονας, καὶ εἶπα αὐτοῖς ἔλθεῖν πρὸς Λοδδαῖον τὸν ἡγούμενον τὸν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ γαζοφυλακίου, ἐντειλάμενος αὐτοῖς διαλεχθῆναι Λοδδαίῳ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ τοῖς ἐν τῷ τόπῳ γαζοφύλαξιν, ἀποστείλαι ἡμῖν τοὺς ἱερατεύοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Καὶ ἤγαγον ἡμῖν κατὰ τὴν κραταίαν χεῖρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἄνδρας ἐπιστήμονας, τῶν υἱῶν Μοολὶ τοῦ Λευὶ τοῦ Ἰσραὴλ, Ἀσεβθίαν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφούς, ὄντας δέκα καὶ ὀκτώ. Καὶ Ἀσεβίαν, καὶ Ἀννουον, καὶ Ψαΐαν ἀδελφὸν ἐκ τῶν υἱῶν Χανουναίου, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν εἴκοσι ἄνδρες. Καὶ ἐκ τῶν ἱεροδούλων, ὧν ἔδωκε Δαυὶδ, καὶ οἱ ἡγούμενοι εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν Λευιτῶν, ἱεροδούλους διακοσίους καὶ εἴκοσι. Πάντων ἐσημάνθη ἡ ὀνομασμογραφία. Καὶ εὐζάμην ἐκεῖ νηστεῖαν τοῖς νεανίσκοις ἔναντι Κυρίου ἡμῶν, ζητῆσαι παρ' αὐτοῦ εὐοδίαν ἡμῖν τε καὶ τοῖς συνοῦσιν ἡμῖν, τέκνοις ἡμῶν, καὶ κτήνεσιν. Ἐνετράπην γὰρ αἰτῆσαι τὸν βασιλέα πεζοὺς τε καὶ ἵππους, καὶ προπομπὴν ἔνεκεν ἀσφαλείας τῆς πρὸς τοὺς ἐναντιούμενους ἡμῖν. Εἶπαμεν γὰρ τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἡ ἰσχύς τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἔσται μετὰ τῶν ἐπιζητούντων αὐτὸν εἰς πᾶσαν ἐπανόρθωσιν. Καὶ ἄλιν ἐδεήθημεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν πάντα ταῦτα, καὶ ἐτύχομεν εὐλόγατο. Καὶ ἐχώρισα τῶν φυλάρχων τῶν ἱερέων ἄνδρας δεκαδύο, καὶ Ἐσερεβίαν καὶ Σαμῖαν, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἄνδρας δώδεκα. Καὶ ἔστισα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἃ ἐδώρησατο ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ μεγιστάνες, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ. Καὶ στήσας παρέδωκα αὐτοῖς ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια πεντήκοντα, καὶ σκεύη ἀργυρᾶ τάλαντων ἑκατὸν, καὶ χρυσίου τάλαντα ἑκατὸν, καὶ χρυσώματα εἴκοσι, καὶ σκεύη χάλκεα ἀπὸ χρηστοῦ χαλκοῦ στίλβοντα, χρυσοειδῆ σκεύη, δώδεκα. Καὶ εἶπα αὐτοῖς· Καὶ ὑμεῖς ἅγιοι ἐστέ τῷ Κυρίῳ· καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, εὐχὴ τῷ Κυρίῳ, Κυρίῳ τῶν πατέρων ἡμῶν. Ἀγρυπνεῖτε, καὶ φυλάσσετε ἕως τοῦ παραδοῦναι ὑμᾶς αὐτὰ τοῖς φυλάρχοις τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν τοῖς παστοφορείς τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Καὶ οἱ παραλαβόντες οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ, εἰσήνεγκαν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου. Καὶ ἀναεὺξάντες ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Θερὰ, τῇ δωδεκάτῃ τοῦ πρώτου μηνός, ἕως εἰσῆλθωμεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, κατὰ τὴν κραταίαν χεῖρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν τὴν ἐφ' ἡμῖν. Καὶ ἐβρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ τῆς εἰσόδου ἀπὸ παντὸς ἐχθροῦ, καὶ ἡλθομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Καὶ γενομένης αὐτοῖς ἡμέρας τρίτης, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ σταθὲν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον παρεδόθη ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου ἡμῶν, Μαρμωθὶ Οὐρία ἱερεῖ, καὶ μετ' αὐτοῦ

Samaïas, et cum eis viri septuaginta. Ex filiis Bago, Uthi filius Istalcuri, et cum eo viri septuaginta. Et congregavi eos ad fluvium qui dicitur Theran, et castrametati fuimus illic triduo, et recognovi eos. Et ex sacerdotibus et ex Levitis non inveni illic. Misi ad Eleazarum, et Iduelum, et Maia, et Masman, et Alnathan, et Samæam, et Joribon, Nathan, Ennatan, Zachariam, et Mosollamon, ductores et peritos, et dixi eis, ut venirent ad Loddæum præpositum, qui in loco gazophylacii: et mandavi eis ut dicerent Loddæo, et fratribus ejus et iis qui in loco thesaurorum custodibus, ut mitterent nobis eos qui sacerdotio fungerentur in domo Domini nostri. Et adduxerunt nobis secundum manum validam Domini nostri viros peritos, ex filiis Mooli filii Levi filii Israel, Asebebam, et filios ejus, et fratres ejus, qui erant decem et octo. Et Asebam, et Ennuon, et Osæam fratrem ex filiis Chanunæi, et filii eorum viginti viri. Et ex his qui templo serviebant, quos dedit David, et ipsi principes ad operationem Levitarum, templo servientes ducentos et viginti. Omnium signata est descriptio per nomina. Et vovi illic jejunium juvenibus in conspectu Domini nostri, ut quærerem ab eo bonum iter nobis et qui nobiscum erant, filiis nostris, et pecoribus. Erubui enim petere a rege pedites, et equites, et comitatum tutelæ gratia contra adversarios nostros. Diximus enim regi, quoniam virtus Domini nostri erit cum eis qui inquirunt eum ad omnem correctionem. Et iterum deprecatus sum a Domino nostro omnia hæc, et propitium habuimus. Et separavi ex phylarchis sacerdotum viros duodecim, et Eserebiam et Samiam, et cum eis ex fratribus eorum viros duodecim. Et appendi eis argentum, et aurum, et sacra vasa domus Domini nostri, quæ donaverat rex, et consilarii ejus, et principes, et omnis Israel. Et cum appendissem, tradidi eis argenti talenta sexcenta quinquaginta, et vasa argentea talentorum centum, et auri talenta centum, et aurea viginti, et vasa ærea, de bono ære splendentia, auri speciem reddentia, vasa duodecim. Et dixi eis: Et vos sancti estis Domino: et vasa sancta, et aurum, et argentum, votum est Domino, Domino patrum nostrorum. Vigilate, et custodite donec tradatis ea phylarchis sacerdotum et Levitarum et præfatis patriarum Israel in Jerusalem, in pastophoriis domus Dei nostri: Et hi qui susceperunt, sacerdotes, et Levitæ, argentum, et aurum et vasa, quæ in Jerusalem, intulerunt in templum Domini: Et promovescentes a fluvio Thera, die duodecima mensis primi, usquequo introivimus in Jerusalem, secundum manum validam Domini nostri quæ in nobis. Et eruit nos ab introitu ab omni inimico: et venimus in Jerusalem. Et cum factus fuisset ibi tertius dies, quarta die ponderatum argentum et aurum traditum est in domo Domini nostri, Marmothi Uriæ sacerdoti:

Ἐλεάζαρ ὁ τοῦ Φινεὺς. Καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ Ἰωσαβδὸς Ἰησοῦ, καὶ Μωῦθ Σαβάννου. Οἱ δὲ Λευῖται, πρὸς ἀριθμὸν καὶ ὀλκὴν ἅπαντα. Καὶ ἐγράφη πᾶσα ἡ ὀλκὴ αὐτῶν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. Οἱ δὲ παραγενομένοι ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας προσήνεγκαν θυσίας τῷ Θεῷ τοῦ Ἰσραὴλ Κυρίου, ταύρους δώδεκα ὑπὲρ παντός Ἰσραὴλ, κριοὺς ἐνενηκονταεξ, ἄρνas ἐβδόμηκονταδύο, τράγους ὑπὲρ σωτηρίου δώδεκα, ἅπαντα θυσίαν τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἀπέδωκαν τὰ προστάγματα τοῦ βασιλέως τοῖς βασιλικοῖς οἰκονόμοις, καὶ τοῖς ἐπάρχοις κοίτης Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ ἐδόξαν τὸ ἔθνος καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου. Καὶ τούτων τελεσθέντων προσήλθοσαν μοι οἱ ἡγούμενοι, λέγοντες· Οὐκ ἔχωρίσαν τὸ ἔθνος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Ασῦται, τὰ ἀλλογενῆ ἔθνη τῆς γῆς καὶ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν Χαναανίων, καὶ Χετταίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Ἰεβουσαιῶν, καὶ Μωαβιτῶν, καὶ Αἰγυπτίων, καὶ Ἰδουμαίων. Συνώκησαν γὰρ μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτῶν καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, ἐπεμίγη τὸ σπέρμα τὸ ἅγιον εἰς τὰ ἀλλογενῆ ἔθνη τῆς γῆς, καὶ μετείχον οἱ προσηγούμενοι καὶ οἱ μεγιστᾶνες τῆς ἀνομίας ταύτης ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ πράγματος. Καὶ ἅμα τῷ ἀκοῦσαί με ταῦτα, διεβόρῃσα τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα, καὶ κατέτιλα τοῦ τριχώματος τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ πώγωνος, καὶ ἐκάθισα σύννοους καὶ περιλυπτος. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς με ὅσοι ποτὲ ἐπεκινούντο ἐπὶ τῷ ῥήματι Κυρίου Θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ, ἐμοῦ πενθούντος ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ, καὶ ἐκαθήμην περιλυπτος ἕως τῆς δειλινῆς θυσίας. Καὶ ἐξεγερθεὶς ἐκ τῆς νηστείας, διεβόρηγμένα ἔχων τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα, καμψας τὰ γόνατα, καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας πρὸς τὸν Κύριον, ἔλεγον· Κύριε, ἡσχυμμαι καὶ ἐντέτραμμαι κατὰ πρόσωπόν σου. Αἱ γὰρ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἐπλεόνασαν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καὶ αἱ ἀγνοιαὶ ἡμῶν ὑπερήνεγκαν ἕως τοῦ οὐρανοῦ, ἐτι ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ἐσμέν ἐν μεγάλῃ ἁμαρτίᾳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν παρεδόθημεν σὺν τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν, καὶ σὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ σὺν τοῖς ἱερεῦσιν ἡμῶν, τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς εἰς βρομαίαν καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ προνομὴν μετὰ αἰσχύνης μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ νῦν κατὰ πόσον τι ἐγενήθη ἡμῖν ἔλεος παρὰ τοῦ Κυρίου Κυρίου, καταλειφθῆναι ἡμῖν ῥίζαν καὶ ὄνομα ἐν τῷ τόπῳ ἁγιάσματός σου, καὶ τοῦ ἀνακαλύψαι φωστῆρα ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, δοῦναι ἡμῖν τροφὴν ἐν τῷ καιρῷ τῆς δουλείας ἡμῶν; Καὶ ἐν τῷ δουλεύειν ἡμᾶς οὐκ ἐγκατελείφθημεν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἀλλὰ ἐποίησεν ἡμᾶς ἐν χάριτι ἐνώπιον τῶν βασιλέων Περσῶν, δοῦναι ἡμῖν τροφὴν, καὶ δοῦναι τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ ἐγείρει τὴν ἔρημον Σιών, δοῦναι ἡμῖν στερέωμα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ. Καὶ νῦν τί ἐροῦμεν, Κύριε, ἔχοντες ταῦτα; Παρέβημεν γὰρ τὰ προστάγματα σου, ὃ ἐδώκας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν, λέγων, ὅτι ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσέρχεσθε κληρονομήσαί, ἐστὶ γῆ μεμολυσμένη μολυσμῶ τῶν ἀλλογενῶν τῆς γῆς, καὶ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν ἐνέπλησαν αὐτήν. Καὶ νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ συνοικήσητε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, καὶ οὐ ζητήσετε εἰρηνεῦσαι τὰ πρὸς αὐτοὺς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἵνα ἰσχύσαντες φάγητε τὰ ἀγαθὰ

et cum ipso erat Eleazar filius Phinees. Et erant cum ipso Josabdos Jesu, et Moeth Sabanni. Levitæ autem, ad numerum et pondus universa. Et scriptum est universum pondus ipsorum eadem hora Qui autem venerunt ex captivitate obtulerunt sacrificia Deo Israel Domino, tauros duodecim pro omni Israel, arietes nonaginta sex, agnos septuaginta duos, hircos pro salutari duodecim, omnia sacrificium Domino. Et reddiderunt præcepta regis regalibus dispensatoribus, et subregulis Cœlesyriæ et Phœnicæ et honorificaverunt gentem et templum Domini. Et consummatis his accesserunt ad me præpositi, dicentes : Non segregaverunt genus Israel et principes et sacerdotes et Levitæ, alienigenas gentes terræ et immundities earum ex gentibus Chananæorum, et Chettæorum, et Pherezeorum, et Jebusæorum, et Moabitarum, et Egyptiorum, et Idumæorum. Conjuncti enim sunt filiabus earum et ipsi et filii eorum, et mistum est semen sanctum alienigenis gentibus terræ, et participes erant præpositi et magistratus iniquitatis hujus ab initio rei. Et mox ut audiui ista, conscidi vestimenta et sacram tunicam, et lacerans capillos capitis et barbam, sedi dolens et moestus. Et convenerunt ad me quotquot tunc movebantur in verbo Domini Dei Israel, me lugente super iniquitatem, et sedebam tristis usque ad sacrificium vespertinum. Et consurgens a jejunio, conscissa habens vestimenta et sacram tunicam, ingeniculans, et extendens manus ad Dominum, dicebam : Domine, confusus sum et reveritus sum ante faciem tuam. Peccata enim nostra multiplicata sunt super capita nostra, et ignorantie nostræ exaltatæ sunt usque ad cœlum, etiam a temporibus patrum nostrorum, et sumus in magno peccato usque ad diem hunc. Et propter peccata nostra et patrum nostrorum sumus traditi cum fratribus nostris, et cum regibus nostris, et cum sacerdotibus nostris, regibus terræ in gladium et captivitatem et depredationem cum confusione usque in hodiernum diem. Et nunc quantum est hoc contigit nobis misericordia a Domino Domino, relinquere nobis radicem et nomen in loco sanctificationis tuæ, et delegere luminare nobis in domo Domini Dei nostri, dare nobis cibum in tempore servitutis nostræ? Et cum serviremus non fuimus derelicti a Domino nostro, sed constituit nos in gratia in conspectu regum Persarum, dare nobis cibum, et clarificare templum Domini nostri, et suscitare desertam Sion, dare nobis stabilitatem in Judæa et Jerusalem. Et nunc quid dicemus, Domine, habentes hæc? Transgressi enim sumus præcepta tua, quæ dedisti in manu puero- rum tuorum prophetarum, dicens, quoniam terra in quam introitis possidere hæreditatem ejus, terra polluta est coinquinatione alienigenarum terræ, et immunditia sua repleverunt eam. Et nunc filias vestras non conjungetis filiis eorum, et filias eorum non accipietis filiis vestris, et non inquiretis pacem habere cum illis omni tempore, ut invalescentes manducetis optima terræ, et hæreditatem distri-

τῆς γῆς, καὶ κατακληρονομήσῃτε τοῖς τέκνοις ὑμῶν ἕως αἰῶνος. Καὶ τὰ συμβαίνοντα πάντα ἡμῖν γίνεται διὰ τὰ ἔργα ὑμῶν τὰ πονηρὰ, καὶ τὰς μεγάλας ἀμαρτίας ὑμῶν. Σὺ γάρ, Κύριε, ὁ κουφίσας τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, ἔδωκας ἡμῖν τοιαύτην ρίζαν, πάλιν ἀνεκάμψαμεν παραβῆναι τὸν νόμον σου, εἰς τὸ ἐπιμιγῆναι τῇ ἀκαθαρσίᾳ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. Οὐχὶ ὠργίσθης ἡμῖν ἀπολέσαι ἡμᾶς, ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν ρίζαν καὶ σπέρμα καὶ ὄνομα ἡμῶν; Κύριε τοῦ Ἰσραὴλ, ἀληθινὸς εἶ. Κατελείφθημεν γὰρ ρίζα ἐν τῇ σήμερον. Ἴδου νῦν ἐσμέν ἐνώπιόν σου ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν. Οὐ γάρ ἐστι στῆναι ἐπὶ ἔμπροσθέν σου ἐπὶ τούτοις. Καὶ ὅτε προσευχόμενος Ἐσδρας ἀνωμολογεῖτο κλαίων, χαμαιπετῆς ἔμπροσθεν τοῦ ἱεροῦ, ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ὄχλος πολλὸς σφόδρα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ νεανίαι· κλαυθμὸς γὰρ μέγας ἐν τῷ πλήθει. Καὶ φωνήσας Ἰεχονίας Ἰεζήλου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, εἶπεν Ἐσδρα· Ἡμεῖς ἡμάρτομεν εἰς τὸν Κύριον· συνωκίσσαμεν γυναῖκας ἀλλογενεῖς ἐκ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. Καὶ νῦν ἐστὶν ἐπάνω πᾶς Ἰσραὴλ. Ἐν τούτῳ γινέσθω ἡμῖν ὀρκωμοσία πρὸς τὸν Κύριον, ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας ἡμῶν τὰς ἐκ τῶν ἀλλογενῶν, σὺν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, ὡς ἐκρίθη σοι, καὶ ὅσοι πειθαρχοῦσι τοῦ νόμου Κυρίου. Ἀναστὰς ἐπιτελεῖ. Πρὸς σέ γάρ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ ἰσχύιν ποιεῖν. Καὶ ἀναστὰς Ἐσδρας ὥρκισε τοὺς φυλάρχους τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ποιῆσαι κατὰ ταῦτα. Καὶ ὡμοσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Καὶ ἀναστὰς Ἐσδρας ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύθη εἰς τὸ παστοφορίον Ἰωνᾶν τοῦ Ἐλιασίβου, καὶ αὐλισθεὶς ἐκεῖ, ἄρτου οὐκ ἐγεύσατο οὐδὲ ὕδωρ ἐπὶ, πενθῶν ἐπὶ τῶν ἀνομιῶν τῶν μεγάλων τοῦ πλήθους. Καὶ ἐγένετο κήρυγμα ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ, πᾶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, συναχθῆναι εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὅσοι ἂν μὴ ἀπαντήσωσιν ἐν δυσὶν ἢ τρισὶν ἡμέραις, κατὰ τὸ κρίμα τῶν προκαθημένων πρεσβυτέρων, ἀνιερωθήσονται τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ αὐτοὺς ἀλλοτριωθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους τῆς αἰχμαλωσίας. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πάντες οἱ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν ἐν τρισὶν ἡμέραις εἰς Ἱερουσαλὴμ· οὗτος ὁ μὴν ἔννατος τῇ εἰκάδι τοῦ μηνός. Καὶ συνεκάθισαν πᾶν τὸ πλῆθος ἐν τῷ εὐρυκώρῳ τοῦ ἱεροῦ, τρέμοντες διὰ τὸν ἐνεστῶτα χειμῶνα. Καὶ ἀναστὰς Ἐσδρας εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἠνομήσατε καὶ συνωκίσατε γυναῖξιν ἀλλογενεῖς, τοῦ προσθεῖναι ἀμαρτίας τῷ Ἰσραὴλ. Καὶ νῦν ὁύτε ὁμολογίαν, ὁδὴν τῷ Κυρίῳ Θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἰσχύσθητε ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλογενῶν. Καὶ ἐφώνησεν ἅπαν τὸ πλῆθος, καὶ εἶπον μεγάλη τῇ φωνῇ· Οὕτως οὐς εἰρήκας, ποιήσομεν. Ἀλλὰ τὸ πλῆθος πολὺ καὶ ὅρα χειμερινή, καὶ οὐκ ἰσχύομεν στῆναι αἰθριοί. Καὶ τὸ ἔργον οὐκ ἐστὶν ἡμῖν ἡμέρας μιᾶς οὐδὲ δύο. Ἐπὶ πλείον γὰρ ἡμάρτομεν ἐν τούτοις. Στήτησαν δὲ οἱ προηγούμενοι τοῦ πλήθους, καὶ πάντες οἱ ἐκ τῶν κατοικιῶν ἡμῶν ὅσοι ἔχουσι γυναῖκας ἀλλογενεῖς, παραγεννητάσαν λαβόντες χρόνον, ἑκάστου δὲ τόπου τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς κριτὰς, ἕως τοῦ λύσαι τὴν ὀργὴν

buatis filiis vestris usque in ævum. Et quæ contingunt nobis omnia fiunt propter opera nostra maligna, et magna peccata nostra. Tu enim, Domine, qui allevasti peccata nostra, dedisti nobis talem radicem, rursum reflexi sumus transgredi legem tuam, uti commisceremur immunditie gentium terræ. Nonne irasceres nobis perdere nos, quoadusque non relinqueretur radix et semen et nomen nostrum? Domine Israel, verax es. Derelicti enim sumus radix in hodiernam diem. Ecce nunc sumus in conspectu tuo in iniquitatibus nostris. Non est enim stare adhuc ante te in his. Et quum orans Esdras confiteretur plorans, humi prostratus ante templum, congregati sunt ad eum ex Jerusalem turba magna valde, viri et mulieres, et juvenes et juvenulae: fletus enim erat magnus in ipsa multitudine. Et quum clamasset Jechonias Jeheli ex filiis Israel, dixit Esdræ: Nos peccavimus in Dominum: collocavimus nobis in matrimonium mulieres alienigenas ex gentibus terræ. Et nunc est supra omnis Israel. In hoc fiat nobis jusjurandum ad Dominum, expellere omnes uxores nostras quæ ex alienigenis sunt, cum filiis earum, sicut decretum est tibi, et quicumque obediunt legi Domini. Exsurgens perforce. Ad te enim spectat negotium, et nos tecum sumus ad viriliter faciendum. Et exsurgens Esdras adjuravit principes sacerdotum et Levitarum universi Israel, facere secundum hæc. Et juraverunt.

CAPUT IX.

Et exsurgens Esdras ab atrio templi abiit in pastophorium Jonan filii Eliasibi, et hospitatus illic, non gustavit panem nec aquam bibit, lugens super iniquitates magnas multitudinis. Et facta est prædicatio in omni Judæa et Jerusalem, omnibus qui erant ex captivitate, congregari in Jerusalem, et quicumque non occurrerint biduo vel triduo diei, secundum judicium præsentium seniorum, consecrarentur pecora eorum, et ipse alienus judicabitur a multitudine captivitatis. Et congregati sunt omnes qui erant ex tribu Juda et Benjamin in tribus diebus in Jerusalem: hic mensis est nonus die mensis vigesima. Et consederunt omnis multitudo in area templi, tremantes propter hiemem præsentem. Et exsurgens Esdras dixit illis: Vos inique fecistis et conjunxistis vos uxoribus alienigenis, ut adderetis peccata ipsi Israel. Et nunc date confessionem, gloriam Domino Deo patrum nostrorum, et facite voluntatem ipsius, et disceditis a gentibus terræ, et ab uxoribus alienigenis. Et clamavit omnis multitudo, et dixerunt voce magna: Sicut dixisti, faciemus. Sed multitudo magna est et tempus hibernium, et non possumus stare sub dio. Et hoc opus non est nobis unus diei neque bidui. Multum enim in his peccavimus. Stent autem præpositi multitudinis, et omnes qui nobiscum inhabitant quotquot habent uxores alienigenas, assistant accipientes tempus, et cujusque loci seniores, et judices, usquequo solvant iram Domini a nobis negotii

Κυρίου ἀφ' ἡμῶν τοῦ πράγματος τούτου. Ἰωνάθας Ἀζαήλου, καὶ Ἑζεκίας Θεωκανοῦ ἐπέδεδξαντο κατὰ ταῦτα. Καὶ Μοσολλάμος, καὶ Λευὶς, καὶ Σαββαταῖος συνεβράδευσαν αὐτοῖς. Καὶ ἐποίησαν κατὰ πάντα ταῦτα οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας. Καὶ ἐπέλεξато αὐτῷ Ἑσδρας ὁ ἱερεὺς ἄνδρας ἡγουμένους τῶν πατριῶν αὐτῶν πάντας κατ' ὄνομα, καὶ συνεκλήσθησαν τῇ νομηνίᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ δεκάτου, ἐτάσαι τὸ πρᾶγμα. Καὶ ἦχθη ἐπὶ πέρας πᾶ κατὰ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπισυνέχοντας γυναῖκας ἀλλογενεῖς, ἕως τῆς νομηνίας τοῦ πρώτου μηνός. Καὶ εὐρέθησαν τῶν ἱερέων οἱ ἐπισυναχθέντες ἀλλογενεῖς γυναῖκας ἔχοντες. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδέκ, καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Μαθήλας, καὶ Ἐλεάζαρος, καὶ Ἰωρίβος, καὶ Ἰωαδάνος. Καὶ ἐπέβαλον τὰς γεῖρας ἐκβαλεῖν τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ εἰς ἐξίλασμόν κυρίου ὑπὲρ τῆς ἀγνοίας αὐτῶν. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐμμήρ, Ἀνανίας, καὶ Ζαβδαῖος, καὶ Μάνης, καὶ Σαμαῖος, καὶ Ἰερεήλ, καὶ Ἀζαρίας. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Φαισοῦρ, Ἐλιωναῖς, Μασσίας, Ἰσμαῆλος, καὶ Ναθαναῆλος, καὶ Ὠκοδήλος, καὶ Σαλόας. Καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν, Ἰωαβὰδος, καὶ Σεμεῖς, καὶ Κώϊος, οὗτός ἐστι Καλιτάς, καὶ Παθαῖος, καὶ Ἰούδας, καὶ Ἰωνάς. Ἐκ τῶν ἱεροψαλτῶν, Ἐλιάσεβος, Βαχχοῦρος. Ἐκ τῶν θυρωρῶν, Σαλοῦμος, καὶ Τολβάνης. Ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ τῶν υἱῶν Φόρος, Ἰερμάς, καὶ Ἰεζίας, καὶ Μελχίας, καὶ Μαῆλος, καὶ Ἐλεάζαρος, καὶ Ἀσεβίας, καὶ Βαναίας. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἡλὰ, Ματθανίας, Ζαχαρίας, καὶ Ἰεζριήλος, καὶ Ἰωαβδῖος, καὶ Ἰερεμῶθ, καὶ Αἰδίας. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ζαμῶθ, Ἐλιαδάς, Ἐλισίμος, Ὀθονίας, Ἰαριμῶθ, καὶ Σάβθαος, καὶ Ζεραλίας. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βηβαῖ, Ἰωάννης, καὶ Ἀνανίας, καὶ Ἰωαβδός, καὶ Ἀμαθίας. Ἐκ τῶν υἱῶν Μανὶ, Ὠλαμὸς, Μαρκοῦχος, Ἰεδαῖος, Ἰασούβος, καὶ Ἰασαῆλος, καὶ Ἰερεμῶθ. Καὶ ἐξ υἱῶν Ἀδδὶ, Νάαθος, καὶ Μοοσίας, Λακχοῦνος, καὶ Ναῖδος, Ματθανίας, καὶ Σεσθὴλ, καὶ Βαλνούος, καὶ Μανασσίας. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀνὰν, Ἐλιωνάς, καὶ Ἀσαίας, καὶ Μελχίας, καὶ Σαββαῖος, καὶ Σίμων Χοσαμαῖος. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσὸμ, Ἀλτανάιος, καὶ Ματθαθίας, καὶ Σαβανναῖος, καὶ Ἐλιφαλὰτ καὶ Μανασσῆς, καὶ Σεμεῖ. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βαανὶ, Ἰερεμίας, Μομδῖος, Ἰσμαῆρος, Ἰουήλ, Μαβδαῖ, καὶ Πεδίας, καὶ Ἄνωις, Ῥαβασίων, καὶ Ἐνάσιβος, καὶ Μαρμιντάναιμος, Ἐλίαςις, Βαννούς, Ἐλιαλὶ, Σομεῖς, Σελεμίας, Ναθανίας. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐζωρὰ, Σεσίς, Ἐσρίλ, Ἀζαῆλος, Σαματὸς, Ζαμβρὶ, Ἰώσηφος. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐθμὰ, Μαζιτίας, Ζαβδαδαῖος, Ἡδαῖς, Ἰουήλ, Βαναίας. Πάντες οὗτοι συνήκισαν γυναῖκας ἀλλογενεῖς, καὶ ἀπέλυσαν αὐτάς σὺν τέκνοις. Καὶ κατοίκησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῇ χώρα, τῇ νομηνίᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν ταῖς κατοικίαις αὐτῶν. Καὶ συνήχθη πᾶν τὸ πλῆθος δημοθυμῶδὸν ἐπὶ τὸ εὐρύγυρον τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἱεροῦ πυλῶνος, καὶ εἶπεν Ἑσδρα τῷ ἱερεῖ καὶ ἀναγνώστη· Κόμιασαι τὸν νόμον Μωϋσῆ, τὸν παραδοθέντα ὑπὸ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ ἐκόμισεν Ἑσδρας ὁ ἀρχιερεὺς τὸν νόμον παντὶ τῷ πλῆθει ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως γυναίκος, καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν, ἀκοῦσαι τοῦ νόμου, νομηνίᾳ τοῦ ἑβδόμου μηνός. Καὶ ἀνεγίνωσκεν ἐν τῷ περὶ τοῦ ἱεροῦ πυλῶνος εὐρυχώρῳ, ἐξ ὀρθρου ἕως μέσης ἡμέρας, ἐνώπιον ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν.

huius. Jonathas Azaeli, et Ezeclias Theocani susceperunt secundum hæc. Et Mosollamus, et Levis, et Sabbathæus simul cooperati sunt cum illis. Et fecerunt secundum omnia hæc qui erant ex captivitate. Et elegit sibi Esdras sacerdos viros principes patriarum suarum omnes per nomen, et clausi sunt novilunio mensis decimi, examinare negotium istud. Et determinatum est de viris qui habebant uxores alienigenas, usque ad neomeniam primi mensis. Et inventi sunt ex sacerdotibus permisti qui habebant alienigenas uxores. Ex filiis Jesu filii Josedec, et fratribus ejus, Mathelas, et Eleazarus, et Joibibus, et Jodanus. Et iniecerunt manus ut expellerent uxores suas, et ad propitiationem arietes pro ignorantia sua. Et ex filiis Emmer, Ananias, et Zabdeus, et Manes, et Samæus, et Hiereel, et Azarias. Et de filiis Phæsur, Elionais, Massias, Ismaelus, et Nathanaelus, et Oodelus, et Saloas. Et ex Levitis, Jozabadus, et Semeis, et Covis, hic est Calitas, et Pathæus, et Judas, et Jonas. Ex sacris cantoribus, Eliasebus, Bacchuros. Ex ostiariis, Salumus, et Tolbanes. Ex Israel ex filiis Phoros, Hiermas, et Jezias, et Melchias, et Maelus, et Eleazarus, et Asebias, et Banæas. Ex filiis Ela, Matthanias, Zacharias, et Jezrielus, et Joabdius, et Jeremoth, et Aidius. Et ex filiis Zamoth, Eliadas, Eliasimus, Othonias, Jarimoth, et Sabathus, et Zeralias. Et ex filiis Bebai, Joannes, et Ananias, et Jozabdu, et Amathias. Ex filiis Mani, Olamus, Manuchus, Jedæus, Jasubus, et Jasaelus, et Hieremoth. Et ex filiis Abdi, Naathus, et Moosias, Laccunus, et Naidus, Matthanias, et Sesthel, et Balnuus, et Manassias. Et ex filiis Anan, Elionas, et Asaias, et Melchias, et Sabbæus, et Simon Chosamæus. Et ex filiis Asom, Altanæus, et Mattathias, et Sabannæus, et Eliphalat, et Manasses, et Semei. Et ex filiis Baani, Jeremias, Momdius, Ismaerus, Juhel, Mabdai, et Pedias, et Anos, Rabasion, et Enasibus, et Manemtanæmus, Eliasius, Bannus, Eliali, Someis, Selemias, Nathanias. Et ex filiis Ezora, Sesis, Esril, Azælus, Samatos, Zambre, Josephus. Et ex filiis Ethma, Mazitias, Zabadaias, Edais, Juhel, Bancas. Omnes isti conjunxerunt sibi uxores alienigenas, et dimiserunt eas cum filiis. Et inhabitaverunt sacerdotes, et Levitæ, et qui erant ex Israel in Jerusalem in regione, novilunio mensis septimi, et filii Israel in habitationibus suis. Et congregata est omnis multitudo simul in area quæ est ab oriente portæ sacræ, et dixit Esdræ sacerdoti et lectori: Affert legem Moysi, quæ tradita est a Domino Deo Israel. Et attulit Esdras pontifex legem omni multitudini a viro usque ad mulierem, et omnibus sacerdotibus, audire legem, novilunio mensis septimi. Et legebat in area quæ est ante sacram portam, a prima luce usque ad vespem, coram viris et mulieribus. Et

Καὶ ἐπέδωκαν πᾶν τὸ πλῆθος τὸν νόμον εἰς τὸν νόμον. Καὶ ἔστη Ἐσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστης τοῦ νόμου ἐπὶ τοῦ ξυλίνου βήματος τοῦ κατασκευασθέντος. Καὶ ἔστησαν παρ' αὐτοῦ Ματθαίας, Σαμμοὺς, Ἀνανίας, Ἀζαρίας, Οὐρίας, Ἐζεκίας, Βαάσσαμος, ἐκ δεξιῶν· καὶ ἐξ εὐωνύμων Φαλδαῖος, καὶ Μισαήλ, Μελχίας, Λωθάσουβος, Ναβαρίας, Ζαχαρίας. Καὶ ἀναλὰβὼν Ἐσδρας τὸ βιβλίον ἐνώπιον τοῦ πλῆθους, προεκάθητο ἐπιδόξως ἐνώπιον πάντων. Καὶ ἐν τῷ λῦσαι τὸν νόμον, πάντες ὀρθοὶ ἔστησαν. Καὶ εὐλόγησεν Ἐσδρας τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑψίστῳ, Θεῷ Σαβαώθ, παντοκράτορι. Καὶ ἐπεφώνησε πᾶν τὸ πλῆθος, Ἀμήν. Καὶ ἀράντες ἄνω τὰς χεῖρας, προσπεσόντες ἐπὶ τὴν γῆν, προσεκύνησαν τῷ Κυρίῳ. Ἰησοὺς, καὶ Ἀννιούθ, καὶ Σαραβίας, καὶ Ἰαδινός, καὶ Ἰάκουβος, Σαθαταῖος, Αὐταῖας, Μαϊάννας, καὶ Καλίτας, Ἀζαρίας, καὶ Ἰωζαβδος, καὶ Ἀνανίας, Φαλίτας, οἱ Λευῖται, ἐδίδασκον τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, καὶ πρὸς τὸ πλῆθος ἀνεγίνωσκον τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, ἐμφυσιοῦντες ἅμα τὴν ἀνάγνωσιν. Καὶ εἶπεν Ἀθαρᾶτης Ἐσδρα τῷ ἀρχιερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ, καὶ τοῖς Λευítais τοῖς διδάσκουσι τὸ πλῆθος ἐπὶ πάντας· Ἡ ἡμέρα αὕτη ἐστὶν ἁγία τῷ Κυρίῳ. Καὶ πάντες ἔκλαιον ἐν τῷ ἀκοῦσαι τοῦ νόμου. Βαδίσαντες οὖν φάγετε λιπάσματα, καὶ πίετε γλυκίσματα, καὶ ἀποστείλατε ἀποστολάς τοῖς μὴ ἔχουσιν. Ἁγία γὰρ ἡ ἡμέρα τῷ Κυρίῳ. Καὶ μὴ λυπεῖσθε. Ὁ γὰρ Κύριος δοξάσει ὑμᾶς. Καὶ οἱ Λευῖται ἐκέλευον παντὶ τῷ δήμῳ, λέγοντες· Ἡ ἡμέρα αὕτη ἁγία, μὴ λυπεῖσθε. Καὶ ὤγοντο πάντες φαγεῖν καὶ πλεῖν καὶ εὐφραίνεσθαι, καὶ δοῦναι ἀποστολάς τοῖς μὴ ἔχουσιν, καὶ εὐφρανθῆναι μεγάλως, ὅτι γὰρ ἐνεφυσώθησαν ἐν τοῖς ῥήμασιν οἷς ἐδιδάχθησαν καὶ ἐπισυνήχθησαν.

dederunt omnis multitudo sensum ad legem. Et stetit Esdras sacerdos et lector legis super ligneum tribunal quod fabricatum erat. Et steterunt apud eum Mattathias, Sammus, Ananias, Azarias, Urias, Ezecias, Baalsamus, a dextris : et a sinistris Phaldæus, et Misael, Melchias, Lothasubus, Nabarias, Zacharias. Et assumens Esdras librum coram multitudine, præsidebat in gloria in conspectu omnium. Et cum absolvisset legem, omnes erecti steterunt. Et benedixit Esdras Dominum Deum altissimum, Deum Sabbaoth omnipotentem. Et respondit omnis populus, Amen. Et elevatis sursum manibus, procidentes in terram, adoraverunt Dominum. Jesus, et Anniuth, et Sarabias, et Jadinus, et Jacobus, Sabathæus, Autæas, Mæannas, et Calitas, Azarias, et Josabdu, et Ananias, Phalias, Levitæ, docebant legem Domini, et ad multitudinem legebant legem Domini, exaltantes simul lectionem. Et dixit Attarates Esdræ pontifici et lectori, et Levitis qui docebant multitudinem super omnes : Dies hic sanctus est Domino. Et omnes flebant cum audissent legem. Digressi ergo manducate pinguiissima quæque, et bibite dulcissima quæque, et mittite munera his qui non habent. Sanctus enim est hic dies Domino. Et dolite mœsti esse. Dominus enim clarificabit vos. Et Levitæ denuntiabant omni populo, dicentes : Dies hic sanctus est, nolite mœsti esse. Et abierunt omnes manducare et bibere, et epulari, et dare munera his qui non habebant, et epulari magnifice, quoniam quidem sunt exaltati verbis quibus edocti sunt et congregati sunt.

ΨΑΛΜΟΣ ΠΝΑ΄.

Οὗτος ὁ ψαλμὸς ιδιόγραφος εἰς Δαυὶδ, καὶ ἐξώθεν τοῦ ἀριθμοῦ, ὅτε ἐμονομάχησε τῷ Γολιάθ.

Μικρὸς ἦμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου, ἐποίμαινον τὰ πρόβατα τοῦ πατρός μου. Αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν ὄργανον, καὶ οἱ δάκτυλοί μου ἤρμωσαν ψαλτήριον. Καὶ τίς ἀναγγελεῖ τῷ Κυρίῳ μου; Αὐτὸς Κύριος, αὐτὸς εἰσακούει. Αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἤρ᾽ με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρός μου, καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ. Οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι, καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς Κύριος. Ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἀλλοφύλῳ, καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ' αὐτοῦ μάχαιραν, ἀπεκεφάλισα αὐτόν, καὶ ἦρα ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ἰσραὴλ.

PSALMUS CLI.

Hic psalmus idiographus in David, et extra numerum, quando monomachiam inlit cum Goliad.

Parvus eram in fratribus meis, et junior in domo patris mei, pascebam oves patris mei. Manus meæ fecerunt organum, et digiti mei concinnaverunt psalterium. Et quis annuntiabit Domino meo? Ipse Dominus, ipse exaudit. Ipse emisit angelum suum, et tulit me de ovibus patris mei, et unxit me in oleo unctionis suæ. Fratres mei pulchri et magni, et non bene sensit in eis Dominus. Exivi in occursum alienigenæ, et maledixit me in idolis suis : ego vero trahens gladium qui ab illo, capite truncavi eum, et abstuli opprobrium ex filiis Israel.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ

ΤΡΙΤΟΣ.

MACCABÆORUM

TERTIUS.

Ὁ δὲ Φιλοπάτωρ, μαθὼν παρὰ τῶν ἀναχομισθέντων τὴν γενομένην τῶν ὑπ' αὐτοῦ κρατουμένων τόπων ἀφαίρεσιν ὑπὸ Ἀντιόχου, παραγγεῖλαι ταῖς πάσαις δυνάμεσι πεζικαῖς τε καὶ ἵππικαῖς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην συμπααραλαβὼν, ἐξώρμησε μέχρι τῶν κατὰ Ῥαφίαν τόπων, ὅπου παρεμβεβλήκεισαν οἱ περὶ Ἀντιόχου. Θεόδοτος δὲ τις ἐκπληρῶσαι τὴν ἐπιβουλὴν διανοηθεὶς, παραλαβὼν τῶν προὔποταγμένων αὐτῷ ὅπλων πτολεμαϊκῶν τὰ κράτιστα, διεκομίσθη νύκτωρ ἐπὶ τὴν τοῦ Πτολεμαίου σκηνήν, ὡς μόνος κτείνει αὐτόν, καὶ ἐν τούτῳ διαλυῖσαι τὸν πόλεμον. Τούτων δὲ διαγαγὼν Δωσίθεος ὁ Δριμύλου λεγόμενος, τὸ γένος Ἰουδαῖος, ὕστερον δὲ μεταβαλὼν τὰ νόμιμα καὶ τῶν πατρῶν δογματῶν ἀπῆλλοτριωμένος, ἀστημόν τινα κατέκλινεν ἐν τῇ σκηνῇ, ὃν συνέβη κομίσασθαι τὴν ἐκεῖνου κολάσιν. Γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν πραγμάτων μάλλον ἐρρωμένων τῷ Ἀντίσχῳ, ἱκανῶς ἡ Ἀρσινόη ἐπιπορευσαμένη τὰς δυνάμεις παρεκάλει μετὰ οἴκτου καὶ θαυρῶν, τοὺς πλοκάμους λευμένην, βοηθεῖν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ γυναιξὶ θαρράλεις, ἐπαγγελιομένη δώσειν νικήσασιν ἑκάστῳ δύο μνᾶς χρυσίου. Καὶ οὕτω συνέβη τοὺς ἀντιπάλους ἐν χειρονομίαις διαφθαρῆναι, πολλοὺς δὲ καὶ δοριαλῶτους συλληφθῆναι. Κατακρατήσας δὲ τῆς ἐπιβουλῆς ἔκρινε τὰς πλησίον πόλεις ἐπελθὼν παρακαλέσαι. Ποιήσας δὲ τοῦτο, καὶ τοῖς τεμένεσι δωρεὰς ἀπονεύμας, εὐχαρσεῖς τοὺς ὑποτεταγμένους κατέστησε. Τῶν δὲ Ἰουδαίων διαπεμψαμένων πρὸς αὐτόν ἀπὸ τῆς γερουσίας καὶ τῶν πρεσβυτέρων τοὺς ἀσπαρμένους αὐτόν καὶ ξένη κομιούστας, καὶ ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι συγχαρησμένους, συνέβη μάλλον αὐτὸν προθυμηθῆναι ὡς τάχιστα πρὸς αὐτοὺς παραγενέσθαι. Διακομισθεὶς δὲ εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ θύσας τῷ μεγίστῳ Θεῷ, καὶ χάριτας ἀποδίδους, καὶ τῶν ἐξῆς τι τῷ τόπῳ ποιήσας, καὶ ὃν παραγενόμενος εἰς τὸν τόπον, καὶ τῇ σπουδαιότητι καὶ εὐπρεπείᾳ καταπλαγεῖς, θαυμάσας δὲ καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ εὐταξίαν, ἐνεθυμήθη βουλευσασθαι εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν. Τῶν δὲ εἰπόντων μὴ καθήκειν γίνεσθαι τοῦτο, διὰ τὸ μὴδὲ τοῖς ἐκ τοῦ ἔθνους εἶναι εἰσιέναι, μὴδὲ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν, ἀλλ' ἡ μόνῃ τῷ προηγουμένῳ πάντων ἀρχιερεῖ, καὶ τούτῳ ἀπαξ κατ' ἐνιαυτόν, οὐδαμῶς ἠδούλετο πείθεσθαι, τοῦ τε νόμου παραναγνωσθέντος οὐδαμῶς ἀπέλιπε προφερόμενος ἑαυτόν, δεῖν εἰσελθεῖν λέγων, καὶ εἰ ἐκεῖνοι ἐστέργηται ταύτης τῆς τιμῆς, ἐμὲ οὐ δεῖ. Καὶ ἐπυνθάνετο διὰ τίνα αἰτίαν εἰσερχόμενον αὐτόν εἰς πᾶν τέμενος οὐθεὶς ἐκώλυσε τῶν παρόντων. Καὶ τις ἀπρονοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸ τοῦτο τερατεύεσθαι. Γενομένου δέ, φησι, τούτου διὰ τίνα αἰτίαν, οὐχὶ πάντως εἰσελεύσεσθαι καὶ θελόντων αὐτῶν καὶ μὴ; Τῶν δὲ ἱερέων ἐν ταῖς ἀγίαις ἐσθήσεσι προπεσόντων, καὶ δεομένων τοῦ μεγίστου Θεοῦ βοηθεῖν τῇ ἐνστάσει ἀνάγκῃ, καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακῶς ἐπιβαλλομένου μεταθεῖναι, κραυγῆς τε μετὰ θαυρῶν τὸ ἱερὸν ἐμπλησάν-

Philopator autem, ab iis qui retulerant cognita locorum a se possessorum abstractione facta ab Antiocho, denuntians omnibus exercitibus suis et pedestribus et equestribus, et sororem Arsinoen secum assumens, processit usque ad ea quæ sunt ad Raphiam loca, ubi castrametati erant qui circa Antiochum. Theodotus autem quidam complere insidias cogitans, assumens ex commissis suæ custodiæ armis ptolemaicis optima, contulit se noctu ad Ptolemæi tabernaculum, tamquam solus interfecturus eum, et in hoc dissoluturus bellum. Hunc autem deducens quidam qui Dositheus Drimyli dicebatur, genere Judeus, postea autem abiciens legitima et a patriis sanctionibus alienatus, ignobilem quemdam decumbere fecerat in tabernaculo, quem contigit ferre illius supplicium. Facto autem ingenti prælio, et rebus melius succedentibus Antiocho, vehementer Arsinoe obambulans exercitus hortabatur cum ejulatione et lacrymis, crinibus solutis, ut auxiliarentur sibiipsis et filiis et uxoribus audacter, promittens daturam se vincentibus cuique duas minas auri. Et ita contigit adversarios in conserendis manibus perire, multos vero etiam captivos fieri. Compos autem factus propositi statuit propinquas civitates adiens consolari. Quod cum fecisset, et delubris dona tribuisset, bono esse animo subditos fecit. Cum autem Judæi misissent ad eum ex senatu et senioribus salutatuos eum et munera portatuos, et pro his quæ gesta erant congratulatuos, factum est ut magis ille cuperet quam citissime ad eos venire. Cum autem pervenisset Jerosolymam, et sacrificasset maximo Deo, et gratias reddidisset, et eorum quæ ordine sequebantur aliquid ipsi loco fecisset, et jam advenisset ad locum, et sedulitate et decore stupefactus esset, admiratus vero etiam sacræ ædis bonam dispositionem, cogitavit consilium capere introeundi in templum. His autem dicentibus non licere hoc fieri, quia neque his qui ex gente liceret ingredi, neque omnibus sacerdotibus, sed soli omnium præfecto summo sacerdoti, et hoc in anno semel, ille vero nequaquam acquiescebat, spreteque lege non cessabat provehere se, intrandum omnino dicens, et si illi privati sunt hoc honore, me non oportet. Et interrogabat quam ob causam intrantem ipsum in quodcumque fanum nemo eorum qui aderant, prohibuisset. Et quidam imprudenter dixit male hoc ipsum prodigiosum esse. Factum autem hoc fuerit, inquit, quavis de causa, nonne omnino se intraturum et volentibus ipsis et nolentibus? Cum autem sacerdotes cum omnibus vestibus procidissent, et orarent maximum Deum auxilium ferre imminenti necessitati, et impetum male irruentis reprimere, clamoreque cum lacrymis templum impleant, qui in civi-

των, οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἀπολιπόμενοι παραχθέντες ἐξεπήδησαν, ἄδῃλον τιθέμενοι τὸ γινόμενον· αἱ τε κατὰ κλειστοὶ παρβένοι ἐν θαλάμοις σὺν ταῖς τεκούσαις ἐξώρμησαν, καὶ σποδῶ καὶ κόνει τὰς κεφαλὰς πασάμεναι γόων τε καὶ στεναγμῶν τὰς πλατείας ἐνεπιμπλυν. Αἱ δὲ καὶ προσαρτίως ἐσταλμένοι, τοὺς πρὸς ἀπάντησιν διατεταγμένους παστοὺς καὶ τὴν ἁρμόζουσιν αἰδῶ παραλείπουσαι, ὁρόμον ἀταχτον ἐν τῇ πόλει συνίσταντο. Τὰ δὲ νεογνά τῶν τέκνων αἱ τε πρὸς τούτοις μητέρες καὶ τῖθηνοὶ παραλιποῦσαι ἄλλως καὶ ἄλλως, αἱ μὲν κατ' οἴκους, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἀγυῖας, ἀνεπιτρέπτους εἰς τὸ πανυπέρτατον ἱερὸν ἡθροίζοντο. Ποικίλῃ δὲ ἦν τῶν εἰς τοῦτο συλλεγομένων ἡ δέησις ἐπὶ τοῖς ἀνοσίως ὑπ' ἐκείνου κατεγγειρομένοις. Σύν τε τούτοις οἱ τῶν πολιτῶν θρασυνηνέτες οὐκ ἠνείχοντο τέλος αὐτοῦ ἐπιχειμένου, καὶ τὸ τῆς προθέσεως αὐτοῦ ἐκπληροῦν διανοομένου· φωνήσαντες δὲ τὴν ὁρμὴν ἐπὶ τὰ ὅπλα ποιήσασθαι, καὶ θαρβாலῶς ὑπὲρ τοῦ πατρῷου νόμου τελευτᾶν, ἱκανὴν ἐποίησαν ἐν τῷ τόπῳ τραχύτητα, μόλις τε ὑπὸ τῶν γεραίων καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀποτραπέντες ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῆς δεήσεως ἔστησαν στάσιν. Καὶ τὸ μὲν πλῆθος, ὡς ἐμπροσθεν, ἐν τούτοις ἀνεστρέφετο δεόμενον· οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα πρεσβύτεροι πολλὰ γῶς ἐπειρῶντο τὸν ἀγέρωχον αὐτοῦ νοῦν ἐξιστάνειν τῆς ἐντεθυμημένης βουλῆς. Θραυνηθεὶς δὲ καὶ πάντα παραπέμψας, ἥδη καὶ πρόσθεν ἐποίητο, τέλος ἐπιθήσειν δοκῶν τῷ προειρημένῳ. Ταῦτ' οὖν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄντες θεωροῦντες ἐτραπήσαν εἰς τὸ σὺν τοῖς ἡμετέροις ἐπικαλεῖσθαι τὸν πᾶν κράτος ἔχοντα, τοῖς παροῦσιν ἐπαμύναι, μὴ παριδόντα τὴν ἄνομον καὶ ὑπερῆφανον πρᾶξιν. Ἐκ δὲ τῆς πυκνοτάτης τε καὶ ἐμπόνου τῶν ὄχλων συναγομένης κραυγῆς, ἀνείκαστός τις ἦν βοή. Δοκεῖν γὰρ ἦν, μὴ μόνον τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τὰ τεῖχη καὶ τὸ πᾶν ἔδαφος ἤχεϊν, ἅτε δὴ τῶν πάντων τότε θάνατον ἀλλασσομένων ἀντὶ τῆς τοῦ τόπου βεβηλώσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ὁ μὲν οὖν ἀρχιερεὺς Σίμων ἐξεναντίας τοῦ ναοῦ κάμψας τὰ γόνατα, καὶ τὰς χεῖρας προτείνας εὐτάκτως, ἐποίησά το τὴν δέησιν τοιαύτην· Κύριε, Κύριε, βασιλεῦ τῶν οὐρανῶν καὶ δέσποτα πάσης κτίσεως, ἅγιε ἐν ἁγίοις, μόναρχε παντοκράτωρ, πρόσχες ἡμῖν καταπονουμένοις ὑπὸ ἀνοσίῳ καὶ βεβήλῳ, θράσει καὶ σθένει πεφρυγμένῳ. Σὺ γὰρ ὁ κτίσας τὰ πάντα καὶ τῶν θῶν ἐπικρατῶν, Δυνάστης δίκαιος εἶ, καὶ τοὺς ὕβρει καὶ ἀγερωχίᾳ πρᾶσσοντάς τι κρίνεις. Σὺ τοὺς ἐμπροσθεν ἀδικίαν ποιήσαντας, ἐν οἷς καὶ γίγαντες ἦσαν βῶμη καὶ θράσει πεποιθότες, διέφθειρας, ἐπαγαγὼν αὐτοῖς ἀμέτρητον ὕδωρ. Σὺ τοὺς ὑπερῆφαναν ἐργαζομένους Σοδομίτας, διαδόλους ταῖς καχίαις γενομένους, πυρὶ καὶ θείῳ κατέφλεξας, παράδειγμα τοῖς ἐπιγινόμενοις καταστήσας. Σὺ τὸν θρασὺν Φαραῶν, καταδουλωσάμενον τὸν λαόν σου τὸν ἅγιον Ἰσραὴλ, ποικίλαις καὶ πολλαῖς δοκιμασίας τιμωρίαις, ἐγνωρίσας τὴν σὴν δυναστείαν· ἐφ' αἷς ἐγνωρίσας τὸ μέγα σου κράτος. Καὶ ἐπιδιώξαντα αὐτὸν σὺν ἄρμασι καὶ ὄχλῳ πλῆθει ἐπέκλυσας βάθει θαλάσσης, τοὺς δὲ ἐμπιστεύσαντας ἐπὶ σοὶ τῷ τῆς ἀπάσης κτίσεως δυναστεύοντι σώους διεκόμισας. Οἱ καὶ συνεδότες ἔργα σῆς χειρὸς,

tate remanserant turbati exsilerunt, occultum quid esse quod fiebat existimantes : et inclusæ virgines in thalamis cum genitricibus proruperunt, et cinere et pulvere aspersis capitibus, gemitibus et suspiriis plateas implebant. Et aliae vero nuper astrictæ, thalamos ad occursum assignatos et congruum pudorem relinquentes, cursum inordinatum in civitate faciebant. Infantes autem filii et cum his matres et nutrices defatigatæ aliter et aliter, hæc quidem per domos, hæc vero per vias, irrevocabiliter ad eminentissimum templum congregabantur. Varia autem erat eorum qui in illud conveniebant oratio pro his quæ ab illo injuste tentabantur. Cum his autem nonnulli ex civibus audaces facti non ferebant illum omnino instantem, et propositum suum implere statuentem : clamantes autem se ruituros ad arma, et audacter pro patria lege obituros, magnam fecerunt in loco asperitatem, vixque a senibus et presbyteris cohibiti ad eandem orationis steterunt stationem. Et turba quidem, ut antea, in his versabatur orans : seniores autem qui erant circa regem multis modis conabantur superbiam ejus mentem a suscepto consilio remove. Induratus autem et omnia abiciens, jam et impetum faciebat, finem putans se impositurum rei prædictæ. Hæc igitur et qui circa illum erant spectantes eo se converterunt ut cum nostris invocarent eum qui omnem potestatem habet, ut his qui aderant auxilium ferret, non despiciens iniquum et superbum facinus. Ex densissima autem et laboriosa turbarum collecta vociferatione, incomparabilis quidam erat clamor. Existimare enim licebat, non modo homines, sed etiam muros et totum solum resonare, quasi jam omnibus tunc mortem obeuntibus pro loci contaminatione.

CAPUT II.

Atqui summus sacerdos Simon ex adverso templi flectens genua, et manus extendens honeste, talem orationem habebat : Domine, Domine, rex celorum et dominator omnis creaturæ, sancte in sanctis, monarcha omnipotens, intende nobis oppressis ab impio et profano, qui præ audacia et robore intumuit. Tu enim qui creasti omnia et omnia imperio tenes, Dominus justus es, et eos qui contumelia et superbia in agendo utuntur judicas. Tu illos qui olim iniquitatem fecerunt, inter quos et gigantes fuerunt robore et audacia freti, perdidisti, superinducens eis immensam aquam. Tu superbiam operantes Sodomitas, conspicuos iniquitatibus factos, igne et sulphure combussisti, exemplum posteris constituens. Tu confidentem illum Pharaonem, qui servitute oppresserat populum tuum sanctum Israel, cum variis et multis suppliciis examinasses, notam fecisti potentiam tuam in quibus declarasti magnitudinem fortitudinis tuæ. Et cum ille persequeretur cum currubus et turbarum multitudine obruisti profundo mari, eos autem qui se tibi crediderant qui omni creaturæ dominaris salvos traduxisti. Qui etiam cognoscentes opera manus tuæ, lauda-

ἤνεσάν σε τὸν παντοκράτορα. Σὺ, βασιλεῦ, κρίσας τὴν ἀπέραντον καὶ ἀμέτρητον γῆν, ἐξελέω τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἀγιάσας τὸν τόπον· τοῦτον εἰς ὄνομά σοι, τῷ τῶν ἀπάντων ἀπρὸς δεξι, καὶ παρεδόξασας ἐν ἐπιφανείᾳ μεγαλοπρεπεῖ, σύστασιν ποιησάμενος αὐτοῦ πρὸς δόξαν τοῦ μεγάλου καὶ ἐντίμου ὀνόματός σου. Καὶ ἀγαπῶν τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπηγγείλω δὴ, ὅτι ἐὰν γένηται ἡμῶν ἀποστροφή, καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς στενοχωρία, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον τοῦτον δεηθῶμεν, εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως ἡμῶν. Καὶ δὴ πιστὸς εἶ καὶ ἀληθινός. Ἐπεὶ δὲ πλεονάκεις θλιβέντων τῶν πατέρων ἡμῶν ἐβοήθησας αὐτοῖς ἐν τῇ ταπεινώσει, καὶ ἐβρύσω αὐτοὺς ἐκ μεγάλων κινδύνων, ἰδοὺ δὴ νῦν, ἅγιε βασιλεῦ, διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἡμῶν ἁμαρτίας καταπονούμεθα, καὶ ὑπετάγμεν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, καὶ παρείμεθα ἐν ἀδυναμίαις. Ἐν δὲ τῇ ἡμετέρᾳ καταπτώσει ὁ θρασὺς καὶ βέβηλος οὗτος ἐπιτηδεύει καθυδρίσαι τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδεδειγμένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον τόπον. Τὸ μὲν γὰρ οἰκητήριόν σου οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἀνέφικτος ἀνθρώποις ἐστίν· ἀλλ' ἐπεὶ εὐδόκησας τὴν δόξαν σου ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, ἡγίασας τὸν τόπον τοῦτον. Μὴ ἐκδικήσῃς ἡμᾶς ἐν τῇ τούτῳ ἀκαθαρσίᾳ, μὴδὲ εὐθύνης ἡμᾶς ἐν βεβηλώσει, ἵνα μὴ καυχῶνται οἱ παράνομοι ἐν θυμῷ αὐτῶν, μὴδὲ ἀγαλλιάσονται ἐν υπερηφανίᾳ γλώσσης αὐτῶν, λέγοντες· Ἡμεῖς καταπατήσαμεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγισμοῦ, ὥς καταπατοῦνται οἱ οἶκοι τῶν προσοχημάτων. Ἀπάλειπον τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ διασκέδασον τὰς ἀμπλακίας ἡμῶν, καὶ ἐπιφανον τὸ ἔλεός σου κατὰ τὴν ὥραν ταύτην. Ταχὺ προκαταλάβετ' ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου, καὶ δὸς αἰνέσεις ἐν στόματι τῶν καταπεπιτωκότων καὶ συντετριμμένων τὰς ψυχὰς, ποιήσας ἡμῖν εἰρήνην. Ἐνταῦθα ὁ πάντων ἐπόπτης Θεὸς καὶ πρὸ πάντων ἁγίος ἐν ἁγίοις, εἰσακούσας τῆς ἐνθέσμου λιτανείας, τὸν ὕβρει καὶ θράσει μεγάλως ἐπηρμένον ἐμάσσειεν αὐτὸν, ἐνθεν καὶ ἐνθεν κραδάνας αὐτὸν ὥς κάλαμον ὑπὸ ἀνέμῳ, ὥςτε καθ' ἐδάφους ἀπρακτον ἔτι, καὶ τοῖς μελεσι παραλελυμένον, μὴδὲ φωνῆσαι δύνασθαι, δικαίᾳ περιπεπλεγμένον κρίσει. Ὅθεν οἱ τε φίλοι καὶ οἱ σωματοφύλακες αὐτοῦ, ταχέϊαν καὶ ὀρεῖαν ἰδόντες τὴν καταλαβοῦσαν αὐτὸν εὐθύναν, φοβούμενοι μὴ καὶ τὸ ζῆν ἐκλείπῃ, ταχέως αὐτὸν ἐξείλκυσαν ὑπερβάλλοντι καταπεπληγμένῳ φόβῳ. Ἐν χρόνῳ δὲ ὑστερον ἀναλεξάμενος ἑαυτὸν, οὐδαμῶς εἰς μετάμελον ἦλθεν ἐπιτιμηθεὶς, μετ' ἀπειλῆς δὲ πικρᾶς ἀνέλυσε. Διαχομισθεὶς δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ τὰ τῆς κακίας ἐπαύζων, διὰ δὲ τῶν προαποδεδειγμένων συμποτῶν καὶ ἐταίρων τοῦ παντὸς δικαίου κερωρισμένων, οὐ μόνον ταῖς ἀναριθμήτοις ἀσελγείαις διηρκέσθη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοσοῦτον θράσους προῆλθεν, ὥςτε δυσφημίας ἐν τοῖς τόποις συνίστασθαι, καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἀτεινίζοντας εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν καὶ αὐτοὺς ἐπεσθαι τῇ ἐκείνου θελήσει. Προέθετο δὲ δημοσίᾳ κατὰ τοῦ ἔθνους διαδοῦναι φόγον· καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν αὐλὴν πύργου στήλην ἀναστήσας ἐξέσκόλαψε γραφὴν, Μηδένα τῶν μὴ θυόντων εἰς τὰ ἱερὰ αὐτῶν εἰσέναι, πάντας δὲ τοὺς Ἰουδαίους εἰς λαογραφίαν καὶ οἰκετικὴν διάθεσιν ἀχθῆναι· τοὺς δὲ ἀντιλέγοντας βίᾳ φερομένους τοῦ ζῆν μεταστῆσαι, τούτους τε ἀπογραφόμενους χαράσσεσθαι καὶ διὰ πυρὸς εἰς τὸ σῶμα παραστήμῃ Διονύσου κισσοφύλλῳ, οὐδὲ καὶ καταχωρίσαι εἰς

verunt te omnipotentem. Tu, rex, qui creasti interminatam immensamque terram, elegisti civitatem hanc, et sanctificasti locum hunc ad nomen tibi, nullius rei egenti, et mirum in modum glorificasti apparitione magnifica, commendationem faciens ejus ad gloriam magni et honorati nominis tui. Et diligens domum Israel pollicitus utique es, si acciderat nobis adversitas, et apprehendat nos angustia, et venientes ad locum hunc oremus, exauditurum te orationem nostram. Et quidem fidelis es et verax. Quoniam autem sæpe afflictis patribus nostris auxilium tulisti eis in humilitate, et eruit eos de magnis periculis: ecce nunc, sancte rex, propter multa et magna peccata nostra opprimimus, et subjecti sumus inimicis nostris, et collabimur in infirmitatibus. In nostra autem calamitate audax hic et profanus conatur afficere injuria locum hunc sanctum super terram erectum nomini gloriæ tuæ. Nam habitaculum quidem tuum cælum cœli est, incomprehensibile hominibus: sed quoniam elegisti gloriam tuam in populo tuo Israel, sanctificasti locum hunc. Non ulciscaris nos in horum immunditia, neque punias nos in contaminatione, ne glorientur iniqui in furore suo, neque exsultent in superbia linguæ suæ, dicentes: Nos conculcavimus domum sanctificationis, sicut conculcantur domus abominationum. Dele peccata nostra, et dissipa errata nostra, et ostende misericordiam tuam in tempore hoc. Cito præoccupent nos miserationes tuæ, et da laudationes in ore prostratorum et contritorum animis, faciens nobis pacem. Hic omnium inspector Deus et ante omnes sanctus in sanctis, exaudita sancta supplicatione, eum qui contumelia et audacia valde elatus erat flagellavit, hinc et inde vibrans eum ut arundinem a vento, ita ut in solo jam inutilis, et membris resolutus, neque loqui posset, justo implicatus judicio. Quamobrem amici et corporis ejus custodes, cum celerem et acutam viderent eum apprehendisse pœnam, timentes ne et vita deficeret, cito illum extraxerunt ingenti percussu timore. Sequenti autem tempore cum se collegisset, nequaquam ad pœnitentiam venit castigatus, sed cum amara comminatione discessit. Reversus autem in Ægyptum, et malitiam adaugens, per compotores et sodales jam indicatos ab omni justitia remotos, non solum in innumerabilibus libidinibus perseveravit, sed etiam eo temeritatis processit, ut infanda in locis constitueret, et multi ex amicis intendentes in regis propositum etiam ipsi sequerentur illius voluntatem. Proposuit autem publice contra gentem disseminare vituperationem: et in turri quæ erat ad aulam erigens columnam insculpsit scripturam, neminem eorum qui non sacrificarent ad sacra eorum ingredi, omnes autem Judæos in vulgi descriptionem et servilem conditionem abduci: qui autem contradicerent vi ablato vita privari, hos autem descriptos signari etiam per ignem insigni Liberi hederæ folio, ac secedere ob jam

τὴν προσυνεσταλμένην αὐθεντίαν. Ἴνα δὲ μὴ τοῖς πᾶσιν ἀπεχθόμενος φαίνεται, ὑπέγραψεν. Ἐάν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν προαιρῶνται ἐν τοῖς κατὰ τὰς τελεταῖς μεμυημένοις ἀναστρέφεσθαι, τοὺτους ἰσοπολίτας Ἀλεξανδρεῦσιν εἶναι. Ἐνιοὶ μὲν οὖν ἐπὶ πόλεως τὰς τῆς πόλεως εὐσεβείας ἐπιβάθρας στυγοῦντες εὐχερῶς αὐτοὺς ἐδίδωσαν, ὡς μεγάλης τινὸς κοινωνήσαντες εὐκλείας ἀπὸ τῆς ἐσομένης τῷ βασιλεῖ συναναστροφῆς. Οἱ δὲ πλείστοι γενναία ψυχῇ ἐνίσχυσαν, καὶ οὐ διέστησαν τῆς εὐσεβείας· τὰ τε χρήματα περὶ τοῦ ζῆν ἀντικαταλλάσσόμενοι ἀδεῶς ἐπειρῶντο αὐτοὺς ῥύσασθαι ἐκ τῶν ἀπογραφῶν. Εὐέλπιδες δὲ καθιστήκεισαν ἀντιλήψεως τεύεσθαι, καὶ τοὺς ἀποχωροῦντας ἐξ αὐτῶν ἐβδελύσσοντο, καὶ ὡς πολεμίους τοῦ ἔθνους ἔκρινον, καὶ τῆς κοινῆς συναναστροφῆς καὶ εὐχρηστίας ἐστέρουον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἄ καὶ μεταλαμβάνων ὁ δυσσεβὴς ἐπὶ τοσοῦτον ἐχόλησεν, ὥστε οὐ μόνον τοῖς κατ' Ἀλεξανδρείαν διορίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ βαρυτέρως ἐναντιωθῆναι, καὶ προστάξει σπεισαντας συναγαγεῖν πάντας ἐπιτοαυτὸ, καὶ χειρίστω μόρῳ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι. Τούτων δὲ οἰκονομουμένων φήμη δυσμενὴς ἐξηχέτο κατὰ τοῦ γένους, ἀνθρώποις συμφρονοῦσι εἰς κακοποίησιν, ἀφορμῆς διδομένης εἰς διάβειν, ὥς ἂν ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτοὺς κωλύοντων. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν μὲν πρὸς τοὺς βασιλεῖς εὐνοίαν καὶ πίστιν ἀδιάστροφον ἦσαν διαφυλάσσοντες, σεβόμενοι δὲ τὸν Θεὸν καὶ τῷ τούτου νόμῳ πολιτευόμενοι, χωρισμὸν ἐποιοῦν ἐπὶ τίνων καὶ καταστροφάς· δι' ἣν αἰτίαν ἐνίοις ἀπεχθεῖς ἐφαίνοντο. Τῇ δὲ τῶν δικαίων εὐπραξίᾳ κοσμοῦντες τὴν συναναστροφήν, ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδόκιοι καθεστῆκεισαν. Τὴν μὲν οὖν περὶ τοῦ γένους ἐν πᾶσι θρυλλομένην εὐπραξίαν οἱ ἀλλόφυλοι οὐδαμῶς διηριθμήσαντο· τὴν δὲ περὶ τῶν προσκυνήσεων καὶ τροφῶν διάστασιν ἐθρύλλουν, φάσκοντες, μήτε τῷ βασιλεῖ μήτε ταῖς δυνάμεσιν ὁμοσπόνδους τοὺς ἀνθρώπους γενέσθαι, δυσμενεῖς δὲ εἶναι καὶ μέγα τι τοῖς πράγμασιν ἐναντιομένους· καὶ οὐ τῷ τυχόντι περιτῆσαν ψόγῳ. Οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν Ἕλληνες, οὐδὲν ἡδίκημένοι, ταραχὴν ἀπροςδόκητον περὶ τοὺς ἀνθρώπους θεωροῦντες, καὶ συνδρομὰς ἀπροσκόπους γινομένας, βοηθεῖν μὲν οὐκ ἔσθενον, τυραννικὴ γὰρ ἦν ἡ διάβεισι, παρεκάλουν δὲ καὶ δυσφόρως εἶχον, καὶ μεταπεσεῖσθαι τὰυτὰ ὑπελάμβανον· μὴ γὰρ οὕτως παροραθῆσεται τῆλικούτο σύστημα μηδὲν ἡγνοηκώς. Ἦδη δὲ καὶ τινες γείτονές τε καὶ φίλοι καὶ συμπραγματευόμενοι, μυστικῶς τινὰς ἐπισπώμενοι, πίστει ἐδίδουν συνασπίειν, καὶ πᾶν ἐκτενὲς προσάσσεσθαι πρὸς ἀντιληψιν. Ἐκεῖνος μὲν οὖν τῇ κατὰ τὸ παρὸν εὐημερίᾳ γεγυρωμένος, καὶ οὐ καθορῶν τὸ τοῦ μεγίστου Θεοῦ κράτος, ὑπολαμβάνων δὲ διηνεχὺς ἐν τῇ αὐτῇ διαμένειν βουλῇ, ἔγραψε κατ' αὐτῶν ἐπιστολὴν τήνδε· Βασιλεὺς Πτολεμαῖος Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον καὶ κατὰ τόπον στρατηγοῖς καὶ στρατιώταις, χαίρειν καὶ ἔρρωσθαι. Ἐρρωμαι δὲ καὶ ἐγὼ αὐτὸς καὶ τὰ πράγματα ἡμῶν. Ἐκ τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν γενομένης ἡμῖν ἐπιστρατείας, ἥ ἴστε καὶ αὐτοί, τῇ τῶν θεῶν πρὸς ἡμᾶς ἀπροπτῶτω συμμαχίᾳ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ κατὰ λόγον ἐπ' ἀρίστον τέλος ἀρχείσης,

coercitam libertatem. Verum ne omnibus infensus videretur, subscripsit : Sin autem ex eis aliqui elegerint versari cum iis qui secundum teletas initiati sunt, hos æquo jure cives cum Alexandrinis esse. Igitur nonnulli quidem in civitate civilis religionis gradus honorantes facile seipsos dederunt, tamquam magnæ cujusdam gloriæ participes futuri ex ea quæ futura esset cum rege conversatione. Plerique autem generoso animo seipsos confirmaverunt, et a pietate non recesserunt : et pecunias pro vita commutantes intrepide conabantur seipsos liberare a descriptionibus. Bona autem spe freti perstabant auxilium se consequuturos, et suos illos qui recesserant abominabantur, et tamquam hostes gentis judicabant, et communi consuetudine et utilitate privabant.

CAPUT III.

Quæ cum comperisset impius adeo iratus est, ut non solum iis qui ad Alexandriam succenseret, sed etiam iis qui in regione gravius adversaretur, et juberet festinantes congregare omnes simul, et pessima nece vitam ipsis adimere. His autem constitutis fama inimica pervulgabatur contra ipsum genus, hominibus consentientibus ad maleficium, occasione data ad constitutionem, tamquam eos a legitimis prohiberent. At Judæi erga reges quidem benevolentiam et fidem immutabilem conservabant, venerantes autem Deum et ex ipsius lege rempublicam gerentes, secessionem in aliquibus faciebant et mutationes : quam ad causam aliquibus odiosi videbantur. Sed justarum actionum functione conversationem ornantes, omnibus hominibus probati exstiterunt. Igitur ipsam quidem de genere in omnibus pervulgatam recte agendi rationem alienigenæ nequaquam recensuerunt : verum de adorationibus et cibis discrimen pervulgabant, dicentes, neque regi, neque exercitibus fœderatos esse homines, sed esse odiosos et majorem in modum negotiis adversari : et non mediocrem excitant vituperationem. Græci autem qui erant in civitate, nullis injuriis affecti, tumultum inexpectatum circa homines videntes, et concursus improvisos fieri, auxiliari quidem non poterant, tyrannica enim erat constitutio, sed consolabantur et graviter ferebant, et mutatum hæc iri putabant : non enim sic contemnet talem constitutionem qui nihil ignoraverit. Jam vero et quidam vicini et amici et qui simul uogatiabantur, secreto quosdam accersentes, fidem dabant contegendi, et omnem diligentiam ad defensionem. Igitur ille quidem præsentī prosperitate exsultans, et non considerans maximi Dei potestatem, putans autem perpetuo in eodem perseverare consilio, scripsit contra eos epistolam hanc : Rex Ptolemæus Philopator iis qui per Ægyptum et per loca ducibus et militibus, gaudere et valere. Valeo autem et ego ipse et res nostræ. Post factam nobis in Asiam expeditionem, quam ipsi etiam scitis, quæ deorum erga nos improviso consilio et fortitudine etiam nostra secundum rationem ad optimum finem perducta est, putavimus, non

Ἠγασάμεθα, μὴ βία δόρατος, ἐπεικεῖα δὲ καὶ πολλῇ φιλανθρωπία τιθηνήσασθαι τὰ κατοικοῦντα κοίλῃν Συρίαν καὶ Φοινίκην ἔθνη, εὐποιῆσαι τε ἀσμένως. Καὶ τοῖς κατὰ πλείεσι ἱεροῖς ἀπονείμαντες προσόδους πλείστας, προήχθημεν καὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀναβάντες τιμῆσαι τὸ ἱερὸν τῶν ἀλιτηρίων καὶ μηδέποτε ληγόντων τῆς ἀνοίας. Οἱ δὲ λόγῳ μὲν τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως, προθυμηθέντων ἡμῶν εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἐκπρεπέσι καὶ καλλίστοις ἀναθήμασι τιμῆσαι, τύφοις φερόμενοι παλαιότεροι εἰρᾶν ἡμᾶς τῆς εἰσόδου, ἀπολειπόμενοι τῆς ἡμετέρας ἀλκῆς, δι' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους φιλανθρωπίαν. Τὴν δὲ αὐτῶν εἰς ἡμᾶς δυσμένειαν ἐκδήλον καθιστάντες, ὡς μονώτατοι τῶν ἐθνῶν βασιλεῦσι καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις ὑψαυχοῦντες, οὐδὲν γνήσιον βούλονται φέρειν. Ἡμεῖς δὲ τῇ τούτων ἀνοία συμπεριενεχθέντες, καὶ μετὰ νίκης διακομισθέντες, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον τοῖς πᾶσιν ἔθνεσι φιλανθρώπως ἀπαντήσαντες, καθὼς ἔπρεπεν ἐποίησαμεν. Ἐν δὲ τούτοις πρὸς τοὺς δημοφύλους αὐτῶν ἀμνησικακίαν ἅπασι γνωρίζοντες, διὰ τε τὴν συμμαχίαν καὶ τὰ πεπιστευμένα μετὰ ἀπλότητος αὐτοῖς ἀρχῇθεν μύρια πράγματα τολμήσαντες ἐξαλλοῦσαι, ἐβουλήθημεν καὶ πολιτείας αὐτοὺς Ἀλεξανδρείαν καταξιώσαι, καὶ μετόχους τῶν ἀεὶ ἱερῶν καταστήσαι. Οἱ δὲ τούναντίον ἐκδεχόμενοι, καὶ τῇ συμφύτῳ κακοθειᾷ τὸ καλὸν ἀπωσάμενοι, διηνεκῶς δὲ εἰς τὸ παῦλον ἐκνεύοντες, οὐ μόνον ἀπεστρέψαντο τὴν ἀτίμητον πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ βδελύσσονται λόγῳ τε καὶ σιγῇ τοὺς ἐν αὐτοῖς ὀλίγους πρὸς ἡμᾶς γνησίως διακειμένους, παρέκαστα ὑπορώμενοι διὰ τῆς δυσκλεστάτης ἐμδίσσεως διὰ τὰς χεῖρας ἡμᾶς καταστρέψαι τὰ κατορθώματα. Διὸ καὶ τεκμηρίους καλῶς πεπεισμένοι τούτους κατὰ πάντα δυσνοεῖν ἡμῖν τρόπον, καὶ προνοοῦμενοι μήποτε αἰρνιδίου μετέπειτα ταραχῆς ἐνστάσης ἡμῖν τοὺς δυσσεβεῖς τούτους κατὰ νότου προδότας καὶ βαρδάρους ἔχωμεν πολέμιους, προστετάχαμεν ἅμα τῷ προσπεσεῖν τὴν ἐπιστολὴν τῆςδε, αὐθιγὰ τοὺς ἐννεμομένους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνῳ, μετὰ ὑβρεων καὶ σκυλμῶν ἀποστελεῖται πρὸς ἡμᾶς ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς πάντοθεν κατακεκλεισμένους, εἰς ἀνῆκστον καὶ δυσκλεῖ πρέποντα δυσμενέσι φόνον. Τούτων γὰρ ὁμοῦ κολασθέντων, διειλήφαμεν εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τελείως ἡμῖν τὰ πράγματα ἐν εὐσταθείᾳ καὶ βελτίστῃ διαθέσει κατασταθῆσθαι. Ὅς δ' ἂν σκεπάσῃ τινὰ τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ γεραιοῦ μέχρι νηπίου, μέχρι τῶν ὑπομασθίων, αἰσχίστοις βασάνοις ἀποτυμπατισθῆσεται πανοικί· μηνύειν δὲ τὸν βουλούμενον, ἐφ' ᾧ τὴν οὐσίαν τοῦ ἐμπιπτοντος ὑπὸ τὴν εὐθύναν λήψεται, καὶ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ ἀργυρίου δραχμὰς διςχιλίας, καὶ τῆς ἐλευθερίας τεύζεται καὶ στεφανωθήσεται. Πᾶς δὲ τόπος οὗ ἂν φωραθῇ τὸ σύνολον σκεπαζόμενος Ἰουδαῖος, ἄβρατος καὶ πυριφλεγῆς γινέσθω, καὶ πάσις θνητὴ φύσει κατὰ πάντα ἄχρηστος φανήσεται εἰς τὸν αἰὶ χρόνον. Καὶ ὁ μὲν τῆς ἐπιστολῆς τύπος οὕτως ἐγγράπτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Πάντῃ δὲ, ὅπου προσέπιπτε τοῦτο τὸ πρόσταγμα, δημοτελὲς συνίστατο τοῖς ἔθνεσιν εὐωχία μετὰ ἀλαλαγμῶν καὶ χαρᾶς, ὡς ἂν τῆς προκατεσχιδρωμένης αὐτοῖς

violentia lanceæ, sed æquitate et multa humanitate indulgenter tractare gentes quæ habitant Cœlesyriam et Phœnicen, ac libenter benefacere. Et cum templis quæ sunt per civitates tribuissemus redditus multos, venimus etiam Jerosolymam, ascendentes honorare templum scelestorum illorum et nunquam desistentium ab amentia. Illi autem verbo quidem nostram suscipientes præsentiam, re autem falso, volentibus nobis introire in templum eorum, et decentibus ac pulcherrimis donis honorare, tumoribus antiquioribus agitati prohibuerunt nos ab ingressu, cum inferioribus essent nostris viribus, ob eam quam erga omnes homines habemus humanitatem. Suam autem erga nos malevolentiam manifestam facientes, quippe soli prorsus gentium contra reges et beneficos suos cervicem erigentes, nihil legitimum ferre volunt. Nos autem cum horum amentia conversati, et cum victoria reversi, et in Ægypto omnibus nationibus humaniter occurrentes, prout decebat fecimus. In his autem erga gentiles eorum oblivionem injuriarum omnibus notam facientes, propter societatem et commissam eis antiquitas cum simplicitate sexcenta negotia aggressi mutare, voluimus Alexandrinorum etiam republica eos dignari, et participes semper sacerdotum constituere. Illi autem in contrariam partem accipientes, et insita improbitate honestum repellentes, perpetuo autem ad malum proni, non solum cum ignominia repudiarunt jus civitatis, sed etiam abominantur et verbo et silentio paucos quosdam ex eis erga nos legitime affectos, semper suspicantes ob infamem vitæ rationem cito nos eversuros recte facta. Quamobrem argumentis etiam probe persuasi hos omnibus modis contra nos male sentire, et providentes ne forte repentina post hac turbatione nobis imminente hos a tergo proditores et barbaros habeamus hostes, jussimus simul atque allata fuerit epistola hæc, eadem hora eos qui habitant cum uxoribus et filiis, cum contumeliis et vexationibus mittere ad nos vinculis ferreis undique conclusos, ad tetram et infamem inimicis convenientem cædem. His enim simul punitis, putavimus in reliquum tempus perfecte nobis res in bono statu et optima dispositione constitutum iri. Quicumque autem quempiam Judæorum texerit a sene usque ad infantem, usque ad lactentes, turpissimis tormentis occidetur cum tota domo: Qui autem indicare voluerit, eo ipso substantiam ejus qui, incidit in poenam accipiet, et de regali argento drachmas bis mille, et libertatem adipiscetur et coronabitur. Omnis autem locus ubicumque deprehensus fuerit omnino tectus Judæus, invius et igne combustus fiat, et omni mortali naturæ ad omnia inutilis exstet in sempiternum tempus. Et formula quidem epistolæ sic scripta est.

CAPUT IV.

Ubicumque autem promulgatum fuit hoc edictum, popolare convivium constitutum est gentibus cum jubilationibus et gaudio, tamquam jam antiquitas indurata in eorum

πάλαι κατὰ διάνοιαν, μετὰ παῖρρησίας συνεκφαινομένης ἀπεχθείας. Τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἀνέχεστον πένθος ἦν καὶ πανόδουτος μετὰ δακρύων βοή, στεναγμοῖς πεπυρωμένης τῆς αὐτῶν πάντοθεν καρδίας, ὁλοφυρομένων τὴν ἀπροςδόκητον ἐξαφνης ἐπικριθῆσαν αὐτοῖς ὀλεθρίαν. Ἦς νομός ἡ πόλις, ἡ τίς τὸ σύνολον οἰκητὸς τόπος, ἡ τίνες ἀγῳαὶ κοπετοῦ καὶ γόων ἐπ' αὐτοῖς οὐκ ἐμπιπλῶντο; Οὕτω γὰρ μετὰ πικρῆς καὶ ἀνοίκτου ψυχῆς ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν δημοθυμαδὸν ἐξαπεστέλλοντο, ὥστε ἐπὶ ταῖς ἐξάλλοις τιμωρίαις καὶ τινὰς τῶν ἐχθρῶν λαμβάνοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν κοινὸν ἔλεον, καὶ λογιζομένους τὴν ἀδελφον τοῦ βίου καταστροφὴν, δακρυεῖν αὐτῶν τριτάτῳ ἐξαποστολῇν. Ἦγετο γὰρ γεραίων πληθὸς πολὺ πεπυκασμένων, τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν ἐπικύφων, ἀνατροπῆς ὁρμῇ βίαιας, ἀπάσης αἰδοῦς ἄνευ πρὸς ὀξείαν καταχρωμένῳ πορείαν. Αἱ δὲ ἀρτί πρὸς βίου κοινωνίαν γαμικὸν ὑπεληλυθυῖαι παστὸν νεάνιδες, ἀντὶ τέρψεως μεταλαβοῦσαι γόους, καὶ κόνει τὴν μυροδραχῇ πεφυρμέναι κόμην, ἀκαλύπτως δὲ ἀγόμεναι θρήνον ἀν' ὕμεναίων δημοθυμαδὸν ἐξήρχον, ὡς ἐσπαρσμέναι σκυλμοῖς ἄλλοθενέσι. Δέσμιαι δὲ ἐηκόσαι μέχρι τῆς εἰς τὸ πλοῖον ἐμβολῆς εἴλκοντο μετὰ βίας. Οἱ τε τούτων συζυγεῖς βρόχοις ἀντὶ στεφῶν τοὺς αὐχένας περιπλεμμένοι μετὰ ἀκμαίας καὶ νεανικῆς ἡλικίας, ἀντὶ εὐωχίας καὶ νεωτερικῆς βραθυμίας τὰς ἐπιλοίπους τῶν γάμων ἡμέρας ἐν θρήνοις διήγον, παρὰ πόδας ἤδη τὸν ἄδην ὀρῶντες κείμενοι. Κατήχθησαν δὲ θηρίων τρόπον ἀγόμενοι σιδηροδέσμοις ἀνάγκαις· οἱ μὲν τοῖς ζυγοῖς τῶν πλοίων προσηλωμένοι τοὺς τραχήλους, οἱ δὲ τοὺς πόδας ἀρρήκτως κατσηφαλισμένοι πέδας, ἐπὶ καὶ τῷ καθύπερθε πυκνῷ σανιδώματι διαχειμένῳ τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι, ὅπως πάντοθεν ἐσχοτισμένοι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀγωγὴν ἐπιβούλων ἐν παντὶ τῷ κατάπλω λαμβάνωσι. Τούτων δὲ ἐπὶ τὴν λεγομένην σχεδὴν ἀχθέντων, καὶ τοῦ παραπλοῦ περανθέντος, καθὼς ἦν δεδογματισμένον τῷ βασιλεῖ, προσέταξεν αὐτοὺς ἐν τῷ πρὸ τῆς πόλεως ἵπποδρόμῳ παρεμβαλεῖν, ἀπλέτῳ καθεστῶτι περιμέτρῳ, καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν ἄγαν εὐκαιροτάτῳ, καθεστῶτι πᾶσι τοῖς καταπορευομένοις εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοῖς ἐκ τούτων εἰς τὴν χώραν στελλομένοις πρὸς ἐκδημίαν· πρὸς τὸ μηδὲ ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ κοινωνεῖν, μηδὲ τὸ σύνολον καταξιώσαι περιβόλων. Ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, ἀκούσας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ὁμοθυμῶν κρυθὶ ἐκπορευομένους πυκνότερον ἀποδύρεσθαι τὴν ἀκλεῖαν τῶν ἀδελφῶν ταλαιπωρίαν, διοργισθεῖς προσέταξε καὶ τούτοις ὁμοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελῶς ὡς ἐκείνοις ποιῆσαι, μὴ λειπομένοις κατὰ μηδὲνα τρόπον τῆς ἐκείνων τιμωρίας, ἀπογοαφῆναι δὲ πᾶν τὸ φύλον ἐξ ὀνόματος, οὐ γὰρ τὴν ἐμπροσθε βραχεῖ προδηλωμένην τῶν ἔργων κατάπονον λατρίαν, στρεβλωθέντας δὲ ταῖς παρηγγελμέναις αἰχμαῖς τὸ τέλος ἀφανίσαι μίαν ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας. Ἐγένετο μὲν οὖν ἡ τούτων ἀπογραφή μετὰ πικρᾶς σπουδῆς καὶ φιλοτίμου προσεδρίας, ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, ἀνήνυτον λαμβάνουσα τὸ τέλος ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα. Μεγάλως δὲ καὶ διηνεκῶς ὁ βασιλεὺς χαρᾷ πεπληρωμένος συμπόσια ἐπὶ πάντων τῶν εἰδῶλων συνιστάμενος, πεπλανημένην πόρρω τῆς ἀληθείας φρενὶ καὶ βεβήλω στόματι, τὰ μὲν κωφὰ καὶ μὴ δυνάμενα αὐτοῖς λαλεῖν ἢ ἀρῆγειν

mente, audacter simul se prodente inimicitia. Judæis autem insanabilis luctus erat et prorsus lugubris cum lacrymis clamor, gemitibus undique inflammato ipsorum corde, gemitibus improvisam repente sibi constitutam perniciem. Quæ præfectura aut civitas, aut quis omnino habitatus locus, vel quæ viæ planctu et gemitibus super his non complebantur? Sic enim acerbo et immiti animo a ducibus qui per civitates unanimiter ejiciebantur, ut ad eximia supplicia quidem etiam ex inimicis ante oculos sibi ponentes communem misericordiam, et considerantes incertam vitæ mutationem, flerent miserrimam eorum expulsionem. Agebatur enim senum multitudo canitie coopertorum, ob tarditatem quæ ex ætate, pedibus incurvis, impetu violentæ ejectionis, absque ullo pudore abutenibus ad citam itionem. Quæ autem nuper ad vitæ communionem conjugalem subierant thalamum adolescentulæ, pro delectatione translatae ad gemitus, et pulvere unguentatam conspersæ comam, aperte autem ductæ lamentationem pro hymenæis unanimiter incipiebant, tamquam laceratæ vexationibus alienigenis. Vincæ autem populares usque ad ascensum in navigium trahebantur cum violentia. Ipsique horum conjuges laqueis pro coronis implicati cervices cum florida et juvenili ætate, pro convivio et juvenili negligentia reliquos nuptiarum dies in lamentis agebant, ad pedes jam infernum videntes positum. Abducebantur autem ferarum more tracti ferreorum vinculorum necessitatibus: hi quidem transtris navium affixi collis, illi autem constricti pedes insolubilibus compedibus, præterea vero desuper densa tabula disposita a lumine exclusi, ut undique obtenebratis oculis vitam insidiatorum in tota navigatione degerent. His autem super dictam ratem ductis, et navigatione confecta, sicut erat sancitum a rege, jussit eos in hippodromo qui est ante civitatem castrametari, cujus ingens erat spatium, quique ad manifestum opprobrium valde erat opportunus, propositus omnibus qui pergebant in civitatem, et qui ex his in regionem proficiscebantur peregre: ut neque exercitiis ejus communicarent, neque muris omnino dignarentur. Postquam vero id factum est, cum vidisset eos qui in civitate ejusdem gentis essent clam egredientes frequentius lugere ignominiosam fratrum miseriam, iratus jussit et his simul eodem modo diligenter fieri, atque illis nihil minus ullo modo habentibus illorum supplicio, describi autem omne genus ex nomine, ad paulo ante demonstratam operum laboriosam servitutem, tortos autem denuntiatis tormentis demum deleri sub unius diei tempus. Facta igitur est horum descriptio cum acerbo studio et ambitiosa assensione, a solis ortu usque ad occasum, nondum accipiens finem ad dies quadraginta. Magnifice autem et assidue rex gaudio impletus convivia ad omnia idola celebrans, errante procul a veritate mente et prophano ore, muta quidem et quæ non possunt ipsis loqui neque auxiliari laudans, in

ἐπαινῶν, εἰς δὲ τὸν μέγιστον Θεὸν τὰ μὴ καθήκοντα λαλῶν. Μετὰ δὲ τὸ προειρημένον τοῦ χρόνου διάστημα προσηνέγκαντο οἱ γραμματεῖς τῷ βασιλεῖ, μηκέτι ἰσχύειν τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπογραφὴν ποιεῖσθαι διὰ τὴν ἀμέτρητον αὐτῶν πληθύν, καίπερ ὄντων κατὰ τὴν χώραν ἐτι τῶν πλείονων, τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰκίας ἐτι συνεστηκότων, τῶν δὲ καὶ κατὰ τόπον, ὡς ἀδυνάτου καθεστῶτος πᾶσι τοῖς ἐπ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς. Ἀπειλῆσαντος δὲ αὐτοῖς σκληρότερον, ὥς δεδοροκοπημένοις εἰς μηχανὴν τῆς ἐκφυγῆς, συνέβη σαφῶς αὐτὸν περὶ τούτου πεισθῆναι, λεγόντων μετὰ ἀποδείξεως, καὶ τὴν χαρτηρίαν ἤδη καὶ τοὺς γραφικοὺς καλάμους ἐν οἷς ἐχρῶντο ἐκλειπομέναι. Τοῦτο δὲ ἦν ἐνέργεια τῆς τοῦ βοηθοῦντος τοῖς Ἰουδαίοις ἐξ οὐρανοῦ προνοίας ἀνικητού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Τότε προσκαλεσάμενος Ἑρμωνα τὸν πρὸς τῇ τῶν ἐλεφάντων ἐπιμελείᾳ, βαρεῖα μεμεστωμένος ὀργῇ καὶ χολῇ, κατὰ πᾶν ἀμετάθετος, ἐκέλευσεν ὑπὸ τὴν ἐπερχομένην ἡμέραν δαψίλει δράκεσι λιθανωτοῦ καὶ οἶνῳ πλείονι ἀκράτῳ ἅπαντας τοὺς ἐλέφαντας ποτίσαι, ὄντας τὸν ἀριθμὸν πεντακοσίων, καὶ ἀγρωθέντας τῇ τοῦ πόματος ἀφρόνῳ χορηγίᾳ εἰσαγαγεῖν πρὸς συνάντησιν τοῦ μόρου τῶν Ἰουδαίων. Ὁ μὲν τὰδε προστάσων ἐτρέπετο πρὸς τὴν εὐχίαν, συναγαγὼν τοὺς μάλιστα τῶν φίλων καὶ τῆς στρατιᾶς ἀπεχθῆς ἔχοντας πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. Ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὸ προσταγὴν ἀραρότως Ἑρμῶν συνετέλει. Ὅτε πρὸς τούτοις λειτουργοὶ κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐξίόντες τὰς τῶν τάλαιπῶρων ἐδέσμευον χεῖρας, τὴν τε λοιπὴν ἐμχανῶντο περὶ αὐτοὺς ἀσφάλειαν, ἐννυχον δοῦντες ὁμοῦ λήψεσθαι τὸ φύλον πέρας τῆς ὀλεθρίας. Οἱ δὲ πάσης σκέπης ἔργμοι δοκοῦντες εἶναι τοῖς ἔθνεσιν Ἰουδαῖοι, διὰ τὴν πάντοθεν περιέχουσαν αὐτοὺς μετὰ δεσμῶν ἀνάγκην, τὸν παντοκράτορα Κύριον καὶ πάσης δυνάμεως δυναστεύοντα, ἐλεῖμονα Θεὸν αὐτῶν καὶ πατέρα δυχκαταπαύστῳ βοῇ πάντες μετὰ δακρύων ἐπεκαλέσαντο δεόμενοι, τὴν κατ' αὐτῶν μεταστρέφαι βουλήν ἀνοσίαν, καὶ ῥύσασθαι αὐτοὺς μετὰ μεγαλομερῶς ἐπιφανείας ἐκ τοῦ παρὰ πόδας ἐν ἐτοίμῳ μόρου. Τούτων μὲν οὖν ἐκτενῶς ἡ λιτανεία ἀνέβαινεν εἰς οὐρανόν· ὁ δὲ Ἑρμῶν, τοὺς ἀνηλεεῖς ἐλέφαντες ποτίσας, πεπληρωμένους τῆς τοῦ οἶνου πολλῆς χορηγίας καὶ τοῦ λιθάνου μεμεστωμένους, ὄρθριος ἐπὶ τὴν αὐλὴν παρῆν περὶ τούτων προσαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ. Τοῦτο δ' ἀπ' αἰῶνος χρόνου κτίσμα καλὸν ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ χαρίζομένου πᾶσιν οἷς ἂν αὐτὸς θελήσῃ, ὑπνου μέρος ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἡδίστῳ καὶ βαθεῖ κατεσχέθη τῇ ἐνέργειᾳ τοῦ Δεσπότη, τῆς ἀθέσμου μὲν προβέσεως πολλῆς διεσφαλμένου, τοῦ δὲ ἀμεταθέτου λογισμοῦ μεγάλως διεψευσμένου. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν προσημανθεῖσαν ὥραν διαφυγόντες τὸν ἅγιον ἡγουν Θεὸν αὐτῶν· καὶ πάλιν ἠξίουσαν τὸν εὐκατάλλακτον, δεῖξαι τῆς μεγαλοσθενούς αὐτοῦ χειρὸς κράτος ἔθνεσιν ὑπερηφάνοις. Μεσοῦσης δὲ ἤδη τῆς δεκάτης ὥρας σχεδὸν, ὁ πρὸς ταῖς κλήσεσι τεταγμένος, ἀθρόους τοὺς κλητοὺς ἰδὼν, ἐνύε προσελθὼν τὸν βασιλέα. Καὶ μόλις διεγείρας ὑπέδειξε τὸν τῆς συμποσίας καὶ τὸν ἡδὴ παρατρέχοντα, τὸν περὶ τούτων

summum autem Deum quæ non decebat loquens. Post prædictum autem temporis intervallum nuntiaverunt scribæ regi, non posse ulterius Judæorum descriptionem fieri propter immensam eorum multitudinem, quippe cum adhuc plures essent per regionem, hi quidem adhuc domi consistentes, illi vero et per loca, ita ut minime id præstari posset ab omnibus qui super Ægyptum ducibus. Cum autem durius illis minatus esset, tamquam qui muneribus corrupti essent ad machinationem fugæ, contigit ei manifestum de hac re fidem fieri, dicentibus illis cum demonstratione, et chartam jam et scriptorios calamos quibus utebantur defecisse. Hoc autem erat opus invictæ e cælo auxiliantis Judæis providentiæ.

CAPUT V.

Tunc vocans Hermonem præpositum elephantorum curæ, gravi plenus ira et bile, omnino immutabilis, jussit in sequenti die largis pugillis thuris et vino multo puro omnes potare elephantos, qui erant numero quingenti, et effertatos copiosa potionis præbitione immittere in occursum mortis Judæorum. Ille quidem hæc præcipiens vertit se ad convivium, congregans eos maxime ex amicis et exercitu qui infensi erant Judæis. Præpositus autem elephantorum Hermon quod præceptum erat apte perficiebat. Ac præterea ministri ad vesperam exeuntes miserorum manus ligabant, et reliquæ sibi moliebantur circa ipsos cautionem, crepusculo matutino existimantes simul accepturam gentem terminum mortis. Qui autem omni protectione destituti videbantur gentibus Judæi, eo quod undique premeret eos cum vinculis necessitas, omnipotentem Dominum et omnipotentis dominantem, misericordem Deum suum et patrem incessabili clamore omnes cum lacrymis invocabant, orantes ut removeret impium quod contra se consilium, et ipsos liberaret cum magnifica præsentia ex ea quæ ad pedes erat in promptu morte. Ergo horum quidem supplicatio assidue ascendeat in cælum: Hermon autem, cum immites elephantos potasset, repletos multa præbitione vini et thure saturatos, diluculo ad aulam affuit ut hæc nuntiaret regi. Hanc autem ab æterno tempore creaturam bonam in nocte et die concessam ab eo qui gratificatur omnibus quibuscumque ipse voluerit, somni partem misit ad regem: et jucundissima et profunda detentus operatione Domini, injusto quidem proposito valde fraudatus, et ab irrevocabili cogitatione magnifice deceptus. Judæi autem præsignatam horam fugientes sanctum laudabant Deum suum: et iterum rogabant eum qui facile reconciliatur, ut demonstraret robustissimæ sue manus potentiam gentibus superbis. Cum autem media jam fere esset decima hora, qui ad vocationes erat ordinatus, confertos videns vocatos, pupugit accedens regem. Et cum vix excitasset ostendit computationis tempus jam præterire,

λόγον ποιούμενος. Ὃν δ βασιλεὺς λογισάμενος, καὶ τραπείς εἰς τὸν πότον, ἐκέλευσε τοὺς παραγεγονότας εἰς τὴν συμπόσιαν ἀντικρὺς ἀνακλιθῆναι αὐτοῦ. Οὐ καὶ γενομένου, παρῆναι εἰς εὐωχίαν δόντας ἑαυτοὺς, τὸ παρὸν τῆς συμπόσιας ἐπιπολὺ γεγαυρομένους εἰς εὐφροσύνην καταθέσθαι μέρος. Ἐπιπλεῖον δὲ προβαινούσης τῆς ὁμιλίας, τὸν Ἑρμῶνα μεταπεμφάμενος ὁ βασιλεὺς, μετὰ πικρᾶς ἀπειλῆς ἐπυνθάνετο τίνας ἔνεκεν αἰτίας εἰάθησαν οἱ Ἰουδαῖοι τὴν παρούσαν ἡμέραν περιβεβιωκότες; Τοῦ δὲ ὑποδείξαντος νυκτὸς τὸ προσταγὴν ἐπὶ τέλος ἀγχοῦναι, καὶ τῶν φίλων αὐτῷ προσμαρτυρῶσάντων, τὴν ὠμότητα χειρόνα Φαλάριδος ἐσχηκῶς ἔφη· Τῷ τῆς σήμερον ὕπνῳ χάριν ἔχειν αὐτοὺς. Ἀνυπερβέτως δὲ εἰς τὴν ἐπιτέλλουσιν ἡμέραν κατὰ τὸ ὅμιον ἐτοίμασον τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ τὸν τῶν ἀθεμίτων Ἰουδαίων ἀφανισμόν. Εἰπόντος δὲ τοῦ βασιλέως, ἀσμένως πάντες μετὰ χαρᾶς οἱ παρόντες ὁμοῦ συναίνεσαντες, εἰς τὸν ἴδιον οἶκον ἕκαστος ἀνέλυσε. Καὶ οὐχ οὕτως εἰς ὕπνον κατεχρήσαντο τὸν χρόνον τῆς νυκτός, ὥς εἰς τὸ παντοίους μηχανᾶσθαι τοῖς ταλαιπώροις δοκοῦσιν ἐμπαιγμούς. Ἄρτι δὲ ἀλεκτρυὼν ἐκεκράγει ὄρθριος, καὶ τὰ θηρία καθωπλικῶς ὁ Ἑρμῶν ἐν τῇ μεγάλῃ περιστάλῳ διεκίνη. Τὰ δὲ κατὰ τὴν πόλιν πλήθη συνήρριστο πρὸς τὴν οἰκτροτάτην θεωρίαν, προσδοκῶντα τὴν πρωίαν μετὰ σπουδῆς. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, κατὰ τὸν ἀμερῇ ψυχουλκούμενοι χρόνον, πολυδάκρυον ἱκετεῖαν ἐν μέλεσι γοεροῖς τείνοντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐδέοντο τοῦ μεγίστου Θεοῦ, πάλιν αὐτοῖς βοηθῆσαι συντόμως. Οὕτω δὲ ἡλίου βολαὶ κατεσπείροντο, καὶ τοῦ βασιλέως τοὺς φίλους ἐκδεχομένου, ὁ Ἑρμῶν παραστάς ἐκάλει πρὸς τὴν ἐξοδόν, ὑποδείκνυν τὸ πρόθυμον τοῦ βασιλέως ἐν ἐτοιμῇ κείσθαι. Τοῦ δὲ ἀποδεξαμένου καὶ καταπλαγέντος ἐπὶ τῇ παρανόμῳ ἐξόδῳ, κατὰ πᾶν ἀγνωστὰ κεκρατημένος ἐπυνθάνετο, τί τὸ πρᾶγμα ἐφ' οὗ τοῦτο αὐτῷ μετὰ σπουδῆς τετέλεσται; Τοῦτο δὲ ἦν ἡ ἐνέργεια τοῦ πάντα δεσποτευόντος Θεοῦ, τῶν πρὶν αὐτῷ μεμηχανημένων λήθην κατὰ διάνοιαν ἐντεθεικότος. Ὁ δὲ Ἑρμῶν ὑπεδείκνυε καὶ πάντες οἱ φίλοι, τὰ θηρία καὶ τὰς δυνάμεις ἡτοιμάσθαι, βασιλεῦ, κατὰ τὴν σὴν ἐκτενῆ πρόθεσιν. Ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ῥηθείσι πληρωθεὶς βαρεὶ χόλῳ, διὰ τὸ περὶ τούτων προνοεῖ Θεοῦ διεσχεδᾶσθαι πᾶν αὐτοῦ τὸ νόημα, ἐνατενίσας μετὰ ἀπειλῆς εἶπεν· Εἰ σοὶ γονεῖς παρῆσαν ἢ παῖδων γοναί, τήνδε θηρσίαν ἀγρίους ἐσκεύασαν ἂν σαφυλῇ θοῖναν, ἀντὶ τῶν ἀνεγκλήτων ἐμοὶ καὶ προγόνοις ἐμοῖς ἀποδεδειγμένων δλοσχερῇ βεβαίαν πίστιν ἐξόχως Ἰουδαίων. Καίπερ, εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συντροφίας στοργὴν καὶ τῆς χρείας, τὸ ζῆν ἀντὶ τούτων ἐστερήθης. Οὕτως ὁ Ἑρμῶν ἀπροσδόκητον καὶ ἐπικίνδυνον ὑπήνεγκεν ἀπειλὴν, καὶ τῇ δράσει καὶ τῷ προσώπῳ συνεστάλη. Ὁ καθεὶς δὲ τῶν φίλων σκυθρωπὸς ὑπεκρέμων, τοὺς συνηθροισμένους ἀπέλυσαν ἕκαστον ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀσχολίαν. Οἱ τε Ἰουδαῖοι, τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀκούσαντες, τὸν ἐπιφανῆ Θεὸν καὶ βασιλέα τῶν βασιλέων ἤνουν, καὶ τῇδε τῆς βοηθείας αὐτοῦ τετευχότες. Κατὰ δὲ τούτους τοὺς νόμους ὁ βασιλεὺς συστησάμενος πάλιν τὸ συμπόσιον, εἰς εὐφροσύνην τραπῆναι παρεκάλει. Τὸν δὲ Ἑρμῶνα προσκαλεσάμενος, μετὰ ἀπειλῆς εἶπε· Ποσάκις σοὶ δεῖ περὶ τούτων αὐτῶν προστάττειν, ἀθλιώτατε; Τοὺς ἐλέφαντας ἔτι καὶ νῦν καθόπισσον εἰς τὴν αὐρίον ἐπὶ τὸν τῶν

eam quæ de his rebus solet rationem faciens. Quam rex reputans, et versus ad convivium, jussit eos qui venerant ad comotationem accumbere coram se. Quod etiam cum factum esset, hortabatur ut epulis sese dantes, præsentem comotationis partem multum celebrantes in lætitia insumerent. Longius autem procedente convivio, Hermonem accersens rex, cum acerbis minis interrogabat quam ob causam permissi essent Judæi præsentem diem superstites agere? Illo autem ostendente noctu quod præceptum erat se ad finem perduxisse, et amicis ei testimonium dantibus, ille deteriore Phalaride crudelitatem habens dixit: Hodierno somno gratiam habeant illi. Sine dilatione autem in advenientem diem similiter para elephantos ad scelestorum Judæorum perditionem. Cum dixisset autem rex, ultro omnes qui aderant cum gaudio simul collaudantes, in propriam domum unusquisque reversus est. Neque tam in somno insumperunt tempus noctis, quam in excogitandis omnis generis ludibriis in eos qui miseri videbantur. Nuper autem gallus cantaverat matutinus, et bestias cum armasset Hermon in magno porticu concitabat. Turbæ autem quæ in civitate convenerant ad maxime miserabile spectaculum, expectantes auroram cum aviditate. Judæi autem, ad invisibile tempus animo suspensi, lacrymosa supplicatione in canticis luctuosis tendentes manus in cælum orabant summum Deum, ut rursus ipsis auxiliaretur brevi. Nondum autem solis radii disseminabantur, et rege amicos admittente, Hermon adstans vocabat ad exitum, ostendens propositum regis in promptu esse. Ille autem cum percepisset et ostupuisse super iniquo exitu, ignorance prorsus detentus interrogabat, quodnam negotium esset pro quo id ei cum festinatione confectum esset? Hoc autem erat opus omnium dominantis Dei, eorum quæ antea ipsi excogitata erant oblivioni in mentem immittentis. Hermon autem suggestit et omnes amici, bestias et exercitus paratos esse, o rex, juxta tuum instans propositum. Ille autem super his quæ dicta erant repletus bile, eo quod omnis ejus de his cogitatio per Dei providentiam dissipata esset, intuens cum minis dixit: Si tibi parentes essent aut filiorum fœtus, hunc bestiis ferocibus apparasset copiosum cibum, pro inculpatis et qui majoribus meis perpetuam firmam fidem exinie præstiterunt Judæis. Atque, nisi intercederet communis educationis amor et utilitatis ratio, vita pro his privatus esses. Ita Hermon improvisam et periculosam subiit comminationem, et aspectu et vultu demissus fuit. Unusquisque autem amicorum moeste tabescens, eos qui congregati erant dimiserunt unumquemque ad proprium negotium. Atque Judæi, cum audissent ea quæ a rege, præsentem Deum et regem regum laudabant, hoc etiam ipsius auxilium assecuti. Verum secundum has ipsas leges rex iterum constituens convivium, hortabatur ad lætiam se converterent. Accersito autem Hermone, cum minis dixit: Quoties tibi de his ipsis præcipiendum est, infelicissime? Elephantos adhuc etiam nunc arma in crastinum

Ἰουδαίων ἀφανισμόν. Οἱ δὲ συνανακείμενοι συγγενεῖς, τὴν ἀσάτον διάνοιαν αὐτοῦ θαυμάζοντες, προσέφεροντο τὰδε· Βασιλεῦ, μέχρι τίνος ὡς ἀλόγους ἡμᾶς διαπειράξεις, προστάσεις ἡδὲ τρίτον αὐτοὺς ἀφανίσει, καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐκ μεταβολῆς ἀναλύων τὰ σοὶ δεδογμένα; Ὡν χάριν ἡ πόλις διὰ τὴν προσδοκίαν ὀχλεῖ, καὶ πληθύουσα συστροφαῖς, ἡδὲ καὶ κινδυνεύει πολλάκις διαρπασθῆναι. Ὅθεν ὁ κατὰ πάντα Φάληρις βασιλεὺς ἐμπληθυνθεὶς ἀλογιστίας, καὶ τὰς γινομένας πρὸς ἐπισκοπὴν τῶν Ἰουδαίων ἐν αὐτῷ μεταβολὰς τῆς ψυχῆς παρ' οὐδὲν ἡγούμενος, ἀτελέστατον ἐβεβαίωσεν ὄρκον, ὁρισάμενος τούτους μὲν ἀνυπερθέτως πέμψειν εἰς ἄδην, ἐν γόνασι καὶ ποσὶ θηρίων ἡκισμένους· ἐπιστρατεύσαντα δὲ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν, ἰσπέδον πυρὶ καὶ δόρατι θήσεσθαι διατάχους, καὶ τὸν ἄβαστον αὐτῶν ἡμῖν ναὸν πυρὶ πρηνέα ἐν τάχει, καὶ τῶν συντελούντων ἐκεῖ θυσίας ἔρρημον τὸν ἅπαντα χρόνον καταστήσειν. Τότε περιχαρεῖς ἀναλύσαντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς μετὰ πίστει, διέτασσον τὰς δυνάμεις ἐπὶ τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους τῆς πόλεως πρὸς τήρησιν. Ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης, τὰ θηρία σχεδὸν εἰπεῖν εἰς κατάστημα μανιώδεις ἀγροχῶς, εὐδαιμονίας πόμασιν οἴνου λελιθανώμενος φοβεραῖς κατεσκευασμένα σκευαῖς, περὶ τὴν ἑω, τῆς πόλεως ἡδὲ πλῆθεισι ἀναριθμητοῖς κατὰ τοῦ ἵπποδρόμου καταμεμεστωμένης, εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν ἐπὶ τὸ προκείμενον ὥτρυνε τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ, ὀργῇ βαρεῖα γεμίσας δυσσεβήφρενα, παντὶ τῷ βάρει σὺν τοῖς θηρίοις ἐξωρμησε, βουλόμενος ἀτρώτῳ καρδίᾳ καὶ κόρασι ὀφθαλμῶν θεάσασθαι τὴν ἐπίπονον καὶ ταλαίπωρον τῶν προσεσημαμένων καταστροφὴν. Ὡς δὲ τῶν ἐλεφάντων ἐξίνωνται περὶ πύλην, καὶ τῆς συνεπομένης ἐνόπλου δυνάμεως, τῆς τε τοῦ πλῆθους πορείας κοινορτὸν ἰδόντες, καὶ βαρυνχῇ θόρυβον ἀκούσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, ὑστάτην βίον ῥοπὴν αὐτοῖς ἐκείνην δόξαντες εἶναι τὸ τέλος τῆς ἀθλιωτάτης προσδοκίας, εἰς οἶκτον καὶ γόους τραπέντες, κατεφίλον ἀλλήλους περιπλεκόμενοι τοῖς συγγενέσιν, ἐπὶ τοὺς τραχήλους ἐπιπίπτοντες, γονεῖς παῖσι καὶ μητέρες νεάνισιν, ἕτεροι δὲ νεογνὰ πρὸς μαστοὺς ἔχουσαι βρέφη τελευταῖον ἔλκοντα γάλα. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς ἐμπροσθεν αὐτῶν γεγεννημένας ἀντιλήψεις ἐξ οὐρανοῦ συνιδόντες, πρηγεῖς ὁμοθυμαδὸν ρίψαντες ἑαυτοὺς καὶ τὰ νήπια χωρίσαντες τῶν μαστῶν, ἀνεβόησαν φωνῇ μεγάλῃ σφόδρα, τὸν τῆς ἀπάσης δυνάμεως Δυνάστην ἱκετεύοντες, οἰκτεῖται μετὰ ἐπιφανείας αὐτοὺς ἡδὲ πρὸς πύλαις ἄδου καθεστῶτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

Ἐλεάζαρος δὲ τις, ἀνὴρ ἐπίσημος τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ἱερῶν, ἐν πρεσβείᾳ τὴν ἡλικίαν ἡδὲ λελογχῶς, καὶ πάσῃ τῇ κατὰ τὸν βίον ἀρετῇ κεκοσμημένος, τοὺς περὶ αὐτὸν καταστείλας πρεσβυτέρους ἐπικαλεῖσθαι τὸν ἅγιον Θεόν, προσκύζατο τὰδε· Βασιλεῦ μεγαλοκράτωρ, ὕψιστε, παντοκράτωρ Θεέ, τὴν πᾶσαν διακυβερνῶν ἐν οἰκτιρμοῖς κτίσιν, ἐπίδε ἐπὶ Ἀβραάμ σπέρμα, ἐπὶ ἡγιασμένου τέκνα Ἰακώβ, μερίδος ἡγιασμένης σου λαὸν ἐν ξένῃ γῇ ξένον ἀδίκως ἀπολλύμενον, Πάτερ. Σὺ Φαραῶν πληθύνοντα ἄρμασι, τοπρίν Αἰγύπτου ταύτης δυνάστην ἐπαρθέντα ἀνόμῳ θράσει καὶ γλώσσει μεγαλοβήμονι, σὺν τῇ υπερηφάνῳ στρατιᾷ ποντοδόχους

ad Judæorum perditionem. Cognati autem qui simul decumbabant, inconstantem illius mentem admirantes, proferbant hæc : Rex, usquequo nos tamquam stolidos pertentas, præcipiens jam tertio illos deleri, et iterum in rebus ipsis mutatione dissolvens ea quæ tibi decreta sunt? Quomobrem civitas propter expectationem tumultuatur, et plena coitionum, jam etiam periclitatur sæpe diripi. Quocirca rex in omnibus Phalaris impletus stoliditate, et factas in se ad visitationem Judæorum mutationes animi pro nihilo ducens, impium confirmavit juramentum, statuens hos quidem sine dilatione mittere in infernum, genibus et pedibus ferarum cruciatus : exercitu autem ducto contra Judæam, solo illam æquaturum igne et hasta velociter, et invium illorum nobis templum igne cito prostraturum, et ab illic sacrificantibus vacuum perpetuo facturum. Tunc læti discedentes amici et cognati cum fide, disposerunt exercitus opportunissimis locis civitatis ad custodiam. Elephantorum autem præpositus, cum feras quasi ut ita dicam ad insanam habitudinem adduxisset, odoratissimis potionibus vini cum thure misti horribilibus præparationibus præparatas, circa auroram, civitate jam turbis innumerabilibus ad hippodromum referta, ingressus aulam ad id quod propositum erat incitavit regem. Ille autem, gravi ira impletus impium cor, omni mole cum feris exsiliit, volens immitti corde etiam pupillis oculorum spectare ærumnosam et miseram eorum qui jam dicti sunt subversionem. Ut autem elephantorum exeuntium circa portam, et subsequens armati exercitus, et multitudinis euntis pulverem viderunt, et gravisonum tumultum audierunt Judæi, ultimum illud vitæ momentum finem sibi esse putantes miserimæ expectationis, ad miserationem et gemitus conversi, osculabantur se invicem complicati cognatis, super colla procidentes, parentes pueris et matres puellis, aliæ autem nuper genitos ad ubera habentes infantes ultimum sugentes lac. Verumtamen et quæ sibi antea præbita essent de cælo auxilia conscii, pronos unanimiter se projicientes et separatim infantibus ab uberibus, exclamaverunt voce magna valde, omnis potentia Dominum suppliciter orantes, ut ipsorum cum præsentia miseraretur qui jam ad portas inferni essent.

CAPUT VI.

Eleazarus autem quidam, vir insignis ex iis qui de regione sacerdotibus, in senio jam ætatem sortitus, et omni virtute ad vitam pertinentem ornatus, eos qui circa se cohibens presbyteros ab invocando sancto Deo, precatus est hæc : Rex magnipotens, altissime, omnipotens Dee, qui creaturam omnem in miserationibus gubernas, respice in semen Abraam, in filios sanctificati Jacob, sanctificatæ portionis tuæ populum in peregrina terra peregrinum injuste pereuntem, Pater. Tu Pharaonem abundantem curribus, olim hujus Ægypti dominum elatum iniqua audacia et lingua magniloqua, cum quo superbo exercitu demersos ponto perdidisti, ostenso lumine

ἀπώλεσας, φέγγος ἐπιφάνας ἑλέους Ἰσραὴλ γένει. Σὺ τὸν ἀναριθμήτους δυνάμεις γαυρωθέντα Σενναχηρείμ βαρὺν Ἀσσυρίων βασιλεία, δόρατι τὴν πᾶσαν ὑποχείριον ᾗδ' λαβόντα γῆν, καὶ μετεωρισθέντα ἐπὶ τὴν ἀγίαν σου πόλιν, βαρέα λαλοῦντα κόμπῳ καὶ θράσει, Δέσποτα, ἔθραυσας, ἔκδηλον δεικνὺς ἔθνεσι πολλοῖς τὸ σὸν κράτος. Σὺ τοὺς κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν τρεῖς ἑταίρους, πυρὶ τὴν ψυχὴν αὐθαιρέτως δεδωκότας εἰς τὸ μὴ λατρεῦσαι τοῖς κenoῖς, διάπυρον δροσίσας κάμινον ἐρρύσω μέχρι τριχὸς ἀπημάντους, φλόγα πᾶσιν ἐπιέμφας τοῖς ὑπεναντίοις. Σὺ τὸν διαβολαῖς φθόνου λέουσι κατὰ γῆς διφέντα θηρὰ βορὰν Δανιὴλ εἰς φῶς ἀνήγαγες ἀσινῇ. Τὸν τε βυθοτρεφὺς ἐν γαστρὶ κήτους Ἰωάναν τηκόμενον ἀφαιδῶς ἀπήμαντον πᾶσιν οἰκείοις ἀνέδειξας, Πάτερ. Καὶ νῦν, μισύβρι, πολυελες, τῶν ὅλων σκεπαστά, τὸ τάχος ἐπιφάνηθι τοῖς ἀπὸ Ἰσραὴλ γένους, ὑπὸ δὲ ἐβδελυγμένον ἀνόμων ἐθνῶν ὑβριζομένοις. Εἰ δὲ ἀσεβείαις κατὰ τὴν ἀποικίαν ὁ βίος ἡμῶν ἐνέσχηται, ρυσάμενος ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθρῶν χειρὸς, ὡς προαίῃ, Δέσποτα, ἀπόλεσον ἡμᾶς μόρω. Μὴ τοῖς ματαίοις οἱ ματαιόφρονες εὐλογησάτωσαν ἐπὶ τῇ τῶν ἡγαπημένων σου ἀπωλείᾳ, λέγοντες· Οὐδὲ ὁ Θεὸς αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς. Σὺ δέ, ὁ πᾶσαν ἀλκὴν καὶ δύνασταν ἔχων ἅπασαν, Αἰώνιε, νῦν ἐπίδε· ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς καθ' ὕβριν ἀνόμων ἀλόγιστον ἐκ τῷ ζῆν μεθιστανομένους ἐν ἐπιβούλων τρόπῳ. Πιτξάτω δὲ ἔθνη σὴν δύναμιν ἀνίκητον σήμερον, Ἐντιμε, δύναμιν ἔχων ἐπὶ σωτηρίᾳ Ἰακώβ γένους. Ἰκετεύει σε τὸ πᾶν πλῆθος τῶν νηπίων καὶ οἱ τούτων γονεῖς μετὰ δακρύων. Δειγθῆτω πᾶσιν ἔθνεσιν ὅτι μεθ' ἡμῶν εἰ, Κύριε, καὶ οὐκ ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἡμῶν· ἀλλὰ καθὼς εἶπας, ὅτι οὐδ' ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὄντων ὑπερέιδες αὐτούς, οὕτως ἐπιτέλεσον, Κύριε. Τοῦ δὲ Ἐλεαζάρου λήγοντος ἀρτί τῆς προσευχῆς, ὁ βασιλεὺς σὺν τοῖς θηρίοις καὶ παντὶ τῷ τῆς δυνάμεως φρούραγματι κατὰ τὸν ἵπποδρομον παρῆγε. Καὶ θεωρήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι μέγα εἰς οὐρανὸν ἀνέκραξαν, ὥστε καὶ τοὺς παρακλειμένους αὐλῶνας συνηχῆσαντας ἀκατάσχετον οἰμωγὴν ποιῆσαι πᾶντὶ τῷ στρατοπέδῳ. Τότε ὁ μεγαλόδοξος παντοκράτωρ καὶ ἀληθινὸς Θεὸς, ἐπιφάνας τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον, ἠνέωξε τὰς οὐρανίους πύλας, ἐξ ὧν δεδοσμένοι δύο φοβεροεῖδεις ἄγγελοι κατέβησαν φανεροὶ πᾶσι πλὴν τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ ἀνέστησαν, καὶ τὴν δύναμιν τῶν ὑπεναντίων ἐπλήρωσαν ταραχῆς καὶ δειλίας, καὶ ἀκινήτοις ἔδησαν πέδας. Καὶ ὑπόφρικον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως σῶμα ἐγενήθη, καὶ λήθη τὸ θράσος αὐτοῦ τὸ βαρύθυμον ἔλαβε. Καὶ ἀπέστρεψαν τὰ θηρία ἐπὶ τὰς συνεπομένους ἐνόπλους δυνάμεις, καὶ κατεπάτουν αὐτάς καὶ ὠλόθρευον. Καὶ μετεστράφη τοῦ βασιλέως ἡ ὀργὴ εἰς οἶκτον καὶ δάκρυα ὑπὲρ τῶν ἐμπροσθεν αὐτῷ μεμηχανημένων. Ἀκούσας γὰρ τῆς κραυγῆς, καὶ συνιδὼν πρηνεῖς ἅπαντας εἰς τὴν ἀπώλειαν, δακρύσας μετὰ ὀργῆς τοῖς φίλοις διηπειλεῖτο, λέγων· Παραδασιεύετε, καὶ τυράννους ὑπερβεβήκατε ὡμότῃ· καὶ ἐμέ αὐτὸν τὸν ὑμῶν εὐεργέτην ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς ᾗδ' καὶ τοῦ πνεύματος μεθιστᾶν, λάθρα μηχανόμενοι καὶ μὴ συμφέροντα τῇ βασιλείᾳ. Τίς τοὺς κρατήσαντας ἡμῶν ἐν πίστει τὰ τῆς χώρας ὀφρωῖματά, τῆς οἰκίας ἀποστήσας ἕκαστον ἀλόγως ἡθροισεν ἐνθάδε; Τίς τοὺς ἐξαρχῆς εὐνοία πρὸς ἡμᾶς κατὰ πάντα διαφέροντας πάντων ἐθνῶν, καὶ τοὺς

misericiardiæ generi Israel. Tu innumerabilibus exercitibus exsultantem Sennacherim gravem Assyriorum regem, qui hasta universam jam subjugaverat terram, et elatus super sanctam civitatem tuam gravia loquebatur fastu et audacia, Domine fregisti, manifesto ostendens gentibus multis potentiam tuam. Tu tres illos qui in Babylonia socios, qui sponte animam igni dederant ne servirent vanis, ignitum irrorans caminum liberasti usque ad capillum illasos, flamma immissa in omnes adversarios. Tu calumniis invidiæ per terram leonibus projectum feris cibum Daniele in lucem revocasti incolumen. Et in ventre ceti in mari educati dure liquescentem Jonam illasum omnibus familiaribus ostendisti, Pater. Et nunc, osor contumeliæ, multum misericors, universorum protector, cito appareas his qui de genere Israel, qui contumeliis afficiuntur abominatis iniquis gentibus. Quod si impietatibus per ipsam peregrinationem vita nostra constricta est, cum erueris nos de manu inimicorum, prout elegeris, Domine, perde nos morte. Non vanis vana sapientes benedicant super dilectorum tuorum perditione, dicentes: Neque Deus eorum liberavit eos. Tu autem, qui omne robur et potentiam omnem habes, Æterne, nunc respice: misere nostri qui per injustam inimicorum injuriam e vita more insidiatorum submovemur. Admirentur autem gentes invictam tuam potentiam hodie, Honorate, qui potestatem habes ad salutem generis Jacob. Supplicat tibi universa multitudo parvulorum et horum parentes cum lacrymis. Pateat omnibus gentibus quod nobiscum es, Domine, et non avertisti faciem tuam a nobis: sed, sicut dixisti, neque cum essent in terra inimicorum suorum ipsos despecturum, sic perforce, Domine. Eleazaro autem finem jam faciente orationis, rex cum feris et toto exercitus fremitu ad hippodromum accedebat. Et aspicientes Judæi vehementer exclamarunt in cælum, ita ut adjacentes etiam convalles simul sonantes continuum fletum facerent universo exercitui. Tunc magnifice gloriosus omnipotens et verax Deus, ostendens sanctam faciem suam, aperuit cœlestes portas, e quibus incliti duo terribiles angeli descenderunt, manifesti omnibus præterquam Judæis, et ex adverso steterunt et exercitum adversariorum impleverunt turbatione et formidine, et immobilibus ligaverunt compedibus. Atqui regis etiam corpus factum est horrens, et oblivio gravem ejus audaciam occupavit. Et converterunt se bestie super subsequentes armatos exercitus, et conculcabant eos et exterminabant. Et versa est regis ira in misericordiam et lacrymas pro his quæ antea molitus fuerat. Audiens enim vociferationem, et videns præcipientes omnes ad perditionem, illacrymatus cum ira amicis minabatur, dicens: Regios transgredimini mores, et tyrannos superastis crudelitate: et me benefactorem vestrum aggredimini a principatu jam et spiritu removere, clam machinantes quæ non conferunt regno. Quis eos qui obtinent nostras in fide munitiones regionis, e

χειρίστους πλεονάκεις ἀνθρώπων ἐπιδεδεγμένους κινδύνους, οὕτως ἄβυσσος περιέβαλεν αἰχμαίς· Λύσατε, ἐκλύσατε ἀδικα δεσμά· εἰς τὰ ἴδια μετ' εἰρήνης ἐξαποστείλατε, τὰ προτεπραγμένα παραιτησάμενοι. Ἀπολύσατε τοὺς υἱοὺς τοῦ παντοκράτορος ἐπουρανίου Θεοῦ ζώντος, ὃς ἀπ' ἡμετέρων μέχρι τοῦ νῦν προγόνων ἀπαρπόδιστον μετὰ δόξης εὐστάθειαν παρέχει τοῖς ἡμετέροις πράγμασιν. Ὁ μὲν οὖν ταῦτα ἔλεξεν. Οἱ δὲ ἐν ἀμείνῃ χρόνῳ λυθέντες τὸν ἅγιον σωτήρα Θεὸν αὐτῶν εὐλόγουν, ἄρτι τὸν θάνατον ἐκπεφυγότες. Ἐῖτα ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν ἀπαλλαγείς, τὸν ἐπὶ τῶν προσόδων προσκαλεσάμενος, ἐκέλευσεν οἶνους τε καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς εὐωχίαν ἐκκληθεῖν τοῖς Ἰουδαίοις χορηγεῖν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, κρίνας αὐτοὺς ἐν ᾧ τόπῳ ἔδοξαν τὸν θάνατον ἀναλαμβάνειν, ἐν τούτῳ ἐν εὐφροσύνῃ πάσῃ σωτήρια ἅγειν. Τότε οἱ πρὶν ἐπονείδιστοι καὶ πλησίον τοῦ ἔθους, μᾶλλον δ' ἐπ' αὐτῷ βεβηκότες, ἀντὶ πικροῦ καὶ δυσαισχύτου μόρου, κώδωνα σωτήριον συστησάμενοι, τὸν εἰς πῶσιν αὐτοὺς καὶ θάφον ἡτοιμασμένον τόπον κλισίας κατεμέρισαν πλήρεις χαρμονῆς· καταλήξαντες δὲ θρήνου πανόδουρον μέλος, ἀνέλαβον ὥδην πάτριον, τὸν σωτήρα καὶ τερατοποιὸν αἰνούντες Θεόν· οἰμωγὴν τε πᾶσαν καὶ κωκυτὸν ἀπώσαμενοι, χοροὺς συνίσταντο εὐφροσύνῃς εἰρηνικῆς σημείον. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς περὶ τούτων συμπόσιον βαρὺ συναγαγὼν, ἀδιαλείπτως εἰς οὐρανὸν ἀνθωμολογεῖτο μεγαλομερῶς ἐπὶ τῇ παραδόξῃ γεννηθείσῃ αὐτῷ σωτηρίᾳ. Οἱ τε πρὶν εἰς θάνατον καὶ οἰωνοδρόμους αὐτοὺς ἔσεσθαι τιδέμενοι, μετὰ χαρᾶς ἀπογραφάμενοι, κατεστέναν αἰσχύνῃ ἐφ' ἑαυτοῖς περιβαλλόμενοι, καὶ τὴν πυρίπνουσαν τολμᾶν ἀκλῶς ἐσθεσμένοι· οἱ τε Ἰουδαῖοι, καθὼς προειρηκάμεν, συστησάμενοι τὸν προειρημένον χορὸν, μετ' εὐωχίας ἐν ἐξομολογήσειν ἱλαραῖς καὶ ψαλμοῖς διῆγον, καὶ κοινὸν ὀρυσάμενοι περὶ τούτων θεσμὸν ἐπὶ πᾶσαν τὴν παροικίαν αὐτῶν εἰς γενεάς, τὰς προειρημένας ἡμέρας ἅγειν ἔστησαν εὐφροσύνους, οὐ πότου χάριν καὶ λιγνείας, σωτηρίας δὲ τῆς διὰ Θεὸν γενομένης αὐτοῖς. Ἐνέτυχον δὲ τῷ βασιλεῖ, τὴν ἀπολύσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια αἰτούμενοι. Ἀπογράφονται δὲ αὐτοὺς ἀπὸ πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ παχῶν ἕως τῆς τετάρτης τοῦ ἐπιφί, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα· συνίστανται δὲ αὐτῶν τὴν ἀπώλειαν ἀπὸ πέμπτης τοῦ ἐπιφί ἕως ἑβδόμης, ἡμέραις τρισίν. Ἐν αἷς καὶ μεγαλοδόξως ἐπιφάνας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ὁ τῶν ὧν Δυνάστης ἀπταίστους αὐτοὺς ἐβρύσατο δημοθυμᾶδόν. Εὐωχοῦντο δὲ πάνθ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως χορηγούμενοι μέχρι τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης, ἐν ᾗ καὶ τὴν ἐντυχίαν ἐποίησαντο περὶ τῆς ἀπολύσεως αὐτῶν. Συναινέσας τε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν αὐτοῖς τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς κατὰ πόλιν στρατηγούς, μεγαλοψύχως τὴν ἐκτενίαν ἔχουσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς καὶ πᾶσι τοῖς τεταγμένοις ἐπὶ πραγμάτων, χαίρειν καὶ ἐβρῶσθαι. Ἐβρῶμεθα δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέχνα ἡμῶν, κατευθύναντος ἡμῖν τοῦ μεγάλου Θεοῦ τὰ πράγματα καθὼς προαιρούμεθα. Τῶν φίλων τινές, κακοθηεῖα πυκνότερον ἡμῖν παρακείμενοι, συνείπεισαν ἡμᾶς εἰς τὸ τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ἰου-

domo removens stulte congregavit huc? Quis eos qui ab initio benevolentia erga nos omnibus in rebus superant omnes gentes, et deterrima sæpe hominum susceperunt pericula, sic iniquis implicuit suppliciis? Solvite, dissolvite injusta vincula : ad propria cum pace dimittite, quæ ante facta sunt deprecari. Dimittite filios omnipotentis celestis Dei viventis, qui a nostris majoribus hucusque nunc incolumem cum gloria bonum statum præbet rebus hostris. Ergo ille quidem hæc dixit. Hi autem indivisibili tempore soluti sanctum salvatorem Deum suum benedicebant, nuper a morte evadentes. Deinde rex in civitatem reversus, præfectum redituum accersens, jussit et vina et cætera ad convivium necessaria præbere Judæis ad dies septem, statuens eos quo in loco perniciem subire putabant, in hoc cum omni lætitia salutaria celebrare. Tunc qui antea ignominiosi et prope infernum erant, quinimo in eum descenderant, pro acerba et lugubri morte, convivium salutare instrumentes, paratum ipsis ad ruinam et sepulturam locum tentoriis convivalibus diviserunt pleni gaudii : ac desinentes gemebundum lamentationis canticum, resumpserunt cantum patrium, salvatorem et prodigiorum factorem laudantes Deum : sletumque omnem et planctum removentes, choros constituerunt pacificæ lætitiæ signum. Eodem autem modo et rex pro his magno congregato symposio, sine intermissione erga cælum confitebatur magnifice pro inopinata quæ sibi obvenerat salute. Quique antea in perniciem et avium escam eos futuros putabant, et cum gaudio descripserant, gemuerunt confusione in seipsis induti, et ignivoma audacia inglorie extincta : Judæi autem, sicut prædiximus, constituto prædicto choro, cum epulis in confessionibus hilaribus et psalmis degebant, et communi de his lata lege ad omnem habitationem suam in generationes, prædictos dies agendos decreverunt lætos, non potationis causa et edacitatis, sed salutis sibi per Deum datæ. Adierunt autem regem, dimissionem suam ad propria postulantes. Describunt autem eos a vigesima quinta mensis pachon usque ad quartam mensis epiphi, ad dies quadraginta : statuunt autem eorum perditionem a quinta epiphi usque ad septimam, diebus tribus. In quibus etiam magna cum gloria patefaciens misericordiam suam omnium Dominus incolumes eos liberavit simul. Epulabantur autem omnibus a rege præbitis usque ad quartam decimam, in qua etiam adierunt pro dimissione sua. Collaudans autem eos rex scripsit eis subjectam epistolam ad duces qui per civitates, quæ magnam animi intentionem præ se ferebat.

CAPUT VII.

Rex Ptolemæus Philopator ducibus per Ægyptum et omnibus negotiorum præfectis, gaudere et valere. Valemus autem et ipsi et filii nostri, prospere dirigente nobis res magno Deo sicut volumus. Ex amicis quidam, morum improbitate frequentius nobis assistentes, persuaserunt nobis ut

δαίλους, συναθροίσαντας σύστημα, κολάσασθαι ξενιζού-
σαις ἀποστατῶν τιμωραῖς· προσφερόμενοι μήποτε
εὐσταθῇσιν τὰ πράγματα ἡμῶν, δι' ἣν ἔχουσιν οὗτοι
πρὸς πάντα τὰ ἔθνη δυσμένειαν, μέχρις ἂν συντελεσθῇ
τοῦτο. Οἱ καὶ δεσμίους καταγαγόντες αὐτοὺς μετὰ σκυλ-
μῶν ὡς ἀνδράποδα, μᾶλλον δὲ ὡς ἐπιβούλους, ἀνευ
πάσης ἀνακρίσεως καὶ ἐξετάσεως ἐπεχείρησαν ἀνελεῖν,
νόμου Σκυθῶν ἀγριωτέραν ἐμπεπορημένοι ὠμότητα.
Ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τούτοις σκληρότερον διαπειλησάμενοι,
καθ' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπιείκειαν,
μόγισ τὸ ζῆν αὐτοῖς χαρισάμενοι, καὶ τὸν ἐπουράνιον
Θεὸν ἐγνωκότας ἀσφαλῶς ὑπερησπικότα τῶν Ἰουδαίων,
ὡς πατέρα ὑπὲρ υἱῶν διαπαντὸς ὑπερμαχοῦντα, τήν
τε τοῦ φίλου ἦν ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς βεβαίαν καὶ τοὺς
προγόνους ἡμῶν εὐνοίαν ἀναλογισάμενοι, δικαίως ἀπο-
λελυκαμεν πάσης καθ' ὄντιν οὖν αἰτίας τρέπον· καὶ
προστετάχαμεν ἐκάστῳ πάντας εἰς τὰ ἴδια ἐπιστρέ-
φειν, ἐν παντὶ τόπῳ μηθενὸς αὐτοὺς τὸ σύνολον κατα-
βλάπτοντος, μήτε ὀνειδίζειν περὶ τῶν γεγενημένων παρὰ
λόγον. Γινώσκετε γάρ, ὅτι κατὰ τούτων ἐάν τι κακοτε-
γνήσωμεν πονηρὸν, ἢ ἐπιλυτήσωμεν αὐτοὺς τὸ σύνολον,
οὐκ ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸν πάσης δεσπόζοντα δυνάμεως
Θεὸν ὕψιστον ἀντικείμενον ἡμῖν ἐπ' ἐκδικήσει τῶν
πραγμάτων κατὰ πᾶν ἀφεύκτως διαπαντὸς ἔχομεν.
Ἐρρώσθε. Λαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην οὐκ
ἐσπούδασαν εὐθέως γενέσθαι περὶ τὴν ἀφοδὸν, ἀλλὰ τὸν
βασιλέα προστήλυσαν, τοὺς ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἰουδαίων
τὸν ἅγιον Θεὸν αὐθαιρέτως παραβεβηκότας καὶ τοῦ
Θεοῦ τὸν νόμον, τυχεῖν δι' αὐτῶν τῆς ὀφειλουμένης
κολάσεως, προσφερόμενοι, τοὺς γαστροὺς ἐνεκεν τὰ θεία
παραβεβηκότας προστάγματα, μηδέποτε εὐνοήσιν μηδὲ
τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. Ὁ δὲ τ' ἀληθὲς αὐτοὺς
λέγειν παραδεξάμενος καὶ συναινέσας ἔδωκεν αὐτοῖς
ἀδειαν πάντων, ὅπως τοὺς παραβεβηκότας τοῦ Θεοῦ
τὸν νόμον ἐξολοθρεῦσαι κατὰ πάντα τὸν ὑπὸ τὴν
βασιλείαν αὐτοῦ τόπον μετὰ παρῆρσις, ἀνευ πάσης
βασιλικῆς ἐξουσίας ἢ ἐπισκέψεως. Τότε κατεφυγμήσαν-
τες αὐτὸν ὡς πρέπον ἦν, οἱ τούτων ἱερεῖς, καὶ πᾶν τὸ
πλῆθος ἐπιφωνήσαντες τὸ ἀλληλουΐα, μετὰ χαρᾶς
ἀνέλυσαν. Τότε τὸν ἐμπεσόντα τῶν μεμιασμένων
δημοσυνῇ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκολάζοντο, καὶ μετὰ παραδει-
γματισμῶν ἀνῆλθον. Ἐκείνη δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνείλον ὑπὲρ
τοὺς τριακοσίους ἀνδρας, καὶ ἤγαγον εὐφροσύνην μετὰ
χαρᾶς τοὺς βεβήλους χειρωσάμενοι. Αὐτοὶ δὲ οἱ μέχρι
θανάτου τὸν Θεὸν ἐσχηκότας, παντελῇ σωτηρίας ἀπο-
λαυσιν εὐληφότες, ἀνέξευαν ἐκ τῆς πόλεως, παντοίοις
εὐωδεστάτοις ἀνδρσι κατεσσεύμενοι, μετ' εὐφροσύνης
καὶ βοῆς, ἐν αἶνοις καὶ παμμελεσιν ὕμνοις εὐχαρι-
στοῦντες τῷ Θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν, αἰωνίῳ σω-
τῇρι τοῦ Ἰσραὴλ. Παραγεννηθέντες δὲ εἰς Πτολεμαῖδα,
τὴν ὀνομαζομένην διὰ τὴν τοῦ τόπου ιδιότητα βοδο-
φόρον, ἐν ἣ προσέμεινεν αὐτοὺς ὁ στόλος κατὰ κοινήν
αὐτῶν βουλὴν ἡμέρας ἑπτὰ, ἐκεῖ ἐποίησαν πότον σω-
τήριον, τοῦ βασιλέως χορηγήσαντος αὐτοῖς εὐφύγως
τὰ πρὸς τὴν ἀφίκνιν πάντα, ἐκάστῳ ἕως εἰς τὴν ἰδίαν
οἰκίαν. Καταγίντες δὲ μετ' εἰρήνης ἐν ταῖς πρεπούσαις
ἐξομολογήσεσιν, ὥς αὐτοὺς καὶ ἔστησαν καὶ ταύτας
ἀγειν τὰς ἡμέρας ἐπὶ τὸν τῆς παροικίας αὐτῶν χρόνον
εὐφροσύνους. Ἀς καὶ ἀνιερῶσαντες ἐν στήλῃ κατὰ τὸν
τῆς συμποσίας τόπον, προσευχῆς καθιδρῶσαντες, ἀνέ-

Judæi qui sub regno sunt, quod conjurationem congregas-
sent, punirentur novis rebellium suppliciis: prætendentes
nunquam bono in statu collocatum iri res nostras, propter
odium quod hi haberent erga omnes gentes, quoadusque
hoc perficiatur. Qui et victos adducentes eos cum vexatio-
nibus tamquam mancipia, potius autem tamquam insidia-
tores, sine ullo judicio et inquisitione aggressi sunt interfi-
cere, lege Scytharum ferociorem induti crudelitatem. Nos
autem super his durius comminati, pro ea quam habemus
erga omnes homines æquitate, vix vitam eis condonantes,
et cœlestem Deum agnoscentes qui tuto protexerat Judæos,
tamquam pater pro filiis assidue propugnans, et amicitia
quam habent erga nos et majores nostros stabilem benevo-
lentiam recolentes, juste dimisimus quolibet cujusque causæ
modo: et præcepimus cuique ut omnes ad propria reverte-
rentur, nemine usquam ipsos prorsus lædente, neque expro-
brarent de iis quæ præter rationem gesta essent. Scitote
enim, si quid contra hos machinemur mali, vel omnino
eos contristemus, non hominem, sed omnis potentia domi-
num Deum altissimum adversarium nobis ad ultionem re-
rum usquequaque inevitabiliter perpetuo nos habituros.
Valete. Accepta autem epistola hac non statim urserunt
abitionem, sed regem obsecrarunt, qui ex Judæorum genere
sanctum Deum sponte deseruissent et ejus legem, ii per
ipsos debitam pœnam reportarent, proponentes, qui ventris
causa transgressi essent divinas leges, ne in regis quidem
rebus unquam bene sensuros. Ille autem vere eos dicere con-
fessus et collaudans dedit eis omnium potestatem, ut eos
qui transgressi erant Dei legem disperderent per omnem qui
in regno ipsius locum fidenter, sine ulla regali auctoritate
aut scientia. Tunc bene precantes ei sicut par erat, qui ex his
erant sacerdotes, et omnis multitudo acclamantes alleluia,
cum gaudio abierunt. Tunc occurrentem ex contaminatis
concivem per viam puniebant, et exempla edentes interfici-
ebant. Illa autem die sustulerunt supra trecentos viros,
et egerunt lætitiā cum gaudio prophanis interfectis. Illi au-
tem ipsi qui usque ad mortem Deum retinuerant, integra
salutis fruitione percepta, profecti sunt e civitate, cujusque-
modi optimi odoris floribus coronati, cum lætitia et cla-
more, in laudibus et suavissimis hymnis gratias agentes Deo
patrum suorum, æterno salvatori Israel. Cum venissent
autem Ptolemaidam, quæ propter loci proprietatem nomi-
natur rosifera, in qua exspectaverat eos classis ex communi
ipsorum consilio dies septem, ibi fecerunt convivium salu-
tare, rege præbente eis bono animo quæ ad discessum
omnia, unicuique usque ad propriam domum. Delati autem
cum pace in confessionibus decentibus, similiter et ibi sta-
tuerunt hos agere dies ad tempus sui incolatus lætos. Quos

λυσαν δσινεῖς, ἐλεύθεροι, ὑπερχαρεῖς, διὰ τε γῆς καὶ θαλάσσης καὶ ποταμοῦ ἀνασωζόμενοι, τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιταγῇ, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν, καὶ πλείστην ἢ ἐμ-
προσθεν ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐξουσίαν ἐσχηκότες μετὰ δόξης καὶ φόβου, τὸ σύνολον ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέντες τῶν ὑπαρχόντων. Καὶ πάντα τὰ ἐαυτῶν πάντες ἐκομί-
σαντο ἐξ ἀπογραφῆς, ὅς τε τοὺς ἔχοντάς τι μετὰ φόβου μεγίστου ἀποδοῦναι αὐτοῖς, τὰ μεγαλεῖα τοῦ μεγί-
στου Θεοῦ ποιήσαντος τελείως ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτῶν. Εὐλογητὸς ὁ ῥύστης Ἰσραὴλ εἰς τοὺς αἰὲ χρόνους. Ἀμήν.

etiam consecrantes in columna ad convivii locum, confir-
mantes votum, abierunt illæsi, liberi, gaudio delibuti, et per
terram et mare et flumen incolumes, regis jussione, unus-
quisque ad propriam sedem, et majorem quam antea in ini-
micos potestatem adepti cum gloria et timore, prorsus a ne-
mine dimoti de substantia. Et omnia sua omnes reportarunt
ex descriptione, ita ut qui aliquid habebant maximo cum
timore eis redderent, cum magnalia summus Deus fecisset
perfecte ad salutem ipsorum. Benedictus liberator Israel
in sempiterna tempora. Amen.

ΤΕΛΟΣ.

FINIS.

EDITIONES VEL CODICES

EX QUIBUS SUPPLEMENTA EXTRACTA PRO HAC EDITIONE.

Al..	Alii Auctores.	Grab..	Supplementa quæ textui Alexan-
Ald. <i>vel</i> A.. . . .	Editio Aldina.		drino inseruit Ernestus Gra-
Alex..	Codex Alexandrinus.		bius.
Aq..	Aquilæ Versio.	Ox..	Oxoniensis Codex Manuscriptus.
Chrysost..	Sanctus Chrysostomus.	Polygl. Par..	Polyglotta Parisiensis, quæ ea-
Clem. Alex.. . . .	Clemens Alexandrinus.		dem ac Complutensis denuo re-
Cod. Reg. Angl. . . .	Codex Regius Angliæ in Biblio-		cognita.
	theca Londinensi conservatus.	Schol. Rom.	Scholia Romanæ editionis.
Compl. <i>vel</i> C.. . . .	Editio Complutensis.	Sym.	Symmachi Versio.
Francof. <i>vel</i> Franc.	Frankfurtensis Editio seu Aldina	Theod. <i>vel</i> The.. . . .	Theodotionis Versio.
	emendata.	Theodor..	Theodoretus.

ORDO LIBRORUM V. T.

IN HAC EDITIONE SIXTINA.

		Pag.
XVII. ΤΩΒΙΤ.	TOBIAS.	1
XVIII. ΙΟΥΔΙΘ.	JUDITH.	15
XIX. ΕΣΘΗΡ.	ESTHER.	37
XX. ΙΩΒ.	JOB.	57
XXI. ΨΑΛΜΟΙ.	PSALMI.	97
XXII. ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΣΑΛΩΜΩΝΤΟΣ.	PROVERBIA.	200
XXIII. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.	ECCLESIASTES.	236
XXIV. ΑΣΜΑ.	CANTICUM.	247
XXV. ΣΟΦΙΑ ΣΑΛΩΜΩΝ.	SAPIENTIA SALOMONIS.	253
XXVI. ΣΟΦΙΑ ΣΕΙΡΑΧ.	SAPIENTIA SIRACH.	274
XXVII. ΩΣΗΕ.	OSEE.	331
XXVIII. ΑΜΩΣ.	AMOS.	342
XXIX. ΜΙΧΑΙΑΣ.	MICHÆAS.	350
XXX. ΙΩΕΛ.	JOEL.	356
XXXI. ΟΒΔΙΟΥ.	OBDIU.	360
XXXII. ΙΩΝΑΣ.	JONAS.	362
XXXIII. ΝΑΟΥΜ.	NAUM.	365
XXXIV. ΑΜΒΑΚΟΥΜ.	AMBACUM.	367
XXXV. ΣΟΦΟΝΙΑΣ.	SOPHONIAS.	370
XXXVI. ΑΓΓΑΙΟΥΣ.	AGGÆUS.	374
XXXVII. ΖΑΧΑΡΙΑΣ.	ZACHARIAS.	376
XXXVIII. ΜΑΛΑΧΙΑΣ.	MALACHIAS.	389
XXXIX. ΗΣΑΙΑΣ.	ESAIAS.	393
XL. ΙΕΡΕΜΙΑΣ.	JEREMIAS.	464
XLI. ΒΑΡΟΥΧ.	BARUCH.	542
XLII. ΘΡΗΝΟΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.	LAMENTATIONES JEREMIÆ.	549
XLIII. ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.	EPISTOLA JEREMIÆ.	556
XLIV. ΙΕΖΕΚΙΗΛ.	EZECHIEL.	560
XLV. ΔΑΝΙΗΛ.	DANIEL.	634
XLVI. ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ πρῶτος.	MACCABÆORUM primus.	665
XLVII. ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ δεύτερος.	MACCABÆORUM secundus.	713

LIBRI APOCRYPHI.

XLVIII. ΕΣΔΡΑΣ πρῶτον.	ESDRAS primus.	747
XLIX. ΨΑΛΜΟΣ ΡΝΑ'.	PSALMUS CLI.	766
L. ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ τρίτος.	MACCABÆORUM tertius.	767

FINIS TABULÆ VOLUMINIS SECUNDI.

APPENDIX.

ROMANÆ EDITIONIS ERRORES TYPOGRAPHICI

AUT LIBRARIJ LAPŒUS

IN HAC EDITIONE EMENDATI.

TOM. I.

Deut. XXV, 1, τὸν δίκαιον, ut *Alex.* pro τὸ δίκαιον. — Judic. IV, 12, τῷ Σισάρα, ut *Alex.* pro Σισάρα. — Judic. XIX, 8, τοῦ κλίνει pro κλίνει. — IV Reg. XV, 23, βασιλέως, ut *Alex.*, *Ald.* pro βασιλεῖ, error typographicus qui etiam emendatus est in versiculis 27 et 32 ejusdem capitis. — II Par. VII, 17, Φυλάξης, ut *Alex.* pro φυλάξῃ. Esdras VIII, 5, τριακόσιοι, ut *Alex.* et *Compl.* pro τριακόσια, sicut in versiculo præcedenti διακόσιοι.

TOM. II.

Tob. I, 21, ἡμέραι, ut *Alex.* *Ald.*, et *Compl.* pro ἡμέρας. — Judith XII, 9, ἐν τῇ σκηνῇ, ut *Alex.* pro τῇ σκηνῇ. — Esth. IV, in fine capitis φωνῆς ut *Alex.* pro φωνῇ quod rejicit verbum εἰσάκουσον. — Job. V, 26, θημονία, ut *Alex.* pro θιμονία. — XXI, 31, καὶ ἂν αὐτός, ut *Alex.* pro καὶ αὐτός. — XXII, 11, εἰς σκότος, ut *Alex.* pro σκότος. — XXXIV, 16, εἰ δὲ μὴ, ut *Alex.*, *Ald.* et *Compl.* pro ἰδε μὴ. — Ps. IX, 12, μὴ ἐπιλάβῃς, ut *Alex.* pro μὴ ἐπιλάβῃ. — XXVIII, 8, τοῦ Λιδάνου pro τὸν Λίδανον, error evidens jam emendatus etiam a L. Bos. — LXXIV, 5, μὴ παρανομεῖτε, ut *Ald.* et *Compl.* pro μὴ παρανομεῖν. — CXXXVIII, 9, κατ' ὁρβόν ut *Alex.*, *Ald.* et *Compl.* pro κατ' ὁρβόν. — Prov. III, 10, σίτου, ut *Alex.*, *Ald.* et *Compl.* pro σίτω, quod grammatica rejicit. — XI, 5, ἀμώμου, ut *Alex.* et *Compl.* pro ἀμώμου. — XXV, 18, κατὰ τοῦ φίλου, ut *Alex.* pro τοῦ φίλου. — 19. ὁδοῦς, ut *Alex.* pro ὁδός, quod etiam rejiciendum putat Nobilius. — Cant. VII, 2, κρέματος, ut *Alex.* pro κρέμα, quod rejicit grammatica. — Sap. V, 3, ἐν ταῖς, ut *Alex.* pro ταῖς. — VII, 28, οὐδένα, quod sensus postulat, pro οὐθέν quod omnes viri docti rejiciunt. — VIII, 8, εἰκάξει, ut *Alex.* et ut postulant sensus et translatio latina Nobilii pro εἰκάξιν. — XIV, 25, πάντα, ut *Alex.* pro πάντας, quod sensus rejicit. — XV, 12, φασιν, ut *Alex.* et ut sensus postulat pro φησίν. — XVI, 20, Ἀκοιτάστως, ut *Alex.* pro ἀκοιτάτως. — XIX, 14, ἄλλη τις, ut *Alex.* pro ἄλλ' ἥ τις, error sine dubio typographicus. — Sapientia Sirach V, 10, ὠφελῇσι, ut *Alex.* et multi alii codices pro ὠφελήσῃσι. — XVI, 31, φυγῇ in nominativo, pro φυγῇ quod grammatica et omnes viri docti rejiciunt. — XXVIII, 9, διαθήκης quod verbum a quo regitur postulat pro διαθήκην. — 21, μώλωπα, ut *Alex.* et *Compl.* pro μώλωπα. — XLII, 11, ἐγκλητον secundum grammaticæ regulas pro ἐκκλητον. — Osee III, 3, ἀνδρὶ, pro ἀνδρὶ ἐτέρῳ. Hæc vox ἐτέρῳ non invenitur in codice *Vaticano* et per typographi incuriam irrepsit in editionem Romanam, ut docet Nobilius. — Amos II, 3, καὶ πάντας τοὺς ἀρχοντας, ut *Alex.* et ut translatio latina Nobilii, pro καὶ πάντας —

VI, 5, οὐ ἐπικροτοῦντες, ut *Alex.* et sanctus Hieronymus pro ἐπικρατοῦντας quod in hoc loco nullum sensum præbet. — Mich. VII, 19, ἀπορρίψει, ut *Alex.* pro ἀπορρίψονται quod est contra sensum et contra grammaticæ regulas. — Obd. I, 12, μεγαλορρήμονης, pro μεγαλορρήμονῃ. — Ambac. II, 18, ὅτι ἐγλύφαν, ut *Alex.* et translatio latina Nobilii, pro τι ἐγλύφαν. — Zach. XIV, 6, ψύχος, ut *Alex.* et translatio latina Nobilii pro ψύχη. — Esai. XXVI, 18, ὃ ἐποίησαμεν, pro ἐποίησαμεν. Pronomen ὃ reperitur in codice *Vaticano*, per typographi incuriam est omissum, ut testatur Nobilius. — XXXVIII, 13, πορεύσῃσι pro πονεύσῃσι, quod per typographi errorem irrepsit, ut refert Nobilius. — XXXIV, 17, εἰς γενεάς, ut *Alex.* pro γενεάς sine præpositione. — XXXVI, 14, οὐ μὴ δύνῃται pro οὐ δύνῃται. — XXXVII, 19, ἐνέβαλον, pro ἀνέβαλον. — XXXVIII, 10, πορεύσονται ἐν πύλαις pro ἐν πύλαις; vox πορεύσονται addenda est, ut monet Nobilius. — XLII, 24, τίς ἔδωκεν cum interrogatione, ut *Alex.* pro οὐκ ἔδωκεν. — Jer. VI, 11, οὐ συνετέλεσα, ut *Alex.* et ut scribendum docet Nobilius pro συνετέλεσα. — XXXII, 38, κατάνυμα, ut *Alex.* pro κατάλειμμα quod est typographi erratum, ut monet Nobilius. — XXXVIII, 21, οἶμους, ut posuerant veteres interpretes, juxta L. Bos, pro ὁμους. — XLIII, 29, ἀπ' αὐτῆς, sicut habetur in codice *Vaticano* pro ἐκ' αὐτῆς, error typographicus, ut testatur Nobilius. — XLIV, 4, ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ, ut versiculo 10 ejusdem capitis pro ἐπὶ Ἰερουσαλὴμ. — Lamentat. IV, 7, ὑπὲρ λίθους, ut corrigendum docet Nobilius pro ὑπὲρ λίθου. — Ezech. XVII, 12, πρὸς ταυτὸν pro πρὸς αὐτούς, error typographi, ut monet Nobilius. — XX, 28, εἰς ἡν, ut *Alex.* et sicut vers. 42 ejusdem capitis pro ἡν. — XXI, 21, ἡπατοσκοπήσασθαι, ut *Alex.* et ut corrigendum docet Nobilius pro κατασκοπήσασθαι. — XXII, 9, λησται pro ἡσαν, error typographicus qui, ut refert Nobilius, non reperitur in codice *Vaticano*. — XXXIII, 21, δωδεκάτῳ ut corrigendum docet Nobilius, pro δεκάτῳ. — Dan. III, 54, ὑπερυψούμενος sicut corrigendum docet Nobilius, pro ὑπερμυούμενος. — VIII, 11, ἐράκη quod est in *Vaticano* codice et pro quo per errorem positum est in editione Romana ἐπαράκη, ut monet Nobilius. — XI, 31, ἡφανισμένον, ut *Alex.* et ut corrigendum docet Nobilius, pro ἡφανισμένον. — XI, 40, εἰσελεύσεται, ut *Alex.* pro εἰσελεύσονται, quod grammaticæ constructio rejicit. — I Macc. VII, 13, καὶ (in initio versiculi) quod in editione Romana per typographi incuriam omissum ut testatur Nobilius. — VIII, 4, συνέτριψαν, pro ἕως συνέτριψαν. Delendam docet Nobilius vocabulum ἕως, quæ per typographi incuriam in editionem Romanam irrepsit. — IX, 16, καὶ οἱ εἰς, ut docet Nobilius pro καὶ εἰς. — X, 82, φάλαγγα pro φάραγγα.

ANIMADVERSIONES

AD QUASDAM FORMAS DIALECTI ALEXANDRINÆ.

Dialectus Alexandrina ex variis nascitur et præcipue ex Attica, ut plerique asserunt. Ipsius diversitas apparet: 1° quidem temporibus verborum peculiari quadam ratione formati et verisimiliter ex antiqua Græcorum lingua derivandis.

Sic Jes. Nav. XXI, 40, ἔδωκαν pro ἐδώκασι. Deut. XI, 7, ἔδωρασαν pro ἐδώρασι, ut ponitur Deut. IV, 3, et Exod. X, 6. Judith. VII, 10, πέποιθαν, pro quo II Maccab. VIII, 18, ponitur πεποιθασί. — Esai. V, 29, παρέστηκαν, pro quo Zach. IV, 14, παρεστήκασι. Hæc forma etiam invenitur apud auctores profanos. Sic Lycophron v. 252, πέφρικαν; sic Geopon. 2, 6, 27, πέφρικαν; sic Homerus Batrachom. 179, ἔργαν.

2° Sæpius interponitur syllaba σα in imperfecti tertia persona numeri pluralis. Sic Exod. XVIII, 26, ἐκρίνοσαν pro ἐκρινον. Gen. VI, 4, ἐγεννώσαν. Exod. XXXIII, 8, κατενοούσαν. Num. I, 18, ἐπηγνούσαν. II Reg. XX, 15, ἐνοούσαν. I Paralip. XXII, 4, ἐπέρωσαν. Nehem. IV, 18, ὠκοδομούσαν. Job I, 4, ἐποιούσαν. Ps. v, 10, et XIII, 3, ἐδοιούσαν. Jerem. XLI, 10, ἔωσαν. Ezech. XXII, 11, ἡγομούσαν, et 12, ἐλαμβάνοσαν. I Maccab. IV, 50, ἐπαινούσαν. Hæc forma, secundum viros doctos, est Chalcidica: dialecti et invenitur semel apud Lycophronem v. 21, ἐσχάροσαν. Eodem modo Posidippus in Brunckii Analect. t. II, p. 47, n. VI, ἐκοσαν.

3° Hæc syllaba σα inseritur etiam aoristo secundo. Sic Exod. XV, 27, et Ps. XLVII, 5, ἤλθοσαν pro ἤλθον. — Exod. XVI, 24, κατέλιποσαν. — Deut. I, 25, ἐλάδοσαν. — VII, 19, ἔδωσαν. — XXXII, 5, ἡμάρτοσαν. — Jes. III, 14, ἤροσαν. — V, 11, ἐράγοσαν. — VIII, 29, κατέλιποσαν. Ruth IV, 11, εἶποσαν. — Nehem. III, 5, κατέσχον. — Ps. LXXVI, 17, εἶδοσαν. — LXXVII, 29, ἐράγοσαν. — CXIV, 3, εὔροσαν. — Jer. XXVIII, 7, ἐπίοσαν. Plerique grammatici asserunt hanc formam etiam esse Chalcidicæ dialecti, et invenitur in aliorum qui post Alexandri magni tempora vixerunt, scriptorum libris, quamquam rarius. Sic apud Scymnum Chium V, 694, ἐσχον. Sic apud Theophylactum, *epist.* 19, t. VIII, opp. Meursii, p. 825, extr. εἶδοσαν; sic etiam apud Nicetam Choniaten p. 153, ed. Goubart, παρήλθοσαν.

4° Eadem syllaba σα inseritur optativo præsentii et aoristi secundi iōσαν pro οἶεν, et aoristi primi αἶσαν pro αἶεν quoniam, post insertam syllabam σα, aurium causa littera s ejicienda erat. Sic Job XVIII, 9, ἔλθοισαν. — XXI, 20, ἴδοισαν. — Ps. XXXIV, 25, εἰποισαν. — CIII, 35, ἐκλείποισαν. — Prov. XXX, 17, ἐκκόψαισαν et καταράγοισαν. — Job. V, 14, ψηλαρήσαισαν. — XVIII, 7, θηρεύσαισαν. — XX, 10, ὀλέσαισαν et πυρσεύσαισαν. — 25, περιπατήσαισαν. — Gen. XLIX, 8, αἰνέσαισαν. — Deut. I, 44, ποιήσαισαν. — Esai. LXVI, 20, ἀνεγέχαισαν. Has formas Phavorinus Æolicas esse dicit.

5° Alexandrini sequendo Cilicium loquelam admiserunt primum aoristum in his verbis: ὁράω, εἰπεῖν, ἔρχομαι, λαμβάνω, πίπτω, ἐσθίω, φαίνομαι, εὐρίσκω, φεύγω, etc. ut εἶδα, εἶπα, ἤλαθ, ἐλάθα, ἔπασα, ἐπάγα, ἐπανα, εὔρα, ἐύρα. Sic I Reg. X, 14, εἶδαμεν — II Reg. X, 14, ἐύρα. — XVII, 20, εἶπαν, παρήλθαν et εὔραν. — Esth. V, 4, ἐλάτω. — Ps. LXXVI, 19, ἐφαναν. — Prov. IX, 5, ἐλάττε. — Amos IV, 4, εἰσθήλατε, ἐπληθύνατε, ἡγέχατε. — VI, 2, ἐλάθατε. — Ps. XIX, 9, ἔπεσαν. — Idem XXVI, 2. — Esai. I, 4, ἐγκατελίπατε. Hæc formulæ, ut omnes sciunt, reperiuntur in multis Græcorum scriptoribus, quorum non pauca exempla afferri possent.

6° Sequendo eundem loquendi modum Alexandrini a Græcis receperunt formam imperativi εἶπον pro εἰπέ. De

primo est aoristo εἶπα. Sic Gen. XII, 13, — XX 13, — Exod. VI, 6, — VIII, 5 et 16. — Lev. XXI, 1. — Esai. XL, 9, etc. Hæc forma etiam Dorica est, ut demonstrari potest e Pindaro *Olymp.* 6, 156, et Theocrito *Idyll.* XIV, 11; et ex multis aliis.

7° Alia forma peregrina reperitur in perfecto τεθέληκα pro ἠθέληκα. Semel tantum legitur Ps. XL, 12, τεθέληκας. Reperitur etiam apud Æschinem edit. Reisk. p. 306.

8° Secunda persona futuri ὄψει (*Dialect. attica*) et ὄψη indifferenter adhibentur. Sic II Reg. III, 13, ὄψει, et Deut. XXVIII, 67, ὄψη, etc. Idem dici potest de 2^a persona prææs. indic. med. ἐπίστη (*Dial. attica*) ut Deut. XXII, 2, pro quo Deut. XX, 20, ἐπίστασαι sine dialecto ponitur.

9° Futurum primum vel aoristus subjunctivi sæpius adhibetur pro futuro indicativi. Sic Deut. XXVIII, 48, ἐπιθήσῃ pro ἐπιθήσει. — Sic I Reg. XX, 10, ἀπαγγείλῃ, quod nos, secundum codicem *Alex.* et edit. *Ald.* et *Compl.*, mutavimus in ἀπαγγελεῖ.

10° Quod ad augmenta in verbis attinet, eadem regula observatur quam in auctoribus profanis. Aliquando sunt neglecta omnino aut penitus ommissa, aliquando duplicata: exemplum ultimi II Reg. III, 11, ubi ἡδυνάσθη pro ἐδυνάσθη; et sic in multis.

11° Omnes sciunt sæpissime reperiri in auctoribus profanis verbum in numero singulari, etiamsi nominativus sit in numero plurali; et hoc fere semper observatur quando nominativus est neutri generis, exempli gratia τὰ ζῶα τρέχει. Sequendo hanc regulam Alexandrini sæpius utuntur verbo in numero singulari, quamvis nominativus numeri pluralis non sit neutri generis. Sic Deut. IX, 10, ἐγγράπτο πάντες οἱ λόγοι, et sic in aliis locis.

12° Aliqui hebraismi usitati apud Septuaginta; sic Jud. XIX, 30, ὡς αὕτη, *sicut hæc*, pro *sicut hoc*, femininum pro neutro positum, ut in hebræo. — Similiter Jud. XXI, 3, αὕτη, *hæc* pro *hoc*: et sic in quibusdam aliis locis.

13° In quibusdam libris in *Judicum*, *Ruth* et *Regum* redundat verbum substantivum εἰμί positum post pronomen ἐγώ, et sæpius inter hoc pronomen et verbum aliquod. Sic Judic. V, 3, ἄσσομαι ἐγώ εἰμι τῷ Κυρίῳ, ἐγώ εἰμι ψαλῶ, quasi diceret: *ego sum qui canam Domino, ego sum qui psallam*. — Judic. VI, 18, ἐγώ εἰμι καθίσσομαι. — XI, 27, ἐγώ εἰμι οὐχ ἡμαρτὸν σοι. — 35, ἐγώ εἰμι θνῶκα. — Ruth IV, 4, ἐγώ εἰμι ἀρχιστεύω. — II Reg. XI, 5, ἐγώ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχω. — XII, 7, ἐγώ εἰμι ἐβρύσμη. — XV, 28, ἐγώ εἰμι στρατεύομαι. — XVIII, 2, ἐγώ εἰμι ἱστημι. — XXIV, 12, τρία ἐγώ εἰμι ἀπὸ ἐπὶ σέ. — 17, ἐγώ εἰμι ἡδίκησα. — III Reg. II, 2, ἐγώ εἰμι πορεύομαι. — IV Reg. IV 13, ἐγώ εἰμι οἰκῶ. — X, 9, ἐγώ εἰμι συνστράφημι. — XXII, 20, ἐγώ εἰμι ἐπάγω.

14° In libro Ecclesiastes redundat vocula σὺν, ut cap. VII, 30, ἐποίησεν ὁ Θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον εὐθὺ. — VIII, 15, ἐπήνεσα ἐγώ σὺν τὴν εὐφροσύνην. — 17, οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὐρεῖν σὺν τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον.

15° Contractio sæpe usurpatur a LXX in substantivis ut IV Reg. IX, 18, ἀπαντὴν προ ἀπάντησιν; ut I Paralip. XXVII, 1, πᾶν λόγον pro πάντα λόγον, et sic alibi.

Ex his quæ breviter exposuimus patet versionem Septuaginta interpretum non esse græcitatibus barbaræ, ut quidam viri minus docti contenderunt. Formulæ enim dialecti Alexandrinæ nec elegantia nec harmonia carent, nec derivantur a lingua corrupta; sed, ut docet H. Stephanus, ex lingua antiqua et primitiva Græcorum, cujus multa vestigia reperiuntur apud auctores profanos.

